

3π-47°

౧౦ క్రి శ్రీ వైవర్ణ్యపదము-సర్వోత్కృష్టమైన నొకపదము. రెండవయ్యము, శ్రీ శబ్దమునకు-భర్తాగ్ధకామములనే
ముతోఁ జేరిన-వైవర్ణ్యపదమనఁగా నొకము — అమఃశబ్దదాంకనాడింభకుఁ-ఁడై త్రమురాత్రైనందునిభార్గ
౧౧, చూపద్యమందు-ఆరంభకు, సరంభకు, ప్రంభకు, కుంభశబ్దాదింభకు, అనుశబ్దములందుఁగదనన్న-కప్రత్యయ
౧౨ బాముఖపద్యమయూఖమాలిక ॥ శిశి-జా-పార్వతీదేవియొక్క, ముఖపద్య-కమలమువంటిముఖమునకు, మయూఖః
క్రింది. — ర నారదాదిమునిముఖ్యమనస్వరసిరుహలికి ॥ నారదాదిముని శ్రేణులహృదియకమలమునకుఁబు
దకభాదికి ॥ కుడుములఁచినువానికి ॥ — ౯ చంచరికచయసుందరవేదికి ॥ కుమ్మదలగుంపువలెసాబ్దననకు
ట్టన్పుట్ట ॥ వల్లికమందుజనింపలేదు-అనఁగావాల్లికిఁగాననుట శరంబుననొలువ ॥ -రెల్లిదర్శలయందుఁగలుగ
నుట. — ౧౧ అంభాయానపాత్రంబున ॥ పిట్ట-కల్ప-వడవయందునదిలోనావిర్భవించలేదు అనఁగావా
-కొల్పదు-కాలికాదేవినిసేవింపలేదు. అనఁగా-కాలిదా-గాననుట — పురాణింప ॥ శ్రీధాకవపురాణ
కొంటి ॥ ఆరంభించితి. — ౧౨ అగుదమ్మ ॥ అగుదు. అమ్మ, భవదేవుడము అగుదు ॥ అవత్తగా, అపుడుపు. బ్రాహ్మ
మహిమ. వందనము. ముక్తిహింస. పేన ॥ సురుగు.

శ్రీమద్విష్ణుసామంతమున పతినుడువుగా గోదావరుని తరణకరుణలు । విడువదులకాగ్రంబవిబుధవిసరములై గ
మానినుగీడుగారుబహు మాననివారిచదివమానస । స్థానికదానధర్మమతి గౌరవమంజులతాగభీరతా ।
సానికేనదాశివపాదయుగార్పనానుకం । పానయవాగ్ధువానికినిబమ్మెరకేసయలకసానికీ॥ క ॥ ఆ
కుంబుట్టిని । మేమిరువురమగ్రజాతుడీశ్వరసేవా । కాముడుదిప్పయిపోతయ । నామవ్యక్తుండసాధునయ
డక॥ వ ॥ అయిననేనునాచి త్తంబునఁబెన్నిధానంబుంబోని శ్రీరామచంద్రుని సన్నిధానంబుగల్పించు

శ్రీపద్మసంతములు శ్రీ

రికినందగోకులవిహారికిఁజక్రసమీరదై త్యసంహారికిభక్తమఃఖపరిహారికిగోపనితంబినిమనో హరిమన్వన
రికిఁగోషకుటీపయోఘృతాహారికిబాలకగ్రహమహాసురదుర్వనితాప్రహారికీ॥ ఉ॥ శీలికినితశాలికివశిష్ట
నిహాస్తనిగ్ధులికిఁగోపానీరదవిముక్తశిలహతగోపగోపికాపాలికివర్ణధర్మపరిపాలికినర్జునభూజయుగ్మసం
గారికివిపులచక్రనిర్దుమరీచిమానికీ॥ ఉ॥ తుంతకుఁగారియొరగవిశాలఫణావళినర్తనక్రియా రంతకున
ధరాజవతుర్విధఁగౌరవాహినీహంతకునిద్రనందననియంతకుసర్వచరాచరావళి మంతకునిరీ తేంద్రియ
కృజనానుగంతకు॥ ఉ॥ న్యాయకిభూసురేంద్రమృతనందినదాయకికుక్కిణీమన । స్థామైకిభూతసమృద్ధవిధ
ధుజనానురాగసంధాయికిచేతనప్రపరిధాయికిబద్ధభవాండభాండని । ర్మయికిగోపికానివహమందిరయ
శాయికి॥ వ ॥ సమర్పితంబుగానేనాంధ్రంబునసెనర్పంబూనినశ్రీమహాభాగవతపురాణంబునకుంగభా
ంబెట్టిదనిన॥

శ్రీమద్భాగవతకథాప్రారంభము శ్రీ

విశ్వజన్మస్థితివిలయంబులెవ్వనివలననేర్చుచు ననువర్తనమున । వ్యావర్తనమునఁగోర్యములందభిజ్ఞుడై తా
మఁజిత్తమునఁజేసె । వేదంబులజునకువిడితముల్లావించె నెవ్వఁడుబుధులుమోహింతురెవ్వ । నికి నెండమావుల
దులనన్యోన్యబుద్ధిగానడరునట్లు । త్రిగుణసృష్టియందుడిపించునత్యము । భంగిఁదోచునట్టిప్రభునిరస్తకుమా
నిఁగోరిచింతించెద । ననఘసత్కుఁబరునిననుదినంబు॥ వ ॥ ఇట్లుశ్రీసత్యంపరంధీమహియనుగా నుత్తీప్రారంభ
ముశ్రీనామబ్రహ్మస్వరూపంబైనత్యపురాణంబులోనగా నుత్తీప్రారంభి ధర్మవిస్తరంబును, వృత్తా
నెందుంజెప్పంబడు నదియభాగవతంబునకుటంజేసి యిప్పురాణంబు శ్రీమహాభాగవతంబున సెప్పుచు
అనువర్తనమున॥ అన్వయవ్యాప్తిచేత-అన్వయవ్యాప్తియనగా-కార్యసద్భావమువలనకారణసద్భావమునునిశ్చయించుట
యన॥ వ్యతిరేకవ్యాప్తిచేత-వ్యతిరేకవ్యాప్తియనగా-కారణభావమువలన-కార్యభావమునునిశ్చయించుట ఇందుకుదాహర
ణముండుచోటనగ్నియంటున్నదియనుటయన్వయవ్యాప్తి, ఎచోటనగ్నిలేకున్నచో-అచోటభూమముండదనుటవ్యతిరేకవ్యా
ప్తిద్యయముచేతబ్రహ్మజగత్కారణమనినిశ్చయించఁజుచున్నదనుట రెండవపక్షము అనువర్తనమనగా॥ ఉపాదానకారణభూత
వర్ణాదులు-ఘటకుండలాదులందును తెలుంగుననువర్తించియుండుట వ్యావర్తనమనగా- ఘటకుండలాదులవలెవిక్రతిర
మునొందియుండుట కాఁగా-మృత్సవర్ణాదులవలెనువర్తించియుండుటవలన ద్రువంబగుబ్రహ్మజగత్కారణమగుచున్నది
దుటవలన-జగత్తుఘటకుండలాదులవలెకార్యరూపమగుచున్నదనుట కార్యములయందు॥ ఆకాశాదికార్యములందభిజ్ఞుడ
ను, తానరాజగుచున్నరాట్టుగానుండును అనగాస్వయంప్రకాశమానస్వరూపుఁడగుచు- ఎండమావుల జలమరీచికల
ట॥ జలమందును, కాచాదుల॥ గాచాదాళ్లు మొదలైనవానియందును, అన్యోన్యబుద్ధిపరస్పరభ్రాంతి-అనగాదేహిరూపము
పులయందుజలభ్రాంతి-జలమందు-కాచాదిభ్రాంతి యునీతెలుంగునపరస్పరభ్రాంతిలుగుచున్నదనుట ఇత్తమునఁజేసె॥ మనస్సువ
ర్ణులునకువేదములనుదెలిపెననుటచేతబుద్ధివృత్తిప్రవర్తకుఁడాయెననియభిప్రాయము నిరస్తకుమాడు॥ నిరస్త-పోఁగొట్టబడినకు
కపటముగలవాఁడు అనగామాయాకమగుప్రపంచసంబంధములేనివాఁడనుట- శ్రీసత్యంపరంధీమహి॥ అనుగాయత్రీప్రారంభ
చనమునందుగల సంగతులన్నియుశ్రీభాగవతమునకుశ్రీధరీయమనెడునగైతలవ్యాఖ్యానమునందుండెలియఁజేయఁబడినవియ
నూలమునందుగలవికావు ఇదేతీరునగ్రంథమునందుండఁజుచుగావ్యాఖ్యానవిలయంబులతోఁజేర్చి మూలమునందుగలయా

కమనీయంబయి, నిగమంబునుంబోలెగాయత్రీవిరాజితంబయి, సుహృత్కావ్యంబునుంబోలెసరసమృదులతాకలితంబు
దినతాదీలయంబునుంబోలెసువర్ణరుదీరంబయి, యమరావతీపురంబునుంబోలెసుమమోలలితంబయి, తైలభోద్యో
లునుంబోలెమధుమానితంబయి, పురుషోత్తమసేవనంబునుంబోలెనమృతఫలదంబయి, ధనదిజయసమీకంబునుంబో
నభ్రంకమవరాగంబయి, వైకుంఠపురంబునుంబోలెభుక్తపుండరీకవిలసితంబై, నందమోహంబునుంబోలెగృష్టసార
దరంబయి, లంకానగరంబునుంబోలెరామమహిషీవంచకసమేతంబయి, సుక్రివసైన్యంబునుంబోలెగజగవయశ
తోభితంబయి, నారాయణస్థానంబునుంబోలెనీలకంఠహంసకాశికశుభరద్వాజతిత్తిరిభాసురంబయి, మహాభారత
నుంబోలెనేకచక్రబకంకధార్తరాష్ట్రశ్రుకునినకుల సంచారసన్నిధితంబయి, సూర్యరథంబునుంబోలెనురుతరప్ర
హంబయి, జలదకాలసంధ్యామహూర్తంబునుంబోలెబహుతరణజాతసామనస్యంబయి, యొప్పునైమిశంబనుశ్రీమ
త్తేత్రంబునందుకౌనకాదిమహామునులుస్వర్గోక్తగీయమానుండగుహరింజేరుకొఱకునహస్రవర్షంబులనుస్థానకాలం
గాఁగలసత్రస్తంజ్ఞకంబయినయాగంబుసేయుచుండి రందొక్కనాఁడువారలు లేపకడవిశ్వనైమిత్తికచాలామం

శ్రీ శౌనకాదిమహర్షులుసూతమహర్షితోబ్రుక్ష సేయుట. శ్రీ

లాచరించి, సత్యశ్రుతుండై సుభాసీనుండై యున్నసూతుంజూచి॥క॥ఆతాపనుల్లినిదివి నీతువిజ్ఞాతఃశీతనిఖిలపు
ణ । వ్రాసుకనుతహరిగణసంఘాతుసూతునితాంతకరుణోపేతు॥ మ॥ సనతందొల్లి పురాణపట్టు వితిహా
శ్రేణులువర్ణశా॥ స్త్రుములుజ్ఞాననువచ్యసంపుమరువేదవ్యాసముఖ్యులును॥ ల్లునాతింజేసనవెన్నియన్నియునువో
న్ననాదివృత్తిసాదముసంజేసయెటుంగ నేస్తువుననుస్తంబున్యుక్తేంద్రోత్తమా॥క॥గురువులుప్రియశిష్యులకుం । బర
రహస్యములుదెలియఁబలుకుమరచలస్థిరకల్యాణంబెయ్యెదిపురుషులకునునిశ్చయించిబోధింపుతగ॥ క॥ మనా
పుదిరకాలముగనాడవుపెక్కులై నగ్రంధార్థంబుల్ విన్నాడవుపినఁదగినవి॥ యున్నాడవుపెద్దలాడ్దనుత్తన
స్థి॥ చ॥అలసలునుండబుద్ధియుతులబృతరాయువులుగ్రోగినం కలితులుచుండభాగ్యులునుగర్వములెయ్యెవిసే
జాలరీకలియుగమందుమానవులుగావుననెయ్యెదిసర్వసౌఖ్యమై॥ యలవడునేమిటంబొడమునాత్మకుశౌంతిమునీ
సెప్పవే॥సీ॥ఎవ్వనియవతారమెల్లలోకములకునుఖమునువృద్ధియుసౌరదిజేయు॥ నెవ్వనిశుభనానుమేస్త్రాస్త్రును
గసంసారబంధంబునమసినోపు॥ నెవ్వనిపరితంబుహృదయంబుజేర్చినభయమందినృత్యువుమరువువెట్టు॥ నెవ్వ
దినేపారుజలములసేవింపనైర్మల్యనిద్దిగలుగు॥ దవసులెవ్వనిపాదంబుఁదగిలిశాంతి॥ తెఱఁగుఁగాంచిరవన వదే
కు॥ నెవ్వఁడుదుంఁచెదతల్లెననినఁగనిచ్చపుట్టెను నెఱిఁగింపుమిద్దచరిత॥ క॥భూషణములుసెపులకుశీనఘ॥పే
ములున్యున్యుచిత్తభీషణములుహృత్తోషణములుగల్యాణవి॥ శేషణములుహరిగుణోపదితభాషణముల్ ॥ క॥ కలిదో

గాయత్రీ॥నేదనాతయగుగాయత్రీదేవతాకమంత్రములచేతను- అరణ్య॥గాయత్రీ॥చంద్రవెట్టిచేతను- సరసమృదులతా॥రచనాసాక్ష
తో ప్పియందెడు- మృదువాకముతోఁగూడినది. అరణ్య॥రసవత్తుగానందెడుమెత్తరిఁగితోఁగూడినది. సువర్ణ॥గరుడండు-అరణ్య
కులతోఁజేరినది-సుమనస్సులుదేవతలు. అరణ్య॥సుమనస్సులుపుష్పములు. మధు॥మధుఁడనెడురాక్షసుడు. అరణ్య॥మధుఁడేనెం
ంబు, మోక్షఫలమునిచ్చునది. అరణ్య॥ఉసిరికపండ్లనిచ్చేది. అశ్రంకపవరాగంబు-ఆకాశమునంటియందెడుపూరిగలవై. అరణ్యగు
నంటెడుశ్రేష్ఠములైనవృక్షములనుగలది. ఖడ్గపుండరీకులు, భగవద్బుక్తులు. అరణ్య॥ఖడ్గఖడ్గమృగములు. పుండరీక-వ్యాఘ్రంబు
గిశ్రీకృష్ణచూర్నిముగ్ధబలముచేత. అరణ్య॥కృష్ణసారజికలచేత, రామమహిషీవంచకనక్షలు, గజ, గవయ, శరఫులు, ప్రసిద్ధవానరులు, అరణ్య
కీరియున్నది. అరణ్య॥రామపెద్దపక్షులు, మహిషీకాతకములు, వంచకనక్షలు, గజ, గవయ, శరఫులు, ప్రసిద్ధవానరులు, అరణ్య
గు, గవయికురుబోండులు, శరభ, ఎనిమిదికాష్ఠిగలవైసంహమునుజంపెడిమృగములు, నీలకంఠశివుఁడు, హంసపరమహంసలు, కౌ
స, తిత్తిరులు, ప్రసిద్ధమును-వీరితోఁగూడియున్నది. అరణ్య॥ నీలకంఠనెమృత్తు, హంసహంసలు, కౌశికిగుడ్డగూబలు, శుకాచిలు
రహస్యజతులు, తిత్తిరితితువతతులు. వీరిచేఁబ్రకాశించుచున్నది. ఏకచక్రబక॥ఏకచక్రపురమునందుండినవికాసుగుడు, క
ర్షనామతేయనుగలధర్మరాజు. ధార్తరాష్ట్ర॥ధృతరాష్ట్రనిపుత్రులైనరుర్యోధనాదులు, శకునిశకునియనువాఁడు, నకులన
చారికభావగ్ధనాదిప్రస్తావనతో, నన్నితంబైకూడుకొనియున్నది. అరణ్య॥ఏకముఖ్యములైన, చక్ర॥చక్రవాకపత
గర్జలు, ధార్తరాష్ట్ర॥అష్టమికుఁడు. కాశ్యపగలవైదేహమంతయుఁదెల్లగానుండుహంసలు, శకునిపక్షులు, నకులముం
దిరగడములతో, నన్నితంబై మాడియుండున్నది. ఉరుతిరిమిక్కిలిగొప్పయైన, ప్రవాహంబై, ఉత్తమాశ్వమున
లిదిశేషమైన, ప్రవాహంబై, జలప్రవాహముగలవై, బహువిధతజాతిహమనస్యంబై, అనేకవిధముకలయంతటవి
అరణ్య॥అనేకవిధములగుఁపక్షిసమూహముచేసోప్పియందునది.

౨. — ఎవ్వనిపదనది॥గంగ, పారుజలములు, ప్రహంతుజలములు. — శ్రీఅఘనేషణములుపాపహార

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము. ప్రథమసర్గంధము.

‘సమైయలఘుయశుల్కాగమనస్తిహరికథనమునిర్మలగతిగోరుమఃబురుషాః’ సేలయగ నెవ్వఁడందగిరివిసంధు
హాత్మా॥ ౧॥ అనఘవిసురసజ్జలై వినువారికిఁ మాటమాటకధికమధార మైనయిట్టికృష్ణుకథనమాకర్ణనము సేయఁగ
పుగలమనూకుఁడనివిలేడు॥ మ॥ వరగోవిందకథానుధారపమహావహ్నిరుధారావరం॥ వరలంగఁకబుధేంద్రచంద్ర
తరోపాయాసుర క్రింబ్రవి॥ సురదుద్ధాంతదురంతదుస్సహజనుస్సంభావితానేకడు॥ సురగంభీరకతోరకల్పకకనద్రా
నలంబాటునే॥ సీ॥ హరివామకథనదావానలజ్వాలలఁగాలవేఘారాఘతాననములు॥ నైకుంతదర్శనహాయసం
ములచేదోలఁగవేటపడుచుఁగితోయదములు॥ గమలనాభధ్యానకంఠీరవములచేఁగూలవేసంతాపకుంజరములు॥ నా
యణన్మరణపుభాకరదీప్తిఁడిరవేషద్వర్తకమిరతతులు॥ సలిసనయనభక్తినావచేఁగఁకనం॥ సారజలధిదాఁటచనఁగ
ందు॥ వేయుసేలమాకుపిష్ఠప్రభావంబు॥ డెలుపుమయ్యసూతధీసమేత॥ వ॥ మఱియుఁగపటమానవుండుగూఢుండువై
మాధవుండురామనహితుండు యెనినూనుషంబులయినపరాక్రమంబులు సేసెనటవివరింపుము॥ కలియుగంబురాం
లదనివైష్ణవతేత్రంబునదిర్గునత్రనిమిత్తంబునహరికథలువిన* నెడగలిగినిలిచితిమిదైవయోగంబున॥ క॥ జలరాశి
ఁటఁగోరెడి॥ శ్రికలముజనుల్లర్థధారుఁగఁంచినభంగి॥ గలిదోషమారణవాంఛా॥ కలిశులనగుమేమునిన్నుఁగంటిమి
రాతా॥క॥ చారుతరధర్మరాశికిఁ భారకుండగుకృష్ణుఁడాత్మపదమునకేగఁ॥ భారకుండులేకయెవ్వనిఁజేరెనుధర్మంబులు

— శ్రీసూతుండునారాయణభావప్రశంసచేయుట. శ్రీ —

సెడిమునినాథా॥ వ॥ అనియిట్లుహహనీయగుణగరిష్ఠులయినశౌనకాదిమునిశ్రేష్ఠులొడగినరొకపూర్వణపుత్రుండయిన
సృశ్రవసుండనుపేరమెప్పనిజలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరినవేకుండునైససూతుండు॥ మ॥ సముద్రైయెప్పడము
ర్మవయఁడైనన్నాసియైయొంటిఁబో॥ వసుహాప్రసౌహమానుమారయనమకావ్యాసు॥ డుసీటఁగవృ॥ కుము
దన్వయతంబ్రతిధ్వనులునక్కఁజేసెమున్నట్టిభూతహయలగొల్పెదబాహరాయణిఁదహాధన్వాగ్రగణిధీమణి॥
కార్యవర్తంబునుగారణసంఘంబునధికిరించినచింతనాత్మతత్వ॥ మధ్యాత్మనానబడనట్టియధ్యాత్మముఁడెలియఁజే
గఁజాలుదీపసుగునునకలవేదములకుసారాంతమైయే మైయసాధారణమగుప్రభావగూఢుఁడైనపురాణరాజం
గాధనంసారాంధకారపటం॥ దాటఁగోరెడివారికిఁదయనగిర్ను॥ నేతిపోనిధిఁచి॥ చెనేగుడఁగి॥ నట్టిశుకనామధే
హాత్మగేయువిమలవిజ్ఞానరవణీయువేడు॥ గొలుతు॥ క॥ నారాయణునకునగునమభావహిక్షియై॥ వ్యాసుప
లకునమస్తారముసేసివిదించును॥ దాదగ్రంథంబుదళితనమబంధంబు॥ వ॥ అనియిట్లుదేవతాగురునమస్తారంబు
సియిట్లునియె॥ మునీంద్రలారా॥ నన్నువీరలునిజలలోకమంగలశంభై నప్రయోజనంబడిగిలేరేమిటంగృహ్యంసప్రశ్నం
సేయంబడునెవ్విధంబుననాత్మప్రసన్నంబగునిర్విఘ్నయునిద్వైతుకయునైనహరిభక్తియేగూపంబునంగలుగునెదిపు
లకుఁబరమార్థంబనినవాసుదేవునియందుఁబ్రయోగింపంబడినభక్తియోగంబువైరాగ్యవిజ్ఞానంబులంబుట్టించునా
రణకథల నెయ్యెధర్మంబులుకగులపవీరధర్మంబు శుభవనగ్రవర్యంతంబాచరింపందగినయూయధికధర్మంబునగ్ధం
ంబుగాదుధర్మంబునందవ్యభిచారియైనయర్థంబునకుఁగామంబుఫలంబుజీవునకుఁగర్మమలచేత నెయ్యెదిప్రసిద్ధియది
బుగాదుతత్వజిజ్ఞాసయనునదిధర్మజిజ్ఞాసకొందఱుధర్మంబెతత్వమనిపలుకుదురు॥ తత్వవిదులు జ్ఞానమనుపేర
నయదితత్వమనియెఱుంగుదురాతత్వంబునాపనిషదులచేతబ్రహ్మసనియు, హైరణ్యగర్భులచేతంబరమాదై
సాత్వికులచేతఁగవంతుండనియునుబలుకుంబడువేదాంతశ్రవణంబునగ్రహింపంబడినజ్ఞానవైరాగ్యంబుల

పరంపరలకృష్ణకృష్ణనికథావృత్తమనువాసగుర్కగొప్పకారలగుంపులు. — ౪ ప్రవిస్తరావాసలంబు, మిక్కిలివిస్తారముగ
దియును, కుదముట్టనిదియును, నహింసకరాదనిదియునైనజన్మములవలనఁగలిగినదియును, నానావిధములైనదియును, న
తెలుసుకొనఁగూడనిదియును, కఠినమైనదియునగు-పాపమరగులుచుండుకాణచిమ్మ. — ౬ కంఠీరవములవే
డ, కాలము. — శ్రికలముజనులేడలోమందుమహిళలు. — శుభవర్తంబుఁగూడుము, బోవనిషదులు, అద్వైతు
లభాసకులు, సాత్వికులు, విశిష్టైక్యకులు, చిజ్జడగ్రథనరూపంబైనయహంకారము, చిత్తులనఁగాజ్ఞానము, జడమ
కునఁగాఁజేరియుండుట, అస్థియహంకారమనఁగా-కృదయము, కాఁగా-అహంకారశబ్దముకృదయవాచకవ
శ్చిదింపబడునసాత్వర్యము. ౧. స్థంధము, అవ, అ. అగ, శ్లో॥ ధిద్యతేహృదయగ్రంథిధిద్యంతేనర్వనంగయ
విపాత్సనీశ్వరే॥ అనుశ్లోకార్థమతెలుపఁబడియున్నది.

శ్రీకాండ ప్రభాగవరము ప్రకాశనంభము

గూడినభక్తిచేతచక్కగులై నపద్మలుయే శ్రజ్జుండై నయాశ్చయందుఁబరమాత్మంబొడగొందును భగ్గంబునకుభక్తి
 బుపురుషులవద్దా శ్రీనాథర్మభేదంబులంజేయధర్మంబునకుమానవుండుసంతోషించుటయెనెద్ది యొకచిత్తంబునగా
 చునాకర్ణింపవర్ణింపందగుఁజుక్రాయుధధ్యానంబనుభవవేకవంతులహంకారంబనుకర్తృంబుఁడ్రుంచివైకుంఠభా
 గునియందలి శ్రీధనవర్ధదంబగుఁడతఁ థాశ్రవణాదులందత్యంతాసక్తియుఁబుణ్యభిక్తావగాహనమహాప్రేవాడు
 సిద్ధించుగర్భనిర్మూలనహేతువులైనకమలలోచనుకథలందెవ్వండురతసేయువినిచ్చగించువానికితరంబులేవ్వియ
 విభుప్రభుఁజ్యోత్సవణకీర్తనంజై నకృష్ణండుదనకథలువినువారిహృదయంబులందునిలిచిభంబులూచరించునశుభ
 లునెరసించునశుభంబులునష్టంబులైనభాగవతసేవావిశేషంబుననిశ్చలభక్తియుదయించుభక్తిగలుగరజస్తమోగుణ
 భూతంబులైనకామలోభాదులకువశంబుగాకచిత్తంబునత్వగుణంబునఁబ్రసన్నంబగుప్రసన్నమనసుగండై ము
 సంగుండైననీశ్వరతత్వజ్ఞానంబుసిద్ధించునీశ్వగుండుగానంబడినఁజెబ్బడగ్రధనరూపంబైనయమాంకారంబుభిన్నం
 నహంకారంబుభిన్నంబైనననంభావనాదిరూపంబులగుసంశయంబులుపెచ్చిన్నంబులగుసంతయవిచ్చేదంబైనఁబ్రా
 ణలంబులైనకర్మంబులునశించుఁగావున॥ క॥గురుమాతులుదపమలంతఃకరణంబులశుద్ధిసేయుఁకుతరభక్తికాహరిం
 చునమర్చింతుగుఁపరమానందమునభిన్నభవభంధులై॥ తరల॥ పరమపూరుషుఁడొక్కఁడాధ్యక్షుఁడుపాలనోన్మునన
 ముల్సారదీజేయుముకుంఁపన్నజసూలినంజ్జలఁబ్రాకృతస్ఫురితసత్వరజస్తమంబులఁబొందునందుశుభస్థితుల్
 రివరాచరకోటికిచ్చుననంతసత్వగుణాఁడై॥ వ॥సంతయుచొక్కవిశేషంబుగలదుకాశ్యంబుకంటేధూనంబుభూ
 బుకంటేఁద్రుగూనుయంబునవహ్నియెట్లువిశేషంబగునెట్లుతమోగుణంబుకంటేరజోగుణంబురజోగుణంబు
 టేబ్రహ్మప్రకాశకంబగుసత్వగుణంబువిశిష్టంబగుఁదొడ్డిముసులుసత్వనాయుండనిభగవంతుహనినఘోషజుం
 లివిరి. కొండలు సంసారమందలిమేలుకొఱకునస్యులసేవిభుచుగు. మోక్షార్థులయినవారలు ఘోరరూపులం
 భూతపతులవిడిచి దేవతాంతరనిందసేయక నాంతులయినారాయణకథలయందప్రవర్తించురు. కొండలు రా
 తామసులయి నిసిరియి నైశ్వర్యంబును బ్రజలనుంగోరి పిత్తభూతప్రజేశాదుల నారాధింపుచురు. మోక్షమి
 టంజేసి నారాయణంబుసేవ్యుండుః వేద యాగ యోగ శ్రీయా జ్ఞాన తపో గతి ధర్మంబులు వాసుదేవన
 లునిర్గుణుండయి నపరమేశ్వగుండు గలుగుచు లేకుండుచుఁ ద్రిగుణంబులతోడంగూడిన తనమాయచేతనింత
 జయించిగుణవంతునిచందంబుననిజమాయా విలసితంబులయిన గుణంబులలో బ్రవేశించి విజ్ఞాన విజృంభితంజ
 తెలుగునగ్ని యొక్కరుండయ్యుఁ బెక్కునూయలంచుఁదేజరిల్లుచుఁ బెక్కుండై శ్రీతామతెఱంగున విశ్వాత్మ
 డయినపురుషుండొక్కండందనవలనంగలిగిననిఖిలభూతంబులందు సంతర్వామిరూపంబునదీపించునతండును మో

గుణమయంబులైనభావంబులందనచేతనిక్రియంబులైన భూతంబులందుఁడ

యుమలోకకర్తయైనయతండుదేవతీర్యక్తుసుమ్యాదిజాతులందులీలనవతరించె

సమాతుండిట్లనియె॥నీ॥వాహదహంకారతన్నాశ్రసంయుక్తుండై చారుళిమోడకకళాసహజ

సహాభూతభాసితుండై శుద్ధసత్త్వంజై సర్వాతిశాయియగుచుఁజరణోరుభజముఖాశ్రవణాక్షినాస
 సాస్రములు వెలుంగఁసంబరశేయారహారకుండలకీరీటాదులు పెక్కువేలవారుచుండఁ బురుషరూప

—శ్రీ భగవంతునియొక వింతత్యవతారములు శ్రీ—

చతుఁడభలభవనైకకర్తయైయలఘుగలిసి । మానితోదారజలరాశిమధ్యమమునఁయోగనిద్రా
 ప॥ వ॥అదిసకలావతారంబులకు మొదలిగనియైన శ్రీమన్నారాయణదేవునివిరాజమానంబు

రిసంపద, శ్రీశబ్దతద్యవము-పిరివిశ్వర్యము, ప్రభుత్వము, వేద యాగ యోగ శ్రీయా జ్ఞాన తపో గతి ధర్మంబులు. ౧.
 'జ్యోతిష్కమాదియంజులు, యోగఁయోగశాస్త్రంబులు, శ్రీయా, సంధ్యావందనాదిత్యకర్మంబులు, జ్ఞానజ్ఞానశా
 స్త్రరాదిఫలంబులు, ధర్మంబులు, ధర్మశాస్త్రంబులు. — శ్రీమోడకకళాసహజుఁడనునంబుతోగూడినంద్రియం
 .౦. పంచమహాభూతంబులుఁవిడువేరి, గండకళలు-కళలనఁగాలంశములు, ఈగండలంశములతోఁగూడుగొనిన
 ౦. మొదలిగనిఅభిలావతారంబులకునిధానమనది, అనఁగా-అవతారకార్యమునెరవేరినకిదవసాంయతాక
 ానుండునదియనట. భగవదవతారంబులనంశ్యేయంబులగుటవలననిచ్చటనవతారంబులకుఁబ్రభుత్వద్విశ్రీయాదిసంభాసి
 సాకర్యాధ్యకమేకానియావశ్యకమనదిగాదనితెలియఁదగినది.

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము - ప్రథమ స్కంధము.

బహువిధములయోగిండ్రిలుదర్శించురప్పర మేశ్వరునాభీకమలంబువలనసృష్టికర్తలలోన శ్రేష్ఠుండయిన బ్రహ్మయును
 బంచెనతనియవయవస్థానంబులయందులోకపిస్తారంబులుగల్గింపబడియె మొదలనద్వైతంబుగోమా రాక్షసర్థంబునా
 గ్రయించి బ్రాహ్మణుండై దుష్టభంబుయిన బ్రహ్మచర్యంబుచరియించె. రెండవమారుజగజ్జననంబుకోటకుర సాతలవర్తి
 మైభూమి నెత్తుచుయజ్ఞేశుండై వరాహదేహంబుఁదాల్చి మూడవతోయంబున నారదుండను దేవఋషియైకర్మనిర్వో
 కంబుయిన వైష్ణవతంత్రంబునెప్పెనాలవపరిధర్ష భార్యానర్గ మునందునర నారాయణాభిధానుండయి యుగంబై
 తపంబు సేసె-బంధమావతారంబునంగపిలుండనుసిద్ధేశుండయ్యాసురియను బ్రాహ్మణునకుఁదత్వ సంఖ్యానిర్ణయం
 బగలసాంఖ్యంబునుపదేశించె-నాఅవశరీరంబుననసూయా దేవియందున శ్రీమహామునికిఁగుమారుండై యలరుగ్గ నికిఁ
 బ్రహ్మాదముఖులకునాన్వవిద్యఁదలిపె-నేడవవిగ్రహంబున నాకూతియందుజన్మించియజ్ఞుండనబ్రకాశమానుండై యమా
 కదేవతలతోడంగూడిస్వాయంభువమవస్వంతరంబురక్షించె- సప్తమమూర్తిని మేరుదేవియందు నాభికిజన్మించియరుక్త
 ముండనంబ్రసిద్ధుండై విద్యజ్ఞులకుఁబరమాహంసమార్గంబుఁబ్రకటించె-ఋషిషులచేతంగోరంబడితోమ్మిదవజన్మంబునఁ
 బృథుచక్రవర్తిమైభూమిదేనువుంచేసినసుప్తవస్తువులవిదికె-జాతుషమవస్వంతరసంప్లవంబున దశమంబై నమీనా
 వతారంబునొందిమహీరూపమగు నావనెక్కించివై వస్వతమనువునుద్ధరించె. సముద్రమథనకాలంబునం బననకోడవ
 మారుగమతాకృతిమందరాచలంబుఁదనవృష్టకర్పరంబున నేర్పరియైనిలె. ధన్వంతరియనుబంధై ఁడవతనువునుగా
 పరమధ్యమాన క్షీరపాథోధిమధ్యభాగంబున నన్యతకలశహస్తంబై వెడలిమోహినిచేసురలనమ్మతాహారలంగాపిం
 చె-బదమూడవదియైన మోహిని వేషంబునసురాసురులమోహితులంజేసె-బదునాలుగవదియైననరసింహరూపంబు
 సంగనకకళిపునిసంహరించె-బదు నేనవదియైనకపలవానునావతారంబున బలినిఁబదత్రయంబుయాచించిమూడవలో
 కంబులనాక్రమించె-బదునాఅవదియైనభాగవరామాకృతినిఁగుపిత భావంబుఁదాల్చి బ్రాహ్మణద్రోహులై నరాజులని
 వదియొక మారువధియించిభూమినిక్షత్రియశూన్యంబుగాపించె-బదు నేడవదియైనవ్యాసగాత్రంబునలృషమణులై
 గురువులంగరుణించివేదవృక్షంబునకుశాభిలేర్పరచె- బదు నెనిమిదవదై నరామాభిధానంబునదేవకార్యాధింబురా
 ంబునొందిసముద్రనిగ్రహవిపరాక్రమంబులాచరించె. నేకోనకంశశివితీతమంబులై నరామాకృష్ణావతారం
 యువంశంబునందుసంభవించి విశ్వంభరాభారంబునివారిచె- నేకవింశతీతమంబై నకలియుగావ్యవసరంబున
 ంకిసనమ్రోహానంబుకోటకుమధ్యగయాప్రదేశంబునజన్మసుతుండయిబుద్ధవాసుధేయంబునందేజరిల్లుయొగసంధియం
 వనసుంధరాధీశునిచోరస్త్రాయలై సంవరింపవీష్ణుయశుండనువిప్రుకీకరిల్లి యనుపేరనున్మవింపంగలండనియట్లనియె.

సంపాదనఁబారుకాలువలయోజావిష్ణునందైనశ్రీ కరనానాప్రకటావతారములసంఖ్యాతంబులరీతి శులుఁ
 బ్రాహ్మణసంయగింఁబ్రబుమహమ్మల్ పిష్టునంశంజుల్ హరికృష్ణుండ
 భాగవంతుండగువిష్ణువు భగములకేవేళరాక్షసవృధగలుగుఁ గననమేళలఁడ
 ల్గిలఁగ్గి. గీ||అతిరహస్యమైనహరిజన్మకథనంబుఁదను నుజుండెవ్వఁడనిమాపురేపు||జాలభ
 రాశిఁబాసితొలగిపోవు|| వ|| వినుండగూపుండయినజీవుండువిదాత్తుకుండయిపరగుజీవునికిఁబరమేష్వి
 లై నమహాదాదిరూపంబుచేతనాత్మాధారస్థానంబుగావీరచితంబైనసన్మాలశరీరంబుగగనంబునం
 సమూహంబును గాలియందుఁబాధివధూధిధూసరత్వంబును నేరీతిసన్మలక్ష్మ్యప్రప్రయగునాత్మయందు
 తులుగానివారిచేతనారోపంపబడునీస్థులరూపముకం తెనద్వప్తగుణంబై యశ్రుతంబైనవస్తు
 గాకసూక్ష్మంబైకరచరణాదులులేకజీవునికి నెండొకరూపమువీరచితమైయుండుసూక్ష్మంబున
 నాగమనంబులంబునర్జవృత్తంబుదోచునపుడీస్థులసూక్ష్మరూపంబులురెండునుస్వరూపనవ్యక్త
 ననిలేలియునవిద్యంజేసియాశకుఁగల్గింపంబడెననియెడిహేతువువలననపుడుజీవుండుబ్రహ్మ
 కాయగునట్టిబ్రహ్మజ్ఞానమతివిశారదయైయాశ్వరునిదైక్రీడించునట్టిమతిప్రకాశంబునన
 మయుపరతయైతానువిద్యారూపంబునంబరిణితయగునప్పుడుజీవోపాధియైనస్థులసూక్ష్మ
 గాఢంబులేకఁదేజరిల్లువహ్నిచందంబునఁదానయుపరతుండయిబ్రహ్మస్వరూపంబునంబొం
 డనవీరాజమానుండగునిట్లుతత్వజ్ఞులునప్పుడురనిసూతుండొప్పునియె|| చ||జననములేకగర్భములజాడల

కుట, ఉన్నది; అనువదార్థవర్ణనమిది
దేవు, విషయవాచాంస్యతః॥ అనుపద

శ్రీ వ్యాసుండువ్యాకులతచిన్తుండై చింతించుట. శ్లో

నకథ మోదాదుడవుమాకునర్వముఁ బారముముట్టంగఁ దెలియఁబలుకుమహాత్మా॥ వాల్మీకియొడిగినో సకాదిమునిశ్రే
 లుకుసూతుండొడ్డియొద్దతియొండై సద్వాపరయుగంబు శుభరుగునమయంబుననుపరిచరవసుపుపీర్వంబునజన్మించివా
 వి నాఁడగునత్యవతియందుఁ బరాశరునికహరిక శంజేసివిజ్ఞానియయినవేదవ్యాసుండుజన్మించి యొక్క నాఁడుబడరికా
 శ్రమంబునసరిస్వతీజలంబులన్న నాదికర్మంబులందీర్చి శుదయియివరులు లేనిచోటనొంటిఁగూర్చుం డిసూర్యోదయవే
 లనతితానాగతవర్తమానజ్ఞుండయియాఝిపివృక్షంబుగాని వేగంబుగలకాలంబునఁజేసి యుగధర్మంబులకుఁపాతఁబు
 గాభవిసాంకర్మంబునొందుయుగయుగంబులభౌతిక శరీరంబులకుఁగీత శ్రీసన్నమగుఁబురుషులుసన్నతులుడై ర్యసూన్యు
 లుమందప్రజ్ఞులల్పాయువులు దుర్యలునయ్యెదరి తనదివృద్ధిప్రజ్ఞుజూచి సర్వవర్ణాశ్రమంబులకుఁపాతంబునెయింద
 లంచినలుపురుఁబూతలచేతనస్థింపందగి ప్రజలకుశుద్ధి రంబునైనవైదికర్మంబులగుయజ్ఞంబులెడఁదెగఁకుండుకొ
 టకునేకంబునువేదంబు ఝిగ్యజ్ఞానామాధర్వణంబులను నాలుగునావంబులపిఁభాగించి యిహోహసపురాణంబులన్ని
 యుఁబంచమవేదంబుపఠై నందు॥ సీ॥ పైలుండుఝిగ్యవవతనంబుదొండకొ నెసామంబుజైమిభవనుపుమండెయిజుపు
 వైశంపాయనాఖ్యుండుకైకొ నెఁచుదినధర్వమునుకలతుండంపతింబె । నఖుంపురాణేహసముల్ మాతండ్రిరోహమా
 న్నఁబుండునిరూఢిదాత్మేంద్రమతఁమ వేదమాతపసులుభాగించిశిష్యసంఘములకుఁజెప్పిరంత । శిష్యులొందొరులాత్మీయశి
 ష్యులనులకడఁబహుమార్గములఁద్రుంచియనువదింపఁబెకు । శాఖలుగలిగియాపుధిమిలోన । కిగవ మొప్పారెభూసుర
 నివహించుం॥ వ॥ ఇట్లు మేధావీనులయినపురుషులచేతనట్టి వేదంబులుధరియింపఁబడంపన్నపిఁజేయుదినవత్సలుండైన
 వ్యాసుండుఁప్రీతూద్రులకుం దైవిర్లి కాధములకు వేదంబులుపినసర్వంబులుగావునమాఁడులకెల్ల మేలగునని భారతా
 ల్యారంబుచేసెయివమ్మనిభూతహతఁకుండుదనహృదయంబునంతసంపదన్నసరస్వతీతటంబుననొంటినుండి హేతువు
 పితర్గించుచుదనలోనిల్లనియె॥ సీ॥ ప్రతధారి నై వేదవహ్నిగురుశ్రేణిమన్నింతుపిహితకర్మములఁగొఱుఁచెఁడకుండన
 డపుదుభారతమిషమునఁబలికతి వేదాగ్రభావమెల్ల । మునుకొనిప్రీతూద్రముఖరధర్మములందుఁదెలిపిత నేఁజెల్లదినఁజేసి
 యాత్మసంతనమందహాత్మలో నీశుండునంతసంపదనున్నజాడకొఁచెహరికియోగివసులక భిషితులయిన । భాగవతవి

శ్రీ వ్యాసునిడకునారదుండువచ్చుట. శ్లో

ధంబుంబులక నైతిమోసమయ్యెఁదెలివి మొనయంచుమఱివే॥ ననుచువగచుచున్నయవసరమున॥ సీ॥ తనచేతవల్లకీశంశ్రీ
 చయంబునసతతనారాయణతేజ మొప్ప । నాననసంభూతహరికితరవసుధాధారలయోగిం ద్రతానుసాకిగఁ గపిలజటా
 భారకాంతపుంజంబులదికలుప్రభాతదీప్తివహింపఁగఁ దనులగ్నతులసికాదాహగంధంబులుగ నాంతరాళింబుగఁగిప్పి
 నఁగివచ్చెమింటనుండివానవీందనుకడకుమాటలఁడగడకతోడ । భద్రపీఠలక్ష్మీపారగుండాహాథ । నయపిశాచ
 దుండువారదుండు॥ క॥ కనియెన్నారదుండంతకొపిన ధైర్యకపిలానులగహంభజనపద్యాజనితోల్లానుభావమిది । కిగరా
 నుకగురుమ నొవి కానుక వ్యాసుక॥ వ॥ ఇట్లుజాశ్రమంబునకువచ్చిననారదు నెఱంగి లేదివ్యాసుండుపిపిధప్రసం
 బులంబూజించిననతఁడు లేనగవు నెగఁడడి మొగంబుతోడవిపందికాతంశ్రీ ప్రేలమింటుమగ్గినియె॥ డె॥ ధాతవుభారత
 శ్రుతివిధాతవు వేదపదార్థజాలిజ్ఞాతవు గామముఖ్యిపునటగపిజేతవు బ్రహ్మతత్వనిర్ణేతవుయోగి నేతవుపిసీతుఁడవీ
 వునలిందిచెల్లరే । కాతరుకై వహింపగవఁగారణమేమివరాశరాత్మజా॥ అనినఁచారాశర్యుండొడ్డినియె॥ క॥ పుట్టితపజుత
 నుపునఁజేఁవట్టితివిపురాణపురుషుభజనముపదముల్ । మెట్టితివిదిక్కులందుదిమెట్టితివిహహాప్రబోధమునమునినాథా॥
 వ॥ అదియునుగొగాక నీవుసూర్యునిభంగిమూఁడులోకములఁడరితువు వాయువుపగిదినఖలజనులలోనమెలంగుదువున

అనుగునమయంబునలనగానాయకమునకుఁబరమధానిమనందనీయధిపతియగుఁడు - శ్లో శ్రీసన్నమగుసామగ్యముఁజేరించునునిన్న
 త్వులుఁబలిపింతు - ౧౧. దొరకొనెఁజెఁగఁగింపెను. ౧౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౨౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౩౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౪౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౫౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౬౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౭౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౮౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౧. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౨. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౩. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౪. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౫. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౬. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౭. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౮. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౯౯. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను. ౧౦౦. ఆతఁడునుఁజెఁగఁగింపెను.

ర్వజ్జులవగుటచేసె॥ క॥ రి కెలుకానిధర్మములలోకములను లేదుబహువిలోకివినివుకాకొలెతయెట్టిదంతయు॥ నా
కువివరింపుమయ్య నారదకిరూ॥ అనిననారదుండిట్లనియె॥ ఉ॥ అంతట మైనధర్మచయమంతయుఁ జెప్పిరివలదులోన
ని॥ విందుకఁగానిభక్తులధర్మజులెప్పుడుధర్మముల ప్రపంచించినమెచ్చు నేగుణిశేములెన్నినఁగాక నీకుంటికించెము
వచ్చుటెల్లనారిగొరినుటంపను నార్యపూజితా॥ మ॥ హరినామస్తుతిశేయు కావ్యమునువద్దాంభోజహంసావళి॥ సురుతి
ప్రాజితమైనమావససరస్సుర్నివెలుంగొందుశ్రీహరినామస్తుతిలేక కావ్యమువిదిత్రాధాన్వితంబయ్యె॥ శ్రీరమై
యండనయోగ్యుడుర్మలినపఃశ్రాకోలగర్తాకృతి॥ మ॥ అవశబ్దంబులఁగూడియుఁ హరిచరిత్రాలాపముల నర్పపాపప
రిత్యాగము సేయుఁ గావునహరిభావింపచున్నాడుచుక॥ జపముల సేయుచునులకావినుచునత్రాతంబుగిర్తించు
చుక॥ కపసుల సాధులుధన్యులదురుగదాతత్వజ్ఞులంతింపుమా॥ వ॥ ముసీంద్రానిర్వృతకర్మంజై నిరుపాధికంబయినజ్ఞా
నంబుగలిగిననుహరిభక్తిలేకున్నచిశేషంబుగశోభితంబుగాదుఫలంబుగోరకకర్మమేతస్వరునకునమర్పణంబు సేయకున్న
నదిప్రశస్తంజై యుండనుభక్తిహీనంబులయినజ్ఞానవాచాకర్మకాశలంబులు నిరర్థకంబులుగావునమహానుభావుండుపు
యకాంక్షిసిద్ధినుండవునకలదగంతదవశికిర్తివనర్పరతుండవుపుత్రనృతుండవునగుసేపునిబలంధమోచనంబుకొలుచువా
నాదెవులెలామిశేషంబులుభక్తితోడనన్నింపుముహరినన్దనంబు సేయకబ్రాహ్మణారంభరంబున సన్ధాంతరంబులువివక్షిం
దివిద్వివిద్యోగ్యతరూపనామంబులంజేసపుకర్మనులదైనవానినతీపెనుగాలిప్రస్థనంబుడితప్పంబడునావచంబంబుననె
ళపుసేరదుకావ్యకర్తంబులందుగాంబుగలప్రాకృతగుణులకునియమించినధర్మంబులు సెప్పికానకుండవగు నీనడువడి
దగనిదియెట్లనినవారలదియెధర్మంబుజుగుప్పితంబులగుకావ్యకర్తంబులు సేయుచుం దత్వజ్ఞానంబుమఱుగురదిగావున
బుద్ధిమోహంబుజనియింపకఁ దత్వప్రచుండవైవ్యధావియోగంబు సేయుమనిమఱియున్దినియె॥ చ॥ ఎరింగినవాఁడుగ
ర్మనయ మెల్లనుమాణహరిస్వరూపముక॥ నెఱయ నెఱుంగుఁదానుచువి నేరుపుఁజూపునుశానురక్తంజై॥ తెలుపవ లేకఁబ్ర
హ్మనుచుదేహధనావృథిలాపయ్యుక్తంజై॥ యెఱుంగనివానికిం దెలియనిశ్వరచీలలెఱుంగఁజేష్టమా॥ చ॥ తనకుంధర్మము
న్దివిదాననైరిపదారింపంబు॥ లక్షవిడిసేపఁ జేసెపరిపాకముమ్రొంగి నెవ్వఁడేసఁజ॥ ద్వివగుణు మేననై నినదిసిద్ధిని
హంతుఁడదయ సేవఁజాసినగులధర్మగౌరవముసిద్ధిపెంచు నెయెన్ని మేనులక॥ వ॥ అదిగావున నెఱుగఁగలవాఁడెహరి
సేవకుయత్నంబు సేయంపగుఁగాలక్రమంబుననుభవఃఖింబులుప్రాప్తంబులయిన హరిసేవవిధువంసగుదానంజేసి
యూర్ధ్వంబునబ్రహ్మపర్యంతంబుక్రింద స్థావరపర్యంతంబుదిగురుచున్న జీవులకుమఃఖింబులట్ల సుఖంబులు ప్రాప్తి
తకగ్నాధీనంబులై సిద్ధించు నెయెదిపాంసరాదట్టిమేలుసిద్ధించుకొలుకుహరిసేవ సేయవలయుహరిసేవకుండగువాఁడుని
ననంబునొందియునన్యనిశ్రయంసారంబునలజిక్కుఁడెవ్రహ్మజుహరిచరణంబుజేనుభక్తిరసవశిక్యతుండయి విడువని
చ్యగింపఁడుమఱియు॥ సి॥ విష్ణుండుమిశ్వంబువిష్ణునికంటెను వేతేమియును లేదువిశ్వమునకుభవవృద్ధియములూపరమే
గుచేనగునీ వెఱుంగుదుగాదెనిముఖమున॥ నెఱింగింపఁబడ్డదియేకదేశముననీభవనభక్రమునకై పుట్టినట్టి॥ హరికిభా
తుండవలసిచారింపుముకావునహరిపరాక్రముము తెల్ల॥ వినుశి సేయుమిచ్చువినితీయుఁజదువును॥ దానమతులనయముం
పముధృతియుఁగలిమి కెల్లఫలముగాదెపుణ్యశ్లోకంఁగలనాభుఁబొగడఁగిలె నేని॥ .....

శ్రీ నారదునిపూర్వజన్మవృత్తాంతము. శి

వ॥ మహాత్మా నేనుపూర్వకల్పంబునలకొల్లిటిజన్మంబున వేనవాసులయింటిదానికింబుట్టిపిన్ననాఁడువారలచేబంపంబు
డియొక వానకాలంబునఁజూతుగ్నాస్త్వంబున నేకస్థునివాసంబు సేయనిశ్చయించినయోగిజనులకుంబరిచర్య సేయుచు॥
క॥ శిటటమితో నెల్లప్పుడుపాటవమునంబులు సేసబాలిరతోనే॥ యాటలకుఁబోక పొకజంజాటంబును లేక భక్తిసలుపు
దుననఘా॥ క॥ మంగళశునుచును వారలయెంగిలిభక్షింశువాని కెండకునోడవ్వుంగలనిలుతునునియతిని వెంగలిక్రియఁ
జనుచు నేటివేకముతోడ॥ వ॥ ఇట్లీనువద్దాకాలశరణైలంబులు సేపించితివాసును నాయండుగృహజేసెరంత॥ శా॥ వా
రిల్లొట్టచరిత్రముల్లుచువఁగావర్తింపఁగాఁబాడఁగా॥ నారావంబునుధారనప్రతిమమైయత్రొంతమున్వీసులం॥ దోరం
టై పరిపూర్ణమైనమదివంతోషించినేనంతట॥ ప్రారంభించిపిష్టు సేవకతరప్రారంభమారుండవై॥ వ॥ ఇట్లుహరి

కాకోలగర్తాకృతి హాధాకామలంబునబుద్ధమనవి. — శిటటమిటటముఅనఁగాగర్వలేకమా లేకున్నంబునవనయంబు నెల్లప్పుడు
మత్తుతునవహించుట. — ౩ గ. తోరంజై సుందరమై

నన్నేరకక్షంతలఁబఁ|| వ|| లేచినిలువంబడి క్రమ్మటనదేవునిదివ్యాకాశంబుఁజూడనిచ్చయించి హృదయంబునఁబులుకొని యాతుగుంటోలేఁజూచియుంగానక నిర్మనుష్యంబయినవనంబునంజరియించుచున్ననహుడైశీంద్రివాగగోచరుండయినహరిగంభీరభగవంతులయినవచనంబులతోకంబువశమింపంచేయుచుండంబునఁగిరియె|| డ|| పలుకుమారతోపిలఁగనిజననంబుననగుఁగానఁగాఁజాలవుగానఁగామముఖపటఁమునిర్దరితంబుసేసినిర్మూలితకన్తులైనమునిముఖ్యులుగానికుయోగిగానఁగాఁజాలఁచునీకుతోరిఁగానసాంగుటకైనిజమూర్తిజూపితి|| క|| నావలనితోరియారక | సోపదువిడిపించుదోషపుంజములినును| లేవంబుట్టునుశీలైతము| భావింపఁగాదుభక్తిబాలకవింతే|| క|| నాయంచుఁగలుగునీమది| వాయచుజన్మాంతరములబాలకీనీమి| కాయంబువిడిచిమీఁదఁట| మాయనుమతిఁబుట్టఁగలవుమధ్యక్తుండవై|| మ|| పినుమీసృష్టిలయంబునొందియుగములైయైవైనకాలంబునూ| మినియైపోయెడిఁబోవఁగాఁగలుగుఁజొమ్మిమీఁదనాసృష్టియం| చునిరూఢప్రతితోడఁబుట్టెదవునిర్దోషుండవై నాకృపక | ఘనతంజెందెదుశుద్ధసాత్వికులలోగణ్యుండవై యర్చకా|| ౧|| అనియిట్లాకాశమూర్తియైయున్న స్వేదాదికంబు నిత్యసంబుగానొప్పిసర్వనియామకంబయిన మహాభూతంబువలెకీయారకున్న నేనుమంత్రకంబువందె మ్రొక్కె తత్స-రుణకుసంతసించివదముదిగ నాడిమత్యరంబువిడిచికామంబుజయించి ప్రాధంబువర్ణించిలోభ మోహంబులు వెడలనడిచినస్థవిడిచి యనంతనామంబులువరించుచుఁ బరమభక్త్రంబులయినతచ్చరిత్రంబులంజొనించుచునీరంతరసంతుష్టుండవై కృష్ణునిబుద్ధినిపిపిర్మలాంతకకరణంబుతోడవిషయవిరక్తుండవై కాలమునకెమఱుసూచుచుభూమిపదిరుగుచునుండంతఁగొంతకాలంబునకుమెఱుపు మెఱసిన లేఱఁగునవృత్తువుదోచిసంబంధభూతమయంబునుగర్మస్వరూపంబయినపూర్వదేహంబువిడిచిహరికృపావశంబునశుద్ధసత్యమయంజైన భాగవతిదేహంబునాద్వితీయంతంజై బ్రోకకంబునంహరించి ప్రత్యయకాలపయోరాశివధ్యంబునశయనించునారాయణమూర్తియందఁగఁచురఁబోవచ్చింపు బ్రహ్మలిశ్యసంబు వెంటనతనిలోపలంబ్రవేశించితింంత సహస్రయుగపరిమితంజైనకాలంబుచనిన లేచిలోకంబులుసృజియింపనుద్యోగించు బ్రహ్మప్రాణంబువలనమరిచిమముఖ్యులగుమునులు నేనునుజన్మించి మందునఖండితబ్రహ్మనర్కుండవై యేను మూఁడులోకంబులబహిరంతరంబులందు మహావిష్ణునియనుగ్రహంబుననర్జునులేకయాశ్వర్థుడవై బ్రహ్మభివ్యంజకంబులయిన సప్తస్వరంబులువనయంతనమ్రాయుచున్నయావీణాలాపరతింజేసినారాయణకథాగానంబు సేయుచుఁజరియించుచుండుచు|| గీ|| తీర్థపాదుండయిన దేవుండవిష్ణుండు | దనచరిత్రమేనుదవిలిపాడఁజీఱఁబడ్డవానిఁజెలువున నేతెంచి| ఘనుఁడునామనమునఁగానవచ్చు|| క|| వినుమీసంసారంబను| వననిధిలోమునిగిరిర్మవాంఛంచేవే | దనఁబొందెడువానికిఁ| ఘ్నఁగుణవర్ణనము దేవముమ్మనునీంధ్ర|| వ|| యమనియమాదియోగములనాత్మనియంత్రితమయ్యఁగావరోషములంబ్రహ్మదీతంబయగు శాంతివహిఁపడుచిఁష్టసేవచేఁ| గ్రహమునశాంతిఁగైకొనినకైవడినామకీరీరజన్మక | ర్మములరహస్యమెల్ల మఱిగనుండనఁజెప్పితినిపుగోరిన|| వ|| అనియిట్లుభగవంతుండగు నారదుండువ్యాసమునీంధ్రునిపీఠోనివీణవాయింపుచుయన్మచ్ఛామార్గంబునంజయెనఁగిసూతుండట్లనియె|| క|| వాయింపువీణ నెప్పుడు| మ్రోయించుముకుందగీతములుజగములకు| జ్ఞేయించుఁజేవులపండువు| మాయించునభూళినిట్టిమతమటిగలఁడే|| వ|| అనినారదుంఁగొనియాడినసూతునింజూచి నారదుమాటలువిన్నవెనుకభగవంతుండయిన భాగవతయంబుండేమిచేసననికేనకుండడిగినసూతుండట్లనియె బ్రహ్మచదియైనసరస్వతీవశ్యివలీరంబున యిములకునత్రాసర్వసర్గనంబయినబదరీతరువండుకుండితంబయినశమ్యాప్రాసంబని ప్రసిద్ధంబగునాశ్రమంబుగలదంచుజలంబులువాల్చి కూర్చుండివ్యాసండుదనమదిదిరంబుసేసికొనిభక్తియుక్తుడైనచిత్తంబునంబరిపూర్ణుండైనయాశ్వరుంఁగాంచియింశ్వరాధీనమాయావృతంజైనజీవుని సంసారంబుఁగనిజీవుండుమాయచేతమోహితుండై గుణవ్యతిరేకుండయ్య నూయాసంగతిండాను ద్రిగుణాన్మకుండననియభిమానించుచు ద్రిగుణత్వాభిమానంబునం గర్తయుభోక్తయుననుననధిబునెంచుననియు నయ్యనర్థంబునకు నారాయణభక్తియోగంబుగాని యుపశవసంబు వేఱోకటిలేదనిశిశ్యులంబు|| మ|| అవనిచక్రములోన నేపురుషుఁ| డేయామూయమున్విన్నమా| భవుఁడొలోకశరణ్యుడైభవములందప్పింపఁగాఁజాలుభ | క్తివిశేషంబుజనించునట్టిభవనయేమంకరంజైనభా| గవతామూయముబాదరాయణుండుదాఁగల్పించెనేర్వొప్ప

* కామముఖపటము| కామముమొదలైనయాతీంటిని-అనఁగా-అరిషడ్వర్ణముననుట. — శ్రితైశముత్వర. — గీ పియామ్నాయము|| భగవత్ప్రభువునిస్వగంధరియఁజేసెనువేదతుల్యమయమౌగంధమును.

కంబులు సేసి క్రస్తుటవిలపించి హరిపాదవద్ద భాతవదిత్రంబులయిన భాగీరథీజలంబుల పాతలయందున్న దెబ్బ ప్ర
శోకాతురలయిన గాంధారిద్యతరాష్ట్రులను గుంతిరావమలను తాద మాభవుండు మునీంద్రులు రిదానును బంధుసరణ
తోకాతురలయిన హరిల వగవుమానిచు మన్నించెనవిధమునః॥ ౩౦॥ హరిచరిత్రబరీవికర్షణను హోపాపక్షతాయుష్సు
లక్షణం దధర్వులధా ర్రరాష్ట్రులననింజంపించగోవిందుఁడీష్టంఁడ రాజ్యముధర్వులైన కుండగిల్పించెన్మహాభ్యాంఁజే
యించెన్మృదుతురంగమేధములు దేవేంద్రప్రభావంబునఁగొంప॥ అంతవాసుదేవుండు ప్రియసప్తముఖ భూసురపురా
ణుండయియుద్ధవసాత్యకులుగొలువ ద్వారకాగమన ప్రయత్నంబునఁ బాండవులపేర్కొని రథారోహణంబుసేయునపు

—శ్రీకృష్ణుండు ద్వారకార్థస్థుండను నర్జునురక్షించుట—

యంబునంద తరవడును ద్వారసను దెంచికల్యాణగుణాన్వకుండైన హరికినియె॥ మ॥ ఇదికాలానలతుల్యమైనవిభిం
బేతెంచెదేవేతనే॥ దుడురాంతర్గతగర్భదాహమునకై యుగ్రంబున న్వచ్చుచు॥ న్నడిచుగ్లోక్యముమానువస్మరణమన్యం
బేమియుగ్లేచునీపదపద్మంబులేకానియొండెటుంగనిపాణాగ్నివారింపవే॥ క॥ దుర్భరబాణానలమునగర్భములోనున్న
శిశువునునంతాపావిర్భావంబునుబొందెడినిర్భరకృపగావుమయ్యనిఖలస్తుత్యా॥ క॥ చెల్లెలికోడలనీమేనల్లుడు
శత్రువులతేతహతుడయ్యెనునంపుల్లారవిండులోచన॥ భట్లాగ్నినడంచెశిశువుబ్రతికింపఁగదే॥ గీ॥ గర్భమందుఁగల హల
గర్భాండతమమునిముడికినినటించునీశ్వరేశనీకుమెక్కమానినగర్భరక్షణ॥ మెంతబరువునిర్వహించుగాక॥ వ॥ అ
నిననాశ్రీతవత్సలుండయినపరమేశ్వరుండు సుభద్రకోడలిదీనాలాపంబులాలించి యిదిద్రోణనందనుండులోకమంత
యునపాండవంబయ్యెడుననియేసిన దివ్యాస్త్రమనియెటింగెనంతఁబాండవులకి భిముఖంబై ద్రోణంబును దివ్యాస్త్రని
ర్గతనిశితమార్గణంబుడగ్గరినబెగ్గడిలక వారును బ్రత్యస్తంబులందుకొనిపెనంగునయంబున॥ వ॥ తనసేవారతించి
తగానిపరచింతాలేశముగ్లేనిన॥ జ్వనులన్పాండుతనూజులన్ననుపువాత్యల్యంబుతో ద్రోణం॥ దను బ్రహ్మేస్త్రముగడ్డ బె
ట్టెబనిచెదై త్యారిసర్పారిసాధననిర్వ్రమురక్షితాఖలసథాంధశ్శక్తిముంజస్త్రము॥ వ॥ సకలప్రాణిహృది
తరాళములభాస్వజ్ఞోతియొందునూ॥ శ్శక్తిరుండమృతుడయ్యెడన్విరటజాగర్భంబుఁదాజస్త్రపా॥ స్త్రకుండైవైస్థవ
మాయఁగప్పెగురుసంతానాధియైయడ్డమై ప్రకటస్థుర్నినడంచెద్రోణతనయ బ్రహ్మేస్త్రముఁగల్గితో॥ వ॥ ఇట్లు
ద్రోణతనయుండేసిన ప్రశక్తియారహితంబయిన బ్రహ్మశిరంబనియెడిదివ్యాస్త్రంబువైస్థవ తేజంబుననిర్గతంబయ్యెని
మాయచేనకలలోకసర్గస్థితినంహారంబులాచరించునట్టిహరికిధరనీసురబాణనివారణంబువిడిస్త్రంబుగాదుః తన్నను

—శ్రీ కుంతిదేవిశ్రీకృష్ణుడేవునినుతించుట—

యంబునంతసించిపాండవపాంచాలీనహితయై గొంతిగమ మోన్ముఖుండయినహరించేరవచ్చియిట్లనియె॥ కి॥ పురుషుం
డాశ్శయిండు ప్రకృతికలబరుండవ్యయిండుఖలభూతబహిరంతర్భాసురుండునులోకనియంతుండంబరమేశ్వరుండైననీకుం
ద్రాసులగుహరి॥ వ॥ మఱియుజవళికమటువుననాట్యంబునలుపునటునిచందంబున మాయాజవనికాంతరాశింబునని
లువంబడిమహిమచేబరమహంసలుగవృత్తరాగద్వేషులునిర్మలాశ్శులునయినమునులకు నదృశ్యమానుండవయిపరిచ్ఛి
న్నుండవుగానిపుమాధవృరుగుటుంటుంబవతులునగుమాకు నెట్లెవర్గనీయుండవయ్యెడు॥ శ్రీకృష్ణవాసుదేవ దేవకీనం
దననందగోపకుమారగోవిందు పంకజనాభపద్మనాలికాలంకృతపద్మలోచనపద్మసంకాశచరణహృషీకేశభక్తియోగం
బునంజేసినమసరించెదనవధరింపుము॥ సి॥ తనయులతోడదేవహ్యామానంబగుశతగృహంబందునుజావకుండంగురు
రాజువెట్టించు ఘోరవిషంబులమారుతపుత్రుండుమడియకుండఁదా ర్రరాష్ట్రుండుసముద్ధతిఁజేరలాలువంగద్రౌపదిమా
నంబుదలఁగకుండ॥ గాంగేయకుంభజకర్ణాదిఘనులచేనావిడ్డలేనిలోననలఁగకుండ॥ విరటపుత్రికకడుపులోవెలయుమా
లు॥ ద్రోణనందనశరవహ్నిద్రుంగకుండ॥ మఱియురక్షించితివిపెక్కు మార్గములను॥ నిన్నునేమనెవర్ణింతునీరజాత్మ॥
మృత్యుకోకిల॥ బల్లిమండగుకంసుచేతనుబాధమెంచుచునున్నవి॥ శిల్లెఁగాచినభంగిఁగాచితిథా ర్రరాష్ట్రులచేతనే॥ ద
ల్లిడంబునఁజిక్కికుండఁదావకీనగుణప్రజుఁడెల్లసంస్తుతీసేసిచెప్పఁగనెంతదానజగత్పతి॥ క॥ జననమునైశ్వర్యంబు
నుధనమునువిద్యయునుగలమదవచ్చున్నకించనగోచరుండగునిన్ను॥ నియమింపఁగలేరునిఖలవిబుధస్తుత్యా॥ వ॥ మఱి
యొధక్తధనుండునునివృత్తధన్యైక్ధికామవిషయండునాన్యైరాముండును రాగాదిరహితుండునుగైవల్యదానసమర్థం
డును గాలరూపకుండును నియామకుండును నాద్యంతశూన్యుండును విభుండునుసర్వసముండునుసకలభూతలగ్రహాను

[illegible]

అర్చనాహరించుతలంపుననుండాకినీనండునుండిల్లనియె॥ మ॥ శ్రీజగన్నాథనాథీశకాంతిలనువృద్ధిపీంపంబ్రాభాతనీరజబం
ధానగ్రస్తానవేలముపయ్యింపజ్జినీలాలక్ష్మి॥ వ్రజనయ్య కృముఖారవిందమతోనేవ్యంబై విజృంభింపమా॥ విజయంజేరేడువ

• స్వచ్ఛలదమరణులై నాతమయిచ్చుచోప్పనమరణమునొందెడువారలైన. — శ్రీ కల్వకుగజశ్రేణీహరిః । పాపమనసేనుంగులకుఁ
హమువంటివానిని. — గాఢాణావతిక్రూరనిశిత్యలర్థమునుహందిన. —

శ్రీకాండమునామోగింపునెల్లప్పుడుఁ గనుక పాములింభమునభాగమునిచ్చునరమిచ్చునాడోమేలనూఁదయూరశ్రు
 మోయనించుమోమైరాజ్యమునెల్లప్పుడుఁ గలయమమిచ్చునకల్యేవయ్య నేమిచేయవలెననిచింతించుచున్నప్పుడు
 తిరుమమహాసభాపురుషులతోఁజింతించునాంధ్రమహామహిమమునుబట్టినివచ్చుచోనున్నామోనామధ్యమమునోఁజింతించుచు
 నున్నచోపంగంబునిచ్చివరభూపాలునింజూపుచుం బరభూపాలువుదెల్లుబావులననుంధ లొలిచెననిచుచున్నాఁడు. పర
 మేశుండు వెలుంగుచుండెడునుహ్యత్వద్వారానాసిండుఁడె॥ క॥ తనవారింజంపజాలకఁ బెనుకనుఁజొనిచ్చగించుచున్నామని
 శంక॥ ఘనయోగవిద్యఁబాపిపమునివరమ్యునిపాదభక్తిమొనయున్నామ॥ సీతవిష్ణులయొగసింపఁగడంబులబలశాం
 తిగగనభాగంబెల్లఁగప్పికొనఁగఁజూచికివనోర్వకయుదరంబులొనున్నజగములవ్రేఁగునరభగతిగదలఁజక్రంబుఁజేబట్టి
 నుడెంచురయమునఁజైనున్నపచ్చనిమెఱముజూట । నమ్మతిదెసలావునగుపాటుసేయకమన్నించుమనిక్రీడినబలఁదెగు
 వఁగరికిలంఘించునింజొంబుకరణిమెలుసి నేడుభీష్మునిజంపుదునిన్నఁగాతు । విడువుమధ్దునయనుచుమద్యిశిఖవృష్టిఁ
 దెరచిననుడెంచుదేవుండుదిక్కునాకు॥ మ॥ తనకున్నృత్యుఁడవీనిఁగాచుటమహాధర్మంబువోమ్మంచునామ్మనసారథ్య
 ముపూనివగ్గములఁజేఱోద్యంబుగాఁబట్టుచు॥ మునికోలన్వడిఁబూన్చిఘోటకములన్వేదింఁదొడించుచు॥ జనులన్వే
 హమునొందఁజేయువరమోతాపాంబుప్రశంసించెద॥క॥ పలుకులనగవులనడపులనలుకలనవలోకనములనాభీరవధూ
 కులములమనములతాలిమికోలుకులవదలింఁచుభూనునిఁగొలిచెదమదిలో॥ గీ॥ మునులున్యపులఁజూడమునుధర్మజునిస
 భామందిరమునయాగమంటపమునఁ । జిత్రమహిమతోడఁజెలువొందుజగదాది । దేవుఁడవగునామద్వష్టియందు॥
 మ॥ జిగసూర్యుండుసమస్తజీవులకుఁదానొక్కొక్కఁడై తోచుపోలిక నేదేవుఁడనర్హకాలముమహాలిలన్నిజోల్పిననృప
 న్యకదంబంబులహృత్పరారుహములన్నానావిధానానరూపకుఁడై యొప్పుచునుండునట్టిహరినేఁబ్రార్థింతుశుద్ధుండనై॥
 వ॥ అనియిట్లుమనోవాద్యర్థనంబులంబరమాత్మయగుకృష్ణునిహృదయంబునలిపికోనినిశ్వాసంబుమారి నిరుపాధికంబై
 నవాసుడేవప్రహ్లాదంబునందుంగలసినభీష్మునింజూచినర్హజనులుదివసావసానంబున విహంగంబులుఱకయుండు తెలుం
 గుననుంజిరి. దేవమానవవాదితంబులైదుందుభివాద్యంబులుమొలుసె, సాధుజనకీర్తనంబులుమెలుసె, సుమహావర్షంబు
 లుగురిసె, మృతుండయనభీష్మునికీర్తనజండువరలోకక్రియలుసేయించిముహూర్తమాత్రంబుదుఃఖితుండయ్యెనంతన
 చ్చటిమునులుగృష్ణునిఁ దనుహృదయంబులనిలిపికోనిననుశుష్టాంతరంగులగుచుఁ దదియదివ్యనామంబులచేస్తప్రియించి
 స్వాత్మనంబులకుంజనిపిదవయ్యునిస్థిరుండుగృష్ణసహితుండయగజపురంబునకుంజని గాంధారిసహితుండై నధృత
 రాష్ట్రునిొడంబుదివారిసమ్మతంబునవాసుడేవాసుమోదితుండయిపితృపైతామహంబై నరాజ్యంబుఁగైకొనిధర్మమా
 గ్గంబునంబ్రజాపాలనంబుసేయుచుండెననిచెప్పినవినిసూతునకుచేనకుండిట్లునియె॥ గీ॥ ధనములపహరించితనతోడఁ
 జేనకెడునాతతాయిజనులననివధించిబంధుమరణదుఃఖభరమునధర్మజుఁడెట్లురాజ్యలక్ష్మినిచ్చించె॥ అనిసమాతుం
 డెట్లునియె॥ క॥కురుసంతతికిఁబరిక్షిన్మరవరునంకురముసేసినారాయణుఁడిధరణీరాజ్యమునకుసీశ్వరుఁగాధర్మజుని
 లిపిసంతోషించె॥ వ॥ ఇట్లుజగంబుపరమేశ్వరాధీనంబుగానిస్వతంత్రంబుగాదనునది మొదలగుభీష్మునివచనంబులఁ

శ్రీ భగవద్భక్తులకుఁదాఁడాయాపయ్య క్తంబగునన్స్మరణాగవతంబునంగలభీష్ముని శ్లో॥

శ్లో॥ ఇతిమతిరుకల్పితాదివృత్తాభగవతసాత్వతపురంగవేదిభూమ్నిన్వసుభిముపగతేక్యచిద్విహగ్గుం ప్రకృతిముపేయషియద్భవప్రవాహః॥
 త్రిభువనకమనంతమాలవర్ణంధరికరగోరవరాంబరందభాసేవపరలకకులావృణానసాజ్ఞేవిజయవళరతిరస్తుమేనవద్యా॥ ౧
 యుధితురగరజోవిధాప్రవిష్వక్కుచలులతశ్రమవార్కలంకృతాన్వేమమనిశితశరైర్వికద్యమానత్వచిలనశ్రవణేష్కృష్టలత్కా॥ ౨
 నవదినభివచోనిశమ్మమధ్యనిజపరయోర్బలయోరధంప్రవేశ్యశ్చిరవతిపరపైనికాయరమృతపరిపాగ్ధనభేరతిరమాస్తు॥ ౩
 వ్యవహితకృతనామభినిర్వృజనవధాన్విముఖిన్వదోషముద్ధానికుమలిమహారదాశ్చవిద్యయాయశ్చరగరతిఃపరమస్వతస్వమేస్తు॥ ౪
 న్సనిగమమహాయవృత్తితజ్జామృతమధికాక్రమవత్తుతోరభధ్ధాఃపురతవరణోఽన్యాయ్యన్తర్గరివహంతుదిభంగతోశ్చరియః॥ ౫
 తరినిభవతోవికీర్ణదంశోమరణవత్పురతతతాంబునోమే॥ ప్రవభవభిససారమద్వధార్గంసభవతుమేభగవాన్కతిర్ముకుందః॥ ౬
 విజయరథకుటుంబఱత్తతోత్రేధృతయార్కనితచ్చయేమణీయేభగవతిరతిరస్తుమేముమోర్వయిహనిర్వీక్యతాకతాన్మరూపమ్॥ ౭
 లలితగతిలనవజ్జులనప్రణయనిర్మితుకల్పితోరుహనాఃకృతమనుకృతవత్సదన్వదాంధాఃప్రకృతిమగ్నోపేయస్యగోపవద్యః॥ ౮
 మునిగణస్వవర్ణనకులేంతస్వదనియ్యధిష్ఠిరరాజసూయపిమేల్రగముపేదకుమణీయోమమృద్యుశోచరిపషుఅవిరాత్కా॥ ౯
 యీతిభరమహరోపితుంకురూఢాంశ్వనశ్చవాన్వజదువంశవన్మృతతమిమమహమస్తతాత్రిహంప్రొంహృదివరిత్యశ్చహమిదుర్వర్ణిదేవగి
 రమిదుమహమంశరిరభావాంహృదిహృదిధృతమహత్కల్పితామహాప్రతిభృశమివనైకభాగ్యమేకంసమధికతోన్మిధూతభేదమోహః॥ ౧౦

కాస్త్రావిశేషతీర్థములఁదొడ్డితివాములవేషునోఁదితో. ఎ. అనియున్నానావిధములై నపురమందరివలననలుకాక
స్థింధికటాక్షింధినిమనగరంబు వెడలెభర్తృకాండునుహరిరక్షకంబైకొలిచినదువంజరిరంగంబులబంబిసంజరిరంగం
మేనులై తనతోడివియోగంబునకోర్వకదూరంబు వెనుదడిలిస కారవులముఱింది కురుజాంగలపాంశాలతొరసేన
యామునగ్గాములంగడవిప్రవృత్తతరుణై. త్రమత్వసారస్వతమరుధన్వసాపీరాభీరవిషయంబులతిక్రమించిత త్ర
క్షేతవాసులిచ్చినకానుకలుగొనుచునాన ర్తమండలంబుసొచ్చివర్షబంధుండుపశ్చిమసింధునిమగ్నంబైనసమయంబునఁ

శ్రీకృష్ణాదుద్వారకానగరంబు ప్రవేశించుట.

బరిత్రాంతనాహుండై చనిచని. మ॥జలజాతాతుండశేరిడగ్గ రెనుహసాధాగ్రశృంగారకకాగలహంసావృతహేమ
పద్మపరిభాకాసారకకాదోరణావహినంభాదితతారకకాదరులతావగ్గానువేలోవయి. త్ఫలపుష్పంకురకోరకన్యశిమయ
ప్రాకారకకాద్వారకక॥ ఇట్లుతనప్రియపురంబుడగ్గరి॥ మ॥క్షకోకిల॥ ఆర్యసన్నతసాహసుండుమురారియొత్తెయ
దూతముల్గిన్యలై వినఁబాంబజస్వముదారితాఖలజంతువై। తన్యమున్నువనైకమాన్యముదారుణస్వనభీతరాజన్యము
న్యరిమూర్ఖితాఖలశత్రుదానవసైన్యముకా॥ శా॥శఖారావమువీనులన్నిజనుల్నిన్యైంబరన్రవ్యమున్యంభాత్రితముం
గొంచువచ్చిరిదిద్యుతొదర్పితోత్కాంతన। శ్రేంభధ్ధక్తులువంశకాహళమహాభేరిగజాశ్వావళి॥ గింభారావములుల్లసిల్లి
దనుజారింజూడనానక్తులై॥ క॥ బంధులుపౌరులుదెచ్చినగంధేభహయామలై నకానుకలుదయా॥ సింధుండుగైకొనె
నంబుజ। బంధుండుగొనుదత్తదీపవజ్జులభంగికా॥ వ॥ ఇట్లాత్పారముండు పూర్ణకాముండునయిన యప్పరమేశ్వ
రునికి నుపాయనంబులిచ్చుచు నాగరులు వికసితముఖులయి గద్గదభావణంబులతోడ డయ్యకుండనపు నయ్యకు నె
య్యంపుమాపులనడ్డంబులెనివిడ్డలచందంబున మ్రొక్కియిల్లెరి॥ శా॥ నీపాదాబ్జముబ్రహ్మపూజ్యముగదానీసేవసం
సారసం। తాపద్వంపినియాంగదానకలభద్రశ్రేణులంబ్రీతితోనాపాడింతుగదాప్రపన్నులకుఁగాలాధీశకాలంబుని
ర్వాప్తపారంబుగదయ్యచాలరునిన్నర్థింపబ్రవృత్తులుకా॥ క॥ఉన్నారముసాశ్వాంబున। విన్నారమునీప్రతాపపిత్రి
మాకథలన్నన్నారముధనికులమైకన్నారముతావకాంఘ్రికమలములుహరి॥ క॥ఆరాటముమది నెఱుంగముపోరాటము
లిండ్లకడలఁబుట్టపుపురిలోఁ। జోరాటనమెగయచునీదూరాటనమోర్వలేముతోయజసేత్రా॥ ఉ॥ తండ్రులకెల్లఁదం
ప్రియగుధాశకుండంప్రివిదేవనీపుమా। తండ్రివిత్తలివింబతివిదైవమాపున్నఖవిస్మరుండవేతండ్రులనీక్రియంబుజలధ
న్యలఁజేసిరివేల్పులై నవోతండ్రిభవన్ముఖంబుజముధన్వతఁగానరుమావిధంబునకా॥ క॥ చెప్పెరఁగిరనగరికినీవిచ్చేసి
ననిమిషమైనవెయేండ్లగునీవెచ్చటికివిచ్చేయకనుచ్చితోనుండుమయ్యమానగరమునకా॥ గీ॥అంధకారవైరియపరా
త్రికవ్వలఁజనినసంధమునజగముభంగినిన్నఁగానకున్ననీరజలోచనయందతమసమతులమగుదుమయ్య॥ వ॥ అని
యిట్లు ప్రజలాడెడిభక్తియుక్తమధురహంజాలాలాపంబులుగర్లకలాలాపంబులుగానవధరించి సకరుణావలోకనంబులువ
ర్షించుచుమాన్వించుచుదనరాకవినిమహానురాగంబునసంరంభవేగంబులపజ్జనభోజనశయనాదికృత్యంబులొక్క య
గ్రసేనాక్రూరవసుదేవబలభద్రప్రమృష్టసాంబచారుధేష్టగదప్రముఖయదుకుంజరులుగుంజరతురగరథారూఢులై
దిక్కుంజరసన్నిభంబయిన యొక్కకుంజరంబుముందఱినిడుకొని సూతమాగధనటన ర్తకవండిసందోహంబులహంగ
భావణంబులునుభూసురనికాయాశీర్వాదవేదఘోషంబులునువీణావేణుభేరిపటహాశంఖకాహళధ్వానంబులునురథా
రూఢవిభూషణభూషితవారయవతిగానంబులసమానంబులై చెలంగనెఱుఁగొనియధోదితప్రణామనమసాగర పరి
రంభకరస్పర్శనసంభాషణమందహాసంబదర్శనాది విధానంబులబహుమానంబులు సేసేవారలుండునునుభుజశ్రేం
పాలిలంబయినభోగవతీనగరంబుచందంబునన్వసమానబలమధుభోజదాశార్ద కుకురాంధకవృష్టివీరపాలిలంబునుసక
లకాలసంపద్యమానాంకురపల్లవకోరకకుట్టుల కుసుమఫలమంజరిపుంజభారవినమితలతాపాదపరాజవిరాజితోద్ధాన
మహావనూపవనారామథాసితంబును వనాంతరాళరసాలసాల శాఖాంకురభాదనతొమ్మిది మాయకంతకలకంతమిథున
కోలాహలఫలరసాస్వాదవరిపూర్ణకారికాకీరకులకలకల్లారపుష్పముకరండపానపరవశభృంగభృంగీకదంబర్పులకా
రసరోవరకనకమలమృదులకాండఖండస్వీకారమత్తవరటాయత్రకలహంసనివహా శ్రేంకారసహితంబును మౌఘూ
న్నతసాధజాలరంధ్రనిర్గతకర్పూరధూపదూమపటలసందర్శనసంజాతజలధరప్రాంతివిప్రాంతసముద్ధాతపింఛనర్తన
ప్రవర్తమానమత్తమయారకేశకారవమసీతంబును నానారూపతోరణధ్వజవైజయంతికానికాయనిరుద్ధతారకాగ్రహ

నామోద్ధృతి నేమగతంగామునుచును పరమయమలభునుమిదిగదానామోద్ధృతి 14 వల్ల భువియందును బ్రహ్మయందును
భావమునును నేమవల్లభావముక్రి 1 వల్ల భువియందును 1 వల్ల భువియందును మరలబదింపదుగా నామోద్ధృతి నేమ

శ్రీ పరమేశ్వరార్చనము ౩

సూతునకుశో నమండియ్యం ॥ ౧ ॥ గురువందనుంచునన్ భువై యేసిన బ్రహ్మశిరోనామబాణవహ్నిగదంబిండున్ బ్రత
గర్భంబుగ్రమ్మఱుబద్ధులొదనుచేతప్రతి కసంక్ర ॥ గర్భస్థానగుబాలుగంపారయేరితి ప్రతికింతువృత్తువుభయమువా
పి ॥ జనియించియతఁ డెన్ని నుతత్కరములుండె నెప్పుంగవర్తింప నేమిసేసె ॥ వినుముకుకుంతువచ్చి దక్షావపథితి నతనికె
ష్టుమా పినతఁడుపిదపఁ దనతేరిత మేదిభంబునవర్తిండు ॥ విప్రుముఖ్యవాకువి సరింపు ॥ ౨ ॥ అనిసూతుండిన్నియెధర్మ
నందనుండు చతుస్సముద్రముద్రితాఖిలజంబూర్ణివరాజ్యంబు నార్జనంబుసేసియు మిన్నముట్టిన కీర్తిపంగ్రహించి
యనుంగ నాతురంగముఖటకాంచనాదిదివ్యసంపదలుసంపాదించియువీరసోదరవిప్రువిద్యజ్ఞనవిదోదంబులంబ్ర మోదించి
యువై భవంబులరించియుగ్రతువులావరింయుదువ్యశిశుణివృరతుణంబులానరించియుముకుందవరణారవిండుసేవా
రతుండై సమస్తసంగంబులందునభిలాషంబువర్ణించియరివడ్వర్ణంబులజయించిరాజ్యంబుసేయుచు ॥ ౩ ॥ చందామాలు
నాంకట ప్రస్థవాండుదనివిమెంవనికై వడిధర్మసుతుండుసంపదలుపెక్కుగలిగియుజక్రిపాదసేవనంబులబరిపూర్తి
జేందకుండె ॥ ౪ ॥ అంతంగొన్నిదినంబులకునభిమన్యుకాంతాగర్భంబునంచున్నదింభకుండుదశమానపరిచేద్యుండై గ
ర్భాంతరాళంబునదురంతంబునయశ్వశ్శామబాణానలంబునదందవ్యమానుండై తల్లిజెల్లుచు ॥ ౫ ॥ కుయ్యుడక క్రిలే
దొడలగోళములోపలనున్నవాడెది ॥ కెయ్యెదిదాననాథనయెప్పుడుదగ్గి గణింపవించునేడియ్యిభవహింసావా
టకు నెయ్యెదిమార్గమునన్నుగావసేయయ్యగలండుగర్భజనితావదనెవ్వఁడెటుంగుదై వమా ॥ ౬ ॥ విచ్చరకోలవశంబు
నంజచ్చిబహిర్గుతుండఁగానిసమయముననుదానుచ్చలితగర్భవేదనంజచ్చునుమాతల్లిగర్భసంతాపమున ॥ ౭ ॥ చెచ్చెర
జాణాల్పలునచ్చినవిష్టుండుగావవచ్చుననుచుదాముచ్చటలుసెప్పునకుటకు ॥ విచ్చలుమాయవ్వవేడంజిజమయ్యెడి
నో ॥ ౮ ॥ రాదాచూడనమస్తభూతములలోరాజిల్లువాడిచ్చట ॥ లేదాపారునిచ్చరమ్ముదోలగకానిలాగతి
ద్రోచినాకిదానేడభయప్రదానమతఁడూహింపన్నతత్రాతమున్దాదెండఁగావడియెడలమతార్థంబుదా
నెట్టిదో ॥ ౯ ॥ అనిగతాగతప్రాణుండై శిశువుచింతించునమయంబున ॥ ౧౦ ॥ మేళుంబుమీడిన్ మ్రొట్టుంగుకై వడిమే
మైనున్నవచ్చనిపటమువాడుగండభాగంబులగొంచనమాణిమయమకరకుండలకాంతివలయువాడుశరవహ్నిసం
గించునరంభమునఁజేసికన్నులనునుకెంపుగలుగువాడు ॥ బాలారమండలప్రతిమానరత్నహాటకవిరాజితకీరంబు
బాండుగంకణాంగదవనమాలికావిరాజమానుడవమానుడంగుప్రదేహుఁడొక్కగదఁజేతఁదాల్చినేత్రోత్సవ
ముగఁబిష్టుఁదావిర్భవించెనప్పేళయందు ॥ ౧౧ ॥ ఇట్లుభక్తపరాధినుండైనపరమేశ్వరుండావిర్భవించిమంచువిరియించుమా
ర్తాండుచందంబునశిశివునకుదశదిశలందవచేతియఖండితమహేంద్రాజ్ఞానాసన్నిభంబైన గదాదండంబుమణ్డలాకా
రంబుగజిజిజిండ్రిప్పివిప్రునినిచ్చటమ్మువేడిమిపోడిమిజేటిదిడింభకునిపరితాపవిభ్రంభణంబునివారింవిగర్భంబుగం
కుండనర్భకునికినానందంబుగల్పించిన ॥ ౧౨ ॥ గదఁజేఁబట్టిపరిబ్రమించుచుగదాభూతంబులంగ్రారశుక్పదమైవచ్చుతరా
గ్నిదుత్తుమురుగాభంజించిరక్షించునీనదయం డెవ్వఁడోయటంచుమదిలోఁజెర్పించున్నాబకుం డెదులైచూడనద్దు
శ్యుండయ్యెహరినర్వేకుండువిప్రోత్తమా ॥ ౧౩ ॥ అంతననుకూలశుభగ్రహాదయంబునర్వగుణోత్తరఫలసూచకంబువై
నశుభలగ్నంబునంబాండువవంకోద్ధారకుండైనకుమారుండుజన్మించినధర్మనందనుండుధోమూర్తిభూసురవర్గంబురప్పిం
చిపుణ్యాహంబునదివింజితాతకర్తంబులుసేయించి కుమారుజన్మమహేంద్రాశ్వనకాలంబునభూసురులకువిభవానుగుణం
బులయినగోమహిషహిరణ్యహయగ్రామంబులునుస్వాదురుదినంపన్నంబులైనయన్నంబులిడినవారలుధర్మపుత్రునకి
ట్లనిరి ॥ ౧౪ ॥ ప్రకటితడై వయోగమునఁబొరవసంతతియంతరింపఁగావికలతనొందరికలబ్రభవిష్టుండువిష్టుఁడనుగ్రహించి
శాటకుప్రతికించెగావునన్మృచాలకశాటకుడికశాత్రవాంతకుఁడగువిష్టురాతుఁడనధాత్రిప్రసిద్ధికి నెక్కుఁబూజ్య
డై ॥ ౧౫ ॥ అనినవినిభూదేవోత్తములకునరదేవోత్తముండిల్లనియె ॥ శాటకుణ్యాత్మకులారనామకుమారూహింపఁడె
మ్రొక్కెడఁగామాపెద్దత్రుతకర్తులైనదయలైమన్నారురాజ్యలై ॥ యాపిన్నాతఁడువారిఁబోలెడిగదాయెల్లప్పు
డుచ్చాధవశ్రీపాదంబుభక్తియొత్తఁడగుచుగావించునేమాడరే ॥ ౧౬ ॥ అనినవినిరేంద్రాధవదయిపాత్రుండుము

మహావ్రత్రండునునయ్యెను చందమునం బ్రజురక్షించు శ్రీరామచంద్రునిభంగి బ్రహ్మణ్యండునర్వ ప్రజ్ఞాండు
నగు, దేగ వెంటనంటినర్వీతంబై వెనుకకువచ్చినకావించితిది కృత వర్తతి కరణ్యండు వివరణభనియునగు,
మహ్యంతనూమండయినభంతువగడి ధాతివర్త లులకుయెట్లులకుననర్థకీర్తిని స్థిరించు,ధనంజయుకా ర్ద్రవిర్యులకరణి ధ
మర్థరాగ్రేనరుండగు,గీరిపోలి కడుర్థుండగు, నమమ్రుని తిలంగునను న్నరుండగు, మృగేంద్రంబుకై వదిలి క్రమశాలి
యగు,వసుమతింజో లెత్తాంతయు క్తుండగు, భానునిలాగునం బ్రతాపవంతుండగు,వాసుదేవునడువుననర్వ భూతహితుం
డగు,దర్శి దంప్రలమాడినసహిష్టుండగుమతియును॥ సీనమదర్శనంబునజలజాతభవుండనఁబరమ ప్రసన్న తభగ్గుండ
నఁగి నెల్లగుణంబులనిందిరావిభుండననధికధర్మమునయయాతియనఁగి ధైర్యనంపదబలి ధైర్యవల్ల భుండననయ్యుతభక్తి
ప్రస్థాదుండనఁగి రాజితోదారతరంతిదేవుండననా శ్రీతమహిమహేమా ద్రియనఁగి యశమునార్జింపఁజేర్చలనాదతిం
చునశశ్వేషేధంబులూనిరించునాత్మసుఖులగునుబంబుట్టించుదండించుఖులులఁబట్టి మానధనుడనిమనుమఁడుమానవేం
ద్ర॥ భుజంగవ్రయాతము॥ హరించుంగలి ప్రేరితాఘంబులెల్లఁగి భరించుకధరకారామభద్రుండువోలెంజరించు
స్పదావేదకాప్రానువృత్తిస్వరించున్విశేషించివైకుంఠభక్తికా॥ వ॥ ఇట్లు పెక్కిండ్లుజేచించిభూసురకుమారక ప్రేరి
తంబయినతక్షకనర్పవిమానలంబునందనకుమరణంబనియెటింగినంగవర్జితుండయిముకుందవదారవింసభజనంబు సేయు
చుశుకయోగింద్రునివలననాత్మవిజ్ఞానసంపన్నుండై గంగాతటంబునశరీరంబువిడిచి నిర్వృతభయశోకంబై నలోకంబు
ప్రవేశించుననిజాతకర్మఫలంబుచెప్పి లబ్ధకాములై భూసురులువనిరంత॥ క॥తనతల్లికడుపులోపలి మునుజూచినవిభుం
డువిశ్వముననెల్లగలండును చుఁబరీక్షింపఁగజనులనఘుంబరీక్షింపఁగేం ద్రుండఁద్రుమునీం దా॥ గీ॥ కళలచేతరాజుగ్ర
మమునఁబరిపూర్ణుండయినభంగికాతతనుదినంబువోషణంబు సేయఁబూర్ణుండయ్యెనుధర్మపటలపాలకుండుబాలకుం
డు॥ వ॥ మఱియుధర్మజుండుబంధుసంహారదోషంబువాయుకొలుకు నశ్వమేధయాగంబు సేయందలంచి వ్రజులవలసం
గరదండంబులనుపార్జితంబయిన విత్తంబుచాలకఁజే త్తంబునజేరించు నెడనయ్యత ప్రేరితులైభీమార్జునాదులుదొల్లిను
రుత్తుండనురాజామఖంబుచేసిపరిత్యజించియేపించినసువర్ణపాత్రాదికంబైనవి త్తము తరదిగ్భాగంబువలనబలవంతు
లై తెచ్చిననాకాజన త్తముండునమాయ త్తయజ్ఞోపకరణంబుండై సకలబంధునమేతంబుగఁగృష్ణునివాహనంబుచేసిపురు
షోత్తమునుద్దేశించిమూఁడుజన్మంబులు గావించెతదనంతరంబ కృష్ణుండుబంధుప్రియంబుకొలుకుఁగరిసగరంబునఁగొ
న్ని నెలలుండిధర్మపుత్రాదులచేనామంశ్రణంబువడసేయాదవసమేతుండై ధనంజయుండుతోడరాజుజనగరంబునకుఁజ
నియెనంతకమున్నువిడురుండుతీర్థయాత్రకుఁజనిమైత్రేయుముందటఁగర్మయోగవ్రతాదివిషయంబులయిన ప్రశ్నలు
గొన్నింటింజేసియతనివలననాత్మవిజ్ఞానంబుదెలిసికృతాంధుండైహస్తీపురంబునకువచ్చిన॥క॥ బంధుండువచ్చెనటంచు
ను॥గాంధారివిభుండుమొరలుగానందఱుసంబంధములు నెలపిప్రీతినిచంధరగతిఁజేసిరపుడుమన్ననలనఘా॥వ॥ అంత
ధర్మనందనుండువిదురునికిఁజన్జనభోజనాదినతాగరంబులు సేయించిసుభాసీనుండై తనవారలందఱువినఁజ్ఞనియె॥ సీ॥ఏ
వర్తనంబుననింతగాలముమీరుసంచరించితరయ్యజగతిలోన నేతీర్థములుగంటిరెక్కడనుంటిరిభావించివావంటిభాగవ
తుల్కు॥ దీర్ఘసంఘంబులధికగ్రీరితురుగదామీయంచువిష్ణుండుమేలుయొకతన॥ మీరెతీర్థంబులుమీకంటెమిక్కిలితీర్థంబు
లున్నవె తెలిసియాడ॥ వేరెతీర్థంబులవనివైవేమక నేలమిమ్ముఁబొవగనిభాషించుమేలెచాలు॥వార్తలేమం ద్రులోకులువ
సుధలోన॥ మీకుపర్వంబు నెఱిఁగెడు మేరగలదు॥ మ॥జ్ఞాకీల॥ తండ్రిసచ్చినమీఁద మాపెద తండ్రివిడ్డలు దొ
ల్లిపె॥ క॥గంధ్రు సర్పవిమాన్నిబాధలగాసివెట్లఁగమప్పుని ॥ బ్లాండ్రుసంతముఁబొందకుండఁగలాలంబునమీరుమా॥
తండ్రిభంగిసముద్ధరింతురుతద్విధంబుదలంతురే॥ క॥పశులుదమతొకలలోఁబడుంబులురానిపిల్ల పదుపులమఁతుర॥
రక్షించినక్రియమీరలుపక్షికరణంబు సేయబ్రదికితిమిగడే॥క॥మన్నాచాద్వారకలోనున్నాయదుపులంబుజోడరు
కరుణ॥ గన్నారాలోకులచే॥ విన్నారామీరువారివిధమెట్టిదియో॥ చ॥ అనవిధధర్మరాజునకునావిదురుండునకు
స్తలోకవ॥ త్తనముగ్రమంబుతోడవిశదంబుగఁజెప్పియడుకుయంబుసె॥ ప్పిననతఁడుగ్రశోకమునజెగ్గిలుచుండెదనం
చునేవింజు॥ స్వినమనిచెప్పఁడయ్యెనుపక్షిరుగనాశముభాగ్గ వోత్తమా॥ గీ॥ మేలుఁజెప్పెనేనిమేలంద్రులోకులు॥ చె
ట్టయంద్రుకిడుఁజెప్పవాని॥ నంతమీఁదఁగూర్చుండై సకలంబునశిష్టమరణమతఁడు సెప్పఁడయ్యె॥ వ॥ అదియెల్లనిన
హంధవ్యముహామునిశంబునందొల్లియముండుకూర్చయోనియందు విడురుండై జన్మించియున్నమాటువత్సరంబుల

— ❖ గాంధీ వ్యవస్థాపకులు దేశాభివృద్ధి కు చేయుట. ❖ —

[illegible]

శ్రీ ధర్మ రాజుమర్రిమి త్తంబులంగ నిద్రించుట. శ్రీ

... ..

[illegible]

క॥ భేదముననిం ప్రసానుడు యాదవపురినుండివచ్చియగ్రజంగనితాత్పదములనయననలిల॥ తాదకుండై పడియెడిను
 థంగినరేంద్రా॥ క॥ పల్లటిలినయుల్లముతోఁదెల్లడపడుచున్నపిన్నతమ్మునింగనివె॥ లెల్లనగు మొగముతోఁజను॥ లెల్లను
 వినధర్మపుత్రుఁడెల్లనిపతికె॥ సీ॥ మాతామహుండైనమనశూరుడున్నాడెహంగభేదమనమాతులునకు॥ మోదమే
 నలుగురుముగురుమేనత్తలకానందమేవారియాత్మజులకు॥ నక్రూరకృతపర్వలాయుస్సమేతులేజివితుండెయ్యగ్రసేనపి
 భుండు॥ గల్యాణయుక్తులేగదసారణాదులుమాధపుత్రమ్ములుమానధనులు॥ నందమేమనసత్యకనంగసనకు॥ భక్తమేతంబు
 రాసురభంజనునకు॥ గుశలమేపాణదనుజేంద్రుకూతుపతికి॥ హర్షమేపార్థమసలికిహలికిబలికి॥ ప॥ మలియునంధకమ
 ఘయచుఱోజదాతార్థవృష్టిసాత్వతులనియెడివంశంబులవీరులునుహరికుమారులైనసానుపేణప్రముఖులును॥ నా
 రాయణానుచరులైనయద్ధవాదులునుగృష్ణసహచరులైననునందనందాచులునయిందలనడిగిధర్మజుండుగ్రన్ముటిని
 నియె॥ సీ॥ వైకుంఠవాసులపడువుననెవ్వనిబలముననానందభరితులగుదు॥ వెలువకయాదవవీరులునర్జుంతురహులుగో
 లుపుండునట్టికొలువుచవికెనాకర్ణింబిచరణసేవకులైనబంధుమిత్రములపాదయుగము॥ నెవ్వడుద్రోకిఁగఁచెనిం
 పితముమీఁదవజ్రంబురుపింబివ్రాలువాని॥ ప్రాణపల్లభకేంగలజాచుచేసి॥ యవ్యతజలములఁబోషింపనలరుపారి॥
 జాతమెవ్వడుగొనివచ్చినత్యభాను॥ కిచ్చెనట్టిమహాత్మునకిపుడుతుభమె॥ శా॥ అన్నాఘ్నసభక్తవత్సలుడుబ్రహ్మ
 బ్యండుగోవిందుఁడాపన్నానీకశరణ్యుఁడీశుఁడుజగద్భద్రానుసంధాయిత్రీమన్నబాంబుజపత్రనేత్రుఁడునీధర్మ
 మధ్యపితంబునండుమాన్దాబలభక్తుఁగుడినుభయైయుతాపియైద్వారక॥ క॥ ఆరామకేళవులకు॥ న్నారామలభ
 క్తినీపునలుపుమవుగదా॥ నారాములుసేయచరాపోరాములబంధులెల్లప్రాప్తుజితారి॥ శా॥ మున్నుగ్రాటవిలోపరా
 హమునకైముక్కంజివోఁబోరువో॥ సన్నాహంబునఁగాలకేయులవడింజక్కాదుచోఁబ్రాభవసంగముండైచనుకార
 మేంద్రుపనికైగంధర్వులండ్లొలుతోఁగన్నిరెన్నఁడుదేవుతండ్రిసేపుమాకల్యాణమేవక్రిక॥ అదియునుంఁగాక॥ క॥ ఓ
 డితివోశక్తువులకు॥ నాడితివోసాధుమాపణాలాంబుల్॥ గూడితివోపరసతులను॥ వీడితివోమానధనముభీరులనడు
 ముక॥ క॥ తప్పితివోయిచ్చెదననిచ్చెప్పితివోపటసాక్షిసేసినమేలుందప్పితివోశరణార్థుల॥ కొప్పితివోద్విజాలఁబనుల
 రోగులనతులక॥ క॥ అడిచితివోభూసురులను॥ గుడిచితివోబాలవృద్ధగురువులువెలిగావడిచితివోయాశ్రితులను॥ ముడిచి
 తివోవరులదిక్రములుతోభమునక॥ ప॥ అనిపలికినంగన్మీరుకరతలంబునండుజేతికొనుమగద్దదన్వరంబునమహాబిధిం
 గోలుబోయినపేదమందంబునపట్టాత్ములునిగడించుచునట్లునుంధసత్సంగినింజె॥ క॥ మనపారధిమనచిత్తుడు॥ వీరిని

మారుండు జాతకర్తయిమలై న పేర్లు చెప్పినచందంబునభూసురో శ్రమశిత్రోవశంబునమహాభాగవతుండై ధరణీపాలనంబుసేయుచును శ్రగుణిపుక్తికనిరావతియనుమత్తకాశినింబెండ్లియాడిదనమేజయప్రముఖులయిన నలువునొకమకులనుత్పాదించింగాతలంబునగృహచార్యుండగురునై యుండయోగభాగంబులకు వచ్చినదేవతలపక్షింపుచుచుభూలనక్షిణంబులుగామాండస్యమేధంబులాచరించి దిగ్విజయకాలంబున గోమిథునంబుంచున్నచున్నతొప్రపంచమరాజుచి

—❖❖ పరిక్షిన్నహారాజుద్వీజయంబురభూధర్తదేవతలసంవాదంబాలించుట.❖❖—

పాము ద్రిశుండునగుచింబట్టిగ్రహించెననిచెప్పినశౌనకుండుపాదానిసనకన్గియె॥ క॥ భూవరరూపసూక్ష్మ
డుగోవుండా నేలదన్నెగోరిపరిక్షిద్దూవురుడుదితలఁగెలుచును॥ నేఁథిఁగలిగిగ్రహించె నెఱిఁగింపఁగదే॥ మ॥ అగవిం
దాక్షపదారవిండుమకరందాన క్తులై నట్టిస॥ త్తురుమశ్రేష్ఠులపుష్తమిమ్మిసకదుర్బుద్ధినిలంఘించిదుర్బుదావార్తకథన
ప్రపంచములుగర్థప్రాప్తము చేసివాసరముల్ న్యర్థకఁద్రోచుచుఁడజననిసరసార నోహంబునె॥ సీ॥ మనుజునిత్య
ముగాదుమరణంబునిజమనియెఱిఁగి మోక్షస్థితినిచ్చయించునల్పాయులగుమానవస్థిదుర్బుదనచరిత్రములోలిఁగర్థరంప్ర
ములఁబెట్టి॥ బంగారువంటియూబ్రహ్మకెడకాలంబువోనాడఁగా నేలపుణ్యచరిత॥ మాధవపదపద్మనుకరందపానంబునో
యింపవేయెము సేయునట్టిసత్రయాగమునకునన్మనీలప్రలుచిఁజ॥ వాఁడెవఁడగుండెనచ్చెజూడుచంపఁడొకనినై నఁజ
న్నమయ్యెడుదాఁక॥ వినుచునుండఁదగిలికొన్లుకథలు॥క॥ మంచునకుమండబుద్ధికిమందాయువునకునిరర్థమార్గములనుగో
విందవరణారవిందమరందముగొనఁదెజువలెదురాశ్రీంబలునె॥ వ॥ అనిశౌనకుండుచలికనసూతుండట్లనియెఁబరిక్షిన్న
రేంప్రండునిజవాహినీనందోహనంరక్షింబగుకురుజాంగలదేశంబునంగనిప్రవేశంబునాకర్ణిందియుద్వహూహలని
నగీకరించియొక్కనాడుసముల్లాసంబునబాణాసంబుండ్లకొనినిలసిరహిజురంగనిపహయోజనంబునుఫలితమనో
రథంబునై సరథంబునారోహణంబుచేసివృగేంధ్రకర్ణజంబు వెలుంగరథకరిశురంగనభటసంఘటితపక్రంబుగర్వక్రం
బునంగొలువదిగ్విజయాధంబువెడలిపూర్వదక్షిణపశ్చిమోత్తరసముద్రలగ్నంబులై నయిలావృతరవ్యక్తికిసారణ్యయహ
రివర్షకింపురుషభద్రాశ్వకేతుమాలభారతవర్షంబులును త్తరకురుదేశంబులునుజయించిపుష్కలభద్రప్రదానపూర్వకయ
గుసపర్యలనభ్యర్చితుండైతత్వదేశమంగళపారకసంఘాతజేగయమానపూర్వరాజవృత్తాంతంబులొకర్ణించుచుఁబాత
కిమరితవర్షంబులందుఁబాండువునభక్తనశ్యులంపై నఘంజగిరాతూండాచరించినసారిభ్యంత్యనభావశత్యసాచివ్యరచ
నవీరాసనమాతభావాదికర్ణంబులునశ్యుత్థామాస్త్రతేజంబువలనఁచినురక్షించుటయుయాచిపాండవులందలిసేన్ద్రహ
సుబంధంబునువారలకుఁగలిగిన భగవత్కృతివిశేషంబువిశ్వభగవత్కృతంబునుపినియాశ్చర్యంబునొందుచువందిబులదింబు
లకుమహాధనంబులగుహారాంబరాభరణసందోహంబులనొసఁగించుచుత్తనాభపాదపద్మభజనపరతంత్రపవిత్రమాన
సుండైయుండెనయ్యెడవృషభరూపంబున నేకపాదంబున సంచరించుధర్మదేవుండవదనమీపంబున లేగ లేనికుఱ్ఱపం
బునహతప్రభయై నేత్రంబులనలింబులుగురియుచుగోరూపయైయున్నధాత్రికన్గియె॥ మ॥ నయనాంభాకిణజాలమే
లవిజవన్నాత్మగీసమేనుసా॥ మయమైయున్నదిమోమువాడునదిసేమిన్నంచుచుట్టాలగ్నె॥ భయమఃఖంబులు నేఁడు
వొందవుగదాబంధించిసూక్ష్మబ్రహ్మత్రయహీనున్ననుబట్టినైర్దుర్బయోశాపంబునీకటికె॥ సీ॥ మాఖములలేమినిప
న్యోలకిటమీఁదమఖభాగములులేకమానుననెయి॥ రహఃఖలురహణలరక్షింపరనియొప్పుత్రులఁదగ్గింద్రులుస్తోవిరని
యొభానతిగజనులఁబ్రాపించుననియొనదిన్దులన్యపులుసేమింపరనియొ॥ కులితహస్తండువానగురియింపకుండఁగఁ
బ్రజలుమఃఖంబులఁబడుదురనియొహీనవంశజాతులేతదరనియొరాజ్యములుపాడిగలిగిజరుగవనియొ॥ మనుజులన్న
పానమైకురళయనాసనాదికర్ణనక్తులగుదురనియొ॥ మ॥ జననీనీభరమెల్లఁడఁపుటకునై చక్రాయుధుండెన్నిహ॥ యన
ముగ్ధేళినరాకృతీయైలగినిత్యానందముంజేసిపోయిన నేనింకననాభనైతింజనుండెవ్వాడుశాసించునో॥ పెనుదూ
ఖంబులఁబొందఁగంటినయోభీతినిచింతించుటర॥ క॥ దెప్పరమగుకాలముచే నెప్పుడుదేవతలకెల్లనిష్ఠంబగునీయొప్పి
రముగృహ్మండరినఁదప్పెగదాతల్లీనిపుడుజడపడఁగ॥ అనిసభూదేవియిట్లనియె॥క॥ ఈలోకంబునఁబూర్వమునాలుగు
పాదములనివునడుతువు నేడా॥ శ్రీలల నేశుండులేమినిగాలముచేసికునొంటికాలయ్యెఁగదే॥ వ॥ మఱియునత్యశౌచ
రయూతాంతిల్యాగసంతోషార్థపంబులునుశవదమతపంబులునుసామ్యంబును బరాపరాధనహంబునులాభంబుల
యెడనుదాసీనుండైయుండటయునుశాస్త్రవిచారంబునువిజ్ఞానపర క్తులనైశ్వర్యశౌర్యప్రభాదక్షత్యంబులునుస్మృత

యును స్వాతంత్ర్యమునుగోశలకాంతిదైర్యమార్దవప్రతిభావీర్యప్రయశీలంబులునుజ్ఞానేంద్రియకర్తేంద్రియమనోబలంబులునుసోభాగ్యగాంభీర్యంబులునుస్థైర్యశ్రద్ధాకీర్తిమానగర్వాభావంబులుననియెడిముప్పదితోమ్మిదిగుణంబులునువియునుగాకప్రహ్లాద్యైవశరణ్యతాపిమహాగుణసమూహంబునుగృష్ణుడేవునియందుపర్థింపుచుగొవును॥ క॥గణనాతీతములగునెద్దగుణములచక్రీపనివఘారకలిప్రే॥ రణమున బాపము సేయుచు, శ్రాణయుతులగుజనులఁజూచివగఁచెడఁడండ్రే॥ క॥దేవతలకుఁబుష్కలకుఁబుష్కలదేవతలకు నాపసీకుఁడగుచునా॥నాపణ్ణీశ్రమములకును॥ గోవులకును బాధయునుచుండుదనసభూ॥ సీ॥ ప్రహ్లాదులెవ్వనిభక్తకటాక్షవీక్షణము వాంఛింతురునెత్తిపములఁ॥ గవలాలయముమానికీమలయెవ్వనిపాదకమలంబుసేపించుఁగొతుకీమున॥ భవ్యదిత్యమునందుఁబరమయోగిండు, లునిలుపుదులెవ్వనినియొత్తోడ॥ వేదంబులెవ్వనివిమలచారి, త్రముల్విసుతింపఁగాలెక వెగఁపవడియెనట్టివాను దేవునట్లవజ్రాంకుశ॥ చక్రమీనశంఖచాపతేతు॥ దిహితంబులైనశ్రీచరణములింకీసోఁకీపనుచువగవుసోఁకెనయ్య॥ క॥ హరిపాదంబులు సోఁకెడిసిరికతమునసఖుభువన సేవ్యత్వముతోస్థిరనైతినిన్నిదిసములు॥ హరినాగర్వంబుమాన్వియరిగెనుహత్తా॥ క॥చీలాకారముదాల్చెను, శ్రీలల సేతుఁడిఖలులశీఁపిదిభవోన్మాదలనము సేయుకొఱకును॥ నాలుగుపాదములనన్నునడిపించుటకు॥ ఉ॥ఆమధరోక్తలూనియములూపరహాసములూనయారసం॥ బామరిపెంబులూతగవులూగమనశ్రీయలూనునొహా॥ ప్రేమకరావలూకనముప్రీతిఁగనుంగొనలేమిమాధవుం॥ గామినులేలనిర్దళితకన్దులుయోగులువాయనేస్తురే॥ క॥ మెల్లననాపైయాచన॥ పల్లభుండఁగిడఁగమోహపశనై నేరంబిల్లఁగరోమాంపముక్తియ॥ మొల్లుముక్తి మొలుచునన్యములుమాగ్ధముల॥ప॥అనియిట్లుపూర్వవాహినియైనసరిస్వతీతీరంబునధర్మదేవుఁడంబుభూమియిచ్చును

—* కి లిపుగుండధర్మదేవతనుదన్నుట. *

భాద్రేనురూపంబులభాషింపరాజుఁబుష్పియైనపరీక్షిచ్చునరుండుడగ్ధరియెనానమాయంబును॥ శా॥కైలాసానలసన్నభాబగుమహాగంభీరగోరాజము॥ నాలక్రొధుండందడహస్తండునృపాకారుండుగ్రూరుండుజల॥ ఘాలుండొకఁడెఁజూత్రుండొనుకీగతింఁగాగుణ్యనిర్మక్తుడై॥ నేలంగూలఁగఁడన్నెఁబండితలఁగానిద్దుతపాదాహతీ॥ శా॥అలోలాంధుని శ్రుతోయకణజాలాక్షిమహాంభారవణ॥ బాలారూఢతృణావళీకబళలోభవ్యాప్తజిహ్వగ్రనాం॥ దోశస్వాంతసజ్జవనశ్శనుసేయఃపజ్జఃఖాన్వితఁఘనృకీలాలాపూర్ణశరీరనామొదవునుల్లంఘించితన్నెవడి॥ ప॥ ఇహ్లాదేనువుపభంబులరెంటింకంగలకుండైతిన్నుచున్న గాజలక్షణముత్రితుండైనహస్త్రునింజూచినువర్ణపరికిరన్యంబునాహుండుగునభిమాన్యునింబనుండుగోపండుంబునగుణంబుసేసిమేఘగంభీరవచనంబులనిట్లనియె॥ శా॥ నిన్నుంగొల్పులంజిమ్మె సొకది సేవానిగ్గి॥ మైగోవులంబునన్నంగారణమేమిమచ్చుజననాకటోణినేవేళలం॥ చున్నేరంబులుసేయగాడలుఁగవాధూత్తిగ్మముభూమిభృగ్నాన్నాహంబుమొనర్యేదెవ్వఁడవున॥ శానింపెనెదర్మతీ॥ క॥గాఁడీవియుఁజక్రియభూ॥ వంపనిఁబెడఁచానిచనిసూరమఁతుండనై॥ చండింపఁచెగనివారిల॥ చండించెచునీవెఱగుచుదండనమునకు॥ అనివృత్తంబునుద్దేశించియిట్లనియె॥ ప॥మిథుధాత్రిశ్వరబాహుపజ్రయ్యుగళిగుప్తకమోమండలి॥ బరికింపన్మృవదియనేత్రజలతంభాశ్రేణిచికిఁజానతీ॥ దొంగలజూడరధర్మనంబునితజంతుశ్రేణివాష్పంబుల॥ గురుశక్తిస్థిడళింతుఁజూడఁమినినిగోమూర్తిదేవోన్మిమా॥ క॥ జాలింబడనేలనాశర॥ జాలంబులపాలుసేసిచంపెడివీని॥ భూలోకంబునినినీ॥ నాలుగుపాదములనిపుఁపనడిపించుఁజూని॥ ఉ॥ వాచవియైనగడ్డిఁదినివాహినులందుజలంబుద్రావఁగా॥ నీచరణంబులెవ్వఁడిలునిర్దళితంబుగఁజేసేవాఁడుదాభేదరుండై నవానిమణికీరణభూషణయుక్తిదాహుల॥ వేచనిశ్రుంచివైతుదినువీధికినేగిననేలఁదాగిన॥ అనిమతియుగోరూపయయుసభూదేవితోనిట్లనియె॥ చ॥ అణితవై భవుండగుమురాంకకుండెక్కిడవోయెనంచు నెవ్వగలనశించినేత్రములవారికీణంబులుదేకుమన్నులో॥ బెగడకుమన్నుమద్విశిఖబృందములన్వృషలునన్వధింతునా॥ మగఁటిమింజూపనీ వెఱపుమానగదన్నుశుభప్రదాయినీ॥ క॥ సాధువులగుజంతువులకు॥ బాధలుగావింపుఖలుభంజింపనిరాజాధమునాయుస్వర్గ॥ శ్రీధనములుపీఠివోవుస్థిమిథి॥ క॥ చువ్వజననిగ్రహంబును॥ శిష్టజనానుగ్రహంబుసేయఁగన్మృల॥ న్రప్రవిధించెయరాణ॥ న్రప్రలుసేవ్వదురుపురుషధర్మముసాధ్య॥ ప॥అనధర్మనందనపౌత్రునకువృత్తంబుగ్ధినున్నధర్మదేవుండెట్లనియె॥ ఉ॥ప్రూరులంజంపిసాధువులకున్విజయింబొసరించునట్టియా॥ పౌరవవంశజాతుఁడవుభాగ్యవంశేతుఁడవృత్తంబుగ్ధిమీ॥ వారిలుపంటివారగులవారిజనేత్రుండమెచ్చిదౌత్యన॥

చారము సేసెంగా దెన్వపన తమభక్తిలతానుబంధుడై || వ || నరేంద్రాయేము ప్రాణులకుమకుభిహేతువులముగాము
మావలనదుఃఖంబు నెందెడుపురుషుండు లేడువాదివాక్య భేదంబులయోగీశ్వరులు మోహితులై భేదంబులనాచ్యూదిం
చితమకునాత్మసుఖదుఃఖంబులనిచ్చు ప్రభువని చెప్పుదురు దైవజ్ఞులుగ్రహదేవతాదులకుం బ్రభుత్వంబుసంపాదించురు
మీమాంసకులుగర్తంబునకప్పుట్రాభవంబుం బ్రకటింతురులోకాయశికులుస్వభావంబునకుం బ్రభుత్వంబుపలుకుదురం
దెవ్వరికినిసుఖదుఃఖప్రధానరమసేయంబ్రభుత్వంబు లేదువరులవలనదుఃఖంబువచ్చిన నధర్తంబుపగులు చేసెరనిపిచారిం
పవలనుతర్కింపనునిగ్దేశింపనురానిపరమేశ్వరునివలన సర్వమునగుచుండుననినధర్మ దేవునికిధర్మనందనపాత్రుండిట్లని
యె|| శీ|| ధర్మమూర్తివయ్యధర్మజ్ఞువువహూపపరమధర్మమీవువలకు త్రోవ| పాపకర్మ సేయుపాపంబుసూచింపఁ బాప
కర్మకడెంపథమువచ్చు|| వ|| మఱియు దేవమాయవలనభూతంబుల వాఙ్మనంబులకు వద్యసూతుకవృత్తిసులభంబునందె
లియరాదునిపుధర్మదేవతపుకృతయుగంబునందవశ్యోచదయాసత్యంబులను నాటగునీకుంబాదంబులని చెప్పుదురు శ్రేణా
యగంబునఁబూర్వోక్తపాదచతుష్టంబునందొక్కపాదంబుక్షీణంబయ్యెద్వాపరంబునంబాదద్వయంబునశింశెఁగిని
యగంబుమనివృష్టువుననిష్టుడునీకుంబాదత్రయంబుభగ్నంబయ్యెనవశిష్టంబగుభవదీయ చతుర్థపాదంబునధర్మంబుగ
ల్యంతంబుననిగ్రహింపగమకంచుచున్నదిమహాదియునుంగాక|| క || భరమున్బాపిరమావిభుండుగరుణంబాదంబులుం
దొక్కఁగాఁగొన్నిరమైవేడుకనితకాలమునుఖశ్రీనొందియభూమిన్| చ్చరణస్పర్శము లేనసూక్ష్మకులజాలాసంతులించు

— శ్రీ పరీక్షిత్తహారాజుకలిపురుషుని గ్రహించిధర్మపనిపాలనసేయుట. శ్రీ —

స్మిరంతరశోకంబుననీరుగన్నులనిడెఁగధర్మజ్ఞువీక్షింపితి|| వ || అనియిట్లుపలుకుధర్మభూదేవతలబుజ్జగించిన హానిభూ
డయినవిజయపాత్రుండుగ్రొక్కఁలు మెఱుంగు లేఱంగునధికగ్రాంధిదిక్కుల వెక్కిరింబలునయిడ్చినంబు బెడిపింబుగ
బడిపించిపాపహేతువయిన కలిరాపుమాపనుదోగించిన వాండురాజురూపంబుడిగివాడిన మొగంబుతోడభయపిహ్వ
లుండయినాస్తంబులుసాచినత్వాదమూలవిస్మయైచు స్వకుండయిప్రణామంబుసేసి|| క|| గంపించెదేహమెట్లఁ బాపంబు
మోరాజతిలకశరణాగతురక్షింపుమనితనకు మ్రొక్కినఁగింపవకకలిజూచినగుచుజనపతివలికె|| క || అర్జునకీర్తిసమే
తుండిగ్గనపాత్రుండుభయరసావృతజనులన్నియులఁజంపనీల్లఁడు| చుగ్గనభావంబువిడిచితిలఁగదురాత్మా|| వ || నీ
వుపాపబంధుండవుమదీయబాహుపాలితంబయినహహండులంబుననిలువలవమ రాజదేహంబులంచువర్తింపునిన్ను
ససత్యలోభచౌర్యకౌర్జన్యమరాచారమాయా కలహకపటకలుపాలయ్యైదిధర్మేతరసమూహంబులాశ్రయించునశ్య
ధర్మంబులకునివాసంబగుబ్రహ్మేనర్తదేశంబున యజ్ఞవిస్తారనిపుణులయినవారుయజ్ఞేశ్వరుండయినహరిగూర్చియీ
గంబుసేయుచున్నవారుయజించువారలకు సుఖప్రదానంబుసేయుచు సకలభూతాంతర్యామిదైభగవంతుండయిన
హరిజంగమస్తావరంబులకునంతరంగబహిరంగంబుల సందరించువాయువుచందంబున నాత్మరూపంబునహనోరభంబుల
నిచ్చుంగావుననించుండవలవననుచు దండహస్తండునుసజమునికైవడి హండలాగ్రంబుసాచినరాజునకుంగలియిట్లని
యె|| క|| జగతీశ్వరనీయడిదముధగధగితప్రభులతోడఁడలుచుగమెలయె|| బెగడెంజిప్రముగుండెలు|వగిలెడినికెనెం
దుఁజొత్తుభావింపగదే|| వ|| నరేంద్రానిను నారోపితశరశరాసనునిగనర్వప్రదేశంబులంచునువిలోకించుచున్నవాడ
నేనెక్కడనుండుచునానతిమ్మనినరాజస్యశేఖరుండుప్రాణిపథస్త్రీరూపానంబులయెడు నాలుగుస్థానంబులనిచ్చి
హరియునడిగిననువర్ణమూలంబగుససత్యమనకాహుంసావైరంబులనియెడు పంచప్రదేశంబుల నొసంగియితరస్థలం
బులస్పృహింపకుండనియమించెట్లనిగ్రహంబుసేసి హీనంబులయితపశ్యోచదయలనియెడి మూఁడుపాదంబు
లువృషభమూర్తియయినధర్మదేవునికిధ్విరత్నగర్భకునిర్భరంబయినసంతోషంబుసంపాదించి|| క|| గజనామధేయపుర
మున| గజరిపుషేతమునఘనుండుగలిగదగ్గనుండె|| గజవైరిపరాక్రముడై| గజవిజిలేకుండఁదాల్చెగౌరవలక్ష్మీ|| వ|| ఇ
ట్లుకృష్ణునియనుగ్రహంబునసశ్యధామబాణపావకంబువలనబ్రతికిపరీక్షిత్తనరేంద్రుండుబ్రాహ్మణశాస్త్రప్రత్యక్షక
భయంబువలనబ్రాణంబులువోవుననియెడింగిసర్వసంగంబులువర్జించిశుకునకుశేమ్యుండైవిజ్ఞానంబుగలిగింగాతరం
గిణీశ్వరంబునంగ తిలరంబువిడిచెనుండె|| క|| హరివార్ధులెఱుంగువాకిరి| హరిపదములుదలంచువారికనవరతంబు|| హ
రికథలువివేచివారికి| మరణాగతమోహసంభ్రమములేదనఁమా|| క || శుభచరితుండహరియరిగిన| బ్రభువించిధరిత్రి
నేల్లె| బ్రభియుంగలిదా| నభిహన్యునుతునివేళను| బ్రభువింపకయడగియుండెభార్గవముఖ్యా|| వ|| కృష్ణధంబునఁజతుస్స

ముద్రము ద్రితాఖిలమహిమండలప్రాజ్యసామ్రాజ్యంబుపూజ్యంగాఁజేయుచునాయభినున్యపుత్రుండు॥ ఉ॥ యే
సినరానిపాపములు సెందపుచేయఁదలంచినంతట॥ జేసిననన్నమాత్రమునఁజేయఁగదాకలివేళపుణ్యము॥ మోస
ములేదటంచున్యపముఖ్యుఁడుగాఁచెగలివైరందము॥ భాసముతోడఁగ్రోలివిరులందెగఁజూడనితేటికైచడి॥ వ॥ వఱి
యుంబ్రహ్మస్తులై యధీరులగునరులయంచువృకంబుచందంబున నొదిలియోచుకొనియుండిచేష్టించుఁగానిధీరులైనవా
రికింగలివలనిభయంబు లేదనికలినంతంబునొందింపఁడయ్యెననివనిగ్రుములుసూతునకిట్లనిరి॥ సీ॥ పౌరాణికోత్తమ
బ్రతుకుముపెక్కేండ్లదామరసాత్మునిధవళయశము॥ మరణశీలురమయినమాతెరింగించితికల్పితంబగుక్రతుకర్మమం
దు॥ బొగలచేబోగిలియుద్ధవిశ్వాసులమముహూపపవద్మమధురరసము॥ ద్రావిందివినిపుధన్యులమైలిమిస్వర్గమేని
యనపవగ్గమేని॥ భాగవతసంగలవభాగ్యఫలముకీడె॥ ప్రకృతిగుణహీనుఁడగుచక్రభద్రగుణము॥ లీశకమలాసనాదులునె
ఱుఁగలేరు॥ ఓనికివిసంజూలమనియెడివెట్టిగలఁడె॥ క॥ శ్రీపంబులుఁగిడితనం॥ తాపంబులుగల్పపాంథతమసమహృద్యు॥
ద్వీపంబులుపాపండు॥ రాపంబులువిష్ణువందనాలాపంబులే॥ క॥ పాపనములుచురితలతా॥ లావణములునిత్యమంగళప్రా
భవసంజీవనములులక్ష్మీసంభావనములువాసుదేవపదసేవనములే॥ గీ॥ పరమభాగవతుఁడుపాండవపాత్రుండు॥ శుకు
నిభాషణములశుద్ధబుద్ధి॥ యైవిరాజమానుఁడై ముక్తియగుపెట్టు॥ పాదమూలమెట్టుపడసెననఁను॥ వ॥ మహాత్మావిచిత్ర
యోగనిష్ఠాకలితంబు విష్ణుచరితలలితంబుపరమపుణ్యంబు సకలకల్యాణగుణగణ్యంబు భాగవతజనాపేక్షితంబునయిన
పారిక్షితంబగుభాగవతాభ్యాసంబునినుపింపుమనినసూతుండిల్లనియె॥ క॥ మిముబోటిపెద్దవారలు॥ గమలాత్మునిచరి
తనుమంగఁగాఁజెప్పెడిభాగ్యముఁగలిగెనేడఁమాజు॥ న్నముసఫలంబయ్యెవృద్ధిమాన్యులమగుట॥ క॥ కులహీనుఁడునా
రాయణవిలసత్కృతనములుదగిలివినపించినదగుశుభసేవనతఁబొసనుపాహు॥ జ్వలకులజన్మమునుబొందునన్యునులా
రా॥ సీ॥ ఎవ్వనిగుణజాలమెన్నజిహ్వాలు లేకనళినగర్భాదులనంతుఁడంద్రుఁగోరెడువిబుధేంద్రకోటిసొల్లకలక్ష్మీప్రా
ధ్నించెనెవ్వనిపాదరజము॥ బ్రహ్మయోగ్యనిపాదపద్మంబుగడిగినజలముధన్యతఁజేసెజగమునెల్ల॥ భగవంతుఁడనియెడిభ
క్తశబ్దమునకునెవ్వఁడగ్ధాకృతిసేపుమిగిలే॥ నేమహాత్మునాశ్రయించిశరీరాదిసంగకోటిసొల్లసంహరించి॥ ప్రాభవమున
మునులుపారమహంస్యంబు॥ మెందితిరిగిరాకయందురెలవి॥ చ॥ కృమమునమింటికైయెగయుఁగాకవిహంగముమిం
టినైనపా॥ రముగననెర్చునేహరిపరాక్రమమోపినయంతగాకన॥ ర్మమువివరింపనెవ్వఁడుప్రసక్తకుఁడర్యములార

— శ్రీ పరిక్షిత్తహారాజువేటాడిశమిశామహామునిపైన్యతసర్వమునెల్లినైచుట. శ్రీ —

నానుచి॥ త్తమునకునెంతఁగానబడెఁడప్రకృతచెప్పెదమిశామహాముని॥ క॥ వేనందపురాధీశుఁడు॥ గోదండముచేతఁబట్టి
కొనిగహనములూ॥ వేనందాదులమొకనాఁడెదండలఁబోవనీకయెగిచెబలిమి॥ క॥ ఒగ్గుములుగ్రవిష్టవడువున॥ నొగ్గ
డుపెనుదెరలవలలనుగ్రమ్మగములు॥ డగ్గరినఁజంపువేడుక॥ వెగ్గలమైచిత్తమందువేటాడింప॥ క॥ కోలములగవయ
వృకశాద్భూలములదరతుఖడ్గరోహితపారిశుండాలుములశరభచమర॥ ద్యాలుములవధించెవిభుఁడవడినీలములు॥
క॥ వ్యంగయులుమెచ్చనరేంద్రుఁడు॥ వ్యంగరాజపరాక్రమమునమెఱసిహరించె॥ వ్యంగధరమండలమునఁగల॥ వ్యంగమొ
క్కటిదక్కసర్వవ్యంగములనెల్లె॥ వ॥ ఇట్లువాటంబయినవేటతమకంబునవ్యంగంబులవెంటందగిలిబుఱుటోపిపాస
మిగులంబరిత్రాంతండుయధరణీకాంతుండుచల్లనినీటికోలంకులుగానకకలంగెడుచిత్తంబుతోఁజనిచనియొక్కతపోస
నంబుగనియందు॥ సీ॥ మెలగుటఁజాలించిమిలితనేత్రుండై శాంతుండై కూర్పుండిజడతలేక॥ ప్రాణమసొబుద్ధిపంచేం
ద్రయంబుతపిరంగవిధులఁబారనీక॥ జాగరణాదికస్థానశ్రయముదాటిపరమమైయుండిపవముఁదెలిసి॥ బ్రహ్మభూ
తత్వసంప్రాప్తివిశ్రాంతుండై యతిద్విగ్ధజులునన్నవరింపనలఘురుచర్మధారియైయలరుచున్నతపసిఁబొడఁగనిశో
పితతాలుఁడగుచు॥ నెండితడిలేనికుత్తుకనెలుగుడిందామందభావలడగ్గరిమనుజవిభుఁడు॥ క॥ తోయములుదెమ్ముమాకీ॥
తోయమువేటాడువేళఁదొల్లిప్రెడపడి॥ తోయముశ్రీయజులదాహము॥ తోయమువారలునులేరుదుస్సహమనఁమా॥
వ॥ అనిభూవరుండుశమిశామహామునిసమాధినిష్ఠుండునుపిన్వృతపాహ్యంతరింద్రియకృతసంచారుండునుహరిచింతా
పరుండునయియుండుటఁజింతింపక॥ ఉ॥ కన్నులుమూసిబ్రహ్మణుఁడుగర్వముతోడుతున్నవాడుచే॥ సన్నలనైన
రమ్మనఁడుచాలజలంబులుఁదెచ్చిపోయఁడే॥ మననలైనఁజేయఁడుమనగ్రఫలంబులువెట్టిండింతస॥ పన్నతనొందేత
నతపశ్చరణాప్రతిమప్రభావముల్॥ గీ॥ వారిఁగోరుచున్నవారికిశీతల॥ వారినిడుటయెట్టివారికయిన॥ వారితంబుగానివ

లసినధర్మంబు! వారియిడఁడు దాహవారిగాఁడు॥ చ॥ అనిననుజేశ్వరుండు మృగయావసరాయతతోయదాహసంజని తరురంతరోషమునసంయమివన్నుఁదిరసగించి పూజనములు సేయఁడునున్నతసర్పమునొక్కటి వింటికోపున॥ నృసివ డితెచ్చివై చెనటుబ్రహ్మమునీంఁద్రునియంస వేదిక౯॥ వ॥ ఇట్లతండు ప్రత్యహృతబాహ్వీంతరింద్రియండునుమీలిత లోచనుండగు సోపునోయట్లుగాక గతాగతులగుడు ప్రబంధులచేసేమియనిస్మృహసమాధి నిష్కలండునోపునోయనివిత ర్గించుచువృథారోషదర్పంబునమునిమూపునగతానువయనసర్పంబునిడి నరేశ్వరుండవచ్చురంబునకుండ్లయెంత నమీపవరులై నమునికుమారులుచూచితమీకనందనుండయినశృంగికడకుంజని॥ క॥ నరగంధగజస్వంధుని॥ తురగంబులనే

— శ్రీ శమీకమహామనిషుప్రసండుగుశృంగిమునిపరీక్షిత్తుశేషించుట. శ్రీ —

లురాజుదోయాతురుండై పరగన్నీజనకునిమెడనురుగిముఁదినిలిచిపోయెనోడుకడండ్ల॥ వ॥ అనివలికిననమాననయో రూపమునికుమారలీలాసంగియయిన శృంగిశృంగంబులతోడి మూర్తికరియించిపట్లవిజృంభించిరోషనందంబుననవ రిపడిబల్యన్నంబులభుజించిపుష్టంబులగువరపుష్టంబులంబోనిబలిసియు ద్వారంబులంగాచికోనియండుసారమేయంబు లపగిదిదాసభూతులగుడు ప్రయాభానులెట్లుబ్రాహ్మణోద్దములచే న్నరక్షకులుగనిరూపితులయారి యట్టివారిలెట్లుత గ్గహంబులభాండసహితంబగునన్నంబు భాజంపన్స్థలగుచువృత్త ప్రతిబంబులయిన ద్రోహంబులెట్లునిజస్వామింజెల దునిమఱియునిట్లునియె॥ ఉ॥ అడఁడుతన్నునూషణములంబ్రహ్మవాసులగొనివైరులం గొడఁడుకడములములుగూడు గఁదించునమాధిపత్తుండై పీడఁడులోనిచూడునలనువిస్మయింపదక్కరెబరి ప్రపంచముం జూడఁడునంద్రగుండఁఫణిజాట్టగ నేటికిరాచవానికీ॥ ఉ॥ పోముహిరణ్యదాసములంబుచ్చుకొనంగనంబులేమియుం॥ దేమునవలనంబులుగడిచెనలి చ్చుచువేసరింపఁగా॥ రామువనంబుల౯గృహవిరాములమైనివిసంపఁజెల్లరే॥ పామునువైవఁగాఁదగునెబ్రహ్మమునీం ద్రుభుజార్గళంబున౯॥ క॥ పుడమింగలజనులవొగడఁగిగుఱుతురుగట్టుచునుం గాకపవలయపతువై॥ యడవులనిడుము లంబడియెడిబడుగులమెడనిడగఁదగునెవన్నగతవము౯॥ క॥ భగవంతుండగుగోవిందుండు॥ జగతంబెడవాసిచనినశాసంపం గాఁదగువరులులేమిచుర్జను॥ తెలిసెమహాసేభుజనులనేచేదరకటా॥ క॥ బాలకులారధరిత్రౌపాలకుశేషియంతుననుచుబ లువడినివిలోలాలకుండగుమునికుంజర॥ బాలకుండరిగెంద్రిలోకపాలకులర౯॥ వ॥ ఇట్లురోషించికొశీకినదికింజనిజలో వస్పర్శనంబుచేసి॥ ఉ॥ ఓడక వింటికోపునమృతోరగముంగొనివచ్చి నూరుమాటాడకయున్నహజ్జనికునంతలంబునఁబె ట్టిచుర్చుద॥ శ్రీశంజరించురాజుపారకేశపులాడ్డినఁగానజమృణ్మో॥ నేరవనాడుతత్తుకఫణిక్రమిహాసంహా తి౯॥ వ॥ అనిశమీకమహామనికుమారుండయినశృంగిపరీక్షున్నరేంద్రునిశేషియించినిజాశ్రమంబునకుంజనుడెంచిత లగ్నకాకోదరండుయినతంప్రింజూచి॥ క॥ ఈయెంపికింతమనకు॥ నీయురగతవలంబుడెచ్చియిటుసేర్చినయా॥ యయ్య నింక నేమిసేయుదు॥ నెయ్యంబులులేవునుమ్మునృపులకుఁగండి॥ శా॥ ప్రారంభంబునవేటవచ్చిధరణీపాలుండుమాతం ప్రిహేనేరంజేమియులేదునర్పకవమున్నేడుప్రండైవైచినా॥ డీరీతి౯ ఫణిక్రమ్ముల౯బ్రతుకుసోహింసించునోకొ టల౯॥ రారేతాపసూరదీక్షిదివరేరక్షింపరేమొక్కెడ౯॥ వ॥ అనిసర్పంబుదిగుచునేర్పులేకయెలుంగైల్లివిపించు చున్నకుమారకు రోదనధర్మనిపినియాగీరసుండయినశమీకుండుసమాధిజాలించిమెల్లనకన్నులుదెలుచిమూపునవ్రే లుచున్నమృతోరగంబునిక్షిందిచివారవైచికుమారకుంజూచి॥ క॥ ఏకీడునాచరింపములలోకులకు౯మనమునర్పలోకన ములము౯॥ శోకింపనేలపుక్రక॥ కాకోదరమేలవచ్చెఁగంతంబునకు౯॥ వ॥ అనియడిగినఁదండ్రికిఁగొడుకురాజువచ్చిన ర్పంబువైచుటయుందానుశపించుటయునువినిపించినఁదండ్రిగొడుకువలనసంతసింపకయిట్లునియె॥ క॥ బెట్టిదమగుశాప మునకుదట్టపుద్రోహంబుగాదుధరణీకాంతుం॥ గట్టాయెలకపించితి॥ పట్టితత్తుకవిహగ్నిపాలగుమనుచు౯॥ గీ॥ తల్లికమృ పులోనదగ్దుండైక్రమ్ముఁగిగమలనాభకురుణగలిగినాడు॥ బలిమిగలిగిప్రజలంబాలించుచున్నాడం॥ దిట్టవడుగరాజుఁ దిట్టదగునె॥ ఉ॥ కాపరిలేనిగొట్టియలకైవడిఁగంటకచోరకోటిచే॥ నేపరియున్నదిభువనమీతుండుగృహ్ణుండులేమినిట్టిచో॥ భూపరిపాలనంబునమబుద్ధినితండ్రినరింపఁజెల్లరే॥ యీపరిపాటిద్రోహమునకిట్లుశపింపఁగనేలబాలకా॥ నీ॥ పాపంబు నీచేతబ్రాహ్మణమనకింకరాజునశించినరాజ్యమందు॥ బలవంతుండగువాండుబలహీనుపశుదారహయసువర్ణాదులనప హరించు॥ జారచోరాదులుసంచరింతురుప్రజకన్యోన్యకలహంబులతిశయిల్లు॥ వైదికంబైయున్నవర్ణాశ్రమాచారధర్మ మించుకలేకఁజమ్మిపోవునంతమీఁదలోకులగ్ధకామంబులదగిలినంచరింపధరణీనెల్ల॥ వర్ణసంకర్షణులువచ్చునుమరొట॥

సారమేయకులముమేరఁబున్ర. ఉ॥ భారతవంశజుంబరహుభాగవతుఁడాయమేనయాజినా! చారపరుఁడనుహాసయవి
భారదురాజులైకభూషణుఁడ. నీరముఁగోరి నేడునున నేలకువచ్చినభక్తివర్ధిని. తా॥ రముసేసివంపజనుఁగాకశపిం
వంగనీపధన్యమే॥ క॥ భూషణిర్వపరాధము! శాపముదానిచ్చెబుద్ధిపాపమునమా! పాపఁడువీడొనరించిన. పాపముఁ
దొంగింపుకృష్ణపరమేశ్వరీ॥ క॥ పాడివివఁడెట్టివఁగొట్టినఁబహుచుండుగుగానివరహుభాగవతులుదా! రోడఁబడరుమా
గుసేయఁగో! గొడుకాపిభుఁడెట్లసేయఁగోరఁడునిరుఁడ॥ క॥ అలుగరుకలఁగగుసాధులు! మిలితములై పరులవలనమేలుం
గింపఁగొనెలకొనిననైననాత్మకు! మెలయపునుభయఃఖచయములుగ్రమంబగుచుఁగ॥ ౧॥ అనియిట్లుశ్రమికనః హామునీం
ప్రపంకుడుకు సేసినపాపంబునకుసంతాపంబు నెందుచుండెనంత శ్రమికుండగు శిష్యునివలననామృతకుమా
గనుశాపంబువినియాయభిన్నుపుత్రులఁగుగొన్ర ధాదివిషయానన్తంతగు తనసంకరకవిమాగ్నిరక్షివీజంబగున

— శ్రీ పరీక్షిత్వహారాజువిప్రశాపంబుదెలిసికొనిప్రాంతోపవిష్టంబగుట. శ్రీ —

నుమఁ గరినగరంబునఁబంజరయేకాంతంబున॥ ఉ॥ ఏటికి నేడఁబోయిఁమునీంప్రపంకాధనమాధినుండఁగా! నేటికిఁగ
చ్చుజాగ్రమున నేసినసర్వశంబు దెచ్చి నే! డేటికి బాపసాహసముగీశ్రీయఁజేసిగదైవయోగిముఁడా! దాఁటఁగరాదుదే
గిరహతాత్మముగీ పంజరించు మోరమై॥ ఉ॥ పామువిమాగ్నకీలంబుప్రాణములేగిన నేగుఁగాకనీ! భూమియుగాజ్యముఁస
శులుభోగమువోయినబోవుఁగాకసా! దామనిఁబోలుదేవనము దృఢముగా వలపోసిముంకి నే! నేహామాగుడిట్టుచుము
నీంప్రకమారకుదుర్నివారంబుఁగ॥ గీ॥ రాజుననుచుబోయిరాజ్యగర్వంబున! పనముగోఁతువారివనమునొచ్చి! దంఁగూ
కశవముఁడంద్రిప్రైవై వినఁబోలియఁదెట్టికేలపోవునుతుండ॥ క॥ గోవులకుఁబ్రాహ్మణులకు! దేవతలకు నెల్లప్రాన్యఁడెం
పునఁగీడుం! గావించుపాపమానస! మేవిధమునఁబుట్టకుండ నేవారింతుఁడ॥ అనివిత్రించె॥ క॥ గామోహపరిభ్రష్టా
గామాదులఁగెల్చి నాడుగావునఁగరుణ॥ భూమిశుండలుగఁడయ్యెను! సానాథ్యముగఁగివోసనంకితృప్తిఁగ॥
౧॥ అంతమునీకుమారుండుశపించినవృత్తాంతనుంఁజెయుఁగిట్లువీతరించెచిత్తుకవ్యాళ విహనలజ్జాల్లాజాలంబునందనకు
సప్తమాదినంబునమరణంబనియెటింగి భూలోకస్వర్గలోకభోగంబులుహేయంబులనితలంచెరాజ్యంబువనగ్గించినరశనదీ
తొకరణంబునంకల్పించికొని॥ మ॥ తులసీసంయుతవైశ్యజిష్ణవరజస్తోమంబుకంఠెఁమఁచెనా! జ్వలనైదిక్పీఠం
ఘనంయుతజాత్యోభాగ్యసంధాయియొకలివోహవని నెల్లఁబాపుడిపిడ్డంఁగాప్రవాహంబులో! పరీకంబోయెనరివ్య
మాణుఁడగుచుంబ్రాయోపవేశంబునఁగ॥ క॥ విత్తిముగోవింపవదా! యత్తిముఁగావించిమానిశ్చెతనలోనే! నిత్తరము
లేకభూవర! సత్తిముఁడువసంచెముక్తిసంగత్వమునఁగ॥ ౧॥ ఇట్లుపాండవపాత్రులఁడుమకుటవదనశారవింపవంచనానిం
నకిందాయమానమానసుండై విష్ణుపదీతీరంబునంబ్రాయోపవేశంబుననుండఁబినినకలలోక పాపనమూర్తులుమహాను
భావులునగుచుదీర్ఘంబునకుందీర్ఘంత్యంబులొసంగినసద్గులైనయత్రివిశ్వమిత్రభృగువసిష్ఠపరాశరవ్యాసభరద్వా
జపరశురామదేవలకాతమకణ్వుకలశంభవ నారదపర్వతాదులైనబ్రహ్మగ్నిదేవగ్నిరాజగ్నిపుంగవులుఁగాండఱియు
లైనయరుణాదులు మణియనానాగోత్రసంజాతులైనబియ్యపులుశిష్యసమేతులైయేతెంచినవారలకువండప్రణామం
బులుసేసికూర్చుండనియోగి॥ ౧॥ క॥ క్రస్తుఅనమ్మునిభిలకు! నమ్మునుజేంప్రండుమ్రొక్కిహద్వాశ్రుతతుల్! గ్రస్తు
అముకుళితకరుండై! నమ్మతముగఁజెప్పెదాత్మసంచారంబుఁగ॥ ఉ॥ ఓపిక లేకఁజచ్చినమహాహూరగముఁగొనివచ్చికోప
నై! దాపసుమూఁపుపైనిడినదారుణదిత్తుండమత్తుండవ్వహా! పాపుండనిరుపావత్యణపాపకులుత్తములయ్యలారనా!
పాపమువాయుమార్గముగృపాపరులారవిధించిచెప్పరే॥ ఉ॥ భూసురపాదరేణువులుపుణ్యులఁజేయునరేంద్రులఁగద
రిశ్రీసురులారమీచరణరేణుకణంబులుమేనుసోకనా! చేసినపాపమంతయునశించెగృతాధ్వాండవైతినెద్దియుం! జేసిన
ముక్తిపథ్యకిఁజెచ్చెరఁబోవఁగవచ్చుఁజూడరే॥ క॥ భీకరతరసంసార! వ్యాకులతన్వసికదేహవర్జనగతినా! లోకించునాకుఁ
దక్షక! కాకోదరవిషముముక్తికారణమయ్యెఁగ॥ క॥ ఏపారునహంకార! వ్యాపారమునందుమునిఁగివర్తింపంగా! నాపా
లిటిహరిభూసుర! శాపవ్యాజమునముక్తసంగునిఁజేసెఁగ॥ ఉ॥ ఊరగాధీశవిహనలంబునకుమేమెప్పించుశంకింపనీ! శ్వర
సంకల్పమునేడుమానకుభవిష్యజ్జన్మంబులఁహరిచింతారతియుఁహరిప్రణతభాషాకర్ణనాసక్తియుఁ! హరిపా
దాంబుజసేవయున్దులుగమీరర్థింబ్రసాదింపరే॥ క॥ చూడుఁడునాకల్యాణము! పాడుఁడుగోవిందుమీఁదిపాటలుదయతో!
నాడుఁడుహరిభక్తులకథ! నేడహములలోనముక్తికేగఁగనిచటఁగ॥ క॥ అమ్మానినుఁజూచిననరుఁబొమ్మాయనిముక్తికడ

కుంబుత్తువలకృతః | లెమ్మానీరూపముతో | రమ్మానా కెదుటగంగరమ్మతరంగం || వ || అనితనకుమీడనయ్యెడిజన్మాంతరంబు
లందైనసర్వజంతుపాజన్యంబునంధిల్లుంగారయనిగంగారంగిణీదక్షిణకూలంబునం బూర్వాగ్రహస్థానంబునను త్త
రాభిముఖుండైయుపదేశించినమేజయరప్పించిరాజ్యభారంబునమర్చించియత్తుంబునంసారబంధంబునకుండప్పించిచి
త్తంబుహరికిమెప్పించివరమభాగవతుండైనపాండవపౌత్రుండుప్రాయోపవిష్ఠుండైయున్నసమయంబున || క || బత్తివిహ
గడుచుసురలుమియ తలముననుండిమెచ్చియలరులవాన | లర్హ త్తములై కురిసిరిన్యవ | స త్తము పైభూరి భేరితబ్బంబులతో |
ఆనకుయంబుననభాసీనులై ససంయమీం ద్రులిట్లనరి || మ || తీతినాథో త్తమనీచరిత్రముమహాచిత్త్రంబెమితాతలు | గ్రత
పోధన్యలువిష్ణుపార్శ్వపదవింగామించిరాజన్యశోభితకోటిరమాణిప్రభాన్వితమహాపీఠంబువర్దింతురు | న్నతులై నీవును
పెల్లాన్నతుండవుగదానారాయణభ్యయివై || మ || వసుధాధీశ్వరనీవుమర్త్యతనువున్నర్జించినిశ్శోకమై | వ్యసనచ్ఛేద
కమైరజోరహితమైవర్తించులోకంబునర్వసమత్వంబున జేరునంతకుభవద్వాక్యంబులన్వించు నే | దెనకుంబోవకమా
చుచుండెమునీదివ్యప్రభావంబుల || వ || అనియిట్లుపక్షపాతసూన్యంబులుమహానీయమాధుర్యగాంభీర్యపాజన్యధు
ర్యంబులైనభాషణంబులాడుచుమూడులోకంబులకునవ్వలదైనసత్యలోకంబునందుమూర్తివంతంబులై నెగడుచున్న
నిగనుంబులవందంబుబునందేజరిల్లుచున్నయులులంజూచిభూవరుండునారాయణకథాశ్రవణకుతూహలుండైనమను
రించియిట్లునియె || క || ఏమడినంబులముక్తింగూడగ నేరీతివచ్చుగురుసంసార | క్రీడనమేక్రియ నెడదెగుఱజూడుడుమా
తండ్రిలారగ్రతీతివచనముల || శ || ప్రాప్తానందులుబ్రహ్మబోధనకథాపారీణులార్జ్యప్రభాబుప్రాజ్ఞానులుమీరలార్యు
లుదయాళుత్వాభిరాముల్సన్ | గుప్తంబులకలార్థజాలములుమీకుంగానవచ్చుంగదా | సప్తాహంబులముక్తికేగెడగ
తింజర్పించిభాషింపరే || వ || అనియు త్తరానందనుండాడినవచనంబులకుమునులందఱుప్రశ్నత్తరంబువిమర్శించు నెడదై

— శ్రీ శుకమహర్షి పరీక్షిస్తవరోరాజు సెద్దకే తెంచుట. శ్రీ —

వయోగంబున || సీ || ప్రతినిమేషముచరబ్రహ్మంబునీక్షించినదిజోక్తి | వెలుపలను అచువాడు | గమలంబుమీదిభృంగం
బుకై వడిమోముపై నెలెసినకేశపటలివాడు | గెలువ్రాసిమా యనంగీకరించినభంగివనంబుగట్టకవచ్చువాడు | సంగి
గాడనివెంటజూటుభూతములునాబారురహాసశబ్దములవాడు | కుహితపదజానుజంఘారునుధ్యహస్త | బాహువక్త్రో
గళాననఫాలకర్ణ | నాసికాగండమస్తకనయనయుగళుండయినయవధూతమూర్తినాడుగుదెంచె || డ || ఈరనిలోకు
లంగినినియెగ్గులువలగనివాడుగోరిక | ల్లోరనివాడుగూటువలగూడనివాడువృథాప్రపంచము || జేరనివాడుదైనగ
తి | జేరిబలాభముసూచితుష్టుడై | నేరనివారిచందముననేర్పులుసూపనినాడువెండియు || గీ || అన్మహాశ్మషోడశాబ్ది
వయోరూపగమనగుణవిలాసకౌశలములుముక్తికాంతసూచిమోహితయగునని | నితరకాంతలెల్ల నేమిసేపు || గీ || వె
ణ్ణితనముమానివిజ్ఞానమూర్తియై | బ్రహ్మభావముననభగ్యటింప | వెట్టియంచుకుకునివెంటనేతెంతురు | వెలచులర్పకులు
నువెట్టులగుచు || వ || ఇట్లువ్యాసనందనుండయుశుకుండగుదెంచినమునికులతిలకులమ్మహానుభావునిప్రభావంబులె
ఱంగెలుంగుచురుగావుననిజాసనంబులుడిగిప్రత్యుత్థానంబుసేసిరి పాండవపౌత్రుండునామోగజనశిఖామణికినతిధి
సత్కారంబుగొవించిదండప్రణామంబుసేసిపూజించెను | అయ్యుగ్రహనక్షత్రతారకామధ్యంబునందేజరిల్లురాకాసు
ధాకరుండునుంబోలెబ్రహ్మన్దిదేవన్దిరాజన్మచుధ్యంబునంగూర్చుండివిరాజమానుండైనశుకయోగిం ద్రుంగనుంగొని ||
ఉ || ఫలము నేలమోపిభయభక్తులతోడననుసరించిధూ | పాలకులో త్తముండుగరపర్వములన్నకులించినేడునా | పాలి
టిభాగ్యమెట్టిదియైపావనమూర్తివిపుణ్యకీర్తిపీ | వేలకునీవువచ్చితివివేకవిభూషణదివ్యభాషణా || మ || అవధూతో త్తను
జేరింటినేడునినుడాయంగంటినివంటివి | ప్రవరుంబేర్పొగునంతలన్నసితమాంబావంబునాబోడికి | భవదాలోకనభా
షణార్చనపదప్రత్యుత్తనస్పర్శనా | వివిధానంబులముక్తిచేటడుటచింతింపంగనాశ్చర్యమే || క || హరిచేతస్తనజేంద్రులు |
ధరన్రుగైడుభంగినిపదస్పర్శముచే | గురుపాతకజాతంబులు | పారిడూలుగదయ్యెయోగిభూషణవింటే || మ || ఎలమిన్నే
నమఱుందియైనవిపుడైయెమ్మేటిమాలాతల | న్నలిమింగాచినముద్రముప్రితధరంబట్టంబుగట్టించెన | య్యలఘుండిశు
డుచక్రీరక్షకుడువాకన్యుల్వివ్రతుకుల్లలరేవేడెదభక్తివాగుణనిధింగారుణ్యవారాంబుధి || సీ || అవ్యక్తమాగుండ
వైననిదగ్గరమాటడివోవు నేయభిమతాన్ధ | సిద్ధిగావించుటసిద్ధంబు నేడెల్లి | దేహంబువర్దించుదేహధారి | కేమిచింతించిన
నేమిజపించిననేమిగావించిననేమినిన | నేమిసేవించినతెన్నడుసంసారపథతింబాసినబుదవిగలుగు | నుండుమనరాదుగు

తక్కువదిబడగ్గరిననుగుణమునవేగ్గడిలక దేసినదేమాపుత్రకథ త్రాదిపంథోహసాలంబునిష్ఠామకరబాలంబుననే తక్కువంబునైన గేహంబు వెడలిపుణ్యలిగ్గజలావగాహనంబునర్పియే కాంతకుచిప్రదేశంబునవిధివహ్నికారణమునం గుశాజినచే లూలులతోడంగల్పితాననుండై మానసంబుననిఖిలజగత్పటప్రకరణనమగ్ధంబగు, అకారాదిచిత్తవర్గకలితంబును బ్రహ్మచీ జంబై సప్రణవంబునంద్రురింపచువాయుపులజయించి పిషయంబుల పెంటనంటి గెంటిపా రెడియంద్రియంబుల బుద్ధిసా రణియైచు నొనామకంబులై నవగ్గంబులవిగ్గరంబట్టి మొగ్గందిచి దట్టంబులై నకర్తృసుట్టంబులకట్టి మెట్టమనంబుల శేముపీబలంబుననిరోధించిభగవదాకారంబుతోడబుద్ధిలనిర్విషయంబయినమానంబుభగవత్పాదాద్యవయవధ్యా సలంబు సేయుచురజస్తమోగుణంబులచేతనాక్షిప్తంబులముఖంబునగుచిత్తంబుధారణావశంబునద్రవ్యంబులవలనన యెఱుడిమలంబులంబోనడచినిర్మలచిత్తంబునంబరచుంబై నవిష్ణుపదంబునకుంజనుధారణానియమంబుగలుగనుభావ్యకీం జగువిషయంబునవలోకించుయోగికిభక్తిలక్షణంబై నయోగంబు వేగంబై సద్ధిరచుననయోగిం ద్రునకు నరేంద్రుండెల్ల నియోగిః॥క॥ధారణయోక్తియనిలుచునుధారణకేదూపమెద్దిధారణయనగాధారణపురుషును సోమలమేరికపారింతునా

— శ్రీ శుకండుపరీక్షిస్తునకువిరాట్పురూపంబు దెలుపుట. శ్రీ —

పెనెటింగింపుగకా॥ అనినవినిరాజునకునవధూతివిభుండిల్లనియె॥ గీ॥వపనమునియమించిపరిహృతసంగుండై యింద్రి యములవర్గమెల్లమాపిహరివిశాలరూపనందంజిత్తమురజేర్చి నిలుపవలయుబుద్ధి నెఱపిబుధుడొ॥ ౪॥ వినుముభగవంతుండైనహరివిరాడ్విగ్రహంబునందంబూతభవివ్యవృద్ధమానంబై నవిశ్వంబుజలోక్యమానంబగు ధరణీనలిలతేజస్స మిరణగగనాహంకారమహత్తత్వంబులనియెడినప్రావరణంబులచేతనావృతంబగుచుహంకారశంబై నశరీరంబునందు ధారణాశ్రయంబై నవై రాజపురుషుండుదేజరిల్లునన్యహాన్యునిః, పాపమూలంబుపాతాళంబు, పార్థి భాగపాదాగ్ర భాగంబుమరసాతలంబు, సుల్బంబుమహాతలంబు, జంఘలుతలాతలంబు, జానుస్వయంబునుతలంబు, ఊరుపులువితలాతలంబు, జఘనంబుమహాతలంబు, నాభివివరంబునభస్మంబు, వక్షంబుగ్రహణారకాముఖరజ్యోతిస్సమాహాసమేతంబగు నక్షేత్రలోకంబు, గ్రీవయుగహస్థోకంబు, ముఖంబుజవలోకంబు, లలాటంబుతపోలోకంబు, శీర్షంబునత్యలోకంబు, బొహుదండంబులింద్రాసులు, కర్ణంబులువిశలు, శ్రవణేంద్రియంబుశబ్దంబు, నాసాపుటంబులశ్విదీపతలు, స్రావేంద్రియంబుగంధంబు, వదనంబువహ్ని నేత్రంబులంతరిక్షంబు, చక్షురింద్రియంబులుసూర్యుండ, రేయింబు ప్లుతేపులు, వ్రాయుగ్మవిజృంభణంబు బ్రహ్మపదంబు, ధాతువులుజలంబు, జిహ్వేంద్రియంబురసంబు, సంభాషణంబులునకలవేదంబులు, దంష్ట్రీలుదండధరుండు, దంతంబులుపుత్రాదిస్నేహకశలు, నగవులుజనొన్నాదకారిణియగుమాయకటాక్షంబులుచురంతసర్గంబులు, పెదవులుప్రీడాలోభంబులు, స్తనంబులుధర్మంబు, వెన్నెద్రమార్గంబు, మేథ్రంబు ప్రజాపతీయ, వృషణంబులుమిత్రావరుణులు, జఠరంబునముక్తంబులు, శల్యసంఘంబులుగిరులు, వాడీనివహంబులునచలు, గనూరు హంబులుతరువులు, నిశ్వాసంబులువాయువులు, కాలంబుగవనంబు, కర్మంబులునానావిధజంతుసన్నివహసంవృససంభూతంబై నకునముచంద్రుండు, చిత్తంబుమహత్తత్వంబుహంకారంబురుద్రుం, జ్యోతిర్వత్సర్వప్రకరణంబులునఖంబులుకట్టిప్రదేశంబుపశుమృగాదులు, విచిత్రంబులై నశివైనైపుణంబులుపక్షంబులు, బుద్ధిసానువు, నివాసంబుపురుషుండు, షడ్జామలయనత్వరవిశేషంబులుగంధర్వవిద్యాధరసిద్ధిచారణాప్సరస్సమాహంబులు, స్మృతి ప్రహ్లాదప్రముఖులు, వేద్యంబుడై త్యదానానీకంబై యుండు, మఱియొనన్యహావిధునకుముఖంబుబ్రాహ్మణులు, భజంబులుక్షత్రియులు, ఊరులువైశ్యులు, చరణంబులుశూద్రులు, నామంబులునానావిధంబులై నపమరుద్రాదిదేవతాభిదానంబులు, ద్రవ్యంబులు

విశుషునవచనమచుగొన్నిపదములకర్తవ్యం పాదమూలము-అటకాలు, పాక్షిక-మరిమ, పాదాగ్రము-మీసకాలు, గుల్మము-నీలమండ, జంఘలు-పిత్తులు, జానుద్వయము-రెండుహాకాత్తు, ఊరుపులు-తొడలు, జఘనము-పొత్తికడుపు, వక్షము-రొమ్ము, తారక-తుక్కులు, ముఖర-ముదలగు, గ్రీవ-కంఠము, శీర్షము-శిరస్సు, వదనము-ముఖము. శ్రావ్యుగ్మవిజృంభణము-రెండుకనుబొమలచిత్రాశము, ధాతువులు-అనగా భక్తి-భక్తి-ముఖంబు-పొలుగుధిర, కర్మము-మేద-రొమ్ము, వదనంబు-త్రావ్యమక్ష-ఎముకలలోనికొత్తు, అక్షి-ఎముకలు, స్మాయువు, నరకుంజ-కొత్తునికొలంబులు. కటాక్షంబులుచురంతసర్గంబులు-కడగంటమాపులుమిరుములేనివృద్ధి, క్రమములు, పీడసిద్ధు, మేథ్రము-శిర్షము, జఠరము-గర్భము, శల్యసంఘము-ఎముకలగుంపు, వాడీనివహము-నరకులగుంపు, కనూరుకంటలు-వెల్లడుకలు, శిరోజంబులు-తలవెల్లడుకలు, కట్టినివేళంబు-వహిముక్తింబు-కటంబులు-అంతరీక్షము, షడ్జామలయనత్వరవిశేషంబు - నిపాదమునగాఢాధారపక్షాదుత్తమునైనవరచంద్రము, అనిన ద్రవ్యంబులు-దేవతలు-తెలియజువి.

హవిత్వాగమములు, కర్మంబులు ముజ్జ ప్రయోగంబులు, నర్మహాయం దై నవర మేశ్వరునివిగ్రహంబునముమునుండై నవాడునునస్సంభాసంబు సేయవలయుననివక్తానిందివెండియునిట్లనియె॥ క హరిమాయమువిశ్వహంతయుఁ హరివిశ్వ హయంబునంతయముననితేహాహరిమయముగానిత్రవ్యము॥ పరమాణువు లేదువంశపావనవింశే॥ సీకలలోనజీవుండుగోరూపాలంబునఁజెక్కుఁదేహంబులఁజేరువడసి॥ యితిప్రియంబులవెంట నెల్లివృత్తంబులునీక్షించిమఱితెన్నునెఱుంగురరణిసఖలాంతరాత్మకుండగుపరమేశ్వరుండఖలజీవులహృదయములనుండిబుద్ధివృత్తుల నెల్లిబోధియైవీక్షించుబుద్ధుల డుఁగఁడుప్రాభవమువలన॥ సత్కుండానందబహుళవిజ్ఞానమూర్తియగునిశేవింపరగుఁగాకయన్య సేవఁగలుగ నేరవువైవల్యగౌరవములుపాయ దెన్నఁడునంపారబంధమధిప॥ ముఖమువర్ణంబుఁ బ్రవృత్తాన్నిజగముత్పాదించుపిన్నాశిగాకహరిప్రాధనభారణావశమునంగాదేవిహాశీలన॥ నృహనియోజ్వలబుద్ధియైభువననిగ్మాణప్రభావంబునన్విహారింపెన్నరనాభకుంతునివహోవిర్యావనిర్దేతయై॥ పివినుమూఢండుశబ్దమయ వేదమార్గంబై నకర్మఫలబోధనప్రకారంబురవస్థ్యంబువై నవస్థ్యాదినావాలోకసుఖంబులనిష్ఠయించుమాయామయమార్గ వాసనామూలంబు సుఖంబువితలం విడిద్రించువాడుగలలుగను తెటంగునంబిభ్రమించునిరవస్థసుఖభాంబుంజెందఁడు॥ తన్నిమిత్తంబునవిద్వాంసులండు నానుమాత్రసారంబులగుభోగ్యంబులలోననెంతటదేహానిస్సృహంబుసిద్ధింపునంతియవైకొనుచు నప్రమత్తుండై సుసారంబునుసుఖమనిశ్చయింపకయెంచుమార్గంబునసిద్ధిగలదనిమాచిపరిబ్రహ్మంబువొందుచుండు॥ సీకమనీయకూమిగాగములు లేకున్నవేపడియించుటకుగూ దివలుపు లేలసహజంబులగు శక్తిరాంజలులు లేకున్నవేభోజనభాజనపుండుసేలంబుగూజినకుశావళులు లేకున్నవేట్ల స్మరకూలసంఘంబు లేలగొనకొనివసయించునహులు లేకున్నవేప్రాసారకాధాది పిల్లలమేలభలరసాచులుగురియ పేనాదపింబులస్వాదుజలములనుండవేసకలసచలుంబొనగిభిసెలువైకేమిన్యనతూలుగననుధాంధులకీలు వేలఁదాపసాలకు॥ రత్నకులు లేనివారలరక్షించెననుచుఁజక్రిగావై యిందక గ్రహింపుడునుచుకొనగుఁగతు ముంప్రాధింప నేనాత్మిజ్ఞులయై॥ వల్లినియిట్లుస్మరింపన్మందాత్మప్రియించునశ్మయంబు॥ భగవంతుండువై నవాసుదేవునిభజియించితనయనేవాసుభావానందంబుననంసార హేతుమగు నవిద్యచేబుద్ధిమంబుపి విదాపింబమింఁగావున॥ మహారింజితంప చుట్టై శివీషయవితాయత్తుండై చికివాసరమున్మోచెడువాయుగింర గదాచంద్రాడితోరస్తుండై ధరణీతోత్తమనందభృచ్చలయనద్వారోపకంఠోగ్రవై గరణీపహ్నిశిఖావరంపరలచేదధ్దుండుగంతుండునే॥ మొగ్గుచురుగదలమంటల కెట్టుమరడ్డుంబుదేహమింతింబుగానొత్తుచురసెన్మిదిలనుకూర్తునెరుక్కిగొంతభలులుహరిపిరసాతుల॥ వహింతియుహరిచరణు మలగంధరసాస్వాసంబెఱుంగనివారిలుజిశోర్మలంబుల బునదండధరద్వారగేహిలీపమీపజాజ్వల్యమానవై తరణీతరంగిణీపహనిదాగుణజ్వాలాజాల గదనవ్యామానదేహుల గూడి శిఖిఖావగాహంబులనొందుచుండుచురు॥ మఱియు విజ్ఞానసంపన్నులైననున్న ప్రపన్నులెంతేనియువాపన్నులుగాకవిన్నాంబునందమతహృదయాంతరాశింబులంబ్రాదేశమాత్రదివ్యదేహులకును,దిగిభరాజశౌండాగఁడనకొకేదీర్ఘచగుర్భాహుండును, గందర్వకోటిసమంసుందనుండును, రాకావిగంజమానరాజనుండలస్పర్శభాషినుండును, సోభాగ్యసదగుండును, బ్రభాతకాలభాసమాసభాసగరబింబప్రతివిరాజితపద్మరాగరత్నరాజవిరాజమానకీరీటకుండలుండును, శ్రీవశ్యలక్షణలక్షితవయోమండలుండును, రిమణీయకౌస్తుభరత్నఖచితకంఠికాలంకృతకంధరుండును, నిరంతరపరిమళమిలితవనమాలికాబంధురుండును, నానావిధగంభీరహారకేయారకటకకంఠమేఖలాంగురీయకవిభూషణప్రాతసముజ్జ్వలుండును, నిటలతటవిలంబమాసవిమలస్నిగ్ధనీలకుంచితకుంతలుండును, దరుణవంద్రవంద్రకౌఠవశమందహాసుండును, బరిపూర్ణకరుణావలోకనప్రాభంగసహం చితసుభగసంతతానుగ్రహాలీలావిలాసుండును, మహాయోగిరాజవిలసితహృదయకర్ణికామధ్యసంస్థాపితచరణకీసలయుండును, సంతతానందిమయుండును, సహస్రకోటిసూ

శక్తిరాంజలులు-చోకిష్ట, భాజనము-పాత్రము, పుంజ-గుంపు స్మరకూలము-తెల్లపట్టుపుట్రము, ప్రాసాద-వీపతాగ్రహము, సాధ-రాజ్యహము, పిల్లలనవకూటాము, పాదపములు-చెట్లు, స్వాదు-రుచిగల, శ్మిరిపయ-జ్ఞానేంద్రియ-కర్మేంద్రియములనిరంధువిధములయిభవించింద్రియములయొక్క, ఆశోకా-చెడి-చర్మము-కన్య-ముక్తు-శాలుక-ఇవిజ్ఞానేంద్రియములు, వయ-కాలు-సోరు-అవనము-ఉత్ప-ఇతికర్మేంద్రియములు, సహంతాశీతోరస్తుండై-శీతలంబివవత్కలముగలపాండె, చంద్రశ్చంద్రియనద్వారోపకంఠోగ్రవై తరణీపహ్నిశిఖావరంపరలచేదాచంద్రశ్చంద్రియంబునందమతహృదయాంతరాశి, పరార్థర-శ్రీకృష్ణముగూటియొక్క, ఉపకంఠ-మహామండున్న, ఉగ్ర-శయంకరముగ్ధవై తరణీ-వై తరణీయనుపేదగలనిష్ఠలయ్యేటియొక్క, పక్ష్విశిఖాపరింపరలచేత్-అగ్నిజ్వలలచేత, అనిత్రులికలము-హరుకత్తులచేత.

ర్వసంహతనన్నిధుండు నై నపర మేశ్వరునిమనోధారణావశంబుననిలిపి కొని తడియగుట్లు జరణజానుజంఘాన్యవయ
నంబులుగ్రమంబున నొకటి నొకటిని బ్రతిక్షణంబును ధ్యానంబు సేయుచు వెంతకాలంబునకుంబరిపూర్ణనిశ్చలభక్తి
యోగంబుసిద్ధించునంతకాలంబునుండదీయించి తాతత్పరులై యుండుదురనిమాటియునిట్లు నియె॥ సీ॥ ఆసన్నమరణాద్ధి
త్యై నయతీశుండుగాలదేశములను గాచికొనఁడుతనువువిసర్జించుతలపుజనించినభద్రాసగ్ధుడై ప్రాణవసను॥ మనసు
చేతబయిందిమానసవేగంబుబుద్ధిచేభంగించిబుద్ధిదెచ్చి॥ తే॥ శ్రజ్ఞతోగూర్చి తే॥ శ్రజ్ఞనాత్మలోపలజేర్చియాత్మచు
బ్రహ్మగుండుగలిపియొక్కటిఁగావించిగారవమును॥ శాంతితోడనిరూఢుడై సకలకార్యనివహమెల్లనుదిగనాడినిశ్శబ్దము
ఖమ్మనలయుననిచూచునలమీఁదవసుమతీశ॥ వ॥ వినుమపురమాత్మయైనబ్రహ్మమునకుఁదక్కకాలదేవతత్వరజస్త
యోగుణాహంకారమహత్తత్వప్రధానంబులకుసాహధ్యంబులేదు॥ కావునంబరమాత్మవ్యతిరక్తంబులేదు॥ దేహేదుల
యందాత్మత్వంబువిసర్జించియన్యసాహృదంబుమానిపూజ్యంబయినహరిపదరంబును॥ బ్రతిక్షణంబునహృదయంబుననా
లింగనంబు సేసివైష్ణవంబై నపరమపదంబునరోష్టితమంబని సత్పురుషులుదెలియుచు రివ్విధంబునఁజ్ఞానదృగ్విర్భవజ్వల
నంబుననిర్దద్దవీమయచాసనుండై శ్రమంబుననిరపేక్షత్వంబున॥ సీ॥ అం॥ శ్రీమూలమునమూలాధారచక్రంబువీడిం
చిప్రాణంబుమిగియఁబట్టి నాభితలముఁజేర్చినయముతో మెల్లనహృత్సరోజముమీఁదికెగయఁబట్టియలమీఁదినుండు
దుమాత్రించిశ్రన్నతఁ శిదాలుమూలమునకుఁదలమినిలిపిమతిముతో భ్రామ్యుగవధ్యముఁజేర్చిదృక్పక్ష నాసాస్యమా
ర్గములుమూసియచ్చలేనియోగియొక్కముహూర్తార్థమింద్రిశ్రయానుషంగమింతలేక॥ ప్రాణములనుపండి బ్రహ్మ
రంధ్రముచించి బ్రహ్మగుండుఁగలయుఁబొరవేండ్రి॥ వ॥ మతియు దేహత్యాగకాలంబుననింద్రియంబులతోడిసంగంబువి
డువనివాఁడువానితోడనగుణసముదాయరూపంబగుబ్రహ్మండంబునంచుభేదసిద్ధవిహారయోగ్యంబునశీమాదీపకై
శ్వర్వసమేతంబునై నపర మేష్టిపదంబుఁజేరువిద్యాతపోయోగసమాధిభజనంబు సేయుచుఁబవనాంతగతలింగశరీరునై
నయోగీశ్వరులకుబ్రహ్మండబహిరంతరాశంబులుగతియనిచెప్పుచు దేరికింగర్భంబునట్టిఅతిబొంపశక్యంబుగాదు బ్ర
హ్మలోకంబునకునాకాశపదంబునంబోవుచునున్ననాడి వెంటనగ్నియనుచెవతంజేసిజ్యోతిర్తయంబైనతేజంబునిని
ర్మలుండైయెంచునుండగులుపడకతాగామండలంబుమీఁదసూర్యాదిధ్రువాంతపదంబులగుమక్రహంబుననితీక్రిమిం
చిహరిసంబంధంబైనశింశుమారచక్రంబుచేరియెంటరియోగుచుఁబరమాణుభూతంబైనలింగశరీరంబుతోడబ్రహ్మవిమ
లకునెలవైనమహద్లోకంబువొచ్చినుహాకల్పకాలంబుకీడించుచుఁగల్పాంతంబునసంతముఖానలజ్వాలాదందవ్యామా
నంబగులోకత్రయంబునీక్షించుచుఁదన్నిమి త్రసంజాతదాహతాపంబునసంపంజాలక॥ సీ॥ ఇలమీఁదమనువులీరేడును
జనువేళదివసమైయెచ్చటఁదిరుగుచుండు॥ వాహనీయసిద్ధవిమానసంఘములెంచుదినకరప్రభములై తేజరిల్లు॥ శోకిజ
రామృత్యుశోషణభయచుఃఖనివహంబులెంచుజనింపకుండు॥ విష్ణుపదధ్యానవిజ్ఞానరహితులతోకంబులెంచుండిచూడె
చ్చుపరమసిద్ధయోగిభావణామృతమున॥ శ్రవణపర్వమగుచుజరుగుచుండు॥ నట్టిబ్రహ్మలోకహందువనించును॥ రాజవి
ర్యకుఱలరాఁడువాఁడు॥ వ॥ మతియునొకవిశేషంబుగలదుపుణ్యాతిరేకంబునబ్రహ్మలోకగతులైనవారుగల్పాంత
రంబునంబుల్యాతారతవ్యంబులనధికారవిశేషంబునొందువారలగుదురు బ్రహ్మదీవతాభజనంబునంజనువారు॥ బ్ర
హ్మజీవితత్కాలంబుదునుక॥ బ్రహ్మలోకంబునవసించిముక్తులగుదురు॥ నారాయణచరణకమలభక్తిపరాయణత్వంబు
నంజనినవాకునిజేచ్చానశంబుననిరర్థశగమనులై బ్రహ్మండంబుభేదిందిమామూనైనవైష్ణవపదాహూతులై తేజరిల్లు
చురీశ్వరాధిష్ఠితంబైనప్రకృతియంతంబునహమాత్మత్వమగు, మహాత్మత్వంబునసహంకారంబగు, సహంకారంబునశ
బ్దతత్వాత్రంబగు, శబ్దతత్వాత్రంబునగగనమగు, గగనాంతంబునస్వర్గతత్వాత్రంబగు, స్వర్గతత్వాత్రంబునసమీరణంబగు,
సమీరణాంతంబునరూపతత్వాత్రంబగు, రూపతత్వాత్రంబునవలనఁదేజంబగు, దేజోంతంబునరసతత్వాత్రంబగు, రసతత్వా
త్రంబునవలనజలంబగు, జలంబునగంధతత్వాత్రంబగు, గంధతత్వాత్రంబునవృధివియగు, వానిమేళమనంజతుర్దశభు
వనాత్మకతత్వమి॥ రాక్షాసంబగునారూపమునకుఁగోటియోజనవిశాలంబైనయండకటాహంబుప్రభుమావరణంబైనవృ
ద్ధియొకటిని॥ ఇంచాశక్తిఁగోటివిశాలంబనికొండుఁబలుకుదురయ్యావరణంబుమీఁదనలలలేభవ్యమీదగగనాహంకారమ

అంధాప్రసాదమునకొ- మడిమజేత, కూలాధారతత్వము- గుండ్రమును, పీడించి- మాసి, క్షిణాలమాలలం- శంకము, ప్రాంతమును
మ- రంధ్రంబునదామలకము, శ్రీకృష్ణునినబంధము- శ్రీకృష్ణునితలమీదనుండునంబంధముకల్పచక్రమీదనుండు శంకచాత్రోత్తర-విభాగోత్తరము.

హస్తత్వంబులయెడినావరణంబులు గ్రహంబున నెంతో టికివశగునో త్రరాధికంబులై యుండునట్టి యెడింటిమీదఁ
బ్రకృత్యవరణంబుచుహోవ్యాపకంబగు బ్రహ్మాండంబు భేదిందివై స్థవపదారోహణంబు సేయువాఁడు నిర్భయంఁడై మె
ల్లనలింగదేహంబునఁబృథివ్యాత్మకత్వంబునొందియట్టిపృథివ్యాత్మకత్వంబునఁబ్రాణంబునగంధంబును, జలాత్మకత్వం
బునరససేంద్రియంబునరసంబును, దేజోరూపకత్వంబునదర్శనంబునరూపంబును, సమీరణాత్మకత్వంబునదేహంబున
స్పర్శనంబును, గగనాత్మకత్వంబున శ్రవణంబునశబ్దంబునతిక్రమించిభూతసూక్ష్మేంద్రియలయస్థానంబయినయహం
కారావరణసంప్రాప్తంఁడై యందును నొకమయంబు దేవమయంబునై నసాత్వికాహంకారగమనంబున మహాత్మత్వం
బుసాచ్చిగుణత్రయంబునులయించినఁ బ్రధానంబునెంది ప్రధానాత్మకత్వంబునదేహంబు నుపాధిపరంపరావస్థానం
బునంబ్రకృతింబాపియానందనాయుంఁడై యానందంబునంబరమాత్మరూపంబై నవాసుదేవబ్రహ్మమందు గలయుననిచె
ప్పివెండియనిట్లు నియె॥ ౧॥ పరమభాగవతులుపాటించుపథమిది। యీపథమునయోగియరిగెనేని। మగుడిరాఁడువాఁడు
మఱిసంతయము లేదు। కల్పకతములై సరగారవేంద్ర॥ వ॥ వినుమునీవడిగినదోయ్యము క్రియఁగ్రమము క్రియననియెడునీ
రెండుమార్గంబులు వేదంబులందువివరింపబడియె॥ వీరిందొల్లిభగవంతుంఁడైనవాసుదేవుండుబ్రహ్మచేతనారాధితుంఁడై
చెప్పెసంసారప్రవిష్టుంఁడైనవానికిదహయోగాదులైనమోక్షమార్గంబులు పెక్కులుగలవందుభక్తిమార్గంబుకంటె

శ్రీ శుకమహర్షి వరీశ్చివ్యహారాజునకు భక్తిమార్గంబెముఖ్యంబని తెలుపుట. శ్రీ

నులభంబు లేదు॥ మ॥ వినుమంభోజభవుండుమున్నుమదిలో వేదంబుముమ్మాగు నెన్నునమందుందలపోసియంతయుంబ
రామర్పించిమోక్షంబున॥ క్రి నమార్గంబున లేవటంచుహరిభక్తింజింతచే సేవాజనా॥ ద్దనునాత్మాకృతినిర్వికారఁడగు
చుకొనన్మార్గ నిర్ణేతయై॥ సీ॥ అఖిలభూతములందునాత్మరూపంబునశుండుహరియుండు నెల్లప్రాద్దుబుద్ధ్యాదిలక్షణం
బులఁగానఁబడునుమహాసేవనీయుండహర్నిశంబు। వందనీయుండుభక్తవాత్సల్యసంతతినియతుంఁడైనతతంబునియతబు
ద్ధి। నాత్మరూపకఁడగుహరికథామృతములుగల్గవుటంబులఁగాండువీర॥ గ్రంథుచుండెడుభక్తులుగుటిలబహుళివిషయ
మొలిసికృతాంగము లేగవిడిచివిష్ణుదేవునివరణారవిందయుగముకడకుఁజనుదురునిర్దంబుగౌరవేంద్ర॥ క॥ మానుష
జ్ఞమునొందినమానవులకుభక్తమానమరణులకుమహాజ్ఞానులకుజేయవలయువిధానము *నిగదింపఁబడియెభరణీనా
థా॥ వ॥ వినుము బ్రహ్మవర్చసకాముంఁడైనవానికి వేదవిభుండగుచతుర్ముఖుండు, నింద్రియసాటవకామునికినింద్రండు,
బ్రహ్మకామునకుదత్తాదిప్రజాపతులు, భోజనకామునకుదియ, స్వర్గకామునికి నాదిత్యులు, రాజ్యకామునికిపశ్చిదేవత
లు, దేశప్రజాస్వాధీనకామునికిసాధ్యులు, శ్రీకామునికిమర్తయ, దేజస్థామునకునగ్నియు, ధనకామునకువసువులు, వీర్యకా
మునకువీర్యప్రమలగుగుర్రులు, నాయుమౌమునకునశ్వినీదేవతలు, బుష్టికామునకుభూమియు, బ్రతీష్ఠాకామునికిలోక
మాతలైనగగనభూదేవతలు, సౌందర్యకామునకుగంధర్వులు, గామిష్టికామునకపురయగునూర్వశియు, సర్వాధిపత్యకా
మునకుబ్రహ్మయు, గీర్తికామునకుయజ్ఞోపాధికుండగువిష్ణువు, విత్తసంచయకామునకుబ్రహ్మచేతసుండు, విద్యాకామునకును
మావల్లిభండు, దాంపత్యప్రీతికామునకునమాదేవియు, సర్వార్థకామంబులకును త్తవశ్లోకుండగువిష్ణువు, సంతానకాము
నకుచిత్తదేవతలు, రత్నకామునకుయశులు, బలకామునకుమరుగ్గణంబులు, రాజత్వకామునకుమహాపదేవతలు, శత్రు
మరణకామునకు శ్రీకోపాలకుంఁడైనరాక్షసుండు, భోగకామునకుంజంద్రండును, భజనీయులగుదురుమఱియు॥ క॥ కా
మింపకయునుసర్వముఁగామించియునైనము క్రిగామించితగ్లాలోమించిపరమపురుషుని। నేమించిభజించుదత్తనిపు
ణుండధిపా॥ మ॥ అమరేంద్రాదులఁగొల్పుభంగిజనుడాదయజ్ఞాతుసేవింపఁగా। విమలజ్ఞానవిరక్తిము క్తలూదపుట
వేయెలభూనాథతత్సమలూధితకథానుధారసనదీక్షిలమాలావళి॥ భ్రమమెవ్వారికినైనసగర్భయుగభీషర్షంబుగా
కుండునే॥ వ॥ అనిరాజునకుశుకుండు సెప్పెననినవిని శౌనకుండుసూతునకిట్లనియె॥ క॥ వరతాత్పర్యముతోనిటు। భర
తాన్యయవిభండుశుకునివలకులువినినత్వరతాయుతుంఁడై శ్రేయ। సగరతామతి నేమియడిగెగణుతింపగదే॥ క॥ ఒ
ప్పెడిహరికథలేయ్యవి। సెప్పెడినోయనుచుమాకుఁజిత్తోత్సరంఁగుపులుగొనుచున్నవిరుచు। లుప్తుతిలగ్నిమనోహరో
క్తులువిధంగ॥ అనినవినిసూతుండెట్లనియె॥ క॥ తూలెడి శ్రీకూటాదితోడను। బాలురతోనాడుమండిబాల్యమునమహిః। పా
లుండుహరిచరణార్చన। హేలాలనుండగుచునుండెనెంతయునియతి॥ వ॥ అట్టిపరమభాగవతుండయినపాండవేయిన

కువాసుదేవపతాయబుధయినకుండ్లనియె॥ సీ॥వాసుదేవశ్లోక వార్తలాలించుచు గాలమేపుబ్బుండుగడుపుడుం
డు॥నతనియాయువుదక్కరనన్యలయాయువునుదయోస్తమయములనుక్రమమునఁబ్రకరుడఁపఁచింపిగినిపోవువాఁడనియెఁబు
గకజీవించుటెక్కొండ్లునిద్దహనునుగంగాపుత్రగేహారామచిత్తాదినంసారహేతుకసంగనుకము॥దగిలినర్థిపఁగా
లముతటి నెఱింగి॥దంధధరకింకరులువచ్చి తాడనములు॥సేసికొనిపోవఁబుబ్బుంబుసేయనైతి॥బాపరతి నైననీ॥బిట్టువల
వరించు॥అదిగావున॥సీ॥అలరుజొంపములతోనభ్రంకపంబులై బ్రతుక వేవనములఁబాదపములు॥ శ్రీ భాదనమేహనాకాం
క్షులఁబశువులుజీవించవే॥గ్రామసమలందు॥నియత మైయుచ్చాస్పసనిశ్వాసపవనముల్పాసించవే॥చర్మకృత్త్రుకులును॥గ్రా
మమాకరశునక శ్రేణులింటింటఁదిరుగ వేమర్యోగ్యదీనవృత్తి॥ సుప్రభరములు॥మ్రోయి వేయరుభరములఁ బుండరికా
క్షుల నెఱుంగనిపురుషపశువులదపులందునివాసములందు॥బ్రాణవిషయభరయుక్తితోనుంటుపివలమఁగి॥ సీ॥విష్ణుక్తిర్ద
నములువిసరికర్ణంబులుగొండలబలములుగువలయే॥చక్రీవద్యంబులువదువనిజేహాలుగప్పలజేహాలుకారవేం॥శ్రీ
మనోనాభునిక్షింపనికన్దులుగేకిపించాక్షులుగీర్తివయిత॥ కమలాక్షుపూజకుగానిహస్తంబులుశవముహస్తంబులుస
త్యవదన॥ హరిపదతులసీదళామోదరలిలేపముక్కుపందిముక్కు॥మునిచరిత్ర॥గరుడగమనుభజనగతిలేనిపంబులు॥ పా
దపములపాదపలమనఁకు॥ సీ॥నారాయణునిదివ్యనామామరములపైగరుగనిమనములుగతినశిలలు॥మురవైరిక ఫలకు
ముదితాశ్రురోహంచనిశితమైయుండని మేను మ్రొద్దు॥ చక్రీకి మ్రొక్కునిజడయోదలనున్నకనకకీటంబుగట్టె
మోపు॥మాధవార్పితముగామననిమానపునిరివనదుర్గచంద్రికావై భవంబు॥ కైటభారిభజనగలిగియుండనివాఁడు॥గా
లిలోననుండికదలుశవము॥కమలనాభపదముగననివానిబ్రతుకు॥పగిరికాయలోనిప్రాణిబ్రదుకు॥ వ॥ అట్లుపలికిన నై
యాసినవంబులనొత్తేయిండుగండలితహృదయండ్లై నిర్మలమతి విశేషంబున॥ గీ॥సుతులహితులవిడిచిచుట్టాలవిడిచి
యిల్లాలిపడిచిబహుళాలిపడిచి॥రాజుహృదయమిడియెరాజీవనయను ప్రాధనమువిడిచిజడ్డుతనమువిడిచి॥ వ॥ఇట్లువృ
త్యభయంబునిరసించిద్రాక్షకామంబులుసన్నసించిపురుషోత్తమునందుండి త్రంబుపన్యసించిమనుతలంపుననరేంద్రుం
డిట్లనియె॥ క॥సర్వాత్మవాసుదేవునిసర్వజ్ఞుడవై ననిపునఁ ప్రసీదేయ॥ సర్వభ్రాంతులువదలెను॥పెలార్వీసుర
వర్తమానసోత్పవకుకు॥ సీ॥ఈశుండుహరివిష్ణుడే॥శ్వవంతయుఁబుట్టించురక్షించుబోలియజూచు॥హుశశక్తి
యతుండగుభగవంతుడవ్యయుఁడాది నేకతలనాశ్రయించి॥ బ్రహ్మశక్రాదిరూపములవి నొడిలఁజేగ్రమమున నొ
యేకకాలమున నె॥ ప్రకృతిగుణంబులఁబట్టిగ్రహించుట నేకత్వముననుండునీశ్వరుండు॥ భిన్నమూర్తియగుచుఁబెక్కు
విధంబుల॥నేలయుండునతనికేమిపచ్చెనుండకున్నదావసోత్తమతెలుపవే॥వేడగలోదనాకువేదవేద్య॥ వ॥అనిననుత్త
రానందమవచనంబులకునిరుత్తరుండుగాక సదుత్తరప్రదానపతాహాలుండులులోకొత్తరగుణోద్భవండుయన తాప
సోత్తముండుదనమనంబున॥ మ॥ పరుండై యాశ్వరుండై మహామహిముండై ప్రాచుర్యపథానన॥ హరణక్రీడను
డైప్రీతక్రియుతుండై యంతర్గతజ్యోతియై॥ పరమేష్ఠిప్రముఖామరాధిపులకు॥ బ్రాపింపరాకుండును॥ ప్రరమార్గంబు
నఁజెదిల్లుహరికింకత్వార్థినై మ్రొక్కెద॥ వ॥మతియునర్జనదురితసంహరణండు॥దుగ్ధననివారపండు॥నఖలసత్వ
రూపక్షుండు॥ బరమహంసాశ్రమప్రవర్తమానమునిజనహృదయకమలకర్ణికామధ్యదీపకుండుసాత్వతతేష్ఠండుపరమభ
క్తియుక్తమతిభుండు॥భక్తిహీనజనదుగ్ధభుండు॥నిరతిశయనిరుపమనిరవధికప్రకారుండు॥నిజస్వరూపబ్రహ్మవిహారుండు
నై నయస్ఫురమేశ్వరునకునముసరించెద॥ ఈ॥ఏవిభువందనార్చనము లేవిభుదంతయునామకీర్తనం॥ జేవిభులిలక్ష్మ్యత
ములెవనిసంశ్రవణంబుసేయదో॥పావలిఁబాసిలోకముగుభాయతవృత్తిఁజెలంగునంధ్రునే॥వావిభునాశ్రయించెదన
ఘాఘనివృత్తిదుభక్తీర్తిమక॥ ఈ॥ ఏవరమేగుపాదయుగ మెప్పుడుఁగోరిభజించి నేర్వరు॥ ధ్లోపలిబుద్ధిలోమభయ
లోకములందులసక్తిఁబొందె॥తాపములేకప్రహ్లాదిఁదారుగతశ్రములై చరించురే॥నాపరమేశు మ్రొక్కెద నఘా
ఘనివృత్తిదుభక్తీర్తిమక॥ చ॥తపములుచేసియైనమఱిదానము లేన్నియుండేసియైననే॥ జపములుచేసియైనఫలనంచ
యమెప్పుడుఁజేర్చుకున్న హేయపదములై దురంతలిపదంచితరితిగ నెప్పుడుండున॥ య్యుపరిమితుకా భజించెదనఘాఘని
వృత్తిదుభక్తీర్తిమక॥ మ॥యవనవ్యాధిపులిందహూజశక్తకంకాభీరచందాలన॥భువులుండకొనపాపనర్తకులునే

• ఉక్తగ్రంథముఁగూర్చుచు॥ గీ॥బిట్టువలవరించుమిగులనేర్చును॥ శ్రీ భాదనమేహనాకాంక్షులకృతములయందాశిగలన్దై
శిరస్యశక్తికఁగొలిపితి॥ ప్రాచుర్యపథానసంహరణక్రీడకుండై-అట్లించుట, పెంచుట, త్రుంచుట లేకయుగలవాండ్రై.

భక్తాన్ముసేవింబిభా | గవతశ్రేష్ఠులదానిశుద్ధతనులన్నల్యాలులై యుండురా | యవికారంబ్రభవిష్టునాదుమాదిలోన
 శ్రాంతమున్నైకైదాడ || ముతపముల్సేసినమోహనోనియతిసోదానవ్రతప్రీతిసా | జవమంత్రంబులమోశ్రుతి
 మృతులతోనద్భక్తిసామెట్లు | బ్రహ్మంజ్ఞాననిబ్రహ్మనుప్రముఖుల్ | భావించురెవ్వనిన | య్యవవత్తాభిభుడాత్మ
 మూర్తిసులభుండొగాకనాకెప్పుడు || క || శ్రీపతియుయజ్ఞపతియుంబ్ర | జాపతియుబుద్ధిపతియుజగదధిపతియు |
 భూపతియుయాదవశ్రీ | నీపతియుంగతియునై ననిపుణుభజించు || మ || అణుండోకాకకడువ్యహవిభవుండోయచ్చిమ్ము
 డోధిన్నుండో | గుణియోనిగ్గుణియోయటంచువిభుభుల్లంతీభవత్తత్వమాగ్గలులై యేవిభుపాదవద్భభజనోత్కర్షంబుల
 వ్దత్వవీ | ఉణముంజేసెదర్పివిష్టుంబరమున్నర్వాత్మసేవింబెడ || మ || జగదుత్పాదనబుద్ధిబ్రహ్మకుమదిన్నంధింపనూ
 హించియే | భగవంతుడుసరస్వతింబనుపనాపద్మాస్యదానవ్విభు | వ్యగనింగానియమించినమ్మువనసా | మ్రాజ్యస్థితాస్పృహ
 పాగరంజేసెన్నను | బ్రహ్మనట్టిగుణిసారంభించుసేవింపంగ | సీ || పూర్ణుడయ్యనుపహాజ్ఞభూతపంచకయోగమునమే
 నులనుపురములున్నజింబిపురములలోనుండిపురుషభావంబునదీవింపునెపుడునదినవృత్తింబంచభూతములనుశీలుదును
 కొండిండ్రియములను | బ్రకాశించిభూరిమహిమ | యేదాత్మకుండనశోభిల్లిజీవత్వనిత్యవిసోదంబునెజుపుచుండ | నట్టిభగ
 వంతుండవ్యయండుమృతుండు | మానసోదితవాప్తస్సమాలికలను | మంజునవరసమకరందమహిమపుట్టి | శిష్టహృద్భావరీ
 లంజేయుంగాత || డ || మానధనుల్పహస్తలునమాధినికూఢులుయన్నభాంబుజ | జ్ఞానమరందపానమునజన్మభయంబుల
 ఛాసముక్తులై | లీలానతలాండరట్టిమునిలోకశిఖామణికిన్విశంకటా | జ్ఞానతమోనభోమణికిసాధుజనాగ్రణికిన్మౌ
 కైదాడ || వ || అనియిట్లుగురువందనంబుసేసిశుకయోగిండ్రిండిల్లనియె | మ || అవిరోధంబున నీపునన్నడుగునియర్థం
 బుముక్తబ్రహ్మమా | ధవుచేతన్నినినారదుండడిగిన్కథ్యంబుగాజెప్పెమా | నవలోకేశ్వరనారదుండువెనుకన్నా

— శ్రీ నారదుండుబ్రహ్మను బ్రపంచప్రకారముండెలుపుమనియడుగుట. శ్రీ —

కుంబ్రసాదించెనం | శ్రవణీయంబుమహాద్భుతంబువినుమానందేహవిచ్ఛేదివై || నారదుండుబ్రహ్మగీర్ణనియె || మ || చ
 తురాన్యండువువేల్పు పెద్దపుజగత్సర్గానుసంధాయవీ | శ్రుతిసంఘాతమునీముఖంబుజములకశోభిల్లుతద్భాగ్ధనం | యుత
 మైసర్వమునీకరామలకమైయుండుంగదాభారతీనతియిల్లులటనీకునోజనకనానందేహముంచాపజే || శా || ప్రారం
 భాదివీకేమివ్వడొనగంబ్రారంభనంప | తికాధారంబెయ్యెదినుమిహేతుపుయదర్శంబెన్వరూపంబునం | సారాను
 క్రమముర్జనాభిసగిడిసాగించెదొక్కప్పుడుం | భారంబెన్నడులేదునీమనువుదుష్కారంబువాణీశ్వరా || శా || నా
 కుంజాడంగనీపురాజవనుచున్నాడయథార్థస్థితానికంబెకాఘనండొక్కరాజుగలండొనీవింతకుకరాజవోనీకేలా
 భమురాండలంచీజగముల్నిర్మించెదీచేతనానికంబెంచుజనించునుండంగనికంబుభాషింపుమా || మ || సదనస్సం
 గతినామఃకూపగుణదృశ్యంబై నవిశ్వంబునీహృదగ్రీనంబుగదాఘనుల్పుములునీకెవ్వరునున్లేరునీ | పదమత్యన్నతమిట్టిని
 పుతపముక్త్రావీణ్యముక్తుండవై | మది నేయీశ్వరుంగోగిచేసితివన్నార్గంబుచూచింపవే || శా || అంభోజానననీకునీ
 శుండుగలండంబేనిదత్తుకుమందంభోజాతభవాండమేవిభునీలీలాపాంగనంయుక్తిచే | సంభూతంబునవర్తమానమ
 గుసంభిన్నంబగుకదద్విభుక | సంభావింపంగవచ్చునేదలచనేచందంబువాడాకృతిక || క || తోయజసంభవనాశీ | తో
 యమువివరించజాలండోచిననేనా | తోయముచారికినన్యుల | తోయములంజేందకుండ | ద్రువమెటిగింతుక || వ || దేవా
 భూతభవిష్యద్వర్తమానంబులగువ్యవహారంబులకునీవేవిభుండవునీవెటుంగనియర్థంబించుకయులేదు విశ్వప్రకారం
 బువినుపింపుమనినవిధికసితముఖుండై విరించియిల్లనియె || క || రారాబుధులువిరక్తులు | గారాయారీతినడుగంగానేర
 రువిన్నేరావహముభవవ్రతామారానాతోడిమర్తమడిగితివత్సా || శా || నానాస్థావరజంగమప్రకరముల్పాయంతనిర్మిం
 పవిజ్ఞానంబేయియులేకడొబ్రుపడంగానాకున్నునైననుసం | ధానారంభవివరణత్వముమహూదారంబుగానిచ్చె
 ము | న్నేనాయీశ్వరునాజ్ఞగాకజగముల్ నిర్మింపకత్తుండనే || మ || అనఘవిశ్వమునెల్లదీప్తముగ | జేయన్నేనమ
 ర్థుండనేయినచం | ద్రావలతారకాగ్రహగణంబేరీతినారీతినాన్వనిదీప్తింబ్రతిదీప్తమయ్యెభువనప్రాతంబుదగ్గిప్రీతే
 ననుదీప్తంబగు న్నయీశ్వరునకే నశ్రాంతముక్తమైకైదాడ || మ || వినుమేనీశ్వరుదృష్టిమార్గమున నావేశిత

భూతపంచక | భూమి, జల, అగ్ని, వాయు, అకాశములు. శ్రీపదునొండొదియములు. బుద్ధి, జ్ఞానేంద్రియపంచకము. కశ్యపింద్రియపంచకము. లీలాతలం-చరణములు, స్థితికలట-అధికము. మూర్ధనాధిసాలెపురుగు. తోయము-చింత, స్వేదము. ద్రువము-నిజము.

శంకించిన | గునసంకోచమునెందుమాయవలనం గుంథిభవప్రజ్ఞచే | ననులోకేశ్వరుండుండు మ్రొక్కుమతి హీన
ప్రాతమంజూచినే 4 ననిశంబున్నగిదికరింతుమారిమాయాకృత్యమంచున్నతా|| వ || మటియుదేహంబునకు మహా
ద్రవ్యంబులై నమహాభూతంబులును, జప్తనిమిత్తంబులై నకర్తృంబులును, గర్భతోభకలై నకాలంబును, నాపరిమా
ణహీతువై నస్వభావంబును, భోక్తయైనజీవుండును, వాసుదేవుండుగా నెఱుంగుమువాసుదేవవృత్తిరిక్తంబులేదు; సిద్ధం
బు, నారాయణనియమంబులలోకంబులు, దేవతలునారాయణశరీరసంభూతులు, వేదయాగ తపోయోగ విజ్ఞానంబు
లు, నారాయణవరంబులు, జ్ఞానసాధ్యంబగుఫలంబునారాయణాధీనంబు, గూటస్థండుసర్వాత్మకుండు, *సర్వద్రవ్యయై
నయాశ్వరునికటాక్షవిశేషంబునస్థజియింపంబడి ప్రేరితుండనై సృజ్యంజై నప్రపంచంబునస్థజించుచుండును. నిర్గుణం
జైనయాశ్వరునివలనరజస్వత్వతమోగుణంబులు ప్రభూతంబులై యుత్పత్తిస్థితియంబులకుఁబాలుపడి కార్యకారణక
ర్తృత్వభావంబులందుద్రవ్యంబులై నమహాభూతంబులుజ్ఞానమూర్తులయిన దేవతలు శ్రీయామాపంబులయినయంద్రి
యంబులునాశ్రమంబులుగానిత్యము క్తుండయ్యునుమాయానమన్వితుండై నజీవునిబంధించి జీవులకునావరణంబులయి
నయుపాధిభూతంబులయినమూడులింగంబులుచేసిపరులకులక్ష్మితంబుగాక తనకులక్ష్మితంబై నతత్త్వంబుగలయాశ్వరుం
డిద్విధంబునంగ్రీడించుచుండు|| క|| ఆయాశుండనంతకుండహారి | నాయకుఁడిభవనములకునాకున్నీకున్నాయకుఁబ్రాశ
స్త్రివ్రజమున | కేయడలక లేదునీశ్వరేతరమునుతా||వ|| వినుముమాయావిభుండై నయాశ్వరుండుదనమాయంజేసినదై వి
యోగంబునంబ్రాహ్మణంబులయినకాలజీవాదృప్తస్వభావంబులు వివిధంబులు సేయిస్పృయించి గైకొనియాశ్వరాధిష్ఠి
తంబయినమహాత్మత్వంబువలన నగుకాలంబునగుణవృత్తికరంబును స్వభావంబునఁబరిణామంబునుజీవాదృప్తభూతం
యినకర్తృంబునజన్మంబునయ్యె రజస్వత్వంబులచేనుపబృంహితంబైకారంబునొందిన మహాత్మత్వంబువలనంపహఃప్ర
భావంబై దివ్యజ్ఞానశ్రీయాత్మకంబగుసహంకారంబు గలిగెనదియురూపాంతరంబునెందుచుద్రవ్యశక్తియైనరాజసం
బు, శ్రీయాశక్తియైనతామసంబు, జ్ఞానశక్తియైనసాత్వికంబు, ననమూఁడువిధంబులయ్యెనందుభూతాదియైనతామసా
హంకారంబువలనసభంబుగలిగె, నభంబునకునూత్నరూపంబు, భూతదృశ్యంబునకుఁబోధకంబై నశబ్దగుణంబు, నభంబు
వలనవాయువుగలిగె, వాయువునకుంబరాన్వయంబునశబ్దంబునస్పర్శంబునను రెండుగుణంబులుగలిగియుండు నవిదేహా
బునందుండుటంజేసిప్రాణరూపంబై యంద్రియమనశ్శరీరపాటవంబై నయోజస్యఁబూబలంబులకు హేతువై నత్రింశు
వాయువువలనరూపస్పర్శశబ్దంబులనియెడుగుణంబులమూఁటితోడఁదేజంబుగలిగె. దేజంబువలనరసరూపస్పర్శశబ్దంబు
లనియెడు నాలుగుగుణంబులతోడజలంబుగలిగె, జలంబువలనగంధరసరూపస్పర్శశబ్దంబులనియెడుగుణంబులయిందితితో
డంబుధివిగలిగె, వైకారికంబై నసాత్వికాహంకారంబువలనచంద్రుడై వతంబయినమనంబుగలిగె. మఱియుదిక్కులువా
యువునరుండుప్రచేతనుండునశ్వినులువహ్నియునిండుడునుపేండుండుమిత్రుండుప్రజాపతియుననియెడిదశ దేవి
తలుగలిగిరి. తైజసంబయినరాజసాహంకారంబువలనదిగ్ధైవతంబైనశ్రవణేంద్రియంబు, వాయుడై వతంబైనతత్త్వేంద్రి
యంబు, సూర్యుడై వతంబైననయనేంద్రియంబు, ప్రచేతోడై వతంబైనరసనేంద్రియంబు, నశ్వినీడై వతంబైనసమ్రాణేం
ద్రియంబు, వహ్నిడై వతంబైనవాగేంద్రియంబు, చంద్రుడై వతంబైనమాస్తేంద్రియంబు, నుపేంద్రుడై వతంబైనసహదేం
ద్రియంబు, మిత్రుడై వతంబైనగంధేంద్రియంబు, ప్రజాపతిడై వతంబైనగుహ్యేంద్రియంబుననియెడిదశేంద్రియంబులును
బోధజనకాంతకారకైకభాగంబయినబుద్ధియం, గ్రియాజనకాంతకరణంబయినప్రాణంబునుంగలిగెనట్టిశ్రోత్రాదుల
గునిశేంద్రియంబులతోఁగూడినభూతేంద్రియసామోగుణంబులు వేత్సేఱుగబ్రహ్మాండశరీరనిర్మాణంబునందనమర్థం
బులగునపుడుభగవచ్చక్రీపేరితంబులగును నేకభవింపి 1 సహస్త్రివ్యస్త్యాత్మకత్వంబునంగీకరించిచేతనాచేతనంబులంగ
ల్పించెన్బ్రీయండుంబుననాయుతసహస్రాంతంబుచనుక జలంబునందుండఁగాలకర్తృస్వభావంబులందుఁబువడక సమస్త
మునుజీవయుక్తముగఁజేయవీశ్వరుండచేతనంబునుసచేతనంబుగనొనర్చెనంతఁగాలకర్తృస్వభావప్రేరకుండయినపర
మేశ్వరుండుజీవరూపంబునమహావరణజలమధ్యస్థితంబయినబ్రహ్మాండంబులోనుసాచ్చి నవిప్రరంబుగాంచియట్టియం
డుంబుజేదించినిర్గుణంబొట్టింపెనె|| క|| భువనాత్మకుఁడాయాభుండు | భవనాకృతితోడనుండుబ్రహ్మాండంబు | నిర్వరము
తోఁబడునాల్గువిభవంబులుగా నెనర్చె విశదంబులుగక || మ|| బహుపాదోరుభూజాననేక్షణశిరఃఫాలశ్రవోయుక్తుఁ

* సర్వద్రవ్య-సర్వసాక్షి, స్త్రీవ్రజము-వయోభాము. 1 సమస్త్యవ్యస్త్యాత్మకంబు-చేరియుండుటను వేడుకొలుగునందుటను.

దైవివారిండున్యహుదేహిదేహగతుడై పద్మాంసులూహించితః ద్భవమహుపావయవంబులకాభవనసంపత్తినిచ్చిచారింతురాః మహానీయాన్భుతముః శ్రీయోగిజనమృన్మాన్యండు మేధానిధి॥ వ॥వినుముచతుర్దశభోజంబులందుమీడియేడు లోకంబులు శ్రీమహావిష్ణువునకుంగటిప్రదేశేంబుననుండియూర్ధ్వదేహమానియును, గ్రొదియేడుఊళ్ళంబులుజనునంబున నుండియూర్ధ్వదేహమానియునుబలుకుదుడు; ప్రపంచశరీరకుండగుభాగవంతునిముఖంబువలన బ్రహ్మకులంబు, బౌహువులనలనక్షత్రాయకులంబు, నూరువులవలనవైశ్యకులంబు, పాదంబువలనశూద్రకులంబునుజన్మింపజేసెనైవృషదురుభాలోకంబుగటిప్రదేశేంబు, భువన్లోకంబునాభి, సువన్లోకంబుహృదయంబు, మహాన్లోకంబువక్షంబు, జనలోకంబుగ్రీవయః, దవోభాలోకంబు స్తనద్వయంబు, అనాతనంబునుబ్రహ్మనివాసంబును నైననత్యలోకంబుశిరంబు, గటిప్రదేశేంబుతలంబు, దోడలువితలంబు, జూనువులుసుతలంబు, జంఘలుదలాతలంబు, గుల్ఫంబులుమహాతలంబు, పాదాగ్రంబులరసాతలంబు, పాదతలంబు పాతాళంబుననిలోకమయ్యుంగాభావించురు. కొందఱుమఱియుంబాదతలంబువలనభూలోకంబును, నాభివలనభువన్లోకంబును, శిరంబువలనస్వర్గలోకంబునుగలిగెననిలోకకల్పనంబు నెన్నుదురు. పురుషోత్తముముఖంబువలనసర్వజంతువానాజాలంబుఁదదధిస్తాతయగువహ్నియునుదయించె, జర్జరక్రమాంసమేదశ్శల్కృష్ణజ్జాశుక్లంబులు సప్తధాతువులందురు. పత్యోంతరంబునరోమత్యజ్జ్వంసాస్థిస్నాయుషజ్జాప్రాణంబులు సప్తధాతువులనియందురందరోమంబులుష్టికృష్ణందంబునియు, ర్వక్ష్మధాత్రీఛందంబునియు, మాంసంబు ల్రిష్టుష్ణందంబునియు, స్నాయువనుష్టుష్ణందంబునియు, నస్థిజగతిఛందంబునియు, చక్షుష్స్త్రిఛందంబునియు, బ్రాణంబుబృహతిఛందంబునియునాదేశించురు. హవ్యవ్యాన్యతాన్నంబులకుమధురాదిషడ్రసంబులకురసేంద్రియంబునకురసాధిత్వదుండై నవరుణునికీహరిశిరసేంద్రియంబుజన్మస్థానంబు, సర్వప్రాణాదులకువాయువునకువిష్ణునాసికావివరంబునివాసంబు, సమీపమారవ్యాపి గంధంబులకు సోమధులకు నశ్వినీదేవతలకుదిశౌంబుని ప్రాణేంద్రియంబునివాసంబు, దేవలోకనత్యలోకంబులకుదేజంబునకు సూర్యునికీనకలచయోవులకులోకలోచనవత్సరిం ద్రియంబుస్థానంబు, దిశలకునాకాశంబునకుశ్రుతిభూతంబునై నయంతంబులకుశబ్దంబునకుసర్వేశ్వగునికర్ణేంద్రియంబుజన్మస్థానంబు, వస్త్రసారంబులకువర్ణనీయసౌభాగ్యంబులకుఁబరమపురుషునిగాత్రంబుభాగంబు, స్పర్శంబునకువాయునకునకలస్పర్శంబులకుదివ్యదేహునిదేహింద్రియంబుగేహంబు, యావత్ప్రముఖయజ్ఞోపవీతంబుసాధనంబులగుతరుగుల్మలతాదులకుఁబురుషోత్తమునిరోమంబులుమూలంబులు, శిలాలోహంబులుసర్వవయ్యునిశింబులు, మేఘజూలంబులుహృషీకేశునికేశంబులుమెఱుంగులు, విశ్వేశ్వరుని శ్రువులు, భూర్భువస్సువన్లోకరక్షకులైనలోకపాలకులవరాక్రమంబులకుభూరాదిలోకంబులయేమంబునకుశరణంబునకునారాయణునివిక్రమంబులునికేతనంబులు, సర్వకామంబులకును తమంబులైనవరంబులకుఁతీర్థపాదునిపాదారవిందంబులూస్పరంబులు, జలంబులకుశుక్లంబునకుఁబర్జన్యునకుఁబ్రజాపతిసగ్ధంబునకుసర్వేశ్వరునిమేఢంబునంభవనిలయంబు, సంతానంబునకుఁ గామాదిపురుషార్థంబులకుఁజిత్రసౌఖ్యరూపంబులగునానందంబులకుశరీరసౌఖ్యంబునకునచ్యుతుని యువస్థేంద్రియంబుస్థానంబు, యమునికీనిశ్రునికీనులవిసర్గంబునకుభాగవంతునిపాంపింద్రియంబుభావనంబు, హింసకునిర్వతికిమృత్యువునకునిరయంబునకునిభూరూపకుగుదంబునివాసంబు, పరాభవంబునకుసధర్మంబునకునవిద్యకునసంకునిపుష్టభాగంబునదనంబు, నదనదీనివహంబునకునీశ్వరునివాడీనందోహంబుజన్మమందిరంబు, వర్చతంబులకునఘోషానిశల్యంబులుజనకస్థలంబులు, ప్రధానంబునకునన్నరసంబునకు సముద్రంబులకుభూతలయంబునకు బ్రహ్మాండగర్భునియుదరంబుని వేశంబు, మనోవా్యాపారిరూపంబగుచింగళరీరంబునకుమహామహిమునిహృదయంబుసర్గభూమియగుమఱియు॥ గీ॥నిలకంధరునకు నీకునాకునవత్స॥ మారముఖ్యసుతసమాజమునకు । ధర్మసత్వబుద్ధిశత్యమలకునీశ్వ॥ రాత్మవినుముపరమమైననెలవు॥ సీ॥వరసురాసురపితృనాగకుంజరమృగగంధర్వయక్షరాక్షసమహిజు॥ సిద్ధవిద్యాధరజీమూతచారణగ్రహతారకాపురోగణవిహంగ॥ భూతతటిద్వసువులంబులునునీవుముక్కంటియునుమహామునులు నేను॥సలిలనభస్మలవరములు మొదలైనవివిధజీవులతోడి విశ్వమెల్ల॥విష్ణుమధుముపుత్రవేయే॥ బ్రహ్మాండమతనిజానలోననడఁగియుండు॥ బుద్ధి నెఱుంగరాదుభూతభవద్భవ్య॥ లోకమెల్లవిష్ణులోననుండు॥ క॥ మండలములోనభాసరూ॥ ధుండుచుఁజగములకుదీప్తిసంకెడిక్రియ॥ బ్రహ్మాండములోపలచమృతు॥ ధుండుచుఁబహిరంతరములనొగివెలిగించు॥ ఊ॥శ్రీఅట్టియనంతకక్షిగదాత్తునినాభిసరోజమం

అతఃకాతనంబును-కాశ్వతము, శ్శిరసేంద్రియంబు-శారుక, శ్రీలక్ష్మణవంతక క్రిలనుపద్యముమొదలుకొని, వెలిగండలనాతయెత్తిగర్భనిత్యము.

దునేఁబుట్టియింపఁగా మనసుపుట్టినయజ్ఞపదార్థజాతములై పుట్టినఁగానరామికివిర్భలమైనతదీయరూపముఁగట్టిగ
బుద్ధిలోనిలిపికంటినుపాయమునామనంబునఁ॥ సీ॥ పశుయజ్ఞచాటయాపస్తంభపాత్రమృద్ధుఁడ౯శరావవసంతకాత
ములును॥ సేవహాపదీపాళిహాచాతుర్థ్యత్రమతనామధేయసత్తంత్రిములును॥ సంకల్పబియ్యిగృహసానునియుక్తవ
పటా॥ రసంత్రాసుచరణములును॥ దక్షిణలోదేవతాద్యనుగతంత్రవ్రతోద్దేశధరణీసురోక్షమాదు॥ లర్పణంబులుబో
ధాయనాదికర్మసరణిమొదలయజ్ఞోపకరణసమితి॥ యంతయునుసన్నహాశ్చునియవయవములు॥ గాఁగఁగల్పించెవిధివ
త్ప్రకారమునను॥ క॥ యజ్ఞాంగియజ్ఞఫలదుఁడు॥ యజ్ఞేశుఁడు॥ యజ్ఞకర్తయగుభగవంతుఁ॥ యజ్ఞపురుషుఁగామానస॥
యజ్ఞముఁగావించితిందర్పణబుద్ధిఁ॥ క॥ అష్టపశుప్రాహ్మణులెల్లం॥ దప్పకననుజూచినముచితక్రియలగుచో॥ నష్టర
మేళునకభిమత॥ మొప్పుఁగనాశ్రినప్రత్యంతువునుగావింపఁ॥ చ॥ పనువులుదేవదానపులుమానవనాథులునుర్వకోటిదా॥
రసయమువారివారికె॥ ప్రియంబగుదేవతలకాభజించుచు॥ ఘనతరనిష్ఠయజ్ఞములఁగైకొనిచేసిరితత్ఫలంబుల॥ య్యనుప
మమూర్తియజ్ఞమయ్యుడై సరమావరణసంచుఁజెందఁగఁ॥ క॥ సువ్యక్తతంత్రరూపకు॥ దవ్యక్తఁడనంతుఁడభవుడమృ
తుఁడితు॥ ఁదవ్యయుఁడగుహరిసురగణ॥ సేవ్యుఁడుగ్రతుఫలదుఁడగుటఁజేసిరిమాఖిమలో॥ క॥ అగుణుండుగుపరమేశుఁడు॥
జగములఁగల్పించుకొజగుఁజతురతమాయాసగుణుండుగుఁగావునహరి॥ భగవంతుండనఁగబరగెభవ్యచరిత్రా॥ క॥ వి
శ్వాత్ముఁడువివేశుఁడు॥ విశ్వసయిండుఖల్యేనేతివేష్టుఁడజుఁడీ॥ విశ్వములోఁదానుండును॥ విశ్వముదనలోనఁజాలవెలుఁ
గుచునుండు॥ చ॥ అతనినియుక్తఁజేందినచరాచరభూతసమేతసృష్టినే॥ వితతముగానృజింతుఁబ్రభవిష్టుఁడువిష్టుఁడు
ప్రామఁబార్వతీపతిలయమొందఁజేయుహరిపంకరు॥ బాలాదగుఁడాదిమూర్తియ॥ చ్యుతుఁడు॥ ద్రిశక్తియుక్తుఁడుగుచుం
డునునితకుఁదానమూలమై॥ క॥ వినువత్సనీవునన్నడి॥ గిసప్రశ్నకునుత్తరంబుగేవలపరమం॥ బునుబ్రహ్మంబీయఖి
లం॥ బునకగునాధారహేతుభూతమునుమ్మి॥ క॥ హరిభగవంతుండనఁగిండు॥ గరుణాంబునిసృష్టికార్యకారణహేతుస్ఫు
రణుండువిభుకం॥ తెం॥ బరుండన్యుండులేడుతం॥ ద్రిపరికింపంగఁ॥ సీ॥ ఇదియంతయునునికరమేబొంకనుతరంతసాతిన
ద్భుతాధ్యానమహిమఁజేసిపరికింపనేమిపలికిననదియెల్లనత్యంబులగుబుధప్రవృత్తినిము॥ కీయుక్తమామకేంద్రియము
లునుఁజియింబొరయవనత్యవస్థురణాండు॥ నదిగానమత్సన॥ వామానయతుల్యంబుననురేంద్రవందనీయంబునయ్యె॥
ద్రవిలియేదేవదేవునిభవమహాద్భి॥ తారణంబునునుంగళకారణంబు॥ నఖిలసంపత్కరంబునైయలరుపాద॥ వసజమునకే
నొనర్చెదవందనములు॥ ఉ॥ ఆనలినాక్షనందనుండనయ్యుంబ్రజాపతినయ్యెయోగవి॥ ద్యానిపుణుండనయ్యునుబదంపడి
పజ్జననప్రకారమేయేనునెఱుంగనవిభునియిద్దసహత్వమెఱుంగనేర్తునే॥ కానఁబడుఁకరమేతపరికల్పితవిశ్వముగొం
తొంతయు॥ మ॥ వినువేయేటికిఁదాపనప్రవరయవిశ్వాత్ముఁడితుండుదా॥ దనమాయానుహిమాంతముండెలియఁ
గాఁదధ్యంబుగాఁజాలఁడు॥ నన్నునేనైననుమీరలైననురలైనన్వాసుదేవుండునై॥ ననునికరంబెఱుంగఁగఁజాలుదుమెవి
జ్ఞానక్రియాయుక్తలఁ॥ వ॥ అష్టహాశ్చుంధైసపుండరికాత్ముండుసర్వజ్ఞుండంటేర్తు॥ క॥ గగనముదనకడవలఁదా॥ దగ
నెఱుంగనికరణివిభుండుదానెఱుంగఁడనఁ॥ గగనప్రసవములేదనగనునెసర్వజ్ఞతకునుహానిదలంపఁ॥ చ॥ తలకొనియన్న
హాశ్చకుండుదాల్చినయయ్యవతారకర్మము॥ లైలయఁగనస్తదాచులమువేయవిధంబులనన్నుతింతుమ॥ య్యలఘునసం
తునింజిదిదాత్తుకునాచ్యుననీశునీశ్వరుఁ॥ దెలియఁగనేర్తుమేతవిదివిద్యచరిత్రునకేనుమొక్కెదఁ॥ మ॥ పరమా
శ్చుండజుఁడిజగంబుఁబ్రతికల్పంబుండుఁగల్పించుచుం॥ బిరక్షించుచుఁప్రచుచున్నయనఘు॥ బ్రహ్మేశునిత్తుఁజగ॥
ద్భురితునేవలునద్వితీయునివిశుద్ధజ్ఞానుసర్వాత్మనీశ్వరునాద్యంతవిహీనునిర్గుణుని॥ శతశస్త్రార్చింజింతించెనఁ॥ చ॥ స
రసగతిన్నునీంద్రులుప్రసన్నశరీరహృషీకమానస॥ స్ఫురణగలప్రహ్లాదవిభుభూరికళాకలితస్వరూపమా॥ దతమిడిచూతు
రెప్పుడుగుతరంతమోహతిదేతనజ్ఞతఁ॥ బొరసినయప్పడవిభునిమూర్తిగనుంగొనలేరునారదా॥ వ॥ అనివెండియ
నిల్లునునసమాయప్రహలేజోనిధిమొదలియవతారరంబునహస్రశీర్షాదియుక్తంబయిప్రకృతిప్రవర్తకంబగునాదిపురుష
రూపంబునందదుఁగాలస్వభావంబులనుతత్త్వబిదయంచెందుఁగార్యకారణరూపంబయినప్రకృతిజనింజె॥ బ్రకృతివలన
మహాత్త్వత్వంబునుదానివలనసహంకారత్వత్వంబునుబుట్టెనందురాజసాహంకారంబువలననింద్రియంబులునుసాత్వి
కాహంకారత్వంబువలననింద్రియగుణప్రధానంబులైనయధిదేవతలునుదామసాహంకారంబువలనభూతకారణంబులైన

శరావ-భూతమునైన ప్రకంతుప్రాయగమునీశేత-ప్రభుత్వ॥ అష్టయ-దేవము॥ తారణంబు-ధాతించునది॥ ౧౪౪వర్ ప్రకారంచుచున్న.

సశబ్దస్వరూపరసగంధతన్మాత్రంబులునొడమె, బంబతన్మాత్రంబువలనగగనానిలవహ్నిసలిలధరాదికంబై సభా
తపంచకంబుగలిగెనందుజ్ఞానేంద్రియంబులయిన త్వక్త్యుత్కృతజిహ్వేంద్రియంబులై సవా
క్వాణిపాదపాయూపస్థలునునునంబును సనియించె. నన్నింటినంభూతంబునవిశ్వరూపుండై నవిరాట్పురుషుండుపుట్టెన
గౌవలనస్వయంప్రకాశుండై నస్వరాట్టుసంభవించెనందుఁజరూపంబులస్థావరజంగమాత్మకంబయిన జగత్తుగ
లిగెనందునత్వరజస్తమోగుణాత్మకలమయినవిష్ణుండునుహిరణ్యగర్భుండనయినయేనుసురుప్రంశునుంగలిగితిమియం
దుసృష్టిజననకారణుండయినవశుర్ముఖుండుపుట్టెవానివలనవత్సాదులగుప్రజాపతులుదోమృండ్రుగలిగిరియందుభవమ్ము
ఖులై సనసకసనందనాదియోగింద్రులును, నాకలోకనివాసులును, ఖగలోకపాలకులగుగరుడాదులును, సృలోకపాలకు
లగుమనుమాంధాతృప్రభృతులును, దలలోకపాలకులగుసంతవాసుకీప్రభృతులును, గంధర్వసిద్ధపిద్యాధరచారణసాధ్య
ర్షాయత్యోరగనాగలోకపాలురునుమఱియుఁబులును వితృజేవతలును దైత్యదానవభూతప్రేతపిశాచకూత్సంక
పశుమృగాదులునున్మించిరి. ఇట్టిజగత్ప్రభమోక్షవంబుమహత్తత్వస్వప్తియనంబుడన్దియింబండుసంస్థితంబనందగు
దృతీయంబుసర్వభూతస్థంబనమెప్పునందై శ్వర్యతేజోబలసంపన్నులైనపురుషులుసర్వాత్ముండై ననారాయణునియం
శసంభవులుగానెఱుంగు మహ్మండరికాయుని లీలావతారంబులనంతంబులు దత్తార్థంబులులెక్కవెట్టి నెవ్వరికినలవి

శ్రీమన్నారాయణునిలీలావతారంబులయభివర్ణనము. శ్రి

గాదై ననునాకుండోచినంతనీకెఱింగించెదమము॥ ఉ॥అన్యకథానులాపములహర్మిశమున్దినునట్టిసత్త్రియా॥ సూ
న్యములైనకన్యకులసూరిజనస్తుతసర్వలోకస॥ న్నాన్యములైనతనర్పుకూరిమంగళవివ్యకథామృతంబుసా॥ జన్మతఁగ్రోలు
మయ్యుబుధసత్తమయేవివరించిచెప్పెదఁ॥ వ॥అనిపలికినారదుంజూచిమఱియునిట్లనియె॥ మ॥కన్యకాయుండుభుజావి
జృంభణమునకత్తైచక్రముంజూపఁజూ॥ ట్టినమాశ్శిస్సోనిపోవయజ్ఞమయదంష్టిస్సావ్యకృతిందాల్చియద్దనుజాగీశ్వరుఁ
దాఁకియద్దినడుమకదంష్ట్రాహతింద్రుంపథా॥ త్రిగులెన్గులిశాహతింబడు మహాప్రింబోలి యత్కుగ్రతఁ॥ వ॥మఱి
యునుయజ్ఞవతారంబువినమనియట్లనియె॥ సీ॥ప్రకటరుదప్రజాపతికినిస్సాయంభువునికూతురాకూతియనులతాం
గికధిజన్మించినుయజ్ఞండునానొప్పునతఁడుదక్షిణయనునవతియందుసుయమనామామరస్తోమంబుంబుట్టించియంద్రు
డై వెలసియుపేంద్రులీలనఖిలలోకంబులయూర్తిహరించినసతనిమాతామహుండైనమనువు॥ సనమనంబునదెవ్వరిత్ర
మునకల॥ పరమపుణ్యండుహరియనిపలికెగాన॥ నంచితజ్ఞానధియైనుయజ్ఞుడైలమి॥ దాపసోత్తమహరియవతారమ
య్యె॥ వ॥అనిచెప్పిసాంఖ్యయోగవ్రతర్తకార్యవర్మండగుకపిలునియవతారంబువినమనియట్లనియె॥ చ॥ధృతమ
తదేవహూతికినిదివ్యవిభుండగుకర్మమప్రజాపతికిఁబ్రమోదమొప్పునవభామలతోఁగపిలాఖ్యంబుట్టియె॥ గతిహరింబొందు
నెట్టిమభగంబగుసాంఖ్యమువస్యించిదుమృతములువాపిచూపెమునిసేవితమైతనరారు మోక్షము॥ వ॥మఱియు
దత్తాత్రేయావతారంబువినము॥ సీ॥తాపసోత్తముడైత్రతనయునిఁగోరిరమేళువేడినహరియేనునీకు॥ సనఘదత్తుండ
నైతినిబెల్లొకతముననతఁడుదత్తాత్రేయుండై జనించె॥ నమ్మహాత్మునిదరణాబ్జపరాగసందోహంబుచేఁబూతదేహుల
గును॥ హైహయయకువంశులైహికాముష్మికఫలరూపమగుయోగబలమువడసి॥ సంచితజ్ఞానఫలమైశ్వర్యలక్ష్మి॥ శౌ
ర్యములఁబొందితమకీర్తిచదలవెలుగఁగిందునందునువాసికినెక్కినట్టి॥ దివ్యతరము॥ ర్దిష్టానుతింపఁదరమె॥ వ॥వెండి
యుసనకాన్యవతారంబువినము॥ సీ॥అసభాత్మనేనుగల్పాదివిశ్వంబుసృజియింపఁదలచియంచితతపంబునర్థిజేయు
మసనయనివలలుటయునదికారణంబునసనాఖ్యలనుగలస॥ నందనసనకసనకుమారససత్పుజాతులునల్మరుసంభవం
చి॥ మానసపుత్రులైనమహినుతికెక్కిరిపోయినకల్పాంతమానవసంచు॥ నట్టియాత్మీయతత్వంబుపుట్టఁజేసె॥ సంక్రదాయక
భంగినిజగతి నెల్లఁగలుగఁజేసెరియిద్వమ్మకళలడనరి॥ నలుపురయ్యనునొక్కఁడెనయచరిత్ర॥ వ॥మఱియునరనారా
యణావతారంబువినము॥ క॥గణుతింపఁగనరనారా॥ యణులనధర్మనకునుదయమందిదాత్యోయణియైనమూర్తివల
నం॥ బ్రణుతగుణోత్తములుపరమపావనమూర్తుల్॥ క॥అసఘలుబుడరీవనమున॥ వినుతతపోవృత్తినుండవిభుధాధిపుడ॥
మనముననిజపదహానికీ॥ ఘనముగఁజింతించిదివిజకాంతాఁజులఁ॥ క॥రావించితపోవిఘ్నముఁగ॥ రావింపుండనుచుంబలు
కఁగడుచేమకతో॥ భావభావానీకినులన॥ గావనిరలుసనిరిబదికావనమునకు॥ అందు॥ మ॥నరనారాయణులన్నచోటి
కిమరున్నారినమూహంబుభాస్వరలీలంబనిజాపవిద్రుమకళోచాతుర్యమేషార్ధఁగా॥ ఖరహాసోత్తులనాటఘాటలఁజ

రింపంజూచినిర్వింతతః । భరితధ్యానతపఃప్రభావనిరతింబాటింనిహః ముతై ॥ క॥ క్రీ॥ ధముదపములకెల్లను బాధక
మగుటెఱిగిదివిజభానులపై న । మ్రేధాత్మకులకాకయింతయుం । గ్రీ॥ ధముదేరైరినత్వగుణయుతులగుటః ॥ క॥ నారా
యఃబుడప్పుడుతన । యూరువు వెనఁజీల్చునంచు నయిం చెను బెం । పారంగనూర్వశీముఖ । నారినకోటిదివిజనారులు మె
న్పఱ ॥ క॥ ఊరువులందుజనించిన । కారణముననూర్వశీయనగునతకు నెక్కఱ ॥ వారలరూపవిలాసవి । హారములకు నె
డరంతనవరిజనముల్ ॥ వ॥ అంతండామునరు నారాయఃబలతపోవిఘ్నంబుగావింపంబూని యేయువిలాసంబులుమానసిక
సంకల్పమాత్రంబునసృష్టిస్థితిసంహారంబులూనర్వంజాలునమ్మహాత్ములదెసంబనికెరాక కృతఘ్నునకుంజేయు నుపకృతి
యింబో లేనిప్పులంబునై నసిగ్ధనంగుంచుచునూర్వశీంపమకుముఖ్యురాలింగాఁగై కొనితనవచ్చినజాడ నే మఱిలిరంత॥
క॥ కామునిహంశంశై గ్రీ॥ ధమహామహిమనురుప్రండ్రుణ్ణియితోకపమునా । భీమతులుగెలిచిరనిసం । గావముగెల్పుటకుం
జేప్పఁగా నేమిటికః ॥ వ॥ అట్టిసరనారాయణావతారంబు జగత్పావనంబై విలసిల్లె వెండియు ధ్రువావతారంబు వివరిం
చెనచినుము ॥ సీ ॥ మూడతచరితుండైతానసామండనుభూవరేభ్యునకు సత్పుత్రుండనంగునయిం చిహహంశంశంపాం
ది నాల్పంబునజనకునికడనుండినవతెల్లి । దిను నాడువాక్యాస్త్రతెగిందిమహితతపంబుం గావించికాయంబుతోడ । జ
మీంద్రువవవస్థాయెయెటగూడనధి నత్తింబుభృగ్వాదిమునలు । చతురగతింక్రించవత్తించునప్తయుషలు । పెన్పు
నిపింపరన్నునుతించుచుండ । ద్రువుండనానొప్పునవ్విఘ్నతుల్యుండగుచు । సున్నపుణ్యశ్రుండిప్పుడునన్నవాడంబు ॥ పున
యవతారంబుచినుము ॥ ఉ॥ వేనుండంశ ప్రభావణ శుభపిఘ్నభాగ్యవీరసామరుషుం । దై నరయంబునంబుచిహహంశంశం
నూభవుండై పుంపుండునాంబూనిజనించితజ్జనపంబున్నరకంబును బాసెమేదికః ॥ భేనుపుసేనివస్తువితలంబితోకః ॥ హ
నశూలౌంశుండై ॥ వ॥ అనిమఱియువృషభావతారంబు నెఱింగింపఁజెనుమాగ్ని ధ్రుండనువాడికిను దేవివలనాభియను
వాండునయిం చెనతనికి మేరుదేవియండు హరివృషభావతారంబునొకటిజనస్వభావంబై నయోగంబుదాల్చిప్రశాంతా
నికిరణుండునువిముక్తసంగుండును నై శివగమనంసాభిగమ్యుడై ననవంబిదియనిన హస్తలువలుకుచుండంబిరిచె ॥ మా
తీయునాయ్రీవావతారంబు సెప్పెనచినుము ॥ చ॥ అనఘదరిత్రమన్మఖమునం దుజనించెహయాసనాఖ్యకః ॥ వీనుతను
వర్ణవర్ణుండను వేదమయండుఖలాంతరాత్మకుం । డనుపమయజ్ఞపూరుషుండంబై భగవంతుండొకతన సైపావనసగునా
నికాశ్వసనవర్ణములందువయిం చెవేదముల్ ॥ మఱియునుతాస్యవతారంబుచినుము ॥ సీ॥ ఘనుండవై వన్వతహనువునికిని
పడియురుదెంచునట్టియుగాంతసహయ । నంచువిచిత్రమతాస్యవతారముదాల్చియఖలావసేహయంబునుచుంజూలినెన్ప
శివులకునాశ్రయభూతుండగుచు నేకాద్యవంబై నతోయములనడుమఃపాన్ముఖి ॥ శ్ల॥ వేదమార్గంబులనుబట్టి వడకుండుశా
నీర్వుండఁజేసిదివ్యులధింపనాకర్థిడచ్చయిచ్చి । మనువునేక్రిందిపెన్నావనభిసంజెనుమునుగండుండగనరసెయ
మహావతార మేరికినుతియింపందర మెవత్స ॥ మఱియుంగూర్వావతారంబుచినుము ॥ వ॥ అన్యతోత్పాదనయత్నులై పిబు
దై త్యానీకమున్నందరాగముగవ్వంబుగఁజేసియద్ధిడలువంగాగవ్వపుంగొండపాధిమునంగగహరికూర్మరూపమన
నత్రిందాల్వెడతర్వత । భ్రమణవ్యాజతపిఁపిటశమియింపంజేయఁగానారదా ॥ వ॥ వెండియున్మసంహంశతారంబు
చుము ॥ మ॥ సురలోకంబుగలంచిదేవసమితః ॥ ప్రక్రిందియున్మగ్ధదా । భరుండై వచ్చునిశాచరుంగనికి న్దస్త్రానిగాధౌ
స్వవిస్ఫురితప్రాసజితోన్మసంహంతరతోరాజవత్తుంబుభి । కరభాన్వన్నభిరాజేంద్రుంశైక్రిజగల్గల్యాణసంధాయి
యై ॥ అదిమూలావతారంబు సెప్పెనచినుము ॥ వ॥ కరినాథుండుజలగ్రహగ్రహణడుకిఖాక్రాంశుండై వేయువత్సరిమా
గ్నాయామను । దవేల్పులకువిశ్వనాల్మప్రితేరుండుటః । హరినివేళరణంబునాకనిన గుర్యానించివేవేగవా । శ్వరిముం
ప్రంబికిరింపుఁగాచెనుహితోత్స్సాంబునండాపా ॥ మఱియునువామనావతారంబుచినుము ॥ సీ॥ యజ్ఞేశ్వరుండగు
హరిపిఘ్నండనిసంగానంబునకు నెల్లదమ్మండయ్యుండె పారగుణములబెన్దయైవామనమూర్తితోబలిచక్రవర్తిజేరి ।
తద్భూమిమూండుపాదమ్ములనడిచివత్త్రయంబుననుజగత్ప్రియంబు । వంచిందికొనియెనువాసపునకురాజ్యమందించని
పెన్గుండయ్యు మొఱిగి । యధిరావంబుగై కొనియడుగవలసాధార్మికులసొన్నువినయోచితమునగాని । వెడగుతనముని
నూరకపిగ్రహించి । చలనమందింపరాచునిశ్చయముపుత్ర ॥ చ॥ బలినిజమాలినవ్వటునిపాదసరోరుహభవ్యతీర్థము । తి
లికధరించితన్నునుజగత్ప్రియము హరికిబృకీర్తుల । నిలిపెవసుంధరాస్థలినిర్జరలోకవిభుత్వహానికః । దలకకశుక్రు

• పరిచ్యుత-చరిత. శివరూపంసాభిగమ్యుడైచ-శ్రేణులగుతాగులచేతజొందడగన. ॥ శ్ల॥ క-వెడలిక.

మాటలకుఁ దొరకఁ గూరివదాన్యశీలుఁడై || ౪ || మఱియు నప్పరమేశ్వరుండు నారజానికుహంసావతారంబు మొంది య
 తిశయభక్తియొగంబున సంతృప్తాంతరంగుండగు నాత్మీతత్వప్రదీపకంబగు భాగవతమహాపురాణం బుపదేశించె
 మన్వంతరంబునొందినప్పటియతేజస్విప్రభావంబునన ప్రతిహతంబైన చక్రంబుధరియించి మన్వంతరమైన నారజాలదం
 డించుకుశిష్టపరిపాలనంబు సేయుచు నాత్మీయకీర్తిచంద్రికలునత్యలాకంబున వెలింగించె. మఱియు ధన్వంతరియననవ
 తరించితన నామస్తరణంబున భూజనంబులకు సకల రోగనివారణంబు సేయుచు నాయు ర్వేదంబుగల్పించె. వెండియొకరశు
 రామావతారంబు వినుము || ౫ || ధరణీకంటకులైన హైహయనరేంద్రప్రాతము భూరివి. స్ఫురితోదారకు తారభార
 గలనన్నయ్యెడు మాటుల్పూరిం బూరిమద్దించినను ప్రభూతలమువిప్రుల్యేడఁగానిచ్చితాఁ జరకీర్తిజమదగ్గి రాముం
 డనమించె దాపసేంద్రోత్తమా || ౬ || మఱియు శ్రీరామావతారంబు సేప్పదవినుము || ౬ || తోయజహితవంశదుగ్ధ
 పారావారరాకావిహారకైరవహితుండు. గమనీయకోసలత్వభృత్సుతాగర్భశుక్తిసంపుటలనన్మృక్తికంబు నిజపాద
 సేవక ప్రజుష్టిభినిదాంధకారవిస్ఫులితవంకరుహసఖుండు. దశరథేశ్వరకృతాధ్వరవాటికాప్రంగణాకరదేవతా
 సౌకహంబు. చటులదానవగహనవైశ్వానరుండు. రావణాటోపశైలపురందరుండు. నగుచు లోకోపకారార్థమవత
 రించె రాముండై చక్రిలోకాభిరాముండగుచు || ౭ || చిత్రముగ భరతలక్ష్మణ శత్రుఘ్నులకర్షింపగ్రజన్మండగుచు || ౮ || భా
 త్రికరాముండు వెలసెంబి విశ్రుడు మహాతలతాలవిశ్రుండగుచు || ౯ || అంత || ౬ || కిసలయఖండేందువినకుందవచ్చె
 స్త్రుంబుదఫాలభుజరదపాణిసేన్ద్ర గాహితకరభచక్రవియత్తులినశంఖజంఘారుకుచమధ్యజఘనకంఠ ముకురచందన
 వింబశుకగజశ్రీకారగండగంధోష్ణవాగ్దమనకర్ణజంపకేందుస్వర్ణశంపాధనుర్మీలనాసికాస్యాంగదృగ్స్ఫురిరోజు న
 లిసుథావర్తకుంతలహంసనాభి కలితజనకావనీపాలకన్యకాలాలామఁబరిణీతుండయ్యెలలాట సేత్రాకాత్మకధ్వంసముం
 కువగాఁగనతఁడు || అంత || ౭ || రామున్మేచకజలదశ్యమునుగుణాభిరామునద్వైభవము త్రాముచుష్టనిశాటవి రా
 ముంబొమ్మనియెంబ శ్రీరఘుండడవులకు || ౮ || అరుదుగలత్వంబుంబునకాన్తజయుడనతోడ సేగుడే నరిగిరఘూత్త
 ముండుముదమారగఁజొచ్చెదరతుంసంహసూ కరకరిపుండరీకపిఖడ్గకురంగవృకాహిభల్లగా | సరముఖనత్వవన్య
 చయచండరాలవిదండకాటవి || ౯ || ఆవనమునవసయించి పావనయోలియిచ్చెనభయములుజగి తాపనము
 నిసంతతికెగ్గి పావననిధియైన రామాభుప్రండెలమి || ౧౦ || ఖరకరకులజలనిధిహిమకురుండగురఘురామవిభుండగఱక
 తితోడఁ ఖరునివధించెను ఘనభీకరశరములనభిలజనులుగరమరుదంద || ౧౧ || హరిసుతుఁబరిచరుఁగాఁగొని హరిసు
 తుండునుమాడిపనిచెహరిపురమునకు || హర్షివేధనకుహరిమధ్యను హరిరాజ్యవదంబునిచ్చెహరివిక్రముండై || ౧౨ || అం
 తసేతానిమిత్తంబునంద్రిలోకకంటకుండగుదశకంతుంచునుమాడుటకు నైకపీసీనాసమేతుండైనదిగుర్గమంబయినసము
 ద్రంబుడెరువుజూపకున్నలిగి || ౧౩ || వికటభ్రాకుటిఫాలభాసుండగుచున్వీరుండఁగ్రధారుణాం బుకండై చూచిన
 యంతమాత్రముననప్పాధోధిసంతప్రతో యకణగ్రాహతిమంగిలప్లవభువీవ్యాళప్రవాళోర్మికా వరకారండచక్ర
 ముఖ్యజలసత్వశ్రేణితోనింకిం || ౧౪ || అయ్యవసరంబునసముద్రుండగురుణాసముద్రుండగు శ్రీరామాభుప్రనిశరణం
 బుసొచ్చినంగరుణించియప్పటియట్లనిలిపినలునిచేసేతువుబంధించితన్మార్గంబునంబని || ౧౫ || పురముల్కాండునుకోక
 బాణముననిన్నులంబుగావించుశం కరుచరిదంబుననేర్చె రాఘవుండులంకాపట్టణంబిద్దగోపురశాలాంగణపార్శ్వరా
 జభవనప్రద్యత్పితోళిక వాటరభాశ్వద్విపశస్త్రమందరినిశాటశ్రేణితోవ్రేల్చిడి || ౧౬ || రావణునభిలజగడ్విద్రా
 వణుఁబరిమార్చినిలిపెరత్నవిభుఁగా రావణుననుజన్మనినై రావణునతకీర్తిమెఱసిరాఘవుండెలమి || ౧౭ || శిథిల్లసంర
 తుకత్వప్రభావుండయ్యుభర్తవిధ్వంసకత్వమునఁబొదిలి | కిభరండనాదిముఖ్యతఁబొందకుండియుఖరదండనాదిముఖ్య
 తను మెఱసిగోపుణ్యజశీనావనస్ఫూర్తిచెంపొందియఁబుణ్యజనాంతకస్ఫురణఁదనరి | సంతతాశ్రితఁ బిఠిమణుండుగా
 కుండియుసంతతాశ్రితపిఠిమణుతమెప్పి మించితనకీర్తిచేరవాసించెదిశలు | దరమెనురియింపరాము నెవ్వరికినైనఁజా

* హరిసుతుఁ | సూర్యపుత్రుండగునగ్రీవుని-పరిచరుఁగాఁగొనినహరిచరుఁగఁజేకొని-హరిసుతుఁ | ఇంద్రపుత్రుండగువారిని-కునుమాడి
 వంకి-హరిపురమునకుఁ | అంబుపురమునకు-పనిచెకొనఁగొని-హరిభువనకుఁ | వానరరాజునుగ్రీవునకు- హరిమధ్యకుఁ | సీంహపురమునకుఁ
 విజయముగలవారను-హరిరాజ్యవదంబునిచ్చెకొ | వానరరాజ్యమునిచ్చెను-హరివిక్రమంబునుగ్రాహకుండగు శ్రీరాముండుపరాక్రమవంశంబు
 యు - శ్రీధర్మస్వామయము-విల్లు - పులికత్తిము-ఖరాసురుండు - గోపుణ్యజగోపుణ్యపురములు-రాక్షసులు - పిల్లకశీర్మగము
 ? విధిమణుండు | వెతపుగలవాఁడు-రావణునికీర్తముండు.

రుతరమూర్తియవనీశచక్రవర్తి ప్రకటగుణసాంద్రుదశరథరామచంద్రుః || వ || అట్టిరామావతారంబుజగత్సవనంబునన్మత్ప్రసాదకారణంబునై నుతికైకొనింకగృష్ణావతారంబువివరించెదవినము || సీ || తావసోత్తమవినదైత్యాంశములంబుట్టినరనాథులతులసీనాసమేతు | లగుచుధర్మేతరులై ధాత్రిఁబెక్కు బాధలనలయించుటధరణీవగలఁబొందుచు వాపోవభూభారముడుపుటకై హరిపరుఁడునారాయణుండు | యెచ్చెరదనసితాసితకేశయగమునబలరామకృష్ణరూపములందరి | యమకులంబునలీలమై సుదయమయ్యె | భవ్యయశుఁడగువసుదేవుభార్యలైన | రోహిణియు దేవకియుననుటాపవతుల | యందునున్న తదైత్యసంహారియగుచు || వ || ఇట్లుపుండరీకాయుండుగునారాయణుండుసమస్తభూభారనివారణంబుసేయందనమేనికేశద్వయంబుచాలుననియాత్మప్రభావంబుఁడెలుపుకొఱకునిజకళాసంభవులైనరామకృష్ణదేనావర్ణంబులుశ్వేతకృష్ణంబులనినిర్దేశించుకొఱకుసితకేశద్వయవ్యాజంబునరామకృష్ణాఖ్యలనలరియవతరించెనందుభాగవంతుండుసాతాద్విష్ణుండునైన గృష్ణుండుజనమార్గవర్తియయ్యనతిమానుషకర్తృంబులనాచరించుటంజేసేకేవలవరమేశ్వరుండయ్యెనమ్మహాత్ముండాచరించుకార్యంబులులేక వెట్టినెవ్వనికినలవిగాదయిననునాకుగోచరించినంతయు నెఱింగించెదవినము || క || నూతనగరశస్త్రనియగుఁపుతనఁబురిటింటిలోనఁబూత్తులెళిశువై | చేతనములహరియించి పరేతనగరమునకుననిచెగృష్ణుండుపెలుచు || క || వికటముగనిజపదాహతిఁబ్రకటముగామూఁడు నెలలబాటకుండై యా | శకటనిశాటునినంతకనికటస్థునిఁజేసెభక్తనికరావసుండై || క || ముద్దులకొమరునివేతెల | రద్దులకైతల్లిరోలరజ్జునఁగట్టం | బద్దులకుమిన్నముట్టిన | మద్దులవడిఁగూల్చెఁజనసమాజమువొగడ || మ || మదిగృష్ణుండుయశోచవిడ్డఁడనినమ్మంజాలయోగిం ద్రుత | ద్విదనాంభోజములోఁజరాచరసమస్తప్రాణిజాతాటవీ | నదనద్యత్రిపయోధియుక్తమగునానాలోకజాలంబుభాస్రదనూనక్రియఁజూపెదల్లికిమహాశ్వర్యంబువాటిల్లఁగ || వ || వరయమునానదీప్రాదనివాసకుండై నిజవక్త్రనిర్గత | స్ఫురితవిహంబుపానమునభూజనులఁమృతిఁబొందఁజేయుభీ | కరగరభద్విజిహ్వఁడగుకాళియసన్నగునాస్రపంబుఁజేచ్చెరవెడలించికాచెయఁపుసింహుఁడుగోపకగోగణంబులఁ || మ || తనయాగోపకులొక్కరాణిరినినిద్రుంజేందఁగార్పిచ్చువ | చ్చినగృష్ణామమునగ్నిపీడితులరక్షింపందగుంగావచేయనిసంగన్నులుమీరుమోడ్పడిరెదావాగ్నిస్వేసనార్పిం | ననవారల్లయొనర్పింకెళిఖిబద్ధాయుండులీలాగతి || క || మందునిగతియమునాంబువు | లందునిశింక్రుంకిబద్ధుండై చిక్కినయా | నందునివరణునిబంధన | మందునివృత్తునిఁగజేసెహరిసదయుండై || మ || హయసూనుండగుదానవుండునిజమాయగోపరాజిఁగుహా | శ్రయయానట్టిగోరించితత్పథమసీరం ద్రంబుగావించినఁ | రయమొప్పుగుటిలానురాధమునిఁబోరఁద్రుంచిగోపావళి | దయతోఁగావినకృష్ణునన్మహిమమేతద్భూతమేతాపసా || క || దివిజేంద్రప్రీతిగవ | ల్లవజనులేఁకేఁబుండైయులాలితనవనో | త్సవముహరిమానిపినగో | పవరులుగావంపకున్నబలిపుండలుక || గీ || మందగొందటమందనమందవృష్టి | గ్రందుకోనుండంచునింద్రుండుమందలింపఁ | జండవవనసమగ్ధూతచటులవిలయ | సమయసంపర్తకాభీలజలధరములు | శా || సప్తసగంధశిఖికలాపరుచివత్సేదామనీవల్లికా | దీప్తోదగ్రముహుస్సుహుస్తనితధాత్రీభాగనిరంద్రమై | సప్తాశ్వస్ఫురదిందుమండలనభస్సంఘాదితాశాంతప | వ్యాప్తాభోదనిరర్గళస్ఫటశిలావాల్మీకారథారాశమై || వ || అట్లుగురియువానజల్లుపెల్లునరిమ్ములుగొనిసొమ్ములువోయిసొమ్ముసీలుగోపగోకులంబాకులంబు సెందికృష్ణకృష్ణరక్షింపుమనియార్చింబొందికుయ్యిడనయ్యిఖండకరుణారస సముద్రుండుభక్తజనసురద్రుముందునగుపుండరీకాయుండు || శా || సప్తాబ్జంబులబాలుండై నిజభుజాస్తంభంబునఁలీలతో | సప్తాహంబులులైలరాజములనచ్చత్రంబుగాఁదాల్చినం | గుస్తప్రాణులఁజేసెమాధవుఁడుగోగోపాలకప్రాతముఁ | సప్తాంభోధివరీతభూధరునకాశ్చర్యంబెదింతింపఁగ || సీ || సాంద్రశరశ్చంద్రచంద్రికాధవళితవిమలబృందావనవీధియందు | రానకేళిమహులుగూడై యుత్కుల్లజలజాతుండొకనిశాసమయమునను | దనరారుమంద్రమధ్యమతారకలనింపుదళుకొత్తరాగభేదములఁజేలఁగి | దైవతబియ్యిపభాగాంధారనిపాదపంచమపద్మమధ్యమస్వరములోలి | గళలుజాతులుమూర్ఛనల్గలుగవేలు | నాళవివరాంకురీన్యాసలాలనమున | మహితగతిఁబాడెనవ్యక్తమధురముగను | బంకజాతుండుదారుపులంకురింప || మ || హరివేణాగ్రతమంజులస్వననినాదాహూతలైగోపసుం | దరులేతేరధవాధిపానుచరగలధర్వుండుగొంపోవఁద | త్తరుణుల్లుయ్యిడశంఖచూడునిభుజాదర్పంబుమాయించితా | బరితక్షించినయట్టికృష్ణునిసతింపఁశక్యమేయేరికి || చ || నరకమురప్రలంబయవనద్విపముష్టికమల్లకంసశం | బరశిశుపాలపంచజన్మపాండ్రకపిష్ఠల

దంతవక్త్రవాః పరభరసాల్యవత్సభకనాగవిహారకరుక్మి కేశిదా స్థురవృషధేనుక ప్రముఖ దుష్టనిశాటులఁడ్రుంచెవ్రేల్చి
 డె॥ మఱియును॥ మ॥ బలభీమార్జునముఖ్యచాపధరరూపవ్యాజతంధ్రురుల॥ ఖలులకామస్తథరాతలేశ్వరులసంక్రా
 మైకపారిణిదోర్ధ్వలకేలిందునుమాడినర్వధరణీభారంబుమాయించిసా॥ ధులరక్షించినయట్టికృష్ణునిసంతుంగొల్తునె
 డ్లప్పుడు॥ వ॥ అట్టిలోకోత్కృష్టుండైనకృష్ణునియవతారమాహాత్మ్యంబెఱింగించితినింక వ్యాసావతారంబువినుము॥
 చ॥ ప్రతియుగమందునంకుచితభావులునల్పతరాయులొనసగ్గతిపలునైనమర్త్యులకగమ్యములైనస్వకృతంబులైననుశా॥
 శ్వేతములునైనవేదతరుశాఖలుదావిభజించినట్టిసన్నతుఁడపరాశరస్త్రియశనూజుఁడన౯హరిపుట్టెనర్చిలి॥ మఱి
 యుబుద్ధావతారంబువినుము॥ మ॥ అతిలోలాత్ములసూన్యతోక్తులనువేదాచారసంశీలరు॥ ధృతపాపండుమతేపథన్య
 లుజగత్సంహరులైనట్టియాదితినంజాతులధర్మవాసనలవర్తింపందృఢాచారసం॥ హతిమాయించిహరించెదానవులబ
 డ్దాక్షుండుబుద్ధాకృతి॥ మఱియుంగల్యవతారంబువినుము॥ మ॥ వనజాక్షస్తవశూన్యలైమఱివఁటల్పివహస్వ
 ధావాక్యశోభనహినులగినాన్యతోక్తపరులైపాపండులునైననవి॥ ప్రసికాయంబునుసూర్యభాపులుగలిగిభాసిల్లి
 నంగలిగియైజననంబందియధర్మమెల్లనడచుకాస్థాపించుచుధర్మంబిల॥ వ॥ అనిమఱియుఁచితామహుండునారదునకిల్లి
 నియెమునీంద్రాపుండరికాక్షుండంగీకరించులీలావతారకథావృత్తాంతంబునేనీకునెఱింగించునంతకుమున్నహరివగా
 హాదియవతారంబులంగీకరించితప్రయోజనంబులుదీర్చె॥ మన్వంతరావతారంబునంగీకరించినవియనంగీకరింపంగల
 యవియునైనయున్నవి॥ వర్తమానంబునధన్వంతరిపరశురామావతారంబులుదాల్చియున్నవాఁడంభావికాలంబునశ్రీరా
 మాన్యవతారంబులనంగీకరింపంగలవాడమ్మహాత్ముండుసృష్ట్యదికార్యభేదంబులకొఱకుమాయాగుణావతారంబునె
 చుబహుశక్తిధారకుండైనభగవంతుండుసద్గుణనందపంజేను॥ యిషిగణంబులు సవప్రజాపతులునై యవతరించివి
 శ్వోత్పాదనంబుగావించువిష్ణుండుధర్మంబుయజ్ఞంబులుమనువులంద్రాదిదేవగణంబులుధాతృపతులునయి యవతరిం
 చిజగంబులరక్షించుచుండు॥ అధర్మంబురుద్రుండుమహాహరగంబులురాక్షసాసీకంబులునై విలయంబునెండించునై
 అంగునంబరమేశ్వరుండుసర్వాత్మనుండునైనహరివిశ్వోత్పత్తిస్థితిలయహేతుభూతుండైవిలించుధరణీరేణువులైన
 గణుతింపనలవియగుంగానియమ్మహాత్మునిలీలావతారాదృశ్యతకర్మంబులులెక్కవెట్టినెవ్వరికినశక్యంబైనె యుండునీకును॥
 యేవరూపంబులనుపన్యసించితినివిస్తరంబుగానెఱింగింపనాకుందరంబుగాదన్యులంజెప్పినేలవినుము॥ చ॥ అమరఁగ్రవి
 త్రమస్ఫురణనందినయమ్మహితాత్ముపాదవే॥ గమునహతంబులైననత్రిజగంబులకావలమెప్పునత్యలో॥ కముచలియించి
 నంగరుణగైకొనికాచిధరించుపాదపద్మముతుదీనున్నయత్రుహితంబగుశక్తిగణింపశక్యమే॥ మ॥ హరిమాయాబలమే
 నెఱుంగనటశక్యంబేసంపదాదిన॥ త్వరుహాసీకినికైనబుద్ధినితరంబుమానిసేవాధిక॥ స్ఫురణం దచ్చరితానురాగగు
 ణవిస్ఫూర్తికసహస్రాస్యసం॥ దరతకబొల్పున శేషుండున్నెఱుంగఁడన్నక జెప్పలేరొండొరుల్॥ చ॥ ఇతరము
 మానితన్నుమది నెంతయునమ్మిభజించువారిని॥ శ్రీతజనసేవితాంఘ్రిసరసీరుహుండైనసరోజనాభుండం॥ చితనయి
 తొడనిమగ్రపటచిత్రమునంగరుణించునట్టివా॥ రతులఁదురంతమైతనగునవిభుమాయఁదరింతురెప్పుడు॥ వ॥ మఱియు
 నుసంసారమగున్నయిదివసంబులుగడపి యంతంబునశునకస్యగాలభక్ష్యంబులయిన కాయంబు లందుమమత్వంబుసే
 యకభగవదర్పణంబుసేసినపుణ్యాత్ములుకొందఱుగలరెఱింగింతువనుమేనునీబ్రహ్మత్వంబునంజెందురాజనంబువిడిచి
 యమ్మహాత్మునిపాదారపిందంబులభక్తినిష్ఠుండైనశరణాగతత్వంబునభజించునప్పుడుదెలియుదు॥ రాజసగుణుండు
 నైనదెలియఁజాల॥ శాస్త్రంబులుప్రపంచింపక కేవలభక్తిజ్ఞానయోగంబునసేవెతు॥ మఱియుననకాదులగుమీరును
 భగవంతుండైనరుద్రుండు॥ దైత్యవతియైన ప్రహ్లాదుండు॥ స్వామిభువమనువునతనిపత్నియగుశతరూపయ్యుడత్పుత్రు
 లగుస్త్రియప్రతొత్తానపాదులనువారలు॥ దత్తుత్రికలు॥ ప్రాచీనబర్హియ॥ యిభువు॥ వేనజనకుండుగునంగుండు॥ ధ్రు
 వుండును॥ గడువంజాతుమరువెండియు॥ సీ॥ గాధిగయానులియొద్దకు దిలీపమాంధాతలు భీష్మయయాతినగర॥ రఘు
 ముచుకుండై శరంతి దేవోద్ధవసారస్వతోదంకభూరిషేణ॥ శ్రుతదేవమారుతిశతధన్వపిప్పలబలివిభీషణశివిపాద్ధవిమ
 రు॥ లంబరిషపరాశరాలరగసాభరిదేవలమిథిలేశ్వరేంద్రదత్తు॥ లార్జిషేణాదులైనమహాత్ములెలుచి॥ దవలియిద్దేవు
 భక్తిజిత్రములనిలిపి॥ తత్పరాయణభక్తికుర్దాంతమయినవిష్ణుమాయఁదరింతురువిమలమతులు॥ మ॥ అనఘాష్ఠీరలనెన్న
 నేమిటికిదిర్వర్గంతుసంతానపక్షినిశాటవికాశుజీవనిపహస్త్రిశూద్రపవాణాదులైననునారాయణభక్తియోగమ

సీతానందాశ్చైతేన వారసయంబుకదరియింతురవిభునిమాయావై భవాంభోనిధిః॥ కాపునఃకశశ్వప్రశాంతు
నభయని॥ విశ్వాత్మబ్రహ్మధమాత్మవిభునశుద్ధః॥ శశ్వతునదనర్హురుషునిశ్వరుఃజిత్రమునగులుపుమెపుడుమునీం
ద్రా॥ చ॥ అట్లైననప్పుణ్యాత్మలనవద్యశీలురనవిద్యలజ్ఞావనతవదనయైపొందంజాలకవై ముఖ్యంబునందవృద్ధవృద్ధులంద
లంగిపోవుమఱియు॥ శ॥ హరిఃబరమాత్మనమృతునసంతునిఃజిత్రములోడలందిను॥ స్థిరతవిశోకసౌఖ్యములఁజేందినధీనిధు
లవ్యక్తత్యముల్॥ మరులునఁజేయనొల్లరుతలందిననట్టిదయాసురేంద్రుఁడంబరువడినుయ్యింపవైడు॥ నిపానశిఖరి
త్రముమానుకైవడిః॥ ఉ॥ నర్మఫలప్రదాతయునునర్మశరణ్యుఁడనర్మశక్తుఁడు॥ నర్మజగత్ప్రసిద్ధుఁడనుసర్వగతుండ
గుచక్రపాణియాసర్వశరీరులున్విగమసంగతిఁజేసివీశీర్యమాణులై॥ పర్వినచోనభంబుగతిబ్రహ్మముదాఁజెడకుండునె
ప్పడు॥ ఉ॥ కారణకార్యసేతువగుకంజదళోత్పలికంఠెనన్యులై॥ వ్యారునులేరుతంప్రిభగవంతుననంతునివిశ్వభావ
నో॥ దారునినద్వణావళులుదాత్రమతిన్నియోజకుండినఁ॥ జేరవుదిత్రముల్ ప్రకృతిఁజేందనిర్గుణమైనబ్రహ్మము॥
మ॥ నిగమార్థప్రతిపాదకప్రకటమైనిర్వాణసంధాయిగా॥ భగవంతుండురచింపభాగవతకల్పత్రైజమైశాస్త్రరా॥ జి
గగిత్తుంబగునీపురాణకథనంఠేవంబుగాఁజెప్పితి॥ జగతిన్నీవురచింపుదీనినతివిస్తారంబుగాఁబుత్రకా॥ చ॥ పురుషభ
వంబునొందుటయుఁబూర్వపుజన్మములంచునంచుభా॥ సురకులమందుఁబుట్టుటలుచోద్యములిట్లుగుటన్మనుష్యుల॥ ధీరహ
గుకార్యమద్దశలచేతనశింపకవిష్ణుసేవనా॥ పరతఁడనర్చినిత్యమగుభవ్యవభంబునునొంచుటొప్పదే॥ మ॥ ఉపవాసప్రశ
తోచశీలవఃఖసంధ్యోపాసనాగ్నిక్రియా॥ జపదానాధ్యయనాదికర్మములమోక్షప్రాప్తిసేకూరద॥ చృపుభక్తిహ
రిఁబుండరికనయసుకౌసర్వాప్రకారికరమా॥ ధిపుఁబాపఘ్నుఁబరేశునమృతునినర్థింగొల్వలేకుండినఁ॥ క॥ వనజాక్షు
మహిమనిత్యము॥ వినుతించుచునొరులుప్రేగడవినుచున్నదిలో॥ ననుమోదించుచునుండెడుజనములునన్మాయవశతఁజన
గునరేంద్రా॥ క॥ అనివాణీతుఁడనారద॥ మునివరునకుంజెప్పినట్టిముఖ్యకథానూ॥ చనమతిభక్తిఁబరిక్షి॥ జ్ఞనపాలునితోప

—శ్రీ పరీక్షిత్వహారాజుశుకయోగినిద్రాపంచోద్యవాదిప్రశ్నించుట. శ్రీ—

తెనాలి వండు ప్రాంతమున దివెణ్|| సీ || వినుశుకయోగికి వసుజేతుండెట్లును మనినాథదేవదర్శనముగలుగు || నారదముని కింపు
 కేరుహభవుండెడింగించిన తెలుగునత్రాప్రదలిర్ప|| గణుతింపనత్వాదిగుణశూన్యండగుహరిగమలాక్షులొకమంగళము
 లయినకళ్ళలునాకెడింగింపఁగైకొనినిస్సంగమైననాహృదయాబ్జముందుఁగృష్ణుభవపరితునినాద్యంతభావశూన్యఁజ
 వ్వియాకారుననఘులత్తీసమేతునివిషయస్థిరవిభవంబునిఖల + హయాభాజనంబై నయొక లేబరముపడుతు|| వ|| అది
 యసుంగాకయెవ్వఁడుశ్రద్ధాభక్తియుక్తుండైకీప్రస్తుగుణకీర్తనంబులుపేనుచుంబలుకుచుండునట్టివానిహృదయపద్మంబు
 నందుంగద్గరంధ్రమార్గంబునంబ్రవేశించికీప్రస్తుండువిశ్రమించినలిలగతంబైనకలుషంబునుశరత్కాలంబు నివారించు
 చందంబుననాత్మగతంబైనమాలిన్యోబునపకర్షించుఁగావున|| మ||భరితోదగ్రనిదాఘతపుండగునప్పొండుండరణ్యాది
 నం | చరణశ్లేశసముష్ణవంబగుపిపాసంబెండియాత్మీయమం | దిరముంజేరిగతశ్రమండుగుచునెందేనిజ్జనలేనిభం | గిర
 మాధీశుపదారవిందయుగసంగీభూతుండై మాసు సే|| వ|| అదియసుంగాకసకలభూత | సంసర్గశూన్యంబయినయాత్మకు
 భూతసంగమంబేప్రకారంబుగలిగెనదినిర్మిమిత్తంబునంజేసియో,కర్మంబునంజేసియో,యాత్రమంబునాకెడింగింపు
 ము|| సీ|| ఎవ్వనినాభియందెల్లలోకాంగసంస్థానకారణపంకజంబువొడమె | నందుదయించినర్వాసయవస్థూర్తిదన
 గాగునట్టిపితౄమహుండుగడంగియెవ్వనియనుగ్రహముననిఖలభూతములసృజించెనుత్రాంతతోడ|నట్టివిభాతయేయను
 పునసర్వేశుకూపంబుగనుఁగొనెరుదిరభంగి|నావరంజ్యోతియైనపద్మాక్షునకును|నగినజునకుఁబ్రతీకపిన్యాసభావగతు
 లవలననుభేదంబుగలఁజెపుమ|యతిదయాసాంధ్రయోగికులాబ్ధిచంద్ర|| వ|| మఱియునుభూతేశ్వరుండయినసర్వేశ్వ
 రుండుత్పత్తిస్థిలియకారణంబైనతనమాయనువిడిచిమాయానియామకుండై యేయేప్రదేశంబులతయనంబుసేసినది
 యునుంగాకపురుషావయవంబులచేఁబూర్వకాలంబునలోకపాలనమేతంబులైనలోకంబులుగల్గితంబులయ్యెననియు,
 లోకంబులుపురుషావయవంబులనియుండెప్పంబడియె-నదియునుంగాకమహాకల్పంబులు,నవాంతరకల్పంబులును,భూత
 భవిష్యద్వర్తమానకాలంబులు,స్థూలదేహాభిమానులైజనియించినదేవతీప్రకృతునుష్వాదులకుంగలుగునాయుర్నిప్రమాణం
 బు,మహాయూత్తమకాలానువరనంబు,నేయేకర్మంబులంజేసిజీవులేయేలోకంబులనొందుదురు. మఱియునేయేకర్మంబు

లంజేసి దేహాదికర్మశరీరంబులంబ్రాపింతురట్టికర్మమార్గప్రకారంబు, *సత్వాదిగుణంబులపరిణామంబులగు దేహాదిగూ
పంబులంగోరుజీవులకు నేయేకర్మసముదాయంబెట్లు సేయందగు, నెవ్వనికినర్పింపందగునదియెవ్వని చేతఁగ్రహింపంబడు
భూపాతాళ శీకకుబ్ధోష్ణమగ్రహనక్షత్రవర్మతంబులు, సరిక్కుమద్రద్విపంబులు నేప్రకారంబున సంభవించె, నాయాస్థా
నంబులంగలవారిసంభవంబు లేలాటివి, శ్రీబాహ్యభ్యంతరంబులంగలుగు బ్రహ్మాండప్రమాణంబెరత, మహాత్ములచరిత్రంబు
లెట్టివి, వర్ణాశ్రమవినిశ్చయంబులు, ననుగతంబులై యాశ్వర్యావహంబులగు హరియవతారచరిత్రంబులు, యుగంబులు,
యుగప్రమాణంబులు, బ్రతియుగమందును మనుష్యుల కేయేధర్మంబు లాచరణీయంబులు, మనుష్యకర్తవ్యంబులగు సా
ధారణధర్మంబులు, విశేషధర్మంబులు, జాతివిశేషధర్మంబులు, రాజధర్మంబులు, లాపశ్త్రాలజీవనసాధనభూతంబులగు వర్తం
బులు మహాదాదితత్వంబుల సంఖ్యయు, సంఖ్యలక్షణంబు, నాతత్వంబునకు హేతుభూతలక్షణంబు, భగవత్సమారాధనవి
ధంబు, నష్టాంగయోగక్రమంబు, యోగీశ్వరులయణిమాద్యైశ్వర్యప్రకారంబు, వారలయర్చిరాదిగతులు, లింగశరీరవిల
యంబు, యుగ్యజ్ఞసాన్యమేదంబులు, నుపవేదంబులైన యాయుర్వేదాదులు, ధర్మశాస్త్రంబులు, నిహితోసపురాణంబుల సం
భవంబు, సర్వభూతంబులయవాంతరప్రళయంబు, స్థితిమహాప్రళయంబులు, నిష్టాపూర్తంబులను, యాగాదివైదికకర్మజా
లంబును, వాపి కూపతటాక దేవాలయాదినిర్మాణంబులన్నదానంబారామ సత్రిప్త మొదలగు స్మార్తకర్మంబులుఁగావ్యం
బులైన యిగ్నిహోతాశ్రంబులయనుష్ఠాన ప్రకారంబు, జీవసృష్టియు, ధర్మార్థకామంబులనియెడు త్రివర్గాచరణప్రకారం
బు, మలివోపాధికపాషండసంభవంబు, జీవాత్మబంధమోక్ష ప్రకారంబు, స్వరూపావస్థానవిధంబు, సర్వస్వతంత్రుడైన
యీశ్వరుండాత్మమాయంజేసి సర్వకర్మసాక్షియై గ్రీడించుటయు, మఱియు మాయ నెడఁబాసెయు దాసినగతివిభుండై
గ్రీడించు తెఱంగు, నిదియెల్లఁ గ్రమంబున నాపన్నుండనయిన నాకు నెఱింగింపుము. బ్రహ్మణశాపంబునంజేసి శోక
వ్యాకులితచిత్తుండవై యనశనవ్రతుండవై ననీవు మినుటయెట్లు నిసందేహింపవలవడు; త్వదీయముఖారవిందవినిస్రూతినా
రాయణకథామృతపానకురూపాలినయిన నాకునిం ద్రియంబులువశంబులై యుండునదిగావున నేనడిగిన ప్రశ్నంబులకు
నుత్తరంబులునవి స్తరంబుగా నానతిచ్చి కృతార్థుని జేయఁబరమేష్ఠితుల్యుండవగు నీవపూర్వసంప్రదాయానురోధంబు
ననర్హుండవగు నుపనిష్ఠురాతుండయిన పరీక్షిన్నరేంద్రుండు బ్రహ్మరాతుండయిన శుకయోగినడిగిననతండు బ్రహ్మనా
రదసంచాదంబు నేకసంప్రదాయానుగతంబుగ తాగతిక ప్రకారంబునై తొల్లిన ర్వేశ్వరుండు బ్రహ్మకల్పంబున బ్రహ్మ
కుపదేశించిన భాగవతపురాణంబు వేదతుల్యంబునీ కెఱింగింతుమిను మని చెప్పెనని సూతుండు శౌనకాదిమహామునులకుం
జెప్పినట్లు శుకయోగిం ద్రుండు పరీక్షిన్నరేంద్రున కిట్లనియె॥ నీ॥ భూపాలకోత్తమభూతహితుండు సుజ్ఞానస్వరూపకుండై
నయిట్టి ప్రాణికి దేహసంబంధ మెట్లు గునన్న మహిమెప్పునీ శ్వరమాయ లేక కలుగవని ద్రవోఁగలలోనఁదోచిన దేహబం
ధంబుల తెఱంగుకరణి, హరియోగమాయామహత్వంబునంబౌచభౌతిక దేహసంబంధుండగుచు నట్టిమాయాగుణంబు
లనాత్మలోన. బాల్యకౌమారయావనభావములను నరసుపర్వాదిమూర్తులఁబొరనియేను నాయదిదియనుసంసారమా
యఁదగిలి॥ వ॥ వర్తిండుచు నిట్లున్న జీవునికి భగవద్భక్తియోగంబునముక్తి సంభవించుటయెట్లుని నెప్పుడేనిజీవుండు ప్రకృ
తిపురుషాతీతంబగు బ్రహ్మస్వరూపంబునందు మహితధ్యాననిష్ఠుండగునప్పుడు విగతమోహుండై యహంకారమమకౌ
రాత్మకంబయిన సంసరణంబుందొరంగిముక్తుండై యుండు; మఱి జీవేశ్వరులకు దేహసంబంధంబులుగానంబడుచుండున
ట్టిదేహధారియైన భగవంతునందు భక్తింజేసి జీవునకుముక్తియె ట్లెఱంగునంగలుగుననియడిగితివి జీవుండవిద్యామహిమం
జేసకర్మానుగతంబయిన మిథ్యా రూపదేహసంబంధుండు భగవంతుండు నిజయోగమాయా మహిమంబున స్వేచ్ఛాపరిక
ల్పితవిద్వత్సలీలావిగ్రహుండుగాన భగవంతుండగునీ శ్వరుండు స్వభజనంబుముక్తిసాధనంబని చతుర్ముఖునకుఁదదీయః
షుగ పటతపస్వర్యావిశేషంబయిన నిజజ్ఞానానందఘనంబయిన స్వరూపంబుసూపుచు నానతిచ్చెనదిగావున జీవునికి భగవ

— శ్రీ శ్రీ మన్నారాయణుండు బ్రహ్మతపంబునకు మెచ్చి వరంబులిచ్చుట. శ్రీ —

ధృక్తి మోక్షప్రదాయకంబగు నిందులకొకయితిహాసంబుగల దెఱింగింతి నూకరంగినుము; దానభవదీయసంతయని
వృత్తియయ్యెడుననిశుకయోగిం ద్రుండు రాజేంద్రున కిట్లనియె॥ నీ॥ హరిపాదభక్తిరహస్యోపదిష్టయనఖలదేవతలకు

* సత్వాదిగుణంబులనెత్తుగుణ-రహితుల-తమగుణములయొక్క పరిణామంబులగు వికారంబులైన. — శ్రీకకుబ్ధోష్ణమగ్రహనక్షత్రాదిక్కు
లు-శోమఃప్రకాశము. — గ్రీవశీతనది. — శ్రీబాహ్యభ్యంతరంబులంబెలుపలలోపల. — అచరణీయంబులు అచరింపదగినవి.

నిధివిభుండు. నై నవిధాతకల్పాదియందును నిజాశ్రయపద్మమునకధిష్ఠానమరయ । నగ్నించిజలములన స్వేషణము సేసినతి
నంబు మొదలుగానంగ లేక । విసివిక్రమ్ముటనుదద్విసరుహాసీనుడై సృష్టినిర్మాణోచ్ఛృణోత్తమండు । జాలనూహించితత్వ
విజ్ఞానమహిమ । సరణిమనమునడోషకజడనుపవచు । లోకజాలంబుపుట్టింప లేక మోహి । తాత్పర్యమై చింత సెందుగు
య్యవసరమున వజ్రబలమధ్యంబుననుండియక్షరసమామ్నాయంబున స్పర్శంబులందు మోడతాక్షరంబుమటియు నేకవింశా
క్షరంబు నై ననీయత రద్వయంబువలననగుచు మహామునిజనధనంబున తపయను శబ్దంబు రెండుమాటులు చ్చరింపంబడి
సంబడిననట్టి శబ్దంబువలినపురుషునిపీఠీంపంగోరినలుదిక్కులకుం జని వెదకియెందునుంగానక వాఱినిజస్థానంబయినప
చ్చంబునందాసీనుడై యొక్కొంతుక చింతించి యట్టిబుద్ధుడనుడవంబు సేయుమనియిమించుటగాఁడలంది ప్రాణా
యామపరాయణుడై జ్ఞానేంద్రియకర్తేంద్రియంబులఁజయించియే కాగ్రస్వాంతండు సకలలోకసంతాపహేతువగు
తపంబు వేయిదివ్యవత్సరంబులుగావింప నీశ్వరుండు ప్రసన్నుడై పాదసూపిననక్క-మలసంభవుండుదక్షిణంబరాజన
తామసమిత్రనత్వగుణాతీతంబు, శుద్ధనత్వగుణావాసంబు, నకాలవిక్రమంబు, సర్వలోకోన్నతంబు, సకలసురగణస్త్రశ్యం
బు, లోభ మోహభయవిరహితంబు, నపునరావృత్తిమార్గంబు, ననంత తేజోవిరాజితంబునై నవైకుంఠపురంబుంబొడగని
యందు॥ సీ॥ సూర్యచంద్రానలస్ఫురణలఁజొరనీకనిజడితిస్సూర్తినివ్వటిల్ల । దివ్యమణిప్రభాదీపితసౌధవిమానగోపుర
పార్శ్వమంటవములఁ బ్రసవగుచ్ఛస్వచ్ఛభరితకామితఫలసంతానపాదపముడయములఁ గాంచనదండనంగళమాగు
శోధ్యతతరళవిచిత్రకేతనచయముల వికచకైరవదరదరవిందగతము । రందరసపానమోది లేందిందిరప్రభూతమఁజు
లనినదప్రబుద్ధరాజు హంసశోభితవరకమలాకరముల॥ సీ॥ వలనొప్పుఁగానదైవంకేతవాత్సరంబనవల్కు-రాజకీరావని
యునుమహిమసర్వంపిష్ఠమయముజగత్తనిచది వెహతారికాసముడయంబు నేపారఁగాజితం తేపుండరికాక్షయనిలఁ
బాడుపికావళియును । లలిమీఱఁగామంగంశమధుసూదనయనివల్కు-కేకులనారతంబునవిలిత్రోవడ్యపట్నధైత్యాతిశ
బ్ధకలితముగఁత్రాయమాధునికాయములును । గలిగియుట్లైకదివ్యమంగళవిలాసః । మహిమఁజేన్మొందువైకుంఠమందిరం
బు॥ వ॥ మఱియుంబయోధరావళిభాసితనభంబుంబోలె వెలుంగుచున్నయద్విద్యాధామంబునంచు॥ సీ॥ సలిలతేంద్రి
వరశ్యామాయమానోజ్ఞులొంగులునవ్యపీఠాంబరులును । ధవళారవిందసుందరపత్ర సేత్రులునుకుమారతనలుభాసుర
పినూత్నరత్నవిభూషణాగ్రేవేయకంకణహారకేయూరమంజీరధనులు । నిత్యయావసులువిగ్రలచరితులురొదిష్టులు
సుహారిరూపధరులు । గుగునందుండుగుండునర్మణుండు । ప్రబలుండును మొదలగునిజపార్శ్వచరులు । మఱియు వైదూ
ర్యవిద్రుమామలమృణాళ । తుల్యగాత్రులుదనుభక్తితోభజింప॥ సీ॥ యోశితాఖలకల్మషప్రజామరనదీజనకకోమలప
దాబ్జములవాని । సఖిలసంపత్కారణాపాంగలక్ష్మీవిలాసితవత్సలంబువాని । బద్ధమిత్రమిత్రభాసురలోచనునగ్ని
సుందరవదనంబువాని । భువననిర్మాణనైపుణభవ్యనిజజన్మకారణనాభిషంకజమువాని । నిహిహితాహితశయనవాహ
నమువాని । సేవితామరతాపనశ్రేణివాని । సఖిలలోకంబులకుగురుడయినవాని । గాంచెఁబరమేష్ఠిగన్నులకఱపుడి॥
క॥ కమనీయరూపరేఖ । రమణీయతఁజాలనొప్పురమణీమణియ । కృమలాలయదనమృదుకర । కమలంబులవిభునిపాద
కమలములొత్త॥ వెండియు॥ శా॥ శ్రీకాంతాతీలకంబురత్నరుచిరాజిప్రేంభతస్సర్వదోలాకేళిస్వలసింపఁడత్యచ
భారాలంకృత్రాగామోదల । భాకీర్ణప్రచరన్నభుప్రతమనోజ్ఞాలోలనాడంబులస్తోకానుస్వరలిలనొప్పగనిజేతుస్వే
షగతోఁబాడఁగా॥ అట్టినిత్యవిభూతియందు॥ మ॥ సతతజ్ఞానరమాయశోబలమహేష్వర్యాదియక్షుజగత్ప్రణయ
జ్ఞేశుననంతునమృతుదశత్పంకేరుహాయుశ్రీయః । పతివాద్యంతవికారదూరుగరుణాపాథోనిధింసాత్వతాం । పతివర్ధి
ష్ఠాసహస్థాపిష్ఠాగుణవిప్రాజిష్ఠారోదిష్ఠాని॥ మ॥ దరహాసామృతపూరితాస్యనిజభక్తత్రాణపారాయణుఁడరుణాం
భోరుహపత్రలోచనునిఁచితాచ్ఛాదనుఁ లోకసుం । దరుమంజీరకీరకుండలముభోద్యద్భూషణయోగీశ్వరేశ్వరులక్ష్మీ
యితవత్సేవిత్వయదయాసాంద్రుజతుర్వాహుని॥ వ॥ మఱియు శివనర్మరత్నమయసింహాసనాసీనుండు, సునం
దనందముదాది సేవితండు, బ్రకృతిపురుషమహాదహంకారంబులును, జతుశ్శక్తులు, గర్తేంద్రియజ్ఞానేంద్రియమనో
హాహాభూతంబులను మోడత శక్తులు, బంచతన్మాత్రంబులును బరివేష్టించగోల్లగగ్రప్రభాభాసితండునై స్వేతరాల
భ్యస్వాభావికసమస్తైశ్వర్యాతిశయండునై స్వస్వరూపంబునంగ్రీడించునరైశ్వరుడైన పరమపురుషుంబుండరికా

* శ్రీవేయముకంతాభరణము-హారముత్యాంబరము-కేయూరభుజబిరుదు-మంజీరాలంబులు, — శ్శిలనగ్ధవెలలేని.

యునారాయణుంజువిశాంధ్రానందకందళితహృదయారవిందుండ్రోమాంచకంచుకితశరీరుండు నానందబాష్పధా
రాసిక్తకపోలుండగుచు॥ క॥ పరపరమహంసగవ్యస్ఫురణాదనరారుపరమపురుషునిపదపం॥ కరుహములకునజాడుచ
ఘుశ్శిరములుసోకంగనతులుసేసినహరియు॥ చ॥ ప్రియుండగుబొడ్డతమ్మితోలుబిడ్డడువేలుపుపెద్దభూతనం॥ చయు
ములజేయుకర్తనిజశాసనపాత్రుడుధాతమ్రొక్కెనాదయదళుకొత్తబల్లె॥ బ్రమదస్థితచారుముఖారవిందుడై
నయమునబాణిపంకజమునకాహరియాతనిదేహమంటుచు॥ ఇట్లునియె॥ ౧॥ కపటమునులకెంతకాలంబునకునైననం
తనింపనేనుజలజగర్భ॥ విరతపన్నమాధిజేందివిసర్గేచ్ఛ॥ మెలగునిన్నుబరిణమింతుఁగాని॥ ౧॥ భక్తమగుఁగాకనీకువోప
ద్మగర్భ॥ వరమునిపుడిత్తు నెఱిగింపువాంఛితంబు॥ దేవదేవుడనగునొప్పదీయపావ॥ దర్శనంబవధివిపత్తిదశలకనఘ॥ చ॥ స
రసిజగర్భనీయెడఁబ్రసన్నతమెందిమదీయలోకమే॥ నిరపుగఁజూపుటెల్లనునహేతుకభూరిదయాకటాక్షవి॥ స్ఫురణ
నుగానినీదగుతపోవిభవంబునఁగాదునీతపశ్చరణమునాదువాక్యములసంగఁగాదెసరోజసంభవా॥ క॥ తపమనఁగనా
దుహృదయము॥ దపమనమద్రాపమనఘధర్మముదపమాదపమననేజననస్థి॥ త్యుపసంహరణములానర్హమందుడుద
నయా॥ క॥ కాపునమద్భక్తికిదప॥ మేవిధమునమూలధనమునిదినిమదిరా॥ జీవభవయెఱిగితపమిటు॥ గావించుటవిగత
మోహకర్మ॥ డవింక॥ క॥ అనియానలిచ్చికమలజ॥ యెనయఁగభవదీయమానసేస్థితమేమైననునిన్నువేడునునినను॥ వ
నరుహసంభవుడువికచవదనుండగుచు॥ చ॥ హరివచనంబులాత్మకుఁబ్రయంబొనరింపఁబయోజగర్భుడో॥ పరమప
దేశయోగిజనభావనయానిఖలోర్వియందునీ॥ వరయనియిట్టియర్థమొకడైననుగల్గునెయైననామది॥ స్మరసినకోర్కీదే
వనినుపింతుఁడయామతిఁజిత్తగింపవే॥ వ॥ దేవాసర్వభూతాంతర్యామివైభవంతుండవైననీకునమస్తోరించుదీయ
వాంచితంబువిన్నవింపెదనవధరింపునవృక్షరూపంబులై వెలుంగుభవదీయస్థూలసూక్ష్మరూపంబులు నానాశక్తుప
బృంహితంబులయినబ్రహ్మదిరూపంబులనీయంతనీవేధరియించిజగదున్నతీస్థితిలయంబులందంతుకీటంబునుంబోలెఁగా
పించుచునమోఘసంకల్పుండవైవీలాభిభూతింగ్రీడించుమహిమంబుఁడెలియనట్టిపరిజ్ఞానంబుఁగృహసేయుముభవదీయ
శాసనంబునజగన్నిర్మాణంబుఁగావించునపుడుబ్రహ్మభిమానంబునంజేసియవశ్యంబునుమహాదహంకారంబులునామదిం
బొడముంఁగావునఁదత్పరిహారార్థంబువేడెదనన్నంగృహావృష్టివిలోకించెదయసేయుమనివిన్నవించిననాలించి పుండరీ
కాక్షుండతనిక్లినియె॥ క॥ వారిజభవశాస్త్రాధిపిచారజ్ఞానమునుభక్తిసమధికసాక్షాత్సారములనునీమూఁడును॥ గార
తనీమనమునందుధరియింపనగు॥ ౧॥ సీ॥ పరికించమత్స్వరూపస్వభావములునుమహిమావతారకర్మములుడెలియు॥ తత్త్వవి
జ్ఞానంబులకానిమత్స్వరూపమునఁగల్గెదీనికుఁగమలగర్భ॥ సృష్టిపూర్వమునఁజర్చింపనేమెకరుండగలిగియుండుదువీతక
ర్మినిగుచు॥ సమధికస్థూలసూక్ష్మస్వరూపములుఁడతాఁరణప్రకృతియుఁడగమదంత॥ మంచులీనమైననద్వితీయుండనై
యుండునాకునన్యమొకటిలేదు॥ సృష్టికాలమందుసృష్టినాశంబునజగమమత్స్వరూపమగునువత్స॥ క॥ అరయఁగఁగల్ప
ప్రళయాం॥ తరముననాద్యంతవిరహితక్రియతోడ॥ బరిపూర్ణనిత్యమహిమంబరమాత్మండనైసరోజభవయెనుం
చు॥ వ॥ అదియునుంఁగాకనీవునన్నుడిగినయాజగన్నిర్మాణమాయాప్రకారంజెఱింగింతులేనియర్థంబుశుక్తిరజతభ్రాం
తినియెమిటిమహిమందోచిక్రస్మృతందోచకమానునిదియెమదీయమాయావిశేషంబనియెఱుంగుమిదియునుంఁగాకలే
నియర్థంబువృత్త్యంబగుటకుం॥ గలయర్థంబువర్తనగోచరంబుగాకుండుటకును॥ ద్విచంద్రాదికంబును॥ దపప్రభాసంబు
నుదృష్టాంతంబులుగాఁడెలియుమేప్రకారంబుననేమిశిష్యహాభూతంబులుకీభౌతికంబులయినఘటపటాదులందుంబ్రవే
శించియుండునాప్రకారంబుననేనునీభూతభౌతికంబులయినసర్వకార్యంబులందునత్వాదిరూపంబులంబ్రవేశించియుం
డుదుభౌతికంబులుభూతంబులయందుంఁగారణావస్థంబొందుఁచందంబునభూతభౌతికంబులుగారణావస్థంబొందిననా
యందునభివ్యక్తంబులైయుండవుసర్వదేశంబులయందుసర్వకాలంబులయందునేదిబోధితంబైయుండునట్టిదయపరబ్ర
హ్మస్వరూపంబుతత్త్వంబెఱుంగనిచ్చయించినమిముబోఁటివారలకునీచెప్పినదివేదీయతత్త్వకంబులయినయర్థంబనియె
ఱుంగుదురియర్థంబుతాత్పర్యంబునయదియేకాగ్రచిత్తుండవైయాకర్ణించిభవదీయచిత్తంబునధరియించిననీకుసగ్ధా
దికర్మంబులందుమోహంబుచెందకుండెడిననిభగవంతుండయినపరమేశ్వరుండుచతుర్ముఖునకాజ్ఞాపించి నిజలోకంబు

• సీక్తకపోలుండగుతడువచింపఁచెక్లిష్టగలవాఁడు. — ౧ ప్రమదస్థితచారు॥ ప్రమద॥ నంతోముముతోఁగూడిన-స్థిత॥ చిలునవృత్తోఁగూడిన-
చారు॥ గుండరజున. — శ్రిమహాభూతంబులు॥ భూమి-జలము-అగ్ని-వాయువు-అకాశము. — కీభౌతికంబులైన॥ ఆభూతములవల్లగలిగిన.

తోనంత భాగంబు నెంచెనని చెప్పి శుకుండు వెండియు నిట్లు నియె॥ సీ॥ అవని శ్రీ బ్రహ్మ యిట్లుం తల్లి తుల్యై నఁబుండరీ కాక్షుని
బుద్ధినిలిపి యానందమును బొంది యంజలిగా విం చిత త్వరిత గ్రహమునఁ దనము బుద్ధిఁ గైకొని భార్య ప్రకారంబు ననుసమాప్త
ప్రపంచం బెల్లఁదగ నృజించి మణియొక నాఁడు ధర్మ ప్రవర్తకుఁడౌచునఖిల ప్రజాపతియైనకమలగర్భుఁడాత్మహితార్థమై
కాకనకలభువనహితబుద్ధినున్నతస్ఫురణమెఱసి మానితంబై నయమనియమముల రెంటి నాచరించెను నమృదిదాత్మ
డనుచు॥ అయ్యవసరంబున॥ క॥ అనలి నాసననందనులై నననందాదిమునులక గ్రే సరుఁడు॥ న్నానుగఁ బ్రియతనుజుండఁగఁ
నానారదుఁడేగుడెంచెనబ్జజకడకు॥ క॥ చనుడెంచితం ద్రికిం బ్రియ॥ మొనరఁగవు క్రూపణంబులూగి జేసినచోఁదనఁ
సఁ బ్రసన్నుఁడగుటయుఁగనిభగవన్నాయఁడెలియఁగొనుటకుఁడై॥ సీ॥ అవని శ్రీ నివునన్నడిగినచరిదిసతఁడుదం ద్రినడుగఁ
వితామహుండు॥ భగవంతుఁడాశ్రితపారిజాతముహరిగృపతోడఁదనకెఱింగించినట్టి లోకమంకళ చతుర్శ్లోక రూపంబును
దశలక్షణంబులఁదనరుభాగ॥ పతము నారదునకున్నతిఁజేప్పెనాతఁడుచారుసరస్వతీతరమునను॥ హరిపదధ్యానపాగీణుఁ
డాత్మ వేదిప్రకట లేజన్మియగుశివాదరాయణునకుఁగోరియెఱింగించెనమ్మ హేమాదారుఁడెలమి॥ నాకు నెఱింగించె నెఱి
గింతునీకు నేను॥ వ॥ అదియునుంగాక యిపుడువిరాట్పురుషునివలననీజగంబు లేవడువునఁబొడ మెనఁయెడిది మొదలయును
కొన్ని ప్రశ్నలునన్నడిగితివియేనునన్నింటికిను తరంబగునట్లుగానమ్మహాభాగవతం॥ బువన్యసిం చెదనాకిర్దింపుమన్నహా
పురాణంబు చతుర్శ్లోక రూపంబును, దశలక్షణంబులనంకు చితమార్గంబుల నెప్పు; నందుదశలక్షణంబు లెయ్యెవియనిన స
ర్గంబు, విసర్గంబు, స్థానంబు, పోషణంబు, ఊతులు, సున్వంతరంబు, ఈశానుచరితంబు, నిరోధంబు, ముక్తియు, నాశ్రయంబు,
ననంబది తెఱిగినిలయ్యె॥ దశమవిశుద్ధ్యర్థంబునకుఁదక్కినతొమ్మిదిలక్షణంబులు సెప్పంబడునవియెట్టివిని॥ గీ॥ హుహుహుఁ
కార స్వపంచతన్మాత్రగగనపవనశిఖతోయభూభూతపంచకేంద్రియప్రపంచంబుభగవంతునందుగనుట॥ సర్గమందురుదీని
నిజనవరేణ్య॥ క॥ సరసిజగర్భండువిరాట్పురుషునివలనన్జనించిభూరితరచరా॥ చరభూతసృష్టిఁజేయుటగిదిరువడినివినగ్గ
మండ్రుభరతకులేశా॥ శా॥ లోక ద్రోహినరేంద్ర॥ నీకముఁబరిమార్చి జగము నెఱిగిల్పినయా॥ వైకుంఠనాదక్రీతవిజయారా
కల్పముష్ఠానమయ్యెనవనినాథా॥ క॥ హరిసర్వేశుఁడనంతుఁడు॥ నిరుపమశుభమూర్తిఁజేయునిజభక్తి జనోద్ధరణముసో
షణమవనీ॥ వరయూతులనంగఁగర్ప వాసనలరయ॥ గీ॥ జలజనాభవయాకటాక్ష ప్రసాదలభినఖలై కి లోకపాలకః
జూతి॥ మహిమఁబొందినవారిధర్మములువిస్తరమునఁబలుకుటమన్వంతరములుభూప॥ క॥ వినజోదరునవతారక॥ ధని
ముఁదదీయానువృత్తిఁదచ్చారిత్రంబునువిస్తరించుటకం॥ జనునవియీశానుకథలుశాజన్మనిధి॥ సీ॥ వసుమతీనాధనర్వ
స్వామియైనగోవిందుండుదిదవిదానందమూర్తి॥ సలలితస్వోపాధితక్రీసమేతుఁడై తనరారునాస్తీయధామమందు॥ ఫణి
రాజమృదులతల్పంబుపై సుఖలిలయోగనిద్రారతినున్నవేళ॥ నఖిలజీవులునిజవ్యాపారశూన్యులైయున్నతి తేజంబు
లుఱులుగొనఁగఁ జంగమస్తావరాదిచేష్టాదులెల్ల॥ విదితమగునెట్లువలుకుటయదినిరోధ॥ మననిదియవాంతరప్రళయంబు
నంగఁబరగునికముక్తిగతిమిపాధివేంద్ర॥ సీ॥ జీవుండుభగవత్ప్రపావశంబునఁజేసిదేహధర్మంబులైధృనిననేక॥
జన్మానుచరితదృశ్యములై నయజ్జరామరణంబులూత్పిధర్మంబులయి॥ ఘనపుణ్యపాపనికాయనిర్దోషనస్థితి నొప్పిపూ
ర్వసంచితములైన॥ యపహతపాత్తవత్సాదృష్టతద్గుణవంతుఁడై తగభగవచ్ఛరీరభూతుఁడై పారతంత్ర్యాత్మబుద్ధి నె
ప్పిదివ్యమాల్వాను లేవనభవ్యగంధకలితమంగళదివ్యవిగ్రహవిశిష్టఁడగుచుహారిరూపమొందుటయనఘముక్తి॥ వ॥ మ
ణియునుత్పత్తిస్థితిలయంబులెందుననగుచుఁ బ్రకాశింపఁబడునదియాశ్రయంబనంబడునదియపరమాత్మబ్రహ్మజ్ఞవా
చ్యంబునదియప్రత్యక్షానుభవంబునవిదితంబుసేయకొఱకు నాత్మకాధ్యాత్మ్యాదివిభాగంబు సెప్పంబడియె నదియె
ట్లనిననాత్మయాధ్యాత్మికాధిదైవికాధిభౌతికంబులఁద్రవిధంబయ్యెనందునాధ్యాత్మికంబుచతురాదిగోళకాంతర్వర్తి
యైయెఱుంగఁబడుఁజుటరాదికరణాభిమానియైద్రష్టయైనదేవుండెయాధిదైవికుండనఁదగుఁజుటరాద్యధిష్ఠానాభిమాన
దేవతయైనసూర్యాది లేజోవిగ్రహుండునగుచు నెవ్వనియందునీయుభయవిభాగంబునుంగలుగునతం డెయాధిభౌతికుం
డు, విరాడ్విగ్రహుండునగుంగావునగ్రక్షయ్యువుకులదృశ్యంబుననందగు నీమాఁటియందునొకటిలేకున్న నొకటిగాన
రాదీత్రితయంబు నెవ్వఁడెఱుంగునతండుసర్వలోకాశ్రయం డై యుండునతం డె పరమాత్మయునమ్మహాత్ముండు రీలా

అనలి నాసననందనులై నననందాదిమునులక గ్రే సరుఁడు॥ పెద్దవాఁడు. — శ్రీవాదరాయణుఁడు॥ ర్యానుండు. — శ్రీకృష్ణునికెఱకఁగెప్పెద
ను. — స్వపంచతన్మాత్రాశ్రుత్సర్వరూపరసగంధములు. — గ్రదక్షయము॥ మూడేవాఁడు-దృక్కు॥ మూపు-దృశ్యం॥ మూడఁదగినవిషయము.

*సోమాశ్రేణుడా.— శిష్టేమద్యధముగలవాడా.— +వేపండపురిహస్తినాపురము.— గొనివంద్రుకాప్రకాశించునట్టి.—

శ్రీమంత్రిమొదలగు. — శ్రీపెల్లయ్యచింతనొంది. — శ్రీసమయంబుప్రతిష్ఠ. — శ్రీనియంతానియమించువాఁడు. — శ్రీసమీరసూతాధీముఁడు.

దేవుడువృష్టికులప్రదీపకా॥శా॥కందర్పాంశమునందనూజుబడయంగమించిభూదేవతా॥ బృందంబుభజియించిత
తగురుణపీఠంబుభావంబుపెం॥ పొందఁగర్హిణిగన్ననందనుడుప్రమృష్టుండుభాస్వచ్ఛము॥ సందోహంబులుక
న్నుగొల్పనహితోత్సాహంబునన్నించునే॥క॥సరసిజలౌచనకరుణాపరిలభిసహస్తధరణిపాలనమహిమం॥ బరమప్రీ
తిసుఖంచునే॥చిరవిభవోదారుడుగ్రసేనుండజగతి॥చ॥లలితపతిప్రతాపణివిలాసవతీతిలకంబుపార్వతీలలనకుమా
రుగన్నగతిలక్షణజాంబవతీలలామనిగ్నలగతిగన్నపట్టిసుకుమారతనుండువిరోధిభంజనో॥ త్రులికసుఖంచునేనుణక
దంబుండుసాంబుండువృష్టిపుంగవా॥క॥హరిపదసేవకుండరిభీకరుండస్థునువలనమిగులఁగాన్తుకపిద్యుత్॥ చిరముగఁగజచి
నసాత్యకివరసుఖవిభవములనున్నవాండెధరిత్రి॥ ను॥ జలజాతాంకుశచక్రవాపకులితచ్ఛత్రాదీరేఖాంకితో॥ జ్వల
గోవిందపదాబ్జలక్ష్మితవిరాజన్మగ్ధభూళిచ్ఛటా॥ కలిదాంగుండువిధూతకల్పమండనిమోక్షమైకధన్యుండును॥ తులజా
తుండనసెప్పునట్టిఘనుండ కూరుండుభద్రాస్త్వండే॥క॥శ్రుతులునుగ్రతుజాతములు॥న్నతిదాల్చినయట్టిదేదమాతగ
తిశ్రీపతిదనగర్భంబునరగ్నితుండేసనగరితదేవకీసతిసుఖమే॥వ॥ మతియుమహాత్మామహితోపాసకులగు వారలకో
గురునిండింపంజాలినపరమేశ్వరుండవల్లశాస్త్రంబునకుంగారణంబునతన్నునఖలదేవతాజనంబులగ్నిపంగలమేటి
యగుటందేసివనోహయండునునకలజీవచతుర్విధాంతకరణంబులకుంజిత్రాహంకారబుద్ధిమనంబులకుంగ్రహంబున
వాసుదేవసంకర్షణప్రమృష్టునిరుద్ధలధిదైవతంబులగుచురట్టిచతుర్విధతత్త్వంబులకుంక్లేమర్థంబునుతత్త్వంబగునని
రుద్ధకమారుండుసంతోషచిత్తుండగునేయని॥ను॥ఇతరా రాధనబుద్ధిమూనికమలాభీశుంబయోజాననా॥ ర్చితగుగృహ్స్థా
నిజనాథుంగానతతము॥సేవించుపుణ్యుల్ జగన్నుతులధ్యాన్తమిల్లహాభుజుమాన్యుల్ ధర్మమాన్యులు॥ నన్ను
త్యాగ్యజహరుభేష్టగమలానందాన్తులేయుద్ధవా॥గీ॥శ్రీధమాత్యర్థధనుండునుయోధనుండు॥వోలుచు నెవ్వనిసభాజూ
చికలుషమొదవని॥మనములొననసూయానిమగుండయ్యె॥నట్టిచర్మజుండన్నాండ్రెయనఘచరిత॥ గీ॥ఘనగదాభ్యాసచిత్త
సంగతులమెఱసి॥కుగుకుమారులభూరిసంగరములోనహతులఁగావించివెలసినయట్టిజట్టి॥ వాయుతనయండుగుశలిదై
వఱునయ్యె॥ చ॥ హరికరుణాతరంగితకటాక్షనిరీతుణలబ్ధిశేర్మవి॥ స్ఫురణదనర్చితన్ను *ననిబోయగతింగిరిశుండెన్చి
సన్వరవసమొప్పుగాగెలిచిపాశుపతాస్త్రముఁగొన్నతశ్రుభీకరుండధనంబయిండునుభగగ్ధితమోదమునొంచును
నునే॥ను॥తెరఁగొప్పజననీవియోగమునఁగుంతిస్తవ్యపానంబునో॥దరసంరక్షయంగల్గి దేవవిభవక్త్రస్థిమృతంబు
ఖగేశ్వరుండధింగయిగొన్నమాడ్గిగురువంశశ్రేణినిర్జించిత॥ధరణీరాజ్యముఁగొన్నమాత్రికుండుకుల్లనాన్తులే యుద్ధ
వా॥గీ॥పాండుభూమిశ్వరుండుసంప్రాప్తమరణుండై నశిశువులఁబ్రోచుటకైనిజేత॥ గూడిచనకున్నయట్టియాకుం
భోజితనయజీవించునేనేడుమనుచరిత్ర॥అని వెండియు॥ను॥అనుజాతుండగుపాండుభూవిభుండ్రనిర్యాణంబునుంబొం
ననాతనిపుత్రుల్ దనుండేరవచ్చిననుమధ్యస్థంబుఁబోడట్టియొగ్గినరించె॥ధృతరాష్ట్రభూమివిభుండ్రులొహింపఁగానె
న్మసేసినవాండ్రెయగుఁగాకమేలుగలదేచింతింపఁగానుద్ధవా॥క॥అనుజుడనియనకతననిజ॥ తనయులునను వెడలనడువఁ
దామారకయుం॥ డినధృతరాష్ట్రుఁడునరకం॥ బునఁబడునాడై నదుఃఖమునననఘాత్తు॥వ॥అదియునుంగాక పరమశై
తుండవై నసీహనంబునదుఃఖంబుకర్తవ్యంబుగాదంటివేని॥క॥ నరలోకవిడంబనమున॥ హరిపరమపరుండుమానవాకృతి
తోనిర్ధరబుట్టియాన్తమాయాన్పురణన్మోహింపజేయుభూజనకోటి॥ఉ॥కాపుననన్మహాత్మునివికారవిదూగునిసర్వ
మోహమా॥ యావిలమాననుండనగునప్పుడుసంస్థలిమిఁజూచున॥ దేవునిసత్యపామహిమఁదేరినవేదసుఖంచునేన
కా॥దావిధిశంకరప్రభృతులవిభుమాయఁదగింపనేర్తురే॥వ॥అయిననన్మహాత్మునికరుణాతరంగితాపాంగ పరిలబ్ధవిజ్ఞా
నదీపాంకురనిరస్తమస్తదోహంధకారుండనగుటచేమదియుచిత్తంబుహరిపరాయత్తంబై తన్మార్గంబునతతంబునిక్షిం
పుచునుండుహతియును॥సీ॥అట్టిసరోజాతమండోస్తీయపదభక్తులడవులనిడుములగుడుచుచుండ॥దౌత్యంబుసేయఁగొం
దఱువిరోధులుహరిబద్ధునిజేయనన్నద్ధులైనబలహీనుమాడ్గిమార్పడగలేడననుద్ధుండనితలంచెదవేనియమృతుండు॥
పరులఁజయింపనోపక కాదుమిధ్యాభిజాత్యధనంబులజగతిఁబెళ్లు॥బాధలఁగలంచుదుష్టభూపతులనెల్ల॥ సైన్యయుక్తులుగా
ననిసంహరించుగ్రాటకుసభలోననప్పుడాకురుకుమారులొడుదుర్భాషములకునలుగఁడయ్యె॥ను॥ జననంబుచుటలేని
యీశ్వరుండుదాజన్మించుటెల్లన్విరోధినిరాసార్థమువీతకన్దుండనుదేవుండుగన్మప్రసాదముడొట్లఁజరాచరప్ర

కటభూతశ్రేణులన్గర్వవత్తనులంజేయఁదలంచికాకకలవేదైత్యానికింగర్వముల్ || క || హరిసరులకెల్లఁబూజ్యుఁడు | హరిలీ
లానునుజుఁడునుగుణాతీతుండై | పరగిసభవకర్తంబులఁబొరయండటహరికింగర్వములులీలగున్ || క || ముదిఁదనశౌసనమ
డినిజుపదములు సేవించులోకపాలాదులు పెం | పాదవింపయదుకులంబున | నుదయించెనుభువినిబలసహూదరుఁడగు
చున్ || గీ || చలనమందక భూరిసంసరణతరణ మైననత్రి-ర్దిక్కులనతిశయిల్లి | వరలనమమతియై యున్నవాఁడెక్కన్టుఁడ
నుచునుద్ధవునివిమరుఁడడుగుటయును || ఇట్లుడుగనయ్యుద్ధవుండు || క || యడుకులనిధియగుకృష్ణుని | పదజలజవియోగతాపభ
రమునమాటల్ | ప్రిదులకహృదయంబెఱియఁగఁగి బెదవులుదడుపుచునువగలఁబెంపఱియుండెన్ || క || అనిచెప్పిబాదరాయ
ణి | మనుజేంద్రునివలనఁజూచివఱియిట్లునియెన్ | వినుమొకనాఁడియద్ధవుఁడనయమునై దేండ్లబాలుఁడై యున్నతటిన్ ||
వ || మున్నకృష్ణునిగూడియాడుబాలకులలోమెక్క-బాలునిగృష్ణునిఁగాభావించివరిచర్మ సేయుచుండగుణవత్సితల్లి
యగుతల్లి చనుదెంచియాకొంటివిదియేలరావన్నయనిపిచినజననీవాక్యంబులుగైకొనక యఖండతేజోనిధియైనపుండ
రీకాతమపాదారవిందసేవానురక్తింజేసియున్నయద్ధవుండు నేడు కృష్ణవియోగతాపంబునహరివార్తవిమరునకుఁజె
ప్పంజాలకయుండుటయేమివిచిత్రంబనివెండియునిట్లు నియెంతనుద్ధవుండునరోజాక్ష పాదారవిందముకరందసుధాజలని
ధినిమగ్నమానసుండైనముత్యంబంజంతిదియొక్కముహూర్తమాత్రంబునకు బాష్పజలపూరితలోచనుండై గర్గద
కంతుండగుచు || క || ఘనముగ నెమ్మనమునమిదిచిన్కృష్ణవియోగజనితశిఖిదరికొనఁగఁగఁగవఁబెడచేనొత్తుచు | బెను
పొందిన || దురితశిఖిభిదురువిదురు || కనుంగొనియిట్లునియె || క || యముఁడనుఘనకాలభుజం గవపుంగవ మొదిగిపట్టఁ
గాయచునశో | త్రముచారిత్రముదత్తు-శ | లములేమనిచెప్పుదునుగలం గెడిమనమున్ || సీ || మునిజన ముఖపర్వములుముకు
ళింపంగఖలజనలోచనోత్పలములలర | జారచోరులకోర్కె-సఫలతనొందంగదానవదర్శాంధతమనమడర | వరయోగిజన
చక్రవాకంబులడలంగఁగలుషజనానురాగంబుపర్వ | భూరిదోహగమస్సృగ్రివాటిల్లంగనుచితధర్మక్రియలుడిగియడఁ
గ | మానుషాకారరుచికోటిమందపఱచి | యనఘయేమననేర్తుగృష్ణాభిధానలోకపాంధవుండు తనశిశ్నోకమూర్తిమించు
తేబంబుతోన స్తమించెనయ్య || మఱియు || క || † హలశ్రీకులిశజలజరేఖాలలిత శ్రీకృష్ణపాదలక్షితయైనిర్మలగతమెప్పడు
ధరణీలలనాఁమణి నేడభాగ్యలక్షణయయ్యెన్ || క || యాదవులవలనిరాజ్య | శ్రీవొరఁగెనుధర్మగతినశించెనుభువిమ | ర్యా
దలుదప్పినధర్మ | త్పాదనమునదైత్యభేదిదప్పినపిదపన్ || వ || మఱియులలితనికవణివిరాజమాన మణిగణకిరణసుషమావి
శేషవిడంతిభవమలనలిలంబులందుఁబ్రతిఫలితసంపూర్ణ చంద్రమండలరుచినిరీక్షించిజలచరబుద్ధింజేసి తజ్జలవిలోలమీ
నంబులమానస్సేహంబునందలంచుచందంబునగృష్ణానుచరులయినయదువృష్టికుమారు లన్మహనీయమూర్తిందనుకు
నగ్రేసరుండనికాని లీలామానుషవిగ్రహులందును పరమాత్ముండనియెటుంగక హరిమాయాజనితంబగు నసద్భావనం
బునంజేసి భోజనశయనాసనానుగమనంబులంజేరి సహూదరాదిభావంబులంగూడి చరియింతు రద్దేవునిమాయాప
యోనిధినిమగ్నులుగాకుండనబ్జభవాచులకైనందీరడు | సత్వగుణగిరీప్థులునత్పురుషశ్రేష్ఠులునగు పరమభాగవతులకుం
దక్కందక్క-నవారలంజెప్ప సేల; యదియునుంగాక యభిజన విద్యాధనబలగర్వమదాంధీభూతచేతస్కలయినశిశుపా
లాదిభూపాలకులన్మహాత్మునింబరతత్వంబనియెటుంగక నిందించుచుర్భాషలుదలంచిమనస్తాపంబు నొంచుచుండుచున
నివెండియు || మ || అవితృప్తేక్షణధీనమాహితతపోవ్యాసంగులై గట్టిభాగవతశ్రేష్ఠులకాత్మమూర్తి నిఖిలైకజ్యోతిమైఁ
జూపిశో | కవిశోకంబులునిర్దిహించికమలాకాంతుండుశౌంతుండుమా | నవరూపంబగు దేహమునృదలియంతర్ధానుఁడ
య్యెంజుమీ || సీ || మానవైకవికారమాన మైతనకునువిప్రయజనకమైవెలయునట్టి | యాత్మీయయోగమాయాశక్తిఁజేపట్టి
చూపుచునత్యంతసుభగుఁడగుచు | భూషణంబులకునుభూషణంబై వివేకములకెల్లనుపరాకాష్ఠయగుచు | సకలకల్యాణసం
స్థానమైనత్యమై తేజరిల్లెడునట్టిదివ్యమూర్తి | దానతనమూర్తినిజవక్త్రీఁడగధరించి | యమతనూభవురాజసూయాధ్వరం
బు | నందు నెవ్వనిశుభమూర్తినిద్ధితోడనిండువేడుకఁజూచివర్ణించుచుండు || క || ప్రకటముగఁగమలభవస్య | ప్లికిఁగార
ణమిన్మహాత్ముఁడేయనుచును | త్పుకులైతన్నద్రినిదప్పకజూచిరిగా దెత్యభాజనులెల్ల || వ || మఱియుశౌంతోగ్రరూ
పధరుండయినసర్వేశ్వరుండుశౌంతయాపుండుగావునఁ బరకృతాపరాధనిషిడ్వ మానమానసుండయ్యుక్తిసనుకంపాయ

• భూరిసంసరణతరణమైననత్రి-ర్దిక్కులనతిశయిన్. — స్వతుల్లిశ్రేష్ఠురాలు. — † దురితశిఖిభిదురు. — పాపములమప
ర్వతములకువజ్రమువంటివాఁడయిన. — శిశ్నోకశీర్తి. — † హలినాగలి. — శ్రీకులిశవజ్రము. — జైఅభిజననద్యంశము. శ్రీఅనుకంపకరుణ.

త్వదిత్తుండైవ గ్రించువరావరుండును, బ్రకృతికార్యంబై నమహా తత్త్వరూపుండును, జననవిరహితుండయ్యును దారుపు
 లవలనననలంబుదోచుచందంబున జననంబు సెంచుచుండు నట్టిసరోజనాభునిహాసరాస లీలానురాగవిలోకనప్రతిలబ్ధ
 మానలై నగోపకామినులుదమ్మాద్రిదర్శనానుషక్తమనీషులంగలిగివర్తింబిరదియునుంగాక॥చ॥దివిజులకోర్కీ-దీర్ఘవసుదే
 పునియింటజనించినదా॥నపుండ్రవధించునన్మయమునంజనించునియింటనుంటుక॥ యవనజరానుతాదులకునాజినే
 దుర్బడలేకనజ్జన॥ స్తవమధురాపురివిడిచిపాగుటకున్నదిఁజింతసెంచుచుక॥అదియునుంగాక॥సీ॥కడఁగిపెక్కి-డుములఁ
 గుడుచుచుఁజిత్తముల్లఁగఁగఁబంధనాగారములను॥వనరినదేవకీవసుదేవులనుడాయఁజనుదెంచిభక్తివందనమొనర్చి॥త
 లిదండ్రులారయేఁగలుగంగమీరలుగంసుచేనలజడిఁగ్రాగుచుండఁగి॥గడఁగిశత్రునిఁజంపఁగాలేకచూచుచు నున్ననాత
 ప్పంబ్రసన్నులగుచు॥నాపుండ్రనియానతిచ్చినదేవదేవుఁడప్పుతావహామధురవాక్యములఁదలఁచి॥తలఁచినాచిత్తమునఁ
 బెద్దఁగలగుచుండు॥ శ్రీబృథులపాతకభూమిభృద్భిరురవిరు॥ క॥ విమలమతిఁదలపనెవ్వనిబొమ్ముడిమాత్రముననిభుల
 భూదేవీభారమువాయునట్టిహరిపదకమలమరందంబుఁగ్రోలునుండెవ్వాఁడో॥క॥మందప్రజ్ఞుడనై గోవిందునిముర
 నై త్యహరునిష్ఠునిబరమానందునినందతనూజునిమందరధరుఁజిత్తమంచుమాత్రునెంచుక॥చ॥అదియునుంగాకమీ
 రున్నపులందలుచూడఁగదర్శనూతిపెంపొదవినరాజసూయనవనోత్సవమంచునుజన్మనూదిగా॥బడపడియెగ్గొనర్చుశిశు
 పాలుఁడుయోగిజనంబులిట్టిక॥ ట్టినియెలుంగ సోపనికడిందివనంబునునొందెనేకదా॥ చ॥ కురున్మపపాండునందనున్రీల
 కుంతితకేలిఁజమూసమేతులై॥ యిదిరణోర్వి నెవ్వనిముఖాంబురుహామృతమాత్మలోచనోత్కరములఁగ్రోలిపొద్దువి
 శిఖప్రకరతతప్రతాతగాత్రులై॥గురుతరమోక్షధానుమునకుంజనిసౌఖ్యము సెందిరేకదా॥సీ॥అట్టిసరోజాక్షుండాద్యం
 తశూన్యండునుభంగుండుద్రోహోక్యసందరుండు॥ గమనీయనాగరకన్యకాకువకుంకుమాంకితఃక్లివిపులబాహంతరుండు॥
 శేనకలదికౌవలభాన్వతి-రీటన్యస్తవర్షరాగారుణపాదపీఠుఁడజ్జడనంతుండునమానాధికరహితుండు॥నిధిమూర్తిత్ర
 యాధీశ్వరుండు॥ నై నహరియుగ్రసేనునియభులరాజ్యురుచిరసింహాసనమునఁగూర్చుండబెట్టిభృత్యభావంబునొందిన
 ప్రీతినతనివసుపుసేయుటకెపుడునామనముగుండు॥వ॥అని వెండియునిట్లనియెననఘాతరాత్మరుండుయోగీశ్వరేశ్వరు
 డునగుకృష్ణుండుభగవద్భక్తుండుపరమభాగవతోత్తముండునైనయుగ్రసేనునిసేవించుటయాశ్చర్యంబుగాదుతన్నహ
 రియింపందలంచుచుంబులవిషంబుభరించిస్తన్యపానంబుసేయించినచుట్టచేతనయైనపూతనకుంజనిచ్చి పెంచినయ
 శోదాదేవికైననందరానిజపవంబుగారుణ్యచిత్తుండైయొసంగెననిన నిజపదభ్యాసపరాయణులగు వారలననుసరిం
 చిసేవించుటచెప్పనేలననినదృప్తనికివిదురుండిట్లనియె॥ భక్తవత్సలుండుఁగారుణ్యజలనిధియునై భాగవతజనులననుగ్ర
 హించుపుండరీకాక్షుండునిజదాసలోకంబునకొసంగు పరమపదంబుగ్రక్కన్తులైనరాక్షసులకెట్లాసంగెనతైటంగెటిం
 గింపుమనినవిదురునకునుద్దవుండిట్లనియె॥మ॥దనుజానీకమనేకవారములుదోర్దర్పంబుసంధిల్లఁగా॥ వినతానూనభుజా
 వరోహుండగునవిష్ణుజ్ఞుననాభాప్రుఁదా॥రనిలోమాన్వొనిపోకుపోకుహరిదైత్యారాతియంచుందదా॥ననముంజూచు
 చుఁగూలిమోక్షపదముకాబ్రాపింతురత్కున్నతి॥క॥ధీరజనోత్తమనవసిత॥పారసనేత్రుండగుకృష్ణుజననంబును॥చా
 రిత్రము నెఱిఁగింతును॥దారతనివిపుడువినుముతద్విధమెల్ల॥చ॥ధరణిభరంబువాపుటకుఁదామరసాసనుప్రాధనప్ర
 మావరుండలకంస॥బంధననివాసమునకావసుదేవదేవకీనరులకునున్భవించిబలనంతుండుగంసుండుహింససేయును॥ నె
 రపుననర్ధరాత్రిసుతునింగనియవ్వసుదేవుఁడిమ్ముల॥క॥నందునిమందకుఁజనితత్కుందరితల్పమునఁ బరులుసూడకయుం
 డఁగానందనునినునిదియానక॥మంచుభిమలులంగనేగెదొంగిఁటిపురికి॥క॥హరియేకాదశసంప॥ త్వరములునందప్రజము
 నందనుహరియనియె॥వ్వరు నెలుఁగకుండనాహులధరుతోడగనాడుచుండెదదయుఁబ్రేతి॥క॥శ్రీగోపాలవరులకైనను
 వాపోవఁగఁదనననుంచితాకారమొగి॥జూపనిశ్రీపతివేడుక॥గోపాలురఁగూడికాచెగోవత్సముల॥చ॥ అయ్యవనరం
 బునంగృహండులీలావినోదంబులతోడి గోపాలబాలురకుంజూపంచలుచి॥చ॥వరయమునానదీసలలవద్ధితసారభయక్త

•వనరినదిఁజించుచున్న.—శ్రీబృథులపాతకభూమిభృద్భిరురవిరు॥మహాపాతకములనువర్జితములనువజ్రమైన—స్రీకుంతితకేలిఁజమూస
 మేతులై॥కారతగానియన్దవిలాసముచేతపేనానహితులయి—క్లివిపులబాహంతరుండు॥విశాలవక్షస్థలముగలవాఁడు—శేనకల-పీఠుండు॥ఇం
 ద్రాద్యష్టదిక్పాలకులప్రకాశచానములగుకీరీటములయందుంజెక్కబడిన కెంపులచే నెల్లఁగఁజేయఁబడినపాదములక్రిందనుండెడు పీఠముగల
 వాఁడు—గీ॥ఇక్షుప్రకాశమానమయిన—†చేతనయైనపూతనకుంబుద్ధిగలదియైనపూతనయనురాక్షసశ్రీకి—తిసునాభాప్రు॥చ॥కా
 యుధుండయిన—బంధననివాసమునకాచెరసాలయండు—శ్రీగోపాలవరులకైన॥వేదాద్ధరిచారణచేసినబ్రహ్మవేత్తలలోశ్రేష్ఠులకైనను.

పుష్పమే! మరముకరంబుపానపరితుష్టమధువ్రతరంగమాధవీ! కురువకకుండచందననికుంజములందును యాగశౌరికావర
భృతరాజకీరన్మదుభావలభంగిఁ జెలంగిపల్కుచు॥ ౬౬॥ శ్రీరమణీశునోపిభుండుసింహాకిశోరమువోలిల్లఁగౌ । మారన
శౌరమావిమలమందిరము॥ బురణించుగోతతి॥ వారక మేపుచుందరళవంశరవస్సుటమాధురీసుధా । సారముచేతగోప
జనసంఘములన్మృతమందఁజేయుచు॥ నుటియు॥ న॥ దిర కేళీరతిబాలకుబ్బుణములకొనిహోదియాపంబుల । నరమొప్పన్వి
రచించివానిమరలన్బండుంచుచందంబునన్దరుణాతీతులుకామదూపులగునక్కంసప్రయుక్తక్షమా । చరులంగృష్టుండుసంగ
రస్థలములన్జేండాడెలీలాగతి॥ చ॥ వరయమునానదీజలనివాసమహూరగవిశ్రుతాన్యవిస్ఫురితపిషానలప్రభలసోకు
నఁగ్రాగినగోపగోధనోత్తరములనెల్లఁగాచిభుజగప్రవరున్వెడలంగఁగోలెత । త్వరితమలాంబుపానమునసంతస
మందఁగఁజేసెగోతతి॥ న॥ దివిజాతీభుండురించివానకొత్తక్షిపింపనందాదిపల్లవులెఁటేటననూనసంపదనసల్లాసేం
బునుంజేయును॥ త్వవముంగృష్టుండుమాన్విగోపగణముల్సంప్రీతినొందన్మదీధవుగర్వంబడఁపన్దనవ్యయముగాఁ దాఁజేసె
గోయాగము॥ చ॥ హరిహయ్యుండంతరోషవివశావలమానసుండై సరోరుహాదరుహహిమంబెఱుంగక మనంబడరం
గవలాహకాదిభీకరఘనవక్త్రైంబుపిననఖండశిలామయభూరివర్షముల్బురిసెననూనగర్జనలగోకులమాకులమందికుండఁ
గఁగ॥ ౬౭॥ ఆతటిమందగొండలమునందఁగవల్లవులెల్లఁగృష్టుగా॥ చేతనులెల్ల నిట్టిజడిఁజిందరవంపరితై ననంబులున్దాతరు
తైరినీవుగృహకాపునుహోద్యయనాథనాథనిఘ్నాత్మశకభక్తపరితోషణఘాటపావతోషణ॥ మ॥ అనియిబ్బంగివిప
న్నులై పలుకుకుయ్యాలించికృష్ణుండునజ్జనవర్ధిష్టుండుగోపగోపహరత్రాదత్తుండై చేవలా । జనులగ్గింపఁగరాంబుజా
తమునశచ్చత్రంబుగాఁదాల్చెభో! రునగోవర్ధనశైలముఁడటచరప్రమ్యావగిజాలము॥ వెండియు॥ సీ॥ శరదాగమా
రంభసంపూర్ణపూర్ణిమాసాంధ్రచంద్రాతపోజ్వలితమగుచు । వెలయుబృందాటవీటిధియందొక నాఁడురానకేళిమ
హూల్లాసుండగుచు! దురసాభాగ్యతారుణ్యవనోరవసూర్పైఁజెన్నొందినమూర్తిదనరాసలతిఁజిముఖచంద్రచంద్రి
కాతతిగోపనయనోళ్ళులములకానందమొనఁగిభవ్యనాతుర్యభంగిద్రిభంగియగుచు । నల్లనాభుండునమ్రోరవసూత్రయి
ల్లలిలఁబూరించువరమురళినిదానాగ్రధీతేరవినిమోహితాత్మలగుచు॥ చ॥ పతులువారందులుస్సతులుబాపలునత్తులుమా
మలున్మునున్నతివలదన్నమానకమనంబులఁగృష్టపదాబ్జసేవనాన్వితరతిగోపకామినులుచేపనుచేరఁ యాపయోధిగో!
భితగతిరానకేళిసలిపెం దరుణీనవపుష్పచావుండై ॥ ౬౮॥ రాముండదానుగూడి మధురాపురికిఁజనియందువైభవో!
ద్దామన్యపానసంబుననుదారతనున్నచురాత్ముఁడను శ్రీదు! స్థామరశశ్రుంప్రంబిముదమారఁగఁడల్లనిఁడండ్రినంచిత!
శ్రీమహితాత్ములైతనరఁజేసెసరోరుహనాభుండున్నతి॥ మ॥ నలువోప్పుంగవడంగయైక్తమహితామ్నాయంబుచొ
వస్తివిద్యలుసాందీపురిచే నెఱిం గఁజెలువొందన్విన్నమాత్రంబులో! పల నేలోకగురుండుదానతనకున్యావించవన్యల్లు
రుల్లలరేలోకవిడంబనాథమగులీలల్లా వెయమ్రేటికి॥ ౬౯॥ మించిప్రభానలీలమునవ్యత్యునతలంబునంబొందిపోయియా
పంచజనోదరస్థుండగుచాలునిదేశికనందనుంబ్రభో! దంచితలీలఁడెచ్చిగురుదక్షిణఁగానతిభక్త్యయైక్తనగ్నించెగురుండుచి
త్తమునఁబెంపెనలారమురారి వెండియు॥ సీ॥ ఘుమండుబదర్శ్యశుండనొప్పభీష్మకవరసుతామణిసేవారిజాక్షి । బద్మా
సమానకూపశ్రీవిభాసితఁగమనీయభూషణః* గంబుకంఠిజతురస్వయంవరోశ్వనసమాగతవై న్యసాల్వమాగధముఖ్య
జనవర్యో! కరసమాప్తతల్రకటసచ్చారిత్తరుక్షిణిసమానశిరుక్షికాంతి! నమరగుప్తావృతము హాగాధివిభుండు!
గొనినకై వడిమనుజేండ్రిగోటిఁదోలికమలనాభుండునిజభుజాగర్వసలరఁ । డెచ్చివరియింఁచెనెఱిసుతింపవశమొ॥ చ॥ ప
రువడివట్టిసప్తవృషభంబులముక్కులుగుట్టఁడన్మలస్ఫురణసహింపఁజాలకన్యపుట్టలపడ్డజయించినగ్నజి । ధరణిపునందన
నికవతామరసాక్షిఁబ్రమోదివైస్వయంవరమునఁబెడ్లియగడగుణవంతుండనంతుండనంతశక్తితో॥ మ॥ ప్రతివీర
క్షయకారిమున్నహరిసక్రాబ్ధిత్రిమాజాహ్మదీప్తితముందిర్బడలంచినాకమునకున్యంపారఁగా నేగిజ్జునగ్నితశోర్యోన్న
తిఁబారిజాతమిలకున్లీలాగతింఁడెచ్చెను! ధర్మదేవేంద్రుఁడయించికృష్ణుండననేతన్వాశ్రుండేచూడఁగఁగ॥ సీ॥ మానితాఖిల
జగన్మయదేహమునఁబొల్చుధరణిదేవికిఁబ్రయతనయింఁడై న! నరకదానవునినాభాఖ్యఁజెన్నొందు ఘనచక్రధారా
విఖండితో! మాంగునిఁజేయనయ్యవనీలలామంబువేడినఁడత్పుశ్రువిపులరాజ్యపదముననిల్పిలోపలిమందిరంబులఁజి
రముగనరకుండుఁజెఱుపఁబెట్టి! నట్టికన్యలునూఱుబదానువేలు! నార్ద్రబంధువుండైనవత్సాక్షుండొచి । హర్షబాష్పంబు

ధారాప్రవర్ణ మొదవంబుచేశరబాహునిన్నభావులగుచు॥చ॥లీతతదియనుందరవిలాసవిమోహితలై నవారినింపాల
 సినకోడై దిరుట్టుటకు మెక్కముహూర్తమునస్వరించిక॥స్వలలితావరోధభవనంబులనందఱకన్నిరూపులై॥కలిసినుఖిన్ధి
 తిందనిపెంఁగాంతలభక్తినితాంతది స్తోత్రం॥ క॥చతురతతోనందోక్తా॥యతివకునుబడేసినుతులనాత్మసములను॥న్నతేభు
 జశక్తులఁగాంచెను॥పితతంబైకీర్తిదశలవినుతికీనెక్క॥ సీ॥ మధురాపురముఁజుత్తిధబలౌఘములతోనావరించినకాల
 యవససాలి॥మగధధూపాలాదినుజేంద్రలోకంబుపైన్యయుక్తముగాఁగనహరించి॥దనబాహుశక్తిఁజెత్తుములనద్దిం
 చినభీమపాస్థులనునుద్దామవిజయ॥మొనఁగితడై వ్యరులనుక్కడంగఁగఁద్రుంచి॥బాణశంఖరముకపల్వలాదిదనుజనాయక
 సేనాపితానములను॥హలధరాదినమేతుఁడై హతులఁజేసి॥దంతవక్త్రాదైత్యులువన్నునెడుఱభండనములోనఁద్రుం
 చెదోర్చులము మెఱసి॥చ॥వెండియుంగుష్టుండుగౌరవపాండవభండనంబునకుందోడ్పడిరాజస్యలన్యన్యమాత్మర్యోత్సా
 హసమేతులై సైనికపాదఘట్టనంబులధరాచక్రంబుగంపింపననన్యసామాన్యంబులై నశంఖభీరిప్రముఖతూర్వఘోషం
 బులు॥నింగిన్రింగఁచురంగసురింభాసముద్ధాతధూళిపటలపరిచ్ఛన్నభానుమండలంబునుం॥గాఁజనుడెంచికురుత్మేత్రంబు
 నమోహరించిననుభయపక్షబలంబులందునుమాడినిఖిలరాజ్యవైభవమదోన్మత్తుండై నసుయోధనుండంఖిలరాజసమా
 త్సుమంబునఁగర్జితపనిమశ్శాసనామలమర్త్యంబునవిరింతరంబుఁ గుంటినందనులకెగ్గుచేసినదోషంబునంజేసి సంగ
 రంగంబునభీముగదాఘాతంబునందోడులవిరిగిపుడనుంబడిగతాయుశ్రీవిభవుండై యుండంజూచియపరితుష్టవిత్తుండయి
 యపరిమితబాహుబలౌత్సాహులై నభీష్మద్రోణభీమాద్జనులచేతసఖిలధరాధిపతులనష్టాదకాటౌహిణీబలంబులతోడండు
 నిమించిచుటియున్నసమానబలులై నయదువీరులజయంపనెంతవారలకైనందీరమహాధుపానమదవిఘ్నాగ్నితాన్త్రపిలో
 చనులైపత్రించు యాదవులకన్యోన్యవైరంబులుగల్పించిపారిందియితరేతరకరాఘాతంబులహతులైదనుఁగలసినఁగాని
 భూభారంబునుఁగదనిది త్తంబునందలంచియంతర్దన్నంపనుచేర్చిసస్పృహంబగురాజ్యంబుపూజ్యంబుగాఁజేయించుచుం
 డినుర్చులపంగర్తవ్యంబులైనధర్మపథంబులుసూపుచుబంధుమిత్రులనెల్లంబరితోషంబునొందించుచుండత్వరోక్షంబు
 నవారివంశంబుద్ధరింపనలంచియభినున్యవలననుత్తరయంచుగర్భంబునిలిపిగురుతనయప్రయుక్త మహితప్రవక్తృత్త్రు
 పాతంబునఁదగ్గర్భనశనంబుగాకుండనర్మకునిరక్షించినిజపదారపించసేవారతుండై నధర్మజుఁచేర్చి ద్రిప్రతాపంబులునివ్వ
 టిల్లించురంగమేధంబులుమూఁడుసేయించివెండియు॥ సీ॥వలనొప్పులోకికవైదికమార్గములనుడుపుచుద్వారకానగరముల
 చు॥నవిదితాత్మీయమాయాప్రభావముననిస్సంగంజేయండినంసారిపగిది॥జేందికామంబులచేతవిమోహితుండైనుఖిల
 చుచుముదితాత్మండగుచు॥ నంచితన్నిగ్ధస్థితావలోకములనుధావరిపూర్ణసల్లాపములను॥శ్రీనికేతనమైనశరీరమునను॥
 బాండునందనయనుకులప్రకరములను॥లీలఁగారుణ్యమొలయఁబాలించుచుండె॥నాత్తరతౌచణుండునారాయణుండు॥
 సీ॥ సంపూర్ణస్థూర్ణిమాదంధ్రచంద్రిక సుష్పరమణీయశారదరాత్రిలంచు॥సలలితకాంచనస్తంభ సాధోపరిచంద్ర
 కాంతోపలస్థలములంచు॥మహితకలేమకామధ్యదిగ్గజములగిరినిసౌదామినీలతలనడిమి॥ నీలమేఘంబులలీలముక్తాఫలలలి
 తమధ్యస్థనీలములభాతి॥సతతయావనసుందరీయుతవిహంగుడగుచునతులెందఱందఱకన్నిరూపములనుగ్రీడించె॥చెక్క
 ల్లములు సెలంగి॥నందనందనుండభినవానందలీల॥అంతమెక్కనాఁడు॥చ॥మునివరులేగుచేరయదుముఖ్యులుమూఁడులుగూ
 డిముట్టఁబిల్గినఁగనలొందివారుతమకించిపించినఁగొన్నినూనము॥ ల్కను నెడదై వయోగమునజాతరఁబోసమ కట్టివే
 డుక॥ల్కనములఁదొంగిలెంపగరిమన్నిజయానములెక్కి యాదవుల్ ॥ డొక్కోర్త్రభానత్తగ్గమునసంజనితన్నదిఁగ్రుంకినిన్న
 లో॥ దారతనంచువనువితర్పణముల్పితర్పణంబుల ॥ న్నార్వరిధక్తిజేసినవవత్సలతోఁబాలుపాగుగోవుల॥ భూరి
 సదక్షిణాకముగభూసురకోటికినిచ్చివెండియు॥ క॥అజినపటరత్నకంబు॥రజతమహారజతలిలధరాధరకన్యా॥గజతులగ
 రధములను॥ద్విజకోటికినిచ్చిపెంపుడిపింపంగ॥ చ॥ఇట్లునఫలంబులై నభూదానంబుమొదలుగాఁగలదానంబులనూ
 నంబులుగాభగవదర్పణబుద్ధిజేసియనంతరంబ॥ గీ॥ ఎనఁగుమోదంబుసంధిల్లనిష్టమైనరసకవ్యదులాన్నమగ్ధిఁబారణ
 లుసేసి॥మంజులానవరసపానమత్తులగుచు॥గడఁగియన్యోన్యహాస్యవాక్యములఁగలంగి॥చ॥ఇట్లుదమలోనమదిరాపాన
 మదవిఘ్నాగ్నితాన్త్రలోచనులై మత్సరంబులమెండొరులంబొడిచినమస్త్రయాదవులువేణుజాతానలంబునఁదన్నవం
 శపరంపరలుచహానంబు మెంచుచందంబునఁబాలిసిరియంతయునుంగనుగొనికృష్ణుండవ్వడు॥క॥చతురతతోనిజమాయా

* వితానమునమాహము — ॥నింగిఆకాశము—శ్రీనిస్సతత్వంబుశత్రురహితమైనది—† తత్వరోక్షంబునఁ॥ఆపాండవులకుపిత్తుట.
 ౧౭

గతిఃజూచిలసద్విలోలకల్లోలనమం|చితవిమలకమలసార|స్వతఃజలములవిహితవిధులుసలిపినవాడై||క||బకవృక్షమూల
తలమున|నకలంకగుణాభిరాముఁడాసీనుండై|యకుటిలమతిబదరివని|కింకనీవరుగుమీనిమొలగియేగిననేను||క||శ్రమ
ముననిజమలసంహారముసేయఁగడంగుటెఱిగిరమణీయశ్రీ|రమణుచరణాబ్జయుగవిర|హమునకుమదిసోర్వలేకయను
గమనుఁడనై||క||హరినరయుఁజనిచనియొక|తరుమూలతలంబునందుఁడనదేవారుచుల్|వరఁగఁగనున్నమహాస్త్రిని|బ
గుణలబ్రవన్నార్తిహరునిభక్తవిధేయు||మఱియును||సీ||అస్తప్త్యియిస్సామినచ్యుతుఁబరుసత్వగుణగరిష్ఠనిరజోగుణవి
హీను|సురుచిరద్వారకాపురసమాశ్రయననాశ్రయనీలనీరదశ్యామవర్ణ|దరదరవిందసుందరపత్రనేత్రులక్ష్మీయుతుఁ
చీతకాశేయామాను|విలసితమామాంకవిన్యస్తదక్షిణచరణారవిందుశశ్వత్ప్రకాశు|ఘనపతుర్భాహుసుందరాకారుధీరుఁ
డెన్నగలలేతరావిప్లవెన్నమోపియున్నవీరాసనాసీనునన్నుఁగన్న|తండ్రినానందపరిపూర్ణుడనుజూచుని||మ||త్రోకి
ల||కంటిఁగంటిభవాద్బిదాటఁగఁగంటినాశ్రీతరక్షకు|స్థంటియోగిజనంబుడెందముఁగంటిఁజ్ఞాముఁగంటిముక్తికంటికిఁగ
నరానియొకటఁగంటిఁదామరకంటిఁజే|కంటిముక్తినిధానముందలకొంటిసౌఖ్యములందగ||ప||అయ్యననరంబునం
బరమభాగవతోత్తముండుమునిజననత్తముండుదైవపాయనసఖుండుఁబరమతపోధనుండుసఖుఁగూన్యుండుసఖులజనమా
న్యుండుబుధజనవిధేయుండునగుమైత్రేయుండువిద్వాచరణంబుసేయుచుంజనిచని||మ||కనియెందాపనపుంగవుఁడఖలలో
కఖ్యాతవర్ణిస్తుతో|భనభాస్వత్పరిపూర్ణయావనకథాప్రాజ్ఞస్తుయోగీంద్రపూర్వజాతైకచరిస్తుఁగొస్తుభముఖోద్వ
ద్భూషణాలంకరి|స్తునిలంపాహితజ్ఞువిష్ణుబ్రహ్మవిష్ణుగృహ్యురోవిష్ణుని||క||తదసంతరంబహరించెన|హృదయాబ్జమునం
చుముకుళితేక్షణములసన్నదమునఁజూచుచునానత|వదనుండైయుండెముదమువలలఁగననఘ||ప||అంతదగ్గరనేతెంచి
యున్నమైత్రేయుండువినుచునుండవరహాసచంద్రికాసుందరవదనారవిందుండునానందసుధానివృక్షకన్దళితపూదయుం
డుభక్తానురక్తయానక్తవిలోకనుండునగుపుండరీకాతుండునన్నునిరీక్షించియిట్లనియానతిచ్చె|బూర్వభవంబునవసు
బ్రహ్మలుసేయునత్రయాగంబునవసువై|భవదీయపూదయంబుననితరపదాద్ధంబులుగోటక|వదీయపాదారవిందసేవ
యపేక్షించితికావునందన్నిమిత్రంబునసేనునీహృదయంబునవసియించినమస్తంబునుగనుగొందునాత్మారాముండనై
ననన్నునెవ్వరేయిసదసద్వివేకులైయెటుంగంజాలరు-వారలకునేనగోచరుండనైయుంచు-మత్పరిగ్రహంబుగలనీకునీ
జన్మంబెకానికాపునర్భవంబునొందకుండుటకుభవదీయపూర్వజన్మకృతసుకృతవిశేషంబుకలనీయాశ్రమంబునమత్పదా
రవిందసందర్శనంబుగలిగెనదియునుంగాకపద్మకల్పంబునంచుమన్నాభివర్తనుగృహ్యనీషణ్ణుండెనుసవర్తనంభవునకుజన్మ
మరణాదిశీసంస్కరిణవర్తకంబు||నవిరతానశ్వరసౌఖ్యప్రవర్తకంబునగుమన్మహత్వంబుదెలియంజేసినదివృజ్ఞానంబునీ
కునెఱింగింతుననియమ్మహనీయతేజోనిధియానతిచ్చినసుధానమానసరసాలాపంబులుశిశుగ్లకలాపంబులై|వనస్తాపం
బులంబాపినరోమాంచకంచుకితశరీరుండ,నానందబాష్పధారాసీక్తకపోలుండ,బరితోషసాగరాంతరిమగ్నమానసుం
డనయి|యంజలిపుటంబునిటలతలంబునఘటయించియిట్లంటి||క||పురుషోత్తమనీవదసరసీరుహామననావృతాభిషే
కస్ఫురణ|స్థరమొప్పిననాదిత్తమితరవస్తువులందువాంఛదగులునెయెంచు||ప||జననములేనీపుభవసంగతివొందుట
కేమిగారణంబనియునుగాలసంహరుడనై|జగముల్విలయించునీపుపా|యనిరిపుభీతికైసరిమదంచితదగ్గమునాశ్రయిం
చుటెట్లనియునుదేవనామనమునందుఁడలంతునరోజలోచనా||అదియునుంగాక||క||శ్రీరమణీశ్వరనివా|త్పారాముండ
వయ్యులిలదగుణీకోటింగోరిరమించితివనియును|వారకయేఁడలఁతుభక్తవత్సలకృష్ణా||క||పరతత్వజ్ఞులుగరుణాకరనిను
సంసారరహితుఁగాఁడలపోయి|న్నరసిననుఁగాంచుటెట్లను|గరమరుదేదలఁచిచూడఁగమలాధీశ||ప||దేవానీవఖండిత
విజ్ఞానరూపాంతకరణుండవయ్యును|ముగ్ధభావంబునంబ్రమస్తునిచందంబుననిరీహితైవడింబ్రవర్తించుచు|నెందేని
యునొదిలియుండుటందలంచినాడెందంబుగుంచుండు|నరవిందలోచన, సురవందిత,ముకుంద,యిందిరాసుందరీరమణ,
సరస్వతీరమణునకుంగరుణించిన|విజ్ఞానంబుధరించుశక్తి|నాకుంగలదేనికృపసేయుము-|భవదీయశౌసనంబుధరియించి
భూరిసంసారపారావారోత్తరణంబుసేయుచుననిదన్నవింబిబహుభంగులంబ్రస్తుతించినభగవంతుండు|బ్రసన్నపారి
జాతుండునై|నకృష్ణుండుపరతత్వనిర్ణయంబునెఱింగించిన||క||సరసిజలోచనకరుణాపరిబుద్ధజ్ఞానకలితభావుఁడనగుట||

శ్రీ ఎక్కటికా|వికస్వరూపుడయితేజిల్లువాని— •పునర్భవంబు||పునర్జన్మమును— స్త్రీవిషణ్ణుండునివసించియున్నవాఁడు—శ్రీసం
ప్రతిసంసారము— |అవిరతానశ్వరసౌఖ్యపదకంపని— ధీకర్ణకలాపంబులై|కర్ణాశరణమై— పునననాత్మానము—

బరతత్వవేదితైతద్వరణసరోజములకెఱిగినన్మతితోడ౯॥ క॥ హరివదజలరుహవిరహాతురఘనమద్దాంతచుఃఖితోయ
 ధిగడువఁ నెవ్వరవేదితిరుగవలసెనుసరసిజభవకల్పవిలయసమయముదాక౯॥ ఇట్లుదిరుగుచు॥ మ॥నరనారాయణతాప
 సాశ్రయపదాన్నత్యంబునంబొల్పుభాసురమందారరసాలసాలవకుళాశోకాన్లుపున్నాగకేసరజంబీరకదంబణంబుకుట
 జాశ్వధృష్టరవృద్ధికాకరవీరక్షితిజాధిరామబదరికాంతారసేవారతి౯॥ క॥చనుచున్నవాఁడననిపలిగెనపలుకులకులికి
 కళవళింపుచువిదురుండునువచుశోకార్ణవమునమునిగియునిజయోగసత్వమునఁదరియించె౯॥ వ॥ ఇట్లువిదురుండునోక
 పావకునిందనవివేకజలంబులనార్చియుద్ధవునకిట్లనియె॥ మ॥ అనఘాయుద్ధవనీకుఁగృహ్ణుఁడనురేంద్రారామిమన్నించె
 ప్పినయథ్యాత్మరహస్యతత్వవిమలాభిజ్ఞానసారంబుభో॥ రననన్నుంగరుణించిచెప్పినఁగృతార్థత్వంబునంబొందెద॥ న్ని
 నుపుణ్యాత్ములుశిష్యసంఘములనుర్వింబ్రోవరేవెండియ౯॥క॥భగవద్భక్తులునుజనులుదగవెఱిగిపరోపకారతాత్పర్య
 వివేకగర్వితులైచరింతురుజగతింబెంపాంధివృష్టిసత్తవయెంచు౯॥ క॥అనవుడునుద్ధవుఁడవిదురునకిట్లనునఁఘమునివ
 రుండుసాక్షాద్విష్ణునిభుండగుమైత్రేయుఁడంచనమనమునమనుజగతివదలఁదలఁచితగ౯॥క॥హరిమురభేదబరాపరుఁగ
 నింతాకరుఁడలఁచునట్టిఘనుఁడమ్మనికుంజరుకడకేగిననాతఁడుగిరమర్థిందెలుపుసాత్వికజ్ఞానంబు౯॥ అనియుద్ధవుండు
 విదురుంగూడిచనిచ॥ డ౯॥ ముందటఁగాంచిరంతబుధముఖ్యులు*హల్లకపుల్లపర్వనిష్ఠుండమరందపానవిలసత్తదభృం
 గఁజుత్తరంగశిమా॥ కంచవలంగలుంగ్రీలతికావయసంగమరాంగనాశ్రితా॥ సందితపుణ్యసంగయమునగ్భవభంగశు
 భాంగ॥నర్మిలి౯॥క॥కనిదాయనేగిమోచంబునఁదత్సరిచమలపులినభూములఁదగనాదిసశేషమునవసించిరి॥ వనజోదర
 పాదవత్సవశమానసులై॥క॥మరునాఁడుంలేవకడభాసురపుణ్యుఁడుఘనుఁడుమధుకీషూదనచరణన్మరణక్రీడాకలితు
 ఁడుదరియించెట్లుపదహనదమనస్యమున౯॥వ॥ఇట్లుద్ధవుండుయమునానదినుత్తరించిబదరికాశ్రమంబునకుంజనియెన
 నిసవినరాజేంద్రుండుయోగీంద్రునకిట్లనియె॥ క॥శోయనతిరథవరులునుహారథసమరథులుయదుబలాధిపులెల్లిన్సో
 రిన్మతిబొందనుద్ధవుఁడేరితి౯బ్రుదకెనాకునెఱిగింపుతగ౯॥ సీ॥ నాపుడురాజేంద్రునకుశుకయోగీంద్రుఁడట్లనుము
 నుబరమేస్థిచేత॥ సంద్రాధికుండైనజలరుహనాభుండుపమమతిపైయదువంశమందు॥ సుదయించితనుఁదానవాడిలోనఁ
 జింతించి తెలివొందియాత్మీయకులవినాశ॥ మొనరించితానుబంచోపనిషత్తయమగుదివ్యదేహంబునంచుఁజెందఁదలఁచి
 జ్ఞానతత్వంబుధరణిమీఁదఁదాల్చిజనకోటికెఱిగింపఁదగినధీరుఁడుద్ధవుఁడువకగనితరులునోపరితఁడునిర్జితేంద్రియఁ
 దాశ్చస్యస్థిభుండటంచు॥క॥క్షితిపైనిపినకతముననతనికేమృతిదోరకదయ్యెనవనిశరమాపతియభిమానముగలిగినయలి
 పుణ్యుఁడుచనియెబదరికాశ్రమమునకు౯॥అంత॥క॥ఉద్ధవుఁడరిగినపిదపనమిద్ధపరిజ్ఞానునుజనసీతుమైత్రేయుఁడన్వృద్ధః

శ్రీ విదురమైత్రేయసంవాదము. శ్లో

నసేవ్యుఁడాపసన్వృత్తపుంజూడఁగోరివిదురుఁడుగడక౯॥ వ॥యమునానదిదాటికతిపయప్రయాణంబులఁదత్పుణ్య
 నమలహరిత్రైలంబులనుదర్శించుచునతిత్వరితగమనంబున॥ క॥చనిచనిముందటఁగనుఁగొనెఘనపాపతమఃపతంగఁగరు
 తాపాంగ॥ననమత్తుంగతరంగ॥నైనవరనుతబహుళపుణ్యసంగసంగ౯॥ క॥అంచునరవిందసారభాసందితపమానధూతన
 టమాల్మిపరిస్పందితకందళశీకరసందోహాలనత్ప్రవాహజలమజ్జనుడై॥సీ॥శ్రీఘనసారరుచివాలుకానముదంచితపైకత
 వేదికాస్థలమునందు॥యమనియమాదియోగాంగక్రియానిష్ఠబూనిపడ్డాసనాసీనుఁడగుచుహరిపాదసరసీరుహస్యస్త
 చిత్తుడైబాహ్యోన్మియవ్యాప్తిచారఁదోలినకలవిద్యజ్ఞనస్తవనీయసముచితాచారవ్రతోపహాసములఁద్రస్పియున్న
 పుణ్యాత్మువిగతవ్యయోవికారువిమతసంచారుభవనపావనవిహారు॥యోగిజనగేయుశీనత్తతిభాగధేయు॥ నాశ్రితవిధే
 యమైత్రేయనపుడుగాంచె॥వ॥ఇట్లుకనుంగొనియమ్మనీంద్రునిపాదంబులకుంబ్రణమిల్లిముకుళితహస్తండైయిట్లనియె
 మునీంద్రాలోకంబునసకలజనంబులుమనంబులఘనంబులగుసౌఖ్యంబులందలఁచితత్ఫలప్రాప్తిహేతువులైనకర్మంబులా
 చరించిదైవోపహతులైతత్కర్మంబులచేతనిష్ఫలారంభులగుచురుకర్మంబులుబంధకరంబులుచుఃఖిహేతువులుంగానిసా

* హల్లక. శృంగ౯॥ హల్లక॥ ఎఱ్ఱకలువలవలనను-పుల్లపుష్పించిన-వర్షనిష్ఠుండతామరలమందిజారుచున్న- మరందపానవిలసత్॥ మకరంద
 పానముచేతలోభిల్లచున్న-మదభృంగ౯॥ మల్లిననుమృదలుగలిగిన్ని-—శ్రిమకఁదచూమిడిచెట్లు-— స్థితికాచయఁగెలగుంపు-— గీల
 ర్మిలి౯॥ క్రితితో-— కతిపయఁగిన్ని-— శ్రీఘనసార-శంకు౯॥ ఘనసారరుచికర్పూరమువంటికాంతిగ-చాలుక॥ ఇనుకయందు-నముదంచి
 తమిగులనొప్పుచున్న-నైకతవేదికాస్థలమునందు౯॥ ఇనుకచేతనేర్పరచిననెన్నమీద, శ్రీనత్తతిభాగధేయ౯॥ సజ్జననమూహముపాలిబాఁడైన

ఖ్యదాయకంబులైపాపనివృత్తిజేయనోపవదియట్లుండెభూరియఃఖానుసాగరంబైనసంసారచక్రంబునంబరిభ్రమించుచుం గామవిమోహితులైపూర్వక క్షానుగతంబులైనశరీరంబులుదాల్చుచుంజనుచుమాటలంబుట్టుచు నెంతకాలంబునకుంబాపనివృత్తికేగానకమాతృయావనవనకుతారులై జనియించివర్తించుమూఢాత్ములంబగుప్రాయులరక్షించుకొలుకుంగాదెనారాయణవరాయణులైనమీవంటిపుణ్యాత్ములులోకంబునంజరియించుటయదియునుంగాక॥వ॥అవివేకానుగతస్వకార్యజలవేలాకీర్ణమైమిత్రబంధువధూపుత్రజలగ్రహణగ్రహణయతమైదుగ్ధాంతసంసారము ర్భరపాథోధిదరించువారెహరిసంబంధశ్రీయాలోలభాగవతానుగ్రహనావలెనియధముల్లారుణ్యసంధాయకా॥క॥మునినాథచంద్రనసుంఁగైకానికాచుతలంపుబుద్ధిగొనకొనినదెగఁగిద్వైముముమదిప్పితమదినాచనువునఁగావింపుమయ్యసజ్జనశిలకా॥వ॥అనిదెండియువిచురుండుమైత్రేయుంజూచి మునీంద్రాత్రిగుణాత్మకమాయానియంతయగుభగవంతుండుస్వతంత్రుండగుచునవతరించియెయ్యెయవలారంబులందు నెయ్యెకర్తంబులాచరించెనదియట్లెన్పెయిండుగునీశుండు మొదలఁబ్రపంచంబు నేవిధంబునంగల్పించెనేపదిదినింబాలించెమఱియునీశ్వరంబునాత్మీయమృదయాకాశగతంజేసినివృత్తవృత్తియగుచుఁగొంగమాయయందు నెల్లువసంచె-బ్రహ్మాండంబునందు నేలఁబ్రవర్తించెనందు బ్రహ్మాదిరూపంబులంబొందిబహుప్రకారంబుల నెల్లువక్రీడించె-భూమరగోసురాదులత్తేచుంబుకొలుకై మత్స్యవ్యవతారంబులుధరియించియెయ్యెప్రయోజనంబులందీర్చె-బయోరుహగర్భాండకటాహంతర్గతంబులైలోకపాలనహితంబులైనలోకంబులలోకాలోకపర్వతంబులబహిర్భాగంబుల నెయ్యెతత్వభేదంబుల నేతెఱంగునంబుట్టించెనందుం బ్రతీతంబగుజీవకోటియెవ్వనింగొల్పిబ్రహ్మజనులకుంగర్వనామరూపభేదంబులెట్లునిర్దేశించె నింతయనవిస్తరంబుగావింపుము త్తమస్కోకమాళిమండనుండుయోగీశ్వరేశ్వరుండైనపుండరీకాక్షునిచరిత్ర శ్రవణంబునంగానిజన్మమరణాదిసకలమఃఖాతరంబులుదుష్కర్మప్రాప్తంబులు నగుభవబంధంబులు దెగవనివెండియున్లెన్పెయె॥ తరల॥ సతతమున్నరసీరుహూదరసతీగ్రాహ్యతీపూరము॥ శ్రుతిపుటాంజలిచేతనమ్ములజుట్టియుంచనివోచుభారతకథామిమూనివిష్ణుంబరాశరప్రియసూతినమ్మనీనుతించినచోటనమ్మనినాథనామదినుబ్బుము॥క॥ఇతరకథావర్ణనముల॥ నలహేయతనొండెజిత్రమనఘాత్మరమాపతిచరితామృతరతినం॥ సృతివేదనల్లెంబాయఁజేయుమునీంద్రా॥గీ॥భూరివిజ్ఞానవిదులగు నారదాదినిర్మలాత్ములకయినవర్ణింపరానిహారికథామృతపానంబునంచువిసిపియెల్లననువాండెపోవెట్టిగొల్లండనఘ॥ సీ॥ అరవిందనాభునియపరావతారమైజననమందినపరాశరసుతుండు॥ మహిమోవ్వపణ్ణాశ్రమాచారధర్మములవశంపలోకవిడంబనములు॥ నగు గ్రాహ్యకథలు పెక్కుగొల్గింబించుచుహారికథావర్ణనమందులోననించుకించుకగానియేర్పడజెప్పమిసంచితవిజ్ఞానమాత్మలపమన్నజింతఁబిమఃఖనారదోపదిష్టఁడగుచుహరివర్ణనామృతమాత్మగ్రోలివిమలమజ్జానసిద్ధియననుతికెక్కి ధన్యుండయ్యెనులోకైకమాన్యుండగుచు॥ కావున॥ క॥ సరసిరుహూదరుమంగళి॥చరితామృతమాత్మగ్రోలుజనుండితరకథాగరశిముగ్రోలు సేహరిసంస్తరణముజీవులకునఖలసౌఖ్యదమనమా॥ క॥ శ్రీసనితాధిపునామక॥ధామిముఖులకిహమువరము॥నవైప్రపంచబోవుదురుసరకమునను॥న్వావిరి నేవారింజూచివగతుమునీంద్రా॥క॥ఏనరుండే సుకనివిమంజ్రై నవృధావాదగతినారిపడకమలధ్యానానందుండుగాండే నానరునకునాయవల్పమగుమునినాథా॥ చ॥మృదుగతింబువున్నతేనియరమించుచుంబానముసేయఁబారు॥ షట్పదమునుబోలియార్తజనబాంధవువిశ్వభవస్థితివ్యయా॥ స్వరూపహితావతారుండగుపంకరుహూదరునిత్యమంగళి॥ప్రదగుణకీర్తనామృతముంబాయకగ్రోలెడజెప్పవేదయ॥ క॥అనివిచురుండుమైత్రేయుండుమునినాయునినడిగెననివేదవ్యాసునిపుత్రసయుండభిమన్యుని॥ననయునకుంజెప్పిమఱియుండగిల్లెనియె॥ వ॥ఇట్లువిచురుండుమైత్రేయునడిగినతండతనింగనియతివృదుమధురవచనచనుండైయిల్లెయెననమాకృష్ణకథాశ్రవణతత్పగుండవై నీవునన్నడిగితిమిగావునభక్రంబయ్యెనీవుభగవద్భక్తుండవుగావు నహారికథాసత్తుండవగుటసంజిత్రంబుగా దదియునుంగాకమాండవ్యునిశాపంబునసాత్వవతేయువలనభ్రాతృత్వేత్రంబునశూద్రయోనింబుట్టినట్టిప్రజావ్రీసంయమనుండవగుయముండవుపరమజ్ఞానసంపన్నుండవునారాయణనకుంబ్రయుండవుగావునఁగృష్ణుండునిర్యాణకాలంబునందనసన్నిధికింజనినసన్నుడాయంబీటి విజ్ఞానంబెల్లనుపదేశించినకు నెటింగింపుమనియానతిచ్చుటంజేసి యవశ్యంబునకు నెటింగింపుదత్తావధానుండవై వినుమని॥ క॥ వనజాక్షయోగమాయాజనితంబగువిశ్వజననసంస్థానవినాశనముల తెఱఁగెటింగింపు

• జలగ్రహణగ్రయతమైకాటు మొనల్లతోఁగూడుకొన్నదై— వ్రీసంయమనుండవగుపుణ్యపాపముల నెఱింగిలెన్నగతీంచుచున్నట్టి.

దు|ననభూవిష్ణునిహుహత్వహభివర్ధింతుఁ॥ సీ॥సకలజీవులకెల్లఁబ్రకటదేహమునాత్మనాథుండుపరుఁడునానావిదైకమ
 త్యుపలక్షణముహితుండునగుభగవంతుండుసృష్టిపూర్వంబునంబునాత్మీయమాయలయంబుమెందినవిశ్వగర్భుఁడైతాన
 యొకఁటివెలుగుపరమాత్ముఁడభవుండుపద్రప్తయయ్యుపస్త్యంతరపరిశూన్యఁడగుటఁజేసి॥ద్రప్తగాకుండుమాయాప్ర
 థానశక్తీనతులవిచ్ఛక్తిగలనాఁడునగుచుఁదన్ను॥లేనివానిఁగఁజిత్తంబులోనఁడలఁచి॥ద్రప్తయగుతనభువననిర్మాణవాంఛ॥
 గీ॥బుద్ధిఁదోచిననమ్మహాపురుషవగుఁడు॥గార్యకారణరూపమైఘనతకెక్కి॥భూరిమాయాభిధానవిస్ఫురితశక్తిఁమితికె
 క్కి॥నయ్యియవిన్యయంబు॥క॥పురుషాత్పతి॥నాత్మాంతస్సురణముగలశక్తినిలిపిపురుషోత్తముఁడీశ్వరుఁడభవుండజుఁడుని
 జో॥దరసంస్థితవిశ్వమపుడుదగఁబుట్టించె॥ సీ॥ధృఢబానికాలచోదితమునన్యక్తంబుప్రకృతియుననుపేల్లఁబరంగుమా
 యు॥వలనహహాత్వస్వమెలమిఁబుట్టించె॥మాయాంశకాలాదిగుణాత్మకంబు॥నైసహహాత్వత్వమచ్యుతవృగోచరమగుచువిశ్వ
 నిర్మాణవాంఛ॥నందుటఁజేసిరూపాంతరంబునఁబొందినట్టిసహజ్జిత్వమందునోలి॥ గార్యకారణకర్తాశ్చక్త్యైవైవైనను
 హింసాభూతేంద్రియకమనోహయమనంగఁ॥ దగునహంకారతత్వముత్పన్నమయ్యె॥గోరినత్వరజస్తమోగుణకమగుచు॥
 న॥ పండియుఁజూసాతరంబులంబొందుచున్నసాల్పికాహంకారంబువలనమనంబువైకారికకార్యభూతంబులైనదేవతా
 గణంబులునుసంభవించె॥నింద్రియాధిష్ఠాతలైనవానివలన శబ్దంబుపూర్వంబునఁబ్రకాశంబగుటఁజేసిజ్ఞానేంద్రియం
 బులయినత్వక్యక్షుశోక్తిరజిహ్వాస్పృణంబులునుగచ్ఛేంద్రియంబులయినవాక్పాణిపాపాయూషస్థలునైఁజాహం
 కారంబుననున్నన్నంబయ్యె॥దామసాహంకారంబువలనశబ్దస్పర్శరూపరసగంధంబులుదయించె॥నందుశబ్దంబుఁజగుణం
 బయినశబ్దంబువలననాకాశంబుఁబుట్టించె॥గగనంబుగాలమాయాంశయోగంబునంబుండరీకాయునిరీత్యుణంబునస్పర్శత
 న్నాస్రంబువలన వాయువుంగలిగించె॥బవనుండుసభోబలంబునరూపతన్మాస్రంబువలన లోకలోచనంబయిన తేజంబు
 నుత్పాదించె॥ దేజంబుగాలమాయాంశయోగంబుననుత్పన్నోక్తుని విలోకనంబునఁబవమానయ్యుక్తంబగుచురసతన్మా
 స్రంబువలనసంబువులంగలిగించె॥ సలిలంబు గాలమాయాంశయోగంబునం బరమేశ్వరానుగ్రహంబుగలిగి తేజోయి
 క్తంబుయంగంధగుణంబువలనఁబృథివిగలిగించె॥నందుగగనంబుననుశబ్దంబు, వాయువుననుశబ్దస్పర్శంబులు, దేజంబునకు
 శబ్దస్పర్శరూపంబులు,సలిలంబుననుశబ్దస్పర్శరూపరసంబులు,బృథివికిశబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధంబులును,గుణంబులయి
 యుండుఁ॥ గాలమాయాంశలింగంబులుగలిగిమహాదాన్యభిమానంబులునొందినదేవతలు పిష్ఠుకళాకలితులగుదురట్టిహ
 హదాపితత్వంబులైక్యంబుచాలమింద్రులవంబుంగల్పింప సహస్థంబులుగాకకృతాంజలులైయోగిశ్వరేశ్వరుండయిన
 నారాయణునిష్టనిస్థితియించె॥ దండకము॥ శ్రీనాథనాథాజగన్నాథశనమైశ్రికరతూర్విపక్షమమాభ్యర్చనప్రాతూనీ
 రేజపత్రేక్షణ దేవదేవా భవద్దాసవద్దానుతాపంబులంబాపఁగా సోపుదివ్యాతపస్రంబునాఁబొల్పుయ్యుత్పన్నదాం
 భోజమూలంబుపుణ్యాలవాలంబుగాఁబొందియోగీంద్రులుద్దామసంసారతాపంబులంబాయఁగామిఁటిపద్ధింతరీతం
 ప్రియీశాసనస్తానునిర్దాశయాపిశ్వమందెల్లజీవుల్ భవోషగ్రమర్పాః॥తాపత్రయాభిలదావాగ్నిచేంద్రాగ్నిమః
 ఖాభిలోదోగియోర్తమంధర్తముంబొందఁగా లేకసంసారవక్రంబునందు॥బరిత్రామ్యమాణాశ్చలైయుందురమ్మ
 ధచేతసుగులంజెప్పఁగా నేలనోదేవవిజ్ఞానదీపాంకురంబయిన మీపాదపంకేరుహచ్ఛాయఁబ్రాపింతురిజ్ఞాతునన్నెనిసల
 ఘంబులేకాంతిస్వాంతతంజేర్చిదుద్దావపాపానునిర్దాశకాంబుప్రవాహోభృగంగాదివాసంబనానోష్ణమీపాదయు
 గ్ధంబుయ్యుత్పన్నభాంభోజఞ్జిరీదోగ్ధతంబైన వేదాండజత్రేణిచేతంజ్ఞేగవేషించినంప్రాపుత్రైయుదురోనాథవైరాగ్య
 శక్తిస్ఫుటజ్ఞానబోధాశ్చలై నట్టిసరోత్తముల్ నిత్యవైర్మలభవ్యాంతరంగంబులందేవరంజ్యోహిపాదాబ్జపీతంబుగిలించి
 తైవల్యసంప్రాప్తలైరట్టినిర్వాణమూర్తింద్రులసంసంకుమింద్రాదివంద్యాముకుందాసహస్రంబుగల్పింపఁబాలింపఁగా
 లింపఁగాఁజెక్కుదివ్యావతారంబులంబొందునీపాదపంకేరుహచ్ఛాయాపారీణుస్వాంతులై యొప్పుభక్తాభిక్షిప్తోక్షునం
 బైనమీపాదకంజాతముల్లాల్పమీశౌరమాధీత పుత్రాంగనామిత్రసంబంధబంధంబులంజెంది శిరోహంసుమేలిక్రియా

* సమైకరక్షాశరణాతులమముఖ్యముగరక్షించువాఁడా — శ్రీవిష్ణుమహాభ్యర్చనప్రాతూనిత్యపులమవర్తతములకునింద్రుఁడా —
 ॥ తాపత్రయాఽఞ్శ్శక్తిక, అధిదైవిక, అధిభౌతికములు. అందు రోగములవలనగలిగెదతాపము యాఞ్శ్శక్తికము. మృగవర్మవృక్షాదులవలన
 వచ్చుతాపము అధిభౌతికము. ఎండ,మంచు,అగ్ని,జల,వర్ష,అశని,వాయు,దేవాలయ,గోపుర,మంటప,ప్రాకారదులవలనవచ్చునట్టితాపము
 అధిదైవికము. — ఞ్జిరీదోగ్ధతంబుగూఁటిమండివెడలిన — జ్ఞేగవేషించివెడకి — శిపారీణాఅనక్త — శిరోహంసుమేలి నేపనాదియనేసు.
 ౧౮

లోలులై దేహగేహంబులందోలవ ద్రించుచుర్వానవశ్రేణులందంతరాస్తుండవై యుండియుకూరమైతోచుమీపాదప
ద్మంబులర్పింతుమోదేవబాహ్యేంద్రియవ్యాప్తినుద్వృత్తులై నట్టిమూఢాత్ములధ్యాత్వతత్వప్రభావాధ్యులై మీపదా
జ్ఞాతవిన్యాసలక్ష్మీకళావాసముంగన్నయయ్యుత్తవగ్గోకులం గానఁగాఁజాల రఘుఞ్జులాదుష్టులంజూడఁగానొల్లరం
భోధిరాట్యన్యకాకాంతవేదాంతజ్ఞుపద్ధాంతసిద్ధాంతమైయొప్పుమీసత్యభాపారచంచత్సుధాసారపూరంబులంగ్రోలి
సాఖ్యోన్నతివోలిగీయుక్తులై న్రాలితాపంబులందోలిమోదంబులందేలిసంపన్నులై నున్ననీత్యప్రపన్నుల్ మఱువా
త్కంఠతంబేర్పివై కుంతధామంబునల్పక్రియాలోబులై కాంతురద్దివ్యవాసైకసంప్రప్తికింగోరుచున్నారమోదేవవై
రాగ్యవిజ్ఞానబోధాత్మయోగక్రియారూఢినంతర్బహిర్వాప్తిప్రజ్ఞాలించిశుద్ధాంతరంగంబుగావించి హృత్పక్షవాసుం
డవై చింతయాకారమైయున్ననీయున్నతానంతతేజోవిలాసోల్లసన్నాద్రిజితంబులందేర్పి యానందలోలాత్మశంబూ
ల్పుయోగీశ్వరశ్రేణికిందానకీనానుకంపానులభిస్ఫుటజ్ఞానముంగల్గుటంచేసి యాయానముంజెందరోదేవతాచక్రన
ద్రీసదానందమూర్తిజగద్గీతకీర్తీలసమ్మృతవర్తీభవద్దాసులై నట్టిసమ్యుక్తజగత్కల్పనాసక్తచిత్తుండవై నీవువై శ్రీగుణ్యవి
స్ఫుద్రిబుట్టించినంబుట్టుటకాకనీభవ్యలిలాసుమేయంబుగాసృష్టినిర్మాణముంజేయనేమంతవారమృతమృచ్చియుక్తి
స్ఫుటమృజుగావించుమట్లుండెనీసత్యభాజాతులమైననుమృన్నఁగానేల నధ్యాత్వతత్వంబవన్నంబరంజ్యోలివన్నం
బ్రపంచంబవన్నన్నధిస్తాతవన్నన్నదాసాక్షివన్నన్నతాతీతనీవేకదాపర్వప్రాక్షునత్వాదితై శ్రీగుణ్యమూలంబునామె
ష్టమాయాగుణంబంచునుద్యత్వహృతత్వమైనట్టినీవీర్యముంజెట్టుటంచేసివీవితకుంగారణంబొదు వాయాయుకాలంబుల
నీకుసాఖ్యంబుల్ మెట్లుగావించుమేరితనన్నంబుభక్షించు మెట్లుంగివ గ్రింతుమేనిలగడన్నంచుమీజీవలోకంబెయాధా
రమైయుండిభోగంబులంబొంచుచున్నన్నయికార్యసంధానులమైనమాకుంజగత్కల్పనాశక్తికేదేవమీశక్తిదో
డ్పాటుగావించివిజ్ఞానముంజూపికారుణ్యసద్దాయవై మమ్మరక్షింపులక్ష్మీననఃశ్శివస్వలక్ష్మీదయోగింప్రచేతస్సరోహం
సదేవాదిదేవానమస్తేనమస్తేనమః॥ నీ॥ అనినఁబ్రసన్నుండై హరిమహాదాదులకమోగ్యస్వమిత్రత్వమంచున్నకృతము
గణిఖుజగత్కల్పనాశక్తివోడమకుండుటంచినబుద్ధి నెలెఁగి। కైకొనికాలవేగముననుద్రేకంబునొందిన ప్రకృతితోబొం
దినిజబలమునిల్పితాసురుక్రముండన *న ప్రవేశితతత్వములయంచునకుతమెక్కర। పరిప్రవేదించియాతత్వభవ్యగుణ
మునంచుఁజ్యేష్ఠానుకూపంబులలరఁజెందియొకటివాకటినిఁగలయకయుండివిత్స। రచనసెఱుంగనియాతత్వనిచయము
నకు॥ వ॥ ఇట్లువిత్సనిర్మాణపుణత్వంబు నెఱుంగంజూపుచునన్నింటికినవోగ్యతంగన్విచితనయనుగ్రహంబునంద్రేరి
ణంబుయికానంబడిక్రియాసామర్థ్యంబునఁజెన్నొందితత్వవిధానంబుదేవప్రేరితంబుయిస్వకీయంబులగు నంశంబుల
చేతంబుట్టించినవిరాడ్విగ్రహంబై తత్వవితతిదమయంచుఁజెందిన పుండరీకాక్షునిక తాంశంబునమొకటికొకటి నై క్యం
బునాటిల్లి పరిణతంబై రూపాంతరంబునుజెందనేతత్వంబున నేనియుఁజరచరలోకపుంజంబులునిండియుండు నాహిర
ణ్మయంబుయినవిరాడ్విగ్రహంబునొందినపురుషుండునర్వజీవనమేతుండై యుండెంతక॥ జలములలోపలనిమ్ముల। జల
గుసాజాతాండమందుసాహస్రాబ్జంబులునిచెఁగార్యరూపాశ్రితంబగునవివరాట్సుగర్భముపరుణ॥ గీ॥ దైవకర్మా
త్వశక్తివితానములనుదగిలితనచేతఁదానేకదైవశక్తియగుచు వెలుంగొంచుచుంబ్రకాతాంతరమునందనువువితతంబుఁ
గానిచై తన్యమొంది॥ గీ॥ రూపసంశక్తిజేసినిరూఢకర్మశక్తియునువృత్తిభేదనంపక్షిదశవిధములుగలిగినప్రాణరూపము
ననాత్మశక్తిబోధత్వమగుచున్నతక్షిగలిగి॥ క॥ త్రివిధంబగుచును నాధ్యాత్మ్యవిభేదంబుననుబాపిన టియధిభూతాత్మ
విరాడ్రూపంబగునిది వివిధప్రాణులకు నాత్మవిధమై నుటియుణ॥ క॥ జీవంబై పరమాత్మకుఁగ్రీదావల సైయాదిమావతా
రంబగునగ్రేపునిగర్భంబునభూతావలితోడంబ్రపంచమగ్నిదోఁచెణ॥ వ॥ ఇట్లుదోచినవిరాట్సురుషుండాధ్యాత్మికాధి
దైవికాధిభౌతికంబులనుభేదంబులచేఁ బూర్వోక్తక్రమంబున వెలుంగొంచుననుచు విదురునకుమైత్రేయుండెఁగించె
నని చెప్పి వెండియునిట్లనియె॥ వ॥ హరిపరమాత్ముండీశుండజుడఁడాధ్యుండనంతుండనంతమూర్తిసాగరతనయాహృదిశుండు
॥ వికారవిమూరుండునిత్యమంగళాకరుండుకృపాపయోనిధియకల్పవచిత్తుండనర్వశక్తిదామరసవిలోచనుండుబుధమా

జ్ఞుధాంతలతేపురము—శ్శివస్వలక్ష్మీదలప్పుపరస్పనకునూకరమయినవాఁడా— *న ప్రవేశితతత్వములయందెక్॥ పంచభూత
ములు, అహంకార, బుద్ధి, అవ్యక్తములు, జ్ఞానేంద్రియపంచకము, కర్మేంద్రియపంచకము, మనస్సు, పంచతన్మాత్రలు, గుణత్రయము నీనియం
డు.— స్వతావలస్తానానై— ॥ వికారవిమూరుండు॥ అప్రి, బాయతే, వర్ధతే, పరిణమతే, అపక్షీయతే, నశ్యతి, అనువికారములు లేనివాఁడు.

న్యచరిత్రపవిత్రుడిమ్ముల॥వ॥ ఇత్రైటంగుననిశుండగునధోక్షజుండుమహాదాదితత్వంబులమనంబులఘనంబులగుతలంపు
 టుడా నెటింగియట్టితత్వంబులవివిధవృత్తిలాభమునకైస్వక్యీయవిచ్ఛక్తిచేనిట్టులొనర్తుననివించి నిజకళాకలితంబగు
 విరాడ్విగ్రహంబునందునగ్నిప్రముఖంబగుదేవతాపరీకెల్లనివాసంబగుచుఁగానంబడినవైరాజపురుషునియాస్వాద్యవ
 యవంబులవినుపింతుశ్చివత్రావధానుండవైనినుము॥సీ॥నరనుతయూదివ్యపురుషోత్తమునిపృథగ్భావంబు నెందిముఖంబువల
 నభవనపాలకుడైనపవమానసఖుండంతరాష్ట్రుడిశ్వరునంతమైనవానికనయంబుననుకూలమగుచునిజస్థానమునఁబ్రవే
 శించినముఖమునందుఁ బరఁగుజీవుండుశబ్దమునుచ్చరించుచుబృథగ్భావమైననేత్రములనినుడుఁ బ్రత్యురిండ్రియయుక్తుఁ
 డైనరవిఁజెందఁగూపవిజ్ఞానమహిమనిరూఢి నెందుఁ మఱియుఁజర్పంబుననుబవమానుండిత్యైరాంతమైతత్వగీండ్రియమం
 దుఁగూడ॥వ॥నిజనివాసంబునాశ్రయించిజీవుండుస్వర్గేంద్రియగతుడైనస్వర్గంబు నెంది॥శ్రీత్రంబులదిక్కులచ్యుతకళాం
 శంబులై గూడజీవుండుశ్రవణేంద్రియయుక్తుడైననిజస్థానంబునంబొందితబృజ్జ్ఞానగతుండగు మఱియుఁదాలుపునిర్భిన్నం
 బయిన లోకపాలుండగువరుణుండందుఁ బ్రవేశించిననేత్రియంబుచేఁబ్రకాశించినంబ్రాణీరసంబులంగ్రహించెఁబర
 మేశ్వరీనినాసి కేంద్రియంబులు పృథగ్భావంబు నొందియాశ్వినేయాధిస్థానంబైనైశ్రాణాంశంబు నెందినజంతుపుగంధ
 గ్రహణనమగ్ధంబయ్యె- వెండియుభిన్నంబయినచర్మంబుననేపథులును,బరమపురుషాంశంబులయినకేశంబులంగూడనిజ
 నివాసంబు నెందిజీవుండుఋకండుయమానుండగు భిన్నభూతంబైనమేథ్రంబునంబ్రజాపతినజస్థానంబు నెందరేతంబు
 నజీవుండానందంబునుంబొందుభిన్నభావంబైనగుండంబున మిశ్రుండమృతాంశంబునుబొందిపాయువుంగూడనిజాధిస్థా
 నంబు నెందుచుజీవుండువిసర్గంబుఁజెందువేటువేటైనబాహువులం ద్రిదశాధీశ్వరుండయిన పురందరుండుక్రయవిక్ర
 యాదితక్తియుక్తుండగుచునిజస్థానంబు నెందజీవుండు వానిచేతదేవికంబొందుమఱియుఁ బాదంబులునిర్భిన్నంబులయిన
 పిష్టుండు స్వావాసంబునైకొని గతితక్తిబొందినజీవుండుగమనాగమనార్హుండయ్యె వెండియుభిన్నభావంబయినహృద
 యంబుమనంబుతోడంగలసినిజాధిస్థానంబునంజం ద్రుండుప్రవేశించినశరీరసంకల్పాదిరూపంబగువికారంబునుంబొందు
 భిన్నభావంబైనయహంకారంబుననహంకృతియుక్తుండైరుద్రుండునిజస్థానంబుగావసయింప నాయహంకృతిచే శరీర
 కర్తవ్యంబులునడుపు-బుద్ధివాగీశ్వరావాసంబైనహృదయంబుతోడంగలసినిజాధిస్థానంబున బోధాంశంబుచేవెలింగినశ
 రీరీబోధవ్యతంబొందుభిన్నంబైనవిత్తంబుబ్రహ్మవాసంబైనచేతనాంశంబు నెందినఁబ్రాణివిజ్ఞానంబునుంబొందు నావి
 గాట్టురుషునిశీర్షంబునస్పర్శంబు,చరణంబులవసుమతియు,నాభియందుగగనంబునుంగలిగె-సత్త్వాదిగుణపరిణామంబు
 లనమరుడైరి- డ్విగ్జితసత్వగుణంబుననద్వేవతలుప్రదివంబునుంబొందిరి- రజోగుణంబునమనుజులుగవాచులును ధరణిం
 బొందిరి- తామసంబునభూతాదులైనరుద్రపార్షదులుద్యావాపృథివ్యంతరంబగువియ త్రలంబునుంబొందిరి-ముఖంబు
 వలననామ్నాయంబులుత్పన్నంబులయ్యె వెండియు॥ క॥ ధరణీదివిజులుశ్రుతులును,నరవరయశ్మేటిముఖమునంబొడము
 టభూసురుఁడఖిలవర్ణములకుఁ స్ఫురండున్ముఖ్యుండునయ్యెగుణరత్ననిధి॥ క॥ ధర బ్రాహ్మణాదికముడుస్కరపాదంబొంద
 పుండఁగైకొనికావస్సుగుషోత్తముబాహువులన్నరనాథకులంబుపుట్టెనయతత్వనిధి॥ క॥ గణుతింపఁగఁగృహిగోర్గక్షణ
 వాణిజ్యాదికర్తకలితంబుగనాగుణనిధియూరువులందుం బ్రణుతింపఁగవైశ్యజాతిప్రభవంబయ్యె॥ సీ॥ తివిరిసేవకధ
 న్నులై దేవదేవుఁడవములనుసూత్రసంతతులుదయమయ్యె, వీరలందఱుదమతమవిహితకర్త, నులరఁజేయుచుజనకుండు
 నాత్మగురుడు॥ క॥అగునర్చ్యశుభరాత్మగుజగదేకప్రభునిపాదజలజాతంబు,బ్రిగిలిభజింతురుసతతము, నిగమోక్తిన్ధ
 క్తియోగనిపుణాత్మనులై॥సీ॥మహిమదీపింపఁగాలకర్తస్వభావతక్తిసంయుక్తుడగుపరేశ్వరునిభూరియోగమాయావి
 జ్యంభణోద్యోగమెవ్వఁ డెఱిగినుతియింపఁగానోపునిధ్ధచరిత॥ డ॥ అన్యకథానులాపములహర్షిశమున్సృరియించిచాల
 మానిస్యమునాత్మశోభనవిలీనతనొందుచుదీయోజివ్వాసే, జన్యముతోడఁగ్రోలుహరినర్హణదివ్యకథావృతంబున, న్నా
 న్యచరిత్రమైనెగడుమధురువాక్యవచంబుఁజెందఁగ॥ మ॥హరినామాంకితసత్యధామృతరసవ్యాలోలుఁడైనజ్ఞీసత్పు
 రుషశ్రేష్ఠుండసత్యధాలవణవాఃపూరంబుఁదాఁగ్రోలు నే । వరమందారమరందపానకుతుకస్వాంతఃకర్షిరేఖంబున
 త్వరమైపోవునెచేఁగ్రీవేములకుఁదగ్గంధానుమోదాత్మయై॥ క॥హరిమహిమముదన్నాభీసరనిజసంజాతుఁడైనవతురా
 ననుడున్సృరికించియెలుఁగఁడనిననితరమనుజులఁజెప్పనేలదత్వజ్ఞనిధి॥ సీ॥ శ్రుతులుదమలోనవివరించిచూచిపుండరీక
 శ్చిదత్రావధానుండవైనిశ్చలీతుండవై, శ్చికండుయమానుండుగోకుకుమచున్నవాఁడు, కర్షిరేఖంబుతుమ్మద, గ్రీవేములకుఁ వేచచెట్లకు.

లోచనును త్రవ్వజ్ఞోకచరితుఁడు నమరగణవంద్యమానపాదాబ్జయుగళుఁడు వెదకిగనుఁగొనలేవం ద్రువిమలమతులు॥ క॥ హరి యుద్ధనమాయాగతిఁ బరికించియుఁగానఁడయ్యెఁబరిమితలేమిఁన్నటిమాయావిసిమోహిని చరితముఁగనుఁగొందురె ఘ్నిచతురాస్యామల్ క॥అదివిజాఢీశుఁడుమహాదాదులుదిక్పతులుబంక జాసనుఁడునైరీదయుతుఁడుగనజాలనిశ్రీదేవు నిపదయుగంబుఁజెలింతుమది॥ క॥అనిమైత్రేయుండవీడురునకెఱింగించినతెఱంగురుచిరముగానర్జునపాత్రునకుఁ బరాశరమునిమనుచుండెఱుఁగఁజెప్పెముదముదలిర్పె॥ వెండియునిస్సనియె॥ క॥భూమిశ్వరమైత్రేయమహామునివిమ రునకునస్లుహరిగుణగుభవీలామాహాశ్వముఁజెప్పిననామైత్రేయనకుపిచురుఁడనయెన్నటియు॥ క॥అగుణునపరిని కారికిజగదవనోష్ఠవవివాశసత్యర్థములుచదువలీలతెట్టులాతఁడుసగుణుండైయుండుతెట్లుసౌజన్యనిధి॥ సీ॥అనియర్ప కునిగతిసంఘునిమైత్రేయమునిఁజేచివిరుఁడిస్సనియెమఱుప బాలుఁడుగ్రీడాచిలాలమానసమునదిపించులీలానురూ పుఁడగుచుఁగానిచోఁగామానుగతుఁడైరమించునునర్భకుఁడనివస్త్యంతరమున నర్భకాంతరముననైననుబాలకేళిసం గుఁడగుచునోలినిఁజరించుహరియునెపుడునివృత్తుఁడత్యంతతృప్తిఁ దగుటవర్తించుతెట్లుశ్రీదాదులందుఁగఁజేయుఁచి గుణాత్మకంబైనమాయఁగూడియఖుబజగములఁగల్పించెననుటయెట్లు॥ సీ॥అమ్మాయచేతనీయఖలంబునృజీయిందీపాలిం చిపాలియించిపరమపురుషుఁడనఘాత్తదేశకాలావస్థలందునునిజరులయందునుసహిసమైనజ్ఞానస్వభావంబుఁ బూర్వాయా ప్రకృతితోనెఱ్ఱంగిఁగలసెఁదానేకమయ్యుఁగోరినమస్తకరీరంబులందునుజేవరూపమునవసించియున్నజీవునకుమర్భగ న్నేతేసిధియెట్టికర్మమునసంభవించెనుగడఁగినాడు॥ చిత్రజ్ఞానమర్గమస్థితఁగలంగి యధికభేదంబునొంపెమనఁగఘచరి త॥ వ॥అదిగావునసూరిజనోత్తముండవై ననీవుమదియహాసనికసంశయంబులఁదొలంగింపనర్హుండవనిచునుండు మై త్రేయమహామునీం ద్రునడిగెననిబాదరాయణతమాభవుండభిమన్యనందనునకిస్సనియె॥ క॥ సరసిసుహూచరుఁడనిశి చరితామృతపానశుకుకుసంగంబుననిర్భరుఁడగువిచురునకుమునీశ్వరుఁడగుమైత్రేయుండనియెనజ్జనతిలకా॥ చ॥మిను మువితరూపాదములువిష్ణునిపుల్లసరోజపత్రనేత్రునిఘనమాయనెప్పుడువీరోధముసేయుఁబరేశ్వరస్వరోధానయ్యును బంధనాదికపేదవృత్తలన్యప్రణత్యమెప్పుడేననయముఁబొందలేవువిభుఁడాద్యుండనతుఁడునిత్యుండౌటచే॥గఁజేయును॥ చ॥పురుషుఁడునిద్రవోఁగలలఁబొంచునమస్తసుఖంబులాత్మసంహారణిరోపిఖండనములాదిజీవునికి॥ బ్రబోధమందిర యఁగఁదోచుచున్నగతినాదిబరేశుఁడుబంధనాదులన్పొరయకతన్యతెట్లునుచుబుద్ధినిసంశయమందెడినియె॥స॥అప్పు ధంబతనికిఁగలుగనేరదదియెట్లుంట్లేని॥చ॥లిలితవిలోలిర్నలజలప్రతిబింబితపూర్ణచంద్రమండలమువలంబుచాలనిపడం బనహేతువునొందియున్దియ॥ త్రిలమునఁగంపమొందనివిధంబునసర్వశరీరభర్తయు॥ ల్లిగిరమించునీశునకుఁగల్గఁగ నేర వుకర్మబంధముల్॥వ॥కావునజీవునకుశ్రీనవిద్యానుహిమంజేసికర్మబంధనాదికంబుసంప్రాప్తంబగుఁగానిసర్వభూతా తర్యామియైనయాశ్వరునకుంబ్రాప్తంబుగానేరదని॥చ॥నగునకునాత్మదేవాజగుణంబులఁబాపఁగనోపుపంజీదరచరి తారవిందమహితమృతభక్తియయంద్రియంబులీశ్వరవిషయంబునైనమదిసంచితశ్చలతత్వమైనచో॥ సరసిజనేంద్రోర్తనమెచాలువిపదవలంబయింపఁగ॥ చ॥ హరిచరణారవిందయుగళార్చనసన్నతిభక్తియోగముల్॥ నిరతిము గల్లువారుభవనీరజగర్భులకందరానిభా॥ సురపదనుండుజేరుదురుసూరిజనస్తవనీయయాత్రిస॥ త్పురుషులపూర్వజన్మప లమున్గణులింపఁదరంబెయేరికి॥వ॥అనిచెప్పినవిచురుండుమైత్రేయుఁగనుఁగొనిముకుతితహస్తండువినమితమస్తకుంబు నగుచుందనమనంబునశ్రీహరిందలంచుచువినయయుక్తవచనరచనుండైయిస్సనియెమునీంద్రాభవదీయవాక్యంబులచే తనామనంబుననారాయణుండులోకైకనాథుండుయ్యెననియుశరీరధారియైనజీవునికిఁగర్మబంధంబులేరీతసంభవిఁడ ననియునుంబొడమిన సంశయంబునేడునివృత్తంబయ్యెనెట్లనినలోకంబునకీశ్వరుండుహరియ్యయుజీవుండుపరతఁడ్రుం డనియునుదలంపునునారాయణభక్తిప్రభావంబు సాగిగోచరంబయినవిద్యకునాశనకారణంబనందనరుచుండు నా రాయణుండుదనకునాధారంబులేకసమస్తంబునకుండానయాధారభూతుండైపిశ్వంబుప్రేదివీయందుదానుండుతెఱుం గెట్లుశరీరాభిమానంబునుబొందియెవ్వఁడుమూఢతముండైనసంసారప్రవృత్తుకుండగునెవ్వండుభక్తిమార్గంబునఁబరమా త్ముండైనపుండరికాతునిఁజెంచుచీరలిద్దఱునుసంశయన్లేశంబులులేమింజేసిసుఖానందపరిపూర్ణలయియభివృద్ధి నొంచు వారగుచురెవ్వండునుఖుఁగుఖానుసంధానంబుచేలోకానుగతుండగుచుంబ్రమోదవేదనంబులొంచునతండుదుఃఖా

శుకుఁగఁగతికసంతోషము — శ్రీవభాధమండు — శ్రీవ్రతిబింబితవ్రతిభించిన — శ్రీఅపిద్యామయ.

శ్రయ్యుండగునారాయణభజనంబుననమస్తమఃఖనివారణంబగుననిభవదీయవరణసేవానిమిత్తంబునఁగంటిఁబ్రపంచంబు ప్రతీతిమాత్రంబుగలిగియున్నందుకుఁగారణంబులేకుండటంజేసి తెలియనివాఁడనైవర్తింతుననివేండియు॥ క॥ లలి నానుడిఁదలఁపుచునును॥ తులుగొనియాడఁగఁదగినతోయజనాభుండలవడనల్పతపోనిర॥ తులతలపోతలకుమిగులమగ్గభుండుంబు॥ సీ॥ ఇంద్రియంబులతోడనెలమి నెప్పడినుమాదాదులనితరేతరానుషంగ॥ మునఁజేసివానియందొగిదిరాడ్డే హంబువుట్టిందియందుఁజేపట్టితాను॥ వసియించునాతఁడువరలనహస్తసంఖ్యాతంబులగుమస్తకాంఘ్రిబాహు॥ కలితనత్పురుషునిఁగాబ్రహ్మవాదులుపలుకుదురాపిరాట్పభ్రావునందు॥ భువనజాలంబులలజడిఁబారయకుండు॥ బ్రాణదశకంబుసేంద్రియాగ్ధములునింద్రియాధిదైవతములుగూడననఘుల్రీవిధముగుచువిప్రాదిపర్ణములయ్యెనందు॥ క॥ ఇలఁబుత్రపాత్రసంపద॥ గలిగినవంశములతోడఁగఁడుఁజోద్యముగా॥ లలింబ్రజలేగతిఁగలిగిరి॥ కలిగినయాప్రజలచేఁజగములెల్లుండె॥ క॥ వతురతపిండుప్రజావతులకుఁబతియనఁగవెలయుపద్మాపతియొగతిఁబుట్టిం చెనుప్రప్యై॥ ప్రతతులచేనవవిధప్రపంచమునుఁజేయు॥ గీ॥ వానిభేదంబులునుమనువంశములును॥ మనుకులాధీశ్వరులునువృన్దనుకులాను॥ వరితములునేవిభూతిసేజాడవీనింతయునుఁబుట్టించేసెనాకెఱుఁగఁబలుకు॥ క॥ సరపింగ్రిందన్నీడు॥ చ్చరణికిఁగలలోకములను॥ తృప్తితుల॥ వృరుసంబరిణామంబులు॥ విరక్త్యనెఱిఁగింపునామసిద్ధవర్తిరా॥ క॥ సురతిర్యజ్నరరాక్షస॥ గరుడోరగసింధుసాధ్యగంధర్వనభి॥ శర్పరముఖజ్ఞిభవములుమునికుంజరగర్భస్వేదజాండజములతెఱంగు॥ క॥ త్రిగుణప్రధానకంబులునగునవతారములు పూర్వమైవెలసినయాజగదుత్పత్తిస్థితియనిగమములవిధంబువానిలకడలుదగ॥ క॥ చక్రాయుధసౌందర్యపారాశ్రమముఖగుణములునుధరామరముఖవ॥ ద్భక్తమములునాశ్రమధర్మప్రయలునుశీలవృత్తమతభావములు॥ గీ॥ యోగవిస్తారమహిమలుయోగములును॥ జ్ఞానమాగ్ధంబులునుబరిజ్ఞానసాధనములునైయొప్పుసాంఖ్యయోగములువికచ॥ శలబునియనకృతంబులొకాస్త్రములును॥ సీ॥ పాపండుధర్మంబుప్రతిలోమకులవిభాగములుజీవులగుణకర్తృములును॥ బలుకులగుణులునుగలిగెడిధర్మమోక్షములయందలిపరస్పరవిరోధములులేనిసాధనములుభూమిపాలకనీతిపార్తలుకండనేజాడమునుబృథగ్ధానంబులునువిధానములునుక్రియితృమేధములునుఽస్మిత్యవినగ్గ॥ గరులుఁదాగాగ్రహంబులుఁగాలచక్రమునసంచిననిలకడలునువంబు॥ దానములుచుక్కలంబులుఁదనరుప్రబలధర్మములుఁబ్రజలానరించుకర్మములును॥ చ॥ వనకశ్శాజనావళికపద్మవిపద్మశధర్మముల్రో॥ జనననిభాతంబుఁగలిగినంతననుంబెడునెట్టివారిఁడెం॥ పావఁగఁగానవచ్చునుపుల్ స్ర్రియశిష్యులుగొల్పవారుసమృద్ధమునఁగోరెడ్డములుమానుగనెఱ్ఱెఱిఁగింతురిమ్ముల॥ క॥ విలయాదిభేదములేన॥ య్యలఘునిఁబరమేశునెవ్వరంచితభక్తిస్థితితురదెవ్వనితోనుత్యుక్తికన్యఖియించుజీవతత్వమునుఁజేయు॥ క॥ గోవిందునిదూపంబునజీవప్రహ్లాదులనైక్యసిద్ధియునెఱ్ఱె॥ భావననుపనిషత్సంగైవెలయుజ్ఞానమెట్టిదార్యప్రత్యా॥ గీ॥ డేవితనగునట్టిశిష్యప్రయోజనములుసజ్జనులచేతవిజ్ఞానసాధనములు॥ సేవిపలుకఁగఁబడువానినెల్లనుఁజేయుంబాలుచువైరాగ్యమునఁదగుపురుషభక్తి॥ గీ॥ ఇన్నియునుదెలియనానతియిచ్చినన్నునర్థిరక్షింపుయజ్ఞదానాదిపుణ్యఫలమువేదంబుచదివేఫలమునాద్రుజనులఁగాచినఫలముతోనసముగావు॥ క॥ అనివిమరుఁడుమైత్రేయుని॥ వినయంబునఁదెలియవడుగువిధమెనువ్యాసునినుతుండభిమన్యునిసం॥ దనుననునెఱిఁగించినుఁజేయుఁదగనిట్లనియె॥ చ॥ ఇలఁగలమానవావళికనెల్లనుఁజీవభింపయోగ్యమై॥ వెలసినపూరువంశముపవిత్రముసేయఁగఁబుట్టివద్దణా॥ కలితయశశిప్రమానలలితాతికింబ్రతివాసరింబుపెంపలరఁగఁగ్రోవివెట్టుదుగడయ్యముకుందకధామృతంబున॥ గీ॥ అప్పితరమైననుఖములనందుచున్నజనులకుఁఖంబుమాన్వంగఁజాలునట్టిపుండరీకాక్షుగుణకథాప్రోక్షమైన॥ వితతనిమాగ్ధమగుభాగవతమునీకు॥ వ॥ ఎఱింగింతువెనుమనియిట్లనియె॥ సీ॥ అమృతభాగవతామానయమొకనాడుకైకొలపాతాళలోకమందు॥ సీనప్రతీకజ్ఞానయైవాసుదేనాఖ్యంబాలుచునంకర్షణమూర్తిదివ్యపురుషాఁడుదనుఁదానబుద్ధిలోజూచుచునలితధ్యానముకుళితనేత్రుఁడైననందాఖ్యదయాగ్ధంబుగనువిచ్చిచూచినవారుసంస్తుతులొనర్చునవరగర్జ్వావగాహనులైయహింద్రకన్యకులార్ద్రశరబద్ధకలిలలగుచుభర్తృవాంఛనుబుద్ధినప్పరమపురుషుఁగదియనేతెంచితత్వానకమలయుగము॥ క॥ సేవిందిభక్తీతోనా॥ నావిధపూజోపహారనతిమతులనుసా॥ దేవునిహృదయమువడసిరి॥ యావేళననందనాదులచ్చహితాత్మ॥ వ॥ ఘనసాహస్రకీరీటన

జ్ఞిభవములుఉత్పత్తిక్రమములు — పాపండువేదదాహ్యులయొక్క — క్రియితృమేధములుపితృయజ్ఞములు — ప్రోదివెట్టుకగడయ్యవృద్ధిఁగలుగఁజేయుచున్నాత్మగదయ్య — అత్రులికలనదృశయ — శ్శిలహింద్రకన్యలునాగకాంతలు॥ అర్చితదవఁబడిన

త్సవిలసతాంత్రప్రశుద్ధప్రభాః జనితోదగ్రురుచిత్రకాశితపణాసాహస్రంఢాదేవతా । వనరతూచణురూపకృత్యము
లాగి న్వాంఛన్యృశంపించిచాఁగనురాగస్థలితోక్తులూపునడుగఁజూపి యాదేవుఁడు॥ గీ॥ భూరినిగమార్థసారపిచా
రముగుఁచుచిదనరుసీభాగవతముసాదరతఁబలికె॥ నలినభవసూత్రయైనసనతుఁ మార॥ కునకు నెఱింగించెసాంభాయినునకు
నతఁడు॥ క॥ పరగనతండంతఁబరాశరునకునుపదేశమిచ్చెసవ్యతిరతఁడున్మరగురునకొసఁగెనాతఁడుగరమరుదుగనా
కుఁజెప్పెఁగైకొనియేను॥క॥ నీకీప్లుడువివరించెదానాకర్ణింపుమునరోరుహోత్పండగునున్లోకునిచరితాన్యతపరిషేకు
డవై ముదముగదురఁజెలఁగుముమిచురా॥ వ॥ ఇట్లుభవత్ప్రీక్షంబు యిఁపిసంప్రదాయగతంబుఁబురుషోత్తమస్తోత్రం
బుఁబరమపవిత్రంబుభవలతాలపిత్తంబునైనభాగవతకథాప్రపంచంబుఃశ్రద్ధాళుండపుభక్తుండపునగునీకునుపన్యసించెదమినుము॥ సీ॥ అనఘయేకోదక మైయున్నవేళ శ్రవంతర్నిరుద్ధానలదారుపితతి॥ భాతిఁజిచ్చన్తీస మేతుఁడై కి పలునిద్రా
లోలుఁడగుచు ॥ నీమీలితాత్ముఁడైననారాయణుండంబుమధ్యమునభాసురసుధాఁగిపాఁడురశరీర॥ రుచులునహస్రశి
గోరత్తురుచులతోఁజెలిమిసేయఁగ నెవ్వ శేషభోగి॥ తల్పమునఁబవ్వళించియనల్పతత్వగ్రీప్తిఁజెన్నొండఁగానద్వితీయుఁడ
గుఁచు॥ నభినుత్పదయ్యుఁగోరుగలయంచుఁబాసి॥ ప్రవిహలాకృతినానందభరితుఁడగుచు॥ గీ॥ యోగనూయాపిచూరంఢై
యుగనహస్ర॥ కాలపర్యంతమఖిలలోకములు మ్రింగి॥ పేర్చివఁటికాలశక్త్యవబృంహితమున॥ సమతస్సప్తిప్రీయాకలాప
ములఁదగిలి॥ క॥ తనజరరములోపలదాఁచినలోకినికాయములన్మజంచుటకునుసా । ధనమగుసూక్ష్మార్థమునాన॥ మునఁ
గినికాలానుగతరజోగుణమంత॥ సీ॥ పుట్టింఁచెదన్మణుంబునఁబరమేశ్వరునాభిదేశమునందునశిననాళి॥ ముదయింఁచెను
యిప్పుయోరుహముకుళంబుగర్వబోధితమైనకాలమందు॥ దనతేజమునఁబ్రవృద్ధంబైనజలముచేజలజాన్తుగఁబ్రకా
శంబునొందఁగిజేసిలోకాశ్రయస్థితిగతిస్వప్నాశ్రీవరునాభిరాజీవమందు॥ నచకలొకలితాంశంబునిలిపిదాని॥ పలననా
న్నాయమయ్యుండునువరగుణండు॥ నాశ్చయోనియునై సతోయజభవుండు॥ సరివిజతురాననుండునాజననమొందె॥ గీ॥ అ
తఁడునత్వత్కర్ణికయంచునిలిచి॥ వికచలోచనుఁడై లోకపితృతదిశలు॥ నంబరంబునునిజచతురాననములఁగలయఁబనిరిం
చిచూచుచుఁగవలభవుండు॥ చ॥ అలఘుయుగాంతకాలపవనాహతసంచలదూర్విజాలసంకిలితజలప్రభాతవగుకంజ
ముదవ్వనజాతకర్ణికాతలముననున్నతన్నవిశదక్రియగల్గినలోకతత్త్వము॥ న్నతఁడెలియంగనోపకానంబునఁబాలిపిచా
రమొందుచు॥ ఇట్లునితర్కించె॥ డే॥ ఈజలమందునికమలమేగిలనుక్యవవయ్యెనొంటి నేనీజలజాతపీతముననేగిగనుంటి
నాచాఖ్యయొద్దినాకిజననంబు నొందుటకు నెయ్యదిహేతుమౌబద్ధిజూడనే॥ యోజనెఱుంగలేననిపయోరుహగర్భుండువి
ష్ణుతాత్మఁడై॥ క॥ అవినజనాళిమూలంబావనములలోననగ్ధినరయుటకొఱై॥ యావినజాతప్రభవుండావనరుహనాళి
వివరమండభిముఖుఁడై॥ వ॥ అతఁగభీరవిశాలవారినిధితోయాంతరినున్నగుండుచతురాస్యండురుదివ్యవత్సరనహ
స్రంబుజ్జములంబున॥ వ్రతినీక్షించియుఁగానలేకభగవన్నాయామహత్వంబుపిష్టృతిఁగాపింపకభీతుఁడై మఱలఁజేరెం
గత్సరోజాతము॥ గీ॥ అట్లుఁగ్రమ్మఁజేరియయ్యజ్జివిత॥ మంచునన్తోంగయోగక్రీయాసురక్షింబవనుబంధించివహిత
తపస్సమాధినుండితతవర్షములుచనుచుండనంత॥ గీ॥ అట్టియోగజనితమయినపిజ్జానంబుగలిగియుండిదానఁగవలనయ
ను॥ గానలేకహృదయకమలకర్ణికయందు॥ నున్నవానిఁడనుఁగన్నవానిం॥ మ॥ కనియెన్నిశ్చలభక్తియోగమహిమ
స్థంజాతగర్భంబుతో । భనచారిశ్రుజగత్పవిత్రపిలనశ్వద్భాకళిశ్రుస్సధా । శనముఖ్యస్తతిపాశ్రుదానవచమూలై
శ్రున్దళత్వత్తనే । శ్రునపీనోజ్జ్వలసీలమేఘనిభాశ్రున్మృతీరాట్మశ్రుని॥ వఁటియు॥ చ॥ అలఘుపణాతపత్రనిచయా
గ్రనసంచితనూత్నరత్ననిర్మలరుచిచేయుగాంతతిమిరంబునడంచియకల్మషోల్లసజ్జలములఁజేసియంచునవసారసనాళి
నైకభోగముంగలిగినశేషతల్పమునుగైకొనియున్నహహాత్మ సుకగని॥ సీ॥ వరపీతకాశేయపరిధానకాంతిసంధ్యాం
బుదరుచినిచయంబుగాఁగఁగి॥ గమనీయనవహేమకలితకీరీటంబు రమణకాంచనశిఖరంబుగాఁగి॥ మానితమాక్రీకమాలి
కాసుచిసానుపతితనిర్మలపరంపరలుగాఁగఁగి॥ జెలువొందునవతులసీదామకములులాలితతలజోపధీలతులుగాఁగఁగి॥ వరఘ
జంబులుగినికటస్థపంశములుగఁబదుములంగణపాదపత్రచయములుగలలితగతినొప్పుమరకతాచలవిడంబి॥ తాత్పర్యదేహం
బుగలుగుమహాత్ముహారిని॥ వ॥ వఁటియు శ్రీనపరిచ్ఛిన్నంబునిరుపమానంబునిఖిలలోకిసంగ్రహంబునఁపిపిస్తార । వర్తలా

• శ్రద్ధాళుండపుఁడైన శ్రీగలవాడవు— శ్రవంతర్నిరుద్ధానలదారుపితతిభాగవతావృత్తనమాహములోపలన్మయిడఁగియున్నట్లు— ॥ నీమీలితా
త్మంఢైసానేత్రములనుముకుళించినట్టి శ్రీనికటస్థపంశములుగఁజూపమంచలవివేకగ్లుగుచుండఁగాను, శ్రీఅభవద్విన్నంబువిభాగించఁగూడనిది.

యాహంబునైవివిధవిచిత్రదివ్యమణివిభూషణంబుల నాత్మీయనిర్మలమృతిచేతంబ్రకాశంబు నొందంజేయుదివ్యదేహంబుదనరవివిధంబులగుకామంబులభిలషించివిశుద్ధంబయినవేదోక్తమార్గంబునభజించువురుషశ్రేష్ఠులకుఁగామధేనువనందగినపాదవర్షయుగంబునభిక్షఫలకవితతరుదినవయంబులకు నొంటువడికృపాపాత్రుండైచంద్రుండుబహురూపంబులబదనరోజంబులనాశ్రయించెననోవ్యవదనభంబులుఁగమలాఘాకాంతలకుఁజనుపధానరూపంబులనందగిడదలికాస్తంభంబులవృక్షంబువిడంబించునూరుయుగళంబుఁగనకమణిమయమేఖలాకలాపాభిరామంబుగదంబకింజల్కశోభిశీతాంబరా లంకృతంబై విలసిల్లుకటిమండలంబుశృంగారవాహినీజలావర్తంబునాఁబొలుపొందునాభీవివరంబుజితరస్థసిఖలబ్రహ్మాండశీమమున్నుమాగుచ్ఛవక్త్రోభూతంబనందగుమధ్యభాగంబుమహితముక్తాఫలమాలికావిరచితరంగవర్ణవిరాజితంబునవహులసీదామకీసలయాకల్పంబుఁగునుమమాలికాలంకృతంబుఘనసారకస్తూరికాచందనవిలిప్తంబుగొప్పభరత్నప్రదీప్తంబు శ్రీమత్సలక్షణలక్ష్మితంబై యిందిరకుఁగేళిమందిరంబనంబొల్పువత్సస్థలంబునుఖకేళీసమారంభశ్రీపరిరంభశాంభోధిరాట్యన్యకారాంభోజకీలితకనకమణికంకణనికషంబులంబొలుపారు రేఖాత్రయవిరాజమానక్షృంఘాంబులంబునుచుసీతానర్హదివ్యమణిప్రభావిభాసితశేయారకంకణముద్రికాలంకృతంబులైనవహుపులుసకలలోకాద్రివివారకబరహాసచంద్రికాధవళితంబులైకర్ణకుండలమండితమణిమరీచులునర్తనంబులునలువందననిర్దిష్టంబులగుచెట్టుటద్దంబులుఁబరివక్త్రబింబఫలప్రవాళవల్లవారుణాధరంబు నఖిలభవనపరిపాలనంబునకు నేనచాలుననెడివాడించునయనయుగళంబునకు సీమాస్తంభంబుఁజంపకప్రసూనరుచివిభాసంబునగునాసాదండంబుఁగవలకుముదంబులకుండెపునంపాదించుచుఁగలుగఁజూతతరంగితాపాలంబులైకర్ణాంతవిశ్రాంతంబులైచెలుపుండునేత్రంబులు సలలితశ్రీకారంబునకు నత్తురత్నంబుసార్థకంబయ్యెననందగుకర్ణంబులు నిత్యుచాపుచావద్వయరూపంబులంజూపట్టుఘ్రాయుగళంబున పగవత్పాష్టమీశశౌరికళంకాస్పదఫాలఫలకంబునీలగిరింధ్రశృంగసంగతహలమారాండమండలపిండంబితవర్ణగౌగనాణిభువితకొంచునకీటంబుచేబొలుపారి సూర్యేందుపవనానలప్రకాశంబులకునవకాశంబుచూపకశ్రీలోకవ్యాసుకనకాంబులగుతేజోవీశేషంబులుఁగలిగినంగరంగంబుల దానవానీకంబులహరింపంజాలు సుదర్శనాదిదివ్యసాధనంబులచేచురానందంబుగదివ్యరూపంబునుఁగలిగిమతియు॥ ౬॥ హరకలాపపుష్పనివయంబులఁ జందనర్మరలైశేయారకంబుఁగులీయక మహాజ్వలహహుసహస్రశౌఖిలాప్సరఁగజాడనోప్పిభువనాత్మకలీలలదృష్టమూలపి సౌఖ్యరితభోగిదేష్టితవిభాసితచందనభూరుహాకృతి॥ ౭॥ విలసత్కుండలిరాజనఖ్యముననుర్చిభృత్యమాఖ్యనముజ్వలితోదారశోభిజ్ఞాపణసహస్రస్వర్ణకుంబులన్నలిలావాసతఁజూరుకాస్తభవిరాజన్తృగర్భంబున న్నలిసాతమండగనుంగునంగుడగమైనాకామనీభృంగి॥ ౮॥ వితతార్థజ్ఞానిజనస్త్రుతిమకరందప్రహృష్టశ్రుతిజాతమధుప్రతగ్గణపరివృతశోభాగతకీర్తిప్రసవమాలికలుగలవాని॥ ౯॥ కనుంగొనిచతురాననుండు॥ ౧॥ అనఘుసర్వేశ్వరు నాద్యంతశూన్యనిభివ్యున జగదేకమాన్యపరిణుఁ దన్నాభినరసికోద్భవనరోజంబునుసప్తలగణునినంబరమునుమానితభవననిర్మాణదృష్టినిఁబొడగనెఁగానియితరముఁగానలేక । యాత్మీయకర్మబీజంపరంబునురజోగుణయుక్తఁడగుచునకుంతితప్రజాభినగ్దాభిముఖతనవ్యక్తమార్గుఁ డయినహరియందుఁడనహృదయంబుఁజేర్చి యమ్మహామ్మనిఁబరముననంతునభవునజానమేయునివేగిన్నినినుతించె॥ ౧॥ నలినాకుమాయాగుణవ్యతికరమునఁజేసిగార్వంబైనసృష్టిరూప మునఁబ్రకాశించుసీఘనరూపవిభవంబురూపింపదేహధారులకుఁజనుర్చి భావ్యంబుదలపోయభగవంతుఁడవునయినవత్సాక్షునీస్వరూపంబుకంటె॥ ౧॥ నన్యమొక్కటివన్యమైబోధకంబైన యదితేమకాననీయతులదివ్య । మైనరూపంబునాకుఁబ్రత్యక్షమయ్యెనదియుఁగాకవివేకోదయమునఁజేసివరదనీరూపమజ్ఞానగురుతమోని వారకంబయ్యెనాకుశల్యవృద్ధి॥ ౧॥ ఘనపత్మరుహేసుగ్రహ మునకై యమితావతారమూలంబగుచుఁ దనరెడినీరూపముతో భగవంతుభవదీయనాభిపర్వమువలన॥ ౧॥ జననంబందిననాచే ననయము మొదల నెగ్గుహీతమయ్యెజగత్పావనీదునుస్వరూపము ఘనరుచిరంబైనస్వయంప్రకాశకమగుట॥ ౧॥ మతియు జ్ఞానానందపరిపూర్ణమాత్రంబుననావృతప్రకాశంబు భేదరహితంబుఁబ్రపంచజనకంబుఁబ్రపంచవిలక్షణంబుభూతేంద్రియాత్మకంబు నేకంబు నైనరూపంబునొందియు నెందునుంబొడఁగాననట్టిని

* ఉపమానిండు — వృక్షంబుదింబించుకాంతినివ్రక్షకునజేయుచున్న — ॥ జితరస్థగర్భమందున్నట్టి — శ్రిమదుత్పన్నులరుదృపామతిహాటిపుట్టించుటవలన — శ్రీపరిరంభణిఆలంగనము — యొకంబుకంభరముమూడురేఖలుగలకంఠము — శీదర్శిభావ్యంబుభాదించనశకృతైన.

న్నాశ్రయించెదనదియునుంగాక జగత్తుంగళస్వరూపధరుండవై నీయుపాసకులమైనమామంగళంబులకొఱకు నిరంతర
ధ్యానంబుచేతనీదివ్యరూపంబునంగానంబడితివియిట్టివు ధీనిరయ భాక్తులై నిరీశ్వరవాదంబునంజేసి కుతర్కంబులు
ప్రసంగించుభాగ్యరహితులచేతనాదృతుండవుగావునుటియంగొందఱుగృతాథులైనమహాత్ములు భవదీయశ్రీచరణా
రవిచగంధంబువేదమారుతానీతంబగుటంజేసి తమతమ కన్గకహరంబులచేతం గ్రహింతురువారల హృదయకనులం
బులందు భక్తిపారతంత్ర్యంబునగృహీత పాదారవిందంబులుగలిగిప్రకాశింతువదియునుంగాక ప్రాణులకుప్రవ్యా
గార సుహృన్నిమిత్తంబయిన భయంబు దన్నాశ నిమిత్తంబయిన శోకంబు ప్రవ్యాది స్పృహయుం దన్నిమిత్తంబ
యిన పరిభవంబు మఱియు నందుం దృష్టయు నది ప్రయాసంబున లబ్ధంబయిన నాద్రిమూలంబగు దదీయంబయిన
వృధాగ్రహంబు నీశ్రీపాదారవిందంబులందు వైముఖ్యం బెంతకాలంబుగలుగు నంతకాలంబును ప్రాప్తంబగుంగా
ని మానదాశ్చనాయకుండవగు నిన్ను నాశ్రయించిన భయనివృత్తి హేతువగు మోక్షంబుగలుగు మఱియుం గొం
దఱు సకలపాప నివర్తకంబయిన త్వదీయ నామస్తరణకీర్తనంబులందు విముఖులయికావ్యక్తప్రావీణ్యంబునంజేసి
నప్తచతులై యింద్రియవరతంత్రులై యమంగళంబులైన కార్యంబులు సేయుచుండురు దానంజేసి వాతాదిప్రధాతు
మూలంబై నతున్నతాదులచేతశీతోష్ణవర్ష వాతాదిమక్షంబులచేత నతిదీర్ఘంబైన కాలాగ్నిచేత నవిచ్ఛిన్నంబగుఁగ్ర
థంబుచేతం దవ్యమానులగుదురువారలంగనన నాదిత్తంబుగలంకంబొందుజీవుండు భవదీయమాయాపరివ్రావ్యమా
ణుండై యాశ్చవేషనియెప్పుడు దెలియునంత గాలంబునిరర్థకంబైన చంద్రులైన సంసారసాగరంబుదరియింపంజాలకుం
డునన్నునీంద్రులై ననుభవదీయ నామస్తరణంబులుమఱిది యితరపిషయానస్తులై లేని వారలు దివంబులందు స్వధా
ప్రయత్నులై సంచరించుచు రాత్రినిద్రాసంతులై స్వప్నగోచరంబైన బహువిధసంపదలకు నానందించుచు శరీరీపరి
ణామాదిపీడలకుదుఃఖంపుచు ప్రతిహతంబులై నయివోగంబులభూలోకంబునసంసారులై వర్తింతురు నిమగ్న ముఖైహ
ముఖభజియించునత్పురుషులకన్గమార్గంబులంబ్రవేశించిభవదీయభక్తియోగపరిశోభితంబైన సహృదయోజ కన్గి కావీ
బునవసియింతువదియునుంగాక॥మ॥వరయోగీం ప్రలుయోగమార్గములభావంబందు నేనీమనోహరురూపంబుదలంబు
యేగుణగణధ్యానంబుం గావించురుప్రస్తుతశ్రేయపరిగ్రహంబునకునై బొల్పారదధ్యానగోచరమూర్తిధరియింతుంగా
దెవరమోతాపహుండవై మాధవా॥గీ॥అరయనిమాగమధన్యులై నట్టిభక్తులందునీవు ప్రసన్నుండవై నరీహిన్నాదయముం
బధ్ధకాములై యున్న దేవగణములందుంబ్రసన్నతగులుగవీపు॥చ॥ అరయనమస్తజీవహృదయంబులయందు వసి దియేరి
మైపరగియునంతరాశ్చనఖభావమధన్యుడవునృరావలేశ్వరుండవునై తనదృఢమనస్జవచున్దిభక్తులయెట్టిహృద్ధివగున
ర్వభూతదయచేబొడంగానంగవత్తువచ్యుతా॥మ॥శ్రతుదాసోగ్రతపస్సమాధిజవనత్రాగ్నిపాహాత్రాఖిల ప్ర
తచర్యాదులనాదరింపవఖిలవ్యాపారపారాయణస్థితి సెప్పారెడిసాదవత్తయుగళీసేవాభిభూజాసమః స్థితభన్యుఁడ
గువానిభంగిననురారీదేవ చూడామణీ॥గీ॥తపితశశ్వస్వరూపవై తవ్యభూరిచుహిమచేత స్తవపాస్తవమస్తభేదమో
హుఃషవఖిలవిజ్ఞానమునకునాశ్రయండువగునీకు మ్రొక్కెదనోరమేత ॥ క ॥ జననస్థితివిలయంబుల కి నయంబును
హేతుభూతమగుమాయాబీజనుంజెందినటనసలిపెనుననభూత్వకనీకొనర్చునభివందనముల్ ॥ సీ॥ అనమాత్మహలభవ
దవతారగుణకర్తృపునవిడంబనహేతుకంబులయినరమణీయమగుదాశరథివసుదేవకుమారాదిదివ్యనామంబులతోపై
యంగ మనుజులు వివశాత్తులై యపసానకాలంబున సంస్మరించి । జన్మజన్మాంతర సంచితమరితంబుం బాసితైవల్యున
ప్రాప్తులగుదురట్టిదివ్యావతారంబులవతరించునజుండవగునీకు మ్రొక్కెదననఘచరిత । చిరశుభాకారనిశ్చలత్వీవిహారి
భక్తమందారచుర్భరభవవికార॥ తరల ॥ జననవృద్ధివివాశ హేతుక సంగతింగలయేనునీవునుహరుండుద్రాశఖలై మను
పుట్టరీచిముఖామరు । ల్వానరనంచువశోఖలై చెలుమైంచునింతకుమూలవై । యనయమున్నువనప్ర మాకృతివై ననీకిడ
మ్రొక్కెదన్ ॥మ॥పురుషానీతభవత్పదాబ్జయుగళీపూజాదికర్తృక్రియా । పరతంజెందనిమూఢదిత్తులెబడుప్రాయుక్త
సుహృథము । స్థరయన్నంతమునొందుజేయునతిదత్తుంబైనకాలంబుడు । యుగుకాలాత్ముండవై ననీకుమదిసంతోషంబున
మ్రొక్కెదన్ ॥సీ॥సర్వేశకల్పాంతశీసంస్థానమగుజలసంజాతమండేనుసంభవించి । భవదీయసుస్వరూపముంజూడవర్ధి
చిబహువత్సరములుదవంబుసేసి । శ్రతుకర్తృములు పెక్కుగావించియునునినుంబొడంగానంగా లేకబుద్ధిభీతి । బొందినన
శ్రీనిరయభాక్తులై । వరకముననుభవించువారై । — ౧॥ పరిణామము । వికారము :— స్థితికా ప్రానాశనముగావించబడిన — శ్రి నంధానాక్షన్య

కునిష్ఠుడునని న్నే తుకకరణజేనఖలతోకైకవంద్యమానసతతప్రసన్నకోమలముఖాట్ట కలితభవదీయదివ్యమంగళవిలాసము ద్రిందర్శింపఁగలిగెభక్తార్తిహరణకరణతుభ్యంసమోవిశ్వభరణదేవ ॥ సీ ॥ అమరతిర్యక్తునుష్కాదిచేతనయోనులందునాత్మేచ్ఛచేజెందినట్టి కమనీయశుభమూర్తిగలవాడవై ధర్మసేతువసంగఁబ్రఖ్యాతిమెందివిషయసుఖంబులవిడిచిసంతతనిజానందానుభవమున్నుతిందనగు వడిగానఁబురుషోద్దమాఖ్యజేమ్మెందుచువట్టిని నెప్పుడునభినుతింతునగ్ధిభవదీయపాదంబులాశ్రయింతుమహితభక్తినికునమనగరింతు భక్తజనపోషపరితోషపరమపురుషప్రవిమలాకారసంసారభయవిహార ॥ సీ ॥ *తలకొనిపంచభూతప్రవర్తకమైనభూరిమాయాగుణస్ఫురణజిక్కు వడకలోకంబులుభవదీయజతరంబులోనిద్విధునసమాలోలచటుల సర్వకపోద్విభీషణవాద్ధినడునుభూతిరాజభోగతల్పంబునందుయోగనిద్రారతినుండంగమెకకొంతకాలంబుచనఁగమేల్గనినవేళ నలఘుభవదీయనాభితోయజమువలఁగఁగడఁగముల్లోకములసో శివకరణములుగఁబుట్టజేసెతివతులవిభూతిమెఱసి పుండరీకాక్షసంతతభవనరక్ష ॥ క ॥ నిగమస్తుతలక్షీపతి జగదంతర్యామివగుచుసర్గములెల్ల న్నగుభవవైశ్వర్యంబుననగణితసౌఖ్యానుభవమునందింతుగదే ॥ సీ ॥ జలజాతుయెట్టివిజ్ఞానబలంబునఁగల్గింతువఖలలోకంబు క్షలోచి నతజనప్రియుండవునాకట్టిసుజ్ఞాన శ్రీమద్ధైర్యవసేయుమయ్యవరదాస్పృహినిద్దాణేచ్ఛజెందినాదిత్యంబుదత్తకౌశలత్వమునఁదగిలి యనుగర్భవైషమ్యమునుబొందుకతమునదురితంబుఁబొరయకతొలఁగునట్టి + వెరపునాకెల్లుగలుగునవిష్వధముదలచి కర్తవ్యర్థనుననుభవతరూఢమెరసితగఁగృతార్థునిఁజేయుము నిగమవినుతసత్యపామూర్తియోదేవతవక్రవక్త ॥ చ ॥ భవదుదరప్రభూతమగుపర్వమునందునసందియున్న సేనవిరళ శ్రితావకీనకలితాంశమునందనరారువిశ్వము న్నవిలిచింపుచున్యహువిధంబులఁబులెడివేదజాలము ల్వివతరమైఫలింపఁగృవసేయుముభక్తఫలప్రదాయకా ॥ చ ॥ అనియనుకంపదోషవిషయంబునఁజాగిని మ్రొక్కిచారులో వనసరసిరుహుండగుచుసర్వజగత్పరికల్పనారతిందనరినన్నుఁబ్రోచుటకుఁదానిటునన్నిధియైనయూశ్వరుడనయమునాదుఃఖముదయామతిఁబాసెడునంచునమ్రుండై ॥ క ॥ వనరుహసంజాతుఁడు నెఱ్ఱనమునహగ్నించేసెనుమమైత్రేయమహా మునిఘనుండగువిదురునకున్వినయంబున నెఱుగఁజెప్పి వెండియుఁబలికె ॥ వ ॥ వనజాతప్రభావుఁడు గేవలతపోవ్యాసంగుండైవత్సలోచనుగోవిందుననంతునాద్యుండనవాక్కున్మృతింపన్సృభాశనవంద్యుండఁచునన్నుండై నిఖిలవిశ్వస్థాపనాలోకనంబునఁజూచెన్విలయప్రభూతవహువాసిపూరంబుల ॥ శ్రీవ్రేల్పిడి ॥ గీ ॥ అట్లుపొడగనియోర్గుండైనట్టివత్సభవునివాంఛితమాత్మదీర్ఘంగఁదలచి యతనిమోహనివారకమైనయట్టి యవ్యతరసతుల్యవధురవాక్యములననియె ॥ చ ॥ తలకొనినీయొనర్చుపనిదప్పనుదింపలపోయుదుఃఖముందలఁగుమునాదులీకుఁబ్రధానగుణంబునసృష్టికల్పనం బలవడఁజేయుబుద్ధిపూవయంబునఁజొన్పితపస్సమాధిని స్థలసతిభక్తులన్నుఁగ్రుసన్నునిఁజేయుముచెందుఁగోరికల్ ॥ క ॥ నీప్రేనరించుతపోవిద్యావిభవవిలోకనీయమగునీసృష్టి న్నావింపుములోకంబులలోవెలిగెడినన్నుఁగండులోకస్తుత్యా ॥ క ॥ నాలోనిజీవకోటులువాలాయమునీకుఁగానవచ్చునిపుడునీ వాలోకింపుముదారువిలోలహుతాశనునికరణిలోకస్తుత్యా ॥ సీ ॥ నలువొప్పనఖిలజీవులయందుఁగలనన్నుఁదెలిసిసేవింపుమునలినగర్భ భవదీయదోషముల్వాయుభూతేంద్రియవ్యతిరక్తమై శుద్ధమైనహృదయం దైనజీవునివిషులాంతరాక్షుండనైనను సేకముగఁజూచునరుండి మోక్షప్రదమార్గవర్తిస్తాభాసిల్లుబ్రహ్మాండమందులవివిధకర్మానురూపపథతులఁజేసిపెక్కురూపములమెందుజీవతతిరచియించునీదిత్యమెపుడుమత్సదాంబుజయుగళంబుమాటిగియున్నకతనరాజసగుణమునఁగలుగదగము ॥ క ॥ దినుచుచియుఁగాక ప్రాణుల కనయము నెఱుగఁగరానియనఘండతేజో ధనుఁడపరేశుఁడనీచే తనుగానంబడితినిదెపితామహకంఠే ॥ వ ॥ మఱియుభూతేంద్రియగుణాక్షుండనియుజగన్మయుండనియునన్నునీదిత్యంబునందుఁదలంపుముతామరసనాభివరపథంబు వెంటంజనిజలంబులలోనంజూడంగోరునట్టిమదీయస్వరూపంబు ॥ క ॥ నీకీప్రభుఁగఁనంబడె శ్శివాకులసనుసురగపతివాకులకైన ॥ వాక్రువ్వందలపోయె ॥ రాకుండుమదీయరూపరమణీయంబుల్ ॥ క ॥ కావునమచ్చారిత్రకథావిలసితమైనసుమహితస్తవముజగత్పావనమువిగతసంశయ భావుడవై బుద్ధినిలుపుపంకజజన్మా ॥ క ॥ సగుణుండవైలీలార్థముజగములఁగల్గింపఁదలంచుతురునిన్నున్సగుణుఁగఁనుతియించితి తగసంతసవయ్యెనాకుఁదామరసభ

* తలకొనిలత్యంతము — శివకరణములుపనిముట్లు — క్రిందివరుస — శ్రీలక్ష్మణుఁడ — శ్రీతితోడ — + వెరపుఁజాయము — శ్రితావకీనకలితాంశమున — నినసంధము మొప్పదునంశముచేత — శ్రీవ్రేల్పిడి — శ్రీఘముగాను — శ్శివాకులకుఁదేవతలకు. ౨౦

వాక్కుఁగ్రామముంజు ప్రవరాజమునీమనమునఁజేరితఁడక్కినిలుపుముభక్తిఁగ్రామహితమనంబునఁగ్రామించినకోర్కెలె
 ల్లఁగలుగుంజున్మీ॥ క॥ అనుచినమునుద్రిజగత్పావనమగునీమంగళ స్తవంబుఁబఠింపనిన్నినినసుజనులకు నేఁబాడఁగనఁబడు
 చు శ్రీనవాస్తవకలకాముఁడవగుచు॥ గీ॥ వనతటాకోపనయనవివాహదేవభవననిర్మాణభూమ్యాదివివిధదానభవతపో
 ప్రతయోగయజ్ఞములఫలము॥ మానుక స్తవఫలమునమంబుగావు॥ క॥ జీవావలిఁగల్పించుచుజీవావలిలోనఁదగవసించు
 చుఁబ్రియవస్త్రావలిలోపలబ్రియవస్త్రావలి నైయుండునన్నుననిశముఁవ్రీతి॥ క॥ తలఁపుముమత్స్యేతికీనైకలిగించితిని
 న్నుభవనకారణనాలో॥ పలనడఁగియేకమైనశివగతివసించియున్నజగముల నెల్ల॥ గీ॥ తగనహంకారమూ
 లతత్వంబునొంది నీవుపుట్టింపుచునురాజీవభవుఁడువిసఁగనానతియిచ్చియవ్విష్టుఁడభవుఁడంతనంజన్మితుండయ్యె
 ననఘవరిత॥ క॥ అనిచెప్పినమైత్రేయునిఁగనుఁగొనివిచురుండువలికెఁగడుముదమొప్ప॥ జననుతనలిసవభౌత్యుఁడు
 సనినంబర్హుఁడదేహసంబంధమున॥ క॥ మానససంబంధంబునుబూనినయాసర్గమెట్లుపుట్టించెదయాభోనిధివైనా
 కింతయుమానుగనెఱిఁగింపుచుయ్యమహితవిచారా॥ వ॥ అనవుడునమ్మునివరేణ్యుండువిచురునకిట్లనియెఁబుండరికాక్ష
 వరదానప్రభావంబునం బంకజాననుండుశతదివ్యవర్ణరంబులు భగవత్పరంబుగాఁదపంబుఁగావించి తత్కాలవాయువు
 చేఁగంపితంబగుజిజ్ఞాసాసంబునునపత్నంబునుజలంబుఁగనుఁగొని యాత్మీయతపశ్శక్తిచేతనభివృద్ధింబొందినవిద్యాబలం
 బునవాయువుతోడఁ దోయంబునమస్తంబునుం గ్రోలియంతగగనవ్యాపియగుజలజంబునుగనుఁగొని॥ ఉ॥ వారిజసం
 భవుండుబుధవంద్యుఁడుచిత్తమునందలంచెదైత్యారిఁబయోవిహారి శ్రీసముదంచితహరి ఐనతాఖిలావృతా॥ హరిర
 మానతీహృదయహరిసుధారివిహారభూరిసం॥ సారిభవప్రహరివిలసన్నతనూరిసభూరినయ్యెడ॥ గీ॥ అట్లుదలచిన
 రోజుఁడంబుజమును గగనతలమునఁజూచియాకములకోశ॥ లీనమైయున్నలోకవితానములను సెయ్యఁబొడగనిహరి
 చేనియున్నఁడై న॥ గీ॥ వానిఁగాఁదనుఁదలచియవ్వనరుహంబులోపలికిఁబోయిమున్నంచులోననున్నముజ్జగంబులఁజూ
 చియిమ్మలస్మజించె॥ మఱిచతుర్దశభువనముల్పహిమఁజేసి॥ క॥ మఱియునుధాశనతిర్యగ్జురవివిధస్థావరాదినానాస్మృతి
 స్ఫురణసజ్జండానరించె॥ బరువడినిఘోషుధర్మఫలరూపమున॥ వ॥ ఇట్లుభువనంబులబర్హుజండుగల్పించెననిమైత్రే
 యుండువిచురునకెఱింగించిన॥ క॥ విచరుండుచురితావనిభృచ్చిచరుండుమునివర్ణఁజూచిప్రియమువనమున॥ న్నదురఁగ
 నిట్లనిపలికెనతిచురంతంబయినవిష్ణుదేవునిమహిమ॥ గీ॥ అమరభువనంబులతనికాలాఖ్యతయునుగణితసేయఁదదీయ
 లక్షణములర్థి॥ నామనెఱిఁగింపుచుయ్యవివేకచరితయైనమైత్రేయుఁడవిద్విచురునకునియె॥ సీ॥ శిలద్యంతశూన్యంబున
 ద్వయంబైతగుతత్వమింతకునుపాదానమగుటగణవిషయములుగైకొనికాలమునుమహాదాదిభూతములువన్నాశ్ర
 యింపఁ గాలానురూపంబుగైకొనియాశుండుదనలీలకైఁదనుఁదాస్మజించె॥ గరమొప్పనఖిలలోకములందుఁదానుం
 డుఁదనలోనసఖిలంబుదనరుచుండు॥ గానవిశ్వమునకుఁగార్యకారణములుదానయమృహపురుషునితనువువలనఁజాసి
 విశ్వంబువెలియైప్రభాసమొందెమానితాచారయావర్తమానస్మృతి॥ క॥ తెరఁగొప్పనఖిలవిశ్వముపురుషోత్తముదేహ
 మందుఁబుట్టుంబెరుగు॥ విరతింబొంచుచునుండుంగరమర్థిభూతభావికాలములందు॥ వ॥ అట్లినర్గంబునవవిధంబు
 చుఁబ్రాకృతవైకృతంబులుగాలక్రవ్యగుణంబులనుత్రివిధంబులగుభేదంబులచేత్రతీసంక్రమంబులగుచునుండునందు
 మహత్తత్వంబుప్రథమసర్గంబునారాయణసంకాశంబునగువైషవ్యంబునెంచుక్రవ్యజ్ఞానశ్రీయాత్మకంబయిన
 యహంకారతత్వంబుదిష్టతీయసర్గంబుశబ్దస్పర్శరూపరసగంధంబులనుపంచతన్మాత్రద్రవ్యశక్తియుక్తంబయినపృథివ్యా
 దిభూతసర్గంబుమూఁడవదియయియుండుజ్ఞానేంద్రియంబులయిన త్వక్పఠుఃశ్రోత్రజిహ్వేఽస్రాణంబులుగల్గేంద్రి
 యంబులైనవాక్పాణిపాదపాయాపస్థలనుదశవిధేంద్రియజననంబుచతుర్థసర్గంబుసాత్వికాహంకారజనితంజైనమ
 నోమయసుమనోగణసర్గంబెయ్యదవసర్గంబైయొప్పజీవలోకంబులకు నబుద్ధికృతంబులైనశ్చియావరణవిత్తేపంబు
 లంజేయుదాసునసర్గంబొటవదైయుండునియ్యాటునీశ్వరునకులీలార్థంబులైనప్రాకృతసర్గంబులయ్యె నింకవైకృతస

*మంజుమనోహరమైన—శ్రీలవాస్తవపాండిత్యపండిత—మామకమామొక్క—శ్రీవసుదంచితహరికావరిసుందరములగువాక్కికాది
 హరములుగలవాని—శ్రీనాథాఖిలావృతావహరికావార్తాకాంతులనకలజలమతేతాక్షమనమధవింపఁజేయువాని—శిలద్యంతశూన్యం
 బుజననమరణములెనన్త—†ఇంతకునుపాదానమగుటఁగణుటకలరాదులకువృత్తికవలనకలప్రపంచమునకుముఖ్యకారణమగుటవల
 న. శ్రీ ఆవరణవిత్తేప॥ ఆవరణ-శక్తిఅనఁగా ముఖ్య-లేక నిద్ర-విత్తేపాదగ్రత్వములయందుఁజేదబుద్ధినిగలుగఁజేయుక॥

గ్గంబు నేడవది మొదలుగాఁగలుగునదివినిపింతువినుముపుష్పేత్పల్లిరహితంబులై ఫలింపెడునశ్వజ్ఞోఃకమంబరవనసశ్రవ్య
 గ్రోధాదులైన శ్రీవనస్పతులునుబుష్పితంబులై గోఫలపాకాంతంబులయినప్రీహియవముద్గాద్యోకభులునారోహణా
 నాపేక్షంబులైనమాతలమల్లికాదిలతలుఁద్వక్తార్గంబులైన వేణ్వాదులుఁగరిసీభూతమూలంబులుకాశిభావిస్త్యుతంబులు
 న్మగులతావిశేషమాపంబులైన శ్రీవీరుధంబులుఁ బుష్పవంతంబులైఫలప్రాప్తంబులగుచూతాశోకాదిప్రమంబులున
 వ్యక్తచైతన్యంబులునూర్ధ్వప్రేతంబులునంతస్పర్శంబులైతమఃప్రాయంబులైన స్థావరంబులగు నీయాలు నేడవన
 గ్గంబయ్యె నెనిమిదవసర్గంబిరువదియెనిమిది భేదంబులుగలిగిన్వస్తానాదిజ్ఞానసూన్యంబులై యాహారాదిజ్ఞానమాత్రని
 ట్టంబులై ప్రాణంబువలన నెఱుంగందగినదాని నెఱుంగుచుహృదయంబునదిద్వానుసంధానరహితంబులై వర్తింపుద్విశేష
 ఘంబులుంగలవృషభమహిషాజః శ్రీకృష్ణసూకరోష్ఠశ్రీగవయః ?దురుమేషముఖరనవకంబునేకశఫంబునుంగలఖరాశ్వా
 ఃశ్వతరశౌరశరభచమర్యాది షట్రుంబుఁబంచసఖంబులుంగలశునకస్యగాలవృక వ్యాఘ్రమాద్ధారశశశ్శశల్యకసింహ
 కపిగజకూర్మశోగధముఖభూచరద్యాదశంబునుకరాదిజలచరంబులుఁ శ్రీగంకృద్రబకశ్రీశైవభానభల్లూకబర్హిహంస
 శ్శసారసచక్రవాకశ్శ్శకాకోలాకాదిభేదరంబులు మొదలగునదితిర్యక్సర్గంబయ్యెనర్వాకస్సోతంబైయేకవిధంబగుమాను
 షసర్గంబురజోగుణప్రేరితంబైకర్మకరణదక్షంబైచుఃఖంబుచునునుఖంబుగోరునిది తొమ్మిదవసర్గంబనందగుననిచెప్పి
 యీతివిధసర్గంబులు వైకృతంబులనంబడు దేవసర్గంబువినుమదియు నెనిమిది తెఱంగులంగలిగియుండు శంకువిబుధ
 పితృసురాదులుమాఁడుగంధర్వాపురస్సులూకటియుయత్తురత్తుస్సులేకంబుభూతప్రేతపిశాచంబులూకటియుసిద్ధచార
 ణవిద్యాధరులేకంబుఁగిన్నరకింపురుషులూకటియునుంగాదేవసర్గంబయ్యె నిట్టిబ్రహ్మనిర్మితంబులైనదశవిధసర్గంబులు
 నెఱింగించితిమఱియునిందొక్కవిశేషంబెఱింగించెదఁగొమారసర్గంబుననదిదేవసర్గాంతర్యాతంబయ్యునుం బ్రాకృత
 వైకృతోభయాత్మకంబైదేవత్వమనుష్యత్వపూజ్యంబైన సనత్కుమారాది సర్గంబనంబడె నమోఘసంకల్పుండైన
 పుండరీకాతముండుదనుఁదానవిశ్వభేదంబునంగల్పించెననిమైత్రేయుండువిదురునకుంజెప్పికాలటణంబెఱింగించువాఁ
 డై యిట్లనియె॥సీ॥భువిచనకార్యాంతమునకునంతమునన్యవస్తుయోగంబు నేవలన లేకఁగుటపటాదిక జగత్కార్యంబున
 కునిజనముదాయకారణత్వమునఁబరగి । జాలసూర్యమరీచినంగతగగనస్థమగుత్రన రేఖ షడంశమరయఁబరమాణువ
 య్యెంద్రస్వరమాణువందర్కగతయెంతదడవుదత్కాలమగును॥సూక్ష్మకాలంబునదివిను సూర్యమండలంబుద్వాదశరా
 శ్యాత్మకంబనంగఁగలుగుజగమునొకయేడు గడచిచనినఁ । గాలమెంతగునదిమహాత్కాలమనఁఘ॥వ॥అందుఁబరమా
 ణుద్వయంబొక్కయేమవగునెఱుఁగితయంబొక్కత్రన రేఖవగునవిమాఁడుగూడ సెక్కుల్యటియగు నాత్యటితంబొ
 క్కువేధయనంబరగునట్టివేధలుమాఁడుగూడ సెక్కులవయనందగునవిమాఁడైననొక్క నిమేషంబనంజను నిమేషత్ర
 యంబొక్కక్షణంబగుఁ దత్త్వణపంచకంబొక్కకాంతయనందగునవిపదియైన సెక్కులఘువనొప్పనట్టిలఘుపంచదశకం
 బొక్కనాడియనంబరగునట్టి నాడికాద్వయంబొక్కమహూర్తంబయ్యెనట్టి నాడిక లాతైననేడైన మనుష్యులకునొ
 క్కుప్రహరంబగునదియాయామంబనంజను దివసపరమాణువిజ్ఞేయంబగునాడికోన్మానలక్షణం బెఱింగింతు షట్ఫలతా
 న్రంబునం బాత్రంబురచియించి చతుర్మాషనువర్ణంబునం జతురంగుళాయా మశలాకంబుఁగల్పించి దానందత్వా
 త్రమూలంబునభిత్తంబుఁగల్పించితచ్చిత్తంబునంబ్రస్థమాత్రతోయంబుపరిపూర్ణంబు సెంచునంతకాలం బొక్కనా
 డికయగుయామంబులునాలుగుసన సెక్కుపగలగురాత్రియునిప్పగిదిజరుగునట్టియహర్నిశతంబులుగూడ మద్యులకొక
 దినంబగునవిదమనేనైన సెక్కుపక్షంబగుశుక్లకృష్ణనామంబులంబరగిన యప్పక్షంబులు రెండుగూడ సెక్కుమాసంబ
 గునదిపితృదేవతలకు సెక్కుదివసంబగునట్టిమాసంబులురెండైన సెక్కుదితివగుషష్ఠాసంబులరిగిన సెక్కు యయ
 నంబగుదక్షిణోత్తరనామంబులంబరగినట్టియయసంబులురెండుగూడద్వాదశమాసంబులైన సెక్కు సంవత్సరంబగున
 ట్టిసంవత్సరతంబునరులకుంబరమాయువై యుండుఁ గాలాత్ముండునీశ్వరుండునైన సూర్యుండుగ్రహనక్షత్రతారా

•కమంబరలితిచెట్టు— శ్రవ్యగ్రోధామట్టిచెట్టు— శ్రీవనస్పతులుపుష్పములులేకఫలములతోఁగూడినవృక్షములు— గోఫలపాకాంతం
 బులుఫలింపఁగానెఱెడిచివసవి— శ్రీవీరుధంబులుపాదలు— శిశుభగ్ని— శ్రీకృష్ణసర్పయిట్టి— శ్రీగవయఃకురుబోరు— ?దురుస
 ల్లచారలబుద్ధి— శ్రీలశ్వతరకంఠరగాడి— శ్రీశల్యకపిఠువంది— శోగధాదుము— శ్రీకంకరావులుగు— శ్రీశ్వనాదేగ—
 శ్శసారసఁబెగురుఁడు— శ్శ్శకాకోలామాలకాకులు.

చక్రస్థంధై పరమాణ్వాదిసంవత్సరాత్మకంధై న కాలంబునంజేసి ద్వాదశరాశ్మత్మకంధై నజగంబున సారబాహ్వస్వ
 త్వసావనచాంధ్రవాక్యప్రమానభేదంబులంగానంబుచున్నవాడై సంవత్సరపరివత్సరేడావత్సరానువత్సర వత్సరనా
 మంబులస్వప్రకృతీశాంతురములక క్రింగాలయావంధై నస్వక క్రితేత నభిముఖంబుగాఁజేయుచుం బురుషులకునాయు
 రాదివ్యయంబులంజేసివిషయాన క్రింద ర్తింపంజేయుచుం గోరికెలుగలవారికి యజ్ఞముఖంబులంజేసి గుణనయంబు
 లై నస్వరాదిఫలంబులవి స్తరింపంజేయుచుగగనంబునంబురువుకెట్లు వత్సరవందక ప్రవర్తకుండగు మార్తాండునకుంబూ
 జగదావింపుకునిమై శ్రేయండువలికినవిచురుండట్లునియోగక॥ నరపితృసురభరమాయుఃపరిమాణము లెఱుంగ నాకుఁబలికితి
 విమునిశ్వరఘోరింపుఁద్రిలోకోపరిలోకవిలోక నైకవరులగువారిగాఁడ॥ పూనియోగసిద్ధిదగఁబొందిన నేత్రయు
 గంబునస్వహిజ్ఞానముగల్గి యుండిభవనంబులఁజూచుచుండువారికిఁ న్నానుగఁగల్గుకాలగతిమాకెఱిగింపుమునింద్ర
 నాపుడున్నానయశాలియొప్పిచురుసాదరుడై తగఁజూచియుట్లునా॥ సీ॥జనసుతకృతయుగసంఖ్యనాలుగువేలుదివ్యవర్ష
 ఘులువదీయసంధ్య॥ తేనుభదినూతేండ్లువినుద్రేతవత్సరత్రినహస్రములగుదదీయసంధ్యలాటునూతేండులు నగుద్వా
 పరమురెండువేలువత్సరములవెలయుసంధ్య॥ లోలినన్నూతేండ్లు మెఱిగఁబియుగము సహస్రవర్షములు సంధ్యాంతమర
 య॥ రెండునూతేండులునునిల్చియుండుజువ్వె॥ యనఘసంధ్యాంతమధ్యంబులందుధర్మ॥ మతీతయించునుసంధ్యాంత
 లందుధర్మ॥ మల్పమైకానంబుచుండుననఘదరిత॥ వ॥ మతీయుధర్మనేవతగృతయుగంబున నాలుగుపాదంబులుఁద్రేత
 యందునూఁడుపాదంబులుద్వాపరంబునంబాదద్యయంబుఁగలియుగంబుననేకపాదంబుఁగలిగి సంవరించు నట్లుగుటం
 జేసి॥క॥పాదవిభేదంబునమర్యాదలునొగిఁజేడునధర్మమాకొలది నెయు॥త్పదిగ్నివృద్ధిబొందు॥రాదిజులుపాపబు
 ద్ధిరతులగుదురిలక॥సీ॥భూర్భువస్వస్వలోకమునకంఠెఁబొడవునఁగడునొప్పుసత్యలోకంబునందునుండుబ్రహ్మకుఁజతు
 ర్యగసహస్రములేగదివమొక్కటగురాత్రిదిలునిట్లు॥ననధాతనిరవోజగములుమడగుమెల్కొనిమాడ మఱలలోకము
 లుపుట్టు॥ దద్దినమునఁజతుర్దశమనువులగుదుర్కొక్కమనువునకొనరదివ్యయుగములోలినిదెబ్బదియొక్కమాటు॥ననిన
 మనుకాలమయ్యోనమ్మనుకులంబునురలుమునులునుసప్తర్షులరయభగవ॥ దంతమునఁబుట్టిపాలింతురఖిలజగము॥క॥హరి
 పితృసుపర్వతిర్యజ్నరహావములంజనించినయమునమన్వం॥ తరములనిజసత్వంబునఁ॥ బరిపాలించునుజగంబుఁబోరుష
 మొప్పు॥క॥క॥ శ్రమమునఁద్రైవర్గికసర్గముజెప్పంబడెనరోజగర్భుఁడుదివసాంతమునఁదమఃపిహితవరాక్రముడైశ
 యనించునిర్వైకొనియంతక॥ సీ॥ఆరాత్రిభువనత్రయముదమఃపిహితమైభానుచంద్రులతోవిలీనమైనసర్వాత్మక
 డగుహరిశక్తిరూపంబయికడఁగి వెలుగుసంకర్షణాగ్ని॥ భువనత్రయంబునుదవిదహింపనయ్యనలకీలఁబొడమిస॥మ
 హేలాప్త॥ లలమినఁగనులిమహర్లోకవాసులుజనలోకమునకునుజనుదురపుడు॥ శ్రీవిలయసమయసముత్కటవిపులచంద
 వాతధూతోర్తిజాలదుర్వారవాగ్ధిభువనములముంచునమ్మాడు॥భువనములను॥వత్సయోరాశిమీదఁబడ్డావిభుం
 డుండ॥చారుపటీరహీరఘనసారతుషారమరాశచంద్రికాపూరవృణాశవరపరిపూర్ణసుధాకరకాశమల్లికా॥ సారని
 భాంగశోభితభుజంగమతల్పమునందుయోగనిద్రారతిఁజేదియుండుజతరస్థితభూర్భువరాదిలోకుండై॥క॥జనలోకవా
 సులధిని॥ వినుతింపఁగ నతులదివ్యవిభవప్రభాచే॥ దనరుచుమీలితనిజలోచనుడై వసియించునతఁడునముచితలీల॥
 ఇవివిధంబున॥సీ॥కైకొనిబహువిధకాలగత్తువలక్షితములై యహారాత్రతతులుబరుగ॥శతవత్సరంబులుజనులకుఁబర
 మాయుడై నరీతినిబంకజాననునకుఁ॥ బరమాయువగుతొల్లంబులంచులసగమరిగిననదియుఁబరార్థమండ్ర॥ గానఁబూ
 ర్వాధ్యంబుగడుచుటఁజేసిద్వితీయపరార్థంబుదీనిపేరు॥ గడఁగిపూర్వాపరాద్ధాది కాలమందు॥ బ్రహ్మకల్పాఖ్యనెంత
 యుఁబరగునందు॥బ్రహ్మయౌదయించుటంజేసిబ్రహ్మకల్పమనయుతబ్రాహ్మకబ్రహ్మమనఁగ నెగడె॥క॥వినుమెన్నఁడుపం
 కజనాభునినాభినరసియంచుభువనాశ్రయమైతనరినవత్సమవోడమును॥ననమాయదివత్సకల్పమనవిలసిల్లె॥వ॥పూ
 ర్వపరాద్ధాదినింగలిగినవత్సకల్పంబుఁజేప్పినింక ద్వితీయపరార్థంబుమొదల నెన్నఁజేసి హరిసూక్రాకారంబుదాల్చు
 నదివరాహకల్పంబనందగునట్టి వరాహకల్పంబిపుడు వర్తమానంబగుచున్నది వెండియు॥ సీ॥ దీపింపఁగాలన్వరూపుఁ

•ధరాదిజులు॥బ్రహ్మణులు— మహాలాప్తములు॥అధికోక్తములు— శ్రీవిలయ-వాగ్ధి॥విలయసమయప్రత్యయకాలమును-నమూత్కట॥
 మిగులవిద్యంభించిన-విపులవిస్తారమైన- చండకడువడిఁగలిగిన-వాత॥గాలిచేత-ధూత॥వేదంపలపడిన-ఎకరాట్టలపడిన-ఊర్తిజాల॥ అలలపిం
 దుగలవై-చుర్వార॥ అద్దరింపఁగూడని-వాగ్ధి॥నముద్రము— శ్రీభువనములక॥జలములచేత— శ్రీభువనములక॥లోకములను.

దై నష్టిపద్మాక్షుడు నందుడనాదిపురుషుడు | డఖిలవిశ్వత్సమండనుశీనునకుంబరమాణ్డాది యుగపరాధ్ధాంతమగుచు | బ
రుగునీకాలంబుచర్చింపనొకరిని మేషకాలంబయి మెలగుచుండు | గానయాశ్వరునకుం గర్తగాంజాలదికాకాలంబువిను
మదిగాక దేహ | ఇందిరాధ్ధాదికర్మాభిమానశీలులై నవారికి నాశ్రయంబగుటఁజేసి | యరయహరిదద్ధణవ్యతికరుడుగా
నఁగాలను మ్రేటి కెన్నడుం గర్తగాను || ప|| మఱియు * ఘోడశవికారయు క్తంబై పృథివ్యాదిపంచభూతపరివృతంబును క్రి
శావరణంబులుంగలిగి పంచాశ్శ్లోటివి స్తీర్ణంబై బ్రహ్మాండకోశంబుదనర్పుచుండు || చ|| హరిపరమాణురూపముననందువ
సిందివిరాజమానుడై | సరి వెలుంగొంచునిమ్ములనసంఖ్యములై నమహాండకోశముల్ | నెరిచనయంచుడిందనవనీరజనే
శ్రుండనంతుండామృతక్షురుడుపరావరుండఖలకారణకారణుండప్రమేయుండై || క|| నిరతిశయోజ్జ్వలతేజఃస్ఫురణస్థ
నరారువరమపురుషునిష్టుం | బురుషోత్తమువర్ణింపను | సరసిజభవభవులకై నశక్యమెఱెపుమా || క|| అనిమైత్రేయిండువి
చురుం | గనుంగొనివెండియునుబలికెం గాలాహ్వయుండై | తనరినహరిమహిమలనేడిపించితిస్సృష్టి మహిమఁపిను మెటిం
గింతుకా || ప|| పరమేష్ఠియాస్మప్త్యాచినహమ్మను దేహాభిమానబుద్ధింగలమోహంబునంగనాసంగమస్రక్పంధనాచిగ్రా
న్యభోగేచ్ఛలుగల మహామోహంబుం దత్ప్రతిఘాతజాతంబయినక్రోధంబునందుంగలుగునంధతామస్రంబుండన్నా
శంబునంచహమేనచృతోన్మీయను తామిస్రంబుంజిత్తివిప్రమంబనునపిద్యాపంచకమిత్రంబుగా సర్వభూతావలింబు
ట్టింది యాత్మీయనిశ్చంబునంబాపస్పృహిల్పించుటకుం బశ్చెత్తాపంబునెండిగవధ్యానామృతపూరమానసుండై
ఁగూర్చ్య రేతసుగ్రలుంబరనుపవిత్త్రులునై న సనక సనందనసత్కుమారసత్పుజాతులనుమునులనత్వగర్హింపగరజనో
త్తములనామృతహరిప్రసన్నులంగాదివ్యవృత్తింగల్పించివారలంజూచిమీమీయంశంబులంబ్రజలంబుట్టింది ప్రపంచంబు
స్పర్ధిబొందింపుండనినవారలుదవ్వచనంబులపహసించుచుండబ్రజుంగగి మోక్షుడగులునారాయణ ఔపారాయణులై
ప్రపంచనిష్కారణులంబుంబ్రహ్మలవాక్యంబులువలికినఁగనలాంచునరివిందసంభవునిగ్రాహ్యంబువలనంగ్రోధస్వరూ
పంబుననీలలోహితుంబునిభువరాగ్రజుండై యుంచుంచు || నాశ్రంపనంబొనరించెనంత || ప || జననంబుచిదిసనీలలోహి
తుంబుంగంజాతానసుంజూచియిల్లును సోదేవమాదాధ్యరెట్టివిహదియావాసముల్పిక నాకనయంబీవెటిగింపుమాయనం
చునయ్యుభోగగర్భుండుల | లనముందోచంగుమాగనిజననచేకొరొదనంబిచ్చుట || గ || రుద్రనామంబునీకర్మభూత
య్యోగజగ్రమాస్మానలంబునలగగనప్రతివిప్రాతప్రహ్వదిండియములనఁగ | గలుగునేకాదశస్థానములవసించు
ప || అనివెండియు పంక్తు, పాను, పహాళ, పహతీ, శివ, యుతవృజ, ఉసురేత, అభవ, కాల, వామదేవ, వృత, ప్రతులనుదే
కారక నామంబులుగలిగి-శివ, స్త్రీ, అశనా, ఉమా, నియుల్, సర్పికి, ఇలా, అంబికా, ఇరావతీ, సుధా, వీతొ, నామవర్షిని
మేతుండవై పూర్వనియ క్తంబైననామంబులంద న్నిది వానంబులనసేయింది ప్రజలంగల్పించువని నిర్దేశించిన భగవం
తుండనునీలలోహితుంబుపితృగురుండై నమితామహునిచేయిత్తుండై సత్త్వాత్మగి స్వభావంబుల నాత్మనములైన ప్రజ
లంగల్పించె || ఉ || సుప్రసితేనీగగినిభూతనిస్సృజనీయలైనయానిరుద్రగణ్ధంబులోలినశక్తివృద్ధతపిత్వముమ్రొంగనన్న
హూ | సుప్రవశంబుకై యజుయభగ్గులంజూచినుమారులారమి | రౌద్రవిలోకనానలభరంబునఁగిగ్రాంగెననుస్తలో
కముల్ || గ || విరాస్పృష్టినిర్విరమింపుండ | ధీనత్తములారవినుండవృత్తిమీరుండవో | వ్యాసంగిచిత్తవైచను | తానన్నంగళముల
గుఘృథంబుగమీకు || ప || భగవంతున్నురుషోత్తముకావారిగృహపాహోధిలక్ష్యశ్వరున్నునిగ్రాబితునచ్యుతుంబునం
రంజ్యోతికాబ్రభుస్సర్వభూతగణావాసుక్కుంభోక్షజున్మిత్రాణైకపారిణునా | జగదాత్మన్యనుమంచురామృతంబు
శ్చక్రేష్టుబుజ్జానులై || అనినవిని || ఉ || కైకోనియిల్లువంకరుమాగర్భిణీనియంబ్రతులైననుప్రజలు | కైకమండక్రికానల
మ ? ఫీయునులై తపమావరింపనిస్తోకచరిత్రనేగినజతుర్ముఖుండండు బ్రపంచకల్పనా | లోకనుండై సృజించెజనలోకశర
ణ్యులధీవరేణ్యుల || గ || వినుముభగవత్సలాన్నితమితగుణులు | భవనసంతానహేతువిస్ఫురణగిరులు | బద్ధసంభవశు
ల్యప్రభావయుతులు | వమగుగుసుతులుపుట్టిరిభవ్యయతులు || స || అరివిందసంభవునంగుప్తమునఁగి యుండూనువువలననునా

• ఘోడశవికారపదయాలువికారములు అనఁగా- భాసేంద్రియపంచకము, కర్మేంద్రియపంచకము, మనస్సు, పంచభూతములు— క్రిందవి
రణంబులు | భూజాగ్ని వాయ్వాకాశమనోబుద్ధ్యహంకార అవ్యక్తపురుషావరణములు— ఔపారాయణులై, పీఠింకలవారణయ— || ఆత్మ
దశము | రోదశము— శ్రీరుద్రత్రైలోకముచేత— శ్రికాకరేణ, తపించెను— నిజాభోక్షుకా | జితేంద్రియలకుంబ్రత్యక్షుడుగువాని—
శినియంబ్రతులై నియామకులై— శ్రీశక్రేకమువక్త | గర్వమునువిడిచి— ? ఫీయుతులై | బుద్ధితోఁగూడుకొనినవారలయి.

౨౦

రమండు! నాభిఁబలుహుఁడుగర్జ ములఁబలు స్వయండుద్వకుఁనభృగువుహస్తమునఁగ్రతువు। నాస్యంబువలననయ్యలగిర
నుఁడుప్రాణమునవనిష్ఠుఁడుమనమునమరీచిగన్నులనత్రియుఁగాఁబుత్రదశకంబుగలిగిరిపెండియునలినగర్భుఁడక్షిణస్త
నమువలనధర్మమొనఁపె। పన్నులనసంపయమయ్యెవిశ్వభయఁడు। మైనమృత్యువధర్మంబునందఁగలిగె। నాశ్చర్యగాముండు
జననమునందెనుఁటియు॥సీ॥ భూయగళంబునఁగ్రోధంబునధరమునందులభంబునాస్యమునవాణి। యునుమేఘమం
దుఁబయోధులపానంబునందునుఘాత్రయుఁడైననిర్మలితాలితచ్చాయవలనదేవహూతివిధుండుగర్జముఁడును బుట్టిరం
తఁనబ్జజుఁడాత్మదేహమునజనించినభారతిఁజూచివిభ్రాంతిఁబొరసి। పంచశరపాణినిర్నిన్నభావుఁడగుచు। గూతురను
పాపమునకుసంకోచపడక। కవయఁగోరినజనకునిగనిమరీచి। మొదలుగాఁగలయమ్మునిముఖ్యులలిగి॥ఇట్లునిరి॥ ఉ॥ చాలు
*బురేనరోజభవనశృఫవృత్తిదోఁగిఁకూతునిశిట్టాలరివైరమింపహృదయంబునఁగోరుటధర్మరీతియే॥ శ్రీబేలరివైత్రేసిత
గివుపెద్దతనంబునుమంటిపాలుగా। శీలమువోవఁజెప్పియిటుఁజేసినవారలుమున్నఁగల్గిరే॥ఉ॥ నీవుమహానుభావుఁడవ
నింద్యచరిత్రుఁడవిట్టిచోటరాజీవభవుండుదావిధినిషేధములాత్మనెఱుంగఁడయ్యెనీ। భావభవప్రసూనశరపాణిఁగఁడై
తనహూతుఁబొందెఁబో॥వావిఁడలంపలేకనుచువారకలోకులువృద్ధిఁడట్టరే॥క॥పాపముఁడలంపకనిమిషము। లోసలఁజెసిం
సోఖ్యమునకులోనైతివియి॥తేవోధారుణిఁగామాంధ్రోపినపశ్యతియనంగఁదొల్లియువినమే॥ ను॥ అవియబృంగిమునీం
ద్రులాడినకతోరాలాపముల్వీనులనిన్వినిలజ్జావనతాననుండునుచునానీరేజగర్భుండున॥య్యనదేహంబుపిన్నదనీయుముగఁ
జేయకొదిక్కులేతెంచిత॥ తనువుకొనఁబుట్టెదికలలితమైతామిప్రసీహారముల్॥ అంత॥చ॥ ఉ॥పగకపంకజాతభ
వుఁడొండొకదేహముఁదాల్చిడైర్చము। నిడువకనృప్తిఁబూర్వమునవేన్మజియించినవైపుణంబుదా॥ బొడమిననాల్మ
లోనఁడలపోయుచునుండఁజతుర్ముఖంబుల। న్నెడలననూనరూపములవేనములంచితధర్మయుక్తత॥ గీ॥ మఱియునుభ
ములునుహితకర్తములుఁడంత॥ములునునడవల్లనాశ్రమములుఁడదీయ॥ముఖచతుష్కమునందునఁబొడమెననిన। పిని
మునీంద్రునిఁజూచియివ్వదురుఁడనియొ॥క॥తోయజనంభవుఁడప్పడు॥ నేయేముఖమండలముననేయేసృష్టికాగ్నియుతుఁడై
సృజియించెను। బాయకయత్రైగుఁడెలియబలుకుమునాకు॥ వ॥ అనియిట్లువిమరుండడిగినమైత్రేయుండతనితోన్మిసి
యెఱుంగుగృహస్సామాధర్వంబులనువేదంబులు, హూత్రుకర్తంబులైనయప్రగీతసంక్రస్తోత్రంబులగుశస్త్రంబులు
నవ్యర్యుకర్తంబై నయజ్యయునంగీతస్తోత్రంబగుస్తతియు, గాత్యప్రయోజ్యంబైనెఱుంగుముదాయరూపంబగుస్తోత్రం
బు, ప్రాయశ్చిత్తంబగుబ్రహ్మకర్తంబుగినియు ర్వేదధనుర్వేదగాంధర్వవేదంబులను నుపవేదంబులు, విశ్వకర్తృశా
స్త్రంబగుస్థాపత్యంబును, బ్రాగదిముఖంబులనుత్పన్నంబులయ్యెఁబంచమవేదంబగునితిహాసపురాణంబులు, సర్వము
ఖంబులంగలిగెనుఁటియగర్వతంత్రంబులైనవోడశ్యుక్త్యులుచయనాగ్నిష్టోమంబులు, నాప్తోర్యామాతిరాత్రంబులు, వా
జపేయగోసవంబులు,ధర్మపాదంబులైనవిద్యాదానతపసృత్యంబులు, బ్రహ్మచర్యగృహస్థవాసప్రస్థయత్యాశ్రమంబు
లు,పీఠికొనెకొకకటికిం,జతుర్విధంబులైనవృత్తులుంగలిగియుండు, నందుసావిత్రింబు, బ్రహ్మచర్యంబు, నుపనయనం
బాదిగాదివనత్రయంబుగాయత్రిజంపించుటయ ప్రాజాపత్యంబు, వేదప్రతపతుష్టయంబు, ప్రతులునంపశ్చరపర్యం
తంబుగానాచరించుటయ, బ్రాహ్మంబువేదగ్రహణాంతంబునాచరింపవగు, నైష్ఠికంబునను బ్రహ్మచారివృత్తిచతుష్ట
యంబునిపిద్ధకృష్యాదివృత్తియగువార్తయు,యజనాదికర్మోపయక్తంబైనయాచారాదిరూపంబగుసంచయంబు,పరులయా
చింపకుండునయాచితంబును శాలీనంబు యేత్రపతితకణిశకణసంగ్రహణరూపంబగు శిలోంఛనంబు, ననుగృహస్థవృత్తు
లునాలుగు,నకృష్టపచ్యాహారులగువైఖానసులు,నూతనశుభంబులబ్ధంబైనఁబూర్వ సంచితపదార్థత్యాగంబుగల చాలఖ
ల్యులు, ప్రాతఃకాలంబున నేదిక్కు విలోకింతురద్దిక్కునకుంజని,యచ్చటలభించుపదార్థంబులంభుజించిజీవించునాచుం
బరులుఁడమంతభలిం చితభవతితంబులగుఫలంబులఁడనుచుండుఫేనపులు,ననుచతుర్విధవృత్తులుంగలవానప్రస్థులు, స్వా
శ్రమవిహితకర్తంబులంబ్రధానుండుగుకుటీచకుండు,గర్భంబుపనర్జనంబుచేసిజ్ఞానప్రధానుండుగుబహుమండు, గేవ
లజ్ఞానాభ్యాసనిష్ఠుండుగుహంసుండు, బ్రాహ్మంబైనవర బ్రహ్మతత్వంబుగలనిష్క్రియండుననునన్నాస్త్వనిచతుర్విధవృ
త్తులు, మోక్షఫలప్రదంబై, క్రియాత్మానాత్మవివేకవిద్యా రూపంబగునాన్వితకీయ,స్వగ్గాదిఫలప్రదంబై కర్మవిద్యా రూ

*బురే1ఆహ—శ్రిఆలరివై1మేరమాజినపాండవయ—శ్రీబేలరివి1మూఁడుపు—(1)అయ్యర్వేదవైద్యశాస్త్రము,ధనుర్వేద-అధర్వణము, గాంధర్వవేదము,శరతశాస్త్రము—శ్రిఆత్మానాత్మ,ఆత్మయనఁగా శరీతత్రయవిలక్షణమై-అవస్థాత్రయసాక్షియై-పంచకోశవ్యతిరక్తమై-ప

పనుగు త్రయయు, జీవనఫలప్రథానంబై కృష్యాదిరూపంబగు వార్తయు, నర్థ సంపాదనైక ప్రయోజనంబగు, దండనీతియు మోక్షభక్త్యకామార్థంబులైన నన్యాయవిద్యాచతుష్టయంబులు, భూర్భువస్సువయసు వ్యావృత్తులును, బూర్వాదిముఖములనుదయించె-మఱియునతనిహృదయాకాశంబువలనంబ్రణంబు, రోమంబువలననుష్టిచ్ఛందంబు, ద్వగింద్రియంబువలనగాయత్రిచ్ఛందంబు, మాంసంబువలనంబ్రిష్టాచ్ఛందంబు, సాయువువలనననుష్టాచ్ఛందంబు, నస్థివలనజగతీచ్ఛందంబు, మజ్జవలనపక్షిచ్ఛందంబు, బ్రాణంబువలనబృహతీచ్ఛందంబు, గకారాదిపంచవగ్గాత్మకంబులైన స్పర్శలవలనజీవుండు, నకారాదిస్వరాత్మకంబైన దేహంబు, నూష్టలనుశషసహాదివర్ణచతుష్టయరూపంబులగునింద్రియంబులు, నంతస్థలగుయరలవలనువర్ణంబులుపజ్జాదిన పుస్తకరూపంబు, నాత్మబలంబునైన శబ్దబ్రహ్మంబును, జతుర్ముఖునిలీలావిశేషంబుననున్నన్నంబయ్యో-వ్యక్తావ్యక్తంబులైన ఖరీత్రణవాత్మకంబైన శబ్దబ్రహ్మంబువలనంబరమాత్మయవ్యక్తాత్మకుండగుటంజేసిపరిపూర్ణుండు-వ్యక్తాత్మకుండగుటంజేసియింద్రాదిశక్తుపబృంహితుండుకానంబడుంబదంపడియజండుభూరిశీర్షవంతులైన యిష్టిగణంబులసంతతియవిస్తృతంబనితలంచిపూర్వతనుపరిగ్రహంబుచాలించి యనిష్టికామానక్తంబైనదేహంతరపరిగ్రహంబుచేసినిశ్చయంబుప్రజాసృష్టియందు శివ్యానక్తంబైననంబ్రజలభివృద్ధినింకయండుటకేమికారణంబగుననియచ్చెరువొందితద్వృద్ధియగువిధంబాలోచించుచుండెవంచిచ్చట విభాతుకంబుగానందదాను కూల్యంబౌపశ్యకంబని దాననెరుచూచుచుయథోచితకృత్య కిరణవేయండగుచుండు చతుర్ముఖుని దేహంబు ద్వివిధంబైననస్తిరూపస్వయవిభాగంబుస్వరాట్టగుస్వాయంభువమనువుచప్తసాషియగుశతరూపయనుకన్యకయైగా మిథునంబై జనియించెన్మిథునంబువలనంబ్రియవ్రతోత్తాన పాదులను పుత్రవృద్ధింబునాకూతి దేవహూతి ప్రసూతులను కన్యకాత్రయంబునుగలిగిరందు నాకూతిపరుచుచునకు, దేవహూతిగర్భమునకు, బ్రసూతిందయునకునిచ్చెవీరలవలనగలుగుప్రజాసంతతులచేత జగంబులుపరిపూర్ణంబులయ్యెననపుడు॥

శ్రి స్వాయంభువమనువుప్రజాసృష్టిచేయుట. శ్రి

క॥ అని మైత్రేయుండువలికిని వినిపనమునహద్ద మొదపపడుచుండుముని నాభురజూచినొడివెగ్రమ్మటాననబోదరపాదభక్తివశమానసుడై॥క॥ ఘనుండస్వయంభువునకుంబ్రియతనయుండుస్వాయంభువుండుడై తేయవిభేదనసేపాచతుగుండునుజనపనుతుండాదిరాజన శ్రీముండొట॥క॥ ఆతనిచరితంబవ్యాహతనుభదమునిఖలమంగళౌవహమునమంబితమున్యావునబుధసేవితనాకెలుంగంగంబుకువిశ్వస్తృత్యా॥క॥ అదియును గాకముకుందునిపదకమలమరందపానపరవిశులై పెంసొదపినవారిచరిత్రమునదమలమతినినిభవమునఫలముగాదే॥చ॥ అనివిచరుండువల్లినదయాన్నితుండై మునినాభదగ్రుణ్డి స్థునుశ్రుతిశాస్త్రపారకలితాత్మకుండైననకుండుబద్ధలోచనచరణారవింపయుగసంగముగల్గినసజ్జనుండునొందినఫలమొందుభాగవతదివ్యకథాశ్రవణానురక్తిచే॥క॥ అనిచెప్పిమునికులగ్రణిదనుజారికథానుధాక్షిప్తుతస్వాంతుండై తనువునంబులకాంకురములుఁజ్ఞమొనయంగనానందబాష్పములుజడిగురియై॥ సీ॥ వినిపింపదొడంగెన్యానుండుస్వాయంభువుండంగనాయుక్తుడై యబ్జగర్భునకు మ్రొక్కి— «వినియవినమితో న్నమాంగుడై హస్తముల్కాగిదియిట్లనియెఁబ్రీతిజీవనంహతికిరాజీవసంభవనీవజనసరక్షణవి నాశములకరయి హేతుభూతుండవుమాకెద్దియాచరణీయమైనకర్మముదానినానలిమ్ముహద్దదములైన కృత్యములూశ్చజండుజనకునకుంజేసిపరిచర్యనలుపగ్గి నొందినతికెక్కి—వర్తించునందునిందుగాన నెఱింగింపుండవీనతర్కమనఘ॥క॥ అనిపలికిన స్వాయంభువ మనుష్యుడుభావలకునలరిమనమునగమలాననుండనురాగముముప్పిరింగొనఁబ్రియతముండైననుతునకునున్లినియె॥ చ ॥ మునుకొనితండ్రియాజ్ఞచలమోచినిజోచితకృత్యమేమిపంబిందనశక్తిచేతనెడసేయక చేయుటపుండలిలోచనపదసేవసేయుటప్రజాపరిపాలనశాలియాటయున్దననుతుండైననుతుండుపరిచర్యలానర్పుటనువ్వెపుత్రకాకాపున॥ స॥ వివరింపకహారియజ్ఞమూర్తింబరమున్విష్ణుకావ్యపీకేశురగేశపుటద్వాయుగురించిజన్నములుశక్త్యధ్యక్షిం గావింపుమాధవుండాత్మస్ఫురితోడుమొందునతడడుద్రృత్రికొన్నలోకవితానంబులుతుష్టినొందునపూకావింపుమాయజ్ఞముల్॥ చ॥ అమటిలభ

చ్చిదానందస్వరూపశై-కాలత్రయాబాధ్యమైయందువస్తువు. అనాత్మయనగా-వ్యక్తినమప్తిరూపములైన స్థూలసూక్ష్మకారణశరీరములేను. శీర్షకప్రభావము— శివ్యానక్తంబైన అపక్షిగలవాడను— అపవ్యాహతనుభదంబు నిత్యనిరుపాధకనిరంతరాయనందమునుగలుగజేయునట్టిది. అట్లుతలడవెబడిన, జ్ఞమొనయంగనానందబాష్పము, వినియవినమితో న్నమాంగుడై అడకువగలిగింపవలసినశరన్నగలవాడై.

క్షీరకేళవసమర్పణబుద్ధిగ్రతుక్రీయల్వానర్వకవిపరితులై యముకరాసులునంబిపులంబునండగా | సకచెడరీతిమార
కధనవ్యయమాబయెకానిమోక్షదాయకమగుచున్నతత్ఫలమునందరువిష్టుపరాజ్ఞుఖక్రీయల్ || ౬ || కాపునయజ్ఞము
ల్లరివికారవిహారుండుంచిచేయునీ | భావముసూన్యతప్రతశుభస్థితిజేందెడునీకుమారులు | నీవునునీధరాభరమునె
న్నివహింపుమునజ్ఞవావలి || బ్రోవుముధర్మమార్గమునఁబుత్రకదోషలతాలవిత్తకా || క||అనవుడునతనికినతఁడిన్గియె

శ్రీ శ్రీయజ్ఞవరహోవతారవర్ణనము. శ్రీ

స్థవదీయమైనయానతియెట్లుగ్లానరించెదనాకునునా | తనయులకువసించియుండఁదగునెలవెంచు || గీ || అరయలేడువిధా
తయూయభిలజంతు | జాతములకెల్ల నాధారభూతమైనధరణీయిష్టడుఘనజలాంతర్నిమగ్న | మైనకతమునఁజోటులేచర
యందంత్రి || క || కాపునభూమ్యుద్ధరణము | గావించునుపాయమిపుడుకైకొనినాకు | దేవానీవేడిగింపుము | నావుడుపత్నీ
జాఁడుదనమనంబునఁదలచె || మ || జలమధ్యంబునలీనమొందినధరాచక్రంబునేనేర్చున | నిలుపన్వచ్చునుబూర్వమందు
జగముల్నిర్మించునాఁడాది శీనఃపులఁబుట్టించినమీఁదనివ్వసుమతిస్సుట్టించితింబుత్రయంబులలోఁబ్రంకిరసాతలాంత
రమునుంబొందెన్దదాప్యస్థియు || స || అభిలజగత్కల్పనాటోపమునకుఁబాల్చడిననాచేత నెబ్బంగినిపుడు | దగిలివిశ్వంభ
రోద్ధరణంబుఁగావించునగుననిసర్వభూతాంతరాత్మ | బురుషోత్తమునినవపుండరికాఁకులత్వీవతఁదనమనస్థితునిఁజేసి |
తలపోయుచున్నబర్హజనానీకావివరమ్మనయజ్ఞవరాహమూర్తి | యధినంగుప్రమాత్రదేహంబుతోడజననమందివియ
త్తలస్థాయియగుచు | క్షణములోపలభూరిజగత్ప్రమాణ | సయ్యెనచ్చటజనములకన్యతముగ || స || అంతఃప్రజాసర్గమందు
నియుక్తులై నృసింహరీచ్యాదులై నమునులు | మనుకుమారకులునన్మనుసహితంబుగయజ్ఞవరాహంబునధిజూచి | యిట్టియా
శ్చర్యమెట్లొందెనెగలదెనాసారంధ్రనిర్గతఃస్తబ్ధరోష | లోకంబుమనమువిలోకింపనంగుప్రమాత్రమైయొక్కణమాత్ర
లోన | మహిమదీపింపవలెప్రమాణమునుచు | హూన్మతంబైనజిగండశైలోపహంబు | సయ్యెననుచువితర్కించెఁబ్బభ
వుఁడు | హద్గమిగురొత్తెన్గినియపుడువలచె || క || నామనమునఁగలమఃఖి | రామమముఁగావించుకొఁటసరాజేవాఁడు |
దీమేరయజ్ఞఃప్రేత్రీ | శ్రీమూర్తివహించెఁబిడిచిత్రమువలచె || వ || అనివితర్కించునపయంబుననూకరాకాయండుయని
భగవంతుండు || గీ || ప్రశయజీమాతసంఘాతభయక్షభూరి | గర్జనాటోపలోపక్ష్మ్యున్గభిర | రావహడఁగివనపుడురాజేవభా
వుఁడు | మునులునానించునుబొందిరసపుచరిత || వ || అంతమాయాచయవరాహమ్ము | రారావంబుబ్రహ్మాండకోటరప
రిసోఁటనంబుఁగావించవిజనస్తవస్సత్యలోకనివాసులై నమునులు | యిగ్బజాస్సానహంప్రంబులమీలించిరి | యజ్ఞవరా
హరూపధరుండై నసర్వేశ్వరుండునత్పురుషపాలనయూపరుండుగావునదిగ్జేంద్రలీలాపిలోలుండై || స || కతిసఁటా
చ్చటోత్కటజాతవాతనిర్ధూతః | జీమాతసంఘాతమగుచు | యురనిభునునిత | ఖరపుటాహతచలన్నిశరాజదిగ్జాప్రచ
యమగుచు | చండవంష్టోత్థతైశ్వానరాద్భిప్రవక్రజతహేమాత్రిప్రభమగుచు | ఘోరగంధిరీఘ్నరభూరిసన్న
పంకిలాఖిలవాధీనంకులముగఁబొరలున్గెరలునటించునంబరముదెరల | టొప్పనుష్పరమెగయునుగొప్పరించుగీ | ముక్తేపి
గియించుముసముసమూరుకొనుచు | నడచునంరక్షితయోనియజ్ఞ | ఘోరీ | వాతీయనయ్యజ్ఞవరాహంబు || స || తిపిరిచునుర్ద
శభవనంబులనుదొంతులాటుఁగఁగొమ్ములఁజిమ్మునొక్కమాటు | పుత్తడికొండమాపురమనునెఱగంటనురుముగారా
పాడునొక్కమాటు | ఖరములసస్త్రసాగరములరొంపిగానుక్కించుమట్టావనొక్కమాటు | ఆభిలవాలవాలాహతిచేమి
న్నునొఱసిబ్రద్దులసేయునొక్కమాటు | గనులకోనలనుమిన్నులింగములు సెదర | నురుభయంకరగఁదోచునొక్కమాటు
పరమయోగీంద్రజనసేవ్యభవ్యవిభవయోగ్యమై కానఁగానగునొక్కమాటు || వ || ఇల్లుహరివిహరింపుచుఁబ్రాతర్ద్యవ్యం
దినతృతీయసవనూపుండై నయజ్ఞవరాహమూర్తియగుసర్వేశ్వరుండుమహాప్రశయంబునందుయోగనిద్రావశుండై
యుండునవనరంబుననుదకస్థంబైనభూమిరసాతలగతంబైనదానిసుద్ధరించుటమనముద్రోదరంబుదళియంజొచ్చుపేగం
బుపేరింపంజాలక సముద్రంధూర్ములనుభుజంబులై పిత్తీర్ణవృద్ధయందుండై యాద్రినిపగదియజ్ఞవరాహానన్నరక్షింపు
రక్షింపుమనియాక్రోశింపనితకగాళయూరీత్తుంబులైనఖురాగ్రంబులజలంబులవిచ్చిన్నంబులఁగావించియపారంబైన
సరసాతలంబుబ్రవేళించిభూమింబొడఁగనునవసరంబున || క || శరనిధిలోనమహిమాగ్ర | మరకంటకుఁడెదురుగాంచెమ

శీఃప్రసాదము.— * స్తబ్ధరోషవరాహము—శ్రీగండశైలోపహంబుగండశైలముతోఁదుల్యమైనది-గండశైలమవఁగాభూకంఠదులతేతఁ
బర్హతమునంచిజారినవొడ్డరాదు—దీహూతామేఘముకరలు || కోపగించును—గీ | ముక్తేపిపదిముఖము—† అడవుఁగదిబృంధించును.

— ❧ శ్రీయజ్ఞవల్క్యేనామూర్తినిబ్రహ్మేక్షుస్తుతియించుట. ❧ —

• గవేక్షకాత్రికాభూమినివెదుకుచున్నవాని. — శ్లోతరయూషయవేదస్వరూపమయిన.

సే॥ పం॥ తోడ్పడిన పాపరక్షకుండు ప్రభువదియకర్తాభిపారమరయ॥ నెట్టిగదననిమిదిశ్చయించినవాడు పనికింపఁగా మతి
 శ్రుష్టుగాక విజ్ఞానియే చూడవలె॥ యిదియోగమాయాపయోనిధి మగ్నమాట॥ దెలిసియుండదు బుద్ధి దెలియని మూఢుల
 వేమనపఖిలలో శక్త్యరేఖదానజనకోటికతిసౌఖ్యదాయకములు॥ చిత్రతరుణాసుధాతరంగితములై సానికటాక్షేతుము
 లచే నెఱయమమ్ము॥ తాచినుఖిలనుజేయ వేసుభగచరిత్రక॥ అని బ్రహ్మచారులగును॥ మృనివర్తులు భక్తియోగమున విసమి
 తులై మనమున మోదముముప్పిరిగొనఁజొగడిరి ఖరవిదరితగోత్రి॥ బోత్రి॥ ఊ॥ అంతలలీలవోలె జగదాత్ముడయ్యె
 వరాహమూర్తిచు॥ ద్వాంతగభీరభీమణువహర్ణవతో యపమూహముగఁబురా॥ క్రాంతముఁజేసి క్రమ్ముటధరాతలముంబు
 లమీ॥ దనిల్పిచి॥ త్రాంతపహంపఁజేసి గుణశాలితరోహితుడయ్యెనయ్యెడ॥ ఊ॥ మంగళమైన యీ కథసమంచితభక్తిఁబ
 రింపవన్నచారింగరుణాద్రిస్వస్థిఁగని శ్రీహరిచాలబ్రసన్నుడౌనుస॥ త్సంగతుండై నవిష్టుండ ప్రసన్నుడౌదానగు సే
 చారికిన్తంగళముల్లభించుననుమానము లేదదిగాక వెండియు॥ చ॥ హరినిజదానకోటికిందదాశ్రయ్యలై రమియింతున
 ట్టిసత్పురుషులకిప్తవస్తుపరిపూర్ణమమోరథసిద్ధిగల్గును॥ స్థిరమగుచున్నముక్తియును సిద్ధముగాఁజెలువారునన్నసత్స్థిరగ
 రతుచ్చసౌఖ్యములు సేకురులల్పజేప్ప నేటికి॥ ఊ॥ కానసరోజలోచనుజగత్సవనీయకథాసుధారసంపాదనయట్టిజి
 హ్వయసదస్యకథాలవణోదకంబులన్బాసము సేయఁజూచు సెనుపర్వవహీజమరందపానలా॥ భానుభవంబునొందుకు
 ఢుపంబునుబోవు నెవేవచ్చెల్లకు॥ క॥ అని మైత్రేయమునీంధ్రుండనఁముండవిదురునకుఁజెప్పినట్టి లెఱంగి॥ స్తునపాత్రున
 కున్వ్యాసనితనయుండవిడిపించి మఱియుండగనిట్లనియె॥ క॥ అని చెప్పినవిని మైత్రేయనిగనింపదురుండువల్గును త్త
 మముగనా॥ దనుజకులాంతకుచరితము॥ వినితనియచు నామనంబువిమలచరిత్రా॥ చ॥ సవనవరాహమూర్తికథనర్వమునీద
 యవించి వెండియున్దివరముగావినంబులుక వేగుణసాంధ్రమునీంధ్రచంద్రమాధవగుణకీర్తనామృతవితానముగర్జపు
 టాంజలి నెసె॥ జవిగొన కేలమానుజనసంతతికన్నవతాపవేదనల్॥ కావున॥ సీ॥ శ్రీహరియజ్ఞవరాహరూపముఁదాల్చి
 మించిహరిణ్యాతుండ్రుంచెననుచునప్పుడు మునినాథసెప్పినాతోడనవ్వరాహంబుదంష్ట్రాగ్రముననుధరణి నెట్లుంగి
 నిధరియించెవారికిహరిణ్యాతుతోడవైరమునకేమి॥ కారణమనురనేగతినంహరించెదానింతయు నెఱింగింపుచుగదరితె॥
 యనినమైత్రేయమునివిదురునకుననియె॥ హరికథాకర్ణనమునఁజెంపారునీకుజన్మన్మద్యియగుటకుసందియంబు॥ వలదు
 హరీమహిమ విధికివశమే తెలియ॥ క॥ అనఁమాన్యననునీవడిగిన యీకథధ్రువుఁడుఁజెప్పకీర్తనపరతగాదనరిన నారచున
 దుగనతనికతఁడెఱింగింపహరికథాశ్రవణమున॥ గీ॥ దండధరుఁ శ్రీబెల్లదాకాలదన్నిధ్రువుఁడు॥ నిందునందునువాసికి

— శ్రీ మైత్రేయమహామునివిదురునకు హరిణ్యాతుహరిణ్యకీర్తిపులజననంబెఱింగించుట. —

నెక్కొనట్టివిష్ణునంకిర్తనంబరవిందభవుఁడు॥ దివిజులకుఁజెప్పెనదిసికుండేలవరతు॥ అకర్ణింపుము॥ సీ॥ బలిసిదక్షప్రజావతి
 తనూభవదిసింతానవాంఛదాఁజింతతొడనొక నాడుపుష్పసాయకశరనిర్భిన్నభావయైవరహతావమునవచ్చి॥ వతిస
 మాగమవాంఛప్రభవింపనిజనాథుసన్నిధిలిచియస్థలితనియతినగ్నిజిహ్వండునుయజురధీశుండగుహరి శ్రీవిష్ణుదనచి
 త్రమంచునిలిపితగఁబయ్యుననగ్నిహేమాత్రంబుఁజేసికమలహితుండస్తలైలసంగతుండగాఁగి॥ హేమామశాలాంగ
 గమునఁగూర్చున్నవిభునిగఁగిశ్యపునిగాంచిమలవాక్యములననియె॥ చ॥ గజవిభుండధిన్ననటకంబములన్నిదలించులీల
 జి॥ శ్రీజిండుప్రసూనసాయకపితానముచేతమడియచిత్తమున్గజవిజిఁజేసిపెన్వగలఁగాతీయఁబెట్టగనాథసివదాంబుజ
 ములఁగానవచ్చితింబ్రభుత్వమెల్లఁగనన్నుఁగావవే॥ అదియునుంగాక నాతోడినవతులెల్లనుభవత్యూపావిశేషంబు
 నగర్భాధానంబులువడసినిర్భరానందంబుననుండఁజూచిశోకవ్యాకులితచిత్తవైయున్ననన్నురక్షించుట పరమధర్మంబు
 నీవువిద్వాంసుండుప్రసీదెలుంగనియ్యంబుగలదెనీవంటిమహాగుభావులై నసత్పురుషులార్తులై నవారికోరులు వ్యర్థం
 బులుగాకుండందీర్చుటధర్మంబని వెండియునిట్లనియె॥ క॥ పతిసన్మానమువడసినసతులకునభిమతపదార్థసంసిద్ధియునా॥ ర్జి
 తయశముగలిగిలోక॥ మృతమైచెలువారుచుండుఁజువ్వెమహాత్మా॥ క॥ తనధర్మపత్నివలననుమునుకొనితాంబుత్రహాప
 ముననుదయించు॥ నిన్మదిపముచేదీపించినదీపమురెండుగావెళిఖయొకదయ్యె॥ క॥ కావుననీయర్థమయా॥ త్తవైపు
 త్రయనువేదతతులందోలి॥ న్యాచిరింబుకఁగవినవేదీవరననుఁగావుమధికదీనంగరుణ॥ చ॥ వరకరుణామతిగామిత్య
 వత్సలతందనరారునట్టిచుద్ధురుడొక నాడుహమ్ముదనకూతులనందఱుచిల్పిమీమనె॥ హరునెఱింగింపుడిత్తంగము
 శ్రీబెల్లదాకాలక॥ వేగముగావడమానితే॥ శ్రీవిష్ణునిశ్చంద్రేష్టాష్టాదివిష్ణుప్రపంచమునావ్యాపించియుండువాడు॥ విదత్తవ్యాప్త॥

లాననలారయటన్ననందులోఁబురుషవర్యేయేముపదమువ్వురనుర్చిలినిన్వరింపమే॥ క॥ దీతియొగతిఁగూఢవిమో॥
 హితమతిబహువచనముల హృదీశునిబలుక॥ ధృతిఁగృహణఁబలిత్రతనిజానతిఁగనికశ్యపుఁడువలికెనట్లొపమునక॥ వ॥ నీ
 పుట్టివనయట్లుపురుషులకునంగనలవలనధర్మార్థకామంబులునద్దిండుఁగర్హభారుండు వావచేతంబయోధిఁగడుచుచందం
 బునగృహమేధిసర్వాశ్రమవాసులనరపిరక్షించుచునిజాత్రమరంబునవ్యసనార్జునంబుఁడరియింపంజేయుభార్యపురుషు
 నంచునర్థంబుభార్యయంచుపకలగృహకార్యభారంబునుజేర్చిపురుషుండునిశ్చింతంజై సుఖించుచుండు మఱియుని
 తరాశ్రమదుర్జయంబులైనయింద్రియశత్రువర్గంబులభార్యసమేతుంజైనగృహస్థుండుడుగ్గాధిపతియైనరాజుశత్రు
 పంఘంబులజయించుచందంబునలీలామాత్రంబునంజయించునికళత్రంబునకుంబ్రత్యుపకారంబుసేయనకలగుకాభి
 రాములగుసత్పురుషులునూతేండ్లకును జన్మాంతరంబులకునైన సమగ్ధులుగారనిన మముబోఁటివారలుసేయనపుడు
 రేణు ననిమనంబునంగలచుఁఖంబుఁడకుఁ మనియిట్లునియె॥గీ॥తరళలోచననీపుపంతానవాంధ॥జేసవచ్చితిహృగులశీలవ
 ర్తనములుగలభార్యమనముననమరుకోర్కిఁదవలితీర్చుటవలెకీకర్తవ్యమరయ॥మ॥తరుణీయొక్కముహూర్తముండు
 మిదిసంధ్యాకాలమిష్టాలమం॥దరయన్మాతగణావృతుండగుచుఁగామాతాలీలన్వృషే॥ శ్వరయానంబునసంచరించు
 టనభావ్యంబయ్యెనియుగ్రవేళరమింపంగఁపిడ్లకర్తవ్యమగునేలాధర్మమున్వీడఁగ॥ మ॥ అరవిందాననవీడెనుజుఁదిలీ
 లాటోపరుక్రతుపా॥ చరజంఝానిలధూతపాంసుపటలభన్నుండుధూమ్రైకడు॥ ధృరవిద్యోతకీర్ణభీషణజటాబద్ధండు
 భస్మావలి॥ ప్రరుచిస్ఫారసువర్ణవర్ణుండగుచున్యానిల్లునత్కుక్రుండై॥ క॥ అనలసుధాకరరవిలోచనములవికసింపఁజేసిన
 మధికరోషంబునఁజూచుచున్నవాడదె॥వనితాబంధుత్వమరయవలవదెనుమ్మి॥ క॥అతనికీడలపోయహితాహితులును
 సన్యాన్యులునువీహీనులునతిగ॥ స్త్రీతులునులేరిశుండనమఁకుతియునునిఖలైకభూతమయ్యుండై యుంటా॥ క॥ కావునను
 ద్భావభవ॥ ద్వేవరుఁడనితరుణీమదింజూడకుమా॥ దేవాదిదేవుఁడైనా॥ త్సావనునిఖలైక*నేతభగవంతుహరు॥ వ॥ ఏ
 మునుసత్పురుషులైనవిజ్ఞానవంతులునుభుక్తభోగంబై దూరతోన్యస్తమైనపుష్పమాలికయునుంబోలె నమ్మహాత్మునిచ
 రణారవిందవందనాభిలాషియైనయవిద్యననుసరించవర్తింతుమదియునుంగాక॥ సీ॥విష్వనికరుణప్రస్థాంధ్రాదిదిక్పా
 లవరులాత్మపదవైభవములఁడనరి॥ రెవ్వనియొజ్జవహించవర్తింతునువిశ్వరూపిణియానవిద్యయెపుడు॥ నెవ్వనిమహిమం
 బులిట్టిపట్టివియనితర్కింపలేవుజేదంబులైనో॥ నెవ్వనిసేవింతురెల్లవారునుసమానాధికరహితుండై యలరు నెవ్వఁడట్టి
 దేవుఁడైనా॥ ద్రాపురసంహారకరుని॥ సద్భిమాలాధనుండుభిక్షాశనుండు॥ భూతిలిప్తాంగుండుగ్రుపరేగభూమి॥ వాసుఁడనిహాస్య
 మొనరించువారుమతియు॥ క॥ ధరశునకభోగ్యమునునిహావరదూరమునైనతమపుత్రపౌత్రభేయముగా॥ నెరిగమ్మివస్త్ర
 మాల్క్యాభరణంబులంకరించుపామరజనుల॥ క॥ ఘననిర్భాగ్యులుగామదిఁగనుమనియారీతిఁచ్రయకుఁగశ్యపుఁడె
 టిఁగిం॥ చినదితిగ్రన్ముఱఁబలికెను॥ మనసిజసాయకవిభిన్నమానసయగుచు॥ క॥ మునుకీనిలజ్జావనతవదనయైప్రాణే
 శుకొంగుఁడాలిమిమూలంబెనఁగొనియెవారకామినియనువునవినిపిద్దకన్యనందభిమాఖయై॥ వ॥ ఇట్లుచేసినభార్యని
 ర్పంధంబునకుందొలంగ నేరకయ్యాశ్వరసమస్తారంబొనరించియేకాంతంబుననిజకాంతానంగమంబుఁడర్చిసంగమానం
 తరంబున శివాత్మిపాతుండయైప్రాణాయామంబునువీరజంబుశ్రీసనాతనంబునైనలక్ష్మణాయత్రిజపింపఁచెనంత॥
 క॥దితియునునిపిడ్లకర్తృస్థితై నదిలోనసిద్ధుపట్టాడఁగా॥ నతవదనయగుచువావశుపతివలనిభయంబుఁడకీరపరమప్రీ
 తి॥ క॥అర్చకులులేరిదగుటనుగర్భమునిజనాభువలనఁగమలాననా॥ కావిద్యునమైనఁగర్జుణ్ణివినిర్భరపరితోషమాన్వనె
 లకొనియుండె॥వ॥అంతఁగశ్యపుండుదక్షాలసముదితసంధ్యావందనంబులుదీర్చి॥ క॥ఆచెలికగర్భవిష్ణుముదోచినఁబ
 రితోషమాత్మదోడఁగఁగామామారిచుండునిజతలోదరిఁజూచియకర్తమునకాన్తప్రకృతుఁబలికె॥ మ॥సతిసీతేగతి
 నిందకోడకమసాజాతేతుకోదండ్లనిగ్రతనారాచపరంపరాహతవిశీర్ణస్వాంతవైపావసం॥ గతిలజ్జాభయధర్మమున్వీ
 డిచిదుమూలంబునందేరమిం॥ చితిబల్లిన్వైలయాలివైవడిఁబుట్టిలక్ష్మీయాలొలతె॥ అట్లురమించుటంజేసి॥ క॥సతివిమ
 భూతగణప్రేరితులైరుద్రానుచరులరిణబలసమానితులుగ్రకర్ములతిశోర్యతములుభాద్రానుభక్రలనునామముల॥
 క॥వరగినదర్శిద్దతులిద్దరుకొడుకులునీకుంబుట్టిధరణికి॥ త్రే॥గై॥నిరతముబుధజనపీడాపరులైనవర్తింతురాన్తబలగర్వము

• నేతాపతి - శ్రీహాథేయముగా॥ దేవాభారభూతముగా - శ్రీవాత్మి॥ అరమనముచేసి - శ్రీసనాతనంబు॥ శాశ్వతమునది - శ్రీఆంధ్రా
 తమనక॥ అట్లుఁగా - వినిర్భరపరితోషము॥ అధికాశంకము - శూరిచుండుచురిచి॥ అమ్మపుత్రుడైకశ్యపుఁడు - శ్రీవేంకటాచరము.

నక॥ గీ॥ అట్టిమమగ్రులకునుమహాత్ములగి॥ విశ్వవిమఁడైనహరికినిప్పనిపింప॥ నతఁడుగోపించిఁజూరికులిశోయధమున॥
 గిరులనటికెనగతహరిధరఁగూల్చు॥ క॥ అనికశ్యపుఁడెడిఁగించినవినిదితిభయమందిచాలవిహ్వలమతియై॥ తనహృదయే
 శుముఖాబ్జముఁగనుఁగొనియిట్లనియెవిగతకౌతుకయగుచు॥ వ॥ ధరసుజనాపరాధులగుతామసవిత్తులకెందునాయువు॥
 ధ్విరియునశించిపోవుచుతిసేకురుతశ్రులచేతనింఁజూ॥ నరయఁగనికుగ్రవంబుభవదాత్తజూలార్థులకెగ్గుఁజేయుభూ॥ సు
 రుల ప్రసగ్నిపాల్పడకశోభనమాహరిచేలిపంపతక॥ చ॥ అనపుడుగశ్యపుండుగమలాననకిట్లనింతనీపుచేసినవిపరీత
 కర్తవ్యునఁజేకురెనిట్టియవస్థదీనికి॥ వ్రసమునఁదాపమొందుకుముమాధవుపాదసరోజయ్యుచి॥ తనమునుజేసియున్నను
 ముదంబునఁగొల్పుటఁజేసియుండగక॥ గీ॥ రమణినిసుతులందుహిరణ్యకశిపు॥ పలననుదయించువారిలోపలముకుండు॥ పదస
 రోజాతపస్యస్తభావుఁడైనతనయుఁడుదయంపఁగలఁడతీధార్మికుండు॥ మఱియును॥ క॥ ఘనపుణ్యంధునన్నయపా॥ వనుఁ
 డగునప్పుణ్యతమునివరకే॥ రీతి॥ అర్జునభవాంధోదరమె॥ ల్లనునిండఁగబర్హుబుధలలాముండగుట॥ గీ॥ వామలోచనవి
 శుముమర్వర్ణహేమ॥ చుగ్గిపుటమునఁబరిశుద్ధమైవెలుంగు॥ చుగ్గవస్త్రాత్తనభవుఁడయ్యువంశ॥ పావనుండగుహరిపాదభ
 క్తుఁడౌట॥ అట్టివీరాశ్రుండు॥ గీ॥ అంచితాప్టాంగయోగక్రియాకలాపు॥ నైవయోగీశ్వరులునన్నహానుభావు॥ నతులశీల
 స్వభావవిజ్ఞానసరణి॥ దామఁజరియింపనాత్మలఁదలఁతురేపు॥ ఊ॥ ఆహితాత్మకుండునుగుణాంబుధభాగవతోత్త
 ముండుట॥ క్షీ॥ మహితాదినాథుఁడులనీకశదామఁబరేశునాత్మకృ॥ ద్రావరసంబునందుఁబ్రహ్మంబుననిర్విరవస్థవస్తు
 వు॥ దామఁదిలోహసింఁచువారిదాస్యవిహారవిశిష్టితాత్మకడై॥ సీ॥ మహితదేహోద్యభిమానంబుదగనాడిదిరితరాలంపటశీ
 లుండగుచు॥ బరసన్నుధికినాత్మబరితోపగుండుచుఁబరిదుఃఖమునకుఁదాపమునుబోండు॥ నీవిశ్వహంయ్యనేభునయ
 మనియెవ్వనికరుణచేనెఱుంగనయ్యె॥ ట్టి॥ యోగశ్వరునిఁదానాత్మసాక్షిగమోదమండరంగజూచునన్యన్యస్థి॥ సంతిదాహౌ
 గ్రసమయంబునుమనిఖిల॥ జంతుసంతాపనడఁగించువంప్రమాడి॥ నఖిలజగములను॥ ఖింబులవనయించు॥ రూఢీమీఱ
 నజాతవిరోధియగుచు॥ వ॥ మఱియుహరిధ్యాననిస్థాగరిష్ఠుండగునన్నహాభాగవతాగ్రగణ్యుండు॥ క॥ విమలాంత
 రంగబహిరంగములనుస్పృచ్చాన్లునూపకలితుండగునా॥ మలాగీశ్వరుండుండు॥ రమణీయముఖంబుఁజూచుట్రహదం
 బెనఁగక॥ గీ॥ మఱియునీవిశ్వమాహరిచయముగాఁగ॥ మనములోపలఁదలఁచునన్నున్నభుండు॥ మనమహాత్ములలోనిది
 మనుచుండనికుండఁగనుతికెక్కు॥ ననుచుగశ్యపుండువలకు॥ క॥ వినితనతనేయులునాధుసూ॥ సుచేహతులగుచురనుచుఁది
 నమనుచుండం॥ జ్వరమతభాగవతుండగు॥ ననిమనమునఁజూలకఃఖిహ్నుములాడవక॥ వ॥ ఊంపఁసంతనాదలియుఁగశ్యపువీ
 ర్యసంభ్యంఁడైనగర్భంబుమర్కరతేజోభిరామంబునన్యతేజోదీరామంబు॥ దినదినప్రవర్ధమానంబునైనవిష్ణుట్లగజోదర
 ికులైనశకుమారులమరదనులైవర్తింపంగలరనిదింఁఁఁపుచుగర్భంబుశతవర్షంబులుధరియించియున్నతదనంతరంబ॥
 ఊ॥ ఆదితిగర్భముండుచిత్వాత్మతోవాకతేజసన్యతే॥ జోడనులీలవెల్వడివసుంధరయున్దగనంబునిండిన॥ ఛాదితపర్వ
 బాంధవనిశా॥ రదిపులుగల్గినాదికా॥ భేదమఁజూరసంతకసభిషణమైనభయాకులాత్మకై॥ చ॥ అనంగణంబులె
 ళ్లఁగమలాసనుపాలికినేగిత్వదా॥ జ్జములకుఁక్రొక్కి॥ యంజులులుఫాలములంగదియంగఁజేర్చివి॥ త్రిములభయంబుసం
 భ్రానుముదాల్చొననిట్లనిపిన్నవిందీరోయిమరకులాగ్రగణ్యమిరితాగ్రవతారణస్త్రీకారణా॥ ఊ॥ నీవుచరాచరప్రప
 యనేతపుణ్ణీధాతవుసర్వలోకపా॥ లావలిమాళిఘాషణుండవంచితమూర్తిపదేవదేవవాణీవరయ్యాంబుజాండమునవిపు
 నెఱుంగనియర్థమున్నదే॥ భావమునందలంపుచువివన్నులకామ్ముభవత్ప్రసన్నుల॥ వ॥ దేవాకార్యరూపంబగుచేతనాచే
 తనాత్మకప్రపంచంబునకుఁగారణుండవైవనీచేతనస్తుభువనంబులసృజియింపంబో॥ నీవుసర్వభూతాత్మభావవిమ
 డవులోకనాథశిఖామణిభూతుండవు॥ జ్ఞానవీరుడువుచిద్యంజేసియాట్టిప్రప్రకూపంబుమెండితగృహీతరజోగుణుండ
 వునీయందుఁబ్రపంచంబులీనంబైయుండునుపక్వయోగంబునొందిగస్తా॥ మైధ్యానంబుననిన్నరయుచునిజ్జితశ్వాసేం
 ద్రియాత్ములైభవత్ప్రసాదంబువడసినవారలకుంబరాభవంబులెక్కడియెవ్వనివాక్యపాతబద్ధవైపశువులచందంబు
 ననిఖిలజీవులువర్తింతురట్టినికునమస్కరించెద॥ మహారాశ్రమిభాగాభావంబునలుప్తకర్మంబులలోకంబులకుసే
 మంబుఁగావలపుముశరణాగతులమైనమమ్మనలిశయకరుణారసవరేపూర్ణంబులగుకూక్షంబులనీక్షించిరక్షింపుముకశ్య
 పవీర్యంబుదితిగర్భంబుననుండినకవిగర్వలయంబునాశ్రమించిదాగువండువహ్నిచందంబునలీనంబైప్రవర్ధంబగుచున్న

దనివిన్నవించినబృందారకసందోహంబులకునానందంబుగదలంపనరవిందనందనుండెట్లనియె॥క॥గీర్వాణులారయ్యు॥
ఝార్వజాలాశ్రీయసుకులుపుణ్యులుచర॥న్నిర్వాణులుసనకాచులు॥సర్వంకషశ్రేముషీవిచక్షణులెందు॥క॥వారలు
నిస్పృహులుగుచున॥ వారణభవనంబులెల్లవడిఁగ్రుమ్మరుకు॥ధీరులొకనాడుభక్తి॥శ్రీరమణీశ్వరపదాబ్జసేవానిర

—శ్రీ సనకసనందనాచులువై కుంతఘనకరుగుట. శ్రీ—

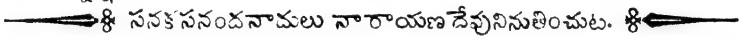
తి॥ చ॥చనిచనికాంచితబుధసత్తములందితశ్శివత్యదివ్యశోభనవిభవాభిరామములప్రపన్నజనస్తవసీయానామము॥
జ్ఞనవిరామమార్యజనసన్నతిభూమముభక్తలోకపా॥లనగుణధానుముంబురలలామముఁజారుపికుంతధానుము॥
ఉ॥ఆనుహసీయపట్టణమునందువసించెమౌవారలాశ్రీని॥ప్రాచుభలంబెసత్వలముగాఁడలసోసిముముఠుధర్మై॥శ్రీసు
హితౌధిపాంఘ్రీ సరిసీరుహపూజలొనర్చుచున్నహృదయతీయదూపములఁదాల్చిసుఖించుచునుండుతెప్పడు॥
చ॥విగతరజస్తమోగుణుఁడవిశ్రుతచారుయశుండుశుభ॥త్వగుణుఁడజుండనాదిశిభగవంతు॥డనంతుఁడనంతశక్తి
యు॥నిగమచయాంఠవేద్యుఁడవినిశ్చలనిర్మలభక్తమూర్తియై॥వసుధారీపేరఁబెంపెనగుఁడన్నగోపవనమ్మలిమ్ము
ల॥వ॥మఱియుండైవల్గంబుమూర్తిభవించినతెజంగునఁబొలుపానుచునైశ్రేయసనామంబుననిభిరామంబైసతతం
బునకలర్చుధర్మంబులుగలిగియధిజనంబులహనంబులఘనంబులుగనీరికెలెత్తినకోరికలుసారికెలుగొననొసంగుచుఁగా
మదోహనహితంబులుంబుచ్చుభరితంబులునైశనర్మజ్ఞసంతానవనసంతానంబులుసనందితవసంతసమయసౌభాగ్య
సంపదభిశోభితచానంతికాకునుమవిసరపరిమళమితకళితనకరంబలలితామోదముదితహృదయులైయఖండతేజోద్భి
యగుపుండరీకాక్షుచగిశ్రంబులుగడింపతేకఖండితజ్ఞానులైనసునిరతిశయపిషయసఖానుభవకారిణంబగుట నిందిగా
సుందరిరమణుచరణసేవానిరమణకారియగుననితలంబిత్వంధప్రాప్తకంఠవహునిందిరనిరిందినారాయణభజనపా
రాయణులైచరియించునుండరియున్నవైసజ్జీవైమానికులువైమానికమానసోభ్యేకంబుగఁచారావతహంససారసశుక
పిఁచాతకతిత్తిరిమఁయూరఁతరథాంగమూర్తివిహంగసురంగకోలాహలవిరామంబుగానలపించునయనకథాగానంబుల
నూనంబులుగామొరయినుగవదిందిదిరసందోహకలితపుష్పనల్లినతల్లికలుగుంతిశచరిత్రుండై నవిమంతనియనికం
తంబునంజెజిల్లువలసితమలసీదామంబుంగసుంగోవియ్యాతులసీమాల్పంబుహరిగళవిలగ్నంబైయంపుసౌభాగ్యంబువ
డయుటశ్రేమితపంబుగావించెనోయనిబహుకరించుచందంబుననెప్పువందనహందారకుండాదవింపపున్నాగనాగశ్రీ
రువకోశ్చలపారిజాతాదిప్రమాననంజులనుంజరిపుంజరంజిశనినుంజంబులయందునున్నంగివీనకుచభారాకంఠితమ
ధ్యంబులుగటితటకనకమేఖలాలావనినదోపలాలికనీలచూరాలతోభిశఘ్నభుజితంబభరాలనయానహానితకలహంసన
యారగనంబులుననమశరకునునాశరవిలసితంబునపమాసించునయనకనలంబులునుంగిలినసుందరీసందోహంబు
లందగిలికంపర్చకేళివిహారంబులనానందంబువందకమునుందచరణాలవింపసేవాపరిబ్రహ్మచరకతనైరూర్యహేమమయి
విమానారూఢులైహరిదాసులువిహారింపుపుణ్యప్రదేశంబులునిందిరాసుందరివైగ్రోక్త్యస్తానంబ్యభిన్నయైనమసోహర
మూర్తిధరియించిరమణీయరణితనఁగీనాపురచరణాలవిందయైనిజహృదయైశ్వసుంబైససర్వేశ్వనునిహందిరంబులో
నంజాంచల్యదోషరాహిత్యంబునవర్తింపంగరకమలగ్రామణీశ్వశలీలాంబుజానయైతననీడగాంచనస్ఫటికమయకుండ్ల
ప్రదేశంబులంబ్రతిఫలింపశ్రీనికేతమనిజ్ఞినికేతనసమ్మగ్నకవైంకట్యంబువనమధర్మంబుతెలుపుచంగయినంజూపట్టు
చునిజవనంబునందనరుసారభాగిరామంబులగుశులసీనతనామంబులనాత్మనాయకనిచరణాలవింపంబులనర్చింపుచుమె
సటిన్యగమచమధపుటనలునమనలుకొనినుంపెనలామహిమలులనితతిప్రమానరుదిరాభినానంబునమోముతానగ
వినులసలిలంబులంబ్రతిబింబింపనిజమనోనాయకుచేతంబింబింబగుటం గానలందిలజ్ఞానసతవనయైయుండగజేయు
ప్రవాళలతికామలంబులై నశోకూలంబులుంగలనడబావులుంగలిపుణ్యంబునకుశలజ్యంబుధర్మంబులకునిర్మలస్థానంబు
సుకృతమూలంబునకునాలవాంబులైపొలుపొందుచుండు॥చ॥హరివిముఖాగ్నులస్వతిపయాగృతవిస్తృలుఁబాపవస్తృలు॥
నిరయనిపాతశోకువుననింద్యచరిత్రములైనచుమగ్రాథా॥నిరలిఁజరించువారిలునునేరరుపాండంగనిదిరామనోహర

•నిత్యకాలత్రయమంబునశింపనిదివ్యలప్రాకృతమైన— శిభగవంతుఁడు॥పద్మజ్ఞశ్వర్కనవమ్మఁడు— గీఆనంతుఁడు॥దేశకాలవల్ల
పరిచ్ఛేద్యకూన్యఁడు— జ్ఞిసంతా—బులు॥సంతానమనుకల్పవృక్షసహితములగు ఉద్యానవనసమాహములు— శ్రీకృష్ణమానికులు॥విహనము
లనెక్కితిరుగువారు— తరథాంగవక్రనాకపక్షి— శ్రీకురువక॥ఎల్లపుణ్యులుగలగోరింబ॥జ్ఞినికేతనగృహము— శ్వాహలంబు॥దరి—బద్ధు.

చరణారవిందభజనాత్మకులుండెడుగొంధినారయఁజేసిరి॥ వెండియు॥ చ॥ హరిఁబరమేశ్వరగేశపుననంతుభజింపఁగదర్శితత్వ
ఫీవరిణిసాధనంబగున్నభావముఁదాల్చినయట్టిమర్త్యులూసరసిజనేశ్రుమాయనుశీభ్యశంబుగమోహితులైతదంశ్రీ
పంకరూపములగిమైఁగొలువఁగానమిఁబొందరుతత్పదంబును॥ చ॥ వఱియుసరోరుచులూదరునిమంగళదివ్యకథాను
లాపనిర్భరపరితోషబాష్పకణబంధురచారుకపోలగడ్గదస్వరపులకీకృతాంగులగువారలునిస్పృహచిత్తులత్యహం॥ కరణ
విహారులుంచురుసుకస్తులునుండెడుపుణ్యభూములఁ॥ అంచు॥ మ॥వరవైకుంఠము॥ సారసాకరముదివ్యస్వర్ణశాలాంక
గోపురహర్ష్యావృతమైనతత్ఫవనజ్జిమంభోజంబుదన్వందిరాంతరవిభ్రాజితభోగిర్నిర్దిదుద్యద్భోగపర్యంకమం॥ దిర
వొందన్వసించుమాధవుఁడుదానేపారుభ్యంగాకృతిఁ॥ అంత॥ మ॥ హరిచేదాలితమైనకాంచనవిమానానూతనైట్టి
సత్పురుషానీకముచేదనర్చివిభవాపూర్ణప్రభావోన్నతిస్తరమొప్పారుతదీయధామముజగత్కల్యాణమూర్తులునీశ్వ
రులగిన్నిజయోగశక్తిఁబరితోషస్సాంతులైచెచ్చెరఁ॥ డాయంజని॥ చ॥ నగరకతరణ్నతోరణసమంచితకుడ్యకవాటగే
హాళిపరిచితమట్లుకత్తులరవిద్రదళాక్షుడిలోకనోత్సవాదరమతిసన్యముంగనకదాఁటియనంతరకత్తుయంచు॥ ద్రునున
దీయపాలురనుదారసమానవయోవిశేషులఁ॥ సీ॥ కాంచనవరత్నకటకాంగుళీయకహరశేయూరహంజీరధరులఁగమ
నీయసారభాగతమత్తనధుకరకలితనద్వనమాలికావిరాజి॥ తోరస్థులులగదాధరులనుఘనచతుర్హులనున్నతోత్సా
హమతుల॥ నానూతరోషానలారుణితాత్ములశ్రుతాకాటిల్లఫాలతలుల॥ వేత్రదండాభిరాములవెలయునమ్ము॥ కుంస
శుద్ధాంతమందిరాళిందభూమినున్నయిద్దరసనకాదియోగివరులు॥ మాచుచునువృద్ధులయ్యునానుభగమతులు॥ క॥ ధీరశం
బంచాబ్జములకు॥ మారకులైకానఁబడుచుమనమునశంకస్థూరకచతురాక్షకుల॥ వారితగవనములదాయవచ్చిననెడు
ఱఁ॥ క॥ శ్రీలలనేశ్వరదర్శన॥ లాలసులైయేగుబుధజ్జ్వలములనఁజు॥ శ్రీలతఁదవ్వచనప్రతికూలమతిన్వోపకుండఁగుటి
లాత్తుకులై॥ క॥ వారింపినవారలుశిబ్బం॥ దారకులీక్షించుచుండదారుణపటురో॥ హరుణితాంబకులైరొద॥ వారింపుచువా
రునవటివారునువినఁగఁ॥ ఇట్లనిరి॥ చ॥ పరముననంతుభక్తపరిపాలునున్నాత్మనునిష్ఠునీశ్వరేశ్వరుభజియంపఁగోరియ
నివారణనిందరుదేరిచిచ్చులస్ఫురితముదాత్తులైకొలువఁబాయకతద్భజ్జి॥ నాంతరాయతఃస్వరమాతిమాకునిష్ఠుడరిపడ్డదు
రాత్తులనేఁడుగంటిరే॥ వ॥ అనిమతియుననకసందహనుల్లిగిరిమీనంబులస్వామిహితార్థంబైనిష్కలపటవర్తనుల
మైనమాబోఁటులఁగూహకవృత్తింగలయితరజనంబులుభగవత్పదసంబుబ్రవేశించురోయనుశంకంజేసికొందఱంబ్రవే
శింపంజేయుటయొగొందఱవారింపుటయు॥ శ్లో॥ దావారికస్వభావంబనివారింపందలంచితరేనిఁ బ్రశాంతదివ్యహంగళవి
గ్రహుండు, గతవిగ్రహుండు, భగవంతుండు, విశ్వగర్భుండునైనయాశ్వరుండు॥ ప్రాప్యంబుఁ బ్రాపకంబుఁ బ్రాప్తియు
నచుభేదశూన్యుండుగావున మహాకాశంబునంచు ఘటపటాద్యాకాశంబులువేటులేకయేకంబయితోచుచందంబునవి
ద్వాంసులగువారమ్మహాత్మునిసకలాత్మభేదరహితునింగాఁబొడఁగందురదియునుంగాకలోకమంచురాజులుసాపరాధు
లైనకీంకరజనంబులనాజ్ఞాపించుచందంబున సీశ్వరుండందండించునోయనుభయంబునంజేసి వారింపితిమనితలంచితరే
నిభూసురవేషధారులమైనమాకువైకుంఠనాయకుండైనసర్వేశ్వరునకు భేదంబులేకుండుటంజేసి శంకసేయంబనిలేది
ట్లగుట నెఱింగినుండబుద్ధులై మమ్మువారింపినయనుచితకర్తులగుమీరలుమదీయశాస్త్రాల్గుదురుగానభూలోకంబునం
గామక్రోధలోభంబులనుశశ్రువులుబాధింపంబుట్టుండనిపలికిన॥ క॥ వారలువినితమమనములభూరిస్ఫుటచండఃకాండ
పూగంబులచే॥ వారింపరానిభూసుర॥ దారుణవాక్యములకులికితల్లిడపడుచు॥ క॥ పరితాపంబునుబొందుచుసరసిజలో
చనునిభటులుసనకాదిమనీశ్వరులపదాంబుజములకు॥ స్తరమర్థిఁ మ్రొక్కినిటలఘటితాంబులై॥ ఇట్లనిరి॥ మ॥ వరయో
గిశ్వరులారమమ్మునుదిమెవ్వస్త్రీరలిట్లన్నని॥ స్థురవాక్యంబులకింకమామనములనోకింపఁగారాదుసత్పురుషశ్రేణిఁబ
రాభావించినవృథాభూతాత్ములన్మమ్ముమాదురితంబింతకుఁదెచ్చెమీదశుభముదాకొంచుమేమారయఁ॥ అదియెట్లం
టిరేసి॥ డ॥ మీకరుణావలోకనసమేతులఁగామముఁజేయఁజిత్తుము॥ * అగ్రాకొనెనేనిమాచనువుఁక్రొయకనీదగుఁగాను
లోభముల॥ గైకొనిపుట్టుచోటనవకంజదళాక్షునినామవిస్మృతి॥ బైకొనకుండఁజేయుటశుభంబగుమీదిమదీయజన్మ

శీభ్యశంబుగఁ॥ అత్యంతముగాను— సారసాకరముగొలువ— జ్జిమంభోజముదన్వము— స్థిలలాములఁ॥ శక్తులను— శిబ్బంచా
రకులు॥ దేవతలు— అంతరాయము॥ దిష్టుము— శ్లో॥ దావారికాద్వారపాలకుండు— ప్రాప్యంబు॥ పొందఁదగినది— ప్రాపకంబు॥ పొందఁజే
దు॥ పాప్తిపొందుట— యి॥ కాండభూగంబులచే॥ దానసమాహములచేత— * దాకొనెనేని॥ ప్రవేశించివట్టులాడునేని.

ముల్ || ఆసమయంబున || మ || హరిసర్వేశ్వరుడనతుండకలకలంబాలించితివన్మృత్యులయ్యా || సరసాలాపవిసోదసాఖ్యురచన
 ల్పాలించిశుద్ధాంతమందిరమాణిక్యపుగేహభుల్లడదయేతెంచెంబ్రవన్నాన్రిసంహరుడై నిత్యవిభూతితో భనకరుండై
 మానితాకారుడై || ముత్యమును || చ || శరనిధికన్యకామణియునంభ్రము మొప్పగఁదోడరామసోహారనిజలీల మైవరమ
 హంసమునీం ద్రగవేషపాదపంకరుహములన్నినూత్నమణికాంచనమాపురమంజుఘోషముల్వరునఁజేలంగ నార్యజన
 పంక్యఁడుయోగిజనైక సేవ్యుడై || చ || కరమణిహేమకంకణనికాయర్పణంకృతులుల్లసిల్లినచచ్చరలిడుహంసవక్షసిత
 చానురగంధవహూచ్ఛలత్నుధా || కరరుచిరాతపత్రసుభగప్రవిలంబితహారవల్లరీసరసగళస్తూషారకణజాలవిరాజిత
 మంగళాంగుడై || నాటియు || సీ || నిఖిలమునీం ద్రవర్ణితసప్తశ్రుతసన్నాననాంబుజముచేనలరువాఁడు || స్మృతసేవహార్ద్ర
 వీక్షణనిజభక్తజనగుహాశయిండునందరువాఁడు || మానితశ్యామాయమానవక్షముననంచితవైజయంతిరాజిల్లువాఁడు ||
 నతజనావసక్యపావ్యతతరంగితములై భాసిల్లులోచనాబ్జములవాఁడు || నఖిలయోగీంద్రజనసేవ్యుడైనవాఁడు || సాధు
 జనములరక్షింపఁజూలవాఁడు || భువనచూడావిభూషణైభూరిమహిమమించివైకుంఠపురముభూషించువాఁడు || సీ || కటి
 విరాజితపీతకాశేయశాటితోపతతకాంచీగుణద్యుతినటింప || నాలంబికంఠహారావళిప్రభలతోగొన్దభారోచులుగ్రంథ
 కొనఁగనిజకాంతజతతటిన్ద్రిశక్త్యుండలరుచులుగండద్యుతుల్పొదిసేయ || మహనీయనవరత్నవయకిరీటప్రభానిచ
 యంబుదిక్కులుండఁబర్వవైనతేయాంసవిన్యస్తవాహూస్తకలితకేయూరవలయకంకణములొప్పునన్యకరతలభ్ర
 మణీకృతానుమోచనుండరాకారలీలారవిండువసుర || వ || ముత్యుఁడరణ్యారవిందమంజుకింబల్గపుంజప్రభారంజితతు
 లసీమరంజబంధురగంధానుబంధనుగంధిగంధవహాస్పాదకలితసేవాతత్పురులైచనుదెంచుయోగీంద్రులమానసానంద
 కారీయబహిఃకరణాంతకరణపరితోపకృప్రకీర్ణరోమాంచరుచిదాయకంబుల్రభాపూర్తియుక్తంబగుమూర్తితోడనిజ
 సాంసర్యవరకళావినిర్జిత శ్రీరమణీసాందర్యభాసమానుండగుచుఁబాదచారియైయఖిలవిశ్వగురుండైన సర్వేశ్వరుండు
 వేంచేసెనవ్వుడు || చ || స్థిరశుభలీలనల్లగురుదెంచినయవ్విభువిద్రుమారుణాధరనవపల్లవస్ఫురదుండలతకుండరుచిన్పై
 కనుండురవపనాలవీణముముదంబునఁదప్పక చూచియమ్మునీ శ్వరులునిజాత్మలందనివినాలక వెండియుఁజూచి రిమ్ముల ||
 చ || సునిశితభక్తిఁడన్ముఖముఁజూచినచూడులఁద్రిప్ప లేకయుంగనుగొనిఁగైకేలకునకల్మషభక్తివిధూతభేదముల్బు
 నిజనదిత్రమోదములుముక్తినివాసకవాటభేదముల్వినుతవినూత్ననూపురితవేదములన్మహనీయుపాదముల్ || చ || కనిన
 క్షిప్రరాగమణికాంతివిభాసితపాదపద్మముల్బునములయందుఁగీల్గిలిపిల్గినుసోరభయుక్తులై పునః || పునరభివందనం
 బులువిభూతిదర్శింపొనర్చియోగమా || గ్గనిరతచిత్తులున్వెదకీకానఁగలేనిముహూనుభావుని || క || మానసముననిపిరిత
 ధ్యానాస్పదమైనవాఁడెత్వజ్జలకు || గాననగువానిభక్తజ్జ్వానానందకరైకమూర్తివలరినవాని || వ || ముత్యుం

శ్రీ సకలసనందనాదులు నారాయణదేవునినుతించుట. శ్రీ

జతురింద్రియగ్రాహ్యంబగు దివ్యమంగళ విగ్రహంబు ధరియించియున్న పురుషోత్తమును దాత్రతేజోనిధిం జూచి
 సనకాచుల్లనిస్తుతియించి || చ || వనజదళాక్షుభక్తజనవత్సలదేవభవత్పుతుండము || జ్జనకుండనయనపంకరుహజా
 తుండమాకురహస్యమొప్పఁజెప్పినభవదీయమంగళగభీరపరిగ్రహవిగ్రహంబుమే || మనయముఁజూడఁగంటిమిగృతా
 ధులమైతగమంటిమీశ్వరా || సీ || దేవదుర్జనులకుభావింపహృదయసంగతుడవైయుండియుఁగానఁబడవుకడఁగిమిదివ్య
 మంగళవిగ్రహంబునఁజేసినమంచితాత్ప్రితులనెల్ల || జేకొనిసంప్రీతచిత్తులఁగాఁజేయువతిశయకారుణ్యమతీందర్పిక
 మలాక్షునర్వలోకైకనాయకభవదనుసరణాభిలాషానులాప || విదితదృఢభక్తియోగప్రవీణులగు || నగ్నిస్తేవీతరాగు
 లైనట్టియోగిజనమనఃపంకజాతనిష్ఠులూర్తి || వనియెటుంగుదురయ్యనిన్నాత్మవిమలు || క || యుక్తిందలఁపభవద్వ్యతిరిక్త
 ములైనస్థియితరదృఢకర్తృంబుల్బుక్తిదములయినమీపదభక్తులుదత్తగృములనుబాటంపరి || ఉ || కావునఁగీర్తనీయగ
 తకల్మషమంగళతీర్థకీర్తిను || శ్రీవిభవప్రతస్తసుచరిత్రుండవైనభక్తదాజ్ఞసేవావిమలాంతరంగబుధవగ్దనునర్గభం
 నన్యము || న్నావమునందలంచు నెక్కపాగోణభూషణపాపశోషణా || చ || పరమతపోవిభూతభవపాపులమైచరించుమా
 కునేఁడరయభవత్పదాత్రితులనగ్గిశపించినభూరిదుష్కృత || స్ఫురణసత్పదైకపరిభూతులమైనభవద్గృహానిగా || నిరయ
 ముమొందఁగావలసెనెరమువెట్టకమమ్ముఁగావవే || చ || కరమసురక్షిపట్టదము || గ్రహుగంధమరందవాంఛచేదరుచుగ

శాతకంటకవృతస్ఫుటనవ్యతరప్రసూనవజరులనుదాయుపోల్గి నిభృతంబగువిఘ్నములంజయించుమీ! చరణసరోజముల్లోలువనన్మృతివచ్చితిమయ్య కేశవా॥ చ॥ అలరుభవత్పదాంబుజయుగార్చితమైపాలుపొందునట్టియీ! శులసివపితృమైనగతిఁదోయజనాభభవత్యుధానుధా! కలితములైనవాకులనకల్పవయ్యుత్తీనిపిన్నఁగర్హము! వ్యిలసితలీలమైభువిఁబవిత్రములై విలసిల్లుమాధవా॥ చ॥ మహితయశోవిలాసగుణమండనసర్వశరణ్యుంఁప్రియ! స్వప్నాలకుఁగానరాక శయితసికుసుమద్యుతి సైవ్యచున్నమీ! సహజశరీరమిప్పుడుభృతంబుగఁజూచివాదీయకృకులం బహుమాక్యతార్థశంబూరసనచ్యుతమ్రొక్కెదమాదరింపవే॥ క॥ అనిసనకాదులుదస్పద! వనజములకు మ్రొక్కి భక్తివశమానసులై! వినిపించినశిగోవిందుఁడు! మునివగులంజూచివలెకెముదితాత్ముండై॥ వ॥ యిరువురుజయవిజయాభిధానంబులుగలవనదీయద్వారపాలకులటమీరుమిమ్ముండై గొనక మదియాజ్ఞాతిక్రమణులయిచేసినయపరాధంబునకుఁదగినదండంబుఁగావించితిరదియు నాపనభిమతంబయ్యెనదియునుంగాక భృత్యవర్గంబుచేయునపరాధంబునామిదియకానమానసియుండనయిననన్నునన్నించిత్రసన్నులగుమరుగాకయనివెండియు॥ చ॥ తనువునఁబుట్టినట్టిబెడిదంబగుకృష్ణహాశ్రిగదంబుచే! ననరితదీయచర్మమువివర్ణత సేందినరీతిభృత్యుల! ప్పనివనిజేసినన్నిభులుబద్ధరచారుయశంబుపేరుపెంపునుఁజెడిపోయిదుర్యశముఁబొందుచునుంచురు శ్లోవిప్రపంబుల॥ చ॥ అలవడమీకునావలననల్పినతీర్థస్థుకీర్తనీయస! నితనిన్నలాస్మతవిలాసయశోవిభవాభిరామమై! వెలయువికుంతనామహపవిత్రమనశ్శ్వసచాధమాదిలో! కులఁజెవిసోఁకదత్తాననశోరీశ్చపునీకులఁజేయువారల॥ గీ॥ అట్టి నేనుదలంపమీయట్టిసాధు! జనులకపకారమార్థిజేసినహదీయ! బాహుసములై నంద్రంశునుతాహులీలనిన్ననితరులమీ! మ్రొలనెన్నసేల॥ క॥ ధరణినిరోత్తమసేవాపరిబల్లంబై నయట్టిపాతకనాశకంకనిజుభవనపూతాస్మరితాంఘ్రిసరోజతోయములుగలనన్ను॥ క॥ అలఘుమతివరమైనగాఁచిలవక నిజశుభకటాక్షదాహకకలిత! అలసలవర్ణభవశ్రీలలనారత్నంబురస్థలంబునుజెందె॥ చ॥ క్రతువులుసేయుచోభిముఖంబునవేలుచునట్టికర్మకర్మణునిచుభిక్షుణ్ముదముఁబొందుచున్నపూర్వకర్మమార్గసంగతుఁడగుభూసురోత్తముముఖంబునవేడఁ భుజించుచున్నట్టి! స్త్రీకులబశలబునవ్వనము దృప్తివహించినరీతినిచ్చుట॥ సీ॥ సతతంబునప్రహరయోగమాయావిభూతిచేత్రాభ్యాసంబొందునేను! నేనుహీనురులనమిద్ధనిర్మలపాదనలినరజోవితానములుభక్తిహరితకసమరత్నకోటీరమునఁదాల్చుట్టి నాచరితాంబుజాంబువులను! దవిలిధరించినవ్యకపునీతాత్ములై రగ్ధిజ్ఞుండ్రావతంసాదిదేవ! చయములెవ్వఁడుబ్రాహ్మణజనులుచనకునివకృతుల్లేసిరేమారలుగఁడతఁడు! విప్రులనుసన్నఁగాఁగ భావించునతఁడు! కర్మసంధి నాస్త్రియశముఁడెఁవాఁడు॥ క॥ గోవితత్విధధరాదివిజకోటినిసన్నుదీనవర్గము! న్వాపిభేదబుద్ధిఁగనువారలభో! గణబొందనందశ్శనాశేషరోషవిస్మరణః జెందికికృతాంతభటుల్పాపూగ్రగృ! ధ్రావలిఁబోలిఁజంచువులనంగములున్ద! సెంతురెప్పఁగి॥ చ॥ ధరణినిరోత్తముల్యుహువిధంబులఁదమన్మఁబరాభావించిన॥ చరహాసితాన్యులై యమమదంబుననిచ్చలుఘాట నెయును! స్త్రీసమచోవిలాసములనన్నుతసేయుచుదండ్రీనాన్మజుల్లరకుసురక్రీడిల్లుగతిఁగైకొనిపిల్చినవారి నానముల్॥ క॥ వినుడయ్యనఘచరిత్రుల! కనయముఁబ్రియతముండనకుచున్ను! హవోచు! న్మునునన్నుభృగువుదన్నిన! గనలకపరితోషవృత్తిఁగైకొంటిఁగదే॥ సీ॥ పాలుచునామానసాంభోజాతభావరీటుదెలియంగలేకయుద్యుత్తులగుచు! గడఁగిమాయానలఁడవిచడన్ద్రోషఫలమువీరలకుసంప్రాప్తయ్యె! మునులారనాదిత్తముననున్నరీతియున్దట్టికథామిమైబుట్టివీర! లదిరకాలముననాశ్రియంతికంబొనకోలినరుదెంచునట్లుగాననుమతింప! వలయుననియమ్ము! కుండుఁడవలకులయును! వినిసంబునసనకాదిమునివరేణ్యులక్కుహాత్మునివృదులభాషావృతంబు! దవిలిగ్రోలియురోషః! నంద్రులగుచు॥ సీ॥ మునివరుల్లమచిత్తములదృప్తిఁబొందుకపంకజాతాయుఁడువలికినట్టి! పరిమితగంభీరబహుళౌగ్ధమరవగాహములనువిస్మరచన్యతతుల్య! మాధుర్యనుగుణసమన్వితమ్ములువినిగ్రతశబ్దదోషనికాయయతము! లైనవాక్యములకునాత్మలఁబరితోషకుంబియట్లనిరి నెయ్యములమనల! కొడయఁడిన్యకునందించియోతలంప! నగ్ధినిందించియోకుత్యులైకదండ! మునకుసంకోచమందియోయనుచుసంత! యాత్ములగుచువిలోకించియంతలోన॥ క॥ నలి నాయుఁడుదహిదనఁగృపగలిగినభావంబుఁదెలిసికా

అతనికుసుమనల్లగిసెపుష్పము— శ్రిగోవిందుఁడు! గో అనఁగా భూమి-దానినుద్ధరించినవాఁడు— శ్రిగదంబు! వ్యాధి— శ్లోవిప్రములొకము— శ్రిపునీతుల॥ భస్మలవణ— శ్రిపంద్రావతంసాది దండ్రుఁడెకభూషణముగాఁగలిఖుఁడు మొదలయిన— స్వతఃవిషానర్పము— శ్రికృతాంత! యముఁడు— శ్రిచంచువు! పక్షిముక్కు— శ్రిఅంలికము! సమీపము— శ్రినంద్రులు! పండ్లు! భౌకుచున్నవారు.

తుక మొలయన్బులకీకృతాంగులై యుత్కలిక హస్తీ చినిటలఘటితాంజలులై || క || భరితనిజయోగమాయాన్మరణం
దన రారునతిభూతియుబలమున్మర మోత్కర్ష ముగలయూశ్వరునకునిట్లనిరిమునులునద్విసయమున || గీ || పాలుపుడి
పింపనిత్యవిభూతినాయు | కుండపుభగవంతుండపునసముండపునపు | సుత్యుతంబిట్టునీక భినుతమంటి | వీశభవదీయచారి
శ్రమెఱుంగదరమె || ఉ || దేవగణాలికెల్లెఱుగదేవతలై తనరాసునట్టివి | ప్రావలికాన్తనాయకుండవై పెనుపొందిననీకునీ
ధరా | దేవతలెల్లనెన్ననధిదేవతలై రటయెట్టిచోద్యమో | దేవసమస్తపావనసునీజనతావనపిశ్వభావనా || చ || కనులదళా
క్షునీవలనంగల్గినధర్మముదావ కావతా | రములనురక్షితంబగుండెరంబగునీశ్వరనిర్వికారత | త్వమునందనర్పునిన్నరయంద
శ్చలకూపముతత్ప్రభానగో | శ్వముననివలూ | చుంచురుకృపామయలోచనపాపమోచనా || చ || నహిందలపోయ నెవ్వని
సచగ్రపరిగ్రహమున్లభింపనిస్పృహమతులై మునీశ్వరులుమృత్యుభయంబునఁ * పాతురట్టిన | న్నహితవిచేక శాలిగుణ
మండననీకీలనన్యనత్పరి | గ్రహమణియెట్టిచోద్యముజగల్పరిపాలనశిశ్యభేలనా || సీ || సతతంబున ధ్యానిజనశిరోలంకారపదరే
ణువులుగలవర్మన నెడఁజలజకేజల | శినివ్యందమరందలోభాగతల్ల మర నాయకునిపగిది | ధన్వజనాన్వితోదంచితతుల
సికాగామంబునపునిజధామనగుచు | భాసిల్లుభవదీయపాదారవిందముల్విలసితభక్తి సేవింపుచుండి | కనులనయనకృ
పావలోకనములాలయన్గి | బొడఁజూపు భాగవతానురక్తి | జేసిభవదీయనహిమంబుదిగ్రమరయ | చిరగుభాకార
యిందిరాదిత్తిచోర || స || చిరభాగ్యవయదేవదేవలితశ్రీవత్సలత్వైంగయూ | వరవిప్రానుపదై కపుణ్యరజమేవగ్నింపని
మేనికాభరణంబంటిపెనర్పల్లోకులకువిప్రశ్రేణిమాహాత్మ్యమీ | వరయంజెప్పటకై భరించితగదాయెన్నన్పునీరాకృతీ ||
సీ || ధర్మమూర్తివిజగత్కర్తపునకునీపుప్రప్రవంగడగువారిఁజ్రోవవేసినపరశవేదోక్తనగుదర్శనార్థమగున్మార్గమగుం
గాననత్వగుణవిశిష్టండవగుచునిజీవసంఘము సేనుమరసిరక్షించునిదైనశక్తి | చేతమధర్మవిమాతులకండించుకునంవి
తమైననిగమధర్మమార్గనాశకరంబులునుదిక్కింపు | గావువిప్రలయంచునత్కరుణమెఱసి | ఘనతఁబరికినపియవాక్య
ములునీకుయుక్తిమగుచుండవతతంబుభక్తవరద || వ || అట్లయినంబులయెడవిసయంబులువలికినం ప్రాణవహానియగున
నితలంచితవేది || గీ || విశ్వమునకెల్లంగర్తపువిశ్వనిధివివిత్వసంరక్షకుండవై వెలయునీకుం | గడంగి ప్రాణనహానియెక్కడివి
దలఁపవినయములునీకువీలవై వెలయుఁగాన || గీ || మునులమగుమమ్మునతిమోదముననునీవు | సర్కరించుటలెల్లనజ్జనపరి
గ్రహాన్తమైయుండుగాదెహహాన్తయొకటి | పిన్నపించెదమీజయవిజయలకను || గీ || అలిగి మేముశపించితిమంతకంఠం
బెడిననుగునాన్జ సేయనభిష్టమేని | జేయునుదిగాక సమధిక శ్రీదనర్పణ | జేసిరక్షించెదేనిరక్షింపుమీశ || వ || అట్లయినమా
కుంబ్రయంబగుం గావుననవరాధులుసంశ్చిన్తలాంతకిరణులు నైనపీరలకునన్వతంబులువలికిమేనిన మైవంజిన్తింబుగొ
లదినాన్జాపింపుమనిక రక మంబులు మొగిదిక్కితాంజలులై యున్నమునులంగరణార్ద్రస్పృహింగనుంగొగ్గ || క || అనఘుండు
భగవంతుండట్లనియెన్నునులారపీరలలరన్భుపికిన్జనియచటనసురయోని | న్జనియింతురులోభమోహసంగకులగుచు ||
క || దేవజనావధిశ్రివసహతి | గావంపుచునిఖిలభువనకంటక వృత్తి | జీవించుచునాయెడనం | భావికనై కానుబంధభావులు
నగుచు || క || అహమఘాముచననునతి | సాహసమున నెదిరిపోరిచన్రనిశితధా | రాహతిఁడగివచ్చెదను | ద్వాహామెలర్చు
గనామసన్నిధికంఠ || అదియనుం గాక || క || ననువైరంబుననై నిను | చనమునందలంచులయునానచక్షునునహదాననమీ
క్షింపుచునీల్లుట | ననఘాత్మకులై వసింతురన్మజగతి || క || వినుమిలమీదనికెన్నటికినిబ్బువు లేదువీనికినిమీరలుచలి | న
యట్లనాడుదిత్తముననుదలతుం గానమీకునంబులనింక || ఉ || దీనికిఁజింతదమగఁడునునీజనపుంగవులన్నఁబ్రీతులై |
యావలి నాననాత్మజులనంతునిభావముఁదా మెటింగి పెంపుగానవేడగఁదేలి తెలివొందినదిత్తములన్నతించిరంభోనిధి
శాయి నాన్దజనపోషణభూషణుఁబావరోషణ || ఉ || అసని కానులస్థపులకాంకురముల్నలూర్తిబాష్పధా | రాసుభగా
తులై మునిగరణ్యవరేణ్యునగిణ్యదేవతా | శ్రేసరుదివ్యమంగళశరీరముఁజూచుతదీయధామము | న్నాసురలిలఁజూచిన
పన్నదళాతునకున్విసమ్రులై || క || తమపలికిన భాషాములుగమలోదరు భాషాములుగాదలఁచు నెయ్యమున నైవస్థ
వలక్ష్య || బ్రమదంబునఁబ్రస్తుతించవరమేశ్వరుచే || క || ఆమంత్రితులై తగనిజాధామములకుంజనిరి వారుసడయకల
క్ష్య | కాముండజయవిజయలనభి | రానుంబుగఁజూచిపలికెరయ మొప్పార || క || మీరసురయోనియందని | వారితులై జనన
మందవలసెను నేమ | ర్వారబలాధ్యుడనయ్యను | వారింపంగమోపవిప్రచనమురెంచు || క || అదిగానదమజయోనింబ

[illegible]

శ్రీ జయవిజయలుదితిగర్భంబునహిరణ్యాక్షహిరణ్యశివులుగాఁబట్టుట. శ్రీ

పముతోడఁ॥ గీ॥ తనసుతులుసురలహరింతురనుచు నాత్మఁదలచుచుండంగనంతవత్సరతంబుననఁగనటమీఁదఁగనియెఁ
గశ్యపునిదేవియఖలలోకైకకంటకులై ననుతుల॥ అయ్యవసరంబునగీ॥ ధరణిఁగంపించెఁగులపర్వతములుపడఁకె॥ జడనిధిగ
లంగెదారకావళులుమల్లెఁగఁగనమగలెను మ్రొగ్గెడికొరులుదితలమిడుగురులదైవిడుగులుపుడమిఁబడియె॥ సీ॥ హి
మానలంబులభూమంబులడరెను బ్రతికూలవాయువుల్బలసీపించె॥ దరువులెల్లడి॥ విటతాటంబులై కూలెగ్రహతారకా
వళికాంతిమాసె॥ బెరసెమొగుల్లునెత్తురువానగురిసెను మెఱుంగులుదెసలమిర్తిల్లుగొలిపె॥ శ్రీస్వర్ణానుఁదొగినపర్వమున
భానునిఁబట్టెఁగైకొనిదివ్వుచీకట్లుపర్వె॥ మొససికుక్కలు మొఱఁగెను మోరలెల్లిపగలునక్కలువాచోయెఱగములార్త
రపములిచ్చెనుదేవతాప్రతిమలారెఁగఁగన్నలనునశ్రుతకణములుగ్రంథుకొనఁగ॥ క॥ మొదవులెన్నురుఁజీమును॥ విదికె
న్దాద్రభరవంబుభీషణమయ్యె॥ వృదముడిగెఁగరులకటములఁబొడమెదురంగములవాలుమలనిప్పులాగి॥ క॥ గుహలురొడ
లిచ్చెఁబాప॥ గ్రహమిత్రతఁజెందిపక్రగతులనుసౌమ్య॥ గ్రహములువర్తించెనుచు॥ స్వహతేజోదితితనూజసంభవవేళ॥
మ॥ భయదప్రక్రియనట్లుదోచినమహిమాత్పాతంబులిట్టిదించి॥ క్షయకాలంబునకానిసాధుహనవోగ్రతూరదేవాహి
తో॥ దయసంతోభముగా నెఱుంగకనమస్తప్రాణిజాతంబులుద్భయమందెన్ననకాదియోగిజనముల్లక్కన్నుఁద్రోర్త
మా॥ వ॥ అట్లావిర్భవించినయనంతరంబు॥ మ॥ కులశైలాభశరీరముల్నరరత్నోనాథులత్వగ్రదో॥ ర్వులమొప్పన్నదఘట్టనస్థ
రచలింపన్రత్నకేయూరకుం॥ డలకాంఠీకటాంఠుళియకీరీటస్పర్థమంజీరని॥ ర్వులకాంతుల్లరఁగింపనాత్మరుచిచేమ
దీక్ష్తాక్తాంశులై॥ వ॥ ఉన్ననమయంబునంగశ్యపుండునిజతనూభవులఁజూడందలందితిహందిరంబునకుంజనుడెంచు
తులంగనుంగొనివారలకునామకరణంబుసేయందలంచి॥ చ॥ దితిజతరంబునందుఁడనలేజముమున్నిడినట్టిపుత్రున॥ య్యుత
చరిత్రహిరణ్యశివుండునుపేరఁబ్రసూతివేళనాదితిమునుగన్నపట్టిరవిలేజనఁగాంచనలోచనుండునా॥ హితమతిఁజే
రువెట్టిచనియెన్నిజనిర్మలపుణ్యభూమికె॥ వ॥ అయ్యవసరంబుననతులతేజోపరాజితుండైనహిరణ్యశివుండుహిరణ్యగ
ర్భవరదానగర్వంబునచుర్రారగపరిపంధిగర్వనిర్వాపణాఖర్వభూవిజృంభణంబుననఖలలోకపాలాదులజయించి స్వ
వశంబొనర్చిసంతుష్టాంతరంగుండైయెంచునుందనకుమృత్యుభయంబులెకనిర్భయుండైసుఖంబుననుండెదత్సోదరుం
డైనహిరణ్యాత్ముండుప్రతిదినంబుఁజండవేదండశుండాదండమండితభుజాదండంబునగదాదండంబుధరియించితన్నునె
దిరిట్టికదనంబుసేయంజాలినయరీచీరునింగానకభూలోకంబెల్లఁగ్రున్ముట్టిదవంబునకుదాడివెట్టియంచునమరవిముఖులై
నబుర్నిర్ముఖులంగనుంగొనివనజాననవరప్రదానంబుఁజెందించి హితులుసెలంగనహితులుగలంగమహితవైజయంతికా
ణామంబభిరామంబై వెలుంగంజరణంబులమణీమాపురంబులు మొఱయ నిజదేహద్యుతిదిక్కులంబికృటిల్లంజనుడెంచు
వాఁగనిభీతదిత్తులై దేవతాగణంబులుగరుడునింగనిపరచునురంగంబులుంబోలె నిజనివాసంబుబిరగకాంచననివాసం
బులుగనొనర్చియొక్కడిక్షేయంబుజిన॥ ఉ॥ శ్రోత్యమువోపందట్టినిజసాధనముల్లిగనాడివిక్రమాదార్యపరాక్రమక్రమ
ముదవృగభీతిలిపారిరక్కటా॥ శ్రోత్యముదక్కినాకులనిగైకొనియార్చినుమేరుపర్వతస్థైర్యుండువార్ధిఁజొచ్చెనతిదర్శి

• అగారముఁజెల్లు—శ్రీలనివారణఁ నివారణ లేనిదగుటవలన— స్వభవముగఁజ్వరముగాను— శీలబాటంబులైఁతారుచు— శివ
 యందుఁరాచువు— పరిపంజి-బునఁజేత్రువులకర్తవ్యమునడఁగింపుటయందుకొరతపనివాహునివలరాక్రమమువేర— శివ
 యము— శ్రీరాశివల్లెయుద్ధమునకునియలదేరి— శ్రీలర్కకాంచనఁలర్కజిల్లేదుపెట్టుకు, కాంచనఁజెచ్చువ్రేట్లకు.

తథాభిభూవిజృంభియోఽభిష్టుచోచ్చిన॥ క॥వరుణునిబలములుదనుజేశ్వరులేజముఁదేరిచూడఁజాలకశౌర్యస్ఫురణము
 చెడియెంచేనియుఁబరచెందజ్జలధిమధ్యభాగమునంచు॥ క॥అమరారివిపులనిశ్వాసములంబ్రభవించినట్టిజలనిధికల్లోఁ
 లములనువిపులగదాదండమునంబోసడఁచెనతిదృఢంబగుతక్కి॥ చ॥ మఱియునునవ్వుహాజలధిమధ్యముననున్నరైరిపె
 కుఁచిత్సరములుగ్రీడసల్పిరిపుస్తైనవదిదారణశౌర్యభేలనా॥ పరతఁజరించువ్యర్థులపాలితమైనలసద్విభావరీ॥ పురము
 నకేగియంచుఁబరిపూర్ణతనున్నపయోధినాథుని॥ మఱియును॥ సీ॥ యాదోగణాధీశుఁడగుచుఁబాతాళభువనపరిపాలుఁ
 డైతనరుచున్న॥ వరుణునిఁగనుఁగొనిపరిహసితోత్తులనిట్లునువిశ్వహందెన్నఁగలుగునకలలోకైకపాలకులలోనతిబలాధి
 కుఁడనిజగమునుతింపఁదగినశూరుండువిపులపీఠుపమొప్పంగఁగదనరంగముననన్నెదిరిచూడు॥ నీభుజావిక్రమంబును
 బ్రాభవంబునడఁతుననిపల్కుటయుపినియట్టివిభుఁడ౯పగరజయమునువృద్ధియుబలమునాన్ప॥ బలముఁదలపోసెదనుజతో
 బవరమునకు॥ క॥ సహాయముగాదగితనచి॥ స్త్రమునంగలరోషపహ్నిఁదాలిమియునుతోయములంకగనార్చుచునుపశమితో
 క్తులఁబలికెదనుజనస్త్రముతోడ॥ చ॥ మనమునశౌంతిఁబూనినియనుంబునసంగరముజ్జగించియేననయమునున్నవాఁడని
 పుడావావకేళిఁజరింపరాచునీ॥ ఘనభుజవిక్రమస్ఫులితగాఢవిజృంభణమున్దయింపఁజా॥ లిసప్రతివీరులెవ్వరునులేరుము
 కుంచుఁడుదక్క॥ నెక్కడ॥ చ॥ గొనకొనియన్నహాస్యఁడువికుంతపురంబుననున్నవాఁడుదా॥ ననిమొనఁబెక్క॥ మారు॥ ల
 భియాతులనోలిజయించితక్కిసెంపుననడిగన్నవీరుఁడనిభూజనకోటినుతింఁచుకంచువేచను॥ మతఁడిచ్చునీకుననిసర్వముదీ
 తెఱునంతమీఁదట॥ డి॥ నిందకుఁమోర్చియాజిమొసనిల్యఁగనోపకపీఁగిపారునీ॥ పందలవెంటఁబడ్డఁడుగపంతమెసర్వశ
 రణ్యుఁడైనగో॥ విందుఁడుదీర్చునీపనివేకపిహీనచనంగివోపుదే॥ నందులకేగుమాతఁడమరారులఁబోరజయించునిచ్చ
 లు॥ అదియునుంగాక॥ క॥ పురుషాకృతిఁబ్రతియుగమునఁబురుషోస్త్రముఁడవతరించుభూరిభుజావిస్ఫురణస్థనిశౌటుల
 హరియించుచునుండుమునిగణార్చితపడుఁడై॥ డి॥ కాపుననావిభుఁడొడరికయ్యముడయ్యమెటుంగఁజేసిర॥ యోవరనీభు
 జాబలముసొంపరిమేదినిఁగూలిస్సినారమే॥ యావళికాశ్రయంబగుదువచ్చటికిప్పుడునేగుదేనినీ॥ చేవయులాపునేర్పడును
 జెప్పఁగనేటికిమీఁదికార్యముల్॥ చ॥ అనివరుణుండువల్లి॥ నమరాగ్రహమెఱిపారణ్యలోచనుండునయముమానసంబున
 భయరిబోకయించుకలేకసంగరా॥ వనినెదిరింతునేడనురవర్ధనుచుప్రవిష్టనుంజనాద్దనుననుమన్నికుంతనగరస్థులసం
 చితమార్గవర్తియై॥ క॥ చనునవసరముననారచ॥ మునివరుఁడెమరేగుదెంచిముచముదలిర్పన్దనుజేంప్రయంచుఁబోయెదా॥ వని
 యడిగిననారదునికుంతఁడిట్లనియె॥ చ॥ సరసిరుఁబూదరుందొడరిసంగరమెసెనరించియిందిరా॥ వరునిసంతతుఁడ్రుం
 చిసురవైరికులంబులకెల్లమోదవిస్ఫురణఘటింపఁజేయుటకుఁబూనివికుంతపథానువర్తినై॥ యిరిగెదనన్ననమ్మునికులా
 గ్రణిదానవనేతకిట్లను॥ చ॥ గురుభుజుఁడన్నహాస్యఁడువికుంతపురంబుననేడులేడుభూ॥ భరమువహింపనాదికిటిభా
 వముఁదాల్చిరసాతలంబునందిరపుగనున్నవాఁడచటికేఁగఁగనోపుచువేనియేగుమా॥ దరయఁగఁగల్గినీకుననురాంతకుతో
 డిరణంబవశ్యము॥

పీఠాశ్వాత్ముండుయజ్ఞవరాహంబగుహరినెదిరించియుద్ధముచేయుట
 చ॥ అనవుడుదానవేంప్రఁడుపలుతాళనుకైవడినుండిపర్కలో॥ చనునెదిరించువేడుకలుసంచడిఁగొల్పిననల్పులేజుఁడై॥
 ఘనగడఁగేలఁబూరిత్రిజగద్భయదాకృతిఁదాల్చివ్రేల్చిడిన్దెయెరసాతలంబునకుఁజండ్లభుజాబలదర్పమేర్పడఁ॥ చనిజల
 మధ్యంబున॥ క॥ దివిజారియెడఁదగఁగనెనవిరళదంష్ట్రాశ్రిరాముననురలలాము॥ శ్రుగువలయభరణోద్దాము॥ స్సవన
 మయస్తద్భరోముజలదశ్యము॥ అయ్యవసరంబునసూక్ష్మాకారుండైనహరియు॥ క॥ వనజనిభసన్నిభములగుతనలో
 చనయుగళిదిప్రేదనరఁదదాలోకనములదనుజాధీశునితనుకాఢిహరింపఁజేసెదస్త్రణమాత్ర॥ చ॥ మఱియునయ్యా
 దివరాహంబవార్యశౌర్యంబునమారులేనివిహారంబునంజరియించునట్టియెడ॥ సీ॥ తుదమొదల్లకుఁజెక్కుచునిపారఁగ
 మోరఁగులశైలములఁజిమ్ముఁగొంతతడవు॥ బ్రహ్మాండభాండంబువగిలిఁల్లులువోవఁగొమ్ములఁదాపించుఁగొంతదడవు॥ జ
 లభులేడునుబంకసంకులంబైయింక॥ శ్రుగుములఁపట్టాడుఁగొంతతడవు॥ శ్రీసుడురాజుసూరుండునొక్కమూలకుఁబోవఁ
 గురుచవాలముఁద్రిప్పుఁగొంతతడవు॥ శ్రీగునియుఁగుప్పించులంఘించుఁగొప్పరించు॥ నెగయుధరఁద్రవుఁబూరియఁగానే
 పుతేఁగి॥ దానవేంప్రనిగుండెబుదల్లడిల్లఁబందిమెల్లనరణపరిపంథియగుచు॥ మఱియు॥ క॥ కనుఁగవనివ్వలురాలఁగ॥ సుని

అనియాతులకాశ్రువులను— స్సినారమయావళికా॥ కుక్కలగుంపులకు— శ్రుగువలయభూమండలము— శ్రుగుములపట్టాడుకా॥
 గారిజంశోఁద్రొక్కను— శ్రీశిరురాజాహరుండుచంద్రహారులు— శ్రీగునియు॥ గొబుగు

నిత్యదంష్ట్రాగ్రయతవసుంధరుడగుచు నాదనకెమతే తేరఁగఁగని వనచరమేరినిపుడువనచరమయ్యెఁక॥ అనియా
శ్చర్యభయంబులుదనమనమునఁదొంగలింపఁదనుజాతిపుట్టినియెన్నీకరనూకరతనుమ్రేందిచరించుదనుజదర్శహరుని
తో॥క॥ఘనసూకరమూఢాత్మక॥వనరుహసంభూతదత్తవరదానమునన్దనిసరపాతలగతభువీయనయంబునునాయధీ
నమైవర్తించు॥క॥గొనకొనివీధరణిన్దొనిపోతుమువిడుపుకాకకొనియెనవేనిన్దొనియెదనీప్రాణముఁగైకొనునావచ
నములుచలముఁగొననేమిటికి॥క॥మాయావివగుచునిప్పుడుఁపాయకయ్యాపుడమిఁజోరభావముతోనీవీయెడఁగొనిపోఁ
జాతునెయ్యాయతభుజబలముచేతనడఁపకయనుచు॥సీ॥అవిరళయోగమాయాబలంబునఁజేసియల్పపౌరుషములనల
రునిన్నునగ్నిసంధాపించియత్తున్నాపున్నత్యకులులకెల్లనుమోదమొలయఁజేయఁజెలువేదమగ్గదాశీర్ణ్యఁడవగునిన్నుఁ
గనుఁగొనిదేవతాగణములెల్లఁ నిర్భూలులైచాలనెఱిసఁగించెదరన్ననియజ్ఞపోత్రియైవెలయుచున్నా॥హరిసరోజజసుర
మునివరులకెల్లవచ్చుదురవస్థకాత్మలోవంతమొంది॥నిత్యదంష్ట్రాగ్రలసితియైతనరుధరణిగేపితోమెప్పెనాదేవదేవుఁ
డపుడు॥క॥సురరిపువాక్యాంకుశములగురుకుపితస్వాంతఁడయ్యుఁగొనురా రెవసుంధరతోడభీతిమొందినగణింగలక
రికులేంఘ్రకరణింబెలుచు॥గీ॥నితీతనీతదంతరోచులునింగిఁబర్వఁగఁగివెడలిభయంకరాకారలీలనగుగుభిషణమైవరా
హావతార॥మొనరఁదాల్చినవత్సలోచనునివెనుక॥క॥కరివెనుకఁదగులునక్రముఁకరిణింజనియైత్యభిభుండుగదసిన్లునియె॥
దురితపయోనిధితరికి॥గిరికిఁభురదధితమేరుగిరికిఁహరికి॥క॥నిదకురోయకలజ్జఁజెలవకవంచనసురణముసేసిజ
యంబు॥బొందెదనిమిదిఁదలఁచిటు॥వందగితింబారఁబంటుపంతమెనీకు॥అనియాత్మేపించినఁబుండరీకాత్మంఁడు
గోపోద్గీతమానసుండై॥క॥తోయములమీఁదభూమి॥నాయాసతనివీదానికాధారముగాఁదొయజనాభుండుదనబల
మాయతమతిఁబెట్టెనురలుహర్షముమొందె॥గీ॥కుసుమములవృష్టిభోరునఁగురిసెంతఁతీవిభవమొప్పారదేవదుండుభు
లుమొఱసెఁగడకవీతెంచెగంధర్వగానరవమునందితములయ్యెనపురోనర్తనములు॥వ॥అయ్యుపనరంబుననయ్యజ్ఞవరా
హమూర్తిధరుండైనకుమలలోచనుండుగనకకుండలకేయూరఁగైవేయకటకాంసులీయకభూషణరోచులునింగిఁబర్వసి
మరనన్నద్ధుండై॥చ॥ఘనగదఁగేలఁబూనిమణికాంచనవ్యవిత్రశ్రీవర్మమింపానరఁగఁదాల్చిదానవనియున్దమరుక్త
శాతపాణము॥బ్రనఘనమర్తములలఁపదానవహంతనితాంతశౌర్యుండై॥కనలుచువచ్చునర్దమజఁగన్దొరోషభీషణాన్య
తి॥ఁబిప్పిగుచున్లునియె॥మ॥విసరాయోరియసుంగళాచరణయున్వృత్తిన్ననున్నీచుఁగీననయంబున్వనగోచరంబగు
మృగంబంఘటదలంతొరనేనెనయన్వన్వమృగంబనౌచుబలిమిన్నేతెంచునీబోటియీశునకశ్రేణివధింపునేడనిమొన
నోకోర్చినర్తించిన॥క॥బలిమిగలదేనినాతోఁగలనన్నెదిటిందిపోరగడఁగుమునీకోగులునేడెదిక్కునారక॥తలసో
యశికిగ్ధనములుదగచుచురాత్మా॥చ॥వినుమదిగాకసంగరవివేకవిశారదులైనయజ్ఞిసజ్జనములున్మృత్యుపాశములఁజూ
లనిబద్ధులునయ్యునీవలెన్దొనకొనియాత్మసంస్తుతులకున్తునమందిరెయేలయూపిక॥ధ్ధనములుబంటుపంతములెదైత్యకులా
ధమయెన్నిచూడఁగ॥మ॥ధృతిఁబాతాళమునంచునీవనేడినందీప్రోసైతేవమే॥సనిరర్పంబునఁగొంచుఁజూడుమిదెదె
వారాతినన్నెన్నెదొ॥గతలజ్జంధనదాగియుండిరణముంఁగావించుయున్నదా॥పితృప్రాపితునన్నునేడెడుటుమావే
దిర్తునీకోరికల్॥ఉ॥ఎన్నఁబదాతియాధములకెల్లవిభుండపుపోటుబంటవై॥నన్నరణోర్చినేడెదిటినన్యవదీయబలం
బునాయువు॥ద్విన్నకఁగొంచుఁజూడుమిదెమేరఁగమేదివీతదైత్యమై॥వన్నెకునెక్కిఁజేసెదనవార్యపరాక్రమవిక్ర
మంబున॥చ॥ననునెమఱంగఁజాలినఘనంబగుశౌర్యముడైర్యమన్యులంబునుగలదేనిన్లురణభూమినిసీహితులైనవా
రికిన్దనుఁగవబాప్సపూరములుగ్రన్మఁగమాన్వఁగనోపుడేసనియ్యనఁజనబొమ్మదానవకులాధమయూరకరజ్జులేటికి॥
క॥ననునిలనంస్తుంజేసెదననివలికితివంతవాఁడనౌచువునీకు॥న్నెనరైనచుట్టిములఁబొడఁగినిరాయిదెయమునిపురికిఁగా
పురమరుగ॥మ॥అనియిబ్బంగినరోరుహాత్ముఁడుహిరణ్యాత్మునిప్పుడంబించిపలికె॥నహాసోస్తులకులిగిరోషమదనంగీభూ
తచేభస్మఁడై॥కసుగ్రేవద్విడుగుల్లుచాలఁబొడమంఁగాఁగిన్మమైదోకఁద్రొ॥కీరనకృష్ణరంగరాజుమాడ్కిమదిలోఁగి
ట్పాటువాటిల్లఁగ॥క॥చలితేంఱ్రియ్యుండైనిట్టూర్పులునిగుడింపుచునుబొమలుముడిపడరోహాసులమానసుండైగదఁగొ
నిజలజాతునకెడులనఁదెసాహసమొప్ప॥వ॥లస్తటిహిరణ్యాత్ముండలిభయంకరాకారుండై॥మ॥గదసారింపిచుదా
సురేంఘ్రఁడునమగ్రక్రొధుండైమాధవుం॥గుడియన్నేసినప్రేటునైకొనకరతోహంతశౌర్యోన్నతి॥నడఁగేలంధరి

•వనచరముఁబడియించునంతఁచునది-నిర్భూఁడగునది. — శ్రీవర్మకవచము — శ్రీవికర్మచరిత్ర-అత్తఁడు-తాలయాచనము.

యిందిదానియందు కల్పించినందై త్యుంహం ప్రమదై యుండుగద ప్రమాదిభునిభీమప్రక్రియ స్వేసిసన్ ॥ చ॥ అదిదను
 దాకకుండునను గారిగదారణోవిదక్రియా॥ స్వదకరంభువక్రమముజై కొనిచూపివరోఫిపేటరం॥ బదరంగ ప్రేయ
 వాండుపవశాంభుభావము మొదియంతలం॥ మదిదెలివొంది ప్రే సెరిపుమానవిమద్దను నాజనాద్దను ॥ వ॥ ఇట్లుదలపడి
 యవ్యోన్యజయ ంకులనిశ రేతరకుంకతరంగతాడితంబులగుదక్షిణోద్ధిరసము ప్రంబులవడువునరౌ ప్రంబునంబరస్ప
 రిశుండాండంబుగదాంధగంధసంధురయుగంబువదంబునరో వభీషణాటోపంబులందలపడుబెబ్బులులగ బుబ్బనన
 లిగినర్వాణరేక బున నెదిర్చిరంకెలుతై చునుదవ్యచభంబులరభ సంబున నసహ్యసింహపరాక్రమంబునపిక్రమించిపోరు
 నెడహిరణ్యోపేందుసవ్యసండుల ప్రచుణంబునంబరిచేష్టించినం బుండరీకాక్షుండుదక్షిణమండల ప్రచుణంబునందిరిగి
 పిశుముపిశుంబు ససంకాశంబుగదాదండంబునంబగిల్చి నవాండు దెప్పిరి తేలి మ్రొండు దనుజపరిపంథిపాలంబు మెప్పించె న
 మ్మేటిపీటులతో శిశునిక్తాంశులై పుష్పిలాశోకంబులంబరిశంపుచుం బాయుచుదాయుచుద్రేయుచుతోయుచు నొండొ
 రులర్చుధిరంబుం ప్రుణించు మందర స్థానిపరిహాసోద్ధులనిచ్చుచుబోసునన యంబుననవృహోబలులననురంబుంజూచువే
 డ్రాబుత్తుంధపుంబునిభులమూసం ప్రసద్దసాధ్యదేవగణంబులతోడంబునుడెంచి ధరిత్రీశ్రమి స్త్రీంబునతోడంబోరు యజ్ఞ
 వరాహునిక్లింబెయె॥ ౬॥ అందిజువ్యమూర్తివరమాశ్రికి యీకలుమాన్యుడై నన॥ క్రించుడుప్రదీయవరగర్వమునన్
 భువనంబులెల్లెగా॥ కించుచుచింతియుట్టిపరేతదరిత్రుడై ప్రపకట్లుపే॥ క్రించుచుగాచుచీనిబలి సేయుననుంధరకుళశు
 భంబునన్ ॥ ౭॥ బొలుండుగదముననుగ్ర॥ వ్యాసముధిరియిందియానువడువునరక్షఃపాలునిప్రపకయూరక॥ పాలా
 గ్గుటసీలియేసుగ ప్రసముంక ॥ అదియునుం గాక॥ ౮॥ అనుభూయగా శయభిబుద్ధుహూర్తమునదేవారాణినుద్ధింపచేయ
 నయంబుకానులై శృవేళయగునగ్రాకూలమేతేంచినన్ గ్రుంపమాయాబలశాలిదై నదనుజుకాండీపఃగారాచుకా
 పుంసీవేళనం ప్రసముంజువహలోద్యోగానుగ ప్రపడవై ॥ ౯॥ అనిసరిసిజగన్ముండువారిని నవచనములగ్ధివినిశ్రినింపులుగుం
 పుత్ గొనిమానవత్వ కానని॥ ననగముజెలువొంచనమరమనకు సెనువై ॥ ౧౦॥ తీపుండరీకాక్షుండుయ్యును సూరిరోప॥ ని
 రతంబునాంబుకాభోజనే ప్రపడకుచు॥ ఘంకరాంబుమెత్తిగాక్షుని హనువునుగ్రగతమై త్తవాంబునక్లి నోసరిం
 చె॥ ౧౧॥ పరుచుచిహనునుడంభీగదగన జేబూండు ప్రగతింబునన్ ॥ చతురాసిచేతగదసాగరమునంబుడండచెబాహు
 గర్వ మెల్లన్ ॥ ౧౨॥ గోహంబుగాయునుడై ననుగారిసచరి॥ ధర్మమాత్మనునందయిద్ధంబుచక్రిగ్రలిచిమాచుచునుం
 డెనునిగినచాననిను హోహరచంబులుభరితచాయె॥ ౧౩॥ సరసిశనే ప్రపడకుచు జేత్యునసంగరధర్మమునకునకుధికి తౌ
 ర్యస్ఫురణసంబునచి స్త్రీంబునన్ ॥ గదవార్పర్వంబుమొందికపకరిల్పన్ ॥ ౧౪॥ కుశలోద్ధర్మనంబునంగలంబెరగోరా
 డ్వధాన్ధంబుగాగిగదసంకాననులయేవహాతపదీప్త ప్రభాశుక్రమున్ ॥ ౧౫॥ తతోన్యజ్ఞయైజ్జనత్తుభిరభాన్యచ్చక్ర
 మున్ ॥ ౧౬॥ తా॥ ప్రానిర్వక్రముంబొసె ప్రకటధాత్రీచక్రములక్రమున్ ॥ ౧౭॥ అదియునుం బ్రచండమాద్రాండుసండుల
 ప్రభావబలచంబు విద్యోహమానంబు, బలుంబుజ్జ్వలికాపాస్త్రసన్నాస్తపితారాణిలూఖర్వరుద్వారబాహగర్వాం
 భకారంబు, నసహ్యకహకహనినదాధరికృతసాగరశ్శామంబు, సకలదేవగాగణజేగీయమానంబు, ననుంబితేబోపరాజ
 తంబునిజప్రభావంబుపూరితే బ్రహ్మాంబుక హాహంబునై, నయంబునంబునదెంచి, ననుజారిదక్షణకరసరోజంబులంకరించిన
 నాశుభాంబులంబు భాంకపాశియై నవింబుననమరగణంబులుజయజయశబ్దంబులునలుక సమరవిభవకైవలుగానడిచిన॥
 ౧౮॥ సాడగిననంబుంబొపెంపుల॥ చతురాసిచేతగదసాగరమునంబుడండచెబాహు
 వరాహునమితోన్యజ్ఞమున్ ॥ ౧౯॥ ప్రవతారిచన్న ప్రసేనగదసంకాననులయేవహాతపదీప్త ప్రభాశుక్రమున్ ॥ ౨౦॥ తతోన్యజ్ఞయై
 మోచముగదరంగ లేనప్పువిచినిచలము మ్రేచువన్ ॥ ౨౧॥ ఇష్టిగదంబునంగదబోవందన్నియనుల విభునితోన్లునియె॥ చ॥ ఘ
 నగదగేలంబూనిభుజగర్వ మెల్లగదసన్నుంకరా॥ వని నెసురింతురారయని వారణదైశ్యమలేన్యగాధమా॥ యనవుడు
 వాండునుద్ధిగినింబుజనాభుని సేసె నేనలంబుజుడిరోఫిపట్టికొనెదాన్యుడైపీంప్రంబులై వడిన్ ॥ ౨౨॥ దివిజుండు
 శనబలనుప్ర॥ హాత తేజుండుసరోసుహాక్షునిశోర్యోన్నోపేంద్రబెట్టకుండుటచుతె నెతింగియంబెనంగెనురభిమానము

* అధిభక్తుహూర్తమునన్ ॥ మధ్యాహ్న కాలమందు — స్త్రీలంపులు దేవతలు — తీపుండరీకాక్షుడాయుర — హనువు స్రేతముద్రించి ప్రదేశము
 ముదులుకొనచెక్కిరిపార్వతీగార్వమువరకు — క్లింబనంబె॥ తొలగెను — తీవిరినంశుక్రమున్ ॥ రాక్షసవంశమునందడిచివాన్యులూనానము
 గామంబుచున్న అగ్నిచంటిదియెన — ౧౫తతో - భాన్యచ్చక్రమున్ ॥ సార్వ కాలముజయజయయనిశబ్దించుచుండు దేవలూపముదాయకుగలిది.
 ౨౪

పేర్చి॥ అంత॥ సీ॥ కాలానలజ్జలజ్జ్వలావిలోకరాశమై పెంపొందుతూలమందిసురవైరియజ్ఞసూకరరూపధరుడై
నవనజనాభునిమీదవై వనదియునద్విజోత్తముమీదజపతతగావించునభిచారకర్తృబునట్లుబెండుపడివరతేగనివచ్చు
దరుడుదానిజక్రధారాపాతిజండువిక్రమునునవడుమనవడిచ్రుంచెనమరభర్తృమహితదంభోళిచేగరుత్సంతుపక్షు
మతిరయంబునచ్రుంచినగతిజేలంగిసురలుమోదించనసురులుసొంపుడింప॥ ప॥ అయ్యవనరంబుననయ్యసురదనశూలం
బుచక్రంబుచేతనిహతంబగుటంగని॥ క॥ దితిజాడురోషోద్ధతుడై॥ యతినిష్ఠురముష్టిబొడిచెవారి నాలోకోన్నతుడొప్పె
గుసుమమాలాహతిదగ్గజరాజుబోలియతిదర్శితుడై॥ మ॥ హరిమీదఁ దితిసంభవుండఁగునమాయాకోష్ఠపుట్టించిన॥
ధరణీచక్రముభూరిపాంశుపటలద్వాంతంబునంగప్పెభీ॥ కరపామాణపురిషమూత్రఘనదుర్గంధాస్థిరక్షావళుల్లరిసె
వైశుములభ్రవీధినిహహోభక్రీయాలోలమై॥ మ॥ తితివిముక్తకేతపరిధానములుగ్రకరాశిదంతతాల
పులుసురక్తలోచనములుంగలభూతపిశాచధాకినీనివహములంతరిక్షముననిల్చినిజాయుధపాణులై సుహృదవముగయ
క్షుదైత్యవతురంగబలంబులఁగూడితోచిన॥ అంత॥ క॥ త్రిసవనపాదుండగునాభిసగుహనేత్రుండఁలోకి భీకరమగునా
యసురాధిపమాయావినిరసనకరంజైనశస్త్రరాజముఁబనిచె॥ క॥ ఆచక్రభానుదీప్తిధారాచక్రమునండునిండియము
ననమ్మా॥ యాచక్రమునడగించెను॥ నీచక్రముడైనయామినీచరునెడుజు॥ అంతనికి॥ డ॥ క॥ దితితనవిభవవాక్యంబులగతి
దప్పనయనుచుదలచఁగాఁజనున్నలశోణితధారలాలితైరక్షుఃపతియగుకనకాయువతనభావముదోష॥ ప॥ అయ్యవన
రంబుననసురవిభుండుదానుఁజేసినమాయాశతంబులుగృతఘ్నసకుంగావించినయుపకారంబులుఁబోలె హరిమీదఁబడి
సేయకవిభలంబులై నంబొలివోవనిబంటుతనంబునంబుండరికాయుఁజేరంజనుడెంచి బాహుయుగళంబునాచియించి
పాడిదిరతోవైరివత్తుంబుఁబడించిననయ్యకోక్షజుండుతమ్ముంబుకొనితలంగినఁజేలంగిదైత్యుండునిష్ఠురంబుముష్టిబొడి
చిననసురాంతకుండు॥ మిసిమింతలులేకరోషభీషణకారంబునవాసపుండువృత్రాసురుండెగటార్చుచుండంబునవజ్రప
త్రాసన్నిభంబగునజుచేతంగఱకుటసురశ్రీకటతలంబుఁజటులగఱచేసిననాపిరణ్యాతుండుదిగ్ధిరందిరిగిమిలితాయుండై
సోరియెట్టకేలకునెడుజలువంబుడెంత॥ క॥ దితిచెడిలోబడదైత్యుండుశీనటికిఁచంద్రావభిన్నశత్రుసహచార॥ స్థితి
కిఁఖరఖురపుటికి॥ స్థితితలహతకమలజుండఁగుటికి॥ ఇట్లులోబడిన॥ మ॥ దితిఁద్రాచులుసంతసంపహరిమొత్తెంగ
ర్లమూలంబున॥ బవినంకాశకలోరహస్తమునశుంభశ్రీలమైదానదానవలోకేశుండరక్తనేత్రుండగుచుడై న్యంబు
వాటిల్లగాభువిమిఁదంబడిసోలెమారుతహతోన్మూలావనిజాకృతి॥ క॥ బుడబుడనైత్తురుంగ్రకుఁచు॥ వెడరూపముం
దాచ్చిగ్రుడ్లువెలికుఱకనిలంబడిపండ్లుగీటుకొనుచున్విడిచెన్బానిసంబుదైత్యవీరుండంత॥ గీ॥ పడినదనుజేత్యురనిజూ
చివత్తసంభావాదిదివిజులువెఱగందిరాత్మలందునితఁడువొందుటయెట్లీకోయాయవన్ధి॥ నిరతలంచుచుమఱియునిట్లనిరివె
సను॥ మ॥ వరయోగీంధ్రులుయోగమాద్యములనెవ్వనిన్వనోపధిను॥ స్థిరతన్లింగశరీరభంగమునకైచింతితురావంకిజో
దరుపాణ్యాహతిదన్మఖాంబురహమున్దర్శింపుచున్దచ్చెదుర్గురితోతంసునిదైత్యవల్లభునిసాభాగ్యంబుదానెట్టివో॥ చ॥ స
మమతివీరుడైత్యకులశాసనుపారిషదల్పనీంధ్రశాపముననికృష్టజన్మమునఁజైకొనిపుట్టియునేడంపిష్టుచే॥ సహయులఁ
జేసిమీదనగుజన్మములన్జలజాతునిత్యవాసమునవసంతురెన్నటికిఁజూపునుబుట్టువులేదువీరికి॥ క॥ అనివెఱుగునొందిత్ర
సవనతనువొందినయట్టివికచతామరసాయుస్సునియోగిజనప్రివశా॥ వనదుతుజన్మసుజకరటివరహార్యులు॥ కినుంగొ
ని॥ చ॥ వనజదళోక్షయాజగతివారలమర్తమునీవెఱింగియీసునఁబగఁబట్టిసిద్ధవిజసూదనుఁజంపితగాననింకిశోభనమగు
నంచుహస్తములుఫాలములంగదియించియందఱున్విసమితులై సుతించిరివేకవిఠాలునిఁబణ్యశీలుణ॥ అంత॥ చ॥ సవన
వరాహమూర్తిసురశాత్రవుఁడ్రుంచినమీదభారతిధవముఖదేవతామునికదంబముదన్నునుతించునట్టిసంస్తవమునకా
త్మలోనఁబ్రదుకంబునుబొందినమగ్రమంగళోత్సవముదలిర్పనందఱఁబ్రసాదవిలోకనమొప్పజూచుచు॥ చ॥ అరిగెవి
కుంతధామమునకప్పుహితోత్సవసూచకంబుగా॥ మొరసెనుపర్వదుండుభులమోగుములైధరణీతలంబున॥ స్ఫురిసెఁబ్ర
సూనవృష్టిశిఖకుండములెల్లడఁదేజరిల్లెభాస్కరశశిమండలంబులునిజద్యుతితోవెలుగొందెనత్తటి॥ క॥ అనియీపుణ్య

* మిసిమింతలుగ్రుక్కుటలు — శ్రీకటతలంబు॥ కణతను — శీనటికి॥ బడలుగలదానికి — శివంద్రాచుహారస్తటికి॥ కోరపండ్లచే
తృణజలుచేయఁబడినశత్రువలపిశాలములైనవత్సస్థలములుగలదానికి, ఖరఖురపుటికి॥ వాడిగంగారిజలుగలదానికి, కటితట-ఘటికి॥ పిరుదులచే
తృవక్కులుచేయఁబడినవత్సంధాండముగలదానికి, కిటికి॥ అదివరాహమూర్తికి — శ్రీకటతలవరహార్యులు॥ పినుంగునకుమహసింహమైన.

శ్రీచతుర్ముఖుడొనర్చు యతొదిదేవతాగణసృష్టిదేవియడేయుట శ్రీ

* ప్రతివహసులు దేవతలు—శ్రీవాసు దేవోపనిషత్సామ్యధ్యాయోపనిషత్సామ్యనర్మవ్యవర్తనానర్మతేతివాసుః దీవ్యతే ప్రకాశతఇతి దేవః సహ సానదేతివాసు దేవః—అనగాఽజుర్జగత్సవనమలెవనియంబున్నచో, వాటియందెవడువనిచి ప్రకాశించుచున్నాఁడో, వాడువాసుడేభుండని అర్థము. — గౌమాజుజ్జతరక్షితోవలరువలరుదిభుంధురక్షింపుంధు— శ్రీసువర్ణాంబుల దేవతలను— శ్రీజగన్ముసాత్రికడువు. — శ్లోతిలలోపులుఅర్థాక్షరలవారు— శ్రీమిథునకర్మంబుమిథునము.

పేడించినవిరించినగుచునిగ్లజ్జలమునయనుగులుచన వెంటనంటిదగులంబరచీప్రసన్నాద్రిహరుండుభక్తజనానుకూపనల
దర్శనండునై న* నారాయణుంజేరితత్వానంబులకుంబ్రామిల్లియిల్లనియెక్కరక్షింపుమరక్షింపుముక్షింపకపినుతని
ఖలబృందారకవిశ్వేషేనుంకరచినుమిటుచక్షుతనియాజ్ఞ నేనుదలనిడివరుసకాగి॥ ఈప్రజాస్పృహకల్పనంబేనొనర్పనందు
బాపాశ్చల్యులనయాయసురలిపుడునెనురమింపఁగఁదాయవచ్చినఁగలంగి॥ యిటుకువచ్చితి ననుగావుమిద్దచరికె॥ వ॥ అదియు
సుంకాకలోకంబువారలకుండ్లశంబులూనరింపండ్లశంబునంబొందినవారలడ్లశంబులవనయింపనునీవకాకయని స్తుతి
యిచినఁబచ్చజకార్పణ్యంబెఱుంగినవధరించివివిత్రాధ్యాత్మగర్భనుండగుచుగిట్లునెయెఁగవలసంభవభవస్థోరతనుత్యాగిం
బుసేయునునియానలచ్చిననతండునెట్లచేసిననదియను॥ సీ॥ శ్రీనవ్యకాంచనరణన్మణిమాపుగాగావపిలసితిపాదారపిం
యగళి॥ కాంచీలూపనంకలితమకూలవస్త్రస్సార్ధపులివనితంబింబరాజితాన్యోన్యకర్మశపీనకరిసుంభవ్యభుకుచభార
కంపితవలగ్ననచిగారసాస్వాదనుదవిఘ్నార్థితచారునితనవపికచరాజీవనయనియవరపత్నామీశశంకాభానిటలను
దవదలికులరుదిరోపమానవిసురలితచంపకకుసుమవిలాసనానుహంసలీలావలోకనయజ్జపాణి॥ క॥ అనఁదగినంధ్యాగూ
పం॥ బునలలనారత్ననుపుడుపుట్టినదానిన్దనుఁగొనిదానపుట్టుబువగాహనమొగిఁగవంపివలికిరంపలుననులోక॥ క॥ ఈ
సామూహ్యమారయినీసాంచనకృమంబునీదైర్యంబొకాసాభాగ్యవిశేషము॥ నేనఱులకుఁగలముచూడనిదిచిత్రమగుకా॥
చ॥ అనివెఱగందియద్దనుజులచుఱునిల్లనిరినలోచరిలగనిననుమింశనివృద్ధతికాముకవృత్తిఁజరింపుచుండఁగానునెయెడదీని
చిత్తముననుకునవలేమికనేమిహేతువోయ్యబహుభంగులంబలికెరాప్రమదాకృతయైనసంస్కతోకా॥ క॥ ఓకడతీస్తంభో
రువయెకులమేజూడిదానవెప్పరినుతిపిల్లకాంతంబుననిచ్చులినేకారణమునఁజరింపఁజెట్టిఁగలపుతగకా॥ క॥ భవదీయచా
రురూపక్రతిణలసత్పణ్యభూమిఁడగుమోహమునన్దవిననదుర్భరులనుహముఁగవయ్యపుపుష్పాప్రభాభుననుయెఁగఁజే
వ॥ మఱియుఁదదీయసాస్త్రర్యంబుగ్గడింపనలమిగాకచింతింపుచు॥ సీ॥ గురుకుచభారసంపదవలగ్నంబుదనరారునాకాశ
తలముగాఁగలలితవల్లనపాణిశలమునఁజేన్పొందుచెండుఠవతత్వతంగుండుగాఁగనలలితనిలపేతలపుభక్తికన్మిల్లిబంధం
బుభునతవశవలలిగాఁగలబ్రవిమలతరకాంతభావపిలోకనజాలంబుదారకానమితిగాఁగఁగఁగిమైపూరితసాంధ్యరాగం
బుగాఁగనంగనాకృతినొప్పునంధ్యావగూటిఁగడిసినములమోహంబుగడలుకొనఁగననురలలఁబూగూడియిల్లనిమ
టియు॥ క॥ వెలయఁగఁబడ్చుంటేస్తంభముననేయొప్పుఁగానెన్నుకొనవచ్చుఁగిబిలబహుగతులననేస్తంభములఁదనరాల్సెపుడు
తరుణాబ్జముఖి॥ క॥ అనిదనుజులుదనుమనమునననురాగములుప్రేల్లనందలునానంద్యనుబట్టికొనిరివనజాననుఁడవ్వడు
హృదయమందునంతననుండెకా॥ క॥ సరసిజభవుండయ్యెడఁదనుఁగిగరమాప్రాశంపనపుడుగంధర్వులునెప్పురనలుపుట్టిరి
ధాతయుఁబరువడినాతీయతనువుఁబాసిననదియు॥ వ॥ తీచంద్రికారూపంబైనతద్దాత్రంబువిశ్వాపసుపురోగముల
గుగంధర్యాపురోగణంబులుగైకొనిరివెండియుంకనులగిర్గుండుదండ్రోన్మానవృంభికాన్ద్రారూపంబైనశరీరింబుఁదా
ల్పిపిశాచగుహ్యకసిద్ధభూతగణంబులంబుట్టించినవారలుదిగంబరులుముక్తేశులునయినంజావిధాతలోచనంబులము
కుళించి తద్దాత్రంబువినర్జనంబుగావించిననదివారలుగైకొనిరివెండియునజంబున్నునన్నవంతునింకాగైకొనిచి

* నారాయణానారమనఁగావిజ్ఞానము-అదిఆశ్రయముగాఁగలవాఁడనునారాయణుఁడు- శ్రీనవ్య-యమిశి॥ శ్రీవ్యసూతనియునైన- కాంచ
నబంగారుమయమునైన-రణిత॥ మోయమన్న-మణిసూపురగత్తునిలిమమునెనలందెలదొక్క- ఆరావనినితీర్చివలసేనొప్పుమన్న-పా
దారవిందయుగళిపద్మములవంటికెందుపాదములుగలది- కాంచీ-బెంబ॥ కాంచీలూపకాంచీలూప ఆభరణముతో- కాంచీలనఁగా-బంటినర
పుమొలనులు-సంకలితహేతుకొనిన- దుకూలవస్త్రితెల్లవల్లుపుట్టముచేత-స్సార్ధకప్రకాశించుమన్న- పులినిఱునుకదిట్లువంటినిరంబింబి
గుండ్రనిదిరుఁదులుగలది- రాజితా-వల్గు॥ రాజితప్రకాశించుమన్న- ఆన్యోన్యకర్మశపీనకరిసుంభవ-పీనబలిసిన-కరికుంభాపి
నుఁగుకుంభమువల-వృథాగొప్పలైన-కుచభారకంపితస్తనములబరువుచేతి-అనియాదుమన్న-వల్గుననుముగలది-మదిరా-నయన॥ మదిరార
సాస్వాదకల్లుద్రాగుటవలనఁగలిగిన-మదవిఘ్నార్థితమదముచేతద్రవ్యంబుదనుమన్న-చారుగుండకమునైన- నిలితల్లనైన-నవపికచసూతన
ముగాఁబుట్టించిన-రాజీవనయనతామరలవంటికన్నులుగలది- అప-సలలిక్రృష్టపక్షమందలి, అచ్చునినాటివంక్రసివంకినసలుగలది- మద
వ-చికురీమదపుటుమొదలగుంపువలతేజరిల్లుచున్నవెండుకలుగలది- లలిత-నాన॥ మనోహరమగుకనకనంపెగపుష్పమువంటిముక్కగల
ది- హన-కన॥ విలాపములైనమాపులుగలది-అజ్ఞపాణికమలములవంటివాస్త్రములుగలది- శ్శివపహూహనముఅలింగనము- శ్రీరూపద్రవిణ
లసత్పణ్యభూమి॥ వక్త్రదనమనుభవముచేతనొప్పుమన్నవెంశేలయంకు- అనఁకామర్మస్థానమండు- ఠవతత్వతంగుండుగాఁగఁజారును
నుండెనుసూర్యుండగుచుండగాను- వృథామిశ్రితావృ-తీచంద్రికావెన్నెల.

తించియవృశ్య దేహుండుగుచుంబితృసాధ్యగణంబులంబుట్టించినవారలుదమ్ముంబుట్టించినయవృశ్యశరీరంబునకుం గార్వంబగు దేవభావంబుఁగైకొనినందఘ్నారణంబునంబితృసాధ్యగణంబులనుదేశించి ప్రార్థంబుల జ్ఞానావ్యక్తవ్యంబులాచరింతురునుతీయును॥ సీ॥ సజ్జన మృతమినుచతురతఁబంకజాసనుఁడుదిరోధానశక్తివలనసరిసిద్ధవిబుధకిన్నరులనుబుట్టించితపిలివారికిఁదిరోధానసాహు॥ ధేయమైనట్టియాదేహంబునిచ్చెను వెండియుభారతీవిభుఁడుదనకు॥ బ్రతిబింబుగుశరీరమునఁగిన్నరులఁగింపురుషులఁబుట్టంపఁబూనివారుధాతృప్రతిబింబదేహముల్బాల్చివరుసనిర్దరిద్దరుగవఁగూడియింపులాదవ॥ బ్రహ్మపరమైనగీతముల్యాడుచుండిరంతఁబంకజసంభవుఁడాత్మలోన॥ క॥ తనసృష్టివృద్ధి లేమికిఁ గనలుచుశయనించిచింతఁగరచరణామల్లానకొనికదిలింపఁగఠాలినరోమములుగ్రుడ్డికుండలివ్రజమయ్యె॥ క॥ వనజజుఁడుదన్నఁగృతకృత్యునిఁగాభావించియాత్మఁదుష్టివహింపఁవన్నసముసరిఖలజగత్పావనులగుమునులఁద్రిలోకపరులసృజించె॥ సీ॥ పుట్టించివారికిఁబురుషరూపంబైనతనదేహమిచ్చినఁదగిలివారు॥ గనుఁగొనిమున్నుపుట్టించినవారలావనజసంభవునక్కినిరి దేవయఖలజగత్సృష్టవైననీచేతఁగావించఁగఁబడినయ్యావితతనుకృతమాశ్చర్యకరముయజ్ఞాదిక్రియాకాండమీచునునగ్గమంశుడిద్యనుయ్యెఁగన్దవిర్యాగములుమాకుఁదపిలిజిహ్వాల్లంచునాస్వాదనములుసేయఁగఁగలిగె॥ ననుచునునములహర్షంబులతిశయిల్ల॥ వినుతిఁజేసిరిభారతీవిభునిమతియు॥ వ॥ వరతపోవిద్యాయోగసమాధియుక్తంబగుచునృషివేదధరుండుశిష్యాపీతాత్మండునైయుగిగణంబులంబుట్టించినసూరియోగైశ్వర్యతపోవిద్యావిరక్తియుక్తంబగునాత్మీయశరీరాంశంబువారికిఁగ్రమంబునమెక్కిఁగకనికీనిచ్చెననిమైత్రేయండుసెప్పినవినివిదురుండుపరమానందంబునుబొందిగోవిందచరణారవిందం

— శిశువృత్త ప్రజాపతిభాగవదసృజనవడసదేవహూతియనుకన్యకంబెండ్లియాడుట.శి —

బులుడెందంబునందలంచివెండియుమైత్రేయనింజాదియిట్లనియె॥ సీ॥ వరగుణస్వాయంభువనువంశంబిలఁబరమసన్నతముదప్పదుదలంపఁగొనకొనితద్వంశమునమిథునక్రియఁజేసిప్రజావృద్ధిఁజెప్పితివు॥ నదిగాక స్వాయంభువనువునకుమెగిఁబూనిప్రియపుత్రోత్తానపాదులనునందనులుగలరంటివివారునప్రదీపపతియైనధాత్రిన్లొధర్వమాన్దంబులేమియుఁదప్పకుండఁననఘలైయెట్లుపాలించిరయ్యవారి॥ చరితమెట్లనునత్యుపానిరతబుద్ధి॥ నెఱుఁగవినపింపునాకుమునీంప్రసన్న॥ వ॥ అదియునుం గాకతన్ననుపుత్రియుయోగలక్షణసమేతయునగుదేవహూతియనుకన్యకారత్నంబునుస్వాయంభువుండుగర్వమునకునేవిధంబునంబెండ్లిచేసి నాదేవహూతియందునుహోయోగియయినకన్యమండుప్రజలనేలాగునంబుట్టించెనదియునుం గాకకన్యమండురుదియనుకన్యనుదత్తప్రజాపతికినిచ్చెననిచెప్పితివియారుదియందునన్నహోస్తుండీస్యస్థియేలాగునంబుట్టించెనవియన్నియుం దెలియనానతీవలయుననియడిగినవిదురునకుమైత్రేయండ్లినియె॥ క॥ వినుమనఘకృతయుగంబునామనినాగుండయినకన్యమండుప్రజలసృజిం॥ పనువనజసంభవునిచే॥ తనియుక్తండుగుచునుదిముదముసంధిన్లొగి॥ ధీరగుణుఁడునరస్సతీతీరమందుఁదవలిపదివేలుదిన్యవత్సరములోలిఁదపముసేయుచుమొకనాఁడుజపసమాధినుండియేకాగ్రచిత్తుఁడైనిండువేద్యుఁ॥ క॥ వరమఁబ్రసన్నునమొరఖవరదానసుశీలునమరవంద్యురమేళు॥ దురితపిగూరుసుదర్శనకరుఁబూజించినసతండుగరుణాకరుఁడై॥ వ॥ అంతనంతరిక్షంబునంబ్రత్యక్షంబైన॥ సీ॥ తరణిసుధాకరకిగణోదరాంచితసరసిరుహయాశ్వలప్రస్థిలాసుఁ॥ గంకణమాపురగ్రైవేయముద్రికాహారకుండలకిరీటాభిరాముఁగనునియసాగరకన్యకాకాస్తభమణిభూషణోద్భాసమానవత్సు॥ సలలితదరహాసచంద్రికాభవతితచారునర్పణవిరాజిల్లపోలుఁగంభుచక్రగదాపన్నచారుమాస్త్రనశికులాలకరుచిభాస్వదశికులకుఁబీతజాశేయవాసుఁగృపాతరంగి॥ తస్మిలేక్షణుఁబంకజోదరునిహరిని॥ వ॥ మతియుశబ్దబ్రహ్మశరీరవంతుండుసదాత్మకుండుజ్ఞానైకవేద్యుండు వైనతేయాంసవిన్యస్తచరణారవిందుండునయినగోవిందునిఁగనుంగొని సంజాతహర్షాలహరీపరవశండులభినుసారభుండునగుచుసాస్త్రాంగదండప్రణామంబులాచరించితదనంతరంబ॥ క॥ ముకుతితకగకమలుండై॥ యకుటిలసన్నక్షిఁబరవశాత్మకుండగు॥ నిర్వకాంభోరుహలోచను॥ నకునిట్లనియెందదానమఁగనుఁగొనుచు॥ సీ॥ అజ్ఞాక్షునకలభాతాంతరాత్ముఁడవనఁదనరచుండుడినిదుదర్శనంబుఁదలకొనిసుకృతసత్ఫలభరితంబులైనస్థియనేకజన్మానుసరణి॥ బ్రకటయోగప్రియాభ్యాసని

జ్ఞానావ్యక్తవ్యంబులు॥ హవ్యదేవతలకొఱకునియమించిన అన్నముకవ్యమువిత్తదేవతలకునియమించినయన్నము.— శ్రీకుండలివ్రజము॥ వర్చసమాహము— శుభ్యము॥ మతింపఁదగినది.— శిష్యాపీతాత్మండు॥ వతర్దశేంత్రియస్వరూపుఁడు— గోపతీప్రవాహము.

కూడులై నట్టియోగీశ్వరులార్యుఁగోరియెంతురుయోగీశ్వరేశ్వరయేభవత్పాదారవిందముల్బరగనిపుడు. గంటిభవవార్ధిగడువఁగఁగంటిమంటిఁ గడఁగినాలోచనంబులకలిమి నేఁడఁగి దవిలినఫలతనొందెమాధవముకుందఁ బిరదయాకారనిత్యలక్ష్మీవిహారః॥ అదియునుం గాక దేవాభవదీయమాయావిమోహితులై హతమేధస్సులై సంసారపారావారోత్తారకంబులయినభవదీయపాదారవిందంబులుతుచ్చవృత్తికామలయి సేవించిరయగతులైనవారికిం దక్షానుయోగ్యంబులగుమనోరథంబులని త్తువట్టిన కామలయినవారినిందించు నేనుగృహమేధధేనువున శేషమూలయంద్రివర్గకారణయు సమానశీలయనయిన భార్యంబరిణయంబుసేయన పేక్షించికల్పతరుమూలసదృశంబులయిన భవదీయపాదారవిందంబులు సేవించితి నయిననొకఁగి వశేషంబుగలదువన్నవిం చెదనవధరింపుము- బ్రహ్మత్వకుండయిన నీడువచ స్తంతునిబద్ధులయి లోకులు కానుహతులయి యేనును వారలననుసరించిన వాఁడనయి కాలాత్మకుండవై ననీకునభిమతంబునగున్లు గాఁగిత్తుమయందై నభవదాక్షాచక్రంబుననుసరించుటగాని వదీయకామంబుకొనుటగాదు భవదీయమాయావినిర్మితంబుఁ గాలాత్మకభూరి వేగసమాయుక్తంబు శివక్షరంబునయిన బ్రహ్మంబునందు ధ్విప్రమణశీలంబు న్ననధిమాసనమేతత్త్రయోనితమాత్రే సారంబుషష్ఠ్యుత్తరశతత్రయా హిమారాత్రమయశివర్వంబులు యునుపట్టు సమాకలిత జ్ఞేనేమియుంజాతు రాన్యత్రయవిరాజితనాభియనపరిమితక్షణలవాదివరికల్పితవత్త్రశోభితంబుఁ గాలాత్మకభూరి వేగసమాయుక్తంబునయినకాలచక్రంబునకలజీవనికాయాయర్ద్రసనతత్పరంబగులగానికామాభిభూతజనానుగలపశుప్తాయులగులోకుల విడిచిభవపరితా పనివారణకారణంబయిన భవదీయతరుణాతపత్రచ్చాయాసమాత్రయై తావకనగుణకథన సుధాస్వాదనరుచిరలహ రీనిరసిత సకలదేహధర్మలయిన భవస్థితజనాయుర్వరణసమగ్రంబుగాకుండునని॥ ౧౧॥ అనమా యొక్కఁడవయ్యునాత్మకృతమాయాజాతసత్వాదితః క్షీణకాయస్థితినిజగజ్జనసప్తద్విత్ భోహేతుప్రభావనిరూఢిండుగుఱ్ఱియూర్ణ నాభిగతివత్సత్త్యసర్వేకనీఘనలీలామహిమార్ణవంబుఁగడువం గావచ్చు నేయేరికె॥ ౧౨॥ దేవాభిష్టాదిషయ సుఖకరంబగురూపంబు విస్తరింపంజేయుఁజెల్లినన్నదనుగ్రహాంధంబుగాఁగి నీకొనుటగా దాత్మీయమాయాపరివర్తితలోకతంత్రంబుగలిగిమదీయమనోరథసుధాప్రవర్ణివయిన నీకునమనస్కరించెద॥ ౧౩॥ అనియబ్బంగినుతిండినన్వైసరోజాక్షుండుమోచంబున నిన్వనతానందనకంధరోపరిచరద్వైభ్రాజమానాంగమం దనురాగత్వితపద్మికాకలితశోభాలోక సుందైమునీం ద్రునిఁగారుణ్యమెలర్పఁజూచివలికెఱరోచిష్టుఁడై ప్రేత్విడిక॥ ౧౪॥ మునివరయేగోరికీ నీ మనమునఁగా విందిననునమంచితభక్తి న్నెరుగుఁబూజించితీనీకనయమునాకోరెగ సఫలమయ్యెడుఁజుమ్మి॥ ౧౫॥ అనియానతిచ్చిప్రజాపతిపుత్రుండు శ్రీసామ్రాట్టివునయినస్వా యంభువవనువుబ్రహ్మవర్తదేశంబునందున స్తార్థవమేఖిలానుండితనుహీ హండలంబుఁబరిపాలించుచున్నవాడన్నహాస్తుండపరదవసంబుననించులకు శతరూపయనుభార్యానమేతుండైభర్తృకామంబుగుకూఁతుందోట్రానిభవదీయసన్నిధికిం జను దెంచినీకున సుకూపవయశీలసంకల్పగుణాకరయైనతనపుత్రింబరిణయంబుగావించుభవదీయమనోరథంబునిద్దించు ననుంజిత్తంబు నసంస్కరింపుచుండునమ్మనుకన్యనినువరించి భవదీయ ర్యంబువలననతిసౌందర్యవతులయినకన్యలందొమ్మం ద్రుఁగనునాకన్యకొనవకంబునందు మునీంద్రులుపుత్రోత్పాదనంబులు సేయంగలగునీవుమదీయశౌసనంబునుధరియించిమచ్చిత శేషకన్తుండవగుచు నైకాంతిక స్వాంతంబునభూతాభయదానదయాచరితజ్ఞానివై నాయంబుజగంబులు గలవనియునీయందు నేగలననియెఱింగి సేవింపుము * చరమకాలంబున ననుంబొందఁగలవుభవదీయవీర్యంబువలన నేనునీభార్యాగర్భంబుఁబ్రజేశించిమత్రాధాంశంబునసంభవించి నీకుండన్వయ సంహితమవస్థనింతుననిజనాద్గమండుగర్తమున కెఱింగించియతండుగనుంగొనుచుండనంతన్వైతుండై ॥ ౧౬॥ అతులనగన్వలీ సరిమదం దితచాలరసాలసాలశోభితతలతుంగరంగమగువిండుసరంబువినిగ్గమించియందితగరుడావరోహణముచేసెదదీయగరుత్పక్షిభూతరుక్మిరతివిలక్షణక్రమవిరాజితనాదమువించుమోదియై ॥ ౧౭॥ అరిగెమికుంతధానుమునకంతనకామానుడయినకర్తముండరయవిమోహియైమనమునందునుముందటవచ్చుకోరికఁ బ్రియఁగొనుచుండఁదక్షిణమవించుసరంబునకేగియిందిరా॥ ౧౮॥ మగుడలపోయుచుండెజనవంశ్యుఁడుభక్తినితాంతవిత్తుండై ॥ ౧౯॥ అంతస్వా యంభువుండుగనకరథా

శ్రిఅక్షరంబునశింపనిది-క్షరమనఁగానశింపనిది-శ్రిమణశీలంబుతిగుచుండుటయేమన్వభావముగాఁగలది- శ్రిఅధిమానఅధికమావము... శ్రిఅరముఅంచు... శ్రిఅర్థముఅంచు... శ్రినేమిచక్రవంచు... శ్రిఅర్థనాభిసాల్పెపుగు... శ్రిసామ్రాట్టిపురాజనాయయాగముచేసినవాఁడును, హిమవత్పేతుమధ్యమంబుగలనహస్తయోజనపరిమితమయినపకలభూమండలమునకురాజైనవాఁడును, పకలరాజులవలననయూజితవశపరుమకొనినవాఁడున మ్రాట్టివనంబిడుమ. అట్టిసంమ్రాట్టిధర్మముగలవాఁడు-సామ్రాట్టిపు... * చరమకాలముఅంత్యకాలము.

యాధుండగుచునిజభార్యాసమేతుండై భర్తృవాంఛావరయిసపుత్రికందోట్రాసుచునిజతనూజకుండగినవరుశున్నే
 పింపుచుభువనంబులుగలయఃస్రస్థుటియెందునుంగానకవచ్చివచ్చిఉ॥ముందుఁగాంచెనంతఃక్లిబుధముఖ్యుఁడువిష్ణుఁడు
 గర్భమువైవోనందమెలర్చుజూచినయనంబులరాలినబాష్పముల్లరల్పిండువులైవెనందొరంగిపేర్చిసరస్వతిజాటిపారుట
 నిండుసరోవరంబనెడిపేరచనర్చినపుణ్యశ్రీర్థము॥ఉ॥అందుఁగోదమాలసాలవకుళాద్గుననింబకదంబపాటలిచందననా
 రికేరఘనసారశిరీషలవంగలుంగమాకండకుచందనక్రముకకాంచనబిల్వకపిథమన్నికాకుందవధూకమంజుళనికుంజము
 లన్దనరారివెండియు॥క॥పరిపక్వఫలభారానతఃతరుతౌఖానికరనిపతిస్ఫటపమాగోత్రగరబహుకోలాహలరవభరితది
 గంతములుగలిగిభవ్యంబగుచు॥క॥అతిశితచంచుదశనక్షత్రగర్భవక్త్రఫలరసాస్వాదనమోదితరాజశుకవచోద్గత్రుతి
 ఘోషమువెలఁగుత్రవణసుఖదంబగుచు॥క॥లలితఃస్రవహకారపల్లవకలితాస్వాదనకషాయకంతవిరాజఃశైలకంతపంచ
 మస్పర్శకలనానములుల్లసిల్లఁగఁగరవ్యములై॥క॥అతులతమాలవహీజాప్రతీక్షణజాతజలదపరిశంకాంగీకృతతాండ
 వభేలనపిలసితపింఛపిభాసితాశ్శిఖసేవ్యంబై॥క॥కారండవజలకుకల్పాటసారసబకచక్రవాకపట్వదహంస్థాంభోరు
 హాశ్చైరవనవకఃస్థూరవిరాజితసరోరుహకరయుతమై॥క॥కీర్తిపుండరీకకాసరశశభాగ్నాకహరిణవహరిహరినూకర
 కిర్ణగవయవలిముఖశరభప్రముఖోన్మవన్యసత్వాశ్రయమై॥వ॥బహునప్పరహతాపవోద్రమనియాశ్రయంబుఁగనుంగొ
 నిమితపరిజనంబులతోడఁజొచ్చియంచు॥సి॥అలచితప్రహ్వచర్యవ్రతయోగ్యమైపిలసిల్లుఘనతపోవృక్షిచేతదేహంబురు
 చిరసంచితమైచెలుపుంచఁగఁగఁగ్యశీఘాతాత్మకాయుఁడగుచు॥నినినోదరాలాపనవమధాపురంబుశ్రీత్రాంజలులఁ
 ద్రాపిచోక్తియున్నకీతనఁగ్యశీఘాతకాయంఁడుగాకజటావల్లలాజినశ్రీచెలుంగఁగఁగవలప్రవిశాలనేత్రములుదన
 గునిననంసాగరసంవిరాస్యనూత్నరత్నమునబోలియున్నకీర్తమునిజూచిభక్తిసన్నునువెరగెడతృప్తములకు॥
 వ॥ఇట్లునంచనంబుఁగావించినఁగర్భముండుదనగృహంబునకుంబిందైచనుదెంచినయన్నునుపునాదరించియగ్గృహద్యాది
 పిఠులంబురితున్బుసంగావించిపూర్వోక్తంబయినభగవదాదేశంబుసంస్తరించిస్వాయంభువునకీర్ణనియోసి॥వరగుణాకర
 భగవద్భక్తియుత్తంబునైసజితృప్తియపకర్తలనమెల్లశిష్టపరిగ్రహమప్పనిగ్రహములతోఁజుగదాపుణ్యపురుషుఁడీయి
 యైవనజహితాహితవహ్నిసమిరవైవస్వతవాగ్ధివహనవాత్సాకుండపుహరిస్సూరూపుండవైసనీకనుమాణితభక్తిసమ
 సురీరింబుననఘనదేవ్యదేవేమియఖలలోకఃజైత్రమగుహేమమణిసయస్యందనంబు॥నెక్కికోదండపాణివైయగ్ధసై
 న్యపవనఘట్టచేఘామిభాగవంగల॥ము॥తరణింబోలిచరింపకున్నఘననిత్రంబొందియెందేనిభూవరపవిత్రదరకన్విశంబు
 లగునీవద్భాశ్రమోదాగమిస్తరపాథోనిపహేతుభూతహహిమాచారక్రియల్పిప్పిసంకరమైచోరభయంబునన్నిఖలలో
 కంబుల్పశించుఁజుంపి॥వ॥అనిపలికిభవదాగనునంబునకునిమిత్తంబెయ్యెదియనపునుసమాహితసకలనిత్యకర్మానుష్ఠానం
 బైసమనీంప్రసకుస్వాయంభువుండ్లినియె॥క॥సరసిజగద్గుఁడుదనచేవిరచితమైసట్టివేదపితృతులనెల్లన్దరవెలయించు
 టకైబుభగవరనుతమిముందనముఖంబువలనసృజించె॥క॥మరితస్సూరూపక్షిపాటచర్చరపీడంబొందకుండసకలకోణంబ
 రిపాలించుటకైనుమునరవిందభవుండుభుజములంచుసృజించె॥క॥మఱియట్టిజలజభవునకుఁగరమంతకరణగాత్రక
 ములైవరుసంబరంగినప్రహ్వక్షత్రములరయరనూకీశ్వరునకుఁజనవనీయంబుల్॥వ॥కాపునదారిస్సూరూపుండవైదుష్టన
 దుర్దర్శనుండవైనదినుంగునుటవడియభాగ్యంబునసద్దించెభవత్పాదకంజకంజలగపుంజరంజితంబైవడియమస్తకంబు
 దావకవచనమధాపూరితంబులైనశ్రవణంబులుమంగళాకరత్వంబునుసాఫల్యంబునుంబొందేసేగుగృతాస్థండనైతిదు
 హిత్యసేహజనుఃఖశిపరిగ్గిన్నాంతకరణుండనైసకలదేశభ్రమణున్నుండనైనావిన్నవంబవధరింపుమనియిట్లని
 యె॥ము॥వరయోగీశ్వరదేవఘాతీయనునీవామాక్షిమత్పుత్రిదా॥వరలావణ్యగుణాధ్యులన్నియునెవ్వనిన్నిదింగోర
 దాతురయెనారదుపంపునన్నిమువరింతున్నేగనంచెంచెనీతరుణీభిక్షుఁడరిగ్రహంపుముశుభోదాస్తక్రియాలోలత॥

•అస్మేపింఛుమివెడుకు... క్లిబుధముఖ్యుఁడుదేవతాశ్రేష్ఠుఁడయిన... 1 తమాలవీరకటిచెట్లు, సాలపిచెట్లు, వకుళిపొగదెచ్చె, అర్జుని
 మద్దిచె, నింబిచె, పాటలికలిగొట్టుచె, ఘనసారకర్పూరపఱకటిచె, శిరిషిదిరిపెనపుచె, మాకంబుమామిడిచె, కుచందన, ఎలచందనపుచె,
 క్రముకపొకచె, కాంచనపంకెచెట్లు... 2 సహకారలియ్యమామిడిచెట్లు... 3 కలకంఠకోటిం... శ్రీశిఖినెమలి... శ్చైతరవాల్మీకిలువ...
 4 కిల్లాకొంచెమెరుపు-అధికపరిమళముగలిగినకలువ... 5 పుండరీకపులి, వృకతోదేలు, కాసర, అదివిదన్న, పరిమళికోరి... 6 త్రవ్యదీప
 పర్యటనముమీసంచారము... 7 వనజహహిహితకమలమునకుమిత్రశ్రువులైనసూర్యచంద్రులు... 8 సగూరారాయపు... 9 వన్యతయ
 మాడు... 10 వార్షిపవరుణుడు... 11 పాటవర్గిహంగ... 12 అవనీయంబులరక్షణీయములు... 13 వరికన్నతడుపంచదిన.

క॥ అమరనిగృహ మేధికకర్తృములకు ననురూపగుణవిరాజితశీల॥ కృమమునఁ దనరినతరుణి॥ బ్రమదమునవరింపును య్యభ
వ్యభరిత్రా॥ క॥ అనఘవిరక్తులకై నందనయంతలభించు సౌఖ్యతతివర్జింప॥ న్జనదట కాముకులకున॥ బిన్నమానుమరేలభించు
ప్రియసౌఖ్యంబుల్ ॥ క॥ వినుము ఫలారంభుఁడుగృహణనినడిగినఁ దనయశంబునుందనమానం॥ బునుజేడుఁగావునఁ దగసి॥
వెనయవివాహేచ్ఛఁదగులుటెఱిఁగేసిలకు ॥ క॥ చనుదెంచితిన్తత్త్వాన్తర్గతైకొనిను తనూజఁదగవరియింపుండన
మునిస్వామ్యంభువుని॥ గనుఁగొనిమఱలంగఁబలికెఁగడుమోదమున॥ సీ॥ అనఘనీచేతననన్యదత్తముగఁ బ్రతిష్ఠితంబైన
యీతఁగెబోఁడికమనీయరూపరేఖావిలాసంబులమానితలక్ష్మీసమానయగుచు॥ నొక నాఁటిరాత్రియందుడురాజవంధ్ర
కాధవళితనజసాధతలమునంచు॥ మహితహిరణ్మయమండీరశోభితచరణయైనిజసఖీసహితయగుచు॥ గండుకక్రీడఁజరియిం
పగగనముచు ॥ వరవిమానస్థుఁడగుచునిశ్చయమనుండ॥ నాగఁదనరినగంధర్వనాయకుండ॥ దరుణిఁజూచిపి మోహియైధ
రణిఁబడియె॥ సీ॥ పుండరీకాక్షునెఱుఁగనిపురుషవపుపులీతలఁదరిఁబొడగానరేమిచెప్ప॥ నట్టికోమలిభాగ్యోదయమునఁ
దాన॥ పద్మికామింపనొల్లనివాఁడుగలఁడె॥ క॥ ఈకన్యారత్నమునకు॥ నాకునుగుణరూపవర్తనంబులయెడనా॥ లోకింపనమ
మకాపునఁగైకొనివరియింతువిగతకల్మషవృత్తి॥ క॥ విమలాన్మదీనికొకసమ॥ యముగలదెఱిఁగింతువినుగుణాకరయగు
నీరమణికి॥ నపత్యవర్ధ్యంతమువర్తింపుచుగృహస్థపర్వక్రియల॥ గీ॥ అంతమీఁదవిష్ణునాజ్ఞశియాదలఁదాల్చితమదమా
దియొగనరణిఁబొందినన్నసింఁచువాఁడజలజనేత్రునివాక్య॥ కారణమునఁ జేసిధీరచరిత్ర॥ క॥ శ్రీవిభునివలననీలో॥ కావ
ళియుదయించుఁబెరుగునడఁగునువినురా॥ జీవప్రభవునకతఁడేభూవరనిశ్చణహేతుభూతుండరయ॥ వ॥ అదిగావునయ
మ్మహాత్మునియాజ్ఞోల్లంఘనంబుసేయరాదనికర్తవ్యమండువలికనవినిస్వామ్యంభువుండఁజిజ్ఞాసయైనతరువాదలంపును
బుత్తియైనదేవహూతిచిత్తంబునెఱింగినవాడై ముఁజేసినమయంబునకియ్యకొనినప్రహృష్టహృదయుండగుచుసమంచితగు
ణగణాధ్యుండయినకర్తవ్యమనుదేవహూతినివిధ్యుక్తప్రకారంబునవివాహంబుసేయించితదనంతరంబితరుహయునుబా
రిబర్హసంజ్ఞకంబులైనవివాహాదితదివ్యాంబరభరణంబులుదేవహూతికర్తవ్యములకొనంగెనివిధంబుననిజకులాచార
రసరణింబరిణయంబుఁగావించివిగతచింతాభరుండైస్వామ్యంభువుండచుహిత్యవియోగవ్యాపలితస్వాంతుండైకూతుం
గొఁగిలింపికొని శ్రీచురుకంబుఁబుడుకుఁజెక్కిలిముద్దుగొనిశిరంబుమూర్ఛొనిస్త్రీమాతరేకంబునబాష్పధారానిక్తమ
స్తకంజేసితల్లిపోయివచ్చెదననిచెప్పికర్తవ్యమనిచేతనామంత్రితుండైనిజభార్యసమేతంబుగరథంబెక్కి సపరీవారుండై॥
చ॥ తరళతరంగవీచినముదంచితవిందుసరస్వతీనదీసరదరవిందతుందిలస తరుతీరనివాససమృద్ధిశ్వరనికరాశ్రమాకలిశ
సంపదలంగనుఁగొంచువేడు॥ ముప్పిరిగొననేగెనాత్మజేపుటభేదనవిష్టుటమార్గవర్తియై॥ ఇట్లుచనిచనిబ్రహ్మవర్తదేశం
బునంచు॥ సీ॥ ఎండెనిందొల్లిలక్ష్మీశుండుయజ్ఞసూకరమూర్తిఁగైకొనిసరభసమున॥ నొడలుజూడించినఁబుడుమైరానినరో
మజాలంబులురుచిరహరిత॥ వర్షమైపాలుపారువరకుశకాశమయంబునుయజ్ఞక్రియాకలాప॥ యోగ్యంబులైచాలనో
పావ్రిబిబ్బిస్సుసంభవించినదానసకలయుములు॥ గ్రతువులూనరించితద్విష్ణుకారులైన॥ యసురులనుప్ర్రుంచిర్లస్వామ్యం
భువుండ॥ విష్ణుపరమగమఖముగావించిరుచిర॥ మేధఁజేలువొండవచ్చియాత్మీయపురము॥ క॥ డాయంజనఁబురజనములు॥
పాయనములుదెచ్చియిచ్చిబహుగతులనుతు॥ లేయఁగమాంగళతూర్యము॥ లాయతగతిమ్రోయఁజొచ్చెనతకపురము॥
వ॥ ఇట్లుప్రవేశించితాపత్రయోపశాంతంబగుభగవద్గుణైవ్యధింబొందించుచుబ్రమితకళత్రసుహృద్బాంధవయుతుం
డైపరమానందంబున॥ మ॥ అతిభక్తింబ్రతివాసరంబునుహరివ్యాసంగుండైమాధవాంకితగంధర్వవిపంచికాకలితసంగీత
ప్రబంధానుమోదితుడైయప్రవిభూతులంచుననురత్తింబొందకేప్రాప్తున॥ చ్యుతసేవైకపరాయణుండగుచునస్తోకప్రభా
వోన్నతి॥ మ॥ హరిపాదాంబురుహద్వయాద్వితతులస్యామోదముంగొంచుచు॥ చ్చరితంబుల్లలపోయుచుంబొగడుచు॥
జర్పింపుచున్వించుడు॥ త్వరితర్యావృత్తికిత్తసంసరణసర్గచౌర్ధకామంబులస్ఫురిభూతంబులుసేసిమోక్షపథసంప్రాప్తిక్రి
యారంభుండై॥ క॥ నిగమార్థగోచరుండనదగుహరిచరితప్రసంగతత్పురచిత్తుండగునతనికిస్వాంతరగములగుయామము
లాగినయాతయామములయ్యె॥ సీ॥ వెండియనమ్మేటివిష్ణుమంగళకథాకర్తనధ్యానానుగాననుతులు॥ సలుపుచుస్వస్వ
పక్షాగ్రత్యుష్ణపులదలగించియాపుణ్యతముఁడుదాను॥ జక్రిదాసుఁడుగానశరీరమానసదివ్యమానుషభౌతికవృథల
నుదగులకసన్నునీంధ్రశ్రేణికిందగఁదనరువగ్ధాశ్రమధర్మగుతులు॥ దప్పకుండంగఁజెప్పుచుఁదగిలినర్హభూతహితవృత్తి

తులవిభ్యాతలిల। * నేకసప్తతియుగములస్తోకచరితుఁడగుచువర్తింపెనమ్మోదమతిశయిల్ల॥ క॥అనియమ్మనుచరితమువి
దు॥ రునకమ్మైత్రేయమునివరుఁడుదయతోడ॥ స్వసిపించికర్దమునికథఁ॥ దనరఁగ నెఱింగింతుననిముదంబునఁబలికె॥

— శికర్దనుప్రజాపతియోగభావంబుచేవిమానంబుగల్పించిభార్యతోగూడివిహరించుటశి—

వ॥ ఇస్టుస్వాయంభువుండుదేవహూతినిగర్దమునికివాహంబుసేసినురలివనినతదనంతరంబుదేవహూతియుఁబలిభక్తి
గలిగిభవునికిభవానిపరిచర్యసేయుతెఱంగునపతియతనకునేడుగడయుంగా॥ నెఱింగియమ్మనీంప్రసిద్ధిత్వవృత్తికొలఁది
దినదినంబునకుభక్తితాత్పర్యస్నేహంబులురెట్టింపంబ్రియశుశ్రూషణంబులుగావింపుచుననూనతేజోవిరాజితయగు
చుఁగానుక్రోధదంభలోభాదిగుణపరహిణయైశరీరశుద్ధిపొందిచతురసౌహార్ద్రస్నేహంబులుగలిగిపతియదైవంబుగా
భావించివ్యుమహాధురవచనరచనయైపతిభక్తియేమరకవర్తింపదైవయోగంబునుండిప్పింపనగుండుయన కర్దముండుని
జసేవాయానకృతీభూతదేహయైయున్నదేవహూతింగరుణాతరంగితాపాంసుండైకనుంగొనిహంజుభాషణంబులనిట్లని
యె॥ఉ॥మూనితధర్మమార్గమహిమస్ఫుటభూతిపన్నమాధిపి॥ద్యానిభృతాత్మయోగసముపార్జితవిష్ణుకటాక్షులబ్ధశో॥భా
నఘదివ్యభోగబహుభవప్రితానములన్నదీయసే॥వానిరతిన్లభించుననివారణనైపునుదివ్యవృత్తియు॥గీ॥నెలఁతతత్త్వివృ
ద్ధిప్రసన్నియునునీకుఁ॥గానవచ్చువిలోకింపుకనులపత్ర॥నయనుబొమముడిమాత్రననాశమందు॥నితరనుగుతుచ్చభో
గంబులేమిచెప్ప॥సీ॥అనుపమరాజ్యవర్షాంధచేతసురైపాపవర్తనులయినపార్థివులకు॥ధృతిఁబొందరానియాదివ్య
భోగంబులునీచుపాతివ్రత్యనిర్దేశేసింపప్రాప్తములునయ్యెనసతభోగింపుముకార్యంబునిద్దించుఁగాకనీకు॥ననుటయు
నతివయననుపమయోగమాయాచిక్షుణశాలియైనకర్ద॥మునిఁగనుంగొనిశివితాధియునుగటాక్ష॥కలితలజ్ఞానతాస్య
పంకజయనగుచు॥వినయప్రణయములంజేసివిహ్వలంబు॥లయనపలుకులఁబలికినిట్లనియె॥బ్రీతి॥వ॥అనఘాయమోఘ
యోగమాయావిభుండవునసగుండవునయిననీయందునీయనుపమదివ్యభోగంబులుగలుగుటనికర్కంబయెఱుంగుచుభవ
భృంగతినన్నియునాకుంగలుగునయిననుదేవానీవానతిచ్చిననంతానపర్యంతంబైనశరీరసంగమనయంబుదిత్తంబునం
దలంచిభవదంగసంగసంబుఁగృపంజేసినన్నింపుముభవదీయసంయోగవాంఛాపరతంగ్యశీభూతంబయినయాదేహం
బేవిధంబుననజ్జనభోజనపానసుఖంబులంబరితుష్టిఁబొందునట్టిసత్త్వోరథంబుఁడిర్పరణిరహస్యప్రకాశకంబుకామశా
స్త్రప్రకారంబుపశిక్షించియందులకునుచితంబులైనవర్షిధాంబరాభరణమాల్యానులేపనసందిరారామప్రముఖనిఖిల
వస్తువిస్తారంబుఁగావించినన్నంగగుణింపుననినన్నహాత్మ్యండునిజయోగమాయాబలంబునందత్త్రైలంబుసీ॥దివ్యమణి
స్తంభదీప్తిజేన్నెందుచుచరకతథలములనహిమచనర॥వరవజ్రకీసుడ్యకవాటశోభితములైపిత్రహదేహలీపీఘలమ
ర॥గొమరొప్పవహశితకుంభకుంభములపైహరినీలశకలవిష్కరణమెఱయఁదగఁబృథరాగంబు†మొగడలఁజెన్నెందు
నైహార్యవలధులువన్నెజూపఁదరశతరథానకేమపతాకలాలయ॥హంజుశింజననయచితవధుపకలితానురుచిరాలంబ
మానప్రసూనరాజిమాలికలమెప్పుదివిధ్యహాళిఁదనరి॥క॥సతీయునుచుకూలః॥చీనాంబరకాశేయాదివిధపటపరివృ
తను॥చిరసుభాగాకారంబైకరమొప్పువిచిత్రపట్టికాలంకృతమై॥హ॥లలితోద్యానవనాంతసంచరణలీలాలోలహంసాళి
కోకిలపారావతచక్రవాకశుకకేకిందిదిరానీకము॥త్రైలికంగృత్రినుపతమిల్నిజవిహంగశ్రేణియంచుంగుఁగూ॥హలి
యైపల్లుచునామచుండుఁబ్రతీశభారోహణవ్యాప్తుల॥క॥ఘనసౌధాంతరశయా॥సనకేళిగేహాశ్రిక్తితజగత్పథశో॥
భవదంధ్రకాంతనాగుగ్రావనపుభరితాచరిచతురములనుచు॥క॥సకలస్తుశోభితంబును॥సకలశుభావమామసకలసం
పత్కరము॥సకలోపభోగయోగ్యును॥సకదేహితకావదంబునదలంకృతము॥వ॥అగునుసెప్పుదివ్యవిమానంబుఁ
గల్పించితదీయసుపమామితేషవిచిత్రంబులునిర్మించినతానతెలియంజాలనియచ్చతకర్మంబునవిమానంబుదేవహూతి
కింజూపినంజూచియమ్మద్రియసంతసింపకుండుటనెఱింగినర్వభూతాంతరాశయాభిజ్ఞండుసంకుప్తాంతరంగుండునయ
నకర్దముండెన్నియె॥గీ॥అతివభాగవత్కృతంబయియఖలమంగ॥శౌళికాకరమగునీజలాశయమునఁదవిల్లిన్రుంకినజంతువి
తానములకు॥గామ్యఫలసిద్ధిసేకురుగాననీవు॥క॥ఇజ్జలములనతిభక్తినినజ్జనమొనరించియావిమానమువేడఁక॥బజ్జ

* ఏకసప్తతిదెబ్బదియొకటి— శివిగతాభిపోయినమనోవ్యాధిగలది— క్రితుడ్యకవాటగోడలుతలుపులు— శిశాతకుంభకుంభముల
పై॥బంగరుకుండలదొండ— † మొగడలకామొగ్గలతోడ— క్రివలఘటాశిగలు— చీనాంబరచీనాదేశపువస్త్రములు— త్రికాశయ॥
పురుగులచేతనైన, బుట్టలనూలుచేతనేయఁబడినపట్టుచీరలు... శ్రీకృతకజగత్పథకృత్రిమపర్యతములు.

వతియెక్క వెయనిబుజ్జగ మొనరంగగర్వముడువల్లుటయు॥ వ॥ వినియాకువలయాక్షిపతిసేవాయాసమలి నాంబ
రయు వేణీభూతశిరోజయుధూళిధూసరి తాతికృతీభూతాంగయుశబల స్తనయువై భర్తృనియోగంబునసరస్వతీసలిసం
భూతజలచరాశ్రయంబగుబిందుసరోవరంబుల బ్రవేశించితజ్జలంబులగుంకులిడునమయంబునఁదద్వాక్షిభూరమధ్యంబు
నరుచిరసూక్ష్మశుక ధారులుగిశోరవయఃపరిపాకశోభితులు సుత్యలగంధులునగుకన్యాసహస్రంబులు దేవకూతిం
గనుంగొనియిట్లునిరి॥క॥తరుణీనీదునియోగా॥వరణులమిదెమేమునీకుసదమలభక్తి॥బరిచర్యసేయనేర్తుము॥కరుణాకలి
తేకుణములఁగనుగొనుముమ్ము॥సీ॥అనిపల్కి డాసీయయ్యలివకునభ్యంజనోద్వర్తనములు పెంపొనరఁజేసి॥మలయజక
ర్పూరమృహితవాసితహేమకలగోద కంబులజలక మార్చి॥ధవళవస్త్రంబులఁ దడియొత్తినర్వాంగ ధూపంబులూసఁగిక
స్తూరినలఁది॥మంజుశింజన్వణిమంజీరకింకిణీకలరావకలిత మేఖలలురత్న॥ఖచితాటకంముద్రికాకంకణాదిసముచితాన
ర్ఘ్యహేమభూషణములూసఁగి॥భవ్యమాల్యానులేపనాంబరములిచ్చి॥షడ్రసోపేతవిడిధాన్యసమితిఁదనిపి॥వ॥మఱియుం
గనకపాత్రరచితంబులయినకర్పూరనీరాజనంబులిచ్చిరుచిరాసనంబునఁగూర్చుండఁబెట్టిదర్పణంబుచేతికిచ్చినం దత్ప్రతి
ఫలితనిజదేహంబుఁగనుంగొనికర్దమునిమనంబునందలంచిననతండుఁగన్యకాసహస్రంబునుదక్షిణంబునదనసన్నిధినుండు
టంజూచినిజభర్తృయోగమాయాప్రభావంబునకద్భుతంబునొందెనంతఁగర్వముండుగృతస్నాతయైనదేవకూతింగనుం
గొనివివాహంబునకుముందట నేచందంబునందనరుచుండునాచందంబునంజెన్నెందుచుండుటకునానందభరితుండైభా
ర్యానసహితంబుగఁదత్రాన్యకాసహస్రంబుగొలువనిజవిమానా రూఢుండైతారాగణపరివృతుండైరోహిణీయుక్తుండ
గుసుధాకరుంబోలియొప్పుచుఁదదనంతరంబ॥చ॥చిరశుభమూర్తియుమ్మునియశేషదిగ్వివహారయోగ్యము॥ సురుచిర
మందగంధవహశోభితమున్నికటప్రధాతుని॥ర్ఘ్నరసరిదంబుశీతలతుహారమునైతనరారుమేరుకందరిమున కేగిదేవవని
తాయుతుండైనకుబేరుచాడ్పన॥ మఱియు॥మ॥అహరోద్యానవనప్రదేశములునవ్యారావభూముల్లర॥శ్రుముదాంభో
జవిభాసిమానససరఃకూలంబులున్జంబుకుం॥ జములు॥జైత్రరథంబువిస్ఫురితవిస్రంభంబునంజూచె॥య్యమునన్గర్దమ
యోగిగామగవిమానారూఢుడై చెచ్చెర॥వ॥ఇవిధంబునసహస్రభూభాగంబునువాయువేగంబునం గలయంగ్రుమ్మ
రినిఖలవైమానికలోకంబునతిశయించిలోకంబులంజరియించెమోక్ష దాయకుండుఁడీర్ధపాదుండునగుపుండరీకాయుని
సన్నుతించిసేవించుపుణ్యాత్ములకుంబొందరానిపదార్థంబులుగలవె యిట్లుకర్దముండు దేవకూతికినిఖలధరాచక్రంబం
తయంజూపినుజులనిజనివాసంబునకుంజనుడెది కామకేళీవిదోదాత్యయొన్నభార్యనువలక్షించిరతిప్రసంగవ్యాసం
గంబుఁగైకొనిబహువిధంబులయినయజ్ఞోపవీతోగంబులబహువత్సరంబు లూక్ర ముకూర్తంబుగాజరుపుచునోన్మాదస్య
సరసావలోకనంబుల సముచితాలింగనసంభాషణంబులంగాలగరూపణంబుసేయనేరక శతవత్సరంబులుగడపితదనంత
రంబ॥క॥మునివరుణొక నాఁడిమ్ములఁదననిజదేహంబునవవిదంబుగఁగావిం॥చినయంబునఁదద్విద్యము॥ దనసతిగర్భము
ననవవిధంబుగనిలిపె॥క॥అదికారణంబుగాఁజెంపొదపినమునివలనదేవకూతితనయల॥ న్ముదమునఁగ నెఁదొమ్మండ్ర॥
న్ముదితయునుదినంతసించెమునివరుడంత॥గీ॥సన్న్యసింపంగఁగోరినసతియెఱింగి॥యాత్మబాడమిసంతాపమగ్నలిం
పఁజింతవాటిల్లఁజెక్కిటఁజెయ్యఁజేర్చి॥పదములనుసేల వ్రాయుచుఁబలికెఁబలికి ॥సీ॥ అనఘసంతానపర్యంతంబుననుఁ
గూడివర్తింతుననుచుఁబూర్వమునఁబలికి॥కూతులనిచ్చితకామరారనిష్ఠడీతరుణులుపతులనుదమకుఁదార॥యరసివర్తిం
తురోయనిభీతిమొందెదఁగావునసీపుత్రికలకుఁదగిన॥ వరులసంపాదించిపరిణయంబులుసేసితత్వసంహితనాకుఁదవిలితె
లుపు॥సుతునిగృహజేసిననుఁగావునుజనవినుత॥యర్ధిసంసారదుఃఖంబునపనయింపనర్హుడవునివకామమోహమునంత
కాలమూరకపోయెనేగతియులేక॥వ॥గీ॥ఉపరతిపుట్టెనైహికసుఖోపగతానుభవంబులందుము॥ స్వపలతఁగామభోగరతిస
జ్ఞముఁగోరిమహాత్మనిన్నున॥చృపుదలపాపుఁగాదెలియఁజాలకయేవరియించుటన్లవ॥త్రాపఫలియించెముక్తినినుఁగేవల
భక్తిభజింపఁగల్గెదే॥అదియునుంగాక॥ చ॥సమమతినోపునత్పరుషసఖ్యమునర్గతకారణంబుని॥చమఱిపిలోలదుష్పరుష
సఖ్యముచుర్గతహేతువంచుఁజి॥ త్రమునఁదలంచి శ్రీయోగిజనతాసుతమిమ్ముభజింతుఁబ్రాణింసం॥ గమమునఁ బుణ్యపాప
ములుగైకొనిపొందవెయెట్టివారల॥క॥అనియిట్లువేదనాభర॥మునమునుఁగుచుఁబలుకగర్వముఁడుహనుపుత్రి॥ న్ననుగొ
నిసరిజనయనువ॥చనములునుదినంస్తరించినతికిన్నియో॥క॥చునునుతనీమదిదుఃఖంబునుబొందకుమచిరకాలమునభ

•అంశుకవస్త్రము— గీ॥ఉపరతినిస్సృత— శ్రీయోగిజనతా॥యోగిజనసమూహముచేత.

గవంతుఁడనఘండక్షురుఁడజనాగ్రదుఁడుభవగర్భమందుఁడగవసీయించుట॥క॥వరనియమప్రతనిష్ఠాచరణనియక్తాంతరంగసమధికవైసంభరితతపోధనదాసస్ఫురితశ్రద్ధానుభక్తిపూర్వముగాఁగట॥మ॥మఱినారాయణపాదపద్మములునవ్యగృక్తీబూజింపుతత్పురుషశ్రేష్ఠుఁడుమానసంబునభవత్పూజానుసంప్రీతుఁడై॥కరవర్ధిందరుణీశిరోమణిభవ

— శ్లో॥ దేవహూతిగర్భంబునవిష్ణుండుగపిలాచార్యుండుగానుదయించుట. శ్లో॥

గర్భస్థుఁడైయుండితాఁగరుణంజేయుభవన్మనోజనితశంకాగ్రంథివిచ్ఛేదము॥చ॥అనపుడుదేవహూతిహృదయంబునసంతసమందియమ్మునీం॥ప్రనివచనక్రమంబునఁబరున్మగవంతుననంతుఁబర్హులొచనుహరివిష్ణునర్చనమునల్పుచునుండఁగఁగొన్నియబ్జముల్॥చనునెడదానవాంతకుడుసమ్మతిఁగిగార్దమమైనతేజము॥క॥ధరియించియమ్మునీంప్రనితరుణీగర్భంబువలనదనుజారిశమీతఱుకోటరమునవైశావ్యనరుఁడుదయించినవిధంబునన్జనియించె॥సీ॥అయ్యవసరముననాకాశమునదేవరూర్యఘోషంబంతఁడుములమయ్యెనినందితదేవతాబృందంబులంతంతఁగురిసిరిమందారకుసుమవృష్టిగంధర్వకిన్నరగానంబువీతెంచెనపురోగణములయాటలాప్పె॥వావిరిదిక్కులఁగావిరివిరిసెనుదవిలివాగ్ధులగలఁకలునుమానె॥సాధుజనములమనములునంతసీలై॥ఘోషావహమ్మలప్రభలఁజెన్నొంచెవెఁగె॥గునుషఫలభరములనొప్పెగుజములెల్లసర్వసస్పృశిచెన్నొంచెజగతిలోన॥వ॥శ్రుతిమఘోషాత్సవంబునదేవహూతికిందత్వబోధంబుగావించుకొంటుండదియగర్భంబుననుదయించినపరబ్రహ్మస్వరూపుండుననారాయణునిదర్శించుకొంటుమరీచిప్రముఖమునిగణసమేతుండైచతుర్ముఖుండుచనుదెంచియమ్మహాత్మునిదర్శించిగర్దమదేవహూతులంగనుంగొనియట్లనియె॥క॥నుతచరితులారమీరలుకృతకృత్యులువిష్ణుపూజఁగేవలభక్తివృత్తినిమగ్నపలులరైచేసితీరితదర్శనఫలంబుచేతురేమిట॥క॥శ్రీతభయహరణుండుమునిజనుతచరితుండుపరుండుమీమానోరథసిద్ధిన్వితతంబుగఁగావించుట॥చతురతమీజన్మమింకసఫలతఁబొందె॥క॥పినుండునకాములునైహరిననుషహభక్తిస్థజించునదెముక్తికిఁజూలునుమీపుణ్యంబేమనికొనియాడఁగవచ్చునీతికోవిదులారా॥వ॥అనివెండియుంగర్దమునింగనుంగొనియట్లనుభవదీయతనూభవలంబ్రకటశీలప్రతాచారసంపన్నులయినమునివరేణ్యులకుంబెండ్లిసేయుముత్తైనవారివలనంబ్రజాసృష్టిబహువిధంబులవృద్ధిబొందుననిజెప్పినఱియునిట్లనియె॥చ॥అనఘభవత్పుణుండుసముదంచితతేజుండునైనయమ్మహాత్మనిఁబరమేశునశునజతున్నలినామీనమేయనచ్చును॥ఘనునవికారునక్షుగునఘారిసంతునిఁగాఁదలంపున॥స్థనియసమస్తచేతననికాయహృదీప్తితదాయిగావుతె॥సీ॥మానితజ్ఞానవిజ్ఞానయోగంబులుననుసూపాయంబులుమెనఁజేసియోలిమైకర్మజీవులనుద్ధరించుటకొఱకునమ్మహిరాత్మకుండుననుగ్ర॥శ్రీహేటకరుచిజటాజూటుండునుత్పల్లవంకజనేత్రుండువద్దవల్ర॥హలకులిశాంకుశలితితరేఖాంకితచరణతలుండునుసత్వగుణుండు॥చగుచునిష్ఠుడుసరసీరుహక్షీనీను॥గర్భమందుదయించెనుఘనుఁడునీకుండత్వబోధంబుగావించుదావకీనహృదయసంగతసంతయమెల్లఁబొపు॥మఱియును॥క॥నుతికెక్కిసద్గణసేవితుండైఘనసాంఖ్యయోగవిలసితతత్త్వస్థితినిరతుఁడగుచుఁగపిలాఖ్యతఁదనరిచరించునీజగత్ప్రీయమెల్ల॥క॥అనిపలికియమ్మరించిగని*యుద్వాహార్థమునిచిక్మలజుండంత॥ద్వనందనులగునారదసనకాదులఁగూడియాత్మసదమునకరిగె॥వ॥అంతవాకన్దముండుగమలసంభవచోదితుండుగుచయభోతతంబుగానాత్మీయమహితలవివాహంబుసేయందలంచుమరీచికింగళయనుకన్యకనత్రికననసూయనంగిరసునకుశ్రద్ధనుబులన్మృగకుహవిర్భునుబులహునకుంగళినిఁగ్రతువునకుఁగ్రియనుభృగువునకుఖ్యాతినివసిష్ఠునకునరుంధతినినధర్మనుకశౌఁటినింగానిజకులూచారసరణింబరిణయంబుగావించినవారునుగృతదారపరిగ్రహులుగర్దమకృతసంభావనాసంభావితలుగుచునతనిచేతననుజ్ఞాతులైజాయాసహితులగుచునిజాత్రహభూములకుంజనియనంతరంబుకర్దముండుదేవోత్తముండుగువిష్ణుండుదనహందిరంబుననవతరించవసించియుంటుందనవిష్ణుంబుననెఱింగివివిక్తస్థలంబునకుంజనియచ్చటఁగపిలునికివందనంబొచరించియట్లనియె॥సీ॥చతురాత్మవినుమాత్మకృతములైనట్రియమంగళభూతకర్మంబులనెడి॥దావాగ్నిశిఖలచేదందహ్యమానులైనట్రిజీవులుదుదమ్మట్టిలేక॥పాయకసంసారబద్ధులైయుందురుబహుశకాలంబిట్లువరలుచుండసకలదేవతలుప్రసన్నులునగుదురుబహుజన్మపరిచితప్రాప్తయోగిచిరసమాధితపోనిష్ఠదేవివిక్ర॥దేవములయోగిజనములువృతులసేమాహానుభావులొకింతురట్టిదివ్యపురుషరత్నంబనాయంటబుట్టితే॥వ॥మఱియుసంసారచక్రపరిభ్రామ్యమాణులగుచుగ్రామ్యులమయినమావర్తనంబులుగణింపకమదియగృత్తికార్దమము॥కర్దమప్రహ్లాదీర్యముశ్రీహేటకరుచిజటాజూటుండు॥బంగారుచాయగలజడలుగలవాఁడు॥ఊర్వాహర్థముపెండ్లినిమిత్రము

హంబునంబూర్వంబునంబ్రతిశ్రుతంబులయినభవదీయవాక్యంబులుదప్పకుండ ననుగ్రహింపనుదయించితని వెండియు నిట్లనియె॥క॥తలపోయఁగన ప్రాకృతబలయు క్తనతుర్బుజాదిభవదవతారంబులునీకురూపములునై । పాలుపొందుంగా దెపరముపురుషునహాత్మా॥అదియునుంగాక॥క॥అనయముభవదీయాశ్రిత । జనసంరక్షణముకొఱకునమ్మతితోఁదాల్చిన మానవరూపంబులు । ననురూపములగును గా దెహరినీ కెపుడు॥క॥సుమహితతత్వజ్ఞానాగ్రమువిద్యజ్ఞనగణంబుదవిననకు స్తా । రములోలిఁజేయుపదపీఠముగలనిఁబూర్ణదవత మేతవణింపంగ॥సీ॥సమధికషడ్వజైశ్వర్యకారణుడవువర మేశ్వరుండువు ప్రకృతిపురుషుడు । మహాదహంకారతన్మాత్రతత్త్వోభకహేతుకాలాత్మవిఖ్యాతధృతిఁ । జగదాత్మకుండువుదిచ్చక్షీనా త్మీయజగదనిక్షీప్తవిశ్వప్రపంచమునుగలనర్వజ్ఞమూర్తివిస్వచ్ఛందశక్తియుక్తుండువునర్వసాక్షి । వగుచుఁగపిలాభ్యుదయనరారునట్టినీకు । ననఘమై క్రౌడఁబుత్రుండవగుచునీవు । నాకుఁబుట్టినకతనగుణత్రయంబు । వలనఁబొసఁగినకభక్తవరద నేను॥గీ॥మానితప్రతయోగసమాధినియతి । జేందిభవతీయపాదారవిందయుగము । డెందమునఁజేర్చిశోకంబులందుఁ దొలఁగి । సంచరించెదనంచితస్థలములందు॥క॥అనియిట్లువిన్నవించినమునిపుంగవుఁడైనకర్ణమునివచనంబుల్ । వినిభగవంతుండుగుసయ్యనఘుండుగపిలుండువలి కెనర్చిలిదోఁప॥సీ॥నాచేతఁబూర్వంబునంబ్రతిశ్రుతమైనవచనముల్బుప్పకవరమునీంధ్ర । నీయింటఁబుట్టితినిర్వోతుకస్థితిగూఁచి దయాగుణంబుననవాప్త । సకలకాముండు నేనుసన్మునివేషంబుధరియించు తెల్లనాకొఱకుఁగాదు । పినుమహాత్మకులయినమునులకుఁబరమాత్మగురుసద్వివేకంబునరసిచూపుతత్వబోధంబుకొఱకు నుగాల్పఁబడినయంచితవ్యక్తమార్గమైనట్టిదేహ । మనితలంపుముమత్పదధ్యానభక్తిఫలకాయణమహిమంబుదేజరిల్లి॥క॥ సమధికనిష్ఠంగృతయోగమునన్నన్వృప్తసకలకర్ముడవై మోహముఁబొసభక్తిచేమోక్షమునకుభజియింపునను వికారరహితుఁడై॥క॥ సనుఁబరమేశుఁబరంజ్యోతినినఘననంతుదేవదేవుసకలభూతనికాయగుహాశయునా । న్యునినజానాద్యంతశూన్యుమరితవిదూరు॥క॥తిరముగభవదీయాంతఃకరణసరోజాతకన్ది కాశలమునును । స్థిరుఁజేసియింద్రియంబులనిరసింపినహోంబకమున నెఱిఁగనుచునఘా॥అట్లేనిక॥తనరినమోక్షమునొందెద । వనివలికనఁగర్థముండుఁనమ్మని కులచం । న్రునివలఁగొనివందనములుఘనముగనభిభక్తిఁజేసికాతుకమలరక॥మునిగణసేవితమగువన । మునకుంజనియంచుమానముననిస్సంగుండునువహ్నిరహితుఁడనికేతనుఁడై యాత్మైకశరణతత్పరుఁడగుచు॥వ॥పరబ్రహ్మంబుఁజిత్తంబుననిల్పియహంకారంబువిడిచినుమత్స్వంబునిరసింపిదయాగుణంబునంజేసి సకలభూతంబులందునసత్త్వంబుభజియించిశాంతశేముషీగరిష్ఠుండుగుచు॥నిస్తరంగంబగువాద్ధిచంచంబునధీగుండె నిఖలప్రపంచంబునువాసుదేవమయంబుగాఁచలంచుచుభక్తియోగంబునభాగవతగతింబొందెనచెప్పి వెండియుమైత్రేయిండువిదురునింగనుంగొనికర్ణముండువనంబునకుఁజనినయనంతరంబమాత్యవత్సలుండుయనకపిలుండుబిందుసరంబునవసియించియుండదేవహూతితత్వమాగ్గా

—శ్రి దేవహూతితనవుత్రుండై సకలపిలాచార్యునివలనఁదత్వజ్ఞానంబువడయుట. శ్రి—

దర్శనుండయినసుతునింగనుంగొని బ్రహ్మవచనంబులుదలంపుచున్లనియె॥క॥ అసదింద్రియఘర్షణమున । వసుమతినిర్విణ్ణనగుచువనరెడినాకీ । యసదృశమోహతమోవినిరసనంబనఘాత్తయే వెరవునఘటించు॥క॥పటుఘననీరంధ్రతమః । పటలపరీవృతజగత్ప్రపంచమునకు నెక్కటిలోచనమైనుహితోగ్రుటరుచివెలుఁగుచువుభానుకై వడిననఘ॥ ఉ॥భూరిగుదీయమోహతమముంబెడఁబాపనగుర్థలన్యులై । వ్వా రలునివకాక శినిరవక్యనిరంజననిర్వికారసంసారలతాలవిత్రబుధ సత్తనునర్వశరణ్యధర్మవిస్తారకసర్వలోకశుభదాయకనిత్యవిభూతినాయకా॥చ॥నినుశరణంబుజొచ్చేదననింద్యతపోనిధి నన్నుఁగావవే । యనితనుదేవహూతివినియంబునసన్నతిచేసి వేడఁగాననువననత్యైపాకలితుడై కపిలుండునురాగ మొప్పునజ్ఞనైచయాపవర్గఫలసాధనతందగుతల్లి వాక్యముల్॥క॥వినుందస్మితలలితా । ననకమలుండుగుచు నెన్ననమునఁ బ్రమోదంబనయంబుగీ॥గడలుకొననిజాజననికిన్లుగియెఁబరమహాంతుండుగుచు॥క॥వినుజీవునిచిత్తముదా । ఘనభవబలధాపవర్గకారణమనియే । దినఁద్రిగుణాన క్తంబు । ననుసంస్మృతిబంధకారణంబగుమఱియు॥గీ॥అదియునారాయణాన క్తమయ్యేనేని । మోక్షకారణమగుననిమునికులాద్ధి । చంద్రుండనమెప్పుకపిలుండుజననితోడ । నగ్ధివినఁజెప్పిమఱియునిట్లనియెఁబ్రతి॥వ॥మఱియుంజిత్తంబహంకారమనుకారరూపాభిమానజాతంబులగుకామలోభాదికలుషప్రాతంబులచేతనె

• నిస్తరంగంబగువాద్ధిచందంబున॥ అలలు లేనివముద్రమువలె—శ్రినిరవక్యనిర్దోషమైన, నిరంజనతమారహితమైన, నిర్వికారిగర్భమందుండుట-పుట్టుట-పెరుగుట-ముదియుట-చిక్కిపోవుట, చచ్చుట అనువికారములులేనివాఁడా. గీ॥గడలుకొన॥అవరింపఁగా.

స్వధువిమూక్తంబై పరిశుద్ధులగునప్పుడును ఖిముఖవివక్షితంబునేకరూపంబునై ప్రకృతికంటె బరుండువరమపురుషంబు నిర్భేదుండుస్వయంజ్ఞోలయసూక్ష్మస్వరూపుండునితరవస్త్యంతరాపరిచ్ఛిన్నంబు * మదాసీనుండునై నవగమాత్మ్యంబు దత్తయంబుమాతొజస్కంబైనప్రపంచంబునుజ్ఞానవైరాగ్యభక్తియుక్తంబగునునంబుచేబొడగాంచి యోగిజనులుపరతత్వస్థితికిఁ జనునిభూతాత్మకుండైననారాయణునందునియుజ్యమానంబయినభక్తిభావంబువలననుదయించిన మార్గంబు నకునితరమార్గంబులునరిగావంత్రవిద్వాంసులుసంగంబింద్రియాధ్యాద్యసద్విషయంబుగ మెనరింపంబడినజీవునకునశిథిలంబగుబంధంబునకుగారణంబగుననియునదియెనద్విషయంబైనయంతకిరణసంయమనహేతుభూతంబగుచు సాధుజనులకుననగ్గళమోక్షద్వారంబుగాఁజెలియుచునుపహసశీలురునమస్తశరీరధారులకుసుహృత్తులుఁబరమశాంతులుఁగారుణికులునై నగుదగ్ధంబుగఁబరిత్యక్తకర్మఫలస్వభావులుళివిస్మృత్యజనబంధుజనులునై నగుగణధ్యానజీవారిణులుమతాధాప్రసంగసంభరితశ్రవణానందలగుచునుదీయకథలమెఱపుచుపనుచునుండు పరమభాగవతోత్తముల నాధ్యాత్మికాదితాపత్రయంబుదపింపజేయంజాలకట్టినర్వసంగవివర్జితలగుపరమభాగతజనులసంగంబుపేక్షకుణయంబుదినకలదోషగుహారకంబగునట్టినత్సంగంబునసర్వప్రాణిహృత్కర్ణరసాయనంబులగునుదీయకథాప్రసంగంబులుగలుగుచు గుణాకర్ణసంబునంజేసిశీఘ్రంబుగఁగ్రహణంబునంజైవల్గ్యమార్గదంబులగుత్రద్ధాభక్తులుదయించునదియునుం గాకయేపురుషుండైననేమి నుద్విగఁచితజగత్కల్పనాదిహారణచింతచేనుదయించినభక్తింజేసియింద్రియసుఖంబులవలనకృష్టశ్రుతంబునైనశ్రీమదానందాకాముష్మికంబువలననుపిముక్తుండగుచుఁబిత్తగ్రహణాగ్ధంబుశీలియై నయోగమార్గంబులచేసంయుక్తుండగునట్టి యోగిప్రకృతిగుణసేవనంబుచేనవైరాగ్యగుణవిభృంభితంబైనజ్ఞానంబుచేతయోగంబులచేతనుదర్శితభక్తియోగంబుచేతను శ్రీబ్రహ్మగాత్మకుండయినను నంతకిరణియుక్తునింగావించుననిచెప్పినవిని దేవహూతి కపిలునకిట్లనియెకపిభక్తిభవద్గుణపరిమైభవపాపప్రణాశమైముక్తిశ్రీలాభమురయమునఁజేయును। యాభక్తివిధంబుఁజెలియనాగరియావేషబ్రతియనుం గాకభవదుదినంబైనయోగంబునవంగంబులువర్గతతత్వానబోధంబును సాకల్యంబుగనుండు బుద్ధి నైననామస్ఫుటంబగునట్లుఁజెలియ నానతిష్ఠునినఁగపిలుపడిల్లెయె॥సీ॥ శ్రీజనయిత్రిమినువలినకలపదార్థపరిజ్ఞానతత్త్వపారిణమైన। యామ్నాయపిహితకర్మాచారములఁగల్గితిపుటమై వర్తింపదేవగణము। పూనినై నగ్రికంటె ననిర్దోతుకగుభగవత్సేవనసహితముక్తికంటెఁజేగిరియంబుగావుననదియుభుక్తాన్నంబుజీర్ణంబునంజేయుచు ప్రజతరాగ్నిగలిగి దేహనాశకంబుగావించునదియును గూడవిష్ణుభక్తివైభవములఁజేటపరతువినము। నగ్ధంబ్రాతయోగలక్షణసమేత॥ చ॥ అనువినభక్తిగొండలును హేతులునుచ్చరణారవిందయు। స్వముహృదయంబునన్నివికాశుకునై యితరేతరాసుల౪ సములనుదీయదివ్యతనసౌరుషముగ్లానియానుచుండిమోక్షమునుదిగోర మెల్లదనితంబువాద్యితసర్వకర్మతై॥సీ॥ పరికింపఁగొండలుభాగవతోత్తముల్ ఘనత కెక్కిన జీవురాతనములయన । చారుప్రసన్నపక్తాగ్నిణలోచనములుగల్గినరదానకిలితిములుగఁగ దనరుచుగ్నివ్యావతారవైభవములు నుదిమెప్పుడనుయోగవసహింజేసి । యనుభవింపుచుండి యాలాపములనన్నుతంపుచుఁదిపుటఁదద్దివ్యవిలసదవయవోదారసుందరనవవిలాస। నుండహాసను సోహరిహాధురవచనరచనచేనపహృతమనిప్రాణులగును। నెలమినుండరు నినిశ్రేయసేచ్చలక॥ను॥కణకన్వారలు పెండిమోక్షనిరపేక్ష స్వాంతునై యుండిదామణిమాద్యష్టవిధాతిసేవితమునిత్యానందసంధాయము॥ గణనాతీతమశీనప్రమేయముననుగ్రశ్రీకముస్సర్వలక్షణసంయుక్తవిమంతలోకపదవింజైకొందురత్వన్నో॥ ఇట్టలొంది॥ కణనకుచరఃపఃకాశ్యాత్మలు జనయిత్రినుదీయకాలచక్రగ్రససంబునుబొందక నిత్యంబగుననుపనునుఖప్రసింపురచియెల్లనిన॥ మ॥ సముండై శ్నేహముచేసుతత్వమునువిశ్వేసంబుచేతన్పణి। త్వముచాలహితవృత్తిచేతనుసుహృత్త్వంబునుసంభ్రోవదే। శముచేతన్నిజదీకికుండనఁగనిచ్చల్పబ్యాడణిన్వదై। వమునై వారికిఁగాలచక్రభయముల్వారింపుచుం గావున॥ అనియిట్లుఁజెలుపుచునుటియునిట్లనియె॥చ॥ పినునుదిగాక యాభవిదివింబులుచూరుఁజరించు నాశ్వఁదాధనపశుపుత్రమిత్రవనితాత

* ఉదాసీనుండుపక్షపాతములేనివాడు - శ్రీవిష్ణుచ్చవిడువఁబడిన - శ్రీపారిణిఆనంద - శ్రీఅపేక్షణీయముకారంచగనది - శ్రీసహకాముష్మికంబుఇహపరలోకసుఖము - శ్రీబుబ్రుహిత్వవిది,చంకరతేనిది - శ్రీప్రత్యగాత్మకుండ - ప్రత్యగాత్మయనఁగా - ఇరువదితాలుగుతత్వములె న్మరూపముగాఁగలవిచక్రల - ఆచక్రత్యవచ్చిన్ముఁగైనజీవుడు - ఇరువదియైదవవాడు - ఆచక్రలజీవులనునీరుడు - ప్రత్యగాత్మ - అనఁగా చక్షుశక్తుఁడనిభావము - శ్రీజనయితల్లి - శ్రీసర్వకర్మమున్నభావము - శ్రీగర్భిణిగురుతరమైనది - శ్రీపురాతనము। ప్రాచీనము - శ్రీనిశ్రేయసము। మోక్షము - శ్రీఅప్రమేయము। ఇంతఅంతయనిగర్హయింపశక్యముగానిది - గ్రహనము। ద్రింగుట.

తెనైఁ *దగులంబుమానినన్నఁఘనిశ్చితౌముఖుననన్యగతిన్పుజియించెనేనివానినిఘనవృత్తురూపజీభవనీరథినేఁద
రియింపఁజేయుదుఁ॥ ౧॥ సీ॥ రూఢిఁగ్రీ॥ బ్రథానపూరుషనాయకుండనుభగవంతుడనుజగత్పృథుడనైనాకంఠెనన్మృలఁగై
కొనితగిలినయాత్మలుభవభయంబందుమరది॥ గావుననానూజ్ఞఁగడవంగనొడుటఁజేసివాయువువీచుశిఖవెలుంగు॥
సనుడుఁడపించుఁదానింఁద్రుండువద్దింనుభయమందివృత్తువువరువువెట్టుఁగానవిజ్ఞానవైరాగ్యకలితమైనభక్తియో
గంబునంజేసిపరమపదముకొఱకునయ్యోగివరులునుచ్చరణభజనులగుచుఁజరియింపుదురునిర్భయాత్ములగుచు॥క॥గురు
భక్తిఁజిత్తమునుతర్పరమైవిలసిల్లునంతపర్యంతమునాత్మరుషులకిహాలోకంబునఁజిరతరమోక్షోదయంబుసేకురుచు
దుఁక॥క॥అనియిట్లుసన్నునీంఁద్రుండుజననిశ్చితభక్తియోగసంగతి నెల్లనిన్నినిపించుచువెండియునిట్లనియెన్నమోదవిత్తు
డగుచుఁగడంక॥వ॥అవ్వానివిధంబునభక్తియోగప్రకారంబుసెప్పితనింకదత్తలక్షణంబువేటువేటనెఱింగింతునే
తత్త్వగుణంబులనెఱింగినరులుప్రకృతిగుణంబులవలనవిముక్తులగుదురు- హృదయ॥గ్రంథిపిచ్చేదకంబునాత్మదర్శనరూ
పంబునగుజ్ఞానంబాత్మనిశ్రేయసకారణంబుగావునదానినెఱింగింతునందునాత్మస్వరూపంబెట్టిదనినఁజననాదియొర, బు
గుఘండునత్యాదిగుణశూన్యండు, బ్రకృతిగుణవిలక్షణండు, బ్రత్యక్షస్వరూపుండు, స్వయంప్రకాశుండు, మఱియునే
వ్వనితోడనీవిశ్వంబుననున్నతంబగునంతంబుగుణత్రయాత్మకంబునవ్యక్తంబుభగవత్సంబంధియగుప్రకృతీయందుయద్య
చ్చచేలీలావళంబునంబ్రవేశించిననాప్రకృతిగుణత్రయమయంబైనదూపంబయినప్రజాసర్గంబుఁజేయంగనుంగొనియ
స్పడుమోహితుండైవిజ్ఞానస్థితోధానంబునంజేసిగుణత్రయాత్మకంబయినప్రకృత్యధ్యాసంబుననమోగ్యమేళనంబు
గుటయునంతంబ్రకృతిగుణంబుఁడనయందునారోపించికినిశ్రీయమాణంబులగుకార్యంబులవలనంగర్భస్వంబుగలి
గినంసారబద్ధుండైజ్ఞోపారతంత్ర్యంబుగలిగియుండుంగర్భత్వశూన్యండుగునీశ్వరుండుసాక్షియగుటంజేసియాత్మ
కుంగార్యకారణకర్తృత్వంబులుప్రకృత్యధీనంబులనియునుభుజుభుజోత్తృత్వంబులుప్రకృతివిలక్షణండునుపురుషు
నిదనియునెఱుంగుదురనిచెప్పినవినిదేవహూతికపిలునకిట్లనయెఁబురుషోత్తమాప్రకృతిపురుషులుసదనదాత్మకప్రసం
చంబునకుఁగారణభూతులుగావునవానిలక్షణంబునదనద్విచేకపూర్వకంబుగానానతిష్ఠానభగవంతుండెల్లనియె॥
క॥క్రమమునఁద్రుగుణమునవ్యక్తమునిశ్యమునదనదాత్మకమునఁజేయుఁబ్రథానముననఁగాఁద్రుకృతీపిశేషములదియు
విశిష్టమనినదిద్వియలెమి॥వ॥అందుంబ్రకృతి, చతుర్వింశతితత్వాత్మకంబైయుండు, నదియెట్లనినం, బంచమహాభూతం
బులుంబంచతన్మాత్రలుజ్ఞానకర్తృత్వకంబులయినతత్త్వతమోగ్రజిహ్వప్రాణంబులు, వాక్పణిపాదపాయాపథ
లు, ననుదశేంద్రియంబులు, నుసొబుద్ధిచిత్తాహంకారంబులనునంతకరణచతుష్టయంబు, ననుచతుర్వింశతితత్వాత్మకం
బయిన, సగుణబ్రహ్మసంస్థానంబుసెప్పితనిమీఁదఁగాలంబనుపంచవింశతితత్త్వంబుసెప్పెదనదిగొండులుపురుషతబ్జవా
చ్యుండయినయోగ్యునిపౌరుషంబుగాలశబ్దంబునఁజెప్పంబునందుమరదండహంకారమోహితుండై, ప్రకృతీనొందుజీ
వుండుభయంబుఁజేందు, బ్రకృతిగుణసావ్యంబునంజేసివర్తింపిరివిశ్వశేషండుగుభగవంతునిచేష్టావిశేషంబుదేవలన
నుత్పన్నంబగునదియకాలంబనిచెప్పంబునదియుజీవరాశ్యంతర్గతంబగుటంజేసి, పురుషుండనియు, వానిబహిర్భాగవ్యా
ప్తింజేసికాలంబనియుఁ, జెప్పంబు, నాత్మమాయంజేసితత్త్వాంతర్గతంబైనజీవునివలనతమభితంబై, జగత్కారణంబగుప్ర
కృతియందుఁబరమపురుషుండుదనవీర్యంబువెట్టిన, నాప్రకృతిహిరణ్మయంబైనమహాత్తత్వబుట్టించెనంతసకలప్రపం
చబీజభూతుండు, లయవిత్తేవశూన్యండునగునీశ్వరుండుసూక్ష్మరూపంబున, నాత్మగతంబయిన, మహదాదిప్రపంచంబు
లవెలింగింపుచున్నతేజోవిపత్తింజేసి, యాత్మప్రస్వాపనంబుసేయునట్టితమంబునుగ్రసించెననిచెప్పివెండియునిట్లనియె.
క॥ దివ్యమగువానుదేవాదివ్యూహచతుష్టయంబుద్రుగములందు॥ నేనవ్యంబనిచెప్పంబుభావ్యగుణాదానినెఱుంగఁబలి
కెదనీకు॥సీ॥నత్వప్రధానమైస్వచ్ఛమైశాంతమై*యూర్మిపట్రంబులనోసరించిసురుదిరహాద్గుణ్యపరిపూర్ణమైని
త్యమైభక్తజనసేవ్యమైతనర్చివలనెప్పుచుండునవ్వాసుదేవవ్యూహమంతనహత్తత్వమందునోలిరూఢిగ్రియాశక్తి

* తగులము, మోహము — శ్చిదిశ్వతోముఖునిఅంతటనిండియున్నవాని — జీభవనీరథి, పాపనముద్రము — స్త్రీప్రధానమాయ — గ్రం
థి, ముడి — జ్ఞోఅనాదిజననములేనిది॥పురుషుండు॥పురిశరీరేశతత్త్వపురుషః — పురమనఁగాశరీరము — అందుండువాఁడుగావున — పురుషుండు —
స్త్రీరథానఅంతర్ధానము — శ్రీయమాణంబులు॥చేయఁదగినవి — జ్ఞోపారతంత్ర్యంబులసాత్వతంత్రము — శ్చాత్మి, పట్నంబులనోసరిం
చిఅశన, పిపాస, శోక, మోహ, జరా, మరణములనంటనదై — హద్గుణ్యసర్వజ్ఞత్వ, సర్వేశ్వరత్వ, సర్వాంతర్యామిత్వ, సర్వద్రష్టృత్వ, సర్వసా
లకత్వ, సర్వపంచకతత్వములను ఆరుగుణములచేర.

రూపంబుగల్గునహంకారముత్పన్నమయ్యెనదియు సరవివై కారికంబుఁడైజనముఁదామఁసంబునామూఁడుతెఱంగులజరుగునండు దనరువై కారికామలుమానసేంద్రియములకునుగగనముఖభూతములకరయ॥వ॥ఉత్పత్తిస్థానంబైయుండుమఱియు॥సీ॥అట్టియహంకారమందధిస్థించినాహస్రఫణామండలాభిరాముఁడై తనరారుననంతుఁడుసంకర్షణుండనఁడుగురుమండుఘనండుఁనుహితభూతేంద్రియమానసమయ్యుండునై కర్తృత్వకరణత్వకార్యములును బ్రకటశాంతత్వఘోరశ్వమూఢత్వాదిలక్షణలక్షితోల్గానియగుచునుండునమ్మేటిరెండవవ్యూహమనఁగఁగఱునవికారంబుఁబొందువై కారికంబువలనవినుముమనస్తత్వమెలమింబుట్టెనుఁటియైవై కారికంబునుమాతవినుము॥ వ॥అదియెట్టులంఁటేని,సామాన్యచింతయు విశేషచింతయు, ననందగునంకల్పవికల్పంబులంజేసికామసంభవమనంబు నెదియనిరుద్ధాభ్యంబై నవ్యూహంబునదియ*హృషీకంబులకునధీశ్వరంబై నకలయోగింఁద్రసేవ్యంబగుచుశరదిండివరశ్యామంబై యుండు, వెండియుంబై జనంబువలనబుద్ధితత్వంబువుట్టె దానిలక్షణంబులుద్రవ్యప్రకాశంబై నజ్ఞానంబు నింద్రియానుగ్రహంబునంశయంబు మిథ్యాజ్ఞానంబు,నిద్రాయునిశ్చయంబు,స్వప్నతయ, ననందగియుండు-తైజసాహంకారంబువలన,జ్ఞానేంద్రియకక్షేంద్రియంబులు,గ్రియాజ్ఞానసాధనంబులుఁగలిగియుండు-బ్రాణంబునకుం, గ్రియాశక్తియు,బుద్ధికిజ్ఞానశక్తియు,నగుటంజేసి,యింద్రియంబులకుడై జనశ్శయంబుగలిగియుండు,భగవత్పక్షిప్రేరితంబైనదామసాహంకారంబువలనశబ్దతన్మాత్రంబువుట్టె దానివలననాకాశంబు,నాకాశంబువలనశ్రోత్రేంద్రియంబువుట్టెశ్రోత్రంబుశబ్దబ్రాహ్మియయ్యె శబ్దంబునకునాశ్రయంబై శ్రోతకుజ్ఞానజనకంబయ్యెనుఁటియనభస్తన్మాత్రంబు సూక్ష్మాకాశంబు యాయాకాశంబు భూతంబులకుపాహ్యభ్యంతరంబులనవకాశంబిచ్చుటయు, నాత్మప్రాణేంద్రియాదులనునాశ్రయంబగుటయు,ననులక్షణంబులుగలిగియుండు, గాలగతిచేవికారంబు నెంచుశబ్దతన్మాత్రలక్షణంబగునభంబువలనస్పర్శంబు, స్పర్శంబువలనవాయువు, వాయువుచేస్పర్శబ్రాహ్మియైత్వగింద్రియంబువుట్టె,వృదుత్వంబు,గరినత్వంబు,శైత్యంబు,నుష్టత్వంబు, ననునవిస్పర్శంబునకుస్పర్శత్వంబనిచెప్పంబడు,ఁటియై వాయువునకుఁ జిజ్ఞానంబు, పరస్పరవిభాగకరణంబు,దక్షేశనంబు,ద్రవ్యశబ్దనేతృత్వంబు,నంచుగంధవంతంబగుద్రవ్యంబును,పూణేంద్రియంబు నెందించుటద్రవ్యనేతృత్వంబు,దూరస్థంబగుశబ్దంబును,శ్రోత్రేంద్రియబ్రాహ్మమగునట్లొనరించుట,శబ్దనేతృత్వంబు,నర్వేంద్రియాత్మకత్వంబుననునవిలక్షణంబులైయుండు, దైవప్రేరితంబై స్పర్శతన్మాత్రగుణకంబున వాయువువలనరూపంబు, దానివలనఁ దేజంబువుట్టె, రూపంబునేత్రేంద్రియబ్రాహ్మకంబయ్యె,ద్రవ్యాకార సహత్వంబుద్రవ్యంబునకు నుపనద్దనంబగుటయు, ద్రవ్యపరిణామప్రతీతియునివిరూపవృత్తులనంబడు దైజనంబునకుసాధారణంబులగుధర్మంబులు,వ్యోతనంబనప్రకాశంబు, వచనంబనదండులానులసాకంబు,పిపాసానిమిత్తంబై నపానంబు,ఝస్నిమిత్తకంబై నతియోదనంబు, హిమమగ్దనంబగుశోషణంబు, ననువృత్తులైయుండురూపతన్మాత్రంబువలనదైవచోదితంబై వికారంబు నెంచు తేజస్సువలన రసతన్మాత్రంబువుట్టెరసతన్మాత్రంబువలనజలంబువుట్టె,జిహ్వానురసనేంద్రియంబు రసబ్రాహ్మకంబయ్యె, నారసంబుత్థిక్షేమయతి క్షకట్వస్థుమధురాదిభేదంబులననేకవిధంబయ్యె, వెండియుసాంసర్గికద్రవ్యవికారంబునంజేసి, రసంబేకంబయ్యె నాద్వైబగుటయు, ముద్గగట్టుటయు,వృష్టిదాతృత్వంబు,జీవనంబు,దక్షేశనివర్తనంబు, మృహాకరణంబు,దాపనివారణంబు,గూఢగతంబయినజలంబుదివియఁటియనుగ్దించుటయు,ననునివిజలవృత్తులనంబడు,రసతన్మాత్రంబువలనదైవచోదితంబై వికారంబు నుంబొందినజలంబువలనగంధతన్మాత్రంబువుట్టె, దానివలనంబృద్ధియుఁగలిగె మూఁణంబుగంధబ్రాహ్మకంబయ్యెనంచునేకంబగు గంధంబువ్యంజనాదిగతంబయి,శీహింఘాదినిమిత్తంబయిన మిత్రగంధంబునీకరంభంబు ధ్యంజనాదిగతంబయిన పూతిగంధంబునిఘనసాదానిమిత్తంబై ననుగంధంబు,క్షితపత్రాదిగతంబునశాంతగంధంబు,జలశునాదిగతంబై నయుగ్రగంధంబుఃపర్యుషితచిత్రాన్నాదిగతంబయినయాన్లుగంధంబు, ద్రవ్యావయవవైషమ్యంబునంజేసియనేకవిధంబై యుండు,నదియునుంగాక, ప్రతిమాదిరూపంబులంజేసిసాకారతాపాదనంబగుభావనంబు,జలాదివిలక్షణత్రయాంతరనిరపేక్షంబయినస్థితియు, జలాద్యాధారతయను,ధారణంబు, నాకాశాద్యవచ్చేదకత్వంబు, సకలప్రాణి

*హృషీకము,శ్రీత్రాదీంద్రియములు—శ్రిచాలనము,చలనము—ఋదనము,అన్నము—శ్రిక్షేమయఁవగరు,తిక్షిచేడు,కటాకారము, అక్షుఁపులును,మధురతీపు—శ్రిహింఘాద్యంబు—నీకరంభము,పెరుగుతోఁదడిపిన అటుకులు మొదలైనవి—ధ్యంజనము,బెల్లెల్లి—పూతిగంధము,మగ్దంభము—నిఘనసారపచ్చకర్పూరము—క్షితపత్రకమలము—క్షిలశునపిల్లపుల్లి—ఃపర్యుషితచలిది.

పుంస్త్రాభివృక్షీకరణంబు, నశునివివృద్ధివృత్తులనంబునుననిచ్చెప్పి: వెండియునిట్లునియె-నభోసాధారణగుణశబ్దవిశేషగ్రాహకంబుశ్రోత్రంబు, వాయు సాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబు స్పర్శనంబు, తేజోసాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబుచక్షురింద్రియంబు, నంభోసాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబురసనేంద్రియంబు, భూమ్యసాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబుస్రుశేంధ్రియంబునాకాశాదిగుణంబులగుచు, శబ్దాదికార్యంబులగు వాయ్వాదులందుఁగారణాన్వయంబుననన్నిటికింబృద్ధిసంబంధంబుగలుగుటంజేసి, భూమియందుశబ్దస్పర్శరూపరసగంధంబులగుటనునాదాదివృద్ధివృత్తులంబులగునీయేడుతత్వంబులు, పరస్పరామితంబులై, భోగాయతనంబునుపురుషునింగల్పింపనసమర్థంబులైయున్నంజూచి, కాలాదృష్టసత్త్వాదులంగూడిజగత్కారణండు; దైగుణ్యవిశిష్టండు, నశేషనియామకుండు, నిరంజనాకారుండు, నగునర్వేత్వరుండంచుట్రవేశింపనంతనోన్యత్యుభితంబులై, మితంబులైనమహాదులవలనసద్విస్తృతతనరహితంబగునొకయండంబుపుట్టెనంచు॥ సీగురుశక్తియావిరాట్పురుషుండుప్రభువించెట్టివిశేషాండస్థితిబాదివెనంబొదులవరణంబునొక్కొక్కటిదశగుణితంబులవిలియావ. రణములైయుండునుగ్రమమునలోకంబులకు॥ మేలుకట్లుపోలికదనర్పులబంకజోదరునిరూపముమిలించునులోలతజలములోఁదేలుచున్న॥ హేమమయమైనయండంబులోమహానుభావుండభవుండుపూరిదేవదేవుఁడభిలజేతనారాయణుండుప్రవేశించియుండు॥ శివిష్ణుపదభేదనంబుగావించియుండు॥ సీకరమొప్పఁగావిరాట్పురుషుండు వెలుగొంచునాదిరాట్పురుషునియాననంబువలననువాణియువాణితోవహ్నియునానంబువలనఁబ్రాణములఁగూడి॥ పూశేంద్రియంబయ్యెపూశంబువలననువాయువులునుప్రాణవాయువులగు॥ నంచునయులుచతువండునుసూర్యుండనందభిధానంబునంద్రిజేయఁగర్ణములుజాతవయ్యెఁదత్త-స్థనమితి॥ వలనశ్రోత్రేంద్రియంబుదిక్కులునుగలిగెఁదన్దు-చేత్తశ్రురోమచితానకములునొకప్రతమునుభవమందెమఱియు॥ గీ॥దానివలననుమేఘంబుగానఁబడియె॥ బరగఁజేతంబువలననాపంబుపుట్టె॥గురుమువలననపానంబునుదయవయ్యె॥ దానివలననునృత్యువుదగఁజనించె॥ క॥ కిరములవలననుబలమును॥నిరవుగనారెంటివలననిండు॥పాదాంబురుహంబులవలనగియునరుదుగనారెంటివలనహరియునుగలిగె॥ క॥ఘననాడిపుంజమువలననురక్తిముదానివలననుచులునుజతరంబుననాకలియునుదప్పియు॥ననయుమునారెంటివలననల్దులుపుట్టె॥శివినహృదయమువలననుమనమునునునమునఁచుహినకరుండుబుద్ధియుఁజిత్తంబునబ్రహ్మయుఁజేత్రజ్ఞుండునుగిరియిమ్మిరాజుఁడున్నాగువత్॥వ॥పఱియునిరాట్పురుషునంచుదయించినశివ్యష్టిరూపంబులగునాకాశాదిభూతంబులు॥శబ్దంబు మొదలగుభూతతత్వాల్లంబులు, వాగాదీంద్రియజాతంబు, తదభిదేవతలును, తమంతనశీనమష్టిరూపుండగు యేత్రజ్ఞంబ్రవృత్తిప్రవర్తకుంజేయనసమర్థంబులయ్యెనెట్లనినదేవాశిష్టితంబులగునింద్రియంబులుదామువేత్తొజనయ్యార్యుండుంబ్రవృత్తున్నుఖుంజేయినివకగ్రహంబునందశదశిస్తానాదులనొందెనంచునగ్నివాగింద్రియంబుతోడముఖంబునొందిప్రవర్తించినవిరాట్కార్యంబగువ్యష్టిశరీరజాతంబునుత్పన్నంబయ్యెనంతనానయు స్రుశేంద్రియంబుతోడవాయువుంగూడినట్టిదయయ్యెనాదిత్యుండచతురింద్రియంబుతోడనేత్రంబులనొందినవృధాభూతంబయ్యెదిదేవతాకంబుగకర్ణంబులుశ్రోత్రేంద్రియంబుతోఁగూడినవిరాట్కార్యప్రేరణాయోగ్యంబయ్యెనొకభులొంబులంద్వగింద్రియంబుజేందవిఫలంబయ్యెనజేవంబగుమేఘంబురేతంబునొందినఁదక్షార్యకరణాడంబయ్యెఁదదవడిగుదంబునృత్యువుతోడనపానేంద్రియంబుజేరినతహైన్యంబునొందెపిష్టుదేవతాకంబులగుచరణంబులుగతితోఁగూడిననీశ్వరంబయ్యెఁబోణీంద్రియంబులింద్రదైవంబులగుచుబలంబునెందినశక్తిహేనంబులయ్యెమఱియునాడులననదికంబులైలోహితంబునొందిననిరర్థకంబులయ్యెనుదరంబుశ్శిసింధువులతోడంజేరియుత్తిపాసలంబొందినవృద్ధంబయ్యెపృథయంబునుంబుతోడంజంప్రనొందిననూరకయ్యంజెబుద్ధిలస్తోధిలైవతంబైపృథయంబునొందిననిష్ఫలంబయ్యెఁజిత్తంబభిమానంబుతోరుద్రునిజేందినవిరాట్కార్యజాతంబునృత్యుతంబయ్యెనంతంజ్జైత్యుండగుయేత్రజ్ఞంఁడుపృథుదయాశిష్టానంబునొందిచిత్తంబుతోడంబ్రవేశించినవిరాట్పురుషుండుసలలకార్యభూతంబు

• మహా-విదుతత్వంబులు॥మహత్త్వఅహంకారము, పంచభూతములు— ॥ మేలుకట్లు॥చండువాచాదిని—శ్రివిష్ణుపదము॥ఆకాశము— జ్ఞిరేతంబు॥ఇంద్రియము, ఆపంబుజలము... శ్శివ్యష్టి॥ఏకము... శివమష్టి॥నమస్తము. శ్శిసింధువు॥వముద్రము... శ్శివైత్యుండగుయేత్రజ్ఞండు— చిత్తవృత్తిసహతుఁడైనదీవుడు— పృథివ్యాదిపంచభూతములు— అహంకారము, బుద్ధి, మాయ, జ్ఞానేంద్రియపంచకము, శక్త్యేంద్రియపంచకము, వీరికశిష్టనమనస్సు, శబ్దాదిపంచవిషయములు, కోరిక, ద్వేషము, సుఖదుఃఖములు, దేహేంద్రియాదివృత్తులు, ఈసముదాయమునకుయేత్రమనపేరు. దీనినెఱిగినవాఁడుయేత్రజ్ఞుండు. లేక—యేత్రమనఁగాశరీరము— దానినెఱిగెడువాఁడనితెప్పవచ్చును.

హృండంబునొంది ప్రవృత్తున్ముఖిడములడయ్యె సుప్రేక్షకుపురుషునింబ్రాణాదులుతమబలంబుచేభగవదప్రేరితంబు
 లగుచునుష్ఠాపనాసనార్థంబులగుచందంబుననగ్నాస్యలుస్వాధిష్ఠానభూతంబులగునింద్రియంబులతోడదేవాదిశరీరం
 బులనొందియునశక్తంబులయ్యెననినతీయుచవ్వరాట్పురుషునినవరశభక్తింజేసివిరక్తులై యాత్మలయందువివేకంబు
 గలచుహాత్మలుచింతింపుచునరియుంబ్రహ్మగోపురుషునివేకంబునమోక్షంబుంబ్రకృతసంబంధంబునసంసారంబుగలుగునని
 చెప్పిమతియునిట్లనియె॥స॥జననుజనశ్వరజస్తమోగుణసయమైనప్రాకృతకార్యునుగుశరీరగతుండయ్యుంబురుషుండ
 గడగిప్రాకృతములునగుసుఖదుఃఖమోహములవలనగిరహనురక్షిండుగాండువికారకీహీనుడంద్రిగుణరహితుడన
 గుచుబలసినిర్మలజలప్రతిబింబితుండైనదిసగుభంగివర్తింపునట్టి యాత్మప్రకృతిగుణంబులయందుండగులు॥ వడియ
 హంకారమూఁగుడై తొడొయ్యెనుగడంగినిఖిలంబునకునెల్లగర్తరచిప్రసంగవశమునబ్రకృతిదోషములబొంది॥క॥సుర
 లిర్యజ్జనుఃస్థావరరూపముగ్గురుగర్తవాసనచేసెన్సర్వరైసమిశ్రయోనుగిదిరముగజనియించినసృతింగైకొనితా॥
 క॥ పూనిచరింపుచుపియయ్యౌనంబునజేసిపావ్వికాధాగహసంధానమురితనసత్వగమాననుడగుచుభ్రమించు
 సుతిలోలుండై॥అట్లుగావునగి॥పూనిమోక్షోద్ధియగువాండుదీనిదీప్రభక్తియోగంబుచేతవిరక్తిబొంది॥ మనమువ
 శముగంజేసికముచుచుమాదియోగమాన్ద్రీయాధ్యాసయుక్తిజేసి॥స॥శ్రద్ధాగరిష్ఠుడైనశత్యమైనట్టిమద్భావంబుమ
 త్వానసేవనంబుఁబెట్టిశశతృధాన్వనంబునుసర్వభూతనశుత్వముజాగవైర్మునుబ్రహ్మచర్యంబునుమానమాదిగా
 గలనిజధర్మసంగనులజేసిసంతుష్టుడనుమితాశసంకులేకాంతియునునశీలుడుపీతమత్సరుడు॥ నగుచుమిత్రశ్యము
 నగ్నవండుగినియాత్మగిలితజ్ఞానియైబంధకరములయినఁనునశరీరపరిగ్రహూత్సంగరయందు॥నాగ్రహముచేసివర్తిం
 పనగునుచుతీయు॥చ॥జీతేస్వరశిశ్వానంబునంజేసినిష్కర్తృంబునునబుద్ధితవస్థానంబునుంగలిగిహారీభూతేతరదర్శనుం
 డైజీవాత్మజ్ఞానంబునంజేసిచతుర్వింద్రియంబునసూక్ష్మనిర్మలించుచందంబుననాత్మనాయకుండయినశ్రీమన్నారా
 యణునిదర్శించినిరుపాధిసంపైమిథ్యాభూతంబునుహంకారంబుననగ్రూపంబుచేత్రకాశమానంబునుచుబ్రధానకా
 రణంబునకునధిష్ఠానంబుగంబుననుజుడగుపులబోలిప్రకాశకంబుననుస్తకార్యకారణానుస్యూతంబుబరిపూర్ణంబు
 సర్వవ్యాపకంబునగుబ్రహ్మంబుంబొందునకెప్పుడెంచెయినిట్లనియె॥స॥వినుమాత్మవేత్తకువిష్ణుస్వరూపంబునెఱుంగం
 గలబడుచుదెల్లుటన్నగగనస్థుడగుచునకరణంబునానుభవములగ్నహాకుడ్యజాలకముల॥ వలనందోచినత్రుతిఫలితంబు
 చేతరదానూసింపఁబడినయియున్నకపిడినస్థిసహోబుద్ధ్యహంకారత్రితయనాడిప్రకాశముచేతలిలనెఱుంగ॥వచ్చునా
 త్మస్వరూపంబుశివలంకారగంజిద్రియనందోజనంచితశ్రీచంద్రియస్తుహామూర్తిసర్వభూతాంతరాత్ముడగుటనా
 త్మజ్ఞులకుంగాననగునుచుతీయు॥చ॥జీవుండునుమహిమైవస్థలయందుంబరమాత్మానుషకృండయినభూతాదితత్వంబులు
 లీనంబులైప్రకృతియందువాననామాత్రంబుగలిగియకార్యకరణంబులుగాకున్ననుష్టప్తిసహయంబునందానిస్తంధ్రం
 డగుచునితరంబుచేతగంపంబుజనివాడైపరమాత్మానుభవంబుసేయుచుండుననిచెప్పినవిదేవహూతియట్లనియె॥స॥వి
 మలాత్మయీష్యధికినిగంధమునకునలిలంబునకుసురసంబునకును॥ నన్యోన్యచుగునవి నాభావసంబంధమైనసంగతిఁబ్ర
 కృత్యాత్మలకునుసతతంబునమ్యోన్యసంబంధమైయుండుప్రకృతిదానయ్యాత్మజ్ఞానంబులై॥ దలపోయనొకమాటుత
 త్వబోధముచేతభవభయంబుల నెల్లఁచాయుటెట్లు॥చచ్చిక్రస్తుఁఁబుట్టిజాడయెడి॥యిన్నియుండెలియనానతియిచ్చి
 నన్నుగిరగురక్షింపవేదేవగణుసేవృత్తిభక్తిలాకానుగంతవ్యపరమపురుష॥చ॥అనిభగవంతుఁజిల్లయెననివృత్తిం
 బయినస్వధర్మగబుననిర్మలాంతకరణంబుననునిశ్చితంబయినమన్వృత్తియోగంబునసత్కథాశ్రవణసంపాదితంబయిన
 వైరాగ్యంబుననృప్తప్రకృతిపురుషయాధాన్వయజ్ఞానంబునబలిష్ఠంబయిశ్రీకామానభిష్టంగంబగువిరక్తివలనఁదహో
 యుక్తంబయినయోగంబునోపతిప్రంబయినచిత్తైకాగ్రతంజేసిపురుషునిదగుప్రకృతిదందవ్యామానంబైతిరోధానంబు
 నుబొందునదియెట్లనినయరణిగతంబయినవహ్నిచేనరణిదహింపఁబడుచందంబునజ్ఞానంబునందత్వదర్శనంబునంజేసిని
 రంతరంబుదృష్టదోషయగుప్రకృతిజీవునిచేతభుక్తభోగయెడిడువంబునునెఱచెప్పి॥క॥వినుప్రకృతివైజమహిమంబునఁడ
 నలోనున్నయట్టిపురుషునకుమహాశుభకునశుభవిస్ఫురణంబనయముగావింపఁజాలదదియెట్లనిన॥చ॥పురుషుండుని

•యమనియమాదియమ,నియమ,ఆవన,ప్రాతాయామ,ప్రత్యాహర,భ్యాస,ధారణ,నమాళులు. శ్రివలంఘిపుణత్వము. ?నిస్తంధ్రుడు॥మేల్చి
 నియున్నవాడు— శ్రీభక్తలక్ష్మీకానుగంతవృత్తిజనముననుపరించినపువాడా— శ్రీకామానభిష్టంగంబగుకోరికయందెత్తినక్షిలేనిదైన.
 ౨౯

ప్రవోగలబొందుననధికముల్బోధమందరయగమిక్వలై పురుషునందుఘటించుపై వడిన్బరే శ్వరునకు నాన్త
నాభునకునర్వశరీరికిగర్వసాక్షికిన్వరువడిబొంద వెన్నటికిఁబ్రాకృతదోషములంగనానణి || అనివెండియు నిట్లు నియె ||
సీ|| అధ్యాత్మతత్వగుండగువాఁడు పెక్కు జన్మంబులఁబెక్కుకాలంబు లందుఁ బ్రహ్మపదప్రాప్తిపర్యంతమునుబుట్టునర్వా
ధ్వవైరాగ్యశాలియగుచుఁ బూనినాభ క్తులచేనుపదేశింపబడినఃశిష్టానసంపత్తిచేతఁబరగఁ బ్రబుద్ధుఁడై బహువారము
లుభూరిమత్ప్రసాదప్రాప్తిమతించనర్చునిజపరిజ్ఞానవిచ్ఛిన్ననిఖలసంచాయుండునిర్దుక్త శిలింగ దేహుండునగుచుఁనన
ఘయోగిం ద్రహ్మద్వేయనగుచుచియి దివ్యభానుంబునొంచునందీ పుండ్రుచు || వ|| నఁటియునణిమాన్వస్తైశ్వర్యంబులు
మోక్షంబునకంతరాయంబులుగావున వానియందువిగతతనంగుండు వచీయచరణసరోజస్థితలలితాంతరంగుండునగు
వాఁడున్యత్కుదేవతనపహసించిమోక్షంబు మెంచుననిచెప్పి వెండియుయోగ లక్షణప్రకారంబునిపింతువనువనిభగ
వంశుండునుకపిలుండున్మపాశ్చజకీర్తినియె || క || నీనిధులయ్యునుయోగవిధానంబునఁజేసెమనముదగవినులంబై | మానిత
నగునత్యదముంబునుమరామోగధర్మముల నెఱింగింతు || వ|| అదియెల్ల నిశక్తికొలఁదిస్వధర్మచరణంబుతొప్రా
సాగబులవినిషిద్ధధర్మకర్మంబులుమానుటయుదైవికంబైవచ్చినయధ్ధంబువలనసంతోషించుటయునుహాభాగవతశ్రీపా
దారవిందార్చనంబుగ్రాన్యధర్మశిష్టత్రియుమోక్షధర్మంబులయందు రలియుమితంబై శుద్ధంబై నయాహుసేవయు
నంబై నిర్భాసకంబునుస్థానంబుననుండుటయు హింసాగాహిత్యంబు సత్యంబు నిస్తేయంబు వనకేతయధ్ధంబుప
యోగించునంతయధ్ధంబస్వీకరించుటయు బ్రహ్మచర్యంబుఁజవశ్యేచంబులుస్వాధ్యాయసతనంబుఁబరహపురుషుండయ
ననర్వైశ్వరునియర్చనంబుమానంబునాననజయంబునుంజేసిస్థైర్యంబుఁబ్రాణవాాయుస్వచేతీరణంబునిండ్రయనిగ్రహ
గూఁపంబై సప్రత్యాహారంబువనంబుచేనిం ద్రియంబులవిషయంబులవలనమరలించివృద్ధయవంశునిలుపుటయుదేహ
గతంబయినమూలాధారాదిస్థానంబులలోనొక్క స్థానంబునందుహృదయగతంబయిననానస్సతోడంగూడఁబ్రాణధా
రణంబువైకుంఠుండయిన సర్వైశ్వరుండుప్రవర్తించినదిన్వలీలాచరిత్రధ్యానంబుమానసైకాగ్రకీరణంబుఁ బరిమాన్వ
యగుపద్మనాభునినమానాకారతయనిదియునుంగాక తక్కిన సప్రతదానాచులం జేసి మనోదుష్టంబై నయనన్యార్థంబు
నుబరిహరించిజితప్రాణుండై మెల్లనయోజించిశుచియైనదేశంబునంబ్రతిష్ఠించి విజితాననుంబై యభ్యస్తమశాజినచే
తోత్తరానసంబునయినయానసంబుచేసియుజకాయుండై ప్రాణమార్గంబునుగుంభకరేచకపూరకంబులంగోశశోధ
నంబుచేసికుంభకపూరకంబులచేతంబ్రహ్మకాలంబుగావించి చంచలంబయినది త్తంబుసుస్థిరంబుగావించిప్రచయిన
యనుంబునం బ్రతప్తంబై విగతసమస్తదోషంబగుశ్రీచామీకరఁబుకరణవిరజంబుచేసిజితమారుతుండగుయోగికిం గ్రన్తు
అంబ్రాణాయామంబులను పావకుసేవేవాత్మపైత్యక్షేప్తంబులనుదోషంబులభస్మీకరణంబులుచేసి ధారణంబుచేసేఁగి
స్విషంబులను బ్రత్యాహారంబుచేతనంసద్గంబులను రాగంబులహవానంబుఁజేసినర్వాదిగుణంబులనునివారిందిస్వనాసా
గ్రావలోకనంబుచేయుచు || సీ || దరదరవిందపందరపశ్రువిధాతుసలలితశ్రీవత్సకలితవక్షుః సీలసీరదనీలసీలోశ్వల
శౌమునలికులాకులనూలికాభిరాముఁ | గౌస్తుభ కలితముక్తాహారయౌత కంఠయోగిమానసపంకజోపకంఠ | సత
శస్త్రసన్నసస్త్రితపదనాంభోజుదినకరకోటిసందీప్తతేజః సులిలితానర్మ్యరత్నకుండలకిరీట | హారకంక్షణకటకేయూర
ముద్రి | కాతులాకోటిభూషుభక్తప్రపోషుఁ | గింకీణీయత మేఖలాక్రీర్ణజఘను || మఱియు || సీ || కంజాతకింజల్కపుం
దరంజితపీతకాశేయ వాసుజగన్నివాసు | శత్రుభీకరచక్రశంఖగదాపద్మవిహితచతుర్ధాహువిగతమోహు | సుతభ
క్తలోకమనోనేత్ర వర్ధిల్లులాలితసద్గుణాలంకరిష్టు | వరకుమారకవయః పరిపాకుసుక్ష్మకుసుందరాకారుయశోఃపహ
నునకలలూకనమస్త్రుతచరణకమలుభక్తలోకపరిగ్రహప్రకటశీలుఁజిదర్శనీయమనోరథధామం | ద్రనీయత్రయశో
హమానీయమూర్తి || వెండియు || కృత్రిమపనగుణసంపూర్ణుని ననఘునిసుస్థితునిగతునినాసీనుశయోనునిభక్తహృద్గహ

విజ్ఞానానుభవజన్యజ్ఞానము — శ్రిలింగదేహముగ్లో || పంచప్రాణమనోబుద్ధితేంద్రియపప్రసిత్తంబ్రహ్మకృతభూతోత్తంసూక్ష్మంగం
భాగసాధనంబునఁగాఁజూపిరియునుపేరుగలయొక ప్రాణమే - ప్రాణమని, అహనమని, వ్యానమని, ఉదానమని, సమానమని, చెప్పఁబడిన అయిదిం
దితోడను, వంశయాత్మకమైనమనసుతోడను, నిశ్చయాత్మకమైనబుద్ధితోడను, త్వక్కుయొక్కోత్రజివ్యభూతావాక్యాదిపాదపాయావస్థలను ప
నియిం ద్రియములతోడనుకూడుకొని-విదేశగాఁబంచఁబడినసూక్ష్మభూతములవలనఁబుట్టి, సుఖదుఃఖానుభవములకుఁగారణమయినదేలింగశ
రము. దానికేనూత్మశరీరమనిపేరు. — శ్రీచామీకరములంగారు — శ్రీదరదరవింద || దరవి | తొంచెముదికనించిన, అరవిందఁబామరపుల
యొక్క — శ్రీదర్శనీయమనోరథదాయిపేరించెదిజాతలయొక్కోరికలనిమ్మవాఁడా — శ్రీయనునిపరండియన్నవాని.

శయః స్మరిసర్వేశ్వరుననంతును త్తమచరితుఁ॥ మ॥ విహలంబై పశుశుద్ధమైతగుహనోవిజ్ఞానతత్వప్రబోధహతినిర్విరతిది
యమూర్తివిభవధ్యానంబుగావించిచి॥ త్తమునర్వాంగవిమర్శనక్రియలకుఁజ్ఞానోర్విప్రత్యంగముఁనునుహాధ్యానము
సేయఁగావలయుఁబోశుద్ధాంతరంగంబునఁ॥ అదియెట్టిదనిన॥సీ॥హలకులిశంకుశజలజన్వజచ్చక్రలాలితలక్షణలక్షిత
ములు । సలలితనఖచంద్రచంద్రికానిర్ధూతభక్తమానసతమఃపటలములును । సురుచిరాంగుప్తశినిష్ఠ్యాతగంగాతీర్థమం
డితహరజటామండలములు । నందితధ్యానపారాయణజనభూరికలుషపర్వతదీప్తకులితములును । దాసలోకమనోరథ
దాయకములు । చాగుయోగిమనఃపద్మపట్నదంబు । లనగఁడనరిసహరిచరణాబ్జములను । నిరుపమధ్యానమునవాదినిలుపవ
లయు॥చ॥క॥మలజుమాతనైసురనికాయనహంబితసేవ్యమానదై॥ కమలదళభానేత్రములుగల్గి హృదీశ్వరభక్తిమేష్ఠున
కరమలనిజాంకపీతమునఁగైకొనియొత్తుపరేశుజామయు । ద్వుమువ్యాదయారవిందమునమకులవఁజేర్చిభజింపఁగాఁడ
గు॥క॥ఉ॥చారుపిహంగవల్లభుభుజంబులమీనవిరాజమానను । శ్రీరుచిసుల్లసిల్లియతసీకుసుహద్యుతిఁజాలనోష్ఠపం॥కే
రుహనాభునూరుపులకిల్పిచభక్తిభజించిమానసాంభోరుహమండునిల్వఁడగుఁబోమునికోటికేసంగనామఃశీ॥క॥పరిలంబి
తస్యపవిత్రాం । బరరాంబీగుణానావభరితంబగున । వ్యూహోత్తమనితంబముఁ । దరుణీభజింపవలయుఁడగ్దయు॥ప్రీ
తి॥క॥విసుభవనాధారత్వంబునఁడగివిభజననహేతుభూతంబగున । వ్యవజాతముచేగడుమిం । చినహరినాభీసరస్సుజిం
తింపఁడున॥గీ॥దివ్యచంద్రశరత్సంపదీప్తలలితకుచములనువహాక్షికావళిగుచులననరి । యిందిరాదేవిసదనమైయెనకమే
నఁగువతుమాన్మలంబలపోయవలయుఁజుమ్ము॥చ॥నిరతంబున్బుజియించునజ్జనహమోనేత్రాభిరామైకసుస్థిరదివ్యప్రభగ
ల్లుకాస్తుభగుదిగ్విప్రంబునైయొప్పునా । వరయోగీశ్వరవంద్యనానుడగునర్వస్వామిలక్ష్మీశుక్తికంఠరమాత్మవ్రదియించి
తేజ్యుణగణధ్యానంబుసేయవగు॥క॥ఘనమందరగిరిపరివ । ద్రవనికయోజ్జ్వలితకనకరత్నాంబరము । బ్రవరనధిలోకపాల
కులునుగలిగినబాహుశోభిలునువలంపఁడగు॥చ॥హతియుపసంతజనాసహ్యంబులై ననహస్రాంబులుగలుగునుదర్శనం
బునుసరసిజోదరకరసరోరుహంబంచురాజహంసరుచిరంబై నపాంచజన్యంబునరాతిభటశోణితకర్దమలిప్రాంగంబైభ
గవస్త్రీశ్రికారిణియగు॥కా॥మోదకియనరవిందనంజనాదిబృందారకబృందామందానందకంబగునందకంబునుదర్శన
స్వామియోపంబుచాపంబునుబంధురసుగంధగంధానుబంధమండగంధవహాహూయమానపుష్పంధయర్థుంకారణనద
దిరాజితవైజయంతీవనమాలికయునుజీవతత్వంబై నకౌస్తుభమణియుసుబ్రత్యేకంబధ్యానంబుసేయవగువెండియుభ
క్తసంరక్షణాగ్ధంబంగీకరించుదివ్యమంగళవిగ్రహంబునకునురూపంబై నయాననంబునునాకరకుండలమణినివయహండిత
ముపరోపమాననిర్మలగండపండలంబునుసతతశ్రీనివాసంబులై నలోచనపంకజంబులనులాలితభ్రూలతాబుష్పంబుమధు
రసమానరుచివిషుగవిరాజితంబునై నముఖకమలంబునురహణీయహారమణిఖచితంబైసంధ్యంబినవిద్యోతమానఖద్యోత
మండలభమిభటావ్రతంబగుముసుటంబునుధ్యానంబుగావంపవలయుమతియుశరణాగతులకిభయప్రంబులగుచునెగ
డుసాణిపంకేరుహంబులనునంబునఁడలంపవలయు॥క॥గురుఘోరరూపకములై । బరగెఁటావత్రయోపశవనార్థముశ్రీ
హరిచేతనిస్పృష్టములగు । రుణాలోకములఁడలంపఁగాఁడగుబుద్ధి॥క॥ఘనరుచిగలహంపవ్నితమునకనుగుణమగుప్రసాద
మునుఁజిత్తములోనునిధ్యానముసేయంబుయోగిజనాభిరేపుఁసాజన్యనిధి॥గీ॥ప్రానినతగిరులైనట్టిభూజనములశో
నిబాష్పంబుజలధిసంశోషకంబు । నత్తుగారతమముహరిహాసమెపుడువలంపఁగవలయునాతలొకఁడవలెమినుము॥ సీ॥ము
నులకుమకరకేశమనకుమోహనంబై నస్వకీయమాయావిలాస । మునరచితంబైనప్రహుండలంబునుమునిహనకుమారసం
నర్దమానుఁడగునీశ్వరునిమందహాసంబునవపల్లవాధరకాంతిచేనరుణమైన । మొల్లమొగ్గలకాంఠిసల్లనంబాడెడుదంతప
ల్లియునుడిఁడలంపవలయు । వేలయనీరితినన్నియువేలువేలునందితధ్యాననిర్మలస్థానములుగ । మనములోగనుమనిచెప్పిమ
తియుఁబలికె । దేవహూతికిఁగపిలుండుదేవపడఁగ॥సీ॥ఈప్రకారమునసర్వేశ్వరునంచునుబ్రలిలభిభావసంపన్నుడగుచు
జిరతరస్పృశిచేత్రవృద్ధంబునయతిమోదమునంబులకితగిరుఁడగుచుమహాహూత్రాంతరానందబాష్పముబ్జిగొనఁ
బరితోషజలనిగ్రంకిభాగవత్సృరావమైభవగుణగ్రాహకమగుచుమత్సంబంధమనుకరించినుమహితధ్యానమునఁబరం

• తార్కొల్పి పొందించి — శ్రీనిష్ఠ్యాతః పయలుదేరిన — శ్రీకంఠరముకంఠము — శ్రీకామోదకికుంభామింశాచయతీతి హృదయతీ
తికుమోదకోవిష్టాః - తస్మేయంకామోదకీ - అనఁగా భూమినిపంతోపింపఁజేయువిష్ణునంధమయినది - అనఁగా - గడ - స్వకౌస్తుభకుంభుక్వా
తిత్యాదీస్తీతికుంభుశబ్దముగ్రాంత ప్రళవతితికౌస్తుభః - అనిభివ్యర్తయినమున్ద్రమునందువృంచిచినదనియ్యదుము.

జ్యోతియందు! చునముఁజూల్చి యోజించు హిమఁడనరు! మోక్షపథమాన్తలోన నపేక్ష సేయు! ననఘవ ద్రనుఁడయిన మహాత్ముఁడెపుడు॥వ॥ అది గావునము క్తినపేక్షించునహాన్తుండగువానిది శ్రంబువిము క్తంబయిన భగవద్వ్యతిరేకాశ్రయంబుగలిగి విషయాంతరసూత్రంబై విరక్తింబొందుటంజేసి పురుషుండు భారీ భావంబులననన్యభావంబగు నిర్వాణపదంబుసూక్ష్మంబగు తేజంబునకంటెనధికంబగు తేజంబుతోడి సమానాకారంబునగుచందంబున నిచ్చయించు వెండియు॥ సీ॥ పురుషుఁడుచరమ మై భువియశ్యవిషయనివృత్తమైతగనివర్తించుచిత్తవృత్తాదులునుగల్గి వెలయంగ నాత్మీయకుగు మహిమనునిష్ఠుఁడై లభించు! సుఖదుఃఖములకునెప్పుచగలంభకయహంకారధర్మంబులుగాఁదలంచియనయంబుసాక్షాత్కృతాత్మతత్వముగల్గునతఁడభేదమ్ముత్పండంప్రసేను! భరతఁడు నేచందముననుండు ననినవినుము! భనశరీరంబునిలుచుటయునుజరించు! బయునుగుర్పండుటయుని కేమియు నెలుంగక క్లిష్టర్తించువినుతల్లియతఁడుఁజేయు॥ వ॥ మదిరాపానంబునంజేసి ముక్తండుగు వాఁడుదనముఁజ్ఞిబరిధానంబగునంబరంబుమఱచివర్తించుచందంబునఁడనశరీరంబుదైవాధీనంబున శ్రీనశ్వరంబనితలంచి యాత్మతత్త్వనిష్ఠుండై యుపేక్షించు నదియునుంగాక సమాధియోగంబునంజేసి సాక్షాత్కృతాత్మతత్త్వంబగులవాఁడై స్వాప్తికశరీరంబుచందంబునయావతార్తఫలానుభవపర్యంతంబుపుత్రదారనమేతంబగు ప్రపంచంబుననుభవించియుటమీఁదఁబుత్రదారాదినంబంధంబువలనంబాసితర్తించు॥సీ॥ సుతదారిమిత్రానుజులకంటెమిద్యుండుభిన్నుఁడై వర్తించుచున్నరిత॥ ఏమిప్పులిరిగోల్కు విపులధూమములచేసావ్యవాహనుఁడువేటయిసరితివలసెప్పడేహంబువలననీజీవాత్మచరికింపభిన్నరూపముననుండుఁడవలిభూతేంద్రియాంతఃకరణంబు భాసిల్లుచున్నయా ప్రకృతిరూప! బ్రహ్మమునకాత్మదాబృహద్భావమగుచు! శ్రీరస్తుయగు బ్రహ్మసంజ్ఞఁజేదనరుచుండు! నఖిలభూరిప్రపంచంబులందుండ నున్నఁడవలితనయందునఖిలభూతములఁగనుచు॥ వెండియు॥సీ॥ వరుసననన్యభావంబులఁజేసి భూతావళియందుఁడదాత్మకత్వమునఁజూచు నాత్మీయఘనతరోపాదానములయందుఁడవిలియిమ్ములవెలుంగు! నిట్టిదివ్యజ్యోతియొక మయ్యనుబహుభావంబులనుదోమఁబ్రకృతిగతుఁడు! నగుచున్నయాత్మీయఁబొగడొందు దేవతిర్వత్తునువ్యభావరాదివివిధ! యోసులనుగ్గిన్నభావంబు సెంచుటయును! జాలగల్గునిజగుణవైషమ్యముననుభిన్నుఁడై వెల్లుఁగావునఁజేర్చియదియు! దేహసంబంధియగుచువర్తించుచుండు॥వ॥ భావింపనదనదాత్మక! మైవెలయుచుదుర్విభావ్యమగుచున్నవీక్షియంబై వర్తించుచుఁ బ్రకృతిని!

— శ్రీకపిలుండు దేవహూతికిభక్తియోగమును దెలియఁజేయుట- శ్రీ—

భావమునఁదిరసగ్రంథింబుభవ్యస్ఫూర్తి॥వ॥ ఈయాత్మనిజస్వరూపంబునంజేసివర్తించునని కపిలుంఁడెఱింగించినవిని దేవహూతి వెండియునిట్లనియెమహాత్మానుహదాదిభూతంబులకుంబ్రకృతిపురుషులకుంగల్గినపరస్పరలక్షణంబులను దక్షియస్వరూపంబుల నెఱింగించితిమింకనీప్రకారంబునసాంఖ్యంబునంచునిరూపింపంబడునట్టిప్రకారంబునుభక్తియోగమాహాత్మ్యంబునుబురుషుండుభక్తియోగంబునంజేసినస్వలోకవిరక్తుండగునట్టియోగంబునుబ్రాహ్మిలోకంబునకుసంసారంబనేకవిధంబులైయుండుఁగావునఁబరాపరుండవైకాలస్వరూపివైననీస్వరూపంబు నేనీవలనిభయంబునంజేసిజనులుపుణ్యకర్తంబులుసేయుమరుమిథ్యాభూతంబైనదేహంబునందునాత్మాభిమానంబుసేయుచుమూఢుండైకర్తంబులందునాసక్తింబై నబుద్ధింజేసివిభ్రాంతుండగుచుసంసారస్వరూపంబగుచుహంభకారంబునంచుఁజీరకాలప్రసుప్తుండై నజనునిఁబ్రబోధించుకీఱకుయోగభాస్కరండవయయావిష్కవింపిన పుణ్యాత్ముండవుగావుననాకునిన్నియుం దెలియనవిస్తరంబుగా నానతిమ్మనినదేవహూతికిఁగపిలుండ్లనియె॥క॥ నలినాయతాక్షివినుజనములభలసంకల్పభేదమునఁజేసిమదిం! గలభక్తియోగమహిమంబులవడఁగననేకవిధములనఁడుగుననియె॥వ॥ వివరించెదఁదామనరాజససాత్వికాదిభేదంబులంబ్రదిధంబైయుండునందుదామనప్రకారంబెట్టిదని॥గీ॥ సతతహింసాతిదంభమాత్సర్యరోష! తమములనుఁజేయుచునుభేదదర్శియగుచుఁబరగనాయంచుఁగావించుభక్తిదలఁపఁదామసంబనఁడుగుపాఁడుదామసుండు॥క॥ ఘనవిషయప్రాప్తిగములను మహాదైశ్వర్యయశములనుబూజాద్యర్థునిననునర్థిభజించుట! చనురాజసయోగమనఁకసాజన్యనిధి॥ చ॥ అనువహపాపకర్తృపరిహారముకైభజనీయుండైనశోభనచరితుండితండనుచుభావమనందలపోసిభక్తిచే! ననితరయోగ్యతస్థగవదర్పణబుద్ధిసర్వోత్కర్షము! బ్జనహితకారియై నెగడుసాత్వికయోగమనంగఁజొప్పడు॥చ॥ మనుసుతమద్భుతప్రణమాశ్రలభిం

* నిర్వాణపదం! మోక్షస్థానము — శ్రీపరిధానము! కట్టుపుట్టుము — శ్రీనశ్వరము! నశించునది — శ్రీవిష్ణు-మఁడు! విష్ణులింగ! మిడుగుగులుతేర-చిట్టుక! కొఱచితేర-చిపులధూమములతే॥ మిక్కుటములై నసాగలతేగలతేర-హవ్యభావమఁడు! అగ్నిభూత్రుఁడు. — శ్రీరస్తుసాక్షి.

చినయట్టిభక్తిచే ననఘండనర్వశోభనగుణాశ్రయండన్వరమేశ్వరుండవై తనరిననన్ను జేచినయిందా తమనోగతులవ్యయంబులై శివననిధిగామియైనసురవాహినిఁబోలివలించునిమ్ములక॥ హేయగుణరహితుండనగల నాయందలిభక్తిలక్షణముఁదెలిపితిన॥ న్బాయకనిష్ఠై తుకముగఁ జేయుచుదీయవ్రతై కవిరతరభక్తి॥ వనిమోములయినమదీయభక్తులకునట్టిభక్తియోగంబుశిసాలోక్యసాష్టికాసామీప్యసారూప్యసాయజ్యంబులకుసాధనంబుగావున మహాత్ములగువారుదమమనోరథఫలదాయకంబులయిననుమదీయసేవావిరహితంబులయిన యితరకర్తృంబులనాచరింపనీల్లరుదీనిశాశ్వతికభక్తియోగంబునిచెప్పుదురుసత్వరజస్తమోగుణవిహీనుండయిన జనుండుమత్స్వరూపంబుఁబొందుననిచెప్పిమాటియుఁజెప్పనియె॥ సీ॥ నిత్యవైమిత్తికనిజభక్త్యుచునగుశ్రద్ధాగరిష్ఠతఁజతురపాంచ॥ రాత్రోక్తహరిసమారాధనక్రియలనునిమోమునంబున నెఱిమదీయవిగ్రహదర్శనవినుతిపూజావందనధ్యానసంశ్రవణములఁగర్చు॥ సంగిగాకుండుటనజ్ఞనప్రకరాభిమానంబునొందుటహీనులందుఁజాలననుకంపసేయుటసములయందు॥ మైత్రినైరపుటయమనియమక్రియాదియైనయోగంబుచేతనాధ్యాత్మికాధిభౌతికాదులఁదెలియుటపలుకుటయును॥ మఱియును॥ క॥ హరిగుణమంగళక్షీర్తనపరుండైతగశ్రీనాన్దవమున భగవత్స్వరులన్దరమసురక్షిభజించుటనిరహంకారముననుటనిశ్చలుండగుటక॥ ఇవి మొదలుగాఁగఁగలుగుభగవదుద్దేశస్వభక్తులకుండవీ॥ నివలనఁబరితగ్ధగతి॥ దవిలినమదిగలుగుపుణ్యతముఁడెయ్యెడలక॥ గీ॥ గురుతరానేకకల్యాణగుణవిశిష్టుండనగనొప్పినననుబొందునండగొనక॥ పవనపతమునఁబువ్వులపరిమళంబు॥ స్రాణముననావరించినకరణిమెఱసి॥ చ॥ అనిశమునర్వభూతహృదయాంబుజవర్షియనందనర్చునీ॥ శునమనవజ్ఞఁజేసిమనుజుండొగినశృత్రిమార్చనావిడంబనమునమూఁడుడైయుచితభక్తీనినన్నభజింపఁడేనియి॥ మృనుజుండభక్తుకుండమునమానకప్రేచ్ఛినయట్టివాడగుట॥ సీ॥ అట్టాక్షిణిభులభూతాంతరాత్ముండన నాయందుభూతగణంబునందు॥ నతిభేదదృష్టిమాయావులై సతతంబుపాయకవైరాసుబంధనిరశులగువారిమనములఁదగులదుశౌంతియెన్నట్టికైన నేను నాకుటిలజనులు॥ మానకయెపుడుసామాన్యాధికప్రవృత్తినిచేమన్నదార్పనమొనర్చు॥ నధినాచిత్రమునమందబందకుండుననుచు నెఱిగించిమఱియునిట్లునియెఁగరుణఁగలిగితనద్గుణజటిలుండక॥ పలుఁడెలమిందల్లితోడగుణవతీమతల్లితోడ॥ సీ॥ తరళాక్షివినుమఱితనదేహములకంఠెఁజేతనదేహముల్లేశ్వరుండుఁ బ్రాణవంతంబులై స్వర్గనజ్ఞానంబుగలుగుచైతన్యవృక్షములకంఠెఁఘనశ్రీరసజ్ఞానసంకలితచేతనలుత్తములురసజ్ఞానంబుగలుగువానికంఠెగంధజ్ఞానకలితబృందంబులుగడఁద్రేస్తములువానికంఠెశశబ్దవేడులగుమండఁద్రేస్తమై వెలయుశబ్ద॥ వేదికంఠెనుసగ్రూపవేడులైన॥ వాయసాదులుశ్రేయముల్వానికంఠెపరుసబహుపాదులుత్తముల్వానికంఠె॥ తలపఁజనుష్ఠమలధికులుబలకొనిమఱివానికంఠెఁబొదద్వయముం గలమనుజులలఘుతములిమ్ములవారలయందువర్ణములునాల్గరయ॥ అందు॥ సీ॥ తలపఁబ్రాహ్మణులునుత్తములువారలకంఠెవేదవేత్తలువేదవిదులకంఠెవిలసితవేదార్థవిదులువారలకంఠెసమధికశాస్త్రసంశయముమాన్యుఁజిహ్వామాంసకులుమఱినిహమాంసకులకంఠెనిజధర్మవిజ్ఞానభిపుణులరయ॥ వారికంఠెనుసంగవర్జితవిత్తులుకగవారికంఠెసద్ధర్మపరులు॥ ధార్మికులకంఠెనుత్తమోత్తములువినుము॥ శుశ్ననుర్పితకలధర్మస్వభావమహిమములుగల్గి యితరధర్మములు విడిచిసమతవర్తించునపుణ్యతముఁడుఘనుండ॥ అట్టివానిక॥ క॥ నిసకలభూతగణములు॥ మనముననానందజలధినుగ్నములగుచు॥ ఘనబహుమానపురస్కరననయమువాటిల్ల వినుతులధింజేయు॥ వ॥ అంతనీశ్వరుండుజీవస్వరూపానుప్రవిష్టుండైయుండునట్టిభగవంతుం బాచిభక్తియోగంబుననైనయోగంబుననైసంబురుమండు పరమాత్మఁబొందుఁబ్రకృతిపురుషాత్మకంబునుదవ్యవృత్తికింబునయినదైవంబునైకర్మవిచేష్టికంబగుచునుండునదియభగవద్రూపంబిట్టిభగవద్రూపంబురూపభేదాస్పదంబగుచునప్పుతప్రభావంబుగలకాలంబియుఁజెప్పంబడునట్టికాలంబున హదాదితత్వంబులకుండైత్వాభిమానులగు జీవులకునుభయావహంబులగుటంజేసిసకలభూతంబులకునాశ్రయంబగుచు నంతర్గతంబై భూతంబులచేత

*వన-బోలి॥ వననిధిగామియైనసురవాహినిఁబోలివలించునిమ్ములక-సురవాహినిఁబోలిగంగానదివలెను- శ్రిసాలోక్యాదులుపదభలు. శ్రీఆర్జవముఁబెన్నదనము. శ్రీరసజ్ఞానసంకలితచేతనలురసజ్ఞానముగలమత్స్వరులు-గీ॥ గంధజ్ఞానగంధజ్ఞానముగలతేనెటిగలుమొదలగునవి. శశబ్దవేడులుశబ్దవేడులయినకుమ్మెడులుమొదలైనవి-బహుపాదులుఅనేకపాదములుగలిగినవర్ణములు-జిహ్వామాంసకులువేదాంతశాస్త్రమునెఱిగినవారు-మహదాదిబ్రహ్మణాద్యవృత్తి-అవ్యక్తాన్యవృత్తి-మహతోహంకార-అహంకారాత్వంచతత్వాతాది-పంచతత్వాత్రేభ్యోపంచమహాభూతాని-పంచమహాభూతేభ్యోభిలంబగర్-అవ్యక్తమనఁగా-నానాజగన్నిర్మాణసాధ్యవృద్ధిరూపముచేతభావమానమగుబ్రహ్మశక్తియైనప్రకృతియే-అప్రకృతివలనఁగిగుణగర్భమయినమహాత్తత్వముజనించెను. శేషంబూభ్యంబు.

3౦

భూతంబుల గ్రసించుచున్న పల ప్రదాతగావునవశీకృత భూతుండై ప్రభుత్వంబుభజియించి విష్ణుండు ప్రకాశించుచుండునతనికిమిత్రుండుశత్రుండుబంధుండును లేడట్టివిష్ణుండునకల జనంబులయందావేశించి య ప్రమత్తుండై ప్రమత్తుల యినజనంబులకునంహారకుండై యుండునతనివలనిభయంబున జేసి వాయువుపీచుసూర్యుండుదపియించునింప్రపంచం ద్రించునక్షత్రగణంబు వెలుగుంజుండుప్రకాశించుచుండై త్రక్షాలంబులవృక్షులతాచులోపధులతోడంగూడివుప్పలభ రితంబులగునరి త్తులుప్రవహించునముద్రంబులు మేరలుదప్పకయుండునగ్నిప్రజ్వలించుభూమిగిరులతోఁగూడఁబరువునఁ గ్రుంగవెఱచునాకాశంబునకలజనంబులకునవకాశంబిచ్చుచున్నాత్వంబుజగత్తునకునంకురస్వరూపంబుగావునశాసనప్రా సరణావృతంబగులోకంబునున్నదేహంబువిస్తరింపంజేయుగుణాభిమానులగు బ్రహ్మాదులసర్వేశ్వరునిచేత జగత్సర్గంబం చునియోగింపబడితైత్తి దినంబునయ్యయినర్గంబుచేయనప్రమత్తులై యుండుదురుప్రతాపాలు పుత్రోత్పత్తిజేయుదు రుకాలుండువృత్తుసహాయుడై మారకుండై యుండుఁజరాచరాత్మకంబగునకల ప్రపంచంబుభగవదధీనంబయ్యుండు॥ క॥మఱియట్టినిఖిలలోకేశ్వరునివరాక్రమముఁదెలియసాహధ్యంబెవ్వరికినిగలుగదుమేఘము॥శిగరువలివిక్రమముఁదెలి యఁగాలేనిగతి॥క॥మగువావినసుఖహేతుక॥మగునర్థముదొరకిమికిమహాదాక్షిణ్యమునందగులుదురిదియంతయునా॥భ గవంతునియాజ్ఞజేసిప్రాణులుమఱియు॥సీ॥పూనియనత్యంబులయినగృహక్షేత్రపశుధనసంతకధాబంధవాదివిపి ధవస్తువులనుధ్రువముగామదినమ్మివరలుచున్నతీయగువాఁడుజంతుసంఘాతముగుదేహసంబంధముననిచ్చియగ్ని నెయ్యె యోనులందుఁజొరగననుగమించును వానియందువిరక్తుండుగాకయుండునునరకస్థుండైనదేహియాత్మీయదేహంబుది విరివదలలేకనకదిపరమసాక్షాత్కరంబు॥ గాఁగవత్రించునదియునుగాకయతఁడు॥దేవమాయాపిమోహితభావుఁడగు చు॥క॥ఘనముగఁబుత్రవధూపశుధనగృహరక్షణమునందుండై తత్త్రియల॥వృక్షమునఁదలపోయుచుదిన॥దినమునఁదలసామనాదేహుండుగుచు॥క॥అతిమూఢహృదయుండుగుచు॥ రితకర్మారంభమునఁజరింపుచుధరణి॥ గృతగోవ్యభాషణములనుసుతలాలనభాషణములఁజొక్కుచుమఱియు॥క॥పినుమించ్రియవరవశుండై॥మునుకొనితర్రూటదర్శములుగలదుఃఖంబనయమునుఖరూపంబుగ॥మనమునఁదలపోసితదభిమానుండగుచు॥క॥సతతముదమతమసంపాదితముగునర్థములచేతతృటిఁబరులకుగ॥త్తితమఱిహింసలుసేయుచు॥సఖిమూఢమనసుగలగుచునాత్మజనముల॥గీ॥పూనిరక్షింపుచునుచారిభుక్తశేష॥మనుభవింపుచునంతజీవనముదోష॥కడగిమఱిమఱియపరాధకాముండుగుచు॥గీ॥సత్యమెడలగుటుంబంబోషణమునందు॥సీ॥బలిమిచాలకనుండభాగ్యుండైమమతియైపూనియప్పుడుక్రియాహీనుండగుచు॥దపిలివృధాప్రయత్నంబులుసేయుచుమూఢుండై కార్మణ్యమునఁజరించు॥నట్టియికించనుండగువానిఁ జూచితద్దారనుతాచులాత్మలనుపీడు॥గడునశక్తుండుప్రవఁగాఁజాలఁడితఁడనియెగ్గింతురద్ధిక్రృష్టివలండు॥బడుగుమునలెడ్డరోసనపడినంత॥నతఁడునేవేంటలనునుఖంబందలేక॥తానువోషించుజనులుదందనరిప్రవ॥బ్రతుకుముదియుమిక్కిలిచాధవఱుప॥కీ॥వెడరూపుఁదాల్చిబాంధవు॥బడలఁగనిర్యాణమునకునభిముఖుండై యిల్వెడలఁగఁజాలకశునకము॥వడవునఁగుడుచుచునుమేనువడవడవడక॥సీ॥అతిరోగపీడితుండైచుందమగుజరరాగ్నిచేమిగులనల్పాశీయగుచు॥మెఱసివాయువుచేతమీఁదికి నెగసినకన్నులుకఫమునఁగప్పఁబడిననాశంబులునుగంతనాశంబుననుఘురఘురమనుశబ్దంబుదొరుగఁబండు॥జనులమధ్యంబునశయనించుబహువిధములఁదన్నులిలువంగఁబలుకలేక॥చటులతరకాలపాశవశంగతాత్మక॥డగుచుఁబిడ్డలఁబెండ్లామునరసిప్రొచు॥చింతవికలములయినహృషీకములును॥గలిగివిజ్ఞానమునుబాసికన్తుండగుచు॥వ॥అంతమరణావస్థంబొందునయంబుననభిభయంకరాకారులుశేసరభసేక్షుఁబులగుయమదూతలిద్దరుదనముందఱినిలిచినంజూచిత్తస్తహృదయుండైశిశుకృన్మాత్రంబులువిడుచుచుయవపాశంబులచేగళంబునబద్ధుండై శరీరంబువలననిర్గమించియాతనాశరీరంబునవలంబించిబలాతాగరంబునద్దిర్బంబుయిదుర్గమంబగుమార్గంబునుబొందిరాజభటులచేనీయమానుండగుచుదండనంబునకభిముఖుండై చనునపరాధిచందంబునఁజనుచుండి॥చ॥అనయముమూర్ఖునొంచుశుభావరీచేతనుభక్త్యమాణుండై యనుపమకాలకింకరభయంకరతర్జనగర్జనంబుల॥వృక్షముగలంగదేహముననుస్తముగంపమునొండఁగాఁబురా॥తనభవ

* సప్తావరణంబులు భూవలిల, తేజో, వాయు, గగన, అహంకార, మహా తత్త్వములు— శ్లికరువలివాయువు—గీ॥సత్యమెడలిబలుముడిచిం
చి—క్షితికించనుండుగీదతనముగలవాఁడు—సగ్గింతురు॥మాపింతురు—శ్రీకృష్ణవలండు॥వైరుఁబుటవాఁడు—శ్రీవెడరూపునికారరూ
పము—శ్రీనాథమునరము—శ్రీసరభసేక్షులుకోపదృష్టులుగలవారు—శ్రీత్రస్తభయము—శ్రీశిశుకృత్॥మలము.

పాపకర్తృసముదాయముఁజేత్తుములోఁదలంపుచు॥ సీ॥ అనుపమము తృప్త్యలంతవృథలఁజేయజంఝానిలజ్వలజ్వలన
 చండుభామప్రదీప్తితప్తంబై నశబాలుకామార్గానుగతతప్తమానగాత్రుఁడై పీపుఁగళలఁజేనడవంగవికలాంగుఁడగుచు
 మార్గమునందునచటనచటఁజాలమూర్ఖిల్లియాశ్రయశూన్యమగునీర్లమునుగుచులేచుచు మొనసాపడూపమగుతమ
 ములచేసిరూఢుఁడగుచు, వెలయఁదొంబదితోమ్మివేలయోజనములదూరంబుగలయమనగరమునకుఁబూనియమభటు
 ల్లాంపావబోవునంత॥ వ॥ ఇట్లుమహాపాపాత్ముఁడైనవాఁడుముహూర్తత్రయకాలంబునసామాన్యదోషియగు
 వాఁడుద్విముహూర్తంబులనేగ్రీయాతనంబొందునందు॥ శ్॥ పట్టుదురుకొఱపులనువడిఁబెట్టుదురనిపక్రీకలనుజెనుమం
 టలయం॥ దొట్టుదురొడ్లునలియఁనెట్టుదురపాపుపదిత్తుమత్తుంబెలుచు॥ ఉ॥ ముంతురుతప్రత్యయములమొత్తుదురు
 గ్రుగదానిధారల॥ డ్రెంతురుపాట్టప్రేపులుపథితురుమిఁద॥ కేంద్రపక్షిఁతో॥ ప్పింతురుఘోరభంగిఁగరపింతురు
 పాములచేతవిట్టుద్రొబ్బింతురుమిఁదగుండ్లఁదిగిపింతురుదేహముఁగ్రోసికండలు॥ వ॥ మఱియుఁగలుఁబజోపణంబు
 నశ్శిగుఱింభరుండుగుచునధర్మపగుండై భూతప్రోహంబుననలిపాపుండై నిరయంబునుఁబొంది నిజధనంబులుగోలుపడి
 మొఱవెట్టునాపన్నునిచందంబునఁబరస్పరసంబంధంబునఁగల్పింపంబడినఁడమిప్రాంధతామిస్తరౌరవాదులగునరకంబు
 లంబడితీవ్రంబులైననబహుశ్రీయాతనలనుభవించిక్షణపాపుండై పునర్నరత్వంబునుంబొందుననిశిష్యి వెండియునిట్లుని

— శి కపిలుండుదేవహూతికిఁబిండ్తోన్నత్రిక్రమంబుఁదలుపుట. శి —

యె॥ సీ॥ కైకోనిమఱిపూర్వకర్మానుగుణమునశశ్వత్ప్రకాశకుండీశ్వరుండు॥ శ్శుటకుండుగావునఁగ్రమ్మఁజేపుం
 డుదేహసంబంధంబుఁదివిరితాల్పదొరఁకొనిపురుషరేతోపిందుసంబంధియైవధూగ్భ్యంబునందుఁజొచ్చి, కైకోనియొక
 రాత్రిఁజ్శిలంబువంచరాత్రములఁజీబుధృద్దునుదశమదివన॥ మందుఁగ్రోగర్కంధువై యుండునంతమిఁదఁగిజేతమగు
 సంతమోఁదటఁబేర్చియండుకల్పమగుసెకగ్రానెలమస్తకమునుమాన॥ యమశస్త్రేనగుగరచరణములుబొడము॥ వ॥ మఱి
 యుమానత్రయంబుననశ్శిరోమాధిచర్మంబులుఁజ్శిలింగచ్చిద్రంబులునుగలిగి, నాలవమాసంబుననస్తథాతువులు, పంచమ
 మాసంబునయుత్త్యోవలు, పశుమాసంబునమాపిచేతంబొవపంబడితల్లికుటీనిదక్షిణభాగంబునందెరుగుమాతృభూతాన్న
 పానంబులవలనఁదృప్తింబొందుచునస్తథాతువులునుగలిగిజంతుసంకీర్ణంబగువెణ్మాత్రగర్తంబుండుఁదిరుగుచుఁగ్రిమిభ
 ట్టితశరీరుండయిమూర్ఖలంబొందుచుఁడల్లిభటించినకటుకీక్రొవ్వలవణతౌరాష్ట్రాద్యల్పణంబులయినరసంబులచేతఁబరి
 తప్తాంగుండుగుచుఁజ్శిజరాయువునఁగప్పంబడిబహిఃప్రదేశంబునందునాంత్రింబులచేతబద్ధుండయి కుటీయందుశిరంబు
 మోపికొనిభగ్నంబునపుష్కరీవోదరుండయిస్వాంగచలనంబునందుననవస్థుండగుచుఁబంజరంబునందుండుశిశకుం
 శంబువందంబుననుండిదైవకృతంబయినజ్ఞానంబునంబూర్వజన్మదుష్కృతంబులందలంచుచు దీర్ఘోచ్ఛ్వాసంబుసేయు
 చునే సుఖలేశంబునుంబొడకవర్తింపునంత నేడవనెలయందులబ్ధజ్ఞానుండయిచేష్టలుగలిగి విఠ్ఠిమిసోదరుండయి
 యొక్కరిదిక్కుననుండకసంచరించుచు బ్రహ్మలిమారుతంబులచేత నతివేపితుండగుచు యాచమానుండుదేహాత్మదర్శి
 యుంబునగర్భవాసంబునకుభీతుండగుచుబంధనభూతంబగునస్తథాతువులచేబద్ధుండయి గృతాంజలిపుటుండుదీనవద
 నుండునయిజేపుండుడా నెవ్వనిచేనదరంబునవసేయింపనియమింపంబడెనట్టిసర్వేశ్వరునిట్లనిస్తులియించు॥ క॥ అన
 యమునుభవనరక్షణ॥ మునకైస్సేచ్ఛానురూపమునఁబుట్టెడివి॥ మృనిభయవిరహితమగుపద॥ వనజయుగంబర్ధిఁగొ
 ల్లువారనిభక్తీ॥ వ॥ అదియునుంగాకపంచభూతవిరహితుండయ్యుంబంచభూతవిరచితంబయినశరీరంబునందుఁగప్పం
 బడియంద్రియగుణార్ధచిదాభాసజ్ఞానుండనయిననేనో॥ సీ॥ ఎవ్వఁడుగ్రంథలభూతేంద్రియమయమగుమాయావలంబనమ
 హితకర్తృబద్ధుండైవర్తింపుపగిదిదందహ్యమానంబగుజీవచింతనమునందునవికారమైశుద్ధమైయఖండజ్ఞానముననుండు
 వానికిముఖ్యచరితు॥ నకునకుంతితశోకృత్యనకుఁబరంజ్యోతికినర్వజ్ఞానకుఁగృపాశాంతమఱికిఁగడఁగియుఁబ్రకృతిపురుషుల
 కంటెఁబరముఁడయినవానికిఁమ్రోశోదనప్రదీయిఁనుర్భూదగ్రభీకరగర్భనరకవేదనలఁజూచిశాంతిఁగావించుకొఱకు॥
 సీ॥ అనవుడునుతునకుజననియిట్లునుఁదగమహితాత్మయెవ్వనిమహిమచేతఁఘనమోహులైగుణకర్మనిమిత్తసాంసారికమా

• వాలుకఁగ్రసుక — శ్శిగుఱింభరుండుగుచునధర్మపగుండై భూతప్రోహంబుననలిపాపుండై నిరయంబునుఁబొంది నిజధనంబులుగోలుపడి మొఱవెట్టునాపన్నునిచందంబునఁబరస్పరసంబంధంబునఁగల్పింపంబడినఁడమిప్రాంధతామిస్తరౌరవాదులగునరకంబు లంబడితీవ్రంబులైననబహుశ్రీయాతనలనుభవించిక్షణపాపుండై పునర్నరత్వంబునుంబొందుననిశిష్యి వెండియునిట్లుని

• వాలుకఁగ్రసుక — శ్శిగుఱింభరుండుగుచునధర్మపగుండై భూతప్రోహంబుననలిపాపుండై నిరయంబునుఁబొంది నిజధనంబులుగోలుపడి మొఱవెట్టునాపన్నునిచందంబునఁబరస్పరసంబంధంబునఁగల్పింపంబడినఁడమిప్రాంధతామిస్తరౌరవాదులగునరకంబు లంబడితీవ్రంబులైననబహుశ్రీయాతనలనుభవించిక్షణపాపుండై పునర్నరత్వంబునుంబొందుననిశిష్యి వెండియునిట్లుని

• వాలుకఁగ్రసుక — శ్శిగుఱింభరుండుగుచునధర్మపగుండై భూతప్రోహంబుననలిపాపుండై నిరయంబునుఁబొంది నిజధనంబులుగోలుపడి మొఱవెట్టునాపన్నునిచందంబునఁబరస్పరసంబంధంబునఁగల్పింపంబడినఁడమిప్రాంధతామిస్తరౌరవాదులగునరకంబు లంబడితీవ్రంబులైననబహుశ్రీయాతనలనుభవించిక్షణపాపుండై పునర్నరత్వంబునుంబొందుననిశిష్యి వెండియునిట్లుని

ఇట్లు పిరికివక్తననుటకు నెవ్వరికిని దీరదని వెండియు నిట్లనియె॥ గీ॥ రూఢీ నామాయ కామినీ రూపమునను బురుషులకు నెట్లు మోహంబుఁబొందజేయు॥ గానఁబురుషులసతులసంగంబుమానియోగవృత్తిఁజరింపుచునుండవలయు॥ క॥ ధీరతతో మత్తువనరసేరుహసేవాసుర క్రిఁజేందినవార॥ లాఘనంగమునిరయ॥ ద్వారముగామనములందుఁడలఁపుచురెండు॥ క॥ హరినూయాపర దిత మైతరుణీరూపంబుఁదాల్చినరఁబర్చినబంధురతృణపరివృతభూపము॥ కరణీనదియుమృత్యురూప కంబగుమఱియు॥ చ॥ ధనపశుపుత్రమిత్రవనితాగృహ కారణభూతమయినయూ॥ తనువుననున్నజీవుఁడువదంపఁడియట్టి శరీరమెత్తితా॥ ననుగతమయినకర్మఫలమండకపోషకరాదుమిన్నురా॥ కింభవిమూరినద్దిశలకేగిన నెచ్చటనైనదాగినన్॥ చ॥ అట్టిపురుషరూపంబునొందినజీవుండు నిరంతరస్త్రీసంగంబుచేచిత్రాపత్యగృహోదిప్రదంబగుస్త్రీత్వంబునొందు నీకృత్యంబుననంగనాటొపుండగుజీవుండునుమన్నాచేఁబురుషరూపంబునొందిననాదిప్రదుండగుభర్తనునాత్మబంధ కారణంబగుమృత్యువునుగ నెఱుంగవలయు మఱియుజీవోపాధిభూతంబగులింగదేహంబుచేస్తావాసభూతలోకంబున నుండిలోకాంతరంబునొందుచుం బ్రారబ్ధకర్మఫలంబులననుభవింపుచుమఱుకర్మాదులందాన క్తుండగుచు *మృగయుండుగాననంబునననుకూల సుఖప్రదుండయిననుమృగంబునకు మృత్యువగుచందంబునజీవుండు భూతేంద్రియమనోహయంబయినదేహంబుగలిగియుండునట్టిదేహానిరోధంబెనరణంబునావిర్భావంబెజన్మంబునుంగాన సకలవస్తువిషయజ్ఞానంబుగలుగుటపజీవుననుసాధనంబుచతురింద్రియంబగు శీత్రస్థుదర్శనీయ యోగ్యతాప్రకారంబునజీవునకుజన్మమరణంబులు లేవుగావునభయకార్వణ్యంబులువిడిచినంభ్రమంబుమానిజీవప్రకారంబుజ్ఞానంబునందెలిసిగీరుండై ముక్తిసంగుండగుచుయోగవైరాగ్యయుక్తంబయిననమృజ్ఞానంబునమాయావిరచితంబయినలోకంబున దేహదులందాన క్తమానివర్తింపవలయుననిచెప్పి వెండియునిట్లనియె॥ సీ॥ గృహసంధువర్తింపుగృహమేధులగువారు మహితధర్మాధిగామములీకొఱకుసంప్రీతులగుచుఁడత్సాధనానుస్థాననిరతులై జ్ఞేవేదనిర్ణితభూరిభగవత్సగర్వశక్తిపరాత్ములులే దేవగణములననుదినంబుభజింపింపుచునుభక్తిఁజైత్యకకర్మయల్పేయలనెప్పుడుశిష్టచరితులగుచుఁడగదేవపితృసుప్రతాప్యలయన॥ కావ్యచిత్తులకీధావాదిగతులఁడంధ్రాలోకములఁజేందిపుణ్యంబు లోపమయిన॥ మరలివస్తురుభువికిజన్మంబునొంద॥ అదియనుంగాక॥ గీ॥ ప్రవిమలానందతేజోగిత్వంబునందుయోగనిగ్రాళువై సూరియన్నవేళనఖిలలోకంబులునుపిలయంబు మెందునట్టిసర్వేశ్వరునిఁ గూర్చియనఁగువతులు॥ మ॥ పరికింపన్నిజభక్తియుక్తిగరిగంబాటిల్లుపంజరహూచరవిన్యస్తనమస్తదర్శములశాంతస్వాంతులైనంగము॥ బరివర్జించివిశుద్ధచిత్తులగుచున్నంకేజవత్రేక్షణేణగధర్మైకనిష్ఠులైనతతఃము॥ దైత్యారిజింతంపుచు॥ సీ॥ మఱియునహంకారమనుకారశూన్యులై యధిపతింపుచుత్తీసర్వగాదిమార్గగతుండునుమహనీయచరితుండువిశ్వతోముఖుఁడనువిమలయశుండు॥ జగదుష్టవస్థానసంహారకారణులడన్యయుఁడఁజుపరావరుండు॥ పురుషోత్తమంఘనపుండరీకాక్షుండునైనసర్వేశ్వరునందుఁబొందిమానితాపునరావృత్తిమార్గమున॥ ప్రవిమలానందతేజోవిరాజమాన॥ దివ్యపదముననుభయించుధీరహతులు॥ మఱలిరా రెన్నటికిఁజన్మములఁబొంద॥ చ॥ మఱియుఁబరమేశ్వరదృష్టిచేహిరణ్యగర్భునుపాసించువారు సత్యలోకంబునద్విపరాధావసానంబగు ప్రళయంబుదనుకఁబరుండగుచతురాననుం బరమాత్మరూపంబునధ్యానంబుసేయిచునుండిపుణ్యప్రేజోవాయ్వాకాశమానసేంద్రియశబ్దాదిభూతాదులతోడంగూడలోకంబునుఁబ్రకృతియందు లీనంబుసేయనర్వేశ్వరుండుసకలహస్తయగునహయంబునగతాభిమానంబులుంగలిగిబ్రహ్మలోకవాసులగునాత్మలుబ్రహ్మతోడంగూడేపరమానందరూపుండు సర్వోత్కృష్టుండునగుపురాణపురుషుంబొందుచురుగావుననీవునర్వభూతహృదయవత్సనివాసుండుశ్రీశ్రుతానుభావుం

*మృగయుండు॥ వేటకాఁడు — శీత్రస్థుదర్శనీయ॥ చూచువాఁడుచూడఁదగినదిఅనె — జ్ఞేవేదనిర్ణిత॥ వేదమంతునిగ్రయించఁబడిన — ధూమకాగ్రమనిన్ను ధూను-మూలాధారాదిగాబ్రహ్మరంధ్రవర్యంతస్తుయిండును-అనాదివీత్యయానమనిన్నిపునరావృత్తికలమూలమనిన్ని-ధూమకాగ్రమనిన్నియెఱుంగఁదగినది-ఇదిమొదలయినమార్గములచేర. — అర్చిరాదిశ్లో॥ దక్షిణేపింగళానాడివహ్నిమండలగచరా॥ దేవయానమితిశ్లోయంపుణ్యకర్మానుసారిణి॥ తా॥ దేహదక్షిణభాగమందగ్నిమండలగచరాపుణ్యకర్మానుసారిణియైయుండునదిపింగళానాడియనిపించుకొనును-అదేదేవయానమనిపునరావృత్తిరహితమనితెలియఁదగినది-అదిమొదలయిన. — శ్రీశ్రుతానుభావుండు॥ నసిద్ధమయినప్రభావముగలవాఁడు.

తునిమృశంకుండునిరంజనుండనిద్వంద్వండుగుపురుషునిభావంబుచేశరణంబునొందుమనిచెప్పిమఱియునిట్లనియె॥మ॥స
కలస్థావరజంగమప్రతతికిజ్జర్పింపఁదానాధ్యుడై యకలంక శ్రుతిగర్భుడంబరుండనర్వాద్యుండనీశుండుసే॥వకయో
గింద్రకుమారసిద్ధముని దేవశ్రేణియోగప్రవర్తకయైతన్నభజింపజూపు సగుణబ్రహ్మంబులీలాగతి॥ సీ॥అట్టిసర్వే
శ్వరుడయ్యయికాలంబులందునుదన్లుగవృత్తికరమునా జనియింపుచుండునీచాడ్యుని యిష్టి దేవగణములుదమతమకన్నని
త్తి॥తైశ్వర్యపారమేష్వర్యములూండుపురుషత్వమొందియయ్యధికారములువహించివర్తింపిక్రమ్యుటవత్తురుమఱికోంద
ఁకారాధకర్మానుసారమైనామనములనుజాలంగలిగిధర్మములయందు శ్రద్ధతోగూడిశియప్రతిపిద్యమైనదిత్యనైమిత్తికా
చారనిపుణులగుచుఁదగిరజోగుణకలితచిత్తములుగలిగి॥వ॥సకాములై యింద్రియజయంబు లేకపితృగణంబులనెల్లప్పుడు
పూజింపుచుగృహంబులయందువర్తింపివారిపరాజ్ఞులులగువారుద్రైవర్గికపురుషులనిసెప్పంబడుదురు॥చ॥వినుతగుణో
త్తరుండునురుచిక్రమంబునై నవారిస్సజించిత॥వృన్వనలనత్రాధావృతముమానుగఁగ్రీలుటమానిదుమగధా॥ద్వినిమదమల
దుచుందురుచివేకవిహీనతనూరపందియా॥త్తునుమధురాజ్యభక్త్యములుమాని పురిషముమెక్కు చాడ్యున॥చ॥అలవడ
ధూనుమార్గగతులైపితృలోకముఁబొందిపుణ్యముంబొలిసినవారుదోటితనపుత్రులకుందగదాముపుట్టివిహ్వలమతిగ
ర్భుగోళవతనాదిజీవరేతధరాక్రియాంతమై వెలసినకర్మమిందుభవించురుగావునసీపుభామినీక॥మనసర్వభావములఁబ
రమునిననఘననంతునీశుంబురుషోత్తమున॥వృన్వనమునభజియింపుముముచ॥మునఁబునరావృత్తిలేనిముక్తిలభించు॥వ॥అ
నిచెప్పివెండియునిట్లనియెభగవంతుండగువాను దేవునియందుంబ్రయుక్తంబగుభక్తియోగంబుబ్రహ్మసాక్షాత్కారసాధ
నంబులగువైరాగ్యజ్ఞానంబులంజేయునట్టిభగవద్భక్తియుక్తంబయినచిత్తంబింద్రియవృత్తులచేనవంబులగునర్థంబులం
చువైషమ్యంబుఁబ్రయాప్రియంబులును లేక నిస్సంగంబుననుదర్శనంబుహేయోపాదేయవిరహితంబునై యారాధం
బైనయాత్మపదంబునాత్మచేజూచుచుండుజ్ఞానపురుషుండఁపరబ్రహ్మంబుపరమాత్ముండనీశ్వరుండఁపరమపురుషుడే
కరూపంబుగలిగియుండియుదృశ్యత్రస్యైకరణంబులచేతంబుభగ్నావంబునుఁబొందుచుండునిదియయోగికిసమగ్రంబగు
యోగంబునంజేసిప్రాప్యంబగుఫలంబుగావునవిషయవిముఖంబులగునింద్రియంబులచేతజ్ఞానరూపంబుహేయగుణరహి
తంబునగుబ్రహ్మంబునునోవిక్రాంతింజేసిశబ్దాదిధర్మంబుననర్థరూపంబునందోచు నదియెట్లులగ్ధాకారంబునందోచు
ననియడిగితివేనియహంకారంబుగుణరూపంబునంజేసిత్రివిధంబుభూతరూపంబునంబంచవిధంబునింద్రియరూపంబుననే
కాదశవిధంబునైయుండుజీవరూపుండగు విరాట్పురుషుండఁజీవవిగ్రహంబైనయండుంబగుసగంబునందోపుచుండుడీని
శ్రద్ధాయుక్తంబయినభక్తిచేతయోగాభ్యాసంబునంజేసిసమాహితమనస్కుండై నిస్సంగంబునపరక్షుండును వాడు
పాడగనుచుండనదియంతయుబుధజనపూజనీయవరిత్రపుగావున నీకుంచెప్పితనర్వయోగసంప్రాప్త్యుండనిర్గుణుండు
నుభగవంతుండని చెప్పినజ్ఞానయోగంబునునుదీయభక్తియోగంబునను రెండులేవొక్కటియయింద్రియంబులుభిన్న
రూపంబులుగావున నేకరూపంబునయర్థంబు నేకవిధంబులగునట్లేకంబగుబ్రహ్మంబు నేకవిధంబులుగఁదోచువఱియు॥
సీ॥అంబనారాయణుండఖిలశాస్త్రములనుసమధికానుష్ఠితపవనీర్థి॥దర్శనజవతపోధ్యయనయోగక్రియాదానకర్మం
బులఁగానఁబడక॥యేచినమనముబాహ్యంద్రియంబులగెల్పినకలకర్మత్యాగసరణిసోపితలకొనియాత్మతత్వజ్ఞానము
నమించియుడుగకవైరాగ్యయుక్తిదనరి॥మహితఫలసంగరహితధర్మమునఁదనరు॥నట్టిపురుషుండదలపోయనఖిలహేయ॥
గుణములనుబాసితల్యాణగుణవిస్మయఁడయినహరినొందుఁబరమాత్ముననఘుండగు॥వ॥అదిగావుననీకుంజతుర్విధభక్తి
యోగప్రకారంబుదేలవడనెఱింగించితినదియునుం గాక కాలరూపయగునుదీయగతిజంతువులయందునున్నత్రివిదాశరూ
పంబులనుండునవిద్యాకర్మనిర్మితంబులయినజీవునిగఁతులనేకప్రకారంబులైయుండునదియు జీవాత్మవానియందుంబ్రవ
ర్తించియాత్మగతియిట్టిదనియెటుంగకయుండుననిచెప్పిమఱియునిట్లనియెన్దియతిరహస్యంబగుసాంఖ్యయోగప్రకారం
బుఖలునకునవసీతునకుజడునకుదురాచారునకుడాంబికునకునింద్రియలోలునకుఁబుత్రదారాగారాద్యత్యంతాసక్తచి
త్తునకుభగవద్భక్తిహీనునకువిష్ణుదాసులయందుద్వేషంపడువానికినుపదేజింపవలవడు॥శ్రద్ధాసంపన్నుండుభక్తుండువినీ
తుండునసూయారహితుండుసర్వభూతమిత్రుండుశుశ్రూషాభిరతుండుబాహ్యార్థజాతభిరక్తుండుశాంతచిత్తుండునిర్వృత్త
రుండుశుద్ధాత్ముండుమద్భక్తులయందుప్రేమగలవాఁడునన్యకాంతావిముఖుండునిష్ఠాముండునగునధికారికినుపదేజింప

నర్తంబగునీయపాఖ్యానంబేపురుషుం డేనిబలివ్రతయగునుత్తమాంగనయేని శ్రద్ధాభక్తులుగలిగి మదర్పితచి త్రంబునన్వి
నుబలిండు నట్టిపుణ్యాత్ములుమదీయదివ్యస్వరూపంబుఁ బ్రాపింతురనిచెప్పెననిమై శ్రేయండువిదురునకు వెండియునిట్లని
యెనీ ప్రకారంబునంగర్థమదయితడైన ధేవహూతిగపిలునివచనంబులువినినిన్ను క్తమోహపటలయగుచుఁజూహ్లాంగదండ
ప్రణామంబులాచరించితత్వవిషయాంకిత సాంఖ్యజ్ఞానప్రప ర్థకంబగు స్తోత్రంబు సేయనుపక్రమించి దేవహూతిగపి
లునకిట్లనియె॥సీ॥అనయంబుపినుమింద్రియార్థమ సోమయంబును భూతచయమయంబునుపమ స్తః భూరిజగద్భిజభూ
తంబునుగుణప్రవాహకారణమునువలను మెఱయ॥నారాయణాభిఖ్యననఁగలభవదీయదివ్యమంగళమూ ర్తిదేజరిల్లు॥చా
తుభవగర్భసంజాతుడగునట్టి కమలగర్భుండుసాతౌతొగ్గరింపఁ లేక మనమునఁగనియెన నేకశక్తివర్ణములుగల్గినగుణప్ర
వాహయాపఃకుందివిత్వంబుదాల్చిసహస్రశక్తికలిమి డైనర్వకార్యముల్లుగఁజేయు॥అంత॥సీ॥ప్రళయకాలంబునంశ్చిదం
స్త్రి పాయగవటఃశివవైయొంటిఁగుఱిపిఱి ప్రనిఖిలుభవననిలయుండవై మహాంభోధిసడుమఁ జారువటవత్త్రమధ్యసం
స్థాయివగుచు॥సీ॥లీలనాత్మీయపాదాంగులీవినిర్గతాన్యతముగ్రోలినట్టిమహాత్మ్యపుగఁగఁగినాపూర్వభాగ్యంబుకతనని
పునుపురానినాగర్భమున నేడుపుట్టితయ్యి॥అట్టిపరమాత్మ్యండువయిననీవు॥సీ॥వరుసపిగ్రహపారవశ్యంబుననుఁజేసినఘ
రామకృష్ణవరాహనార । సింహాదిమూర్తులందిలీలధరియించివచ్చె గ్రహమునుశిష్టపాలనమునుఁ గావింపుచునయ
మునసద్ధర్మనిరతచిత్తులకువర్ణింపఁకని॥చతురాశ్వతత్వవిజ్ఞానప్రడుండవై వర్తింతువనఘభవవృహత్త్వమజానకయనను
వాత్రువ్యనలపిగానునిగమజాతంబులయినవర్ణింపవెఱుగఁగె॥నెఱిఁగినంస్తుతిసేయ నేనెంతదానవినుతగుణశీలమాటలు
వేయు నేల॥అదియునుంగాక॥క॥ధీమహితభవవత్సంగళనామస్తరణాసుకీర్తనముగల హీనుల్ శ్రీమంతులగుదురగ్ని స్తో
మాదికృదాళికంఠేశుద్ధలుదలఁడె॥ అదియునుంగాక॥క॥ నీనామస్తుతిశ్వపచుం డైననుజిహ్వాగ్రమందుననుసంధింప
వాత్సవికిసరిభూసురుండఁ న్నానేరఁడుచిత్తమదిజగంబులనరయె॥ఉ॥ఈవిధమాత్మలందెనియెప్పడునజ్జనసంఘముల్లగ
త్పవనమయిననీగుణకథావృతమాత్మలంద్రోలినర్వకభావార్థిగ్రుంకినట్టిఫలమందుదురంచునమ స్తవేదము॥ల్యావిరిం
బలుఁ గావుననువారలుభన్యులుమాన్యులు తమల్ ॥వ॥అదిగావునఁబరబ్రహ్మంబపువరమపురుషుండవుప్రత్యక్షసోపి
భావ్యుండవునను ప్రజనపాపనివారకస్వయంప్రకాశుండవువేదగర్భుండవుశ్రీమహావిష్ణుండవునగునీకువందనంబులాచ
రించెదనని స్తుతియించినఁబరమపురుషుండుమాతృవత్సలుండుననుగపిలుండంగరుణారససాంద్రహృదయకమలుందై జన
నికిట్లనియె॥సీ॥తవిలినుఖరూపమును మోక్షదాయకంబు॥నైనయాయోగమార్గమేనంబనీకు॥నెఱుంగవివరించిచెప్పితినిది
దృఢంబు॥గాఁగభక్తినినుష్ఠింపుకమలనయన॥క॥జీవన్ముక్తిలభించుం॥గావుననేమరకతలఁపుండుకొనిది॥నావిరినొల్లని
వారికిఁగావలనుగుఁగ్యుఁగ్యభయముండవచ్చునుమఖముక॥క॥అనియిట్లు దేవహూతికిమనమలరఁగఁగపిలుడాత్మమార్గంబె
ల్లనిన్నినుపించిదనియెననిదురునకు॥నైత్రేయమునివగుండెఱిఁగించె॥ వ॥అట్లుకపిలుండేనిపిదపదేవహూతియం
బుత్రుండుచెప్పినయోగమార్గంబునవిజ్ఞానంబుగలిగియుండియుంబెనిమిటియైనకర్మమునిందనయుండైనకపిలునింబొసిన
ప్రవత్సయగుగోవుచందంబునఁదల్లిడిల్లుచుఁగపిలమహామునిందలంపుచుంగర్థమతత్వసావధ్యంబులైనయట్టి॥ఉ॥మానిత
సౌరభప్రసవమంజులపక్వఫలప్రవాళభా॥రానతమాతపోతపిటపాగ్రనికేతనరాజీరస॥మృన్మతరానులాపపరిమండి
తకర్మమతాపసాశ్రమోద్యానవిప్రదేశకమలాలకరీరనికుంజపుంజముల్ ॥వెండియు॥సీ॥అంచితస్ఫటికమయ స్తంభాది
ప్రితేఁగొమరారుమరకతకుడ్యములను॥నజ్జాతినజ్రాలనజ్జాలకరుచులభాసిల్లునిలసోపానములనుదీపించుచంద్రకాంతో
పలవేదులవిన్రునుగేహాచీలినితములహాటకరత్నకవాటశోభితములనలరినసౌధశాలాంగణములవరవయఃశేనపటల
పాండురకరింక్రందంతనిట్లని॥ఖట్యాదిధవళపృథవితశయ్యాళులనుశ్చేదతురంతయాన॥కనకపీఠాదివస్తుసంఘముల
నెల్ల॥వ॥మతియువికచకమలముచసౌగంధికబంధురసుంగంధానుబంధిగంధవహశోభితంబునరవిందనివ్యందకందళిత
మరందరసపానమదపదిందిరసందోహర్పుంకారసంకులంబునై చెలువారుబావులుంగలిగిపురందరసుందరినందితంబైన
కర్ణమూశ్రమంబుఁబరిత్యజించికుటిలంబులైనకుంతలంబులుజటిలంబులుగాధరించినస్వతీవించునరోవరంబులం య్రి

• సాహ్లాంగదండప్రణామలక్షణము॥శ్లో॥ఉరసాశిరసాదృష్టామనసావచసౌతిథా॥పద్మాంకరాభ్యాంకరాభ్యాంప్రణామాష్టాంగమువృతే॥
శ్రితంస్త్రిపాయ॥కాలిపెన్వతేలినివప్పరించుచున్నవాడంశ్లో॥కరారవిందేనవదారవిందంముఖారవిందేవినివేళయంతం॥వటవృషత్రస్యపుటే
శయాసంబాలంబుకుంచంపనసాన్సూమి॥ఇట్లనిగోపాలకృష్ణసంహితయందు॥దత్తుడూరము॥ ౧॥ఖట్యమంచము॥ శ్చేదతురంతయాన॥పా
లకి. — శ్రీ త్రివివణస్నానంబు॥త్రికాలమలయండుండేయస్నానము.

పవణస్నానంబుగావింపుచును గ్రతపోభారంబునంగృహీతశరీరయై నిజకుమారుండు స్రవన్న వదనుండుగిలరూపనా
మధేయుండునగు నారాయణునిను స్తవ్యస్తవంతలచేధ్యానంబు సేయుచుఁ బ్రవాహరూపంబై నభక్తియోగంబుననధి
కవై రాగ్యంబునయుత్తానుష్ఠానజాతంబై బ్రహ్మత్వాపాదకంబునగుజ్ఞానంబునవిశుద్ధమనంబునుంగలిగి॥ సీ॥అనయంబు
నాత్మనాయకుండునువిశ్వతోముఖుండనంతుండవరముండవజండుచతురుండునిజపరిజ్ఞానదీపాంకురమహిమనిరస్తన
మస్తభూతి॥మాయాంధకారుండమేయుండిశ్వరుండగునాపరబ్రహ్మంబునందవీరతబద్ధతత్వజ్ఞానపరతచేనిర్దుక్తజీవభావ
మునవిశిష్టయోగభవ్యసంప్రాప్తనిర్మలబ్రహ్మభావములనుగలిగినమాధిచే నెలమిచనరునపున రావృత్తిమగుత్రిగుణ
ప్రభానాతత్వముల నెప్పిసంతతోదారనియతి॥గీ॥కలలందోచినవస్తుసంఘముల మేలుకనికనుంగొనఁగా లేనిమనుజుహో
లిగిపాలితదనయాత్మమరవియమ్ములనధామ॥మైనపాపకుగతినుండెనంతలోన॥క॥గురుయోగశక్తిచేనంబరతలమున
కెగసినతల్పపాచుయుండగునా॥ పరవాసుదేవుచరణాంబురుహయుగన్యస్తవిత్తముగలదియగుచు॥ వ॥ఇట్లుకపిలో
క్తమార్గంబునదేవహూతిశ్రీహరియందుఁగలసెనయ్యంగనారత్నంబు మోక్షంబునకుంజనినతేత్రంబు సిద్ధిపదంబును
పేరంబజగిప్రసిద్ధిపహించెనంతనకగండగపిలుండునల్లి చేతననుజ్ఞాతుండైనద్ధచారణగంధర్వాపురీమునినివహనంస్తూ
యమానుండగుచునముద్రునిచేతవత్సార్థాపూజానికేతనంబులువడసిసాంఖ్యాచార్యాభిప్రాయంబగుయోగంబునవలం
బించిలోకత్రయశాంతికొఱకునమాహితుండైనస్వపిత్రాశ్రమంబువిడిచియునగ్నాగంబునకుంజనియెననిమైత్రేయమహా
మునివిమరునకిట్లనియెదం ద్రీయీయుపాఖ్యానంబునాకు గోచరించినరీతినికుంజెప్పితిడిది కపిలదేవహూతిసంవాదంబు
త్యంతపావసంబుగపిలప్రణీతంబునైనయోగంబుదీనింబరమభక్తియుక్తుండైయెవ్వఁడువలించు నెవ్వఁడువినునట్టిపుణ్యా
శ్శుండువిగతపాపుండై గరుడధ్వజుండైన పుండరీకాక్షుని శ్రీచరణారవిందంబులంబొందుననిమైత్రేయుండువిమరున
కెఱింగించెననిశుకయోగీంద్రుండుపరీక్షిస్తరేంద్రునకుంజెప్పెననిసూతుండుశౌనకాదిమహామునులకునీకథావృత్తాం
తంబుజెప్పినవినిప్రహృష్టహృదయలయి మునికులలోత్తమాభవద్వాక్పూర్వరంబగు భగవత్ప్రధామృతంబు గ్రోలుమండ
మామనంబులుదనివి సెందెనికదరువాతివృత్తాంతంబులుమాకువిశదంబులుగ వినుపింపనీవయస్కుండవనియెఁగుటయు॥
చ॥ జనకసుతామనోవిమలసారకమోమలచంచరికచందనశరదించుకుండవారతారమరాశవతీరచంద్రికావిమలయశోవిశాలఘ్నివీరదర్శిత
పద్మప్రత్యలోచననిలటాంబకప్రకటపావవిఖండనవంశమందనా॥ తరలి॥ పరమపావనవిశ్వభావనబంధమప్రకరణనాశరధశోమణిసత్పా
షణసత్ప్రపామయభూషణాదురితతారణస్త్రాకారణమప్తలోకవిచారణాధరదేవాలనధర్మశీలనైత్యమర్చనఫలనా॥ మానినీ॥ దివిజగణేశర
ణ్యాదీపితానంతపుణ్యాప్రవిమలగుణజాలాభక్తలోకానుపాలాభవతిమిరవిసేషాధానుకోటిప్రకాశామలయమాతరారిఘారనైత్యప్రహరీ॥
గద్య॥ ఇదిశ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకవితావిచిత్రకేవలమంత్రిపుత్రసహజపాండిత్యపోతనామాత్యప్రణీతంబైనశ్రీమహాభాగవతరంబునమహా
పురాణంబునందు విమరసింయి, విమరునిర్భాగమనంబు, సుద్ధవసందర్శనంబు, గౌరవయాదవత్ప్రణాదినిర్భాగంబు, గంగాద్వారంబునవిమ
రుండుమైత్రేయనింగనుటయు, విమరుమైత్రేయసంవాదంబు, జగత్తత్త్వతిలక్షణంబు, మహాదాదులసంభవప్రకారంబు, మహాదాదులునారాయ
ణునిభవించుటయు, విరాడ్విగ్రహప్రకారంబు, శ్రీమహాభాగవతభక్తికారణంబగుపద్మసంభవుజన్మప్రకారంబు, బ్రహ్మతంబు, బరమేశ్వ
రింబుండరికాక్షుండు ప్రత్యక్షంబగుటయు, బ్రహ్మకృతంబైనవిష్ణుజోత్రంబు, గమలసంభవునిమానసన్ద్రంబు, బరమాణువులుపుట్టుపుట్టుభూర్భువ
స్సువరాదిలోకవిస్తారంబు, గాలదివసమాసవత్సరాదినిగ్గయంబు, నాయుఁపరీమాణంబు, జమిర్భుగపరీమాణంబు, బద్ధసంభవునృసింహదంబు, స
నకాదులజన్మంబు, స్వాయంభువమనువుజన్మంబు, శ్రీహరివరాహవతారంబు, భూభరణంబు, సూరకారకుండైనహరినివిధాతీస్తుతియించుట
యు, దితికళ్యణసంవాదంబు, గళ్ళపుండురుద్రునింబ్రశంసించుటయు, గళ్ళపువలనదిగిగర్భంబుగదియించుటయు, దత్తృభావంబునకుమే
నిదేవతలబ్రహ్మసన్నిధికింజనిదితిగర్భంబునశ్శవించుటయు, ననకాదులువైకుంఠంబునకరుగుటయు, నందు జయవిజయాలనలిగిపింపుటయు,
శ్రీహరిదర్శనంబు, బ్రాహ్మణప్రశంసయు, ననకాదులుహరినిసలించుటయు, హరిణ్యాకళిపుహరిణ్యాక్షులజన్మప్రకారంబు, హరిణ్యాక్షునిద్విజ
యంబు, నవనవరాహహరిణ్యాక్షులయద్ధంబు, బ్రహ్మస్తవంబు, హరిణ్యాక్షువధయు, నమరగణంబులు శ్రీహరిసభనందించుటయు, హరివరాహవ
తారవిసర్జనంబుసేయుటయు, దేవతర్కబద్ధమ్యులసంభవంబు, గర్భమమహామునితపంబునకుసంతసింపచే శ్రీహరిప్రత్యక్షంబగుటయు, గర్భ
ముండు స్వాయంభువమనువు తిష్ఠినదేవహూతింబరిణయంబగుటయు, దేవహూతిపరివర్తలకుసంతసిల్లి కర్ణముండునిజయూగకల్పితంబగువి
మానంబునందునిలిచిపహస్తదానీపరివృతతయైన దేవహూతింకూడిహరతాడిచగ్గంబులుగలయఁగ్గుమృదులయు, దేవహూతికర్ణమునివలనఁగన్య
కానవకంబుమగపిలుసింగనుటయు, దత్తన్యకావివాహంబు, గర్భమతపోయాత్రయు, గపిలదేవహూతిసంవాదంబు, శబ్దాదీపంచరవాత్సల
జన్మప్రకారంబు, బ్రహ్మాండోత్పత్తియు, విరాట్పురుషకర్తృంద్రియవరమాత్మప్రకారంబు, బ్రకృతిపురుషవివేకంబు, నారాయణునిసర్వాంగ
ప్రత్యయంబు, సాంఖ్యయోగంబు, భక్తియోగంబు, జీవునకైనగర్భసంభవప్రకారంబు, జంద్రసూర్యచంద్రుంబు, చిత్రమార్కంబు, దేవహూతినిర్భా
గంబు, గపిలమహామునిదపంబునకుంజనుటయు, నమ కథలుగల తృతీయస్కంధము. శ్రీగోపాలకృష్ణార్చనము.

శ్రీ మదాంధ్రభాగవతము — చతుర్థస్తాంధ్రప్రారంభము.

శ్రీవిలసితధరణీతనః యావదవనరోజవాసరాధిపమతరాః జీవదశవయసనిఖిలభః రావరమతమగుణభామరాఘవరామా॥

వ॥ అమ్మహానీయగుణగరిష్ఠులగునమ్మునిశ్రేష్ఠులకునిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరిసమేతుండైనసూతుండెట్లనియెనట్లు ప్రాయోపవిష్టుండైనవరీక్షిన్నరేంప్రసకుశుకయోగింప్రుండిట్లనియె॥ సీ॥జననాథచిరునకునుమునుమైత్రేయము నినాథవంప్రుడిట్లనియెనుఅల॥ స్వామింభవునకర్థితరూపవలననుగూఠులుమువ్వురాకూతిదేవ!వలూతిప్రసూతులు సెనరఁబ్రియవ్రతోత్తానపాదులుననుతనయయుగముజనియింపఁగానందునంభవంబైనయాకూతినిమమహితబ్రాత్య నుతినిననకుసంతానవిస్తరాధంబుగాఁగఁగఁబుత్రికాధర్మమొందియాపువ్వుబోఁడిఁబ్రకటమూర్తిరుచిప్రజాపతికినిచ్చె॥ మనువుమదమొందితరూపయనుమతింప॥అట్లువివాహంబైనెరుదిప్రజాపతిబ్రహ్మవర్చస్వియుఁబరిపూర్ణగుణుండు నుగావునఁజితైకాగ్రతంజేసియాకూతియందుశ్రీవిష్ణుండుయజ్ఞరూపధరుండగుపురుషుండుగనుజగదీశ్వరియగునాదిల క్షీయమృహస్తివకునిత్యానపాయనిగావునఁదదంతంబునరక్షణయనుకన్యకారత్నంబుగనుమిథునంబునంభవించెనందు స్వామింభవుండుసంతుష్టాంతరంగుండచుబుత్రికాపుత్రుండువితతతేజుండునగుశ్రీవిష్ణుమూర్తిరూపుఁడగుయజ్ఞునిఁ దనగృహంబునకుఁదెచ్చియునిచెరుచియురక్షణయనుకన్యకాలలాహంబునువనయొద్దననిలిపెనంతనకలమఁత్రాధిపతెయగుశ్రీయజ్ఞుండువనుఁబతిగఁగోరెడుదక్షిణయనుకన్యకఁబరిణయంబయ్యెవారునామిథునంబుగావుననిష్ఠింబుగా కుండెననిచెప్పిమైత్రేయుండువెండియునిట్లనియె॥క॥ధీమహితయంతవారల॥ యామాఖ్యలఁగలుగుదేవతావల్లిగఁడఁక॥ వేనగుఃసభినందించుచు॥నామిథునమువలనఁబుట్టెనతిబలయుతయై॥వ॥వారుతోడుండు॥ప్రతోషుండు॥సంతోషుండు॥హ ప్రండు॥శాంతియు॥నిదస్థితియు॥నిర్దుండ॥గవియు॥విభుండు॥హస్తియు॥సదేవుండు॥రోహసుండు॥ననంబనిర్దురుసంభవించి ॥నారలుస్వామింభువారంతరంబునం॥దుషితులనుదేవగణంబులైవెలసిరినుతియుచరిచిప్రముఖులైనమునీశ్వరులయ జ్ఞుండుదేవేంధ్రుండుహహతేజస్సంపన్నులయినప్రియవ్రతోత్తానపాదులునుంగలిసిపుత్రపౌత్రశ్రీనస్త్యవలశంబులచే వ్యాప్తంబైనయాచున్వంతరంబుపాలితంబగుచువర్తింపెమనుపుష్పతీయపుత్రియైనదేవహూతింగర్భమునకెచ్చితద్వంతరి ప్తారంబుగావించెననిమున్నయెటింగిచితివెండియునమ్ముచుపుమాండవచూడైనప్రసూతియనుకన్యకనుబ్రహ్మపుత్రుం డగుదక్షునిప్రజాపతికిచ్చెనాదతునకుంబ్రసూతివలననుదయించినప్రజాపరంపరలచేతముగ్లోకంబులునుస్తృతంబుల య్యెనుతియుఁగర్భనుపుత్రికాసముదయంబుబ్రహ్మర్షిభార్యలగుటంచేసెవారివలనఁగలిగినసంతానపరంపరలవివరించెను

శ్రీకర్ణచప్రజాపతినంతరిపిదెలుపుటశి

సీ॥ ఘనుఁడౌమరిదికిఁగర్ధనాత్మజయగుకళయనుకన్యకవలనఁగర్భపుండనుగొడుకునుబూర్ణినుయసునాడువిడ్డయుంబు ట్టిరిపేర్చివారివలనఁబుట్టినప్రజాపతివరంపరలచేభవనంబులెల్లనాపూర్ణమగుచుజరిగెనుబూర్ణిభవన్మాసరంబునసూ రిపకప్రత్యౌళితాంబువులనుగంగయనుపేరఁబుట్టినకన్యదేవగుప్తయనుదానినొక్కతెఁగూఁతునఖిలవిప్రపవ్యాపకుండ గువరజుండనెడితనయునుకొనిఁగాంచెమోదంబుతోడ॥అనఘుండత్రిహహమునియనసూయాదేవివలనహర్యజపు రసూదనులకళాంశంబులనందనులనుమువ్వురనుగాంచెదగ్ధయుఁబ్రీతిక॥అనపుడువిదురుడుమైత్రేయునిఁగనఁగొ నివలికెమునిజవోత్తమజగతిన్దననిధితిలయకారణులనవెలసెనపత్నీగర్భహరిహరులెలమి॥క॥పమినిమిత్తంబుల్లిమిహో మునిచుందిరమునంచుననసూయకునుద్రాహగుణులుదయచుయిరన॥నామైత్రేయుండువలికెనవ్విదురునితో॥సీ॥నుచరి త్రవినువిధిచోదితుండైయత్రిదవమాచరింపఁగాంతానమేతుఁడయుఁబ్రియమునామకులూత్రితంబునఘునుఘుమారా వసంకులవిలోలకల్లోలజాలనంకలితనిర్వింధ్యానదీజలపరిపుష్టరాజితప్ర॥ సూనగుచ్చస్యచ్ఛమానితాశోకపలాశకా తారస్థలమునకెలమి॥నరియిచ్చటనిర్ద్వంద్వండుగ్గుచుఁబ్రాణనియమనముననేకాంఘ్రిచేలచిదిగాలి॥దివుటఁగ్రోలికృశీ భూతదేహుఁడుగుచుఁదపముఁగావించెదివ్యవత్సరశతంబు॥వ॥ఇట్లునిఘోరంబైనతపంబుసేయుచుఁదనచిత్తంబునక॥పపి భుండుజగదధీశ్వరుఁడాదిభువరణంబుజొత్తునతఁడాత్మనవంబయివెలసినసంతతినిద॥ యావరమతినిచ్చుఁగాకయని తలచునెడక॥చ॥మునుకొనియైతపోధనునిశ్శిమార్దజమైతపకృశానుచేతనుప్రిజగంబులుంగఱిగితప్రములైననుజూ

విపంకకా! సనఃమురశాసన త్రిపురశాసనుల చ్చటికేగిరప్పరోజనసురసిద్ధసాధ్యముదినన్నురభూరియశోభిరాములై |
 వఃప్రతిష్ఠమునీంబ్ర నాశ్రమంబుడాయంజనునవసరంబున॥ చ॥ అనఘతపోభిరాముడగున త్రిమునీంబ్ర డుగాంచెదప్ర
 కాంచనఘనచంద్రికారుదిరచారుశరీరులహంసనాగసూదనవృషభేంద్రవాహులనుదారకమండలుచక్రశూలసాధ
 నులవిరించివిష్ణుపురదాహులవాక్కిమలాంబికేశులకా॥ వ॥ మఱియుఁగృహవలోకసమందహానసుందరవదనారవిందం
 బులుగలమహాత్ములదర్శించియనుండానందకందళితహృదయారవిందుండై సాష్టాంగదండప్రణామంబులూచరించినిటల
 తటఘటితకరపుటుండై దుర్నిరీక్ష్యంబైనతత్తేజోవిశేషంబుఁదేరిచూడంజాలకముకుళితనేత్రుండై తత్పదాయత్రచిత్తుం
 డగుసర్వలోకశ్రీప్రశస్యంబులైనవృషభాధురగంభీరభావణంబులన్నినిస్తుతియించె॥ సీ॥ సత్రికల్పమందుసర్వప్రపంచో
 ద్భవస్థితివినాశంబులఁజేయునట్టి మహితమాయాగుణమయదేహములఁబొల్పునజహానుదేవశ్శీశివాభిధాన ములుగల్గు
 మీపాదజలజాతములకేసునతిధక్తివందనంబొచరింతు॥ నఖలచేతనమానసాగన్యముననొప్పముఁగులుగల్గుమీమువ్వురం
 దుఁబరగనాచేతఁబిలువంగఁబడినధీరుఁ డెవ్వఁడేనొక్కరునిఁ బిల్వనిపుడుమీరు॥ మువ్వురేతెంచుటకు నాడుబుద్ధివిస్త్ర
 యంబుగదిరెడిఁజెప్పరేయనఘులార్చ॥ వ॥ అదియునుంగాక సంతానార్థంబునానాపిఠపూజలుగావించినాచిత్తంబునధరి
 యించినమహాత్ముండొక్కరుండయిననమ్మువ్వురువిబుధశ్రేష్ఠులుప్రశస్యమానతపోవిభవంబుగలయతనింగనుంగొనిసు
 ధామాధుర్యసమంబులయినవాక్యంబులన్నినిరీక్ష॥ వీనుమేముమువ్వురయ్యును॥ ననువమహానందలఁపనేకమైయుండుము
 నీమనమందునేమిగోరితి॥ వనయమునాకోరికసఫలమయ్యెడఁజుమ్మి॥ క॥ మామువ్వురయంశంబులగీమతులగునుతులు
 పుట్టిత్రిభువనములలోనీమంగళగుణకీర్తిశ్రీమహితముసేయఁగలరుసద్గమనుమ్మి॥ క॥ అనిమునిచంద్రుఁడందనవనము
 నఁగామించినవరంబుబుధవరులుమునంబునమెనఁగియత్సనత్తు॥ జనములఁబరిత్యజులగుచుజనిరియధేచ్ఛ॥ డ॥ అ
 సుచరిత్రదంపతులుదందితలీలఁగనుంగొనంగన॥ జ్ఞానసుసంశయంబునవమృతాంశుఁడవిష్ణుకేశస్సయోగవిద్యాసుభగుం
 డుదత్తుఁడుపురాంతకుభూరికౌశలమందు॥ రావసుఁడవై జనించినవద్యపవిత్రచరిత్రులిమ్ముల॥ క॥ అంగిరసుఁడ
 నెడుమునికేఁగులాంగనయగు శ్రద్ధయందునంచితసౌందర్యాంగులుగూఁతులునలుపురు॥ మంగళవతులుడయమైరిమాన్య
 చరిత్రా॥ క॥ వారుసినీవాలియునుగుహూరాకాశమహతులనఁగమెప్పిరిమఱియుంగోరనుతయుగముగలిగెను॥ స్వారోచి
 షమనువువేళతస్త్రాత్యతి॥ వ॥ వారలవ్వరనినభగవంతుండగునుచభ్యుండుబ్రహ్మకృష్ణుండగుబృహస్పతియుననంబ్రసిద్ధి
 వహించిరిపులస్త్యుండుహవిర్భుక్కినునిజభార్యయందునగస్త్యునింబుట్టిలచెనాయగస్త్యుండుజన్మాంతరంబునజతరాగ్ని
 రూపంబైప్రవర్తించెవెండియునాపులస్త్యుండువిశ్రవసునింగలిగించెనావిశ్రవసునకునిలవలయనుభార్యవలనగుజేరుం
 దుకైకసియనుదానివలనరావణకుంభకర్ణపిఠీషణులుపుట్టిరిపులకూసుకుగఱయనుభార్యయందుగర్భశ్రేష్ఠుండువరీయాం
 సుండుసహిష్ణుండుననుమువ్వురుకొడుకులుజనియించిమఱియుఁగ్రతువునకుఁగ్రియయనుభార్యయందుబ్రహ్మతేజంబున
 జ్వలింపుచున్నపక్షిసహస్రసంఖ్యలుగలవాల్ఖల్యులనుమహర్షులుగలిగిరివసిష్ఠుండురాజ్ఞియనుభార్యయందుఁజిత్రకేతుం
 డునరోచియువరజుండుమిత్రుండునుల్కణుండువసుభృద్ధాసుండుఋషుండుననుసప్తయీషులనుభార్యాంతరంబు
 నశక్తిప్రముఖపుత్రులనుంబుట్టించెనధర్వుండునవానికిఁజిత్తియనుభార్యయందుధృతప్రతుండువశ్యశిరసుగండయినద
 ధ్యంమండునుబుట్టెమహాత్ముండగుభృగుపుఖ్యాతియనుపత్నియందుధాతయువిధాతయుననుపుత్రద్వయంబునుభగవ
 త్పురాయణయగుశ్రీయనుకన్యకంబుట్టించెనాధాత్యపిధాత్యలుమేరువనువానికూతులయినయాయతినియతులనుభా
 ర్యవలనమృకండుప్రాణులనుకొడుకులంబుట్టించిరందువృకండునకుమారగండేయుండునుబ్రాణునకువేదశిరుండనుము
 నియుంబుట్టిరిభార్గవునకుసుశనయనుకన్యయందుగపియనువాఁడుపుట్టెనిట్లుకర్దమదుహితలయినకన్యకానవకంబువల
 నంగలిగినసంతానపరంపరలచేతనమస్తలోకంబులుపరిపూర్ణంబులయ్యెనిట్టిసద్యఃపాపహరంబుశ్రేష్ఠతమంబునయిన
 కర్దమదోహిత్రసంతానప్రకారంబుశ్రద్ధాగరిష్ఠచిత్తుండువగునీకుంజెప్పితినికదక్షప్రజాపతివంశంబెఱింగింతువినుము॥

• మురశాసనవిష్ణు, త్రిపురశాసనశివుఁడు — శ్రీప్రశస్యంబుఁజెసిద్ధము — శ్రీశివాశామ్యతివరమానందరూపత్వాన్నిర్వికారభవతితిహః - బ్ర
 హ్మశందనరూపుఁడును, నిర్వికారుఁడును, శమించియుండువాఁడునుగావునశివుఁడు - లేక - శేరతేనజ్జనమనాంవృన్న్వితి - ఇతనియందునజ్జనమ
 నమ్ములుండుఁగావునశివుఁడు - లేక - శేతేనజ్జనమనస్పృతిహః - సాధువులమనస్సునందుశయించియుండువాఁడు - లేక - శివకల్యాణంతకోన్య
 గాద్వా - శివమనఁగాశుభము - దానితోఁగూడినవాఁడు - లేక - శివప్రదత్వాద్వా - శుభములనిచ్చువాఁడు.

హవ్యభుక్ష్మరహయుషిప్రజాపతులుభక్తిమేయింజనుడెంచియుండన | త్తిరణిసమానతేజాడగుదయుడువచ్చినదత్తన
స్మృతి | దరమున లేచిరవ్యుడపితామహభాధులుదక్కరాండలు || క || చనుదెంచినయాడయుడు | వనజజనకు మ్రొక్కి భక్తి
వశులై సభ్యులైనకీచిసపూజలుగై | కొనియిద్దాసనమునందుగూర్చుండితగ్గ || గీ || తన్నుబొడగనిసభ్యులందఱును లేచి
నాసనముదిగనట్టిపురారివలనుగగన్నుగవలనువిస్ఫులింగములుచెదర | జూచియిట్లునురోపవిస్ఫురణమెఱయ || గీ || వినుడు
మీరలరొదమానివిబుధమునిహు | తాతనాదినురోత్తములారమోహ | మశ్మరోక్తులుగావునామాటలనుచు | వారికిం
దటికాపురవైరెజూపి || సీ || పరికింపనితడుదిక్పాలయశోహానికరుడిక్రీయాశూన్యపరునిచేత | గరమొప్పసజ్జనాచరిత
మార్గముకూషితంబయ్యె నెన్నగతత్రపుండు | మహితసావిత్రిసమాసనుసాధిస స్త్యజనూజనుమ్మగశాపెన్త్ర | సకల
భూమీసురజనసమక్షమున *మర్కటలోచనుడుగరగ్రహణమర్థి | జేసితాశిష్యభావంబుజెంబటాత్మ | దలచిప్ర
త్యుగ్గమాభివందనములెఱు | నడువకుండినమా నెవినతుడుగాక | సూరిమాటకుడనకేమిగోరువోయె || సీ || అనయంబు
లుప్రక్రీయాకలాపుడుమానహీనుడుమర్యాదలేచాడు | మున్నుచారుడువత్సప్రియుడుదిగంబరుడుభూతప్రే
తపరివృతుండు | దామనప్రహరభూతములకునాకుండుభూతిలిప్తురణ్ణిభూషణుండు | నప్తశౌచుండునున్ననాంగుండును
చుష్టప్రదయుండునుగ్రహరేతభూని | కేతనుడువితత్త్వశ్రుకేతుడుశుచి | యయినయితనికిశివనాముడును ప్రవాహమె
టులగలిగెనశివుడుగుంబెత్తి నెఱిగి | యెఱిగి వేదంబుశూక్రనకీచిసటుల || ప || ఇతనికినన్నన్తనయనువిధిప్రేరితుండనై
యిచ్చితి || క || అనియిట్లులుప్రతికూలవ | చనములుచయుండువలికితపియింతును | గ్రునిననిజలములుగొనికర | ముననిచిట్టిని
యెరోపమునననఘాతా || క || ఇతడింద్రోపేంద్రపరివృతుండై నాఖసనయమునహాపిర్భాగముచే | వతలంగూడగవహి
తని | యతిఁబొందకయుండుగాకయనిశిపియించె || ప || ఇట్లుచయుండువల్కినగర్హితవాక్యంబులువినిదిశంబులుగనుం
డినయథార్థంబునవాస్తవంబులగుచుభగవంతుండగురుద్రునందుననిందితంబులై సుతిహాపంబులనొప్పు దదనంతరంబు
రుద్రునకుశౌపవిచ్చియుండునదస్యముఖ్యులచేనకృత్యంబనినిషేధింపబడి ప్రవృద్ధంబయిక్రొధంబుతోడనిజనివా
సమ్మనకుంజనియెనంతగిరిశానుచరాక్రేసరుండగునందికేశ్వరుండుదయుండునిటలూయుచేపియించినశౌపంబునత్యం
బలిగనయనర్హవాక్యంబులునువినికోపారుణితలోచనుండై యిట్లునునీదయుండుమన్త్యశిరంబుశ్రేష్ఠంబుగాడలచి
యప్రతిద్రోహియైనభగవంతునందుభేదదర్శియై యపరాధంబుగొనించెనట్టిమూఢాత్ముండునన్నవిముఖుడగు
మఱియుంగూటగర్హంబులయిననివాసంబుల గ్రాహ్యసుఖాకాంక్షలంజేసినవృంధైయర్థనాదంబులయినవేదంబులచేతన
ప్రమనీషంగలిగికర్మతంత్రంబుదిస్త్యంబుసేయుచుదేహాదికంబులుపాదేయంబులుగాడలచుచుబుద్ధిచేతనాన్తిశత్యం
బుమఱివవర్తించివశుప్రాయుండై స్త్రీకాముండునగునిదియునుంగాకదఱుండచిరకాలంబునమేషముఖుండగునని నని
టియు || మ || అనయంబుం దనమానసంబుననవిద్యస్త్వభ్యుతత్వంబుగా | గనిశౌరిశుండెరసగరించినయనశగర్హాత్మ్యనీక
యుండా | మనువర్తించినవారుసంసరణకర్మరంభులైనవృత్తులు | స్థననంబుచుచుజమ్మచువృత్తుల సౌజంబుట్టుచున్నది
లు || ప || అదియునుంగాకయీహరదేవమలయినదిజలగర్హదబహుళంబులైనవేదవాక్యంబులవలనహఘగంధసహం
బైనదిస్త్రోభంబుచేతవిమోహితమనసులైకగ్నానక్తులగుదురుమఱియును భయ్యోభక్త్యవిచారశూన్యులై దేహాది
పోషణంబుకోఱుకుధరియింపబడువిద్యాతపోవ్రతంబులుగలవారలైధనదేహేంద్రియంబులయందుఁబ్రీతిఁబొందియా
చకులై విహారించురనినందికేశ్వరుండుబ్రాహ్మణజనంబుల శపియించినవచనంబులువినిభృగుమహామునిమఱిశపియిం
పంబూనియిట్లనియె || గీ || వసుధ నెవ్వారుధూర్జటిప్రతులువారు | వారికినుకూలులగుదురెవ్వారువార | లట్టిసచ్చాశ్రుప
రిపంభులైనవారు | నవనిపాపండులయ్యెదరిశపించె || సీ || సకలవర్ణాశ్రమాచారహేతువులొకములకునుగగవార్గము
నుసనాతనముపూర్వయుషిసమ్మతముజనార్దనమూలమునునిత్యమునుశుద్ధమునుశివంబు | నార్యవధానుగంబగువేదము
నువిప్రగణమునిండించినకారణమున | నేశివదీక్షయందేరిమధ్యమపూజ్యుండై భూతపతిడై వసుగుచునుండు | నందుమీర
లుభస్తజటాస్థిధార | ణములందగిమూఢబుద్ధులునప్తశౌచు | లైనశింతురుపాపండులగుచుననుచు | శౌపమొనరించెనాద్వి
జసత్తముండు || ప || ఇట్లు స్యాన్యంబునుశౌపంబులంబొందియుభగవదనుగ్రహంబుగలవారలగుటంజేసినాశంబు సెంద
రైరంతవిమనసుండగుచునుచరసమేతుండై భవుండుననియెనంత || సీ || అనఘాత్మయేయజ్ఞుండునునర్హశ్రేష్ఠుండగు
హరిసంపూజ్యుండై వెలుంగు | నట్టియజ్ఞంబుసమ్యక్విధానమునసహప్రవత్సరములునజుడొనర్చె | గరమొప్పనమరగం

*మర్కటలోచనుడు | శివుడు.

గాయమునాసంగమంబునఁగలుగు ప్రయాగయందు | నవభృథన్నానంబులభిభక్తిఁగావించిగతకల్పమాత్ములై ఘనతక్తికిఁగి | తగనిజాత్రచుభూములఁదలఁచివార | లందఱును వేడఁగతోడనిరనుచువిదురు | నకును మైత్రేయుఁడనుమునివాయ

— శ్రీ దక్షప్రజాపతి యజ్ఞముఁజేయునపుడుదాతౌయశియవృటికిఁబోవుట. శ్రీ —

కుండు | నెఱుంగవినిపించి వెండియునిట్టులనియె || వ || అంతశ్శశురుండగుదక్షునకుజామాతయైనభర్గునకున న్యాయస్థివోధంబులు పెరుగుచుండవలె చిరంబగుకాలంబరిగెనంత దక్షుండురుద్రవిహీనంబగు యాగంబు లేనిదియైననుశత్రుతోడి పూర్వవిరోధంబుననుబరమేష్టికృతంబైనసకలప్రజాపతివిభుత్వగర్వంబునం జేసిప్రహ్లానిష్ఠులగునీశ్వరాదులధిక్రారిం చియరుద్రంబుగావాజపేయపవనంబు గావించితదనంతరంబబృహస్పతిపవన నామకంబైనమఖంబుసేయనుపక్రమించినవచ్చటికింగ్రచుంబున || వ || కరవసురత్తీనమ్మఖముగన్దొను వేడుక #వొంగలింపఁగాఁబరమమునిప్రజాపతిశ్రీసుపర్వమహర్షి వరుల్పభార్యులై | పరువడివచ్చియందఱుశుభస్థితిదీపవలె చిచ్చిదతుంచే | బారిఁబారిచచ్చుటనిష్ఠిహితపూజలనొందిరిసహస్రంబునఁగి || గీ || దక్షతనయనతీదేవిదవలియాశ్చ | నదనముననుండిజనకునిసవనహహిఁగగనవరులునుతింపనాకలకలంబు | వినిశుతూహల మొప్పుఁగొనిన్ముజుడ || వ || అయ్యవసరంబునఁదమశ్చవదర్శనశుతూహలులై సర్వదిక్కులవారునుజను సమయంబున || సీ || తనరారునవరత్నతాటంకరోములుచెచ్చుటద్వములతోఁజెలిమిసేయ | మహాసీయతపసీయమయపదకద్యుతులంసభాగంబులనావరింప | నందితచీనిచీనాంబరప్రభలతోఁజేమేఖలకాంతులు || మేలమాడఁజంచలసారంగచారుపిలోచనప్రభలునర్దిక్కులఁజెల్పిబ్రహ్మకొనఁగిమించు వేడుకభర్తృసమేతముగను | మానితములైనదివ్యవిమానయాన | లగుచునాకాశపథముననరుగుచున్నభవరంగంధర్వకిన్నరాంగనలఁజూచి || క || సతిదనపతియగునావశు | పతిఁజూచినముత్సుకమునభాషించె | బ్రజాపతిమీమామమఖమును | ప్రతమతినొసరింపుచున్నవాఁడనిపింటి || క || కావుననయ్యజ్ఞమునకు | నీవిమభుగణంబులర్థినేగదరదిగో | దేవమనమిప్పుడవటికిఁబోవలయును వేడఁగాకుంబుట్టెఁగునభవా || క || ఆయజ్ఞముఁగనుఁగొనఁగా | నాయనుజులభక్తిఁబ్రాణనాథులతోడ | న్న్వాయకవస్తురుహనము | న్యోయిననేవారిసచటఁబొడగనఁగల్గు || క || జనకునిమఖమునకర్ణింజనితోఁబారిబహ్మసంజ్ఞకిములచే | దనరినభూషణములఁగై | కొనవేడఁజనించెనీశకుజనవినాశా || క || నాతోడిస్నేహముగలమాతనుదత్తీదరినమాజముఁబింపింఁఘాతకృతమఖసహంబితః || కేతువుఁగనవేడఁగగనకేతజనించె || వ || అదియునుం గాక దేవామహాశ్చర్యకరంబైనగుణత్రయాశ్చకంబగుప్రపంచంబుభవదీయమాయావినిర్మితంబగుటంజేసినీకునాశ్చర్యకరంబుగావయిననుభవదీయతత్వంబెఱుంగఁజాలక కామినీస్వభావంబుగ | లిగిక్రపణురాలనయినమదీయజన్మభూమిఁగనుంగొననిచ్చయించితి నని వెండియునిట్లనియె || వ || ముదమునఁదత్తభోధ్యవవిభూతిఁగనుంగొననస్యకామిను | జెల్పచుపులుగట్టిభూషణవిభాసితలై నిజనాథయుక్తలై | మదకలహంస పాండురసఁబందితదివ్యవిమానయానలై | యదేవనుచున్నవారుగనుమాత్రపథంబుననీలకంధరా || క || అనమావినులోకంబులజనకునిగేహమునఁగలుగునకలనుఖంబు | బ్దనయలుచనిసంప్రీతి | న్దనుఁగొనకేరితినిల్పుఁగాయములభవా || క || అనయముఁబిలువకయుండ | న్దనననుచితమంటివేనిజనకగురునుహృ | జ్జననాయకగేహములకుఁ | జనుచుండురుపిలువకున్నసజ్జనులభవా || వ || అనిమాటియునిట్లనియెదేవానాయండుఁబ్రసన్నుండవై హదీయమనీరథంబుఁదీర్చనర్హుండవునమధికజ్ఞానంబుగలనీచేతనేనుభవదీయదేహంబునందగ్ధంబునధరియింపఁబడితి న్దీనిన్నుననుగ్రహింపవలయునిప్రాధ్నించినమందస్త్రితవదనారవిందుండగుచుజగత్ప్రేష్టలసమక్షంబున దక్షుండు దన్నాడిన || సార్వభౌమభదంబులయిన శిశుుహాకవాక్యసాయకంబులందలంచుచు నిట్లనియె || సీ || కల్యాణినీమాటగడునొప్పు బంధువులివివకుండినను సంప్రీతిఁజనుచు | రంటివియదిలేస్సయైననుదేహభిమానమదముననమర్షమునను | గడఁగియానోపేతఘనకోపదృష్టులుగా లేనిబోఁదగుఁగానివినుము | వినుతవిద్యాతపోవిత్తవయోహుపకులములునుజనులకునుగుణంబు | వివియకుజనులయెడదోషహేతుకంబు | లైవివేకంబుచెరువుచుహాస్తులైన | వారిమాహాత్మ్యమాత్మగర్వమునఁజేసి | జడులువొడగానఁజాలరుజలజ

• తొంగలింపఁగా ప్రకాశంపఁగా—శ్రీమహర్షి దేవతలు—శ్రీవిష్ణు ఆకాశము—శ్రీశాటంకరోములుకర్ణాధరణకాంతులు—శ్రీమేఖలబహ్మణము—|| మేలమాడఁగొడిగమాచుచుండఁగాను—సారంగి లేడి—శ్రీబ్రహ్మకొనఁగిఁగముకొనుచుండఁగాను—శ్రీపారిబర్హవరగ్గ | అనఁగా రాజదొంగములగుభక్తచామరాదివస్తువులు—శ్రీకేతువు | అగ్ని—శ్రీకేతుర్గ్రీహాధ్యక్షచిక్నాకిరణాత్పాతవహ్నిమిథి సానాధర్మకూలాయ—శ్రీపదపులుగుంపులు... శ్రీమర్కటయము-గుట్టు—శ్రీహహాకవంచన.

నేత్రమ్ కమ్ వినుమట్టుకుజనులగుచు, ర్జనులగృహంబులకుబంధుసరణినిబోవ | స్వనచువిసితులకదికడు | ననుచితమైయుం
డునింతియొడియెట్లనినమ్ || ౧ || కుటిలబుద్ధులైనకుజనులయందక్షకు | నార్యులేగవారనాదరమున | బొనులుముడివడంగ
భూరిరోహితులై | చూతురదియొగొక సుదతివినుము || చ || సనుదరిపుత్రయు క్తపటుసాయకజన్మురితాంగుడయ్యు
డుః | ఖమునుదొరంగినిద్రుంగనుఁగొనికృశింపఁడుమానవుండునో | యునుఁనుమిచ్చబాంధవదురుక్తులునుర్జములంటనా
టఁజి | త్రముననహరిన్ శబుపరితాపమునొందికృశించు నెప్పుడుమ్ || క || వినుముత్కృష్ణుండగుద | తొనికిఁదనూభవల
లోనఁగూరిమినుతవై | ననునాసంబంధంబున | జనకునిచేఁబూజవడయఁజాలవుతరుణీ || వ || అదియెట్లతనిచేతభవత్సం
బంధంబునంజేసి ఘోజఁబడయమికినతనికినువిరోధంబునకుహేతువెట్టిదనియంటిజేసి || మ || నిరహంకారమహాత్మన్య
ద్వినుజనానింద్యోట్ల సతీగ్రుతియుం | ధరఁగామించియత క్తులై మనములన్దండహ్యమానేంద్రియా | తురులై కొండలును
చ్చరింతురుమహాత్ముండీశ్వరుండై నయా | హరితోబద్ధవిరోధమున్దొడరుదైత్యశ్రేణివందంబునమ్ || వ || అదియునుంగా
కనీవతనికింబ్రత్యుక్తానాభివందనంబులుఁగావింపకుండుటంజేసియతండువిరస్కృతుండయ్యె నంటిజేనిలోకంబులజను
లనోన్యస్యంబునుబ్రత్యుక్తానాభివందనంబులుగావింతురదియ ప్రాజ్ఞులయినవారునర్వభూతాంతర్యామియయినపరమ
పురుషుండునిత్యపరిపూర్ణుండుగావునఁగాయక వ్యాపారంబయి క్తంబనితద్వేదేశంబుగామనంబునందుననుసాగరాది
కంబులుగావింతురుకానిదేహాభిమానంబులుగలుగుపురుషులందుఁగావింపరుగాన నేనునువనుదేవతబ్రహ్మయొండుశుద్ధస
త్వమయండునంతఃకరణంబునందునావరణ విరహితుండునయి ప్రకాశించువాసుదేవునకునాహృదయంబునననుసా
రింపుచుండుచునిట్లనవరాధియైననన్నుఁ బూర్వంబునబ్రహ్మలుసేయు సత్తంబునందు దురుక్తులంజేసిపరాభవింది
ననుద్వేషియయినదక్షుండుభవజ్ఞునకుండయినసతఁడునుదదనువర్తనులయినవారలునుజూడఁదగరుగావుననుద్వేషవా
తిక్రమంబుంజేసియరిగితివేనియచటనీకుఁబరాభవంబునంప్రాప్తంబగులోకంబున బంధుజనంబులవలనఁబూజవడయ
కతిరసాగరంబునొందుటచచ్చటయకాదేయనిపలికిహటియునభవుండుపాశ్చనియనుజ్ఞనిచ్చినచచ్చటనవమానంబునం
జేసియశుభంబగుననియునిచ్చటబొమ్మనకనివారిందినమ సోవేదనయగుననియునునంబునందలపోయుచునూరకుండె
నంతసీ || సతిసుహృద్ద్రునేచ్ఛాప్రతికూలమఃఖిస్వాంతయగుచునంగములువడఁగినందందఁదొరిగెమనశ్రుపూరంబులు
గండభాగంబులఁగడలుకొనఁగనున్నతస్తనమండలోపరిహారముత్వేడిగిట్టూర్పులవెచ్చఁగంద | సతిశోకరోహకులాశ్యం
తదోధూయమానమైహృదయంబుమలగుచుండ | మఱియుఁగుపితృత్వయైస్వనమానరహితు | నాత్మదేహంబుసగమిచ్చి
నట్టిధవునివిడిచిమూఢాత్మయగుచునవ్వెలఁదిననియె | జనకుఁజూచెడువేడుకనందడింప || సీ || మానినిచనుచుండమణిమన్త
దాదినహస్తసంఖ్యాతరుద్రానుచరులు | యిటులునిర్భయిలైవృషభేంద్రనిమున్నిడి కొనుచునమ్ముదితదాల్పు | కందు
కాంబుజశారికాతాళవృంతదర్పణధవళౌతపత్రప్రసూన | మాలికాసౌవర్ణమణివిభూషణఘనసారకస్తూరికాచందనా
ది | వస్త్రపులుగొంచునేగితర్వాణిఁగదిసి | శంఖదుందుభివేణునిస్వనములాప్పు | మానితంబయినవృషభేంద్రయానఁజేసి |
యజ్ఞభూమాగ్ధులైయద్ధిసరిగియరిగి || ముందట || చ || మనమునమోదమందుచునుమాతరుణీమణిగాంచెఁజారుమ్మ | త్రానక
కుశాజినాయసనికాయవినిర్మితపాత్రసీమమై | యనుపమవేదఘోషనుమహత్పశుబంధనకర్తృభూమముమ్ | మునివిబు
ధాభిరామముసముజ్జ్వలహేమామముయాగధామముమ్ || వ || ఇట్లుగనుంగొనియజ్ఞశౌలంబ్రవేశించిన || క || చనుడెంచి
నయమ్మగువను | జననియసోదరులుదక్కనభంగలజనులెల్లనుదక్షువలనిభయమున | ననయమునపుడాదరింపదైరిమహా
త్మా || క || మఱిదల్లియుచినతల్లులు | పరిరంభణమాచరింపఁబరితోషాశ్రు | భూరుగఁగడన్మత్తికతో | సరసిజముఖాసేమమర
యసతిదానంతమ్ || క || జనకుండవమానించుట | యనుసోదరలగ్ధిదనకునుచిన్మక్రియఁజేసినపూజలనందకశోభనమరసి
నమారుమాటఁబలుకకయుండెమ్ || వ || ఇట్లుదండ్రీచేనాదరింపఁబడనిదైవిభుండైనయాశ్వరునందునాహ్వనక్రియా
తూన్యత్వరూపంబైనతిరస్కారంబునరుద్రభాగంబైనయజ్ఞంబుఁగనుంగొనిజరోహనలంబునలోకంబులుభన్తంబుసే
యంబూజినతెఱంగుననుక్రేకించిరుద్రవిద్వేషియుఁగ్రతుకర్తృభ్యానగర్విష్టుండునగుదక్షునివధియింతుమనుచులేచి
నభూతగణంబులనివారిందిరోహవ్యక్తభాషణంబులన్నియెలోకంబున శరీరధారులైనదీపులకుఁబ్రియాత్మకుండైన
యాశ్వరునకుఁబ్రియాప్రియులు సధికులును లేరట్టిసకలకారణుండునిర్మత్సరుండునైనరుద్రునంచునీపుదక్క నెవ్వం

• కారణుండు | కరోతి | కారణః - చేయువాఁడని అర్థము - అనఁగా - ప్రపంచోత్పత్తితిహాశములఁజేయువాఁడనుట.

డు ప్రతికూలంబాచరించునదియునుంగాక మిముబోటివారలుపరులవలని గుణంబులందుడుగ్గుణంబులనయాపాదించుదురు
 వాటియుంగొండలునుధ్యక్షులైనవారలుపరుగుగుణంబులయందుదోషంబుల నాపాదించుకొందలుసాధువర్తనంబుగల
 వారలుపరులదోషంబులనైనగుణంబులుగా ననుగ్రహించుదురువాటియుంగొండలు తైమోగ్రములుపరులయందుదోషం
 బులనాపాదించకతుచ్చగుణంబులుగలిగిననుసత్తగుణంబులుగానైకొందురట్టి మహాత్ములయందునీవు పాపముద్ధింగల్పించి
 తివనివెండియునిట్లునుహాహాత్ములగు వారలపాదధూళిచే నిరస్తప్రభావులై జడ స్వభావంబుగలదేహంబునాత్మయనిప
 ల్కుకుజనులగు వారుమహాత్ములనిందించుటగార్యంబుగాదదియువారికనుచితంబగుసరివెండియునిట్లునియెసినాఅనయం
 బుశివయనునక్షరద్వయమర్థివాక్కునఁబలుక భావమునఁదలపఁ సర్వజీవులపాపసంఘములై డునట్టిమహితాత్మనందు
 ననుంగఁగుండఁ జగునివువిద్యేపివగుటకాశ్చర్యంబు నందెదవినమునీవదియుఁగాక । చర్చింప నెవ్వనిచరణపద్మంబులన
 రసిప్రహ్లానందహనుమగండఁనుతులభ్యసినదహన్యదయంబులనెడిశుమైదలచేతఁగ్రోలినంతుష్టచిత్తులగుదురత్యంత
 విజ్ఞానులట్టిదేవులందుద్రోహంబుసేసి తేమంచునిన్ను॥క॥మఱిగడనమ్మహితాత్మునియతిముటిఁజరణాబ్జయుగమునఁ
 బజగంబులైఁజిగోరినకోరికలందలమిడివర్షించునతనిఁడగు నేడగడఁ॥ చ॥వరగఁజితాస్థిభక్తస్సృగపాలజటాధరుఁడు
 న్నరేతభూచరుఁడుపాచయ క్తుఁడనిశ్చితమంగఁగుఁగాఁడులంపఁటె॥ వృదునొకఁడేవుదక్కఁ మఱివాక్పతిముఖ్యులున
 మ్మహాత్మునవృరణసరోజలేఖులునస్సత్తదాల్తురుమ ప్రకంబుల॥చ॥ నెలకొనిధర్మపాలనవిధిల్లుబాధుఁడెరస
 రించునకీలుపునిజిహ్వఁగోయఁడగుఁగాకటు సేయఁగనోపఁడేనిఁదాఁ బూనియిటయెప్పురెంటికెఱి భువ్వముచాల
 మిఁగర్ణరంధ్రముల్యులుపుగమూసికొంచుఁజనఁపాడియటంచురుధర్మచర్తనుల్॥అదిగావున॥మ॥ జనుఁడజ్ఞానమునన్ము
 జించినజగుఁపంబయినయన్నంబున॥ య్యనవెల్లించిపవిత్రుడయిన గతిమహాత్ముండవై యాశ్చర్యుఁ॥ ఘనునిందించిననీత
 నూభవయనంగానొరవ్విసేయభాజనమయినట్టిశరీరమన్నిడివిభాస్వచ్ఛుధిపాటిదైవ॥ వ॥ అదియునుంగాకదే
 వతలకాకాశగమనంబు, మనుష్యులకుభూతలగమనంబును, స్వాభావికంబులైనస్థిప్రవృత్తినివృత్తిలక్షణ కర్తంబులు
 రాగవైరాగ్యాధి కారంబులుగావేదంబులు విధించుటంజేసి రాగయుక్తలయి కర్మతంత్రులయినసంసారులకువైరా
 గ్యయుక్తలయిశ్రీయాత్మారాములయిన యోగిజనులకువిధినిషేధరూపంబులయిన వైదిక కర్మంబులు గలుగుటయు
 లేకుండుటయు నై జంబులగుటంచేసి స్వధర్మనిష్ఠుండగు వానినిందింపంజనదియుభయ కర్మశూన్యుండృప్తాభూతుం
 డునయిన సదాశివుని గ్రియాశూన్యుడని నిందించుట పాపంబగుటఁదండ్రీ సంతకృమాత్రప్రభవంబులగుటం జేసి
 మహాయోగిజనసేవ్యంబులైనయత్పదియంబులగుశీనశిమాద్యమైశ్వర్యంబులనీకుసంభవింపవు భవదీయంబగునైశ్వ
 ర్యంబులఁగ్రహమమార్గప్రవృత్తులైయాగాన్నభోక్తలయిన వారిచేతయజ్ఞశాలయందెచాలనుతియంపంబడియుండుఁ
 గాననీమనంబున నేనధికసంపన్నుడనయిఁజితాభాస్థాస్థిభారణుండైనరుద్రుండుదరిప్రపంచనియునుగర్వింపంజనదని
 వెండియునిట్లునియె॥ఉ॥నీలగళాపగాధియగునీకుండనూభవనోటచాలదాచాలుఁగుమర్త్యనీచుతనుజాతననన్మదిసిగ్గువు
 ట్టెడిఁజ్ఞాలధరన్నహాత్ములకుఁజయ్యననెగ్గొనరించుజన్మమునాటవనేతలంపజన కాకుటిలాత్మకయెన్నిచూడఁగ॥చ॥వర
 వృషకేతనుండుభగవంతుడనయినశోహరుండునన్నునాదరపరిహాసవాక్యములదక్షతనూభవయంచుచిల్వనేఁబుర
 పురబొక్కుచున్ముదముఁబొందకనర్హవదన్వితంబుల॥ న్దోగురుమనీతనూజనమచుఁగముకంబెనుజచ్చటాప్తున॥వ॥అ
 నియిష్టుయజ్ఞసభామధ్యంబునంబ్రతికూలుండగుపక్షునుద్దేశించిపలికి కామక్రోధాదిశత్రువిఘాతనియగుసతీదేవియు
 దశ్శిఖియయి జలంబులనాచమనంబుచేసిశుచియైమానంబుధరియించిజితాసనయై భూమియందాసీనయగుచు యో
 గమార్గంబునంజేసిశరీరత్యాగంబుసేయందలంచి॥నీ॥వరుసఁబ్రాణాపానవాయునిరోధంబుగావించి వానినేకముననా
 భితలమునఁగూర్చియంతటనుదానముదాకి నెగయించిబుద్ధితోహృదయపచ్చముననిల్పివానిమెల్లనఁగంతమార్గమునను
 మరిభూమధ్యమునవసించి॥జేసిశివాంఘ్రిరాజీవచింతనముచేవాభునిఁడక్కనన్యంబుఁజూడ॥ కమ్మహాత్మునిశ్రియంక

శర్మప్రయోభూతానిశృణాతీతి శర్మః-ప్రళయకాలమందుభూతములమహింసించువాఁడని అర్థము-శ్రూహింసాయాం- ఆనిభా
 మపు. ॥భగ్గృభజ్యంతే కామకాలాదహనానేనేతిభర్తః-ఈతనిచేతకామకాలాదులుకాలపాకముమహింసించిపఁచిదిగావునభగ్గృభజ్యంతేఅర్థము.
 స్థితత్వారామః-వత్సగాత్మవృథాపుండ్రైతతనయందేత్రీడించువాడు-అతిహదిఅతిమమదలై నశ్శీలతిహమహిమాచైవగరిహలంబుమా
 తథా-ప్రాప్తిస్తామ్యమిశత్వంవశిత్వంచాత్మభూతయః- ॥భూమమార్గప్రవృత్తులైజననమరణసహితలై- ?నితాపద-నితి-
 శోహరుండుప్రళయకాలమందునర్హముమహింసించువాడు-శివుఁడు....ఉదత్తుభియైతరపుముఖముగమన్నదయ-శ్రిలంకాతొడ.

పీతంబునందు నాదరంబుననుండు దేహంబుదత్తుని పలనిరోమంబుననువిడువంగదలచి తాల్పేదనువునననిలాగ్నిధారణములు॥ వ॥ ఇట్లు ధరియించితకత్తులకుంబై నదేహంబుగలసతి దేవినిజయోగసమాధిజనితంబై నవహ్నిచేదగ్గఱంబుదగ్గఱంబయ్యెనంత॥ అదిగనుంగొని హోహారవ మొనవంగనిట్లు నిరమానవులు ద్రిదశులుని మదిరాక్షియకటదేహమువదలెదదాదత్తుతోడివైరముకతన॥ ముత్యమునీసీ॥ సకలచరాచరజనకుండయినట్టి యీదత్తుండుదనకూర్చితనయమానవతి పూజనీయయీసతిదనదేవమానంబునొందినమత్తునుండు॥ గాయంబుదొరుగంగగనుంగొనుచున్న వాడట్టిమరాత్తుండెదేనిగలఁడెయనుచుఁజి న్నంబులనాశ్చర్యములబొందిరదియును గాక నిట్లనిరియట్టిదుష్టదిశ్చుండు * బ్రహ్మబంధిండునయినయీతడనయంబుదానపఖ్యాతిబొందు॥ నిందఁబడిమీదదుగ్ధతఁజేంచుగాక॥ యనుచుజనములువలుకునయ్యవనరమున॥ క॥ దేహమువిడిచినసతిగని బాహోబలమొప్పరుద్రపార్షదులునుదాద్రోహించుచుటకైయు॥ తానహంబునలేచిరనిగదాపాణులునై॥ క॥ ఆరవమపుడిక్షించిహోరోషముతోడభృగుమహామునిగ్రతుసంహారకమారకమగునభిచారికఁబూనుంబొనర్చిసరభసమొప్ప॥ వ॥ ఇట్లుపక్షిణాగ్నియందు ప్రేల్చిననందుఁడవంబొనర్చిసోమలోకంబుననుండునహస్రసంఖ్యలుగలయుభునామధేయులైనదేవతలదయించి బ్రహ్మతేజంబునంజేసిదివ్యవిమానులైయుట్టుకంబులసాధనంబులుగాధరియించిరుద్రపార్షదులైనప్రచుధగుహ్యకగణంబుల బారందోలివారునుపరాజుతులై రితదనంతరంబనారదువలన నభవుండు దండ్రీచేసతగ్రాశురాలగుటంజేసి భవానివంచత్వంబునొందుటయుం బ్రచుధగణంబులుయుభునామకదేవతలచేదరాజుతులగుటయువిని॥ శో॥ ఆచ్యండుగ్రుండనిలకంతుడిభద్రైత్యారాతిద

— శ్రీమహేశ్వరుండువీరభద్రునిచేదత్తుయజ్ఞంబు ధ్వంసంబుచేయించుట శీ —

జ్యోత్స్నాడై మాద్యహ్మారివృగేంద్రఘోషమునభీమ ప్రక్రియన్నవృషుని నివృత్యవృషినిభాసముచ్యయరుచి నైల్లాంచుచంచజ్జటానద్యఃకోధముతోడఁబుచ్చివయచెత్తొచక్రమధ్యంబున॥ వ॥ ఇట్లుపెరికివైచినరుద్రునిజటయందు॥ సీ॥ ఆలభంబులిహోదభవిభ్రమాభ్రామకృన్నీలదీర్ఘశరీరమమర॥ బ్రజ్జ్వలజ్జ్వలనదీప్తజ్వాళికాజాలజాజ్వల్యమానకేశములుమెఱయ॥ జండదిగ్నేదండశుండాభద్రోద్దండసాహస్రధృతహేతసంఘమొప్పపీక్షణత్రయలోకపీక్షణద్యుతిలోకపీక్షణతతిమర్మిరిత్తుమగుచు॥ క్రకచకరినకరాళదంష్ట్రలువెలుంగ॥ ఘనకపాలాస్థివనమాలికలునుదనన॥ ఇలలోకభయంకరుండగుచువీరభద్రుండ్రుండయించెమారటరుద్రుండగుచు॥ గీ॥ వీరభద్రుండువిహతపిద్యేపిభద్రుండగుచుదనవేయుచేతులుమొగిచివినయ॥ మెనఁగనేనేమిసేయుదు నెఱుంగనాకు॥ నానతిష్ఠునసతనికయ్యభవుండనియె॥ చ॥ గురుభుజశౌర్య భూరిరణకోపదవద్భుటకోటికెల్లనీ॥ వరయజ్ఞివరూధినివరుండవై చనియజ్ఞముగూడదత్తుని॥ న్నరువడిచ్రుంపుమివచట బ్రాహ్మణతేజమజేయమంటి వేనరిదిమదంశసంభవుండవై తగునీకునసాధ్యమెయ్యెడ॥ వ॥ అనికుపితచిత్తుండై యాజ్ఞాపించిననల్లకాకయని॥ చ॥ అనఘుండరుద్రుండేరిముదమారకబ్రదక్షిణమాచరించిమీదొగనియగవార్యవేగమునఁగుంధినిక్రకచదలంఝుళంఝుళ॥ ధ్వనిమాణిమాపురంబులుపదంబులమ్రోయఁగభీషణప్రభ॥ బ్లనరగ్యతాంతికాంతకశితస్ఫుటశూలముఁబూనిచెచ్చెట॥ చ॥ సరభసవృత్తిసల్లరుగు సైన్యపదాహతపాదధూళిధూ॥ సరితకుచేరదిక్టటుమునభ్యులుదత్తుండచూచియెట్టిభీకరతమవంచనందముగాదురజఃపటలంబటంచున॥ ఛైరియముమొందిరాత్మలపిచక్షుణతారహితాత్మలైకడుక॥ సీ॥ ఈధూళిపుట్టుటకెయ్యదిహేతువోవిలయనమీరముపైలయదిపుడు॥ ప్రాచీనబర్హి

* బ్రహ్మబంధు, బ్రాహ్మణకర్మహీనుండయి బ్రాహ్మణనికీబంధుమాత్రమైనవాఁడు — ॥ సరభసముఅతివేగము — శ్రీఅభ్రంశమురక॥ అభ్రంశికాశమునులిహ॥ బిఱయనున్న — అదశ్రామితిమైనవి శ్రమలిహసముచేత — అశ్రామేషుమాయనెడు — శ్రమకృత్॥ సంచేహమునుగలుగఁజేయుచున్న — నీలనల్లనైవదిద్ధు॥ ఉన్నతమయిన — శరీరమమరక॥ దేహమొప్పఁగాను — ప్రజ్జ్వల — మెఱయె॥ వ॥ ప్రజ్జ్వలజ్జ్వలనమిగులచుండుచున్న అగ్నియొక్క — దీప్తజ్వాలికాజాల ప్రకాశమానములగుఘటలమొత్తములవలె — జాజ్వల్యమానమిక్కిలితేజరిల్లుచున్న — కేశములుమెఱయె॥ వెండ్రుకలుప్రకాశింపఁగాను — చండ — మొప్ప॥ పండదిగ్నేదండ॥ అతికోపవంతములగుదిగ్జములయొక్క — శుండాభద్రోద్దండ॥ తొండములవలె శ్రకాశించుచున్న బాహుదండములయొక్క — సాహస్రధృత॥ వేయించితేతధరింపఁబడిన — హేతసంఘమొప్ప॥ ఆయుధసముదాయముప్రకాశింపఁగాను — పీక్షణ — మగుచుక॥ పీక్షణత్రయముఁగడుకన్నులచేతిలోకపీక్షణద్యుతి॥ ప్రపంచమునుచూచెడునేత్రకాంతిలోకపీక్షణతతి॥ జములయొక్కనేత్రసముదాయమునకు — మర్మిరిత్తుమగుచుక॥ మాదనశక్యమైనదగుచుండఁగాను — క్రకచ — గక॥ క్రకచకరిన॥ పములకంపెఁగలుకుగల — కరాళదంష్ట్రలువెలుంగ॥ ఇయంకరములగుకోరలుమెరియుచుండఁగా — ఘన — తనరక॥ ఘనగొప్పలగుకపాలపుత్తైలను — అస్థిపముకలను — వనమాలికలునుపుష్పవరములును — తనరక॥ బద్వఁగా — మారటరుద్రుండొరెండకభుండు — అగుచుక॥ దినవాండ్రై — అభిల — ఉదయించె॥ సకలప్రపంచమునకుభయంకరమైనవాండ్రైవీరభద్రుండుపుట్టెను॥ జ్ఞివరూధినివరుండ॥ పేనానాయకుండ॥

ధరాపతిమహితో గ్రహసమంధిపురుషాబ్జంబు సేయుచు | జోరసంఘములకో రాచాచుమటిగోగణాధిరాకకుసమయంబు
గాచు | కావుననిష్ఠకుగల్పావసానంబుగాఁబోలుచు గాక టుగాకయున్న నిట్టియాత్పాతికజమెందేనిగలదెయ్యనుచును
నములభయమందెరచటిజనులు సురలుదయుఁడునంతఁ బ్రసూలిముఖ్య | లయినభూసురకాంతలిట్టి నిరిమఱియు || క || తన
పూతులుసూడఁగనిజితనయనునతిననవరాధఁదగ వేదగ్నేగ్నినిరించినయాదయునిఁనునపాపవిపాకమిదియుఁగాదగున
నుచు || వ || అని వెండియున్ది నిరిమఱి తాత్పర్యంజే నడయుండుదనకూతుతోవిరోధంబుచాలక జగత్సంహారకారణండు
నరుచ్రునిఁగ్రోధింపంజేసినమ్మహాత్ముండుతటివాడంట్లేఁబ్రళయకాలంబున || నీ || సుమహితనిశిత శ్రీశూలాగ్రాసం
శ్రోతనిఖిలదిక్రారిరాజనివహుండుగుచు | జటులొగ్రనిపుర స్తరితగంభీరాట్టహాసనిర్భిన్నాక్షలాశుండుగుచు | భూరికరా
శివిస్సార్ధసంప్రేమాతిభిజితతారాగణప్రచయండుగుచు | వివిధ శోహేతి వ్రాతవిపుల ప్రభాపుంజమండితశండదోర్దండం
డుగుచు | వికటరోషభయంకర భ్రుకుటిమర్పిరీక్ష్యుకుస్పహతేజోమహిమదనర్క | ఘనఙ్గీర్ణ జటాబంధకలితుండుగుచు | నఖి
లసంహారకారణండునునటించు || గీ || అట్టిదేవునిఁ ద్రిపురసంహారకరునిఁజం గ్రశేఖరునన్దణసాంధ్రనభవు | మనమురో
షింపఁజేసినమంగళమాలఁబొందవచ్చు నెవ్వగర్భునకునయిన || వ || అనియిప్పిధంబునభయవిహ్వలలోచనులై పలుకుచు
న్న సమయంబున మహాత్ముండునునడుమకుభయావహంబులై సహస్రసంఖ్యాతంబులై సమహూతాత్పతంబులుభూ
నభోంతరంబులఁగానంబడుచుండె నాసమయంబునరుద్రాసుచరులునానావిధాయుధంబులు ధరియించిపిలవీతవన్దం
బులుగలిగివామనాకారులునుకరోదరాననులై యజ్ఞశాలాప్రదేతంబునంబరువులు వెట్టుచుఁగదియించు జనుడెంచినయై
ధ్వరవాటంబులవిటతాటంబు సేయుచుఁగొందఱుప్రాగ్వంశంబునుగొందఱువల్నీశాలయుఁగొందఱునదన్యశాలయునం
చుఁగొందఱుగ్నిప్రశాలయుఁ గొందఱుయశమానశాలయుఁగొందఱు శ్రీమహానవగృహంబునుపిద్వంససంబులుగావిం
చిరిమఱియుఁగొందఱుయజ్ఞపాత్రంబులనగ్నులంజెరిచిరి వెండియుఁగొందఱు హూమాగ్నులార్చిరిపదంపడిగొందఱు
హూమాకుండంబులయందమాత్రంబులువిడిచిరి గొందఱు శరవేదికామేఖలలుద్రొంచిరిగొందఱుమునులబాధించిరి
గొందఱునశ్చక్షులవెట్టపించిరినుటికొందఱు దేవతానిరోధంబుఁగావించిరి యంతమణిమంతుండు భృగువును, పీఠభ
ద్రుండునడుమింజుండితుండుపూషునిభగునినందీశ్వరుండును, బుట్టిరివ్విధంబుననదన్యదేవముల్నిజ్జికాయంబులశిలలఱు
వ్వియు, జానువులఁబొడిచియు, నటచేతులనడఁచియునుల్లంబులఁబొడిచియు, వివిధభాధలంబరచిన, వారు || గాంధీశకులై
యొక్క డెక్క డేనియంజనిరిమఱియును || కి || మునుదయుండభవుంబలుకఁగఁగ నునీతీనభగునిఁబట్టికన్నులు పెకలించెను
నందీశ్వరుండచ్యుతిజనములుహాహారవంబునందడిగొలుప || గీ || కుపితుండై నాఁడుశిభవునిదయుండఁగపించఁబరిహాసం
చినపూషునివండ్లఁబట్టిగొట్టెబలభద్రుఁడాకలింగుని శ్రీదంబు | లెమిడులిచినపరిజిజుండిశ్వరుండ || క || తగ వేదయుం
డాసభాశ్శివకాపుఁడెసఁగించునాఁడుత్తశ్రు | అన్దమంజూపుటనాభ్యుగ | పగతైత్త శ్రువులుపీఠభద్రుండుడెటి
కె || సీ || అతులదర్శిద్దశుండై పీఠభద్రుండుగైకొనిదయునకుంబుఁద్రొక్కి | ఘనసితధారాసింగొని మేననడచియును
త్రసమన్వితమహితశస్త్రజాలావినిర్భిన్నచర్మంబుగలదయుఁజంపగా లేకవిస్తయముమొంది తద్వధోపాయంబుడన
చిత్తమునఁజూచికంతనిష్ఠిడనగతిఁదలంచి | మస్తకముచున్నియంచితాచుర్దణమున | దక్షిణానలమున ప్రేల్చెనదనుచ
రులు | హర్షమునఁబొందనచటిప్రాప్తాణనంబులాత్మలనుజాలచక్షింబులంచుచుండ || వ || ఇట్లుపీఠభద్రుండుదయుని
యాగంబుపిద్వంససంబుగావించిరిజనివాసంజై నక్షేలాసంబునకుంజనియెనయ్యవసరంబున || చ || హరభలుకోటిచేతనిశి

— శ్రీ దేవతలపీఠభద్రాదులచే బరాజితులయి బ్రహ్మతోవిన్నవించుట. శ్రీ —

తాసిగదాకరచాలశూలము | దగ్రమునలాదిసాధనవిదారితజగ్ధ్విరితాఖిలాంగులై | సురలుభయానులాత్ములగుచున్నరీసీ
రుహజాతుఁజేరిగ | ద్వరణసరోరుహంబులకుసన్నతిఁజూలి | మ్రొక్కినములై || క || తమధూర్జటిసైనికులగు | ప్రహరులు
దయమానిపెలుచబాధించుటన | ర్వముఁజెప్పిరియనిమ్రేలే | యమునీంధ్రుండువిచునతోడనియెన్నఱియు || గీ || ఇంత
యునుమున్నుననుననెటిఁగియున్నక తనవిశ్వాత్మకుండునుగమలలోచ | నుండునన మెప్పునారాయణుండునజుండ |

నంద్రాంత్రానృగాగువృంబచి... శ్రీహేతిలయభము-రవేర్వశస్త్రంవహ్నిజ్వాలావహతయః | ఇత్యమః — శ్రీమహానవగృ
హము-వంటయల్లు... || కి || కాంతిశకులై | భయమువలనఁబరుగులెత్తుచున్నవారై... శ్రీశుభనివర్వమస్మాద్భవతీతిభవః-నర్వమాయనవలఁగలు
గుచున్నదిగావునభవుఁడు-అనఁగాశుభుని... శ్రీదంబుదంతము... శ్రీనకాపుఁ | మేరువర్వతమేవిల్లుగాఁగలశుభు... ? అమర్గణముకోవము.

చూడరా రై రియపుడుదమునిమఱియును||వ||అనిచెప్పిసురలిట్లువిన్నవించినచతుర్ముఖుండువారలకిట్లనియె||క||ఘనతేజోని
ధిపురుషుండనయంబుగృతాపరాధుండయననుదామెల్లనంబ్రతికారముఁగావించి | చినజనులకులొకమందు సేమముగల
దే || వ || అనిమఱియునిట్లనియె||క||శ్రీమదాంధ్రుండగు *పశు|పతినిశ్వరునభవుశర్వుభద్రునిదూరి|కృతయజ్ఞ భాగుఁ
జేసిన|యతిదోషులుదుష్టమతులునగుమీరింక||సీ||పూనియే దేవునిబొమ్ముడిమాత్రనలోక పాలకులునులోకములును|
నాశ మొందుదురట్టియాశుండుఘనమరు క్త్యస్త్రనికాయవిద్ధాంతరంగుఁ | దునువ్రియావరహితుండుగనయినవాఁడ
మృహేత్సునిఁద్రిపురసంహారకరుని|మఖపునస్సంధానమతినపేక్షించుమీరలుచేరిశుద్ధాంతరంగులగుచు | భక్తినిష్ఠులఁద
త్పాదపద్మయుగళ| ఘనపరిగ్రహపూర్వంబుగాఁగనతనిశరణ మొందుండతండు ప్రసన్నుఁడయినఁ | దివిరిమీకోరిగిసి
ద్ధించుదివిజులార||వ||అనిమఱియునిట్లనియెనదేవునిదాయంజన వెణుతుమనితలంపకుండతనిఁ జేరనుపాయం బెఱింగింపు
మంటిరేని నేనునింఁద్రుండుమునులుమీరలు మఱియుదేహధారులెవ్వరేని సన్నహేత్సునిభూషంబునతని బలపరాక్రమం
బులకోలఁచి నెఱుంగంజాలమతండుస్వతంత్రుండుగావునఁ దదుపాయంబెఱింగింప నెవ్వఁడు సమర్థుండగు నై ననిపుడు
భక్తపరాధీనుండుశరణాగతరతుకుండగునీశునిఁ జేరంబోవుదమనివలెకీ పద్మసంభవుండుదేవపితృగణప్రజాపతులంగూ
డితైలాసాభిముఖుండయచనిచని||ఉ||భాసురలీలఁగాంచెరిసుపర్వులుభక్తజనైకమానసో | జ్ఞానముఁగిన్నగీజనవిలాస
మునిత్యవిభూతిమంగళా|వాసముసిద్ధగుహ్యకనివాసమురాజతభూమికాసితై | లాసముఁగాఁగెనిర్దిష్టతకులక్షిభిత్తును
హద్విలాసము||సీ||ధాతువిద్రుితోదా తైరన్న ప్రభాసంగతోజ్జ్వలతుంగశృంగములును | గిన్నరగంధర్వకింపురుమా
పురోజననికరాక్షిర్ణ సానువులును|మానితనిఖలవైమానికమిధునసద్విహరణైకశుభప్రదేశములును | గమనీయనవహన్తి
కాసుమ నెంపన్తి కామతల్లీలతగ్రందరములు|నమరసిద్ధాంగనాశోభితాశ్రమములు | విబుధజనయోగ్యసంపన్నవేశ
ములును|గలిగిబహువిధపుణ్యభోగములనొప్పివినుతసుకృతములకుదండవెండికొండ|| వ || అనిమఱియునుమందారపారి
జాతనరళతమాలసాలతాలతకోకలకోవిదారశిరిమాద్గునచూతకదంబుననాగపున్నాచంపకపాలటాశోకచకుళకుంద
కురువకకనకామ్రశతపత్రకింశుకైలావంగమాలతీమధాకమగ్ని కాపనసమాధవీకుటజోదుంబరాశ్వత్థస్థపటపిం
గుళభూర్జపూగరాజపూగజంబూఞ్జురాష్ట్రాతకప్రియాళునాళికేరేంగుదవేణుకీచకముఖరతరుశోభితంబుఁగలకంఠ
కాలకంఠకలవింకరాజకీరమత్రముధుకరనానావిహంగ కోలాహలనినదబధిరిభూతరోదోంతరాళంబు సింహతరయుశ
ల్యగవయశరభశాఖామృగవరాహవ్యామ్రశికురురరుమహిషవృకసారంగప్రముఖపన్యనత్వ సమాశ్రయవిరాజి
తంబుఁగదలీషండమండితకమలకల్పారకైరవకలితపులినతలలలిత కమలాకరవిహరమాణ కలహంసకారండపసారసచ
శ్రవాకబకజలకుక్కుటాదిజలవిహంగకులకూజితసంకులంబునలలిత కేళీవిహరమాణనతీరమణీరహణీయకుచమండలవిలి
ప్రస్ఫుగమదమిళితహరిచందనగంధనుగంధితజలపూరితగంగాతరంగిణీసమావృతంబునయినకైలాసపర్వతంబువొడగ
నియరవిందసంభవపురందరాదిదేవగణంబులత్యచ్ఛతానందంబులంబొందిముండటఁజేదారహీర హేమమయవిమాన
సంకులంబుఁబుణ్యజనమానినీశోభితంబునయినయలకాపురంబుఁగడిచి తత్పురబాహ్యప్రదేశంబునం దీర్ఘపాదుండై న
పుండరీకాయుపాదారవిందరజఃపావనంబురతికేళీవ్యాసంగపరిశ్రమనివారక సలిలకేళీవిలాలదేవకామినీ పీనవయోజ
విలిప్రకుంకుమపంకసంగతపీతంగవర్ణ వారిపూరవిలసితసందాలకనందాభిధానంబులుగలనదీ ద్వితయంబుదాఁటితత్పు
రోభాగంబునవనగజసంఘుప్తమలయజపమిళితపవనాస్పాదన ముహుర్దుహరున్నుదితమానసపుణ్య జనకామినీకదం
బంబువై దూర్యోసోపానసమంచితకనకోత్పలవాపీవిభాసితంబుఁగింపురుష వ్యాప్తంబునగుసౌగంధిక వనసమీపంబునం

— శ్రీ బ్రహ్మాదులుదక్షిణామూర్తికాపుండగునీశ్వరుని స్తుతించుట. ౬ —

దు||సీ||ఉజ్జ్వలంబై శతయోజనంబులపొడవును | బంపన ప్రతియోజనములపరపునుగగ్నియేపట్టనఁదలుగనినదశోభిల్లుని
ర్జితమగుచుఁబర్ణ శాఖానమాక్షిర్ణ మైమాణిక్యములఁబోలఁగలఫలములుదనర్పి | కమనీయసిద్ధయోగక్రియామయమయ
యనఘముముత్యుజనాశ్రయంబు | భూరిసంసారతాపనివారకంబు | నగుచుఁదరురాజవనఁగఁబెంపగ్గలింఁచిభక్తజనుల
కునిచ్చలుప్రమదమెవఁగవలయునంపదలంబుశ్రీనావటమువటము||అవృత్తిమూలతలంబున||సీ||శ్రద్ధనసందాదిసిద్ధసంసేవి

* పశుపతిపశుసాంపతిపశుపతిః - పశవఃక్షేత్రజ్ఞా - తేషాంపతితాతాసంసారబంధనాత్ - పశువులవఁగాజీవులు - వారినిసంసారబంధమువల
నరక్షించువాఁడుగావునపశుపతియని | పశవః ప్రతిదెచ్చిదియెచు, తాతా|ముత్యము. శ్రీ,కుర్కు,రీ,కుక్కు...శ్రీవటమువటము|మట్టిచెట్టిచెట్టు.

తుశాంతవిగ్రహునివాత్సల్యముననుగమనీయలోకమంగళదాయకునిశివువిశ్వబంధునిజగద్వినుతయశుని గుహ్యకపా
ధ్యయత్యోరక్షనాథకుజేరసేవితునిదుర్వారబలునినుచితవిద్యాతపోయోగయుక్తునిబాలవంశ్రభూషణునిమునీంద్రను
తునిఁదావసాభీష్టకరుభన్నదండలింగఁఘనజటాజినధరునిభక్తప్రసన్నవితతసంధ్యాభ్రరుచివిడంబితవిమాత్మ రక్త
వర్ణసనాతను బ్రహ్మమయుని॥మఱియును॥సీ॥అందితవామపాదాంభోరుహముదక్షిణోరుతలంబుననునిచితగను సవ్య
జానువుమీందభవ్యపాహువుసాచివలపలిముంజేతసలి॥తాక్ష॥ మాలికధరియించిమహనీయతర్కముద్రాయుక్తుడ
గుచుజిత్రంబులోననవ్యయంబయినబ్రహ్మనందకలితసమాధిన్ముండవీతమత్సరుండు యోగపట్టాభిరాముడైయుచి
తవృత్తిరోషసంగతిఁబాసికూర్చున్నశిజముని యనువునదుర్భరచితబ్రుస్యాసనమున నున్నమునిముఖ్యునంచిత
యోగనిరతు॥క॥అలఘునినభవునియోగిం॥ద్రులునినుచుండంగనారదునితోఁ బ్రియభావలుజరుపుచున్నరుద్రుని సల
లితపన్నగవిభూషసజ్జనపోషు॥క॥కనిలోకపాలురునుమునిజనులునుసన్నక్తిసతనిచరణంబులకు నిన్వతలయిరియపు
డజ్ఞాననుఁగనియయ్యభవుండధికసంభ్రమమొప్పు॥క॥అనఘమహాశ్వుండగువామనుఁడాశశ్యపునకునొగినమసాగ్ర
రముచేసినగతిసజునకునభవందనమొగిఁగావించెవారుండదద్దయుఁబ్రీతి॥గీ॥అంతరుద్రనువర్తులైసట్టిసిద్ధగణమహ
ర్షిజనంబులుగనివయోజగర్భునకుఁమ్రొక్కితంతనాకమలభవుండశర్వుఁగణపత్రైమందహాసంబుతోడ॥గీ॥జగములకు
నెల్లయోనివీజంబులైనతక్తిశివకారణుండవైజగతినిర్వికారబ్రహ్మంబవగునిన్నుఁగడఁగివిశ్వ నాథుఁగానెఱిఁగెద
నామనముననభవగీ॥సమతపదిగానఁదావకాంశంబులైనతక్తిశివహాపములఁగ్రీడసలుపుదూర్జ నాభిగతివిశ్వజననవి
నాశవృద్ధిహేతుభూతుండవగుచుంచువీశరుద్ర॥సీ॥ అనఘలోకంబులయందువడ్డాశ్రమసేతువులనఁగఁబ్రఖ్యాతినొం
దిబలిసమహాజనపరిగృహీతంబులైయఖిలధర్మాధదాయకములయిన వేదంబులనుమఱివృద్ధి నొందించుటకొఱకునైనీవ
దతునినిమిత్రమామ్రునిఁజేసియన్ముఖముఁగావించితివటుగానశుభమూర్తివైననీవు గడగిజనములమంగళకర్ములయి
నవారిముక్తిసమంగళాచారులయినవారిసర్వకంబునొందింతుభూరిమహిమభక్తజనపోషరాజితఫణివిభూష॥ వ॥ అ
ట్లగుటందత్తర్కంబులూకామెకనిక వివర్యాసంబు నొందించుటకుఁగారణంబెయ్యదియో భవదీయరోషంబుహేతువనిత
లంచితినేనిఁద్వదీయపాదారవిందపిఠితచిత్తులైసమస్తభూతంబులయందునినుంగనుగొనుచు భూతంబులనాత్మయం
చువేటుగాఁజూడకవర్తించుమహాశ్వులయందునజ్ఞులైనవారియందుంబోలెరోషంబుదరుచుపొరయదట్టిసికుఁగ్రోధంబు
గలదేయని॥సీ॥మఱిభేదబుద్ధిఁగర్చుప్రవర్తనములనుదయుతులైచుష్టహృదయులగుచుఁ బరవిభవాసహ్యభవమనోవ్యా
ధులఁదగిలిమర్త్యాత్మభేదకములైనబహుచరుక్తులచేతఁబరులఁబీడించుచునుండుమూఁడులనుదైవోపహతులఁ గాఁదల
పోసియక్కపటచిత్తులకునీవంటిసత్పురుషుండవలనైనహింసఁగావించుకుండుసమిర్చచరిత నిలలోహితమహితగుణా
లవాలలోకపాలనకలితగంగాఁజీకలాపహరజగన్నుతచారిత్రయదియఁగాక॥సీ॥అమరసమస్తదేశములందునఖిలకా
లములందుఁదలఁచదుర్లంఘ్యమహిముఁడగుపద్మనాభుమాయామోహితాత్మకులైభేదదర్శులైనవారి వలననుద్రో
హంబుగలిగినసంతయునదిదైవకృతమనియన్యకుఁఖములకోర్వలేకసత్పురుషుండవయసేయుఁగానిహింసించడుగా
ననీవునవ్యతునిమాయమోహమునందకుంటఁజేసినర్వజ్ఞుడవుమాయచేతమోహితాత్మకులైకర్మవర్తనులయినవారి
వలనద్రోహంబుగలిగినవలయుల్రోవ॥ వ॥ అదిగావున యజ్ఞభాగార్థుండవైన నీకు సవనభాగంబు సమర్పింప
నికతననీచేతవిధ్యస్తంబయి పరిసమాప్తినొందని దయోధ్యరంబు మఱలనుద్ధరించి దతుని పునర్జీవితం జేయుము - భ
గునినేత్రంబులు భృగుమునిశ్శ్రువులు, బూమనిదంతంబులుగృహసేయుము భగ్నంబులయిన దేవ ఋత్విశ్వి
కాయంబులకు నారోగ్యంబుఁగావంపు మీమఘావశిష్టంబు యజ్ఞపరిపూర్తి హేతుభూతంబయిన భవదీయభాగంబు

— శిశివుఁడుబ్రహ్మదులచేఁబ్రార్థింపఁడైదయోమలననుగ్రహించుట శి—

గుఁగాక॥ చ॥ అనిచతురాననుండు వినయంబునవేడిననించుమాళిన య్యనఁబరితృప్తిఁబొంది దరహాసమునన్న్య
పదొంగింపని ట్లను హరిమాయచేత ననయంబును బామరులైనవారుచే సినయవరాధదోషములు చిత్తములో
గణింపనెన్నడు॥ అల్లయుండి॥ క॥ బలియుల దండించుట దుర్బలజన రక్షణముధర్మ పథ్వితియగుట॥ గ

• అక్షమాలికాజవమాల... శిజమునియమపునఁయమునివలె... బ్రుస్యాసనమునఁ వ్రతస్థులైనవారుకూర్చుండుటకుదర్శమొదలై
నవానిచేతకరింపఁబడినఅననము బ్రుసియనంబడును అట్టికముదొంద... శికలాపభూషణము.

లుపాత్ములయవరాధము । కొలచినిదండింపుచుండుగొనకొనియేను ॥ వ॥ అనిదగ్ధశీర్షుండయినదక్షుండజముఖుండ
గుభగుండుబర్హి స్సంబంధభాగంబులుగలిగి మిత్రనామధేయచతుస్సునంబొడగాంచు బూమండు పిష్టభుక్ గుచు
యజమానదంతంబులచేభక్షించుదేవతలుయజ్ఞావశిష్టంబునాకొనంగుటంజేసి సర్వావయవపరిపూర్ణులై వర్తింతురుఖం
డితాంగులై నయుత్పిగాదిజనంబులకిన్ దేవతలబాహువులచేతను *బూమనీహస్తంబులచేతనులబ్ధబాహుహస్తలైజీ
వింతురుభృగువుశిబస్తత్త్వశ్రువులుగలిగవర్తించుననిశివుండానతిచ్చినసమస్తభూతంబులుసంతుష్టాంతరంగంబులై తండ్రి
లెస్సయ్యెననిసాధువాదంబులనభినందించియంతనాశంభునియాహం త్రణంబు వడసిశ్రీశునాసీరప్రముఖులగుదేవతలు
యుష్టులతోడంగూడిరానజండునురుద్రునింబురస్కరించికొనిదత్తోద్ధ్వరవాటంబునకుంజనెనంత॥క॥ శర్వుయోగక్ర
మమునసర్వావయవములుగలిగినమ్మనియుత్పిగ్ధిర్వాణముఖ్యులొప్పిరిపురార్థతను శ్రీలనార్యభూషణయంత॥క॥ః॥ః॥
నుక్షయసవనబస్తముః ఖనిజేసిసగ్రమేలుకొనిలేచినపోలిరినిలచెదక్షుండభవుడఁగనుగొనుచుండంగనాశ్చర్య
తుకమొప్ప॥ వ॥ ఇట్లులేచినిలిచిముంజునున్నశివునింగనుగొనినమాత్రసశరతాగ్రంబుననకల్పచంపై నసరస్సునుం
బోలిపూర్వరూపువిద్వేషజనతంబులై నకల్పమంబులంబానిర్మలుండై యభవునినుతయింపందోడరగిన్వృతబాంధవసతీ
తనయందలంచునురాగోత్రంతంబులబాష్పపూరితలోచనుండు గర్గదకంతుండునై పలుకంజాలకయెట్టికేలకుడుఃఖం
బులసంస్తంభించికొనిప్రేమాతిరేకవిహ్వలుండగుచు సర్వేశ్వరుండగుహరునకిల్లనియె॥క॥ పినునీకవరాధుండగునను
దండించుటదిదండముగాచుడుదిన్ననురక్షించుటగానునమునదలఁతునుదేవయభవపురహరరుద్రా॥సీ॥ అనఘాత్మత
గనీవునట్లునాభండునుబరికింపబ్రాహ్మణాభానులయన । వారలయెడలనెవ్వలననుపేక్షింపరట్లున్నప్రతచర్యులై నవా
రి యెడనీకుపేక్షయొక్కడిదినగ్రాదినినామ్నాయసంప్రదాయప్రవర్తనము నెఱింగించుటకమరవిద్యాతపోవ్రతపరా
యణులైనబ్రాహ్మణులనువరుసఁబుట్టించితివికానవారి నెపుడుఁగేలదండంబుఁబూనిగోపాలకుండుబలసిగోవులరక్షిం
చువగిదినిపునరసిరక్షింపుచుండుగదయ్యరుద్ర॥సీ॥తలపోయనవిదితతత్వవిజ్ఞానుండనైననాచేతనభాంతరమునజ్ఞానతిరు
రుక్త్యంబకతుతుండయ్యునస్తత్త్వతాపరాధముహృదయంబునందుదలఁపక త్ర్యక్షునిందాదోషముననధోగతిఁబొందు
చున్నచుమృత్యునన్నఁగి గరుణఁగాచిననీచుఘనసద్గుణంబుల నెఱింగిసంస్తుతిసేయనెంతవాడఁనుతచరిత్రభవత్పరాను
గ్రహానురూపకార్యంబుచేతనిరూఢనైన । తుష్టినీచిత్తమందు నెందుచువుగాక । యుగ్రసంహారకగుణాసముగ్రరుద్ర॥
వ॥ అనియిట్లురుద్రకృతమాపణంబుఁగావించివత్ససంభవునిచేతననుజ్ఞాతుండై దక్షుండుపాధ్యాయద్విగ్ధుణమేతుండ
గుచుగ్రతుకర్తంబునిర్వర్తించుననుయంబునబ్రాహ్మణజనంబులుయజ్ఞంబులు నిర్విఘ్నంబులై సాంగుటకుఁబ్రవృత్త
దివీరసంసర్గకృతదోషనివృత్త్యర్థంబుగాపిష్టదేవసహితంబుఁ ద్రికపాలపురోహాశక్రవ్యకంబునై నకర్మంబుఁగావించ
నధ్వర్యుకృత్యప్రవిష్టుండగుభృగువుతోడంగూడినిర్మలాంతకరణుండగుచు దక్షుండు క్రవ్యత్యాగంబుఁగావించఁబ్రస

—శివతతోద్ధ్వరంబునకువచ్చిననారాయణునిదత్తోచలుప్రతియించుటశి—

న్నుండై సర్వేశ్వరుండు॥సీ॥ మానితశ్యామాయమానశరీరదీప్తికులునద్దిక్కులదిటుకొనఁగఁగించనమేఖలాకాంతుల
తోడఁగొశేయచేలమృతులెప్పలిమిసేయఁబ్రక్షిసమాయుక్తలలితవక్షుంబునవై జయంతీప్రభల్పన్నైజాప హాటకరత్న
కిరీటకోటిప్రభల్పలార్కరుచులతోమేలమాడఁబలితనీలాభ్రురుచిగుంతలములుదనఁగఁబ్రవిమలాత్మీయదేహజప్రభ
సరోజభవభవామరముఖ్యలప్రభలుమాప । నఖిలలోకైకగురుండునారాయణుండు॥చ॥ సలలితశంఖచక్రజలజాతగ
దాశరచాపఖడ్గనిర్మలరుచులన్నవర్ణరుచిమన్వణికంకణముద్రికాప్రభావలులనుదేజిరిల్లుభుజపద్మమనర్గళకాంతియుక్త
మై విలసితః॥ రి కారపుధివీరుహమున్నరణించుబిట్టుగ॥క॥ సరసోదారసమంచిత । దదహాసవిలోకనములఁదగలోక
ములఁగ్నరితోషము నెందింపుచుఁబరమోత్సవమొప్పవిశ్వబంధుండగుచు॥ చ॥ముటియునురాజహంసరుచిమద్భ్రమణీ
కృతతాలవృంతచాచురములువీవఁగాదివిజమానినులచ్చునుధామరీదివిస్ఫురణసితాతపత్రరుచిపుంజముదిహులఁచిక
టిల్లఁగాఁగివరచుండువచ్చెనుభగస్తతిపర్ణసుపర్ణయానుండై ॥చ॥ఘనరుచిన్లువచ్చినవికారవిహారుముకుండుఁజూచి

* పూనుడొసూర్కుడు... శివస్తత్త్వశ్రువులుమేలకవేంట్రికలతో నేర్పరచినమానములు... శ్రీశునాశిరగదేవేంట్రికండు... అతిదురు
క్రవ్యంబకతుతుండయ్యునుగులకటినపుమాటలనెడునమ్ములచేతగాయముగాఁజేయఁబడినచుగలవాఁడనై నను... శివకర్మకారపుధివీరు
హముఁగొండగొంగుచెట్టునుబిట్టుగఁగిమిక్కిలి పురణించుఁగితిరన్మరించును.

భో! రుననరవింశనందనపురందరచంద్రకళాధరామృతా! శనముఖులగ్ని లేచియతిసంభ్రమ మొప్పనమోనమోదయా
వననిధయేయటంపుననివారణమ్రొక్కరిభక్తియుక్తులై॥వ॥ అట్లుకృతప్రణామలై నయనంతరంబి॥ఉ॥ ఆనలినాయతా
తునియనంతపరాశ్రమచుర్నిరిత్యుతే॥ జ్యోహతస్పదీపులగుచున్నుతీసేయనశక్తులై భయః॥ గ్లానివహించిబాష్పము
లుగ్రమ్మగగన్గడంతులై తనులీ॥ ప్రాసుపడంగనప్పిభునినన్ననగై కొనియెట్టకేలకు॥వ॥ నిటలతటఘటితకరపుటు
లై యన్నహోత్తునియపారమహిమంబెల్లించినునియంపక క్తులుగాక యుండియుం గృతానుగ్రహపిగ్రహుండగుటంజేసి
తనుతనునుతులకుగోచరించినకొలందినునియంపందొడంగిరి యందుగృహీతంబులగు పూజాద్యపచారంబులుగలిగిబ్ర
హ్మచులకుజనకుండునునందనందాదివరనుభాగవతజనసేవకుండుయజ్ఞేశ్వరుండునగు భాగవతునిశరణ్యునిఁగాదలంచి
దగుండ్డిట్లనియెదేవాసీవుస్వస్వరూపమందున్నయప్పుట్టివేవరతంబులుగానిరాగాద్యఖలబుద్ధ్యవస్థలచేదిముక్తుండవు
నదివీలైయుండవుభయరహితుండవునై మాయంబరస్కరించిమఱియునామాయననుసరించుచులిలామానుషరూపంబుల
నంగిరించినస్వతంత్రుండవయ్యును మాయాపరతంత్రుండవై రాగాదియుక్తుంబోలే రానుకృష్టాద్యవతారంబులఁగా
నంబుచుంచువుగావుననీలోకంబులకునీవయ్యాశ్వగుండవనియుని తరులై నబ్రహ్మగుద్రాదులుభవన్నాయామిభూతుల
గుటంజేసిలోకంబులనుసేవ్యులుగారనియునుభేనవృష్టిగలచన్నురక్షింపుమీ విశ్వకారణులైనపథాలలోచనుండుబ్రహ్మ
యదికావియునకలచరాచరజంతువులును నీవభవన్వ్యవస్థితింబుజగంబునలేచినిన్నవించి నతదనంతరంబయిత్తివ
నంబులిట్లనిరి॥సీ॥ శ్రీవామదేవునిశావనశమునఁజేసిక గ్లానువక్తనులమేమైనకతన । బలసివేదప్రతిపాద్యధర్మోపలక్ష్య
జైనయట్టినుఖంబునంచుదిపిఁపనింఁద్రావదేవతాకలితరూపవ్యాజమునుబొందివరగునిన్నయ్యన్నరూపుండవనియును
గేవలనిర్గుణుండవునిత్వలుండవు। నరయననవన్యమూర్తిపదైవనీడు। లలితతత్వస్వరూపంబుఁదెలియజాల। హయ్య
మాధవగోవిందసారిముకుంద। చిన్నయాకారనిత్యలక్ష్మీపహర॥ సదన్యలిట్లనిరి॥సీ॥ శోకదావాగ్నిభిభూతంబువుగుండ
శఘనదుర్గదుర్గనుంబు। సుండధరక్రూరశక్తికుండలిష్టప్రంబుపాపకర్మవ్యాప్తుపరివృతంబు। గురునుఖచుఃఖకాకోలపూరిని
గర్తమాగుచుననాశ్రయమైనయట్టి। సంసారమార్గసంచారులై వ్యుత్పన్నకలంబోలువిషయసంఘమునమాన్యు॥ మేఘసో
తుకదేహనికేతనములు। ననుమహాభారవహులైనయట్టిమూఢు। జనములేనాటమీపదాబ్జములుగానఁజాలువారలుభక్తి
ప్రసన్నదేవ॥గుప్తుండిట్లనియె॥చ॥వరకల్పరహయోగిజనవర్గనుపూజింపదాబ్జము। గ్నిరతమునంతరంగముననిష్ఠిభవన్వ
హనుగ్రహోధిక। స్ఫురణఁగనర్చునన్ననతీమూఢులవిష్యులుమున్నహంగిలౌ। వరణుండలంచుఁబలిగినభవన్వృతసేగిణియిం
పనమృతా॥భృగుండిట్లనియె॥చ॥ అరవిందోచరతావకీఃఘనమాయామోహితస్వాంతులై । పరమంబునునభవన్వహోక
హిమమున్నాటించికానంగిలో॥పరుబ్రహ్మచిశ్చీరంబులజ్ఞులయియోవగ్మృతభక్తార్తిసంపారణాలోకననన్నుఁగావఁదగుని
త్యానందసంధాయివై॥బ్రహ్మయిట్లనియె॥సీ॥తదివిపదాగ్ధభేదగ్రహకములయినచతురింద్రియములనరవింజూడంగి
లుగునీరూపంబుగడంగిమాయామయంబగుననన్వ్యవస్థితిచుగుచుమఱియు॥ జ్ఞానార్థకారణసత్వాదిగుణములకాశ్రయ
భూతమైయలరుచున్నదిరుచుమాకారంబునీపరిపక్షణమైయుండుననుచునేనాత్మచలంతునిస్త్రికారనిరంజననిష్కళంకని
రతిశయవిష్క్రియారంభనిర్మలాన్యవిశ్వసంబోధ్యనిరవద్యవేదవేద్యప్రవిమలానందసంసారభయవిమూర్తాంబు
ండిట్లనియె॥చ॥ దిలసంతానవివాశసాధనసముద్దీప్తాద్యభావోసహ॥ నిత్యమైయోగిమనోనుగాగపవమైవెల్లొంచునీదేహ
మా।యతమైవట్టిప్రపంచముంబులెనుమిథ్యాభూతముంఁగామిశౌ॥ శ్వేతముంఁగామఁదిలోఁదలంతుష్టాదిదేవాదైవమాడా
మణీ॥ పన్నులిట్లనిరి॥చ॥కడంగిభవన్వదార్చనకుంఁగానిటుదయునిచేరవింపఁగా।బడితీతికంతరోషమునభక్త్యమునొందివరే
తభూమియై॥చెడికడుశాంతమేధమునఁజెన్నరియున్ననుఖంబుఁజూడమే॥ర్నడజలజాభనేత్రములఁబావనమైవిలసిల్లున
మృతా॥ యిమ్మలిట్లనిరి॥చ॥ అనఘమాధవనీపుమావలెనెకగ్ధారంభివై యుండియు॥ వినుతతగర్మఫలంబుఁబొందపి
తరుల్నిశ్వంబుననూర్చితకై॥యనయంబున్నజియించునిందిరగరంబగ్గినినుంజేరకై । కొనవేమంచుమునీచరిత్రమునకు
న్తోవిందవచ్చొనరా॥సిద్ధులిట్లనిరి॥ చ॥ హరిభవమఃఖిభీషణదవానలదగ్గితృప్తసార్థమన్వమో। ద్విరదముశోభితంబునుబవి
త్రమునైనభవతగ్రథానుధా । సరిదవగాహనంబుననుసంస్మృతితాపముఁబాసిక్రమ్మఁట॥దిరుగుచుబ్రహ్మముంగనిన

•గ్లానిబాధ... ॥ ప్రాసుపడంగనప్పిభునుగుచుండగా... జ్ఞివరతంబులుగానిఅన్యోన్యానక్రములుగాని... శ్రీవామదేవుని. ఈ
శ్వరునియొక్క... శక్తికుండలిష్టప్రసన్నరూపచేతఁజూట్టఁబడియున్నదియు... శ్రీకృష్ణ,కృష్ణ,అశ.

✽నధోక్షజనాశ్రయింపునుని వెండియునిట్లనియె.సీ॥పరికింపనీవిశ్వపరిపాలనమునకై నధిగుణవ్యక్తడైనయట్టి నారాయణునిపాదసలిసము లేచి వితగబ్రహ్మ బ్రహ్మపదంబునొండెఁగునుండమీ తాతయామనువున ద్వాంతగయామిత్యమగు నేకమైవదృష్టిఁ జేసి యాగంబుల జేసి తాభాషనుఖములనుదివ్యసుఖముల మోక్షు. సుఖములనుబొందెనట్టి యచ్యుతునిబెరుని వితతయోగీంద్రునికరసంవేద్యమాన చరణనరసిజయుగళితశ్వత్పత్రికాశుభక్తవశునిశ్వసలపాద్యహరి॥వఱియును॥

— శ్రీధ్రువుండునారదోపదేశంబునడశి తపంబుఁజేయుట.శ్రీ —

క॥ కరమునగృహీతలీలాంబురుహయునరవిందగర్భముఖగీర్వాణు బ్ధురికింపంగలల త్రీతరుణీమణిచేత వెదుకఁదగుపరమేశు॥వ॥నిజదర్శనపరిశోభితంబైనయేకాగ్రచిత్తంబుననిలిపి సేవింపునున్న హాస్యనికంఠెనీమఃఖంబవసయించువాఁడ న్యుండొక్కరుండుగలఁడేయనిపలికినపరమాధస్తాప్తిహేతుకంబులైనతల్లివాక్యంబులువిశేషమునదాననియమించికోనిపురంబు వెడలిచనునవసరంబున నారదుండుదద్వత్తాంతంబెఱిగియచ్చటికింజను దెంచియతనిజీవితీర్ణిగంబుఁదెలిసిపాపనాశకరంబైనతనకరతలంబునద్రువునిశిరంబంటిమానభంగంబునకుసహింపనిక్షుత్రియుల ప్రభావంబవ్యతంబుగదాచాలకుండైయుండియుఁచివతల్లి యాడినమరుక్షులుచిత్తంబునంబెట్టి చనుచున్నవాఁడనిమనంబుననాశ్చర్యంబునొందియోచాలకసకలసంపత్త్యుద్ధంబగుమందిరంబు దెగడియెంటి నెందు నేగదవున్వజన్వతంబగు నవమానంబుచేసినుసలతప్తుంగాఁదలంచెదననినద్రువుండిల్లనియెడ్లపపత్నీమాతృవాగిముక్షుతంబగుమనంబుభగవద్ద్యామోగరసాయనంబునమాపుకొంచుననుద్రువునికీనారదుండిల్లనియె॥క॥వినుపుత్రకపాలుడవై యనయంబునుగ్రీడలంచునాసక్తమనంబునఁదిరిగెమనికాగ్రంబుననీకవమానమానములులే వెందుకా॥గీ॥కాఁగమనమునఁదద్వివేకంబునీమఁగిలిగె వేనియసంతోషకలితులయినపురుషులాత్మీయకర్మవిస్మరణజేసి వితతసుఖదుఃఖములనుభవించు రెపుడు॥వ॥కావునవివేకంబుగలపుగుఘండుదనకుంబ్రాస్తంబులగుసుఖదుఃఖంబులుదైవవశంబులుగాఁదలంచితావన్నాత్రంబునంబరిశుష్టుండగునీవునుకల్గిచెప్పినయోగమార్గప్రకారంబునసర్వేశ్వరానుగ్రహంబుఁబొందెదనంటిచేసి॥సీ॥అనిఘాత్తయోగీంద్రులనయంబుభరఁజెక్కు జన్మంబులంచునిస్సంగమైననుతిజబ్రయోగసమాధినికలఁజేసియెనను దెలియలేరత్యేమార్గసాదిగాననతఁడుశ్చిమరాధ్యుండగునీవునుఘనమునిష్ఠులొద్యోగమిపుడు॥గాక॥శ్రేయసకాముండవగుదేనిఁదంత్రిచితుతతాగ్రలమందుఁబూనిసుఖదుఃఖములరెంటిలోననేదిదైవవశమునఁజేకురుదానఁజేసి॥దెందమునఁజాలసంతుష్టినించుచు॥పినులవిజ్ఞానియనభవివెలయు దెపుడు॥వ॥మఱియుఁగుణాఘ్యుండగువానిజూచి సంతోషింపుచు నాభాసుండగువానింబొచికరుణింపుచునమానునియెడమైత్రిసలుపుచువర్తింపుచున్నవాఁడుదాపత్రయాచికంబులం దొండుననినారదుండువలికినవినిద్రువుండిల్లనియెననఘాయాశమంబునుఖమఃఖహతాస్తులగుపురుషులకుదుర్గమంబునికృపాయత్తోండవైననీచేతవింబుడెనట్లయినంబరభయంకరంబగుతొత్తధర్మంబునొందినయపిశితుండయేను సురుచిదురుత్తిబాణవినిగ్గిన్నపృథ్వీదయండగుటమదియచిత్తంబునశౌంభిలువనుగావునం ద్రిభువనోత్కృష్టంబున నన్యార్థిత్వంబునగునవంబునుఁబొందనిచ్చయించిననాకుసాధుమార్గంబు నెఱింగింపుమునీవుభగవంతుండగునజ్ఞు యూరువువలన జనియించిపీణావాదనకుశలండవై జగద్ధితార్థంబునుశ్చినింబోలివర్తింతువనినపి॥క॥నారదుండిల్లనుననఘకుం మారకవినునిన్నుమోక్షుమార్గంబునకు॥త్రైలోచనవాడివ్వుడుఁగీరజసోత్తముండువాను దేవుండగుట॥వ॥ నీవునన్నుహాస్యనిజప్రధ్యానప్రవణచిత్తోండవై భజింపుము॥క॥పురుషుండువలిచతుర్విధపురుషార్థశ్రేయమాత్మబొందెదనని॥ధరఁదత్ప్రీతిహేతువు॥హరిపదయుగళంబుదక్కనన్యముగలదే॥కావున॥క॥పరయము నాతలముననగు॥హరిసాన్నిధ్యంబు శుచియునతిపుణ్యమునై పరగినమాధువనమునకును సరసగుణాచనుము మేలుసమకురునచట॥క॥ ఆయము నాతఁటినిశుభాత్యోయములగ్రంకినిష్ఠతోనచ్చటనా॥ రాయణునకునునకు సగ్రుతు॥ రాయతహతిఁజేసి సేయుయమనియనుముల॥వ॥మఱియుఁబాలుండవగుటంజేసి వేదాధ్యయనాద్యుదితకర్మనర్హుండవయ్యునుచితంబులగు కుశాజనంబులంజేసినస్వస్తికప్రముఖానంబులంగల్పించికోనిత్రవృత్త్యానాయామప్రత్యాహారంబులచేతంబ్రాజేంద్రియను మోములం

•అధోక్షజా॥విష్ణుపును-అధఃకృతానలక్షణేంద్రియాశ్చియస్థికర్మతీతద్యథాతథాచాతః - అనఁగా-ఇంద్రియములనుఅధఃకరించిజనించి నవాఁడనిలగ్ధము-వ్యయంభూతుండనిభావము...శ్చిచిక్లితంబు॥వేయందలంచినకార్యమును...శ్చివత్పత్తికూత్రవాగిముక్షుతంబగునవత్పత్తికూత్రనవతితియొక్క,వాగిమఃపాటలనుదాణములచేత,క్షుతంబగు॥గాయముగాఁజేయఁబడిన శ్చిమరాధ్యుండుఁబూజింపనశక్యమైనవాఁడు

బులను చాంచల్యదోషంబులహరించుధీరంబయిచదివెబున॥సీ॥ఆశ్రితసత్వస్సాదాభిముఖుండును శిస్సిగ్ధప్రసన్నాననే
 తులండు॥ సురచితనాసుండునుభ్రామ్యునిండునునుకటెలుండును సుండరుండు॥ హరినీలసంశోభితాంగుండందరు
 ణుండునరుణావలోకనోష్ఠాశరుండుండుగరుణానముక్తండుంబురుషార్థశిష్యును బ్రణతాశ్రయండుశోభనకరుండుంబలి
 తశ్రీపగ్నలతుణులక్షితుండు॥ సర్వలోకశరణ్యుండుసర్వసాక్షి॥ పురుషలతుణయ్యుండుంబుణ్యశాలి॥ యసితమేఘనిభ
 శ్యాముండవృయుండు॥ మఱియును॥సీ॥ హరకీరీలకేయూరికంకణఫణభూషితుండాశ్రితహామలండు॥ లాలితకాంచీక
 లాపశోభితకటిమండలుండు॥ చిత్రపండులండు॥ మహనీయకౌస్తుభమణిఘృణిహరుగ్రేవేయకుండానందదాయకుండు॥
 సలలితఘనశంఖచక్రగదాపర్వహస్తండుభువనప్రశస్తండుడడుండుగ్రు సౌరభవనమాలికాధరుండు॥ హరః మోహను
 డనవ్యవేతంబుండు॥ లలితకాంచననూపురాలంకృతుండు॥ నిరతితయసద్భుండుడర్శనీయతముండు॥క॥ సరసమనోన
 యననము॥ తగరుండునుహృద్వ్యక్తికానివనతడిమ్మరమరునశుభమణిశోభిత॥ చరిణసరోజాతుండతులశాంతండుఘను
 డుండు॥వ॥అయినపురుషోద్భవంబూజింపుచుహృదయగతుండుసానురాగిలోకసుండువనదశ్రేష్ఠండునగునారాయణు
 నేకాగ్రదిత్రంబునధ్యానంబుసేయుచుంబరమనివృత్తిమాగ్ధంబునధ్యాశుండయిన పురుషోద్భవమనిదివృకుంకశస్వరూ
 పంబుదిత్రంబునండుగిలినవఱులమగుడు నేరసిడియునుంగాకయేనుండ్రుండేసినస్తవానరంబులు పరియించినభేదరులంగ
 నుంగొనుసావధ్యంబుగలుగునట్టిప్రణవయ్యుక్తబగుద్వావశోతురునితంబుదేశకాలవిభాగవేదియగుబుధానుస్థితం
 బునయినవాసుదేవమండ్రయనండేసిన॥సీ॥నూర్వాచురంబులనూర్వాచురశ్యాములబంబులనెజారుబలనయను॥మ
 లసేవశంబులందులసికాదామనిమాత్యంబులనుడిగ్దులచరిత్రు॥ బ్రంబులనుబడివత్తునిగడవనృమూలంబులనునా
 దిమూలుఘనుగనంబితభూర్జస్వగాదినిచ్చితిడివిధాబరంబులనుపితంబుధరించినపుడక్షిప్యచ్చిలదారురుడిగిలూ
 పములయందుగానినిరూపమైన॥ సలిలములయందుగానిస్థలములందుగానిపూజింపవలయునెక॥ వలనాధునిక॥పు
 ణదిత్రుండశాంతంబుని॥ యతపశిభామణుండునుమహిమహారండుచచ్చిచహరింపంగలగుణుండును॥ మితవన్యాశనుండు
 నగుచుమెలంగంపలయు॥ వ॥ఉ॥త్రేమద్గోకులగుపుండరీకాయండుగిలినూయాస్వేచ్ఛావతారచరిత్రంబుండేసినది
 త్యంబుగానెద్దిసేయుచుహృదయగతుండుగాధ్యానంబుసేయించునాటియుంగార్చుబుద్ధిజేసేసేయుంబుడంబూజు॥ శే
 షంబులవాసుదేవమండ్రంబుననశ్వేష్ఠురగిలినగుండుంబులయిస్థిగుణమోవాకొలయకర్మంబుండేతనమోగిలెలగు
 నట్లుగాభక్తీయక్తింబులయినపూజులచేతంబూజింపఁబడినశ్వేష్ఠురండునూయాభిభూతులుగాక॥ సేవయు పురుషు
 కుభగ్తాదపురుషార్థంబులలోనెనిభివశార్థంబునిచ్చుడిత్రుండగునామంకరంబుభావంబునభక్తీయోగిలగుండేసిన
 మోతుంబుకొటకుభజియించునగడెప్పినెక్కిధ్రువులమనారమనకుంబ్రచటింబూర్వకంబుగానవన॥ నిందినహామికా
 జనసేవ్యత్రైసకలసిద్ధలనొనంగుచుభగివత్సవనచోజాలంకృతంబునకాథంబనంబునకుంజనియెనెలక॥ గీ॥ పర్వభగ
 నూనుడుత్రానపాదుకడకునరిగియారాజుడేడిధార్మ్యములనెలకనంప్రీతుడైయన్నతాననమున॥ నెలమిగూర్చి
 డియాగణవలనజూచి॥ యిట్లునియె॥క॥ భూనాయకః పుణిహాస్థానాన్యుండుమనంజాలనచిలోబింపి॥ బాసులకే
 మిగతంబన॥ నానారదుతోడనాతడెడయెన్దెలక॥క॥ మునివరగవేకృతీయు॥ ననఘుండునైదేండ్లపాలునన్ద్రువ్వి
 యన॥ దనుడదయఃడనగునాచే॥ తనుపరిభవమొందిచగయెండ్లియందాను॥క॥స॥ చినియ్యగ్రుంపింబొచ్చియిచ్చ
 టంబుశిత్రంతుండుతున్నడితుం॥ డనుశివస్థానముఖంబుజుండననఘుండున్యాతంబుడైన॥ ద్విరయ్యుకౌశలవిప్రకా
 హిభల్లముఖసత్వశ్రేణిభక్తింబెనె॥ యనిమఃభంపెననాచదిత్రయననాన్యస్థుశ్యయిగ్దోబంధ॥గీ॥లక్ష్మియుత్తవజూ
 లునాయంకపీత॥ మంచుగూర్చుండనీకనిగొకిరింబి॥ యనినానక్తిచిత్తుంబునైచయట్టి॥ నాచ॥కౌరాన్యమిదిమునినా
 భదం॥గ్ర॥ఉ॥ నావినినారదుండుసరనాకునిట్టిసునీపవారుండా॥ దేవకీరీటరత్ననుదిపిపిపాచిసరోజుండైనగా॥ జీ
 వదిభాతురక్షితుండశేషజగజ్జనకీర్తనీయకీ॥ గ్రీవిభవప్రశస్తయచరిత్రుండువానికీమఃభావేటిక॥ఉ॥కాపుననమ్మహాన్య
 తునుకర్మముచేతనమస్తలోకపా॥ లావళికంబరానినముదించితనిత్యుపంబున॥బ్ర॥భు॥గ్రీవిలసిగ్దజైమండలసేవ
 దామభజించియాజగత్యావనుండైననీనుతుప్రభావమెలుంగవునీపుభూవరా॥ అదియునుంగాక॥సీ॥కీర్తియిజగము
 లయం॥దాకల్పమునెండజేయునంచితగుణం॥ తాన్కరుండలకేతెంచును॥శోకింపకుమనెనిగూర్చినుభగచరిత్రా॥క॥అ॥

సమస్తమనోహరము... శ్రీలక్ష్మణాస్మదపు... వాడినముఖముగిలవాడెపు... శ్రీ సమస్తానాకాంక్షాసమైన... శ్రీచారిత్రముచెడ్డతనము.

నారదుండువలికినఁ బిమ్మనమునవిశ్వసించివిభుండును బ్రయనందనుఁజితింపుచు నాదరఁమునఁజూడండయ్యెరాజ్యమును
 బూజ్యముగఁగొని అంతనక్కడఁజుండును॥౧॥ చనిముందటఁగనుఁగొనెమధుఁవనమునుమునిదేవయోగివర్ణితగుణపావన
 మును చుర్భరజలదపఁ వనమునునిఖిలైకపుణ్యవరభవనంబుగా॥౨॥ అట్లుగనితాయంజనియము నానదింగృతస్నానంఁడై
 నియతుండుసమాహితచిత్తుండునై సర్వేశ్వరునిధ్యానంబుసేయుచున్దిరాత్రుత్రిరాత్రంబులకొక్కఁమారుగృతకపిత్థ
 బనరీఫలపారణుండగుచు దేహస్థితినుసరించియొక్క మాసంబుహరింబూజించియంతనుండి యాతేసిదిసంబులకొకప
 రిక్వత జీర్ణతృణ పర్ణాహారండుగుచు రెండవమాసంబున విష్ణుసమాధానంబుఁజేసి యంతనుండి నవరాత్రంబుల కొ
 కమారుడక భక్షణంబు సేయుచు మూడవమాసంబునమాధువునర్పించియంతనుండి ద్వాదశదినంబులకొక మారు వాయు
 భక్షణండుగుచు జితశస్త్వంబునై నాలవమాసంబునం బుండరీకాయుని భజించి యంతనుం డిహసంబున నలయక నిరు
 చ్ఛ్వాసంబునై యేకపదంబుననిదివివరమాత్మంజితింపుచు నతేతనంబై నస్థానపుంబోలెనై దవమాసంబునుం జరపెనం
 తఁగి సకలభూతేంద్రియాశ్రయమగుహృదయంబునందు విషయములఁజేందకినఁ మాదాదిశత్రుసమాజములకును నా
 ధారభూతమును బ్రధానపూరుఁ షేశ్వరుఁడైనట్టిశాశ్వతబ్రహ్మంబుఁడనసితహృదయవర్షముననిలిపి హరిహరమున
 కంటెనన్యంబు నెఱుంగక దిక్షనవిభుభనందుఁజేర్చియన్నకతనముల్లోకములుచాలఁగంపమొందె వెండియును బేర్చియ
 య్యుర్భకుండుధరణివొక్క పాదంబుఁజేర్చినిల్పున్నవేళఁబేర్చియబ్బలునంగుష్ఠపీడఁజేసిగిరివసుమతీతలవగ్ధమువంగఁ
 జొచ్చెభూరిహదదుర్నివారణవారణేంద్ర మెడఁగుడిమొరఁగునపుడమగడుగునను ను జలనమొందుచునడగెడు శకలము
 వోలిచ॥అతఁడుననన్యదృష్టినిఁజరాచరదేహశరీరధారణాస్థితిగలయీశునందుఁడనజీవితము స్థితియింపఁజేసియేకతఁ
 గనఁదనిర్మోఢమునఁగైకొనికంపమునొందెనీశ్వరుండతఁడుచలింపనిజ్జగములన్నియుఁజంచలమందెనత్తటికా॥౩॥అలోక
 భయంకరమగునాలోకమహద్విపద్ధశాలోకమలై యాలోకపాలురందఱునాలోకశరణ్యుఁగాననటిగిరిభీతి॥౪॥వల్ల
 టిగినారాయణును ద్వేషించిక్వతప్రణామలై కరంబులుముకుళించికొనియిట్లనిరి॥౫॥హరిపరమాత్మజ్ఞోకేశవచరాచరభూ
 తశరీరధారివై పరగుచువీపునట్టిలను బ్రాణనిర్మలమెఱుంగ మెందుముందెరముగదేవదేవజగదీశ్వరసర్వశరణ్యనిపదాం
 బురుహములోలిమైశరణుఁబొందెదమాత్రిహరించికావుమీ॥౬॥అనిదేవతలువిన్నవించినసీశ్వరుండు వారలకిట్లనియెను
 త్తానపామండును వానితనయుండువిశ్వరూపుండనైన నాయందుఁడనది శ్రంబైకృంబుఁజేసితపంబుఁగావింపుచుండదానం
 జేసిభవదీయప్రాణనిర్మలబయ్యెనట్టిశివరత్నయందై న తపంబునివర్తింపంజేసెనవైవకమీమీనివాసంబులకుంజనుం

— శివాత్మతరచించినభగవంతుని ధ్రువుండు స్తుతించుట.శి—

డనియానతిచ్చిననాదేవతలునిర్భయాత్మలై యాశ్వరునకుంబ్రణాహంబులూచరించి శీఘ్రివిష్ణుపంబునకురీ జనిరితదనంశ
 రంబుగిరిహరియాశ్వరుండువిహంగకులేశ్వరయానుఁడై నిజభృత్యుఁడైనధ్రువుఁగల గనుఁగొను వేడుకజనియింపనామ
 భువనమునకప్పుడుననిధ్రువుండు పరువడియోగవిపాకతీప్రంబై నబుద్ధిచేనిజనువోంబురుహముకుళఁ మాందుఁడటివృథా
 యతముఁగ్రియటఁదిరోధానంబుననుబొందితత్త్వణంబుతనపురోభాగముననునిల్చిననుబూర్వప్రమాధికజ్ఞాననయనగోచర
 సమగ్రముఁగ్రిగనుఁగొనిసంభ్రమముననుసమ్మదాశ్రువులురాలంబులకీకృతాంగుండగుచు॥౧॥నయనములవిభుమూ
 ర్తిఁబానంబు సేయుపగిడిఁడనముఖముననుజొంబనము సేయులీలఁడగభుజములను నాలింగనంబు సేయుగతిదండవన్నను
 సగ్రునులూన ర్చేసే॥ఇట్లుండప్రణాహంబులూచరించికృతాంజలియైస్తోత్రంబు సేయనిశ్చయించి స్తుతిశ్రీయాకరణప
 మగ్ధండుగాక యున్నధ్రువునకునమస్తభూతంబులకు నంతర్యామియైనయీశ్వరుండు ధ్రువునితలంపెటింగి వేదమయం
 బైనతనశంఖంబుచేతనబృహదికపోతలంబంటినజీవేశ్వరనిర్ణయజ్ఞుండునుభక్తిభావనిష్ఠుండునగు ధ్రువుండునఖిలలో
 కవిభ్యాతకీర్తిగలయీశ్వరునిభగవత్ప్రతిపాదితంబులగుచు వేదాత్మకంబులైనతనవాక్కులన్నియు స్తుతించెదేవానిఖిలశ
 క్తిధరుండవునంతఃప్రవిష్టుండవై ననీవుతీసంబులైనమదీయవాక్యంబులంద్రాణేంద్రియంబులంగరచరణశ్రవణత్వగా
 మలనుజిచ్చుచేగ్యంజేసిజీవింపంజేసినభగవంతుండవుపరమపురుషుండవై ననీకునమస్కరింతునీవొక్కరుండవయ్య

*శలముండ... శ్రీఅలోకమూలకు-సర్వప్రపంచముయొక్క, అలోకమలై మాచినవారై... శ్లోకేశవ! శ్లో॥కఇతిబ్రహ్మణామకుళా
 శోహంసర్వదేహాంఽప్రవాంతపాంశేనంభూతౌతస్మాత్ శ్రోతవనామవానితి-హరివంశే. క-అనఁగాబ్రహ్మ, ఈశ అనఁగా శివుడు, ఈయ
 రువురుయాయనయండుజనించిగావునకేశవుడు. లేక-కశ్యపశ్చ, ఈశశ్చ కేశాః-తేనంత్యత్సన్నిధికేశవః-అనఁగా-బ్రహ్మ, విష్ణు, కురులు, ఈ
 యనయండుగలుగుటవలన కేశవుడు... శ్లోకరత్నయముఁడైర్వంధూదని... శ్లోవిష్ణువక్త్రంబు.

మహాదాద్యంబై నయాయ శేషవిశ్వంబుమాయాఖ్యంబై నయాత్మీయత క్రితేతంగల్పించి యందులబ్రవేశించియిండ్రి
యంబులందువసంపుచుండ తదైవతాహుపంబులచేనానా ప్రకారంబులదారువులందున్నవహ్నిచంబునంబ్రకాశింతువది
యునుంగాక॥ చ॥వరమతి నార్తబంధవభవద్వనబోధనమేతుండై భవ । చ్చరణముఁబొందినట్టివిధిసద్గమము ప్రజనుండు
బోధనుండుదరయంగఁజూచురితగునట్టిముముక్షుశరణ్యమైననీ । చరణములంగృతజ్ఞుఁడగునజ్ఞుఁడెట్లుదలంపకుండెడు॥
సీ॥మహితాత్మనుఁటిజన్మమరణప్రణాశనహేతుభూతుండవునిధ్ధకల్పతరువపునగునిన్నుఁడగ నెవ్వరేనేమి పూనినీమా
యావిమోహితాత్మలగుచుధర్మార్థకామంబులకొఱకుఁదామర్చింపుచుండ్రిగుణభమైన । దేహిబాధభోగ్యమైడిపిం
చునుఖముల నెనయంగమాదినిచ్చయింతురట్టి । విషయసంబంధజన్యమైవెలయునుఖము । వారికినినిరయమందునువరలుజే
పభూరిసంసారతాపనివారగుణక । ధాన్యతాపూర్ణ యాశమాధవముకుండ॥ వ॥అరవిందోదరతావశీనచరణధ్యానాను
రాగోల్లస । చ్చరితార్థనజాతభూరిసుఖముల్యానండుక బ్రహ్మచ॥దరయన్లేటదండభృగ్ధతవిమానాకీర్ణులై కూలునా ।
సురలోకస్థులఁజెప్ప నేలసుజనస్తోమైక చింతామాణీ॥ చ॥హరిభజనీయమార్గనియతాత్మకులై భవదీయమూర్తివై । వరలిస
భక్తియు క్షులగువారలసంగతిఁగల్గఁజేయును । త్పుగుఃపసుసంగతిఁవ్యసనదుర్భవసాగరమప్రయత్నశః । స్వరసభవతః ధా
న్యతరసంబునసాత్తుండవై తరించెడు॥ చ॥నిరతముఁదావశీనభజనీయపదాబ్జసుగంధలబ్ధి నెవ్వరిమదియందఁగాఁగలుగు
వారలుదప్పియిమ ద్ద్యదేహమున్దరముఁదదీయదారసుకామసుహృద్భవబంధువద్గము । స్వరతురువిశ్వతోముఖర
మాప్యవయోశముతుండమాధవా॥సీ॥పరమాత్మసుత్త్యసుపర్వతిర్వజ్మగదిజనరిస్తవద్విజగణాది । సంహృష్టమునుస
దసద్విశేషంబునుగైకొనినహదాదికారణంబు । నై నవిరాడ్విగ్రహంబు నే నెఱుంగుఁడఁగాఁతక్కినను మంగళమునైన ।
సంతతసుమహితైశ్వర్యరూపంబునుభూరితబ్జాదివ్యాపారశూన్యమయినబ్రహ్మస్వరూపమేనాత్మ నెఱుంగఁ । బ్రహ్మ
లాకారసంసారభయవిదూర । పరమమునిగేయసంతతభాగధేయ । సశిసనేత్రరమాలలనాకళత్ర॥సీ॥ సర్వేశకల్పాంతస
మయంబునందునియఖలప్రపంచంబునాహరించి । యనయంబుశేషసహాయుండవై శేషపర్యంకతలమునఁబవ్వళించి
యోగనిద్రారతినుండినాభీసింధుజన్మస్థలోకకంజాతగర్భమందుఁజతున్ముఖనమరఁబుట్టింపుచురుది నెప్పు బ్రహ్మస్వ
రూపివై సునీకుఁమ్రొక్క దనత్యంతనియమ మొప్పుభోవ్యచారిగ్రమంకజవత్రనేత్ర । విరళుభాకారనిత్యలక్ష్మీహార । య
వ్యయానందగోవిందహరిముకుండ॥ వ॥అనియిట్లు యోగనిద్రాపరవశుండవయ్యును జీవులకంటెనత్యంతవిలక్షణుండవై
యండునువదియెట్లు నినబద్ధ్యవస్థాభేదంబుననఖండితంబయినస్వత క్రింజేసిచూచులోక పాలననిమిత్తంబుయజ్ఞాధిస్తా
తపుగావుననీవునిత్యము క్తుండపుఁబరిగుఁడుపుసర్వజ్ఞుండవునాత్మపుఁగూటస్థుండవునాదిపురుషుండపుభగవంతుండవు
గుణత్రయాధీశ్వరుండవువై వర్తింతువుభాగ్యసీనుండైనజీవునియందునీగుణంబులుగలుగవేసర్వేశ్వరునందేసేవిరు
ద్ధగతులై వివిధశక్తియుక్తంబులైనయవిద్యాచలానుపూర్వ్యంబునంజేసిప్రలీనంబులగుచుండునట్టి విశ్వకారణంబునే
కంబునసంతంబునాద్యంబునానందమాత్రంబునవికారంబునగుబ్రహ్మంబునకుననుగ్రహించెదమాటియుదేవా నీవుసర్వ
విధఫలంబనిదంతించునిస్తామునైననారికి రాజ్యాధికామితంబులలోనఁబరమార్థంబైనసఫలంబు సర్వార్థరూపుండవైన
భవదీయపాదపద్మంబునిట్లునిచ్చితంబులైననుసకాములైనదీనులనుగోవువత్సంబును స్తవ్యపానంబుసేయింపుచువృకాది
భయంబువలనరక్షించుచందంబునంగామప్రమండవైనసంసారభయంబువలనంబాపుచువనియిట్లుసత్యసంకల్పంబును
జ్ఞానియునైన గ్రువునిచేతవినులింపంబడిభృత్యునుర క్తుండైనభగవంతుండనంతుష్టాంతరంగుండై యుట్టికయెంక॥శీరప్ర
తరాజన్యకు । మారకనీహృదయమందునుసలినకార్యం । బాహాణిగా నెఱుంగుదు । నారయనదియందరానిద స్థైనిత్తు॥
వ॥అదియెట్టిదనిన నెందేని* మేధియందుఁబరిబ్రాహ్మమాణగోచకంబునుంబోలిగ్రహనత్వత్రతారాగణజ్యోతిశ్చక్రం
బునత్వత్రరూపంబులైనస్యగర్వాగ్నికశ్యపశత్రులుసప్తర్షులునుదారాసమేతులై ప్రక్షిణంబుదిరుగుచుండుచురట్టిదురా
పంబుననన్యాధిష్ఠితంబులొకత్రయప్రళయకాలంబునందునశ్వరంబుగాక ప్రకాశమానంబునైన గ్రుప్రవక్షితియనువదం
బుమందటనిరువదియాఱువేలేండ్లుననఁద్రాపితిపుతత్పదప్రాప్తిపర్యంతంబుభవదీయజనకుండువనవాసగతుండైన
దద్రాజ్యంబుపూజ్యంబుగాధర్మచూర్దంబునజితేంద్రియుండవై చేయుచువుభవదనుజుండగును త్తముండువృగయార్థం
బువనంబునకుంజని నృకుండగుఁడదదన్నేషణార్థంబు దదాహితది త్తయై తన్మాతయు వనంబునకుంజనియందుఁదదావ

దహననిమగ్నయగు వెండియు॥ సీ॥ అనఘాత్తుచుటిసివు యజ్ఞరూపుండనదగుననుసంపూర్ణ దక్షిణంబు॥ లగుమఖంబుల
 చేత నర్పించి సత్యంబులగు నిహసౌఖ్యంబు లనుభవించి॥ యంత్యకాలమున నన్నాత్మదలంపుచు హతీసర్వ లోక సహ
 స్కృతమును॥ మహింబునరావృత్తి రహితంబున ప్రియ మండలోన్నతమగు * మామకీన॥ పదముదగఁబొందఁగలవని
 పరమపురుషుఁ॥ ఉతనియభిలషి తార్థంబులగ్ని నిచ్చి॥ యంతఃకుగనుఁగొను చుండంగ నాత్మపురికి॥ గరుడగమనుఁడువేం
 చేసఁగొతుకమున॥ గీ॥ అంతఃపుండ్రుడును బంకేరుహాక్షపాద॥ కమల సేవోప సాదితఘన మ సౌర॥ కమలం దనరి
 యుండనచుచి త్తంబులోనఁ॥ మట్టిబొందక చనియెవిశిష్ట చరిత॥ అట్లు॥ క॥ అనిమైత్రేయుఁడు పురుండ॥ ప్రియము
 హరిచేగృతాంధ్రుడై నవిధంబె॥ బ్లనువినిపించినవిమరుఁడు॥ వినిమునివరుఁజూచి పలికెవినయంబెనఁగఁగ॥ క॥ మునినా
 యకవినుకాముక॥ జనశ్రీమహ్మోపయంబు విష్ణుచరణాంబురుహా॥ ర్చనహితజనసంప్రాప్త్యము॥ ననఁగలపంకేరుహాక్షు
 నవ్యయపదము॥ వ॥ పెనుజన్మంబులంగనిపొందరానిపదంబు దానొక్కజన్మంబున నేవొందియుండనమనంబునంద
 ప్రాప్తమనోరథుండననిపురుషార్థ వేషియైనపురుషుం డెట్లుదలంబెననినమైత్రేయుండెట్లుండెయ్య॥ గీ॥ అనఘపితల్లి దన్నుబలిగ
 నమరుక్తి॥ బాణవిధాన్తుడగుచుదద్భావణములుచిత్తమునదలల్పుచుండటంజేసిముక్తిగఁగోరమికినాత్మలోవగఁగుండు
 నుండె॥ అంతనాపుండ్రుండు॥ వ॥ అనఘజిత్రేంద్రియుల్గుమహితాత్ములునైన సనందనాచలి॥ దనయనన నేకజన్మము
 పార్జితయోగనమాధిఁజేసియె॥ వృన్చరణారవిందములువారకభక్తి నెఱుంగుచుండురా॥ ఘనుఁబర మేశునిశునపికారు
 నమేయునజేయునాచ్యుత॥ వ॥ ఏనుషశ్చాసంబులుభజియించిత త్పాదవర్షచ్ఛాయంబ్రాపించియుభేదదర్శనుండనైతి
 నక్కటాయుట్టిభాగ్యహీనుండనై నయేనుభవనాశనుండై నయతినింబొడగనిశ్వరంబులైనకావ్యంబులడిగిసిట్టికౌరా
 త్కృమెందునుంగలదేతచవపంబులకంటెనున్నతపదంబునొందుచునోయనిసహింపంజాలనియూడెవతలచేతమడియమ
 తిగలుపితంబయ్యెంగాక నాఁడుశ్రీనారదుండాడినమాటతత్వంబయ్యె నతినివాక్యంబులంగీకరింపకయేనసత్తమండనై
 స్వపాన్వపథంబొందినవాఁడుడై వికంబై నమాయంజెందిభిన్నదర్శనుండగుచందంబున నేనట్టిత్రేయుండనై ననుభ్రాత
 యనుశక్తిపుచేత్రాప్తంబునకుఁఖంబు సెందిజగదాత్మకుండునుప్రసాదంబుభవనాశకుండునైనయాశ్వరూపనారా
 ధించితత్వసాదంబువడసియునాయుర్విహీనుండై నరోగికింబ్రయోగించు నొషధముంబోలె నిరర్థకంబులైనశ్వరంబు
 లైనయాకామితంబులుగోరితనివెండియు॥ మ॥ ధనహీనుండునృపాలుఁజేరిమిగులకాధాటిస్థలీకారవి॥ వ్వినియర్చించి
 నరీతిముక్తిఫలమండై నట్టిపంకేజలో॥ చనుండేచాలంబ్రనన్నుండై ననతనినాసారికంబిఁగో॥ రిననావంటికిమూఢ
 మానసులుథాత్రిన్దగ్ధిరేయెవ్వరు॥ సీ॥ అనియిట్లుచింతించెననుచున మైత్రేయమునిచురునక్కల్లనియెడఁద్రోకనునీ

శ్రీ పురుషమరలితనపురంబునకవచ్చుటశ్రి

యహరిపాదకమలరజోభిసంస్కృతశరీరులును॥ యావృద్ధి కమున॥ సంప్రాప్తమగుదానసంతుష్టచిత్తులై వరలుచునుం
 దుమీవంటివారు॥ దగభగవత్పాదదాస్యంబుచక్కంగనితరపదార్థంబులెడదలండు॥ వాఁడవియునుగోరమెల్లరుచునుచరి
 త్రతవిలియిట్లుహరిప్రసాదంబు సెంది॥ మరలివచ్చుచునున్నకుమారువార్త॥ జారుచేవినియూత్రానచరణుడపుడు॥
 మనమునెట్లనిదలంచె॥ చచ్చినవారలుగ్రమ్మతి॥ వచ్చుటయేగాకయిట్టివార్తలుగలవే॥ నిచ్చలునవంగళుండనగుడి
 చచ్చుటమఱి నాకుశుభము లేలఘటించు॥ క॥ అనిచివశ్రవించుకుండియు॥ మనమందును నారదుండగుమారుండవేగం॥ బు
 నరాగలడనుచునుబలికినపలుకులుచిలచినమిక్కిత్యత్యంత్యుండై॥ క॥ తనసుతునిరాక జెప్పినఁగునుకుకుదనములునుమాక్రి
 కపుహారములున్ననమలరనిచ్చితనయునిగఁగుఁగొనుసంతోషమాత్మగఁడులొనంగ॥ సీ॥ వలనుమీరగఁజేసెంధంబంబు
 లంబూన్చినకనకరక్షంబునుతలంత నెక్కి॥ బ్రహ్మణకులవృద్ధబంధుజనామాత్యపరివృతుండగుచువిస్ఫురణమెఱసి॥ బ్రహ్మ
 నిర్వోషరూరస్వనశంఖకాహళవేణురవములందండజెలఁగఁగిశివకంబులెక్కిభూషితలై సునీతిసురుచులు త్రముండునా
 రుఁగినదువఁ॥ గరిమడిపింపనతిశీఘ్రగమనమొప్పు॥ నాత్మనగరంబు వెలువడియరుగుచుండి॥ బలసినగోరవపనసమీపంబు
 నందు॥ వచ్చుపురుగునిమేదినిశ్వరుండనంత॥ చ॥ అరదముడిగి ప్రేమఁగోలుకాడనసంభ్రముడై రమామ సౌహారుచత

* మామకీనామయిక్క... శ్రీమహ్మోపయంబుపొందగత్యముగానిది... శ్రీనారదఁడు॥ నరకపీడనారంభంబుననరసంబంధమైనదివారము- అజ్ఞా
 నము-నారదంబుంబినినారదఁ-అయిజ్ఞానమునుపొందగొట్టువాఁడుగావుననారదుఁడు... యావృద్ధి కమున॥ ప్రయత్నింపకనే... చివరనిశిత
 కనభక్త... శ్రీపైంధవగుట్టము.

కారణమందుకా భావ్యనిర్వృతికా భూమి. శ్వరమనకావలలోక నమకాతనమగ్రమనో రభిషి. ప్రథమమర క్రితా
సిద్ధుకామనలా త్తే బ్ర మోదితాత్మ్యం దే॥ ౩॥ విగయగోగిటజేర్పి నెమ్మగమునిదిరిగిరమునకాలో చిమముక రబుచే
వలబుణికియవ్యయానందబాప్సుధా రాభిషి మ్మంజేయోగీర్వదింపనాచిరయతుండుంక ॥ జనకునియోగీర్వతనముబన
యముంజేకోదిప్ర మోదియైతత్పదముల్లనపాలతలముసోకగవివతులుగావించిభ క్తివిష్వాలుడగుచుకాగి కావలసా
సజ్జనాగ్రోదైన ధ్రువుండుదట్టులకుభ క్తివివతులుడగమెనర్పినురుదికిని మొక్కనర్చకుంజాచియె ధిసగుమొగంబున
కాలింగనంబుంజేసి॥ ౩॥ కర మొప్పనానందగర్వదస్వరమునజీవింపుమనుమనాగీర్వదింపెభగవంతుండెవ్వనిపైమెత్రి
టించునత్రాపానిరతిబ్రహ్మన్నుడగుచునతనికిడమయంతననుకూల మైయుండునర్వభూతంబుబువమతఃజేర్పినుహిం
దలపోయనిమ్మప్ర దేశములకుననంబుచేరుతోయములవోదిగగానఘననన్మహాస్థితిగారవింపెనురుచిప్రారంబు
దలచకనుజనచరితః విష్ణుభక్తులుధరనుబవిశ్రులగుటఁ బారికలుగరుధరణిసేవ్యారుమటియు॥ ౪॥ కావునను క్తముండు
నుశ్రువుండును ప్రేమవిహ్వలురగుచునన్యోన్యాలింగితులై పులకాంకురాలంకృతశరీరులై యానంద బాష్పంబుల నెమ్మ
రంతసునీతియుండనప్రాణంబులకంటెం బ్రియుండై ననుతునుపగూహనంబుచేసి తదవయవస్వర్గనంబుచేతనానంధంబు
మొందివిగతశోకయయ్యెనవ్వుడునంతోప బాప్సుధారాసి క్తంబులై చనుబాలుగురిసెనంత॥ ౩॥ ఉన్నతసంతోషముప్పు
తిల్లగఁజొరజనములాధ్రువుతల్లి సెనయఁజూచి । తొడరినభవదీయమృతాశకుండై వయోతమాజుండు నెందేనిఁబెద్ద
కాలంబుక్రిందటగఁదగినవ్యంబై నవాఁడిప్తునిభాగ్యవశముజేసి । ప్రతిలబ్ధుండయ్యెనీతండుభూమండల మెల్లనురక్షించుని
ర్థమహిమగమలలోచనుఁజింతించుఘనులులోకమర్జయంబై నయట్టిన్పుత్యవునుగెల్తు । రట్టిప్రణతా రిహారుండై నయ
జ్జనాభుండధ్వినిచేతఁబూజితుండగుటనిజము॥ ౪॥ అనిప్రశంసించిరట్లు పారజనంబులచేతనుపలాభ్యమానుండగుచునుత్తా
నపాచుండు త్తమనమేతంబుగాధ్రువునిగజారూఢునింజేసిప్రహృష్టాంతరంగుండై పురాభిముఖుండై చనుడెంచి॥ ౩॥ సప్త
ర్వపరిచ్ఛదస్వచ్ఛకుడ్మద్వారలాలితగోవుశికాట్టాలకములు । ఫలపుష్పముంజరికలితరంభా స్తంభపూగపోతాదివిభూషి
తంబుఁఘనసారకస్తూరికాగంధజలబంధురాసి క్తవివణిమాగ్నాంచితంబు । మానితనవరత్నమయరంగవల్లీవిరాజితప్రతి
గృహప్రాంగణంబుఁబుభనదీజలకుంభసంశోభితంబు । పండులస్వర్గలాజాక్షతప్రసూనఁఫలధరప్రాతకలితవిభ్రాజితం
బునగుచునర్వతోలంకృతమైనపురము॥ ౪॥ ప్రవేశించిరాజమార్గంబునఁజనుడెంచునప్పుడు॥ ౪॥ హరిమధ్యల్పరకామిను
ల్గుతులుసౌధాగ్రంబులందుండిథాస్వరసిద్ధార్థఫలాక్షతప్రసవమార్గప్రాతదధ్యంబువుల్లరవల్లీమణిహేమకంకణరు
ణతాగ్రంబుతోభిల్లఁజిగ్గిరియాభాగవతోత్తమోద్గమనిపైలీలానుమేయంబుగఁ॥ ౪॥ ఇట్లువాత్సల్యంబునంజల్లుచున
త్యవాక్యంబులఁడివించుమనువర్ణ పాత్రరచితమణిదీపనీరాజనంబులనివారింపంబొరక్షిజానపదమిత్రామాత్యబంధుజన
పరివృతుండై ననుడెంచి॥ ౩॥ కాంచనమయమరకతకుడ్మమణిశ్రీజాలసంచయరాజతసౌధములను । వరసుధాఫేనపాండు
రరుక్మపరికరజ్జిదాంతపరిచ్ఛదతల్పములను । సురతరుగోభితశుకపికమిథునాగిగానవిభాసితోద్వానములను । సుమహితలై
దుర్యసోపానవిమలశోభితజలపూర్ణ ॥ ౪॥ పీచయములు । వికచకల్పారదరదరవిందకైర । పప్రదీపితబకచక్రవాకరాజ
హంససారనకారండవాదిజలవిహంగనినదాభిరామపద్మాకరములు॥ మఱియును॥ ౩॥ చారుబహువిధపస్తవి స్వరతనొప్పి
యంగనాయుక్తమగుచుఁబెంపగ్గలింపగర్జించినరారుజనకుగృహంబుంజొచ్చె । నెలమిఁద్రదివంబుసొచ్చుడేవేంద్రుపగిది॥
౪॥ ఇట్లుప్రవేశించిరాజర్షియైనయుత్తానపాచుండునుతునియోశ్చర్యకరంబైనప్రభావంబువినియుంజూచియుమనంబున
విస్తయంబు నొందిప్రజానురక్తుండయ్యెనుఁబ్రజానన్మతుండునవయోవనపరిపూర్ణుండునైనధ్రువునీరాజ్యాభిషిక్తుంజే
సివృగవయస్థుండై నతన్నుండానయెఱింగియాశ్చగతిఁబొందనిచ్చయించివిరక్తుండై వనంబునకుంజనియెనంతనాధ్రువుం
డుశింశుమారప్రజాపతికూతురైనప్రమియనుకానివివాహంబైదానివలనకల్పవత్సరులనునిర్దరుకోడుకులంబడసివెండి
యువాయుపుత్రియైనయిలయనుభార్యయంచునుత్రాలనామకుండైనకొడుకునతిమనోహరయైనకన్యారత్నంబుంగనియె
నంతఁడద్వాక్రియైనయొత్తముండు వివాహంబులేకుండిమృగయాగ్ధంబువనంబునకరిగి హిమవంతంబునయతునిచేత
మాకుండయైనతనితల్లియొండ్రుకొంబునవనంబునశేగియంచుగహనపదానంబునమృతిబొందెద్రువుండుప్రాత్యమరణ

[illegible]

మత్తుమునుకుకా॥చను దెంచియిట్ల నిరి॥సే॥అనఘాశ్చ లోకులెవ్వ నిదివ్యనామంబుసమతపాకర్ణి వివరింపఁబడినది సురం
బై నమృత్యువునైననుఖవృత్తిదరియింతురట్టియాశ్వ రుదమరుడు॥భగవంతుఁడను శార్ఙ్గపాణియుభాక్తజనా ర్హిహరుం
డగునట్టివిభుఁడు॥భవదీయవిమతులఁబరిమార్చు గాక నివలికినమునులసంభాషణములు॥ వినికృతాచమనుఁడరమానిభుని
చాదకమలముఁడలంచిపుభయంకరమౌచుగా॥ కలితనారాయణాస్త్రంబుఁగార్తుకమునఁ॥ బూనఁడవఁడదీయ
సంధానమునను॥గీ॥ కడఁగిగుహ్యకమాయాంధకారమపుడు॥ వెరవుచెడిదవృద్ధవృద్ధులవిరిసిపోయె॥ విమలమైనవివేకోద
యమునఁజేసి॥ సమయురాగాదికంబులసరణిసంత॥మ॥ వరనారాయణదైవతాస్త్రజనిదుర్వారప్రభాహేమః॥పుం॥
రుదిస్సారమరాళరాజసితమక్షత్రారధారాపత॥ చ్చరసాహస్రములోలిభీషణవిపక్షశ్రేణిపైస్థాతభీ॥ కరరావంబు
నఁగానఁజొచ్చు శిఖసంఘాతంబుచందంబునకా॥అట్లేసినిచ॥ఖరనిశితోగ్రసాయకనికాయవరంవరవృష్టిచేబారిం॥బారి
వికలాంగులై యడరిపుణ్యజనుల్ పృథుహేతిపాణులై॥ గరుడునిజూచిభూరిభుజగ్రక్రకరంబులెదిర్చిపేర్చిచె॥ దృఢనడ
తెంచుచందమునఁజిత్తరభున్యలుగూనితాకినకా॥ఉ॥ వారలఁజండ్లతీవ్రశరవర్షముచేతనికృతపాదజం॥ ఘోరుశిరోధ
రాంబకశిఖోదరకర్ణులఁజేసియోగివం॥ కేరుహమిత్రమండలకృద్భిదనెట్టిపదంబుఁజేందునా॥ భూరిపదంబునంబెలుచఁ

— శ్రీ స్వామిభువంధుద్రువునిసంగంబుడుగుమనియుపదేశించుట. శ్రీ —

బొందఁగఁబంపభుజావిజృంభిస్తా॥వ॥ ఇవిధంబుననాచిత్రరథుండగుద్రువునిచేతనిహన్యమానునిరపరాధులునైన
గుహ్యకులంజూచియతనిపితామహుండయిన స్వామిభువంధు యిష్టిగణపరివృతుండై చను దెంచిద్రువునింజూచియి
ట్లనియెవత్సానిరపరాధులయినపుణ్యజనుల నెట్టిరోషంబునవధియించితివట్టివిర్హేతువైనరోషంబువిరమింపుము బ్రాత్యవ
త్సలబ్రాత్యవధాభితప్తుండవై కామింఁచునీయత్నంబుడుగుమని॥క॥అనఘామనుకులమునకిది॥ యనుచితకర్తృబయొకనికై
పెక్కరత్రిన్గినిమొనఁగ్రుంగిరియిదివీకనయంబునువలవధుడుగుమయ్యకుమారా॥వ॥ అదియునుంగాక దేహభిమానం
బునంబుశుక్రాప్రాయులై హింసఁగావించుట క్షిప్యప్రీతేశానువర్తనులయిన సాధువులకుండగదునివునర్వభూతంబులనాత్మ
భావంబునఁడలఁచినర్వభూతావాసుండుదురాధ్యక్షుండైనవిష్ణునిపదంబులఁబూజించి తత్పరమపదంబునుబొందితి
వియట్టిభగవంతునిహృదయంబున నీననుభూతుండవుభాగవతులచిత్తంబులకునమ్ముతుండవుమఱియు సాధువర్తనండవ
నమెప్పునీవీపాపకర్తృబెట్లుసేయఁజేసమకట్టితివేపురుషుండైన నేమిహహాస్మలయందుఁజే దితిక్షయ సములయందుమై
త్రియుహినులయందుఁగృపయనితరములగునసమస్తజంతువులయందు సమత్వంబును గలిగివర్తింఁచువానియందుసర్వా
శ్చకుండైనభగవంతుండప్రసన్నుండగు నతండుప్రసన్నుండైనవాడుప్రకృతిగుణంబులంబాసి లింగశరీరభంగంబుఁ
గావించిప్రవర్తనందంబునుంబొందునదియునుంగాక కార్యకారణసంఘాతరూపంబైనసర్వభీష్మరునందునఁజియసాగం
తసన్నిధానంబుగలిగినలోహంబుచందంబునవర్తింఁచునందుసర్వేశ్వరుండు నిమిత్తమాత్రంబుగాఁబరిభ్రమించునట్టి
యాశ్వరునిమాయాగుణవృత్తికరంబున నారబ్ధంబులైనపంచభూతంబులచేత యోషిత్పురుషుఁడై వ్యవాయంబువలన
యోషిత్పురుషాదిరూపసంభూతియగు నివిధంబునసర్గంబుఁ దత్సంస్థానంబుఁడల్లయంబునగుచునుండు నిష్టుదుర్విభా
వ్యంబయినకాలశక్తింజేసిగుణతోభంబునవిభజ్యమానవీర్యుండుసనంతుండుననాదియునైన జనంబులచేత జనంబులఁబు
ట్టింపుచుండుటంజేసిగదాయాదికరుండువృత్త్యుహేతువులగుజనంబులయంబు నొందించుటంజేసి యంతకరుండునైన
యనాదియగుటంజేసియవ్యయుండునైనభగవంతుండుజగత్కారణుండగుఁగావుననీసృష్టిపాలనవిలయంబులకుంగర్త
గానివానిపడువునదానిజేయుచుండునిష్టుమృత్యురూపుండుపరుండుసమవర్తియునైనయ్యాశ్వరునికి స్వపక్ష పరపక్షం
బులులేవుకర్మాగ్నినంబులైనభూతసంఘంబులురజంబులుమహావాయువుననుసరించుచాడ్పునసస్వతంత్రంబులగుచు న
తనిననువర్తింఁచునీశ్వరుండుజంతుచయాయుఁడుపచయాపచయకరణంబులందస్పృష్టుండునగుజేవుండుగర్తబద్ధుండగు
టంజేసికర్తృబవానికి నాయురుపచయాపచయంబులంజేయుచుండుమఱియునర్వజగత్కర్తృసాక్షియగు సర్వేశ్వరుని॥
క॥కొందలుస్వభావమందురు॥కొందలుకర్తృబులంద్రుకొందలుగాలంబందురుకొందలుదైవం॥ బందురుకొందలును

* పుంఖిందినారిబాండమాపుభాగపుపింజ... క్షిప్యప్రీతేశానువర్తనామింద్రియాకామాశః-ఇంద్రియములకునీకుండనిర్దము...

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము... భాగవతముచేయమన్నవాండ్రు... నమకట్టితివిప్రయత్నముచేసితివి... కేతితిత్తిత్తి... తిలకస్తాంశః సూదిగుంటరా
య... క్షిప్యకాయము... పంగము... క్షిప్యపచయాపచయపుద్గితయములు.

గామమంద్రమహాత్మ్యః ౧ । ఇట్లులవ్య కృతాంశున ప్రమేయండు నానాకృత్యదయభూత హేతుండు నైవేద్యగణం
తుండు సేయకార్యంబుల బ్రహ్మరుద్రాదు లెఱుంగరలయతనితత్వంబు లెవ్వరు నెఱుంగవోవుదురుగావున యెఱుఁగఁజూట్టు
త్వత్తివాళంబులకు దైవంబుకారణంబై యుండుగాననిగ్ధనదాను పరులుభవదీయత్రాత్యహంతలగుడు రే భూతాస్త్రీకుం
డుభూతేశుండుభూతభావమందున ర్శ్యశ్వరుండుపరాపరుండునగునీకుండమా యాయుక్తుం దైవశక్తిచేసృష్టిస్థితిలయం
బులంజేయునై ననహంకారంబునంజేసిగుణకర్తృంబులచేసృష్ట్యుండగుచువ ర్తించునదియునుంగాక యీ ప్రజాపతులు
విశ్వస్యత్వాదుంబులనియంత్రితులై ముగ్ధుదాక్షిణ్యేనపశువులంబోలియెవ్వనియాజ్ఞాధీనకృత్యులైన ర్తింతురట్లుచున్వజన
మ్మత్వపునుజనామృతస్వరూపుండుపర్యాత్మకుండుజగత్పరాయణుండు నైనయాశ్వరునిసర్వప్రకారంబులకారణంబు
తొందమదియునుంగాక సీ అనఘాత్మనీవువంశాబ్దవయస్థుండవై పితల్లినిన్నాడినట్టి మాటలర్పిన్నయిర్తుండవగుచు
మజనయిత్రిదిగ నాడికాన కేసి తపమాచరించయచ్చపునీశ్వరునిభక్తిబూజించిమహితవిభూతి మెఱసి గమనాద్రిలోకో
త్తరంబైనవదమునుబొందితివదిగానభూరిభేదరూపమైన ప్రపంచంబురూఢి నేమహాత్మ్యనందుల బ్రతీతమైయలరునట్టి
యగుణుండై యద్వితీయండునక్షరుండు నైనయాశ్వరుఁబరమాత్మననుదినంబు సీ గ్రహనిశుద్ధంబుగతమత్సరాదికంబ
మలంబునగుహృదయంబునందు సౌలయక స్వేషింపుచును బ్రత్యగాత్మండుభగవంతుఁడునుబర బ్రహ్మమయుండు వానం
దమాత్మండునవ్యయుండుపపన్నసకలభక్తియుకుండుసగుణుండజుండఁడు నైనసర్వేశ్వరునందుత్తమంబైన సనద్భక్తిజేయు
చునమతనోష్ఠి తూఢిసోహమ్మమయని ప్రరూఢమగుచు ఘనతతోనవిద్యామహా గ్రంథినిపు డ్రెంచివై చితకావునధీవరే
ణ్యునర్వభుభవోనియైనరోషంబువలదు ॥ క॥ విసురోషహృదయుఁగనుఁగొని యనయములోకమునశించునతిభయయుతు
మైఘనరోగమాషధంబులయనువుననదిగానరోషమడఁపుమహాత్మ్య ॥ గీ॥ అనఘనీచుస హేమాదరహంతలనుచుఁ బెనచి
యీపుణ్యజనులఁజంపితికడంగి పరగనిదియెనదాశివ బ్రాతయైన యర్ధవిభునకునపరాధమయ్యెగాన ॥ క॥ ధృతినుతులచే
తనీవిపుడతనిఁ బ్రసన్నునిఁగఁజేయుచునిమనువుదయామతిఁ జెప్పిపునుచేసఁ త్రుతుండైనయ మొప్పఁజనియెఱుఱిపి
యుక్తుండై ॥ అంతఃగీ॥ యక్షచారణసిద్ధవిద్యాధరాదిజనగణస్త్రాయమానుండై ధనమండంతఁ బుణ్యజనవై శనవృత్తుభూ
రిరోష రహితుండై నట్టిద్రువునిఁజేరంగవచ్చి ॥ అప్పడు ॥ సీ॥ చనుడెంచివెనఁగృతాంజలియై ధ్రువునిఁజూచితిపులనిట్లనియె
క్షుత్రియకుమార ॥ తగభవదీయపితామహదేశంబుననుచు స్వజంబైనఘనవిరోధ ముడిగితివట్లుగావునదానంజేసి
యందుఁ బ్రసన్నుండై నైతిభూతజననలయంబులకనయంబుగాలంబెక ర్తయైవ ర్తించుగానయున్తు ॥ దనుజుఁజంపినవార
రీయక్షవరులు గాఢతలతోయనీయక్షగణమునిట్లు నెఱివధిరిచినవాఁడవునీవుఁగావు వినుతగుణశీలమాటలు జేయు నేల ॥
౪ ॥ అదియునుగాక యేబుద్ధింజేసి కర్తృసంబంధదుఃఖాదికంబులు దేహాత్మాను సంధానంబునంజేసి సంభవించునట్టి
యహంత్యమ్మనునపార్థజ్ఞానంబుస్వప్నమందుంబోలెఁబురుషునకుండోచునదిగావునసర్వభూతాత్మ విగ్రహండున
తోక్షణండుభవచ్ఛేదకుండు భజనీయపాదారవిందుండుననంతామేయశక్తియుక్తుండుగుణమయియుగు నాత్మమాయ
చేవిరహితుండునైనయాశ్వరుని సేవింపుము నీకుభద్రంబయ్యెడుభవదీయము సొగతంబైనవరంబుఁగోరుమునీవంబు
జనాభపాదారవిందసేవనంబుఁదిరంబుగఁజేయుచువనియెఱుంగుచుననిరాజరాజచేతనట్లుమహామతియుభాగవతోత్త
మండునైనద్రువుండు ప్రేరేపింపబడి యేహారి స్మరణంబుచేతఁడనప్రయత్నంబునదురత్యయంబైనయజ్ఞానంబుందరి
యింతురట్టిహరిష్మరణంబవతితంబగునట్లొసంగుమనియిడిగిననట్లుకాకయనియంగీకరించియంతకుపేరుండుసంప్రీతిచిత్తుం
డై ద్రువునికి శ్రీహరిష్మరణంబట్లయనుగ్రహించియంతగానంబు సెందెనంతద్రువుండుయక్షునిన్నరకింపురుషగణసంస్త్రా
యమానవై భవుండగుచునాత్మీయపురంబునకుమరిలి చనుడెంచి ॥ సీ ॥ గణుతింపభూరిదక్షిణలఁదేగడవో ప్పయజ్ఞముల్పే
యనయ్యజ్ఞవిభుండు ద్రవ్యక్రియాదేవతాఫలరూపసత్కర్తృఫలప్రదాతగుచు నెప్పు టురుషోత్తమునినర్థిబూజించిమ
ఱియునర్హిపాధిపర్జితుండు త్తమండుసర్వాత్మకుండగుజలజాతమనందుఁ దీవ్రంబైన ప్రవాహరూపంబునై నభాక్తిపలు
పుచునభిలప్రపంచమందు నలర్గఁడనయండునున్న మహాత్మ్యహరిఁజెఱచిదానందమయినిలక్ష్మీశుఁబరమునీశ్వరేశ్వరు
నిం బ్రజలుదండ్రీయనితలంపనిలువదియెఱువేరేండ్లభోగంబులచేతంబుణ్యక్షయంబునభోగంబులైవయాగాదులచేత
నగుభక్షయంబుమజేయుచుబహుకాలంబుదనుక డ్రివర్గపాథనంబుగారాజ్యంబుచేసకొనునకుంబట్టంబుఁగట్టియచరి

తేం ద్రియుండై యవిద్యాగచితస్సప్తగంధర్వనగరోపమంబై నదేహాదికంబగు విశ్వంబుభగవన్నాయారచితంబనియా
 త్తుండలంపుచువేండియు॥ వ॥ సునునిభుండంతభృత్యజనమంత్రపురోహితబంధుమిత్రనం॥ దనపశువిత్తరత్నవనితాగృహ
 రమ్యవిహారతైలవారినిధిపరీతశ్శాతలహరిద్విపముఖ్యపదాద్ధజాలముల్లుననుతిచేసనిత్యములుగాండలపోసివీర క్షుద్రు
 డై॥ సీ॥ పురమువెల్పడిచనిపుణ్యభూబదరి కాఘనవిశాలానదీకలితమంగి॥ తొంబుపూరంబులననుర క్షిమైఁగ్రుంకికమనీ
 యపరిశుద్ధకరణుడగుచు॥ బద్వాసనస్థుడై పవనునిబంధించి నెలకొనిముకుళితనేత్రుడగుచు॥ హరిరూపవైభవధ్యానం
 బుసేయుచుభగవంతునచ్యుతుఁబడ్చనేత్రునందునతతంబునిశ్చలమైనయట్టిభక్తిఁబ్రవహింపఁజేయుచుఁబరమమోడ
 బాష్పధారాభిషిక్తుండుభవ్యయశుండు॥ పులకేతాంగుండునగుచునిమ్మలఁదనర్చి॥ వ॥ ముతీయువిగతశ్లేశుండుము క్తలిం
 గుండునయిఁద్రువుండుదన్నుడామటిదియుండునమయంబునదశశికులనుద్యుత్రాకానిశానాయకుంబోలి వెలింగింపు
 చునాకాశంబుననుండియొక్క విమానంబుచనుదేరనందుదేవత్రేష్ఠులుచతుర్ముఖులరక్తాంబుజేక్షణలు శ్యామవర్ణులుగ
 దాధరులునువాసస్సులుఁ గిరిలహారాంగదకుండలధరులుఁ గౌమారవయస్కులును త్తమశ్లోకకేకరులునయినవారలని
 ద్దరింగనిసంభ్రమంబునలేచి మధుసూదనునామంబులుసంస్తరింపుచు వారలభగవత్ప్రొంకరులుగాండలంబిదండప్రణా
 మంబులూదరించి*కృష్ణపాదారవిందవిన్యస్తవిత్తుండుఁగృతాంజలియువినమితకంధరుండునైనఁద్రువుఁగంగుంగొవిపు
 ష్కరనాభభక్తులైననునందనందులుప్రీతియుక్తులైనందున్మితులగుచునిట్లనిరి॥ ఉ॥ ఓన్యపనీకుభక్త మగునొప్పుగుచున్న
 మదీయవాక్యముల్వీనులయందుఁజొన్నమువివేకముతోనయిదేండ్లనాఁడుమే॥ ధానిధివైయొసర్చినయదాత్తతపోవ్రత
 నిష్ఠచేతఁదే॥ జోనయశొలియైనమధుసూదనుఁదృష్టివహింపఁజేసితా॥ గీ॥ అట్టిశార్థపాణీయఖిలజగత్కర్త॥ దేవదేవుండగు
 లదివ్యమూర్తి॥ మమ్ముఁబనువ మేముమాధవవదమున॥ కర్ణినిన్నుఁగొనుచునరుగుటకును॥ వ॥ వచ్చితిమియేవదంబు నేమిసూరి
 జనంబులునర్వోత్తనంబనిపొందుదురుదేనిజంధ్రదివాకరగ్రహనక్షత్రతారాగణంబులు ప్రదక్షిణంబుగాదిరుగుచుం
 డుమఱియునీచుపితృలచేతనన్యలచేతనన్యధిష్ఠతంబుజగద్వంశ్యంబునభక్తజాతిదుర్జయంబునైనవిష్ణుపదంబుఁబొందు
 నుపురమ్మిదివిమానశ్రేష్ఠంబుత్తమశ్లోకజనమాళిమణియైనశ్రీహరిపుత్రైంచెడిని నెక్కొండవనినగుక్రమప్రియుం
 డైనఁద్రువుండుదన్నుధురవాక్యంబులువినికృతాభిషిక్తుండైయచ్చటిమునులకుం బ్రణమిల్లితదాశీర్వాదంబుఁగైకొనివి
 మానంబునకుం బ్రదక్షిణార్చనంబులుగావించి పార్షదులైననునందనంబులకువందనంబాచరించి భగవన్ప్రపవన్యస్త
 చతురంతకరణాదికుండగుచు యావిమానాధిరోహణంబుగావించుటకుహిరణ్మయరూపంబుధరియించెనప్పడు॥ కీ॥ సు
 రమంచుభివణవానక॥ మురజాచులు మొఱుసెవిరులమునరుగురి నెఁగి॥ న్నరగంధర్వులపాలలు॥ భరితములై చెలఁగెనపుడు
 భవ్యచరిత్రా॥ వ॥ అట్టిసమయంబున యుండుదుర్గమంబగుత్రివిప్రపంబునకునేగువాడగుచు దీనయగుజననిం దెగడియె
 స్లిపోవుచుననిదింతించు వానింబార్షదులవల్లోకించియగ్రభాగంబునవిమానారూఢయైయేగుచున్న జననింజూపినసంతు
 ష్టాంతరంగుండగుచు॥ క॥ జననిసునీతినిమునుఁగనుఁగొనియమలవిమానమెక్కిగొనకొనివిబుధు॥ బ్రసమింద్రులప్పువర్షము॥
 లనయముగురియింపఁద్రువుండుహర్షముతోడ౯॥ క॥ చనిచనివెనగ్రహమాండల॥ మునుడైక్రిలోక్యంబున ప్రస్తునిమండ
 లము౯॥ ఘనుండై తరిందియవ్వలఁదనరెమహరిపదమునొందెదదయ్యుఁప్రీతి౯॥ వ॥ అదిమతియునిజకాంతిచేతంద్రిలో
 కంబులంబ్రకాశింపఁజేయు, నిర్దయాగవ్యాంబు, శౌంశులు, సమదర్శనులు, శుద్ధులు, సర్వభూతానురంజనులు, సమ్యతభ
 క్తబాంధవులు, నైన భద్రాచారులకుసుగమ్యంబై గంభీరవేగంబుననిమిషంబునగుజ్యోతిశ్చక్రంబునమాహితంబై గోగ
 ణంబుమేధియందుఁబోలె నెంచుఁబరిభ్రమించుచుండునట్టియచ్యుతపదంబునుంబొంది విష్ణుపరాయణుండైనఁద్రువుండు
 ద్రిలోకచూడామణియై యొప్పుచుండెనప్పడుభగవంతుండైన నారదుండుఁద్రువునిమహిమాంగనుంగొనిప్రచేతస్సత్రం
 బునందుపీణవాయించుచు॥ సీ॥ పతియెడై వంబుగాభావంబులొకలఁదలచునునీతినందనుతపస్ర॥ భావముక్రియధర్మభ
 వ్యనిష్ఠలఁబొందఁజాలరు బ్రహ్మన్దిజనములనిన॥ శ్చత్రియకులులెన్నఁగానేల నెవ్వఁడుపంచసంవత్సరస్థాయమునను
 సురుచిదురుక్తుగ్రశరభిన్నహృదయండ్ల మద్వాక్యహితబోధమతిఁదనర్చి॥ వనమునకునేగిహరిభక్తివత్తనొందియజి
 తుండగుహరితనవళుడై చరింపఁజేసి వెనఁదత్తుదంబునుజేందెనిట్టిహరిపదంబునుబొంద నెవ్వగికిఁదరము॥ క॥ అనిపాడెన

* కృష్ణనర్మకరోతితికృష్ణః- అన్నిటినిజేయువాడు-దుక్ష్ణః కరణే-తెత్వాకర్షణితివా-కృష్ణమితిభానే-రాక్షసులసంహరించువా
 డు-కృష్ణవర్ణత్వాద్వా-కృష్ణవర్ణుడుగావునకృష్ణుడు-అనఁగానీలవర్ణుడు.

నుచువిమరునకనఘుండు మైత్రేయుఁడనియెనందితభక్తిని నుతోడ్దావయితసుగంధనగలయాధ్రువునిచరితమార్గ
 స్తుత్యాసీనుహితసత్పురుషసమృతమునుధన్యంబునర్పప్రదంబుయితసుగంధంబునాయుమగ్రంబుఁ బుణ్యప్రసాద
 కమునుమాంగళకరశుభముగర్హణంబునౌమనస్యముఁ బ్రశంసాయోగ్యమును బావహరమునుధ్రువపదయాపకంబునై
 యొప్పనీయుపాఖ్యానంబుఁదగినీకు నెఱింగించితినిదీని నెవ్వఁడేనితివుట శ్రద్ధాగరిష్ఠుఁడై తీర్థపాదః చరణసరసిరుహద్వ
 యాశ్రయుఁడు నైనభవ్యచరితుఁడినాంతప్రభాతవేళలను శిసినీవాలిపూర్ణి మలంచుమఱియు॥గీ॥ ద్వాదశినిబద్ధబాం
 ధవవాసరమునఁ శ్రవణసత్త్వమునదినక్షయమునందుఁబరగసంక్రమణవ్యతిపాతలంచునభలభక్తినిఁచినట్టి సజ్జనుల
 కు॥వ॥క్షేత్రనాశంబునుహాప్రకాశంబునైనభగవద్భక్తియుశీలాదిగుణంబులునుగలుగుమఱియుఁదేజః కామునకుఁదేజం
 బునిహ్యమునకుఁదత్త్వజ్ఞానంబునుగలుగుపినిపించువారికి దేవతానుగ్రహంబుగలుగునట్టియుపాఖ్యానంబునీకెఱింగిం
 చితినినమైత్రేయుండువిమరునకుఁజెప్పినక్రమంబున శుకయోగిపరీక్షిత్తునకెఱింగించినతెలుగున సూతుండుశౌనకా
 నులకువినిపించివెండియునిట్లునియెనట్లుచెప్పినమైత్రేయునింగనివిమరుండిట్లయె॥సీ॥అనఘాత్తనారదమునిపతిధ్రువచ
 రిత్రముప్రచేతనులనత్రంబునందునగ్ధిమైగీర్తించెనంటిప్రచేతనులన నెవ్వరెవ్వనితనయులెట్టివంశజుల్పుత్రమెవ్వలను
 గాఁజేసిరియాగంబుననునిజాచారశీలురగుప్రచేతనులచేయజియింపఁగాఁబడెయజ్ఞపూనుఁడుఁడెట్లులమృతాఁగ్రీ
 భక్తియుక్తుఁడుపిదితసద్భాగవతుండుదివిరిహరిపాదసేవావిధిప్రయుక్తదేవదర్శనుఁడునస్థివివ్యయోగి నారదుండుట్లు
 గొనియాడెకౌరికభలు॥క॥నాకీపుడెఱింగింపుమును జ్ఞాకునిచరితామృతంబుశ్రోత్రంజలులఁబైకొనిజుట్టియుండనివిం
 గైకొనకున్నదిమనంబుగరుణోపేతా॥క॥అనియిహిగనవిమరుఁడగుఁగొనిమైత్రేయుండు వలికెఁగొనకొనిధ్రువుఁడు
 న్ననమనకుఁజనిననాతనితనయుండగునుత్రేలుండుదృతితాముండు॥సీ॥ చతురుఁడాబత్సప్రశాంతుండునిన్నంగుండును
 సమదర్శనుండునుఘనుండునైయాత్మయందులోకావళిలోకంబులందునాత్మయుఁజూచుననఘమైనయనుపహయోగ
 క్రియాపావకాదగ్ధకర్తవ్యలశయకలనచేర్చి జఘన్కైవడిఁజేకుచందంబునను మూఁడుపగిదినున్నత్తనిభంగిఁజెప్పితి
 వడువుననుగానఁబడుచునర్పజ్ఞుడైప్రశాంతకీలపాలుతాశనుసరణిఁజొచ్చినతతశాంతంబునందితజ్ఞానమయమునైన
 బ్రహ్మస్వరూపంబునాత్మఁదలఁచి॥క॥ తనకంటెనితరమొకతెలుఁగనికతమునసార్వభౌమగశ్రీబొందఁజన్మనమునఁగో
 రకయుండుటఁగనికులవృద్ధులునుమంత్రిగణములునంత॥వ॥ అతనినున్నత్తునింగాఁడెలిసితదనుజుండయినవత్సరునికీ
 బట్టంబుగట్టిరియావత్సరునికి సర్వధియనుభార్యయందుఁబుష్పార్థుండుఁజంగ్రకేతుండు సింహండు నూర్ణుండువసువుజ
 యుండునననాబ్దురుతనయులుగలిగిరియందుఁబుష్పార్థుండును వానికిఁబ్రభయదోషయనసనిగ్ధరుభార్యలైరియందుబ్ర
 భయనుదాకింఁబ్రాతర్వ్యధింపసాయంబులను సుతత్రయంబును దోషయనుదాకింబ్రదోషని శీఘ్రవృక్షులనువారు
 నుగ్ధురునుబుట్టిరంచువృక్షుండును వానికిఁబుష్కరణీయనుపత్నియందుసర్వతేజసుండనుసుతుండుపుట్టె వానికినాకూతి
 యనుశ్రీమహిషవలనఁజతుస్సంజ్ఞుండునెనునుపుజనించెవానికినడ్డలయనుభార్యయందుఁబురువుగుత్సండుఁగ్రితుండు
 ద్యుమ్నుండుసత్యవంతుండుఁబురుతుండుప్రతుండునగ్నిష్టోముండునతిరాశ్రుండుప్రద్యుమ్నుండుశిబియు నుల్కు
 కుండుననుపన్నిగ్ధురుతనయులుగలిగిరియందునుల్కుకునికిఁబుష్కరణీయనుదానివలననంగుండునుమనసుండుఖ్యాతియుఁ
 గ్రతువునంగిరసుండుగయుండునను నాబ్దురుకొడుకులుపుట్టిరియందునంగునికిసునీధయనుధర్మపత్నివలన జేనుండనుపు
 త్రుండువయించిన॥మ॥తీరినాథోత్రముఁడాత్మనందనునిజుశ్శీలంబువీక్షించిడుఃఖతుఁడై యొంటిగఁదత్పరిసైవధియే
 గెవ్వగనెందేనిఁదగ్ధివీక్షించిమునిశ్వరుల్గుపితులైదంభోళినకాశవా కృతలిజ్జావశపింపవాఁడపుడు పీఠంగూలెన
 మ్మేదిని॥సీ॥గైకొనియపుడులోకంబరాజకమైనఁబ్రజలుదస్తరపీఠదల్లఁజిల్లఁగనుఁగొనిడుఃఖించి మునులుగతాసుఁ
 డైపడినజేనునివలపలిభుజంబునగ్ధిమధింపనారాయణాంశంబుననాదిరాజసమెవ్వనట్టిపృథుఁడుఁజనియించెననపుడువిని
 విమరుండుముఁగనుఁగొనిపలికెతోయనఘుచరితసాధువునుశీలనిధియునుసజ్జనుండునలఘుబ్రహ్మభ్యుండునుమహాత్ము
 డునంగిధరణిపిభునకుమప్తవంతానమెట్లుగలిగెనయ్యంగపతియేమికారణమున॥వ॥విహసన్తుండగుచుఁబురంబునిడిచెధ

• అఘమర్మణంబుపాపనాశకరమైనది... శిసినీవాలివంద్రకళతోజేసినఅమావాస్యవేరు. అశిష్టః-తేననవాచగ్రతఃసరి సాలక్ష్మిః-సాల
 స్వామిః-సినివంద్రకళా సాచంద్రకళాబాలా అస్వామిఃసినివాలి-అ, అనఁగావిష్ణువు-అతనితోఁగూడినదిగాన-సాలనఁగాలక్ష్మి-అలక్ష్మిగల
 దిగనుక-సినిఅనఁగాఁజంద్రకళ,అచంద్రకళదీవియంబులేతమైయుండుమగావునసినివాలి... శ్రీమహిషిపట్టపుతేది.

ర్మకోవిదులై నమునులుండ వ్రతధరుండు రాజునకు వేనునియందు నేపాపంబునిటాపించి బ్రహ్మ దండంబొనర్చి యది యునుంగాక లోకంబుల రాజులులోక పాల తేజోధరులు ప్రజాపాలనాస క్తులుగావునఁగల్గవంబుగలిగినంబ్రజలచేతన వజ్రానర్థులై యుంచురుగావుననా వేనునిచేష్టితంబులు శ్రద్ధాగరిష్ఠుండుభ క్తుండు నైననాకుంబరాపర విదక్రే సరుండవ యిననీ వెఱింగింపనర్హుండవనిన మైత్రేయుం డతనికిట్లనియె॥

శ్రీ అంగపుత్రుండగు వేనునిచరిత్రము. శ్రీ

సీ॥ అనఘాశ్చ రాజర్షియై నట్టియయ్యంగ మేదినివిభుడశ్వ మేధమఖము॥ గావింపఱుత్పిన్నై కాయంబుచేతనాహూతమ య్యునుసుర వ్రాతమందు॥ నాశ్చహవిర్భాగమందరాకుండినసప్తకుఱుత్పిక్కులవృత్తంబు॥ నంచుచుయజమానుడై నయయ్యంగమహిపరుఁజూచిరాజేంద్రయిట్లు॥ ద్రినశులిదెప్పిబడియునంప్రీతి నాశ్చభాగములబొందరా రై రిభవ్య చరితామేమిహితుమియిది నాకు నెఱుంగఁజెప్పఁగడఁగి హిమంబుచుష్టంబుగాదుమాటియు॥ వ॥ శ్రద్ధాయుక్తులైన యీ బ్రహ్మవాసులచేతనంప్రయుక్తుంబులైన యీ ఛందస్సులు వీర్యవంతంబులై యున్నయపియిందు దేవతాపరాధం బణుమాశ్రంబైన నెఱుంగఁబుట్టిహింసగర్భ సాక్షులైన దేవతలుస్వకీయభాగంబులంగీకరింపకుండుటకుఁగతంబెయ్యెది యోయనిననయ్యంగుండుఁ దుఃఖతస్వాంతుడైతన్ని మిత్తంబునదస్సుల నడంగదలంచి వారలయనుమతంబడనిమా నంబుమానియిట్లనియె॥ శ్రీ॥ అనఘచరితులారయాహూతులయ్యునుపర్వగణములూశ్చభాగములనుస్పృశకరింపరేనుజేసి నయపరాధ॥ మెట్టివనిన వారలిట్టులనిరి॥ క॥ నరనాథయిదియనిప్పుడు॥ పొరసినమహ్మతముగాదుపూర్వభవమున॥ స్మర గినమరితంబిదియా॥ కరమున నెఱింగింతుమింతధన్యవరిత్రా॥ క॥ నీపితవాడవయ్యును॥ భూవరసంతానలాభమునుబొం దమినా॥ దేవతలుయాగభాగములీ వేళభుజింపరైరియిండుమనివు॥ శ్రీ॥ పుత్రకామేష్టిగావించిపుత్రులబడయు॥ క్షణ్ణో నర్చినదేవతలూశ్చభాగమర్ధి నంగీకరింతురయ్యజ్ఞ పురుషు॥ హరిభజించినసకలకార్యములుగలుగు॥ వ॥ అనిన నాతండుసం తానాధంబుశిషిపిప్పదేవతాకంబైనపురోడాశంబుచే హిమంబుగావించినదడియ హిమంబుకుండంబునందుహే మామాల్యాంబరుండైనపురుషుండుహిరణ్మయపాశ్రంబునసిద్ధపాయసంబు గొనుచునుదయించిన నప్పడువిప్రానుమ తంబున నారాజుచత్వయసంబునంజలిచేర్చహించినంతోపయుక్తుండగుచుభార్యకొసంగెనంత॥ చ॥ కనులదళాక్షిపా యసముగొతుక మొప్పభుజించిభవ్యసంగమమునఁజేసితత్త్వణమగర్భముఁదాల్చికుమారుఁగాంచెనగ్ని హరుఁడునంత మాత్యజనకుండగున్పుత్రువుబోలితానధర్మమునఁజరింపుచుండెనుఁడనందన వేనుఁడనంగనిచ్చుట॥ చ॥ ఎనయఁగబా ల్యమందుఁడనయీకుమారులఁగిడవోలె నెమ్మనమునభీతిలేకకృపమానివశుప్రకరంబునొంచుపో॥ లి॥ నిసరికట్టిచం పునునుగిల్చిపలుట్టకవృత్తిమైతేరా॥ సనశరముల్లరించిమృగజాతినసాధుగతిన్వధింపుచు॥ వ॥ ఇట్లుపాపప్రపర్తనందైచ రియిండుగొడుకుంజూచియంగుండువివిధశాసనంబులదండించియు నతనిచున్నేష్టితంబులు మానుపంజాలక దుఃఖితా ల్పుండై నునంబున॥ క॥ అనయంబునిట్టిపుత్రునిగనివరితాపమునుబొందుకంటెనుధరలోననవత్సండగుటొప్పును॥ వన జాతుభుజించునట్టివాఁడగువాఁడు॥ అనివెండియునిట్లనియె॥ సీ॥ జనులకుదుష్టుత్రకునిచేతనపక్షిర్దియనర్థమునునర్వ జనవిరోధమునుమనోవృధయునుమునుకొనిప్రాపించునట్టిసపుత్ర మోహంబువిడువఁ జాలక బహుమానసంగతిఁగను నెవ్వఁడతనిగేహంబుదుఃఖాలయంబునగుననిమఱియునిట్లునుచునుజుండుశోకస్థానమగుపుత్రుకతనఁజేసి॥ యనుపహాక్షే శభాజనంబైనగృహము॥ విడుచుఁగావుననిట్టివివేకహీనుఁడగుకుపుత్రు సపుత్రుఁగానాశ్చఁడలఁతు॥ ననుచునారాజుబ హుదుఃఖితాత్ముఁడగుచు॥ క॥ తగుచుహదైశ్వర్యోదయమగుగృహమునుఁబ్రజలనిన్రనంజనభార్య॥ దిగవిడిదియెక్క డేనియు॥ జగతిశుఁడున నెనిశీధనమయమునండు॥ వ॥ అంతఁదస్వత్తాంతంబంతయునుపృథ్వాంధవపురోహితామాత్య ప్రభృతులైన ప్రజలెఱింగిదుఃఖంపుచున్నతదంతరంబునీ॥ సహధిక బ్రహ్మనిష్ఠాతిగరిష్ఠలౌభ్యగాఢిమానీంప్రబృంద మపుడు శ్రీలోకావనై కావలోక సోత్సుకమాటజనులుస్వరక్షకజనవిభుండ॥ తేమిఁబశుప్తాయులై మెలంగుటఁగనియం

● శిషివిష్ణువిష్ణుభు, శివుఁడు-శివచర్మశిషివిష్ణుండుఁడవ్యాప్తిరస్యేతి-శిషిమహామహిమవ్యాప్తఇతి చ శిషివిష్ణు-చర్మమందుదోషవ్యాప్తిగలవాఁడు గనుకను, చతురులయందువ్యాపించినవాఁడుగనుకను, శిషివిష్ణుఁడు. శ్లో॥ శిషివిష్ణుమహాశ్చర్మఖిల్వాటహరిశంకరా॥ ఇతి నానాధ్వంసగ్రహః॥ టీ॥ మహేశ్వరాయథా-వశవశిషిలిదర్శనా-శిషిశిష్యేనవశవశిష్యంశే-త్రైవిష్టవ్యాప్తస్యేతి-తత్త్వలిలిలియావర-తడుక్తంసాధు॥ టీ॥ అత్మా నవశవశిషిశాస్త్రస్వసంసారవర్తినః॥ తేహంపతిత్యాద్యశ్శిష్యోభవవశవశిష్యస్త్రైవిష్ట-విష్టాదుభా-శిషిసారత్వయః త్రైవిష్టవ్యాప్తఇతి శిషి విష్టాః॥ శిషినిహాసనానానాభాష్యవ్యాఖ్యాతమ్, ... శ్రీలోకావనై కావలోకసోత్సుకము॥ ప్రపంచరక్షణమందుముఖ్యమైనసంతోషదృష్టి.

త వేనునిమాతయగునునీభియనుచుతినఖిలప్రజావళిక ప్రియుండైనన వేనుబట్టాభిషిక్తుఁడేసినంతటమహితోగ్రశా
సనుండగు॥ వేనుబట్టంబుగట్టుటవినిసమస్త॥ తనరూలునర్పభీతిచేడలఁగుమామకములకై వడిఁగడఁగిరిగహనములకు॥
అంతనతండు॥ చ॥ పరువడినప్వలోకపరిపాలకముఖ్యవిభూతియుక్తుడై॥ పరగిన్యపానసంబునవిభాసితఁడౌటన్వభావసిద్ధ
మై॥ *వరలునుహావలేపమునవారకసంతతమాననీయన॥ త్వరుఘటన్జెన్మఁబరిభూతులఁజేయుచునుండెన్దన్వలుక॥
చ॥ మఱియునతండుభూగగనమార్గములందొకవేళ నొక్కఁడేయరదమునెక్కిత్రుమ్మరుశినిరంకుశవృత్తిజరించుమన్ద
సింధురవిభుపోల్చిసత్పురుషదూషితవర్తన సెప్పుచున్నరంతరసుజనాపరాధకృత్తత్పరమాననుండైక్రమంబునక॥
దివ్యులుతెలఁగందఁగఁబృథ్వివ్యోమములగలభేరిప్రేయించెన్తీనయ॥ ప్తవ్యంధాతవ్యంఘాతవ్యంవిప్రాయనుచునుదా
త్తధ్వనులక॥ *అనియట్లులుభేరిరవమునఁజేసినపద్ధర్మములువారింపన్స్తునులవిసితుండగువే॥ నునిదశ్శ్రీతంబుజనమ
నోభయచుగుటక॥ గీ॥ కనికృపాయత్తులగుచునిట్లనియిట్టి॥ రాజచోరభయంబుభీభూజనులను॥ బలసియిరువంకలనుబాధవ
రపఁజొచ్చె॥ దారువందులపహ్నిచందమునఁజెలుచ॥ చ॥ అరయనరాజకంబగుమహాభయముందొలఁగించువారమై॥ కర
మతదగ్గుగల్గితునిత్తావతిఁజేసినయట్టిదోషమున్నరువడిఁజెందెదుగ్ధరసపానమునంబరివృద్ధిసెందున॥ య్యురగమునైజ
పోషకునినొందినరితిననగ్ధహేతువై॥ అదియునుంగాక॥ *మునుకొనినునీధగర్భంబునజనియించిన్వభావమునదర్శనుండై॥
యెనయఁబ్రజాపాలనమునకునుబాల్పడిప్రజలమనికొనఁజొచ్చెఁగడే॥ * అదిగాననీవేనుండుపూర్వంబునజ్ఞానసం
పన్నులమైననుచేతరాజుగాఁజేయఁబడియెట్టివానిమనమందరమునుగూడిప్రాధ్నింతములోకరక్షణార్థంబుగావునఁద
ద్దోషంబుమనలన్నుశింపమత్తీనమీచినోక్తులంజేసివీననునయింపవానిగ్రహింపకుండేనేనిమున్నులోకధికార్గరాగ్నిసం
దగ్ధుండగుపిషమనేజోమహాగ్నిచేతభస్మీభూతుంజేయుదమనియాలోచించిఁజిగూఢమన్యులగుచు వేనునింగదియంజని
యితనికీట్లనిరి॥ క॥ నరపాలకనీకాయువు॥ సిరియునుబలమునుయశంబుచేకురువృద్ధి॥ బారయుచుగాకనుచుమనోహరము
గనాశీర్వదించియతివినయమునక॥ *వ॥ ఇట్లనినరేంద్రాయేమొక్కటివినప్పిం చెదమవధరింపుముపురుషులకువాఙ్మనః
కాయవృత్తులవలననాచరించుధర్మంబుసమస్తలోకంబులవిశోకంబులంజేయుననంగులైనవారికిమోక్షంబునిచ్చునట్టిధ
ర్మంబుప్రజలకుతేనుకారణంబుగావుననీయందుఁజెడకుండుగాకయనిపలికిమఱియు ధర్మంబునాశంబునొందిననైశ్వ
ర్యంబుచేరాజువిడువంబడుననిచెప్పివెండియునిట్లనిరువ్వుచిత్తులగునమాత్యులవలనందనగ్రులవలననుబ్రజలునాశంబు
నొందకుండరక్షింపుచుయథాన్యాయంబుగవారలచేఁగరంబుగొనుచునుండు మహిపతియహావరసౌఖ్యంబులనందునది
యనుంగాక నెవ్వనిరాష్ట్రంబుననేనిఁబురంబుననేనియజ్ఞేశ్వరుండైనపురుషోత్తమండుఁజవగ్ధాత్రమోచితంబైనధర్మం
బుగలవారిచేతయజనంబుచేయంబడునట్టిఁజనాసనవర్తియగురాజువలననర్వభూతభావనుండుమహాభాగుండుభగవం
తుండునగునర్వేశ్వరుండుసంతుష్టుండగునట్టిసకలజగదీశ్వరుండైననర్వేశ్వరుండుసంతోషించినరాష్ట్రానిపతికనర్వసౌ
ఖ్యంబులుప్రాపించులోకపాలకులగువారునర్వేశ్వరునికొఱకు బలిప్రదానంబులుసేయుదురుసమస్తలోకదేవతాయ
జ్ఞాదినంద్రహుండువేదమయుండుద్రవ్యమయుండుదసోమయుండునగునారాయణునిపిచిత్రంబులైనయజ్ఞంబులచేత
యజనంబుచేసిననీచుభయంబగుమోక్షంబునుగలుగుగావుననీరాజ్యంబునమఖంబుతాసేయుచునియాజ్ఞాపింపుమునీ
దేశంబునఁజేయంబడినయజ్ఞంబులచేతహరికళాయుక్తంబులగుదేవగణంబులు గొన్నప్తంబులైతుప్తంబులగుచుభవదీ
యవాంఛితార్థంబులిచ్చుంగావునదేవతాతీరస్తారంబునీకుయుక్తంబుగాదువేదచోదితంబులగుధర్మంబులందానస్తం
దపుగమ్మనినవేనుండిట్లనియె॥ క॥ మునులారమీరలిష్టదు॥ ననునీగతిఁబడుచుతనమునంబలికితిరై॥ ననుమీరధర్మముఁదగిన
నయముధర్మంబులంచుననియెదరై నక॥ అదియునుంగాక॥ చ॥ ఎనయఁగజారకామినిజేతునిప్రయ్యలిజారపూరుషున్దనప
తిఁగాఁదలంచుగతిఁదగ్దయుమాధమనసుగైతన॥ స్పినరపాలరూపముధరించిన యాశ్వరునన్నెఱుంగక॥ న్యునిభజి
యింపమీరహపరోన్నతసౌఖ్యములందరెన్నడుక॥ *వ॥ అనిమఱియునిట్లనియెయజ్ఞపురుషుండననెవ్వఁడెవ్వనియందుమీ

*వరలునుహావలేపమునవార్ధికబాండుచున్నఅతిగర్వముచేత... శినిరంకుశవృత్తిఁబ్రజములేనిప్రవర్తనముచేత... శ్రీమత్తనీంధురముమద
పుటేనుగు... శ్రీఅయష్టవ్యంధాతవ్యంఘాతవ్యంవిప్రాయనుచుక॥ విప్రా॥ బ్రాహ్మణలార-ఇచ్చటజాత్యైక్యవచనము-అయష్టవ్యం-య
జ్ఞములుచేయఁగూడదు, అదాతవ్యం॥ రాసములుచేయఁగూడదు, అఘాతవ్యం॥ అప్రపాననైశ్వర్యదేవాదినిత్యఘామములుచేయఁగూడదు.
శ్రీసమావీనోక్తులంజేసి॥ మంచిమాటలవలన... జిగూఢమన్యులగుచులోనడఁగినకోపముగలవారగుచు... గొన్నప్తంబులైతుప్తంబులగుచుతమయ
భిమతములయినహవిర్భాగములనుపొందినంతోషించినవై.

మధ్య స్త్రీ స్వహేతుబుద్ధులందుండెడ ర్మ స్త్రీహవిదూరములై యోగిష్టణంబులుజూడవండు సేయుట శ్రీమదంబునఁబలి
 కెదగదియొసంగుకాక॥౩॥ హరిహరహరణ్యగర్భస్వరథీశ్వరవహ్నిశ మనజలధిపతిమరున్నరచాహుతిశ్రీమదంబునఁబలిమరము
 ఖంబులువృత్తపరీరసావళుగుట॥౪॥ పరికింపననుభజింపుడు॥ ధరణీసుండుసర్వదేవతామయాండగుము తనముడుగు
 డుచాకం పెనుఁబురుడుండుమటియెవ్వడగ్రహజాన్తుడిలక॥౫॥ అదిగానమీరునాయంమబలివిధానంబులు నియం
 నిపావకస్తుండుసత్త్వైవ ర్తకుండునష్టమంగభుండువిపరీతజ్ఞానుండుసగు వేనుండుపండితమానియగుచుంబలికముమధువ
 సంభులునిరాకరించి యూరకుండినమునులుభగ్నువోరధులై తమలోనినినియాధాధుణకర్తుండైనపాపుండుమాత్రుం
 డుగాకజీవించెనేని వీనిచేతనీజగంబులుభష్టంబులుగాఁగలవిదిసర్వయంబుదుర్వృత్తుండగువీడుమహారాజసింహాసనం
 బునకర్తుండుగాడితండుమున్న సేనర్యైశ్వరు సమగ్రహంబున నిట్టివిభూతి యుత్తండయ్యెనట్టి యజ్ఞపతియైన శ్రీవి
 ణ్ణునినిందింపుచున్నవాడుగావుననిగ్గజ్జుండైనహరిదూపకునిజూననంబు సేయవలయుననిమునులుద్యోగించియాత్మప్ర
 కాశితంబైన క్రోధంబునంజేసిపలంకారమాత్రంబుననాయీశ్వరనిందాహతుండగు వేసునిబొలియఁజేసిరంత॥౬॥ అ
 రయసునీధయశోకాతురయైతనుకుడుగనువుదొరిగినదదనంతరమననుయోగశక్తిస్వరూపడిజతనయుతనువుఁబరి
 పాలించె॥అంతనాకా నాడు॥సీ॥మునివరేణ్యులుభక్తిదసరసస్వతీసలిలంబులనుగృతసానలగుచుమునుకొనితత్త్వ
 రమసేనగ్నిచాలాశ్రమమిప్పలసిల్లెనియతఁగావించియచటఁ దవలినత్పురుషకధావినోదంబులుసలుపుచునుండంగనకల
 లోక॥ భయదంబులగుచుచాలాత్పతముల్లోఁచినమనలిలోకంబులమంగళములుపారయకుండెడుగాకనిబుద్ధిలోనకీ
 దలపుచుండఁగఁబెలుచునదగ్రమైచ॥ సర్వదిశలను శ్రీపాంసువర్షంబుగురిసె॥ దసరూలుసర్వజనులవి త్రములుగొనిరి॥
 వ॥ఇట్టిలోలోప్రవంబెటింగిజననాధుండ్డేమపరతుండగుటంజేసిశిజనపదంబులరాజకంబులైయనోన్యస్వపాంసలమెంచు
 చుందసరబాధితంబులగుచునుండట నెఱింగియుఁదన్నివారణంబుచకుసవస్థలయ్యును జోరాదిబాధలంగనుఁగొనుచు
 మునులువారింపరయండిరిసమదర్శనుండుశాంతండు షనసశీలుండునగు బ్రాహ్మణుండుదీనులనుపేక్షించినతనితపం
 బుభిన్నభాండగతంబైనక్షీరించుచుదంబునక్షయించుంగావున నంగవంశాధీశవంశోద్భవులుహరిపదాశ్రయాలగుటన
 మోఘసత్స్వనిష్ఠులగుటంజేసివీరలవంశంబువిచ్చిత్తినొందింపననన్దుంబుగానస్థాపనీయంబనిశ్చయించి వృతుండైనవే
 నునికఁబేరంబుడగ్రవచ్చితమారుషధసంబుగావింపనందు॥సీ॥ఘనకాకకృష్ణనంకాశవర్ణంధునుప్రాస్వావయపుడుమ
 హాహనుండు॥ప్రాస్వబాహుండునుప్రాస్వపాచుండునునిహ్ననాసాగ్రండునెఱయరక్తనయనుండుదానుపర్ణశ్శ
 శ్రుకేశుండుసతిదినవదనుండునైనియ్యియొక్కఁజీనిహదకుండుదయించియేమిసేయుచుననిపలుకుచున్నఁజూచివర
 మునులునిషీదయనుచుఁబలుకుటయనుఁ దానవాడునిపాదాభిధానుడయ్యె॥ నతనివంశ్యులుగిరికానలంబువేనుకల్ప
 షముఁదొప్పచుండిరిడడిమటియు॥౭॥ కనివారసపత్వండుగు మనుజేంద్రునిబాహులంతమధియించిననం దసఘంబ
 గుమొకమిధునముజనియించెనుసకలజనులుసమ్మదమండక॥౮॥అందులోకర్మణార్థంబుగానారాయణాంశంబునమొక
 పురుషుండునుహరికిని త్యానపాయనియయిలక్షీకళాకలితయైగుణంబులకు భూషణంబులకు సలంకారప్రదాత్రియున
 గుకామినియుజనియించెనందు బృథుయశుండగుటనతండుపృథుచక్రవర్తియనుపేరం బ్రసిద్ధుండయ్యెనంగనయుచర్చి
 యనువామంబునందనరుచునతనివరియించెనాసమయంబున॥ సీ॥ అందందగురియించిరమరులుమునినాధవితతిమోషం
 బందవిరులవానఁ బరమానురక్తిశుంభస్థిలఁజూపత్వైసురపతివీటనచ్చరలయాటగర్జరసాయనక్రమమునవీతెంచెఁబఠ
 పైనతేటకిన్నరులపాట॥ యనిమిషకరహతంబైనచాలఁజేలఁగెనుప్రభవోద్భవకరదుంచభిరవంబు॥ మునిమతిచేలంగెశి
 ఖగుండములవెలింగె॥ నంతనచటకిసరసిరుహాసనుండు॥ గరుడంగధర్మకిన్నరగణముతోడ॥ నర్థిజనుడెంచెనెమ్మదము
 తిశయిల్ల॥అంత॥ కవిరాజవిరాజితము॥ అరయఁగనైస్వనిదఁగీణహస్తమునండురమారమణీసుమనోహరలలితాయు
 ధవిహ్మముపాదములందుసమగ్రహలాంకుశభాస్వరకులితధ్వజచాపసరోరుహాశంఖవిరాజితరేఖలువి॥ స్ఫురగతిమె
 వ్వఁచిచామహముఖులుచూచినవిస్త్రయులైమటియు॥౯॥ వ॥ ఇతండునారాయణాంశసంభూతుండితీనియంగనరమాం
 శసంభూతయుంగానొపుదురనితలంచినయ్యవసరంబునబ్రహ్మవాచులగుబ్రాహ్మణోత్తములతనికివిధ్యుక్తప్రకారం

భావనమునంహరము... శ్రీపాంసంధాశి... శ్రీపరతుండగుటంజేసిమరణమందినవాఁడగుటనిధన... శ్రీజనపదంబులుదేశములు...
 నిష్కంధునిషీదతిపాపమిన్నితినిషీదక-చదలెతరణకర్మకపాదనేమ-వీనియందుపాపముండువనిపాదము. శ్రీనిషీదతొలగదు.

బుధరాజ్యాభిషేకంబుగావించునమయంబున॥క॥సరిదంభోనిధిభగవ్యుగభరణీసురవర్తపర్వతప్రముఖములైవరగిన భూతశ్రేణులు సరవసుకుండగనుపాయనములిచ్చెనొగి॥గీ॥ సమధికభ్యాతివాప్యభుదక్రవర్తి డేవియగౌనర్పితోఁ గూడదివ్యవస్తు॥ గంధమాల్వప్రభూషణకలితుడగుచుఁ బావకునిబోలినట్టిభాభాసీయయ్యె॥సీ॥ శ్రీరాజరాజాప్యభు రాజుకు హేమమయంబై నవీరవరాససంబు॥ జలపతిజలకణస్రావకంబగుపూర్ణ చంద్రపన్నిభసితచ్ఛత్రముమఱి॥ బవ మానుడమలశోభనమగువాలకేశానమందితసితచామరములధర్ముడునిర్మలాద్యత్రిత్రిమాయమగుమహనీయనవపుష్పమాలికయును॥ శ్రీ జంభవైరికిరీటంబుశేషమనుడఖలజననియామక దండంబుజలజభవుడు॥ నిగమమయకవచమును వాణీలలామ॥ యచ్చమగునవ్యహారంబులిచ్చెమఱియు॥సీ॥ శ్రీదామోదరుండునుదర్శనచక్రంబునవ్యాహతైశ్వర్యమంజుపాణి॥ చంద్రార్థధరుడునుజంద్రమండలదశకమనీయకోశసంకలితఖడ్గమందికశతచంద్రమను ఫలకముఁజంద్రుడ మృతమయశ్వేతహయవయంబు॥ ద్వష్టరూపాశ్రయోదాతరథంబునుభానుండుఘృణీయబాణములును॥ శిఖయు గోజవిహాసంచితమహాజగవమనందగుచాపంబునవనిదేవి॥ యోగమయమైనపాదుకాయుగముగగన॥ చరులుగీతాదు లిచ్చిరిసంతసమున॥వ॥ వెండియుంబ్రతిదినంబునాకాశంబువుష్పంబులఁగురియించెమహర్షులుసత్యంబులైనయాశీర్వచ నంబులసముద్రుండుశంఖంబునదంబులు పర్వతంబులునదులునురథమార్గంబులాసఁగెదదనంతరంబసూత ిమాగధ వందిజనంబులుదన్నునుతియించిన॥బ్రతాపశౌలియగునవ్వైస్యండుమందస్తితమందరవదనారవిందుండై చతురవచన రేచనుండగుచు మేఘగంభీరభాషణంబులనిట్లునియె॥సీ॥ వందిమాగధసూతవరులారనాయందుఁ గమనీయగుణములుగలి గెనేని॥ నర్హంబునుతిఁజేయనవిలేవునాయంచునదిగానమీనుతివ్యర్థమయ్యె॥నిటమీదగుణముల సేపారియుండిననపుడు నుతించెదరగుటమీరుసభ్యనియుక్తులై చతురతనుత్తమశ్లోకునిగుణములస్తోకభూవు॥ సిద్ధములుగానసన్నుతిసేయుడజు ని॥ నతనిబహువిధభావంబులనునుతింపనలవిగాక నెయుండుదురదియుఁగాక॥ చతురమతులారమాగధజనములార॥వ॥ మఱియుమహాశ్మలగుణంబులుదనయంచుసంభావితంబులు సేయసామర్థ్యంబుగలిగిననందుమహాశ్మలగుణంబులుప్రసి ద్ధంబులుగావునందత్తమంబుగా నెట్లునుతింపవచ్చు నెవ్వండ్డేసెుకండుశాస్త్రాభ్యాసంబునందనకువిద్యాతపోయోగగు ణంబులుగలుగుననిపలికిన వానింజూచినభ్యులుపరిహసింతురదికుమతియగువాఁడెఱుంగండదియునుం గాక॥క॥ అతిపరిశు ధ్ధులులజ్ఞాన్వితులునుపాదారులధిక నిర్మలులాత్మస్తుతిపరనిందలదోషములతిహేయములనితలంతురాత్మల నెపుడు॥ క॥వందిజనంబులులోకములందునవిదితవరకర్మలగుభూపతులన్నందించుటశక్యంబై నందగదునుతింపశిశుజనంబులపగి డి॥క॥ అనిసూతవందిమాగధజనులారన నాయకునివచనములుపనియున్నునిచోదితులై క్రమఘటననురాగములుప్రతిల్లిన మ్మనుజేశు॥అన్యతోపమానంబులయినమధురవాక్యంబులనిట్లనిరి॥క॥ వేనాంగసంభవుండవు॥ శ్రీనాథకళాంశజుడ వుచిరతరగుణసన్మానార్హుండవతిరి॥త॥ మైనభవన్మహిమఁబొగడనలవియెమాకు॥క॥ అనివెండియునిట్లనిరై ననునొక మార్గంబుగలదునందింపభవద్వనచరితామృతపానంబునఁజేసియుమునులవచనములఁజేసితగి॥వ॥ శ్లాఘ్యంబులైనభ వదీయచరిత్రంబులస్తుతియించెదమనియుల్లనిరి॥సీ॥ ఈవైస్యండుఖలలోకావళిధర్మానువర్తనముల నెప్పువరలఁజేసిఁ ఘనధర్మమార్గవర్తనలలోధుర్యుడై ధర్మసేతువుఁబ్రీతిఁదగిలిప్రోచుధరనుశాస్త్రపులమదండించునట్టిదిక్పాలకమూర్తినంక లితుండగుచు॥ నయ్యయికాలంబులంచుదండాదండములఁబ్రజారంజనములఁదనర్చునవననదృష్టికరణాదిన క్తుఁడౌట॥ నుభయలోకంబులకుఁ బ్రీతిమెదవఁజేయు॥ న్యాయమార్గంబుననుభూజనాళిధనము॥ బుచ్చుకొనునిచ్చుసూర్యునిబోలి యితఁడు॥మఱియు॥సీ॥సర్వభూతములకునముడునుబర్హితక్రమమునలోకాపరాధములమహాచ్ఛాంతిసంయుక్తుడై స హింపుచునాత్మలగుపారియెడఁగృపాయత్తుండగుచు॥నరరూపుఁడాల్పినహరిమూర్తిగావుననించ్రుండువర్షిచియెల్లఁ జలరక్షించుగతిదానరక్షించునమృతాంశుసన్నిభవదనాజ్ఞసస్థితాను॥రాగమిళితావలోకనరాజిఁజేసి॥సకలజనులకుసం ప్రీతిసంభవింపఁజేయుసంతతమునుగూఢచిత్తుండగుచు॥శ్రమధులకసాధ్యుడై సంచరించు॥వ॥అనివెండియుంబ్రవేశినిర్గ మశూన్యమార్గనిరూఢకార్యుండునపరిమితమహత్వాదిగుణగణైకధాముండు సముద్రునిభంగింగంభీరచిత్తుండుపగుప్రవి

•సురవర్త॥అకాశము...శ్రీరాజరాజాకు బేరుఁడు...శ్రీజంభవైరిభృంధుఁడగు... శిశుమండంబుయముఁడు... శ్రీదామోదరుండుఁడదరేదా చుండుస్వేతిదామోదరే-ఉదరమండుకులసీమలగలవాఁడు-లేక-దామృతదరేమాత్రాబద్ధ-బాల్యమండుయశోదశతనుదరమండుగట్టుఁచి నపలుపుగలవాఁడు- ఫలకము-దాలు- ిమాగధఁతంశావగినిజమపురాదు-తరదిరాజులవరాక్రమమునుతించువారు.

త్తుండువరుణునిబోలిసంవృతాత్ముండుశాత్రవాసహ్యప్రతాపయుత్తుండుదురాసకుండుసమీపవర్తియయ్యునుదూరస్థునిభంగివర్తింపుచువేనారణిజనితహుతాశనుండుహుతాశనుచందంబుననన్యమస్మర్మనుండుచారులవలనకలప్రాణిబాహ్యభ్యంతరకర్మంబులఁ దెలియుచుజేహధారులకునాత్మభూతుండైనూత్రాత్మకుండైనవాయుపుభంగివర్తింపుచునాత్మస్థితినిందలవలననుదాసీనుండగుచుధర్మపథంబునవర్తింపుచునాత్మీయసుతనుహృజ్జనులవలనందప్పగలిగిననుదండించునాత్మశత్రువుత్రులనైననదండ్యులదండింపఁడుతనయాజ్ఞాచక్రంబుప్రతిహతంబగుచుమానసాచలపర్యంతంబువర్తింపసూర్యుండునిజకిరణంబులచేత వెంతపర్యంతంబుభూమింబ్రకాశింపంజేయునంతపర్యంతంబు నిజగుణంబులచేతలోకంబులరంజిల్లఁజేయునదియునుంగాక ప్రకృతిరంజకంబులైనగుణంబులచేతదృఢవ్రతుండునత్యసంధుండుబ్రహ్మణ్యుండుసర్వభూతశరణ్యుండువృద్ధసేవకుండుమానప్రచుండుదీనవత్సలుండువరపనితామాతృభావనుండుతనవత్సిసర్వశరీరంబుగాఁదలంచువాఁడునగుచుంబ్రజలయెడఁదండ్రీవలెఁబ్రీతిసీయుచురక్షింపుచునుండునుఱియు॥సీ॥తలపోయిబ్రహ్మవిద్యానిష్ఠజనములకనయంబుగింకరుండైనవాఁడునఖిలశరీరగుణాప్రసూహృజ్జనతానందకరుడనలరువాఁడుసంసారఘనకర్మనంగహీనులయందుసంగసంప్రీతుండై జరుగువాఁడుమగ్నార్గనుజనందోహంబునకునుగ్రదండధరుండనదనరువాఁడుప్రకృతిపురుషకావేళుండై పరగునట్టి భగవదవతారయుత్తుండైనెగడువాఁడునగుచువర్తింపునమోదమతిశయిల్లఁజారుతరమూర్తియారాజచక్రవర్తి॥ వ॥నుఱియున్ర్యగ్గీశుండుగూటస్థుండుపరమాత్మయుబ్రహ్మకళారూపుండునగువాఁడునైయుదయించెంగావున నితనియందునవిద్యారచితంబైనప్రతీతంబగుభేదంబు నిరర్థకంబగునవిపెద్దలగువారలుచూతురనినఱియునిల్లనియె॥ సీ॥ఉదయాద్రిపర్యంతమర్వీతలంబేకవీరుండై రక్షించివెలయునీతఁడొకనాఁడువిజయయాత్రోత్సవంబేపారసన్నద్ధుండై మణిన్యోదనంబు నెక్కిచాపముబూనిదిక్కులసూర్యునిపగిదినిశత్రుభూపాలతమము విరియింతుననిచాల వెలుంగొంచుచునుధరాధక్రప్రదక్షిణశాలియగుచు దిరుగు నెడసర్వదిక్పాలవరసమేతపార్థివోత్తనునికరముపాయనంబులిచ్చితనుజక్రపాణికి నెనయునాదిధరణివిభుండనినుతియించిదలఁతురనుచు॥ క॥ఈస్థపతిధరాచక్రముధేనువుఁగాఁజేసిపితుకుద్ధృతిసఖిలపదాద్ధానీకమువిబుధులునన్మానింపఁగఁ బ్రజకుజీవనప్రదుండగుచు॥ చ॥అమరవరేణ్యునిబోలియనయంబుగితండును *గోత్రభేదనత్యమునఁజేలంగుఁదానజగవశిప్రదరాసనశింజినీనినా దమునవిరోధిభూపతులునల్లడనుదనసహ్యసింహవి క్రమమునసంచరించుననికాతుక మొప్పఁగఁబలిగవెండియు॥ ఇట్లునిరి॥ చ॥సకలజగన్నతుండితఁడుచారుయశోనిధియశ్వమేధముల్ ప్రకటముగాశతంబుదఁగఁబావనమైనసరస్వతీతటీ నికటధరిత్రింజేయతటి నేర్పుననంతిమయాగమందున్రీగొంజకమఖసాధనాశ్వమును జంభవిరోధిహరించునుద్ధతి॥ సీ॥ఒకనాఁడునిజమందిరోపవనమునకుఁజనియందువక్త్రుణశాలియైన ఘనునిసనతుగమారునిఁగాంచియమ్మునివరుబ్రహ్మతనయునివరుసభక్తి బూజించివిజ్ఞానమునుబొందుచేనిచే బ్రహ్మవేత్తలుమునిప్రవరులవనిభావితముక్తిసంపన్నులైనవర్తింతురిన్నహారాజుహాహీతలంబునంచువిశ్రుతవిక్రముండగుచుమిగులఁదనకథావళిభూప్రజాతతినుతింపనక్కడక్కడవినుచుశౌర్యమునసఖిలదిక్కులనుగెల్చివర్తింపునీరయశుండ॥ వ॥ఇట్లువిపాతితవిరోధిమనశ్శల్కుండుసురాసురజేగీయమాననిజవైభవుండునైధరాచక్రంబునకితండు రాజయ్యెడిననియివ్విధంబునస్త్రోబుసేసినవందిమాగధసూతజనంబులంబుభుచక్రవర్తిపూజించి మఱియుంబ్రాహ్మణభృత్యామాతృపురోహిత పారజానపదతైలికతాంబూలికనియోజ్యప్రముఖాశేషజనంబులందత్తుచుచితక్రియలంబూజించెననిమై త్రేయుండుచెప్పినవినివిడురుండిల్లి

— శ్రీ పురుషచక్రవర్తిగోరూపధారిణియగు భూమివలన సోమధులఁచిచుట. శ్రీ —

నియె॥ సీ॥ఏమినిమిత్తమైభూమిగోరూపిణియ్యెదానికవత్సమయ్యెనెద్ది గొనకొనిఱిదోహనమునకునర్పించినపాత్రమెయ్యెదిదలఁచంగఁగోదోద్ధయెనయాపురుషేవదాక్షముల్నితెనుబరికింపనవనిస్సభావమునను విషమమైయుండియు వెలయంగనేరీతిననుగతిఁ జేంచెనుజంభవైరిగ్రతుహయంబునఁగొనిపోవఁగార్యమెద్ది ధీరనిధియైనబ్రహ్మకుమారువలనఁగలిగితవిజ్ఞానియగుచు నేగతినిఁజొందెననఘచారిత్రమైత్రేయయదియఁగాక॥ వ॥నుఱియుఁబరబ్రహ్మంబుభగవంతుం

*గోత్రభేదనత్యమునక॥ ఇంద్రనివరమందు-వర్వతములవక్త్రులచేయుటయందనియర్థము భూమినినేమరచుటయందనిపృథువుచక్రవర్తిపరమైవయర్థము... శ్రీప్రదరాసనశింజినీనినాదమునక॥ ప్రదరాసననింటియందలి-శింజినీఅల్లెత్రాటియొక్క-నినాదమునక॥ ఘనచేత... స్త్రీగంజకళియపడక... ఱిదోహనమునకుక॥ పితుకుటకు... ధ్విగోధిపాలునదికెడువాఁడు.

యజ్ఞాత్మకమగోర్తమంతునద్వనియోచకుండుననుకృత్యనియతాచారాచారాశ్రయంబును దివ్యకథలనుభగవంతుండైన
 పురుషోత్తమండువృత్తవతారంబుధరియించిగోతామీయగువృధివిరివిరికిన యదియెదలగుపుణ్యకథలనన్నియు నీకున
 భోక్తానకుదాసుండనైనవాకు నేటింగింపుమనినవాసుదేవక థాసంప్రీతచేతస్తుండనువిదురుంబ్రశంసించి మైత్రేయం
 డిట్లు నియోచిల్లు బ్రాహ్మణజనంబుల చేత రాజ్యంబునందభిషిక్తుండగుచునకల ప్రజాపాలననియు పుండ్రవృక్షపురాజ్యంబు
 సేయుచుండనంతనీజనయగుధర్మియందన్నరహితలగుచుం బ్రజలుతుట్టిదాక్షిణదేహులై వైస్మయింజూచియిట్లు నీతి
 క || అరయగ నేములుభుక్తిపరిపీడంబడతిమయ్యైకొనితరుకో | అరజనితవహ్నిచేతసుందరికొనువృక్షంబువోలి భరణీ
 నాథా || క || శరణశరణ్యుండవగునిశశరణము వేడెడముమాకునతర్కప్రసన్నంబరసికృపజేసి ప్రోవుము | శరనాయకయ
 నుఁజూచి బ్రజలునతులై పలుక || క || వినిదానికిననుపాయముజననాయకుఁ డాన్తఁదలఁచినక్రొధుండై | ధనువున బాణముఁ
 దొడిగెను | ఘనరోద్రుండై నశిత్రపురఘనృపగిడి || ఇట్లుదొడిగిన || క || మహిపతిసప్తడుగనుగొని | సహిగోరూపమునఁ
 గంప్యమానయునగుఁజూశి | గుహకుండగులుట్టికుఁగనిగహనంబున బారుహరికి కైవడఁబారె || వ || ఇట్లుధరణిపారినన
 తండుగుడితాదుక్షేత్రముండై వెంటండగిలినల్లిక్కులనువిడిక్కులను భూభాగనభోభాగంబుల నెక్కడఁజనియెనక్కడికి వె
 నుదగిలియుద్యతాయుకుండై చను చుండునవ్వెన్మృనింగనివృత్తుగ్రస్తలగుప్రజల చందంబుననన్యశరణ్యుడైయతిభ
 యంబునబరితేవ్యమానహృదయయగుచునిట్లునియె వై న్యాధర్మజుండవాపన్నవత్సలుండవున హోత్తుండవునకలప్రాణి
 పరిపాలనావస్థితుండవునై ననీవీదినయుంబాపరహితయుం గామినియనగు ననువధియింపంబూనియేల వెనుదగులుచున్న
 వాఁడవుధర్మతత్వంబెఱుగువారుసతీజనంబులుగృతాపరాధులై నందీనవత్సలతం జేసివధియింపరనివలీకిమఱియునాధ
 రణివృక్షుచక్రవర్తికినిట్లునియె || క || జననాథవలగ్రయీభూజనకోటికి | యానపాత్రనద్యౌస్థితో | ఘనదృఢశరీరయగు
 పే | ననయమునాధారభూతయగుచుఁజరింతు || గీ || ఇట్టిసన్నగృహమతియెడలనిటువి | పాటనముఁజేసిప్రంచెదుప్రజ
 లునీటుమునుఁగకుండంగ నేరీతి ననఘచరిత | యరసిరక్షింతువననతండవనికనియె || వ || ధరిశ్రీచడియాల్తోల్లంఘనంబుసే
 యుచున్నదానవదియుం గాకనీవుయజ్ఞంబులందుమావిత్పాగంబులననుభవింపుమధాన్యాపికంబులవి స్తరింపంజేయక గో
 రూపంబుధరియించియనయంబుఁదృణభక్షణంబుసేయుచుఁబాలుంబితుకకనీయందయడంచికొంటిమీనియంచున్నయో
 వధీవీజంబులు బ్రహ్మచేతంబూర్వంబునందెకల్పింపంబడినయవివానిని నీదేహమందయడంచికొనియిష్టవీయక మూఢ
 హృదయపుమందమతివియునై యవరాధంబుఁజేసినమన్మథాలవగునిను నాబాణంబులఁజేర్చి భూతశరీరంజేసివధియిం
 చినీమేనిమాంసంబునంజేసియుద్యాధిరలుదీనలునగునీ ప్రజలయా ర్థినివారిం చెదనీవు కామినిసంజిటిస్త్రీపురుషనపుంసకు
 లలో నెవ్వండనిభూతదయ లేకస్వమాత్రప్రేమకుండగుచునిరన్మక్రొశంబునభూతద్రోహియైవర్తించువాని రాజులువ
 థించినస్వదంబుగాదుగానఁదానఁబాపంబువోరయచునీవు కామినివైననుదుర్మయ స్తబ్ధయనగుచుమాయాగోరూపం
 బునంబారిపోవుచున్ననిన్నుఁ దిలపంతఖండంబులుచేసి నాయోగవహిమంబ్రాణికోటినుద్ధరించెదననివలికిరోవభీషణా
 కాశంబుభరియించెడదరునివహవునవర్తించువృక్షునింజూచి వడంకుచుమేదినిప్రాంజలియైయిట్లునినుతియింపందొడం
 క || క || యపాథపరమపురుషుండ | వైనిజమాయాగుణంబులందినకతన | న్నానావిధదేహములర్చి | బూనుచునగుణుండవగుచు
 బుధమతదరితా || అట్టివీపు || క || ననుసకలజీవతతికిని | మునునివాధారభూతముగనిర్తింపనిన్ను నాయందుఁ శ్రీజతుర్విధాఘన
 భూతవిసర్గమర్థింజైకొనవలసె || అట్లైయుండ || క || ననునుద్యదాయుకుండవై | మనుజేం ద్రవధింపఁబూనిమనలేమనీ
 కం | టెరితరు నెవ్వనిపుడే | ఘనముగశరణంబుఁజొత్తుఁగరుణాభరణా || అదియునుంగాక || సీ || అనఘస్వకీయంబునై యత
 ర్గిరమునై మహిమనోహ్నిసభవన్తాయచేత | సకలచరాచరసగ్రంబునిర్మించి ధర్మార్థపరుడవై తనరుదిత | నిటక్రమము
 నవనిరజలోచన సకలలోకులకు దుర్జయముదలఁపఁ | దగునట్టినిపున్వతంప్రండ వగుటను బ్రహ్మబుట్టించియోబ్రహ్మ
 చేత | సకలజగములఁజేయంతునెనుతఁజేర్చి | యేకమయ్యుమహాత్మయ సేకవిధము | అగుచు వెలుగొందుచుండువీయభుత
 మందు | జూరతరమూర్తియోవృక్షుచక్రవర్తి || వ || ముటియుమహాభూతేంద్రియకారకచేతనాహంకారంబులనుశక్తు
 లంజేసియోడగంబులనున్నస్థితిలయంబులంగావంపుచునముత్య బునిరుద్ధశక్తులుంగల పురుషునకునమఃసూరించెదనట్టి

• త్రపురఘనృపగిడి • త్రపురఘనృపగిడి... శ్రీమహామండగపంచకండై నల్లికుంగనిజోయహానిజూచి... + యానపాత్రము
 ఁడ... శ్రీవత్సరభాద్రపదతిత్తవృక్షావరమునినాల్గుగుడిభములయనవివర్ణమునృష్టి

పరమపురుషుండవైననీవు నిజనిర్మితంబుభూతేంద్రియాంతకరణాంతంకంబునయిన యీవిశ్వంబునండ్రిపింపబూని॥
 సీ ॥ ఆదివరాహంబవగుచు రసాతలగతనైనన్ను నక్కటికతోడ ॥ నుద్ధరించివట్టి యుదకాగ్రభాగంబునం దర్థిను
 న్ననేననెడినావ ॥ యందున్ననిఖలప్రజావళిరక్షింపఁగోరియాపుడురూపధారివైతి ॥ వట్టిభూభరణుండవైననీవిపుడు
 పయోనిమి త్తంబుగానుగ్రవరుండ ॥ వగుచునన్నవధిచెదననుచుబుద్ధిఁ దలపుచున్నాడవిదివిత్తంబుగాదెవిశ్వ
 సంపాద్యనిరవద్యవేదవేద్యభవ్యగుణసాంప్రవైస్యభూపాలచంద్ర ॥ వ ॥ కాపుననీశ్వరగుణసర్గరూపంబయినమాయ
 చేమోహితాంతకరణులమైనమావంటివారలచేతహరిభక్తులచేష్టితంబెఱుంగఁ బడవన్నహరిచేష్టితంబెఱ్ఱెఱుంగంబ
 డునట్టిజేతేంద్రియయశస్కరులైనవారలకునమస్కరించుననుచునివిధంబునం గోపప్రస్ఫురితాధరుండైనపృథునినభి
 నుతించిదైర్యంబవలంబించివెండియునిట్లనియె॥క॥ విమలాత్మనాకునభయము ॥ సహకూరమెట్లుగాఁగనన్మతినిక్రొధ
 మునుపశమించికరుణింపుమునావిన్నపమువినుముపురుషనిధానా॥క॥ధరపరులుగందకుండఁగ ॥ సరసగతిన్బావుతేనెఁజ
 పిఁగొనునిందిందిరవిభుకై వడిబుధుండగు ॥ పురుషుండసారాంతమాత్మబూనిగ్రహించు॥సీ॥ వినుమయ్యతత్వదర్శను
 లైనయట్టిసన్నులచేనైహికాముష్మికంబు ॥ నెఱవల ప్రాప్తికర్మిగృహ్యద్యగ్నిహూత్రామ్యపాయంబులుర్విమీద ॥
 దృష్టంబులునుచరితములునగుచుదాసెనయంగఁదమపాయమెవ్వఁడాచ ॥ రించునువాడు ప్రాపించుదత్తలమును
 విద్వాంసుఁడైనను వెలయుదీని ॥ నాచరింపకతనయంతనాచరింపె ॥ నేనినాయాసమేయగుఁగానితెచ్చ ॥ లమునుబొందఁడు
 బహుళకాలమునకైన ॥ వినుతగుణశీలమాటలువేయు నేల ॥ అనిమఱియుమహియిట్లనియె॥చ॥ జలరుహగర్భుచేతమునుజా
 లస్పటింపఁగఁబడ్డయోషధుల్లలుమమతిన్ద్రుత ప్రభులుగానియనజ్జనభుజ్యమానలై ॥ మెలఁగుటఁజూచియేనున్మపమీరలుమా
 న్పమిఁజొరబాధలన్బలుమరుఁబొందితానపరిపాలితనైకృతీయించివెండియై॥క॥అనుపమమఖకర్మక్రీయ ॥ లనయము
 లేకుంబనేననాదృతనగుచున్దననాయకయీలాకము ॥ ఘనచోరీభూతమగుటఁగనుఁగొనియంత॥క॥ సవనాదిసిద్ధికిఁ
 కైత్రవిలితదీయాషధీపితతులనుధరణీధవయేనపుడుగ్రసించితి ॥ నవియును నాయంచుజేర్చ మయ్యెఁగడంక॥క॥వినువా
 నిసైకయుపాయంబునఁగ్రమ్మఁబడయవచ్చుభూవరచంద్రా ॥ వినుమదియెఱిఁగించెదనీకునువత్సలురాలనగుటననఘ
 చరిత్రా॥క॥అనయమునాకోకవత్సము ॥ ననురూపస్వదోహనమ్ముననురూపకదోద్ధనుఁగల్పింపుముదగనై ॥ ననునీభూత
 ములకవనినాయకదాన॥క॥ పరగనభీష్మితములుబల ॥ కరములునగునన్నుద్ధకలితములగుభా ॥ సురకామంబులఁబిలితై
 ద ॥ సరనాయకచంద్రవినుమునావచనంబుల్ ॥ చ॥మనుజువరేణ్యయేనువిషమస్థలి నై యిపుడున్నదానఁగా ॥ వునజలదాగ
 మోదితపయోనివహంబుదదాగమంబుసో ॥ యిననుదదంబుపుల్కుడమినింకకయింతటనిల్చునట్లుగా ॥ మనునిభనన్ననిప్పు
 డునమస్థలి నై పెనుసొందఁజేయువే॥క॥ అనియివిధమున నాభూవనితామణివలకుమధురవచనంబులుదా ॥ వినియనురా
 గముదనమన ॥ మునఁగడలుకొనంగరాజముఖ్యుండంత॥చ॥ మనువునుమాడఁజేసిగరిమన్నిజపాణితలంబులీలదోహన
 ముగఁజేసియందునకలొషధులన్నితెన్ద్రుంబున ॥ న్దనఁగఁదద్విధంబుననుదత్ప్రభువత్సలయైనభూమియం ॥ దనయము
 వారువారునుబ్రియంబగుకోరులఁబొందిరున్నతి॥సీ ॥ బలసిబియ్యిపూర్ణహస్తవత్సకంబుగానర్ధించితమయింద్రి
 యంబులందు ॥ సంచితచ్ఛందోమయక్షీరమునుదేవతలు సురరాజవత్సకముగాఁగ ॥ గనకపాత్రమునంచుదనరునోజో
 బలవీర్యావృతంబునై వెలయుఁబయము ॥ దైత్యదానవులుదైత్యత్రేష్ణుఁడగుగుణవంతుఁబ్రహ్మోమవత్సంబుఁజేసి ॥ సత్పు
 రానవపయఃకమాయనవశక్తమున ॥ నస్పరోజునగంధర్వులలరియపుడు ॥ దనరునిశ్వావనువత్సమునుగఁజేసి ॥ వత్సమయ
 నిర్మితంబైనపాత్రమందు ॥వ॥ మాధుర్యసౌందర్యసహితగాంధర్వక్షీరంబునుబిత్తదేవతలు సూర్యవత్సకంబుగానామ
 పాత్రమందుఁగవ్యంబునుదుద్ధంబునుసంధులుగపిలవత్సకంబుగానాకాశపాత్రమందునంకల్ప నాచూపాణిమాదిసిద్ధియ
 నుక్షీరంబునువిద్యాధరాదులుదద్వత్సకంబుగఁదత్పాత్రకంబునుం గాభేచరత్వాదివ్యాపారరూపక్షీరంబునుగింపురుపా
 దులుమయవత్సకంబునునాత్మపాత్రంబునుగానంకల్పమాత్రప్రభవంబునంతద్ధానాచ్ఛతాన్తసంబంధియనగుమాయ
 యనుక్షీరంబునుయక్షరక్షోభూతపితౌచంబులుభూతేశవత్సకంబుగపాలపాత్రకంబును గారుధిరాసవంబునుక్షీరంబు
 నహిందంశూకసర్పనాగంబులుదక్షవత్సకంబుగాబిలపాత్రంబునవిషరూపక్షీరంబునుబలుపులునుగోవృషవత్సకంబు
 నరణ్యపాత్రంబునుంగాద్యంబునుక్షీరంబునుగ్రన్యాదమృగంబులుమృగేంద్రవత్సకంబునాత్మక లేబరపాత్రకంబును

• ఆయనవషకమునఁ బ్రాప్తయందు — స్వినోహనమ్ము ॥ పాలుపితుకుటకుఁదగినపాత్రను, బోర్ల ॥ పాలుపితుకువాని.

గాఁ * గ్రవ్యంబును మగ్ధంబును విహంగంబులును పర్ణ వత్సకంబు నిజకాయపాత్రంబును గాఁగీటక ఫలాదికంబును మగ్ధంబు
ను వనస్పతులు వటవత్సకంబు గాభిన్నరొహరూపవయంబును గిరులు హిమవద్వత్సకంబును నిజసానుపాత్రకంబును గానా
నాథాతువులను మగ్ధంబులు గాని వివిధంబున సమస్త చరాచరవర్గంబు స్వముఖ్యవత్సకంబును స్వస్వపాత్రకంబును గాభి
న్నరూపంబులయిన కీరంబులంబితికిరని చెప్పి చుటియును॥ క॥ క్రమమున నిటుపృథ్వాదులు దక్షతమకామితములనగఁడ
గుభిన్నుఁడీ రముదోహవత్సక భేదమునందగఁబితికిరంతథరణీధవుఁడు॥ గీ॥ సమచితానందమును బొంది సర్వకామ
ధుఘయనందగు భూమిని శిశుపహితఁగాఁగఁగఁగఁ గోరికై కొని నిజభక్తుఁడొంటితేత । భూరిగిరి కూటముల జూర్జములు గఁజేసె॥
గీ॥ చండోద్దండలీల భూసుండలంబు । సమతలంబు గఁజేసె శత్రుఁజ్ఞుని నిధి । నొంది యవి భుండీలోక హంతు నెల్ల । ప్రజకుండల
క్షియజీవన ప్రచుండనగును॥ గీ॥ అక్కడక్కడ జంబూర్వంబున యుండెని । గ్రామపట్టణమగ్ధ స్థిరవృటపులిండ । భేటశబకాలయ
ప్రజపాట ఘోష । వివిధ నిలయములన్గిం గావించె సంత॥ క॥ వారును భయపిరహితులై । భారనంద శ్రీశైవానములయందు
సుఖ । శ్రీరుద్రవొప్పుచునుండిరి । వారకయాపు భుజింబొగడవన మెఱచి ల్రిక॥ సీ॥ అని చెప్పి మునినాథుండైన వైత్రేయఁడ
వ్విచురుచక్రిని వేడుతొడ । ననఘాత్మరాజుగ్ని యైన వైన్యండు శ్వమేధశతంబున వ్రేధతొడ । గావించు నవిధి కైకొని
ప్రతనిష్ఠఁడవిరి ప్రహ్లాద ర్తదేశమందు । నలరుచును యేత్రమందు సరస్వతీనవిహంతఁడాను హిమాన్ను మెనన్పునవనక
న్మత్రీయకునతితయ విశేషుఁడు గిలి గెడిన నిమిద్ధింజలంబియచట । చరునఁ గావించునతితయాధ్వరహ హిమాన్ను । వయన

❖ పృథుచక్రవర్తియశ్వవేధంబు సేయు నెడనిండుండవ్యమునపహపరించుట. ❖

హింసకయ్యుండెనయ్యసరవిభుడు॥స॥ అట్టియన్వరకర్మనుండుసాక్షాత్తుగవంతుడుహరిరమేశ్వగుండలొక॥గురుండ
నునర్వాత్మకుండునువిభుడునునీరజభవభవవాన్వితుడయ్యలొక॥ పొలకశిఖిలనుపర్వానుగుండునుయజ్ఞాండుడభూర్వా
రాధివిభుడు॥ గంధర్వమునిసిద్ధగణసాధ్యవిద్యాధిరాఘవోదైత్యగుహ్యోధిదాన॥ వాచిజేగియమానుడునలఘుయశుం
డు॥ప్రకటనందనుందాదిపార్వదుండు॥ గిపిలనారదవరనసకప్రముఖ్యుఁడహితయోగీంద్రసంస్తూయమానుడజుడు॥
వ॥మఱియుంబరమభాగవతసేవితుండునారాయణాంశప్రభవుండువైసప్తభుచక్రవర్తికిభూమిహవిరాడిఁదోర్ధ్వయ
య్యనునర్వకానుడుఘయైసనుస్తవదాన్ధంబులంబితుకుసుండెనఱియగుచరువులుసునతరాకారంబులుగనిగిహకరంబు
స్రావులగుచునియుద్రాతొదిరసంబులుదధిక్షిరాజ్యతక్రపానకాడింబులువర్షింపనవియెల్లనుదులువఁగొనెనముక్తం
బులుహిరాదిరత్నవిశేషంబులనీసుచుండెబర్హతంబులుభక్త్యభోజ్యలేహ్యచోష్యంబులనుచతుర్విధాన్నంబులగురి
యుచుండెలొకపాలనమేతులైనసకలజనంబులుపాయనంబులుదెచ్చియిచ్చుచుండిరివీరిపూర్ణవిభవాధిరామంధై
యధోక్షజసేవాపరాయణుండగుపృథుచక్రవర్తియోగేశతాత్వమేడంబులుసన్నేహంబునంగొందినూటపయా
గంబునందుయజ్ఞపతియైనపుండరీకాయుజుంపుచుండందీయవరమోత్సవంబునహింపంజాలక॥క॥అనురేప్రుండ
ఘనరోహిర్దముండైపాపండవేచకలితతిరోభా॥వమునందన్వజుపశువు॥ప్రహమేదిహరించిచనియెగగనంబునపుణ॥అ
ట్లుచనునప్పుడు॥క॥అనఘుండగునత్రినుహామునిచోటకుండగుచుబృథునిపుత్రుండబాణాసనఃకైరాశీరధరుండైయని
మిషపతివెనుకజనియెనతిదర్పమున॥అట్లుచనిచనిముండట॥స॥యజ్ఞసాధనపశుహరణునిపధియించుధర్మంబునందునధ
ర్మనునెడిబుద్ధిబుద్ధిగండజేయభూరిమాయావేషధారియైయరుగుసేత్రముగదసి॥నిలునిలుమనియార్చినిజశిగుణధ్వ
నిజేసిఘనజటాభస్తాస్థికిలితమయి॥మూర్తిగనుంగొనమూర్తిభవించినధర్మంబుగాబుద్ధిఁజలచియవర॥నాయకుని
మీడసాయకమేయజాల॥కున్నగనుంగొనియిత్రివిద్యనుతుండు॥వైన్యజునకనెవాసపువలనుజూపి॥చునములూపలరో
పంబుమల్లడింపక॥వినుమితడుయజ్ఞహంతయే॥ననిమిషనికరాధిపుండునగునింప్రుడుగాపుననీతఁజయింపుమునీ॥పని
మున్నూరుచ్చరింపనవైన్యజుడు॥ను॥వినువీధిన్లుచేవపల్లభునిపైపీరుండుగ్రోధాంతరంగనిరూఢిన్ముగరాటి॥శోర
మునుహాగంధద్విపేంద్రంబుమీ॥దనులంఘించువిధంబునంబుడిననాతండశ్వచౌర్యైకసాధనకూపంబుండదశ్వమాన్విడి
చియంతగ్గానముంబొందిన॥క॥పీరుండుపృథుభూసాలకు॥మారుండనిజయజ్ఞపశువునుజలంగొనిదు॥రారబలుండగుచు

• క్రవ్యంబుమాంసము— శ్రికపారోహితారు— స్థిరవటినన్నూరూళ్ళనుబా— త్తీపులింపచెంచువాండ్రపల్లెలు— శ్రీశేటాకా
పువాండ్రపాలెములు, శబరాలంబోయపల్లెలు, వ్రజవాటపశుపుటోట్లములు, ఘోషగొల్లపల్లెలు— శివోన్నీపితుకుచున్నయాపు—
గోడసాయనములుకానుకలు—†వికనశతగొంబదిగొమ్మిది—|||రూపేరీతములపాద—?సుత్రామణ్డంబుడు—శ్రీగుణలెల్లత్రాదు.

జనకుని భూరిసవనరాజపుణ్యభూమికివచ్చెన్ || వ|| అయ్యవసరంబువనచ్చటనున్నవరమర్చి పుంగవులతనియడ్డుతకర్తుంబు
గనుంగొనియాశ్చర్యంబునొందియతనికిఁజితాశ్వుండనునన్వర్థనామంబువెట్టియున్నవయంబున || చ|| మఱియునుదే
వతాపతిదమఃపటలంబుజనింపఁజేసియె|| వర్షుడనుఁగానకుండననివారణఁగాంచనపాశబద్ధమై || సురుచిరయూపవారుపరి
తోభిజమైనహయంబుఁగొంచుఁజె|| పృథ్వీనువీధి నేగఁగఁబుట్టి ప్రవరుండగునత్రి సెప్పినట్లొక || వినిపుణ్యభూవరతనయుఁ
డంపునబలమునఁజనికపాలశిఖిత్వాంగములొ || లినిధరియించిరయంబునఁజనునిం ద్రునిఁగాంచివొంపఁజాలకయంత్రొ ||
డె || క్రమ్మటనత్రిచేదెలుపఁగాఁబడివైస్వతనూభపుండరో || పంబునఁదోతఁద్రోక్కినభుజంగమపుంగపుఁబోలియుగ్ర
డై || యశిష్ఠుఁడనొసంగఁగనురాధిపుఁడెప్పటియట్లుఁబారెనశ్చక్రమునురూపమున్మృదిచిచాలఁదిరోహితుఁడైరయంబున ||
ప|| అట్లుచనినంబువుంగొల్ల మాఱియప్పీరోక్షముఁడఁపిత్తయజ్ఞశాలకుంజనుడెంచెనంత || సీ|| హరిహయంండధ్వరహయ
హురభాగమైమించిగైకొనికొనింపిన్బిడ్డ || భూరియవలగశభూతమా యారూపములనుధరించిరిమూఢజనులు || పాపండుచి
హ్నుముల్పురగుటవారలుజగతిపైఱినగ్నదేవములుగలుగు || జై నలుభూరి కామాయవస్త్రంబులుధరించిచుబౌద్ధులుచగఁ
టాన్కి || కన్యహనులునై నకాశాలికామలనఁగవెలసిరిలోకంబులందుఁజాలఁదలఁపధర్మవశంబునగనునధర్మ || ముందునభి
వ్రావొడచినయజ్ఞజనులు || వ|| తేదీయఁడహ్నుంబులుపారఁవర్ణంబుగాభరియింపందొడంగిరితద్వస్త్రంబుభగవంతుండు
నప్పగుచక్రచక్రియెఱింగిపితుండు || యువ్యతకాన్తుకుండగుచునెలమ్రునిమీఁదబాణంబు || త్రేయసుకృష్ణుంబునఁబిన్ను
కుంబులుత్రవభోచ్చక్రంబుననహ్యురంబులు || నై నప్పగుచక్రవక్రింగనుంగొనియిట్లనిది || క || జననాయకయజ్ఞము
లంబుననుపకవిధివోడినయలనఁదగువశులు || ధనహింసతేకానితరులుఘనదీక్షితునకువధింపఁగాడం ద్రులుభులి || వ|| కా
పుననీచిపుడిం ద్రవభోక్యంగంబువనంహరింపుమూఢవదీయ || క్షుధిరోకియైనయట్టియంద్రుని || క || జనపాలపీఠవర్ణవంతులు
నరగుమంద్రములచేతనాహ్వనముఁజేసి ననతఁడిచిరికివచ్చును || జనుడెందినయసురకృపానసరభనమొప్పట్ల || క || ధృతిచె
కరఁబట్టినిభిశాహుతిఁగాఁజ్రేల్చెదముదానమర్చివరసి || పితృతనూహూహతఃరోగ్య || న్మృతఁడై చెడిపోవునమరనాథు
డంత || వ|| అనిపుణునివారింబియున్నజ్ఞసంబులుగుపితృస్వాంతఃపై సాస్త్రంబులస్త్రక్రమంబులుభరియించిద్రేల్చునమ
యంబునంజతుక్తుఁడుపనుడెంచియున్నప్రంబంగనుంగొనియిట్లుయెయజ్ఞంబులంచాయజ్ఞఁవంబువదేవతలెవ్వనియం
శంబులెవ్వండుయజ్ఞనామకంబుగుభగవదంశంబునన్బియంద్రుండునీచేతవధాన్తుండుగాడితఁడుభగవంశసంభవుం
డునునీయజ్ఞకర్తవీధ్వంసనేచ్చుండయగావించు ధర్మవ్యతికరంబులుదూచుచుండవలయుగాని || ప్రతీకారంబులుగర్త
వ్యంబులుగా వీపుకుకీర్తియను పుణునకు నేకోనతంబునవధ్వస్త్రయోగధలంబునిద్ధింపుండుగాకయనిపుణుచక్రవక్రి
కర్తయె|| సీ|| మనుజేంద్రమోక్షధర్మము నెఱింగిననీకునవనము లేనియటచాలునఁటియ || నేమధంబుననై నదేవేంద్రు
నమునఁగైకొనిపంబుగదురకుండ || వక్రించవలయునువాసపుండునునీపురానుశ్లోకులుగానమీకు || మంగిళంబుగం
నమానవనాథనీచిస్తంబులోపలఁజింతయోరఁగి || మించినదావ్యక్తములనాచరించివినుము || దైవహతహగుయజ్ఞంబుఁడగిలి
సేయు || కొఱుకుభవదీయచిస్తంబుగుందిరోషకలుషితంబై నయజ్ఞానకలితమగుచు || వ || భవదీయయజ్ఞహసనార్థంబునహ
రణుండయనయంద్రండుదేవతలలోనంచుగాగ్రహుండగుటంజేసియశనిచేతనిద్రింపఁబడివిద్రాకర్తకర్తంబులైనయూపా
పండుధర్మంబులచేతధర్మవ్యతికరంబుగలుగుఁగాననియజ్ఞంబుచాలింపునునియనిట్లుయె|| సీ || అదిగాకవినుమువేదావ
చారంబునఁబూనివిలుస్తంబులైనయట్టియలఘునానాసహయానుధర్మంబులఁదిపాలనముసేయఁబరగిదేను || దేహంబు
వలననుదివిరిజనించియున్నాడవునారాయణాంశజుఁడవు || గాపుననీవిశేకలితలోకంబునఁబూర్జినతెఱంగునీబుద్ధిఁదలఁచి
యెవరిచే నేమిటికిసృజియింపఁబడితి || వట్టియాల్రప్తసంకల్పమవనినాథ || తప్పకుండంగఁబాలింపుధర్మగతిని || బూరుశుభ
మూర్తియొప్పగుచక్రవక్రి || వ || అనిమఱియునిట్లునియెనుపధర్మమాత్రయంద్రుచండపాపండుమార్గంబునైనయూయిం
ద్రక్రతంబగుమాయనుజయంపుమనివనజసంభవుండానతిచ్చినంబుభుచక్రవక్రియంద్రదాష్టామితండుదేవేంద్రునితో
డబద్ధసఖ్యుండయ్యెనంతనవభృథానంతరంబున || చ || సురుచిరలబ్ధనక్షిణలసాంపునఁబొంపిరివోయిభూసురు || ప్సరునననేకదీ
వెనలవారణిచ్చిరిసర్వదేవత || ట్టరితమువంతరంగములఁబాయనిదేడ || వరంబులిచ్చిరా || నరవరుడైనవైస్యనకునందిత

• శిఖిత్వాంగమంపుకోడు — శ్రిలఱివోసిసంధించి — శ్రినగ్నదిగంబరులు — యువ్యతకాన్తుకుండు || త్రేయసివల్లంకశాఁడై
+ రంభుఁ — తోకగులవఁడు — స్త్రీభిల్లగ్ని.

కీర్తికైబుణ్యమూర్తికిఁగ్రాంతనవ్వుటిజనంబులిట్లనిరి॥గీ॥అనఘనీచేతనాదృతులై రిసర్వజనులుమఱిదానమానోపచారము

— శి యాగంబుననారాయణుండు ప్రసన్నుడై పృథుచక్రవర్తిసమగ్రహించుట. శి —

లనుబిత్తదేవర్షిమానవవితతిపూజాసేంద్రియంబునెందెనయ్య॥ వ॥అనిపలుకునమయంబునయజ్ఞభోక్తయు
యజ్ఞవిభంధుభగవంతుండునైనసర్వేశ్వరుండిం ద్రసమేతుండై యచ్చటికింజనుడెంచియాపృథునకిట్లనియె॥ క॥జరవర
భవదీయంబై॥ జననుతమగునశ్వమేధశతమునకిపుడీ॥ యనిమిషపతిభంగముచేసినకతనక్షమాపణంబుసేసెడిఁగంటె॥
వ॥కాపుననితనిత్తుమింపుమునత్పురుషులగువారుదేహాభిమానులుగాకుండుటంజేసిభూతంబులయెడద్రోహంబాచరింప
రట్లగుటంజేసివంటిమహాత్ములుదేవమాయామోహితులై పరోపతాపంబులుసేసిరేడిగ్గుతరంబైనవృద్ధజనసేవవృద్ధం
బుగాదెయిదియునుంగాకయాశరీరంబవిద్యాకామకర్మంబులచేతనారబ్ధంబనితెలిసినపరమజ్ఞాని యీదేహంబునందు
*ననుషక్తుండుగాకుండుటనహజంబనదేహాత్పాదితంబులైనగృహదారాదులయందునుమత్స్వంబులేకుండుటంజెప్పనేల
నిట్టిదేహంబునందున్నయాత్మశియేకంబు శుద్ధస్వరూపంబుస్వయంజ్యోతియునిర్గుణంబుగుణాశ్రయంబువ్యాప్యవ్యాప
కంబునసంవృతంబు సాక్షిభూతంబునిరాత్మయునగుదీనిదేహంబునకంటెవేఱుగానెవ్వండుదెలియువాడు మత్పరుం
డగుటంజేసిదేహధారియైయుండియుఁదగ్గుణంబులంబొరయకవర్తింతుమఱియునెవ్వంజేమిస్వధర్మాచారపరుండుని
పూముండుశ్రద్ధాయుక్తుండునైననైల్లపుడుభజియించునట్టివానిమనంబుగ్రమంబునఁబ్రసన్నంబగునట్లుప్రసన్న
మనసుండఁగిగుణాతీతుండునవ్యద్వర్ధనుండునైనయతండుమదీయసమవస్థానరూపతాంత్రినందునదియకైవల్యవశం
బనంబడుఁగూటస్థంబైనయీయాత్మయుదాసీనభూతంబైనదీనిద్రవ్యజ్ఞానక్రియామనంబులకునీత్యరుంగానెవ్వండు
దెలియువాడుభవంబునొందకుండునీసంసారద్రవ్యక్రియాకారకచేతనాత్మకంబగుటంజేసిప్రభిన్నదేహాపాధి
కంబుగావునఁబ్రాప్తంబులైనయీయాపత్నంపదలయందుమత్పరులైనమహాత్ములు వికారంబునొందరుగావుననీవును
ఖిదుఃఖంబులయందునమచిత్తుండవునమానోత్తమమధ్యమాధముండవుజితేంద్రియాశయుండవునై విడిమిడితాఖిలా
మాత్పాదిసంయుతుండవై యఖిలలోకరక్షణంబుసేయుమనివెండియునిట్లనియె॥సీ॥పాధీవోత్తములకుఁబ్రజలరక్షించుట
పరమధర్మంబగునరవరేణ్యధరణీశులకుఁబ్రజాపరిపాలనంబునఁబూనిలోకులుసేయుపుణ్యమండుమస్తాంశమగ్ధినిసంప్రా
ప్తమగునట్లుప్రజలఁబ్రోవనిరాజుప్రజలచేతనపహృతసత్పుణ్యుండవై వారుగావించుఘనపాపఫలముఁదాననుభవించుఁ
గాననీవునువిప్రవరానుమతము॥సాంప్రదాయకవిధమునై జరుగుధర్మమహిమజేబట్టియిండ్లకామములయందునమతన
మ్యూఁటియందునాసక్తిలేక॥ఇష్టిధంబున॥క॥జనులకుననురక్తుండవై॥జననాయకనీవుధరణీసమచిత్తుండవై॥యనయముఁ
బరిపాలించినసకాదులఁగాంతువాత్సనదనమునందుక॥సీ॥భూవరయోగతపోమఖంబులచేతఁగైకొనిసులభుండఁగా
నియెను॥సమచిత్తులైనసజ్జనులచిత్తంబులవర్తింపుచుండెడివాడనగుటఁజేసితావకశమశీలవిమలచరకిర్తనములవశీకృ
తుండవై నయేనికునెకవరంబిచ్చెదవేడుమునావుడువినివేడినీవరుండు॥ లోకగురుండైనయప్పుండరికనయనుఁదానతి
చ్చినమృదులలితామృతోపమానవాక్యములాత్మీయమస్తకమునఁదాల్చినమ్రోదితాత్మండైధరణీవిభుండు॥క॥తనపాద
ములకుభక్తినిద్దినతుండైయాత్మకర్మవితతికలజ్జందనరుచునున్నసురేంద్రునిఁ గనుఁగొనిసత్ప్రేమమొదవఁగొఁగిటఁజే
ర్చె॥వ॥ ఇట్లుగొఁగిటంజేర్చిగతజ్యేష్ఠుండై యున్నయనంతరంబు॥మ॥భగవంతుండునువిశ్వరూపకుండునై భాసిల్లునవిష్ణు
ష్టుఁడా॥జగతీనాథకృతార్పణానతులచేసంప్రీతచేతసుగంధిన్నిగృహీతాంఘ్రిసరోరుహద్వయుండునైనిచ్చెన్ప్రయా
ణాభిముఖ్యగరిష్ఠాత్మకుండయున్నాపృథునిపైఁగారుణ్యమేపారఁగె॥వ॥ ఇట్లుతనిమీఁదియనుగ్రహంబునంజేసివిలం
బితుండగునయ్యాదిరాజన్యుండైనపృథుచక్రవర్తియమ్మకుండసందర్శనానందబాష్పజలవిందుసందోహకందరితనయ
నారశించుండై యవ్వీభుమూర్తింగనుంగొనిగనుంగొనలేక గద్గదకంఠుండై పలుకలేక యుండియునెట్టికేలకుఁదనహృద
యంబుననద్రేవునినుపగూహనంబుఁగావించితమూర్ధిధరియించికున్నులందొలుగునానందబాష్పంబులునుడిచికొనివిలో
కనంబుసేయుచునత్యుత్తవృగ్గోచరుండుగరుడసగ్రంధవిన్యస్తహస్తండువసుధాతలస్థితపాదకమలుండు నై యొప్పనద్ది
వ్యపురుషునకిట్లనియె॥క॥ వరదాయీశ్వరనినుసత్పురుషుండుదేహాభిమానభోగములకునీ॥ వరమెట్లుగోరునిమానుఖి॥వ

• అనుషక్తుండుఅఖిలాచలవాచకు — శ్రివికంబువజాతీయవిజాతీయస్వగతభేదభూన్యమయినది, శుద్ధజరామరణక్షయిహసాది
చూలిస్వభూన్యమయినట్టి, నిర్గుణంబురాజసతామనసాత్మికగుణములులేనిది.

రములునాదకులకై నవరలదేవులు॥ చ॥ ఘనమగుదేవయీవరమెకామమహాత్మకవాగ్వినిగ్రతంబనచగుతావకీసచర
 శాంబుజభారుమరందకూపమైత్రసరినకీర్తియున్వినిముదంబునుబొందగలేనిమోక్షమైననుమదిగోరవోల్లనఘనాశర
 సేవసరోజలోచనా॥ క॥ అదిగానబిల్వలోచనానదమలభవదీయఘనయశమువినుటకునై॥ పదివేలుదేవులుగృహనిమ్మిది
 యేనాయభివృతంబులెనగముకుందా॥ చ॥ అనఘమహాత్మవాగ్వితమైనభవత్పదపంకజాతసంజనితనుభాకేశానీలవశం
 బునవిస్తృతతత్వమార్గవ॥ ద్రనలగుడుప్రయోనులకుగ్రమ్మఁడత్వముఁజూపఁజాలుఁగావుననిదిదకగ్రానస్యవరమొల్లంబ
 యోరుహపత్రలోచనా॥ సీ॥ వినితమంగళయశోవిభవనర్వేశ్వరయిందిరగుణసంగ్రహేచ్ఛజేసియేనిదుశివతరంబైన
 సతీగ్రీనిగిరిమైవరియించెనట్టికీర్తి॥ కలితసత్పురుషసంగముమగల్గుచునుండవృత్తివెన్వఁడేనియాదృచ్ఛికమునఁజేసియొ
 నెకమాటుచెవులారవిన్నవాఁడనయంబునుగుణజ్ఞుఁడయ్యెనేనివీరతనేరిపెఁబొందునుధరణిఁబశువుఁడకఁగఁడకఁగనతద
 జ్ఞుండుదనుజభేది॥ గానమత్సుకమతిలైనయేనులక్ష్మీ॥ రణినిన్నభజింతునోపరమపురుష॥ ప॥ ఇట్లుభవదీయసేవాతత్పరుల
 మైనయిందిరయునేనునేకపదార్థాభిలాషంజేసిస్వధిమానులగుచున్నమాయద్దగికినిబర్యాయసేవంజేసికలహంబులేకుం
 డనిచ్చుటఁగాఁభవదీయచరణసరోరుహసేవాసక్తమనోవిస్తాగులమగుటంజేసిసేనుసేనమాన్మభజియింతుననుతలంపు
 లఁగలహంబుగానిమ్మదేవాయనివెండియిల్లనియె॥ సీ॥ జగదీశదేవయత్పత్పదకైంకర్యపరతఁడనర్చుసాగరతనూజాకృ
 త్యంబునంచునకిన్పొచుబుద్ధిసేవ్రీతిఁగోరుటజగన్మాతయైన॥ యారమానతితోడివైర్యమవశ్యంబుగల్గునైననుచయాకారనీ
 వుదినవత్సలుఁడవుగానస్వల్పంబైనాధికంబుసేయుచువట్లుగానభవ్యచరితనిజస్వరూపంబునందునభిరఁజుఁడవైననీవు
 నిన్నాదరించు॥ పగిదినిందిరనాదరింపవునుహంత్స॥ భక్తిజలలోకమందారభవవిహార॥ ప॥ ఇట్లుగుటంజేసిసత్పురుషులయిన
 వారిలునిరస్తమాయాగుణసముదయంబులనిన్నభజియింతురువారలుభవత్పాదానుస్తరణాపంబయినప్రయోజ
 నింబునకకృణితగప్రయోజనంబులనెఱుంగరుదేవాసేవకజనంబులనువరింబులువేఁడునునిజగిద్విమోహనంబయినవా
 క్యంబులంబలుకొనుపట్టిభవదీయవాక్యతంత్రీవిబద్ధులులోకులుగాకుండిరేనిఫలకాములైకిర్తంబులనెట్టులాచరింతురీ
 శోభవదీయమాంయావిమోహితులైజనులేదికారణంబుననీకంటెనితరంబులగోరుచుచురిట్లుగుటంజేసితంత్రీదనంతన
 బాలహితంబాచరించునట్లుమాకునివహితాచరణబాచరింపనన్తుండవనిపలికినయాదిరాజిద్వియైంపపుడుచక్రవర్తియి
 డివంతంబులైనవచనంబులువినిపిత్వప్రప్రయగునారాయణుండుసంతుష్టాంతరగుండైయిట్లనియెనోమహారాజదైవప్రే
 రితుండవైనాయెడఁజిట్టిబుద్ధిలుగుటంజేసియచంచలమగుభక్తివోడముదానిచేచుస్తరంబుగుమదీయమాయందరింతువునీ
 వునాచే॥ నాదిప్తంబగుకృత్యంబప్రమత్తుండవగుచునాచరించినసలభంబులంబొందుచువుమదీయభక్తిజనంబులుస్వ
 గ్రావవర్గనగకంబులంచుల్యంబులుగానవలోకింతురుగావునసీర్షియధ్యవసాయంబునట్టివయచటియుశిమదీయాదేశంబు
 నచుస్యజంబగురోషంబునుద్యజించినాయెడభక్తిసలిపితివిగానిదియెనాకుఁబరమహర్షణంబగుననిభిసందించయను
 గ్రహించగనుమోన్ముఖుండయ్యెనయ్యవసరంబున॥ సీ॥ నరసింధచారిణసురమునిగంధర్వకిన్నరపితృసాధ్యవన్నగములు॥
 నిఖిలజనంబులుహరిపార్శ్వవర్తులునానందమగ్నంబులగుచువేడు॥ యజ్ఞేశచింతనుండైనయాపృథువుచేసఞ్జారము
 లఁబొందినచ్చుదమున॥ జనిరినిజాధివాసములకుభగవంతుండైననారాయణుంజిడచ్యుతుండు॥ దగనుపాధ్యాయసహితుఁ
 డైతనరుపుధునివిమలమతితోడఁజూచుచునమరవరులు॥ దన్నుజయజయకలితశ్లములఁబొగడఁజనియెనప్పుడువైకుంఠస
 దనమునకు॥ ప॥ అంతఁబృథుచక్రవర్తియునింత్రియగోచరుండయ్యునుదర్శితాత్మండుదేవదేవుండునునైనవానుదేవునకు
 నిమస్కరించినిజపురంబునకుంజుమదెంచునమయంబునమహాక్రీకమమమాలికామకూలస్వర్ణతోరణాలంకృతంబులభిత
 సుగంధధూపవిరాజితంబురత్నమయరంగవల్లికావిరాజితంబుఫలపుష్పలాజాక్షుతదీపమాలికాస్తంభపూగసోతాభిరా
 మప్రతిగృహప్రాంగణంబుమృగమదఘనసారవందనాగరువాఃపూరసంపక్తకీరధ్యావలీవిభాసితంబుఁడనువల్లవాభి
 శోభితంబునైనపురంబుఁబ్రవేశించినుండితరత్నకుండలమణిమరీచులుగండఫలకంబులంబాండవంబులునులుపంబురకా
 మనులుగనకపాత్రపిరదితంబులైనయశేషమంగళవీరాజనంబులనివాళింపశంఖమండలిప్రముఖరూర్వఘోషంబులు
 యిచ్చిచ్చిక్కాయాశీర్వచనంబులునుఁజేలంగవందిమాగధజనసంత్రాయమానుండగుచువిగతగర్వండైయంతఃపురం

• అదిష్టంబగుకృత్యంబులెఱ్ఱాపింపబడినకార్యమును— శ్రీఅధ్యవసాయంబు॥ ప్రయత్నమును— శ్రీమదీయాదేశంబున॥ నా
 యాధిపతీ— శ్రీఅచ్యుతుండునవ్యవతీత్యమృతః— శాశనములేనివాఁడు— ఆనఁగావిట్లు— శ్రీరథ్యావళి— పెద్దవీధులచేరి.
 ౪౧

బుద్ధులవేశించియనంతరంబునీసమధికమతిఁజౌరజనజానపదులచేదనరారువివర్ణాజనలనొందిరాజసంతుష్టాంతరం
గుండుప్రియవరప్రమండునై వారలబహువిధములఁ బూజించెనివిధింబుననుహ తరములై నట్టికర్మంబుల నాచరింపు।
చున్నిరవద్యచేష్టుండై మాహాముండన సెప్ప నాపృథువనుజవిభుడు। మించిభూమండలమ్ముఁ బాలించివేశఁడయశమున
ర్వధరాచక్రచుంచునిలిపి। చారుశుభముర్తిరాజన్యవక్రవర్తిపరమమోదముతోఁ బరంపరము నెందెక॥ అని మైత్రేయము
హామునియనఘుండువిదురునకుఁ జెప్పిననిశుకుండభిమన్యునిసుతునకుఁ జెప్పిన తెలుఁగనిసూతుడు సెప్పెన కాచులతో
డె॥ — శిష్యభువక్రవర్తిసభాసదులకునర్థములనుపదేశింపుచు బ్రాహ్మణప్రశంసచేయుటశి

న॥ అట్లేటింగించియు వెండియునిట్లనియెనివిధంబునన శేషగుణవిజృంభితంబు నిర్దోషంబు సత్పురుషసత్కృతంబునైన
పృథువక్రవర్తియశంబును బ్రకటంబుగాఁ జేయఁజాలు మైత్రేయునింజూచివాహాభాగవతుండయినవిదురుండిట్లనియె॥
సీ॥ మునినాథవినుపృథుజనపాలచంద్రుండుసౌభగోష్ఠమేదినిసురులచేత। రాజ్యాభిషేకసంపూజ్యాఁడై దేవతాగణము
చేలబ్ధార్థగుణుండునగుచు। నైష్ఠవతేజంబువల సెప్పఁగరియించియర్థి నెయ్యేకర్మమాచరించె । నదినాకు నెఱింగింపుచున
ఘాత్యభూమియేరూఢిగ వాక్యతిరూఢయెవనివిక్రమోద్భిష్టమైయొప్పి వెలయుచుండఁకర్మముననిష్ఠురాజన్యగణముబ్రతు
కునెట్టిపృథుకీర్తిధరలోననతివిచేకిదవిలియెవ్వఁడువిసకుండుధన్యచరిత॥ నాపుడువిని మైత్రేయుం । డావిదురునింజూచి
పలికెనతివినయమునంబావనచరితుండుపృథుండుధా । రావరనుతుండలఘయశుండు ప్రమదంబలరె॥ సీ॥ రంగమత్తుంగ
తరంగగంగాయమునామధ్యమంచునున్నతివసించి కైకొని ప్రారబ్ధకర్మక్షయార్థంబునఖిలపుణ్యంబులనుభవింపు। చు
నునర్వదేశంబులనుదనయాజ్ఞయప్రతిపాతసత్ప్రీతావమునఁ జేలఁగ। బూసర్వద్విప్రములకుఁదానొకఁడ వైష్ణవభూ
సురావళికెదక్రగధరణికెదక్రగవ్రజకెల్ల దండధరునిఁ బోలివర్తింపుచునుగొంతకాలమరుగఁగి దవిలియొక నాఁడుదీర్ఘ
సత్రంబుసేయఁగర్థిఁగై కొనిదీక్షితుండయ్యెనంచు॥ గీ॥ రాజయుషి దేవయుషిపితృబ్రహ్మయుషులు। జనవరునిచేతవిహి
తపూజనల సెందిసమధికై శ్వర్గగతినున్నసమయమునను। జిరశుభాకారుఁడారాజశేఖరుండు॥ సీ॥ ఉన్నతోన్నతుండు
సముత్తుంగభుజుండుసన్దహానియతరశో భమానముఖుండు । చారుసంపుల్లకంజారుణేక్షుండునుసాసాపుటుండుమంద
స్థితుండు। వక్రసూక్ష్మస్నిగ్ధవరసీల శేకుండుగమనీయరుచికంబుకంధరుండు । సుభాగవికౌలవతుండునుద్రువభిశోభిత
మధ్యభాగుండుపృథునితంబుమండలుండునావర్తసమాననాభివివరుండునుగాంచనస్తంభవిలసదూరు। రాజితుండును
టియరుణవరణుండునుధృత। నవమకూలో త్తరియుండున్నతయశుండు॥ వ॥ వటియునియమనిమి త్రంబునం బరిత్యక్తభూ
షణుండగుటరేజీసవ్యతాశేషగాత్రశ్రీకుండుగృష్ణజినధరుండు శ్రీమంతుండుగుశహస్తండుగృతోచితుండు శిశిరస్నిగ్ధ
తారాతుండునైనపృథువక్రవర్తిసభామధ్యంబున తారాగణమధ్యభాసతుండగునుధాకరునింబోలి వెలుంగుచు లేచిని
లుచుండినదస్యసంతోషదాయకంబులుఁజిత్రపదవిరాజితంబులుఁ బ్రసన్నంబులుఁబరిశుద్ధంబులుగంభీరాద్ధంబులునవ్యా
కులంబులునైనభావణంబులన్నిటియె॥ క॥ వినుడిసభికులుచర్మము। ననయము నెలుగంగఁగోరునట్టిజనుడుదాఁగి దనత
లఁపునఁగలయర్థముఁజను నెఱింగింపఁగధీరసత్పురుషులకు॥ సీ॥ ఏనుఁసీలోకవీతానంబులెల్లనుశాసించిభూప్రజాసం
తతులనుదత్తద్విహితవృత్తిదానంబులనుజేసిరక్షింపవిధిధమర్యాదఁదప్పిపోకుండనిలుపుటకై కమలజాచేనియోగింపఁబ
డితినిట్లొనరియుండ। నట్టిప్రజాపాలనాద్యస్థానవశంబునఁబ్రాకృత్సాక్షియీశుఁగి డెట్టివానికిసంతుష్టి నెసఁగుచుండు
నట్టివానికి నేలోకమంద్రుభులు। శిగామదుఘములునైనలోకములునాకు। సరవిఁగలుగుననుష్ఠానపరుఁడనగుట॥ వ॥ ఇ
ట్లుప్రజలనుధర్మంబులయందు ననుశాసింపకయర్థకాముండై వారివలన నప్సనంబులుగొనెనేనివారలపాపంబుదనకుఁ
ప్రాసింపందేజోహీనుఁడై భూవిభుండుచెడుంగావునభూపతిహితార్థంబునకు స్సార్థంబునకునసూయారహితలై ప్రజ
లువాసుదేవార్చణబుద్ధింజేసిధర్మంబాచరింపవలయునిదియనన్ను ననుగ్రహించుటయదియునుంగాకపితృదేవర్షితుల్య
లగుమీరలనుమోదింపకర్తయుననుశాసకుండుననుజ్ఞాతయునైననాకుఁబరలోకంబుననేఫలంబుగలుగునట్టిఫలంబునకున
దృశంబైనకర్మంబాచరింపవలయునట్లైనసంతోషంబునొందుచుననిన వారలారాజేంద్రునకిట్లనిరి॥ క॥ జననాయకప్రజలి
రవోందినధర్మములెల్లవాసుదేవార్చణబు। ద్ధినిఁజేయవలయునంటివి। యనయమునవ్యాసుదేవుఁడనఁగలఁడమహి॥
సీ॥ అనినవారికినిజనాధిపుండనునర్హతములారవినుండయ్యతవిలిమీరు। యజ్ఞాధిపతియైనయథ లేశ్వరుండుగొన్నిమతములఁ

• రంగమత్తుంగతరంగమనోహరములై పొడవులై వలలుగల — వీతానము। గుంపు — శి కామదుఘములు। అభీక్షములనున్నట్టివి.

గలఁడుగీమంతులారా! యశైసమీరలునందుకువిప్రతిపత్తిగల్గుటను బ్రవన్నమరయఁగఁడంటిరేనియాఘనునిచేరదితమై
కాంతివాతైనజగంబుగానఁబడుచునున్నదియిట్టిప్రపంచరదితకర్తవైచిత్ర్యమమ్మేటిగలుగకున్ననదిదదీయోక్తులునుబ్ర
వన్నములుగావు! కాననవాసుదేవుండుగలఁడుమఱియు॥ వ॥ అదియునుంగాక యీజగద్వైచిత్ర్యంబుగర్తయైనయాశ్వ
తుండులేకున్నంగర్తవశంబునంజేసిశీయుపపన్నంబగునంటిరేని॥ సీ॥ పూనిప్రియవ్రతోత్తానపాదధ్రువమనులకన్నప్రితా
మహుఁడనంగఁడగునంగమేదినిధవునకుమఱియునువినుతికెక్కినపృథివీవతులకుఁబద్మసంభవభవప్రహ్లాదబలిచక్రవర్తి
ప్రముఖభాగవతులకర్థివర్గసుస్వగ్ధాపవర్గంబులకుననుగతకారణుండనఘనతకెక్కిఁ హీనులగుమృత్యుదౌహిత్రుడైన
వేన॥ ముఖదురాత్ములధర్మపిమోహితులను॥ దక్కఁచక్కీనవారికిదాఁబ్రసన్న॥ వరడుఁడైయిచ్చునభిమతావళుల
నతఁడు॥ వ॥ ఇట్టివిద్యదనుభవంబున భవనహితుండగు పాసుదేవుండు లేడనుట యుపపన్నంబుగాదదియునుంగాక॥
ఉ॥ భూరితపోభిరామమనిపూజనమేవ్వనిపాదపద్మసే॥ వారతివృద్ధిబొందియనివారణబూర్వభవానుసారసం॥ సా
రమహిమగ్రతాపముభృశంబుగఁబాపగఁగొనెపుడెప్పుదాం॥ భోరుహజాతదేవనదిబోలి యశేషమనోఘహరియై॥
నఁటియు॥ వ॥ అనుపమభక్తివెన్ననిపదాంబుజమాలముమందిరంబుగాననయముఁబొంచువాఁడునిహతాఖిలభూరిమ
నోమలుండున॥ ద్వినుతవిత్తబోధధృతివీర్యవిశేషనమన్వితుండుదా॥ ననదగిభూరిసంస్మృతిహతారదుఃఖమునందఁ
డెన్నఁడు॥ క॥ నారాయణుండుజగదాధారుండునుశీర్షరుండుదలచనతనికె॥ లేరెందునములునధికులుధీరోత్తముఁ
డతఁడునద్విలీయుండగుట॥ అదియునుంగాక॥ ఉ॥ కర్తవశంబునంజగముగల్గును హెచ్చునడుంగునన్నచోఁగర్తముఁబు
ద్ధిజూడజడకార్యముగాని ప్రపంచకల్పనా॥ కర్తమునందుగర్తయనఁగావలసిల్లఁజాలదీజగతగర్తకార్యకారణము
గావుననీశుండువిష్ణుఁడారయ॥ వ॥ కావునమీరలవాసుదేవునిసగికారానుసారంబుననిశ్చితార్థఫలసిద్ధిగలవారలైన
నోవాకొయ్యకర్తంబులనిష్కలవృత్తిందగిలి శ్రీవినుతనతిపరిచర్యాపూర్వకంబుగాఁగామదుఃఖంబులయిన యతని
పాదపంకజంబులుభజియింపుండదియునుంగాక॥ సీ॥ రూఢిసీశ్వరుండుస్వరూపంబునంజేసిపూనివిశుద్ధవిజ్ఞానఘనుఁడు॥ న
గుణండునై నదానరయనికర్తమార్గమునందుప్రీత్యేదిత్రవ్యములను॥ శుక్లాదిగుణమువిస్ఫురదవహతాదినత్రియలు
నుమంత్రసంచయంబు॥ సంకల్పమునుయోగసాధ్యమైనట్టియఖంఢోపకారంబుఘనపదార్థ॥ శక్తియుంజ్యోతిష్టోమాదిసం
జ్ఞికమ్ము॥ ననుననేకవిశేషగుణతనుమెటియు॥ నట్టియధ్వరకూపమైయఖిలజగము॥ నందుననిశంబుప్రఖ్యాతిమొందుచు
డు॥ వ॥ అదియునుంగాక దారుణితలై నయనలంబునద్దారుగుణంబులయిన శ్రీదైర్ఘ్యవక్రత్వాదికంబులననుసరించుచం
దంబుననవ్యక్తంబుదత్తొత్తభకంబయినకాలంబువాసనయనదృష్టంబునను కారణంబులచేతంబుట్టినశరీరంబునందువిష
యాకారంబయినబుద్ధినొందితద్విషయియాభివ్యంగ్యంబయినయానందస్వరూపుండునుక్రియాఫలంబునఁబ్రసిద్ధియు
నొంచుననిచెప్పివెండియున్నినుమదియజనంబులీమేదిసీతలంబున దృఢవ్రతులై యజ్ఞభుగీశ్వరుండుగురుండునై ననోర్వే
శ్వరునిహరినిధిరంతరంబునుస్వధర్మయోగంబునంబూజింపుచున్నవారలునన్నాశ్చర్యకరంబుగాననుగ్రహించువార
నిహరిభక్తిరతులయినమహాత్ములనుతియించివెండియున్నినియె॥ మ॥ పరసంపద్విభవప్రతాపమహాదేశ్వర్యంబులంబో
ల్పునీ॥ ధరణీనాథులతేజమందితతపోదాంతితుమావిద్యలంగరమొప్పారుధరాసుపర్వహరిభక్తశ్రేణులందెప్పుడుం
ధరలోనంబ్రభవింపకుండుననియద్ధాత్రీవిభుండిల్లును॥ వ॥ అరయఁగనేధరామరపదాంబుజరేణువులధీదాల్చియిష్ట
రమపురాణపూరుషుండుబ్రాహ్మణదేవుండునై నయట్టియా॥ శ్వరుండుపదానపాయయగుసాగరకన్యసంసర్వలోకవి॥
స్ఫురితపవిత్రశక్తియినుబొందివిభూతిదనర్చెగావున॥ సీ॥ ఏవమధామరసేవనుజేసియశేషగుణాన్వితస్థితదనర్పు॥
సర్వేశ్వరుండుమఱిసంతుష్టుఁడగునట్టిధరణీదివిజాలుదగ్ధర్మపరులు॥ నలఘువినీతులునై యవశ్యంబునుసేవింపుండేధరాదే
వనిత్య॥ సేవచేయురుముండుచిరతరజ్ఞానవిద్యాభ్యాసీగాకున్ననై ననతఁడు॥ దేగముననంతరంగంబువిశదమగుటఁజేసి
కైవల్యపదమునుఁజెంచునట్లుం॥ గానలోకులుభూదేవతానికరముఁదగిలిభజియింపవలయునుదాత్రమతిని॥ మఱియును॥
సీ॥ విజ్ఞానఘనుండన వెలయునీశ్వరుండుదత్తజ్ఞానులైనట్టివారిచేత॥ దీపింపనింద్రాదిదేవతాదేశంబుననుభూమిసురము
ఖంబునహుతంబు॥ లగుహవిస్ఫులఁదృష్టినందినగతినచేతనమైనయాహుతాశనముఖంబు॥ వలనువేల్చినహవిస్ఫులచేతఁ

శ్రిశివవన్నంబుకలుగుచున్నది, యాక్షము - శ్రీ విమలినతి॥ విమలీప్తశ్రము - నతి - నమస్కారము - శ్రీ దైర్ఘ్యసాధుగు - తిలకివ్యం
గ్యంబు॥ తెలుసుకొనఁదగినట్టిది - తాంతి॥ ఇంద్రాదిగ్రహము.

దృష్టుండుగాకుండుఁగావునలోకమయి । నగ్నిముఖమునకంటెభరమురేండ్రి । ముఖముపరిశుద్ధమృత్యంతముఖ్యమనఁ
గల జనునందెగావధానురార్చనమునకల । జనులుగావింపదగువార్యజనములార॥ అదియునుంగాక॥సీ॥ ఏవేదమం
దేదీనివిశ్వమెల్లనుదర్శనప్రతిబింబితమగువస్తు । నివహంబుకైవడిదిదిరిప్రకాశించునదివిరజమునుటియవ్యయంబు । న
గుచునవాతసంబగుజేదమద్దగాదేవతాజనములుదినముఁదగిలి । నుహితశ్రద్ధాతపోమంగళమానసంయమసమాధులఁబో
లుపారుచుండి యర్థిపదనద్విచారులై యధికరింతు । రట్టివారలపదరజంబుండితాల్పు । నలఘులనసర్వపాపక్షయంబు
నఖిల । సప్తణావాప్తికరమగుఁజతురులార॥వ॥ కావుననట్టివిప్రపాదసరోజరేణువులేనునుగిరిటంబున ధరియింతుడట్లు
బ్రాహ్మణభజనంబునంచేసెయివాప్తసకలగుణుండుశీలధనుండుగృతజ్ఞుండుశ్రద్ధాయుక్తుండునై నమహాత్మునఖిలసంప
దలుప్రాపించుఁగావున గోబ్రాహ్మణమలంబు ననుచరసమేతుండయిన * జనార్దనుండునాయెడంబ్రసన్నులయ్యెదగు
గాక యనిపలుకుచున్న పృథుచక్రవర్తింగనుంగొని పితృదేవద్విజనత్పుగుములు సంతృప్తాంతరంగులై సాధువాదంబుల
నభినందించుచున్నది॥ క॥నునుజేంఁద్రనీకతంబును । ననుపమమునబ్రహ్మదండహతుఁడత్యథువ । ర్తనుఁడునగునట్టివేనుండ
నయమునరకంబువలననర్థిందరించె॥వ॥ కావునంశీబుత్రేణలోకాజయతియును వేదవచనంబునిశ్చయంబదియునుం
గాక॥ద॥పురుషవరేణ్యహేమకశిపుంధురమాలల నేతనిందచే॥నరకమునందంగోరియుగుణజ్ఞుఁడుభాగవతుండునైనయా
వరతనయప్రభావమునవాసికి నేకి విధూతపాపుండై । నిరయముఁబొందఁడయ్యె నశినిర్మలకీర్తిదనర్యైఁగావున॥
క॥ అనిపలికిరవర్చుండనందగువృథు శాశ్వతంబులగుహోయనము । బ్రనరంగజీవించువుగాకనితగనాశీర్వదించియభిమాని
మొప్పు॥ వ॥ వెండియునిట్లనిదిదేవాదోనీకునకలలోకభర్తయగునారాయణునంబునిట్టిభక్తినిొడముటంచేసెయిబ్ర
హ్మణ్యదేవుండును త్తమాశ్లోకుండునైననర్వేశ్వరునిసత్తాగా జాలంబువ్యక్తంబుసేయుచున్న నీవుమాకునాభుండవిగు
టంచేసెయి నేముముకుందనానుల మైతిమియాభవదీయప్రజాశాసనంబుప్రజానురాగంబును గారుణ్యమూర్తులైన
హాత్ములకున్వభావంబులుగావుననాశ్చర్యంబుగాచుడై వసంజ్ఞిణంబులయిన కర్తృంబులచేపినప్రజ్ఞానుల మైవరిభ్రమి
చుమాకుతమకపారంబుఁగంటిమి యేనర్వేశ్వరుండుబ్రాహ్మణజాతినధిష్ఠించి క్షుప్రియులను క్షుప్రియజాతినధిష్ఠించి
బ్రాహ్మణులనియుభయంబునధిష్ఠించివిశ్వంబునుభరియించునట్టివివృద్ధసత్త్వండుసర్వరూపుండును హాపురుషుండునై
నట్టిభుకునీశ్వరబుద్ధింజేసెయేమునముసూరింతునునుసయంబున॥ క॥వినువీధినుండిమెల్లనఁజను దెంచిబాలసూర్య

శ్రీ పృథుచక్రవర్తియొద్దకుససకామలగుడెంచుట శ్లో

సంకాశతనుల్ । జనవినుతసిద్ధవర్చులు । ససకామలు శేషమీవితక్షణులంత॥ ఇట్లుచనుడెంచె॥స॥ అనమాన్యులసిగిగూ
పంబునరాగృహమేధిప్రాణములునుగ్గతిచే॥ దనరినఁబ్రత్యుగ్గతివల॥ దనములమలంబుబ్రతిష్ఠితములగుననుచు॥కి॥వి
నఁబడువచనన్యాయం । బుననుగ్గతములగుప్రాణములఁగ్రమ్మఁటబోం । దనుగోగువాఁడునుంబలె । ననుచరయిత్విక్సన
స్యుండైపృథుఁడంత॥గీ॥ ఇంద్రియేశుండుగంధాదితేష్ఠగుణముఁ । గూర్చియుగ్గమనక్రియఁగోరిచేయు । పగిదింబృథుచక్ర
వర్తిసంభ్రమముతోడ । మహితభక్తినిబ్రత్యుగ్గమంబుసేసె॥ క॥ ఘనగౌరవముననమ్ముని । జనవిత్తవశీకృతుండుసభ్యు
డుఁ బ్రియఁడునిన్వనయానతకంధరుండై । జనవరుఁడావరమయోగిచంప్రలనెలమి॥సీ॥ పూనియన్వాసనాసీనులఁగా
పించికరమర్థివిధిపత్నీకారమునను । బూజించితత్పదాంభోరుహత్రాశనసలిలంబులాత్మచుస్తమనఁదాల్చి । హాటకకలిగ
సెంహాసనాసీనులై విహితాగ్నులమబోలి వెలుగుచున్నశర్వార్ధజన్మలసనకాదులనుజూచియతులశ్రద్ధాసంయమా
నితుండు । పరమసంప్రీతుఁడతియునై పలికెరాజు । గోరియోమంగళాయనులారపూర్వభవమునందెద్రుమంగళప్రదను
కర్త॥మేనుజేసితిమిమూఁజూడనివుడుగలిగె॥ అని వెండియు॥క॥ భవి నెవ్వనియెడజ్ఞివిప్రులు । భవుండునువిష్ణుండుదీదియభ
క్తులునుబ్రస । స్సవదనులగుచురువానికిభవినిదివినసాధ్యకర్తృములులేవనమా॥వ॥ అనిమటియుననఘాన్యులారాలోకం
బులనీడింపుచుంబర్యటనంబుసేయుమిమ్ము । సర్వదర్శనుండయినయాత్మనుంగనుంగొనంజాలినసర్వవ్యత్యంబుచందంబు
* జనార్దనుండంబుదమధ్వనర్హిజనసామ్యురారానర్థిహానిజనార్దనః-వముద్రమధ్వమండుండెజనులనెడిరాక్షసులఁగిరించినవాఁడు.
రక-పతయకాతేజవాన్యర్యానపి అర్జునతీతివాజనార్దనః-తశయకామంధెజనులనుపీడించువాఁడుగావునజనార్దనుఁడనిఅర్థము- శ్రీపు
త్రేణలోకాజయతి । పుత్రునితేతలోకములనుజంబుంచుమాన్యఁడనిఅర్థము-పున్నామ్యనరకాత్మాంతకజతిపుత్రః- శ్లో॥ పున్నామ్యనర
కాద్యప్రాప్తితరంత్రాయతేవ్యయం-తన్నుత్రిజతిప్రాక్తస్వయంకువన్యయంభవజ్జతిదత్రతత్వాకరే...జ్ఞివిప్రులుగిశేషణపశ్యం- ఆ
త్మానంపరంవహతితిద్ర-పారక్షణేఅనిభాతువు-తన్నునుగరునిశేషముగాఁగావమువలనరక్షించువాడనిఅర్థము.

త్వేయవృత్త్యంబున యింద్రియాధంబుననువీరికినహంకారంబు సంబంధహేతువగుటంజేసియదియంతకరణంబునం గలుగుచుండుజాగ్రత్సృష్టవస్తువులయందునీ భేదంబుగనుంగొనుచుండునిట్టియంతకరణంబు లేనిదియగు సుషుప్తికాలం బునంబురుచుండుజలదర్పణాదినిమిత్తాభావంబగునప్పుడువింబప్రతివింబభేదంబుగనుంగొననిచందంబునదృశ్యభేదంబు గనుంగొనకుండుంగావున నంతకరణంబులయంబు మొదిన బాహ్యంతరభేదంబుగనకుండులనిశ్చయంబనివెండియొ నిట్లునియె॥సీ॥భువివిషయాకృప్తభూతంబులయనయింద్రియములచేతనుదివిరిమనము। దగవిషయాసక్తిదగలియాంతర మైనమహితవిచారసామర్థ్యమెట్లు। శరకుశస్తంబకజాలంబుప్రాదతోయములుగ్రోలుగతిగ్రమంబునహరించు। నీరీతి నంతరిస్తచారసామర్థ్యంబునపహృతంబునపూర్వాపరాను। మేయసంధానురూపసంస్కృతిసశించు। నదినశించినవిజ్ఞా నమంతఃకౌలగనునట్టివిజ్ఞాననాశంబునార్యజనులుస్వాత్మకదినకృతాపహ్నావంబుటండ్రు॥వ॥అదియునుంగాకయాత్మ నస్తుకామాయసర్వంప్రియంభవతియనువేదవచనంబునంజేసివిషయంబులకుంబ్రియతమత్వంబై యాత్మేపాధికంబు మొందియొత్తావహ్నావంబునంబాటిల్లుస్వార్థనాశంబెద్దిగలుగుదానికంటెలోకంబునసాధికంబైనస్వార్థనాశంబు లేదది యెట్లునినసర్వార్థనాశంబునకుస్తైర్యంబునొందించునట్టియర్థకామాభిధ్యానంబునందద్ధేతుకంబయినస్వార్థనాశంబునం బరోత్సాహరోత్సూహపజ్ఞానంబునంజేసిసశించుంగావున నాత్మావహ్నావంబునకంటెసాధికతరంబైనసర్వార్థనాశంబు లేద నివెండియొనిట్లునియె॥ సీ॥ అనఘయీసంసారమతితయంబునందరియింపగమదినిశ్చయించువాఁడు। గైకొనిధర్మార్థకా మమోక్షములనునతివిఘాతుకమెద్దియట్టిదానివలనుసంగము సేయవలనవధర్మాదులందుఁద్రవగ్ధంబునంతకోగ్రభయ కారియగుటనుబరమమోక్షంబెముఖ్యార్థమైవిలసిల్లునఁద్రుబుధులుభువిగుణవృత్తికరమునఁబుట్టినట్టి। యట్టిజాతాదుల కునస్తదాదులకును। గాలవిధ్యంసితాఖిలక్రమముగల్గుగలుగదెన్నఁడు సేమంబుగానవినుము॥వ॥కావున మోక్షంబెప రమపురుషార్థంబనిచెప్పి వెండియొనిట్లునియెనరేం ద్రాదేహేంద్రియప్రాణేంద్రియబుద్ధ్యహంకారపరివృతంబులయిన యీస్థావరజంగమంబులహృదయంబులందువ్యాపకుండుప్రత్యక్షభూతుండుప్రత్యగ్రూపుండుభగవంతుండునైనయీ శ్వరుండంతర్యామిరూపంబునంబ్రకాశింపుచుండునదినారాయణునిసద్రూపంబుగాఁదెలియునునివెండియొనిట్లునియె॥ ఉ॥ భూవరయేమహాపురుషభూషణునందులనీనమస్తవి। శాస్తవలీలమైనదనదాత్మకభావమునొందిభూరిమా। యావి భవంబులందగిననుగ్రహివేకవిరోధిప్రగ్గునా। శీవిషమబుద్ధిఁదోచుచువిశేషగతి నెయిలుగొందు నెప్పుడు॥చ॥సుమహితనిత్య ముక్తపరిశుద్ధవిబుద్ధనుతత్త్వంబై యురు। క్రముఁడభిభూతసత్ప్రకృతికర్తృకళంకుడునైనయట్టియు। త్తనుచరితుంగృపాక రునుదాత్తగుణోన్నతునీశ్వరేశుఁజి। త్తమునఁదలంపుమయ్యజనతాపరిరతుఁడవృత్తికుఁడా॥సీ॥వసుషతీనాథయెవ్వనిపా దపక్షపలాశవిలాసనల్లలితభక్తిసంస్తరణంబుచేసజ్జనప్రకరంబుఘనకర్తృసంచయగ్రధితమగున। హంకారమనుహృ దయగ్రంథిఁజేరువివరింపనిట్లునిర్విషయమగుతులు। మహినిరుద్ధేంద్రియమాగులునైనట్టి యతులకుఁ జేరంగనలవిగాని। యట్టిపరమేశుఁగేశపునాదిపురుషు। వానుదేవునిభువనపావనచరిత్రు। నగ్నిశరణంబుగాఁదత్పదాంబుజములు। భక్తిసేవిం పుగుణసాంధ్రపార్థివేంద్ర॥ మ॥అరిషడ్వర్గమహూర్తినక్రనికరవ్యాకీర్ణసంసారసా। గరమజ్జోదరకీర్తనాద్యుఁడుప సాంగత్యంబునంబాసితా। మరుదారంగనఘాపహప్రకటయోగాదిశ్రీయాయుక్తిచేఁ। దరియింపన్నదిగోరువారలకు దుగ్ధాంతంబగుగావున॥మ॥ధరణీశోత్తమనీపుగేవలనముద్యద్భక్తిగీర్తియైక్తిమైవరగోపిందపచారవిందయుగభాస్వ న్నావసంధించుడు। స్తరభూరివ్యసనాకరోల్లసితదుగ్ధాంతోగ్రగంభీరసం। సరణాంభోధిదరింపుమయ్య పరమోత్సా హంబుడిపింపఁగ॥క॥అనియీగతిఁబంకరుహాసనసుతుండుననతులమారసన్నునినాథుండునుయోగివల్ల భునిచేతనుదె లియఁగఁబడిన బ్రహ్మతత్త్వండుగుచుకా॥క॥జనపతిమునిఁబొగడిమదం। బుననిట్లునుబూర్వజన్మముననేదీనా। వనుడైన యీశ్వరునిచేతనునికరమనుగ్రహింపఁదగితిమునీంద్రా॥క॥వినుఁడట్టియనుగ్రహసాధనమునకైమిరలిపుడుదగనిచ్చ టికిఁగిజనుడెందిరిదయాఘలుననఘలుభాగవతవరులునగును త్తములు॥ సీ॥ విరతంబునాయందునిష్పాదితములగుదే హసమేతమదీయరాజ్య। సర్వసంపదలునుసద్విజదత్తముల్లావునఁద్రాణకాంతావిభూతి। మందిరసుతరాజ్యమహిబలతో శపరిచ్యదంబుల నెల్లధృతిఁదలంప। రాజునుభృత్యుండురాజకీయములగుతాంబూలముఖపదార్థములఁజేసి। సమతసంత ర్పణోపచారములుపడవు। గతినివారలకవినివేదితములయ్యెఁగొనమీకుపచారమేగతినినర్తునతులగుణసాంధ్రులారమ హాత్తులార॥వ॥అదియెట్లు బ్రహ్మణాధీనమంటిరేని సేనావశ్యరాజ్యదండనేత్యత్వసర్వలోకాధిపత్యంబులువేదశాస్త్ర

వేదియైన బ్రాహ్మణునకుం గానియితరులకు యోగ్యంబులుగావు కావున బ్రాహ్మణులకు భోజనవపనదానంబులున్నకీ యంబులై యుండును. త్రియాసులకు బ్రాహ్మణానుగ్రహంబున నన్నమాత్రంబుదక్కరాదకీ నవస్తుస్వాతంత్ర్యంబులే యుగావున మీకుం గురుదక్షిణ నేమిసమర్పించు వాడనది యనుంగాక స్వాతంత్ర్యంబుగలిగినట్టి యధ్యాత్మవిచారులు వేదాంతవేదులు నైన భగవద్భక్తిని పడేశించెడు మీవంటివు యాత్మలకుం బరిహాసాస్పదండుదక్కరాదకీ నవాడవ్వండంబ లిమాత్రంబుదక్కరాదకీ నప్రశ్నవకారంబు సేయందలంచునది గావున దయాళులైన మీరలు స్వకృతోపకారంబునంజేసి సంతుష్టాంతరంగులగుచు గాక యనివలకుచున్న యాదిరాజైన పృథుచక్రవర్తి చేతంబూజితులై యాత్మయోగనిష్ఠులైన సనకాదులతనిస్వభావంబుబ్రహ్మసంస్కారమునను న్నజనంబులసూచుచుండ నాకాశగమనంబునంజనిర్యయవనరంబు

— శిష్యులచక్రవర్తిజ్ఞానవైరాగ్యవంతుండగుచు ముక్తిమెందులకీ —

స॥ గీ॥ వినుచు హాత్మముఖ్యుడన నెప్పువైస్యుడే॥ కాగ్రచిత్తుడగుచు నాత్మనిష్ఠుడైన యట్టితనున వాప్రకామునిఁ గాఁగ॥ బుద్ధిలోనఁ దలఁచె భూవరుండు॥ అంత॥ సీ॥ కర్మంబులను యథాకాలదేశోచితబలవత్తములుగాఁగఁబరగుధర్మముగను బ్రహ్మర్షణబుద్ధిఁజేసికర్మానన్తుడగుచు సమాహితుండు॥ ప్రకృతికంటెను దన్నుఁబరమైన యాత్మనుగర్వనంపయసాక్షిఁగాఁగబుద్ధినిఁగ్గించుచు నాచరింపుచునట్లు మెలసిసామ్రాజ్యలక్ష్మీసమేతామందిరోద్యానవనభూములందురాజ్యగరిమవర్తింపఁగానహంకారరహితుఁడగుచుఁదనచిత్తమునిందియాగ్రములను॥ దగులకనయుండెనాతఁడదరణివేసి॥ వ॥ ఇట్లు ధ్యాత్వయోగనిష్ఠుండై కర్మంబుల నాచరింపుచునర్హియును భార్యయందుపిజయాశ్వుండధూమ్రకేశుండుహర్యశ్వుండుగ్రవిణుండుపృథుండునను నాత్మసములైన నపుత్రుల నేవురంగనియెసంత॥ క॥ జనవినతభూమివలననుధనములను ర్యాదఁగొనుచుదానమిత్తంబునఁగ్రస్తుఁడదానిచ్చుచు॥ దిననాయకుఁబోలివసుమతీభుండొప్పె॥ వ॥ అతండుమఱియునగ్నివందంబునందేజోఁజుర్ధన్యుండుమహేంద్రునిపగిదిమర్జయిండుధరణికరణితత్తమాయుక్తుండుస్వర్గంబువగిదిసభీష్టుండుశ్రీవద్దస్యనిభాతిఁగామితప్రవర్ణుండునముద్రునిరితిగాంభీర్యయుక్తుండుమేరువుపోకినత్వవంతుండుధన్వరాజుకైవడిననుశాసకుండుమహేంద్రునిధంబున నైశ్వర్యవంతుండుకుబేరునిమాడ్కిధనవంతుండువరుణునిసరణిగుప్తాగ్రంథున ర్వాక్తుండుగువాయువుచొప్పనబలొజ్జస్తేజోయుక్తుండురుద్రునిపగిదిసహ్యతేజండుశ్రీకందర్పునియనువునసౌందర్యవంతుండున్యగరాజానోజనధికశౌర్యోపేతుండుమనువురూపునవాత్సల్యయుక్తుండునజాచందంబునంబ్రభుత్వసమేతుండుబృహస్పతిగరిమబ్రహ్మవాదియనర్వేశ్వరునిజాడజితేంద్రియుండు॥ విష్వక్సేనానువర్తనులైనగోగురుచిప్రజనంబులంబుభక్తియులజ్ఞావినయశీలంబులందుంబరోపకారంబునంచునునిరుపముండై యివిధంబుననర్యలోకపాలకపృథగ్విధనణంబులనన్నింటినిందానొక్కరుండధరియించి॥ క॥ అనఘాత్మకలోకత్రయమునసజ్జనకర్ణరంగ్రములపినఁబడునా॥ వినుతయశోమహనీయుండు॥ జనవినతుండగునురామచంద్రునిమాడ్కి॥ వ॥ సరసవచోర్ధనత్పురుషసంఘసమంవితగీయమాననుస్థిరవరకీర్తిపూరమునుధీజనకర్ణములందునించితా॥ నిరుపమసౌమ్యభాషణమనీవలతోడఁబ్రజానురక్తుడై॥ ధరణినిరాజనామమునఁదానగురెండవచంద్రుండోయన॥ వ॥ మఱియునన్మహాత్ముండువిజ్ఞానియవధితాశేషస్వానుసర్గుండుప్రజాపాలకుండుస్థావరజంగమవృద్ధిదాయకుండు సత్పురుషధర్మవర్తనుండునిష్పాదితేశ్వరాదేశకుండునైనపృథుండొక్కనాడుదనవాగ్ధకంబువీక్షించినిజరాజ్యమాన్వజాలయంచునిలిపిప్రజలుచింతాతురచిత్తులగుచుండనిజభార్యాసమేతుండై యప్రతిహతనియమంబువైఖానసప్రతంబునైనయ్యగ్రతపంబునంచుబూర్వంబునదిగ్విజయప్రవృత్తుండగుచందంబునంబ్రవృత్తుండై తపోపనంబునకుంజనియందు॥ మ॥ క్రికోకిల॥ కందములఫలాశియైబహుకాలముగ్రతపఃపరి॥ స్పందుండై యటుమిందటంచృణవర్ణభక్షణజేసియా॥ చందమేదిజలాశియైన్యపనత్తమండుదిమానితా॥ మందగంధవహోనియ్యెఁగ్రహంబునందృఢచిత్తుండై॥ ఇట్లువర్తింపుచు॥ సీ॥ మెండుగామిటమిటమండువేసవియందుడప్రపంచాగ్నినుధ్యముననిలిచి॥ మానకజడిఁగొన్నవానకాలంబునఁబైఁగోకవేయకబైటనిలిచి॥ జనులుహూహూయనువలివేశగతుక్తుకంటిఁతోయములలోపలవసించి॥ శిశిరంబుచాలనద్దిశలఁబర్పెడువేశవెలయభూశయనుండై విశ్రమించి॥ మహితనియతిఁదితితొసమన్వితుండు॥ నియతపరిభాషణండుజితానిలుండుదాంతుఁడెద్దమఱివీశ్వరాధాదేశస్థుఁ

* చుర్ధన్యుఁడగువనశక్యమైననాచు — శ్రీవద్దస్యండుమేఘుండు — శ్రీకందర్పునియనువున॥ మన్మథునివల — విష్వక్సేననిబ్రహ్మకృతంతఃకావ్యప్రాసనాయకత్వసంభవతావ్యపించినవేసగలవాఁడు. అనఁగావిష్ణువు.

దత్తముఁగఁ జూర్చి రేతసుఁడయ్యెఁగ్రమోచితమున॥ ౪॥ అతిభూరంభయినతపంబాదరించెనివిధంబునంగ్రమానుసి
ద్ధంబయినతపంబునంబ్రాతాయామంబులచేవిధ్యస్తాశేషకర్తృమూలాశయంబుజితారిషద్యర్థుండుభిన్నబంధనుండుపురు
షశ్రేష్ఠుండునైనపురుషశ్రవత్రిభగవంతుండయినసనతుఁగూఁడయినయోగమార్గంబునసర్వేత్సరభజనం
బుగావించెనిట్లుభగవద్గర్భవరుండు సాధువర్తనుండుశ్రద్ధాసమర్పితుండునైనపురుషునకు వారాయఁబసంపుట్టియన
న్యవిషయంబైనప్రపృద్ధంబయ్యెనివిధంబున॥ ౫॥ సరలోకోత్తరభగవత్పరిచర్యారాధనముదపశ్యద్ధాంతః కరణుఁడన
గునాపురుషునకు సరసిరూపాదారుకథానుసంస్తరణమున॥ ౬॥ పరిపూర్ణంబగుభక్తిని గరమనిశమునంశయాత్మకం
బైనచాటన్వరగీనహృదయగ్రంథిని నిరసింపుచిరక్తియతమనిషజనించె॥ ౭॥ దానంజేసియతండుసంభిన్నదేహత్వజ్ఞా
నుండుసంధిగతాత్మస్వరూపుండునైగదాగ్రజుండయిన శ్రీకృష్ణునికథానక్తిసెందిసహస్రయోగసిద్ధులందునిష్పృహం
డగుటనుహృదయగ్రంథివిచ్ఛేదకంబయినజ్ఞానయోగంబును విడిచియాత్మయందు నాత్మయోగంబుఁగావించి బ్రహ్మ
భూతుండైనజగత్తెబరంబువిడువనిశ్చయించి॥ ౮॥ కోరినడిమెలచేగుదపీడనముచేసి పూనియుక్తాసనాసీనుఁడగుచుఁ దన
రుజ్జిమూలాధారముననుండివాయువునొయ్యెననెగయించియొనరనాభి॥ కలితంబుగావించిక్రమమునహృద్వత్సంత
సిరకోశ్మకములఁజేర్చి కైకొనిమూర్ధభాగమునకునెగయించిప్రాణముల్విడిచియాపనుఁబవను॥ నందునాకాశమాకాశ
మందుఁదేజః మందుఁదేజంబునుదకంబునందునుదక॥ మర్ధిఁగాయంబుమేదినియందుఁగలపె॥ బూనివానియధోచితస్థా
నములుగ॥ ౯॥ నుటియుభూమినుదకంబునందునుదకంబును దేజంబునుదేజంబును వాయువున వాయువునాకాశంబునం
దునాకాశంబునుమనంబుననునంబునింద్రియంబులనింద్రియతన్మాత్రలుభూతాదియై యహంకారంబునం దహంకా
రంబుమహత్తత్వంబునందునుగూర్చియట్టిసర్వకార్యహేతుభూతంబయిన మహత్తత్వంబునుజీవోపాధిభూతంబయిన
ప్రకృతియందుఁగలపిజీవ భూతుండయిన పురుషుండుజ్ఞానవైరాగ్యంబులచేతబ్రహ్మనిష్ఠుండైనయో పాధింపాసీము
క్తుండయ్యెనిచెప్పి వెండియనిట్లనియె॥ ౧౦॥ అతనాపురుషభార్యమణియగునర్చిపుడమిపైఁదనయఁగిడినఁగండునుక
మారపాదాబ్జసుందరీరత్నంబునతులపతివ్రతయగుటఁజేసి యాత్మేశకృతసుప్రతాచరణంబునునుమహితశుశ్రూషణ
మునుజేసి యాద్వేయమగుదేహయాత్రయననువీనిచేతమిక్కిలిఁగృతీభూతదేహ॥ యయ్యుఁబ్రియనాధకృతకరుణాప
లోక॥ కరతలస్పర్శనాదినతాగ్రములనెయిబలనుభవృత్తిఁజెందియ్యడవులందుఁగృతతనుదిందోపపండఁజరించున
పుడు॥ ౧౧॥ తనమనముననేమేళిం॥ బనయంబునెఱుంగనట్టియర్చినిజాగి శునిప్రాణరహితదేహముఁగొనుఁగొనివిలపించి
విగతకౌతుకయగుచు॥ ౧౨॥ మానితమందరసానుప్రదేశంబునందుఁజితారోపహర్షిఁజేసి లలితమహాదీనలీలసున్నాతి
యొకలితమఁజూపారకర్తుఁడైన సాధువసుదత్తదానక్రియల్గావించియతిభక్తిసురలకునతులొనర్చి ఎఱ్ఱికిముమ్మా
టువలగొనిపతిపాదకమలయుగంబుఁజిత్తముననిలిపి సంస్మరింపుచుశిఖప్రవేశంబునేసెవీరవరుఁడైనపురుషపుణీతిలే
శు॥ నందుననుగమనముసేయునట్టిసాధిని నర్చిఁగనుఁగొనిదేవాంగనాసహస్ర॥ మాత్మనాధులఁగూడినేయ్యంబుతోడ॥
క॥ పరమోత్కాంతమునన్నం దరిగిరిసానుప్రదేశతలమునవరుసం॥ గురియించినవసురభిత॥ పరమందారప్రసూనపర్వము
లంతక॥ ౧౩॥ కరమపుడచ్చరలాడిరి మొరయించిశంఖతూర్వములువిజలుపాడిరికిన్నరజనులువర॥ స్ఫరనుతులొనరిం
చిరాసుపర్వాంగనలుక॥ ముటియునిట్లనిరి॥ ౧౪॥ చర్చింపనిట్టియాశ్చర్యమెందేనియఁగనుఁగొంటిరేయర్చియనులతాంగి॥
ధన్యాత్మరాలుగదాతనవిభుఁ గూడియిందిరారమణియజ్ఞేశుఁగూర్చి వెనుచనుకై వడిననుగమనముఁ జేసినియ్యమనిజ

జ్జిమూలాధారాదిశక్రములుండుస్థానములు శ్లో॥ మూలాధారంగుపస్థానంస్సాధిస్తాపంతుమహానం॥ నాభిస్తుమతితూరాఖ్యంత్పాద
యాజ్ఞమహాహరం॥ తామూలంపితృద్వాఖ్యమాజ్ఞాఖ్యంనిటలాంబుజంసహస్రారంబ్రహ్మరంధ్రమిత్యాగమవిదోవిజః॥ ఈశక్రములవశవద్గ
అక్షరనిర్ణయములు శ్లో॥ ఆధారస్తువత్సర్వోరుణుచిరాస్థానంపితృశ్రయస్సాధిస్తాపమనేకతైత్వతరీణంబాలంతపట్నశ్రకంఠరత్నాశం
మతితూరకందశరకండాద్యంభకారాంతకం పత్రిద్రావశశ్చిత్తనాహతపురీమియాకరాంతాస్త్రితా॥ దృష్ట్యానంస్సరణవత్తైత్వనహితం
శ్యాతిర్విశ్వాద్ధాంబుజంహంతుత్వమరవదప్రయగగంఠతోపమాజ్ఞాపురితస్సాదార్థమథోముఖంవికసితంపద్మరసహస్రవృంద నిత్యావం
దమయీనదాశివపురీశత్రేనమగ్నాశ్వతః॥ చక్రాధిదేవతాపాదుంత్తార్పణనిరూపణము మూలాధారశక్రంబునవిశాంతమనతాఱునూ
లును, సాధిస్తాపశక్రమునంబు బ్రహ్మకుఱువేలును, మతితూరకశక్రముండుశ్రీమహావిష్ణుపునకుఱువేలును, ఆశాశతశక్రమునంబురుద్రున
తాఱువేలును, విశుద్ధశక్రమునంబుదేవాత్మనకువహస్రమును, అజ్ఞానశక్రముండువరమాత్మనకువహస్రమును, సహస్రారశక్రముండుశ్రీగురుస్వామి
కినహస్రమును, తుల్యకారమువ్రతిననునిరువదియొక్కవేలఱునూలుమాటులుమాంసగాయత్రీకుంఠము-అర్చణమగుచుండును.

హృదయేశుఁడయినఁనునవైష్ణవసూక్ష్మలోకంబునుబొందించు నేడింతవట్టునునిచ్చితంబుపరమయోగీంధ్రులకుమర్విభా
వ్యమైనవృక్షసుకర్మమువలననతిక్రమించివైష్ణవభూమియగువెనుచనివరుసనూర్ధ్వగమియింతిఘనతమొంది॥
వ॥కానగబతివ్రతలకుసాధ్యంబెంచునుంగలదేయనిమఱియు॥క॥పరికింపఁగ నేమనుజుఁడఁహరిపరమునుబొందఁజేయున
ట్టివివేకస్ఫురణముఁదనర్చువానికిఁబరువడినిలఁబొందరానిపదముంగలదే॥ గీ॥ అట్టియపవగ్రసాధనమయినమనుజుభా
వమొందియువిషయసంబద్ధుఁడగుచువసుధ నెవ్వఁడువర్తించువాఁడుధరణీనయమునిజాత్యవంతుఁడనఁగఁబరగు॥క॥అ
నివారలుదన్నగ్ధినివినుతింపఁగనర్చియాత్మవిభవము వెంటఁబనియచ్యుతలోకంబున ననుపమవిభవమునుబొందెననిచి
చురునకు॥ క॥మునివరుఁడగు మైత్రేయుఁడు విషయంబున నెఱుంగఁజెప్పి వెండియుఁదగనిస్థినునమ్మహానుభావుండున
ఘుఁడుభగవత్తముండునగుపృథుఁడనఘా॥క॥ఏనీకిష్టమునెప్పితి మానుగనీపుణ్యకథనుహపితృశ్రద్ధాధీనుండైవిస్ఫురద
వధానుండై యెవ్వఁడేనిఁదననిభక్తీక॥క॥వినినఁబఠించినవ్రాసిన వినిపించినవాఁడుపుణుఁడువిమలగతింబొందినశ్రీ
యహరిపరమొండెడునయమునిర్భూతపాపుఁడగుచుహాత్మాసీ॥బ్రహ్మణుఁడందితభక్తిఁ బఠించినబ్రహ్మవర్చస్సు
సంప్రాప్తమగునుతత్త్రియుండగ్ధిమైఁజదివినవిన్నగుజగతీవిభుత్వంబునంభవించు నైశ్వర్యంబువినిభనవంతుండై యొప్పు
నుశూద్రుండుఁదనిననుగ్లోకుఁడగునుమఱియునుభక్తిముమ్మాటుపఠించినవిగ్రహీనుండునుచిత్తవతియునప్రసిద్ధుఁడుప్ర
ఖ్యాతయగుఁడుప్రజలు లేనియథముఁడువితతసంధానయుతుఁడుఁమూర్ఖచిత్తుండువిజ్ఞానబోధనఁజేయు నగుచునుతే
కర్మచరుమహితాత్మహతీయు॥ వ॥క్షులోకంబునంబురువులపన్నస్త్యయఁచుచునంగళనివారణంబుభనప్రదంబుయ
శస్కరంబునాయుష్కరంబుస్వర్గదాయకంబుగఁగలిపాలావహంబునైన యాపుణ్యచరిత్రంబు చతుర్విధపురుషార్థకా
ములైనవారికిఁజతుర్విధపురుషార్థకారణంబగుంగ్రాపునపించుగురాజసంగ్రాహాభిముఖుండై యూచరిత్రంబుననుసం
శించివిరోధి నెదిర్చిననన్నిరోధిపురుగుతుంబోలెఁగవుంబులిచ్చుముక్తాన్యసంగుండుభగవత్ప్రపండునైచవాఁడుపుణ్యంబు
వైష్ణవమాహాత్మ్యనూచకంబునైనయూచరిత్రంబుచినుచుంబియుంపుచుంగృతనఁజేయెదినదినంబును నాదరంబునంబ్ర
కటంబు సేయువాఁడుభవసింధుశివోతపామండయినసర్వేశ్వరునియందునచలనంబైనభక్తిగలిగిపురుషప్రసక్తివొంది
నవిష్ణుపరంబుంబొందునని యిష్టపుణ్యచరిత్రంబుమైత్రేయుండుచిరునకెఱింగించివెండియున్లునయె॥క॥పురుగుకునర్చి
ఁజెబుట్టినపురుషగ్ధిధనుండుఘనుఁడుపురుగుల్యుండైపురుగుశౌర్యదైర్యపురుషుండుపురుషినిజితాత్మ్యుండొప్పెఱుగివీరిపతి
యొక॥వినుచంతద్దానగఁగించినగీ॥శునాసీరువలనఁదగవిభిదాశుండునుహతీయంతద్దానండునుపేరఁబ్రసిద్ధుఁడయ్యె
నతిచతురుండై॥సీస్థిరసతిరాజ్యాభిషిక్తుండైయశ్వేదినహుతినయ్యునుజన్మవైసహార్యశునకు సమాదరమునఁచూ
స్తుపక్షిణవికఁదగధూత్రుశేకునకునుబరగఁగవృషనకుఁబచ్చిహాథాగంబుప్రవిణునకిద్ధినుత్తరపుడినుగొమదొప్పనలు
పురకునుబందియిచ్చిస్తకాంతయైనట్టిశిండివలనననుజయోనిజనియింపుఁడనుచుమున్నుబలికినట్టివస్తిగూఢాపమునఁ
జేసిపూనిత్రేతాగుల్లతనికిఁబుత్రులగుచుజననమొందినజ్జనస్తవ్యచరిత॥వ॥ వారలుపాపకుండుపవమానుండుశుచి
యుననునామంబులనుపుయ్యయోనింబుట్టియు నాత్మప్రభావంబునంగ్రన్ముటనగునై ననిరితదనంతరంబ॥క॥అశంక
నభస్తతియనియెడిదిచ్చిలీయపన్నిలననుహవిద్దానుఁడునాసుతుఁగఁగివిజితాత్మ్యుండానతవిమతుఁడురాజ్యవర్తనముఁద
లపోయె॥క॥వినులాత్మకరాదానముదనుశులాదికముగరముదారుణచనిదైర్యమునఁగిర్ణుచుఁబాద్యజమునందవ్వి
ర్తనంబుననుమతివిడిచె॥ఇట్లువిడిచి॥క॥అతఁడాత్మదర్శనంబునైచతురతఁబరమాత్మసూచునసర్వేశ్వరుఁడు తత్త్వ
పునయజించివిమలాస్ఫుతయోగసమాధియైఁబొందెనుహాత్మావ॥వ॥అంగవిజితాత్మ్యుండుపరిణామిగతుండైనహవిద్దా
నుండుహవిద్దానియనుభార్యవలనబిడ్డనుండుగయండుశుష్టుండుగృష్టుండునత్పుండుజితప్రశుండు ననుపుత్రులనా
ఱ్ఱురంగంచెనంచుబిడ్డనుండు॥సీ॥సంతతశ్రీనవనీతాశాలియగుచుధరాశలంబెల్లనుగ్రతువులకునువిలసిల్లుయట్లు
శాలలువేఱువేఱుగఁగిప్పించియట్లుములుగావించుచుండఁజిరకీర్తియతఁడుప్రాచీనాగ్రకుశలచేతీతితలంబెల్ల నాస్తవ్యము
సేయవనుభయెల్లనుయజ్ఞవాటమైవిలసిల్లనత్క్రియాశ్రీకాండనిష్ఠాత్ముఁడగుచునుభగయోగసమాధినిష్ఠుండుఁడజాప
తియగుననితన్నుజనమునుతింపవెలయునట్టిఘనుఁడుహవిద్దానియఖిలజగతిఁబరపగుళలనుబ్రాచీనబర్హియయ్యె॥మఱి
యునతండు॥చ॥అలవడనేసతీహణిననుంచితలీలవివాహవేళనుత్రాణికఁబ్రసక్షిణంబులిడఁగాఁగనిహవ్యవహుండుదొ

ద్వియైశ్చ లభకుః జాబిమోహమునుబొందినరివి మోహియయ్యేనా | లలితవినుత్పథూపణయలంకృతచారుశుభాః
 గ్నివేండియమ్ || చనురుచిరభంగినాసతిశోరవయఃపరిపాకః పురణద్వరహః హేమమూపురవంబుచెలంగ విపాహవే
 శఁదాగరమునవోధయైపరగఁగాంచివిర్జితులై రిదేవకిన్నరవరసిద్ధసాధ్యమునినాగనభశ్చరముఖ్యులందఱు || వ|| అట్టి
 సౌందర్యభరియునముద్రపుత్రియునై నశతధృతియనుకన్యంబ్రహ్మదేశంబునంబాణిగ్రహంబుసేసెనాశతధృతివలనం
 బ్రాచీనబర్హికిఁబడుగురుకొడుకులుజనియించి వారలుదుల్యనామప్రతులగుచుధర్మపారగులునై నప్రచేతసులుప్రజా
 సర్గంబునందుండన్రిచేనాజ్ఞాపితులగుచుండవంబుగావింపవనంబునకుంజనుసమయంబునందన్వార్గంబునఁబ్రసన్నుండ
 గుచువృత్తమానుండయిన శ్రీరుద్రునిచేతనేదియప దేశింపబడెదానిజపధ్యాన పూజానియమంబుల సేవింపుచుండప
 స్పతియైననారాయణుంబదివేలనంవత్సరంబులపూజించిరిచెప్పినవినివిషయంబుమైత్రేయునక్లిషనియె|| సీ|| తావసో శ్ర

శ్రీరుద్రుండుప్రచేతసులకుయోగాదేశమనుస్తోత్రమునుదెలియఁజేయుట. శ్రీ

మప్రచేతసులకునావనమార్గంబునందునాభర్గుతోడ | సంగమెట్లయ్యెఁబ్రసన్నుడై హరుఁడెదితిపుటవారలకుపదేశమి
 చ్చెజీవప్రజమునకాశిపుతోడిసంగంబుగడుదుర్లభంబీజగంబునందుఁ జర్చింపనమ్మేటి సన్నునీంధ్రులకునుసంచితధ్యాన
 గోచరుఁడుగానిపుడుమింబ్రత్యక్షమునఁగానఁబడఁడుమాటియు | నంచితాత్మసదారాముండభలలోకగ్రతుకుఁడవరముఁ
 డవిమూపాత్రుఁడాత్మశక్తితోఁగూడిజగతిపైనంచరించు || క || కావునభగవంతుండును | దేవాధీశుండునై నదేవునిసంగం
 బే వెరవునఘటియిం నెన | యావిధమంతయును దెలియినానతియీవే || క || అనవుడువిమరునకమ్మునిజననాయకుఁడనియె
 నట్టిసాధుమనీషునివనరుప్రచేతసులునునిజజనకునినద్భావణములునమ్మతితోడ || క || శిరమునవహించిప్రాగ్నిశక్తిగిరిగె
 డిసమయమున నెచుటనంబుధికంఁటెం | బరపగునొకసరిసహనో | హరనిర్మలసలిలపూర్ణయైయడిచుమాటియు || సీ || రక్తోత్ప
 లేందీవరప్రపుష్టంభోజకననీయకల్పారకలితమగుచుఁగఁజాతకింజల్కపుంజవిక్షేపకమందగంధానిలాసందమగుచు | ర
 హణీయహంససారసచక్రవాకకారందవనినదాభిరామమగుచు | వరహస్తమధుపమస్వరమోదపల్లవాంకురితలతాతరు
 భరితమగుచు | సిద్ధచారణగంధర్వసేవ్యమగుచు | బాణ్యములకాలయంబయిపాలుపుమిగిలి | లలితమైచూడన్వృక్షరహ్య
 మగుచు | దివ్యశుచిలఘుమధురాంబుభవ్యమగుచు || గీ || సజ్జనునిహృదయముఁబోలిన్వచ్చమగుచు | హరిపదాకృతిదివిజవిహా
 రమగుచు | ఘనునిసిరిభంగిసర్వజీవనమునగోచుమానవపితృత్రిగతినిమ్నంబునగుచు || గీ || శిశిరంబులఁబోలివిశదములగు
 చు | హరికథలఁబోలికల్పపూరములగుచు | వహ్నులనుబోలిభువనపావనములగుచు | బొగడఁదగునీరములఁచేఁబ్రపూర్ణ
 మగుచు || వ || ఒప్పునట్టిసరోవరంబుఁబొడగనియంచు నెక్కదివ్యపురుషునింగిరియితండు || వ || సమదశ్రీకమృదంగవేణుము
 ఖభాస్వచ్ఛాదమైదివ్యమా | గ్రహనోరంజకమైతనర్పుచిలసద్గాంధర్వగానంబునె | య్యముసంధిల్లఁగివిండుదన్వహిమక
 త్యాశ్చర్యమున్బిందివేగమునందత్రువలూకరంబువెడలెన్గోతూహలాల్లసించె || ఇట్లు వెడలివచ్చిన || వ || కనిరాతావస
 పుంకపుట్టివిజలోకశ్రేష్ఠునిందప్తకాంచనవస్థుననకాదియోగిజనభాస్వగ్నీయమానుద్రిలోచనభక్తానుగుణానుగున్సు
 మహితైశ్వర్యస్రసాదాభిశోభనవక్త్రస్నిహితాఘకర్తృజనసంపద్యదుర్నిరుద్రుని || క || కనివారలుదమమనము
 లననురాగమునచ్చుతంబుననయమువొడను | నివనయముదోవఁగఁదత్పదావనజములకు మ్రొక్కిభక్తివశగతులగుచు ||
 వ || భగవంతుండునఖిలధర్మజ్ఞుండుగృహళుండుదర్శనంబుననఖిలపాపహరుండుభక్తవత్సలుండునై నహరుండుప్రీతుండ
 గుచుం బ్రసన్నాంతఃకరణులుధర్మజ్ఞులతోసంపన్నులుసంప్రీతులునై నవారలక్లిషనియె || సీ || వినుఁడునృపాలనందనులార
 యీమడిఁగలతలం సెట్లనుగానవచ్చె | మీకుభద్రంబగుమీయెడ నేననుగ్రహబుద్ధిచేరిలుగానఁబడితి | గైకొనియపుడుసూక్ష్మ
 ముద్రిగుణాత్మకమునగునాప్రకృతికంటెనుధరణిని | బరగుజీవునికంటెఁబరుడైనవానుదేవునిచరణాబ్జముల్లనరుభక్తి |
 నర్థినెవ్వరుభజియింతురట్టివారు | నాకుఁ బ్రియతముల్వారికినయచరిత్రు | లారయెనుఁ బ్రియుండనై భూరిమహిమ | వెల
 యుచుండుచునదిగాకవినుఁడుమీరు || వ || స్వధర్మనిరతుండైనపురుషుండ నేకజన్మాంతరసుకృతివశేషంబులంజతుర్ముఖత్వం
 బునొందితనంతరంబునంబుణ్యాతిరేకంబునసన్నుబొందియధికారాంతంబుననేనుదేవతాగణంబులునవ్యాకృతంబై
 నయోహారిపదంబునుబొందుచునుట్టిసదంబు భాగవతుండుదనంతనెహించుం గావునమీరుభాగవతత్వంబునొందుటంచేసి
 నాకుం బ్రియులైయుండుదురుభాగవతజ్ఞులంబులకునాకంటె నధికప్రియుండు లేడుగానవివిక్తంబుజవ్యంబుపవిత్రంబు
 మంగళంబుని శ్రేయసకరంబునై ననావచనంబునాకర్ణింపుఁడునగ్రాదిసప్తానిజనందనులకెఱింగించిన శ్రీహరిస్తోత్రం
 బుమీకు నెఱింగింతుమినుండదియెట్టిదని || క || వనజాసనుఁడాత్మజులగు | సనకాదులఁజూచివలికెనమ్మతితోడ | నిన్వినుఁడుగుమా

రమలా రావనజోదరుమంగళస్తవంబెఱింగింతు॥వ॥అనివారలతోనిల్లనియెనోయాశాంత్య వేడుతై నవారలకుభవశీ
యోత్సర్వంబు స్వానందలాభకరంబుగావుననట్టిస్వానందలాభంబుమాకుంగలుగవలయునీవుపరిపూర్ణానందస్వరూ
పుండవిట్టిసర్వాత్మకుండవై ననీకునమస్కరింతుననివెండియునిల్లనియె॥ సీ॥ పంకజనాభాయశంకర్ల జ్ఞాయశంతాయ
విశ్వప్రబోధాయభూతసూక్ష్మేంద్రియాత్మ నేసూక్ష్మాయవాసుదేవాయపూర్ణాయపుణ్యాయనిర్వికారాయకర్మవి
స్తారకాయత్రయీపాలాయత్రైలోక్యపాలకాయశిరోమరుపాయతేజోబలాధ్యాయ స్వయంజ్యోతిషేదురంతా
యకర్త॥ సాధనాయపురాపురుషాయయజ్ఞ॥ రేతసేజీవత్ప్రాయపృథ్విరూప॥ కాయలోకాయసభ సేంతకాయవిశ్వ॥
యోనయేవిష్ణువేజిష్ణువేనమోస్తు॥సీ॥స్వగ్ధాపవగ్రసుద్వారాయనర్వరసాత్మనేపరమహంసాయధర్మ॥పాలాయసద్ధితప
లరూపకాయకృష్ణాయధర్మాత్మనేసర్వశక్తి॥యత్తాయఘనసాంఖ్యయోగీశ్వరాయహిరణ్యవీర్యాయరుద్రాయశిష్ట॥నా
థాయమత్సవినాశాయశూన్యప్రవృత్తాయకర్మణేమృత్యువేది॥రాట్పరీరాయనిఖిలధరాయవాగ్విభూతయేనివృత్తాయ
సత్పుణ్యసూరివర్చసేఖిలధర్మదేవాయచాత్మ॥నేనిరుద్ధాయనిభృతాత్మనేనమోస్తు॥గీ॥నర్వసత్త్వాయదేవాయసన్ని
యాను॥కాయహిరంతరాత్మనేకారణాత్మ॥నేనమస్తార్థలింగాయనిర్గుణాయశ్రీవేదసీజితాత్మకసాధవేనమోస్తు॥వ॥అ
నిమాటియున్ద్రీబ్రహ్మముండపునంతరాత్మవునమస్తాశేష కారణుండవుచాతుర్వీత్రరూపుండపునంతకుండపునర్వజ్ఞుండ
పుజ్ఞానక్రియారూపుండపునంతకరణవాసివైననీకునమస్కరింతునని॥క॥అనఘాదేవభవత్పద॥వనరుహసందర్శనేచ్చన
రలినమాకు॥వినువైష్ణవసత్సృష్టతమైయెనయుభవద్దర్శనంబునీవెహహాత్మా॥అదియెట్టిదనిన॥క॥అనఘసక లేంద్రియగు
ణాం॥జనమునుభక్తప్రియంబుజలపశ్యమాం॥బునుసౌందర్యసమగ్రము॥ననుపమమునునిఖిలమంగళావహమగుచు॥
మాటియును॥సీ॥అలికులోపమలనవలకశోభితమగునమృతాంశురేఖానిభాననమును॥నమకర్ణదవ్యభూషాప్రభాకలితంబు
సుందరభ్రూనాసఘరుచిరంబు॥సలితకుండకుట్టులసన్నిభాద్విజపూరితస్నిగ్ధకపోలయుగము॥పద్మపలాశశోభనలోచ
నంబునుమందస్త్రితాపాంగసుందరమును॥నస్త్రితాలోకసతతప్రసన్నముఖము॥గంబుసుందరుచిరమంగళగళంబు॥హార
వనిశుండలప్రభాపూరితలి॥చారుమృగరాజసన్నిభసృంధయంతము॥వ॥ వెండియుశంఖచక్రగదాపర్వకలితాయత
బాహుచతుష్టయంబువైజయంతీవనమాలికాకాస్తుభమణిశ్రీవిరాజితంబునిత్యసపాయినియెనయిందిరాసుందరీరత్న
పరిస్పందంబునందనరీతిరస్కృతనికపోపలవక్షస్థలంబును శ్వోసనిశ్వోసంబులరజంచలంబులయినవళిత్రయరుచిరప్ర
కాశమానదళోదరంబుపూర్వవినిర్గతనిఖిలవిశ్వంబునుబ్రవిష్టంబు సేయురీతిమెందునలిలావర్తనన్నిభగంభీరనాభివీవ
రంబుపంకజశంజలూవిభాసితను కూలనిబద్ధకనకమేఖిలాకలాపశోభిత శ్యామపుష్పనితంబిబింబంబునీలకదలీస్తంభరుచి
రోరుయుగళంబుననచారుజంఘంబునిహ్నజానుయుగళంబుపర్వవత్ప్రభాసురపాదద్వయంబుమడియాంతరంగతమో
నివారకనిర్మలచంద్రశకలసన్నిభనఖంబుగిరిటకుండలగ్రైవేయహారకేయూరవలయముప్రకాశణీనూపురాదివివిధ
భూషణభూషితంబునిరస్తంబుస్తనతజనసాధ్యసంబుభక్తజనమమోహరంబునర్వ మంగళాకరంబునైనభగవద్వివృ
రూపంబుఁదామనజనసన్మార్గప్రదర్శకుండవైననీపుమాకుంజూపిమమ్ముగృతాద్ధులఁజేయుమానివెండియునిల్లనియె॥సీ॥ఆ
త్మకుఁబరిశుద్ధిసద్ధింఁచువారికిఁగ్రేధ్యయవస్తువుభవద్వివృమూర్తియంచితస్వర్గరాజ్యాభిషిక్తునకైనసమధికస్పృహణీయ
తముండవీపు॥సద్భక్తియుతభక్తజనసులభుండవుదష్టాత్మలకుఁగడుదుర్లభుండ॥వాత్సదర్శనులకునరయఁగమ్ముండవునై
యధివిసెల్లుదనఘవరిత॥యిట్టినిఖిలమరాధ్యయీశదేవ॥నెలయనుజనులకైనవర్ణింపరాదు॥వరలనెవ్వఁడుపూజిం
చువాఁడువిడువఁజూలుసేపర్వదళనేత్రసచ్చరిత్ర॥చ॥ఎనసనభక్తియోగముననేభవదీయపదాబ్జమొండఁగా॥ననయ
ముఁగోరువాఁడువటులగ్రహభీషణవీర్యశౌర్యత॥ద్వనములచేననూనగతిసర్వజగంబులుసంహరించున॥య్యనుపముఁ
డైనకాలునిభయంబునుబొందఁడునుమ్ముకావున॥గీ॥ఇట్టినుపాదఘూలంబులెవ్వఁడేని॥బొందిధన్యాత్మఁడొనట్టిపు
ణ్యుఁడొండు॥కునములోపలఁగోరునేమాటయైన॥నవ్యయానందగోవిందహరిముకుందగో॥హరిమీభక్తజనులతో॥నిరుప
మగతిఁజేయునఖ్యనిమిషార్థముతో॥సరిగాదుమోక్షమనిన॥చిరశుభమగును ద్వ్యసుఖముఁజెప్పఁగనేలా॥క॥దురితవివా

*సంకర్షణశక్తిప్రకృత్యయేనాన్యాయసంకర్షణసంహారణీ-శక్తిప్రభులనుప్రళయమందునర్వజనులనుసంహరించువాఁడనిలక్షము—శ్రీసోమ
జిమయానహవ రుత్రత్తినిహం-అనఁగానీశ్వరుడు— శ్రీవేదావిధిత్వజతితేధా-వృజింపువాఁడు-అనఁగాబ్రహ్మ-విధవిధానేఅనిధాతు
పు-శ్రీవద్యముండపు॥ప్రకృష్టమైనబలముగలవాఁడవు—+స్వజాదంతములు—గ్రేధ్యయ॥ధ్యానముచేయఁదగిన.

శక్తపదమంకరుహభవత్రి-ర్తిర్ధికణవయబాహ్యం|తర సేకధూతకల్పమపురుషులుభరమీందడిర్ధభూతులుగారే|| వ||అ
ట్టిభూతదయాసమేతులు రాగాదివిరహితచిత్తులు *నార్జనవాదిగణయుక్తులనయిన భాగవతభనులసంగంబుమాకుంగలు
గంజేయుమిదియమమ్మనుగ్రహించుటయనివెండియునిట్లుయె||చ|| సరసిజనాభసత్పురుషసంగసమంచితభక్తియోగవి
స్ఫురణననుగ్రహింపబడిశుద్ధమునొందినవానిచిత్తముస్థిరబహిరంగముంగనదుచెందవభూతితమస్వరూపసం| సరణ
గుహాజిరంబుగనజాలుభవన్మహానీయతత్వము|| అదియెట్టిదనిన|| సీ || అరయంగ నేమిటియందునీవిశ్వంబువిత్తమై
యుండునీశ్వమందు| నేదిప్రకాశించు నెప్పుడునిట్టిస్వయంజ్యోతినిత్యంబునవ్యయంబు| నాకాశమునుబోలియవిరళవ్యా
పకముగునాత్మతత్వంబునధికముహిమం| దనరుపరబ్రహ్మమగుననివలెయిట్లనియెనవిక్రియం దైనవాడు| నెవ్వఁడా
తఁడుదనయందు నెపుడునాత్మ| కార్యకరణసమర్థంబుగానిభేద| బుద్ధిజనకంబునాఁడగుభూరిమాయం| జేసివిశ్వంబున
త్యంబుగానృజించె||గీ||మఱుటమఱుటఁబెకు-మారులీవిశ్వంబు|జననవృద్ధివిలయసంగతతులనందఁజేయుచుండునట్టియా
శ్వరుఁడవై|తనరునిన్నునాత్మశత్రుముగను||వ|| తెలియుమమనివెండియునిట్లనియెయోగపరాయణులగువారుశ్రద్ధాస
మన్నితులైక్రియాకలాపంబులనంతకరణోపలక్షితంబయినభవదీయరూపంబుయజింతురువారువేదాగమతత్వజ్ఞాను
లునివాచ్యుండవుననాదియనద్వితీయుండవుమాయాశక్తియుత్పండవునైవిలసిల్లుచుండుచువట్టిమాయాశక్తిచేత||సీ||చ
తురాత్మసత్వరజస్రమోగుణములువరుసజనించెనువానివలన| మహావహంకారతన్మాత్రసభోమరుదనలజలావనిముని
సుపర్వ| భూతగణాత్మకస్ఫురణనీవిశ్వంబుభిన్నరూపముననుష్ఠన్ననుయ్యె| దేవయాగతిభవదీయమాయనుజేసిరూఢి
జతుర్విధరూపమైన| పురమునాత్మాంతమునఁజేంచుపురుషుఁడెంద్రి| యములచేవిదయసుఖములనుభవించు| మహినిను
ధునుఁగి కాకృతమధువుఁబోలి| యతనిఁబురవర్తియగుజీవుఁడంద్రునుజీయు||వ|| ఇట్టిజగత్సర్వకుండవైననీవు||క|| భూతగ
ణంబులచేతనేభూతగణంబులనుమేళుపుంజంబులనిగ్ధాతముగఁజేయననిలునిభాతినిఁజరియింపఁజేసిపారుమమొప్పు||
గీ|| రూఢిఁడత్తత్రయాలబ్ధిగాపుండవును| సుహాతస్ఫురదమితతేజుఁడవుచండ| వేగుండవునయిఘనభుజావిపులను
హిమ| విశ్వసంహారమర్థిగావించుతువీ||అదియెట్లనిన||క||ఇతిక్రవ్యవిచారక| మఱచేదగ నెప్పుడుంబ్రచుత్తంబునుసం|
చితవిదయలాలసమునూర్జితలోభమునైనయట్టిసృష్టిగడంక||గీ|| అప్రచుత్తుండవగుచుబద్ధాత్మనీవు| నింగుచువు
చాలనాఁకటమ్రొగ్గుచుండి| నాలుకలుచాచుభూరిపన్నగమువాతఁ| బడినయెలుకనుభక్తింపుపగిదిననఘ||చ||అనిశము
నన్నదీయగురుఁడైనసరోరుహసంభవుండన| మ్మనువులునాత్మసంశయముమానిభజించుభవశ్శుద్ధాబ్జమల్| మనమున
నిల్చియున్నదవమానమహావ్యధఁజేంచునట్టిస| జనుఁడుపరిత్యజించు నెభుజంగవతల్పకభక్తికల్పకా||కీ|| కావుననాకును
సూరిజి| నావలికినినర్వసంశయంబులువాపం| గావనుబ్రోవనుదగుగతి| నీవనివినుతించినట్టియాస్తవమెలమి||వ|| రు
ద్రుండుప్రచేతనులకెరింగించి వెండియునిట్లనియె| బ్రచేతసులారాయిత్రయోగాదేశనామకంబైనయాస్తోత్రంబుబ
హువారావృత్తిచేఱబించి మనంబునధరియించినమాహితచిత్తులైమీరందఱునాదరంబున విశ్వాసయుక్తులన్నధర్మా
చారవంతులుభగవదర్పితాశయులనై జపియించుచునర్వభూతావస్థితుండనాత్మారామండునైన సర్వేశ్వరునినుఁగి
పుమభ్యాసంబుసేయుచుఁబూజింపుఁడుతోగియాస్తోత్రంబుభగవంతుండైనవత్ససంభవుండు శిసిస్మతులవగుచునాత్మ
జులమైనమాకునుసృజియింపనిచ్చగించుభృగ్వాదులకు నెఱింగించేనేమునాభృగ్వాదులునుబ్రజాసర్గంబునందుబ్రహ్మ
చోదితులమైయాస్తోత్రంబునంజేసివిధ్యస్తసమస్తతమోగుణులమైవివిధప్రజాసర్గంబుగావించితిమిగావుననీస్తోత్రంబు
నెల్లిప్పుడునేకాగ్రచిత్తుండువాసుదేవపరాయణుండునైయెవ్వఁడు జపియించువాడు వేగంబె శ్రేయస్సునుబొందితది
యజ్ఞానశీఘ్రవంబునవ్యసనాన్తవహుంబైనసంసారంబునునుభతరంబునందరియించునిట్టిమచుపదిష్టితంబైనశ్రీహరిస్త
వంబు నెవ్వండుచదువుచుదురాధ్యుండైనశ్రీహరిఁబూజించు వాఁడుమడుక్తస్తోత్రగానసంతుష్టుండుశ్రేయస్సుల
కునేకాశ్రయభూతుండునగుశ్రీమన్నారాయణునివలనననుస్తాభీష్టంబులంబొందు నెవ్వఁడుప్రభాతంబునలేచిప్రాం
జలియుశ్రద్ధాసమన్నితుండునై యీమంగళస్తవరాజంబునువినినవిపించినవాడుగర్వబంధవిముక్తుండగుననిమఱియు
నిట్లనియె|| క||నరదేవతనయులారాపురుషాధీశుండుపరమపురుషుండునగునీశ్వరునుస్తోత్రఘమికాదరమునఁదెలిపితి
నిమిరుదగ్ధయుభక్తి||క||పతాగ్రచిత్తులునునుశ్శోకులునై జపముసేయుచునుఘనతపముం| గైకొనిచేసినమీకును|జేకు

• అర్జునము| త్రికరణములునన్దార్ద్రస్తవర్తకములగుట—శిశిస్మతులగుచునృష్టింపనిచ్చగలవాఁడయి—శ్రీకృష్ణఁడ.

గుమహితేష్టితార్థసిద్ధిగడంకాక అనియోగతినపడేకం బొనరించినదాశివుండు మెలివారలచే తనుబూజితుండై పారలుగననంతగానుండయ్యెఁగొతుక మొప్పు అంతఃగితివుటవారలురుద్రోపదిష్టమైనయమ్యుతస్తవముజపించుచుచయతసంఖ్యవత్సరములుగ్రతపముమర్వారవారిమధ్యమునఁజేయుచున్నసమయమునందు వాఅంతంగర్వానక్రమిత్తుండై

—శ్రీ నారదుండు ప్రాచీనబర్హి క్షిణానమార్గమును దెలియఁజేయుట. శ్రీ—

యన్నప్రాచీనబర్హి క్షిణానమార్గమును దెలియఁజేయుట. శ్రీ నారదుండుచనుదెంచియారాజునకు జ్ఞానబోధంబునీయుకొఱకునతనిక్లిష్టనియెరాజుయొక్కర్థంబునఁజేసి యెట్టిశ్రేయస్సునభిలషించుచున్నవాడ వరిష్టనిరసనాభీష్టప్రాప్తికరంబునైనశ్రేయంబీకర్థంబువలనలభింపవనినంబ్రాచీనబర్హి నారదునక్లిష్టనియె సీ అనఘమునీంద్రమహాభాగయోనుగర్వాచహతజ్ఞానినగుచుమోక్షమెలుంగంగలేనైతిట్టి నాకీష్టదుగడువిమలంబునుగర్వబంధనాశకంజై నవిజ్ఞానోపదేశంబుగావించువుమతినయారకరికూటాధర్థంబులగుగోపతతులందుఁజేందిజాయాతమాజాతధనాదికములు భూరిపురుషార్థములుగాఁగబుద్ధిదలఁచు నుతిపిహినుండుసంసారమార్గములనుదగఁబరిత్రామ్యమాణుండై యొగినిమోక్షుపదముమొందంగఁజాలఁడుభవ్యచరితఃకానవుడునతనికి నతఁడనుఁచనఘాయాయధ్వరంబులందునుగృహమా లిననీచేవిశసింపంబనికూలినపశులవేలసంఖ్యలఁగనుమావ కావునంబుప్రాతంబులుతత్వదీయవైశశంబునున్నరింపుచున్నవియగుచులోహయంత్రమయశ్యంగంబులచేత నెన్నఁడు నీవుపరలోకంబుమొందెదవపుడునినుహించుమనిభవదీయమృతికేసెమరుచూచుచున్న విట్టిసంకటంబునొందంగలనీకుస్తారకంబయినయొక్క ధీమతిహాసంబుగలదెలింగించుననియిట్టి

—శ్రీ పురంజమో పాఖ్యానము. శ్రీ—

నియె సీ భూమిశవినుమయ్యపూర్వకాలమునఁబురంజనుండనుమొక రాజుగలఁడునతనికిజ్ఞానుండనుపేరఁదగిలివిజ్ఞానజ్యేష్ఠుండగునఖిండుగలఁడుఅపురంజనుండపురాన్వేషియైపూరచక్రంబుగలయంగసంచరించి తనకనుకూపమైపెనుపొందుపురమొందుపీఠింపఁజాలకపిహినుండగుచు నేపురములుర్విబాడగ నెనాపురములు గామములంగోరుతనకునచ్చామములనుబొందుటకు వానినియన్గ ములుగఁదనమానమునఁదలచియొకానొక నాండతండువ చనుచున్ననమయంబునహిమవత్సర్వతదక్షిణసానువులందు సీవగర్జనవద్వారకవాటగవాక్షతోరణదేహాభిగోపురములమెప్పిప్రాకారయలశ్రవప్రప్రత్యోభివరిమాట్టాలతోపవనాలించనరిసావర్ణరౌప్యాయనమయశ్యంగంబులరహణీయవివిధగేహములమించిఁజీరధ్యానభావత్వరధ్వజక్రీడాయతనమైనైత్యావణతలించనర్పిమరకతస్పటివై దూర్వనాణిదినూత్న హస్తీకాయతత్పదితహార్ష్యములుగలిగివిద్రుమద్రుచువేమలవెలయుమొక్కపురముగనెభోగవతకెనబోలుదాని వ ఇట్లుగనుంగొనియనంతరంబుమందటంబుర బాహ్యుపవనంబునదివ్యద్రుచులతాకుంజపుంజంబులుసమదనదద్విహంగమత్తిమధుకరకులకోలాహలసంకులజలాశయతోభితంబుహిమనిర్దురబించుసందోహపరిస్పందకందభితమంపవలయ మరుచుచ్చలితప్రవాళవిటపనశినితటంబుపాంథజనమనంబులకు నాహ్యసబుద్ధిజనకకలహంసరాజకీరకోకిలా లాపవిరాజమానంబుమునివ్రతనానావిధవనమృగప్రాతవౌధారసితంబునైనపురబాహ్యుద్యానవనంబునందుయావృచ్చికంబుననేకైకశతనాయకులైనయనుచరదశకంబు పంచమస్తకసర్వ శ్రీవ్రతీహారుండుదోడరాఁజనుదెంచుచున్న భర్త సేషిణీయుంగామరూపిణీయు సీవోధయైనయెట్టిసీఘనసహవినయస్తకర్ణకుండలరుచుల్లంధభాగంబులనిండిపర్వదద్విరేకులనిగఁజేదటమటింపఁగఁజాలుమెలుంగుకన్నులుదలఁచిరిరాఁగజఘనసంకలితపింగళిశివీమృతిగనక కాంచీరుచిఁగరముఁజెనుపఁ జరణసరోజభాసురచలశిన్నూపురరూపాభిధ్వనినర్తనరణిజూప లలితయావనలక్ష్మీవిలాసభాను రోదయఃప్రవృత్తిప్రభాయక్రపీనసమనిరంతరకుచఃకుట్రలములవ్రీడఁజేందివయ్యెదఁగప్పబాలేందుముఖినివ మఱి

•అయితాపదీలు. శ్రికూటకపటము. శ్రద్ధదీయవైశశంబుమనీవుచంపుటను. శ్రీఇలిహసంబుపూర్వకథ. శ్రీనవద్వారకన్నముఖమెదలెనది, కపాటాతలుపు, దేహాశికడపలు. యంత్రాజలయంత్రాదులు. వజ్రపుట్టకోట. శ్రతొరెరచ్చపీఠంబులు-అనఁగాఁజెద్దపీఠంబులు. పరమలక్ష్మ. అట్టాలకాశిపరిగృహములు. ఊరభాగ్యరథములునడిచేపీఠంబులు, సభాకచ్చేరికూటములు. అంగణముంగిట్లు. ధ్వజాకెక్కెము. క్రీడాయతన. విహారగృహములు. సునైత్యసుందరములగుయజ్ఞశాలలు. ఆవణిఅంగద్దు. హర్ష్యాధనికగృహములు. విద్యమద్రుమవేదపఠాపగడపుమామలచేఁగట్టబడినతిస్రైయచేతను. శ్రీవ్రతీహరద్యారపాలకుడు. సీవోధవివాహముకానిదియు. జ్ఞితటమటించుటపరిహాసించుట-వృధముచేయుట. శ్రీనిధి పోకముడి. శిన్నూపురకాలిఅందె. శ్రీనర్తనరణికారత్యాశయమును బోధించెడు మాటలచందమును. జ్ఞివ్యంజితాహననచేయుచున్న. శ్రీకుట్రలమొగ్గ.

యనుపాలయః*పదలియగజగామినియనైనయోక-ప్రమదోత్తమంగాంవిక||అరుగుగ్రీయమగ్గలమైమరువిండ్లం
బోలుకన్యోనుగులతరుణిన్వరసాపాంగవిలోకనశరపరివిద్ధాంగుండగుచుజనవిభుండనియె||క||ఎవ్వరిదానపుజనకుం
డెవ్వఁడుపేరేమిభృత్యులీపదియొకరిం|దెవ్వరుసతులెవ్వరుమాటియివ్వనముననుండఁగార్వమెచ్చిగూఁజీ||క||భవదీ
యపురస్సనుండగుపవనాశనుండెవ్వఁడతికృపామతినాకున్నివరింపునునుచువెండియు|ధవశ్రేణుజూచిధరణిధవుండి
నియె||సీ||తరళౌక్షిపతియగుధన్వనస్నేషింపఁజరియింపుప్రీయనుసతివోకాక|గుప్రసనస్నేషింపురుద్రాణివోకాక
బ్రహ్మనుదెవకుభారతివోకాక|నారాయణునిభక్తిగోరియస్నేషింపునిందిరవోకాకయెవ్వరిపు|త్వర్వాపకామనత్వ
ముననుసంప్రాప్తపకలకాముండగుసరసునెట్టి|వానివెదికెడుతరుణిభవత్య-రాగ్ర|పశ్యోశంబునేఁడెంచఁబతితనయ్యె
నాకునెట్టింపఁచదుమవివేకచరిత|యనినృపాలుఁడుహనుతియొక్కనియెనటికి||క||కరమొప్పఁగనీమిలుభూ|చరవగుట
స్త్రీబిళివపుశారదపునుసా|గరకన్యపుగాకుండఁట|చరుణిపాడగంటనఁపవంపపిలికె||సీ||మొసేయనప్రకర్తుండనై
ననాచేతనిపునుపాలితమైనయూపురంబు|సరసిజోదరునిభుజాపాలితోదాత్తలలితవై|కుంతనలంకిరించు|నిందిరా
నుందరిచందంబుననుసేవలంకిరింపఁగడంగుపంకజాఁజీ|యదిగాక|తావకీనాపాంగురువిమోహితాంతరంగుండనై|నన్దిన
న్ను|మహితసప్రీదభావనన్దంహంస|దారువిభ్రహ|శ్రూలతాప్రేరితుండగ|దనరుభగవంతుండగునట్టిహసనజండు
పడఁతియునుగకపీడింపఁదొడఁగెనిపును||కాపున||చ||తరుణిసుతాలిలోచనయుతంబునుమంజునుధానమానభాసురహృ
దువాక్యయుక్తమునుతోభితకోమలలంబమానను|చరచితురాభిరామమునుదారమునై|నభవన్మృణాల్లిము|స్వరుదిరిలి
నెత్తిననుజూడుముసిగ్గునుజెందనేటికె||వ||అనియిప్పిధంబుననధీరుండై|వలుపురంజనుంజూచియాప్రసదోత్తనపీ
రమోహితమైనప్రితాననయగుచునానందంబుమొందియిట్లనియె||క||పురుషుననామనీను|గురువునునామమునుగు
లముఁగోరియెఱుంగనీ|పురముననుండుమగానీ|పురమునునిర్మించినట్టిపురుషునెఱుంగ||క||వీరలునానఖులీలల|నారన్న
నులార్యమితనాచెలులీవు|ధోరగమేనిప్రింపఁగ|ధీరతమేలార్చించి|పురముధ్యుజింబానించు||చె||డియిట్లనియె||
సీ||మనుజునాయకనీవునుద్భాగ్యవశముననిటకునేతెంచెలిపపుడునీకుమంగళంబగునీవుహాహితేంద్రియగ్రహభోగ్యం
బులగుకావపుంజములను|నగ్ధినంపాదింతు|వనమాత్మయానవద్వారప్రయక్తమైతనగుపురము|నీవుగైకొనియేలునీకం
టెనించుకునధిపఁడన్యంఁకులేడనఁఘుండి|చుచుపనీతములైనకామములననుభ|వింపుచునుసహశశిశునుస్థింపుమెల
మింగిరినీకంటెంబ్రియులునెవ్వారునాకు|నరసిమాడంగనుజేంద్రయదియుఁగాక||వ||మఱియునగ్ధిజ్ఞానవీహీనుండు
నకోవికుండునిహవరచింతాశూన్యంఁకుఁబశుప్తాయుండుత్వదన్యంఁడునైనవానినేనెట్లువరియింపుగ్గహస్థాశ్రమం
దుధర్మార్థకామమోక్షప్రజానందంబులుయశంబుయతివేద్యంబులుగానిరజస్తమోహీనపుణ్యలోకంబులునుగలుగు
పితృదేవర్షినుర్వభూతగణంబులకుందనకునీలోకంబునగ్గహస్థాశ్రమంబునరస్వయేమాన్దంబునయోశ్రమంబంద్ర
కాపున||వదాన్యంఁడుపురీచిభాగ్యుండుపుప్రియదర్శనుండుపున్వయంప్రాప్తుండవునయిభోగభోగినశృతభుజానందం
బులచేసొప్పభవాద్యశుండగిమాద్యతయగుకన్యవరియింపకుండునేయనివెండియు||క||కరుణారసపరిపూర్ణ|స్ఫురితప్రి
తరుచిలిలోకపుంజముచేత||గరమగ్ధిదీనజనభయ|హరణుండవైనచరింతువబలజగముల||క||అనియొగతింబలికిన
యా|వనజాఁజీ|బురంజనుండువరియించిమదం|బుననమ్యాన్యప్రీతి||దనరుచుఁదత్పురముసౌభ్యధన్యంఁడునుచు||
చ||శతశిసమకాలమప్పరినజప్రముభూరినమస్తసౌఖ్యసంగతులదనర్పివందిజనగాయకసద్విసుతోపగానమోదిగమ
తిమెప్పినుండరనేజనసేవితుండైన్పాలకో|చితలలితస్థలంబులవసంపుచుగ్రీవలునల్పుచుండగ||క||నరనాథుండు
లోకభయం|కరగతివర్తించుగ్రీష్టకాలముదోపందరశశిలహరిమనోహర|వరప్రదిసలలమంచువసయింఁచెదగ||
వ||ఇట్లువసించికివయదినంబులరుగునమయంబున||సీ||అవనీశ్వరోత్తమయపురంబుననాల్గువంకలనున్నగవనులుమను
ముగ్రూర్పుదిక్కుంచునైమనుదక్షిణోత్తరంబులరెండుపశ్చిమంబుననురెండు|గాంగనుతొమ్మిదిగవనులునుపరిదిక్కు|ననే
డుగ్రిందిదిక్కు|ననురెండు|నైయుండుమఱివానియంచుభృగ్వీధవిషయగత్యగ్ధమైవెలయునీశ్వ|రుండొకడరయంగ
గలండురూఢిఁదత్పురంబుఁబాలించునట్టిపురంజనుండు|నాపురద్వారపవకంబునంచులోన|నగ్ధిబ్రాహ్మ్యారపంచకమం
దువరున||వ||ఖిద్యోగయునావిర్భుజయుననునామంబులుగలద్వారయుగంబునద్యమత్యఖుండైవిభ్రాజితాఖ్యజనపదంబు
*నుదతిమంచిదంతములుగలది. ||వదాన్యంఁడుపు|దారభు|లేక-వాచాలకుఁడవు. శివమనంవత్తరము. శిలహరి|ప్రవాహము|ప్రదిని-నది.

నుబొందు వెండియు నళియ నాళియ నను పేల్లుగలవాకిళ్ల రెంటియందునవధూతసఖుండై సారభరూపంబులయినవిషయంబులబొందుపాటియుముఖ్య నామకంబయిన ప్రథానప్రాద్భూతరంబునరసజ్ఞవిపణాన్వితంబుండై యాపణబహూదనంబులనువిషయంబులనొందుచిత్తపహానామకంబయినవక్షిణద్వారంబునశ్రుతధరాన్వితంబుండై దక్షిణపాంచాలంబునురాష్ట్రంబునెందుడేవహానామకంబయినయత్తరపువాకిటశ్రుతధరాన్వితంబుండైయుత్తర పాంచాలంబునురాష్ట్రంబునొందు వెండియుం బడనటవాకిళ్ల రెంటియందునాసరీనామకంబైనవాకిటచుగ్గదసమేతుండై గ్రామక నామకంబైనవిషయంబునునిర్భృతనామకంబైనవాకిటియందులుబ్ధకయత్తుండైవై శనంబునువిషయంబునొందుచుండు వెండియుంబురంజనుండవ్వరంబునంబొరజనంబులందునిర్వాకేషశరీరులనిర్దరంభులుగలరు వారలచేతగమనకరణంబులనుక్రియలనెందుచునంబొరగతుండగునప్పుడవిహూదీనసమన్వితంబుండైజాయాత్తజోగ్యవంబయినమోహప్రసాదహర్షంబులనొందుచుండునిష్కర్షణంబునంగర్వానకుండుగామాత్మనంబునై బుద్ధియను మహిషిచేతవందితుండయ్యెనకామినియ॥ ౧॥ పానంబునీసనదానుంబానముండేయుండదినదానునుగుడుచుపాటియు॥ భక్షింపదానుభక్షించునడిచినపడుచునునప్పినవచ్చునెచ్చునెడుచుంబాదినబాడుపిన్నపిన్నుంబాదినబాడుగూర్చున్నపండుచుంబాంపదీనుండైచుంబాంపనిలిచినపులుడుత్రింపగనిప్రబోవు॥ ముట్టిననుముట్టుమూర్తిన్నమూర్తికొనును॥ బలుకబలుకునుబవళింపబవ్వళించు హర్షయనుబొంపనాత్మనుహర్షమొందు॥ మోనమునుబొందదానును మోనమొందు॥ ౨॥ ఇష్టిధంబునతండుమహిషివిప్రబ్రంహుడుపండితస్వభావుండునై పారసశ్యంబునంజేసియజ్ఞుండైతరేచ్ఛావీరహితుండునైశ్రీరామృగంబుచాడ్చునననుకరింపుచుచక్రింపుచునాపురంబునంబాపురంబుండునాపురంబునంబుండొకానొకదినంబునధనుర్ధరుండై॥ ౩॥ పంచాశ్వయుక్తంబుపంచులంబునముచక్రద్వితయమును జయగచ్ఛయంబు॥ నాశువేగంబునేకాక్షంబుగూబరచ్ఛయమునుక్రితయపరాకియుతము॥ నేకరత్నీయంబునేకసారథికంబునప్రవరూథంబునస్వర్ణభూష॥ మనుబంచవిక్రమమునునీడమొక్కటిప్రకటపంచప్రకారమునై సురభముకాంచనరచితవర్ణముధరించివిలసదతుయతూణీరకలితుండగుచుగడగడిపింపనెక్కయే కావశప్రసంఖ్యసేనానమేతుండై సరభసమున॥ ౪॥ ఇష్టిధంబునంబురంబు వెడలిపంచప్రథంబునవంబునకుంజనియందువిహవరానిసహిషినిడిచి శివ్యగయానకుండై దృప్తుండగుచుధనుర్వాణంబులుధరియించినచరించుచునాసురవృత్తిలగలిగి ఘోరాత్మండునవయుండునై నిశాతసాయకంబులచేతనమ్ముగ ప్రాతంబులం బరిమార్చెరాజులకునమ్ముగయావినోదంబు విహితానుష్ఠానంబునుచుండ నాసురవృత్తియెల్లయ్యెననియంటి వేనినిది రాగప్రాప్తంబునటనువిహితంబుగానువినుము॥ ధృక్పాదులందెప్రఖ్యాతైర్ధృధివనంబులయందెరాజైనవాడే మేధ్యంబులయినపశువులనెవనంబునంబెయ్యెనోపయ్యె క్తింబుగా నెవధింపంజనుననునియమమాత్రంబుగలదుగావునజ్ఞానియైవదిద్వాంసుండాచచరింపండుగాకయాచరించినంగర్వానుష్ఠానజనితంబైనజ్ఞానంబునంజేసియందుంబొరయండట్లుగాక నియమోల్లంఘనంబునంగర్వాచరణుండగువాడభిమానంబునొందికన్నబద్ధుండై గుణప్రవాహపతితుండునప్తప్రజ్ఞుండునై యధోగతిగూలునిట్లుగుటంజేసిసాధుజనులకుసర్వప్రకారంబులనాసురవృత్తిమానందగుననివెడియిన్నినియెంతంబురంజనుండవ్వనంబున॥ ౫॥ వరచిత్త్రమనునితనైరములచేతశవరాహచహరీరుకాసరగవయశల్యహరిణీకరిహరివృకపుండరీకపిఖడ్గముల॥ ౬॥ వధియించుపాటియు॥ ౭॥ వరుస మేధ్యామేధ్యవనవ్యగంబులశ్రీఘ్నజనమనుసూక్తిడనంహరించి॥ శ్రమయుక్తుండై వేంఱజాలించిపాటినిగంధరమునకిది నేతెందియందుసముచితసానభోజనకృత్యములుదీర్చియిహిపరిశ్రాంతిశయానుండగుచుబరిహశమిళితధూపనాతవాసితసర్వాంగుండగుచుప్రకృతనాదివిధిభూషణచేలముల్యైలయదాచ్చిత్తపుండగుహృష్టాండున్మగిగృష్టాండుయ॥ నన్యజాకృత్యచిత్తుండునై రతిప్ర॥ సంగకౌతుకమాత్మనుదొంగలించ॥ ౮॥ అంతస్సక్తియప్రాణవల్లభయగునుపహిషియందునునంబునునిచిననాజీవరారోహయ్యుహమేధియునైన గృహిణింగానకవిషనస్కుండై నిజాంతకిపురకామినులంగనుంగొనియట్లునియె॥ ౯॥ శీరామాజనసంఘములా॥ రామానవతీలలామరామామణిసా॥ రామలక్ష్మవచేమెలగుచు॥ రామానుగగుశలమాపరామర్చింప॥ ౧౦॥ సారవివేకలారగృహసంపదనీయెడఁబూర్వీరి

యగికాకీ, అక్షిణరును, కూబరగిసాగ, రత్నావగ్రము, వరూధమురభమునునంరతీంచెడివ్యాఘ్రువ ర్కాదికము, ప్రహరణముఅయధము, వర్ణముకతచము—శివ్యగయావేట, దృప్తుడుగర్వింపినవాడు, నిశాతసాయకములుకటకుటములు—శ్రీఘ్నగిరగు,దృష్టుడు,నిశ్యంకితుడు—జీవరారోహశ్రేష్ఠమయినపరుడుగలది—శీరామస్త్రీ.

తేజో నారయఁగారు వింపపుగృహస్థసకుఁగృహమందుమాతగా, వీరమణానుకూలరమణీమణియైనరారుభార్యగా, నీరుచినొందకున్నగననేర్చు నెత్తర్చుహమేధసౌఖ్యముల్ || అదియునుంగాక || పొగడొందుజననిగానీతగవునవర్తించు నట్టిజయితయుకానీ, తగనుండనిగృహముననుం, టగుఁజక్ర విహీనరథమునంచుంటరయఁకావున||వ || తలకొనినాకుఁ దానునుపథంబునఁబ్రజ్ఞ జనింపఁజేసినం, చలదురుదుర్భరవ్యసనసాగరమగుఁడనైననున్ను, శృంగమతినుద్ధరించియని శంబునుమత్స్రీయయైనభార్యయే,వలనుజరింపుచున్నదనివారణనాకెఱింగింపరేదయఁక || అనవుడువినియఁకాంతలు, జనపతికిట్లు నిరీరాజన త్తమయిదిగో, తనకొన్దైననుబరవుగ, మెనరింపక నేలఁబొరలుచున్నదివగలఁగి||గీ||ఏమికతమునను న్నదోయెఱుఁగమేము, నీవుమామమటన్ననాభూవరుండు, నేలఁబడిపొరలెడుభార్యఁబోలఁజూచి, మనములోదుఃఖతా పంబుమల్లుడింప||అంత||గీ || జలజనేత్ర ప్రణయసంజాతరోషభా, వంబునైనయట్టివక్రనృప్తి, జనవిభుండుచూచియునున యికోవిడుఁ, డగుచునప్పయోరుహక్షిణజేరి||క||పాలఁతుకఁడన *యుత్సంగంబులనిడితత్పాదయుగళమునునంటుచుమం, బులమృదుభావణములనా, లలనామణిఁజూచిపలికెలాలనమొప్పఁ||వ|| రమణిరొభ్యత్సులంచునపరాధముగల్గిననాయ కుల్ స్వప, త్నముఁదలపోసియుగ్రతరశాసనముం దెగి చేయరట్లుగా, కమనములోనికిన్గఁదమకంబుననాజ్ఞ మెనర్చి రేని నికరముగననుగ్రహించుటయకాక తలంపఁగనాజ్ఞ సేయుటే||క||కమలాననబాంధవకృత్యముఁదలంపకరోషవిస్త్రుండగు కుటిలాత్ము, సామర్థ్యంబునునీతి,క్రమరహితుఁడనైనబాలుఁగానెన్నఁదగుఁ||అనివెండియునిట్లునియెనుదతీహృదయే శ్వరివై ననిపు||మ||సరసోదారసుధారసోపమవచశ్చ తుర్యసాభాగ్యమై, సూరినీలోపమకోమలాలకయుతంబై విశ్రామ శ్రూలతా, పరిజుష్టస్తీతనద్విలోకనమునై భాసిల్లుయుత్పన్నుఖాం, బురుహంబున్మృదవియదాసుసకుఁబూబోణీకృపఁజూ పవే||క|| వినువీరపత్నినియెడ, ననయంబునుప్రాప్త్యబులునుహరిభ క్తులుడ, కరనితరులెగ్గొనరించిన,వనితాశిక్షింతు నెం తవారలనైన||క|| ఈముల్లోకిములుంచును, నామనమగరోష మొదవిసన్నయరహితుం, దైవదిలోఁబరితోషము, తో మెలఁగెడువానిఁగానఁదోయజనేత్రా||గీ|| ఇందివరేక్షణయే నెంచుభవదీయతలక విరహితముమలినయతముహర్షశూన్యంబుమనోప్రకాశకము నైయత్యమర్షయతంబునైనమఖము, గళితాశ్రుచించుసంకలితసంచిత శోభమానపీనస్తన మండలమును,రమణీయతాంబూలరాగవిహీన మైనట్టిసుపక్వచింబాధరంబు,గాఁగనిట్లుంటకిపుడేమిగతమునాకునగ్ని నె ఱిఁగింపవేమృగయాతినక్కినబలవీకెఱిఁగింపక యరిగినట్టితప్తపైరించికావంగఁదగుదు నేను||క|| వనితాజనవరవశుఁడై, మనసిజశరపాద్యమానమాననుఁడగువా, నినిఁడగఁగర్తవ్యాధ్యములనుభజియింపక తొలంగులలనలుగలరే || వ||అనుచుం దదీయవిశ్రామవశంగతుండై పలికినవిని||క|| కంజాతపత్ర నేత్రపురంజను దెనరోషముడిగిరమణీయశ్రీ, నుంజులమృదునా క్తులమనము, రంజింపుచుఁబలికెనదనురాగ మెల్లఁ||అంత||గీ || అన్యుహాదేవి నెయ్యంబునమంగళ సన్నతయైమృదులవ శ్రుములుగట్టి, ప్రకృండునాదిభూవణములుధరియించి మనీయమోహనాకారయగుచు, బతకడనిలిచిననతఁడునతు హ్లాంతరంగుఁడై యభ్యంతరముననుండి, యన్యోన్యపరసగాథాలింగంబులుగావించిగోప్యవాక్యములచేత,నతఁడుప్ర మదాపరిగ్రహవ్యసనమునను, గడకనపక్వప్తమనవివేకమునుగలిగి, పగలురేయనుప్రాద్దులేర్పణపలేక, యెనసియా యుర్వ్యయంబుదా నెఱుఁగడయ్యె||వ||మఱియనతండున్నర్థమచుండుమహామనుండునర్హశయ్యాశయానుండుమహి పీఠిజోషధానుండునైయజ్ఞానాభిభూతుండగుటంజేసిస్వరూపభూతపరమపురుషార్థంబు నెఱుఁగకనిజమహిషి నేపరమ పురుషార్థంబుగాఁడలంపుచురమింపుచుంగామకత్వలవిస్త్రుండయిన యతనికినవయావనంబైనకాలంబుత్పణార్థంబునుం బోలిగతంబయ్యెనంత||క||విశదయశోజలనిధియా, శశిముఖయగుభార్యవలనసమ్మతినేకా, దశశతపుత్రులరణక, ర్గి-శ దేహులఁగాంచికాతుకంబునమఱియుఁ||క|| గురుశీలోదార్యగుణో, త్తరులనుసల్లతితగుణకదంబలఁబ్రియల, స్వరకుల పావనదశో, త్తరశతమహితలనుగాంచెదత్సతివలనఁ||వ|| ఇట్లుపుత్రపుత్రీకాజనంబులంగనియంత||క || వినుమాతని యాయువులో, ననరిగెనర్థంబునంతనరపతికులవర్ధులగునుతులకుఁబరిణయ, మెనరించెన్నవృశలయినయువిదలతో డఁ||క|| నరనాథుఁడాడువిడ్డలవరకూపవయోవిలాసవై భవములచేఁబరగినస్వతనయలసదృశమరులకుసంప్రీతితోవి వాహముఁజేసె||వ|| అట్లువివాహంబుగావించియున్నమయంబున||క|| వినుతత్సతులొకొక్కనికనయముఁబాం చాలదేశమందులఁబొరంబునకులవర్ధనులగుచుఁబనియించినూఱు రేసిశౌర్యబలాభ్యుత్ ||గీ|| అనఘయిట్టిశిశి క్షహారు

లుగేహాశోకామజీవయతులు నై నయట్టి నందనాదులందుఁ జేందిన మమతని బద్ధుడయ్యెనంతఁ బాధిపుండు ॥ చరతిమగు
నిష్ఠతో నతఁడు దీక్షితుఁడై పశుమారకంబులు న్నరవిభయంకరంబులగు నన్నభముల్ గఁజెక్కుచేసి యా దరమున నీవునుం
బలెనువత్తదనూనఫలాప్తికాముఁడై సురపితృభూతసంఘమున సూయఁడనర్చి భజించె భూవరా ॥ వ ॥ ఇట్లున్న హితంబు
లై నకర్తుంబులయందనపహితండుగుటుంబాన క్రమాననుండు నై యున్నయతినికి విరోధియై ప్రియాంగనలగు కాముక జ
నంబులకు నప్రియంబగు కాలంబునంభువించినంజండ వేగవిఖ్యాతుండగు గంధర్వాధీశుండు మహావ్రుత్తరతత్రయసంభా
తులై నగంధర్వులు నందఱు గంధర్విజనంబులు సీతాసేతవర్ణంబులు గలిగి మిథునీభూతులగుచు ననుగమింపజనుడెంచి స్వ
పరిభ్రామణంబు చేత నెనర్వ కామంబుల నిర్మితంబగు నాపురంబునిరోధించిన నప్పుడాచండ వేగానుచరులై నగంధర్వుల
పురంజనుపురంబు వ్యాకులంబునొందించుచు నపహరింపనువత్త మించునచూయంబునంబురంజనపురాధ్యక్షుండు నై నప్రజా
గరుండను వాఁడు ॥ వింశత్యుత్తరసప్తతంబులయిన గంధర్వ గంధర్విజనంబులని వారింది బలవంతుండు సందర్శితంబు
యుద్ధంబు గావించి యొక్కరుండయ్యెనప్పైకొండ్రతో నిట్లు పోరి ఓడిండు నపురంబునుండు దాననిది తత్పురంబున నల్ప
సుఖంబులనుభవించుచు బాంచాల దేశంబులందుల నిజపార్షదుల చేత నానీతంబులై నపదార్థంబుల నొందుచుంగా మినీజ
నసమేతుండు భయపర్యాలోచనంబు సేయ నేరక రాష్ట్ర ప్రరజాంధవసమేతుండు యార్తి నొంది దింతాక్రాతుండు యుం
డెనంతక ॥ అనయంబు గాలపుత్రిక ॥ యను సేక కామినివ రేచ్చనఖిలజగంబు ॥ దనయంతఁగలయఁదిరుగుచు ॥ జనిచని
యొక నాఁడురాజున త్రమవింటేసి ॥ అనభూత్తురాజు యైనయయాతికమారకుండు నట్టి పూరు చేత ॥ వరియింపఁ గాఁబడి
వల సెప్ప నతనికి వరిచ్చి దౌర్భాగ్యవశతనొంది ప్రఖ్యాతిగనుట చుర్భగయను పేరనుబరగున కాంతే నేపురుషవరుఁడు ॥
వరియింపఁడయ్యె నాతరుణియు సొక నాఁడుగర మొప్పు బ్రహ్మలోకముననుండి ॥ వసుధకేతెంచి వినుబృహద్రతుండనై న ॥ న
న్నువరియింపఁగోరి చునమునఁ గామ శరవి మోహితయై వేడఁగరము సేను ॥ సమ్మతింపక యున్నరోషమున నెలి ॥ వ ॥ ఇట్లుము
సింద్రా మదీయాశామిముఖుండనై ననీకు నేక త్రావస్థానంబు లేకయుండుంగాక యనితపించి విహతసంకల్పయై మహాపదే
శంబునంజనియవ నేశ్వరుండు భయ నామకుండు నై నవానింగడిసి యిట్లనియె ॥ ౧ ॥ అవనీవతిభయ నామక ॥ యవనకులార్థిశ్వ
రుండవగునినుంబతిఁ గాఁ ॥ దదివివరింపఁగ వచ్చితి ॥ పవనయముగడిచు ముఖాతసంకల్పమున ౯ ॥ వ ॥ కిలుగుమతా మితంబు
వృథగాచులోకంబున వేదంబులందు చేయ గ్రాహ్యరూపంబైనవస్తువుయా వ్యమానంబగుచుండ నెవ్వండో సంగఁడెవ్వం
డించుదీయమానంబగుచుండంగోరండట్టివీరలిద్దరును జడన్వభావులనినత్పురుషులు శోకంబు సెండుచురు కావుననిన్నభ
జియించుచున్న నన్నుంగరుణార్ద్రవిత్తుండవై భజియింపుమిట్టియా రానుకంపయుఁ బురుషధర్మంబున పలికినయ కాల్పపు
త్రికవచనంబులు వినియవ నేశ్వరుండు దేవగుహ్యచిక్కినవగుదానింగనుంగొని సంతపింపఁడగుచు నిట్లనియె ॥ ౧ ॥ దిను
తరుణియా వ్యమానంబునఁడగునీలోక ముండమంగళపునుసజ్జనములక సమ్మతపునగుని సునభినందింపకుండు నెటి నెవ్వా
రు ౯ ॥ వ ॥ కావున సేనుజ్ఞానదృష్టింజేసి నీకుంబతినిరూపణంబు సేపదనదియెట్లనినమదీయ సేనానహాయంబువడసి ప్రజా
నాశంబొనరించునట్టి నీవవ్యక్తగతివైకర్మవిత్తుంబై నలోకంబుననుభవంపుమీ ప్రజ్వారుండను వాఁడు నాకున హలూచ
రుండునీవు నాదీయభగిని వియ్యుద్ధరింగూడియాలోకంబునంచు నవ్యక్తుండ భీమ సైనికుండనై యేనువర్తింతుననిన నా
భయ నామకుండు నయవ నేశ్వరునిదిప్త కారులై న సైనికులు ప్రజ్వారకాలకన్యాయుక్తులై భూవంశలంబెల్ల దిరుగుచు సె
క్క నాఁడతివేగంబునభూమభోగాధ్యంబుజరత్పన్నగపాలితంబునై నపురంజనుపురంబు నావరించియున్నంతెన్నాభిభూ
తుండు నపురుషునకుని సార్వభౌమగలిగించునట్టి కాలకన్యక బలాతాగ్రంబున నాపురంజనుపురంబుననుభవించెనట్లు కా
లకన్యక పభుజ్యమానంబైనపురంబునర్వద్వారంబులందును సర్వతోధిక్యంబుగానయ్యె వనులు ప్రవేశించి తత్పురంబున
మస్తంబునుబీడింపనిట్లుపురంబు ప్రవీడ్యమానంబగుచుండనభిమానయైనపురంజనుండు ॥ ౧ ॥ అనభూయాతఁడు మమతాకు
లదిత్తుండై బహువిధభూరితాపములఁబొంది ఘనకుటుంబియుఁ గాలక స్యాపగూఢుండునప్త సంపదుఁడు విసప్తమతియు ॥
విషయాత్మకుండును వినిహతైశ్వర్యుండుగృపణుండు చాలనకించనుండు ॥ నగుపురంజనుఁడు శోకావిలభావుండై గంధర్వ
యవనసంఘముల చేత ॥ సొజచెడివికలము సెందునిజపురమును ॥ దదివి ప్రతికూలులై యనాదరణయుతులు ॥ నై నపుఁ గ్రు
లఁజొత్తులననుచరులను ॥ నదివపారోహితులనిజనతిఁజూచి ॥ వ ॥ మఱియుం గాలకన్య గ్రస్తుండై న తన్నునరిమాపితం
బులై నపాంచాలబలంబులనుంజూచియపారచింతనొందితత్ప్రీతికారంబు సేయ నెఱుంగక కాలకన్య పహృతపీర్వంబుల

యినంగామంబులనభిలషించుచునుండువిగతాత్మగతికుండున్నహంబునంజేసిపుత్రదారోపలాపన పరుండునై కాల
కన్యోపమద్దితంబుగంధర్వయవనాక్రాంతంబునైనపురంబువిడువనిచ్చలేకయువిడువనువక్రమించెనప్పుడు॥క॥ అనఘా
భయనామాగ్రజాండనగల ప్రజ్వరుండువేగనరుదెంచిపురంబునుసకలంబునుభయనా॥ మునికింబ్రీతిగదహించెమును
కొనియంత॥వ॥అట్లుదహ్యమానంబగుచుండఁబొరభృశ్యవగ్గాదిసమన్వితండుగొలుంబికుండుపుత్రాదిసమన్వితండు
యవనోపరుద్ధాలయుండుకాలకన్యగ్రస్తుండునైనపురంజనుండప్పురంబునందుఁబ్రజ్వారసంస్పృష్టుండై యనుతాపం
బు నెంచితత్పురపాలనంబునందుసమన్వితండుగాకఃపురుకృచ్ఛ్మిరువేపభుండై యందుండనశ్శృండయ్యె॥క॥దవశిఖయు
తతరుకోటరనివసితపన్నగముపగిదిజపురివెడలందిపురుచునతఁడుశిథిలదవ । యవుండనుగంధర్వగణవిహితశోర్యం
డు॥సీ॥అయిచాలఘురఘురమనుశబ్దచుడరంగమనమునఁజింతానినుగ్నుండగుచు । గొడుకులంగఁడండ్రుగూఁతులన
ల్లుండ్రుమనుమలనాపులననుచరాళిననయంబునల్పమాత్రావిశిష్టంబైనగృహకోశనివహపరిచ్ఛనముల । మనలునహం
కారమమకారములఁజేసిమలహీనుడగుచు నెవ్వనములోనఁగడఁకడలంచుచువిప్రయోగమునఁదానుగటకటాయిట్లు
పరలోకగతుడనైనాట్టిభార్యయనాభయెయ్యాకుమారవరులనేరితఁబ్రోచునోయవనిననుచు॥ మఱియున్గిరితలంచు॥
సీ॥పడఁతియేమునుభుజింపకభుజింపదు నేనునిద్రవోవకమఱినిద్రవోచు॥ నేనునీల్లాడకనీల్లాడమెల్లుడు పదిరియెఁగోపింప
భయమునొందు॥భగ్గించుటకుమారుఁబలుకగవాయోడుబుద్ధిహీనుడనైనబుద్ధిఁజెప్పఁబలిమీరయిట్టికళత్రంబుతోనేను
గడఁగిదేహంతరగతుడనైనననయమునుదానుబుద్ధియగుటఁజేసి॥యాత్మకోచినియగుచుగృహస్థధర్మ॥ మాచరించు
చునుండు సోయనుగమనము॥ సేయు సోయనివనమునఁజింతనొంది॥ క॥తనపుత్రులుదనతనయలు॥ననయముఁదాఁజని
నయెడనిరాశ్రయులగుచు॥వననిధిహద్యంబుననవిసినకలముంబోలియెట్లుజీవించెనరో॥క॥అనియివ్వనమునఁగృహణని
యనువునఘనమఃఖివిహ్వలానర్థుండై॥యునుమఃఖించుపురంజనుగననయముఁగొనిపోవనిచ్చి తాత్కుండగుచు॥క॥ చను
దెంచెనుభయనాముండనువాడప్పుడుపురంజనాఖ్యుడుపెలుచనిన్వినుతాత్మపశుపుభంగిని॥ మనముగలఁగయవనసీయ
మానుండగుచు॥వ॥అనుచరవర్గంబుభృశౌతురులుమఃఖితులునైమఃఖించుచు వెనుచనుచుండనుపరుద్ధంబగుభుజంగవం
బప్పురంబు నెపుడువాసెనప్పుడాపురంబువీరేర్థంబై ప్రకృతిం బొందె బలవంతుండైన యవనునిచేత బలాఘ్నారంబునవి
కృష్యమాణుండైనపురంజనుండుదమఃపిహితుండై పూర్వసుహృత్తగుసఖునిశ్వరు నెఱుంగకుండనంతంబరలోకగతుం
డైనపురంజనుంగదిసిపూర్వంబుననదయుండైనయతనిచేతహింసించిబడినయజ్ఞపశువులుగ్రోహోద్రేకంబునఁ గుతా
రంబులతనినటికెనివ్విధంబునంబ్రమదాసంగదోషమాపితుండునపారతమోనిమగ్నుండు నష్టజ్ఞానుండునై పురంజ
నుండనేకకాలంబుపరలోకంబుననా ర్చిననుభవించితద్భార్యయైన ప్రమదోత్తమంజిత్తంబుననత్రాంతంబును దలంచు
చుండందదీయసంప్రరణంబునంజేసితరవాతిజన్మంబునవిదర్శరాజగృహంబునంబ్రమదోత్తమయైజన్మించెనంత॥ సీ॥న
రవరవీర్యపథాప్తయెనట్టివైదర్శనిమలయ కేతనుడనంగఁబరపురంజయుండైనపాండ్యభూమిశుండుదారుణసంగరస్థల
మునందు॥క॥నీకేకరాజస్థలనిజ్ఞించిపరిణయంబయ్యెనాగురుభుజుండు॥నావిదర్భాత్మజయందసి తేక్షణయెనకూఁతును
ప్రవిడాధిపాథులైనకొడుకులనేడ్వరనగ్ధిఁగనియె॥వారలకు నెల్లవొక్కొక్క చరుననర్చుదార్పుదనుతులుసంజాతులై
రియతనిసుతధృతప్రతనాయగస్తుండవరించె॥క॥అతఁడాకన్యకవలననుజతురుండై యిచ్చవాహజనకుండగుదృఢఁచ్యు
తుండగుమునీంధ్రుఁగనియెను॥చుతినంతవీర క్తుండగుచుమలయధ్వజుడ౯॥గీ॥త్రౌతలంబెల్లనిజతనూజాతులసను॥బంది
యిచ్చినరోజాతుపాదపంక॥జార్చనాయత్తుండగుచుగులాత్రికుగఁనంతమదిరాక్షసతియగునావిదర్భి॥గీ॥కనకగృహ
ములునఖిలభోగములువిడిచిచంద్రు వెనుచనుచంద్రికచందముననుభక్తిదళుకొత్తఁబాండ్యభూపాలుండైన॥ మలయ
కేతను వెనుకొనిమగువసనియె॥వ॥అట్లుధర్మపత్ని వెంటరాఁడనియందుఁజంద్రమసాతాప్రపణ్ణినవోదకలను నమలపు
ణ్యజలంబులస్నాతుండై ప్రత్యోళితబాహ్యభ్యంతరమలుండుగండమాులఫలబీజపుష్పవర్ణతృణతోయాహారుండునై కా
యకర్మసంజైన తపంబాచరించుచు శీతోష్ణవర్ష వాతంబులు యుష్ణిపాసలు ప్రియాప్రియంబులు సుఖమఃఖించులున
నుద్వంద్వంబులసమదర్శనుండై జయించి తపోవిద్యాయమని యమంబులంజేసి పక్కకషాయుండై బ్రహ్మాయందు నిజా
త్మననుసంధించివిజితేంద్రియస్థానివిత్తుండై స్థానిపుంబోలిదివ్యవర్షశతంబు తపంబుసేసి భగవంతుండైన వాసుదే
వునందుఁబ్రీతిపహించుచు నన్యంబెఱుంగక వర్తించుచుండనుస్వప్నమందు మమేదంశిరశ్చిన్నమితియనుప్రతీతియం

•పురుకృచ్ఛ్మిరువేపభుండై॥పురుఅధికమైన-ఇచటవవయారభేదః-అనియెఱుంగఁదగినది. కృచ్ఛ్మికష్టము-వేపభుండై॥పడఁతుగలవాఁడై.

చుంబోలె వ్యతిరిక్తనిఁ గవ్యాపకనిఁగ నంతఃకరణవృత్తిసాక్షిఁగా నెఱింగి || సీ || సాక్షాత్కృతుండును సర్వేశ్వరుం
డును భగవంతుండునుగృహపరుండునైన | హరియనులోకై కగురునిచేను తృప్తై సర్వతోముఖముతోన్నప్రకాశ | మ
గునట్టిచుహిత స్వచ్ఛజ్ఞానదీపప్రభాతతీచేబర బ్రహ్మమందు | దన్నును దనయందుఁ దగఁబర బ్రహ్మంబు నెనయఁగ
న్గొనుచుద్ధగ్ధేంధనాగ్ని | భంగి నేపణములఁజెడఁబాసిభూరి | వ్యసనసాగర సంస్థతివలనఁజాల | ననుపరతుండయ్యెనా
నుహితోన్నతుండు|నవని నాయక వినుమఃష్టడతనిభార్య || క || పతిదై వతశీలనమం | చితవేణీభూతచికురచీరాంబరను |
ప్రతచర్యత్రామాంగివి | గతదోషవిదర్శరాజకన్యకయచట || గీ || కమలలోచననిఖలభోగములఁదొరఁగి | మలయ
కేతనుఁబరమాధర్మజ్ఞఁజేరి | నిరుపమైకపతిప్రతానియమ మొప్ప | సాధ్యమైభక్తిబరిధర్యసలుపుచుండె || క || విమల
మూనిజేతుసమీ | పమునందతిభూమరహితవమానసభా | గ్రమున వెలుగొందుకీలవిధమునఁబ్రకాశించుచుండెదదయు
వేడ్క || ౯ || క || సతీదనప్రాణేశ్వరుండుప | రతుండగుటవనంబులోనరయకనుబూర్వ | స్థితినుపచార క్రియలం|చితమతిఁ
గావింపఁడలఁచిదితరభక్తీ || క || అనుపమసుస్థిరనియమా | సనుండగునిజనాభుఁడాయఁజనిపూర్వగతిఁ | విసమిత
యైనసతీశ్వరదానజములరించునపుడువరుపాదముల || క || విను శ్రీమూర్త్యుతలేకున్నను | గనియూధబ్రహ్మహరిణి కై వడిన
తెనెమ్మనమునఁజెగడుచుదీనత|ననయంబునుబంధురహితయైశోకించె || చ || అనయమునిట్లుశోకవిపులా శ్రృపయఃకణసి
క్తమానిత | స్తనయునియెవియోగపరితాపమునకహృదయంబుగందశో | భనలలితాధరోస్థనవపన్నముశోపిల సుస్వరం
బుగా | వనజదళాక్షియే ద్వేనివారణఁదద్విపినాంతరంబున || ఉ || హాసర నాథహాసుమహితాన్యక హాగుణశాలియింక
నం|భోనిధిమేఖలాకలితభూమియధార్మిక రాజచోరపీఠానిరలింగ్యశింపనకటాతగునయ్యయిపేక్ష సేయిశో | భానయ
శాలినీపుపరిపాలన సేయుములెమ్ముభూవరా || చ || అనివిలపించుచున్నరసిజాక్షిని జేతుపదార విందముల్ | దననిటలంబు
సోకఁబరితాపముఁగంబడిబిట్టుచాలరో | వన మొనరించుచుందలిదారుపులఁజిత్తిబేర్చియందులో | జెనుపగుతతా శేబర
ముఁజెట్టిభింధరికొల్పియమ్ముల || క || తాననుగమనము సేయం|బూనినచోనంతలోనఁబూర్వసఖుండువిజ్ఞానస్వరూపుఁ
డనులుండు | నై నధరాదిజుఁడొక్కఁడబలంగఁగయె || క || చనుదెంచియ త్రలోదరి|సునయోక్తులననునయించుచుందగన
నియె | వనితానీ వెవ్వలెవెవ్వనిదానవితండెవండువగచెదవేల || క || అనియడుగుచు వెండియునిట్లు నియెను సేస్థప్తిపూ
ర్వమందునునీవ | వ్వనితోడిసఖ్యసౌఖ్యంబనవరతంబనుభవిచిత్తప్తినఁఖుండ || క || న నెఱుంగు దేనిమానమున | ననె
ఱుంగకయున్న నై ననలినదళాక్షి|నన్నుఁబురాతనసఖునిఁగ | నెన్నంగలదానవైన నెఱుంగవెచ్చుమా || వ || కాపునదీపు
నేనునుంబూర్వంబునందుమానసనివాసులమైన హంసల మైయుండి గృహంబుఁబాసి సహస్రవత్సరంబులు సఖులమైవ
త్రించునంతనీపునన్నుంబాసిభావభోగరతుండవై పదంబునిచ్చయించుచుహామండలంబుగలయంగ్రున్నటునప్పడొ
క్క కామినీనిర్మితంబుపంచారామంబునవద్వారస మేతంబు సేకపాలకంబుత్రికోష్ఠంబుమట్టులంబుపంచవిణంబుపం
చప్రకృతియుఁ(స్త్రీ)నాయకంబునై నయొక్క పురంబు వొడగంటి వదియెట్టిదనినం బంచారామంబులనం బంచేంద్రియా
గ్ధంబులనవద్వారంబులనాసికాదిద్వారంబు లేక పాలకంబునంబ్రాణపాలంబుత్రికోష్ఠంబులనం దేజోభిన్నంబులు
మట్టులంబులననింద్రియసంగ్రహంబువిణంబులనంగర్తేంద్రియంబులుపంచప్రకృతియనభూతంబులు ప్రకృతియను కామి
నియనబుద్ధియిట్టిపురంబునంబ్రవిష్టుండునపురుషుండఁగ నాపరతంప్రండై యజ్ఞుండగునీపునవ్యరంబునం గామినీసంస్కృ
ప్తుండవైరమియించుచుండెన్ గమంబుననప్తస్త్వృతివైపురంజనవైదర్శిజనసంభావితసఖాభాసంబులగుమఃఖంబులచేని
ట్టిపాపివృంధైనదశంబొంజితివిగాపునీసీనీపువైదర్శివిగాపువీరుఁడితండవివరింపఁగాఁగాఁడువిభుఁడునీకు|నోగిమున్ను
ఁబురముననుపరుద్ధఁజేసినయాపురంజనపతివరయఁగావు|మఱియునీవన్యసీహంతినియనియునుజర్చింపఁగాఁబూర్వజన్మ
మందుఁ | బురుషుండవనియునుబుద్ధిఁదలంచుటయరయంగనీయుభయమునసత్య | మింతయునుమామకీనమైయెసఁగుమా
యఁ|జేసికల్పిమయ్యెఁజర్చింపమనము | పూర్వమునహంసలమనియుఁబూనియెఱుంగ | బలికేతిఁదెలియమనలరూపంబుఁ
జూడు || వ || ఏనేనీపుగానియన్యండవుగాపునీవే నేఁగానియన్యండం గాని ఔంబుంగుమవిద్వాంసులుమనయిద్దరియంచు
నంతరంబునీక్షింపరుపురుషుండుదమ్మెక్కని నెయాదర్శచతువులంచుభిన్నరూపులుగాఁడలంచుచందంబునమనయిద్దరి
కినిభేదంబుగలిగినయట్లదోచుననియివ్విధంబుననతండతనిచేతనీపుపూర్వంబునమదీయసఖుండవైనహంసవని తెలుపం
బడిస్వస్థుండై తద్వియోగనష్టంబైనజ్ఞానంబు గ్రమ్ముటంబొందెననిచెప్పి నారదుండు ప్రాచీనబర్హింజూచియాయధ్యాత్మ

*చివరతుండయ్యె | శాంతినిందితవాఁడాయెను-మరణమొందెనిభావము—శ్రీకృష్ణులవేడిమి, యాధాత్మత్రాణతనజాతిగుంపునుండితెరిగ.

తత్త్వములారాజక భామిమంబునగుచు నెరింగించినది॥క॥వినియోమిమంబువారదు, మునికనుభవదీయవచనములుసూరులు
దక్షిణముగర్వ మోహితులై, పనియెడ నేమెట్లు దెలియువారము చెప్పమా॥వ॥అనినయోగిం ద్రుండురాజేంద్రు నట్టినియె
నతేంద్రాయేకతంబున, నాత్మయేకత్విత్రి చతుష్పాదంబు, బహుపాదంబున పాదంబునగుచు, బురంజను దేహంబు ప్రకటం
బొనర్చె, నాకతంబునంబురంజనుండుపురుషుండయ్యె, నట్టిపురుషునకు, నామక్రియాగుణంబులవిజ్ఞాతుండుగాకుండుటం
జేసి, యవిజ్ఞాతతత్త్వంబునంజెప్పంబడు నఖుండిశ్వరుండుపురుషుండునాకల్యంబునంజేసి, దేహపరిగ్రహంబు సేయనిశ్చ
యించునప్పుడునవద్వారకలితంబుద్విహస్తచరణయుక్తంబునై నపురంబేదిగలదదిలెన్యనితలంచియప్పురంబను దేహం
బునొందుచురుషుండిం, ద్రియంబులంజేసి, యేబుద్ధినధిష్ఠించివిషయంబులనుభవించు, నహంకారమనుకారంబులకు నే
బుద్ధితత్త్వంబు గారణంబగు, నట్టిబుద్ధిప్రమదోత్తమయనంబు, దానికిసఖులుజ్ఞానకర్తృకారణంబులైనయింద్రియగుణంబు
లు, సఖిజనంబులుదదీయవృత్తులు, బంబముభోగగంబనంబంచవృత్తియైన ప్రాణం, బేకాదశమహాభులు, నబ్బహద్బలుం
డు, నుభయేంద్రియనాయకుండునై నమనంబు, నవద్వారసమేతంబైనయప్పురంబుబుట్టినచ్చినపాంచాలదేశంబులనం,
బంచవిషయంబులు, నవద్వారంబులనక్షీనాసికాకర్ణముఖగుదశిశ్చంబు, లంచునక్షీనాసాన్యంబులై చునుంబ్రాద్వారపు
రస్కర్మతంబులు-దక్షిణోత్తరకర్ణంబులుదక్షిణోత్తరద్వారంబులు, గుదశిశ్చంబులుపశ్చిమద్వారంబులు, నందునేకస్థల
నిర్మితంబులై సఖిద్యోతావిర్భులునేత్రంబులు, విశ్రాజితంబనరూపంబు, న్యుమంతుండనంజయురింద్రియంబు, నశినీనా
శినులననాసికాద్వారంబులు, సారభంబనగంధం, బవధాతయనప్రాణేంద్రియంబు, ముఖ్యయననాన్యంబు, పిపణంబనవా
క్కురసజ్ఞాండనరసం, బాపణంబనవ్యవహారంబు, బహుదనంబనవివిధాన్నంబు, పిత్తపూయనదక్షిణకర్ణంబు, దేహపూ
యననుత్తరకర్ణంబు, చండవేగుండనంగలోపలక్షకంబైన సవత్సరంబు, గంధర్వులనదివంబులు, గంధర్విజనంబులనరా
శ్రులు, వరీవర్తనంబననాయుర్వరణంబు, గాలకన్యకయనజర, యవనేశ్వరుండనమృత్యువతనినైదికులాధివ్యాధులు, ప్ర
జ్వారుండనంబ్రాణిహింసయంచుశీత్రువేగంబుగలిగిశీతోష్ణభేదంబులద్వివిధంబైనజ్వరంబు, దక్షిణపాంచాలంబనంబి
త్యలోకప్రాపకంబుప్రవృత్తరూపకంబునయినశాస్త్రం, బుత్తరపాంచాలంబనదేహలోకప్రాపకంబునివృత్తినంజ్ఞికం
బునయినశాస్త్రంబు, శ్రుతధరుండనశ్రీత్రంబు, ఆసురీనామకంబనంబశ్చద్వారంబైనమేధ్రంబు, గ్రామకంబననుర
తసుఖంబు, మర్త్యమండనగుహ్యేంద్రియంబు, నిర్ముతినామకంబైనపశ్చిమద్వారంబనగుదంబు, వైశంబననరకంబు,
లుబ్ధకుండనంబాయు, వంధులనపాస్తపాదంబు, లంతిపురంబనహృదయంబు, విషూచియనమనంబనివెండియు॥ సీ॥ అనిపూ
ర్తవినుముజాయాన్తజులనుగుణాక్తంబగుమణిబుద్ధితత్త్వమధి॥ వెలయనేయేగతివికృతసేయంబుడనేయేతెఱంగులనిండ్రి
యములువికృతినబొందునావిధమనందగ్గుణాన్వితుండునువరుసందద్వృత్తులకును॥ ఘనుండునుపర్రప్రయునుడుగునాన్తి
యందద్వృత్తులనుబలాశ్చారములను॥ననుకరింపంగనర్థిజేయంగలడు॥ ననవరతమాన్తమహిషినినుచరించుటయు
నెఱుంగగగజిప్యియట్లనియెమఱియు॥జనవరేఖ్యునితోయోగిం నైముండు॥ వ॥మఱియెనరదంబనదేహంబు, మరంగంబు
లననింద్రియంబు, లీపాద్వయంబనసవత్సరంబు, నత్యంతవయస్సును, జన్మద్వయంబనంబుణ్ణిపాపకర్మద్వయంబు, వేణు
శ్రయంబనగుణశ్రయంబు, పంచబంధురంబనంబంచప్రాణంబులు, రశ్మయనమనంబు, సారథియనబుద్ధి, రథికోపవేశ
స్థానంబనహృదయంబు, గూబరంబులనశోకమోహంబులు, పంచప్రహరణంబులనంబంచేంద్రియాగ్రప్రత్యేపంబు, పంచవి
క్రమంబనంగర్తేంద్రియంబులు, సప్తవరూఢంబులనధాతువులు, హైమోపస్కరంబనగజోగుణం, బక్షయతూణీరంబన
ననంతవాసనాహంకారోపాధి, యేకాదశచమూపతియననేకాదశేంద్రియంబునమనంబు, ఆసురీవృత్తియనంబాహ్య
విక్రమంబు, పంచేంద్రియంబులచేతమృగయావినోదంబుచందంబునహింసాదులంజేసివిషయంబులనుభవించుటయమృ
గయాచరణం, బీధంబుననుండజీవుండుదేహంబునస్వప్నసుషుప్తిజాగ్రదవస్థలయంచు, నాధ్యాత్మికాధిపై వికాధిభోత
కంబులైనసహువిధమృఖంబులంజేసిక్షేతంబులననుభవించుచు నజ్ఞానావృతుండయవద్దేశతంబు నిర్గుణండయ్యునుబ్రా
ణేంద్రియమసోధర్మంబులందనయంచునధ్యవసించికామలవంబులధ్యానంబుసేయుచు నహంకారమహంకారసహితం
బుగాంగర్వాచరణంబుసేయుచుండు॥క॥ పురుషుండునిజప్రకాశతః॥ బరగియునలఘుఃకుపరుండుభగవంతుండు॥ గు
రుండగునత్యుత్తముదగఁబరువడి నెఱుంగంగ లేక ప్రకృతిగుణములక॥క॥ విను మెపుడుదగులునప్పుడు॥నొనరంగగుణాభి
మానియునుగర్వవశం॥ డనందగునాపురుషుండుదాఘనమగులైగుణ్యకర్మకలితుండగుచుక॥ సీ॥ ధృతిసేష్ఠుచున్నసా
త్వికకర్మముననుబ్రకాశభూయిష్టలోకములభూరి॥ రాజసప్రకటకర్మమునదుఃఖోదర్కలోలక్రియాయాసలోకముల

నుగైకొనితామసకర్తంబుననుదహశోకమోహంతరబలోకములను బొందుచుబుమ్మస్త్రీనపుంసకమూర్తులదేవ
తిర్యజ్జ్యర్త్యభావములను గలుగుగర్హనుగుణములుగాఁగఁజగతిఁ బుట్టించుచుఁగ్రమ్మఱఁబుట్టునట్లు । దివీకామాశ
యుండయినదేహియప్పుడున్నతోన్నతపదపులమొందుచుండు॥ అనిమఱియునిట్లనియె॥వ॥ ఎనయకాముత్సరిపీడఁగుం
దిశునకంబింటింటికింబోవఁబూనినదదైవికమైనదండహాతిగానీ కాకచౌర్యాన్నమై । ననుగానీతగఁబొందుచందము
ననెన్నఁదైవయోగంబుపెంపుననీజీవుఁడుదాప్రియాప్రియములంబొందున్మిలోకంబులక॥ చ॥గొనకొనియిట్టిమః
ఖములకుంబ్రతికారముమానవేంద్రకృత్నివనితుత్పత్తిక్రియనకించనవృత్తిజనుండుమస్తకంబుననిమోఁపుమూఁపు
ననుబూనినదధ్వరమఖమాత్మఁబొయినిగతిజీవుఁడుంద్రివిధమైతగుమఃఖముఁబొయఁడెన్నఁడుక॥క॥ఘనమఃఖపేహతు
కర్తృంబురుకర్తృకారకర్తృమునివియుమామాజనములగుటరుబురుఁడు॥గనుఁగలలోదోచినట్టికలచందమునక॥
వ॥నవాసనోచ్చేదకంబుగాననివెండియునిట్లనియె॥సీ॥సరనాథమినున్నవన్నంబుచందంబుననజ్ఞానవిలసితంబగుటఁజేసి
తపిమిథ్యాభూతదేహాదికమునకునరయనివర్తనాయానమేటి । కనియంటివేయియనగ్ధంబులేకున్ననగ్ధిసోపాధికంబైన
మనము । వాంఛతోన్నప్తమువర్తింపఁబురుచునిఁబూనిజాగ్రద్దోధదేనుపాధి । డెడకస్మాప్నికసంస్మృతివిమవనట్లు । వత్స
విజ్ఞానముననవిద్యానివృత్తిదావరదేహాదికనివృత్తిజగులకున్నదిపుటసంస్మృతిదానివర్తింపకుండు॥ చ॥ ఘనపురుషార్థ
భూతమనగాఁదగునాత్మకునేనిమిత్తమైయొకరసనగ్ధహేతువనమాలూగునుసంస్మృతినంభంబిందెన్నఁదయముఁదన్నిమి
త్తపరిహారకమగ్ధిజగ్ధురుండునా । దనరినవానుదేవవసతామరనస్సుటభక్తియారయక॥క॥ పూనినతత్త్వక్షిప్తి । దీన
గతిఁదెలియననఘదిరైరాగ్యజ్ఞానజనకమగుభక్తిని ధానముగోవిందవరకథాశ్రయమగుటక॥వ॥కావుననదిసక
థాకర్తృనగానరితుండువిశ్వాసనంయుక్తండునైనవానినంభంపించుమఱియును॥క॥ధరసాధులువిమలంతఃకరణులు
భగవద్గుణానుకథనశ్రవణస్ఫురితస్వాంతులునగుఁబులు । పరధివఱులునైనభాగవతజననభలక॥ క॥సరసోదారమహాత్మ
ము । భరితములగునఁగుదిరోధికమనీయగుఁబోతరమరుదివచరితావృతపరిపూరితవాహినులనుబరచున్మీరిక॥క॥వాన
మలరఁగ్రోత్రాంశులలనబానముసేయుపుణ్యులవత్తుత్పన్నాఘనభయశోకవిమోహము । లనయంబునుసోఁకకు
డునవనీనాథా॥వ॥కావుననిట్టిభాగవతసహవాసంబులేక తనంతనభగవద్భాగవతగుణాభివర్ణనకథాను దంతనామల
యందుంబ్రవర్తింపిననానస్యాదివోషంబులొందియాజీవలోకంబునహాసముధావకంబుననుపప్రతంబై సర్వేశ్వరక
థావృతవాహినియందురతించేయదివిశ్వయంబనిమఱియునిట్లనియె॥సీ॥పర్వనంభవుఁడునుభవుఁడును హనుకులనమి
తిదత్తోచ్చప్రభావతులును । నైస్మినులైనసకముఖ్యమునులుపులస్త్వంధంభ్యగుపులపాలుఁడుగ్రతుపు । నస్త్రినరీదియు
సంగిరసుండునరుంధతీమభండునుగాడి మెరయబహుపుణ్యలేగడవలఁగాఁగలబ్రహ్మవాదులుచందమువాన్మినిటి । నె
నయనీశ్వరులైయుండియునునకగ్రాహితఁడపోయోగవిద్యానమాధిపరవి । వారులైయుండియునుసర్వసాక్షిమైనయొ
శ్వరునివెదకియుఁగానిర్ధవరితఁడయెట్లంటేని॥వ॥ఘనమస్తారమహారచక్రయనునంగామెప్పువేదంబుదా । మనువ
ర్తింపుచుచుండుత్రివిధంబైనవట్టిదేవాఖ్యశోభనసామధ్యముచేతనిండుముఖరూపంబిప్రవైవంబుగాఁగనివేక్షిం
భజింపుచువారలుగనంగానేర్తురేయ్యాశ్వరుక॥క॥పనుమాత్మభావకుండచ । నెనసినభగవంతుఁడెప్పుడెప్పునిఁగిరుణఁ
దనరుచునుగ్రహించునుమనుజేశ్వరయపుడవాఁడుహఃపితాత్మకుండై । క॥ భీరతినిలోకవృషహారంబునువైదికంబు
ననఁదగుకర్తా । వారములందుమిగిలెత్తమైరూఢిఁదనర్చుబుద్ధినిగ్ధివృక్షుచుక॥సీ॥కావునరాజేంద్రనీపునుబరమాద్దరూపం
బులగుచుఁబ్రరోచమాసములునుగగ్ధప్రియంబులునగునన్నప్రవస్తాపులునుపగవరలుకర్తృ । ములయలంబురుషార్థబుద్ధి
గావింపకుమతిమనస్వాంతలైనట్టివారు । పరగుజనాద్దనప్రతిపాదకంబైనశ్రుతిఁగర్తృపరచనిచూపుచుండు । వారుజే
జ్ఞులనఁదగువారుగారు । రూఢిమఱివారునిశ్యస్వరూపభూత । మైనయాయాత్మతత్త్వంబునయిదేవకీతతాశ్చర్యుల
యాత్మఁదెలియలేరు॥వ॥కావునఁబ్రాగ్రంబులైనదధ్వలచేతనకలక్షితిమండలాస్తరణంబుగావింపియహంకారయం
క్తండువునవీతుండవునైపెక్కుపశుపులఁజంపనేకానీకర్తృస్వరూపంబునువిద్యాస్వరూపంబునెఱుంగవకర్తృవిద్యాస్వ
రూపంబులెట్టివనినసర్వేశ్వరపరితోషకంబేదియదియకర్తృబాసర్వేశ్వరునియందునేమిటమఱినంభంబుచునదియ విద్య
యతంజేదేహులలనాత్మయునీశ్వరుండునగుచుండుఁగావునంబురుఁబులకుయేమగురంబైనయోశ్రయంబుదత్తానమూ
లంబయితండుప్రియతమండుసేవ్యమానుండు నగుచుండనమూర్తంబైనమఃఖంబులేదట్టియాభగవత్త్వరూపంబె
వ్వండెఱుంగువాఁడువిద్యాంసుండుగురుండుహరియననిదెప్పివెండియునిట్లనియె॥క॥అవనీశయ్యావిధంబునభవదీయప్ర
రక్ష

శ్శమిష్టుపరిహృతమయ్యోదవిలియంకనోక్తగోప్యమువివరించెదఁజి త్రగింపుమిలచరిత్రా॥సీ॥ లలిసుమనోవాటికల
యంతునల్పప్రసూనమరందంధానుమోదాసంచారితముమ్మగీసహితముఁదన్ని వేళితది త్తమునుమధువ్రతనినాచి॥ మే
దురశ్రవణానుమోదితమునుబురోభాగచరన్నిజప్రాణహారి॥ దీపితవృక్షకణాధిష్ఠితమునులుబ్ధక్రూరఘనసాయకప్ర
భిన్నవృక్షభాగమునై మనంబుననుమృత్యుభీతివాటింప నెండుదప్పింపవెరవు॥ గానక డవిఁజరించుమ్మగంబువగిది॥ భూప
రోత్తమవినమయ్యపురుషుఁడెపుడు॥వ॥ అంగనానివాసంబులయందుఁగోర్రతమంబగుకామ్యకర్మచరిపాక జనితంబైన
జాహ్నువస్థాదికామజనితనుఖలేశఁబున న్వేషించుచుఁగామినీయుక్తుండుదన్ని వేళితమానసుండునతిమ సోహరవ
నితాజనాలాపశ్రవణతత్పరచిత్తుండుప్రత్యక్షంబున నాయుర్వరణకారణాహూరాత్రాదికాలవిశేషగణనాపరుండు
గాకవరోక్షంబునంగృతాంతరనిర్భిన్నగాత్రుండునగుచునీజీవుండువిహరించుచుండుంగావున నీవునీజీవునిమ్మగజేష్టి
తునిగిచారింపిస్త్రీత్రామలంచున్నతద్వాదులంబోలెపాహ్యవృత్తులగుశ్రేతస్తాదాదిరావంబగుకర్మంబునుహృదయం
బునంచునియమించుచుననజ్జనయూధవాగ్తాసహితంబైన గృహశ్రమంబువిశువుముసకలజీవాశ్రయంబైనయోశ్వరు
నిభజియింపుమిష్టుసర్వతోవిరక్తుండుపుగమ్మనినారదుండువలికినంబ్రాచీనబర్హియిట్లనియె॥క॥ మునివరభగవంతుండుపు
ననుపమవిజ్ఞాననిధివినఁదగునీచేతనువివరింపంగాఁదగియెసినయాయాశ్చర్యతత్వమిటునాచేత॥వ॥ శ్రుతంబువిచా
రితంబునయ్యోగర్మనిష్ఠులగునుపాధ్యాయులైనవారలీయాశ్చర్యంబునెటుంగ రెటింగిరేని సుపదేశింపరు కావునఁద
శ్శ్రుతంబైననుహంసంతయంబునీచేతనివృత్తంబయ్యెననివెండియునిట్లనియె॥ సీ॥ అనఘాశ్చయేమిటియంచునీయింద్రి
యవృత్తులుదగఁబ్రవర్తింపకుండుటనుజేసియుములైనఘనముగమోహింతురట్టియర్థమునందునాశ్చర్యంత॥ యముగ
ల్లుచున్నదియదియెట్టిదనిననుబురుషుఁడయేదేహముననుజేసి॥ కర్మములేసితతాగ్రయంబునీలోకమంచునేపిడిచితాన
న్యదేహామర్థితోఘటియించిలోకాంతరమును॥ బొందితతర్మఫలమునుబొందుననుచు॥ బ్రకటముగవేదవేత్తలుపలు
కుచుండురన్ననదియెట్లువిననుపపన్నుచును॥వ॥ అదియునుంగాకయాచరితంబైనకర్మంబుదత్తణంబునవినప్తంబగు
టంజేసిదేహాంతరంబున లోకాంతరగామియైనఫలంబెట్లనుభవించుననిన బర్హిష్టుంతునకునారదుండిట్లయెనరేంద్రా
స్వప్నావస్థయందులింగశరీరాధిస్తాతయైనజీవుండుజాగ్రద్దేహాభిమానంబువిడిచితాదృశంబకాని యతాదృశంబకాని
యైనశరీరాంతరంబునెండిమనంబునంచుసంస్థారూపంబుననాహితంబైనకర్మంబుననుభవించుచందంబునంబురుషుం
డేలింగశరీరంబునంజేసికర్మంబునాచరించునాలింగశరీరంబున నెలోకాంతరంబునదేహవిభేదంబునెందకతత్ఫలంబును
భవించునదియునుంగాకదానప్రతిగ్రహమలయంచుస్థూలదేహంబునకుంగర్మత్వంబుగలదంటివేని సహంకారమమ
కారయుక్తుండైనపురుషుండుమనంబునంజేసియేయేదేహంబువరిగ్రహించునాయాదేహంబున సిద్ధంబైన కర్మచాజీ
వుండునుభవించునట్లుగాకున్నకర్మంబుపునర్భవకారణంబగుటయమవన్నంబుగాకుండుగావునమనఃప్రధానంబైనలిం
గశరీరంబునకైకర్మత్వంబుపపన్నంజగుననివెండియునిట్లనియె॥ క॥ ఓతినభయేంద్రియకర్తృస్థితులనుభవమందఁబడి
నది త్తముపగిడిఁదృఢిఁజి త్తవృత్తులను॥ఓతమగుఁదర్పూర్వదేహకృతకర్మంబుల్॥వ॥అదియెట్లనిననీదేహంబునంజేసి
యేరావంబునేప్రకారంబునెప్పుడునెచ్చటనగునదియయనుభూతంబునదృష్టంబునశ్రుతంబు నైయుండునట్టిదియొకా
నొకకాలంబునవాసనాశ్రయండుయినపురుషునకుఁదదనుభవాదియుక్తంబగుపూర్వదేహంబున ననుభూతంబుదృష్టం
బుశ్రుతంబుననివిశ్వసింపుమీమనంబునను భూతార్థంబుగీచరింపఁజాలదీమనంబె పురుషులకుశుభాశుభ నిమిత్తంబు
లైనపూర్వాపరదేహంబులంబ్రకాశింపంజేయుచుండునీమనంబునంచునదృష్టంబునశ్రుతంబునైనయర్థంబుస్వప్నాది
కమందుందోచునంటివేనినదిదేశకాలక్రియాశ్రయంబునతలంపందగునమస్తవిమయంబులుగ్రమానురోధంబునమనం
బునంజేసిభోగ్యంబులగుననిమఱియు॥వ॥సుమహితశుద్ధసత్త్వగుణశోభితమగునరీరాహూదరోత్తమగుణచింతనాప
రముధన్యమునైనమనంబునంచుభూరహణసుధాంశునంచునుపరాగమునద్భవిందోచురాహుచం॥ దముననుగోచరంబ
గునుదారతనియఖలవ్రపంచము॥వ॥అనివెండియునిట్లనియె లింగదేహమునకుంగర్మత్వభోక్తృత్వంబులుస్థూలదే
హద్వారకంబులగుటంజేసిస్థూలదేహావినాశనంబుగలుగంజీవునకుంగర్మత్వభోక్తృత్వంబులులేకుండుటంజేసిముక్తి
గలుగునంటివేనినీస్థూలదేహసంబంధంబుజీవునియంచుబుద్ధిమనోమోక్షార్థగుణవ్యూహరూపాదిలింగశరీరభంగవర్ధం
కంబుగలుగుచుండునునుషష్టిమూర్ఖాదులయంచునిష్టయోగాదిమఃఖమంచునహంకారంబుగలిగియుండునదియిం
ద్రయోపహతింజేసియమావాస్యయంచులజంద్రునింబోలితరుణపురుషునకుగర్భబాల్యవస్థలయంచునింద్రియపామర

ల్యంబు లేకుండుటంజేసియేకాదశేంద్రియస్ఫురణసహర్థంబై నయహంకారంబుగర్భాదులకుఁ బ్రకాశింపనిచందంబునం దోపకుండుం గావునస్థూలదేహవిచ్ఛేదకంబు లేకుండుటంజేసివస్తుభూతార్థంబు లేకున్ననీసంసారంబువిషయంబులయం దానత్తందగుజీవునకుస్వాప్నికానర్థాగమనంబుచందంబుననివర్తింపదీతరునఁబంచతన్మాత్రాన్తకంబునం ద్రిగుణాత్మకంబునపోడశవికారాత్మకంబున విస్తృతంబై నలింగశరీరంబునధిష్ఠించితనాయుత్తందై నజీవుండని చెప్పంబడుమఱి యు॥సీ॥తివిరియపురుషుండుదేహంబుననుజేసియనయంబుఁబెక్కు దేహాంతరముల। నంగీకరించుచునదివిసర్జించుచును శివఃశిఖరయమోహశోకములను। బురుషుండుదగ్దేహమున నెఱిండుచునుండనదియెట్టులన్ననునగ్రభాగఃత్యణమూఁది మఱిపూర్వత్యణపరిత్యాగంబుగావించుత్యణజలూకయునుబోలిజీవుండవనిఁగొంతజీవిందిత్రియమాణుఁడగుచునుండ దేహమర్థిఁజేంది। కానిపూర్వమైనకాయంబువిడువడు। గానమనమెజన్మకారణంబు॥తరల॥నరవరోత్తమఁయట్లుగానమనంబెజీవులకెల్ల సంసరణకారణమట్టికర్మవశంబునన్నక లేంద్రియా। పరణుఁడౌటనవిద్యగల్గునుసంతతంబునవిద్యచే। బరగుటన్యహుదేహకర్మనిబంధముల్లుగుంజుమీ॥ చ॥వినుమదిగానభూవరయవిద్యలయించుటకై రమాపతిన్వనజననస్థితి ప్రళయకారణభూతునిఁబుచ్చువత్తల్॥చనుఁబరమేశునీశ్వరునిసర్వజగంబుదహాత్మకంబుగాఁగనుఁగొనుచుందదీయవ చకంజములధిభజింపుమెప్పుడు॥క॥అనియూగతిభగవంతుండునఘుండుభాగవతముఖ్యుండగునారదుఁడా। ఘనునకుఁజీవేశ్వరగతిఘనకృప నెఱింగించినదగతిఁజనియెడ॥సీ॥ రాజ్వియైసత్ప్రిప్రాచీనబర్హిస్సునగఁబ్రజాపాలనార్థంబునుతులభరకునియోగించి తాఁడపంబునకు నైకపిలాశ్రమంబునకరిగివే॥ నచ్చటనియతనేకాగ్రుదిత్తుండునుముక్తసంగుండునుభూరిదై ర్యాయుత్తుండునగుచునుభక్తియోగంబుననఘగోవిందపదారవింద। వింతనామృతపానవిశేషదిత్తుండగుచువిధిరుద్రముఖ్యులకందరానియన్యయానందమయపదమందెనష్టాడనుచుమైత్రేయమునివిచరునకుఁజెప్పి॥ వ॥వెండియునిట్లనియెనిట్లుముకుందయతంబునంజేసిభువనపావనంబువనశ్శుద్ధికరంబునరోష్ఠిత్ప్రకృతప్రదాయకంబు దేవర్హివర్యమాఖవినిస్సృతంబును నైనయాయథ్యాత్మపారోక్ష్యంబు నెవ్వండుపరియించు నెవ్వండు విననట్టివాఁడనింగళరవిఘాననంబుగావించి ముక్తసనుప్రబంధుడై విదేహకైవల్యంబునొంది సంసారంబునందుఁ బరిభ్రమింపం బడండన

—శ్రీ ప్రచేతసులతపంబునకుభగవంతుండు మెచ్చివరంబులిచ్చుట. శ్రీ—

మైత్రేయనకువిచరుండిట్ల నియె॥క॥మునినాథప్రచేతసులఁబునముగరుద్రోపదిష్టకమలోదరకీ॥ రనమున నేగఁబొందిరి। వనజాక్షుండుసంతసంపవారసఘాత్మా॥గీ॥కడగిమఱివారుయాద్యచ్ఛిక్తమునఁజేసిఃపారికినిత్యప్రియండుగహరునిఁగాంచి। యతఃపలనననుగ్రహమందిమోక్షుఁడందెరిగిఁజెప్పిత్తదిశ్వయంబుమఱియు॥క॥హరిదర్శనపూర్వంబిహాపరలోకములందునాన్యపాలతనయులందిరియేఫలములందలు। నిరతి నెఱింగింపుమనమునీంద్రుండువలికె॥క॥ వినుజనకాదేశముముదఁమునఁదాల్చిన్యపాత్మజులుసముద్రోదరమం దనుపమజపయజ్ఞంబున। నెనరదపంబూనిముదము నెంచుచునుండ॥క॥పదివేలేండులునిష్ఠను। వదలక తపమాచరింప నారలకర్ణి। న్నదయాంతరంగుఁడభయ। ప్రమండున నాతనుడునైనపద్మోదరుండు॥క॥అనుపమశాంతములగునిజతనురశ్శులచేన్యపాలతనయతపోవే॥ దనలుతమింపఁగఁజేయుచుననయముఁబ్రత్యక్షమయ్యెనచ్యుతుండంత॥సీ॥ఘనమేరుశృంగసంగతమైనమేఘంబు నెఱిగరుడనసంధనివసెతుండుగవనీయనిజదేహకాంతివిసాటితాభీలాఖిలాశాంతరాశతముండ। సుమహితాష్టాయుధసునునోమునీశ్వరసేవకపరిజనసేవితుండు। నుజ్జితకాంచనకుణ్డలరు విరోపలాలితవదనకపోలతలుండ। చారునవరత్నదివ్యకోటిరధరుండ। గొస్తుభప్రవిలంబనుంగళగఘండు। లలితపీతాంబరప్రభాలంకృతుండు। హారకేయూరపలయనుంజీరయునుండ॥ క॥లలితాయతాష్టభుజమండులమధ్యస్ఫురితరుచివిడంబితలక్ష్మీ। లలనాకాంతిస్సద్ధా। కలితలపద్మైజయంతికాశోభితుండ॥క॥సురగరుడయత్కిన్నర। నిరుపమజేఱియమాననిఖిలదిశాసంభరితయశోమహనీయ। స్ఫురణుండనగునవ్వరాణపురుషుం డెలమి॥క॥కరుణావలోకనంబులనిరవొందన్యపాలసుతులనీక్షించిరమా। వరుడంబుదగంభీరమ। భురభాషలఁబలికెత్రియముదూకొనుచుండ॥గీ॥తాపసోత్తములగుప్రచేతసులార। వినుండుమీరలుసాహృద్ ముననభిన్నధర్మలగుటభవత్యోహృదమునకేనుజాలఁబరితోషనుందితినెంత నేడు॥క॥ అనయమునుమీనునోరథ। మొనరింతు నెఱుంగఁబలుకుండు తైములగుమి। ఘనుడినమేనరుండునుఖళయనుడై నుదిలోనఁదలఁచునానరుఁడెప్పుడు॥క॥త్రాత్యజనసాహృదంబును। భూతదయాగుణముపిషులబుద్ధియునుజన। ప్రీతియంగల్గినఘంచును। వీతసహస్రాఘుండగుచువిశ్వములోన॥వ॥మఱియురుద్రగీతంబైన నమదీయస్తవంబెవ్వరనుడినంబునుస్తోత్రంబుసేయుదురువారలకభివతపరంబులతోభనకరంబగుప్రజ్ఞయనిత్తుమీరలుమదనిన్దు

తైజసకాదేశంబంగీకరించుటంజేసిమీక్రిలోకంబులవిస్తరించుమీకునమానబ్రహ్మగుణుండువాత్ససంతతింజేసిలోక
త్రయపరిపూర్ణగుణాకరుండునైనపుత్రుండునంభవింపంగలండు కండుమహామునితపోవివాకార్థంబుగానిండు విచే
తప్రేరితయగు ప్రక్షాళనయనునపురసగర్భంబుదాల్చియమ్మునీండు నివీక్షి నిదివంబునకుంజనుసమయంబునం బ్రసూ
తయైతత్పుత్రినివృత్తుంబునందుఁజెప్పివనిసాసి||ఆశిశువపుడుపేరాఁకలిచేఁగుంది వాస్త్రుద్విబిష్టుగవగచుచుండ||నాలింది
యగమరాజైనసోముఁడువచ్చివలనొప్పనవసుధావర్షియైన||యాత్మీయతద్దనినర్థిఁజానమ్ము సేయింపంగఁబెరిగియయ్యం
చువదన|| కన్యవరారోహగడకమారియనుచెలువఁబుణ్యండుప్రాచీనబర్హి|| రాజుచేతఁబ్రజావిసర్గంబునందు|| బూ
నివేడ్కదదాదిప్తులైనమీర||లందఱును నెయ్యమునవివాహంబుగండ|| నియునరోరుహనయనుఁడిల్లునియెఱుఁజేయు|| వ||అ
నఘాత్తులారాయభిన్నగర్భశీలురైనమీకునందఱునుసమధ్యమయైన కన్యయభిన్నగర్భశీలయుభవదర్శితాత్రయయునైనై
నభార్యయగుమీరలప్రతిహతతేజసులైన దివ్యవర్షసహస్రంబులుభోమదివ్యభోగంబులు వదనుగ్రహులైనయనుభవి
చెదరంతనాయంచులభక్తింజేసినిర్మలాంతకరణులైన యాభోగంబులునిరయప్రాయంబులుగాఁడలంది మదియస్థానం
బునొందెదరనివెండియునిట్లనియె|| చ||అరయగృహస్థులయ్యునుమదగ్నితకన్యులునన్నదీయనుందరచరితావృతప్రవణత
త్పరమానసయాతయాములున్సరసగుణాభ్యుతేజరుసాధులకీగృహముల్లంపడు||గర్భవబంధహేతువులుగావున్న
పాత్మజులారయెన్నఁడు||అదియెట్లంటిరే|| చ||అనువహ బ్రహ్మవాచులగునంచితయోగిజనానుగీయమా||నగజకథాస
ముత్సుకుండనందగు నేనుమదియులందనూ|| తనముగనుంచుఁగావుననుదారితవారికినీగృహవపుల్||గునుభవబంధహేతు
వులుగావిదియంతయునిక్క హారయ||క||సరసుండనగుననుఁబొందినపురుషులునునోక మోహమోదంబులఁబొం
రుగావున నెనయఁగనుచ్చి||పురుషాశీర్వరుండబ్రహ్మభూతుండనగుచు||చ|| అనియుట్లుపలుపచున్నపురుషార్థభాజనుండ
గుజనార్దనునిదర్శించితద్దర్శనవిధ్యస్తరజస్తమోగుణులైనప్రచేతనులు||చ|| కరసరసీరుహంబులైనకంబెనఁగన్ముకుళించి
గర్గద|| స్వరములఁజేసియుట్లనిసర్వశరణునగణ్యునిందిరా|| వరునడితుంగుణాఢ్యుననవన్యదరిత్రుఁబడిత్రునచ్యుతుఁ
బరుఁబరమేశునిశుభవబంధవిమోచనుఁబుట్టలోచను||సీ||కేతవసంతతెగ్లేతనాశనుండవుగురునన్మ సోవాగిగోచరుండ
పునిర్ధమ సారథహేతుభూతోదారగుణనామండవున త్వగుణుండవఖిల|| పిఠ్వేచ్ఛపిఠ్ఠిలిపిలయాధృష్టనిత్యవిపులమా
యాగుణవిగ్రహుండవు||మహితాఖిలేంద్రియమార్గనిరధిగతమాగ్గుండవతశాంతమానసుండవు||తడినిసఁసారహారిమేధ
సుగండవునుదేవదేవుఁడవునువాసుదేవుఁడవును|| సర్వభూతకవాసివిసర్వసాక్షి||వైసమీపనసాగరమయ్యుక్తిప్రతి
యును||ఉ|| తోయరుఁజాలాదరాయభవమఃఖిహరాయనమోనమఃకరే||శాయసరోజనేనపితృగడినిర్మలదివ్యభర్తవ||
స్త్రీయపయోజనస్థిభవదాయసరోరుహమాలికాయక్ష్మ|| స్థాయపరాపరాయనుగుణాయసారాహితాయవేదసే|| అ
నివినతించి||చ|| కమలదళాక్షుఁడఃఖిలయఃకారణమైతగుతావకీనరూ|| వముననివార్యమర్గ్యరవద్దశయఃఖి మునొందుమా
కునీ|| సుమహితసత్కృపాగరిమఁజూపుటకంటెననుగ్రహంబులో||కమునఁడలంపవందొకటిగల్గునెభక్తిఫలప్రదాయ
కా||ఉ|| భూరివివేకీతావహవిభూతినమేతమహాత్మదీనర|| యారతినొప్పనిపుచిరకాలమానన్యభివృద్ధిరుమా||వారలం
చుబుద్ధినవవద్యదలంచినయల్పమాత్రస||తా||రమెఱాలునట్లుగుటగాకిటుసన్నిధివైతివీశ్వరా||చ||అరయఁగఁగూగ్రభూ
తహృదయంబులయంచులనంతరాత్మవై|| తిరముగనుండునీవుభవదీయపదాంబురుహస్వయార్చనా|| పరమేశులైనమా
కునుశుభప్రదభూరిమ సారథంబులి||వరుడుగని వెభక్తహృదయప్రసదప్రసముక్తిదాయకా||సీ||అయినగుడినుసరోజా
యతలోచనవరమోక్షమార్గప్రసర్తకుండవు||పురుషార్థభూతవిస్తరుండవునగునీవుదగిలిప్రసన్నుండవగుటమాకు||నర్థిమ
నోభీష్టమైనవరంబయ్యెనైననునాథపరాపరుండ|| వైసనిన్నెకవరంబర్థింతుమనిననుభవించదావకీనపిభూతులెన్న|| నంత
మెలుఁగంగరామిననంతుడనుచుఁబలుకుదురునిన్నెదిగానఁబరమపురుష||యేవరంబనికోరుదుమేముదప్పి||గొన్నబాల
కుండభిగిరిన్నిగ్రాలు|| అదియునుంగాక||ఉ|| పూజిభవత్పదాంబురుహమూలనివాసులమైనమేముఁషే|| ధానిధినిఁలోక
నముండకగనన్యమెలుంగనేర్తుమే||మూనితపారిజాతకుసుమన్యుటనవ్యమరందలుబ్ధి||భానయశాలియైనమఃభుంబు
భణించు నెయ్యపుష్పముల్ ||చ||హరిభవదీయమాయననయంబునుజెందిన నేమునిచ్చలు|| గరహసురక్తినేదితుదగా
భవకర్తులమైధరిత్రిప్రెఁగిమిగుడుమంతదాకభవదీయజనంబులతోడిసంగతి||స్థురుహశిజవృజవృములకున్నమఃకూరగఁజే
యుమాధవా||మ || కమలాధీశ్వరతావకీనవరభక్తప్రాతసంసర్గలే|| శముతోడన్సరిగాఁడలంపమెలవికాన్వర్ణావవర్ణా
దిసౌఖ్యములన్నన్నినుమానుమంబులగునీ కామంబులంజెప్పునే|| లమునీంద్రుత్రపాదవద్దసుజనాలాపానుమోదాత్మ

కావ || మఱియుభగవద్భక్తసంగంబులయందుఁదృష్టా ప్రశమంబులైనవృత్తకథలుచెప్పఁబడుటఁ జేయఁతంబులయందు
 నైరంబును ద్వేగంబును లేకుండునని || చ || వనములము క్తసంగులగు వారునుతింపఁదనర్హునిపుగాఁ పుననిలఁబుంబుతీర్థ
 ములనొప్పఁబునీతము సేయఁబూనియి || ధ్నిబవచారులై ధరఁజరించుభవత్పదభక్త సంగమం బనుపమభూరిసంస్మృతిభయ
 స్థునిబుద్ధిరుచింపకుండు నే || కావున || చ || వనరుహపత్రలోచనభవత్సఖుండైననుధాంశుమాతితోఁడినిమిషమాత్రసంగతిఁగ
 డించిప్రణంబునుదుప్పికిస్వయాననుభవకస్తరోగమునకర్మిలివైయ్యుండవై ననిన్ను నే || మనయముఁజూడఁగంటిమిక్కుతాళ్లు
 లమైతగమంటిమిశ్వరా || వ || దేవామదీయస్వాధ్యాధ్యాధ్యయనంబులుగురుప్రసాదంబువిప్రవృద్ధానువర్తనంబువార్య
 జననమనురణంబునర్వభూతానసూయయునన్నవీరహితంబుగాన నేకకాలంబుదకంబులయందునుతత్తంబయినతపం
 బు సేయుటయునిదియన్నియునుబురాణపురుషుండవై నధవదీయపరితోషంబుకొఱకునగుం గాకయనివినన్వించెదమని
 వెండియునిస్థినిరి || మ || మనుపద్మాసనధూర్జటిప్రముఖభీమంతు ల్తపోజ్ఞానసత్వనిరూఢిందగు వారునిహామమున్నర్చిం
 పఁబారంబెఱుం || గనివారయ్యునివోపినంతవినుతుల్లావించుతురట్లేటనే || మునునిన్నర్చినితంతుమిశవరదాబుద్ధ్యాదిమూ
 లంబుగ || వ || అనిమఱియునముండపునాదిపురుషుండపుశుద్ధుండపుపరుండపువాసుదేవుండపుసత్వమూర్తివిభగవంతుం
 పునై ననీకునమనుగించెదమనియుల్లుప్రచేతస్సులచేతనుతింపంబడితరణ్యవత్సలుండగుహరిసంతుష్టాంతరంగుండై వార
 లుగోరినయల్లువరంబులిచ్చిన || తరల || అనయమాన్యవలంపనుల్లుకమారసన్నతిఁజేయఁగా || మనములోఁబరితోషమంది
 రమాహృదీతుండభక్తపాలనకరుండుదదీయదర్శనలాలసాత్మకులాశ్చలందనివిసాలకచూడనాత్మ పదంబుఁజేరెరయం
 బున || వ || తదనంతరంబుప్రచేతస్సులుభగవదాజ్ఞశిరంబులధరియించినముద్రసలిలనిర్గతులయి || క || భూరిసమున్నతానా
 కి ద్వాదశిరోధంబుగాఁగఁదగఁజెరిగినయాభూరుహసంకన్నాఖిలధారుణీక్షీచిరాజతనయులువరున || చ || ఘనకు
 పితాశ్వులై పిలయకాలభయంకరహవ్యవాహలాఁచనుగతినుగ్రులై ధరణివక్రమునిర్వసధారుహంబుగాననయముం
 జేయఁబూనినజనాధిపనూసులమోములందుఁదానునలసమీరముజ్జననమందికుజంబులగాల్పఁజొచ్చిన || క || నలిసభా
 వుండొక హీజు || ప్రశయముఁగనివచ్చిధరణిపాలతనూజా || తులమధురోక్తులనువశం || తులఁగావించుచునునయమునూ
 కొనఁబలికె || వ || అట్లుపలికివారలనుపశమితక్రోధులంజేసినయనంతరంబు || సీ || అవశిష్టధరణీరుహంబులుభయమందిపి
 రిచతుర్ముఖాదేశమునను మారిషయనుసతీమణిఁడమకూఁగునినాప్రచేతస్సులకన్ధినిచ్చి || రానరపాలకసూసులుదత్తున
 కరయంగమునుశిశ్వరాపరాధమునఁబ్రాప్తమైనట్టిజనపాలజన్మంబునకుఁగారణంబై ననలినయన || నాదరంబునఁగను
 లజానాజ్ఞఁజేసికడఁకదీపింపవిధివత్ప్రకారముననువరుసనందఁబుగూడివివాహమైరిగడవవచ్చు నెడైవనంకల్పమెంచు ||
 క || కలదేయంచుఁబుగురుస్థు || పులకల సెకభార్యయంచుఁబొసంగు నెవినఁగా || నలిమోదరుఘనమాయా || కలితాద్యుత
 ములకునతులుగావించఁదగు || వ || అంతంజాయుష మన్వంతరంబునదై వచోదితుండైయిప్రప్రజాసర్గంబు గావించుచుఁ
 బ్రసిద్ధుండైనవత్తుండుపుర్యదేహంబుగాలవిప్రుతంబగుచుండఁ బ్రచేతస్సులకునమ్మరిషయను భార్యయంచునం
 భవింపి నిజకాంతింజేసి సమస్తతేజోధనులతేజంబునుం విహితంబుగాఁజేయుచుఁగర్వదాత్యంబున దత్తుండనునా
 మంబువహించిబ్రహ్మచేతంబ్రజాసర్గరతుయందునియోగింపంబడిమరీచ్యామలందత్తద్వ్యాపారంబులందునియోగించి
 యుండెనంత || సీ || బసరఁబ్రచేతస్సులుత్పన్నవిజ్ఞానులగుచు వేగంబునారాయణోక్తిఁదలఁచుచునాత్మనందనుకడనిజభా
 ర్యుడివనవాసులై కడఁగిమున్నుజాబలియనుమునీశ్వరుండనిట్టండై సఖామిఁబశ్చినువాగ్ధిఠీరమననుసర్వభూతాత్మ
 విజ్ఞానంబుగలయాత్మఘనవిమర్శకృతసంకల్పులైరి || యంతనచటికినమ్మోవమతితయిల్లి || నరసురాసురయతుకీన్నరవరే
 ణ్య || మానితోన్నతసంపూజ్యమానుండైన || నారదుండువివేకవిశారదుండు || వ || చనుదెంచినర్చితప్రాణమోవాద్దగ్ధ
 నులుజితాసనులు శాంతులుసమాపదిగ్రహులునిర్మలంబైన పరబ్రహ్మంబునంచుని యోజితంబైన యంతఃకరణులునై
 నరాజనందనులకడనిచిన || క || చనుదెంచినవారదమునిఁగఁగనుగొనినృపసుతులులేవికాకుకమొప్ప || నిన్వనమితులై నము
 చితప్రాజనములఁబరితుష్టఁజేసినదన్వినయమున || చ || అనఘమునీంధ్రచంద్రభవదాగమనంబుసమస్తలోకశోభన
 మగుసప్తదీయమగుభాగ్యవతంబుననేడు విశ్వపా || వనినినుఁజూడఁగంటిమనివార్యభవద్భగ్నిఘంబులోకలో || చను
 గతిఁబోలిప్రాణులకునర్వభయాపహరంబుగావున || అనిమఱియునిస్థినిరి || సీ || అనఘాత్మభగవంతులైన నకేశవవామదే
 పులచేనుపద్యమైన || యాత్మతత్వంబుగృహస్థులమగుమాకుననయంబువిప్రుతంబైనయట్టి || యీశతత్వాగ్ధప్రకాశకం
 బునుభూరిభూరసంపారాధితారకంబునై కరమొప్పారువాత్మతత్వమునేడువరదయామతిఁబ్రకాశింపఁజేయు || మని

ప్రతీతియు లక్ష్మి బలి నల జలంగి భగవదాయ త్రివిత్తుండు భవ్యగుణుడు | నఖలలోకవిహారుడు నై నయట్టి నారదుడు
 వాని నారాకుమారులకును సీ || చర్చింపనరులకి జన్మకర్తయుత్తమోపచనంబులదేవదేవుఁ | ఉఖలవిశ్వాత్మకుం డై నగోవిం
 ధుండువిలసిల్లుభక్తి సేవింపఁబడిన | నవియపోజన్మకర్తయుత్తమోపచనములనుధరణి నెన్నంగఁదగును | వనరునావాభ సే
 వారిహితములై నజన సోపనయనదీతొక్కతంబు | లై నజన్మంబు లేలదిగ్భ్రాత్యు లే | వేదచోదితయగుకర్మ వితతియేల | జప
 తపశ్శుక్రవాగ్విలాసంబు లేల | మహితనానావధానసానుగ్ధ్యమేల || వ || మఱియుహరివిరహితంబై నయింద్రియపాట
 వంబునిపుణయైనబుద్ధియుఁ బ్రాణాయామాదియోగంబు దేహాదివ్యతిరిక్తాత్మజ్ఞానంబుసన్నాసాధ్యయనంబులుదక్కి
 నప్రశవై రాగ్యాదిశ్రేయస్సాధనంబులు నేల సర్వేశ్వరుండుసమస్తశ్రేయస్వరూపుండు సమస్తశ్రేయోపాధిభూ
 తుండుసర్వభూతావాసుండుసర్వభూతాత్మప్రమండుసర్వభూతప్రియుండుసర్వవ్యాపకుండునుగావున || వ || కమలా
 ధీశ్వరుఁబూజసేయుటసమగ్రప్రీతిఁబ్రాణోపహారముసర్వేంద్రియతృప్తి హేతువునుసర్వత్కృజమూలాభిషేకము
 శాఖాభుజపుష్పిండునుగురేఖసర్వదేవార్హణక్రమమైయొప్పుధరావరేఖ్యునుతులారాబుద్ధిమాహించిన || అదియు
 నుంఁగాక || క || పనుపగువద్దాకాలంబునదిన నాయకునివలనఁబొడమిననలిం | బనయముఁగ్రమ్మలగ్రీష్మం | బునసూర్యుని
 యండుడిండుపోలి కెనుఱియు || క || ధరణిజరాచరభూతము | లరయఁగజనియించియందెయడఁగినపగిది || హరిచేబుట్టి
 నవిశ్వము | హరియందెలయంబు సెంచునదియట్లన్న || వ || అరుదొనభ్రతమఃప్రభల్తునునభంబం దోష్వఁగాఁదోచి
 యు | న్నజలంజూడఁగనందెలేగతిబ్రహ్మంబంచునీత క్తులు || బరికింపఁ ద్రిగుణప్రవాహ ముననుత్పన్నంబులై శ్రమ్మ
 త || విరతింబొందుచునుండుఁగావున హరినిష్ఠుఁడౌపందగు || వ || మఱియునుసమస్తదేహులకునాత్మయునిమస్త
 భూతుండునద్వితీయుండుశశ్వత్ప్రకాశుండుప్రధానపురుషుండుస్వతేజోవిధ్వస్తగుణప్రవాహుండు మానసబుద్ధిను
 భేచ్ఛాద్వేషాదివికల్పరహితుండునగుణుండుదేహాత్మభ్రమనివృత్త్యుపలభ్యుండునాదివధ్యాంతరహితుండు నిత్యానం
 దస్వరూపుండుసర్వజ్ఞుండుపరమేశ్వరుండునైన నారాయణుని భేదబుద్ధింజేసి భజింపుండతండు సర్వభూతదయాళువు
 లు నెంతమాత్రంబునంభవించునంతమాత్రంబునసంతుష్టచిత్తులుసర్వేంద్రియోపశాంతులునగుపురుషులయెడసంతు
 ఘ్టుండగునివెండియునిట్లనియె || చ || చతురతనట్టియీశ్వరుండు సజ్జనలోకనిరస్తసర్వకా | మితవిమలాంతరంగమునమి
 శ్రితభావనఁజేసిసన్నిధా | పితృండగుచున్దయాకరగభీరగుణంబులఁజాల సెప్పియా | శ్రీతజనపారతంత్య్రమునుజేకొని
 పాయకయుండునిచ్చులు || క || శ్రుతధనకులకర్త సమున్నతమదములఁజేసిసజ్జనప్రతతికిసంతతమెగ్గొనరించుచునుగుమ
 తులర్థింజేయుపూజనుఁగొనఁడెంచు || అదియెట్లనిన || సీ || వలసొప్పడనుననువర్తించునిచిరాకామినీమణిదదాకాం
 తులగును | భృతిననువర్తించుదేవేంద్రముఖ్యులనైన నెవ్వఁడుచూడఁడాత్మనట్టినిత్యస్వతంత్రునిజభక్తవరదుని దీన
 వశ్యులగుణాధీశునజని | బురుషోత్తమునిజగద్ధరితుసర్వేశ్వరునారాయణునిఁజిదానందమయని | నడితునచ్యుతుఁబుం
 డరికాయతాత్ముఁ | దవిలిసేవింపకుండు నేధరఁగ్యులజ్ఞుఁ | డై నపురుషుండుసమోదితాత్మఁడుగుచు | జారుమతులారరా
 జకుమారులార || వ || అనిమఱియునిట్లనియెభవదీయవంశధుర్యుండుచిత్రరథుండుసగుధ్రువుండుసపత్నిమాతృవాగ్భృణభి
 న్నహృదయుండై పంచవర్ణార్థకుండుగుచుఁ దపోవనంబునకరుగునపుడుమార్గంబున నాచేనుపదిప్తజైనక్రమంబునభగ
 వంతుండగువుండరికాయనారాధించియెరులచేసొందరానిసర్వోత్తమంబగుపదంబునొండెగానమీరుసురుద్రోపదేశ
 క్రమంబునసర్వభూతాంతర్యామియగునీశ్వరుభవచ్ఛేదంబునకై భజియింపుడు || క || అనియివిధమున నారద | మునిరా
 జకుమారులకునుముడుముడలిర్ప | న్ననజోదరుసచ్చరితము | వినిపించినరోజభవునివీటికిఁజనియె || వ || ఇట్లు నారదుండుచని
 నయనంతరంబు || చ || నరవరనందనుల్లడక నారదవక్త్రవినిర్గతంబును | దరమునుమంగళావహముధన్యములోకమలాప
 హంబునై | పరగినివెన్లుసద్యశ్శముభక్తినుతించిముకుందచింతనాగిరుపమభక్తిఁజెందిహరినిత్యపదంబునుబొందిరున్నతి ||
 వ || అనిమైత్రేయిండువిదుగునకిట్లనియెమహాత్మానివునన్నడిగిన ప్రచేతోనారద సంవాదరూపంబైన హరికిర్రనంబును
 నుపుత్రుండై నయిత్రానపామనివంశప్రకారంబునుజెప్పితినివెండియునిట్లనియె నారదువలనంద్రియప్రతుండాత్మవి
 జ్ఞానంబునొందిమహీనుండలంబుఁబరిపాలించియనంతరంబునఁబుత్రులకురాజ్యంబుఁబంచియిచ్చివరలోకగతుండయ్యె
 ననిన || క || వినివిదురుండామునివరు | ఘనచరణములాత్మను స్తకంబునకుఘనూ | దనుచరణాంభోరుహములు | మనమునఁద
 గఁదార్చిపలికమైత్రేయనితో || క || మునివాగ్దశంధ్రకరుణా | వసనిధినితేభభక్తవత్సలుఁడుగునా | వసజాత్యుతత్వమెఱి
 గితి | ననితత్వదములకువినతుండై వినయమున || క || అమునిచేనామంద్రితుండై మనమునబంధుదర్శనాకాంక్షితుండై | ధీ

మహితుడైనవిదురుడు. సానుజపురమునకుఁజనియెనన్నద మొప్పుక॥ అనిశుకుఁడుపరీక్షిత్తునకనుకంపంజెప్పినయి
పాఖ్యానంబునివ్వనువాడై శ్వర్యాయుర్ధనకీర్తిస్వప్రగతులఁదగఁబ్రాపించుక॥ క॥ అనిశుకు యోగివరీక్షిఁజ్ఞానపాలను
ధావయోనిచంద్రునకర్థినివ్వనుపించినకథమోదంబుననూకుఁడుశౌనికాదిమనులకుఁజెప్పెక॥

చ॥ నరనవోవిలాసగుణసాగరసాగరమేఖలామహిఁభరణభరంభర ప్రకటభవ్యభూభజనోద్రరాజశఃభరభరదూషణశ్ర
ముఖగాభతమపటల ప,చండభాన్వరకఱకంక కాన్ముకవిఖండనఖేలనభక్తపాలసా॥ క॥ శరదధితసారంగాపరనదయాపాం
గభక్తజలధితరంగాదురితధ్యాంతపతంగా॥ వరజనకసుతాభిషంకావననిధిభంగా॥ చూచిని॥ సురవిమతవిచారిసుందరీశంబరాఠి
నరనవిసుతసూరీనర్వలోకోపకారి॥ నిరుపమగుణహరినిచ్చలానందకారి॥ గురునమరవిహరిఘోరదైత్య ప్రహరీ॥ .....

గద్య. ఇది, శ్రీ పరమేశ్వరకరుణాకలితకవిత్వాచిత్ర కేసనమంత్రిపుత్రసహజపాండిత్యపోతనామాత్య ప్రణీతంబైన శ్రీమహాభాగవతంబను
మహాపురాణంబునందు స్వాధ్యయంభవమనువునకునాకూలిదేవహూతి ప్రసూతి ప్రియ వ్రతోత్తానపాదులుజన్మించుటయు, నందునాకూలియచిత్ర
జాపతికిచ్చుటయు, నారుచిత్ర జాపతికినాకూలిదేవియందు శ్రీ పుష్పమా గ్నియంశజాండైనయజ్ఞుండును, లక్ష్మీకళాంశజయగుదక్షిణయనుకన్య
కయ్యుచ్చించుటయు, మనువు తియ్యెనదేవహూతినిగర్ధమునకిచ్చుటయు, బ్రసూతిందక్షి ప్రజాపతికిచ్చుటయు, బ్రసూతిదత్తంబవలంబ్రజా
పరంపరలుగలుగుటయు, మణియుంగర్ధమవు తి కావముదయంబునుక్ష శ్ర బ్రహ్మర్షులకిచ్చుటయు, గర్ధమవు తి యైనకళవలనంగళ్యపుండ్రమవు
త్తుండ్రుపూర్ణిమయమకూతురుంబుట్టుటయు, బూర్ణిమవలనగంగయువరబుండ్రెడుకుమారుండునుజన్మించుటయు, గళ్యప్రప్రజాపతివలన
సేన ప్రజా పరంపరలచేమల్లొకంబులూపూర్ణంబులగుటయు, నశ్రీ మహామునితపంబును, యతనిహరిహర బ్రహ్మలు ప్రత్యక్షంబగుటయు, నశ
సూయావతి వ్రతామహాత్మ్యంబువలనననసూయా త్వులకుం ద్రిమాత్యులకళాంశజులైనచంద్రదత్తా శ్రేయదుర్వాసులజన్మంబు, దక్షోత్తజలజ
త్తంబు, భృగువువలనఖ్యాతియవనంగనకు శ్రీ మహాలక్ష్మీజన్మించుటయు, భృగుపాత్రుండైనమార్కండేయుజన్మంబు, ధర్మనకుమార్తెవలన
రనారాయణులునంభవించుటయు, నశ్రీ యాగంబునందు దక్షుండుశివునినిందించుటయు, నలిదేవిహిమవంతునకుజనించిహరునకుం బ్రాపించు
టయు, నుత్తానపాదునివృత్తాంతంబు, భ్రువులందుండిచేత నవమానికుండైనారదోపదేశంబునమధువనంబునకుంజనితపంబుసేయుటయు, హరి
ప్రవత్తుండైనయతనిహారంబులిచ్చు యు, నతండుయజ్ఞంబులు సేయుచురాజ్యభోగంబులందనితనయునుల్కలునింబట్టంబుగట్టిహరియను
గించుమించి నమస్కరించేసియిం ద్రుండువశవ ద్వియైయుండబహుయజ్ఞంబులు సేసినహరి ప్రత్యక్షంబగుటయు, నఖ్యాత్మ ప్రభోధంబునింద్రునివ
లనం కాపండంభవంబునింద్రునిజయించినవిజితాశ్వనినతనితమ్ములమధుధివీపాలనంబునకునిలిపి పృథుండునర్మియుధిబరమపదప్రాప్తులగుట
యు, విజితాశ్వనకువసిష్ఠాశాపంబునకైతాగ్నుబదనయులై జనియించుటయు, నట్టిపృథునిపాత్రుండైన ప్రాచీనబర్హిరాజ్యంబునతనియజ్ఞం
బులసంఖ్యాతంబులైన నారదుండుమాన్వందలించిపురంజనకథన ధ్యాత్వ ప్రపంచంబుగాఁడెలుపుటయు, బ్రాచీనబర్హిసుతులైన ప్రచేతస్సు
లుపదువురకు శ్రీమహాదేవుండు ప్రత్యక్షంబైహరి ప్రవంబుపదేశించినవారితపంబునకుమెచ్చి హరి ప్రత్యక్షంబగుటయు, వారికిహరిపవలనద
తుండుపూర్వకాలంబున శివవిద్యేష ప్రయ కృతాపంబునజయించుటయు, బ్రచేతస్సులుము క్తికింజనులయనునముదలగుకథలంజెప్పినవి
నిష్ఠా శ్రేయసివిద్యానిదిమరుండుపా స్తిపురంబునకరుగుటయుననుకథలుగలచతుర్థస్తంభము.

శ్రీ గోపాలకృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము - పంచమస్తాంధ్రప్రారంభము.

ప్రథమశ్వాసము.
—శ్లో—

శ్రీకరకరుణాసాగర! ప్రాకటలక్ష్మీకళత్రభవ్యచరిత్రా! లోకావీతగుణాశ్రయ! గోకులవిస్తారనందగోపకమారా॥

ప॥ సకలపురాణార్థజ్ఞానవిఖ్యాతుండగునూతుండుశౌనకాదులకిట్లునియె॥ క॥ భూనాథుఁడు త్రరాత్మజుడైనపరీక్షిన్నరేం
ద్రుండభిమన్యుసుతుండానందమందిషుననుజ్ఞానుండగుశుకునిగాంచిసరసతఁబలికె॥ ప॥ మునీంద్రావరమభాగవ
తుండునాత్మారాముండునైనప్రియవ్రతుండుగృహంబుననుండియెట్లురమించెగర్భబంధంబైనవరాభవంబులగలగృ
హంబులయందుముక్తసంబంధులైనపురుషులకుసంతోషంబుగానేరదుత్తమాశ్లోకుండైనపుండరీకాయునిపాదచ్ఛాయం
జేసినిర్వృతదిత్తులైనమహాత్ములుగుటుంబంబునందునిస్పృహసేయుచురుగానప్రియవ్రతునికిసంసారంబునందుఁదగు
లంబుగలుగుటెట్లుదిదారాగారముతాచులందుగలంబుగలవానికి నెట్లుసిద్ధిగలుగుశ్రీహరియందస్థులతమతియెట్లుగలు
గునీసంశయంబుఁదేటపఱపుమానిపరీక్షిన్నరేంద్రుండడిగినశుక యోగింద్రుండిట్లునియె॥ క॥ హరిచరణంబుజనుకఠంబర

సా చేళితమన్యప్రధానుండగునత్పురుషుడొక వేళవిష్ణుముఁబొరసినఁదనపూర్వమార్గమునువిడువఁడిలక॥ క॥ ధరణీ
వల్లభావినుమా । నరవరుఁడుప్రియవ్రతుండునారదమునిస॥ ద్భరణోపసేవఁజెందుచు । నరుదుగనధ్యాత్మనత్రయాగం
బందుక॥ సీ॥ దీక్షితుండై ధరిత్రీపాలనముదంత్రిపనిచినసుజ్ఞానభంగమునుచు । నంగీకరింపమిసంతయుఁ దెలిసిపద్మాసనుం
డతనికీతలరాజ్యమునుదులమిక్కిలియాసక్తిఁబుట్టించుననుచునుదనచిత్తమందుఁదలచి॥ తారకాద్యసమృతతారాధిపు
నిమాడి॥ శ్రుతులతోఁగూడియమృతవిభూతి । హంసవాహనుండగుచునింద్రాదులెల్ల॥ గదిసిసేవింపబ్రహ్మలోకమున
నుండినన్ననీంపులుదన్నుఁబ్రశంససేయ॥ నల్లనల్లనయుడువీధినరుగుదెంచె॥ వ॥ మఱియునయ్యెమార్గములయందుసి
ద్ధసాధ్యగంధర్వచారణగరుడకింపురుషులుస్తోత్రంబులుసేయుచుండగంధమాదనద్రోణులంబ్రకాశంబునొందించుచుం
జనుదెంచినపద్మాసనునకునారదుండుస్వాయంభువప్రియవ్రతులతోఁగూడిముకుళితహస్తంజయెడుఱుచనుదెంచినం
స్తుతులతోడంబూజించిన విరించినంతసేవి ప్రియవ్రతునింజూచినపుడునిల్లె॥ క॥ హరినాముఖముననీకును॥ గరమె
టింగింపంగఁబనిచెఁగావుననిదెనుస్థిరమతిమినుమంతయుశ్రీహరివాక్యముగా నెఱింగియవసినాథా॥ గీ॥ కోరి వేడ్క నేను
నారదుండునునీవు । నందఱిమిదెయ్యాశ్వరాజ్ఞఁబూని॥ యుడుగకెపుడుసేయుచున్నవారముగాన॥ నతనియాజ్ఞఁదప్పన
లవిగాదు॥ వ॥ మఱియుశ్రీహరియాజ్ఞఁజీవుండుదపోవిద్యలనుయోగవీర్యజ్ఞానార్థగర్వంబులను దనచేతనొరులచేతఁద
ప్పింపనమర్థుండుగాఁడు త్పత్రినాశంబులకు శోకమోహభయనుఖదుఃఖంబులకు నీశ్వరాధీనుండకానిజీవుండుస్వశం
శ్రుండుగాఁడుశ్రీహరివాక్రూపంబులై నశ్రుతులందుగుణత్రయంబను రజ్జువునబంధింపంబడిన యస్త్రదాదులముముకు
ద్రాటిచేఁబశువుమునుష్యులవశంబైనచందంబుననీశ్వరాజ్ఞంబ్రవర్తించుచుండుమునరుండునుఖదుఃఖానుభవంబులకునీ
శ్వరాధీనుండునేత్రంబులుగలవానిచేతఁదవియంబడినయంధుండునుబోలెనీశ్వరుండిచ్చిననుఖదుఃఖంబు లనుభవించు
చున్నవారముస్వస్వంబునంగన్నపదార్థంబుమేల్కొంచువిధ్యుఁగాదలంపినకరణిమోక్షార్థియైనసుజ్ఞానవంతుండుప్రా
ప్తనుఖదుఃఖంబులనుభవించుచుదేహరబ్ధకర్మంబులంబాయనీల్లఁడువనవాసియైనను జితేంద్రియుండుగాకుండ నేనిం
గామాదినహితుండగుటంజేసినంసారబంధంబులుగలుగువృహస్థాశ్రమంబంచుజితేంద్రియుండై యాత్మజ్ఞానంబుగలపు
రుషునకుమోక్షంబుసిద్ధించుశత్రువులగెలువనిచ్చయించినపురుషుండుదుర్గంబాశ్రయించిశత్రువులగెలిచినమాడ్చి మో
క్షార్థియగునీవుగృహశ్రయండువగుచుశ్రీహరిచరణాగవందంబులనుదుర్గంబాశ్రయించి యరిపడ్వర్గంబులంజయించి
ముక్తనంగుండవై యాశ్వరకల్పితంబులగుభోగంబులననుభవించిముక్తింజేంచుమనినఁప్రియవ్రతుండుప్రిభువనగురుం
డైనబ్రహ్మవాక్యంబునవనతమస్తవంజై బహుమానపూర్వకంబుననంగీకరించెనంత॥ గీ॥ సరిసజ్జానసుండుస్వాయం
భువునిచేత॥ నధికమైనపూజలందినారదుండునాప్రియవ్రతుండునుజూడంగఁజనియెఁదనచపూర్వసదనమునకు॥ గీ॥ స
త్యసంధుండైనస్వాయంభువుండను । మనువుబ్రహ్మచేతమన్ననఁదగ॥ నఁదియంతనారదానుమతంబునఁ । దనచునుగుని
రాజ్యముననునిలిపి॥ వ॥ ఇట్లు స్వాయంభువమనువుభూపరిపాలనంబునకుంప్రియవ్రతునిబట్టంబుగట్టివిషమంబులగువిష
యంబులనువిషనముద్రాశవలనవిముక్తుండై వనంబునకుంజనియెనంత॥ మ॥ ధరణీవల్లభుఁడాప్రియవ్రతుండుమోచుల
బందుచున్నీలనీ॥ శ్వరవాక్యంబునఁగర్వతంత్రవరుడైనంగంబులంబావుశ్రీ॥ హరిపాదాంబుజవింతనందగిలినత్యానంద
ముంబొందిచు॥ ర్భరరాగాదులఁబారఁదోలెప్రజలంబాలించెనత్పున్నతి॥ వ॥ ఇట్లుప్రియవ్రతుండురాజ్యంబుసేయుచు
విశ్వకర్మప్రజాపతిపుత్రికయగుబర్హిష్పతియనుదానింబత్నిగాఁబడసయాసతివలనశీలవృత్తగుణకూపవీర్యోదార్యంబు
లందనకునమానులైనయాగ్నిధ్రుత్వజిహ్వాయజ్ఞబాహుమహావీరహిరణ్యరేతఘృతపృష్ఠనవనమేధాతిధివీతిఁబూర్వా
త్రకవియనునామంబులుగలపుత్రదశకంబునూర్జస్వతియను నెక్కకన్యకనుగాంచెనందుఁగవిమహావీరసవనులుముప్పు
రుఁబాలకులయ్యుమార్ద్వరేతసులై బ్రహ్మవిద్యానిష్ఠాతులై యుపశమశీలరుగుచుంబారమహాంస్యయోగంబాశ్రయం
చినర్వజీవనికాయావాసుండుభవభీతజనశరణ్యుండునర్హంతర్యామియు భగవంతుండునగువానుదేవునిచరణారవిం
దావరతస్తరణావిగళితవనభక్తియోగానుభావంబునవిశోధితాంతకరణులగుచు నీశ్వరుతాదాన్యంబుఁబొందిరం
తసీ॥ వసుధేశయాప్రియవ్రతుఁడొండుకాంతయందధికులమన్వంతరాధిపతుల॥ మఱియునుత్తముఁడుదామనుఁడులై
వతుండనుతులనుబుట్టించెనుమహితులనుమున్నుజన్మించినపుత్రులలోమువ్వరవ్యయవదవికినరిగిరంత॥ నపుడుప్రియ
వ్రతుఁడభిలశాత్రవకోటిఁదనబాహుబలముచేతనుజయించియతఁడుబర్హిష్పతికాంతయందుఁబ్రీతిగలిగియావనలీలా
వికాసహాసహేలనాదులఁజిత్తంబుగిలువఱచిగతవివేకుండువోలెభోగములబొందె॥ వ॥ ఇట్లుప్రియవ్రతుండేకాద

శౌర్యదపరితత్సరంబులురాజ్యంబుఁజేసియొక్క నాడుమేరునగప్రదక్షిణంబుసేయు సూర్యునకునవరభాగంబునంబ్ర
వర్తింతునంధకారంబునిర్వర్తింపంబునిభగవదుపాసనాజనితాతి పురుషప్రభావుండై సవిత్సర్వదృశుఁడేవేంబుగలిగి
లేజోమయంబైనరథంబునారోహణంబుసేసిరాశ్రుల నెల్లదివంబులొనర్తుననిన ప్రవారంబులు ద్వితియతపనుండువో
లేనరదంబువరపుటయునారథనేమిమార్గంబులునప్తనముద్రంబులునామధ్యభూసంఘలునప్తద్వీపంబులునయ్యెనందు॥
సీ॥ సరసజంబుక్షుఁడు శౌల్కలిద్వీపకుశక్రప్రంచశౌకపుష్కరములనగ | నలరునాద్వీపంబులందుజంబూద్వీపమొనరంగల
క్షయోజనములయ్యె | నటయుత్తరోత్తరాయతసంఖ్యఁదాద్విగుణితములై యొండొంటికతిశయిల్లు | యోరేతురససురా
జ్యక్షీరదధ్యుదకంబులగునునాగరము లేఁడు | ద్విపపరిమాణములుగల్గివిస్తరిల్లు | సంధిసంఘలఁబరిఘటచందమునను | గ్ర
మముఁదప్పక యొండొంటిగలయకుండు | సకలజీవులకెల్ల నాశ్చర్యముగను॥వ॥ అట్టిద్వీపంబులందుఁబరిపాలనంబునకుం
బ్రియవ్రతుండాత్మభవులునాత్మసమాసశీలురు నై నయాగ్నిప్రేర్తజిహ్వయజ్ఞబాహుహిరణ్యరేతోఘృతపృథ్విమేధా
తిథివీతిహోమశ్రుల నెక్కుకొని నెక్కుకొద్వీపంబునకుంబట్టంబుగట్టియూర్జస్వతియనుకన్యకనుభాగ్గవునకిచ్చినభాగ్గవున
కునూర్జస్వతియందుదేవయానియనుకన్యా రత్నంబుజనించెనట్లు బలపరాక్రమవంతుండైనప్రియవ్రతుండువిరక్తుం
డై యొక్క నాడునిజగురువగు నారదునివరణానుసేవానుపతితరాజ్యాదిప్రపంచసంసర్గంబుఁదలంచి దుఃఖించియిట్లుని
యె॥సీ॥ అక్కటయేనిం ద్రియములచేఁగట్టంగఁబడియుండియందులఁబాయలేక | యజ్ఞానవిరచితంబగువిషయములనునంధ
కూపంబులనడఁగియుండి | తరుణులకేవి సోదన్యుగంబు నై యుండియదియెల్ల నేనుల్ల ననుచుతోసి | హరికృపచేనప్పడం
దినయాత్మబీద్యనుగల్గితన వెంటనరుగు దెంచు | కొడుకులకు నెల్ల రాజ్యముఁగుదురుపజిది | తనచుపత్నులదిగ నాడిధనమువి
డిచిహరివిహారంబుచిత్తింబునందునిలిపి | పరగనల్లననారదపదవికిరెగె॥వ॥ ఇట్లుతనరథమార్గంబులునప్తద్వీపసాగరంబు
లుగాఁజేసిసూర్యునకుఁబ్రతిసూర్యుండై సరిగ్గిరివనాదులచేతభూతనిర్వృతికొఱకుఁబ్రతిద్వీపంబులందునవధులగల్గిం
చిద్వీపవర్షనిర్ణయంబులఁబుట్టించిపాతాళభూస్వగ్దాదిజాతంబులగునుఖంబులునరకసమానంబులుగాఁదలంచివిరక్తి
బొందినిరంతరభగవద్ద్యానవిషయీకృతాతయిండుగురు హరిభక్తప్రియుండైన ప్రియవ్రతునిచరిత్రంబులీశ్వరునకుఁద
క్కినన్యులకెఱుంగఁదరంబుగాదతనిమహిమలు నేడునుంగొనియాడుదురనిమఱియునుకుండిట్లనియె॥ క॥ హరిసేవనా
ప్రియవ్రతుఁ | డరయఁగఁగై వల్య పదవినందుటయరుదే | ధరఁజండాలుండైనను | హరినామస్మరణఁ జెంచునవ్యయపద
ము॥ అనివలికిశుకుండుమఱియున్లునియె॥ మ॥ జనకుండిట్లువిరక్తుడైననుదదాజ్ఞఁజేసియాగ్నిధ్రుఁడేపునధర్మప్రతి
పాలనుండుగురుజంబూద్వీపమేలెందగ॥ దనసత్పుత్రులమాడ్కి నెల్లప్రజలందాత్మర్యచిత్తంబునకాఘనతంబ్రోచెన
నేకకాలములుప్రఖ్యాతంబుగాభూవరా॥వ॥ ఇట్లుగ్నిధ్రుండురాజ్యంబుసేయుచునొక్క నాడుపుత్రకాముండైనందు
రాత్రిసమీపంబుననఖిలోపచారంబులనేకాగ్రచిత్తుండైయర్పించినంగమలసంభవుండుసంతసిగ్గితననమ్ముఖంబునసం
గీతంబుసేయుపూర్వచిత్తియనునప్పురాంగనంబంపుటయునాయప్పురాంగనచనుదెంచిరమణీయవిధనిబిడవిటపిటపస
మాన్లిప్తసమీపమవర్ణలలికారూఢస్థలవిహంగమమిథుసోచ్ఛార్యమాణషడ్జాదిస్వరంబులచే బోధ్యమానసలీలకుక్కుట
కారండవబకకలహంసాదిచిత్రకూజితసంకులంబులునైననిర్మలాదకకమలాకరంబులుగలతదాశ్రమోప వనంబునం
చువిహరించుచువిలాసవిభ్రమగతివిశేషంబులఁజలంబునొందుస్వర్గచరణాభరణస్వనంబన్నరదేవకుమారుండాలించి
యోగసమాధిఁజేసిముకుతితనేత్రుండై యుండి యల్లనగనుచిచ్చిచూచితనసమీపంబునన్మధుకరాంగనయుంబోలెఁబు
ష్పాస్రూణంబుసేయుచుదేవమానవులకుమనోనయనాష్టాదంబుఁబుట్టించుచున్నగతివిహారవిసయావలోకనసుస్వరావ
యవంబులమత్తశరపరంపరలనొందించుచు ముఖకమలవిగళితామృతసమానహాస భాషణామోదనుదాంధంబులైన
మధుకరమిథుసంబులవంచించిగీత్రుగమనంబునంజలించుకుచకచమేఖలలుగలదేవింగనుంగొని చిత్తచలనంబుమొందిమ
న్మధుకరవశుండై జమనిచందంబునల్లనియె॥క॥ సతీనీ వెవ్వ తేవీపర్వతమునకేమేనిగారివచ్చినవనదేవతవోశారదవోర
తి | పతిపంచినమాయవోతపస్సారమవో॥ ఊ॥ అంగజాఁడెక్కుండించినశరాసనముల్లిరియించియంతనా | యంగజువేటమా
నవమృగావళిజూచుచునున్నదానవో | రంగగునీనిజాకృతితెఱుంగెఱుంగగజంబుఁబలుకమా | యంగననిన్నుఁగన్గొనిన
యంతనసంగడి వైచింకుడుకా॥క॥ పాలుపాగుచున్నదిలాసం | బులసంగజాబాణములనుబోలెడినీచం | చలనత్రోటాక్షవీక్ష
ణ | ముల నెవ్వనిని | తిచి త్రమునుగలఁచెదవే॥చ॥ చెదరఁగ వేదముల్పదుపుశిష్యుల్పైఁదఁగబుష్పవృక్షి | నమ్మదమునసంతలో
గురియునాడి నిమత్తఫామగానముల్బుడివెడుశిష్యులొయనఁగవట్టదపట్టులుచేరి మ్రోయఁగాఁ | బదఁపడిమీఁదరా
ర॥

లుకవభారమునందులజారుక్రొచ్చిరుత్ || క || అందియలవెలయురత్నము | బందంబుగలితపదములన్నభగములై | యం
దభిష్టాముచునా | డెందంబునదగిలిసందడించుచునున్న || క || పాయకదంబపుష్ప | చ్చాయయుగలవస్త్ర కాంతిచ
ల్లెడుగంఠే | యాయెడనితంబరొచులు | గాయుచు నెడతెగకతటమికప్పెడుదన్వి || క || నిరతముతెనుసుధ్యము | గరమరుచు
గనరసిచూడఁగానంబడదీకరికుంభంబులఁబోలేడి | గురుకుచముల నెట్లునిలుపుకొంటిలతాంగీ || క || పాంకములగుకుచముల
పైఁగుంతుచుపంకంబుఁబూసికొనివాసనలంగొంక వెదవల్లెడునీలింకంబగుచన్నదోయి పెంపొసాంపో || శా || ఏలోకం
యననుండివచ్చినివీచివోటికిన్మున్ననే | నేలోకంబునఁజెప్పఁగా నెఱుంగనాశిసుందరాకారమా | నీలాలిశ్యమువీచినోద
ములుచీకెట్లొప్పు నేకామినీ | భూలోకంబునకెట్లువచ్చితివివాపుణ్యంబగణ్యంబుగ || క || హాసావలోకనంబుల | భాసీలైహ
సీముఖంబువలుచుఁబులుపుడే | యాసలుపుట్టింపఁగ నే | నాసఁగొ నెదనిన్నుజూచియంబుజనేత్రీ || గీ || కందు లేచియిందుకి
మించి నెమ్మొము | గాంతియు క్తచగుచుఁగానుపించె | గానెట్లుకలయుగాబోలుననినాను | నంబునందుఁదోచునభిననే
త్రీ || ను||పటుతొటంకరధాంగయుగ్మమునకుంబల్లారుభీఁల్లుచున్నటనంబం దెడుగండుమీసములతో నాసన్ననీలాలకో |
తటభృంగావళితోద్విజావళిలసత్తాంతిన్విడంబించుమా | రటకాసారముఁబోలి నెమ్మొగముదారంజెల్లునత్వన్నతి ||
చ || కరవలిఁబాయువస్త్రమునుగట్టి నెఱుంగవుచూడ్చి దిక్కులం | బరచుచుఁబంచరీకములభాతిఁజెలం గెడుగంధరంబు
నంబొరలెడుము క్తకేశభరముంచుటమంగఁదలంపవీప్పడిట్లగుచుగరత్నకందుకవిహారమునత్పడుసంభ్రచంబున ||
వ || మఱియుఁజ్ఞుచుతపోధనులగువారలతపంబులనీరాపంబునసపహ్నువిచినదానవునీచక్రదనంజేమితపంబునసంపా
దిందితివివాతోడంగూడితపంబుసేయుముసంసారంబువృద్ధిబొందంజేయుముపడ్చుననుండు నాకుంబ్రశ్యక్షంబై నిన్ను
నిచ్చినవాఁడుగావుననిన్నువిడువంజాలనునీసఖీజనంబులుమావాక్యంబులకుననుకూలించుచురుగాకనీవుచనుచోటికి న
నుందోడ్తోచిననువనిస్త్రీలకుననుకూలంబుగాఁబలుక నేర్చినయాగ్నిధ్రుండు పెన్నభంగులంబలికిననాపూర్వచిత్తియు
నతనియనునయవాక్యంబులకునప్పుతిందివీరశ్రేష్ఠుండగునారాజపర్యునిబుద్ధిరూపశీలోదార్యవిద్యావయస్కీ | శ్రీచేటరాధీ
నది త్రయగుచుజంబూద్విపాధిపతియగునారాజశ్రేష్ఠునితోడంగూడి శతసహస్రసంవత్సరంబులు భూస్వర్గభోగంబుల
సుభవించెనంతనాగ్నిధ్రుండాపూర్వచిత్తివలన నాభికింపురుప,హరివర్ష, ఇలంవృత, రవ్యకిహిరణ్మయి,కురు,భద్రా
శ్వకేతుమాలసంజ్ఞలుగలకుమారులఁబ్రతివత్సరంబునొక్కొక్కనిగదొమ్మండ్రుంఁగాంచెనంతనా పూర్వచిత్తియాయ
ర్భకులగృహంబునవిడిచి యాగ్నిధ్రుంపాసి బ్రహ్మలోకంబునకుంజనిననాయాగ్నిధ్రువులు మాత్రుసామర్థ్యం
బునంజేసి స్వభావంబుననశరీరబలయుక్తులగుచుఁదండ్రీచేతనమజ్ఞాతులయి తమనామంబులఁ బ్రసిద్ధంబులయిన జం
బూద్విపాధివర్షంబులఁ బాలించుచుండెంతనాగ్నిధ్రుండునాపూర్వచిత్తివలనంఁగామోషభోగంబులం దృప్తిబొం
దకపూర్వచిత్తిందలంచుచువేదోక్తంబులగుకర్మంబులంజేసితత్వలోకంబగుబ్రహ్మలోకంబునకుంజనియెట్లులంద్రీవర
లోకంబునకుంజనిననాభిప్రముఖులగునాగ్నిధ్రుకుమారులుదొమ్మండ్రును మేరుదేవియు, బ్రతిరావయు, సుగ్రదంష్ట్ర
య,లతయు,రవ్యయు,శ్యామయ,వారియు,భద్రయు,దేవియు,ననునామంబులుగలమేరుపుత్రికలగు,తోమ్మండ్రుకన్య

— శి భగవంతుండగునారాయణుండు ఋషభావతారమెత్తుట. శి —

కల,వివాహంబైరంత || గీ || సరవరేఘ్నంజైననాభిసంతానాధిఃసంగసయునుదాసుయజ్ఞపురుషుఁడైనవాసుదేవునతు
లభక్తీశ్రద్ధలసజెలంగిపూజలాలనరఁజేసి || వ || మఱియుంబ్రవర్త్యసంజ్ఞికంబులగుకర్మంబులుశ్రద్ధావిశుద్ధద్రవ్యదేశ
కాలమంత్రఋత్విక్షిణావిధానయోగంబులంబరమేశ్వరునిమెట్టించిననెవ్వనికింబ్రసన్నండుగానిపుండరీకాక్షుం
డుభక్తవత్సలుండైనసురుచిరావయవంబులుగలిగి యజనశీలంబయినయాశనివ్యాదయంబునంఁచుఁబాయనిరూపంబుగలిగి
మనోనయనానందకరావయవంబులుగలతనస్వరూపంబుఁజూపందలంచి || సీ || అంతనావిష్కృతకాంతచతుర్ముఖంబులును
వీతాంబరంబును వెలుంగ | శ్రీవశ్యకాస్తభశ్రీరమావిహ్నంబులురమందరచ్యమైయిరవుపడఁగ | శంఖచక్రగదాంబుజా
తఖడ్గాదిదివ్యాయుధంబులుచేతులందుమెఱయ | నతులితనవరత్నహాటకాంకితనూత్నఘనకీరీటద్యుతుల్లడలుకొనఁగ | గ
ర్ణకుండలకటిసూత్రకనకరత్న | హారకేయూరవరనూపురాదిభూష | గములభూషితుండైనశ్రీనాయకుండు | దంపతుల
కప్పడెదురఁబ్రత్యక్షమయ్యె || గీ || ఇట్లుప్రత్యక్షమగువరమేశ్వరునకుఁబెన్నిధానంబుఁగనుఁగొన్నపేదమాడి | హర్ష
మున ఋత్విగాదికులవసతాస్యలగుచుభుజుతిఁజేసీరిట్లునుచునపుడు || క || పరిపూర్ణుండవై యుండియు | వృణువకమాపూ
జలెట్లమన్నింతువునీ | చరణారవిందసేవయు | ధరఁబెద్దలువినివలులదగఁజేసేపమా || క || ఏమిపుడుసేయుసంస్తుతి | నీ

మహిమ నెఱింగికాదు నిరతము పెద్దర్ . దామెదియుపజేసిదివిరో . యామతమునఁ బ్రస్తుతింతు మయ్యమహాత్మా॥
 ౧॥ మఱియునీవుసంపారాస క్తమంతగలిగినవారికివశుండుగావీశ్వరుండవు ప్రకృతిపురుషవ్యతిరిక్తుడవు పరమపురుషుం
 డవు నై ననిన్నుబొందని ప్రపంచాంతర్గతంబులైన నావాయూపంబులుగలయస్తదాదులచేత నిహంపవశకృంబుగుసర్వజీ
 వులంజేందినదురితసంఘంబులైన సంచస్వభావంబుగలనీయు త్తమగుణంబులయందు నేకదేశంబుగాని సర్వగుణనిరూ
 పణంబుఁజేయశక్యంబుగా నేరచునీభక్తులుమిక్కిలిభక్తి జేసి స్తుతియించుగర్వదాతురములను సలిలశుద్ధపల్లవతూలనీదళ
 కూర్వాంకురములనుసంపాదించిన పూజనుసంతసెల్లడిసికు బహువిధప్రవృత్తసంపాదనంబు గలిగి విభవయుక్తంబులైన
 యశ్వమేధాదులునుశృప్తికరింబులుగా నేరవుస్వభావంబున సర్వకాలంబునందును సాక్షాత్కరించియతిశయంతైవ
 ర్తించుచునశేషపుష్పమాగ్ధస్వరూపమవుపరమానందరూపమవునైన వాడవగుటంజేసియజ్ఞాదులయందునీకుఁదృష్టిలేక
 యున్నున్నదాదులకోరికలకువకరింపుక తంబునయజ్ఞాదుల నెనరితుమనిమఱియున్లొంగిరి॥క॥ * బాలిశులవగుచుమిక్కి
 లి। తేలఁబడినమచ్చునీదుమించినదయచేఁ బాలించియిత్తు వెప్పుడు। చాలగనిసాపరమాలందునకలనుఖంబుల్ ॥గీ॥ ఇపు
 డుమేమునీకున్పించులగు పూజ। లాచరింపవలెనైనదిక। మయిననీకృపాకటాక్షవీక్షణములఁజక్కఁజూచితగఁబ్రస
 న్నుడగుచు॥క॥ పరిమియఁదలచిమఱియు॥ గరుణించితికాక నిన్నుఁగనుఁగొనుటకు నై। యరసినుతింపఁగమాకుం। దరమ
 గు నేపరదనీరదభ్యామాం గా॥వ॥ మఱియునిస్సంగులై విశిష్టజ్ఞానంబునంజేసిదోషరహితులై భవత్స్వభావులునాత్మారా
 ములుగుమునులకు స్తుతియింపందగినగుణంబులుగలవాడవగుచుండియుఁ బ్రసన్నుడవుప్థలనైతుత పతనబృంభణాది
 దురవస్థలందుపివళులగుచుమాకుజ్వరమరణాదిదుర్దశలందును గల్గుపనాశకరంబులైన భవద్వివృతాహంబులుమావచన
 గోచరంబులగుం గాక మఱియునీరాజునీతొడసమానుండైన సుమారునింగోరికామంబుల స్వర్గాపవర్గంబులనోపినని
 నుంబూజించిధన కామండ్లైనవాడు ధనవంతుని జేరికృతుపమాత్రంబడిగినచందంబున మోక్షనాథుండవైన నీవలనసం
 తానంబుగోగుచున్నవాడంబుంపరానినిమాయచేత నెవ్వండుమోహంబు నెంచివిషయా సక్తుండుగాకయుండునర్థ
 కాములమునాదాంధులమును మేమునిన్ను నాహ్వానంబుఁజేసినయపరాధంబుసర్వాత్మకుండవగుటం జేసిసాహ్యంబుచే
 మిన్నింపందగుచువువాఁడునిజాదునని ప్రణమిల్లినసర్వేశ్వరుండ వహ్నిధివతియగునాభిచే యిత్తికులచేతను
 వందితుండై దయాకరితుండగుచున్లొనియె॥క॥ మునులార వేదవాక్యము। లనుబ్రస్తుతిజేసిసర్వలక్షణములనా। కెనయ
 గుపుత్రునినిచ్చునిఁపనఁబలికెరిపుష్పమగుల వేదకుతోడ॥క॥ నాకాదిలోకములలో। నాకున్నరీతమన్ననందనునీల్లా।
 లోకిఁపలేదుగావున। నాకున్నరీతేనకామనమున నెఱుంగుడి॥వ॥ అదియునుం గాక భూసురోత్తములునాముఖం బగుటంజే
 సేవిప్రవాక్యంబుపిప్పింపరాచునాభిపత్నియగు మేరుదేవియందు నేనపుత్రుండనై జనియించెదననిపలికిపరమేశ్వరుండా
 గ్నిప్రపత్నియగు మేరుదేవిచూచుచుండ నాయజ్ఞంబునసంతృప్తానంబునొందెనానాభిమోక్షాదివయంజేసిదిగంబరులుతప
 స్సులుజ్ఞానులునాగ్నిదేవసురలునగునై ప్రికులకుయోగధర్మంబుల నెఱింగింపందలంచి పుండరీకాక్షుండు నాభిపత్ని
 యగు మేరుదేవిగర్భాగారంబునంబ్రవేశించెనంత॥గీ॥ మేరుదేవియందు మేరుధీరుండగు హరిసమస్తలక్షణాన్వితుండు।
 శమదమాదిగుణవిశేషంబులయంచె। సకలజనులకెల్ల సంతసముగ॥గీ॥ ధవళకాంతియు క్రిందనరుదేహంబును। నహిత
 బలపరాక్రమంబువీర్యంబునుదలంచిచూచిజనకుండుపేరిడె। సుతునియుషభుండనుచుసొంపుతోడ॥క॥ ధరణీసురులును
 మంత్రులు। పరివారముహితులుప్రజలుబాంధవులునును। స్థిరమతినాబాలకునిం। గరవనురాగమునరాజుగాఁజూచిరి
 లక॥క॥ శ్రీపురుషానుశుభతనిమహిమలు। సరగునవినిది త్తమునకుసహ్యముగామిం। బరికించియుషభుండేలేడి। ధరణిన
 భావృష్టిమిగులదట్టము సేసె॥గీ॥ అదియెఱింగియుషభుండంతటయోగమా। యాబలంబుక తనసఖిలరాజ్య। మందుఁగు
 రియఁజేసినత్యంతసంపూర్ణ। వృష్టిదినదిసంబువృద్ధిబొంద॥వ॥ ఇట్లుయుషభుండుశ్రీపురందరుండు సేయుదౌష్ట్యంబున
 కునవ్వియజనాభులబుతనమండలంబునుభిక్షంబుగాఁజేసి నాభియొందనకోరినచందంబునంబు త్రుండుజనియించినవృద్ధి
 బొందుటకుసంతసితీతనచేతనంగీకరింపంబడు నరలోకధర్మంబుగలపుండరీకాక్షుని మాయావిలసితంబును జేసిబాలక
 నాతండ్రియనిమోహంబుననుసలాలించుచుంబ్రజానురాగంబున సర్వసన్నతుండైనపుత్రునిసహాయ సేతురక్షణంబు

• బాలిశులము। అవివేకులము స్థికుష। క్షికుక. శ్రీపురుషానుశుభతనిమహిమలు - పురుషభూతంసూతంయల్లే ప్రిహ్లాదసంయస్యపురుషాతః - యజ్ఞము
 లయంబుఁగఁచుచునైననీలుపుగలవాడు. లేక - పురుషానుశుభసంకల్పపానితా - పురుషసేవితాక్షునిజంపినవాడు - అపఁగానిండుడు.
 శ్రీపురందరుండు। పురఃపరిణాంధారయరితిపురందరః - శ్రీపురములవక్తృలించినవాడు - ద్యుతిచారణేతినిభావుత, అపఁగానిండుడు.

సమృద్ధ్యాంజై సరాజ్యంబునందభిషిక్తుంజేసిభూసురులకుఁబ్రభాసవర్గంబునకునప్పగించి మేరుదేవింగూడినరనారాయణానందై సబరికాశ్రమంబునకుంజనియచ్చట మహామోగసమాధిచే నరనారాయణాభ్యుండుపురుషోత్తముండునగువాను దేవునారాధించి యీదేహుండై యానాభిహరితాదాత్మ్యంబుసెందెనంత॥౪॥ సరసత సేన్యపాలకుభజన్తమునందునుభూసురోత్తముఁ బ్రసరిజనాభునిందగఁబ్రసన్నతఁజెట్టినసంతమెచ్చియీ శ్వరుఁడుదనంతగర్భమునవచ్చితనూభవుండై జనించెనా॥ నరపతివాభికిన్సరియనందగు నేనరనాథయన్యుల॥సీ॥ భూవరుఁడగుఁబుష్పంబుదనరాజ్యంబుఁగర్తృభూమిగనాత్మఁగాంచిజనులఁ కందఱకును బ్రియంబగునట్లుకర్తృతంత్రింబెల్లఁదెలుపంగఁదలఁచికర్తృ ములు సేయుటకుగురువులయొద్ద వేదంబుచదివివారలయనుజ్ఞనువహించి ॥ శతమన్యుఁడిచ్చినసతిజయంతీకన్యఁబరిణయంబై యట్టిపడఁతివలన॥ భరతుఁడాదిగనుతులనూర్పురనుగాంచె॥ నట్టిభరతుని పేరధరాతలంబుపురవరాశ్రమగిరితరుపూర్ణమగుచు॥ నమరిభారతవర్ష నానుమునమించె॥౪॥ ఆమహాభారతవర్షంబునందుతమతమపేరంబరగుభూములకుం,గుశాపర్త,శిలాపర్త,బ్రహ్మపర్త, ఆర్యాపర్త,మలయకేతు,భద్రసేన,ఇంద్రస్పృక్,విదర్భకీకటులను,దొమ్మండుశిశుమారులనునవతిపుత్రులకుఁబ్రధానులనుగాఁజేసెనంతఁగవి,హరి,అంతరిక్ష,ప్రబుద్ధ,పిష్పలాయన,ఆవిర్హోత్ర,ద్రమిథ,చమన,కరభాజనులనువారు,తొమ్మండునుభాగవతధర్మప్రకాశకులైరిభగవత్పహిమోపబృంహితంబులగునారలచరిత్రంబులుముందర నెఱింగించెదఁకి-నయెనుబదియిద్దరుకుమారులుపిత్రాదేశకరులుత్తినతివినుతులుమహాశ్రోత్రియులుయజ్ఞశీలురుగర్తృనిష్ఠులునై నబ్రాహ్మణోత్తములైరియుిష్ఠుండు స్వతంత్రుండై సంతారధర్మంబులం బొరయక కేవలానందానుభవుండై నయీశ్వరుండై యుండియుఁబ్రాకృతుండువోలెఁగాలానుగతంబులగు ధర్మంబులనాచరించుచు ధర్మప్రవర్తకులకునముండునుపశాంతుండుమైత్రుండుగారుణీకుండునై ధర్మార్థయశఃప్రజానందామృతావరోధంబుచే గృహస్థాశ్రమంబులంబ్రజలనియమించుచుఁగొంతకాలంబునీతిమార్గంబుదప్పక ప్రజాపాలనంబు సేయుచు వేదరహస్యంబులగునకలధర్మంబులుస్వవిధితంబులయిన నుబ్రాహ్మణోపదేశ పూర్వకంబునర్రవ్యదేశకాలవయశ్యధర్మవిధికోదేశకోపదితంబులుగ నొక్కొక్కక్రతువునుశతవారంబును యథావిధిగ జేసినుఖంబుం డెనంత॥౫॥జనవరయుిష్ఠునిరాజ్యం॥

—శ్రీ యుిష్ఠుండుపుత్రులకునీతియుపదేశించుట. శీ—

బుననై హికఫలముఁగోరువురుమనివాకని॥ గనుఁగొన నెఱుంగ మెన్నఁడు॥నిన తేజుండతనిమహిమ లేమనిచెప్ప॥సీ॥ఆ యుిష్ఠుండురాజ్యంబు సేయుచునుండి యంతట నెక్క-నాఁడాత్మయందుఁ దలపోసిభూలోకఫలను సేవీంపక మోహంబుదిగనాడిపుత్రులకును॥ దనరాజ్యమెల్లనప్పనఁజేసి వెను వెంటఁగొడుకులుమంత్రులుగాలివిరాఁగ॥ నల్లనయిరిగి బ్రహ్మపర్తదేశంబులంచులనపుడుమహాత్ములైన॥ యట్టిమునిజనసమ్ముఖంబందుఁజేరి॥ తనమపుత్రులనందఱఁదాయఁచిలిచి॥ పరమపుణ్యుండుముష్ఠుండుభక్తితోడ॥ హర్షమందుచునప్పడిన్లునుచుఁబలికె॥గీ॥ తనయులారవినుఁడుధరలోనఁబుట్టినపురుషులకునుశునక ములకు లేనికష్టములను దెచ్చుగానఁగామంబుల॥ వలనుబుద్ధి సేయవలదుమీరు॥చ॥నరులకు నేతపంబుననంతముఖంబులఁబొందనానుశ్రీ॥ కరమతినాతపంబుఁదగఁగై కొనిచేసినబ్రహ్మసౌఖ్యముం॥ దిరముగఁగల్గవృద్ధులనుదీనులఁబ్రోవుఁడుదుష్టవర్తన॥ వైరుగుచునుండు కాముకులనంగతిఁబోకుండుమీఁదమెలగు॥౪॥మఱియునంగనాపక్తులగుకాముకులనంగంబునిరయకూపంబైనసంసారంబగుమహత్సంగంబు మోక్షద్వారంబగునట్టి మహాత్ములెవ్వరనిన శత్రుమిత్రవివేకంబు లేక సమదిత్తులుశాంతులుక్రొధరహితులునకలభూతదయాపరులుసాధువులు నగువారలుమహాత్ములనందగుచురట్టిమహాత్ములునాయందలి స్నేహంబెప్రయోజనంబుగల్గియుండుటంజేసి విషయవాదాప్రవృత్తులకు కుజనులందుఁదమ దేహగృహమిత్రదారాత్మజామలందుఁబ్రీతి లేకయుండుదురు విషయాసక్తుండైనవాఁడువ్యర్థకర్తృంబులంజేయునట్టిచుమ్రుతకర్తృంబులంజేయువాఁడెప్పుడును బాపకర్మండగుచుండ్లగేదంబగు దేహంబుసెంచుచుండుం గావునంబాపమూలంబులైన కామంబులుగోరకుఁడిజ్ఞానంచెంతకాలంబు లేకయుండునంత కాలంబాత్మతత్వంబెఱుంగండాగృతత్వంబెఱుంగకుండుటంజేసిదేహికిచుఁఖంబధికంబైయుండులింగదేహంబెంతతడవుండునంతతడవుమనంబుగర్తృవశంబై జ్ఞానవంతంబుగాక యవిద్యంబాయకుండుశరీరంబుగర్తృమూలంబగుటవలనఁగర్తృంబులు సేయఁజనదు వాసుదేవుండగునాయందుఁ బ్రితియంతతడవు లేకయుండు నంతతడవుదేహ ధర్మంబులుబాధించు విద్యాంసుండైననుదే

శతమన్యుఁడు॥శతమన్యుఁడోయన్యవశ శతమన్యుఁ-నూలుయోగములుగలవాఁడు-ఇంద్రుఁడు. శ్రిశకుమారులు॥ కు-అశఁగారావాసము దానిని-మారులు॥నశంపఁజేయకాదుగానకుమారులు-అశఁగారాబుత్రులు. నవతితొంబది. శ్రీపతినినుతులుమీగులనదఁకువగలవారు.

హేంత్రియామలయందుఁ బ్రీతిజేసినమిథునీభావనుఖప్రభానంబగుగృహస్థాశ్రమంబునంగీకరించిన్వతూపన్వృతిశూన్యందై మూఁడుగుఁచునందుసంసారతాపంబులబొందుచునుండుస్త్రీతోడంగూడియేకీభావంబు నొగడుటవారలకువ్యవయగ్రంథియైయుండునందుజనునకుగృహక్షేత్రసుతాప్తవిద్యంబులందు సేను నాయదియనియెడి మోహంబుగగలుగునట్టిస్త్రీపురుషమిథునీభావంబుచే సంతానంబుగలుగునాసంతాన కారణంబునగృహక్షేత్రవిత్తాదులసంపాదంపంబునందు మోహంబుగకంబగుటంజేసే మోక్షమార్గంబుదవ్వగునిట్లుసంసారంబునందుండియునుంబున నెప్పుడుముక్తినిధితంజేయునపుడుసంసారంబును పాయమోక్షోపాయంబులుపరచుగురుండనైన నాయందుభక్తిసేయుటవిగతజ్యేష్ఠయ్యుండువృద్ధతితితయసర్వలోకంబులందులజంతువృన్ నావగతియుచిత్వరవిషయకజ్ఞానాపేక్షయుండవంబువిగతేచ్ఛయునుత్కృష్టోత్కృష్టంబులుసత్కథలవినుటయున నైవెంబుగా నెలుంగుటయు నప్తస్థానికీర్తనంబునివైర్వరసామ్యోపకరణంబులుదేహగోహంబులందునాన్యభిధిహాసయనధ్యాన్యయోగంబు నేకాంతసేవయుఁ బ్రాణేంద్రియాశ్చలగేలుచుటయుఁగర్తవ్యాసరిత్యాగంబునన్యృద్యులప్రస్తుతవృత్తింబుగర్తవ్యకృత్యంబులందులనప్రచుప్తండుగుటయునాజ్ఞియనునందునన్వంబునిన్నకాలంబులచుటయుజ్ఞానంబువిజ్ఞానవిజ్ఞానభిజ్ఞంబైనయోగంబుకృత్యకృత్యంబుసాత్వికంబునాచిగాఁగలతెఱంగులచేరనింగదేహంబుజయిచిదేహికుశలుండగుచునుండవలయుఁగోరయఁగర్తవ్యపఠనవిద్యాజన్మమైవహ్యవయంబునాదిలతలచప్రచుర్తయోగంబునుసంహారీసురియఁజేదెవవలయునంతఁడెపుతోడ॥ ౧॥

ఒకనరనిట్లుయోగయుక్తంబుగునుడై నభిభావంజైనచిత్తపుత్రవగుటయోగగుణులజేయచొప్పుగావలయునుగర్తవరులజేయఁగాదుకాదునిగిగదు తెల్లనిధివాలఫలజేయయత్నంబుమాడవై నైహికంబులునుంబులందులంగోరుచురల్పశాశ్వతములనుచొప్పునైవలంబులంబులంబులు ముంబొందుచునుగాననలయుకగునుడై చనాచరమాయామోహపశుండునెంతెఱవలెనుడై నట్టియాజలగుపునందును దియగినిమిక్కిలిచిదన్వబుద్ధిగన్నులున్నవారెగాననివానకి॥ దెరువుఁజూపినట్లు తెలియఁబరికియిమలచగుచుచిత్తవైరియామోక్షమార్గంబుజాపవలయునుకలహోదపవనతీయులెత్తుగురువననీబంధువత్తైవంబులొకనెప్పుడైవనున సాధుమావిష్ణుమృగహారంజైనయోక్షమార్గంబుఁజూపకుండే సేనివా రెవ్వరునుసానులుగా నేర్చునామరేరింబుమర్త్యభావ్యులు నామనునంబునత్వయుక్తంబుగర్తవమేతంబుపాదరహితంబునగుటంజేసి పెళ్లలుననుబియ్యుచుండుంట్రిగాపుంతుర్దవత్వనయంజైనవా శరీరంబునంబుత్తిన మీరలవఱునుసోదరింబునునాహామృతంబునగ్రహంబునై నభరనున నైకాజూదియిట్లన్వబుద్ధిచే భజింపుండనియనాను శుశ్రూషణంబుప్రజాసంసంబుసేయుటయునుమనుబరమధర్మంబునినతీయున్లుయె॥ ౨॥

శ్రీభూతిజాలమలంబుభాజుమల్లర్థముల్కారునాంబులకంటె భోగింబులు ॥ భోగివంతులన్నభోగివృత్తులబోధమాన్యలకన్ననుమనునవదనలు ॥ పీఠి న్ననుసంధివిబుధిగంధర్వులుచారికన్నగునులూరికన్ననిండ్రాదతేమితిలిపిచికి న్ననుపిత్తోదనత్వనిల్లలంబునెట్ల ॥ డండుకన్ననుభిష్టండాంబులకుకన్నెగిమలభవుండెను ॥ తాదనికంటెపిట్టల ॥ డభిమండానంబులపుల నావరిండు ॥ గానవిప్రుండునై వంబుమానవులకు॥ ౩॥

భూసురులనుసరివై వంటిచపరావరమునందు నెనుంగెను నాచి॥ భూసురులుగురుచునపుటియాసంతోషంబుదోసగున్నలయందు॥ ౪॥

సీ॥వంబుగలవై నెల్లప్రకృత్యునుంబంబునచేసూపర్మచునవాదిరూప ॥ వగుచున్న నాచుదేహముతేప్రాహ్మణోర్థముబ్ధియింబు రెవ్వమితిత్వబుద్ధికనదమానుగ్రహనత్వకవప్రకృతుగల్గువిప్రుంబునన్వగుండుగానవికి॥ ౫॥

తి॥శ్రీగిత్తి శీయికించునై నభూసురులదేహములవలనునందుచుండినునాచుదేహంబుగాఁగి ॥ నేటింగెరులగువిప్రుల నెల్లభక్తిఁబూజసేయులయేనన్నుబూజసేయులనుచువినిపించివనతీయునిట్లునుంబులికె॥ ౬॥

ఈతెఱంగుండెలిసిభూసురజాతింబూజించునట్టివనుండెనుమాయా ॥ తేనుండై రికికంబుగి ॥ భూసులమనిమోక్షమార్గమునుబొడఁగాంచు॥ ౭॥

వ॥ఇట్లునదాచారులగుమారులపలోకాను శాసనార్థంబాచారంబులపదేశించి నాహామృతంబుపరచునుహృత్తువునగు భాగవంతుండుముచక్రీభావదేశంబునంగర్తవ్యాగంబుఁజేసియుపకనశీలుగుమునులకుభక్తిజ్ఞానవైరాగ్యలక్షణంబులు

జిహ్వవిరుచులు ॥ సురియభక్తము శ్రీభూతిజాలమలంబు ॥ సావరజంగమములనిత్తివిధములై నచాచీనముదాయమండు భాజములువృక్షములు, పర్వములు, శ్రేష్ఠములై నవి, అనంగాంబుర్వతాదులకంటెపృథుములు, శ్రేష్ఠములై నవనిభావము. భూరూపంబులకంటె ॥ వృక్షములకంటె, భోగింబులవర్తపరూపమును, అనంగాపురుగులునునగువానికంటెవర్తములు, శ్రేష్ఠములనిభావము. భోగివంతులకన్నెగిమలభవుండెను ॥ తాదనికంటెపిట్టల ॥ డభిమండానంబులపుల నావరిండు ॥ గానవిప్రుండునై వంబుమానవులకు॥ ౩॥

భూసురులనుసరివై వంటిచపరావరమునందు నెనుంగెను నాచి॥ భూసురులుగురుచునపుటియాసంతోషంబుదోసగున్నలయందు॥ ౪॥

సీ॥వంబుగలవై నెల్లప్రకృత్యునుంబంబునచేసూపర్మచునవాదిరూప ॥ వగుచున్న నాచుదేహముతేప్రాహ్మణోర్థముబ్ధియింబు రెవ్వమితిత్వబుద్ధికనదమానుగ్రహనత్వకవప్రకృతుగల్గువిప్రుంబునన్వగుండుగానవికి॥ ౫॥

తి॥శ్రీగిత్తి శీయికించునై నభూసురులదేహములవలనునందుచుండినునాచుదేహంబుగాఁగి ॥ నేటింగెరులగువిప్రుల నెల్లభక్తిఁబూజసేయులయేనన్నుబూజసేయులనుచువినిపించివనతీయునిట్లునుంబులికె॥ ౬॥

ఈతెఱంగుండెలిసిభూసురజాతింబూజించునట్టివనుండెనుమాయా ॥ తేనుండై రికికంబుగి ॥ భూసులమనిమోక్షమార్గమునుబొడఁగాంచు॥ ౭॥

వ॥ఇట్లునదాచారులగుమారులపలోకాను శాసనార్థంబాచారంబులపదేశించి నాహామృతంబుపరచునుహృత్తువునగు భాగవంతుండుముచక్రీభావదేశంబునంగర్తవ్యాగంబుఁజేసియుపకనశీలుగుమునులకుభక్తిజ్ఞానవైరాగ్యలక్షణంబులు

గళిచారమహాంస్యధర్మముపదేశింపంగలవాడగుచుఁ బుత్రశతంబునందగ్రజుండు పరమభాగవతుండుభగవజ్జనపరా
యమందునగుభరతునిధరణీపాలనంబునకుఁబట్టంబుగట్టితానుగృహమందెదేహమాత్రావలంబనంబుఁజేసిదిగంబరుండై
యన్వత్తాకారుండగుచుఁజ్ఞిబ్రహ్మ కేశుండై యగులనాత్మారోపణంబుఁజేసి బ్రహ్మవర్తదేశంబునుబాసిజడాంధశిబధి
రగ్రామాకపిశాచోన్మాదులఁబోలెనవధూతవేషంబునొందిజనులకుమారుపలుకకమానవ్రతంబునంబురగ్రామాకరజనప
థారామశిబిరప్రజఘోషసార్ధగిరివనాశ్రమాదులయందు వెంటంజను దెంచుచుర్జనతర్జనతాదనావమానశ్రీమేహానస్థివ
నపాషాణశక్పశ్రజకప్రతీపణపూతవాతమరుత్తులంజరిభూతుండై ననుగడనంబెట్టవనకు దేభంబునుక్షి కాదికృతీవ
ప్రవంబునుబోలెఁగై కొనక దేహభిమానంబునంజి త్తవలనంబు మెందకయే కాకియైవరియించుచుండ నతనుకుమారంబు
లగుకరచరణోరస్థంబులువిపులంబులగుపాపహ్వాంసకంఠపదనాద్యవయవవిన్యాసంబులుంగలిగి ప్రకృతిసుందరంబగు
చున్నతస్మిద్ధరహాసరుచిరముఖారవిందంబై నవనళినదళంబులఁబోలిశిరఃకిక్కి నీనికలఁజేలువొందియరుణాయతంబులగు
నయనంబులచేపొప్పియన్యూనాధికంబులగుకపోలకర్ణకంఠనాసాదండంబులచేఁజేజిబ్బుచు విగూఢవృత్తవదనఁజే భ్రమం
బులఁబ్రకాశించుతనదివ్యమంగళవిగ్రహంబుచేఁబురసుందరులహనంబులనతమోహంబుగలుగఁజేయుచుగీ||ధూళిచేత
మిగులశీఘ్రానరితంబునైజడలుగట్టిక పుషితంగవర్ణమునగుకేశ పాశమును వెలిగించుచు| నితరులెవరుఁడను నెఱుగకుం
డక||అవధూతవేషమునఁజ్ఞివనవృత్తినంబులైనయవయవములతోఁజదివించుచునుండను|భవిభూతాక్రాంతుఁడైన
పురుషునిమాడి-౯||గీ|| జనులక్లిష్టయోగసంఘాతమెల్లవి| రుద్ధమనుచునాత్మబుద్ధిజూచి||యజగరంబుమాడి| నవలైపై
సుండెభి|భృత్యకర్తృమునకుఁబాలువడుచు||వ||ఇట్లుభీభృశ్యరూపంబునవసున్దరంబండియుండియన్నఁబుభుజియించుచునీరు
ద్రావుచుమూత్రపురిషంబులువిడుచుచునవిశరీరంబుననంటంబొరలుచుండు-హ-తియుఁదత్పురీషసౌగంధ్యయుక్తంబగు
నాయువువదలకయోజనపర్వంతంబుపరిమళింపంజేయుచుండగోమృగకాక చర్యలంజరియించుచుభగవదశఁబై న
ఋషభుండుమాహానందంబుననుభవించుచుఁ దనయంచుసర్వభూతాంతర్యామియగు వాసుదేవునిఁబ్రశ్నృతంబుగాఁగ
నుంగొనుచుసిద్ధింబొందిన వైహాయనమనోజవపరకాయప్రవేశాంతర్ధానదూరగ్రహణశ్రవణాదియోగసిద్ధిలుదనం
తవచ్చినంఁగై కొనకయుండెననిపలికినశుకయోగీంద్రునకుంబరీక్షింపనేంపుండిట్లనియె|| క||మునివరయోగజ్ఞానంబునఁ
జేరుపంజడకర్తృములుగలపెద్ద| ల్లనియుండెయైశ్వర్యం| బునుఋషభుండెటింగయేలపొందకయుండె|| అనినశుకుండి
ట్లనియె||చు||ధరణీపల్లభనీచువాక్యములుతథ్యంబింతయుండప్పడెట్లరయన్వన్వమృగంబుపట్టువడితానావేళనాలుబ్ధకు|
న్దరవందించినమాడి-౧౦||త్రియములందండించిది త్తంబుని| ర్భరకామాదులకాసయిచ్చుఁగడసంరంభంబుతోఁగ్రమ్మ
ఆ-౯||క||చిరకాలతపమునైనను|హరియింపఁగనోపుఁజిత్తహనిపెద్దలు|నన్నగుజారులకునుజారిణి|కరణీనియడరించుమన
సుకామాదులకుఁ|| క||కామక్రోధాదులుదా|భూమీశ్వరకర్తృబంధములుహఱియునుజే| తోమూలములగుటనుదానీమ
హిలోమనమునన్పురెప్పడుపెద్ద||సీ||అదిగాననెన్నడునైశ్వర్యములనుజేపట్టజూడఁడులోకభవులైన|వారలచేన
భివందనంబులవొందివెలయంగనవధూతవేషభాష| గంబుల నెటిగిక్రింగరానిభగవత్స్వరూపంబుగలిగి యూరూప
మంచుఁబరమయోగధ్యానపరులకు నెల్లదేహత్యాగసమయంబునంతలోనఁజూపుచుండియు దేహంబుఁబాపనిచ్చుయిం
చెనచ్చటదివ్యయోగీంద్రుఁడాద్యుండతులదివ్యప్రకాశకుండహరవరుఁడు|పరమపురుషుండుఋషభుండుపార్థివేంద్ర||
వ||అంతవిముక్తియిగుండుభగవంతుండునగుఋషభుండుమానంబునదేహభిమానంబువిసర్జించికులాలచక్రంబుశ్రీకులాలు
నిచేభ్రమియింపఁబడివిస్మయంబైననుభ్రమియించుగతింబ్రాచీనసంసారవిశేషంబగునభిమానాభాసంబునదేహచల
నాదికంబులనొప్పియుండియుయోగమాయావాసనచేయుక్తుండయ్యెనుఁటియు నాఋషభుండొక్క దినంబునంగొంక
వంకపటకంబులనుదక్షిణకర్ణాటక దేశంబులకు యదృచ్ఛచేఁజని కుటకాచలోప వనంబుననిజాస్యకృత శిలాకబళుండగు
చునున్నత్తునిచందంబునవిక్రీర్ణ కేశుండుదిగంబరుండునై సంచరింప వాయువేగవిధూతవేణు సంఘర్షణసంజాతంబగును
గ్రదావానలంబుదద్వనంబుదహింపనందు దగ్ధుండయ్యెనంత నతనికృత్యంబులుదద్దేశవాసులగు జనంబులు సెప్ప నర్హ
నానుకుండగుతద్రాష్ట్రాధిపతివినిజధర్మంబులంబరిత్యజించిస్వదేశస్థులతోడంగూడిదానానూతారంబులనంగీకరించి

శ్రీచక్రగిరిసియన్తుః శ్రిబధిరమిటివాడు. †మాకామాఁగ, అవధూతాదిగంబరుండు, మేహానస్థము, అనఁగాలాక్షణికముచేతమా
త్రమగ్ధము. నిష్ఠివనఁజియిటు. •వధిభూతుండై|అవమానింపఁబడినవాడై, గదనలెక్క-అత్యము. †అంతపుణిరహస్య. ‡కనీకానల్లగు
ర్దు. ‡దేహావరితంబుకొండెముతెల్లవారివది, విశంగివచ్చెన. ‡అజగరకొండచిలువ. శ్రీకులాలుకుత్తురవాఁడు.

—❖ భరతోపాఖ్యానముఁ దెలుపుట. ❖—

●భవిష్యత్తేకాకాగలకాలప్రమాదములచే, అనమంజనంబగుమోగ్యముగాని, శ్రీహేళనమునిండన-తిరస్కారము శ్రీకేశోబ్లంకనవెం
బ్రుకలుకత్తిరించుట, శ్రీవృణినపాదము, అవిరతంబుదిరామములెని. శ్రీవృషపాదమునద్యాయాతంబగుపిత్తపాదమునాక్రమముగావచ్చిన.

బహువిధనవపుష్పవల్ల వములనతులతులసీదశంబులనంబువులను గందమూలాదిఫలములఁగంజములనుఁజునతనర్పించిని
 చ్చులువనిలేక సేవసేయుచునుండెనాశ్రీశుహరిని॥ దానంజేసివిగతవిషయాభిలాషుండై శమమూదిగుంబులుగ
 లిగియభేద్యంజేసియెడతెగకపరమపురుషునిపరిచర్యాభక్తిభరంబునశిథిలీకృతహృదయగ్రంథిగలిగిసంతోషాతీతయం
 బునంబులకీతాంగుండునానందబాష్పనిర్ధావలోకనయనుండునగుచు నిజస్వామియైనహరివరణారవిందానుభ్యాసపరి
 వితభక్తియోగంబునంబరమానందగంభీరహృదయంబుననమృతప్రాదంబుననిమగ్నుండగుచుదానపుడుపూజించుపూ
 జనెఱుంగకనిష్టుభగవత్స్వతంబుధరియించి యేకాజినవాసస్త్రిషవణస్నానంబుల నార్ద్రమృటిల శ్రీకపితవర్ణజటాకలా
 పంబులుగలిగిమార్తాండాంతర్గతుండునునవరమేశ్వరునిహిరణ్యపురుషునింగాదలంచుచునిట్లనియె॥ సీకర్తృఫలంబు
 లఁగడఁగనిచ్చుచుమనోవ్యాపారముననిట్టి యఖిలలోకములఁజేసియాలోకములకునంతర్యామియగుచు బ్రవేశించి
 యంతమీఁది నానందరూపమైనట్టిబ్రహ్మముఁగోరుచున్నజీవునిఁదనలోనియోగి శక్తిచేదగననిశంబుఁబాలనసేయు
 చుండియంతటనుఁజిహ్వాద్వందమధ్యస్థియగుచునిట్లువరులుచుజగముల యందునుండిప్రకృతిఁబొరయకతానతులదివ్య
 మూర్తియైనయానందరూపమునశరణమొందెభరతవిభుఁడు॥ వ॥ అంతనాభరతుండొక్కనాఁడావహానదింగృణాభిషే
 కుండయముహూర్తప్రయంబంతర్జలంబులందుఁబ్రణవోచ్ఛారణంబుసేయుచుండనమయంబుననిర్భరగన్ధిణీయగుహ
 రిణిజలార్ధియైయొంటిజలూశయసమీపంబునకువచ్చిజలపానంబుసేయునెడనాసమీపంబునవ్యగతతిగన్ధిలచిలోకభయం
 కరంబుగనాదంబుసేయహరిణిస్వభావంబునభీతియగుటంజేసిపెద్దదిహరిపిలోకనవ్యాకులచిత్తయొద్దగనవరిగగనల
 బునకు నెగిరియగతవృషయగుచునదినుల్లంఘించునెడనధికభయంబునంజేసియాగర్భంబుయోనిద్వారంబున *గళిం
 బయిజలంబులంబడియెనాహరిణియుల్లంఘనాదిభయంబునంజేసిదక్షిణంబుననుండుగిరినదింబడి శరీరంబుఁబాసెనంత
 నాహరిణిపోతంబుజలంబులంబడిచున్నభరతుండంగనువిచ్చిచూచి రుణాన్ద్రవిత్తుండయ్య వృతజననియగు శివారిణిపో
 తంబునుదనయాశ్రమంబునకుంగొంపోయిమిక్కిలిప్రీతింజేసియపలాలనంబుసేయుచుబోషణపాలనప్రీతివలలనా
 నుభ్యాసంబులభరతునకునాత్మనియమంబులైనయప్తాంగయోగంబులునుబరమపురుషపూజాపరిచర్యాదులు మొక్క
 కిక్కిరిగెగ్రమత్రమంబునంగొన్నిదినంబులకునవసంతంబులుత్సన్నంబునొందెనంత॥ క॥ ఘనతపముచలన మొందుటయు
 నుభరతుండెఱుంగకాత్మయోగంబునుజయ్యెనంబాసెహరిణిపోతము॥ దనమదిలోనిల్పిప్రీతింఁజెప్పకవలికె॥ డే॥ అక్క
 లతల్లిఁబాసిహరిణార్థకమాపులులేమిఁజేసియే॥ విష్ణును లేకయున్నదిఁదెచ్చితనాయెడనివ్యగార్థకంబెహు ముక్త
 నంజేసిజరియింపుచునున్నదిచాచునన్నిచ్చి విష్ణువంజేసిదిగిగమహన్ననలంబుగఁబ్రోతు నెంతయో॥ క॥ శరణునివచ్చు
 జంతువుఁగదరుణంగనువిచ్చిచూచి కాచినఁబుణ్యంబరయంగనధికంబనియ్య నరమెటిగింజెనుమునీంద్రగణములుప్రేమ॥
 వ॥ అనియిట్లుహరిణిపోతంబుందనయాశ్రమంబుననత్యాసక్తింజేసియాసనశయనాలనస్నానసమీతుగశకుమహఫలవ
 లాశమూలోకకాహరణదేవపూజాపూజులయెడందనియొద్దనయనిచికోనుచుశివ్యకసాలావ్యకాదిత్రారవ్యగంబుల
 వలనిభయంబునవసంబుల వెను వెంటండుగుచునధిక శీత్రణయభరపరితహృదయండుగుచునశిస్నేహంబునంజేసికొంత
 సేపుష్టంధంబులవహించునటికోంతదడపురంబుననుత్సంగంబుననుంచికొనిలాలించుచు సంతసంబు నొందునటయినా
 భరతుండనిత్యనైమిత్తికాదిక్రియాకలాపంబునిర్వర్తించునెడనంతనంతలేదిహరిణిపూణకంబుంజూచుచుఁగించిన్న
 స్థహృదయంజై దానినాశీవరంపరలనభిసందించుచుంజూబనాదులంబ్రీతిఁజేయుచు నతిమోహంబునఁజెంచుచుండు
 నెడగిగిగిరిహనీరీతిమెల్ల నఁజేగెరుపుచెడిది॥ చెలఁగియాడంగభరతుండుచిత్తమందు॥ సంతసిల్లుచునుండెనాశ్రమముఁ
 జాసిహరిణింభకమంతలోనుఁజీకదనిన॥ భరతుండంతదత్త్యగతంబుగానంబడకుండునప్పుడు మిక్కిలివాక్యకులి
 తచిత్తుండగుచున్నభగవంతుడో లేనతిదినుండై కరుణతోడంగూడితద్విరహవిహ్వలమతియైదాసితలంచుచునతిశోకంబు
 తోమనంబునమఃఖించియిట్లనియె॥ గీ॥ హరిణిపోతంబునకువసంతమందు॥ గ్రూగవ్యగదాభలేకుండఁగోరుచుండఁదలఁ
 గిపోయి తెయనుచుఁజిత్తంచునందు॥ రాజముషభుండుభరతుండా రాటనుందిగి॥ తల్లిచచ్చినహరిణిపోతంబువచ్చి పుణ్య
 హినుండనగునన్నుబొందిపాసె॥ నేమిసేయుచు నేనిక నెట్లుగంచుఁ జేరియేరిఁదఁగాంచరక్షించువాఁడ॥ క॥ జ్ఞానకట్టా

శ్రీకపితవర్ణము. జిహ్వాద్వందమధ్యంధు. గళితంజై దారిపదై. శివారిణిపోతంబులేదిట్ల. శివ్యకతోడలు, సాలావ్యకాది
 కోత-నక్క-కుక్కముదలగు. శీత్రణయభరపరితహృదయండుఅతిప్రీతిపాతమగువృదయములవాడు. పస్తంధముభగవదగ్గ
 గీ॥ కుణకముఁగిశుభ్రు అశీవరంపర॥ ఆర్యవనపక్షి. జి॥ తెరలువాడిచిపులకాంతివై. జి॥ శాపకముఁగిశుభ్రు. జ్ఞానకట్టా॥ అర్చ్యా.

యాయాశ్రమమునఁ బుట్టివత్సవయము మేసిపొవలినహరిణంబిట్టిట్టుదిగుచుండఁగఁబట్టిన్మృగేంద్రుండుగొట్టిబా
 థింపెనెకో॥ వ॥ ఇట్లుభరతుండుహరిణపుణ్యక్షేత్రముంబుంగోరుచు నెప్పుడువచ్చినన్నసంతోషవజ్రమునానాప్రకారం
 బులైనతనగతులచేత నెప్పుడానందముండించుధ్యానసమాధినున్నప్పుడు నన్నుంగొమ్ములగ్రోకుచునుండునట్టివిమో
 డంబులెప్పుడుగనుంగొందు దేవపూజాద్రవ్యంబులొక్కీ మూర్తీనినంగోపించిచూచినం గుమారుండువోలె నూరం
 బునకుంజనినిలిచిననుఁజల నేలబిలిచిన వెనుక నిలిచియుండునట్టి మెలకువస్వభావంబుగలుగుట యెట్లుగీభూదేవియెంత
 పంబుఁజేసినదియోహరిణపాదస్పర్శంబులం బపిత్రంబైనభూమిన్నగ్రాపవర్గకామలైన ముసులకుయజ్ఞార్థంబగునట్టి
 హరిణపోతంబు నెట్లుగనుంగొందునదియునుంగాకభాగవతుండుగువంతుండువృక్షపరిభ్రమంబున మృతజననియు సా
 శ్రమపరిబ్రష్టాబునైనవృక్షశాబకంబునుగొనిపోయిపెంచుచున్నవాఁడొమున్నుపుత్రవియోగతాపంబునుజంప్రకీర
 ణంబులంబాపుచునిపుడుహరిణపోతంబుదనశరీరస్పర్శంజేసిభంధంబునంబులకన్నధికంబగుచుంబుత్తయోగతాపం
 బునిర్వృత్తింపంజేసెననుచుం బెక్కుభంగులహరిణుని న్నంబులైననునోరభంబులచేతంబూర్వకర్మవశంబునయోగభ్ర
 మ్మండుగుభరతుండుభాగవదారాధనంబువలన ఁబ్రంశేతుండుగుచు నిశరజాతంబుగిహరిణపోతంబుమీడి మోహంబ
 గ్గులంబగుచుండనుం డెననిపలికితొక యోగీంద్రుండునుఁజాతీయుఁడనియె॥ సీ॥జననాథమున్నుమోక్షుఁడొధనఁపాయఁగా
 రానిపుత్రాదికంబులెన్నిఁదానెతపన్నియైభరతుండుహరిణశాబకపోషణంబునఁబాలనముననటలాలనస్త్రీగానానుషంగం
 బులమూషకబిలనుఁగోసముననుసర్పంబుసాద్వివచండుంబుననుయోగఁఁఘ్నంబుమిక్కిలివిప్రప్రదానెంతవానికై
 ననుగాలంబుగిడువరామిన్లుగాకపోచపరశమునులకైనఁబాయచుకర్మంబునరులనంగ నెంతనరపరేణ్య॥వ॥ఇట్లుభర
 తుండువృక్షవియోగతాపంబునొందుచుండునెడ నావృక్షశాబకంబుదనుడెంచిన సంశయిల్లుచుండెనంతనొకరాక్షస
 మ॥భరతుండున్లుచనంత్యకాలమువెనంబ్రాపింపఁగానవృక్షా హరిణంబుంగిడుభక్తీబుత్తుగతనత్యానక్షిప్తింపనా
 హరిణంబుండనయాత్మలోనినిదేహంబుంశబంబాసితాహరిణీగర్భమునన్జనింపహరిణంబైన యొప్పెంబూర్వస్త్వత్కా॥
 వ॥ఇట్లుభరతుండుహరిణీగర్భంబునంబుట్టియు భాగవదారాధనసాధ్యంబునంపరవశ్యక కారణంబుఁడెనిసికడుతాపం
 బునెంచుచున్లునియె॥ఉ॥రాజులుప్రస్తులింపమరరాజసమానుడనై తనూజులన్త్రాజులజేసరాపసులు రాజయుషీం
 ద్రుండటంచుఁబుట్టిఁగాఁ॥ దేజులునెండియాహరిణదేహమునంచులఁబ్రేరఁజేసనా॥శియోజుడఁగనే జెడికయోగిజ
 నంబులలోనజేసనై॥ వ॥ ఇట్లుశ్రీహరిశ్రవణ మననసంతోర్తనారాధనానుసరణాదియోగంబులంజేసి యశూన్యసకల
 యాచుంబగుకాలంబుగలనాకు హరిణపోతస్మరణంబునతంబునయోగిఁఘ్నంబుసాప్రస్తుంబయ్యెమోక్షమారుండనైత
 ననిశ్చీనిగూఢనిశ్చేదుండగుచుండల్లింబాసిశ్రవ్యునుపరమగీల మునిగణసేవితంబైన భాగవత్ప్రేరంబునుసాలతరుగివిడ
 తమగ్రామసమీపపులస్త్యపులహేశ్రవంబునకుంగాలాంజనపర్వతంబువలనఁజనుడెంచుంబునవృక్షదేహత్యాగావ
 సానంబుగోరుచుచంగంబుమిడియె కొగియగుచుగుక్కపర్వశృంగేరుదాహంబుండై వృక్షశ్రవ నిమిత్తంబగునానదీతీర్థం
 బునంచునవసానంబుగోరుచుండత్తీర్థోదకక్షిన్నంబగుచుండుశరీరంబుడిచెనని శుకయోగీంద్రుండువరీక్షిన్నరేంద్రు

— శ్రీ భరతుండుహరిణజన్మంబుపడిచి, ఆంగిరసుండునుబ్రాహ్మణులమఁబట్టుట. శ్రీ —

నకువినిపించిచూచియున్లునియె॥ సీ॥ హరిణదేహముఁబొసయంత నాంగిరసాహ్వానముంశుద్ధుండంబు ప్రంశుఘ్నంబు
 శశుపశుఘ్నసతపస్సాధ్యాయనిరతుండుగుగర్విష్టుఁడునిశ్కోపితుండునై నబ్రాహ్మణునకునాత్మిజంప్రేపుట్టిచంగంబు
 వలననుజుకీతుండగుచుండగర్భబంధంబులఖండింపఁజాలనిశ్వరునినమృతనజుశ్రవణవనన॥ ములునుహరిచరణధ్యానముల
 నుచిఘ్న॥ భయముననుజేసినననుచుఁడ బాయసికన్లునిపించు ప్రతిసేయుచునిదియుండె॥భరితయగుచేతభరతుండుపా
 థివేంద్ర॥వ॥ఇట్లుంగిరసుండుప్రళయభార్యయందుంబుత్తనవకంబుఁగనిశ్యభార్యయందు ప్రేమపుష్కుల నిద్దరగుగలుగఁ
 జేసిననందుంబులుంబుండు పరశుభాగవతుండురాజ్విప్రమరుండునుత్కృష్టవృక్షశరీరుండుఁ జరవశరీరంబునంబ్రాప్తవి
 ప్రశరీరుండునగుభరతుండయ్యె నశండాజన్మంబుననన్యజనసంగంబుజన్మపరంపరకుఁగారణంబున యశ్వంశభయంబు
 నొందికర్మబంధవిధ్వంసనశ్రవణస్మరణాదుల శ్రీహరియనుగ్రహంబునంబూర్వ జన్మపరంపరలనెఁన్నుంచుచుండనన్న
 రూపంబున్మత్తఁడౌంధునిరూపంబునలోకులకుంజూపుచుండెనంత॥ ను॥ జనకుండుంగిరసుండు నాత్మజునివాస్వల్యం

* విభ్రాంతిమంతుడారినవాడు శ్రీవిజితేశ్వరునిబలము. శేఖరమారుండు. శ్రీనివాసని కృష్ణుండనిభ్రులకెఱుంగరాకుండవ్యవసరు
 చున్నవాఁడు. శ్రీవీరుదాహుండులైలరావసూహమావరముగలవాఁడయి.

బునంబెంచుచుం | దనరంజౌలముఖాగ్ర్యకర్తములచేతన్సంస్కృతుంజేసిపా | యనిమోహంబుననిచ్చులుంగడఁగ శౌచా
 చారములైప్పినఁ | ఘనుఁడాభాగవతుండసన్నుతినిదత్తర్కంబులంపైకొనెఁ || వ || ఇట్లు బ్రాహ్మణకుమారుండుగర్వంబు
 లయంచునిచ్చ లేకయుండియును విశ్వయోగనిర్వంధంబునంబితృ సన్నిధియందెయినరూపినింబాగు న్నాన్యప్రణవ
 శిరస్ససాతంబగు సట్లుగాయత్రీకుంఠ్రంబు జపియించుచుఁ జైత్రాది చతుర్దశాంబులసహ జేయించు సేంబులనధ్య
 యనంబు సేయుచుండ జనసులదాన్యజునిశిష్టాచారంబు చేశీక్షింప వలయును నులోకాచారంబునను నీ ప్రతిపాదనాత్మభూ
 తుండగునాత్మజునందునభినివేశితచిత్తుండగుచు శౌచాచరణాగ్ర్యయన ప్రానియగుగర్వనలశుక్రాచారాదులంబులనభి
 యుక్తంబులయినం బుత్రునిచేనొనించుచున ప్రాప్తనోరీభుండయ్యెనంత || క || ఈరీతిగోడంబున కొనాడంబులుగట్లు
 పిచింతనన్యహమనసం | సారయగుచుండిప్రత్యేభారసచేపాంబుఁబాసపోయినది || ౯ || గీ || శిల్పినిండి తోడఁదాన
 గ్నిఁదొచ్చినతనిసహిషణ్యుఁడగుకంఠలోననవతాల్లి కొడుకులవిసీగులగుచును | కాస్త్రవిద్యలనెఱవ వసే || వ || ఇట్లు
 బ్రాహ్మణకుమారునిపతిత్వేగ్ని కొడుకులు వేషవిద్యలవలనంబాపిగృహకర్మంబులనతనియమించిన || ౧ || ధరణీమరోస్త
 ముండుదానరుడుగఁదనువారు సెప్పినవెయెల్లను సేవారకండుఁ బ్రీతిసేయిం | నిరతముగ్నహకర్మమునెల్లనుచుండెఁ
 వ || ఇట్లుగృహకర్మప్రసక్తనుండగుచునుండమూఢులగున్ది పాశ్విశువులచేనున్వత్తజడభిరయ్య శియాహూయమానుం
 డగునపుమతదనురూపంబులగు సంభాషణంబుల నొనర్చుచుఁబరేశ్వాయధ్వచ్ఛలంజేసి షష్టి వేదనయాచూచులవలనని
 యుక్తకర్మంబులంబ్రవర్తించుచు || గీ || అతులవిద్యాన్న మైనసృష్టాన్న మైన | నెద్దివెట్టివజ్రవిద్యకుహితముగానె | తలఁచిభా
 షీంచుఁగాకొండుఁదలఁచిమిగులఁ ప్రీతిసేయఁడుగుచుండుఁబెంపుతోడ || వ || మఱియు నావిప్రంహారవిద్యానంనుభలా
 భంబుగలిగి బాహ్యసుఖమశిఖంబులయందు దేహభిమానంబు సేయిం శీతోష్ణ వాతవర్షాశవంబులనోడివైదేరఁగిపుకవృ
 నభంబునుంబోలెవీనుండుగరి నాంగుండునగుచు * ఘండీలకొయ్యెరజోపలంబునంగగ్నంబునవివృణాణీగ్రంబునో
 లెన ? నిభివృక్షప్రహ్వవర్షనుండైనలివాంబరపరీతకటితలులపంసరికొన పీలిప్రయత్నోపవీతుండునగుటంజేసియజ్ఞజనంబు
 లతఁడు బ్రాహ్మణాభానుండుమండుండు నశవలుక సంచరించుచుండంగర్వమాంబునంబగులవలన నాహారంబుగొనున
 పుడుదనువారువృషసాయకర్మంబునందుఁగయమించిన ట్లేత్రవిహితనన విషమన్యూనాధికంబుల నెఱుంగకప్రవర్తించు
 చునూకతపుడు తెలుకపిండిపాట్టనిపుటిమాడుదబ్బెడయాదిగాఁ గలచ్రవ్యంబులయందునన్యశంబుపగిదిరుచిచేసిభాషిం

— శ్రీ వృషలరాజభృత్యులు కాలికిబలియిచ్చుటగుభరమృగంజొనిబోవుట. శ్రీ —

చుచుంజనికావలియుండు నెడవొక్క నాఁడు || క || పురిలోనవృషలపతిదా | నరుడుగనంతానకాముఁడై వేడుకతో | బురుషప
 శుప్రఁగాలికి వేదరముక గొనిపోవఁబతువునలగినభృత్యుల్ || గీ || అరసి కాన లేకయా రాప్రీతిరాస | నమునఁజేసికాపువిన
 లబుద్ధి | నున్నఁ ప్రయోగినొక్కఁడబాడగాంచి | పశుపునంచిననుచుఁబట్టిరతెని || క || అరీతిగ్నహమరవరు | నారయనాకాళి
 గృహమునకుఁజగభృత్యుల్ | భోరునగొనిచనినల్పి | చారుతరాభ్యంగనాదినంసాగ్రంబుల్ || వ || ఇట్లుభ్యంగనాదికృత్యం
 బులుకీర్చినాతనిశ్రీవసంబుగట్టినిచ్చిగంధపుష్పభరణాత తాలంపుతనింజేసిన్యస్తాన్తంబులుభుజియింపంబెట్టిగూపదీ
 పమాల్పలాజకీసలయాంకురఫలోపహారాదులుసమర్పించి నాహారాద్యసౌమంబుతోడనాపురుషపశుపుం గాళికాదేవి
 సమ్మఖంబుననాసీనుంగావించి యావృషలపతిపురుషపశుపుర క్తంబునంభక్రకాళినంతోపపెట్టెం దలంచికాళికామం
 త్రాభిషంత్రితంబునతిక రాశంబుచై సఖిగ్గంబుందిరిజాభీష్టసిద్ధికింసింపందలంచిన || సీ || సర్వభూకములకుసఖుండును
 బ్రహ్మభూతాత్ముఁడనిరైగ్రుండయిన బ్రహ్మ | నుతునితేజబంతఁజూడచుస్సహమైన భయమందివడఁచుచుభక్రకాళి |
 గ్రోధంబుమున్నడిగినఁగహుంకారంబునలుపుచునట్టహాసంబుఁజేసి | పాపాత్ములునుదృష్టపరులునురాజసతామసక
 ర్మసంధానులగుచుఁ | ప్రవరునట్లుహింసించువృషలపతిని | భృత్యవర్గంబుతోచలబృద్ధిగూర్చి | యపుడువృషలాధిపునిశిర
 మందిలిలఁ | బాడియాడుచునందంగ్రీడనలిపె || క || ధరలోననెవ్వ రేనియ | ధరణీమరవరులకెగ్గుదగఁదలచినవా | రరయగ
 ఁజేడుచునిక్కము | హరిధరణీమరవరేభ్యులంచుండుటయు || వ || అతియు || డ || అచ్చటవిప్రసూనుఁడుభయంబొకయిండు
 కలేకచంపఁగా | వచ్చినవారియందుఁగర వాలమునంచును గాళియందుఁదా | సమృతభావముందిహృదయంబునఁబర్చద
 ఠాటు నెంతయు | వచ్చి కతోడనిచ్చియనుమానము నొందకయుండె నెంతయు || వ || అతియు నావిప్రసరుండుచండికాగృ

శ్రీ ఆహూయమానండు పిలువఁడుచున్న వాఁడు. * ఘండీలకొయ్యెనను | పరిశుద్ధఫలమండకయనించుచున్న వాఁడై. * అభివృక్షప్రహ్వవర్ష
 నుండై | తెలియఁగూడనిబ్రహ్మ తేజస్సుగలవాఁడై. * పీలిప్రయత్నోపవీతి ప్రాణుండగదిన. * శ్రీవసము | వస్త్రము.

హంబు వెలువడి శ్రీమృతంజనికావలియుండునెడన్ సీలంతటఁగొన్నిహోయనములుసనసింధు భూపాలనము సేయుభూవ
రుండు. ధీరతనియునుతీరముచనున్నకీపిలహామమునిఁగాంచితత్త్వ విజ్ఞానమెఱిగెడువేడ్కతోడుతత్త్వజివికారోహం
ముఁజేసియగుచుండ నాలోననాశివికారోహకులుచేనికాపున్నవిప్రునిగాంచితెచ్చిశివిన మోపింతునిగానిచేతనను
చుఁబట్టిమూఁపునబట్టికేఁబట్టి మోపుననుచు మోపించునంశధరావరుండుగిబికి మూఁపునడియెంచుజింతలేక॥ క॥తన
మనసుకొలఁదినప్పుడు మునుకొనియట్లు ప్రయత్నించుననుభవఁగా జనపతిని మోసెన్నతేవై చనుటయెఱిగిబికి మోచు
జనుటనుననియె॥గీ॥నిగారిలిస్పడిచటఁజేరిమిక్కిలిప్రయత్నంబుతోడఁగిలినడుచుచుండఁపివనునగుచుగనన వేగంబు
ననుబొగఁబెట్టుచున్నవనిన బెత్తలగిరి॥వ॥దేవాయాపివనుగననంబు మావలనవైనదిగాదితరీయవాహకుండు సుఖగ
మనంబుగానహవ నేరండుఁదీనితోడ మేమునడువ నేరకునైనహూగఁబుడనుగా జుపానితవృద్ధజనులదైనను బలాఘ్నారం
బునంబుట్టివతోపంబునంగోపించిచున్నఁడప్పినిఁగిప్పిననివ్వవోలెనెఱుంగ రాజుబ్రహ్మలేజుబంగల బ్రహ్మణునికింగం
టకంబుగాఁగొత్తుర వాఁగొంబులునిట్లనియె॥చ॥అలసితవెంతయున్ననలివాఁకటడన్సిఁమేనుమిక్కిలింబలచన యున్నదీశివక
భారమునూరముమోసిన లేకఁగల నిలిచెదనంచుభూవిరుండుఁగొత్తురముల్లగఁబలుగ నాయెడఁబలుకికి మోసెనాశివక బ్రా
హ్మణమగ్నంబుఁజూపి దేవ్యగా॥వ॥అప్పుడాపిప్రవకుండుదనకుంగడపడియగుకు శేబరంబునంచనహంకారహమకారం
బులంబులనసేసి విభావజ్ఞానరహితుండై బ్రహ్మభూతుండై వాన ప్రతంబుననాశివక మ్రోయుచున్నవివనుగననంబుఁ
జూచి యతి కుపితులకునుచు భూవరుండు వెండియునిట్లనియె॥సీ॥ఓరిచుర్వగఁగి నరోరిజీవన్మృత నాయాజ్ఞాఁగవ్వచునడచెడి
వునిపక్రమాగ్గంబులిన్నయువిడిపించినడిపింతునిన్నుసన్నాగ్గమంచ॥నెనిరాజగిర్వాంధుడగుచునణత్రయంబునవృద్ధిఁ
బొందినభూవరుండుబద్ధప్రసాదముబుల్లుచుండినఁజూచితమదనూడులచేఁబ్రశస్తంజగుచు॥నగతిబ్రహ్మస్వరూపమైన
కిలభూతములకునత్యంతసూనుండైనభూమరుండుయోగివర్తనదేలియకయున్నరాజునఁతపీఠిండిమఱియనిట్లునుచుఁ

శ్రీ భారతుండురహూగఁబునిమాటలకుఁ బ్రశస్తి త్రరంబులిచ్చుట. శ్రీ

లి కె॥వ॥నరేంద్రావీపు చెప్పుచునత్యంబుభారంబీతరంబునకే కాని నాకుంగలుగ నేరదురుసుస్థావ్యకార్యంబులువ్యా
ధులునాధులుక్తుత్త్యన్త్యులొచ్చాఁగిరోధభయంబులుజరాహరణంబులురోషనిద్రాజాగరణంబులహంకారహమకారహద
రోషశాపలునుచేపంబుతోడనజనియించుంగాని నాకుంగలుగ నేరవుడేవన్మృతుండనేన కాదాద్యంతంబులులుగుటంజే
సియంతటియంచునుగలిగియుండుస్వామిభృశ్యసంబంధంబులు వివిధస్యశ్యంబులగుచువ్యవహారంబులంజేసిశరీరంబుల
కుంగలుగుంగానిజీవునికి లేకయుండునదియునుంగాక రాజాభిమానంబుననిపునన్నాజ్ఞాపించెద వేదేయంబ్రహ్మత్యుండవై
ననీకుంబూర్వస్వభావంబెట్లుండనట్లు గాక నేమి నేయును నెఱింగింపుమున్నత మూకాంధ జడులఁబోలెనహజన్వ
భావంబునుబొందిన నాయుండుగీక్షయేమిలాభంబుఁబొందివనేర్చునదియునుంగాక స్తభుండు మా త్యుండవై ననాకు
నీశిక్ష్యశృంగంబుననినచికియపతహశీలుండై మునివరుండుపూర్వకన్యశేషంబునంగల్గుభారవాహకత్వంబునుడలంగందో
లుటకుభారంబుమహించిశివక మోచుచుంజను నెడనారాజవల్లభుండుదత్తజ్ఞానాపేక్షింతుండై చనియెడివాడగుటందన
హృదయగ్రంథిపిమోచకంబులుబహుయోగగ్రంథనన్మృతంబులునగు బ్రహ్మణవాఁగ్యంబులుపిరియాశివకవిగ్రహడిగ్గను
రికియాపిప్రునికీసాష్టాంగండుప్రణాహంబులాచరించిగర్వవర్జితంబై ముకుళితహస్తండుగుచునిట్లనియె॥సీ॥ధరణీసురుల
లోనఁదలంప నెవ్వఁడవీపునవధూత వేషివై యవనియంచు॥ నేమిటికై చరియింపఁగవద్దితిదటికినొక్కడవొంటిఁజనుటనేఁ
డుననుగృతాధునిఁజేయననుకూలుఁడగుచున్నయట్టియాకపిలహామమునీంధ్రుఁడవోనీవ హాత్వంబుడవీలిచారింప నె
ఱుఁగక చేసిఁగిరుణఁజూడుతప్పవైరింపు నేయమడండమునకు॥ హరుగిశూలంబునకునువజ్రాయుధమునకనలచంద్రా
రగధనదతస్త్రాస్త్రములకు॥ వెలువవిప్రున కెనిట్లు వెలుదినట్లు॥వ॥నాటియునిస్సంగుండవై జడండువుంబోలెనిగూఢవిజ్ఞానం
బుగలిగిచరియింపుచున్నవాఁడవునీవచనంబులుయోగశాస్త్రసమానంబులై వాఁడనంబులకునభేద్యంబులయియున్న
వియేనువిష్టుక తావతీర్ణుండు సాక్షాద్ధరియనగుకపిలహామమునివలనఁబ్రహ్మవిన్యోదెలియంగోరిజనుచున్నవాఁడ లోక
నిరీక్షణార్థం బవ్యక్తిలింగుండవై చరియింపుచున్నకీపిల హామమునీంధ్రుండువుగాఁబోలుచువు మంచుండై నగృహస్థం
డుయోగీశ్వరచరిత్రంబు లెట్లులెఱుంగ నేర్చుగర్వవశంబునదృష్టంజైన భ్రాంతివహించుచునడుచుచున్నయాయాశ్ర
మంబునామనుంబోలెనీకునగుననితోచుచున్న డదియెట్లనినఘటంబు లేక జలంబులుదేనేరని తెఱంగునలేనిది గలుగ నేర

శ్రీ శివకారోహముచేసిపల్లకివారదనెక్కి, శివకారోహకులుపల్లకిమోయువారు.

దుగావునంబ్రమాణమూలంబునులొకవ్యవహారంబు సన్నభంబునసన్నతంబైయుండుటంచేసీమీరలాడు వాక్యంబులు నాకునన్నునంబుగా నేరదనిసింభుదేశాధీశ్వరుండువిడిపించిన నాపిప్రండులోకి వ్యవహారంబునకునిత్యత్వంబొపాధికంబునంగానినిత్యంబుగా నేరదనిదృష్టాంతనిదర్శనంబుననిల్లనియె||స|| పావకశిఖలచేభాండంబుగాఁదప్రచుగుప్తప్రభుటుముచేనందునున్న | జలముదపిగించు నాజలము చేదండులంబులుర ప్రమొందియప్పడుపిశిట్ట | మైనయన్నంబుననాచంపముననుదాదేహంప్రియంబులఁదెలివితొడ | నాశ్రయించుకయన్నయట్టిజీవునకుదేహంబునఁబ్రాణేంద్రియాదికమున | జరుగుచుండునిష్ఠాసంసారభుటవృత్తి | మండునై నరాజుపట్టమైన | కర్మములకుఁబాసికంజాతిపదసీవఁ | జేసెనేనిభవముఁజెందవండు||గీ|| అనుచుధారుణీసురాశ్వజుఁడీరితిఁ | బలుఁబయనురాజుపరిణమించి | వినయవాక్యములనువినుతించిక్రస్తుఁ | బుణ్యుఁడై ససంభుభూవరుండు||వ|| మహాద్భయేనురాజుననియెడియభిమానమదాంధుండవై నహాత్ములందరసరచించిననన్నుఁగరుణింపుమునీవా గ్రబంధుండవునీకృపాదృష్టింజేసెహాహాత్ముల నవమానంబుఁ జేసినమరితంబువలనవిముక్తుడవయ్యెకవిశ్వసుహృత్తవై నశీకుంఁగోపబుగలుగ నేరదననగ్ధులయినమాబోటివారలును హాజనావమానంబునశీఘ్రంబెనశింతురుగాననీపురయాళుండవై నన్నునన్నింపుచునిన నాపిప్రండ్లనియె||క||కమవేద్యునీపుపిద్వాంసుఁడవై యుండియునుమిగులఁజోద్యునువిద్వాంసుఁడవోలెనుబలికెదవఁ|ష్టపడుమేలనవచ్చుఁగొంతపురుషులలోన||గీ||పరగఁబెద్దనీప్రపంచమంతయుఁదక్య | ననరునీపురక్యచానుచుబలికె|శక్లుగాననిన్ననధికండువేష | రామనాకుఁజూడరాజవంశ్రసీయజ్ఞాదికములందు నాహ్మయములయందుఁదగుచుగాఁదత్వవాదంబులేదు | స్వప్నంబునంకులసౌఖ్యమాకారంబునంకులక్షణవైయంతలేనియట్టిదండమునవేదాంతవాక్యంబులుదత్వంబు నెఱిగించి తలఁగుఁగానినిత్యంబులైయుండ నేరపుపునుఁజూచి శ్రంబుగుణములఁజెందియెంత | కాలముండునుమఱియంత కాలంబునునరయపిజ్ఞానకీర్త్యేంద్రియములచేసీచఱిగిగర్వంబుచఱియధర్మంబునట్లు | నశిలిపుట్టించుచుండునత్యంతసహిమ||వ||నాజీయుధర్మాధర్మవాసనాయుక్తంబువిషయానురక్తంబునైనది శ్రంబుగుణప్రవాహంబులచేతవికారంబునెంచి దేవతార్చ్యజ్ఞునుష్యరూపంబునైనదేహంబులంబుట్టించుచుఁగాలస్తాప్తంబులైననుభవభిత్తమభయభలంబులననుభవించుచుననపరతంబుజీవునికింబ్రశ్యక్షంబగుచుఘాలసూక్ష్మరూపంబులనుండుస్వాంతంబుగుణరహితంబైనముక్తికారణంబగుఘృతవర్తులుగలదీపంబునధూమశిఖలంబుట్టించుఘృతవర్తులునాశంబునెందినస్వరూపంబుఁబొందినతెఱంగునహానంబుగుణకర్మానుబంధంబైన జన్మామలంబుట్టించుగుణకర్మంబులంబాసెనేనియుం బరితత్వంబునొందు జ్ఞానేంద్రియంబులేనునువిషయంబులమీఁదఁదోచుబుద్ధులేనుభిమానంబుననునేకారణవృత్తులంగూడినహానంబుజీవునికి నసంశ్యంబులైనజన్మంబులంబొందించుచుసౌవృత్తులనతిక్రమించినజీవుండువరంజ్యోగమైన నారాయణస్వరూపంబుగా నెఱుంగుము- స్థావరజంగమంబులైనజీవులకుంబవనుండుస్థాణంబైనయన్నదండంబునరీశ్వరుండుసర్వభూతాంతర్యామియగుచుజీవాత్మస్వరూపంబుననుండుజీవాత్మండుజ్ఞానోదయంబునంజేసెమాయనెంత కాలంబునం గెలువకుండునంత కాలంబుముక్తిసంగుండుగాఁడరికడ్యగ్ధంబునుజయించివరతత్వంబు నెఱింగిననీశ్వరుండుగుఁజి శ్రంబెంత కాలంబుపిషఁగూస క్తంబగు నంతతడవునంసారచక్రంబునంనుసంచరించుండుగావునమహాపీఠంబైననుచనిహతశ్రువైన మనంబున ప్రహస్తండుయిచ్చాహారంబుఁ జరుగనీకపరమగురుండైన శ్రీహరిచరణోపాసనాశ్రంబునంజి శ్రంబుగెలిచినంబుశత్యంబునెందుననిపిప్రండువలికిననతనిసహిమకుఁజెఱగండ్లిప్రాప్త్యాదునకునహాస్థానంబుసేయుచుభూవగుండ్లెక్కియె|| ఊ|| కారణవిగ్రహంబునురుకాయమనీయపధాతవేషమున్మూగధరానరత్యమునుబూర్వసమాగమమాత్మభావములజారువిహారమత్యశుభ్రాంతిగుణంబునుగూడవర్తవ|బారయఁగల్గునీకుననయంబును మ్రొక్కెనఁజెప్పుఁభంగుల|| మ|| జ్వరితార్తుండగుఁగోకాషధనుఁతీర్థంబైనచందంబునకారలోనాతపతప్తదేహిగఁజీతంబైనతొయలంబునగరిహంగ్రోలినరీతి నెంతయుఁహంకారాహుఁజ్ఞుండనై | పరగున్నగునునీవచోఘృతముదప్పవ్వంకువేఱున్నదే|| గీ||ప్రవర్త్యనేనువేద్యుతోనానంత|యంబులెల్లలిన్ననడిగి తెలియఁదలఁచియున్నవాఁడఁకప్పకయెఱిగింపు|ముచితవృత్తిఁదక్వయోగమెల్లి||అనియడిగినయాగాజుంకావిప్రండ్లనియె||గీ||కానవచ్చినఫలములుగర్వమూలములగుటనుజేసినసంసారిములనుజిత్తమెపుడునన్తించుచుండుగా నెఱుంగలేవు|శత్యయోగంబుమిగులనిత్యంబులంచు|| వ|| నాజీయునీవనుంధరనున్న చరణంబులకునెప్పుడుజంఘులునామీఁదజానుపులూపాదపునమారుపులంకులకునుపరిచ్రదేశంబునమద్యంబులమీఁదనురమంచుకునెప్పువకంతంబుమీఁద స్త్రాంధంబంచులదారువాదారువునశివికయంచు రాజుననియెడియభిమానంబు గలిగినీవున్న

వాఁడవిట్టిచోద్యంబయినకష్టవశంబొందినవీపుప్రజాపాలనంబుసేయుచున్నవాఁడననుగ్రహించినమోక్షముహామోక్షులనభిలీనంబుజన్మింపదుగాక యున్నవాఁడవీడ్పావరజంగమంబులకునివాసస్థానంబువసుంధరమైనదండజన్మనసక్తిగ్రయలచేతనెఱుంగందగినదగతాగ్రణంజైనతత్వంబునెఱింగించెడపరమాంబుపముదయించిధరిత్రయైవవందంబుననవిద్యామనంబులచేతంగల్పితంబైనకృతస్థూలబృహస్పతిపదసజ్జీవాజీవద్రవ్యస్వభావాశయకాలనామబుద్ధిరూపతయైవసేవాయచేదగత్తురెండవదియొకవింపంబడియె చాహ్యభ్యంతరంబులంగలిగిన్నప్రకాశంబైభాగవచ్ఛబ్దవాచ్యంబువిశుద్ధంబుజేతమాధ్యంబుజ్ఞానరూపంబునైబ్రహ్మంబొకటియనగ్యంబుజగత్తనగ్యంబగుననిపలికిమఱియు||సీ||ధరలోన బ్రహ్మంబుదవమునదానంబులనుగృహధర్మంబులనుజలగిన్న సోమనూనృపచేతశ్రుకులచేనైననుబరనుభాగవతులపాదసేవ|| బొందినమాప్తినిబొందంగగౌరవియునుమరావ్యులుపరమములు || ఘనతపోబాహ్యసౌఖ్యములకువిముఖులునైపుణ్యులుపారిగుణానువాదమోవితాత్ములుచగుభువనాకాశేవరమదినంబునుజేసినసంజమీన|| మోక్షమార్గంబునకుబుద్ధ్యాత్మునందుబ్రహ్మపడియూహనెవ్వడుపరిగబుద్ధి|| వనరేంద్రాయేమపూర్వంబునభరంజనుగాజనుసర్వసంగపరిత్యాగంబుఁజేసి, భగవదారావనంబుసేయుచు, నృగంబుతోడిసేహంబుకతన, నృగంబునైపుట్టియూ, నందునుహరిభక్తిఁదప్పకుండియిపుడు, సుమ్యుండనై, గునంగంబునశంకపిండవగుచు, నునుమ్యసంసర్గంబునుబొసెయె కాకనై చరియించుచున్నవాఁడెగురుడువృద్ధసంసేవజేసి, సంసారిమోహంబునుబొసహరిధ్యానకథచే, లబ్ధజ్ఞానుడై పుండరీకాత్మునింబూజింపుచుం, బరలోకంబునుంబొందుననిపలికి, పుండ్రుహరియున్దిగియె సీ|| ధరిలోకమాయచేసెనురాఁబరాధాపరమమనఁబట్టుగబడ్డజీవు|| డెంమిమైగుణార్థములఁజేయుచునులాని మూరించిరిగెన శనర్కమాడ్చి || పరమపేక్షించుచుఁబాయకజీవుండుసంసారిగహసంచారియగుచునెనపరతమునుండునావ హావనహంచుఁగావనలోభాద్యసగులుగూడి|| ధరిలోకజీతేంద్రియంబుగూనినరునిబట్టి|| ధర్మచనియెడియాహహాధగమునెల్ల|| సరసిగొనిపోవుచుండుమరదుదినంబు|| గానసంసారమంచునాకాంక్షవలదు|| అతయుగసంసారాటవి|| దరిలకయూపుత్రవిశ్రవాదాచలనంబరిగినశస్త్రకాలవృంములు|| పరువడినరబస్తయలనుబుడించువడి|| తరల|| ముసినసంస్కృతిఁగూర్కాన సందిగరంబులనెల్లకుంజెలగుత్తులతాత్పర్యములచేతగహ్నగమైచినిశ్చలనిమంగములందుదర్శనసంజ్ఞలంగలనుడికి|| బులనిరోధమొనర్చు సోకినబొందుచుండువిపద్ధక|| సీ || మాటియురీగ్మపాస్థమార్గంబునందెల్ల|| విషయమునుబొంపివివృష్టమెల్ల|| గడఁగి తోడొట్టుగంభర్వలోకంబు|| గాఁదలగిదివిలమోచనుచు|| సీ || మఱికాచుముచగొఱవగొయ్యముఁగాంచి|| యగ్నిగోరివెంటనగునుమాడ్చి|| గాంచనుంబుగోరి|| లపారియింద్లబు|| చలనుదిగునుచు పింపలపొడి|| బహుకుటుంబియగుచుబహుభనాపేక్షు|| నెండమావులఁగనియెగుచుగమ|| కరణిఁజే నఁజేసపంపులువారుచు|| నొంగిచోటనిలువకుండు సేపుడు|| సీ|| మఱియునెక్కుచోటనుత్పాదైవవన|| చోహగ్రాతుండుగుచుఁజూపునప్ప|| చిరైలుంకొండదిశకేగపురుషుని|| కరణిఁదిగునుచుఁగునరచరేణ్య|| వ|| వఱియునెక్కుచోట|| నులూపిరిగ్నిస్వనంబులతోడనమానంబులయిరకశ్రురాజితిరసాగ్రంబులంబు|| పహుచునొక్కచోటయుధాద్వికుండైయపుర్యవృత్తుంబునాశింపనుమాడ్చి|| బావకన్దులుర్రవ్యసీనులునగువారిని|| శ్రయించుచునొక్కయెడవిపాసాపసంజైజలహీనంబునునదికిఁబ్రవేశి|| సహవరకూరులైనపాపండులసేవింపుచు మఱియునొక్క|| ప్రదేశంబునందగ్నిచేసందప్రుండయినవాఁడి|| దావాగ్నించేరివ్యవనంచరిరవన్నాధియగుచు దాయాదులంజేరిచుఁఖింపుచుమఱియునొక్క|| చోటపాదంజేసిమున్నుగానక గాజ్యాశిలాపఁబ్రాణసఖులైనపితృపుత్రభ్రాతృశ్రేష్ఠులనై ననువధియింపుచుమఱియుసూరులచేతంగొట్టుఁబడినర్వధవంబునుబోనాడిదింతావరవశుండైచుఁఖింపుచునున్నంత|| గంధర్వనగరప్రాయంబైన సంసారిసుఖంబులనుభవించిమోదించుచు మఱియు జ్ఞానగారోహంబుసేయుచుండుగంటకపామాణాదులవలనంబొడిపిడితుండగుచుఁఖించుచుంబు గృహశ్రమోచితమహానుష్ఠానరబునకునుపక్రమించి వ్యసనకంటకశర్కరాపీడితుండైచుఁఖింపుచు నెట్ల చోటఁజితరాగ్నిపీడితుండై సుటుంబంబుమీదనాగ్రహింపుచువరంబుననజరగిళితుండై జీర్ణితుండైనవందంబున రాత్రిహాలవియందుగ్రావరవశుండైయెటుంగక యుండుచుమఱియునువరంబునంజీర్ణులచ్చన్నహావతితుండగుచు సర్వప్రాండయర తెఱంగునసంసారియొక్కసులచేగవృత్తితహ్యవయండుగుచునంధుండై యజ్ఞానాంధకూపంబునంబడుచునొక్క యెడలంటి లేనియకు నైమ

అట్లుగాఁగ్నిగోమతివర శస్త్రకాలవృత్తిభవముఁజేసినచోట || కిలూకగిద్దమాంబు || ధిల్లినిమట-శంఖుదుగు || గంధర్వనగరప్రాయంబైన సేవాయాపట్టనవృత్తిచైన || మగి|| కొండ || తీర్థలవృత్తి మావసతితుండగుచుగడ్డితేగవృందదిశవాదయండుగూరినవాఁడయ

శ్రీకాబాధనవ్యంతమఃఖతుండయినమాడిని సంసారకాముండై పరదారద్రవ్యాభిలాషియగును భూపాలకులచేతన
యిననుగృహపతిచేతనయిననుదాడితుండయినరకంబునంబడుచుండయావనంబునసంపాదించినద్రవ్యంబులుపరులచే
తంబోనాడినవిధంబునశీతవాతాద్యనేకప్రయాసలబ్ధంజైనధనంబులువోనాడిసంసారియతిచింతాక్రాంతంజైయుం
డు నుతీయను వనంబునలుబ్ధకులుసంస్మృతబయినయల్పామిషంబునకునోన్యన్యవైషమ్యంబునంగలహించిన విధంబున
సంస్మృతవ్యవహారయైనప్పద్రవ్యంబులకుం బోరాడుచుండునని భూపాలునకు విప్రుండు సంసారాటవితెఱంగెఱింగిం
చివెండియునిట్లనియె॥గీ॥ అల్పధనుఁడవిశ్రమస్థానములఁదృష్టిఁ బొందకొరులధనముఁబొందఁగోరి యరిగివారివలన
నవమానములఁబొంది యధికమయినదఃఖమునుభవించు॥గీ॥ అంతగొందఁజెల్లినమోన్యవిత్తాదివినిమయమునగడుఁ
బ్రవృద్ధమయినఁ జైరములనుబొందిపోరాటమొందుదుఁ రాత్నచింతలేకయనుదినంబు॥సీ॥ సంసారమార్గసంచారుడై
యధికప్రయాసంబుననుగూర్చునర్థములనువివారింపుచునుగొందరిహలోకఫలములఁగోరిమోక్షంబునుగోరకంతఁ జె
డిపోవుచుండురెప్పుడుగానియందుకుఁగడపటియోగంబుఁగానలేరు మానవంతులునసమానశ్రోర్ములునుగూరుమిక్కి
లియైనవైరబుద్ధి నాహవంబునఁజియుచురంతెకాని మోక్షమార్గంబుఁగానరుమాధవృత్తి ననుచుసంసారగహనవి
హారమెల్లఁదెలిపిక్రమ్మటననియెథాశ్రీసురుండు॥వ॥ మఱియుంగాలవక్రనియంత్రుంజైచక్రాయుధునింగొల్వక
కాకగృహద్రవ్యకనమానులైన పాపండుసక్యంబునంజేసేవారలచేతవంచితంజైబ్రాహ్మణకులంబుని జేసిశ్రోతస్సార్థ
కర్షానుష్ఠానపరుంజైవిషయసుఖంబులందుఁదగులంబడికాలంబు తుననెఱుంగకవృక్షంబులుం బోలెనైహికార్థంబుల
యందుఁదృష్టగలిగిమైకుననిమిత్తంబునుతదాదామలయందున్నహంబు సేయుచుపథికుండు మాతంగంబులయందుభ
యంబునదీర్ఘసిమ్మకూపంబునంబడినతెఱంగున సంసారమృత్యుగజభయంబున గిరికంధరప్రాయంబునయజ్ఞానత
మంబునంబుం గావునమాయచేతసంసారమార్గంజైనరాజభావంబువిడిచిన ర్వభూతమైత్రిగలిగిజితేంద్రియుండవై
జ్ఞానానిచేమార్గంబుకడవలఁగనుమనఃపలికెనభూపాలుండిట్లనియె॥ క॥ అక్కటమానుషజన్మంబెక్కువయ్యెయందునెపు
డభేదమతింబెం॥ పెక్కినయోగినమాగమమక్కజముగగలిగెనేనియథలాత్మలకు॥క॥ ధరణీసురవరసీత్రీ చరణాం
బుజయగళరేణుసంస్పర్శమునా చురితంబులడఁచెనింతట హరిభక్తియుసంతకంతనధికంబయ్యె॥వ॥ మఱియువిప్రువ
రులయందుయోగీశ్వరులవభూతవేషంబునంజరియింపుచుండురుగావున విప్రులుపిన్న పెద్దలనకనందఱికినమస్తారంబ
నిస్తుతియించిననాయోగీశ్వరుండునుసింధుపటికిగరుణాన్వితుండగుచు దశ్శజ్ఞానంబుపదేశించియారాజుచేతవందితవ
రణుండై పూర్ణార్థవంబునుంబోలె సంపూర్ణకరుణారసపూరపూరితస్వాంతంజైవమంధరంజరియింపుచుండెసింధు
భూపతియునునుజననమాగమంబునలబ్ధతత్వజ్ఞానుంజై దేహాత్మభ్రమంబాసననివలికి శుకయోగీంద్రునకుఁబరీక్షింప
రేండుండిట్లనియె॥వ॥ అరయఁగనాక్షికంబువినతాత్మజుఁగూడఁగలేనిరితియో భరతునిపచ్చరిత్రముఁబ్రస్తుతసేయఁ
గనీవమంధరగన్నరపతుతిల్లనోపరుమనంబుననై ననునికనిట్టియోభరతునిపుణ్యవర్తనముఁబ్రస్తుతిసేయఁగనాకుశక్య
మే॥వ॥ నరేంద్రభరతుండుసుతదారరాజ్యమలనుబూర్వకాలంబునందవిడిదిభగివత్సరుండగుచుయజ్ఞరూపంబునుధ
ర్మస్వరూపంబునుసాంఖ్యయోగంబునుబ్రకృతిపురుషస్వరూపంబునైననారాయణునకు నమస్కారంబునుచువృగరూ
పంబునుంబాసెనేటిభరతునిచరిత్రంబెవ్వరుసెప్పిననెవ్వరువినినట్టివారలఁబుండరికాక్షుండురక్షించు నాయురభివృ
ద్ధియగుధనధాన్యసమృద్ధియునగునుస్వర్గోపభోగంబులంబొందుచురని॥

మ॥ నరదేవాసురయక్షరాక్షసమునీంద్రస్తుతవిద్యాంబరా భరణాలంకృతభక్తవత్సలకృపాపారితవైకుంఠకుండుదిరబృదావనభాసుర
ప్రియధరిత్రినాథగోవిందశ్రీకరచక్రాకరవాసుదేవత్రిజగత్పాల్యాణగోపాలకా॥ క॥ చరమవదనానమస్కృతహరకరుణాకరమ
హత్సహరదిలితభాసరగోపికామనోహరసరిజడశేత్రభక్తజనమరగాత్రా॥ చూచిని॥ సరపృథ్వీదయనానాచారులక్ష్యలిలాసా
భరితకుభవరిత్రాభాస్కరాబ్ధిరేత్రా॥ నిరుపమమనగాత్రానిర్మలజ్ఞానపాత్రా॥ గురుతరభవదూరాగోపికాచిత్రహారా॥.....
గద్య ఇది నకలనుకవిజనానందకరబొప్పనామధ్యభ్రతంగంసార్వప్రజీతంజైనశ్రీమదాంధ్రభాగవతపురాణంబునంధుప్రియవ్రతునిసు
జ్ఞానదీప్తియు, బ్రహ్మచర్యసంబు, నాగ్నిత్రాచులజన్మంబు, శుభ్రమతామనరైశులజన్మంబును, నియత్రతుండువనంబునకుఁజనుట
యనాగ్నిధ్రుండప్రసంబిగ్రహించుటయు, భద్రాభివతులజన్మంబునాగ్నిధ్రుండువనంబునకుఁజనుటయు నాభిప్రముఖులరాజ్యం
బునునాభియజ్ఞంబునుముషకునిజన్మంబును, ముషకునిరాజ్యభిషికంబును, భరతునిజన్మంబును, ముషకుండుతపంబునకుజనుచునకు
లజ్ఞానంబుపదేశించుటయు, భరతునిపట్టాభిషికంబును, భరతుండువనంబునకుఁజనుటయు, భరతుండుహరిణాచీతంబునంబుఁద్రీలిఁజేసి
హరిణగర్భంబునజనియించుటయు, మాటలవిప్రుకుంజైజనియించుటయు, విప్రుండుచండికాగృహంబునఁ బ్రతికమృత్యుటయు, సింధున
తివిప్రుసంవాదంబునకుకథలుగల పంచమస్తంభమునంబుఁద్రుతమాన్వానము.

శ్రీగోపాలకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము—పంచమస్కంధము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీకాంతాహృదయప్రియ! లోకాలోకప్రచారలోకేశ్వరసు! శ్లోకభవభయనివారక! గోకులమందారనందగోపకుమారా॥

వ॥ సకలపురాణార్థజ్ఞానవిఖ్యాతుండగుసూతుండెట్లనియె॥ క॥మునులారా॥వాదరాయణియనఘాత్మకుండైనయుత్తరాత్మజునకున॥ ద్వివయోక్తిభరతుచరితము॥ వినిపించుచునుజీయునిట్లువినిపించెదగ॥గీ॥ పార్థివేంద్రయిట్లుభరతాత్మజుండైననుమతిధర్మవర్తనమునదిరుగనదియెటిరింగినిష్ఠులయనపాపండులు॥ దమమతంబుమిగులదలచిపొగడి॥క॥ధరణీపల్లభనిన్నునునిరతంబునుబుద్ధదేవునింగొలిచినయా॥ తెజఁగునఁగొలిచెదనునిభాసురమతిబోధించిరపుడునుమతింబ్రీతి॥వ॥ఇట్లుపాపండుబోధితుండైననుమతికిఁబ్రువసేనయందుదేవతాజిత్యనుపుత్రుండుజనించెనానికిదేవద్యమునుండనుసన్నుత్రుండాసురియందుఁగయించె నవ్యహాత్మ్యనకుభేనుమతియందుఁబరమేష్ఠిజనియించెనతనికినువర్తలయందుఁబ్రతీకలుండనువాఁడునుతుండయ్యె నప్పరమపురుషుండు సకలజనులకుబ్రహ్మచర్యవేదేశంబుఁజేసి తాను శుద్ధాత్ముండైహరిస్తగణసేయుచుయజ్ఞకరణపుణులగుప్రహర్తప్రస్తోత ఉద్ధాతయనుసత్పుత్రులఁగాంచెనాప్రతిహర్తకుస్తుతియందువోగ్యుభూచయనుపుత్రద్వయంబుత్పన్నంబయ్యెనందుభూమకుఁడయిపితుల్యయందునుద్గీఘండనునుతుండజనించెనతనికిదేవకుల్యయందుఁబ్రస్తోతగలిగెనాప్రస్తోతకువరరుగ్యయందువిభండనుతనయందుడుద్భవించెనతనికిరతియందుఁబ్రభుషేణుండుదయించెనతనికినాకూతియందునుక్తుండుగలిగెనానన్తనకురాజు శ్రేష్ఠుండగుగయ్యుండనుమహాకీర్తిసంపన్నుండుదయించె॥గీ॥అట్టిగయ్యునివలనచఖిభువులఁబ్రోవఁదలచినాత్మికప్రధానముయన॥యట్టిమేనుదాల్చియాత్మతత్వజ్ఞానుఁడగుచునుండెహరినిజాఁగమునను॥వ॥ఇట్టిమహానీయనుగుణాకిరుండగుగయ్యుఁడగాథానువర్ణనంబుపురాచిదులగుమహాత్ములచేసి తెజఁగుననుతింపఁబడుచున్నదిసాపథానమనస్కుండవై యాలకింపుచునియిట్లనియె॥సీ॥ధర్మమార్గంబునధారుణిజనులనుజ్రేనుతోఁబోషణశ్రేషణోప॥బాలనశాసనలక్షణాదులచేతఁబోషింపుచునుయజ్ఞములనుయజ్ఞాపురుషునీశ్వరుఁడైజ్ఞముననిల్చిసేవిందిస్వాంతమందున్నయీశ్వరునిఁగాంచి॥యఖిభవతతికినానందమొనఁగనునిరభిమానంబునధరణీనేలసత్యమందుమిగులసత్వేవయందును॥ధర్మమందుయజ్ఞకర్తనుండు॥గయ్యుండువనుధలోనఁగంజాతుండేకానిమానవుండుగాఁడుమానవేంద్ర॥ వ॥అట్టిమహాపురుషగుణగణపరిపూర్ణుండగుగయ్యునికి దక్షకన్యకలగుశ్రద్ధామైత్రీదయాదులువనుయంతవచ్చికోరికలాసఁగనతనిప్రజలకువసుంధరకామధేనువైపితుకవేదంబులుసకలకామంబులనిచ్చుచుండంగరగబునభంగంబునొందినరాజులప్పనంబులాసంగ విప్రులుధర్మబాహుపంపాలుపండితుడనిరంతరసోపాసంబునుశ్రద్ధాదిశుద్ధభక్తియోగంబునుంగలిగియునర్చుయజ్ఞంబుల నింద్రాదిదేవతలదృప్తులయియజ్ఞఫలంబులనొనంగబ్రహ్మాదితత్వజిగుల్మలతాంతంబుగానకలలోకంబులవారినిందృష్టిబొందింపుచుశ్రీహరిందృష్టిబొందఁజేయుచుగయ్యుండు పెక్కుకాలంబురాజ్యంబు నేలెట్టిగయ్యునికిజయంతియందుఁజైత్రరథస్వాత్యవరోధనులనుమువ్వరుకొడుకులుపుట్టిరియాచిత్రరథునికిమార్గయందుసామ్రాట్టువానికినుత్రళయందుమరచియామేటికివిందుమతియందు విందుమంతుండనువాఁడునాచిందుమంతునకుసరఘయందు మధువుచాధువునకునుమనస్సనుదానియందు వీరవ్రతుండా వీరవ్రతునకుభోజయందుమన్యుప్రమన్యువులనునిరువురందుమన్యువునకుసత్యయందుభువనుండునతనికిదోషయందుఁద్వప్తయునాద్వప్తకువిరోధనయందువిరజుండనువాఁడునుజనించెనంత॥క॥అవిరజునకుదయించిరిభూవినుతవిహాచియందుఁబుత్రశతంబు॥నావలనీకకన్యకయు॥నావేళననుస్తజనులుహర్షంబందె॥క॥ఘనుండప్రియవ్రతువంశంబునకులదుదయైనవిరభూవిభువంశంబునుదానలంకరించెను॥వినుశిమింద్రావరజుండైనవిష్ణునిమాడ్చి॥క॥అనివలికినశుకయోగి॥గనుగొనియభిమన్యునుతుండగుడుమోదముతో॥వనజదళాతునిమహిమలు॥వినిసంతసమందియనియెవేడుకమతియు॥వ॥ముసింద్రాసూర్యరశ్మియందాఁకంబ్రవర్ణిల్లునక్షత్రయుక్తంబయినచంద్రకిరణంబులెంతమేరఁదిరుగునంతమారంబుప్రియవ్రతునిరథ నేమిఘట్టనలచేతన చుద్విపంబులునున వ్రసముద్రంబులునయ్యెననివలికితి నాద్విపసముద్రంబులపరిమాణంబులునవిస్తరంబులుగా నెటింగింపుము గుణమయంబునుష్ఠాలరూపంబును నైనశ్రీహరిశరీరంబగు నీలోకంబునంచునిలిపినచిత్తంబగుణంబునుసూక్ష్మంబునాత్మజ్యోతియుబ్రహ్మంబునైనవాసుదేవుని యందునిల్చుంగావునద్వివవద్వాదివిస్తరంబునినుపింపుమనినశుకయోగింద్రుండెట్లనియె॥క॥ధరణీపల్లభవిమలశ్రీహరిమాయాగుణవిభూతులగుజలగుభు

లున్నారగనదీపులువర్షములరయంగాఁగొలఁచివెట్టనలవియెడఁగితో॥గీ॥ తెలిసినంతనేనుదెలిపెదనంటేపముననుజ్జితసిం
చివినుముదెలియననుచుఁజెప్పెదొడఁగెనభినున్యనుతునకునింపుగానుశుకమునీంద్రుడిట్లు॥ వ॥నరేంద్రాజంబూద్విపం

శ్రీ శుకయోగివరుండుపదేశరూపముగాఁదెలుపుభూగోళస్వరూపాదిర్ణయముశ్రి

బుభూవన్తంబునకునుధ్యుప్రదేశంబునలక్ష యోజనంబులవెడల్పునంతయనిడుపునుం గలిగకనులవత్త్రంబునుంబోలెవ
ర్తులాకారంజై నవసహస్రయోజనపరిమితియోచంబుగలవవర్షంబులనప్రచుర్యదాగిరులునుంగలిగిబట్టకంబై
యుండునందునుద్యుపవర్షంబిళావృతవర్షంబగునందునుద్యుప్రదేశంబుననువర్ష మయంబయి॥ క॥భూవర్షమునకుమే
రువుగిపించుచుగట్టి కాకృతినిజెంపగుచుబ్రాహ్మణులగిరిరాజుఁగఁజూపట్టునుయరగఁజాతివోద్యంబంబ॥సీ॥పాటియును
దక్షేగిరిగిలక్షయోజనోర్నితమగుచుండియోనడిమిదశిము॥ వినితమైపరియాలువేలయోజనములునంతయిప్పుడునై
యతిశయి॥నామీదవిస్తారమరయ ముప్పదిరెండువేలయోజనములవెలసియుండునాగిరికుత్తరంబందునీలశ్చేతశ్చం
గవర్షశములునింగిముట్టి॥ యుండురెండువేలయోజనంబులవనుకఁబరుపుగలిగిపూర్వపశ్చిమాయితంబుదక్షిణోత్తరం
బునుస్తార॥ మగుచుమగులరన్యవైరరేంద్ర॥వ॥ఇన్నిపూర్వపశ్చిమంబులుపవనగాఁరాంతంబులై యున్నట్లేసీవాప
ర్వశంబులయందునీలశ్చేతశ్చంగవర్షవర్షతంబులునిడిపియధాక్రింబునదశమాంశన్యూనప్రమాణయోజనములుగ
లవిగానుండుమీనద్యుప్రదేశంబునరన్యక, హిరణ్మయ,మరుపర్షంబులనునాచంబులుగలవర్షంబులుండువారేస్తారం
బులువవసహస్రయోజనంబులుగలిగిలవణసమద్రాంతంబులయ్యిచంబునీలాదిపర్వతద్వి సరిమాంబులనుండుని
ళావృతవర్షంబునకుదక్షిణంబుననిషక, హేమకూట,హిమవర్షవర్షతంబులు సీమాపర్వతంబులు బూర్వపశ్చిమంబు
లునిషపునుదక్షిణోత్తరంబులువిశాలంబునాఁలాదిపర్వతములమనఁబడినాగిరులవర్షప్రదేశంబునహరివర్షకల్ప
రుషవర్ష వారణవర్షంబులనునాచంబులుగలవర్షంబులుండునాయిళావృతవర్షంబునకుబిళ్ళిచంబునమాన్వవర్షవర్షతం
బుఁబూర్వభాగంబునగంధమాదనంబునుసీమాపర్వతంబులుపూర్వపశ్చిమంబులునిషపునుదక్షిణోత్తరంబులువిశాలం
బులునగుచునీలవర్షతనిషకవర్షతంబులంగడిసిద్దిసహస్రయోజనంబులపైస్తారంబయియుండు మాయువర్షవర్షతంబుప
శ్చిమసముద్రాంతంబయి కేతుమాలవర్షంబునుగంధమాదనపర్వతంబునకుం బూర్వభాగంబునసముద్రాంతంబగు
భద్రాశ్వనవర్షంబునుమేరువునకుంచూర్పివ మందరపర్వతంబుదక్షిణంబునమేరువంకరపర్వతంబును ఎడమటిపా
ర్శ్వంబులనుత్తిరమునింగు ముదపర్వతంబులనునాచంబులుగలిగియున్నయోజనోన్నతంబులయిమేరునగంబును
భోన్యన్నతమేధిస్తంభంబునకుంజతొమ్మిదింబులప్రాస్వస్తంభంబులనుబోలియుండునాచతుస్తంభంబులయందునుబర్ష
తశిఖరంబులవెలుగొంచుకేతువులునుంబోలెఁజూతజంబూకదంబుత్తేన్యగ్రంభంబులనువృక్షరాశంబులుగ్రమంబుననోం
దొంటికినేకాశశశయోజనాయతంబునుశశయోజనపైస్తారంబులగలిగియుండు మాటియునాపర్వతశిఖరంబులగ్ర
మంబునంబయోచగ్నితూరసమృద్ధజలంబులుగలిగితయోజనపైస్తారంబులయినసరివరంబులుదెబరిల్లు నలచునున్నా
తులగువారలకుయోగైశ్వర్యంబులుస్వబావంబురంగలుగుమాటియుచందనచైత్రభక్తవైభ్రాజికిసర్వతోభద్రంబులను
వాచంబులుగలదేవోద్యానంబాలుపర్వతశిఖరంబులవెలుగొంచుచుండునందుదేవతాగణంబులుదేవాంగనలంగాడిగం
ధర్ములగీతన్యశ్యంబులుగనుంగొనుచుపేహరింతురంకఁడవంబరపర్వతంబుతుదిమామిడివండ్లన్యతోపమానమై॥వంద
రశైలశ్చంగనుసమానములైగిరిగొండవట్టివాకంధలూన్యతంబులగంబడిజాగిననోపువాహమై॥ యందరుణోని
నానుమురనదృష్టమైవిలసిల్లునెంకయి॥ చ॥కిమంధురంబునుస్మరిభిగంధముచేనరుణప్రకాశగిర్వీఁగొనిమందరా
చలమువంశలజైశలజారియంతలోఁగిదిదొడితొడినానిళావృతముద్రోచువమితగఁబూర్వవాహియై । నడుచుచు
రంగసంశకులనంధినచ్చటజేయుధన్యుల॥గీ॥ఆనదీగలంబులొనయచ్చటియంచికోనుచరులయంగలంధఁమందివప
నుడంతననుజేపరియోజనములునుట్టుపరిపాశములసింపు॥గీ॥మేరువందరాద్రిగొండజంబూధలంబులునుహాగజో
పములుగవ్రానిమంసియంశగ్రసామ్యశంబులైనయట్లుహాగంబువంచుఁబొడమి॥అనువనమగుజంబూనది॥ య
నుపేరనువెలసిగీలచరుగుచుచంతలఘనతనిళావృతవర్షముపనువడఁదమపుచునుధరణిల్రవహింఁచుదగ॥డ॥ ఆనదీనీ
టదోగవనైయటున్నతైరిలారకసంగతఁబూరికిడున్విపాకమునఁబొందుచుశుక్రమవర్షజాతిజాం । బూనిదనానా
మొంకినుగముఖ్యులకెల్లనుభూషణార్హమై॥మానుగవస్సేమించికిమనుచిదియైపిలసిల్లువెంతయు॥వ॥నాటియునుపా

అయామంబునిడిది. శ్రీమదాంధ్రభాగవతము - పంచమస్కంధము. శ్రీ శుకయోగివరుండుపదేశరూపముగాఁదెలుపుభూగోళస్వరూపాదిర్ణయముశ్రి

ర్ష్యనగాగ్రంబునందుఁబంచవ్యావరణాహంబులగునైదుమధుధారాప్రవాహంబులుపంచముఖంబుల నెడ
లినుపార్శ్వనగశృంగంబులంబడియిథావృతవర్షంబువచ్చినుభాగంబుఁడడుపుచుంబ్రవహించునాతేనియ ననుభవించు
వారలముఖమారుతనుగంధంబుతయోజనవర్షంతంబుపరివహించునీ॥ కుముదవర్షతశిఖాగ్రముననున్న మైకనుప
ట్టువటతనుస్కంఠనుగ్ధునువయించుచుజ్జీవయోగశిఖృతమధుగుడవిశిష్టాగ్రంబులధికమయినయంబరశఃత్రాసనాభర
ణాదివస్తువులుగోరికెలదీర్చుచునుగుముదవర్షతాగ్రంబునఁబడియిథావృతవర్షమునిజనులకు నెల్లభోగ్యములను॥ వదల
కొనఁగవారిశుభవలీతంబులు॥ దొలఁగుచుష్టగంధములునుబాయు॥ వరణభయముముడిమివోరయఁదెన్నఁడునుశీతోష్ణ
బౌధఁజెందకుండురథిపి॥ దేవదానవులునుదవ్యమునీంద్రగంధర్వలూడిగాఁగఁడగిలియాశ్రయించియుంచురాగిరింద్ర
మూలమునందు॥ హర్షకుండిఘనవిహారలి॥ వనరేంద్రామేరునగేంద్రంబునకుఁబూర్వభాగంబునజతరదేవకూటంబు
లుపశ్చిమంబునం బవనపారియాశ్రయననుపవర్షతంబులునాలుగుదక్షిణోత్తరంబులూండొంటికినష్టాదశసహస్రయోజ
నంబులనిడుపును, బూర్వపశ్చిమంబులుద్విసహస్రయోజనంబుల నెడల్పును, దక్షిణంబునఁగైలాసకరవీరంబులు, నుత్తరం
బునఁదిశృంగమకరంబులను నానంబులుగలదక్షిణోత్తరంబులవర్షతంబులునాలుగునుబూర్వపశ్చిమంబులనష్టాదశసహ
స్రయోజనంబులనిడుపును, దక్షిణోత్తరంబులద్విసహస్రయోజనంబుల నెడల్పునుచున్నపురుషునకుంబ్రదక్షిణంబును
న్నతీవరి ప్రరణలచందంబునమేరువునకుంబ్రదక్షిణంబుగానష్టవగంబులునిలిచియుండుమేరుశిఖరంబునదశసహస్రయో
జనంబులనిడుపునంతియవిస్తారంబునగుచునువర్షనాయంబై నబ్రహ్మపురంబుదేజరిల్లుచుండునావట్టణంబునకునష్టదిక్కు
లయంచునులోకపాలురపురంబులుండె॥ పరిమేష్టిసట్టణంబునహరియిన్నుత్రిపిత్రవణములందన్నర్వేత్వరచరణాగ్ర
నఖాహతిఁబరువడినూర్ధ్వాండచుంతఁబగిలెనరేంద్రావ॥ ఇట్లుచరణఖస్పర్శంజేసిభేదంపంబడ్డయూర్ధ్వకటాహవివరం
బువలననంశకప్రవేశంబుసేయుచున్నవాహ్యజలధారశ్రీహరిపాదస్పర్శంజేయుచుంజనుడెంచినకలలోకజనంబులమరి
తంబులువాపుచుభగవత్పాదయనుపేరందేజరిల్లుచుదీర్ఘకాలంబుస్వర్గంబునఁహరించుచువిష్ణుపదంబుననుత్రానపాదపు
శ్రుండునుబరచుభాగవతుండునయినద్రువుండుతనకులదేవతయైనశ్రీహరిపాదోదకంబుఁబ్రతిదినంబునుభక్తయోగం
బుననిలీలితనేత్రుండైయాచందబాష్పంబులలోమాందితగాశ్రుండైయత్యాదరంబుననేడునుశిరంబునధరించుచు
నున్నవాఁడతఁకినధోభాగంబుననుండుచుండలనివతులైనసప్తర్షులునుహరిపాదోదకప్రభావంబునెఱిగితామువొం
చుతపస్సిద్ధియాకాశగంగాజలంబులసాక్షులగుటయేయనిసర్వభూతాంతర్యామియగునీశ్వరునియంచుభక్తీసలీపీయిత
రపదాద్ధాపేక్షసేయకమోక్షార్థిముక్తిమార్గంబు బహుమానంబుసేయుతెఱంగున బహుమానయుక్తంబుగాఁడమజ
టాజూటంబులయంచునేడునుధరించుచుండుదురు॥ సీ॥ అంతనసంఖ్యంబులైనదివ్యవిమానసంకులంబులనువిశాలమైన॥
దేవమార్గంబునదిగవద్దిచంద్రనుండలముఁదోచుచుమేరునగశిఖాగ్రముననునాబ్రహ్మదేవునిపృథుమనకువచ్చియం
చులచనుద్వారములనువరుసతోదీర్ఘప్రవాహంబులగుచునుబ్రవహించియనులప్రభావములనునరుగులవణసాగరాం
తంబులుగనాల్గు॥ మోములంచునాల్గునానుములను॥ తన్నుఁగన్నవారితనవారిఁదోగిన॥ వారికెల్లనన్యతవారియగుచు॥
వ॥ ఇట్లునితయనుపేరనినుతిసేందినయచ్చుహానదీప్రవాహంబులబ్రహ్మసనపూర్వద్వారంబునవెడలికేసరావలయం
బుఁడడుపుచు గంధమాదనాద్రికింజనిభద్రాశ్వవర్షంబుంబావసంబుసేయుచుఁబూర్వలవణసాగరంబునంబ్రవేశించుఁ
జతువనుపేరందేజరిల్లెఁచుదీర్ఘప్రవాహంబుపశ్చిమాద్వారంబునవెడలిమాల్గువశ్వర్షతంబునంబడికేతుమాలవర్షంబుఁ
బవిశ్రంబుసేయుచుఁబశ్చిమలవణాగ్రవంబునంగలయుభయనుపేరవెలుఁగొందినయగులప్రవాహంబుత్తరద్వారం
బునవెడలిచుచుదనీలశ్వేతాఖ్యవర్షతశిఖరంబులంబ్రహ్మంబునఁబ్రవహించుచుశృంగగంబునకుంజనిమానసోత్తరంబు
లగుకురుభూములఁబవిశ్రంబుసేయుచు నుత్తరలవణసాగరంబుఁజేరుచులకనందయనుప్రఖ్యాతిగాంచినసచ్చహానదీప్ర
వాహంబుబ్రహ్మసదనదక్షిణద్వారంబునవెడలియశృంతిచుర్గనుంబులైన భూధరంబులఁగఁడవి హేమకూటహిమకూ
టనగంబులనుత్తరించియతవేగంబునఁగర్జుతైశ్రీంబగు భారతవర్షంబుఁబావసంబుసేయుచు దక్షిణలవణాంబుధింగల
యనంత॥ సీ॥ జగతిలోమేరువాదిగఁబర్వతములకుంబ్రక్తివైవస్టిపుణ్యతీర్థ॥ ములువేలసంఖ్యలుగలపుణంబూదీప్రపమం
దుభారతవర్షచరయఁగర్జు॥ భూమిచక్రనవర్షములదివంబుననుండిభవితవచ్చినవారుపుణ్యకేమ॥ ములుభుజింపుచు
నుండ్రుభూస్వర్గనుఁడగునానర్షముననుండునెట్టివార॥ లయుతసంఖ్యవశ్శురాయువులయుశమా॥ తంగబలులుదేవతా

• వలీతవలీతంబులు॥ వలీతశరీరముముడితలుపడుట, వలీతతలనెఱయుట. ॥ పరి ప్రరణంబులు॥ అగ్నిచుట్టునుండువర్షులు.

సమానులగులవలదేహులధిక ప్రమోదితులప్రమాత్తులార్యులసములధిప॥ వ॥ మణియునురతసుఖానందంబున మోక్షంబునై నంకై కానక సకృత్ప్రసూతులగుచుననవరతంబును ద్రౌతాయుగ కాలంబుగలిగి ప్రవర్తింతురీయప్రవర్తంబులయందు దేవతాగణంబులుతమభ్యుదయవర్తంబులత్యుపచారంబులు సేయించుండ నెల్ల యితువులయందుంకి నలయకునుమృతభరితంబులయనలతాదులతో భితంబులగువసంబులుగలవర్ష నిధిని ద్రోణులయందుఁగవలా మోదితంబులగురాజహంస కలహంసలుగలసరోవరంబులయందును జలకుక్కుటకారండువసారిసవిదంబులుగలిగి మత్తాళి ఝంకృతిహనోహరంబులై నానావిధంబులయిన కొలంకులయందు దేవాంగనల కామోద్రేకజంబులయినవిలాసహంసలీలావిలోకనంబులంది వియంబడినమమోవృష్టిగలదేవగణంబులువిచిత్రవిమోదంబులుగలిగియిచ్చావిహారంబులునలుపుచుండుదురు॥ క॥ ఈనవవర్షంబులయం దానారాయణుడువచ్చియనవరతములో॥ కానుగ్రహమునకైను॥ జ్ఞానంబీదలఁచిలఁజరియించుదగ్గ॥ సీ॥ వసుధనిశావృతవర్షాధిపత్యమైనపురహరుండావర్షమునవసంబు॥ నందునుండఁటకు నాయంబికాశాపవశంబుననావసంస్థలమగుండు॥ నెవ్వరువచ్చిననింతులై యుండురావసమందుపార్వతీయనుదినంబునంగనాజననపాప్రాప్త్యుదంబులతోడనమమలోచనుగొల్పునతులభక్తిః*నట్టిశివునిగోరియాయితావృతవర్ష॥ మునఁజరించుజనులు మోదముననుగది సితత్ప్రకాశకములైనమంత్రతం॥ త్రములఁబూజఁజేసితలతురెపుడు॥ క॥ భద్రాశ్వవర్షముందులభద్రత్రపుండ్రుని పేరఁబరగుచుదవనీ॥ యాత్రిసమదైవ్యుండగుచును॥ ముద్రాంతంబైనజగతిఁబూలుపుగ నేలు॥ క॥ ఆనరవరునకుఁ బ్రియతముఁడైనహయగ్రీవము ర్తినవరతంబు॥ ధ్యానస్తోత్రజపానుష్ఠానాదులఁబూజఁజేసినజ్ఞులంతఁగీ॥ తత్ప్రకాశకృత్ప్రకాశమంత్రాధనం॥ సిద్ధిజేసిముక్తిఁజేందెదరప్పడట్టివర్షముందునాహయగ్రీవునిఁదలఁచికోలివిమిగులధన్యులగుచు॥ సీ॥ హరివర్షపతియైననరహరిసనీశంబునందున్నజనులునుహాస్తులయిన॥ దైత్యదానవకులతోత్రములుప్రహ్లాదాదిపెద్దలుగూడిసంప్రీతితోడనుస్మాతులయభక్తిఁజూచుచునుండరురవ్యవహాలంబరములుదాల్చి॥ తత్ప్రకాశకమంత్రతంత్రజపస్తోత్రపాఠకధ్యానతపఃప్రధాన॥ మయినసత్పూజలనుజేసియచలబుద్ధి॥ శ్రీనృసింహునిఁజేరిపూజించియతనికిరుణమొందుచునతులప్రకాశులగుచు॥ భక్తిముక్తులఁగైకొంప్రభూపవర్య॥ వ॥ మణియుతేతుమాలవర్షంబునందుభగవంతుండుశ్రీదేవికిసంతోషంబునొనఁగుటకుఁగామదేవగూపంబుననుండు నమ్మహాపురుషునియస్త్రతేజః ప్రకాశంబునఁ బ్రజాపతియహితలగురాత్ర్యధిదేవతలగర్భంబులసంవత్సరాంతంబుననిర్జీవంబులై ప్రవించునాకామదేవుండునుదనగతి విలాసలీలావలోకనమందరఘ్రాహండలనుభగవదనారవిందకాంతులంజేసి శ్రీరమాదేవినిరమింపంజేయుభగవత్పాయాసూపీయగుశ్రీదేవియుఁబ్రజాపతిపుత్రికలునుబుత్రులునైనరాత్రింబగల్గంగూడి కామదేవస్తోత్రపాఠకపూజాధ్యానాదులంబూజించుచుండునంత॥ క॥ విమలమతిఁజిత్తగింపుమురమణీయంబైనవిమలరవ్యకమనువర్షమునకునధిదైవతదానమరంగామత్యైకూపమగుహరిదలఁప॥ గీ॥ అట్టివర్షమునకునధిపతియగుచున్ననునుపుపుత్రపౌత్రమంత్రపరులఁగూడిమత్యమైనకుంభినిధరుచిత్తగుతులభక్తియుక్తిహతుకొలుపు॥ గీ॥ తత్ప్రకాశకృత్ప్రకాశమంత్రస్తోత్రములనుధర్మకర్మములనుఁజూచును॥ ములనుజనులు సేసిపుణ్యులై భుక్తి॥ ముక్తులనుబొందుచుండురెలమితోడ॥ క॥ వినుముహిరణ్మయవర్షం॥ బునకుంగూర్చావతారమునుదాల్చినయా॥ వసజోదరుండధిదేవతయనఘుండపితృపతిహాస్తుండర్యముఁడునృపా॥ క॥ అవర్షముందునర్యముఁ దావర్షజనంబుగూడిహరిఁజిత్తములో॥ భావింపనంస్తవంబులు॥ గావించుచుగాంతురతనికైవల్యంబు॥ క॥ అరయఁగనీతాలత్కూట॥ పరివృతుఁడైనవచ్చిరామభద్రుండగడిమిం॥ బరగనధిదేవతగుకింపురుషమహావర్షమునకుభూపవరేణ్య॥ గీ॥ అట్టిరామభద్రునంజనీనుతుండగింపురుషగణముఁగూడిపూజఁజేసి॥ తత్ప్రకాశకప్రధానమంత్రస్తోత్రపఠనములనుదగనుపాస్త్రిజేయు॥ సీ॥ భారతవర్షాధిపత్యమైనబదగికాశ్రమముననున్ననారాయణుండు॥ భూనాథయామహాస్తుని నారదాదులుభారతవర్షంబుప్రజలు ప్రేమఁబాయక చేరియుపాస్త్రిజేయుచుసాంఖ్యయోగంబునుపదేతముచితవృత్తి॥ నందియందలునుగృతాంధులై యట్టి నారాయణదేవునారాధనంబు॥ చేసియాత్మజాలఁజింతించితత్ప్రకా॥ శకములయనమంత్రసంస్తవముల॥ బూజఁజేసిముక్తిఁబొందుచునుండుడు॥ రచలమైనభక్తిననుమి నంబు॥ క॥ భారతవర్షమునందులసారాంశములైనపుణ్యశైలంబులుగంభీరప్రవాహములుగల॥ వారయ నెఱిగింతువారి నవనీనాథా॥ వ॥ మలయవర్షసమును॥ నంగళ ప్రస్థమును॥ మైనాకంబును॥ గ్రిహటంబును॥ ఘ్నిషభవర్షతంబును॥ గూటర

* ఈ ఘట్టము మొదలుకొని ఆయావర్షములయందు వర్షాధిదేవతలవారాధింపదేవతలను పాసించుమంత్రంబుల సాంధ్రమునందు వదిలి యున్నదిగాన జాతనివంశ్యతభాగవతమునందుఁజూచితెలుసుకొనవలయును.

మును, గోల్లమును, సహ్యాపర్వతంబును, వేదగిరియును, ఋష్యమూకపర్వతంబును, శ్రీశైలంబును, వేంకటాద్రియును, మహేంద్రంబును, నారిధరంబును, వింధ్యపర్వతంబును, శుక్తివత్సర్వతంబును, ఋక్షగిరియును, బారియాత్రంబును, ద్రోణపర్వతంబును, జిత్రకూటంబును, గోవర్ధనాద్రియును, రైవతకంబును, కుశంభంబును, నీలగిరియును, గాకముఖంబు, నింద్రకీలంబును, రామగిరియునాదిగాఁగల పుణ్యపర్వతంబులనేకంబులుగలవాపర్వతపుత్రికలైనచంద్రశటయుఁదామ్రపర్ణియునవటోదయుఁగృతమాలయువైహాసియుఁగావేరియువేణియుఁబయస్వినియుఁబయోదయుశరరావర్తయుఁడుంగభద్రయుఁగృష్ణయువేణియుభీమరథియుగోదావరియునిర్వింధ్యయుఁబయోష్ఠియుఁదాపియురేవానదియుశిలానదియుసురసయుఁజర్మణ్యతియువేదస్థృతియుఋషికుల్యయుఁద్రిసమయుఁగౌశికియుమందాకినియుయమునయుసరస్వతియుదృవన్వతియుగోమతియుసరయుపునుభోగవతియునుషమయుశతత్రువునుజంద్రభాగయుపితస్తయుససిక్కియుపిశ్వయుననునీమహానదులునుసింధువుశోణయునునదంబులు నిట్టిమహాప్రవాహంబులిఖారతవర్షంబునంగలవండునున్నాతులయినమానవులుముక్తింజేందుదురుమణియునీఖారతవర్షంబున జన్మించినపురుషులు శుక్లలోహితకృష్ణవర్ణరూపంబులగుత్రివిధకర్మంబులంజేసిక్రమంబుగ దేవసునువ్యవరకగతులను త్రివిధగతులంబొందుదురువినుము రాగద్వేషాదిశూన్యండునవాజ్ఞానసగోవరుండుననాధారుండునగు శ్రీవాసుదేవమూర్తియందుఁజిత్రంబు నిలుకడఁజేసిభక్తియోగంబుననారాధించెడుమహాత్ములవిద్యాగ్రంథిడహంబుగావించుటంజేసిపరమభాగతోత్తములు పొందెడునుత్తమగతినింజేందుదురుగావునఖారతవర్షంబుమిగులనుత్తమమనిమహాపురుషులిట్లుస్తుతింపుచుండుదురు॥ ౬॥ ఖారతవర్షజంతువులభాగ్యములేవనిచెప్పవచ్చునీ ఖారతవర్షమందుదారిపల్కలుఁబుట్టుచుజీవకోటికి॥ ధీరతతోడఁడత్వముపదేశముసేయుచుఁజెల్మిసేయుచు॥ న్నారయబాంధవాకృతిగృతాద్ధులఁజేయుచునుండునెంతయు॥ క॥ తనజన్మకర్మములను॥ గొనియాడెడివారికెల్లఁగోరినవంత॥ దనియఁగనొసఁగుచుమోక్షం॥ బనయముఁగృపఁజేయుఁగృష్ణఁడవసీనాథా॥ వ॥ ఇట్లుఖారతవర్షంబునంచులజనంబులకు నెద్దియునసాధ్యంబులేదునారాయణస్తరణసకలదురితంబులనడంచుఁడన్నామస్తరణరహితంబులయినయజ్ఞజహోదానాదులుదురితంబులనడంపలేవుబ్రహ్మకల్పాంతంబుఁ బ్రతికెడియితరస్థానంబునంబునర్జన్మభయంబునభీతిల్లుచునుండుటకన్న ఖారతవర్షంబునందుక్షణమాత్రంబుమనంబునసర్వసంగవరిత్యాగంబుఁజేసినపురుషశ్రేష్ఠునకుశ్రీమన్నారాయణపవప్రాప్తియతిసులభంబునసంభవించుఁగావుననట్టియుత్తమమగునీఖారతవర్షంబెకోరుచుండుదురు-మణియు నెక్కడవై కుంఠనికథావాసనలేకుండునేదేశంబునసత్పురుషులైన పరమభాగవతులు లేకండు రేఖామినియజ్ఞేశ్వరునిమహాత్మ్యవంబులులేకయుండునదినురేంద్రలోకంబైననుండందగదుజ్ఞానానుష్ఠానగ్రవ్యకలాపంబుచేతనునువ్యజాతింబొందితిపంబునముక్తింబొందకుండునేనివృగంబులమాడినతండుదనకుండా నెబంధనంబునొందు ఖారతవర్షంబునందుఁబ్రజలచేత శ్రద్ధాయుక్తంబుగాననుష్ఠింపబడిన యజ్ఞంబులయందువేల్వంబడుహవిస్సులనుజెక్కునామంబులం బుండరికాతుండుండి తనమీఁదిభక్తియధికంబుగాఁజేయునట్టిఖారతవర్షంబునందలిప్రజలమీఁదంగరుణించి సర్వేశ్వరుండిహపరసౌఖ్యంబులనొసంగుచుండు జంబూద్వీపంబునసగరాత్మజులశ్వమేధాశ్వంబున నేషింపంబూని భూభిక్షనంబుసేయుటంజేసి స్వర్ణ ప్రథ్న, చంద్రశుక్ల, ఆవర్తన, రమణిక, మందేహరణ, పాంఛజన్యసింహాళ, లంకయును, నెనిమిదియుపద్వీపంబులుగలిగె॥ ౧॥ లక్షయోజనములులవణాబ్ధివరివృతమగుచు జంబూద్వీపమతిశయిల్లువిను రెండులక్షలువిస్త్రుతముగనుల్లుక్షదీప్వమితులసాబ్ధిచేత॥ నావృతమయియుండునారూఢమగనంచువృక్షంబుఃఫలక్షంబువిడితముగను॥ దనరునాద్వీపంబుతరునామ మహిమచేమిగులఁబ్లక్షంబనమించిరహిని॥ యందు సంచరించునట్టివారలకగ్ని॥ దేవుఁడగురునాదిదేవతయుగ॥ నంచులోననాప్రియవ్రతమతుఁడగు॥ నిర్భజిహ్వాఁడనుమహివరుండు॥ ౨॥ నరేంద్రాయైర్హృద్యజిహ్వాండాష్టక్షదీప్వంబునేడువర్షంబులుగ విభజించియుండునావర్షనామధారులుగానుండుతనపుత్రులగుశివ, యశస్వ, సుభద్ర, శౌంత, త్సేమ, అభయ, అన్యుతులనియెడు నేడుగురనేడువర్షంబులకధిపతులంగావించియర్హృద్యజిహ్వాండుదవంబునకుంజనియె-నావర్షంబులయందుమణికుట-వజ్రకూట-ఇంద్రసేన-జోతిష్టాకధూమ్రవర్ణ, హిరణ్యగ్రీవ, మేఘమాలలను హామంబులుగల సప్తకులపర్వతంబులు-నరుణయు, సృమణియు, నాంగిరసయు, సావిత్రియు, సుప్రభాతయు, ఋతంభరయు, సత్యంభరయు, నన సప్తమహానదులునానదులయందున్నాతులగుచుగతపాపులైనహంసపతంగోద్ధ్వాననసత్యాంగులనునామంబులుగలచాతుర్వర్ణులుగలిగియుండుదురందు పురుషులుసహస్రవత్సజీవులునుదేవతాసములును దృష్టిమాత్రంబునంక్షీగ్గునహేష్వరాదిరహితంబగు సవతోత్పాదనంబుగలవా

రలగుచు వేదశ్రయత్వమును స్వర్గ ద్వారభూతుండైన భగవత్స్వరూపియగు సూర్యుని వేదశ్రయమున సేవించుచు
 రుక్మక్షుద్విపంబాదిగామీందరిద్విపపంచకంబందలిపురుషులకు నాయుని ద్రియపటుత్వంబులును దేజోబలంబులును దోడ
 నెజ్జనించుచుండుక॥ స్థితద్విపముద్విగుణిత॥ అత్యురసాభిసుట్టిరావలసిల్లు॥ నిత్యురసోదద్విగుణంబుక్షయముగ నా
 ల్మలీమహాద్విపవిలక॥ వ॥ అంశశాల్మలివృక్షంబుష్ణత్రాయానంబై తేజరిల్లునావృక్షరాజంబునకునధోభాగంబునఁ
 శిబత్రైరాజుగానుండు గరుత్మంతుండునిలకడగావసించునాశాల్మలీవృక్షంబు పేరనాద్విపంబుశాల్మలీద్విపంబనవిలసి
 ల్లునాద్విపపతియైనప్రియవ్రతాత్మజుండగుయజ్ఞబాహుపుతనపుత్రులగుసురోచన, సౌమనస్య, రహణక, దేవబర్హు, పారి
 బర్హు, ఆప్యాయనుభనియెడువారి పేరనావర్షంబుల నేర్పరవియావర్షంబులయందేర్పరగుమారులనభిషిక్తులంజేసెనా
 వర్షములయందుస్వరస, శతశృంగ, వామదేవ, కుముద, ముకుంద, పుష్పవర్ష, శతశ్రుతులనుపర్యతన ప్రకంబు, ననుమతియు, సి
 నీవాలియు, నరస్యతియు, కుహు, అజని, నంద, రాకయు, ననుస ప్రహహానములును, శ్రుతధరవిద్యాధరవసుంధర ఇత్తధరసం
 జ్ఞలగునావర్షపురుషులుభగవత్స్వరూపుండను వేదమయండు నాత్మస్వరూపియును సోముని వేదమంత్రంబులచేనా
 రాధించుచురాద్విపంబులతత్త్వతత్త్వయపరిమితయోజనవిస్తృతమయిననురాసముద్రముచేనావృక్షమై తేజరిల్లునంత॥
 సీ॥ భూనాథయాసురాంభోధికిఁజుట్టుగానుండుకుశద్విపముర్మిమీందఁ॥ భీష్మదోరమైతాద్విచతుర్గుక్షయోజనంబులనువి
 స్తారమైపాలుపుమిగులు॥ నందుకుశస్తంభహనిశంబుదేవతాకల్పితంబైనట్టికాంతిచేత॥ దిక్పాలు వెలుంగించుద్విపంబునకుం
 దనపేరనునత్రోర్తిపెంపుసేయు॥ నట్టిదీవికియధిపతియగుప్రియవ్రతాత్మజుండుహిరణ్యరేతస్సవంగం॥ దనరుభూపతిదన
 సుతనామములను॥ వర్షములు సేసెనత్యంతపార్షమునను॥ వ॥ ఇట్లుహిరణ్యరేతస్సవనదాన, దృఢరుచి, నాభి, గుప్త, సత్య
 వ్రత, విప్ర, వామదేవులను, నామంబులుగలపుత్రులనానుంబులన ప్రవర్షంబులం గావించి యామమారులనందునిలిపితా
 నుదపంబునకుంజనియెనావర్షంబునందుబ్రు, చతుశ్శృంగకపిలి, చిత్రకూట, దేవానీక, ఊర్ధ్వరోను, ద్రుపిలులను, నామం
 బులుగలన ప్రసిరులును, రసకుల్యయు, హకుల్యయు, శ్రుతపిందయు, మిత్రపిందయు, దేవగర్భయు, ఘృతచ్యుతయు, హం
 త్రమాలయు, లనుస ప్రహహానములు, నానదీజలంబులఁగృతహజ్జనులగుచుభగవంతుండగుయజ్ఞపురుషుని, కుశల, కోవిద, అ
 భియుక్తులను, కులములుగలవర్షపురుషులారాధించుచుండును॥ ఆకుశద్విపంబునరికట్టుకొనియుండు నేనిమిదిలక్షలఘన
 ఘృతాబ్ధి॥ యాఘృతసాగరంబవ్వలపోడతలక్షయోజనముల లలితహగుచు॥ నుండుఁక్రాంచద్విపముర్మీశయంచునుభ్య
 ప్రదేశంబుననట్టిదీవి॥ పేరుగాఁదనపేరబెద్దగాఁజేసినక్రాంచాక్రిగలదానగంబుమున్న॥ పల్కుఖుండుదవ్యతరమునఘ
 ననితంబంబురూయ నేయఁబాలవెల్లి॥ గరిమఁదడుపుచుండువరుణుండురక్షింప॥ నందుమిగులభయము మొదకురీడ॥ వ॥ న
 రేంద్రాయాక్రాంచద్విపపతియగుఘృతపుష్పండుదనకుమారుల పేరంగలయామోక, హకువహ, మేఘపుష్ప, సుదాహ, ఋ
 షిజ్య, లోహితార్ణవ, నస్పతులనువర్షంబులనభిషిక్తులంజేసిపరనకల్యాణ గుణయుక్తుండైనశ్రీహరిచరణారవిందంబు
 లసేవించుచుదపంబునకుంజనియెనావర్షంబులయందు, శుక్ల, వర్ణమాన, భోజన, ఉపబద్ధుణ్ణ, ఆనంద, నందన, నర్వతోభ
 ద్రములనుస ప్రసీమావర్షతంబులు, నభయ, అమృతాఘయు, నార్యకయు, దీప్తవతీయు, దృప్తిరూపయు, బవిత్రవతియు,
 శుక్లయు, ననుస ప్రసమలయంచునుబవిత్త్రోదకంబులనుభవించుచు, గురు, ఋషి, వ్రవిణక, దేవక, సంజ్ఞులుగలిగి వరుణ
 దేవునినుద కాంజలులంబూజించుచున్నచాతుర్వర్ణంబులుగలిగియుండు॥ సీ॥ జగతీశవినుముక్రాంచద్విపమునుఁజుట్టియుం
 డుపోడతలక్షయోజనముల॥ విస్తారమైపాలవెల్లియంచుననుశాకద్విపహతులప్రకాశమొందునండేమైముప్పుడిరెండుల
 క్షులయోజనములవిస్తారమైయమరియుండు॥ నందునశాకవృక్షమోచమాద్విపమునునుగంధంబునఁబెనఁగఁజేసి॥ యం
 తదనపేరదీవిప్రఖ్యాతహానర॥ జేసియంచునమిగులఁబ్రసిద్ధికెకె॥ నందుమేధాతిథియుఁగర్తయగుచునుండె॥ తవిలివేడు
 కతనచునందనులఁజూచి॥ వ॥ మఱియునాప్రియవ్రతపుత్రుండయినమేధాతిథితనపుత్రులపేరంగలపురోజవ, హసోజవ,
 వేవనూన, ధూమ్రానీక, చిత్రరథ, బహురూప, విశ్వవారులను, సర్వజ్ఞులుగలన ప్రవర్షంబులయందు, వారలకుఁబట్టంబుగట్టి
 శ్రీహరిపాద సేవసేయుచుదహోవనంబునకుంజనియెనాశాకద్విపంబునందు, సీశాన, ఉరుశృంగ, బలభద్ర, శతకేసర, స
 హస్రస్రోతో, దేవపాల, మహానసములను, సీమాగిరులు, ననఘ, అయద్గ, ఉభయస్పష్టి, అపరాజిత, పంచనది, సహస్రస్పృతి,
 నిజధృతియు, ననుస ప్రసమలు, నానదీజలంబులుపయోగింపనచ్చటివారలుప్రాణాయానంబుఁజేసివిధ్వస్తరజస్తమో
 గుణంబులుగల్గి పరమసమాధిని వాయురూపంబైన భగవంతుని సేవించు, ఋషివ్రత, సత్యవ్రత, దానవ్రత, సువ్రత, నా

• శాల్మలిబారగజెట్టు. శివత్రైలిపక్షి. చతుష్టయగౌలుగు. విస్తృతముదిశాలము. భీష్మతోరమైఘనమయి.

మంబులుగల చాతుర్వర్ణులుంగలిగియుండుదురు. సీ అట్టి శాకాక్షి పమరకట్టితత్వ ప్రమాణంబునదత్తము శ్రంబు వెలుగును. నం
దుకుఁబరివృతంబై పుష్కరద్వీపమిలఁజతుష్టజ్జిలకులవిశాలమమ్మహాదీవియంటయుగకారవశచక్రములుగట్టికి మలగ
ర్భునకునాసఁ నంబుగఱిపం కేసుహంబుండునాద్వీపమధ్యంబునను సెకక మానసో ద్ధారణశంకగఁబర్వతంబుండు దనకు
బూర్యాపరములనుండుఁజ్జీవన్లు. ములకు రెంటికిఁబ్బనిదిచినను ర్యాదనగమనంగఁజాలఁబోగడుమొందు. పోల్కొట్టుదనకు
లోపలి వెలుపలివర్ణింబుల రె టికిను ర్యాదాచలంబునుంబోలియున్నమానసో ద్ధరపర్వతం బయుగయోజనపస్త్రారంబు
నంతియ యాన్మగ్నింబునుగలిగియుండు నానగంబునకు నలుదిక్కులయందు నాలుగులోక పాలుర పురంబులుండునా
మానసో ద్ధరపర్వతంబుతునసూర్యరథచక్రంబునంపత్సరాన్నంబై యిహహారాశ్రంబులయందు మేరుప్రదక్షిణం
బుసేయునంబునాపుష్కరద్వీపాధిపతియగు వీతిహూత్రుండురమణికి ధాతక నానంబులుగల పుత్రులనిరువురవర్ష
ద్వయంబునందభిషిక్తులంజేసి తానుపూర్వజులేగిన తెటంగునభగవత్ర్యశీలుండగుచుదపంబునకుంజనియెనంతోక॥మ
నుజేత్వరయావర్షంబుననప్పడునంచరించుపుషురులుపచ్చాసమనిదగనర్చనారాధనసేయ. చురచలబుద్ధితాత్పర్యము
న॥౩॥ ధరణీపల్లభిఁనుపు. ము రదీవిందలఁపలేరుచాతుర్వర్ణుల. పురగఁగ భేదములేక । స్మరసతనములగుదురంచునకలజ
నంబుల్ ॥ ౪॥ పుటియునాపుష్కరద్వీపంబుచతుష్టజ్జిలకులయోజనవిస్తారంబైనశుద్ధోదకసముద్రమున్రితంబునుచుం
డునవ్వల శ్రీలోకాలోక పర్వతంబును శుద్ధోదకసముద్రలోకాలోక పర్వతంబులనడుమ రెండుకోట్ల యోజనవిస్తారం
బైననిర్జనభూమి దర్పణోదరసమానంబైన దేవతావాసయోగ్యంబుగానుండునా భూమింజేరిన పదార్థంబువలలఁబో
దవశక్యంబుగానుండునలమీందలోకాలోక పర్వతంబెనిమిదికోట్ల శోయోజనంబులునువర్ణభూమియు సూర్యాదిప్రు
వాంతంబుగుఁజ్యోతిర్జణంబులమంధ్యంబుననుండుటంజేసిలోకాలోకపర్వతంబనందగియుండుఁజేబంచాశ్చోటియోజ
నవిస్తృతంబగుభూమిండలమానంబునకుఁదురీయాంశ ప్రమాణంబుగల లోకాలోకపర్వతంబుమీందగనభిజగద్గురుపగు
బ్రహ్మచేశఁజగుద్విశలయందుఁబుష్పభ, పుష్కర, మాద, వాచునా, పరాజిత, సంక్ష్మలుగలదిగ్దశంబులు నాలుగునులోకరక్ష
ణార్థంబునిచ్చితింబై యుండునంత॥సీ॥ తనవ విభూతులే తనరినయాదేవబృంద లేజశ్చైర్యబృహహ్లాధామైభగవంతుండు
నగునాదిదేవుండు నైనజగద్గురుండచ్యుతండు॥ సరిలేరధర్మజ్ఞానవైరాగ్యులు నైనవిభూతులనలరియున్నయట్టివిష్వక్సే
నుండాదిగా వెలుగుపార్షదులతోఁగూడిప్రతస్తమైవ । లజవ రాయధదోద్ధండనిత్యసత్తుఁ । దగుచునాపర్వతంబుపై
నఖిలలోక । రక్షణార్థంబుగల్పపర్వతమంతఁడు॥ యోగమాయావిరచితుండై యొప్పుచుండు॥౪॥ ఇట్లువివిధమంత్రశ్రీగోప
నఖిలలోక । రక్షణార్థంబుగల్పపర్వతమంతఁడు॥ యోగమాయావిరచితుండై యొప్పుచుండు॥౪॥ ఇట్లువివిధమంత్రశ్రీగోప
నాధంబానాగ్రంబుననున్న భగవంతునిదండ్రు లోకాలోక పర్వతంబునకునవ్వలనోరుకునంచరింపనశక్యంబైనయుం
డుబ్రహ్మాండుంబుచుసూర్యుండుమధ్యగతుండై యుండునాసూర్యుఁడునుభయమక్షంబులయంచునిరువదేనుకోట్ల యో
జనపరిమాణంబుచ నండఁటాహంబుండునట్టిహూర్మనిచేతనాకాశద్వీపావగ్గంబులును నరకంబులునునిర్ణయింపం
బమదేవతర్యక్తునువ్యనాగవక్షిత్తులుగుల్మరాదిసర్వజీవులకు సూర్యుండాత్మయునుచునుండు॥ క ॥ కరమనురాగంబున
సీ ధరణీమండలపురస్సిధానంబెల్ల । స్మరవరయోగుంజెప్పితి॥ మఱివినిచెదవినుముదివ్యమానంబెల్ల ॥౧॥ క మలజాండమ

— శ్రీ భాగవత విషయము. శ్రీ —

ధ్యగతుండై నసూర్యుండుభరిత మైనయాశంబుచేశ్శి॥ మూడులోకములనుమించితిపింపంగఁజేసి కాంతి మొండజేయు
చుండు॥౪॥ ఇట్లు భానురండు త్తరాయణవక్షిణాయనవిషువులను నానంబులుగలమాండ్యోత్రసమానగతులవారోహ
ణావరోహణస్థానంబులయందుద్వీప్రస్తవమానంబులుగాఁజేయుచుండు॥గీ॥ మేచతులలయందుఁజేమిహిరుండఁహూ
రాశ్రు । లంచుఁదిగునునచువిహారములను । బరగఁగవృషభాదిపంచమాసములమె । కొకకకగడియరాత్రిచక్కినడుచు ।
గీ॥ మించివృశ్చికాదిపంచమాసములమె । కొకకకగడియరాత్రిచక్కినడుచు । దివములంచు వెల్లిదిగజారు మెకొకకగ-17
డియ నెలకుఁదత్ప్రకారమునను॥౪॥ మఱియునివిధంబునదివసంబులు త్తరాయణవక్షిణాయనములవృద్ధిక్షయంబులనొ
దనొకకయహూరాశ్రంబునశ్రీసేవచాశచు త్తరసవకోటియోజనంబులపరిమాణంబుగలమానసో ద్ధరపర్వతంబ
నసూర్యరథంబుదిరుగుచుండునామానసో ద్ధరపర్వతంబునంకఁదూర్పుచదేవధానియనునింప్రపురంబునుదక్షిణంబు
— పుష్కరద్వీపముపది నాలుగు శ్రీపంకేరుహములకమలము. శ్రీలోకాలోక పర్వతము. శ్రీపుష్కరమునండునంపుత్రభాగవ
తుభ్యోవ్యసానాజనపరిహాసాలనున్నమగుగాఁదిలికికానవలెను. శ్రీపంచాశ్చోటివిదలవికోట్ల. శ్రీగోపనాధంబురక్షింతుకుశలము
చుండఁసూర్యుండు, శ్రీపంచాశ్చదు త్తరవకోటితొమ్మిదికోట్లయొగూటయొకటి

సంయమనీయమనగరంబునుబల్కిమంబుననిమోచనియను వరుణపట్టణంబును త్తరంబునవిభావనియను *సోముని
పుటభేదనంబును చేజరిల్లుచుండు నాపట్టణంబులయందును నయమధ్యాహ్నోస్తమయనీధంబులవియెడు కాలభేదంబుల
నుజ్జీర్ణాశ్రయప్రతినివృత్తినిమిత్తంబుచ్ఛటిజనులకుంబుట్టింపుచుండుసూర్యుడైపుడింద్రునగరంబునుండిగవనించునది
యాదిగాఁబడియేనుగడియెలను రెండుకోట్లముప్పదియెడలక్షల డెబ్బదియైదు వేలయోజనంబులనడుచు నివిద్వంద్రంబున
నింద్రయమవరుణపురంబులనిఁడఁడఁద్రాదిగ్రహసత్కర్త్రంబులంగూడిసంచరించుబలద్రైండరములు, నాటుఁ మ్ములు
ను, మూఁడుతొలులుంగలిగి, సంవత్సరాత్మకంబై, యేక చక్రంబైన, సూర్యునిరథంబు, మహారామ్రంబున, జ్ఞానవ్యశ
తాధికవశుస్త్రింత్రైల్లక్షయోజనంబులసంచరించునీతిమరథంబుననున్నయిటుసోకఁ జియిమేరుశిఖరంబునందునుజే
రియుండుఁ సెనెరచక్రముమానసోత్తరపర్వతంబునలఁదిరిగెడునారథులు నిలుసుననున్నరెండిలునులుదగులంగఁబవన
పాశంబులబద్ధమగుచుఁ ద్వువసండులంబునంచులనంటియుండఁగాసంచరించుచునుండఁ సంతతంబునట్టియరంబుముప్ప
దియాలులక్షలందునంటినికాడియునన్నియోజానములఁ స్తాభిమోక్షురంబులకంబులందుఁబలుచువెలుగొంపరమ
ణతోవలపఁజరిగఁబునకుగాయత్రీధండుబాదగాన ప్రభుదలబులునశ్వంబులైన సంచరించుభాస్కరుమహాన్ద్రభాగంబున
జ్ఞేనకుణంబునియుక్తుండై రిక్షంబుగఁగిపుచుండుజ్ఞేనకుస్థపర్వమాత్రశరీరంబులుగలయులువనిచేలవాఁబ్రాహ్మ్యులగు
ఝిషివరులుసూర్యునిముందులసారసూక్తంబులప్రత్యయింపఁజేయుననే మనులునుగండర్వగిన్నరకింపురువనాగాపు
రఃపతంఁగాదులు నెల నెవరున క్రమంబునసేవపందొమ్మిదికోట్ల నేఁబడియొకలక్షయోజనంబులపరిమాణంబుగలభూ
మండలంబునందొకక్షణంబునసూర్యుండురెండువేలయేఁబడయోజనములుసంచరించుచు నొక యోజాగాత్రంబు
సందెయాభూమండలంబునయెసంచరించుననినశుకయోగింద్రునకుఁబరీక్షింపఁ రేండుండెట్లనియోగినినివరమేరుధ్రు
వులకుఁనొనరఁజ్రువక్షిణముదిరుగుచుండెడి యాసూర్యుండురాశికి నెమఱఁ య్యెవంవరముఁదేబఁబలునియెటిగింపుత
గణకకలనిపలికినభూవరునిగనుంగొనిశుకయోగిమిగులఁగఁబఱిసాన్నిభుండై మనమునశ్రీవారిందలంచుచుఁపినుననిక్ర
మ్ముఁగఁగినివినిపించెదగణవలసరేంద్రాయతివేగంబునఁదిరుగుచుండుకులాలచక్రంబునందుఁజక్రప్రసాదమునకువే
త్రొనగతి నెందిబంతిసాగిరిగెడుపీఠికాచులచంపంబుననక్షత్రరాసులతోఁగూడిన కాలచక్రంబుధ్రువమేరువులంబ్ర
దక్షిణంబులిరుగునపుడాకాలచక్రంబు నెదురసంచరించు సూర్యాదిగ్రహంబులకు నెత్తుత్రాంతరంబులయందునురా
శ్యంతరంబులయందునునిగిలుగుటంజేసేసూర్యాదిగ్రహంబులందుఁజక్రగతిస్వగతులవలన గతివ్యయంబుగలుగుచుండు
మఱియునాసూర్యుండాదినారాయణమూర్తియగుచులోకంబులయోగజ్ఞేనంబులనువేదప్రయాత్నకంబునుగర్హసిద్ధి
నిమిత్తంబునుదేవర్షిగణంబులచేతవేదాంతార్థంబులనసవరంబువితర్కమాణంబునగుచున్నతనస్వరూపంబునుద్వా
దశవిధంబులుగవిభజించివసంతాదిదియిరువులనాయాకాలవిశేషంబులయందుఁగలుగఁజేయుచుండునట్టివరనుపుగుడు
నిమహిసానీలోకంబునకుహాశ్వులగుపురుషులువారివారివత్సాత్రమాచారక్రమంబున వేదోక్తప్రకారంబుగాభక్త్య
తిశయంబుననారాధించుచుయేనంబునొందుచుండరట్టియానినారాయణమూర్తిజ్యోతిశ్యత్రాంతర్యగ్రియైస్వకీయతే
జఃపుంజదీపితాఖిలజ్యోతిగ్గణంబులగలవాడైద్వాదశరాసులయందునొకసంవత్సరంబునసంచరించుచుండునట్టియాది
పురుషునిగమనవిశేషకాలంబునులోకులయన ఝిగుమాసపక్షతిథ్యాదులచేవ్యవహరించు చుండురుసఱియునప్పరమ
పురుషుఁడారాసులయందువత్సాంతసంచారంబు నొందిననవాయంబునుఝిగుమనవివ్యవహరింపుచురాసాలయందున
ధాంతసంచారమునరాశిమధ్యభోగంబొందినతతీయయనననిచెప్పదురునమగ్రంబుగా రాసులయందుసంచార మొం
దినయెడలనట్టికాలంబునుసంవత్సరంబునిర్ణయింపుచుఁదిట్టినమగ్రరాశిసంచారంబునందుకేమ్రగణిసంధ్యగతసమగతులని
యెడుత్రివిధగతివిశేషంబులవలనవేఱుబడెడునావత్సరంబును, సంవత్సరంబు, పరివత్సరంబిశావత్సరంబువత్సరంబి
ద్వత్సరంబని, పంచమధంబులజెప్పదురు, చంద్రుండునీతేఱంగుననాసూర్యుండుండలంబుమీఁదలక్షయోజనంబులనుండిసం
వత్సరపక్షరాశినక్షత్రపుక్షులుగ్రహించుచునగ్రచారియైశీమ్రుగతింబరించునంతవృద్ధిక్షయరూపంబునఁబరిత్యగణంబుల
కుఁబూర్వపత్యోపరపక్షంబులచేగనసూర్యరాత్రంబులఁగలుగఁజేయుచునకలదీవప్రాణులై యొక్క నక్షత్రంబుత్రింత

* సోమునిపుటభేదనంబునుకుఁదెరుసపట్టణమును. ఆహుతప్రవృత్తినివృత్తినిమిత్తంబుఁజూతప్రాణులయొక్క ప్రవృత్తిఫలయందుఁ
లవేశించుటకు, నిష్కర్మవిధుచుటకు, నిమిత్తంబుగాకరణము. జ్ఞానప్రకాశాధికవశుస్త్రింత్రైల్లక్షయోజనంబులగుప్పదిసూర్యులగులక్షలయెన
మన్నారాడుటలు. జ్ఞానకుణండుఁజ్రాసూరుఁడు. జ్ఞానంగుఢపర్వముఁప్రేలికబువు.

స్వహూర్తంబులనుభవించుచుపోడకళలుగలిగిమనోమయాన్నమయామృతమయదేహుండై దేవపితృమనుష్యభూ
 పశుపక్షిసరీసృపవీరుశ్చక్రిభృతులకుఁబ్రాణాప్యాయనశీలుండగుటంజేసిసర్వసముండనంబడు॥క॥చందురునకుమీఁదై
 హానందంబునలక్షయోజనంబులఁదారల్ గ్రంధుకొనిమేరుశైలంబందిప్రదక్షిణముఁదిరుగునభిజిద్భముతో॥సీ॥అ
 మీఁదఁదారలకన్నటిసపరియైరెండులక్షలశుక్రఁడుండిభాస్కరనికముండఁజిలువనుసావ్యవృద్ధిఁగ్రుసంచారము
 నుభాస్కరునిమాడిగఁజరియించుచుండునుజనులకుననుకూలుఁడైవృష్టిసోనఁగుచుసంతనంతఁజతురభిజ్ఞేవృష్టివిహరం
 కగ్రహశాంతిసోగరించునారలకొనఁగుశుభములుండునామీఁదసౌమ్యుండురెండులక్షలుండులఁచుచురంజిహండలం
 బఁబాసికిండ్లబడిననుజనులకుఁయోహుఁడంబురాదిభయములఁబుట్టించునతులహసాహసాసీ॥౩॥రణీతనూజఁడంతటిమీఁద
 రెండులక్షలనుండిమూఁడువత్తుములమొక్కగఁ గాసిదాఁటుచునుండుఁగ్రహమునద్వాదశరాసులుభుజియించురాజసము
 ॥వక్రీంబియైననవక్రతనైననుదరుచుగాఁబీడలునగులకొనఁగునంగారకునిశెంకికావలరెండులక్షలయోజనంబులఁగు
 తమించియొక్కరాశినుండునొక్కవత్సరంబనుభవించుచుండునమరగురుండు॥వక్రనుంచునైసమసాహురుల
 ననుశుభమునొనఁగునెపుడునభివముగ॥౩॥సురగురునకుమీఁదైభాస్కరనుతుఁడిరులక్షలనుజగములకుఁబీడల్ జరు
 గుచుఁద్రొంగవ్వాసములరుచగనొక్కొక్కరాశియందుపెసించు॥క॥ప్రాకటముగకవినుతునకునీకాదశలక్షలనుచు
 గాసుగుండునీలోకులకుమేలుగోరుచుఁ జోకుగమునినప్రకంబుసొంపువహించు॥క॥మునినప్రకమునకెక్కువఁదన
 పచునామీఁదఁగ్రయోకశలక్షలఁజెంపుచుశింశుమారవక్రంబనుఁగానన్నిటికిననుపరియగుచుండుపృథాసీ॥ఆశింశు
 నారాజ్యుగానుచక్రమునభాగవతుఁడైనధ్రువుఁడింఁద్రవరుణకళ్యే॥పప్రజాపతియచుప్రమాఖిలతోఁగూడిపహుమాన
 సుగవిష్ణువరముఁజేర్చిడకనిచ్చలుప్రదక్షిణముగాఁదిరుగుచుచెలఁగియుండునుగల్బజీవియగుచు॥ననఘుండుతైనపా
 కాత్మజుఁడామృతమైనయోదువునివాహత్వమెల్లఁ జెలిసివర్ణింపబ్రహ్మకునలవిగాదు॥నేనెఱింగినయంతయునీకు
 యున్న॥తెలియఁబలికిఁగ్రమ్మఁడలఁచికినుము॥జితరపుప్రాత్రప్రీతిపరీక్షిన్నరేంఁద్ర॥వ॥హఁటియునాధ్రువుండునిమి
 డమాత్రంబెడలేకనందరించుజ్యోతిర్గ్రహవత్త్రంబులకునీశ్వరునిచేతధాన్యాక్రమణంబునఁజతువులకైయేర్పఱచిన
 మేధిస్తంభంబుతెఱంగునమేటిగాఁగల్గింపంబడిప్రకాశించుచుండుగగనంబునంచుమేఘంబులునుశ్యేనాదిపక్షులును
 వాయువశంబునంగల్గిసారథులైచరించుతెఱంగునజ్యోతిర్గణంబులునుబ్రకృతిపురుషయోగ్యహీతాశులైకర్మనిమి
 తగణగలిగివసుంధరంబుచుండు॥క॥పాంచగజ్యోతిర్గణములనందముగాశింశుమారహంచలనుండం॥గొండఁబురుషు
 గఁజెప్పఁచునుంచురుగినిసంహసినవమోఘచరిత్రా॥క॥తలక్రిందైవత్తువదై॥సలలితమగుశింశుమారచక్రమునంచు॥
 నెఱొనిపుచ్చాగ్రంబుననిలిచిధ్రువుండుండునెపుడుగర్జలచరిత్రా॥వ॥హఁటియునాశింశుమారవక్రపుచ్చంబునఁబ్రజా
 పరియనాగ్నింఁద్రధర్మముచుచ్చమూలంబునధాతవిధాతలునుగతిప్రదేశంబునయుపినప్రకంబునుదక్షిణావర్తకుండ
 గీర్వాణభూకళగిగంబునుచగయవత్త్రంబులునుదక్షిణపార్శ్వంబునదక్షిణాయనసత్త్రంబులునుబృష్టమార్గంబు
 చదేవమార్గంబునునాకాశగంగయునుత్తరభాగంబునఁబునర్వసుపుష్కంబులునుదక్షిణాయనంబునాద్వాజ్లేషలునుదక్షి
 ణవాహనంబులకభిజితుత్తరాషాఢులునుదక్షిణవాహనసారంధ్రంబులశ్రవణపూర్వాషాఢులునుదక్షిణవాహనలోచ
 నగుబులధనిష్ఠామూలలునుదక్షిణవాహనకర్కంబులమఖాదిసత్త్రంబులునువాహపార్శ్వంబునదక్షిణాయనంబునుదక్షిణ
 పార్శ్వంబునఁగ్నోత్తికాదిసత్త్రంబులునునుత్తరాయణంబునువాహదక్షిణసంధంబులకభిజిజ్యేష్ఠలునుత్తరహ
 సువుననగ్నోత్తంబునుచవరహసువునయముండునుముఖంబుననంగారకుండునుగుహ్యంబునశనైశ్వరుండునుమేఘంబున
 బృహస్పతియునువత్సంబుననాదిత్యుండునునాభిశుక్రండునుజిత్తంబునజంధ్రుండుస్తంబుననశ్వినులునుబ్రాణాపానం
 బులబుధుండునుసర్వాంగంబులనుకేనికేతగ్రహంబులునురోహంబునఁదారలునుండునదిసర్వకేవతాహయంబైనపుండ
 రీకాటునిదివ్యదేహంబుఁద్రువునింగానెఱుంగుము॥సీ॥ఇట్టిదివ్యశరీరమెవ్వఁడుప్రణిదినంబంచుసంధ్యాకాలమతులభః॥
 మనమందునిగియేమహామిక్కిలిప్రయత్నంబుననియగుండువత్సబుద్ధిమానప్రతంబునఁబూనిమీచుచునీసంప్రవంబు
 దానెంతఁజేయఁజూచియిందికడఁబ్రతస్తమిమునుండింద్రసేవ్యమునుజ్యోతిస్సర్వరూపమునవెలుగువిపులశింశుమారవిగ్ర
 హంబునకువంకనమువందనంబులనుచునిలిచిసన్నతించెనెనసఃసార్థసిద్ధులఁబొందుమీఁదముక్తిఁజేయనధిప॥క॥ఇన
 మండలంబునకుఁగ్రించునకపాదాప్రయోజనంబులస్వర్గానునిచండలంబుగ్రహమైఘనతన్నపనవ్యమార్గగతినుం

మనముః॥ క॥ అనుభావముః దేవరాజులను ప్రసన్నులను చేయునభిప్రాయమును వ్రాసెను॥ అన్యసమమనముననుబట్టి॥ సః
మానందై నగ్రహవిహారములందె॥ ౧॥ జననాథరాహువుజన్మకర్మబలులనుబట్టింతుముండలని వ్రాసెను॥ అనుబంధ
యోజననిచ్చి తారక-మంత్రము ద్వవట్టునా ప్రవిశాలవంత్తమందె॥ అనుబంధ తారకయందు ప్రయోగకరమైన
శాలమైమిందరాహుగవృందామామియువరాగమనుచునుబలుకుచు రెల్లవారునున్నదత్తమ్మలగును॥ తారకానీసనక
శాంకవృందముల॥ గరుడాంధ్రో వందలచిహారీనువర్తనంబున మృనమభయంబున నైదాటా॥ గడియలకును రాహువది
బుడొలగియు॥ నరవరయా రాహువునకు॥ సరసతనాక్రిందసిద్ధచారణవిద్యాధరులయుతయోజనంబుల॥ శిరముగవసే
యింబిలచిరుగుమరచటకాక॥ పరికింపసిద్ధవిద్యా॥ ధరులకుంబదివేలుక్రిందదరలకయెటుల॥ తియునుభూతప్రేతల
జరియింతురురాక్షసులుపెళాచులుగొలువకా॥ వారిక్రిందదగిలివాయువశంబునమలయుచుండు మేఘమండలంబు॥ మే
ఘమండలంబుమిందగుచుండుభూమండలంబుక్రిందనుండునధిప॥ అట్టిభూమండలంబుక్రిందయోజనాయుతాంధ్ర
రంబుననండకటాహాయామంబుగలిగిత్తమంబున నెండ్లాంటికిండ్రిందగుచు, సతల, వితల, సుతల, రసాతల, తలాతల, వ
హతల, పాతాళలోకంబులుండు, నట్టిచిలస్వర్గంబులయందును పరిస్వర్గంబునకధికంబైన కానుభోగంబులనైశ్వర్యాన
దంబులను సుసమృద్ధవనోద్యానక్రీడావిహారస్థానంబులననుభవించుచు దైత్యదానవకాన్తవేయాదిదేవయోనుల
నిత్యప్రముదితాస్థరక్షలగుచుగళత్రాపత్యసహృద్ధంబు దాసీదాసపరిజనులతోడేర్పకొనినాణిగణభవితంబులగున
రమణీయగృహంబులయందునిశ్చరునివలనంజేటులేనికాయంబులగలిగివివిధమాయావిశేషవినిర్మిత నూతనకేళినగన
విహారగమంబువచిత్రిత్యానాచులయందుగేళివి నోదంబులసలుపుచుజరియింతురంతా॥ అట్టిపాతాళంబులందున
మయకల్పితములగుచువుటభద్రనములయందు॥ బహురత్నవిర్మితప్రాకారభవనగోపురసభావైశ్యచత్వరవిశేష॥ ము
యందునానురాదులవిధునములచేతుకపిక శారికానికరసంకు॥ లములతోబిల్లుగృత్రిమభూములనుగల గృహములచేన
లంకృతములగుచుగసుమమఫలసుగంధి కిసలయ స్తబకసం॥ తతులచేతనవనతంబులయినప్పక్షరాజంబులందులవెలయ
చుండు॥ శారికాకీరపికములుసంతతంబు॥ మతియునానావిధకీజలవిహంగమమిధునంబులుగలిగినిర్మలజలపూరితంబ
లైమత్స్యకులసంచారీతుభితంబులయినకుమదకువలయకల్వారలోహితతపత్రాదికంబులదేజరిల్లడుసరోవరంబ
లుగలయుద్యానవనంబులయందుగృతనికేతమలై స్వర్గభూములసతితయించిన వివిధవిహారంబులు గలిగియెహూరా
త్రాదికాలవిభాగభయంబు లేకమహాహిప్రవరుండైన శేషునిగిరిహణిధికులచేనంధకారోపగ్రవంబు లేకయెల్లప్పుడ
జ్జీవినసాయమానంబుగా నుండువాలోకంబునందునభలజనులుదివ్యాపధిరసరసాయనంబులననవరతంబునన్న పాన
బులుగానీవించుటంజేసియచ్చటివారలకునాధివ్యాధులునువళితపళితంబులునుజరారోగంబులునుశరీరనైవర్ణ్యంబుల
నుస్పేదదాగ్ధంధ్యంబులునుగలుగకపరమకల్యాణమూర్తులగుచుపారిచక్రభయంబు దక్కనన్యంబుగువృత్త్యభయంబ
వొండకనుండురదియునుంగాక॥ అట్టిపాతాళలోకంబునందువిష్ణుచక్రమెప్పుడేనియుంబ్రవేశంబునొందు॥ నప్పుడెల్ల
మదై త్యకులాంగనలకు॥ గర్భసంపదలందండగజగుచుండు॥ చ॥ అతలములందునన్మయనియాన్మజుడైనబలాసురు
డున్నన్మృతజరియించు త్పణ్ణవతిమాయల గూడివినోదమంచుచు॥ గుతలములందునేడు నొకకొండలు నచ్చటిమా
యజేందిసంతతముజరించుచుండుదురుదప్పనిమోహనిబద్ధవిష్టులై॥ అట్టిబలునియావలించెలను స్పైరిగిలుకావి
నులువుంశ్చేలులనుస్త్రీగణంబులుజనియించిరాకామి జనంబులుపాతాళంబుంబ్రవేశించిన పురుషునికహాటకర్షనంబు
యెప్పుడొద్దరసఘటికని విద్వరససిద్ధునింగావించియతనియందుస్వవిలాసావలోకాను రాగస్థితసల్లాహోపగూహానాచుల
చ్చావిహారంబుఫలువుచుండునాపురుషుండుమాదాంధుండై తానెసిద్ధుండననియును, స్త్రీనాగాయతలలుండననియును, ద
లంచినావానిధరణిక్రీడలఁబరమానందంబు మెంచుచుండు॥ హాటకేశ్వరుండైనయంబికాధీశుండుచిత్రలంబునందులకే
డగనిది॥ తనచుపార్వదభూతతతులతోబ్రహ్మపర్వతపృంహణముననొకచోటబారవ్రతినంభోగవసుండుగుచుండగా
వారలవీర్యంబువలనంబుత్రి॥ నట్టిసహాటియనియెడునదియనిలాగులుభక్తిచియింతుమియి॥ నదియుహాటకమనుమే

అంతరాగమః చంద్రసూర్యగ్రహణము॥ తారకవేయివడగలు, తారకలుగలిగి, మనుష్యరూపమును-తనతారకమునుగలనాగుచ
ము, లేక-శక్రవనంతావము॥ త్రిపుటభేదమువృత్తము॥ కిష్టలయ ప్రభకచిగుర్లగుత్రి శ్చజలవిహంగమనిశ్చయంబునచరంతోమహంబులు
దలగింపులు॥ త్రిపుటతంబులై నకలంకంబులనిత్య శ్రీమముదిసామన్య మైవకలువ, నువలయలొత్తనకములేతల్లగలువ, శక్తారమిగులపరి
మళిముగలకలువ, లోకాంతశతవ్రతాంతామర, శ్రీవిద్యసాయమానంబుగవగతవై నే శ్రీపజ్జవతికొంబియాను॥ శ్రీస్వరులులయితేవృ
గమనముగలవారు, కామినులుఅధిక కామముగలవారు, పుంశ్చేలులుసాజుతలును, స్త్రీనాగాయతలలుండే॥ పదిలేలగదనులకలముగలవాడను

నతిశయిన్లు పన్నెమీటుచు శుద్ధసువర్ణ మయ్యెన్లు నానువర్ణ మబు నాలోక మందునున్న జనుల కెల్ల నువీనుతభూషణములయ్యెన్లు
 సీ॥ ఆక్రిందనుతలంబునందు మహాపుణ్యుండగువిరోచనపుత్రుడైనయట్టిబలిచక్రవర్తియాపాక శాసనునకుమడుమొనఁగఁ
 గఁగోరియదిలిగర్హమున వామనాకృతిబుట్టియంతటఁదివిక్రమరూపముననులోక త్రయంబునాత్రమించినదానవారా
 తిచేతముండఁజనయొవడినయింత్రత్వమిట్లు గలుగువాఁడుపుణ్యకర్మసంధానుండు హరిపదాంబుజార్చనాభిలాషుఁడ
 గుచుశ్రీరమేశునారాధనము సేయుచుండు సేపుడునతిమహిమాత్మనమున॥ ప॥ నరేంద్రానకలభూతాంతర్యామియును
 దీర్ఘభూతుండునైనవానుదేవునియందుఁజేతంబుగలిగియుచ్చినభూదానంబునకుసాక్షాత్కరించినమోక్షుంబుఫలంబగుం
 గానిపాతాళస్వర్గరాజ్యంబులుఫలంబులుగానేర నైన సెన్వరికిఁ మోక్షుంబుసాక్షాత్కృతంబుగాకుండుటంజేసిలోకప్ర
 దగ్గునాథంబుపాతాళస్వర్గరాజ్యంబులనిచ్చెత్తుతపతనప్రస్థులనాచలంచునువివశుండునను నానుత్పరణంబుసేయుపు
 రుషుండుకర్మబంధంబులవలనవిముక్తుండగుచునుజ్ఞానంబునంబొందునట్టివానుదేవుండాత్మజ్ఞానః॥ ప్రమోషణము సేయు
 మాయామయంబులైనభోగైశ్వర్యంబులనెల్ల సెట్లొనంగుననవలచుభగవంతుండుయావనఁజేసినకలసంపదలఁజేకొ
 నిశరీరమాత్రావశిష్టునిజేసివారుఁపాశంబులంగట్టివిడిచినప్పడుబలీంపుండెట్లనియె॥ సీ॥ పరమేశ్వరునకు నెట్టటిపదా
 ధములందుఁదృష్టలేకుండుటఁదెలిసినాఁడు నింద్రాచులెల్లనుపేంపునిఁబ్రాధిచియిడిగిరిగానిశ్రీహరికిఁగోరికలులేవు
 మిక్కిలిగంభీరముగుమహాకాలస్వభావంబుగలుగుచుండు॥ నరయంగమన్వంతరాధిపత్యమునులోక త్రయంబును నెంత
 గానఁదలఁపమిట్టితాపహంబు మనవంతుండుప్రహ్లాదవిభునిఁజూచిహర్షమందియెద్దియైన గోరుమిచ్చెదననుటకు
 సంతలోనయోశ్వరాజ్ఞఁదెలిసె॥ ప॥ ఇట్లుగృతాంధుడైశివీత్యంబైనరాజ్యంబునొల్లకపరమేశ్వరదాన్యంబుకోరెనాప్ర
 హ్లాదచరిత్రకథనావసరమునశీతంధ్రికినిశీకునుపిశేషముగానేపురుషుండుభగవదనుగ్రహంబుఁబొందనోపుననిపుండ
 రికాత్ముండానతిచ్చినవాక్యంబులువత్సయమాగ్రంథంబునవిస్తరించెద నాబలిచక్రవర్తివర్తిహద్యారంబుననఖిలలోక
 గురుండైనశ్రీమన్నారాయణుండుగదాపాణియునునిజజనానుకంపితుండునుకంభకరాద్యాయుధధరుండునగుచుని
 ప్పడునుదేవరిట్లుచుండునట్టిబలిద్యారంబునలోకంబుల గెలువనిచ్చయిం చెడుదశగ్రీవుండుట్లుంఘేత శాసనుండైనప్రదే
 శంబుగావించవాయాదిపురుషుండుదనపాదాంగుష్ఠంబునయోజనాయుతాయుతంబులంబాఁజిమ్మెనంత॥ క॥ ఆనుతల
 మునకుఁగ్రిందై భాసిల్లుచులూతలంబుప్రభువంచుమయిండాసురపుంజీనిర్మాతయు॥ వాసిగఁబొగఁబొందియేలువనుధా
 ధీశ॥ ప॥ పురహరుచేరమేశ్వరుండుభూతహితాంధముగాఁబురత్రయంబరుచుగఁగీటుఁజేసె శరణాగతునామయఁగాది
 యెంతయుం॥ గరుణఁదలూతలంబునకుఁగర్హనిల్పిచనున్నవాంఁకుశ్రీధరునినుదర్శనంబునకుఁజప్పివిముక్తభయండుగాఁ
 దగఁగొకతలఁపగనాక్రిందవలంపి॥ తలపఁగఁగ్రువవధూతితనయులునన్నంబులుగలవుపెక్కుశిరములు॥ నలరంగఁగ్రోధ
 వశగఁతావలియనగఁగ॥ ప॥ మఱియును, సహక, తక్షక, కాళియ, సుషేణాదిప్రభానులైనవారలతులశరీరంబులుగలిగియా
 దిపురుషునివాహనంబైనసప్తకరాజభయంబునననవరతంబునుదేవజతులగుచున్నకళత్రాపత్యసుహృద్బంధవసమేతు
 లైయుండునురాక్రింకరసాతలంబునదైత్యులుదానవులునగునివాతకవవకాలకేయులను హిరిణ్యపురనివాసులగుదేవ
 తాశత్రువులుమహాసాహసులునుదేవోధికులునగుచునకలలోకాధీశ్వరుండైనశ్రీహరితేజంబునంబ్రతిహతులైవల్మీకం
 బునంచునడంగియున్ననర్పంబులచందంబుననింద్రమాతయగు సరమచేదెప్పఁబడెడు సుంద్రాత్మకవాక్యంబులకు భ
 యంబుసొంచుచుండునురు॥ క॥ ఇంచుకులోన్యవేషముమాక్రిందటిపాతాళముననుగ్రీకించుచునానందమునొంచుచునుం
 డును॥ సందడిఁబడినాగకులముచతురతతోదగ॥ ప॥ ఇట్లువాసుకిప్రముఖులైన, శంక, కులిక, సహశంభ, శ్వేద, భద్రంజయ,
 భృతరాష్ట్ర, శంఖచూడకంబశాశ్వతర, దేవదత్తాచులైన, సహనాగంబులైనచానేషవనియునూలువేయశిరంబులుగలిగి
 ఘణాఁగి కాంతులంజేసిపాతాళమిగులంబునుబొపుచుండుదురు॥ సీ॥ పాతాళలోకంబుపాతునశేషుండువెలయంగము
 ప్పదివేలయోజానంబులవెడలుపుననుదోఁజొట్టుగాజొట్టుకయుండువిష్ణునిసహజుగ్రామైనదాసుశరీరమైనయనంతా
 క్షింసంకర్షణుండుండుసంతతంబునట్టియనంతనామాభిప్రాజ్యనివాసకమునెద్దాథంబుకరిణిధరణియంతనావిభండు
 నఖిలలోకంబులసంహరింపఁగోరిచండకోపవశతస్వనఁజేయువరుసనేకావశగుప్రమూర్తులనెఱురొదనతులుగి॥ ఆ
 ట్టిరుగ్రమూర్తులనుశ్రీనేత్రులునజలశూలహస్తులగుచుంచుగించునున్నఫణిహలాధిపుల్మేషు॥ పాదపంకజములభ
 క్తఁడేరి॥ గీ॥ నమ్రులగుచునదిసంబునునూచిరి॥ త్నములచేతగఁడుముగంబువొంది॥ దోరికలు॥ విర్భునీరాజనంబులనిచ్చు

• ప్రమోషణంబుసేయుఅపహరించునట్లైనశక్తివత్సరింబుగతం దిసంబంధమైనవి॥ సీ॥ రాతిస్వజించినవాఁడు, సప్తకరాజు- గరుత్మంతుఁడు.
 ౫౪ ఉద్వేజితులగుచు॥ కలతపెట్టబడినవాడై.

చుండు రేపుడు మచ్చికలను॥వ॥వ॥టియునానంకర్షణమూర్తింజేరినాగకన్నియలుకోరికలుగలవారలగుచునొప్పెడిశరీర
 విలాసంబులంజేసియగురుచందనకుంకుమపంకంబులను లేపనంబులు సేయుచునంకర్షణమూర్తిదర్శనస్పర్శనాదులనుదోర్చి
 ధితమకరద్వజావేశితచిత్తంబులుగలిగిచిటునవ్వులాలయనధికాభిలాషంజేసి*స్మితావలోకనంబుల సప్రీడితలై యవ
 లోకించుచుండనంతగుణంబులుగలయనంతదేవుండుపసంహరింపంబడినక్రొధంబుగలిగిలోకంబులకుక్షయంబుగోరు
 చునురాసురసిద్ధగంధర్వవిద్యాధరమునిగణంబులననవరతంబుధ్యానంబుసేయ సంతతసంతోషాతిశయంబునఁబ్రా
 గన్నువెట్టుచుసలలితగీతవాద్యంబులనానందంబు నొందుచుండనపరిజనంబులనతిస్నేహంబుననవలోకించుచునవతులసి
 గంధకీపుష్పరసామోచితమధుకరవ్రాతమధురగీతంబులు గలవైజయంతీవనమాలధరించుచు నీలాంబరధరుండును
 హలధరుండునగుచునితండు మహేంద్రుండోహరుండోయనుచుజనంబులు వలుకుచుండఁగాంచనాంబరధరుండై ము
 ముత్తువులుధ్యానంబులసేయఁజిన్ద్యాత్మవిద్యా యుక్తంబైనయానంద హృదయగ్రంథినిభేదించు నట్టిశేషమణిస్వా
 యంభువుండగునారచుండుతుంబురుప్రభృతులగుఁగియున్నశ్రేష్ఠులతోజేరుకొనికమలాసనుని సభాస్థానంబునందునిట్లు
 స్తుతించునంత॥ సీ॥ఓలిమైయెవ్వనిలివావినోదముల్బన్తునంతక్షణక్షణములకును॥హేతువులగుచుండు నెవ్వని చూపులజని
 యించెనత్వరజస్త్రచుంబు॥ లేవ్వనిరూపంబు లేక మైబహువిధంబులనుజగత్తులఁబ్రోచుచుండు॥ నెవ్వని నావంబులెఱుం
 గకతలఁచినయంతనమరితంబులడఁగుచుండునట్టిసంకర్షణాఖ్యండునవ్యయండు॥ నైన శేషునివినుతీసేయంగఁదరమె॥త
 లుప నెప్పుడువాక్యనంబులకునింక॥ మూఁడులోకంబులందునుభూతతటికీ॥ గీ॥ వ॥టియుఁబెక్కుగతులమాబోఁడివారలఁ
 బ్రోవఁదలఁచిశేషమూర్తిసాత్వికస్వభావమొండెఁగడకతోనట్టిశేషునకు మొక్కుల చుంచుననుదినంబు॥వ॥వ॥టియు
 నాశేషుని నెవ్వం డేనియునాకన్యకంబుగ నైనను నార్తుండగుచు నైనను ప్రరించినమాత్రముననఖిలపాపంబులుంబొలిసి
 కలశ్రేయస్సులంబొంచునట్టిశేషుని నేముముఱువులాశ్రయించిధ్యానబొనర్చి భవబంధనిర్ముక్తులగుచురతనిఫణంబుల
 యందుభూగోళంబణుమాత్రంబగుచునుండునతనిమహిమలుగణుతింప సహస్రజిహ్వలుగలపురుషుండైననోపండకప
 లునుచుండురాయనంతుండుపాతాళంబుననుండినకలలోకహితార్థంబుభూమినిధరించునఁగలోక తిర్యజ్మునుష్కగతులను
 లోకస్థితియునుశుకయోగీంధ్రుండునిఁపించియింక నేమివినుపింతు నెఱింగించుభూమినిబరిక్షిన్నరేంధ్రుండుశుకయోగీం
 ద్రునకట్లనియె॥క॥ మునివరలోకచరిత్రంబనుపమముమహావిదిత్రుచుగునట్లుగానాకునువిఁపించితివంతయు॥బనుపడినా
 చిత్తమంచుఁజాయకనిలిచె॥ అనినశుకయోగీంధ్రుండిట్లనియె॥గీ॥జంతుజాలములకుశ్రద్ధలుత్రిగుణాత్మకములుగాన
 వారికర్మగతుల॥ తారతమ్యములునుదగిలియిన్నియవివిధంబులగుచుసంతతంబునుండు॥వ॥నరేంద్రాప్రతిపిద్ధలక్షణంబు
 గునధర్మంబాచరించునరునిశ్రద్ధవిపరీతముగాఁబ్రవర్తిల్లునట్టివానికిఁగలిగెడుకర్మఫలంబునువిపరీతంబు గానెయుండుం
 గావునననాద్యవిద్యాకామప్రవర్తనలవలనఁబెక్కుతెఱంగులఁగలిగెడుకర్మగతులనంగ్రహంబుగ నెఱింగించెదననినశు
 కునితోఁబరిక్షిన్నరేంధ్రుండిట్లనియె॥గీ॥మునివరేణ్యునరకములుముజ్జగంబులయందోయంతరాశమందోవెలియొయని
 యుంఁగాక దేశమంచుండుభూవిశేషములూ తెలియఁబలుకునంతసమున॥వ॥అనినశుకయోగీంధ్రుండిట్లనియె॥క॥ఎడతెగ

— శి శుకయోగిపరీక్షిత్తునకునుపదేశరూపముగానరకలోకవర్ణనమునుదెలుపుట. శి —

కముజ్జగంబులఁగడవలనై శ్రీయామ్యుదిశనుగదలకనిలుచు॥ న్నడుఁగెనారములుగనరకము॥ లడరంగానంతరాశమంచులనధి
 పా॥వ॥వ॥టియునుదక్షిణంబుననగ్నిద్వాత్తాదిపితృగణంబులుతమగోత్రజలకుమేలుగలుగుటకోఱకు సత్యంబులగునాశీ
 గ్వాదంబులనొసంగుచుండుచు రచ్చటిపితృపతియగుశ్రమనుండుతనలోకంబుకుంజనుడెంచు జంతువులకర్మంబులకుండ
 గిసఫలంబులనిచ్చిశిక్షించుచునుండు,నంచుడమిప్రంబు,నంధతామిప్రంబును, రౌరవంబును, మహారౌరవంబును,గుంభీ
 పాకంబును,గాలసూత్రంబు,నసివత్తవనంబును,సూకరముఖంబు,నంధకూపంబును,గ్రిమిభోజనంబును,సందంశమను,
 దప్తోర్షియును,వశ్రకంటకశాల్మలియు,వైతరణియు,బూయోదయు,బ్రాణరోధయు,విశేసంబును,లాలాభక్షమును,సా
 రమేయాదనంబు,నావీదిరయంబును, రేతకపానంబు,ననునేకవింతిమహానరకంబులును,మఱియును, డ్రౌరకర్మమంబు
 ను,రక్షోగణభోజనంబును, శూలప్రోతంబును,దందశూకంబును,వవటనిరోధంబును,పర్యాయవర్తనంబును, సూచీము

* స్మితావలోకనంబులసప్రీడితలై॥ స్మిత-వికసించిన-అవలోకనంబులై॥ చూపులచేత- సప్రీడితలై॥ నిగ్రుతోఁగూడినవై॥ మూఁడుగన్ను
 వెట్టుచు॥నగముమాఁడుచిదిగకన్నులుగలవై॥ కీపుష్పరసామోచితమధుకరవ్రాత॥ మకరందపానముచేతసంతసిల్లుచున్నతుక్కుదలగుంపుయొ
 క్కు॥ జిహ్వాత్మవిద్యాయుక్తంబైన,బ్రహ్మజ్ఞానముతోఁగూడిన॥ స్వాయంభువుండగు॥బ్రహ్మపుత్రుండైన॥ శ్రీయామ్యుదిశ॥దక్షిణపుదిక్కు॥

ఖంబుననుసప్తపథనరకంబులతోడి, యష్టావింశతినరకంబులుగలవనికొండలు నెడువుదురందు॥ క॥పరీపుత్రకళత్రంబు
లఁబరికింపగనపహసించుపాపాత్ముఁడును, పురపాతబద్ధుఁడై యనుపురుషులచేనధిక బాధఁబొందుచునుండు॥వ॥
మఱియునివ్విధంబున బాధితుండగుచు, దామిసనరకంబునంబడి, యనశ నాద్రిపాతనదండతాడనతర్జనాదిబాధలంజేంది
కడుభయంబున మూర్ఛలంబొందుచుండు॥క॥పరకాంత నెవ్వఁడేనియుఁ బురుషుండుండంగ మొఱుగిపొందినయమకింక
రులతనిబట్టివడిద। త్తరమునబడవై తురంధతామి ప్రమునగా॥వ॥నరేంద్రయెవ్వఁడేనియుఁ గుటుంబపోషణార్థంబుపరు
లకు ప్రోహంబు సేయునానరుండు రౌరవనరకంబునంబడు నెవ్వఁడిహలోకంబునందు స్వేచ్ఛాహారంబున సంచరించు
చుఁబరోషద్రవపరాజ్ఞుఖంబు లై యుండుపశుపక్షిమృగాదులబాధించునాయామృగంబులుకరుగూపంబులఁదాల్చియట్టి
పాపిజనుల నానావిధకీయాతనలబాధించుటంజేసి రౌరవమహారౌరవనరకంబులనబడు నెవ్వఁడేనియు దేహపోషణార్థం
బుమూషకాదులబిలనిరోధంబుంజేసిపథించునానిశ్చరుణుం డైనపురుషునింగుంభీపాకనరకంబులయందుఁగలకీత ప్రతై
లంబులంజెట్లుబాధలంబొందింతురు॥సీ॥తల్లిదండ్రులకునుధరణీసురులకునుసహితంబుంజేసినయట్టివాఁడు। కాలసూత్రం
బనుకడుఁడీత్రనరకంబునందునందండనీయయితయోజ। నాయతపాత్రాదులందులసూర్యుండుపిండఁగ్రిందనువహ్ని
మిగులమండ। నత్యంతక్షుప్తిపాసాదులచేతను బాధితుండగుచుండుఁ బాయకెపుడుఁ బరువు వెట్టుచున్నబడియన్ననిలిచి
నఁగదలకున్నజాలనొదిగియున్న బాధఁబొందుచుండుపశురోమముల లెక్క। పరుసశ్శంపరిమేయవత్సరము॥వ॥మఱి
యువేదమార్గంబువిడిచిపాపండమార్గంబులూచరించుపురుషునిఃసేపత్రవనంబునందుయమకింకరులుతరట్లనడచుచుఁ
బరిహసించుచుందోలు నెడనాయసేపత్రంబులిటుగెలంకులతరీరంబుఁదెంచుచుండనుగడుగున మొఱుఁజెట్టుచుండబాధిం
చుచుండుదురు॥ క॥ దండింపదగగనివారలదండించినవిప్రవరులతనువులుముట్టించండించినచుర్మతులందండింతురుకాల
సూత్రనరకములందు॥ గీ॥ మఱియునట్టిదుష్టమానవుఁగింకరుల్యిటిచిఁచెటుకుకోలవిటిచినట్లు। బాధఁజెట్టుచుండఁబడి
మూర్ఛఁజేందుచుఁ। బొరలు వెట్టుచుండుభూపవర్ష॥వ॥ నరేంద్రయెవ్వఁడేనియునీశ్వరకల్పితవృత్తిగజంతువులసిం
సించునట్టివానినంధకూపంబుననరకంబునంబడవై చిననందునతండుదొల్లి తానుచేసిన భూతప్రోహంబుననవ్వటవివిధ
త్రూప్తపక్షిమృగపశుసర్పనృశకపక్షుకాదులచేతహింసంబొందుచుమహాంధకారంబునందునిద్రానుభవముఖ
లేశంబును లేకకుశరీరంబునందులజీవుండునుంబోలెమృతప్రాయుండై యుండునంత॥క॥ తనకలిమి నెవ్వఁడేనియుఁ। దన
బాంధవవరులఁగూడితగఁగుడువకతా। సునువాయసంబుభక్షిం। చినమాడ్కిందెన్నవారిశీఘ్రమెయచట॥ క॥ శ్రీమి
భోజనమగ్నయెడినర। కమునంబడిశ్రీమదులకూడుగాఁగుడుచుచుఁదాఁగ్రిమియగుచులక్షపగిమా। ఇముగలక్రిమిగుండఁపం
చునాటుకయుండు॥వ॥ మఱియునీభూలోకంబున నెవ్వఁడేనియు శివవిషముంజైచార్యవృత్తిచేబ్రాహ్మణాదులహిర
ణ్యరత్నాది ద్రవ్యంబులనపహరించునట్టిపురుషునిగ్నివర్ణంబులగు శివయఃపిండంబుల నగ్నితప్తంబులగుశూలంబుల
నతని శరీరంబునందియిచుండుదురు మఱియును షుద్ధనాతురులగుచు ప్రేపుగుషులగమ్యాగమనంబులుచేసి రేణిసట్టి
వారినియమలోకంబుననతీర్ణక్షృకతాతాడితులంజేసియగ్నిమయంబులయిన యుక్తుప్రతిమలనాలింగనంబుసేయిం
తురు॥గీ॥ సర్వజంతుజాలసంగమ మొండెడువానిఁబట్టికప్తవప్రదంష్ట్రాకములుగలుగునట్టిఘనతరశాల్మలీతరువులందుఁ
జేర్చిదంతురెపుడు॥గీ॥ పార్థివేంద్రనరుఁడుపాపండవర్షుఁడగుచుధర్మమార్గమడఁచెనేనివాఁడునరకమందువై తరణీ
నది। నుడుగకెప్పుడుఁబొరలిపడుచునుండు ॥వ॥ మఱియునట్టివై తరణీనదియందుశిబలగ్రాహంబులుదిగిబడిపంపబ్రా
ణంబులునిర్గమింపఁదమపాపంబులుచ్చరించుచువిఘ్నాత్రప్రాయశోణితకేశనఖాస్థిమేదోమాంసపసావాసనియగునం
దుఁదప్తుండగుచునుండు, విప్రుండుశూద్రకామినులంబొందిశోచాచారంబులంబొనిగతలజ్ఞుండై పశువుంబోలిచరియిం
చేనినతండునరకంబునుంబొందియందుఁబూయవిఘ్నాత్రజ్వాలాలాశ్లేష్టపూర్ణార్థవంబందుద్రొబ్బుంబడినతభీభృత్పితంబు

రురురూపంబులఁదాన్యుదులకన్యనతిహారమైనవిషజంతువులరూపములను శ్చియతనలతివేదనకీతప్తతెలంబులఁకరకళిత్రాఁగు
మండెనునెలయందు. శ్రీయితలోపదివేలు. శ్రీయితలోపిశాలమయిన, తున్నిపాసాదులచేతఁలకలిదప్పిబడలికలు మెదలగువానివేత. శ్శిల
పరిమేయ। లెక్కజెట్టఁగూడని, శ్శిలసివత్రవనంబునందుఁఖడ్గప్రాయములగుకటలుగలవెట్లతోఁగూడినలడవియందు. శ్శితరట్లఁకొరదాల
లోబాటిలతో. క్రిమిపురుగు. శ్శిలవిషవృంధైలియాపదలేనివాఁడయి. శ్శిలయఃపిండంబులఁజ్ఞమపగుండ్లను. తినియచుదురు। బాధింతురు.
షుద్ధనాతురులగుకామవృక్షునిచేతపిండింపఁబడినవానై, అగమ్యాగమనంబులుచేసిరేనిఁపొండఁగూడనివారితోడపొందిరేని, కతాతాడితు
లఁకొరదాలతోఁగూట్టఁబడినవారిగాను. శిబలగ్రాహంబులునిశ్చిమునన్ద్ర, తిగిచిఁకుడ్చి, విలీకితులము-పూయభీము-మేదనిముకలలోని
క్రొత్తు-వనలన్నిమాంసములలోమేలయినక్రొత్తువీనికి, వానినియగునంబుఁగ్నిానభూతమైనవైతరణీనదియందు, తత్తుండు। పరితపించువాఁ
డు. శ్శిలాలానోఁటిపొంగ, శ్లేష్మకఫము, ఆర్ద్రవము। నముద్రము, ద్రొబ్బుట। తోయట. అతిభీభృత్పితంబులగుమిగులనిండ్యములైన.

లగునాశ్రయ్యంబుబుధజియించుచుండు॥క॥ శునకములఁబెంచియెవ్వఁడనయంబును వేటనలపియాత్మాగ్ధముగా॥ వసన్ముగములహింసించెను॥ మనుజాధమున శ్రుములను గుర్చింతురొక॥ గీ॥ శ్రవ్యలోభముననుదంభాగ్ధ మైపశు॥ పులనుజంపిజన్ములను జేయు॥ వానిఁబ్రయమున వారలుగోయును॥ నుండు రెపుడుమిగులనందడిలుచు॥వ॥ కామమోహితుండై యెవ్వఁడేనియందనభార్యచేత రేణిపానంబు సేయించునాపాపాత్మునిరేతో*ప్రాదంబునంద్రోదియా రేతంబు నెపానంబు సేయింపుదురు రాజపుత్రులైననుచోరులైననుధనికులగ్రాహంబు పైఁబడియందు గృహదాహంబు సేయువారలను విషాదులవలననన్యలఁజంపెను వారలనువజ్రదంష్ట్రులుగల శ్శివశత్రుత్వ త్రరస ప్రళతశునకంబులెడతెగ కఠిగిదిభక్షించుచుండు॥ సీ॥లంచంబుఁగొనిసాక్షివందియిన్మతంబుఁబలికెడుపాపాత్ముఁబట్టికట్టి॥ యంతహహావీచియనునరకమునందు శతయోజనానంతర శైలశిఖరమునఁదలగ్రిందుగానునిది యథోముఖంబుగఁబడఁద్రొప్పినబొబ్బలిడుచు॥ గల్గోలములు లేకనులూకరమువోలెఁజిజ్ఞులులమైయున్న పాపాణనుండుఁబడినయంతన దేహంబుపగిలిపెక్కు॥ సునకలై పాసి యదిగూడికొనుచునుండు॥ నుండియాకులమును నెందుచుండుఁగా॥ చావులేకుండునాచుష్టపశువునకు॥గీ॥సోమయాజిభార్యఁగామించిబొందిన॥ వానిఁగపటఁబట్టిపానసోమ॥ పానహనుదినంబుఁబానంబు సేయును॥ క్షుప్రియులనుబట్టినంశ్రుమమున॥గీ॥తోమృతద్రోక్తి॥ మోముతేజిమ్మవట్టిగమోది॥యనలముఖమునందునగ్నిపర్ణముగనుగాఁచివక్త్రముననిండఁగానుక్కు॥ నీరువోతు రేచినిస్థురమున॥వ॥హటియనీచవర్ణుండునిస్థనలుపుచుండపోదానవిద్యాచారంబులఁబెద్దలకివమానంబు సేయువాఁడుతొరకర్ణ సుంబనునరకంబునందునధోముఖుండగుచువాధలంబొందుఁద్రీపురుషులెవ్వరేనియుశరీరరక్షణార్థంబుపశువులమానవులబలియిచ్చి రేనివారలనియంబునందుయమకింకరులు॥ సురియలందునిమిత్రత్వంబు పానంబు సేయించుచుంబా రాడుచుండుదురుగ్రామారణ్యంబులయందుజంతువులశూలస్తోతలంఁగావింపింపించుచు హర్షించుచున్నవారలనునరకంబునందుశూలస్తోతలం జేసినతుత్పిపాసాపరులగుచుండఁగకగృధ్రములుతీక్షణ శ్రుతండాగ్రంబునఁదిగిదిభక్షించుచుండుమటియుధూర్తస్వభావంబునజంతువీడనంబుఁగావింపెడుపాపాత్ములందఁనూకఁబానునరకంబునందునైదు నేడుముఖంబులనర్పంబులుగఱచుచుండు॥గీ॥ఎనయదొడ్డిలోననిండ్లలోనైనను॥బతుపతంగహరిణపక్షి॥నెల్లఁబట్టిహింస సేయుపాపాత్మునిపవహ్నిధూమశిఖలద్రొబ్బుచురున్మపాలక॥తనయింటికివచ్చిననును॥జునినతిథిం గ్రోనదృష్టిజూచినవానిం గనుఁగవలవజ్రదంష్ట్రులచననిసయాకంకగృతతిభక్షించు॥ను॥ననవంతుండగు మానవుండుగడఁకఁదర్శివకారంబుల॥ ఘనతంజేయకయుండ నేనియచులోకంబండుమాచీముఖంబును నాచుర్గతిఁబట్టిత్రోచియిదిగాపైమున్నభూతంబులం॥ చునువాళంబులఁబట్టికట్టివడితో నెప్పింతురత్నుగ్రులై॥గీ॥ నరవ రేణ్యయిట్టిరరకముల యమలోక॥ మందుగలవుమఱిసహస్రసంఖ్య॥ లంచుశమానమాతలనిశంబువాధింతు॥ రవనిగర్వదూరులయిరనరుల॥గీ॥ధర్మవంతులెల్లఁదప్పకస్వర్గంబునందుభోగనమితంబొందుచుండు॥ రెలమిఁబుణ్యపాపముల శేషములవల్ల॥ బుట్టుచుండురవణిఁబుణ్యచరిత॥వ॥ నరేంద్రామోక్షమార్గంబుమున్నెవినిపించితినిష్కపసుకెటింగించినవెల్లనుబ్రహ్మాండకోశంబునంగలవనిపురాణంబులు వలుకుచుండునట్టి బ్రహ్మాండంబుశ్రీచున్నారాయణ నిష్ఠాలశరీరంబగుటంజేసిల్లహ్మాండంబెవ్వరువర్ణింతు రెవ్వరువిందురు వారలకునకలఁజేయస్సులుగలుగునీశ్వరస్థూలశరీరంబుఁదెలిసిన వారికిశ్రద్ధాభక్తులంజేసిస్థూలదేహంబు నెఱుంగవచ్చు భూద్విపవర్ణ పరిదర్శివభస్మమునై పాతాళదిజ్జరకతారాగణలోకసంక్లితంబయినశ్రీహరిపకలజీవనికాయంబై యచ్ఛతంబై నస్థూలశరీరంబుపినిపించితి నని॥

ప॥ జలజఘాదాదేవమునిసన్మతతీర్థపదాంబుజాతనిర్మలనవరత్నసూపురవిరాజితకొన్నభూషణాంగయుజ్జ్వలతులసీమరందమదవాసనవాసితదివ్యదేశాశ్రీనిలయధరీరక్తపృథరదీధరధానుశాంకలోచన॥క॥ శ్రీతరుణీహృదయస్థితపాతకహరనర్మలోకపావనభవనా॥ తిరుగుణాశ్రయయతి॥ భూతసూర్యతపబాజ్ఞకంసవిదారీ॥మర్త్యకిలీదండితారినసూహృత్సనిధానదానవిహారమా॥ గ్రాండమండలమధ్యసంస్థితతత్పరూపగదానికోదండకంఖసుదర్శనాంకసుధాకరార్కసునేత్రభూమండలోద్ధరణార్ధచేషణమత్తత్సంపారణా॥ గద్య॥ఇద్రీనకలసుకవిజ్ఞానందకరబాష్పనామాత్యపుత్రగంగనార్యప్రణీతంజైనశ్రీమద్యాగవతపురాణంబునందుభరతాత్మసుందరసుమతికరావ్యాధిపీడంబును,వాఁడందదర్శనంబును,సుమతిపుత్రజన్మవిస్తారంబును,గయనిపరీత్రంబును,గయనిసంస్తుతియు, భూదీప్తివవర్ణచరిద్రు నభస్మముద్రపాతాళదిజ్జరకతారకాగణసంస్థితియు, ననుకథలుగల పంచమస్కంధంబునందు ద్వితియాశ్వాసము.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః.

*ప్రాదము॥దురుగు. శ్శివశత్రుత్వ త్రరస ప్రళతశునకంబులు॥విదుసూటయూరువదికుక్కలు. శ్శివములమైయున్నసుందరమగుచున్నశ్శివస్వభట్టఁగఁ॥ మొట్టపారునట్లు,పించివిజృంభించి. శ్రీసురియలకొకత్తులచేత,రుందాగంబులకొనోటికొనలతో,అనఁగాముక్కుచివరలతో.

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము. — షష్ఠ స్కంధ ప్రారంభము.

* శ్రీవత్సాంకితకాస్త్రభస్మపిఠలక్ష్మీచారువక్షస్థుః॥ శ్రీవిభ్రాజితునీలవర్ణశుభరాజీవాత్మగంజాతభూదేవేంద్రాది
సమస్తదేవమకుటోద్భిస్తోపరత్నప్రభావ్యావిద్వాంప్రసరోజునమృతుగృహవాసుంబ్రశంసించెడ॥ఉ॥నిండుకుతిం
దలంతుఁగిగమనీయభుజంగమరాజనుండలీమండనుజంధ్రఖండపరీమండితమస్తకుండారుణాల్లికాపాండురవర్ణజంధర
రభండనుహేనుగిరింగ్రచారుకోదండుమహేశుగంధగజవానవభంజనుభక్తిరంజను॥ఉ॥హంసతుంగముంజ్జీబరమా
హంసమునంచితదేవతాకులౌ॥ స్తంసమునాగమాంతవిదధ్రువపుణ్యరమావతంసము॥గంసజిహంసునంతమునుగర్భ
రసూత్రసమాప్తతాంసము॥ హింసనడంపుబ్రహ్మమునసానశుభంబులక్ష్మీభజించెడ॥ఉ॥శ్రీమోమకహస్తనిస్సను
దమూషకవాహనునేకదంతులం॥ బోదరునంబికాతనయునూజ్జితపుణ్యగణేశుదేవతా॥స్లోదగరిష్ఠపందిముఖునంచితభ
క్తిఫలప్రదాయకు॥మోదముతోడహస్తములుమోహిచ్చిభజించెననివృసిద్ధికి॥ఉ॥కల్లననంబుగాకపాడంగట్టినపూర్వపు
రితిసేడంనా॥ యుల్లమునంచునుండుమునమున్నతతేజముతోడభక్తిరం॥ జిల్లినచూపుగూడవిధిజెందినప్రజుభాళినడ
మాతల్లిదయానుతల్లి ప్రణతప్రసక్తకల్పకవల్లిభారతీ॥ క॥ విలనశృంకణరవరవ॥ కలితంబగునభయవరదకరములబెర
యం॥జెలరేగిభక్తులకునలకలుములదయసేయుజలనికన్యకదలంతు॥ క॥ కాళికిబహునస్మృతలౌ॥ కాళికిఁగిగమనీయ
వలయకరకీలితకం॥ కాళికిఁదాపనమానస॥ కేళికివంసనముంజేసికిగ్రీంతుమది॥ అనియిప్పదేవతాప్రార్థనంబుంజేసి॥చ॥ప
రమనమాధిగుర్వంబుపావనకర్మవిధేయుదేవతా॥ వరనరవంచ్యుసద్వినులవాక్యజనాద్దనక్తిర్దనక్రియా॥ భరణమ
గ్ధవేదవయపారగుభవ్యుద్రికాలవేదిభాసురవతిగొల్పుటాప్సరుభశోభితుఁబుణ్యులరాశరాక్షజు॥క॥ వ్యాసుని
భగవత్పదసం॥ వాసునినాగమపురాణవగవిష్టుకథా॥ నాసునిర్గులకవితా॥ భ్యాసునిపదపర్వయుగముభావించుమది॥
సీ॥వరకవిత్వోద్రేగివాల్మీకిఁగొనియాడిభాగవతార్ధవైభవముంబలుసు॥శుకమంబులాలాపుశుకయోగిఁబ్రార్థించివాణ
మాయారుల॥ ప్రతిభానొడిచి॥ భానసామిల్లికభారవిమాఘులఘనసథామధురవాక్యములఁదలచి॥ కాళిదాసుగంపీంద్రక
ల్పవృక్షముగొల్పినన్నపాచార్యవర్ణనలంబొగడి॥వెలయచిక్కినసోమయాజులభజించి॥ యెఱినామాత్యుభాసరూని
చ్చసనిచి॥ సుకవిసోమునినాచనసోమునెఱుంగి॥ కవిమనోనాథుశ్రీనాథునతమెచ్చి॥ఉ॥ ఎమ్మెయిసెప్పనేలజగమెన్నఁ

* శ్రీవత్సాంకిత-జితు॥ శ్రీవత్సాంకితముపుట్టుకున్నచేత, అంకితమిచ్చితమైన, కొమ్మభస్మపిఠకాస్త్రభస్మమనుమణిచేఁచి కాల్పమున్న
లక్ష్మీచారులలక్ష్మీలక్ష్మీదేవితే-చారుమనోజ్ఞమన-వక్షస్థలశ్రీశ్రీరథలతోడచేత-నిభాజిమి॥ తేజస్వినున్న-నీలవర్ణు॥ నీలవర్ణుని- శుభరా
జీవాత్మ॥ మంగళకరములగుతామరరేకులపంకినేత్రములుగలిగినట్టి కంజాత-సరోజు॥ కంజాతభూ॥ బ్రహ్మమును-దేవేంద్రాదిపురందరు
దాదిగాఁగల-సమస్తదేవవర్క్స-ర్యాణులయొక్క-మకుటకీరీటులుయందు-ఉద్భిస్తమిత్తిలివెలుగుచున్న-ఉరు॥ శ్రేష్ఠములైన-రత్నప్రభా॥ మణి
కాంతులతోడ-వ్యావిద్రాహడుకొనిన-అంగ్లిసరోజు॥ పాదపర్వములుగలిగినట్టి-కృపావాసు॥ కరుణానివాసుడైన-అమృతు॥ విష్ణుదేవుని,
ప్రశంసించెడ॥ స్తుతించుచున్నాను. — శ్రీకమనీయభుజంగమరాజనుండలీమండను॥ కమనీయమనోహరములైన-భుజంగమరాజవర్క్సశ్రే
ష్ఠములయొక్క-మండలీసమామే-మండను॥ ఆభరణములుగాఁగలిగినట్టి-అనంగా-అనంతరక్షకశేషవాసుక్యాది-వర్క్సశ్రేష్ఠములెఘా
షణములుగాఁగలవాఁడనిభావము. చంద్రఖండపరిమంకిరమస్తకు॥ చంద్రఖండఁబ్రహ్మచంద్రునిచేత-పరిమండితఁబెన్నగనలంకరించబడిన-మ
స్తకు॥ శిరస్సుగలిగినట్టి-ఉదారమర్రికాపాండురవర్ణు॥ శ్రేష్ఠములైననమల్లభూపులవలెతెల్లనైనశరీరచ్ఛాయగలిగినట్టి-చందరభండను॥
అతిభయంకరములగుయద్ధములుగలిగినట్టి-శూనుగిరింగ్రచారుకోదండు॥ పర్యతరాజమగుమేరువేల్పుగాఁగలిగినట్టి-గంధగజవానవభంజ
ను॥ గంధగిర్విందిన-గజవానవగజాసురుని-భంజను॥ సంహరించినట్టి-భక్తిరంజను॥ భక్తజనాన్వదకరఁడైనట్టి-మహేశు॥ శివుని-నిండు
మతి॥ పరిభ్రాజుమగుఉల్లమునంబు-రంభు॥ స్పృశించుచున్నాఁడను. — శ్రీవరమాంసము॥ పరమాది-వ్రమమైన-హంసము॥ ఉత్సాహస్థిశ్వా
సరూపమైనప్రాణస్థరూపమైనట్టి-ఉన్నంసము॥ శిరోభూషణము - ఆగమాంతవిదధ్రువపుణ్యరమావతంసము॥ ఆగమాంతఃదేవతాంతముల
యందు-విదితఁబనిధ్రమైన-ధ్రువస్థిరమైనపుణ్యరమామోక్షలక్ష్మీకి, అవతంసము॥ ఉత్తంసమైనట్టి, కంసజిహంసునంతము॥ కంసుండవర
క్తస్సునిజంకినకృష్ణునియంతాసంభూతుడైన-కర్పరసూత్రసమాప్తతాంసము॥ కనకమయములగుయజ్ఞోపవీతములచేఁజొడ్డుదినభుజిశిఖర
ములుగల-అహినితమృగని-బ్రహ్మము॥ బ్రహ్మదేవుని. — శ్రీమోమకము॥ కుమము, నమదిగర్వముతోఁగూసిన, లంబోదరు॥ పెద్దబొజ్జ
గల, ఉద్భితినిస్తారమైన, దంతిపిమఁగు, మోదముఁబడందము—జ్జివిధి బ్రహ్మ, ప్రోడగట్టవయసుగలది. బుధాళినడిపందితులనెడుతుమ్మదల
కుగూడువంటిది, అనంగానాశ్రయభూతమైనది. దయామతల్లిశ్రేష్ఠమైనకరుణగలది, ప్రణతమృతకల్పకవల్లి॥ ప్రణతసేవించువారనెడు
మృదువృక్షములకు-కల్పకవల్లి॥ కల్పవృక్షముతొగవంటిది, అనంగాఁదన్నగొలుచువారి నెడఁబాయకరక్షించివారలకొర్పులనెరవేర్చునట్టిద
నిభావము. — శ్రీకమనీయవలయకరకీలితకం॥ కాళికి॥ కమనీయరమణీయములైన-వలయకడియములుగాఁజేయబడిన-కరకీలితకాస్త్రముల
యందుతొడుగఁబడిన-కంకాళి॥ మనిషియెముకలుగలదానికి-అనంగానెముకలకడియములుధరించినదనిభావము. ॥ ప్రతిభామద్భుతశేషము.

[illegible]

జైనమతమునందు కారుమనస్సు.

పాదారవిందసందర్శక నాదర్శలయమానచిత్తుడనై || పద్మ స్తోత్రములు || క || శ్రీపతికివత్సరికినినుతః గోపతికింధ్రిలోక
 పతికిగురుజనబుధసం || తాపనివారణమికిన్ || బ్రాహ్మతననకాదితీకిబహుతరదృటికి || క || హరికిశ్రీగురుకలుపకుంజరి || హరి
 కిబలాభిలహరికిసంతోషితగః || హ్యరికిసరహరికింక్షితి || కరికింకరాగ్రస్థగిరికిఘనతరకింకి || క || గుణికిసమాశ్రితచింతా || సుణి
 కిమహేంద్రాదిదివిజమండలదూడా || సుణికింబ్రతితతయ్యాః || ఫణికిసురోభాగకాస్త్రభప్రియమణికి || క || కింసాసుర
 సంహారునశ్చికింసాంధితకర్ణకుండలాభరణుంకు || హింసాపరపరమస్తక || మాంసకరాళితగదాభిమతహస్తానుకు ||
 క || వరయోగిమానసాంతకిరణసుధాంభోధిభావకిల్లొలలన || స్వరత్వశేషశాయికి || క || జరదాయకిసకలభక్తచింతామ
 ణికి || వ || సహస్వితంబుగానాయోనర్పంబూనపద్మసంధంబునకుంధాప్రాసారంభక్రమంజెట్టికనహరిచరణస్తర
 ణపరిణానువిసౌదులై నశౌనకాదులకుఃఖలపురాణోహననిర్ణయకి || ఖ్యాతింజైనసూతుండిన్ || యోకి || శ్రీరమణీరమ
 ణకథా || పారాయణచిత్తుడగుమంబలికెంబరిన్ || దుష్టరహణుండాదరింబున || సూరిజనానందసాంధ్రశుంజయోగిం
 ద్రు || సీ || వక్త్రజైశ్వర్యశాశ్వతీమూర్తివై నట్టిమః || నాథకయతోడముక్తిపడము || మున్నగానేమార్గమునకింపించితి
 వారయనపవర్గభూరిపహిం || గ్రహయోగిసంభవబ్రహ్మంబుతోడనయనవొందనగుననిమితికెంక || నాటియునత్వ
 రజస్తనఃప్రభావంబులతోడడియెయన్నట్టిర్మచయము || నప్యటప్పటికడగనియట్టిప్రకృతిగలుగుపురుషునిభోగాధ
 ఘటనదేహ || కారణారంభరూపమార్గంబుమొట్టమొదటిమాటికినన్నియుండేబడగ || వ || మణియుననేపాపలక్షణం
 బులగునానావిసేసరకింబులునువానికాద్యంతంబులునుస్వాయంభువనంబంధియగుహన్వంతరంబునుప్రియప్రతోత్తాన
 పాదులవంశంబునుదచ్చరిత్రంబునుద్వీపవర్షసమద్రావినద్యద్యానవసస్పతులునుభూవండలనంధాంబునువాటిప
 రిమాణంబునుజ్యోతిశ్చక్రచలనప్రకారంబునుభుండయినపరిమేశ్వరుండెవ్వధంబుననిర్మించెనావిధంబునెఱిం
 గించినాడెవ్వఁగిరికిడిదివేదలకుంకారణంబైయుండ || గురుతులేనరకికూపరాశి || పాలుగాకగరుడ || బ్రహ్మకేడమా
 ర్గంబు || పరవపుణ్యతెలియఁబలుకవయ్య || వ || అనినంబరిక్షిన్నరేంద్రునకుశుకియోగింధ్రుండిన్ || క || శ్రీకృష్ణాత్మికర
 ణమొలుగికి || బట్టికమరితములనపుడవలియింపనియాకిట్టిదేహంబుడిగిన || గొట్టాడునుజ్జిత్తింపకికూపంబులార్ ||
 డ || కాపునఁగాలకింపరికారముగానకమున్ననృత్యుడు || గ్వావనచిత్తముంజెడగుపాటుగఁజేయకమున్నమేగలో || జీవ
 మువెల్గుచుండితనచెల్వముండప్పకమున్నమన్నగాం || బావనిచిత్తంజైయఘముఁబాయుతెలం || గొనరింపఁగాఁడుగ ||
 క || కాలంబెడగనిపాపము || మూలముఁజేలుపంగవలయుమునురోగముల || దేలిందోపమునెఱుంగుచు || వాలాయముదా
 విసడఁచువైచ్యనిధింగి || సీ || అనపుడునాణికియెఱుకాంతుండ శ్రీమతికినుకలిగినట్టి || పాపముడనకనొప్పుమి
 చాలఁబరికిందిపరిశృప్తుండయ్యగ్రన్తురిమెనర్చు || మూఢాత్మనకుదోషమోచనంజెయ్యోయారయ నెఱింగింపునది
 యుంకాక || కలుపమొక్కొకచోటఁగావించునొకచోటఁగావించుకుండఁదలెన్ || ద్మతేఱిగి || యట్టిజనుండపుణ్యమేరికజే
 నిన || నడపులింపనేరదనితలంతు || నలింహంచమేనివలినంబువోవంగగజముక్రంకఁబెట్టుగఁయుఁబోలె || అనిశుకుండిట్లు
 నియె || క || కర్మముకర్మముచేరను || నిర్మూలముగాదుతెలియనేరకతానేకిర్మముఁజేసినదెక్క || కర్మబోనిరింపవలయు
 కలుషదీమా || క || పితముగలకుడుపునుజిగ్గిరిగ్నితతులబొడవంగికికిదమనగనెస || క్రితుండైనవాడనిర్మలమతి
 చేసఘరాశి నెట్లెన్నునట్టిమొసేయ || చ || తపమునబ్రహ్మచర్యమునదానములశ్రవశవసద్దనంబుల || జపములనభ్యశోచము
 లసన్నియమాదియమంబులగృహ || నిపుణులదర్మపద్ధతులునికి || మహ్యత్తనువాక్కిజంపు || పపుగుదిద్రుంతుర
 గ్నిశ్రీతపవర్షవనంబులనేర్చువైచి || అదియనుంగా || డ || కొండలుపుణ్యనర్మలుగోపకమారపదారవింజబా || సం
 దహరందపానకలనారతపట్వచిత్తిలోచగగోవిందపరాయణులైనవలకేషులదోషనుడంతురాత్మలంజెందినభక్తిచేర
 రవిచేకోమంచుండంచువైచి || క || హరిభక్తిచేరగొంట్టుపరిమాన్యుగుమొదలుపట్టిపాపంబులనిష్ఠారతరకిరము

• అదర్శలయమానచిత్తుడనై || పద్మ స్తోత్రములు || క || శ్రీపతికివత్సరికినినుతః గోపతికింధ్రిలోక
 యాడంబువానికి శ్రీగురుకలుపకుంజరిపాడికి || క || హరికిశ్రీగురుకలుపకుంజరి || హరి
 అంతర్గతగ్రహారికి || సర్వస్వాత్మదయగుమాయంబువానకుంజేయవానికి, కిరిపంది, శ్రీఅంసాంచితభుజిభరములయంబొప్పుచున్న || హిం
 సాకర-నకు || హింసాపర || ప్రాచీనవధయంబాశగల, పరమనకాశ్రమపుణ్యరస్యయందలి, ముంకరాళిపాలెనువేతళయంకిరమగుచున్న
 గదాభిమతహస్తకుక || సుమగుడియచేలొప్పుచున్నకావ్రమగలవానికి, చిరదాయకి || ఎల్లప్పుడుసగ్గిడుమనిర్మహానికి, శ్రీకవికి, గొప్ప
 శ్రీకృష్ణాబ్రహ్మ, తి కరణము మనోవాక్యాయములు, కట్టిడికడుగు, ఉడుగులుదిడుగులు, కొట్టాడు || దెబ్బఁబడును, చిట్టచివ్విరి,
 శ్రీకవికిదిమొదలుచుట, వినుట, విబుధులగృహితులకొరగములగుంపును, శ్రీశతవర్షవసంబులనేర్చువైచి || వెదురుకుడవులగాత్మిన్ ||

లసూర్యుండరుదుగఁబెనుమంచుపింఛుడఁచినభంగి॥ క ॥ దంతిపుర నాథుని మొక॥ మంతన మెఱింగింతు శమదమం
 బులుశీనం హూవాంతుశుభవంతుఁజేయవు॥ కంతునిగురుభక్తి ముక్తిగలిగించుగతి॥ సీ॥ హరికినర్థముఁబ్రాణమర్చితం
 బుగనుండువానికై వల్మీమెవ్వనికి లేదు॥ వసజలోచనుభక్తవరుల సేవించినవానికై వల్మీమెవ్వనికి లేదు॥ వైకుంఠనిర్మల
 వ్రతభరుండై నట్టివాని కై వల్మీమెవ్వనికి లేదు॥ సరసిజోదరుకథాశ్రవణలోలుండై నవానికై వల్మీమెవ్వనికి లేదు॥ లేదు
 తపముల బ్రహ్మచర్యాదినియతి॥ శమదమామలసత్యశౌచములదాన॥ ధర్మమఖములనుష్ఠిరస్థానమైన॥ వైష్ణవజ్ఞానజగత
 నిర్వాణపదము॥ గీ॥ అరయ నెన్నఁడుఁజేటు లేనట్టిముక్తి వర్తమీలోకమంచు నెవ్వనికిగలదు॥ సాధులునుబుణ్యశీలురుస
 జ్జనులును॥ హరివరాయణతత్పురులగుటఁగాక॥ క॥ అరుదుగనరహరిభక్తి॥ బొరయ్యనియాపురుషునకుతవుంజంబులువే
 మరుఁబుణ్యుఁజేయ నేరవు॥ నరవరమధుఘటముఁబెన్నునదులుంబోలే॥ చ॥ సతతముఁగృష్ణపాదజలజంబులయందును
 సంబునిల్పును॥ వ్రతులుఁదడియశుద్ధగుణరాగులుఁగాలునియుగ్రపాశసంహతులధరించుతత్పుభటవగ్ధములంగలలోనఁ
 గానరే॥ గతులనుముష్టికర్తములుగైకొనివారలఁజెందనేర్పు నే॥ వ॥ కావునశీయగ్ధంబునకుంబురాతనంబగు మెక్కిరాయి

—శ్రీ అజామిలోపాఖ్యానము. శ్రీ—

తిహాసంబుగలదదివిష్ణుమాతయనుమాతసంవాదంబనఁబడుదాని నెఱింగింతు నాకర్ణింపుము॥ సీ॥ నర నాథునిముకన్యా
 కుబ్జపురమునఁగలఁడు బ్రాహ్మణుఁడజాలూకుండనఁగల॥ బాతమండతులనిర్మాగ్ధుండవజ్ఞుండునప్తసదాచారికప్తరతుఁడు॥
 జూదంబులంచుదుర్వాదంబులంచునుజౌర్యంబునంచుచుచ్చరముగలిగి॥ శ్రీతొత్తాశ్చవత్సీగానుత్తుండైవరియించికోడుకు
 లఁబుగురుఁబడసిచాల॥ మోహజలలోనమునిగిముచ్చటఁడిట॥ బాలలాలనాదిలిలఁదగిలి॥ పెద్దలాలనుతఁడుపెంపార
 సుఖించి॥ ఫలిత మెల్లవదలివతితుండయ్యె॥ సీ॥ నిర్మలంబనఁజాల నెఱయుచిత్తంబుననల్లనివెండ్రుక డ్దెల్లనయ్యె॥ దగు
 మోహపాశబంధంబుజారినమాడ్కిఁ జేబొదలినయంగంబువదలవ్రా లేనిండ్రియంబులకోరేలిక సెల్లననుభంగిను
 డుగకతలచాలవడఁకఁజొచ్చె॥ దమకంబుప్రాయంబుఁ దగిలిపోయిన మాడ్కిలోచనంబులమాడ్కినిచనుయ్యె॥ వగరు
 పుట్టెనంతఁజెక లేదంతంబులు॥ నుక్కిసయనుదగ్ధపిక్కిటిల్లె॥ శిరసు నెవ్వఁడొడఁగఁజెద రెనునంబంతఁగి॥ గడిదియైనము
 ప్పకాలమునను॥ గీ॥ ఎనయనతని కెనుబ దెలిమిదివగ్ధంబులంతనగుటయునుప్రాంతండుగను॥ గోరిపిన్నకోడుకునాగా
 యణాఖ్యుండు॥ బాలుఁడగుటమిగులభక్తిజేసి॥ క॥ తనసతియుఁదానుఁగూరిమి॥ నునమునఁబెనఁగొనఁగనకుగ్రహారునినని
 శం॥ బునుముప్పు సేయుచుండెను॥ జనవర వాత్సల్యమాత్మసందడిగొనఁగ॥ క॥ బాలునిఁగలభాషణజన॥ పాలునిజజనక
 బంధువరిణామకళా॥ శీలునిలోలతఁగనుఁగొని॥ యాలిబ్రాహ్మణుఁడుశంధితాత్తుండగుచు॥ క॥ అత్యంతపానభోజ
 నశక్యత్యంబులఁబొత్తుగలిగిక్రీడలఁడత్సాం॥ గత్యంబువదలకాగత॥ మృత్యువుఁగన నేరఁడయ్యెమిక్కిలిజుఁడై॥ గీ॥ తెలి
 యకీరితనతఁడువర్తింపుచుండఁబయదమగుమృత్యుకాలంబుప్రాప్తమయిన॥ భూరివాత్సల్యవృత్తినప్పశ్రుఁడలఁచి॥ యా
 త్కృత్రులపించెనారాయణాయటంచు॥ అప్పుడు॥ క॥ కింకరులభర్తరాజవ॥ శంకరులదురంతదురితసాధికజననా॥ శంకరు
 లనకలలోకభ॥ యంకరులంగనియెనిండ్రియాపలుడగుచు॥ క॥ మాతుకులదండదండిత॥ పాతకులను హూగ్రకర్మభ
 రనిష్కరుణాజాతకులఁజ్రేతనాయక॥ దూతకసంతతులనతఁడుదూరమునందు॥ మ॥ కినియె॥ బ్రాహ్మణుఁడంత్యకాల
 మునవీడకారోషనిష్ఠూతలఁఘనపీచోష్ఠవికారవక్త్రవిలసత్తర్వేక్షణోపేతుల॥ జనసంత్రాసకరోజ్యతాయతనుపా
 శత్రేణికాహూతుల॥ హననవ్యాప్తివిభీతులన్సుపుర॥ నాత్మానేతలఁదూతల॥ వ॥ ఇల్లతిదిశ్రుతతుండగండభాగవి
 భాగవిడుమవివృత్తనేశ్రులునతిపుష్టనిష్ఠురతనుయప్తిసంవేష్టితను హూగ్ధ్యరోములునభ్యస్తనను ప్రజీవాపహరణకర
 ణప్రశస్తహస్తవిద్యప్రపాశధారులునగుయమభటులమువ్వురంగనుంగొనియజామీళుండువికలేంద్రియరంజనువికంపి
 తప్రాణుండునువికృతలోచనుండునువిహ్వలాత్మకుండునై॥ క॥ కూరముననాడుబాలుఁడు॥ భోరనఁడనది గ్రసెనుఁబొడఁ
 గట్టిననో॥ నారాయణనారాయణ॥ నారాయణయనుచునాత్మనందను మెడివె॥ చ॥ మరణపు వేళనెట్లునుజమగ్ధనుసంస్త
 రణంబుసేయఁడు॥ త్వరితరవర్తులాత్మపరిపాలకుపామమునాటిందిని॥ స్ఫురగతిసేగుదెంచిసాడఁజూపియదల్చిరికాలుదా
 నుల॥ ఘనతరభాషులవికటకర్మితవేషులదీర్ఘరోముల॥ క॥ దాసిభర్తనజామిళ॥ భూసురుఁడత్తనుపువలనభోరు

* మంతనము॥ రహస్యము. శ్రిలం హూవాంతు॥ పావముగలవాని॥ కంతునిగురుభక్తి ముక్తిమగుతుండ్రియైవనిష్ణుభక్తి శ్రీనంహలిసమాహము,
 శ్రీతొత్తాశ్చవత్సీగా॥ దాసినిభార్యనుగా, శ్రీబాదలివప్రధ్విహించిన-బలిసిన, తమకంబువలపు-మోహము, ఉక్తినిమూల్కుట, తుష్కకాలము
 నఁగితునతితనమునందు. శ్రిలలి॥ ప్పవాప్రప ర్తనములుగల. శ్రీవ్రలసింబె॥ వాపోయెను. ॥ అత్తా నేతల॥ శ్రీపులఁగొనిపోవుచున్న వారైక,

న వెలికిం దీనుయమభటులచారణ | ద్రోసిరి శ్రీవరునికూర్చి నూతలుకడిమి || ప || అట్లు విష్ణుమాతలవలన నిర్భూతప్రయ

శ్రీ విష్ణుమాతయమహాతలసంవాదము. శ్రీ

త్తులై యనుమాతలిట్లనిరి || క || ఎవ్వని వారలుమాతో || జివ్వకుంకత మేమియిట్లు చిక్కినవాని || గ్రొవ్వునవిడిపించితిరి
 క | నవ్వులకోజుమనిశాసనంబులు కరిగె || సీ || ఎవ్వరుమీరయ్యాయాభవ్యరూపముల్లనులకచ్చుత్రాత్రహ మొనర్చె | వివిజ
 లోభుడిజులోదేవతాప్రదులలోసిద్ధులలోసాధ్యులలోచెప్పరయ్య | చలితపాండవర్షవర్షదీర్ఘ సేపులువరపీతకాశేయ
 వాసులరయిగండవండలనటకుండలీయుతులునుబలుకిరిట ప్రభాభాసితులును | భూనిపుష్కరమాళికాచారువత్సుల
 మిరికోమలనడయావనాధికులును | బాహులైయూరవణిగణాభ్రాజమాన | సునచతుర్భుజులభ్రాసంకాశరచులు || క || భను
 వులుశీషులగచయములు | కనకంబుజశంఖచక్రభక్తగదాసాధనములుభరియించినమీ | తనువులులోకములకచ్చుతంబొ
 నరించె || క || శౌంభంబులయినమీసాను | కొలతులుపగములనుచిరలంగలిగినబహుళ | శ్వాంతములచారందోలుచు | సంతస
 మొనరించెపుడు సర్వంకపడె || ప || అట్లుభులలో శానకపరశ్రామ్రాకారులునుభులపిత్రాజమానతేజోమరిరిత్వమాను
 లునునిభులధర్మసామురుగుమోరుధర్మపరిపాలురహమ్మనక్షపెట్టంగలబేమియనినదాదాభర్మరాజునుచరులుగారను
 తలంపుననొప్పితికరిచిశేషభూమిలయివైగోడమసికియవనంబురపు కావలినారలు వారివాహుగంభీరనిర్దోషపరి
 పోషణంబులైనవిశేషభూమిలయివైగోడమసికియవనంబురపు కావలినారలు వారివాహుగంభీరనిర్దోషపరి
 ణముచుమృతభావమునంతకన్యకలు || పీరముతోడనాశక్తిభీష్మనివాసముంబూరిపించుటై | వార్తలుసర్వభూతము
 లావారకకొంచునుపాడుదుల || ఆరివయవభటులిట్లనిరి || క || వేదప్రణీహితమేయను | మోవంబుగధర్మయయ్యె
 న్నుతడన్య | వేదియగుచియధర్మ | బాహియహరికూపుడేనననిడినుకత || సీ || ఎవ్వనిచేదనయిరిత్రైయత్రినిగన్వ
 భావమైనట్టియాస్రాణిచయము | అనుననినామత్రియాచూరములచేరి నేర్పగుగదాన నెటుగంబడును | నర్యముండన
 లంబునా కాశమున్మేల్చి భుంజుండుగోచయమునుకళగిరిపంప | నభ్యులుచివములుకర్పరిచయములుకాలాంబువనుమతీ
 జాలములును | దేహధారికిసాక్షులై తెలుపుచుండుగంబునస్థానవిధమునధర్మగియించుగులమీరిక్రమానురోధనముండే
 సీ | యభిలకిత్తులుపంపాన్తులరయినేపుడు || గీ || దోరికన్తుల పనవపేడువారికెట్లంగలితశుభములునశుభముల్లులుగుచుం
 డు | నరయగదాదేవిగుణసంగివైనయపుడే | పూనికన్తుల సేయక మానరాదు || క || త్ర్యతముండదామెనర్చిన | నుక్కశ
 ముచుమృతము నెంతజూడగలగుతేమిక్రమగనియనుభవంబు | న్నత్యతమకలదాన్తులంబునతినిపులుండై || ప || వాటియు
 నినుండుజన్మంబుకొంతఘోరమాధునింబులచేరి వైకనునుకళగిరిపంబులచేరి నైసనుధార్మికాదిగుణంబులచేతనై
 ననున | లభూకంబులైత్రిభుంబునేత్రకారంబుంబంబు నాత్రకారంబున జన్మాంతరంబునంబొందుచుండుదేవుం
 డైనయ | నుండుసర్వజీవాంతరాయమైభర్తాభర్తయుక్తిగతై నపూర్వగూఢంబుల పశేమూపంబులచేతంజూనుచుండి
 వార్తసమూపంబుల జంపంబునుండునవిద్యోపాధిభేదమొనుండుయ్యంతై ప్రాచీనకర్తంబులచేతనేర్పడినవర్త
 మానదేహంబునేననితలంబుచుండినట్టి జన్మస్థులగలవాండ్రై పూర్వపరంబు లేలుంగంజాలపంపంబునతియుంగడ్డెంత్రి
 యంబులచేతంగర్తంబులజేయుచుండిజ్ఞానేంత్రియంబులచేతం బిమోడిషయంబులై నశిష్టస్వభూతరసగంధంబులనె
 లుంగుచుండిపదియాలపదియైనవానియంతో గూడిపరమపవనంబునుచుండిపోడతోపాధ్యంతిగ్గణంబుయొక్కరుం
 డైనజీవుండునర్వేంత్రియపక్షయ ప్రపంచధానింబుకలజ్ఞానేంత్రియకర్తేంత్రియపక్షోపిషయంబులం బొండుచుం
 డిపోడతకళలుగలిగింగవరీరంబునంబుగి గూత్రయకార్యంబునభవిన్తైంబునహర్షశోకభయంబుల నిన్మృచున్నసంసార
 రంబుధరియించుచుండువిజితపద్మస్థుండైనదేహకన్యంబులొగ్గనియిన్తేరింగియిల్లికన్యంబులుసేయుచుండితనసంచా
 రకర్తంబునంబుట్టుకొన్నపసిరికాయులుపుసుంబోలేనిన్ మోహయలజెనుంగక నాశంబునొందుచుండు వర్తమానవ
 సంతాదికాలంబుగూతభావివసంతకాలయోగ్యంబైనపుష్పపలంబులతక్తాంజ్ఞాపకంబునెట్లు సేయనట్లుగూతభావి
 న్నంబులతగధర్మకర్తంబులునిర్యనంబులుసేయుచుండుమొకగంధుండునొకక్షణంబును గర్తంబులజేయకుండువాండన
 లేడుపూర్వసంస్తారంబులంగలగుణంబులచేతయరుండుపశుండుగావునబలివి గర్తంబుసేయింపంబుచుండునవ్య
 క్తినిమిత్తంబునొడితడనురూపంబులై నస్థులసూక్ష్మశరీరంబులుమాశాపిత్యసదృశంబులగుచుండు నిట్టిపర్యయంబు

*చివ్వకుంకరమేనికొమానునకునిది త్రమేమి, జనునిశాసనంబులుచుమనిటి జ్ఞులు, షిపుచ్చురపక్వము, శివపంగవయములుఅమ్మ
 లపాదులు, శ్రీకృష్ణానోహరములైన, గీలర్యముండుగూర్కుండు, శ్రీప్రభంజనండువాయుదేవుండు, శశధరుండుచండ్రుండు.

పురుషునికే బ్రహ్మతనంగమంబునంగలుగుచుండు నా ప్రకృతిపురాణపురుషుండైనయప్పురమేశ్వరుని సేవించినదలంగు
చుండు|| సీ || కాపుననితడునతఁగర్వనర్తనమునభూదేవకులమునఁబుట్టినాడు| దాంతుండై శాంతుండై ధర్మసంశీలుండై
సకలవేదంబులఁజదివినాడు| ననయంబుగురువులసతిభులఁబెద్దలఁజేరిశుశ్రూషలఁజేసినాడు | సర్వభూతములకునమా
బుద్ధియై చాలబహుమం త్రసిద్ధులఁబడసి నాడు| సత్యభాషణనియమంబుజరిపినాడు| నిత్యవైమిత్రికాదుల నెఱసినాడు|
దండిలో భాదినఁజములఁచరిమినాడు| నంచినఁజములుచనయంచునాటిపినాడు|| క || సతతాచారసమంచిత| మతియై సుజ్ఞా
నమునకుమఱిగెడుశతినా | యతఁగతి నాతినికంగజ| మత మైనవయాపనాగమంబెడసొచ్చె|| సీ || కడకంబయ్యావనగర్వం
యివొడగట్టెనుదిలోనను ప్రేకనాచమదొట్టెంగడు మేనఁగావపికారంబువలసూపెముఖమునఁజిలినపుష్పమొలకలెత్తె
నతిపుష్టినిష్ఠునంబయ్యెదేహంబెల్లంగచభారమున నెఱిగప్పుమెఱసెంగటిభారముననూరుకాండముల్ జిగిమి తెఱబాహు
శాఖలున్ ద్విభంగిఁదోఁచె| నుచముదిపులనయ్యెన్లున్ ద్వారకాంతిప్రార్థనంగకమునఁబొందుపడియె| భూరితేజఁడయిన
భూసురాన్వయనకు| నభినవీనయాపనాగమమున|| క || హ్యనయమునఁబొడవయ్యావన | వనమువెలిందోచుభంగిమూల
తరుచిత | ద్వదనముననూఁగుమీనలు| పొడలుచుంగప్పడరిచూడఁబొంకంబయ్యె|| వ || నతియను|| క || త్రయ్యపిరమీచువ్రాచిన
నుమ్మెదపక్షియనుబోలెందోరపులీల|| గ్రమ్ముకోనిచిప్రశనయుని నెమ్మొగమునఁగానఁబడియె నెఱిమీచంబుల్ || వ || అం
తననంగబ్రహ్మశంత్రంబునకువసంతుఁడొనర్చునంకురావ్యతారంభంబును | బోలెనీతకనలయివినరప్రసారభాసురబ
హుపాదపాదిపురోపవసవనవననప్రభావపరికంపితివిటవిటిజనహృదయప్రపుల్లపల్లవభల్లంబు| ననూనప్రమాననిర్భ
రగర్భావిశ్వాతసురభివరాగపటలపటఁగుతిక నభోవండలంబు| ననందకవ్యంజనురంబిందునందోహకంచలితచిత్తంబు
త్రనాభుపనంకులర్పుంకారముభరితనకలదిశావలయంబును| కైరంకరథారాచిరసభరితపరివక్తవభలనుభవప్రభవన
మ్రోవవామిశుకప్రముఖపతంగకోలాహలంబునై| నాభుమానంబు| సర్వజనహనూహరంబునై నిఖిలవనపాదపంబులన
లంకరించెనయ్యవనరంబున| నజానికుండుపిశ్యనిర్దేశంబునఁ| నుశనమిత్తుప్పు ఫలాగ్ధంబువనంబునకరిగితిరిగివచ్చునను
యంబుననొక్కలతాభవనంబున|| క || బద్ధానుగాగయైవ్రగ| ముద్దంబునకలరుంబుద్ధిమద్ధతరేణ| బద్ధయను*వప్వలితోఁబ్రి
య| వృద్ధింకగఁగూడియున్నటిమనోగుఁగాంచె|| క || భూటునికరతితాస్త్రికథా| ర్భూటునికవరయావనానుభవునుదివిభ
నో| న్భూటునికసురతేచ్ఛానం | భూటునికవిగఁదాంబరీరుకటునికటునిక|| క || హలాధూనితి నేత్రతోమదనతంత్రా
రంభనంరంభతో| నేలాపాలనయోగ్యభూమభవతోర్నిర్ధాలకాజాలతో| హేలాలింగభంగివేషవతితోనిశ్చాపతీమూర్తి
తోఁగిగింఁచేలుచునున్నవానిఁగ నెంబంభిభూతిరోహంబుండై|| క || కలికవగవజనకదనపు| పలుకులకలకలముబెడగుంబు
మేఖలమువ్వలరవళిఁదగిలిగిగిగి| గలకంఠిరతంబునలుపుగవకఁగుంగనియె|| క || కవకవైవేదనూపుర| నవరవమైగు
బ్బుకోన్నరతపఁగిశుంబ| జవచివనైపిటుచెచ్చలకురవచికారంనల్పురకులరవరవగనియె|| క || చ|| కురులలికంబునై నెగయఁ
గ్రోమ్మడిపిడంగుబ్బిదోయిపై| సరములుచొకఁళింపగటిసంగతిమేఖలచాళగింపన | తగరవకంకతావళులుగర్జిలఁగొ
నసీయాడవొయగా| నురుసివినోచుమల్పలిపెమానియావనగర్వరేఖతో|| క || జీమవ్వపుసుకుమారాంగినిజవ్వనిసుప
గూహనాదినముచితరతుల| నివ్వటిబుదానింగనిమదినువ్విగ్ధారంగనువ్విగ్ధీవసుండై|| తరల| బహుళద్యక్షపరిపాకమో
హనిభంధుఁడొచుచునంబులో| సహజకర్తమువేదశాస్త్రముసాత్వికంబుదలంచిత| నిహితచిత్రమువట్టిపట్టంగనేరఁడ
య్యెసదామనో| గహనమంబుమరుండుపావకుడై వడికజరియింపఁగా|| శా || అలీలావలిగండపాళికలైవహసప్రసా
దంబుపై| నాలోలాలకపక్షిపైనలికపైనాకగ్గన్యగ్గన్యపై| హేలాసాదికుచద్వయోరుకటిపైనిచ్చల్పిసాళింపఁగా|
జాలింబొందుచునాత్మఁగుందుచునునోజాతానలోపేతుండై|| గీ || చ|| టింగులాచారవర్తనమాటుఁజేసి| పరగుపిత్రగ్ధములు
దానిపాలుఁజేసి| సాధులక్షణగుణవృత్తిజాలుచేసి| లోలలోచనపసఁజెందిలోలుండయ్యె|| క || జీశ్యామన్తనూస్త్రాఖేల
న| కామనున్సంతాభిరావఁగవసీయగుణ | స్తోమనిజభామమెల్లక | ధామముననటించె || గ్రీంతుతనమునఁజడుండై ||
జీ|| బంచుగులట్టిసజ్జనులపాధులఁబెట్టియనాథకోటిఁజె|| బంచెలుసుట్టియారములుపట్టివభంబులుగొట్టిచిట్టయెనిండలకో
ర్చిసాధులకునిదితుండై గడియించుచిత్రనూ| సుందరికెచ్చివచ్చికులుసొంపెనఁగూర్చివసించెదతగ్రవణ|| సీ || సముచిత
ప్రత్యేదర్శనజర్పంబునెల్లకసతివచద్వయవర్పజర్పసేయు| వరగకరగశపాతతరగంబుగాదనికలికితోఁ బ్రణయత

* వృషలిశూద్రస్త్రీ. జీమవ్వపుసుందరశైవ. నివ్వటిబు| బచ్చుచున్న. ఉద్విగ్ధారంగ|| కోరికలతిశయించుచుండఁగాను జీశ్యామద్యధికై
నయావనముగలది. జీపిసాళింపఁగా|| అధికములగుచుండఁగాను. || గ్రీంతుతనమునకాదువృత్తుముచేత. || తరములు| పాదరిండ్లు.
చిరక| నంబు-విచారణ.

రూఁబు సేయున్మృతిపదవాక్యసంగతిగాక తత్సతిపదవాక్యసంగతిపరగఁజేయునాటకాలంకారనై పుణంబుదిగితనా
 టకాలంకారపాటిదిగుఁగఁబరగఁజరకాలమీలితఁచాపనియతిరమణదాసీకుటుంబభారమువహించియదిగుఁటుంచినగాఁ
 గఁబాపామృతగుఁచునశుదీయసుడుప్రవర్తనుఁడగుటఁజేసి॥ క॥అటుగానఁబాపకర్ముఁడ ॥ గుటిలునినుజనార్దుధూర్తుఁ
 గ్రూరునిసేమా॥రటమునఁగొనియేగెదమఁతటదండమువలనఁగఁడంధన్యతనొందుక॥వ॥ ఇట్లుపలుకుచున్నయనుచూత
 లవారిందియనొకపిడులయినభగవద్దూతలిట్లనిరి॥ క॥అపురాధర్మవివేక॥ప్రవరులనభగానఁబడియెఁబాపముపుణ్యోద్భ
 వులనదంష్ట్రులదరిడనవివరఁబొనరింపఁబడియెఁపిడి నెఱుంగమిచేక॥వ॥సములునుసాధులుకవిపితృశాసనులుకనదయా
 భురుకశుభో॥క్షేమగుఁబునై నయట్టితలితండ్రులుపిడ్డలకెన్నసేయుచో॥ గ్రూమునవారలెవ్వరికైనైకొనికుయ్యడఁజా
 లువారునం॥భ్రమమునమీసంబులఁబడిరంబుగఁజర్చయెనర్చిచూడఁదా॥గీ॥ఎఱుకగలుగువారలెదియొనర్చిననదియ
 నేఁతురితరమయినవారునలరినత్యుపిట్టినదిరేనిలాకంబు॥తత్ప్రవర్తనమునఁదగిలియుండు॥గీ॥ నెమ్మిందొడలమీదనిద్రిం
 చుచెలికొనినన్నఁడగినవాఁడనయముపిడిచి॥ద్రోహబుద్ధిఁజంపఁదొడనుసేయెందైన॥ప్రీతిలేకధర్మచూతలార॥ గీ॥చి
 త్రమెల్లనిద్రొచెలితనంబునవద్రొ॥ నద్రొకలయనెద్రొనద్రొవద్రొవాని॥ గరుణగలుగువాఁడకడుసోమ్యుఁడగువాఁడ॥ చింత
 సేయకెట్లుచెరువసేర్పు॥అదియనుంగాక॥క్షి॥భూతఁడుకోటిసంఖ్యలకునెక్కు॥ఘృట్టుపులంఁబుట్టియా॥యాతమునై
 నపాపనిపహంబులన్నట్టిఁబారఁదోమి॥ భూతమతన్మహామరణకాలమునకాహరిపుణ్యనామసం॥ భూతసుధామ
 యామృతవిభావత॥రాక్షససంగ్రహంబునక॥గీ॥అన్యుహస్యానేకపాపాలపులకగ్నికీలలపారినావకీర్తనములు॥ గు
 రుతల్పకల్పశక్తారసర్పములకుఁగేకులుహరినావకీర్తనములు॥పనీయచౌర్యసంతకమసంబునకునూర్వకీరణముల్ హరి
 నావకీర్తనములు॥నాభిపానకీర్తిమహాదనాగనమిడికఁగెనరుల్ హరినావకీర్తనములు॥ వహితయోగోగ్రనిత్యసమాధి
 పిఠులనూరులప్రహ్లాదిసురులకునందకా॥భూతి॥ ర్వాణసామ్రాజ్యభోగభాగ్యభేలసంబులుహరినావకీర్తనములు॥ సీ॥
 ముక్తికాంతె॥కాంతమోహనకృష్ణముగ్గి॥శేలిమైహరినావకీర్తనములు॥నత్యలోకానందసాభాగ్యయుక్తముల్ శేలిమై
 హరినావకీర్తనములు॥వహితనిర్వాణసామ్రాజ్యభిషిక్తముల్ శేలిమైహరినావకీర్తనములు॥బహుకాలజనితపవఃఫ
 లసారముగ్గి॥శేలిమైహరినావకీర్తనములు॥పుణ్యమూలంబులనపాయపోషకంబులభిషితాగ్ధంబులజ్ఞానహరణకరము॥
 లాగమాంతోపలబ్ధంబులకృష్ణసేవలూ॥ గ్రుభదములుహరినావకీర్తనములు॥క॥కామంబుఁబుణ్యమార్గ॥ స్థేయంబుమునీం
 ద్రసాంద్రచేతోసరసి॥భామయజ్ఞస్థానర్మలావణంబులంబువాడఁనాభుఁడుగాఁడే॥క॥ డెందంబుపుత్రువలసం॥
 డెందినదనితలఁపవలయుపి॥పాపేరే॥చందముననై నఁబలికినచందకథరుండంఁడెకలండునాభుండగుక॥గీ॥విడ్డపేరుఁబెట్టి
 పిలుచుటవిశ్రామ॥కేలివైనమిగులఁగేలివైనబంధకృష్ణగీతభావాగ్ధములనై న॥గవలసయనుఁడలఁపఁ గలుషహరము॥
 డొకరాలినచోటఁగొట్టుపడితుందినచోటపహాద్యదామలం॥ప్రేలినచోటనర్పముభిషిడలసందినచోటనాన్మైరూలినచో
 టపిష్టభువమాగుఁడెని॥నిరైనిఁదనకా॥లునియాశనావితతిఁగానరుహానరుహఃఖభావముల్॥సీ॥అతిపాపముల
 కుఁబ్రయత్నపూర్వకమునఁడనుపాపములకమితంబుగాఁగననన్నునరులచే సంపాద్యమైయుండునిర్మలంబగుపాపతీని
 మృతములు॥ క్రమగూపముననుపశవనంబులగుఁగానితత్ప్రయచయములఁడఱుపలేవు॥ సర్వకర్మంబులసంహరమొని
 రించిదిత్రంబునకుఁదత్వసిద్ధినెపుడునొసంగునట్టిపుణ్యయోగమానససరో॥వాసుసేవ॥హేమ॥వాసుసేవ॥వేదవేద్యసే
 వవేదాంతవిభాసేవ॥చరణపురుషసాదవర్తసేవ॥క॥హరి నెఱుంగనియాబాలుఁడు॥ హరిభక్తులతోఁపఁగూడివారియను
 నాఁడు॥స్మరియెదోషములడఁచును॥శిగరువలితోనగ్నిత్యముఁగాల్పినభంగి॥డే॥అరయవీర్యవంతమగునొపధమెట్లు
 యదృచ్ఛగొన్నఁడు॥చార్మగుణంబురోగములఁజయ్యెనఁబాపినమాడి॥బుణ్యవిస్ఫాగునిసంబుజోదగునిఁపాపరుడజ్ఞా
 డవజ్ఞఁబలి॥నాన్వారకఁదత్ప్రభావముద్రువంబుగనాత్మగుణంబుజూపచేక॥దృఢిఁదప్పినతటిఁబురాకృతమునఁగా
 కెట్లుదోఁచుఁగేతపుఁడుమదిన్దితిలేనిజగముఁదాల్చినయతఁడొక॥నిమియులొననడఁగెడువాఁడే॥ వ॥నిరతంబైనరవ
 ద్యమైఖలదిన్నిర్మాణమైనిత్యమై॥నిరహంకారగుణాధ్యమైనియనుమైనిర్దోషమైనట్టిశ్రీహరినామస్తరణామృతంబితం
 డుప్రత్యక్షంబుసేవింఁచెదా॥మరణాంతంబుననిట్టిసజ్జనునిధర్మంబేలవర్ధింబగుక॥ వ॥అనియట్లుభగవద్దూతలుభాగవత
 ధర్మంబునిర్ణయించిబ్రాహ్మణునిసతిభారంబైనమృత్యునాతబంధనజితభీతిచేదిముక్తునింగావించిరంతనాయమరూ
 తలాభగవద్దూతలసంభాషణప్రభావంబులఁడమమనంబులశాంతిమొందిగవత్రత్యజ్ఞాసీతులయిచేయునదిలేక॥నిరా
 త్రులమృతములు॥ప్రాయశ్చిత్తము॥ హేమ॥వాసు॥బంగరుపట్టుపుట్టుముగలవిష్ణుపుముక్త॥శిగరువలితో॥నాయపుతో॥ నిరాకృతు

కృతులై యమలోకంబునకుంజనిపితృపతికిసర్వంబును నెఱింగించిరంత॥క॥అతడును బాశ్చర్యముండై । గతభయ్యుండై ప్ర
కృతిమొంపక డునుత్సవసంగతింజూచి మ్రోక్కి మదిలో నతులితముచ మొదవిపొదలిహరి దానులకు॥ గీ॥ నిలిచి కేలు మొద
చిపలుకనుద్యోగించి చెలంగుచున్న లోనితలపుండెలిసి వక్రధరునికూర్చి సహచరులగిరి । దృశ్యులగుచు దేవదేవుడను
క॥ వేదత్రయసంపాద్యము మోచంబుగూతాశ్రయంబుమునుభగవద్గీర్వాణదేశంబగుతప్పట । వాదంబునజామిళుండువన
లకవినుచు॥క॥ శ్రీమన్నారాయణపదతామరసంధ్యానసలి శ్లోకాతః హామస్తోమకుండై నచ్చక్షికి ధానకుండంగుం
డెడెలిసితక్షణమాత్ర॥ క॥ శీబరవసమునసరికట్టినచురితంబులంబలచితలచితుడిచాపమున॥ హాచీనిశునాశ్రయిం
చుచుబరితాపము సొందిపలికె బ్రాహ్మణుడాత్మ॥ సీ॥ వృషలియందనురాగవృద్ధిబిడ్డలంగనికలముగోదాపరింగూలం
చిరచ్ఛలకెక్కి షోడశజ్జ సేతలసరివారిలోపలందలవంపుండేసికట్టడిముడుక వైకర్మబంధంబులపుట్టవై నింపలస్తోవనిగు
చుండనులులరోతలందపలిభోగించినకడిదియూజన్మంబుగాలిపోయెచదువుచట్టవడియెశాస్త్రంబునన్నయ్యె । బుద్ధి
పురుషుమే సెంబుణ్యునుడంగెనితిపట్టవడియెనిర్మలజ్ఞానంబు । మొదలికుడిగెబోధమూఱినోయె ॥క॥ చిక్కనిపక్కనిచ
న్నులనుకున్న వయిల్లాలివిడిచిమాయలుగలయూ । వెక్కిరిపుచున్న పానపుదొక్కపనస్తగిలిచుర్విటుండవై చెడితి॥ ఉ॥అ
క్కట ఘోరమక్రమహానలకీలలచన్నముట్టిపేలుకొండంగంపకట్లుదృఢినుండంగనిచ్చెనాచూచురాత్మని॥ గ్ర
హునందనిదండ్రులనకల్పచదిస్తులబెద్దలకామతోదిక్కునులేనివారిచెనుతీపులబెట్టుచుచారందోలితి॥క॥ అకృత
జ్ఞుడవై విడిచితి॥ బ్రకృతింగలబంధువులను బాల్యముచనున్నకృతిగానకుండఁబెందిననుకృతులనుజ్జనకపరులతోభవకను
ల॥అప్పుడుగీ॥ పెక్కుపాతకములభృతదారుణంబైనదొడ్డసరికమంబుబుడ్డనన్ను । నాపదలకుఁ బోషియిరికట్టరక్షించిరి
ట్టిదన్నపురుషులెందువారొ॥శా॥ దోష్యంబై కలవోలేరిక్షణమునంజూడంగబ్రత్యక్షమైదేవ్యంబయ్యెనునన్నునీడ్చినమ
హావీరులభృశోదగ్రులాముద్యోగంబులవారుపాశధరులీయతాహముల్పానిసం । సాద్యానేకపికారయాపవతిలప్ర
భ్యాశులైవ్వారలో॥ఉ॥ దారుణపాశబంధనవిధానములన్నరక్కావంబులోఁగూరిననన్నునేడసెడకుండనానర్చినపు
ణ్యమూర్తులంభోరుహనేత్రులుజ్వలనభోమణి తేజాలులోవ సోశ్యపుల్పానదయానమంచితపిచారులునల్పురు నెం
దుకేగిరో॥ ను॥ననురక్షించినపుణ్యవంతులుఖికినన్నాళికపత్రాములం । జనసంకాశులకంఘచక్రధరులా జానూరుబా
హులప్రితాననులాలంబిశకర్ణవేష్టననున్నరచ్చాన్యయిదివ్యాంబరు॥ ప్లనకాగుణ్యరవైకపూర్ణులునమగ్రస్థాద్రి నెవ్వార
లో॥వ॥పాతకుండనగునాకునివిబుధోత్తమదగ్ధనంబుపురాకృతిహియపుణ్యశివేశ్వంబునలగాఁపొంద శిశ్యంబుగాచు
తత్సందర్శనంచాక్షుకునెనుప్రసన్నంబై యొప్పునట్లుగాంబడ నేనింకలుషవర్తనంబుల వృషతోభర్తవైయిండి వృషిం
బొందుచున్ననాచుజిహ్వకుశ్రీమన్నారాయణనామగ్రహణంబుసంభవింప నేరచునుఱియను॥ గీ॥ పాతకుండనుజకుం
డబ్రహ్మభూతకుండను॥ మానలోభమోహమత్సరుండ॥ నాకు నెట్లుదొరుకునారాయణునిదివ్య॥ నామవినలకీర్తనంబుమ
దికి॥సీ॥ దారుణమోహంధకారపూరితుండనుహరిపిన్నయస్తరణార్హునతినె॥ పంచమహావీరప్రాతకోపేతుండహరిపిన్న
యస్తరణార్హునతినె॥కాటియికితపఃకారపారీణుండహరిపిన్నయస్తరణార్హునతినె । యభిలషుకైకైకపూరాగ్ధవమ
గుండహరిపిన్నయస్తరణార్హునతినె॥నించుకునెల్ల నెలవై సనిగ్గుణుండ॥ చంద్రభాగ్యుండ నేనేడనుభువిదారి । దివ్యగుణ
నామకీర్తనతెఱంగడేడఁబూర్వసుకృతంబులేట్లుపొందంగలుగు॥ అనిపితరి॥ చి॥మ॥ ॥యతచిత్తేంద్రియమాగుతుండ
నగుచు॥యత్సంబోధర్తునారి॥ ప్రతసంపత్తికిఁబుణ్యవృత్తికిఁబదావాసోన్ముఖాసక్తికి॥ యతనిర్వాణపదానురక్తికి
సుభోద్యోగక్రియాశక్తికి॥ పృథోలబ్ధోత్తమమూర్తికి॥ సకలధాత్రిధుర్యనచ్చక్షికి॥క॥పిడిచితిభవబంధంబుల॥ నడిచితి
మాయావిమోహమైనతమంబు॥ శిరోపిడిచితిసరివర్గంబుల॥ గడిచితి నాజన్మదుఃఖకర్మాగ్ధనము॥ క॥ ॥యోషిగ్రూ
పంబుననను॥ నేమణముఖగవ్వారమున నెగ్గిం గిక॥ ద్వేషమునగోరింజేసిన॥ దోషపదయగునాశ్చమాయ తొలంగంగం
టికి॥వ॥అనియిట్లువైష్ణవజ్ఞానదీపంధిబాత్మస్నేహంబునంద్రోదినప్రాహ్మణుండం॥ను॥ భగవద్దగ్ధపరాయణోత్తముల
సంభాషైకమంత్రంబుల । చ్చిగులకాజ్ఞానముపుట్టమోహభవసమ్మిత్రోద్ధబంధంబుల । దైగళిండించినబంధుమిత్రసుతప
త్రాతిరస్కరిపడచినవారై శ్లోకాతః హామస్తోమకుండైచింగోట్టబడినఘనపాపసహాముగలవారై శీబరవసమునకాలతిసమగ్ధతచేర.
యొకనన్నాళికపత్రాములుప్రకాశమానములగుతామరరేకులవంటినేత్రకులుగలవారు । ఆంజనవంకాకులుకాటుకకాంతివంటిశిరీరకాంతి
గలవారు । శ్రితాననులాలిచిలపపుతోఁగూరినముఖములుగలవారు । ఆలంబితకర్ణవేష్టనమిగులతేలాడుచున్నకుండలములుగలవారు । య
తచిత్తేంద్రియమాగుతుండనగుచుకొనిశ్రీలములుగఁజేయఁబడినమానసేంద్రియప్రాణములుగలవాడన్న శ్రిలిలిలిలి॥గలిచిని, అనిపద్మగ్రము
ల॥ కామకోధాదులను, యోషిగ్రూపంబున॥ స్త్రీరూపముచేత శ్రితత్యస్నేహంబున॥ అంతకరణయనెడుతెలముచేత.

త్వీమోహవిభ్రాంతుడై జగతీనాథురమేశుఁగృష్ణునిదయైశ్వర్యంబులంగోరుచున్ || క || హరిభక్తులతోమాటలుధర నె
న్నడుఁజేదనిపుణ్యధనములమూట || ౧ || ల్వరము క్రికాంత తేబలునరిపడ్పర్గంబుచొరనియరుగులకోటల్ || సీ || అనుచునా
బ్రాహ్మణుండతితత్వవేదియై భవబంధముల నెల్లఁబారఁదోలి మొనసఁగంగాద్యారమునకేఁగియచ్చటఁ బ్రబ్బినదేవతా
భవనముందు | నాసీనుడై యోగమాత్రయిందివెలుగుదేహేంద్రియాదుల తెరువుపలఁ | దనుఁబాపుకొనిపరతత్వం
బుతోఁగూర్చిమానుగాఢీనాశ్చసమాధిచేత | గుణగణంబుఁబాసికొమరొప్పినభగవ | దనుభవాత్మయందునాత్మఁగలిపిర
మణఁదన్ను మొదలరక్షించినట్టియాపురుషవరులఁగాంచిహాసఁగ మ్రొక్కె || వ || అట్లుజామీకుండుయోగమార్గంబున దే
హంబువిడిచిపుణ్యశరీరుండై యగ్రభాగంబునంబ్రాగుపలబ్ధులైన సహాపురుషకింకరులం గాంచి సమంచితరోమాంచిత
చలచ్ఛటాపింబరితస్వేదబిందుసందోహమిషనిష్యంధమహానందవల్లికానాల్లి కాంకురసంకులపరిశోభితనుండును, హ
గ్గనికర్షమాణమానసోద్యోగయోగప్రభావోత్సాహవిష్మయహందస్థితముఖారవిందకందళితుండును, నిఖిలజగజ్జేగీయ
మూనాఖండశుభప్రదశుభాకారసందర్శనసమాసాదితకుతూహలమానసుండై ప్రణామంబులాచరించుచు భాగీరథీతీ
రంబునఁగ లేబరంబువిడిచిత్తక్షణంబునహరిపార్శ్వవర్తనులైనదాసవరులస్వరూపంబుఁదాల్చి యావిష్టుసేవకులతోఁ
గూడిదివ్యమణిగణఖచితంబగువర్ణమయంబైనయనమానవిమానంబెక్కి నిఖిలానందభోగభాగ్యానుభవాకుంతితంబ
యినవైకుంఠంబున శ్రీమన్నారాయణపాదారవిందసేవాచరణపరిణామసిరికింజనియెనిట్లు శీఘ్రావితసర్వధర్ముండైన
దాసేవతిగర్జితకర్మంబులచేతఁబఱితుండునుహతప్రతుండునైనరకంబునంగూలుచుండి భగవన్నామగ్రహణంబున స
ద్యోముత్పండయ్యెఁగావున || క || కర్మంబులెల్ల బాయను | మర్తముదలఁపంగ లేదుమధురిపుపేరే | పేర్కొనొడుపుటకంటె
నుచుర్వదమునఁజిత్తమెన్నిత్రోవలనున్న || ఊ || పాండవవంశపాలననృపాలకయీయితహాసమెవ్వఁడేనొండాకభ
క్తలేకవిననొప్పుమెయింబలియించునాతఁడు || దండతము క్రికామికిఁదానక మైదనుజారిలోకమందిండుమహావిభూ
తియమదూతలచూడ్కిఁగోచరాకృతి || ౧ || అరయపుత్రోపచారితమైనవిష్ణునామమహాసానకాలంబుననుభవించి శా
రినిలయంబుఁజేరెనజామీకుండునిట్లుసద్భక్తదలఁచినసేమిసెప్ప || క || కోరినవారలకెల్లను జేరువకై వల్గపదముసిరివ
ర్సనిమదింగోరనిపారలకెల్లను దూరముమోక్షోప్రియన్నిత్రోవలనైన || వ || అనినంబరీక్షిన్నరేంద్రుండెట్లనియెము
నింద్రా యాజ్ఞాబ్రహ్మండైయమధర్మరాజు శ్రీవిష్ణుని ద్వైశకులచేతవిహతులైనభటులచేత వర్ణింపబడిననారాయణుని
నామప్రభావంబాకర్ణించివారలకేమనియెమఱియు నెన్నఁడేనియుయమదండంబువిఫలంబైనపోయిన తెఱంగుగలదేనివి
నవలయునీసందేహంబుఁబాపహాత్యానీవుదక్కఁదక్కినవారలు సమర్థులుగారనితలంచుచున్నవాడఁజిత్తంబునుబ్ర
సాదాయ త్తంబుగా భవదీయవచననుధాధారలఁబ్రసాదింపవలయుననిశుకుండిట్లనియె || క || శ్రీకృష్ణభటులచేతని
రాకృతులై యామృతభటులుయమునకునాత్మ స్వీకృతవిప్రకథాక్రమ | మే శ్రీయముండెలిపిరయ్య నెఱింగింపుతఁగ ||
సీ || చేరి త్రివిధకర్మలఁజేయుజీవతతికిఁగ దృఢములఁదెలిపెకుకారణులుగ | నగుచుగోక్షించువారలీయవనిమీడు | దేవయం
దఱుగలరయ్య తెలియవలయు || క || దక్షిణదిశాధినాయక | శ్రీక్షుండఁజేయువారుక్షీతి పెక్కండ్రే | నిక్షయమున్నక్షయము
ను | సాక్షాత్తుగరెండుసెందుసంపన్నును || ౧ || దట్టమైనట్టికర్మబంధముల నెల్ల | నాజ్ఞఁబెట్టెడువారు పెత్తైనచోట | య
కటశాస్త్రార్థముపచారమయ్యెఁగా దెఱుగులై నట్టిమండలేశులకుఁబోలే || ఊ || కావుననీవయొక్కఁడవకర్తవుమాఁడు
జగంబులంచునంభావితభూతకోటిఁబరిపాకవశంబునశిక్షసేయఁగా | నీవరశాసనంబఖిలనిర్ణయమైతనరారుచుండనే
డీవలగ్రస్తురింపమఱియెవ్వఁడుశక్తుండుధర్మపాలనా || క || చంపక రతనయయెరులకు | దండధర్మంబుగలదెతఁజగము
నను | ద్గండధర్మత్రినాత్రిని | దండింతువునిన్నుండంధుఁడనిపొగడ || సీ || ఇట్టిదండంబునీమాఁడుజగములఁదెగువమై
నేడువర్తించుచుండు | మనుజులలోకంబునమహాదమ్మతాకారసింధులమిగులఁబ్రసింధులైన | వారునల్లరువేగవచ్చినిద్దేశం
బుభంగించిమన్తుంతఁబారఁదోలి | మీశాసనంబున మేమీడ్చి కొనివచ్చుత్రురచిత్తునిచ్చి కొనియదల్చి | పాశబంధంబు
లేలీసునఁబట్టి తెంచిబలిమిమిగులంగమమ్మునఁబారఁదోలి | యిచ్చఁజనినారువారుదామెచటివారి | లాదరమ్మునమాకునే
దానతిమ్ము || వ || అనిరనిమఱియశుకుండిట్లనియెన్లు గూతలుపరితాపనమేతులై పలికినదండధరుండుపుండరీకాక్షునిచర
ణకమలంబులుదనమానసంబునసన్నిహితంబులుగఁజేసినందనంబాచరించిపరనుభక్తిపరుండై వారలక్లిరియె || సీ || కలఁ

* బ్రచ్చినప్రాప్తయైన - లేక - శ్రేష్ఠయైన. శ్రీఅత్మసమాధిచేత || బ్రహ్మసమాధిచేత - సమాధియనఁగా - కామనశ్చరచారశాస్త్రం పరమాత్మనిల
సంభవతీ-మనస్సునంచారములేనిదియైపరమాత్మయంబులీనమగుచున్నది - అదియనమాధి. శీవిష్ణువిత | ఎగరగొట్టబడిన. | ఈసునకాకోపముతో.
౫౭

దుమదన్యుండుఘనుడొకఁడతనుండుచెలికఁగానఁగరాకవిశ్వమెల్లినతిలినమైహహాఘృతసహగ్రస్పృశ్రిసుండుఁగోఁ
కిందునూలున్నభంగిదామెనబతువులువగిలియుండెడుమాడ్చినానాపఁకీర్తనశ్లేషునకులవిహరించునెవ్వఁడువిలసి
తమౌజులెవ్వనిపదములనివ్వటిల్లుఁగనుటననుటచనుటగల్గునెవ్వనిలీలంబందులొకమెవ్వనందుఁబొందునెన్నఁబడుచు
పుడువి నెవ్వనినామముబల్లర్చబంధనములచేత్తినడఁచుతెరిలఁనుండునేనునుహేంధ్రఁడప్రతివీతిఁబాహుప్రఁడురా
క్షసుండుడనిండుఁడంధ్రఁడుంగనలాననుండుమరుగ్గంబునుమహేశుండురుద్రసర్వముభూరినయిమిసిద్ధు
లువ్రసనికన్గోనజాలరెవ్వఁడమూర్తివిశ్రువకీర్తిమైకీర్తనశ్లేషతెరిగనిపాశవశశ్చంబునఁబొందఁగిరుజలజాయునదైక
శ్చంబుగాననోపరుసత్వస్రాధాన్యుతితరిజనులకుసరియే॥చ॥అభవునమేయనవ్యయననంతునవారతుఁబూఁమేలో
నుభయమునైవెలుంగుపురుషోత్తముఁగానిరుదితైకన్యవాగ్విభవగరిష్ఠునైవెకీఁజ్జిప్రాణులుసర్వవస్తువుల్యుభగ
తఁజూడనేర్చితనుఁబూడఁగనేరవికఁటితోలికి॥చ॥పరమునిభక్తిలోకిపరిపాలనశీలునివృత్తిలోకనఁహరుఁబంఁగపుం
గవవిహార్యుహారిమిమాతలాహవోహరులునురేంద్రవందీతులునాహరిమాపనిసృభావులైతరుగుదునుండురెల్లెడ
లదిక్కులఁదేజముపిక్కుటిల్లుఁగఁ॥ఉ॥తెక్కకునెక్కువైకనటులేనిమహాఘృతశ్లేషమెల్లెడఁబిక్కుటిలంజరిఁతురతి
భీమబలాధ్యులవిష్ణుభూతములృక్కనిధర్మశాంతులతిసాహసవంతులుదేవపూజితున్మిక్కిలఁటిపిజగంబుననుగేశవసేవ
కిరక్షణార్థమై॥క॥వావలననునివలననుదేవాసురగణమువలనఁద్రిజగంబులలోనేవగలఁబొందకుండఁగఁగవంగల
వాపుడుమింగలవైపువులు॥క॥భగవత్ప్రసాదార్థ్యంబగపడఁజెప్పారినకేసనిమగరుడోరగసిద్ధసాధ్యునఁబు
భగతాపసయత్తుదిజభదరులకైన॥క॥ఎన్నఁడుఁదెలియఁగనేరరుపన్నసతిశయితశ్చభావము॥మేనఁగిన్నులచే
ల్పునుదాపలసన్నతిగలవేల్పుముచరుదచవులవేల్పు॥సీ॥వరహహాఘృతమైననైపువజ్ఞానంబుఁదిరముగానెవ్వనితె
లియఁగలరుదేవాదిదేవుండుద్రుపురసంహరుఁడొండఁగవలసంభవుఁడొండఁగాత్రికేయికపిలవారదులాండెఁగా
ర్జుఁడొండఁదెనునువొండెబలియొండెజనకుండొండె॥బ్రహ్మమండొండెనేర్పాటుగాశుకుండొండెభాసురతరహవివ్యా
నుండొండె॥గాకయన్యులతరమెయిలోకమందునినుబోధంబునద్యోధమీపదార్థమీసదానందదివ్యయనియగన్య
మీవిశుద్ధంబుగుహ్యంబునిశుభంబు॥క॥ఈపన్నిద్దరుఁడక్కఁగనోపరుతెల్లొగులుదెలియనుపనిపడుచిత॥శ్రీహరినామహ
హాఘృతాదీపితభాగవతధర్మదివ్యక్రమము॥గీ॥పదిపయింపనవ్యతమైయెనఁగుమండు॥నేదిసద్ధర్మపథనయెఱుంగఁ
దగినదదియెసద్ధక్రియోగంబునావహించుమూర్తివంతంబుతోహరికీర్తనంబు॥గీ॥కఁటిరేమీరుసుతులారకవలసే
శ్రుభవ్యమగునానకీర్తనఫలమునేడు॥తెలిసివ్యత్యువుపాశబంధములవలనజాణనమనమనదేనజామిరుండు॥ఉ॥ఏటి
కిజాలిఁబొందనరులేశ్రియఁగృహ్యకీర్తనంబుపా॥పాటపులవైసంపఁగలపాటుసుసందియమేలయిచ్చుకీర్తూటోదోస
కాపెనుదోసియజామిరుండుతమొందుచు॥బాటిగపిష్ఠునామనుబలుచుఁగేవలముక్తికఁడె॥ఇంతయెనుదధ్య
మనిమది॥నెంతయుఁదెలియంగలేనుహేనాస్తులుచ॥ద్వంతతెరిఘటితమాయా॥క్రాంతాత్యంతప్రకాశగౌరవజడవై॥
మంగళమహాశ్రీవృత్తము॥ఈవిధమునన్నిబుధులేకతెనుదిత్యములసేకతములేకహరినీశున్వాధవమునన్విగనభాగవిగ
యోగపరిపక్వమునసెందుచురువారి॥దేవలదుండందగతజనదుమాకుగురిదిష్టభుముల్లలఁగమీఁద॥శ్రీవరునిచ
క్రమువిశేషగతిఁగాఁచుసురసేమితులుముక్తిఁగడుపెద్దల్॥ఉ॥ఎవ్వరుసిద్ధసాధ్యుచరేశలసప్తగిరితగాధలందెవ్వగు
ముక్తిభోగతలహేమమనోహరచంద్రశాలలందెవ్వరుశంఖచక్రగునుహేతిగదారుదింగ్రహణుల॥హవ్యపుటాప
వంతులసమానులువోధరలోనివైష్ణవుల్॥సీ॥శ్రుశ్యంతపిత్రాంతనశ్యసుక్రహణీయభగవత్ప్రసంగతుల్భాగవతులు
సకలసన్నఖయోగిజనసదాసందైకపరమభాగ్యోదయుల్బాగవతులు॥కృష్ణపదధ్యానకేవలావ్యుతపానపరిణామయుతు
లుశ్రీభాగవతులు॥బహుపాతకానీకపరిభవప్రత్యయాపనపాద్యమూర్తులుభాగవతులు॥భావతత్వాద్ధర్మదేవులుభాగవ
తులు॥బ్రహ్మవాదానువాదులుభాగవతులు॥సిరులుదనరంగనెన్నఁడుఁజేటులేని॥పదవిసెప్పారువారువోభాగవతులు॥
క॥అదిగానపిష్ఠుభక్తులఁగదియఁగజనవలచుమీరుకిరివరులసన్నదపద్మవినోపిముఖులఁచుదినఁటంగఁగట్టితెంపఁగా
న్తులువారల్॥సీ॥ఏకసకైశమునదైన్యందిరారణఁబునిఁజులకంగలేనిచుర్పామితులనుగలలోననైనశ్రీకాంతునిసత్వా
దకమలముల్నూడకీర్తరతులనవుచునైఁగృహ్యప్రశంసకుండెదాలవేయెడుపూర్ణభరితుల॥యాత్రోన్యవంబు

* అపవిత్రమగుచు, నీవీహారాదులన్నియు, మరదలంబును, దేవసమూహమును, రుద్రవర్ణముపిదాచకగుడులు, ॥ మేనంగన్మలవేల్పును, ఇం
దుడును, దాపలనన్నతిగలవేల్పు, అర్థసారీశ్చరుఁడనుటవలననేకభాగముతిభుకకు, అపరభాగముతిపార్వతీదేవికిగావునసకైకభుండును-అర్థం,
ముచుచుచువులవేల్పు॥బ్రహ్మదేవుని.

లవై నశీశునిగడిక్రొవక్రొక్కలెనిమిప్పుడులనుబరవభాగవతులపాదధూళినమస్త్రీర్థసారమునుచుదెలియలేని
 వారివారివారిచేరినవారిఁదొలుతఁబట్టితెండుదూతలార॥గీ॥ ఎల్లపాపములకుఁబల్లయినయింటిలోఁబద్ధతృష్టాలగు
 చుబుద్ధిఁదగిలిపరవహంసకులముగుఱిఁదప్పివర్తించుధూర్జనులఁదెండుదూతలార॥గీ॥ అరయఁదనదుజిహ్వహరిపే
 గునుమవచుదిత్తవతనిపాదంతుఁజనచుతలఁపఁడనుకుముక్తిఁతంగేటిజున్నెకోసకలఁజెప్పభక్తులకునుబోలెగీ॥ వత్స
 నయనమీదిభక్తియోగఁజెల్లుముక్తియోగవనుచుమొదఁజెలుంగువారివారివారిచేరినవారి॥ శ్రోవబోవవల
 చుదూతలారా॥ఎ॥అనివనితెనఁజెప్పివఁటియుశుండిట్లనియె, శ్రీకృష్ణనామకీర్తనఁబుజగన్మంగళంబనియును, జగన్మోహ
 గంబనియును, జగజ్జోగీయమానఁబనియును, నిఖిలపాపైకినిమృత్యుయ్యియును, నిఖిలదఃఖినివారణంబనియును, నిఖిలదారి
 గ్యోగిర్మాటకంబనియును, నిఖిలమాయాగుణవిచ్ఛేదకంబనియును, ద్వాదశాంబులగు, హరివీర్యంబులనాకర్ణించు, వారలచిత్తం
 బులతనిన్నలంబులగుభంగిందీక్షింపనత్రాచరణంబులంగావనియును, శ్రీకృష్ణపదపద్మంబులుహృత్పద్మంబులఁదలఁచువా
 రలన్యసాపకర్మంబులగునడిద్యావ్యసనంబులంబారయనేరనియును, నిజస్వామియైనయమధర్మరాజుచేతఁగిర్తింపఁబ
 డినభగవత్సహస్వంబునాకర్ణించిఁజేసితిమైకాలకింకరులునాటనుండియు, వైష్ణవజనంబులందేరి చూడవెరతురునరేం
 డ్రావరమగున్యూఁబగునీయిటహంసంబును, బూర్వకాలంబుననకలఁజ్ఞానగోచరుడైనకుంభసంభవుఁడనకలఁజ్ఞాపిల
 యంబును, నకలభుగ్గునిలయఁజైనమలయంబునపురాణపురుషుడైనపురుషోత్తమునారాధనంబుసేయుచుండి నాకె
 లింగించెననిచెప్పినదికెన్మయానందహృదయందైపరితీజ్జనపాలుండిట్లనియె॥క॥స్వామిభువననుజేళలనోయయ్య
 సురాసురాంధజోరగగన॥ద్రావతనగ్గముఁదెలిపితిపాయకనదివిస్తరించెలకుఁగడిచేకి॥ఉత్తరకొడఁజిట్లడిగిన॥యః
 త్తరమునకమ్మనీఁద్రుండుత్తనజేతోన్వత్తిమురమండవలికెను॥దత్తరపాటుడిగికినుఁడుదాపనలారా॥సీ॥పూర్వ
 ప్రచేతనపుత్రులుపడుగుప్రాచీనబర్హిషప్రాశ్విగలుగు॥వారువహంభోధివలనవెల్పడివచ్చి తగవృక్షవృక్షమై
 నధరణిజూచి॥మేదినిజములపైమిక్కిలికొపించి మదిలోనడిపితమన్యులగుచు॥వక్త్రంబులనువహవాయునఁయు
 తమయినయనలంబుఁగల్పించియననిజములఁ॥జెల్లునడఁగాల్పఁదొడఁగినఁదల్లిడిగి॥వారికోపంబువారిండు వాడ
 పోలెఁ॥బలికెఁజంఘ్రండుయోవహంభాగులార॥దీనమగువృక్షములమీఁదఁదెగుటదగునె॥గీ॥మొదలవర్ధి
 ష్టులగుమిమ్మునదయహృదయ॥లగుప్రజాపతులనుచునర్వాత్ముడనియెగట్టిమీరుప్రజానుష్ఠితైనవార॥లీవనస్పతీత
 తులడహింపఁదగునె॥సీ॥అదికాలంబుననాప్రజాపతివయైనలోకేశ్వరుండుచ్యుతుండు॥వత్సనేశ్రుడవనస్పతు
 లనొషధిముఖ్యజాతంబుగవమునూర్జంబుఁగోరి॥కిల్పించెనందుముఖ్యఁజైనయన్నంబుయచరంబునై నట్టియపద
 మెల్లఁ॥బాదచారణులకుఁబాల్వెట్టియరుగట్లుచేతులుగలిగినజీవతలకి॥హస్తములులేనియాచతుష్పదులెల్ల॥న
 న్నముగఁబూనికావించెనదియగాక॥నావహంభాగుఁడుచ్యుతుఁడారమున॥మీకుననఘాశ్వినిఖ్యాతిజోకవరచె॥
 క॥నిజమగఁజేవాధీశ్వరుఁడజుడప్రజానగ్గమునకునగ్గములమిమ్ము॥సృజయించెగట్టివారికి॥గుడఁహనముసేయనె
 ట్టుఁగోరికివొడమె॥చ॥సతతమహత్వసత్వగుణసత్పురుషశ్రుతిబొందిరయ్యమి॥పితరులునుచిత్రమహాలుపెన్ద
 లునెన్నఁడుఁబొంగట్టిచు॥పూర్వమతమైనకోపమునఁగిల్పిపభావముమానరయ్యనఁభృతకిరుతావలోకమునభీతత
 రుప్రకరంబుఁబూచుచు॥ఉ॥తెప్పకనర్భకావకికిఁదగియింద్రయినేత్రపత్రికె॥తెప్పలునాటికఁబతినరేంఘ్రుం
 దులోకులకెల్లెనగ్ధికి॥సెప్పగృహస్థమూఢులకునుత్తములెన్నఁగిరుబంధపు॥బ్రుష్పనఁగావలేకిడమాన్యులునుమ్మి
 సమస్తబంధపులే॥సీ॥అఖిలభూతములచేహంతేష్ఠమగునాత్మయాశుఁడచ్యుతుఁడనియెఁబుఁగవలయు॥నెఱిగినర్వంబై
 నయిందిరారవణునిలోఁజూపుచనివిగాఁజూడవలయు॥బాదినదిప్రపశుద్ధాత్ములగుమిమ్మునెఱినవేడ్డతోనిచ్చమెచ్చు
 మెచ్చిననర్వాత్ముమీరెఱింగినచోటగోపగుణంబులఁపాపవలయు॥పాపిదగ్ధశేపపాదపజాలంబుదియ్యమెనఁగఁబ్రతు
 కినియవలయు॥నగఘోరమీరలప్రదీయప్రాధ్ధానంబునరగఁజేకొనంగవలయు॥క॥ఇదెవృక్షనముద్భవయగు, మ
 దిరేతుణానాభగనఁగుమారికినిత్తున్వదలకపల్నగఁజేకొనిముదమండుఁడుపాదపములమోసమువాయె॥వ॥అనియట్లు
 వంశ్రణంబుసేసిమారిపయనుకన్యకనువారలకిచ్చిచంద్రుడఁచనియెనప్పడు॥క॥వారలుపర్యాయంబున॥నిర
 జముఖునిన్వరించి నెఱిగినియింపఁ॥నిరుండుప్రాచేతనంజ్ఞై॥వారకఁదెఱుండువుట్టెనగజనముడై॥క॥ఎవ్వనినం
 తానంబులుగవృటిలెన్వసుధనెల్లనెఱినాడతను॥డివ్వలనఁజగములన్నిటఁబ్రవృజలమునిలిపిగట్లుప్రజబుట్టింపఁజె॥
 ఉ॥వారనిజేడ్డతోనుహిత్యవస్థలతఱుండుదఱుండాత్తచేఁగిరిస్పృహించెఁగొన్నిటిసకుంతలవీర్యముచేతఁగొన్నిటి॥

భోరునభేదరంబులనుభూచరముఖ్యవనేచరంబులన్నిరచరప్రజంబురజనీచరజాలదిచారంబులక॥నరసురగరుడో
రగతి॥ న్నరదానవయతుపక్షిగవృక్షములం॥ దరమిడిసృష్టియొనర్చెను॥ దిరముగదత్తుప్రజాపతిస్సుటకీర్తిక॥క॥ బహు
విధములబహుముఖముల॥ బహుకూపములైనప్రజలబహులోకముల॥ స్వహుళముగజేసిమదిలో॥బహుమానమునొం
దడయ్యెంబ్రఖ్యాతముగక॥గీ॥ ఆప్రజాసర్గబృంహితంబయినజగము॥ దత్తుండిక్షించిమదిలోనదాపమొందిమిటియు
జననంబుమొందించుమతమరొసే॥పరమపురుషునినాశ్రయింపంగదలంచె॥వ॥ ఇట్లుదత్తుప్రజాపతిప్రజాసర్గంబుచాలక
చింతించిపంతనంబునలక్షీకాంతునిసంతుష్టుంజేయువాడై॥క॥మోదంబైపరిమాపిత॥ ఘోరంబైశాబరీధ్ధకిలికించితదృ॥
శ్శేదంబైబహుసౌఖ్యాపాదంబైయొప్పవింధ్యపాదంబునకుక॥వ॥ఇట్లువింధ్యపాదంబునకటిగియందఘమర్షణంబను
తీర్థంబుసర్వదురితహరంబయియొప్పదానిననుసవనంబుసేవించియతిఘోరంబయినతపంబుసేయుచుహరింబ్రసన్నం

— శ్రీ దత్తుడుస్తుతియించినహంసగుహ్యులబనుస్తవరాజము. శ్రీ —

జేసిహంసగుహ్యంబనుస్తవరాజంబుననిట్లనిస్తుతియించె॥గీ॥పరమునికివందనముసేతుంబరిధవింది॥ మునునవిత్థానుభూ
తికిమ్రక్రికొందు॥ మెఱయగుణములందేలునిమిత్తమాత్ర॥బంధుడైనట్టివానికింబ్రణుతిసేతు॥గీ॥తవిలిగుణముచేతద
త్వబుద్ధులచేత॥నిగిడికానరానినెలపువాని॥ మొదలదానకలిగిముక్తిమానాపని॥రూపమైనవానిప్రాపుగొండు॥గీ॥ఎల్ల
తనువులందునిలవొందితనతోడ॥బొందుసేసినట్టిపాండుకాని॥ పొందువొందలేడుపురుషుండుగుణముదా॥గుణింబోలు
నట్టిగుణిజింతు॥ ఉ॥పూనిమనంబులుస్తవపుభూతములువృక్షియింద్రియంబులుక॥ బ్రాణములున్వివేకగతిఁబాయకన
న్యముదంబునెమ్మెయి॥గానఁగనేరవాగుణనికాయఘులంబరికించునట్టిస॥ రావసుగతున్ననుస్తహితునాదిమపూరుషు
నాశ్రయించెదక॥వ॥మిటియుననేకవిధనామరూపనిరూప్యంబగుమనంబునకుదృష్టప్రతులనాశంబువలనఁగలిగెను
పరామంబునసమాధియందుఁగేవజ్ఞానస్వరూపంబునందోచునిర్మలప్రతీతిస్థానుండైనహంసస్వరూపికినమసగిరింతు
దారువందునతిగాఢంబైనవీతిఁబూత్రునిబుద్ధిచేతంబ్రకాశంబుమొందించుభంగిబుద్ధిచుంతులుహృదంతరంబునసన్ని
వేశుండయినపరమపురుషునినాత్మశక్తిత్రయంబులచేతందేజరిల్లంజేయుదురట్టిదేవుండుసకలమాయావిచ్ఛేదకంబయి
ననిర్వాణసుఖానుభవంబులంగూడియుచ్చరింపంగొలందిగానిశక్తిగలవిశ్వరూపిసాకుంబ్రసన్నుండగుంగాకవాగ్బుద్ధిం
ద్రియమానసంబులచేతందెప్పనిట్టిదనిగూపింపనలవిగాకయెవ్వనిగుణరూపంబులవర్తించునెవ్వండునిర్గుణుండుసర్వం
బునెవ్వనివలననుత్పన్నంబగునెవ్వనివలనస్థితింబొందునెవ్వనివలనలయంబగుంబరాపరంబులకుంబరమంబైనయనన్యం
బైప్రాక్ష్యసిద్ధంబైనసర్వవ్యాపకంబైనయాదికారణంబైనయన్నతత్వంబునాశ్రయింతునెవ్వనిప్రభావంబుమాటలా
డెడువారలకువాదంబుసేయువారలకువివాదస్థలంబులగుమనపుటప్పటికిమోహంబుమొందించుచుండునట్టియనంతగు
ణంబుగలపమాత్మనకుంబ్రణామంబుసేయుచునస్తినాస్తియనుపస్తద్వయనిష్ఠలంగలిగియొక్కటనగలిగియుండివిరుద్ధ
ధర్మంబులుగనుండునుపాసనాశాస్త్రసాంఖ్యశాస్త్రంబులకునమంబైవీక్షింపఁదగినపరమంబునాకుననుకూలంబగుం
గాకనెవ్వండుజగదనుగ్రహంబుకొఱకుజన్మకర్మంబులచేతనామరూపంబులెఱుంగంబడుచుండునట్టి నామరూపంబులు
గలిగితేజరిల్లుననంతుండయినభగవంతుండుప్రసన్నుండగుంగాకయెవ్వండుజనులపురాకృతజ్ఞానపదంబులచేతనంతర్గ
తుండైమేదినింగలుగుంధాదిగుణంబులనాశ్రయించిననాయుపుభంగిమెలంగుచుండునాపరమేశ్వరుండుమదీయమ
మోరథంబునఫలంబుసేయుంగాకయనుచుభక్తిపరపశుండైయుక్తివిశేషంబునస్తుతియించుచున్నదత్తునికిభక్తవత్స
లుండైనశ్రీవత్సలాంభనుండుప్రాచుర్యావంబునొందిప్రత్యక్షుంబయ్యెనంత॥సీ॥ భగ్నావలేంద్రప్రపాతద్వయంబు
నఁగలిగిననిలంపుగనులనంగ॥ మొనసితార్థ్యునియిరుమాంపుపైఁబడ్డట్లుపదములకాంతులుపరిధింపఁజండదిజ్ఞుండల
శుండాలకరములకైవడినెనిమిదికరములమరఁజక్రకోదండానిశంఖనందకపాశచర్మగదాదులసరవిఁబూని॥ నల్లమే
నుమెఱయనగుమొగంబలరంగ॥ జల్లుచూపువిబుధసమితిఁబ్రోవ॥ బసెడికాశఁబూనిబహుభూషణకీరీట॥ కుండలముల
కాంతిమొండుకొనఁగ॥సీ॥ కుండలమణిదీప్తిగండస్థలంబులఁబూర్ణేంచురాగంబుఁబొందుపరప॥ దివ్యకీరీటప్రదీప్తులంబర
రమాసతికిఁగొనుంభవస్త్రంబుగాఁగ॥వత్సస్థలంబుపైవనమాలమాలికల్ శ్రీవత్సకాస్త్రభశ్రీలమెఱయ॥ నీలాద్రిఁబెనఁ
గొనినిదినవిద్యుల్లతలభాతికనకాంగదంబుమెరయ॥ నఖిలలోకమోహనాకారయుక్తుడై॥ నారదాదిమునులుసేరిపా
గడఁగదిసిమునులుఁబొగడంగధర్మక్రీనర్గసాగనరవముసేవులనలర॥క॥సర్వేశుండుసర్వాత్ముండుసర్వగుతుండమృ
తుండుసర్వమయిండై॥ సర్వంబుచేరికొలువఁగ॥సర్వగుండైదత్తునకుంబ్రసన్నుండయ్యెక॥వ॥ఇట్లుప్రసన్నుండయిన

శ్వేత్యునిసర్వంకపంబులు, హదాశ్చర్యధుర్యంబులు తేజరిల్లుచివ్యకూపంబుగాంచి, భయంబును, హర్షంబును, విస్త్ర
యంబును, జిత్రంబునముప్పిరిగిసి, చోష్టదప్తింపం దెప్పిరికప్పురపాటునంబుడమిపై, నిడుసాగిలంబడిదండప్రణామంబు
లాచరించినకమలంబులు మొగిడ్చి నెలయేరులతోఁగొట్టువడియట్టట్టువట్టుచాలక నిట్టినోడిచిమున్నీరుఁడన్ని నిలిచినపె
న్నీరునుంబోలేనర్వాంగంబులుండొంగలింపిచి త్రంబునాత్మాయ త్రంబుసేసిపిక్లటిల్లిన సంతోషంబుచేతభగవంతుంబ
లుకను, నశ్యంతసుంగళసందోహోపాదకంబులైనతన్నామంబులుగ్గడింపవలెనిర్మలంబులైన తడియకర్మంబులుగడువను,
విబుధహర్షకరంబులైన, తత్త్వగుఢంబులుపొగడను, నాత్మీయమ సూరథంబువాన్రువ్వ నోపక, ప్రజాకాముండై యూ
రకున్న, ప్రజాపతింజూచినర్వజీవనయాపరంజను, సర్వసశ్యహృదంతరఘంజను, సర్వజ్ఞంజనుంగావున, నతనిభావం
బుదెలిసి, జగత్సాధుం, డాస్తిసోమణంబులైన నభాషణంబులన్ని నీయె॥ క॥ మెచ్చితివాచేతనతపమిచ్చటఫలసిద్ధియయ్యెని
ట్టితపఃక్రీ॥ హెచ్చునునద్వరవిభవమునెచ్చు పడంబొంద నెచ్చెడన్మృత్యుజగతి॥ గీ॥ తపముచాలుకంకడగ భూతతతికివ
భూతః లానరూగాక పొందువడగనిదియనుచు నూకునిచ్చలోఁగలకోర్కి ॥ పానగ నీచువలనఁబొందువడియె॥ వ॥ పినుముబ్ర
హ్మయు, భర్తలంజను, బ్రజాపతులు, నిర్రులును, వీరలునిభులభూతంబులకుభూతహేళువులయిన, మహ్మత్తివిభవంబులు,
హరియూ నాకు, యనునియమాదినహితసంధ్యావందనాదిరూపంబగుతపంబుహృదయంబు, సాంగజవన్ధ్యునరూపంబగు
విద్యశరీరంబు, ధ్యానాదివిషయపుంవ్యాపారంబుగానుండు, భావనాదిశబ్దవాచ్యంబగుక్రీయ యాశ్చర్యంబు, గ్రతుజా
తంబులంగంబులు, సర్వంబాత్మ, దేవతా ప్రాణంబులు, నిగమంబుమన్వరూపంబు, జగదుత్పత్తికినాదియందు నేనోక్తగ
డన తేజరిల్లుచుంజి, బహిరంతరంబులచేతొకటిలేదు, సుషుప్త్యవస్థయందుసర్వంబునీనం బగుటందేసి, సంజ్ఞానమా
త్రుంజనవ్యత్తంజనుగానుండుజేవునిభంగి నొక్కడనయుండు, ననంతంజనై, యనంతగుణంబులుగలమా యాగుణం
బువలన, గుణవిగ్రహంబగు బ్రహ్మాండంబును, నయోనిజంజన్మయంభువుండగు బ్రహ్మయను, నుదయించిరి, హదియచీ
ర్యోపబృంహితుండయి, మహాదేవుండగు నా బ్రహ్మయనమన్వరూపంబోలే నకృతార్థంజనవ్యమానమనన్మండయి, సృష్టింప
నున్మమించుతేజి, తపంబాచరింపుమనినాచేతబోధితుండయి, యథేూరంజై నతపంబాచరించి, తొలుతసృష్టికర్తృత్వం
బువహించినమిమ్ముసృజియించె, నంతపంచజనుండగు ప్రజాపతితనూజయగు, యసిక్నియను పేటటవెనుతి నొందియున్న
యిక్కనన్యకనునీకిచ్చితి, దిరింబత్నిగాఁగైకొని, మిగునవ్యవాఱుంకర్మంబుగలవాడవై, మిగునవ్యవాఱుంకర్మంబుగలయూ
నాతియందు, బ్రజాసర్గంబు, నతవిపులంబుగఁగావింపగలవాడవునఁజియినీకు, విదవనీక్రమంబుననిభులప్రజలును, ను
న్మాయామోహితులయి, మిగునవ్యవాయసర్మంబునఁబ్రజావృద్ధి నొందించి, నూదారాధనపరులైయుండఁగలవారనివల్కి
విశ్వభావనుండై నహరి, స్వప్నోపలబ్ధాధంబునుంబోలే, నంతర్ధానంబు నొందెనప్పడు, దక్షుండుపిష్ణుమా యోపబృంహి
తుండై, పాంచజనియగునసిక్నియందు, హర్యశ్వసంజ్ఞలపినుతిఁజెందియున్న యయితనంఖ్యావరిగణితులైన పుత్రులం
గాంచె, నష్టదాధర్మశీలులైన, దాతౌయలును, పితృవిద్రోగంబునం, బ్రజాసర్గంబుకొఱకుఁడవంబు సేయువాడై పశ్యిమది
శకుంజని, యచ్చటసింఘసముద్రసంగమంబున, నను ప్రదేమనిసిద్ధగణ సేవితంజై దర్శనమాత్రంబున, నిద్ధాశకత్వశుల
ను, నిర్మలవిస్త్రలంజేయునున్న, నారాయణసరస్వనంజరగు, శీర్ధరాజంబున, నవగాహనంబుఁజేసి, నిర్మలాంతరంగులై,
పరమహంసధర్మంబునందు, నుత్పన్నుకతులై ప్రజాసర్గంబుకొఱకుఁడంద్రీయనుమతంబున, నుగ్రతపంబు సేయుచుండ
వారికడకునారచుండువచ్చియిట్లనెయె॥ నీమీరతిమూఢులుమీఁదటిగలిగాన రెన్నంగలసివిడ్డలన్నలాచపుడమిఁదానిం
తనికడఁబరికింపనుప్రజలబుట్టింపనేత్రుతిభగలదు॥ అట్లైన సొకఁ మహాత్ముఁడుపురుషుండుమహారూపములుగలభావయొ
కతే॥ పుంశ్చలిగర్తయుఁబురణింపనుభయప్రవాహంబుగలనదివరలంగలనంపయొకటియిరువదై దింటిమహిమలంగ
లిగియుండు తెగువుగానరాక ॥ వ॥ బ్రనివిడమగుచువరుసవనంతన తిరుగుఁగాన్మలము చేటవడగ॥ క॥ వినుఁడుండులనను
హాపము॥ ననువొందగ నెలుంగతాత్మనాత్మగురూక్తిం॥ గొనసాగించెవనుమి॥ మ్మన నేమియులేదుమూఢులని తెలిసిత
గ॥ ॥ వ ॥ అనినారచుండుబోధించినహర్యశ్వలు సహజబుద్ధిచేత నారచవాక్యంబులదమలో నిట్లనివితరించిరి॥
గీ ॥ సారదిక్షేత్రజ్ఞుఁడనత సూక్ష్మనుంది ॥ యరయ నజ్ఞానబంధనం బగుచులింగ ॥ దేహమున నెద్దిగలదదిదె
లియకున్న ॥ గలదెమోతుంబు చుమగర్తగతులచేత ॥ గీ ॥ కలఁడుజగదేకసన్నతకారణండు॥ స్వామిభగవంతుఁడ
భవుండు స్వాశ్రయండు ॥ పరముఁడాతణిజాడక బ్రహ్మకైరం ॥ గలుగు నేము క్రిపదము డుమగర్తగతుల॥ గీ॥ పు
రుషుఁడెట్లయేనిబూనిబిలస్వర్గ ॥ గతుఁడువోలేవర్తకంబుమాన॥ నట్టిబ్రహ్మమెటుఁగునయ్యకున్వర్ణగ ॥ కర్మగతు

లనేమికానబడును॥ శా॥ తన్నిష్ఠాగతిలేనివానికినసర్వ-ర్షప్రచారంబుచే॥ మున్నేమయ్యెడినాత్మబుద్ధిగుణసమ్మేహం
బునందోచుచున్న నైల్వెట్టుకవితబాగులతటిన్నర్థించుదౌర్గుణ్యసంపన్న (స్త్రీ)యునుబోలెనెల్లగతులంబ్రభ్యాతిమై
యుండఁగ॥ సీ॥ అనువోందస్పృష్టినవ్యయముగఁజేయుచుఁ బ్రచురప్రవాహసంపతితమైన॥ నెఱయఁగూలంబనునిర్గమ
స్థానంబునందువేగముగలక్రందుమాయ॥ కడలియహంకారగతివశంబునఁజాలవివశుఁడై బోధకువిపరియైన॥ వానికినిరీ
తివలవంతకర్మప్రచారంబులనుమీఁదఁజక్కఁదైన॥ జన్మమరణముఖ్యజాడ్యంబుతోబాసి॥ యఖిలసౌఖ్యపదవిసరసికన్త॥
మార్గమైనయట్టిమహనీయధామంబు॥ చిత్రమార నెట్లుచేరఁగలఁడు॥ గీ॥ దానిసంసర్గగుణములుదప్పినడుచుఁ గుచ్చితపు
భార్యఁజేకొన్నకుమతివోలెఁదివిరిసుఖదుఃఖములఁగూడితిటుగుజీవరూపమెటుగనిఁవారికిఁబ్రాపుగలదె॥ మత్తకోకిల॥
పంచవింశతితత్వరాశికపారదర్శణమయ్యుఁదా॥ గొంచమైపురుషుండుతత్వముఁగోరిపట్టగ నేరకే॥ మంచుఁదలఁచుచు
నుండిహేయకుమార్గకర్మముమసేయఁగా॥ మంచిలోకమువారికేటికిమానుగానవహూరెడిక॥ జంభానుమోక్షుణక్ర
మ॥ సంధానైశ్వర్యధుర్యశాస్త్రపమగ్ర॥ గ్రంథంబుమానుచిద్రూ॥ పాంథునకుసుకర్మగతులనగునేశుభముల్॥ మత్తకో
కిల॥ చూడనిజగమంతయున్నెఁజాట్టిపట్టుకలిలనే॥ జోడులేకరయంబునంగుడిచుట్టినట్టిస్వతంత్రముం॥ గూడియుండినకా
లచక్రముఁగోరిచూడనివారికే॥ జాడఁగల్గునుగర్మసంగతిఁజారుమోక్షపదంబిల॥ గీ॥ జన్మహేతువై నజనకనిర్దేశంబు॥
తనకుఁజేయరానిదనుచుఁదెలిసి॥ గుణమయప్రవృత్తిహారాధ్యనిశ్వాస॥ నిరతుఁడగుచుఁజేయనేరఁడతడు॥ వ॥ అనితమ
లోచితక్రింది యాకుమారులపృథు॥ సీ॥ విశవయ్యభూపాలమునివరేణ్యునిమాటలనువోందఁదలపోసివినయమలర॥ వల
గొనియతనికివందనంబొనరించితిరిగియెన్నఁడు॥ రానితెరువుపట్టి॥ చయ్యననేగిరిసహజసత్వబ్రహ్మమయమైనపంకజన
యనుపాద॥ పద్మమరందంబుపానంబుసేయుచుమత్తిల్లినిలిచినమానసాళి॥ పరిణమింపవిష్ణుఁబాడుచుఁదల్కిర్తి॥ సరణి
మ్రోయుమహాతీసంఘటించి॥ నారదుండుగుణవిశారదుండెందేనిఁజనియెజగముదన్నునన్నితింప॥ క॥ అప్పుడుదక్షుండు
తనయులు॥ దప్పిమహాపథముగనుటఁదగనారచుఁడే॥ చెప్పినగట్టినశోకము॥ ముప్పిరిగొనిచిత్తవృత్తిమూఁటింబోవ॥ చ॥ అ
డులుచునున్నవచ్చికమలాసనుఁధూరడిలంగఁబల్కెమున్నడసనలీలపుత్రులనపారగుణాధ్యులఁగాంచుమన్ననా॥ పడతు
కయందుఁగ్రస్తురనుబల్కురఁదాశబళాశ్వసంజ్ఞలం॥ బెడఁగగువారిఁబుణ్యములఁజేర్చినవారిసహస్రసంఖ్యల॥ క॥ పు
ట్టించినజనకునిమదిఁబుట్టినతలఁపెఱిఁగివారుపూనికెఁబ్రజలం॥ బుట్టించువ్రతముఁదైకొని॥ గట్టిఁగదపమావరింపఁగాఁ
జనిరివెన॥ వ॥ ఇట్లుశబళాశ్వలుప్రజాసర్గంబుకొఱకుఁ దండ్రిపంపునెందపంబుసేయువాడైయెత్తీర్థంబు తీర్థరాజంబై
సకలతీర్థఫలంబులనాలోకనమాత్రంబున ననుగ్రహించుసకలపాపంబులనిగ్రహించునే తీర్థప్రభావంబుననగ్రజన్ము
లుఫలసిద్ధింబొందుదురట్టివారాయణసరస్వనుపుణ్యతీర్థంబునకుంజనితమపస్పర్శమాత్రంబుననిర్ధూతమలామలాశ్చులై॥
శా॥ బ్రహ్మాంధ్రాదులునందనేరనిపరబ్రహ్మంబుఁజింతించుచుక॥ బ్రహ్మనందముఁబొందిజిహ్వాకలపైబ్రహ్మణ్యమం
త్రంబున॥ దృఢీకృతాలోకననాంభతోనిలుపుచుక॥ బ్రహ్మంబితండంచుముక॥ బ్రహ్మజ్ఞానగురుహరిందపమునంబాటిల
చిరబౌలకుల్॥ సీ॥ ఏకపాదాంగుప్రమిలమీఁదనవరించి నిశ్చలకాయులై నిక్కినిలిచి॥ కరములుగీలించినరవిమీఁదికినెత్తి
గురుతుగాఁజెనుబయల్లుట్టిపట్టి॥ నిడివిగాఁగ్రూరమైనిడినచూడుగలఁగడుతీప్రభానునిఁబొదివిపట్టి॥ వడిఁగొంతకాలంబు
వాయుపుభ్రాందియంతనుండియునిరాహారులగును॥ సకలలోకములకుసంహారకరమును॥ జేర్చిదేవతలకుభీతికరము॥
గాఁగఁఘోరతపముఁగావింపఁదొడగిరి॥ మహితచిత్తులకుఁ-మారవరులు॥ వ॥ ఇట్టితిభయంకరంబునతపంబుసేయుచు

— శ్రీ నారదుండుశబళాశ్వలకునివృత్తిమార్గంబు నుపదేశించుట. శ్రీ —

నెడతెగక భగవత్సంత్రంబులనొడువుచుఁబ్రజాసర్గకాములై యున్నయచ్చిన్నబాలురకడకు నారదుండునను దెంచిపూ
ర్వవిధంబునంబులుకుచు నిట్లనియె॥ బ్రాత్రవత్సలులై యున్నమీరలువేదాంతసారంబుఁబలుకుచున్ననావచనంబు లాదరిం
చితోఁబుట్టుపులుసనిమాధ్యంబునఁ జనుండెవ్వరేనియుఁ దనయగ్రజులుగన్నమార్గంబునందానుసందప్పకవర్తించునట్టి
వానివిశేషధర్మంబెఱింగినవాడండ్రుసతతంబునుబుణ్యబంధుండై దేవతలంగూడి సుఖంబుండండ్లనిపలి- నారదుండుస
నియెవారలుసర్వకర్మంబులయందు నిర్వోహితులై పరమపదంబునకునాస్పదంబులయినదేవర్షివాక్యంబులనాశ్రయించి॥
ఉ॥ అప్పుడులజ్జతోడశబళాశ్వలుపూర్వజులేగినట్టియా॥ చొప్పున నెన్నఁడుందిరిచూడనిశ్రోవవిశేషపద్ధతిం॥ దప్పకఁబో
యిరయ్యగుణధాములు నేడునుమగ్గలేమి నే॥ జెప్పెడఁగాక రాకకడఁజేరినరాత్రులఁబోలిభూవరా॥ క॥ దక్షునికాకా
లంబున॥ లక్ష్మితమైయుండెఁబెక్కులాగులనుత్పాతకోభంబులవారికి॥ గూతువ్యధనొందియాపురుషనాశమునక॥ క॥ నా

రదకృతమనియెఱిగిను|హోరోషముతోడ నేగియాతనిగగనిదుఃఖాదూధచిత్తుడై మది|నూరడిలఁ దెరువు లేకను గ్రుండగు
ముఖగీ||మోము జేవురింపముడివడబొమ్మదోయి| చూపు వెంటఁబంటునుడిగొనంగఁ| బెదవులదరఁబండ్లు పెట పెటఁగొలు
కుడుదతుండఁదా గ్రహించి తపసిబలికె||చ|| నెఱయంగ సాధురూపమున నీవతిబాలుర నాత్మజాలికిం | గజకునభిక్షుమార్గ
మగుకందువ నెప్పితివేలధూర్తవై | ముఱగకయుండవచ్చు నెమూరకులీచురితంబు నేడుని| స్మెరలగఁద్రోతు నాడునమ

— శ్రీ దత్తుండు వారదునిశపియించి ప్రజాసర్గంబొనరించుట. శ్రీ —

దోగ్రమహాగ్రహశాపవహ్నులకా||వ||అదియెట్లంటేనిదేవర్షిపితృయుణంబులు దీర్ఘకర్తృవిచారంబుసేయని బాలుర
మనంబులకు నైహికేచ్ఛలయందునై రాశ్యముగలుగఁజేసిరప్పత్తిమార్గంబుపడేశించివారలకునుభయలోకంబులయం
దుఁజెందఁగల శ్రేయోహానినాన్వర్తివిష్టిపాతకంబునభాగవతోత్తములలోలజ్ఞాహీనుండవైయశోహానింబొంది చరిం
పుచుపుగాకనిరపరాధులై వైరంబు లేనినాపుత్రులవట్లద్రోహకృత్యంబొనర్చిననిన్నుఁడప్పదక్షిణ భాగవతోత్తములు
సకలభూతానుగ్రహపరమశులు గావుననిరంతరంబును లోకసంచారియైన నీకు నేలోకంబుననునికిపట్టు లేకుండుగాక
యనినిర్దయుండై శాపవిచ్ఛేదనంతవారదుండుతతోగ్రహవాక్యంబులకలుగకయట్ల కానిష్కనిసత్తుతిచివనియెనిష్టిశాం
తభావంబు నెవ్వనివలనంగలుగునతండునర్వాతీతుండైన ర్వేశ్వరుండనంబడుమఱియుండతుండతనవ వోరథంబువిఫలం
బగుటంజేసియతిదుఃఖితమనన్ముండైపొగులుచున్నచి తామహుండుదను దెంచిమఱియుఁబ్రజాసర్గోపాయంబుపడేశిం
చిననాప్రజాపతిప్రియభామయైనయసిక్కియందుఁబితృవత్సలతైనపుత్రికలనరువదింటినింబుట్టించివారిలోధర్మనకుంబ
దువురనుగశ్యపునకుంబుముగ్ధురనుజన్మనకునిరువదేష్టురనుభూతునకునాంగిరసునకుగృతాశ్వునకునిర్దరేనాశ్వు
ననార్కురను దాన్వర్త్యుడనునామాంతరంబుఁదాచ్చినకశ్యపునకుమఱికడనునలుగురనీక్రమంబుననిచ్చెవారి నామంబు
లాకర్ణింపుముగీ||విష్టిపుణ్యవశులానిచేడియలు నెప్పసవతు లేనియట్టిసవతులయ్యుఁగఁడుపువడసి రెట్టికడుపునబుట్టిరో
కడిదిత్రిజగమెట్లకడుపుగాఁగవ||వారలెవ్వరనిన,భానువు,లంబయుఁగకుష్మజామియు,విశ్వయు,సాధ్యయు,మరుత్వతి
యు,వసువును,మహూర్తయు, సంకల్పయు,ననంబుగురుధర్మనకుంబుత్తులైకొడుకులంబడసిరి, వారెవ్వరంటేని,భా
నువుకువేదయుషభండువుట్టై, నతనికినింప్రసేసండుదయించెలంబకువిద్యోతుండుగలిగెనతనికిస్తనయిత్తుండువులను
వారుపుట్టిరికకుజ్జేపికినకుటుండువుట్టై, సంకుటునకుంగీటుండువుట్టై, గీకటునకుదుగ్ధాభిమానులయినదేవతలుజన్మిం
చిరి, జామిదేపికిదుగ్ధభూము కధిస్తానదేవతులుజనియించిరి, వానికి స్వగ్ధండును, నందియు జన్మించిరి, విశ్వయను
దానికివిశ్వేదేవతలుజన్మించిరి, వారలపుత్రకులనంబరగిరి. సాధ్యయనుదానికి సాధ్యగణంబులుపుట్టై, వానికిసర్ధినిధి
యనువాడువుట్టై, మరుత్వతియను దానికి మరుత్వంతుండు జయంతుండను వారలుదయించిరి, యందు జయంతుం
డు, వాసుదేవాంశజుండైన యుపేంద్రుండనంబడి వినతిమొందె, మహూర్తయనుదానికి సకలభూతంబులకు నా
యాకాలంబులఁ గలిగెడు, నాయా ఫలాఫలంబులనిచ్చు మాహూర్తికులనియెడు దేవగణంబులు పుట్టిరి, సం
ల్పయనుదానికి, సంకల్పజుండయినకాముండుజనించె, వసువనుదానికి, ద్రోణండును, బ్రాణండును, క్రువుండున
రుగ్ధండు, నగ్నియును, దోషుండును, వస్తువును, విభావనుండు, ననునెనమండ్రు, వసువులుదయంబునొందిరందు, ద్రోణ
నకుసభిషతియను భార్యయందు, హర్షశోకభయాదులుపుట్టిరి, ప్రాణునకుభార్యయైన, యూర్జస్వతియందు సహుం
డు, నాయువును, బురోజవుండనువారుగలిగిరి, క్రువునిభార్యయగుధరణియందు వివిధులగుపురులనువారుజనించిరి, య
రుగ్ధానికిభార్యయగువాసనయందుఁడద్వాదులుదయించిరి, యిగ్నికిభార్యయైనవసుధారయందు ద్రవిణకాదులుపుట్టిరి ను
టియుఁగృత్తికుసంధుండుగలిగెనాసంధునకువిశాఖాదులుదయించిదోషునకుశర్వరియను భార్యయందుహరికళ
యగుశింశుమారుండుదయించెవస్తువునకునాంగిరసయందువిశ్వకర్తయనుశిల్పచార్యుండుదయంబందె నావిశ్వకర్తకు
నాకృతియనుసతియందుఁ, జాతుండునుమనువుజనించె, నామనువువలనవిశ్వలసాధ్యులనువారలుపుట్టిరి, విభావనున
కునుషయను భార్యయందు, పృష్టియు, రోచిస్సు, నాతవుండునుజనించిరి, యందు నాతవునికి, బంచయాముండనుడివసాభి
మానదేవతజనించె, శంకరాంశజుండయినభూతునకుసురభియనుభార్యయందుఁ గోట్లసంఖ్యలైనరుద్రగణంబులుదయిం
చిరి, రైవతుండు, జాండు, భవుండు, భీముండు, వాముం, ముగ్రుండు, వృషాకపియు, నజైకపాత్రు, నహిర్ముఖు, స్వండును, బహు
రూపుండును, మహాత్ముండు, ననువారలనతిభయంకరులగురుద్రపారిషదులయిన ప్రేతలును, వినాయకులును, బుట్టిరంగిర
సనుప్రజాపతికి, స్వధయను భార్యయందుఁ, చిత్తగణంబులుపుట్టి, సతియను భార్యకు, నధర్వణవేదాభిమానదేవతలుపుట్టి

శక్యతాత్మనకునర్హిస్తునుభార్యయందు, భూప్రకేతుండనుపుత్రుండుదయించె, వేదశిరస్సునకుధిక్షణయనుభార్యయందు, దేవతలండును, వయసుండును, వసువునుంబుట్టిగి, తాత్త్వనకవిసత, కమ్రవు, పతంగి, యామినియనునలుపులుభార్యలందు, బతంగికింబులుపుట్టె, యామినికిశలభంబులుపుట్టె, వినతకుసాతౌతలరించిన యజ్ఞాధిపతికివాహనంబైనగరుడుండును, మాత్యునకుసారథియైనయూరండునుజనియించిరి, కమ్రవునకుబెక్కుతెఱంగులగుభుజంగమాంబులుపుట్టె, జంతునకుగృత్తికాదినకుత్రంబులుభార్యలు, వారలయందుజంతుండు, రోహిణియందుమాత్రము, మోహితుండగుటందేసి, దక్షశాపంబున, కయరోగగ్రస్తుండై, సంతానంబువడయనేరడయ్యె, చంతక్షత్రసాదంబునకుయపీడితంబులగుశలమఱలంబొందెనటయను॥ సీ॥ కామితప్రదుండైనకశ్యపుఁగౌఁగిలముచ్చటదీర్తురేయిద్రరాంధ్రులఖిలలోకములనునవ్వలై జగమెల్లఁబూజింపఁడుచేపూవుభోండ్లఁ బనియలై పుష్పిలుపాత్రులై బ్రహ్మలీలలంజూతురేయిండుముఖులుఁనుంగొంగుపసిడియై మూల్గుపుణ్యంబుఁ బట్టి మెడకెట్టిపంతరాంధ్రు॥ వామిలంగంపకడపులనేరువరులనరిచివిష్ణులండుసేవించునతుల॥ నామములునన్వయంబునీహానంబుగ్రాసఁజెప్పడుకేనవయ్యమానచేంద్ర॥ తిరగ్గతి॥ అట్టియన్త్రీకాశ్యయన్త్రనవయ్యరిష్టయఁదాత్రయఁ॥ న్నరయఁగ్రోవకౌశ్యయన్సరసాశ్యయన్సరభిన్ము॥ స్త్రీపిలుగాఁడమియున్సిత్రీప్రియముఖ్యయాసరమాదిగాముదితలెన్నఁగఁగన్నసంసరిముజ్జగంబులభావరా॥ సీ॥ చాలంగఁగిమికినిజలచరంబులుపుట్టెనుటికిరాతులుసరవకునుత్రులలు॥ సురభికిహహాదిసుకభలుబనియించెదాత్రకుశ్యేనశ్యుత్రములుగఁగె॥ ముగ్ధకేనస్పరసలమూఁతలుజన్మయంచె॥ శలనైభూరుహములునుగ్రోధ॥ వశకుగ్ధపిల్లెచుర్వారసర్పంబులుసరియాతుభానులుసురసకరయఁనుప్పల్లిరిగంధర్వులొక్కఁ మొగిన॥ రిప్తకుచితంబునొందిరి॥ ద్రవముఖులు॥ పదియునెసంబంధ్రులయినట్టికిదితెబలులు॥ వారి నామాన్వయంబులఁగోరిపిము॥ వ॥ ద్విమూర్ధండు, శంబరుండు, నరిష్టుండు, హయగ్రీవుండు, విభావసుండు, నయోముఖుండు, శంకుశిరస్సు, స్వర్గానుండు, గపిలుండు, ననుణియు, బులోమండు, వృషపర్వుండు, నేకచక్రండును, తానకుండు, భూప్రకేతుండు, విరూపాక్షుండు, విప్రుద్రియు, దుర్జయుండు, ననువారులవీరలలోనస్వర్గానునకునుప్రభయనుకన్యకపుట్టె, దానినముచివివాహంబయ్యె, వృషపర్వునకుశక్తిప్రయనుకూతురుపుట్టె, దానినహమపుత్రుండైనయయాతపెండ్లియయ్యె, వైశ్యానరునకునుపదానవిహయశిరపులోమ, కాలకయనునలుపురుపుత్రికలుదయించిరంబునుపదారవిహారణ్యాతులకుంబంబయ్యె, హయశిరయును, గ్రతువువివాహంబయ్యె, బులోమకాలకలనునిరుపురసాగి, శ్యవప్రజాపతిదతుర్ముఖునివాక్యంబునంగయికినియె, నాయురుపురకును, నసురకోపిడులయినదానవులు, హలోమకాలకేయులనంబుట్టిరి, నటియునాయురుపురకు, ననువదివేలరాక్షసులుజన్మించిరి, వారుయజ్జనర్థంబులపిపహాతకులైవత్తింపవారినింతునకుంబ్రయంబుగాఁగిపితామహుండునర్జునుండునధిపచేనటియువిప్రుద్రిప్రిసంహితయనుదాణయందు, కాపమప్రముఖంబుగాఁగలకేతుశతంబునుబడసె, వారులగ్రహస్వంబుఁగైకొనిరి, నటియుంబురాణపురుషుండైనశ్రీమన్నాదాయకుండు, శనయంశంబుననేసరమభాగ్యవతియైన, యదితిగర్భంబుననునయించె, నాయదితివంశంబును విదితంబుగావెనుపించెన, సావధానుండవయుపెనుము-పవన్వంతుండు, చర్యముండును, బూషయు, ద్వప్రయు, సవితయు, భగండును, భాతయు, విభాళయు, వరుణుండును, మిత్రుండును, శక్రండు, సురుశ్రముండును, ననుహనువులుజన్మించిరండు, వివస్వంతునకు, శ్రాద్ధదేవుండను, హనువునంజ్ఞాదేవీయందునుదయించె, వణియుయముండు, యమియునను, నీరుపురుమిథునంబుగానుదయంబునొంది, నటియునాసంజ్ఞాదేవి, బడవాన్వయాపంబునొంది, యశ్వినీదేవతలంగనెఱాయాదేవియందు, శనైశ్యుండును, సావర్ణియు హనువును, దపతియును, కన్యకయుంబుట్టిరి, యాతపతినిసంవరుణుడువరియించె, చర్యమునకు, మాత్యకయనుపత్నియందుఁజన్మణులుదయించిరి వారిమూలంబునహనుప్రజాతీయాలోకంబునస్థిరంబుగానుండునట్లుబ్రహ్మదేవునిచేగన్మింపఁబడె, బూషుండుభగ్గునిబూచిదంతంబులువివృతంబులుగానగిన, నతండుప్రొక్రిందిదంతంబులూడవడవిన, నాటనుండియు, భగ్గునత్తుండయు, యవవత్సండుయు, పిష్టాదులభగ్గించుచుండెన్వత్తుదైత్యానుబయ్యె, చరచయనుకన్యకకు, నధికబలాభ్యుండగుశివరూపుండుపుట్టెనంతనాదేవతలుబృహస్పతింగోపింప, నతఁడుతలఁగిపోయిచండునకునాశివరూపునినాచార్యునిగావరియించిరిచెప్పినవిని, శుకయోగీంద్రునకుంబరీక్షిన్నరేంద్రుండిట్లనియె॥ సీ॥ అరయంగయోగీంద్రయచ్ఛతంబయ్యెడు సురలపైనేటికిసురగురుండు॥ కోపించెనతండునుభావమున దేవతలకేమియావతంబలఁగజేసె॥ నెఱింగింపుచునవుడుగింద్రుండుత్రిధువనైశ్వర్యమదంబునసత్సభంబు॥ గానకవసురుగ్రగణములునాదిత్యురుదశిన్వీముఖ్యమండలములునిగ్ధచారణగంధర్వజిహ్వాగాది సురలుమునులును

గంధానినుండరాండు బాడంబాడంబునతిసేయంగఁగొలువ | కొక్క భద్రాసనంబుననుకుగ్రామిటి || సీ || నిండుపున్నకు
నాడంగం దరించినచం ద్రునుండు శ్రీలతో మారుచులయి | భద్రవిద్యోతాతపత్రంబు గ్రాలంగమి న్నేటితరగల మేలుకొలు
పఁగలిగెనబద్ధాంగ నాక రతలచాతుర్యచామికర శ్రేణిబాడవటనఁ జింతా నశింపుట కాంశర త్నానేక ఘటితసింహాసనా
గ్రంభునండు | నూరుపీఠంబులతో నియుండనుండి | రుసరి క్షాల్కరాని దేవతలగులువ | సాటిఁ జెప్పంగ రానిరాజసముతో
డనిండు ట్టోప్పారెనై భవసాంధ్రుడగుచు | అయ్యవసరంబున || క || గురుశరదర్శ్య క్రియచయి | గురుండగురుండుమంత్రివి
వయగురుండువడ శ్రీగురుండునచుస్తానరగణ | గురుండుగురుండగుచు దెంచెగొల్పినకున్యపా || చ || అమితవశః ప్రభావు
గరుణాత్మునిగీష్యతిజావిరాజ్యగుర్దమచుదరే బంధుండువృథానగద్దియ లేవకుండెనె | య్యునున నెవరొగ్గనంజన
కయాసనమీయక గౌరవోపచా | రములంబ్ర సన్నుడజేయక తిరంబుగదివ్యస భాంశరంబున || క || అప్పుడు సురపతిగన్ను
లం గప్పినసుర గాజ్యనాకవికారంబునకుం | జప్తుడు సేయక గృహమున | కి ప్తబ్బుండఁ దిరిగిపోయెనో భిన్నుండై || చ || ఎటు
గమిఁజేసినట్టిగురు హేళననంగ నెఱింగియిండు | డై యెరుపడిభీతినొందియతి తిరుడై తలపోసిన తెనె | పురవపవి
శ్రులోకనుభవ్య పరిశ్రువిలేవపాకపం | కరునాముఁబూజ సేయక యగర్తముఁజేసెతి నప్రబుద్ధి || క || త్రిభువనభ
వమాడంబున | సభలోహర్షరువునకుంబ్ర సన్నునకులన | స్పృగువునకు నెన్గుఁజేసెతి | శుభములుబొంగంగ నేవసురభావ
మున || గీ || పార మేవ్యసయినపరివినొందినభూపు | తెట్టివారికైన లేవవలదు | పలుభువిష్టు సెప్పవిన మెన్నవారలు | భ
ర్తజేతలనుచుండలపాపకుగీ | కుపభవర్తులగుచు గుత్తికదర్పచో | నిపులులయిన వారునిడివి దెలిసి | తొలంగలేక వార
ధోఁతఁబడుచురు | తప్పులేక రాజు తెప్పభంగి || డ || కావునలోక వందిననిఁ గార్యవిచారునియింటి కేసి | త్వాచనపాదపద్మము
లపై నకుటంబునుట్టి మ్రొక్కి | సా శ్రేవయెవరిచ్చి త్తమునసించి ప్రసన్నుడజేతునంచున | దేవకీభుండువోయెనతిశీఘ్ర
గతిన్గురుధానసీనుడు || స || యిదినిరవయింటి కే తెంచుచేతాపతిరాకయాబృహస్పతియెఱింగి | యథాభిశ్చమాయచే
నడఁగియన్యత్కుండై పోయెనప్పుడు దేవపుంగవుండు | సకలంబుఁబరికించి జాడఁగానక గురుంజిలించినపోసి విన్నవోయె
బోయినవిధమెల్ల దాయులుగాక నవీరులుచేపులవారివలన | దెలిసిమిక్కిలితనలోరఁదెలివి మెంది | యండలునుగూడి
భాగ్యవునాశ్రయించి | తల్మ్రపాద్యుష్టిఁదనవశ క్షిదట్టమెన | దేవతలమీఁదిదాడికిఁ దెరువు వెట్టి || క || ధూర్తులునను న్తక్కి

శ్రీ దేవాసురయోధము. శి

ప | నూర్తులుచరదర్శకర్మ మోదినమాగ్ధావర్తులుకర్ణ యరిగ్గి | కీర్త్యుదానవులుచరిగీర్వాణులపై | ప్రదర్శ || డండి
గోవండ కాండ్లకరదహయదేవండనండంబుతోడ || డండ ట్టై మెండుగానద్దనుజనిక రముదేవతాకోటిమీఁదం | డం
డప్రహ్లాదభవోద్భవుచయగవముల్లండుఁగో భగాను | దండప్రఖ్యాతలీలకలవడిరిసురబ్ధిర్ముల్లై వారితోడ ||
చ || వాడమునదేవదాసవులుచచ్చరముల్లథాఁబిన్న లింపసం | పదలనుగోరిపోరు నెడభాగ్దవనంత్రిక లాపితేముల్లై | యెదు
రులునానియ స్త్రముల సేయనహాసుగు లేవియేసి పెగ | గుచులుగఁగ్రువ్వ చేవతలుకో ల్లలకోర్వక పాటిరయ్యెడ || గీ ||
నుజవీరులేయదాగునివాన్య ప్రాదభితదేహులగుచుండలపీడ | నొడిపాటిరచ్చతోపేతబలుల్లై స | త్రిదశవరులుబిట్ట
దిట్టినట్లు || క || ఒక మొగముగాక దివిజులు | లికినకఁగొనివై గుల్లెడికొనఁదమ్ముంబక పకలై కనకనల్లై | లుకలుకలుచె
త్తిదోడిలోఁగొనుభీతి || చ || దనుజులగర్వ రేఖయనుదానవవీరులయంపజో కయ | వ్తనుజుపిలేపభోజనులహచ్చటికంబు
నిశాటకోటియే | చినబలశౌర్యముండనుసిగ్గునుహానినహాభయంబునిగ్గుణకముఁజేయనున్మలికగో ల్లలకోవకపా
టిరాదుల్లై || క || అచరులువిన్నప్త దానవసనరులుశరభిర్నదేహసంతాపగుణ | బ్రచరులుదైత్యకీరాతక | వచరులుకహల
జానికడకుఁజనిరిభయా ర్తి || డ || ధాతకుదేవతావిభవదాశకుంబుణ్ణికనానురాగనం | ధాతకుసర్వలోకహితతాతకు
వైదికధర్మమార్గనిర్దేశకునుల్ల సద్విభవనీతకుసర్వజగజ్జయంగజ | భ్రాతకుంబుణ్ణియోగిజనభావపదధాతకు మ్రొక్కిర
య్యెడ || క || అండలుండు మొకలుగ | లేఖానీకములప్రహ్లా లేవగవుననిత్యాఖండలసగ్నపారస | శేఖరవాక్యములవా
రిసేనలుదేల్చె || వ || తిష్టుప్రహ్లాదేవుండుదేవేంద్ర ప్రముఖులయినదేవతలకునుకంపాఁబిధవంబుననభయంబొసం
గియిట్లనియె || డ || నెట్టనఁబాపకర్మమున నేరమిఁజేసెతిరేమి చెప్పని | పుట్టినవాఁడనుండియునుబుద్ధులనుపిప్పికంగంబులేలఁ
గాఁబట్టముఁగట్టి పెంచినకృపానిధిప్రహ్లాక లానిధిజ్ఞఁజే | బట్టకగుట్టుజాఁటిసిరిపట్టునదొట్టిపట్టకొన్పున్వ || చ || ప్ర
హ్లాకుండనప్రహ్లాణునాచార్యుంకై కానకగురుద్రోహంబుఁజేసెతిరి | తద్దోషంబిపుడువికకుఁజేఁజేత శత్రుకృతంబై
యనుభవింపంజే సెనతిబలవంతులయిన మిచ్చునతిష్ఠిణులయినరాక్షసులుజయించుట | తమయాచార్యుండైనశుక్రవా

రాధించితన్వంత్రప్రభావంబునబునగ్లబ్ధవీర్యులై యిప్పుడును దీయంబయిననిలయంబునా క్రమింపంగల వారు నై మదో
 క్రేకంబున నెదులు లేక వర్జిల్లుచున్నరక్షోనాయకులకుం ద్రిదిపంబుగొనుటత్యణప్రాయంబ భేద్యనం త్రబలంబుగలభా
 గ్గవునకు వాసుశిష్యులగుటంజేసి విప్రగోవిందగ వేశ్వరానుగ్రహంబుగలవారలకుం దక్కండకిర నరాజులక రిష్టంబగుం
 గావునమీరిప్పుడుత్పప్తయనుచునుపు త్రుండగువిశ్వరూపుండనుమునిశిష్యులతోహ హత్వనత్వస్వభావుండతనినారాధిం
 చినమీకునభీష్టార్థంబులనతండుసంఘటిల్ల జేయునిష్టిమర్గశలతండడంచుననిచ్చెప్పినదికావుల కాదులుడెందంబులుడిందుప
 డికమలగర్భునివీడ్చి నివిశ్వరూపుకడకుఁజనియిల్లనిరి॥ ౧॥ అన్నమేలగునీకున్నడుగంగోరివచ్చి నారముభవదీయవన
 మునకునుదండులకు నేడునమయోచితంబులయిన కోర్కెలొడగూడజేసిచేకొనుముయశము॥క॥ సుతులకుచిత్తశు
 శ్రూషణ మతిపుణ్యము సేయుచుండునాత్మజులుగుణో న్నతిబ్రహ్మచారులైనను మతితోగురు సేవకన్నమఱియుం
 గలదే॥ అదియునుంగాక॥సీ॥ అరయనాచార్యుండుపరతత్వరూపంబుదండ్రితలంపంగ భాతరూపు । రూపింపభ్రాతమరు
 త్వతిరూపంబు దెలియంగతల్లి భూదేవిరూపు । భగినిదయారూపుభావంబుధర్మస్వరూపంబుదానధిరూపు మొదలినభాగ
 తుమున్నయగ్నిదేవునిగూపునర్వభూతములుగేశపునిరూపు । గానదండ్రీవేగగడునాగ్గులగుపత్మజులమైనమమ్ము
 జల్లఁజూచి వరభయంబువాపిరుపమంబగుతపో । మహిమచేతమెఱసిమనుపుమయ్య॥వ॥ ఇప్పుడు బ్రహ్మనిష్ఠుండనై
 ననిన్నాచార్యునిగా వరించి భవదీయ తేజోవిశేషంబుచేత నైరివీరులంబరిమార్చెదమా స్త్రీయాధంబయినయుమ్మ
 త్వాదాభివందనంబునిందితంబుగాదనివేదవాక్యంబుగలచుగావుననీకునమస్కరించుచున్న దేవతలంకైకొనిపారోహి
 త్యంబుసేయుమనినంబ్రహ్మసతవదనుండై యమ్మనీశ్వరుండిల్లనియె॥గీ॥ బ్రహ్మవర్చస్సునోయెడిప్రార్థనంబు । ధర్మగుణ
 గర్వితంబనితా నెఱింగి సారదిననుబోటితపసియీసురలచేత । బ్రకటనధురోక్తి నేటికిఁబలుకఁబడియె॥పిశేషించి॥క॥గు
 రుధనముఁగూర్చ నేటికి గురుశిక్షుండగిలిమంత్రికోవిదులైన న్దురుధర్మనిరతులేనియు । గురువులకునుశిష్యువరులెకూర్చి
 నధనముల్॥సీ॥ అరయనకించనులైనట్టివారికిఁదగుశిలోంచనవృత్తిధనమునుమ్ము దానిచేనిర్వత్రితప్రియ సాధుసత్ప్ర
 యగలవారలైప్రీతిమెండె । దరుగానన్నగర్వితాచారమైనయాచార్యత్వమిపుడుమీశాసనమున । గైకొంటిగురువు
 లకామంబుప్రార్థనవందనములులేకవడినొనర్తు । ననుమవిశ్వరూపుండనియెడిమునిప్రతి జ్ఞోక్తిఁబలికెవారినురడిం
 తమహితమైనతత్సమాధిచేగురుభావ మహరజేసెందేవసమితికపుడు॥క॥ భాగ్యవదితాగుప్త స్వర్గశ్రీద్విగుణదను
 జనమధికసంపద్యర్థములవిష్ణుమాయా । నర్తకగతిఁదెచ్చియింపునకునిచ్చెన్మహా॥క॥ పదివర్షచేతరక్షితుఁడైవత్రిమరం
 బులోనననురులఁద్రుంఁచె । భావింపనట్టివిద్య శ్రీహరిమాయామతంబుఁచెచ్చెరఁజెప్పె॥క॥నావుడుపాండవాన్వ
 యుండునమ్మినభక్తిజగన్నివాసురా । జీవదళాక్షుండగృహ్మండనచిత్తమునన్మజియించిపల్కెనొ । దేవగణార్చితాంఘ్రి
 యుగదివ్యమునీశ్వరవిశ్వరూపుండఃపావనమైనవిద్యసురపాలునకేక్రియనిచ్చెఁజెప్పవే॥క॥ ఎంచునురక్షితుండగుచు
 నింద్రుఁడువీలయివోలెవైరిసే । నందునుమాడిదేవతలనమ్ముఖంపంగనిష్ఠసంపదంజెందినమ స్తలోకములఁజెక్కియే
 లేమునీంద్రదానిసే । విందునుఖంబుఁగంచునికపీనులుసంతసమందలబల్గ వే॥క॥ వరనారాయణకవచము । నరిభీకరవజ్ర

శ్రీమన్నారాయణకవచ ప్రారంభము. శ్లో

కవచమాశ్రితసంపత్ కృరిణామకర్మసువచము । పురుహూతునకెట్లుమానిబోధించెదగ॥ అనినంబరిక్షిజ్ఞనపాలునకు
 మునినాథుండిల్లెయె॥సీ॥ వినవయ్యనరనాథమునినాథుండింపునకనువొందనారాయణాఖ్యమైన । కవచంబువిజ
 యసంకల్పంబునప్రమేయస్వరూపంబుమహాఫలంబు । మంత్రగోప్యముహరిమాయావిశేషంబుసాంగంబుతోడనెఱుం
 గఁజేసె । దాని సేవినుపింతుఁబూనితదేకాగ్రచిత్తంబుతోడుతఁజిత్తగింపు । మొనరథోతాంఘ్రి పాణియెయు త్తరింబు ।
 ముఖముగాను త్రమాసనమునవసించి కృతనిజాంగకరన్యాసవృత్తియిల్ల । మహితనారాయణాఖ్యవర్మముమెనర్చె॥వ॥ ఇ
 ట్లునారాయణకవచంబుఁఁగియించి పాదంబులను జానువులమారువులనుదరంబునహృదయంబున నురలబునముఖం

శ్రీనారాయణకవచ ప్రారంభము.

రాజా॥యేనగుప్రహరాక్షహాసనరివైకా॥ శ్రీద్వివనిర్విత్త్యులైకావ్యుభుజే శ్రియమ్॥ భగవంప్రసాదక్షివర్మనారాయ
 ణాత్మకంయథాతతాయినశ్చ త్వా యేనగుహాజయన్మృధే॥ శ్రీకుక్షి॥వృతతిపురోహితస్వాహ్లామహేం ద్రాయామస్మచ్చతే నారాయణా
 ఖ్యంవరాహతదితాకమనాశ్చృణు విశ్వరూపః॥ ధౌతాంఘ్రి పాణిరాచమ్యనపవిత్రతదబుద్ధిః॥ కృతస్వాంగకరన్యాసోమంత్తాఖ్యంవా
 గ్యతక్యచిః॥నారాయణమయంవర్మనన్నావ్యధ్యయతి॥తే॥ దైవభూతాత్మకర్మభ్యోనారాయణమయఃపుమా॥పాదసూక్ష్మానుసోకూర్వరుద

బునశిరంబుననిట్లన్టాంగంబులంబులపూర్వకంబైనయష్టాక్షరమంత్రరాజంబున్యాసంబుజేసి ద్వాదశాక్షరవిద్యచే
తఁగరన్యాసంబుజేసిమంత్రమూర్తియై ప్రణవాదియకారాంతమగుమహామంత్రంబుచేతనంగుశ్యంగుష్ఠపర్వసంఘల
యందుపన్యసించిమఱియుహృదయంబుననోకారంబుపి కారంబు మూర్ధ్నియందుపకారంబుఘ్రామధ్యంబునందుణకా
రంబుశిఖయందువేకారంబునేత్రంబులయందునకారంబునర్వసంఘలయందుమఱియునస్త్రమునుద్దేశించిమకారంబు
నున్యసించెనేనిమంత్రమూర్తియగు మఱియునస్త్రియఫళి, అనుమంత్రంబునదిగ్బంధనంబుజేసి పరమేశ్వరునిఁదన
భావంబుననివివిధ్యామూర్తియుఁడవోమూర్తయగునగుటన్పట్నక్షింయుతంబయిన నారాయణకవచాఖ్యమైన నీమంత్ర
రాజంబునిట్లునిపఱించె॥ చ॥ గరుడునిమూఁపు మ్రేలదయుగంబుఘటిల్లఁగశంఖచక్రమ్ । ర్మరుచిరశార్దూక్షరరాజితపా
శఁగదాదిసాధనోఁగ్రాఁగనికరంబులూత్తకరకంజములనరియించుభూతినం॥ భరితమహాప్రభాపాడుకృపామతితోననుఁ
గామఁగాపుతఁ॥ గీ॥ ప్రకటమకరవరుణపాశంబులందుల । జలములందునెందుఁబాలయకుండఁ । గామఁగాకనన్నుఘ
నుఁడొకఁడైనట్టి । మత్స్యమూర్తివిద్యమానకీర్తి॥ క॥ వటుఁడనమాశ్రితమాయా । నటుఁడబలిప్రబలశోభనప్రతిఘ
టనోద్భటుఁడుప్రివిక్రమదేవుఁడు । చటులస్థలమందునన్నసంరక్షించు॥ చ॥ అడవులసంకటస్థులనాజిముఖంబులన
గ్నికీలం॥ డెడదులనెల్ల నాకుమఱియెకఁగఁగదికఁగఁగఁగాక శ్రీనృసిం । హుండుకనకాక్షరాక్షసపథోగ్రుఁడువిస్ఫురితాట్ట
హాసపాస్త్రుఁడుఘనదంష్ట్రపావకవిధాతదిగంతరుండప్రమేయుఁడైన॥ అరయఁగనెల్లలోకములునంకిలినొందమహా

రేఖ్యద్యభోరసిముఖేశరస్యమపూర్వాద్వోకారాదీనివిన్యసేత్ ॥ ఓం-నమోనారాయణాయేతిపర్వయమభాషివా । కరన్యాసంతతఃకుర్యా
ద్వాదశాక్షరవిద్యయా । ప్రణవాదియకారాంతమంగుశ్యంగుష్ఠపర్వసంఘసన్వేద్యదయఃకారంపి కారమనుమూర్ధ్నిపకారంపువోర్కధ్య
ణకారంశిఖయాన్యసేత్ ॥ వేకారంనేత్రయోర్బంజ్యవృత్తకారంసర్వసంఘిమకారమప్రమదిశ్యమంత్రమూర్తివేద్యభఃసవిద్యసంఘడం
తంతునర్వదిక్షువిన్దిశేత్ ॥ ఓంవిష్ణవేనమః ॥ ఇత్యాత్మానంపరంభ్యామేభ్యేయంపట్నక్షిర్యుతంవిద్యాతేజస్తపోమూర్తిమమంత్రము
దాహరేత్ ॥ ఓంహరిర్విదభ్యామ్మమర్వరయేం-స్వస్త్యాంప్రివద్యేవరేంప్రవృత్తే । దరాచిహర్మసిగదేమచాప-పాశాడదానోష్ఠగుణోష్ఠబా
హుః॥ జలేషుమంరక్షతుమత్స్యమూర్తి-ర్యాదోగదేభ్యోవరుణస్యపాశాః । స్థలేషుమాయావటువామనోహ్య-త్రివిక్రమః ఘోరతువిశ్వరూపః॥
జురేష్యటవ్యాజిముగూదిషు ప్రభః-పాయస్త్పసింహౌనురయూథపారిః । విముంచతోయస్యమహాట్టహాసం-దిశోవి నేదుర్వ్యవతంశ్యగ్రన్యాః॥
రక్షత్సహమాధ్యనియజ్జకల్ప-స్వదంష్ట్రయోస్త్రితధరోపరాహు-రామూర్తిరూపేష్యభిప్రవాసే-సలత్కణోవ్యాభ్యరతాగ్రజోమామ్ ॥ మాము
గ్రధర్మదాభిలాత్రిమాదాన్వారయణిపాతునరశ్యహసో-నిర్వృయోగాదభయోగనాథః-పాయద్దేశకపిలకర్మధారత్ ॥ ననత్కు
మారోవతుకామదేవా-ర్థయననోమంపనిదేవహేళినానోదేవ్యవర్ణపురుషార్జునాంతరా-ధూర్జహరిర్మాంసిరయదశేషేత్ ॥ ధన్వంతరి
ర్మగవాఃపాత్రవభ్యాద్వ్యంద్వాభ్యయాప్సవిషానిర్జితాత్మా । యజ్ఞశ్రోతామతతత్కృతాన్వే-బలగణాత్ క్రోధవశాదహింఽద్రః॥
శ్వపాంయోభగవాంత్ప్రమాహ-భృగశ్రీపాపండ్సగ్రాస్త్రీమాదాతకల్పికలేఃకాలమలాత్ప్రమాధ్ధర్మనామోరుతౌతావతారః॥
మాంకేశవోగదయాస్తాతరవ్యాదోవింధిఅసంగమమాత్తవేణ-నారాయణః । స్తాభ్యుదాతైశ్చైర్విధ్యంధి నేదిష్టురేంప్రవాణిః ॥ దేవో
పరాహేమధుమోగ్రధన్వా-సాయంత్రిధామావతుమాధవోపారిః । దోషమహిషీతేశుతాగ్రరాత్రీనిశిధివివతుపద్యనాథః॥ శ్రీవత్సభా
మావరరాత్రికశః-ప్రయాష-కశశిధిరోజనాదనః । దామోదరీవాదవనసంధ్యంప్రభాతేవిశ్వేశ్వరోభగవాఃకాలమూర్తిః ॥ చక్రంయు
గాంతానలంక్సనేను-భ్రమత్ప్రమంతాద్భగవత్ప్రియుక్తంవింధివింధిగ్నైస్సమాకు-కక్షంయథావాయుసఖాహుతాశః । గదేశసిన్ధునవి
స్ఫులింగే-నిష్పిండినిష్పింద్యజితప్రయాశిహాత్మాండవై నాయకయతరక్షి-భూతగ్రహంశ్చగ్ధయమార్జుయారిః ॥ త్వంయుతాధానప్రమధ
ప్రేతమాతృపితావనిప్రమాఘోరదృష్టిః । దిరేంద్రవిద్రావయక్ష్మఘృతితో-భీమస్వనారేర్ధ్రదయానికంపయః । త్వంలిగ్ధా రాసివరా
రినైస్సవిభాశప్రయక్తోమమింధినింధి । చటూంపిచర్మశతచంఢః । భాయద్విషామఘోనాంహరపావచక్షుషామ్ ॥ యన్వోభయంగ్రహే
భ్యోభూతే-తుభ్యోన్యభ్యవివచ । సరిన్వపేభ్యదంష్ట్రీభ్యోభూతేభ్యోన్యభ్యవివచ॥ సర్వాభ్యతానిభగవాన్మామరూపాప్రగీర్తనాత్ । ప్రయాం
తునంక్షయంనద్యోయేస్యేత్రయః । ప్రవికాం॥ గరుడోభివాజ-స్థిత్రస్థితశ్చంచోమయః । ప్రభః । రక్షత్సతేషక్యత్రేభ్యోవిష్వత్సేనస్యహా
నమ్॥ సర్వాపద్యోభూతర్మామరూపయానాయధానినః । బుద్ధింత్రియమనః । ప్రాణాఃపాంతుపార్శ్వదభూషణాః ॥ యథాహిభగవానేవమస్తుత
స్సదవచ్చయత్ । సత్యేనానేనసన్వర్షేయంతునాశముపద్రవః ॥ యథైకాత్మాన్యభావానాంవికల్పరహితస్వయం । భూషణాయుధలింగా
భ్యాధతైశ్చైస్సమాయయా॥ తేనైవనత్వమానేనసర్వజ్ఞోభగవాఃహరిః । పాతునరస్వయాపేణసదానర్వత్రసర్వగః ॥ విదితుదితూర్వమభ
స్సమంతాదంతర్మహిర్మగవాన్వారసింహాః । ప్రహసయత్ । లోకభయంస్వనేనస్వతేజనాగ్రప్రపమస్త్రతేహిః ॥ శ్రీవిశ్వరూపః ॥ మఘవన్విదమా
భ్యాతంవర్జనారాయణాత్మక । విశేంష్యస్యంజనామేనదంశితోసురయూథపాః ॥ వితధారయమాణస్తుయంయంపశ్యతిచక్షుషః । పదానానం
స్పృశేత్సద్యస్సాధ్యసాత్మవిముచ్యతే॥ నకుతశ్చిద్రయంతస్సవిద్యాంధారయతోభవేత్ । రాజవస్యగ్రహాభిశ్యవాభ్యాదిభ్యశ్చకర్తిచిత్ ॥
ఇహంవిద్యాంభురాకశ్యతే । గోధారయఁద్విజః । యోగధారయః । స్వాంగంజహానమరుధన్వని । తస్యోపరివిమానేనంగధర్వవతికదా ।
యయాచిత్రధస్త్రీనిర్జిర్వతోయత్రవిజయః॥ గగనాన్యంతతద్యస్సనిమనోహ్యవాక్పిరాః । సబాలిల్యవచనాదస్త్రీన్యాదాయవిత్కతః॥
ప్రాన్యప్రాచీనరస్వత్సాంస్తాత్సాధామన్యమన్యగత్ । యజ్ఞంస్త్రియయాతాత్రయోధారయతిచాదృతః । తంసమన్యంతిభూతానిముచ్య
తేసర్వతోభయార్ ॥ శ్రీశుకః । వితాంవిద్యామధిగతోవిశ్వరూపాచ్యతక్రతుః । త్రైలోక్యలక్ష్మీంబుభుజేవిత్తిత్వమృగేసురాః॥.....

నారాయణమగోపదేశోవామమహాదాయః.

ర్థవంబులో నొరిగిననుగ్గుమైనధరనుద్ధరింపఁగొమ్మున నెత్తివట్టియా । కిరివతియగ్నికల్పించురుభేలుఁడునాచ్చిగ మేదినిను
నో । హరుఁడుగృహవిధేయఁడునదాన్వములన్ననుఁగాచుఁగావుతఁక ॥ రాముఁడురాజులైకవి । రాముఁడుభృగు
సత్కులాభి రాముఁడుసుగుణప్రేముఁడుననురక్షించును । శ్రీనుహితోన్నతుఁడునదిశిఖరములంచు ॥ సీ తాటకివాద్ది
చితపసిజన్నుఁడుఁగదాచివారువిల్లువీటివిడై ర్యమున మెఱుపి । ప్రబలులై నట్టివిరాధకబంధోక్తిభరదాపణాది రాక్షసులను
నిమి । వానరవిభు నేలి వాలిఁగూలఁగ నేసిజురాశిగర్వంబుఁజక్కఁ జేసి । సేతువుబంధించిచేరి రావణకుంభకర్ణాదిపీరుల
గడిమిఁస్త్రు వియ రిభీషణు లంకకునధిపుఁ జేసి । ఘానుసుతఁగూకిసా కేతపురమునుచు । రాజ్యసుఖములుగై కొన్నరాను
విభుఁడు । వరుసననుఁబ్రోచుచుండుఁ బ్ర వాసగతుల ॥ వ ॥ హరియురఖులప్రమాదంబులైనయభిచారికర్మబులవలననా
రాయణుఁడునుగర్వంబువలననరుండునుయోగభ్రంశంబువలన యోగనాథుండును నదృష్టత్రేయండునుగర్వబంధం
బువలనగణేశుండునై నకపియుండును గానుదేవునివలనననత్కుఁ మానుండునుమార్గంబుల దేవహేళనంబుఁజేయుటవలనశ్రీ
హయగ్రీవమూర్తియునుదేవతానవ సాగరతీరసాగరదేవప్రాజాద్భిర్నంబులవలన నారదండునశేషకరయంబువల
నఁగూర్చునవశ్యంబువలన భగవంతుండునై నకన్యంతరియునుజనాపవాదంబువలనయజ్ఞదేవుండునుశననవగణాదులం
గలుగఁజేయుకర్మంబులవలనబలభ్రండును గాలంబువలనయముండునునవ్వగణంబులవలన శేషుండును ప్రబోధంబువ
లనద్వైపాయనుండును బాపండుఁమూహంబువలనబుద్ధదేవుండునుశనైశ్వరునివలనగర్వియునుధర్మరక్షణపరుండయి
ననుహవతారుండుననురక్షించు గాత ప్రాప్త్యహధ్యాహ్నివరాప్తసాయంకాలంబులను బ్రదోషార్థ రాత్రాపరరాత్ర
ప్రత్యూహానుసంధ్యలనుగదాద్యాయుగంబులధరియించి కేశవనారాయణగోవిందపిష్టమఘనంహరత్రిశ్రీ శ్రీ మహామ
నహృషీ కేశవర్షనాభశ్రీవత్సధావనర్వేశ్వరయీశజనార్దనపిశ్వేశ్వరకాలమూర్తియను నావ రూపంబులుగలదేవుం
డుననురక్షించుఁ బ్రళయకాలానలఃక్ష్మీచంద్రుఁ ధ్రువఁనిన్నక్రమీక్రమక్రమవక్రీకృతదనుజ చక్రంబైననుదర్శన
నామచక్రంబనుహవోవాయుప్రేరితంబైన హుతాశనుండు నీరసవృణాటపులభివీ భూతంబుసేయు భంగిభగవత్సత్త్వియు
క్తంబవై మదైర్విరినైవ్యంబులకన్దంబు గావింపుము జగత్సంహారకాలఘటిత చటులమఁహిమాత్పత గర్జారవపర్జనృది
తాభివర్జితఘనఘనాంతరగిష్ట్యాతగిష్ఠురకోటిశతకోటిసంస్పర్శస్పృగద్విస్ఫులింగగర్గ మానగర్గభగభగయమానమూ
ర్తివిస్ఫుర్తినినారాయణకరకవలన ద్విగదాయుధోత్తమ హదీయవై రితండ్లవండుంబుల భండంబులంజుండఁగింపిం
డిగాఁగూర్చెండవై నాయకరత్నోభూత గ్రహంబులంజూర్ణంబులు గాఁగొండొకనినోదీంబునలుపుచుచరేంద్రుండవై న
పాంచజర్యంబునర్వలోకజిష్ణుండయినశ్రీకృష్ణునిఁజులపుణ్ణై నదనవదనగిష్ట్యాతనిశ్వాసాధరవేణుపరిపూరితంబవై
యర్చ్యతాహాప్రేతపితాచవిప్రగ్రహాదికూరచర్మగ్రహంబులవిద్రావణంబుగానన్నత్వరపీరహండులంబుల గుండియ
లతోఁడదీయమానినిదుర్భరగర్భంబులుగర్భస్థార్థకవిపల్లికంబులుగానవియబ్రహ్మాండభాండభీకరంబునుభూరినాదం
బునమోఁసునుతీతవ్రధారాదళితనిశాటకోటికథోరకంతకరాళరక్తధారాధౌతవలీచనవిసరంబవై న సంధకనుహసిశే
ఖరంబజగదీశ శ్రేరికంబమునుద్విద్విషవిషమహ్మహంబులమెండు ఖండములుగఁగిండించి చెందాడుమునిమూల
రాతంకసాంధ్రచంద్రా కారచండలపరిఁగుండిత సర్వాంగలక్షణవిచక్షణ ధర్మనిర్మితంబవైనచక్రంబుచర్మగ్రహదైర్విరి
లోకంబులకునమామలవిడసిరంధ్రగిష్ఠురతన కింబులవటుఘటనంబులంగుటిలపరుపుము నిఖిలపాపగ్రహంబులవలనన
కలనరమృగసర్పక్రోడభూతాదులవలననగుభయంబులవొందవండభగవన్నానురూపయానది వ్యాస్త్రంబులురక్షిం
చుఁగాకబృహద్రథంతరాదిసామంబులచేతస్తోత్రంబుసేయంబునుచున్నఖగేంద్రండు రక్షణదక్షుండయిననురక్షిం
చుఁగాక శ్రీహరినానురూపవాహనదివ్యాయుభపారివదోత్తమప్రముఖంబులస్త్రీయ బుద్ధిం ద్రియమనగి ప్రాణంబు
లసంరక్షించుభగవంతుండునై నశేషుండు సరోవప్రసంబునాశంబుసేయుజగదైక్యభావంబైనసద్భావంబుగలపాణివి
కల్పరహితుండుభూతణాయుభలింగాభ్యుగనుకన్తులదనమాయచేత ధరియించి తేజవిల్లుచుండులక్ష్మీకాంతుండువికల్ప
విగ్రహంబులవలననురక్షించుఁగాకలోకభయంకరాస్త్రిహంసభాసురవదనగహ్వగుండగుచునను నైతజోహరణధురీ
ణతేజగిపుంజసంజాతవిద్యుత్పసింహవతారుండగునప్పరమేశ్వగుండుసర్వదిగ్భాగంబులవలనననురక్షించుచుండుఁగాక
యని నారాయణార్చకవచప్రభావంబితిహాసరూపంబుననిండు దెలిసికొనిధ్యానంబుఁజేసితద్విద్యాధారణమహి
మవలననరాతులనిగ్నించెగావుననెవ్వరేని నిర్మలాత్మలగువారలేతద్విద్యాధారణలై యనుదినంబునుబీయించిననతి
ఘోరరణంబులనత్కుత్రాటనంకటంబులనుసర్వగ్రహనిగ్రహకర్తమారణకర్తాదిచుమూర్తజన్యక్షేతంబులనువదిలియ

వ్యాకులమనస్సులై విజయంబునొందుదురుమతీయునుసర్వరోగంబులకునగమ్యతరీరులై సుఖంబునొందుదురదియును
గాక॥సీ॥అతిభక్తిగోశికుండను బ్రాహ్మణుడదొల్లియూవిద్యధరియించియెలమిమించిమరుభూమియందునిర్మలచిత్తు
డైయోగధారణంబునవిట్టుతనువుదిచెదానిపైనుకడుగంధర్వవరేణ్యుడుచిత్రరథాఖ్యుడజేయుడొంటి॥ జడల
జనంగడచ్చాయదగ్గపైగడిసినవారడగుగళవళించి యువిడపిండుతోడనవవిమానముతోడ॥ దనదువిద్యతోడధరణి
ద్రెల్లిఁగిరిలేవలేకతికనకగుడువంగివాలఖిల్యమానివానిజూచి॥ క॥నారాయణకవచసమాధారణపుణ్యాస్థిదీనిదగ్గ
రనికుంగూరెడినెవిష్ణుభక్తులవారకచేరంగనెట్టివారికిదరమే॥ ఇంద్రవజ్రం॥ సంపదినీయంగకసంఘలెల్లసృంధిం
చితన్తంత్రిబలంబుపేర్చి॥అందంబుమాన్వింపడదన్యమేదీసింధుప్రవాహునన్నతచేతదీరు॥ వ॥కాపుననీపుణ్యశ
ల్యంబులుభక్తియుక్తుండవైకైకొనహాయిప్రాజ్ఞుఖంబునఁబ్రవహించెడుసరస్వతీజలంబులనియేవణంబుజేసికృతసా
నుండవైయావమనంబుచేసిననీసర్వంగబంధనంబులుడగుననినతండల్లచేసితనవిమానంబెక్కినిజన్మానంబునకరిగెం
గాపునక॥అనుదినముదీనినెవ్వరువినిరేనిబలింపలేనివిప్రయుమొదవన్నభూతజాలమెల్లనుమునుకొనివారలనుగాంచి
మ్రొనుచునుండు॥సీ॥విశ్వరూపువలనవైశ్వర్యకరమైనయిట్టివిద్యఁదాల్చియింద్రుడవుడుమూడులోకములకుము
ఖ్యమైపట్టిశ్రీ॥ ననుభవించిమించెనధికనహేమ॥సీ॥ భూపాలయావిశ్వరూపునకురుదైనతలలుమూడునువొందదగిలి
యుండుసౌరదినురాపానసోమపానంబులునన్నదనునఁగనుననరవరులతోగూడిభుజియించిరూకొనివారితోయజ్ఞ
భాగంబుప్రసృతమొంది॥కైకొనుచుండిమహర్ముడైయాయజ్ఞభాగంబురాక్షసప్రవరులకును॥ దల్లిమీదఁగలుగు
తాత్పర్యవశమునదివిజవరులమొఱగితెచ్చియిచ్చునదియెఱింగియింద్రుడతీభీతచిత్తుడైతనకుఁగానియతనితలలుద్రుం
చె॥క॥భానురుడనకమహాత్మాగ్రేసరుడనకమరఃభుడుప్రియకర్త॥సేసరుడనకమహేంద్రుడుభూసురుతలలపు
డంబునునఁదెగనడచె॥వ॥ఇల్లయ్యింద్రుండుక్రొధంబునహింపంజాలకవిశ్వరూపుతలలుఖడ్గంబునందెగనడిచినసోమ
పానంబుసేయుశిరంబుకపింజలంబయ్యెనురాపానంబుసేయుశిరంబుకలవింకంబయ్యెనన్నంబుభక్షించుశిరంబుతిత్తిరి
యయ్యెనిట్లుప్రివిధపక్షిన్వరూపంబుదాల్చిబ్రహ్మహత్యయేతెంచియింద్రునిజొట్టుకొనితమ్ముఁబరిగ్రహింపుమనినిర్భం
ధింపనపుడింద్రుండతిభీతచిత్తుండయిల్లిలోకనాయకుండయిసందానిండ్పించుకొనంజాలకయంబలియొగ్గియన్మహాదో
షంబునైకొనియెంద్రోషంబొక్కనంవత్సరంబునుభవించియంతంబాపుకొనువాడైభూజలవృక్షస్త్రీలంబ్రార్థించిమ
ద్భుతితంబువతుర్విధంబులంబుచ్చికొమ్మనినభూమితనయందుజేయంబడినభూతంబుతనంతనపూడునట్టివరంబునుజలం
బులుసర్వంబుదనయందుఁబ్రత్యోతితంబయినంబావనంబుననువరంబును, వృక్షంబులుభేదింపంబడిపునప్రరోహంబు
గలుగుననువరంబును,స్త్రీలెల్లపుడుండమకుఁగామసుఖంబుగలుగుననువరంబునుగోరిననతండల్లకాకయనియొసంగినన
తనిమహర్వంశంబుధరణిసేవీయ, యూషరయేంద్రుంబులవిధంబుననుదకంబు, బుద్ధునశీనరూపంబునను,మహీరుహంబు
లు, నిర్వాసభావంబున, నింతులురజస్వలవికారంబున, నిష్ఠువతుర్భాగంబులంబించికొనిరంత॥మ॥హతపుత్రుండగుపి
శ్వరూపజనకుండాత్వప్రదుఃఖాయతోద్ధతరోహనలదహ్యమానుడగుచుందానింద్రుడైమారణ॥ శ్రతుహూనంబు
సెనర్చనందుఁబొడమంగల్పంతకాకారవి॥ శ్రుతకీలానలనిష్ఠుడేక్షణగుణతుభ్యప్రిలోకోంద్రై॥ సీ॥ యుగము
గ్రంథేమనాడుజగములువొలియించునంతకుమూర్తిపైనింతయగుచు॥ బరిపునుజుపునుప్రతిదినంబునుసెక్కిశత
పాతమంగంబుదిరివిగొనుచు॥ గడుదగ్గరైలసంకాశదేహమునందుఁగరముసంధ్యారాగకాంతిమెఱయిమునుగాఁకరా
గిచేఁగనుమించుమంచులకఱకుమీసలుకనాగ్రములుమెఱయి॥ జండనుధ్యాపనమార్తాండనుండలోగ్రవలునిశ్శూర
లోచనాంచలవిధూత॥ దశదిశాభాగుడజ్జ్వలతరకరాళభిదురసునిశితదంష్ట్రోన్మువనగుహుండు॥ఉ॥నింగికినేలకుంబొ
డపునిట్టలమైశిఖలందుఁబరన్నుత్తుంగతరాగ్నిజాలములదొట్రిలుచున్నహింజ్విజారణ॥ స్పంగకరాళశౌతఘనసన్న
జిమండలచండశూలము॥ ప్వాంగుచుఁగేలీలఁగొనిభూమిచలివంఁగసోలియానుచు॥సీ॥పదపడివిరివిగావదనంబుఁదె
రచుచునాకాశమంతయునప్పుళించు॥ గడునాల్గనిగుడించిగ్రహతారకంబులనయమెల్లఁదిగజారనాకికొనుచు॥నలవో
కయునుబోలెనట్టిహాసమునకు మెఱసిలోకములెల్లఁమ్రొంగఁజూచు॥ దనగుడిదంతిదంతములుచెక్కులువారసుగ్రుడం
ప్రేరియిచ్చిపునుక్కుమిగిలి॥ త్వష్టబలితంపుతపమునసృష్టిసెందియఖిలలోకంబులెల్లఁదానాశ్రమించివృత్రనామాఖ్య
దేవతాశత్రుండగుచు॥ దారుణాకారుండఖిలచుర్దముండుమెఱసే॥మత్తకోకిల॥అట్టివృత్తనిమిందదేవతలలోతోచెను
మూఁకలై॥ చుట్టుముట్టిమహాశ్రువిద్యలుసూపియేపుననేయనా॥ గొట్టుపీరుడువారలేసినప్రారశశ్రుములన్నియు॥

జాటిపట్టుక మ్రింగిశూరతజోక నార్జేమ హూగ్రుండై || క || భూతదివ్యాస్తురిండగు | రక్షో నాయకునినవరరాజప్రముఖు | ల్వీక్షింప వెలచిపటవిరిరతుకుండెంతిం చికోనుచురయమొప్పారె || వ || ఇట్లు సర్వ సాధనంబులతోడ సాధుజనంబుల, వృత్తా సురుండుమ్రంగిన, నచ్చెరువడి, చేయునది నేరక, తత్తేజోవిశేషవిభవంబునకు, భయంబునొంది, కందిన డెందంబు నంగుండుచుఁబురందర ప్రముఖులూర్తరతుకుండగు, పుండరీకాక్షునకుం, గుయ్యిడువారలై || లయ గ్రాహి || పీఠంబుకడు ర్మ ముండువాడిమనకై దువులువాడిచెడఁగా మెనవియ్యాపఁగనకున్నాఁ | డేడబ్రతుకెంకఁబెనుకీడువోడ మెన్ననకుఁదో డుపడ సెక్కురుండు లేడుహరిదక్కు | నేడ్వడము శ్రీ గరునిఁగూడుదముసద్గుటులఁ బాడుదముగీతములఁజూడపడునంత, న్వాడిచెడు శ్రోవదయతోడ నెటిగించు ఘనుఁడోడక సురాలయముపాడువడదింక || క || అనితలపోయుచుండమలో | మునుకుచుదిక మకలుగొనుచుమరరిపుకడకున్దునుకుచుఁదినుకుచు నేగిరిఘనరాతునుఁగన్నఁగన్నగవబెగ్గి లఁగ || వ || ఇట్లు భయార్తులై యను ర్వ్యవ్రాతంబు, వనివనిముందట, నభంగభంగరంగదుత్తుంగ, డిండిరమండలసమ్మందఁడాడంబర, విడంబితనారాయణనిరంతరకీర్తిలతాకుసుమ, గుచ్ఛస్వచ్ఛంబు, ననవరతగోవిందచరణారవింద సేవాసమాకుల, కలకలస్థలి తమహాపుణ్యఫలాయమాన, సముద్భివితావర్తవర్తితదక్షిణావర్తరుచిరశంఖమండలమండెఁజెంబును, నతినిష్ఠురకతీనపా తీనపురురోమరాజనంకుల, తిమితిమింగిలకర్కట, కమతకచ్ఛప, మకరనక్రవక్రగ్రహగ్రహణఘుమఘుమారావదారుణగమన, విషమితవిషమతరంగసంట్టనఘట్టితసముత్తుంగశీకరనికర, సీరంగ్రతారకీత, తారాపథంబును, నుహూచ్ఛ్రియ శిలోచ్ఛయిశిఖరాగ్రప్రవహిత, దుగ్ధనిర్దురసమ్నాద్భిత్, పురాణపురుషవిశుద్ధ, శుద్ధాంతపిపారణధారిణ, నవమధాధోతథా వశ్యధగద్ధగాయమాన, సర్వహర్ష్యనిర్మాణకర్తృంబు, నతిపవిత్రగుణవిచిత్రనిజకళత్ర, ప్రేమానందనందర్శిత, ముకుండపరి వ్రవదంతరంగకరుణారసపరిమితభావబంధురవిక్రమవల్లీనఃతల్లి కాంకురశోభితంబునుబ్రసిద్ధసిద్ధరసాంబువాహనంగమ సముద్భితగంభీరఘోషపరిచూషితసకలరోదోతరాశంబునుసముద్రమేఖలాఖలప్రదేశవిలసితసవీరుకూలాయమానంబునుహరిహరప్రముఖదేవతానిచయపరిలభ్యావృతమహదైశ్వర్యదానధోరేయమహానిధానంబునువైకుంఠపురహారవగ కావ్యఫలఫలితమందారపారిజాతసంతానకల్పవృక్షహరిచందనగునవనానుకూలకూలంబునై యొప్పుచుఁగుజేరుఖాండాగారంబునుంబోలెఁబర్వమహాపర్వశంఖమకరకచ్ఛపముకుండకుండనీలవరసగుండ్రంబై విష్ణుకరకమలంబునుంబోలె సుదర్శనావర్తప్రగల్భంబై కైలాసమహీధరంబునుంబోలెనవృత్తకళాస్థాన శేఖరపదాత్మణంబై యింద్రవైభవంబునుంబోలెకల్పవృక్ష కామధేనుచింతామణిజనితంబై సుక్రీపనైవ్యంబునుంబోలె నపరిమిత నిబిడహరిసందారంబై నారాయణోదరంబునుంబోలె నిఖిలభువనభారభరణసమర్థంబై శంకరుజటాజూటంబునుంబోలె గంగాతరంగినీ సమాత్రయంబై బ్రహ్మలోకంబునుంబోలె బరమహంసకులసేవ్యంబై పాతాళలోకంబునుంబోలె సనంతభోగిభోగయోగ్యంబై నందనవనంబునుంబోలె నైరావతమాధవీరంభాదనంజననకారణంబై సాదామీనికరంబునుంబోలెనత్రంకమంబై విష్ణునామకీర్తనంబునుంబోలెనిర్మలస్వభావంబై క్రతుశతగుండంబునుంబోలె హరిపదభాజనంబై యొప్పుచున్నదుగ్ధవారాశిడాస శ్వేతద్విపంబునవనియించియంచునకలదికాల్పకాది దేవతలుదేవదేవునాశ్రయించి యిట్లనిస్తుతియించిరంత || సీ || పంచమహాభూతపరినిర్మితంబైనముజ్జగంబులకెల్ల నెట్లజైన | బ్రహ్మయు సేమునుసరగనంబులఁజూడియెవ్వనికైపూజలిత్తుమెపుడు | నట్టిసర్వేశ్వరుండాగమవిసతుండఁసర్వాత్మసంభూమాకుశలరణమగును | అపిపూర్ణ కామనహంకారనూరుసమునిశాంతునిగృహస్థుచునిగురుని | మాయస్యసేవించఁబూసున్బృహి కపటేలునియతిపావకర్మబుద్ధిగునక వాలంబువట్టుకఘనతరాభి | దరియఁజూచుటగాఢాఘాతామనమున || వ || ఉదకమయంబునన్వసుధనోడగఁజేసితనర్చుకొమ్మున్న న్నదలకనంటఁగట్టిచునువల్లభుఁగాచిన మత్స్యమూర్తినం | పదముగమమ్ముఁబ్రోచుననుమానముమానఁగవృత్తుచేతియా | పదదొలంగింది నేడునరపాలురపాలిటిభాగ్యదేవతై || మ || త్తకోకిల || పంతు సేయుచువాశ్యధాణకరాశభంగురభంగమద్రాంతసంతతసాగరోదకతల్ప మొందివసించుబ్ర | హ్మంతవనిబిబ్బిదమ్మినినాదికాచిననేర్పరిం | తంతవాడనరానియొంటిరియాదరించుముమంగ్యవ || గ || దేవతలమైనమేమిట్టిదేవదేవు | సర్వలోకశరణ్యనిశరణుఁబొచ్చి | బలితమైనట్టివీనియాపదలఁబాసిమీఱుభములఁజేకోనువారమింపు || వ || ఇట్లు స్తుతియించుచున్నదేవతలపభక్తవత్సలుండైన నైకుతుండుప్రసన్నుండయ్యెనప్పుడు || సీ || తగుశంఖచక్రగదాధరుండగువాని శ్రీవత్సకృష్ణభాషిన్నానానిఁగమనియి మూలీకృపనకీరటమువానిదివ్యపభూషణపీఠాని | పండితేయూరకుండలంబులవానినిరియారస్థలమునఁజేలఁగువానిండునుంబోలుసేవకతండంబుగలవానిజిలుగైనపచ్చనిపలువవానిఁ | డెల్లదమ్మిపరులఁజెగడుకన్నలవాని | నవమధాన్త

పంబునవ్వు నానిగగనియె వేల్పుపిండుకప్పురపాటుతోగిగన్నులంచునున్నకటపుడిట||సీ||తనసేవకులలోనదడబడురూపంబు
 బుశ్రీవశ్యకౌస్తుభ శ్రీబుడెటప | పిక చాబ్బములతోడపిడ్చుడుకన్నులకడలదై చారెడుకరుణఁడెటప | నెల్లలోకములకులి
 గ్గుయినభాగ్యంబు కాపురంబుండెడుక పులఁడెటప|మూఁడుమూర్తులకును మొదలయిన లేజంబుభారఁబుట్టించినతమ్మిడ
 లుప | బుద్ధిఁబోల్చురానిపుణ్యంబుఁడత్పాద | కమలజననెనెనగంగఁడెటప | నప్రమేయఁడభవుఁడవ్యక్తఁడవ్యయంబుఁడా
 డిపురుషుఁడభిల మోదియొప్పె||సీ|| ఇట్లుజగన్మోహనా రాసుండయిననా రాయణుని కృపాపలోక నాష్టాదశస్వభావచరి
 తులై సాష్టాంగపండ్ర శాచంబులావరించిపాలభాగపరికీలిగక రక హలుగై యుట్టెరి||గీ || దుర్గ నుంబులయినస్వగౌదిప
 లనులఁబుట్టఁజేయఁజాలునట్టిగుణముగలిగి మెలఁగుచున్నపునుండవై నట్టికిరయమ్ర కు|| వారమాదిపురుష||సీ||దం
 డంబుయోగింర్రుండలనుశునకదండంబుశాస్త్రకోనండునను | దండంబుపండిరికుండలద్యయినకుదండంబునిష్ఠుర
 భండనునకు | దండంబునత్త వేదండరక్షునకుదండంబురాక్షునభండనునకు | దండంబుపూర్ణేందుమండలముఖునకుదం
 డంబులేజగి ప్రసంగునను | దండంబుపూర్ణతపుణ్యప్రధానునకును | దండము ద్రుచ వై కుంఠధామునకును | దండమాశ్రిత
 రిక్షణతప్పగునకు | దండముగుభోగ నాయకతల్పునకును||డ|| డిక్కిరిచేవతావరులుదండరవందరదై గిభేవరుల్ | స్రుక్తి
 రిసాధ్యసంఘములునోలిరిపన్నగులాజిభూమిలో | స్రుక్తి-రిదివ్యకోటిగడుస్రుగ్గిరియటులుపృథ్వి చేతసి | చిక్కినవా
 రినై నవయ సేయును సెప్పకయుండ సోహరి||క|| మొదలంటినరక్తి సులకు మొదలై మాకాపదలకుమూలంబగుచుం
 నుద మొదలు లేనిరక్తి సు | పదిమాపంగవయ్యుకదకుంచుదెనైనహరి||గీ||అకటదిక్కుల కెల్లదిక్కుల నమాకు|చొక్కదిక్కు
 నులేమకాల్పాననై | దిక్కుగావయ్యనేడుమాదిక్కులజూడి | దిక్కులేవన్నవారలదిక్కునీవక || నీదిక్కుగానివారి
 కి నేదిక్కును వెమకనుండదిహపరిములకున్చొరింపఁడలఁచు వారికినీదిక్లేదిక్కునుమ్మనీరజనాభా || గీ||అరయమా లేజముల
 తోడనాయుధములు | మ్రొంగిభువన ప్రయంబును మ్రొంగుచున్నభీక రాకారుపృథ్వి సీపేచనుడఁచి యెల్ల భంగులమాభల
 గమీగుమభవ||గీ|| పరమపురుషమఖిభంజనపరిమేళ | భక్తిపరివృత్తభవవిదూర | జలపహాక్షున్నశరణంబువేడె |
 నుభయమిచ్చికొవుచుయ్యచుమ్ము ||వ||చుఁటియూరోభగవన్నారాయణవాసుదేవయాదిపురుషహహాభావపరకృపంబు
 శివరమకల్యాణదేవపరమ కాగుణీకులై నపరమహంసలగుపరివ్రాజకుల చేతనాచరితంబులగుపరివంసమాధిభేదంబులహ
 స్సుటంబై నపరమహంసభక్తంబునననువాదితెంబగుపరమక పాలద్యారంబున నావృతంబై నయాత్మలోకంబున సుపల్ల
 మాశ్రుండువై నిజగుభానుభవుండవై యున్ననీవాత్మననువేతంబులై నయ పేక్షింపగుడనిశేరిరంబులకునున్నైన్దితితయ
 కాంబుండవై యుండుచువునునన్ద భావితంబువై యెపరిమితగుణగణంబులున్న నీవు దేవదత్తి మాడి-ఁబరతంత్రంబు
 నునిచ్చినకుశలఫలంబులననుభవించిదిలింతువుపక్షజైశ్వర్యసంపన్నుండవై నీ హత్పారాయండువై యుండుచువుగు
 ణసద్భావితంబుండవై యసమితగుణగణంబులద్యాపినికీర్తవిచారప్రమాణభావంబులగునెక్కి శాస్త్రంబులంగిర్రు గల
 వై నప్రజ్ఞలుగలిగిదురాగ్రహవాచులై నపిద్వాంసుల వివాదానుసరింబులయిండును పరితంబులగునప్రసాప్తీత్యాది
 వాక్యంబులనను ప్రమాదానయిండువై నిజమాయచేతఁగానంబడక యుక్తిగోచరుండవై నను ప్రదేవయనానంబుల
 బ్రవర్తింతువుదేవారజ్ఞువునంచునర్పిత్రాంతిగలునన్ను ప్రన్యాయితరంబుల చేతి ప్రప్తంబై నరీయంబులను చక్ర
 తిగలిగెననియిట్టి పింహోహుచతురవచనంబులభక్తిపరమశుభయినినుగోసేయుచున్నదేవికలంకాదివిష్ణుమోర్ధ్వముం
 డిమృత ప్రాయంబులగుగంభీరభాషణంబులకల్గునెయి||క|| నామపథానంబుగిమ్ | సరసంబుజ్ఞానంబుపింహోహమునం
 బొదలెనుడిచిత్రితంబింకి | వనరక నాభక్తివోషిమిచ్చింబగు నేని || పండితమండ్రీమండ్రై నాయుండుభక్తలకు
 బొంపగానియర్థంబు లేమవి శేషిలవి నాయండు నే కాంతహితమైనతన్నిచింపం ద్యులంబంగోపిం పుగుణంబులయందుం
 దిత్వజ్ఞానగోచరుండయినవాఁడవిషయనిర్వృత్తింబై సంసారమార్గంబువిద్యుచు పండుగానిమీకుశుభంబయ్యెమమ
 లువధిదియనుదియిషినత్తమండుగలండతర శేరిరంబునాచ్యుత్య శయనమాద్యంబులచే జోవిశేషంబునసారల
 యున్నయదియతనిడిగితచ్చరీరంబుంబుచ్చికోనుండు పూర్వ కాలంబుననెచ్చినిదేవతలపనచ్చిశిరో నామంబునప్రచ్ఛన్న
 రూపంబగునిమగ్నశంకలై నవిద్యయుపదేశించినవారలుజెప్పెన్దత్తంబుతోంపరిపాటియు | ద్వష్ట్రుప్రప్తంబునవిచ్చె
 చాపునకుమదాత్మకంబయినయభేద్యకవచనంబునిచ్చెఁగావునని | చివదాన్యంబుదేహంబునంబింపక గొకప్పునని
 శల్యంబులువిన్నకన్యనిచ్చితంబులయిశతధారలుగలయాయుప్రేక్షంబై నంత్రేజోబృంహితంబుయ్యప్రప్తమనిశిరోహర
 ణకారణంబుయిండుదానంజేసీమీరుపునగ్గట్టి లేజోస్త్రాయుధనంపచలుగలిగి వెలింగెనరుచి శేషించియునుట్లు క్రిమ

లయినవారలేలోకంబుల నెవ్వరికినజేయులుగావున మీకుభద్రంబయ్యెడుననిభూతభావనుండయిన భగవంతుండద్య
త్యుండయ్యెనప్పుడు దేవతలుదధీచిమునికడకుంజనినన త్తటియింపుండిట్లనియె॥ ౧॥ దేహిసంఖ్యముగోరుదేహంబుఘటి
యించిదేహవిడువలేదుదేహమెప్పుడుదేహియన్నదీయదేహంబుకొఱకునైదేహమీగడయ్యదేవతలకు॥ఉ॥ ఎక్కడనె
ల్లలోకములనెవ్వరుగోరనికోడైనేడుచూ॥ తెక్కలిపాముకైతివరిదేహమువేడంగవచ్చినారమేమెక్కడడివ్రకర్మగ
తియెక్కడదైవవ్యసంబుగాకనీ॥ త్రొక్కుడుదానమీవరుసందోయకవేడుదురేజగంబుల॥క॥ నీచగతియెల్లభంగులయా
చకమనితెలిసెగనిదడుగుదువేని॥ యాచకవర్తములోపలునీచకులనబడరెయెంతనేర్పరులైన॥క॥ అడుగంగరానివ
స్తువులనుగరుబతిమాలియెట్టియిద్దులునినునేనుడిగిలిమిదేహమెల్లనుగడునడిగడువారికేడంగుణమహాత్మా॥ఉ॥ నాపు
డునాదధీచియనునంబునసంశయమందినవ్వినం॥ భావితవాక్యపథకులబల్లుచున్ననెబేర్చితోడనోదేవతలారప్రాణుల
కుండెక్కలివ్యవస్థభయంబుపూనుటే॥ భావములందలంపరుకృపావతిసెన్నడుమీచునంబుల॥క॥ ఎలమింబ్రతుకనిచ్చ
యించినవారికిదేహమెల్లభంగిడివుగాదెయ్యుతుండువచ్చియిద్దించెనేనియుండున్నునిచ్చున్టీదాతగలడె॥ అదియు
నుంగాక॥స॥ అర్థంబువేడెడునర్థులుగలరుగాకంగంబువేడెడినర్థిగలడె॥ తగంగోరికలనిచ్చుదానశీలుడుగల్గుచునదేహ
మీనేర్పుదాతగలడె॥ యీనేర్పువాడుదన్నిచ్చినరోయకచంపెడునట్టియాచకుడుగలడె॥ చంపియుంబోవకశల్యంబు
లన్నియునేటిపంచుకపోవునాగులరెరవణలోకమెల్లరక్షించువారికి॥ హింససేయుబుద్ధిచెట్టివోడమె॥ బ్రాంతియైన
యట్టిప్రాణంబుపైడిపి॥ శకుంభోలి నెదిరిండులంపలడె॥ అనినయింపుండిట్లనియె॥సర్వభూతదయాపరస్వాంతులకు
నుబుణ్యవర్తనులగుమిమ్మబోటివారికిమితనశ్రీర్తికాములకలఘనతులకియ్యరానివదార్థంబులెవ్వగలవు॥స॥ అడుగరా
నిసోమ్ములకుగరాదనిమానదడుగువానిమాలలకుగనేల॥ బ్రాంతినడుగుచోటబ్రాణంబులేనియునిచ్చువాడుదాపడిచ్చు
గాని॥వ॥ అనిపరసంకటంబుదలంపకనిలింపులుకార్యపరతన్నివినయవాక్యపరంపరలబ్రాధించిననతండుదరహానితవదనుం
డైయఖిలలోకధర్మంబెఱిగియునొక్కంతగాలంబుప్రవాక్యంబిచ్చిడినిసహింపందగుచునుమీయట్టివారలకుంబియం
బగునేని నెప్పుడైనవిడువందగినశరీరంబువిడుచుటయేమిచగ్గభంబుయధ్రువంబైనయాదేహంబుచేతంగీర్తిసుకృతంబు
లనెవ్వండాజ్ఞింపకుండునతండుపాపాణులకుంటెనతకిరినుండుమీయాట్టిపుణ్యస్థులచేతనాకాంక్షింపబడినశరీరంబు
ప్రమేయధర్మార్జితంబేదేహంబుచేతనైననునకలభూతంబులు శోకానుభవలబునశోకించుమాద్దానుభవంబునహర్షించు
నట్టిమహాకష్టదైన్యకరంబైనశరీరంబు కాకశునకస్యగాలాదులపాలుగాకుండ మేలయ్యెననిశ్చితాత్ముండయినదధీచి
త్వావలోకనంబుచేతనిరిసితభంధనుండైబుద్ధింద్రియమానసంబులతోగూడినయేత్రజ్ఞనిపరబ్రహ్మస్వరూపంబైనభగ
వంతునందునేకీభూతంబుజేసెయోగజ్ఞానంబునశరీరంబువిడిచెనప్పుడింపుండతనిశల్యంబులవిశ్వకర్మనిర్మితంబైననిశి
తశతధారాసమావృతంబైనెలుండుపజ్రాయుధంబుగైకొనిభగవత్తేజోవప్యంహితుండయియైరావతానూథంబైనక
లదేవోత్తమగురుడగంధర్వభరతకిన్నరకింపుగుమనీర్ధవద్యాభరపరసేవితంబైనకలమునిజనంబులువినుతింపఁగ్రాలోకహ
ర్షకారియైభగవదనుగ్రహసంప్రాప్తమహాలాత్సహావికసితవదనారవిందుండయివృత్రాసురుపైనడిచెనప్పుడు॥ఉ॥ వృ
త్రాడుమానవాన్యయపవిత్రాడులోకజహంసకక్రీయా॥ సూత్రాడునిగ్రహగ్రహణసుస్థిరవాక్యవివేకమానచారి
త్రాడుదేవతోరగదరికృతవక్త్రుఃకరోషమాపితామిత్రాడుశత్రురాకంగనిక్కిలియైనయుగాంతకాకృతి॥క॥ మెం
డుగలదనుజనాయక॥ నుండలములుగొల్పనడిచెనుహిమోద్ధతివే॥ దండములనడుమజనునదగొండయునంబోలెనివిడుకో
పోద్ధతుండై॥క॥ కాలగళుండడరికడువడి॥ గాలునిపైగవయుమాడ్చిభరతరవనం॥ చాలితపూర్వదిగంతరుండైతిలమహేం
ద్రమీదనతడరిగెన్నపా॥వ॥ ఇట్లురుగ్రగణంబులుమరుగ్గణంబులునాదిత్యగణంబులశ్వినీదేవతలుపితృదేవతలువిశ్వదే
వులుపహ్నియుఋషిభవులువరుణనాయకుబేరేశానాదులసీద్ధనాధ్యకిన్నరకింపురుషగరుడగంధర్వభేదరప్రముఖం
బులగునిండ్రనైవ్యంబులతోడనముచియ్యశంబరుండనర్హుండనుద్విమూఢుండునువృషభుండనుహయగ్రీవుండును
శంకుశిరుండునువిప్రదిత్రియునయోముఖుండునుబులోముండునువృషపరుద్వండునుసోతియుంబ్రహేతియునుత్రాటుం
డునుధూత్రకేశండునుపరూపాత్మండునుగపిలుండునువిభావనుండునిల్వలుండునుబల్వలుండునుదండశూకుండును
వృషధ్వజుండునుగాలనాథుండునుమహానాథుండునుభూతసంతాపనుండునువృకుండునుసుమాలియుమాలియుమున్న
గుడైతేయదానవయక్షరాక్షసాద్యసంఖ్యలగువృత్రాసురుబలంబులుండలవడిసమరంబుంజేసినప్పుడు॥చ॥ అసురులకున్న
రావలిసయ్యెనుహారణమప్పుడొంకారు॥ బృహదానికుంతేశరముగ్ధరతోమరభిండినాలపట్టినపలుశూలచక్రములడం

[illegible]

ధియాసమరధర్మముమానితలంగఁబాడియే మట్లుఁడుదుర్దను ప్రథనమత్తునివృత్తునిపాటెలుంగరే॥క॥ఛాపుత్రున మైన
 ప్రాణికిఁజావులు రెండరసికొనుఁడుసమరమునందు॥నాల్గవించయోగమందును॥జావంగా లేనిచెడుగుచావుంజావే॥అ
 నివాసుడేవతేజోవిశేషవిశేషితులైదవానలకీలలంబో తెవెలుంగుచువెఱచివెన్నెచ్చిపాటెడునసురులవెనుకొనితలుము
 సురవీరులంజూచిసూరికిరించినస్వర్గానుభవంబుననిచ్చలేకుండేనేనినుదవలోకినస్పర్శనమాత్రంబుముందరనిలుతురుగా
 కయనియేచికల్పించుతానల్పఘనఘనాటోపంబునుంబోలే ౮౧లోరకంతహంకారతర్జనంబులంగద్దిల్లుచుబ్రశయకాలప
 వనపరిభావితమహాశిఖిశిఖావళులందృణీకిరించుకుటిలావలోకినంబులనాలోకించుచుంగాలపరిపక్వలీలాలోలుండయిన
 శూలితోలికెనాభీలమూర్తియైనకలజీవభారభరణదుర్భరభగ్నబ్రహ్మాండభాండమహాధ్వానంబుభంగినాస్ఫటించిన॥
 ఉ॥మాడెజగంబులన్నియునుగ్రుంకిరిసూర్యసుధాంసులప్రలుటాడెనభస్థలంబగిలెనంబుధునికెనుదగ్గరహాలిపట్టా
 డెవడిద్దికల్పగిలెనుర్వరగ్రుంగెనజాండభాండమట్లాడెవిధాతెబెగ్గడివెనార్పుచువృత్తుఁడుబొబ్బవెట్టినె॥లయగ్రా
 హి॥ కూలిరివియచ్చురులుసోలిరిదిశాధిపులువ్రాలిరమరత్రజముదూలిరురగేంపుల్॥వ్రేలిరిమరుద్గణముజాలిఁగొనిర
 శ్వినలుకాలుడిగిరుద్రులవలీలఁబడిరాత్రి॥వ్రేలిరిదినేశ్వరులుకీలెడలిసట్లుసురజాలములుపెన్నిచురపాలనుచుధారా
 భీలగతితోడఁదమకేలిధనువుప్రొడిచిసేలఁబడిమూర్ఛలనుదేలిరిమహాత్మా॥వ॥ ఇట్లుకలోరకంతనాదంబానర్చిననశనిపా
 తంబునం గూలుప్రాణిచయంబుభంగినంగంబులెలుంగక రణంగంబునంబడి బెట్టుమూర్చిన్గినిదివిజరాజసైన్యంబుల
 వృత్రాసురుండుసంగరరంగదుర్దముండై మహీవలయంబుపదాపతంబులగజగజవడంకనిశిత శూలంబుకేలనంకించుచు
 మదిందినభద్రప్రమాతంగంబుకమలవనంబుసొచ్చి మట్టిమట్లాడువిధంబుననిమీలితాత్ముండగుచు బదతలంబులరూపంబు
 లుమాయంజమురుచు వెక్కసంబునఁగ్రీడించువానింగనిపజ్జివప్రశతోపమనిష్ఠురగదాదండంబాభీలభంగిఁబ్రశయకా
 లమార్తాండవంశపరివేషప్రేలితంబుగాఁద్రిప్పివైచిన॥మ॥అదిమింటంబెనుమంటలంటంబరపైయాభీలవేగంబునంగది
 యన్వచ్చినలీలతోడఁగరసంగ్రహంబుగావించిబెట్టిదమైచేరిసురారిదానిఁగొనికాఠిస్సూరుపాతంబునం॥జదియన్వో
 డెగజేంధ్రమస్తకమునుతానైకసాహాయ్యుండై ౧॥అగ్గజంబుకులిశహతిఁగూలుకులమహీ॥ద్రంబువోలెరక్తధారలు
 రులమస్తకంబువగిలివదమటిజిరజిరఁదిరిగిపిలుగునూపితెరివపఱచె॥ఉత్సాహవృత్తము॥ గజముదెరలిదానికొరలిగర్జ
 లిడుచుఁబాఱగా॥బలిమినిండుండంకుతమునఁబట్టిబిట్టునిల్చుచున్నిజనుధారసైకపాననిర్ణయార్ద్రోకరమున॥ ఋ
 జాపుమీఱనిమిరెనపుడురూఢిమెరసిక్రమ్మఱు॥వ॥ఇవిధంబుననైరావతంబునుసేదదేర్పుచునెదురనిలుచున్నభిదుర
 పాణింగనితోఁబుట్టువుఁజంపినతెంపుఁదలంచిమోహాశోకంబునవిపర్యాసంబుగానవునచూహవకామ్యాధియైవృత్తుం
 డిట్లనియె॥శా॥నాకుంబెద్దయునికునధురువుదీనవ్రాతరతున్నభా॥లోకుంజఁపిలిపిట్లుపాపమతివైలోభంబుతోనియ్య
 డె॥లోకులన్వఁగమచ్చుజాబలిమికిన్లోనైతివీశూలసుం॥దాకంపింపఁగనిన్నుగ్రుచ్చిఋణముకాత్తుండనైపేర్చె
 డె॥క॥పిట్టితులువైసగానీ॥నెట్టనఁదనబ్రదుకుకొఱకునీవలెగురువుం॥జుట్టమునుబుణ్యబ్రాహ్మణుఁబట్టివధింపంగఁగలఁ
 డెపశువుంబోలే॥వ॥దయయునుసత్యమున్వడిచిధర్మముమానియశంబుమానశ్రీ॥జయములఁచారఁదోలిపురుషత్వము
 గానకలోకినిందితా॥హ్వాయుఁడగువానిచావునకునార్యులుగుందుచురేస్సగాలము॥ల్పియముననంటునేశవముఁజ్రేల
 కచేరునెకంకగృతముల్ ॥క॥నికరమగుపాపములచేఁజిక్కిరిపినిశాతశూలశిఖరాగ్రమున॥వృక్కించినచుమాంసము॥
 నక్కలుఁగుక్కలునుజేరినమలఁగఁజేతు॥ఉ॥డికొనినకునేడిచపదిక్కనిపచ్చినవారుగల్గిరేయొకమతింబిశాచములకె
 జ్జినదృష్టిగమన్నిశాతశూ॥లైకమహాగ్నికీలనసేకవిధంబులసోమయాజినై॥మేఁకలఁజేసివ్రేల్చెదనమేయమదోద్ధతి
 వ్రాలినియ్యని॥క॥కాకననుఁగులిశధారలదికొనినిర్ణింపఁగలిగితేనియుభూతో॥ద్రేకంబుఁజేసినూరులు॥ప్రాకటవదప
 త్నధూరిభాగంబుగును॥సీ॥సందేహమేటికిజంభారివేవేగభిదురంబువ్రేయుమాభీలభంగి॥నలితోభినడిగనయర్థరాశి
 యుంబోలెఁగడవలేనిదివృధగాదుసుమ్ము॥మురమర్దనునితేజసుననాదధీవివీర్యాతిశయంబుననధికమయిన॥యదిగానహ
 రిచేనియంత్రితోన్నతుండనైగెలువుముశక్తులగిటఁదంచి॥యెందుఁగలఁడువిష్ణుఁడందుజయశ్రీలు॥ప్రెందుఁదానపచ్చి
 పాండుకుండుఁగానభక్తవరదుఁగమలాత్ముసర్వేశు॥పదములందుమనముఁబదిలపఱతు॥వ॥ఇట్లువప్రధారలం దెంపంబ
 డినవిషయభోగంబులుగలవాడనైశరీరంబువిడిచిభగవద్దామంబుఁబొందెదనారాయణునిదానుండనైననాకుస్వర్గము
 ర్మపాతాళంబులంగలసంపద్యోగంబులునిచ్చుంపంబడవుత్రైవిధి కాయాసరహితంబైనమహాదైశ్వర్యంబుప్రసా
 దించుటంగావుననేననుపమేయంబైనభగవత్ప్రసాదంబున్యులకగోచరంబదైవునిపాదైకమూలంబుగానుండుదాసుల

కుదాసానుదానుండనైయున్నవాడననియప్పరమేశునుద్దేశించి॥౪॥అరయఁగభక్తపాలనములైనభవస్థలజాలమాత్మ
సంప్రరణముసేయవాసునినుసన్నతసేయశరీరమెల్లఁగి॥౫॥కరవరివృత్తిసేయఘడిగాంతుయొసర్పెదఁగానియొల్ల
సేవరిదిక్రవోన్నతస్థలమునబ్జజపట్టణమింద్రభోగము॥౬॥అఁకలిగొన్నక్రేపులరయంబుననీకెలురానిపక్షులున్ద్రీ
కొనినట్టికిన్మటిపదేశగతుండగుభర్తకంగజావ్యాకులచిత్తయైనజవరాలునుదత్తరమంచుభంగిసో॥ శ్రీకరపంకజాతుని
సుంజేరఁగనామదిగోరెడుంగడే॥౭॥నాకునుసఖ్యముపుణ్యశ్లోకులతోఁగానితత్వశూన్యులుసంసారైకవిమోహులతో
డంగాకుండనొసర్పుచుయ్యకంజదధోతా॥నుహస్త్రధర॥హరిపైసర్వాత్మసైవనశ్యగణితగుణపైనంతరంగంబువర్షాన్వ
రిమేనుప్పొంగఁజూపులజయమునుసరిగానంతనంబంచుచున్ది॥కరుడైకాలాగ్నివోలెననలుచుఁగవిసెఁఖిర్వగరోన్వన్న
తిష్ఠిర్భరలీలన్బాగుగంపింపఁగదశలద్రుల్బుండసొద్దండవృత్తి॥౮॥దొరఁకొనిప్రళయోదకమునహరిపైఁగైభుజుడు
గవియుహంకారమునన్సరనాభుమిఁదవృత్తాసురుడునుదోవృత్తినడిచెశూలాయుధుడై॥౯॥కల్పాంతాగ్నియొ
బోలెనులగ్నలెఁయంగఁగ్రిష్టచున్దీనసోరల్పాపొల్లిలివంచుశూలమురయంబారంగఁజైవైచినం॥ బోల్పంగోటిరఖి
ప్రకాశతదివింబోవంగవీక్షించియా॥జేల్పుల్పొంగఁగఁవప్రధారచునిమెన్దిన్నాణమొప్పారఁగ॥౧౦॥శూలమప్పుడతఁ
డుప్రక్కగఁగఁగండించిప్రాణిసోనకదినభవజుడయ్యుంచెననురగనలియేకహస్తంజైపగిఘంబుగొనినుహేంద్రుఁగిట్టిహ
నువులడఁచె॥౧౧॥ఇట్లుప్రయకాలభీషణపరివేషపాపంబుగారోషంబునంబరిఘంబుఁగ్రిష్టికుష్టించిగజకుంభస్థలంబుభ
గ్నంబుసేసియింద్రహనుప్రదేశంబులునిష్ఠురాహతిసొప్పించిన॥౧౨॥గజముమదముడిగితిరుగుచు॥గుజగుజనైఘ్నేకవెట్ట
గులిశమునేలన్సలిమిచెడివిడిచెనింద్రుడుగజవిజితోఁజగడనసురకడిమిజగంబుల్॥౧౩॥గరుడుడుప్రెడివిననాగముఁక
రణిన్వృత్తాసురేంద్రుఁకడిమికోలై॥తిరుగుడువడ్డహరింగనిపురపురనాహాయటంచుబోగిలెజగంబుల్॥అప్పుడు॥
గి॥గజముపాటుఁజూచికడుదినగతఁజూచిపరికరంబుజారిపడఁబఁజూచియిద్దధర్మమెఱిఁగియున్నతత్రునిఁజూచిసిగ్గుతో
డవజ్రశిరమువంచె॥౧౪॥ఇట్లుయొద్దంబునశత్రుసన్నిధింగరంబుజారిపడినవప్రంబుఁబుచ్చికోనకనిర్విణుండైయున్నసా
కశాసనుంజూచిపుత్రుండెట్లనియె॥౧౫॥దురమునఁగైదువువదలిసగరణన్ననువైరిజనులఁజంపరువైరి॥వెరగొండనేలకు
లిశముఁకరమరుకుఁగెచ్చికోనుముకాచినింద్రా॥సీ॥వప్రంబునైకొనినైరినిర్దింపుమిట్లడలంగదేశగావననాభు
యసురదేహాధీనులైనమూర్ఖులకెల్లనీశులక్షీశుసర్వేశుఁబాసి॥కడతేజఃయములుగల్గునెయందైనదలపోసిచూడు
మాతత్వవృత్తినిలోకపాలురునెవ్వనివశగతివలఁబడ్డవత్తులవద్దనమునఁజిక్కిచేప్రలుచేయుచుఁజింతోనీశు॥రట్టిన్య
త్యుబలంబులనాత్మజయముతమదిగాఁగోరియజ్ఞానతంత్రులగుచుఁగవలలోచనలీలావికారములను॥గి॥మెరయయం
త్రహయంబైననన్యగముభంగి॥దారునిర్మితమైనట్టితరణిపొల్లి॥శత్రుయెఱుఁగుమిలభూతజాలమెల్లదళితపంకేరుహాతు
తంత్రంబుగాఁగ॥౧౬॥హఠియుభూతంబులచేతనింద్రియంబులచేతవశుండైనపురుషుండుప్రకృతిచేతచేటుసేయంబడిన
యాత్మంబరమేస్వరానుగ్రహంబువాసి॥సుఖయించుచుండునవిద్యాంసుండైనవాడనవరతంబుతన్నుస్వతంత్రుఁ
గాఁదలంచుచుండుభూతంబులవలనభూతంబులుపుట్టుచుండునాభూతంబులుభూతంబులవలనభక్షించుచుండుంబ
రుషునకాయపుశ్రీయునుగీర్తియునైశ్వర్యంబుమొదలయినవియనుభవింపనెంతగాలంబుప్రాప్తంబంతగాలంబుని
వసించుఁబ్రాప్తంబుదీక్షితంబురుషుండుజాలింబొందినదియండకపోవుచుండుఁగావునగుణంబునవగుణంబుగీ
ర్త్యవకీర్తులును,జయాపజయంబులును,సుఖదుఃఖంబులును,జావుప్రశుభులును,ననుంబులయికలుగుచుండునజ్ఞానియైన
వానికినత్వరజస్తమోగుణంబులుగలిగియుండునట్టివానికినిగుణమంతింబులైనయింద్రియాదులేయాత్మయనితోఁచు
చుండుంఁగావునవాఁడాగుణంబులచేతబద్ధుండగునాగుణంబులకుసాక్షిమాత్రంబయినశరీరంబువేఱనియెవ్వఁడెఱుంగ
సోపువాఁడాగుణంబులచేతబద్ధుండుగాఁడుగావునగుణంబులుగుణియునుభోక్తయునుభోగంబునుజయంబునపజ
యంబునుహర్తయునుహన్యంబునుత్పత్తిస్థితియకర్తయైనరోత్పత్తృష్టుండైనయప్పరమేశ్వరుండెకానియన్యంబులే
దివ్వడొక్కహస్తంబునాయుధంబువోయినసేనుభవత్పాఠాపహరణంబునకుసమర్థుండనగుణున్ననున్జూడును
నిమితియునిట్లనియె॥గి॥వాహనంబులుసారెలువాడిశరములూర్జితాత్మములనువులునొడ్డణములు॥గాఁగఁబోరెడినీ
హ్యుతకర్మమందు॥నెనఁగజయమునునపజయమెవ్వఁడెఱుఁగు॥౪॥అనవుడువృత్తమాటలకునడ్డుతమందిసురేంద్రు
డెంతయుండనమదిగుత్తితంబుడిగిదైవముగానతనిస్మరించె॥కొనియెంగరంబువద్దిగువగులివనవప్రమునవ్విడాత్మ
లోఁగదనరెజగంబులన్నియుముదంబునుబొందిరేవరావళుల్॥౫॥రాహుగ్రహవక్త్రమహాగేహంతమువాసివచ్చికి

రణావళిసద్భావముల మొప్పు వెలిగెను నాహరితస్వంకువోలెహరియొప్పెన్నపా || ౪ || ఇట్లుకరకలితవజ్రాయుధు
జ్ఞుండలనుండితడిజ్ఞుండలుండయజంతారిగంభీర వాక్యంబుల విప్రయనుచున్నిత ముఖారవిందుడయి వృశ్రకక్షిని
యొక్కఁగఁబడవేంఁద్రనీనుతి వేదాంతమువోలెచత్వఃజ్ఞానకృతా మోహము నేవతిభక్తుడ౯ వాదినపురుషులకుహరికిన
జ్ఞాతులవలె || ఉ || లోకములెన్నినిండితనలోనుగ నర్వయఁజేసిప్రాణుల | వీరులఁజెట్టియెల్లదలఁ దీర్చునూపెడివిష్ణు
మాయ నే | దేవతలించలించితియేలననా సురసూపుమానిన | జ్ఞానుఁబరాణపురుషునితోభవమూ శ్రీభరింపునిఁపు
నఁజ్ఞాప్రయనుగుబుసల్పివోయెట్టిసహకృతమాచరించితోపూనిరజోగుణాభిరతిఁబొందిననీనుతితోలకదాంతన | వ్వా
నసమానసానుభవన శ్చనరాళనిరోధభావన | వ్వానున సేయనాదనుజనద్దనుభక్తీ మెనంగియంతయొక్క || నారాయ
ణరూపాన్యతాపారావారమునఁజేలుభక్తుఁడదాభూ | దారకరభావతోదకఁపూరింబుల నేలశృప్తిఁబొందినసహకర్తా ||
౪ || ఇట్లుపలుకుచున్ననింఁద్రునపటించివృశ్రానుసంధాయోధువన్నన్నజనంఘన్నచాణూమానసుండైవైవబురికొల్పు
కొనివారూహస్తంబునంబురిఘంబుఁద్రిష్టచునుప్రరంబునంగుప్పించుచుప్రవృత్తుండకన్యరంబుగృహభిరైరివ రావంబునం
బగిలించుచుసముత్తుంగను శ్చనరాళనిఁపులఁచించుచుచుభంబులపైగవియుభంగిసురవృషధు సేవరూపలకలదిభీషణాశ
నినిపాత వేగంబునంగొట్టిచనింఁద్రుండు కలికధారినపురిఘంబుఁద్రునిమితోడన శేషభణాపి శేషంబై నచాపాలనఁడంబు
ఖండిం చెనప్రపంచవృశ్రాండుభిన్నబాహున్నయమూలుండైరి కృధారలఁదోగుచు వజ్ర వేషవిహారిఁజై వివంబుననుం
డిజారుచున్నకులవర్తనంబునంబోలెఁజావట్టి ప్రళయకాలసంహారనిలబచ్చటచచ్చటార్పిటకతోర టిగాభిలాగ్నిసమాన
స్మృతకుటిలనిక్షేప మర్చిరిక్షణుండై భూవభోవంఁడలంబులఁగిరివమివిదొడలపాత్రించినభోవంఁడలంబునంబోలెఁచు
దిమొవలెఱుంగరాకవికృతంబుగా వత్త్రంబుఁడెరిచి నుంచరనశ్చనసాధ్యమానవిషధరవిషనజహ్న్వభీలంబగు నాలుకన
భంబు నాకుచుఁగాలసంహారకారణుడయిన కాలభిభూతవంఁడనుండిరికాలవంఁడంబును బోలెడిచంద్రుఁడైత జగత్త్ర
యంబునుత్రింగెనువానింబోలెనతిమాత్ర సహకాయుండయవర్తతంబులంపిలంగనిటుచు నెడనొండయుంబోలెన
భోభాగభూభాగంబులవాక్రమించియపుష్పంఁజ్ఞా || కాలమునాటివృక్షపుష్పంబునుబోలుచుఁచిన్నలింగము || ల్లాగ
దేవసంఘములగుంపము సెందజగంబులెల్ల నాహోబురితారవంబెనఁగనఁద్రగిజంబును నాయనంబుతో నాలుకఁజుట్టిపట్టి
సురనాథునిత్రింగెనసహకృతాకృతి || గీ || లోక మెల్లనపుడుదీరకాపవదెడనఁ | బడరెను పరిణంబులవనిమిఁద | సోన
వానసురి సేసూర్యచంద్రాన్మలరస్తులుడిగెనెలయరభ సనయ్యె || అపుష్పంఁజ్ఞా || కంఠమఁజేరినంబుఁడంఁద్రకపిఠ మొందఁ
డుపెద్దవిద్వరం | జెందఁడుతత్త్వరింపఁడువిశేషముఁజెప్పఁడు వైష్ణవజయః | నందవదైకవిద్యయునగుంబునఁదాల్చుచునుం
డెఁగానినం | గ్రంథనుఁడాశాచరునిగర్భములోహరిరక్షితాంగుండై || ౪ || ఇట్లుకవిచరూప శ్రీ నారాయణకృపాపాలితుం
డైయోగబంబునబలభేదయశ్చయదరంబు వజ్రాయుధంబునభేదించెనైరావణసహిసుండై యశనికంధరంబు తెగన
దువవజ్రంబుఁబ్రయోగించినపతినిష్ఠురవేగంబునవృశ్రహరణాధింబునఁదిగుచునూర్యాదిహంతు శ్రంబులకుదక్షి
ణోద్ధరగతిరూపంబునసంవత్సరసంగియంచు సహారాత్రిసాధ్యంబునవృశ్రశరంబు వర్ణనలిఖరంబునంబోలెఁ
ద్రుంచికూలంఁద్రో చెనపుష్పం || ౪ || మొర సెంచుండుభులంబరంబునఁగడువోచిందిగంధస్వలఁగునలనాధ్యలు సింధులు
స్ఫురివరుల్సాంపారవృశ్రఘ్నభీకర తేజోవిభవఁద్ర కాశకరవిభాగజైకవంశ్రంబులఁ | బరి మొప్పంజలియించుచుంసురిసి
రెం | తేఁద్రాశ్చసూసోనల || గీ || ఏమిచెప్పనపుడిం ద్రానిసనువున | సుందరిన్వ తేజసేభ్యుడెడలి | లోక మెల్లఁబాడలోకులు
సూడన్ || లోక నరసింహస్థలోనుసాచ్చె || ౪ || ఇట్లులోకభీరుండై వృశ్రానురుఁడుగూలిసంఖలలోకంబులుపరితాపంబులు
డిగిసుస్థితింబొందెదేవయిపిపిశ్యగణంబులుదానవులతోడఁ గూడియంఁద్ర నకుంజెప్పకశవతవ స్థానంబులకంజగరనిస
వినిపరిక్షిన్నరేంఁద్రుండుశుకయోగింఁద్రునగ్నినియోగి || ఏమి కారణమునఁ | ద్రతోఁజలుకక | సురలువోయిరట్టిసురగణం
బు | తెంచుచేతనుఁజుఁజెందెరివజ్రకే | జేటుగలుగుతెల్ల చెప్పనయ్యె || ౪ || అనినకుకుండిన్మియెవృశ్రపరాక్రమ చకిను
లయినాశులదేవతలునుసహస్విగణంబులును మున్నువృశ్రసాధాధివిః ప్రసిద్ధాధినినలంకఁ బ్రహ్లాదాశ్వః జేయఁ
జాలకతోన్లి విశ్వరూపునిఁజంపెనపాపంబున్త్రీలయంచును, భూమియంచును, జలంబులంచును, ద్రవంబులంచును, విధ
జించిసెట్టివినిపుడిహత్యయేరితింబాపుకొనువాడనాకశకన్యంబనిననుహస్వలశ్వ మేధయజ్ఞంబు సేయించియజ్ఞపురుషుం
డైనశ్రీ నారాయణదేవునిసంతుష్టునించేసియాద్యాభివాసంగలవారముస్వభావంబున ప్రాప్తాణిస్సగోమాన్యసజ్జనహం
తలైనవార లేదేవునిగీర్తించుదాన్యులనుచురదేవునినశ్వమేధమహామఖంబునశ్రద్ధాన్వితుడై సేవించిననీకుఁజులు

దై నయిష్టురాశ్చునిహింసించినహాశ్యయేమి సేయంగలదనియొడంబర వినినంబ్రండువల్లెయనియివ్వడంబున మారుతునిం
 బరమార్పిబ్రహ్మహత్యంబొందియత్తాపంబుభరియింపనోపక ద్దశః బొందెనప్పడు॥ సీ ॥ పాపంబుచండాంబూపంబుగ
 లదానిముదిమిచేసిదలెల్ల గడలుదానిశ్చయస్థురొగనంచయ్యుకలబగుదానిమరుత క్రపూరంబుదోరుగుదాని నెలసి
 నవెంట్రుకల్పెరసినతలదానినటపోకుపోకుండును నెడుదానిం గడురుకంపునఁ బేవులదరఁజేసెడుదానిదానెండుఁబా
 తినఁదరుముదాని నాగుణంబులెల్ల భోగింపకేరీలివరుగ నెంతవాడవ నెడుదానివిష్టులరిగిచూచిభీన్లినెన్గుతో. దేవనా
 యకుండుడెరలివటనె॥వ॥ ఇట్లు తివిక్యంబుతో బ్రహ్మహాశ్యవెనువగులనిం బ్రండునభో భాగభూభాగదిగ్భూగంబులెల్లం
 దిరిగిచారంఁదెరువు లేకదీర్ఘవిష్టాతాహోపనిశ్శాసనమాపితుండై యీశాస్యభాగంబునకుం బటచియ దైసనమేయపుణ్యగ
 ణ్యంబై నమాననసరస్సునంబు వేళించియంచునొక్క కనులనాశంబుసొద్ది యంచుఁడంతయుంగలసియాపంబు లేకనలభ్యభో
 గుండై బ్రహ్మహత్యాపిమోచనంబుఁజొలించుకొనుచునహాస్రవన్లంబులుండె నాచండానియచివర మేశ్వరదిగ్భూగంబు
 గుటంజేసియంచుంజొర రాక కాచియంచునంతగాలంబుఁ బ్రిదివంబున నహుషుండుపిద్యాబల తపోబలయోగబలంబు
 లంబాలించుచుండెనంచుదైశ్వర్యహదాంధుండై యింతవత్సలగోరియిం బ్రండువచ్చునందాక నాకుంబట్టివిగమ్యనిన
 నాశచీదేవిబ్రహ్మసన్నిప్రేరియై బ్రహ్మర్షివాహ్యాశివికంబు నెగ్గవచ్చినన్నభోగింపుచునిననతండ్ల చేసి కుంభసంభవ
 శాపహతుండై యజగరయోనియంచుఁబట్టెనంతనింబ్రండు బ్రహ్మర్షి శాపహతుండై ప్రిదివంబునకువచ్చెనంతగాలం
 బునారాయణచరణారవిందధ్యానపరుండై యుండుటంజేసి దిశాధి నాయకుండై సతకరు చేతరక్షింపంబడ్డవాడై యుం
 డుటంజేసితద్దోషబలంబుదటికినహాస్రాక్షుంబీడింప లేదయ్యెనప్పడిం బ్రండునిజైశ్వర్యంబునుంబొంది బ్రహ్మర్షిపరివృ
 తుండై సహస్రపురమా రాధనంబుఁజేసిహయమేధాద్వరంబునకుంటిక్షుండై కొని బ్రహ్మర్షుల చేతఁజేయింపంబడుచున్నవా
 ఁడయినర్వదేవతామయుండెన నారాయణంబరితృప్తుంజేసిచుంచుమిరియించు మాత్రాండునిచంపంబునఁద్యాప్తవధ
 రూపపాపంబునాశంబు నెందించినకలదివిజయక్షుంధర్వసిద్ధమనిజనసంత్రాయ మానుండై ప్రిభునవైశ్వర్యభోగభా
 గ్యంబులంగై కొనియెనప్పడు॥ చ ॥ సతతమరీచిముఖ్యమునిసంఘము చేతయిథోచితంబుగాఁ గృపింపునవాజీమేధమునఁ
 గేశపునీశుంబురాణపూరుషుఁ ॥ హితుజగదీశుయజ్ఞు పతిర్వపులప్రచునంతరంగనం గతుభజియించివత్రిగతకల్మషుం
 డై నెగడెన్నీశ్వరా॥ సీ ॥ మఱియంబుట్టింపంగమనసు పెట్టినయట్టిప్రార్థకర్తాంభోధికుంభజాండుఁ ॥ అంగరములుసే
 యనాహుతిగననోపుబహుపాపకాననపావకుండు ॥ కంఠకడిగమ్రుంగగల్లునఁద్రేపంగఁ గల్మషగరభగంగాధరుండుఁ
 ఘనగుహాంతరములకాలాననియ్యనికలుషదు స్థరతమోగ్రహవిభుండుఁ సకలముక్తిలోక సామ్రాజ్యసంధికి ॥ సహజ
 భోగభాగ్యసంగ్రహైక ॥ కారణాప్రమేయకంజాక్షునర్చ్యేశః ॥ కేశవాచినామకీర్తనంబు॥ సీ ॥ అఖిలముఁజై కసంహారా
 దికారణంబుబలాగ్ధంపంచయాహ్లాదకరము ॥ వివలభక్తిర్ద్రేకవిభవనందర్శనంబునుపహాధ క్షవర్ణనరసింబు ॥ వివిధహ
 న్నానేకవిజయసంయుక్తంబుగ్రస్తామరేంద్రమోక్షకృమంబు ॥ బ్రహ్మహత్యానేక పాపని స్థరణంబుకమనియనజ్ఞన
 కాంక్షితంబునై నయాయితిహాసంబునధికభక్తి ॥ వినోదజదివనప్రాసినననుదినంబు ॥ నాయురారోగ్యభాగ్యభోగాభివృ
 థ్ధికర్తనాశమునుగతియుంగలుగుననఘ॥ సీ ॥ నాపుడుయోగింధ్రనాచునవీవృత్తు వివరంబునీ చేతవిన్న నెలపిలుకడున
 ద్భుతంబునఁగళవళంబందెడుఁగోరిరద స్తమోగుణములందు ॥ వత్తింతునిపాపవర్తికేతీనాగనపవనభక్తిచుదినసించె ॥
 సత్వస్వభావులై సమబుద్ధులైతపోనియమప్రయత్నులై నిష్ఠచేత ॥ నిర్మలాత్మకులై సద్భక్తిన్దరుల ॥ కమలలలిలఁబుణ్యము
 నులకునంబుజాక్షు ॥ భూరికైవల్యసంప్రాప్తిమూలమైన ॥ భక్తిపీఠకింబోలెనేర్పాటుగాదు ॥ సీ ॥ ధర్మరంగలఁజేయపులక
 న్నదట్టమైకడునొప్పజీవనంఘములుగలవు ॥ ఆజీవములలోననరయధర్మాయతమలివనించిన వానినునుజబాలియానను
 మ్యులలోనఁగామంబులెడవాసిమోక్షార్థులగువారు మొదలనరిది ॥ మోక్షమార్గంబొత్తమూలంబుగానుండు వారిలో
 ముక్తులు లేరుతరుచు ॥ ముక్తులయినట్టివారిలోయొక్కినలఁపఁ జాలదుగ్ధభుండమిత ప్రణాంలెవరుండు ॥ పరమమజ్ఞాననిర
 తుండుభద్రగుణుండు ॥ రమణశ్రీవాసుదేవపరాయణుండు॥ గీ ॥ సకలలోకాపకారియన్నంగతుండు ॥ వృత్తాంధ్రప్రియ
 సుజ్ఞాననిరతుండయ్యె ॥ సమరమునఁబొరుంబు చేనమరభయని ॥ నెట్లుమెప్పించెదనినాకెలుంగఁజెప్రమా॥ ౧ ॥ అనిపరీక్షిన్న

— శ్రీ చిత్రకేతూపాఖ్యానకథాసారంభము. శ్రీ —

రేంద్రుండుశుకయోగింధ్రు నడిగనిసూతుండుశౌనకాదిములనుకుం జెప్పినచోయనిట్లుకయెన్లుగజపురకల్లభుండుసం
 వేశంబునీసినబాదరాయణిహరిస్తరణశ్రద్ధాపరుండై యిట్లనియెదొల్లికృష్ణదైవపాయన నారదదేవలమహర్షులు

నాకెటింగిందిన యితిహాసంబుగలదు దాని నెఱింగించెద సావధానుండవై యాకర్ణింపుమనియిట్లనియె॥౪॥ అమితవి
భూతిఁజాలనమ రాధిపుఁబోలుచుశూరసేనదేశములకుభగ్తయై ప్రజలుసంతనమందఁగ సార్వభౌముడై తునుఁడుమకె
ల్లకాలమును గామధూపంబుగఁజెల్లకేతునా॥ మమునఁబ్రసిద్ధికెక్కఁ గుణమండనుఁడంచితకీర్తికాముడై॥ సీ॥మానిత
తాదృశ్యమదనతురంగులుకండర్పవిజయైక శిష్టలతలునుదనస మ్మాహనకుంఠ్రాధిదేవతల్పంచశిలీమణుబండకత్తెలస
మాస్త్రుఃపదభుంబునఁడఁగించుబొమ్మలునాత్మసంభవునికట్టొయితములు॥ బుండ్ల్రేకుకోదండభూరి లేఖంబులశఁచిరట
ద్వేషిసాయకములు॥ నాఁగఁబాలుపారు నెక్కోటివలసముఖులు॥దనకుఁబున్నులుగాఁగనత్యంతవిమలకీర్తివైభవసమ్మగ్ధ
వర్తియినుచు॥శశఁజిఁబాలించుచుండెనాజనవిభుండు॥గీ॥కడిమి వేసేలుభార్యలుగలిగియుండఁబరఁగనంతతియొకరునిఁబం
యలేక॥చిత్తమునఁజాలఁదాము॥చింత ప్రేడని॥ బడలఁజొచ్చెను వేసవినుఁడువువోలె॥ ఉ॥రూపమునస్మృతావమునుగుత్ప
తిభోగముయావనంబునఁగిపితృశాసన ద్దనమువిగ్నిజయంబునుసశ్యముజ్జగ॥ ద్వాపితకీర్తియినున్నులువైభవముఖ్య
ములెల్లమాన్వఁగాఁగోపకయుంఁడైనయ్యుపసంపదనంతతి లేనియొకముఖ॥ వ॥ఇట్లుసంతతి లేక యితిహాసమానముడైన
యానరేంద్రునినుండురంబుర కాంగిరసన హామ్యుపవృత్తియొక్కచేతనఁబెరిగిన ధారంబులపడసికుశలంబడిగిరాజ్యంబుభవ
దధీనంబుక దాపుధిన్వైభోవాయాకాశన హాదహంకారంబులగయెడి యెడించినరక్షింపఁబడిన జేవుండునుంబోలె
నమాత్యశవపదద్వైతవిశేషంబునఁదామిత్రంబుల నెడిన స్తప్రకృతులచేతరక్షితుండవలెప్రకృతి పురుషులయందు
భారంబు వైదిగాజ్యంబులంబులనుభవంకువుకదాసఁటియందార ప్రజామాత్యభ్యశ్య నంబ్ర పారజానపదభూపాలురునీ
కువశవద్రులుగతానర్పంబునుంగలిగి సాన్వభౌముడవై ననీవదనంబునవిన్న దనంబుగలిగియున్నయదిగతంబేమియనిన
నామునినైవగునకునొండ్లిగయెమితపోబలంబునమీను నెఱుంగరాని యదియుంగలదేయని తలపందియారకున్ననతని
యభిప్రాయంబెఱింగియాభాగవంతుండయినయాంగిరసుండు దయాభుండయపుత్ర కా మేష్టిప్రేష్టియజ్ఞ శేషుతని
యగ్రనుహిషియైనకృతద్యుతకీర్తినిసంబుక్రమంగలిగెడినతనివలననుభవఃఖంబులను భవిషంకలవని చెప్పియమ్మహా
త్ముండుననియెనాకృతద్యుతయను దేవగర్భంబుధరియించినవమానంబులునిండిరంగుమారునింగనియె నాకాలంబునగా
జానునకు స్తభృత్యామాత్యాజనంబులం బరమానందంబుబొందిరి యపుడుచిత్రకేతుండుకృతస్నానండయి సకలభూ
షణభూషితుండయి సుతునకుజాతక స్తంబులుగర్పిర్పించిప్రాప్తాబులకునెవరిమితేరణ్యరజితదానంబులునువస్త్రాభ
రణంబులునుగ్రాసంబులునుగజంబులునునాహంబులునుభేనుపులనాతేసన్యస్సుదంబులత్రవ్యంబును దానంబు సేసి
ప్రాణేనముడయింబునకుంబజన్మన్యండునుంబోలె దక్షిణవారలపునిష్ఠ కానంబులువర్తిించివరమానందహృదయుండయి
యుండెనుమారుండునుమాత్యపిశ్యభంధుజనంబులకుసంతోషంబు సేయుచుదినదిన ప్రవృద్ధమానుండై పెరుగుచుండెనం
తంబుత్రమోహంబునంగృతద్యుతయింబుబద్ధాసురానుండై నసీధవుండవర్తిించుచుండెదక్షిణభార్యలుసంతానసం
తోషవికలై యామోహంబునకుంగారణంబు పుత్రుండయనియొగ్ధ్యంజేసిదారుణ చిత్తలైకుమారునకువిషంబిడిన
సుఖనిద్రితుండునుంబోలెదాలుండవ్యతిరేకం దెనప్పుడు వేగుటయుదాచికోధింపంజనియాకుమారునివికృతాకారంబు
జూచివిస్త్రయకోకభయా ద్దయైపుడమింబడియాత్రుండించెప్పుడు॥౪౮౮॥పుడమినిట్లకనిల్చునంబడిపొక్కుచుంగడుదిన
యైయడఁకువేమియు లేనివాస్తలనాపురంచులొవన॥దెడకుదోషభృతాతురోన్నతి నేడ్చినన్వీరభీతితోఁగడుపుట్టి
వియంగభూపతికాంతక్రమ ననేగుడు॥ గీ॥బాలుఁడొక్కరుండుపరిణానశీలుండు॥వంశకర్తవసేవరమువలన॥బుట్టి
మిన్నకట్టుపాలిసెయిన్నట్టియా॥ కొడుకుఁజూచివెల్లియడలఁజొచ్చె॥ ఉ॥కుంకుమరాగరవ్యాకుచకుంభములంగడుకజ్జ
లంబుతో॥ బంకిలమైనబొప్పములఁబెల్లుడనజ్జనమాచరించుచు॥ న్నంకణపాణిపల్లవయుగంబునవత్సముమోదికొంచు
నాపంకరుహక్షియెద్దెఁబరిభావికపంచమసుస్వరంబున॥౪౮౯॥ ఆయాగర్తవమునకుభూ॥ నాయకుఁడుభయంబుమెం
దినయముడిగిసుతుం॥ డాయఁగవేగంబునఁజని పాయనిమోహంబుతోడబాలునిమోడ॥ప్రసిద్ధి॥ప్రాలియోపున్రి
నీవాద్రదంభోభియై॥ కూలఁగాప్రేయకీర్తిని నేటికి॥ జాలినొందించెనాజాడయింకెట్టిదోరూలుమీలెట్టికీడుఃఖ
మెట్లులుమో॥౪॥అనిపలపించుచుభృత్యామాత్యభంధుజనంబులంగూడియడలుచునున్నయా రాజుఃఖంబెఱింగియాం
గిరసుండునారమనితోడంగూడిచనుదెంచువుతుండైనపుత్రునిపదగతలంబునవ్యతుండనుంబోలెపడియెన్నయా రాజం
గసుంగొనియిట్లనియె॥సీ॥నీకుడివెవ్వఁడునీవెవ్వనికీర్తికసంతాపమందెకుసార్వభౌమ॥పుత్రమిత్రమనుపూర్వజత్వం

లక్ష్మితీర్థాదితేజఃబుట్టుటచుట్టుపొసంగుచుండుఁ గానభూతములకుఁగలుగుభూతంబులు మనులతోఁదబట్టుమా యే
సిద్ధికిఁడల నేలధృతిఁదూలఁగా నేల బుద్ధిఁదలఁవలదెభూతస్పృహి వ॥ మఱియునీవు నేమునుడక్కినవారలును బ్రసక్త
మానకాలంబుగలిగిజన్మంబునొందినృత్యువువలనవిరామంబు నెందంగలవారై యిపుడ లేక పోవుదురుచావుపుట్టుబులకు
నన్మవంబు లేదెత్తుదుండుదనమాయ చేతభూతజాలంబులవలనభూతంబులంబుట్టించువాని నాభూతంబుల చేతనరక్షించు
నానినాభూతంబుల చేతననవహరించుస్వతంత్రంబు లేనితనస్పృహి చేసిబాలుండును బోలెన పేతు లేకయుండుదేహియై
నపితృదేహంబుచేత దేహియైనపుడే దేహంబువలనంగలుగుచుండునాప్రకారంబున వీజంబువలన వీజంబులుపుట్టుచుండు
దేహికినివిశాశ్వతంబైన జరుగుచుండుఁబూర్వకాలంబునసామాన్యపశేషంబులునన్మత్రంబైనవస్తువులందేవిధంబునంగ
ల్పింపబడియెనాప్రకారంబునదేహంబునకుజీవుచుకన్యోన్యపదార్థాంగంబుపూర్వకాలంబుననజ్ఞానకల్పితంబయ్యెనన్మ
లంబులనుబాచుచున్నవారికినిహస్త్రీయలనగ్నిపెను రూపంబులంగానఁబడుభంగి నెక్కిండైనజీవుండు పెక్కిభం
గుల వెలుంగుచుండునిదియిన్నియునాత్మజ్ఞానంబుచాలక దేహిదేహసంయోగంబున్నప్పుడును భయావహంబైన
ప్రయోజనంబుచకుపుచుండి మేల్కొందియొన్న పార్శ్వంబైన ప్రయోజనంబుతనదిగాదనియెటుంగుభంగిజీవుండేతాన
నిజ్ఞానగోచరుండైనవాడెటుంగుగఁగాననన్నియును నోమాత్రంబని తెలిసి మోహనంబువాని భగవంతుండైన
వాసుదేవునియంచుఁజిత్తంబువెల్లివల్లూర్త్యుండవగును బోధించినజిత్రకేతుండు లేనివారలెల్లనియె॥ సీ॥ యతివేద
ములుపూనియతిగూఢగణించున నే నెంచుకొని రెవ్వరయ్యి కడగి న్నోలిన గ్రాన్థబుద్ధుల నెల్ల బోధింపవచ్చినపుణ్యమ
తులారామణిగుమార నారవర్ణి భూమిలలో దెవలొనితు వైనగీతననులూ॥ వ్యాసవసిష్ఠకుర్వాసమార్కండేయగౌత
మశుకరావ్యపిలమునులూ॥ యాజ్ఞవల్క్యః పులిస్త్యః వాసిష్ఠీయు నాశునియును । జ్యోతనరోహతయూమరితత్వదేవ దత్తవైశ్రే
యవరభరద్వాజభోధ్యుపచక్షిణలూపగాశనప్రజ్యోతిమ సులూ॥ క॥ వీరలలో నెవ్వరుమరి వారణగంధర్వసిద్ధసంఘంబు
లలో॥ వారలూయూనుజ్ఞానము । కారణవైయెవ్వరెంచఁగలదుతలండు॥ క॥ పాండుగ్రాన్థపశుత్వముఁబొందిన హా
శోకతమముఁగ్రంగినవాడు । స్తుంభరిదివిజ్ఞానముఁజెందించినవారొమిమ్ముఁజెప్పుడు తెలియ॥ ప॥ అనిననాంగిరసుండి
ట్లనియెంబుత్రకాంతీనైవసీకుంబుత్రంబ్రసాదించినఁగూంగిరసుండ్రతండుబ్రహ్మపుత్రుండయినవారదభగవంతుండు
దుస్తరంబయినపుత్రశోకంబుననున్నుండవైననుననుగ్రహించిపరనజ్ఞానంబుపదేశింపవచ్చితిమిమీదుఃఖంబెఱింగిపు
త్రునిచ్చితిమేనిపుత్రవంశులయినవారితాపంబునీ చేతననుభవించుటకునీప్రకారంబునలోకంబుననతులును గృహంబు
లునుసంపదలునుశబ్దాదులయినవిషయంబులునురాజ్యవైభవంబునుజంధలంబులునుతియూరాజ్యంబును భూమియనుట
లంబునుధనంబునుభృత్యామాన్యోనుకృష్టంబులును మొదలయినవిశోక మోహభయపీడలంజేయుచుండుంగానిసుఖం
బులనీ నేరపు గంధర్వగంధరులనుబోలె న్నప్పల్లభున నోరథంబునుబోలె నద్ధంబుఁబాసికానఁబడుచునోభవంబు
లయినయద్ధంబులంగాడిపార్శ్వంబులయి కానఁబడ నేరపుకర్మంబులచేత ధ్యానంబులుసేయుచుండునుసంబులునానాక
ర్మంబులగుచునుండునీదేహిదేహంబుత్రవ్యజ్ఞానక్రియాత్మకంబయి దేహికివివిధక్షేపంతాపంబులంజేయుచుండుఁగా
వుననిర్మలంబయినమనంబుచేతనాత్మగతివెక్కిత్రవంబయిచవడినోంచునామె నప్పడునారదుండిట్లని యెనుపశున్దో
వ్యంబగు నేనిచ్చుమంత్రింబెవ్వఁడేనినప్తరాత్రంబులుపఱియించుచరంజనంకన్ద్రుణంబైనభగవంతునింజూచు నెవ్వనితా
దమూలంబునర్వాశ్రయఁబైయుండునట్టిశ్రీమన్నారాయణునిపాదంబులుసేవించియూ మోహంబువధలియిల్కిత్రుం
బుననుక్షణవలంబుసోమిష్టాడికురూరునకునీకుంబ్రయోజనంబుగలదేనిఁజూడననివారదుండాపుత్రునిక శేఖరం
బుఁజూచియోజీవుండనకు శుభంబయ్యెడునించుఁబ్రవేశించి మీగిల్లినంధ్రులబంధుజనులంజూచి వీరలదుఃఖంబులాట్చి
యొక శేఖరంబునందుఁబ్రవేశించియాయు శ్శేషంబుననుభవించిపిత్రాధీనఁబయినరాజ్యాసనంబునఁగూర్చుండువానిన
నన్మలండ్లనియె॥ గీ॥ కర్మవశమన సెంచునుఖంబు లేక దేవతగర్భజ్ఞయోనుపదిరుగునాకు వెలయు నేజన్మమునకునా
వీరుదగ్గి । దంధ్రులయినారుచెప్పవేతావసార్య॥ గీ॥ బాంధవజ్ఞాతిసుతులునుబగుతులాత్మవరులుదాసినకుధ్యభిర్గములు
నుసరవిఁగనుచుండ రొక్కొక్కజన్మమునను నెలయఁబ్రాణికినొక వానిజనుగలదె॥ గీ॥ రగ్నములుహేమములననురా
గలిలనన్మకంబులనీవలనావలయున భంగినరులందుజీవుండుప్రాప్తుడగుచు నెమిఁదిరుగుచునుండుదా నెంచుఁజెడఁడు॥
సీ॥ బిక్కండైనిర్మలదైయెక్కండగడలేక సారదిజన్మాదులశూన్యగడగుచు సర్వంబునంచుండిసర్వంబుదనయొననుం
డంగనర్వాశ్రయంబునంగనూత్నమైష్టూలమైనూత్నైషికములకుసావ్యమైస్వప్రకాశమున వెలిగి యుఖంబుఁజూ

[illegible]

—శ్రీ చిత్ర కేతుండుతపంబాచరించి భగవద్వ్రసాదంబునె.చ.ట. శ్రీ—

౧॥ మఱియును ఖమ్మంబులంబొందక సర్వోదాసీనుండై పరమార్థమై ముందు నప్పుర మేశ్వర రూపుండైన నాకును మీ
 కు నెక్కడి నంజుంధంబు మీకును కలుగును గనుక నిద్రపలికియోజివుండువోయినది శ్రీకేశుండును బంధువులు నతివిస్మి
 తచిన్తులై శోకంబులు విడిచి మోహంబులంబొసేయఁ గునానిదియుండునకుఁగూడ మారుచును ద్రుతకర్మంబులు నిర్మలై న్నిచి విత్త
 కేశుండు గాఢవంకంబునంబడినయేనుంగునుంజో లెగ్గవంధకూపంబు వెడలి కాళిదినదికంబోయియుండు పిఠిపూర్వక
 బుగగ్యతన్నానుండై మానంబుతోడ వారమనకుననుగ్రరించిన నతండు ప్రసన్నుండై బగవత్సంక్రంబు విధిపూర్వక
 బుగానతనికినువదేశించియాంగిరసుతోడంగూడి బ్రహ్మలోకంబునకుంజనియె జిత్రకేశుండును నారదోపదేశ మార్గంబు
 నదిరావోరుండై సమాధినియతుండై నారాయణరూపంబును పవిత్ర నారాధించిన ప్రరాత్రంతంబునన ప్రహేళితంబయి
 నవిద్యాధరాధిపత్యంబును భాస్వత్ర త్పదివ్యవిమానంబును నారాయణానుగ్రహంబునంబొందిననోగమనంబునం జరి
 యించుచుండఁగొన్నిదినంబులకు మెక్కచోట॥సీ॥ తారహారపతీరధవళ దేహము వానిరహణీయనీలాంబరంబు వానినాణి
 కీరీటుపురన్తస్తకంబుల వానిఁగంగంజ కేయూరకరము వానిఁగ గర్భరమయదీప్తకటిసూత్రముల వానిఁగ దరళయజ్ఞోపవీతి
 ముల వానినతిసుప్రసన్నవక్త్రాంబుజంబుల వానిఁగదురుణవివృతనేత్రముల వానిఁగిన్దనుడలంబు సేవింపఁబుణ్యప్ర॥ సిద్ధి
 వెలసినట్టియిద్ధవరితుఁగబ్రహ్మలోకమునకుఁబాదపీఠంబై॥ ఘనునిఁబన్నగేంద్రుఁగాంచెనతండు॥ १॥ కన్నమాత్రనతండుక
 త్తపంబులఁబాసి విమలచిత్తుండగుచువిశదభక్తి నిర్భరోచుములకుఁబట్టగునానందబాప్సనేత్రుండగుచుఁ బ్రణుతంజేసె॥
 ౨॥ సంతోషాశ్రులచేతనానంతునిఁబరిపిత్తుండేసేయతండు ప్రమోదంబెంతయునరికిట్టిచమై॥ కంతయుఁబలుకంగలేక
 కొండొకపడికొ॥ ౩॥ మది నొకయంతనాత్రుచునంబుగఁజేయుచు బాహ్యవర్తనం॥ గడిసెయింద్రియంబుల నొకంత
 మఁడెచ్చిచునంబువాకుఁగు॥ గుడురుగఁద్రోచితత్వమునఁగూర్చుచు శాశ్వతిఁగ్రహంబునానందయుగ బ్రకౌంటలోకగు
 రునన్నుతిఁజేయఁదొడంగెనిమ్ములకొ॥ ౪॥ అజతుండవై భక్తులచే విజతుండవై నాఁడవెల్పుడు వేడుక వాడుక॥ విజతులనీచే
 గోరుల॥ భజియింపనివారునిన్నుఁబడయుచు రెహరి॥ ఊనివిభవంబునీజగమునిండులయుండుల నాశ మొందుల॥ ౧॥ వివా
 లాంశకాలములు నెచ్చిజగంబుసృజించువారలో॥ దేవభవద్గణాంబుధులతీరముఁగానకనీళబద్ధితో॥ వాఁరిఁజర్చసేయు
 డురువారికివారలుదొడ్డవారలై॥ ౫॥ పరమాణువు మొదలుగఁగోనిపరమముచుదిగాఁగవచ్చుపరికి ద్రవజేస్థిరుడవు త్రిగు
 ణహరుండవు॥ సమసత్వాద్యంతమధ్యసర్వసుగతివై॥ ౧॥ ఉర్వి మొదలగు నేడునొండొంటికంత॥ దశగుణాధిపాన్యుం
 డుఁడౌననంద॥ నాశ మొండెడునాయంతకోటులెన్న॥ నందునణుమానమగుననంతాఖ్యుండతండు॥ ౨॥ ౩॥ టియనోరానో
 చోటవిషయతృప్తిపరులైనరపశువులుపరతత్వంబవైన సన్నమానియైశ్వర్యకాములైతల్లి॥ నదేవతల భజియింపుదురు
 వారిశ్చ సుఖదలురాజులంబునుంబో రెవారలంగూడినాశంబునంబొందుచుండువిషయ కాములై సన్న సేవింపలేని
 రుజేడినవిత్తనలమునుంబో రెదేహంతరోత్పత్తి నొందకుండుదురునిర్గుణుండవైజ్ఞానవిజ్ఞానరూపంబు నెఁదియున్నున్న
 గుణసమేతునిగూ॥ నజ్ఞానులుభావింపుదురు నీభజనంబేమాపునలైన మోక్షంబు ప్రసాదించుజితమోలెనీ॥ పుభాగవతధ
 ర్మంబేత్రకారంబునీర్ణయించితివాప్రకారంబునసర్వోత్కృష్టుండవై ననిన్ననసగుఁగూరాదులు మోక్షంబునీ ఆకు
 సేవింపుచున్నారీభాగవతధర్మంబునందుజ్ఞానహీనుండొక్కండును లేడన్య కాన్యధర్మంబులందు విషమబుద్ధిచేత నేనునీ
 పుణాకునీకునవివదియించుచున్న వాఁడుధర్మనిరతుండై తుయించుచుండుస్థావరజంగమ ప్రాణిసమూహంబునందుసమం
 దైతభాగవతధర్మంబులవత్రించుచున్నునునుజునికి భవద్ధర్మసంబులవలనఁబాపంబు శయించుటయేమిచిత్తంబివును భవ
 త్సాధాతబోధనంబుననిరస్తాశుండవై తిమూఢుండవై ననాకుఁబూర్వకాలంబుననారదుండను గ్రహించిభాగవద్ధర్మంబు
 దయ సేసినది వేడునాకువతమండవైన నీకతంబునద్యుత్పంబయ్యెఁగిద్యోతంబులచేత సూర్యుండు గోచరుండుగానిమా
 డి॥ జగదాత్మకుండవై ననీమహత్వంబు మనుజులచేతనాచరింపంబడి ప్రసిద్ధంబైనది గాచున్న తిస్థితిలయకారుండవై భ
 గవంతుండవై ననీకుననుగ్రరించెదననినుఁజియను॥ ౧॥ అరయ బ్రహ్మత్వంబునెవ్వనిననునయించి భక్తియుక్తులమనమునఁ
 బ్రస్తుతింతు॥ రవని వెవ్వనితలమీఁడవావగింజ॥ బోలునావేయగిరములభోగిగిలు॥ ౨॥ ఈవిధముననినుతింపఁగి నా

విద్యాధరులభర్తకనియెననంతుఁ | డోవిమలబుద్ధినిదగు | ధీవిభవంబునకు మెచ్చిలింబ్రియమారణ॥గీ॥ అరయనారదుం
డునాంగిరసుండును | వత్స మొసంగి నారుదానిక తన | నన్నుఁజూడఁగల్గెనాభక్తిమదిఁగలిగె | నాపథంబునీకునమ్మగలిగె॥
సీ॥ పూనినారూపంబుభూతజాలంబులుభూతపావనుఁడనిపొందుపడఁగ | బ్రహ్మంబుమఱియు శబ్దబ్రహ్మమును శాశ్వతం
బై నతనుపులుదగిలెనాకు | నఖిలలోకంబులుననుగతంబై యుండులోకంబునాయందుజోకఁజెందు | నుభయంబునా
యంచునభిగతంబయ్యుండునదిలీనమయ్యెనయ్యుభయమంచు | వెలయనిద్రించువాఁడాత్మవిశ్వమెల్లఁజూచిమేలూఁగ
చితానొక్కచోటువాని | గావివేకించుమాడ్కి నీజీవదేశ | మాయదిగ నాడిపరమధర్మంబుఁడెలియ॥గీ॥ నిద్రఁబోవువేళని
రతుఁడై దేహిదా | నెట్టిగుణముచేతనింద్రియముల | గడచినట్టిసుఖముఁగనునట్టిబ్రహ్మంబు | కడిమిమెఱయనన్నుఁగానె
టుంగు॥గీ॥ స్వప్నమంచు నెట్లుసంచార మొనరించు | మేలుకాంచినట్లు మెల్ల నెఱుంగు | నుభయమెఱుంగునట్టి యుత్తమజ్ఞా
నంబుతత్వహట్టిదై నతలపు నేను॥సీ॥ అరయంగ నెవ్వరికలవిగానెట్టియాసలలితమానుషజాతిఁబుట్టి | యాత్మతత్వజ్ఞాన
హతుఁడై నవానికిగలుగు నేయంచుసుఖంబొకింత | వెలయఁబ్రవృత్తినివృత్తిమార్గంబులనుఖుడిఁఖచయములసారదిఁడెలిసి
పనిచెడిసంకల్పభలమూలమునఁ బారుక డునుఖమఃఖమోక్షములకొ అనుదంపతీక్రియావతంబువర్తింతురు | దానమోక్ష
మేలఁదక్కి యుండు | నఖిలమఃఖహేతువై నయాకర్మంబు | నెటింగినన్నుఁడలఁపరిచ్చలోన॥వ॥ ఖటియుఁజ్ఞానాభిమాను
లయినమనుష్యులకునతిసూక్ష్మంబయినయాత్మగతినిస్థానత్రయలక్షణంబునుజతుద్ధాంశంబు నెటింగియైహికా ముష్టిక
విషయంబులచేతనుపివేకబలంబుచేతనునియుక్తుండయినజ్ఞానఁజ్ఞానసంతృప్తుండయినపురుషుండునాకు భక్తుండగునీవి
ధంబులుగలవారలుయోగనైపుణబుద్ధిగలవారలునై స్వాధ్యంబయినయాత్మచేతం బరమాత్మనుడెలియుచుండురు నీవు
నీశ్రమంబునమధ్యక్షిత్త్రద్ధాపరుండవై విజ్ఞానసంపన్నంబయినవామృలచేత నన్ను స్తోత్రంబుఁజేసి ముక్తుండవైతివని
యాశేషభగవంతుండువిద్యాధరపక్షయైనవిశ్రాంతంబలితీయతనికన్యశ్యుండై పోయెనేదిక్కులససర్వాత్మకుండయినయ
నంతుండంతద్ధానంబునొందెనాదిక్కులసకువిద్యాధరభర్తనమస్కరించిగగనచరుండై చనిలక్షలసంఖ్యలయినదివ్యవర్ణం
బులవ్యాపితబలేంద్రియంబై పరమయోగీంద్రపురుషులును, దివ్యమునీంద్రసిద్ధచారణగంధర్వులును వినుతీసేయంగు
లద్రోణాదివైలంబులను, రవ్యప్రదేశంబులను, సకల్పసిద్ధప్రదేశంబులను, విసేదించుచుశ్రీనారాయణవత్తంబగుదివ్య
విమానంబునంచుఁజరియించుచునుండె॥శా॥ ఆడించుకాహరిదివ్యనాటకగుణవ్యాపారస్మృత్యంబులకా | బాడించుజ్జలజాత
నేత్రవిరుదప్రఖ్యాతగీతంబులం | గూడించుస్మృతతంబుజిహ్వల తుదిన్తోవందనామావళిత | గ్రీడంగిన్నరయక్షకామినుల
చేగృష్టార్పితస్వాంతంబుడై॥సీ॥ వాసించునాత్మఁబోవైష్ణవజ్ఞానంబునాశించుభాగవతార్చనంబు | భూషించునాప్రాప్తం
బుండలికాయునిభాషించుహరికథాప్రాణిమెరసి | ఘోషించుహరినామగుణనికాయంబులుబోషించుఁబరతత్వబోధమె
ఱసి | సేవించుశ్రీకృష్ణసేవకనికరంబునుసుఖమునఁజేయునీశునకబలులు | పాడుఁబాడించువై కుంతభర్తనటన | రూపవర్తన

— శ్లో విద్యాధరరాధిపతియగుచిత్రకేతుండీశ్వరధికాకారంబువలనశాపంబుమెంచుట. శ్లో —

గుణనామదీపితోరుగీతజాతప్రబంధసంగీతవిధులఁ | గేశవప్రీతిగాఁజిత్రకేతుఁడెపుడు॥మ॥ హరింగీర్తించుచునల్లనల్లను
దిలోనబ్జాతుసేవించుచుం | బరమానందమునొందుచున్జగములన్సృఖ్యాతివర్తించుచు | స్మరరాజోపమమూర్తియక్షగణ
ముల్సంపారవిద్యాధరా | పురసల్లాంబుఁగఁబాడఁగానితగిప్రాంతంబునన్నెగునుకా॥శా॥ ఆవిద్యాధరభర్తగాంచెవార
నీహారామృతాహారముకా॥ శ్రీవిద్రాజితముద్గిర్నైరగిజాసేవాకతాయాసము | జ్ఞేవానీకవికాసమున్సుభవహాదేవాం
ఘ్రీసంవాసము | న్భూవిఖ్యాతవిలాసముంద్రిభువనీపూతంబుఁగైలాసముకా॥క॥ ఆరజతభూధరంబునీరీజభవామరా
దినికరముగొల్ప | న్నేరోలగముననుండిన | గోరియుతుండై నహరునిఁగనియెనరేంద్రా॥సీ॥ తననిజరూపమంతంతనితెలియ
కవాదంబుసేసెడువేదరవము | కరుణావలోకనాకాంక్షితులయియున్న | బ్రహ్మదిసనకసప్రణుతరవము | సారశివానం
దసల్లాపములనొప్పుప్రమథగణాళియార్థుటరవంబు | డమరుమృదంగాదిధమధమధ్వనితోడఁబలుభృంగినాట్యవిస్ఫారర
వము | మానుగాఁజూమరలువీచుమాతృకాది | కామినీజనమహితకంకణరవంబు | మెండుఁజెలఁగంగఁగన్నులపండువయ్యె |
గొండరాచాలిపెనిమిటినిండుకొల్ప॥వ॥ ఇట్లు బ్రహ్మదిసురనికరసేవితంబై యూరపీతంబుననున్నభవానిఁగొంటుండే
ర్చికొనియొడ్డోలగంబుననున్నపరమేశ్వరుంజూచిచిత్రకేతుండుపకపకనగియజ్ఞేవిమచుండనిట్లుయొ॥సీ॥ కొమరొప్పు
గాలోకగురుండుగుడలేనిధర్మస్వరూపంబుదానయగుచు | జడలుధరించియుసరిలేనితపమునఁబొడవై నయాయోగిపుం
గవులును | బ్రహ్మవాదులుఁగొల్పభాసిల్లుకొల్పలోమిథునరూపంబునమెలఁతతోడఁ | బ్రాకృతుండునుబోలెబద్ధానురా

గుండై లాలితుండయ్యనిగ్లజ్జతోడనకటప్రకృతిపురుషుడయినదానేకాంతముందునతులతోడనలరుగానియిట్లుగర్వ
నభలనింతులతోగూడఁబరిధవింపవలచుత్రాంతిసెందిక॥అనవినిసర్వేశ్వరుఁడా॥ తని నేమియుననకనవ్వెఁదత్సభవా
రుం॥గనుఁగొనియారకయుండిరి॥మనుజేశ్వరయీశుడై ర్యమహిమెట్టిదియో॥వ॥ ఇట్లుతనపూర్వకర్మపశేషంబుననిం
ప్రియజయుండననిపుట్టినయహంకారంబునజగద్గురువుఁబెకుఁప్రల్లదంబులాడుచున్నదిత్రకేతుంజూచి భవానియిట్లు
నియొక॥మముఁబోటిలజ్జలుడిగినకుమతులకుంగర్తయగుచుఁగోపింపంగానమితాజ్ఞానిపుణుండగు॥ శమనుండానేడు
వీడుజగములకెల్ల॥క॥భృగునారదకపిలాచులునిగమాంతజ్ఞులునుయోగనిర్ణయనిపుణుల్ ॥ ద్రిగుణాతీతుమహేశ్వ
గునగరెన్నఁచువారుగర్వనయమెఱుంగరొకో॥సీ॥ఎవ్వనిపదపద్మమింద్రాదివిబుధులచూడాగ్రపద్మలనీడఁజూచు॥ నె
వ్వనితత్త్వంబునెనయంగబ్రహ్మాదియోగిమానసపక్షి॥నోలలాడు॥ నెవ్వనిరూపంబునేర్పాటుగానక వేదంబులందండ
వాదమడఁచు॥ నెవ్వనికారుణ్యమీలోకములనెల్ల॥దనిమియంతయుధన్యతములఁజేయునట్టిసర్వేశుఁబాపసంహారుధీరు॥శా
శ్వలైశ్వర్యునాత్మసంసారునీశు॥ నెగ్గుఁబలిగనపాపాత్ముడెల్లభంగి॥దండనాట్టుండుగాకెట్లుతలఁగఁగలఁడు॥గీ॥ నిఖల
లోకాశ్రయంబునన్నితసుఖమునకలభద్రైకసేవ్యంబుసాధుసేవ్యమయినకంజాతుపాదపద్మార్చనంబు॥ ననుస
రింపంగఘటించువీడన్లుండగునె॥వ॥ కావునసొరిచురాత్మకయీపాపంబునంబాపస్వరూపంబయిన రాక్షసయోనింబు
ట్టుమనిశమియించియంతనుండిమహాత్ములకునవజ్ఞుఁగోసీయకుండుమనిపలిగనఁజిత్రకేతుండుపిమానంబుడిగివచ్చియట్లే
వికి దండప్రమాణంబులాచరించికరకమలంబులుదోయిలించియిట్లు నియెనోజగన్మాతభవచ్ఛాపవాక్యంబు నట్లైకొం
టిఁబ్రాచీనకర్తంబులంబ్రాప్తంబై నసంసారచక్రంబుచేతనజ్ఞానమోహితులైతిటుగుచున్న జంతువులకు సుఖదుఃఖం
బులునైజంబులైప్రవర్తిల్లుచుండునట్టియాత్మసుఖదుఃఖంబులకునెవ్వరుకర్తరీగుణంబుల నిమిత్తమై శాపానుగ్రహం
బులునుస్వర్గనరకంబులునుసుఖదుఃఖంబులును సమంబులుభగవంతుండొకఁడందనమాయచేతజగంబులుసృజియించు
చుండువారివారికిబద్ధానురాగంబులుగలుగజేయుచుఁదానువానికిలోనుగాకనిష్కర్మకైయుండునీవిధంబునంబుట్టుచు
న్ననరునకుంబత్తిబంధుశత్రుమిత్రదాసీసంబురెక్కడివివారివారికర్తవశంబునం బరమేశ్వరుండు సర్వసముండై
యుండునపురమేశ్వరునకుసుఖదుఃఖంబులచేతరాగంబులేదురాగానుబంధంబునరోషంబు లేదతని మాయాగుణవిస
ర్గంబుజంతువులకుసుఖదుఃఖంబులనుబంధమోక్షంబులఁగల్పించుచుండుఁగావుననీకునమనగరించుచున్ననన్నునుగ్ర
హింపుముశాపభయశంకితుండంగానుజగన్మాతవై ననిన్నుఁబలికనదోషంబునకుశంకించుచున్నవాఁడనని దండప్రణా
మంబులాచరించిపార్వతీపరమేశ్వరులంబ్రసన్నులంజేసితనవిమానంబెక్కిచనియెనప్రభుపరమేశ్వరుండు బ్రహ్మాది
దేవర్షిదైత్యదానవప్రమథగణంబులువినుచుండఁబార్వతీకినిట్లునియెనీకునిష్ఠుడువృష్టంబయ్యెఁగదానారాయణ దాసదా
సానుచరులనిస్సృహభావంబుహరితుల్యార్థధర్మలయనిస్సృహలై నభాగవతులకుస్వగ్రావపర్గనరకభేద భావంబులు
లేవుప్రాణులకుదేహసంయోగంబువలననారాయణలీలంజేసియుండిద్వంద్వాదిసుఖదుఃఖంబులాత్మయందు నజ్ఞానం
బునభేదంబుసేయంబడియెన్నివివర్యయంబుభగవంతుండైనవాసుదేవునిభక్తిగలవారింజెందవుమఱియును॥ఉ॥నేనుఁ
గుమారనారచులునీరజగర్భుండుదేవసంఘము॥ త్వానితయోగివర్యమునిమండలమిట్లుగువారమందరు॥ ద్రానవవిద్విషాంత
జనితంబులమయ్యుండదీయతత్త్వము॥ గానఁగ నేరమీశుఘనగర్వమునకాదలపోసచూచుచు॥క॥అతనికినిప్రియుండప్రి
యుండఁడతెరగునలేడునఖలమెల్లనుదానై॥ భూతములకాత్మయగులుయు॥ భూతప్రియుండొకఁడాదిపురుషుడుదన్వీ॥
గీ॥అరయఁజిత్రకేతుండతిశాంతుండతిలోక॥నముఁడువిష్ణుభక్తీసంగతుండు॥ నితనినేమిచెప్పనిశుండనగునేను॥ సువిదయ
చ్యుతప్రియుండనుమ్మి॥క॥కావునభగవద్గ్రంథులభావమునకువిప్రయంబుపనిలేదుమహా॥ గీపిభవశాంతచిత్తులు॥పాపనప
రతత్త్వనిపుణభవులువారల్ ॥వ॥ అనినవినియద్రినందనవిప్రయంబుమాఁశాంతచిత్తయయ్యెనట్లు పరమభాగవతుండ
యినచిత్రకేతుండదేవీకింబ్రతిశాపంబియ్యసనుగ్గుండయ్యునుమాటలశేపింపకనలిశాంతరూపంబునశాపంబుశిరంబునధరి
యించెనిట్లు సాధులక్షణంబులునారాయణపరాయణులయినవారలకుంగాకనొరులకుంగలుగనేర్పునేయిపుడుశాపహ
తుండయినచిత్రకేతుండుత్వస్త్వసేయుయజ్ఞంబునదక్షిణాగ్నియందుదానవయోనింబుట్టివృత్రాసురుండన విఖ్యాతుండ
యిభగవద్జ్ఞానపరిణతుండయ్యెగావున॥ సీ॥నరవాళయావృత్రునకురాక్షసాకృతిగినియీపూర్వకారణంబుచిర
పుణ్యుండైనట్టిచిత్రకేతుమహానుభావంబుభక్తితోఁబరగవిన్నఁజదివినవారికినకలదుమగ్నముల్గిధిలంబులైకడఁజెడ
రిపోవునకలవైభవములుసమకూరుండనయంతదొలగిదుకోరులతోడఁగూడినిగ్నలాత్ములగుమనిత్యనత్యజ్ఞాననిర

తులగుచువిగతమరితులగుచు|బంధుమిత్రపుత్రపౌత్రాదులనుగూడి|యనుభవించుచుండురథిక్ ఫలము||నీ||వివరయ్యనర

శ్రీ సవిత్యవంశాదిప్రపవనకథాప్రారంభము. శ్రీ

నాథవిశదంబుగాఁదప్పైవంశంబుసెప్పితివానివెనుక|సవితయుఁబ్రశ్నియసావిత్రివ్యాప్యతియనుభార్యలందునింపా
రువేదగ్రాన్తగ్రాహూత్రంబులనరయంగఁబశుసోమపంచయజ్ఞంబులఁబరగఁగనియె | భగండుసిద్ధికయనుభార్యకు
హిమానుభవునివిభవునిఁదాఁబడసెముపురఁ|దనయనొకతెఁగాంచెదదనంతరమునవా|దరళనేత్రసద్వ్రతైకధామ|
పుణ్యశీలనుగుణపూరితచారిత్ర|యఖిలలోకపూజ్యయాశిషాఖ్య||వ||మఱియుధాతకుఁగలకుహూసినీవాలి రాకానుమ
తులనియెడునలుపురుభార్యలలోకుహూదేవీసాయనునుతునిఁగాంచెసినీవాలిదర్శాఖ్యునిఁబడసెరాకప్రాతరాఖ్య
నిఁగాంచెననుమతిపూర్ణిమాఖ్యునిఁగనెవిధాతక్రీయయనుభార్యయందునగ్నిపురీహ్యదులంగనియెవరుఁబనుఁజన్దియ
నుభార్యయందుఁబూర్వకాలంబునబ్రహ్మపుత్రుండైనభృగువునువల్లీకింబునంజనియించినవాల్లీకియనుదయించిరి మి
త్రావరుఁబకుమారస్వసీయందురేతోగ్రమంబైననదియఁగుంభంబునంబ్రవేగింపఁజేయనందునగస్త్యుండును వసిష్ఠుం
డుజనియించిరిప్రత్యేకంబమిత్రునకురేవతియందునుత్పర్గసంభవులైనయరిష్టయుఁవిష్ణులుండుననువారలు జనియించిరి
శత్రునకుపాలోమియందుజయంతెయి|పభావిడుఁబులనముగ్ధురపుట్టిరివామనుండైనయరుత్రమ దేవునకుఁగీర్తియను
భార్యయందుబృహహ్లోకుండుపుట్టెనాబృహహ్లోకునకుసౌభగాదులుపుట్టిరిమఱియునుహానుభావుండైనశత్యవ్రజా
పతికినదితియందుశ్రీనారాయణుండవతరించినప్రకారంబువెనుకవివరించెదదితినుతులైననదైతేయులవంశంబుసెప్పెద
నేదైతేయవంశమునందైననుబ్రహ్మాదబలులుపరమభాగవతులైనదైత్యదానవదితులైనవెలసినదిటికిహిరణ్యకశిపుహిర
ణ్యాక్షులనఁబ్రసిద్ధిమెందిరియందుహిరణ్యకశిపునకుజంభాసురతనయడైనదత్తకుఁబ్రహ్లాదయనుష్లాదనఁష్లాదష్లాదు
లనునలుగురుకొడుకులునుసింహికాయనుకన్యకయుజన్మించిరియాసింహాకకురాహువుజన్మించెనారాహువుశిరంబున్య
తపానంబుసేయహరిదనచక్రంబునంబ్రుంచెసంష్లాదునకుగతియనుభార్యయందుఁబంచబసుండుపుట్టెష్లాదునకుదహ
నియనుభార్యయందువాతాపియిల్వలుపుట్టిరివారలనగస్త్యుండుభక్షించెననుష్లాదునకుసూర్మియనుభార్యయందుబా
మగలకుహిషులుగలిగిరిప్రహ్లాదునకుదేవియనుభార్యయందువిరోచనుండుపుట్టెనతనికిబలిజన్మించెనాబలికిననియను
భార్యయందుబాణుండుజ్యేష్ఠుండుగానూల్గురుకొడుకులుపుట్టిరియాబలిప్రభావంబువెనుకవివరించెదబాణాసురుండు
పరమేశ్వరునారాధించిప్రసాదగణంబులకుముఖ్యుండయ్యెనుఱియునాదితసంతానంబువలననేకోనపంచదశకంబులుద
యించెవారలందఱుననవత్సరులైయిండుతోఁగూడిదేవత్వంబునొందిరినవినిపరిక్షిన్నరేంద్రుండుశుకయోగీంద్రునకి
ట్లనియె||గీ||పమికారణముననిండుప్రనకిమరు|వృయములఁపులగుచుశాంతినిొంది|రరయందత్సమానులగుచువర్తింబిరి|దీ
నివినిగవలయుఁడెలుపవయ్య||అ||నశుకుండిట్లనియె||నీ||నరనాథమితననందనులందఱునురేంద్రుఁడేహతులగుచునుండఁ
గొవళోకంబులఁబ్రుగ్గిమఁదనలోననుండుచుదితిచాలనుఁబుగఁగఁదొడఁగె|భాత్యహంతకుఁడతిపాతకునిండునిజంపక
నాకేలసొంపుగలుగు|వీనిభస్త్రముసేయువానిగానొకనుతుఁబడసెదననిచాలభద్రఁగోరి|ప్రియముసేయఁదొడఁగఁగె
కుగ్రాభావంబులభాషణములసధికపోషణములభక్తియుక్తిచేతఁబరిచర్యగతిచేత|నుతులచేతనతులఁబులచేత||ద||కిలిక
టాక్షువీక్షుణవికారములఁహృదయానురాగసంకితవిశేషవాఙ్మధురగర్జనలన్గలితానసేంచునం|డలపరిశోభితామృ
తవిడంబితసస్మితనుప్రసన్నతా|భలరుచిరప్రధానములభామినిభద్రమనంబులోఁగొనె||గీ||అఖిలమెఱిగినకశ్యపునం
తవాని|హిశవుశలకెక్కురఁగులసంగతులచేత|నవశుఁగావించెప్రేర్పిడినబ్జవదన|పశులభ్రమియింపనేరనినతులుగలరె||
క||ఏతలంపెఱుగకనిలిచెను|భూతంబులఁబూచియాత్మపురుషులనునముఖ్యేఁగి|లుపంగయివతో|ప్రాతంబుస్మజించెఁబు
లువారలకరుదే||వ||ఇట్లునిజపతిచేతనుపలాలితుండైకశ్యవప్రజాపతియాసతికింబరమస్త్రీతుండైయిష్టయెనోతన్నిసికుఁ
బ్రసన్నుండైనైవరంబుగోరుమిచ్చెదనాథుండుప్రసన్నుండయినస్త్రీలకుంగోరికసంభవించుటయేమిగొరంతసతికింబట
యెదైవంబునర్వభూతంబులమానసంబులకువాసుదేవుండభద్రనానుగూపకల్పితులయినసకలదేవతామూర్తులచేతం
బురుషులచేతనుభద్రరూపధరుండయినభగవంతుండుసేవింపబడుచుండుస్త్రీలచేతఁబతిరూపంబునభజియింపబడు
ఁగావునపతివ్రతలయిననుందరులుశ్రేయస్కామలైయేకచిత్తంబుననాత్యేశ్యుండయినయప్సరశమ్మరునిభద్రభా
వంబునసేవించుచుండుదురేనునునీదుభావంబునవరచుండైనతిడుశ్శీలులైనవనితలకుంబొందరానివరఁబునీకెచ్చెదవేడు
మనిననాకశ్యపునకుదితియిష్టనియె||గీ||వరముగోరనాకువరచుండవేనియు|నిండుప్రంబునట్టినిద్ధులునినమితతేజఁదన

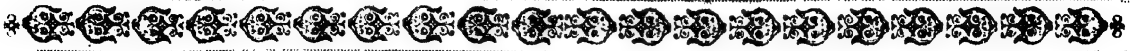
యునమరత్నసంప్రాప్త్యునెందుఁజెడనివానినిమ్ము నాథ॥ అనవుడు॥ క॥ ఉట్టివడునట్టివరమి॥ ఉట్టిడినన్నెట్టువేడెఁగటకటయనుచున్నట్టిపడియనివానిలోఁబుట్టినతల్లడముతోడఁబొక్కఁచునుండె॥ చ॥ ప్రకృతినిగర్తృపాతములబద్ధుఁడనైతిఁగదయ్యనేఁడునీ॥ వికటసతీస్వభావముగు వేమరుఁగొల్పినమాయనింద్రియా॥ ధికమతియైనవాఁడుదనపెంపునఁజేత్తమువెచ్చఁబెట్టిపా॥ తకములఁగూలకున్నెననుదైవమునవ్వదెలోలితాత్మని॥ సీ॥ క॥ డశరథరతోడఁగలహించుఁబలుకఁలుఁబర్చువిలాసమేర్పఱపుమోముఁచుహినాంశుకళలతోఁడులఁదూఁగుచెయ్యులుఁజెవఁటఁగ్రొన్నెత్తురుసేయుమేనునిలువెల్లఁగరగింపునింపులనేర్పులుఁబువ్వులకరుదైనప్రాదీనేతఁదమకంబువుట్టింతుతరితీపుతలఁపులునెనసినవాదిలోనియిచ్చగింత॥ గలిగికరవనున్నకాలాహిపోలికెఁజలఁగుచున్నసతులచిత్తవృత్తిఁదెలియవశమెయెంతధృతిగలవారికి॥ నాకెకాదునిఖిలలోకములకు॥ గీ॥ కోరినతులకెల్లఁగూర్చెదరెవ్వరు॥ పతులనైనసతులహేతులనైనబలిమిఁజేసెయైనఁబరహస్తముననైనసహింససేతురాత్మహితముకొఱకు॥ వ॥ అనిదింతిందీదిగీసేవానిప్రతివాక్యంబిచ్చువాఁడనుద్యచనంబెందునమోఘంబుతిలోకపరిపాలనశీలుండయినభిమరపాణివధార్నుండెయైననుదీనికినైనదియొకటిగల్గిచెదననిదితింజూచియోతనుమచ్యవీకునట్లుదేవబాంధవుండయినయంద్రహంతయునుపుత్రుండుగలిగెనుమొక్కసంవత్సరంబీప్రతంబునఁజరియింపుముదీనిప్రకారంబువినుమెల్లజీవులవలనహింసాభావంబులేకనతిధ్వనివాక్యంబులుడిగికోపంబుమానియన్వతంబువలుకకనఖిరోమచ్చేదనంబుసేయకనస్థికపాలాదియహంగళంబులనంటకనదీనదతటాకాదులనవగాహసానంబకాఘటోదకకూపోదకంబులసానంబుసేయకదుర్జనసంభాషణంబులువచ్చిందికట్టినకోకయునుముడిచినపువ్వులనుగ్రస్తరధరియింపకభోజనంబులయందునువ్విస్త్రాన్నంబునుజండికానివేదితాన్నంబునుగేశశునకమార్దారకంకక్రీమిపీపీలికాదివిదూషితాన్నంబునునామిహన్నంబునువృషలాహితాన్నంబునీవంచవిధనిషిద్ధాన్నంబులువచ్చిందిదోయిటనీళ్లుద్రావకనుచ్చిష్టగాకసంధ్యాకాలంబులముక్తశేళిగాకమితభాషిణియైయలంకారవిహీనగాకవెలుపలందిరుగకపాదప్రత్యేశనంబుచేసుకొనికానిశయనింపకనార్ద్రపాదయైపవ్వళింపకపత్నీమశీరస్సయ్యునునగ్నయయ్యునుసంధ్యాకాలంబులనిద్రింపకనిత్యంబునుధౌతవస్త్రంబులుగట్టిశుచియైసర్వహంగళసంయుక్తయైప్రాతఃకాలంబునలక్ష్మీనారాయణులనారాధించియావాహనార్హ్యపాద్యోపస్పర్శననుసాననాసోపవీతభూషణపుష్పధూపదీపోపహారాద్యపచారంబులనర్పించిహవిశేషంబుగాద్యాదశౌహతులప్రేల్చిదండప్రణామంబులాచరించిభగవత్సంక్రంబునుదశవారంబులనుసంధివిస్త్రంబుఁజేసిగంధపుష్పాక్షతలముతైదువులంబూజించిపతినిసేవింపపుత్రుంఁగుక్షిగతుంగాభావించియిచ్చిధంబునమార్గశీరశుద్ధప్రతిపదారంభంబుగామొక్కసంవత్సరంబునలిపియాద్యాదశమాసాంత్యదివసంబునవిధ్యుక్తంబుగానుద్యాపనంబుసేయవలయునీపీపుంసవనంబునియెడివ్రతంబుద్యాదశమాసపర్యంతంబేనుఁజకనల్పిననీపుగోరినకుమారుండుగలిగెడుననినదితియావ్రతంబుతోడనెగర్చుంబుధరియించివ్రతంబునలుపుచునుండనిండుండమాత్రభిప్రాయంబెఱింగియాయన్మనహరహంబునురహస్యంబునసేవింపుచువ్రతంబునకుండగినపుష్పఫలసమితుగౌతపత్రాంకురంబులుమొదలయినవస్తువితతింద్రికాలంబునందెచ్చియిచ్చుచుఁబుండరికంబుహరిణికింబొందియున్నభంగినాయన్మవ్రతభంగంబునకైకాచిశుశ్రూషజేయుచునాయన్మధరియించినతేజోపశేషంబునకుబెగ్గలించుచుఁగృశించుచునుండెంతమొక్కనాఁడు॥ సీ॥ వామాక్షియనుదినవ్రతధారణోన్నతపదీచర్యఃఫలచేఁబడలియలసి । యొంటిసంధ్యావేళనుచ్చిష్టయైపవప్రత్యేశనాదులఁబాసించుచిలతకర్మమోహంబుతవినిస్త్రింపంగనిండుండవయ్యననెదురుఁగాంచి । యోగమాయాబలోమ్యుక్తుఁడై యాయంతియుదరంబుఁజొఱఁబడియుగ్రుఁడుగుచుఁదివిరిదేదీప్యమానమైదేజిల్లు॥ నర్భకునివస్త్రధారలనడచెనేడు॥ చునుకలుగవాఁడుచునిసియుంచునుకచునుకఁజెడకమొక్కొక్కబాలుఁడైచెలగుచున్న॥ క॥ వారేడ్వరగుచుఁగుయ్యిడఁనోరేడ్వకుమనుచుఁద్రుంచెమొక్కొక్కనినాశూరుండేడ్వరిచునుకలు॥ గారయమునవారుసేడకఁఖండితులయ్యు॥ క॥ ఖండములన్నియునందలఁఁజండాంశునమప్రకాశశాశ్వతులగుచు॥ నైండుకొనినిల్చియనిరా । ఖండలునకుఁగరుణపుష్టుగతిమఁదిఁదోప॥ వ॥ అందఱుముకీళితకరకములై నీకుందోడఁబుట్టువులముమమ్ముహింసంపంబునిలేదునీకుంబారిషమలమైమరుగ్గణములమైనిన్నుసేవింఁచెదముమమ్మరక్షింపుననిననారాయణప్రసాదంబునంజెడనిమరుగ్గణంబులపలుకులకుఁగృపాళుండైయింద్రుండువారలసఁజూపాదరులుగాఁగైకొనిమఱిహింసంపకమానెనశ్వత్థామాశరాగ్నివలననారాయణరక్షితుండవయిననీపునుంబోలెఁగులితధారలశకలంబులయినకుమారులన్నిటాపంబులైసంవత్సరంబునకుమొక్కొంతకడమగాహరింబూజించినవారుగావుననింద్రుతోడంగూడఁబఁచాశద్దేవతలయినమరుగ్గణంబులుది

ఐగర్భంబు వెలువడిరంశదితి మేల్కాంచెయనల ప్రకాశులై యింద్రుతోడంగూడి వెలుగుచున్న కుమారులంజూచి సంతోషించక నింద్రుంజూచినీకుమృత్యుకూపంబునపుత్రుఁగోరిడు స్తరంబయిన వ్రతంబున విపితంకల్పించినపుత్రుండొకఁడు రుండీన పుస్తంభ్యగల కుమారులగుట కేమికతంబు నీవెఱిగినభంగినతథ్యంబుఁ బలుకుమనిన నింద్రుండిట్లునియె నోత న్నీభాగవద్విత్తంబుఁజేరించినవాయువిశ్వేదనంబునంగర్భంబుఁజొచ్చి పాపవిత్తుండనై వజ్రధారలగర్భంబువిదళనంబుఁ జేసిననాశకలంబులు నెడఁకుహాశ్యగర్భంబు గానివిత్తంబునంగుమారకులయిరి సహాపురుషపూజాసంస్థితకార్యానుపంగి గాకుండు నేభగవదాగాధనంబు గోరికలఁబాపియెప్పురు గాపింతురు వారిహవరంబులనెర్పాధ్యక్షకుశలులగుదురమ్మ హాపురుష వ్రతసముత్పన్న తేజంబునడంప నెవ్వఁడోపుఁగావునడున్న రంబునబాలిశస్వరూపుఁడనై దోషంబుఁజేసిననా దౌర్జన్యకర్తృంబునహింపఁదగ్గికన్న నెవ్వరునహద్దులుపాపాత్ముండనగునన్నుం గావుము నేను పీఠలతోడివాడనవిధుల పటంబుగాఁబ్రాధిచిననడేపియట్లు కాక యనిశాంతవిత్తయయ్యెనింద్రుండును వారలంగూడి త్రివిధంబునకుంబోయినో షంపావహవి గ్భాగంబులు వారలకుంబంచి పెట్టికూడినుభంబుం డెనని చెప్పిపరిక్షిన్నరేంద్రునకుశుక యోగింద్రుండు వెండియునిట్లనియె॥ క॥ హరివరచండయిన వ్రతఁబలుహరివంశజులగుచు నెగడునమరులజన్మ స్ఫురణంబులవలెయించిననర యంగునుదీర్చు పాపహరమగుటరుదే॥ వ॥ అనివిష్ణుకథాశ్రవణమతూహలాయమానమానములైన శౌనకాదిమహాము నులకుసూతుండు సెప్పెనని శుక యోగింద్రుండు పరిక్షిన్నరేంద్రునకుఁజెప్పెననుటయు॥ ... .. *

క॥ రాజీవరాజపూజ్య! శ్రీజితగోపీకటాక్షభవనాంతరవి! బ్రాజరమూర్తిమహోద్ధత! రాజకులౌత్సాహరామరాజాభ్యునిధీ॥
 తరల॥ మురవిదారణముఖ్యకారణమూలతత్వవిచారణాదురితతారణమఖివారణమర్చదాసురహరణా॥
 కిరివిహరణకీర్తిపూరణకీర్తనీయమహరణాధరణధారణధర్మతారణతాపసమైవారణా॥
 తోటకము॥ కరుణాకరశ్రీకరకంబుకరాశరణాగతసంగలహాద్యహరాపరిక్షితశిక్షితభక్తహరాకరిరాజకుళ ప్రదరాంధిధరా॥

గద్య. ఇది, శ్రీసకలసుకవిజనమిత్ర శ్రీవత్సగోత్రపతి త్ర కనువయామాత్యపుత్రులుభజన ప్రసంగమునంగ సింగంబునాడుధేయ ప్రణీతంబైన శ్రీమహాభాగవతపురాణంబునందు నవామిశోపాఖ్యానంబును, బ్రచేతనసులంకరంబునంద్రుండామంత్రిణులసేయుటయు, వత్సోత్పత్తియందు, బ్రహ్మ సర్గంబును, దక్షుండు శ్రీహరింగూర్చితంబునీయుటయు, నతనికినవ్వరమేశ్వరుండు ప్రత్యక్షుండుగుటయు, హర్షశ్వకవిభాష్యులజన్మంబును, వారాగనారకుండుబోధించుటయు, నారకువచన ప్రకారంబుననాడుమోక్షంబునొందుటయు, దవ్వుత్రాంతంబునారకువలనవినిదక్షుండుచుఁ టాక్రాంతుండగుటయు, దవలంతరంబు బ్రహ్మవదంబుదక్షుండుకవిభాష్యసంజ్ఞాలగునహస్రసంఖ్యాతంబుగలపుత్రులంగాంచుటయును, స్పష్టినిర్వాణేచ్ఛానిమిత్తంబునదక్షుపంపునవారల గృజన్మునిగిరిబొందినవిధి రాజంబైన నారాయణనరస్సునకుంజనుటయు, వారికినారదభగవంతుండు బ్రహ్మజ్ఞానంబునువదేంచుటయును, వారుభూర్వణిలేగిన ప్రకారంబునమోక్షంబునొందుటయును, దవ్వుత్రాంతంబునదక్షుండు దివ్యజ్ఞానంబున నెఱిగినారదోపదిష్టంబునెఱిగినారకునిశపియించుటయును, నారకుండుదక్షుకాపంబు ప్రతిగ్రహించుటయును, దక్షునకుమణి బ్రహ్మచరంబునసృష్టివిస్తారంబుకొలుగఁగూడుటయువదిమందిజన్మించుటయును, నందుంగత్యపునకునిచ్చినవచముపువ్వురివలనసకలలోకంబులునిండుటయును, దేవాసురనరతిర్యక్భుగళు గాదిజన్మంబులును, దేవేంద్రతగస్కారంబునబృహస్పతియధ్యాత్మమాదుచేతంగానరాకుండుటయును, దవ్వుత్రాంతంబు రాక్షసులువినిశుక్రోచదిట్టితులైవచ్చుటయును, దేవాసురయద్ధంబును, నాచార్యులరస్కారంబునదివిజరాజవరాయనంబును, బలాయమానులై దేవతలు బ్రహ్మసన్నిధింజనుటయును, బ్రహ్మవాక్యంబునందవ్వుపుమాయుండైనవిశ్వరూపునాచార్యునింగాదేవతలువరించుటయును, విశ్వరూపు ప్రసాదంబుననిగి యుండునారాయణవర్తంబునుకవచంబుధరియించిరాక్షసులజయించుటయును, బరోక్షంబునరాక్షసులకువిశ్వరూపువర్తనంబును, వృత్రాసురజన్మంబును, సుకలకునారాయణుండు ప్రసన్నుండగుటయును, విశ్వరూపుచక్రానంతరంబుననింద్రునకుబ్రహ్మహత్యసంప్రాప్తంబైననింద్రుండు ప్రిభూజల క్రమంబులయందుంచి పెట్టుటయును, విశ్వరూపుండుపాతుండగుటకుఁదవ్వుయంద్రవధార్థంబుమారణమోమంబునీయవృత్రాసురుండుజనించుటయును, వృత్రాసురయద్ధంబునవరాజితులైయంద్రసహితులైనదేవతలుశ్వేతద్వీపంబునకుంజనుటయును, నంపు శ్రీహరి ప్రసన్నుండై దగ్గీచివలనభిమరంబుగైకొనుటయు, నింద్రుండువ బ్రాయధంబునవృత్తునిసంహరించుటయు, నింద్రుండు బ్రహ్మహత్యాపీడితుండై మానవనరస్సుఁ బ్రనేశించుటయును, నహుమండుకలతాశ్వకేధంబులంజేసియింద్రాధిపత్యంబువదయుటయును, నహుమండగస్త్యకాపంబునసురరాజ్యవ్యవృత్తుండై యజగరయోనింబుట్టుటయు, నింద్రాగమనంబును, నశ్వకేధంబును, నింద్రుండుద్రిలోకాధిపత్యంబువదయుటయును, జిత్రకేతూపాఖ్యానంబును, మరుద్దణంబులజన్మ ప్రకారంబునకథలుగల పుష్కస్తంధము,

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీ సుదాంత భాగవతము — సప్తమ స్కంధ ప్రారంభము.

శ్రీమద్విభావలలా! త్రామితరోంతరాశికవనీయమహా! భీమాశితులితదేహ! శ్యామలరుచిహారామచంద్రన్యపాలా॥

॥ మహాసీయగుణగిర్జ్వలగునమ్ముని శ్రేష్ఠులకు నిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీనమేతుండయిన సూతుండిట్లనియె నట్లు ప్రాయాపపిష్ఠుండైన పరీక్షిన్నరేంద్రుండు శుకయోగీంద్రునివలలోకించి॥ १॥ సర్వభూతమలకు సముండునెచ్చెలిప్రియండునవైకుండచేతఁడందావ్యుఁడింద్రునికొఱకుదైత్యేంద్రులనేటికివిషముకైవడివెడకిచంపెననురులఁజంపంగ సమరులచేదచకయ్యేలాభమొత్తెనఁగలదె॥ నిర్వాణనాథుండుగర్భణుండగుతనకినురులవలనిభయంబువగయుగలుగ నేరదట్టిమనుడుదైత్యులఁజంపి॥ సురలగాఁచుచునీకోద్యమనును॥ సంశయంబునాకుఁజగయించెమునినాథి॥ ప్రజ్ఞమెఱసి తెలియఁబలుకవయ్య॥ అనిన శుకండ్లినియె॥ శా॥ १॥ సంతప్రశ్నమువిధి నీయముగదానికిఁ బంబురాజేంద్రులక్షీనులభావ్యునిసచ్చరిత్రముచుహాదిత్రంబుచింతింపఁడ॥ ద్వాసాఖ్యానము లొప్పుఁజ్ఞుచరితాధ్యానప్రధానయై॥ శ్రీనందాసములై మునీశ్వరవచోదేవీయమానంబులై॥ २॥ చిత్రంబులువైక్రిలోకప్రపంచిత్రంబులుభవలతాః॥ త్రంబులునద్విత్తంబులు ముగజనవన॥ వైత్తంబులుఁజ్ఞుదేవుఁగారిత్తంబుల్ ॥ ३॥ సరేంద్రాక్షిప్తవైపాయనునకుననస॥ రిచిహారికథనంబులుసెప్పెనవినుమువ్యక్తండుగాక గుణంబులులేక ప్రకృతింజేరక భవంబులనొండక సరమేశ్వరుండుదనమాయవలనవై నగుణంబులనావేశించిదాశ్యపాకకత్వంబులనొందునతండుగుణకహేతుండు॥ సత్సరబస్తనంబులుప్రకృతగుణంబులగుణంబులకునొక్కగాల॥ బునహానివృద్ధులుగలవాయాశ్వరుండుసత్వంబునదేవయిష్ణులనుజోగుణంబునననురులనుచి మోగుణంబున యక్షరక్షగణంబులనువిభజించె సూర్యుండు॥ పెక్కెడలంగానలఁగియున్నోర్జుండునతెలంగునందెవ్విభుండునుసర్వగుతుండయ్యునుభిన్నుండుగాఁడుతెన్నెవిచ॥ వైసపెల్లబడహలోనఁబరమాత్మన్నరూపంబుననున్న యాశ్వరుని విధంబున నెలుంగుదురుజీవాత్మకుఁబరుండైన సర్వనాయండుదనమాయచేవిశ్వంబునృజియింపంగోరెరజంబునక్రిడింపంగోరినత్వంబుననిద్రింపంగోరితనంబునుత్యాచించి చరమైనకాలంబునస్మృజియించుచునాకాలముననన్వనర్కనుండైనయాశ్వరుండుగాలాహ్వయండునత్వగుణంబైనదేవానికింబునకువృద్ధియొగజస్తమోగుణుడైనరాక్షసులకుహానియంజేయుచుండు॥ ४॥ జననాయకయాయధిముఘునయ్యుఁడగుధర్మజునకుఁగ్రతుకాలము॥ న్మునునారదుండుసెప్పెను॥ పిఠిపించెదగినిముచెవులుపెనలనొండక॥ ५॥ మున్నుధర్మరాజుసేయురాజసూయయాగంబునబాలుండైన శిశుపాలండుహానినిండించినశిశునిర్వక్తచక్రధాగాదశిశునస్త్రకుండైతేజోరూపంబునవచ్చిచూరిదేహంబుసొమ్ముటంజూచిపెఱగుపడిధర్మజుండుసభలోనున్ననారదునీక్షించియిల్లయోగి॥ ఎట్టివారివైననేకాంతులకునైననచ్చిచూరఁగరానివానుదేవుఁడన్ననంచుదేవదరణీశుఁడహితుడై॥ యెట్లుచొచ్చెమునినరేణ్యనేడు॥ ६॥ దేనుఁడుమాధవుండెడిపిప్రులుగిట్టిచభగున్నదైతమోగింపగాఁడెల్లొనఁగలిపుడుచైవ్యుఁడపిన్ననాటనుం॥ దేనయమాదవున్విససహింపఁడుభక్తిపహింపఁడట్టివా॥ దేనిపడప్రభావమునవిపరమేశ్వగునంచుండొచ్చెనొ॥ ७॥ హరిసాధింశుహరిగ్రహింశుహరిఁబ్రాణాంతంబునొండొకగాహరికిన్వైర్నినలఁచుపిండుపమరోహయస్తుండైయెప్పుడు॥ ద్విరుగుంఁబ్రవృద్ధునోనివ్రీవిడదోదేహంబుదాహంబుతో॥ ౮॥ కావాసమునెండఁడక్రియేజగన్నాథుల్రవేశించెనె॥ ౯॥ అదియునుంగాకదంకత్క్రియనువీడును నిరంతరంబుగోపిండునిరసేయుచును నిఖిలజనులు సందృఘపనేడుపినికి పిష్టుసాయుజ్యంబుగలుగుటలేనిసేతువునుపింపుముపనగచలిగడిపశిఖియును బోలెనాహ్వానంబుచగించుచున్నదినిధర్మినింజనువకు నారదుండి॥ నియెదూపణభూమణిలరసాగరంబులుశరీరంబునకుంగానిపరిమాత్మగులేవుశరీరాభిమానంబునంజేసిదండవాక్పానివ్యంబులుహింపఁడైకోచుతెత్తంగుననేనునాయదియగయెడువైచక్యంబుభూతంబులకుశరీరంబునందసంభవించునభిమానంబుబంధంబునిభిమానుండైవధించినవధంబుగాదుకర్తృత్వమొల్లనివానికిహింసయుసిద్ధింపదు సర్వభూతాత్మకుండయినయాశ్వరునికివైచక్యంబులేదుగావున॥ ౧౦॥ అలునైనఁజేరిమి నైనఁగామంబున॥ వైనబాంధవమునైననభీతి॥ వైనఁగగిలితలఁపఁఖిలాత్మడుగుహరి॥ జేరవచ్చువేటుసేయఁడతఁడు॥ ౧౧॥ వైరానుబంధనంబునఁజేరనచఁడమునపిష్టుఁజిగభక్తింజేరఁగరాదనితోచునునారాయణభక్తియుక్తివాచిత్తమున॥ ౧౨॥ కీటకముఁడెచ్చి భ్రమగము॥ పాటవమునబంభ్రువంపప్రాంతంబైతఁత్రీలకముభ్రువంరూపము॥ పాటించిపహించుగాదెభయయోగమున॥ ౧౩॥ ఇవిగదంబున॥ శా॥ ౧౪॥ మోక్షాంతరగోపికల్పయమునంగంసుండువైరిక్రియా॥ సామగ్రిన్విశుపాలముఖ్యవృతకుల్పంబుదైవపిష్టులు॥ వ్రే

మన్వీరలుభక్తి నేమునిదెచక్రింగంటిమెట్లయినను ద్వాపరధ్యానగరిష్టాదైనహరించెంద స్వమృతాశ్రీశ్వరా॥ ౪॥ మఱి

శ్రీశ్రీహరిద్వారపాలకులకుససందనామలవలనశాపంబుసంభవించుటశ్చే॥

యంబెక్కండ్రు కామద్యేవభయసేనాసేవాతరేకంబులజిత్రంబుహరివరాయ నంబుగాఁజేసినిగ్గతింజేందిరిహరిను
 స్తోలిచిక్రొధానులేనింటిలోపలనొకర టియైన వెన్నునికీలేనిదిను త్తంబుననతండువ్యర్థుండయ్యె విగానిగ్గిఁజెలియలికొడు
 కులయినశిశుపాలకులతపక్తులుదొల్లిఁజ్ఞుచుగదిరద్వారపాలకులు పితృశాపంబునబద్రజ్ఞులైభూతలంబున జన్మించి
 గనినవినియుధిష్ఠిరుండునారదునకిట్లనియె॥ ౪॥ అలుగంగారణమేమిప్రేమలకుమున్నాప్రేమైవ్వాగునిశ్చలులేకాంత
 లునిగ్గి లేంఁద్రయుబుధస్సంసారులీశానువ॥ ర్దులువైకుంఠపురినివాసులనవిందున్నారితెబ్బంగీ॥ కలజన్మంబులువచ్చె నార
 నవినంగౌతూహలంబయ్యెడిక॥ ౪॥ అనిన నారదుండుండెట్లనియె మెకగ నాడుట్రష్టామానసపుత్రులయినసనక సనంద
 నాచులుదైవయోగంబునభువనప్రాయంబునందునుసంచరించుచునై దాతేతల్ల ప్రాయంపు దాటకులభావంబున దిగంబ
 రులయిహరిమందిరంబునకువచ్చిచొచ్చు నెడమొగసాలనున్న పురుషులిరువురు వారలంజూరి॥ ౫॥ డింభకుల సనగ్గతపి
 ప్రంభకులరమాధినాథసల్లాపసుభారంభకులము క్తమానసదంభకులంబిరంగనికడఁజరిమిరగీత॥ ౫॥ వారింఁచిఁడను
 కంబునవారింఁచుకనిలువలేకవడిదిట్టికై॥ వారికులనసురయోనిన॥ వారిశులైపుట్టుండనుచుపసుధాశీశా॥ ౫॥ మఱియునా
 పిన్నపెద్దలువారలంబూదివీరలేయెడనుండనర్హులుగాదునారాయణచరణమూలంబువిడిచిరజస్తమోగణులయిన రా
 తునయోనింబుట్టుండనిశ్చయించినవాశాపవశంబునబద్రజ్ఞులైకాలుచుమోఱిడిననచ్చహత్తులుకయ్యాళుళులైప్ర
 వృత్తంగరుణించిమూఁడుజన్మంబులకునైరంబునభగవత్సన్నిధానంబుగలిగెడననిగ్గిలేంఁచిచరిగిష్వధంబునశాపహతలై
 హరిపార్శ్వచరులైనపురుషులిరువురుపిరణ్యకశిపుపిరణ్యాత్ములన దిలికిజన్మించిరంఁదుఁ గగ్రస్తుండయిన హిరణ్యాత్ము
 నిహరివరాహాక్షుంబునసంహరించె॥ గ్రజుండయినహిరణ్యకశిపుండునునరసింహమూర్తియైన శ్రీహరిచేసి ఓకీశుం
 డయ్యెనతకోడుకుసప్రస్థావండుకండ్రె చెలిహింసెతుండయ్యెను నారాయణవ గాయణుండై శాశ్వతుండయ్యె రెండవభా
 వంబునగై కేశియను రాక్షసికీరావణకుంభకన్థులయినంభవించినపిశ్చంభరుండరుఘకులంబునరాఘవుండయియవళి
 రించివధిం చెద్యతీయజన్మంబునమీసల్లి చెలియలికిశిశుపాలదంతవక్తులయనున్మవించి॥ ౬॥ వక్రచింతయులేక పాయ
 నిమహావైరంబుతోనిత్యజా॥ తక్రొనస్తరణంబులన్నిసరితోద్యత్వావసంఘాతులై॥ చక్రచ్చిన్నశిరసుగై మూలవశ్యా
 పావధిప్రాప్తులై॥ చక్రించెందిరివారెసార్వచరులైనారూప్యభావంబునక॥ అనిపినిధర్మనందనుండెట్లనియె॥ ౬॥ బా
 లుకహరిపదవింతాశీలున్నగుశాలవాలుశ్రీమద్రేధాజులున్సంతోషింపకయేలాశిక్షించెరాక్షసింప్రండవఘా॥ ౬॥ ప
 థిభూతవ్యధనంబులునిగువకుసంసారజలధినిర్మథనంబు॥ ల్సరకేసరికీథనంబులుపరిరక్షితదేవయత్తుఫణిమిథునంబులై॥
 ౭॥ మునిగ్రామినుపింపునునిననారదుండెట్లనియెగనులోకరుచేతనహిరణ్యకుండహతుండయ్యెనిగ్గినిహిరణ్యకశి
 పుండురోషకోకిదంపహ్యమానమానసుండయిఘ్నాగ్నిలుచునాభీలదావడహనజ్వాలావిశాలంబులయిన ఓలోకినిజాలం
 బులగగనంబునంబొగలెగయిరిక్షించుచుదట్టితాంకురసంకాశధగ్ధగిణదంకసందర్భగళనచ్చకుండనగ్ధభయంక
 తభ్రుపటికఫాభాగుండునునరసరశౌంతదురంతవైరవేగుండునైహహప్రభాజ్వాలజటాజాలంబుగతులంబుగేలనిం
 తుకొనిసభాచుంటపంబునినిలునంబడి శ్రీమద్రక్షత్రలోచనశకునిశంబరశనిబాహునముదిహయగ్రీవపులోహంప్రజిల్లి
 ప్రముఖులైరదైవ్యదానవులనాలోకించయిట్లనియె॥ ౭॥ నాకుండవమ్మండమీకుమనెచ్చెలిరణన్యానైకకీత్యుండ॥ బాహు
 కుంభకీశదేవయత్తుఁడుహిరణ్యాత్ముండువానిచ్చహాసౌక గ్యాంగముగాని దానివపధాసౌకీర్ణముల్పీఱుగా॥ ౭॥ సెం
 తుండువధిచిపోయెనటయీనాక్రాంతినిన్వంటిరే॥ ౮॥ వనమునుండంజొమ్మమునివద్గములోప॥ సంచరించున॥ జనవ
 మెటుంగ రెవ్వరునుజూడయొకింతయులేకున్నుడా॥ సినహటిదాయువెంటంబడిచికిక చికిఁడువీణెమోకి॥ కీ॥ లున
 మనమెల్లలోఁబడకలోఁబడఁబట్టుకొంగవచ్చునే॥ సీ॥ భువనశ్రీనాతోడఁబోరాడశక్తింఁచియన్నిలమునిగినమనుగుం
 గా॥ ములయించిపెరగునామచలపంధ్రునుమునకెఱిగివెన్నిచ్చి నిచ్చుగా॥ సగడంబునైపకసౌకీర్ణకాంతియై
 లక్రిందనిగినిగుగా॥ క్రొధించియటుగాకొంకసౌరుషమునహరిభంగిగడరిననడగుగా॥ ౮॥ కిరమలధారంగంతం
 బుపాళించి నానిశోణిగమునవాడిమెఱసి॥ మన్మహూరునకునుహిదర్పణముఁజేసి॥ మీఁదవత్తుమీకుమేలుఁదెల్పు॥
 క॥ బుడిగేమూర్త్రుమునునెంఁడెదిలివములభంగినిశంఘవడనా॥ కుండలముఖ్యులువడుదురుభండవముననిగడకదను
 తుంఁద్రాణముగుట॥ సీ॥ పాండు దానవులారభాసురక్షేత్రసంగతయైభూమికిగములుగట్టి॥ మఖతపస్సాధ్యాయమా

న ప్రత్యక్షుల వెడకింబడింపుడు విష్ణుడనగ నన్యఁడొక్కఁడు లేఁడు యజ్ఞంబు వేదంబునతఁడె భూదేవక్రియాదిమూలము
 తఁడెదేవర్షిప్రాదిలోకములకుఁ దత్కమలకుమహాధారమతఁడె యేస్థలంబునగోభాసురేంద్రవేదవర్ణధర్మశ్రమంబులు
 వరుసనుండు నాస్థలంబుల కెల్ల మీరరిగి చెటిది దద్దములు సేసరండు మీదర్ప మొప్పు॥ వ॥ అని యిట్లు నిర్దేశించినది జనార్దనుని
 ద్వేషంబులెరంబునధరించి రక్కసులు సెక్కిం ద్రాభూతలంబునకుంజని॥ సీ॥ గ్రామపురత్రేత్రాగర్భులు ఘోషాహారామ
 నగరాశ్రమాదికములు గాలివికోలకులుగలచి ప్రాకారగోపురసేతువులు ద్రవిషపుణ్యభూజ, చయములు ఖండించి సాధ
 ప్రపాగేహవర్ణశాలాదులు పాడుఁజేసి సాధుగోబ్రాహ్మణసంఘంబులకు హింసఁగావించి వేదమార్గములు చెటిది కుతల
 మెల్ల నిస్సంకోపాహలంబుగా వైశ్యులచరింపఁదల్లఁజిల్లి సప్తమూర్తులగు మనాకలోకముమానియడవులందు జొచ్చి ర
 మరవరులు॥ వ॥ అంతపిరణ్యక శివుండు డైవ్యుతుండయిన సోదరునకునుడక ప్రదానాదికార్యంబులచరించి య
 గనివిడ్డలగు, శకుని, శంబర, కాలనాభ, సుదోత, చ, ప్రముఖుల నూరడించి వారల నల్లితోఁగూడపిరణ్యాయుని భార్యలనం
 దఱరావించిన మతల్లి యైనది తనవలోకించి యిట్లు నియె॥ శా॥ సీరాగరనిష్ఠపాంథుల క్రియన్నిక్కఁ యునంసారసం॥ చారు
 ల్పత్తుగుకూడి విస్తరునదాసంగంబు లేదొక్కచో॥ శూరుల్యోయెడిత్రోవబోయెను భవత్యూసుండు చల్లిన హా॥ శూరుం
 డాతఁడు దద్వియోగమునకు న్యోకింపనీ కేటికీ॥ సీ॥ సర్వజ్ఞుడీశుండు సర్వాత్మ్యుడవ్యయిండు సలుండు సత్వ్యుడనంతఁడా
 భ్యుండాత్మరూపంబుననత్రాంతమును దనమాయాప్రసర్తనహామవలన గుణములగల్గించి గుణసంగంబునలింగశ
 రీరంబులీలఁదాల్చి కంపితజలములోఁగడతెడి క్రియఁదోచుపాదపంబులభంగి బ్రాహ్మణాణి చతువునధరిల్లి చలిగియై
 కాసంగఁబడిన భంగివికలభావరసాగుండాత్మహయండుకంపితాంతరంగంబునఁగడిచినట్లందోచుండలఁడతఁడు॥

శ్రీ బాలవేషముదాల్చినయముండుదెలిపెడు సుయజ్ఞోపాఖ్యానము. శ్రీ

వ॥ అవ్వా యిష్టిధంబునలక్షణవంతుండుగాని యాశ్వరుండులక్షితుండై కన్యసంస్కరణంబున యోగవియోగంబుల మెం
 దించుసంభవవివాశశోకవివేకావివేకచింతాస్మరణంబులు వివిధంబులీ యర్థంబునకుఁ బెద్దలు ప్రేతబంధుయనునంపాదల
 బనునితహాసంబునుదాహరింతురుపినుండు సెప్పవనుగీనరదేశంబునంచు సుయజ్ఞుండనురాజుగలండుతండుత శ్రువులచే
 తయునంబుననిహతుండయియున్నయెడ॥ సీ॥ చినిగినబహురత్నదిత్రవత్సముతోడరాల్చినభూమణరాజితోడ॥ భీకరబాణ
 నిర్మిన్నవక్షుముతోడఁదఱుచుఁగా రెవ్వశోణితముతోడఁగిర్ణమైజారినకేశబంధముతోడరయిరోవదంష్ట్రాకరంబులోప
 నిమిషహీనంబైన నేత్రయుగ్మముతోడభూరజోయుతముఖాంబుజముతోడ॥ దునినపడినదిర్బద్ధోర్ధ్వండుముతోడ॥ జీవన
 హితుండగునుగీనరేంద్రుఁజుట్టిబంధుజనులుసారదినుండఁగభయక్రాంతలగుచునతనికాంతలెల్ల॥ శా॥ ప్రస్తావకేశ
 బంధములతోసంచిననుహాళితో॥ హస్తాజ్ఞంబులుసాదోమోదికొనుచు హానాథయంచున్యను॥ ప్రస్తావోక్త్యల
 తోడనేడ్చిరివగఁబ్రాణేశుపాదంబుపై॥ సస్తోకస్తనకుంకుమారుణవికీర్ణాస్తంబువర్షించుచు॥ హ॥ అనఁమానిన్నునుగీన
 రత్రజలకథాచందనంధాయిగా॥ మునునిర్మించినబ్రహ్మనిర్దయతసున్నానించెనేరీతి॥ స్తనయత్రేణికిమాకుదిక్కుగలదే
 ధాత్రీశనీబోటికి॥ స్తనుసేవానిచనంగత్రాశ్వజనులన్నస్త్రిత్రులంబుత్రుల॥ హ॥ జనలోకేశ్వరగన్నుబాసిననిమేపంబు
 ల్బహాజ్ఞంబులై॥ చనులోకాంతరగామివై హఠలకీచందంబునన్నీవువో॥ యిన నెబ్బంగిఁజరింతు మొల్లముగదాయాలోక
 వృత్తంబునే॥ డవలజ్ఞానలజ్జోచ్చివచ్చెదమనీయంఘ్రీవ్యయింబూడఁగ॥ వ॥ అని యిట్లు రాజభార్యలారాజశవంబుడ
 గ్గటిపలపింపంబొద్దుగ్రంకెడిసహయంబున వారలవిలాపంబులవిని బాలకుండై యముండుననుదెంచి ప్రేతబంధులంబూది
 యిట్లు నియె॥ డ॥ చుచ్చికవీరికెల్ల బహుమాత్రముచోద్యముదేహిపుట్టుచున్నచునుండజూచెదరుచావకమానెడివారి
 భంగిగీ॥ చచ్చినవారికెడ్చెదరుచావునక్కొకడాగవచ్చునే॥ యెచ్చటఁబుట్టెనచ్చటికి నేగుట నై జముప్రాణికోటికీ॥ క॥
 జనసీజనకులఁబాసియునువృకములబాధపడకఁగడుఁచిన్నలమై॥ హ॥ యెవ్వమెవ్వఁడుగర్భంబునమునుబోపించెవాఁ
 డెవోషకుండవి॥ క॥ ఎవ్వఁడుసృజించుఁబ్రాణుల॥ నెవ్వఁడురక్షించుఁగ్రంతు నెవ్వఁడనంతుం॥ దెవ్వఁడువిభుడెవ్వఁడు
 వాఁడివిద్యధమనననుచుచెనుచుహాలారతుండై॥ గీ॥ ధనమువీధిఁబడినదైవవశంబున॥ సుండుబోవుమూలమన్ననై॥ య
 డవరక్షలేనియబలుండువద్దిల్లురక్షితుండుహందరమునఁజచ్చు॥ క॥ కలుగునుమాటిలేకుండును॥ గలభూతములెల్లఁగాలకర్మ
 వశములై॥ నిలువఁడువ్రక్కలిండ్లదానికలితుండుగాఁడాత్మహయండుగమృతంబుదలఁప॥ సీ॥ పాంచభూతికమైనభవనంబు
 దేహంబుపురుషుండుదీనిలోఁబూర్వకర్మవశమున నొకవేళవర్తింపఁదిపింనుదటియైన నొకవేళఁడలఁగిపోవుఁజెడదేని
 దేహంబుచెడుఁగానిపురుషుండుచెడఁదాతనికినింతచేటులేదు॥ పురుషునికినిదేహపుంజంబునకువేటుగానియేకత్వంబు

గానరాచుదారువుల జెలుంగుదహనుని కైవడిఁగాయములఁబరించుగాలిభంగి। నాశలిన మైనసభముచాటున నేలుఁగదె
లియవలయుదేహిదేహములకుఁబనిమఱియునిట్లునియె॥సీ॥భూపాలకుఁడనిత్రవోయెడిదొండేమిదిలమిందేటికి వెట్టులా
రయెవ్వఁడుభాషించు నెవ్వఁడాకర్ణింపునట్టివాఁడెన్నఁడోయరిగినాఁడు। ప్రాణభూతుండయినపవనుఁడాకర్ణింపభా
షింప నేరఁడుప్రాణిదేహ। ములకువేతైతానుముఖ్యుఁడైయింద్రియవంతుఁడైజీవుండవలనుమోటుయె॥ప్రాణమున
భూతపంచకేంద్రియహనోలింగదేహములనులీలఁగూడి విడుచునన్యుఁడొకఁడువిభుఁడుదీనికిమీరుపొగల నేలవగలఁబో
రలనేల॥క॥ఎందఁక నాత్మదేహము సెందెహనందాకకర్మయోగములఁబ్రవృత్తంబుమాయామయోగస్యందితులై
శ్రీత్రైజాలిఁబడ నేమిటికి॥మ॥చెలులుందంధ్రులుఁదల్లులాత్మజులసంసేవ్యులృతులృపరునిర్మలశేహంబులఁబంచుఁగూ
ర్తురుమహామాయాగుణభ్రాంతులైకలలోఁదోచినయర్థముల్నిజములేకర్మానుబంధంబులఁగలుగున్సంగములేకమా
నుచిదవస్థర్మాంతకాలంబున॥ప॥మఱియుమాయాగుణ ప్రపంచంబు నెటింగడితత్వజ్ఞులనిత్యానిత్యంబులఁగూర్చిసుఖ
దుఃఖంబులఁజెంద రజ్జులుగొందలుయోగవియోగంబులనుసుఖదుఃఖంబుల సెందుదురుతోల్లియొక్కమహాగహనంబు
నఽహంగంబులకుసంతకభూతుండైనయెటుకగలఁడతండుప్రభాతంబునవొక్కనాఁడులేచివాటంబైనవేలఁతహకంబు
న॥క॥వలలురులుజగురుగండెలుఁజలిదియొడికిఁబుధనుపుశరములుఁగొనుచుంబులుఁగులఁబట్టెడువేడుకనలుకుడు
వెడలంగఁగదలియడవికినడిచె॥ఇట్లుదవీరిజనితత్ప్రదేశంబునందు॥క॥కట్టలుకడడుకచాటునఁ బిట్టలనుటెఁగోలఁడిగి
చివిటునునరెక్క॥బృట్టివిటిచివిక్కములోఁబెట్టుచువిహరింపెలోకభీకరలిల॥ప॥మఱియునానావిధంబులగుశకుంతం
బులసంతంబు సెందించుచునకలవక్షిసంహారసంరబ్ధకురుండైనలుభకుండుదనముందట గాలవోదితంబైనచరించుచు
న్నకుళింగపక్షిమిథునంబుంగనుంగొనియంచుగుళింగినుటిందిగియొక్కచిక్కంబులోవైచినంజూచిదుఃఖించికుళింగ
పక్షియిట్లనియె॥చ॥అడవులమేతమేసిమనమన్యులకెన్నఁడునెగ్గఁజేయికికొడవిహరింపనేడకటకట్టడిప్రహ్లాదాదు
చేతులోఁబడుమనినాసేసేనుటఁబావపుడైవమకంటికింతసెక్కుఁడుబరువయ్యెనేలతుకుకోనులియేమననేర్చుజెల్ల
రేక॥ఐకమాటుమనలనందఱుఁబ్రకటింపికిరాతువలలఁబడఁజేయకనిన్నొకటిన్వలఁబడఁజేసెనువికటికృతదక్షమైనపిథి
నేనుందు॥ఉ॥తొక్కలరావుపెల్లలకుతేపటినుండియుమేతగానమి॥బొక్కుచుఁగూటిలోనెగసిపోవగ నేరవుము
న్నందల్లియేదిక్కుననుండివచ్చుననిప్రప్రచూడ్యులనిక్కినిక్కిన॥ద్విక్కులుచూచుచున్నవతిదినత నెట్లుభరింతునక్క
టా॥అనియిచ్చిధంబున॥క॥కుంతితనాదముతోడనుగంతమొకొంపవగచుఖగమునుహనసె॥త్ర॥తుండైనకీరాతుఁడు
కుంతితగతిసేసెసెక్కుకోలంగూల॥క॥కాలమువచ్చినశబరునిక్రొల్పరఁగూలెఖగముఘోషముతోడ॥గాలముదాసి
ననేలం॥సూలకపోవశమెయెట్టిగుణవంతులకు॥ఉ॥కావునమూరుచచ్చుతటిఁగానరుచచ్చిధరిల్రిఁబడ్డదా॥శ్రీవిభుదేహ
ముంగదిసేదినదేదేమవనేలపొండుచి॥తావతులారవత్సరశతంబునకైననిజేసుచక్కికింబోవుటదుగ్ధభంబువృత్తిబొం
దినవారలుసేరవత్తురే॥ప॥అనియిట్లుకపటబాలకుండైశ్రీడించుచున్నయమునియుపలాలనాలాపంబులుపిని సుయజ్ఞని
బంధువులెల్ల వెఱగుపడినర్థప్రపంచంబునిత్యంబుగాదనతలంచితోకంబుమానిసుయజ్ఞనికి సాంపరాయికకృత్యంబులు
సేసిచనిరంతంతకుండంతస్థితుండయ్యెననిచెప్పిహిరణ్యకశిపుండుదనగల్గినిదమ్మునిఁభార్యలంజూచియిట్లునియె॥క॥ప
రులెవ్వరుదామెవ్వరుపరికింపఁగనేకమగుటభావింపరుతత్వరమజ్ఞానములేమిని॥బరులునుమేమనుచుఁద్రోచుఁబ్రాణు
లకెల్ల॥ప॥అనితెలియంబలికినహిరణ్యకశిపునివచనంబులుపినిదితికోడంధ్రునుందానునుశోకంబుమానగన్వవిలోకనం
బుగలిగిలోకాంతరగతుండైనకోడుకునకువగవక చనియెననిచెప్పినారచుండుధర్మనందనునకిట్లునియె॥క॥అజరామరభా
వంబునుద్రిజగద్రాజ్యంబునప్రతిద్వంద్వమునో॥ర్విజితాఖిలశ్రవమును॥గజరిపుబలమునుహిరణ్యకశిపుఁడుగో
రె॥ప॥ఇట్లుగోగిమందరాచలీద్రోణికింజనియందుఁగాలిపెనువేలనేలలువంబడియూర్ధ్వబాహుండయమిన్నుజూ
చుచువాడిమయాఖంబులతోడిప్రళయకాలభానుండునుంబోలెదగ్గజటారుణప్రభాజాలంబులతోడనేవ్వరికించేరిచూ
డరాకపరమదారుణంబైనతపంబుసేయుచుండెన్మరులునిజస్థానంబుననుండిరంత॥మ॥అదరెంగుంభినిసాద్రియైకలఁగె
నేడంభోనిధులారక॥తృదరెన్గ్రహసంఘులైదిక్షిలుచిచ్చిన్నాంతలైమండఁజెల్లదరెన్సంఘెలుజంతుసంహతముగా
చారదైత్యేంద్రముగర్ధుదిశోద్ధూతసభామహాతిపటలోదంచత్తపోహిషిచే॥ప॥ఇట్లుత్రైలోక్యసంతాపకరంబైన
గదైత్యభాజనపోదహనవిజృంభణంబునైరింపకనిలింపులునాకంబువిడిచిప్రహ్లాదాదులతోకంబునకుంజనిలోకేశ్వరుండైనబ్ర

హృదయినతులయిట్లునివిన్నవించిరి॥ కదిలికొడుకుతపమువేడిమి నదిత పుల మైతిమింక నలజడిననురా । వతినుండ వెఱ
తు మెయ్యది గతిమాకును దేవ దేవ కారుణ్యనిధి॥ మౌళికాతేశము లేదు దేవ త్రిజగత్సంహారము ద్వేషతా సంగో వంబును వే
డకా శ్రువనవీసంక్షేపముంజాల సేవంక జేతునటంచుమనసహతపోవ్యావృత్తిచి త్తంబులో॥ సంకల్పించెనిశాచరుండు
ప్రతిసంసారంబుంజొంతింపజే॥ శాసీవేరితిదపోబలంబునజగన్నిర్మాణముంజేసియూ॥ దేవాధీశులకంటె నెక్కుడుసిరిం
దిపించితిట్లుంగిదా॥ నీవిత్వంబుతపస్సమాధిమహిమ గాహించి వివేచింకావి॥ శ్యావిర్భావకరత్వత్రీమదిలోనధించి
నాండిశ్వరా॥ వ॥ అదియునుంగాక కాలాశ్చులగుజీవాశ్చులక నిత్యత్వంబుగలుగుటంజేసితపోయోగ సమాధిబలంబునంద
నకునిత్యత్వంబుసంపాదించుననితలంచి నాడనిమఱియునిట్లునియె॥ మ॥ భవదీయంబగునున్నతోన్నతమ హాబ్రహ్మైకపీ
తంబునం॥ ప్రవసియంబగుభూతియనిభవమునెస్యింబునంతోషము॥ స్ఫువన ప్రాణికినిచ్చి దైత్యునితప స్ఫుర్తినివా

— శ్రీ బ్రహ్మదేవుండు సూరణ్యక శివునకు వరమిచ్చుట. శ్రీ —

రించియోభువనాధీశ్వరకావ వేభువనములువర్ణ ప్రసాదంబున॥ వ॥ అని దేవతలువిన్నవించిన స్వయంభూతుండునుభ
గవంతుండునై ననలు మొగంబుల వేల్పుస్తోడభృగుదత్తౌమలతోడనుందరవర్వతంబునకువచ్చియందు నియమయుక్తుండు
నుబిపిలికావృతమేదోమాంసవర్మరక్తండునువల్చికత్వణవేణుపలపరిచ్ఛన్నుండునుమహాశపఃప్రభావ సంపన్నుండు
నై సీరంధ్రునిదనీరదగిరివిష్టనీరజబంధుండునుంబోలెదనసించియున్ననిర్దగారాతింజూచి వెఱుగుపడి నగుచునిట్లుని
యె॥ మస్తకోకిల॥ ఓసురారికులేంప్రసీక్రియచుగ్రమైవతపంబుముం॥ జేసిచూపినవాగులేరిక జేయువాగును లేరు నే॥ సీస
మాధికిమెచ్చితిన్వినునీయభీష్టములిత్తునా॥ యాసమేటికిలెమ్మ వేగమహాత్మకోరుముకోరికె॥ శా॥ దంత వ్రాతములున్ని
పీలికలుమేదగిక్రవ్యరక్తంబులన్సంశీర్ణంబులు సేవపట్టినినగాశల్యాపశిష్టుండవై॥ వంతచ్ఛన్నశృణాపిళియుతమహావ
ల్చికమందిండ్రియ॥ భ్రంశంబితయులేక నీపుణులవంప్రాణంబులెట్లుండెనో॥ ఊ॥ ఊతుక తల్లలాన్నముల నెల్లకనీక్రియ
నూటుచివ్యసంవత్సరముల్గిరీరమునవాయుపులున్నిలుపంగవచ్చునే॥ యుగ్మవనయ్యెమాకుమమునుగ్రహపంబునగెల్గి
పునేవత్సలతన్నినుంగదియవచ్చితిగోరికెల్లనిచ్చెద॥ వ॥ అనిపలికివనచుక్షికాపిపిలికాభక్షితంజైన రిక్షోవిభునిదే
హంబుమీదంగమండలుజలంబులుప్రాక్షించినవదైనవేంప్రంబుగనులాసనకరకమలకమనీయకనకమయదివ్యామో
ఘకమండలునిర్గతలైలోనీరధారాచించుసందోహసంసిక్తసకలాంగుండై తపంబుచాలించినాంరక్షిదక సంఘాతసంఘా
దితవామలూరుమధ్యంబు వెలుపడిమహాప్రభావబలసౌందర్యతారుణ్యసహితుండునువజ్రసంకాశదేహుండునుదప్రసు
వర్ణవర్ణండునుసీరసేంధననికరనిర్గతహియంబోలెవెలుంగుచుంజనుదెంచి॥ మ॥ దివిజానీకవిరోధి మ్రొక్కెగనివా
ద్దేవీననోనేతకున్సవిశేషోత్సవసంచికాతకునమత్సంత్రాతకున్నదిపోనివహాభీష్టవరప్రదాతకుజగన్నిర్మాతకుద్ధాతకు॥
న్నివిధప్రాణిలలాటలేఖనమహావిద్యానుసంధాతకు॥ వ॥ ఇట్లుదైత్యేశ్వరుండుపిమ్మననుహంసవాహనునకుధరణీత
లంబునదండప్రణామంబులూచరించినంతోషబాష్పనలిలసంపిదీతపులకాంకురుండై యంజలింజేసికంజగర్భునిమీదఁదృ
ష్టియిడిగద్గదస్వరంబుననిట్లుని ప్రతియించె॥ సీ॥ కల్పాంతముననంధకారసంభృతమైనజగము నెవ్వఁడందనసంప్రకాశము
వవెలిగించుచుమూడుభంజులరజస్వత్వతమోగుణసహితుండగుచుం॥ గల్పించురక్షించుగడపఁటప్రహరించు నెవ్వఁ
డాద్యఁడుసర్వహేతువగుచుగోభీతుండై స్వయంజ్యోతియైయొక్కటవిలసిల్లు నెవ్వఁడువిభుతమెఱసి॥ సనయమయిన
మానసప్రాణబుద్ధిండ్రి॥ యములతోడనెవ్వఁడలఘుమహిమ॥ నడరునట్టిసచ్చిదానందమయినకు॥ మహితభక్తినే
మనగరింతు॥ వ॥ దేవానీపుముఖ్యప్రాణంబగుటంజేసి ప్రజాపతిమనమోబుద్ధిచి త్రేండ్రియంబులకుసభీశ్వరుం
డవుమహాభూతగణంబులకు నాధారభూతుండవు త్రయీతమపునంగ్రతులు విస్తరితువు సకలవిద్యలు నీతమవు
ససర్వార్థసాధకులకు సాధనీయుండవు నీవయాగ్నేహ్నాగిష్ఠులకు ధ్యేయంబగునాత్మకాలక్షయంండవై జనులకు వా
యుర్భూతంబుంజేయుచువు జ్ఞానవిజ్ఞానమూర్తివాన్యంతరహితుండవంతరాస్తీపుమూడుమూర్తులకు మూలంబగుప
రమాత్మపుడేవలోకంబునకుజీవాత్మపునీవసర్వంబును నీవనీవుగానిదిలేతంబులేదు వ్యక్తుండవుగాకపరమాత్మవై పు
గాణపురుషుండవై యనతుండవై ననీవుప్రాణేండ్రియచు నూబుద్ధిగుణంబులసంగీరించినమేష్టివదవిశేషంబుననిలి
చిష్ఠాలకరీరంబునంజేసియంతయులృపంచితపుష్కలవంతుండవై ననీవు మ్రొక్కెదననిమఱియునిట్లునియె॥ క॥ కోరిన
వారలకోరులు నేరువుతోనిచ్చిమానుపనీక్రియనన్యు॥ లేవరు కరుణాకరనే॥ గోరెదనవిచ్చెదేనగోరితెలభవా॥
గాలింగుంభినిగిన్నంబువుతనాకాశస్థలిద్వికుల॥ నైలంఘప్రములందమగి ప్రబలభూరిగ్రాహరయోవృగ॥ వ్యా

భౌతికతనరాదిజంతుకలహవ్యాప్తిసమస్తాస్త్రశస్త్రాభివృద్ధిపులేనిజీవనములోకాధీశయిప్పింపవేసెను. మఱియొక
 ణంబులందుడనకెదురులేనిశోభ్యంబునులోకపాలరసభిక్రమించుమహిమయునుభువనప్రయజయంబును హిరణ్యకశి
 పుండుగోరిననతనితపంబునకుసంతోషించిదుగ్ధభంబులయినవరంబులన్నియునిచ్చి కరుణించిరించియిట్లు నియె॥శా॥ అ
 న్నాకశ్యవపుత్రుడుగ్ధభములీయగ్ధంబులెవ్వారికిన్మున్నెవ్వారలుగోరీవరములన్నోదింతిలీనియెడ॥ నన్నుంగోరిన
 వెల్లినిచ్చితిలవీణత్వంబుతోబుద్ధిసంపన్నత్వంబుననుండుమీనుమతివైభవైశిల్యంబువై॥వ॥అనియిట్లు మోక్షంబు
 లయినవరంబులనిచ్చిదితినందనుచేతంబూజితుండయియరవిందసంభవుండుబృందారకసంహోదావంద్యమానుండగుచునిజ
 సుందరంబునకుంజనియె నివ్వధంబున నిలింపారాతివర పరంపరలు సంపాదించుకొని ॥ క ॥ సోదరుజంపినపగకై ।
 యావరమిండుకయలీకయసురేంద్రుడుకంజోదరుపైవైరముచు । యావరతుండగుచుజేసెనునుజాధిశా॥ సీ ॥ ఒక
 నాడుగంధర్వయాధంబుపరిమార్చుచివిజులనొక నాడుడెరలదోలు । భజగులనొక నాడుభోగంబులకుఁబాపుగ్రహ
 ములనొక నాడుగట్టివైచునొక నాడుయత్నులనుగ్రతండుంచునొక నాడుపహగులనుడిసిపట్టు । నొక నాడుసిద్ధుల
 నొడించిబంధించునునుజులనొక నాడుమదనండుచు । గడిమి నొక నాడుకిన్నరఖవరసాధ్య । చారణప్రేతభూతపి
 తావనన్య । సత్యవిద్యాధరాదుల సంహరించు । దితితనూజుండుచుస్సహ లేజుడగుచు ॥ క ॥ అప్రత్యక్షతోడగోటలల ।
 గట్టులుకంగూలద్రోచిక్రవ్యాదులతోఁజుట్టువిడిసిదిక్పాలర । పట్టణములుగొనియెనతఁడబలమునసాధిపా॥క॥ కృతలై
 సంప్రాప్తతమ । ద్దతలై సర్వంకమోగ్రదైతేయాజ్ఞావతలై నికలునుచివములు । దితిలెల్లనుగట్టుపడియెదినతననమా॥వ॥మ
 టియు సద్రాసవేంద్రుండువిక్రమసోహంబులును, మరకతమణిమయప్రదేశంబులును, వైదూర్యరత్నస్తంభసము
 చయంబులును, శంఖకాసన్నిభస్ఫటికసంఘటితకుడ్యంబులును, బద్మరాగపీతకనకవాటగోపాలీవిటంకవాతాయనంబు
 లును, విలంబమానముక్తాఫలదానవితానశోభితవశిష్టవర్మంకంబులును, వివిధవిధిత్రవిమానంబులును, నిరంతరసురభికు
 సుమధులభరితపాదపనుచూడాద్యానంబులును, హేమారవిందసౌగంధికబంధురసరోవరంబులును, రహణీయరత్నప్రా
 సావవిశేషంబులును, చువోహరపరివళితలచుండమాతంతంబులుచుమృదుమధురనినదకీరకోకిలకులకోలాహలంబులును
 గలిగివిశ్వకర్మనిచ్చితంబైతైలోక్యరాజ్యలక్ష్మీశోభితంబైనమహేంద్రభవనంబుజొచ్చి॥మ॥దితిపుత్రుండుజగత్ప్రయై
 కవిభుండై దేవేంద్రసింహాసనోద్ధతుండై యుండహరాచ్యుతాంబుజభవుల్లప్పంగభీతిన్నమా । గతులై తిక్తిగనయక్షగిన్నర
 మరుగ్గంధర్వసిద్ధిదామలా । నతులై కాసుకలిచ్చి కొల్లరతనిన్నానాప్రకారంబులె॥ శా॥ ఏదిక్పాలరఁజూచి నేడలుగునో
 యేదేవులంధించునో । యేదిగ్భాగముమీఁదదాడిచను నొయే ప్రాణులంజంపునో । యీదైత్యేశ్వరుడంచునొండురులు
 దారిండ్రాదులాస్థానభూషేదీవ్యైల్లననికీరచూతురుభయావిహ్వలరొమాచులై ॥ సీ॥కోలాహలముమానికొలుపుండి
 సురలారతలఁగిదింపుడుతపసులార । ఫణలై త్రకుండకిక్కివన్నగేంద్రములారప్రణతులై ననుండదిక్పాలరార । గానం
 బుసేయుడుగంధర్వవరులారసంజడిబడకుండిసాధ్యులార । యామండుస్వస్థ్యంబులపనోరజనులారచేరికి మ్రొక్కుడు
 సిద్ధులార । శుక్లకర్పూరవాసితసురభిమధుర । భవ్యనూతనమైరేయపానానితమిఖిలీనతననరానిసౌక్తి నాడు । శాం
 తిలేదంద్రునివల్లుచారులధిప॥శా॥ లీలోద్యానలతానివాసములలోలీలావతీయుక్తుండై । హేలాపానవివర్ధమానమనలలో
 లావృక్షతామ్రాయుండై । కేళిం తేలఁగ నేనుచుంబుకుండసంగీతప్రసంగంబుల । న్వాలాయంబుగరంగజేయుచుము
 దేవద్యైషినుర్విశ్వరా॥ క॥ యాగములుబుధులుధరిణీ । భాగములంజేయుచుండఁబరతెంచుపాపి । యాగముల దానకై కొ
 నుఁజాగింపఁడుడై త్యుండమరసంఘంబునకు॥ సీ॥ సకలవహాద్వివసహితవిశ్వంభరాధలినివన్నకపండుసస్యచయము
 కామధేన్వాదులకరణిసద్గుణగోరుకోరుగులుగగనంబుగురియుచుండు । వననిధులేమనువాహినిసందోహములునుపీచుల
 రత్నములుపహించునుసర్విధుహంబులునొక్కకాలంబుననిఖులర్చుణములనభివేయిల్లు । నంబుసంపూరితప్రోణులగుచు
 నొప్పంబరత్వంబులుసర్వదిక్పాలవివిధగుణములెల్లనుదానైకైకానుచుడై త్యు విభుండుడై లోక్యరాజ్యసంవృద్ధినిం
 ది॥వ॥ఇట్లుసకలదిక్కులుగిదిలొకైక నాయకుండై తనయచ్చాప్రకారంబుననింద్రియసుఖంబులనుభవించుచుం దని
 యకశాస్త్రమార్గంబునతిక్రమించి విరించినరజనితిదుర్వారగర్వాతిరేకంబున సుపర్వారాతియైశ్వర్యవంతుండై పెద్ద
 కాలంబురాజ్యంబుసేయునెడ॥ ఉ॥ ఎన్నడుమాకుదిక్కుగలదెన్నడుడై త్యునిబాధమానుమే । మెన్నడువృద్ధిబొందఁ
 గలమెన్నడురక్షకుండంచు దేవతాకిన్నరసిద్ధసాధ్యమునిభవన నాయకుగా శ్రయించిరా । వన్నగతల్పుధూరిభవబంధవి

• మైరేయపానభరిత॥ మైరేండుఁజరపుత్వ - దెల్లము - కడుగునీళ్లుచేతఁజేసికట్టుయొక్క, పానభరితఁత్రాగుటవలనఁబుట్టిన.

శ్రీలతనగ్ధకల్పనముఁజేప్పెడిగ్రాహ్యముగాచూత్రము! త్రేతలోఁగించెదన్నినిమీకునిరంతరభక్తమయ్యెడిగానవిమం
కునకులజన్మంబులందునుధర్మాధారణకారణంబయినమానుషజన్మంబుదుగ్ధభంబంబురుషత్వంబుదుగ్ధమంబు
యొకనవర్ణపరిమితంబయినజీవితకాలంబుననియతంబైయుండునందు సగమంధకారబంధురంబయి రాత్రిమామంబునని
ద్రాదివ్యవహారంబులనిరగ్ధకంబయి ధన్వజిక్తే సపంచాతద్వత్సరంబులందును బాల్యయావనకామారకై శోభవయోవిశే
షంబులవింశతిహోయనంబులుగడుచుగడచుముప్పదియట్లంబులునిందియింబులచేతఁబట్టువడి దురవగాహంబులైననకా
మశ్రోధలోభమోహాదునమత్సరంబులను పాశంబులఁగట్టువడివిడివడనమస్థండుగాక ప్రాణంబులకంటెవధురాయ
మానయైనతృప్తకులోనైభృత్యనన్తరవశిక్తార్థంబులఁబ్రాణహానియైననంగీకరించిపరాధంబుల నర్థించుచు రహస్య
సంభోగచామగ్యసౌందర్యవిశేషంబులకై ర్యవల్లికాలవిత్తంబులయినకళత్రంబులనుమాహనీయమంజులమధురాలాపం
బులుగలిగినశుభులయినశిశువులనుశీలవయోరూపధన్యలగుకన్యలనువినయవివేకవిద్యాలంకారులయినకుమారులనుగామి
గభలప్రదాతలగుప్రాతలనుమనుత్వప్రేమదైన్యజనకులయినజననీజనకులనుసకలసౌజన్యసంఘవులయినబంధువులను
ధనకనకవస్తువాహనసుందరంబులైనమందిరంబులనుసుకరంబులైనపశుభృత్యనికరంబులనువంశపరంపరాయస్త్రంబు
లయినవిస్త్రంబులనువర్జింపలేకసంసారంబునిర్జింపనుపాయంబుఁగానక తంతువర్గంబున నిగ్రమద్వార శూన్యంబయిన
మందిరంబుఁజేరిచిక్కువడివెడలెడిపాటవంబుచాలకతగులుపడుకీటకంబుచందంబునగృహస్థుండుస్వయంకృత కర్మబ
ద్ధుండయితేన్నదరాదిమఖంబులఁబ్రతుంతుండై నిజకుటుంబపోషణపారవశ్యంబునవిరక్తిమార్గంబుఁడెరియనేరక స్వకీ
యపరకీయభిన్నభావంబునసంధకారంబునంబ్రవేశించుఁగావునఁగౌమారసమయంబునమనీషాగరిష్ఠుండై పరమభాగ
వతధర్మంబునుష్ఠింపవలయు చుఁఖంబులువాంఛితంబులుగాక చేతులుభంగి సుఖంబులుగాలానుసారంబులై లబ్ధంబుల
గుంఁగావునవృథాప్రయాసంబుననాయుర్వ్రాయంబు సేయందగదుహరిభజనంబునమోక్షంబునద్దించు విష్ణుండుసర్వ
భూతంబులకునాత్మేశ్వరుడుప్రియుండుముముక్షుండగుదేహికదేహోపసానపర్యంతంబునారాయణచరణారవిందసే
వనంబుకర్తవ్యంబు||సీ||కంటిరేచనవారుఘనులుగృహస్థులై విఘ్నలైకైకొన్న వెట్టితనము! భద్రాద్ధులైయుండిపాయ
రుసంసారపథతిమారకపట్టువడిరి! కలయోనులందెల్లగర్భాధ్యవస్థలఁబురుషుండు దేహిమైపుట్టచుండుండ నెన్నెలుంగ
కర్మశంక్రుండైకడపటముట్టుడుభవతములకునైనదీనశుభములేదుదివ్యకీర్తియులేదు! జగతిఁబుట్టిపుట్టిచచ్చిచచ్చి! పా
రలనేలమనుకుంబుట్టెచావని! త్రోవవెడకకీనుటదొడ్డుబుద్ధి! శా! హోలాపానవిజృంభమాణుడగర్వాతితదేహబాల్లస!
ద్బాలాలోకనశృంఖలానిచయనంబద్ధాత్ముండైలేతము! స్వేలానిస్సరణంబుఁగానకమహాభిద్వాంసుండంబుగామిసీ! హే
లాక్ష్మీప్రకురంగశౌరికమగుఁసీనస్థితినిన్టిరేగి! విషయసక్తులయినవిబుధాహితులతోడి | నునికివలముక్తిమార్గ
వాంఛనాదిచేపువిష్ణునాశ్రయంపుండుముక్త! సంగజనులఁగూడితైశవమున||వ|| కావునవిషయంబులఁజిక్కువడినరక్త
సులకుహరిభజనంబుశక్యంబుగాదురవ్యమయ్యునుబహుతరప్రయాసగవ్యమనితలంబితిలేనిఁజేప్పెదసర్వభూతాత్మ
కుండై సర్వదిక్కాలసిద్ధుండయిబ్రహ్మకడపలఁగాఁగల చరాచరస్థూలసూక్ష్మజీవనంధుంబులందును సభోవాయుకుం
భినిసలిలలేజంబులనియెడుమహాభూతంబులందునుభూతవికారంబులయినఘటపటాచులందును, గుణసావ్యంబైనప్ర
ధానమందును, గుణవ్యతిరిక్తంబైననమహాత్మత్వాదియందును, రజస్సత్వతమోగుణంబులయందును, భగవంతుండవ్యయం
డిశ్వరుండుపరమాత్మపరబ్రహ్మమనియెడువాచకశబ్దంబులం గేవలానుభవానందస్వరూపకుండు, నవికన్పితుండు, నిర్దే
శ్యుండు, ననిర్దేశ్యుండునైవపరమేశ్వరుండు! దిగుణాత్మకంబైనతనదివ్యమాయచేతనంబున్దైత్వస్వరూపై వ్యాప్యవ్యాపక
రూపంబులంజేసిశృత్యుండును, ద్రవ్యము, భోగ్యుండును, భోక్తయునైనద్దేశింపంగదివికల్పితుండైయుండుఁడప్తారణంబున
నాసురభావంబువిడిచిసర్వభూతంబులందునువయోనుపృథ్వానంబులుగర్తవ్యంబులునయిగలిగినసభోక్షుజంతుసంత
సించునందుండామ్యండుహరిసంతసించినలభ్యంబెయ్యెడియు లేదుజనార్దనచరణసరిసేనుహయగళస్తరణనుధారన
పానపరవసుమైతిమేనిమనకుదైవవశంబుననకాంక్షితంబులైనసిద్ధిచుఁగర్హకరామంబులుకాంక్షితంబైనసిద్ధిచు-మో
క్షంబుననే | దినర్థంబును, నాత్మవిద్యయుందరగ్గడంబునీటిజీవికామలన్నియుండై గుణ్యవిషయంబులైనవేదంబులయినం
బ్రతిపాద్యంబులునిస్సైగుణ్యలక్షణంబునంబరమపురుషుండైనహరికినాన్దినచర్పణంబుసేయుటమేలుపగనాత్మనిష్క
సోదయమనంజేసిస్వపరప్రాంతిజేయకపురుషుండుయోగావధూతస్వంబుననాత్మవికల్పభేదంబునగలఁగోగన్న
విశేషంబుఁగిడధ్యంబునకమిథ్యయనితలంచుననిమిటియుంబ్రహ్మకండ్లనియె||మ||నగుండంచానునుండైప్రేతోమేలఁ

గుహానారాయణుండింతయు న్వరునన్నరదసంయమిశ్వరుడగువాన్వ్యాఖ్యానముజేసెముగఁ గూర్చిత్రాంఘ్రపరాగ
శుద్ధతనులేకాంతుల్లహణించనుల్పరతత్వజ్ఞులుగాని నేరరుషదీన్యావంపనీజ్ఞానముగఁగవొద్ది నేనువివృత్యుష్టిగలనారద
మహాముఖపల్లవసవిశేషంబైనయజ్ఞానంబును, బరహభాగవతధర్మంబునువింటిననివెఱుగువడిదైత్యబాలకులుదనుజ
రాజకుమారునకిట్లనిరిఁడఁనుంటిమిహుడిభార్గవశుచారకుమెన్దననేకాస్త్రముల్వీంటిమిలేడునద్దురు. మవేటొకఁడె
న్నఁడురాజశాలముఁగఁగంటికినైనరామసారంగావెలికింజనరామనికునిమగంటకన్యత్రీనెవ్వఁడప్రొల్లుఁడుసెప్పెను
శాశ్వతసేవ్యమా॥క॥సేవింతుమునినెవ్వఁడుభావించుమురాజవనుచుబహుమానంబుల్లాపించుముతెలియమునీకివంత
మతిప్రకాశమేత్రీయఁగలిగెఁగవఁఅనియిట్లుదైత్యనందనులుదన్నడిగినబరహభాగవతకులాలంకారుడైనప్రహ్లాదుం
డుగతనకుఁబూర్వంబునంచునినంబుదిననారదుమాటలుదలంచుయిట్లయె. శా॥అక్షిణోగ్రతపంబుమాందరముపైసగ్ధిం
మాతంత్రిశుద్ధత్రాంతంజనియండఁజేసుగమిచేతస్సోగిచందంబునన్మృత్యుపంబుడేబూర్వసాపములచేబాపాశ్వకుల
దంచుముప్రక్షుస్సంఘముమీదనిర్జరులుసంరంభించియద్ధాన్ధులై॥శా॥ప్రస్థానోచితధేరిభాంకృతులతోఁబాకారియం
దారుకోర్యస్తైర్యంబుననేగుదెంచినదడియాటోపవిప్రాంతలై॥స్వధేవన్దిగనాడిపుత్రధనయోహమిత్రసంపన్నభా॥
ప్రస్థానంబులుండించాటిరసురుల్పూర్ణావనోద్యుక్తులై॥మృతకోకిల॥ప్రబంధంబునవేల్పులుగ్ధటిఁబాటెరాజనివాసము॥
గ్లోబివెట్టిననుప్రబంధముఁగ్రారతంగొనిపోవఁగానిల్లుఁజొచ్చివిశంకుఁడైయనులేశ్వరుండవలించిమా॥తల్లిదండెఱః
బట్టెసిద్ధునఁడప్రత్యేవిలపింపఁగా॥వ॥ఇట్లునులేంఁద్రంఁడుమాతల్లింజెఱంగొనిపోవుచుండఁమ్ముగురకురియునుపులుఁ
గుత్రీయమొఱిడినఁడెగువునదైవయోగంబుననారదుండువొడగనియిట్లనియె॥ఉ॥స్వర్గువనాధినాథమరసత్తవవే
ల్పులలోనమిక్కిలినిర్గుర్భరపుణ్యమాధివిమనీలివిమానినిఁబట్టినేలయూగర్పిణివాతురన్నిదాపుకల్పవనాసమరాలుగా
దునీమగ్ధురరోషమున్నిలుపుమగ్ధయంఁడైననింపవైరివై॥అనినవేల్పురవసితవేయిగన్నులరవరయిట్లనియె॥ఉ॥అంతనిదా
నమైనదివిజాధిపువీర్యముదీనికుక్షిస॥త్యంతసమృద్ధిమొండెడిహుహత్తకకాపునఁదత్ప్రసూతిస॥ర్యంతముబద్ధఁజేసిజనితా
ర్కువప్రపుభారఁద్రంఁచినిశ్చింకుడనైతుదిస్వభుతుసిద్ధమదానవరాజవల్లభ॥వ॥అనివలికినవేల్పుఁజేరికిఁదపసియి
ట్లనియె॥శా॥నిర్భకుండుప్రకృతభాగవతుండున్నైవ్రిజన్మాంతరావిద్యాదామ్యుతపాదభక్తిమహిమావిష్టుండుడై
త్యాంగనాగర్భస్థుండగుబాలకుండుబహుసంగ్రామామ్యుపాయంబులఁగమగ్నావంబునఁబొందిచావంధభవద్వోదర్ప
విప్రాంతుండు॥వ॥అనిదేవమునిదేవేందిననతనివచనంబులుమన్నించితామనుహరిభక్తుండుగావునదేవేంద్రుండుభ
క్తిభావంబునమాయవ్వనుపిడివిపలగొనిసురలోకంబునకుంజనియె-మనీంద్రుండువజ్రనియంచుఁబుత్రికాభావంబుఁ
జేసియూరడించిజాత్రమంబువకుంగొనిపోయినివృషతిప్రతపునీయురంబునఁబరహభాగవతుండుడైనప్రాణియున్న
వాఁడుతపోమాహాశ్వ్యంబుసంగృతాన్ధుడైనపెనిమిటికఁగలండండాకినీటికగడమంచుమగనసన్నతించి॥శా॥యో
హరత్మునునాథలేవతఃశాలోద్యోగమాతల్లిని॥రైషమ్యంబునవాధురాకనవజలోవాంభించిగడ్డోవయైలూపద్ధితి
యులేకగర్భవరితేచ్ఛన్విచారించితు॥త్రావలేస్సేయచునుండెనారదునకున్నవ్యక్తశీలంబున॥వ॥ఇట్లుతనకుఁబరిచ
ర్యజేయుచున్నదైత్యరాజకుటుంబికినాశ్రీగరతావిశారదుండుడైననారదుండునిజసామర్థ్యంబునసభయంచిచ్చిగర్భ
స్థుడైననన్నునుడేశించి॥ధర్మతత్వంబునునిర్మలజ్ఞానంబువదేశించిననమ్మదియత్వయంబెద్దకాలంబునాటివికేతీగావు
ననాఁడుదియగుటంజేసిపరిపాటిఁడప్పిసూటిలేకహఱచెనారదుండునాయెడఁగవలనిమిత్తంబున॥క॥వెల్లిగొనినాట
నుండియునుల్లిసితంబైనదైవయోగంబునశోభిల్లెడుమనిషశమంతయునుల్లింబునహఱపుపుటొకనాఁడైన॥గీ॥పి
నుండునాచుపల్కువిశ్వసించితేనిసతులకైనబాలజనులకైనదెలియవచ్చుమేలుదేహాద్యలంకార॥దశనిపుణమైనరి
పసిమతము॥వ॥అనినారదోక్తప్రకారంబునబాలకుఁడప్రహ్లాదుండెట్లనిశ్వరమూర్తియైనకాలంబునంచేసవృక్షంబు
గలుగుచుండఫలంబునకుజన్మసంస్థానవర్ధనాపక్షిణత్వపరిపాకనాశంబులుప్రాప్తంబులయినతెఱంగునదేహంబునకుం
గానివద్యావవికారంబులొచ్చిపులేవాన్మృనితుండఁడు, క్షయరహితుండఁడు, శుద్ధుండఁడు, తేజ్రజ్ఞుండఁడు, గగనాచలకునాశ్ర
యండు, గ్రియాశూన్యుండఁడు, స్వప్రకాశుండఁడు, సృష్టిహేతువు, వ్యాపకుండఁడు, నిస్సంగుండఁడు, బరిపూర్ణుండఁడు, డొకఁడనివే
సమగ్ధంబులగునాత్మలక్షణంబులుపండ్రెండుసెలుంగుచుదేహదులందుమోహజనకంబులగునహంకారమనుకారిం
బులువిడిచిపసిండిగనులుగలనెలపునవిప్రాసమానకనకలేశంబులపాహితౌచులందుఁబుటంబావెట్టింపిన్నయోగంబునఁ
గఱంగనూచిహేమకారకుండుపాటవంబునహంకరంబుఁడయ్యుభంగినాన్యకృతకార్యకారణంబులనెఱింగెడినేర్వరిదే

హంబునందాత్మసిద్ధికిఁజేసి నెనయుపాయంబులంజేసి బ్రహ్మభావంబునఁబడయు మూలప్రకృతియు మహదహంకారం
బులుఁబంచతత్వాత్రంబులునియెనిమిదియుంబ్రకృతులనియును, రజస్వత్వతమంబులు మూఁద్రున్బ్రకృతిగుణంబులనియు
ను, గత్వేంద్రియంబులైనవాక్పాణిపాదపాయాపస్థలును, జ్ఞానేంద్రియంబులైన శ్రవణనయనరసనాన్మృత్సృగంబులు
ను, మనంబును హాసీనలతేజోవాయుగగనంబులనివివదారును వికారంబులనియును, గపిలాదిపూర్వాచార్యులచేతంజే
ప్పంబడియెసాక్షిత్వంబునవీనిరువదియేడింటినినాత్మగూడియుండుఁబెక్కింటిహంబువదేహమాదియుజంగవాస్థావరరూ
పంబులరెండువిధంబులయ్యెమూలప్రకృతిమొదలైనవర్గంబునకువేఱైవఁగఁగింబులఁజొచ్చియున్న సూత్రంబువందం
బుననాత్మయిన్నింటియంగునుంజొచ్చిదిపించునాత్మకుజన్మస్థితిలయంబులు గలవంచు మిథ్యాత్వములు గాకవివేకశుద్ధ
మైనమనంబునవిచారింపదేహంబునందాత్మవేదుకవలయు నాత్మనువస్థలుగలయట్లుండుగానియవస్థలులేవు జాగరణ
స్వప్నసుషుప్తులనుమృత్యులేవ్వనిచేతనెఱుంగంబడునతంతాత్మయంద్రునుమధర్మంబులయిన గంధంబులచేత గంధా
శ్రయంజైనవాయువునెటింగెడుభంగిఁగ్రుగుణాత్మకంబులైకర్మజన్యంబులైన బుద్ధిభేదంబులనాత్మనెఱుంగందగునని
చెప్పిన్|| సంచారమిదిబుద్ధిసాధ్యముగుణకర్మగుణధ్వజ్ఞానకారణంబు కలవంటిదిఁగియకానికర్మముగాదుసర్వాధ్య
ములుమానస్సంభవములు స్వప్నజాగరములుసమములుగుణశూన్యఁడగుపరముఁగిగుణాశ్రయమునభవవినాశంబులు
పాటిన్నిట్లుండువత్సరచక్రంబులెపుబాలురారకఁడఁగ్రుగుణాత్మకములయినకర్మములకుఁ జనకమైవచ్చునజ్ఞానసముదయ
మునుఁఘనతరజ్ఞానవహ్నిచేఁగాల్చిపుచ్చికర్మవరహితులైహరిఁగనుటమేలు||వ||అదిగావునగురుశుశ్రూషయనర్వలా
భసమర్మణంబునుసాధుజనసంగంబు నీశ్వరప్రతిమాసమారాధనంబునుహరితత్పరత్వంబునువాసుదేవునియందలిప్రే
మయునారాయణగుణకర్మకథానామకీర్తనంబునువైకుంఠవరణకమలధ్యానంబునువిశ్వసంభరమూర్తివిలోకనపూజ
నంబులుమొదలైనవిజ్ఞానవైరాగ్యలాభసాధనంబులయినభాగవతధర్మంబులపయరతిగలిగి సర్వభూతంబులయందునీ
శ్వరుండుభగవంతుండాత్మగలండ్రీసన్మానంబుసేయుచుఁగామక్రోధలోభమోహమదమత్సరంబులంగెలిచి యింద్రి
యవర్గంబునుబంధించిభక్తిసేయుచుండనీశ్వరుండైనవిష్ణుదేవునియందులగఁగిసిద్ధించున్|| స|| దనుజారిలీలావతారంబులం
దలిశోర్యకర్తంబులుపద్మణములు | వినిభక్తుఁడగువాఁడువేద్య-తోఁబులకించుఁ గన్నులహగ్నాశ్రుకములూలుకఁగర్గన
స్వరముతోఁగమలాక్షవైకుంఠవరదనారాయణవాసుడెన | యనుచు సెట్టిలిపాడునాడునాక్రోశించునగుఁడంతనము
సేయునతియొనర్చునుఱుకున్ నియుండుఁడనలోనమాటలాడు | డేల్పుపోకినపురుషునివృత్తిఁదిగురుబంధములువాసి
యజ్ఞానవలఁగఁగల్గివిష్ణుఁబ్రాపించుచుదిభక్తివివశుఁడగుచు||వ|| కావునరాగాదియుక్తమనస్థుండైనశరీరికిసంసార
చక్రనివర్తకంజైనహరిచింతనంబుబ్రహ్మమందలినిర్వాణమఖంబనిబుధులుదెలియుచుహరిభజనంబుమగ్ధమంబుగాదు
హరిసకలప్రాణిహృదయంబులయందునంతర్యామియైయాకాశంబుభంగినుండువిషయాద్దనంబులనయ్యెడిదిలేదునిమి
షభంగురప్రాణులైనను ద్రులకుమమతాస్పదంబులువంచలంబులయిన పుత్రమిత్రకళత్రమశుభృత్యబలబంధురాభ్య
కోశహానిమందరమంత్రిమాతంగహాప్రముఖవిభవంబులునిర్దకంబులుయాగప్రముఖపుణ్యలబ్ధంబులైనస్వరాదిలో
కభోగంబులుపుణ్యానుభవక్షీణంబులుగానినిత్యంబులుగావునరుండువిద్వాంసుండననియభిమానిండుకర్తంబులాచరించి
యమోఘంబులయినవిపరీతఫలంబుల సెంచు గర్తంబులుగోరకఁజేయవలయుఁ గోరిచేసినవఃఖంబులుప్రాపించుఁబురు
షుండుదేహంబుకిఁజకు భోగంబులనపిక్షించుదేహంబునిత్యంబుగాదు తోడరాదుమృతంబయినదేహమునుశునకాదు
లుభక్షించుదేహికర్తంబులాచరించికర్మబుద్ధుండయి త్రమ్మఱంగర్వానుకూలంబైనదేహంబుఁదాల్చునజ్ఞానంబునంచేసి
పురుషుండుగర్తదేహంబుతవిస్తరించునజ్ఞానతంత్రంబులుధర్మార్థకామంబులుజ్ఞానలభ్యంబుమోక్షంబుమోక్షప్రదా
తయగుహరిసకలభూతంబులకు నాత్మేశ్వరుండుఁబ్రయియుండు దనచేతనైనహహాభూతంబులతోడజీవసంజ్ఞితుండయి
యుండునిమోములైహృదయగతుండయినహరినిజభక్తినిభజింపవలయు||క|| దానవవైశ్యధుజంగమ | మానవగంధర్వ
సూరసమాజములొత్పన్నాథుదరణకమలధ్యానంబుననెవ్వఁడైనధన్యత సెంచుఁకఁక||చిక్కఁడు వ్రతములఁగ్రతువులఁ
జిక్కఁడుదానములశౌచశీలతవములంజిక్కఁడువృత్తినిభక్తినిఁజిక్కినశ్రీయనమృతుండుసిద్ధమునుండి||క|| చాలచుభూ
దేవత్వము| చాలచుదేవత్వమునికశాంతత్వంబు||క|| జాలచుహరి మెప్పింపవిరాలోగ్యములారభక్తిచాలినభంగి||గీ||ద
నుజభజగయక్షదైత్యవృగాభీరసుందరివిహంగహూద్రశబరులయినబాపజీవులైనముక్తిఁబోచు|రభలజగమువిష్ణుఁ
డనుచుఁదలచి||క||గురువులుమానకునులోఁబడు| తెరువులుసెప్పదరువిష్ణుదివ్యపదవికిం| దెరువులుసెప్పరుచీకటిఁబరువు

లువెట్లంగ నేలబాలకులారా॥క॥తెండెల్లపు న్నకంబులనిండాచార్యునకునుటలనేకతమునకు॥రండువిశేషముఁజెప్పి
దఁటాంజొల్లనివారుకర్తృపుంజముపాలె॥క॥అడుదముమనముహరిరిఁగిఁబాడుదమే ప్రాధువిష్ణుభద్రశయంబు॥వీడుద
ముదనుజసంగతిఁగూడుదముమకుందభక్తకోటిఁసూటి॥క॥విశ్రముసంస్మరివలయు॥ప్రత్రముకామాదివైరివర్గంబు
లనేఁడిత్రముచిత్తముహరికినిఁజొత్తమునిర్వాణవదముశుభమగుమనకు॥వ॥అనియిట్లురహస్యంబునఁ బ్రశ్నోమండు
నయ్యావేళలరాక్షసకుమారులకునపవర్గమార్గంబెఱింగించినవారునుగురుశిషిఁలైనవదువులుసాలించినారాయణభ
క్తీఁజిత్తంబులంగీలించియుండుటంజూచివారలయేకాంతభావంబుఁజెలిసివెఱచినచ్చి శుక్రాచార్యునందనుండుశక్రవై
రికిఁజ్ఞినియె॥శా॥రఱ్యోబాలరనెల్లనీకిడుకుచేరంజీటిలోలోననాశితౌమార్గములెల్లఁగల్గలనియాతేపించితానందఱి॥
వ్నోతౌయత్తులఁజేసి నాఁడుమనకున్వోసంబువాటిఁజ్ఞెసిదక్షత్వంబునఁజక్కఁజేయవలయున్వోతేయవంశాగ్రణీ॥క॥ఉల్ల
సితవిష్ణుభద్రము॥లెల్లపుడుమాకుఁజెప్పఁడిగురుఁడనిన్నుల్లంఘించికుమారకులొల్లరువమవంగదాన వోశ్రమసిం
తే॥క॥ఉడుగఁడుమధురిపుకధనము॥విమవఁడుజకుపగిదిఁబెఱుగువికసనమున నేనాడివినమెదువులునొడువఁడు॥దుడుక
నిఁజదివించమాకుమగ్గభమధిపా॥క॥చొక్కపురక్కసకులమునఁజెక్కరుజన్మించిరించువీతాంబుననిన్నిక్కపుమక్క
వఁగొలిచెడు॥నెక్కడినుతుఁగంటిరాక్షసేశ్వరవెట్టి॥వ॥అనియిట్లుగురుసుతుండుసెప్పినకొడుకువలనివిరోధవ్యవహ
రంబులుకర్ణరంధ్రంబులందుఁజుడ్లప్రహారంబులయిసోఁకిన పట్టిమిట్టిపడిపాదతాడితంబైనభుజంగంబుభంగిఁ బవనశ్రీ
రితంబైనదవానలంబువందంబునదండతాడితంబైనకంఠీరవంబుకైవడిభీషణరోషరసావేళజాజ్వల్యమానచిత్తుండును,
బుత్రసంహారోద్యోగయుక్తుండునుగంపమానగాత్ముండునునీకృతసేత్రుండునైకొడుకునురప్పించి సమానకృత్యం
బులుదప్పించినిర్దయుండయియశనిసంకాశభాషణంబులనదల్చుచు॥శా॥సూనున్మాంతగుప్తధానునతిసంశుద్ధాంచిత
జ్ఞానునజ్ఞానారణ్యకృశానుసంజలిపుటీసంత్రాజమానున్నదా॥శ్రీనారాయణపాదపద్మయుగలీచితావృతాస్పాదినా॥
ధీనుధిక్కరణంబుఁజేసెపలికెదైవాహితుండగ్రుత॥సి॥అత్పదీయంబగునాదేశమునోగానివిక్కిరింపింట్లమెఱయవె
ఱచునన్నికాలములందుననుకూలుడైకానివిద్యేషమునగాలివీచవెఱచు॥మత్పూతాపాలవమందీకృతార్చియైవిచ్చలవి
డినగ్నివెలుఁగవెఱచు॥నతితీక్ష్ణమైననారాయణనుల్లంఘించిమనుండుప్రాణులఁజంపవెఱచునిండుఁడౌదలనామ్రొల
నెత్తవెఱచు॥నమరకిన్నరగంధర్వయతువిహగ॥నాగవిద్యాధరావలి నాకువెఱచు॥నేలవెఱవపువలుపనికేది
దిక్కు॥శా॥ప్రజ్ఞావంతులులోకపాలకులుశుభద్యేషులయ్యున్వది॥యాజ్ఞాభంగముసేయనోడుదురరోహపాంగవృ
ష్టిన్వివేకజ్ఞానచ్యుతమైజగత్త్రితయముంగంపింపనీవిట్టిచో॥నాజ్ఞోల్లంఘనమెట్లుచేసితివిపాహంకారతన్మన్మతీ॥శా॥కం
ఠయోధముగాఁగమెత్తిలిమహాగాధంబుగాడింభవై॥కుంతుంజెప్పికుదుర్జయుండనుచువైకుంతుండువీరవ్రతో॥తక్కిం
రాబంధురుఁడైనసమరులన్బండింపఁదఁడింపఁగాఁగుంఠీభూతుడుగాకరావలదెమహ్నోరాహఁమహోఁకి॥శా॥అచా
ర్యోక్తముమానిబాలరకుమోతౌనక్రీఁబుట్టించినీ॥వాచాలత్వముఁజూపివిష్ణునహితున్వర్జించిమద్యైత్యవం॥శాచారం
బులునీఱుఁజేసితివిమూఢాత్ముండులన్రోహిణిన్నచుంజంపుటమేలువంపికులమున్నిద్రోషముంజేసెదదా॥క॥దిక్కులుగె
లిచితిన్నయు॥దిక్కెవ్వఁడురోరినీకుదేవేంద్రాదు॥దిక్కులరాజులువేటొకదిక్కెఱుఁగకొలుతురితఁడెదిక్కునిన
న్ను॥క॥బలవంతుఁడనేజగములబలములతోజనకివీరభావమునమహాబలులఁజయించితిసేవ్వనీబలముననాడెదవునా
కుఁబ్రతివీరుఁడవై॥అనినఁదండ్రిమెల్లనవినయంబుతోఁగొడుక్కినియె॥క॥బలయుతులకుమర్మలులకు॥బలమెవ్వఁడునీ
కునాకుప్రవృత్తులకు॥స్వలమెవ్వఁడుప్రాణులకును॥బలమెవ్వఁడబిభృండుబలమనురేంద్రా॥క॥దిక్కులుకాలము
తోనేదిక్కునలేకుండుఁగలుఁగుచిక్కులమొదలై॥దిక్కుగలనీవారికి॥దిక్కెయ్యదియదియనాకుఁదిక్కునాహాత్మా॥
సి॥కాలరూపంబులఁగలవిశేషంబులనలభునుశాశ్రయంబైనవిభుండుసత్వాభిలేంద్రియసహజప్రభాత్మఁడైవినో
దంబుననభిలజముఁగల్గించురక్షించుఖండించునవ్యయుండన్నిరూపములందునతఁడగలఁడు॥చిత్తయిననుముగాఁజే
యముమాగ్గంబుఁదప్పినర్తించుచిత్తంబుకంటెవైరులెవ్వరుచిత్తంబువైరిగాక॥చిత్తముభునీకువశముగాఁజేయును
య్య॥నుద్రయుశా॥భావంబుమానుమయ్యయియ్యనీమ్రొలమేలాడరయ్యజనులు॥ఉ॥లోకములన్నియున్గడియలో
నజయించినవాడట॥యోగీశముచిత్తముగాఁగలవనీరపునిన్నుబద్ధుఁజేయునీభీకరశత్రులాఱ్ఱునైపుభిన్నులఁజే
సినఁబ్రాణికోటిలోనీకువరోధిలేఁడొకఁడునేర్పునఁజూడుముదానవేశ్వరా॥క॥పాలింపుముశేషుమిను॥మృగింపుముక
త్తబంధములననునీ॥శిలాలింపుముసంసారముఁగీరింపుముహ్నదీయమందుఁగేశవభక్తి॥వ॥అనినఁబరమభాగవత

శేఖరునకుదోష చరశేఖరుండిట్లనియె॥క॥చంపినజచ్చెదననుమను॥గంపింపక యోరిపడుచకలివోక్తులన౯॥గుంపించెడు
 చావునకుం॥దెంపరివై పశునానితెలుగునగునుతీ॥శౌ॥నాతోడంబ్రతిభావలాడెమజగన్నాథుండునాకంఠపి॥భూతి
 శ్రేణికిరాజు లేడొకండుసంపూర్ణప్రభావుండును॥ద్యౌతంజంపినమున్ననేవెదికితిస్సల్పాటనాగాయపం॥దేతల్ని
 శ్వములోనలేడునాటివాడెంచుండురాదుర్జుతీ॥ఎక్కడగలడేక్రియనే॥చక్కటిచర్చించునెట్టిజాడనువచ్చు॥క
 క్కడగునిన్నువిస్మయించెక్కులు॥తెదపునానిభృత్యునిపగిది౯॥ప॥అనినహరికిలకరుండుశంకింపకహర్షపులకాంకుర
 సంతకలితవిగ్రహుండైయాగ్రహంబులేకహృదయంబునహరిండులంబిననుస౯॥రించిబాలవర్తనంబుననిర్దనంబుసేయు
 చునిట్లనియె॥హ॥క॥లడంబోధింకలంపం॥గాలింకలండాకాశంబునంగుంభిని॥గలడన్నీదిశలంబగల్గినశల౯ఖద్యోశ
 చంద్రానులంగలడోంకారమునంద్రియూర్తులంద్రివింగవ్యక్తులందంతట॥గలడేశుండుగలండునంద్రివెమకం॥గానేల
 నీనాయెడ౯॥క॥ఇందుగలడందులేడనిసంచేహమువలనుచక్రీసర్వోపగతుం॥డెంచెడువెడికిమావిన॥నందం॥దేగల
 డుదానవాగ్రుణింపం॥ఇవిధంబున॥హ॥హరిసర్వాక్యతులంగలండునుచుబ్రహ్మంబుండుభాషింపన॥స్వరుండైయెంచు
 నులేడులేడనిసుతుడైత్యండుదర్శింపశ్రీ॥నరసింహోకృతినుండెనన్యుతుండునానాజంగమాస్థావరోత్తరగర్భంబుల
 నన్నిదేశములనుద్దండప్రభావంబున౯॥ప॥అయ్యువనంబుననద్దానవేంప్రపంచం॥క॥డింభకసర్వస్థలముల॥నంభోరుహ
 నేత్రుడండుననుచుమగులనం॥రంభంబునఁబలికెదడి॥స్తంభంబునఁజూపగలవెవక్రీకృతీకృతీ॥క॥స్తంభమునఁజూప
 వేనియు॥గుంభినిశీరముఁద్రుంచికూల్చుగరితొరంభమునవచ్చిహరిపి॥స్తంభంబుననడ్డపడకశక్తుండను॥ప॥అనిన
 భక్తవశ్యునిభటుండిట్లనియె॥శౌ॥అంభోజాననుండాదిగాంగదృణపర్యంతంబుపిశ్వాత్తుండై॥సంభావంబుననుండు
 ప్రోడవిపులస్తంభంబునందుండడే॥స్తోత్రారతగ్రతుడయ్యునుండుటకునేసంచేహములేదునిద్దంభత్వంబుననేడు
 గానఁబడక౯ప్రశ్నకుస్వరూపంబున౯॥ప॥అనినవినికరాళిందిగ్రదనలేచిగద్దియిడ్లగ్గనటికియొలుఁబెటికిఖడ్గంబులేలను
 గ్నియులిపించుచుచుహోభాగవతిలిఖామణియైనప్రహ్లాదునిధిక్కరించుచు॥హ॥వినుగాడింభకమూఢుదిత్తగరిచున్నట్లుండు
 విశ్వత్కుం॥డనిభాషింపెనవై ననించుగలడేయంచువ్వవోక్రీకియె॥దనుజేంప్రండఱచేతప్రేసనుచుచూరదగ్ర

శ్రీహరినరసింహరూపంబెత్తుట. శ్లో॥

ప్రభాశుంధమున్జెనవృగ్గీవణదంభము౯హరిజనుస్సంరంభము౯స్తంభము౯॥ప॥ఇట్లుదానవేంప్రండుపరిగృహ్యమా
 ణవైగుండును॥వైరాసుబంధజాన్వల్యమానరోమాంబునును,రోమానలజఘన్యమానవిజ్ఞానవిషయంబును,విషయగాల
 భీర్యదైర్యజేగీయమాన హృదయంబును, హృదయచాలచల్యమాన తామసుండును, దామనగుణచంద్రమ్యమాణవై
 న్యంబువైవిప్రంబునహుంకరించి బొలునిధిక్కరించుగారిండుంజూపునానికనత్రానకమణిచుయకంకణక్రేంకాని
 శబ్దపూర్వకంబు గొదిద్దంతిదంతభేదనపాటవప్రశస్తంబునసూస్తంబునసభామంటవస్తంభంబుప్రేసినప్రేటుతోడను
 శదిశలమింపుంబులుచెక్కరిం జిటిలిపెటిలిపడిబంభజ్యమానంబగు సన్నహస్తంభంబునల్రశయవేళాసంభూతనట్ల
 స౯ంధబంధురసమీరంకంఠితరజోఘుష్యమాణమహాబలాహకవర్గనిగ్ధనిష్ఠురమస్తహస్వాశనంఘ్నిర్హింప
 కాశంబుయినఫటవృట్సుటస్ఫుటధ్వనిప్రముఖభయంకరాదావపుంజంబులుశంజన్యమానంబులయియోగసియాకాశ
 కుమారాంతరాశంబునిరవకాశంబుండజేసినిండినంబట్టుచాలకవోధూయమానహృదయంబులై పరనశంబులైనసితాన
 హనుసేంద్రవరుణవాయుశిఖప్రముఖచరాచరజంతుజాలంబుఖతోడబ్రహ్మాండకటాహంబునిలిపరిస్సోటితంబుగా
 బ్రపుల్లకవక్షయుగళసంతాశభాస్వరచక్రీచాపహలమలిశజలచరరేఖాకిశచారుచరణశలుండును, జరణచంద్రకాణ
 నవినమిశవిశ్వవిశ్వంభరాభారధోరేయదిక్కుంభికుంభీనసకుంభినిధరకూర్మకులశేఖరుండును, దుగ్ధజలజాతిశుండా
 శుండాచండనుండితప్రకాండప్రచండనుచూరూస్తంభయగళుండును, ఘణఘణాయమాననాణికికిణీగణముఖిని
 మేఖలావలయవలయతపీతాంబరశోభితకటిప్రదేశుండును,నిద్ధరనిన్నుగావర్తవర్తులకనులాకరగంభీరనాభీవివరుం
 ను,ముష్టిపరిమేయినితుత్తనుతరస్పద్ధమఘ్యండును,గులాచలసానుభాగసదృశకర్కశశిశాలవత్తుండును, దుగ్ధననుజ
 భటదైర్యతతికాలవిత్త్రాయమానరత్నోరాజవత్తోభాగవిశంకటయేత్రవిలేఖనమంచులాంగలాయమానప్రతాపజ్వల
 నజ్వాలాయమానశరణాగతనయనచక్రీరచంద్రరేఖాయమానవజ్రాయుధప్రతిమానభాసమాననిశితనఖరతరమం
 ఖనఖరుండును,శంఖచక్రగదాఖడ్గకుంతతోమరప్రముఖనానాయుధమహితమచూర్తుంగమహీధరశృంగసన్నిభాపి
 రసాగరవేలాయమానమాలికారిరాజమాననిరగ్రహానేకశతభుజార్ద్రుండును,మంజుమండీరమణిపుంజరంజితమంజుల

హారకేయూరకంకణకీరీటముకరకుండలబాణిభూషణభూషితండును, ద్రివలీయతశిఖరిశిఖరాభరణాంబులు భురకంధరుం
డును, బ్రకంపనకంపితపాగిజాతపాదపద్మపత్రతీకాశకోసావేశసంచలితాధరుండును, శరణాగలమేఘజాలమధ్యను
దీగద్ధగాయమోనతటిట్టితానమాన దేవీవ్యమానదంష్ట్రాంకురుండును, గల్పాంతకాలసకలభవనగ్రసవ్యసనపిఙ్గంభ
మాణసప్తజిహ్వజిహ్వతులితతలతలతాయమానవిభ్రాజమానజిహ్వండును, మేరుమంచరహహాగుహాంతరాళవిస్తార
విపులవక్త్రనాసికావిరుండును, నాసికావివరనిస్సరనివిజ్ఞానైవాసనికరసంఘట్టనసంక్షోభితసంతప్యమానసప్తస్తనాగ
రుండును, బూర్వపర్వతవిద్యోతమానవిద్యోతమాండలసన్నతనహంబితలోచనుండును, లోచనాంచలసముత్తర్యమాణ
విలోలకీలాభీలవిన్నలింగవితాకోరీయ్యమానతారకాగ్రహమాండలుండును, శక్తచాపమురుదినోదగ్రహహాత్రాత్రా
బంధభస్మరభయింకిరవదనుండును, ఘనతరంగండ్లైలతుల్యేకసవీయగీండతాగుండును, సంధ్యారాగరక్తిధారాధరమా
లికాప్రతిమహహాబ్రంకవశంతవ్యమానపటుతరసటాచ్ఛాయండును, సటాజాలసంచాలన సంచారవాతెడోలాయమా
నవైమానికపిమానుండును, రిమగంపితశంఖపర్ణమహాపూర్ణకర్ణేండును, నాభనందాయమానమండరసంధరాధర
సరిత్రామాణవేగసముత్పన్నమానవియవ్వండలవండితసూధారాశిల్లోలశీకరాకారభాసురకేసరుండును, బర్వాక్షర్వశి
శిరకిరణమయూఖిరారతనూరుహుండును, నిజగర్జనగీనాదనిర్దితకుముదనుప్రతీకవాచవైరావణసార్వభౌమప్రముఖది
గిభరాజకర్ణకోటిరుండును, ధవళధారాధరదీర్ఘచరవలోకనీయదేహుండును, దేహప్రభాపటలనిర్వ్యమానపరిపంధియా
నుధాననికురంబగర్వాంధకారుండును, బ్రహ్మదహిరణ్యకశిపురంజనభంజనగీమిత్రాంతరంగబహిరంగజేగీయమానకరు
ణావీరససంయుతుండును, మహాప్రభాభుండునైనశ్రీనృసింహదేవుండావిర్భవించినంగనుంగొని॥క॥నరమూర్తిగానుకే
వలహారిమూర్తియుంగామమానవాకారముకేసరియాకారమునున్నది॥హాతిమాయారచితమగుయధార్థముసూడ॥
డా॥తెంపునబాలుడాడినసుధీరతసర్వగతశ్వముంబ్రాశ్శింపవలంబియించునసంహారీరీరముడాంబుచ శ్రీశిక్షింపంగ

— శ్రీ నృసింహదేవుండుహిరణ్యకశిపునివధించుట. శి —

విద్యుదాండుహరిచేమృతయంచుడలంతునైననాసొంపురుజెంపునందగునుజూడజరింతుహరింతుశత్రువు॥వ॥అనిమె
త్తంబుదనిచిత్తంబునగవయోత్తికోనితత్తరంబుననాన్ముచువశశ్రోతకత్తీరవంబుడగ్గరుగ్గనిస్థురంబునందంబుననత్తంచరకుం
డుండునరసింహదేవునకెచురునడిచి, తదియదివ్యతేజోజాలసన్నికర్షణంబునందేసదవానలంబుడగ్గలేనకద్యోతంబునుం
బోలెంగర్తవ్యాకర్తవ్యంబులుడెలియకనిర్గతప్రభండయ్యెనప్పడు॥మ॥వ్రకటంజైప్రళయావసానమునముఠాబ్రహ్మేం
దభాండావరోధకమైయున్నతమిప్రముఖజగమునుత్పాదించుచోద్రావసానికతేజోనిధియైనపెష్టునెడనుట్టిండుచునే
చక్రమైవికలంజైచెడుంగాకతామసులప్రావీణ్యంబురాజోద్రెమా॥వ॥అంతనద్రావణేండుమహాపూర్ణాద్దండంబుగగ
దానిండంబుగిరగిరంబ్రహ్మచరమృగేండునిర్రేసినతండుడర్పంబునసర్పంబుమెడిసేపట్టుసర్పపరిపంధిసేన్మునదిగనట్టిం
బట్టికొనినమిట్టిపడికట్టింబిట్టికట్టిలుకనయ్యసురపరివృథుండుదృఢబలంబుననిట్టిట్టుమిడిసేపట్టుడెప్పించుకోగడిపడిదిట్ట
తప్పుకీకుప్పించియుప్పరంబునతెగసివిహంగులరాజవరణనిర్గళితభుజంగంబుతెఱంగునందలంగినుటికితనభజాటోపం
బుననరకంతీరపుండుకుంతికుండయ్యెడికర్ణదలంచికలంగిచెలంగుచుడన్నుడిదనీరదగ్గరంబులమాటుననిలింపులుగుం
బులుగొనిడాంగిమూంగిక్రమ్ముటనాట్టియజీవనశంకాకలంకితులైహంతనంబునఁజేతనంబుసేయుచుగరిక్షింపనక్షీణన
నారదక్షతావిశేషంబువరియించిశక్తవర్తంబులుభగీర్థులవిభూసభోభాగంబులవివిధవిచిత్రలంఘనలాఘవంబులఁబరి
భ్రామాణభేదంబులంగరాళవగనంజైయంగరాళంబునఁదిరుగుసాళ్యపుడేవడవునసంచరించినసహింపక॥నీ॥పంచాన
హోన్ముతపావకజ్జ్వలలుభూసభోంగరమెల్లఁబూరితముగ॥దేస్త్రాంకురాభీలధగధగాయతడిప్తినసురేంఘ్రనేత్రము
లంధములుగంగంటకసన్నిభోత్రారకేసరాహానినభ్రానంఘుమభిన్నమైచలింపఁబ్రళయాభ్రచంచలాప్రతిహతాస్వ
రములైఖరనఖకోచులుగ్రమ్ముదేటానటలురుుళిపించిగర్జించినంబ్రమించివృష్టిసాధించిబాహులుబంధించికెరలి॥జిహ్వా
యాపించిలంఘించిచేకొడిసిపట్టెనరసింహుండావతపట్టినధిప॥నరకుంగొనకలీలాగనిమరగేంఘ్రండుమూమకంబు
నాడిసినభంగిన్నరకేసరిదనునాడిసి॥మృవిమానుడుప్రాణభీతినుడిపడియెన్యపా॥క॥సురరాజవైరిలోఁబడె॥బరిభా
వితసాధుధక్తిశుపటలాంఘునకున్నగసింహునకునుదంచుభరతరజహ్నునకునుగ్రురీరక్షిరంఘునకుఁగ॥అంత॥నా॥పహ
గేంఘ్రండుహిప్రముకైవడిమహాపూర్ణాద్ద్రావణింపవలంబునసంహారీరీరముడాంబుచ శ్రీశిక్షింపంగ

• పటలాంఘునకుఁగ॥పనూతామయొక్కపాపములుగలవానిని—క్షీరంఘు నకుఁగ॥వేగమునలానికిని.

లక్ష్మప్రచ్చేదున్మహుదంభోలికతోరదేహునవలోత్సాహుత్సాహభావమునిం గ్రహుతాశాంతకభీకరున్వనకరుడైన తా
 న్వయిశ్రీకరుణ॥౩॥దిండుహృత్కామలంబుతోణితమువర్షించుధగామండలిం ద్రెంచుంగరగ్రాశనాడికావలుబుభే
 దించున్నహావతుముం ద్రుంచున్నాంసముసూక్ష్మఖండములుగానుష్టాసురున్రచ్చిద్రుంచుంబ్రేవులుకడమాలికలుగల్గి
 చున్నతోద్భాసియై॥సీ॥వక్షుకవాలంబువ్రక్కలుసేయుచోఘనకుతారంబులకరణిసెప్పగింభీరహృదయపంకజముభే
 దించుచోగుడ్డాలములభంగిగొమరుమిగులు॥శనమనీపరానంబుదవలిఖండించుచోబలుబవిత్త్రంబులపగిదిమెలుయుఁ
 తరవిశాలంబ్రజాలంబుండెంచుచోశ్రీగ్రకచసంఘంబులగరిషఁజూపునంకగతుడైనదైత్యునినాగ్రహమున॥శస్త్ర
 చయములసెంపకసంహరించి॥యమరునరసింహుసఖరంబులఱివిచిత్ర॥సమరముఖరంబులైయుండెజనవరేణ్య॥క॥స్ఫురిత
 విమళజనముఖములుపరివిదళితదనుజనివహపతిశ్రీసుముఖము॥ల్లుగురుదిడితెజిజిఖములు॥నరపారికరసఖములమరునతజన
 సఖమున్॥వ॥ఇట్లుకేవలపురుషరావంబునున్యగరూపంబునుంగాని నరసింహరూపంబునతేయునుంబలునుంగానిసం
 ధ్యాసముయంబున నంతరంగంబునుబహిరంగంబునుంగానిసభాద్వారంబున గగనంబునుభూమియుంగానియూరుహ
 ధ్యంబునంబ్రాణసహితంబునుబ్రాణరహితంబునుంగానిసఖంబులందైత్రిలోక్యజనహృదయభల్లుండైనదైత్యునల్లునివధిం
 చినుహాదహానకీలాభీలదర్శనుండును,గరాళవిదనుండును,లేలిహానభీషణజిహ్వాండును,శోణితపంకాకేతకేసరుండునై
 ప్రేవులుమాలికలుగధరించి కుంభికుంభవిదళంబుండేసిచనుడెంచుపంచాననంబునుంబోలెదనుబకుంబర హృదయకమల
 విదళనంబుండేసితడియరక్తసిక్తంబులయినసఖంబులుసంధ్యాగాగరక్తచంద్రరేఖలచెలుపువహింప నహింపకలేచితన
 కిద్దెచుటనానుభంబులైత్రికొనితత్త్వరంబునరణంబునకుసురువణించురక్కసులం బెక్కుసహస్రంబులంజక్రాదిగర్వ
 త్రసాధనంబులసెక్కునిజిక్క కుండంబక్కడిచెనివ్విధంబున॥౩॥రక్తోపీరులనెల్లంద్రుంచిరణసంరంభంబుచాలించి
 దృష్టితేజంబుభయంకరంబుగనభాసింహాసనానుభండై॥యక్షిణాగ్రహుండైననృసింహుండకరాళాస్యంబుతోనొ
 ప్పెచున్నక్షింపంబరికింపనోడిరనురుద్విభ్రాంతులైదాగగణ॥క॥సురచారణవిద్యాధర॥గరుడోరగయక్షసిద్ధగణముల
 లోనొక్కరుండైనదాయవేటచునుసరహరినయ్యవసరముననరలోకేశా॥క॥శ్రీతర్జుంబులనరసింహునిహర్షంబులఱా
 చినిర్బరాంగనలుమాపూర్ణర్జుంబులగునుహంబుల॥వర్షంబులుగురిసిరుత్సవంబులనధిపా॥వ॥హాతీయునయ్యవసరంబు
 నమింటననేకదేవతాదిమానంబులును,గంధర్వగానంబులు,నవ్వరోగణనర్తనసంవిధానంబులును, దివ్యకామాళభేరిపట
 హమురజాదిధ్యానంబులును, బ్రకాశమానంబులయ్యెసనంపకుముదాదులైసహరిపార్శ్వచరులును, మహేశ్వరవిరిం
 చిమహింద్రపురస్సగుగుత్రినశకిన్నరకంపురుషవన్నగసిద్ధసాధ్యగరుడగంధర్వచారణవిద్యాధరాదులును,బ్రజాపతు

—శ్రీ బ్రహ్మదేవతలుశ్రీనృసింహమూర్తినివేషేణుగాఘటించుట. శ్రీ—

లునునరకంతరవదనవోత్సంతితులయచనుడెంచి॥క॥కరకమలయుగళికీలిత॥శిరులైదగ్గఱకభక్తిండేసిరివిహుసం॥సరణా
 భీతరికినఖిరికి॥నరభోజనహస్తీహరికినరకేసరికి॥వ॥అనయంబునదేవతలందఱువేణువేణునలింపిరందుగనులా
 సనుండిల్లనియె॥మ॥ఘనలీలాగుణచాతురిస్ఫువనముల్లగ్నించిరక్షించిభేదనముంజేయుచురంతశక్తికినంతజ్యోతికింజి
 త్రవీరుగికిన్నిత్యపవిత్రకిన్నులకేనుత్రంతతోనవ్యయా॥శ్చునికన్నందనమాచరించెవ్యపాముఖ్యప్రసాదాద్ధినై॥
 రుద్రుండిల్లనియె॥వ॥అనురవరేణ్యవీడటసహస్రయుగాంతమునాడుగానితో॥పమునకువేళగాచుసురభాధకుండైన
 తమస్సినీచను॥నృమరమునన్దగ్గించితిచెలుచదదాత్మజుండైనవీడును॥ద్విగుణుడునికుభక్తుడుపవిత్రుడుగావుముభ
 క్తవత్సలా॥ఇంద్రుండిల్లనియె॥సీ॥ప్రాణిసంఘములహృత్పద్మకుఢ్యంబులనివసించిభాసిల్లుచీవయెఱుగు॥దింతకాలము
 దానవేశ్వరుచేబాధపడిచిక్కియున్నయాపన్నజనుల॥రక్షించితివినుమ్మురాక్షసేశ్వరుఁడంపిత్రతుహవ్యములుమాకుం
 గలిగెమెలు॥కుంటిమినీసేవహఱిగినవారలుకైవల్యవిభవంబుకాంక్షుసేయ॥రెతరసుఖములెల్లనిచ్చయింపగనెల॥నస్థి
 రంబులివియంతభక్తిగొలుపనిమ్మునిన్నఘోరదైత్యానీక॥విద్రభయనరంహశ్రీన్వసంహ॥ఝిఝిల్లనిరి॥మ॥భవ
 దియాదరలీలలోకములనుత్పాదించిరక్షింపనే॥దవిదైత్యేశునిచేభేదికములైప్రాన్వంబులైయుండనీ॥యవీనితున్న
 రసింహరూపమునసంహారంబునొందించివే॥దవిధిం గ్రమ్మఱనుద్ధరించితిగదాధర్మానుసంధాయివై॥పితృదేవతలిల్లనిరి॥
 ౩॥చండక్రౌఢముతోడదైత్యుఁడువడిక్రాద్ధంబులన్నతును॥వ్విండంబుల్లుతిలోనకంబులుగనర్పింపంగమాకీకయు॥
 ధ్ధండత్వంబునఁదానకైశ్రీనుమాపూర్ణాద్రుండువీడిక్కడ॥ఖండింపంబడినసఖంబులనుతుల్గావించుమాత్యేశ్వరా॥

సిద్ధులిట్లనిరి॥క॥త్ర॥ యథామాదిక॥సిద్ధులుగై కొనినదైత్యుఁజేతితిమిమహా॥యోధవునీకృపమాకును॥ సిద్ధులుచుట
లంగఁగలిగి శ్రీనరసింహా॥విద్యాధరులిట్లనిరి॥దానపునిఁజంపియంత॥ద్ధానాదికవిద్యలెల్ల వయతోపాటుల॥గానిచ్చితిమి
వీచి గ్రమునిరెరుపనువై భవంబునిజమునృసింహా॥భుజుగులిట్లనిరి॥క॥రత్నములనునుతా॥రత్నంబులంబుచ్చి
న్నరక్కసునురము॥యత్నమున ప్రచ్ఛిన్నై చితిపశులరత్నములుగలిగెఁట్రా॥కీతిమీశా॥మనువులిట్లనిరి॥క॥మర్దయిని
దైత్యుఁబారిగాని॥వర్ణాశ్రమధర్మ సేతువర్తముచుటల॥బూర్ణముఁజేసితివేనుని॥ పర్ణింతుముకొనిచిబ్రహ్మసంహారిముఁ
వా॥ప్రజాపతులిట్లనిరి॥మ॥ప్రజలంజేయుటకై సృజించితినుముంబాటిందైత్యాజ్ఞ సే॥ ప్రజలంజేయుకైతగాలము
మహాభారతముతోనుంటిమీ॥కుజునువృక్షముఁజేతిచంపితివసంకోచంబులేకెల్ల వో॥ప్రజలంజేయుచునుండవారముజ
గద్ద్యద్రాయమానోదయా॥గంధర్వులిట్లనిరి॥క॥ఆడుదుమురేయుఁబగలు॥బాహుమూలకాటునొద్దబాధించు॥యంబూ
డఁడునీచేజునుని॥గూడెనుహాపాతకునకుంశలముగలదే॥చారణులిట్లనిరి॥క॥భువనజవహ్యయభిల్లాషా॥దివిజేం
పిరోధిసేడుదెగెనీచేత॥స్వవరోగనివర్తకమగు॥భవదంఘ్రియుగంబుఁజేరిప్రతికెడమీశా॥యతునిట్లనిరి॥క॥భ్రంశము
లేనినిభటులభంగవిముక్తులనుమ్మునెక్కిని॥స్వంశయవృద్ధిచిక్కులంబ్రచారముఁజేయుచునుండవీడకు॥ స్త్రీంశముతో
డివీనిఁగడతేర్చితివాపవమానెనొదతుర్వింశతితత్వశాసనప్రిపిష్టపముఖ్యజగన్నివాసకా॥కింపురుషులిట్లనిరి॥క॥పురు
షోద్దేశ నేరముకింపురుషులనుల్లులమునిన్నుభూషింపఁగమిమ్మురుషునకలనాజవహ్య॥ స్మరుషుంజంపితివిజగముప్రతి
తానధీశా॥వైతాళికులిట్లనిరి॥క॥త్రిభువనశత్రుఁడవడియెనునభలంచునుహామములంచుజగదీశ్వరసీ॥ శుభగతిములుపతిం
చుచునభయులమైసంచరింతుమా ర్తశరణ్యా॥కిన్నరులిట్లనిరి॥క॥ధర్మముదలంపఁడులఘుశర॥ కిన్నముసేముంచుమమ్ము
గలుపాత్మకుమిమ్మర్జునిఁజంపితిపున్నాశర్యలమైసీచుభక్తిసలిపడమీశా॥విష్ణుసేవకులిట్లనిరి॥క॥సంచితవిప్రశాప
మునఁజండ్పశాచరుండై నపీనిశి॥క్షించుటకీడుగాదుకృపఁజేసితివీశ్వరభక్తితోడసీ॥పించుటకంటెవైరమునవేగమేచేర
గవచ్చునిన్నునీ॥యంచితవారసింహతనువచ్చుతమావడంబునిరంజులు॥వ॥ఇట్లు బ్రహ్మగుక్రంక్రస్థిసాధ్యపురస్కృ
తై నదేవముఖ్యులందఱనేకప్రకారంబులవినుతింపిరంచుకోపవిభృంభమాణుండయినవరసింహదేవునిడగ్గరఁజేర వెఱచి
లక్షీదేవింబిలిచియులిట్లనిరి॥క॥హరికింబట్టపుడేబి॥హరిసేవానిపుణమహిహరిగతిపసదా॥హరిరతిపిపుననినర॥ హరిరో
షముడింపవచ్చుహరివరసంభూ॥వ॥అనినియ్యకొనిసంపాదాత్మకంతోడనాకలకంతివరకంతీరపునియుపకంతంబునకుం
జని॥సీ॥ప్రళయారోగింబంబుపగిదినున్నదిగానినెయ్యెముప్పుర్ణేంచునిభముగాదు॥ శిఖిభాసంఘంబుఁడెలుపుఁజూపె
డుఁగానిమాడి॥ప్రసాదభాసురముగాదు॥పీరరొద్రాచ్ఛతవేతముపైడుఁగానిభూరికృపారసస్ఫూర్తిగాదు॥భయం
దంష్ట్రాంకురప్రభలుగపైడుఁగానిదరహసితాంబుజానంబుగాదు॥కఠినశరవారసింహవిగ్రహముగాని॥కామనీజనను
లభపిగ్రహముగాదు॥విన్నదియుఁగాదుతోన్లినేపిష్టవలనఁగన్నదియుఁగాదుభీమకాకారమగుచు॥క॥పతికెడనెగిరి
ముఁగాను॥బలికినఁగమనలిగిభయంప్రతిపదములంబలుకఁడనిలుచుశశిముఖ॥ బలుడిహృదయమునఁజనువుభయ
మునుగమర॥వ॥ఇట్లునరహరిగూఁపంబువారిజనివాసిపీక్షించితంకించితోంతుండయినవెనుక డగ్గరియొడననిచింతించు
చున్నవారిజసంభవుండదేవునిరోషంబునివారింపనితరులకలపిగాదనిప్రహ్లాదంజేతియిట్లనియె॥క॥లీంప్రహురోషము
ననీతంఢ్రివిమిత్రమునఁజక్రిదారుణమూర్తి॥నేపిండ్రముపిడవఁడుమెల్లనఁడక్షిణీతలునిఁజేసిదయసేయఁగదే॥వ॥అని
ననౌఁగాకయనిమహాభాగవతశేఖరుండైనబాలసుంధరగరకమలంబులుముకుళించిసందగహనంబుననవఁదంపినయవిసే
కంబులవరసింహదేవునిసన్నిధికింబనిసాష్టాంగఁడప్రణామంబుఁజేసినభక్తపరాధీనుండగు నయ్యాశ్వగుండాలాకించి
కరుణాయత్నచిత్తుండై॥క॥ప్రాభవమొప్పుఁగన్తోనికృపామతియైకదియంగఁజేసిం॥శోభితదృష్టిసంఘములఁజూచుచు
బాలునిమానియంచులో॥ కాభినుతుండువెట్టెననురాంతకుండుడ్లుకాలసర్వభీ॥తాభయదానశస్త్రముననగ్గశమంగళ
హేతుహస్తము॥వ॥ఇట్లుహరికరస్పర్శనంబునభయపిరహితుండను, బ్రహ్మజ్ఞానహేతుండను, బులకితదేహుండును
సముగ్ధున్నసంతోషబాష్పనలిలధారాసమూహుండును, బ్రేమాతిశయగర్వదభావణుండును, వినియవివేకభూషణుండు
నేగాగ్రచిత్తుండును, భక్తిపరాయత్తుండునై యద్దేవునిచరణకమలంబులుదనహృదయంబుననిలిపికోనికరకమలంబులు

—శ్రీ ప్రహ్లాదండునరసింహమూర్తిని స్తుతించుట. శ్రీ—

ముకుళించియున్లెయె॥ మ॥అమరుల్లిడ్లులుసంయమీశ్వరులుబ్రహ్మాదుల్గుతావ్యర్థచి॥త్రములన్నిన్నుబహుప్రకారములని
తలంబునిచారింపి॥హరిముమున్నుతిసేయనోపరంబునేరక్షస్తమాజుండగిర్వమదోద్రిక్తుడబాలుడవ్వదనుతిన్నర్థిం

వశ క్తుండనే॥ మ॥ తపమున్నంత ము లేజముఁ గ్రుతముసౌందర్యంబునుద్యోగము॥ నిపుణత్వంబుఁ బ్రతాపపారుషములు
నిష్ఠాబలప్రజ్ఞలుఁ బ్రవహునాంబులుచాలవీర్వరభవత్సంతృప్తికైదంటియు॥ భవుచందంబునభక్తిసేయవలయుండా
త్వర్యసంయుక్తుడై॥ మ॥ అనులక్షానసదాసధర్మరతినత్యతొంటినిర్వసగ॥ త్వయలన్యజ్ఞతపోనసూయలఁగడు ధర్మించు
ధాత్రిమరో॥ ద్రుయకంటెన్వపమండు ముఖ్యఃకుమమోక్షప్రాణవాకగర్భము॥ ల్పనతనిన్నున్నయంచెనేభగవత్సం
తోవకుండఁచుడి॥ సీ॥ బ్రహ్మంఘసేసనయపరాధములనుజేవట్టఁడికర్మరుఁడుకృపాభుండగుట॥ జేవట్ట మెకచోటసిద్ధమౌ
శ్వరునకునర్థంబు లేకుండునతఁడుపూర్ణు॥ కైయర్థములుశిశ్వరావృణంబులుగాఁగఁజేయుటధర్మంబుసేసేనెనన్దంబు
జూచిననళికలరానుంబు ప్రశంబింబితంబునుపగవనట॥ నర్థములుదోఁచుఁగావుననధికబుద్ధిభక్తిసేయంగవలయునుభక్తి
గానిమెవ్వఁడధ్యంబులూనఁగెనె మేరలందుఁబరకుకరుణుండుహరిభక్తబాంధవుండు॥ క॥ కావునలబ్ధుడనంస్తుతిఁగా
వించెనవెఱపులేకలనేరుపున॥ స్వీవర్ణనమునముక్తికిఁబోవునవిద్యనుజయించిపురుషుండనంతా॥ సీ॥ సత్వాకరుండవైస
సర్వేవనిఁగూర్చిచములనిజిక్కోఁచేయఁవాగు॥ బ్రహ్మమలచురులుభయమొందుచున్నారనీభీషణాకృతి నేడుచూచిరో
పంబుమానునీరుచిరవిగ్రహములుకల్యాణకరములుగానిభీతి॥ కరములుగావులొకములకువృత్తిక పన్నగంబులభంగిభ
యముఁజేయుననుగడ్డించితపేసాధుహర్షమయ్యె॥ నవతరించినపనిదితొలుకయేలఁగలువహరిపినంతోపకారివగుచు॥
నిన్నుండలంతురులోకులునిర్వలాత॥ మ॥ ఖరదంష్ట్రావృణుటీసటానఖయసుగ్రధానయప్రక్తకే॥ సరయున్దీప్తశరాం
త్రనూలికయుభాస్వన్నేత్రయువై ॥ ననీనరసంహత్యతఁజూచినేతెఱవెబూర్ణత్రూరమర్పరమధ్వరసంసారదవా
గ్నిశిస్సెఱునుసీపాదాగ్రయుఁజేయుచే॥ వ॥ దేవానకలయోనులందునుసుఖియోగదుఃఖిసంయోగజనితంజైనశోకాన
లంబుచదందహ్యమానుండవై మఃఖనివారకంబుగానిదేహాద్యభిమానంబునమోహితుండవై పరిభ్రమించుచున్నయెను
నాకుంబ్రియమిపునఖుండపురమదేవతయై ననీబ్రహ్మగీతంబులయినఁగీలావతారవిశేషంబులఁ బరియించుచురా
గాదివిముక్తుడవై మఃఖిపుంజంబులు ద్విరివిభవదీయవరణకవలన్మరణసేవాఘృణులైనభక్తులంజేరియుండెదబాలు
నిండగ్నిరంధ్రలును, రోగినివైద్యుడతంబుచయోషధంబును, సముద్రంబునమునింగెడివానినావయును, చక్రాగురుర
క్షింపలేనితెఱుగునసంసారతాపసంతప్యమానుండవైచేతనుపేక్షితుండయినవానినుద్ధరింపనిన్నుండకగ్రానన్యండుసహ
ధుండుగాఁడుజగంబులనెవ్వండుమీకృత్యంబుననెవ్వనిచేతంబ్రేరితుండయెయెంప్రియంబులంజేసినమిటికొఱకునే
వ్వనికేనంబంకియైమేఘంబునసేసనయంబునంజేమిరూపంబుననేనుణంజైన సేవరింబుననైవ జనికాదిభావంబును
తప్పనించినరంజైన బ్రహ్మదిభావంబునగూపాంతరంబుమొందించునట్టివివిధప్రకారంబులన్నినీవనిశ్యమున్తుండపురతు
కుండపునీయంతంజైనపురుషునికేసీయనుగ్రహంబునఁగాలంబుచేతంజేరితయైకర్మవయంబును, బలయుతంబును, బ్ర
ధానలింగంబును నైసచనంబును, మాయస్థజించునవిద్యాన్వితవికారంబును, వేదోక్తకర్మప్రధానంబును, సంసారచ
క్రాశ్చకంబునుచయోషనముననిన్నుసేపింపకనియమించితరియింపనొక్కండునుసహధుండులేడువిజ్ఞాననిర్దిశబుద్ధిగు
ణుండపునీపునీవలనవశీకృతకార్యసాధనతక్తియైనకాలంబుమాయతోడంగూడపోడతవికారయుక్తంబును సంసారచ
క్రంబుఁజేయుచుండుసంసారదావదహనశ్శతప్యమానుండగునన్నురక్షింపుము॥ సీ॥ జనులువిక్పాలురసంపదాయుర్విభ
వములుగోరుచుభవ్యంబులనుచునవిధుంతయనురోపహానశృంభితమైనమాతంప్రిబాహముడినహింజేసి॥ విహి
తంబులగునట్టిరీతుండునీచేతనివిషమాక్రంబుననేడునుడిసె॥ గావునధ్రువములుగావులబ్రహ్మమలశ్రీవిభవంబులుజే
వితములు॥ కాలకూపకుండగునుకుక్రమునిచేతవిదధితములగునిలునపువేయునే॥ యితరమేమెల్లనిమీఁదియెఱుకగొంత॥
గలిగియున్నదిగొలుకుఁగింకరుండగుచు॥ మ॥ తకోకిల॥ ఎండమావులవంటిభక్తములెల్లసాధములంచుచు॥ ద్రుయండురోగ
నిధానదేహముతోపిరక్తుండగాఁయు॥ దండహస్తవహ్నినెవ్వడువత్తుండై యొకనాడంజేరండుపారముచుప్తసౌఖ్యప
రంపరాక్రమణంబునకాండ॥ శ్రీమహిళామహేశ్వరసనీరుహగర్భులకైననీచూడరా॥ ద్వామకరంబుచేనభయదానముఁ
జేయఁగీపుబాండుబాదామనవంతంభవుండవై త్యుండనుగ్రరజోగుణుండనిస్సినాదయంగరాంబుజమశీర్షముఁజేర్చు
టచోద్యమీశ్వరా॥ వ॥ మహాత్మానుజనులైనబ్రహ్మమలంచును, మగ్గునులైనమాయంచును, సేవానురూపంబునంబయోప
క్షంబులులేకల్పవృక్షంబుచందంబునఫలప్రదానంబుసేయుచువుకందర్పసర్వసమేతంబగుసంసారకూపంబునంగూలు
చున్నమూఢజనులంగూఢికూలేడినేనుభవదీయభృత్యుండగునారచునియనుగ్రహంబునంజేసినీకృపకుఁబాత్రుండవైతి
నన్నురక్షించిమజ్జనకునివధియించుటనాయండులఁబక్షిపాతంబుగాచుచువృజనసంహారంబును, శిష్టభృత్యమునిజనరయో

ప్రకారంబును, నీకు నై జగుణంబులు విశ్వంబునీవగు నాశ్చర్యకంటె నవిశ్వంబునృజియించియుండుం బ్రవేశించి హేతుభూతగుణయుక్తండువై రక్షకసంహారకాదినా నాదూషంబులనుండుచువునదన తాగరణకార్యాత్మకంబై నవిశ్వంబునకుంబరమకారణంబున నీమాయచేతవీడుండు ననియెడిబుద్ధివికల్పంబుదోచుంగాని నీకంటె నొందెద్యియి లేదు బీజంబునందువస్తుమాత్రభూతసాక్ష్యంబును, వృక్షంబునందునీలత్యాదివర్ణంబునుంగలుగు తెఱంగునవిశ్వంబునకునీయందజన్మస్థితిప్రకాశనాశంబులుంగలుగునీచేతనై నవిశ్వంబునీయందనిలుపుకొనితోల్లి ప్రళయకాలపారావారంబునం బన్న గేంద్రపర్యంకంబునఁగ్రియారహితుండవై నిజసుఖానుభవంబు సేయుచుని ద్రితునిభంగి యోగినిమిలితలోచనుండవై యుండుచుఁగొంతగాలంబునకునిజకాలక క్తీచేతఁబ్రేరీతంబువై ప్రకృతిధర్మంబులై న సత్వాదిగుణంబులనంగీకరించినమాధిచాలించి వెలుంగుచున్న నీనాభియందువలబీజమువలననున్న విండువలంబు తెఱంగున మెక్కిన మలంబునంభవించెనట్టిక మలంబున నాల్గు మోముల బ్రహ్మజన్మించివీలవీక్షించిక మలంబునను మెండై నరూపంబు లేకుండబడింబించి జలాంతరాళంబుఁ బ్రవేశించిజలంబులందునూలుచివలనరంబులు పెడికితనజన్మంబునకునుపాదానకారణంబై నీనున్న దన్వింప సమర్థుండుగాక నుగిడి కమలంబుకడకుంజనివీప్తయంబు మెండిహారణ్యగర్భంబుచిరకాలంబునిగ్గురతపంబుఁజేసిపుష్పియందుగంధంబుగనుచందంబునఁడనయంచు నానాసహస్రవదనశిరోనయన నాసాకర్ణ వక్రభుజకరచరణండును, బహువిధభారణండును, మాయాకలితుండును, చుహాలక్షణలగ్నితుండను, నిజప్రకాశమాత్మకమండును, బురుషోత్తమండునై ననిన్ను చర్చించెనయ్యివసరంబున॥౩॥ ఘోటకవచనండువై నుధుఁడై బలులంఘ్రించినిగణముల నెల్లంబాటించియుజానకిచ్చినకూటస్థుండపీశ్వగుండపుకోవినవంద్యా॥ ౪॥ ఇష్టిధంబునంగృత ప్రేతద్వాపరంబులను, మూడుయుగంబులంచును, దిగ్విష్టాచనమునిజలచరాకారంబులనవతరించిలోకంబులనుద్ధరించుచు, ధరియించుచు, హరియించుచు, యుగానుకూలధర్మంబులం బ్రత్యక్షించుచునుండుచువు దేవాయవధరింపుమునీ॥ ౫॥ కాశహస్తాదనంక లిహమైచిత్రంబుభవదీయచిత్రపవనసారదు॥ నుధురాదిరసములనుటిగిచొక్కుచుజిహ్వనీవర్ణ సమునకునిగడనుచు, సుందరీముఖములఁజూడఁగోరెడిచూడ్చిదావకాక్యతులపైయగులువడచుపడిధమర్శ్యపలుపినఁగోగునీనులుపెనవుయున్నతగ ధావరచనములు॥ ప్రాణముగువడిఁడిఱుగుమర్గంధములకుఁడనువుగోలువమవై స్థలపథర్థములకు । నడఁగియుండవుక లేద్రీయములుపురుషుఁగలఁచునవతులుగృహ మేధిఁగలఁచునెల్లు॥౬॥ ఇష్టిధంబుననింఁద్రీయంబులచేతంజిహ్వ వడినన్వకీయవరకీయశరీరంబులందుమిశ్రామిశ్రభానంబులు సేయుచుజన్మచరణంబులనొందుచుసంసారవై తరణీనిమగ్నంబై నలోకంబునుద్ధరించుటలోకసంభవస్థితిలయకారణండువై ననీకుంగర్తవ్యంబుభవదీయ సేవకులవలెనునమాయండుఁ బ్రయభక్తులై నవారలనుద్ధరింపుము॥౭॥ భగవద్వివ్యగుణానువర్ణ ససుధాప్రాప్తకచిత్తుండవై । జగడన్సంసరణోన్మవై తరణీనిగ్నాన్నులై తావకీయగుణస్తోత్రివగూడ్చుభక్త్యమునమాయానోభ్యభావంబులు స్వగతంగానినిమూఢులన్లెనఁచినోక్తిఁజనునర్వేత్సరా॥౮॥ దేవమనీంఘ్రులునిజపిముక్తకాములై పిజనస్థలంబులంబువంబులాచరింతురు కాముకత్వంబు నెల్లకనుండువారికినీకంటె మెండుశరణంబు లేదునున్న సేవించెనంగొండుట కాముకులుకరద్యయకండునాచేతందనియనిచందంబునఁ చుచ్చముయశువక్షిక్రిమికీటసానాన్యంబై నమైథునాదిగృహమేధిసుఖంబులందనియకడవలనఁచుభవంతులగుచురు నీప్రసావంబుగల సుగుణులకునిహామండ్లై యుండు నానప్రశజపతపశ్శ్రీబాధ్యయంబులును నిడగర్తవ్యాఖ్యానజిజ్ఞాసస్థలనివాసనియమంబులును మోక్షహేతువులగునై ననిపవదియునింఁద్రీయజయంబులేనివారికిభోగాగ్ధంబులై చిత్రమించువారికిజీవనోపాయంబులై ధాంభికలకువార్తాకరంబులై యుండునథలంబులుగావు భక్తిలేక భవదీయజ్ఞానంబులేదురూపరహితుండవై ననీకులీజాంకురంబులకై వడిఁగారణకార్యంబులయినదనఁద్రూపంబులురెండును బ్రకాశమానంబులగునారెంటియంచునుభక్తియోగంబునబుద్ధిహంతులు హాదనంబునదారువులందువహ్నింగగయెడు తెఱంగుననిన్నుంబొడగంచుగుపంచభూతతన్మాత్రంబులుప్రాణబుద్ధిఁద్రీయంబులునుమనోహరీకారచిత్రంబులునునీవ సగుణంబునునిగ్గుణంబునునీవగుణాభిహాసులయిజన్మచరణంబులనొందుపిబుధులాద్యంతంబులుగానక నిరుపాధికుండవై న నిన్నెఱుంగరుతత్వజ్ఞులై నవిద్వాంసులువేదాధ్యయనాదివ్యాపారంబులుమాని వేదాంతప్రతిపాద్యుండవగున్న సమాధిచిత్రేపంబుల నెఱింగి సేవించురదిగావున॥౯॥ నీగృహంగణభూమినిలంబు మ్రోవంగమోదించివీత్యంబు మ్రొక్కిఁ డేనినీమంగళస్తవనికరవర్ణంబులుపలుమారునాలుకఁబలుకఁ డేనినియనీనములుగానిఖలకృత్యంబులుప్రియభావమునసమర్పించఁడేనినీవదాంబుజములనిర్మలహృదయంఁడై చింతించుకుగ్రవఁడికగ్రఁడేనినిన్నుఁజెవులారవింఁడేనీకు సేవఁ । జేయ

రాజేని బ్రహ్మంబుఁజెందఁగలఁజెయోగియైనదహోవ్రతయోగియైనవేదియైనమహాతత్వవేదియైన॥వ॥ కావునభవదీ
యదాస్యయోగంబుకృపఁజేయుచుని ప్రణతుండైన ప్రహ్లాదునివర్ణనంబులకుమెచ్చినిర్గుణుండైనహరిరోపంబువిడిచియి
ట్లనియె॥శా॥సంతోషించితినిచరిత్రములకున్నభక్తమాఁగాకనీయంతర్వాంఛితలాభమెల్లఁగరుణా యత్తుండనైయి
చ్చెద ॥ నింతంజెందకుభక్తకామముండనేసిద్ధంబుదుగ్లోమృడఁ ॥ జంతుశ్రేణికినన్నజూచినఁబునర్జన్మంబు లేదర్థకా॥
గీ॥సకలభావములనుసాధులువిద్వాంసులఖిలభక్తవిభుండనైననన్నుఁ ॥ గోరుఁలెమ్మటంచుఁగోరుమరిచ్చెదఁగోరుమెద్ది
యైనఁగుఱ్ఱిపు॥వ॥ అనివరమేత్వరుండు ప్రహ్లాదునియందుఁగలన కామత్వంబుఁజెలియింకొఱకువంచించియిట్లనతిచ్చిన
నతంపునిపూముండైనయేకాంతభక్తుండుగావునఁగావంబుభక్తియోగంబునకునంతరాయంబనితలంచి యిట్లనియె-
నున్న త్తిమొదలుకామాద్యనుభవాన క్రిగలనాకువరంబులిచ్చెదననివంచంపనేలసంసారబీజంబులును హృదయబంధకం
బులునైనకావంబులకు వెల విముముతుండనై సేవంబుకొఱకు సేవంబుననిన్నుంజేరితఁగావంబులునింఁద్రయంబులు
ను, చునశ్వరీరధైర్యంబులును, చునీహస్రాణధర్మంబులును, లజ్జాస్మరణలక్ష్మియు, సత్యతేజోవిశేషంబులును, నశించులో
కంబులంచుభృశ్యులగ్ధకాములయికాజులసేవించుట రాజులుంబ్రయోజనంబులగ్ధించిభృత్యులకునర్థంబులాసంగుమరి
విధంబునఁగాచునాకుంఁగావంబులేచునీకుంబ్రయోజనంబులేదైనదేవావరచుండవయ్యెదవేనిఁగావంబువృద్ధిఁబొం
దనివరంబుగృపఁజేయుము కావంబులవిడిచినపురుషుండునీతోడ నమానవిభవుండగునరసింహ వరమాత్మపురుషోత్తమ
యనిప్రణవపూర్వకంబుగానమానగ్ధరించినహరియిట్లనియె॥సీ॥నీవంటివిజ్ఞాననిపుణులేకాంతులుగోరుఁలునాయందుఁ
గోరనొల్లరఁజ్ఞానప్రహ్లాదయనుడే ప్రభుత్వై సాగివన్నంతరసమయమెల్ల ॥ నిఖిలభోగంబులునీపుభోగింపుముకల్యా
ణబుద్ధినాకథలువీనుము ॥ సకలభూతములందుసంపూర్ణుండగునన్నుజ్ఞేకునీశ్వరునాత్మనిలిపి ॥ కర్మచయములెల్లఁబండిం
చిపూజనమాచరింపుమీశ్వరార్చణముగిభోగములనశించుపుణ్యంబుప్రతములఁబావనంచయములుపాపునిన్ను॥వ॥మ
ఱియు నటమీఁడఁగాలవేగంబునంగఁగెవరంబువిడిచి త్రోలొక్కవిరాజమానంబును, దివిజరాజజేగీయమానంబును, బరి
పూరితదశదిశంబునైనయంతంబుతోడను కృపంబుండవైనన్నుండగ్గరియెడవువీనుము॥ గీ॥నరుండుప్రియముతోడనాయ
వతారంబునియుదారగీతనికరములను॥మానసింజేనేనివఃటిసంభవింపఁడు॥కర్మబంధచయముఁగడచిపోవు॥ అనిన ప్రహ్లా
దుండిట్లనియె॥సీ॥దంష్ట్రివైతొగ్గిసోచుననిహిరణ్యాకునిపునంపుటఁజేసినిగ్రహమును॥మాతండ్రిరోషనిర్మగుండైనర్వ
లోశేశ్వరుఁబరమునిన్నెఱుంగలేకపరిపంఛపగిదినిభక్తుండగునాకునపకారములసేసెనతండునేఁడు॥నీశాంతదృష్టిచే
నిర్మలత్వమువొందెగావునపాపసంఘంబువలనఁబాసెనుద్దాత్మనుండఁగాఁగభవ్యగాత్ర ॥ వరమువేఁడెవనాకిమ్మువనజ
నేత్రభక్తిసంఘాతముఖపద్మపద్మమిత్ర॥భక్తికల్పవవల్లికాపటులవిత్ర॥అనినభక్తివత్సలుండిట్లనియె॥మ॥నిభభక్తుండవు
నామనిన్నుఁగనుటనీతండ్రితీర్చినప్రపూర్వజులంగూడివత్తుండైశుభగతిన్వర్తించువిజ్ఞానదీ॥వజితానేకభవాంధకా
రులగు మధ్యుత్పత్తిమోదించుడే ॥ శబసుట్లున్జనులైన శుద్ధులునుమా సత్యంబుదైత్యోత్తమా॥ సీ॥ ఘనసూక్ష్మభూతసం
ఘాతంబులోపలనెల్ల వాంఛలుమారియెవ్వరయినీచంసముచనన్ను నెఱయసేవించినమధ్యుత్పలగుదురుమధ్యురలకు॥గు
ఱిసేయనీవయోగ్యుండవై తివిటమీదవేదవోదితమయినపథముతోడఁజిత్తంబునామీఁదఁజేర్చి నూతండ్రికిఁబ్రేతకా
ర్యములుసంప్రీతిఁజేయు॥మఠఁడరణముననేడునాయంగమర్మనములనిర్మలదేహుండైనవ్యవహీనపగతాఖిలకల్మ
షుండైతనర్చిపుణ్యలోకంబునకు సేగుఁబుణ్యదరిత॥వ॥అనియిట్లునరసింహదేవుండానతిచ్చిన హిరణ్యకశిపునకుఁబ్రహ్లా
దుండవరలోకక్రియలుచేసిభూసురోద్దములచేతనభిషిక్తుండయ్యెనయ్యెడఁబ్రసాదసంపూర్ణముఖుండైనశ్రీనృసింహ
దేవునింజూచిదేవతాప్రముఖసహితుండై బ్రహ్మదేవుండిట్లనియె॥సీ॥దేవదేవాఖిలదేవేభూతభావనవీడునాచేతవర
మువడసి॥మధ్యుత్పత్తిజనులచేమరణంబునొందకనుత్తుండైనకలధర్మములుచెటిచి॥నేడుభాగ్యంబుననీచేతహతుండయ్యెఁగ
ల్యాణమనురెలోకములకెల్ల॥బాలునీతనిమహాభాగవతశ్రేష్ఠఁబ్రతికించితివిన్యత్కుభయమువాపి॥ వరముకృపచేసీతివి
మేలుఛారిజాక్ష॥నీనృసింహవతారంబునితోడఁగిలిచింఱించువారలుపండ్లధరుని॥ భాదనొందరుమృత్యువుఁబాటెబ
డరు॥వీ॥అనినరసింహదేవుండిట్లనియె॥క॥మన్నించిదేవతాశ్రులకెన్నఁడునిటువంటివరములీకుముపాపో॥స్వన్నులకువర
ములిచ్చుట॥పన్నగములకమృతమిడుటవంకజగత్పా॥వ॥అనియిట్లనతిచ్చి బ్రహ్మాదేవమునులచేఁబూజితుండైభగవంతుం
డైనశ్రీనృసింహదేవుండుతిరోహితుండయ్యెఁబ్రహ్లాదుండునుశూలికిఁబ్రణతుండై తత్పితూలికివందనంబులుచేసిప్రజాప
తులకుఁమ్రొక్కిభాగవతగ్రంథంబునదేవతలకునమానగ్ధరించినంజూచి బ్రహ్మదేవుండుశుక్రాదిమునింఁద్రసహితుండైదైత్య

దానవరాజ్యంబునకుఁ బ్రహ్లాదుంబుఁ బుగట్టియతనిచేతఁబూజితుండైవించెనంతనిశానాదినిఖలదేవతలువివిధంబులగు
 నాశీర్వాదంబులచేత నాప్రహ్లాదునిగృతాంధుఁగాఁజేసెత్తమియనిముందఁజనికున్ నిజజ్ఞానంబులకుఁజరిగిష్టుఁజ్ఞుడే
 పునిసపార్శ్వచగులిరువును బ్రాహ్మణశాపంబునఁజేసి బ్రహ్మజన్మంబునదిలిపుత్రులైన హిరణ్యాక్షహిరణ్యశిపులను
 వరాహనాసింహగూఢంబులపదియించె-ద్వితీయభవంబునరావణసుంభకన్దులయిన శ్రీరామరూపంబునసంహరించె-
 నృతీయజన్మంబునశివుపాలవంశవత్పుత్రయిన శ్రీకృష్ణరూపంబునఖండించెన్ద్విభంబునమూఁడుజన్మంబులగాఁగవైరాను
 బంధంబునఁగరంగసంభావికధ్యానులై వారలు హరిబందాదిపాపవిముక్తులై హరిగలిసిరనిచెప్పి నారకుండెట్లయె॥
 ఉ॥ శ్రీకృష్ణాయ నమః సరసింహవిహారముఁగల్గె శత్రుసం॥ హరిముఁబుణ్యభాగవతఁడై ననిశాచరనాథపుత్రసం॥
 చారము నెవ్వఁడై ననుచిచారశివన్నఁబఠించినంశుభా॥ కారముతోడనే భయముగల్గనిలోకముఁజెంచుభూవరా॥ మ॥జ
 లజాతప్రభవాదులున్నములోఁజెల్లించి భాషావళిఁబలుకఁజ్ఞేనిననాద్రవాహ్మయవన బ్రహ్మంబునీయింబలోఁ జెలియై
 మేనఁబఱింపియెనదిపుడై దిగ్దప్రియుండై నుహా॥ ఘనసంధాయకుండై చరించుటనుహాభాగ్యంబుగాజోర్తమా॥ క॥ బ

శ్రీపురానురసంహరము. శ్లో॥

హుమాంసుడైననయచే విహితంబగుహరునియశమువిఖ్యాతజయా॥ వహముగనిభగవంతుండఁబహుతాత్మఁడుము
 మ్మైనరెప్పహుమారేణ్యా॥ అనివధర్మనందనుండెట్లయె॥ పశుత్వంబునవిభుండగు॥ శ్రీకంఠునియశమునయనిచేసుడిపడి
 యెవ్వెసంతుండెద్విధంబున॥ దైకొనితత్త్వీర్థిచక్కఁగానొనరించె॥ అనిననారకుండెట్లయె॥ క॥ ద్వైతాయుధబలయు
 తులకుశక్త్రాదులతోహతించి శ్రమముననురుల్నిశ్రీధంబువనగిరివిశ్రమములుమానినయనిచెనుకనునధిపా॥ ప॥ ఇ
 ట్లురక్కనులుకల వెనుకఁజొచ్చినమాయానిలయుండును, మర్దమండునైనమయుండుననమాయాబలంబున, నయోరజ
 తనువర్ణంబులైయెవ్వరికిలక్షింపరానిగననాగవనంబులును, వితర్కింపరానికర్మశపరీష్టంబులుండగిరినశ్రీపురంబు
 లునిర్మించియుద్విసనక్తంచరులందఱునందుం బ్రవేశించికామసంచారులై పూర్వవైరంబుఁదలంచి నాకనాయకానీకం
 బులయినలోకంబులనస్తోకంబులయినబలాతిరేకంబులతోకంబులమొందించిన॥ క॥ లోకాధినాథులెల్లను॥ శోకాతురులగు
 నునేగిచొచ్చిరెవ్వఁడొనికవిదళనాకంతు॥ శ్రీకంఠుస్సవనభరణచిత్తోర్థుంతు॥ ప॥ ఇట్లునకలలోకేశ్వరుండగుచునో
 శ్వరుంజేరిలోకపాలకులు ప్రణతులై పూజించికరకనలంబులుముకుళించి॥ క॥ శ్రీపురాలయులగుదానపు॥ లవరాజుతుల
 గుచుమాకున్రాతంబున్పురాదిపిడఁజేసెద॥ రవరాధిపతులవధింపునుగజాధీశా॥ క॥ దీనులముగాకయున్నద॥ ధీనుల
 మ్రోయుండుమేయిదేవాహితోగ్గినులమైనారముబలహీనులనుగమమ్ముఁగావుమీశానశివా॥ ప॥ అనినభక్తవిశ్వగుండ
 గుపరమేశ్వరుండుశరణాగతులయినగీర్వాణులవెఱవకుండనిదుర్వారబలంబునపాణాసనంబుఁగేలనందికొనియొక్కది
 వ్యభాణంబునంధిచిత్రిపురంబులపై నేసినమాత్రాండనుండలంబున వెలువడుచుయాభిజాలంబులచందంబునఁదద్వాణం
 బువలనఁదేదిప్యమానంబులైనయనేకబాణసహస్రంబులుసంభవించిభూనభోతరాశింబులునిండినఁడితెప్పలుగాఁగు
 ప్పలుగొనిశ్రీపురంబులపైఁగప్పెనవ్వకుతద్వాణపావకహేతినందోహదండవ్యామానులయిగతానులయినశ్రీపురనివా
 సులందెచ్చిచుహోయోగియైన హయుండుసిద్ధరసకూపంబునవైచిన॥ క॥ సిద్ధావృతరసచూహిమను॥ శుద్ధచుహోవప్ర
 తుల్యశోభితతనులై॥ వృద్ధిబొందిరిదానపులుద్దగనిద్వాతపావకోపములగుచు॥ క॥ రూపావృతరససంగః॥ దీపితులై నిలి
 చియున్నదేవాహితుల॥ రూపించిందిశనొందెడు॥ గోపవృజఃజూచివశ్రీశుభనానాద్విభుండై॥ శా॥ ఉత్సాహంబున
 నొక్కపాడిమొనవైశియాధంబుఁపూజించుచు॥ వత్సంబైతనవెంటబ్రహ్మనమవనైవకుంతుడేతెంచెయి॥ దృగ్మ
 త్వంబునఁగూపమధ్యరసముం ద్రావెన్విలోకించుచు॥ దత్సభాగ్యనిమగ్నులైనఁజిదిరాదైత్యుల్నివారింపఁగ॥
 ప॥ ఇట్లువిష్ణుండుమోహనాకారంబునధేనువైచచ్చిశ్రీపురమధ్యకూపావృతరసంబుద్రావిననెఱింగిశోకాకులచిత్తుల
 యివరసకూపపాలకులంజూచిచుహోయోగియైనహయమరుండు వెఱఁగుపడివైవగతించితిండి శోకింపకయిట్లయె॥ గీ॥
 ఆమరుండైనదనుజుండైననరుండైన నెంతనిపుణుండయిననెవ్వఁడైన॥ దైవికాగ్ధచయమునప్పింపఁగాలేడ॥ నలచుదనుజు
 లారవగవనునకు॥ ప॥ అనిపలికెనంతవిష్ణుండునైజంబులైనధర్మజ్ఞానవిద్యాతపోవిరక్తిసహస్పత్రియాశక్తివిశేషంబులశం
 భుకిఁబ్రాధాన్యంబుననుద్ధించి రథసూతకేతువర్జనాహనబాణభాణాసనప్రముఖసంగ్రామసాధనంబులంజేసినఁగై
 కొని॥ మ॥ శరీయైకాగ్రుకీయైచుహోకవదియైనన్నిహియైవాహియై॥ సరథుండైననియంతయైనబలుండైన సల్పెతనవృ

ంబునాస్తితుండై॥ వందనావృత్తితోఁగూడినవాడై — శ్రిధాధము॥ అపుహిదుగు.

శ్రుండై పరమేశుండొక బాణమున్విడిచెదదాన్తానలజ్జాబలంబు బురముల్లాఁజెటచ్చటాన్వనినభోభూమధ్యమున్నిండు
దంకకా॥ వ॥ ఇట్లుహరుండుమరవగాహంబులై నత్రిపురంబుల నభిజిన్ముహూర్తంబునభక్త్యంబుఁజేసికూల్చిననవరగతు
దగంధర్వసిద్ధసాధ్యయక్షవల్లభులువీక్షించిజయజయశబ్దంబులుసేయుచుంగునుమవర్షంబులుగురిసిరి-ప్రజలుహర్షించిరి
బ్రహ్మాదులుగీర్తించిరి-యపురసలున గించిరి-దివ్యకాహళిమందుభిరవంబులును, మునిజనోత్సవంబులుఁబ్రచురంబుల
య్యెన్గిల్లువిశ్వజీవనలగుత్రిపురామరసంహారంబుననఖిలలోకులునుసంతసన్గియుండనయ్యవసరంబునగీ॥ తృణకణము
లభంగిఁద్రిపురంబులపహించిపరముఁడవ్యయండుభక్తయశుఁడు॥ శివుఁడవత్సజాదిజేగీయమామఁడై నిజనివాసమున

శ్రీ నారదుండుధర్మరాజునకువర్ణిత్రానధర్మనిర్ణయంబుపదేశించుట శ్లో॥

కునెమ్మిఁజనియె॥ వ॥ ఇట్లునిజమాయావిశేషంబునమర్త్యలోకంబునవిడచించుచున్నవిష్ణునిపరాక్రమవిధానంబులు
మునిజనవంద్యమానంబులై నకలలోకకల్యాణప్రధానంబులై యుండుననినవిని నారదునకుధర్మనందనుండెట్లనియె॥ సీ॥
నమాత్మనకలవర్ణిత్రమాచారనమ్మనధర్మమెయ్యెదిమానవులకు॥ నేధర్మముననరుండిద్విజ్ఞానముభక్తియుఁబ్రాపించు
బద్ధజనకుఁసాక్షాత్సుకుండపునర్వజ్జుఁడవునీకునెఱుంగరానిదిధర్మమింతలేమ॥ నారాయణపరాయణస్వాంతలసఖులు
శౌంతులననయులుసాధువృత్తి॥ మెఱయుచున్నునునుటమీపటివారెట్టిపరమధర్మమనుచుభక్తిసలఁతురట్టిధర్మయాప
మణిలంబునెఱింగింపు॥ వివరగవచ్చగలచుపమలచరిత॥ వ॥ అనిన నారదుండుధర్మరాజుంజూచిదాక్షాయణియందునిజాం
శంబునజన్మించి భువనశోభనంబుకొఱకుబడరికాశ్రమంబునఁడపోనిరతుండై యున్నవారాయణునివలన *ననారతసధ
ర్మంబువింటినదిసెప్పెద- నకలవర్ణంబులజనులకునత్యంబును,దయయు,నుపవాసాదితపంబును, శౌచంబును, సైరణయు
సదసద్వివేకంబును, మనోనియమంబును, బహిరింఁచియజయంబును, హింసలేమియు, బ్రహ్మచర్యంబును, దానంబును,
యగోచితజపంబును, సంతోషంబును, మార్గవంబును, సమదర్శనంబును, హాహాజనసేవయు, గ్రాహ్యంబులైనకోరికలుమా
నుటయు, నిష్ఫలక్రియలువిడుచుటయు, మితశాపిత్వంబును, దేహంబుగానితన్నువెదకికొనుటయు, ననోద్దకంబులుప్రా
ణులకుంబంబించియచ్చుటయు, ప్రాణులందుదేవతాబుద్ధియు, నాత్మబుద్ధింజేయుటయు, శ్రీనారాయణచరణస్పర్శకీర్తన
శ్రవణసేవార్చననమస్తాదాసాధ్యత్వసమర్పణసఖ్యంబులనియెడిత్రింశట్లంక్షణంబులుగలుగవలయు, నందునకుల
చారుండయిదిధిచోదితంబులై నగర్భాధానాదినంసార్గరంబులవిచ్ఛిన్నంబులుగాఁగలవాఁడవ్విజృంభుండుద్విజునకుయజ
నయాజనాధ్యయనాధ్యాపనదానప్రతిగ్రహంబులనుపటర్కర్తంబులు విహితంబులురాజునకుఁ బ్రతిగ్రహవ్యతిరేకం
బులై నయజనాదికర్తంబులై చను, బ్రజాపాలనంబును, బ్రాహ్మణులుగానివారివలన దండశలాలాచులుగొనుటయు, చి
హితకర్తంబులువైశ్యునికీర్గ్యపిపాణిజ్యగోరక్షణాదికర్తంబులును, బ్రాహ్మణకులనుసరణంబును, విహితంబులుశూ
ద్రునకుద్విజతుశ్రూషసేయవలయు॥ సీ॥ వినుకర్ణణాదికవృత్తికంటెను మేలుయాచింపమెట్లనియట్టివృత్తిప్రాప్తంబుఁ
గైకొనిబ్రచుకుకంటెను లెన్నయనుదినంబునుధాన్యమడిగికోనుట॥ యాయావరముకంటెనధికకల్యాణంబు పరిగయె
మ్మలధాన్యభక్షణంబు॥ శిలజీవనముకంటెశ్రేయమాపణములబడ్డగింజలుదిని బ్రతుకుఁగనుట॥ యడరుచోటన్నపతికి
నాల్గువృత్తులు॥ దగుఁబ్రతిగ్రహంబుఁడలవఁడగఁడు॥ నాపదవసరములనధముఁడెక్కువజాతి॥ వృత్తినున్నదోషవిధము
గాదు॥ వ॥ వినుముశిలవృత్తియు, నుంధవృత్తియు, యింతమనియు, నయాచితవృత్తియన్మృతమనియు, యాహ్వానవృత్తిన్మృతమ
నియు, గర్వకవృత్తిప్రస్థుతమనియు, నెన్నుమరటివృత్తులజీవించుటమేలుశ్వవృత్తిచీచసేవయనిపలుకుదురు-సర్వవేదకు
యండుబ్రాహ్మణుండుసర్వదేవమాయండుక్షత్రియండు బ్రాహ్మణు నీచసేవనంబుగర్వవ్యంబుగాదు॥
దమమునుశౌచముదపమము॥ శమమునుమార్గవముఁగృహయుసత్యజ్ఞాన॥ క్షమలునుహరిభక్తియుహార్షమునిజుత్తణముల
గ్రజాతికినధిపా॥ ఊ॥ శౌర్యముదానశీలముఁబ్రసాదమునాత్మజయంబుఁదేజము॥ ధైర్యముదేవభక్తియును, ధర్మమునర్థ
ముఁగానుమున్ముఖా॥ చార్యముకుండసేవలునుసత్కృతియుంబరితోషణంబున॥ ద్వీర్యమురక్షణంబుఁబ్రధివీపతశీఖరరా
జవిహృదుల॥ క॥ ధర్మార్థకానువాంఛయు॥ నిర్మలగురుదేవప్రసాదప్రసాదహర్షనము॥ విర్మదభావముప్రమదము॥ శర్మకరత్వ
ములువైశ్యజనలక్షణముల్॥ ఊ॥ స్త్రీయములేనివృత్తియుశుచిత్వమునన్నుతియునిజేతుల॥ న్నాయులులేకదాయుటయు
మంత్రముఁడెప్పుకశీపంచయజ్ఞము॥ భేయుటయుకాథరామరులసేవయగోవులరక్షణంబున॥ న్యాయములేమియున్ననుజ

* ననారతసాశ్వతమైన శ్రిషంపయజ్ఞములు॥ శ్లో॥ హోతామహ్యాధిశాంసవర్ణాతర్కణంబి॥ యేతేపంచమహాదక్షా బ్రహ్మయజ్ఞాదిపా
మకా॥ తా॥ వేదపాఠము, వైశ్యవేదాదితామహము, అతిధిభాజ, పితృతర్కణము, భూతలలి, ఆకునిష్ఠాదునుపంచమహాయజ్ఞములవఁడెవనముట.
పూజాసవర్ణాధ్యయనం॥ బ్రహ్మయజ్ఞస్మతర్కణం॥ హోమోబరిర్పితృతర్కణం॥ అతిధిభాజమితివృత్తిః॥ తా॥ వేదపాఠము-బ్రహ్మయజ్ఞ

నాథయెఱుంగుముకూర్చధర్మములేసేనిలయముచాటించినిర్మలదేహియైశృంగారమేప్రాప్తుఁడేయవలయును సత్యప్రి
యాలాపదతురయైప్రాతేతుదిత్రంబుప్రేమరంజింపవలయును దాక్షిణ్యసంతోషధర్మ మేభామలదైవతమనిప్రియుండల
కువలయును నాథుఁడేవర్ధతనడుచునావర్ధతనడిచినర్చంధులనడుపవలయును మార్గవమునఁబలికివజ్రసభోజనశయనచానర
తులజనుపవలయునిభుజుడుపతితుండైనతెలఁదిచాతివ్రత్యమహిమఁబుణ్యజేసిమనుషవలయును క॥తరుణితనప్రాణవల్ల
భుహరిభావముగాభజించియతఁడునుదానునిర్వికైవడివర్తింతును హరిలోకమునందునంతతానందమునకా॥ క॥ ఊప
వాసంబులువ్రతములుఁ దపములువెయ్యెలభర్తదైవతవనని మృపటతఁగొల్పినసాధ్వికిన్యవరదుర్లభములేమనిజల
జగములకా॥ వ॥ మఱియుసంకరజాతులైనరజకచర్మకారకసలుబురుడకకైవర్తకక్షేపభిబ్బురగునన్యజాతులేద్వరకు
జండాబపుల్లసమాతంగజాతులకును నాయాకులాగతంబులైనవృత్తులఁజొర్యహింసాచులువచ్చింది సంచరింపవలయు
మానవులకుఁబ్రతియుగంబుననైనన్రికంబులైనధర్మంబులురెండులోకంబులందునుభుజరంబులనివేదవిమలైనసాధ్విలుసే
ష్టమరు కాటుకాటుననున్నెడుత్రైత్రంబులావుచెడునందుఁ జన్గినవీజంబులునిస్తేజంబులైయుండితెస్సగనంకరింపవుని
రంతరఘృతధారావర్షంబునదహనంబునకుదాహకత్వంబులేక కాంతిఁజెందునందుఁజేల్చినహవ్యంబులుపవలంపవుతద్వి
ధంబుననవరతకామానుసంధానంబునఁగామోన్ముఖంబైనదిత్రంబుకామంబులందనిసినిహామంబైవిరక్తిసేందుం
గావునవత్సస్వభావంబుతోడనెప్పడుఁదప్పకనిజవంశానుగతవిహితధర్మంబునవర్తింతునరుండుమెల్లినస్వాభావికర్మ
వరత్వంబేవిడిచిముక్తివందు జాతిమాత్రంబునఁబురుషునివర్ణంబునిద్దేశింపలేగు శమదమాదివర్ణలక్షణవ్యవహారంబు
లఁగనవలయుననినారదుండిట్లనియె॥క॥ త్రయమునవర్ణంబులది హృములెల్లనుజెప్పఁబడియెనాశ్రమములధర్మములే
ఱుగించెదనన్నియుననుదాహితహృదయశూలసదవలశీలా॥ వ॥ వినుముబ్రహ్మచారిహంజీకాపీనయజ్ఞోపవీతకృష్ణా
జినచాలాశకంఠకమండలుధరుండును, సంసారహీనశిరోరుహుండును, దర్పహస్తుండును, శీలవ్రతస్తుండును, మాని
యునైత్రిసంధ్యంబుల బ్రహ్మగాయత్రిజపియించుచు, సాయంప్రాతరవసరంబుల నరగి-పావకగురుదేవతోపాసనం
బులుసేయుచుగురుమందిరంబునకుంజనిదాసునివందంబునభక్తివిషయసామానస్యంబులుగలిగివేదంబులనుచువుచునధ్య
యనోపక్రమావసానంబులగురుచరణంబులకునమస్కరించుచు లేపుమాపునువిహితగృహంబులభిక్షించి భైక్షుంబుగు
రువునకునివేదించియనుజ్ఞ గొనిమితభోజనంబుగావించుచువిహితకాలంబులనుపవసించుచునంగనయందు నంగనాసక్తు
లందుం బ్రయోజనమాత్రభాషణంబులూనర్చుచుగురుపరాంగనలవలననభ్యంగనకేతప్రసాధనశరీరవర్ణనహజ్జనరహ
స్యయోగంబులువర్జించుచుగృహంబుననుండకజితేంద్రియత్వంబునసత్యభావణుండై సంచరింపవలయు॥గీ॥పాలతిదా
వవహ్నిపురుషుఁడాజ్యఘటంబుగరఁగకుండరాదుకదినెసేనిబ్రహ్మయైనఁగూఁతుఁబట్టకమానఁడువటునకితిపాస్తువ
లదువలదు॥వ॥వినుముస్వరూపసాక్షాత్కారంబున దేహి బహిరింద్రియాదికంబైనయంతయునాభాసమాత్రంబుగాని
శ్చయించియెందాఁకజీవుండున్వతంత్రుండైన యీశ్వరుండుగాకుండునంతదత్తు నంగనయిది పురుషుండనేననియెడి
బుద్ధిమానుటకర్తవ్యంబుగాదు-బ్రహ్మచారి,యతి,గృహస్థులందెవ్వఁడైనఁ జిత్రంబుపరిపక్వంబుగాక నదైవతానుసం
ధానంబుసేసినమూఢుండగుం గావునరహస్యంబునఁబాలిక నైనదాయకుండవలయు॥చ॥శిరమునమేనసంసర్గుతులుసే
యకచందనభూషణాద్యలంకరణములెల్లమానియుతుకాలములన్నిభార్యబొందుచుందరులులఁజూడఁబాటకదృఢ
వ్రతుండై శుభ్రమాంసవర్జియైగురుతరవృత్తితోఁమెలఁగుకోవిదుఁడొక్కగృహస్థభూషరా॥వ॥మఱియుద్విజుండుగృహ
స్థుండై గురువులవలననుపనిషదంగసహితంబైనవేదమంత్రంబునుబఠియించినిజాధికారానుసారంబునసర్థపిచారంబుఁ
డేసి తనబలంబుకిలందిగురువులకు నభీష్టంబులూసంగి గృహంబునవొండె,వనంబునసెండె, నైష్ఠికత్వంబునాశ్రయిం
చిప్రాణులతోడజీవించుచుగురువునందు,నగ్నియందు,నాత్మయందు,సర్వభూతంబులందు,నచ్యుతదర్శనంబుఁజేయుచు,
నింద్రియవ్యసనాదినున్నుండుగాకయెఱుకగలిగినర్తింతుచుపరబ్రహ్మంబునొందు॥ క॥ వినుమువనప్రస్థునకుఁస్మృతికథి
తములైననియమములుగలవాచొప్పనవనగతుండై మెలఁగఁగఁఘనుండుమహర్లోకమునకుగమనించువుచా॥ వ॥అలమీఁ
దగృహస్థాశ్రమంబువిడిచివనంబునకుంజనిదున్నకపండెమనివారాదికంబులన్నిపక్వంబుచేసియెండె, నామంబులుచే
సియెండె,నరకపక్వంబులైనసఫలాచులొండె,భక్తింబుచువన్యాహారంబులనిత్యకృత్యంబులైనచరువురోదాశంబులా
నర్చుచుఁబ్రతిదినంబునంబూర్వసందితంబులుపరిత్యజించిమాతనద్రవ్యంబులుసంగ్రహించుచు నగ్నికోటకుఁబర్ణశాల
యైనఁబర్ణతకందరంబైననాశ్రయించుచు-హిమ,వాయు,వహ్ని,వర్షారవంబులకునహింతుచు-నఖ,శ్రీశ్రు,కేత,తనూ

దుహంబులు ప్రసాదితంబులు సేయక జటిలుండై వసియించుచు - దండాదినక మండలవల్ల - అవరద్ధుని బలుధరియించుటం
 ద్రైందై న, నెనిమిదైన, నాలుగైన, రెండైన నొక వత్సరంబైన నెడబడి ప్రయాసంబున బుద్ధి వాశ బలుగా కుంభమునియై చరి
 చుచు - దై వవశంబున జరగో గంబుల చేతఁ జీకఁగి నిజధర్మానుష్ఠాన సహస్థండు గాని సహాయంబున నిరతన శ్రమండై యున్న
 లనాత్మారోపణంబులు సేసిన స్వస్థిసించి - యాకాశంబునందు శరీరరంధ్రంబులును, గాలియందు విశ్వ సత్యమును, దేజంబు
 లోపల సూక్ష్మంబును, జలంబులరసంబును, ధరణీయందు శల్యమాంస ప్రముఖంబులును, నహ్నియందు వ్యత్రంబుతోడ జా
 తుక్కు, నింఢ్ర నియంతుశిల్పంబుతోడఁగరంబులును, విష్ణునియందు గతితోడఁబడంబులును, బ్రజాపతియందు రతితోడఁగ
 స్థంబును, మృత్యువంతువిసర్గంబుతోడ పాయువును, దిక్కులందు శబ్దంబుతోడ శ్రోత్రంబును, వాయువందు స్పర్శంబుతో
 డఁదప్పకుంను, సూర్యునియందు రూపంబుతోడఁజతువులును, సలిలంబులందుఁ బ్రచేతస్సహితమైన జీవాత్మయు, క్షీరియం
 దుగంధసహితంబై న ప్రాణంబును, జంధ్ర నియంతుమ సౌరభంబులతోడ మనంబును, కవితైన బ్రహ్మయందు బోధంబు
 తోడబుద్ధియు, దుష్ట నియందహంకారంబుతోడ మమత్వంబును, యేత్రజ్ఞానియందు సత్త్వంబుతోడఁజిత్తంబును, జెంజెం
 దించి, యటమీఁదఁబృథివియందుఁబృథివిని, జలంబునందు జలంబును, దేజంబునందు దేజంబును, వాయువందు వాయువును,
 గగనమందు గగనము, నహంకారతత్త్వమందు నహంకారమును, మహా తత్త్వమునందు మహా తత్త్వమును, బ్రకృతియొక్క
 బ్రకృతి, నక్షుకుండై న పరమాత్మయందును లయంబునొందించి - చిన్మాత్రావశేషితుండై న యేత్రజ్ఞాండుగుత్తున నక్షరత్త్వం
 బున నెఱింగి ద్వయరహితుండై దధికాత్మంబుండై నవహ్నిచందంబునఁబరమాత్మమైన నిర్వికారపర బ్రహ్మంబునందు లీనుం
 డుగా ఫలయు|| క || అనఘవన ప్రస్థంబై | చరితధర్మంబులిట్లు నలుపుచు మాఱియున్న నె సేనిసన్న్యసింపం | జనునటమీఁదటను
 ముక్తిసంగత్యమునకా || వ || ఇట్లు వానప్రస్థాశ్రమంబు జటిసన్న్యసించి - దేహమాత్రా వశిష్టండును, నిరపేయండును,
 భిక్షుండును, నిరాశ్రయండు, నాత్మారాముండును, సకలభూతసముండును, శాంతుండును, సమచిత్తుండును, నారాయ
 ణవరాయణుండునై కాపీనంబున నాచ్ఛాదనమాత్రంబైన నవస్త్రంబుధరియించి, దండాదివ్యతిక్రంబులు విసర్జించి, యా
 త్మపరంబులుగాని శాస్త్రంబులు వర్జించి, గ్రహనక్షత్రాదివిద్యలజీవింపక, భేదవాదంబైన తరగ్రంబులు తరిగింపక | నెంచు
 నుబక్షి కరింపక, శిష్యులకు గ్రంథంబులు వచించియుపన్యసింపక, బహువిద్యలజీవింపక, మత్తాదివ్యాపారంబులనుల్లసిల్లక,
 పెక్కు దినంబులొక్క యెడవసియింపక, యూరనూర మెక్కింకొక్క రాత్రి నిలుచుచు, గార్యకారణవ్యతిక్రంబైన పరమాత్మ
 యందు విశ్వంబుదర్శించుచు, సదసన్న్యయంబైన విశ్వంబునందుఁబర బ్రహ్మంబైన యాత్మనవలోకించుచు, జాగరణస్వప్న
 సంధిసమయంబుల నాత్మనిరీక్షణంబు సేయుచు, నాత్మకుబంధ మోక్షంబులు మాయామాత్రంబులుగా వివస్త్వకారంబు
 న లేవనియును, దేహంబునకు జీవితంబుధ్రువంబుగా దనియును, మృత్యుపుత్రువంబనియెఱుంగుచు భూత దేహంబుల సలభ
 వవాశంబులకు మూలంబైన నకాలంబుఁ బ్రతీక్షించుచు నివిధమున జ్ఞానోత్పత్తివర్ధంతంబునంచరించి యటమీఁదవిజ్ఞాన
 విశేషంబునంభ వించినఁబరమహంసుండై దండాదివిష్ణుంబులుధరియించి యెం డె-ధరింపక సెంజె-బహిరంగవ్యక్తివి
 ఛచ్చుండుగాఁక యంతరంగవ్యక్తంబైన యాత్మానుసంధానంబుగలిగి మానీషియై బాహ్యనుసంధానభావంబున మనుష్యుల
 కుండనవలననున్న శ్రవణమూకులరీతిఁజూపుచుండవలయు|| క || మునివల్ల భుండజగరుండను | సునయుండు హిరణ్యకశీపునూ

శ్రీ ప్రహ్లాదాజగరసంవాదము. శ్లో

నుండును ము! స్నెనరించినసంవాదము | వినుమీయర్థంబునందు వెలయున రేంఢ్రా || వ || తొల్లి భగవద్వీరియుండై న ప్రహ్లాదం
 దుకతివయామాన్యసమేతుండై లోకతత్త్వంబు నెఱింగెడికొఱకు లోకంబుల సంచరించుచు నెక్కు నాడు కావేరీతీరంబు
 న, సహ్యాపేర్వతతలంబున, ధూళిధూసరినంబులైన కరచరణాద్యవయవంబులతోడ గూఢంబైన నిర్మల తేజంబుతోఁగత్తా
 కారవచోలింగవర్ణాశ్రమాదుల నెవ్వరికి నెఱుంగఁబడక నేలనిర్మించుచు నజగర ప్రతధరుండై నమునింగని డాయంజనివిధి
 వత్ప్రకారంబున గర్హించి మునివరణంబులకు శరంబు మోపి మ్రోక్కి యగనిచరిత్రంబులు దెలియనిచ్చు యించియున్నదియె ||
 సీ || భూమినుద్వోగియై భోగియై యుండెడి నరుని కై వత్తిముని నాధిపు | ఘనశరీరముఁ దాల్చి కదలపుచు త్రముద్యమయు త్తన
 కుఁగారిధనము లేదు | ధనవంతునకుఁ గాని తగుభోగములు లేవు | భోగిఁగారినిసంపూర్ణ మైన సతనపు లేదు | ద్వోగధనభోగము
 లు లేక నేలనూరక పడినిద్రవోపు | గ్రీకు నెట్లుగలిగెను రుపమ దేహంబు | సముండవార్యుడవు విశారదుడవు | బుద్ధివిధివిజనుల
 ణొగడవు దెగడవు | నిద్రప్రతిధనంబులుడ నే || వ || అనియుట్లు ప్రహ్లాదుండడిగినవిక సితముఖుండై మునీంధ్రుండు ధీమతుడు
 భూరాజు సుధారస ప్రవాహంబులుగర్జనంబులఁబరిపూర్ణంబులైన సతనినవలలోకించుచున్నదియె || సీ || అంతరంగిక దృష్టి నం

బుద్ధింగిలిన వానిచండింపక భుజగన్యగమూషక మర్కటమక్షికాఖరోష్ఠ్రిబులహంసింపకపు త్రిలభంగిగీషింపుచుదేశ
కాలదైవంబులకొలదినిధర్మార్థకానుంబుల బ్రవర్తించుచుశునకపతితచందాలామలకై నభోజ్యపదార్థంబులుతగినభం
గినిచ్చుచునిజవృత్తిలబ్ధంబులగునశ నాచలచేత దీవయిపి పితృభూతమానవులసంతర్పించుచు బంధనహోయజ్ఞావశే
షంబులనంతర్యామిపురుషయజనంబునాత్మజీవనోపాయంబునుసనర్థించుచునుండవలయుగీ॥ జనకగురులనైనజంపు
నర్థమునకై॥ ప్రాణమైనపిడుచుభార్యకొఱకునట్టిభార్యబురుషుండతిథిశుశ్రౌషణ్డేయించిగేలుచునజిత్తుగీశునైనగీ॥ ప
రముండిత్యురండుబ్రాహ్మణముఖముననాహరించితృప్టుండలంబునభంగి॥ నగ్నిముఖమునందుహవ్యరాసులుగొనియైనందు
ష్టిమొందడనభుచరిత॥వ॥ కాపునగృహస్థండుబ్రాహ్మణులందును, దేవతలందును, సుర్వప్రముఖపశుజాతులందును, నం
తర్యామియుబ్రాహ్మణాననుండైతేత్రజ్ఞునందునయ్యెకోరికలునగుర్పించినంతర్వణంబుజేయవలయుభావప్రదంబు
నగ్నస్థవక్షుంబునందును, నక్షిణోద్ధరాయణంబులందును, రేయింబగలుసనమైనకాలంబులందును, వ్యతిపాతంబులందు
ను, పనిక్షయంబులందును, సూర్యచంద్రగ్రహణంబులందును, శ్రవణద్వానశియించును, వైశాఖశుక్లస్మితీయయంచును,
గార్గిశుక్లనవమియంచును, హేమంతశిశిరంబులలోననాలుగష్టకలందును, మాఖశుక్లసప్తమియంచును, మాసనక్షత్రం
బులతోడంగూడినపున్నహలందును, ద్వాదశితోడంగూడినయ్యుద్ధరాశ్రవణానూరాధలందును, సుద్ధరాత్రయసహితలైన
యేకాదశితిథులందును, జత్వనక్షత్రయ్యక్షిపవంబులందును, నాటియుంబ్రతస్తకాలంబులందును, జననీజనకబంధుజనుల
కుశ్రాద్ధంబులును, జపహోమసాన్నివ్రతంబులును, దేవబ్రాహ్మణసమారాధనంబులు, నాచరింపవలయు, భార్యకుం
బుంపననాదికంబుసపత్యంబునకుజాతకగ్నాదికంబును, వనకుయజ్ఞదితోదికంబును, బ్రేగజనులకుసహవాదికంబును, నృ
తదివనంబునసాంపశ్చరికంబునుజరుపవలయు॥ మ॥ వినుమేదేశములన్దయాగుణతపోవిద్యాన్వితంబైనపి॥ ప్రసిక్తాయంబు
వసించునేస్థలములన్నాగీరగీర్ణముఖ్యవాహినులుండుకహరిపూజలెయ్యెడలజ్ఞాపితప్రకారంబులగదనరున్నావరయి
ట్టిచోటులగదనర్థంబులంజేయఁగ॥క॥ హరియందుజగములుండును॥ హరిరూపముసాధుపాత్రనామండుశివంకరమ
గుపాత్రముగలిగినవరయఁగదవిపుణ్యదేశమనభుచరిత్రా॥వ॥ నాటియుంగురుతేత్రంబును, గయాశీర్షంబును, బ్రయా
గంబును, బులహోత్రనంబును, నైమిశంబును, ఫాల్గునంబును, సేతువును, బ్రభాసంబును, కుతస్థలియును, వాగాణసియు, మా
ధురాపురియును, సుంపాచిలమనరోవరంబులును, నారాయణోత్రనంబును, సీతారామాత్రనంబును, నుపేంద్రమల
యామలయినకులూచలంబులునుహరి, ప్రతిమార్చనప్రదేశంబులును. హరిసేనావరనభాగవతులువసించెడుపుణ్యతే
త్రంబును శుభకాముండయినవాండ్రుసేవింపవలయుగీ॥ భూవరేంద్రయిట్టిపుణ్యప్రదేశంబులందునరుండుసేయుపట్టిధ
ర్మమల్లుమైంపదసహస్రగుణాధికభుమునిచ్చుహరికృపావశమున॥ వ॥ వినుముచరాచరంబైనవిశ్వసంకయఃస్థును
యంబగుటంజేసిపాత్రలగ్నయనిపుణులైనపిద్వాంసులునారాయణండుముఖ్యపాత్రంబనివలకుమరు దేవయిపులు
నుబ్రహ్మపుత్రులైనసనకాదులునుండభవదీయరాజసూయంబుననగ్రపూజకుహాసన్నుకుండయ్యెననేకజలకుసంఘా
తసంకీర్ణంబైనశ్రీబ్రహ్మాండపాదపంబునకునారాయణండుమూలంబుతన్నిమిత్తంబుననారాయణశివంతర్వణంబునక
లజంతుసంగర్వణంబనియెటుంగుముయిపినరతిర్యగనరశరీరంబులుపుతంబులువానియందుదారతన్యంబులతోడదేవ
రూపంబునభగవంతుండైనహరివర్తించుటంజేసిపురుషుండనగ్రసిద్ధుండయ్యెనందుదిర్బాగ్నాతులకంటెనిధికత్వంబునఁ
బురుషునియంకువలసిల్లుటంజేసిపురుషుడుపాత్రంబుపురుషులలోనహరితనువైకవేరంబునుద్ధరించుచు సంతోషవి
ద్యాతపోగరిష్ఠుండైనబ్రాహ్మణుండుపాత్రంబుబ్రాహ్మణులలోననాత్మజ్ఞానసరిపూర్ణుండయినయోగిముఖ్యపాత్రం
బనివలకుమరువరస్పరపాత్రంబులకుసహింపనిననుష్ఠులకుఁబూజనార్థంబుత్రేతాయుగంబునందు హరిప్రతివంతుగ
ల్పింపంబడియెఁగొండటప్రతిమార్చనంబుంజేయుమరుపురుషుడైవలెనవారలకునట్టిప్రతిమార్చనంబుముఖ్యాధిప్ర
దంబుగాదునందాధికారులకుఁబ్రతిమార్చనంబుపురుషార్థప్రదంబునుగీ॥ అఖిలలోకములకుహరిదైవతముసూడహ
రికదైవతముగరాధిపాధిపదవరాగలేతపక్షిఁ ఁదైవ్యోక్తిపాననంబుజేయబ్రాహ్మణుండు॥వ॥ అట్టిబ్రాహ్మణుజను
లందుఁగర్వనిష్ఠులు, తపోనిష్ఠులు, వేదశాస్త్రనిష్ఠులు, జ్ఞానయోగినిష్ఠులునైకొంటువర్తింతురందుజ్ఞాననిష్ఠునికైనంతపు
లకామియైశివసాధుండుపితృజనులనుద్దేశించివ్యంబులును, దేశగలనుద్దేశించిహవ్యంబులును, బెట్టుటముఖ్యంబునైన
కార్యంబునకునిరువురైననొకరినైనవిస్మికార్యంబునకునువురునైనమోరినైభోజనంబుసేయింపవలయుభోజనం

శునక్తేనశ్రాద్ధవిస్తారంబుగఁ ద్రవ్యంబుగాదుదేశకాలప్రాప్తకందమూలఫలాదికంబైనవహరినైవేద్యంబునవిధిచోదిత
ప్రకారంబుగాశ్రద్ధతోడఁబాత్రంబునందుఁబెట్టినయన్నంబుకామదంబైయక్షయఫలకారియగు ధర్మతత్వవేద్యున
వాఁడుశ్రాద్ధంబులందుమాంసప్రదానంబుఁజేయకభక్షింపకఁపరింపవలయుఁగండమూలాదిదానంబుననద్యోడిఫలంబు
పశుహింసనంబునసంభవింపదుప్రాణిహింసఁజేయకవర్తింపుటకంటెమిక్కిలిధర్మంబులేమయఁజ్ఞామిమలైనప్రోడలుని
ష్కాములైబాహ్యకర్మంబులువిడిచియాత్మజ్ఞానదీపంబులందుఁగర్తమయంబులయినయజ్ఞంబులనాచరింతురు॥క॥పశు
వులఁబొరిగొనిమఱములువిశదములుగఁజేయుబుధులవీక్షించితమునిష్ఠశసనముఁజేయునోయని । క॥సినసినెగడొందు
భూతగణమునరేంద్రా॥వ॥అదిగావునధర్మవేద్యునవాఁడుదైవప్రాప్తంబులయినకందమూలాదికంబులచేత నిత్యునై
మిత్రికశ్రీయలఁజేయవలయునిభగద్గవాధకంబయినధర్మంబును, బరధర్మప్రేరితంబయినధర్మంబునాభాసధర్మంబును
బాపండుధర్మంబును, గపటధర్మంబును, ధర్మజ్ఞుండైనవాఁడుమానవలయు, నైసర్గికధర్మంబుమరితనొంటిననన్ధంబగుని
గ్ధనుండుధర్మార్థంబునూత్రఁజేయుచునైనధనంబుగోరవలచుజీవనోపాయంబుననునిట్టబ్రదికిగకగార్వణ్యంబులే
కజీవించుమహాసర్పంబులెఱంగునసంతోషంబుననాత్మారాముండైయెద్దియుంగోరకబ్రతికెడి సుగుణునికింగలసుఖం
బుకామలోభంబులందశదిశలంబరిధావనంబుఁజేయువానికినిద్రింపనుపాదరక్షలుగలవానికిఁగర్కశకంటకాదులవలన
భయంబులేకమెలంగుభంగిఁగానుంబులవలననివృత్తిగలవానికి నెల్లకాలంబునుభద్రంబగునుపశుకునుజీవోదైన్యంబు
నకును బురుషుండుగృహపాలకశునకంబుకైవడిసంచరించుచుసంతుష్టిలేకచెడసంతోషిగానిప్రభునిద్యౌతపోషిభవ
యశంబులనిరగ్ధకంబులగునిద్రియలోలత్వంబునవిజ్ఞానంబునశించుసకలభూలోకభోగంబులుభోగించియు దిగ్విజ
యంబుఁజేసియుబుధుఁడౌపిపాసలవలనఁగామపారంబునుహింసవలనఁగ్రోహపారంబునుజేరుటమగ్ధభంబునకల్పనిష్ఠ
నంబునఁగామంబును, గామవర్జనంబునఁగ్రోహంబునునగ్ధసగ్ధపర్యంబునలోభంబును, ద్వైతానందధానంబునభయం
బునాత్మానాశ్చవివేకంబులతోకమోహంబులును, సాత్త్వికసేవనంబునదంభంబును, మానంబునయోగాంతరాయంబు
ను, శరీరవాంఛలేమిహింసయుహితాచరణంబునభూతజంబైనమక్షింబును, సహాధిబలంబునదైవికవృథయును, బ్రాణా
యామాదికంబుననన్త్యభవ్యధయును, సాత్త్వికాహారంబులనిద్రయసత్త్వగుణంబునరజస్తమంబులును, శురుభజనశుశలుం
డైశీలంబునజయింపవలయు॥క॥హరిమహిమతనఁజెప్పెడిగురువున్నరుండనుచుండలచిహంతితభక్తీఁగిదిగుసుపురుషు
శ్రమమెల్లనుగరిశోచముక్తియనిరర్థకంబుననిధిపా॥ఉ॥శ్రువనజాతనేత్రుఁబరమేశుమహాత్ముఁబ్రధానపూగుఘ౯దే
వశరణ్యుసజ్జనవిధేయుననంతుఁబురాణయోగిసం॥సీవితపాదపద్ముండమచిత్తములన్నరుండంచులోకులిచ్చావిధిజూచు
చుండుమరు నెత్తతిలేకనరేంద్రచంద్రమా॥వ॥వినుముషుడింద్రియంబులలోనమెకటియందుండత్సమలైయిచ్చాపురణ
విధానంబులఁపరితాధ్యులైతిమనువారలుధారణాభ్యాససమాధియోగంబులసాధింపలేరువృష్టిప్రముఖంబులుసంసార
సాధనంబులుగానిమోక్షసాధనంబులుగావునుటుంబనంగంబునఁజిత్తవిత్తేవలబుగఁజిత్తవిజయప్రయత్నంబునసన్న్య
సింపినంగంబువర్జించివితంబైనభిత్తొన్నంబుభక్షించుచు శుద్ధవిచిత్తసమప్రదేశంబుననొక్కిచోనాసీనుండై మగ్ధిర
త్వంబునఁబ్రణవోచ్చరణంబుఁజేయుచురేచక్రపూరకకుంభకంబులఁబ్రాణాపానంబులనిరోధించికామహతంబయినచి
త్తంబువరిభ్రమణంబుమానికామవిసర్జనంబుఁజేసిమఱలునంతకునిజనాసాగ్రనిరీక్షణంబుఁజేయుచునివ్విధంబునయో
గాభ్యాసంబుఁజేయువానిచిత్తంబుకాత్మరహితంబైనవహ్నితెఱంగునశాంతిఁజెందుఁగామాదులచేతవేధింపంబడకప్ర
శాంతశమస్తవృత్తంబైనచిత్తంబుబ్రహ్మనుఖనమర్శనంబునలీనంబైనమఱియునెగయనేరదు॥వ॥ధరణీదేవుండుసన్న్య
సింపియతియైధర్మార్థకామంబులఁబరివర్జించిపునర్విభంబునఁదత్ప్రారంభితానేనిలోభభరతింగికినకూడుమంది
దనుచున్నక్షిందిజీవించుచుగర్మరుచందంబునహాస్యజీవనుండగున్నానాప్రకారంబుల॥క॥మలమునఁగ్రిమియునుబడు
క్రియనిలఁబడునొడలాత్మగాదుహేయంబనుచుఁగదలఁతురుతద్జ్ఞులువైగడుచు। రలనశనొడలాత్మయనుచునజ్ఞులీలే
శా॥గీ॥వ్రతముమానఁదగచువడుగుకుఱ్ఱునికిని, గ్రియలుమానఁదగచుగృహగతునికిఁగదపసకారనుండఁదగచుసన్నాసికిఁ
దరుణితోటిపాశ్చుదగదుదగదు॥సీ॥రథముమేనెల్లసారథిబాధియంద్రియగణముగుఱ్ఱములుపగ్గములునునధు॥ప్రాణాదిద
శవిధవనంబులిటునుధర్మార్థధర్మగులుత్తరథాంగకములుబహుళతరంబయినబంధంబుచిత్తంబుశబ్దాదికష్టలునంచార
భూములభిమానసంయుతుండయినదేవుండురథిఘనతరప్రణవంబుకీకార్ముకంబు, శుద్ధజీవుండుబాణంబునుభగనుయిన॥

* పరిభావనంబువరుగ్గతుట-లేక-నడుచుట. శ్రిరథాంగకములు, వ్రతములు, క్రికార్ముకము, దిల్లు.

బ్రహ్మమంచితలక్ష్యంబుపరులురాగ । భయముదృష్ట్యేవశీకలోభప్రమోహ । మానమత్సరముఖములుమానవేంద్ర॥
 వ॥ ఇట్లునునువ్యతీరరూపంబయినరథంబుదనవశంబుచేసికొనిమహాభాగవతచరణకమలసేవానిశితంబయిన విజ్ఞానఖ
 డ్దంబుధరియించి శ్రీమన్నారాయణకరుణావలోకనబలంబునరాగాదితత్త్వనిర్మూలనంబుగావించిప్రణవపాణానసంబు
 నశుద్ధజీవతరంబునసంధించిబ్రహ్మగుణయెడిగుటి యందుబడవేసిననహంకారరథికుండురథిక్త్యంబుమానిజానందం
 బుననుండవలయు, నట్టివిశేషంబుసంభవింపనిహయంబునబహిర్ముఖంబులయినయంద్రియఘోటకంబులుబుద్ధిసారథిస
 హితంబులై సాధిమానరథికునిప్రసన్నత్యంబుదెలిసిప్రవృత్తిమార్గంబుమొందించి విషయశత్రునుద్యంబునంగూల్చిన॥
 గీ॥ విషయశత్రులెల్లవిక్రాంతితోడసారథిసమేతుడయినరథికుఁబట్టియు గ్రతిమిరఁగృత్యుయితమగుసంసార । కూపసగ
 ధ్యమందుఁగూల్తరథివ॥ న॥ వినువైదికర్త్యంబుప్రవృత్తంబును, నివృత్తంబునరెండుతెఱంగులయ్యెనందుఁ బ్రవృత్తంబు
 నఁబునరావర్తనంబును, నివృత్తంబునమోక్షంబునుసద్ధింపుఁ బ్రవృత్తకర్త్యంబులోన నిష్టాపూర్తంబులన రెండుమార్గం
 బులుగలవంచుహింసాద్రవ్యమయకావ్యరూపంబులయినదర్శనార్థమానవశుయాగవైశ్వదేవబలిహరణప్రముఖంబు
 లైన యాగాదికంబులిష్టంబులుదేవతాలయవసనూపతటాకప్రముఖంబులపూర్తంబులుప్రవృత్తకర్త్యంబునదేహంబు
 విడిచిదేహంతరారంభంబునదేహిహృదయాగ్రంబున వెలుంగు వానితోడనింద్రియంబులంగూడి భూతసూక్ష్మయుక్తం
 దైధామదక్షిణాయశక్యస్థపక్షరాత్రిదర్శంబులవలనసోమలోకంబుఁజేరిభోగావసానంబునవిలీనదేహంబుదైవృష్టిద్వా
 రంబునఁగ్రహంబుననోషధిలతానైశుక్లరూపంబులఁ బ్రాపించిభూమియందుఁజన్మించునది పునర్భవరూపంబయిన పితృ
 మార్గంబునివృత్తకర్త్యనిష్ఠుండయినవాఁడుజ్ఞానదీప్తంబులయినయంద్రియంబులందుఁగ్రియాయజ్ఞంబులయజించియిం
 ద్రియంబులదర్శనాదిసంకల్పరూపంబయినహనంబునందు వికారయుక్తంబయినహనంబును, వాక్కుయందు విద్యానిల
 క్షణయైనవాఁడై, నైశుక్లసముదాయంబునందును, వర్ణసముదాయంబునకారాదిస్వరత్రయాత్మకంబయినయోంకారం
 బునందునోంకారంబును, విందువంశవిందువునునాదంబునందునాదంబును, బ్రాణంబునందుఁ బ్రాణంబును, బ్రహ్మమందు
 నిలువవలయు, దేవమార్గంబులయినయత్తరాయణశుక్లపక్షవివాప్రాప్త్యూహార్థిమారాకలవలనసూర్యబ్రహ్మలోకంబు
 లందుఁజేరిభోగావసానంబునస్థాలోపాధినివిశ్వంధైసూక్ష్మంబునందులయించినూత్తోపాధియైనతైజసంధైసూక్ష్మం
 బునుగారణంబునందులయించికారణోపాధియైనప్రాజ్ఞంధైకారణంబునుసాక్షిస్వరూపంబునందులయించితుర్యంధై
 సాక్షిలయంబునందుశుద్ధాత్మండయియివిధంబునముక్తంబగును॥ గీ॥ అనురనిర్మితంబులై యొప్పుపితృదేవ । సరణులెవ్వఁ
 డెఱుంగుశాస్త్రవృష్టి । నట్టివాఁడుదేహియై మోహముననొందఁడతిశయించుబుద్ధినవనినాథ॥ వ॥ వినుము దేహదులకుఁ
 గారణత్వంబుననాదియందునవధిక్త్యంబుననంత్యమందునుగలుగుచుబహిరంగంబునభోగ్యంబును, సంతరంగంబునభో
 క్తయు, బరంబునఁబరంబును, జ్ఞానంబునజ్ఞేయంబును, నచనంబునవాచ్యమును, బ్రకాశమునఁబ్రకాశంబునైనవస్తువునకు
 వేటొందులేదుప్రతిబింబాదికంబునస్తుత్వంబునజేసి వికల్పితంబైతలంపంబమభంగినిత్రియకంబయినసర్వంబునున
 థత్వంబునవికల్పితంబై తోచుంగూని పరమార్థంబుగాదు దేహాదికంబులువివాశ్యంబులువానికిహేతువులయినతీతిప్ర
 ముఖంబులు వినాశ్యంబులగుటసిద్ధంబు పరమాత్మకు నవిశ్వచేతనంతతడవు వికల్పంబుదోచునంతతడవును భ్రమంబు
 దోచునవిద్యానివృత్తియైనసర్వంబునుమిథ్యయనిశాస్త్రవిధినిషేధంబుల నెఱింగికలలోపల మేలుఁగన్నతెఱంగులగు
 భావాద్వైతక్రియాద్వైతత్రైవ్యాద్వైతంబులుమాఁడుగలవందుఁ బటతంతున్వాయంబునఁ గార్యకారణంబులందువ
 స్తువోకఁ టియెయుండుననియెఱింగియేకత్వాలోచనంబుచేసివికల్పంబు లేదని భావించుటభావాద్వైతంబు మనోవా
 క్కాయకృతంబులయినసర్వకర్త్యంబులనుఫలభేదంబుఁజేయక పరబ్రహ్మోర్పణంబుఁజేయుటక్రియాద్వైతంబుపుత్రమి
 త్రకళత్రాదిసర్వప్రాణులకుండనకును, దేహంబునకుంబంచభూతాత్మకత్వంబునభోక్తయొక్కండను, పరమార్థత్వంబు
 ననర్థకామంబులయెడనైక్యదృష్టిఁజేయుటత్రైవ్యాద్వైతంబు నేర్చుననాత్మతత్వానుభవంబునగదైవతత్రయంబునువి
 లోకించిస్త్రుభేదబుద్ధియు, స్వకీయపరకీయబుద్ధియు, స్వప్నంబులుగాఁడలంచిమునియైనవాఁడుమానవలయు, ॥ క॥ వాద
 ములువేయు నేటికి । వేదోక్తవిధింజరించువిబుధుఁడు గృహము । దాదరముననారాయణ । పాదంబులఁగొలిచిముక్తిపదము
 నకేగు॥ శా॥ భూపాలోత్తమమీరుభక్తిగరిమస్సూర్తిస్సరోజేక్షణ । శ్రీపాదంబుజయుగ్మమున్నియతులై సేవించికా
 దేమఁబూ॥ గ్రావత్సంఘములోనఁజీకఁసమస్తాశాంతనిర్దైతై । యేపారంగమఖంబుఁజేసితిరి దేవేంద్రప్రభావం
 బున॥ వ॥ వినుముపోయినమహాకల్పంబునందు గంధర్వులలోననుప బర్హణుండనుపేరగంధర్వుండనైన నేనుసౌందర్య

వాతుర్యమాధుర్యగాంభీర్యాదిగుణంబులనుండరులకుఁ బ్రయిండ్లనైక్రిడించుచు మెక్క నాఁచువిశ్వప్రప్తలయినేమిత్తులు దేవసత్తనునియెడి యాగంబులలోన నారాయణకథలు గానంబుచేయుకొఱ నవస్మరోజనులను గంధర్వులంజీతిన॥ గీ॥ క్రతువులలోని కేనుగంధర్వగణములోఁగలసహాయవిష్ణుగాథలవలఁగొన్నిపాడిసతులఁగూడిమోహితుండనైతలఁగి చనితినంతధరణీవాధ॥ క॥ వారిజగంధులపొత్తునవారింకైకొనకతలఁగివచ్చినబుద్ధివాన్వరేఁగిశాపమిచ్చిరివారింపఁగ రాధోపవతముననదిపాగి॥ పంకజాతునివలఁబాడక కామినిగణముఁగూడివనినకల్పమునందగ్ధకాంతవసుచుధరణీతలంబునశూద్రజాతినతికిసుతుఁడవగుము॥ వ॥ అనియిట్లువిశ్వప్రప్తలుశేపించినమెక్కబ్రాహ్మణదాసీకీఁబుత్రుండనైజన్మించియంచుబ్రహ్మవాదులైనపెద్దలకుశుశ్రూపచేసినభాగ్యంబుననిన్నహాకల్పంబునంచుబ్రహ్మపుత్రుండనైజన్మించితి॥ గీ॥ కాశలమునమోక్షగతికిగృహస్థుఁడేభర్తమాచరించితగిలిపోవునట్టిధర్మమెల్లినశీఃశదంబుగాఁజలుకఁబడియెనీకుభవ్యచరిత॥ మ॥ అఖిలాధారుఁడబాడిదుగ్ధభుఁడుబ్రహ్మంబైనవిష్ణుండునీనఖనుంచర్మితుండైనవానగతుండైమాధుర్యసంభాషియె॥ సఖియెచారకుండైనమోదయితుండైనబంధియెమంత్రియె॥ సుఖమండయ్యెభవన్మహానుహినుదాఁజొద్యంబుభాత్రీశ్వరా॥ వ॥ అనియిట్లునారదుండుచెప్పినవృత్తాంతంబంతయువిని ధర్మనందనుండుశ్రీనరహృదయంబైవాసుదేవునింబూజించెవాసుదేవధర్మనందనులచేతఁబూజింపఁడై నారదమునియుదేవమార్గంబునంజనియెననిశుకయోగీంధ్రుండుపాండవపౌత్రునకుంజెప్పెననిసూనుండుశౌనకామలకుంజెప్పె ॥ ... ..

క॥ రాజీవనద్యశలోచన॥ రాజీవభవాదిదేవరాజవివతవి॥ భ్రాజిరక్తగ్నితావృత॥ రాజీవభవాండధాండరఘుకులలిలకా॥ మానిని. ధరణీమహితృంతాధర్మమార్గావగంతా॥ నిరుపమనయవంతానిర్జరారావిహంతా॥ గురుబుధసుఖకర్తాకుంభిసీచక్రభర్తా॥ సురభయపరిహరతా సూరచేతోవిహరతా॥

గర్వ. ఇది, శ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకవితావిచిత్రకేసనమంత్రిపుత్రనహజపాండిత్యపోతనామాత్యప్రణీతంబైనశ్రీమహాభాగవతంబనుమహాపురాణంబునందు, ధర్మనందనునకు నారదుండుహిరణ్యాక్షహిరణ్యకశిపులపూర్వజన్మవృత్తాంతంబుండెప్పటయు, హిరణ్యకశిపుడితనంపాదంబును, సుయజ్ఞచరిత్రంబును, యమసల్లాపంబును, బ్రహ్మవరలాభగర్వితుండైనహిరణ్యకశిపుచరిత్రంబును, బ్రహ్మదవిద్యాభ్యాసకథయును, బ్రహ్మదహిరణ్యకశిపునంపాదంబును, బ్రహ్మవచనంబువృత్తింబిహరినసింహరాపంబుననావిర్భవించిహిరణ్యకశిపుని సంహరించి ప్రహ్లాదునకునభయంబిచ్చినిఖిలదేవతానివహా ప్రహ్లాదాదిసూర్యమానుండైతిరోపితుండగుటయు, ద్విపురాసురవృత్తాంతంబును, నీశ్వరుండుత్రిపురంబుల దహించుటయు, వర్షాశ్రమధర్మవివరణంబున, బ్రహ్మరాజగరమునిసంపాదంబును, నారదు పూర్వజన్మవృత్తాంతంబునకుఁగలుగఁగల ప్రమస్తంభము నమాప్తము.

శ్రీకృష్ణార్చనము.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము - అష్టమస్తకం ప్రారంభము.

శ్రీమన్నామమోదాశ్యామంభరాభ్యుల్లామజగదభిరామా॥ రామాజనకామమహోద్ధామగుణప్రభామదశరథరామా॥ వ॥ మామనీయుగుణగరిష్ఠులగునమ్మనిశ్రేష్ఠులకనిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీసమేతుండైనసూతుండిట్లనియెన్లుప్రామోపవిష్టంబైనపరీక్షిన్నరేంధ్రుండుకుఁయోగీంధ్రుంగనుంగొని॥ క॥ వినఁబడియెనుస్వాయంభువననువంశముమిర్మధర్మనుర్యాదలతో॥ మనుజులదనుజులచేల్పుల॥ జననంబులసృష్టియెల్లజనియించుటయు॥ డే॥ ఏనుసుకాలనుంచుహరియీశ్వరుఁడేటికిసంభవించెనే॥ మేమియెనర్చెనమ్మమపులెవ్వరునేక్రియఁజేయుచున్నవాఁ॥ డేమినటించుమీఁదగతమెఱ్ఱొదిలజ్జనులైనవారుము॥ వేదనిశేషవచుండుమనీశ్వరనాకెఱిగింపవేదయ॥ అనినకుసుండిట్లనియె॥ ఈకల్పంబునకునుపులు॥ ప్లాకటముగ నాట్లుదైరిపపనలుపుగలోలోకములజనులపుట్టుపులొకథితములయ్యెవరుననభిలములున్యపా॥ వ॥ ప్రథమనువైనస్వాయంభువునకు నాకూలిదేవహూతులను, నిరుపురుకూతులుగలరువారికిఁగ్రమంబునఁగపిలయజ్ఞానానుంబులొకంబులకుధర్మజ్ఞానబోధంబు సేయుకొఱనుహరిపుత్రశ్వంబునొందెనందుఁగపిలునిచరిత్రంబులున్నచెప్పంబడియెయజ్ఞానిచరిత్రంబుసెప్పెదవినుము॥ న॥ తోరూపాపతికానుభోగనిరతిన్సంత్యక్తభూభారుండై॥

* పయోదశ్యామ॥పయోదా॥మేఘమువలె, శ్యామనల్లదైనవాఁడా ధరాభ్యుల్లామ॥ధరాభ్యుత్॥రాజాలలో, లలామ॥శ్రేష్ఠుఁడా, అభిరామామనోహరమైనవాఁడా, రామాజనకామ॥ప్రీతమయినకుమరునివంశీనాఁడా, మహోద్ధామగుణప్రభామ॥మహల్॥మిక్కిలి, ఉద్ధామ॥దుర్మైములయన గుణప్రభామగుణవయూహమునకు, భామ॥పానపయినవాఁడా.

సతి యుగదాసుమగాన కేశితవర్షంబుల్లునందానది | న్నృతియైయేకపదస్థుండై నియతుండై వాచంయమిస్సూర్తితో | గత
దోషుండు దపంబు సేసె భువనఖ్యాతంబు గాభూవరా || వ | ఇట్లు తపంబు సేయుచు స్వాయంభువమనువు దన మనంబులోన ||
సీ || సృష్టి చేసె వ్వండు చేతనపడకుండు సృష్టియెవ్వని చేత చేజనిండు | జగములు నిర్మింపజగరూక తనుండియెవ్వండు బ్రహ్మం
డుమొలుగుచుండు | నాత్మకాధారంబునఖలంబు నెవ్వండు నెవ్వని నిజధనంబింతపట్టు | పొడగాన రాకుండుంబొడగను నె
వ్వండు నెవ్వని సృష్టికి నెమటు లేదు | జననవృద్ధివిలయసంగతిఁ జేందక | యెవ్వఁడెడపకుండు నెల్ల యెడల | దనమహత్వసంజ్ఞ
తత్వ మెవ్వండుదాన | విశ్వరూపుండనగవి ప్రరించు || వ || అని మఱియు నిరహంకృతుండును, నిరాశయపరిపూర్ణుండు, ననన్య
ప్రేరితుండును, నృశి యౌపరుండును, నిజమార్గసంస్థితుండును, నిఖిలధర్మభావనుండునై నపరమేశ్వరునకును సుగంధిం చెద
ననియు వనిమదర్థంబులు పలుకుచున్న మనువుంగనుంగొనిక || రక్కసులు దినగగగడగిన | వెక్కిరిముగయజ్ఞ నామవిష్టుండు
వారింజక్కిండఁచెఁజక్రధారలమిగుటముగ వేల్పులెల్ల మేలనిపొగడ || వ || ఇకి ప్రథమమన్వంతరంబిరికరేండవమను
వుమనుము || సీ || స్వారోచిషుండనప్తార్వి విడ్డండుమనువు వానికి నాద్యమతుప్తేషణిరోచిష్ట దాద్యులా రూఢపుత్రులు భా
ప్రి నేరిరించనుండిండుండయ్యె | నధికులుతుపి. తామలమరులూర్జస్తంబముఖ్యుల ధ్యులున పైమునులునాడు | వేదశి
రుండనువిప్రు నిదయతకుచుపితకుంబు శ్రుండై తోయజాతుండవతరించెను విభుండనునశీత్యప్తసహస్రమునులునధికుల
యినవారు ఘనులను గ్రహింపఁగొమారక బ్రహ్మ | చారియగుచునతండుసలిపె వ్రతము || తదనంతరంబు || సీ || మనువు మూఁ
డవనాడునును జేంద్రయ్య త్తముండనప్రియవ్రతునకు నాత్మజుండు | పాలించెనిలయెల్ల వనసస్యంజయయజ్ఞ సాహ
త్రాదులాతనిపుత్రులధిక | గుణులువసన్తునికొడుకులు ప్రసాదాదులైరిన పద్ములును మరవిభుండ | సత్యజిత్తనువాడు
సత్యభద్రా ద్యులు మరలుధర్మనికీసూన్యతకును | బుద్ధిసత్యనియతింబురుహోత్తముండనత్య | సేనుండనగమన్వశీలయుతు
లదనుజయక్షువతులదండించెనత్య | జిన్మిత్రుండనగజగము మేలనంగ || వ || చతుర్థమనువు కాలప్రసంగంబు వివరించెద ||

శ్రీ గజేంద్ర మోక్షణకథా ప్రారంభము. శ్రీ

సీ || మానవాధీశ్వరమనువు నాలవవాడుదామసుండనగను త్తమునిశ్రాంతివృద్ధిపతులకేతు శుభగునరఖ్యాతామలతని
పుత్రులు పమపురధిక బలులు సత్యకహరివీరసంజ్ఞలు వేల్పులు ప్రీతిని నామము వాడు దేవవిభుడు | మునులు జ్యోతిరోష్ఠిగు
ముఖ్యులు హరిపుత్రైహరి మేధునకు బ్రీతిహరినియందు | గ్రహనిబద్ధుడయిన గజరాజు విడిపించి | ప్రాణభయమువలనఁబా
పికాచెహరినయాసము ప్రుండఖలలోకేశ్వరుండనిన శుకుంజూచియనియె విభుండ || క | నీ రాటవనాటలకుంబోరాటం
బెట్లుగలిగెంబురుహోత్తముచే | నారాట మెట్లుమా నెను | ఘోరాటవిలోనిభద్రకుంజరమునకు || క || మునినాథయొకథా
స్థితి | విడిపించు మువినగ నాకు వేడుకవుట్టె | నిన్వియెదగన్లేంద్రియముల | బెనుపండువు సేయమనము ప్రీతింబొంద ||
క || ఏకథలయందుంబుణ్ణి క్లగ్గుడు హరి సెప్పఁబడును సూరిజనముచే | నాకథలుపుణ్ణి కథలనియొకర్ణింపుచురు పెద్దలతిహ
ర్షమున || వ || ఇవిధంబునఁ బ్రాయోపవిష్టుండయిన పరీక్షిన్నరేంద్రుండు || బాదరాయణినిడిగెనని చెప్పిన భాసదులయిన
మునులననలోకించి మారుతుండు పరమహర్ష సమేతుండై చెప్పెనట్లు శుకుండు రాజున కిట్లనియె || సీ || రాజేంద్రుని శుశుధా
రాశిలోనొక పర్వతము శ్రీకూటంబున దనరుచుండు | యోజనాయుతమగునున్న తత్సంబును నంతియ వెడలుపునతిశయ
ల్లు | గాంచనాయస్సగిరలధౌతమయములై మూడు శృంగంబులు మొనసేయుండం | దటశృంగబహురన్నధాతుచిత్రిత
ములైదిశలు భూనధములు దేజరిల్లు | భూరిభూజల తాకుంజపుంజములును | మ్రోసెవల తెంచు సెలయెటి మొత్తములును | నాటిఁ
గితిరిగెడుదివ్యవిమానములును | జరులఁగ్రీడించుకిన్నరచయముగలిగి || వ || అది మఱియును శ్రీమాతులుంగలవంగలుంగలచూత
కేతకీభల్లాతకాన్తూతకసరళపనసబదరీవకుళవంజాళవటకుటజకుండకురువకకురంటకొవిదారకర్జూరనారికేళసందువా
తచందనపిశుమందనందారజంబూజంబీరమాధవీనుధూక తాలతక్కిలలతమాలహింశాలరసాలసాలప్రియాళుచిల్వా

• పాశాంతరమండుచ్యుధువసునతనికి వృక్షుండను పేరుగలదనియు పురాణవస్తుతమైన పాశము, నీరీరాటాశలమందునంచించునునని,
వనాలాదిదీయంబునవరించెడు పడగు, ఘోరాటవిలోయంకరమైన అరణ్యము, భద్రకుంజరము, మదపుటేనుగను, || బాదరాయణి ||
వానపుత్రుండైన శుకుని, శ్రీమథారాశిశాలనముగ్రము, అయతాపదివేలు, అయస్సగి, శ్రేష్ఠమయిన యునుకు, కలధౌతావెండి, శృంగము,
శిఖరము, శ్రీమాతులుంగల ముద్రలవృక్షములు, లంగపుల్లమాలిఫలవృక్షము, చూతామమిడిచెట్లు, కేతకీ, మొగలి, భల్లాతక, జిడిచెట్లు, అక్షతక,
అంభాళపుచెట్లు, సరళివేగిమాకులు, బదరీరేగుచెట్లు, వకుళి, పొగడ, మాకులు, వంజాళ, నెమ్మి, మాంకులు, వటమొత్తివృక్షము, కుటజకొడిసెచెట్లు
కుండమొల్లచెట్లు, కురువక, ఎఱ్ఱపువ్వులుగలగోలంబుచెట్లు, కురంటకపచ్చపువ్వులుగలగోలంబులు, కోవిదార, ఎఱ్ఱకాంచనపుచెట్లు, సింహుకా
ర, వారిరిచెట్లు, పిశుమందావేచెట్లు, జంబూ, నేరేడుచెట్లు, జంబీరనిమ్మచెట్లు, మాధవీవనంకాలమందు పూచెడుమల్లెచెట్లు, మధూక | ఇవ్వు

మలక శ్రమముకడంబకరవీరకదలీకపిష్ఠకాంచనకంధరాశశిరీషశింశుపాశోకపలాశనాగపున్నాగవంభకశతపత్రమయవ
కమల్లికామధుల్లికాప్రమఖనిరంతరవసంతసమయసౌభాగ్యసంపదంకురితపల్లవిరతుమమిరఫలిత లలితవిటప విటపివీరు
న్నివహంకృతంబును, మణివాలుకానేకవిమలపులిసతరంగిణీసంగతవిత్రివిప్రుచులతామహేచ్ఛా ద్యావశుక పికనీకర
నిశితసమం దితవంచూపుటనిర్దళితశాఖశాఖాంతరపరివక్తఫలరంధ్రప్రవర్ణితరసప్రవాహబహుళంబును, గనకమయస
లింకాసారకాంచనకుముదకల్పారకమలపరిమళమిలితకలహారసంతతాంగీకారభారపరిత్రాంతకాంతాసమాలింగిత
కుమారమస్త్రసుధుకరవిటసముదయసమీపసంచారసముదంచిత శేకుంత కలహంస కారండవ జలకుకుట చక్రవాకక
లకంతబకబలాహక కోయష్టికముఖరజలవిహంగవిసరవివిధకోలాహలబిధిభూత భూనభోంతరాశంబును, సుమీనకర
కాంతసురకతకమలరాగవజ్రవైదూర్యనీలగోమేధికపుష్కరాగమనోహరకనకకలధౌత మణిమయానేక శిఖరతటవరీ
విహారమాణ విద్యాధరవిమలధన్వచారణ గంధర్వగరుడకన్నరమిథువసంతసరససంజ్ఞాపసంగీతప్రసంగ మంగళాయత
సంబును, గంధగజగవయగండభేరుండభుక్తకంఠీరవశరభాద్భులచమరశల్మల్యభల్లసారంగసాలావృకవరాహమహిషము
రృటమహేంద్రగమాజ్ఞాలాదినిఖిలవృగనాథసమూహసమరసన్నాహసంరంభసంచకితశరణాగతశమనకింకరంబు
సనై యొప్పునప్పర్వతసమీపంబునందు || క || శిఖిణీభల్లులులాయక | భల్లుకఫణిశిర్షగవయబలిముఖచమరీరిపుల్లీహ
రిశరభకరికిటి మల్లాద్యుతకాకఘూకమయమగునడవి || శా || అన్యాలోకనభీకరంబులశిడితాశానేకపానేకముల్ |
వన్యేభంబులుగొన్నినాత్మనిశ్చనమప్రజ్యావిహారాగతో | దన్యత్సంబున భూరిభూధరదరిద్వారంబులందుండిసా | జన్య
క్రీడలనీగుగాలివడిఁగాసారావగాహాన్ధమై || గీ || అంధకారమెల్లఁజిన్మృగుహంతరపీఠంబులందుఁబగలువెలవిడాఁగి |
యెడరువేచిసంధ్యనినుఁడువృద్ధతనున్న వెడలెననఁగనుహలువెడలెఁగరులు || క || తలఁగపుకొండలకై ననుచుఁగపుసిం
గములకై నమారొనుఁగడిమింఁగలఁగపుపిడుగులకై నన్నిలబలసంపన్నవృత్తి సేనుఁగనున్నల్ || సీ || పులులమొత్తంబులు
పొదరిండ్లలోదూరుఁ ఘోరభల్లూకముల్లుహలుసొచ్చు భూదారములు నేలబొటియలలోఁడాఁగుహరిదంతములకేగుహ
రిణచయము | మడుపులఁజొరఁబాటునుమహిషసంఘంబులుగండకైలంబులఁగపులు వ్రాఁగెను | వల్లీకములుసొచ్చువనభుజం
గంబులునీలకంఠంబులునింగి కెగయు | వెలచివహరీన్యగంబులువిసరువాల | చామరంబులవిహరణ శ్రమమువాయ | భయ
దపరిహేలవిహరించుభద్రకరుల | గాలివారిసమాత్రానజాలిఁబొంది || క || మదఁగదానామోదము | కదలనితమక
మాలఁద్రావికదుపులునిండఁ | బోదలుమచు మైదకోదమలకచుపులుజంజుమ్మటంచుగానముసేసె || క || శ్రీతేటియొ
కటియొరుప్రియకును | మాటికిమాటికినినాగమదజలగంధం | బేటికియనితనుఁబొందెడి | బోఁటికినందిచ్చునిండుబోటిత
నమునఁ || క || అంగీకృతరంగన్నాతంగీమదగంధమగుచుఁదద్దయువేడఁగసంగీతవిశేషంబులభృంగీగణమొప్పెన్మ్రా
నుపెట్టెడిమాడిగ || క || వల్లభులువారుమున్నడవల్లభయనిముసరిరేనివారణదానం | బొల్లకనాధుకరవల్లభు | లుల్లంబు
వెట్లు, తాలితాటివెట్లు, తక్కిలతక్కిలవృక్షము, తమాలికామగుచెట్లు, భూరిభూజలతామంజపుంజములును | భూరిఅనేకములైన | భూ
జా | వృక్షములయొక్క, లతాంతిఁగలయొక్క, కుంజిపొదరిండ్లయొక్క, పుంజములును | సమూహములును, పలఁతెంచువచ్చుచున్న అనఁగాఁ
ప్రవహించుచున్న, దివ్యవిమానములును | దేవతారథములును, హంతాలిగిఱకతాడిచెట్లు, రసాలిఁతయ్యహమిడిచెట్లు, సాలివిచెట్లు, ప్రి
యభు, ప్రేంకణపుచెట్లు, అమలకాడిసిరికెచెట్లు, కముకాపొంకచెట్లు, కరవీరిగన్నేరుచెట్లు, కపిత్థావెలగచెట్లు, కాంచనసంకెగచెట్లు, కంద
రాళికలజాబ్బి, శిరీష, దిరిసేన, శింశుపాదుగుడుచెట్లు, పలాశ, మోడుగుచెట్లు, నాగినురపొన్నపున్నాగిపొన్నచెట్లు, చంపకాకనకవంకెగ, శతప
త్ర, తామరతెంకెలు, మధుల్లికా, శ్రేష్ఠము, పల్లవితఁచిగిన్నట్టి, కుసుమితాపుష్పించినట్టి, ఫలితఫలితచినట్టి, లలితకోమలములైన, విటపి, కొమ్ములుగ
ల, విటపివృక్షములయొక్క, నివహిగుంపుచేత, తరంగిణిగది, సంగతహాదుకొనిన, విద్రుమలతావగడపులిగెలు, శుకచిలుక, పికకోకిల, చిరక
గుంపు, నిశితవడుగుగల, నముచితమిగులనొప్పవన్న, వరచూపుటముక్కులచేత, నిర్దళిత, బద్ధలచేయబడిన, శాఖివృక్షములయొక్క, శాఖి
మ్ములయొక్క, అంతరిమధ్యప్రదేశములయందున్న, బహుళంబును | అధికమైనదియును, సలిలజలము, కాసారకోలను, కుహినకరకాంత | చంద
కాంతచుఱులు, శల్ల, భద్రమృగములు, సారంగిలేడి, సాలావృక || అడవికుక్కలు | లేకనక్కలు, నమరయ్యధము, సరంఘాసంభ్రమము, సంధకి
త | శయ్యపెట్టబడిన, శమనకింకరయమహాతలు. శిఖిణీ, అడవిపిల్లులు, శల్మల్యకజాలియెలుగుపండ్తిలులాయక | అడవికుక్కలు, శల్మల్యక | ఎలఁగగుగొ
ద్దు, గవయ | కురుబోతు, బలిమఖికోంతులు, ట్టిల్లిచిమ్మటలు - కిటిపంది, మల్లశ్రేష్ఠము, శిడితాశానేకపానేకముల్ | జయంపదబడినదిగ్రవశముదా
యముగల, వన్యేభంబులు | అడవియెనుఁగలు. అనువద్యవిహార | అనుసరణదాపయినవిహారముచేత - అగతావచ్చి - ఉదన్యత్సంజ్ఞానఁ
నప్పిచేత. దరిగుహ, కాసారావగాహాన్ధము | అలకుసంకున్నానముచేయుటగజ్జత, - జ్జిట, దివ్యతమము. || ఎడరువేచి | సమయముచూచి,
శ్రీతలఁగపు | అలఁగపు, మలఁగపు | వెనుకఁదియెఱు, కడిమి | పరాక్రమము, | శల్మల్యక | ఎలగుమంపి, భూదారము | పంది, హరిదంతములు | దిక్కులచివ
రలు, హరిణధండుము | లేడిగుంపు - వల్లీకము | పుల్లభు - భుజంగము | వర్చము - నీలకంఠము | నైమరి - నింగి | కెగయు || అతాశమునకెగురును - దానా
మోదము || - మదభారలవాసనను, శివోదలుచు || బలిసినకై, కొదమ | శిశువు, కడుపు | గుంపు, తేటికుమ్మెద, బోటితనమునక | బొగడినముచేత,

నఁబొందిరెల్లయుగ్లాసంబుల్ అప్పుడును శకలభంబులృదలాదుబల్యలములా మ్రాగించివట్టాడుచుఁ గలభూజంబులు
 లురాయుచుంజేవురుజొంపంబుల్యడిన్మేయుచుం బులులన్నాతెనుపొంతులన్మృగముల స్పృశికశిక్షించుచుఁ గొలఁకులూ
 చ్చికలంబుచుద్దిరులపైగ్రొబ్బిట్లగోరాడుచుఁ ॥ క॥ తొండంబులనుదజలవృతఁ గండంబులగుంభములనుఘట్టనసేయం
 గొండలుదలక్రిందై పవఁబెండుపగుద్దికలుసూచిబెగడున్దగముల్ ॥ క॥ ఎక్కడఁజూచినలెక్కకుఁ సెక్కువయ్యెయడవినడు
 చునిభయాధములొ సెక్కుకరినాథుఁడెడతెగిచిక్కె-సెక్కు క్కరేణుకోటిసేవింపంగ॥ వ॥ ఇట్లు వెనుకముందటనడుము
 నుభయపార్శ్వంబులఁ గృష్ణమార్గితంబులై యరుగుదెంచు సేనుంగుగములంగూడికొనితెఱంగుఁడప్పితొలంగుపడియొత్త
 రాయ త్రంబునఁజి త్రంబుసంపి త్రంబుగాకుండుటంజేసి తానునుదనక రేణుసముదయంబును సెక్కు తెలువై పోవుచుఁ
 సీ॥ పల్వలంబుల లేతపచ్చికమచ్చికజెలులకందిచ్చు శీనచ్చికము లేక నివురుజొంపములఁ గ్రొవ్వెలయుపూగొమ్మలఁబ్రొ
 ణవల్ల భలకుఁబాలు వెట్టుఁ ఘనదానీతలకర్ణ తాళంబులదయతలచెపటార్పు తనువులరసిఁబ్బుచువుగాఁగొమ్మల మెల్ల నె
 గళములునివురుచుఁ బ్రేమతో నెఱపుగఱపుపిటుచుచక్కట్లడగ్గరి ప్రేమతోడఁ దాసిమూర్చినిదివికిఁదొండంబుసాఁపు వె
 దవివేకించుఁ గ్రీడించువిశ్రమించుచు త్రమాతంగమల్లంబునుహిమతోడ॥ సీ॥ తనకుంభములపూర్ణ తకుడ్డియువతులకు
 చములపయ్యెదగొంగులీవతనయానగంభీరతకుఁజాలక బలలయానంబులం దెలనండఁగొనఁగఁగదనకర శ్రీఁగనితలఁగి బా
 లలవిఱుదొడలు మేఖలదీప్తిఁదోడుఁచిలువఁదనదంతరువికోటితరుణులనగవులుముఖచంద్రదీప్తులమునుకుదిగువఁదనదు
 లాపణ్యూహంబుఁదలఁచిమాడఁనంజనాభ్రముకపిలాదిసారిదిభేంద్రదయితలందఱుఁడన వెంటఁదగిలినడువఁ కుంభివిభు
 డొప్పెనొవ్వలకుప్పఁబోలి॥ వ॥ నుఁటియునానాగహనవిహరణమహిమతోమదగజేంద్రంబుమార్గంబుఁదప్పి పిపాసాప
 దాయ త్రివి త్రంబునమాత్రక రేణువులమొ త్రంబునుందానునుంజనిచని॥ మ॥ అటఁగాంచెఁ గ్కరిణీవిభుండు నవపుల్లం
 భోజకల్లారముఁన్నటసిందిదిర వారమున్మరమిసగ్రాహదూర్వారముఁ న్నటహింతాలరసాలసాలసుమనోవల్లి కుటీర్తి
 రముఁ న్జటలులోద్ధాతమరాళచక్రబకసంచారంబుఁగాసారము॥ వ॥ ఇట్లనన్యపురుషసంచారంబునుగిమ్రళంకంబై న
 యప్పుంక జాకరంబుఁబొడగని॥ సీ॥ తోయజగంధంబుదోగినచల్లనిమెల్లనిగాడ్పులమేనులలరఁగమలనాళాహారపిమల
 వాకరలహంసరవములు సెపులపండువులు సేయఁ పుల్లదిందివరాంభోరుహమోదంబుమ్రాణరంద్రంబులగారవింపని
 ర్మలకల్లోలనిర్గతాసారంబువదనగహ్వరములవాడుదిర్పఁచ్రిజగదభినవసోభాగ్యదీప్తమైనవిభవమీతుణములకునువిం
 చుసేయఁనటిగిపంచేంద్రియవ్యవహారములనుఁనుఱచిను ప్రేభయాధంబుమడుగుఁజొచ్చె॥ క॥ తొండంబులఁబూరించు
 చుఁగండంబులఁజల్లుకొనుచుగళగళరవముల్ ॥ మెండుకొనకైవలుదకడుపులునిండ నేడ్వదండకోటినిరుంఁద్రావె॥ అప్పుడు॥
 ను॥ శిఖభలోకేంద్రండుహస్తరంద్రములనీరెక్కించిపూరించిచంద్రభమార్గంబునకై త్రినిక్కి-వడి నుడ్డాడించి ప్రేజిం
 చునారభటిస్థిరములోనఁబెల్లెగసిన కృత్రాహపాతీనముల్ ॥ నిభమందాడెడుమీనకరగటములఁబట్టెనుగల్ ప్రాన్ప
 డఁ॥ నుఁటియునగ్గజేంద్రంబునిర్గళవిహారంబున॥ సీ॥ క్కరిణీకరోష్ఠి తకంకణచ్చటఁదోగి సెలయెటిసీలాద్రిచెలువుఁదెగ
 డుఁహస్తీహస్తవిన్యస్తపద్మంబులవేయగన్నలవానివెఱపుసూపుఁ గలభీనముతీర్ణకల్లారరజమునఁ గనకాచలేం
 ద్రంబుఘనతఁదాల్చుఁగంజరిపరిచితకుముదకాండంబులఫణిరాజమండనప్రభవహించుమదక రేణులము కృమాత్మకశు

• కలభంబుల్ ॥ ముప్పదియేండ్లయేనుగులు. చరలాడుకొనవరేంచును, వల్లలంబులు॥ వడియగుంటలు, హట్టాడుచుకొనెల్లాచెదరుచేయు
 చు, భూజంబులు॥ వృక్షములు- జొంపము॥ సమాహము- గ్రొబ్బిట్లగోరాడుచుకొనెత్తతతదేశములనుకొమ్మలతోఁజిమ్ము. క్కరేణుకోటి
 ఆడుయేనుగులుంపు. గ్రీతృవార్షిరంబులైదప్పిచేతతొందరపెట్టఁబడినవై- తెఱంగుదప్పిఁదారిదప్పి- తొలంగుదడిచెదిరిపోయి. శ్రిలచ్చి
 కముతక్కువ- దయతఁప్రియరాలు. పిపాసాపరాయ త్రి॥ పిపాసాదప్పికి-చరాయ త్రిమిగులనగ్గినను. క్కరిణీవిభుండు॥ క్కేండుఁడు-
 నవపుల్లంభోజకల్లారముకొ॥ నవపుల్లకృత్రగాఁబూచిన- అంభోజపద్మములును- కల్లారముకొ॥ కలువలునుగలదియును- నటదిందిదిరవార
 ముకొ॥ నటతో సృత్యమాడుచును- ఇందిందిరతుమ్మదలయొక్క-వారముకొ॥ సమాహముగలదియును- కమతఁతాభేత్త- గ్రాహమివలి-కుర్వా
 రముకొ॥ నివారింపఁగూడనదియును- నట్టికుటీపాదర్పి. కాసారముకొలను, తోయజపద్మము-తోఁగిముంగి. కైవలుదగొప్ప, శిఖభలోకేం
 ద్రుండు॥ క్కేండుఁడు- భమాగ్గము॥ ఆకాశము. నక్రమినుగనుమగ్గింపెదజలజంతువు- గ్రాహఁగిఁగవలెకరీరమునకుఁజాట్టికొనిప్రాణిహిం
 సఁజేయుమహామర్త్యము- పాతీనము॥ మత్స్యము- మాన్యదె॥ నిశ్చేష్టకులగుచుండఁగాను. క్కరిణీకరోష్ఠి తకంకణచ్చటఁదోగి॥ కరిణీఁలఁ
 డుయేనుగులయొక్క-కరితొండములువండి- ఉడ్డితలిబంధులుదేసిన-కంకణజలబింబువులయొక్క-ఫటక॥ సమాహమండు- తోఁగిముంగి-
 హస్తీహస్తవిన్యస్త॥ హస్తీఁలఁడుయేనుగులయొక్క-హస్తతొండములచేత-విన్యస్తఁగింపఁబడిన- కలశీఁలఁడుయేనుగులచేత- నముతీర్ణ
 ళ్లైన్యగఁజల్లఁబడిన- కల్లారరజమునకొ॥ కలువతూవులతల్పాదిచేత- కుంజరీఁలఁడుయేనుగు-పరిచితఁగింపఁబడిన- కుమూదకాండంబులకొ॥
 లువత్కింకలచేత- ఫణిరాజమండనశివునియొక్క- ప్రభవహించుకొ॥ కాంతివహించును.

త్వలఁగెను మొగులతోడ మేలమాడు నెదులు లేనిగరిమిని భారము ల్లుంబు వనజగేహ కేళి వ్రాలునపుడు వలయు నానందవరలక్ష్మి నుదగ జేంగ్రవిధవిహార వ్యాకులతనూతనలక్ష్మి విభవయై * యనంగవిద్యానిరూఢపల్లవ ప్రబంధపరికం పితృశరీరాలంకారయగుకుసుమకోమలియును బోలె వ్యాకీర్ణ చితురమై త్రుమధుకరనికరయు, విగతరసవదనకమలయు, నిజ స్థానవలిగకువరథాంగయుగళయు, లంపటితజఘనపులిసతలయు నై యుండెనంత సీఁభుగభుగాయతభారం శిబిద్యుదవచ్చుటలతోడగదులుచుదివికిభంగంబులెగయు భువనభయంకరపూతాగ్రరవమునఘోరనక్రగ్రాహకోటిజగడ వాలవిత్తే పమగ్యారజంకూనిలవళే మనఘమఘమూవర్తమడరగల్గెలజాలనంఘట్టనంబులతటితరులుమూలంబుతోధరణిగూలగ్రీవరసిలోనుండిపాడగనిసంభ్రమించి యుదరికుప్పించిలంఘించిపలుంకరించి భానుగబళించిపట్టుస్వస్థానుపగిది మెక్కనుకరేండ్రండిభారాజుమెడిసివచ్చె కవడిచిప్పించికిరీంధ్రుడునిడుదకరంబెత్తివైవనీరాటంబుం బొడవడంగిన స్థుజలములంబడికడువడిబట్టెఁబూర్వపదయుగళంబులు చ || వదములంబట్టినంకలకుపాటొకయింతయు లేక తూరతన్నదగజవల్ల భంధువృత్తిమంతుఁడువంతయుగాంతఘట్టనఁ జేదరగఁజిత్తెనమ్మకరిచిప్పలుపాచులదప్పనుపురకావదలి నీజలగ్రహంబుకరివాలముమూలముఁజీరెగోరులక || కరిచిగుచుమకరిసరసీకి గరిదరికినిమకరిచిగుచుగరకరిచెరయఁ గరిమకరిమకరికింగరి భారముననిట్టి తలకుతలభులుదిరిపడక వత్తిట్టుకరిమకరంబులురెండును నొండొండముగ్గండతండంబులై తలపడినిజలజ్జ్వలీకాలోకనభీకరంబులయియ న్యోస్యవిజయశ్రీవశీకరంబులై సంతోభిత కమలాకరంబులై హరిహరియునుగిరిగిరియునుండాకిపిలుపిదియక పెనంగు తెఱంగుననీరాటంబయినపోరాటంబెట్టుచు వెలికిలోని కిందిగుచుఁగొలంకుకలంకంబందంగడువడినిట్టిట్టుపడితడఁబడక బుడబుడానుకారంబులై భుగులుభుగుల్లను చప్పుళ్లతో నుగువులుగట్టుచుజలంబులుపురంబునకెగయంజప్పరించుచుండప్పకవదనగహ్వరంబులనప్పించుచునితనితాంతదురంతదంతకుంతంబులనింతింతలుచునియలై నప్పళంబనక బునుక విప్పలుకుదుల్లదప్పరక్తంబులు గ్రమ్ముచేర హుమ్మనియొకుగమ్మడింజిమ్ముచునితరేతరనమాకర్షణంబులంగదలక వదంబులు మొదలిపట్టువదలకకుచురై యుండుచుఁ బరిబ్రహ్మవేగంబునజలంబులందిలుగుచుమకరకవతకరగటంగడకమండూకాది సలిసలియంబులు ప్రాణంబుల క్షీణంబులుగా నెక్కటొకటిండామరభనంబున నిక్కలువడచ్చుగ్గంధ్రోక్తుఁచు మెండుచెడిచెండుపడినాచుగుల్లవిప్పతండంబులంబరస్పరశాడనంబులకునడంబుగానొడ్డుమనలమాసంగొనక గెలుపుతలంపులుబెట్టిదంబులై రెట్టింపన హూరాత్రంబులుంబోలెఁగ్రమక్రమవిజృంభమాణంబులై బహుకాలకలహ విహారంబులై నిర్గతనిద్రాహారంబులై యవక్రపరాక్రమఘోరంబులై పోరుచున్నసమయంబునక || శివవమునుజలమునుబలమును వివిధములుగఁబోరుకరటివీరతత్వభువి దివిమకరమానకరగటనిపహములొకటనమి త్రనిలయముబొందె శాఁత్రాటోపంబునఁజిమ్ముగొమ్మగలవజ్రాభీలదంతంబుల దాటింఁచు మెడజాట్టివట్టిహరిదోర్దందాభశుండాహతి న్నిటమాటికిమాటికిందిగువఁగానీరాటము సేటి పోరాటందోబునిపాటుఁజూపుటకరిత్యాటంబువాచాలమై అప్పుడుగీ || మకరితోడఁబోరుమాతంగవిభుని నీ కరుని తిండిపోవఁగాల్లురాక కోరిచూచుచుండెనుజరియూధంబుమగలుతగులుగా రెనుగువలకును అంతగీ || తిజీవనంబుతనకుజీవనంబై యుంటానలపుబలమునంతకంతకెక్కి మకర మొప్పెడ సెను లేభమల్లంబుబహుళపక్షసీతభానుపగిది ముండరుకుంగుం భయంగంబుపెహరిక్రియఁగపలుమ్మంచుబాదంబులందిలుగుంగతము వెన్నుదనన్న నెగయు హేలాగతి న్నాలమంజులుచున్న గుగఁదాఁకుముంచుమగుకాత్యంబులుందంతము విష్ణులుగ ప్రేయచుఁబొంచిపొంచికదియు న్నేదండయాధో వ్రము ముపొడగానంబడకుండుదాగు వెలికింబోవంగదానడ్డమై పొడమాపుంజరణంబులంబెనగొ

అనంగవిద్యానిరూఢాకామశాస్త్రమునందు సేర్పరియయిన-పల్లవాదిటానియొక్క- ప్రబంధాగారాన్నికుక్కుటాదిబంధములశేత-వత్తింపితశరీరాలంకారయగునలింపఁజేయఁబడినశరీరాలంకారముగల-కుసుమకోమలియుంబోలె || స్త్రీవలెనై- వ్యాకీర్ణచితురమై త్రుమధుకరయొత్తంబులవ్యాపించియున్న ముచించినకుత్తువగుంపుల సేదగువెండుకలుగలదియును- రథాంగిచక్రవాకవత్తి- లంపటితజఘనపులిసతలయును || లంపటితగాని పెట్టెచిది- జఘనపిఱుదులను-పులిసఁజిగుకదిట్టలయొక్క-తలయు || ప్రదేశముగలదియును శిబిద్యుదవచ్చుటలతో || లుగలగుంపులతో- తిరికి || ఆకాశమునకు- భంగంబులుఅలలు. శ్రీవరసిలోలను- స్వస్థానురాహువు, బొడవడంగినట్లుచచ్చినట్లు, నీజలగ్రహంబుమెలి, కకరకరిచెరయఁబూతాగ్రరముగాను, శ్రీలోకాలోకనీలోకజనులయొక్క-ఆలోకనశూపులకు-పిలుపిదియక || తమకడియక-కుంతిబల్లియొ-త్తునకచిట్టులతలపుత్రులు-వరిభ్రమణనవ్యాపనవ్యములుగాఁ దిరిగిదొ-రకనంబున వేగముశేత- ఓలమాసరగొనక || వెనుకఁడియక, శివవమువేగము-చలమునావము-ఆటోపముగర్జయు-తోమ్మగల || వత్తిముబ్రదలగునట్లుగాను- అభీలభంధంకరము- తిజీవనంబులము-బ్రతుకడము- అలపుయ్య- సీతభానుపగిదిచంద్రునివలె.

నుంబో గాకరా గాకబెడ్డిలంగూలంగాటులేమతనినుద్ధాటింపులంఘింపుమబుద్ధిడిజీటుంబలంగున్నలంగునోడియున్నే
 ధిండుగ్రోధిండుచుకొ॥ వృత్తినిపిత్తిశనస్త్రివక్త్రంబైవిగ్ధక్రమిత్త్రనుంబురనన్వహ్యనయజ్ఞానదీపంబు నతిక్రమించుచు
 హాహాయాంధకారంబునుంబోలెనంతకంతకును స్పృహకలహనన్నాహబహువిధబలావగాహంబునుగ్రాహంబును
 హాసాహసంబున॥ తొ॥పాదవ్యంధ్యము నేలమోపివచనున్యంధింపవంచేంద్రియోన్మాదంబుంబరిమార్చిబుద్ధిలతకున్నా
 రాహుహస్తించినిభేదబ్రహ్మవదావలంబనగతంగ్రీడించుయోగీంధ్రును॥ ర్యాగన్నస్త్రిముమిక్రమించెంగతిపాదాత్రాంతని
 ర్వక్త్రమైగీ॥జీవచగజంబు నెగుమవచాచింబొడగల్గివచగజంబకానవజ్జిగజము॥ వెల్లనైనురేండ్రువైచినుధాంధులబట్టు
 పట్టనీకబయలున్రాకెడొకహాకలంజీవనపుశ్చిత్తులమునంబడివోరుచున్నహా॥ మోహలతానిబద్ధపరమునిద్దిపించుకొ
 నంగలేకనంజేహముంబొండుదేహిశ్రీయనీవదశకాజముంజేభీషణ॥ గ్రాహమరంతనంతపరిఘట్టితపాదఖరాగ్రశల్య
 మైశ్చిద్ధిగంబున॥ ౧౨౦యక॥ సోలయక॥ వేనటనోలయక॥ కరిమకరితోడనుద్దండతరా॥ శ్రులుసంశ్యలుదివసంబులునలిపె
 న్నోరొక్కవేయునంచగ్గరముకొ॥ ౧౨౧వృథుక॥ స్తనజమాజలగ్రహముతోబెల్లెన్లుపొరాడినంజీధిలంబైతనలాపువైరిబ
 లముంజింజింజింబుధ్యునునోరథమింజేటికీర్తినిగల్గిసరిహారంబాలరాదంచున॥ వృథమైయిస్సనంబూర్వపుణ్యఫలదివ్యజ్ఞా
 నసంపత్తితోకా॥ శా॥పిహాపంబునదినిగెల్తులిలమీందేవేల్పుంజింజింజునె॥ వ్వారింజింజునెవ్వరడ్డమింజినివానిప్రచారో
 త్రము॥ వ్వారింపంకనువారలెవ్వరభిలవ్యాపారపాగాయలుగ్లేరేమైకొదనికుగమాలినమొహాలింపంబ్రపుణ్యాత్మ
 కుకొ॥ శా॥నా॥ నానేకపయూధములపన్నములలోనంబెద్దకాలంబునన్మానింపన్వకలక్షకోటికగిలేనాగుండనైయిండిను॥ ద్వా
 నాంభాపరిపూర్ణదండనలతాంశవ్వాంబులంబుండలేకీరారాశికిసేలవచ్చితభాయంబెట్లొగడయోశ్వరా॥ ఉ॥ ఎవ్వరాచేజ
 నిండుజగమెవ్వరాచేబలనుండుజీరిమైయెచ్చనియందుడించుబరమేశ్వరుండెవ్వడుమూలకారణంబెవ్వడునాదిహ
 ధ్యలయండెవ్వడుసర్వముండొనయైనవా॥ డెవ్వడునానినాత్మభ్రమింపరునేరణంబునేడికకా॥ క॥ శ్రీలికపటిజగములు
 వెలిగడి॥ యొకపటిలోపలికిగొనుచునుభయముండొనై॥ సకలాంధసాక్షియగునయ్యకలంపనినాత్మమూలునగ్గిడలంతుకా
 క॥ లోకంబులులోలేతులు॥ లోకస్థులుండెగనతుకలలోకంబునపంజీకటికవ్వలనెవ్వడొక॥ నేకాత్మతీవెలుగునతనినేసే
 వింతుకా॥ క॥ నర్తననిభంగింబెక్కగు॥ మూర్తులతోనెవ్వడొకమనునులున్దివిజాల్గిలింపనేరలెచ్చనిన్ద్రునమొరులెఱుంగర
 ట్టివానినునింతుకా॥ గీ॥ ముక్తనంగులైవమునులు॥ శిష్యుడునుసర్వభూగహితులుసాధువిత్తులపద్మశ్రీప్రతాపబులైకొల్ప
 లెవ్వనిదివ్యపరమువాండవెక్కినామ॥ సీ॥ శ్రీభవముదోషంబుగూపంబుకర్మంబునాహ్వాయమునుగుణములెవ్వనికీలేకజ
 గములంగిరించునచుయించుకొఱునైజమాయనెవ్వడిన్నియునుదాల్పు॥ నాపరేశ్వరకుననంతశక్తిబ్రహ్మాకీర్ధకూపికి
 గూపహీనునకును॥ జిత్రచారునకుసాక్షికినాత్మగునికరిబరమాత్మవకుంబరబ్రహ్మమునకు॥ మాటలనెఱుకలవనములన్దై
 రంగి॥ గానితడికనర్తకముగడగుచునింబుండైనవానిమగర్వతకుమెచ్చు॥ వానికేనొనర్తువందనములు॥ సీ॥ శాంతున
 త్తపవర్గపూజ్యసంవేదికనిర్వాణభర్తకునిర్విశేష॥ నకుఘోరునకుమూఢునకుగుణభక్తిసోమ్యునకధికవిజ్ఞాననయన॥
 కథలేంద్రియత్రప్తకధ్యకునరుబహుతేత్రజ్ఞునకుదయాసింధునతికి॥ మూలప్రకృతికాత్మమూలునకుజితేంద్రియజ్ఞాప
 కునకుడుఘాంతకృతికి॥ నెఱిననర్తకునెడినీడతోవెలుగుచుగుండునెక్కి॥ టికినాచూతమునకు॥ నిఖిలకారణునకుని
 హారణబరకున॥ సంసారింపునన్నుచునుచుకొఱుక॥ యోగాగ్నినర్ధకర్తులు॥ యోగీశ్వరులేమహాత్ములొండెలుంగకన॥
 ద్యోగవిభాసితనునలు॥ బానుగపీఠింతురట్టిపరముభజింతుకా॥ సీ॥ సర్వాగమామ్నాయజలనికీరవనిర్దగమయనినీకీర్తన
 మందిరునకు॥ సకలగుణారణివృన్నబోధాగ్నికీడనయంతరాజిల్లుకన్యనానికి॥ గుణలయోగ్నిపితగురుమానిషునకుసంపత్తిత
 కర్మనిర్వర్తికునకుత్రిశలేనినాబోటివశువులసాపంబులడంచువానికినచస్తాంశరాక్షుక॥ డైవెలుగువానికచ్చిన్నునకు
 భగ॥ వంశునకుడనూజవస్తుదేశ॥ దారనస్తులయినవారికంనంగరాని॥ వానికాదరింతువందనములు॥ నాటియును॥ సీ॥ వరధ
 ర్మకామాధ్యపల్లితకానులైపిబుధులెవ్వనిసేవింబియిష్ట॥ గతింబొందుచుచేరికాంక్షించువారికవ్యయదేహమిచ్చునె

• వనగజంబుకొలదివియండునంచరించెకుగజేంద్రమును - ఎగుచువచారొకాధింపుచున్ననునలిని - పొడగనిమాని - వజ్జిగజము
 విరావరము - వనగజంబకానజలమంబుద్ధునించినయేనుగంగాదిగి - వెల్లనైభయముచేతలేలలేపోయినదై - సురేంద్రునిద్రావిని
 గ్రందంబడంద్రోసి - సుధాంబులకొదేవతలముక్త - పట్టుంబట్టనీకబంధనమునకులొండక - బయలుప్రాకెనలుదిక్కుండెంచునెదైన
 శ్రిఃలమునంబుంగుచాటు ॥ సోలయకనిస్తా॥ రావడక. ౧౨ నేకపయూధములు॥ విమంగులగుంపులులతాంబిపుష్పము॥ శ్రిఃనిస్తా॥ కనుపడనదై
 డిండుకొలయగును. శ్రీమకపటిబకలేచ. శ్రీవృక్షులుభగవంతునింజూడనిచ్చగలవారు. శ్రీభవముజన్మము. త్తపవర్గపూజ్యసంవేది
 కి॥ మోక్షసుఖము నెఱింగనవానికి॥ నిర్వాణభర్తకుకా॥ మోక్షనాయకునికి.

వాఙ్మంగులు ముక్తాశ్చ లెవ్వనిమునుకొనిచింతింతురానందవాక్కి నుగ్ధానందములు లేకాంతు లెవ్వని నేమియు గోరక భ
క్తచరిత్రంబు బాడుచుండురాను హేతునాద్యుపవృత్తుజ్ఞః ధ్యాన్తియోగి యై బూర్ణునన్న తాత్పర్య బ్రహ్మనాయన
వానిబుద్ధిని సంక్రియింపి శుద్ధులమాత్రము నేభ జిలతు అనినాటియొల్ల నిష్కలత యేసేసేసావకుండర్పుల భానుండుదీ
ప్తుల నెబ్బంగినిండింతు లెల్ల డంతరాక్రియ నాత్మిక రావలిచేసే బ్రహ్మచలచేల్పుల భలజంతు । గణములజగముల ఘన
నానాభావ భేదములతో మెఱయించితిగినడంచు । నెవ్వడనునను బుద్ధింక్రియములు దాన యొగుణ సంప్రవాహంబుల బర
పు (స్త్రీ) పుంసక పురుషమూర్తియును గాక । తర్యగవరన రాక్షమూర్తియును గాక । ద్విగుణ భేద సదసద్వికాశిగాక । వెను
కనన్నియుం దానగుపిభుజనలంతు ॥ క ॥ కలండంచు గుడినులయెడఁగల డండగుచు నె యోగిగణముల పాలఁగల డండవర
న్నిదికలను గలడంచు గలండ నేడు వాఁడు గలండో లేడో సే ॥ కలుగఁడే నా పాలికి లిమిసం దేహిం దికి లిమి లేములు లేక గలుగు
నాఁడు । నాక డ్డపడ రా డెనలిన సాధువుల చేబడిన సాధులక డ్డప డేడు వాఁడు । చూడఁడే నా పాటుఁజూపుల బజాడక చూచు
నారలక పుజూచు వాడు । లీలతో నా మొత్తాలింపఁడే మొఱుగుల మొఱు లెఱుంగు చుండు ను మొఱుగను వాఁడు । నభలరూపులు
దనయాప మైన వాఁడు । నాదీను ధ్యాంతములు లేక నడరు వాఁడు । భక్తజనముల డ్డనుల పాలి వా ఁడు । పినడచూడఁడే గలఁడు
డేవగరాఁడే ॥ విశ్వకరుపిశ్వచూరుని విశ్వత్సునిపిశ్వ వేద్యునిశ్వనఁ శిశ్వు । రాశ్వశునజు బ్రహ్మభేద సదసద్విరునింబర
నుపుగుమ్మ నేభ జియింతు ॥ వ ॥ అగ పలికితనను సంబుననగ జేం ద్రుండీశ్వర సన్నిధానంబుగల్గించుకొని యిట్ల యోగి ॥ లా
వొక్కింతయు లేను దైర్యము విలీలంబయ్యెఁ బ్రాణింబులు । స్థావుల్లి పైనుమూర్చున చెచ్చెడనువు గాడ సైన్య శ్రమంబయ్యె
డి నీవేతప్పక తగిపరంబెఱుంగుని పంపగు డ్డీనుని । రావేయొశ్వర కావ దేవర దసంరక్షించు భద్రాత్మికాక ॥ వినుదం
టజీవుల మాటల । జనువటచన రానిచోట్ల శరణాస్థులకో । యనువటపిలిచిన సర్వముఁ గనుటలనం దేహావయ్యెఁగరుణా
వాక్కి ॥ మ ॥ ఓకనులాక్ష యోవరదయో ప్రతీపతు విపతుకూరకు । యోగిక పియోగి వంద్య సుగుణోద్ధను యోశరణాగ
గీ తామరానోక హయోమునీశ్వరను నోహరయోపిమల ప్రభావరా । వేకరుణింప వేలలంప వేశరణాస్థి నిసన్నుఁగావ వే ॥
వ ॥ అగ పలికిచుటియునరక్షితరక్షకుండును నయొశ్వరుండాపన్నుండయిన నన్నుఁగాచు గాక యని యొనిగికి చూచు
చునట్టారులు గుడించుచు బయల్కాలకించుచునగ జేం ద్రుండు మొఱసేయుచున్న సహాయంబున ॥ గీ ॥ విశ్వసయిత లే
మివినియుచూరక యుండి । రంబుజాన నాచుల డ్డపడక । విశ్వసయిండు విభుండు విష్ణుండు జిష్ణుండు । భక్తియుతునికి డ్డప
డఁదలంచి ॥ అ ॥ వై కుంతపురంబులోనగిరిలో నామూలసాధంబుదా । పరమందారననాంత రామృతసరఃప్రాంతేంచు
కాంతోపలోత్పలవర్యంకరమావినీదియగు నాపన్న ప్రసన్నుడంపిహ్వలనాగేంద్రము పాహిపాహియనఁ గుయ్యా
లింపినరంభియై ॥ నునిరికింజెప్పఁడు శంఖచక్రయుగముం జేదోయి పంథింపఁడే పరివారంబును జీత శిడ భ్రగపతింబగ్నం
పదావర్ణి కాంతరధమ్ని ముంజక్కనో త్రండువివాదప్రౌఢతశ్రీగుచో । పరిచేలాంచల మైనపీడఁడుగజప్రాణావినో
తాసేహయై ॥ వ ॥ ఇట్లు భక్తజనపాలనపరాయణుండును, నిఖలజంతుహృదయారవిందసదసంస్థికుండునగు నారాయ
ణుండుగరికులేంద్రః పిత నానావిధదీనాలాంబులూకర్ణిం చిలత్క్రీకాంతాఁడనోదంబులందగి సాలించి సంత్రమించి
దిశలునిరిక్షించిగజేంద్రతొపరశ్వంబునంగీరించి నిజపరికరంబు నుజలనవధరించి గగనంబునకుగ్గమించి వేంచేయున
ప్పుడు ॥ మ ॥ తనవెంటనిరిచి వేంటి నెవరోధ ప్రాతముద్దాని వెనగనుబట్టిం ద్రుండు వానిపాతనధనుఃకామోదశీశంఖ
చ । క్రునికాయంబును నారసుండుధ్వజనీకాంతుండు దావద్విరో । య్యనవై కుంతపురంబునంగలుగుచారాబాలగోపా
లము ॥ వ ॥ తదనంతరంబు ముఖారపించుకరందమిండు సందోహపరివ్యంపమానానందదిందిరియగు నయ్యెడిరాదేవి
గోవిందక రారవిందసమాకృత్యమాణసంవాదన చేలాంచలయైసోపుచు ॥ మ ॥ తనవేంచేయుపదంబుఁ బేర్కొనఁడనా
ధస్త్రీజనాలాపముని నెనోయ్యుచ్చులుచ్చు లిందిరొళులులే వేదప్రపంచంబుల ననుజానీకముదేవతాగగిరైదండ
త్రేమోభక్తులంగినిచక్రాయుధుఁడేడిచూపుడనిధి కాలి-రిందిరోహద్దనులే ॥ అగ పిత్రింంచుచు ॥ శా ॥ తాటంకాచల

శ్రీఅథాన్తయోగము ॥ భావయోగోచరుడైనవానికిని • పావకుండర్పుల ॥ పావకుండు అగ్నితూతులను, అర్చుల ॥ త్యా
లను, ॥ ఆమరానోకా • కల్పశక్తులు ॥ యింగి ఆకాశము శ్రీఅథగపతింబునింపఁడుగరుత్మంతునిగవనమునకాయతక్షణమనియెప్ప
డు, అకర్ణికాంతరధమ్నిముంజక్కనో త్రండు । కర్ణాభరణవర్యంతయు వ్రేలాడుచున్న కొవ్వనువకర్ణకనవరించిగానఁడు- అనగాలేలాడు
నిగమునీవేసిగానఁడు, వివాదప్రౌఢతశ్రీకుచోపరిచేలాంచలయైనవీడఁడు । ప్రణయకలహముచేతఁబట్టుకొనఁబడినట్టి దేవి నైనములఁగ
దిచక్రమునైనవదలఁడు- అనఁగాలెట్టిదేవియెఁబైనవదిడువఁడు, గజప్రణావనోత్సాహయై పినుగుముక్క ప్రాగరతుఁబుండునంతోపగు
గలవాడై ఆవరోధప్రాతముక । అంతఃపురస్త్రీజనమును, ధ్వజనీకాంతుండు । నేనారాయకుండైనవిశ్వకృతుండు ॥ తాటంకకప్పులు,

సంబుతో భుజనబద్ధుని బంధంబుతో గాటిము క్రకుచంబుతో నదృఢవంచ తాగించి తో శీర్ణ లా । లాటాలేపముతో ను నో
హరక గాలగ్నోత్థిరియంబుతో గోటిండు ప్రభతో సురోజభరనంకో చద్విలగ్నంబుతో క ॥ అడిగెననికడ వడిజనున
డిగినదను నగుడను గువడక నడయు ను గా ॥ వెడ వెడ జడిముడి దడ బడ నడగి డుడగి డడు జడిమన డగి డు నెడల ॥
సీ ॥ నిటలా పక ముంబుటిపును జుంజున్ బుము ఖసరోశము నిండ ముసరు తేంట్లు ॥ చళుంబడో పగఁజెలగల్గల్గ బల్లనల్లన జేరియో ఘ
నింబవ్యతిలాడయ నుటుకుకు ములందో లఁజుతున్ ది నములకు నుండాకసీ పాతీనలోక మెనఁగు మీనపక్షులు దాటి మెయి
దీరగెతో గొయ్యంపాలనలుమింట నరణిగట్టు ॥ శంపలను జయంపఁజక్ర వాకంబులుకు చయుగంబు దాఁకి వ్రువ్రు జూపు ॥ మె
లత మొనుంపింబుడి మెటుఁగుదీరగెయ్యఁబో లేజలదవల్లు వెనుకఁ జరుగునపుడు ॥ న ॥ వినునీధింజను దేరఁగాంచి నరుల్నిష్ఠు
స్సరా రాతిడివనసం ద్రిని రాకగిష్ఠుఁగరుణావగిష్ఠుయోగిం ద్రవృ ॥ ద్వి నవ ద్రిష్ఠునహిష్ఠుభ క్తజనబృంద ప్రాభవాలం
కిరిష్ఠుననో ధోల్ల నదిందిరా పరిచరిష్ఠుఁజిష్ఠురోద్విష్ఠుని ॥ ఇట్లు పొడగని ॥ న ॥ చను దెంచెఁ ఘనుడుల్ల వాఁడెహరిపజ్జం
గంటి రేలఁక్కి శంఖని నాదంబ దెచ క్రవల్ల దెభుజంగధ్వంసియు న్నాఁడో క్ర ॥ న్నన నే తెంచెనటంచు వేల్పులున మోనా
రాయణాయేతని స్వనులై మ్రొక్కిరిమింట హ స్తిచురవిష్టావక్రికింబక్రికీ ॥ వ ॥ లయ్యవసరంబునఁ గుంజ రేం ద్రపాల
నపారవశ్యంబున దేవతానన సాగరంబులంగీకరింపక మనస్సమాన సంచారుండై పోయిపోయి కొంతదూరంబున శింశు
మారచక్రంబునుంబో లేగురు మకరకుళీరమీనమిభునంబై కన్న రేం ద్రునిభాండా గారంబునుంబో లేన్వచ్చువర కచ్చపం
బుముభాగ్యంబుంతుని భాగ ధేయంబునుంబో లేనరాజీవనంబుయై కుంతపురంబునుంబో లేశంఖచక్ర కమలాంకృతం
బై సంసారచక్రంబునుంబో లేన్వచ్చు సంతకులపంక సంతీర్థంబుయై యుష్మనప్పంక జాకరంబుబొడగని ॥ న ॥ కరుణాసిం
ధుఁడు శౌరిచారిచరముఁ ఖండింపఁగాఁబంపె సత్వరితాకంపితభూమిచక్రము మహాద్యద్విస్ఫులింగచ్ఛటా ॥ పరిభూ
శ్శతాంబరశుక్రముఁ బహువిధబ్రహ్మాండభాండస్థటాం ॥ తరంగస్వక్రముఁ బాటితాఖిలసూధాంధశ్చక్రముంబక్రముఁ ॥
ఇట్లు పంచిన ॥ శా ॥ అంభో జాకరమధ్యమాతననని న్యాలింగనక్రీడనా ॥ రంభుండై న వెలుంగుఁజేరి జెలువారిన్వచ్చి
నీటస్థభుట్టుంభాన్వనముతోఁ గొలంకుపుకలంకఁ బొందఁగాఁజొచ్చి ముద్రాంభో వ ద్రివిసించు *చక్ర టికి దాయంబోయి
హృద్వేగమై శా ॥ భీషంబై తలఁ ద్రుంచి ప్రాణములఁ బాపెంబక్రమాశుక్రియ ॥ శ్రీహేమత్పాదరదేహముంజకితవస్వే
భేంద్రసందోహముం గామక్రోధనగేహముఁ గరటిరక్త స్రావగాహంబుని ॥ స్విమోతాహముపీతదాహముజయశ్రీ
మోహముఁ గ్రాహముఁ ॥ వ ॥ ఇట్లు నిమిషస్వర్కసంబున సుదర్శనంబునుకరితలఁ ద్రుంచునవసరంబున ॥ క ॥ నకర మొకటిర
పఁజొచ్చెను ॥ నకరమునుటియొకటిధనమూటుచదా గె ॥ మకరాలయము నఁదిరిగెడు ॥ మకరంబులుకూర్చు రాజునుటు
పురకటిగె ॥ న ॥ తనముంబాసిన శ్రీరోహిణీవిభుక్రియఁ దర్పించినంసారచుః ॥ ఖమువీడ్చి న్నచిర క్తచిత్తునిగిరాగ్రా
హంబుపట్టూచ్చి పా ॥ నములల్లార్చిక రేణుకావిభుడఁ సాందర్యంబుతో మెప్పెనం ॥ త్రువదాశాకిరిణీకరోట్టి తనుధాంభ
సాన్నివచిత్రంతుండై ॥ శా ॥ పూరించెఁ హరిపాంచజన్యముఁ గృపాంభోరాశిసౌజన్యము ॥ నూర్చిధాన్వనచలాచలీకృతః
హేభూతప్రతైతన్యము ॥ నానోదారసితప్రభాచకితపద్మన్యాదిరాజన్యము ॥ దూరిభూతవిపన్నదై న్యమునుగిర్ధితద్వి
చత్రైన్యము ॥ న ॥ మొఱసెన్నిర్జరదుండభుల్లలరుహే మోదంబులై వాయువు ॥ ద్విరెన్నువుల వానజల్లుగురి నెద్దేవాలగ
నాలాస్యముల్పురగెడికల్గి యందుజీవజయభేలధాన్వనముల్నిండెసా ॥ గరముప్పొంగెఁ దరంగచుంబితనభోగంగాము
భాంభోజమై ॥ క ॥ నిడుదయన కేలగజమును ॥ నుడువున వెడలంగఁదిగి విసుదజలరేఖల్లుడుచు మెల్లనఁబుడుచునుడిపె
ద్విష్ణుండుచుః ॥ ఖముర్చి నాథా ॥ క ॥ శ్రీహరిసంస్పర్కనమున దేహముదాహంబుమాన్వితఁగిరిణీనం ॥ దోహమునుదానుగజ
పతి మోహనమీంకారశబ్దములతోనొప్పె ॥ క ॥ కరమున మెల్ల నరిపురుచు ॥ గరననురాగమున మెఱసికలయఁ బడుచు ॥

నటల కదలుచున్న శాటిము క్రకుచంబుతో ॥ వస్త్రముచేతవిడువఁబడిన స్వనములతోడను, అద్భుతచంచలాంచితో ॥ అద్భుతవీడిపోవు
చున్న చంచల కదలుచున్న శాంచితో ॥ బద్ధాణములతోడను, శీర్ణలాటాలేపముతో ॥ శీర్ణచేదన, లాలాటానోనజీయందలి, ఆలేప
ముతో ॥ తిలకముతోడను, గ్నత్రగులుగానిన, ఉరోజభరనంకోచద్విలగ్నంబుతో ॥ ఉరోజ స్వనములయొక్క, ధరజఃపుచేత, నరకోచ
వంగుచున్న విలగ్నంబుతో ॥ నదముతోడను, ॥ వెడవెడ ॥ తిన్వత్స్యగా, చిడిముడితోందరపాటుచేత ॥ నిటలానెనలు, ఆకుల ॥ కుమ్మ
చిలను, పాతినమర్చిము, శంపాలతీతిగమెలుపు, శంపల ॥ మెలుపుతీరగెలు, మెగులుమెఘము, విలుదివెనుకనుండెను, కక్రన్వకావేగ
ముగా ॥ కుంజరేం ద్రగజేంద్రము, శ్రీఅంబరకక్రము ॥ నూర్చుఁడుగలదియును, *చక్రటి ॥ దిక్కుదాయక ॥ నమికించునట్లు, శ్రీహేమ
త్పాదరదేహపర్యతము, చకితవస్వేభేంద్రసందోహము ॥ చకితఁడయఁజెట్టబడిన, వస్వేభేంద్ర, శ్రవ్యములయిన అదవియేనుగులయొక్క,
సందోహము ॥ గుంపుగలదియును, శ్రీరోహిణీవిభుక్రియ ॥ చంద్రునివలె,

గరిహారికతమున బ్రతుకుచు గరిపీడనమాచరించె గరిణులనుటలగానీ॥ జననాథదేవలశాపము వై పలుతరగ్రాహ
రూపంబుమాని॥ ఘనుడువహూహూ నామగంధర్వండువృషభునితోంటినిర్మలతనువుండవాల్సి॥ హరికినవ్యయనకునతిభక్తి
తో మ్రొక్కిరిగి విలిగిల్లిందిగీతములంబాడి॥ యాదేవుకృపనొందియందందమతియును విసతశిరస్సుండై దేక్షతోడదళితపా
వుండనుచుదనలోకమునకేగె॥ నపుడుశౌరికేలనంటనడువహస్తీలోక నాథుండజ్ఞానరహితుండై విష్ణురూపుడగుచు వెలు
గుచుండెను॥ అవసీనాథగజేంద్రుడాచుకరితో నాలంబుగావించెము॥ గ్రహిణిశుండతండుపుణ్యముండిం ద్రమ్య
మునాముండువైష్ణవముఖ్యుండుగృహీతమాననియతినర్వాత్మునారాయణు॥ నవీశేషంబుగంబూజజేసెనునహాశై
లాగ్రభాగంబున॥ ౧॥ ఒక నాండావృపుండమృతున్నవములోనూహించుచువైనియె॥ యకలంకస్థినిన్నుజోడ్చిగలక
జుండవోటికిన్వచ్చిలేవకపూజింపకయున్నమానిగినివ్యక్తోభుండై మూఢలుబ్ధిరీంద్రోత్తమయోనింబునునిశా
పంచిచ్చెభూపల్లభా॥ క॥ మునివతివమానించిన॥ ఘనుండిం ద్రమ్యన్నవిభుండుగుంజరయోనిం॥ జననంబుదెనుపిన్రు
లగినియవమానింపందగచుఘనపుణ్యలకు॥ క॥ కిరీ నాథుండయ్యెనాతండు॥ కిరులైరిభటారులెల్లగజమైయుండిగాహ
రిచరణసేవకతముచగిగరివరునకుచధిముక్తిగలిగెనరేంద్రాగ్నికర్మశంక్రుండనుచుగంబూతనుగోల్పుచునుభాయని
యతవృత్తినుండెనేని॥ జేమనుగర్భమెల్లిశిలమైమెల్లచాబ్రబలముయిరవిష్ణుభక్తిచెడు॥ క॥ చెడుకరులుమాగులుధనము
లు॥ చెడుమరునిజనతులునుతులుచెడుచెనటులకు॥ దైవదాన నెఱుగుగుంబులకు॥ జేదనిపదాధములువిష్ణుసేవానిరతున్॥
వ॥ అష్టమజగజ్జనకుండగునప్పరమేశ్వరుండుదరహాసితముఖకనులయగునకగ్రమలక్ష్మినియె॥ క॥ బాలానావెనువెంటను॥
హేలనినువీధినుండియేతెంచుచునీ॥ చేలాంచలంబుచుట్టుట॥ కాలోనేమంటినన్నునంభోజముభా॥ క॥ యెఱుంగుచుతెర
వాయిప్పుడు॥ మఱువనునకలంబునన్నునాజివయెడల॥ వ్రుణతునియెటిగిమొఱుగక॥ నూలుపక మొఱుయిడియెనినాశి
యవ్యముల॥ వ॥ అనివలికిననరవిందమందిరయగునయ్యిందిరాదేవిపండువ్విశ్వవంప్రకావవనారవిందయగుచుముకుండు
నకిల్లనియె॥ క॥ దేవాదేవరయడుగులు॥ భావంబుననివికీలుచుపనినాపనిగాకోవల్లభయేమానియెద॥ నీవెంటనవచ్చు
చుంటినిఖిలాధిపతి॥ క॥ దీనులకుయ్యాలింపను॥ దీనులరక్షింపమేలుదీవెనబొందగా॥ దీనాపనీకొప్పను॥ దీనపరాధీనదేవదే
వమహేశా॥ వ॥ అనిమతియునునముచితనంభాషణంబులఱిసంకించుచున్నవరమావైష్ణవీరత్నంబునుసావర సరసనల్లంబు
నుందహానపూర్వకంబుగానాలింగనంబుగావించినపరివారుండై గంధర్వసిద్ధివిబుధగణజేగియమానుండై గరుడానూ
ఢుండగుచునిజనదనంబునకుంజనియెననిచెప్పిశుకయోగిం ద్రుండిల్లనియె॥ నీవరనాథనీకునునాచేతవిపరింపఁబడినయూ
కృష్ణానుభావమైన॥ గజరాజమోక్షణకథవినువారికియశములెచ్చునుగల్గుపాపహంబు॥ చుస్సవ్వనాశంబుచుఖసంహా
రంబుప్రాద్దునమేలాగించిపూతవృత్తినిశ్యంబుఁబరియించునిర్మలాత్మకులైనవిశ్రులకునుబహుభవమావరు॥ సంపద
లుగల్గుబీడులశాంతిబొందునుఖముసిద్ధించువద్దెల్లతోభనములు॥ మోక్షునాచేతిదయ్యంహముచునుచేసెననుచుపిష్టం
డుప్రీతుండైయానతిచ్చె॥ వ॥ అనిమతియునప్పరమేశ్వరుండిల్లనియానతిచ్చెనెవ్వరేనియునపరరాత్రంబునమేలాగం
చి సమాహితచుననుగ్రలై శ్వేతద్విపంబును, నాకుంఠ్రియంబైననుధాసాగరంబును, హేమనగంబును, నిగ్దిగికందరకాన
నంబులను, వేత్రకీచకవేణులతాగుల్మసురపాదపంబులను, పనునుబ్రహ్మయ్యుఫాలలోచనుండును నివసించియుండుని
కొండగిభరంబులను, శౌమోదకీకాస్త్రభనునర్కనపాంచజన్యంబులను, శ్రీదేవినిశేషగరుడవాసుకీప్రహ్లాదనారదాది
ముఘులను, చుత్యకూర్మవరాహోవ్వవతారంబులను, వదవతారకృతకార్యంబులను, సూర్యసోమపావకులను, బ్రణవంబు
ను, నర్మతపస్వత్యంబులను, వేదంబును, వేదాంగంబులను, శాస్త్రంబులను, గోభూసురపాషుపతీత్రతాజనంబులను, శంక
రాశ్వపజాయాసముదయంబును, శౌరిగంగాసరస్వతీకాళిండినునందాప్రముఖపుణ్యధరంగిణీనిచయంబును, నమరుల
ను, నచరగిరువులను, నైరావతంబును, నవ్యతంబును, ధ్రువుగ్రహాన్నినివహంబును, బుణ్యక్షేతలయినమానవులను, స
మాహితచిహ్నలైతలంచువారలకుంబ్రాణావసానకాలంబుననాదీయంబుగనిమలగతినిస్తునివహ్యమీశేశుండనిదేగించితం
ఖంబుపూరించివిహగపరివృధవాహనుండయు వేంచేసినిబుధానీకంబునంతోమించెననిచెప్పి శుకుండురాజునకిల్లనియె॥
క॥ గజరాజమోక్షణంబును॥ నిజముగఁబరియించునట్టినియతాత్మలకు॥ గజరాజవరచండిచ్చును॥ గజతురగన్యందనములు
గైవల్యంబు॥ క॥ తామసుతత్ముండులైవత॥ నామకుండైవెలసెనునుపునలుపురమిందాన్యామికేంద్రలిపింధ్యాన్ధున॥ నామా
దులున్నపులునునుపునందనులున్నపా॥ నీ॥ మునులుహిరణ్యరోముండునూర్ధ్వబాహుండువేదగీర్తుండునుపీరుమొదలు॥ న

శ్రీకలకజుండులగ్రహమహర్షిఁజ్ఞిఅంకించుచున్నానిపలుకుచున్న॥ శ్రినమాహితమననుగ్రైనిశ్చలచిత్తులై,

మరులు భూతరథాదులు శుభ్రులవత్పైవై కుంతాఖ్యపరమసాధ్వి. యాయుద్ధరకుంబుక్రుడైతనకళలతోవైకుంఠదనంబు
 ట్టివారిజాత్యుం. డవనిపైవై కుంతననియెడిలోకంబుగల్పించె నెల్లలోకములు మ్రొక్క. | రమయెడురొలుచేకొనె
 రాజముఖ్యు. తనను భావనణంబులుడలంపెదరమె. యీకారా రేణుపటలంబు నెఱుంగవచ్చు. గానిరాదయ్యుహరిగుణగణ
 ముసంఖ్యు. తదనంతరంబునీ. చతుస్తనూజుండుచాత్యుండునువీరుడాజువనువయ్యెనవనినాథ. భూమీశ్వరులుపు
 రుపునుపనుద్యున్నాడులాతనినందనులమరపిభుండు. సుంక్రమ్యనూఖ్యుండనుద్యులపాపాదిమలాహవవృషభికిరాది
 ఘనులు. మునులంచుఁ భుండుసంభూతికి నాత్మజుండైపుట్టియజిగుండునాగమెప్పె. | నతడకాండకూర్మమైమండరాత్రి
 నినుదధిశలములోననుండిమోసె. నతడడువ్వెదిపిబలధింపనన్పుతాభి. | క్రచ్చియిచ్చెనాసాధారసంబు||వ||అనిపలికినం

— శ్రీ సుధాంధ్ర భాగవతము. — అష్టాశ్మకము. శ్రీ —

బరీక్షిన్నరేంద్రుండనునీంద్రునకిట్లనియె|| వ || వీనుమున్నేటికిరేంద్రుచ్చెపాలకడలిన్నిస్థుండుగూర్చుకృతి. స్వనధింజొ
 చ్చియదెట్లుమోసెయుకవ్వంజెనలైలంబుదే. వనికాయంబన్పుతంబు నెల్లవడసెన్వారాశీనేమేమిసం. జనితంబయ్యె
 మునీంద్రచోద్యముగదాసర్వంబుంజెప్పంగదేకి||అప్పటినుండిమిథోత్తన|| చెప్పెడుభగవతరథాభిశేషంబులనా||కెవ్వ
 డుడనివిజనింపను||సెప్పంగదేపులునిండశ్రీహరికిభల|| వ|| అనిమఱియునవంగలబడినవాడైయతనినభినందించి హరి
 ప్రసంగంబు చెప్పనవక్రమిం చెననిసూతుండున్దిజులకిట్లనియెన్లుకుకుండురాజుంజూచి||క|| * సీమనంగియసురవిసర
 ములనిలితికలసురల నెనువనసుపులు చెడలంబన చెడిరివడిరిగెడనిరి. మనుమనవరవిలసనములనన మెతలిన్పుసా||క|| సుర
 వతివరుణాదులతో. సురమునులుగొలువంగదలిసురలైలముపై. సురనుతుండగునజుగంగాదిరి. సురమహ్యుత్తరజెప్పిరపు
 డుసౌలయుదునతులై||క|| మర్వాసుశాపవశముననిర్విర్యుజగములెల్లవిశ్రీకములై. పర్వతరిపుతోగూడజ్జీస. పర్వతమై
 యుడెహతనుపర్వాపళులై||గీ|| నెలపు వెడలియున్నునైజులై నట్టివేల్పుగములంజూచివేల్పుపెద్దపరమపురుషుడలంబ
 ప్రణతుండైనంపుల్ల. పశ్చవడనుడగుచుబలికెండెలియి||క|| వీనునుమీరును గాలముమానవతిర్యజ్జరప్రచున్నేనజము.
 ల్లానుగనెవ్వనికిభలము. వానికి మ్రొక్కెదముగాకవగవంగనేరా||క|| ఆయ్యండురత్నకుండున. నామ్యండుమాన్యుం
 డులోకసర్గత్రాణాంతాద్యాదులూనిర్బునతండాద్యంతమధానములకునర్దుండమనకు||క|| వరదునిబరముజగద్గురుం.
 గరుణాపరతంశ్రుకునముగనుగొందుఁఖి. జ్వరములుచెకుననిసురలకుంబరంగంబుజుండెప్పెవరమప్రీతి||వ|| అం
 తఁదానును, దేవతానమూహంబును, నతరయంబునంజనివినయంబునంగానంబడినియ్యిభ్యునుద్దేశించి దైవికంబులగున
 సంబులనియతేంద్రియలయియిట్లునిస్తుతియించిరి || సీ || ఎవ్వనిమాయపగ్గంతయుమోహించుచురిమియెవ్వనిమాయ
 డాటరాదు. తనమాయ నెవ్వండింతయుగెల్చె నెవ్వండి నెవ్వనిబొడగాన రెట్టిమునులు. సర్వభూతములకునవ
 వృత్తి నెవ్వండుచరియించునతడెహజనితమయిన. ధరణిపావములుదిత్తముసోముండగ్నిముఖంబునుగన్నులుకనులహి
 తులు. చెవులుదిక్కులురేతంబుసద్భవము. మూడుమూర్తులపుట్టిల్లు మొదలి నెలపు. గర్భమఖిలంబుమూర్ధ్నంబుగగన
 మగుచు. మలయు నెవ్వనివానినసంసరింతు || వ || మఱియు నెవ్వనిబలంబున హాంసంప్రండును, బ్రసాదంబునదే
 వతలును, గోపంబునరుద్రుగను, బరుపంబునవిరిందయు, నింద్రియంబులవలనదేవంబులుమునులును, మేథ్రంబున
 బ్రజాపతియు, వక్షంబునలక్ష్మీయు, ఛాయవలనచిత్రదేవతలు స్తనంబులవలనధర్మంబును, బృథ్వంబువలనసధర్మంబును,
 శిరంబువలననాకంబును, విహారంబువలన నభ్రరోజనంబులును, గుహ్యంబువలన బ్రహ్మంబును, ముఖంబువలనవిశ్రులు
 భుజంబులవలనరాజులునూరుపులవలనవైశ్యులును, బదంబులవలనశూద్రులుసధర్మంబునలోభంబునుసవర్చరంద్రంబు
 వలనచ్రీతియు, నాసాపుటంబువలనధృతియు, స్పర్శంబునంగామంబును, శ్రావ్యగళంబుననియమంబును, వక్షంబున
 గాలంబును, సంభవించె నెవ్వనియోగమాయానిర్జిగంబులుద్రవ్యవస్తుకర్మగుణవిశేషంబులుచతుర్విధసర్గంబెవ్వని
 యాత్మగంత్రంబెవ్వనివలనసద్ధిండులోకంబులును, లోకపాలుగుంబ్రతుకుచుదురు పెరుగుచుదురుదివిజులకునాయు
 పుబలంబునైన జగంబులకునీశుండై పరమమహాభూతియగు నష్టరమేశ్వరుండు మాకుం బ్రసన్నుండుగాకయని మఱి

• నృపారాజ, అనమనమరవిలసనముల|| అనమనమానమాతమైన, నవర, యుద్ధముయొక్క, విలసనముల|| నేర్పులచేతను, కనిమనంబు
 విజృంభించి, అసురవిసరములు|| రాక్షసనమాహములు, అనిలకల|| తింగలవలెసాడపునకత్తులచేత, సురలనెగువల|| దేవతలనుదాధించ
 గాను, అనుదల|| క్రీకమువిడిచినవారై, అనుపులువెడల|| ప్రాణములుశరీరమునువిడిచిబయలుదేరగాను, మృదెడి|| నవకముచెడినవా
 రై, పరీ|| హరి, కెడి|| వచ్చిరి. శ్రీ సుధాంధ్ర భాగవతము. — అష్టాశ్మకము. శ్రీ —
 ౭౪

యును॥ మొదలజలమిడినభూజము । చదివడుమనుజుల్లదనముదొరకొనుమాడిగ । నొడ్డలనుహరికిన్ మొక్కిరిన్ । ముద
మొందుదురెల్ల జేల్పుమూరిలు నేము॥ ౧౧॥ అపన్నులగుదిదృశ్యులకోపుణ్యభవన్మఖాబ్జ మొయ్యనదెనితో । బ్రాపింపఁజే
యునంపడు । సోపరమచయానివాసయజ్జ్వలతేజా॥ ౧౨॥ అనియట్లు దేవగణనమేతుండై యనేకవిధంబులంగి గ్రించుచును
న్నపరమేష్ఠియందుఁగఱుఁగించిదయాగరిత్యుండగువిశ్వలక్ష్మ్యుండావిర్భవించె॥ ౧౩॥ ఒకజేయరూఁ లుగూడిగట్టికడవైయు
స్యస్త్రిభాగూతో । నెక్కురూపైవనుచెంచుమాడిగ హరిదాసెప్పారెయాజేలుపు । చ్చికలాలోకనులై వివర్ణులుతులై వి
త్రాంతులై మ్రోలఁగానకశంకించెరికోతప్రాక్షువిభగనంబోలు నేవారికి॥ అప్పుడ॥ ౧౪॥ హరికిరీరుజేయూరితుండల
పాదకటకాంచనరత్నకంకణాదికాస్తుభోపేతంబుఁగొనొదకితంకడప్రశరాసనంయుతంబు । మరకతశ్యామంబు
సరసిజనేత్రంబుఁగడ్డాభరణకాంతిఁగండయుగముఁగఱితికాంచనవర్ణరౌశేయవస్త్రంబు శ్రీవనమాలికాసేదెంబు । నై
వసోహరంబువైవిధ్యసౌభాగ్యమయినయితెకూపురాద్ద మెనఁగఁగజూచి బ్రహ్మాండ్రాజునుగలుగుదానును । బొంగిన
ప్రృలగుచుఁబొగడఁదొడఁగె॥ ౧౫॥ జననస్థితియమూరుఁ । మునినుతుని రావణసుఖసమాద్రునినుగుండునుతనుకొంబు గులపు
గులుని । ననఘుండగుమహానుభావునిభినందింతు॥ ౧౬॥ పురుషోత్తమోరూపము । పరమాశ్రేయంబుభవనవర్జులకల్లె॥ స్థి
రవైదికయోగంబున । వరుసనుమీయందుఁగానవచ్చెనుమాకు॥ ౧౭॥ మొదలనుగీలోద్రోఁచెను । మదియన్నులద్రోఁచెన
మముదోఁచెనునాపై । మొదలునమముమదిన్సృష్టికిఁగదియఁగఱుటమనకువన్నులయొగమాడిగ ॥ ౧౮॥ సీమాయజేతవి
శ్వము । వేమారునృజింతువనుచుఁజ్ఞుండవనుచు॥ ౧౯॥ తిరుతులునుగఱుపడిని । నేనంబుననగుండుడై నగనుఁగొంతరొ
గి॥ ౨౦॥ అన్ననువనియంచునమృతంబుగోపులయంచువహ్నిసమిధలంబునకురు । యోగవేతంబొందు సోజనుబుద్ధిజే ।
ననుఁబునిన్నుఁగాంతురధికగుణులు॥ ౨౧॥ వ్రక్షకోకిల॥ పట్టులేకబహుప్రకారమివన్నవిత్తులమైతిమే । మెట్టలేకవిన్నుఁగఁగి
హభిష్ఠితార్థమువచ్చుట । నెట్టమైనదవానలంబునవేగు నేనుగను మొత్తము । నెట్టమైనదెనిగఁగలోపలనీరుఁగాంచినచాడ్పు
న॥ ౨౨॥ మద్రక్షకోకిల॥ నీకు నేమనివన్నవింతుమునీవునర్వమయింపడై । లోకమెల్లనునిండియుండఁగలోకలోకదనవిదా । లోక
నింబుశుభంబుమాకునులోకపాలకులేనునీవాకవాసులునీవహ్నిఁదనిర్మలతెత్తిక్రియ॥ ౨౩॥ అనికమలసంభవప్ర
ముఖులుచనుతి సేసిరినిచెప్పినరేంప్ర నకుశకుండెల్లనియె॥ ౨౪॥ శరీరింజనురాననాదిమతుడై నెంపారజేమూతఁగఁభీ
కంబైనరవంబునంబలిక సంప్రీతాత్మండై యూర్వరుఁ । దానోమాంబితకాయులన్నవవి ముద్దైపాయులకశ్రేయులం ।
ప్రారధ్యగ్రహహర్షవోత్తథనవాంఛానల్పులకేల్పుల॥ ౨౫॥ ఓనలువయోసురేశ్వర । యోగటలకటాక్షయోసురోత్త
ములారా । దానవులతోడనిష్ఠుఁడమానుగఁబోరామిగలిగివసుటయయెప్పు॥ అచియెట్లంటిరేని॥ ౨౬॥ ఎప్పుడుదనుకునుస
శ్వము । పొప్పడునఁదాఁకిరిపులఁజూచియందనమై । గప్పికోనియుండవలయు । మొప్పుగనహిమామకుమఁకొదిగినభం
గి॥ ౨౭॥ అప్పుతోత్పాదనయన్నము । విశదమతంజేయుటొప్పుజేల్పులుపనుడి । యన్మృతంబుఁద్రాఁపింతువు । లన్మృతగతిం
బ్రతుకుచుండురాయుర్వృద్ధి॥ ౨౮॥ పాలమున్నెటిలోపలనర్వగృణఁతొషధములుచెప్పించిచాలవై । మందరశైలంబు
ఁమంధానముగఁజేసితనరావనకించరిత్రామఁజేసి । నానహయంబున నెలమినదటమీటుతరువుండువేగనతంద్రులగు
చుఁఫలముమీదయ్యెడుబహుశయశిఖంబులంబడుదురుదైత్యులుపాపమతులు । అలసటయును లేకయఖిలార్థములుగల్గువి
షధిలోననెక్కువిషముపట్టుఁగడఁగిచెఱుపలేవుకామదోషంబులు । వస్తుచయమునందువలయుఁజేయ ॥ అనియుపజేశిం
చి॥ ౨౯॥ అంతాదిరిహితుండచ్యుతుఁ । ఉంతద్ధానంబుమొందెనదఘోరాతు । ల్సంతోషంబునదమతమ । కాంతాలయము
లకుఁజనిరికొరవయెప్పు॥ ౩౦॥ క॥ కయ్యంబుసేయనొల్లక । శ్రీనెయ్యంబు ననతులు వెట్టినిష్ఠరనికరం । వియ్యపునము
యెట్టిదుర । దియ్యంబునఁగొల్పెబినిదేవచ్చేపి॥ ౩౧॥ క॥ పనచెడితనకునువశమై । ఐసునరముతోఁగొల్పుచున్నసురసం
ఘము । స్వసేవసంగిచంపఁబూనినననురులవారింఁచెబలియనతినయయుక్తి॥ ౩౨॥ వ॥ అట్లువారింబి॥ వైరోచనిరాక్షససము
నయంబునకిల్లనియె॥ ౩౩॥ పగవారుతరణఁజొచ్చినమగతనములు నెఱుపఁదగదుమగవారలక॥ దగుననుయ మెఱుంగవల
దేనుగటిమఁచొటింపవలననున్యలతోడ॥ ౩౪॥ అనిపలికింపుకుటంబునసురనికరవెరిపుతుండై నిఖిలలోకరాజ్యల
క్ష్మీనహితుండై యభివవిభవిజయరాగూకారనిజాలంకారంబుండై సుఖంబునంగొలుపున్న పిరోచననందనుంగని శచివి

•మంధానముగవచ్చుము- విషధినముదము. శ్రీనెయ్యముఁద్రాడు- నతులువెట్టినమస్కారములుచేసి-ఇయ్యపునముఁకామక.
దియ్యంబున॥ పీఠితో. ఐసునరముతోఁగొన్నదనముతో- కనిమనఁగిదిజ్యంభించి. వైరోచనిరాక్షససపుత్రుఁడైనబలిచక్రవర్తి శివచిహ్న
మార్చి- సాంత్యవచనంబులకొనిగులమంచుటలచేత.

భుండు శ్రమశీసవిప్రుండునుబోలెసాంశ్యవచనంబులతోంలింబొందించి పురుషో శ్రమశీతంబై సనీతిమార్గంబునశంబు
 యగ్నికింబ్రయంబునెప్పియరిష్ట నేమననునయింది,లిపురవాసులగుదానవుల సేదంబుబడి,జంభునిసమ్మతంబుజేసికొనిహ
 యగ్నిపునివిగ్రహంబుమాన్వి, నముచితారక బాణాదులతోసఖ్యంబునెఱపి,విప్రభృతునకుంబోత్తుహాత్రించి, శకునిరో
 చనప్రతిహేతులకుంబో రామిజూపి,నయమాలినుమాలిప్రముఖులకు మైలియెఱింగించి,కుంభానికంభులకుసౌజన్యంబు
 గైకొలిపి,పౌలోమకాలకేయనివాతకవచాదులయెడబాంధవంబు ప్రకటించి,వశ్రదఃస్త్రికినశక్తుండైయితరదానవదై
 త్యసమూహంబువలన నతీస్నేహంబుసంపాదించిమనకునక్కఱిచెలియలిబిడ్డలకు * నొడ్డారంబులెమిటికియేక కార్యవర
 త్వంబుననడ్డంబులేక బ్రతుకుదమ సౌఖ్యన్యఃపరోధంబులేల దొల్లిన సౌఖ్యన్యఃపరోధంబుననలంగిలిమిది మొదలుదనుపదివి
 జనముదయంబులకు రాజురోచననంగనుండుమనమండఱుతలవంపునఁ జేయంగలవారముభయకులంబునువర్ధిల్లునట్టి
 యుపాయంబెఱింగింతునని యమృతజలధిమథనప్రాంభక ధనంబుదెలియంజెప్పెనట్లునురాసురయుధంబులు బలా
 రాతిబలిప్రముఖంబులైపరమోవ్యోగంబుననుధాసంపాదనాయ శ్రవిశ్తులై సఖ్యంబునొందిమందగమనంబునమందరన
 గంబునకుంజని॥ సీ॥ వాసవవద్ధకీవాడిగాఁజఱచినకుద్దాలముఖములఁగొంతఁద్రవ్వి, మునలాగ్రములుసొన్ని మొదలిపా
 తగలింపి దీర్ఘపాశంబులవిండునుట్టి పెకలింపిచాపములపీడించినదలిందిపెల్లార్చితమతమపేటువాడి, పెటికిమిండికి నె
 ల్లిప్పులహస్తంబులదలలభుజంబులదరలకుండ, నానిమెల్ల నెఱుఁతుప్పుడుగుచిడుచు,భారమధికంబునుఁటువకపట్టు
 డనుచుమందరనగంబుఁదెచ్చిరవందగిరిని,దేవదైత్యులుజలరాశితెరువునట్టి, క॥ మందరముమోపసౌపమి,నందటి
 పైఁబడియెనదియునతిద్యముగాఁగొండఱు నేలంగలసిరిగొండఱునుగ్గయిరిచనిరికొండఱుభీతిక॥క॥ ఏలాహరికడకే
 గతి,మేలాదొరకొంటిమధికఁజీహేలనలై లో,నమ్మలనముచేసి తెచ్చితి, మేలాపెక్కఁద్రుమడిసిరేలానడుమక॥క॥ ఏ
 టికిమముఁబనిబంఁచె । స్నేహితిఁదగుబోటివారికింతలఁపనులిం । కేటికిరాఁడుమహేశ్వరుఁ డేటికిపేక్షించెమఱవనే
 టికిమనలక॥వ॥అగ్గికులకుధరపతనజన్యంబగు దేవనసహింపనోపక పలపించుచున్నదిజదిజలభయంబుమనంబుననె
 లింగిసకలవ్యాపకుండగుహరిదత్తనివావంబున॥మ॥ గరుడారోహకుండై గదాదిధరుండై కారుణ్యసంయుక్తుడై । హరి
 కోటిప్రభతో సేహూ వెఱుకుఁడీ యంచుంబ్రదీపించిత । గ్లిరింగేలన్నవకుండకంఠకముమాడిగ్రంబెట్టెఁబక్షింఁద్రు
 మైఁ । గరుణాలోకసుధస్సరాసురుల ప్రాణంబులనుధించుచుక॥ క॥ వారలుగొలువఁగహరియును । శివారధిదరిక
 డకు నేగెవసుధాధరము । న్నార్విజనయనునిగొంచున । వారితగతిఁజెయెహగవల్లభుండుఱక॥ క॥ చనిజలరాశితలంబు
 న । వనజాక్షునిగిరిడించివందనములును,ద్విసతులు సేసిఖగేంఁద్రుండు । షివనిదియెన్నాశ్చభక్తిభవనంబునకుక॥ అ
 ప్పడుం॥ సీ॥ భూనాథవినుమయ్యభోగింఁద్రువాసుకిఁ బిలిపించియతనికిఁబ్రయమునెప్పి । ఫలభాగమీనొడఁబడినమ్మ
 తునిఁజేసిమెల్లనఁజేతులమేనునిపిరి,నీవకాశెవ్వరు నేర్తురీవని॥ కియ్యకొమ్మనియతనికైకోలువడసి । కవ్వంపుగొండని
 పగ్గంటకంబుగఁజేసిగర్జించునతనిభోగంబుఁజూట్టికడఁగియమృతజలధిఁగలశంబుఁగావించి । త్రచ్చునవసరమనఁదలం
 పులమరబద్ధవస్త్రకేశభారులై యారెండు । గములవారుతరువఁగఁజిసిరచట॥ తదనంతరంబ॥ క॥ హరియును॥ దేవా
 నీకము । శ్శురగేంఁద్రుని తలలుపట్టనుద్యోగింపక॥ హరిమా యావరవశులై,సురవినుతులుగూడిపలుకఁజొచ్చికిడిమిక॥
 వాత్సక్కిల॥నవ్వుమైనశ్శేఫణంబుమీరలుచక్కఁ బట్టిమధింపఁగాఁబుచ్చమేటికిమాకుఁబట్టనుబూరుషత్వముగల్గిమేమ
 చ్చమైనతపోబలాధ్యయనాన్వయంబులవారమై,యిచ్చయింతుమెతుచ్చవృత్తికిండుమాకుఁఫణాగములే॥అనిపలుకుద
 నుజులంజూచి॥క॥విష్ణుయముఁబొండ్లిదానవఘనైరుండహిఁఫణమువిడువఁగైకొనియసురుల్నిష్ఠిత్వముఖులై యార్చియ ।
 విష్ణితముగఁగొలువమేటికిఁకందోకెక॥వ॥ఇట్లునమాకన్వణస్థానభాగర్థయంబులేర్పఱుమకొనిదేవతులుపుచ్చంబును
 బూర్వదేవతులుఫణంబులంబట్టివయోరాశిమధ్యంబునంబర్వతంబువెట్టివరమాయ శ్రవిశ్తులై యమృతార్థంబుత్రచ్చు
 చున్నసమయంబునక॥విడువఁడండనిధిపలుకఁగఁగఁడుభరమునమొకలఁగుచురుగలగమివెడలై,బుడబుడరవముననఖ
 లము । వడవడవడకఁగమహాత్రివనధిమునిగెక॥డ॥గౌరవమైనభారమునఁగవ్వపుకొండధరింపలేకదో,స్సార్వభౌమినులై

* బద్ధారము,విరోధము, శ్రివాసవవర్ధకి,విశ్వకర్మ,త్యక్త, కుష్టాలిగుద్ధలి- ముసలాగ్రములు,రోకటిచివరలు శ్రికౌలనివిలాసము
 శ్రికులకుధరపతనజన్యంబగు,కులవర్మతముతమమిందఁబడుటవలనఁగలిగిన- పలపించుచున్న,కుఁఖించుచున్న, శివారధిసముద్రము- వసుధా
 ధరము,వర్మతము, శ్రివనినియెకాపోయెను, శ్రిఇయ్యకొమ్మని,నమ్మ,తించుమని- కైకోలువడసి,నమ్మ,తమునుపొంది- భోగము,శరీరము- కడఁ
 గి,ప్రయత్నపడి- త్రచ్చునవసరంబునక॥చిలికెడినమయమంబు, శ్రిదేవానీకము,నేవతాసముదాయము, శ్రిడరగేంఁద్రుని,నర్పరాజగులదిశే
 మని- సురవినుతులు,రాక్షసులు, శ్రిఫణంబు,వడగ- పుచ్చము,తోకక, శ్రిదానవఘనైరుండ,విష్ణుపు- టిక,దైర్ఘ్యము.

యభయసైనికులన్గమనిగ్గుతో ననుకూ॥ పారతలంబునంబడిరి పౌరుషముంజెడిపాండవేయయె॥ వ్యారికి నేరంబోలుబల
వంతువుదైవమునాక్రమింపగఁగక॥ వననిధిజలములలోపల॥ మునిగెడిగిరిఁజూచిమృతమునఁజింతాభి॥ మునిగెడివేల్పు
లఁగనుఁగొనివనజాతముఃపవాధి నడుమవారలుసూడఁగి॥ సవర నైలక్షయోజనములవెడలు సైకఁడఁగఁగోరంబైనది॥

శ్రీ కూర్మవతారకథాప్రారంభము. శ్రీ

ర్షరమునునదనై నబ్రహ్మాండమైననాహారిం చుఘువతరంబగుముఖగహ్వరంబునకలచరాచరజంతురాసుల సెల్లవ్విరి
లోగొనునట్టిమేటికడుపు॥ విశ్వంబుపైవేలువిశ్వంబుపైబడ్డనాగినఁగదలనియట్టికాల్లు॥ వెలికిలోనికిఁజనుదెంచువిపుల
కుంజఁకుంబుజంబులఁబోలెనునక్షియుగము॥ సుందరంబగువిష్ణుండుసురలతోడికూర్చిచెలువొందసెకవహాకూర్మనా
య్యె॥ ముక్కుతంబైజలరాశిఁజొచ్చిలఘుముక్తాశుక్తివందంబునన్నమదన్రిం ద్రుమనెత్తివాసుకేవహానాగంబుతోల్ప
తోనునురేంద్రాదులుమానికంపములతోనానాఁగదేబాపురేకమలాత్రోశరణంబుభూదిశలునాకాశంబునఁమ్రోయ
గఁగఁగఁగివిధంబునక॥ తరికాండ్రులోననొకఁడఁట॥ తరికడవకుఁగుమరుకీవాఁకత్రాడఁటచేతు॥ బ్లిగవ్వంబునుదానటఁహ
రిహరిహారివిత్రలీలహరియేయెఁబుఁగఁగి॥ జలధిఁగడవసేయైలంబువ్వంబుసేయభోగిఁద్రామసేయదరువసిరి
యసఫయుఁబడయుశ్రీచల్లభుఁడుదక్క॥ సెరుఁడుశక్తినుంతుఁడొకఁడుగలఁడెగి॥ గొల్లవారిబ్రతుకుగొలతనవచ్చునె
గొల్లరితఁబాలకుప్పర్రచ్చిగొల్లలెరిసురలుగొల్లయ్యెవిష్ణుండు॥ చేటులేనిమాంసునియుఁగనిరి॥ వ॥ ఇట్లునురాసురయనా
ధంబులుజోహరినాధంబులైకవచంబులునెట్టంబులువెట్టికొనిపుట్టంబులుపీచుట్లుచుట్టికొనికరంబులుగరంబులనప్పళిం
చుచుభుజంబులుభుజంబులనొలయుచు, లెండులెండుదరవదొడంగుఁడందరియనుండగతిఁజెనుగుఁద్రచ్చునుండగొ
ల్లలదందంబునమహార్ణవమధ్యంబునమంథాయమానమందరమహీధర విలగ్నభోగిభోగాద్యంతంబులంగరంబులంజె
మల్పుమఁజెనుబొబ్బలబ్రహ్మాండకటాహంబునిర్భరంజైగుబ్బుగుబ్బుఁయురులుకొండకవ్వంబుగుత్తిజిజిఱిఱిదిలుగువే
గంబునభువచ్చటాయమానంబులైభుగులుభుగుల్లనుచవ్వల్లనుప్పరంబెగసిలెక్కుకుమిక్కిలిచుక్కులకొమ్మలచెక్కులనిక్కులుప
డుమినిమిగలమీఁదిమీఁగడపాలతేటనిగ్గుతుంపరలపరంపరలవలననిజకరక్రమక్రమాకర్షణవిధాంత ఫణిఫణాగర్భన
ముహూర్తనిర్భరవిషకీలికీలాజాలంబులప్పటప్పటికినుప్పతిల్లినదప్పిసెందకమందగతింజెందకనకూపారవేలాతలకులుజకు
సునుగుచ్చపుచ్చస్వచ్చకుకరందనుగంధిగంధవహావహానంబునంగ్రొంజెమటవేటిటిలిపెనువరదగములాడల్లనిగుడసెం
డొరులంబరహాసించుచుఁజేటువాడివిలసించుచుమేలుమేలనియగ్గించుచుఁగామకాదనిభంగించుచునిచ్చమెచ్చనిమచ్చ
రంబులవలన వనధివలమానవైశాఖవసుంధరాధరప్రవర్తననలజనితఘుమఘుమాగావంబును, చుఘుగుణాయమానమ
హాహిం ద్రప్రసుఖముహుర్దుహురుచ్చలిత భూరిఘోరఘోరైరఘోషంబును, గులకుధరపరియేపణతోభిగనముట్లుం
ఘనసమాకులితంబులై వెలుచిచటదిగురుగురుబులైయొరలు కమతకర్కటకాకోదరమకరతమిలిమింగిలమఃరాశిచ
క్రవాకబలాహక భేకసారసానీకంబులమొలులునుంగూడికొని ముప్పటిగొనిదనుజవిజభటాట్టహాస తర్జనఘర్జనధ్వ
నులవలపురియైమొత్తినస్తైనదశదిగంతభిస్తులునుబేడెత్తిపెల్లగిల్లంద్రుల్లుచు గికురుపొడుచుచునొకని సెుకనికంఠెవడి
యునుండడవునుంగలుగఁద్రచ్చుచు, బుతంబులిచ్చుచునుధాజననంబుఁజింతించుచు, నూతనపదార్థంబులకనెమల్లునూ
చుచు, నెంతడవుద్రచ్చెనునిహరినడుగుచు, నెడవడనితమకంబులనంతకంతకు మురువుడింపక త్రచ్చునమయంబున॥
క॥ అప్పాలవెల్లిలోపలనప్పటికప్పటికిమందరాగముదిలుగంజప్పడునిండెనజాండము॥ చెప్పిడిదేనుజునిచెవులుదించ
ఱఁగొనియె॥ అంతనప్పయోరాశిసాధ్యంబున॥ క॥ ఎడమగుడిముచుపుదిరుగుచుఁగడినెడనును వెనుకఁదిరుగుకులగిరి
కడలి॥ నడవెడలనురలునసురులుదొడితోడిఫణిఫణము మొదలుతుదియునుదిగువఁగ॥ క॥ వడిఁగొనికులగిరిదరువఁగ॥ జగదధి
శిగమకరకమతర్కఃపఫణిగణము॥ బృడివహుఁడడఁబఁగెలఁకులఁబడుభయవడి నెగినిబయలఁబడునుగిలివడుఁగ॥ క॥ అను
రాసురకరవిపరి॥ భ్రానుణాధరాధరధరేంద్రభ్రానుణంబునఁదాఁగఁగమతేంద్రవీపుతీటనుశమియింపఁగఁజాలదయ్యెజగ
తీనాథా॥ తదనంతరంబ॥ క॥ ఆలోనజలధిలోపల॥ నాలోనహివిడిచిసురలునసురులుబలవం॥ గిలాకోలాహలమైహాహ

అనూపారతలంబునక॥ వసుదపుగట్టన-పాండవేయవేటిక్షుదా॥ శివరము॥ తాచేటివీఁపుచిప్ప॥ శ్రీఆంకతాదు-అనఁగాఁగవ్వము
హిరకుండగుంజకుఁగట్టియుండువాశము, శ్రీహరినహాధంబులైవిష్ణుపుత్రోగూర్తికొనినవై- (నెట్లంబునట్లంబు)తలపాగ- మంధదంధాయ
మానకవ్వమైఆచరించుచున్న- విలగ్నతగులుకొనిన- వననిధివలమానవైశాఖవసుంధరాధర॥ నముద్రమునంబుదిరుగుచున్న మందరవత్సర
ముయొక్క, భేకకప్ప- సారసఁబెగ్గురువేడి- కికురుపొడుచుచు॥ హాసపుచ్చుచు తమకము॥ మోహము- మురుపుగర్వము.

పాలకడలిచ్రమ్యు నెడహాలాహలముజనించుట. శ్లో

హలవిషమువుట్టెనవనీనాథా॥ వ॥ అదియంబ్రళయకాలాభీలఫాలలోచనలోచనానలతతంబుచందంబుననమందంబై,
 విలయనహానహాస్రంబుకై వడివడిదై, కడవటిపట్టవగటింటి వెలుంగులకు తెఱంగునదుగ్గక్షితంబై, తుదిరేమువెలింగిన
 మొగులుగములునంబడబలుపేగులవహువునబెడివందై, పంచభూతంబులుదేజోరూపంబులైనచాట్టునచున్నవందై,
 భగభూగాయమానంబులైన పొగలును, జిటచిటాయమానపిన్నులింగంబులును, దగద్దగాయమానంబులైన నెఱమగట
 లుంగలిగి మహార్ణవమధ్యంబునమందరనగంబునుందరంబునందిలుగు నెడజలియించి, పెటపెటాయమానంబై నింగికిం
 బొంగిదిశలకుంగేలునాచి, బయల్లుప్రెచ్చికోని, తటిగవ్వంపుకొండనండగొనక నలుగడలకుంబఱచి, దరులకుటికి, సుగా
 సురసముదయంబులండటికొనిగిరివరగుహగహ్వరంబులనుడివడక, కులశిఖిశిఖిరంబుల నెఱగలివడిగహనంబులడపిం
 చి, కుంజమంజరీపుంజంబులభవ్యంబుచేసి, జనపదంబులేర్చి, నదీనదంబులేటియించి, విక్రంభికుంభంబులు నికరలువడని
 క్క, తరణితారామండలంబులమైమిట్టించి, మహద్గోకంబుదటికొని, యువరిలోకంబునకమాటుగొనలిడి, నుడివడి ముసరు
 కొనిప్రవృత్తండగోళంబు దిటిలివడండాటి, పాతాళాదిలోకంబులకు వేల్పువారిసర్వాధిక్యంబై శక్యంబుగాకయెక్కడ
 జూచినందానయైకురంగంబుక్రియంగ్రేష్టుతుమభుజంగంబువిధంబుననొడియుచుసింగంబుభంగిలంఘించుచు, విహం
 గంబుపడినెగయుచు, మాతంగంబుబోలికెనిలువంబడుచు, నిస్సహలాలహలదహనంబుజగంబులంగోలాహలంబుసేయు
 చున్ననమయంబున* మెలకు సెగలమిహుకంజాలకీనీతైనదేవతలును, నేలంగూలిసరక్కసులును, మల్లినతారకంబులును, గీ
 టడంగినకిన్నరమిథునంబులును, గమలినగంధర్వవిమానంబులును, జీకాకువడినసిద్ధవయంబులును, జిహ్వవడినగ్రహంబులు
 ను, జిండటవందలైనవగ్గాత్రమంబులు, నిగిరిచనిమలు, నికెనసముద్రంబులును, గాలినకానంబులును, బొగిలెడిపురంబు
 లును, పానుంకువడినపురుషులును, పాక్షిపడినపుణ్యంగనాజనంబులును, బగిలినపర్వతంబులును, భవ్యంబులైన ప్రాణిసం
 ఘంబులును, వేగినలోకంబులును, శ్రీవివశలైనదిశలును, నడ్డగెడవులైనభూజవయంబులును, నెఱవఱలైనభూములును నై
 యకాలవిలయకాలంబై తోచుచున్ననమయంబున॥ క॥ బుద్ధారించివిషంబున॥ క్షమచనుదెంచికావనధికులులేమిన్తోడ్డే
 గుఱుందిరాలన॥ విడ్డననెడలేకజనులువృద్ధీనాథా॥ అప్పుడం॥ మ॥ చనికైలాసముజొచ్చిశంకరునివాసద్వారముండేరి
 యీశునిదవ్వారికులడ్డవడ్డదలమంచుజొచ్చికుయ్యోమొటో॥ వినుమాలింపుముచిత్తగింపుముదయస్వీక్షింపుమంచం
 బుజాననముఖ్యులనిరార్తకుణకళాసంఠంభునిస్సంభునిక॥ క॥ వారలుదీనతవచ్చుట॥ గూరిమితోనెటింగిడతుకూతురు
 దాను॥ స్వేరోలగముననుండి॥ యారతుండైచంద్రమాండవసరమిచ్చెక॥ వ॥ అప్పుడభోగిభూషణునకుపాస్తాంగదం
 డప్రణామంబులుగావించి ప్రజాపతిముఖ్యులిట్లనిప్రతిందిరి॥ సీ॥ భూలాత్మభూతేశభూతభావనరూపదేవమహాదేవదే
 వవంద్యులూలోకములకెల్లినీశ్వరుండవునీవబంధమోక్షములకుంబ్రభుడవీవ॥ యారత్రశరణ్యుండవగురుండవునిన్ను
 గోరిభజింతురుకుశలమాతులు॥ సకలసృష్టిస్థితిసంహారకర్తవై బ్రహ్మవిష్ణుశివాఖ్యులగుదీవు॥ పరమగుహ్యమయినబ్ర
 హ్మంబునదపత్ర॥ నుంబునీశశక్తిమాయుడవీవ॥ శబ్దయోగవీవజగదంతరాస్త్రపునీవప్రాణమరయనిఖలమునకు॥ క॥ సీ
 యందసంభవించును॥ నీయందవసించియుండునిఖలజగంబులో॥ నీయందలయముఁబొందును॥ నీయందరముసర్వభూతనిల
 యమురుద్రా॥ సీ॥ అగ్నిముఖంబుపరాపరాత్మకమాత్మకాలంబుగతిరత్నగర్భపదము॥ శ్వసనంబునీయూర్పురసజలే
 శుంకుదిశలకర్ణంబులుదీవమునాభి॥ సూర్యుండుగన్నులుశుక్లంబునలింగంబుజరంబుజలమలుచదలుశిరము॥ సర్వోపధు
 లురోమపయములుశల్యంబులద్రులుమానసమమృతకరుండు॥ ఛందములుధాతువులుధర్మసమితిహృదయ॥ మాస్యపంచక
 ముపనివదాహ్వయంబులయినసీరాపుపరతత్వమైశివాఖ్య॥ మైస్వయంజ్యోతియైయొప్పునాద్యమగుచు॥ క॥ కొండలుక
 లండండురునినుగొండలులేడందరతడుగుణిగాండనుచు॥ స్తోందలుకలండనిలేడని॥ కొండలమందుకురునిన్నుగూర్చి
 మహేశా॥ సీ॥ తలఁపఁద్రాణేంద్రియద్రవ్యగుణస్వభావుండవుకాలక్రతువులునునీవసత్యంబుధర్మమక్షరముఋతంబు
 నునీవముఖ్యుండవునిఖలమునకు॥ ఛందోమయండవుసత్వరజస్తమశ్చతుండవైయుండుసర్వరూప॥ కామపురాధ్వరకాల
 గతాదిభూతద్రోహభయమువోద్యంబుగాదు॥ లీలలోచనవహ్నిస్ఫులింగశిఖిలనంతకామలఁగూర్చినయట్టిసికు॥ రాజ
 ఖండావతంసపురాధపురుషదీనరత్నకరకూర్మాదేవదేవ॥ గీ॥ మూండుమూర్తులకునుమూండులోకములకు॥ మూండుకా

* మెలకుఁజూడ్చిల్యమానముగనుండుచున్న మిడుకంజాలకఁకుఁభువకుటకోర్వక. ॥ పానుంకువడినమండిన-కాలిన. శ్రీవివశలైనమైమర
 చిన. అడ్డగెడవుఅడ్డవడ్డము. అఱవఱలుకునకలుకునకలు. ॥ చదలుఅకాశము. ॥ స్వేరోలగముఁజెడవక.

జములనుమూలమునును భేదమునును భేదమైయున్నారని ప్రస్తుతమునగనివహించెనును క॥ సదన శ్రత్యవరాదరాన దనంబగునిన్ను బొగడబలభవాదుల పెదవులుగదలువ వెఱుకురువదలకనిను బొగడ నెంత వారముదేవా ముక్తకోకి లభాపలుకై సురాసురుబునిపాలవెల్లినుధింపహా॥ లాహలంబుజనించెవేరికలంఘ్య మైభువనంబుకో॥ లాహలంబుగఁజే యువిచ్చునులాలనంగొని ప్రాణసం॥ దోహముంబ్రలికింపవేదయతోంగరింపఁగనిశ్యరాక॥ లంపలలనివారింపము॥ సం దగ్యవఁజేయబయముసంపాదింపఁ॥ జంపెడివారివధింపము॥ సొంపారఁగనిక చెల్లునోమార్గధరాక॥ నీకంఠెనొండెటుం గము॥ నీకంఠెంబరులుగావ నేరరుజగము॥ వీకంఠెనొడయఁజెవ్వఁడు॥ లోకంబులకెల్ల విజలలోక స్తుత్యా॥ వాతనిచుటి

—శ్రి భుశ్యరుండుదేవబృంద ప్రార్థితుండై హాలహలమునుబాసముచేయుట శ్రి—

యునభినందించుచున్న ప్రజాపతిముఖ్యులంగనినకలభూతసముండగునదైవుండదన ప్రయసటిక్లగయో॥ క॥ కంఠేజల ములముఖము॥ వింఠేజలజనితవిషమువేడిమిఁబ్రభులై॥ యుంటకునా న్దులయాపదఁగెంటించుటఫలముగాదెక్రివ్యగా ట్టిక॥ ప్రాణేచ్ఛవచ్చిచ్చిచ్చిన॥ ప్రాణులరక్షింపవలయుఁబ్రభువులకెల్ల॥ బ్రాణులకిత్తురుసాధులు॥ ప్రాణంబులుని మభంగురములనిమగునా॥ పరహితము సేయ నెవ్వఁడు॥ పరమహితుండగునుభూతపంచకమునకుం॥ బరిహితమెవరహ ధర్మము॥ పరహితునకు నెమటులేచుపర్యేంచుముఖి॥ హరిమది నానందించినహరిణాక్షిజగంబులెల్ల నానందించు॥ హ రియునుజగములుమెచ్చఁగిగరళమువారించుటాప్సఁగవలదౌట్టిక॥ శిక్షింతుహాలహలమును॥ ధక్షింతునుమధురసూ క్షుఫలరసముక్రియఁగరక్షింతుఁబ్రాణికోట్లను॥ వీక్షింపుమునీవు నేఁడువికచాబ్జముఖి॥ అనిపలికినప్రాణవల్లభునకువ ల్లిభియిష్టనియెదేవాచిత్రంబుకోలందివధరింపుమునపలికెనిచెప్పిన సమ్మునీంప్రసకునరేంప్రండిట్లనియె॥ మ॥ అహ ర్కలోకహితార్థమంచునభవుండోగాకాయంచాడెబో॥ యమరుల్ భీతినిమ్రొంగుమీయనిరివో యంభోజగర్భాదు లుండముఁగావహారలెమ్ములెమ్మనిరివోతాజావిగల్గంటన॥ య్యమప్రాణేశ్వరునెట్లుమ్రొంగుమనెయ్యగ్రానల జ్ఞానలభా॥ అనినకుండిట్లనియె॥ మ్రొంగెడువాఁడువిభుండని॥ మ్రొంగెడునదిగరళమనియుమేలనిప్రజకు॥ న్నింగుమ నెనర్వమంగళ॥ మంగళసూత్రంబు నెంతమదిసమ్మినదో॥ మ॥ తనచుట్టున్సరసంఘముల్లయజయధ్వానంబులన్బ్రేల్లిడ॥ స్తు నగంభీరరవంబుతోశివుఁడులోకద్రోహిహుంపోతుర॥ మునికెంగేలఁదెమల్చికుర్చికడిగానంకించెఁజంబూఫలం॥ బనిస ర్వంకపమువ్రహ్మవిషమువాహరించెహాలాగరి॥ అతిఘోరంబుగనాపాసనమయంబున॥ ను॥ కదలంబారవుపాపసే రులాడలన్సర్వాంబుజాలంబువుట్టడునేత్రంబులునెఱ్ఱగావునిజజాటాక్షేండుఁడున్దండఁడు॥ న్నడనాభోజమువాడదా విషమువాహ్యనించుచోదాయువోచదిలుండైకడిసేయువోదిగుచుచోభక్షించుచోమ్రొంగుచో॥ క॥ ఉదరములోకం బులకును॥ సదనంబగుఠెఱిఁగిశివుఁడుబలుబిషాగ్ని॥ స్తుమరుకొనఁగంకవిలమునఁబదిలంబుగనిరిపెసూక్షుఫలరసము క్రియఁగాక॥ మెచ్చినమచ్చికలిగిన॥ నిచ్చిననీవచ్చుగాకనిచ్చె మెరులకుండిచ్చుఁగడిగొనఁగవచ్చునెచిచ్చజరాపచ్చు పడినశివునకుఁదక్కఁగా॥ హరుఁడుగళమనంచుహాలాహలమువెట్టఁగప్పగిలితోడవుకరణిసోప్పె॥ సాధురక్షణంబున జ్ఞసులకునెన్నభూషణంబుగాదేభూవరేంద్ర॥ తదనంతరంబక॥ గరళంబుకంకవిలమున॥ హరుఁడుధరించుటకుమెచ్చి యానాననుచు॥ హరియునిరించియునుమయును॥ సురనాథుఁడువొగడిరంతసుష్టిరమితో॥ క॥ హాలాహలభక్షణక॥ హాలాగతినినఁజువనెలమిలిఖంపఁ॥ వ్యాధౌనలవృచ్చికములపాలైచెడరెట్టిజనులుభయవిరహితులై॥ మ॥ మఱియు

—శ్రి పాలకడలితలుచునెడనై రావతాచులుజనియించుట శ్రి—

నారత్నాకరంబునురాసురులుగ్రచ్చునెడక॥ తెల్లనిమేనుననమృతముజల్లునజల్లించుపాడుగుశితశృంగములు॥ నెల్లుగ నథులకోరెలు॥ వెల్లిఁగోలుపుమొదవుపాలవెల్లినిఁబుట్టె॥ గీ॥ అగ్నిహూత్రియనుచునాసురభిరదేవ॥ మునులుపు చ్చుకొనిరిముడముతోడవిబుధసంఘములకువెరవుతోనధ్వర॥ హవులునెట్టుకొఱకునవనినాథ॥ మఱియునాజలరాశి యందు॥ క॥ సద్బంధ్రపాండురంబై॥ యుత్తైశ్వర్యమనఁగదురగముదధినించె॥ బుచ్చికొనియెఱిగిదైత్యుం॥ డిచ్చఁగొనండుయ్యనింప్రండిశ్వరశిక్ష॥ క॥ ఒకపగు సురమునువిలుచును॥ నెఱిఁదోకయముఖము సరియుని ర్మభూరముల్॥ కుటువచెవులుఁదెలిగన్నులు॥ దలుచగుకందంబురూడఁదగునాహరిక॥ అంతనాపాలకువృషయందు॥ క॥ దంతచతుష్టహతితై॥ లాంతంబులువిడిగవడఁగనవదాతకుభృ॥ తాంతంబగునైరావణ॥ దంతావళముద్భవించెధ రణినాథా॥ క॥ తత్తరేనినదువుపడిగల॥ యొకలునుమెనుగదకరము సురుకుంభములు॥ చెడఁగైయువతులమురి పెవునడకలకున్నులగురువనంగజమొప్పె॥ మఱియునైత్రంగివల్లభుమధిండునయ్యెడుగీ॥ ఎల్లయుతువులందునల

కారిపరుషమైముద్ర విదులతోటకేనుడెంచి । కోరివచ్చువారి కోర్కెలనీ నెఱుంగు ॥ మేల్పన్నానుపాల తెల్లెలుకై ॥
 ముటియునుంగొండగవ్వంబునంగడలిమః శింపనప్పరోజనంబుజనించెనంత ॥ క్రొక్కాట మెలుగు మేనులు ॥ క్రిటిసి
 వచన్నగవలుఁ గ్రున్నిననడుముల్ క్రిటియిన్నురులుములు ॥ జక్కని చూపులునుదివిజనులకునొప్పెక్కాట ముటియు
 నారత్నాకరంబునందును భాకరుండుద్భవించివీరించెయనునతంబునఁడనయథాథానంబునంబ్రవర్తించుచుండెనంత ॥
 క్రొక్కాట మెలుగుకై వడికళతళయని మేను మెలుయధగధగయనుచు ॥ గలుములనీ నెడుచూపుల ॥ చెలువంబుల మొ
 దలితెంకిసరిపుట్టెన్మహాసీ ॥ పాలమున్నటిలోపలిమీఁదిమీఁదమిసిమిజిడ్డునఁజేసి మేనువడసి ॥ క్రొక్కాట మెలుగుల
 కొనలతళుక్కున మేనిచేఁగగగగ మెలుగుఁజేసి ॥ నాఁడునాఁటికిఁబోధనవకంపుత్రేఁగెలనునుపోర నెయ్యంబునూలుకొలిపి
 క్రొక్కాట కెండమ్మిక్రొలునఁబ్రొద్దువఁటొలసివలపులఁబ్రోదివెట్టి ॥ పసిడివంపక దామంబుబాగుఁజెట్టి ॥ వ్రాలుక్రొన్నెల
 చెలువునవాడివీర్చి ॥ జాణతనమునఁజేతులజాడఁదిర్చి ॥ నలువయ్యాకొమ్మనొగిఁజేసి నాఁడునేడు ॥ కెంపారెడునధరంబు
 ను ॥ జెంపారెడివంపమునతికింపాలరుచుల్పొంపారు మోముఁగన్నులు ॥ పెంపారుమనోప్పగవ్వపిలుఁడునుగుచముల ॥
 అనిజనులువొగడుచుండసి ॥ తరుణికిమంగళస్నానంబు సేయింతుమని పెట్టెనంప్రండనర్పమైన ॥ మణిమయపీఠంబుమంగ
 లవతులైన వేలుపుగరితలుచిమలతోయ ॥ పూర్ణంబులై యున్నపుణ్యాకలతంబులిడిరిపల్లవములనిచ్చెభూమి ॥ గడిమిగో
 పులుపంచగవ్వంబులనునిచ్చెమలసివపంతుండుమధువంసంగ ॥ మనులుగల్పంబుఁజెప్పిరి మొగులములు ॥ వణవగోముఖ
 కాహవలహమూరజశంఖవల్లకివేణునిస్వనమునిచ్చె ॥ బాడిరాడిరిగంధర్వపతులునతులు ॥ పండితసూక్తులతోమతఁ
 దుండంబులుసాఁచితీర్థతోయములెల్ల ॥ మండములముంచదిగే ॥ నండంబులుజలకమాద్వైదరుణీమణికి ॥ సీ ॥ కట్టంగప
 చ్చనివట్టుపుట్టుమద్యముదితకుఁడెచ్చిపమప్రండిచ్చె ॥ వత్తానికరంబుమధువాసమూఁగినవై జయంతికమాలవరు
 ణుఁడెచ్చె ॥ గాంచనకేయూరకంకణికికికటకాదులనువిత్వకర్తయిచ్చె ॥ భారతియొకమంచితారహారంబిచ్చె ॥ బాణి
 బర్హమునిచ్చె ॥ బర్హభుండఁ ॥ కుండరీప్రజంబుకుండలములనిచ్చె ॥ శ్రుతులుభక్తమైననుతులుసేసె ॥ నెల్లలోకములకునేరి
 కిసానివై ॥ బ్రతికెడనుమదితలుపలికెనధిప ॥ మఱియును ॥ సీ ॥ పలుకులనవృతంబుచిలుక నెవ్వనితో భాషించునతఁడెపో
 బ్రహ్మయనఁగి ॥ నెలయించి కెంగేల నెవ్వనివరియించె వాఁడెలోకములకువల్లభుండు ॥ మైవీఁగె నెవ్వని మేనితోఁగడియిం
 చె వాఁడెపోవరమసర్వజ్ఞమూర్తి ॥ నెలతుకయెవ్వడు నేయింపనయిం చె నాయిల్లుపరమగునవృతపదము ॥ నెలతచూ
 పుబారు నెవ్వోటికచోట్టు ॥ జిహ్వుధనదధర్మజీవితంబు ॥ కొమ్మసిన్ననగపుగురుతరచుఁఖని ॥ వారణంబుస్మృతి కారణంబు ॥
 మఱియునెక్కొమ్మ నెమ్మనంబున ॥ సీ ॥ భావించియొకమాటు బ్రహ్మాండమంతయు నాటబొమ్మ రిల్లనితలంచుఁ
 బోరించియొకమాటుభువనంబులన్నియుఁ దనయింటిలోదొంతులనితలంచు ॥ బ్రాపించియొకమాటు బ్రహ్మాది సుర
 లను నాయింటిలోబొమ్మలనితలంచు ॥ గొనకొనియొకమాటు కుంభినీచక్రంబు నలవడబొమ్మపీటనితలంచు ॥ సొల
 సియొక్కమాటు సూర్యేంద్రురోచుల ॥ నవటిదీపకలికలనితలంచు ॥ భామయొక్కమాటు భారతీదుర్గల ॥ నాత్మస
 ఖులలంచునాదరించు ॥ తదనంతరంబు ॥ గీ ॥ చంచరీకనికరర్పుకారనినడంబు ॥ దనకునుత్పలములదండవెట్టి ॥ మేఘకోటిస
 డిమి మెలుగుపుల్లడిమాడి ॥ సురలనడుమనిల్చెనుందరాంగిక ॥ ఆకన్నులునాచన్నులు ॥ నాకురులాపిలుఁడునడుమునా
 ముఖమాన ॥ వ్యాకారముఁగని వేల్పులు ॥ చీకాకునఁబడిరికలఁగి శ్రీహరిదక్క ॥ వ ॥ అట్లునిలిచిదశదిశలంబరి వేష్టించియున్న
 యత్రురక్షస్థిస్తానాధ్యదితిజగరుడగంధర్వచారణ ప్రముఖయూధంబులంగసుంగొని పురాణప్రాధకన్యకారత్నంబుదనన
 నంబుననిష్ఠినిచిత్రించె ॥ సీ ॥ విమవనైయ్యండనలవడదొకచోటనొకచోటపవిత్రోనోర్వరాడు ॥ తగమొకచోటసంతతవై
 భవంబుగాదొకచోటవేడిమినుండఁబోల ॥ దొకచోటఁగరుణలేదొక్కొంతవెడకిన నొకచోటడగ్గరియుండఁజెట్టి ॥ నెఱయిం
 గమొకచోటనిలుకడచాలమచర్చింపవొకచోటజడతగలదు ॥ కొన్నిచోట్లుకామగుణగరిష్ఠంబులుక్రొధసంయుతములుకొన్ని
 యెడలుకొన్ని మోహలోభకుంతితంబులుకొన్ని ॥ ప్రమదమత్సరానుభావకములు ॥ వ ॥ అనిసకలపత్మరుషజనపవర్రనంబులు
 మానసించివరిహరించి ॥ సీ ॥ ఆమరముతైమవనైయ్యండవచ్చునువరుసనుసవతులెవ్వరునులేరు ॥ వెలయంగనశ్రౌతవిభవమీ
 తవియిల్లుశృంగారచందనశీతలుండు ॥ గలఁగఁడెన్నఁచుశుద్ధకారుణ్యమయమూర్తివిమలుండుగడిసి సేవింపవచ్చు ॥ నెఱినా
 దుతిజగఁడునిలుకడగలవాఁడునకలకార్థములందుజడతలేదు ॥ సామరక్షకుండుషడ్వర్గరహితుండు ॥ నాభుండయ్యెనేని
 నడువమోపునిరఁడెభక్తయనుమనింతిసరోజాతమ్రుదామకమునఁబూజిసేసె ॥ క ॥ ఇందీవరదామమునముగ్గించు
 నిఁబూజించిరవకుఁగుఁడెవసింపఁ ॥ మందిరముగఁదద్వత్తుము ॥ నందపలజ్ఞాపద్యస్థి నాలోకించె ॥ గీ ॥ మోహరుచులవలన

ఘట్టియలయెన్ను సిగ్గువలన బాలశరమువంచునిరి వెఱపువలన నె గ్రమవంపడు గనదుముఖము ప్రాణనయికుఁజూచి॥
 క॥ హరిసూచినసిరిచూడడు సిరిసూచినహరియుఁజూడసిగ్గునుబొంద ॥ హరియునుసిరియునుదమలో నరిచూపులఁజూ
 డనుగుడునందడిఁజేసె॥ చ॥ జగములతండ్రియైనగురేశ్వరిజగంబులఁగల్గి నిందిరబడగనురహండుఁదాల్చెనటదత్తగు
 ణారనదృష్టిచేఁబ్రజల్త॥ మగుడఁగఁదొంటిభంగినజనుంగళసాధిపతిత్వసంపదా న్నెగడినలోకముల్లరిర నేక శుభంబులఁ
 బొందిర త్తటిక॥ వ॥ అటమున్నయద్ధిరాజనయంచునున్నయమూల్యంబైనకౌస్తుభంబు పేరిటియనర్హువణిరాజంబున
 య్యంబుజాతునకుసమర్పించినఁదనవత్కఃస్థలంబున ధరియించెనప్పడయ్యొదిలత్తీయు శ్రీవత్సకౌస్తుభ వైజయంతీవన
 మాలికాదితారహారాలంకృతంబైనపుండరీకాతువత్కఃస్థలంబునవసియించెనయ్యవసరంబున॥ శా॥ ప్రాసెన్నంభవ్యగం
 గవేణురవముల్లున్నాడిపెండేఱుటల్వాసెన్నగ్రనగానీలలసురల్భాసేగ్లిరార్కుల్లగ॥ ద్వాసుల్లిన్లునిబ్రహ్మదేవముఖ
 రుట్లుంగిగనుంఁత్రంబులంబ్రాసెన్వినుతిం దిరుల్లసేతపుష్ప శ్రేణివర్షించుచు॥ క॥ ఆపాల వెల్లికూతురు తీపులమాపు
 లకుఁదోగితిలకింపఁబ్రజల్చేప్పట్టిరిసంపవలసు॥ బ్రాపించెను మేలుజగము బ్రతికెనరేంద్రా॥ క॥ పాలేటిరాచకన్నియమే
 లారెకుమాపు లేకమిమమిమకంచుంజాలింబురపురఁబొక్కుచుఁదూలిరికక్కసులుకీడదోచిననధిపా॥ క॥ వారిధిదరు
 వఁగనంతటవారుణియనమెక్కకన్యవచ్చిననసురుల్వారిజలోచనుసన్ముతివారైకైకొనిదానివారిజనేత్ర॥ సీ॥ తగు
 ణుండుదీర్ఘదోర్దండుండుకంబుకంధరుఁడు పీతాంబరధారిప్రసిద్ధి లాలితభూషణాలంకృతుండగుణాఘోర దున్నతోర
 స్సుండత్వత్రముండఁ నీలకుంచితకేతవివహుండుజలధరశ్యాముండున్ముగరాజసత్వశాలి॥ హరికుండలుఁడరత్నమంజీ
 రుండమృతునంశాంశసంభవుండమలమూర్తిభూరియాగభాగభోక్తధన్వంతరి॥ యనఁగనన్మృతకలశహస్తండును॥ నిఖి
 లవైద్యశాస్త్రనిపుణుఁడాయుర్వేది॥ వేల్పువెజ్జకడలివెడలివచ్చె॥ తదనంతరంబ॥ గీ॥ ఆతనిచేతనున్నయన్మృతకుంభము
 సూచి శ్రీకెరలువాడిచిసురలంగికురువెట్టిపుచ్చికోశిరియసురపుంగవులెల్లనుమాటులేకబలివిమానవేంద్ర॥ వెండియి॥
 గీ॥ చాపులేనిమంచుచక్కనవనకజ్జె॥ ననుచుఁగడవనసురులడఁచిగొనిన వెఱచిసురులహరికి మొఱలువెట్టిరిసుధాపూ

— శ్రీశ్రీవిష్ణుమూర్తిమోహినిస్వరూపంబునొంచుట శ్రీ —

గ్ధృఘటముపోయెఁబోయెననుచు॥ వ॥ ఇల్లుశరణాగతులైనవేల్పులదైన్యంబువాడగని భృత్యజనకాచుమండగు నప్పరమే
 శ్వరుండుమీరుదుఃఖంపవలవడేనునామాయాబలంబునంజేసిమీయర్థంబువఱలసాధించెదననివలికినసహాయంబునన
 య్యన్మృతపూరంబునేమంద్రావుచునానితనకించుదైన్యదానవజనంబులలోపలననుగళంబును శ్రీకలిసంభవించినకతం
 బునఁత్రబలురగురక్కసులుఁలొకించిన త్రయాగంబునందునడుచుచండంబునఁ మువ్వప్రయాసహేతువులగుసురులును
 సుధాభాగంబున కర్ణులగుదురుగావునఁబందికుడుచుటగర్తవ్యంబిదిసనాతనంబగుధర్మంబగుటంజేసి యయ్యన్మృతకుం
 భంబువిడుపుండనిమగ్దనులగునిశాచరులుజాతమత్సరులైతమవారలవారించుచున్నసహాయంబున॥ గీ॥ ఒకనిచేతనుండనొ
 కఁడుబలిష్ఠుఁడై పుచ్చికోనినవానిఁబొమ్మగఁటట్టి యంతకఁటెనధికుండన్మృతకుంభమునెత్తి కొంచుపాతెఁబరులుగు
 య్యడంగి॥ సీ॥ మెత్తనియడుగులు మెఱుఁగారుజానుపులఁటికంబులుబదోయైనతొడలు॥ ఘననగుజఘనంబుగఁడులేతన
 డుమునుబల్లి వారుణకాంతిసాణియగముగఁడుదొడ్డపాలిండ్లుగంబుకంతంబునునింపాధరముఁజంద్రబింబముఖముఁదె
 లిగన్నగవయునునళికుంతలంబులుబాలేంచునన్నిభాఫలతలము॥ నమరకుండలకేయారహారకంకాణాదులేపారనఁజీర
 నానమొప్పనల్లనవ్వులఁబర్చవలొత్తుండసురపకులనడఁగింపనాడురాపంబుఁదాల్చి॥ అయ్యవసరంబునజగన్మోహనాకా
 రంబున॥ సీ॥ పాలిండ్లుపైనున్నపయ్యనజాతించుజాతించిమెల్లనఁజక్కనొత్తుఁదగుతత్కనుగండఫలకంబులాలయం
 చుమెలయించికెంగేలనుజ్జగించుఁగఁడు మెఱుంగులువారుకడకన్నలల్లార్పుగల్గార్చి తొప్పలండఁగొలుపు॥ సవరనిదరహా
 సచంద్రికఁజలికించుఁజలికించికెమ్మొవిఁజిక్కుపఱచుదలితధమ్మిల్లకునుగంధమ్మునెఱపుఁగంకాడియుగాంకృతుల్ గ
 డలుకొలుపు॥ వొడలికాంతులుపట్టు లేకులుకఁబాటు॥ నన్నవలిపెంపువయ్యదనొకలింప॥ వ॥ ఇవిధంబుననక్కపలయువతీర
 త్నంబుజగన్మోహనదేవతయునుంబోలె నెమ్మొగంబుదాచికినత్రిల్లిన లేటిమొత్తంబులంగేలిది దిగురుజొంపంబులనె
 డగలుఁగజడియచుమురియుచుండరాక్షసవరులుగనుంగొని॥ సీ॥ బొంగదెలావణ్యమాఁగదేమాధుర్య మాఁగదేసతివ
 యావనాంగియెటనుండివచ్చివేమిచ్చయించెదుసీనాను మెయ్యెదీనిరజాతీయమరగంధర్వసిద్ధాసురచారణనుజక

• వేల్పువెజ్జకడలివెడలివచ్చె శ్రీకెరలువాడిచికోరికలతిశయించి, కిదురువెట్టిలాలనముచేసి శ్రీకలి కలహము. వీడోయిఁజత, జఘనసెఱుకు, పల్లవచిగురు, పాణిహస్తము, పాలిండ్లు, స్తనములు, కంబుకంఠము, శంఖమువంటికంఠము, బింబాధరము, దొండపండువంటికెడది, కవఁజంట, మండరీకాలిలంబె

నృపకుసీనుహినుగలదె॥ ప్రాణదైత్రేంద్రియపరిణానుదాయుడైరిచ్చించెబోపిధినిన్నగరుణ॥ పనితశశ్యపుసంతతివార
మేము॥ భ్రాతృలముమరలకేమిద్ధపూనుషులము॥ జ్ఞాతులకుమానునేకాధసంగతులకుం॥ బాలుడిఅనియ్యంబుపందియిమ్ము॥
కి॥ సభయైముండెదమిందట॥ మభయంబునవచ్చుకొలదిసమృతంబునునీవిభరాజగనునతప్పక॥ విభజింపుపేతపక్షపరి
హితమృతవై॥ వ॥ అనిమంత్రించినదై తులంగనిమామూమువలీరూపుండగుహరిశనవాడిమాపుటంపరలనలనవారలతా
లుములనించుమిమిగవులెగయమొగమెట్టియిట్టియె॥॥ సుందరులగుపురుషులగని॥ పొందెడునాయందుబుద్ధిపుట్టునె
మీకుం॥ బృందారకిరీపులా॥ రా॥ చెందరుకామిమలవశ్యసింపరుపెద్దల్॥ కి॥ పలుకులుమధురసధారలు॥ నలఁపులునానాప్ర
కారదావానలము॥ లైలుములుసాలావ్యకములు॥ చెలువలనమ్ముటలువేడిసిద్ధాంతములే॥ కి॥ నానేర్చుకొలదిమీకును॥ మాను
గవిభజించియిత్తుమానుండుశంక॥ గానిండనవుమనిచ్చిరి॥ దానవులమృతంపుకడవఁదిగుణీమణికి॥ కి॥ ఆతంతాలోకన
ము॥ నాశీతలభామనులునాలాలితము॥ బ్రాశివరంపరలగుచుం॥ బాశమునైవారిసోల్లుబంధించెన్దృపా॥ వ॥ ఇట్లును
ధారలకింబులేందంబిని మంద్యైకభావణంబులనుండీరూపుండగు ముకుందండుమేలుకీడన నేనుపందియచ్చినతె
లుగుననంగికిరించుటకర్తవ్యంబనవుమనగుం॥ గాకయ్యనురాసురదైత్యదాసవిసమూహంబుపవసించి కృతస్నానులై
పెళునుంబులావరించిమిప్రలసగోభూహిరణ్యదానంబులసేవదాశీగిప్రవచనంబులుగైకొని ధవళపరిధానులై
గింధమాల్మగ్రహపతిపాలంకృతంబగు కిన్నరశ్శతలామధ్యంబున॥ బ్రాగ్రకృతవీరంబులఁ బూర్వదిశభిముఖులైప
ట్టులుగొనియున్ననచయంబున॥ కి॥ శోణీధరకుచయుగధర॥ వేణీధరములనుడప్పివిధాధరణ॥ క్షాణయయుయువిదప
సెను॥ బాణీపరోజనుననమృతభాండయగొంచుక॥ కి॥ భాసురకుంజలభాసిత॥ నాసాముఖకర్ణగండనయనాంచలన్దా
శ్రీసతీయగుసతింగనిదే॥ వాసురయూధంబుమోహించుచుండెంచేంద్రా॥ అప్పుడుకి॥ అనుకులక మృతమువోయుట॥ పొనఁగ
నుపాములకుఁ బాలువోసినమాడ్కి॥ దొనఁగనుంచునువేలొకదెననుంగూర్చుండఁబెట్టెదేవాహితుల॥ ఇట్లురెం
డుపట్టులుగానేర్పటించి॥ నేగిరిపడుపండితుఁడుగానవులారతడవుసేయకపత్తులైశ్శులార॥ యటుచచ్చిఁగూర్చు
డండకిన్నులగ్గుర్చి పనుగవపయ్యెడఁజూటఁదిరిచిదిసెనాంపిలివాపులుగిన్నిండివర్గంబులెడలఁదిపాఁడుఁగుఁజేసి॥ మె
ల్లైనగవులమేచులుపాపించికి మజాణమాటలఁగావపఱచి॥ యసురవరుల నెల్లనడంగించిమరలను॥ దడవుసేయవలదు
ద్రావుడగుచు॥ వచ్చుకొలదిసమృతవారివిభాగించె॥ దనునీదిజులెల్లఁదనునీపాడు॥ అయ్యువనలంబున॥ కి॥ మనసువేల్చు
లకునుమాగాటములరాకపందిసెట్టెదననిపడఁపూనె॥ దాసేవతిష్టనుచిష్టమతరళొకగాకరిష్టనుచునుగడకఁట
ల్లు॥ నలుమాటలాడరోవతిహావకుండుచోదరుగవఁగప్పువోచాలునును॥ నొండాడకలగుచునెక్కింతసోలయునోమన
యెడఁగంబునోమనువయనును॥ నెలఁతనూగ్గిగములకైకెలంగుచుం॥ బ్రణయభంగిభీతిబద్ధలగుచు నూరకుండ్రిగానియు
పిదలేతెన్నై॥ యుపగఁజూలైరియసురవరులు॥ అప్పుడు॥ కి॥ అసురద్రాతిములోనఁబొచ్చిడిజులైరాహుపీయూప
పానముసేయంగనిచంద్రభాస్కరులపన్నభేయనారాయణు॥ పహరాంతిశిరంబుచక్రహతఁడున్నాడెన్నధాసిక్తి
మైయచురెన్నంబునుడెండెమూర్ధ్నముతదన్యాంగంబునేలంబడె॥ గి॥ అజంఘావానిశిరమునంబరవీక్షి॥ గ్రహముసేసి
పెట్టిగారవలదె॥ నాండుపర్వములనునైరంబునప్పుక॥ భానుదండరులనుబట్టుచుండు॥ కి॥ ఒకబొట్టాదిక॥ కుండంగి॥ నకిల

శ్రీ దేవాసురయ్యుధము శ్రీ

సుధారసమునకురసంఘంబులకుం॥ బ్రకటిందిపోసిహరిదనసుకరాకృతఁదాల్చెననుఁజూరులుబెగడి॥ మ॥ అమరుల
కి॥ నులుంబ్రయాసబలహేత్వద్దాభిమానంబులచ్చములైలబ్ధిపికిల్లులైరిసురలున్నంప్రేయసయుత్తులై॥ రిసురారుల్కు
చుడుకిఖముంగినిరిగానాశ్యంతోదోగర్దులై॥ కి॥ నలాయుస్సరణంబువేడిజనుల్లలాల్యణనంయుత్తులే॥ కి॥ దానవులమృత
ముంద్రావం॥ బూనిపయోరాశింద్రచ్చిపొగిలినమాడ్కి॥ శ్రీనాథపరామ్మఖులగు॥ మీనులుప్రెండంగఁజూరిష్టార్థము
లక॥ కి॥ శోధించిపభినమృతము॥ సాధించినిలిపవైరిదత్తుర్గుల॥ రోధించిసురలకిడిహరి॥ బోధించిపగేంపునెక్కిపో
యెనరేంద్రా॥ కి॥ శుద్ధులగుసురలకమృతము॥ సిద్ధించినెసురవరులుసిడిముడిపడుచు॥ గుడ్డలునానాయాధనన్నద్ధ
లునైయుద్ధమునకునడిచిరిబిమి॥ కి॥ ధన్యులునైరోచనిశత॥ మన్యుప్రముఖులుతాభిమానులుదమలో॥ నన్యోన్యరణ
ముబాహిరిన్యాసంబులనుబేర్చివెలసిరికిడిమి॥ మ॥ అరుదైకామగమైమయాసురకృతంబైలోకితాలోకిన్దై॥ పరిశ
స్థాస్త్రసమేతమైతరళమైవైహాయసంబైమహాసురయోధాన్యితమైనయానముననంతోభిల్లబూట్టెందును॥ ధ్విరకాం
తి॥ బలిచాసురధ్వజచమూదీప్రస్థితిన్దుందట॥ వ॥ మఱియు, రముచిరంబర, పాణ, ద్విమూర్ధ్నకాలనాభ, శకుని, కుంభ,

కుంభ, అయోముఖ, ప్రసాది, హేలి, భూగనంతాపహయగ్రీవ, కపిల, మేఘమండభి, మయ, త్రిపురాధిప, విప్రదిష్టి, ఓరోచన, వజ్రచంద్ర, తారక, ఆదిష్ట, రిష్ట నేమి, శుంభ, కుంభ, ఓరోముఖ, ప్రముఖులును, బౌలోవ, కాలోయలును, నివాతకవచప్రభృతులును, వక్త్ర, నడండ్యోగలును సూక్షకోనియరంబులం, నురగంబుల, మాణంగంబుల, హరిణంబుల, హరి, కిరి, కీట, జలచరంబులను, శరభ, హహిష, గవయ, శిర్ష, శిరఃశేరుండ, వహరీ, జంబుక, శార్దూల, గోవృషాదివృగంబులను, ఎలక, స్పత్ర, కాక, కుమ్రాగు, బక, శ్వేత, హంసాదివిహంగంబులను, విమి, తిమింగిలాది, జలచరంబులను, నరులను, నసుర సుభిక్షకరమిక్యతమిగ్రహహంబులను జంతువులవారోహించితమనునడియాలంబులను గొఱుగులు, శివడగలు, జోడ, కైమవనకైర, బొమిడికంబులు. మొదలగుసోటుమట్టాయితంబులనైకొని వేలువేలుకొని మొనలై ఓరోచననందనుండగుబలియించుటనిలువలబడి దేవేంద్రుండవై గావతానూఘండై షైవ్యానిరవరుణవాయుకండకరాద్య నేకేంద్రరవాపి నీనందోహంబులును దాను నెవలంబడిమిటుపియిక మోహరించెనట్లునందంభనన్నాహసముత్యాహంబుల కెండుదెలుగులవాగుంబోగాడు వేడుకలమీగుమాటలనందచించుచున్ననయంబున॥ సీ॥ వజ్రచంద్రాదితవ్యజంబులును బద్ధ, కామరంబులనితన్నత్రములును, జిత్రవర్ణధ్వజనేలంబులును వాశవలితోతైరోష్ఠీపజాలములును, శివప్రల్లనోనగుకంకణభూషణంబులుండండాంశురోచులశస్త్రములును, వివిధభేటకములుపీరమాలికెలును బాణపూర్ణములైనతూణములును, నిండిపెమ్మరేగినద్దగామరపీఠ, పైన్యయుక్తకంబుచాలమెప్పె, గ్రాహతతులతోడగలహంబునకువచ్చు, సాగరమలభంగిభవవరేణ్య॥ క॥ భేరిబాంకారంబుల, వాగణసీంకారములను పరశిహరిహేవల్, భూరభనేమారిపములు, ఘోరములై పెల్లగిల్లెడులలై లంబుల్॥ స॥ ఇవిధంబుననుభయబలంబులు మోహరించియుండ్రుచితోబలియు, దారకునితోగుహుండును, హేతితోవగులుండును, బ్రహేతితోడనుండ్రుండును, గాలవాభునితోడయయుండును, నయనితోపశ్చకర్షయు, స్వప్రతోశంబగుండును, నవితతోడ ఓరోచనుండును, బరాజిత్తుతో నమచియు, పృథుపర్షునతో నెస్వీపిదేవతలును, బలిశితబాణాదిప్రత్యశతంబుతో సూర్యుండును, గామాపుత్రో నోముండును, బులోమతో నకలుండును, కశుంభశుంభులతో భక్తకాలీదేవీయు, శంభునతోడవృషాకపియును, హిమవనతోపభావనుండును, బ్రహ్మపుత్రులతోడనిల్వలవాతావులును, గామదేవునితోడపర్షుండును, చాత్యగణములోడనుకొలుండును, శుక్రనితోడబృహస్పతీయును, నరకునితోనైశ్వరుండును, నివాతకవచులతోనురుత్తులును, గాలేయులతోడనసువులు, నవరులును, శ్రోధవశులైనసోలోములతోరుద్రపిశ్చేదేవతంబులు, నివిధంబునంగలసిపెనంగివ్వంద్వయ్యందంబునీయుచునటియురభికులురభికులనుబడాతులుపడాతులనునాహనానూఘలువాహనానూఘులందాకే సేవనాదంబులుసేయుచు, నట్టహాసంబులిచ్చుచు, నాహ్వనంబులొసంగుచు, నస్యోన్యతరసాకరంబులుసేయుచు, బాహునానంబులపిబ్బంభించుచు, బెనుబొబ్బులనుప్పిరేగనుచు, హుంకరించుచు, నహంకరించుచు, కనుగ్గణంబులటంకరించుచు, శరంబులనాటించుచు, శ్రీవిరశువులనరిపడుచు, జక్రంబులంజెక్కచు, శక్తులండునుముచు, గతలంజెట్టుచు, నుతారంబులంబోడుచు, గలననడుచుచు, గరంబులంబోడుచుచు, గరపాలంబులప్రేయుచు, బద్ధసంబుల సెంచుచు, బ్రాసంబులంధ్రించుచు, బాశంబులంగట్టుచు, పరిఘంబుల మొత్తుచు, మునలంబులమోడుచు, ముగ్ధరంబులంజడియుచు, ముష్టివలయంబులఘట్టించుచు, దోహరంబులనులుముచు, సూలంబులంజెమ్ముచు, నశంబులంజీరుచు, దరులై లంబులనుపుచ్చుచు, నుల్లుకంబులంజెలించుచు, నిస్టుపహుపిఠంబులంగలహవిహారంబులనలుపునవసరంబునభిన్నంబులైనశరీరంబులును, పిచ్చిన్నంబులయినకపాలంబులును, వికలంబులయినకపాలంబులును, జిహ్వలుపడిచకేతబంధంబులును, భగ్గుంబులయినపంతంబులును, గృత్తంబులయినభుజంబులును, ఖండితంబులయినకరంబులును, కిరళితంబులయినసుధ్యంబులును, పిక్వతంబులయినవదనవింబంబులును, పికలంబులయిననయనంబులును, పిక్కిగ్గంబులయినకర్ణంబులును, పిక్కిగ్గంబులయిననాసికలును, పిటిగిపడినదూరుసుధ్యంబులును, పితృభంబులయినపదంబులును, జినిగినకంఠికంకటంబులును, న్రాలినకేతనంబులును, గూలినకృత్రంబులును, మ్రొగినగజంబులును, నుగ్గినరథంబులును, నుటుమైన

• పడగలు, జండాలు, జోడుకవచము, కైమవలెయధము, పత్కైరగిమడుగునకుండాడిగెడుచొక్క, బొమిడికము, శిలోకవచము, శ్రీమదైవ్యము. శిహాహేవల్ గుఱుములనగిలింతలు. శ్రీపరశురాంధ్రగొడ్డరి, తునుముచంపు, కశిబాణి-చిల్లగోల, కుతారము, గొడ్డరి, గదిఇనునగుదియ, కరచాలము, ఖడ్గము-పెద్దత్రి, పట్టనము, ఆయుధవిశేషము. ప్రాచము, ఈశు-బల్లెము, పరిఘంబునపట్టగుదియ. కుచ్చగకుటువయ్యుపకుగ్గు, ముట్టిపిడికిరి, తోమరము, నేచా-చుము. ఉల్కుకము, కొఱవి, భిన్న, బ్రద్ధలైన, విచ్చిన్న, నరకంబడిన, భగ్ను, పరిగిన, కృత్తినరుకంబడిన, విదళితకొట్టంబడిన. ఋకంకటంబుకవచము.

చ. బ్రాహ్మణముఖాదీకృత్యులొచ్చింద్రుడుమొదలగుదేవతలు. శ్రీరాధ్యశిరముగరుత్తంతునిశిరస్సును. † మొఱంగిమొనపున్చి.

టించిమహాః ఘోరాయుధకల్పములగు శూరాలాపములు సేపులఁజొని పెన్మఱుట ॥ ఇట్లుతథ్యవాదియైనబలిశేషీరాలం
కృతుండై ॥ క॥ శత్రువునాత్యేపంబునఁ గ్రోత్రాహతగజముఁగొండ్రుల్లుచుబలి నావృత్తాగ్రవీధివైచిన గోత్రాకృతిన
తడు నేలఁగూలెనరేంద్రా ॥ క॥ చెలికొనిపాటుఁగనుఁగొనిబలిసఖుండగుజంభుండతులబాహుశక్తి ॥ జెలితనముసాలసె
అపుడు నిలులెలుచునివీడఁదాఁకెనిర్జరనాథు ॥ క॥ శ్రీపంచాననవాహనుడై చంచదగదఁభుండై త్రితైలారినిఁదాకించి
సురేభంబును సెప్పించివీజృంభించియార్చి పేర్చెంగడిమి ॥ క॥ పీఠఁజెడిఘనగదాహతిఁదోకయిఁగదలింపలేకచున్న
హవీరు ॥ మ్రోకరిలఁబడియె నేలను సోకోర్వక దిగ్గజంబునుడినుడిగొంచు ॥ అయ్యెడ ॥ క॥ సారథి కేయూహయంబులఁ
రాయ న్దంబు సేయదే వేంద్రుఁడుదానారోహిఁచెను దైత్యుఁడు దారతమాతలినిసొలధారఁబొడిచె ॥ గీ॥ శూలనిహ
తమెంచి ప్రక్కఁచునోర్చిన సూతు వెలకుహం చునురపిభంఘు వానిశిరముఁడుని మెవజ్రహూతింబును దైత్యసేనలెల్లఁద
ల్లిడిల్లి ॥ చ॥ చనిసురనాథుచేఁగలనజంభుఁడునద్దుటవారఁడుగంపె ॥ ప్పినవనివానిభ్రాతలుగభీరబలాధికుఁడాబలుండు
పాకనముచులూపురందగుఁగొందికిరోత్తులఁదూలనాడుచు ॥ స్థనజలధారలన్నిముఁగిప్పిననాడ్వఁగిప్పిరమ్ముల ॥
సీ॥ విబుధలోకేంద్రుని వేయుచుట్లంబులనిన్నికోలబలుండదర సేసి యిన్నాదుమాతలినిన్నాదురఁఘును నారితనింఁద్రు
ప్రత్యంగకముల వేధించె బాకుండుదింబువాడ స్త్రంబు లేయంటఁదొడుగుట నెఱుంగరాదు ॥ క॥ సకలభంబులకొండంబు
లూకవదియేనింటరముదిదా నేసియోర్చె ॥ బలిమిఁగ్లుచునురుపగ వానిరథసూతని హతముగనుక ప్రజాలములను ॥ వనిగ
లోకసఖునివానకాలంబున మొగులగములుమునుఁగిమూఁగినట్లు ॥ అయ్యెవనరంబున ॥ వ॥ అమరాఠాఠులదానజాలము
లపాలై నేయిలేచెల్లిరే ॥ యనురాధీశ్వరయంచుభిన్నతనులై యంభోధిలోజంఛలుగన్వమునంఁద్రుంబువణిష్టనంబులఁ
యందై త్యాధిపన్యూహన ॥ కృష్ణమునంజిక్కిరి వేర్పులందలుపిపద్మానంబులంజేయుచు ॥ క॥ టాకూదాదేవతలాగికు
య్యిడకుండేనున్నాడనంచంబుభృద్వాహుండాశరదధిపంజరమునంతఁజెంచి తేజంబుని ॥ న్నాహూపేతరథంబుతో
డవెలికిన్వచ్చెన్నిశాంతోల్లస ॥ న్నాహత్త్యంబునఁదూర్షణంబొడుచు నామార్తాండుచంపించును ॥ ఇట్లుజేలుచుడి ॥ చ॥
జీఁగినసేనఁగాంచిసురవీరుడొకూదామరిపట్టుఁజేటిక్రస్తుతఁబురికోల్పిపాకబలమస్తకమల్పితాస్త్రధారల ॥ న్న
అపినల్లిశ్చవజ్రమున సేలకుద్రాల్చెను వానిచుట్టము ॥ త్వఱదిరితచ్చమూవతులుపిహ్వలులై జెడిపాటిరాత్రితో ॥ అన్వ
డునముచినిలువంబడి ॥ చ॥ తనచుట్టంబులఁజంఁసెవీడునుచునుకృష్ణోద్ధిశతోకాన్తుండై ॥ కనకాంతంబును నల్లసాంహయ
ముఁఘంటాన మేతంబునై ॥ జనదృగ్గున్సహ మెనశూలమునొగి ॥ న్నారిందివైచెన్మరే ॥ ప్రసాదించుచుఁడవోదనిన్వ
కేంద్రంబోలిగర్జించుచు ॥ క॥ ఆకాశంబునవచ్చు శూలమునుజంభారాతీఖండించినా ॥ నాకాండంబులవానికంఠముఁ
గఁదంభోలియువైచెనస్తోకేంద్రాయుధమున్నరారిగళముఁద్రుఁచంగ లేదయ్యెవాఁడాకంఠంపకల్పదేవభుం
త్యాశ్చర్యముంబొండఁగ ॥ చ॥ ఇట్లునిలిచియున్నను దింగునంఁగినిజఁబుప్రతీహతంబగుటకుఁకలకలబుధేది ॥ నమన
బున ॥ సీ॥ కొండలతొక్క బుఖండించివైచుచోవజ్రమెన్నఁడుఁగింతవాడిచెడమ ॥ వృత్రాసురాయలపిడిలింఁచే ॥ పవక
గదెన్నఁడుపగఁదిర్చి కానియింద్రుఁడగానకోయేనునంభోలియుఁగాదికోయిచిప్రయోగంబుచెడసె ॥ క॥ సుజాథముఁ
మొనతాకుఁడప్పించెనోభిమరంబునేడేలఁబండువడియె ॥ ననుచువజ్రవిగవనాద్ద్రిశుమ్రంబుల ॥ జావకుండఁడపమున
పెనకలయితరమెద్దియైననింద్రప్రయోగింపు ॥ వైభవనుచుదివ్యవాణివలిరై ॥ ఇట్లువదేశించినదివ్యవాణిపలుకులాకి
చియిల్లనియె ॥ గీ॥ అశ్రుబుద్ధిఁదలచెనాద్ద్రిశుమ్రంబు ॥ గానసాధనంబుఁఫేకవగును ॥ నదియవైచిదాననగురులుమె
చ్చంగనముచిశరముఁద్రుంచెనాకకభండ ॥ అయ్యెవనరంబున ॥ సీ॥ పురుషాతునగ్గించిపుష్పంజలులు సేసిమునులుకు
పించిరి మదముతోడ ॥ గంధర్వముఖులునులుమశ్వపనుఁడునుపరావనుఁడునింపెనయఁబొడి ॥ రిహారాంగనాజనులాడి
రిదేవతాదుండుభులును మ్రోసెజీవరములోన ॥ వాయుపహ్నికృతాంతవరుణాచలునువ్రీతన్వంద్యులఁగెల్పిరుద్గండప
త్రినల్పగృగములసింహంబులట్లదోలిరమరవర్యులుదనుజులశేనదకువాయ ॥ నజాడువుక్షేరనారదుండఁగుడెంచె ॥
త్యహరణంబువారింపధరణినాథ ॥ చ॥ వచ్చిసురలకునారదుండిట్లనియె ॥ క॥ సిద్ధిఁచెన్నరలారమీక పృథముఁత్రీనాథనం
ప్రాప్తులై ॥ వృద్ధింబొందితరెల్లవారలునువిద్యేమల్పృథిఁబొందిరి ॥ యుద్ధంబేటికినింకజాలువని లేదోకూర్చిపురేయం

* సారాలంకృతుండై ॥ తిరస్కరించవలసినవాడయి. ॥ గోత్రములుకోల-శూటె, గోత్రాకృతి ॥ పర్యవర్తకువలె. శ్రీపంచాననసంహము. ॥ కృష్ణసారయము ॥ ఇమముతేతలేయఁజెనకనిది. ॥ పదిదంభోలి-ధిమరంబు-వజ్రాయుధము, వైభవమేగము. ॥ జీవరము ॥ యుద్ధము. ॥ అదలుగర్వము. ॥ పురేయంచు ॥ భరింపనిపలుకుచు.

చుసంబంధాతాపములాడిమాన్వేసురలంబాండవ్యవంశాగ్రణీ॥ వ ॥ ఇట్లు నారదవచననియుక్తులై రాక్షసులతోడిసం
 గ్రామంబుసాలించినకలదేవముఖులును ద్రివిష్టపంబునకుంజనిహితశేషులైన దైత్యదానవులు విపన్నుండై నబలిం
 దోడ్కొనివచ్చినుశిఖరిశిఖరంబుండేరివిధ్వంసమానకంధరులయి వినష్టదేహులగు యామినీచరులనెల్లను శుక్రుండు
 స్యుతసంజీవనియైనతనవిద్యపెంపునంజేసిబ్రతికించెబలియునుభాగ్దానానుగ్రహంబునవిగతశరీరవేదనుండై పరాజితుం
 డయ్యునులోకకాలవిచక్షులుండగుటంచేసినుఖంపకనుండెననిచెప్పిరాజునకుకుండిల్లనియె॥సీ॥ కైలాసగిరిమీందఖం
 దేందుభూమణుండుకొనాడుకొలుపుననున్నవేళనంగనయైవిష్ణుండనురులవంచించినురలకునస్యుతంబుదూరలిడుట విని
 తేవియునుదానువృషభేంద్రగమనుండైకడువేడ్కభూతసంఘములుగొలువ ॥ మధుసూదనుండున్ననుందిరంబునకేగిపు
 నుపోస్తమనిచేతబూజలాంది ॥ తానుగూర్చుండిపూజించెదనుజవైరి ॥ గురలమేమీకుమాకునుగురలమనుచు మధుర
 భావలహరిమీందమైప్రీతెలపిహరుండువచ్చాయుంజూచియిట్లనియెఁబ్రీతి॥సీ॥ దేవజగత్తుయదేవేశజగదీశకాలజగద్రూప
 స్వరూపుయభిభూతములకునాత్మహేతువునైనయాదియాశ్వరుండవాద్యంఠములకునుధ్యంబుబయలునుమటిలోప
 లయిలేకప్రాక్టమైయమృతమైభూరినత్యమానందచిన్తాత్రమవికారమాద్యమనన్యనశోకంబునఖలగుణమునంభవస్థి
 తిలయములసంగరసొత మైనబ్రహ్మంబునీవనీయంఘ్రీయగమ ॥ నుభయసంగపిన్నప్తులైయగ్నమనులుగోరికైవల్యకా
 ములైకొల్పరెపుడు॥సీ॥ భావించికోందలుబ్రహ్మంబునీవనీతలపోనీకొందలువర్ణమనియిం ॥ జప్తిించికోందలునదనదీప్త
 రుండని నేరసంగొందలుతక్కినహితుండనియిం ॥ బింటించి కొందలుచిరతరుండవ్యయిండాత్మతంత్రుండ పనుండధికుండని
 యిందొడరియూహింతురుతుదినద్యయద్యయనదనదీప్తిప్రసంశ్రయిండపీపుతలవహాక్కింతవస్త్రభేదంబుగలదెకంక
 తాచులుపండియొక్కటియిం గాదె ॥ కడుపుపెత్తైనవాగ్ధియొక్కటియకాదె ॥ భేదమంచును నినువికల్పించవలదు॥
 సీ॥ యిన్నిలాసమునరిచ్చానులెటుంగరునిత్యుండవైయున్ననేనెలుంగి ॥ యన్తాయనంధులైయగురాసురాచులువనరె
 చగలయున్నవారలెంత ॥ నేరూపమునబొందకేపారుచువునీవురూపినైసకలంబురూపుసేయి ॥ రక్షింపఁజేటుపఁగారణ
 మైననదరాదగాఁఖ్యమైవిలసిల్లినంబరమున ॥ నెలుండేరితిహరించునట్లీవుగలసివర్తింతునగ్యాత్మకత్వమొప్పు ॥ జగ
 ములకునెల్లబంధమోక్షంబునీవ ॥ నీవనర్చంబుచలపోయనీరజాక్ష ॥ నా॥ ఘనతన్నీచుగోపంబుముల్లుమణులంగన్నారంగ
 న్నారమేనినుపిన్నారముచూడమెన్నఁడునుమున్నయాడుచందంబుమోహినివైదైత్యులకన్నులప్రామియమృతంబిం
 గ్రాదదేవారికి ॥ ద్విసనీరూపముజూపుమాశ్రీకుతుకముఖాబ్జిత్తంబుసంబుట్టెడికా॥ క॥ మగవాండవైజగంబులందగిలిచిచి
 క్కులనుజెట్టించుటవునీమకానాగువతసంబునజగములందగులములబొందింతునెంతెడదవుముకుందా॥వ॥ అనిపలుకుచున్న
 సూలపాణిచేనపేక్షితుండైవిష్ణుండుభావగంధీరంబగునవృద్ధివృత్తిల్లనవ్యాసచేవునెక్కినియె॥శా॥ శ్రీకంఠానినునీవ
 యేనుఁజునుమీవిత్తంబురంజించెద ॥ నానకచ్చేడులతాగురించుటకునై నాండెనుగైకొన్నకాం ॥ తాకారంబుజగన్నిచుజ్జుచ
 మునీకేజూచెదమాపెకా॥ గైకొనర్జములంప్రకాముకులుసంకల్పప్రభావంబులకా॥వ॥అనిపలికికమలలోచనుండంత

—శ్రీ శ్రీవారితనమోహినీరూపంబుచేతనీశ్వరునిమోహింపఁజేయుట. శ్రీ—

స్త్రికుండయ్యెనయ్యమానహితుండయినభవుండుపిష్ఠుండెడబోయెనోయెందుజొచ్చెనోయనిదశచిత్తులంగలయనవలో
 కించిచూచుచుండందనపురోభాగంబున॥ సీ॥ ఒకయెలదోలటలోనొకవీధినొకనీడఁగుచతుంభములమీదికింగుడలఁగఁ
 గెగబరికాటంధంబుగంపింపనుచుటివైజెతురజాంబులుచిక్కువడఁగ ॥ ననుమానమైననున్యనల్లాడఁజెక్కులఁగర్లకుండల
 కాంతిగంతులిడఁగ ॥ నారోహభరముననగులుడడబడవృద్ధీప్తిపండులుచితలుగవు ॥ వామకరమునజారినపలువపట్టి ॥ కన
 కనూపురయుగళంబుఘల్లునంగఁగఁగంబులురుగురుగల్గెరమెసఁగ ॥ బంతిచేనాడుప్రాయంపుటింతిఁగనియె॥వ॥ కని
 మున్నుచుగునవఁటిగినగమయిననుగవాండెన్నునువయోరూపగుణవిలాసంబులుడన్నూటెంపరగనువెట్టికతప్తకూ
 చిమెత్తనైచిత్తంబున॥శా॥ ఈకాంతాననర్జమెవ్వరిదోయీయాడురూపంబును ॥ నేకల్పంబులయందుఁగాన
 నజూడియింకొన్నజింపంగదా ॥ లేకుంఁజెల్లనిజంబువల్లభతనీలీలానగింజేరఁగా ॥ నేకాంతుండుగలండాశ్రీడలకునాకీయిం
 తిసిద్ధించునే॥వ॥ అనినతీయంజెటునువిలుతునికోలలుమేలునిఁజెటును నెఱిబిటునువెఱుంగునడంఁదెలువచిమినశ్రీకు
 టుమువిగినాడివదికిదలి భుజములమెడలనదిటిచెనగినకటులు నెనీనిన్యగమదశిలకంపుటనలసంసలవినవిననగుమొగ
 ముమెఱుంగులుదశచితలంబులుగొలువఁజెటునగవుమెఱయనునుజనులఁగడంబుజిల్లకలుగొనహృదయానందకందకం

•వనరెదరుఁడుఁబుకున్నారు శ్రీకుతుకమునంతోషము. ॥కబరిచ్చాదంధముకొప్పు. ఆరోహిపిలుండు. శ్రీకురుముకొప్పు.

బగుకందుకంబుకరారవిందంబునందెనుల్పి యక్కునఁజేర్చి పెక్కునహస్తింబు బుకంబుమోపి చూచుకంబులంగడి
యించినఖంబులనిటలుచు మెల్ల మెల్లనఁగెల్లాడుచుఁగరకమలములకనక నాణివలయుములు ఝుఝుఝుఝునం గుచకలశ
ములు మెకటికొకటి నెఱుఁచు నెడనఁకుడినిందడంబడఁగ్రమ్మున నెగరఁజెమ్ముచు నెగరఁజెమ్మునకుఁదా నెకొన్ని వినిపనిన్ని
దంబులుచేసుకొని బడుగునడుము బెడఁగి వడవడవడంక నరుఱిసగులుకలయంబడఁడిలుగుచుఁబెనుకువలుగొనఁ జెవులతో
డవులరుచులుగటములనటనములునలువఁబరిఱిఱిగి యొడయుచు, నొడిసికెలంకులకుంజడియుచు, జడిసిజడనుపడకవలు
వ నెలవువడివిడిగంబడంగటిస్థలంబునఁగాంచీకనక నాణికింకెణులు మొఱయఁబరణకటకమ్ములుఘల్లుఘల్లునంగ మితిదప్పి
న మోహాతిరేకంబునుప్పొంగి వెనుకొనియుటికిపట్టుచుఁబట్టిపుడమిఁబడవై చిపాటు వెంట నెమింటికెగసినం గెంటకఁగరం
బునంగరంబుదిరంబై పలునుఱునడఁచుచు, నెగయు నెడవిగంబుఁతఱిసీలంపు మెఱుంగునిగ్గుసోగవగ్గంబులువలలువై చిరా
దిగి చినవడిగి వెనుకొనంగవిలోకనజాలంబులనిగుడించుచుఁగరలరాఘవంబున నొకటిపదినూలు వేయి సేన సేర్పువాటిం
చుచు, నరుణచరణకనులరుచులనుదయశిఖరిశిఖరతరణిరణిసేయుచుముఖచంద్రచంద్రకలునండలంబులుగావించుచు
నెడ నెడనురోజుమగ్గనిగ్గ శతేలాంచలంబుఁజక్క నెత్తుచుఁ, గిపోలపులకాలోలఘర్మజలవిందుబృందంబులునఖాంతంబుల
నోసరించుచు, నధరబింబారుణసంభ్రాంత సమాగతరాజకీరంబులంబోవుచు, ముఖనరోజువరిమఱాసక్తకుత్తనఘపం
బులనివారింపుచు, నుందగమనాభ్యాస కుఱూహలాయత్తనురాళయుగ్మంబులకుంకలంకుచు, విలాసవీక్షణానందితన
యూరమిగునంబులకు నెడగలుగుచుఁబొదరిండ్ల యూరంబులకుంబోక నాలంగుచుఁగరకిసలయాస్పాదకాముకకలకంఠ
నంపతులకుదూరించుచుఁ, ఓఁగెయుయ్యెలలనూగుచు, మాధవీమంటపంబులెక్కుచుఁ, గునున రేణుపటలంబులగుబృష్ట
ప్రాకుచు, నుకరంపస్వందబిందుబృందంబు త్తరించుచుఁగృతక శైలంబులనారోహించుచుఁ, బల్లవవీతంబులంబరిశ్రవం
బువుచ్చుచు, లతాసాధభాగంబులఁబొడఁజూపుచునున్నతేతకీ స్తంభంబుల మెఱుంగుచుఁ, బుష్పదళభుజితవాతాయనం
బులఁదొంగిచూచుచుఁగమలపండపాలికలనాలంబించుచుఁజంపక గేహళీసాధ్యంబులనిలువంబుఁచుఁగదికికాపత్రవా
ణంబులనొఱయుబరాగనిర్మితసాలభంజికానివహంబులనాదరించుచు, నాణిపట్టిసంబులమరియుచుఁజంద్రకాంతవేదిక
ల నెలయించుచు, రత్నపంజరశౌరికానివహంబులకుంజమవుఁజెప్పుచుఁ, గోరినిశ్రీయంజూచుచుఁ, జూచినక్రియ మెచ్చుచు
మెచ్చినక్రియ వెఱుఁగుపడుచు, వెఱుఁగుపడినక్రియచూచుచు, నూతనకే కాంతంబగునవ్వునాంతంబుననంతవిభ్రవంబు
లజగన్మోహినియైవిహారింపుచున్నసమయంబున॥గీ॥ వాలుగంటివాఁడివాలారుచూపులసూలివై ర్మమెల్లఁగోలుపోయి
శఱులియెఱుక లేక నూఱచెఁగుఁబుల నాలి నూఱచెనిజగణాళిసూఱచె॥అప్పుడు॥గీ॥ ఎగరవై చిపట్టినెడలేమిచేదప్పి॥ ప్రాలు
బంతిఁగొనఁగవచ్చు నెడనుబడఁతివలువవీడిపడియెమారుతహతిఁజంద్రధరునిచునముసంచలింప॥ న॥ గువిరాపాంగినివ
స్త్రుబంధనపరకరోమాంచవిభ్రా జితంగుదభారానమితంగరద్వయపుటీగూఢీకృతాంగింజలఁత్రుచబంధంగినినన్తభా
తురతనాకంపించితంభండుల॥ జ్జవలింపందనకాంతనూడఁగద సెంజం ద్రాస్యకేల్వమ్మికి॥ గీ॥ పడము సేరవచ్చుపాలా
శ్రుఁబొడఁగె॥ వీరవీడిపడినసగ్గుతోడ॥ సగువనగుచుదరులమాటునడాఁగెను॥ వేల్పుతోడఁడనబల వెంటఁబడియె॥ న॥ ప్ర
బలోద్భుతగ్రుఱింగరీం ద్రుఁడురమింపన్వచ్చులీలనిపుం॥ డబూపాకుముపోకు వేయనుచుడాయంబాటికెం గేలఁదా॥ గ
బరీబంధమువట్టిసంభ్రవముతోఁగొంగిల్లనూరాఁర్చెనం॥ తబహిష్టప్రక్రియ నెట్ల కేలఁగదయం దద్యాహునిర్నుక్తయై॥
సీ॥ వీడి వెన్నుననాడు వేణీభరంబుతోఁజఘనభారాగత శ్రాంతితోడ॥ మాయావధూటియెఁనుఱిచూచుచుఁబాఱుపిష్టున
చ్చుతకర్మ వెంటఁదగిలి॥ యాశానునూఱజయిం చెనుఁకుండఁగరిణి వెన్ననుకరికరణిదాల్చి॥ కొండలు నేలులుకొలఁకులు
వనములుదాఁటిశంభుఁడుసనందన్నహాన్త॥ నిర్మలా మోఘవీర్యంబు నేలమీఁదఁబడినచోటెల్ల వెండియుపైఁడియయ్యె॥
ధరణీవీర్యంబువడఁదన్నఁదా నెఱింగి॥ దేవమాయాజడత్వంబు దెలి సెహరుఁడు॥జగదాత్మకుఁడగుశంభుఁడు॥ మగి డను
హరి నెఱిగితనమమాహాత్మ్యమునన్నిగతత్రపుండై నిలిచెను॥ మగువతనంబుడిగిహరియుమగదాడయ్యె॥ గీ॥ కాముఁ
గెలువవచ్చుఁగాలారిగావచ్చు॥ నృత్యజయముగలిగి మెఱయవచ్చు॥ నాఁడువారిచూపుటంపఱగెలువంగ॥ వశముగాదు
త్రిపురవైరికైన॥ వ॥ ఇల్లుపురుషాకారంబువహించినహరిహరునకల్లునియె॥ సీ॥ నిఖలదేవోత్తమనీవొక్కరుఁడుదక్క॥ నె
వ్వఁడునామాయ నెఱుఁగ సేర్పు॥ మౌనియైననామోయ చేమునుఁగక ధృతిమోహినుండవై తెలిసితివు॥ కాలరూపంబునఁ
గాలంబుతోడుతనాయంచునీమాయనధిపసంచు॥ నీమాయనన్నజయింప నేరదునిజమక్కతాత్ములకు నెల్లనునుపలభ్య॥
మిపునునీర్థ పెంపుననిలిచితనుచునతగ్రుఱించిపసజ్ఞంబుచాల నెఱిపి॥ దక్షతనయగణంబులుదన్నఁగొలువ॥ భవుఁడువి

శ్చే సేందననిజభవనమునకు॥౩॥ పారావారముఁద్రచ్చుచోగిరిసముద్యద్భారమైకచ్ఛపాకారుండైనరమేశువర్తనము
నాకర్ణింపగోర్తింపసంసారాంభోనిధిలోమునుంగుకుజనుల్పంశ్రేయముఁబొందివి॥ స్తాగోదారసుఖంబుఁజెంచుచురుత
భ్యంజెంతయునూర్చివరా॥ ౪॥ ఎలమిటదైత్యులనాడురూపమునమోహింపించిపీయూషముంజలితాపన్నులకున్నురో
త్తములకుంజక్కన్యభాగించినిర్మలరేఖన్యలసిల్లుశ్రీవిభునిదన్యాపాపధూరాపముంజలెత్తున్మృదునాత్మలోన
చురితభ్యాంతోగ్రరూపంబుగ॥ అనిచెప్పిశుకుండిల్లనియె॥గీ॥నరపరాధీశయిస్వడునడుచుచున్న॥వాఁడసప్తమమనువు
వైవస్వతుండు॥ప్రౌద్ధదేవుండనంగుజనవరేణ్యుడగునందనులతనికిఁబ్రకటబలులు॥వ॥వారలిత్వొకండును,నభగుం
డును,భృష్టుండును,శత్రుశియ,సరివ్యంతుండును,నాభాగుండును,విష్టుండును,గర్భాశకుండును,బృష్ఠుండును,వసుమం
తుండుననువారుపదుగురురాజులు॥పురందరుండునువాడింపుండను,నాదిత్యవరుడశ్వీవసురుగ్రసంజ్ఞులుగలవారుదే
వతలుఁగౌతమకన్యపాత్రవిశ్వామిత్రజనుచగ్నిభరద్వాజపసిష్ఠులనువారుసప్తమలైయున్నవారందుఁగవ్యపునకడితి
గర్భంబునవిష్టుండునానునరూపుండైజనియించియింద్రావరజుండయ్యెనివ్వడేడుమన్వంతరంబులుసెప్పంబడియె-గాఁ
గిలమన్వంతరంబులును,శ్రీహరిపరాక్రమంబుంజెప్పినవత్సావధానుండవైఁనుమనిశుకుండిల్లనియె॥గీ॥జననాథసంజ్ఞ
యుఛాయయుననువారుగలరంగునకువిశ్వకర్మశనయిలిరువురుపల్లిభలిటమున్నచెప్పితిఁబరగఁదృతీయయుబడబయనఁ
గ॥ సంజ్ఞకుయముఁడునుప్రౌద్ధదేవుండునుయుమనయుఁబుట్టిరిహర్షమెనఁగ॥ ఛాయకుఁడవతీయుసావర్ణియునుశనైశ్చ
గుండునుగిరిగిరిసంవరుఁబుండ॥దవతితాలుగఁదైకినిలావరించెనశ్వీయగళంబుబడబకునవతరించె॥వచ్చునప్తమవసువు
సావర్ణివాఁడు॥తపముసేయుచునున్నాడుధరణివాధ॥క॥ఒకపరిఁజూచినవెండియు॥నొకపరిఁజూడంగలేకనుండుసిరుల
కు॥మొకమొకనిచేటువేళకు॥మొకఁడొకఁడనుచునుగాచియుండునరేంద్ర॥ ౫॥నూర్యసావర్ణిసంస్వంతరంబుననశ
నితనయులనిర్మోహవిరజస్తామ్యులరాజులును,సుతపోవిరజాన్యతప్రభులనువారుదేవతలును,గాఁగలరుగాలవుండు
ను,దీప్తిగుంతుండును,పరశురాముండును,ద్రోణపుత్రుండనునశ్వత్థామయు,గృపుండును,నజ్జనకుండనుబాదరాయ
ుండును,ఝిశ్యశ్యంగుండనువారుసప్తమలయ్యెనరువారలిపుడుదనుశనయోగబలంబులనిజాత్రమనుండలంబులం
జరియించుచున్నవారువీరోచననందనుండనుబలియింపుండయ్యెననిచెప్పిశుకుండిల్లనియె॥గీ॥బలిమున్ననాకంబుబలిమి
మైఁజేకొన్ననానునుండైహారివచ్చివేడఁబాదత్రయంబిచ్చిభగవన్నిబద్ధుండైసురహందిరముకంటెనుభగమైన॥సుతల
లోకంబునసుస్థిగినున్నాడువెతలేకనిటమిందవేదగుహికి॥నాసరస్వతీకిఁదానటసార్యభౌముండునాప్రభువైహ
రినాకవిభునిఁ॥ఒకవిహీనునిఁజేసిబలిదెచ్చినిలువును॥బలియునిర్దేయప్రపదముమెంచు॥నింద్రప్రపదముహరికినిచ్చినకళ
మున॥దానఫలముచెడమధరణినాథ॥౬॥అటమీదటికాలంబునవగుజనందనుండగుడత్తసావర్ణిదొమ్మిదవమనునయ్యెడి
నతనికొడుకులు,దృతకేతుడిప్రకేతుప్రముఖులురాజులును,బరమరీచిగర్భాదులునిర్దగులును,నచ్చుతుండనువాడింపుం
డును,మృతిమత్పృథ్వుతులగువారలుఝిషులనయ్యెదరంచు॥గీ॥దనుజహరణుడంబుధారకాయున్మంతు॥సకుజనించిరక్ష
ణంబుసేయ॥మూడులోకములనుమోచుంబుతోనేలునచ్చుతాఖినిస్వనవరవిభుండ॥౭॥మఱియునుపక్షోకనుతుండ
గుబ్రహ్మసావర్ణిదశమమనునయ్యెడిఁదత్పత్రులుభూరిపేణాదులుభూపతులును,హవిష్మత్ప్రముఖాదులుమనులును,
శంభుండనువాడింపుండును,విబుధ్వాచ్యులునిర్దగులునయ్యెదరంచు॥గీ॥విశ్వజిత్తునింటవిభుండవిషూచికిసంభవించునం
శసహితుండగుచు॥జేలిమిశంభుతోడజేయువిష్వక్సేనుఁడనఁగజగముఁగాఁచునవనినాథ॥ ౮॥మఱియుండదాగమివ్య
తాగలంబునధర్మసావర్ణిపదనకొండవమనునయ్యెడిమనుతమాజులనత్యధర్మాదులపమంద్రుధరణిపతులును,విహంగ
నుకామగమననిర్వాణరుచులనువారుసురలును,వైద్యతుండనువాడింపుండు,నరుణాదులుఝిషులయ్యెదరంచు॥
గీ॥అంబుజాతనేత్రుఁడాసూర్యమానుండై॥ధర్మసేతువనఁగదగఁజనించి॥వైభవాభ్యుండగుచువైద్యతుండలరంగఁగరు
ణంద్రిజగములనుగావఁగలడు॥౭॥మఱియుండదద్భవివ్యత్యమయంబునభగ్రసావర్ణిపంక్త్రుండవమనునయ్యెడి-నతనింద
నులుదేవపదపదేవదేవజ్యేష్ఠాదులపనుధాధిపతులును,ఝితుధాముండనువాడింపుండును,హరితాదులువేల్పులు
ను,దవోమూర్తితపాగ్నిత్రాదులుఝిషులయ్యెదరంచు॥గీ॥జులజలోచనుండునత్యతపస్సూన్యతలకుసంభవించుదన
యుండగుచుధరణిగాఁచునంతస్వధామాఖ్యుండై॥మనువుసంతసంపమానవేంద్ర॥ ౯॥మఱియుండదేవ్యశ్శాలంబున
నాత్మసంతుండగుదేవసావర్ణిపదమాండవమనునయ్యెడి-మనుకుమారకులు,చిత్రసేనవిచిత్రాదులుజగతీనాయకులు-ను
కర్మనుత్రామసంజ్ఞులగలవారుభృందారకులును,దివస్పరియనువాడింపుండును,నిర్మోహతత్వదర్శామ్యులుఝిషు

లయ్యెదరంచు॥గీ॥అవనిదేవశాసనమునకుఁ దై నగీష్వతికిఁగియోగవిభుఁడునాఁగనున్నవించివనజనేత్రుఁడాదివస్త్రతికెంత
య్యునభ్యుమాచరించుజగతి నాథ॥ వ॥ మఱియునటవచ్చుకాలంబుననిం ద్రపావర్ణి పమనాలుగవమనువయ్యెడి-మనునంద
నులురుగంభీరవస్వాదులురాజులును,బవిత్రచాతుషులను వారుదేవగణంబులును,శుదీయనువాఁడిండును,అగ్ని,బా
హు,శుద,శుక్ర,మాగధాదులుయునులునయ్యెదరంచు॥గీ॥తనరసత్రాయణునకుఁపితానయంచు॥భవమునొందెడిహరిబృ
హద్భానుఁడనఁగివిస్తరించుగ్రీయాతంతువినరములను॥నాకవాసులుముదమొందనరవరేణ్య॥క॥జగదీశత్రీకాలముల
నుబొగొందుమనుప్రకారములుసెప్పఁబడెదగఁబడునలుపురుసునుపులుదెగయుగములువేయునడువదివజ్రానకగుణ
వ॥అనినఁబరిక్షిన్నరేండుండుశుకయోగిం ద్రునకిట్లనియె॥గీ॥ఈపదంబులందువీమనుప్రచుఘటనెవ్వరనువువారలేమి
కతన॥నధికవిభవులైరిహరియేలజనియింఁచె॥నెఱుంగఁబలుకుమాకునిద్దచరిత॥ వ॥ అనినఁబారాతర్యకుమారుండిట్లనియె॥
సీ॥నునువులుమునులునునునుతునిం ద్రులునమరులుహరియాజ్ఞావడఁగువారు॥యజ్ఞాదులందఱుహరిపారుమాకృతులా
మనువులుదత్తహోయశక్తి॥జగములుచడుపుచుగొనాల్గుములకడవటఁగాలసంగ్రస్తమైనగినిగవచయంబునునీజ
లేపోబడుచులవఁటఁగాంతురుఝిపివరులుదొంటి॥పగిదిధర్మంబునాలుగుపాదములనుగిలిగవర్తించునునువులుకవల
నేత్రు॥నాజ్ఞాదిరుదురేలుదురవనివతులు॥జగతిభాగించితమతమనయములను॥వ॥మఱియుంబ్రాపులైనవారలనిం
ద్రపదంబులను,బహుప్రకారంబులదేవపక్షంబులను,హరిప్రతీష్ఠించుచుండ-వారలుపహితకర్మంబులజగత్త్రయంబు
నుంబరిపాలింతురు-లోకంబులునువృష్టంబులైయుండు॥సీ॥యోగీశరూపుఁడైయోగంబుఁజూపుచుమానిరూపమునఁగ
ర్మంబుదాల్చునర్గంబుసేయుంబ్రజాపతీరూపుఁడైయింద్రుఁడైదైత్యులనేపడంచు॥జ్ఞానంబునెఱింగించుజతురసిద్ధాకృ
తిఁగాలరూపమునఁబాకంబుసేయు॥నానావిధాకారనామరూపంబులఁగర్మలోచనులకుఁగానఁబడఁడు॥చనినరూపము
లనుజనురూపములనింకఁజనఁగనున్నరూపవయమునతఁడఁపిపెఁడుఁడైయనేకవృత్తివెలుంగును॥పిష్ఠుఁడవ్యయంబుఁపిహ

శ్రీ వామనచరిత్రకథాప్రారంభము. శ్రీ

లచరిత॥అనినఁగూవరుండిట్లనియె॥మ॥బరినంభోరుహనేత్రుఁడేమిఁకొఱకైపాదత్రయస్వేఁడనిశ్చలుఁడున్యాస్తుఁడుల
బ్ధకాముఁడురమానంపన్నుఁడైదాఁబర॥స్థలికాదీసునిమాడినెలచనియెడదప్యేమియు॥లేకఁగిమృలుఁడుబంధనమే
లచేసెనువినఁగొరూహలంబయ్యెడి॥అనినశుకుండిట్లనియె॥సీ॥పురుషాతుచేమెచ్చిపోయిభాగ్యపులఁచెబలియెట్టికేల
కుబ్రతికివారి॥చిత్తంబురాఁగొల్పిశిష్యుఁడైనర్తింపవారునాతనిభక్తివలనమెచ్చి॥విశ్వజిహ్వగంబుపిధితోడఁజేయిల
పభవ్యకాంచనపట్టబద్ధరథమునరెగ-వాజులఁబోలుహరులుకంతీరవధ్యజమునుహోదివధ్యనుపుఁబ్రాగ్భూణయగళంబుఁ
గవచంబుఁదొలుతఁజూచు॥పాపకుండిచ్చెననన్దానపన్నుమాలఁగిలుపహరుఁడగుతనతాతకరుణనొనఁగె॥సోపసంకా
శశంఖంబుశుక్రుడిచ్చె॥ఇద్విధంబున॥క॥పాణియురధియుఁగృపాణియుఁదూణియుఁధన్వియునుప్రగ్వితురగియుదేహ॥
ప్రాణియుధికృతవిమత॥ప్రాణియునుణికనకవలయపాణియునగుచు॥వ॥పలుదానంబులవిప్రులందనిపితృధ్వప్రో
త్తులంబొందఁపె॥ద్వలకున్పొక్కిరివిశిష్టదేవతలనంతర్వక్త్రీబూజించిని॥ర్మలుంబ్రహ్మమనిఁజేతినన్రశిరుఁడైరాజద్రుధా
రూఁడు॥వెలిఁగెన్దానపభక్తశైలశిఖరోద్వేలద్రవాగ్నిప్రభ॥క॥దండిశన్మృత్యుకృతాంతఃకుఁఖండితసురసిద్ధసాధ్య
గంధర్వాదు॥బ్ధిండితదిశలమరాహిత॥వందాధిశ్వరులుసములుదన్నుంగొలువ॥క॥చూపులఁగదనముమ్రొంగుచు॥నేపు
నదివిభువియునావలీవలసేయ॥రూపించుచుదనుజేండుండు॥ప్రాపించెనుదివిజనగరపథమునరేండు॥వ॥ఇట్లుబలవం
తుండగుబలిసురేంద్రునిసాధింపననుకొండగమనంబుసేసినిడువపయనంబులంజనిచని॥మ॥కనియెన్మృణ్మజనౌకము
న్విగతరోగస్వప్నపీడాన్యభాదనసంకేతముఁబువ్వుపఫలోద్దామప్రమానీకము॥న్వనితోద్ధాతపతాకమున్సృజిచర
ద్యైమానికానీకము॥న్దనగంగానలిలైకముచ్చుమవయుక్తశ్రీకమున్నాకము॥వ॥కనిరకెగసులతేఁడువెక్కినంబైచా
ల్చుగలవేల్పులసెలపుదరియంజొచ్చిచెచ్చెరముందటకుంజనిదనిముందటనెడవడకమొనమొగ్గయిగురుచిగురుతలిరాసు
జొగపంబుననమొగుడమొగ్గయఱివీరినెఱివీరిగుత్తిపిండేపూఁచదోరగాయపండుగెలకతండంబులవ్రేగునవ్రేగులాగ
వేకమూఁగివీగివేకలగమ్రాకులప్రోకలకుఁజెంటలగుపెందోటలును,తోటలగాటంబులైనవృక్షిల్లువవ్వంపుగ్రొ
వ్విరులకుఁగవలపివ్వక॥సేమసలుగలిగిముసరికొసరిపూనిపాకొనిలేనియలానివిసరుగలిగిమసరుగినిసిక్రొవ్వితొమ్ము
గొనిఁజ్ఞుముమ్ముమునుచుర్పుంఁగూటించుతేటిదాఁటులును,దాఁట్లువడకనాఁటుకొనికూడిజోడువిడువకక్రొవ్వుపుల
కమ్ముమ్ములనిమ్ములముసరిపసిమిగలకనలయంబులుపొసంగమెసంగికిసరువడకకసరుచెడివిట్టురట్టితనంబులమించిక

గూర్చిచుకొనియున్న మొత్తంబును, మొత్తంబులై విత్తంబులును స్తంబులుగదాస్తరంబునందీయనిపండ్లకుఁ గదియంబడిక
య్యంబు సేసేయాచరేఁగి జేసంబులుగాసంబులుగొని వానికెక్కిపలుబాసలూచుచుబహుప్రకారంబులనుకీరంబులును
గీరంబులనుచలిగడవిమిటవంటనెగసి పట్టలపట్టుఁజేరినయట్టిట్లుచనక నెట్టువ్రాలుచు నింపుగలరవమ్ములుగలుగు కలరవ
మ్ములును, గలరవంబులరందలంకనికొలంకుల కెలంకులకడపలం, బ్రయంబునకొని క్రమ్మిదొమ్మిఁజేసి యెలఁచిమ్మితూండ్ల
వాండ్లగుచంచుపులంజించి మెక్కి-చొక్కి-రిక్కి-లమిక్కి-లికలకలపకుచుఁజలబంబులు సేయుచాంసంబులును, హంసరుచి
జనితవికసనములవికవికనగుచుంబరగలిగిమిసమిస మెలంచుపసిడికెందమ్ములింది రాహుందరమ్ముల చందమ్ములనుకొలంకు
లును, గొలంకులకగున్నదడిసి వడవడవడంకుచునల్లి బిల్లులుగొనిసాగినతీరెయిండ్ల గండ్ల యారములందురుములు సేడిపలు
పిరులకమ్మచలపుల నేగునంకూర లేకయాడిగలంబుగాడ్పులును, గాడ్పులవలన నెగసిగగనము నపిరిసి పలుప న్నెలంజే
న్నగు మేలుకట్టుపుట్టంబుల తెఱంగులదట్టంబులయిన కుసుచుపరాగంబులును, బరాగంబులనరాగంబులను ప్రాగువంతల
చెలగుంపులుగొని నెనుగ్గువెట్టుచు నెదవుగలసొదువులుగలవలవాడలజాడలంబురునిటచూడల క్రీడల వేడుకలంకూహ
కొనియున్న వాక్కినను జేరిపొరులకోర కెలుసారీ కెలునుచునప్పుతంబుగురియుకానుఁజేనువులును, గానుఁజేనువులకుఁగలువ
నీడలగుచునడిగినజనమ్ములనుభనమ్ములునునమ్ముగంబుచుగల్పనరువులును, గల్పనరువులపల్లవనంజరులంకంజరులకుపిటి
చియిమ్ముచునుచ్చికలకలిమినిమెచ్చుచుఁజరనుగిరిచరులనడరుపడంతులనడలకుగురువులగునగు జేభంబులు భంబులనరన
మెనరుకొనివరునెరునదనము వెడలినుకరములగుచుకరతోరణ స్తంభంబులును, చోరణ స్తంభంబుల చేరువ చేగుననిలిచి
చెఱుకుపిలుతుండొట వెలికిన జెడిరములగునవకంపు మెఱుంగుచిగురుటడిదముల తెఱంగునగలుకడ నంపదలుగలుగుతం
లసొంపునంగర చరణాదితాఖలుగలచంద్రరేఖలపొడిమినివాహినిగలమోహినివివ్యలగ్రద్దనంజూపులకుందీపులావంఁచు
చుధర్మకన్తంబులయశంబులవశంబుగలిగియనూనంబులగు పిచూనంబులెక్కిచక్కవచ్చిననచ్చరిశ్రులకుంజెచ్చెరన
చుఱుననితూకొనితోకొనిపోవురంభాదికుంభికుంభాకుచలకలకలంబులును, గలహంస కారండవకోక సారనబృందములనర
నుందరియు, నిందివరారవిందనందదిందిదియు, నభంగయు నభంగయుచగుగంగనింగికింబొంగిమిగులదిగులువడబొగ
డ్డలకెక్కినయుగన్తయనునగన్తలమిన్నేటి తేటనీటనీటులేనపాటినూటిచల్లులాటల మేటికూటువలుగొనుచు నేడినభి
చరకన్యకావారంబులును, వారవనతానుపూజితదేహాళిపాటలంబులగుగోపురకనక వాటంబులును, గవాట వేడి కాగు
టితమాణిగణకిరణోదారంబులగు నింఝ్రలీల స్తంభగంభీరంబులును, పీఠరసజలధివేలా కారంబులగు శుద్ధస్థితిపద్ధతు
హెయ్యారానంబులగుసోపానసుకుమారంబులును, గంభీరలినులకనుల గాగి సాలి కామాలి కావారంబులగునతుద్వైరం
బులును, ద్వార జేతంబులసావన్లంగావన్లండి ప్రాప్తునోకరక్కనుల వేల్పుల కయ్యంబులు నెయ్యంబులు సేప్పికొనుచున్న
యస్త్రశస్త్రధారులును, సూరులైనవాహాద్వారపాలక పీఠులును, చుహారజత ప్రదీపంబులగువజ్రవజ్రంబులును, వస్త్రాను
రివజ్రకుడ్యశిరోభాగ చంద్రకాంత కాంతారుణహిచుకరకిరణముఖరంబులగుసాలిఖిరంబులును, శిఖరస్తోమధామనిశ్చల
తతారకంబులును, దారతారహణిలీలాకారకతోరంబులగుచుమిగులగరితయగు నగరిసిరిమీఱనహర మొగులుపొడగిని
లుకడలకునలువనడిగి కొనివడసినవసిడి తెరపలవడువునబెడంగునందోరంబులగుప్రాకారంబులును, ప్రాకారకాంచనా
చితయుద్ధనన్నద్ధనుహాఖర్వగంధర్వవాహినిపాలకంబులగుచారక తాట్టాలకంబులునట్టాలకోత్తంగవజ్రవయ స్తంభో
చంచనంబులును, బరభటప్రాణవంచనంబులును, సముదంచనంబులునగునుచంచనంబులకుఁజులరభంబులయిలుసులూఁసి
కొనంగోటయూవలూవల కావలిదివియలకరణిగుచిరములగుచున్న చినకరిహివాకరనందలంబులును, హివాకరనండిలం
బునిద్దంపుటద్దంబనిమూగితోంగిచూచుచునళిక ఫలక ఫలములగుకలములుగొనునలకములందరమిటికలములందెగువరచు
కొనిపహయముల వెనుక నెదిగిరి దిసిముకురమంపు బ్రతిఫలితులైనవతులితరసతులరతులకనుచతులనికన్నుచెన్నునగుల
నీడతలంగికలంగిచని కాంతులుసాలయముగుదలకు నేకాంతంబులై గగనసముచ్చేదనంబులయిన గాఢసౌధంబులును, సౌ
ధంబులసిరులము త్రియపుసరులతోడినిబ్బరపుగుబ్బచన్నలచెన్నులంబ్రక్కిలంజుక్కిలవచువులుండవండితనాధిశిఖరం
బులకుశ్యంగారంబులైనభృంగారంబులును, భృంగారశయనజాలకడోలికాని శ్రేణికాదివిశేషరహ్యంబులైన హర్ష్యం
బులును, హర్ష్యకనకగాక్షరంద్రనిగ్గతకర్పూరకుంకుమాగరధూపధూమంబులును, ధూమంబులుజీమాతస్తోమంబుల
నిశ్రేణుంబునగొబ్బునపాటువబ్బులభ్యేననిపురులుగొనిపురులువన్నియలసిరులుగొనంగుటపిటపములందట వెటనటింఁ

• అలబలము | న్యాకులము - లేక - కలత. అల్లిబిల్లులుగొనిదట్టముగానల్లినవై. ఈరముపొదరిల్లు. మిన్నేటికాకగంగయొక్క.

చుంబురుజుపడిసికేసురువొడుచునువలతేనిమరువుచువులటికలనంగేకలిపి నెవల్లును, నెవల్లుపురులనారలునారులగు
విండ్లనినడమలందలంపులుగఁదోకలువడసిపీఁకలుమెఱసిమూఁకలుగొనిదివికెగరిరిపికింగఁపెనరాహువుత్రీయందవిం
దడబ్రహ్మవడగలును,బడగలును,గొడుగులును,దహకుహారంబులగునడియాలంబులుగదోరంబులైననారంబులబీరంబులు
మెఱసిబెట్టులులగ్రబ్బునంగరులసిరులసింగంబుల భంగంబులశరభంబులరభసంబులధూమశేతువులరీతులవైరింజిటి
కింగొనకశంకలుడిగిఱంకెలిడును అంతెల్లెల్లెక కుమిక్కిలగుచు రక్కి-నులచక్కి-టియెక్కి-టికయ్యములడయ్యములె
ఱుంగందిఱుగుపీరభటులకిదంబంబులును,దంబకరవాలశూలాదులమెఱుంగులుమెఱుపులతెఱుగులదిశలచెఱుంగులం
చుఱంగలింపనేమీనినదంబులుతుఱుములగునుఱుములుగనడమొగుల్ల పెల్లునంబ్రవన్తితరఫికనునోరభంబులగు రభంబుల
గములును,గములుగొనిగనున వేగములవలనహరిమాగులనగి,గాలింజాలింబవగేలిగొని,సునంబులగుసునంబులంఁడగడి,నె
గడుసురంగంబులగుతురంగంబులును,రంగడుత్తుంగవెళిదహదకలకిరికటటఱునితిహదనలెలకఱగఱవిగఱగోదదశతలెనయన
భుజసరశమీతితలలితగభులకిగభవశివుభకరకరకనకికిటక ఘటితనుఁగెనమారయ సముదిత లేమవగ్గడుగ్గమంబులయన నె
ర్వత్రమార్గంబులును,మాన్యస్థలలోకపరిగతాగతతతాయతానేకగణనాలోకలోహణాదలతటపరాజమానంబులగుపిమా
నంబులును, విమానపిహారమాణనుండరనుందరిసందోహసంపాదిత భూరిభేరివిణావణవచ్చునంగ కాహళితభూదివాద
నాన్మానగానసాహిత్యవృశ్యపిశేషంబులును, పిశేషరత్నసంఘటితశృంగారశృంగాలుక వాటికాగోహదేహాళిప్రదీపం
బులును, దీపాయమానమానిశసభాచుంటపభ విశేషుదిరచింపారత్నంబునుంగలిగిరత్నాకిరంబునుంబోలెనదిమమకాని
కివాసిసీవిశ్రుశంబుముశ్రుతవాక్యంబునుంబోలెనకల్మషనువగ్గప్రభూశంబుభూతిపటికింతంబునుంబోలెభోగరా
జకాంతంబై కాంతాకుచంబునుంబోలెనువృత్తంబై వృత్తజాతంబునుంబోలెనదాగురులఘనయిమాభిరామంబుగా
హచంప్రనితేషంబునుంబోలెభరమావణాదిదోహదరాసుపలబ్ధంబు లబ్ధవన్తిచరిత్రంబునుంబోలెపిచులాంతరంగ
ద్యోతమానంబయిమానధనాననవపడియునుంబోలెనన్ద్రాభాతంబుండరంబై సుందరీద్వానంబునుంబోలెరంభాంచితా
శోకపున్నాగంబుపున్నాగంబునుంబోలెనురభిమానోమానపిశేషంబయిశేషాహితంబునుంబోలెనున్నతేక్షమాపి
శారదంబై శారదసముదయంబునుంబోలెభవళిజీమూతప్రకాశితంబై సితేతగ్రాక్షణదానంబునుంబోలెసరిసరిలోత్తి
సంబైయుక్తసపురుషవచనంబునుంబోలెననేకసుధారసప్రవగ్గంబైవద్వాదియునుంబోలెనుల్లసదింప్రచాపంబై గోప
తిమూపురంబునుంబోలెపిచక్షుగాగ్యాంకృతంబైకృతాధంబైనయమరావతినగరంబాచేరంజనకటకుష్టునుంబట్టుగ
లుగబలంబులజవంబునవిడియించిపొందిమాన్యంబులెల్లనటికట్టుకొనియేహఱకయింఁడెనంతికిమాయిరునగవులకునుగ
నుమూయరుకాలంబుకతనముదియగుటలులండాయగుపుణ్యజనంబులంబాయరుసురరాజుజిటిప్రనుదాజనముల్ || అ
వ్వుడు||కమర్చలదానవశంభూడికూర్చితద్వసులునిండిబుధేంద్రవధూగర్భములువగిలిలోపలియర్చకతకులాపురనుచు
నాక్రోశించె||అంత || సేబలివద్యివిడియుబలభేదిపీఠేందిగట్టిగాఁగోటకుఁగాఁపుకెట్టిదేవపీరులుదానుదేవతాసుం
ప్రినిరప్పించిసురవైరికాఁడెప్పిప్రళయానలునిభంగిభాసిల్లుచున్నాఁడుఘోరరాక్షసులనుగూడినాఁడు మనకోడిచ
నినేడుహఱలపీఁడేతంచెనేతపలబునపీఠికింతవచ్చెనీదురాక్షసునకునెవ్వఁడుదోడయ్యెఁగిపీఠిగెల్వ నేదిలోపయే
మిచేయువారమెక్కిడినుగటిమియెడుఱుమోహరించనెవ్వఁడోపు||క||మ్రొంగడునాకాశంబునుబొంగెమననరాత్రి
కంటెబొడవైపీఠండు||మ్రొంగెడుకాలాంతకుక్రీయభంగంచునుమరలబుడ్డబంకజగర్భు||క||ఈరామరాజ్యమెల్ల
నుబోరాదురణంబుసేయింబోయితిమేనిగా రారామదనుజుచేతనుజాగాదిలమీదనేమిజాడవహఁత్యా||అననసురరా
జునపనాచార్యుండిక్లియె||సే||పినుచయ్యదేవేంద్రపీఠికింపదబ్రహ్మవాచులుభృగుప్రసరులెన్గినిచ్చిరిరాక్షసునెరు
రింపవాదింపహరియాశ్వరుఁడుడక్కిననన్యజనులు సీపునుసీసముల్నికంటెనశికులుచాలరురాజ్యంబుసాలుసీకుపడివిహ
పుబసితివిబుధనివాసంబువిహతులుపెరింగెనుదేశమాది మఱువినఱునాఁడువచ్చుటమానతంబుపిప్రబలమునపీఠికివృ
ద్ధివచ్చె||వారిఁగైకొనకటమీదవాఁడుచెడునుసలగుమంఠాఁకరిపుపేరుదలంపవలను||క||పరుగెలువవలయునొంఁడెనుస
రిహారంగవలయునెంఁడెజావలెనొంఁడె||సరిగెలుపువృత్తియదొరకిమి సరసంబుగమున్నెత్తలగిదనవలెనొంఁడె||
వ||అనికార్యకాలనిదర్శియగుబృహస్పతివదనంబులుపి కానురూపులైదిపిజులుప్రిపిష్టపంబుపిడిచితమాతహపొందుపట్లు
కుంజపరిబలియునుంబ్రతిభలుపిపిచ్చియగుదేవధానిసధిష్ఠించిజగత్త్రియంబునుండనవశంబుచేసుకొనివిశ్వవిజయుండై
సెడ్డకాలంబురాజ్యంబుసేయుచుండె సప్తవర్ణులరగుభృగ్వదులతనిచేతతతాశ్వమేధంబులుసేయించిరితత్రాల్లం

బున॥ శా॥ అథ త్వేదమదాతలుండెదమనర్వారంభముల్పండు బ్ర॥ తృప్తస్థైర్యమహావ్యసంబులనుదేవాగారము ల్పె
ల్లుబూ॥ స్థానద్విప్రులువర్షముల్ గురియఁగాలార్హంబులైభాత్రికి॥ నాన్ధంబయ్యెవసుంధరత్వమునరేంద్రాధీశుగా
జ్యంబున॥ అంత॥ సీ॥ తనతనూజులప్రౌలుననుజులుగొనుటయువేల్పులెల్లనుదాఁగివెడలుటయును॥ భావించిసురమాతప
రితాపమునుబొందువగననాథాకృతివసురుచుండ॥ నాయన్పుష్పెనిమిటియగుకశ్యపబ్రహ్మముటియొకనాఁడునమాధిమాని॥
తనకుటుంబినియున్నధామంబునకునేగినాతచేవిహితార్చనములుపడసి॥ వండివ్రాలికుండివాడినయిల్లాలి॥ వదనవారి
జంబువడవుఁజూచి॥ చేఱఁచిగిచినుగువచుబుకంబుపుడుకుచు॥ వారిజాక్షియేలవగఁజెదనుచు॥ అన్యుహాన్యుడిట్లెయె॥ హ॥ తే
ఱవావిప్రులుపూర్ణులచేలఁగునేదేవార్చనాచారము॥ ల్పటితోదేలుకురేగృహస్థులునుతుల్లద్దనుసంధానులే॥ నతినభ్యా
గతకోటికన్నమిడుదేవీరంబునుంబోయుదేవఁజలేకన్ధులదాసులన్సజనులన్సన్నిధిపుడేపైదలీ॥ సీ॥ అన్నమైనదోయమైన
ప్రవ్యంబైన॥ శాకమైనదనకుబగుకులఁది॥ యతిభిజనులకెడ్డమాడకయిడలేసి॥ లేనివారుపుడమిలేనివారు॥ హ॥ టియు॥
గీ॥ సెలఁతెడన్సనునునిఖలదేవాన్మన॥ కాననంబుశిఖయినపనినుగులు॥ వాగువనియదనియుననజాతలోచనుండఁడఁడుదని
యగుములన్సెదయె॥ క॥ విడ్డలువెలుగులెనీకఱగొడ్డంబులుసేయకెల్లకోడంప్రసూమా॥ రోగ్ధారింపకనడకురె॥ యడ్డ
ముగానున్నదేమృగేక్షణయంబు॥ అనిపలికనంబుకీనతియిట్లనియె॥ ఉ॥ ప్రేమయొకింతలేకఁజిల్లెడ్డలుబిడ్డలబిడ్డలుకా
నో॥ భీమబలాఘ్యులైతనమట్టెడలనంబుఁదోలిసాహస॥ క్రామిసవైరులయ్యునకురావతిసేలుచునున్నవారు॥ కేమనిది
న్నలించుహృదయేశ్వరమేలు॥ నలంబిచూడదే॥ క॥ అకా॥ చెల్లెండ్రయ్యును॥ నకి॥ గునాతోడిదోరుడనుజులుకీయు॥ గ
కి॥ సులుసురలమొత్తఁగి॥ నకి॥ టవలదనచూచునొనొననుచు॥ సీ॥ ఎండకన్నెఱుంగనియింద్రనియిల్లులుపలుపంచ
లనుజూలింబడియెనేడ॥ శ్రీధువనసామ్రాజ్యబిభవంబుఁగోల్పోయిదేవేంద్రుడవలంబడికిఁగెనేడ॥ కలిమిగారాబు
బిడ్డలుజయంతాములకబగాన్మనలవెంటఁజుకరినేడ॥ వసుగులకాధారమగునవసాహాయసుగులకాంబువయ్యెనేడ॥ బ
లిగములనెల్లబలియుచునున్నాడు॥ వానిగైలువరానువాసపునకు॥ యాగభాగమెల్లనతఁడావారింఁచును॥ గడఁగిసురల
కోకి॥ కిడియునీడు॥ క॥ ప్రజలకునెల్లనుసముడవు॥ ప్రజలనుగడఁపారఁగన్నబ్రహ్మపునీవు॥ బ్రజలంచుడప్రమతు
లనుభిజనుగగిక్షింపవలదెనీవునహాన్యా॥ హ॥ సురలన్సభ్యులనార్దులన్విరభులన్కోకంబువారిందినిగర్భధానిలుపంగరా
శ్రీచతులన్సానింపనతాగర్హమే॥ వెరవేరీతుటించునట్టిక్రమమున్నేదేగఁజింతించే॥ కరుణాలోకిసుధార్పించు
నవేకల్యణంబంధాయకా॥ వ॥ అనినవనోన్లభివలుకులాకగ్గిందిముహూర్తమాత్రంబువింతింకివిజ్ఞానస్పృహనవలం
బించిభావికాలకార్యంబువిచారించికశ్యపబ్రహ్మయిట్లనియె॥ హ॥ జనకుండెవ్వఁడుజాతుండెవ్వఁడుజనస్థానంబులె
వోటును॥ జననంబెయ్యదిమేనులేళిలఁదిసంసారంబులేహాపము॥ ల్వినుమాయంతయువిష్ణుమాయదలఁపఁవేతే
మియు॥ లేదుమోహనిబద్ధంబదిమూలమి॥ తటికిజాయావిన్నెబోనేటికి॥ వ॥ అగునైనఁగాలోచితకార్యంబుసెప్పె
రీ॥ హ॥ భగవంతుంబరమున్జనన్మనుగృహపారీణనర్వాత్మకున్జగదీశున్లరీసేసేయునుతఁడునాన్గఁత్యమంబొంది
నీకగునిష్టాథములెల్లనిచ్చునఖిలాధావాప్తిచేకూఁతెడిన్సగవల్సేవలఁబొందరాదెబహుసాభాగ్యంబులంప్రేయసీ॥ అని
నగృహస్థునకుగృహిణియిట్లనియె॥ కి॥ నారాయణుంబరమేశ్వరు॥ నేరీతిఁదలంతువఁత్రమెయ్యదిపహితా॥ చారంబులేప్ర
కారము॥ లాగాధనకాలమెద్దియానతియి॥ వే॥ అనినఁగశ్యపప్రజాపతిసఠికిఁబయోభక్షణంబునుప్రతంబుపదేశించిత
త్తైలంబును, నవ్వంశ్రంబును, నద్విధానంబును, దమవహనదానభోజనప్రకారంబులెత్తరించిననడలియునుఘోషునమా
సంబునకున్లక్షతంబునంద్రభవాదివసంబునందొరకొని॥ పండ్రెండుదినంబులుహరినవసర్పిణంబుగాప్రతంబుసేసి॥ ప్ర
తాంతంబుననియతన్మెయిన్నయెడఁ జనుర్వాహుండును, నీతివాసుండును, శంఖచక్రదాధరుండునై॥ నేత్రంబులక
గోచరుండైననారాయణదేవుండుప్రశ్యుతంబైనంగనుంగొని॥ కి॥ కన్నులనంతోసాశ్రులుచన్నులవైఁబరవంబులకజా
లములేనఁగిచ్చున్నులునుసన్నుతులున్నులన్నులవలదేసెనిలయిక్తాంజలియె॥ కి॥ చూపులశ్రీపతిహాపము॥ నాసోవక
ద్రావిత్రావిహద్దోధతయె॥ వాపుచ్చిహుందమఁకుగా॥ లాపంబులబొగఁజెనదితిలక్ష్మీనాథు॥ సీ॥ యజ్ఞేశ్వరశివశివంభాద్రామ్య
తత్రవణసుంగళనామధేయలోకస్వరూపయావన్నభక్తజనాత్రిభిండునాదీనలోకాధారతీర్థపాదః॥ పితృవృక్షపథితివి
లయకారణభూతంతతానందశశ్యద్విలాస॥ యాయువుదేహంబుననుపవలక్ష్మీయువసుధయుదివనుఁద్రినర్థములను॥
వైదికజ్ఞానయుక్తియువైదిజయమునిన్నఁగొలువనినరులకునెఱయఁగలదె॥ వినుతమంగారగుణహారవేదసార॥ ప్రణత
వశ్యలపన్మాతృపరవపురుష॥ గీ॥ అసురవరులుసురలనదరించిబెదరించి॥ నాకమేలుచున్ననాటనుండికన్నకడుపుగానఁ

గంటంగూరుకు రాదుకడుపుపాళ్లు మాన్చి కాపుచుయ్యు || వ|| అనిసవినివరహాసితవదనుండగు నాశ్రితకామధేనువైనయ్యు
రమేశ్వరుండిట్లుయె|| శా|| నీకోడండ్రునునీకుమారవరులున్నీ నాకుండున్నీవును || గ్లోకంపన్నకులున్నుతున్నీరుసంతోషిం
పరాశ్రింపరు || లోకింపన్నవదియగర్భమునఁదేజోమూర్తిజన్మించెను || నాకున్నేడుకపుట్టునీసుతుండనై వర్తింపినర్థిం
పఁగా || మ|| బలిమిఁడై త్యులఁజంపరాదువినయోపాయంబులం గానిసం || దలనంబొందకు నేనునీనియతిన్నన్మత్తీజై
చ్చితిన్నలివిద్యేఘండునానింపగణముంబొలోమమునైచ్చడై || త్యులరాజ్యంబుహరింతునింఁద్రునికినిన్మృదునీఘమిం
కేటికి || క|| నీరముఱుని సేవింపుము || నాహుపముమానసించినలినిగర్భా || గారంబువచ్చిచొచ్చెదఁ || గారవమునఁబెంపును
మ్మకరుణన్నున్మృక || పలింకుపివముసురలను || బాలింతుమహేంద్రయుపతిభాగ్యశ్రీలఁ || గూలింతుదానపులని || ర్మూరిం
తునిపుప్రియాంగములభూషణముల్ || వ|| అనియిట్లుభక్తజనపరతంఁద్రుండగుపురాణపురుషుండానతిచ్చితిరోహితుండ
య్యె నయ్యదితియుఁగృతకృత్యయైసంతోషంబునఁదనమనోవల్లభుండగుకేశ్యపునాశ్రయించి సేవించుచుండె నంత నొ
క్కాదినంబున || గీ|| ఘోరసమాధిమండికశ్యపుండమృతు || రంశమాన్వేకలయనదితియందు || దవచువీర్యసాధకతరము సేన్మై
సుగాలిశిఖినిదావంచుఁజేర్చినట్లు || వ|| ఇట్లుకశ్యపచిరతరతపస్సంభృతవీర్యప్రశస్తితగర్భయై పురతల్లియొట్లంబునను
ట్లసిట్లుచునుండెనంత || క|| చలచలనై పిగపిదనై || గలలంబై కరుషగర్భగళనాశముతో || నలయై ప్పడిగర్భంబై || నెలమనలంబే
గఁజిక్కె || నెలతకునధిపా || క|| నెలతకుచూలై నెలరె || నెలలై మఱిమూఁడునాల్గు నెలలై వరుస || నెలలంతకంతకెక్క
గ || నెలలునుడగ్గరియెనసురనిర్మాతకుఁ || క|| మహితతర మేఘమాలా || పిహితాయతదండభానువింబప్రభతో || విహి
తాంగంబులగశ్యపు || గృహిణీగర్భమునశిశువుక్రీడించెన్మపా || క|| తనకడుపున నెక్కి వెఱపున || వనరుహగర్భాండభాండవన
ధివయంబుల్లావకీనిజగములునిడుకొని || దనుగతింగమనుడఁగి మునిగితన రెవ్వరెగడై || వ|| అంతెన క్కాంతాతిలకంబు
గ్రహుక్రమంబున || మ|| నిలిపెన్మై పులబృందమిన్విశదము లేన్మై త్రంబులుంజూచుకం || బులనా కాలిని మేఘలంఁగి ధిమన
య్యోమున్మృధాపాండిను || స్వనిమింజనులతో నిపాలిగరిమన్మధ్యంబునంబృంహిమ || వలితాత్మకలఘునన్మహాహిమమే
నన్మగ్ధురూర్వరమై || క || పెట్టుదురును మటభూతిగ || బొట్టిదురును మేనఁబట్టుపుట్టుమదోయి || నెట్టుదురు నేల్పుటమ్మకుఁ ||
గట్టుదురొగిరతువడఁతిగర్భంబునకుఁ || ఇమ్మిధంబున || గీ || వత్సగర్భాండదనగర్భవివరమందు || బూఁటపూటకుఁ బూట్టె
డై పొలకరింపఁ || ప్రేక్షకఁజూలాలితనమువజేల్పు సెద్ద || పొలఁటికంతటనీర్లాడు ప్రొద్దులయ్యె || వ|| తదనంతరంబునంజుతా
ననుండగుదెంచుదితిగర్భపరిభ్రమవిభ్రమండగునపుర మేశ్వరునుద్దేశించియిట్లునిన్మ్రుతించె || సీ || శ్రీభవననయగూ
వదేవత్రివిక్రమపుభూతాన్వేషివిద్యవృత్తిగర్భ || శ్రీతత్త్రిణాభుత్పవృజగంబులకాద్యంతమధ్యంబులరయినీవ || జంగమ
స్థావరజననాదిహేతువునీవకాలంబువైనిఘలమాత్మ || లోపలధరియింతులోనిజంతుల నెల్లెస్త్రోతంబులోఁగొనినుంపరిగ
ను || బ్రహ్మలకు నెల్ల సంభవభవనమీవ || దివమునకుఁ బాసిమద్ద శిషికు || లేక || శోక వారిధిమంఁగినినురల కెల్లె || దెలియనా
ధారమగునున్నతెప్పవీవ || క || విచ్చేయుచుదితిగర్భము || చెచ్చెర వెలువడును హన్వచిరకాలంబునిన్మచ్చలవిడి లేకనురులు ||

శ్రీ వామనమూర్త్యావిర్భావఘట్టము. శి

ముచ్చటపడియున్నవారు ముదహందింపఁ || వ|| అనియిట్లుకమలసంభవుండవినతి సేయనయ్యవనరంబున || మ || రఙ్గము
ధ్యాహ్నుమునంజరింపగ్రహతారాబద్ధచంద్రస్థితే || శ్రవణద్వాదశినాండుశ్రోణనభిజిత్సంజ్ఞాతలగ్నంబున || స్ఫుననాధీ
శుఁడుపుట్టె వామనగతింబుణ్ణప్రతోపేతకుఁ || దివిజాగీశ్వరుమాతకుంబరమపాతిత్వవ్యవిభాగతకుఁ || వ|| మఱియునద్దే
వుండుశంఖచక్రగదాకమలకలితచతుర్ముఖుండను, చిత్రంగవర్ణచక్రమండను, మకరకుండలవండిత గండభాగుండను,
శ్రీవత్సవత్సండును, నళినచతుండును, నిరంతరశ్రీవిరాజితరేఖంబుదంబబింబితవనమాలికాపరిమళపుండును, గనక
కంఠకాంచినలయాంగదనూపురాలంకృతుండను, గహనీయకంతకాస్త్రభాభరణుండను, నిఖిలజనమనోహరుండనై
యవతరించినసమయంబున || శా || చింతంబాసరియతూర్ణ్యసునునస్సిద్ధోరగాగీశ్వరు || బుంతోషించిరిసాధ్యచారణము
నీశ బ్రహ్మవిద్యాధరుల్లాంతింజెందిరిభానుచంద్రములురంగదీతవాద్యంబులన్దంతులై విరిమింటఁగింపురుమలుగ్గంధ
స్ఫులుంగిన్నరుల్ || క || దిక్కులకావిరివాసె || నెక్కు వతకు || వలులేక నేడువయోధులిన్మిక్క || మయినిలిచెధరణియొంజుక్కుల
ప్రౌవయునువిప్రసురసేవ్యంబై || క || ముంపుగొనిదిరులవానలజ్ఞంపంబులుగురియసురలునుమనోహధువు || బ్రంపరలెగ
యఁబరాగపురొంపులభూభాగమతినిరాపితమయ్యె || తదనంతరంబ || గీ || శ్రుమహామభావుఁడెట్లొకొయికాలముదర
మందునిలిచియుండెనుచు || నదితి వెఱగువడియెనానందభయశబ్దములనుగశ్యపుండు మొగినుతించె || వ|| అంతనవిద్మధుం

మఖి వ్రతదాన ప్రవణానువర్తిసుమనోరామామనోభేదమోధతచంద్రా తపశ్చేత్రిసశ్యకరుణాధర్మోన్మీసన్నర్తిదాణా॥
వ॥ ఇట్లుకుశపవి త్రాతనంయుతంబగుదక్షిణహస్తంబుపాఁచియిట్లనియె॥ ఉ॥ స్వస్తిజగత్ప్రియీభువనశాసనకర్తకు
హాసమాత్రవిద్యప్రదిలింపభర్తకునుదారపదవ్యవహారకున్మనీం॥ త్రస్తుతమంగళాధ్వరవితానవిహారకునిర్జరగళాన్య
స్తమవస్థసూక్రపరిహారకుదానవలొకభర్తకు॥ వ॥ అనిదీవించికరచరణాద్యవయవంబులుధరియించినవేదరాజియుం
బోతె, ముందటనకుటిలుండును, జటిలుండును, సదండవశ్రుండును, గతులంబితభిక్షోపాశ్రుండును, గరకలితజలకమం
డులుండును, నునోహరవదనచంద్రమండలుండును, మాయావాదనవటుండునుగురువటునింగని దినకరకీరణపీఠంబు
లైనగ్రహంబులచందంబునఁదిరోహితులై భృగువులుగూర్చున్నయెడలేచి సేమంబడిగితియ్యనిమాటలవాదరించిరి-బలి
యునునమస్కరించితినిగద్దెయునునిచి పాదంబులుకుడిచి తనప్రాణవల్లిభివసండికలశంబుననుదకంబులువోయి శడు
గుకొమరునిచరణంబులుగడిగితడియొత్తితత్సమయంబున॥గీ॥వటునిపాదశౌచవారిశిరంబునఁబరవభద్రమనుచుబలివ
హించె॥ నేజలముగిరిశుండించుఁజూటుండుదేవదేవుఁడ౯హించెద్యతీశిరమున॥ మఱియునయ్యజమానుండభ్యాగతునకి
ట్లనియె॥ వ॥వడుగాయెవ్వరివాఁడవెవ్వఁడవునంవాసస్థలంబెయ్యది యొడకున్నవరుడెంచుటల్పఫలమయ్యెన్వంశము
వైష్ణవముంగడుధన్యాశ్శుఁడనై తినిమఖముయోగ్యంబయ్యెనాకోరికె॥ ల్లడలేతెన్నహృతంబులయ్యెశిఖులుంగల్యాణమె
క్కాలము॥ను॥వరచేలంబులామాడలోఫలములోవన్యంబులోగోవులోహరులోరత్నములోరథంబులోపిష్టాధంబు
లోకన్యలోకరులోకాంచనమోనికేతనములోగ్రామంబులోభూములో॥ ధరణీఖండమొకాయేనుడిగదోధాశ్రీను
లేంద్రోత్తమా॥వ॥అనిభర్తయుక్తంబుగాఁబలికినవైరోచనివచనంబులువినిసంతోషించియాశ్చరుండీట్లనియె॥ సీ॥ ఇది
నాకునెలవనియేమనిపలుకుదు సెకచోటనకనిండియుండనేర్తు॥ నెవ్వనివాఁడనంచేమనిపలుకుదునాయంతవాఁడనైనడు
వనేర్తు॥నీనడువడియనియెట్లువక్తాశీంతుఁబూనిముప్పొక్కలఁబోవనేర్తు॥నది నేర్తునిది నేర్తునియెలఁడెప్పుంగోరువునిన్ని
యునేననేర్తు॥ మెరులుగారునాకుమెరులకునేనాదు॥నొంటివాఁడచుట్టమొకఁడులేఁడు॥సిరియుఁదొల్లిగలదుసెప్పెదనా
టెంకి॥సుజనులందుఁడనుమఁజొచ్చియుండు॥అదియట్లుండనిమ్ము॥సీ॥జననాభనీమాటసత్యంబునతీర్చిదంబుఁగుల్వద్దం
బుధర్మయుతము॥గరుణానువర్తులునుసత్యమూర్తులుగానిమీకులమందుఁగలుగరొరులుగణభీరువులువిశరణభీరువులు
లేరుప్రత్యధులభువుప్రబ్ధిగొనినదానశౌండులగుచుఁడనువుదురభికులైమీతాతలండలుమేటిమఁగలు॥ మీకులంబునందు
మెఱయఁబ్రహ్లాదుండు॥మింటిచంద్రమాడి॥మేలిరుచుల॥బ్రథితకీర్తితోడభవదీయవంశంబు॥నీరరాశిభంగి నెగడుచుం
డు॥ వ॥ తొల్లిమీమూఁడవతాతహిరణ్యాక్షుండువితశ్వజయంబుసేసిగదాయుధుండై భూతలంబునఁబ్రతీపీరులంగానక
సంచరింపవిష్ణుండువరాహరూపంబునతనిసమయించెఁడద్భూతయగుహిరణ్యకశిపుండువిని హరిపరాక్రమంబునకు
నాశ్వర్యంబునొదితనజయంబునుంబలంబునుంబరిహసించిగర్జననుగ్దవిదినద్దనుజనుద్దనుమందిరంబునకుంజనియెనప్పు
డు॥క॥సూలాయుధహస్తందై॥కాలాకృతివచ్చుదనుజఁగనివిష్ణుండు॥గాలజ్ఞతమాయాగుణ॥శీలతనిట్లనితలంచెఁజిత్తి
ములోన॥ను॥ఎదుత్రైపారజయంపరాదితరగాఁకెంచేనియుంబోవభీ॥ ప్రదుఁడైప్రాణులందొలుక్కువృత్తియంబై
వచ్చునంచుంగ్రియా॥ విదుఁడబ్జాతుండుసూక్ష్మరూపముననావేశించినశ్వాసరం॥త్రుదికడైత్యహృదంతరాళమునఁ
బ్రత్యక్షక్రియాభీరుండై॥వ॥అంతనదైశ్యవల్లభుండువైష్ణవాలయంబుసొచ్చివెదకిహరింగానకమిన్నుమన్నునన్వేషిం
చిత్రిదివంబునవరసిదితలంబరించిభూవివరంబులుమీక్షించి సముద్రంబులువెదకిపురంబులుకోధించినంబులువిమర్శించి
పాతాళంబువరీక్షించిజగంబుననద్యవృత్తశ్రుండై మార్గణంబుసాలించితనలోనిట్లనియె॥క॥పగవాఁడుమడియనీపును॥దె
గఁడేనియునెకుటుపడఁడెతగువనరులకుం॥దెగినయెడఁబగరమీఁదనుపగఁగొనఁదగదనుచుమానెఁబ్రాభవశక్తి॥అతం
డుమీప్రవితానుహంధతనిగుణంబులనేకంబులుగలవదియట్లుండనిమ్ము॥క॥అతురభూసురగతిఁబురు॥హూతాచులుదన్ను
వేడ నొగిఁగొమ్మునున్నీతంప్రియిచ్చెనాయువు॥ నేతవృత్తాఁడవెనిపునీలోకమున॥క॥ఏలితివిమూఁడుజగములుదోలితి
వింద్రాదిసురలందొల్లిటివారిం॥బోలితివిదానగుణముల॥సోలితివిపితాచరాక్షసులరక్షింపఁ॥అదియునుంగాక॥రాజ్యం
బుగలిగెనేనియు॥బూజ్యులకునుయాచకులకుభూమిసురులకు॥న్యాజ్యముగబ్రదుకఁడేనియు॥ద్యాజ్యంబులువానిజన్మీధన
కేహంబులే॥క॥మున్నెన్నుదురువదాన్యుల॥నెన్నెడుచోనిన్నుఁడ్రుణవనేశుండవనుచు॥న్నిన్నిదినంబులనుండియు॥నెన్నఁ
చునినఁజెట్టుమనుచునీంశ్రముసేయఁ॥గీ॥బంటివాఁడనాకుసెకటిరెండడుగుల॥మేరయమ్ముసొమ్ముమేరనొల్లఁగోరై
శీలబ్రహ్మకూఁకటిముట్టెదదానకుతుకసాంద్రదానవేంద్ర॥అనినఁబరమయోచకునకుంబ్రదాతయిట్లనియె॥గీ॥ఉన్నమా

యెల్ల మెప్పునువిప్రుడు సత్యగుణులవృద్ధసమ్మతములకు గలదలచి కొంచెమిదిలివోచెట్ల దాతపంపుసొంపులదలచు
 లదె॥ మునవసాధాఖండమువేడితోజగములన్నాంభించితోవాజుల నెవ్వసనూహించితోకోరితోయవతులన్వీక్షించికాం
 డించితోపసిపాలుండవు సేరవీవడుగనీభాగ్యంబులీపాటిగాకనురేంద్రుండుపదత్రయంబడుగనీయల్పంబునీనేర్పునే॥
 ౪॥ అనివమొగంబునంజితునగవు మొలకలూత్తగృహమేదికిమేధావియట్లనియె॥ ౫॥ గొడుగోజన్నిదమోకమండలమొ
 నాకున్నుంజియోదండమో॥ వడుగేనెక్కడభూములెక్కడకరుల్వామాతృమలశ్వంబులై కడనిత్యోచితకర్మమెక్కడ
 నుదాకాంతమితంబైననూరాడడుగుల్లేరయద్రోయికిచ్చుటయెబ్రహ్మాండంబునాపాలికి॥ అదియునుంగాక॥ క॥ వ్యా
 ప్తింబొందకవగవక॥ బ్రాహ్మంబగులేశమైనబదివేలనుచుం దృప్తిచెందనిమనుజుడుసప్తద్వీపములనైనజక్కంబడు
 నే॥ ౬॥ ఆకాపాశముదాగడున్నిడుపులేదంతంబురాజేంద్రవా॥ రాశిప్రావృతమేదినీవలయసామ్రాజ్యంబుచేకూడి
 యుం॥ గాసింబొందిరిగాకవై న్యగయభూకాంతాడులున్నర్థకా॥ మాశన్యాయగనీర్పిరేమునుజాశాంతంబులంజూచి
 గే॥ సీ॥ సంతృప్తిఁడిమూడుజగములపూజ్ఞుండుసంతోషి౯కెప్పుడుజరుగునుఖము॥ సంతృప్తిగాకున్నసంసారహేతువుసం
 తసంబునముక్తిసరియుదొరుకు॥ బూటపూటకుజగంబునయదృచ్ఛాలాభతుష్టినిఁదేజంబుతోనపెరుగు॥ బరితోషహీ
 నతలబ్రభుచెడిపోవునుజలధారననలంబునవయనట్లు॥ నీవురాజవనుచునిఖలంబునడుగుట॥ తగవుగాదునాకుఁడనినకొల
 ఁదియేనువేడికొనినయీపదత్రయమును॥ చాలదనకనిమ్ముచాలుజాలు॥ ౭॥ ఇట్లువలకుచున్నాకర్మనకునుర్వీశ్వరుండు
 ర్విదానంబుశీయందలంబికరకలితసలకమండలుండైనవితరణగుణముఖరుణింగనిజవిచారయుక్తదనుజరాజ్యచక్రం
 డగుశుక్రండ్లినియె॥ సీ॥ దనుజేంద్రయీతడుధరణీసురుండుగాఁడుదేవకార్యంబుసాధించుకొటకుహారివిష్ణుఁడవ్య
 యుండదితిగర్భంబునగత్యవసూనుండై గలిగెనకట॥ యెఱుంగవీతనికోరైనిచ్చెదనంటివిదైత్యసంతతకుపద్రవమువచ్చు॥
 నీలక్ష్మీతేజంబునెలపునైశ్వర్యంబువంచించియిచ్చునువాసవునకు॥ మొనసేజగములెల్లమూడుపాదంబులనఖలకాయు
 డగుచునాశ్రమించునర్వధనమువిష్ణుసంతర్థణముసేనీ॥ బడుగుపగిది నెట్లులతకెడిపు॥ క॥ ఒక్కపదంబునభూమియు॥ నె
 క్కట॥ ద్రివిధంబుఁద్రోకియన్నతమాత్రీ॥ ద్వికులగగనముఁదానై॥ వెక్కసమైయున్ననెట్లువెడలెనుచెపుమా॥ సీ॥ ఇచ్చె
 దననివల్గియీకున్ననరకంబువ్రోవనీవునుసమర్థుడవేదేవ॥ యేదానముననాశమేతెంచునదియున్నదానంబుగాదండ్రు
 తత్వవిచలుదానంబుయజ్ఞంబుదపముకర్తృంబులుదావిత్తమతుండైనలంపవలయు॥ దనయింటగలనర్వధనమెల్లనైకుభాగ
 ములుగావిభజించికామమునకు॥ నర్థములకుధర్మయశములకాశ్రీతబ్రహ్మండుమలకుసమతఁబెట్టునట్టిపురుషుఁడిందునందు
 బూర్ణుండైమోచించుదన్నమానితేతడగవుగాదు॥ ౮॥ అదియునుంగాకనర్థంబునందుబహుభంగిలహృద్విచిత్రార్థంబుగ
 లదొక్కటిసావధానుండవైయాకర్ణింపుము॥ సీ॥ అంగీకరించినసఖలంబుపోవుచోనన్యతంబుగాదులేదనిసనధిప॥ యాత్మ
 వృక్షముమూలమనృతంబునిశ్చయమాత్మమూలముగల్గనాత్మచెడదు॥ పుష్పఫలంబాత్మభూజంబునకుసత్యమాత్రానుబ్రతుక
 మినదియుండేమను॥ ఫలపుష్పములులేకపనచెడివృక్షంబుమూలంబుతోవృద్ధిబొందుగాదె॥ చేటుగొరతయులఘనయు
 డెందకుండనిచ్చుపురుషుండుచెడకుండునిర్ధచరిత॥ కాకనంచితసత్యసంగతిసటంచు॥ నిజధనంబికిచ్చిననీకులేదు॥ గీ॥ నర్వ
 మయినచోటనర్వధనంబులునడుగలేదటంచునన్యతమాడు॥ నెనఁటిపందసేమిచెప్పఁబ్రాణముతోడి॥ శవమువాడువాని
 జన్మమేల॥ మఱియునొక్కవిశేషంబుగలవివరించెద॥ గీ॥ వారిజాతులందువైవాహికములందు॥ బ్రాణవిత్రమానభం
 గమందు॥ జకితగోకులాగ్రజన్మరక్షణమందు॥ బొంకవచ్చునఘముపొందఁడధిప॥ ౯॥ కులమువ్రాజ్యముదేజము॥ నిలుపు
 మీకుజ్ఞుండువిశ్వంభరుండలఁతింబొండు॥ త్రివిక్రమస్ఫురణవాండైనందుబ్రహ్మాండము॥ గలఁడేమాన్యవోకండునాపలు
 కులాకర్ణింపుకర్ణంబుల॥ వలదీదానముగీనము॥ బనువుమావర్ణినన్వదాన్వోత్తమా॥ ౧౦॥ అనియట్లుహితంబుపలుకుచున్న
 కులాచార్యునకుక్షణమాత్రనిమిలితలోచనుండైయశస్వియట్లనియె॥ సీ॥ నిజమానతిచ్చిఁగినివుమహాత్మకమహినిగృహస్థ
 ధర్మంబునిదియు॥ యర్థంబుఁగామంబుయశమునువృత్తియునెయ్యెడిప్రాణింపనిత్తునెయు॥ నర్థలోభంబుననన్ధిబొమ్మను
 టెట్లుపలికిలేదనుకంటె॥ బాపమెద్ది॥ యెట్టిచుమగ్నైయేభరించెద॥ గానిసత్యహీనునిమోవఁజాలననుచు॥ బలుకదేతో
 ణిభూదేవిబ్రహ్మతోడ॥ నమరమందడుగుఁదిరుగకజచ్చుకంటె॥ బలికిబొంకనిజమునఁబఱుగుకంటె॥ మానధమలకుభ
 త్రంబునుటియుంగలదె॥ క॥ ధాత్రినిహాలికునకును॥ తే॥ త్రమువీజములులెస్సఁజేకురుభంగింజి॥ త్రంబుగరాజనకును॥ బా
 త్రముననుకూరునట్టిభాగ్యముగలదే॥ ౧౧॥ కా॥ ర్షేరాజులరాజ్యముల్లలుగవేగరోన్వంతింబొందరే॥ వారేసిరిమూటంగ
 ట్టికొనిపోవంజూచిరేభూమిపైజేరైనంగలదేశివిప్రముఖులుం॥ త్రితన్యగి కాములై॥ యీరేశ్వరులువారలువృక్షవిదే

యిత్రమున నాధ్యక్ష వాఁకఁడ పగని క్రతువుల ప్రతముల బొడగ నజనఁటి పాదపు పాదపు నగులుచే । యడిగి నెనఁటనను
బోఁటికిని యెడ గాదెను హను భావము వృద్ధంబుల్ ॥ శా. ఆచార్య సతికొప్పువైదనువువైహంసో ద్రియంబువై । బాదాబ్జు
బుర్రువై గదోలతి వైద బాలిండ్లవై నూత్నము । ర్యాదంబెందుక రంబుగ్రించునుట విడిచి నాక రంబుంబు మేల్ గాదె రాజ్యము
గీజ్యము వృతత మె కాయంబు నాపాయ మే ॥ మునిరయంబైన నిబద్ధ మై పరణిన్నియుల నంబైనను । ద్మరణంబైన ననులాంత మై
నినిశము రానిమ్ము కానిమ్ము పో । హరుచైన నాపారీయోనీరజభవుండ భ్యాగనుండైన నా । చిరుగ నేర్పర నాను జిహ్వ
మానీవర్య తెయ్యేటికి ॥ గీ ॥ సెడివినంతవట్టును సలక నిచ్చుచో । నేలకట్టుచుండేటిమాటం గట్టే నేనిదానం గరుణించి విడు
చును విడువకుండ నిమ్ము వినుట దరితఁ ॥ క ॥ మేరువుతల క్రిందె నను । బారావారంబులింక బారిన లోలో । ధారుణీరజ మైపో
యిన । చారధ్వరఖండమైన దెప్పక నిత్తు ॥ ముత్తకోకిల । ఎన్నడుంబరు వేడంబోడంబయెకలంబయెకలన్నవా । నన్నుదమ్ము
లునై న లేరంటెయిన్ని విద్యల మూలగో । స్మిన్నైటింగిన ప్రోడన జ్ఞుల దేతుల గాని వసించుని । విన్నిపాపంబుల సేపు ద్మరణంబు
త్తమొల్లు మున త్తమా ॥ వ ॥ అనియున్న సత్యపవిత్ర ప్రమాణతత్వగుండును । వితరణకుతూహల సత్త్వగుండును । విమలయశస్థు
డును । వృథమన మ్రుండును । నియతసత్యసంఘండును । నగ్దిశనక మలబంధుండునై న బలింజాది ముక్తండుకోపించి మడియి
శాసనంబు క్రమించుటంజేసీ శ్రుకాలంబున బుర్రుప్రపంచపు గమ్మనిక పించి బలియును గురు శాపరప్రదయ్యును సూ
ప్తశ్రమాగ్ధంబునకి భిముఖుండై యుండెనప్పుడు ॥ గీ ॥ బ్రతుక వచ్చు గాక బహుబంధనములై న । వచ్చు గాక లేమి వచ్చు గా
క జీవధనములై న । దేమి గాక పడు గాక । మాటచిటుం గ లేరు మాధనములు । అనునయ్యువనరంబున ॥ గీ ॥ పురుషులకి నాకు
దయితచింధ్యావలి । రాజవదనమదమరాళగమన । వట్టుని కాట్లం గ మగవర హేమ ఘటమున । జలముండెచ్చెట్లై నన్నయె
టింగి ॥ వ ॥ అయ్యువనరంబునం గ పటవటునకున ద్దాన చేం ద్రుండిల్లెయె ॥ క ॥ రమ్యమాణవకోత్తమ । తెమ్మానీవాంభితలంబు
లేదనకిత్తుం । దెమ్మాయమగులకటురానిమ్ముక మగం గవలయు నేటికెడడము ॥ మ ॥ బలిదై త్యేం ద్రకరద్వయి కృతజ
ప్రత్యోశన వ్యాప్తికి । స్థలజాతాయుండు సాచెయోగిను మనస్సు ప్రాధిత శ్రీదముం । గలితాన సురమాలల టపడవీక స్తూ
రికాశాదము । న్నలి నామోదమురత్ననూపురిత నానాచేదముం బాదము ॥ క ॥ సురలోకి నున్నాధరము । నిరత శ్రీక రణము
టలనిగమాంతాల్పతి రణముభవనంహరణము । హరి దరణమునీటం గడిగెననురోత్తముండు ॥ వ ॥ ఇల్లుధరణీసురపక్షిణ
చరణప్రత్యోశనంబునీసివామ పాదంబుగడిగిత త్తావన జలగబుళిరంబునంజల్లుకోని వాల్చి । చేత కొలాదిపరిగణంబు సే
సి ॥ శా ॥ పప్రాయప్రకటాయ విత్పభవ తేమిస్తుస్వనాపాయవే । దప్రమాణ్యపథేలి పాపధరణీదాస్వామియంచుల
గ్రియాత్మిస్తుంజైడు జేత్వరుండుపడుగుంజేచాచిప్రాజించెల్ల । మృత్యుతలనిగారవో సెభవనంబాత్మర్యమున్యే
డం గ ॥ తట్టాలంబున ॥ గీ ॥ నీరధారబడంగుకనడ్డంబుగాం గలకరం ద్రమావగానుడెలిసి హరియు కావున సేత్రిమటంబు
శాగ్రంబున । నడవనొకర సేత్రిడయ్యెనతండు ॥ అంత ॥ డ ॥ అమరా రాతికరోతురోయ్యితపిత్రాంభగకణత్రేణికిం గ
మోహాగీత్యరుడొడ్డెఖండితదిసొక స్వామి దిన్వస్తముం । గనులాకర్ణణము ప్రతస్తమరమాకాంతాకుచోపాస్తము । నివకు
లశ్రీకుచక శాతచూడుక తటిదిన్వస్తము ॥ హస్తము ॥ క ॥ ముగజననియమాధారను । జనితాసురపక్షి సేత్రిజలకణధాని
స్తనుజేం ద్రనీరధారను । వనజాయుండుగొనియెబలివివర్జితధార ॥ గీ ॥ కమలనాభు నెడింగి కాలంబుదేశంబు । తెడికిగెను
నూలు తెడింగి నాశ । మెడింగి పాత్రచనుచునిచ్చెదానంబుబలి । మహిమదాన్యంబొకండును టియుండె ॥ క ॥ ఖీలదానమ
చ్చునతండును । నలి కాంతుబరిగ్రహించునతండును సురతే । మృతులై శతవశ్యరములు । శతమఖిలోకమునంగ్రిడనలుపుడు
లేమి ॥ వ ॥ అల్లుగావున నేదానంబునుభూదానంబునకున ద్యుతంబుగా నేరడుగావున వసుంధరాదానంబిచ్చితి నుభయ
లోకంబులంగ్రిసుకృతంబులుపడయును నిపలికియచ్చయోవధి పట్టుండిల్లెయె ॥ క ॥ ఇదియేమి వేడితనిని । నుడివగవక
ధారణోయుమానజ్ఞనుచెం । పాదువం గంగోరకెయ్యంబిచ్చియుచ్చుటముజ్జగంబులిచ్చుటముకు ॥ వ ॥ అనిపలికిన పలుకుల
కుహర్జనిర్ధరచేతనుండై వైరోదనుండు ॥ గీ ॥ పుట్టి నేర్చుకొనెనొపుట్టక నేర్చెనొ । టిబుద్ధులిట్టిపొట్టిపడుగుపొట్టును
న్నవెల్లభూములుననివిద్వియెలమిధరణీదానమిచ్చెనపుడు ॥ క ॥ బలిచేసినిదానమునకు । నలి నాతుండు నిఖలభూతనాదు
కుండగుటం గలకలనై దతదిక్కులు । భరిభరియనివొగడెభూతపంచక హనభూ ॥ గీ ॥ గ్రమామనీం ద్రసిద్ధగంధర్వకిన్నరయ
కుపక్షిదేవతాహివతులుపొగడిరతనిపెంపుంబుప్పనద్ధంబులుగురి సెదేవతూర్వకటిమొరసె ॥ ఇల్లుధారాపరిగ్రహం

[illegible]

బుచ్చేసి. కా॥ ఇంతింతై వటుడింతయైనుటియుఁదాసంతై నభోవిగైసంతై దోయడమండలా బ్రమునకల్లంతై ప్రభా

శాత్రునామకృతబీద్యస్తముః॥ వాడియయినచనుమొనలయొక్క ప్రదేశములయందుంచదిమనట్టి

రాశిమైత్ర్యం శాస్త్రానికం తస్మాత్ప్రతిపైశాచైశ్చ నమో రాక్షసైశ్చ సంత్రాసదోన్మథుండును బ్రహ్మాండంతనంప
 ధియైః శాస్త్రవిధింబంబుపమింబా శ్రావణశక్తింబై శిరోరత్నమై శ్రవణాబంధుత్వమై శాభావమై భావర్థ కేయూర
 మై భవిష్యత్కాండకమై టిఫ్ఫలినుదంచక్రమై మహాపుర ప్రవరంబై పదపీఠమై పుండ్రుదా బ్రహ్మాండమై పంచవీ
 వఃశిఖావిష్ణుండుగుణాత్మకాత్మకంబగువిశ్వరూపంబుధరించి భుజును, దివంబును, భువనంబును, దిశలను, సమస్తంబు
 లును, జలదళలంబుభూగిరివహంబులుండానయై యేకీభవించి క్రమక్రమంబునభూలోకంబునకుంబూడవై భువన్లోకం
 బునతిక్రమించి సువర్ణోకంబునుండలకడది మహర్ణోకంబుదాఁటి జనోలోకంబునకునిండై తపంబునకును ద్విపాత
 డై సత్యలోకంబుకంటెనొన్నత్యంబువహించి యెడలిరుములుసండులురంప్రంబులు లేకుండఁడినుహోదేహానహితభు
 డై చరణతలంబునరి సాతలంబును, బాదంబులనుహియును, జంఘలనుహీత్రంబులును, జానువులంబిత త్రిసమదయంబు
 లును, నూరువులనింప్రసేనమర్గదంబులును, సృంధంబునసంధ్యయు, హనంబునజంప్రండును, గుహ్యంబునై బ్రజాప
 తులును, జఘంబునందనుజులును, నాభినిభంబును, నురరంబుననునధిసప్తకంబును, నురంబునందారకానికతంబును, ను
 రోజంబులయు కుశట్రంబును, హృదయంబుచక్రర్థంబును, ఎత్తుంబుచంగులహస్తయగులక్ష్మియు, గతంబునవేదము
 లును, భుజంబులంబురందరాదిదేవతలును, గర్భంబులదిశలును, శిరంబున నాకింబును, శిరోజంబుల మేఘంబులును, నాసాపు
 టంబునవాయువులును, నయనంబులూర్జ్యంబును, ఎదంబునఎహ్నయు, వాణీశఖిలధంకస్సముదయంబును, బృష్ఠంబు
 ననధర్థంబును, రసంబునజలేశుండును, భ్రూయగళంబుచవిధిపేధంబులును, తేఱ్ఱలనశూనారాత్రంబులును, లలా
 టంబునగోఘంబును, చక్రంబునలోభంబును, స్పర్శంబునగామంబును, రేతంబునజలంబును, గ్రహణంబునయజ్ఞంబును
 శాయవలసేవృత్తువు, చక్రపులనననేకమాయాపిశేషంబులును, రోమంబులనోషధులును, నాశీప్రదేశంబులనదుటను,
 ంఖంబులశిలలును, బుద్ధినజులను, బ్రాణంబులదేవగణంబులును, గాత్రంబునజంగమస్థావరజంతుసంఘంబులునుగల
 వాఁడై - జలధగనినదశంఖశార్ధసుదర్శనగదాపండకాఢ్యక్షయబాణతూణీపిప్ర్రాజిశుండును, సుకరిమండలకిరీటకేయూ
 రిహోరికటకకంకణకౌస్తుభసాణిమేలాలంబరవనమావికాపిరాజితుండును, సునందనందజయవిజయప్రముఖపరిచగ
 వాహిన్సందోహపరివృశుండును, ససమానతేజోవిలసతుండునునై, బ్రహ్మాండంబుదనమేనికష్టుతెఱంగుననుండవిజృం
 భించి॥ మ॥ ఒకపాదంబునభూమింజుప్పెనుటివేటొంటనిర్విరోధించియెంజొకలక్ష్మిదిశగంబులైల్లవడినొండొంటనిలం
 సింబిపట్టిక బ్రహ్మాండటాహముంబగిలివేంప్రంబై పరుల్లానిరామెకండైగ్ద్యులబృహదైహరివిభుండొప్పారెవిశ్వ
 క్షిప్తి॥ గీ॥ ఒకపదంబుగ్రిందనుర్నివృత్తమునంటి॥ కొనినబంకిలవముకొమరుదాల్చె॥ నొకటిమీఁదిగమ్మికొదిగినతేటినా॥
 వెలసెమిన్ననృపప్రివీప్రిమును॥ గిన్నినయుంబున॥ గీ॥ జగములెల్లదాటిదనినప్రేపిక్రిచ॥ చరణచక్రచంద్రచంద్రికల
 ను॥ బొనరువడియెనత్యమునై బ్రహ్మతేజంబుదివసకగునిరుచులదివియుభంగి॥ సీ॥ భవబంధములఁబాసి బ్రహ్మలోకంబునఁ
 గాపురంబులు సేయుఘనులురాజు॥ లావరీచ్యాదులునానందాదులునాదివృయోగీంధ్రులవటనెవుడు॥ మూర్తివంతం
 బులై మ్రోయుపురాణగ్రామూయనియమేళిహాసధర్మసంహితాచులుగురుజ్ఞానాగ్నినిర్దగ్ధులై నుటియునుగలు
 గునీడ్చి॥ వారలెల్లజొచ్చివచ్చిసర్వాధిపు॥ సంప్రేజూచి మ్రొక్కిరధికభక్తిఁదమహనంబులందుఁదలఁచునిధానరబుం
 గంటిచునుచునేడమంటిచునుచు॥ మ॥ తనపుట్టిదెహమ్మలంచునజుకుండన్నాభివంకేరుహంబునిర్మించినటించియు
 న్నతపదంబుంజూచితత్పాకసే॥ చనముంజేసెఁగమండలోదకమునంజన్మించితత్తోయము॥ గ్నినుపీధించిబ్రహ్మాండదేవదది
 నావిశ్వత్సంగీర్తిప్రభ॥ తస్మనుయంబున॥ సీ॥ యోగమార్గంబుననూహించిబహువిధపుష్పదామంబులఁబూజసేసి॥
 దివ్యగంధంబులుదెచ్చిసమర్పించిధూపదీపములఁదోడ్తోడనిచ్చి॥ భూరిలాజాతుంబులునల్లిఫలములుగానుకలిచ్చిరాగ
 ములఁబొగడి॥ శతబాదిరవములజయఘోషములు సేసికరుణంబునిధిప్రిక్రిచునుటంచు॥ బ్రహ్మమొదలులోకపాలురు
 గొనియాడి॥ రెల్లదిశలవనచరేశ్వరుండు॥ జాంబవంతుఁడరిగిచాటెభేరిధ్వని॥ వెలయఁజేసెవిష్ణువిజయకునుచు॥ కీ॥ అన్నిజ
 గంబులదానై॥ యున్నజగన్నాథుఁజూచిసేగి భావంపగి॥ గన్నడకమనమండక॥ నన్నుతులుంచేసిరపుడుసభ్యులుబలియు॥
 వ॥ అంతసెయ్యనఁజూర్చప్రకారంబుననున్నవామనునింగనివచక్రయవ్యాజంబుననితండుసకలమహిమండులంబునా
 క్రమించెఁగవటవటురూపతిరోహితుండుగువిష్ణుండనియెఱుంగక మనదానవేంప్రండుసత్యసంధురకుగావునమాదిజు
 గకనిష్ఠావధివలననేరంబుదేహిభుండప్రతిహతతేజస్వప్రభావంబుననిజగంబులఁబరిగ్రహించి వాసవునకునియొద్దలం
 చియున్నవాఁడీవటునిందూరిపాఱకనిర్జించుటకేర్జంబనితర్జనంబులగర్జనంబులఁజేయుచు విప్రవిత్తిరాహుహేళిముఖ్య

లనుబట్టి ములుగు మిగిలియుండవన్న ధృతైవరతువృత్తసభిజ్ఞాదిసాధనంబులుధరియించి నీకు సంగీమునరికొని దశదిశలం
 బ్రహ్మతీర్థంబు విహరివరిచరులగునునందనందజయజయంతవిజయ ప్రబలాద్భుతముదశముదాక్షతా గ్ర్యపుష్పడు
 తపస్వ శ్చేన శ్రుతదేవసాత్వతులనుదండనాభులయుత వేదండసమబలుడై తమతమ యూధంబుల నాయుధంబులతోఁగూ
 డిశానిదారవానీకంబులం బరలోకంబునకునుపువారలై యుండవారలెదుటోగని కడనంబునకుంబరవసంబుసేయుచు
 న్నుంగుంగొనిశుశ్రుతాపంబుండలంబిదనుజవల్లభుండెట్లనియె॥సీ॥రాక్షసోత్తములారెరండుపారాడక కాలంబుగాదిది
 కలహమునకుఁసర్వభూతములకుసంపదావదలకుఁబ్రభువై నదై వంబుపరిభవింపఁ మనమోపుచుమెతోల్లిన నకురాజ్యం
 బునుసురలకునాశంబుసారిదినిచ్చి వివరితముగఁజేయువేల్పు నేమందుమునునపాలి భాగ్యంబునుహినుగాకఁ వెఱవిపలు
 మారుబారెడివిష్ణుభటులుమిమ్ము గెలుచుటదై వంబుమేరగాదెనునకు నెప్పుడుదై వంబునుంచిదగునునాఁడు గెలుగము
 పగవారిసే ఁడువలచుఁఅదియునుంగాక॥క॥బలుచుగ్గంబులురచివులుబలములునుఁత్రోవధంబుబహుశేమపియుం॥లిగి
 యునామోపాయం॥ బలకాలమెటిగిన్వపుఁడుపొరుటయొప్పుక॥ వ॥అట్లుగావునరణంబునకిప్పుడెక శ్రులమోహరిం
 చుచుకార్యంబుగాచునునకుందగుకాంబునజయంతమునలంగికలంగుండనినదలంగి భాగవతిభట్టభీతులై చిక్కిరికిరి
 యలురసాతలంబునకుంజనిరప్పుడుహరిహృదయంబెటింగితా గ్ర్యనందనుండుయోగసుత్యాహంబున వారుణపాశంబు
 లనసురవల్లభునిబంధించెనంత॥క॥బాహులుపడములుట్టిక॥శ్రీహరికృపగాకి నేమిసేయుచుచనిసం॥దేహింపఁ బనినిచె
 నుఁహోహోరవమెనఁగెనకదిగంతయులంక॥క॥సంపదచెడియునుదై న్యముఁగంపంబును లేకఁదొంటికంఠెనుజెంపుం॥
 దేవును నెఱుకయుదై ర్యముఁవంపనిసురవైరిఁజూచివటుఁడ్చినియె॥సీ॥దానవప్రివహభూతలమిత్తురఁటివిధరణి జం
 ద్రారులెందాకనుంచు॥రంతభూమియుచొక్కయడుగయ్యెనాకునుస్వగ్లోకమునుచొక్కచరిణుఁడయ్యెఁగిసొమ్మునక
 లంబుసే ఁడురెండడుగులుగడనపాదమునకుఁగలదెభూమి॥యిచ్చెదనన్నగ్గమీనిచురాత్మింహగరయంబు సెంచుటనిజ
 ముగాదె॥కానదుగ్గతికిఁగొంతకాలమరుగుం॥గాకినిచ్చెదదేనివేగంబునాకు॥నిపుడుమాండవపదమునకిమ్ముజూపు॥ప్రా
 ప్తాణాఫీనములుప్రవృత్తానశమె॥వ॥అనియిట్లుచాచునుండువలకుననన్యధంగనంజేహపిపదిగ్ధతల్యనిక్కితైహృదయుం
 దయునుభీతుండుగాకవైరోచనిప్రపన్నవదనంబుతోడజిన్నిప్రాడవడుగునకిట్లనియె॥గీ॥సూన్యతంబుగానిపడియచు
 నాజిహ్వబొంకఁకాలన్యకబొంకులేదునీగృతీయవరముగజమునాశిరమున॥నెలపుసేసిపెట్టెగర్భులాక్ష॥గీ॥నిరియమున
 కుం॥ప్రాప్తనిగ్రహంబునకునుబడపిహితకునిబంధమునకు॥నర్థభంగమునకునఖిలకక్షిమునకు॥వెఱవదేవబొంక వెఱవి
 నట్లు॥అదియునుంగాక॥సీ॥నిల్చిదంప్రిలునన్నదమ్ములుచెలికాంప్రగురువులుగిత్తింపఁగొఱతవహసేపిడపమేలగుం॥గాక
 పృథునుదాంధులనుదానవులకుమాకుండఱియెఱింగి॥విప్రంభచక్షువులె్వలయనిచ్చుటఁజేసిగురువులలోనాదిగురువవీ
 వ॥నీవుబంధించిననిగ్రహమోబజ్జయోనష్టియోబాధయోతలంపఁగెన్నునెదిరించిపోరాడినిగ్రహులారాదియోగిం॥ప్రలం
 దెదున్నట్టిఁకొంకందేతోల్లిపెక్కంప్రహర్షము॥దైవిభక్తులగట్టిగావలయుగాక॥నీరేయెడనెట్లబ మేమికలదు॥
 ను॥చెలియేమృత్యువుచుట్టమేయుముఁడుసంసేవాగ్ధలేకింరుగ్గిలలంజేసనెల్లెత్తానన్నదృఢమేజీవంబునొచ్చెరే॥చలి
 తంబొట నెఱుంగరికపటసంసారంబుకెక్కింబుగా॥దలచున్నాఁడుఁడుసత్యదానకిరుణాధగ్ధానిర్మక్తం॥సీ॥దుట్టాలు
 దొంగలుసుతులుఁబుణ్ణులుగాంతలుసంసారకారణములు॥ధనములస్థిరములుడనువతచలనంబుగార్యాస్థిలన్యలుగడఁ
 చు॥గాలమాయువ్యమైస్వర్యచుతీశ్రువనిగాదెయగఘండుదమతంప్రేనధికరించెమాతాతసాధుసత్కుడుప్రహ్లా
 దుంకునిపాదకమలంబునియతఁజేరె॥భద్రుండతినికీమృతిలేనిబ్రతుకుగలిగె॥వెరులైకాఁతోల్లిమావారుగానిరగ్ధివైవ
 ద్వినిపురన్నపగుటెల్లఁబచ్చలోచనవాపుణ్యఫలముగాదె॥అనియిట్లుపలుకుచున్నయవసరంబున॥శా॥అదై త్యేంప్ర
 మపవత్యువపవత్తాక్షుగ్ధశంకాంబరా॥చాచున్నిర్మలసాధువాచుఘనసంసారాదివిచ్ఛేదనం॥శ్రీమన్మత్తైలతాఁరో
 హితువారిశ్రీపాదునిఃఖేమంబ్రాహ్మణువ్యోభకశావినోడుఁగఁగయెఁహర్షంబుతోముండలం॥వ॥ఇట్లునమాగతుండైనత
 మతాతంగనుంగొని॥రోచననన్దనుండువారుణపాశబద్ధుండుగావునదనకుందగినసహస్థారంబుసేయరామింజేసిపంకు
 లాశ్రుచిలోలలోచనుండైసిగ్ధవడినతతిరముండై నప్రభావంబున మొకురచెల్లించెనంతఁబ్రహ్లాదుండుమఖమంట
 పంబుననుసంధాదిహరికరమేతుండై కూర్చున్నవాచునదేవుఁగనియానిండబొప్పజలంబులుంబులకాంకురంబులున్నె
 టయుదండత్రణామంబాచరించియిట్లనినవిన్నవించె॥సీ॥ఇతనికిమున్నునీవింద్రవదంబిచ్చిసేడుద్రిష్టటయాను నెఱయమే
 ల॥మోహనాహంకృతిమూలంబుగర్వాంధతవసవికారంబుదానిమాన్యు॥రుణరక్షింతులుగాకబంధించుటేతత్వజ్ఞన

కుమహేంద్రత్వమేలరీపాదకమలంబునియలిగొల్పినదానఁబోలు నేసురరాజ్యభోగపరతః గర్వమేపారంగన్నులుగా
నరావుఁజెవులులినగావుది శ్రంబువిక్రపమనుమటచునీసేవలన్నియుచుహినుమాన్తి మేలుచేసితనీమేటిమేటసూపి॥
వ॥అనివర్తిజగదధీశ్వరుండునునిఖిలలోకసాక్షియునగునారాయణదేవునకునమఃసర్గరించిబ్రహ్మోమరహకుటకుచున్నస
మయంబున॥తులతమ శ్రద్ధిపయాచయైసుచనిరుంధవ్యోశసంవ్యాసయోధ్యతబాహ్మంబుపితానయైకరయుగాధీనాళిక
స్థానయైపతిభిక్షాంమనుదేహికోమలమతేపద్మావతేయంచుడఁ బ్రతివింధ్యావళిసేరవచ్చెన్రిజగత్త్రయోమనుస్వామ
నుక॥వ॥వద్యియచ్చేడియతచ్చరణసమీపంబునంబ్రణతయైనిలుపంబడియిట్లనియె॥ క॥నీకుంశ్రీధాన్యములగు॥లోకంబు
లఁజూచి పరులులోకులుకుమతు ॥ యోకాధీశులవంచురు ॥ లోకములకురాజవీవ లోకస్తుత్యా ॥ క ॥ కాదనఁడు పో
మ్ములేదీ ॥ రాదనఁడుజగత్త్రయైకరాజ్యమునిచ్చె ॥ న్నాచయితుఁగట్టనేటికి ॥ శ్రీదయితాచిత్తదోర శ్రీతమందారా॥
వ ॥ అనియిట్లు వింధ్యావళియొ, బ్రహ్మోమండు పిన్నపించు నవనరంబున హిరణ్యగర్భుండు ననుదెంచి యిట్లనయె॥
సీ ॥ భూతలోకేశ్వరభూతభావందేవ దేవజగన్నాధదేవవంద్య ॥ తనసొమ్మునకలంబుదప్పుకీకెచ్చెడఁడయోగ్యుండు
గాఁడుదానవఁడు॥గరుణఁపరన్నండుగమలలోచనినీకుపిడిపింపుమీతల వెఱపుదిగ్వి ॥ తోయపూరముదగ్గి దూర్వాఁకు
రంబులఁజేరినీపదములర్పించునట్టిభక్తియుక్తుఁడలోకేశపరమనంద ॥ కీవుప్రత్యక్షముగవచ్చినేడుకేడ॥నేటిగితనరా
గ్యుఁడతయివిచ్చినట్టిబలికేదగునయ్యవృథపాశబంధనంబు॥అనివర్తినబ్రహ్మవచనంబులవినిభగవంతుఁడిట్లనియె॥సీ॥ఎ
వ్వనిఁగరుణఁపరదృఢయిందలివానికథలవి శ్రంబు నేగవహరింతు ॥ సంసారగురువదస్త్రబుడై యెవ్వఁడుదెగడిలోకమున
న్నునికిర రిడు ॥ నశఁడెల్లకాలంబునఖిలయోనులయందుఁబుట్టుచుఁడుగృతిఁబొందుఁచిదప ॥ విత్తయోహుపషిద్యాబ
లైశ్వర్యకృత్యంబులగర్వమిడిగి ॥ యేకవిధమనపిఁగులఁడైయెవ్వఁడుండు ॥ వాఁడునాకూర్చిరక్షింపవలయువాఁడ ॥
స్తంభలోభాభిమానసంసారవిభవనైకైకదోష్టండుమత్సగుండు॥శా॥బద్ధుండుగురుశాపతప్తఁడయితాబంధుప్ర
జ్ఞాత్తుఁడైసిద్ధైశ్వర్యముఁగోలుపోయివిభవక్షీణుండునై పేకయైశుధ్యత్వంబునునశ్యముంగరుణయు॥సాంపేషియుం
డిప్పుడు॥వృద్ధుండు యజయాశ్విమాయగెలిచెంబుణ్యుండుతండల్పుఁడైగీ॥అసురనాథుఁడనుచునగఘునిమార్యాద॥యేను
చూతమనుచునితఁడు॥జమపవలి కెనితఁడునిర్మలాచారుండు ॥ మేలుమేలునాకుమెచ్చువచ్చు॥క॥సావర్ణిమనువువేళను
దేవేంద్రుండుగుణతండుదేవతలకుసంభావితమనునాచోటికి॥రావించెనంతమీదరక్షింతుదయ॥క॥హ్యఘటదవ్వలు
మెప్పులు॥బాధలుచెడివిశ్వకర్మభావితమనుజా॥రాధితమతలాలయమున ॥ నేధితవిభవముననుండునితఁడందాక॥అనిప
గికిబలిఁజూచిభగవంతుఁడిట్లనియె॥సీ॥సేనుంబుకీంధ్రసేవమహారాజవెఱవకుమేలునీతరణంబు॥వేలుపులంచుడవే
డుకఁబడుదురుచఃఖంబులిడుములుకుర్మరణము ॥ గామిరతలునొప్పులందుండువారికినొందవునుతలనంచుండునీవు॥నీపం
పుసేయనిర్దగారాతులనాచక్రమేతెందినరుకుండు॥లోకిపాలకులకులోనుగావకరఁడనన్యలెంతవారినచల్లనిన్ను ॥
నెల్లప్రాప్తవచ్చియేనురక్షించెఁగరుణతోడనీకుఁగానవత్తు॥క॥దానవదైత్యులసంగతఁబూనినీయసురభావమునుదో
డ్తిన ॥ ధ్యాయమునచలఁగిపోవును ॥ మాగుఁసుతలముననుండుమామాయాగ్ని॥అనియిట్లుపలుకుచున్నముమ్మాస్త్రలము
చుకవేల్పుతియ్యని నెయ్యంపుపలుకులుచెఱుకురసంబుసోనలువీనులతెరువులఁజొచ్చిలోబయలునిండి తోపులకప్పుతప్పం
ద్రోచికొనికనుఁగవకొలంగులనలుగులుచెడలినవందంబునసంతసంబునంగనీర్దుమున్నీరై పఱవనురకఃఫలకఁబునంబుల
కంబులుకులకంబులై లిలకంబులూత్తఁగేలుమొగిచ్చి నెకొగన్నవేమకంధ్రోక్తవడుచుఁజికిఁగినిది శ్రంబునచకఁగనిమాల
లరకఁగసులతోడిట్లనియె॥ఉ॥ఎన్నఁడులోకపాలకులనీకృపఁజూడనినీవునేడున॥న్నున్నుఁజేసినాబ్రతుకనోఁయునా
నితియిచ్చికాఁచితి॥నున్ననలీదయారసముమాటల పెన్దటికంబుచాలదే ॥ పన్నతల్పని నైఁటిగివట్టిననాపదగల్గ నేర్పునే॥
వ॥అనివర్తికంభవిముక్తుడైహరికిరమసర్గరించిబ్రహ్మకుంబ్రణామంబుసేసియిండుధరునకువందనంబాచరించితనవార
లతోఁజేరికోరిబలిమతలంబునకుంజనియెనంతహరికృపావశంబునంగృతాగ్ధుండైకులోద్ధారకుండయినవనువనింగణనం
తోపించిబ్రహ్మోమండుభగవంతునెక్కినియె॥సీ॥చతురాననుండునీప్రసాదంబుగానఁడుశర్వఁడీలత్సవులజాడఁబొఁడఁగి
స్యుండుకొడిదసురులకునుమాకును బ్రహ్మేదిపూజితపమఁడవైన ॥ మగ్గభుండపునీవుమగ్గచాలుడవై తివగ్గజాచుభవ
త్పాదపన్నుకరిందసేవనమహిమనైశ్వర్యంబులందిరికాక మేమెల్లమతులమధికదర్శోధులముకుత్తితాత్మకులమునీ
కృపాదృష్టిమార్గంబునెలపుసేర ॥ నేమితవమాచరించిమెన్నఁగలమె ॥ మమ్మఁగామటచిత్తంబునంభావత్తు ॥ అదియు
సుంగాగ్గీ॥సర్వగతుండవయ్యునమదర్శనుండవయ్యునొకబివడువృత్తినుండుదరయనిచ్చలేనివారికిపుడక్తులుగోరు॥

తలపుచిత్తుకల్పరథపుమాడి - వానివిన్నవించుచున్న ప్రక్షాళనంతా వివరమును ముండ్లపై నియోగిని ప్రక్షాళన మేలు
 నివారించుచు సారథిమనమువిందోడ్గొని సుఖమునకుఁ బ్రసన్నమై పొమ్మ నేగదా పొడిగొన్నచును జేరిరక్షింపకుంతిలంబుఁ బెరిగద
 దదల|| వ|| అనియిట్లునియమించి వంబర మేళ్ళగునకుననుగ్రహించివలగొనిరికి మలపుటఘటితగలబలతలుండై వీక్షోనిబ
 లిందోడ్గొని సకలాసురయూధంబునుం దానునొక్కనామోవిలద్వారంబుసొద్ది ప్రక్షాళనండు సుతలలోకంబునకుంజని
 యెవంత బ్రహ్మవామలయినయాజులన భానుభ్యంబునంగూర్చున్న శుక్రనింజాదివారాయణుండిట్లనియె|| సీ|| ఏమికో
 అతవడియెనీతనియాగంబువి స్రరింపుమీపువి ప్రవర్ణివిమనుమయినకి ర్మవినరంబు బ్రాహ్మణా జనులుసూచినంతశమతిఁ
 బొందు|| అనినశుక్రండ్లినియె|| సీ|| అఖిలకర్మంబులకి నాధుండవునీవుయజ్ఞేశుండవునీవుయజ్ఞపురుష|| ప్రత్యక్షముననీవు
 పరితుష్టి మొందినఁగడమేలగల్గు నేకర్మములకు | ధనదేశకాలార్హతంత్రమంత్రంబులగో అతలునిన్నుఁ జేర్చొనినమా
 ను|| నై నగావించునీయాచరిత్రవదాజ్ఞ మెలఁగుటజనులకు మేలుగాదె|| యింతింకంటెనుశుభమునాకెచటఁగలుగు|| ననుచు
 హరివంపుశిరముననావహించి| కావ్యుండనురేంద్రుజన్నంబుకడనుండి ర్పి | మునులువిప్రులుసాహాయ్యమునఁజరిపె||
 వ|| ఇష్టిధంబున వామనుండై హరిబలినడిగినుహించిరిగ్రహించితనకునగ్రజుండగుననురేంద్రునకుం ద్రివిధంబు సద
 యుండై యొసంగెన త్తటి దక్షభృగుప్రజాపతులును జవుండును, సుమారుండును, దేవర్షిపితృగణంబులును, రాజులును,
 దానుచుగూడికొని చతురాననుండు గత్యపునకుంపతికిసంతోషంబుగా లోకంబులకు, లోకపాలురకు, వామనుండు వల్లి
 భుండనియమించె- ధర్మంబునకు, యశంబునకు, లక్ష్మీకి, శుభంబులకు, దేవతలకు, వేదంబులకు, స్వర్గావగ్రంబులకును మేం
 ప్రంధుప్రధానుండనిసంకల్పించిరావనయంబున|| కి మలజుండలలోక పాలురుననురేంద్రునిగూడి దేవయానంబున
 నాయ్యును రావతికిని వామనుననురంగోనిపోయిరంతనటమీఁదన్పా|| సీ|| బల్లిదంపుతోడుప్రాపుననింద్రునికింద్రపరి
 ముచేరుటిట్లుగలిగెదనకు వాక్యుండై సంత్యుండగుగిరినఁగోరులన్నరేలఁగో అతనిండు|| పాలకుఁగడు మేలదండం
 డేలఁడుభుక్తింబియన్నకిచ్చెన్ ద్రివిధము|| నేవులుపులల్లికడపటి|| మాలున్బొంగఁగలరెసొలయనితెచ్చుత్ || సీ|| కడుపుబరు
 పుగాఁగఁగొడుకులఁగనుకంటెఁ దల్లికొకఁడెచాలుబల్లిదుండు|| ద్రివిధగణముఁగన్నయదితికానుపుఁదిర్చి|| విన్నమేటివడు
 గుఁగన్నయట్లు|| వ|| ఇట్లుదేవేంద్రుండు వామనుభుజపాలితంబగు త్రిభువనసామ్రాజ్యవిభవంబును అలనఁగీకిరించెనప్పు
 ఁబ్రహ్మయంతర్ముండును, సుమారుండును, భృగుప్రముఖులైననుములును, విశ్వదేవతలును, దక్షాదిప్రజాపతులును, సిద్ధు
 లును, వైమానికులును, నుటియుండక్కిన వారిలునప్పటిపరాక్రముండైనవిష్ణుప్రభావంబులకు నాశ్చర్యంబునొందుచుఁ
 బ్రశంసించుచునాడుచుంజానుచుండమతమనివాసంబులకుంజనిరగ చెప్పిశుకుండిట్లనియె|| సీ|| మనునాధప్రసిద్ధిమను
 హినుకొలఁది|| యెఱిగెరిగింపతెక్కింప నెవ్వఁడోపుఁగుంభిసీరేణుకణములుగురుతువెట్టు|| వాఁడు నేరఁడుదక్కిన వాని
 వశమొక్క|| అద్భుతవర్తనుండగుహరిసద్భావిక మైనవిమలదరితముఁడని వాఁడున్బట్టి విక్రముండై తుదినుద్భావితలీలఁబొం
 దును త్తనుగతులఁ|| సీ|| తగిలిమానుషప్రత్యకదైవకర్మ వేశలండుఁ ద్రివిక్రమవిక్రమంబులెక్కి డెక్కిడఁగీర్తింతురెవ్వ
 రేరిఁబొందుచురునిత్యసౌఖ్యంబుభూవరేంద్ర|| ౨ || అనియిట్లు శుకుండు రాజునకు వామనావతారవరితంబు సెప్పెనని

శ్రీమత్సాన్యవతారికి ధాత్రారంభము. శి

సూతుండుమునులకుం జెప్పినవిని వారలతనికిట్లనిరి|| సీ|| విమలాశ్రయనమాకు వేడుక యెందుమున్న హరిమత్య మైనవృత్తాం
 శమెల్లఁగిర్మబంధునిభంగిమనుండిత్యరుండలొకనిదితంబై తపోనిలయమైన|| మిగులరూపము నేలమేదినిధరియించె నేకగ్ర
 డవర్తించె నేమిచేసె|| శాద్భ్యమై వెలయునయ్యవతారమునకు నెయ్యది కారణంబుగా ర్యాంశ మెట్లు నీవుదగుదుమాకునిభ
 లంబు నెఱిగింపఁగదెలియఁజెప్పవలయుదేవదేవు|| చరితమాఖిలలోక సౌభాగ్యకరణంబు|| గాదెవిస్తరింపుక్రమముతోడ||
 వ|| అనియిది జనంబులుసూతునడిగిననతండుమీరలడిగినయీయర్థంబుఁబరిక్షిన్నరేంద్రుండడిగినభగవంతుండగు బాదరా
 యణి ముట్లనియె|| సీ|| విభుండిత్యరుండు వేదవిప్రగోసురసాధుధర్మార్థములుగావడనుపుఁదాల్చి|| గాలివందంబునఘనరూ
 పములయందుఁదనురూపములయందుఁదగిలియుండు|| నెక్కువతక్కువ నెన్నడు సెందక నిర్గుణశ్వంబున మెలయుతునుండ||
 గురుతయుఁగో అతయుగుణసంగతివహించుచును జేశచోద్య మేమత్యమగుటవినుముపోయినకల్యాంత వేశఁదొడ్లిఁగ్ర
 విడదేశపురాజునత్యవ్రతుండునీరుఁద్రావుచుహరిఁగూర్చి నిశ్చతోడఁదపముఁగావించెనొకయేటిగటమునరదు|| వ|| అని
 నుటియునొక్కనాఁడమ్మేదిని కాంతుండుగృతమాచికయను నేటిపొంచహరిసమర్పణంబుగా జలతర్పణంబు సేయుచున్న
 ననుయంబుననా రాజుడొలుటనొక్క మీనుపట్టిదవిలవచ్చిననులి- పడిను అలందరంగిణీబలంబునందుశకులకౌభికంబువిడి

చేపిడినడిసిటిలోనుండి జలపోతంబు భూత లేశ్వరునకిట్లు నియోమము క్రికోటిపఁపాటవచ్చినజాతిమాతలు పావజాతియును
బలియొటఁగొండొక మీనుపిల్లల నేటివట్టివధింపనవచ్చుటనుండ నీదుదోసలివచ్చిచొచ్చిననున్ననా క్షేట్రప్రవృత్తిగఁజాడి
యేకృత్యములతో లేక దయానిధిగిలినవలయుదారునిక వచ్చిజాలరి శ్రీవేటా కాటువేటుగలచితారువెట్టిమిడిసిపోవక మెడఁ
బట్టుకొనియెచురప్పడెందుఁజొత్తుననఘదరితఁకభక్తింతురొండెరుపములశిక్షింతురుదుష్టులగుచుఁజెడవండునను ప్ర
క్షింపుదీనవత్సలప్రక్షిణులఁగాఁచుకంటెభాగ్యముగలదేవలనినఁనికరుణాకరుండగునవచ్చిభుండు మెల్లననంభోజడింభ
కంబునుగమండులుజలంబునందెట్టితన నెలవునకుంగొనిపోయెనదియు నెక్కరాత్రంబునంగుండికి నిండితనకుఁగోండునిమ్ము
చాలక రాజన్యునకిట్లునియొకఁడందనిగొంచె మెంతయుఁ మెండొకటిండెమ్ముభూవరోహమయినదుఁగండకముఁ దెచ్చివిడి
చెనుమండులవలెకలశనలిలమధ్యమునందుఁకవలదియును మహారత్నమాత్రంబునకుమూఁడుచేతులనిడువైయుదంచ
నంబునిండినఁబట్టు లేక వేటొందు దెన్నవపుడా రాచవట్టికరుణాగుణంబులకు నాలుపట్టుగావున గండకంబు నెక్కఁ దిలుత
నగుడుననుచుచెనదియు నానరోవరజలంబులకునగ్లంబై తనకునంచరింపనదికొంచంబనిపలికినఁబడుదమిఁతేఁడుమంచినాఁ
డగుటఁజేసియామువక చరంబునుదంచితజలాన్నదలై నహారంబునందునిడియెనదియుజలాశయంబునకునధికంబై పె
టుగనిమ్ములేదనిచెప్పికొనినవప్సణ్కుండొప్పెడినకువడిదప్పనివాఁడైనకతరీబుననవ్వుహామీనంబును మహార్థవంబునవి
డిచెనదియునుచుక రాకరంబునంబడి పెను మొనల్లుమునరికొనిక సమసంగిమ్రొంగెడినింతకాలంబునడపికడపటచిగిదివ
క వెడలందిగువుననియెఱింగింపనన్నిటిలోడకుంబుదమిఁతేఁడుదెలిసియిట్లునియె॥ సీ॥ ఒకదినంబునశతయోజనమాత్ర
మువిస్తరించెనునీవువిసముచూడమిటువంటిశిరుషముల నెన్నఁడు నెఱుంగముగినజాతులకిట్టిమేనుగలదె॥ యేమిటికె
వ్వండవేలఁగ్రవ్విం చెమకరుణనాపన్నలఁగావవేడి॥ యుభశ్వరంబై నహరిచినే నెఱింగితి నవ్యయనారాయణాభిధాన॥
జననసంస్థితిసంహారచతురచిత్తదీనులగుభక్తులకుమాకుదిక్కునీవనిదుమీనావతారంబునిభావభూత॥ భూతసాగువు
ప్రొక్కెఁగఁబురుషవర్మ॥క॥ ఇతరులముగాముచిత్సంగతులముమాపాలనీవుగలిగితిభక్తస్థితుండవగునిన్న నెప్పుడునుతి
సీసినవారికేలనాశముగలుగుక॥క॥ శ్రీలలనాకుచవీధి॥కేళిపరతంత్రబుద్ధిక్రీడించునుభా॥ లోలుఁడవుదామసాకృతి॥ నే
లామత్స్యంబవైతివెఱింగింపుహరి॥ వ॥ అగవలుకునత్యవ్రతుండనుహా రాజునకునయ్యుగంబుకడపట॥ బ్రళయవేళన
ముగ్రంబున నెకాంతజనప్రీతుండై విహరింపనిచ్చయించుమీనరూపుండైనహరియిట్లునియె॥సీ॥ ఇటమిఁదనీరాత్రికేడ
వదినమునఁబచ్చగర్భునకొక్కపగలునిడు॥ భూర్భువాదికజగంబులుమూఁడువిలయాస్థిలోనమునుంగునాలోనఁబెద్ద॥
నావచేరఁగవచ్చునావంపుపెంపునదానిపై నొపధతతులుబీజ॥ రాసులునిడివయోరాశిలోవిహరింపఁగలవున ప్రక్షులుఁ
గలిసితిఱుగ॥ మ్రొలఁగానరాకముంచుపెంజెకటి॥ మునుఁగుచుండుమునులమేనివెలుగు॥ దోలుకుఁచుండుజలధిలో
ధూయమానమైనావతేలుచుండునరవరేణ్య॥ వ॥ నఁటియునన్నవమున్నటికరుల్లఁకులోనుగాకుండనిగుగెలంకులవెనుక
నుంనటనేమఱుకుండ బెన్నెఱులగునాగటులంజడియుచు బొడువవచ్చినబలుగ్రాహంబులవొడియుచు సంచరించెన
నొక్కపెనుపాముచేరువనాయనునుతెంబొడచూపెడుదానంజేసి సుడిగాడ్చులకతంబుననావవడిచిరుగకుండనాకొ
మ్ముతుడిచిదలంబుగఁజేసినీకునుమునులకునలజడిచెందకుండుమున్నటినిప్పటంబమ్మిచూలిరేయివేగునంతకు మెలంగెదన
దికారణంబుగాజలచరరూపాబుఁగైకొంటిమఱియునుంబ్రయోజనంబుగలచునామహిమపరబ్రహ్మంబునితెలియుముని
న్నననుగ్రహింతుననిత్యవ్రతుండుసూడహరితిరోహతుండయ్యెనయ్యవనరంబునగి॥ నాత్మ్యకూపియైనమాధవునకు
గులుతలఁచికొనుచురాచతపసియొక్కదర్భశయ్యఁదూర్పుతలకడగాఁబడి॥ కాదియుండెనాఁటికాలమునకు॥ అంతక
ల్పాంతంబుదాసినక॥ డట్లునీతమేఘవజ్రులుజల్లించినుపెహగ్రవృష్టిజడిఁగొనికురియు॥ నెట్లివిరిసిజలగాసులుసెల్ల
లికట్టలనుదాఁటిసేహలముంచె॥ తదనంతరంబగి॥ మున్నువోయినకల్పాంతముననరేంద్రబ్రహ్మమనఁగనైమిత్తికప్ర
ళయవేళనింగిపైసృష్టిలోలకుమున్నటిలోనఁగూలెభూతాభిజగములకొలదివెడలి॥ అంతనవ్వుహారాత్రియంచు॥ న॥ నే
టి నెల్లప్పుడునిల్చిప్రాణచయమున్నీలింపనిర్మించిపిపెటియన్నీల్లనునాపులింపుచునజుండిసృష్టియున్నానిమే॥ మెఱు
గెఁగెఁతెప్పలుమూసినకేల్లగడైయుండంగనిన్రించుచుఁగానువెట్టందొడఁగెనలల్లనుచునిష్ఠోపించుచుకూర్చారాగి॥ అ

* జలపోతంబు-గండకము॥ వేటపిల్ల శ్రీవేటాకాటు॥ వేటాకాండ్రు॥ గొడవంచనముకుండ-కాఁడు, ప్రాదములఁగతుగలమడుగు. మ
హార్థమనముద్రము. మకరాకరనముద్రము. శ్విరుషము-అంభశ్వరము॥ మత్స్యము. ధ్రోహయమావజ్ఞామిగులఁగదలించుటచున్న
దై శ్రీనివాసునివెండ్రుకలుగల, గలులక॥ తెక్కలచేత, అలజడి॥ దుఃఖము, మున్నీట॥ నముద్రమునందు, ఇప్పటకొ॥ తురితిని.

లసిసౌలసినిమరనందినవర మేష్టిముఖమునందు వెడలె మొదటిశ్రుతులునవహరించెనొకహయగ్రీవుఁడను దైత్యభటుఁ
డుదొంగదొడరఁబరులవశమెక్కవచవులుదనఁజేబడెననిచమవుచుఁబెకబయలనుండశంకించినడికజనువులముచుక
డుగూరుకఁజచవులతెసగురుఁడుసొచ్చెజలనిధికడుపుక॥వ॥ఇట్లువేదంబులుదొంగిలిదొంగరక్కసుండు మున్నీటమునిం
గినవానిజయింపవలసియున్నానుదీకలయందుపిద్యసంబులపెన్నులనానిచెడకుండనువలసియునెల్లకార్యంబులకుఁ
గావలియగునాపురుషోద్దముండప్పెనుశరేయిబోరువలయందు॥ క॥ కలుగలులువలుదమీనలువిటుదోకయుఁబసిడి
యొడుగుసిరిగలపొడలు॥ నైతిమొగమునెక్కిగొమ్మునుమిటుచూపులుగలిగిభుడుమీనంబయ్యెక॥వ॥ఇట్లులక్షయో
జనాయతంబైవిశ్వంభరుండుజలధిసొచ్చిసీ॥బకమాటుజలజంతుశియాధంబుతోగూడేనొకపటిదరులకునుటికివచ్చు
నొకమఱిమింటికినుదిరియుల్లంఘించు నెకపారిలోపలనొదిగియుండు॥ నెకసారివారాశిమెడలుముంపమిసూపునెకతే
పబ్రహ్మాండమొఱయడలఁచు॥ నెకరూరిరుషకోటిసొడసియాహారించు నెకరూకుజలములనుమిసేవైచు॥ గలులుసా
రించుమీసలుగడలుకోలుపు॥ బొడులుమొఱపించుగన్నులపొలుపుమార్పు॥ మెడలురుగిపిడుదశతెనొలయుమీన॥ వేష
పెన్నీటినిగమగవేషియగుచు॥ వ॥అంతకుమున్నసత్యవ్రతుండుచుహోగ్వవంబులునుహీవలయుంబుముంచునవసరంబు
నభక్తవరాధీనుండగుహరిందలంచుచునుండేనారాయణప్రేరితయొక్కనావవచ్చినంగనుంగొన॥ ను॥ చనిసత్యవ్ర
తమేదిసివయితుఁడోజంబూనిప్రాప్తిగెడి॥ ద్వైముత్సేకుగడునావపైనిడిహరిధ్యానంబుతోదానై॥ మునిసంఘంబులు
దాసునెక్కెవెఱతోమున్నీటిపైఁజేలుచున్ననియెన్నుండట॥ కృతీలోకహృదలంకర్తీణమువీనముక॥వ॥కృజలచరేండు
నికొమ్ముననొక్కసెనుపాముత్రాటనన్నానెఱిసంతసిందిడెందంబునిపిరికొనితపస్సులతోడగూడికొనియారాచపె
ద్దమీనాకారుండగువేల్పుతొనినిట్లునిపొగడెనప్పుడు॥ వ॥తమలోఁబుట్టునవిద్యగప్పికొనగద్దన్నులసంసారఁ॥ భ్రములై
కొందలుదేలుచుకలఁచుచుకలవ్వెంటలందైనయోగమునందేవరమేతుంగొల్పియునులైతవల్యసంప్రాప్తులై॥ ప్రహ
దంబందెదరట్టిపుగరుణబాలింపునువీశ్వరా॥ ఉ॥కన్నులులేనివాఁడుచుఱికాననివాఁకిఁద్రోవఁజూపఁగాఁజన్నతె
అంగుమూఢుకకనత్పఁదాగురుఁడౌటసూర్యుఁడేకన్నులుగాఁగభూతములఁగాంచుచునుండురమేతమాకును॥ కృష్ణ
యమూర్తివైగురువనైయలసగతిజాడఁజూపవే॥క॥ఇంగలముతోటసంగటిబంగారమువన్నెగలుగుభంగినిసీ॥వాం
గికృతులయఘంబులుభంగంబులబొంచుముక్తిప్రాపించుహరి॥క॥హృదయేశసీప్రసన్నతపవివేలవపాలితేశభాగము
కతసంప్రదిదశేంధ్రశ్రీముగలదటాతుదినినుమెప్పింపనేదిదొరకచుశ్రీశా॥క॥పెలవాఁడుగురుడటంచును॥ గొఱగానిప
దంబునూపఁడుజనుండునసీ॥ నెఱత్రోవనకువనేర్చిననెఱసఱలేనట్టిపదమునంచుదయాభీ॥వ॥కెలివైచుట్టనవైచునస్థి
తుడనైచిన్నాత్రివైయాత్రివై॥వలనైకోరెలపంబువైభుడనైవర్తియునొల్లకీ॥ పలువెంటంబడిలోకులక్కటవృ
థాబద్ధాశులైపోయెడి॥ నిలులున్నేర్పునెహేమరాశిఁగనియున్నిర్భాగ్యుడంభశ్శయా॥ గీ॥ నీరరాశిలోననిజకర్మబద్ధ
మైయుదితనిర్వబొందియున్నలోక॥ మేనుహాన్తుచేతనెప్పటిమేలొకంచునట్టిసిపుగురుడవధిపనాకు॥ క॥అలింపుము
ఁన్నసమిదె॥వేలుపుగమితొనినిన్నువేడికొయెద॥న్నాలోనిచిక్కుమానిదిసీలోనికిఁగొంచుపొమ్మనిఖలాధిశా॥ వ॥అ
నియుట్లు సత్యవ్రతుండువలికినసంతసింది హత్యరూపంబుననుహాసముద్రంబునవిహరించు- హరిపురాగురుఁడుగు
టంచేససాంఖ్యయోగక్రియాసహితయగుపురానసహితనుపదేశించెనమ్మహారాజమునిసమేతుండైభగవద్గదితం
బైనసనాతనంబగుబ్రహ్మస్వరూపంబుదెలిసికొనికృతాధుండయ్యెనిమ్మహాకల్పంబునవివస్వతుండనంబరగినసూర్యునకు
త్రాద్దదేవుండనజన్మించిశ్రీహరికృపావశంబుననేడవమనువయ్యెనంతనవిధంబునంచెనురేయినిండుసంతకునంచరింది
జలచరాకారుండగునారాయణుండు॥దన్నిశౌంతసమయంబునంచు॥ ను॥ ఉలుఁడంభోనిధిరోసేవేదములమొయ్యెక
దైత్యముంజూచివే॥ గలులాడించిముఖంబుసాంచిబలువీకందోకసారిందిమే॥ నైఱయకదొడలుగీటిమీసలడరక
మీనాకృతీనిస్థుఁడకకఱఱటిందాకివధింఁచెముట్టిదలితగ్రావుకహయగ్రీవుక॥ అంతప్రళయావసానసమయంబు
న॥ సీ॥ ఎప్పుడువేగునంచెనులునూచుచునుండుమునులడెందంబులుముదమునొందఁదెలివితోట్రక్కనిప్రించుభావతి
లేదియోరవయ్యెదజనొట్టికొనఁగ॥ వాలినమైపెనురేయిన్రక్తి-నతేజంబుతోంటిచండంబునఁదొంగలింపఁ॥ బ్రా

శరేయిబోరువలయందు॥ రాలికాలములయందు॥ శియాధముగంపు॥ నిగమగవేషివేదములనెడకుచున్నవాఁడు॥ కృతలలో
కహృదలంకర్తీణముక॥ భక్తజనహృదయములనలంకరించువట్టివధావముగల॥ ఇంగలములగ్ని॥ గీతస్థాంతఃపరాత్రాత్రదవలయొక్క
కలకలఁజూచుచేసహయగ్రీవుఁడమరాక్షసుని॥ ముద్దిదలితగ్రావుకొపిడికిటిపోటులచేతబద్ధలుగాఁడయెఁబడినపర్వతములుగల॥

బులసంచితభాగధేయంబులుగన్సులకలకులఁగానఁబడఁగ | నవయవంబులుగదలించియావులించి | నిదురఁదెప్పితిమే
 యైచినిల్లిమఱిగ | యొడలువిలుచుచుఁగనుఁగవనుమరుకొనుచు | ధాతగూర్పుంఁడెన్మజ్జిసంధాతయగుచు || అయ్యవసరం
 బునగీ||*వాసవారిఁజంపి వానిచేఁబఱియున్న | వేదకోటిదిక్కువిద్వి తెద్వి | నిదురమానియున్ననీరజాసనునకు | నిచ్చెఁగరు
 తోడనిశ్చరుండు || క||జలరుహ నాభునికొఱకై | జలతర్పణమాచరించినత్యవ్రతుఁడా | జలధిఁబ్రతికిమనువయ్యెను | జలజా
 యునిఁగొలువకెంచుసంపదగలదే || గీ||జనవిభుండుతపసిసత్యవ్రతుండును | మన్వ్యకూపియైనమాధవుండు | సంపరిచిసట్టి
 శిసదమలాభ్యాచంబు | వినినవాఁడుబంధపరహితుండు || క||హరిజలచరావతారముఁబరువడిఁబ్రతిదిసముచదువఁబరవ
 ంబు | న్నరుదండువారికోరులు | ధరశీశ్వరసిద్ధిబొందుఁదగ్గమునున్నీ || న || ప్రళయాంభోనిధిలోనమేన్వఱచినిద్రం
 జెందువాణీశుమో | ములవేదంబులుగొన్నదైత్యుఁగృతింబొందించినత్యవ్రతుఁ | డలఁ బ్రహ్మమామాటఁదానిలిపెన
 గ్వాధారుఁడైమీనమై | జలధిఁగ్రుంకుచుఁదేలుచు నైలఁగురాజన్నాక్రికై మ్రొక్కెఁడఁ || అనిచెప్పి || ... ..

క || రాశేంద్ర దైత్యదానవ | రాజమహాహనవిహన రాజస్సుత్యా | రాచావతంసమానిత | రాజధరార్చనగుణాభ్యరాఘవరామా ||
 మాని || దివిజరిపులిదారిదేవలోకోపకారి | భువనభరనివారిపుణ్యరక్షయహారి ||

ప్రమిలకుఁబూర్తిబంధపోవ ప్రవర్తిధవరబహుశీర్షిధర్మనిత్యావవర్తి ||

గద్య. ఇది శ్రీపరశీశ్వరకరుణాకలితకవితాచిత్తకేసరమంత్రిపుత్రసహజపాండిత్యపోతనాచార్య ప్రణీతంబైన శ్రీమహాభాగవతపురాణం
 బనుమహాప్రబంధంబునందు స్వాదుంభువస్సారోచిత ప్రమతాదునయనువులచరిత్రంబును, గణిమకరియద్ధంబును, గజేంద్రరక్షణంబును, వై
 వతచాతుషమనువులవర్తనంబును, సముద్రమథనంబును, గూర్భావతారంబును, గరళభక్షణంబును, సమృతాదినంభవంబును, దేవాసురకలహంబు
 ను, హరికపటకామిసీరాపంబుననసురులవంచించివేసితలకచ్చతంబువోయటయు, రాక్షసవధంబును, హరిహరసల్లాపంబును, హరికపటకామిసీ
 రాపవత్రిపుణ్యంబును, వైవస్వతసూర్యసావర్తిదక్షసావర్తిబ్రహ్మసావర్తిభద్రసావర్తిదేవసావర్తియింద్రసావర్తిమనువులవృత్తాంతంబును,
 బలియధర్మాత్రయును, సర్వవర్తనంబును, దేవలాలయంబును, వామనావతారంబును, శుక్రబలిపంపాదంబును, త్రివిక్రమవిస్ఫురణంబును,
 రాక్షససుతలంగమనంబును, సత్యవతోపాఖ్యానంబును, మినావతారంబుననకథలుగలయద్రుమన్మంధము. శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము — నవమస్కంధ ప్రారంభము.

శ్రీరాజితమునిపూజితఃపారధగర్వాతిరేకవారణాశాసూరత్రాణమహూజ్వలఃసారయశస్సాంద్రరామచంద్రసరేంద్రా ||

వ|| మహానీయగుణగరిష్ఠాలగునమ్మనై శ్రేష్ఠులకునిఖలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీసమేతుండైనసూతుఁడిట్లనియెనట్లుప్రా
 యోపవిష్టంజైనపరిక్షిన్నరేంద్రుండుశుకయోగీంద్రుఁగనుంగొనినీ||మనువులనడువఁజ్ఞునుర్యాదలనువింటిమన్వంతరం
 బులమాధవుండుదెలిగినజాడలుదెలిసినత్యవ్రతుఁడునురాజుద్రవిశదేశాధిపుండుపోయినకల్పాంతమునపిష్ఠుసేవింపివి
 జ్ఞానమునఁబొంది వెలుగుతేనికతఁడువైవస్వతుండైపుట్టిననువయ్యెనఁగికిఁగ్నొక్కఁడాదిగాఁగఁబడురుకొడుకులుగ
 లరందుఁబరగవారి | నంతమేరితవత్తింజెవారిలోనఁజనినవారిఁజనువారిఁజనెడువారిఁ జెప్పవేవ్యాసనందనచిత్తగిం
 చి||క||చెవులారనేఁడువియెనరవివంతమునందుఁగలుగురాజులకీర్తుల్వివిరింపువరుసతోడనుభవిపుణ్యులచరితనినఁబు
 ణ్యముగాదే||వ||అనినంబరాశరమునిననుమఁడిట్లనియెగీ||వినుముమనువుకులమువేయినూరేండ్లును|బరగవిస్తరించపలు
 కరాదు|నాకుఁదోఁచినంతననాథవేంబఁయెఱుఁగఁబడఁగఁజ్రీతి నేర్పఱింతు||క||ఎఱుగవత్కుగవపాడవుల నెక్కడమొ
 న్నలైనపురుషుండింతయుఁజెడఁదాఁగొక్కఁడుగల్పాంతంబుననక్కజమైనైత్వైశ్వరతఁడైయుంటగీ|| భూమీశయ
 వ్యహపురుషునినాభిచుగ్ధమునబంగారుకేంద్రమ్మిమొలిచె|నాతమ్మిపూవులోనటమీందఁదనయంతనాలుగుమోములనలు
 వపుట్టె|నాబ్రహ్మగునముననటమరీచిజనించెఁగత్యపుండరీకీఁగలిగెనంత|నాకత్యపునికడతొత్తజయదిఁకిఁగొమఱుఁడై
 శ్రీదీఁకటిగొంగవొడమె|జలజబంధునిపెండ్లాముసంజ్ఞయందు|శ్రాద్ధదేవుండునుపుసంజాతుఁడయ్యె|మనువునకుశ్రద్ధ
 యనియెడిమగువయందుఁబడురుకొడుకులుగలిగిభద్రయశులు|| వ|| వారలిత్యొక్కుండును, నృగుండును, శర్యాణియు, ది
 ఘ్టుండును, దృష్టుండును, గరూశకుండును, నరివ్యంతుండును, వృషక్రుండును, నభగుండును, గవియునని నెగడిరటమున్నమ
 నువుకొడుకులు లేనివాఁడై నిత్రావరుణులనుద్దేశించి||నీ||మనువువిడ్డలుపుట్టనుభమాచరించుచోనతనిభార్యయూహా

*వాసవారిఁ|రాక్షసుని, శ్రీపదమలాభ్యాచంబునిర్వలభయినకథ. శ్రీదీఁకటిగొంగ|మారుడు. శ్రాద్ధదేవుఁడాయముఁడు.

తనశ్రేయించె॥ గూతురుపువ్వాకొగిడేయునునివలెవరభక్తితోబయోత్రతముసలిపె॥ నాసతిసెప్పినట్లధ్వర్యుఁ
డునుసెలూతయగుఁగాకవేల్పెదనంచుబలికె॥ హవియంచుకొనికూతురగుఁగాకయనివఱ్ఱూరంబుసెప్పుచుఁగది
సివేల్పె॥ సెలూతపెడచేతనిలయనునువిదపుట్టెదానిఁబొడగనిమనువుసంతాపమంది॥ కొడుకుమేల్కాకయేటికికూతుర
నును॥ జెప్పవేయనిపోయెవసిస్థుకడకు॥ చనియిట్లనియె॥ క॥ అయ్యొకొడుకులకొఱతై॥ యియ్యొగమునీయనుజ్ఞనేజేయం
గానియ్యొడుదేలపుట్టెను॥ మియ్యంతటివారికొండుమేరయుఁగలజే॥ వ॥ అదియునుఁగాకమీరుబ్రహ్మవాదులరుమంత్ర
నాదులరుపాపంబులందకుండజేయుచువారిదియేమియనవుడువసిస్థుఁడుసెలూతృవృధిచారంబెటికిమనువునకెట్ల
నియె॥ గీ॥ అభివసంకల్పవైషమ్యచుగుంజేసి॥ సెలూతకల్లదనంబుననువిదగలిగె॥ నై నలగలిగింతునీకుఁబ్రియాశ్శజులను॥
నివుమెచ్చెంగఁజూడునానేర్పుబలిమి॥ వ॥ అనివల్గిభగవంతుండగువసిస్థుఁడుగీర్తితత్పరుఁడుగావుండునుపుకూతురి
మగతనంబుకొఱకునేకదిత్రంబుననాదిపురుషుండగుహరింబొగడినసప్తరమేష్వరుండుమెచ్చితపసికోరినవరంబిచ్చెనది
నిమిత్తంబుననిశాకనృకసుమ్యముండనుకుమారుండైరాజ్యంబుసేయుచు॥ సీ॥ ప్రొద్దుపోకనాఁడుపోయిపేటడవుల
వెంటవేటాడుచువేడ్కతోడఁగొండలముఁత్రులుగూడిరా॥ నైంధవంబయిననల్లమునేకీయడవికేగిబలువిల్లుఁగ్రొ
వ్వాడిపొణంబులునుదాల్చిపెనుమెకంబులవెంటవిరునుతోడ॥ నుత్తరదిశకునుసెలూత్రుడైయేలేంచిమేరుపుపొంతఁ
గుమారవనముఁజేరెనెంచుమహేశుండుశివయునెపుడురతియునలుపుమరంచునారాజుపోవ॥ నాడదయ్యెనుదోడనేయ
నుచరులునుబడఁతులైరితదత్వంబుబడబయయ్యె॥ వ॥ ఇట్లుమగతనంబుసెడినుగువలైయొండొరులమొగంబులుసూదిను
టుగుచుండిరనివనిశుకునకురాజ్ఞినియె॥ గీ॥ రాజుతోడివారురమణలైరంటివి॥ కాంతలయిరియేమికారణమునన్జిత్తిదేశ
మెటుఁగనెన్నఁదాకథలెల్ల॥ వేడ్కదీతనాకువిస్తరింపు॥ అదియునుఁగాక॥ గీ॥ మగువతనముమానిమగవాఁడుగావచ్చు॥
గాకపేరుపెంపుగాసిగాఁగ॥ మగతనంబుమానిమగువగావచ్చునె॥ మానవంతుఁడయినమానవునికి॥ అనిపలికిననన్దనపా
త్రునకువ్యాసపుత్రుండెట్లనియె॥ సీ॥ పురవైరికొకనాఁడుపొడసూపువేడుకఁడవనుబుదిమగలతనములెల్లఁదమతమవె
లుఁగులునగిగిగొంచురుసారఁగొండలుమానులుగోరిరాఁగ॥ బ్రాణేశుతోడలపైభాసిల్లునంబికవారలఁజూచిమైవలువ
లేమి॥ సిగ్గుపుట్టినలేచిదీరగట్టినజూచిదేవియుదేవుండుదీర్చులీల॥ నొంటితమలోనఁగ్రీడించుచున్నవారు॥ మనకునను
యంబుగాదనిమఱిమునులునరుఁడునారాయణుండునారతంబు॥ మెలఁగుచోటికినడిదిరిమేదినిశ॥ అదిగారణంబుగా
భగవతుండగుశివుండుదనప్రియురాలివేడుకలకొఱకునిట్లనివకా॥ శీంఛె॥ క॥ ఈనెలవెవ్వఁడుసొచ్చినమానినియగుననిన
తోంటిమాటకతమునన్నానవుఁడుమగువపోడిమి॥ మానకపేటడవులంచుమఱియుందిరగె॥ వ॥ ఇట్లుచెలికత్తియలమొ
త్తంబులుందానునారాచసూబోడివాడిమిచూపులనాడుపోడిమి నెఱపుచుదైవయోగంబునసోమసుతుండును॥ భగ
వంతుండునునగుదునియాశ్రమంబుఁజేరిమెలఁగుచున్నయెడ॥ గీ॥ రాజకొడుకుఁజూచెరాజీవదళనేత్ర॥ రాజవదనసూ
చెరాజపట్టిదొంగకాముఁడంతివ్రోవొందడిఁజిగురాకు॥ వాలువెటికియుటికివారిమొత్తై॥ వ॥ ఇట్లులరుపిల్లనినెఱవిరుచుదిగు
రుటడిచంబుమొనకుసోహటించివారలిరువురుంలైబడివేడుకలకుంజొచ్చినవారలకుంబురూరపుండనుకుమారుండుపు
ట్టెనివ్విధంబున॥ గీ॥ మనుసుతుండుకునుఁడుమగనాలితనమునఁగొడుకుఁగ్గాంచిపిసికుందికుందిచింతబొందిగురువసి
స్థునిభావింపనతనితలపులోననతఁడువచ్చె॥ వ॥ వచ్చిసుమ్యముండుమగవాడయ్యెడుకొఱకునమ్మునిపుంశపుండుశంక
రునారాధింపనీశ్వరుండువపసిప్రయాసంబునకుసంతసిన్గియిట్లనియె॥ క॥ తనమున్నాడినమాటయున్నిజముగాఁదవ్వెని
కింబ్రీతిగా॥ ననుజేంప్రండునెలన్నెలంబురుషుండైమాసాంతరంజైనకొమినియైయొగతిపీడుపాటమరభూమిందా
నరక్షించుఁబొమ్మనినన్వచ్చెవసిస్థుఁడానునుసుతుండారితిరాజ్యస్థుండై॥ గీ॥ మగువయగుచునుఱలమగవాఁడునగుచు
నుశ్రీభూతధాత్రియంతనాతఁడేతఁట్రజులుసంతసింపబాహాబలముతోడఁగురునికరుణఁజేసికువలయెత॥ వ॥ అతనికినుత్త
లుండునుగయుండునుపిహ్మలుండుననుకొడుకులుమువ్వురుగలిగిధర్మపరులైదక్షిణపథంబునకురాజులైరిసుమ్యముం
డుముసలియైప్రతిస్థానపురంబువిడిచిపురూరపునకుఘామినిచ్చివనంబునకుంజయెనివ్విధంబున॥ సీ॥ కొడుకుసుమ్యముం
డుఘోరాభులకేగవండునిమనువువైవస్వతుండు॥ దనకువిడ్డలుగల్గఁడపమాచరించెనుహరిఁగూర్చిమాత్రేండ్లుయము
నలోనహరియంతనియ్యొకుఁడాదిగాఁబడుగురుపుత్రులనిచ్చెనుబొసఁగవారి॥ యందువృషప్రాఖ్యుఁడనువాఁడుగురు
నాజ్ఞచికులధన్వంబులువెలయఁబూనిపసులకదుపులఁగాఁచుచుబలుమొగుల్లు॥ వచ్చినదురేయిజోరునవానగురియొమం

• నైంధవంలైనసింధుదేశమండలమున, మెకముపుగము. శివపార్వతి బడబలఁడుగుట్టకు. అంతికిపార్వతి. కృదాంధకిదొమ్మి.
శ్రీభూతధాత్రిభూమి. కేకపులుగుంపులు.

దపిడి యిందిచుట్టు నేనుఁజకనుండునెడవి మొకములుసొఱకుండవరసికొనుచు॥అంతఃక॥ప్రబ్బి కొనినపెంజీకటినిబృరమున నడికనడికినింగికివడితో॥గొబ్బున నెగసితటాలునఁబెబ్బలిమందాపుఁబట్టెఁబెట్టుటియఱవ॥క॥డల్లములుగలఁగిఁజే మొద పుల వెల్లువలన్నియును లేచివచ్చులవిడితోఁజెల్లాచెడలై పాతేను॥బెల్లుగనంభాయటంచుఁబెబ్బలిగాలి॥అయ్యనసరం బున॥క॥అపెంజీకటి మ్రోలఁగానకడిచంబకిందిశద్ధులముఁచాపుల్లాపుశిరంబుఁద్రుంచితెగి నోయంచుంబులి నెస్సం డియు॥నావ్వాపోవం దెగవ్రేసెఘనరుండుద్రోవవద్దగ్రక్తంబుచేఁజెఁబై గీయుచుఁజేరిచూచెదలరై వ్వంబడ్డయడ్డేనువు॥ వ॥చూచిమఃఖతుండై యున్నవృషధ్రునిఁగనికులగురుండగువనస్థుండుగోపించినపురాజత్వంబువాసియాయపరాధంబు నశూద్రుండపుగమ్మనిశేపియించెనతండునుగృతాంజలియైతనకులూచార్యునివలనమఱలంకైకోలువడిసియతని యనుమ తంబున॥సీ॥అఖిలశక్తుండగున్నహరియందుహరునందుభక్తితోఁజాలఁదత్పరత మెఱసి॥యూర్ధ్వ రేతస్థులైయున్నస్త్రాణులకెల్ల నార్యుండైన ర్షేంద్రియములుగెల్పి॥సంగంబునకుఁబాసిశాంతుండునపరిగ్రహంబునైకోరకనుండుఁదనకు॥వచ్చి నయిదియజీవనముఁగావించుచుఁడనుఁదాననిలుపుచుధన్యబుద్ధి జనునితెఱంగునమంచునిచందమునను॥ జెవిటిభంగినిమ హి నెల్లఁజెల్లఁచిరిగి॥యద్రువులకు నేగికార్పిచ్చులందుఁజొచ్చి॥చిక్కినియతుండై బ్రహ్మాంబుఁజెందెనతఁడు॥క॥కవియనుకడ పటికామరుండు॥భవనమురాజ్యంబువిడిచిబంధులతోనేగివనమునఁబరమపురుషునిఁబ్రవిమలమతిఁదలచితిలచివరముం బొందె॥వ॥మఱియుఁగరూశేకుండమమానవునివలనంగొందలుకారూశులుగలిగిధర్మంబుతోడిప్రియంబునబ్రహ్మణ్యులై యుత్తరావధంబునకురక్షకులైరి-ధృష్టునివలనధావ్యంబునువంశంబుగలిగిభూతలంబునబ్రహ్మభావంబునెందినెగ డెన్నసములంబుననుమతిగలిగె-నతనికిభూతజ్యోతిపుట్టె-నతనికివసువుజనియించె-వసువునకుంబ్రతీతుండుగలిగె-బ్ర తీతునికి సోఘువతుండతని కూతురోఘవతీయను కన్యకనునుదర్శనుండువివాహంబయ్యెనరివ్యంతుండనుమనుపుత్తుని కిజిత్రసేనుండాఃభునకుదత్తుండా పుణ్యునకుమీధ్వాంసుండా సుజనునికిశర్వుండమ్మహాత్మునికినిం ద్రసేనుండా రా జునకుమితీశులూత్తుండానుమతికి సత్యశ్రవుండాఘనునికినురుశ్రవుండావీరునకుదేవదత్తుండావండితునకు నగ్నివే శుండునుతుండయిజనియించిశ్రీకానీనుండన నెగడిజాతకర్ణుండనువహర్నియైవెల సెనతనివలననాగ్నివేశ్యయనంబనుబ్ర హ్మకులంబుఁగలిగెనివ్విధంబున॥క॥తెలుపఁబడెనరివ్యంతునికులమెల్లనునీకుడిక్కుటలము దైలియ॥దైలిపెదరాజేంద్రోర్త మ॥తెలియునుసర్వంబునీకుండేటపడంగ॥వ॥దిష్టునికొడుకునాభాగుండనువాఁడుకర్మవశంబునవైశ్యత్వంబు నెందె- నాభాగునికిహలంధనుండుగలిగె-నతనికివత్సప్రీతి-వత్సప్రీతికిఁబ్రాంశువు-నతనికిఁబ్రమిడి-ప్రమిడికిఁఖమిత్తుఁడు-ఖమిత్తు నికిఁజాముఁపుండు-నతనికివింతి-వింతికిదింభుండు-దంభునికిఁఖనినేశ్రుండు-నతనికిఁగరంధనుండు-గరంధనునకవిక్షత్తు- నాయవిక్షత్తునకుమరుత్తుండుజనించివక్రవర్తియయ్యెనతనిచరిత్రంబువినుము॥సీ॥అంగిరస్సుతుండుమహాయోగిసంపర్తుఁ డతనియాగమునకుయాజకుండు॥తరిగియుండెడిమరుదాఖ్యగణంబులోవారువిశ్వేదేవులచటిసభ్యులధికలక్షణులబ్రా హ్మణకోటిఁదనిపెనుసోమపానంబునసరవరుండు॥మంత్రయైబంగారుమయముగావించెనుయాగవస్తువులెల్లనధికనియ తి॥నామరుద్భుండుసేసినయట్టిభంగిఁగిరభావంబునమరంగఁడెంపుగలిగి॥ఈఖము సేసినవారినిమఱియు నెఱుంగ॥మెల్లలో కములంచునరేంద్రముఖ్య॥పతిమరుత్తునకుదముండును,నమునకురాజవివర్ధనుండును,రాజవివర్ధనునకుసుధృతి,సుధృతికిసా ధ్యతేయుండును,సాధ్యతేయునకుఁగేవలుండును,గేవలునకుబంధుమంతుం,దతనికివేగవంతుండును,వేగవంతునికిబద్ధుండు సంభవించె॥క॥అచ్చరకన్యయలంబున॥గ్రచ్చరనాబంధుఁజూచికామించితుడిన్నవృషిలకానియమ్ములముచ్చిచ్చునవచ్చి పొందెమోహాతురయై॥వ॥అదంపతులకుఁద్యణవించుండనుమహారాజుసంభవించె-నిలవిలయనుకూతురుజన్మించెనాకొ మ్మనువిశ్రవసుండుపొందిననైలవిలుండనుకుబేసుండువుట్టె-నాత్యణవించునకుమితొలుండునుశూన్యబంధుండునుధూన్య కేతుండుననువారుముప్పురుకొడుకులుగలిగిరి-యందుమితొలుండువంశవర్ధనుండైవైశాలియనునగరంబునిర్మించె-నారా జునకుహేమచంద్రుండానరేంద్రునకుధూమ్రాత్ముండాపుడుమితేనికిసుతలుండామనుజుపాలునకునహదేవుండాబ రిష్ఠునకుఁగృతాశ్వండాతనికిసోమదత్తుండుజనించెనంచు॥గీ॥అమరవిభుండుమెచ్చనశ్వమేధముఁజేసి॥భూరిపుణ్యగతికిఁ బోయె నెలమి॥సోమదత్తుకొడుకునుమతికిజనమేజి॥యుండనంగఁగొమరుండువృత్తి॥వ॥వీరలువైశాలులనంబరిగత్యణవించు నికీర్తివహించిరాజ్యంబుసేసిరిమఱియును॥సీ॥శర్యాతియనురాజుజనియించెబ్రహ్మవరుండైనవసువుకురూఢితోడన తఁడంగిరసునశ్రమంచురెండవసాటివిహితకర్తములెల్ల వెలయఁజెప్పె॥నతనికూతురునుకన్యకయనువనజాక్షితం ద్రి

•ప్రబ్బి కొనినపెంజీకటినిబృరమున నడికనడికినింగికివడితో. నకికినకికిపొంచిపొంచి. తిమిదవుల వెల్లువలుఅల్లలగుంపులు. శ్రీకానీనుండుకన్యకకుజనించినవాఁడు.

తోడుతఁడహోవనికనగి। చ్యవనాశ్రమముజేరిసఖులునుదానునుభలభుష్టములుగోయఁజూటిలిరి। రెండుఁ బుష్పలోన
 నొప్పాగుజ్యోతుల। రెంటిఁగాంచివాటిముంటఁబొడిచె। గన్యమునుసములవిభద్యోతయుగమంచుదై వివహరికనఁద
 మకీయఁచుచుగి॥జ్యోతులుముంటఁబొడిచిన। వానిల నెత్తుగులుగురిసేవనుకీహభటు। వ్రాతముల కెల్లినచ్చునుగోటిముల
 మూత్రములధమయ్యెనరేండ్రా॥వ॥వారలంబూదిరాజునియగుతర్యాతిదీప్తిఁజూడై మీరలియ్యాశ్రమమనామఁబుసేయ
 సోపుదురదికారణంబుగామికువిరోధంబుసిద్ధిఁచెననినలుకునవసరంబునదంప్రికినకన్యోయ్యినిరెవోగి॥అయ్యయ్యా
 పుట్టచేరువనాడియాడియిందుఁబోరెండుజ్యోతుల సేనుగాంచు॥శ్రీకంటకమునఁబొడువరిత్తలబుగురిసేసేవధంబునగు
 రిసేనోయెటుంగుమీపు॥వ॥అనినవిశర్యాతిభీతుండై కూతురిందోహో॥నివల్కికయికిడమఁబొయ్యిదుంలలోనిపంబుసేయు
 చున్నచ్యవనునింగగతన నేర్పుననతివలనఁబ్రసన్నులెడసి తపసిచిత్తంబునెఱింగి తనపుత్రునివిద్యయ్యెనేలకుంబ్రతికిన
 వాడై మునీశ్వరునిపీఠోనిపురంబునకుంజనియెనంత॥గి॥పరమకోపుడయినభాగవతుఁడేలఁజెనఁచుచునులయెఱుఁగమె
 చ్చఁడిటిగి॥యతనిపర్ణశాలనానుకన్యకయనుమగువగొన్నియేండ్లుమనువుమనియె॥వ॥అంతవఱకు నాఁడయ్యాశ్రమం
 బునకువేల్పువెజ్జలయినయశ్వీనులిద్దఱువచ్చినవారలంబూజించితనముదిమినూపిచ్యవనుండిట్లనియెమీసమున్నయగ
 భాగంబులేనిసోమపానంబు సేనుగల్పించియిచ్చెడసోమపానసమయంబునఁబానపాత్రమికునందిచ్చెడనామూడిమిమా
 నుపుడనియిట్లనియె॥క॥నవకంబునప్రాయంబునజవరాండ్రగరంచుమేనిచక్కదనంబునివ్వవతరముగఁగృహసేయుండఁది
 విజాధిపవైచ్యులారదీపింతుమిము॥అనిననశ్వీనీదేవతలుసంతోషించిసిద్ధనిర్మితంబయినయీమహాఁగునమునుగునునివ
 లికి॥సీ॥మునలితావసంబట్టిమొగి నెత్తికొనిపోయిముగురునామధుగునమునిగి లేచివనితాజనుల నెల్లవలపించువారలై సుం
 దరమూర్తులై సుభగులగుదు॥గమలమాలికలతోఁగనకకుండలులుగాఁబుష్పసాయకుతోడఁబోలితుల్యు॥లై సూర్యతేజ
 సుగలై యున్నవారలమువ్వురఁబొడగాంచిముగుడచాలానందుఁజెనిమిటిపీఠడియెటుంగ తక॥గరితగావునజనాథుఁగా
 నఁగోరి॥సుభగవతులారనానాథుఁజూపుమనుచునశ్వీనీదేవతలకునయ్యబలమొక్కె॥వ॥వారలౌపతివ్రతజగరితనం
 బునకుమెచ్చినయోధావనంపన్నుండైనచ్యవనుంజూపింపవతులపీఠోనివిమానాకాశులై వేలుపులప్రలికింజనిరంత॥
 సీ॥యాగంబుసేయంగనగించితర్యాతిచ్యవనమునీండు నాశ్రమముకడకు॥ గూతురుసల్లునిఁగొనిపోవువేడుకవచ్చిపు
 త్రికెకుఁబార్వంబునంచుసూర్యతేజంబునసొంపారువరుఁగఁపీఠడెవ్వఁడోదీనివిభుఁడుగాఁడు॥చేల్ల రేయనిపుత్రసేసిన
 ప్రియములు మ్రొక్కుగలనొల్లకమోమువాంచి॥మాలుమాటాడదీవింపమనసురోసి॥చ్యవనుఁడనికుండు మునిజననస్త
 మండుభువనసన్నతుండతఁడెందుఁబోయెనాతఁడెల్లువంచంపఁబడియెవీఠడెవ్వఁడబ॥వ॥తగవేదర్థమెశీలమేకులబ
 వైదర్శించిమోదింపనా॥జగదారాధునిఁబుణ్యశీలుండపసిన్నాధీశునసన్నతు॥వృగనిన్యానిభుజంగుఁబొందఁదగునే
 మానంబువాటింపఁగాఁడగజేమర్థతఁద్రోచితేకినవైతంధ్రింబతింగూతురా॥గి॥పన్నయనమగఁడుప్రాయంపువాఁ
 డయిన॥గాపుఁజెట్టికంతఁగావనేర్చు॥గపటిమునలితపసిగావంగనేర్చునే॥యువతిమునలిఁగూర్చుటొప్పుదెంచు॥వ॥అనిప
 లికిననప్పరమపతివ్రతాలలామంబుచిటునగవుచెక్కుటద్దంబులసిడిముడిపడందంధ్రీక్లినియె॥క॥నీయిల్లుండితఁడుభాగ
 వుఁడయ్యాజారుండుగాఁడుహర్షముతోడ॥నైయ్యంబునిల్పుమంచునుదొయ్యలిసర్వంబుఁడందంధ్రితోడిపింఁచె॥వ॥
 అంతతర్యాతియనప్రచుత్తుండై కూతురిం గొంగిలింబికిగొగారవంబుననైదుపుగన్మనిదివింఁచెనంతభార్యాసహితుండై
 చ్యవనుండుసనితనమామకుయాగంబుసేయించియొక్కపాత్రంబునసోమభాగంబుఁబట్టినిజతపోబలంబుననశ్వీనీదేవత
 లకిచ్చినంజూది॥క॥కోపముతోడుతనానపుఁడేపునముగివైవవబ్రమెత్తినవఱల॥దాపసుఁడువజ్రభుజమున॥నాషవిని
 లిపెజగంబులాశ్వర్యపడె॥వ॥ఇవిధంబుననశ్వీనీదేవతలిద్దఱుసోమపానంబులేనివారయ్యుఁజ్యవనుసామగ్ధ్యంబునఁ
 బ్రాప్తభాగులై చరితతర్యాతికినుత్తానబ్ధియునానర్తుండునుభూరిసేనుండుననుమువ్వురుకొడుకులుగలిగిరంచు॥సీ॥ఆ
 సర్తునకులైవతాహ్వాయండుదయంఁచెనతఁడుకుశ్లలియనుపురంబు॥నీరధిలోపలనిర్మించెఁజెంపుతోనానర్తముశివిష
 యంబులేలె॥గనియెఁగకుత్తిముఖ్యంబయిననందనతతముగకుత్తివిశాలయశుఁడు॥దనకూతురేవతిధాతముందటఁజెట్టి
 తగువరునడిగెడితలపుతోడఁగన్యఁడోడొనిబ్రహ్మలోకమునకేగియవటగంధర్వకిన్నరులజనియె॥నాటపాటలుస
 లువఁగనవసరంబు॥గాకనిలుచుండెతఁడొక్కక్షణముదడవు॥అంతనవసరంబయినసజ్జనికనమస్కరించికకుత్తియిట్లనియె
 గి॥చాలముద్దరాలుజవరాలుఁగొనురాలు॥నీశుభాశ్వురాలిశెవ్వఁడొక్క॥మగఁడుసేపుమనినమదిజూచిపకపకనవ్వి

❖ అంబరీషోపాఖ్యానము. ❖

* రేపుకూపురారి చివరములు, **సనమూర్తి** పేరుండై మంటిగడ్డను-బంగారునతుల్లముగఁడలఁచినవాండై శ్రీమేదినీ కాంతుండురాజు.

బునిజునునరక్షణంబును; నిఖిలభగవత్ క్రంబగువక్రంవిచ్చిచనియెనంత॥ క॥ తనతోడిసిద్ధవైవడికనుకూపగుణాభ్యయై
సంతుష్టమహిమితోజనవిభుండుద్వాదశీవ్రత॥ మొనరంగహరింగూర్చి చేసేమొకయేటిదరిక॥ వ॥ బ్రహ్మచరంబు సేసియా
వ్రతాంతంబునంగార్తికమాసంబునమూడురాత్రులుపవసించి కాళిందీజలంబులనుస్నాతుండయ పథువనంబునమ
హాభిషేకవిధానంబులవిహితపరికరసంపన్నుండై హరిసభిషేకంబుసేసి మనోహరంబులైనగంధంబులునమర్చించియ
భిసవామోదంబులైనపుష్పంబులంబూజించి॥ తదనంతరంబ॥ తా॥ పాలేత్తిప్రపహింపడగ్గురుచలేప్రాయంబులుగూప
ముల్॥ హేలకాధూర్తలుగాక వెండిగారిజల్ హేమోమృత్యంగంబులక॥ గ్రాలంగ్రేపులనట్టువాడుచునునంగచ్చాయలై
యున్నమం॥ దాలన్న్యర్పదపటగమిశ్చవిభుండుద్యద్వైదిక శ్రేణికిక॥ క॥ పెక్కండ్రువిప్రవరులకు॥ గ్రక్కుననతిభే
త్తితోడగడుపులునిండక॥ జోకకపుటలన్నుంచిడివిభుం॥ డొకొడకౌరణము సేయనుద్యోగింపక॥ అయ్యవసరంబున॥
క॥ భాసురనిగమపవోప॥ న్యాసుండునుతపోవీలానుండనుపవయోగా॥ భ్యాసుండురవిభాసుండుడు॥ ర్యాసుండే తెంజెడ
న్నివాసంబునకుక॥ వ॥ వచ్చినమ్మనిపల్లభునకుక॥ బ్రత్యుత్థానంబు సేసకూర్పుండగ్దియిడిపాదంబులగడిగిపూజించి
సేమంబరసితనయింటనన్నంబుగుడువుమనినమసగరించిన నమ్మహామ్మండుసంతసించి భోజనంబునకునంగీకరించినిర్మ
లంబగుకాళిందీజలంబులంబరమధ్యానంబు సేయుచుముగ్ధుగిలేచిరాకతడవు సేసినముహూర్తావశిష్టయగుద్వాదశీయం
డుకౌరణ సేయవలయుటఁజీరించి॥ బ్రాహ్మణాతిక్రమదోషంబునకుశంకించి విద్యజ్ఞనంబులరావించి వారలనుద్దేశించి॥
క॥ మునిసీరుసోచ్చి వెడలఁడు॥ చనియెనుద్వాదశీయనింతచనినదెయిలో॥ మనపారణయన్వలయను॥ వినుడర్పంబైనధ
ర్మవిధమెట్టిదియో॥ అనిపలికిననారాజునకు బ్రాహ్మణజనులిట్లనిరి॥ గీ॥ అతిధివోయిరామినధిపయీద్వాదశీ॥ పారణంబు
మానుఁబాడిగాడు॥ గుడువకుండగాడుగుడుచుటయునుగాడు॥ సలిలభక్షణంబుసమృతంబు॥ వ॥ అనిధర్మసందేహంబువా
పిననాకాబ్ది శ్రేష్ఠండునుమనంబునహరిందలంచినీరుపారణంబు సేసేజలంబులమునింగిన తపసిరాకకెదురునూచుచు
స్మసమయంబున॥ సి॥ యమునలోగృతకృత్యుండైవచ్చిరాజుచేసేవితుండైరాజుచేష్టితంబు॥ బుద్ధిలోనూహించిబాహము
డిమొగముతోనజరెడిమేలితోనాగ్రహించి॥ రెట్టిందియాకలికొట్టుమిట్టాడంగిసంపదున్నత్తునీనీన్యశంసు॥ నీదురహం
కారునిండలుగంటిరేవిష్ణుభక్తుండుగాఁడువీడునన్ను॥ గుడువరమ్మనిమునుమ్మేగుడిచినాడు॥ ధర్మభంగంబు సేసెచు
మగ్ధుండయ్యె॥ నై ననివృథునూపెదననిదిశల॥ నేనుకోపింపమాన్యువాడెవ్వఁడనుచు॥ చ॥ పెటపెటంబండ్లుగీటు
చునుభీకర్లుండైకనుగ్రేవనిష్ఠుకల్॥ పాటపాటరాలగండములు పొంగమునీర్దుండవలంకరించుచుక॥ జటమొదలం
టగాఁజెటికిచక్కనదాననకృత్యనాయుధో॥ తలచవనమాలహస్తయునుగానొనరింపకవింఛెరాజుపైక॥ క॥ కా
లానలనన్నిభయై॥ శూలాయుధహస్తయుగుచునుజునుజుప్రక్క॥ నేలబడంబులఁద్రొక్కుచు॥ వాలమహాకృత్య
మనుజవల్లభుంజేరెక॥ గీ॥ ఆప్రకారమెఱిగివారివిశ్వరూపుండు॥ వెఱితపసేయున్నవేడబంబుం॥ జక్కఁబెట్టుమనుచుఁజ
క్రంబుఁబందిన॥ వచ్చెనదియు॥ బ్రళయవహ్నిపగిది॥ వ॥ వచ్చిమునిపందినకృత్యునదహించితనివిననకముని వెంటంబడినము
యు మేరుగుహసోచ్చిననదియు॥ వ్యాళంబు వెనుకనుదవానలంబుచందంబునదోససోచ్చెమఱియును॥ ము॥ భవిదూర
స్ఫువిదూరునల్లిసారనబ్ధులొచ్చునుద్యేగియైదివివ్రాకర్దివివ్రాకుదిక్కులకుబోదిగ్విధులంబోవుఁజి॥ కి॥ వెనకశ్రుం
కినశ్రుంగునిల్చినిలుచుక॥ గేడింపకేడించునొకగ్రావడికాపసు వెంటనంటిహరిచక్రంబునదుర్వక్రమై॥ తా॥ ఏలోకం
బునకైనవెంటంబడితోనేతెంచుచక్రానల॥ జ్వాలల్పానుపువారులేమిజనిదేవ శ్రేష్ఠులోకేతువా॥ చాలాకిందివిధాత
జీవిశ్వజనవ్యాపారపారిణిరేఖాలిలేక్షణకావవేకరుణజక్రంబున్నివారింపవే॥ అనినబ్రహ్మయిట్లనియె॥ మ॥ కరమర్థి
ద్విపరార్థసంక్షలంబూకాలంబుగాలామ్మండై॥ శ్రీసారదిన్నిండగఁజేసేలోకములవాచోటుస్విభుండెవ్వఁడో॥ పరిపూర్తి
స్థనుక్రేవఁగెంపులాటకన్నత్తంబుగాఁజేయునా॥ హరిచక్రాకృతివహ్నికన్యకాకరుండడ్డంబుగానేర్చునే॥ గీ॥ ఏనుభ
వుండుదేవుడింద్రాదులునుబ్రహ్మపతులుభృగుండుఘోరపతులుశిరము॥ అందుదాల్తువరనియాజ్ఞ జగద్గతింబంచుభూరి
కాత్యుక్తులనుచు॥ వ॥ కాపుననుదర్శననివారణంబునకునోపపనించిపలికినదుర్వాసుండుగ్రలాసంబునకుండునుడం
చికర్మకాలోకించిచక్రానలంబులేఱంగిఁబందిననమ్మహాదేవుండిట్లనియె॥ సి॥ వినుమయ్యతండ్రియోవశ్యకముని

మహాపాపివల్లభుడే॥ శ్రీకృత్యంబుక॥ ఈమాతమని॥ వేడిబంబులదంబరము॥ వ్యాళముద్రుడునునగునర్జును॥ గేడింపక॥
చుటవిధంగా॥ విశ్వకర్మకన్యాపాదపారిణిరేఖావీరేక్షణ॥ విశ్వప్రపంచముయొక్క॥ జననిదిర్మత్తియొక్క॥ వ్యాపారక్రియయరంబు॥ హ
రిణనయ్యకుండున॥ రేఖాగ్రభూపమయాన॥ లిలేక్షణాదిలానద్యైకలపాఁదా॥ శ్రీసారదిక్రమముతో

పాదాబ్జములెంతముట్టగొలుకేయాశ్చర్యమానైనచో నమఁదండ్రినినుబోటిసాకులకుఁదానై యుమ్మటల్లాడుటల్లా
 రదియై జగుణంబులై పరసవచ్చుంగఁ దెమిత్త్రాకృతిగాఁ అదియునుంగాక॥ మ॥ ఒకమాటెవ్వనిపేరుకల్గె ములలో నె
 యొక్కర మెసోఁగినన్గకలాఘంబులు వల్లటిల్లితొలఁగుస్సత్తాంతితోనట్టిపొత్తుకరువుంగగతీర్థపాదుహరివిష్ణుడైవదేవే
 శ్చందానకలంకస్థితిఁగొల్పుభక్తులకులేదడ్డంబురాజాగ్రణీ॥మ॥ శ్రీకోకిల॥తప్పలొంగొనిచక్రపావకదాహముంబెడఁబా
 పితా॥ నెప్పవోప్పభవద్దయారనమోనలేశ్వరప్రాణము॥ లెప్పమున్నునువోయిక్రమ్మటజేరెధన్యుడనైతిని॥ కేప్పుడున్న
 భమేనుగోరెదనింకఁబోయెదభూవరా॥క॥ అనినవినిరాజముఖ్యుడఁ॥ మునివల్లభుపాదములకు మ్రొక్కికడున్న॥ నన్నసే
 సియిష్టభోజనమునువుగఁబెట్టింపఁద్యపుఁడయ్యెనతండు॥ మఱియునమ్మునీంధ్రుండిట్లనియె॥ శా॥కంటిన్నేటికినిన్నునీవ
 చనముల్గల్గద్యయింప్రీతిగా॥ వింటిన్నన్నముఁగొంటినిగృహమున న్నేడఁగ్నలంబందెనే॥ మింటంబోయెదనివరిత్రమ
 రుల్లర్దుల్లుఖాసీనురై॥ మింటవేదినిన్నుతింపఁగలరిమిఁదన్నరేంధ్రాగ్రణీ॥వ॥ అనిచెప్పిదుర్వాసుండంబరిషానిదివింది
 కీర్తిందిమింటి తెరువున బ్రహ్మలోకంబునకుంజనియెమునిశ్వరుండు మగుడంజను వేళకు నొక వత్సరంబునిండి ప్రతంబుపరి
 పూర్ణంబైనగ్రీ॥ అవనిసురుఁడుగుడువనతపవ్రతంబైనవంటకంబుభూమివరుఁడుగుడిచెఁదపసేయెగులుమాన్వఁదానెంత
 వాఁడనుహరికృపామహత్వమునుచుదలఁచి॥మఱియు॥క॥ హరిఁగొల్పుచుండువారికిఁబరమేష్ఠిపదంబు మొదలుపరభో
 గంబు॥ బ్దరకనమంబనుతలఁపున॥ ధరణీరాజ్యంబుతోడితగులముమానె॥ ఇట్లువిరక్తుండై॥గీ॥ తనకుసదృశులైనతనయుల
 రావించి॥ ధరణీధరము వారిఁదాబ్బుబంచి॥ కాననంబుసొద్ది కామాదివిజయుండై॥ నరవిభుండుహరిసమానుడగుచు॥ క॥ అ
 య్యంబరిషాచరితముఁదియ్యంబునవిన్నఁజదువధీసంపన్నుం॥ డయ్యండునుభోగవరుం॥ డయ్యండునునరుఁడుపుణ్యుండై
 యుండునృపా॥వ॥ చినుమయ్యంబరిషానకువిరూపుండును, గేసుమంతుండును, శంభుండను, వారుముప్పురుగోతుకులందుఁ
 గేసుమాంతుండును, శంభుండును, హరింగూర్చితంబు సేయువారై వనంబునకుంజనిరివిరూపునికేఁబృషదశ్వుండును, బృష
 దశ్వునకురథీతరుండన్న హస్తనికిసంతతి లేకున్న నంగిరస్సునుమునీంధ్రుండతనిభార్యయందుబ్రహ్మ లేవోధనులయిన కొ
 డుకులంగనియె వారలరథీతరగోశ్రులునాంగిరసులను, బ్రాహ్మణులునై యతరులందుముఖ్యులై ప్రవర్తిల్లిరనిచెప్పెను

శ్రీ ఇత్వాకృపవంశానుక్రమము శ్రీ

కుండిల్లనియె॥క॥ ఒక నాఁడుమనువుతుమ్మిన॥ వికలుఁడుగాకతనిప్రూణరంధ్రమువెంటంబ్రకటయశుండిత్వాకుండు॥న
 కలంకుంబులైరవికులాధీశుండై॥సీ॥ ఇత్వాకృపకుంబుశ్రుతలమింబుట్టిరినూఱువరమరవికుక్షియ్యనిమియదండకుండు
 నాతనిపెద్దోడుకులుముప్పురాశ్యావర్తమండుహిమాచలంబు॥ వింధ్యాద్రిమధ్యముర్విమండలముఁగొంత నేలిరియిరువ
 దియెగురొక్క॥ పొందుగ వాతూర్పుభూమిపాలించిరియందలుపడమటికధిపులైరి॥ యున్ననలువదియెమ్మరును శ్రీరోర్వి॥
 దక్షిణోర్వియుఁగాచిరితంధ్రీయంత॥ నష్టకాశ్రాద్ధమొనరింతుననుచునగ్ర॥ సుకుమకుక్షిరీక్షీంబిశుద్ధమయిన॥ మాంసఖం
 డంబుడెమ్మ సెనుహితయశుండు॥మ॥ అగుఁగాకంచువికుక్షివేటఁజనిఁ ఘోరారణ్యభూమిందగ॥ వృక్షసంఘృష్టలంజపి
 బిట్టలసితామేనొల్లఁబోనాకట॥ స్వగమైయొక్కశశంబువట్టితినిశేషంబయినమాంసంబుశీ॥ ఘ్రగతిందంధ్రీకేదెద్దియి
 చెప్పనకలంకన్నూర్తివర్తిల్లఁగా॥ తరల॥ కులగురుండువసిష్ఠుండంతవికుక్షికుండెలుదింటలోపల నెలింగియినర్హ మెంగిలి
 పైతృకంబొనరింపఁగా॥ వలదువీడుదురాత్మకుండనవారితంధ్రీయువారిఁజెంగెలనుజేరఁగనీకదేశముదాటిపోనడఁచె
 న్నడి॥గీ॥ కొడుకువెడలఁగొట్టిగుణసంతుండిత్వాకుండావసిష్ఠుండేమియావతిచె॥ నదియొఁజేసియోగియై వనంబునంగ
 రే॥ బరమువిడిచిముక్తిపదము నొందె॥చ॥ జనకుండుముక్తిబొందనయశాలివికుక్షిశశాండుఁడుభూజనులునుతింపనీధర
 ణీచక్రమశేషము నేరియాగముగ్గొనకొనిసెంప్రీతిహరింగూర్చిపురంజయపుత్రుఁగాంచెఁబ॥ ధ్ని నెయునురేంద్రవా
 హుండుకుతులేష్ఠుండునంచునానిలోకముల్॥సీ॥ కృతయుగాంతంబునదితినుతామరులకురణమయ్యెనగ్గదులరాక్షసుల
 కు॥ నమరవల్లభుడోడిహరితోడఁజెప్పినజలజనేత్రుడుపురంజయనియందు॥ వచ్చినేనుండెదవాసవవృషభంబునై మోపు
 మనిపల్లననురవిభుఁడు॥ గోరాజమూర్తికతుత్పదేశంబున నాపురంజయమోచెనంతనతఁడు॥ విష్ణులేజంబుదనయందు
 విస్తరింపఁదివ్యచాపంబుచేబట్టిదీర్చునిశిత॥ జాణములఁబూనివేల్పులుప్రస్తుతింప॥ నంతఁగాలాగ్నిచాద్వనవతికినది॥చ॥
 నడిచితరావలిదనుజనాకులమేనులుదింబికంతము॥ లూడితొడిఁద్రుంచికాలుపురిశ్రోవకుఁగొండటిఁబుచ్చింకంబ॥ న్న
 డిమరగాలయంబుననివాసము సేయఁగఁడోదియంతమారణకనిశావరేంద్రులపురంబులూగాల్చెలుతంజయోబృథిక॥
 వ॥ ఇన్నిధంబునకాదపుత్రుండురాక్షసులపురంబులుబయింబినకతనంబునంబురంజయుండును॥ పృథుభూపుండై నయం

త్రుండు పాహునంబును బంజేసి యింద్రవాహనుడడతని మూపురంబెక్కిరణంబు సేసి నకారణంబును జగదుత్థాననీమూఁ
 ధునామంబుల బ్రసిద్ధి కెక్కి దైత్యులధనంబుల నిండునకిచ్చె నవధీరంబయినపుత్రుండు సేనస్పృతనిపుత్రుండువృథాంధుఁడు, పృథున
 కువిశ్వగంధుండు, విశ్వగంధునకుఁజెక్తుండుచంద్రమతుండుయువనాశ్వుండు- యువనాశ్వతనూభవుండుతబుష్టండుతం
 దుశాబుప్తినామనగరంబునిర్మించె. శబుష్టతనయండుబృహదశ్వుండు, బృహదశ్వునకుఁగువలయాశ్వుండువాఁడెంతవం
 త్రుండుకకలాపుమెఱసి యిరువదియొకఁ ఁ వేపురునన్దనులుఁదాసుపీరుడతఁడుభూదేవుఁడుదంకుఁడువనుపడు. రావణాదుఁ
 డై వంపెమంచునసురాబుధుఁడ౥॥౪॥ అదికారణంబుగాదుందుమారుండన నెగఁడెనయ్యసురముఖానలంబునఁగువలయాశ్వ
 కుమారులందఱుభుత్తుంబులై రందువృథాశ్వుండును, గపిలాశ్వుండును, భద్రాశ్వుండునునువారలుముగ్గురువిక్తిరందువృ
 థాశ్వునకుపార్యశ్వుండును, హర్యశ్వునకునికుంభుండును, నికుంభునకుబర్హిణాశ్వుండును, శర్హిణాశ్వునకుఁగృతాశ్వుం
 డును, గృతాశ్వునకు సేనజిత్తు, సేనజిత్తునకుయువనాశ్వుండుజనించె-నతండుగొడుకులు లేక నూఱురుభార్యలుండాను
 నునివ్వె ఆపడియించె-నారాజునకుమునులుగృహజేసియింద్రునిఁగూర్చినంతటికొఱకై నైంద్రఁఁగంబు సేయించిరందు॥
 సీ॥ భూమీకుశభార్యకుంబుత్రులాభమున కైపోయితలంపున భూమినురులుజలమునుమంత్రించి జలకలశముదాచినియమం
 బుతోఁగూడినప్రవోవధరణేశ్వరుఁడునీరుదప్పితో నారాత్రిధృతి లేక యజ్ఞఘండిరముఁజొచ్చి యాసీరుద్రావినసంతమేల్చిని
 వారలెవ్వఁడుద్రావెనీరెంచుఁబోయె॥ ననునురాజుద్రావులంతయుభావించి యెఱిగిచోద్యమంబియ్యాశ్వరాజ్ఞా యెవ్వఁ
 డోపుఁగడువనీశ్వరునకునుస్తారమనుచు నేదికార్యమనుచు॥౪॥ వారలుడుఃఖంశుచుండనంతఁగొంతతదవునకుయువనా
 శ్వునికిడుపుత్రకలాంచుకొనివక్రవర్తివిహ్నంబులుగలకుమారుండుజన్మించితల్లితేనికతంబునఁగడుపునకు లేక నేడ్పుచుం
 డనింద్రుండువచ్చి శిశువునకునాఁకలిదీరుకొఱకువారిలోబందనవేలిడినంద్రావెడికతంబునజానిపేరుమాంధాతయనిని
 ద్వేషించిచనియొనివిధంబునగీ॥ కడుపువగలమున్నకొడుకుజన్మించినధీరుడయ్యెఁడండ్రుదేవవిప్రకరుణయట్లుకాదెడిఁడి
 డైవములావు॥ గలుగువాఁడుబ్రతుకుఁగాక చెడునె॥౪॥ ఇట్లుబ్రదికియున్నయువనాశ్వుండుగొంతకాలంబునకుఁడవంబు
 సేసిసిద్ధింబొందెనంతసీ॥౪॥ పడమటమెదవెమపాలచర్మప్రసూడిగఁబూటపూటకువృద్ధిబొందెబాటుఁడల్లనఁబరిపూ
 గ్ణయావనాదాధుఁడై రావణాదిరిపులరాజవరుల । దండించితనుక్రసదస్యఁడంచునురేంద్రఁడంకింప శూరుఁడై యఖి
 లదేవ । మయువతంద్రియుపిష్ఠుమాధపుధర్మాత్మనజ్ఞనియజ్ఞాధీశునాత్మఁగూర్చి । చేసెక్రతువులుభూరిదక్షిణలనిచ్చి । త్ర
 వ్యయజమానవిధిమంద్రధర్మయజ్ఞ । కాలఁబియ్యితిక్రచ్చిదేశముఖ్యంబులెల్ల । విష్ణురూపంబులనుచుభావించెనతఁడు॥౫॥ బలి
 మినడంచుచునరులంజలివెలుగున్నేడివెలుగుఁజనుచోల్లెల్ల । జలరుహానయనునికరుణను । జెలువుగమాంధాతయేలె
 సిరినిండార॥౫॥ అంతరాజునకుశశిచిందుకూతురుగువించుమతియంచుబురుకుత్సుండుసంబరీమండునుముకుకుండుం
 డుననువారుముగ్గురుకొడుకులు నేబంధ్రుకూతులుంజనించి పెరుగుచున్నయెడ॥సీ॥ యమునాజలములోననధికుఁడుసౌభ
 రితవసుతోష్ఠుచుజలస్థలములందుంచిల్లులుడనప్రాణవల్లభయునుగూడిమెలఁగనానందించుమీనరాజుఁగనుఁగొనిసం
 సారకాంక్షియైమాంధాతనికకన్యనకుగన్మపోత్తముండు । దరుణినిత్తునుస్వయంవరమునఁజేకొనుమనవుడునుజూచి
 యౌవనాంగి । యేలమునలిఁగోరునిట్టట్టువడకెడి । వాఁడజాలనెఱసి నాఁడనొడలజిగియువిగియులేనిధిలుండఁగరగిం
 పఁజాలఁదిగిచికోనునుపాయమెట్లు॥ అదియునుంగాక॥ గీ॥ బాలపువ్వుబోఁడిప్రాయంపువానిని । జెన్నవానిధనముఁజే
 ర్పువానిమఱిగ నేనిఁగొంతమఱుఁగుఁగాకెడిరిచి । నైఱిఁగిమునలితవసినేలమఱుగు॥౫॥ అనిచిచారిచిసౌభరితనతపోబ
 లంబునంజేసి మునలితనంబువిడిచియెలప్రాయంపుకొమరుంధయి యలంకరించికొనిముందటనిలువంబడిన మాంధాత
 యుఁ గన్నియలనగరుఁగాఁచికొనియున్నవారికి సెలవుసేసిన వారమ్మునీంద్రునినారాజపుత్రికలున్నయెడకుంఁగిపో
 యుచుపిన॥ ౬॥ కోమలులారవీఁడునలకూబరుఁడోమరుఁడోజయంతుఁడో । యేమఱివచ్చెపీనిఁడడవేలవరింతము సేము
 సేమయం । చామునినాథుఁజూచిచలితాత్మకులై సారిదిన్దరించిరా । భూమినులందఱుంగునుమబాబుఁడుఘోయనిఘం
 ట్రదేయఁగ॥౫॥ ఇట్లురాజకన్యకలనందఱింజేకొనిసౌభరినిజతవగ్నిప్రభావంబునన నేకలిలావివోధంబులుగల్పించియం
 దు॥ సోగృహాగృహములయందుఁగునుమవల్లులయందుఁగోలాహలంబైనకొలఁకులందుఁగలకంఠశుకవధుకరనినాదము
 బడెవర్ణనీయములై నవనములందుఁజుఱివేడికలయందుమహనీయపర్యంకపీఠలిలాకైలచిలములందు । శృంగారవతులగు
 జెలువలుపలుపురుతనదంపు సేయనుస్థలములందు । వస్త్రమాల్యానులేపనువర్ణహార । భూరిసంపదస్థాన్మహోదయము
 ముగియఁటపూటకునొకకొంతబాలువుఁదార్చి । రాజకన్యకలనందఱులఁదెల్పె॥౬॥ పెక్కింద్రురాజముఖాంకుశాంకుశ

ఁడుముగఁడయ్యుఁడనియకుం డెమునీం ద్రుండొక్కఁడుఘృతధారలచేనక్కఱ జమైతృప్తి లేనియనలునిభంగిఁగఁగివ్వినభంబు న॥ క॥ ఆరామంబునమునివరుఁడా రామలతోడబహువిహారవయ్యుండె॥ గారాములదనక్కిట్లుపోరాములు సేసికొన్ని ప్రౌద్ధలువుచ్చె॥ వ॥ అంత సొక్కనాఁడు మేదినివల్లభో త్రముండగునామాంధాతమునీశ్వరుండెంచువోయెఁగూఁతులే క్కడనలజడిపకుచున్న వారలోయనితలంచి వెనుక వచ్చి యొక్కఁడవోనగంబునహాచయసౌధంబులంబుత్రి వ్రేయుంబో లె॥ శ్రీడించుచున్నతాపనరాజుంగనిసంతసించి వెఱుగుపడిచున్ననలంబొంది మెల్ల నఁగూఁతులంబొడగనతగ్గరించి యి ట్లనియె॥ క॥ నాతోడులారమీపతినినాతోడిదపసులయెడలమేలేయనుఁడు॥ న్నాతోడిదెనాతోడిదె॥ తాతామేలనుచునని రితరుణులువరుసఁగ॥ వ॥ అంతఁగొంతకాలంబునకుభార్యావర్యుండగుసౌభరియేకాంతంబునఁదన్నుఁదానెదంతించికోని మీనమిథునసంగదోషంబునంగాఁపురంబునకునగుపడుటయెఱింగిపశ్యెత్తాపంబునగిట్లనియె॥ మ॥ డిపవాసంబులడ య్యుటోవిషయసంయోగంబువర్జింఁచుటఁగిపముంబునిచరించుటోహరిపదధ్యానంబునన్నిట్లుటో॥ యపలాపంబున నేలఁబొందితిహతంబయ్యెందపంబెల్ల॥ కపటస్త్రీపరిరంభముల్లునులకుంఁగెవల్యసంసిద్ధలే॥ చ॥ మునియటతత్వవేది యటమోక్షముగానిసఖంబులెవ్వియుం॥ జనవట కాంతలే॥ బవటసౌధచయంబటవాసదేశముం॥ దనయులునైదువే లఁటనిదానముమీనకుటింబిసౌఖ్యముం॥ గనునటచెల్ల రేనగపుగాక మహాత్ములుసూచి మెత్తురే॥ గీ॥ తపముసేయువాఁ డుదత్తజ్ఞుఁడగువాఁడు॥ నెలమిమోక్షమిచ్చయించువాఁడు॥ నేకతంబువిడిచిదేవుర్వడనేరఁడు॥ కాఁపురంబుసేయుఁగఱ టితపసి॥ వ॥ అనిచుగిఖించితనుఁదానచింతించుకోనితపదేడబంబుమదేచించుచుదహపరసాధకుండై కాఁపురంబువిడిచిసతు టుండానునువానప్రస్థవర్త్యంబుననడపికింజని ఘోరతపంబుసేసిశరీరముఁగదియించియగ్నిసహతుండై పగబ్రహ్మంబు సొచ్చెనంత॥ క॥ మునిపతివనమునకరిగినఁజనితలుతోనరిగిప్రాణవల్లభోఁటికింజనిరి వెనుకలిపిడువక॥ నెనలునితోశిఖలు నిలువకరిగినభంగి॥ వ॥ అంతమాంధాతపెద్దకొడుకుని బరిసుండువానిపితామహుండగుటంజేసియుపనాశ్వుండుచ నకుంబుత్రుండుగావలయుననికోరిపుచ్చికోనియె॥ నయ్య బరిషునకు యాపనాశ్వుండుతగిహరివరుండఁజనియించెనది తారణంబుననంబరియయాపనాశ్వుహరితులుమాంధాతగోత్రంబునకుంబ్రవరులైరి-మాంధాతరెండవకొడుకుపురుకు త్సుండతనినురగలోకంబునకుంగొనిపోయిభుజంగకుమారులుదమచెల్లెలగునెచ్చిదయనుకన్యకనువివాహంబుచేసిరి-పురు కుత్సుండునక్కడననేకగంధర్వాధులవధించితననాగలోకసంచరణంబుదలంచువారికినురగభయంబులేకుండవరంబు వడసి తిరిగివచ్చె-బురుకుత్సునకుఁద్రువదన్యండు, ద్రువదన్యవకునరణ్యం, డాయరణ్యనకుహర్యశ్వుండు, హర్యశ్వున కునరుణండు, నరుణంకుఁద్రుబంధనుండు, ద్రుబంధనునకునత్యవ్రతుండు, నత్యవ్రతునకుఁద్రుశంకుండుఁడై యెఱింఁడు॥ సీగురుశాపవశమునఁగూలిచండాలుండై యనఘాత్తుఁగోశికునాశ్రయించియతనిలావునదివిజాలయంబుననేగవన్నిల పకమరులుచులలద్రోయఁదలక్రించుగాఁబడిదై న్యంబుతోరాఁగఁగోకుండస్వధునుతమెఱసినిలిపేనాకనముననే డునున్నట్టిత్రిశంకుఁడాశండుహరిశ్చంద్రుఁగనియె॥ నాహరిశ్చంద్రుఁగోకుండస్థిఁజేరి యాగదక్షిణమిషమునసఖలధ నముఁగొల్లఁగోగోమిఁదగులహీనుఁగొలువఁజెట్టిబొంకకలజడిఁబొందెనాభావరుండు॥ వ॥ ఇట్లువిశ్వామిత్రుండుహరి శ్చంద్రునెగులుపఱచుటపనిపనిష్ఠండువిశ్వామిత్రునిగృహ్మగృహ్మనిశేపించె-విశ్వామిత్రుండునువసిష్ఠునిబకంబుగన్వ నిశేపించె-బక్షిరూపులయ్యును నాయరుపురుషుంబుసేసిరంత, హరిశ్చంద్రుండుపుత్రులులేక నారదునువదేశంబున వరుణోపాసనసభాత్రితోఁజేయనావరుణండుప్రసక్తుంబయినతతనిక్రిమ్రొక్కియిట్లనియె॥ గీ॥ వరుణదేవనాకవరధీ రగుణయులకొడుకుఁడై నేనికొడుకుంబుపిపశువుఁజేసినిపువరిణమింపఁగవెల్లు॥ గొడుకునీగదయ్యుకొనరులేక॥ వ॥ అనిప రికినంగుమారుండుగిలిగెడుననివరుణండువరంబిచ్చిచనియెంతహరిశ్చంద్రునకువరుణప్రసాదంబున రోహితుండను, కుమారుండుజన్మించెవరుణండును, హరిశ్చంద్రుకుమారునుద్దేశించి॥ సీ॥ పుటిటిలోపలవచ్చిపుత్రువేలువునున్నబులును వెల్లినఁగానిసానఁగదగయె॥ బలురాకమునువచ్చిబాలువేలుపుమన్నబండ్లులేకున్ననభావ్యుండగయె॥ బండ్లురాఁజూచి డింభకునివేలుపునున్నబడివండ్లురామినభావ్యుడనియె॥ బడివండ్లువోడుమనఁగొడుకువేలుపునున్నబోరులకొడుగక పానఁగదగయె॥ దొడరియిట్లుకొడుకుతోడిమోహంబునఁ బ్రోద్దఁగఁజుపుచుండెభావరుండు॥ బండితలఁపుకొలఁదిదన లోనఁజింతించియింటనుండకడవికేగవెఱచి॥ వ॥ ఇట్లువనంబునకుంజనిశరశరాసనధరుండై రోహితుండుదిరుగుచుండెవ రుణగ్రస్తుండై హరిశ్చంద్రుండు మహూదరవ్యాధిచే బీడితుండుగానుండుటవినిపురంబునకుందిటిగిరాగమకింపనిం ద్రుండుముసలితపసియైవచ్చియిట్ల యె॥ గీ॥ పుణ్యభూములగుపుణ్యక్షేత్రంబులఁ ద్రుంకుపుణ్యనులఁగోరిచూడు॥ పు

జ్యోతిషులను ముఖపాలపుత్రకః | మేలుగలుగుచు మేరగలము || వలసయిట్లు సగుడించినదిరిగి దనిరోహితుండొక్కడయే
 డవ్వనంబురందిరిగి శ్రుతజనుదేరనిండును ది. తొంటియన్నివారికిఁ జెసివ్వినంబున || సీ బిదేంద్రునాటలించెను రేం
 ద్రుఁడాబాలునాటవయేటవాడడవినుండి | ముంటికవచ్చుచు నేమిటోనజగద్గుహ్యమపు శ్రువన్నాన్యచరితుఁడును శున
 శ్శేపురంగొనియాగవశువుగనాహరిశ్చంద్రునకాతడిచ్చె | బురుడ మేధము సేసఁజూపాలవర్షుఁడువరుఁడుఁడాదిగదేవ
 తలనుదగఁపి | బాహుతకాశికుండవర్షుఁడొనరభృగుఁడు | బ్రహ్మజనుదగ్గి సాహంబుపాడువాడు | మునిసనస్థుండుమఖ
 మునమునముఁబొందిగ నకరథమిచ్చె నిండుఁడానునుజవలకి || వ || శురశ్శేపుని ప్రభావంబు వెనుక వివరించెదనంక భార్య
 సహితుండయినవారిశ్చంద్రులనంబ్రీతుండై విశ్వామిత్రుండశక్తియిక్ష్వాజునంబుకృపసేసిన నానంబున్నయంబు
 గావున నానంబుననన్మరూపియైనవృధివనెటి | గివృధినిజలంబువలననడంచెదలంబు చేదంబువలననింకించి తేజంబువాయు
 వువలనంజేర్చి వాయువునాకాశంబురంగలిపియుగా నంబుదాన సాహంకారంబునందలయంబు సేసి యహంకారశ్ర
 యంబునాహ ద్దశ్యంబునందుడించెదలంబునకులోకంబునుసృజించెద ననుజలంబైననాహ ద్దశ్యంబునందుల విష
 యాకాశంబునిర్వర్తింబిదివయవినన్జిగుండై నాహ ద్దశ్యంబునుబరతశ్యంబుగా నెఱుంగుచు నయ్యెఱుకవలన సంసార
 హేతునైనప్రకృతినిభన్తుంబు సేసినయ్యెఱుకనునిర్వాణముక పారవశ్యంబునంబరిహరించినకలబంధవిముక్తుండై హరి
 శ్చంద్రుండవాక్ష్మీనగోచరగబయినభజూపంబుతో వెలుంగుచుండె నతనిమారునకుహరితుండఁ, హరినునకుఁజంప
 నామధేయండతండం, వనపేరజంపానగరంబునిర్మించె, జంపునికినుదేవుండు, సుదేవునికివిజయుండు, విజయునకుగురు

— శ్రీ సగరచక్రవర్తికథాప్రారంభము. శ్రీ —

కుండు, గురుకునకువృకుండు, వృకునకుబాహుకుండు, బనియించెనతండు || సీ || కండించినగ వారుడనభూమిజేకొన్ననంగన
 లును దానునడవకేగి | యడవిలో మునలియై యాతఁడునచ్చిన నాశనిభార్యదాననుగమింపఁగదియించోనాస్త్రీకి గర్భంబు
 గలుగుటయకార్యమునీశ్వరుఁడాత్మ నెటింగి | వారిం చెనంతనవనజాతీసపతులును లునిండానినబూడఁజాల | కన్ధినన్నం
 బుగుడుచుచోనందుఁగలిపి | విషము వెట్టిరి పెట్టినవిడకగుడువ | గరముతోఁగూడసగిరుండుఁగునుండుఁభాట్టి | వరయశిస్సుగ్ని
 తోఁజక్రవర్తియయ్యె || కా || చండముగ్నినతండుదండ్రీవగనై సంగ్రాహరంగంబుల | జెండె హైహయ బస్సరాదుల
 వధించెఁడాశఁభూదుల | ముండిభూతులుగానిరంబులుగా మూర్తుభీభత్తుడై | యుండఁజేసెఁజారులస్సగరనా
 మోర్వీఁభుండబ్బండే || క || ఖగరాజురుదులుగలయల | పగరాజులనడచియేలెబాహాశక్తిగ్నగరాజధీరుశూరుల | సగరుల
 హతవిషతుభిభుజులునుతింప || సీ || దేర్వుండు సెవ్వఁగనసరచేదాత్మకుహరిశిశునవృకుననంబుగూర్చి | వాజిమేధం
 బులువసుధీశ్వరుండు సేసెనందొక్కమాఖమున హయమువిడవ | నగభేదిగొనిపోయినాగలోకంబునగపిలునిచేరువఁగట్టి
 తొలఁగె | నంతగుఱ్ఱముగానకారాజుదనపుత్రనివహంబుదిశలకు వెదుకబంప | వాకునీయేమదిపులువరునవెడకి | మఖతు
 రంగంబులేకున్ననుగుడిరాకఃప్రాభవంబునందోర్దండబలము మెఱసి | త్రొద్దికోరాడిత్రవిరికుగల మెల్ల || వ || ఇట్లునుమరిగొ
 డుకులు నేలఁద్రవ్వినాతాశంబునందూర్పుచుట్టియున్నయు దైర్భాగంబునఁగపిలమునిపాంశునన్నకురంగంబుగని || వ || ఏ
 టింగితిమద్దిరయ్యుండవేటికిగుఱ్ఱపుదొంగయీతండే | గుఱుతుగఁబట్టిచంపుండఁగెఱూరమునీండుండువోలేనేత్రముల్ | డె
 ఆవకనున్నవాడితినిఁడెపుగఁజై సగవట్టివంచుడం | చలువదివేపురున్నిజక రాయుధము యిళిపించిఁదాయువో || చ || క
 పిలుఁడునేత్రము దైతవఁగాఁడను మేనులనుటపుట్టితారవగతిదైన్యుడైనదియహంకరణంబునమూఢునిత్తుడై | వృషమతు
 లంబులధరణినిఁటయిరతుఁడునుండసాధులం | కవసులఁగాసి వెట్టెడినుదస్సురితొన్నులునిచ్చి నేర్తురే || సీ || కొండఱుకపిలు
 నికోపానలంబున ప్రుందిరిసగరమారులనుచు | నందురామునిశాంతుఁడానందనయమూర్తితిండికోపించు నేడువ్వ
 నేల | గాకజన్మించు నేగనసథలంబుననేసాంఖ్యనశముననిద్దనతులు | భవనముశ్రమనృత్యుపదమునులంఘింతు రాబు
 ధ్నిజేయుపరాత్మభూతుఁడైభులబోధకుండశక్తిసరసిచూడు | సఖులునుశ్రులు నెవ్వరుసగరమతులు | దాముతమచేయునేర
 మిందనువులంబు | ననలకీలలుపుట్టిరిత్రోగక || వ || నాటియునగరుండును కేశినియంచుగన్నపు శ్రుండనమణసుండనువాం
 డునమంబజేగుణంబులు లేకపూర్వజన్మంబునయోగిశ్వరుండై యుండినంగదోషంబువలనయోగభ్రష్టుండై సగరునకు
 జన్మించిజాతివృణజ్ఞానంబుగలిగిలోకులకప్రియంబునవర్తనంబునందిలుగుచు నొక్కనాడు || వ || వరుసనయోగ్యలో
 నఁగలవారలనాడెమిన్నవాంధ్రశాసరయువులోనవై బిజనసంఘముదండ్రీయుఁడిట్లుచుండవా | డురుమతిగొర్చి
 ప్రాప్తుయోగబలంబునజేసిపాలురందిరిగిపురంబులోపలికిఁదెచ్చిననివ్వెఱంగందిరందలు || వ || అంతసగరుండు

నమోనమనంశుమంతునిశక్యంబు వెదకి తెన్నునిపంచిననతండుడునుతత్తులచొప్పునంజనివారులు ద్రవ్యనమహాభూతం
 బుజొచ్చియందుభక్త్యరాసులపాఠశ్రమన్నహయంబుగనిహయసమీపంబునందున్నకపిలాశ్వంజై నవిష్టునికడప్రణా
 మంబుసేసియిట్లనిస్తుతించె॥ సీమతిదిక్-బట్టినమాధిగౌరవమునవాసిగాదనకునవ్వల వెలుంగునినునొక్కనాడై
 ననెలుంగునేయా బ్రహ్మయజునిమనంబుననవయవములఁబుట్టిజన్మించినభూరిజంతువులందుహీనులమైనమాకెలుంగవ
 శమెతమలోననీవుండఁదామెలుంగరునిన్నగుణములఁజూతురుగుణములైనఁగానమొకచోటఁజేకటింగందురాత్మలం
 దుఁడెలియరువేలుపులరయఁబొందులరయదురుదేహధారులత్యంధులగుచుఁగడిచినమాయనెన్నఁడుఁగడువలేకవ॥అ
 నినుతిసేయుచుహయంబునిడువునునిచెప్పకతనతండ్రులునీటగుటందడవక మ్రొక్కినిలుచున్నయంశుమంతునికేగరుణా
 విపులుండగుచుఁగపిలుండిట్లనియె॥క॥గుట్టిముఁగొనిపోబుద్ధులకుట్టిడమీతాతయొద్దకున్నతండ్రుతెట్టులునీతొరఁడయ్యా
 మిట్లునగంఁగాజలంబుమెలఁగుశుభమగు॥వ॥అనిపల్లిననవస్తరించితురగంబుఁగొనివచ్చియాసగరునికిచ్చినసగరుండా
 వశువువలనజన్మంబుకడనుండించయంశుమంతునకురాజ్యంబిచ్చిముక్తబంధునందైయార్చుండుసెప్పినమార్గంబున
 నుత్తమగతికింజనియెనంత॥జనకులుఁగొనినచోటికిననిమిషనదిదెత్తుననుచునటవీధికికింజనితపముసేయఁజాలక॥నన
 మునవగలాలయనంశుమంతుఁడందె॥క॥అతనికొడుకుదిలీపుఁడుభూతలమునగంఁగఁడెచ్చిపొందించుటకైప్రీతించపం
 బుసేయుచు॥భాతిగఁడేలేకకాలవరవశుఁడయ్యె॥క॥అతనిసుతుండుభగీరథుఁడతితపమొనరించికడయెనవృతాపాంగ
 న్నుతరంగమ్ముఖవరహారతభృంగస్థివజ్రబాద్రంగగర్జంజ॥వ॥క॥నినమస్కరించినగంఁగకృపజేసెవరంబుదేడుమనిననా
 రాచవట్టియిట్లనియె॥క॥మూవారిభక్త్యరాసులనివాటింగలిపికొనుమునెఱిమావారల్గీనారిఁగలయనాకము॥మావా
 రికిఁగలుగునిదిప్రమాణముతల్లి॥ఇంద్రవజ్రము॥చెల్లన్మదిన్నుభజింతుగంజ॥పుల్లంతరంగస్థహుపుణ్యసంగ॥గ
 ల్లోలలక్ష్యజితకాశమల్లి॥దగ్గిన్నుధీకల్పలతామతల్లి॥అనిచినుతులునల్పుచున్నరాజకుమారునకులోకపావనియిట్లని
 యె॥వ॥వినువీధింబరతేంచిసేలఁబడనావేగంబుమునిల్పసౌ॥పినవాఁడవ్వఁడుమేదినీతలమునేభేదించిపాతాళముం
 జనుచున్నచ్చితిసేనివాజలములన్నసాక్షతులైనూనవు॥అనుఁబొందించునఘప్రజంబెవటసేనాశంబుఁబొందించెద॥
 వ॥అదిగారణంబుగావిచారిం చెదననిపలుకుచున్నలోకమాతకురాజన్యపర్యండుగుభగీరథుఁడిట్లనియె॥మ॥పరతత్వజ్ఞులు
 శౌంతవిశ్టులుడవగపారీణులార్యుల్లును॥బ్దురుషశ్రేష్టులువచ్చితల్లిభవదంభోగాహముల్పేయఁగా॥నరసంఘాఘముని
 న్నుఁబొందునెజగన్నాథుండునానాఘం॥హరుఁడాదిష్టుఁడువారిచిత్తములదానైయుంటుమందాకినీ॥వ॥తనలోని
 నిజగంబులుంగలుగుటందానిన్నిటంచెందుట॥జననీతంతువులందుఁడీరగలయాచందంబునన్నిశ్వభా॥వనుఁడైయొ
 ప్పనిపుండుగాకమఱినీవారిన్నివారింపనేర్చినవారెవ్వరునిఁధరించుకొఱకైశ్రీకంతునింగొల్పెద॥వ॥అనియెఱింగిం
 చివీఠొనిచనిభగీరథుండుమహేశ్వరునుద్దేశించిగ్రద్దనఁడపంబుసేసిన॥గీ॥భక్తవత్సలుండుపాలాఠుఁడాభగీ॥రథు
 నిమెచ్చినిజిరంబునందు॥శౌరిపావపూతసలిలమైదివినుండి॥ధరపవచ్చుగంఁగదాలైనపుడు॥వ॥ఇట్లుహాస

—శ్రీ ప్రవరమేశ్వరజటాజూటనిర్గతగంగానదీప్రవాహమహిమగువర్ణనము. శ్రీ—

దిపుకారాతిజటాజూటరంద్రంబువలనదిగంబడినిర్గతప్రవాహంబైనిలకుజల్లించి నెఱసినిండిపెల్లువెల్లువంగొని పె
 చ్చుతేఱివిచ్చలవిడిఁగ్రేపువెంబడినుఱకఁగ్రేఘ్నులుకుమరక ప్రాయంపుకామధేనువుచందంబునముందఱికినిగుడుచు,
 చుద్దుచందురుతోడి నెయ్యంబునఁగ్రయ్యనవెడలిచొప్పుదప్పకసాగిచనుదెంచునుధార్మవంబుకైవడిఁజెంపుగలిగి,మహీ
 శ్వరువచనగవ్వారంబువలనవంకారంబుపిటుండవెలువడుశబ్దబ్రహ్మంబుభంగినదభ్రవిభ్రమంబుననమ్మహీపాలతిల
 కంబుతెరువువెంటనంటివచ్చువెలియేనుఁగుతోండంబులనుకరించిపఱచువఱదమొగంబులుపిటుందనందందగ్రంతుకొని
 పొడమాపితొలంగుబాలశౌరదాకుచకుంభంబులకునగ్గలంబైనబుగ్గలును,బుగ్గలసంగడంబునంబారిజాతకుసుమస్తబకం
 బులచెలువంబులంబెగడువెలినురువులును, వెలినురువుల చెంగలసర్వోస్తీలితకర్పూరతరుకిసలయంబులం గేలిగొనును
 ఘ్నును, సుగ్గకెలంకులధవళబధరరేఖాకారంబులబాగుమెచ్చనిదుదయేలులును, నేలులంగలసివాయువశంబున మొం
 డొంటిందాడివిట్టుమిట్టిందిమీడికెగయూదురితభంగంబులైనభంగంబులును, భంగంబులకొనలభిన్నభిన్నయైకుప్పిం
 చియిప్పురంబెగయ్యుముత్రియంపునరులసరణి, మల్లికాదామంబులతెఱంగునఁగర్పూరఖండకదంబంబులకరణి, నిందుశ
 కలంబులతేజంబునఁదారకానికరంబిలపాలుపున,మెఱయుచుముక్తికన్యావశీకరంబులైనశశికరంబులునుంగలిగి మధ్య

శశికరంబులుగిరితుంపురులు, మధ్యమలోకదుర్యలోకము.

మహాక శ్రీకరంబై, శ్రీకరంబు తెఱంగున విష్ణుపదంబు ముట్టి విష్ణుపదంబు భాతినుల్ల సితహంసరుచిరంబై, సితపక్షంబుకీతి నదిశోభితకువలయంబై, కువలయంబుచెన్నున బహుజీవనంబై, జీవనంబులాగున సుమనోవికాసప్రభానంబై, ప్రభాసవ ర్ణతంబుపొలుపుననేక చక్రక భీమమహాభంగసుభద్రార్జునచరితాభిరామంబై, రామచిత్రంబు మెలుపునందనవారి లోఁజొచ్చినదోహదరాభయప్రదానచణంబై, వృశ్చ్యుంజయుపోలికెవిభూతినుకుమారంబై, కుమారచరిత్రంబు తేవను క్రౌంచ ప్రముఖవిజయంబై, విజయరథంబు భాతిహరిదయామందరంబై, మందరచివారంబు గ్రద్దనమహారామగిరివనప్ర వేశకామంబై, కామకేతనంబు పెల్లుననుద్దీపితమకరంబై, మకరకేతను బాణంబు కైవడిలీనపరవాహినీకలితశంబరంబై, శంఖరాచారిచిగురుగొంతంబు సూటిసద్వగ వేదనాశమనంబయి, శమనదండంబు జాడని మోస్తూన్నతనమవృత్తంబై, వృత్త శాస్త్రంబు విధంబునపడింగలిగినదాగురులఘువాక్యచ్చటావరిగణితంబయి, గణితశాస్త్రంబుకొలదిగఘనఘనమూలవ ర్ణసంకలితభిన్నమిత్రప్రకీర్ణఘాతభీష్మంబయి, భీష్మపర్వంబు పెంపుననేక భగవద్గీతంబయి, గీతశాస్త్రంబు నిలుకడనుమ హాసుషిరతనుఘనానాశబ్జంబయి, శబ్దశాస్త్రంబు మర్యాదనచ్చువడిహల్లుగలిగి మహాభాష్యరూపావతారవృత్తివృద్ధి గుణసమృద్ధంబై, యద్ధశాస్త్రంబు మహిమనుబహుప్రయోజనప్రమాణదృష్టాంతరంబయి, దృష్టాంతరంబు తెఱంగునస ర్వసామాన్యగుణవిశేషంబై, ఈషావ్యాపారంబుకరణిస్థిరోద్ధరణతత్పరంబయి, పరబ్రహ్మంబుగరిమనతిక్రాంతానేక నిగమంబయి, నిగమంబునఁపడిల్రహ్మవర్ణవదక్రిమసంగ్రహంబయి, గ్రహశాస్త్రంబుపరిపాటినిగరగ్రాటసేనుభునమ కిరసుందరంబై, సుందరీముఖంబుపోడిమినిర్మలచంద్రకాంతంబయి, కాంతాధరంబురుచినిశోణితఛాయావిలాసంబై, వి లాసవతికౌంట్లచోప్పనంగృష్టాలకాధికంబయి, యధికమతిశాస్త్రసంవాదంబుసొంపునసపారసరస్వతీ విజయవిభ్రమం బై, విభ్రమవతిచనుదోయిపగిదినిరంతరపయోవ్యాప్తాఖిలలోకజీవనప్రేరతురంగభద్రాతరేఖాసంకలితంబయి, లలితవ తీనగవుమించుననపహసితచంద్రభాగధేయంబై, భాగధేయవంతునివాహంబులీలమహామేఖలాకన్యకాః సారంబై, తా రకెంగేలియొడికంబుననతిక్రాంతసూర్యతనయంబయి, సూర్యతనయశరవర్షంబుపోలిక భీమరథ్యాటోపవారణంబయి, వారణంబుబిరుసునంబుమగ్రోన్నతసంరంభంబై, రంభ నెమ్మెముడాలునసురతనాతితయదశంబై, దశరథతనయుబా మముడిచాడ్పునసంఘగర్వప్రభంజనంబై, ప్రభంజనతనయుగదపెట్టుమాడిగినిమీపగతమశ్శాసనమర్మదనివారకం బై, వారకన్యకముంజేతిగతినిముహుర్ముహుగుచ్ఛలితకంకణాలంకృతంబయి, కృతయుగంబువోజనపంకంబై, పంకజాసన ముఖంబు నెఱపునప్రభాతముఖ్యవర్ణంబై, సర్వగుణితంబు తెరకువనుబహుద్విగ్ధ చిందువినర్గంబై, సర్గబంధకావ్యంబువిన్ను నువునగంభీరభావమాధురంబై, సాధురావురంబుసౌబగునమాహానందంబై, నందనవనంబుసొందువునవిహారమాణకౌశికం బై, కౌశికహయంబురీతినుదరద్రువంబై, ద్రువుతలంపుక్రియనుపరికిలితవిశ్వంభరంబై, విశ్వంభరునిశంఖంబురూపునద ష్టిణావరోక్షరంబై, యుతరావివాహంబుచందంబునఁ బ్రముదితనలవరంబై, సరసింహనఖరంబులభాతిసాశ్రితప్రస్థో దగురువిభవప్రధానంబై, దానకాండంబుసిరింగామధేనుకల్పలతాద్యభినివంబయి, నవసూతికాకుచంబుపేర్చినిరంతర పయోవర్ణనంబై, ధనమనిలయంబురూపికసంగతమకరమహాపద్మకచ్ఛపంబై, కచ్ఛపకర్పరంబుబిమినిపతిశైలసముద్ధ రణంబై, ధరణీధరంబుసాటిను స్తంగతటముఖ్యంబయి, ముఖ్యవరాహంబుగరిమనున్నతత్వంబై, త్రమాసురహస్తంబు గఱగఱి కెనుసన్నవిత్తమనోరామంబై, రామచంద్రబాణంబుకడిదిసభ్యాగతఖరదూషణమదావహరముఖరంబయి, ముఖరరామకుతారంబురీతినిభూభృన్మూలభేదనప్రబలంబయి, బలరామహాలంబుభాతినిఁ బ్రతికూలసన్నికర్షణప్రవర్ణం బయి, బుద్ధదేవునిమేనియొలుపుననభియాతిపయోదారమనోహరంబయి, హరతాండవంబుమేలునుల్లసితానిమిషంబై, య నిమిషావతారంబుకీర్తినిశ్రుతిమంగళప్రదంబయి, ప్రదాతయ్యాగిసూటిసర్గపరంపరావామనంబై, వామనచరణరేఖనుబ లివంశవృక్షవనయంబై, నయశాస్త్రంబుమార్గంబునసామభేదమాయోపాయచతురంబై, చతురాననాండంబుభావంబు ననపరిమితభువనజంతుజాలసేవ్యమానంబై, మానినియనలోతుసూపకగరితయననలిచప్పడుసేయకముగుదయనబయ లుపడక ప్రమాదయనఁగ్రయ్యంబుఁబాటుమఁబతివ్రతయనఁబట్టిబుననకతల్లియన నెవ్వియైనలోఁగొనుచుదైవంబనభక్త

విష్ణుపదము| ఆకాశము-విష్ణుదేవునిపాదము. భాతివలె| హంస| అంచ-సూర్యుడు. సితపక్షము| కుక్కపక్షము. కువలయము| భూమండ లము. జీవనము| జలము-బ్రతుకు. సుమనః| దేవతాప్రభువు. తనవారిలోకాన్వజనములో-తనజలములలో. వోమచర| రాక్షసులు-భాషా శ్చులు. చణదై| నేర్పుగలదై. శంఖరంబై| మరదగలదై-శంఖరాసురడుగలదియయి. శంఖరాచారి| మత్స్యగుండు. గొంతము| బాణము. కం కణి| జలవింతపు-కడియము. అనిమిష| దేవతామత్స్యము. మానిని| ప్రణయకోపముగలది, గరిత| గంభీరముగలది. ముగుడుముగ్గ-మాడ్చురాలు. ప్రమాద| దుష్క్రిమిపదముగలది.

మనోరథంబులిచ్చుచునంతకంతకునుటిగడవియవాక్కుననగోపరంబయి ప్రసహించి మ॥ జగతి నాభుర్ధంబునబ్జబహు
 వేశంబుల్పడిందాటితల్లిగరత్నావసుమారభన్తములనిండన్తుంచుపాటన్తగ్గరావాసమువాగుపొందిరివినశ్రీ
 లతోగంగనీరుగతింగాగనహోమరంతసుజనద్రోహనలంబాటుసే॥న॥ హరుమెప్పించిమహాపానియతుడైయాకా
 శగంగానదిద్వరకుద్దెచ్చినితాంతకీర్తిలలికాస్తంభంబుగానవ్యసుస్థిరలీలచిగ్గృహ్యనంభయుమెనరెన్వారితానేక
 మస్తరవంతవ్యధుండాభగీరథుండునిశ్యశ్రీరుండుల్పడే॥క॥హరిదరమనమునలోనిడిహరిపాదాంభోజజనితమైననది
 సుస్థిగులైస్రవకిమునీంధ్రులుహరిగలపిరిత్రిగుణరహితులైయవ్వేళ॥వ॥అంతవాభగీరథురకుశ్రుకుండును, శ్రుకు
 నకునాచావరుండును, నాభావగునకునిఃకుష్మపుండునిఃకుష్మపునికేయతాయువు, నయుతాయువునకుమునుపన్తుండు
 ను, జనియించెనతండు॥గీ॥నయవిశాలబుద్ధిలలనక్రవర్తితోఁగంగదీనితనమునాలఁజేసి యక్షహృదయముగోనికవ్యస్తము
 గనిచ్చియశ్వవిగ్యనేర్చెనతనివలన॥వ॥అయిదుపన్తుననునర్వకాముండును, సర్వకామునకునుదయంతెల్లభుండైనను
 దాసుండువుట్టె, నారాజశేఖరునిమ్రసహంబును, ల్లావహంబుననిచెప్పవరాభూవరుండువసిష్ఠునిశాపంబునరా
 తునుండైతనకర్తంబునననపశ్యుండయ్యెననినవినిపరిక్షిత్వరేంధ్రుండేమికారణంబుననుదాసునకునుగుశాపంబుప్రాప్తం
 బయ్యెననివినిశుకుండిట్లనియె॥స॥ఆసుదాసుండువేటకైపనంబునకేగిగర్హించియొకగ్రరకగ్రాసునిఁజంపివానితోఁబుట్టి
 నవానిఁబోవిడిచినవాండునుననతోటివానిశ్యుక్తికరతిమఃఖిగుండునైయారాజగృహమునసూదభావంబునసాంపుసాం
 దియుండవసిష్ఠునకుర్మీశుండొకనాండన్నంబుసేయంగనతనిబనుపాదాంబునానవమాంసంబువండితెచ్చి॥మునికివ
 డ్డింపఁగోపించియనినరేంధ్రుఁ॥చిల్పిమానవమాంసంబుఁజెప్పెనుచునలుకతోరాతునుఁడవుగమ్మనిశపించె॥వ॥ఇట్లు
 రాతునుండువంధితెచ్చుటయు సుదాసుండుఁజేరుగమిందన హనంబుననెటిఁగ వసిష్ఠుండు వంశ్రంఁడేండ్లు రకగ్రాసుండు
 నైయుండునునిశపియించెనయ్యవసరంబున॥వ॥గురువున్నాటు శపితునంచుజలముఁగోపంబుతోదోయిట॥నన్నర
 నాభుండుధరింపఁదగ్గనిపతిన్నాగించిమిన్నుందిశ్చర్లయుట్టింపయంబుగా నిఖిలముందాఁజూచి చన్ద్రేంద్రా॥వరుడా
 త్తీయ పదంబులం గరపుటి వాగిపూరము స్వేగిమై॥వ॥ఇట్లుమిమ్రసహంబుగావునఁ గళత్రానకుకూలుండయి
 శపియింపకొల్లక సుదాసుండు రాతునభావంబునొందికల్యాదవర్ణంబులయిన పాదంబులతో నడపులందిరుగుచు॥
 క॥ఆకిటహటహటమాండుచువీకనతండుడవినన్నవిప్రమిథునమ॥దాకిగటాలునవిప్రప్రసూకటిచేపట్టిమ్రంగఁగొ
 నిపోవుతటి॥వ॥అంతనాబ్రాహ్మణునిభార్యమోఁదికొనుచుంబెగ్గడిగ్గిడగ్గత్తికతోఁబలకేడ్డంబువచ్చియెచ్చుచురావర
 కగ్రాసునకిట్లనియె॥క॥మానుషదేహముగలుగుట భూనాయకదుర్గుణంబుపుట్టినమీఁదదాసముపరోపకారము భూనుతకీ
 ర్తియునువలదెవుగునునకెంచు॥న॥రవివంశౌగ్రణిజైసనుస్తగరణీరాజ్యానుసంఘాయైభవనస్తుశ్యుండనైపరాధ
 రతివైపుణ్యానుకూలుండవై॥వివరంబేమియులేక నాపెఁమిటిల్పప్రందపశ్యేలు॥స్థిరమస్థిమృదివజ్జగద్ధరణుని స్థు
 షీంపఁగాఁబాడియె॥శా॥తంప్రీతిమికుది నేశవంశజులకుడైనంబునాబ్రాహ్మణుండుండ్రాహులులేవెఘామిమరగో
 హత్యాభిలాషంబుగై॥కొంఁద్రేమీయటువంటిసాధువులురయ్యోభావమిట్లెలమి॥తంప్రీదాతలబూర్పులంబలంపవేధ
 ర్తంబునంబోగజే॥శా॥అన్నాచెల్లెలనయ్యెదన్విడువువీకన్నంబు వేట్టింతునా॥హృన్నాక్షుగద్విజుగంగిగుట్టరకటా
 హింసంపనెలయ్యెనీ॥వెన్నండింతులతోడంబుట్ట వెణ్డంబిట్టయినమున్పుట్టనా॥పన్నన్నన్నశిరంబుఁద్రుందిమటిమత్పా
 గెనుభక్షింపవే॥క॥అనికరుణపుట్టవాడుచువనితాహణిపలువరింపవసుధాదేవుఁనినియెనతఁడుపులపశువుం దినుక్రియ
 శాపంబుకతనధీరహితుండై॥వ॥అంతనాబ్రాహ్మణికోపించికామాగ్తనైననాచుపెఁమిటిభక్షించితివిగావునదీవునెలఁ
 తలంబొందఁజేరనవేశమరణంబుఁబొందుమనికల్తాచమగ్గశపించి పతిశల్యంబులతోనగ్నిప్రవేశంబుసేసి సుగతికింజ
 నియెనంతలంధ్రంఁడేండ్లుసనిన నారాజుమనిశాపనిక్తుండై॥గీ॥రతులకొఁతకుభార్యరావింపనదియును॥బెదటివిప్రస
 తిశపించుటెటిఁగమగనినడ్డపెట్టివైధునకర్తంబుమాన్వేసతులగోష్ఠిమానెతఁడు॥క॥అదిగారణముగఁబుత్రా॥భ్యుద
 యములేదాసుదాసభూపాలునకుం॥దదనునుతినవ్యసిష్ఠండు॥నదయింతికిఁగడుపుఁజేసెమదనక్రీడ॥వ॥ఇట్లుసుదాసు
 నిభార్యయగుమదయంతివసిష్ఠువలనగర్భిణియైయెడేండ్లుగర్భంబుధరించిగిల్లాడనంతటవకుచున్నవసిష్ఠుండువాడియగు
 నత్తముననాగర్భంబుండేటివత్తకుండునుకుమారుండువుట్టెనతనికివారికవచుండువుట్టెనానమయంబునకగిగుండనుప
 రశురాముండుఘోరకుతారమునన్యపులఁగూలుచువేళ॥నాగ్రిజనములుదాచిన॥నారీకవచుండన్గగనరసులకృతాఁజల
 వారికవచుండుగ్నూలంబైనరవివంశంబునకుమూలంబగుటంజేసిమూలకుండయ్యెములకునకునగ్నసహంబును విశ్వ

సహునకుఁజూపించుచున్నట్టివక్రవర్తియయ్యెననందును॥ అమరులు వేడినవసుర నాకులఁజంపి త్రిదశులతోడనలెగడు
కాలఁ మెంతనియడిగిననిదెందుచున్నదితడవులేదే మైననకుగుమనినవరములుగోరకవరవిమానంబెక్కితనపురికేతెంచి
తత్సబుద్ధిఁబరమేశ్వరునియందభావంబుఁగీలించుటలదైవతద్విజకులముకంటెనంగనాప్రాణరాజపుత్రాదులెల్లఁగా
పుప్రయములుభర్తంబుగడదాచుచుతిప్రవర్తింపదెన్నడువది నెటుంగనస్వమాయాశ్వరునిఁదక్కఁగననుచుమఱియు॥
స॥ ఇలమీఁదకల్పకుశేలవేల్పులవరంబేలాధనంబేలచంఁచలగంధర్వపురివిడఁబనములైశ్వర్యంబులేలాజగంఁ బులఁబు
ట్టించుతలంపునంబ్రకృతితోబొత్తైదుదంబాసినిర్మలమైవాఙ్మనసామితంబగువరబ్రహ్మంబునేజెందెదక॥ అనిశ్చ
యించి॥ను॥కలసెన్సంగములెల్లబాసనియతిన్భట్వాంగుడత్రాంతమైకలిగెంచున్మఱిపైనలేననెడిదైకల్యాణమైనను
తింబలఁపంబులఁగరానిదైవరమమైతత్వజ్ఞులూహించిపూజ్యులజాతంబులవాసుదేవుడైనంట్లాపించునాబ్రహ్మము॥

శ్రీరామచరిత్రము. శీ

వ॥ అట్టిభట్వాంగునకుదీర్ఘబాహుండుదీర్ఘబాహునవరఘువురఘువునకుఁబ్రభుశ్రవుండుఁబ్రభుశ్రవునకునజుండునజు
నకుదశరథుండు, దశరథునకుసురప్రాధీశుండైవరబ్రహ్మనయిండయినహరినాల్గువిధంబులైశ్రీరామలక్ష్మణభరతశ
శ్రుష్టునామంబులనిజాంశసంభూతుండైజన్మించెదవర్ణితంబువాల్మీకిప్రముఖులైన మునులచేతవర్ణితంబైనదియై
నందెప్పెదసావధానమననుండవైయాకర్ణింపుము॥ను॥అమరేంద్రాశకుఁబూర్ణచంద్రుడైదుతంబైనట్టినారాయ
ణాంశమునంబుట్టెనుదాంధరావణిరస్సంఘాతసంశ్లేషనశ్రవణోద్దామండురాముఁడాగరితకుంఁగొసల్పుకునను
తా॥ సహనైర్మల్యకతుల్యశికంచితజనుస్సంసారసాఫల్యుక॥ మ॥ సవరక్షార్థమునంద్రిసంపఁజనివిశ్వామిత్రుఁడుం
దోడరానవలించునుమాడెరాముఁడనుముండైబాలుఁడైకుంతల॥ చ్ఛవినసంజ్ఞకహోటకస్థపథభాషావిస్మరన్నాటక
జవభిన్నార్థమఘాటకగరవిరాజితభేటకదాటక॥క॥శ్రీగారామునఁగొలికవఖిమారాముఁడుగాఁచిత్తుననికు
సుచాహు॥ ఘోరాజింద్రుండుతిలమి॥చూరిచున్నచుఁగవలమఁజులరోచు॥మ॥ ఒకయున్నానుగదబ్బితేచ్చినలలా
టోగ్రాతువాపంబుబా॥ లకరింఁద్రంబునవలమైఁజెలుకుకోలంఁద్రుంచుచంఁచునంబున॥ సకలార్చ్యశులుసూర్యగావితీచె
దోశ్చక్షి॥ విదేహాక్షమా॥ పకగేహంబునసీతతైగ్రణమణిప్రస్థితైలిలతో॥క॥ భూతలనాకుఁడురాముఁడు॥ ప్రీతుం
డైపెండ్లియాడె॥ బ్రభుగుణమణిసంఘాతస్వాగ్యపేతక॥ సీతకాముఖకాంతవిజితశతభిద్యోతక॥క॥ రాముఁడనిజబా
హుబలశ్రీస్థేమంబునభంగపఱచెదీర్ఘకుఠారోద్దామనినవర్జితవృత్తసభామూరణరంగభీముభాగవరాము॥క॥ దశర
థుఁడుమున్నకైకకు॥ వశుండైరానిచ్చినట్టివరముకతనవా॥ ద్వితీయదవికనిచెను॥ దశముఖముఖకవలఁజుకొనినధా
ము॥ రాము॥క॥ జనకుఁడంపనిచివమేలనిజనకజయునుబల్కులుండుసంసేవింప॥ జనపతిరాముఁడువిడిచెను॥ జనపాలా
రాధ్యునివృత్తపదసాధ్యనయోధ్య॥క॥ భరతునిజవనసేనా॥ సరతుకారాజ్యముననునిద్రపవణియెల్లె॥ సురుచిరగు
చిపరిభావిత॥ సురుగోత్రచలముఁజిత్తహూటాచలము॥క॥ పుణ్యుఁడురామచంద్రుడట॥ బోయిముదలబునఁగాంచె
దండక॥ రణ్యముశీదాపసోత్సవశరణ్యమునుధతబద్విబద్ధలా॥ వణ్యముగొతనివామిమలవాకిణవర్ణుటనప్రభూతసాన్ద్ర
ణ్యమునుల్లసత్సరుసంజవరేణ్యమునగ్రగణ్యము॥సీ॥ అవసంబునరాముఁడుజనమేతుండై సతతోడనొకవర్ణశాల
నుండ॥ రామచంద్రేలురలిఁగోరివచ్చినమొగిలత్కులుండుదానిముకుగోయనదివినిఖరమాషణాచులపచునాల్గువేపు

• అమరేంద్రాశకుక॥ తూర్పుదిక్కువకు, శ్రీఅంబితజనస్సంసారసాఫల్యుక॥ అంచిత॥ శ్రాజ్యమైన, బనుకపుట్టుకయొక్కయు, సంసార
కుటుంబముయొక్కయు, సాఫల్యుక॥ సఫల్యుకముగల. నవయజ్ఞము, కుంతలచ్యవినసంజ్ఞితహోటక॥ కుంతలచ్యవినపండుకలకాంతయొ
క్కనంజ్ఞితకలిమిచేతజయంపఱచిన, హోటక॥ స్వర్ణముగలదియును, కపటభాషావిస్మరన్నాటక॥ కపటభాషామోహనపుమాటలచేత, వి
స్మరత॥ ప్రకాశించుచున్న, నాటక॥ చర్యలుగల, జవభిన్నార్థమఘాటక॥ జవభేగముచేత, భిన్న॥ తిరస్కరింపఁబడిన, అర్థమునూర్పు
నియొక్క, ఘోటక॥ అశ్యముగలదియును, కరవిరాజితభేటక॥ కరవిరాజిత॥ హస్తమునంబుపెఱయుచున్న, భేటక॥ కేడిముగలదియు
ను, అనఁగాదాటగలది. ఓగారామునక॥ ప్రీతితో, కపటమంబులరోచుక॥ కపటముచేతమనోహరమయిన ప్రకాశముగలవాఁడు. విదేహ
క్షమాపక॥ జనకరాజు. ప్రభు॥ అనేకములయిన, విజితశతభిద్యోతక॥ జయింపఁజెడినచంద్రుడుగల శ్రీస్థేమంబునక॥ సామర్థ్యముచేత, ఉదా
ముక॥ సురయుచున్న, త్రితుహినధాముక॥ చంద్రుడైన, భిన్నపదసాధ్యక॥ శత్రువులకుసాధ్యముగాని. శీతావసోత్సవశరణ్యము॥ ఋ
షిశ్రేణులకునుపిదపెట్టయినట్టి, ఉద్ధతలర్చిబద్ధలావణ్యముక॥ ఉద్ధతలమదింబిన, బద్ధి॥ నెదుర్కొనుకొల్పబద్ధి॥ పింఛములచేత, లావణ్యముక॥ బద్ధ
పున్నదియను, గోతమా॥ సాధ్యముక॥ గోతమిగోచావనియొక్క, విమలవాకిణనిర్మలములగునువకవిండుపులయొక్క, వర్ణుటనపంచార
ములచేత, ప్రభూత॥ బ్రహ్మన, సాధ్యముక॥ సమగ్రనందత్తగలది, ఉల్లసత్సరుసంజవరేణ్యముక॥ ఉల్లసత్॥ తేజస్వినున్న, తరుప్రకృములచే
త, నిశంజిభాదరిండ్లచేత, వరణ్యముక॥ శ్రేష్ఠమైనదియును, అగ్రగణ్యముక॥ అగ్రముందరను, గణ్యముక॥ ఎంచఁదగినదియును.

ధువాదామవిభుఁడుఁజలనఁబాణానలంబునభుక్తుఁబుగావింపజనకనందనమేధవకర్త దనముఁబనిదశ స్త్రీపుఁడుగజవివతుఁ
 డగుమునర్థిబంధనబసిండిజ్జియైనటింపునీచుమారీచరాముఁడునెడివధించె. నంతలోసీతఁగొనిపోయెనసురవిభుఁడు॥
 డ్దులయనురేశ్వరుండువడినంబరవీధిశిలాలతమాజన । వ్యాయము సేసినిష్కరుణుడైకొనిపోవఁగనడ్డమైనఘోరాయ
 తహితఁద్రుంచెనసహాయతరామనరేంద్రకార్యదత్తాయువుఁబతు వేగపరిహాసితయావునజ్జటాయువు॥వ॥ అంత
 నారామచంద్రుండులక్ష్మణసహితుండై సీత వెదుకనరుదెంచినజ కార్యసహితుండై నజటాయువునకుం బరలోక స్త్రీయ
 లుగావించియుశ్యమాకంబునకుంజనిక॥నిగ్రహమునీకువలదిక॥నగ్రజావాలికావధింతుననియముముతో॥ వక్రే సరుఁ
 గా నేలెను॥సుగ్రీవుఁడీజరణఘాతచూర్ణ గ్రావు॥క॥లీలన్రామవిభుండొక॥ కోలందూలంగనేసేగిగురునయశాలిక॥
 శీలి నేవితశాలిక॥మాలికావాలిన్దశాస్యమా సోన్నులి॥క॥ఇలమీఁదసీత వెదుకఁగ॥ నలఘుఁడురాఘవుఁడువనిశేపా
 నుమంతు॥నతిచచ్చలవంతుకామతిమంతుకాబలవంతుకాశౌర్యవంతుకాబ్రాభవవంతుక॥క॥ శీలలవాయిగొనకమారుతి॥
 లలితామితలాఘవమునలంఘించెను శై॥వలీనిగణనంబంధిక॥జలపూరితధరణిగగనసంధిక॥గంధిక॥వ॥ఇట్లుసముద్రంబు
 దాఁటిసీతంగనిహనుమంతుండుదిరిగివను దెంచుచునక్షకుమారాదులవధియించి॥ క॥సముదగ్రతనలలనుతు॥ 11డమరా
 హితదత్తవాలహస్తాగ్నులభ॥ప్రము సేసనిరాతంక॥సమదాసురసుభటవిగతశంక॥లంక॥వ॥ ఇట్లులంకాదహనం
 బు సేసివచ్చి వాయుజండుసీతాకథనంబు సెప్పినవినిరామచంద్రుండువనచర నాథయూధంబులుందానుమజనిచని॥శా॥
 ఆరాజేంద్రుఁడుగాంచె ఊఘారివిధరత్నాగారమునీనకుం॥భీర గ్రాహక రోరముకవిపులగంభీరంబున బ్రాభ్రమఃస్వో
 రానోశ్యవభిన్నభంగభవన్తోషచచ్చటాంభ గికణాప్తారుద్ధాంబరపారమున్లవణపారావారముడైరువ॥వ॥కిరీతనకుఁ
 ద్రోవయమ్మరి వేడిననదియుమార్గంబుసూపకమిన్నంచిన నారాచపట్టి రెట్టించినకోపంబున॥క॥ మెల్లనినగవులనయనము
 లల్లార్చి శరంబువిష్టునందినమాత్రస్థుల్లులవాఁచులుచిప్పలు॥బెల్లులు నై జలధి పెద్దబీదై యుండె॥ వ॥ఇట్లువిషన్నుండగు
 సముద్రుండునదులతోమూర్తిమంతుండై చనుదెంచిరామచంద్రునిచరణంబులుశరణంబుగజేసి యిట్లునిస్తరియించె॥
 శా॥ ఓకాకుత్ స్థసలేశయోగుణనిధియోదీనమందార సేనికోపంబునకెంతవాడజడుడఁడనీ వేమిఁజ్ఞాపుండవే॥లో
 కాశీకుండవాది నాయకుడవీలోకంబు లెల్ల వ్వుడునీకుటుక బ్రభవించునుండునడగున్నికలంబునర్వాత్మకా॥ క॥శ్రీధా
 తలరజమునదేవ॥ న్రాతముసత్వమునభూతరాశిదమమున॥ జాతులుగా నెనరించుగు॥ శాతీతుడవీపుగుణగణాలం
 కారా॥ క॥ కట్టము సేతువులంకం॥ జట్టుమునీబాణశిఖలసురవై రితలల్॥ గొట్టుము నేలంబడఁజే॥ పట్టుమునీయబల
 నధిక భాగ్య ప్రబల॥గీ॥హరికిమామనగుచునటమీఁదన్రీదేవితంత్రినూర కేలక్తితాగడింపఁగి గట్టగట్టిదాఁటుకమలాప్త
 కులనాథునియశోలతలకు నెలవుగాఁగ॥అనివన్నవించినరామచంద్రుండుసముద్రునింబూర్వప్రకారంబుననుండుపొమ్మ
 నివీడుకొల్పెనంత॥కున శైలంబులుదరువులు॥ఘనజవమునఁబెడిక లేచిపకపికులనాథుల్॥ఘనజలరాశిం గట్టిరి॥ఘనవా
 డాప్రముఖదివిజగణమునుతింప॥వ॥ఇట్లుసముద్రంబుదాఁటిరామచంద్రుండురావణులమ్మండై నవిభీషణుండుశరణం
 బు వేడిననభయంచిచ్చి కూడుకొనిలంకకుంజనివడిసి॥ వెడవెట్టించలగ్గులుపట్టించిన॥ సీ॥ప్రాకారములఁద్రవ్వీ పరిఘునిం
 డిందొకటకొమ్మల నేలఁగూలద్రోదివప్రంబులగలించి వాకిండ్లఁబెకలింపిచలుపులదితివియంత్రములఁద్రుంఁగి॥ఘనవిటం

•కలన॥యద్దమంతు. శ్రీమముకంతము. శ్రీఇలాతనూజ॥భూత్రుమైనసీతను, హేలిఅయధము. శ్రీచరణఘాతచూర్ణగ్రా
 వుక॥పాదతాడనములచేఁబొడిగాఁజేయఁగిసవర్ణతములుగల శ్రీగురునయశాలిక॥అతివనయనంపడచేతనొప్పచున్న శీలిక॥నర్వకావము
 గల, సేవితశాలిక॥సేవించఁబడినశిఖరగుగల,మాలిక॥కనకవర్ణమాలికగల, దశాస్యమానోన్నులి॥రావణనిగర్వమునడఁగించిన. 11అతిచ
 లవంతుక॥మహామాయావిష్టైస. ప్రాభవవంతుక॥ప్రభావముగల. శీలలవాయిగొనక॥అలపటసొందక. మారుతిఅంజనేయుఁడు. శైలని
 గణనంబంధిక॥నదీనమూహమునకుంబంధుడైన, కంధిక॥సముద్రమును. 11అమరాహితదత్తవాలహస్తాగ్నులి॥అమరాహితరాక్షసులచేత,
 దత్త॥అర్పించఁబడిన, వాలహస్త॥తోకయందలి, అగ్నులి॥చిచ్చులచేతను,నిరాతంక॥అగ్నిలేనిది. ఊఘారివిధరత్నాగారముక॥అనేకవిధ
 యులైనమణులకుస్థానమైన, మీనకుంభీర గ్రాహకరోరముక॥మీనమత్వములచేత,మంభీర॥విసుఁగునుభంకింకడుజలజంతువులచేత, ప్రా
 హితఁగవలీరశరీరముఁజాట్టుకొనిహింసించుమత్వములచేత,కరోరముక॥కలివస్తునది. అనఁగాఁదొందనశక్యముగానిది. విపులగంభీరంబుక॥
 మిగులలోతుగలది. అశ్రుపారముక॥అశ్రుమల్॥అకాశమండుతిగురురాచున్న, అనోన్యస్య॥కరస్వరము,వి
 భిన్న॥బిలీమిగిల, భంగ॥అలలపలన,భవభ్రష్ట,నిర్భాష॥భ్రష్టపలయొక్క,భట॥నమాహముగల, అంధాకణ॥జలనిండుభ్రులచేత, ప్రాకుడ్లఁబడ్డం
 పంబడిన,అంబర॥అకాశముయొక్క,పారముక॥గట్టగలది. అనఁగాఁద్రుతేజముగలది. శారావారమునముద్రము॥జ్ఞాపూర్ణదత్తరాజమా
 త్రుఁడవా. శ్రీధాతలి॥ద్రుష్టపట, రజము॥రజోగుణము॥శ్రీతాగడింకొ॥అలస్యముచేయుట. శ్రీభూతనాథ॥ప్రముఖవిజగణము॥మీనమా
 హనుండయినయొర్రుండమమదగుతేవతావమాహము. 11వెడవెట్టించిల్లలుచేసి,లగ్గులుగట్టించిక॥లోటకహింసఁగగాడు,వదిలు॥అ
 గడ్డలు, కోటకొమ్మలు॥కోటయరుజాలు. వప్రము॥పుట్టోట, యంద్రములు॥కొమ్మలు॥పానలైనది. విటంకములు॥కపోకాలికలు.

కంబులఖండించిగోవురంబులబిడ్డితో నలభులపాండుచెటిచి మకరతోరణములమహిమగూర్చి కేతనంబులజించిపోపానము
 లగఁగదల్చి గృహములెల్ల ప్రచ్చిగృహరాజములఁగ్రోచ్చి భర్తృకుంభచయముపాఱవై చిక్కులుకొలనుజొచ్చి కలఁచినకై
 వడిఁగఁపులులంకఁజొచ్చి కలఁచిరపుడు || వ || అంతనయ్యసు రేంఁద్రుండుపంచినఁగుంభానికుంభధూమ్రాక్షువిరూపాక్షును
 రాంతకనరాంతకదుర్ముఖప్రహస్తమహాకాయప్రముఖులగుదనుజబీరులుతరతరాసనతోమరగదాఖడ్గతూలభిండివాల
 పరశుపట్టన ప్రాసమునలాదిసాధనంబులుధరియించిమాతంగతురంగస్యందననందోహంబుతోబవరంబు సేయసుక్రీవప
 వనతనయపనసగజగవయగంధమాదనవీలాంగదకుముదజాంబవదాదులారక్రసులు నెక్కి టికయ్యంబులందుఁదరులగి
 రులకరాఘాతంబులనుక్కడంచిత్రుంచిరంత || ఆయెడలత్మణుఁడుజ్వలసాయకములఁద్రుంచెనై లనమకాయసురా
 జేయుననర్గళమాయోపాయున్నయగుజవిధేయనయ్యతికాయు || గీ || రామచంద్రపిఠుఁడురణమునఖండించె | మేటిక
 డిమిసీలమేఘవర్ణబాహుతక్తిపూర్ణుఁబలుసించానాదనంబుచితదిగిభక్తర్థుఁగుంభక్తర్థు || * అలపునలత్మణుఁడాజి | స్థలి
 గూల్చెన్దేవునాదుఁజటులాక్లుండు | బలభేదజయపినోడు | బలజనితసువర్చసుభలభావవిపాదు || అంత || తనవారం
 దలుప్రగ్గిసగనిమిషపతివై రిపుష్పకాశాఘండై | యనికినడిచిరామునితో | ఘనరౌద్రముతోడఁజినంపకయ్యము సేసె ||
 అయ్యవసరంబున || సురపతిపంపునమాతలి | గురుతరమగుదివ్యరథముఁగొనివచ్చినవాధరణోపల్లభుఁడెక్కెను | ఖరకరుఁ
 దుదయాద్రి నెక్కువై వడిఁదోచె || ఇట్లుదివ్యరథారూఘండై రామచంద్రుండురావణునిక్లిరియె || చ || చపలత్వంబున
 డాగి హేమమృగమున్సంప్రీతిఁబుత్రైంచుటకపటప్రాప్తగమూర్తివైయబలనాకాంతరమధ్యంబున | స్తవలాపింశు
 టయోమదీయశితదివ్యామోఘబాణాగ్నిసంతపనంజేగతి నొర్రువాడవుదురంతంబెంతయువ్రావణా || క || నీచేసినపా
 పములకు | నీచార్మకయముఁడువలచు నేడిలనానా | రాచములఁద్రుంచివై చెద | ఖేచరభూచరులుగూడికీడఁజూడ || అని
 పలికె || మ || బలువింబుత్తస్థుణులంకృతంబునిగుడఁబ్రహ్మంధభీషంబుగా | బ్రళయోగ్రానలసన్నిభంబగుమహాబాణంబు
 సంధించిరాజలరామండుగురాముఁడేసె || ఖరభాషాశ్రావణుఁడేవతా | బలవిద్రావణువై రిదారజనగర్భస్రావణుఁ
 రావణు || క || దశరథసూనుండేసిన | విశిఖముహృదయంబుదూఱివినశుండగుచు | దశకంధరుండుగూలెను | దశవదనంబు
 లనురక్తధారలుదొరుగఁ || అంతనారావణుండు దెగులువిని || సీ || కొప్పులువిగివీడికుసుమమాలికలతో | నసంభాగంబుల
 నావరింప | సేసముత్యంబులుచెనరగర్జికలూడఁగంతహారంబులుగ్రుందుకొనఁగ | వదనపంకజములువాడినా | లెలంఠగ
 న్నిర్లవజదలంగములుదడుప | సన్నపునడుములుజవాడఁబాలిండ్లబరువులునడుముల | బ్రబ్ధికోనఁగ | నెత్తిమోదికొనుచు
 నెఱిఁబయ్యదలుజార | నట్టునిట్టుఁదప్పలుడుగులిడుచు | నసురసతులువచ్చిరటభూతభేతాళ | సదనమునకుఘోరకదనమున
 కు || వ || ఇట్లువచ్చితమతమనాథులంగిశోకించిరందుమండోదరిరావణుంజూచియిట్లనియె || డ || వోదనుజేంఁద్రహాసురగ
 ణాంతకహాహృదయేశగర్జరేం | ద్రాదులగెల్పినీవుకునుమాప్త్రునికోలలకోర్వలేక శ్రీసో | న్నాదమునకరఘుప్రవరుమాని
 నేటికిఁదెచ్చితప్పుడు | గాదనిచెప్పినన్నిసకఁగాలవశంబునఁబొందితకటా || గీ || ఎండఁగాయవెఱచుఁగినినుఁడువెన్నెలఁ
 గాయ | వెఱచువిధుఁడుగాలివీవవెఱచు | లంకమీఁదనిట్టిలంకాపురికిమాకు | నధిపవిధవభావమడరేనేడు || క || దురితముఁదలఁ
 పరుగానరు | జరుగుదురెటకై ననిమిషసౌఖ్యంబులకై | పరపరాసక్తులకును | బరధనరక్తులకునిహముఁ బరముంగలదే ||
 వ || అనివిలపింపసంతభీషణుండురామచంద్రునిపంపువదని రావణునకుదహనాదిక్రియలు గావించె నంత రాఘవేం
 ద్రుండునశోకవనంబునకేగింశుపాతరుసమీపంబునందు || శా || ఁదై లేయప్రమదాపరితనతిభీతగ్రంధిబంధాలక |
 వ్రాతన్నిశ్చనసానిలాశ్రుకణజీవంజీవదారామభూ | జాతేశుమృకపోలకీలితకరాద్భాతకబ్రభూతకృగీ | భూతక
 వ్రాణసమేతసేతఁగనియోభూమిశుఁడాముండట || వ || కనిరామచంద్రుండుదాపంబునొందిభార్యవలనదోషంబులే

కేవలభులు | ముంబారుభుకలు. భర్తృకుంభచయము | బంగరుకుండలగుంపు. అలపు | అనాయనము. త్రిలంకయ్యము | బాణయడ్లము.
 త్రిలంకాపింశులయో | హాసపుచ్చియెత్తుకొనిపోవడమా. త్రిగుణ | అల్లెత్రాడు. గీ | ఖరభాషాశ్రావణుఁ | కాఠిన్యవచనములవినుతాఁడును, వి
 ద్రావణుఁ | నాశనముజేయునున్నట్టి. ప్రావణుఁ | ప్రవింపజేయునట్టి. కలంపభాగములఁ | భుజములమీఁద, సేస | పాపట, కర్ణిక | కర్ణాభర
 నములు. శ్రీహాన్నాదమునక | వెట్టితనముచేత. త్రిమండ | సూర్యుడు, విధుఁడు | చంద్రుడు. ఁదై లేయ | ప్రమదాపరితక || దై లేయ | ప్రమ
 దాకక్రమస్త్రీలతేత, పరితక | శుక్లఁబడియన్నదియు, గ్రంధిబంధాలక | వ్రాతక || గ్రంధి | ముడులుగన్న, బంధ | పెనుచుగన్న, అలక | వ్రా
 తకాఁగుంబులుగలదియు, నిశ్చనసానిలా | శుకణాజీవంజీవదారామభూతాతక || నిశ్చనసానిలా | నిట్టూర్పుగాడ్చులతోఁగూడిన, అ | శ్రుకణా
 శక్తికేత, జీవంజీవ | దిగులుబృష్టిఁబొందింపఁబడిన, అరాదు | దుష్టావవశమునందలి, భూతక | వృక్షములుగలదియు, శుమ్మ | శిల
 లింకనాథాతక | చిక్కిపోయినతెల్లిగ్గఁకుండుజేర్వఁబడినహస్తవృక్షములుగలదియు, వ్రాతక | ప్రసిద్ధరాలైనదియు.

కుంభుటవహ్నివలనంబ్రకటంబుసేసిదేవతలపంపునదేవింజేకొని॥ ఉ॥ శోషితదానవుండునృపసోముఁడురాముఁడురా
క్షుసేంద్రతా॥ శేషవిభూతిఁగల్పనమజీవిగమ్మనినిలైనర్థిసంతోషణుఁబాపశోషణనమాపణుశశ్వదరోషనుకామితా॥
భాషణూర్యపోషణుఁగృహగుణభూషణునవ్విభీషణుకా॥వ॥ఇట్లువిభీషణసంస్థాపనుండైరామచంద్రుండు సీతాలక్ష్మ
ణసమేతుండైసుగ్రీవహనుమదాదులంగూడికొనిపుష్పకారూఢుండై వేల్పులుగురియు పువ్వులసోనలందడియించుదొడ్డి
నవ్విసజాడలుసేతకునెఱింగించుమఱిలినందిగ్రాహంబునకువచ్చెనయ్యవసరంబున॥ గీ॥రామచంద్రవిభునిరాకీవీనులవి
నిభరతుఁడుత్సహించిపాదుకలను॥మోఁచికోనుచువచ్చిముదముతోఁబురజనుల్గొల్పుచుండనన్నకెవరువచ్చె॥వ॥వచ్చి
పాదుకలుముందరనిడికొనియెడ నెడసాష్టాంగదండప్రణామంబులుసేయుచు మెల్లనడాసిరామచంద్రునిపాదంబులనొ
సలంగదియించితచ్చరణరేవులుమడిచితిరంబునంజగ్గి కొనితనివిలేక మఱియునప్పడక మాలంబు *లక్కు-నమోపికొనుచు
సంతసంబునంగన్నీటంగడికి సేనుంబుల రయిచుండసీతాలక్ష్మణసహితుండై విభుండునుదనకెమఱువచ్చిన బ్రాహ్మణ
జనంబులకునమస్కరించితక్కినవారలచేతమన్ననలువొందివారలనున్నించెనయ్యవసరంబున॥ చ॥నృపవర పెక్కు-నా
ర్లగొలెన్దనకుండినయట్టి నేడుమాత్రపములుపండెనిందరముధన్యులమైతిమటంచుఁ జ్ఞీబుట్టము॥ ల్పపలతఁద్రిప్పిపువ్వుల
వసంతములాడుచుఁచాడుచున్నత॥త్రపులయిఁచాడుచుంబ్రజలుదగ్గయిఁబండుగుఁడేసిరెల్లడక॥ సీ॥కవగూడియిటు
దెసఁగపిరాజురాక్షసరాజు సెక్తైడఁజామరములువీవహనుమంతుఁడతిధవళౌతపత్రమువట్టఁబాదుకల్భరతుండుభక్తి
దేర॥శత్రు ఘ్నుఁడమ్ములుచాపంబుగొనిరాఁగసామిప్రభృత్యుండై చనువుసూపజలపాత్రచేపట్టిజనకజగూడిరాఁగాం
చనశిష్టమంగమఁడుమోవఁబసిఁడిగడ్డెప్పెద్దభల్లూకపతిమోవఁగొలువఁబుష్పకంబువెలమినెక్కి॥గ్రహములెల్ల వెలయ
గడునొప్పునంపూర్ణ॥చంద్రుపగిదిరామచంద్రుఁడొప్పే॥వ॥ ఇట్లుపుష్పకారూఢుండైకీబిబలంబులుచేరికొలువ శ్రీరా
ముండయోగ్యకుంజనియెనంతకమున్నయప్పరంబునంచు॥సీ॥వీధులునక్క-ఁగావించిశిశోయింబులునల్లినంభాస్తంభచ
యమునిలిపిపట్టుచీరలుచుట్టిబహుతోరణంబులుగలువడంబులుమేలుకట్టుగట్టి॥వేదికలలికించివివిధరత్నంబులమ్రుగ్గులుప
లువందములుగఁజెట్టికలయగోడలరామకథలెల్ల వ్రాయించిప్రాసాదములుదేవభవనములను॥ గోపురంబులబంగారు
కుండలెత్తియెల్లవాకిండ్లఁగానుకలేర్పరించిజనులుశిక్తైసేసితూర్యఘోషములతోడ॥ నెవరునడిచిరియారాఘవేం
ప్రకడకు॥కనువగజదానధారలుచుచుచులై యున్నపెద్దత్రోవలతోడకాఁగఁజూతయచుయ్యెనప్పరి॥రమణుఁడవచ్చి
నగరంగురమాణియుబోలె॥గీ॥రామభూవరేంద్రురాకదూర్యములతో॥రథగజాశ్వసుభలరాజితోడ॥ నమరెంబురము
చంద్రుఁడరుదేరఁజ్ఞీఘ్నూర్జిల్లుజంతుభంగమిళితజలధిభంగి॥వ॥ఇట్లొప్పుచున్నయప్పరంబుప్రవేశించిరామచంద్రుండరు
గుచున్నసమయంబున॥మ॥ఇతఁడేరామనరేంద్రుఁడీయబలకాయం ద్రారిఖండించెన॥ ల్లతఁడేలక్ష్మణుఁడాతఁడేకపివ
రుండాపొంతవాఁడేమరు॥త్సుతుఁడాచెంగటవాచీషణుఁడటంచుండేతులంజూపుచుకా॥ నతులెల్లన్గరికించిచూచిరిపురీ
సౌధాగ్రభాగంబులకా॥వ॥ఇట్లుజనులుచూచుచుండరామచంద్రుండురాజమార్గంబునంజనివచ్చి॥సీ॥వటికంపుగోడలుపవ
డంపువాకిండ్లునీలంపుటలుగులు నెఱయఁగలిగికమనీయవై నూర్యకస్తంభచయములమకరతోరణములమహితమగుచుఁ
బడగలమాణిక్యబద్ధచేలంబులఁజిగురుతోరణములఁజేలుపుమీటిపుష్పదామకములభూరివాసనలను బహుతరధూపదీప
ములమెఱసిమారువేల్పులభంగినిమలయించున్నసతులుఁబురుసులు నెప్పుడుసందడించఁగి గుఱుతులిడరానిధనములకుప్ప
లున్న॥రాజసదనంబునకువచ్చెరామవిభుఁడు॥ఇట్లువచ్చి॥ఉ॥తెల్లులకెల్ల మ్రొక్కి-తమతత్త్వీకపందనమాచరించియిల్లల్లులు
ధాళికిన్వసతుఁడై చెలికాండ్రుదవమ్ములంబ్రసంపుల్లుతఁగొంగిలించుకొనిభూవరుఁడొలిగ్యపారసంబురంజిల్లఁగఁజాల
మన్ననలుసేసెనమాత్యులఁబూర్వభృత్యులకా॥తఁసమయంబుల॥చ॥ కొడుకులుఁజెడ్డకోడలును గొబ్బున మ్రొక్కిననె
త్తిచేతులంబుడుచు మోమునుండలలుభోరనమ్మద్దులుగొంచునపువ్వులన్దొడలకువారిరాఁడిగిఁచితోగఁగఁజేసిరినేత్రధా
రలకా॥వెడలినప్రాణముల్లగఁబ్రతిష్ఠములయ్యెనటంచునుబ్బుకుకా॥వ॥అంతవసిష్ఠుండుశ్రీరామచంద్రుని జటాబంధంబు
విడిపించితులవృద్ధులుండానును,నమంద్రంబుగదేవేంద్రుని మంగళశిష్యానంబుసేయించుబృహస్పతిచందంబునసముద్ర

* అక్కు-వక్షస్థలము. శ్రీపుట్టములు॥వచ్చియులు. సతతపులైలజ్ఞాహినులై. శ్రితోయము॥జలము. రంభాస్తంభచయము॥ అఱఁచిచెట్ల
గుంపులము. కలువడంబులు॥చిటుకెల్లములు. మేలుకట్టు॥చాంచినీలబట్టి వేదిక॥తెన్నెలము. ప్రాసాదములు॥రాజగృహములు. శ్రితైసేసి
అలంకరించుకొని, తూర్యఘోషములతోడకా॥వాద్యవివేకములవృష్టలతో. శ్రీఘ్నూర్జిల్లుజంతుభంగమిళితజలధిభంగి॥ఘ్నూర్జిల్లు. శబ్దించు
చున్న. జంతుమత్స్యాదిజంతువులతోడను, శంగిఅలలతోడను, మిళితమూడికొనిన, జలధిభంగి॥నమస్తకములకై

నదీజలంబులనభిషేకంబుసేయించిన, రఘువరుండుసీతానమేతుండై, జలంబులాడి, మంచిపుట్టంబులుగట్టికొని, కమ్మనిపు
 వ్వులుచూచిమినుగంధంబులందికొని, తొడవులుదోడికొని, తనకుభరతుండుసమర్పించిన రాజసింహాసనంబునం గూ
 ర్చించి, యతనిమన్నించి, కాసల్యకుఁబ్రయంబుసేయించు, జగత్పూజ్యంబుగ రాజ్యంబు నేలుచుండెనప్పుడు||సీ|| కలఁగుటె
 ల్లనుమా నెఱిగింధు లేడింటికిఁజలనంబుమా నెభూచక్రమునకుఁజాగరూకతమా నెజలజలోచనునకుదీనభావముమా నెది
 క్కుతులకుఁ మాసియుండుటమా నెమా గ్నాండనుండలి కావరిమా నెదిగ్గగనములకుఁనుడిసిపోవుటమా నెనుర్వీరుహంబులక
 జఁగుటమా నెఁద్రేతాగుఱుకునుగడఁగిఁద్రేఁగుమా నెఁగరిగిరికిటివాగఁక మరములకుఁబ్రజలకలకమా నె, రామచంద్రవి
 భుండురాజేంద్రరత్నంబుఁధరణిధరణిరేఖఁదాల్చునపుడు||సీ|| పాలతులవాలుచూపులయేందచాంచల్యునబలనడుము
 లయందలేమి, కొంతా లకములంకఃకౌటిల్యసంచారమతివలనఁడుపులయందజడిను, ముగుడలపరిరంభములయందపీడనమం
 గనామచములయందపోరుపడఁతులరఘులందబంధనంభావంబునతులఁబాయుటయందసంజ్వరంబు | ప్రియులుప్రియు
 రాండ్రునునములపెరిసెతార్చు | నందచార్యంబువల్లభులాత్మనతుల| నాగిక్రొమ్ముఘట్టబుట్టందక్రమంబు| రామచంద్రుం
 డుపాలించు రాజ్యమంద||క|| తండ్రీప్రియరామచంద్రుడు| పంధ్రులనాఱపించెప్రజలఁదారక్షింపం| దండ్రులనందఱు
 మఱివిరి| తండ్రీగదారామచంద్రుఁధరణిపుండనుచు||వ|| సుతీయునారామచంద్రుండురాజునీచరితుండును, నిజధర్మనిర
 తుండును, నేఁవత్నిప్రతుండును, సర్వలోకసమ్మతుండునుచు, ధర్మవిరోధంబుగాకుండగోరికలనుభవించుచు, ద్రేతా
 యుగంబైనఁగృతయుగధర్మంబుఁగావించుచు, పాలనరణంబు మొదలగుచరిత్రంబులు ప్రజలకుఁగలుగకుండరాజ్యంబుసే
 యుచుండెనయ్యెడ||సీ|| సుగువహులగల్గిసంగారమునుగల్గిభక్తిగల్గిచాలభయముగలిగినయముఁబ్రయముఁగల్గినరనాథుని
 త్రంబుసేతననరువశముసేసకనియె||అనివినిపరిక్షిన్నరేంద్రుండెట్లనియె||గీ|| బ్రాత్యజనులయందుబంధువులందును| బ్రజ
 లయందురాజభావమొందియెట్లుమెలఁగరాముఁడీశ్వరుండునుగన్నుఁగూర్చిక్రతువులెట్లుగోరిచేసె||అనినశుకుండ్లని
 యె||సీ|| భగవంతుండగురామభద్రుండుప్రేలితోచేవోత్తయినసర్వదేవమయునిఁదననుఁదానహార్మియధ్వరములుసేసెను
 శ్రీహూతకుంజూరుపునుగ్రరంబు| సామగాయకునికీశమనదిగ్భాగంబుబ్రహ్మకుండ్రమమునఁబడమరెల్ల| నధ్వర్యునకుశే
 షమాచార్యునకునిచ్చిసోమ్యులపందిభూసురులకొనఁగి| తనమరెండుపుట్టంబులుదనకునైన| మెలఁతనంగళనూత్రంబుమి
 నుకుదక్క| ఓనకుండైయుండెనారామవితరణంబు| పాండవోత్తమయేమనివలుకవచ్చు||వ|| అంతనారామచంద్రునిదాన
 శీలత్వంబునకుమెచ్చిచివ్రచరులునమతమభూములునఁజలనిచ్చియిట్లనిరి||గీ|| ధరణివలదుమాకుఁడవనులకేలని| వఖిలలోక
 గురుండవైనహరివి| మామనంబులంచుమలయుచీకిటిఁబాపు| భవమదారరుమలఁబాధివేంద్ర||వ|| అనిపలికితేట్రప్రజ్ఞాశే
 వుండైనరామచంద్రునిపనయోక్తులంబూజించిమునులునదిట్లుపెద్దకాలంబురాజ్యంబుసేసి రాఘవేంద్రుండొక్కఁడ
 నంబున||సీ|| వసుధవైఘ్రేభువాద్ధిలాక్షింమకొఱకువైరాముండుగూఢపుత్రినశురేయిఁదిరుగుచోనాగరజనులలోనొ
 క్కొండునననెయొప్పుకున్న| మెగునింటఁగాపురంబున్నచంచలురావించిబాయంగలేకజేవత్తెనేమి| తావెట్టియగురామ
 ధరణీశ్వరుండనేజేలపొమ్మనుమాటబిట్టువలుక| నాలకించినాటియునామాటచారుల| వలనజగములోనఁగలుగఁదెలిసె| సె
 తనిప్రసోవఁజెప్పఁవాల్మీకివద్దకాలఁబెట్టఁబనిచెరాత్రి||వ|| అంతసేతయుగర్హిణిగాపునగుశలవులఁదెడికొడుకులంగని
 యెవారికినాల్మీకిజాతకర్మంబులూసరిరెఁజుత్కలునకునంగమండును, జంద్రులేసుండును, భరతునకుఁదయిండుంబుమృ
 లుండును, శత్రుఘ్నునకునుపాపంబుండును, శ్రుతసేనుండును, సంభవించిరియ్యెడ||క|| బంధురబలుండగుభరతుండఁగంధ
 ర్వచయంబుఁద్రుంచికనకామలన| కృంధుండగునన్నకిచ్చెను| బంధువులునుమాతృజనులుప్రజలుజ్ఞేచ్ఛ||గీ|| మధువనం
 బులోనమధుసంకునండుగు| లవణుఁజంపిభుజబలంబుమెఱసి| మధుపురంబుసేసెనుధాభాషితప్రముఖుండన్నరామచం
 ద్రుఁడొననంగ||వ|| అంతరామచంద్రుండుగొంతకాలంబునకుఁదనకొనురులయినకుశలపులిద్దరును, వాల్మీకివలనవేదా
 దవిద్యలయందునేర్పరులైపెక్కుసంభలనుతానకంబుగారామకథాశ్లోకంబులువాడుచుమెక్కినాడురాఘవేంద్రుని
 యజ్ఞశాలకుంజని||మ|| ద్దకోకిల|| వట్టిమాకులుపల్లవంపనవారియైనుధుధారదా| నుట్టఁబాడినవారిపాలకుమర్వరాధిపుం
 డు||బ్ర|| బిట్టచంతనమందిరియ్యెడ||ప్రీతిగన్నులబాష్పము| ట్టాట్టనోదలలూఁచివారలతోడిమాకులవఁబట్టఁగా||

శ్లోకంధి:నముద్రము. •కౌటిల్యము|వంకర, ముగుడలపరిరంభములయంద| స్త్రీలయొక్క అలింగనములయందే. పెరసి| పొందించి పౌర్యము.
 టొంగతనము, వల్లభులాభరలు, ఆత్మనతులకాతమచార్యులను, అగి|అడ్డగించి, శ్రీహూత|ముగ్ధమునెఱింగినముల్నిజాఁడు, సామగాయకుని
 కే||ఉద్ధాతకు, బ్రహ్మకుండచక్రఘ్నకు, అధ్వర్యునకు|యజుర్వేదమునెఱింగినముల్నిజాఁడు. శ్రీబ్రహ్మయ్యదేవుండైన|బ్రహ్మజ్ఞానులచేనారాధింపఁ
 పడినవాండ్రు.

అంతఃకూటాదుచంద్రుండుకుమారులకిల్లనియోగి||దిన్నియన్నలాతీతాంశుముఖులార||సరినదగవిశాలనయనులార||ను
ధురభామలారమహిమీంద్రవర్షరుద్రునిదండ్రీమీకుధన్యులార||వ|| అనినవారలమువాల్మీకిపాత్రులమురాఘవేశ్వరు
నియోగంబుసూడవచ్చితిమనవుడుమెల్లననగియెల్లప్రాద్దునమీతంద్రీనెటింగెదరుండుండనియొక్కనివాసంబునకు
సత్కరించిపనిచెముటువాడుసీతందోహ్రనికుశలపులముండబనికుకొనివాల్మీకివద్దిరఘుపుంగవునింగనియనేకప్రకా
రంబులస్తుతియించియిల్లనియోగి||సీతముద్గరాలుదిత్తవాకర్తృంబు|లండుసత్యమూర్తియమలవరిత||పుణ్యసాధ్యవిడు
వఁబోలదుచేకొనురవికులాభిచంద్రరామచంద్ర||వ||అనివాల్మీకివలుకరామచంద్రుండుపుత్రాధియైవిచారింపఁగుశల
పులను,వాల్మీకికిసెప్పగించిరామచంద్రచరణధ్యానంబుసేయునునిరాశయైసీతఘాతీవివరంబుసాచ్చెనయ్యెడ||మ||ము
దితాయేటికిఁగ్రుంకితిపుమనలోమోహంబుచింతింపవే|వదవాంభోజముసూపవేమృదువునీవాక్యంబువిద్వింపవే|తుదిసే
యందగదంచునీశ్వరుడునైదుఃఖంఁజెఘాపాలుఁడా|వదగాడేప్రియురాలిఁబాసినయెడన్పావింపనెవ్వారికి||వ|| అని
వగచిరామచంద్రుండుబ్రహ్మచర్యంబుధరియించిపమనోకండువేలయేండ్లడతేగకుండనగ్నిహూత్రంబులుసెల్లించి
తానీశ్వరుండుగావునఁదనమొదలి నెలవునకుంజనియెగివిద్విధంబున||గీ||ఆదిదేవుఁడైనయారామచంద్రునికభీక్షుటైం
తయసురకోటిఁజంపుటెంతకపులసాహాయ్యునదియెంత||సుఖలకోటకుఁగ్రిడచూపెఁగాక||చ||వశుండుగఁమ్రొక్కెదన్ల
వణవార్ధివిజృంభణతానివర్తికి|స్తవదిగధిశమాళిమణిదర్శనమండితవ్యక్తిర్తికి|స్తవతభానుమూర్తికి|సుధారుచిభాషికి
సాధుహాషికి|స్తవరథరాజపట్టికినిదైత్యవతింబారిగాన్పజెట్టికి||ఉ|| నల్లనివాఁడుబుద్ధనయనంబులవాఁడుమ||హాశు
గంబుల|నిల్లునుదాల్చువాఁడుఁగడుపవుగువత్తమువాఁడుమేలుపైఁజల్లెడువాఁడునిక్కినభుజంబులవాఁడుయశంబుది
క్కులంబుజల్లెడువాఁడునైనరఘునత్తమఁడీపుతమాకభీష్టముల్||గీ|| రామచంద్రుఁడారాకలఁబోకలఁగదసితిరుగు
వారుఁగన్నవారు|నంటికోన్నవారువాకోసలప్రజ|అరిగిరాదియోగులరుగుగతికి||క||మంతనములుసగ్గతులకుఁబొంతన
ములుకునములైనపుణ్యములకుఁగ్రీడానింతనములుపూర్వాఘని|కృంతనములురామనామకృతిచింతనముల్||వ||ఆరామ
చంద్రునకుఁగుశండును,గుశునకునతిధి,యతిధికినివధుండును,నివధునకునభుండును, నభునికిఁబుండరికుండును,బుండరి
కునకుఁజేనుధన్వుండును,జేనుధన్వునక్కడేవానీకుండును, దేవానీకునకునహీనుండును,నహీనునకుఁబారియాత్రుండు
ను,పారియాత్రునకుబలుండును,బలునకుఁజలుండును, జలునకునరగసంభవుండగువజ్రవాభుండును,వజ్రవాభునకుశం
ఖిలుండును, శంఖిలునకువిద్యతియును, విద్యతికిహిరణ్యనాభుండుతండుజైమినిశిష్యుండయినయాజ్ఞావల్యమునివలనన
ధ్యాత్వయోగంబునేర్చిపృథ్వీదయకలుషంబులంబాసితోగవర్యుండయ్యె,నాహిరణ్యనాభునకుఁబుష్పండును,బుష్పన
కుఁధ్రువసంధియు,ధ్రువసంధికినుదర్శనుండును,సుదర్శనునకునగ్నివర్ణుండును,నగ్నివర్ణునకుశీఘ్రుండును,శీఘ్రునకుమరువ
నురాజశ్రేష్ఠుండుపుత్రై,నారాజయోగినిద్ధుండయి,కలాపగ్రాంబుననున్నవాఁడు,కలియుగాంతంబుననన్తంబయ్యెడు
సూర్యవంశంబుఁగ్రన్మఱంబుఁటింపంగలవాఁడమరువునకుఁ, బ్రశుశ్రుకుం, డాప్రశుశ్రునకుసంధియు,నతనికినమర్ష
ణం,డాయమర్షణునికిమాస్వంతం,డామహాస్వంతునకువిశ్వసాహి,విశ్వసాహికిబృహద్భయండుజనియించె,వాఁడు
భారతయుద్ధంబున,మీతంద్రీయగునభిమన్యునిచేత,హతుండయ్యెదనిము||గీ||పరగఁగెత్తోకుండునుబృహద్భయండుమొద

శ్రీ భవిష్యద్రాజేరిహాసవర్ణనము. శ్రీ

లు|కుడయుగాఁగలరాజులఁదోడుతోడ|నెఱుంగఁజెప్పితి నేవారింకమీఁదఁగలుగఁజెప్పెదభూవరేంద్ర||వ||ఆ
బృహద్భయనకు బృహద్రాజుండును, బృహద్రాజునకునురుత్తుతుండు,నారనికివత్సప్రీతుండును,వత్సప్రీతునకుఁబ్రతివో
ముండును,ప్రతివోమునకుభానుండును,భానునకుసహదేవుండును,సహదేవునకుబృహదశ్వండును,బృహదశ్వనకుభాను
మంతుండును, భానుమంతునకుఁబ్రతీకాశ్వండును, ప్రతీకాశ్వనకునుప్రతీకుండును, సుప్రతీకునకుమేరుదేవుండును,
మేరుదేవునకుసుతకుత్రుండును,సుతకుత్రునకుఁబియ్యుకుండును,పియ్యుకునకుసుతపుండును,సుతపునకుమిత్రజిత్తు,న
గనికీబృహద్వాజియు,నతనికిబర్హియు,బర్హికిధనంజయుండును, ధనంజయునకురణంజయుండు, నతనికివృంజయుండును,
వృంజయునకుకౌక్యండును,కౌక్యనకుశుద్ధాదుండును, శుద్ధాదునకులాంగలుండును,లాంగలునకుఁబ్రాసేనజిత్తు,నతనికి
తేనుద్రకుండును,తేనుద్రకునకుఁబియ్యుకుండును,పియ్యుకునకుసురభుండును,సురభునకుమిత్రుండును,సుమిత్రునియనం
తరకాలంబున,సూర్యవంశంబునశింపఁగలదు,వీరలుబృహద్భయనిండిత్రమంబునంబుట్టంగలపారలనిజెప్పితిమిండిట్లని

• విల్లి|రత్నైవివరము|రంద్రము||కౌశుగంబుల||భాగములను|శ్రీదానింతనములు|సావభాతములైవది|భూర్వాఘనీకృంతనములు|భూర్వ
మండఁజేసినపావములధేదించునట్టివి.

యోసిధన్యుఁడాయిత్యైకుతనయుఁడనిమియగమావరియఁగఁగోరియావసత్సంశాన్తిర్విజృంభమునకుఁదానర్థింపఁగని
యాతఁడిండ్రునిమఖముసేయింపనియ్యైకొనినాఁడమఱివత్తుఁగొడుమఱేదనివచ్చిసంసారమెంతయుఁజంపలంబుకాల
యాపనమేలఁగ్రతువుసేసెదననియన్యఁబియ్యిక్కులనతఁడుగూర్చిసేయనిండ్రునియాగంబుకల్లఁజేసిగరుఁడుచను
దెంచితివ్యుపైకోపమెత్తియోరినావచ్చునందాఁకనుండవనుచునతనిదేహంబువడుగాతయనిశేపించెవఁగిష్టువసత్సం
దుశేపించిననిమియునువసత్సం దేహంబువడుఁగాకయనిమఱలశేపియింపనవ్వసత్సంధుమిత్రావరుణులవలనఁగడవటఁగూ
ర్వశికిజన్మింఁచెగరుకౌపంబునబ్రహ్మజ్ఞానియైననిమివిగతదేహుండైననతనిదేహంబు మునిశ్వరులుగంధవస్త్రపులంబొ
దివిదాఁచిదొరకొన్నసత్రయాగంబుకెల్లించిరికడవట దేవగణంబులుమెచ్చివచ్చిన వారలకు నిమిదేహంబునూపిబ్ర
తుకంజేయుండనవుడువారలనిమిప్రాణంబువచ్చుంఁగాకయనిపలికిన నిమితనదేహంబుసారనొల్లకయిట్లనియె॥ మ॥అతి
మోహాకులితంబుసాంద్రనుమతాహంకారమూలంబుపం॥తతనానాసుఖదుఃఖపీడితమనిత్యంబిట్టిదేహంబుపంక్తితినా
కేటికిమీనజీవనముభంగింభీతిబాహుళ్యము॥దితరులైద్రులుదీర్చజేకొనరునర్వేశువృద్ధిగొల్పెదఁ॥వ॥అనిపలికినగమిమా
టలుగ్రమ్మఱింపనేరకశరీరులుగన్నులుదెఱచినప్పుడునుమూసినప్పుడునునిమిగానవచ్చుంఁగాకయని పల్కిదేవతలుచని
రంతగీ॥పెద్దలైనమునులుపుష్పధివీధికిరాజులేమిఁజూచినిమిక శేటరంబు॥తరువనొకఁడుపుట్టెదనయందువారిని॥జన
కుండనుచుఁబలికెజగములెల్ల॥వ॥మఱియుకతండువిగతదేహుండుగావునవై దేహుండనియును, మథనజాతుండుగావు
నమిథిలుండనంబరగె, నమ్మిథినిచేత, నిర్మితంబయినదిగావున, మిథిలానగరంబవాఁబరగె, నాజనకునకు నుదావంసు
డు, నుదావసునకునందివర్ధనుండును, నందివర్ధనునకుసుకేతుండును, సుకేతువునకుదేవరాతుండును, దేవరాతునకుబృ
హద్రాకుండువుట్టె, నతనికిసుధృతియు, నతనికివృష్టకేతుండును, నతనికిహర్యశ్వుండు, నతనికిమరువు, నతనికిఁబ్రతిం
ధకుండును, నతనికిఁగృతరయుండు, నతనికిదేవమీఢుండును, నతనికివిధృతుండును, నతనికిమహాధృతియు, నతనికిఁగీర్తిరా
తుండు, నతనికిమహారోముండును, నతనికిస్వర్గరోముండును, నతనికిప్రాస్వరోముండును, నతనికిసీరధ్వజుండునుబుట్టె॥
గీ॥అతఁడుమఖముసేయనవనిమిన్నింపంగ॥లాంగలంబుకొననులక్షణాంగిసితజాతయయ్యెసీరధ్వజుండనఁదానఁజెప్పఁ
బడియెధన్యుఁడతఁడు॥వ॥అసీరధ్వజునకుఁగుశధ్వజుండును, గుశధ్వజునకుధర్మధ్వజుండును, ధర్మధ్వజునకుగృతధ్వజుమిత
ధ్వజులనువారిద్రులుపుట్టిరి, యందుఁగృతధ్వజునకుఁగేశధ్వజుండతండు, దన్నుఁదానెఱింగెడివిద్యయందు నేర్పరియయ్యె
మితధ్వజునకుఖండికృండునువాఁడజన్మించి, తండ్రివలన నెఱుకగలవాఁడై, కర్మతత్వంబునేర్చి, కేశధ్వజునవలనభీతుం
డైయేగి, ఖండికృంకుభానుమంతుండును, భానుమంతునకుశతమ్యముండును, శతమ్యమునికిశుచియు, శుచికిసనద్వా
జుండు, సనద్వాజునకునూర్ధ్వకేతుండు, నూర్ధ్వకేతునకునజుండు, నజునకుగరుజిత్తుఁ, గరుజిత్తునకునరిష్టసేమియు, నరి
ష్టసేమికిశ్రుతాయువు, శ్రుతాయువునకుఁబార్శ్వండును, పార్శ్వంకుజిత్తరథుండును, జిత్తరథునకుక్షేమాపియు,
క్షేమాపికిహేమరథుండును, హేమరథునకునత్యరథుండును, నత్యరథునకునుపగురుండును, మపగురునకునగ్నిదేవుప్రసా
దంబున నుపగుర్నుండును, నుపగుర్నునకుసావనుండును, సావనునకునువర్షనుండు, నతఁడెనుఘాఘణుండనివినఁబడు, నా
సుభాఘణునకుజయండును, జయనకువిజయండును, విజయనకుఁబియ్యుతుండును, పియ్యుతునకునఘుండు, ననఘునకువీతి
హవ్యుండును, వీతిహవ్యునకుధృతియు, ధృతికిబహుళాశ్వుండును, బహుళాశ్వునకుఁగృతియు, గృతికిమహావశియనువాఁ
డుజన్మించె, వీరలుమైథిలరగురాజులనిచెప్పంబడుదురు, యోగీశ్వరప్రసాదంబునగృహస్థులయి యుండియు, బంధగర్వు
క్తులై, యాత్మజ్ఞానంబుగలిగి, నిరంతరబ్రహ్మనుసంధానంబుసేయుచునుండుమరివలెలికి, శుకయోగింప్రండిట్లనియె॥

శ్లో చంద్రవంశ్యులగురాజులయితిహాసము. శ్లో

గీ॥చంద్రకౌరవమునఁజంద్రవంశమునందు॥జంద్రకీర్తులతోడజనితమైన॥యట్టిపుణ్యమతులునైనరా రాజులనింకవిను
ముమానవేంద్రవంద్రగీ॥బిక్వేయితలలతోనుండుజగవ్నాభుబొడ్డుతమ్మినిబ్రహ్మపుట్టెమొదల॥నతనిగుణంబులనతని
బోలెడుదత్తుండత్రియుసంజాతుండయ్యెనత్రి॥కడకంటివాడుగలఁగలువలసంగడిండదుండెచిత్తులకోపధులకు॥నం
బుగర్భములకునజనిపంపుననాథుండైయుండిరాజసూయంబుజేసి॥మూఁడులోకములనుగెల్పిమోదమునను॥జనిబృహ
స్పతిశతఁదారఁజారుమూర్తి॥దారణలుసొచ్చిగొనిపోయితన్నుగరుఁడు॥వేడునందాఁకనయ్యింతివిడువఁడయ్యె॥వ॥అంత
వేల్పులతోరక్కసులకుఁగయ్యింబయ్యెబృహస్పతితోడివైరంబునంచేసికావ్యుండురాక్షసులతోఁజేరికొనిచంద్రునించేవ
ట్టిసారాచార్యునిబోఁడోలినహరుండుభూతగణనమేతుండైయతనిగురువుత్తుండైనబృహస్పతించేవట్టె, దేవేంద్రుండు

నుమరగణంబులుం దానునుబృహస్పతికినడ్డంబువచ్చె నయ్యవసరంబునబృహస్పతిభార్యనిమిత్తంబునరణంబునురాసుర
వివాహకరంబయ్యెనాలోన బృహస్పతితండ్రియగునగిరసుండు సెప్పినపనిబ్రహ్మచేపుండుచంద్రునింగోపించిగర్భిణియై
సతారసుమలనిప్పించినంజాది బృహస్పతిదానికినియె॥ ఊ॥ సిగ్గోకయింతలేక వెలచేడియభంగిధర్మకీర్తులకా॥ బొగ్గు
లుసేసిజారుశశిబొంబికటాకడుపేలదెచ్చుకొ॥ తెగ్గుదలంపగాఁవలదెయిప్పుడుగర్భమువించుకొమ్మనిన్మృగ్గఁజే
సెడఁజెనఁటిమానవతున్నినుజూచిమెత్తురే॥వ॥ అనికోపించుచుండనాచెలువకుఁబసిండిచాయమేనుగలకుట్టపుట్టెవా
నింజాదిమోహంబుచేసిబృహస్పతిదనకోడుకనియునుంజంద్రుండుదనకన్నవాఁడనియునుజగడించెదప్పడు॥గీ॥ వారివా
దుజూచివారింపఁగావచ్చియేర్పరింపలేకయెల్లమునులునమరవరులనడుగనావేడుకలక॥ యెలుఁగుఁగానియితరులె
లుఁగరని॥ఆపలుకులువినిసిగ్గుపడియున్నతారకుఁడనికొనురుండిన్నియె॥క॥ ఇలువరునచెడఁగబంధులుగలవంపఁగను
గఁడుతోయదగ్గికట్టావేలి నేలనన్నుఁగంటిపికలిగించినవాఁడుశీతకరుఁడోగురుఁడో॥వ॥అనిపలుకుచున్నకొడుకునకును
టుమాటలాడనేఱకయున్నతారనేకాంతంబునఁజీతీనుంతనంబున బ్రహ్మయిట్లనియె॥ను॥ చెలువానీయెలసిగ్గువాపిగురుఁ
దోశీశాంసుఁడోయేవ్వఁడిలలితాకారుఁగుమారుఁగన్నయిగఁడేలాహేఁపనీపాటునితలనేపుట్టెనెవెద నూర్చుకుమాకాం
లేల్లామినుల్లారెమాటలనిందేమియుఁబోదుపోయెగులతోడంజెప్పిన్బింపవే॥వ॥అనిపలికినబ్రహ్మకునెనుటుమాటాడవె
అదినుంతనంబుననయ్యింతిచంద్రునికిఁగన్నదాననవపురాబలకునకు బుధుండనుపేరువెట్టి చంద్రునికిబ్రహ్మసని
యెనంతగీ॥బుద్ధినుంతుఁడైనబుధుండుపుత్రుండైన॥మేనుఁబెంచిరాజుమిన్నముట్టెబుద్ధిగలనుతుండుపుట్టినవోఁడంద్రు॥
మిన్నముట్టకేలమన్నకుండు॥ వ॥ఆబుధునకుఁదొగ్గిచెప్పినయిశోకవ్యకవలనఁబురూరపుండుపుట్టెనాపురూరపునకుఁగ
లశోర్యసౌందర్యగాఁభీర్యాదిగుణంబులునారదునిచలచనిచ్రసభలోననూర్వశివినిమిత్రావిరుణశాపంబున మానువ్య
స్త్రీకూపంబుదాల్చిభూలోకంబునకువచ్చిముందరలవంబడి॥ తరల॥ సరసిజాత్యుమృగేంద్రసభ్యుపశాలవఱునుహ
భుజునుస్మరవిరాసననంద్రమండలశోభితునుకుమానునాపురుషవర్మయూరూరపుంగనిపుట్టుటంపజోచుచే॥ దొడ్డు
గుక్రొవ్విరికూపులవృద్ధిచూలబోవఁగఁఁఁద్రాంగఁద్రా॥ ఊర్వశినివిదియున్నంత॥ ఊ॥ భావజకోలయోమెగులువాసివె
లుంగుమెలుంగుమోహిని॥దేవతయోనభోరనుయొడినికరగ్రహణంబులేనివో॥దేవనమేటికంచునురుచే॥జిగురాకడిన
మ్ముజిమ్ములం॥దావడతెన్నుకూరపుండుదాసురపాపజలంబుకైవడి॥ వ॥ ఇట్లురాచవట్టిచెలుకువంటివానిగాడికినొడి
యెట్టకేలకు సైరణసేసినిలుకడందెచ్చికోనియచ్చెలువకిట్లనియె॥ఊ॥ ఎక్కడనుండిరాకనునకిర్తిరిగిగనికుండకి॥ని॥
పుక్కడివచ్చెనోయలరుముల్లులవాడడిచంబుఁగ్రిప్పునేదిస్తు॥నెలుంగనేయబలదేహముదేహముఁగేలుఁగేలని॥చెన్న
నఁజెక్కు॥మోపితగుఁడెయ్యలనన్నువివన్నుఁగావవే॥అనినంద్రోడచేడియిట్లనియె॥ను॥ ఇవివాక్కున్నతగర్భురెండుద
గనీవెన్నెప్పుడుంగాఁచెడి॥నివివస్తుండపుగాకనాకడనుదానీపుండుదేనిన్నివే॥కగుణాలంకృతనీకునానతమునికలంబు
య్యేనేనిన్ననా॥జవిసోదంబులనిన్నుఁదేలునగునేచంద్రాన్వయగ్రాహణీ॥అనిపలికినవేల్పులవెలయాలిప్రతిమాటల
కియ్యకోనితనమనంబున॥క॥చంపిదలయాపునంతలి॥నందితయోదేవగణికయటనురుచేత॥సంచలితచిత్తననుఁగామిం
చినదటయంతకం॥తెమేలుంగలదే॥అనినిశ్చయించికోనిగీ॥రాజురాజముఖినిరతిఁదేల్చెబంగారు॥మేడలండుఁడరులనీజ
లండుఁదొటలండురన్నకూటంబులండును॥గొలఁకులండుగిరులకేలఁకులండు॥ వ॥ అంతనయ్యింద్రజనుండగులంబునెలకొ
ని॥క॥ఒకవలనికేగుదురువా॥రొకచోటనకానినిదియిందరుదనలో॥మొకటియెమనముననెంచుడు॥రొకనిమిషముపా
యకుండురువినయతేఁడక॥క॥దయ్యమెలుంగున్నారల॥నెయ్యంబులునుకురవలునునిజగరితనము॥ల్వియ్యముగలవో
సందడిఁబయ్యెరకొంగడ్డమైనజ్రాణమువెడలుక॥వ॥ఇట్లుగర్వశియుంబురూరపుండుమెంజొరుపులవలననుకురవలుచె
క్కులాత్తంబగర్భురేలునెడ్లెడవిహరింపమొక్కనాఁడుదేవలోకంబునదేవేంద్రుండుగొలుపుండుతటిఁ గొలుపునమా
ర్వశీలేసుండుటంజూచి॥క॥ఇన్నిదినంబులుదగవన॥మున్నసభావధ్యవేదయూర్వశీలేమిన్నిన్నదనంబుననున్నది॥వన్నె
దటిగియున్నవండివడుపునననుచుక॥వ॥ఇంద్రుండుగంధర్వులంబనివినవారునడురేయింజనివీకటినూర్వశిపెంచుచు
న్నశ్రీయేడకంబులంబుననిరెండునుమొఱవెట్టుదువానిమొఱవనిరతిభన్నుండై మేనునాటచికూటుకుచున్నపురూరపు
కాగిలనుండియూర్వశియిట్లనియె॥ను॥ అదెనావిడ్డలంబట్టిగొంగలునుహోహంకారులైకొంచునున్నచులైపోయెదరడ్డ
చాటునకుసామధ్యంబుననీనుండైగడలంఁదేనుగపండురూకుగతింగన్నుసిగుఱెట్టుచున్నదలంజాలఁదానాదుకొగ
లియుఁదాపంధ్యాత్మకైచెల్లరే॥క॥వగతులుదొంగలరేవఁగ॥నుగఁటిమివాటింపలేకమగతనమెల్ల॥వగువలకాగిటఁజూ

పెనుగనుగవాడగుకటెనుగడుమగువగుటావ్వు॥ ౧॥ అథముడైనవానికాలగుకటెనవ్యధికునింటఁదానియగుట
 మేలుఁహీనుఁబొందియోనిహింసించఁగా నేలయువతిజనులకారకుంట రెన్న॥ క॥ పటికినిరాచఱికిము॥ బోఁటులుమొఱవె
 ట్టబుకుపుభోగనియఱవ॥ నే్వెంటలసిద్ధిడిదొంగలగీటడపపు వెడలిశవముక్రియనుండెడిదే॥ క॥ వినియునివపురణభీరువు॥
 మనుజాధమునిదురపోతుమందునినకటా॥ నినుఁజక్రవర్తిఁజేసినవనజాసనుకటెవెల్లివాడఁనుగలఁదే॥ వ॥ అధిమెక్కు
 భంగులనయ్యంతిపరుషోక్తులనుకరవాలమ్ములుచెవులఁజొనుపనారాజశేఖరుండంతుశంబుపోట్లనడంగు మదగజంబుదం
 దంబునమఱిదిగంబరుండై వాలుకేలనకించి నడురేయిదొంగలనటికినైచి మేమంబులవిడిపించుకొనితిరిగివచ్చునెడ॥
 గీ॥ వీటలేనిమగనిఁజెలువదానీక్షించి॥ కన్నుమొఱఁగిపోవఁగాళ్లురాక॥ వెట్టివానిభంగివివశుడై పడిలేచిపోగిలి తెఱలిస్త్రు
 కి॥ పొక్కిపడియె॥ వ॥ మఱియుఁబురారపుండుమదనాతురుండై వెళకుచునగస్సతినదీతరంబునఁజేరికత్తెలతోఁగూడియు
 న్నయూర్వశింగగవికసితముఖకమలుండై యిట్లనియె॥ మ॥ తనుమధ్యాదియెలవచ్చి తకటాధర్మంబెత్తంబెము॥ వృన
 లోనుంకువలాడికొన్నవలుకుల్పూర్వకలుండప్పై నేనినునేఁచాసినయంతనుండితనువున్నెలంబడంబాతెన॥ ద్వినునుగ్రం
 పువ్వుగాలిపినిఁగరుణాదృష్టినిల్లాకింపవే॥ అనిననూర్వశియిట్లనియె॥ క॥ సగువలకునింతలాంగెడుమగవాడఁచెనీపువ
 శువుమాడ్కి-స్వగవంజగవేమానువవశువును॥ వ్యంగములుగఁజొయ్యుఁగాక మేలనిదినునే॥ అదియునుంగాక॥ మ॥ తలఁపు
 ల్పిచ్చులుమాటలుద్వలనుధాధారల్పిభుండైనపు॥ విల్పలుతువైచ్చరుయన్యులందలతురేవిశ్వాసమున్లేచుప్ర్రా॥ రులపొత్తు
 న్నృతినైనఁజంపుమధర్మల్నిద్రయల్పంచలు॥ ల్వెలయాండ్రెక్కడవారివేడబములావేదాంతనూక్తంబులే॥ ఊ॥ ఇంకొ
 కయేఁడువోయిననరేశ్వరయవ్వలిరేయినీవునా॥ లంకెకువచ్చియాత్మజులక్షణవంతులఁగాంచెదేమియు॥ స్లోంకకపా
 చ్చునీవనుఁడుగొమ్మునుగిల్గిజిగాడలంచుచు॥ స్పంకయొకింతలేక నృపసత్తముఁడట్లనపోయేవీటికి॥ వ॥ ఇట్లుమాటలిచనిత
 గపురంబున నెక్కియేఁడుంజిపిదపనూర్వశికడకేగియొక్కరేయిపురారపుండయ్యంతిడడనున్ననాపెలదియుగంధర్వ
 వరులవేడికొనుము-తనిచ్చెదరనపుడునతండుగంధర్వవరులంబ్రార్థించినవారలతండుపొగడుటకుమెచ్చి*యగ్నిస్థాలి
 నిచ్చిననయ్యగ్నిస్థాలినినూర్వశింగాడలంచుచుదానితోనడవిదిరుగుచుండియొక్కనాఁడగ్నిస్థాలియగ్నియెఱింగి వనం
 బునందిగవిడిదియంటికిఁజనుదెందినిత్యంబురాశ్రీదానినిబింతుంచుచుండెద్రైతాయుగంబుసొచ్చిననారాజుచిత్తంబు
 నఁగర్వబోధంబులునైవేదంబులుమూఁడుమార్గంబులైతోచిననాభావరుండుస్థానికడకుంజనియందుకమీగర్వజాతం
 బైనయశ్వశ్థంబుఁజూచియశ్వశ్థంబుచేతనరణులురెండుగావించిముండటియరణియఁదానునుపెనుకటియరణియూర్వ
 శియునురెంటినడుమనున్నకాంఠంబుపుత్రుండనియును, నుండ్రంబుచెప్పుచుండ్రచ్చుచుండజాతవేమండనగ్నిసంభవం
 చెనతఁడవిహితారాధనసంసారంబునంజేసియాహవనీయాదిరూపియైనెగడిపురారపుపుత్రుండనికల్పింపంబడియె
 నాయగ్నిపురారపునిబుణ్ణులోకంబునకుంబనుపంగారణంబగుటంజేసె॥ క॥ అయిగ్నిచేబురారపుఁడాయజ్ఞేశ్వరున
 నంతుహరివేడవయ్యు॥ శ్రీయుతుఁగూర్చియబించెను॥ యాతుఁడూర్వశిఁగనంగనరిగెనుకొత్తై॥ ఊ॥ ఒక్కటివహిన్న
 వేల్వఁబురుషోత్తముఁడొక్కఁడువహిన్నాశ్చయం॥ బొక్కటివేదమాప్రణవమొక్కటివన్దముదొల్లిత్రేతయందొక్క
 టిచూచిమూఁడుగనుదోరముగానొనరించెబుద్ధిచేఁజక్కననాపురారపుండ్రత్తులకున్నులభంబులెల్లగుకొ॥ వ॥ ఇట్లువేద
 విభాగంబుగల్పించియాగంబుసేసిపురారపుండూర్వశియున్నగంధర్వలోకంబునకుంజనియె-నతనికీనూర్వశిగర్భంబున
 నాయుపు, శ్రుతాయుపు, సత్యాయుపు, రయండును, జయండును, విజయండున, నాల్గురుపుత్రులుగలిగిరందు, శ్రుతాయు
 పునకువనుమంతుండును, సత్యాయుపునకు శ్రుతంజయండును, రయంకుశ్రుతుండును, నేకుండననిరువురుగలిగిరి-జయ
 నకునమితుండు, విజయనకుభీముండుజనించి, రాభీమునకుఁగాంచనుండును, గాంచనునకుఁజూలూత్తుండును, జూలూ
 త్రునకుగంగాప్రవాహంబుపుక్కిలంటెట్టినజహ్నుండు, జహ్నునకుఁబూరుండు, బూరునకుచాలకుండు, చాలకునకునజ
 కుండు, నజకునకుకుశండు, కుశునకుఁగుశంబుండు, ధూర్తయండు, వసుపు, కుశనాభుండనలపురుసంభవించిరందుఁగు
 శాంబునిశిగాధియునువాఁడుగలిగె-నాగాధిరాజ్యంబుసేయుచుండ॥ సీ॥ సత్యవతినిగాధిజాతనుకన్యనువిప్రుఁడయిది
 కుండువేడిగొనిన॥ గాధియునుతేకిడుగూడనితెల్లనివకంపుమేనులునల్లచెవులు॥ గలగుట్టుములువేయికన్యకునీవుంకువి
 చ్చినఁగూతురనిత్తుననిన॥ వసుధామరుండునువరుఁబనికడకేగిహర్తులఁదెచ్చినఁగూతునాతడిచ్చె॥ నామహాత్మునతయు
 నంతఁగూడుకులఁగారియడుగనియొనియతండువిప్రరాజమంత్రివితతులవేల్పించిచెరువుచేసిగ్రంకఁజనియెనదికి॥
 వ॥ అయ్యెడందల్లియడిగినసత్యవతిబ్రహ్మమండ్రంబులవేల్పించిననీవరువుఁడల్లికిచ్చిత్తాత్రమండ్రంబులందల్లికివేల్పించి

అగ్నిస్థాలిఅగ్నికాత్ర శ్రీవరువుహూమయోగ్యాన్నము.

నవమోఽంశమునకు నియుండ నామునిను దేవిచరువునీడ్వడుటయెఱిగి భార్యకిల్లనియె|| గీ|| తల్లి చరువునీవుదాల్చి నీచ
 దుశ్చేలకల్గి పాలిడితిరళ నేత్రాక్రిష్ణయింక నీకుఁ గ్రూరుఁడువుట్టుమీయమ్మ బ్రహ్మనిననఘనాంబు|| వ|| అనినన
 య్యంతి వెఱచి మ్రొక్కి విసయంబులాడినంబ్రనన్నుండై నీకోడుకుసాధువై మనమంకుఁత్రాగుండగుంగాక యని యది
 కుండను గ్రహించినవాసత్యవతికిజనుదగ్గినంభవించె సావత్యవతియంగొళికనదియైలోకి పావనియై ప్రహించె నాబ
 మదగ్గియు రేణువుకూతురు రేణుకనుచివాహంబై వసుకునాదికుమారులంగనయెనందు|| క|| పురుషోత్తమునంశంబున|| ధ
 రజమదగ్గికిజనించెధన్యుఁడురాముండెరువదియొక మఱివృషభునిశిరములఁజక్కడిచెడననుజేగొడ్డంట|| అనినవినిభూ

— శ్రీ భాగవదంశ సంగ్రహాతుండగు శ్రీ పరశురామునిచరిత్రము - శ్రీ —

వరుండుశుకునక్లినియె|| ఉ || పటికిఁజంపె రాముఁడవనీశులఁబల్పురవారియందుఁదగ్గపటికిఁగల్గెఁపుండతఁడేటికిరా
 జనతామనంబుల|| న్నాటముఁబొందెభూభరము వారితహాటదియేవిధంబునా|| మాటకుమోనిదం ద్రమఱుమాటప్రకాశ
 ముగాఁగఁజెప్పవే|| అనినవినిశుకుండిల్లనియె|| సీ || హైహయధీశ్వరుండన్లునుండను వాఁడుధరణీశ్వరులలోనఁదగినవాఁ
 డుపురుషోత్తమాంశంశుఁబుబుద్ధతా త్రేయునారాధనముసేసియతనివలనఁబరివంధిజయమును బాహునహసంబున
 నీమాదిగుణములుయశముబలము|| ద్రోగీశ్వరత్వంబునోజయుఁడేజంబుచెడనియింద్రియములుసిరియుఁబడసి|| గాఢైవ
 డినకలలోకంబులందుఁదనకుఁబోరామిరా రామీతలములేక|| నెట్టిచోనైనఁదనయాజ్ఞయేపుమిగిలి|| ధరణీవెలుగొండవి
 నువీధిఁదరణీమాడి|| మ|| ఒకనాఁడానునుజేంపుఁడంగనలతోనుద్దాముఁడైవీటను|| డకరేవానిదేకియందుఁదెలిసి
 టంజల్లుఁబోరాడిది|| ర్వుకరాజ్ఞంబుననానదీజలములన్లట్టెన్నడిన్నిరుమ్రో|| లకుఁబెల్లుచ్చిరణాగతుండయినయాలంకేశు
 పైఁగొట్టఁగ|| వ|| ఇట్టిదిగ్విజయార్థంబువచ్చినరావణుండా రాజుచెంగటందొట్టినయెటిసిటికి సహింపక రోషంబునం
 బోటరియుంబోలెనమ్మేటిమగనితోటిపోరాటమునకుంజనినఁచాటింపకఁదన బాహుపాటవంబున|| క|| వీఁకమెయినతఁడు
 రావణుకూఁకటులగలించివట్టికినిమ్రోకాళ్లఁదాకించికోఁతకైవడి|| నాఁకంబెట్టింఁచెగింకరావళిచేత|| అంతనన్లునుం
 నుండుమాహిష్మతీపురంబునకేతెంచి|| క|| ఆరాజేంపుఁడురావణు సోరియటమీఁడనూరకుండుముజగతి|| వీరుండనని
 నుఁగాఁచితిఁబోరా యనిసిగ్గువడివిపుచ్చెవ్వుటల|| అంత|| సీ|| ధరణీశుఁడొకనాఁడుదైవయోగంబునవేటకై కాంతా
 రవిధికిగి|| తిరిగియాటలత్రాంతదేహుఁడైజమదగ్గిమునియాశ్రమముఁజేరి మ్రొక్కినిల|| నామునీంపుఁడురాజున
 గ్గితోఁబూజించియా రాజునకురాజుననుచరులకుఁదనహూమధేనువుఁడడయకరప్పించి యిష్టాన్నములుగురియింపఁద
 డవఁగుడిదికూర్పుండిమొవపుపైఁగోరేఁజేసి|| సంపదేటికినియాచుచాలుఁగాక|| యిట్టిగోవులనెన్నఁడు నెఱుంగమను
 చుఁబట్టితెన్నునితనయొద్దిగటలఁబనిచె|| వారలుదర్పంబునంజని|| క|| క్రేపుంబాపకుండంచును|| నాపదలంబడితిననుచు
 నంభాయంచుంజూపోర్వగున్పుపులంచును|| వాపోవన్మదపుఁగొనుచువచ్చిరిపురికి|| అంతనన్లునుండుమాహిష్మతీపురంబు
 నకువచ్చునెడరాముండాశ్రమంబునకేతెంచి|| గీ|| అద్విజయ్యయింటనశనంబుగుడిచిమా|| యయ్యవలదనంగనాక్రమిం
 చికోరిమొవపురాజుగొనోయినాఁడటయెనురాముఁడటయెఱుంగఁదొక్క|| అనిపలికి|| ను|| ప్రశయాగ్నివృట్టభంగి
 గుంభవిదళింపంబాటుసింహాకృతింబెలుచనాముఁడిలేశు వెంటనడిచెన్పుష్పీతలంబెల్లనా|| కులమైస్రంగఁగుతారియై
 కవదియైకోదండియై కాండియై|| ఖలియైసాహసియైమృగాజినమనోజ్ఞశ్రోణియైరూణియై|| చనిమాహిష్మతీపురంబు
 జేరినిలుచున్నసమయంబున|| మ|| గీ|| నియెన్లుండటగా ర్తవీర్యుఁడుసమిష్టాముంబ్రకామున్పురా|| సనరూఢీరకు తారభీమున
 తిరోవప్రాంచలహ్నుశ్రీముగా|| నవనేత్రాంచలసీమునైణవటనానామాలికోద్దామునూ|| తనసంరంభనరేంద్రదారశు
 భానూత్రతొమునిరాముని|| క|| కికోపించి|| ఉ|| బాలుఁడువెట్టిబ్రాహ్మణుఁడుబ్రాహ్మణుకైవడినుంటమానిభూ|| పాలుర
 తోడభూరిజయభవ్యులతోడభయంబుదక్కి|| య్యాలకువచ్చినాఁడుమనయందిఁకపాపములేదులెండులెం|| డేలసహింప
 భూసురుని నేయుఁడువ్రేయుఁడుగూల్చుడిచ్చుకొ|| వ|| అనికదలిందిదండనాయకులంబురికొల్పినవారురథగజతురగవహ
 నినమాహనహితన ప్రదకామోహిణులతో నెచుటనదిదిరళద్రగదాఖిగ్ధభిండివాలశూలప్రముఖసాధనంబులనొప్పిం
 చిననవ్విప్రుండుగన్నులకొలంకులనివ్వలకుప్పలుతెప్పలుగొనరెట్టిందిగట్టుకట్టలగి మిట్టివడియజ్ఞోపవీతంబుచక్కనిదికొ
 నికరాళించిబట్టరెట్టిందికతోరంబగుకుతారంచసారిందిమూఁకలపైఁకటితోలియాడి ముగంబునంగ్రోత్రయటకనెట్టం
 గఁజెట్టులుగొట్టుకప్పవలనితెఱంగునఁబదంబులుదెంచుచునటటికంబంబులఁదెగనఁడు నారామకామధేవిగిడినద్యం
 బులన్పుండుచుఁ దాలఫలంబులరాల్చుచుఁబోహకునికైవడికిరంబులఁపుండుచు, ద్యుగంబురంభించిండునూత్రారు

నిభంగనవయవంబులఁ జేకుచు నంతటంచనివనకవిలయకాలకిలి శేరినిమంటలుమియును విల్లుంబియొడ్లదంబిడుగులపో
నలుగురియుబలు మొగుల్ల వడువునన ప్రమాణంబులగు పాణములఁ బఱపి సుభట సైన్యంబులకు దైవ్యంబుల్లిచ్చును. నడ్డం
బు లేనియా రాట్టంబులుగల పాణవర్ష ఘృతంబులఁ జేగోపానలంబున కాపలుతులు సేయుచు దురంగంబులనిరంగంబులఁ
గావించుచు రథంబులు వితథంబులుగా నునర్చుచు ద్విరవంబులన రథంబుల పైఁబడఁద్రోయుచు నివిధంబున సేవలనంప
వానలముంచిరూపుమాపిన॥క॥ ముల్లిభూతజాలము॥ విత్తంబులఁ జొక్కి వేడుఁ జెందులువాటి॥ స్తోత్రిల్లి సమి త్తలమువ॥
సెత్తురు మేదంబుపలనికరంబయ్యె॥ అయ్యువనరంబున॥క॥ మేల్ బ్రాహ్మణుఁడొక్కఁడు॥ నేలంబడఁగూర్చె సైన్యనిభయు
ము నెల్లి॥ న్నాల్వార్ప నేలయారనిఁ నూలించెడఁగాక నాచుదోర్మలమువడి॥ అనిపలికి॥ ఉ॥ ఒకయేనూలుకరంబులకాధను
వులత్తుల్లు సన్నెతాల్చి వేఱొకయేనూటగుణధ్వనుల్నిగుడశతో గ్రాస్త్రముల్లూర్చి విప్రకుతారంబును నిన్నుఁ గూల్తున
నుచు శృంగింబిపుంభానుపుంభకతోరంబుగ నేసియా ర్చెరయ రేఖోద్ధాముని న్రాముని॥క॥ వడిఁగూపు లేగయగుడుసులు
వడికాన్తుకవంచతముపఱగవిభుఁడుసొం॥ పడ రెఁబరి వేవనుండలి॥ నడుమకరద్యుతుల వెలయునలి నాపు క్రియ॥ ఇట్లు
గ్జనుండు బహువిలాసంబులు సూపిన॥ మ॥ ధరణీ దేవుఁడు రాముఁడాధ్యుఁడు జగద్ధానుమగ రత్నంబును॥ సురచావంబొ
కటెకుఁ బ్రేళరముల్పంధించి పల్లెసభా॥ వరుకోదండములాక్కఱఁచూడిఁ దుని మెన్వాడంతటంబోక వే॥ తరువుల్ టు
వ్వఁగుతారధారణీకేదద్యాచూసందోహము॥క॥ కరములుచునిననతకిశిర మొక్కటివికఱలే లిఖరముభం
గింబరశువున నడియొఁద్రుంచెను॥ బరసూచనుఁడై నఘనుఁడు భార్గవుఁడువడి॥ గీ॥ తండ్రి వడినతనితనయులుపది వేలు
దలఁగిపోయిరతనిదాఁక లేక పరభయంకరుండు భార్గవుండంతనాగ్రోవుఁ గ్రేవుఁడొడఁగొనుచుఁజగయె॥వ॥ ఇట్లు హాలా
మధేనువును ఆలఁ దెచ్చి యిచ్చి తనవరాక్రమంబుదండ్రికిం దోఁబుట్టువులకుం దెలియం జెప్పినజమదగ్ని రామునకిట్లనియె॥
క॥ కలవేల్పు లెల్లఁడమతమఁ చెలువంబులు దెచ్చి రాజుఁజేయుదురకటాబలువేల్పు రాజువానిం జలముననిశ్చలపోయిచంపి
తిపుత్రా॥క॥ తాలిమిమనకునుధర్మముతాలిమిమూలంబుమనకుధన్వత్వమునం దాలిమిగలదనియాశుం దెలించును బ్ర
హ్మవచము నెల్ల న్నవల॥క॥ క్షమగలిగినసరిగలుగునుక్షమగలిగినవాణిగలుగుసౌఖ్యము లెల్ల॥ క్షమగలుగము క్షీగలు
గునుక్షమగలిగినమెచ్చు శౌరినదయుఁడుతండ్రి॥క॥ పట్టపురాజునుజంపుటకట్టుకున్నిపుఁజంపుకుం టెనుబాపంబట్టి
నకుమునీవీ॥ చెట్ట నెడకొద్ది సేవ సేయుముదనయా॥క॥ అనితన్నుఁడండ్రిపంచిన॥ బనిపూని ప్రసాదమనుచు భార్గవుఁడుర
యంబునొకయేఁడువ్రయాణము॥ దనితీర్థము లెల్ల నాడివను దెంచెనృపా॥ ఉ॥ ఆయెడనొక్క నాఁడునలిలార్థము రేణుక
గంగలూనికింబోయి ప్రవాహమధ్యమునఁబొల్పుగనచ్చర లేవపిండుతో॥ దోయవివోరముల్గులుపుచుగ్గభుజిత్రరథు
న్నరోజుమా॥ లాయుతుజూచుచుండెఁబరియాజ్ఞుదలంపకొంత్రపేమతో॥వ॥ ఇట్లు గంధర్వవల్లభునింజూచుకారణంబు
నఁడదసి॥ ఉ॥ అక్కటవచ్చి పెద్దతడవయ్యెడి హాలామము వేళదప్పే నేనిక్కట నేలయుండిలిమునీశ్వరుఁడేమను సోయ
టంచుఁడా॥ గ్రక్కఱఁగదోయకుంభముశిర్గలమందిడి తెచ్చియిచ్చి వే॥ మొక్కికరంబు మోడ్చిపలిముందటనల్లననిల్వఁ
జూచుచు॥ అప్పుడు॥క॥ విత్తమున భార్గవదసినవృత్తాంతంబెఱిగి తపసివేగననుతుల॥ మత్తందినిజావఁగ॥ మొత్తుండ
నమొత్తరైమునుఁగుచువారల్॥క॥ కడుకొని పెండ్ల ముంజంపనికొడుకులఁబెండ్లాముంజరిపగురుఁడొసఁగినఁదానమగు
లకు నెఱిగి రాముండుగిడకుండంగఁద్రుంచెనన్నలదల్లి॥క॥ తొలగి ఛాతల నెల్లఁజంపుమనుచోదాజంపరాకున్నఁ
బెంపెల్లంబోవశేపించుదండ్రితనపెంపేచేయుడు నైచ్చి నాతల్లి న్నాత్రిలనిచ్చునిక్కఱముతపోధన్యాత్మకుండంచువే॥
దల్లి న్నాత్రిలజంపె భార్గవుఁడువేదాఁజంపఁజెయ్యాడు నే॥ ఇవిధంబునక॥ అడ్డుము సెప్పకకడపటి॥ విడ్డఁడు రాముఁడును
తులఁజెడ్డమునచట॥ ఇడ్డంటం దెగనడిచిన॥ జడ్డనఁడలయూ॥ దిమెచ్చిదమదగ్నినుడి॥క॥ మెచ్చినతండ్రిఁగమఁగొనె॥
చెచ్చెరనిపడినవారిజీవంబులునీవిచ్చి తననుమని మొక్కిననిచ్చెన్వారలును లేచి రెప్పటిభంగి॥ గీ॥ పడినవారిమఱలబ్ర
తికింపసోపును॥ జనకుఁడనుచుఁజంపెజామదగ్ని॥ యతఁడునంపెననుచునన్నలదల్లిని॥ జనకునాజ్ఞయెనఁజంపదగదు
సీ॥ పరశురామునికోడిపరుగులు వెట్టినయడ్డునుపుత్రకులాత్మయందు॥ దండ్రిప్రగ్గుటకునంతపుత్రేపొగలుచునింతటనం
తుల నెడరు వేచితివిరియాడుచునొక్కదివసమందారాముఁడదవికన్నలతోడనరుగిపదవ॥ బగఁదీర్చుదఱియనివర తెంచి
హాలామాలయంబునసర్వేశునాత్మనిలిపినిరువచుధ్యాననుభవత్తినిలిచియున్న పుణ్యజమదగ్నినండలుపొడిపివట్టిక
డకుండంగఁడలఁడెంజొనుచుఁజనిరి॥ యడ్డమేలెంచి రేణుకయడవికొనఁగ॥ మ॥ జనకురజంపినవైరమున్దలఁచిరాజుభావ్య
క్షిణాత్మేఁడుసూరిజనకుంజంపిరి॥ మ॥ రామశివులన్వాసించురమ్మంతును॥ మునిప్రేరా లెలతంగి మోడికి నుచున్నయ్యె

మహాబలప్రయః! బునరాముండరుదెంచెయెన్నికొననాపూర్ణపదక్రాంతయే||వ|| ఇట్లు పుడుదగ్గి మొటివినిజమజగ్గికు
మాకులువచ్చియిట్లనివిలపించిరి|| క|| వాకిలివెడలవుకొడుకులు! రాకుండగనట్టివీపురాజుసుతులచేరిజీకాకునొందిపోవఁగని
తాల్లెజ్జాడెంద్రీనిర్జరపురికి|| అనివిలపించుచున్నయన్నలంజాచిరాముండిట్లనియె|| డి|| ఏడువ నేలదండ్రీతనువేమ
అకుండుడుదోడులారనే|| జూడుడునేడటంచుబరశుమ్యులభీముడురాముండ్రుండై|| యోడకనర్జునాశ్వుజులనా
స్వపురంబునకేగిచొచ్చికో|| యోడకపట్టిచంపెవడినర్జునజ్ఞాతులబ్రహ్మభూతుల|| క|| ఖండించెరిపులశిరములు! గొండలు
గాఁబ్రోసులిడియెగురురక్తచు! విండికొనిపాసియుచ్చెను! భండనముననృపులురిపులుభయపందినృపా|| మఱియునం
తటబోక|| గీ|| అయ్యిపగకురాముండలయకరాజులనిరువదొక్కమారునరసిచంపెజగతిమీదరాజశబ్దంబులేకుండుసూ
మదీర్ఘలేనిసుతుడుసుతుండే|| మఱియునారాముండుశమంతవంచకంబునరాజరక్తంబులందొమ్మిదిమడుగులుగా
విందితండ్రీశిరంబుదెచ్చిశిరంబుతోసంధించి సర్వదేవమాయుండగుదేవుండు తానకాపునడచునుండేగిచియోగంబు
సేసిపాలాతకుందూర్చును, బ్రహ్మకుడుతీణభాగంబును, నున్నవారలకవాంతరదిశలును, నుపగ్రప్తయైనకశ్యపునకునా
ర్యావర్తంబును, మధ్యభూమియు, సదస్యలకుండగినయెడలంగలయనిచ్చి బ్రహ్మనదియైనసరస్వతీయందవబృథసానం
బుసేసికల్పపంబులంబాసమేఘవిముక్తుండైనసూర్యుండునుంబోలెనొప్పుచుండెనంత|| క|| ఆపుడగుపుత్రువలనను
బ్రాహ్మతనుండగుచుదవముబలిమినినింబట|| సప్తగంధలంబునసప్తముండై వెలుగుచుండెజమదగ్గిసృపా|| క|| ఆజమ
దగ్గిరహజాడు! రాజీవాతుండురాముండత్యధికుండై|| యోజనువేదన్తులలో|| రాజులైమమీదనువురానవ్వేళ||
గీ|| శాంతచిత్తుండగుచునంగవిముక్తుండై|| భవ్యుండైమహేంద్రవర్చతమున|| నున్నవాడురాముండోజతోగంధర్వసిద్ధవ
రులునుతులుసేయుచుండ|| భగవంతుండుహరియోక్రియ|| భృగుకులమునంబుట్టియెల్లపుణిపీఠుల|| జగతీభారమువా
యఁగఁబగఁగొనిపలుమాటజంపెఁబవరముననృపా|| వ|| అంతగాధికినగ్నితేజుండగుచెన్నమిత్రుండుజన్మించితపోబలం
బునరాజధర్మంబునుమానిబ్రహ్మర్షియెయేకశతసంఖ్యాగణితులగుకొడుకులంగియెనయ్యెడభృగుకులజాతుండయిన
యజగత్తురికొడుకుశునశ్శేపుండుదగ్గిదండ్రులచేతహరిశ్చంద్రునియాగవశుత్వంబునకునమ్ముడువడిబ్రహ్మదేవతలవి
నుతిసేయుచుమెప్పించిపితృదేవతలచేతబంధవిముక్తుండయినవానియందుగృహగిరివిశ్వామిత్రుండుపుత్రులక్లిష్టయె||
క|| కన్నులఁగంటినివీనిని! మన్ననకొమరుండునాకునుకులపమితో! నన్నన్నయనుచునతనిన్నన్నింపుండనిజాచిమదనం
యుతులై|| క|| ఇతండన్నటవోమాకును! గృతకృత్యులమైతిమనుచుగేలియెనర్ప|| స్పృహల|| ఘ్నేచ్ఛులుగండని! ధృతిలేకశ
పించెదవసీతిరుగుడువడఁగ|| వ|| అయ్యెడనతనిశాపంబునకువెఱచిమధ్యమండయినమధుశ్శంధుండేబండ్రుదమ్ములుం
దానును, నమస్కరించితండ్రీనీచెప్పినక్రమంబునశునశ్శేపుండుమాకన్నయనినమస్కరించంగలవారమనవుడుసంతసిం
చిమంత్రదర్శియైనశునశ్శేపునివారలయందుఁబెద్దజేసిమధుశ్శంధునకిట్లనియె|| గీ|| పాడినెడకవీచునేడుమీకతమునఁ
గొడుకుగలిగెనేడుకొడుకులార! కొడుకులారమీరుగొడుకులఁగనుండింక|| బ్రీతితోడదేవరాతుఁగూడి|| వ|| అనిపలికెనట్లు
శునశ్శేపుండుదేవతలచేతవిడివడుటంజేసిదేవరాతుండయ్యెమధుశ్శంధుండుమొదలయినయేబండ్రును, దేవరాతునకుం
దమ్ములైరిపెద్దలయినయత్తకహారీతజయధితుమదాచులేబండ్రును, వేఱజగిరిక్రమంబునవిశ్వామిత్రుకొడుకులురెండు
విధంబులయినంబ్రవరాంతరంబుగలిగెననిచెప్పిశుకుండిట్లనియెనాపురూరపుకొడుకునాయువునకునహుషండును, క్షు
త్రవృద్ధుండును, రజియును, రంభండు సేనస్సననువారుపుట్టిరందుక్షత్రవృద్ధునకునుమార్గండుగు సుపాలాశ్రునకుఁగా
శ్యుండుకుశుండుకృత్సముడునుముద్గురుగలిగిరాకృత్సమునకుశునకుండును, శునకునకుతోనకుండునన్నహాత్ముండు
బహ్స్వచప్రవరుండై జన్మించితపోనియతుండై చనియెఁగాశ్యునకుఁగాశియుఁ, గాశికిమరాష్ట్రుండును, సురాష్ట్రునకుది
ర్ఘతముండుజనియించె|| క|| అదిర్ఘతమునికధికుడు! శ్రీదైతాంశమునంబుకైసేవ్యుండాయు! ర్వేదజ్ఞాడుధన్వంతరి! భేదం
బులువాయునతఁకీర్తనసేయె|| వ|| వాసుదేవాంశసంభూతుండగు నాధన్వంతరియజ్ఞభాగంబునకర్ణుండతనికేతె
మంతుండుగేతుమంతునకుభీమరథుండతనికిదివోదాసుండనంబలుగుమ్యుమంతుండుదయించెనాద్యుమంతునకుఁబ్రతర్ద
నుండుజన్మించెనాప్రతర్దనుండుశత్రుశత్రునియ్య, యింతధ్వజుండనియించెపుంబడెనతనికిగువలయాశ్యుండుసంభవించె
గీ|| వసుమతీతవిసుకువలయాశ్వభూభ్రు! లలితపుణ్యమునువలరుఁగనియె! వాతఁడేలనేలనలువదియూటాదే! లేం
ర్లువారిభంగిలేనీవెవఁడు|| వ|| అయ్యలరుగనకుపన్నతియు, నతనికినునీతుండునరనికిధర్మకేతువునతనికిత్యకేతువునాత
నికిపుత్రకేతువువాద్యుతేతువునకుసుమారుండును, సుకుమారునకువీతిపాలాశ్రుండును, వీతిపాలాశ్రునకుధర్మం

దునుభగ్గనకు భార్గభూమియుజనియించె॥గీ॥వాఁడుతుదయొగ్గాఁగవసువృత్తిశుండాదియైనవారుగాశులనఁగనెఁగిరవ
నిమిదవారలాత్తుత్రవృద్ధునివంశజాతులగుచువంశవర్ధ॥వ॥మఱియుత్తుత్రవృద్ధునికిరెండవకొడుకుగుశునికెఁగ్రీతియు
ను,వానికిసంజయించు,సంజయనికిజయించు,జయనికిఁగృతుండు,కృతునికిహర్యద్వనుండు,హర్యద్వనుకుసహదేవుండు
నుసహదేవునికిభీముండు,భీమునకుజయతేనుండు,జయతేనునకుసంకృతియు,సంకృతికిజయండు,జయనికిత్తుత్రధర్ముండు
పుట్టె-వీరలుత్తుత్రధర్మువంశంబునంగలరాజులరంభునికిరభసుండురభసునికిగంభీరుండుగంభీరునికిగృతుండుకృత్తునికి
బ్రహ్మకులంబుపుట్టెచయ్యనేనునికిశుద్ధుండుశుద్ధునకుశుభిశుభికిరజసుపుట్టెనతనికిఁద్రొకకుత్తుజనించెనతనికిశాంతవిజ్ఞా
నవంతుండుయినకృతకృత్తుండుపుట్టివీరత్తుండైచనియె॥సీ॥రజియనువానికిరాజేంద్రయేనూఁకుకొడుకులుగలిగిఁగ్రూర
బలులు॥వేల్పులెల్లనువచ్చివేడిననారజుడైత్యులఁజెక్కఁడ్రధరణిఁగూల్చి॥నాకంబుదేవేంద్రుఁడనుచెప్పనిచ్చినరజాక్ష
కెరఁగిసురప్రభుండు॥వెండియునతనికిబిరుధగేహమునిచ్చిసంతోషబుద్ధినర్చనమొనర్చి॥యంతనారజివృత్తుండైనతని
పుత్రులవంశవిభుఁడుదమ్మునడిగికొనిన॥నీకయింశ్రలోకమేలిరియాగభాగములుపుట్టికొనిరిగర్వముంది॥క॥వేలుపుల
తొఁడుగురుచే॥వేలిమిఁదప్పించిబలిమివెలయఁగనిజవంభోలినిరజనుతులనునిర్మలముఁగావించినర్వముండైకొనియె॥
వ॥అదియట్లుండేనహునునకుయతియు,యయాతియు,సంయాతియు,నాయాతియు,వియతియుఁగృతియునననాల్లరు
కొడుకులుదేహికినిం ద్రియంబులచందంబునసంభవించిరంచుఁజెందకొడుకుయతికిరాజ్యంబిచ్చినవతండు విరక్తుండై॥
క॥రాజ్యంబుపాపమూలము॥రాజ్యముతోనెడలెఱుంగరాదునుమతియు॥రాజ్యమునఁబూజ్యునెఱుఁగఁడు॥రాజ్యముగీ
జ్యంబుముక్తిరతులకిదేలా॥అనిపలికివాఁడురాజ్యంబునకుంబాసించనియె॥క॥ఆనహుషుండుమఖశతమును॥మానుగఁగా
వించియింశ్రమానినిగలియం॥బూనిమునీంప్రలుమోఁచిన॥యానముడైనుండితూలెనహియై నెలఁ॥ఉ॥అన్నయుండం
ద్రీయంబునయయాతిమహిపతియైచతుర్దిశ॥బున్నగఁగావడమ్ములకుఁబాలిడిశుత్రునికూతురఁగానుసం॥వన్నగుణాభిరా
మవృషపర్వునికూతురనోలిసాంధ్రుఁగానన్నయశాలియాధరణిచక్రభురంధరుఁడయ్యెఁజేర్చితో॥అనినవినిపరిక్షిన్న
రేంద్రుండిట్లయె॥గీ॥పాద్మిపుండ్రయయాతిబ్రహ్మర్షిభార్గవుఁడట్లుడగుటమామయగుటయెట్లు॥రాజురావకూతురతిసే
యఁడగుఁగాక॥విప్రకన్యకొందవిహితమును॥అనినశుకుండిట్లయె॥సీ॥దనుజేంద్రకూతురుతరళాక్షిశర్మిష్ఠపురము
లోనుకనాఁడుప్రొద్దవోక॥వేలసంఖ్యలచెలుస్తైంబరాగురుసుతయగుదేవయానితోనాటమఱిగి॥పూఁచినయలతోఁ
టపొంతజొంపముగన్నక్రొమ్మావిచేరువకొలఁకుఁజేరి॥యంచుఁడమ్ములతేనెలానిచొక్కుచుమ్రోయనలరుర్భాంకృతులకు
నవరిపడుచు॥వలువలూడ్చికొలఁకువడిఁజొచ్చితమలోన॥జెల్లుతొగినీటఁజల్లులాడునందినెక్కిమాళినిండురోచులుపర్వ
భూలివచ్చెకొండచూలితోడ॥చ॥మలహారుజూచినగ్ధవడిమానినులందఱుసంభ్రమంబున॥వలువలుగట్టుచోదనుజవల్ల
భుకూతురుదేవయానికు॥వలువధరించివేగమునవచ్చినఁజూచియెఱింగెఱిగినా॥వలువిదియెలఁగట్టికొనవచ్చునుకాన
వియంచుఁడెప్పుచు॥దేవయానియట్లనియె॥శా॥ఆలోశేకుముఖంబులంగలిగెబ్రహ్మణ్యంబుబ్రహ్మంబునా॥మేలైవైది
కమార్గముదైలుపుచుచ్చిన్నందియంచున్నహాళీలున్సార్గవులందునొప్పడుసుధీశ్వర్యండునేవానికి॥జూలన్నవలువె
ట్లుగట్టితివిరక్షోజాలివైచేటికా॥క॥మహిమవతులైనయామర॥మహిళలవిత్తంబులుపెరిమగువలకగునే॥మహిఁబసిండి
గొలుసులిడిన॥స్థిహితములేకుకొలకుహవిర్భాగంబుల్॥క॥మీతంధ్రీమాకుశిష్యుఁడు॥మాతంధ్రీగురుండుగొంతమా
త్రంబయిన॥శ్రీరుంగావింపకపరి॥భూతులఁజేయుచుచెతులువపోడిమిచెనటి॥వ॥అనిభర్తించుచున్నదేవయానిపలుకులు
వినికరాలించిమ్రోగుచున్నభుజంగిపగిదినిట్టూర్పులునిగుడించిపడవులుగొలుకుచుశర్మిష్ఠయిట్లనియె॥శా॥భిక్షుండైత
మతంధ్రీమాజునకునిభిక్షించియుండంగనఁగింపండుదినింతయైనుటపుతోరాజప్రహస్తాకృతి॥రక్షోరాజతనూజ
తోనుగుణతోనాతేమముంజేనెడి॥గుత్తిసేట్లముగాఁగడినిఁజెలులీకూపంబునంద్రోవరే॥అనిపలికి॥గీ॥బోఁటిపిండుచే
తఁబొదువంగబట్టించి॥రాజనమునదైత్యరాజతనయ॥తొడరిదేవయానిఁద్రోపించెవలువీక॥శ్రుతిసూఁతిలొనఁగుది

—శ్రీ శుక్రాచార్యులతనూజయగుదేవయానయయాతినివరియించుట. శ్రీ—

లకొనఁగ॥వ॥ఇట్లుసేసెశర్మిష్ఠవోయినవెనుకయయాతిభూపాలుండువేటమాగ్ధంబుననడవిందిరుగుచుదైవయోగంబు
ననాదేవతానియన్ననూయిచేరంజనుదెంచెనందు॥క॥బంధువులెల్లఁజేటుచు॥సంధజలానుగ్నమధ్యయైవగచుచుదు॥
భృంధమునఁజిక్కిపాసెంధువునమునింగియున్నచేడియఁగఁగయె॥కనుంగొని॥శా॥సప్తాంభోనిధిమేఖలావృతమహాశ
ర్వంశహాకన్యకా॥ప్రాప్తోద్యద్వరదక్షదక్షిణకరప్రాంబుముంజేసిప్రోక్షిప్తంజేసెయయాతిగట్టికొనఁజైచేలంబుము
శివేలిమి॥కూపము॥ శివేటికా॥నభి॥

నిచ్చి యాత్మ స్వేదజలాంకి వారిసముదాయాలంకృత భార్య విఘ్నమునాయ వెడలిందిన రాజునకు రాజవదనయిల్లి
నియెను సనుబాని గ్రహణబొసంగితిగాదా నాభ ర్తవునివదై । వనియోగంబిదిదప్పదప్పురుతా వాక్యమునిధంబు
సౌఖ్యనివాసునినుమానియెండువరునింగాంక్షింపనేనోర్తునే । వనజంబా నెడి తేటియన్యకునుమాచానంబ పేక్షించు
వేలదియునుంగాక ॥ సీ సుగుణాభ్యవిను నేనుశుక్ర కుకూతుర దేవయానినిఁదొల్లి దేవమంత్రి । తనయుండుగ మఁడుమా
తండ్రి చేదొల్లి సంచేవనిదానభ్యసించు వేళ నతనిఁగామించిననతఁడొల్ల ననవుడునతఁడు వేర్వినపట్టియడగిపోవనతని
శపించిననతఁడునాభ ర్త బ్రాహ్మణుండుగాకుండెడుననిశపించె । నదినిమి త్రంబునాకుబ్రాహ్మణుండుగాఁడు ప్రాణవా
ధుఁడవనివనడఁతివలుక దనదుహృదయంబు నెలత్రపైఁదగులువడినదడుక మొక యంతయును లేకఁదలఁచిమాచి ॥ మర్త
కోకిల ॥ దైవయుక్తముగాక విప్రసుతస్వరించు నేనామనంబేవిధంబుననీశ్వరాజ్ఞనున్నట్టివంచువరించెదా । శ్రీవరుండును
దేవయానిని ధీరబుద్ధులకున్త సూఖాపమొకటయింబ్రమాణముభావ్యభావపరిశుక్కు ॥ వ ॥ ఇట్లువివరించియయారి
చనిన వెనుక దేవయానిశుక్రనికడకుంజనిశర్మి వ్రసేసినవృత్తాంతంబంతయుంజెప్పి కన్నురుమున్నీరుగావగవిన ॥ క ॥ శ్రూ
రాత్మలమందిరములఁజొరొహిత్యంబుకంటెభావంబీనంసారముకంటెశిలబ్ధిని యూరక కాపోతవృత్తియందుటయె
ప్పు ॥ వ ॥ అనివృషపర్వకడనుండుబనిందించుమశుక్రండాకూతురిందోదొనిపురంబు వెడలిచననయ్యసురవల్లభుండె
టింగిశుక్రనింబ్రాధింపందలంచి తెరువునకడ్డంబువచ్చి పాదంబులపైఁబడి ప్రసన్నుంజేసిననాకోపంబుమానిశుక్రండు
శిష్యునకీట్లనియె ॥ తరల ॥ చెలులు వేపురుదానునీతతచేటికై వడినాసుతం । గొలుచుచుండునుదీటుఁగోపముగొల్వఁబెట్టెద
వేనిని ॥ వెలఁదిఁదొహ్నివస్త్రనావుకువేగరమ్మనిభాగ్గవిం । గొలువఁబెట్టెనురారివర్ణుండుగూతు నెచ్చెలిపిండుతోక ॥
మ ॥ చలమింకేలనితన్నదండ్రవనపన్నర్మివ్రసన్న స్థతోజలజాతాన్యలునద్వయన్యలునహస్రంబున్నజన్మంబుడ ॥ వైలం
గకదాసీయుదాసీయెయ్యవివిధామేయోగకోపానలాకలితగ్ధానికీదేవయానికీమహాగర్వోద్వమస్థానికీ ॥ అంత ॥
ఉ ॥ ఆతతమైనవేడదనుజాధిపమంత్రి సురారినందనో ॥ పేతతనూభవంబిలిచిపెండ్లియొనర్చెనుహాఁభూతికిం । వ్రీలిమ
ఘూర్జాతికినభితిసాధువినితికినత ॥ భ్యాతికిభిన్నదుఃఖబహుకార్యభియాతికినయ్యయాతికి ॥ వ ॥ ఇట్లుయయా
తికిదేవయానిచ్చిశుక్రండుశర్మిస్తానంగమంబుసేయకుమనియమించివనియెడిదపన దేవయానియునయ్యయాతివల
నయదుదుర్వసులనుకుమారులంగనియె నొకరేయఁజెలగుమాసినయెడశర్మివ్రయడరులేదియేకాంతంబునయయాతి
కడకుంజనిచెటుకువంటిజోదువుపుటంపరకోహటించితనతలంపు సెప్పినఁడ ॥ ఆజవరాలింజూచిమనమావంక లేకతనూభ

శ్రీ శుక్రాచార్యులుయయాతికౌపంబొసంగుట శ్రీ

వార్తుండై । యాజనభ ర్తమున్నగనియాడినమాటఁదలంచియైనజే ॥ తోజనుఖంబులంద్రపెన్ద్రోవఁగవచ్చు నెదైవయో
గముల్ । రాజఁటసర్తహస్యముటరాజకుమారినిమాననేర్పు నే ॥ వ ॥ ఇట్లుయయాతివలనశర్మివ్రగర్భంబయినంగ్రమంబున
ప్రహుండుననువునుపూరువుననువారింగాంచెనంత దేవయానితద్వృత్తాంతంబంతయు నెఱింగి కోపించిశుక్రకడ
కుంజని శ్రోధమూర్ఖిరయైయన్నపషయంబునయయాతివెంటంజనియిల్లనియె ॥ గీ ॥ మామకేలసెప్పుమానునరోజా
క్షీదనుజతనయఁబొందితత్వవడితి ॥ గామియైనన్నగరుణింపుపతిమాట । దండ్రమాటకంటెదగునునీకు ॥ అనిపలికి
పాదంబులకెఱగిననయ్యంతియొడంబడకనుండెనంత నెఱింగిశుక్రండ్లినియె ॥ క ॥ నామాటఁద్రోచిమానవ ॥ భామను
బొందితివిధరణిపాలకతగవే ॥ యేమాటయేదిజూపము ॥ కామినిలోలులకు నెవలఁగలవేదజముల్ ॥ అనిపలికినివునతాజ
నహేయంబయినముదిమింబొందెదవనిశపించినయయాతియిల్లనియె ॥ క ॥ మామానాపైఁగోపము ॥ మామానిపుత్రి
యందుమానవునాకుం ॥ గామోపభోగవాంఛలు ॥ ప్రేమకరమియించిముదిమిచిదవందాల్ప ॥ వ ॥ అనిపలికియనుజ్ఞంగొని
దేవయానిందోదొనిపురంబునకుంజనిపెద్దకొడుకగుయదువుంచిలిదియయాతియిల్లనియె ॥ శ ॥ నీతల్లింగనినట్టిశుక్ర
వలనన్నేడిజరంబొందితి ॥ న్నాతండ్రియదునామధేయతనయానావృద్ధతందాల్పవే ॥ నీతారుణ్యమునాకుగమ్మతనివో
నిండాఁగొన్నాల్లనే ॥ జేతోజాతనుఖంబులందితిగెడకశృంగారినైపుత్రకా ॥ అనివనితండ్రికియమండ్లినియె ॥
శా ॥ కాంతాహేయముమర్వికారముదురాకండాతిమిశ్రంబుహృ ॥ చ్చితామూలముపీనసజ్వరముప్రసేదప్రణాకం
పన ॥ త్రాంతిసోభకయుక్తమీముదిమివాఛందాల్పినానానుభోపాత్తంబైనవయోనిధానమిదియయ్యాతరయ్యావద్దు
నే ॥ వ ॥ అనియమండొడంబడకున్నయయాతిదుర్వసుప్రహృదులనడిగినవారును యదుండు పలికినట్లుపలికినఁగడగొట్టు
కుమారుండై సత్పూరువునకీట్లనియె ॥ ఉ ॥ పిన్నపుగానివుకు పిన్నపుబుద్ధులయందుకమ్మనా యన్నకుదాడ్డఁదొంటిగ

దన్నవినితుడవన్ననీపునీ యన్నలు సెప్పినట్లు పరిహారము సెప్పకుమున్నవాజరకా మన్ననదాల్చినతరుణిమంబొనగూర్చుమునాకుంబుత్రకా అనినవిగురుధక్షిగుణాధారుండైనపూరుండిల్లనియెశా అయ్యానన్నిట వేడ నేలభవదీయాజ్ఞాసముల్లింపునం బయ్యుండంబరిహారము మొదలవేసనవ్యాయినేనిజర సెయ్యుంబొప్పకఁగదాల్చినాతరుణితన్నికిచ్చెదకబంపినక గయ్యంబాడెడిపుత్రకుండుగ్రిమసంకాశుండుగాకుండునే అదియమంగాక క మునివృత్తిడయ్యసేటికిజనపాలకసుగతిఁగోరునత్పురుషులకుండనుఁగన్నతంత్రి సెప్పినపనిచేసినసుగతిగొంగుపసిడియకాదే క పమపకఁజేయుదురధికులుపనిచినమధ్యములుపొందువరతురుతంత్రుత్ పనిచెప్పికోరిపనిచిన ననిశముమాతాడుపుత్రులధములుతంత్రి వ అనిపలికిపూగుండుముదిమిచేకొనితనలేతప్రాయంబుయయాతికిచ్చె నయ్యయాలియుందరుణుండై శాపడుదీప్తములేకువాడులగనర్చేలాతలంబెల్లజెక వీడైలోనుగనేలుచుంబ్రజలనస్వేషించిరక్షించుచుక దోడంభార్గవరామసోజునుభసంతోషంబులంజేలుచుం గ్రిడించెన్నియతేంద్రియుండగుచునాక్రీడావిశేషంబులక ముర్తంబులనతిసాధ్విధర్మంబులదేవయానిదనప్రాణేశున్నర్థములమనోవాక్కులకర్తంబులుసెందులేకఁగదుమెప్పించెశా ఆకాశంబునమేఘబృందముఘనంబైనన్నమైదీర్ఘమై యేకంబై బహురూపవైయడఁగునశ్లేదేవుగర్భంబులోలోకశ్రేణిజనించుచువైలగుచున్లోపించునాదేవును శ్రీకాంతుకహరిఁగూర్చియగములుసేసెన్నాహుమండీములక మతియనుము చెలికాండ్రన్దరులన్రథములభట శ్రేణిండురంగంబులక గలలోఁగన్నధనావలీన్యమహనంగాజూచుచుకభార్యతో బలువేలేండ్లుమనోజభోగలహరిపర్యాప్తుడై లేలియుక బలుతృప్తంగడఁగానకేతయుమహాబంధంబులకప్రకుచుక వఃకకదినంబుననాత్మజ్ఞానంబునంజేసికాంతానిమిత్తంబునమోసపోవుట నెఱింగియయాలియతివివాదంబునొందిదేవయానికినిల్లనియెక మునచారిత్రమువంటిది వినుమితిహాసంబుగలదువృద్ధజనంబుల్లు

శ్రీ యయాతిదేవయానికివిస్తోపాభ్యాసనమనువ్యాజంబునస్వవృత్తాంతంబుఁడెలుపుట శ్రీ

సులును మెత్తురునీపును మనమునసంగీకరింపుమంజులవాణీ అదియెట్టిదనిసీ అజమొకండువనంబునందేనుచునుగర్వలముననూతిలోపలికిజారి లోడికిఁచాగినాలోకించికామియైకొమ్మునదరిగొంతగ్రూలద్రోచి వెడలింపనచ్చాగివిభునిఁగాఁగోరిననగుఁగాకయనితానునదియఁడిఱుఁగ సెన్నియేనియుండన్న సంతఁగామించిననన్నిటికినిభర్తయైనర్చివానినేప్రాప్తరతులనువశలఁజేసి సారదిశ్రీడించిశ్రీడించిసాకి సాకి కాముఁడనియెడిచున్నహగ్రహముకతనఁ జిత్తమేనుతినుత్తిల్లిజెల్లఁజిక్కిరక వెడలుతుకేలిఁజగురాకడిదపువేటునకులాంగియతిమోహితుఁడై విడువకనతులందగిలేడుఁజడునకు నెక్కడివిబుద్ధికాతుర్యంబుల్ వ అంతనచ్చాగంబుదనపిదపందగిలినఛాగీనివహంబులోపలంబాడమెప్పడిఛాగియందుఁడగిలిక్రీడింపంగనినూతిలోపలంబడివెలువడినఛాగితనపతివలని నెయ్యంబులేకుండుటకువినన్ నై తనమనంబునక పలికినపలుకులుపలుకఁడుకలఁచున్నవకాంతఁజూచికుడునంవలుడై నిలిచినచోటన్నిలువఁడునిలుచెల్లనుగల్లకామినిజమతిఁగలఁడేవ అనిపలికినిడిచిననయ్యజవల్లభుండుసురతవరతంత్రుం డైమిసిమిసియనుశబ్దంబుసేయుచునచ్చాగివెంటంజనియెడంబరవంజాలకుండెనంతదానికెగర్తయైనప్రాప్తజుండురోషంబునరలినమర్థంబుగాకుండనల్లాడుచున్నఛాగవృషణుంబుడించివేసిననచ్చాగంబుగ్రిండఁబడివేడుకొనినప్రయోజనంబువొడగనియోగవిమండుగావునప్రాప్తజుగ్రమండుగ్రమ్మటనయ్యజవృషణంబులుసంధించినక వృషణముమఱలంగలిగినానుషమండై ఛాగివిభుడుసుందరితోడనిచ్చుచునుఖంబులఁబొందుచుఁదృఢతుదిఁగనఁడయ్యెఁబెక్కుదివపములయ్యుక అనియిచ్చిభంబునయయాతిదేవయానికినిజవృత్తాంతంబుకథారూపంబున నెఱింగించియిల్లనియెను అబలానీనివిధాతిదుర్జయనలజ్జాపాంగభల్లంబులంబ్రబలంబైనమనంబుభగ్నుముగనాప్రావీణ్యముంగోలుపో యిబలిన్తుండగుకాముబారిఁబడినే నెట్లోర్పెదకబందిక తైలడింబావపుతృప్తయివృషకటాదీహృత్పతిష్ఠిప్పెడిక అదలనుప్రాణములదలినఁ గదలనువర్వాంగకములుగదులుచునుండక వదలదుచిగువులువదలి నఁదుదిలేదీతృప్తదీనిఁద్రుంపఁగవలయుక క వెయ్యెండ్లనుండినీతో గ్రయ్యంబడియన్నవాఁడఁగామనుషుములం గ్రయ్యదొకయిరిమత్తైనను డయ్యదుకొనలిడియెఁదృప్తతవతవతోడక క ముదిసెనుదంతావలియునుముదిసెనుకేకములుదనువుముదిసెందనకుక ముదియనివిరెండుచిశ్రేను బ్రతికెడితీవియునువిషయవదున్నేహయక కడలేదాశాలకును గడఁజూడఁగఁగానరాదుకడఁగనిరేని న్నదుముదమునసంసారముకడఁగండుగుతత్త్వవిదులుగమలధరాక్షిణమంజసహుకపహువేదండాశ్వవధూనుకూలధాన్యాదులు పెక్కుండియునాశాశమునిండిండుక లేవుకరింజమిదిసన్నక కామోదభోగమభిములు వేమోలునుబురుసుండనుభించుచునున్నం గామంబు

శాంతిబాంధవుఁ ధూమధ్వజఁ డాజ్యవృష్టిఁ ద్రుంగుమవడునే॥ ౧॥ అక్కఱల్లిచెల్లెలాత్తజలెక్కినఁ పాను పెక్కఁ జరచువ
త్తునయనఁ పరచు యోగితే నఁబలిమినినిం ద్రియఁ గ్రాచుమధికపీడఁ గలుగఁ జేయు॥ ౨॥ వెంగలివి త్తయితిరుగక । నంగజాలిల
లనుముక్తి నాశించునతఁడంగనలతోడబడువని నంగడములునదలవలయుజలతముభివ॥ అదియునుంగాక నేడుమొ
దలవృష్టాఖండనంబుఁ జేసినిర్విషయుండనై యహంకారంబువిడిచివృంగంబులంగలసివనంబుననంచరించెన వరప్రహ్లాం
బునంచుఁజిత్తంబుచేర్చెనప్రహ్లానిష్ఠఁ ననుమృతలకునాశానివారణయగుటంజేసియేనంచుఁడత్పరుండనై యాహారనిగ్రా
దియోగంబులంబరిహరించెనాత్మవిమంచై సంసారనాశంబుఁడలంచినవాఁడవిద్యాంసుండనితలంచిపలికిపూర్ణునియా
వనంబిద్భిముదిమితానకైకొనివిగతలోభుండై నిజభుజతక్తిపాలితంబగుభూమండలంబువిభాగించి త్రుహ్యునకుఁ బూ
ర్వభాగంబును, యదవునకుదక్షిణభాగంబును, మర్వసనకుఁబశ్చిమదిగ్భాగంబును, ననువునకును త్తరదిగ్భాగంబును, సం
రక్షింపుండనియిచ్చివారలననుక్షుణంబున॥ ౩॥ నాలుగుచెఱంగుల నేలయుఁ బాలింపుండనుచునగ్రభవులకుఁబంశె॥ భూ
లోకమేలునునుచును। బాలారోగిదారుఁబూరుఁబట్టముగఁజ్జెంప॥ ౪॥ ఇట్లుపూరునికిరాజ్యంబిచ్చి పెక్కువర్షంబులంచున
నుభూతంబులైనయంద్రియమఖంబులువిసర్జించి॥ ౫॥ మిక్కిలివిజ్ఞానంబునఁ । జక్కఁగఁగదిగదివివైరిపడ్వర్గంబు॥ యే
క్కిలవచ్చినవివాగము । గ్రక్కుననీడంబువిడుచు కరణినిదితుండై ॥ ౬॥ కారుణికోత్తముండనుహరి । గారుణ్య
ముకతననతఁడుఘనండై గెలిచెం । గ్రూరములనువిషయంబుల । నూరకగెలువంగతత్తుండొక్కఁడగులండే॥ ౭॥ మఱియు
నిర్హులితసంగుండై సత్వరజస్తమోగుణంబుల దిగనాడిర్తులంబయినవాసుదేవాభిధానప్రహ్లాంబునంచుయయా
తిభూపాలుండు స్వసిద్ధయైన భాగవతగతింజెందెనంత॥ ౮॥ ప్రాణేశుఁడాడినపలుకులునగపులుగాఁజూడకంతరంగ
ముననిలిపి । పథితులైపోవుచుఁబానియకాలలఁ జల్లఁగానుండెడి జనులనెల్ల । సంసారమునఁగర్తనంబంభులైవచ్చు
యాలువిడ్డునుగండనుచుఁగూడి । యుండుటగానిసంయోగంబునిత్యంబుగాదీతమాయాప్రకల్పితంబుఁ దిరివిడుచుట
తగవనితెనువమెఱసినిగ్రసాలించిమేల్కొన్న నెలవుచాలఁగలిగి భార్గవసర్వసంగములవిడిచి హరిపరాధీనయైముక్తిక
రిగెనధిప॥ ౯॥ అనియట్లుయయాతివరితంబుచెప్పిభగవంతుండును, సర్వభూతినివాసుండును, శాంతుండును, వేదసంయు
డునైనవాసుదేవునికీనమనగరించెదనినిశుకుండిల్లనియె॥ ౧౦॥ భారతేనిపుజనించిన। పూరునివంశంబునంచుబుట్టినవారి॥
జారుయశోలంకారులధీరులవినిపించునధికతేజోధనుల॥ ౧౧॥ పూరునకుజనమేజయుండఁ, జనమేజయునకుఁబ్రాచిన్యాం
సుఁ, డకనికల్రవిరోధసమన్యవతనికిఁజారుపుపుట్టె, నాచారువునకునుచ్యువు, సుచ్యువునకుబహుగతుండును, బహుగతు
నకుశర్యాతి, శర్యాతికిసంయాతి, సంయాతికిరౌద్రాశ్వుండు, రౌద్రాశ్వునకుఘృతాదియను, నచ్చరతేనాయంచుఁబు
తేపువు, కయేపువు, ధేపువు, కృతేపువు, జతేపువు, నన్నతేపువు, శరేపువు, సత్యేపువు, వ్రతేపువు, వనేపువులను వారు, జగ
దాత్మభూతుండై నప్రాణులకునింద్రియంబులచంచంబునఁబడుగురుకుడుకులుజన్మించిరంచుఁబుతేపుకునంశసారుం
డు, నంతిసారునకునుచుతియు, ద్రుపుండు, వప్రతిరథుండు, ననమువ్వురుపుట్టిరంచుఁనప్రతిరథునికిగణ్వుం, డాకణ్వునికీమే
ధాతితి, యతికికల్రాశ్రంఘంఘమొవలగు, బ్రాహ్మణులుజన్మించి, రాసునుతికిరైభ్యుండు, రైభ్యునకు దువ్యంతుండుపు
ట్టె॥ ౧౨॥ చారావారపరితోదారధరాభారదక్షుడక్షిణహస్తశ్రీరాజిల్లగనొకనాఁడారాజేంద్రుండువేటయండభిరతుం
డై॥ ౧౩॥ గండకకంతీరవభేరుండశశవ్యాళకోలరౌహిషరురుశేదండవ్యాఘ్రమృగాధికఁడండశరభశల్మల్యజనురూపు
ల॥ ౧౪॥ ౧౫॥ చవృషకుసేయుచుమృగములఁబోవృషమనీరములయంచురోజుచువలంఁగ్రిష్వగోవిందగఁజోపుచుఁడవృకనే
యుచునువేటలకుకంబొప్ప॥ ౧౬॥ మృగయాధంబులవెంటను। మృగలాంఛనసన్నిభుండుమృగయాతురుండై। మృగయా
లుగొండలుగొలువఁగ। మృగరాజపరాక్రమంబుమెఱయఁగవచ్చె॥ ౧౭॥ ఇట్లువచ్చివచ్చిరైవయోగంబునఁగణ్వుమాహా
మునితపోవనంబుచేరంజని॥ ౧౮॥ ఉరుతరశ్రాంతాసీయగళంబులకుఁబింఘములవినరెడికేకిముఖ్యములను। గరుణతోమద
యక్తకలభంబులకుమేఁతలిడుచుచుద్దాడున్యగేంద్రములనునునమృగాదనములగాఁపుగాలేళ్లతోరతులుసాగించుసా
రంగములను। ననువుగాఁచూచుధేనువులకంతంబులునువృషువాడోశోద్ధులములను। దారకలహించుమూషికదంపతు
లకుఁమైత్రిరంకించుమాద్దాలముల్లములను। మతినిజాతివైరంబులుమానికూడికలసిక్రిడించుమృగములఁగాంచెనతఁడు॥
౧౯॥ ఇట్లెఱఁగునమృగజాతులపాత్రులుమేమెఱుఁగమనుచుభూవల్లభుండఁబడి త్తములోపలశాముని। నత్తమునద్వృత్తము
నకుసంతసపడుచు॥ ౨౦॥ హల్లకవినరహసరసీకల్లోలోగ్భూల్లయాధికాగిరిమల్లీమల్లీమరువకకురువకఁసెల్లిలితానిల
మువలనసంతుష్టుండై । దువ్యంతుంభవద్భునవనరంబున॥ ౨౧॥ ఇందిందిరాతిసుందరిఁబుండిందిరదిభరయూనొదిందిండు

భంబిందించువంశయనుక్రియనిందివరసిధిమ్రోసెనిందిదిరముల్ || కమాకందర్పునిములుకులుమాకందములగుటజే
 సమాకందంబుల్ | మాకందములనుకైవడిమాకందాగ్రములచికిసమాజమునిలిచె || అంత|| ఇందున్నకణ్డమునకిని
 పండనమొనరించితిరిగివచ్చెదననుచు || బొందుగననుచరులనుదానందజనందంపనిలిపియటజనిమ్రోల || శా|| అకణ్డా
 శ్రమమందునీరజనివాసాంతప్రదేశంబుల | వ్యాకందంబులనీడకల్పలతికామధ్యంబులకామంజరంభాకాండాంబితశా
 లలోగునుమనంపన్నస్థితింజాచెనా | భూకాంతుంకుశకుంతలన్నవనటద్భావర్యటతులంతల || క || దట్టపుతురుమును
 మీదికిమిట్టింపినచన్నగవయుమిటిమిటిచూడు || అన్నట్టాడునడుముదేనియ | అట్టెడుమోవియునుమనమునూటంపం
 గ || వ || అంతనారాజకుమారుండలరులుమ్ములమిలకానివెడవింటిఘణఘణాయమానయ్యెమ్రోయుఘంటలకుబబ్బరించిత
 నమనంబున || శా || వన్యాహారములకజితేంప్రియతనావాసించునాకఃఖండీకన్యారత్నమునేగతింగనియెడింగాడికురం
 గాడితారాజన్యాపత్యముగాంగసోపునభిలాషంబయ్యెంగాదేనినీయన్యాయత్రములందుజౌవులకెట్లాశించునేచిత్ర
 ముల్ || క || అడిగినప్పుడుతగానని | నుడివెడివోవదేమనంబుమెప్పుననిభంబుడురాజవదననడుగక | నడుమనొకొంత
 ప్రొద్దుపడబడచొచ్చె || వ || ముటియునెట్టకేలకుడనచిత్రసంచలనంబునత్యంబుగాదలంచియుల్లినియె || క || భూపాలకక
 న్యకవనినీపైఁజిత్రంబునాఁటెనివారే | నీపేరెదినిద్దనవన | భూపర్యటనంబుదగవెపూట్టేంచుముఖ || వ || అనిపలుకుచున్న
 రాజకుమారునివదనచంద్రికారసంబునేత్రచకోరంబువలసంద్రావుచునయ్యువిదవిప్రాంతయైయున్ననమయంబున || క ||
 కంఠేకాలునిచేతంగుంతితుండగుటెట్లుమరుడుగునుమాప్త్రంబుల్లుంఠించినిణనిసాదము | రంతన్ననపాలనేసెతవతవలే
 మి || ఇట్లువలరాజవాడిక్రివాడికోలవేడిమిదాలిమిపోడిమిచెడియావాలుగంటియుల్లినియె || వ || అనివార్యప్రభము
 న్నుమేనకయుమిశ్వామిత్రభూధర్తయె || గనిరామేనకడించిపోయెనడవింగబుండునన్నింతగా | మనిచెన్నర్వమునా
 మునీంధ్రుండెటుంగున్నద్భాగధేయంబునన్నినుంగంటించినవంగృతాగ్ధనగుచున్నేడివనాంతంబున || క || నీవారముప్ర
 జలేమును | నీవారముపూజంగొనుమునేడిటనీవు | నీవారునుమాయంటను | నీవారాన్నంబుగొనుడనేడునరేంద్ర ||
 అనిపలికినచువ్యంతుండుమెచ్చినుచ్చకంటియిచ్చయెటింగియుల్లినియె || గీ || రాజతనయవగురాజీవదత్తనేత్ర | మాటనిజ
 ములోనిమాటలేదు | తనకునదృశుండయితనయనికైకొంట | రాజసుతకుండగవురాజవదన || అనిమటియండియ్యనిసె
 య్యంపుపలుకులవలననయ్యువిదనియ్యకొలిపి || క || బంధురయకుండజగన్నుత | సంధుండచువ్యంతుండుచిత్రసమయజ్ఞంపై |
 గంధగజగమననప్పుడు | గంధర్వవిధిస్వరించెగహనాంతమున || వ || ఇవిధంబుననమోఘవీర్యుండగునారాచపట్టితపసి

శ్రీ భరతునిచరిత్రము. శీ

రాచూలికిఁజాలునిపినులునాఁడుతనవీటికింజనియెనయ్యంతియుంగొంతకాలంబునకుంగొడుకుంగనినగణ్డమునీంధ్రుం
 డారాచపట్టికిజాతకర్తాచినుంగొచారంబులొనర్చెవాడింభకుండునుదినదినంబునకుపాలచంద్రుండునుంబోలె నెదు
 గుచు || క || కుంతితుండగుకావాడు | త్రంతంవనపిన్ననాఁడెకణ్డపనధర | త్రంతీరవముఖ్యంబుల | కంతములంబట్టియడఁచు
 గాననవీధి || అంతనాకణ్డమునీంధ్రుండుపాలకుంజాచిత్రకుంతలకిట్లనియె || డ || పట్టపురాజునీమగండుపాపండునన్నిటసే
 క్కుండంతకుంబట్టపుదేవివై గరిమబాగుగనుండకవారివారితోగట్టువనంబులోనవయఁగాఁబనిలేదిటందగ్గిపోగడే | పుట్టి
 నయిండ్లుమూనిపతిబొందకనీట్లనిశంబునుంచురే || అనిననియ్యకొని || క || ఆపిన్నవానినతుల | వ్యాపారునుదారువైష్ణవాం
 శోద్భవునింజాపెదనంకుశకుంతల | భూపాలునికడకువచ్చెబుత్తునిగొనుచు || వచ్చిచువ్యంతుండున్నసభామంటపం
 బునకుంజనినిలిచియున్నయెడ || వ || వలకేలన్దురుదత్తరేఖయుఁబడవ్వంవ్వంబునంబున్నరేఖలనొప్పారంగనించువచ్చినర
 మాకాంతుండనాఁగాంతినిగలమైయున్నకుమారుమారునదృశాకారున్నిలోకించితా | బలుకండయ్యెవిభుండెఁగినిణ
 విప్రాంతాత్తయైయండంగ || ఆసమయంబున || మ || అదేనీవల్లభివాఁడునీమతుండుభార్యాపుత్రులకాప్రాతల || వనలం
 గాదలనాఁటికణ్డవనికావైవాహికారంభము | అదిహంహింపశకుంతలావచనమున్యాస్యంబుతోభూవరేం | ద్రవయంజే
 కొనుమంచుమ్రోసెను | యద్వాణీవధూవాక్యముల్ || వ || అట్లశరీరవాణీనర్వభూతంబులకుండేటడభరింపునునివలి
 కిశనాకుమారుండుభరతుండయ్యె నంతనారాజురాజవదనసంగీరించితనాభవుండేకొనికొంతకాలంబురాజ్యంబుంజే
 సిధరలోకంబునకుంజనియెడనంతరంబ || క || రేండవహరిశ్రీయధరణీమండలభారంబువెసనమంచితబాహాదండమున
 నిలిపితనకును | భండనమున నెములులేకభరతుండొప్పు || వ || ముటియునాదోవ్యంతియుమునాతటంబునదీర్చితపనునిఁబు
 తోటాతుండుగాడెట్లుతియెనిమిదియును, గంగాతీరంబుననేబడియెను, నిట్లు మాటముప్పదిమూడవ్వ మేధయాగంబులు

సద్విజ్ఞానములుగా నెనర్చి, దేవేంద్రనిభవంబుననతిశయించి, పదమూడువేలు నెనుబది నాలుగుకుడుపు ధేనువులుగలయి
 ద్వంద్వంబనంబరగునట్టి వెయ్యిద్వంద్వములుపొడి మొదవులు, శ్రేపులతోడ నలంకారసహితంబున వేవురు బ్రాహ్మణు
 లకిచ్చి సుహృదంబునుపుణ్యతీర్థకూలంబునవి ప్రముఖులకురత్నభూషణతో భితంబులై ధవళదంతంబులుగలదంతావధు
 లంబునాలుగులక్షలాసం గెదిగ్విజయకాలంబునశకశబరబృధికవక కిరాతకహాణాక్షేచ్ఛదేశంబుల రాజులపీఠంబు
 డంవిరసాతలంబున రాక్షసకారాగృహంబులందున్నవేల్పులగరితలంబెక్కండ్రవిడిపించి తెచ్చి వారలవల్లభులంగా
 ర్పేంద్రిపురదానవులజయించిర్జరులనిజమందిరంబులనునిచె నతనిరాజ్యంబునగగనధరణీతలంబులు ప్రజలుగోరినకోరి
 కలిచ్చుచుండెనివ్వధంబునగి॥ సత్యవతితమంచలమంచుబలమందు భాగ్యమందులోకపతులకంటె నెక్కుడయినపే
 ర్నిగురువదియేడువేలైండ్లుధరణీభరతుండేలెనధిపక॥ అర్థపతికంటెగలిమింగృతాధ్యంజైయతులశోర్యమలపడియునతం
 డర్థములను బ్రాణములనువృద్ధములనితలంబితౌంతుండయ్యెనరేంద్రాక॥ భరతునిభార్యలుమువ్వురు, వరుసంబు త్రకులం
 గాంచినవల్లభుతోడఁగి సరిగారనితోడోడను, శిరములుచునుమాడిరాత్తిశిశువులనధిపా॥ వ॥ ఇట్లువిదగ్ధరాజపుత్రికలుశిశు
 వులంజంపినభరతుండపుత్రకుండై మరుత్తోనమంబునయగంబుపుత్రార్థియైచేసి దేవతలమెప్పించెనయ్యవసరంబున॥
 సీ॥ అన్నయిల్లాలింజాలాలినిమమతాఖ్యంజాచిబృహస్పతిసురతమునకుం దొరకొనిపైఁబడ్డదొడ్లిగర్భంబుననున్నబా
 లుండుభయంబొదవలచుతగదని మొఱసేయడమకుంబుతో వానినంధుండవగుమన్ననలిగివాడఁ దొరిగిలోపలివీర్య
 మూడఁదన్నిననేలబడివిడ్డఁడై యున్నబాయలేక నితనిపెంపుకొడుకులిరువురుజన్మించిరనుచు వెలయఁజేయుచు నినమ
 మతంబెంపఁజాలనిపెంపుభరింపుమీద్యాజననుచుఁజనియెదానివిడిచి॥ ఇట్లుచధ్యునిభార్యయగుమఃమతయు, బృహ
 స్పతియు, శిశువుంగనిద్యాజుండయినవీనిభరింపుమని పది నెఱుఁగదులుదమలోనొండొరువులంబలికినకారణంబునవాడు
 భరద్వాజుండయ్యెగర్భస్థుండయినవాడుబృహస్పతిశాపంబునదీర్ఘతమండమొసంతతాబృహస్పతియుమఃమతయునుద
 యించినవానివిడిచినిజేవచ్చంజనినమరుత్తులువానింబోషించిపుత్రార్థియైభరతునికీడ్చిభరతుండువానికేకీనివితథం
 బై నభరతవంశంబునకునాభరద్వాజుండువంశకర్తయగుటంజేసివితథుండనంబరగెనావితథునికేమన్యువు, మన్యువునకు
 బృహ, స్త్రీ, ప్రజయ, మహావీర్య, నరగర్భులనువారేవురుసంభవించిరందునరునికిసంకృతి, సంకృతిగిగురుండురంతిదేవుండన
 నిరువురుజన్మించిరందు॥

శ్రీ రంతిదేవునిచరిత్రము. శ్రీ

సీ॥ రాజవంశోత్తమరంతిదేవునికి ర్మియేలచెప్పఁగఁబడునిందునందునారాజుదనసంచితార్థంబులన్నియు నెడపకదీనులకి
 చ్చియిచ్చి, సకుటుంబుండై దైర్యసంయుతుండై పేడయైకూడునీరు లేకధమవృత్తి నెందెనిలుబడియొనిదిదివసముల్పరి
 యింపనొకదివసంబురేపు నెయ్యిపాయసంబునీరునుగలిగిన బహుకుటుంబభారభయముతోడ నలసివీరువట్టునాఁకిలి
 యునుమిక్కిలొదవఁజూచికుడువనుత్సహించిఅయ్యెడసీ॥ అతిథిభూసురుండొక్కఁడాహారమడిగినగడపకఁ బ్రియము
 తోగారవించిహరినమర్షణమంచునన్నంబులోనగమిచ్చినభుజియించియేగెనాతఁడంతలోమెకతూర్పుడతనార్థియైవ
 చ్చిపాడసూపలేదనిపోకతనకునున్నయన్నములోననొకభాగమిచ్చినసంతుష్టుండైవాండుసంసారవెనుకకుక్కగమియుతా
 నునొక్కఁడేలేరనాయన్నశేషమిచ్చెనన్నయమున॥ వాని మ్రొక్కి పంపవరుసతోజండాలుం దొక్కఁడరుగుదెంచిన
 క్కనిలిచి॥ హీనుండఁజండాలుండును॥ మానవకులనాధదప్పిమానదునవలం॥ బోనేరనీకుఁజిక్కిన॥ పానీయమునాకుఁబో
 సిబ్రతికింపఁగదే॥ అనినదీవాలాపంబులకుగరుణించియిట్లనియె॥ డే॥ అన్నము లేదుకొద్దిమధురాంబువుమాత్రముద్రావుమ
 గ్నర॥ మ్మన్నశరీరధారులకునాపదవచ్చినవారియాపదల్లగ్ననఁదాల్చివారికిసుఖంబులు సేయుటకంటె మెండుమేలు
 న్నదెనాకుదిక్కుపురుషోత్తముండొక్కఁడునుమ్ముపులగపా॥ అనిపలికి॥ మ॥ ఇలవంతంబగునీరువట్టుననిజప్రాణాంతమైయు
 న్ననో॥ నలయందేమియుదీనహృద్భర్తమువారాటంబుభేదంబునాజలదానంబుననేడుమానుననుచున్నశ్వేత్వరాధీనుం
 డై॥ జలముల్కొనెనురంతిదేవుండయంజండాలుపాత్రంబునక॥ వ॥ తదనంతరంబు బ్రహ్మాదిదేవతలుసంతోషించిరంతి
 దేవునికిమేలు సేయదలంచినిజాకారంబుతోముందరనిలువంబడియారాజుదైర్యపరిత్యోగంబుదమరుసేసిన వృషభాది
 రూపంబులగువిష్ణుమాయ నెఱింగించిననానరేంద్రుండందఱికినమస్కరించి॥ క॥ వారల సేవియునడుగక॥ నారాయణభ
 క్తిదనమనంబున వెలుంగిర్దిరుండాతఁడుమాయాపారజ్ఞుండగుచుబరమపదముంబొందెక॥ అరాజుర్నిగొలిచిన॥ వా
 రెల్లఁదదీయయ్యోగవైభవమునశ్రీ॥ వారాయణునితనలై॥ చేరిరియోగీశులగుచుసిద్ధపదంబు॥ వ॥ ఇట్లురంతిదేవుండుని
 జ్ఞానగర్భియగుభక్తవలకబరమపదంబునకుంజనియెనంతగర్భవకునిజన్మించెనిదికి నాధ్యుండుగలిగెనాతనినుండి బ్రా

[illegible]

దైయన్న దానబంధైం దేంధువత్రివర్తిం పశున్ను వృష్టి లేనిహా పశువిప్రులనడిగినా సన్నయిండదమ్ముడగ్ని హేమాశ్ర
దారినంగ్రహంబుదాల్చినవరివే త్రాయంశ్రు దాననీవయితడవైతి॥ వ॥ అదికారణంబుగానన్నయిండదమ్ముండురా
జ్యాన్తుండుగాఁకునీవుపరివే త్రపుమీయన్నకు రాజ్యంబిచ్చిన సనావృష్టిదోషంబుచెకునని బ్రాహ్మణులువల్లినశంత
సుండువనంబునకుంజనిదేవాపికే చ్చియంబుచెప్పిరాజ్యంబు చేకొమ్మనివల్లె నంతకుమున్న హానితండ్రి దేవాపిరా
జ్యంబునకన్తుంజేయందలంబివిప్రులంబిలిచిననావిప్రులుపాపండుమరవాక్యంబులుదేవాపికినుపదేకించినదేవాపివేదం
బులనిందించినపాపండుండును, దేవదూషకుండునుగావునదేవాపికిరాజ్యంబులేదనిబ్రాహ్మణులుచెప్పినశంతసుండును
మగుడివచ్చిరాజ్యంబుఁజేకొనియెనంతవర్షంబులుగురి సెనివ్విధంబున॥క॥ దేవాపికీలావపురం॥ బావాసముగాఁగయోగి
యైయున్నాఁడుగ్నివరకలినప్రబంధు॥జై వాత్యకకులముమీఁదసంస్థాపించు॥వ॥ బాగ్నికుండను వాడికిసోమగుత్తుండుపు
ట్టై సోమదత్తునకుభూరియు, భూరిశ్రవస్సుశలుండను నారుమువ్వురుపుట్టిరి॥ క॥ భాతిగశంతసునకును॥ జ్ఞాతుండై గంగ
యందుభనియించెనుసామ్యూతివిమలకీర్తులచే॥నాతతవ్యోముండుభీష్ముఁడాత్మజ్ఞుఁడుగా॥గీ॥ పరశురాముతోడఁబ్రతి
ఘటించిజయించెనన్యూఁడొకఁడు నెఱుంగుతఁడవకల్-వీరయాధవతివివేకధర్మజ్ఞుండు॥దివిజనదినుతుండు దేవసముఁడు
వ॥ఆశంతసునకుదాశకన్యకయైనసత్యవతియంచుఁజిత్రాంగదవిచిత్రవీర్యులుపుట్టిరంచుఁజిత్రాంగదుండుగంధర్వులచేసి
హతుండయ్యెమఱియును॥ఉ॥సత్యవతివధూటిమునుశంతసు పెండ్లముగానినాఁడుసాంగత్యముగాఁబరాశరుడుగర్భమా
చేసినబాదరాయణుండత్యధికుండుశ్రీహరికళాంశజుడై ప్రభవించెనిత్యము॥ సత్యములైనవేదములసాంగములన్ని
భజింపందత్తుండై॥గీ॥బాదరాయణుండుభాగవంతుండనఘుండు॥ పరమగుహ్యమయినభాగవతము॥ నందనుండనైనసా
కుఁజేప్పెనుశిష్యజనులమొఱియేమజువుకొంటి॥వ॥అవిచిత్రవీర్యునికిఁగానిరాజాక్షాంతులనంబికాంబాలికలభీష్ముం
డుబలాత్కారంబునఁదెచ్చివివాహంబుసేసినవిచిత్రవీర్యుండువారలందగిలిమనోజరాగమత్తుండైచిరకాలంబునానా
విధశ్రీడలవిహరించుచు రాజయత్నపీడితుండై మృతుండయ్యెనంత॥ క॥ఆతనిసతివలనసుతులను సుతునత్తఱిఁదగ్గివహ
పసారదింగనియె॥ధృతరాష్ట్రపాండువిదురులునుతవరితుండుబాదరాయణుండునరేంద్రా॥ వ॥ అంతధృతరాష్ట్రునికి
గాంధారియంచు దుర్యోధనాదులగుకొడుకులుమాఱురును, చుక్కలయను, కన్యకయును, జన్మించివృగశోపభయంబు
నంజేసిభార్యంబొందవెలిచినపాండునకుఁగంతిదేవియంచుధర్మనిలేంద్రప్రసాదంబునయునిష్ఠిర భీమాన్తునులనుము
వ్వురునుమాత్రిదేవివలనశినాసత్యప్రసాదంబుననకులసహదేవులనువార్దిరునుగానేవురుపుట్టిరయ్యెపురకునుప్రపద
రాజపుత్రియైనద్రౌపదియంచుగ్రమంబునంబ్రతివిచ్యుండును, శ్రుగసేనుండును, శ్రుతకీర్తియు, శతానీకుండును, శ్రు
తకన్తుండునననేపురుపుట్టిరి, నాటియుయునిష్ఠిరునకుఁజౌరవతియంచుదేవకుండును, భీమాసేనునిహిడించియంచుఘటో
త్తాచుండును, గాళియంచుసర్వగతుండును, సహదేవునికివిజయయంచును హేమాశ్రుండును, సకులునకురేణుమతియం
చునిరమిత్రుండును, నర్జునునకుమలూచియనుకన్యకయంచునిలావంతుండును, మణిలూరుపతిపుత్రికయయినచిత్రాంగద
యంచుబభ్రువాహనుండును, సుభద్రయంచుశౌర్యదైర్యతేజోవిభవంబులనఖిలరాజనికరంబునంబ్రఖ్యాతుండైనయ
భిషున్యుండును, జన్మించిరంచుబభ్రువాహనుండర్జునునినియోగంబునమాతామహునిగోత్రంబునకు వంశకర్తయయ్యె॥
ఉ॥అన్యన్యపూజ్యనీజనకుండై యభిషున్యుఁడుభూవరేంద్రమూ॥ధన్యుఁడుధన్యమార్గణకడంబుచిదారితత్తైరివీరరాజన్యుఁ
డుజన్యభీతకురునైన్యుఁడునైన్యసమూహనాథవృద్ధాన్యుఁడుమాన్యకీర్తిమహిమందనరెంగురువంశకర్తయై॥ ఆయభి
షున్యునకును తైరయంచునీవుజన్మించితి॥ క॥ప్రోణసుతుతూపువేడిమిఁబ్రాణంబులఁబాసహరికృపాధర్మనసం॥ప్రాణం
బునప్రతికీలేకా॥ద్రోణీశ్వరమున్నునీశిశుత్వమువేళ॥వ॥నీకుమారులుజనమేజయశ్రుతసేనభీమాసేనోగ్రసేనులనున
ల్పరువీరలునీవుతక్షునిచేతనిధనంబునొందితివనివినిసకలసర్వలోకసంహృతంబుగసర్వయాగమింకజనమేజయుండుసే
యఁగలఁడుపూర్వరోషసహితుండగుచునాటియునతండుసర్వధరణీమండలంబునుజయించికావశీయుండుపురోహితుం
డుగానశ్వమేధంబుసేయఁగలవాఁడువానికిశతానీకుండుజనియించియాజవల్గునియంచువేదంబులుపతియించికృపా
శార్యునివలఁదనత్వజ్ఞానంబునేర్చికౌనకునివలననాత్మజ్ఞానంబుబడయంగలవాఁడాశతానీకునికిసహస్రానీకుండువాని
కినశ్వమేధజండునశ్వమేధజునికాసీమకృష్ణుండునాసీమకృష్ణునకునివకుండునివకునకుఁగౌశాంబియంచునుప్రండుపు
నోఁజిత్రరథుండుచిత్రరథునకుశుచిరథుండుశుచిరథునికివృష్టిమంతుండు వృష్టిమంతునికిసుషేణుండు సుషేణునికిసునీ
త్తుండుసునీకునికిచతుస్సన్యచతుస్సన్యకుసుఖానిలుండు, సుఖానిలునికిఁబరిష్లేపుండు, పరిష్లేపునకుమేధావి, మేధావిఁను

•దైవాత్యకమలముఁబంధ్రవంశము, శ్రీనాసత్యఅశ్వనీదేశతలు.

నయ్యగ్ధుః సునయనకిన్యవంజయండు నృశంజయనకిమార్పుండు నూర్పునికినిమి నిమికిబృహద్రథుండు బృహద్రథుండు సున
ధాంశుండు సుధాంశునికిత తానీకుండు శతానీకునకుమర్దనసుండు మర్దనసునికివిహీనరుండు విహీనరునికికర్ణపాణిండు
కర్ణపాణికిమితండు మితునకు యేనకుండు యేనకునకు ప్రవృత్తుశ్రుండు వాండు నిర్వంశుండై దేవని పశ్యత్తుండై కలియు
గంబునందుజవంగలవాండు కజకతనిబహువంబు డై నుగధాధీశ్వరులనిఖిలమను జేత్వరులనిన్నిగమాన్తవిధులజేష్ట
ద్రుమగుణాలంకాంధీరసుభగవిచారా వజరానన్దపుత్రుండైనసహదేవునికిమాద్వాలిమాద్వాలికిశ్రుతశ్రవస్సు శ్రుతశ్రవ
స్సునకునయితాయువు నయితాయువునకునిరిమిశ్రుండు నిరమిశ్రునకుసునక్షత్రుండు సునక్షత్రునికిబృహత్సేనుండు బృ
హత్సేనునికిగర్జజిత్తుకర్జజిత్తుకకుశ్రుతంజయుండు శ్రుతంజయునకువిశ్రుండు విశ్రునకుశుది శుదికియేముండు యే
మునికిసుప్రతుండు సుప్రతునకుకర్కశేత్రుండు కర్కశేత్రునకుశ్రుతుండు శ్రుతునకుదృఢసేనుండు దృఢసేనునికిసుమహి
సుమతికిసుబలుండు సుబలునకుసునీతుండు సునీతునకునన్యజిత్తు నన్యజిత్తుకకువిశ్వజిత్తు విశ్వజిత్తునకుబురంజయుండు
సుబుద్ధిచెదరనిచెప్పెనుటియనిస్థినియె||గీ|| వినుముమోగడదేశవిభలుజరాసంధః ప్రముఖధరిణిపగులు ప్రబలయశులు
రుకలియుగము వెద్యేండ్లలోపలఁబుట్టిగలరుభూపరేంద్ర||వ||యయాతికొడుకుపునకునభానరుండు చతుస్సు
వరోత్ముండు ససువారుమగ్ధురుపుట్టిరంచునభానరునికెగాలనాధుండు కాలనాధునకునృంజయుండు నృంజయునకుఁబు
రంజయుండు పురంజయునకుజనమేజయుండు జనమేజయునకునహాసాలుండు నహాసాలునికివహావనస్సు నహావన
స్సునకునుశీనరుండు తితియువననిరువురుబుద్ధిచిరంచుశీనిరుచకుశీవియు వినుండు సుగ్రమియు దర్పుండు సనకలుపురు
ద్ధిచిరంచుశీవికివృషదర్పునుమీర నాన్దకేయులుచలువురుపుట్టిరితితియుచురుత్రుమరహుత్రధునకుహేముండి
హేమునకుసుతపస్సు సుతపస్సునకుబలిపుట్టెనాబలివలననంగవంకశింగసింహపుండ్రాంధ్రులనుపేర్లుగలవారాఱ్ఱుగు
కుమారులపుట్టిరివారలుతూర్పుదేశంబునరాజువైరితకినదేశంబునకుడనశన నానభేయంబులిడియెలిరివీరుని
సశ్వరభుండు సశ్వరభునికిరభుండు నిరభునికికర్కరతుండు కర్కరతునకుజస్త్రధుండుపుట్టివాడరోని పామండనా
బరగి||క||సంతతిలేనికితంబునఁజింతించుచుండఁతనిచెలికాడనుగీమంబుండునిశగధుడశక్తిసంతతిగాఁచెప్పెనాత్మజ
సుతాంతాశ్వి||వ||అంతరోషపాదుండునిచహాతురుతాంతయనికైకొనిమెలంగుచుండునారాజురాగ్యంబునంగొ
కాలంబునర్జునులేమికింజితంబిభాండు సుతుండైనయుశ్యశృంగండువచ్చినవర్జంబుగురియొకపెద్దవలననెఱింగ
గి||క||ఆరాజుయుశ్యశృంగుని ఘోరతపోనియముఁదెప్పకొఱవెచ్చెనాస్వరసతుసేర్వరులను వారిస్తనభారభీరుశర
మధ్యగల||గీ||కాంతలార మెకముగన్ద్రుమిమొలగానాడువారి నెఱుంగడవలెననిగోఁచిబిగియంగట్టొలిననావడు
గునినుట్రిగానిరతికిఁజుపవలయు||అనివలకుసంత||క||ఆడుచుఁజొలవంగపుగఁ బాడుచునాలోకినకిఁబాశోఘములన్దీ
డుచుడగ్గనోడునుఁజేడియలాతపసికడుఁజేరిరికలం||అయ్యవనరంబునవారిలఁజూచి||నీమితితానీలగమ్మిల్లిభా
రంబులుచారుజూవిశేషంబులనియుభద్ర్యంచలోజ్వలప్రభదమాలంబులుతతచర్మవస్త్ర భేదంబులనియుబహు
కిలితభాసురదామంబుధిరుద్రాక్షమాలాచులనియుచలయజన్మగనాభిరాహితలేపంబులుబహువిధభాఁ లేపంబుల
నియునగుధరగానంబుశ్రుతియుక్తగుంధ్రజాతులనియుమీఱెలుండుంబులనియునకులమూర్ఖులెనఁగనునొంగనిమును
దతపసివారిదాపసులనిదాయవచ్చిమ్రొక్కె||గ్రంథివచ్చిమ్రొక్కె||సయుశ్యశృంగంబుడుచుచుచుడగ్గనీ||సేనపే
యనినతుల్పేతులగ్రచ్చిక్కరశకుచంబులుమోపికొఁగిలివిది చిరతపోనియతిడన్దిలదాయకమొంగుగఁతంబునాభి
యుగలయఁబుడికి||క్రొత్తగామన్మజేకొనుచునివీనులపొంతనాలులువచ్చెన్||మావనంబులవఁగ్లమందితిమమ
నిపెక్కుభక్త్యంబులుప్రీతిసంగి||దర్శనస్త్రమువదలిందిభర్త్యకాంతిమించిచెంగుఁగఁదాఁబిచ్చివెనను నునము
సొక్కంగనతనిజేకొనఁగవారిచఁజుంగునకుఁజేరెనతడువేషఁజిగివారి||వ||గ్రంథిహానిలోయిండుగాంతాకటాక్షపా
శబద్ధండైవారలవెంటంజనిరోషపాదుకడుంబోయిననతండువనప్రియచందంబుకౌలరినిచ్చిపురంబుననునిచికో
యెనమ్మనీశ్వరుండువచ్చినవర్జనోషంబుచెడివర్జంబుగురిసంత||గీ||అన్యపాలవఁద్రుడవత్తుండైయుంట||నెఱిగిము
నికులేంద్రఁడగుఁగి||యిష్టిచేసిసుతులనిచ్చెనాతనికృపఁబజ్జిరభుండుపిశువబహునసుతుల||వ||ఆరోషపాదున
కుఁజతురంగుండునుజతురంగునకుఁబృథులాఱుండువృథులాఱునికిబృహద్రథుండునుబృహద్రాధ్యుంబృహద్యాదుం
డుననువారుమువ్వురుపుట్టిరండుబృహద్రథునకుబృహత్సంస్సుబృహత్సంస్సుకుజయద్రథుండుంబరిగెజయద్రథునకువి
జయుండువిజయనకుసంభూతియనుభార్యయందుధృతియునాధృతికిశృతప్రతుండు శృతప్రతునకుసత్యకర్తుండు సత్య

కర్మునకునతిరథుండుజన్మించెగ్గి కుంతిపిన్న నాడంకిరి నూర్చునిబొండవిడ్డఁజదితుండైనపెట్టెఁజెట్టిగంగనీటివిడువగ నియతరథుడంతఁగన్బండునుచుగోడుకుగారవించెవఁగ్రల్లతిరథునకుఁగానీనుండై కన్బండుకొడుకయ్యెఁగర్జునకువృక్షసే నుండువుట్టెనయ్యయాతికిడుకై నమ్రహస్యనకుబభ్రుసేతువు,బభ్రుసేతువునకునారబ్బండు, వారబ్బనకుగాంధారుం, ధాగాంధారునకుఘర్షుండు,ఘర్షునకుఘృతుండు,ఘృతునకుమర్మదుండు,మర్మదునకుఁబ్రచేతస్సు,ప్రచేతస్సునకునూల్లు రువుట్టి, న్నేచ్చానివతులై యుపీదీదిశ నాశ్రయించిరి-మర్మనునకువహ్ని,వహ్నికిభగ్గుండు,భగ్గునకుభానునుంతుండు, భా నునుంతునకుఁద్రసానువు,ద్రసానువుకుఁగరంధముండు,కరంధమునకుమరుత్తుం,డతనికియయాతికాపంబునసంతతిలేద య్యోవినుము॥చ॥ అనఘయయాతిపెద్దకొడుకై నయదుక్షితిపాలువరిశమున్వినినఁబరిచినన్నరుండు వెండియొంబుట్టెడు

శ్రీ యదువంశచరిత్రము. శ్రీ

ముక్తిబొందునయ్యనుపవ మూర్తివిష్ణుఁడవరాకృతిబొందిజనించెగావునన్వినుమునరేంద్రనాబలుకునీనులపఁడువు గాఁగఁజెప్పెదన్॥వ॥ యదువునకునహస్రజిత్తు,క్రోజ్జువునలుండు, రిపుండుననువారునలుపురుసంభవించిరందుఁజెన్ద కొడుకై నసహస్రజిత్తునకుశతజిత్తుగలిగె,నాశతజిత్తునకుమహాహయ,వేణుహయ,హేహయలనువారుమువ్వు-రందు హేహయనకుధర్ముండు,ధర్మునకునేత్రుండు, నేత్రునకుఁగుంతి,కుంతికివహిష్టుంతుండు,వహిష్టుంతునికిభద్రసేనుం డు,భద్రసేనునకుమర్మదుండు,మర్మదునికిధనికుండు, ధనికునికిఁగృతవీర్యుండు, గృతాగ్ని,కృతకర్మ,కృతజన్మలనునలు గురుసంభవించిరందుఁగృతవీర్యునికేనన్బునుండుజనియించె॥సీ॥పారిశ శౌసంజాతుండైనదత్తాత్రేయుసేపించినద్యోగసిద్ధిఁ బొందిబ్రహ్మయజ్ఞ దానతపంబులుగావించినకలదిక్కులుగెల్పిజయముతోడనతతంబుహరినామసంకీర్తనముసేయధన ములనొందియచారవృత్తియెనుబదియెనువేలేండ్లుభూచక్రంబుఘనకీర్తిఁడనపేరుగాఁగనేలె॥ ముదిమి లేకతరుణమూర్తియెయురుకీర్తి॥ నమరెగార్చవీర్యుఁడనగవిభుఁడఁ॥ ౩మువానిభంగి నేలయేలినయట్టిరాజునెఱుంగ మెందురాజము శ్యావ॥అన్బునునకుంగలపుత్రసహస్రంబునంబరళురామునిబారికిరదప్పిన జయధ్వజుండు,శూరసేనుండు, వృషణుండు, వాఘపు,నూర్జితుండను వారేపురుబ్రతికిరి, జయధ్వజునకుఁదాశజంఘుండు, తాశజంఘునకునౌర్వముని తేజంబుననూ ళ్పురుకొడుకులుగలిగిరందుఁ బ్రథముండు, పీతిహూస్రుండు, వాఘపునకువృష్ణుండు,వృష్ణునకుఁబుత్రశతంబువుట్టె- సంకుఁ బ్రథముండు వృష్టియుఁగాననావంశంబువారువృష్ణులుయాదవులనంబరగిరి - యదుపుత్రుండైన క్రోజ్జువున కు వృజినవంతుండు, వృజినవంతునకు శ్యాహితుండు,శ్యాహితునకు భేరుశేకుండు, భేరుశేకునకుఁ జిత్రరథుండు, చి త్రరథునకు శశివిందుండువుట్టెనతండు॥ మ॥ కృతమధ్యబుదివేపురంగనలతోఁ గ్రీడంబ్రమోదింపనఁబుర-శలుండై ప నివేలుపక్షులుపుత్రుల్బుక్తిసేయంజతు॥ ద్దశరత్తుండునుయోగినాఁబరగిన వృక్షీవరాజేంద్రుండై॥ శశివిందుండురు నీలినుంతుఁడనురెన్నతాఁగంధపూర్ణేందుండై ॥ వ ॥ అతనికొడుకుల మొత్తంబులకు ముఖరులైన యాబ్దురిలోఁబృ థుత్రపుండనువానికినర్జునుండువుట్టె- ధర్మునకు నుశనస్సుపుట్టినూఱశ్వమేధంబులుచేసె - నయ్యుశనస్సునకురుదికుండు వుట్టె-నారుదిరునకుఁబురుజిత్తురుత్తుండు,రుత్నేషువు,పుథువు, జ్యామఘుండుననువారేపురువుట్టి రందుజ్యామఘుండు॥ సీ॥బ్రాహ్మగొల్పెడుకై బృందోడిడి ప్రేచుంబుననపత్కుండయ్యునునన్యభార్యుఁ॥ ౭ కొనకొకకొంతకాలంబునకుఁబోయి పగవారియింబునుఁబలిమిఁబట్టి॥ యొకకన్యఁదేరిపైనునిదిదోడైరంగ జననాథుకన్యనుకై బృనుూది॥ కొపించిమానవకు హకయూవకుచునుదెద్దియునేనుండఁదేరిమీఁదఁ॥ జెట్టినాఁడవనుచువిటుసులువలుకంగ॥ నతఁడువలికైనంతనయముతో డా నాకుఁగోడలయ్యెనమ్మయాలలితాంగినవతిగాదువినుమునత్యమాను ॥ వ ॥ అయ్యవసరంబున కై బృకొడుకుం గాంచుననియెఱింగివిశ్వేదేవతలును,విత్వదేవతలును,సంతసించిరివారలప్రసాదంబున॥ క॥తనసవతి మొఱంగి పెనిమిటి॥ దనుఁబొందినకై బృనుఁటిదిదర్శునిఁగనియెన్॥ దనయుఁగనిజ్యామఘుండును॥ దనుదెచ్చినకన్యఁదెచ్చి తనయనకిచ్చెన్॥ చ॥అకన్యకయందుదిదర్శనకుఁగుకుండుడు, గుఁకుండును,రోమపాడుండునుంబుట్టిరి,రోమపాడునకుబభ్రువు,బభ్రువునకుమిభువు,విభువునకుఁ గృతి,కృతికినాశకుండు,నాశకునకుఁజేది,చేదికిచైద్యాదులుపుట్టిరి,క్రుధునకుఁగుంతి,కుంతికిఁకృష్టి,కృష్టికినిర్వృతి,నిర్వృతికిదాన్తుండు,దాన్తున కువ్యోముండు,వ్యోమునకుజీమాతుండు,జీమాతునకుదిక్పరి,దిక్పరికిభీమరథుండు,భీమరథునకునవరథుండు, నవరథునకుడశరథుండు, డశర థునకుశకుని,శకునిఁగిగుంతి,కుంతికిదేవరారుండు,దేవరారునకుదేవత్త,త్తుండు,దేవత్త,త్తునకుమధువు,మధువునకుఁగురుచకుండు,గురుచకున కుగనువు,ననువునకుఁబురుహూస్రుండు,పతనికినంకువు,నతనికిసాత్వకుండు,సాత్వకునకుభజమాండుడు,భజయను,దిత్యుండును,కృష్టియు దేవాకృతుండు,నందకుండు,మహాభూండు,నననేర్దురువుట్టిరండు,భజమానునకుఁబ్రథభార్యయంధునిమ్రాచికంకణవృక్షియనునకువున్

రును, రెండవభార్యయందు శతజిత్తు, సహస్ర జిత్తు, అయితలజిత్తులు మువ్వురు భుజ్జీరందు, దేవావ్యభునికెమి శ్రువు, వీరలితువు శ్రుభావంబులఁ దెవ్వలు
 శ్లోకరూపంబునఁ జరియించుచు రట్టి శ్లోకార్థంబెట్టి దానినగ్గి వినుము దూరంబు నాడిన వినుమునుండు. మఱియొకజాడము దగ్గర నరుగు
 దేర! నరులలో బభ్రుకంఠెనున్నరుండు లేడు యోజ దేవావ్యభున కైన నెరుండుగలఁడెక॥ పదునాలుగు దేవురు నరుల వది నా
 లుగు నరులుముక్తి వడసిరి బభ్రుండు దితుండు దేవావ్యభుండును బదవడి యోగంబుఁ దెలియఁ బలికినక తనకా॥ ౩౫॥ మహాభోజం
 దలిచారి కుండువాని వంశంబు వారు భోజులనివలకంబడిరి, వృష్టికినుమి త్రుండు, యథాజిత్తున జన్మించిరండు యథాజిత్తునకు శినియు, ననమి
 త్రుండు జనించిరి, యనమి త్రునికిను ముండు, నిమ్నునికిన త్రాజిత్తుండు, ప సేమండన నిరువురు భుజ్జీరి, మఱియొకనమి త్రునికి శినియ నువాండు వే
 టాకండుగలఁడతనిపుత్రుండు నత్వకుండు, సతనికియు యథాసంధన బరగిన సాత్యకియు, నాసాత్యకి జయించును, జయనకు గుడియు, నాగుడి
 కియుగంధరుండును, మఱియొకనమి త్రు నకుఁ బృష్ఠి యను వేటాకండుకుం గలఁడు, వానికి శ్వశ్మచి త్రుకులుగలిగిరందు, శ్వశ్మచి త్రుకు గాంధిని
 యంద హురుండు ననంగుండును, సారమేయండును, మృదుకుండును, మృదుఃపశ్చిపుండును, వర్షదృశ్మను, భృష్టవర్షుండును, త్మత్రోపేథుండున
 రిమగ్ధుండును, శత్రుఘ్నుండును, గంధమాదుండును, బృథివాహుననువారు వన్ని ద్రుకుండుకులుగలిగిరి-నుచారువను శత్రుకయంబనించె వారి
 యంద హునికి వలండును వదేవుండునుంబుట్టిరి-మఱియొక త్రు నకుఁ బృథుండును, విదూరభుండును, ముదలుగాఁగలవారు పెక్కుండ్రువృ
 ష్టి వంశజాతులైరి-భజమానుండు, కుకురుండు, శుచికంబు శబ్దముండు, వీరంధకునిఁ బుట్టిరి, కుకురునిఁ పృష్ఠి, వృష్టి కివిలోదుతనయుండు, విలోమ
 తనయునిఁ గిపాతలముండు, కపాతలమునిఁ గుంబురున భుంజైనయనువు, ననువు నకునుండు భి, నుండు భికి దవిద్యోకుండు, దవిద్యోకునకుంబున
 ర్వసు, వతనికిన ముకుండనుకుమారు డాహుతియనుక న్యయంగలిగిరి, యాహుకునికి దేవకుం, యుగ్ర సేనుండు, ననునిరువురు జన్మించిరండు-దేవకు
 నికి దేవలుం, దేవనదేవుండును దేవుండు దేవవధనుండనలుగురుగలిగిరి-వారలకు పృతదేవయ, శాంతిదేవ, యువదేవయ, శ్రీదేవయ, దేవరక్షిత
 యు, సహదేవయ, దేవయ, ననతోంబుట్టావు లేద్యురుగలిగిరి వినుము॥ ౩౬॥ అనన్యతలలితాకారుల కి నలయక రతలల దేవీమయ్యల నా
 చినరుహనయనలనందఱ! వసు దేవుండు పెండ్లి యాడెవను ధాకి శా॥ ౩౭॥ ౩౭ సేనునకుం గంసుండును, న్యగ్రోకుండును, నువాకుండు
 ను, గహ్వండును, శంకుండును, నుభువును, రాష్ట్రపాలుండును, పిష్టపుండును, రుష్టి మంతుండు ననుకొడుకులును, గంఠయు, గంఠవలియును రభ
 చురాష్ట్రపాలికయుననుకొంతులుంబుట్టిరి-వారువను దేవానుజభార్యలైరి-భజమానుని విదూరభుండును, విదూరభునికి శినియు, సతనికి భోజండు
 భోజునిఁ హృదికుండు, దేవమిథుండు, శతభువుఁ పృతవేరయననుకొడుకులుగలిగిరి యాదేవమిథునికి మారిమయభార్యయందు వసు దేవుండును,
 నేవభాగుండును, దేవశ్రుండు, నానకుండును, నృంజయండును, శ్యామనికుండును, గంకుండును, నకుండును, వత్సకుండును, వృకుండుననువా

శ్రీ వసు దేవుని వంశ క్రమానువర్తనము. శ్రీ

గువకురుకొడుకులును బృథయు శ్రుతదేవయు శ్రుతకీర్తియు శ్రుతశ్రవణ్యురాజాధిదేవియ ననుమాతులేవురుంబుట్టిరందు॥ ౩౮॥ ధీనయశాలి
 డైన వసు దేవుండు పుట్టిన వెంట మింటిపై । నానకమందు భుల్లారసె నమృతుం డీతనికిం దనూజుండై । మానుగఁ
 బుట్టినందుగరిమంబున దేవతలుబృరాజపం । చాననతన్నిమి త్తమున నానకమందు భయయ్యోవాఁడిలక॥ ౩౯॥ తననెలి కాండ
 గుమంతికి దనయలు లేకున్న జూచితనతనయ పృథ్వాదనయగ నిష్క్రమశూరుండు । దనయందుల మైత్రినిచ్చె ధరణీ మాధా॥
 ౪౦॥ అయ్యంబిగుంతిభోజునింటంచెరుగుమండోకనాఁడు మాధాస్వామిండుగుడెంచిననమ్మశోభునకుఁ గొన్నిదినంబులు పరిచర్యలుచేసి వేల్పు
 లందేరండేలు విద్యవడసి యావిద్యలా వెలుంగనొక్కనాఁడే కాంతంబున వెలుంగు తీరినాకన్గించిననాదేవుండువచ్చినంజూచి వెలుగుపడియ
 ప్సనియ॥ ౪౧॥ తంత్రిపరిత్యాగంబభిమంత్రించితగిని దేవమదనక్రీడా । తంత్రింబుగోరిపీటను । మంత్రించినతప్పునైచిమ
 టలుది నేశా॥ అనిననయ్యు విదకుంబుద్దినీ పల్లభుండిల్లినియె॥ ౪౨॥ తెలువానీపలుకన్గి యావినుములే దేవోత్తమాహ్వీనము ।
 ల్లాటగంబోలు నేవేల్పులంబవయులంబ్బాఘాబు లేనీపని । తటిగర్భంబగుపుత్రుడుంగలుగునీ తారుణ్యముంబూజ్యమా॥ వె
 టవంగార్యము లేమనిగ్గుదగు నేవ్రీడావిన మ్రాననా॥ ౪౩॥ అనితగనియ్యకొల్పిలలితాంగికిగర్భము సేసిమింటికిం । జనియెది
 నేశ్వరుండపుడువక-ని రెండవసూర్యుండోయనందనరెడుపుత్రుఁ గాంచితృప్తపదప్పిజగజ్జనవాదభీతయై । తనయనినీటం
 బోవిడిదితానరిగెంబృథదండ్రియింటికి॥ ౪౪॥ అయ్యువిదమనీ ప్రవితామహుంజైన పాండురాజువివాహంబయ్యె నయ్యంగనకుం కాం
 డురాజువలన భర్తజగ్గి మార్గునలుపుట్టిరి-నమ్మగువచ్చెల్లెలగు శ్రుతదేవను గారూపకుండైనవృద్ధశర్మ పెండ్లియాడెనయ్యుద్దళకుమునిశాపంబునదం
 తవక్రండనుదానపుండుజన్మించె వానితోడంబుట్టవగు శ్రుతకీర్తినిఁ గేకయందు పెండ్లియాడెనాచంపతులకుం బ్రతర్థనాచు లేవురుపుట్టిరి-వా
 నిభగియైనరాజాధిదేవినిజయి త్రేనుండువేరి యంబయ్యెనామిథునంబునకుమించానువింకులునంభవించిరి-వేదిదేశాధిపతియైనదమహూనుండు
 శ్రుతశ్రవణ్యునబరిగ్రహించెవారలకు శిశువాలుండుదయించె, వసు దేవునితమ్ముండైనదేవభాగునిఁ గంఠయోడుకజిత్రతేకు, బృహుద్బలురు
 పురుజనిచిరి-వానిత్రాతయగుదేవశ్రవణ్యునవానికి గంఠవలియందు వీరుండును, నిమమంతుండు, నుపతిల్లిరి-వానిసోదరుండైనకంకునికి గం
 కయనుదానికిమకుండును, నత్యజిత్తు, పురజిత్తునవారు దృవిల్లిరి, వానినహజుండైననృంజయనికిరాష్ట్రపాలియందువృషకుర్మశాకులవిర్భవించిరి
 వానియనుజాతుండయినశ్యామకునుకుసురభూమియందువారి కేకహరశ్యామలను ప్రభవించిరి-వానితమ్ముండైనవత్సుండును శ్రతేగయననప్పర
 వయంబువృశాదినుకులం గనియెవానియనుజుండైనవృకుండుదూర్వాక్షియందుకదకుపుగ్గులసాశ్వాకులనుత్యాదింజె, వానిభుస్మిజుండైనయ
 నీకుండునురామనియనువానియందునుమి త్రానికికాకాకులయినసోడుకులంబడెవానియనుజుండైనయానకుండుగారి కయంబులుతథాను
 బయలంబుగాంచెవసుదేవునివలనరోహిణియందుగులుండును, గడుండును, సారగుండును, బుర్గుడుండును, విత్తులండును, క్రుపుండును, గృతాను

[illegible]

క॥ జనకసుతాశ్చచ్ఛ్రా॥ జనకచోల్భవిసితైలవిహరా॥ జనకానుకమందారా॥ జనకాతిమహేశ్వరావిశయసంచారా॥
 మాలినీ॥ జనకువనచారినర్మలోకౌపకారీ॥ సుగుణఘనవిహరిసుందరీమానవళీ॥
 విగతకలుషదోషీరవిద్యాలాపః॥ స్వగురువృషభచంద్రాక్షివర్మచానత్యచాక్షి॥

గద్యం: ద్విప్రపరమేక్ష్యర్థినితాకలితకమితివిప్రసక్తేనమంత్రపుత్రసహజపాండిత్యపాటివామాత్యప్రలేఖంతైస్త్రిమహాభాగవతంబనుమహాపురాణంబునంబు సూర్యవంశారంభంబును, వైవస్వతమనుజన్మంబును, శామచంద్రకళనంబును, సుద్యుమ్నాదిమనుసూనులచరిత్రలును, మరుత్తుత్పాదించు శత్రాంతికకుమ్మి నగరవాగాగప్రముఖులచరిత్రలంబు, నందిబీషనియందుఁ బ్రత్యాగింపబడిన శుక్రాస్వనికృత్యసర్వకయగుటయు, నిత్యమిదిమితీ మాంధాత్యపురుకుత్పాదేశ్యం ద్రనగరభగీరథప్రముఖులచరిత్రలంబును, జాగీరధీవహావశ్యసంబును, గల్వాపహదిఖిట్యాంగప్రముఖులపృతాంతంబును, శ్రీరామచంద్రకథనంబును, దండియవంశకవరంపరాగణనంబును, నిమిశకయను, జంధవంశారంభంబును, బుధపురారపులకథియను, జువదశ్వపరశురాములవృతాంతంబును, విశ్వామిత్రసహమయయాని పూరుదుష్యంతధరతరీతిజ్ఞపాంపాలబృహద్రథశత్రుసభీష్మపాండవకౌరవముఖులజన్మంబును, బుశ్యశృంగవతశంగంబును, ద్వివశ్యనుదుర్యనులవంశంబును, యదుకాశ్రవీర్యశశిబిందుజాసుదగార్జునచరిత్రలంబును, శ్రీకృష్ణవతారకథాసూచకంబును, ననుకథలుగలనవవస్తంభమునంపురము

శ్రీరుక్మిణీనత్యభామానమేత శ్రీగోపాలకృష్ణార్పణమస్తు

మక్షీనవ్యభాషానమేక శ్రీ గోపాలకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము - దశమ స్కంధ ప్రారంభము.

పూర్వభాగము.

శ్రీకంఠచాణోడనః పాతాన్ ప్రముఖవినుదండనవిలసః త్కామతేఘవంశమండనః రాకేంద్రయశోవికాలరామస్త్వపాలః॥

పశుమహానీయగుణగిర్జ్వలగుణమ్మునైశ్రేష్ఠ్యంబునభిలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీనమేతుండైనసూనుండిల్లెయెనెల్లుపరిక్షి
న్నరేంస్తుండుశుకయోగింగసురగొనిక॥ తెలిపిలివిసోమసూర్యులకులపిస్తారంబువారికులముధరిత్రీశులనడవల్లునువిం
టిమిగలరావముల్లుమానుంగడుదెఱంగలుగఁ॥క॥ శ్రీశీలముగలయదుకులమున॥ నేలాపుశ్చైసుకహాత్మ్యదీశుడువిష్ణుల
డేరిలమొలంగెనెచ్చె॥ నేలలనేమేమిడచేసెవివరింపునఁ॥క॥ ॥ భవములకునుండుదిత్త॥ శ్రవణానందముమునుతుజనవ
దముహరి॥ స్తవముపశుఘ్నుడుచక్కను॥ జెవులకుండువివద్యోనసెడిదెనడియఁగలదె॥క॥ మాపెద్దలుమునుదేల్పులు॥ నో
పనిభిన్నావికురుకులల్ శ్రవణ॥ సేనాకూసారమునేకోలము॥ ప్రాపునలంఘింఁగొకక॥ బాలపదముగా॥క॥ మాయక్కుకు
క్షిగురుసుకాసాయకవీడినుండనై నజహనమ్ముం॥ తేయకులకులముదెనులగు॥ నాయుత్తముండాత్తచస్త్రంధైరత్తిం
దె॥గీ॥కలసిపురుషమూర్తికాలగూపములను॥ లోకజనులదెలియలొననుండి॥ జన్మన్మత్కృపులనుసంసారముక్రలనిచ్చు
నశకదరితమొల్లెదెవున॥ సీతాపీఠవిరామంఁదరిహికికొండుండునవ్వడయోగింగ్రహెప్పింపు॥ దేవకికడపుననేదెర
వుననాతండుండునచేయనింపం॥ తనతండ్రియిలువనింపనజాయుదేరికినండుకంఠోయనేమందిరమున॥ సులది
నెయ్యదిసేయును॥ డెనునమేనమానుకంనునీసేలనానకం॥ దెన్నయేండ్లనూనెయెనిలమీడననుజు॥ యెంకఁదెరి
భాన్యదెల్లుమెలం॥ హతియునేమిచేసెమాధవునంఁచార॥ మెంకగలనునాకునేర్పరింపు॥ లోకహతియున్దెలికియె॥గీ॥ నీము
ఖాంబుజాశనిత్త॥ క్రిహరిక॥ భాగ్యతయుఁగ్రానగ్రానమేనునరలె॥ శ్రీవంశమానెరువట్టునాకలియిను॥ గూరవయ్యె
నానమాతొంగిలిం॥ తొలిపలుకుచున్నరాజువాంతువిన్ శ్రీయోనియిల్లునెయ్యె॥క॥ విష్ణుకృతకుండగునను॥ విష్ణుకృతల్ప
ప్రసాదునుమినుమలననరున్దెన్ద్రుక॥ భానంపుశ్రేష్ఠమా॥ బ్రహ్మపటపలంఘం॥ గిరికాలుండేయె॥ ॥ సీతాదేవిప్రమితోన్
రాజులంభనములదేలనంభ్యలదైశ్రీవిభులునను॥ నాశ్రమింపినభారమా॥ జూలకభూమిగోదానయైబ్రహ్మజేరఁబో
యిరిన్ద్రుండున్ద్రుగారోదనము॥ నేనుగిరులతోభావించికనులభిపుండు॥ కరణిమారడలలిక॥ భాగ్రియువేల్పులుగడిలి
రావిష్ణుగంగానసేగిపురుషమాన్దంబుంబువియమ్ముశనమాధిను॥ కుంకుమాటవివారిచోగ్గువుండువినుండుదేల్పులుక
రయునేవిన్నయ్యిప్రలుకువివరింతుననిప్రీతిఁబలికెదెలియి॥క॥ యానవలముననమరులు॥ మేదినిమైబుట్టఁగనుండుమీ
యంకముల॥ శ్రీనయితుండువనుదేవున॥ కృష్ణరమునంబుట్టిభారవంశియంబాపు॥క॥ హరిపూజాన్ధమువృట్టంబు॥ సుర
కన్యలుభూమియండుసుందరశను॥ హరికన్ద్రజుడైశేషండు॥ హరికన్ద్రోబుట్టఁదన్ద్రియాంధం॥గీ॥ ఈత్రుపంప
మెల్లినేమాయచేమోహి॥ తాత్పర్యగునుండునవ్విమాయ॥ కనులనాభినాజ్ఞకార్యాధిమైజా॥ శంబుతోడంబుట్టజ
గతయండు॥క॥ అనియిల్లుదేల్పులశ్రీనియ్యకోలివిపుడమిముద్దియసెడంబజవికమ్మిచూలికను॥ మొదలిసెల్పునకుంజుడెనం
తయమవిభుంధైరశూరసేనుండనువాఁడుహాభాధాపురంభుతనకుగౌజధానిగామాధురంబులగురసేనంబులయెండుదే
శంబులేదెంబున్ద్రకాలంబున॥క॥ ఏనధురయండు॥ బ్రహ్మమున॥ శ్రీనన్నారాయణండు॥ జెలంగనునిత్యం॥ బాహధురసక

శ్రీకంఠచాణోడనః శ్రీకంఠగిరశకంఠుడైనకపునియొక్కచాఁఖాండనవిల్లునుదిరిసినవాండాపాతాన్ప్రముఖాంబుగ్రుండుమొదగు
శేవతలదేలిచినుతకొనియండదగినభండనఁడెప్పుములరాండావిల-డలివిలనతోయిల్లెదెజెయింపున్తుకామల్పవంశసూర్యవంశము
నకు, మండనభూషణమువంటివాండా రాకేం-దిగం॥ రాకేంక॥ పూర్వభాగమునవివరింపబడినవికాలరామస్త్వపాలః
ప్రధానాంధుడనరావ॥ శ్రిమహానీయగుణగిర్జ్వలగుణమ్మునైశ్రేష్ఠ్యంబునభిలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీనమేతుండైనసూనుండిల్లెయెనెల్లుపరిక్షి
కులైన, వైఖరికమముతోడ శ్రీశీలముగలయయూరికావముగలిగిన, భవముజనము-హవము, సేనాకూసారముగాదెన్ద్రమననముద్రము
ను, వికోలమునిత్యముగ్గ, శ్రవంతిచుకభిము, నీరువట్టుదప్పి, తొంగలింకె॥ ప్రకాశించెను, నిర్జలమయ్యెను, శ్రీయోగి, వ్యాసపుత్రుడై
నకుండెను, బ్రహ్మపడిగంగ బ్రహ్మయ్యకొలిపినహాధానవతని, పుడమిముద్దియె॥ భూదేవిని, తన్నిచూలి, బ్రహ్మ, సెంపుచానము, రాజభాసి, గు
భృపట్టణము.

లంకావనాధిపామితల కెల్ల మొదలిపురియయ్యెన్మహాసీ॥ ఆకూర సేనునకార్తజండుగుననుదేవుడాపురిమెక్కడినము
 నంతు॥ దేవకిబెండ్లియై దేవకియనుదానుగనువేడరథమెక్కికదలువేళ॥ నుగ్రసేనునినుతుండుల్లాసకంసుడుచెల్లెలును
 తాడియనుల్లసెల్ల॥ *హరులవగ్గములజేనందిశిరొప్పుదొడంగెను॥ దరభేరులుమురజములును॥ శంఖపటహములునుజడి
 గొనిమ్రోయంగఁగూడుతుతోడవేడరకొనలుపాఁగ॥ దేవకుండునుతకుదేవకిదేవికినరణిమీదలందియూదరించి॥ సాగ్ధం
 బులైనరథంబులవేయనైననున్నాటినిగనకదాహుసముత్తుంగంబులైనమాతంగంబులనన్నాటినిబడివేలతురంగంబుల
 నువిలాసవతులైనదాసీజనంబులనిన్నాటినిచ్చియనిచినంగవలివరవధూయుగళంబుతెరువునకాజనుననుయలబునక॥ ప
 గ్గములువదలివేరిర॥ శ్రీమగ్గలముగరథముగడుపువాకంసుడులో॥ బెగ్గిలియెగ్గనీతలఁపఁగ॥ దిగ్గననశరీరవాణివిగ్గిని
 యొక॥ శ్రీతుప్తయగుభాగినిమెచ్చఁగఁజ్జుండవైరథముగడపదెలుఁగవుమీదనిచ్చెయగునీతలోదరియిచ్చునగ్గంబుని
 న్నుహరియించుఁజుమి॥ వ॥ అనియిట్లాకాశవాణివలికిననులికిపడిభోజకులపాంసనుండైనకంసుండుసంచలదంసునిశైయ
 డివంబుబెడివంబుగఁబెట్టికీర్పులీపించిదెప్పురంబునసనుజుకొప్పలబ్ధికప్పగపాటుననొప్పఅందిదియొడిసిపట్టివోబుట్టు
 వనితలంపకతెంపుఁజేసితెగవ్రేయగమకించుననుయంబునవనుదేవుండుడగ్గరి॥ అపాపదిన్నుచుత్తుంగోపాగ్నిశిఖాను
 వృత్తుగొనకొనితనసల్లాపావృత్తధారాపితృపణమునఁగొంతశాంతుఁజేయుచుబులికె॥ ఉ॥ అన్నత్రునీవుచెల్లెలికిన
 క్రుటమాడులుచీరెలిచ్చుటో॥ మున్నసేయుటోమధురమంజులభావలనాదగించుటోమిన్నులమ్రోతలీనజముమేల్చని
 చంపకుమన్నమారి॥ వన్నసహింపుమన్ననగదన్నవధింపకుమన్నవేడడ॥ అదియునుంగాక॥ వ॥ చెలియలగ్గనియ
 ముద్దరాలబలసీసేసుంబెచింతించుని॥ ర్మలదీనిన్నయలదామూలంబున్నెవ్వనాగ్యదబోగొట్టిస॥ తులజాతుండవుపుణ్య
 కూర్తివకటాకోపంబుపాపంబునె॥ చెల్లినోగ్రాహూతెగవ్రేయఁబాడియగునేచింతించుభోజేశ్వరా॥ సీ॥ మేలితోడినవు
 ట్టుమృత్యువుజనులకునెల్లినేడైననూతొండైతె॥ దెల్లంబుమృత్యువుదేహంబుపంచతనొండఁగన్నుగుండైశరీరీమా
 రుదేహముజొచ్చిమఱితొంటిదేహంబుఁబాయునుదనపూర్వభాగమెత్తి॥ వెఱొంటిపైఁజెట్టివెనుకభాగంత్తె॥ గ్రగమనిం
 చుశ్రీకృణజలూకయునుబోలె॥ వెంటవచ్చుకర్మచిరగ్రమునుమేలుకన్నవేళనరుండుగన్నవిన్న॥ తలఁపఁబడినకార్యతం
 త్రంబుకలలోన॥ బాడితోడఁగానఁబడినయిట్లు॥ క॥ నీలొంటికర్మరాశికిననుచరమైబహువికారమైననుమవడి॥ జను
 నిందియములతెరువులఁదనువులుపెత్తె॥ నఁజెడవుతనకర్మంబులె॥ గీ॥ జలఘటానులంచుఁజంప్రసూర్యాదులు॥ గానఁబ
 డుమగాలిగదలుభంగి॥ నాత్మకర్మనిర్మితాంగంబులనుప్రాణిగదలుచుండురాగకలితుండగుచు॥ క॥ కర్మములుమేలునిచ్చె
 డుకర్మంబులుకీపనిచ్చుకర్మలదనకు॥ గర్మములుబ్రహ్మకైసను॥ గర్మగుండైపరులఁదడవఁగానేమిటికి॥ క॥ కౌపురంబు
 లకుహింసలు॥ గావించఁగవలదుతనకుఁగల్యాణముగాభావించిపరులనొంచిన॥ బోవునైతత్వలముపిదపబొందకయున్నె॥
 మ॥ గ్రకోకిల॥ వాచిఁజెల్లెలుగానికూడురువంటిచుత్తమరాలునా॥ భావనీయచరిత్రభీరువుపాలనూత్మవివాహను॥ శ్రీవి
 లాసినిదీనఁగంపితదిత్తనీకిదెమ్మొక్కెదం॥ గావవేకరుణామయూత్మకంసహనవవల్లభా॥ వ॥ అనిమఱియుసానుభేదం
 బులగుపలుకులుపలికినపిన్నియువాడువేడిపూపులరాలునిప్పలుకుప్పలుగొనగ్రీరనుకంపలేకతెంపుఁజేసిచంపకగంధింజం
 పజూచుటనెఱింగిమొఱంగడితెఱంగునిచారించితనలోనిట్లుయొక॥ ఎంచునుగాలమునిజహని॥ పందతనంబుననుబుద్ధిఁబా
 యకఘనులై॥ యెందాఁకబుద్ధినెగడె॥ నందాఁకఁజరింపవలయునాత్మబలమున॥ అనినిశ్చయించి॥ సీ॥ ఆపన్నురాలైన
 యంగనరక్షించిసుతులనిచ్చెదనన్నశుభమునేడుమీఁదెప్పవైదెలుఁగునుమెలఁతప్రాణముతోడనిలిచిననుబావాడునేర
 రాదె॥ సుతులుపుట్టిరియేనిసుతులకువృత్తువువాలాయమైవెంటిపెన్నె॥ బ్రహ్మచేతనువీడపాటేమియునులేకయుం
 డునేసదుపాయమొకటిలేదె॥ పొంతమ్రాకులఁగాల్పకబోయితిన్నె॥ మోగనిదేవులవానిదహించుభంగి॥ గర్మవశము
 నభవమృతికారణంబు॥ దూరగతిఁబొందునిదియెలతోబ్రువడఁగ॥ క॥ తోడుకులనిచ్చెదననినతివిడిపించుటనితివీడువిడిచిన
 మీదగ్గోడుకులుపుట్టినకార్యము॥ దడఁబడదేనాటికొక్కదైవములేదే॥ క॥ ఎనిమిదవచూలువీరిగ్గునుమాడెడినంచుమింట
 దోరపువలుకుల్నినఁబడియెనేలతప్పను॥ వనితనువిడిపించుటోప్పుక్తివైశంబునుచు॥ క॥ తిన్ననిపలుకులువలుకుచు॥ గ్రన్న

* హరులవగ్గములుగుఱములనీపట్టుతాళ్ల॥ శ్రిరొప్పదొడంగె॥ తోలుటకారంభించెను॥ మురజిమడైల, పటహతపైల, కనకదామ॥
 బంగారుగొలుసులు॥ పముత్తుంగమిగులపొడవులైన, మాతంగమిగులగు, తురంగమిగులుము, అనిచినకావంపఁగా॥ గీఅగ్గలము, అధికము, బెగ్గిలిశ
 యవడి॥ శ్రీతుప్తయగుభాగినిమెచ్చయగునందరిట్లుచున్నాగనితోఁబుట్టినదేవకిదేవి॥ శిలడిదము॥ క॥ శ్రీకృణజలూకపపుకపురుగు, వినరము॥
 సమాహము॥ శ్రీఅనుకంపదయ, మొఱంగడిచిమఱించెడు॥ శ్రీవత్సలవాని॥ దూరమునకుందెడివాని॥ శ్రీవైశము॥ క్రన్ననగ్రము॥

నందగంజూడజేసి కంసుశత్రుశంకులన్నింటిని మెటియించునన్నాననుడగుచుఁబలికెనోరినయెమునకొకలలనకుఁ
బుట్టినకోమరునివలనందెగదనుచుగగనవారిపలికెనం దలిగదవేనిమ్మగాక్షికిఁగలకొడుకులఁజంపనిత్తుఁగ్రమమునని
కుఁగవఁగిరియిట్లుపతికినవిధింకంసుండుకంపిత్తితావతంసుండైసంతసించిగుణగ్రాహిత్యంబుఁగైకొనికొందలమందుఁచెలి
యలిముందలవిడిచిఁబ్రనియెవనుదేవుండునుబ్రతుకునుండలఁగంటింనుచునుందరియందానునునుందరింబునకుంబోయిడెం
దంబుననానందంబుమొదయిండురంకెఁగొంతకొంబుచనిననయలబున॥క॥ఎడవకకంసునియెల్లలఁబడిదేవకినిభలదే
వభావమువనకేర్పిడనేలుమొకఁలెక్కనుగొడుకులనెననుండకొక్కకొఁతుంగనియెఁగొలందుగి॥సుదతిమున్నగన్నసుతుఁ
గిర్దిమోతునిపుట్టునడవఁగంపభూవగునకుఁ దెచ్చియిచ్చెఁజాలవ్యఃగల్గివనుదేవుఁడాసపడకనశ్యమందునిలిచి॥క॥వలి
కినపలుకులువినిగి॥సొలయకవంచనములేకుతుగరిపునకుఁగలఁగకఁదెచ్చినధీరుఁడిలవనుదేవుండుదక్కనితరులుగల
రే॥గి॥మావేంఁద్రసత్యహతికిమమ్మరమెయ్యిఁదెఱుగనేనువారిప్రమయ్యిదీశభక్తితతునికిరావిదెయ్యిదియెఁగఁ
లేనివానికేదీకపఁతిట్లుసత్యంబుఁడప్పకొకకుమొప్పించివనుదేవుపలుకులువినిగిలకడకుమెచ్చికంసుండిల్లియె॥గి॥కొ
డుకునీవునుజలఁగొనిపొమ్మువనుదేవవెల్లపులేదునాకువీనివలననల్లవీనికిభవకృపనుపుత్రుండుఁచ్యుత్యవలఁటభధింతుమీఁ
దనతని॥వఁలినశివానకిమందుభిక్షుడనుగొనిచనియినానందంబుకొండకదుష్టభావుండగుబావపలుకులువినియునులు
కుముండనలతే॥సి॥ఒకనాఁకునారయలహొయ్యనఁగంసునియింటికిఁగనుదెంచియేతమునమందలోపలనున్ననందాదు
లునువారిభార్యలుపుత్రులుబాంధవులునుదేవకిమొదలగుతెలువలునుదేవుఁడాదిగాఁగలపర్వయాదవులును సురలు
గాఁగఁజంబునరులుగారినిచెప్పికంసుందరిపురికగ్రుడవనియుదేవమయిండువక్రిదేవకిదేవికిఁబుత్రుఁడైజనించిభూ
తలంబుఁచెఱువఁబుట్టిచెనఁటెడైతులలనెల్లఁజంపుననుచుఁజెప్పిచనియెడిపికి॥నారదుమాటలువినిపెల్లారాటముఁ
బొందియరపుడైనిమిషులనియుఁనారాయణకరకడవిదారిఁగడగుకాలనేమిదాననియుమదిక॥వఁకలఁగంబాటిను
ఱుడిఁడైదేలినుదగ్రుఁధుఁడైవట్టిబుద్ధులఁగావించిహరించలందివెనఁదోడ్తోవారుగన్నట్టిపుత్రులఁజంపెన్లునుగ్రసే
నుయడఁదదోడ్బాంధకొనీశుఁగ్రులుబట్టెన్లుద్రావియేలెఁజలచూరన్మూరసేనంబులక॥గి॥తల్లిఁడండ్రినైనఁదమ్ముల
నన్నిలనెఱుబులనైనంబుజనులనైనారాభ్యుక్తాంక్షుఁడేసిగాజులుదలపుదురవనిఁదలుచుచుఁబెఱుగెనుచు॥వఁటియుబా
ణబొవమాగధవహాశనకేశిధేనుకబుప్రలంబత్యశాపర్థవాణారమప్తికారిప్రచ్చివిదపూతనాదిసహాయసమేగుండై
కంసుండుశ్రీకంసుంబుననుడుబులడంచినవదనంబులువంచినొనిసదనంబులుడిచియిదివదలైయదువులుపరవులువదిలినిష
ధమరుకొనోపవిదేహవిదర్భకేయిపాంచాలసాల్వదేశంబులుసొచ్చిరుచచ్చరంబులుడిచికొండలుకంసునిఁగొలిచిరం
త॥క॥శ్రీకొడితొడిఁగంసుఁడుదేవకికొడుకులనాత్పురపధింపరులేమాప్యంబొడవనుహరిరుచియాసతికిఁడుపుననేడవ
దియైనగర్భంబయ్యెఁగొలయ్యెనరంబునవిశ్వరూపుండగుహరితన్ననమ్మినయదువులకుఁగంసునివలనభయంబుగలుగు
ననియెఱింగియోగమాయాదేవికిట్లనియె॥సి॥గోపికాజనములుగోపాలకులునున్నపలమందకుఁబొమ్ముభగ్రనీవువను
దేవుభార్యలువరుసఁగంసునిచేతఁగినికలబడియండనందుఁజొరకతలఁగిరోహిణియనుతరలాక్షినించగోకులమందు
నున్నదిగుణగణాధ్యదేవకికడుపునదిపించులేమాశ్రమైననాతేజమివనరఁబుచ్చినేర్పుమెఱసిరోహిణీదేవికడుపునఁజొ
నుపుదేవకికినిసుతుఁడనగుదునంశభాగయుతుండనైయశోదకునందుపాలఁతికడుపునందుఁబుట్టెదీపు॥క॥నానావిధసంప
దలకుఁగ్రీదానకనైసర్వకామదాయనివగునిన్నానవులుభక్తిఁగొలుతురుకానుకలునుబలులునిచ్చికల్యాణమయ్యా॥వఁమ
టియునిన్నుమానవులుదుర్గభక్రకారివిజయవైష్ణవిశ్ణుదువండికకృష్ణమాధవికన్యకమాయనారాయణీశానశారదాం
వికయరుపమనాలుగునామంబులఁగోభిక్షుకొడుదురాయాస్థానంబులయందనియెఱింగించినద్యేశ్వరుండగుహరిపొమ్మని
యానతిచ్చినమహాప్రసాదఁబనియెయ్యోగనిప్రయిమ్మొనిమ్రొక్కిచయ్యవనియ్యలకయ్యెడవాసించి॥గి॥దేవకిలేవి
కడుపులోఁదేజరిల్లుదీప్తగర్భంబుమెల్లనఁదిగిదియోగనిద్రోహిణీకడుపురనిలిపిచనియెఁగఁడుపుదిగెనంచుఁబొరులుగ
లఁగఁబడఁగ॥అంత॥గి॥బలముమిగులఁగలుగబలభక్త్రుఁడనలోకరమణుఁడగుటఁజేసిరాముఁడనఁగిపతికిఁబుట్టెగర్భసం
కర్షణమునసంగర్షణుండనంగఘనండుసుతుఁడుతదనంతరంబ॥క॥అనకదుంచుభిమనమునశ్రీనాథుండంశభాగశిష్టతఁ

శత్రుశంకుఁగ్రామకుండైన, శారివనుదేవుఁడు, శ్రీకంపితావతంసుండైశరీకంపనముచేసిదహఁడయ, కొందలమందుఁబుట్టించుచు
న్నశ్రీలనకకుంభభిక్షువనుదేవుఁడు పుయ్యనకొలెన్వఁగా, వికతమునకొలెకాంతమందు శ్రీలనిమిషులుదేవతలు శ్రీకదనముయొద్దము,
వడనముఁముఖము, నదనముగృహము, శ్రీకొడితొడిఁగొంబడివెంచిదిగాను శ్రీలఁకలకొఁగెరసాలయందు, శ్రీతానకముఁపూసఁతు.

శ్రీ బ్రహ్మమొదలగు దేవతలు దేవకీగర్భస్థుడగు దేవుని స్తుతించుట. శ్రీ

ప్రభునిః నిత్యసంప్రాప్తసాధనుఁగాలత్రయమునందుఁగలుగువానిభూతంబులై దునుబుట్టుచోటగువాని నై మభూతంబులందఱును వాని నై మభూతంబులువడఁగినపిమ్మటఁబరగువానినిసత్యభావణంబు సమదర్శనంబునుజరిపెను వానినిని న్నాశ్రయింతుమునీయధీనమాయచేత నెఱుకమాలినవారలు పెక్కుగతులనిన్నుఁజేసికొందు. రెఱుంగనేర్చువిముఖులేక విత్తంబున నిఖలమూర్తులై నీవయం ప్రృథివియునుంగాక సీ ప్రకృతియొక్క టిపామఫలములును ఖచ్చక్షములు రెండుగుణములు మూడు వేళ్లు దగురసంబులు నాలుగ డ్విధముఖరంబు లెఱిగెడివిధములై దిందియింబు లాటన్వభావంబులూశోక మోహంబులున్ను భాతువులొక్కయేడు పైపారలెనిమిదిప్రంగులుభూతంబులై దుబుద్ధియును నోహంకృతులును గ్రంధ్రములుతో మ్మిదియుఁగోటరములు ప్రాణప్రదశకంబుజీవేశపక్షియుగము గలుగుసంసారవృత్తుంబుగలుగఁజేయఁగావనడఁగింపరాజవొక్కరుఁడవీవక సీదెనఁడమది న్నములిడి యేదెనలంబోక గడుతు రెఱుకగలుగుతా రామాఁడయఁడుగుక్రియనీ పాదంబును నావకతనభవసాగరముగా గీవం దివారి కెల్ల మంగళ ప్రదమగుఁగిల్లరులకుమేలుగానియట్టితనపు లెన్నియైనఁగాని లోకములకు సేనుమెల్ల ప్రాప్తు సేయుచివుక విఁజిగిన వారంబును దునుగొఱమా లినయెఱుక లెఱిగి కొందఱునీపే రెఱిగియుండలంపగ నెల్లరుఁడఱుకురఁగోతులజాడఁబన్నుడథాతాక సీవారై నీదెనఁదనుభావంబులునిలిపిఁగునుభుభయవీరహితులై యెవఁడుంబులఁజెందక నీవరయఁగ మేటిచోట నెగడుచురిత్తా క నిను శ్రీనాలుగా శ్రమంబుల భగములు సేవింపనభవజనములనత్వంబును శుద్ధంబును శ్రేయంబునునగు గాత్రంబునీవుపొందు దువుహరిగీసినని నాక్షునత్వగుణంబునీ గాత్రంబు గాదేనివిజ్ఞానకలితమగునుఁజ్ఞాన భేదనంబును తెల్లుగుణములయందును వెలుగునీవనుచుతింపఁ బడుచువునత్వరూపంబు సేవింపఁగ సాతాతరంతువు సాక్షివగుచు వాఙ్మరంబులకునవ్వలయై సమాధంబుగలుగునీగుణజన్మకర్మరహిత మై సరూపుమబేరునత్వనభుముద్దు రెఱుంగుచురున్నుఁగొల్పనూహింపుకొనుచు వినుచుండలంచుచుఁబోగడుచు వెలయువాఁడు భవమునొందఁడునీపాదభక్తుడగుచు క ధరణీభారమువాసెను బురుషోత్తమయీశ నీదుపుట్టువునభవ చ్చరణాంబుజములప్రాపున ధరణీయు నాక సముఁగాంచెదమునీకరుణగా డుపుట్టువులేనీక భవపుట్టుట శ్రీదయ కాకపుట్టుట యెట్లును ముఖభవాదిదశలెల్ల నుజీవమునందవికృతాఁబుట్టుచునుండుఁగానినినుబుట్టినదింబలెంబొంతనుండియుం బుట్టఁగ లేనితత్త్వగ్రయలఁజొక్క నియెక్క టిపామవీశ్వరా న శిగురు పాతీనమనై జలగ్రహమనైకోలంబునై శ్రీస్వకేసరితై భిక్షుండవై హయాననుడవై త్వాదేవతాభక్తవై ధరణీనాథుడవై దయాగుణగణాదారుండవై లోకముల పరిరక్షించిన నీకు మ్రొక్కెదమిలా భారంబు వారింపవేక సీ మ్రచ్చిటియున్నదిలోకము నిచ్చలుఁగంసాదిజులుబుద్ధియులేవక మద్వికంగావఁగవలయును పిచ్చియుముత్యి కడంపు వెదగిముకుండా అనిమఱియు దేవకీదేవితో నిల్లనిది నుత్తకోకిల తల్లినీయునరంబులోనఁ బ్రధానపూగుముఁడున్నవా డెల్లిపుట్టెడి

నిత్యసంప్రాప్తసాధనుఁగానిత్యశాశ్వతఁడైన మోక్షమును సంప్రాప్తసాధింపుటకు సాధనముగా భక్తమైనవఁడును భూతిగుఱులై దును భూజల అగ్ని వాయు ఆకాశములనుపంచభూతములును పుట్టుజనించుటకు పెక్కుగతులఁగాలెక్కే మార్గములచేత వేరుకొందును పలుకుచుండురు శ్రీ ప్రకృతియొక్క టిపామవ్యప్త సమస్తార్థకమగుసకలజగత్వత్తినాశనముఁగేయచు వికవ్యరూపమైన ధర్మాశక్తియెఱలవాలము అనఁగాసంసారమనెడివృత్తత్యక్తితి నాశములకు ల హాశక్తియెఱలవాలమనితా గుణములుమూడఁదారాజసతామససాత్వికములు ధర్మాగ్ధముఖరమలో ధర్మ అగ్ధ కామ సూక్షములు ఎఱిగెడివిధములై దిందియింబు శ్రోతృత్వక వత్స-జిహ్వ-స్పృణములవిషయములగు శబ్ద-స్పర్శ-రూప-రస-గంధములను తెలిసికొనెడుమార్గములు అటన్వభావంబులు అస్తి-చాయతో వర్ణలే-వర్ణమతో అపక్షియతో నశ్వని-అనునవియాటనునవాజములు ఆకోక సూహషులూర్లు అశన-పిపాడ శోక-మోహ-జరా-మరణములూర్లు ధాన్య-ధాన్యములు భాతువులొక్కయేడుపారలు త్వక్-మాంస-రుధిర-మేదః-ఘ్న-స్పృ-స్వా-యపులు-యేడునుమిఁదిపారలు భూతింబులై దును భూహ్యాదిపంచభూతములును బుద్ధియునిశ్చియాత్మకమయి నుబ్ధియును మహోహంకృతులును మనః చంచలాత్మకమయిన మనస్సు అహంకృతులును కర్మవాన్మత్వకమయిన అహంకారమును ఎనిమిది ప్రంగులు ఁమైనిమిదిశాఖాద్వయమాలములు రంభములుతో మ్మిదియుఁగోటరములు సవరంధ్రములేతోల్లిలు ప్రాణప్రదశకంబు ప్రాణఅపాన-వాసన-కావాస-నహాన-నాగ-హృద్ కృరణదేవదత్త-ధనంజయులునుపదివాయువులేఆకులు జీవేశపక్షియుగము జీవకించిజ్జత్వాదిలక్షణలక్షితుడైన బీవుండను ఈశవర్మజ్జత్వాదిలక్షణయముడైన యీశ్వరుండను పక్షియుగము రెండుపులుగులు కలుగుసంసారవృత్తుంబుఁగాకలియున్న పంచకరీరసంస్థగలవృక్షమును కలుగఁజేయఁగాపుట్టించుటకు కావకార్యించుటకు అడఁగింపకానశంపఁజేయుటకు రాజవొక్కరుఁడవీవ ప్రభువునీవొక్కఁడవీను - శ్రీనాలుగా శ్రమంబుల నిబ్బానారి-గృహస్థ-వానప్రస్థ-యత్యాశ్రమములచేత శిగురుపాతీనమనై మహామత్స్యస్వరూపుండవై జలగ హమనై హర్షావతారుండవై కోలంబువై భరాహకారుండవై త్వాదేవతాభక్తవై బ్రహ్మగైశ్వర్యుండవై అనఁగాఁబరగురాముండవై ధరణీనాథుండవై రాజవై అనఁగా శ్రీరాముండవై సీ మ్రచ్చిటియున్నది మనఃకభమునుజేందియున్నది నిచ్చలుఁగనిరంతరమును వివకావాధింపఁగా మద్వికాశ్రీతితో

గంధుశేఖరమును తలమనిజంబుమా! కెల్లవారికిభద్రమయ్యెడునింకనీకడుపెప్పుడుకా! జల్లగావలెయాదవావలినంత
సంబునుబొందకఁగవలయున్విధంబునహరింబొగడిదేవకీదేవినిదివిదిదేవతలీకానబ్రహ్మలముందలనిధుకొనిచనిరం

శ్రికృష్ణవతారఘట్టము. శ్రి

త॥ క॥ వంకజముఖునిల్లాడనునొకటవడఖలులమానసంబుల నెల్లఁగనొకటముదోచెమెల్లననొకటములలేమితోచెన
త్పురుషులకు॥సీ॥ స్వచ్ఛంబులైపొంగెజలరాసులేడునుగలఘోషణములమేఘంబులుతీమె! గ్రహతారకలతోడగగ
నంబురాడిల్లెదిక్కుఁబుమిక్కిలితెలివెదాల్చెఁగిమ్మనివల్లనిగాలిమెల్లనవీచెఁపాపామానలంబుచెన్నెదివెలిఁగెఁగొ
లకులుకమలాలికులములైనెరియెప్పెఁబ్రవివలతోయలైపారెనదులు! వరపురగ్రామః॥ ఘోషయెవసధయ్యెప్పె! వి
హగరసపుష్పఫలములవెలసెవనములలరుసోనలుగురిసిరయ్యునురవరులు! దేవదేవునిదేవకీదేవిగనఁగ ॥క॥ పాడిరిగంధ
ర్వోద్దము! లాడిరిరంభాదికాతలానందమున! న్లాడిరిసిద్ధలుభయములవీడిరిచారుణులుమొరసెవేల్పులభేరుత్ ॥క॥ అ
య్యవసరంబున॥క॥ సుతుఁగ నేదేవకినడురేయితెలుభగతిఁదారలునుగ్రహంబులునుండఁగిదితిసుతనిరాకరిష్టుఁగ! శ్రీతవ
దవాలంకరిష్టుజిష్టున్విష్టుఁగ॥క॥ వెన్నునినతిప్రసన్నుఁగిగ్రన్ననఁగగమెటుఁగుబోడికడుమెప్పారెంబున్ననునాడుకు
ళానిధిఁగిన్ననుహింద్రాశచెలువుగలిగినరేంద్రా॥అప్పుడు॥సీ॥ జలధరదేహునాజానుచతుర్యాచూసరసిగుహాత్మువి
శాలవతసుఁజారుగదాశంఖచక్రవత్ప్రవిలాసుఁగంతకాస్తుభాణికాంతిభాసుఁగ! గమనీయకటినూత్రకంకణకేయూరు
శ్రీవత్సలాంధనాంచితవిహారు! నురుకుండలప్రభాయుతకుంఠలలలాటువైదూర్యవణిగణవరకీటు! బాలుఁబూర్ణేందరు
చిజాలుభత్తలోక! పాలుసుగుణాలవాలుఁగృపావిశాలఁజూచితిలకించిపులకించిచోద్యమందియుబ్బిచెలరేఁగివనుదేవుఁ
డుతోహించె॥క॥ స్నానముసేయఁగరామిని! నానందరసాద్భిమాగుండైవిప్రులకుఁగ! ధనువులనుబదివేలను! మానసమున
చారవోసెమతియుచ్చుటకుఁగ! మతియువనుదేవుండు॥క॥ ధూపురిటియింటకుద్యుద్భీషంబునుబోలిచాలదీపింఁచెజంబీపా
వఁడునలుమొగములయాపాధనిఁగనిసమేటియగుననిభక్తీ॥గీ॥ సాగిమ్రొక్కిలేదినరగుననొసలిపైఁగిలుదమ్మిదోయిఁ
గిలుకొలిపి! పావఁడనకువెఱకపాపనిమొదలెంతిహాకలెల్లఁదలఁచిపొగడఁదొడఁగె॥త॥ ఏనిన్నునఖిలదర్శనుజ్ఞానానందస్వ
రూపుసంతతునవరాధీనిమాయామూరుని! సూనునిఁగాఁగంటినిట్టిచోద్యముగలదేత॥అచ్చుగనీమాయలమునుఁజెచ్చె
రఁద్రిగుణాత్మకముగఁజేసినజగమున్జొచ్చినక్రియఁజొరకుండువు! చొచ్చుటయునులేచులేచుచొరకుండుటయు॥సీ॥ అది
యునెల్లినమామాదాదులఁబోలేడివైవేటువేటయైయున్నవిధము! బగునూత్నభూతంబులమరఁజిహ్వాదశవికారములతోఁగూ
డివిర్యావంగఁబరమాత్మునకునీకుంబరపైనమేనుసంపాదించియందులోబడియుఁబడక! యందుసృష్టికేమ్రాలనున్నకా
రణమునవానికీలోనిభవంబుగలుగ! దట్టిబుద్ధియెటుఁగననువై నలాగునఁగ! గలుగునింద్రియములకడలనుండి! వానిప
ట్టులేకవరుసజగంబులఁగలసియుండియైనఁగలయవెపుడు॥క॥ సర్వమునీలోనిదిగా! సర్వాత్ముడవాదివస్తుసంపన్నుడ
వై! సర్వమయుడవగునీకును! సర్వేశ్వరలేవులోనుసంధులువెలియు॥గీ॥ అన్యవలనఁగలిగియమరుదేహదుల! నాత్మకం
ఠేవేటులవియటంచుఁదలఁచువాడుమూఢతముఁడుగావుననీశ! విశ్వమెల్లనీవవేటులేచు॥అదియునుంగాక॥సీ॥ గుణము
వికారంబుఁగోరికయునులేనినీవల్లజగములునెఱిజనించుఁగి! బ్రబ్బులేదగునంచుబలుకుటతప్పగాదీశుండనై! బ్రహ్మమీవ
యైన! నినుఁగొల్పుగుణములునీయావతులుసేయభటులశౌర్యంబులుపతికివచ్చు! పగిదినిగుణములబాగులునీవనితోచునునీ
మాయతోడఁగూడినీపురక్షధవళనిలవర్ణంబుల! జగముసేయఁగావసమయఁజూడఁదనరుదట్లునేడుదైత్యులఁదండింపఁ
శ్చిధివిఁగావనవతరించితిశ॥తా॥ మింటన్తోసినమ్రాతతాలిమినిలోశ్శేమేంద్రియమున్నీవునా! యింటంబుట్టెదవంచుఁ
గంసుఁడుదొడ్డిన్నింసించెనీయన్నల! న్గంటంగూరుకుఁదేడునీయదయ్యమికారాజనులైప్పఁగా! బంటింపండుదురేఁగుదెం

శ్రి దేవకీదేవిస్వామినిస్తుతించుట. శ్రి

చువడినీపైనేడుసన్నధుండై॥వ॥అనుచుండదేవకీదేవికుహాపురుషలక్షణుండును, విచక్షణుండును, సుకుమారుండునునై
నకుమారునింగనింనునివలన వెఱపునశుచిన్నితయైయున్నదియొ॥సీ॥ అట్టిబ్రహ్మదనరానిదై మొదలై నిండుకొన్నదై వెలుగుచు
గుణములేనిదై యొక్కచందంబుదై కలదై నిర్విశేషమై శ్రీయలేకచెప్పరాని! దీరూపహనిశ్రుతలేప్పుడునొడివడియా
రూపమగుచునశ్శాస్త్రదీపమైబ్రహ్మరేండవయర్థంబుతుదిజగంబులునశియింపంగభూతగణము! సూక్ష్మభూతమందుజొ

• ఘోషగొల్లవల్లె, శ్రీబ్రహ్మసంబంధము, శ్రిమేంద్రింపకానాటియిందఁగా, బంటింపఁడు! పందేహింపఁడు, తిహ్వాదశవికారముల
తోకావంభూతములుజ్ఞానేంద్రియపంచకము-కర్మేంద్రియపంచకము-బుద్ధి, ఈపదియాటింతి.

రంగనాభూతంబు, ప్రకృతిలోనఁజొరంగఁబ్రకృతివోయివ్యక్తమందుఁజొరంగవ్యక్తమడంగను, శేషసంజ్ఞ నీవుచెలువమగుచుండఁబిశ్వములీతఁద్రిష్టచునవిద్యకుఁజుట్టుచునై ననీకునా, శాశ్వతమైనకాబుదిసర్వము, వేదబంధురజ్జివిశ్వేశ్వరమేలుకుప్పని నెవ్వఁడొరిభజించువాఁడెఱో, శాశ్వతలక్ష్మివృత్తుజయసౌఖ్యయుతుండభయుండుమాధవా॥ మర్త్యకోకిల॥ఁటినిల్చిపురాణయోగులుయోగమార్గనిరూఢులై, కంటిమందురుగానికగ్రముగానరిభవదాకృతి, న్నంటిభద్రముగంటిమ్యాసపుకన్నులంగీనఁబోలనీ, తొంటిదూపుఁగొలంగఁబెట్టుము శ్రోయజేక్షణమై కేరడఁగి॥ చిలయకాలమందువిశ్వంబునీపెద్దకడుపులోనదాఁచుకడిమిమేటి, నటుఁడవీవు నేఁడునాగర్భజుఁడవౌట, పరమపురుషవేదబంబుగాదె॥తతల॥నలిచలోచననీవునిక్కమాకుఁబుట్టెదవంచునీఖలుఁడుకంఠుండు, పెద్దకాలము, కారయింటనడంచెదుర్కొనినచిన్తునినాజ్ఞ సేయుముమమ్ముఁగావుముభీతులన్నులును లేక ఫలించెనోఁదిననోము తెల్లనునీవదై॥వ॥అనియిట్లు దేవకీదేవి విన్నవింపినీశ్వరుండ్లిగియె-చవ్వానీవుతొల్లిస్వాయంభువమన్వంతరంబునఁబృథ్వియునుపరమపతివ్రతపువసుదేవుండునుసతపుఁడును వ్రజాపతిమీరిరువురుసృష్టికాలంబున బ్రహ్మపంపునంచెంపునని, ద్రియంబులంజయించి లేంపున వానగాలియెండమంచులకు సైరించి, యొకలంబులై యొకలంబులువియోకలంకంబును లేక వేంఁద్రంబునఁబండ్రిండువేలది, వ్యవర్థంబులు తపంబులు, నెపంబులు మీఠూపంబులు మెఱయయోజనాజపంబులు సేసి ధానిపేర్చియర్పించుమీకునా కుంగలరూపుఁజూపియేనుతిరంబులగువరంబులు వేదమనిసేమారునామాయంబయనిమోహంబునవిడ్డలులేని దొడ్డయడ్డంబున చుర్లమంబగునవవర్థంబుగోరక నాయాడుకొడుకునడిగినమెచ్చి యట్లవరంచిచ్చిమీకేనుబృత్తి గర్భుండనునర్భకుండనైతిమఱియును ॥ క ॥ అదితియుఁగశ్యపుండనఁగా, విదితులరగుమీకుఁగుఱువవేషంబునసే, నుదయించితివామనుండనఁ, త్రిదశేంద్రాచుజుండనై ద్వితియభవమునఁ ॥ క ॥ ఇవ్వఁడుమాండవ శ్రీబామునఁ, దప్యకమీకీరుపురకునుదనయండనైతిఁ, జెప్పితిఁబూర్వముమీయం, దెప్పటికినిలేదుజన్మమిటపైనాకుఁ॥క॥నందనుండనియంబరమానందంబగు బ్రహ్మనునియుననుఁదలఁచుచునా, పెండెరువుమెండెరునా, యందుల ప్రేమమునభవమునందలుమీరుఁ ॥ అనియిట్లుపలికియీశ్వరుండానూపంబువిడిచి॥క॥తేప్పలిడకతలిదండ్రులు, తప్యకదనుఁజూడమాయఁదనరిలలితుండై, యవ్వడటుగన్నపాపని, యొప్పున వేడుకలు సేసినాకొన్నిన్నపా ॥ వ ॥ అంతవసుదేవుండు దనకుంచేయవలసినపనులీశ్వరుండై నహరివలన నెఱింగినవాఁడుగావున॥ క ॥ ఆపురిటియిట్లుచెలువడి, పాపనిఁదరలించుకొనుచుఁబరచెదననుచుఁ, యాపించినందుభార్యకుఁ, బాపయగుచుయోగమాయప్రభవించెన్నపా ॥ అయ్యవసరంబున॥ క ॥ విడ్డనిఁగరములఱొమ్ముననడ్డంబుగఁబట్టిపదములెల్ల ననిడుచుఁ, శ్రీజడ్డనఁగావలివారలయెడ్డంగడవిపురిటిసాలయొయ్యెనవెడలెఁ॥అంతనట॥క॥నందునిసతికియశోదకుఁబ్రాంచుగహరియోగమాయపుట్టినఱ్ఱిమాయా, స్పందముననొక్కయెఱుగమి, క్రందుకొనియెనూరివారిఁగావలివారిఁ॥వ॥ అప్పుడుచప్పుడుగాకుండఁదప్పుటకుగులిడుచునినుపగొలుసులమెలసులువీడినఁదాలంబులుముహూర్తాలుంపై నవిడ్డలకినడ్డంబుగాకకీలూడివీడిపడి శియరళంబులువిరళంబులైన సరళంబులగు మొగసాలలంగడవిపాపఱ్ఱేండువాకిండ్లునుఱలమూయుచుఁబడగ వెడగలుగవిప్పకపియేంచికాఁచికోనివెంటనంటికాఁగఁగడంగినడుచు నెడ॥క॥అశోరికిఁదెరువొనఁగెల్ల, కాశోద్ధతతుంగభంగకలితధరాశా, కాశయగుయమునమునుసీ, తేకునకుఁబయోధిశ్రోవనిచ్చినభంగిఁ॥వ॥ఇట్లుయమునదాఁటిన్దూఁటిచనినందునిమందంజేరియంహమందనిత్రంబొందియొడతెఱుంగనిగొల్లలంఁదెలుప సెల్లకనిత్యప్రసాదయగుయశోదశయ్యవొయ్యనచిన్నినల్లనయ్యనునిచిచయ్యననయ్యవ్వకూతు నెత్తికొనిపఱలంబికిఁబంటింపక వచ్చియచ్చిలుతపాపనుదేవకీప్రకగ్రంజకగ్రాడి॥ క ॥ పదములసంకెలలిడుకొని, ముదిఁదలఁకుచుశూరసుతుఁడుమంచుఁడువోలెఁ, బెదరుగలిరిదేహముఁగదలించుచునీదిగియుండగరువతనమునఁ॥క॥వసజాత్యునిఁదెచ్చుటయును, దనసుతఁగొనిపోవుటయునుదా నెఱుఁగక మూఁగినినిగ్రజొక్కుచుండెను, వసజాత్యియోదరేయివసుధాధీశాసీ॥అంతబాలికయాపురనియేడ్పుచిలువప్పుడాలించివేగననాఁకయింటి, కావలివారుమేలగనినూచిదలపులశాశముత్రాంటివిధముననుండఁ, దెలిసచక్కనవచ్చి దేవకీనిల్లాడెరమ్మరన్నభోజరాజాతోడఁ, జెప్పిననాతఁడు॥విడిముడిపాటుతోఁదల్పంబుపైలేదిత త్తరమున॥వెంట్రికలువీడ్డజైవీరవ్రేలియాడఁ, గాల్చికిలూడరో

•వేదబంబు, వేషము-బాటకము, †కారయింట, పెరసాలయండు, ‡వికలంబులై, ఏకాకులై నాయాడు, నావం, §బాము, జన్మము శ్రీజడ్డనఁగి, పుముగా, ఓడ్డుగుంపు, మాయన్నందమునఁ, మాయముక్క, ఆవరించుటచేత, ఎఱుఁగమి, ఆజాపము-మొక్కు, శ్రంఘానియెఁ, క్రమ్ముకొనెను, శిలరళంబులు, తలపులు, †దూఁటిచని, వేగముగాఁబోయి, ‡తలఁకుచు, భయపడుచు, శూరసుతుఁడు, వసుధాపురండు, †విడిముడిపాటుతో, తొందరపాటుతో.

హగ్నిదర్శనమాడుభూమివైరంబుతోగూడఁబురిటియింటిబాడఁజను దెంచియాపాపఁజంపఁగదియ॥ అంత దేవకీదేవియడ్డంబువచ్చియున్నదియె॥ ౬౬॥ అన్నశమింపుచున్నతగదల్లుఁడుగాఁడిదిమేనగోడలో॥ మన్ననసేయుచున్నవినుమానిజంపులరాజుపాడిగా॥ దన్నుకీర్తివైచునఁగదన్నమహాత్ములువోవుత్రోవఁబో॥ వన్నభవత్సూరారిఁగదన్ననిన్ శరణంబువేడదగ్గ॥ ౬౭॥ త్రికట్టాయాల్గుకుఁడుకులఁబట్టివధిందితివియామవడుదిదిగోడల్॥ నెట్టనఁజంపఁగవలెనేకట్టడివిగదన్నయన్నకరులంపఁగదే॥ కపుత్రుఁడునీల్రతుకునకును॥ శత్రుండనింటిఁగానసమయింపఁదగు॥ తత్పులకునోమనైతి॥ బుత్రిదానంబుసేసిపుణ్యముఁగనవే॥ వ॥ అనివయ్యదఁజక్రఁగనవరించుకొనుచుబలవరించుచుత్రాంతిపడికూతుంగ్రకుఁసనకునంజక్రహత్తుకొనిచెక్కుచెక్కునమోపిచక్రఁసన్నతరీయాంచలంబునసంచలతంగప్పిచప్పుడుగాఁగుయ్యదనయ్యెడంబ్రయ్యంబడివాఁడు పోడిమిచెడదోఁబుట్టువుండ్లిబిట్టివట్టియావురనివాపోవఁగావరంబుననడుగులాడిసితిగిదివడిందిదిసివడంబుడుమపయింబడత్రేసిననబ్బలయునేలంబడక నవలీలనెగసి నవ్యదివ్యమాలికాగంధబంధుర మణిహారాంబరాద్యలంకారము సోహోరిణియు, గదాశరశంఖచక్రవర్తచాపానిశూలంబు లెనిమిదికరంబులం గరంబొప్పనొప్పచు, సిద్ధచారణకిన్నరగరుడగంధర్వాదివైమానికులుకానుకలిచ్చిపొగడనెగడుచు, నచ్చరలయాటపాటలకుమెచ్చుచు, మింటనుండికంటఁబడికంటువడఁగంనునక్కిన్నియె॥ ౬౮॥ తెంపరివైపారింబారినిదేవకీబిడ్డలదిన్నిశుట్టలఁజంపితివింకనైననువశాంతివహింపకరాలమీదన॥ న్నెంపితిస్సిరోయిదియూతీరమెనానరసఁజనించనిన్దంపెడిమీరుడొక్కదెసనత్రాతినొందెడువాఁడుదుర్మతీ॥ అనివలికి॥ మహనీయగుణాన్నదయై॥ మహిలోనాదేవిజనముమన్నింపంగ॥ బహునామనివాసంబుల॥ బహునామములంజరించెభద్రాన్నికయై॥ వ॥ అంతనాబోఁటివలికినకలికిపలుకులుములుకులైచెవులఁజిలికిననులికిపడిక్కుళుకుఁగదరిననునంబునఘనంబుగవెఱగంది కందికుందెడుదేవకీవసుదేవులరావించి యాదరంబునగారించిచేరివారితోనిట్లనియె॥ ౬౯॥ పాపుండబాలభూతుకుండబంధువీరత్తుడడువ్వచిత్తుడఁగోవనుడఁజరన్మృతుడఁగ్రూరుడత్రాస్తూణహంతభంగిమి॥ పాపలఁజంపితిన్పయలిపల్కలనమ్మితిసాధులారనా॥ పాపములుగ్గడింపకకృపాపరులైకినరేశమింపరే॥ ౭౦॥ బకెడఁబ్రాణులందలునిజ్ఞోచితకర్మములోలిఁక్రిష్టఁగా॥ నొక్కొకమేనులంబోడమియొక్కొకత్రోవలరాకపోకలంజిక్కులఁబొంచుచుండుదురుచేరరుసంస్కృతితోడఁబాయలే॥ రెక్కడిహంతమిశిశువులెక్కడిశిహన్యులుదూరనేటికిగ్గ॥ వగతురఁజెడిదితిననియును॥ బగతురచేడెడితిననియుపాలుఁడుదలఁచు॥ బగచెలుములులేవాత్మకుఁబగచెలుములశ్రీకులకర్మబంధమునుండి॥ వ॥ అనివలికిన్మీరునించినగవివెఱుచుచుదేవకీవసుదేవులపాదంబులఁబట్టుకొనిసంకెలలువిప్పించిమీకిలియక్కరగలవాకయంబులనైక్యంబులునెఱపినవారునుబరితప్తుడైనకంసునిఁజూచిరోషంబునుపాసితనావసుదేవుండుబాపక్కిట్లనియె॥ ౭౧॥ బావానీవచనంబునిక్కమునుమీప్రాణులతజ్ఞానులై॥ నీవేనంచునులోభమోహమదభీనిత్రితామోదశో॥ కావేశంబులసెండ్లొంటిబాడుతురేకాకారుడైసర్వరూపావీష్టుండగువీశ్వరుండెలియలేరన్యోన్యవిధ్రాంతులై॥ వ॥ అనియుట్లుప్రసన్నులై నదేవకీవసుదేవులయనుజ్ఞవడసికంసుండింటికిఁజనియా రేయిగడపిమఱునాడుగ్రద్దనఁబ్రొద్దునందనకుంబరతంత్రులగుహంత్రులరావించియోగగర్తవలనందాపినివృత్తాతంబంతయుమంతనంబున నెఱింగించినపుడువారలతనిక్కిల్లరి॥ క॥ ఇట్టియినఁడదయనేటికిఁబట్టణములమందలంచుబల్లెలనెల్ల॥ న్నుట్టెడిపెరిగెడిశిశువులఁబట్టివధించెదమునుమ్మబంపుచుగీ॥ మ॥ భవదీయోజ్ఞులబాహుచాపవిలనదృశావలీభగ్నులై॥ దివిజాగీశ్వరులేశ్రీయంజనిరొయేదేశంబులండాగిరో॥ శివునింజొచ్చిరోబ్రహ్మఁజెందిరోహరికాసేవిందిరోహనివృ॥ త్రివనాంతంబులనిచ్చిరోమనకుశోధింపందగువల్లభా॥ క॥ సెచ్చిరిశాస్త్రపులనుచును॥ విచ్చలవిడిఁదిరుగవలచుపిఠాకృతుల॥ మ్రచ్చిలివత్తురువారలు॥ సచ్చినయందాఁకమఱవఁజనదశిపునకు॥ క॥ ౭౨॥ త్రికొనుకురానీజన॥ దెల్లినరోగములరిపులనింత్రియములను॥ తృప్తినమయములఁజెలువక॥ మెల్లనగారాదురాదుమీదజయంబు॥ వ॥ అమరశ్రేణికినెల్లఁజక్రీముఖిరుండాచక్రీధర్మంబునం॥ దమరుల్లోపులుభూమిదేవతలుడియోమానకారుణ్యం॥ తృములుకయాగతపోదహంబులునుశ్రద్ధాశ్రాంతులున్నిష్టుడే॥ హములిన్నింటినిసంహరించినతండంతంబునుంబొందెడి॥ కావున॥ ౭౩॥ చంపుచుమేఘినిలింపులనుడంకెలరంకెలదాపసావలింబఁపుచుమేకృతాంతకునిపాలికిఁగ్రేపులతోడగోవుల॥ ప్రంపుచుమేధరామరులఁదోలుచుమేనిగమంబులన్నిదారింపుచుమేవసుంధరహారింపుచుమేజననాథపంపుమా॥ వ॥ అనిపలుకుమంత్రుల

త్రికట్టా॥ అద్యాన్తేనీటనకొత్తముగా, కట్టడివిగదిననుపించి, శిహన్యులు॥ నంపఁగదినవారు, త్రికట్టా॥ కారణము. త్రికడయంటి॥ అనన్యముచేయటం, శ్రీనిలింపులు॥ దేవతలు.

నంద్రంబులనినంబ్రతుండై బ్రహ్మణనిరోధంబునిషేధంబనితలంపక కాలపాశబద్ధుండై విప్రాది సాధుమానవులజం
పదానవులబంపియంతిపురంబునకుంజనియె ననంతరంబ యారక్క సులువెక్క సెంబులగు మొక్కలంబులనజ్జనులపజ్జ
లంబడితగ్గనగర్జనభర్త సాదివగ్గనత్వంబులనిర్జింపిపాపంబులార్జింపిరి॥గీ॥ వెదకివెదకిదై త్యవీరులుపాధులనడవవారిబ
లములదగిపోయెయితముసిక్కిముగర్తమాలుపుభద్రంబునార్యహింస సేయనడగుంగాడె॥వ॥అంతమందలొనందుం
డునందనుండోపుట్టుటయెఱింగిమహానందంబున నెఱవాచులగు వేదవిదులంబిలిపించిబలంబులాడితువియై శృంగారిండు
కొనిస్సస్తిపుణ్యాహవాచనంబులువదివించిజాతకర్తంబులు సేయించిపిగ్మదేవతలనర్చించి శ్రేపులతోడంగూడగైచేష్టి
నపాడిమొదవులరెండులక్షలనుగనకకలశమణివనసమికాలంబులైనతిలశైలంబులేడింటినిఱుదేవతలకిచ్చినక॥ఈయూ
భీరకుమారుడు॥శ్రీయుతుండై వీరవైరిజేతయునై దీర్ఘాయుష్మంతుండగుననిపాయకదీవింపిరపుడుబ్రహ్మణజనముల్
క॥ చుంచుభులుమొరసెగాయక॥ సందోహమువాడైనూతనముదాయముతో॥ వంజిజనులుగీర్తింపిరి॥ శ్రండుగవీతెం
చెభద్రకాహళరవముల్॥క॥పల్లవతోరణసురువిరవల్లిధ్వజరాజిభూపవాసనములతో॥ సల్లిలతములై యొప్పెనువల్లవ
వల్లభులయిండ్ల వాకిలెల్లక॥క॥పసపులునూ నెలునలదిన॥బసదనరిసువల్లబ్ధి బహుప్రభతోఁబసిమిగలిగె వెలుంగొండు
చుఁబనులన్నియునుండులండుఁబ్రభవించెన్మహా॥క॥శ్రేష్టుటికినునలలేగలునుల్లడిగినిరంకెలిడియెనుదవ్యవభంబుల్
పెల్లెగమొదవులపొడుగులఁజల్లించెంపాల్కుబాలోపంభవవేళ్ళక॥క॥ఆరగఁజదివెడిపాగడెడి॥వారికివిద్యలనుబ్రతుకువారి
కిలేమిం॥ జేరినవారికి నెల్లనుగోరకమునునంచుడిచ్చగోధననయముల్॥ ఆనమయంబునక॥కండుకములుతలచుట్టలు॥
కాంచనభూషాంబరములగుడు మెఱయఁగ నే॥ తెంచిగోపకులందఱునుంచిపదార్థములుగొనుచుమాధవుఁజూడక॥క॥ప
తెంచుచూచెలగుచు॥ నేతులఁజెరుగులనుచాలనీళ్లనుచెన్నక॥ బ్రీతివసంతములాడిరి॥ యూతురులై సరసభాషలాడ్డుచు
గొల్లల్॥తదనంతరంబ॥గీ॥మిమివోముఫలమొయింతప్రాప్తోక వార్త॥వింటిపబలారవీనులలర॥మనః॥యశోదవిన్నెనుగ
వానిఁగ నెనఁట॥చూచివస్త్రమన్నుచుదళులార॥వ॥అనియొంపొరులలేపిగోపికలోపికెలులేనిచిత్తంబులనెత్తినతత్తరంబు
లాత్తుకొననుదాదంబులగుశృంగారంబులనిండ్లు వెలువడిక॥క॥జడగతులునుబలుపిఱుఁచులుఁవిడిడకునడుములునువలువవి
గిచనుగవలు॥ నెప్పడచనయనములుసిరితడఁ॥బడుమోములుబ్రమరవిమరభరములునమరక॥క॥వేడుకతోడఁగ్రొమ్ముడు
లువీడఁగుదోసరిహారేఖ॥ గ్లాడఁగఘోలపాలికలహంబకపత్రునుల్పినోదనం॥బాడవటాంచలంబులసియాడుచుఁజేరి
యశోదయింటికిక॥జేడియలేగిచూచిరిగిజిహ్వునివిహ్మనిఁజిన్నికృష్ణనిక॥చూచినంతసిందితెచ్చినకానుకలిచ్చి॥గీ॥ పాపని
కినూ నెతలయంటిపసపుఁబూసి॥బోరుకాడించిహరిరక్షపాస్తుటంచు॥బలములొకొన్నిచుట్టిరాజితతోట్ల॥నునివిదీ
విందిపాడిరయ్యువిదలెల్ల॥క॥శ్రిజోజోకమలదలేక్షణ॥జోజోన్యరాజవధ్యజోజోకృష్ణ॥జోజోపల్లవకరపద॥ జోజో
పూర్ణేంచువసనజోజోయనుచుక॥ఇచ్చిధంబునక॥పలుతోయంబులజగముల॥బలుతోయములంచుముంచిభాసెల్లడియా॥
వలుతోయగాఁడువల్లవ॥లలనాకరతోయములఁజెలంగుచుఁదడియొక॥క॥లోకములునిడురవోవఁగ॥ జోకోట్టుచునిడుర
వోనిసుభగుఁడురవఁబల్॥జోకోట్టిపాడనిడురం॥గైకొనుక్రియనూరకుంఁడెఁగునఁజెలువకయొక॥సీ॥పవాములెఱుఁగ
కయేపాటు మేటికిఁబనులగాపటియింబాముగలిగె॥ నేకర్తములులేకయెనయుచక్కటికినిజాతకర్తంబులుసంభవించె॥
నేతల్లిచనుపాలు నెఱుఁగనిప్రౌడయశోదచన్నులపాలచొరవనెఱిఁగె॥ నేహానివృద్ధులు నెఱుఁగనిబ్రహ్మంబుపొదిగింటి
లోవృద్ధిబొందజొచ్చె॥ నేతవములనైన నెలమిఁబందరివంట॥వల్లవీజనములవాడబండె॥ నేచువులనైన నిట్టిదనరాని॥
యగ్గనువయవములనందమొండె॥మ॥చెయుపుల్నేయుతకిన్విధాతకరణిదైన్మండునంతోపకృ॥ప్రియుతుండైనగుచున్ద
నార్దనునిమాదిఁబొల్పురోపించియు॥ న్నయెడఁగరుద్రునిభంగి సెప్పునుసుఖానందంబునుంబొంగిత॥ వ్యయంఁదైబ్ర
హ్మముభాతిబాలుడమరున్బాసుశ్యబాల్యంబునక॥ అయ్యవనరంబున॥గీ॥కొడుకుఁగన్నవేడగొనసాగరోహిణిఁబీ
ఱుబంచిదిత్రచేలములను॥మండనములనిచ్చినిన్నించెనంభుడా॥యంబుజాక్షిప్రీతయైచరించె॥వ॥అదిమొదలుమొదవు
లకడుపులుపొచువులుగలిగియుండెనంతనంచుండుగోపకులన నేకులగోకులరక్షకుడుతులైనవారినినియమించిమధురకుం
భనికంసునికి నేఁటెంబెట్టెడియిరింబెట్టివీటొనివనుదేవునికడకుంజనియభోచితంబుగదర్శించినక॥ నంచునిఁగనుఁగొ
నిప్రాణము॥ పొందినబొందియునుబోలెంబాలుపారుచునా॥నందాశ్రులుగడకున్నులఁగ్రంచుకొనంగేలుపాఁచికొగిటఁ
జేర్చెక॥ వ॥మఱియుఁగొంగలింపిగొనిసుఖాసీనునింగాఁజేసెవనుదేవుండుతనకొడుకువలనిమోహంబుదిపింపనంచునకి

•యోగవిద్వాంశిర్దలభకయశ్చయశోదాదేవి॥ బోరుకాడించిస్త్రమముచేయించి శ్రిజోజోసుఖముగానిద్రించును, జోకోట్టిటచార్చి.

స్థిరమౌక్త్యం సంతతి లేదని మునుషునఁ దంతనములమునిఁగి ముదిసి విక్రీణనీకుఁ న్నంతతిగలిగెను భాగ్యముఁ నంతటిహీనునికీసా
ఖ్యసంతతిగలదే॥ క॥ పాదఁగఁటినిన్ను బ్రతికితిగడవితివాపదలనింకఁ గార్థములం దే॥ యెడనాడుగు లేని నెచ్చెల్లిపాదఁగాం
చుటచచ్చి నుజులబుట్టుటగాదే॥ క॥ పలుపాటులఁ బడుజనులకునిలనొకచోనుండగలదెయ్యరుల వెంటఁ గలసిచనువ్రాఁకు
లన్నియుఁ బలు వెంటలఁబోవుఁగాక పాయకయు నే॥ మ॥ బలురోగంబుల మెందకున్న వెతమల్పాలిచ్చు నేధేనువు॥ భూం
కుల్పాఁగులు వారిపూరితము లేగోస్తప్రదేశంబులఁ బలులుటకుష్టలుసంచరింపవు గదా పాల్పారు నే ఘోషముఁ బల్కలవే
వచ్చునూరుజోంపములుట తాగంతారభాగంబులఁక॥ క॥ తనపుత్రమిశ్రముఖరులఁ దనుపక చూడక యు వారుదటిగినశిం
పఁవ్రునుచుగృహ మేధియాశ్రమముననుండెడివానికొక్క మోదముగలదే॥ క॥ నీకాంతయొద్దనీవును నీకాంతయొగారవిం
పనినుండం ద్రీగనా॥ లోకించుచునీనుందను నాకొడుకున్నాఁడునందనందాన్నితుండై॥ అనిననందుండిట్లనియె॥ శా॥ నీకున్దే
వకకేజనించినను తానీకంబుఁదొడ్డమున్నీకంసుండువధిం చెమీనుతఁడుదిఁ హింసించఁజేయిపిఱా॥ నా కాశంబునకేగ
బాలయిని దైవాధీనమాపద్దశఁ న్నోకంబందు నెతజ్ఞుఁడూరడిలు నానూనుండునీసూనుండే॥ అనినపనుదేవుండునందునికేవఁ టి
యనిట్లనియె॥ క॥ జనపతికరియిడితివిమముఁ గనుఁగొంటివి మేమునిన్నఁ గంటిమి మేలయ్యెనుబొమ్మింకి నుగోకులమునను

శ్రీ కంసునిపంపున పూతనయనురాక్షసి రేపల్లెకుఁజనుదెంచుట. శ్రి

భ్యాశములుదోఁచెమునుకొనవలయు॥ వ॥ అనివలికివసుదేవుండునందాచులై నవల్లపులపీడ్చొలిపినవారలు గొబ్బున
వడిగలగిల్లబలంబూనినశకటంబులు ప్రకటంబులుగ నెక్కితనతనపదైలత్రోవలువట్టిచనిరానంచుండఁ * ప్రతీతంబులైన
యలత్పతంబులుముందరఁబొడఁగనిశోరితనతోఁబలికినపలుకులుదప్పదనుచుఁదలంచుచుండెనంతసే॥ కంసుపంపునబాల
పూత్తినిపూతనపదైలపాండలఁబట్టణములఁదలయెల్లచోబాలహింసఁగావించుచుఁజనుచు నెవ్వనిపేనుశ్రవణపీఠిం బడిన
యంతనసర్వభయనివారణమగునట్టిదై త్యాంతకుండవతరించియన్ననంచునపదైకొకనాఁడుభేదరియైవచ్చియంచుమా
యాప్రయుక్తిఁ గామరూపిణియైబొచ్చి కానకుండఁ నరిగియిల్లెడప్పకయరసికొనుచు నందగృహమునబాలునినాద
మొకటిఁబినిసై మోదించినందరివేషయగుచు॥ మ॥ గ్రకోకిల॥ క్రొలుకన్నులుగుబ్బచన్నులఁగవఁబొందనిచందురుం
బోలుమోమునుగల్గులేదనుబుద్ధిమానినకానుహే॥ రాశమైనపిటుంచుపల్లవరాగపాదకరంబులు॥ జాలదొడ్డునకొప్పు
నుప్పుగనర్పమోహనమూర్తితో॥ మానినీవృక్షము॥ కాంచనకుండలకాంతులుగండయుగంబునఁ గ్రేస్తులకజడమై
నించినచుల్లెలమేలిమి తావులు మెచ్చి మదాళులుమిన్ననరానంచితకంకణహారరుచుల్పెలువారఁగఁజై వల్లునంచలమిం
నంచుగజారఁగనించునిభానయేగెఁగుమారునియింటికినై॥ ఆనపయంబున॥ మ॥ సీరినమ్మల్రుతుకంగఁజూచుకొట్టై
కృంగారవేషంబుతోనరుదేనోపునటంచుగోపికలుజిహ్వాల్పకమోహించిత॥ త్వరులై చూడలతాంగివోయికనియెంబ
ర్వంకనాద్యంబునంబుధప్సానలతేజుడుర్జనవధప్రాంధకుఁడింభకు॥ కనికదియవచ్చునపయంబున॥ శా॥ ఆలోకే
శ్వరుఁడాదరాచగవిభుండాబాలగోపాలుఁడాబాలధ్వంసనిగొంటుఁగంటిడివెనన్పాలింతచందంబున॥ న్నాలిఁడ్లనిష్ట
మానివచ్చుటమదిన్పాపించిలోనవును॥ గాలుంగేలు నెలుంగకున్నకరణి న్నన్నేడ్చినట్లెట్టుచు॥ క॥ ఆపాపజాతిసుం
చరియ్యాపాపవిపాన్ముఁజేరనిగిరముల॥ లేపిచనుంగవశికుపున్దోపుచుముద్దాడినిరముమూర్తినివలికె॥ క॥ చను
నింఁగుమహజ్ఞులెడి॥ చనువారలు లేరునీవుచనవలెననుచు॥ న్దనుఁగుడిపిమీఁదనీకడఁ జనుదానననంగవేడఁజనుఁజనుగు
చుప॥ క॥ నాచనుబాలాకశ్రుక్రొడువోచిన్నికుమారత్రాపుమొయ్యినఁబిడప॥ నీచెలువమెలుంగవచ్చును॥ నాచెలు
వమునఫలచగునునశినదళాక్షా॥ వ॥ అనిబాలునుద్దేశించిముద్దాడెడిభంగిమాటలాడెడిచేడియంజూచి॥ మ॥ వనితాముట్టకు
పొమ్మచన్నుగుడుపన్లెట్లుచిన్నమానినయండొల్లఁడవానిపొమ్మనియిశోదారోహిణిబట్టిఁడై॥ కొనకీక్షించుచుమా
యఁబన్నిపెలువఁగోశంబులోపాలుమెల్పునగాజిల్లుచుమాటమెత్తదనమున్దోవాడియొన్నేర్పడ॥ వ॥ కదిసికలికిపలు
కులంబుకుచునుకుచెడియులుసుసౌరకయెదురనిదురంగదిరఫణియనియెలుంగకగుణమిందిగుచుజడనుతిజెడంగునక
ఁటిజరభిలేతవపల్లపుగుడును మెల్లపులిగి మెల్లయుచుఁగనుంగవందెతవక వెలుపు నుజుపు నెలుంగకకొమరుమిగులుచిటు
తకొమరుమిందిగిదితోడలనడుమనిడకొనియొడలునిపురుచు నెడనెడనునంతంగడలుకొలుపుచునాకొన్నచిన్నియన్నచ
న్నుగుడువునానదన్నిచ్చునపయంబున॥ సీ॥ మెల్లగాన్నతెఱంగునమెల్లనఁగమవిచ్చిక్రేగంటఁజూచుచుఁగిదికీర్తియావ
నించుచుఁజేతులాకంబునఁజూచియొనగిలియాకొన్నయోజనూచిదిగిచన్నువఁగేలఁబడిందికబరించిక్రొక్కశ్రు
క్రొగుగుటుగుటుకుమనుచునొకరెండుక్రొక్కలనుపిడప్రాణంబులు సైకముమేనిలోనస్తపైల్లఁద్రావేనదియుచుగుం

జేలువల్లడిల్లఁజిమ్మదిట్టఁగుచునిలవక శిరమువ్రాలనితరచాలుర శ్రీయవాఁడవీవుగావు । చన్నవిడుపుమువిడుపుము
చాలుననుచుకొని బృభ్రమదప్పిమంటలు ప్రచ్చినదృతిలేక నేత్రపడపాస్తంబుల్ గొబ్బునవివృతములగుచును । గుబ్బునుచు
న్నట్టికూతగాలెన్నెలకొను అదరకొండలతోడభూమి గ్రహతారానీకముల్పింటిపై బెదరెద్దిక్కులమాటుమ్రోఁ
తలెవఁగోభీతిలోకంబులుంగడలంబాతెనువజ్రభిన్ననిరీరేఖంబూర్వదేహంబుతోఁ ద్రిదశధ్వంసనిగూలెఁగుయ్యి
డుమఁదద్దీప్తియఁగూపంబునకొకకలపుడుదెపురమగునా । చప్పడుహృదయములఁజొచ్చినందడిఁబెట్టి మృషిటిఁగొనిపడి
రెటుకలుచప్పివరకొల్లలెల్లఁదల్లడపడుచుకొకకలజరభిరండరక్కసి । నైజశరీరంబు నేలనలియంబడినకొయోజనమ్ము
న్నరమేరధగజంబులునుగ్ధలయ్యెరాజవరేణ్యు ॥ ౧౧ ॥ దారుణలాంగూలదండంతంబులునగగహ్వరముఁబోలునానీక
యునుగండశైలాకృతిగలకుచయుగమునువిరిసిరూలెడిపల్లవేంద్రకలును । జీఁకటినూతలుఁజెనయునేత్రంబులుపెను
దిట్టఁబోలెడిపెద్దపీఠుఁడు । చాలుకట్టలఁబోలువరణోరుహస్తంబులింకినమడుపుతోనెనయుకడుపు । గలిగిపట్టోర్చిదీర్ఘ
మైకదినమాడఁబయదమగుచానిఘనకశీబరముఁజూచి । గోపగోపీజనంబులుగుంపుఁగూడిఁబెగడుచుండిరిమనమునబెదరు
గదిరిఁబ్రవృద్ధిభంబునక ॥ ఆతఁడగుమవఁగనపడిచెను । నూతనపుల్కాబ్జలోచనుఁడుహరివృత్తుద్వ్యోతనఁగృతమనినముదయే ।
యాతనఁబూతన నెఱింగియాతనులీలకొకక ॥ ౧౨ ॥ విషధరతిపుగమనునికినివిషగళసఖునికినివిషంబవిషశయనునికిని । విషభవభ
వకనకునికినివిషకుచచనువిషముఁగొనుటవిషమేతలఁపకొకక ॥ ౧౩ ॥ అంతనాగోపగోపీజనంబులుదెలిసిరోహిణీయశోదలంఁగూ
డుకొనిపెద్దడిలకడగ్గరికా ॥ నేలంఁగూలినమేటిపెన్నురముపైనిర్మితిఁగ్రీడించునెఱాచాలారమ్మనిమూఁపుఁజేర్చుకొనినం
స్పర్శించినూరార్చుచున్గోలాంగూలముఁద్రిప్పిగోవురజమున్గోమూత్రముంజల్లితదాబ్ధలాంగంబులగోమయంబలఁదిరా
పంద్రండువామంబులక ॥ ౧౪ ॥ యౌవచనము ॥ మఱియునంతటందనియకగోపికలాచమనంబులు సేసినతమలై మునుదనుకుర
యోకరంబగుచీజన్యాసంబుచేసుకొనిదినియన్ననీయఁగులజుండును । జూనువులననిలుండును । దొడలయజ్ఞుండును । గటిత
లంబమృతుండును । గమపుహయాస్యండును । హృదయంబుకేళవుండు । నురమునీశుండును । గంఠంబునినుండును । భుజంబు
లఁజతుర్ముజుండును । ముఖంబుత్రివిక్రముండును । శిరంబీర్వరుండునురక్షింతురు-ముందుచ శ్రీయు । వెనుకగదాధరుండైన
హరియు । చార్మ్యంబులధనుర్ధరుండైనమాధువైరియు । ససిధరుండగుజనార్దనుండును । గోణంబులశంఖచక్రగదాధరుండైన
నయరగళయనుండును । మీఁదనుపేంద్రుండును । గ్రిందుతాత్మ్యుండు । నంతటనుహలధరుండగుపురుషుండును గాతురు-
నీయి । త్రియంబులహృషీకేశుండును । బ్రాణంబులనారాయణుండును । జిత్తంబుశ్వేతదీప్తిపవతియును । మనంబుయోగీశ్వ
రుండును । బుద్ధినిపుష్పిగర్భుండు । నహంకారంబునుభగవంతుండైనపరుండుఁబాలనంబుసేయుచురు- నీపుత్రీడించునెడ
గోవిందుండును । శయింపుతటిమాధవుండును । నడుమవేళవైకుంఠుండును । గూర్చున్ననమయంబునశ్రీపతియును । గు
డుచుకాలంబునసర్వభక్తుండయినయజ్ఞభుజుండునేమఱకుండుచురు- నిన్నుఁ బేర్చొనినమస్వప్నవృద్ధపాలగ్రహం
బులును । గూర్చొండఁధాకినీయాతుధానులును । భూతప్రేతయక్షరాక్షసపిశాచవినాయకులును । గోటరాదులును । జ్యేష్ఠా
దిభూతనాథులును । మాతృకాదిగణంబులునశియింతురు । నీయండుఁబ్రాణేంద్రియశరీరవిరోధంబులైనయన్తాదంబులు । న
పస్తారంబులును । నూపూతాత్పంతంబులునుబొందకుండుం గావుతయనిగక్షచేసిదీవించిరంత ॥ ౧౫ ॥ ఆపెన్దవేడబంబులపా
పనికినిఁజనుంగుడిపిపానుపుమైనఁ । బ్రాపించిపిప్పికూరుకు । మోపాపఁడయనియశోదయొయ్యెనఁబాడెక ॥ ౧౬ ॥ అంతనం
దుండుమొదలైనగోపకులునుధురనుండివచ్చిరక్కసిమేనుఁగనివెఱఁగుపడిమున్నునుదేవుండుత్పాతంబులెఱింగిచెప్పె
నతండునుహయోగియైపొగడికొరంబగుపూర్వయొడలుఁగుతారంబులనెఱికినమజ్జీమటిరంబులకుండవ్వగుప్రదేశం
బునపటిరంబులదహనంబుసంగ్రహించిదహించిగి ॥ పొలిలిపొలిలికాలునుగువదేహంబున । నగరపరిమళములపొగలుపె
డలె । దేహకల్పములు శ్రీహరిమూలమునఁ । ద్రావఁబడుటఁజేసిభూవరేణ్యుక ॥ హరిదనమీదంబదములు । గరములునిడిచ
న్నుఁగుడిచిదీసినమాత్రకాహరిజనపదిదిబరగిలి । రెగెనుమరితములఁబాసియునురాంగనయ్యకొక ॥ వెన్నునికొకమఱి

• దారుణలాంగూలదండంతంబులుభయంకరములగుతోకలవలె-కల్లవలెపాదపులయినపండ్లును । జీకుటియుగ్రహము-గుడిసె.
పటిరంబులుచందనవృక్షములచేత ॥ ౧౨ ॥ ధరతిపుగమనుకిని ॥ విషధరసర్పములకు, రిపుశక్తువైకరుత్తంతునైనెక్కి, గమమనికొకపంచరి
చువానికిని, విషగళపఖునికిని ॥ గరళకంఠుడయినశివుఁడన్నేహితుఁడుగాఁగలవానికిని, విమలవిషశయమనికొకవిమలవిషనిర్మలములగుజలముల
యందు, శయనునికొకపరుంకియుండువానికిని, విషభవభవజపకునికిని ॥ విషభవజలమునందుబుట్టినపద్మమునందు, భవాదిద్వపించినపద్మయు
క్త, జనకునికిని, తండ్రియైనవానికిని, విషకుచగరళముననమండుఁగలభూతలయకురక్కసియొక్క, శమవిషముకొకపాలిఁడ్డయందలిగరళము
ను, కొనుటగ్రహంబుట, తలఁచకాదిచారించఁగా, విషమేకవృక్షము.

విషమును దన్నిచ్చినచాలహంత్రిత నెనఁబడివికిఁ జెప్పి న్నగని సెంచుచుండనఁ దన్నిచ్చినసరికి నుజ్జ్వలముగలదే॥ కృపా
 రిగనిచన్నులునుడిపెడి॥ తరుణులు ప్రాపించువదములఁవఁగవశమే॥ హరియారగించుటకుఁబా॥ యరిసినదేనువులుము
 క్రికొనలఁజరించు॥ క॥ శిశిపుతన మెయిగంధముగోపాలురెటింగియిట్టికువనితయొడలంగిపాటిస్సాదుగంధముప్రా
 పించు నెయనుచుఁజనిరిపల్లెలక ధిపా॥ వ॥ అంతనందుండువరమానందంబుననింటికిఁజని ప్రేతలచేతరక్కసే సేతలన్నియు
 నెటింగి వెఱఁగువడిపావని లేపిశిరంబుమూర్ఘానిముద్దాడి ముదంబుననుండెననిచెప్పినవిని పరీక్షింపజేరెన్త్రుండ్లనియె॥
 క॥ ఏయేయవతారంబుల॥ నేయేకర్మములుచేసెనీశుండుపారిభ॥ ద్రాయతనములన్నియువిన॥ బాయదుచిత్తంబుసెవుల
 పండువులయ్యె॥ క॥ ఉరుసంసారపయోనిధి॥ తరణంబులుఁబాపపుంజవశంబులుశ్రీ॥ కరణంబులుముక్తిసమా॥ దరణం
 బులుబాలకృష్ణ సంస్మరణంబుల్॥ వ॥ అనితరువాతచాలకృష్ణుం డేమిచేసెనాయందుంగృహగలదేనిచెప్పవేయనియడిగిన

— శ్రీ బాలుండగుకృష్ణుండుశతకమునుదనపాదముచేఁగూలఁడన్నట. శ్రీ —

రాజునకుశుకుండిల్లనియె॥ సే॥ బాలకుండొదిగిలఁబడనేర్యెననిజన్మనక్షత్రమందొక నాఁడునందుపాలఁతివేడుకతోడబా
 రుగ్రువ్రేతలఁజీటివాదిత్రోగితారవంబుచెలఁగ॥ విప్రులతోఁగూడవేదమంత్త్రంబులనభిషేచనాదికమాచరించి॥ వారిదీప
 నఁబొందివారికి మొదవులునన్నంబుచీరెలునడిగినట్టు॥ విద్విబాలుఁదియ్యమెనఁగఁబానువుఁజేర్చి॥ విమరఁబుచ్చిగోపనివ
 సామునకు॥ గోపికలకుఁబూజఁగోమాతారఁజేయుచు॥ జననికొడుకుభక్తిచెసంబ్రమమున॥ ఆనమయంబున॥ క॥ నిమరించినశి
 వాఁకొ॥ కిమకుచుఁజనుఁగోరికెరలికిసలయివిలసన్మృదువచక్రచాపరేఖా॥ స్వదవదమునఁదన్నెనుకొబండ్డిఁదండ్డి॥
 క॥ శకటముహారిదన్నినదివి॥ ప్రకటంబైయెగసియిటునుభరమునఁగండ్ల॥ వికటంబుగ నేలంబడె॥ నకటాయనిగోపబృంద
 మాశ్చర్యపడె॥ వ॥ అష్టండున్నసరసపదార్థంబులువృద్ధంబులై నేలంగూలుటంజూచియశోదానందముఖ్యులైనగోప
 గోపికాజనంబులుపనులుపజిది॥ ప్రబ్బంబులుమానియుచ్చెడివెఱపులుఘనంబులనుఘనంబులందుఁగదుర॥ క॥ మిన్నున
 హరక నెగయెడు॥ తన్నసహస్థండుగాఁడుతల్పగతుండి॥ చిన్నికుమారుండుతేరే॥ తివిన్ననువున నెగ నెడివివిధమెట్టిదియో॥
 అనివెతిర్చించునవయంబున॥ క॥ బాలకుండొకొయెడ్వచుఁగాతెత్తినఁదాకియెగ నెఁగానిశకటమే॥ మూలమున నెగ
 యదనిత॥ ద్వాలునికడనాడుచుండివలికిరిశివుల్॥ ఇట్లుశిశువులపలుకులువిని॥ శా॥ బాలుండెక్కడబండియొక్కడనభో
 భాగంబుపైఁజేడ్చెడ॥ గాలందన్నటతెక్కడాటపడుదుల్లలాడిరిజన్మం॥ లేల్లాకంబుననైనఁజెప్పఁచిదునేయేచంద
 మోకాకయం॥ చాలాపించుచుఁజ్రేలువ్రేతలుప్రభూతాశ్చర్యలైరంతట॥ వ॥ అష్టదాబాలునిరోదనంబువనియశోదప
 రతెంచిన॥ గీ॥ అలసితివిగదన్నయాకొంటివిగదన్న॥ మంచియన్నయెడ్వమానుమన్న॥ చన్నుకుడువుమన్నసంతసపడు
 న్నయనుచుఁజన్నునుడిపెనర్థకునకు॥ వ॥ అంతనభ్యునిమేనబాలగ్రహంబుసోఁకునుగదాయనిశంకించినోపకుల నేకుల
 నేకబలివిధానంబులు సేసిరి॥ బ్రాహ్మణులుదధికుశాక్షతంబుల॥ పాలామంబులాచరించిరియిగృహస్థాస్సామమంత్త్రంబులన
 భిషేచనంబులు సేయించిన్వస్త్రపుణ్యాహవాచనంబులువదివించికోడుకునకభ్యుదయాగ్ధంబునందుండలకరించినపాడి

— శ్రీ తృణావర్తుడనురాక్షసుఁడునుడిగాలియొక్కప్పునియెత్తుకొనిపోవుట. శ్రీ —

మొదవులవిద్యజ్ఞనంబులకిచ్చివారలయాశీర్వాదంబులుగైకొనిప్రమోదించెననిచెప్పిశుకుండిల్లనియె॥ క॥ కొడుకుమొక
 నాఁడుతోడప్రేమిడుకొనిముద్దాడితల్లియెలమినిపురువో॥ గడుదొడ్డకొండకిఖరము॥ వడువునవ్రేఁగయ్యెనతఁడువసుధాధి
 శా॥ క॥ బరులైననకోడుకుమోవను॥ వెరచిడియిలమిఁదఁబెట్టివెఱచిజననిదా॥ ధరఁగావంబుట్టినమహా॥ పురుషుండుగాఁబో
 లుననుచుబుద్ధిఁదలంచె॥ అద్వైతం॥ క॥ ఖరమతికంసునిపంపున॥ నరిగిస్తృణావర్తుడవనికతివోద్యముగా॥ సురగరువలియైవిన
 విసనరుదరుడనముసరివిసరిహరిఁగొనిపోయె॥ క॥ సుడియెటుఁగనిపారిసుడివడసుడిగాలితెఱంగురక్కసుఁడువిసరెడి
 యోసుడిగాలిధూళికన్నులసుడిసినగోపకులుబెగడినుడివడిరధిపా॥ వ॥ మఱియునులయవనదనుజుండువిలయవనసుని
 తెఱంగునకనిమనంగిముసరిముసరుకవిసినరెడిసురకరువలిఁబొడనుసపుడమిరజంబువడి నెగసిగగనమున మెఱసిరరాశికి
 రణములకుమటుండువడినివిడమగుదెడిదంపుతిమిరమునధశిశోతెఱంగుఁబడకగోకులంబాకులంబునొందనొందారులనె
 టుంగకఁబెండువడుచున్నజనంబులమనంబులఘనంబుగుభయంబురయంబునంజెందనద్రుపరిశ్రమణాజ్ఞంబునదిగంతం
 బులుచెవుడుపడి పరిత్రాంతంబులుగ నొక్కముహూర్తమాత్రంబున భువనభయంకరంబుదోచెనాశమయంబున॥
 డే॥ పాపనిజూడఁగానకవివద్దశనొందికలంగితల్లియో॥ పాపఁడబాలసూర్యనిభబాలశిరోమణిసేఁడుగాలిక॥ జేపడిపో
 యిలేయనుచుఁజేటుకుదైవముజూలదురుచు॥ దాపముసెందినెవ్వగలడయ్యుచుఁగుండుచుట్టుగయ్యుచు॥ గుడి

శ్రిలభూతపాతభూతకయిక్క. • ప్రబ్బంబులర్చన-వేడుక, తిదివృద్ధపుడిపాయము.

గాలివచ్చినన్నుఁ గాఢగొనికొనిపోవమంటునుడివడిగొనుచుఁ బెడఁగడరెడినాముద్దులుఁ గొడుకొయ్యెనుంటివనుచుఁ ఘోరంబనుచుఁ గొఱిఁగిడఁజెట్టితిందశయఁడిఁగడనాచుఁ ఘోరగాలిదాఁ నేకఁ డనుండివచ్చెనెళువెక్కఁ డిమార్గమునట్టిపోయెనే నెక్కఁ డఁజొత్తురంచుఁగనులేతుఁ గ్రేపు దొలఁగితి నయ్యె. పాకుఁ మువ్రాలుగోవుశ్రీయభూష్టరీప్రాతెనురింతదింతయొక్కఁ పాపరికైయిటుపాలిలెడియాపాపఁ బిల్లఁ జూయఁ గలపడుచుఁ గోపాలనతులుబాష్పజః పూర్వారితనయనలైరియార్తింబడుచుఁ గౌఁ ఆలోఁజక్రసమీరైట్టిఁ గుఁ హాహంకానుఁడైమింటికిఁ బాలుందోకొనిపోయిపోయెతుడదద్యార్థంబుమోవఁబలఁ శ్రీలేమింబరిశాంతివేగుఁడగుచుఁ జేష్టింపఁగాలేకము. నీలగర్భకుఁజూడనంచునటమీఁదెల్లించుఁజింతించుచుఁ అల్లుదనుజుండుచింతించుచున్నసయంబునఁకఁ బాలద్విరచకరంబులఁ బోలేడికరములనుదనుజుఁబొందుగఁబిలియంగీరించివేలఁబడియెను. పాలకుఁడొకఁ డభంగిఁబరునైయిధిపాఁకఁ మెడబిలియఁబట్టుకొనిడిగఁ బడియెడిపాలకునిచేతఁబరవ్రతనిభుచే. విడివడఁజాలకవాఁడుఁటి. బడిబెగఁడెడుభగముభంగిభయముంబొందెఁకఁ హరికగవలపీడవచునఁగిబరవశుఁడైరాలమీఁదభగ్నంగకుఁడై. సురవైరిభటుఁడుగూలెను. బురభంజనుఁగోలఁగూలుపురముంబోలేఁవఁ అంగగోపకాంతలంతయుంగరిరోచనంబులుమానిసమృదులునునవికఁ విరిసిరకఁ సునియరమునమురువుఁగలిగిబరువులేకవేలుపాలుంగొనివచ్చిముచ్చిటుచున్నతల్లికిచ్చిరప్పడు గోపగోపికాజనంబులందఱుడనలోనిట్లనిరికఁ రక్షణములేకసాధుఁడుగఁగితుఁడగుననులేకఁ రక్షణములువెయిగలిగినఁ గీతితుఁడగుభలుఁడుపాపవిత్తుండగుటఁకఁ గతజన్మంబులనెంచుబుట్టితిమెయగశ్రేణులేమేమిచే. సతిమోయెవ్వరికేమిపెట్టితిమెయేచింతారతింబ్రొద్దువు. చిల్లిమోనత్యములేమిపల్కితిమెయేసిద్ధిప్రదేశంబుఁద్రో. కీతిమోయిప్పుడుచూడఁగంటిమిచటంగృష్టార్థకఁ నిర్భయఁకఁ వఁ అనిపలికెంతనంచుండుమున్నుడనకువసుదేవుండుసెప్పినమాటలకువెఱంగువభుమండవఁటియునుసే. జననాకయొక నాఁడుచన్నుచేపినఁదల్లి చిన్నిముద్దులకృష్ణఁజేరఁదిగిచియెత్తిపెందోడలపైనిడికొనిముద్దాడిచనిచ్చి నెమ్మొముచక్కనివిరియల్లచనగవుతోనావలించినబాలువదనగహ్వరమునవారినిధులు. దివలుభూమియువనద్విపతైలంబులునేటులుగాలియునినుఁజుశీయు. డహనుఁడాసంబుదారలుగ్రహములు. సఖిలలోకములుచరాచరంబు. లైనభూతగణములన్నియునుండుటఁజూదికన్నుమోడ్చిచోద్యవడియె. వఁ అంతసెక్కనాఁడువసుదేవువంపుచయావపపురోహితుండైనగర్భండుమందకుంజునుదెంచిననంచుండతనిఁగనుంగొనిలేచినిదికృతాంతలియొక్కఁ కోరికఁగాచెనునంచుండుసారగుణాచారమాన్దసన్దంసన్దఁక. ఆరాధితభగ్నత్వతి. చూరితపద్యస్థనంబునచుర్ధ్వఁగన్దఁక. వఁ మఱియందగవసతాఁరంబులుచేసియిట్లయొక్కఁ డొరకరారుమహాత్ములు. వారధములయిండ్లకడకువచ్చుటలేల్లఁక. గారణముమంగళములకునిరాకశుభంబుమాకునిజముమహాత్మాకౌ. జ్యోతిశ్శాస్త్రులెల్లమేలిరిలేదోమూర్తివాశాంతి. ఖ్యాతస్సూర్తివిప్రుష్టాబోధనుడవాక్కింపునాపలుగనిర్ణీతుండైనగురుండుమానవులకునిప్రోత్తముఁడంబ్రో. నాతుర్యంబుననీకుమారులకు సంస్తారంబుఁ గావింపచే. వఁ అనిరామకృష్ణులంజూపింగర్భండుమున్నుకంసుఁడచేతవేలుఁబడిదివికెగనిపోయివతెఱవచెప్పినతెఱంగులేటపఱచివకీచేవికొడుకనికృష్ణునికంసుండుదలఁచుఁగావునరహస్యంబుననంసాఁరంబుసేయుటకార్యంబనినందానుచుతింబునరోహిణీకుమారునుద్దేశించిఁకఁ జనులరమియింపఁదిగెడియనువుకలమిరాముఁడనియుయచునంకర్ణంబుననంకర్ణుఁడనియునుగురబలమునబలుఁడుచనియుఁగలుగించెన్మహావఁవఁటియుంగృష్ణునుద్దేశించితిల్లియూశిశువుభవభౌరుణవీతవస్థుండైయప్పుడునల్లనై నకలంబునంగృష్ణుండయ్యెవనుదేవునకుమెక్కడజన్మించినకారణంబునవాసుదేవుండయ్యెనీపాపనికగణాహవకర్తంబులనేకంబులుగలుగుటంజెసి నామంబులనేకంబులుగలపీతామకునివలననిరారుడుఁఖంబులఁదరియింతురు. యాయర్చకునిచేతచుర్ధ్వనశీతుఁబునగునీకుమారుండునారాయ

శ్రీకృష్ణులరాములబాలక్రీడాభివర్ణనము. శ్రీ

ణసమానుండనిచెప్పితగృహంబునకమ్మునీశ్వరుండుచనియెనంచుండునుబరమానందంబుననుండెనంత. సీజానుభాగములహస్తములునీడ్వడఁజేసినిడుచుదిగ్గనఁబోదురింతనంత. నవ్వలవయ్యెదలందిజవ్యాడుచురాలక్రేపులతోఁకలలమిపట్టివిడువనేరకవానివెనువెంటజరుగుచుసారిదిపంకములంచుఁజొత్తురెలమి. యెత్తిచనిచ్చుచోనిరుదెనఁచాలింగ్లఁచేతులంబుడుకుచుఁజేపుగలుగఁమాటుచురుగ్రుక్కగ్రుక్కకుఁదోరమగుచు. నాడుచురుముద్దపలుకులవ్యక్తమాగను. గరిముల్లూర్పికోరికఁగడలుకొలుచు. రామకృష్ణులుతైశవరతులఁదగిలిక. తడవాడిరిబలకృష్ణులుదడవాడిరివారిఁజూచితగరఁభాడు. దడవాడిరులుభయమునఁదడవాడిరిమంతనములఁదపనులుచేడఁక. సీతలలెత్తిమెల్లనఁదడవియాడెనువే

శవన్నాధీశులపగిదిదాల్తు. రంగనమ్మవ్వవంకాంగరాగంబుల నేనుగనున్నలనెత్తువత్తు. రసమంబులైనజవాద్దిలే
భరింబులసింగంపుకోడమలసిరివహింతు. రాసనంబుల కాంతులంతరత కెక్కంగబాలార్చచంప్రలపగిదిదోతు. రెలమి
దొల్లులచన్నబాలెల్లద్రావిపరమయోగోద్భవామృతపానలిల. సోలియోగులవిధమునసాంపుగండు. రాజమారులుజన
మనోహరులగుచుక॥ చూడనివారల నెప్పుడు. చూడకలొక ములుమూడంచూపులదిరుగక॥ జూడక నేర్చినచాలక॥ చూ
డామణిజనుల నెఱిగి చూడక నేర్చెక॥ క॥ నగవులవిద్యలసోడిమి॥ నగుబాటుగఁజేయ నెర్పుతగవరియంత॥ న్నగు మొగము
తోడ మెల్లన॥ నగు మొగములనతులజూచినక నేర్చెన్మహా॥ క॥ అవ్వల నెఱుంగక మువ్వరికవ్వలకెలుంగొంచువరముండ
ర్భకుండై యా॥ యవ్వలకుసంతసంబుగ॥ నవ్వా యవ్వా యనంగనల్లన నేర్చెక॥ క॥ అడుగులు వేయుంగలిగి రెండడుగుల నే
నున్నుమిన్నునలమినబాలుండమగిడదొడఁగెనుశాత్రువు. అడుగులునడుగులునువడియిడుగువనిపెడక॥ మఱియును॥
సే॥ తనువునసంతసధరణీపరాగంబుపూసిన నెఱిఘాటప్రాంతగాఁగముందర వెలుంగొంచుముక్తాలలానుంబుతోగలసంగ
డికానితునుక గాఁగి॥ ఫలభాగంబుపైబరగుకావలిబొట్టుకామునిగెల్చినకన్న గాఁగి॥ గఠమాలికలోనిఘననీలరత్నం
బుకమనీయమగుమెడకప్పుగాఁగి॥ హరవల్లులరగహరవల్లులుగాఁగి॥ బాలలీల ప్రాథబాలకుండు॥ శివునిపగిసి॥ పౌశివుని
కిందనకును॥ వేటులేమిఁదెలుపవెలయునట్లు॥ క॥ ఆపాపలవిహరణములుతీపులుపుట్టింపవఱియు తేకువలేక॥ గోపాలనతు
లుచుక్కున॥ నేవనులునుచుడివియుండిరిక్షణపరలై॥ వ॥ ఆసమయంబునబాలకులతల్లులు గోఱిగోరు, కొమ్ములుగలజంతు
వులవలన నేమఱక జల,దహన,కంబ కాదులయెడ మోససోక బాలసంతతుణంబు సేయుచునుల్లంబులు మొల్లంబులైన ప్రే
మంబులభిరామంబులుగావిహరించుచుండిరంత॥ తనయీహుగోపబాలురుతనుగొలువక రాముఁగూడితనువుగలుగు
చున్ననుగమనంబులగృష్ణుండు॥ తనుమధ్యలుమెచ్చనీలతనురుచినను రె॥ వ॥ మఱియునాకుమారుండుదినదినంబునకు
సంచారసరభాషణదత్తుండై॥ ఉ॥ చప్పుడు సేయకుండుమనిజంకెయొనర్చిననగిపోవగా॥ నప్పుడుబారసాచితననవ్వల
విండులువచ్చిరంచునవ్వొప్పంగఁజేటుతల్లి దెనకొత్తిలికృష్ణుండురంతు సేయుచు॥ న్నప్పుడువచ్చి శస్త్రుడుచునవ్వొలయన్వొ
లగంట మ్రోయంగక॥ క॥ వల్లవగృహనవసితము॥ లెల్లనుభక్షించివచ్చియెఱుంగనిభంగి॥ వల్లిగిదిసివిట్టాడుచునల్లనచను
బువ్వఁబెట్టుచువ్వా యగుచుక॥ మఱియుగోపకుమారులంగూడికొనికృష్ణుండు॥ సే॥ గోవల్లభుడనేనుగోవులుమీరనివడిజం
కెవై చెచుచువంగియాడు॥ రాజునేజీటులుమీరలురండురండనిప్రాభవంబునపెక్కుపనులువనుచు॥ నేతనీరుండమీరింటి
వారనినిద్రపుచ్చిసొమ్ములుగొనిపోయిదాంగు॥ నేనూత్రధారిమారింపటుబహురూపులనితెలంగుచునాటిటాడఁబెట్టు॥
మూలలుఘననుదాగిలిమూతలూడు॥ నుయ్యలలనూంగుంజేబతులూనరవైచు॥ జారచోరులజాడలఁజాలనిగుడుశౌరి
బాలుశతోనాడుననుయమంచు॥ వ॥ మఱియునాకుమార శేఖరుండుకపట శైవంబునదొంగజాడలంగ్రీడింపగోపికలోపి

— శిగోపికలు శ్రీకృష్ణునిదుడుకుతనంబులయశోదాదేవితోడెప్పటశి —

కలులేతయశోడకడకువచ్చియిల్లనిరిక॥ బాలురకుంబాలులేవనిబాలింతలు మొలులువెట్టులకపకనగియా॥ బాలుండాలము
సేయుచు॥ నాలకుంక్రేపులనువిడిచెనంభోజాక్షి॥ క॥ పడఁతనీవిడ్డఁడుమా॥ కడవలలోసున్ననంచిత్రాంగినపాలా॥ పడుచుల
కుంబోసిదిక్కిన॥ కడవలబోనడఁచెనాజ్ఞకలదోలేదో॥ క॥ మీపాపండుమాగృహముల॥ నాపోవకఁగబాలుండ్రావియగపడ
కున్న॥ న్నోపంపచిన్నపడుచుల॥ వాపోవకఁగఁజమ్మకొనుచువచ్చెకదగ్గి॥ మత్తకోకిల॥ పుట్టిపుట్టెడునేడుదొంగిలబోయి
మాయిలుబోచ్చి॥ నుట్టిక్రిందోకరోలుచీలులునొక్క ప్రోవిడియెక్కిచై॥ బెట్టెజాలకకుండక్రిందో॥ పెద్దఘంటా
సరిందిమా॥ పట్టిమీఁగడపాలు॥ జేటలబట్టిత్రావెదలందరి॥ క॥ అడంజనివీరలపెరుగోడక నీమతుండు॥ గ్రామియొకయంచు
కఁదా॥ గోడలిమూఁతంజరిమిన॥ గోడలుప్రన్నునుచునత్తమొలైలతాంగి॥ క॥ వారిల్లుదొచ్చికడవ॥ దోరంబగు నెయ్యి
గ్రావితుడినాకడవ॥ వీర్రింటినీమతుండెడి॥ వారికివీరికినిదొడ్డువాడయ్యెనతి॥ క॥ వేలుపులఁదెనాకంఠెను॥ వేలుపుమఱియె
వ్వఁడనుచువికవికనగిమా॥ వేలుపులగోడపైసో॥ హేలావతనీతనూజుండెంగిలిచేసెక॥ క॥ వెన్నెదినఁగఁబొడంగనిమా॥ పి
న్నదియడ్డంబువచ్చిపిటికికదివియక॥ ఇన్నాడిసిపట్టిదితెను॥ జిన్నికుమారుండెయిగండ శీతాంశుఁబో॥ క॥ ఇమ్ముగువత
న్నువాకిట॥ గ్రుమ్ములుచోఁజేటినిలిపికొనిపేరడుగ॥ గైమ్మొవిగఁజిదివడిజనె॥ నమ్మయా ధ్వునుట్లడల్పుడెచెపుమా॥
క॥ చేబంతితప్పివడెనని॥ ప్రాబల్లముతోడవచ్చిభవనముపెనుక॥ వ్వావిడ్డజలకమాడక॥ నీవిడ్డఁడువలువఁదెచ్చెనెలతుకత
గునే॥ క॥ ఇచ్చెలువఁజూచిన్పుచ్చిలియచ్చుగమఱికించుకొనుచునరిగెదనాతో॥ వచ్చెదవాయనియనినా॥ డిచ్చిలుతఁడు
సుదతిచిత్తమిట్టిదిగలదే॥ క॥ కొడుకులులేరనియొకసతికడువగవఁగఁడన్నుమగనిఁగొకైకొనినా॥ ఘోరుకులుగలిగెభరని

పైఁబడి నాఁడిదివినుముశిశువుపనులేతల్లి॥ క॥ తలఁగినదానందలమనబడలఁగక నాచెలికి నానతలయెత్తఁగనీ॥ తలఁగినచో
తెయ్యెదియనితలయూఁచెన్నీసుతుండుతగఁపెప్పగాఁజీ॥ క॥ ప్రాలఁగవచ్చి ననీతమా లాలందలగుమనుఁడు జూలగుట
ఁటనే॥ మూలంబుచెప్పమనెనీ॥ బాలుఁడుచెప్పదులేసతులుపర్యేంపుముఖి॥ క॥ మగువానీకొమరుఁడుమా॥ మగవారటుఁబో
వజూచినుంతనమునకు॥ వ్రగఁజేటిపొండునడిగెను॥ జగములమున్నట్టిశిశువుచదువంబడెనే॥ గీ॥ నన్నినియరనోవనాపట్టిఁజుం
చుమా॥ లేఁగతోఁకతోడవీలఁగట్టివీధులందుఁదోలేతెలఁచినకొమరుఁడు॥ రాచబిడ్డఁడైనఱవ్వమేలే॥ క॥ నాపట్టిపొట్టినిండఁ
గఁబైఁబడినీపట్టివెన్నబానెండిడినాఁడూపిరివెడలచువానిఁబూపెదనేమైననీవసుమ్ములతాంగీ॥ క॥ తెలువయొకతెని
త్రింపఁగి॥ నెఱిఁగట్టివలలుపవీడ్చినేఁదొకతేలు॥ గఱపించెనీకమారుఁడు॥ వెలుచుచునదివజవసగుటవిపితమెసాన్వీ॥
క॥ నాకొడుకును నాకొడలు॥ నేతమునఁజెనఁగఁబొమునీతఁడువైవంగోకలెటుంగకఁబాతినఁగూకలిడెన్నీసుతుండుగు
ణమెగుఁతాఁఢ్య॥ గీ॥ తరుణియొకతెపెరుగుఁడలుచుచుదుదివంగి॥ వెన్నఁదీయనెదిగివెనుకఁగదిసి॥ మగువనీసుతుండుమ
గపోడుములుసేయిసాగినాఁడుతగఁదెచక్కఁజేయి॥ సీ॥ కలకంఠిమావాడగరితలమెల్లనీపట్టిరాఁగలఁడనిపాలుపెరుగు॥
లిండ్లలోపలనిడియేమెల్లఁడనత్రోవజూచుచోనెప్పడుచొచ్చినాఁడొతలుపులుముద్రలుతాళంబులునుజెట్టియున్నచం
దంబుననున్నవరయి॥ నొకయింటిలోఁబాడునెకయింటిలోనాడునెకయింటిలోనప్పునొకటఁదిట్టు॥ నొకటచెక్కిరించు
నొక్కొకచోహృగఁపక్షిఁఘోషణములుపరగఁజేయి॥ నిట్లుచేసివెనుకనెక్కడఁబోవునో॥ కానరాఁడుఁటిత్తకడవలుండు॥
క॥ కడులచ్చిగలిగెనేనియుంగుడుతురుగట్టుచురుగాకకొడుకులగుచున్నగులవాడలపైఁబడఁపిడుతురెరాకాంతలెం
చువినులేచుముఖి॥ క॥ ఓయన్ననీకుమారుఁడు॥ మాయిండ్లనుబాలుఁబెరుగుమననిడవ్వు॥ పోయెదమెక్కడిత్తనను॥ మా
యన్నలసురభులానమంజులవాణీ॥ ౪॥ అనిమఁటియుననేకవిధంబులబాలకృష్ణుండుసేయువినోదంబులుదమయందుఁజే
యునుహాప్రసాదంబులనియెటుంగకదూఱుచున్నయట్టిగోపికలకుయశోదయిట్లనియె॥ క॥ చన్నువిడిచివనఁడిట్టిటు॥
నెన్నఁడుపొరిగిండ్లత్రోవలెటుంగఁడునేఁడుం॥ గన్నులుదెలువనిమాఱు॥ దిన్నికుమారకునిజన్మసేయందగునేగీ॥ అన్య
మెటుంగఁడుతనయంతనాడుచుండు॥ మంచివాఁడితఁడెగులుమానరన్న॥ రామలారత్రిలోకాభిరామలార॥ తల్లులారగుణ
వరీమతల్లులార॥ ౪॥ అనియశోడవారలనెడంబఱచివంపికోడుకుంగోపంపంజాలకయుండెట్లు॥ ఉ॥ కాంతలుదగ్గితోఁడన
వికారములెల్లగఁజింపభీతుఁడై॥ శాంతునిసొంపునస్సరమసాధునిపెంపునగోలమాడిగి॥ ధ్రాంతునికైవడిజడవనిభంగిఁ

శ్రీ మృచ్ఛకుటవిశ్వరూపప్రదర్శనాద్యభివర్ణనము.

గుమారకుఁడూరకుండెనే॥ వింతయులేకదగ్గికుచవేదికపైఁడలమోపియాడుచు॥ ౪॥ అంకనొకనాఁడుబలభద్రప్రము
ఖులైనగోపకుమారులువెన్నుండుమన్నునినెననిచెప్పినయశోదబాలునికేలుపట్టికొనియిట్లనియె॥ క॥ నున్నేటికిఁగొంఁచె
ను॥ మన్నియచుములేలనీవునన్నింపపునీ॥ యన్నయునఖిలునుజెప్పెదరన్నామన్నేలవఁటిపదాధములేదే॥ ౪॥ అనిపలికిన
ముగురతల్లికినెఱదంబయైనకొడుకీట్లనియె॥ శా॥ అమ్మానున్నఁడినంగనేశిశువుసోయాఁకొంటినోవెట్టివో॥ నన్నుఁజూత
కుపీరిమాటలుమదిన్నీవుగొట్టంగవీ॥ రిమ్మాగ్గంబుఘటించిచెప్పెవరుకాదెన్నదీయాన్యఁగి॥ ధవన్త్రుస్త్రామఁడేసి
నావదనముబ్రవైసనదండింపవే॥ ౪॥ అనిపలికినెయ్యంబుననయ్యవ్వనియ్యకొలిపిక్రీడామనుజబాలకుంఁడైనయాశ్వగురుకు
తనసొరుఁడెఱిచిముఖంబుఁజూపిన॥ క॥ అలలితాంగిగనుంగొనె॥ బాలునిముఖమంబుజలభివర్మలవనధూ॥ గోకశిఖితరణి
శశిది॥ క్షౌలూడికరండమైనబ్రహ్మాండంబు॥ కనుంగొనె॥ మ॥ కలయోవైష్ణవమాయయోయితరసంకల్పాన్తమోసత్య
మో॥ తలఁపన్నేరకయున్నదాననోయశోదాదేవిగానోపర॥ స్థలమోబాలకుఁడెంతయోతనిముఖస్థంబైయజాండుంబు
ప్ర॥ జ్వలమైయుండుటకేమిహేతుహాసహాశ్వర్యంబుచింతంపఁగ॥ గీ॥ బాలమాత్రుఁడగుసలీలునిముఖమంచువిశ్వమె
ల్లనెట్లువెలసెయిండు॥ బాలుభంగినితఁడుభాసిల్లుఁగానిస॥ రాక్షసుఁడాదిపిష్టుఁడనుటనిజము॥ అనిశశ్వయించినగీ॥ ఏమ
హాత్మువలసనీవిశ్వరూపంబు॥ గానఁబడినబుద్ధికంపమయ్యె॥ నామహాత్మువిష్ణుంబులలోకాధారు॥ సార్థులెల్లఁబాయనాప్ర
యింతు॥ క॥ నామగఁడునేనుగోవులు॥ నీనుందలుగోపజనులునిచ్చులునిసె॥ మెత్తామంచున్నకథమగని॥ యేహఁటిమిగాని
యీశుఁడితఁడుమాకు॥ ౪॥ అనితన్నుపరమేశ్వరుండలెలంచుచున్నయశోదయందునాకృష్ణుండువైష్ణవమాయంబొం
డించిన॥ క॥ జడనుపడియెటుకచెడియాపడఁతుకసర్వాత్మఁడనుచుఁబలుకకయితని॥ గొడుకనితోడవైనిడుకొని॥ కడుపే
డుకతోడనుమతఁగావించెన్నపా॥ అనినవినిరాజిట్లనియె॥ గీ॥ జగదీశ్వరునకుఁజన్నిచ్చుతిల్లిగా॥ నేమినోమునోఁచెనీయ
గోదాపుత్రుఁడనుచునతఁబోపించుతండ్రిగా॥ సంపదమచేసెనందితాత్మక॥ ప్రబ్బినభక్తినిహరిపైఁగఁబ్రంబులుపె

మృత్యువునైవల్యశ్రీః కబ్బుచురలుచారిపోమని ముద్వినరలిదంధ్రులెవటికబ్బుచునున్నది అనివినిరాజుడొగిసిగ్గుక
యోగింపుండిట్లనియెనీ అవనిశవినుచో మృత్యుడనువాడేమనువులయగడుముఖ్యంధునిరయనిభార్య వారివిద్వర్తిల
వ్భూవనునపైబెత్తించుడుచుంబిసవారలతినిజూచిషిశ్వేశ్వరుండైనవిష్ణుసేవార్థమిచ్చి లేరియుమహిజనింతు ము
నవుడునల్లకొకినియెవేల్పులపెద్దయాత్రఁబొడిచిండుండైనదిచెప్పరయతోదయయ్యెదనుజేంప్రవైరియుఁగవలగర్పు
మాటఁగారవిచిత్తలిదంధ్రులనుచుదగ్గరారినున్నచెందికభక్తితోడనలరిరిట్లువలె అంతమొక నాడుతనయింటిక

— శ్రీ కృష్ణుడుదధిభాండవికలనాచులుచేసుటవలనయితోదయతనివెంటదిరిగివట్టుకొనుట. శ్రీ —

డపాపలందలునయ్యయివనులంచుంబంపువడిపోయిననందసుందరిసంరంభంబునందరికంభంబుకడనుచురుగానొక్కదధి
కుంభంబువెట్టిమిసమిగలమీఁగడపెగుగుకూడంబోసివీకనాఁకత్రాడుకవ్వంబునలవరించిసీకరకమలారుగుకాంతిఁగ
వ్వపుత్రాడుపవడంపునునుతీఁగెపిదిమెఱయఁగ్రనుముతోరజ్జువాకర్చింపఁబాలిండ్లువీడ్చడవోదొంటివీకమెత్తఁగు
చకుంభములమీఁదికొంగుజారగర్జుణికులవడుచువారావళుల్బయలుపడఁగ్గఁబొడమనచెవటతోబొల్పారునెవైనాము
నంచుపైఁబడినవత్తంబుఁదెగడఁగొనునులియంగఁగంకణకర్ణునమెసఁగఁగదులుముచిగివీడఁగర్చికామ్యుతులుమెఱయఁ
బాలునంకించియప్పడుపాటఁబాడఁగిదరువులిగురొత్తఁపెరుగింతదలువఁజొచ్చె అపవయంబునక సుడియుచువ్రాలు
చుఁగిదుకుచునడిగొట్టుచునప్తరమ్మువర్చిన్ననుచుఁ వెడవెడగంతులువైచుచుఁ గడవఁగదిసిబాలకుండగవ్వముఁబ
ట్టెఁకకవ్వముఁబట్టినప్రియనుతునవ్వనరుహనేత్రిదిగిదియంకతలమునఁగనవ్వచునికున్ నిహంకటిచువుచుఁజన్ని
చ్చినతఁడుకూఁటుచుఁగుడిచెఁ ము కడుపారంజనుబాలుద్రావినసుతుంగంజాక్షివీరంబువై నిడిపొంగారెఁపపాలు
డించుటకుఁగ్రోవంజూచితదబ్బలుఁడె కుఁడకోవంబునవాఁడెతదధిమతుఁకంభంబునొగొట్టితెం పడరంగుంభము
లోనివెన్నదిసెమిధ్యాసంకులద్యాన్ముఁడై వలె అంతనాలోలలోచనపాలుడించినవివికలంబులయివదలికుంభశకలం
బులఁబొడఁగనితుంటకొడుకువెన్నఁదింబనెఱింగినగుచునాకలభగామినియతనిగానకచనిచనిగి వికచకమలనయనవే
టొకయింటిలో వెలయరోలుఁదిరుగవేసియెక్కి యుట్టిరొదవెన్ననులుకుచునుకొ లిపాలుసేయుచున్నబాలుఁగని
యెఁమకనిచేతనైలగోలవట్టికొనుచుగ్గానిమ్ముకానిమ్మురాతనయాయెవ్వరియంచుఁడిన్తువడనేదంబునుంగాననేనిని
వారంబునుబొందనేవెఱపునేవిద్రాంతియుంజెండుమున్ననియిన్నీవిటుచిన్నుఁగ్రొనవునేఁదారితనిద్దిఁచునేపిఅనియ
దరించుచుకొడుకునడువడిందలంబితనుచుధ్యతనమనంబున సీబాలుఁడితండ్రిభావింసునిండునాయెపెద్దలునునేరరి
మంబువెఱపెటుంగుటకునైవెఱపింతునంచునాకలిగిలేకొక్కఁడుగానిలేడు వెఱపుతోనాటుద్దిపింతునంచునాతను
తానయైబుద్ధిదప్పకుండు సెంఁడెటుంగకఁటుంటినుంఁడెడినంచునాచొచ్చిచూడనినొకచోటులేచుతన్ననెవ్వరైనందలపో
యఁబాటెడునోజలేచుభీతియొకఁడెటుంగఁగఁడెలమినూరకుండఁడెసకేఁములవాఁడుబట్టితాస్తిసేయభంగియెట్లు
అనిచిత్రించి కలాలవమునబహువోషములోలింబ్రాపించుఁదాడనోపాయములఁజాలగుంబులుగలుగునుబా
లురకునుదాడనంబుపధ్యంబరయఁ పిఅనినిశ్చయించికేలనున్నకోలర్పఁపింబిచాలానిలుగులును నిభగ్గుభగ్గుననదల్చిత
ల్లిదగ్గరినపెగ్గడిలినచందంబుననగ్గలికచెడిరోలుడిగ్గనుటికికగజ్జలుఘ్లుఁమోయఁగనజ్జలుద్రొక్కటలుమానియతిజ
వమునయోసిజ్జవములునగఁదల్లియుఁబజ్జంజనుదేరనతఁడుపరుదెనధిపాలవ్వడుఁము స్రవభారంబునడస్సిగ్రుస్సియ
సదైజవాడుమధ్యంబుతోజనితస్సేవముతోఁజలతల-బరితోప్రస్తోద్ధరియంబుతోవనజాతేఘపాటివెంటదిరిగె
వారింకుచున్నాఁకేటఁగఁగుచెయోగింఁగ్రనునంబులునెప్పకొనంగాలేలీలారతుఁ గెట్లుకూడంజని సీ స్రంభాది
కంబులుదనకునడ్డంబైననిట్టట్టుఁజనిపట్టినీనివాని నీనెవ్వసైరింపుమింకఁదొంగిలఁబోవ నేననిమునుముట్టనేడ్చువానిఁ
గాటుకనెఱయఁగఁగర్పునులుముచు వెడలుకన్నీరుతోవెగచువాని నేదెనవచ్చుసోయిదియనిపలుచూరుసేరుగు
చుఁగ్రేకంటఁజూచువానిఁగూడఁబాటివట్టుకొనివెఱపించుచుఁజిన్నివెన్నదొంగచిక్కెననుచునలనికొట్టఁజేతులాడక
పూటోడిగిరుణతోడబాలుఁగట్టఁదలఁచికపీరెవ్వరుశ్రీకృష్ణులుగారాయెన్నఁడునువెన్నఁగానరంటకదా చోరత్వం
బించుకయును నేరరంటధరిత్రినిట్టినియతులుగలరేక పట్టినఁబట్టుపడనినినుఁ బట్టెదననిచలముఁగొనినఁబట్టుటవెట్లేవ
ట్టుఁబడవంఁత్రపట్టిపట్టుకొనన్నాకుఁగాకపరులకువశమేక ఎకకడవైనెనుదిరిగెదా ప్రకటయెడఁగణముగలిగియుండ
వునియచుఁబెక్కిడినినీకుముఱచినఁజక్కఁగఁబోయెదవపుపెక్కుజాడలబుత్రాసీ తోయంబువిమియఁబోలఁగకచొచ్చె
దుతలచెనవెట్లైనందలనెత్తిమంటితోనాటులుమానవుకోరాడెదున్నతస్తంభంబులూఁడఁబోయెదదున్యలనల్పంబులకు

గరగఁబాటుచు రావ వేఁటలఁజాలఁజుండెట్టే. దలయపునిల్లకునడ్డంబుగఁ జేయమునలిపెహరివృత్తి మొనయఁజూపెదంబరంబు మొలకునడుగవుతిరిగెదవొంకఁగలికిసేత లేలపుత్రునినుచఁజూపాల్పదే నేరనఁజేయునీవిట్లు క్రిందఁబడిన నెఱుఁ

— శిక్షణలఁబలంధన-యమభావనభంజనాద్యభివృద్ధినము. శిక్షణ —

గకునికి॥ అనినర్చుంబులె త్రివలికి॥ క॥ ఆలలనగట్టెరోలక॥ లీలన్నవనీతచార్యశీలుఁ బ్రియవాగ్జాలుఁబరివిప్రీతగీ॥ పా
లున్పుత్రాలలామఁఫాలున్నాల్పక॥ రోలనుగట్టువడియనఁబ్బాలుఁడువిలసిల్లెభక్తవరతంఁత్రుండై॥ యాలానస్పృహధివి
శాలనుదేభేంధ్రకలభసమరుదినశిపా॥ క॥ వెలిలోను మొగలుతుదినడు॥ ములులేకజగంబుతుదియు మొడలున్నదుము॥ పృష్ఠ
యొద్దోనగునిశ్యరు॥ చలవడునేకట్టఁబఱతుగాల్లాకున్న॥ గీ॥ పట్టియలరుబోఁడిపట్టియీతంఁదనిగట్టితలఁపుతోడగట్టె
గాక॥ పట్టికడుపుపెక్కు॥ బ్రహ్మాండములుపట్టి॥ తెఱిగెనేదదన్నియేలకట్టు॥ క॥ చిక్కఁడుసిరికాఁగిఁటిలోఁజిక్కఁడునన
కాదియోగిచిత్రాబ్జములక॥ జిక్కఁడుత్రుతిలతికావలి॥ జిక్కఁనతఁడులీలఁదన్నిచేతకరోలక॥ వ॥ ఇట్లు గ్రద్దననాముద్దియ
ముద్దులపట్టియొరంబుగట్టనడరుచుఁజతురంబుగఁజక్కనొక్కఁత్రాడుచుట్టిననదిరెండంగులంబులకడనుపడియెమఱియొ
నెక్కఁబండ్లంబుసంధించినవలగొనిననంతియ్యోఁజంతయ్యె-వెండియు నొక్కఁపాశంబుఁగూర్చివరివేట్టిచినవెల్లిఁజూ
పెట్టు॥ క॥ తజ్వనలిలోఁగిటంగలరజ్జువరంపరలగ్రమ్మరన్నుతుంజట్టు॥ న్నెట్టఁదిరిగిరాధ్యాయజగజ్జాలములున్నబొజ్జగట్టన్న
శమే॥ వ॥ అప్పుడాయవ్యయుగోపికలును వెఱంగుపడిరితదనంతరంబు॥ గీ॥ ఒడలఁజెవలలేగయను వ్రోయిముజార॥ వీడియు
న్నతులుమువిరులురాలఁగట్టరానితన్నుఁగట్టెదననింతఁగట్టుకొనితిగ్గిఁగరుణఁజూచి॥ క॥ బంధవిమోచనమఁడిశుండు
బంధింపఁజెనంగుజననిపాటొర్చిసుహృద్భంధుడుగావునజననీ॥ బంధంబునఁగట్టువడియెఁబాటించినృపా॥ క॥ సంఁగడితిరి
గెడుశంభుఁడు॥ చంఁగాత్రయమైచనియునాత్మజుడై యుపొప్పంగెడుపర్వజుఁడునుగో॥ పాంగనక్రియఁగరుణవడయరజ
లేశ్యరుడే॥ క॥ జ్ఞానులచేమానులచేదానులచేయోగసంవిధానులచేత॥ న్నూనినిబట్టండగునే॥ శ్రీనాథుఁడభక్తియును
లచేతంబోలక॥ వ॥ అంతనయ్యోశోదయింటిఁడనసులవెంటందిరుగఁగృష్ణండుతోల్లినారకుశాపంబుననిగునుద్దలై యు
న్ననలకూబరహణిశ్రీపులసుగుహ్యకులగ్దగింగనిరోలిమ్మకొనిచనియెననిచెప్పినశుకయోగివరునకుఁబూవరుండ్లనియె॥
క॥ నారదుఁడే॥ శపించెను॥ వారాప్యక్షస్వమునకుపచ్చినపరికిం॥ గారణమెయ్యెదియోగికు॥ లాభాధ్యయెఱుంగఁజెప్పను
య్యవియెడె॥ వ॥ అనినశుకుండ్లనియె॥ మున్నుకుపేసనికొడుకులిరువురుశంకరకింకరులై యహంకరించి వెండికొండ
మీఁదపెరిలతోఁటలంబాడెడిచేడియలఁగూడికొనికరేణుచంకలంబులై నయెనుంగుఁబట్టంగినురంగంబులై నహంకాకినీస
రంగంబులంక్రిడింపనారదుండు॥ పచ్చినపచ్చెలువలుచెచ్చెరివలువలుధరియించిరి- నుదిరాపానపరశశులుగావునవారలి
గువురువివిప్రుల౯మెలంగుచున్నామునీశ్వరుండుచూచిశపించునాడైప్రతితంభగుశితంబువాడెవినుము॥ శా॥ ౪౦
పన్నులొంగుగానలేడుతనువునంసారమున్నన్నిసొం॥ సింపఁజూచుదరిప్రకృత్యవడిశుష్కభూతుడై చిక్కిరింపిం॥
సింపండన్యులనాత్మగుచ్ఛములుగాఁజింపంచునట్లేదదలెంపన్నాంధునకంజనంబువినుమీదారిద్ర్యమూహింపఁక॥ అ
నితంబువాడితనమనంబున॥ క॥ కలవానినుగులమనుచునుగలకరులతోడఁగూడికానరుపరులన్నలలోనైననువీరికిఁగల
ప్రవృత్తఁగించులుభులఁగలుపుటయొప్పు॥ వ॥ అనిచింతించి జ్ఞానవిశారదుండగునారదుండునలకూబరహణిశ్రీపులంజూ
చిమీరలు(శ్రీ)నదాంధులరుగావునభూలోకంబునశివగునతంపులైనూలుదివ్యవర్షంబులుండండలమీదగోవిందచరణా
రవిందపరిస్పందంబున॥ క॥ ముప్తులై నారాయణభక్తులైనరహసాధుభావశ్రీసంసక్తులైనసురలోకవ్యక్తులరయ్యెద
రునాడువాక్యముకతన॥ వ॥ అనియిట్లుపలికి నారదుండునారాయణాశ్రమంబునకుంజుయెవారిరువురుసంగడిమిద్దలై
రిపరమభాగవతుండైనవారదుమాటలుమీటింబుచ్చకపాటించి॥ క॥ ముద్దులతక్కిరివిడ్డఁడు॥ మద్దులఁగూల్పంగదలఁచిన
లకదానా॥ మద్దికవయ్యుచోటికిఁగ్రద్దనరోలిమ్మకొనుచుఁగడకడ్డయె॥ వ॥ చనయాయాల్లితమహాబలుండునిజోదర
దానునమాకృప్యమాణిర్యగ్భవేఁకలూఖలుండైయారెండువ్రాఁకులనడుమంజొచ్చిముందరికినిగుడుచు॥ క॥ బాలుఁడు
రోలడ్డముదివ॥ మూలంబులుపెకలివిటపములువిరిగినహాభీలధ్యనిఁగూలెనుశా॥ పాలస్యపివర్జనములుయమశౌగ్ధనమ
వ॥ ఇట్లునిర్మూలంబులైనపడినసాలంబులలోనుండికిలీలలువెల్పెడలుహాభీతనెక్కుడుతేజంబునదిక్కులమీకఁటింగి
సిద్ధులైనపద్మలిద్దరువెడలివచ్చిప్రబుద్ధులైభక్తలోకపాలకుండైనబాలకునకుఁమ్రొక్కిలేచిరకతవలంబులుమొగివియ
నిరి॥ క॥ బాలుఁడవెన్పువరుండవ॥ నాలంబుఁడవధికయోగివాచ్యుండపుతనుస్థూలాకృతియగునిశ్వము॥ నీలిలాశూపముం
ద్రువుపుణులుకృష్ణ॥ నీ॥ ఎల్లభూతంబులకింద్రియాహంకృతిప్రాణంబులకునధిపతివీవ॥ ప్రకృతియొల్లకృతిసంభవమునా

అలాశపివఁగునగట్టదుస్తంభము. శిక్షణనతరువులైమద్దిచెట్లయి, + ఉలూఖలము

స్త్రునునీవవీరికన్నిటికినివిధుడవీవ! ప్రాకృతగుణవికారములఁబొందక పూర్వస్థింఁడవగునిన్నఁజింతసేయఁగుణహితం
డోపు నేగుణహీననియందకలగుణింబులనీవకప్పఁడుమఁద! మొదల నెవ్వనియవశారములుగీరీరు! లంచునరిదొడ్డు లేనివీర్వ
ములతనువు! లడరజన్మించివారలయందుఁజిక్క! వట్టిపరమేశ మ్రొక్కెదవయ్యనీకు॥ క॥ భువనములు సేయఁగావఁగనవ
తీర్ణుడవై లికాదెయఖలేశ్వరయోగివరేణ్యవిశ్వమంగళ! కవిసన్నతవాసుదేవకల్యాణనిధీ! ఊపేంద్రవజ్రము॥ తపస్వి
వాక్యంబులుదప్పవయ్యె! నైవంబువంగంటిమినిన్నఁజూడన్దపంబులొప్పెత్తముఁదావకీయ! ప్రపన్నులంజేయుముభక్త
మిత్రా॥ శా॥ నీపద్యావళులాలకించిచెవులన్నిన్నాడువాక్యంబులన్నిపేరంబనిసేయుపాస్తయుగమున్నిమ్మా ర్థిప్రేజా
పులు! న్నిపాదంబులపొంతమ్రొక్క! శరముల్నిసేవపైజిత్రము! ల్నిప్రేబుద్ధులుమాకునిమ్మకిరుగిన్నిరేజపత్రేక్షణా॥
వ॥ అనియిట్లుకీర్తిించినగుహ్యకులంజూచినగుహనులూఖలబద్ధుండైనహరియిట్లునియొక॥ తమతమధర్మముఁదప్పక! నములై
ననునమ్మితిరుగునభ్యులకునుబంధముననుజూచినవరియునుగనులాపుఁడువోడమవిరియుఘనతహముక్రీయక॥ క॥ కా
రుణ్యమానసుండగు! నారమవచనమునఁజేసిననుఁబూడఁగనుట! న్నిరుప్రబుద్ధులరైతిరి! చేరెన్నామీఁడఁదలఁపునిద్దముమీ
కుక॥ వ॥ అనియాశ్వరుండుమీరుమీ నెలవులకుంబొమ్మనియానతిచ్చినమహాశ్రుసాదంబనివలగొనిపెక్కు మ్రొక్క! లిడిన
లకూబరమణిశ్రీవులు ద్రరభాగంబునకరిగిరంతనందామలై నగోపాలకులునిర్మలంబులై పడినఃసాలంబులచప్పడుపిడు
గుదప్పడనితంకించవచ్చిచూచి॥ క॥ ఈపాదపములుగూలఁగనిపాపఁడులూఖలముననిట్లుబద్ధుండై మేవగిదిబ్రతఁగఁగంటి
రె! వాపోవఁడువెఱవఁడెట్టివాఁడోయితఁడుక॥ గీ॥ పిడుగువడకుగాకపెనుగాలివిసరచ! ఖండితంబులగుటగానరాదు! బా
లుఁడితఁడుపట్టిపడఁద్రోయఁజాలఁడు! తరువు లేలకూలెధరణిమిఁడ॥ వ॥ ఆశిపెక్కండ్రుపెక్కువిధంబులనుత్పాతంబులు
గావలయుననితంకించినకక్కడనున్నబాలకులిట్లునిరి॥ క॥ నందునికొమరుఁడువినుఁడి! నందునమునుదూరిరోలుసరినడ్డము
గా! ముందరికీడ్చినవడ్డులు! గ్రంధుకొనంగూలెజనులఁగంటిమిరువురక॥ వ॥ అనియిట్లుపలికినబాలకాలాపంబులువినిమి
థ్యారూపంబులనికొందఱుండురుగీందరునానావిధంబులసందేహించిరంతనందుండువికసితవదనారవిండుండగుచుఁ
ట్టికట్టువిడిచెనట్టియెడఁదనతెఱంగెవ్వరు నెఱుంగకుండవలెననికపటకుమారుండు॥ ఊ॥ పాడున్నంచునిభంగిగోవవనితలే
పాణిధ్వనులేయఁగా! నాడుకణ్ణజంత్రిములైపడిచ్చనవళుండైహస్తముల్నిప్పుడున్జూడన్నరనివానిభంగిఁదలయూఁ
చున్నగున్బాలుర! స్థూఢునైద్దలపంపు సేయఁజనుదాగున్నట్టిఁజిట్టాడుచుక॥ క॥ మంచొదవుఁబాలుర్రావుముఁదంచితముగ
ననుఁడుపాలుద్రావిజననితోఁజూరవోదవదనుచులిలా! మంచుండైయితఁడుచుంచుజూపెనరేంద్రా॥ క॥ సెలగోలపట్టుకొ
నిజలకలతములొనీడజూచికలతయుతుండై! సెలగోలపాపఁడొకఁడిదె! తలచెన్ననుగొట్టిననుచుఁదల్లికొకజెప్పెక॥ క॥ భి
క్షులువచ్చెదరేడ్చిన! భిక్షుపాత్రమునవేసెదగడించిననుక॥ శిక్షించెదరనిచెప్పిన! భిక్షులఁగనెట్లొగనియుభిలెన్సేపా॥

— శ్రీ సందాదులుబృందావనంబునకునరుగుట. శ్రీ —

వ॥ ఇట్లుకృష్ణుండుబహువిధంబులఁగపటబాలలీలలవిసేదింపబృహద్దనంబుననందామలై నగోపవృద్ధులుమహాతాత్ప
తంబులగుటయువానివలన చాలుండు ద్దరించుటయుఁజూచి యేకాంతంబునమెక్కవాఁడు విచారింపు నుపనందుండనువు
ర్దగోపకుండుతనయెఱుక మెఱసియిట్లునియొ॥ ఊ॥ ఇక్కడనుంచురేమనుజులీమనకృష్ణునకెక్కుసేయఁగా! రక్కసురాలువ
న్నొనఁగెరాలపయిన్నుడిగాలిమీఁచెఁబై! గ్రీక్రియందరులృడియొగేశవునత్రావడప్పజాలునే! డెక్కడికైనఁబ్రో
వలయునింటిగోపకులారవింటిరేక॥ క॥ కనవుగలదిరవుపనులకు! లనదన్రినదీమహీజలతికావరిఁబెం! పెనఁగునుగాపురమున
కును! బొనఁగునుబృందావనంబుపాడఁడచ్చటికీ॥ వ॥ అనుపలుకులకార్యులై నగోపకులిదియకార్యంబుముండలయ్యకొంద
లనుండకయూచుందలామందగమనంబునముందఱనమవంబుంచవిటుందంగ్రంధుకొనకుండబాలవృద్ధనారులెక్కినలేరులు
పాగించిత్తనుత్రాగఁతూగీరబాణధరులైవిండ్లుపట్టుకొనినడువబండ్లవెనుకంగొమ్మరిమ్ములంబూరించుచునవార్యంబుల
గురూర్యరవంబులనార్యపురోహితసమేతులై వేడుకలుకీనలునిగుడమొనలేర్పటచుకొని పావనంబగుబృందావనంబున
కుంజనిర్వృదు! తరల! పసపులాడియూరీజకుంకుమవరికీ! భిత్తలైలస! ద్వపనలైకచభారచంపకదామలైసులలాహలై! ప
సిఁడిమాడలకాంతులఱులఁబర్వఁదేరులమీఁడపెం! పెనఁగఁబాడిరిత్థివేలలాహరిహేలలింపగు నేలలక॥ వ॥ అప్పుడురోహి
ణీయశోదలేకరథంబునఁబరిపూర్ణమనోరథలై రామకృష్ణులముందరనికుకొనివారలవిసోదంబులకుఁ బ్రమోదంబునొం
చుచుండిరిట్లుగోపకులుబృందావనంబుసాన్నియందర్దచంద్రాకారంబుగశకటసందోహంబునిలిమందలువిడియించివసి

• సాలంబులవృద్ధుడు! శ్రీమదుబయినకృష్ణులు, శ్రితంతము! బాహు, శ్రితమత్రాణ! చొక్క, శ్రితేతలుగోపశ్రీలు

యించిరి॥క॥ చెందిరిబలమాధపులగినిందించు మఁబరమసావనముదంచితకాళిండిసంజీవనమున్బృందావనమున్బ్ర
 బృందావనము॥వ॥ ఇట్లుబృందావనంబుచేరికొంతకాలంబునకు రామకృష్ణులుసమాసేవయసుగ్రై గోవబాలకులంగూ
 డుకొని వేడుకలూఁచుకొనదాడలఁగాఁచుచు॥సీ॥ వేలుపులూచుచువివిధరూపములతోగంతులువై తురుగొతుకమున॥గురు
 కంబళోచులగోవృపంబులఁబనిపరవృపభములనిప్రతిభాటింతు॥రల్లులునట్టిందియంఁఘ్రులకజ్జెలుమొఱయఁదన్నుదూర
 లిముత్తరమాగఁబనిపదంబులువై చిఫలకంజరులుగూర్చి వేటులాడుదురుప్రావీణ్యమొప్పువనస్యజంతుచయంబులవానివా
 నిఁబనురుపవరుచువంచిచివట్టఁబోదు॥రంబుజాకరములఁజల్లులాడఁజనుచు॥రాకుమారులుబాల్యవిహారులగుచు॥క॥పోరు
 దుర్మగ్గురువోడుచుచు॥దూటుదురుభయంబులేకతోరపుటిరుపు॥జ్ఞాటుదురుఘనశిలాతటి॥మీటుదురెన్నంగరానిమెలఁ

శ్రీ వత్సానురబకాసురులవధ. శ్రీ

కువలస్పృహ॥వ॥అంతమెక్కునాఁడుయమునాతీరంబుననాకుమారులుగోపకుమారులందఱును శ్రేపులమేఘమెక్కురక్తసుం
 డుశ్రేపురూపంబునవచ్చివారలహింసంపదలంబి॥క॥శ్రేపులయల్లులనాఁకుచు॥శ్రేపులలోనిదియుమంచిశ్రేవసఁగఁగ
 డు॥జూపట్టిభక్తసంగతి॥కేవలచనువానిమ్రాలఁగ్రేవైతిరిగె॥వాని నెఱింగికృష్ణుండురామునకుంజెప్పిన॥వ॥ఇదియొ
 కమంచిలేగవినుఁడెంతయునుపైడినంచుదానెత॥త్వదములుతోఁకయు॥విగియఁబట్టిచెలంగి వెలంగమానుతోఁజదియఁ
 గనొక్కపెట్టఁగొనిచంపెగుమారుడు లేఁగరక్కసుం॥గునులుకొనంగబాలకులతోయనియార్యసఖిర్యలీలతో॥
 వ॥ఇట్లురక్కసుండుపట్టవడివిశాలంబగుసాలంబుతోనేలంగూలెనప్పుడు॥క॥గొంగుదలెగరఁగవైచుచు॥జంకునదాఁటు
 చునుజెలఁగిచప్పలలిడుచు॥నృంగుచుఁగృష్ణునిఁబొగడుచు॥ప్రంగినరక్కసునిఁజూచిశ్రుగ్లిరికొమరుల్॥వ॥ఆసమయం
 బునవేలుపులువిరులవానలుగురియించిరప్పుడు॥క॥వత్సములపగిదిజగముల॥వత్సలతేవనమపజానువాఁడైయింటా॥వత్స
 ములమేపుచుండియు॥వత్సానురుజంపెభక్తవత్సలుఁడధిపా॥వ॥వఱియునొక్కనాఁడురేవకడగోపకుమారులుశ్రేపులం
 గొంచునడవకింజనియెండంబడిమెండుకొనినదప్పిపెండువడినతమతమలేఁగకచుపులనేర్పఱించి నిలువరించుకొనికలంకం
 బులేనియొక్కకొలంకుననీరుండ్రావించితారునుజలపానంబుచేసివచ్చునెడనంచు॥క॥అకలంకులుబాలురుగని॥రకు
 టిలదంభోళిహతసితాత్రిశిఖరదూపకము॥హరిహింసారంభకము॥బకము॥బకము॥విశాలభయదాంబకము॥వ॥కనిదా
 నియొడలిపాడపునకువెఱంగుపడిచూచుచుండ॥గీ॥ఎల్లపనులుమానియేకాగ్రచిత్తుఁడై॥మూర్ఖత్వైతితరవత్సమువిడిచి॥వన
 ములోననిలిచివనజాత్యుపైన్యస్తి॥జేర్చిబకుఁడుతపసిచెలుపుఁదాల్చె॥ఇవిధంబునమెదుగుఁజెట్టుకొనియుండిన॥ఉ॥చల
 చువుఁడిటిపక్షములురుల్లునవిచ్చివదంబులైతికుప్పించినభంబుపైకెగసిభీషణఘోషణవక్త॥దైవిజృంభించిగరుత్సమీ
 రమునభిన్నములైతరులోలఁగూలఁగా॥మించిబకాసురుండొడిసిమ్రుంగెనహిష్టునిజిన్నికృష్ణుని॥క॥సంగడిలోకముల
 నియు॥మ్రుంగుచుఁగ్రక్కచునుబయలమెలఁగించుచును॥పొంగెదవేడుకకాఁడుట॥మ్రుంగుడువడెబకుచేతమీఁదెఱిఁ
 గినృపా॥క॥ననజాఁడుమ్రుంగినఁగృష్ణునిఁగనలేకబలాదిబాలకప్రముఖులచేతనులైవెఱఁగందరిచ॥య్యనఁత్రాణములే
 నియింఁత్రయంబులభంగి॥ఇట్లుమ్రుంగుడుఁబడిలోనికింజనక॥శా॥కంతోపాంతమదాడలు॥న్నెఱియుచు॥గాలాగ్ని
 చందంబున॥గుంతీభూతుఁడుగాకవేంఁద్రమగునాగోపాలబాలు॥జయో॥త్రంతు॥లహ్మగురు॥మహామహిము॥జ
 క్క॥మ్రుంగరాదంచునో॥ల్లుంతంబాడుచువాఁడుగ్రక్కవెడలలోకంబశోకంబుగా॥క॥కక్కిమహాఘోషముతోఁ
 జక్కఁగఁడనుఁబొడువరాఁగఁజంతులరెండు॥ప్రక్కఁగఁబట్టితృణముక్రియ॥గ్రక్కనహరివీరెబకుఁగలపెలాత్మ
 కుని॥వ॥అప్పుడానందనందనుమీఁదవేలుపులుచాలుపులుగానందనమల్లికాదికుసుమవర్షంబులుహర్షంబునం గురియిం
 చిరి॥దేవవాద్యంబులుమొఱయింపరానూదిగోపకుమారులుప్రాణంబులతోఁగూడినయింఁత్రయంబులుంబోలేఁగ్రమ్మఱ
 గృష్ణునింగనిరమ్మనికొఁగిలింఁచిగొనికృష్ణసహితులై లేఁగదాఁటులనాఱుదాఁటించుకొని మందగమనంబునమందకరిగిన
 వారలచేతనావృత్తాంతంబంతయువినివెఱంగుపడిగోపగోపికాజనంబులు॥క॥ఆపదలమీఁదనాపదలీపాపనిజెందితొలఁ
 గెనీయర్థకుపై॥వేపడినఖలులుదహనుని॥వైపునతలభములపగిదిబడిరిధరిత్రై॥వ॥అనిపలికుఱియునారామకృష్ణులుశ్రే
 పులంగాచుతటి॥సీ॥కపులమైజలరాశిఁగట్టుదమాయనికట్టుదురడ్డంబుకాలువలకు॥మునులమైతపములుమొనయుదమా
 యనిమానులైయుందురుమాటలేక॥గంధర్వవరులమైగానవిద్యలుమీఱఁబాడుదమాయనిపాడఁజొత్తు॥రవ్వరోజనులమై
 యామదమాయనియాఁడురూపముఁదాల్చియాడఁజనుచు॥రమరదైత్యవరులమైయత్తిఁద్రుతమా॥యనిసరోవరముల
 ॥అట్లులు॥భాగములను॥పన్నిదము॥వందెము॥శ్రీకరుణాధుచుచు॥వెక్కిరించుచు॥లాంచుచు॥వత్సము॥ఇశువు॥దాడ॥వత్సలత॥కృపవేత॥

యందు హస్త దండచయము ద్విప్లితరుతురుతమయ్యాడు! కొమరులను సరింపఁగొనుచు మిగుల॥ వ॥ అంత నొక్క నాఁడు

— శ్రీ కృష్ణుండు గోపకులతోఁ జేరి బంతివల్లులు గుహవఁగాంతరంబునకటగుట శి —

రామకృష్ణులు కాంతరంబున బంతివల్లులు గుహవన్ద్యోగించి ప్రాక్షున లేచి గ్రద్దనందనయింతి లేక గమపులంగదలించి సు
 రంగంబులగు శృంగంబులు పూరించినవిని మేలుకనినరంభంబున గోపడింభకులు చలిది కావడులు మూపునవహించి ధీస
 జ్ఞంబులగు ఖజ్జంబులు గట్టికొని పవత్రాణవేత్రదండధరులై లెక్కలకు వెక్కసంబైన తమతమ శ్రేపుకచపులంజవ్వడించి
 రొప్పుకొనుచు గాననంబు సౌచ్చికాంచనమణిపుంజగుంజాదిభూషణభూషితులయ్యును ఫలకునువకోరకవల్లవవల్లరుల
 తొడవుగాఁడికొనికొమ్ములిమ్ముగఁబూరించుచు, వేణువులూచుచు, సుమ్రేదలంగూడిపాడుచు, నయూరంబులతోడంగూ
 డియాడుచు, వికంబులంగలసికూయుచు, శుకంబులంజేరిదలసేయుచు, బులుగులనిడలంబాటుచు, బొదరిండ్లనూ
 రుచు, నరాళంబులగు వాఁగులుగడచుచు, మరాళంబులచెంతనడుచుచు, బకమ్ములంగనినిలుచుచు, సారసంబులంజొచ్చి
 యలంచుచు, నడిజలంబులందోగుచు, దీఁగెయ్యయ్యలలూఁగుచు, బల్లంబులండాఁగుచు, దూరంబులకేగుచు, గవులసం
 గడిఁదరువులెక్కుచు, ఫలంబులమెక్కుచు, రసంబులకుంజొక్కుచు, నింగికిన్నిక్కుచు, నీడలుచూచినవ్వుచు, గయ్యంబుల
 కుంఁగాలుఁద్రవ్వుచు, జెలంగుచు, మెలంగుచు, వ్రాలుచు, సోలుచు, బహుప్రకారంబులశరీరవికారంబులసేయుచు, మఱి
 యును॥ క॥ ఒకనొకనిచచ్చికావడి! నొకఁడొకఁడడగించి దాచు నొకఁడొకఁడవవే! తొకతొకరి మొఱిగి కొనిచను! నొకఁ
 డొకఁడవిదెచ్చియిచ్చునుర్వి నాథా॥ క॥ ఒక్కఁడుమున్నే మఱిచన! నొక్కఁడుబలుబొబ్బవెట్టనులికిపడనే! రొక్కఁడుమీ
 టితటాబున! నొక్కనికనుదోయి మూయునొక్కఁడునగఁగఁగ॥ క॥ తీపులగుఖజ్జచున్యుఁడు! కోపింపఁగ నెడిసిపుచ్చుకొను
 చు న్నాఁడు! స్నేహచియమగఁగ నొక్కఁడు! శ్రేపులలోనట్టునిట్టుఁగి కురించునృపా॥ క॥ వనజాత్యుండుమున్నటిగిన! మునుప
 డఁగానతని మేముముట్టెవసునుచు! జనిమునుముట్టనివాని న్మునుముట్టిన వాఁడునవ్వు మొనసినరేం ద్రా॥ ఇవిధంబున॥
 డి॥ ఎన్నఁడునైన నయోగిపిభుతవ్వనిపాదపరాగమంతయు! న్నన్నులఁగానరట్టిహరిఁగొఁగఁటజేర్చుచుఁజెల్వఁబట్టుచు! ద
 న్నుచుగ్రద్దచున్నగుచుఁదద్దయ్యఁజైఁబడికూడియాడుచు । న్నన్ననసేయువల్లవకుమారుల భాగ్యమాలితయొప్పునే॥
 క॥ విందులారీను! బ్రహ్మసుఖా! నందంబై భక్తగణమునకు దైవతమై! మందులకుపాలుఁడగుహరి! పాండుఁగనిరిగొల్లిలిట్టిపు
 ణ్యులుగలరే! అనిపలికిశుకయోగీం ద్రుండు మఱియునిట్లనియె॥ క॥ అమరులవృతపాసంబున! నమరినవారయ్యు నేనిశాటు
 నివంచ! త్వమునకు నేమట్లు సూతురు! తమనమ్మకయట్టియఘుఁడుదర్శిద్దరుండై॥ క॥ బకునికిదమ్ముఁడుగావున! బకమరణ
 ముఁడెలిసికంసుపంపునగోపా! బకబాలురతోఁగూడ! బకవైరిఁగద్రుంతుననుచుఁబలురోషమ్మున॥ క॥ బాలుర ప్రాణం
 బులుగో! పాలురకుమడగ్రజాతు ప్రాణముమారీ! బాలురఁజంపినసంతియ! చాలునుగోపాలురెల్లసమసినవారలీ॥ వ॥ అ
 నినిశ్యయించియోజనంబునిడుపును, మహాఘర్వతంబుపాడుపును, గొండతుదలమీతినకోరలును, మిన్నుదన్నిపన్నిననల్లిమొ
 గుల్లపెట్టుగలపెదవులును, విలంబులకునగ్గలంబయినయగుల్లసంచులు, సందకారబంధురంబయినవదనాంతరాళంబును,
 దావానలజ్వాలాభీలంబైనదృష్టిజాలంబును, వేఁడిమికినివాసంబులయినయభ్యాష్టపనిశ్వాసంబులును మెఱయనేలనా
 లుకలుపఱచుకొని ఘోరంబగునజగరాకారంబున॥ క॥ జ్ఞాపెరములేకయిప్పుడు! శ్రేపులతోగొల్లనుతులఁగ్యష్టానిదొర
 ల॥ గీ! పెట్టఁగ మ్రింగెదనని! పాపపురక్కసుఁడునేలఁబడియుండెనృపా॥ అసమయంబున॥ మ॥ ఒకవన్యాజగతేంద్రముల్ల
 డెగిరింద్రోత్తేధమైదావపాపకేలాపరుషప్రచండతరనిశ్వాసంబుతోఁఘోరవ! హిక్షరాభాతతజిహ్వతోడమనల
 హింసించిపిఠీంచుచు! వికటంబైపడిపాగియున్నదిపురోవిధింగమంగొంటిరే! అనియొండొరులకుంజూపుచు॥ మ॥ ఒకు
 నింజంపిన కృష్ణుడుండమనకుం బామంచుఁజింతింపనే । టికిరాపోదము దాఁటికాకయది కాటిల్వంబుతో మ్రింగుడు! బకు
 వెంటఁజానుఁగృష్ణుచేతననుచున్నద్రాక్షునిపిఠీంచియు! త్సుకులై చేతులువ్రేసికొంచునగుచు! దుర్వారులైపోవఁగఁగ॥
 వారలఁజూచిహరితనమనంబున॥ మ॥ అర్థకులెల్ల బాముదివిజాంతకుండొట నెటుంగరక్కటా! నిర్భయ్యలైయెదుర్కొనిరి
 వేఁగఁగినంచువిమూఢులంచునా! విర్భవదాద్రహత్వమున వెఁదగులకదమలేఁగపిండుతో! దుర్భరఘోరసత్వఘనతుండ
 విలాంతముఁజొచ్చిరందఱు॥ అయ్యవసరంబున॥ శో! వేల్పుల్ మాచిభయంబునొందగ్రననావేళంబుతోనుజ్వలతర
 ల్పాంతోజ్వలమానజిహ్వదహనాకారంబుతో మ్రింగెనా! స్వల్పాహింద్రముమాధవార్చితమనోవ్యాపారసంచారుల
 న్నల్పాకారులకిక్కభారులగుమారాభీరులఁగిరుల॥ ఇట్లుపెనుబాములేతమ్రింగుడుపడునగడికానిగమింజూచిక్య

జ్జంబులగుఖజ్జంబులు మనోసారములై వకర్ణకాంతలవసింపఁటనిశేషము, గుంజగురితంబు, జ్ఞాపెరము! అలవ్యము.

స్థుంపః॥ ఉ॥ పశుమలు లేఁగలుంగలఁపైకొనివత్తురుతోల్లికృష్ణమా! కోడుకులదేలరారనుచుగోపికలెల్లనుబలగానేక్రియఁ
 న్మొడివెడనేఁడుపన్నగము సొరికివీరికి సొక్కలఁకెగా॥ నొడబడనేలచేసెనిధియోధుక సేయుఁగదయ్యక్రొవ్వముల్॥
 వ॥ అనితలపోసి, నిభలలోచనండును, నజాశ్రీగనిశ్రుమామోదనుండునైన, కమ్మికంటిమింటి తెరువరులు మొరలిద, రక్కసు
 లుకుగమినుల వెక్కసంబగునజగరంబుఘట్టు; కుకబొత్తుగొనిమొ తంబు వెంటనంటంబుతత్పునంపఁజింపందరవందరచేసి
 త్రింగనగ్గలింపునజగరంబుకంతద్వారంబుననమీరుంబు వెడలకుండతనశరీరంబుపెంచగద్దనమిద్దెసరచినట్లుండక॥ ఉ॥ పి
 రి వెడలకకడుపున॥ వాపొదవినఁబాము ప్రాణవాతంబులుసఁతాపించిశిరము ప్రక్కలు॥ వాపికోనుచు వెడలిచనియెఁబటు
 ఘోషముతో॥ శా॥ క్రూరవ్యాధిచక్కలకుగతులన్తోవగ్గనంభుంబుతో॥ గారుణ్యాన్యతవృత్తిచేతబ్రతుకంగాఁజూచి
 చత్సంబులు॥ న్నానీందానుఁడదాశ్యవీరినుడుదన్నచ్చైఃఘనోన్ముత్తందై॥ తారానీకముతోడసెప్పినఁగునాతా లేకుదం
 దింబున॥ గీ॥ అవరవరులకొకపగవలజాండంబెల్ల॥ బుగిదిరసగ్గరించుబియువడుగు గోపమతులకొకపగబాపపు పెను
 బాము॥ గళమురూఁటుఁగట్టబియ్యసె॥ ఉ॥ ఆపెనుబాము మేన సెకయిచ్చుతనైన వెలుంగుడు క్తటా॥ ద్రీవక మైవడిసెద
 లిదేవపగుంబునఁదెబిల్లుచు॥ శ్రీపులుబాయరుకబెదరఁగృష్ణునిదేహమువద్దిచొచ్చెనా॥ పాపంబుచొచ్చి ప్రాణములం
 చాపవయంతనసృష్టవత్సవై॥ క॥ తనకూపాకమా లేననుచునముననిడికొనినఁబాపవంతయుఁదనలోఁగొనిచనుహరితను
 త్రింగిన॥ చనుజుగొనిపోవకు న్నెతనలోపలికి॥ వ॥ తదవసరంబున, సురలుకునువన్నంబులుగురియించిరి, రంభాదులా
 డిరి మేఘంబులుచ్యుతంగంబులభంగిఁఘోషించె, సిద్ధగంధర్వులుజయజయభాషణంబులభాషించిరంత॥ శా॥ ఆవాద్యంబు
 లునానుహాసయరవంబాపాటలాయాటల॥ దేవజ్యేష్ఠుఁడుపద్మజండువినిప్రీతిన్బామి కేతెంచి నేఁడివత్సార్థకులన్ను
 జంగమతహింసంపగనిబాలకుంటి వెంటచ్చరికించెమేలనుచునూహించెన్ద ఘర్షణచ్చల్కా॥ వ॥ అంతనయ్యజగరచక్ర
 బుకొన్నిదివసంబులకెండివెద్దకాలంబుగోపాలురకుకేలిలింబై యుండెనిల్లు॥ కామూరీహారంబున నైవయెఁబఁగృ
 ణ్ణుండఘాసునిండెగఁజూచులయందన్యంగాఁచులయనాటవయెఁటివృత్తాంతంబువిదితంబులగోపకునూగులుపొగిం
 డనునిదలచుచుచుచనిచెప్పిచనప్యదమి లేఁడప్పురమయోగీంధ్రునకిట్లయె॥ సీ॥ అయిదేండ్లకొమారమటమీఁదనయిదేం
 డ్లపొండచనియెఁడుప్రాయమందు॥ నయిదేండ్ల వాడైనయజ్ఞాత్ముచరితంబుపొగండచనిగోపబాలురెల్ల॥ చలంఘరం
 టవియెల్లుతలఁగునువారలునిరుడుచేసినపని నేటివనఁగ॥ నచ్చు నేయిననాకువరుసతో నెటింగింపునసపుడుమతిచంద్రుం
 డైనశుకుఁడుయోగవృష్టిజూచియొకి॥ రంభావించిపినమురాజవర్యవినయభర్యులవరహనుహ్యవనుచుఁజూకుడుగా
 ర్దులు॥ శిష్యజనులకేపు సేయుతలంపు॥ క॥ ప్రియురాలివలనివార్తలు॥ ప్రియజనులకు నెల్ల ప్రోద్దప్రియమగుభంగి॥ ప్రి
 యుండనుచారిచరితంబులు॥ ప్రియభక్తులకెల్లయెడలఁబ్రియములుగా జే॥ వ॥ అగవలికయోగీంధ్రుండచాచేంపునకిట్లని
 యెన్నఁచునుగు మొగంబువలనంగడవి లేఁగలగోపవరులంబ్రకించినానుండానుసంజనిచగ॥ చ॥ కియెకాన్యస్థుఁడు

— శ్రీ గోపాలబాలునకుకృష్ణునితోఁగూడిచట్టిలారగించుట. శి—

సాధుసీరమున హాగంభీరముంబున్నశిరో॥ కనకస్వామినినోవమోచనచభృంగవ్వండ్లయుంకారము॥ సునకన్లులలతా
 వితానశ్రీవిహారక్షాచంబుకోలాహలస్వనవిస్ఫారమునుంచవాయుశక్తికాసారంబుఁగొసారము॥ వ॥ కనితమ్మికంటితమ్మ
 లయింటిసొదగునకునిచ్చ మెచ్చుచుండెచ్చెరగాలింగదలెమకఁబుల్లతుంపునులబల్లు పెల్లునవొడల్లగనుర్పొడువొకలంకుత
 లంకులఁగాయవండులగొలలప్రేగునవీఁగిపట్టుగలచెట్టునులుమునీడనొప్పుచున్న యనుక లెప్పులవిస్తనూనివేమకపిచ్చ
 లింపనచ్చెలులకెల్లయె॥ శా॥ ఎండకన్రగ్నితిరాఁకటంబుడికిరింకేలావిలంపింపఁగా॥ రంహోబాలకులారచల్లినడువకార
 వ్యుష్ఠలంబికగఁడి॥ చండకలేఁగలునీరుఁద్రావియిరవందంబుచ్చి కేయిమం॥ నండంబైవిహరించుచుండఁగనమాంబప్రీతిభ
 షింపమే॥ వ॥ అనిననగుఁగాకయ్యనివగ్గంబులను గన్పహంబుననిర్మలంబులగుజలంబులుద్రావించిపచ్చికల మొల్లంబులుగలప
 ల్లంబులనిలిపిచొక్కంబులగుచట్టులచక్కంబులుచక్కడించిన॥ జలజాంతస్థితకర్ణికంబిదిగొనంఘంబులైయున్నతేకు
 లచందంబునఁగృష్ణునిదిరిగిరాఁగూర్చుండివీక్షించుచు॥ శిలలుచ్చల్లవచ్చుల్పాణంబులులతచ్చిక్కంబులున్నప్పులా॥ కు
 లుకంచంబులుగాభుజించిరచటన్తోపార్థకుల్లువరాసీ॥ మాఁటిమాఁటికిఁజేలునడివియూరించుచునూలుగాయలుజిను
 చుండునొక్కఁచొకనికంచములోనియొడిసచయ్యనత్రింగిచూడులేదనినోరుఁజూపునొక్కఁడేగురాగ్గురిచట్టులేలమింబ
 నిదమాడిహారొగ్గనిహారొగ్గనికుడుచునొక్కఁ॥ డిన్నియుఁబొరలుచునిచు నెచ్చెలితననునుబంతినగుండ్లనాడునొ

దుబలభక్త్యుండును దామరవనంబునకుండును మందచేరువలెగల మేఘవికారంబున నున్న తైలవికారంబున ఘనంబులు గ్రాసంబులుగోనుచున్న గోవులారేగలంబులు॥ వ॥ ముగ్ధమనఃకరింబును ముగ్ధుడై పక్షరైచి చాచుచుకా॥ బదములు నాల్గురెండయిన భాగునగుడగఁజెట్టి దాఁచుచు॥ స్వదనములన్నికల తరవాలములన్నితైలై పాటియూ॥ మొదవులు చన్నులగుడి పెఱుఁతుబుద్ధుఁడెదిభంగి నాఁచుచుకా॥ వ॥ అంతగోపకులుగోవులనిచారించుచు బాకదిగ్ధననలుకతోడిసిగ్ధలగ్ధలంబుగదుర్గమమార్గంబున వానివెంటనంటివద్ది లేగల మేఘునున్నకొడుకులంగని॥ యిట్లుగఁగంటిఁజుంచుఁబుల కాంకురము లైవలయంగఁగుఱులక॥ జయ్యనదాసియెక్కి కొనిసంతసమందుచుగొంగవఁదారయ్యెనాదలల్లనములారంగఁగఁగూర్చొనిముద్దు సేయుచుకా॥ దయ్యమెఱుంగుగోపకులుతద్దయనుబ్బిరిబ్బరంబుగ॥ వ॥ ఇట్లు బాలకాలింగనంబులేనానందబాష్పపూరితనయనులై గోపకులుగోవులమఱులించుకొని తలంగిచనువారలంజూచి బలభక్త్యుండినితనలోఁదలంచె॥ సీ॥ వన్నమానినయట్టిశాబక శ్రేణిపైగోగఱుబులకునుగోపకులకు॥ నిబ్బంగివాన్సల్యమెట్టుంగినుడయించెవారితొల్లినుగ్నించునట్లువీరు॥ మున్నించుచున్నారుమహతఁజేయుచుఁబ్రీతిసంబుజాతునిగఁగన్నయట్లునాకుఁ॥ బ్రేమమయ్యెడిదిభంగభృవంబుగఁనుగొన్నదిమహాదృఢమెంచు నెఱుంగరాదు॥ మనుజుడై వతదానవమాయయొచ్చొ॥ కాకనాభర్తయగుచున్నకపలనయను॥ మాయయోగాకయితరులమాయననుగఁగలఁపనోపదుఃఖమామయగాఁగనోపు॥ కి॥ అనిమున్నముద్దఁడయ్యును॥ దనయందులదీవ్యదృష్టిఁడవుకబుద్ధి॥ దనచెలికాంధ్రనుగ్రేవుల॥ వనజాతుండనుచుఁజూచెనుధాధీశా॥ వ॥ ఇట్లువిజ్ఞానదృష్టింజూచియెఱింగియునచ్చుకృష్ణంజూచిమహాత్మాతొల్లియెల్ల క్రేవులనుఝులయంశంబనియును, గోపాలకేలు వేల్పులయంశంబనియునుదోచుచుండుపుడువశ్యబాలకసంవోహంబునంజేహంబులేకనివయనితోచుచున్నదియదియెనియనియడిగిననన్నకునున్నరూపంబు వెన్నుండుమన్ననఁజేసిత్తన్నననెఱింగించెనతండు నెట్టిగైనివ్విధంబునవారిబాలవశ్యంబులుదానయెసంచరించినయెఁడువిరించితివహంబున మెక్కన్మఱిమాత్రంబైనవిరించిననుదెంచితనపాలకుండైనకృష్ణబాలకుంజూచివెఱంగుపడియిట్లునితరించె॥ శా॥ మందఁగల్గినవశ్యబాలకులునామాయాగుహాసుప్తులైయెంచుకబోవరులేవరెవ్వమనులేలేచేయనాకస్యలూ॥ డెంచులేరుచిధాతలుంబరులువీరెవ్వారలేత్తైరకో॥ యెండేలింబిరొకవృత్తతోమెలంగువారెందయ్యెడి న్నేరటికి॥ మన్దోకి॥ బ్రహ్మసంపునఁగాని పుట్టమప్రాణింతతియెమ్మడు॥ బ్రహ్మమెకఁగఁదఁగానివేలొక బ్రహ్మలేచుస్థబింపఁగా॥ బ్రహ్మనేచుస్థబింప సుండోబాలవశ్యకదంబమే॥ బ్రహ్మచండుంబునచె మెకఁగఁడబ్రహ్మమైకదచూడఁగా॥ వ॥ అనియట్లుసకలంబునునుకలంబుగఁజెఱవెఱింగెడి నెఱవాదిముకుతయెఱుకలప్రొగు వెఱంగుపడి గ్రద్దనఁజెన్నప్రాధుత్వయుండలపోసికెల్లంబుమంచుయెఱుంగకకొందలపడుచునాందోళంబున॥ కి॥ మోహములేకజగంబుల॥ మోహంసఁగఁజేయసేర్పు మొనసినెట్లు॥ న్నోగ్నించెననేననియె॥ మోహమునవిధాతతానమోహితుఁడయ్యె॥ గీ॥ పగలుఘవ్యోగగుడిచెవగిదిరాత్రి॥ నంచువీకటిలీనమై మాయమాడి॥ విష్ణుపైననృమాయలువికదనుగు నెచెడినిజేతుంగరిమంబుఁజెలుచుఁగాక॥ వ॥ తియ్యు॥ కి॥ పుట్టితిబుద్ధయెఱింగితి॥ బుట్టింబితజగమున్నగముపోయెనుబ్రాయ॥ బిట్టిమనూకనస్యస్థులు పుట్టుటలేదొంట్టికిబూమెలుభూమి॥ వ॥ అనియట్లుతలవాకిలవాడిమిగలవాణిపోడిమిచేవాడికెక్కిననలుమొగంబులతక్కిరిగొంతుపెనుదంటలువెంటలైనతనమనంబునవితరింగించిచాగించు నెడనతండుగనుంగొనుచుండనబృలకులుమేఘశ్యాములును, హాకికుండలకరిటవనమాలికాభిరాములును, శ్రీవత్సకుంగళాంగదనూపురకనకకటకకఁకణకటిఘటితకాంచీమణోద్దాములు, నాపాదనుస్తకతులసీనవదాములును, విలసదంగుళీయకస్తోములును, శంఖచక్రగదాకపలహస్తములును, సతుర్ముత్యప్రసన్నులును, వీతకాశేయవామలును, చంద్రికాభవళహామలును, గరుణాకటాక్షమీతుణవిలాసులును, రవిరోటిభాసులునంతనచ్చిదానందరూపమహితులునణిమాదిగుణోపేతులును విజాలీయభేదరహితులును, శ్రీమన్నారాయణప్రపమానివిగ్రహస్వరూపులునైతమకుఁబరతంత్రులగుచున్నదగ్గితాదిసేవావిశేషంబులపంజొచ్చిమెలంగుచుమూర్తిమంతంబులైనబ్రహ్మచిదగావరంబులునణిమహిమాదిసద్గుణులును, మాయాప్రముఖంబులైనశస్త్రులును, మహాదాదిచతుర్వింశతితత్త్వంబులును, గృణాకోభకాలపరిమాణహేతుసంసారకామకర్మగుణంబులును, సేవింపవేదాంతవిదులైననెఱుంగరానితెఱంగున మెఱయుచుఁగానంబడినవారలంగనుంగొని॥ డె॥ బాలురగఁగంటినామదికిఁబాసినవారినిమున్నవారి నే॥ బోలఁగఁజూచునంతలనభూరినిరర్థకదుర్గమప్రభా॥ జాలముతోడఁజూపులకుఁజాలమిఁదెచ్చుచునున్నవారలే॥ మూలమొమార్గమెయ్యెడియొమోనమువచ్చెగదేవిధాతకు॥ వ॥ అనిసకలేంద్రియంబులకు వెకలసంబులైనస్మృతి॥ డె॥ ఏవరమేఘతేజముననీనదరా

చరమై నలోకమున్ద్రీపితమయ్యెన్ద్రీవిభు లేజముగన్నులజక్కఁజూడఁగానోవక పారవశ్యమును మొందుచునం స్త్రీమితా
ఖలేంక్రియంజై సరమేస్తి మెఘజలచేనప్పుడు విత్రపురూపులై వడికావ॥ ఇట్లు మాయావీతుండను, వేదాంతవిజ్ఞానదుగ్ధ
భూమిను, స్వప్రకాశనందుండును నై న, సావనానభ్యంబుఁజూచినివ్వెఱవడిన, బ్రహ్మాంగనియ్యాశ్వరుండం॥ శా॥ బాలుండై
జతురాననుండుతనయూ బ్రహ్మభిమానంబునఁజూచుండై మతిఁజెప్పినామహిమ యాలోకింపనేతెంచెదా॥ నాలోకిం
పఁగ నెంతవాడనుచు మాయాజాలంబుల్నిప్పిన॥ స్త్రీలారూపము తెల్ల దాఁచెనట కేళీచాతురీభుర్భుజుడై॥ వ॥ అంతలోననిగ్ధ
పుంకునజేపుండైన తెఱంగున నెనిమిదికన్నులుగల వేల్పుగమికాఁడు తేటి తెప్పిటిలికాలుఁగేలుగదలింపి చెచ్చెఱంగన్నుఁ
డెఱచిచూడనపడుండై ముందరగని వెనుకఁజూచిపదిలోకించిదిట్లు లుపిడించియెల్లయెడలంగలయదర్శించి తనపురోభా
గంబునహరిసంచరించుటంజేసిజాలివైరంబు లేనినరపక్షిన్ముగామలకు నాటపట్టునిరెఁగలిగి కామశ్రోధావిరహితులకు
జీవనంబైన నబ్బుదావనంబుబొడగాంచియందు॥ సీ॥ తనకన్యములు లేక తన రారిమి ముక్కులవిభుండయ్యుఁ గ్రేపుల బెదవక
నినఖిలజ్ఞుడై యొక్కఁడయ్యునిజ్ఞాకృతిజెలికాండ్రుఁబెక్కిండ్రుఁజేబివానిబహిరంతరాద్యంతభావహాస్యండయ్యు
నంతంతనకుంబొప్పరయువానిగురుగభీరుండయ్యుఁబరువులువారుచునట్టిపాతరలాడువానిజాతిరహితుండయ్యుఁ
జతురగోపార్థుక॥ భావమెల్లనచ్చువడిన మేఘ॥ చెలువువానిహస్తశీతాన్నకబళంబు॥ వానిఁగాంచెనపుడు వాణిమగఁడు॥
నొకనినంభ్రమించి విరించిరాయంచడిగ్గునటికకనకచండసుకుమారంబైన శరీరంబుతోడ నేలఁజాలిలంబడి మణిగణను
ప్రకాశంబులైనతనకీరిటిభిరప్రచేతంబులకుమారునిపాదపద్మంబులు మ్రోవ మ్రొక్కెలోరంబులగు నానందబాష్ప
జలపూరంబులనతనియకుంలుగడిగిమఱియును॥ క॥ అడుగులపైఁబడులేచుట॥ బహుంగముఱలేచునిట్లు భక్తిస్తునుదాఁ
బొడగనిన పెంపుండలంచుచు॥ మడుకనిమహిమాభిసంజుడుచుడుకడఁచెన్మహా॥ వ॥ అంతనల్లనల్లన లేచినిలుచుండినయనా
రవిందంబులుడెఱచిగోవిందుఁడనుండర్పించిచతుర్ముఖుండముఖంబులువంచెక్కఠాంబలియైదిగ్గనడన్మత్తిరెయ్యికింసును నే
కచిత్తంబునఁజతుర్ముఖంబులనిట్లున్ములియించె॥ సీ॥ శంపాలతికతోడిజలంబులై వడి మెలుగుటొల్లయిలోడిమేనివా
నిఁగమనియన్ముచులాన్నకబళవేత్రవిషాణవేణువిహ్నంబుల జేలయువాని గుంజావినిర్మితమండలంబులవానిగిరిపింఛ
వేష్టితశీరమువానిఁవనపుష్పమాలికావ్రాతకంతమువానినళినకోమలచరణములవానిఁగరుణగడుకొనినకడకంటివా
నిగో॥ పాలబాలుభంగిఁబరగువానినను మొగంబువానిఁననుగన్నతండ్రినినినుభజింపఁ మ్రొక్కి నీరవాడు॥ వ॥ ననుమ
న్నిందిభవజ్ఞుఁంబులకునానందంబునిండించినీతనుజూపంచిదెనామనంబునక వింత్యంబయ్యెనియొల్లన॥ వై నవిశ్వాకృతి నె
వ్వఁడోపు నెఱుగఁజేనెవల్య మైయొక్కనాఁర్చునినేభ్యంబగునీచువై భవముచందంబెట్టివోయ్యాశ్వరా॥ క॥ విజ్ఞానపిఠములె
ఱుంగక॥ రేడ్ జ్ఞులునీవార్రుఁజెప్పఁడనువాఙ్మనముల్॥ యజ్ఞేశనీకునిచ్చిన॥ యజ్ఞులుననులొట్టి గెలుతురజతుండైనై న॥ క॥ శ్రే
యములునురియుభక్తినిగ॥ జేయక లేవరముభోధసిద్ధికిఁభవము॥ జేయుటసిఫలముపొల్లం॥ దాయముచేతులు నెతలఁపనభి
కంబైనై న॥ క॥ నిజముగని నెఱుంగరుమునునిజవాంఁకులగుండ జేర్చినీకడనుచు॥ నిజకర్మలబ్ధభక్తీ॥ సుజనులునీ మొ
డలితెంకిఁజొచ్చిరధిశా॥ సీ॥ విక్రియాహాస్యమైవిషయత్వమును లేదగుచునాత్మాకారమైననర్సు॥ నంతగీకరణమొన్
యధికసాక్షాత్కారవిజ్ఞానమునలట్టివేటారులకు॥ నెఱుంగంగరానిపైయేపారియుండుటఁజేసినిర్గుణశ్రీవిభాతి॥ బ
హిరంగవీధులఁబాఱకదిరములై యహలంబులగునింధ్రియములజేత॥ నెట్టకేలకైనయెఱుంగంగనగుఁగాని॥ గుణవిలాసివ
గుచుగోమరుమిగులనీగుణప్రజంబు నేరరాదెఱుంగంగ॥ మొక్కమితములేకయుంటికి॥ క॥ తారామహారీకీకర॥ భూరజ
ములకైనతెక్కబుధులిడుమరుభూభారావత్తర్గకుండను॥ నీరవ్యగుణంబులెన్న నేరరగణ్యా॥ శా॥ పదేళగృహజూచు నె
న్నడుహరిన్సిక్కింతునంచాధ్యుండై॥ నీవెంటన్నడితోఁటికర్మచయమున్నిర్మలముంజేయుచు॥ నీవారడై తనువాఙ్మ
సోగతులని నేపించువిన్నాణివో॥ కైవల్యాధిపలక్ష్మీనుద్దవడిఁదాఁగై గొన్నవాడిశ్వరా॥ డై॥ నూయలుగల్గువారలగు
మాయలఁబెట్టిప్రోడనిన్ననా॥ మాయగలపచిసమహిమమానముఁజూచెదనంచు నేరమి॥ జేయఁగఁబూనిగిగ్గుణసే
యన్ముకావుమయోగిరాజవాగ్గేయదవాగ్నిఁడజ్జనితకీలముఁగెచ్చి వెలుంగ నేర్చునే॥ సీ॥ సర్వేశనీరజోజనితుండమూ
కుండశ్రభుండనేననివెట్టిప్రగ్ధమున॥ గర్వింపినాడనుగర్వాంధకారాంధనయసుండకృపఁజూడుననుబ్రధాన॥ మహద
హంకృతిసభోమరుదగ్గిజలభూమిపరివేష్టితాండమంభంబులోన॥ నేడుజానలమేన నెనయు మొక్కండనేనీదృగ్విధాండం
బునేరికైన॥ నంభ్యుస్థియంగరానిదసంతతంబునోలిఁబరమాణువులభంగినొడలిరోమ॥ వివరములయంచువర్తింపచిపు
లభాలి॥ నెనయుచున్ననీవెక్కడనెంతకెంత॥ తరల॥ కడుపులోపలనున్నపాపడుకాలఁదన్నినగిన్గతో॥ నడువబోలునె

కాంగిరస్తికి నాథన న్ముదోడ్డునై యడగి కారణకార్యరూపమునై నయూసకలంబుని కడుపులో నిదిగా బెపాపడఁగా
కనేనుతియెవ్వఁడ౯॥ క॥ భూరిలయజలధిని త్రిత॥ నారాయణనాభికమలనాశ మననజ్ఞాం ధారయఁబుట్టెననుటనిజ॥ మో
రాజీవదళౌ తుపుట్ట సోపుఁడలంపఁ॥ సీ॥ నలినాక్షునీవాది నారాయణుండపుజలము నారముజీవచయము నారగ్రుందుని
పుంటనీయందవియుంటను నారాయణుండను నానువాద్యోగకలధూతములకు సాక్షివధీశుండవట్టిని త్రించు నారాయణుం
డపునీమూర్తియిది నీకునిజమూర్తియన రామనరీవసాశము త్రోవనడిచిమున్ను ॥ క॥ డగినూతేండ్లు వెదకి నేఁగాన నైతి॥ నేక
దేశస్థుండపుగావ నేకగునివిజగములోనుంచువీలోన జగము లుండు॥ నరుండు నీమాయ నెట్లైననగుచునుండ॥ నా॥ వినుమా
యూర్వరవేల్పుల నైట్టుంగునీవిశ్వంబునీమాయగా॥ కనిజంబై నయశోదయెల్లుంగనియెన్గ న్నరనీకుక్షిలో॥ గనెబోగ్ర
హుండాంధె నేకవచపాంగ శ్రీప్రపంచంబుచక్కనలోనా వెలినుండులోను వెలియావీక్షింపవన్మంబగు९॥ మ॥ ఒకఁ
డైయుంటివిబాలవశ్యములతో మెప్పారీనివంతట॥ న్నకలోపాశ్రీతులై చతుర్ముఖులనై సంప్రీతితోఁగొల్పఁగా॥ బ్రకట
శ్రీగలవాడవైతివిపుట౯ బ్రహ్మాండములూసియొల్లకయిట్లొకగ్రంథవై తినివిధిలీలశ్వంబుఁగంటిం॥ క॥ ఎఱుంగ
నివారికిఁవోపపు॥ నెఱిఁగ్రుక్కట న్నేరజగమునిర్మింపఁగనా॥ తెఱంగునరక్షింపఁగనీ॥ తెఱంగునఁబ్రహరింపరు॥ తెఱంగుననీ
తా॥ క॥ జలచరవృక్షభూసురనరకులములజన్మిం వితీపుకుజనులఁజెఱుపఁ॥ జేలిమినిజనులనుపను॥ కలహాయఁగరాడునీ
విధంబులనంతా॥ గీ॥ ముబ్బుఁగొలిపియోగమాయనిండ్రించెనావోపరాత్నభూనుయోగరాజియే తెఱంగులెన్నియెంతయె
చ్చోటనీ॥ హేలవెవ్వఁడెఱుంగునీశ్వరేశ॥ సీ॥ అదిగాననిజరూపమనరాదుకలవంటిదైబహువిధదుఃఖమైపిహీనసంజ్ఞానమై
యన్నజగమునత్తు॥ బోధనగడవై తుదిలేకతనరుదీపు॥ మాయచేబుట్టుచునుచులేకుండుచునున్నచందంబుననుం
డుచుండు॥ వొకఁడవాత్సుండవితరోపాధిశూన్యుండవాద్యుండవమృతుండవతుండ॥ వదన్యంబపున్వయంజ్యోతివా
పూర్ణుఁడపుపురాణపురుషుండపునిశాంత॥ సాక్ష్యనిధినిత్యసఖ్యమూర్తివిరంజనుఁడవీపుశలఁపఁజను నెన్ను॥ వ॥ దేవా
యిట్టినిన్నుజీవాత్మన్వరూపుండవనకనకలాత్మలకునాత్మమైనపరమాత్మన్వరావకుండవనియెవ్వ రెఱుంగుదురువారుగ
దాగురువనియెడుదికరునివలనఁబ్రాప్తంబైనయంపఁషష్ఠజ్ఞానంబును నేత్రంబునంజేసింసారమిథ్యాసాగరంబుండు
రించినచలంబుననుండుచురురజ్జీవండురజ్జీవనియెటింగడియెఱుక లేకుండనయ్యెఱుంగమినదిన్నరూపంబైతోచినపిద
వనెఱింగినవారివలనరజ్జీవంబుతెలుపుచుండనర్హరూపంబులేకుండునైవడినాత్మయప్పరమాత్మయనియెఱుంగరు- వారిక
య్యెఱుంగమివలననకలప్రపంచంబులుగలిగితోచునాత్మయప్పరమాత్మయ్యెవ్వరెఱుంగుదురు వారికయ్యెఱుకవల
నఁబ్రపంచంబులేకుండునంజ్ఞానసంభావితనానుకంబులైనసంసారబంధమోక్షంబులుజ్ఞానవిజ్ఞానంబులలోనిగావుకా
పునఁగనలమిశ్రునకాహారాశ్రంబులులేని తెఱంగునఁబరిపూర్ణజ్ఞానమూర్తియగునాత్మయంజ్ఞానంబులేమిమో
క్షంబులే దాత్మనయిన నిన్ను దేహావకంబని తలించియు నాత్మవేలినుండునంచు మూఢులు మూఢత్వంబునయెదుకు
చుండురు- వారిమూఢత్వంబుజెప్పినేల బుద్ధిహంతులయి పరతత్వంబుగాని జడంబును నోషేధించుచున్న సత్పురుషు
లు తమతమశరీరంబులయంద నిన్నెఱుఱుచుండు రుద్రిగావున॥ తా॥ దేవానీచరణప్రసాదకణలద్ధింగాక లేకున్నెం
డెవెంబుజనునీమహామహిమ నూహింపంగనెవ్వరికి९॥ నీవారై చనువారిలో నుకండవై నిక్కొల్పుభాగ్యంబుగా॥
కీవేయిప్పటిజన్మనుండయినమెండెందైననున్నీశ్వరా॥ తరల॥ శ్రీతుశతంబునఁజూర్గకుక్షివిగానినీవిటుత్రేపులు९॥
సుతులువై చతుభాలుఁ బ్రాపుమఁజొక్క- యామమఁగొతుకన్ధితఁజరింపఁగఁడట్లులై విలసెల్లుగోవులుగోపికా॥ సతులధన్య
తలెట్లుచెప్పఁగఁజాలువాఁడగ్యపానిశీ॥ క॥ పరీపూర్ణంబుంబురాణముపరమానందంబునైనప్రస్తుమెచెలికొండరుదరు
చునందఘాపాస్థిరజనములభాగ్యలేఖింఁగింపంగ౯॥ సీ॥ *పకాదశేన్ద్రచూఢీసులుచంద్రాచలెనుభాలాక్షుండునిష్టు
గూడఁబడుముపురము నెడవడక నిన్ద్రియపాత్రులనులీపదాంభోజములనురంపఁచునన్మృతంబురామియనమర నేకైశేం
ప్రమాభిమానులునయ్యునలకృతాద్ధభావులమైశిమిపరగనర్వేంద్రియవ్యాపులునీమీచద్రాల్పితిరుగుగోపిగోపః॥ జన
ములగురువిశేష్ట॥ భాగ్యసంపదఁడలహోసేపుప్రతింపఁగలవిగా దెవ్వరికినైనసంబుజాతు॥ భక్తవత్సలనర్వేశపరమాపురుష॥
తా॥ ఏలా బ్రహ్మవచంబు దేవములకున్నీక్షింపఁగారానినీక్షిలోకింబుననీవనాంతరముచదినుండలోగ్నస్థయర॥ నాలా

కాదశేన్ద్రియచూఢీసులుచంద్రాచలు॥ పకాదశేన్ద్రియజానకశ్చేన్ద్రియములుపరిమనము-వీధి, అధీశులు, వ్రాపులు, చంద్రాచ
లు, శేంధ్రుడుమొదలగువారు-అనఁగా-మనస్సునకుఁబ్రకటధీదేవత. జ్ఞానేన్ద్రియములైనశ్రోత్రత్వకృతజిహ్వప్రాణములకు-దిగ్భాతా
ర్కు-చక్రేశాస్వాకులుఅధీదేవతలు, కశ్చేన్ద్రియములైన-వాత్సావకపదాయాశ్శలకు-పక్షిన్ద్రోపేంద్రప్రకృతుప్రబావతులధీదేవతలు

పాదినమస్తభావములునీయందేనమర్పించినీ। ప్రేలంద్రోక్తిగనపాదరేఖపులపైవేష్టించినంజాలడే॥ మ॥ నినుహింపించి
నపూతనానులకుమున్నీ మేటిసంకేతమి॥ ద్వితిసికున్నరదారపుత్రగృహగోస్త్రిప్రాణదేహములెల్లనువంచించకనిచ్చుగో
వకులకున్లక్షింపనేమిచ్చెనో॥ యనిసందేహముదోచుచున్నదిప్రపన్నానీకరతామణీక॥ దేహముకారాగేహము॥ మో
హముఃఖిగళంబురాగముఖరములులిపు॥ పూర్వహములుభక్తితోనాన్నాహింపగ నెంతదడవునోకమలాతా॥ గీ॥ ఆశ్ర
యించుజనులకానందసందోహమీదలంచివిధిహేలతోడనప్రపంచకుండవయ్యుంబ్రవంచంబు॥ వెలయఁజేయుదీపువి
శ్వమూర్తి॥ క॥ ఎఱిగినవారలెలుంగును॥ రెలుంగునృహుభాషలేలనిశ్వరనీ॥ పె॥ పెలుంగునోవాక్కులకు॥ గుఱిసే
యంగొలఁదిగాదుగుణరత్ననిధి॥ క॥ సర్వమునీవయెలుంగును॥ సర్వవిలోకనుడవీవజగదధిపతి॥ నర్వాపరాధిననునో॥
సర్వేశయనుగ్రహింపుచనియెదనింక॥ క॥ జిష్ణునిశాటవిపాలన॥ వృష్టికులాంభోజనూర్ణవిప్రామరగో॥ తైష్ఠవసానర
హిమకరకృష్ణపాపండుడర్కగృహదావాగ్ని॥ వ॥ దేవానీకుఁగల్పవర్ణంతంబునవసరంఁచెదని యివిధంబుననంస్తు
తించిముమ్మారువలగొనిపాదంబులపైబడిపిడ్డొనిల్చున్నతననెలపునకుంజనియెనజనిమున్నించుగవంతుండైనహరితో
ల్లిచెడితిరిగివచ్చినవత్సబాలకులంగ్రన్ముఱంగైకొనిపులిసంబుకుడఁజేర్చెనిష్టు॥ క॥ శ్రీక్రించుతనంబునవిధివమువంచించిన
యెడఁగోవవరందనులొక్కింమకకాలంబుగనీ॥ టి॥ చిరిరాజేంద్రబాలకృష్ణునిమాయ॥ గీ॥ ఏమహాత్ముమాయనీవిశ్వ
మంతయు॥ మోహితాత్మయగుచుముఱియుండు॥ నట్టివిష్ణుమాయనర్మకులొక్కయె॥ డెలుంగకుండెరనుటయేమిదొడ్డు॥
అప్పుడు॥ మ॥ వెలికాఁతాయగుదెంచితేయచటికి నేమంబునంగైపులు॥ నైలపుల్చేరెనరణ్యోహుమివలనన్నీవచ్చునందాఁ
కఁజల్లుటమీరించుకయెవ్వరున్నడువరాలోకింపురమ్మంచునా॥ జలజాతుండునగన్పుజించిరచటన్సంభాషలనింభకుల్॥
వ॥ ఇట్లుబాలకులతోడఁజన్దిగుడిచివారలకునజగరవర్తంబుచూపుచువనంబుననుండితిరిగి॥ వనమయూరవృక్షము॥ ప్రసన్న
పింధమాలికాప్రభావిభాసితాంగుడు॥ బ్రసిద్ధశృంగవేణునాదపాశబద్ధలోలుడు॥ బ్రసన్నగోపబాలకీరచాహుపీ
ర్వుడయ్యును॥ ల్లిసించియెగెగోపకుల్చెలంగిచూడమందకు॥ ఆసమయంబున॥ క॥ పెనుబాముదమ్మనింగిన॥ నుననందను
తుండుపాముమద్దించిమును॥ వ్రనిచెనరణ్యములోపలననిఘోషించిరికుమారులొ॥ ఘోషములో॥ అనినవినిరేంద్రుఁడి
ల్లినియె॥ క॥ కీనిమనిదియెత్తిపెంచిన॥ తనుజన్మలకంఠెనందతనయందా॥ ఘోషమనివాసులకుమనోరంజనుఁడెల్లియ్యెనుబు
ధేంద్రచనునెఱింగింప॥ అనినశుకుండ్లినియె॥ సీ॥ అఖిలజంతువులకునాత్మవల్లభుండైనభంగివిడ్డెలండ్లండ్లంబిడిమొద
లు॥ వస్తువులెవ్వియువల్లభంబులుగావునకలాన్మకుండైనజలజనేత్రుఁడఖిలజంతువులకునాత్మగావునఘోషవాసులకె
ల్లనువల్లభత్వమునుమిక్కిలాపైనుమూఁడులోకములకుహితముసేయఁగఁజలజేతేణుండు॥ మాయతోడమూర్తిహంతుఁ
డైయొప్పురు॥ కలఁడతండునిఖిలగణములందు॥ భవతిథాతువెట్లుభావాద్ధమైనర్వ॥ ధాతుగణమునందుఁడనరిన్లు॥ క॥ శ్రీ
పతిపదమననావను॥ బ్రాపించుభవాద్భవస్థపదముగధీరు॥ బ్రాపించిడాటిచేరుడు॥ రావత్పదరహితులగుచునవృతపదం
బు॥ గీ॥ అఘునిఁజంపిక్ష్మణ్ణాధాపులుదానును॥ జన్మిండుడిజలజసంభవునకుఁడిద్విలాసమైనచెలుపుఁజూపినకథ॥ జనువ
వినినఁడైరె॥ సఫలమగును॥ అనిచెప్పిమఱియువ్యాసనందనుండ్లినియె॥ క॥ రాగంబులబలకృష్ణులు॥ పొగండవయస్కుల
గుచుఁబతుబాలకధా॥ యోగంబునబృందావన॥ భాగంబునఁగాచిరంతంబులనధిపా॥ వ॥ అయ్యెడఁగృష్ణుండొక్క
నాఁడు॥ శ్రీరేవకడలేచి వేణువుపూరించిబలభద్రసహితుండైగోపకుమారులుదన్నబహువారంబులుగైవారంబులుసే
యమ్రాలనాలకదుపులడికినిగిరంతర ఫలకీసలయకుమమంబులును, గునుమమకరంద నివ్యందపానానందదింది
దిరకదంబంబును, గదంబాదినావతరులతాగుల్మసంకులంబును, గులవిరోధ రహిత వృగపక్షిభరితంబును, భరితసర
స్సరోరుహపరిమళమీలితపవనంబును నైవవనంబుఁగనియందువేడుకంగ్రిడింపనిశ్చయించి వెన్నుడన్నక్షిల్లనియె॥ కా॥ కా
భాపుష్పఫలప్రభారనతలైచర్చించియోదేవమా॥ శాఖత్వంబుహరింపుమంచుశుకభాషన్నీకెఱింగించుచు॥ కాభా
హస్తములకాబ్రసూనఫలముల్చక్కాన్నమర్పించుచు॥ శాఖశ్రేణులునీపదాబ్జములకోజఁమ్రొక్కెడిన్మామితీ॥ ని
ఖిలపావనమైననీక్షింజాడుమనీకుమ్మెదలువెంటనేఁగుదెంచె॥ నడవిలోగూడుండైనయూశుండవనిమునిరిగిల్వఁగవ
చ్చెమునిగణంబు॥ నీలాంబరముతోడనీవుజీమూతమ వనిలకంతంబులుడఁదొడఁగె॥ బ్రియముతోఁజూచుగోపికల
చందంబుననినుఁజూచెనదెహరిణీచయంబు॥ నీవువిందవనుచునిర్మలసూక్తులు॥ వలుకుచున్నచటఁబరభృతములు॥ నే

• నిగళింబునందలి. రాగముఖములు॥ కామక్రధాదులు. శ్రీక్రించుతనంబున॥ దుష్టతనముచేర. విధిప్రకృ. శ్రీరేవకడ॥ ప్రాతఃకాలము. బహువారంబులు॥ వైవారంబులు॥ అనేకమారులు, వైవారంబులు॥ ప్రత్యక్షములు.

దుపినచరులునిపువిచ్చేసిసాధన్యతైరిగాదెతలచిచూడ॥సీ॥నీపాదములుసోకేనేడునీరునద్యభుంజంబుతోభూమిపు
 న్యాయయ్యెనినఖంబులుదాకినేడునానాలతాతరుసంఘములుగృతార్థంబులయ్యె॥నీకృపాదృష్టిచేనేడునదీతైలఖగ
 మృగంబులువివ్యకాంతిజెందెనీపెన్నురముమ్రోవనేడుగోపాంగనాజనములపుట్టువుసఫలయ్యె॥ననియరణ్యభూ
 మినంకించినశలబుమిత్రజనులుదానుమేపుచుండినలిసలోచనుండునదులందుగిరులందు॥సంతసంబుమెఱయసంవరిం
 చె॥మఱియునయ్యాశ్వకుండు॥సీ॥ఒకచోటమాత్రాధియూధంబుయున్నునిమ్రోయంగయున్నునిమ్రోయుచుండునొకచో
 టంగలహంసయూధంబుగూడికేంకృతులుసేయంగకేంకృతులుసేయు॥మొకచోటనుదకేకియూధంబులాడంగహస్తా
 బ్జములుత్రిప్పియాడుదొడంగు॥మొకచోటవనగజయూధంబునడువంగనయముతోమెల్లననడువజొచ్చు॥గ్రంచవ
 క్రముఖరఖగమాలాకోకచోటఁబలుకువానియట్లవలుకుగదిసి॥పులుసనింహములనుబొడంగనియొకచోటఁ॥బఱు
 వృగములందుదఱుచుగూడిమఱియును॥సీ॥రాపూర్ణచంద్రికరాగౌతమీగంగరవృక్షగీరథరాజతనయ॥రాసుధాజల
 రాశిరామేఘమాలికరమ్మచింతామణిరమ్మసురభి॥రామసౌహృదిరాసర్వమంగళరాభారతీదేవిరాధరిత్రి॥రా
 శ్రీవక్షసలక్ష్మీరామందమారుతిరమ్మమందాకినిరాశుభాంగియనుచుమఱియుంగలుగునాఖ్యలుగలగోవు॥లడవిలోన
 దూదమందుమేయఃపునగభీరభాషంగడుమెప్పుఁజేటునాభీరజనులువొగడఁబెంపునెగడ॥క॥కాంతారవిహారమ్ములశ్రాం
 తుండైగోపకాంకశయనుండగుదన్వంతుష్టిబొందఁజేయుని॥రంతరకరచరణమర్మనామలనధిపా॥క॥పాడుచునా
 డుచుముచ్చట॥లాడుచునొందారులదాకునాపులంగనిబిట్టాడుచుఁజేతులువ్రేయుచు॥గ్రీడింతురునగుచుబలుకుడు
 గృష్ణుడునొకచోట॥ఇవిధంబున॥సీ॥చేదాంతపీఠపరిమళవిహారివిహరించుగాంతారవీధులందు॥ఫణిరాజశ
 య్యపైఁబవళింతునుఖిభాగిపల్లవశయ్యలఁబవళింతు॥గురుయోగిమానసగుహలఁగ్రుమ్మరుమేటిగ్రుమ్మరునద్రీంద్రగు
 హలలోనఁగమలతోడఁబెంగిగడుడయ్యుచతురుఁడాభీరజనులతోడఁబెంగిగడుడయ్యు॥నఖిలలోకములకునాశ్రయండగు
 ధీరుఁడలసితరులనీడనాశ్రయించు॥యాగభాగవయములాహరించుమహాశ్వు॥దడవిలోనిఫలములాహరించు॥అనన్
 యంబున॥సీ॥అలసిసహోగొండఱతిమోదమునవీపులెక్కించుకొనిపోదురేపుమెఱసి॥సాలసినిద్రించినచోమారుతల్పం
 బులిడుచురుకొందఱుహితవుగలిగిచెనురించియున్నచోఁజిగురుటాకులఁగొందఱొయ్యెనవినరుదురుభృహించిదవ్వేగి
 నిలుచుచోఁడదయకగొందఱుపదములాత్తుమరతిబాంధవమున॥గోపవరులుమఱియుంగొందఱుకొందరు॥మాధవునకుఁజె
 క్కుమార్గములనుబనులుసేసిరెల్లభవములఁజేసిన॥సావనంవయములుభవ్వుములుగ॥వ॥అయ్యవనరంబునశ్రీరామనా

— శ్రీ గార్ద భా కారుండైన ధేను కాసురునివధః శ్రీ —

మధేయుండైనగోపాలకుండురామకేశవులంజాచియున్నయొక॥దూరంబగుతాలతరుసాస్పరంబగువనముగలచువతితా
 నువతఁదూర్భాసఫలసహితమదియే॥ధీరులుచొరవెఱురుండుచేతకుండుంటా॥వ॥ఆధేనుకాసురుండుమహాశూరుండును, ఖ
 రాకారుండునునై, సమానసత్వనమేతువైతామృతముదానును, మమమృలంబట్టిభక్షించుచుండునయ్యెడఁ, బరిమళోపే
 తంబులైననూతనఫలవ్రాతంబులసంభారితములుగలగల్గుచునుండు॥క॥ఫలగంధమునాసాపుట॥ములవెంటజ్జీవిచిత్ర
 ములఁగొనిపోయె॥ఫలములునకులంపుఁడుమమముబుద్ధిమరకునుమీకుదైత్యభటులడ్డంబే॥వ॥అనిపలికినచెలికాండ్రవలుకు
 లాదరించివినినగివారునుండును, నుత్తాలంబగుతాలవనంబునకుంజనిరంత॥క॥తత్తరమునబలభద్రుడు॥దత్తాలానోక
 హములఁదనభుజబలసంపత్తిగదల్పుచుగ్రహుఁన॥చుత్రేభముభంగిఁబండ్లుమహిమైరాత్మె॥వ॥అప్పుడుపండ్లురాల్పిన
 చప్పుడుచెవులకుదెప్పరంబైననదటిపడిరిపుమగ్గనకుతుకంబునగార్దభాకారుండైనధేనుకాసురుండు॥మ॥పదవిత్సేవము
 లన్నవృక్షధరణీభాగంబుగంపింపఁగా॥రదముల్దీటుచుగ॥తరించినచెవుల్రాజిల్లవాలంబుభీతిదమైతూలఁగఁగావరంబు
 నసముద్దీపించిగోపాలకు॥తైనర॥రామనిఱొమ్ముదన్నెవెనుకైవీరంబుతోరంబుగ॥క॥మఱియునుదనుజుఁడురాము
 నిగఁజవఁగగనుకిందితెఱపిఁగానకయతనిస్థుఱుమఱజూచుచుశౌర్యముపఱివోవఁగనంతనింతలదములఁదన్నె॥వ॥అం
 తబలభద్రుండురౌద్రకారంబునగర్దభాసురువదంబులునాలుగునొక్కకేలనంటంబట్టిపెట్టుధట్టిందిత్రిప్పివిగతజీవుంజేసి.
 మ॥ఒకతాలాగ్రముఁదాఁకవైవనదికంబోద్రేకమైత్రెల్లివేఱొకతాలాగ్రముపైఁబడన్నదియనత్తుగ్రాహణినిల్ప
 కొఱివొకతాలాగ్రముపైఁబడన్విరిగియిట్లాండాంటిపైఁదాలవృ॥కుకముల్లాలెఁబ్రచండమారుతముదాఁకన్దాలుదం
 దంబున॥ఉ॥తంతువులందుఁజేలమువిధంబుననేవరమేతమూర్తియి॥దింతయుఁబుట్టునట్టిజగదీశుఁడనంతండుదైత్య
 మాత్రునిట్లంతముసేయుటెంతవనియచ్చుతమేవినమంథలోనవా॥దంతముఁబొందుటెల్లఁగనియాతనిబంధులుగార్ద

భంజులై || కబలకృష్ణుల పైఁగదిననబలియరఖరదై తృభటులఁబల్కిమపాదంబులుపట్టితాలశిఖరంబుల నేగరఁగజైచి
వారిఁబూరిఁగొనిరధిపా|| అప్పుడు || క|| అలమున నొలిఁగూలిసతాలప్రమఖండదైత్యతమఖండములన్దీలితయైధరజలధ
రమాలావృతమైనమింటిమాడ్కి నె్వరిఁగె|| క|| ధేనుకవనముననమలిరిమానవులూవేగఁదాటిప్ర్రాసులఫలము | లేనువు
లుమెనఁగెఁగనవులుధేనుకహరధక్తకామధేనువుగలుగె|| వ|| అనవయ్యంబునసురలువిరులవాఁలుగురియించిరంతఁగ
నలలోచనుండఁగోపగీయవర్తమానుండైయన్నయంచానునుగోపగీణంబులంబిలిచిన్దీనిమండకుంజగియెనయ్యెడ|| ఉ||
గోపవరేణుసంకిలితకుంతలబద్ధమాయూరపింఛునుద్దీపితమందహానశుభదృష్టిలనన్ముఖునవృపుష్పమా | లాపరిపూర్ణగోప
జనలాలితవేణురవాభిరామునాగ్రోపకుమారునింగనిగోపనతుల్యమోత్యనంబుగె|| గి|| కపలయనువదనకమలమ
రందంబు | రవిలిసయనపట్నదములవలనఁద్రాగిదినపియోగతాపంబుమాఁగిగోపకాంతలెల్లఁగోరు | లలరూప|| ఇట్లుగో
పికలాదరంబునంజూడప్రీతాహానవిసయంబులంజూచుచుంగ్రీడాగరికృం దై నప్రోడగోస్థంబు వ్ర వేళించెనంతగోపిణీ
యగోదలుకుట్టువలసిన ద్వికపిచ్చులింపనివృకువచ్చినట్లెయ్యె వేళలదివించిరి-వారునుపజ్జనో వృద్ధనాచులంగీకరించి సుర
భికుసుమగంధంబులుగైకొనిరుచిరచేలంబులుగట్టికొనిరిసోపవన్నంబులైనయన్నంబులుగుడిచిత్తువులై మంజులశయ్యల

శ్రీకృష్ణుడుకాళియమద్దనముగావించుట. శి

సువులై యుండిరంచ|| సీ|| ఒక నాఁడుబలభద్రుఁడొక్కఁడురాకుండగోపాలకులుదానుఁగూడికృష్ణుఁ | డడవికిఁజనియెండ
నాగోవులునుగోపకులనిరుపట్టునఁగుండియండఁగాళిండిలోవిషకలితతోయమఁద్రావిప్రాణానిలంబులువాసివడిన
యోగీశ్వరేశండుయోగివంద్యుఁడుఁగృష్ణుఁడీక్షణావృతధారలెలమిగురిసి | వసులగోపకులనుబ్రతికంచెఁజలంగ | వా
రుదమకుఁగృష్ణుపలనమఁజలఁ | బ్రతుకుగలిగెనంచుభావించినంతవృమానసములఁజనిమానవేంద్ర|| క|| శోళియఘణిమా
షిరయగుఁగాళిండిబవిప్రఁజేయఁగానున్నుకుండై | కాళిండిజలవర్ణుఁడు | కాళియువెడలంగనడిచెఁగౌరవముఖ్య || త|| అని
ననయ్యగాభజలంబువలనమాధవుండెట్టి నేర్పునసర్పంబుదర్శంబుమాపి వెడలించెనంచుఁబెద్దకాలంబువ్యాళమైలయుం
డెనెఱింగింపుము|| త|| తొట్టులఁగాఁచిననంపునిఁగట్టనిచిరావృతంబుగొనకొనిచెవులఁజుట్టంగఁదనిగల్గునె | వెల్లుల
కై ననుదలంపవిప్రవరేణ్య || అనినశుకుండిట్లనియె|| సీ|| మానవేశ్వరయొక్క మడుగుకాళిండిలోఁగలదదియెప్పుడుకాళి
యాహి | విషవహ్నిశిఖలచేవేల్పుచుండునుమీఁదఁబరతెంచినంతనఁబయులైనఁబడిప్రస్థుండుఁదన్పంగళీకిరియుక్తపవ
నతమసోకినఁ బ్రాణులెవ్వి | యైనసవృడెవచ్చునట్టియామడుగులోనుదకింబుపొంగుచునుడుకుచుండుం | బాదివెఱగఁపది
కుజనుల ప్రక్కఁజేయఁనవతరించినబలుపీరుఁదాక్షిణిం | భుజగవిషవహ్నిదోషంబుపాలియఁజేసి | సుజలఁగావించియా
నదిజూతుననుచు || వ|| కృతనిశ్చయుండై పూర్వజన్మభాగ్యంబునందనవరణసంస్పర్శనంబునకుయోగ్యులైతత్సమీపంబు
నవిశాలవిటవశాఖాకదంబంబుతోనున్నకదంబుభూజంబునెక్కి | మొకటిచేలంబులిగించివిధిచమునఁబక్క | ఁగిష్టబంధించి
దో | న్దలసంస్థానమానరించినరణద్వంద్వంబుఁగిల్గితిత్తుట | తామ్రసేవీధనూడియుటికెన్గోపాలసింహంబుది
త్తలముఁగ్రియప్రాదంబులోగుభగుభధ్వానంబనానంబుగ | యుగముహాప్రతాపపరిపూర్ణభయంకరగోపబా
లకంఠీరవపాతవేగవేగటికృతచుక్కిపభీషణోత్తినం | పూరితమైవదిగలుగిపొంగిధనుశ్శతమాశ్రభాగఁ | ప్రామువొం
డెనన్నదుగుతప్తపయగికణబుక్కుదోగ్రమై | శా|| పాతీనాక్తిఁగోయరాశినడును న్నాసిన్మున్నాఘ్యుండై | కారిస్యశ్రీ
యనిచు నేర్పుచనకున్తల్లిన్పుజంగేంద్రవ్యాట్రితాగ్రంబునరోషవహ్నులెగయన్బిడుంబుగానిదెను | బ్లుతోన్తుంగతరంగ
మైమడుగుచున్గోకృంబుగాబాహులఁ || అనమయంబుని || శా|| బాలుండొక్కఁడువీ | డునామడుగువిప్రాంతోచ్చలట్రాన్త
కన్గ్లొలంబై కలఁగజ్జరించెనిట్లనేలోనుండఁబూజంబును | త్రి | లాభీలవిశాలచున్నహవిమాగ్నిజ్వాలలన్నిన్నమోహాలంజేసె
దనేడులోచుకునాలోపంబుదీపింపఁగ || అనితలించిపెట్టెనిది || ఉ || శూరవిహసలప్రభలుగొబ్బునఁగ్రస్తుఁగనర్చుపై
న్యవి | స్థారుఁడుగాళియోరకుండుపాతీవడిన్దలచెన్ప్రయోధరా | కారుఁబయోవిహారుభయంకపవీదూరునుహగిభిరు
నాభీరశుమారుమీరునవీతశుభాంబరధారుధీరుని || క || కవిదిమిటువెకమఁటియును | వెలవక నిశవదనజనితవిదహానశిఖ
ప్రెలుయధననిమదయొడవి | నెఱివారిఁజెనఁగొనియెభుజగనివహావతివడి || వ || ఇట్లుభోగిభోగవేష్టితుండై చేష్టలు
తేనివాచితెలంగునఁగానంబుచున్నప్రాణసఖునింగనుంగొనితత్ప్రభావంబులెఱుంగకతత్సమర్పితధనదారమణోదధ
మానసులుగావున || వ || అదెమనస్కృష్ణునింగఁజెనంతలఁబోకభుజంగమంబుదు | ర్దుదమునమేనుఁజుట్టికొనిమానకయన్న
దియింక నేమిసే | యుధమెలుసోత్తమేపురుషులొపుదురీయహింసఁజేపెట్టెనె | య్యదిసదుపాయమంచుఁబడిరాత్తరవంబు

[illegible]

గంధర్వనిలంపమునినతులుచు| య్యనగుసిరివిరులవాసలాడుచుహరిఁజే||౧|| ఇట్లుమృతజనదండధరావతారుండై నహరి
వడిగలిగినవడగలమీండఁదాండవంబునలువబెందువడియొండొంటిముఖంబులరక్తమాంసంబులుమియుచుగన్ములవిడుం
బుగ్రకురచునుకురచెడివిక్రిదికురలుచుచుంగంతగతప్రాణుండై ఫణిపుండుతనమనంబునఁజే|| వేలుపులై నలా
పుకెడివేదనఁబొందుచునావిహనలఁజ్ఞానలసోకినంతల నెవత్తురు నేడిదియేమిచోద్యమా| భీలవిహిన్నహేతిభయపీడ
కునోర్చియుఁగ్రమ్మఁగనీ|బాలుఁడుమగ్నశాశతముభగ్నముగావెనఁద్రోక్రియాదెడిఁజే||ఈతఁడునర్వచరాచర|
భూతేశుఁడువరమయోగిపురుషుఁడుసీవా|ప్రీతుఁడుశ్రీహరియగునని|భీతిస్మరణంబువేడెవిట్టలనిన్నపా||౨|| ఇట్లుకూ

— శ్రీ కాలియునిభార్యలై ననాగకాంతలుశ్రీకృష్ణునినులించుట. శ్రీ —

రంబులై నహరివరణప్రహరంబులంబడగలిడిననొచ్చిచచ్చిన శ్రీయంబడియున్నవలంబాచినాగకాంతలుచురంతంబై న
చింతాభరంబునవృత్తిజ్ఞుల నెవ్వగల నెల్లంబోయిపల్లెఁగ్గినయుల్లంబులఁజే||౩|| చబుధంబులుపీడభూషణములాకంపింపఁ
గొఁడఁగెలుస్తవయుగ్గంబులప్రేగునంగదలఁజై కొంగుల్పడిజ్ఞారఁగా|బ్రచురభ్రాంతిఁగలంగిముండటరుడ ద్బాలావ
లింగించుఁఁఁకు|కురచుభక్తింజనికాంచితగుణమణిసోపాలచూడామణిఁజే||౪||కనిదండప్రశామంబులాచరించి నిటల
తటఘటితకరకమలలై యిట్లనిరి||౫||త్రూరాశ్వులదండింపఁగ|ధారుణిపైనవతరించితనరెడినీ||౬|| త్రూరాశ్వునిదండించుట|
త్రూరత్వముగాచుసాధుగుణముగుణాధ్యా||౭||పగవారిసుతులయందును|బగయించుక లేకవిమతఁబరగెడినీకుం| బగగల
దెఱులులనడఁచుట|జగదవనముకొఁటకుఁగాదెజగదాధారా||౮||నిగ్రహమెమమువిహస్యుల| నున్నులశ్చింతించుటెల్లనూ
హింపమహా|నిగ్రహముగాకమాకీ|నిగ్రహమువిహస్యభావనిగ్ధలిఁజేసె||౯|| ఎట్టితపంబుచేసెనొకొయెట్టిసుకర్మము
లాచరించెనొ|యెట్టినిజంబువలె|నొకొయిభాషిపూర్వభవంబునొంచుము| నెట్టినహానుభావులకునెన్నఁడుచేరువ
గానీపునేఁడిట్టివిహోదలీలఁదలరెక్కినటించెదవీఫణిం|స్మృతై||౧౦||బహుకాలంబుతపంబుచేసె|త్రయముల్పాటించికామిం
చినీ|మహానీయోజ్ఞులపాదరేణుకణసంస్పర్శాధికారంబు||౧౧||మహితారత్వముతో||౧౨||కాంచెదెనేమింబేమియున్నేకనీ|
యహినిపాదయుగాహతిన్నడసేదత్యన్ముతంబీశ్వరా||౧౩|| ఒల్లరునిర్జరేంద్రపదమొల్లరుబ్రహ్మపదంబునొండఁగా|
నెల్లరుచక్రవర్తిపదమొల్లరుసర్వరసాధిపత్యము|నొల్లరుయోగసిద్ధిమఱియొండఁభవంబులనొందనీని| నల్లలితాం
ప్రేరేణువులసంగతి|నొందినధన్యులెప్పుడఁజే||౧౪||ఘనసంసారాహితులగు|జనులాకాంక్షింపఁగడునశక్యంబగుశో| భన
మునమకుంబుననహి|గనియెందామసుఁడుదోషకలితుండయ్యె||౧౫||౨|| దేవాసకలపురుషాంతర్యామిహావర్తంబువలనఁ
బురుషుండవయ్యునపరిచ్చిన్నత్వంబువలనమహాత్ముండవయ్యునాకాశాదిభూతసమాశ్రయత్వంబువలన భూతవాసుం
డవయ్యుభూతమయత్వంబువలనభూతశబ్దపాఞ్చ్యుండవయ్యుఁగారణాతీతత్వంబువలనఁబరమాత్ముండవయ్యుజ్ఞానవిజ్ఞా
నపరిపూర్ణత్వంబుగలిగినిర్గుణనిర్వికారంబులవలన|బ్రహ్మంబవయ్యుఁబ్రకృతిప్రవర్తకత్వంబువలననంతఃక్రియైయాప్రా
కృతుండవయ్యుఁగాలదక్రప్రవర్తకత్వంబువలనఁగా|లండవయ్యుఁగాలతక్రిసమాశ్రయత్వంబువలనం|గాలనాభుండ
వయ్యుస్పృష్టిజీవనసంహారాదిదర్శితత్వంబువలనం|గాలావయవసాక్షివయ్యునొప్పుజీవుననుసగరించెదము మఱియును||సీ||
విశ్వంబునీదన్యైవిశ్వంబుఁజూచుచువిశ్వంబుసేయుచువిశ్వమునకు|హేతువేదైపంచభూతమాత్రేంద్రియములకుమనఁగి
ప్రాణబుద్ధిచిత్తములకెల్లనాత్మైవమొనసెగుణంబులనావృతమగుచునిజాంతభూతచగునాత్మచయమునకనుభూతిసే
యుచుమూఁడుహంకృతులచేముసుగువడక| నెఱిననంతుండవై దర్శనీయరుచివి|కారసూక్ష్మండవైనిర్వికారమహిమఁద
నరికూటస్థండనసమస్తంబునెఱుంగు|నీకుఁమొక్కెదమాలింపునిర్మలాత్మ||౧౬||మఱియుఁగలండులేడునర్వంబు నెఱుంగునిం
చుకయెఱుంగునించుకబద్ధండువిమీ కుండొకండ నేకుఁడుననునివి మొదలుగాఁగల వాదంబులుమాయవలనననురోధింపు
చుగుగావుననానావాదానురోధకుండవయ్యున్భిధానాభిధేయతక్రిభేదంబువలనబహుప్రభావప్రతీతుండవయ్యుఁజెఱు
రాదిరూపంబులవలనఁబ్రమాణరూపకుండవయ్యునిరపేక్షజ్ఞానంబుగలిమింగవివయ్యు వేదమయనిశ్వాసత్వంబువలనశా
స్త్రయోనివయ్యునంకర్షణవాసుదేవప్రమ్యమానిరుద్ధరూపంబులవలనఁజతుర్భూత్రివయ్యుభక్తజనపాలకుండవయ్యునం
తకరణప్రకాశత్వంబుగలిగినవజ్జనఫలప్రదానంబుకొఁటకుగుణాచ్ఛాదకుండవయ్యుఁజెఱాదివర్తనంబులగానందగిగను
ణంబులకుసాక్షివై యొరులకెఱుంగరామినిగోచరుండవయ్యుఁడర్పింపరానిపంపువలననవ్యాహతివిహీరుండవయ్యునక
లకార్యహేతువయ్యు నంతకరణప్రవర్తకత్వంబువలనహృషీకేశుండవయ్యునుసాధనవశంబుగానియాత్మారామత్వం
బువలనమునివయ్యు, నధికసూక్ష్మకుతుల నెఱుంగుచు నెందుండెందకనీవువిశ్వంబుగాకయువిశ్వరంబునయయ్యును,విశ్వ

భావాభావసందర్శనంబుసేయుచువిద్యువిద్యులకుహేతువైనవీకుంబ్రణామంబులచరించెదనువధరింపుము॥క॥లోకజ
నస్థితిలయములుగైకొనిచేయుచువుత్రిగుణకలితుడవైకాలాకారముననమోఘు॥శ్రీకలితుడవగుచునివృత్తజేందకనీశా॥
క॥క్షుశాంతలుగానితనువు॥శిశియామూఢజాతులీసజ్జాతులీసశాంతతనువులందుఁబ్రకాశింతువుధర్మహితముగానుజ
నులలో॥ఉ॥నేరములెన్ననెక్కడిదిసేమదలంచుతలంపులందులో॥నేరువులున్నవేసుతులనేరమిడండ్లుబుద్ధ్యోచిపు
చ్చరే॥నేరముసేయువారిధరణీవతులొక్కమాటుగావరేనేరమిగల్గుమద్విభునివేడిటుగావఁగదేక్కపాణి॥శా॥బా
లుండీతఁడునుంచివాడనుచుఁజెప్పనాముత్రూరుండుడు॥నీలుండొటయునైనసేమసుభగశ్రీచాసితైధవ్యుఁడౌలంకా
రముఁబొందనోడెదనునాథాలాపమాలింపవేచాలున్నపదతాండవంబుపతిభిక్షుంబెట్టిరక్షింపవే॥ఉ॥అకులవయ్యెభోగ
మిదెయ్యాదలబన్నియువ్రస్సెఁబ్రాణము॥ల్రాకలఁబోకలన్నవీసెరాయ్యెడిఁబెట్టకమానిజేతుపైసీకరుణాకటాక్షములుని
ల్గుఁగదేరగనోసనుస్తలో॥కైకశరణ్యయోభయకారణయోకమలోమనోహరా॥గీ॥మమ్ముఁబెండ్లిసేయుమాప్రాణ
వల్లభు॥ప్రాణవిచ్చికావుభక్తవరదు॥నీవుసేయుపెండ్లిసత్యంబుభక్తంబుపిన్ననాటిపెండ్లిపెండ్లికాదు॥ఇంద్రసప్త
ము॥నీయానయెవ్వారినిగ్రహింపఁడాదుగ్రహపాకృతినందడింక॥నీయొక్కలోనుండెడునేటనుండి॥న్యాయాశు
ప్రాణంబులుమాకునీవే॥వ॥అనియిట్లుతనపెనిమిటిబ్రతుకుకుఁగోరెడిభుజగనరులయందుశరణాగతవశ్యులుండైవపుండ
రీకాక్షుండుకరుణించిచరణఘట్టంబుచాలించితలంగినసెట్టికేలకుఁబ్రాణేంద్రియములనుఁజలంబడసిచిదిసనలంగినతల
లునవరించుకొనివగపుగదురభుజగపతిజలజనయనునికెఱిగిచేసిమెల్లినెట్లనియె॥చ॥మలకలుమాస్త్రచారములుమాము
ఖముల్విషవహ్నిఘోరముల్॥లలుమరొపజాతులముగర్వలమేమొకమంచివారమే॥నలివదళాక్షప్రాణులకునై
జగుణంబులుమాననేర్పునే॥వెలయవెమావికారములువింతలేమేలానరించితిశ్వరా॥సీ॥వివిధభావాకారవీర్యవీ
జాశ్రయజనయోనియుతముగాజగములెల్ల॥నీవచేసితిమన్నునేమాజగంబులోనహజకోపమలముసర్పములము॥చు
ర్యారమైననీతోరంపుమాయనేమేటిఁగిదాఁటెడుపనికెంతవార॥మంతకుఁగారణమఖలేశ్వరుండవుసర్వజ్ఞుడవునీవుజ
లజనయన॥మనిచెదేనియుమన్నించిమనువునన్ను॥నిగ్రహించెదవేనియునిగ్రహింపు॥మింకసర్వేశమాయిమ్ములెందుఁగ
లవు॥చిత్తమందున్నశ్రమమునఁజేయఁదగును॥క॥నాపుణ్యమేమిచెప్పను॥నీపాదరజంబుఁగంటినేననకాదుల్॥నీపా
దరజుఁగోరుడు॥రేపకమందున్ననైననిటమేలువారీ॥వ॥అనివిన్నవించినఁగాలియుపలుకులుపిననవధరించికార్యమాన
సుండైనసర్వేశ్వరుండతినిక్లినియె॥క॥గోవర్ధముతోమనుజులు॥ద్రావుమరీమడుగునీరుఁదగదిందుండఁనీవునునీపాంధ
వులును॥నీశీతలునుతులుజనుడంఁడెండుంబికి॥క॥నినుసేశానించినకథమనమునఁజెలింపిరేపుమాపునుగీర్తి॥చినమ
నుజులునీభయమునవినుమెన్నఁడుఁబొందరెందువిషవిజయముతో॥చ॥ఇదిమొదలెవ్వరైననరులీయుమునానదిసీప్రా
దంబులో॥వదలకతోఁగినన్నునవవానముతోడదలంచికొల్పుచుఁగదలకదేవతాదులకుఁగాజలతర్కణమాచరించిన॥స్వ
దమలచిత్తులైచురితసంఘముఁబాయుమరాతులంబున॥గీ॥గరుడభీతిరమణకద్వీపమొల్లకి॥మడుపుఁజొచ్చితీవునున్నదా
ట్ట॥లాంఛనములునీతలననుంటఁజూచియా॥పక్షిరాజునిన్నుఁబట్టఁడింక॥వ॥అనియిట్లువిచిత్రవిహారుండైనగోపాలకృష్ణకు
మాయుడానతిచ్చిననీయకొనిచయ్యననయ్యహింప్రంహతోయ్యలులుందానునునెయ్యంబుననయ్యాశ్వరునకునవ్యది
వ్యాంబరాభరణరత్నమాలికానులేపనంబులుసమర్పించిలేటిదండంబులకుదండయగునీలోస్థలంబులదండనిచ్చిపుత్ర
మిత్రకళశ్రునమేతుండైబహువారంబుకైవారంబుచేసివలగొనిమొక్కిలేచివీడ్చినిరతాక్షరదీప్తపంబునకుంచని

శ్రీకాలియునిపూర్వకథ. శ్రీ

యెనిట్లు॥క॥వారిజలోచనుడెవ్వరు॥వారింపఁగలేనిభణినివాసత్వంబు॥న్వారించినయమునసుధా॥వారింబాలుపారేనె
ల్లవారికిఁబ్రీయమై॥వ॥అనినవినిమునీంద్రాయేమికారణంబునఁగాలియుండుభుజగనివాసంబయినరమణకద్వీపంబువిడి
చెనతండ్రికర్మరుండునుగరుడునకేమితలంచెననినరవరుండడిగినమునివరుండిల్లనియె॥సీ॥సర్పభీరువులైనజనులెల్లనెలనెల
సరసభక్త్యములువృక్షములమొదలసర్పంబులకుఁబెట్టసర్పంబులునుమునుసర్పాంశకుఁడుదమ్ముఁజంపకుండఁగ్రతిమాన
మునుదహభాగభక్త్యంబులాపక్షిరాజునకిచ్చిబ్రతుకుమండ॥వివవీర్యుడుర్వదావిప్రుడైకాలియుఁడహికులాంతపునిపా
లపహరించి॥యాకతనపాలిభాగంబులెల్లఁడినిన॥వినిఖగేంద్రుడుకోపించివీరితలలు॥వీటిచెండాడిభోగంబుచించివైచి
ప్రాణములఁభావించెదబట్టియనుచు॥క॥అక్షిణకనకసన్నిభ॥పక్షయగోదూర్భతఘోరవపమానమహావిత్తేపకంపితా
నేకక్షోణిధరేంద్రుడగుచుగరుడుఁడువచ్చె॥ఉ॥వచ్చినసర్పవైరిఁగనివ్రాలకలేదమహాఫణావళుర్విచ్చిర్వగంచలఁ

జిజిఱుండురుగుచు, దరులనెదులనులుకుచు, దాగరమూఁతలూడుచు, గీతంబులువాడుచు, వేణునాదంబులుఘటియించుచు నటించుచు, గతులవచ్చినక్రియ నెరుగుచు, గుప్పలురుకుచు, జవ్వట్లు వెట్టుచు, గండుకంబులదట్టుచు, నువ్వురంబెగసి దద్దురంబులచందంబునదాటుచు, నామలక విల్వాదిఫలంబులమీటుచు, గుటపిటపంబులుగదల్చుచు, వ్యంగంబులనదల్చుచు, బెరలరేపుచు, మధుమక్షికంబులజోపుచు, జేనియలుద్రావుచు, సోమసిలంబోవుచు, గురుశిష్యకల్పనంబులంబులు సేయుచు, గాకపక్షధర్మలై ముష్టియృగ్ధంబులదాయుచు, బన్నిదంబులుచలుచు, బులుగులభంగినటచు మబహుధాపంబులబన్నుచు నెగరితన్నుచు సేవ్యసేవకమిత్రమిత్రభావంబులువహించుచు నుత్సహించుచు నాటియుననే విధంబులఁగ్రీడించిరండు॥క॥ మోపాలికిబిక్కిన్లు బుభూపాలకులంబు నెగరిబిట్టలిడుచు నా॥ గోపాలురు మోతురు బ్రహ్మ । దాపాదకులగుచువల్లి కాండోలికల॥క॥ గోపకులందలు నామచుదిపింపంగరావ వాసుదేవులవెనుక॥ నైకొక పారక గాయక॥ రూపంబులబొగడుచురునిరూఢాన్తకులై॥క॥ ప్రీతిన్గోపకులందలుగీతంబులువాడచరుల క్రిందనునచు నుజ్జేనులు ద్రిప్పుచు వెడవెడల॥ బాశరలాడంగయ్యోదపాపందడవి॥ కు॥ జలజాతీనిండును రామునిన్నటనముల్పల్పంగోపాలమూ॥ పుటతో వారలఁగొల్పుచిగ్గరులుసంతోషంపవేణున్వనంబులుగావించుచుఁగొమ్ములూచుచు శిరంబుద్రిప్పుచున్నాడుచు॥ రవలనోప్పన్నినుతించిరప్పడునటుల్పర్చించుచందంబుచ॥వ॥ ఇట్లు రామకృష్ణులుచివనదీతీరంబులఁగొలంకులనమీ

శ్రీ బలభద్రుండు ప్రలంబాసురునివధించుట శ్రీ

పంబులగిరులఁజేరుపుల సెలయేలులహడుగులనీడలపొంతలఁ బనిమిగలక సపుజొంపంబులబలులను మేపుచుండం బ్రలంబుండనురక్తి సుండుకుగ్మిగిలిగోపాలరూపంబుచవచ్చి వారలహంస సేయందలంచుచు దోయ్యట్లు దర్శనుండగునుదర్శనధరుండెఱిగియు నెఱుంగని తెఱుగునక॥ఆ॥ రామునిసహజన్మఁడు॥ రారచ్చనివానిజేతీరాకన్యో॥ న్నారాముచేసి మెల్లనఁబోరామియెనర్యైచివపఁబారిగొనుకొంటుక॥వ॥ ఇట్లు ప్రలంబునితోఁజెరిమిసేయుచుఁగృష్ణుండుగోపాలకులకు నిట్లనియె॥గీ॥ మనవఁబ్రోద్దనోచుననమిందలమురెండు॥ గమాలవారనగుచుఁగండుకలల॥ శిలలుఁబలుచేసఁజేరిక్రీడితము॥ రెండువలయుజయవరాజయములు॥వ॥ అనియిట్లువలికితానుబలభద్రుండుపెన్నునలైయెరకలైపులై నుడిపించుకొని యిట్లు వైచిచ్చినననుయంబునఁభజించి కొనిరెండుగములవాలైనూర్గంబులఁచుఁగృణదారులికాన్నితలంబులగుఱులాడ్డికంబుకలిపి ప్రయేహంబులఁత్తుంబులఁగాక వైచిజయవరాజయనిగ్గయంబులుగనివాహ్యవాహకలక్షణంబులంజేతులుచేరుపపహించిక్రీడించుచుబురామునికివానిచందంబురహస్యంబున నెఱింగించివలంబిల్చుచుభాండిరకంబునువటంబుచేరిరాశ్రీదయండుఁ బిదపఁగృష్ణునిశ్రీరామ నామధేయుడై నగోపకుండుపహించెభద్ర సేనుండుప్రవృథునెక్కి గచుకొనియెబలభద్రుండు ప్రలంబునారోహంచెపవ్వుమ॥క॥వ॥ జాతీనుల్పలిమిన్నలాఘ్యండుశృణావస్తండుమున్మింతికి॥ స్థానిపోఁజాలకజిక్కినాడతనినాకున్మోవరాదంచునా॥ దనుజారిగోపదలంపకపడికై డ్యేశుండయ్యాటలో॥ గోనిపోయెన్నిదిదాఁటిరామునభుక్త్రురక్షయోద్ధామునిక॥వ॥ ఇట్లు శ్రీదాకల్మీతవాహనుండ మనప్రలంబుండుబలభద్రునింగోపోవుచు॥చు॥గురులై లేంబ్రసమానభారుడగునా గోపాలకున్మోవలే॥ కిరయోక్తముమానినై త్తుండునరాకారంబుసాలించిభీకరదైత్యావృన్దేగహోనుకటకాకల్పంబుతోరాముతో॥ మురువొప్పంగదటిల్ల తేనెయగుజిజిఱుతంబుచందంబున॥క॥ మోసములేక వానిపెనుమూపుననుండుచు నాహలాయధుం॥ డాననయంబునంగియెహోటకరత్నకిరీటుకుండలో॥ ద్వానితను ప్రకున్నుగ్రింటిభాసురదారుణ సేన్మనుగ్రనం॥ స్థానిహేతుంబ్రలంబునురుశౌర్యవిలంబుమాదావలంబుని॥క॥నిరత్తంచరుండనియించుకళిందిశిలవక॥క॥కడువడిగనువెనఁగొనిచగ్గ॥ యెడుదనుజునిశిరముపగుల నెగిరహలధరుండదరిపడిచటులతరహగుపిడికిట వెనపిసిరిపొడిచేబిటునుననలుక॥క॥క॥ హలధగుబలుపిడికిటిపాటి॥ దలవగిలినరుధిరజుముతనువివరములందోలుక మొఱయిండుచుదనుజుడ॥బలరిపుపవినహతనగముపగిదింబడియె॥ కిరల॥ మేలుమేలుగదయ్యరాముండుమేటికట్టను సెక్కిని॥ నేలఁగూలిచెనుక॥ పోటున సేడకొన్నయనుంచుగో॥ పాలకుల్లనిచచ్చివచ్చినత్రాతెగన్నవిధంబున॥ జ్ఞాపదివెనలిచ్చిరామునినత్రగించిరివేడుక॥క॥బలవంతుండగు ప్రలంబుండు॥బలుముష్టినిహేతుడైన బలికితినుచుఁగ్గులసూదనాదిదివిజలు॥బలుపైగునుచుములవానఁబరగించిగో॥వ॥ ఇట్లుగోప

శ్రీ కృష్ణుండు దావాగ్నిని ప్రంగిగోపక గోసంఘమును గాపాడుట శ్రీ

కుటుక్రీడింపగోవులంతంత గానారంబునవంతకసపులు మెనపుచు మేతవడి సెండదడికినూరంబుచనియంచుదవధహానవవనగమగంబు॥ పిగదకకంపించివహిసోపనడి ఘోషించిన॥ శా॥ ఆగోపాలకులందలున్నులకయ్యానించికామారతే

[illegible]

❖ వర్ణమును వర్ణనము. ❖

రంత || సీ || పూర్వ వాయువులు ప్రభాతంబులై వీచెడబడుటనింఁచ్రచాపంబుదోచెఁబరి వేషయు క్రమై భానుమండు
ల మొప్పె మెలుపులు గ్రరదిత మెలవఁదోడఁగెఁదడిణ గాములై తనరె మేఘంబులుజలచరానీకంబుసంతసించెఁ జాతకం
బులపిపాసలుకడవలఁజేరెగాంతారవహ్యులగర్వవడఁగెఁబజక రాళివలసనీరజబంధుండు | దొల్లిపుచ్చుక్కానిసతోయ
మెల్ల | మెలలనిచ్చుచుండెనుహికర్ష కానందాకందమైనదానకండువండు||క||వద్దాకాలభుజంగుండ | హర్షముతోనడిసన
వసభాంకములనియుఁతగ్రద్దింపభూమిపతివైఁగర్షకహలరేఖలనురెగహనాంతముల||క|| చెలువుండప్రావృటాల్లు
డుఁబాలసినచులకించుభూమిపులకములనఁగా | మొలిచితలతలైల్లిఁకుగ్రచుసలలితగతిజాలువారెసన్యములనిపా||వ|| మ
టియుఁజటులపవనచలితంబులై పన్నిమిన్నదన్నిలెక్కలకుమిక్కిలియైతెక్కిలుగలనీలగులసరులమీటికాటుకొని తెర
పివడకనిదిడంబులైశిశిరకిరణతరణీమండలంబులచొప్పుడప్పించివిష్కలగిచదలుగవ్వకొనిననీల మేఘంబులును, మేఘవిము
క్తంబులై జలదనమయవిటుండుసరసగతిధరణీసతియిర మ్మనదర్పించి నేర్పుననమర్చించుకర్పూరభిణ్ణంబులవడువునబుడ
మింబడుకరకములునుగర కానుగతంబులై యసితభోగిభోగంబులచాగుననీలమణిమాచికామిశేషంబులవిధంబున నెడపడ
కపడునలలధారలును, ధారాధరవిగతితవివలనలలంబులందోగుచుమడజలాభిషిక్తమాతంగంబులసౌబగుననుండుకొ
డలును, గొండలతుదలనుండిగండలైలంబుల ప్రైబడివిక్తిర్యమాణంబులగుగిరినిర్మలంబులశీకరంబులును, శీకరపరంపరలచొ
చుకులుచుదుగులుగొనిపిడచిదనగుచుఁజినుకుచిదుకునునురొంపులును, రొంపులుగ్రొచ్చిక్రచ్చరనుచ్చలితంబులై పజచు
వజవలవలన మెడలికదలిపాతొడియేటులును, నేటుల వెంటగరులుత్రిష్టచుగములుగొనిక్రోన్నీటికేడుటానడుచుమీసంబు
లును, మీసనయనల మేనుల మెలుంగుసొంపు పెంపు సైరింపకకంపించిమరిగితిరిగిచనియెడికరణీ మేఘనుధ్యంబులంబొలస
నులసినీలువక నాటిచనుక్రమైటుంగులును, మెలుంగుల తెలుంగునఁదెరవలుపుడుమలందగ్గినిలువరనిజనుల కెటుంగనలు
వ మొలుయిడినవడువున మొలయునులుములు, నులుములకులికిపడకకికురుపాడుచుచు, చింఛంబులుకొంచెంబులుసేయ
కవిప్పిచెప్పరంబుగఱిష్టచున ర్తనంబులు సేయున్మయారంబులును, మయారఘోషంబులుభీషణంబులై చెవులకుసోఁక
ననూనంబులై నమానంబులనాసలుచెడియెండోరులకుంగ్రిందుపడిక్రంచుకొనువిరహిజనులును, జనులకు రేపుమాపుని
రూపింపరాకశిమాపతికుసుమవిసరవిక సనవిజితావసానంబులగుదుర్గింబులునుది నావసాననయంబునమినుకుమినుకు

మృగమేఱయునుచుదిరుగుఖిద్యోతంబులునుఃఖిద్యోతనందర్శనంబుగోరుచునుడుగకవిడువకగురియుబడింబడివలిగొనివడఁ
కుచునకనయత్నంబులువర్జించిఖిద్వారజంబూఘటభక్షణంబులదేహనంరక్షణంబులచరించువనచరలును, వనచరానం
దకారిణులైనవారరమాణులరుచినవర్తభుజగసమేతలగుకేతకులును, గేతకీకదంబియ్యాధికాకుటజకుసుమపరిమళమిలి
తంబులగువిపీనమార్గంబులును, మార్గనిరోధంబులగుచుంబెలిగిరిసకంబులైవనరుదాలుగలుగుచుఁబచ్చరాగకేరణపుంజం
బులభంగిరంజిల్లితోంగలించుచు, జ్ఞాంపంబులుగొనినకసపులును, గసపులుమెసవిమిసమిసందనువులు మెఱయవలుదహాచు
గులబరువుకదలకనిల్చి నెమరమరనిశుధేనువులునుగలిగి, ధేనువ్రజంబుకైవడిఁబయిగికణవనోహరంబై, హారకరము
భంగిఁబరిపూర్ణసారంగభాసురంబై, సురగిరిచెలుపునహరితరాసనవిభీషణంబై, విభీషణహృదయంబుపోలికెఁబ్రకటితహ
రికబైవైభవంబై, భవపూజనంబువందంబుననిండ్రగోపాదివిభవజనకంబై, జనకయాగంబుభాతీసీతావ్రకరణాలంకృతం
బైకృతయగంబుసోపునబహువర్షంబులైవద్వాగమంబువచ్చెనందు॥క॥వాడకచాలకతెవులులఁగూడకతగనల్లగిరులు
గొనినవకములైచూడఁగభద్రములగుచునువీడెన్సంబులిడుమువీడెంబ్రజకు॥క॥జీవనముచాలఁగలిగియుఁగి, గావర
మునమిట్టిపడనిఘనునిశ్రీయనదీజీవనములుసౌరజలనిధి॥ప్రావృట్టాలమునడించుపడియుండెన్సపా॥శా॥అవద్వాగమహం
డుగోవులనరణ్యాంతంబులజేపుచు॥నోవిందుండుప్రలంబవైరియుతుండ్రగోపాలవర్గంబుతోఁగి॥బ్రాహ్మణ్యంబునఁగంద
మూలఫలముల్బ్రక్షించుచువృంజులశ్రీగ్రావగ్రంబులఁబ్రీతిఁజెల్లిగుడిచెన్దాసారతీరంబుల॥అసవయంబున॥సీ॥విశ్వ
మోహనమైనవేణునిదాంబుసరనఁగభీరగర్జనముగాఁగి॥హహానియనిర్మలమండహాసమృతిలలితసాదామినిలతికాఁ
గఁగి॥దలఁచుట్టుబాగుగఁదనరుపింఛపుదండ్రైలభేదనుకరాసనముగాఁగఁగి॥గరుణాకటాక్షపీఠుణసుధావర్షంబుసలిలధా
రాప్రవర్షంబుగాఁగిజూడనేతెంచుగోపాలజనమునీంద్ర॥చాతకంబులదురవస్థఁజక్కఁజేసి॥కృష్ణమేఘంబుబహుతరకీ
ర్తిసెప్పెవివలబృందావనాకాశవిధియంచు॥క॥గోవులవృషవత్సంబుల॥చాపిఁబూజించిపిదపవద్వాకాల॥శ్రీసగతను
బూజించెను॥శ్రీవల్లభుండయ్యుగోపశేఖరుండనిపా॥ఇట్లుకృష్ణుండువిహితవిహారంబులవద్వాకాలంబుఁబుచ్చెనంత॥
క॥జ్ఞాంపములుగొనియెవనములు॥రొంపులిగిరెనెహలిగములరొదలుడిగెనను॥తెప్పలకుఁబాసెనుఱుములు॥శంపలసంప

శ్రీ శరదృతువర్ణనము. శి

దలుమానెశారదవేళ॥వ॥వఱియుజీవనంబులువిడిచివివలజ్ఞానవశంబునముక్తులగుపురుషరత్నంబులచెన్నునఁజెన్ను
వదలిమిన్నువిడిచివాయునశంబులైవెల్లివిల్లిచనుమేఘంబులును, మేఘపటలరహితంబును, గలశభవమునిసహితంబును
నైవిజ్ఞానదీపవిలసితంబగుయోగిహృదయంబుచందంబునశుభంబైననభంబును, నభంబుననీలదుకూలవితాననంయుక్త
ముక్తాఫలంబులవశువుననెఁడునుడుగణంబులును, నుడుగణచుయ్యాఖంబుక్రొవ్వులువ్వెత్తుగఁగొనివ్వటిల్లుచుల్లహ్మం
డకరండకర్పూరఖండాయమానంబులగుచంద్రకీరణంబులును, జంద్రకీరణసమృద్ధనంబునసగర్భంబులై భూమికిమర్మ
రంబులగుచునిండిపండిపాలికకరనిశితలవిశ్రధారాసంరంభంబుదలంచితల్లిడిల్లివెలవెలకంబాటుచుండల్లియగువిశ్వంభ
రకుమునుకొనిప్రణతంబులైవడంకుచునెఱుగమొఱుముడుచున్నపెంపుననంపన్నంబులైనయెన్నులప్రేగునవ్రాలిగా
లిందూలుచుమర్తరధ్వనులసారస్యంబులగుకలమాదిసస్యంబులును, సస్యహంజరీపుంజంబులుగొంచకచంచువులఁద్రుంచి
కబళించిపిల్లిపెంటితండంబులంగూడికడుపులనిండమెక్కిమెక్కివిరిసిచొక్కుచుఁద్రొక్కలుగొనిమహాహత్తుంగసమంచి
తమంచప్రదేశంబులెక్కిసంచరించుచువెన్నులకావలియున్నయెన్నులకెమ్మోవులుబింబఫలంబులనికఱువితతరాసా
లనంబులనులికిపడియెగిసిచనుశుకనికరకలకలంబులును, గలహంసకోకసారసకోలాహలమండితంబులైనిండినిర్మలజలం
బులుగలజలాశయంబులును, జలాశయంబులజలములను దినమునిగుడగృహములఁబ్రతుకుదినములుసనుటయెఱుంగని
మనుజులగమనికందిరుగుజలచరములును, జలచరహృదయములుబెగడుగదురడొంకియింకిననడులును, నడులందుఁగర్పూర
మంటపంబులతెఱుగున, నాణికుట్టివంబులమాడిగి, సాధసోపానమార్గంబులజూడను, విలోకితంబగునూతనసైకతంబు
లును, సైకతప్రదేశంబులనుదయవేళసర్వోత్కర్షానుష్ఠాననిరతులగుమునులును, మునికస్యకౌకరకలశసలిలాపిభిక్తమూలం
బులగుతపోవనబాలసాలంబులును, సాలవిటపివాసంతికాకుంజపుంజంబులతరుచుననిముడుకొని, దినకరకీరణములకుంగరు

• ఖిద్యోతంబులునుమిరుగురుపురుగులును. ియ్యాధికాదీదీమల్లలు. సారంగలేడి-చాతకవక్షి. హరికరాసనిఁద్రధనుస్సు. హరికర్ణం
బై॥కృష్ణలవస్థగల్గె. భవపూజనంబువందంబుననిండ్రగోపాదివిభవజనకంబై॥భవపూజనంబువందంబున॥గర్వనవల, ఇంద్రగోపాది
విభవజనకంబైఇంద్రగర్వగముమొదలయినవిభవశారగర్వ-చట్టుపురుగులుమొదలగుపురుగులుపుట్టుటకుకారణమై. కరకములువరిగండ్లు.

వలికించోర వెటపువడనివనములును, వనములందరులకొమ్మల నాకలంబులు నేకలంబులై మెనంగిమసరుకవసిక్రొవ్విక్రొమ్ములకొనలనూడెమోటికరులు త్రవ్విచిమ్మిక్రొమ్మికోరాడెడివనగంబులును, గజకుంభకనకకుంభరుచిరకుచభారభీరు మధ్యసమంచితలగుచెంచితలును, జెంచితల శ్రారమ్మలను చాలమ్మలసారమ్మలుచెడి, బెడిచంబునఁబాదంబులుదొట్టువడఁబెనుగాథంబులఁబమవరామాపుండరీకంబులును, బుండరీకకుముదకురంబకాది కుసుమకుకరందంబుగ్రోలితేలిసోలి ప్రాలిమహాహంకృతులర్పుంకృతులు సేయు తేటికమపులును, గదుపులంగఁబయకయెడగలిగిమదముననదనుపద నెఱింగిమ గనమార్గణప్రేరితంబులై పెంటితుటుముల వెంటంజని, యొండొంటి గెంటించుచుండగుల్లనెక్కి గర్భంబులు నెక్కింబులుపు న్నృగవృషభ రాజంబులును, గలిగిరాజరాజగృహంబుపగిదివిలసితకుందవన్నసాభాగ్యంబై, భాగ్యసీనుకర్తంబురేఖన శ్రుతసింకరకర్ణంబై, శబ్దకాస్త్రువేదిహృదయంబుబాగునవిశదప్రకాశభిరామంబై, రామసంగ్రామంబుకైవడిఁజూతాననాలంకృతంబై కృతాంతహృదయంబుకరణింపంకంబై వంకజాననుగేహంబుసొంపురరాజహంసపీరాజమానంబై మానధనునిచరిత్రంబుసొబగుననకల్పచజీవనంబై, వరనిధిహులుపుననమ్మిళితభూభృద్వాహిసీసంకులంబై, కులవధూర శ్నంబుచెలుపుననృప్తపయోధరంబై, నరణికిందొడవగుచుశరశ్చాలంబువచ్చెనంచు॥క॥ రాజులశివీరాజనములు రాజుల జయగమనములును రాజితలక్షీస్రాజలుదేవోత్సవములు రాజిల్లెనుబగితియంచురాజకులేంద్రా॥క॥ చాగగలచెలుకువింటును బాగుగనీలోత్పలంబుబాణంబుగనంయోగంబుచేసినుదనుడువేగంబునవిరహిజనులవేటాడెనెగి॥వ॥ ఇట్లుభాసురంబైనశరద్వాసరంబులగోవిందుండుగోబృందనమేతుండైబృందావనంబునఁబనులఁబొసంగమేపుచు॥సీ॥ కిన్గ్లావతంసితకర్ణికారప్రభగండభాగద్యుతఁగడలుకొలుపఁభువనమోహనమైనశ్రూపిలాసంబుతోవాచభాగానతవదనమొప్పు నవనవ్యకరమ్మచులాంగుళిచాతురివడ్డర్వనికిమర్తసరణిఁజూపఁ డాకాలిమిఁగిన్ద్రముసాఁచిన్చిరపదఁఖిన్యతిభూమిప్రచ్ఛికొనఁగఁమాళిపింఛముకంఠదామమున మెఱయఁపిలసితగ్రామముగమెక్కఁ వేణువంచు॥బ్రహ్మగాంధర్వశీతంబువరగఁజేసెఁజతురనటమూర్తిగోపాలచక్రవర్తి॥వ॥ ఇట్లుహరివేణునాదంబుపూరించిరమారవికారిహేతువగుశద్ధితంబాలించి సిగ్గులుసాలించివకురవలుచెక్కులాత్తగోపికలోపికలులేకతమతవసాత్తుకైలుందారునుదత్తరంబునఁబడుగురునేగురుంచుటుములుగొనిజిలిబిలిముచ్చటలకుంజొచ్చితమలోన॥మ॥ శ్రవణోదంతకర్ణికారములతోన్నగ్గాభచేలంబుతో॥రవతంసాయితకేరిపింఛములతోనంభోజదామంబుతో॥స్వవశుండైచుధురాధరాన్యముచేవంశంబుబూరించుచు॥ స్నువిదామాధవుఁడాలవెంటవనమందొప్పారెడిఁజూచితే॥శ॥ రావేనుండరియె పెబోఁటివినవేరాజీవనేత్రుండబృంధాదావీధిందగవేణుపూచుచులసగ్నవ్యాసతాస్యంబుతో॥ శ్రావిన్యాసములంగుళిత్రమములంబొల్పారపడ్డంబుగా॥ గాఁపింఛెన్నలుభంగిబ్రహ్మచగునగ్ధాంధర్వసంగీతము॥క॥ తలఁకెనుగొబ్బునఁజెన్దిము॥నలి నాత్మనిషధురవేణునాదమునావీనులుసోకినంతమాత్రనఁచెలియాయిత నేటివెఱపుచింతింపఁగదే॥ క॥ నాతోడవెఱవవలదే॥నాతోడనెగొనుచుఁబోయినలినదశోఝున్నీతోడఁతఁబలికింఁచెదగిలోడిజనంబుమెచ్చనీతోడఁసుమీ॥ వ॥అనిపెక్కుభంగులనోర్వొర్తున్నదేలింపి పలుకుచుగోపసుందరులుబృందావనంబునకుగోవిందునకెచుగుచనిపరమానందంబుననతనిందమనంబులఁబ్రతిపదంబును నాలింగనంబుచేసినవారలగుచురామకృష్ణులనుదేలించి॥వ॥నవగోస్థానకిరంగమందుఁబరమానందంబుతోఁజూడ॥బిల్లవనీలోత్పలపింఛవన్నదళిమాలావస్త్రుసంపన్నులై॥ కివయెవేణువులూచుచున్యహునటాకారంబులస్తేలితాం॥ డవముల్పేసెదరికమారకులువేడఁగ్లామినుల్లంటిరే॥ క॥ఓచెలువలారవినుండి॥వాచాశతకంబులేలవర్ణింపంగా॥లోచనములకలిమికిఫలమొచెలుపురఁజూడఁగలుగుటింతియనుండీ॥అనపలికిరగమఁగొందఱుగోవిందునుదేలించి॥వ॥ఒనరకప్రేతలకించుకేనియునులేకుండంగగోపాలకృష్ణునికెమ్మోవినుధారసంబుగొనుచుఁజొవ్వంబుగామ్రోయుచు॥ దనపర్యంబులునేత్రపర్యములుగాదర్పించెఁబూర్వంబున॥ స్వసతాయెట్టితపంబుచేసెనెకొయీవంశంబువంశంబులో॥వ॥ముదితాయెతటిసివయ్యకికణములన్నస్వేణువింతయ్యెనా॥నదినత్తుశ్రుంగిగన్నతల్లిపగిడిన్నందంబుతోనేడును॥స్వదహంసధ్వనిపాటగావికచపర్చిశ్రేణిరోమాంచమైయొకవకామంగతరంగహస్తనటమోద్యోగంబుగావింపదే॥క॥నలిమోదరుభక్తునిఁగని॥ కులజాబ్ధునందాశ్రుజలముగురియుతెఱంగుమ్రాఁకులపూదేనియలాలికిడఁ॥ నలి నాత్మనిచేతివంశవారముమ్రోతఁగ॥శ॥నామోసంబునకెడ్డిమేరవినవేనాపూర్వజవ్రంబుల॥ లేమామోములునొంతుతోనకటకాళిందీతటి

• వాతావనాలంకృతంబైదింటితేతలంకరింపఁబడినదై, వాగిన్జుత్తువులగోరంటలచేత-లేక-చచ్చుత్తువులగోరంటలచేత, అనపవేగిప్రమోదతేత, అలంకృతంబై॥ తెనేయఁబడినదయి, పయోధరమేగును-వనము, శివీరాజనములుఅరతులు.

నేలునైః భూమిన్పుష్పైశ్వవంశం గోరదగ దేబోధిన్యైవైవస్వీ । బామందిష్టపమధావధరణధాపానంబుగల్గుంగదే॥
 క॥ కారించిహూలంబునో నాళియానందతనయనధరామృతము॥ గ్రోలెడివేణువునగనో మేలగుననోమవచ్చు నెటిగిం
 పంగదే॥ క॥ ధనితాకృష్ణాంబునల్లనిఘనమనియు నేణురవముగర్జనహనియుఁ గునమునలదలంఁజెల్పెయ్య నవవరతము నె
 హలిరుటుములా డెడిఁగంఁజే॥ క॥ ఖగిరిచరమిభునములొలిగి బరికింపఁగఁగృష్ణపాదపద్మాంకితమై మురరాజునగదికింఁ
 నుదరుణీబృందావనంబుతగ్గయుకొప్పె॥ చ॥ అనురేం ద్రాంగనలాకసంబునవిమానాదాథలైపోవుచు॥ గతులాయు
 న్ముఖమూర్తిగాంచిమనరథి గారంబులందండఁగి ర్ణములన్నియుచు మేఖలబద్ధలఁగా నాధాంక మద్యంబుల॥ బ్రహ్మజా
 వ్రాలిరిచూచి తేవివశలైపంచాశుగత్రాంతలై॥ డి॥ కానలసుండుచున్నరసగానవివేకవిహీనజాతలై సీసుల సేడుకృష్ణము
 ఖవేణురవామృతధారపోకిర॥ వేణులు మేతలున్నటదిమై త్తనచూచిఁగొగ్గగీమృగావళు॥ ల్లానచూడవచ్చుటహుమానము
 చేసెఁగృతార్థులై॥ డి॥ తల్లులచన్నబాలుమును ద్రావుతటికదనుకర్ణపీఠుల॥ పల్లభమైనమాధవునివంశరవామృత
 ధారచొచ్చిన॥ ప్రస్థకపాలురాచివకదూటకమానకగృష్ణమీఁదద్దు॥ గ్నబులుచేర్చినిల్పెనదెవ్వుములంగనలార గంటి
 రే॥ న॥ నునానెన్ద్రీములుగిదితెచ్చుకొనిరోశీ సుంధంబునానిందిహృత్కమలా గ్రంబులఁగృష్ణునివిమరళినానామృతశ్రే
 ణిక॥ గ్నములగ్రోలుచు మేళమానిగళితానందాశ్రులై చిత్రితోపనులై గోవులుచూచుచున్నవదిగోపద్మాక్షివీక్షించితే॥
 న॥ జగతీజంబులతాఖలెక్కిమురళీశబ్దామృతస్యంకము॥ వ్విగుల్గినులఁద్రావివ్రేగుపడి నెమ్మిగృష్ణుడూపంబుచి॥ గ్నమై
 యుండఁగనడ్డ పెట్టు ప్రియనేత్రంబుల్లగన్నాసియా॥ ఖగముల్పాకైడిజూచి లేమునిజనాకారంబులంగామి॥ న॥ క్ర
 మమొచ్చున్నచుల్లె వంశరవమాకర్ణిందిసంజాతిమోహములవ్వుతృప్తసాయకతులపశాలావర్తలై హంసవా॥ క్కములం
 జితీతరంగహస్తములనాకర్ణిందివప్తోపహారములగృష్ణపదార్పణంబునలిపెవ్రామాఁలొకించితే॥ గి॥ వనిత సేడుకృ
 ణ్ణువంశనినాదంబు॥ వినివయోధరంబుమరులునుటేసి॥ తనశరీరమెల్లధవళాతపత్రంబుం॥ జేసిమింటనిడఁజేసెఁగంఁజే॥
 క॥ సుందిఫలంబులుహరిచేర్చిందికరాలంబనముల నెగమచునిదెక్రిడించెదరంగనచూడుము॥ చెందితలంబింధపత్రచేలాం
 చితల॥ క॥ డిల్లసితకుచధారంబుల॥ చల్లా డెడిచడుముతోడనలరులదండశి॥ బ్బిన్యొక తెహరికిచ్చెను హల్లోహలకలితయ
 గుడునంగనకంఁజే॥ క॥ గిరుల్లెజుములయ్యెంచునల్లెనుబల్లించెధరణిగగనభూచరులెల్లనుదొక్కిరిహరి॥ మురళీరవా
 మృతముసోకిముద్రియకంఁజే॥ న॥ బలృష్టాంఘ్రిసరోజసంగమముచేభాసిల్లుచువ్వన్యమై॥ ఫలపుష్పంబులఁగానుకల్గురిసి
 సంభావించిమిన్నంచుచు॥ జలభూసంబులగోవులందఁపిచంచదన్యాజరోమాంచమై॥ వెలసెన్జూడఁగవన్మయ్యాగిరిపురోప
 థిస్సరోజాననా॥ వ॥ అనియిట్లుబృందావనవిహారియైనగోవిందునిసందర్శించిపంచభాణభల్లభగ్నహృదయలైవల్లవకాంత
 లేకాంతంబులబింతుంచుచుచిత్తవరతంశ్రులైయుండిరంత॥ క॥ తామంతికాస్రగంచిత॥ సీమంతపతీమచోష్ణజితీతీతభయం॥

శ్రీ హేమంతయ్యునువర్ణనము. శి

శ్రీమంతయ్యై గొబ్బుర హేమంతమువోఁచెనుదనుఁడేఁచెవిరహులక॥ డి॥ తరపుగాలివిసరెవి యల్లముననుహినకి
 రణుండహితుండయ్యె॥ బొత్తుజరిగెమిథునములకు॥ నెత్తమ్ములుకటిగెహిమము నెలకొనియెన్నపా॥ క॥ శ్రిలిహములుసన్న
 ములయ్యెను॥ నవనముహితహయ్యెద్దిర్లు కళలయ్యెనిశ॥ ల్లహుశీతోపేతంబై॥ యుహుహూయగపడఁకెలాకి ముర్చి నా
 థాకి॥ అన్నులచన్నులదండవిపన్నులుగా కెల్లవారుబ్రతకిరిగాకీ॥ వన్నులమీతినచలి నావన్నులుగామండలర మెల్లహృ
 దులకు॥ గి॥ హేమపుకొండమూలనాడినిందిమెలలుగా॥ బలుపుఁబెట్టియునుండపట్టిమాది॥ నాణుండఁజొచ్చెఁగంక హన
 లినచలిచేత॥ జిక్కెఁజిక్కెననఁగఁజిక్కెనున్నే॥ క॥ చెంగల్పవిరులగంధము॥ సుంగళముగఁగ్రోలుచున్నవధుపములా
 ప్పొన్నగజనహూతులైనను॥ ప్పొంగిజిజృంభించుపాగిలపాలి కెనధిపాగి॥ శంభుకంఠ మెకటిజలరాశినొక్కటి॥ నాణియు
 నొకటి॥ సునుజనుందిరములనొదిగెఁగాక మెరిసియున్నమూడగుల్లులచలికిమోడిభక్తినలుపనున్నే॥ శా॥ ఈహేమంత
 మురాకఁజూచిరహణీహేలాపరీరంధన॥ తాహోయ్యంబునఁగానిబింఁగెలువన్యకృంబుగాదంచుదా॥ రూహోపాహాధి
 త్రిమూర్తులుసతీయక్తాంగులైనారుగా॥ కోశూవావారలజేమిసంతతవధూయోగంబురాఁగంచురే॥ క॥ ఈహేమంత
 మురాకకు॥ శ్రీహరియొక్కింతవడఁడిదిందింపంగా॥ నోశూవావెలవకుమనుచు॥ న్నాహరికినిశ్రీమచంబులభాయంబి
 చ్చె॥ వ॥ ఇట్లునితాంతంబగుహేమంతంబునమొకలి నెలతోలిచినంబునంచునుడమండగలగోపమహారికులైభక్తడలే

• గిరిచరమిభునములొలిపెల్లరేఖలయొక్కజంటలు. స్త్రీసంధంబునెమరుఁజెట్టుటను. శిశిల్లిపలుకది, హల్లాలహలకలితయగుచున్నాపీ
 తతోడనునుకొనినదయి. శ్రిలిహములుపగల్గ-దివనములు.

వివరించినట్లుగాను బులండ్ గోదావరంబుననున్నునగా కృష్ణానీటికొకటినున్నునగా నురభిమనునగుండు బులిడెడనావదివం
బులిచ్చి పునాది వహారంబులునున్నునగా కృష్ణానీటికొకటినున్నునగా నురభిమనునగుండు బులిడెడనావదివం
బులిచ్చి పునాది వహారంబులునున్నునగా కృష్ణానీటికొకటినున్నునగా నురభిమనునగుండు బులిడెడనావదివం

శ్రీ గోపికావస్తావహారము. శ్లో

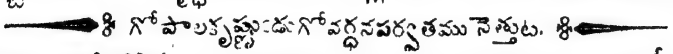
వివిధములమన ప్రతంబునల్పిరందోకానాడు||మ||రహణుల్పొద్దున మేలుకాంచినపులకానందంబువాల్మీయనా|| మ
ములంజీతిపదవ్యయాభరములవృద్ధ్యంబులగ్లాడగా|| మృత దోర్దానుగజేం ద్రయానలగుచు|| బద్ధాత్ముని న్నామ
చుక|| మము నాటరముఁ జేరఁబోయిరిగృహీతాన్యోన్యహస్తాబ్జలే|| వ|| ఇట్లానదీతరంబుచేరంజనిగజగమనలువిజనప్రదే
శంబునవలువలువిడివిడిపడినదిశంక లేక యకలంక లైన్రుంకులిడఁజలంబునజలంబునాన్వీక|| వారిజలోచనుఁబాడుచు||
వారిజలోచనులవారి వారికి వేడగ|| న్నారిమహారమునలిపిరి|| వారిమహారములుజగతవారికిఁగలవే|| అపస యంబున|| క|| తో
యజరయరలుయమునా|| శోయములండు తెఱిగిదూరగుఁడయ్యె|| దోయజరయనుఁడువారితన|| తోయముగోపకు
లుదానుఁదో తెంచెన్చా|| తరలకదలకుండనితోడివారలఁగన్నునసన్నిలుచుక|| బదములాయ్యన సేలఁబెట్టుచుఁబడ్డ సే
ప్రొఁడుమానియై|| పొదలమాటుననల్లనల్ల వఱించిపొందినతాంకుడై|| యదనుగోరుచుదాసి వ్రేతలయంబరంబులుదొం
గిలెక|| ఇట్లుదొంగిలి|| కా|| ఉచ్చద్గంధక జేం ద్రగౌరవముతోయోహంబరంబుల్పిభుం|| దాచ్యుండర్కకుభంగినర్కకులతో
హాసాగ్నియైకొంచుఁడన్నద్యంభ గికణితవాసజలితానందంబుతో నెక్కఁదా|| సంద్యోము క్తచరంబాదపజనస్సంతాప
మున్నీవముక|| అపప్రదయ్యెంతులిట్లనిరి|| క|| మామావలువలుముట్టె|| మామాకొనిపోకుపోకుమన్నింపఁదగుక|| మామాన
మేలకొనియెచు|| మామానసహరణ మేలమానుముక్తియై|| సీ|| బహూజీవనముతోడభాసెన్లియంపిటోగోత్రంబునిల్పటో
కూర్చితోడ|| మహినుద్ధరించుటోమనుజసింహంబవై ప్రజలఁగాఁచుటో కాక బలిఁదెరల్చి|| పిన్నవైయుండియుఁబెంపువ
హించుటో రాజులగెల్పుటోరణములొన|| గురువాజ్ఞ సేయుటో గుణునిధివై బలప్రభావైఁజూపుటోభద్రలిల|| భుజులుమె
చ్చభువిఁబ్రబుద్ధత మెఱయుటో|| కలికితనము సేయునునతగలదె|| నావిలేచువారి వారు నావారని|| యెఱుంగవలదెవలువలి
య్యుక్త్యన్త|| క|| కొంటివిమాహృదయంబులు|| గొంటివిమాహునులజ్జగొంటివివలువల్|| గొంటివిక నెక్లుచేసెదొ|| కొంటె
పుగిదనిన్ను నెఱిగి|| కొంటిమిక్త్యన్త|| సీ|| రాజసంబుననీపురంబిట్లు|| తెరుగ మేచెల రేగివింతలుశీయుచుఁడ|| సత్వసంపదగల్గి
జరగుటఁదలఁప మేసిరిగల్గియ్యులఁజెనఁకుచుండ|| గురుతరశ క్రియుక్తుడవౌటఁజూడ మెతానంబున సెగ్గదలఁచుచుండ
నొకభంగితోనుండకుటంజింతింప మెమాయా|| యైమారుచులయుచుండ|| నేమిజాడనాడ వేపాటిగలవాఁడ|| వేగుణంబు
నెఱుంగ వెల్లయెడల|| నెదిగియుండ పేరవోరెంత ప్రొద్దును|| బటములీగదయ్యపడ్చనయన|| క|| రాజుల నెఱుంగపుటవిమిస|| రా
జిట్లు|| వీరలీపురంబులమింక|| న్రాజునకెఱిగిం చెగమో|| రాజేవిధౌతునీపురాజ వెధరచ|| వ|| అగవలికినకన్నియలఁదలు
కులాలించిహందహాసంబునవధవారవిండుండై గోపాలపాలకులకరింబులంగరింబులుప్రేసయమ్ముద్రియలను ద్దేశించినె
అవాచితరుండుట్లయె|| కా|| రాములూనులతోడనీపనికిరాఁగారింతురేమిక్రియ|| న్నేమాటేమియులేకదూతొదరునీ
మోసంబుచింతింపరంభోమధ్యంబుననుండి వెల్పడి వెనన్బుర్రేండువింబానన|| వీమీవీరెలువచ్చిపుచ్చుకొనుఁదామీకి
చెప్పదండె చెప్పిరి|| వ|| అనివనిమ్మానవతులొండొరుల మొగంబులుచూచినగుచునున్నంబులనాఁటినమాటలకు మగుడంబులు
కిన్గువడుచునగ్గలంబై నచనివనిగొనికంత ప్రమాణజలంబులందుండిడోలాయమానమానసలై యిట్లనిరి|| క|| మావలువ
లులాగునమునివేటికిఁబుచ్చుకొంటివీవల్పుండవే|| నీ వెఱుంగగదేమున్నదివివిందటిలోనధర్మగర్భుండపుగదే|| కా|| ఇంతు
ల్లోయములాడుచుండచుగ వారే తెంతురేవచ్చిరా|| యుంత లేయుచు రేకృపారహితాలైయేలోకహందైననీ|| వింతల్నితలఁ
బుట్టె|| గాక మఱియేవీగృహ్యయోచల్లని|| చెంతదాసుల మైచరించెనముమాచేలంబులిప్పింపవే|| క|| వచ్చెదమునీవుపిల్చినని
చెప్పదమ మైనఁగాని నెయ్యిరుమనిన|| జ్ఞో చెప్పదము నేడువప్రములిచ్చిమమంగరులతోడనేలుముక్త్యన్త|| అనినదరహాసి
తవదనుండై సారియుట్లనియె|| క|| ప్రతరుణుఁడుమగఁడౌటకుమీలవములుచెప్పడిగమీయానలనుండితప్పినమీకూరిమి|| మీ
తలలనెప్పుట్టేకోటుమేదినిలేదే|| క|| ఎవ్వనిగనిమోహించితి|| రెవ్వఁడుమీమానధనము లెల్లహరించె|| నివ్వటిలెహీకుఁగూరి
మి|| యెవ్వనిపైఁబలుకరా దెయ్యెన్నుండ నే|| వ|| అనినవినిపించుదరులవోన్యోన్యసందర్శనంబులు సేయుచుహృదయాఠవిష్టంబులఁ

గంధర్వుండుపండుడింపనగుచున్నది తరలై యున్నలోకో త్తరుండ్లి యెంక॥ నా యుంటికి బాదులై॥ వాయుజ్జు వహించి మీ
 గువడిచేద రేణుమీయంబరంబులిచ్చెద॥ తోయంబులు వెడలిరండుతో య్యలులారా॥ అనినది హరిమధ్యులు చలికి వెలువిన
 లిలమధ్యంబునగలువ నొకవక॥ క॥ కొందఱు వెడలుదమందరు॥ కొందఱు వెడలుటయునెగ్గఁగొనుగోవిందుడందరుకొంద
 ఱుడమలోఁగొందలచుందురువడకుఁగొనివనుజేంద్రా॥ వ॥ మఱియు నెట్టి కేటకుజి త్రంబులుగట్టిపటచుకొనితనుమధ్య
 లుతోయమధ్యంబు వెలువడి॥ క॥ చందత్వల్లవకోమలకాంధననవరత్నఘటితకంకణరుచిరోదందితకరసంఘాదితజంఘా
 యుధగేహలగుచుబడఁతులువరున॥ వ॥ చని ప్రాథలై ననుందరులముండజనిడుకొనిమందగమనలుమండహసంబుతోడ
 నెమఱనివివిననరవిదనయనుండిల్లినియె॥ సీ॥ శృంగారవతులారసెగ్గేలమిముఁగూడిపిన్ననాటనుగోలెఁ బెరిగినాడ౯నె
 టుఁగ నేమీలోన నెప్పుడునున్నాడ నేనుచూడనిచుర్మ మెద్దిగలదు॥ ప్రతనిష్ఠలైయుండివలువలుగట్టిక నీరుచొత్తు రెమీరుగయ
 తిండ్లికాత్యాయినీదేవిగల్గి సేయుటగాకనీరీతి నొమువారెందుఁగలరు॥ ప్రతముఖలముమీరువలసినజకరగల॥ నిం
 తులెల్లజేతులై త్తి మ్రొక్కి॥ పెరిపుచ్చుకొనుడువీరెలునిస్సవో॥ నాడ నేలయెగ్గులాడ నేల॥ అనినవినిమానవతులుతవలో
 న॥ చ॥ ప్రతముఖేయుచు నెక్కమాటయిన నెవ్వనినిస్సచారింపిన । స్వతభంగంబులుమానునట్టివరదున్వయామాత్యులీ
 టిందియు॥ స్వతచేలాష్టవనంబు నేడు ప్రతభంగంబంబుచుకంకించి॥ లతలన్యస్తకరాబ్జలై సరసనీలకామ్రొక్కిరట్లంద
 టుక॥ క॥ బాలకుమాస్తకీలితఃపాలకునితాంతశీతపవనాగమనా॥ లాలకుసంబరములుగ్గు॥ పాలుఁడుహరియిచ్చెభక్త
 పాలకుడగుటక॥ గీ॥ వీరలహరించినిస్సలువిడిపించి॥ పరిహసించియైనబరగమనకు । ఘనుఁడనోముకొలఁగకాకుండ
 మ్రొక్కించెననుచుహరినుతించిరబలలెల్ల॥ క॥ డల్లులునువ్వనాడినెగల్లులుచేసిననునగినగలఁచిననై న॥ వల్లభు
 లుసేయుకృత్యము॥ వల్లభలకు నెగ్గుగామవల్లభమధిపా॥ వ॥ ఇట్లుహరివలువలిచ్చినగట్టికొనినతులలనియందుబద్ధానురా
 గలై యుచ్చరింపక రెప్పుడిడతప్పుక చూడనాప్రోడయెటింగిచేరివారికిల్లనియె॥ సీ॥ లతుణవతులారలజ్జించిచెప్పురుగాఁమీ
 మర్మముల్లానబడియె॥ ననుఁగొల్పఁజింతించినారు నాచేతనుసత్యంబుమీనోమునఫలమగును॥ గామితార్థంబులకలిమిచె
 ప్పఁగ నేలనుఁగొల్పముక్తికేనడువవచ్చుఁగడమకూడఁగనంకితాదేవిలోమంగలమీఁదరాశ్రులయందుమీకు॥ నన్నుఁ
 బొందఁగల్గునమ్మిపొందనిహరివలగొంతులెల్లభ్రాంతిఁజనిరి॥ తపముపండెననుచుఁదత్పదాంభోజము॥ అన్నసించికోనుచు

— శ్రీ మునిభార్యలన్నముఁదీసికొనివచ్చి శ్రీకృష్ణురకారగింపు సేయుట. శ్రీ —

మందకడకు॥ వ॥ ఇట్లుగోపకన్యకలందుఁబ్రసన్నుండై గోవిందుండుబృందావనంబుదాటియారంబున ధేనువులమేపుచుం
 డఁజండకిరణునియెండఁబడిదండిచెడితరులదండనండఁగొనుచునాతపత్రాకారంబులై నీడలు సేయుచున్న వృక్షంబులనీ
 టించికృష్ణబలశ్రీరామదేవప్రశస్థపశాలాద్దనస్త్రముఖలకుండకిఁగ నగోపకులిట్లనిరి॥ చ॥ అపకారంబులుసేయ వెవ్వరికి
 నేకాంతంబులందుండునా॥ తపశీతానిలవర్షవారకములై త్వగ్గంధనిర్యాసభ॥ స్తవలాశౌగ్రమరండమూలకునుమచ్చా
 యాఫలశ్రేణిచేనువకారంబులు సేయునర్థులకునీయుర్విజముల్లంటిరే॥ వ॥ అనిచిగురాకుపువ్వుకాయపండుతండంబుల
 వ్రేఁగుఁవడిగినతరువులనడిమి తేరువులంబనులదాటులదాటింపియమునకుంజని వెడదవడుగుల మెల్లనఁజల్లనిరీరుఁ
 ద్రావిందితత్సమీపంబునమేపుచువల్లవులెల్లమూఁకులుగొనియాకలిగొంటిమనివిన్నవించినదనకుభక్తురాండ్రగువిప్ర
 భార్యలవలనంబ్రసన్నుండై వారలంజూచిరామసహితుండై నహరియిట్లనియె॥ సీ॥ వల్లవులారయీవనమునవిప్రులుప్ర
 హ్లాదాచులుదేవభవనమునకునరుగుటకాంగిరసాహ్వాయనత్రంబుసలుపుచునున్నారసండుమీరు॥ మానామములుసె
 ప్పిమైత్రితోనడిగిననన్నంబుఁజెట్టెదరనుచుబలుక॥ వారలుచనివిప్రవరుల కెల్లను మ్రొక్కివసులమేపుచుబలభద్రకృష్ణు
 లలసిపుత్రైందిరిలనుమ్మునన్నమడుగధర్మవిదులారయధిప్రదాతలార॥ పెట్టుడన్నంబుత్రొంతులఁబిలిచితెచ్చి॥ పెట్టు
 దురుగాదెమిముఁబోటిపెద్దలెల్ల॥ క॥ ఘనదీక్షితునకునైనంజనుఁగుడువఁగఁబశువధంబుసోత్రావణియు॥ జనిన వెనుక
 దోషములేదనఘాత్తుకులార పెట్టుడన్నముమాకుక॥ అగోపకులువలికిన॥ చ॥ క్రతువున్నత్రముతంత్రమున్దనములు
 గ్గాలంబుదేశంబుదేవతయన్దర్శమునస్యముల్లంపనెవ్వఁడట్టిసర్వేశ్వరు॥ న్మతిమాహింపకగోపబాలుడనుచున్నదస్థి
 తింజూచిమార్మతులై యన్నములేదులేదనిసన్నానక్రీయాశూన్యలై॥ వ॥ అంతగోపకులునిరాశులై వచ్చి యెఱింగించిన
 హరిలోకకానుసారియగుచుమీరయ్యార్థ్యులనడుగక వారిభార్యలకుమారాకఁజెప్పుడన్నంబు వెట్టెదరని పంచినవారుఁ
 జనిబ్రాహ్మణవతులదర్శించిననువీరించినపూజితులై యుట్లనిరి॥ క॥ గోవులమేపుచునాఁకొని॥ గోవిందుండున్నవడికికొ
 గిశుదనిమి॥ వీరదేవులు త్రిండునుగ్గివిలసితలారరండు తెండన్నంబుల్॥ వ॥ అనినదిగోవింపనందర్శన కరుణాహలలైభ

రణేసురసుందరులు సంక్రమానందంబులు డెందంబులసందడింపభక్త్యుభోజ్యలేహ్యవోద్యహానీయభేదంబులంగలిగి సం
సారోపసంపన్నంబులైనయన్నంబులుకుంభంబులగడికొనిసంరంభంబులసముద్రంబునకునడుచునదులలెఱంగునకబి
ర్జ్జునుగలుగుభ్రాతలు నడ్డముచనివలదనంగనటువలదనిమాటొడ్డుచుజగదీశ్వరునకు జడ్డవనన్నంబుగొనుచుజని
రాసువకుల్ ప||దనియమునాసమీపంబుననవపల్లవాతిలేకంబునునిగతవనచరశోకంబునైనయశోకంబుక్రిందనిర్మలస్థ
లంబున||సీ||ఓకచెలికానిపైకొకచెయిచాచివేఱొకచేతలిలాబ్జమూనువానిఁగొప్పనకందనికొన్నికుంతలములుచెక్కు
లపృథ్వీంబుసేయువానిఁగొనుచుచుండులుపువ్వికమరారఁగట్టికపసిఁడివన్నియగలపటమావాని నౌవలఁదిరిగిరానలవ
డఁజుట్టికపట్టంపుశిబింభదండవాని రాజితోత్పలకర్ణపూరములవాని మహితపల్లవపుష్పదాసుములవాని భువన
మోహననట వేషభూతివానిఁగఁదికాంతలుగన్నులకరువుదీప్తిక||కనిలోచనరంధ్రంబుల మునుమిడిహారిలలితరూపము
సుహాగొని నెఱ్ఱములఁబరిరంభించిరితనుచుధ్యుహృదయజనితాపమువాయఁ||ఇన్నిభంబునక||వారితనర్వప్స
హలై వారంబుతనన్నజూడవమ్మలమదిలోవారిజనయేనుడువొడగని వారికినిన్నియెననియవారితదృష్టిక||శ||
కాంతారత్నముగారమీకృపాములంగభ్యాణమేయేమిగావించునీకియరంభమమ్మచటన్వీక్షింపనేతంచివా రెంతో
వేమకతోనెఱుంగుచుమునిర్దేవునిస్థితిన్నన్నధీమంతులీత్రయఁజేరికందురుగదామఁజేనలన్సర్వముక||ప||కాపునకృపాఘ్న
లై నమీపకులుమిమ్ముంగూడిక్రతువునమాప్తింజేసెదరుమీరుయాగవాటంబునకుంజనుండనిపిప్రభార్యగిల్లనిరి||ప||త
గునేమాధవయ్యవీవాఁడిపలుకులేధర్మంబులేయాయెడన్వగలుకొట్టెద్యుసోదరులైనచులున్వమ్మున్నివారింపము | చ్చిగని
యంఘ్రులుచేరినారణ్యఁబోఁజేకొందురేవారలూపగదెమ్మలముకింకరిజనులగాభావించిరక్షింపవే అనినజగదీశ్వ
రుండు||సీ||నాసమీపముననున్నారంబునలుగరుబంధులుభ్రాతలపకులుచతులుమిమ్ముదేవతలైనమెత్తురంగనలారనా
దేహసంగంబునరులకెల్లసాఖ్యానురాగసంజనకంబుగాముమ్రీప్రదాయకమునాకీర్తనమునవర్తనాకర్ణనధ్యానంబు
లనుగర్వబంధదేహంబులఁబాసిమీరుమానసంబులునాయంచువంతుఁగఁజేసిసన్నఁజేరెదరిటమీఁదఁనమ్మఁడనుచుఁబరి
కివారలుచెచ్చినభక్షకాదులూప్తవర్గంబుతోహరియారగించె||క||పరమేశ్వరాద్యంబుగఁబరజనులకుభిక్షుమిడినఁబర
మపదమునక||బరగెదరఁటహరిసాక్షిత్వరమేశ్వరుభిక్షుసేయుఫలమెట్టివియో||ప||ఇట్లునర్చేశ్వరుండయిచహరికిభిక్ష
యిడితనుతమభార్యలతనవలంగృతాధులగుటనెఱింగిభూసురులుతహలోగిల్లనిరి||ఉ||కటకటమోహవోయితిమికాంతల
పాటియుబుద్ధిలెదునే||ఓటహరిఁగానఁబోనెఱుంగమేమదురాత్ములమేముకగల్గిపో||ప||యిలమువిష్టుహరగులప్రాక్షాత
లేలతపంబులేలపర్యటనములేలశీలములుయాగములుప్రతియేలకాల్పనే||క||జపహోమామాధ్యాయంబులు | తపములు
వ్రతములునులేనితమణులుహరిస||త||వంబడసిరన్నిగలిగియు||జవలతఁబొందితిమిభక్తిసలుపమిసకటా||క||సురగుగు
గుయోగింధ్రుల నరుమగమోహితులఁజేయుహరిమాయమము||న్నరగురులమూఢపపుల | నురుపడిమోహితులఁజే
యమోహయున్నే||ప||క్రతువుల్లర్చముహంత్రతంత్రననములాలంబుదేశంబుదేవతయన్నహులుమేదిసీసురులు
నెవ్వాండ్రొనర్చేశుఁడిక్షితిరక్షింపజనించివాఁడెఱుంగమాశ్రీభక్తకుంగర్తకుఁగఁతలోద్ధర్తకుమేమమ్రొక్కెదముక
తోనాథసంహర్తకుక||ప||అనిపటియుననేకవిధంబులఁబశ్చాత్తాపంబులంబొందిహరించలంది శమింపుననిమ్రొక్కి
ప్రాప్తములుకంసభీతులైకృష్ణసందర్శనంబుసేయంజనలైరంతనక్కడనతిపదర్శనుండైనహరియింద్రయాగంబుసే
యందలందితనకడకువచ్చినసందాదిగోపవృద్ధులంగనినందునక్కినియె||సీ||యాగంబుసేయంగనధించివచ్చితిరియాగ

మునభలమేమిగలుగు||నెవ్వాఁడుదీనికిశ్వరుండనికారియెవ్వఁడుసాధనమెంతవలయు | శాస్త్రీయమోజనాచారమో
కార్యంబులైరులకెఱిగింపవలదుగానియెఱిగెడిమిత్రులకెఱిగింపదగుఁజేరియెఱిగిచేసినఁగోరులెల్లఁగలుగుఁబ
గయుఁజేరిమిలేకపరగిసమిముబొఁటి||నందివారికెల్లమంతనంబు||తలపులెల్లమాకుఁదగనెఱిగింపవే తాతవాక్కుధా
ప్రదాతవచు||అనిపలికినప్రాథమమారుఁడిఁబంత్రియిట్లనియె||సీ||పర్జన్యఁడనికుండుభగవంతుండమరేంద్రుండఁగి
బ్రియమూర్తులగుచున్న||మేఘబృందంబులుమేదిసీతలముపైనతనిపంపునభూతహర్షణముగ| జలమలుగురియుఁదజ్జల
పూరములఁదోగిపండుసస్యంబులాపంటదమకు | ధర్మాధికాప్రదాయకములులోకులెల్లను బ్రతుకుదురింతయెఱి
గి||మేఘవిభుఁడైనయంద్రుండుమెద్దుకొఱకు||ంద్రమఖములుసేముదురెల్లన్సపులు||కామలోభభయద్వేషకలికులగు
చు||జేయకుండినసశుభంబుదెంచు||అదియునుంగాక||సీ||మఖముసేయవత్రిచుడిసంతసించును | వత్రిసంతసంప

వానగురియు | వానగురియఁగనువువనుమతఁజెరుగును | గనవు మేసి ధేనుగణము బ్రతుకు || క || ధేనువులు బ్రతిక నేనియు | మానవఘన మైన పాడిమంబలఁగలుగు | నూనముగ బాడిగలిగిన మానవులును సురలుగనిసి మనుదురువుత్రా || ౪ || అని యిట్లు సేదివిననందునివచనంబులు వినియింపు || కిఁగోపంబు దీపింపవదనుజదమనుండుతం డి కిట్లనియె || క || కర్మమునఁబుట్టు జంతువు | కర్మమున వృద్ధిబొందుఁగర్మమునఁజెడు | గర్మ మెజనులకు దేవత | కర్మమునుభవఃఖములకుఁ గారణవృద్ధిపా || క || కర్మములకుఁదగు ఫలములు | కర్మములనిడఁగరాజుగానినదాని | మృత్తుఁడగునీశ్వరుండును | గర్మఃపీనునికిరాజుగాఁడుమహాత్మా || ౪ || కావునఁగర్మానుయాతంబులైనభూతంబులకుఁబురుహూతునివలసిభీతియెఱికిఁబురాతనజన్మసంస్తారంబులుకుప్పలుగొనికప్పినగర్మంబులఁదప్పించి ఘెంపువదయనపుర మేశ్వరుండును నేరఁడితరులంజెప్ప నేల, సురాసురనరానికంబులతోడిలోకంబు, నిజసంసారరవశంబై యందడించునున్నది, సందేహంబు లేదు, దేహికర్మవశంబునగురుతును దేహంబులఁజొచ్చి వెడలు, నెజ్జవేలుపు నెచ్చెలివగరుచుట్టంబులకర్మంబు, జీవుండుకర్మంబుతోడవర్తింపు, నతనికిఁగర్మంబు దైవతంబు, కర్మంబునంబ్రకుమను, నితరసేవసేయుటనతివతిడి విజారుంజేరినచందంబగునెప్పుడైనైదికకర్మంబునమెలంగు, నృపతిధరణీపాలనంబునసంచరించు, నైశ్వంసువాణిజ్యకృషికుసీదగోరక్షణాదులవర్తింపు, సూత్రుండ్రుజన్ములసేవించి బ్రతుకు, సత్వరజస్తమోగుణంబులున్నస్థితిలయకారణంబు, లంచరజంబునఁజగంబుజన్మించు, రజోగుణప్రేరితంబులై మేఘంబులువర్తింపు, వర్షంబునంబ్రజావృద్ధియగు, నింపుండేమిసేయంగలవాడవియునుంగాక || కా || కోపింపంబని లేమశస్త్రునికిఁదాఁగోపించుఁగాకేమిసం | యేవంబయ్యెడిదేమివృణములుగ్నేహంబులుద్దేశము | ల్వాప్యపారంబులు మీకుఁబోయెడినెలై లారణ్యభాగంబులు | స్తోవశ్వంబుననుండుచున్ననకుసంకోచింపఁగానేటికి || సీ || పసులకుఁగొండకు బ్రాహ్మణోత్తములకును ఖముగాపించుటకుంచిబుద్ధి | యింపుయాగంబునకేమేమిదెప్పింతురెయ్యెఁదెప్పింపుఁడరసిమీరు | పాయసంబులునపూపంబులు నైఁదపుపిండివరీటులబప్పువలయునట్టి | ఫలశాకములువండఁబంపుఁడు | హేమావంబుసేయుండు ధేనువక్షి నలగచ్చి | బహురసాన్నంబు పెట్టుఁడు | బ్రాహ్మణులకు | చవులులై పూజయొనరింపుఁడచలమునకు | నభనుచండాలశునకనంహాతికిఁదగిన | భక్త్యములు వెట్టికి సవులుపనులకిండు || కా || గంధాలంకరణాంబురావళులచేఁగై చేసియిష్టాన్నము | బ్లుండ్రై నీయమీరలుండుడివి నాభావారతి న్నేడుక | బ్లుంధిల్ల గిరిగోద్విజానలననస్తారంబుగాపింపుమా | సుంధిల్లున్నక లేప్పితంబులునుమీజన్మంబునన్యంబున || ౪ || అని మఱియుఁ లింపవతిసాంపుదింపుతలంపుననిన్నుఖంబుతనకునన్నుతంబనిగోవిండువతికిననందారులు మేలుమేలనితద్దవనస్త్రకారంబునంబున్యహవాచనంబులువడిపించిధరణీసురులకుభోజనంబులిడిపనులకుంగనవులాసంగిరప్పము || న || సకలాభీరులమీఁడకృష్ణుండననైజంబై నరూపంబుతో | నకలంకస్థితినుండితైలమి దెవారర్చింపండుంచుఁదా | నెకతైలాకృతిఁకాల్చిగోపకులతోనొండొండఁబూజించిగోపకదత్తాన్నము లాహరించెవిభుఁడాప్రశస్తితైలాకృతి || ౪ || వినుండేతైలముకామరూపిఖలుల న్నేధింపనాజ్యాన్నము | ల్మనమొప్పించిననాహరించెనలన్నున్నించెజిత్తంబులో | ననుకంపాతీతయంబుచేసెమనప్రసంగునగోపాలుండై | వనజాతీయండు ననుసరించెగిరికిన్వందారునుందారుండై || ౪ || ఇట్లుగోపకులహరినమేతులైగిరికింబూజవోపహారంబులునసన్నిధిగోధనంబులంబురస్సరించుకొనిభూసురాశీర్వాదవచనంబులతోగిరికింబ్రదక్షిణంబుచేసిరాసనయంబున || క || గుఱ్ఱములపరువుమెచ్చని | నట్లుగట్టినరథంబునందప్రముఖుల్లుట్టలయార్పులుచెలఁగఁగ | దొట్టులగమి వెంటనంటఁదొలిరిలేశా || క || పాటించిగానవిద్యా | పాటవమునఁదేరుతెక్కి | బహుతానముల | న్నాటలగఁధులుగృష్ణుని | పాటలువాడిరిఁరోధిపాటనుండనుచు || క || కుండఁగిభాపీనంబులు | నుండితవగ్గములువివిధమహిదాకృతులున్నిండినకడుపులుగన్నుల | వండువులుగఁబాడిపట్టపదువులుజరిగె || క || పొగరెక్కనమూపురములు | దెగలవాలములుతైలదేహంబులుభూ | గగనములునిండఁటెలు | మిగులమెఱయువృషభగణముమెల్లిననడిచె || ౪ || ఇట్లువర్చితప్రసక్షిణంబులుచేసిగోపకులుమాధవసమేతులైనుండకుంజనిరంతమహేంద్రుండంతయు నెఱింగి నహకోపంబునంబ్రళయప్రవర్తకంబులగునవవర్తకాదిమేఘంబులంజీటియిట్లనియె || మ || పెరుగున్నేతులుఁద్రావిక్రొవ్విభువి నాభీరుల్లదాభీరులై | గిరిసంఘాతకరోరవత్తదశనశ్రీదాసమారంభమ | ధ్వరవంభోధిధరుంబురందరుననుంబాటించిపూజింపక | గిరికింబూజలుచేసిపోయిరిదెహాకృష్ణుండఁప్రేరేపఁగ || క || గురుదేవహీనుచాలుని | గిరిభూజప్రముఖవాసుఁగృష్ణుననీశు | బరిమాణీలకులగుణ | విరహితుఁడేపట్టియింపు విడివిరిగొల్లల్ || గీ || వినులఘనతరాత్మవిజ్ఞానవిద్యచేనిగుడలేకయుడుపనిభములగుచుఁగర్మనయములైనక్రతువులభవ

• వందారుమందారుండై తనసహుడించువారలకుకల్పవృక్షప్రాయుండై, శ్రీలక్ష్మీనంబులురొడుగులు.

మహాశక్తి వక్తుగమవగోరినాకువీరు॥ ౩॥ ఉద్భవస్థంపదనమ్మి నందతనయోద్యోగంబున న్నెట్లులైచుద్యాగంబున న్నర్జనీయ
మనిమీదుర్భుద్ధిపిన్నీరునూ విద్యుద్వల్లులగప్పగజ్వలముల న్నేరిందిగోవుట్టును॥ బ్రహ్మోన్మత్తపుటోంబరాల్లురియ్యుడిశో
ర్థ్యంబవార్యంబుగ॥ ౪॥ మీవెంటవత్తునేనై॥ రావణనాగంబు నెక్కిరయ మిమ్మంగా॥ దేవగణంబులతోడను॥ గోవిందుని
మందల్లెగొందలపెట్టె॥ ౫॥ అనియిట్లుపలికిజంభవైరిపరంభంబునదంభోధిర్భుగిపించి, వింకంబునశంకింపక, కింకతోడ
సంకిలులువిప్పించిన, మహానిల శ్రేఢితంబులై వని, సంచునిమందమీందన మోఘుంబులై నమేఘంబులు॥ మహా ఘంబులై ప
నిమ్రచండగతిజంజనరీచిమంజులంబుల, అప్పిదిపినిండి, దిశలావరించి, రోదోంత రాశులనిరంతరిసిరింద్ర విహింధ
కారబంధురంబుగనిరోఢించి, బలిభంజవత్సత్రయపాదపల్లవభగ్నంబై న బ్రహ్మ ధృఢాండంబు, నిల్లులజల్లింపించిందోటుగ
నిహింసము గ్రసనిలకొల్పింబులవడువున నెడితెరికి, తోరంబులై నకిరిధారలంకరియును, శిలలవన్నించుచు, విచగులరు
వుచు, మిట్టవల్లుంబులుచుంతలంబులై యేకాన్తవంబుకాపుచూపిసంచుమకుడంచును, విలయశిఖికాసంఠంబ విజృంభ
మాణవిద్యుల్ల శాపిలోక నంబులమిటుమిట్లుగోసోచ్చునిలంబోవులైగలును, లే. గలకుమూతలడ్డంబులిడి పుళయభైర
వభేరిఖాంకారభీషణంబులగుగర్జనఘోషణంబులఁజెపుకువడి చిందరవందరలై నదెందంబులంగండికుండి, వ్రాలుధేనువు
లును, ధేనువుల వెనుకనివకోనిమరంగిక్కల్పంత కాల్కీకి రాశి కాలకిరవిశాలాదాఘాత ప్రభాతంబులై ననిష్ఠుతపాతం
బులభీరంబులై, హరికి మ్రొక్కిరక్షరక్షేతీతల్పంబులుసేయువడి, విడువనిజడింబడినైరింపక, శిరంబులువంచుకొని, గగ
దకంఠంబుల, సంచారవలంబులుసేయు, వృషభంబులును, వృషభాదిగోరక్షణంబుసేయుచును రావర ఘోరిలాసారంబుల
సారంబులు సెడిశిరంబులుపారంబులై న మానుషగోపకులును, గోపకులంబట్టుకదట్టంబై నవానికొట్టినంబెట్టువడిబ
డుగుసడుములుచునువడవడవడవడంకుమగోవిందునిజీయగోపకులునుగోపి కాజవకిరిచుచకలతయు॥ శంబుల వ టుం
గునందలలుకెట్టకొనివరవశులై నశిశువులుంగలిగి వ హాఘోషంబుతోడనప్తంబై నఘోషంబులజూచిప్రబుద్ధులై నగోప
పుష్పంబుకొండలుకుడ్డనశిక్షకుండును, సజ్జ్వరక్షకుండుయన పుండరీకాక్షువకు మ్రొక్కియిట్లనిరి॥ ౬॥ అకింకవానఁ
దోగి ప్రజలాకులవయ్యెగదయ్యెత్పట్టనీ॥ వెక్కిడనుంటివితదడవేల సహించితిసీపదాబ్జయిల్॥ దిక్కుగనున్నగో
పకులు దీనతనొందభయావహరివై॥ గ్రుక్కునఁగావెక్కినికీ కారుణికోత్తనానీకుఁబాడియె॥ ౭॥ ఈయుటుములు
నీమెఱుపులు॥ నీయశనీఘోషణములునీజలధారల్॥ నీయానతోల్లియెఱుంగము॥ కుయ్యానింపందయ్యెగుణరత్న
నిధీ॥ ౮॥ వారిభవవయ్యెచుందల॥ వారికినిదెపరులులేరువారింపంగా॥ వారిదపటలభయంబును॥ వారిరుహ దళాక్ష
నేడు వారింపఁగదే॥ అనినవినిసర్వజ్ఞుడైన కృష్ణుండంతయువైటింగి॥ ౯॥ తన్నెకయింతగైకొనరుతప్పిరియా
గముచేసిరంచుదా॥ మిన్నననుండ్లి గోపకుల మీఁదిశిలల్ గురియించుచున్నవా॥ డున్నతనిద్దరేంఁద్రవిభవోద్ధితగ
ర్వనగాధిపాఘంఁడై గన్నులఁగానడింఁద్రుడిటుగర్వపరుండొరుఁగాననేర్చునే॥ ౧౦॥ దేవతలందఱునన్నును॥ సేపింతురు
రాజ్యమదముఁజెందరుచెరువం॥ గావలదుమానభంగము॥ గావింపఁగవలయుశౌంతరిగెడుకొఁజ్జై॥ ౧౧॥ అనిచింతించితిలా
వగ్దహతులై శరణాగతులై నఘోషజనులరిక్షించుటగవగ్దనకలలోకి రక్షకుండైనవిచక్షణుండు॥ ౧౨॥ కలఁగకుండివధూ
జనులుకంపమునొందకుండి ప్రజేత్వరు॥ ల్లంఁగకుండికుమారకులుతక్కి నవారలురాలవానచే॥ నలయకుండిపశుప్రజమున
క్కడనక్కడనిల్వనీకుండి॥ మెలుపునమీకునీశ్వరుడు మేలానఁగునరుణాద్రిదిత్తుడై॥ అజపలికి॥ కిరియైఛరయై త్రినహరి॥
కిరిపరనీజముకుళ మెత్తుగతిఁద్రిభువనశంకిరకుండైగోపర్థనిగిరియై త్రెంజుకొనొక్కకేలన్లీలకొ॥ ౧౩॥ దండిని బ్రహ్మాండం
బులు॥ చెండులక్రియఁబట్టియెగరఁజిమ్మెకుహారికిన్తోండఁజిలించియెత్తుటకొండొకపనిగాక యొక్కకొండాతలఁపక॥ ఇ
ట్లుగిరియై డి॥ ౧౪॥ బాలుండామచునాతపత్రమనిసంభావించిపూగుత్తికె॥ గేలందాల్పినలీలలేనగవుతోగృష్ణుండుదా
నమ్మహా॥ శైలంబున్వలకేలఁదాల్చి విపులచ్చత్రంబుగాఁబట్టెనాభిలాఞ్చ మృతమశ్విలాచకితగోపీగోపగోపస్త్రీకి॥ ఇ
ట్లుగోత్రంబుఁత్రంబుగాఁబట్టిగోపజనులకుగోపాలశేఖరుండిల్లనియె॥ ౧౫॥ రాతల్లిరమ్మతండ్రి॥ ప్రేతలుగోపకులురం
దువినుడిగర్తృత్వైశంముసమండుఁడుగో॥ వ్రాతముతోమీరుమీకువలసినయెడల॥ ౧౬॥ బాలుండితఁడుకొండదొడ్డదిమ
హాభారంబునైరింపఁగా॥ జాలండోయనిదీనిక్రిందగిటువన్యంకింపఁగాబోలదీ॥ శైలాంభోనిధిజంతుసంయుతధరాచక్రం
బువైబద్ధనా॥ కేలగ్లాడమబంధులారనిండిక్రిందఁబ్రామోదంబున॥ ౧౭॥ ఇట్లుపలుకుచున్నహరిపలుకులువిని నెమ్మన
మ్ములనమ్మి కొండయడుగునతహతమయిమ్ములంబుగ్రమిత్రికళత్రాదినమేతులై గోవులుండారునుగోపజనులుజనార్దనక
రుణాలోకనామృతపర్వంబున నాకలిసిరుదస్థలచొప్పెటుంగకీకృష్ణకథావివేదంబులనుండిరివిద్విధంబున॥ ౧౮॥ హరిధో

ద్వందముకానుగుబ్బిశిఖరం బాలంబిమక్తవళు| బృగంజూరేమతోయవిందువులుగాగోపాంగనాహంగహా | సరుచు
 ప్రన్నచయంబుగాంగనవలవృత్తంబుతోభిల్లెదగిరిభిక్తుర్నదభంజియైజలధరాఖన్న ప్రజారంజియై|| రాజీనాయుని
 చేసోక| రాజీవముభంగి శైలరాజముమెఱసె| రాజేంద్రమీందమధుకర| రాజక్రియవైపురాజిరాజిల్లెంగడ|| ౩ || వడి
 గొనిబలిపువనుపుననుడుగకజడిగురిసేనేడఁబూరాశ్రములయ్యెడగోపజన్ములుబ్రతికిరి| జడిగడయికొండగోతుగు
 చాటుననసెపా|| ౪ || ఇట్లుహరియేడఁబూరాశ్రంబులుగిరిధరించినగిరిభేదివిసికివేసరికృష్ణుచరితంబులునిగిరివెఱంగుపడిని
 ఫలమనోరథుండై మేఘంబులపఱులించుకొనిచనియెంత సభోమండలంబువిద్యోతమానః| ద్యోతమాండలంబుగుటవినిగో
 వర్ధనధరుండుగోపాలకులకిట్లనియె|| ౫ || ఉడిగెనువానియుగాలియు| వడిచెడిననులెల్లఁబాలుపవరదలిగిరెంగొం| డడుగున
 నుండక వెడలుఁడుకొడుకులు గోడంద్రునతులుగోవులుమీరు|| ౬ || అనినవినిసకలగోపజనులుశకిటాచ్యుపకరణసమేతు
 లై గోవులుండురుగుండయడుగుపడిచివచ్చిరమృతుండును జెచ్చెరదొడ్లింటియిట్లునిజస్థానంబునగిరినిలిపెనంతవల్ల
 వులెల్లంగృష్ణుంకొంగిలించుకొనినముచితప్రకారంబులసంతాపించిదివిందిరి గోపికలుసేసలిడినధ్యన్నకబళంబులొసం
 గుచునాశీర్వాదించిరినందబలభద్రోవాణీయశోదలాలింగనంబుసేసెభద్రవాక్యంబులుపలికిరిసిద్ధసాధ్యగంధర్వవరులువి
 రులుకురియించిరిసురలుశంఖుండుభులు మ్రోయించిరిశుంబురుప్రముఖులయినగంధర్వులుపాడిరప్పడు|| ౭ || వల్లవకాం
 తలుదనకధ| లెల్లనుబాడంగనీరజేక్షుఁడంతః| వల్లవబంసంయునుండైయెల్లనగోష్ఠంబుచేరెనుర్వినాథా || అయ్యవస
 రంబునగృష్ణుచరిత్రంబులుతలంచివెఱంగుపడిగోపజనులురంచుంకిట్లనిగిరిసీ| కన్నులుదెరువనికడుచిన్నపాపఁదైదానవి
 జనుబాలుద్రాపించె| మూడవనెలనాఁడుముద్దులబాలుడైకోపించితకటంబుఁగూలఁడన్నె| నేఁడాదికట్టయెగసి
 తృణావర్తుమెడఁబట్టుకొనిహుల్కివృతునిజేసెఁగల్గివెన్నలకునైశనురోపఁగట్టినఁగొమరుండైవద్దలఁగూలసిడ్డఁజను
 లఁగ్రేపులఁగాఁచుచుబసునిజేతె| వెలగతోవత్సదైత్యునివ్రేసెగడపెసబలుండైభరదైత్యునిసాహరించె| సంతఁడుకేవల
 మనుజుఁడేయెంచుచు|| ౮ || తెంపరియెరామునిచేఁజలపించె బ్రలంబుమ్రొంగెఁజలుబదవాగ్ని| స్సెంపుచెడఁద్రొక్కె
 గారియుఁ| ప్రాసకాళించివెడలఁదొరెకొల|| ౯ || ఏడే డ్లబాలుడెక్కడ | క్రీడంగరితమ్మియెత్తుక్రియనందజము||
 జూడగిరియెత్తుటక్కడ| వేడుకమొకచేతనేచువెఱగొంగాదో|| ౧౦ || ఓనండుగోపవల్లభ | నీనందకుండాచరించునేర్పరితన
 ముల్ | మారపులకక్యంబులెమానవమాత్రుండెనిమూరుఁడుతలఁచి|| ౧౧ || అనినవినినందుండువారలంజూచిమన్నుతన
 కుగర్గమహామునిచెప్పింసంకేతంబుతెలిపితంకేలేదకృష్ణుండులొకరక్షకుండైనపుండరికాయుని నేజాంశమనుచు సంత
 రంగంబునంజుండుకురనిపలికినవెఱంగుపడిగోపములకృష్ణుండవంతుండనిపూజించిరంత|| ౧౨ || హరికేలగిరియెత్తివర్షజలభ
 న్నాభీరగోరాజకి | స్మరణంబైనత్రిలోకరాజ్యసాదయించాలిందనిగర్వండై | సురశింగూడిబలారివచ్చికినియెన్నంపేడి
 చుట్టప్రజేశ్వరచుగ్గావనిరాంరిష్ణుగరుణావిధిష్టశ్రీకృష్ణుని|| ౧౩ || కినియంద్రుఁడపూజించెను | దినకరభిజగిరిటడిది
 తిచేత| స్తురహృదలంకరణంబులునుసతోద్ధరణములుండవతుచరణంబుల్ || ౧౪ || ఇట్లునమసగించికిరకమలంబులుము
 కుళింబిహరికిహరిహాయుండిట్లనియె|| ౧౫ || పరమనిధానంబుభాపరతత్వంబుశాంతంబుమాతరిజస్తనమునిశ్య | నుధికితపో
 మయమట్లుగావురమాయనెగడెడిగుణములునీకులేవు | గుహిమానందపుగానగుణములవయ్యెడిలోభాదికములునీలోనఁ
 జేర| వైనదుర్జవనిగ్రహముశిష్టరక్షయందగిలిసేయఁగదండధారివగుచు| జగముభద్రపుగరుండవునకుండవును | జగదధి
 శులమనుమూఢజనులుపలక | నిచ్చపుట్టిసహపంబులివుదాల్చి| హితముసేయుచుగాడలోకేశ్వరేశ|| ౧౬ || నావంటివెఱివా
 రిని| శ్రీవల్లభనీవుశాస్త్రిచేసితివేని|| గావరముమానిపెద్దల| శ్రోవంజరుచురుబుద్ధితోడుతనీశా|| ౧౭ || ఒకొక్కలోకిము
 గాఁచుచు| నెక్కుడుగర్వముననేమెయిశులపనుచు|| జొక్కిననుబోటివెల్లులు| నికమునీమహాదెలియనేరరసం
 తా|| ౧౮ || వాసుదేవకృష్ణవరదస్వతంత్రవిజ్ఞానమయమహోత్ససర్వపుణ్య | పురుషనిఖలవీజభూతాత్మక | బ్రహ్మ | నీకువందనం
 బునిమరణంక|| శా|| నీసామగ్ధ్యమెఱుంగమేఘములచేనిరోషముబ్బిషణో | గ్రాసారంబునముంచితిన్నఖమునాకైవల్లపు
 థ్యేయరం | చోసర్వేశభవన్తహత్వముననాయుద్యోగమిట్లుయ్యెనీ | దాసున్నున్నగృతావరాధుంగరుణద్వర్షింపవేమాధ
 వా|| ౧౯ || నినుబ్రహ్మచులెఱుంగలేరుజడతానిష్ఠుండలొకత్రయా | వనచుర్నానగరిష్ఠుండనివులమరై | వుచ్యభూయిష్ఠుఁ
 డగ్నినయత్యాగకనిష్ఠుడన్లుజనగర్వశ్రేష్ఠుండదేవనీఘనలీలావిభవంబుపెంపుఁడెలియంగ నెవ్వఁడవర్ణగా|| ౨౦ || అనిన
 వినినగుచుజలధరగంభీరరవంబునశక్రునకుంజక్రియిల్లనియె|| ౨౧ || అమరాధీశ్వరలక్ష్మితోడగిలియిట్లుండుండవై యున్న
 నీనమదోక్తేముఁడ్రుంచివై చుటకునీజన్మంబుదప్పించితి | నృసిమదశ్రీరథదండధారియగునన్నావింపఁడెవ్వాఁడుని

కాముని ధీరవందలంతు వానినధనుంగా వింతుజంభాంతకాక॥ నాయాజ్ఞ సేయుచుండుము; నియతి కారంబునందునిలువు
సులేంద్రా॥ శ్రీయుతుడవై మదింవకు॥ శ్రేయంబులుగల్గుబొమ్ము సితకరిగమవా॥ వ॥ అనియుల్లుజిష్ణునింబలుకుచున్నకృష్ణుని
కి మ్రొక్కి గోగణన మేతయైన కామధేనువుభక్తజనకామధేనువయినయీశ్వరునకిట్లుగయె॥ క॥ విశ్వేశవిశ్వభావనవి
శ్వాకృతియోగివంద్యునిను చేతక॥ శాశ్వతులమైతిమిప్పుడు॥ శాశ్వతముగఁగంటినధికసౌఖ్యంబుమారీ॥ వ॥ దేవామాకుం
బుమదై వంబవింతుండవుభూసురగోసురసాధుసౌఖ్యులుబలకొఱకునిన్నింపునింజేసవట్లముగట్టునుచివిరించిగాయమిం
చిపుత్రైంచెనివుభూతలభూరిభారనివారణంబు సేయనవతరించినవారివనిపలికియంత॥ మ॥ సురభిక్షరములన్నురద్విషమ
హాళుండాలతానీతనిర్జ్వరగంగాంబువులన్నిలింపజననీసన్ననిసంఘంబుతో॥ సురనాథుండభిషిక్తుఁజేసవలికెమ్మెంపార
గోవిందుడం॥ మరణాక్రాంతవిపత్తుండోయజదళాక్షున్నాధుసంరక్షణుక॥ సీ॥ తుంబురునారదాదులసిద్ధచారణగంధ
ర్వులునుహరికథలువాడిరమరకాంతలమింటవాడిరి వేల్పులుకుగియించిరంచితకుసుమవృష్టి॥ జగములుమూఁడునుసం
తోషమునుబొందెంగల్గిలచన్నలగురిసెంబాలు॥ నవవజలంబులతోడవదులెల్లలప్రవహించెనిఖలవృక్షములు లేనియలువడి
సెనెనర్పలతికలభవున్నవయములనురెంబర్వసంబులునుణిగణప్రభలనొప్పె॥ బ్రాణులకు నెల్లతమలోకపగుమానె॥
వాసుదేవునియభిషేకవాసరమున॥ వ॥ ఇట్లు గోపగోగణవతిత్వంబునకు గోవిందునభిషిక్తుఁజేసిపీడొకనిపురందరుండుదే

శ్రీకృష్ణమూర్తినందునివరుణనగరమునుంచిగొనితెచ్చుట శి

వగణంబులతోదివంబునకరిగెంత॥ సీ॥ నంధుండేకాదశీనాడువవాసంబుచేసిశ్రీహరిపూజచేసికనుజువేళయెఱుంగకి వే
గకముందరద్వాదశీస్థానంబుతగ సెనర్పయమునాజలముసౌరనందొక్కదైత్యుండనించునివరుణునినగరమునకుఁగొ
నిపోవఁదక్కిన గోపకులందలునందగోపకునిఁగానకలం॥ రామకృష్ణులఁజేర్పొనిరవముసేయఁగృష్ణుఁడీశుండుతమతం
ద్రిఁగికురువెట్టివరుణభృత్యుండుగొనిపోయివరుణుఁజేర్చు॥ టెటిఁగిరయమునకచ్చొటికేఁగెనధిప॥ అప్పుడం॥ క॥ వచ్చినమా
ధవుఁగనుగొనిచెచ్చెరవరుణుండుపూజచేసివినతుండై॥ యచ్చుగనిల్లనిపలికెను॥ విచ్చేసినీతిదేవనానివేళంబునకుక॥ డై॥ ఏ
చిభుపాదవస్తరతుత్తెన్నడునేవ్వరుబొందలేనిపెం॥ ద్రోవజరింతురట్టిబుధతోమకినీవరుదెంచుటన్యమో॥ దావృశను
య్యెంజిత్తముకృతాన్ధతనొందెచునోరథంబునీ॥ సేవబవిత్త్రభావమునుజెందెశరీరమునేడుమాధవా॥ డై॥ ఏపరమేశ్వరు
న్జగములిన్నిటిఁగప్పినమాయఁగప్పఁగా॥ మోపకపారతంత్య్రముననుండుమహాత్మకయిట్టిసిను॥ గ్రిపితభద్రమూర్తి
కిసుధిజనరక్షణవద్రికిందనూ॥ తాపమువాయుమ్రొక్కెదనుదారతపోధనచక్రవర్తికి॥ చ॥ ఎఱుఁగఁడఁదీడునాభటుండొ
కించుకయైనహనంబులోపలక॥ డెఱకువలేకనీజనకుఁదెచ్చెదయంగొనిపోమ్మద్రోహము॥ న్నలువుమునన్నునీభటునిపం
న్ననసేయుమునీచురైరణ॥ వలలుఘగాదెయోజనకివత్సనిర్మలభక్తవత్సలా॥ వ॥ అనియుల్లుపలుకుచున్న పరుణునింబ
రుణించితండ్రిండ్రొడ్డొనిహరితిరిగివచ్చెనంతనందుడుతన్నువెన్నుండువరుణనగరంబుననుండివిడిపించి తెచ్చినవృత్తాం
తంబంతయుబంధువులకెఱింగించిన వారలుకృష్ణుండీశ్వరుండనితలంచిరఖిలదర్శనుండైనయీశ్వరుండునువారలతలం
పెఱింగివారికోరికెనఫలంబు సేయుచునివారినిందటిప్రహస్త్రాదంబునముంచియెత్తిన॥ గీ॥ ప్రకృతఁగావకర్తృపరవశ
మైయుచ్చునీచగతులఁబొంది నెలయత్త్రమసిఁగిరుగుచున్నజనము తెలియనేరదునిజ॥ గతివిశేషమిజగంబునందు॥ వ॥ అని
చింతించిదయాళుండైనహరిమాయాదూరమైబోయెయ్యె॥ యగ్రూప్యంబుసత్యమైయెఱుకయెయ్యానందమైప్రహస్త్రా
యనఘాక్షుల్లునాశమందుగనునిత్యాత్మియులకోంబుగ్రుమ్మనజూపెనరుణార్ద్రవిత్తుడగుచున్నోపాలకశ్రేణికి॥

శ్రీశరద్రాత్రియందుగోపికలుగానముచేసెనుశ్రీకృష్ణునినిన్నిధికివచ్చుట శి

వ॥ ఇట్లుహరిమున్నకూరుండువైచిందలకోకమంతయుంబొప్పిప్రహస్త్రాలోకంబునుంజూపినంజూచినందాదులుపరమానందం
బునంబొందివెఱుగువడిపాంసస్వరూపకుండైనకృష్ణునింబొడగనిపొగడిపూజించిరంత॥ చ॥ కలువలమేలికంచువలుకా
మునికయ్యపుదామయిర్పర॥ క్తులుదలడించువేళలుచకోరకపద్మ్యలభోగకాలము॥ త్వులువలుపైరణల్విడిచివలెతలుల్లు
నచంద్రచంద్రికాజ్వలితదిశలే శరన్నిశలుజారకచుద్దశలయ్యెనయ్యెడ॥ గీ॥ కామతంత్రటికలువలజ్జోకకందర్పుఘా
కవిటులతాల్చిపోక॥ చకితదక్రవాకసంప్రీతజనలోక॥ రాకవచ్చెమేలురాకయగుచుక॥ పతితనకరములకుంకును॥ సతిమొ
గముననలచుభంగిసమువయవేళా॥ చితకరరాగముననితా॥ పతిరంజించెన్నరేంద్రప్రాకృతిమొగముక॥ సీ॥ విలుసేనడై
దండువెడతెడుపీలలేనిగొల్లెనపైహేమకుంభమనఁగఁగాముకధృతిపల్లికలుద్రెంచవెత్తినశంఖరాంతకువేదిచక్రమన
ఁగ॥ మారుండుపాంథులమానాటవులుగాల్పఁగూర్చినసిప్పులకువృషయనఁగ॥ విరహిణీవృగములజేటూడకుథనుండుదెచ్చిన

మోహనదీపమనఁగి వింతనునుపుగల్గి వృత్తమై యరుణమై | కాంతితోజకోరగములుబ్బు | బోధపుకోండవక్తి పాడిచె
రాకావంధ్రమండలంబుగగనమండలమున || వత్సపుపాదమనవకుంకుమాంకితరమాముఖమండలమండితలజై యఖండం
బై నచంద్రమండలంబుపాడగనిపుండరిక నయనుండుయము నాతలంబునజగన్మోహనంబుగ మెక్కి గీతంబుఁ బాడినవిని ప
రాయత్తదిత్తలైత త్తరంబున వేతలుపనులకుంజేతులాడకయు, గోవులకుం గ్రేవులవిడువకయు, విడిచిడిచి దియూడకయు.
నీడియూడియు, నీడినపాలు కాంపకయు, గాఁచికాఁచియు, గాఁగినపాలుడింపకయు, డించిడించియు, డించినపాలుబొలుర్
కుంబోయకయు, బోసిపోసియు, బతులకుఁబరిచర్యలు సేయకయు, జేసిచేసియు, నశనంబులుగుడువకయు, గుడిచిమడిచి
యు, గునుమంబులుముడువకయు, ముడిచిమడిచియు, దొడవులుదొడగయు, దొడిగితొడిగియు, గోష్ఠంబులపట్టులనుం
డకయు, బాయసంబునెఱయవండకయు, నయ్యెయెడలనిలువంబడకయు, గాటుకలుసూఁటిగడకయు, గురులుచక్క సె
త్తకయు, గుచంబులగంధంబులుకలయమెత్తకయు, బయ్యెదలువిప్పికప్పకయు, సఖులకుంజేప్పకయు, సహూదరులును
గలునూనులును అండులువిడ్డులుండంబుచనినిచారింపందలారింపక సంచలించి, పంచభల్లునిభల్లుంబుల మొల్లంపుజల్లులపె
ల్లునందల్లడిల్లి డిల్లిచడి, మొగుల్లగిమి వెలువడియుల్లిసిల్లుతటిల్లతలపొంచున, మందగమనలమందగమనంబులనందలువెలు
వడిగోవిందసందర్శనంబునకుంజనిరప్పుడు || మ|| తరుణుల్లాండలుమూలగేహములనుద్దండించిరా రాక కిద్విరహోద్బంబరి
తాపమొందుచునుో వీధిన్నిభున్మాధపుంబరిరంభంబులు సేసిజారుడనుచున్మావిందియుఁజొక్కిపాం | దిరిముక్తిస్థగ
దేహముల్నిడిదిప్రీతిస్థంధర్మక్తలై || అనిననరేంద్రుండిట్లనియె || జారుడని కానికృష్ణుడు భూరిపరబ్రహ్మమనియు
బుద్ధిదలంప | నేరరుగుణమయదేహము | లేరినిన్నిడిచిరింతులెఱింగింపుశుకా || అనినశుకుండిట్లనియె || మ|| మును నేఁజెప్పితిం
జక్రికింబగతుండై మూఘండువై మృగమపెంపునఁగై వల్లపదంబుమొండెఁబ్రియలై పొందంగ రాకున్నదే | యనఘండ
వ్యయుండ ప్రమేయుండగుణుండైనట్టిగోవిందమూ | ర్నిరశ్రేణికిముక్తిదాయనిసుమీతెల్లంబుభూవల్లభా || గీ || బాంధవ
ముననైనచగనైనవగనైన | వ్రీతివైననఁబ్రాణభీతివైన | భక్తివైననహరికిఁబరతంత్రులై యుండు | జనులెమోక్షమునకుం
జనుమరధిప || వ || అటుగావునఁబరమపురుషుండు, నజండును, యోగీశ్వరేశ్వరుండైనహరిసోఁకినస్థావరంబైనముక్తంబ
గువెఱఁగుపడవలవదివిధంబున || క || ఘనమధురగీతనినదము | వినివద్విగోపికలనువీక్షించినయం | బునమేటినుగుణి నేర్పరి |
తనవాగ్దేవభవముమెఱయఁదగనిట్లనియె || డ || మేలామీకుభయంబుపుట్టమగదామీమందకున్సంహతా | ద్రూలానేకపము
శ్చిముద్దిరిగెడిన్దూరంబులేతెంతురే | యేలావచ్చితిరినిశాసనుయమందిచ్చీలవత్తింతురే | చాలుఁజాలులతాంగులారచ
నుఁడిసంప్రీతితోమండకు || చ || మీరేతెంచినజాడఁగానకవగన్మితల్లులందంపులున్మీరాముల్లఱఁచులనూజాలుగురువ్రీసో
దరుల్బంధువు | త్రేరల్మీరిరిలేరుపోయిననుమన్మీఘోషభూభాగమం | దేరితింబరికించిరోతగవులేలూసాహసోద్వోగముల్ |
చ || ఇలువరినున్నజేసిహృదయేశులసిన్గులఁజంపియత్తమా | మల నెఱియించిసోదరులమానముసూరలుపుచ్చిల్లదం | ద్రుల
రుచిమాన్విబంధులకురోఁతియొనర్చుచుజారవాంధలన్వలనతినల్గులాంగనలువత్తురెలోకులుచాచిమెత్తురే || సీ || ప్రాణే
శుఁడెఱింగిఁబ్రాణంబునకుఁదెగుదండించునెఱి | గినధరణివిభుండ | మామయెఱింగినమనువెల్లఁజెడిపోవుఁదలవరియెఱి
గినఁదగులు సేయుఁదలిదండ్రులెఱింగినదలలైత్తుకుండుదురేరా లెఱింగిన నెత్తిపాడుచు | నాత్మజులెఱింగిన నాదరింపగు
చూచిబంధువులెఱింగినబహియొనర్తురితకులెఱింగిరేని నెంతయుఁజులగ గాఁజాతురించునందునుఖములేడు | యశము
లేమనిర్భయానందమునులేడు | జారుఁజేరఁజనమచారుముఖి || క || నడువడికొఱగాకున్నను | బడుగైనగురుపియైనఁబా
మరుండైన || జమండైనరోగియైనను | విడుచుటమర్యాదగాచిభుసంగనకు || చ || ఇదియమునానదిజలనమేధితపాదపప
ల్లవప్రసూ | నదళవిరాజితంబగువనంబుమనంబులమేరదప్పెన్ | పాదిగిట నేడ్చువిడ్డలకుఁబోయిండుపాలువిడుండులేఁగ
లన్మొరవులకున్నిజేశ్వరులముద్దియలారభజంపుఁడొప్పుగ || చ || వనితలునన్నఁగోరియటవచ్చితిరింతఁగి అంతలేడుమే |
లానరెననుస్తజంతువులునోలిఁబ్రియంబులుగావెనాకునై | ననునిలువంగఁబోలచునాతనధర్మములాండువారికిం | బెని
మిటులన్ఫుజించుటలుపెద్దలుచెప్పుమనుండురెల్లెడ || క || ధ్యానాకర్ణనదర్శన | గానంబులనాతలంపుగలిగినఁజాలు || బూ
నెదరుక్యతాధర్మము | మానవతుల్పనుడుమఱిమందరములకు || అనిపలికినవిని || సీ || విరహోద్బంధులలోవెడలునిట్టూర్పు
లమున్నరంబులఁగందిమోములెండ | గన్నులవెడలెడిజ్వలధారలకుచకుంకుమంబులగుచ్చిపాఱఁజెక్కిలఁజేర్చినచే
తులవేడిమిమోముదమ్ములమేలిమరుడింప | బొరిపారిపుంభానుపుంభంబులైతాంకుమదనుకోలలదైర్వమహిమవెడల |
దుఃఖభరమునమాటలుదొట్టవడఁగ | బ్రియములాడనిప్రియఁజూచిబెగ్గడిల్లి | చరణములు నేలన్రాయుచుసంక్రమములఁ

గాంతలెల్లనువగలనా క్రాంతలగుచుఁగిల్లెనిరి॥ మ॥ అకటాసమితిమేముక్తారుడననిన్నర్థంబెమాయెండ్లలోనకలవ్యాప్తులడించినవనరంజాతంబులర్పింపుఁజిక్కిరక నేతెంచిమీశుఁడాధ్యక్షముముత్యైసక్తులంగాంచుపోలికగావందగుఁగావవేవిడువమేలేకాంతలన్నాంతల॥ మ॥ పశులన్యడ్డలబంధులన్సతులకున్నాటిండుతేధర్మపథ్యతీసివంటివిదేహధారిణులకున్దర్శజ్ఞుదింతింపుమా॥ పతిపుత్రాదికనామమూర్తివగుచున్నాసెల్లనీయందుఁడుత్పతిపుత్రాదికవాంఛలన్నలిపినంభావిండుటన్యాయమే॥ ప॥ త్తకోకిల॥ నీపంపున్రతిసేయుచునురునేర్పరులృతతప్రియోద్వీపకుండపుగాననెవ్వగఁడెచ్చునాథసుతామలన్జూపనేటికివస్త్రహాశలుచుట్టినకడనుండఁగాఁ బాపనేలనుదీయతాపముఁబాపబోలుఁగ్కపానిధి॥ నీ॥ నీపాదకమలంబునెమ్మిదగ్గరఁగానితరలివోవంగఁబాదములురావు॥ నీకరాజ్జంబులునెటివంటితివఁగానితక్కినపనికిపాస్తములుచొరవు॥ నీవాగమృతధారిండు॥ గ్రౌరవఁగఁగానిచెవులన్యభాషలఁజేరివినవు॥ గీనుండరాకృతినియలిఁజూడఁగఁగానిమాడవన్యంబులఁజూడికవమునిన్నెకానిపలుకనేరవుమాజివాల్లాల్లననుచుఁబలుకనోడవీవు॥ మామనంబులెల్లనుఁజరించిదొంగిలి॥ తేమసేమువారమింకఁగ్కన్య॥ చ॥ సీరికినుదారవిహములుసేయుభవచ్చరణారవిందము॥ ల్లరసజనేత్రమాతపముసంపదఁజేరితిమెట్టకేలకు॥ వ్రాటంగలేముమామగలమాటలసెల్లముపన్నగంధము॥ ల్లటిగినతేటులన్యకుమనంబులచెంతలఁజేరనేర్చునెగ్గి॥ సవతులేకనీవిశాలవత్సస్థలి॥ చులసితోడఁగూడఁదోయజాక్షు॥ మనుపునుచులత్కిమానైననీపాద॥ కమలరజముఁగోరుఁగాడెక్కన్య॥ ఉ॥ అక్షలుమానులున్యగవనాఁడికిఁడకనాథులన్యగాయత్తులఁజేసియిల్లరునలాఁడినోవఁగ్గనీకునవుల్ల॥ నైత్తనమాటలన్యరండుమేల్కొనియేచినవచ్చినారమే॥ పాత్తులనొల్లమోపురుషభూషణదాన్యములిచ్చికాడవే॥ మ॥ మనువిచ్చిక్రతెఱొల్లినల్లభులకున్యన్నిందితద్వల్లభు॥ ల్లగవంతంబుతలంపరేతగులముల్కపాలనేపుట్టేనే॥ మగవారాడెమమాటలేతగవునీమాటల్లసోజాగ్నిచేఁబొగలంజాలముకొఁగిలింపుముమముంబున్యంబుపుణ్యాశ్చకా॥ ఉ॥ కుండలదీప్తగండమునకుంచితకుంతలఫలమున్నధా॥ నుండితపల్లనాధరమునుఁజూపహాసవిలోకనంబునై॥ యుండెడునీముఖంబుగనియుండఁగవచ్చునెనున్యభేతుకో॥ దండపిముక్తపాణములదాసులవయ్యెదమాదరింపవే॥ నీ॥ నీయధరామృతనిర్మలంబులునేడుచేరివాతెఱలపైఁజెలుకనున్ననీవిశాలాంచితనిత్తులవతుంబుకువశట్కలంబులఁగూర్చునన్న॥ నీరహ్యతరహస్తసీరజాతంబులుచికురబంధంబులఁజేర్చునన్న॥ నీకృపాలోకననివహంబుమెల్లననెమ్మొగంబులమీఁదనెఱపకున్న॥ నీనవీనమాననీయనల్లాపంబుకర్ణరంధ్రదితలఁగప్పకున్న॥ నెల్లుబ్రతుకువారమెందుఁజేరెడువార॥ వాధిపవినఁగదగఁదెయ్యాండుకుయులు॥ మ॥ భవదాలోకనహాసగీతజములైభాసిల్లుకామాగుల్ల॥ న్నవదీయాధరపల్లవామ్మృతముచేఁబాపకదగున్నాపవే॥ నిదియోగానలహేతిసంహతులచేసేత్తైభవచ్చింతల॥ న్నవదంప్రేన్యయవీధిబొందెదమునీపాదంబులానప్రియా॥ క॥ తరున్యగఖగగోగణములు॥ కరమొప్పెడునిన్నఁగన్నఁగానమువిన్న॥ గరగిపులకించునబులు॥ కరగరెనినుఁగన్ననీమగానమువిన్న॥ నీ॥ ఈపంచబాణాగ్నినేమిటనార్దుమునీమంజువాన్యృష్టిసెగడదే॥ నీమన్యధాంభోధినేత్రోపకడకుమునీదృష్టినావయ్యెరిలువదేని॥ నీదిత్యధ్యాంతమేజాడఁజెలుతుమునీహాసచంద్రికనిగుడదేని॥ నీదర్శకజ్వరమేభంగినడఁతుమునీనవాధరసుధనింపదేని॥ నెల్లునిర్వహింతుమేలాగుమాలాగు॥ కరుణాసేయవేనిఁగదియవేని॥ మరుఁడునిర్దయుండుమననిచ్చునేయశో॥ దాకుమారయువతిదైర్యచోర॥ క॥ అమరులఁగాచినహరిక్రియఁగనులేక్షణనీవునేడుకరుణాభయహా॥ స్తముమాయురములగిరముల॥ బ్రహదంబుననిడుముమూర్ఛపాల్పడుకుండ॥ క॥ కట్టాతలమునుకలునైద్రట్టుపువరహాగ్నిశిఖలుతరుణులనేప॥ నెన్లుంబులుకవుచూడవు॥ కట్టదవిగదాకుమారకరుణోదాగా॥ వ॥ అనియెల్లుకునుమశరునిశరపరంపరాపరవశలైయోపికలులేకపలికినగోపికలదీనాలాపంబులువినినవ్వియోగీశ్వరేశ్వరుండైనకృష్ణుండాత్మరాముండైనవారలతోరమించెనప్పుడు॥ మ॥ కరుణాలోకములంబటాంచలకచాకర్ణంబులన్వైఖిలా॥ కరబాహుస్తనమర్చనంబులనఖాంకవ్యాప్తులన్నర్థవా॥ క॥ క్షిరంభంబులమంజులాధరసుధాపానంబులఁగాంతల॥ గరగించెన్రతికేళిఁగ్కృష్ణుండుగృవనందర్పణబాలాబ్దుచు॥ క॥ మకురవవికసితవదనలు॥ చక్రఁగఁగనుఁగొల్పహాసచంద్రికతోడన్మిక్కిలిమెఱసెనుగ్కృష్ణుండు॥ చక్రలగమినడిమిపూర్ణసోమునిభంగి॥ గీ॥ సతులుదన్నుఁబాడసంప్రసాదుచు॥ నలుతనున్నవైజయంతితోడ॥ వనజలోచనుండువనభూషణుండయ్యె॥ యువతిజనితంబులోలిఁగొలువ॥ ఉ॥ దిక్కికనీశుఁడైయెదిరిఁజిక్కిలఁబెట్టెడిమాయలానికి॥ జిక్కికృతార్థలైమరునిచిక్కిలఁజొక్కిలతాంగులుండఁగా॥ మకురవశాంతిసేయుటకుమన్ననఁజేసెప్రసన్నుడౌటకు॥ జక్కిననావిభండుగుణశాలితిహేతుండయ్యెనయ్యెడ॥ వ॥ ఇట్లుమారికునుమొఱంగిచనినఁగరింగానకతిరుగుకరేణులపెల్లునమల్లంబులుదల్లడిల్లవల్లవకాంతలు

తపియగమునహాసవిలాసవీక్షణవిహారవచనరచనామరాగంబులంజి త్రంబులుగోల్పడివివిధచేష్టలకుం బాల్పడితదాత్మక
త్వంబుననేననేనకృష్ణాంధననికృష్ణగుణావేశంబులంజరియించుచుక॥ భూతములలోనవేలింబ్ర॥ భూతుండగునట్టివానిం
గాంతలుకాళిందీతీరవనాంతరముల॥ భ్రాంతి నెచ్చుకుకంగజనిరిపాడుచునధిపా॥ సీ॥ పున్నాగకానవేపున్నాగవందితుం
లకంబకానవేతిలకనిటలుఁఘనసారకానవేఘనసారశోభితుబంధూకకానవేబంధుమిశ్రు॥ మన్మథకానవేమన్మథాకారుని
వంశంబకానవేవంశధరుని॥ జందనకానవేచందనశీతలుఁగుండంబకానవేకుండరదను॥ నింగ్రభూజనుకానవేయింగ్రవిభ
వుఁగువలవృక్షముకానవేకువలయేళు॥ బ్రయికపాదపకానవేప్రియవిహారు॥ ననుచుగృష్ణునివెడకిరయ్యెట్లుఁఖులు॥ ము
టియును॥ డు॥ నల్లనివాడుపచ్చనయసంబులవాడుగృపారసంబుపై॥ జల్లేపవాడుమౌళిపరిసర్పిఠపీఠమువాడున
వ్వురా॥ జల్లేపమోమువాడుకొండుచెల్వలమానధనంబు॥ దెచ్చెనొ॥ మల్లియలారమీపాదలమాటునలేడుగదమ్మచెప్ప
రే॥ డు॥ అంగజనైనజూడహృదయంగము॥ డైకరగించువాడుశ్రీ॥ రంగచరంబువాడునుధురంబగువేణురవంబువా
డునున్నంగజపువ్వుమాంపులకునగ్గముచేసెలవంగలుంగనా॥ రంగమలారమీకడకురాడుగదాకృపనుండిచూడరే॥
సీ॥ మానినీమన్మథుమాధవుఁగానరేనలితతోదారవత్సకములార॥ నలలితతోదారవత్సకవైరిఁగానరేసుందరోన్నతలతాగ్ధు
నములార॥ సుందరోన్నతలతాగ్ధునభంజుఁగానరేఘనతరలనదశోకంబులార॥ ఘనతరలనదశోకస్ఫూర్తిఁగానరేనవ్యగు
చిరకాంచనంబులార॥ నవ్యగుచిరకాంచనకీర్తిఁగానరే॥ గహనపదవిఁగురువకంబులార॥ గహనపదవికురువకనివాసిఁగా
నరే॥ గణికలారచారుగణికలార॥ సీ॥ అదెందనందనుండంతర్నితుండయ్యెంబాటలితరులారపట్టరమ్మ॥ హేలావతులఁగృష్ణ
యేలపాసితివనియైలేయలతలారయడుగరమ్మ॥ వనజాత్యుండివటికివచ్చిడాంగడుగదాచూతనుంజరులారచూడరమ్మ॥
మానినీమదనుతోమారాకయెడిఁగించిమాధవీలతలారనుసరమ్మ॥ జాతినతులంబాయినీయెహరిక॥ జాతులారదిశలం
జాటరమ్మ॥ కడళులారపోయికడలిందిభిషింపు॥ జాటుంబెచ్చికుణజూపరమ్మ॥ క॥ హరిచరణములకుంబ్రయిస్తే॥ హరిని
నుమన్నింపభక్తసుందెతులసీ॥ హరినిదెసరాడుగదా॥ హరిచొప్పెడిఁగించిభవమునందింపగదే॥ పొగడకునానిం
గానరేపొగడలార॥ యీడెలుంగనిభంజూపుండిలార॥ మొల్లనుగుక్తివాడేడిమొల్లలార॥ శుకనిగిడునింబెపుడుకిం
శుకములార॥ క॥ తరుణీమచకుంకుమయత॥ హరికుందకదామంగంధనుడరెడిచూడ్చి॥ హరిఁగననివనిదిదనరెడి॥ హరిణీహ
రింజూడఁబుణ్యుచుయ్యెడింబెపుచూ॥ క॥ కిటియైకొంటింబెచ్చెను॥ వటుండైనగ్గిలికొలిచెవడింగృష్ణుండై॥ యిటుపదవిహ్న
ములిడెక్రింపటిబామునసేమింపిచివమ్మగరిత్రీ॥ వ॥ అనుచునున్నతదత్తతదాత్మకత్వంబునగృష్ణులీలననుకరించు
చు॥ సీ॥ పూతనరైయొక్కపొలంతిధరింపంగశోరియొక్కకాంతచన్నగుచుచు॥ బాలుండైయొక్కభావపాలకునేట్టుచో
బండినేననులేకుంబాటచన్ను॥ సుడిగాలినియొక్కసుందరిగొనిపోవహరిననివర్తించునట్లుముఖయు॥ బకుండనేననియొ
క్కపడఁతసంరంభింపఁబడ్డాత్యుండనుకొమ్మసరిభవించు॥ నెలమిరామకృష్ణులింతులిద్దరుగాఁగ॥ గోపవత్సగణముకొండట
గుచు॥ లసురవైరిననుచునబయొక్కతేటిటుంబనులనునెడినతులభరతముఖ్య॥ గీ॥ లోకమెల్లఁగుక్షీలోపలనున్నట్టిమా
ధవుండనేనుమాతపీపు॥ చూడునునుమమెక్కసుందరియొక్కతెకు॥ ముఖముండెటచిహ్నుపుముఖ్యచరిత॥ క॥ వెన్నెలబొంగిలి
తినియెడి॥ వెన్నెడననియొక్కతెనడువవేటొక్కతెచేసన్నలయోకిదనంచును॥ గ్రన్ననఁగునుముములందఁగట్టునిలేశా॥
క॥ కాళియఘణియివీరలు॥ కాళియఘణిసతులు॥ మ్రొక్కఁగడఁగిరినేగో॥ పాలకుమారుండననుచును॥ లీలాతినాడుమెక్క
లేమనరేంద్రా॥ క॥ తరుణులుగోపకులందలు॥ హరిహయుండిదెవానగురిసెహరినేననిభా॥ సురచేలాంచలమొక్కతే॥ గిరినె
త్తెదననుచునెత్తుండెంగేలన్మపా॥ క॥ మీరలుగోపకులేనను॥ రారినిదావాగ్నివచ్చెనటుచూడుండే॥ వారింబెదననియొక్క
తే॥ చేరిబయల్గబళనంబుసేయునరేంద్రా॥ వ॥ ఇట్లుతన్నయత్వంబునగోపసుందరులుబృందావనంబునంగలతరులతాచు
లహరినడుగుచునిర్గళంబులైనవిషివమాగ్గంబులనరోజాతేతనకులిశాంకుశాదిలక్షణలక్షితంబులైనమనోహరంబుల
యినహరిచరణంబులచొప్పుఁగనితప్పుకచెప్పికొనుచుదమలోనిట్లునిరి॥ సీ॥ కొమ్మకుంబువ్వులుగోసినాడికగడమొససి
పాదాగ్రంబుమోపినాడు॥ సతీనేత్రికొనివేడగజరిగినాడికగడదృణములోందోపచుతెటవజాడ॥ ప్రియకుఠన్ముల్లం
బుపెట్టినాడికగడఁగూర్చున్నచొప్పిదెకొమరుమిగులునింతిఁగెమ్మొవినిచ్చినాడికగడవెలదిగిక్కినగతివిదమయ్యె
నువతితోడనీరుంజొచ్చినాడికగడంజొచ్చితావెదలినచోటులనురెండరుణిఁగానుకేళిఁదనిపినాడికగడ॥ ననఁగపెనఁ
గియున్నయందమొప్పె॥ ముటియును॥ సీ॥ ఒకయెలవాగచెయ్యూడినాడికగడసరసపున్నవినాల్గుచరణములును॥ నొకనీ
లవేళితోనొదిగినాడికగడచుగజాడలోనిదెమగువజాడయొక్కలేమ॥ మ్రొక్కిననాడినాడికగడరమణిమ్రొక్కినచొ

పురమృదుయ్యైకైకయంతెమఱుగానొలసి నాడికడనన్యన్యముఖములై యంఘ్రులాపై । మొకతెవెంటదగుల
నుండక నేగినాడడుగుమీదదడుగియడుగులమరెనబలలిరుగెలంకులందురాడిరిగినాఁ । డాటుపదములున్నవమ్మయి
చటసీ॥ ఈవరణంబులేయందునిభానననకాదిమునియోగసరణి నెప్పటిపాదతలములేయెలనాగ శ్రుతివధాసీమంత
వీధులఁజెన్నమిగులు, నీపదాబ్జంబులేయిభకులౌ త్రమయానపాలేటిరాచాలిపట్టుకొమ్మలీసుందరాంఘ్రు లే యిందీవ
రేణుముక్తికాంతామ సోమోహనంబులీయడుగులరజ మెయింతిల్ల ప్పెక్కొడివిజవరులుమాఛీదిశలదాల్చు । రను
చుగొందఱబలబల్లెత్తుండేగిన, క్రమముగనియునతనిఁగానరైరి॥ సీ॥ పతులదై న్యంబునుభామలక్ష్మార్యంబుఁజూపుచు
విభుఁడొక్కసువతితోడవిహరింపనదియెల్ల వెలచులవర్జించినాయెద్దనున్నాడునాభుఁడనుడు । గర్వింపరాజాలగమ
లాక్షమూపుననివకొనునునుడునయ్యాశ్వరుండు మొఱంగిపోయినదాపమునుబొందియోక్త్యయొక్కడఁజనితిప్రా
ణేశరమణ, నీమవరపుడనయ్యెదనిలువునుచువగవగొందఱుకాంతలాపనితఁజూచి । వరుఁడునున్నపగర్వింపవనజనే
త్రిదిక్కనేఁడని వెఱంగునుజెందిరపుడు॥ మఱియును॥ సీ॥ ఈపాదరింటిలోనిందాఁకగృష్ణుండునాతోడమన్నభనటనమా
జెనియ్యాలనుచుచోటనిందాఁకఁచెలువుండుగాఢంబుగానన్నగొంగిలింఁచెనీమహీజమునీడనిందాఁకనుభగుండు చిట్ట
ట్టుసేతలసిగ్గుఁగొనియెనీపుష్పలతపాంతరిందాఁకదయితుండుననుడానియధరపానంబుసేసెనీప్రసూనవేదినిందాఁ
కరమణుండుకుసుమదామములనుగొప్పఁడిరెప్పననుచుగొందఱతివెలంభోజనయునుని । పూర్వలీలఁదలఁచిపాగడిరధిప॥
మ॥ అనియిబ్బంగిలతాంగులందఱునుబృందారణ్యమందీశ్వరున్వనజాతున్పురికించికానకవిభున్పురించుచున్నాడు । న్న
నముల్కాళులుచేప్రలున్గ్రియలునమ్మానాభుఁడేర్చివేచనిరయ్యామునసైకతాగ్రమునకున్సంత్యక్తగోపీచృతై॥ చని

శ్రీ గోపికాగీతలప్రారంభము. శ్లో

గోపికలుహరినుద్దేశించియిట్లనిరి॥క॥ నీవుజనించినకతముననోవల్లభలక్ష్మీచుందనొప్పెనధికమైనీవెంటనెప్రాణములిడి ।
నీవారరసెదరుచూపునీరూపంబు॥క॥ శౌరదకమలోదరరుచి, దోరకమగుచూపువలననుందరవమ్ము । స్తోరివెలయాని
దాసులధీరతనొప్పించుటిదివధించుటగాడే॥గీ॥ విషజలంబువలనవిషధరదానవువలనఁగాలివలనవహ్నివలన, నున్నవా
నివలననొగిమమ్మరక్షించికుసుమశరునిబారిఁగూల్చుదగునె॥ఉ॥ నీవుయశోదవిడ్డఁడవేసిరజనేత్రసమస్తజంతుచే, తోచి
దితాత్మవీశుఁడవుతొల్లివిరించిదలంచులోకర, త్రొవధమాచరింపుమనినన్నుతీసేయఁగనతుగలంబున, న్మావలయంబుఁ
గావనిటుపుట్టితిగాదెను సోహరాకృతి॥గీ॥ వరణసేవకులకుసంసారభయమును, బాపిశ్రీకరంబుపట్టుగలిగి, కామదా
యియైచకరసరోజంబుమామస్తకములనునిదిమనువుమీ॥ఉ॥ గోవులవెంటఁద్రిమ్మరుచుగొల్పినవారలపాపసంఘము ।
జ్లో॥ సఁగఁజాలిశ్రీచనరిదుష్టభుజంగఫణాలతాగ్రసంభావితమైననీచరణవత్సముచన్నులమీఁడమోపిత, ద్భావజపుష్ప
భల్లభవబాధహరింపువరింపుమాధవా॥క॥ బుధరంజనియునునూక్తయు, మధురయునగునీచువాణిమఱగించెనునీ । యధ
రామృతసంసేవనవిధిసంగజతాపమెల్లవిడిపింపగదే॥క॥ మగువలయెడనిక్రార్యము, తగునేజభక్తభీతిదమనుడవకటా ।
తగదుభవద్దాసులకును, సగుమొగముంజూపికావునశినదతొ॥మ॥ ఘనలక్ష్మీయుతమైమహాశుభదమై కామాదివిధ్వం
సయై, సనకాచిస్తుతమైనిరంతరతపస్సంతప్రపున్నాగజీవనమైయొప్పెడునీకథామృతముద్రావంగల్గునేభూరిదా । నని
రూఢత్వములేనివారలకుమానారీమసోహరకా॥క॥ నీనగవులునీచూడులు, నీనానావిహరణములునీధ్యానంబుల్లీన
ర్కాలాపంబులు, మానసములనాటిసేడుమగుడవుకృష్ణా॥గీ॥ హేమభూమివెడలిగోవులమేపంగ । నీరజాభమైననీపద
ములుకసపుశీలలుదాఁకేడునొచ్చు సోయనికలఁగుమామనములుకమలనయన॥ఉ॥ మాపటిచేళనీవువనమధ్యమువెల్వ
డివచ్చిగోప్పక, ప్రాపితధూళిధూసరితభాసితకుంతలమైనరోరుఁజూచా, ద్విపతమైననీమొగముధీరజసోత్తమమాకువే
డ్య, తోఁజూపిమనంబులన్నరునిఁజూపుడుగాదెక్రమక్రమంబున॥గీ॥ భక్తకామదంబుల్రమ్మసేవితమిలా, మండనం
బుకుఁజుగ్ధవంబు, భద్రకరమునైసభవదంఘ్రీయుగముమా, యురములందురమణయునువదగఁడే॥గీ॥ సురతవర్ధనంబుశో
కాపహరణంబు, స్వనితవంతనాళసంగతంబు, సన్యరాగజయమునైసనీమధురాధ, రామృతమునఁదాపమార్చుమీ॥ఉ॥ నీ
వడవింబగల్గిరుగనీకుటిలాలకలాలితాస్యమి, చాపిధిఁజూడకున్ననిమిషంబులుమాకుయుగంబులైచనుం । గావునరాశ్రు
లైననినుఁగన్నులనెప్పుడుఁజూడకుండల, శ్రీవరరెప్పలడ్డముగఁజేసెనిదేలవిధాతప్రారుడై॥ఉ॥ లక్కబంధులున్నగలు
నన్నలుదమ్ములుంబుత్రకామలు, న్నెక్కొనిరాత్రిఁబోకుఁడననీమృదుగీతరవంబువీనుల, న్నెక్కొనమైనవచ్చితిమివేగమె
మోహమునొందినాధని, వెక్కడనోయితోయెఱుంగమి, శ్రీయగర్దయుఁడెందుఁగల్గునే॥గీ॥ మదమఁదార్పంగనివాఁడు

సంతనములునవరసాలోకనంబగునను మొగంబుకనులకిరవై నమహితవక్షస్థలంబుమానసంబులలోగొనివఱపెంగు
 స్థు||న||అరవిందంబులకంటెగోవలములై యందంబులై యున్ననీ | చరణంబులరీసంబులై మొనయుమాచన్నుంగవ
 న్నోచరా||నెరియంబోలునటంచుబొకురచుమునయోగకర్త శారణ్యభూ|| పరిసంచారముకృష్ణనీప్రీయలకుం బ్రాణవ్య
 ధంజేయదే||క||కట్టానన్నభుకోలలు|| నెట్టినవోనాటబెగడినీపాదంబు||బుట్టికొనగవచ్చిననుము|| నెట్టడవిడించినవనా
 యమెక్కుస్థా||క||హృదయేశ్వరమాహృదయము|| నృచుతరముగఁజేసితొన్నిమిక్కిలికడునీ||హృదయముకీనముచేసెను||
 వదీయసౌభాగ్యమెట్టినుండముగలదే||ఉ||కృష్ణునిశౌచరుల్గురనికాయములన్నడిఁదాఁకిడిఁక వా||లన్నులతేట్టెముల్వలు
 పనడ్డుమువచ్చిజయంతువంతుని|| నన్నునముద్దలప్రహితనాథలనక్కటనేడురెండుమూ||డమ్మలయెటు కాఁడెగువన
 డ్డుమురాఁదగఁజేకృపానిధి||క||తియ్యవిలుకాఁడుడికొని||వ్రయ్యలుగానూఱనేసెవనితలనునము||నియ్యానయింక నైనం
 గుయ్యానింపంగవయ్యగోవిందహరి||వ||అనియిల్లంగనలంబితస్వరముతోనంకించుచున్నాడు|| న్దనురావేయవదీయే
 డువజగత్కా||యంతువైక్రియాకృమోహనుండై మత్తభనువ్వుకుడయనుసేజ్ఞాకారియైయంతలు|| న్దనపీఠాంబరధారియై
 పొడమెచరా||ంతాననివాంబునక||క||వచ్చినవల్లిభంగనుగొని||విచ్చేసెనటంచునతులమకసితముఖ||యెచ్చుగని
 ల్పిరిప్రాణము||వచ్చిననిచుండునవయవంబులభంగి||సీ||అబలయొక్కతెభక్తినింజలిగావించిప్రాణేశుకెంగేలుంబ
 ట్టికొనియె|| నింతియొక్కతెజీవితేశ్వరుచాహువుమూపుననిడికొనిముదమునుండువనితయొక్కతెతనవల్లిభుతాంబూ
 లచర్చితమాత్మహస్తమునఁదాల్చె||బడఁతియొక్కతెప్రియవదముగపిరహాగ్నితప్తవంబులదాఁపుకొనియె|| భాను
 యొక్కతెభ్రకుటంబంధంబుండుచి||వ్రణయభంగగోపభాషణమునదప్పదశనయగుచుదండించునైవడి||వాఁడిమాడిగ
 ములపరుణజూచె||క||హరిముఖకనులముంజూచుచు||దగుణియొక్కతెలెప్పలిడకతనియకయుండె||హరిపదకనులముంజూ
 చుచు||మఱితినిదిలేనినుజనుమాహి||నరేంద్ర||ఉ||ఒక్కలతాంగిమాధవునియ్యజ్జ్వలరూపముచూపి||తీరగెలంబికిర
 గఁబట్టిహృదయఁజేసివెలింజనకుండనేప్రముల్లగ్నమూసేసేనంబులకంబులుగన్మగఁగొనిలించుచు||స్టోక||ములై
 నలోచవులఁజొక్కుచునుండెనుయోగిత్వవడి||సీ||ఎలయించిప్రాణేశయెంచు||బోయితివగతోరంపుటలుకతోమాలునుక
 తె||జలజాక్షుననుచానిచనఁగనీపాదంబులెక్లాడెనవగనెఁతెనొక్కతె|| నాథనీవఱిగిననాప్రాణమున్నదిహార్తియేముది
 యనికుండెనొక్కతె||యాశ్వరసనునిన్నునిండాకపాపేనేపాపపువిధియనిపలుకుమొక్కతె||తలఁగిపోవునట్టిసప్తేమిచేసితిని
 ధిపవలుకుగర్వచనియెనుక||తె||యేమిచోముఫలమొహ్మయేశనీమోము||న||అలఁగంటిననుచునలెనుక||తె||క||వలికినప్ర
 తిష్ఠఁదొప్పెడి||బలికించినఁగానిరహణుంబులకంటెయుక్తతె||చెలితో||బలుకులనప్పగములుగురియుపలుకులువ
 లికె||క||పట్టినఁగానిననోభు||బట్టఁగదాయంచునక్కబాధికినభిచేపట్టుకొనిచెప్పెదైర్యము||పట్టెనుమరునిటంకివ
 ట్టుగననిపా||క||చెలువుంచెప్పకపోయినసౌలపుననుకముద్దమున్నూడననుచునొదలవంచియుండఁజాలక||తలయెత్తె
 నులోననుగుండఁతలయెత్తెనృపా||ఇవిధంబున||క||హరిమరుచిరలలితాకృతి||దగుణులుగనిముక్తపరహతాపజ్వరలై||పర
 మోగ్ధనంబునవిలిరి||పరమేశ్వరగర్భిణముక్తబంధులభంగి||వ||అంతనస్తాంతుండుకాంతాజనపరిత్రాంతుండైననాంత
 రంబునశక్తినికరసంయుక్తుండైనపరమపురుషుండునుంబోలెవారలఁగోల్పినినుండారకుండకునునుపరిమళమిళితపవమా
 నమానితనుభుకరనికరర్పుకారసుకుమారంబును||శరణాలభంప్రరేణసందోహసంధి||తాంధకారంబును||యమునాత
 రంగసంగతకోమలవాలుకాస్ఫారంబును||నైయవలినంబైనపులిసంబుప్రవేశించె||వారునుజ్ఞానకాండంబుననీశ్వరుంగని
 శ్రుకులుప్రమోదంబునంగామానుబంధంబులవిడిచినవిధంబునహరింగనిపరహావేదనలడిచివిరిపూర్ణనువోరభక్త||క||
 పాతీననయనలెల్లన||కాతీన్యపటాంచలములఁగొతుకములున్న||ప్రీతములసందడింపఁగఁబీతముగన్వింపిరంతఁబ్రయోగకు
 ననిపా||గీ||పరమయోగిహృదయభక్రపీతంబులనుండుమేటిప్రజుపదూ||తరియిపీతముననసించిపెంపారెఁదిభువన||దే
 వలక్ష్మీమేనఁదేజరి||న||నాదనోద్ధీతుండైననాథునికేసన్దానంబుగావించుచు||స్తుతితల్లానవిలోకవిభ్రమములన్తోడించు
 చుండేరిత||శ్వదముల్హస్తతలంబులన్నిసుకుచు||వైముట్టుచుద్దాటుచు||న్దమరుల్యలుచుగూడ్చినిగ్గనిరి||నూనఘోషపీఠా
 స్యలై||క||కోలిచినఁగొలుకురుకొండలు|| గొలుకురుండముగొలువకున్నగొండలుపతులం|| గొలిచినగుంలువకున్నను||
 గొలువరుమఱికోండతెలమిగోపకుమారా||వ||అనితన్నుండేగించిరహస్యంబుగాఁబలిగెనుండరులపలుకులువినిగోపా
 లసుందరుండిల్లనియె||సీ||కోలిచినఁగొలుకురుకొండలుపశువులభజనముభంగినిఫలముకొఱకు||నైసఖ్యధర్మములంచుసద్ధిం
 పవుకొండలుతంక్రలగుణముదాల్చి||దయఁగలవారునుదగినసహృత్తులుగొలువనివారలఁగొల్పరెపుడు||ధర్మకామంబు

లుతనరంగగొండలుకొలువనివారినిగొలుచువారినిగొలుచుతలపులేమిగొలువరాత్నాతాములొస్తకాములజ్జులతిక
 తినులువారియందుచివవారినిగొండలింపియేలతాంగులారయ్యులనుట॥క॥పనిండెవ్వడైనాగానంగనలారపర
 మకారుణికుండన్వాననబంధుడనిత్యధ్యానముమీకొనరవలసితలగితినుండి॥మ॥ననుసేపించుచునున్నవారలకునేనా
 రూపముంజూపజూచినజూలించిమదింపివారుమదిపన్నేపించరొయించునిధ్వికులదాత్తభనంబుడైపుడుస్తత్పారవ
 శ్యంబుదా॥ల్పినభంగిన్ననచాసినాన్వీయుండదాడింతించునారూపము॥తరల॥తగవుకర్తముంజూడనుల్లకడల్లి
 దంప్రలబంధులన్నగలవిడ్డలచాసెవచ్చినమన్నినక్షలమిమ్మునే॥దగదుపాసితడవచ్చినైపుండతద్వియోగభరంబున
 న్నగలబొండుచునిరలాపిననాక్యముల్నినుమండి॥ఉ॥పాయనిగేహశ్యంభముచాసినరంతరన్వరత్వము॥జే
 యుచునున్నమీకుంబ్రతసేయయుగంబులనైననేరన॥చాయకగొల్పుమానినమస్తత్పువకారముగాడలంపినాపా
 యుటడవ్వగాగొనకభామినులారకృపవ్యమింపలే॥క॥చక్కగవారియిటువలికింజక్కనివాక్యములనతనిసంగమమున

— శ్రీ రాసక్రీడాభివర్ణనము. శ్రీ —

లో॥నిక్కనవియోగతాపములొక్కటవిడిచిరిలతాంగులున్ననాథా॥ఉ॥అనయంబునన్నిభుండనంకుంకృత్యంబుచి
 త్రముగ్రియైచేసెనుమాండలబ్రహ్మణిశివరస్మరబద్ధబాహుకా॥తాను॥లానము॥బాహువిక్రమృతాననమాస్తపాన
 విన్యాసమురాసము॥శ్రుతివియచ్చరనేత్రనుసోపికానము॥వ॥ఇట్లుబహుగతులండునగనైర్వరీయగుహరి,బిగింది
 తనయరుకెలంకులనలంకృతవైకళంకరహితవంప్రవనలద్వైయబంధునిపీఠంబ్రవీణలైసొంపుమోహినియిం
 పుగనాయించుచు,నానందలహరినిధానంబుగానంబుసేయ,చదిరిశంభైతరిశంబుగానిచేతుకనగళంబును,మురిశంబులీ
 లంగేలనంకునిని,మధురంబునధరంబునంగవెయించిమించి,కామినీజనకబిరకాసాగంధికగంధబంధురకరాంకులీకినల
 యంబులు,యతిలయంబులంగూడి,వివరంబుగమురళీవీవరంబులసారింపిపూరించుచునగిలేవిభంగి॥త్రిభంగిద్వైకళలక
 రి॥కాకారంబుననడుమనిలిచిమతియుగోపమండరులైండలంబుకునంగులుచుండునలకవలియెడలండానునుననకనలియె
 డలసుందరులును,చేజిరిల్లన్మశ్యపిద్యామాహ్లావతేలావలయవలయిడలై,పిన్నితానిండులైసెగాననంబులంబుగల్పిం
 చివేల్పులుహర్షంబునంగునుమావస్థంబులుగురియనండు॥బ్రహ్మనానంబుననహదనంబులైనచంచరీకంబులమించుస్తటిం
 చునువర్ణనాణిమధ్యంబులైనననహేంప్రసీలంబులతెఱంగునెజపుడు,గిరిశేషహరబంధులంబులైనసింధురంబులచెలు
 పుండైకిలపుడు,బిల్లివితకునుతలచానుకూలంబులైనతమిలాలంబులసోబగునినిడించుచు,మెలుపుటంగలయెడనెడలె
 డంగడనల్లమొగుల్లపెల్లుచూపుడు,దరంగిణీసంగళంబులైనరోవాణాచలశ్యంగంబులచానులంగించుచు,జగన్మోహనుం
 డైయుండి,గర్జకవలారుణంబులును,జంప్రకలనిక్షలనఖిరసంస్పరణంబులును,ప్రసాదతంబిసీసంకపేకాలంకరణం
 బులును,ననకననంకనాదియోగీంప్రమానసాధరణంబులునునైన,చరణంబులుగజియ్యజినపద్ధిసంజవిపులంబులంబు
 మ్పంబులున్నిల్లంజిల్లలితకనలప్రశస్తంబులైనహస్తంబులుకల్పవీజనులకరంబులపైసిడిగిచానుసారంబుగపిడిత్ర
 పాదసంచారంబులునలుపుచు,వర్చులాకారరాసబంధంబులనర్జనంబునంబ్రనల్లింక,వెండియువ్రేణులచానును,శం
 కువర్చనబ్రకండుకచకుర్చుచక్రవాళచకుర్చుచక్రసౌభ్రనాగనంద్యావర్తమండలకరణకురళిబంధప్రమంబులైన
 విశేషరాసబంధంబులకుంజొక్కె,యేకపాదననుపాదనివక్రితగతాగతపరితవైకాఖమండలత్రిభంగిప్రముఖం
 బులైనతానకంబులగలుచుచు,గనకకింకిణీసంజాలమండరసంజనంబులు,జగద్భక్తకర్ణరంజనంబులైచెలంగ,ఘటిత
 ముద్దితపార్శ్వగప్రముఖంబులైనపాదకర్మభేదంబులసేయుచు,ననుపాదశకటపదననగల్గిశుక్తిప్రముఖంబులైనపా
 ధ్విచారిపిశేషంబులును,చపక్రాంతడోలాపాదసూచీప్రముఖంబులైనవ్యోమచారిపిశేషంబులంజూపుచు,సురేంప్రశా
 ఖకౌఘానుసోహరంబులు,నవహాసితదిక్కరింప్రకరంబులును,ద్రిలోకియేహంకరంబులును,నగుకరంబులండురంబులగు
 రత్నకటకంబులమెలుంగులునింగిచెఱంగులందలుచునిన్సన్నదంప్రకర్తరీముఖకపిషకటకాముఖశుకతుండలాంగూలప
 ర్మకోశవతాకాప్రముఖంబులైనస్వస్వభావసూచకనానావిధకరభావంబులాచరించుచు,గటినిబద్ధమవర్ణవర్ణచేలాం
 చలప్రభానికరంబులుసుకరంబులైదిశంగనాముఖంబులకుహరిద్రాలేపనముద్రాలంకారంబులాసంగుచు,నాస్కంధ
 తద్రుహర్శకటాసనప్రముఖంబులైనభానుమండలభేదంబులు,నలాతడండవతలలితవిచిత్రప్రముఖంబులైనదైవ
 మండలంబులానర్ముచు,గమనీయకంబుకంఠాభిరామంబులు,నుద్దామతేజస్తోమంబులునెనలీలమాక్రీకవల్లవైమార్గ
 దామంబులరుచులింపిరాసుండరికిమండరంబులైసుందరంబులయినయరంబులండుగుడువడికలయంబుడిన,గంఠార్

నాహ్యలకుభక్తప్రముఖులులైన భ్రమరవిశేషంబులవిలసింపచు, నిద్దంబులగుచెక్కుటద్దంబులనుద్దవిడితద్దయంబు
భాజితవంశ్రమండలంబులగుపండలంబులమెటుంగుమొత్తంబులునృత్యంబులూనరింపఁగట్టిభ్రాంతదండరచితలలాటతి
లకమయూరలలితభక్తమండలనికుంచితగంగావతరణప్రముఖులులైన నకరణంబులెఱింగించుచు, వెలిదమ్మివిరులసిరుల
చెన్నుమిగులుకన్నులవలన దీనజనదైన్యకర్తృశంబులైన తనరుకటాక్షుదర్శన జాలంబులుజాలంబులైన కామినీజననయ
నమీనంబులనావరింప, లలితకుంచితవికాసముపశ్యప్రముఖులులైన నచూడులఁదేజరిల్లుచు, ననేకపరిపూర్ణచంద్రసౌ
భాగ్యసదనంబులగువదనంబులఁ, బ్రసన్నరాగంబులృక్కించుచు, నుదంచితపింఛమాలికావయూఖంబులఁగాలశక్త
చాపంబులసొంపుసంపాదించి, నికుంచితాకుంచితకంపితకంపితపరివాహితపగావ్యత్యప్రముఖులులైన నీరీభావంబు
లునెఱుపుచు, నృగనాభితలకంబులుగలనిటలఫలకంబులఁజేకురంబులనికీరంబులుగప్ప, నవరాజికుసూచికావిధిపరిచ్ఛిన్న
విష్కంభరేచితప్రముఖంబులగునంగహారంబులవిలసిల్లుచుగరణకట్టికరకంఠరేచకంబులూచరించుచు, నొప్పెనప్పడా
రాసంబు, సంజాతతనకలజనమానసోగ్లానకరంబై, సుధార్ణవంబునుసంబోలెనుజ్జ్వలరసాభిరామంబై, రామరాజ్యంబు
సుంబోలెరాగపరిపూర్ణంబై, పూర్ణచంద్రమండలంబునుసంబోలెఁగువలయానందంబై, నందనవనంబునుసంబోలెభ్రమర
విరాజమానంబై, మానధనునిద్రైంబునుసంబోలెఁబ్రధానవృత్తిసమగ్ధంబై, సమగ్ధకవిలసనంబునుసంబోలెబహుప్రబం
ధహాసురంబై, సురలోకంబునుసంబోలెపమదేవనందనపీఠ్యంబై, శిశ్వనరితంబునుసంబోలెధరణీగగనమండలమందరంబై,
సుందరీరత్నంబునుసంబోలెనంగహారముసోహారంబై, హరవధూనిలయంబునుసంబోలెననేకచారిసుకుమారంబై, సుకు
మారవృత్తంబునుసంబోలెనుద్దీపితవశంబై యుండెనంచు॥ చ॥ నడుములుపీఁగియాడఁజెలునప్పులుకన్నటిలంగహారముల్ ।
సుడివడమేఖులల్పదలఁజూడ్చి-మోటుంగులువర్చున్చు॥ బ్లాడనుఁగుదుల్పలింపఁత్రుతిభూమణముల్కై టయన్యకృష్ణులై । ప
డఁతుకలాడుచుండెఁగిపాడిరిమేఘతటెల్లితానభాకా॥ అంతరిహితేందువనలుపంకజలోచనుఁగూడివరగినటించు
నింకిలులనూపురంబులకంకణములమ్రోతలెనఁగెఁగెల్లొక్కవమై॥ హరిణీనయనలతోడనుహరిరాసశ్రీడనేయంబు
రపీఠిన్సురనాథులుభార్యలతోసారిజపిమానంబులెక్కిచూచిరిలేకా॥ క॥ మురిసెన్పువ్వులవానలు మొరసెకామంచుభులు
మింటముడితలుదారుపురసస్థంధరవతులవరుసన్వరిఁబాడిరపుమవనుధాధీశా॥ క॥ రావలతోడనురాసయు । రామాను
జుఁడాడఁజూచిరాగిల్లిననో । రాములమీఁదపయచ్చర । రానులుమూర్చిల్లిపడిరిరానువిసోదా॥ క॥ తారాధిపనిభవదన
లుతారాధిపంశుఁగూడితారునటించు । దారలుగల్గినుధాంశుఁడు । దారునుపీఠిఁపఁయెలతపుగజరిగె॥ వ॥ యము
నాకంకణచారినైవనజపుష్పమోచనంచారియై । రమణీయన్మనిచారియైచుదవతీరాసత్రమోహారియై । ప్రమదామానస
నవ్యభవ్యసుఖంపతాగ్రియైచేరియాగమలాఁకుండలరంగఁగాలివినరెకాగల్యాణభావంబున॥ అప్పుడు॥ వ॥ ప్రభు
దయొకతైమాధవుఁడపాడవంబిధిరించీలన॥ భ్రమమనఁదలఁమీటుచుండెరంబుగగానముచేసియొక్కరాగము
తగనాలపించిసుభగన్వరజాతులుజేలుజేటకా । ననరంగఁబాడెనకాగమణుఁడొననదారువులంకురించఁగె॥ క॥ ఆడుచుఁ
బాడుచునందొక । చేడియనుంజీరమంజుశింజితమనరంగూడిహరికిరముచనుఁగవ । మైదాయఁగఁదిగిచెజఘనభారాలన
యై॥ క॥ చందనలిప్తంబైయరవిందామోచముననొప్పువిపులభజముగోపించుఁడొకతరుణిమూపున॥ బొంపించిననదిదె
నుల్పిపులకించెన్మపా॥ సీ॥ చెలువయొక్కతెచెక్కుఁజెక్కులతోమోపినవిభుఁడుతాంబూలచర్మితముచెట్టె । నాడుచుమొక
లేమయలసిసంప్రాణేశుఁడున్నతదోస్తంభమూఁడఁజేసె॥ జేమరించయొకభానుచేరినఁగడగోరఁజతురుఁడుగుచున్న
జలమువాపెనలకంబులొకయంతికలికచిత్రకరేఖనంటినద్రయిండుపాయంగమమై । బడఁచియొకతెపాటఁబాడిడ
స్సినయధ । రామ్యతముననాభుఁడాదరించె । హరమొక్కనతికిరంసావృతంబై న॥ గాంతుఁడరముఁజేర్చికొనివించె॥
క॥ హాసంబులఁగలరతలపి । న్యాసంబులదర్శనములనాలాపముల॥ రాసత్రాంతలకాహరి । సేసెన్నన్ననలుకరుణజేసిన
రేంద్రా॥ క॥ హరితనుసంగసుఖంబునఁబరవశలైవ్రేతల్లెఁబయ్యెద్దలునిజాంబరములునెఱుఁగిమచోద్యమె । సురనతులీ
క్షించికరగిచొక్కరిమింట॥ వ॥ ఇట్లుభగవంతుండైనకృష్ణుండాత్మారాముండయ్యునగోపనతులెండఱండఱకు నందలై
నిజప్రతిబింబంబులతోడంగ్రిడించుచాలురహితైకరాసకేళినలిపిన॥ క॥ తగఁగూడియాడిమనముల । నగెఁబాచెంబలికెనం

శి జలశ్రీదాభివర్ణనము శి

దనందనుఁడనుచున్నగువలుపెద్దటికీముతోబొగడిరితమపూర్వజన్మపుణ్యశ్రేణి॥ వ॥ ఇట్లుహరిరాసకేళిసాలించి, త
లంగుతటిల్లతలచెలుపున, ఘర్జనలిలకణాక్రాంతలగుకాంతలంగూడి, జలశ్రీదాకురూపాలుండై, యమునాజలంబుసౌర,

నందుముందరసుందరులుసౌష్ఠి, పద్మ, నూనాంబుజానుదమ్మంబు, కటిద్వయసంబు, శుద్ధనూత్రంబు, శుచంబులబంటియ
నిజబుకుమంగుదనయనాభివేరకుంతలంబులు, చక్రవాకజలవరావర్తతైవాలంబులచందంబున, నందంబుగ నీడు
పొందినయేఱులని, కలిందనందనకరేంబులుసాంచి, పరిరంభంబులకు నారభించుకై నడి, నెఱుఁజను దెంచి తాంతుతరంగం
బులకునుకుచు, సారసంబులకుంగరంబులుసాంచుచు, శుభంబులతోపుడు, జెన్నమిగిలినచన్నులయెత్తునత్తునును
నెఱుఁబులతపంబులనీటఁగావించుమాడ్కినిసంచరించుచక్రవాకంబులందోలుచు, నితాంతకాంతనదనంబులగువదనంబు
లకునోడి ప్రీడంజెందికంచించురుఁడుచలముఁజిగజలమ్మనంబడికంపించుకరణి, నిజకరకలితజల ప్రతిఫలితుండై కదలచం
ప్రునింగని మెచ్చిసోలుచు, సలిలావగాహనమయసముచ్చలితవారిశీకరపరంపరలవలనఁగుకరందపానము త్రసంధుకరపక్ష
వియోగణసంజాతవారసముద్ధాతము దాదివరాగపటలంబులంజేరుచు, మోముదమ్ములకమ్మనంబులసమూఁగియుమ్మ
రనుతుమ్మెదలకు వెఱచుచు, గరంబులనీరెగయంజఱచుచు, నీలనీరదనివలితవయోవించునందోహంబులందడియుపువ్వుదీ
వియలబాగునఁగృష్ణుకరద్వయంబునంబెక్కుతోయంబులందడియుచు, గ్రంచుకొనినుడియుచునను బాణునిపులుగడిగిన
కునును బాణంబులపగిది మేనులు మెఱయనలిలావగాహనపరాయత్తవిత్తలగుచు, మొత్తంబులైనరసభాషణంబులంప్రు
ష్టుచు, బాహులనీరునించుచు, హరిమీఁదఁజల్లుచు, జల్లు నెడందడపడఁదాఁటుచు, దాఁటిచనక నిలువరించుచువినోదింపంగరే
ణుకరవిక్రీర్ణ నీరధారాభిషిక్తంబగుశుండాలంబులీలనాభీరకామిరీకరసమ్మి నజలాసారంబులందోగుచు, వ్రజపథా
జనహస్తప్రయుక్తకల్లారతైరవవరాగపటలంబులవలనభూతిభూషణునిరివహించుచు, గోపికాజనపాణికినలయసముమ్మ
క్తకమలదళంబులవలనసాస్త్రనయనునిరూపుఁజూపుచు, గోపాలబాలికాకుచకలకమంకుషపంకంబువలనఁబ్రభాతభా
సునిభంగి భాసిల్లుచు, ఘోషయోషాకటాక్షవియోగంబులవలనసంధువరివృతహరిచందనసౌందర్యంబు సొందుచు, వల్లవీ
హాసరుచులవలనఁబ్రదికాప్రభాభాసితనీలతైలంబుక్రియననునెనంతఁచ॥ సతులుందానుసీటిలో వెడలిభూషాగంధ
చేలాద్యలంకృతుండై కుంభికరేణుయాధములతోఁగ్రీడించుచందంబున॥ స్థలంపందరులందుఁబుష్పనయనీలాశయ్య
లంచున్ముఖోన్మతుండై కృష్ణుఁడుక్రీడలద్వనిపెనానారీలలామంబుల॥వ॥ ఇట్లుశరతాశ్రమంబున వెన్నుఁజింగ్రియస్థు
లంబు సేయక గోపికలతోడరమించెననిజెప్పినమునిపగునకుభూవరుండిట్లనియె॥వ॥ తకోకిలధర్మకర్తయుధర్మభర్తయు
ధర్మమూర్తియునైనసత్యఁడుఁడీశుఁడుధర్మశిక్షయుధర్మరక్షయు సేయఁగా॥ నర్మిన్దరమీఁదఁబట్టి పరాంగనాజనసం
గమేధర్మచుండుదలంచిచేసెనుదాస్తమానసచెప్పమా॥ అనినశుకుండిట్లనియె॥గీ॥ సర్వభతుఁడగ్నిసర్వంబుభక్షించి
దోషిగానిపగిదిదోషమైనఁ॥ జేసిదోషపరముఁజెందరు తేజస్సు॥లగుటచంద్రవాసవాదులనిపింక॥ ఈశ్వరుఁడుగానివాఁ
డున॥ రేశ్వరపరకాంతదలఁచియెట్లు॥ బ్రతుకుగౌరీశ్వరుఁడుదక్కనన్యఁడు॥ విశ్వభయకవిషమున్రింగి వెలయంగలఁడే॥
క॥ సత్యముప్రభువులవచనము॥ నిత్యముతద్వచనవిధినిలుతురు పెద్దబ్రత్యానత్యముగావున॥ సత్యమనుచుఁజనరువారిచరి
తమునునృపా॥వ॥ ఘనులై యెవ్వనిపాదపంకజవరాగధ్యాససంప్రాప్తయో॥ గనరూపత్యముడేమినింప్రులునుహాక
ర్మంబులంబాసబం॥ ధర్మోధంబులులేకవిచ్చలవిడిందర్పించురాజుగృహో॥ భనుఁడెట్లుండిననుండె॥ గాక కలజేబంధంబులు
గ్నిశ్వరా॥గీ॥ గోపజనములంచుగోపికలంచును॥ సకలజంతులంచుసంచరించు॥ నానుహాత్మనకుఁబరాంగనలెవ్వరు॥ సర్వ
మందఁకులీలసలిపెఁగాక॥వ॥ అనిచెప్పి శుకుండిట్లనియెనంగబ్రాహ్మ్యముహూర్తంబునంగృష్ణువీడ్కొని గోపికలిచ్చలే
కయ్యుండె॥ కడకేగినంగృష్ణమాయామోహితులై గోపకులువారలంగోపింపనెఱుంగనేరరైరి॥ ఇంచనప్రము॥ గోపా
లకృష్ణుండునుగోపకాంతలీ॥ ప్రాపించిక్రీడించినభంగులెల్ల॥ దూపించినన్దించినరుండుపృథ్వి॥ తాపంబులన్బాయునుద

శ్రీ సర్వకూపియగుసుదర్శనుండనుగంధర్వనిశాపవిమోచనము. శ్రీ

త్వృప్తీ॥వ॥ అంత సెక్కునాడునందాదులైనగోపకులంబికావనంబునకుశకటంబులెక్కిజాతరకుంజనిసరస్వతీనదీజ
లంబులసాస్త్రంబులు సేసియుమామహేశ్వరులనర్పించికానుకలిచ్చి బ్రాహ్మణులకుగోహిరణ్యపస్త్రాన్నదానంబులా
సంగజలప్రాశనంబు సేసినియఁచుంబుననుండదై వయోగంబున నాకొనియొక్కను హేలారగంబునిమరవోయిననంచు
నింగఱదిన్రింగగర్గలింపనతండుకృష్ణకృష్ణేతివచనంబులందన్నువిడిపించునని మొఱుపడినవిని॥ క॥ గోపకులందఱుమే
ల్లఁగోపముతోఁబెద్దగుడెలఁగొఱవుల మొత్త॥ దాపమువొందియునదలక॥ పాపపుపెనుబామునందుఁజొట్టెన్మృపాలా॥
వ॥ అయ్యవసరంబునంగృష్ణుండుదర్పించిపాదతాడనంబు సేసిత్రొక్కినసర్వంబుసర్వరూపంబువిడిచి విద్యాధరేంద్రరూ
పంబుఁదాల్చిహరికి మొక్కినసతనికపారియిట్లనియె॥ఉ॥ ముండితేమూర్తితోగగనకమాలికతోశుభలక్షణుండవై॥ యుం

దేవునికుమారులు బాహుగదేహునిదేవతయై నెవ్వండవునామమెయ్యెదిభవంబునకెదిమిమంబునాకుమేం । హింద
యెటుంగఁజెప్పుముబుధో శ్రమనిపనికోద్యమయ్యెడిఁ॥౪॥ అనినవాఁడ్లినియె, దేవామెనుసుదర్శనుండనువిద్యాధరుండ
విమానానాథుండవై యావనంపగర్వంబులంజొక్కీ దిక్కులంజరించుచు, మెక్కియెడనాంగిరసులైన, యిమ్ములంగురూ
పులైనవారలంగనినగిన, వారునీపురాపదర్పంబునందమ్మచగితివిగావున, చువోసర్పంబవై యుండువనిశిపించినఁ, విదప
నేవేడుకొనినదిస్థిగిరి॥౪॥ యమకులమండుభక్తులభయంబుహరించుటకుంజనార్ద్రసం॥ మందయమునొందియాయడవికొ
క్కీ-దినంబునరాఁగలండుతత్త్వదముననీపుదన్నబడివన్నగదేహముతోడఁబాసిని॥ మొదలిటిమేనుఁగాంచెదపుమాధు
గదామృరాదయానిధుల్॥ మునినుఁజెంతిచివినన్నబేరుకొనినన్నియైత్రుస్థిపా॥ పరికాయంబువిస్తమానటభవ
త్పదంబునామిందఁజెట్టినదద్యాప్రణాశవనంజనితకౌటిల్యంబుదాఁల్పునే॥ వనజాతేక్షుణ నేడువాసెనురగత్వంబె
ల్లినేబోయెడఁ॥ ౪॥ అనివినన్పించిచూరికెల్లగక్షిణంబువచ్చి మ్రొక్కీ సుదర్శనులనుదివంబునకుంజనియెసర్పంబువలన
నందుండువిముక్తుడయ్యెదన్మృతకారంబువలనవెఱుగుపడిగోచకులు దేవతానుబాహుగదేహునంబునమాప్రిహంబింబిక్కుప్రకీ

— శ్రీ కుభేరభటుండగుశంఖచూడుండగుహృషికునిసంహరించుట. శ్రీ —

స్తనంబుసేయుమహాటలమందకుంజనిరంత॥ ౪॥ పాటియొకనాటిరాత్రిబలమాధపులుడ్పలవస్త్రమాలికొధులునులే
పనాభరణధారులునై చనిచుట్టికాదిపు॥ మరననినుగ్నమైనవధువంబులగీతమువించుచుదమ్మనాంతరమునవెన్నెలకాత్ర
బనిగంభినులుండగఁబాడిరింపుకొ॥౪॥ ఆపాటచెవులసోకిన॥ నేపాటియుదేహులతలనెటుంగకదృగ్వా॥ చాపాటవములు
చెడివడి॥ రాపాటలంగంభులెల్లనటవీధిని॥౪॥ ఇట్లునకలభూశనమైహాసంబగుగానంబుసేయుచు నిచ్చావస్తనంబులం
త్రుమత్తులచందంబునరామకృష్ణులుగ్గిడింపంగచేరభటుండుశంఖచూడుండనువాఁడురామకృష్ణరక్షితలగుగోపికలంద
నయోగబంబునను తరపుదిక్కునకుంగొనిపోవనయ్యోషిజ్వరంబులు రామకృష్ణేభావణంబులువలుసుమఁ బులికెనగ
వడినమొదవులక్రియమొలుచుడినవిని॥ డ॥ గ్రద్దనసాంపృకుమలుగైకొనిబల్లిమలన్నదమ్మలా॥ ముద్దనకాలవృత్తువు
లయెపునవేదనియోడకుండుఁడో॥ ముద్దియలారయంచుచునుముట్టినబూదికలంగిగుహ్యకుంబిడ్డవడిందగంబుజెనున్న
రమింతులడిందభీతుఁడై॥ ౪॥ ఇట్లుగుహ్యకునిచేతవిడివడినగోపికలరక్షించుకొనియుండువాడబలభక్తప్రభంబలికి॥ శ్యామరీ
గుహ్యకపోకుపోకుపానోహోక్తింబకారాతివాఁడేహువంబున నెంచుఁజొచ్చె నెలుఁబోయెఁడోడఁదానేగడు॥ ర్పారోదం
చితముష్టివానితలఁద్రావ్వంబట్టిగడ్డిరుకోటిరద్రాజిరతమ్మన్మోక్షయెదఁడిగోపికలూర్పడఁగొ॥౪॥ ఇట్లుశంఖచూడుండ
జంపివానిశిరోరత్నంబుఁడెచ్చిబలభక్తప్రసక్తిమెప్పించెవటియుపొక్కీ-దినంబునంగృష్ణుండుసంబునకుంజనినతల్లి
లలువాడుచునిఁడ్లకడఁదవ్విరహవేదనానలభరంబునసొంపకగోపికలుతనలోనిస్థిగిరి॥ శా॥ బ్రా॥ యేమముతోడదాప
లిభజంబుకజెక్కుగిరించికె॥ మోక్షునిస్వేణువుఁగూర్చినున్నరమగామ్రోయించుచున్నంగురీ॥ ప్రా॥ పీఠంబువిధుండు
సూపంగనిసప్రాణేతవైయుండియున్నీబంధములూడఁజొక్కీ-దరుపోనిన్నిలించంంగనల్॥ ౪॥ నవమాధుర్యముగ
ల్లుకృష్ణమురీనాదామృతస్యందము॥ ల్లెవులకజొచ్చిహృదంతరాళములభాసిల్లిన్నవస్థంబులై॥ యుపిదామేవులకుం
దొంగిపుగగోయాధంబులుత్రంఁతతో॥ ఇదికింగంతములెల్లిలోవలంబోదేహొందియవ్యాపురక॥ శా॥ ఓకంజేక్షుణ
కృష్ణండుజ్వలితహోర్దాముడైగానపిద్యాకాయూహలదమ్మనోష్ణమురీధాన్యంబుగావించెవఁగా॥ నాకగ్గిందినశంపమై
మొలుయనిలాశ్రంబుగాఁజూచుచు॥ గేకారావమల్లిచ్చుచున్నరియఁబోకేకంస్త్రనంభూతెచుల్॥ ౪॥ లలనాయెటికి
దెల్లవా రెరవియెలాడోచెఁబూర్వాప్రివైంగలకాలంబునహంబుగాకసిగేగాఁగిల్పింపఁడాబ్రహ్మదావలతేండువృత్త
లేడుకీరములుకుర్పారంబులెగ్గోగదేకలదేమాపటికాలమందునునకుంగంబాఁడుసంభోగముల్॥ డ॥ ఎప్పుడుప్రాదు
స్త్రంకుహరియెప్పుడుగోవులమేపివచ్చుమా॥ కెప్పుడుతన్నభాంబుజనమీక్షణమబ్బునతండువచ్చిన॥ నెప్పుడుగారిం
చుఁడుదియెప్పుడుమద్దిరవగ్నిరాశికి॥ జెప్పఁగదమ్మబోటివఁగుసేతలనుల్లములెల్లిడిల్లెడిఁ॥ ౪॥ చెలియాకృష్ణుండున
న్నఁబాసివనముంచేరంగనయ్యాక్షణం॥ బుల్లకన్నియునుండకుండఁగదగిన్నార్ద్రంబులై సాగిలోపలఁదొంచుంబ్ర
హరంబులై దినములై పక్షస్వరూపంబులై॥ నెలలైయట్లములై నవోయుగములై నింతారుకల్పంబులై॥ ౪॥ అనిపాటియుఁ
గృష్ణవిరహకఃఖంబునభహువిధంబులవత్పైతృపంబునొంచుచు గోపికలగోపికలులేక నెట్టికేలకుదివంబుగడిపి చినాంత
సమయంబునందు॥ ౪॥ అదెగానుండపరాద్రిజేరెనిదెసాయంకాలమేతెంచెనల్లదెగోపాదపరాగమొప్పెనఁగెల్పం
దారణ్యమార్గంబునంచిదేవీతెంచెవృషేంద్రఘోషముప్రియుండేతెంచెరండంచుదా॥ మెదురేతెంతుమాపుకృష్ణుని

శ్రీనయ్యంతుల్యరి త్రాంతలై || వాగ్మయితన కేదరువచ్చినమచ్చినమచ్చెలువలనయ్యుండుచ్చావర్తనంబులగారవించెనంత నే

శ్రీకృష్ణుండు వృషభాసురునిసంహరించుట. శ్రీ

కగనాఁడు|| సేవవ్వనిమూపురమీక్షించి మేముంబుల ద్రిశృంగంబనియాశ్రయించు| నెవ్వనిఅంకెకర్ణేంద్రియంబులుసోక
 కగర్భపాతనమగుగర్భిణులకు| నెవ్వనిపదహాతి నెయవరాగంబులంధకారారాతిసావరిండు| నెవ్వఁడుకొమ్ముల నెదిరిం
 చిదిమ్మినఁబుగ్గీగరంబులు పెల్లగిల్లు| నట్టివృషభాసురేంద్రుఁడహంకరించి| వాలలత నెత్తిపెనుటంకెవై చినేల | గా
 లుఁద్రవ్వుచునిశితశృంగములుసాఁచి| నుండబెగఁగఁగఁగిసేరహండుఁడగుచు|| వ|| ఇట్లువృషభాకారంబునగగిష్టుండు
 హరికి నరిష్టుంబు సేయండలంచి పైపుటికిన|| డ|| క్రేపులువాతెగోవులకుఁగ్రేపులుగోవులుగోవృషంబులం| బైవడెవ
 త్నధేనువృషభంబులుగోవకులండుఁజొచ్చెనా| గోవకులూవృషేంద్రములుగోవులులేఁగలుచిచ్చిపాఱఁగా| గోవహమూ
 విభుండుగ నెగోవృషదైత్యుఁడువెంటనంటఁగ|| వ|| ఇట్లుభయభ్రాంతులయి కాంక్షలుందారును గృష్ణకృష్ణరక్షింపు
 మనియెఁగుగోవకులకుఁడంబువచ్చి దీక్షజరెత్తికండంబున పుండరీకాక్షుండ్పిల్లనియె|| డ|| బాలురనింతులంబులఁబాఱఁ
 గఁదోలుటబంటుపంతమే| చాలువృషాసురేంద్రబలసంపదఁజూపఁగ నెల్లఁబాడిగో| పాలురనందగాదుచనునైఁబడిలేఁ
 ల్రచండకృష్ణశాస్త్రులము నేఁడునీగళముఁద్రుంపక చంపకి సోవనిచ్చు సే|| గీ|| అనుచుగిరి రిందిపా గ్గతలంబులఁజెప్పించి
 సగుమనఁఘనిమీఁదఁ| బన్నగేంద్రభయవభాషులందముసాఁచి| దండమేఱసిదనుజదండెనిలిచె|| అప్పుడు|| చ|| ఖురముల నే
 లఁద్రవ్వుచువకుంతితవాలసమీరణంబుల|| విరవిరఁబోయి మేషుములుపిప్పిహామలూడ్డికొంచును| స్తరతరమూర్తి
 యైవృషభదైత్యుఁడుకన్నులనివ్వలాలఁగా| దురదురవచ్చి తాఁకెరిపుడుర్దుదమోచినుఁబన్నలోచను|| డ|| యా
 దవకుంజరుండువృషభాసురుకొమ్ములు రెండుఁబట్టియ| ప్రాదతపాదమాగ్రముగజంబుగజంబును ద్రొబ్బుకై నడిగ|| భేదిల
 ద్రొబ్బనయ్యసురపిమ్ముటసొందివనఁగ్గి మ్రొగ్గి| గాదముతోడడిగొనెఁబ్రమత్తవివద్దనువాదనాద్దను|| గీ|| అంతగో
 వసింహుఁడసురగొమ్ములుపట్టిఁగరణి ద్రొబ్బిత్రొక్కిదై న్యబలులకొమ్మువీఁగసురలకొమ్మువద్దిలవారి | కొమ్మువెటికి
 మొత్తికూల్చెనధిప|| క|| డ|| యెఁదెడిరోజి నెత్తిరు| ముక్కు నవాఁతను ప్రవింపమూత్రశక్తిమ్మిత్తి-లివిడునుచుఁబసరపు
 రక్కసుఁడనినను సెఁబ్రజుర రాగములమర|| వ|| ఇట్లువృషభాసురుఁడంపిఁగనిలింపులుగుంపులుగోపిరులువచ్చి ప, గోప
 కులుహర్షింప, గోపసతులుతగ్గింప, బలభద్రుండును, వాసును, గోవిందుండును, బరమానిందంబున, నందంబుంజనిరంత||
 చ|| ఘనుఁడొకనాఁడు నారదుఁడుకంఠస్థతోడయశోదకూఁతురం| గనుటయుఁజుక్రిదేవడికిగృభఁదౌటయుమున్నురోహి
 ణీతనయుఁడురాముఁదౌటయును దద్విభుగిద్దరుహందనున్నవా | రనియెఱుఁగఁగఁజెప్పినహహాహృతహంఁచుఁజలింఁచుఁగ
 నగతో|| చ|| కొడుకులవందలోననిడిగొంటుతనంబున మోసపుచ్చెనీ| బడుగునుబట్టిదఁపుటిదిభావ్యకుటంఁచుఁ గృపాణ
 పాణియై| నడివనుదేవునిండునుచువచ్చినకింయనిజూచినారదుం| దుడుగుముచంపఁబోలదనియోడకి మూడిసోయెమింటి
 కి|| వ|| ముఱియునలుకి దీఱకింసుండుదేవీవసుదేవులలోహపాశబద్ధులంజేసి శేఠియనువానివిలిది రామకేశవులంజం
 పుమనివంపినుంత్రిభటగజారోహకి చాణూరముష్టికి సాల్వకోసలప్రముఖులరావించియట్లనియె|| శా|| ఎంచున్న నెదిరిం
 చిపోరుటకుదేవేంద్రులుంజాలరీ| బృందారణ్యమునుండనిప్పుడునుదాభీరాఝకుల్రామగో| విందుల్వద్దిలుచున్నవారఁ
 టరణోర్పింగంసు నెప్పింతును| చుండెంబులువల్గు చుండురటయివోద్యంబులన్నింటిరే|| క|| పట్టణజనములుచూగు
 రుదట్టంబుగమల్లరంగతలపార్వముల|| బెట్టింపుఁడఃతగుంబులుపుట్టింపుఁడవీటమట్లుపోరనుమాట|| శా|| విన్నా
 ణంబులఁబోర నేర్తురుమహావీర్యప్రతాపాదినంపన్నుల్గిరలుమేటిమంతనములన్సృభ్యాతులై పెంపుతో| మన్నారాల
 లకృష్ణులంజెనకువచ్చిందిమత్సృలికా| సన్నుల్లండుపురిజనుల్పాగడనో| చాణూరయోముష్టికా|| శా|| రారాహస్తీవకేం
 ద్రగండవదధారాగంధలోభాంధగంభీరాళివ్రజమైనమత్తువలయొక్కదద్విపేంద్రంబును| రావోదంచితదేహాళివరిస
 రస్తంభంబుదాయంగనాభీరుల్రానదలందిడికోలుపునీవీరంబుతోరెఱుఁగ|| క|| పశువిశేషసములుసేయుండు| పశుపతి
 కింబ్రియముగాఁగ భావించివతుగ్గి నాఁడుధనుర్భాగము| విశేషంబుయవలయువిజయముకొలుకు|| వ|| అనితనవా
 రినందఱనయ్యోపమలకునియమించియదు శ్రేష్ఠుండగునక్రూరునివిలిదిచెట్టఁబట్టికొనియట్లనియె|| శా|| అక్రూరత్వముతో
 డనీవుమనఁగానక్రూరనామంబునిర్వక్రత్వంబునఁజెల్లిమై| తిసలుపన్వచ్చున్మినుంజేరినీ| వక్రఁడుండవుమందలోనబల
 కృష్ణాధీరులన్నచ్చివా| శశ్రీధారలులై చరింతురటయోజుండెచ్చియొప్పంపవే|| గీ|| నాథుఁడెటవినురలునారాయణునివేడి
 కొనినసతఁడువచ్చిగోవకులమునందుఁగృష్ణమూర్తి నానకయందుభిక్తుఁడయ్యెననఁగశోకటివేంటి|| వ|| కాపునసీత్రగో

వసుల చేతనరులుగొనిధనుర్భాగంబుఁజూడరండ్లనివారలందోడొనిరమ్ముతెచ్చినశాంకంఠల్లాంధ్రాఁడ్రొట్టుకొమ్ముల
తుదింగోపించికోరాడుచో నండిండ్లండినధనికరించునొక వేదండ్లంబునాయంబు ప్రవృత్తింబై నంగదల్పకోపుబలకృష్ణాభీ
రులఁబోరిలోఁబండింపఁజడవెంత ధానికదియుంగాఁజేయకూరకా || శా || చాహుండునుముష్టికుండునునభాసం
భ్యాతముల్లుల జగి తాప్రిబుల్లెచ్చరుసత్వసంపదలబాహాబాహిసంగ్రామమా | రీణుల్వారలురామకృష్ణులబలలోఁజే
కంబునైరింతు రేఁక్షిణ ప్రాణులఁజేసెచూపుదురుసంసిద్ధంబుయుద్ధంబునా || సీ || ఆరామ కేశపులంతరించినవసుదేవము
ఖులఁజంపి తెగువమెఱసి వృష్ణిభోజదశార్వవీరులఁడెగటార్చిముచుకఁడురాజ్యకాముకుండుఁబలుఁడు నగునుగ్రసేను
మాయయ్యగీటడఁగిపవితండ్రి దేవపుంబిలుపమార్చి మఱియువైరులనెల్లమర్దిచినేజరాసంధనరక బాణశంబరాజి
సఖులతోడఘోషచక్రమేలెడఁబొమ్ము తెమ్మ వేగవవసుదేవనుతుల మఖియుపేరుఁజెప్పెనుం ద్రభేదము సేయఁవలయుం
బెంపఁజనమనై రిజనుల అనినన క్రూరుఁడొట్టినియొడ || పంపినఁబోని వాడనెన్నపాలకమానవులై నతమ్మునూ | హింపరు
లై వయోగములనించుక గానరుతోఁచినట్లుని | మృంపగతిఁజరింతురదిగాఁజనమ్ము నెయ్యాశ్వరేచ్ఛఁడ | ప్రింపఁగరా
దునీపగతువిడ్డలఁడెచ్చెదఁబోయివచ్చెద || వ || అనిపలికరథంబెక్కియ క్రూరుండుచనిననక లజనులనుపీడుకొలిపి కం

శ్రీకృష్ణుండు కేశివ్యోమాసురులసంహరించుట. శ్లో

సుండంతపురంబునకుంజనియె-సంతకంసప్రేరితుండై || సీ || ఖురపుటాహరిధూళినుంభినిచక్రంబుఫణి రాజఫణిలకుబరువు
సేయఁభీషణ హేషాభీషితులై మింటనవృథాంధులొండొనఁగఁగఁజంబులచంపలనటాచ్చటలగాడ్చులమేను
ములువిమానముల మ్రెమునుఁగువడఁగివివృతానన్యగహ్వరవిపులవంతంబులు ప్రళయాగ్నికీలలపగిదిమెఱయిం గాలప్రాశ
లీలగావాలమేషారవాహమగుచుగంధవాహగతులవిజిశత్రుపాశివీర్యపయోరాశి కేశివచ్చెనుండ శ్రేణుండ || క || భీ
షణఘోటక దానవ హేషానిర్వోపభిన్నహృదయఃఖిలగోయోమాపురుషార్థక మై ఘోషమహారిచూపలై న్యఘోషం
బయ్యె || అయ్యవనరంబునఁడ || పేదలఘోషగోపకులవీర్చినలించుటవీరధర్మమా కామ ప్రజంబులొడనునగునర్జునఁడేద
నితన్నురేయ్యక్రవాహునిఁజూదిగోపకులకడ్డమువచ్చినశౌలయుంకఁబోరాశి శౌరివీర్యమృగరాజుక్రియనైదిరించె
దైతుఁడ౯ || గీ || నిష్ఠురోగ్రసింహునివంబుతోనింగి మ్రొంగుభంగినోరుమిగులఁడెటివికలుమరాగనఁడంకాటుఁదప్పిం
చినఁ | దన్నెనెగిసితురగదానపుంబు || డ || తన్నినతన్ననంబవకదానవహంతశినిమాకరంతయై కన్నులఁగెంపు పెం
పెనయగ్రకుఁసఘోబురశౌలమాదముల్ | వన్నెచెడంగఁబట్టినడవై చెధనుశ్శతమాత్రమారము || బన్నగడింధమున్ది
సరిపాఱఁగవై ముఖగేంపుత్రైవడి || డ || వైచివ మ్రొగ్గి లేచిచెనవాజినిశౌటుండుపాలుంకిరించినంకోచములేకపైఁబ
డినగోపకులేంపుఁడుదిగ్గజేంద్రుంబు | చాచలుల ప్రభాబలవిడంబక మైనభుజార్ద్రశంబుదో | మాచరు నొంటిలోననిడె
జంఢఫణిఁగనూనించుతైవడి || శా || దంభోధి ప్రతిమానకరగ్రామహూద్యద్వానదోస్తంభము || శుంభిల్లినఘారి
వానిరదముల్ చూర్ణంబులై రాలఁగా | గంభీరంబుఁగనుక్షిలోఁజొనిపివీక వృద్ధిబొందించుచు || గుంభించెన్వృపనంబు
పిక్కిటిలఁడతుఁక్షిన్నరేంద్రోత్తమా || క || వాయువువెడలకనిలిచినఁ గాయంబుచెమర్చఁగన్నగప వెలికులుక | న్నాయ
చెడితన్నుకొనుచును గూయుచునశ్వసురుండుగూలెన్నెల || గీ || ఘోటకాసురేంద్రుకుక్షిలోఁగృష్ణుని బాహువధి
కమైనఁబట్టలేమిఁబగిలిదోసపండుపగిడిదణ్డేహంబు | వసుమతీశరెండువ్రయ్యలయ్యె || క || నలి నాటుండులిలాగతి | పిలయ
ముఁబొందించెన్లువీరావేశి || బలరాశిఁజగదభినవబలరాశిఁబిజితశక్రపాశిఁగేశి || వ || ఆనయంబునంబుప్ప
వర్షంబులుగురియించిసురలువినుతించిరంతపారిభక్తివిశారదుండైన నారదుండువచ్చి గోవిందునిసంధర్శించిరహస్యంబు
సన్నియె || సీ || జగదీశయోగీశనర్మభూతాధారసకలసంపూర్ణయీశ్వరమహాత్మ | కాష్ఠగతజ్యోతితైవడినిఖిలభూతము
లంచునొకఁడవై తనరుదివు | సద్గాఢుడవునుహాశయఁడవుసాక్షివిసీయంతవాడవై నీవుమాయం | గూడికల్పించువును
ణములవానిచేబుట్టించిరక్షించిసాలియఁజేయుదీప్రపంచమెల్లఁజేసివీవృండు | రాజమూర్తులైనరాక్షసులను సహరిం
చిఘోషచక్రంబురక్షింపనవతరించి నాఁడవయ్యకృష్ణ || వ || దేవానీచేతనింక చాహారముష్టికగజకంసశంఖయవనము
రనరకపాండ్రకశిశుపాలదంతవక్త్రసాల్వప్రముఖులుకుడిసెదరు-పారిజాతంబవహృతంబయ్యెడిని-శృంగండుశాప
విముక్తుండగుశ్రమంతకమణీసంగ్రహంబగుమృతప్రాప్తాణపుత్రప్రదానంబునిద్దించునగ్గనసారధివై యనేకామృత
నీలంబులవధియించెదవుమఱియును || శా || కృష్ణునివైసరించుకార్యములులెక్కింపఁగనవంధుండెవ | ద్విష్టుండైనవిభాత
యోధునిఁబుట్టింపించులోపించురో | విష్ణుత్వంబుననుండంబివలననిస్సంబునిరూపము || విష్ణుఁడెప్పునఘోషునిశునఁబ

తుణిమశ్వేత్వరున్మృతృద౯వ॥ అనిమితిం దివీమకౌనివారమండరిగనంతనొక్క నాడు కృష్ణసహితులై గోపకుమారులదలికింబనివసుల మేపుచు నెక్కి కొండదండ నిలాయన క్రిడచేసెరందు॥ క॥ కొండలుగోటియలనుంచును॥ గొండలు పాలకులమంచుగొటిలత్వమున॥ గొండలుదొంగలనుచును॥ జెందికుమారకుల్లుక్రిడచేసెరితనలో॥ శా॥ ఆలోదొంగలలోమయాసురసుతుండావ్యండువ్యోముండుగో॥ పాలుండై చనిమేషకల్పవలతోభాసిల్లి క్రిడించుత॥ ద్వైతప్రాతమునెల్ల మెల్లనవతునివంచావశిష్టంబుగా॥ శైలాంతర్గుహలోనికింగొనివ నెఁజొర్యంబవార్యంబుగ॥ వ॥ ఇట్లుకొండగుహలోనగ్రహక్రమంబునగోపకుమారులనిడియొక్క పెనురాతడద్వారంబుగిప్పియెప్పటియట్లు వచ్చిన॥ ఉ॥ వీరుఁడుమాధుభండఖలవేషినిశోచరభేదనవుతోనారనిశాటంగౌతనమచ్చుపడెన్నెఱిదొంగవామవా॥ భీరులనెల్లశైలగుహఁబెట్టితిదిక్కి నవారిఁబెట్టెరా॥ రారయటంచుబట్టెన్పుగరాజువుకాఖ్యముబట్టుకైవడి॥ ఉ॥ పంకజలోచనుండొడిసిపట్టినశైలినిభాసురాకృతి॥ వింకముతోడఁబొంగిబిడిపించుకోనంగబలంబులేమిలో॥ శంకితిట్టుతెన్నుకోనఁ జక్కనవారణభీమవ్యోమునింగొంకకగూర్చెనవిభుఁడుకోయనిమిటనుపర్చులార్వ॥ గ॥ గీ॥ మోరదనుజునేలఁగూర్చిపర్వతగుహ॥ వాతనున్నరాయప్రయ్యఁడని॥ గుహదరించుచున్నగోపాలకులగొంచు॥ బద్ధిచుండగోపపక్షైరిగి॥ వ॥ అంతవారాత్రిమధురానగరంబుననత్రా రుండువనియిందియితుండై రేపకడరథంబెక్కికడలినండగోపలంబునకుం

— శ్లోకంసునివంపునత్రూరుండుబృందావనంబునకుఁజను దెంచుట. శ్రి —

బోవుచుండెరువునఁదనలోనిట్లనియె॥ ఉ॥ ఎట్టితపంబు సేయఁబడెనెట్టివరిత్రముఁ బ్లవయ్యెనొ॥ యెట్టిసంబులన్బులనీంబుఁజేనోతొలిచామునంచునా॥ యట్టిచేకహీనునకునామిమిసింధ్రులుయోగవృక్షుల॥ బద్ధిగల్గెఁయూర్వరునిబ్రహ్మనయ్యున్దరిఁజూడఁగల్గెడి॥ ఉ॥ సూరులుదొల్లియేమిభునశోభితపాదనఖప్రభావలి॥ జేరిభవాంధకారములఁజెక్కికదాటుమరట్టిచేపునిన్వైరముతోడనై నఁబిలువన్ననుబంపిశుభంబుఁజేసెనిస్తారణప్రేమతోడఁబడకంసుఁబోలునఖుండుగల్లునేమి॥ ఇతఁడాకంసునిచేతఁబంపునడినఁహింసించనేతెంచినా॥ డతివస్తుండనిమాచునోనకలభూతంతర్వహిన్, ధ్యసంగతుఁడౌటందలపోసినన్నునుజనుంగాఁజూచునోయెట్టియున్నలిగావించునోయేక్రియంబుకునొనాభాగ్యమిట్లున్నదో॥ అనిమఱియును॥ చు॥ అలక భ్రాజితమైసుధాంశునిభ్రామైహాసప్రభోద్దామమై॥ జలజాక్షుంబయికన్గడుండలపరాజన్గండ మైయున్నయా॥ జలకాశాక్షుముఖంబుచూడఁగలుగునాత్యంబువోనాకునా॥ వలదిశ్రేంగుచునున్నదీవన్ముగప్రాశంబులిత్రోవల॥ ఉ॥ మాపటివేళనేనుజనిమాధువుపాదసమీపమంచునఁ॥ డాపతితుండనై ననతఁడాశుగకాలభుజంగవేగనఁ॥ తాపితభక్తలోకభయదారుణమైనక రాజ్ఞపకావలన్ద్రోపిహనిందినాకభయములగ్రృహతోడుడిసియకుండునే॥ వ॥ అనిమఱియునత్రూరుండనేకవిధంబుల, గోవిందసందర్శనంబుగోరుచు, నమండగమనసుందరస్యందనాదాధుండై, చనిచనిక॥ ముంజులఁగ నెఱునచందన॥ కుండకుటజతాలసాలకురువకవలమా॥ కండన్నఁదితఁబలగో॥ దిండన్యకచారుకారపిండకాబృంద॥ వ॥ కనిబృందావనంబుదలీయంజొచ్చి, యంచుసాయంకాలంబున, నడచి నెలిగలమేతలవెంబడిదిగంబడిరాకదిక్కిన, కుట్టికోడెపడ్డతండంబులంగొనక, పాదయరువుమిట్లుపల్లంబులనక, తూటిపాటివెడకితిరుడుగోపకులయాహ్వనశబ్దంబులాకన్గించుచు, గోమలఘానఖాదనకతూహలంబులఁజెక్కి మహువలఁగ్రేవులందలంచి, తలారింపకతమకంబులందమతమయంతనంభారవంబులసేయుచు, మూత్రంబులుప్రసేవఁబరుపురిమధేమపులకునొసరించుచు, సద్యోజాతంబులగుత్థితగ్ధకంబులవహించి, నవసూతికలువెనుతగులుటవలన దామహస్తలై, చనుపల్లవులమెల్లనవిలోకించుచు, ముదయరుగెల్లంకులంగళంకరహితులై మృలిశివంగివెంగిచాలపుమొత్తంబులవలన, నప్రమత్తులై, శుతారకుంతతరాసనప్రముఖంబులుభరియించి, కావలిదిరుగుపారలగడచినానావిధసరసశృణగజభాదనగరిత్యలై, గోస్తంబులుప్రవేరించి, రోనాంధలిలావనలై నధేనువులును, జన్నులుగుడిదితల్లులమ్రొలఁబెల్లురేగి కైల్లులుకులేగలును, నెడలైనమొదవులఁబైకొనిపరస్పరపరుండులై డీకొనికొమ్మలయద్దంబునెలుపువుపభంబాలును, నకుంతితబలంబులంగఁతరణ్ణిపులందెంచుకొని, పాదలుటికిదాఁచెత్లులందూఁటికుడుచుతటిపి దూడలభట్టిందివట్టరోవక, గ్రద్దనఁజెద్దలంబీతుగోపకుమారులును, గొడుతులమగలమానులమఱంకులవందించినచాయుధభల్లభగ్నహృదయలై, గృహకృత్యంబులుమాటచి, శంకిలకసంకేతస్థలంబులఁగృష్ణాగమనతత్పరలై నగోపకామినులును, గోస్తప్రదేశంబులగోవులకుఁగ్రేవులుడిచి యెడ్డుమనుఱులంగల్లుచునీడ్చుచుం, గ్రీడించుగోపకులును, గోఖురసముడ్డాతకరిపవరాగపటలంబులవలనసుల్లారి, దులచులనై, ధేనుదోహనవేళానికీర్తనయోచిండుసందోహపరంపరాసంపాదితపంకంబులును, దోహనసమయగోపకరాకృత్యగోస్తనగ్ధతంబులు

కలశంబులందుఁబడియెను శ్రీరథారలచప్పుట్లును, నుపలూతుకంతసగస్పర్శనస్సిద్ధులులైన, హందిరద్వారదారులైన
భంబులపాంతమాతనజనవిలోకనమవితంబులై కరాళించుసారమేయంబులునుంగలిగి బలకృష్ణబాహుదండప్రాకారర
త్రౌపశేషభూషణంబైన ఘోషంబు ప్రవేశించియందు॥క॥జలజాంకుశాదిరేఖలుగలహరిపాదములచొప్పుగగనమోదము
తోఁబులకిందరథముడిగియుఁత్రులికెన్నంతోషబాష్పకలితాత్ముండై॥మ॥కనెనక్రూరుడుపర్వనేత్రులను రంగజాత్రు
లఁదేనుదోహనవాటిగతులన్నలంకృతులనుద్యద్భాసులగ్నితనీలనవీనోజ్జ్వలవాసులఁగునుమూలాధారులఁగాధీరు
లఁగావనితాకాములఁగృష్ణరాములజగద్వంశ్యక్రమోద్భాములఁగా॥క॥కనివారలపాదములకుఁబినయంబున మ్రొక్కెభక్తి
వివశుండగుచు॥దనువునఁబులకాంకురములు మొనయఁగనానందబాష్పములుజడిగురియఁగా॥తదనంతరంబు॥క॥అత్రుతు
లైనజనులనవక్రగతింగాఁచుభక్తవత్సలుడంత॥న్నక్రూరుఁగొంగిలించెను॥జక్రాకీతహస్తతలముసాఁచినరేంద్రా॥
వ॥నఁటియనక్రూరుండుబలభద్రునికింబ్రణతుండైనఁగొంగిలించిచెట్టపట్టుకొనికృష్ణసహితుండైగృహంబునకుంగొనిపో
యిమేలడిగిగద్దెయినిడిపాదప్రత్యోనంబుచేసిమధువర్గంబుననుర్చించిగోవునిచ్చియాచరంబున రసవదన్నంబుజెట్టిం
చితాంబూలగంధమాల్యంబులూసంగెనయ్యవసరంబుననందుండుపవిత్రుండైనయక్రూరునకీర్తినియొ॥క॥చెలియలుమొ
ఱియడనల్లురఁబులఁజే పొరిగొనినయట్టికంఠుండుబ్రతుకంగలదెనునకీర్తనార్జునుల కిలవైమీసేనుమింక నేమగయడుగఁగా॥
వ॥అనివలికియంతనక్రూరుండొక్కవర్వంకంబుననుభోపవిత్రుండై యుండహరియిల్లనియె॥మ॥శుభమేనీకుంబ్రమోదమే
సఖులకుంజ్ఞానకున్నేనుమే!యంభయంబేప్రజలెల్లగోత్రజులకత్యానందమేమానుము॥క్షభయంబేవసుదేవదేవకులుద
తాగ్రాగృహంబందును॥క్షృణ్వవవ్యాజనబద్ధలైబ్రతికేప్రాణానిలోపేతులై॥మ॥నెటిసేడికగడనీవురాఁవగతోనీ
తోడనేమైననా॥కెఱుంగంజెప్పనటంచుఁజెప్పగుగదామేమందురావార్తయె॥తెఱుంగునైననిడసిరోవగచిరోదినత్య
ముంజెందిరో॥తెఱుగనాచిదిదండ్రులెట్లుపడిరోవిన్నింపునుక్రూరకా॥వ॥నఁటియనీదేవికారణంబునవచ్చితినిహరివలికి
ననతండుకంఠుఁకేరారుండువచ్చిసెప్పినవైరానుబంధపుకారంబునుగంఠుండుదేవకీవసుదేవులవధియింపంగమక్కిచి
మానిన తెఱంగును,దనుర్యాగంబుపేరుచెప్పిపుత్రైంచినప్రకారంబులెఱింగించినరామకృష్ణులునగిజమ్మఁబరివేష్టించిన
సందాదిగోపకులంజూచికృష్ణుండొక్కయె॥కా॥భూనాథుండుమఖంబుజూడఁబిలువంబుత్రైంచినాడవ్విభుఁ॥గానంబో
వలెఁబాలునెయ్యిపెరుగుల్లబ్దంబులునానుకల్పినేర్పొప్పఁగఁగూడఁజెప్పఁజుతగిస్తీమీనివానంబులఁగా॥యానంబుల్లాని
రండుపాండునుధురాంత్రాభిముఖ్యులుగఁగా॥వ॥అనియెమించెనంతనక్రూరుండునుధురకుహరింగొనిపోయెడిననియె
ఱింగిప్రేతలుగలంగి॥మ॥హరినవ్వుల్లరిమాటలున్నరిమనోజ్ఞాలాపముగ్గీలలు॥స్థరివేడ్కల్లరిమన్ననల్లరికరాజాలం
బనాహ్వానము॥ల్లరితోలోచనలండఱున్వఱియపాయంబెట్లకోయంచులో॥సెరియన్మచ్చటలాడిరంజగములైయేకాంత
గేహంబులఁగా॥మఱియుండనులోనిల్లనిరి॥ఉ॥మేటిగృహస్థబ్రహ్మయనిమిక్కిలినన్నితజన్మనూడనే॥పాటియులేదుమా
కుఁబరిపాలకుండైననరోజనేత్రునిద్యోటవసంపనీకనొకనోటికిఁబోవిధియించిపిన్నవి॥ద్దాటలుచేసేనిసుఖములకగట
భారంబైననెచ్చరే॥అనివిధిందూఱుచుమదనతాపాయత్తవిత్తలై॥ఉ॥రమ్మనిటిసంతనెపురంబునకేగఁగఁగనన్ను
నీకొమ్మలునమ్మినారుమరుకోలలకగముచేసిపోవఁగా॥మున్నరమైచితాపమున మ్రొక్కుదురోయనఁడుంబుజాతుండఁగా॥
యమ్మలుగోపవృద్ధులుప్రయాణమువల్లనరైరిచెల్లరే॥శా॥అక్రూరుండనిపేరుఁజెప్పకొనినేడన్నన్నవోవల్లభంజక్రిస్తా
కడఁబాపికోంచునరుగన్వర్చించియేతెంచి నాండ్రక్రూరుండలక్రూరుడినఁడునిజంబుక్రూరుడొనేని॥రవ్యక్తత్వంబునఁగృ
ష్ణుఁజెట్టితనత్రోవంబోవీచారింపఁడే॥ఉ॥పుల్లనరోజలోచనలుపూర్ణసుధాంశుముఖుల్పరాంగన॥త్రైల్లినియెల్లిపట్టణము
మేడలనుండినువర్ణలాజము॥బుల్లఁగవారిఁజూచిహరిసంగతిసేయఁదలంచుఁగాకప్రే॥పల్లెనసంచుముద్రియలపైఁబడనేల
తలంచునకగటా॥క॥పురసకులవిలోకనములు॥సరసాలాపములునర్చనంభోగములున్నటిగిహరిమనలనొల్లఁడు॥సరవరు
లోయమ్మమాతనప్రియులుగడే॥క॥పుట్టెన్నడుహరినెఱుంగనిపట్టణమందరులకితఁబఱితిఁజేసికడు॥నట్టపువరహాన్నుల
కునుగట్టడిదైవంబుఘోషకాంతలవెదికె॥మ॥హరినేలూలోనిపోయెదంచుమనమాయక్రూరుఁబ్రాగ్ధింశమా॥హరిఁబో
నికుండునిల్వకేయనుచునేడర్చితమావేల్పుల॥స్థరిపాదంబులకడ్డముల్పడుదమాహదైవమాయంచునా॥తరుణుల్లావృ
లుచీరెలున్నఱవికందర్పజ్వరత్రాంతలై॥మ॥ఉవిదల్పిస్థులుమానికన్దవలనీరోహిండవన్దించుచు॥నివశతన్వంబులతోఁగ
పోలతలనంవిన్యస్తపాస్త్రబల్లలై॥పవనోద్ధాతలతాళలైమముఁగృహంబాలింపుగోవిందమా॥ధవదామోచరయంచునే
డ్డిరిసుఖాతంబైనగీతంబులఁగా॥వ॥అంతముఱునాడుసూర్యోదయకాలంబునందనతోడఁబయనంబునకుగమకించినమను

గోపికలను నాటవత్తుననిమాత్ర కాముఖంబులనివత్తించి కృష్ణుండుశకటరబులందుగానుకలును, గోరసంబునిడిగిని సం
జాడై వ్రగోపకులు వెనుకగులనత్రూరచోదితంబై సరభంబెక్కి-నాథురాభిముఖుండై తనుసమయంబునఁ బ్రతిదినమను
న్నవాడుప్రియుండలై దేతరదేవై జయింబియి. ల్లదెరభఘాటకాంఘ్రి రజమాదెనమాగ్న ముఘాఘండుంతులఁ. నెదవె
డినాథు వ్రహారిరథోస్తుఖలై గములై ప్రళాంగసల్లదలకనిచ్చి మూచిరటుకన్నులకడ్చుతమైనదూరముఁ॥ వ॥ ఇట్లుబలభ
క్రకృష్ణాత్రూరులువధవని॥ ౩॥ అవలోకించెనుకృష్ణుండఁ. ప్రవిహలకీల్గిలవపనభాసితశ్యో. న్నవనన్నపాపనైనన్యన్తవిజన
మాన్యన్తలింబకన్యధన్యఁ॥ వ ॥ కినితఘ్నాంబియందుఁబరిత్యుట్టినాణిగణనముజ్జ్వలంబులగుజలంబులుద్రావితరుస
మూహసమీపంబున రాఘసహితుండయికృష్ణుండుసరభంబుప్రవేశించె. సంతనత్రూరుండువారలకు మ్రొక్కివీడ్పానికా

— శ్రీ అత్రూరుండుయమువాజలంబున శ్రీరామకృష్ణులనగ్నించినతింతుట. శ్రీ —

లిందీప్రసంబుసాచ్చివిధిపూర్వకంబుగా వేదహంక్రంబులజపియించుచు॥ ఉ॥ సానముచేసిచేసినదివల్లనిటనురామకృ
ష్ణులఁ. మానుగజూచివారురథమధ్యముపైవసించియున్నవారిసదిసిటిలోవలికినెప్పుడువచ్చిరటంచులేదేమే॥ ధానిని
మాచెవారినిరథస్థులభక్తనసోరభస్థులఁ॥ కిని వెలఁగువడి॥ శా॥ కంటిన్చున్నురథంబుపైజలములోఁగంటిఁడునిగ్రమ్మ
రకఁగంటిఁదొంటిరథంబుమీదనిదెయికల్యాణచారిశ్రులే॥ వెంటదోచిరిరెండువక్త్రులవనోవిభ్రాంతియోనీటిలో॥
సంతాశ్చర్యముమాతునంచుమాటియున్నాసించినుగ్నంగుండై॥ ఉ॥ పోషిపాంధవుండుయదుపుంగవుఁడాజలహం
దుఁగాంచెనె॥ ద్వాఘనహస్రనుస్తకవిభాసితభూనునహితుభూమిభృ॥ ద్వేషుఁగృపాభిలాషుఁబ్రవీరచమూఁజిగిమ
నిత్యసంతోషునరోషునిద్దలితరోషుననేకవిశేషశేషునికా॥ వ॥ మాటియునీలాంబరసంయుతుండును, సిద్ధోంకాదినన్న
తుండును నైయుష్టవప్పావతేనిందప్పుకనుంగొని॥ ౩॥ అభోగభోగపర్యంకమధ్యంబునవలనొప్పువచ్చనివలువవానిమే
ఘంబుపైనున్నమెఱుగుచందంబున యురమునశ్రీదేవియుష్టవాని । ముసురుతేఱులువిప్పముఖదతుమగలతన
ఘ్నఁడాడెడిబొడ్డుతన్నివానిగడలనిబహుపదక్రమవిశేషంబులరవముచూపెడినూపుగములవానిజలబగర్పరుగ్రసవ
కపనందనననిర్విజామరప్రశస్యమాన॥ చతురుడైనవానిసౌందర్యునినైన॥ వానినొకపురుషవర్మఁగాంచి॥ వ॥ మాటి
యంజూరులక్షణలక్షితవపాదగుల్ఫజానుజంఘారుకటివాభినయోగ్యురండును, సాదరుండును, శ్రీవత్సకాస్త్రభవనమా
లికావిరాజితవిశాలవక్త్రండును, బుండరీకాతుండును, శంఖచక్రదావర్తహస్తుండును, సత్వగుణప్రశస్తుండును, బ్ర
హ్మసూక్రకటిసూక్రహరకేయూరకటకంకణమకరకుండలకీరీటాదివిభూషణుండును, భక్తజనపోషణుండును, సుంద
రకపాలపాలసాధరవదనకన్దుండును, నీలనీరదవద్దుండును, గంబుకంధరుండును, గరుణాగుణబంధురుండును, బ్రహ్మదవా
రదనునందనందప్రముఖసంభావితండును, శ్రీపుష్టితుష్టికీర్తికాంతిలోద్భావిద్యాశక్తిమాయాశక్త్యాదిసేవితండునునై,
యొప్పువత్సరమేశ్వరునకు మ్రొక్కిభక్తిసంభ్రమంబులగ్గలంబులుగగ్గదకంతుండై దిగ్గనంగరంబులుముకుళిందియిట్ల
నివినతించె॥ దండకము॥ శ్రీమానిసిమానవోరాశుభాకారవీరాజగద్దేతుహేతుప్రకారాననుస్తంబునస్తంగతంబై మాహా
లోలకీల్గిలమాలాకులాభిలపాధోనిధింబాలకేళిగతిందేలినారాయణాభ్యంబటుబ్యాధికోశిభిల్లు నీవాభికంజంబులోలో
కపుంజంబులంబన్నవిన్నావేయెనన్నయాబొమ్మయున్నుండయ్యంగదాపావకాకాశవాతావనీవార్యహంకారమా
యామాహమానసాదుల్ హృషీకాదులుగ్లోకముగ్లోకవిజంబులన్నిత్యసందోహమైనీమహాదేహమందుల్లసించు స్వసిం
చున్నసించువ్లడత్వంబులేకాగ్నయొప్పునీయొప్పిదంబెల్లమోచెల్ల చెల్లన్విచారింపవారెంతవారెంతవారైన మా
యామలున్నాయతోఁగూడిక్రీడించులోకానుసంభారయాధోతనిర్జేతయేనీకౌరాకిన్గొండఱం భోజగర్భాదులధ్యా
తలంపిన్నశేషాధిభూతంబులందున్నశేషాధిదైవంబులందున్నదాసాక్షివై యుండువంచుకాదదుతర్గతజ్యోతివీశంఢ
వంచుకర్రయూపథ్విగ గొండఱింద్రాదిదేవాభిధానంబులన్నికుగదొక్కండవచున్నదిం గొండఱానాథకిర్తంబులం
న్రుందినసారముండైందినన్యస్తలైమించివిజ్ఞానవతుండవంచున్నతెంబంచరాత్రానుసారంబునవ్లవ్లయత్వంబుతోఁ
గొందఱీవాత్సయంచున్నతెంగొండఱావాసుదేవాదిభేదంబులన్నుల్పరై చెల్లువాటింతువంచున్నతీన్నిపువారాయ
కాఖ్యుండవంచున్వివాఖ్యుండవంచున్నతెంబెక్కుమార్గంబులన్నిన్నునగ్నింతురెగ్గేమియెట్లుయో రాశినేరానులైకూ
మేగ్రిడన్విశేషంబులెల్లన్నశేషంబులైడిందీనియందనూసోఁబులినరబులొనేకరాశేందుమింబంబుకుఁభాంతరాశంబులం
బించితంబైనవేటున్నదేయన్నసేలాఘటాంతర్గతాకాశముల్లటాంతంబులందేకమాత్రేభాలోకావధిన్వికసేవకలం
బొకనేకాకైనై యుండుదేశాకృతేసుండునెమ్మొముసోముండుభానుండుకన్నుల్లికల్పకర్మముల్పాద్యులయ్యోని

లక్ష్మణః || అనిహతియః పోరకాంతలు మనుకోనిహరిహపునేత్రములచెంటనులోగొనితాల్పిరిహృదయములను | జనిత
శ్రుముదమునవిరులుబల్లుచునధిపా|| మతియును || క || నావావిధగంధములుప్రసూనఫలాదులునుహరితశుభలాజములు ||
గానుకలిచ్చుచువిపులు మానుగఁబూజించిరాకుమారోత్తముల || ... ..

శ్రీకృష్ణుడురజకునిజంపివాయకుసుదాములొసంగుపూజలసంగికరించిమేలొసంగుట. శ్రీ
వ|| ఆపమయంబుననగరద్వారంబుననుండివచ్చురాగకారుండగుకొక్కరజకుంఁగాంచిహరియిట్లనియె|| ఉ || విందులమైన
రేళ్లరునిపీటికివచ్చితిమేముమాకుమా|| మందలలోనగట్టికొనఁనుంచివటంబులులేవునీముడి|| స్పందరథాతచేలములుశోభి
లుచున్నవితెచ్చునన్నమే|| లండెడినిమ్మురాజుదెసనల్లరమోరజకాన్వయాగ్రణీ|| అనినచాఁడిట్లనియె|| శా|| ఎట్టేట్రాగు
నుజేంప్రచేలములుమీకిఁబాడియేమీరలు|| గట్టంబోలుచురేపయోఘృతవధిగ్రాసంబులన్నట్టులే|| యిట్లాడంజనెఁగాక
గొల్లరకుమీకిట్లాడనోరాడెడి|| గట్టాప్రాణముఁగోలుపోయెచునుమీకంసోద్ధతిన్నావుకా || క || మారాజసోమ్మఁగైకొ
న|| నేరాజులువెటతురింతయెల్లదమేనీ|| కీరాజరాజ్యహమున|| నీరాజసమేలగొల్లయేఁగుముతలఁగ || అనినవినిరో
పింది|| క || ఘోరకరాగ్రతలంబున|| ధీరుఁడుకృష్ణుండుశిరముదెగిపడఁగొట్టె|| బొరులగుండెలువగులఁగ|| ఓరోశ్రీక
న్నదావివేకింజాకి || వ || ఇట్లుభగ్నుండైనరజకుంజూచివారివారలువటంబులుడించివెటచివటచినరామకృష్ణులువలసి
నవశ్రుంబులుధరియించికొన్నిగోపకులకొసంగిచనుచుండ || క || అంతలనొకవాయకుఁడా|| శ్రుంతన్వసుదేవసుతులఁగ
నిబహువద్దా|| త్వంతవృతువటూభరణము|| లెంతయుపంతసముతోడనిచ్చెన్చెచ్చె || శా || కారుణ్యంబునవానిఁగైకొనియ
లంకారంబుగావించివృం|| గారోదంచితదిగ్గజేంధ్రకలభాకారంబులంబోల్పిరా|| సూరుల్పాదవుండంతవాయకుఁడుసూ
షన్వహాప్రీతుఁడై|| సారూప్యంబునుబట్టియుమైస్తఁగైనైశ్వర్యాదిసంధాయియై || వ || అంతనారామకృష్ణులుసుదామఁ
జనుమాలాకారుగృహంబునకుంజనిననతండుగనిలేచిగ్రహునమ్రోక్తిచక్కననర్హ్యపాద్యాదికలబులచరించినాను
చరులైనవారలకుఁదాంబూలకుసుమగంధంబులొసంగియిట్లనియె || ఉ || పాపనమయ్యెనాకులమువంఁడెడవంబుగృహం
బులట్టికి|| నేవితమయ్యెనిష్ఠములుసేకురెపిశ్వనిదానమూర్తులే|| భూవలయంబుగావణిపుట్టినవారలురాకచేసే|| నే
విధమాచరింతుఁడనులెయ్యెవిబంటనెటుంగఁజెప్పరే|| అనిపలికి|| క || దామోదరరాములకు|| ద్దామయశోహసితకుహినధా
ములకువధూ|| కాములకుఁదెచ్చియిచ్చెను|| దాముఁడుఘనసురభికుసుమదామమాలధిపా || క || వారునుమాలికుడిచ్చిన|| భూ
రికుసుమదామములనుభూషితులైనీ|| కోరినవరమిచ్చెదమని|| కారుణ్యముసేయనతండుగనియిట్లనియె || క || నీపాదక
మలసేవయునిపాదార్చకులతోడినెయ్యిమునునితాం|| తాపారభూతవయయును|| దాపనమందారశాకుదయసేయఁగ
దే|| వ || అనివేఁడికినిననిచ్చిమతియుమాధవుండవ్వులికునకుబలాయుగఁకీక్రిసంపదలొసంగి వానిగృహంబువెడలి
రాజుపింజనిచని || క || అనలినాఁడు|| ఁ|| గాంచెను|| నానాలేపములభాజనముచేఁగొనుచున్నానిచనుదెంచుదాని|| న్నానన
గుచినిచయచినమిత్రాంబులు || క || కనియిట్లనియె|| క || ఎవ్వరిదానపులేపము|| లేవ్వరికింగోరికొనుచునేగెనునీపే|| రెవ్వతెమా
కిమ్మిన్నియునివ్వతిలేచుచక్కనగుచునీరజనేశ్రీ|| అనిననయ్యబలయిట్లనియె || ఉ || చక్కనివాఁడవోచునరసంబులమెంప
కుమెల్లవారికి|| వ్లక్కదనంబులెక్కడిచారుశరీరలిప్తవక్త్రయంప్రనే|| నిక్కముకింసుదాసినివినిర్మలలేపనవిద్యదానన||
వ్విక్తిలిరాజుమెచ్చుఁదగమీరువిలేపనముల్లరించరే || క || అనిపలికియాకుమారుల|| తనుపులుగవులునుమీక్షింములునుమాట
ల్లనచి|| శ్రముఁగరఁగించినననులేపములిచ్చెవారికబలప్రియముతో || శీ || ఇవ్విధంబునఁగుట్లుయచ్చినలేపంబులన్నయొ
దానుదేహమునసలడికినిప్రసన్నతసెందికుట్టుమువ్వంకలయొడలుచక్కఁగనుత్రియనుపదలచి|| తత్వదంబులమీఁదఁ
దనపదంబులుద్రోక్తి|| హస్తాంగులీద్యయఘబలనదుము|| క్రిందవిష్ణుగనిడికృష్ణుఁడుమీఁదికినేత్రినవక్త్రతల్లమాని|| చక్క
లైనచి|| శ్రవస్తుబాణముక్రియఁగొనురుమిగులఁబిటుఁడుగుచయగుంబు|| సొంపుఁజేయఁదరుణిసంపదరమూర్తియొకమల
నయ్యనుజూచికాంక్షతోడ || వేంఁచేయుమునాయుంటికి|| బంచకరాకారయనుచుఁబైకొంగాక|| స్థించిహరిఁదిగిఁఁగొని
ని|| పంచాశుగబాణజాలభగ్నహృదయయై || క || కామినితిగిచినగృష్ణుఁడు|| రామునిమీక్షించినగుచురాజానన|| తా|| మిత
ముఁదీర్చిపిదప|| న్నిచుందిరమునకువస్తునేడలుగకుమీ || వ || ఇదిగిడుకొలిపికృష్ణుండు|| నిపణిమార్గంబునంజనిచని|| తాంబూ
లమాలికాగంధంబులును|| బహువిధంబులయినకానుకలును|| బొరులిచ్చినఁబరిగ్రహించుచు|| ధనుశ్శాలకఁటిగియొండు || క || మ
రరాజువింటికైవడి|| గురుతరమైభూమివీరగుప్రంబైచు|| ప్రరమైనెట్లుఁబొడగని|| నరులువలదనంగిట్లనగిదికసేతుఁడై ||
శా || బంధుత్వేలనవామహస్తమురజాపంబెత్రిమాన్విలత్యాసంధాసంబొనరించికొంఁజెపులెగన్నున్దిండుచు|| శీరత్యానిం

ధనురాశి దాని ఖండితముగాఁ జేసెనా జనులూపదానాగంధేభంబు శిరసాలదండము నెగిరి ఖండించుచందంబునకా॥
 క॥కోదండభగ్నునిర్దళం నావముపీనులకుభీషణంబై యాశా॥ రోదోంతరములునిండుచు భేరించెన్ శబ్దభరినివింకమునధి
 పా॥ఊ॥అద్విరరాచపిప్పిరిచెనర్చకుండెనయ్యుతం లేక నే॥ డుద్వదిపిన్నహింపదగడ గ్రతబట్టుకనంచున్రుద్ధలై॥ గ్ర
 ద్దవలేపితద్ధనువు కావలివాళగు చేరచారి॥ ముద్గదనుగూపిపట్టినిడిముంచరి కాన్తుకలండహస్తలై॥వ॥ఇట్లు రానకృష్ణులు
 పాదురాపురంబునవిహారింపి వెడలెనిడిమలకుంజులంఁగి॥వ॥గ॥నారణ్యచరాంధకారగజముగాలాహ్మయవ్యాధుడ॥

—శ్రీ సూర్యాస్తమయ చంద్రోదయ విజయనమాలు. శ్రీ—

వచ్చుగలబ్రంకనకించినచ్చిడుటై చూతాంకుర ప్రాణిచే నొగింకల్పించినకంబునకనూగుండంతపీక్షింపగాండ
 గెనుండ ప్రభతోడబిడ్డమనుహాధా ప్రభరేంబ్రంబునక॥ ౩॥ తరుణుండనుశీతకురునినుడిగివియల్లత్తిగన్నమ్మనిము
 మకడుకాఖరకరుడుననుచుద్రొప్పినదిరణింకరవిపల్లిమాన్రికడగ్రంకెన్నపాగి॥కళలులుగుంకాకకనులతోడగుం
 గాకశివునిమానిమిందజేరుంకాక॥నన్యకొల్లడవమడై ననుత్యులియనివాధిభంగింకనలజాతిమొగిడె॥క॥నుందరసా
 యంసంధ్యా॥నందనవిప్రార్థ్యుతోయనప్రహతోడ్ప॥ వృందేహమరరక్త॥ న్యండముక్రేయంకెంపుసాంపెనకెనవరవి
 శకాగి॥భూమినిండమిందబూర్ణమైకరీటామకరమీనరాశినుహితమైన॥హరియశస్సుధాభియంతులతుంపురు॥లనకజ
 కరలాపైవాకసమునక॥ఎల్లదితలనిరడినశ్రీ॥వల్లభగుణనహిహుబ్రహ్మవాసించుట॥చల్లినచ్చుగనుడననంగా॥ వె
 ల్లివిరిసెదనుముగగనపీఠులనెల్లక॥క॥అచీకటివెనుచుగిలిన॥ప్రాచీదితనుండిగంతుండురువునరవిభ॥ ద్వాచలముమలక
 త్రోవను॥వేచనియెంగానదివివిగుగకయిన్నే॥డ॥మీరునుదైరియప్పుడునుమిక్కిలిమాకునుదైరిరాజుదోహకరుండింక
 వచ్చుజలజాతములారనుదీయబాలురక॥జేకొనుడంచుబాలకులజేకటిదాచినభంగిజెక్కిరా॥ గాకవసించెచుమైద
 టురాల్లినోరుహకుమ్మలంబులక॥నీ॥ప్రాచీదితంగనాఫలంబునదిపించుసిందూరలిలకననక॥ దర్పించివిరహేల
 ధైర్యవల్లులుప్రంపదశ్రీకుండై వినదాన్రసనక॥ నలిగికాలకీరాతుండంధకారన్యంగంబుఖండింపమెఱయించుభక్తవనక
 గ॥ గగనశమాలవృక్షమనూచ్చుకొన్ననులలితమైమెఱయు పల్లవమనంగ॥ దొంగలనంగెన్నిదొంగలుభిల్లెంక॥ గడ
 విమినుముట్టికడలుకొనక॥బొడిచెశీతకురుండుభూరిచకోరిక॥ప్రీతికరుండుజారభీతికరుండు॥క॥ దర్పితారాధిపవరిన
 ద్విగిరినోడుమితనకలదిశంబై॥యేగ్గడికనలభవాడముకర్పూరపుక్రొవభంగింకనుపట్టెన్నపా॥ ౩॥ఆరేయిగోపయ
 తులై॥శ్రీగాన్నముగుడివిరావఃకృష్ణులునుడిగం॥సారంభమెఱిగియివహిరంబులనప్రసన్నులైయుండిరిలక॥క॥తన
 పుడికరావంకృష్ణులు॥చనుడెంచిజానుచరులజంపులయనుహా॥ ధనువుంకదిసిపిరుచుటయును॥ నికంసుండునిక్రలేకవి
 హ్యలనులవై॥నీ॥కర్ణరంప్రములుచేగప్పినలోపలిప్రాణాఘాతమమిసంబడకడిందె॥ దోయాదికములంచుదొంగిచూ
 చుచునుండచులగానిరాదయ్యెడనువుమిందగరశాఖానాసికాగ్రంబుపైనిదిచూడగ్రహారకలురెంటంగానబడియె॥
 వెలుగునెలుచుండిపీక్షింపగామేనిపిడనరంప్రమైసేలదోచెనడగుజాడనృప్తమానులేనయ్యెను॥దురువులెల్లహేనుశ
 రువులను॥మెఱయుచుండెగాలన్యూపువకర్గరబుద్ధియెల్లగలంకీభోజనశీతి॥గరళముదినుటయుచేసెను॥బరిరం
 భించుటయునగ్నభావుండపుటయు॥గిరిమునడైలమువడుటయు॥బరపటి॥నెక్కుటయునగండుకలలోంగియె॥వ॥ మ
 తియరక్తసమనుమాలికాధరుండై॥యొక్కరుండును॥నెక్కుడేనియుండును॥మన్నవాడననికలంగాంచినరణహేతుకభీ
 తిలజింత॥కాంతుండై॥నిక్రంజెలదకవేగించుచున్నననుయంబునక॥అరుణహరినఖరవిదళిత॥ గురుమిరేభేంప్రకుంభ

— ❖ సూర్యోదయః కృతము. ❖ —

కూటవినిర్దు. క్షుద్రధిరమాక్తికములక్రియలు సురపతివితకెంపుతోడఁజూపఁజుట మెఱసెకానిది. ఇది పాలోమిశన బాలుపాన్పు
పైఁగనువృత్తిబునినపవడంపుబంధియనఁగఁ. నాయురద్ధములవ్రయంబులొద్దుటఁ జూటుకాలశాంతిను చేఁఱుటయనఁగఁ.
ఘనజంతుబీభకకాలగనాసులవిధిగొల్పునెత్తిపహేనుకుంభనునఁగఁ. బశ్చిమాక్షకాంతపరస్పర సేయుచోమందరినడు
కొన్నముకురనునఁగఁగోకితాపోపశనాధివృత్తుటికయనఁగఁబద్మినికాంతవోములఫలనునఁగఁ. మూఁడుమూర్తులసారం
పుముద్దయనఁగఁమిహిరమండలముదయాక్రిమిఁడనేపైకవచ్చెకఁజల్లనిగాడ్పులు. పిచ్చెకఁగమలములుదనుమువిరిసి
బిలుంబుల్ నూచ్చెకఁబన్నమరందము. మెచ్చెకఁదుమైదలుగ్రోలిమిహిరుడుపొడనుకాకినంకాకితోడయాచల. పంకజ
సభకిరణగాగపరిపూర్ణంబై ప్రంకేరుహగర్వాండము. కుంకుమనలిలంబుక్రొపికామరుననొప్పెక. తదనంతరంబునఁ

శ్రీరసానందముగా పాఠము నెవను. **శ్రీ** హామి ఇంద్రుని భార్య. శాంఖిక శంఖమును బాదెను. శోకచక్రవాకవత్తీ మిహిర సూర్యుడను.

సీపాషాణవల్మీకవంకాదిరహితంబుమృదులకాంచనభగవద్వజ్రయంబుగఁగమనీయకస్తూరికాజలసిక్తంబుబద్ధచందనదా
 రుచిరవృతంబుఁగవనీయకునుదామధ్వజతోరణముండితోన్నతమంచమధ్యమంబుఁబ్రహ్మగుణతాదిపారికోలాహ
 లంబులొత్తరూర్వత్రయాంచితంబునిర్మలంబునమమనిష్కంటకంబునైఁపుణ్యపురుషమనముఁబోలికంసఁ సైన్య
 తుంగమగుచునంతపులోకాంతరంగమైననల్లరంగమొప్పె॥ ౩॥ ఆమల్లరంగపరిసరఁ భూమిస్థితమంచమందభోజేం
 ప్రఁభుమాన్వామాత్యసంయుతుండైఁభూమిశులుగొలువనుండెఁబొక్కచునధిపా॥ను॥సకలంభోనిధిమేఖలావహన
 ముంజాళించియేతెంచునా॥ గనులాగంబులభంగినొప్పుచుండగన్గోసేసచాణూరము॥ ప్రికికూటుల్యలకోసంబులుపుల
 న్నేపించుచుకొరంగధా॥ ప్రకినేతెంచిరూర్వఘోషములగుండ్రేకంబనేకంబుగన్గనలదాచులైనగోపసంబులంబుచని
 కాన్ముకలునమర్చించినపుణ్ణాచందర్శించితగుణతోఁజెందిమహాచందమనవసించిరివరుసన్॥వ॥ అంతవారామకృష్ణులు,

శ్రీ శ్రీకృష్ణుండంబువలయాపిడంబునుజంబునువధించుట. శ్రీ

నలంకృతులై, నల్ల మంచుభినివంబువిని, సందర్శకకురూపాలంబున॥ ౩॥ ఓడపరం ద్వారముజాడంబువారునిగిరినవడ
 కువలయాపిడంబుకాభిన్నపరాశ్రీడంబుకాబ్రహ్మచకింటకిగచూడంబు॥వ॥ ౩॥ నిత్యతీరిపాలక శ్రేష్ఠుండై, యంబుష్టుని
 కి, మేఘనాదగంభీరభాషణంబుల, రియ్యభీషణంబుల, హరియిల్లునియె॥ శా॥ టిసంజరపాలమాదనమనీయకృష్ణచేభేం
 క్రమం॥ ప్రేరేపంబులేదు ద్రిష్టనుజలంబ్రేరేపిసన్నిన్నగం॥ భీరోగ్రాశినిమిల్యముష్టిమాశులంభేచుచిన్దంత
 కుండేరంబుష్టిమాశుత్తరద్విషముతోసద్గంబుయ్యుండంబున॥ అనివలికి॥ మ॥ మించినప్రజకగినిడిమేలనబచ్చనిదీరె
 కాశబం॥ ధిచిలలాటకుంతలతలిస్తృజించుచునంగరశ్రీయా॥ చుంచునఁజేర్చిబాలకుండమాచుజనంబులున్నబాపు
 రే॥ యంచునుగింపడగ్గరియెహస్తాతాగముగంధనాగము॥ ౩॥ అంజకచాలకుండనియును॥ గొంజకదయమానిరాజకుం
 జరయోగకాగుంజరమునుడిగొలిపెను॥ గుంజరపాలకుండగోపసంజరుమీండ॥ వ॥ మఱియున్ద్రీరయ్యనేకపంబనేకపాలా
 కి ప్రేరితంబు మహావాతసంఘాతసముద్ధాగింబగుపిలయకాలకిచేధినిట్టుమిట్టిపడి, మృత్యుదేవతయెత్తినం గాలు
 పోలిక శమనుగమనిక నేదిరి మదనరిపరిమళ లుగ్ధపరి బ్రహ్మచక్రచక్రచరగయ్య ధృవృతులహంకృతినంపాదంపం
 కులకుంభిశీధరసుహాసుంభగుంభసంబుగనీం॥ రిందిరోషభీషణ శేషభోగిభోగభయంబింబగుకరింబునశోరింబే దీరి
 కింగొనక పట్టినిట్టిట్టు గెంటి, భింబుకువదనగవ్వారంబువలనవిడివడియుటుసుకరణికిరగి, దర్శించి, సుష్టిపది, పాడిమధ్యం
 బురకుససాధ్యుండై, నూటిదాటిమాటుపడినం, గ్రోలంబురంబై సేంధురంబు, మహాద్విపాద్యమంధాయమానగు
 దరమహాధరంబునై వడిజిజిజిఁబదిరికికాక, బయనకంబై, గాలివేరిపునంగనిపొంగిఁగెంకలం, బ్రశయింపింపడప్ర
 శస్తంబునూస్తంబునంబివంబించి చుట్టవట్టపడప్రేయంగనాకించినంజనింప తేవునవారికిరిపిఁపిడిపటికి, మహారాను
 నాలవల్లికాక్షణ్యోద్ధృతచునువర్ణితరంగుననెగరితుండాలంబువాలంబుగింకెంకడిసపట్టిర్గుళిపించిపదచవింశతిపా
 శాసనప్రమాణకూరంబు, విజివిజుప్రప్తివైచ, నవ్వారంబుమట్టివారణంబై, రణంబునకోహటింప, నవ్వారపనవ్యప
 రిభ్రమణంబులనేవక్రవైచిపిసకపనవ్యసవ్యక్రిమంబులంబిప్పించి, తొప్పకనుష్ఠించియెచ్చొనినకరగశుండై మేచ
 కాచలకుంగశృంగగుంధంబగుంభింబింబుచుండె॥ ౩॥ ప్రకినైచెక్కిలెగయిచురంతఃస్వాంతజీమాతప్రభూతనిష్ఠా
 తనిష్ఠురంబుముష్టిసాించియాచిపాడివిసంపద్విశీర్ణపూర్ణరక్తినిక్తిమాక్తికంబులవసుంధరమసంధ్యారాగరక్తితా
 రకాచ్చన్నంబగుమిన్నుచెన్నవరింపఁబలువరింపక స్మృతిత్రాకరిలిమ్రొక్కదిగ్గనగ్గజంబులేచిచూచిప్రేచినడచినం
 హారసమయసముద్రసంఘాతసంభూతసముద్రుగిభంగనంబుఘోరింబగు, కులాచలంబుశ్రీయంద్రమ్మజనమహాభుజ
 నిభుజాదండంబులవలనఘట్టితంబై, కట్టలుకమ్మట్టి నెట్టిడికొని, మున్నురంబుగంగొమ్మలంజిమ్మిన మేటిచేసూటిమెఱసి
 హస్తాహస్తినంగరంబుచంగరంబొప్పిడప్పింబడనొప్పిచినకుంతితకాలకంతకీరభల్లభగ్నంబుపురంబుఫగిదింజులు
 యుంధూనిలవికలంబగుకలంబుకైవడినమ్మనకలభంబుబలంబుదక్కిచిక్కిస్మృతివడిలోభికరింబునుంబోలెదాననలిలధా
 రావిరహితంబై, విరహితలంపునుంబోలెనిరంతరదిస్తజాతనిగ్రహంబై, గ్రహణకాలంబునుంబోలెబరాక్షిసఖరకిరం
 బై, ఖరకరోజయంబునుంబోలెభిన్నపుష్కరంబై, పుష్కరవైరివిలసనంబునుంబోలెనభాసితపద్మకంబై, యున్నసమయం
 బున॥ ౩॥ కాలంద్రోష్టిసలిలుండై నగవుతోగంతీరవేం ద్రాక్షునిగ్గేలన్నిచణదంతములైచికిసంక్షీణంబుగామొట్టిగోపా

• రూర్వత్రయశ్రేష్ఠ్య-గాన-వాద్యములు • అంజకఁజకంబుచేయక. • అంజకఁజకంబింపక. • శ్రీకృష్ణునేకపంబుఁజకంబు అనేకప
 పాలకమావతినానీ విధుండుదాదాపు. సుందాలముదంతావళినినెట్లు ఓహటింజక్కిచెనుకడింపక మదకంబునుదపుటెనుగ్గు,

లగ్రాహణీవీరనూరిమణియై ప్రాణంబులంబాపెనా | శైలేం ద్రాభీముఁ బ్రాణలోభమునుదంపతాన్వితగంధేభము | వ || ము
 తియుదంతిదంతతాడనంబులదంతావళపాలకులహరించితగ్రుదేభంబువాసి || ము || కరిదంతంబులుమూపులందు మెలియ
 న్నగ్నంబులుపుల్చీముల | నెఱుఁయంగోపకులం తనంతకలయ న్నిత్యావస్థేములా | హరీరాముల్పునుదెంచికాంచరిమ
 డెయ్యిగ్రాడంబరాపూరితా | మరమర్త్యాదిజనాంతరంగములనన్వేషి వీరంగము || నీ || మహితోర్తంబునవల్లరకళ
 వియైనరులకమ్మతముగ నాకుండగుచు శృంగారముగఁబుర స్త్రీలకుఁగాముఁడై నిజమృత్యువై కంసునికీభయముగ | మఘా
 ణులుభీభత్సమునుబొందవకలుఁడై దండ్రీకివయరాఁగఁదనయ్యుండగుచుఃఖలులకుపిరిసంబుగాదండెన్వేగోపకుభుకుహస్వం
 బుగఁగులజుండగుచు బాంధవులకుఁజ్రేనాభాసిల్లి పేలుపై శౌంత మొసరయోగిజనుల కెల్లఁ బరమతత్వహనుచుభాసిల్లెబ
 లునితో మాధవుండురంగమద్యనుచు || అప్పుడిది || చచ్చినకుంభీంద్రంబును | వచ్చినబలమాధవులనువరుసంగనితా | మెచ్చి
 నది త్రముతోడుతఁ | జెచ్చెరంగడు పేటచెభాజసింహుండుభీమా | డ్దగ్గిరులవ స్త్రుమాల్యవణిషీ ప్రవిధూషణధారులన్నటా
 కారులనర్హులక శుభ కారులమానవమానిసిమనో హరులరంగభూతలవిహారులగోపకుమారులన్న హావీరులఁజూచిచూ
 చితనివికామసిముట్టి యోగులండుటా | డ్దగనన్నతరామకృష్ణముఖచంద్రున యూహినుధారసంబుల | గన్నులఁద్రావు
 చందమునఁగాంచుచుజిహ్వలనంటిచూచులీలను సేయుచు గిరములంబరిరంభణసేయుభంగిన | త్యున్నతఁజూపు
 చుందగిలియొండారుతోడరహస్యభాషలఁక || వసుదేవులివాసంబుని | వసుధన్రక్షింపవీరువైష్ణవ తేజోబ్రసనమునఁబుట్టి
 నాటఁటాసనివిడ్డలనంగజననుపర దేవలఁక || నీ || చంద్రుని సెట్టివక్ర వాసునిగూల్చెఁబడఁద్రొ జ్జెనుడ్డులబకునిఁజేతె |
 నఘడై త్యుంబారిగో నెనడరివల్కులఁబ్రుంచెగిరియొత్తిదేవేంద్రుఁ గ్రించుపటచెఁగాళియుమర్దించెగహనానలముఁద్రా
 పెఁగేశినంతకుపురిత్రేవక నిచెమయుపుత్రు బరిమా ర్చెన టియుదానవభటులహరించినోపకులంబుఁగాఁచె | గోపకాం
 తలనువములకోర్చె డిచ్చెనీసరోరుహలోచనుండిశుభాంకుఁడెమహాహ హుఁడిదిగ్గజేంద్రుడఁడె | మనుజమాత్రుఁడె

— శ్రీ కృష్ణబలరాములుచావారము స్థికులనువధించుట. శ్రీ —

శలపోయమాధవులఁ ప || వ || అనివలుకునక లజనులుచూచుచుండరామకృష్ణులకుఁజాణారుండిట్లనియె || ము || వసమాగ్గంబున
 గోపబాలకులతోపస్సంబులత్తేపుచుఁ | వెంచఁగిన్మిక్కిలి నేర్చినారెనుచునీపుణ్యజనున్సప్తమా | మనుజేంద్రుండిలమిమ్ముఁ
 జీతఁబనిచెన్నగ్లాహవక్రీడకు | ద్భుంచేకొంతపరాక్రమింపననకున్పుణ్యుల్విలోకింపఁక || వ || జవనత్వంబులు మేలెసాముగ
 లదేసత్రాణమేమేనుభం | ప్రబుండానినివిమ్మనంగవలెనేపాళిభీష్టంబులే | పదివోకాకృతాంతపిండక మువోఫాలా
 యునేత్రాగ్నివోనివనీతంబులముద్గరాదు మెసఁగ న్నాముష్టిగోపాగ్నికా | జనములు పేర్చినవిద్యలు | జననాభునికొ
 కుఁగా దెజననాభుఁడునీజరములు మెచ్చఁగయ్యు | బునసనిముంగొంతెన్రొవ్వుత్త మెక్కుష్టా | అనినవినిహరియిట్లనియె ||
 డె || సాములు తేవుపిన్నలమునశ్వముగల్గినరాచుహల్ల పం | గ్రామవిశారదులుగలితకరగళ దేహులుమీరుమీకాడ | నేము
 చరించు తెట్లుధరణీశునివేద్య లునేయువారము || గామువి నొదముల్పులవఁగాడిచవచ్చు నెయ్యుక మాటికె || క || నీ
 తోడుతనేఁజనఁగెడి | బ్రతికాముష్టికునితోడఁజెనఁగెడిబలుఁడు | గ్రాతతమగ్లాహవమున | భూతలనాభునికీ మెచ్చుబుట్టిం
 తునభ || అనినవినిరోపించిచాణారుండిట్లనియె || శా || నాతోఁబోరఁగ నెంతి వాఁడవినిరోనాపాటియెనీవువి | భ్యాసుండ
 న్గులజుండనన్గుణుండనత్రోర్తస్వ భావుండని | కేతావృద్ధిభవంబులెల్లఁగలవేయూపిటాబోరాడుట | త్వేగ్జ్ఞాడఁగఁగు
 ప్పిగఁతులిడుతేవీక్షింపుగోపార్ధకా || శా || స్థాణువైచ్చఁడు బ్రహ్మఁగై కొనఁడువిషవ శ్రేమనవున్దగ | తప్రిణుకరమ్మనఁ
 డీడుగాఁడరిమహాబాహుబలప్రాధిపత్యిణుండాజికీ నెల్లి నేడనఁడువై చిత్రిన్వివోదిలచున | చ్చాణారుండొక గోపబాలు
 వనికీన్మ క్తుండుగాకుండునేక || ప్రల్లదమేటికిగోపక | బల్లిదుండనులొక మృదుఁడ్రాభ్యాతుండనా | చల్లడముక్రిందదూరని |
 మల్లులులే రెండుధరణీనుండలముండు || నీ || చలమునననుదాసిజలరాశిఁజొర రాచునిగిడిగో త్రముదండలువరాచు | కే
 డించికుంభినిక్రిందికిబోరాచుమనుజసింహుఁడననిమలయరాచు | చేరినఁబడవై తుఁజెయ్యిసావఁగ రాచుబెరసి నాముంద
 రబెరుగరాచుభూనాభహింసకుఁబోరాచుననుమీతిశోధింతుఁగానలసారఁగరాచు | ప్రబలమూర్తిననుచుభాసిల్లఁగారా
 చుధరఁద్రబుద్ధుఁడవనిఁదరుమరాచు | కలితనముచూపిగర్వింపఁగారాచు | తరముగాచుకృష్ణతలఁగుతలఁగు | అదిగాక
 నీవుశ్రీహరినంఁటేని || మహిమతోనుండంగమధురాపురముగానిసాలుపారువై కుంతపురముగాదు | గర్వంబుతోనుండఁ
 గలమనిసభగానిసంసారరహితులసభయుఁగాదు | ప్రకటించినఁగవాబాహునాదముగానినారదువీణాస్వనంబుగాదు |
 చచ్చిర్థలాడఁగమల్ల జనవిగ్రహముగానిరమతోడి ప్రణయవిగ్రహముగాదు | వెలసితిరుగంగ వేదాంతవీధిగాదు | యెఱఁగి

పోమునివనములమూలగాదు సాగినకువంగ భక్తులజాడగాదు శౌరినా మ్రొలనీ వెందుచనియెడింక || అనిపటికి || సీ || రో
పాగ్నిధూను ప్రరోహంబు కై వడికిరమునసన్నపునక వెలుంగ | నాశాన దేభంద్రహస్తసన్నభములై చాహునందుంబులు
భయకములుగలయనన యంతకోల్ల సితమంజ్ర బ్రభంగింజాగినకోటిమీసములు మెఱయన్లన్ని తెగలనడగొండనాహ్ను
ననాభీలకలదేహంబు మెఱయన్జరణహతులధరిసంచలింపగన్లభో | మండలంబునండవల్లనటచి | శౌటి దేవమండప
జామూరవల్లుండు పౌరలోక హృదయభల్లుండగుచు || ఇట్లుగ్గలంబగుజనగ్గలిక దగ్గరినవల్లునింగని మెల్ల నమెల్లంబగుట
రంబు వెల్లిగొనవల్లనవల్లు భండంబు సేల్లి బాహునాదంబునరోదోత కాళంబుపూరించి మించిక విసనట్టిదగున్దవడినున్న
తవిషమంబులగు తాళవిడికి రికియియును, హరిహరియును, గిరిగిరియును, దాడుమీకండలపడియిన రేతర హేలి హింసితం
బులగుదవానలంబుల తెఱుగునబరస్పరదీర్ఘ స్థైర్యముతోతంబులగుచు హా భ్రంబులకై భ్రంబునన సౌమ్యమృదుంగతరం
గనాడితంబులగుకల్పంతకాలసముద్రంబులరోద్రంబున సెండ్పరులమృష్టిఘట్టంబులఘట్టికళరీరులై దగ్గరిలక దగ్గరి
గ్రద్దననయ్యద్రుంపిరుగు నెడహరిచొచ్చి పేర్చి యార్చి జ్యేష్ఠ బ్రహ్మపదంబిగిదిపానంబులజడించినముల్లానంబున నెసకం
బునకువచ్చిన మెచ్చినోచ్చియచ్చవలుండుమీటిమోరసారింది తేరలక పౌరలంద్రోచ్చిననట్టులానుజండుచ్చిగోబ్ధునమే
నువర్ధిల్లనద్దాంగకంబున నుండిజానువులనొత్తుచునురువడిం గరనడంబుననున్న నాచుర్నయిండును, చాలమేలుమేలదీ
లంగాలుసొరనిచ్చి త్రోవినంజూవియేదిభేదగులగ్గించియగ్గడింపనగ్గోవకుమారుండుపాటవంబుననురాటవంబునకుంజని
వెన్నెక్కినక్కిన సకలంభటుండుచుదగిజరేఖబంధురంబగువదంబునుబదంబునంజూపి కరంబునుకరంబునంగ్రహిం
చినసొంచినపొంచిన ప్రాణంబునలోనలంపిరిగియట్టిట్టశిష్టింపినపట్టికనంబునంపవ్వుకపవ్వులోచనుండుతోడించి యేది
సమతలంబునవై చివ్రచండంబగువాని పిచండంబువాగించి కాలధిక్రరించిడొక్రరంబుగొనినవయ్యుక్తాసినభాగ్యులన
నుసరింపంప్రమ్మటించిజడ్డనగాలడ్డగించిరక్షించుకోనిననానలోవైరివైరికటచేలంబుపట్టియై త్రియై త్రిచనదునుగాగె
యిడిసండు వెట్టినవ్వి ననవ్విరోధికాలుకాలిలొడిదేధిందిరోధించినరోధంబుంజానెతిరిగినవనుదేవువట్టివట్టినంబుగొ
నిధట్టించిననుబ్బరిక చేసిచాణూరుండుహరికరంకుపట్టనుమ్మని నెమ్మెగంబునంగారిడిమియైనంగేళిచాలనంబు కాలు
గాలనివారిందిమియై నెగడియొండియనుండకుర్రారబలంబునవిదలింది లేచిగృహీతపరిపంథిచరణుండై విపతనునివ
క్షంబువజ్రవజ్రసన్నభంబగుపిడికటంబొడిచినవాడనువాడిచెడక విజృంభించియభోరాశీనుధనంబునందినుగై లం
బుపోలిక నేలఱిజిఱింపిరిగితిన్నన వెన్నుండుకుప్పించియపురంబెగసిమియనుటికిననండుకృష్ణపాదనంధివరికి స్తపా
దుండై యెగసి లేచినముద్దతుండయ్యనయ్యడ|| క || బలభక్త ప్రాణముమ్మికుండును | బలములు మెఱయంగజేసిచాహాబాహిం
బ్రహ్మయాగ్నులక్రియంబోరిరి | వెలయంగబహువిధములై నవిన్నానముల || ఇవిధంబున || క || వల్లపులు పెనంగిరున్నతి శ్రీగ
ల్లులతోభిన్న దిగిభక్తరవల్లులతో | వల్లులతోభిపుమాన సుభల్లులతోభిదగోవవల్లులతోడ || వ || అనమయంబున బౌరకాం
తలుమూరకులుగట్టివెచ్చనూన్పుచు ముచ్చటలకుంజొద్ది కనలోనిస్లినిరి|| డ || నందకుమారులంగునునానజాతరీరులండె
చ్చిచెల్ల లేయందితవజ్రసారులునుహాత్రిక రోరులు నైనవల్లులంగ్రించులంబెట్టిరాజాపెనంగించుచు జూచుచు నున్న
వాడుమేలిండుక లేచుమానునానడిట్టిచరాస్తునియిన్నువించిమే|| క || చూచెరుగానినభికులు | నీదిన్నుకుమారరులపసి
నల్లురకు | నొచ్చెల్లుయూడుగాదని | నూచింపరువోకిండ్లకుళోకి ముగాదే || సీ || వేణునాళములమైవెలసినమాధపుం దధ
రామృతములిచ్చియాదరించుచింభదానములమై పెరిగినవెన్నుండుమస్తకంబునదాల్చి మైత్రి నెఱపుచి తాచరము
లమైవెలసినగోవండుండంస భాగములబాంధుకధరించు || వై జయంతికలమైనాల్లిసక వలాయుడతకురూపాలయననబు
తదాల్పుచి నరుబ్బండంపనంబునదరులమైవల్లులొండంబునదేగిక్రీడనల్పు | నెట్టి సొములనై నమున్ని ట్టివిధ
ము | లేలకామోమోయన్మయింక నెట్లు|| డ || పాపపు బ్రహ్మగోపికలవల్లెలలోనన్యజింపరాదెము | స్నిపురిలోపలన్ననల
నేలకృజింపెనైననభులు || జేపమండాదెయినభగుండెం దెడిభాగ్యమునంశంబునీ | గోవకుమారులొండచు నుగో
వకుమారిక లేమిసోచిరి || క || గోపాలకృష్ణతోడనుగోపాలనవేళలండుగూడితిరుగునా | గోపాలురెంతధన్యులా | గోపా
యరకై నవిట్టిగురురుదిగలదే || క || శ్రమజలకణసి క్తంబై కమలద శేషునివదనకమలముమెఱసె | న్నిమజలకణసి క్తంబై |
కమనీయంబగుచునున్నకమలముభంగి || గీ || సభకుంబోవజనయనభవారిదోపంబు | నెటిగియూరకున్న నెఱుంగకున్న |

• అగ్గలికరణోత్పాదము. భీరంబువరాక్రమము. హేలిఅగ్నిజ్వాల. నిర్భాతుండగు | పిడుగువంటివాడైక. ఎవకంబునకుట్ర క్రేకించుట
కు-మిలుటకు. పిచండము|కడుపు. డొక్కరంబు|మల్లకైపుణము. రాగ|పారలుట. ఉబ్బరికచేసినవిద్వంధింపి. శ్రీగల్లులతోకొనకధన్యులు
గలవారితో. అనంగానింజాదములుపేయుచును. కాకు

నెలెగియుండియైన నిట్టవలికినఁ బ్రాజ్ఞ నైనబొందుచు పవయము॥ వ॥ అని పెక్కుండు పెక్కు విధంబులంబులకందెదా
 యుద్ధంబున॥ క॥ ధృతి చెడిలోబడెనట్లుండనుభవజలభివరికిహతరిపుపురికిఁ హరికరికిఁ దృతగరికిఁ దతహరిక
 ధరితరిభరిదరికిఁ హరికిఁ ॥ క॥ హరికినిలోబడిబెగడక హరియరమున హరిగ్రముష్టిసహతుండుపాడువఁ ॥ హరికు
 యనుమానితానాదికరిభంగిబరాక్రమించెగల హరిగ్రముండై ॥ క॥ శౌరి నెడిఁడొచ్చి కరములు ॥ శూరగతింబట్టి త్రిప్పి
 ంభివై యెఁగి హరిగలపాగభిరు ॥ పీఠజాణును ఘోరుతతాకారు ॥ క॥ శోణిరము మోరనొలుకఁగఁ ॥ జా
 నారుండుట్లుకృష్ణునంబ్రమమున సందీక్షుండై యోగింబడి ॥ ప్రాణంబులుండిచెంగును ప్రాణముగలఁగఁ ॥ క॥ బలభ
 వ్రుండునులోబలుబలభ్రుండనఁగఁబెనఁగి పము పాహుగతిఁ బలభేరి మెచ్చఁ ద్రిప్పెను ॥ బలపన్దుష్టిసంధిఁగంనుబముల
 యెగడఁగఁగి॥ త్రిప్పి నేలవెదగనర క్తంబువదనగవ్వారమునవరదవాఱి ముష్టికుండు మోరముష్టి నర్థము నెడిగూలె
 గాలిఁదరుపునాలిన్లు ॥ క॥ పాటవమునంబులపిడికిట సూటింబడఁబొడిచెబలుఁడుతో భిక్షును భాహోహాపశ్యపడికిటున్లు
 లున్నానాటునభిక్షుఁగారలలాటు ॥ వ॥ అతనద్దనుజాంతకుండుచరణ ప్రహరణంబులభిన్నమ స్తకుంజేసి, శానిచెలుల
 లత తంబెంబునను విన ॥ క॥ వల్లనబాలకులనిచున నల్లవరులు పెనఁగి నేడుపడిసిరివీర ॥ బల్లిపాలుతలంబులడనిచె

శ్రీకృష్ణుండుకంసునివధించుట. శ్రి

కాచెనైరిపాటిబిగ్గ నకల్లువీ॥ డ౯॥ కల్లురంజంపిగోపక సమాజములొక్క గూడారేఖతో భిల్లఁగఁబాడవచ్చుములంబెల్లు
 నంబెలు మ్రోయవచ్చునా ॥ వల్లనరాజనంచనులవారకజూచినుహేనురాదుల ॥ ల్లుననంస్త్రుతింగిరి ప్రియంబుగఁగం
 పండుకొనందఱు ॥ వ॥ అంతసంభాజనులకలకంబులవారింది, మరీత్రులడబాచి, కంసుండిట్లనియె॥ వ॥ వల్లనబాలురన్న
 తివాకిటికి నెడలంగఁద్రొబ్బుఁదీగొల్లులముట్టికోల్లానుండు స్త్రునినందునిగొట్టలఁడుర్వికిఁ దెల్లుము గాఁగ నేడువనుదే
 ర్నిరంజంపుండునింత్రి గాఁడుపిఁదెల్లవిధంబులంబులకెట్లుండు కావంతుండు సేనునిఁ అనిబలుకుననుయంబున ॥ తో॥ జం
 పాలశ్యముతోనగోపరిచరత్పరంగహంసీచ్చును ॥ ల్లుంధంపంగవనీచునింహమ ॥ ప్రియకలక్షింబిహరప్రజా ॥ సంభూ
 కంబులుశల్లిడిల్లి హరికంప్రంహిపాధిపై ॥ లంఘించెకాదమగంబుమిడికరణిగొలనంబుభాసెల్లఁగఁ ॥ క॥ సోగ
 నునకెమరుయరున ॥ త్రిహగణ్యనిజాచిక్షురరుండై యుదరై ॥ వ్రుచగమి వారలువీర ॥ వ్రుచగణవభూడనఁగంసభరణేన
 యు ॥ తో॥ పక్షింక్రంకురగంబుంబుపిథమొప్పుం గేరిబంధుములోకి యోభంబుగఁబట్టిమానిశంబులూల స్వతవేళా
 కంసత్తుత్రంబులభంగి రాలరణనన్నాహంబుడింపించిరంగిలోనింబడఁద్రొబ్బెగృష్ణుండు వెనంగఁడున్నవోత్తంసు
 ॥ తో॥ కంఠాక్రంబుననుండిరంగధరణీసుధ్యంబునంగులిసేసి సంచారింబును లేక విక్రిగనులూశ్వర్యంబునుబొందె
 గాఁగలచక్రంబునుబొందియున్నవిహతుండుత్తుతేనుండి డైన్వడి ॥ బరచాన్యంబుగజంబునీచ్యుపదివ్వాహోబలగ్లంఘ
 నైసి ॥ తో॥ పుత్రమోచనిద్రా ॥ భాషాశనపానగమలంబాయక చక్రివ్రోవరతజూచియైనవి ॥ శేషుచింగంసుండవధిఁజెల
 రేండ్రా ॥ ఆననుయంబున ॥ గోపాలుఁడొకడొద్ది ॥ భూపాలకంజం పెవీనిబొడువుండేత ॥ ప్రాపాలశ్యము లేల ॥ తా
 కాలమువోపుననుచురేడ్పిథు ॥ తో॥ వృగ్రీభుండునుగహ్వండునొద్దివలుగా నానాయుధానీక ॥ పా ॥ ముక్రింగంసునిసో
 ముల్లి వియండున్నాశ్యగ్గజేండ్రాభండై ॥ యుక్తండై సరిభూయుఫోల్లసినుండై యెండొండఁజెండాడి ॥ తో॥ గ్రహిణికి
 ండెరాముండగరియ స్థేముండై వారిలఁగొనియ్యవనరంబున ॥ శేఖరదాశముంబుకు ॥ జేతోమోదంబుతోనంగముడిపీ
 ట ॥ బాతరలాడుమింటనుగితమువారడుండువాడెగృష్ణుండునుచు ॥ క॥ వారిశభవగుద్రాయలు ॥ భూరిసునునవృష్టి
 సరిసిపొగడిరికృష్ణు ॥ భేరులు మ్రోసెనునిజ్జర ॥ నాగులువనినాడిరధిక నటనములన్యపా ॥ వ॥ అంతంగంసాదులకంతలుభ
 వ్రుమరణమఃఖాత్రంశలేకిరంబులశరంబులు మోచుకొనుచు, నశ్రుపలిధరాసరిపి క్తవదనవై, నటంబులుచేలు
 డివచ్చి, వీరశయ్యానిద్రితైలై నభిభులంగఁగిలిండుకొని, మన్నరంబులవిలపించిరందుగంసభార్యలిట్లనిన ॥ సీ॥ గోపాల
 ంహంబుగోపించివెప్పడిననుగజేండ్రునిభంగి నేడుగూత్ప్రియారవేండ్రానిలమాభీలజవముననిమహహీమముమాడి
 నేలవ్రాత్పై ॥ వాసుదేవాంభోధివారియుడ్యేల మైనినుదీమివై వడినేడుముంచె ॥ దేవకీయతవత్రి దేవతలలరంగనినుగొండ
 క్రియనేడునిహాతుడేసె ॥ హామవోనాథహావీరహామహత్త ॥ హామహారాజనీవిష్ణుహాతుండవై స ॥ మనుచునున్నారను
 గటమమ్ముబోలుకరినహృదయలుజగతిపైగలరెయెందు ॥ క॥ భూతములకెగ్గఁజేసినభూతంబులునీవ నెద్దుపుట్టించెవ్వ
 కాభూతమగుమనికీయెల్లను ॥ భూతద్రోహికినిశుభముపొందవధి ॥ తో॥ గోపాలకృష్ణుతోడనుభూపాలకమున్నతొడరి
 గలిసినవారిన్నీపాలబుధులుచెప్పరెకోపాలశ్యములుపిడివికోలువందగదే ॥ వ॥ అనివిలపించుచున్నరాజవల్లభలనూ

రార్చి, జగద్వల్లభుండైనహరి, కంసాచలకుంబరలోకసంస్థారంబులు సేయంబనిచి, దేవకీవసుదేవులవిడిపించిబలభక్త సహితుండై, వారలకుంబ్రణామంబులు సేసినను॥ కనిలో కేళులుగానివీరుకొడుకుల్గారంచుఁజేత్తంబుల౯ జవయత్రీజ నకుల్పిచారపరులై శంకింపఁగృహ్టుండుదా॥ జనసమ్మోహినియైనమాయదదభిజ్ఞానంబువారింబియి॥ ట్లనియె న్నాగ్రజాః

— శ్రీ శ్రీకృష్ణుండు దేవకీవసుదేవులచెరమౌనియుగ్రసేనునికపట్టంబుగట్టుట. శ్రీ —

వైమహావినతుండై యానందసందాయయై॥ సీ॥ మమ్ముఁగంటిరిగానిమాబాల్యపౌగండజైశోరవయసులఁగదిసినిార॥ లెత్తుచుదించుచు నెలమిమన్నించుచు నుండుసౌభాగ్యంబులొందలైతి॥ రాకాంక్షగలిగియు నదిగైవయోగంబుతల్లిదండ్రులయొద్దతనయులుండి॥ యేయవసరమున నెబ్బంగిలాలితులగుచువద్దిల్లుమరట్టినుహిమ॥ మాకునిన్నట్లులేదయ్యెనట యువినుఁడు॥ నిఖిలపురుషార్థహేతునై నెగడుచున్న మేనికెవ్వారలాభ్యులుమీరకారె॥ యాఁబ్బిణముదీగ్వనూతేండ్రునైనజనము॥ క॥ చెల్లుబడిగలిగియెవ్వఁడు॥ తల్లికిదండ్రీకినిదేహధనములువృత్తుల్॥ చెల్లింపఁడట్టికన్తుండు॥ ప్రల్లవఁతామీఁదనాన్మృతలలాశియగు९॥ జననీజనకులవృద్ధులఁదనయులగురువిప్రసాధుదారాచులనే॥ జనుఁడునుండయ్యుఁబ్రోసక॥ వనరునుజీవన్మృతుండువాఁడుధరిత్రీ९॥ అదియునుంగాక॥ శా॥ కారాశాలమాణిమిత్రముమిముంగంసుండుగాటంపఁగా॥ వారింపంగనమధ్యతల్లిగియున్నారెంపఁగాలేకని॥ మౌరుణ్యాత్మలమైనక్రూరులనుహాకాటిల్యసంచారుల౯ సారాతిక్షములారనమమ్ముఁగొరతల్ సైరించిరక్షింపరే॥ వ॥ అనియిట్లుమాయామనుష్యుండైనహరివలికనపలుకులకు, మోహితులై వారలనంకపీఠంబులందుకొని, కాఁగిలించుకొని, కన్నీటందడుపుచు, బ్రేనుపాశబద్ధులై దేవకీవసుదేవులారకుండిరంత, మాతామహుండైనయగ్రసేనునింజూచి॥ చ॥ అనఘయయాతిశాపమునయాకవవీరులకున్నరేశ్వరా॥ సనముననుండరాచున్యవసత్తమరాజపుగమ్ముభూమికి॥ నినుఁగొలువంగనిర్జరులునీకరిఁజెప్పెమరన్యరాజులం॥ బనిగొనుటెంతరమ్ముజనపాలనేశీలివిగమ్మువేడ్కతో९॥ అనిపలికి॥ క॥ మన్నించిరాజుఁజేసెను॥ వెన్నుఁడసత్యావధానువిశ్రుతదాను९॥ సన్నతమాను९ గదన॥ ఛిన్నాసాతస్సేనునుగ్రసేను९ దీను९॥ వ॥ తదనంతరంబ, తొల్లికంసభీతులై విదేశంబులంగృశియించుచున్న, యడు, వృష్టి, భోజ, గురు, కశ్వాన్, కుకురాంధక, వ్రముఖులగు, నకలజ్ఞాతసంబంధులనురావించి, విత్తంబులలర విత్తంబులిచ్చి, వారివారినివాసంబులనుండనియమింపె, నివ్వధంబున॥ క॥ మధుసూదనసత్కరుణా॥ మధురాలొకనవిముక్తమానసభయులై॥ మధురవచనములఁదారును॥ మధురానగరంబునరులుచూచిరనరేంద్రా॥ వ॥ అంత సెక్కనాఁడు, సంకర్షణసహితుండై, నంధునిజేటిగోవిందుండిట్లనియె॥ శా॥ తండ్రింజూడముతల్లింజూడముయశోదాదేయిన్నిపుమా॥ తండ్రిందల్లియునంచునుండుచుమునద్దర్శంబులందొల్లియే॥ సంప్రల్బిడ్డలన్నిటెంచిభవతౌనజన్యభావంబుల౯ దండ్రీయంతటివారమైతిమిగదాతత్తవయోలీలల౯॥ ఉ॥ ఇక్కడనున్నబాంధవులకెల్లనుసౌఖ్యముచేసిపస్తుమే॥ మక్కడికిన్వదీయులకునందటికిన్వినుపింపునయ్యనే॥ మెక్కడనున్నమాకునుది నెన్నఁడుఁబాయవుమీప్రజంబుల౯॥ మక్కవతోడమీరుకృపచూకొనరించుప్రియావిశేషముల్॥ వ॥ అనివలికి, వస్త్రభూషణాదులొసంగి, సాదరంబునంగొనిరించికొని, గోవిందుండునిదిన, నంచుండుప్రణయవిహ్వలుండై, బాష్పజలపూరితలోచనుండగుచు, వల్లపులుంచాసును, ప్రేషల్లెకుంజ

— శ్రీ రామకృష్ణులువసీతులై కాశీపట్టణమునకుఁజనివిద్యాభ్యాసముచేయుట. శ్రీ —

నియెనంత॥ క॥ గంగాదిభూసురోత్తమ॥ చర్మముచేనుపనయనమువసుదేవుఁడుస॥ న్నాగ్రంబునఁజేయించెను॥ నిగ్ధర్వచరిత్రులకునునిజపుత్రులకు९॥ శ్రీద్విజరాజవంశవర్సులు॥ ద్విజరాజముఖాంబుజోపదిప్రప్రతులై॥ ద్విజరాజత్వమునొందిరి॥ ద్విజరాజాదికజనంబుదీపింపంగ९॥ వ॥ ఉపనయనానంతరంబున, వసుదేవుండుబ్రాహ్మణులకునదక్షిణంబులుగాననేకగోసౌరణ్యదానంబులొసంగి తొల్లిరామకృష్ణులజన్మసమయంబులందునిజనువొడతలైనగోవులనువచ్చరించియిచ్చి కామితార్థంబులనగ్ధులకుఁజెట్టెనిట్లు, బ్రహ్మచారులై॥ శా॥ ఉర్విన్యాసపులెవ్వలైనగురువాక్యోక్తులైతానిన॥ త్పూర్వారంభముసేయఁబోవరనుచు९ బోధించుచందంబున९ సర్వజ్ఞత్వముతోజగద్గురువులై సంపూర్ణులై యుండియు९॥ గుర్వంగీకరణంబుసేయఁజనిరాగోవిందుఁడు९ రాముండు९॥ వ॥ చనినహావైభవగాశియైనకాశీంజేరి, తత్ప్రీతంబున, నవంతీపురనివాసియు, సకలవిద్యావిలాసియునైన, సాందీపుండనుబుధవర్సునింగని, యథోచితంబుగదర్శించి, శుద్ధభావనగ్రనంబులభక్తిచేయుచునుండవారలపలనసంతుష్టుండై॥ శా॥ వేదశ్రేణీయునంగకంబులుధనుర్వేదంబుదండ్రంబును॥ న్నాదివ్యాహృతధర్మశాస్త్రములునుద్యద్వానియముందర్కవిద్యాదక్షత్వమురాజరీతియునుశబ్దప్రక్రియజ్ఞేపైనా॥ భూదేవాగ్రహ

శ్రీద్విజరాజః చంద్రఁడు, ద్విజరాజః బ్రహ్మణశ్రేష్ఠులు, ఉపదిప్రసాదేవదేశింపఁబడిన, ద్విజరాజత్వము९ ద్విజరాజాదికజనంబు.

రామకృష్ణులకుసంభూతప్రమోదంబునఁ॥క॥అటువది నాలుగువిద్యలు|నటువది నాలుగుదినరబులంతనవార| తెలుతవా
దులై నకతమున| నెఱినాఁక నాఁటివినికి నేర్పిరి లేశా॥క॥గురువులకు నెల్ల గురులై |గురులఘభావములు లేక కొమారుజ
గద్యులు త్రిలోకహితార్థము|గురుశిష్యన్యాయలింగవిది వేడుక॥వ॥ఇట్లుకృతకృత్యులై నశిష్యులంజూచి, వారల
మాహాన్యంబునకు వెఱంగునడి, సభార్యుండైన సాందీపుండిల్లయె॥శా॥అంభోరాశిఁ బ్రభాసతీర్థమునమున్నున్న శ్రీనా
సంభవుండంభోగాహము సేయుచున్నునిఁగి లేడయ్యెంగు సాంభోనిభుల్ | శుంభద్విర్యులుమీరుమీగురునికింజోద్యంబు
గాశిష్యతఁగి గాంభీర్యంబునఁబుత్రపక్షిణముడన్ ద్రవ్యమూహింపలే॥క॥శిష్యులుబలాఘ్యులై నవి | శేష్యభితి మెందిగురు
పుజించుచునునిఁజూచ్యుణుబలగరిష్ఠులుశిష్యులరై గురునికొరై సేయందగదే॥వ॥అనినవినిరామకృష్ణులు, గుర్వర్థంబుగా
దుర్వారరథాకూఢులై, రయంబునంజని, రౌద్రంబునసముద్రంబుఁజేరియిట్లఁగిరి॥క॥సాగరసుబద్ధితోడను, మోగురుపుత్ర
కుని దెమ్ముమాతాడిననీ| వాగడనువుచువుచున్నవా | వేగరణ్ణాలినిశివశిఖాగుల్లలకు॥ అనినవారలకు జలరాశియిట్లని
యెఁడఁ॥వంచనయేమి లేచుయచువల్ల భులారప్రభాసతీర్థమం | దంచితము ర్దివిప్రసుతుఁడాఘ్యుఁడతోయములాడుచుం
డను| స్వంచలితోర్చి యొక్కటి ప్రపంచగతింగొనిపోయెఁబోవఁగాఁబంచజనుండఁమ్రుంగెనలిఖాసురశీలునివిప్రబాలుఁ॥
అనివానిపసియించుచోటెఱింగించిన॥ శా॥ శంభారావముతోడఁబంచజనుఁడాశంకేంద్రియంబులో | నప్తినొండుగవా
ద్రిఁజొచ్చెదహసజ్యాలాభహేమోజ్జ్వలఁబ్రంభంబునఁగూర్చి వానిజతరంబున్ద్రవిద్విగోచిండుఁడఁ॥ప్రేంభుద్విత్తుఁడు
బాలుఁగానక గురు శ్రీమోదితోడ్యోగుఁడై॥క॥దానవుని దేహజంబగుమానితశంఖంబుగొనుచుమనలకబలుఁడుఁక్రోసే
తేరఁగరథియై|దానవరిపుండరిగెవండధరుపురికిన్వపా॥వ॥చనిసంయమిని నాహనగరంబుచేరి, తద్వారంబునఁబ్రశయకా
లమేగుగంభీరనినదభీమణంబగుశంఖంబుపూరించినవని, వెఱంగుపడి॥ శా॥ అన్నద్యాహుబలంబుఁగై కొనకశంఖారావ
మున్నానసా | పన్నారంబుగ నెవ్వఁడొక్కొక్క నగరప్రాతంబునంజేసెను | ద్విస్తేరాహవరోపపావకునిచేవిధ్యున్దై
వాఁడుదాదాభస్తంబై చెడునంచునంతకుఁడుకోపప్రజ్వలన్నుర్దియై॥వ॥వచ్చిరామకృష్ణులంగని, వారులిలామనుష్యులై
న, విష్ణుమూర్తులనియెఱింగి, భక్తితోడశుశ్రూషచేసి, సర్వభూతమయుండగుకృష్ణునకుసమస్కరించి, యేమిసేయుచు
నానతిన్నునినన్నుహాన్తుండిల్లయె॥క॥చెప్పెదమాగురునందనుఁడప్రగలుగఁజూచిపురండనమునకు| దైష్ఠింపినాడవా
తనినినొప్పించుమమాకువలయును న్ననుచరితా॥క॥అనినవినివీడెవీనింగొనిసాంధనిభక్తితోడగురునందనుని| ద్విన్యకృష్ణుఁ
డవీర్చిలిపెను|గురుకున్దనదనునుహిషగనునాశమన॥వ॥ఇట్లుజనునడిగి తెచ్చిరామకృష్ణులుసాందీపునికింబుత్త
నిసచర్చించియింక నేమిసేయవలయునానతిండునిననంతండిల్లయె॥క॥గురునకుఁగోరినదక్షిణఁగిరుణన్తున్నైవ్వఁడిచ్చెను
నులారభన| గురునకుఁగోరినదక్షిణఁగిరముగనిచ్చితిరిమీరుదీపితయశులై॥క॥కాలునివీటికిఁజనివృత్తి|బాలకుఁదేవీరుల
వశమేభవదీయకృపఁగి మేలుదొరఁగొనియెమాకువి|శాలమగుంఁగాతమీయశములోకముల॥వ॥నుహాత్ములారయేనుగ్గ
తాఢండవై తినిదివిచినసాందీపునివీర్చి, కృతకృత్యులై, రామకృష్ణులు, రథారోహణంబుచేసి, సాధురకుంజనుడెంచి
పాంచజన్యంబుపూరించినఁగని, నవ్వధనంబులుగనినవారిభంగిం, బ్రజలుప్రమోచించిరంత మెక్కొనాడేకాంతంబున॥

శ్రీకృష్ణుండుగోపకాంతలచెంతకునుద్ధవునిబంపుట. శి

శా॥నానైజిత్తములేవ్వుడున్నిలుపుచున్నారాకఁగాంక్షించుచు| న్నాపేరాత్మలనావహించుచువగన్నానాప్రకారం
బులఁగిగోపాలాంగనలెంతజాలిఁబడిరోకోపించిరోమాతీరో|ప్రేవల్లెన్నిజగద్దగేహములలోవిప్రాంతజైతన్యలై॥అని
చింతించి॥క॥సిద్ధవిచారుగభీరు॥వృద్ధవచోవర్ణనీయువృష్టిప్రవరు॥ బుద్ధినిధిసమరగురుసము| నుద్ధవునిజూచికృష్ణుఁడొ
య్యనఁబలికె॥శా॥రన్నయృద్ధగోపకామినులునారాకల్పిరీక్షించుచు|పుష్కాహంబునన్నయప్రజియేవందంబు
నన్దంసిరోతమ్మన్నమిరవారిడిగవిడువఁధర్మంబుగాదండ్రువే | సామ్యప్రాణములేత్రీయన్నిలిపిరోప్రోద్యద్వియో
గాగుల్లల॥క॥తొకిక మొల్లకనన్నాల్కించుప్రపన్నులకునులోబడికరుణాలోకనములఁబోషింతును|నాకాశ్రితర
క్షణములునై సర్గికముల్॥క॥సందేహముమానుండర| విందాననలారమిమ్మువిడువనువత్తు॥ బృందావనమునకనిహరి
సందేశముపంపెననుము సంతేశమున॥వ॥ అనిసుందహాససుందర వదనారవించుండై, కరంబుకరంబుననవలంపిం
చిసరనవచనంబులాడుచువీడుకొల్పిననుద్ధవుండునురథాకూఢుండై సూర్యాస్తమయసహయంబునకుసంద్రప్రజంబుచేరి
వనంబులునుండినచ్చుగోవులచరణరేణువులంబ్రచ్చన్నరథుండై చొచ్చినందుమందిరంబుప్రవేశించిన॥శా॥ ఆపుణ్యాత్ము
నిఁగొఁగిలింఁచునినందాభీరుఁడానందియై|మాపాలింటికిగృష్ణుఁడితఁడనుచున్నొందిపూజించిపూజించిపూజించి॥భాపూర్ణంబుగ

మంజులూన్నమిడిమాగ్గాయానయింపాపినల్లాపోతాహముతోడనిట్లయెనంటింవిమోదంబునకాకకామిప్రభు
వసుదేవుడొసేనుఁబుగనున్నవాడెచెలుపుగఁబుత్తుల్ సేమంబున సేవింపమాహామత్తుండైనకింసుండడఁగినపదపకా
శా॥ అన్నాభక్తమెగల్గినంప్రులనాముకాహ్నించివంతించు నేతగున్నబాసినగోవగోపిబుత్తప్రాశముగోగణంబు
న్నిత్యంబువలంచు నేపననదీభూమిల్ ప్రసంగించు నేతెన్నుండెన్నెడవచ్చు నయ్యులుటమాప్రేపల్లెకున్నువాకకాతిం
కిలిగలుగఁగమాకకకలంకేంచునిపగిడుగాంతలలితంబగుచుట్పింకజనయనుని నెమ్మొగిమింకి పిల్లోకింపఁగలదెయ్యాజన్మము
కాకకాతినిహరిమున్నొనరించినపనులెల్లనుజేప్పిచేప్పిబాహ్మకులలో చనుదైడగ్గత్తితోపినయంబుననుండగోవపీ
ఠండుంకకాకకపెనిమిటివిడ్డనిగుణములు పినుపింపయశోదప్రేమవిహ్వలమతియె చనుఘనలఁచాలుగురియఁగఁగను
గొనలనుచుంబులూలుకఁగాజెగిలియె॥ వ॥ ఇట్లుగోవిందసందర్శనాభావవిహ్వలులైనయశోదానందులకున్నుపుండి
యె॥ జనోజనకులమిమ్ముం గనుఁగొనశీఘ్రంబెవచ్చుఁగనిభక్తంబు అన్వజాతుండొనరించును ననుమునవగవకుడు
దైర్యమండనులారా॥ వ॥ బలుమంగుష్ఠుండమద్ద్యలేవమమతీభారంబువారింపవా రలరూపంబులఁబుట్టి నాడంపరిని
ర్వాణప్రభుండిప్పుడుజ్వలుండై ప్రాణవియోగకాలమునందన్నర్వేళుఁజింతించువాడలఘుశ్రేయముఁబొందు బ్రహ్మ
మయందైయగ్ధాభుండైచిత్తుండై॥ స॥ అట్టిచారాయఁబండభలాత్మభూతుండుకారణమానవాకాసుడైనఁ జిత్తంబుల
సన్నివేదజేర్చి సేవింపితిరతికృతాస్థులైతిరననరతముతో భిల్లునింధనవ్యోతిచందంబుననఖిలభూతములందునతడతనికిజ
ననీజనక దారనభుప్రబంధవశక్రుప్రియాస్త్రియజనులులేరుజన్మకర్మములునుజన్మంబులునులేవుశిష్టరక్షణంబుసే
యుకొఱకుగుణవిరహితుండయ్యునునియగునగ్వరక్షణవివాశకేళినలుపుదుండు॥ వ॥ అనిమఱియు పెక్కువిధంబులహరి
ప్రభావంబులుపన్యసించుచు నార్యేయగడపిదధిమధనశబ్దంబులకన్గించుచులేచి మఱునాండుకృతానుష్ఠానంబైయద్ద
వుండొక్కరహస్యప్రదేశంబుననున్ననమయంబున॥ శా॥ రాజీవాతుండు సుందరాస్యుడు సంచారానూగండు సే
రాంబరుం డాజానుస్థితబాహుడంబురుమాచాలంకృతుండుల్లస ద్రాజన్తుండలుండొక్క పీఠుండిచటకారాజిల్లుచు

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము. శి

న్నాడుమా రాజీవాతునిభంగినంచుఁగనిరా రాజాన్తయంగోపికల్ వ॥ కనిలజ్ఞానహాసహాసడలోకనంబులుము
ఖంబులకుంజెలుపునంగనిట్లనిరి॥ చ॥ ఎఱుంగుచు మేమునిన్నవనచేతుణిమిత్తుండవిపుకూరిమిత్తెఱయచుచున్నచంప్రు
లనుమేలెఱిగింపఁబ్రయించుపంపఁగా వలలెఱుభక్తేవచ్చితివివారలనై నమనంబులోపలకామలండుశోరమేలుమ
టిమాన్యులురాజానకెవ్వరిచ్చటకాక మునివరులైననుబంధులఘనసఖ్యమువివచలేరుగాకవివచలేయినిమిత్తెసఖ్య
మాకటిపనిదీరినసఖులుపరులఁబాయునెలేదో॥ చ॥ అనియిటుగోపికల్వలుకనందోకగోపికకృష్ణపాదవింతనమునఁబో
క్కిరాచేరువనుదై నవశంబునఁగాంచెనుజ్వలభునిశితనద్వివేకముఁబ్రమానసరంపనుదాతిరేకము॥ ఘనవృద్ధునాద
సంచలితకాముకలోకమూఁడంచరికము॥ వ॥ కనిహరిదన్నుంబ్రార్థింపఁబుత్తెంచినమాతయనికిల్పించుకొనియద్దవునికిన
న్యావదేశంబైయెఱుకపడవయ్యళికెందొయ్యలియిట్లనియె॥ స॥ ప్రసూరామర్జునమిత్రముట్టనముమాపాదాబ్జముల్నగర
ప్రచుదాళికుచకుంకుమాంకితలసత్పాశేతదాసుప్రసూనమరందారుణితాననుండవగుటన్నగుపడుననించుగాక
నుమున్నేపుచుఁబౌరకాంతలశుభాగారంబులన్నిత్యము॥ ను॥ ఒకపుష్పందలిచే నెండ్రావినుభుపాయుత్సాహివై నీవు
వేరిొకటింబొండెభంగిమన్నుభరపియ్యాడుంబులందేర్చిమాంయకలంకోజ్వలయావనంబుగొనియన్యాసక్తుండయ్యె
నిభుండకటాయాతనికెట్లుదక్కెసిరిమిథ్యాకీర్తియయ్యెన్ముమి॥ శా॥ భృంగాకృష్ణుండమంచివాడనుచునంప్రీతింబ్ర
శంసించెడి సంగీతంబున సేముసొక్కుచు మెతచ్చారిశ్రముల్గింతలే యంగికారముగావుమాకుంబురకాంతాగ్రప్రదే
శంబులకానంగీతంబొనరింపువారిడుచురోజన్నికునిష్టార్థముల్॥ మ॥ సహదాళీశ్వరచూడుముజ్వలితహాసక్రావిజ్యం
భంబులకాగరమణీయండునశోరచేరగరేరామల్ ద్రిలోకంబులకాబ్రహ్మదారగ్నములత్కిణూతనిపదాజ్ఞాతంబుసే
పించునికొరము సేమవ్వరమాకృపాజలధికింగారుణ్యముండేయఁగకా॥ శా॥ రోలంబేశ్వరనికుదూత్యముమహాహంబు
సినేరుపులల్పాలున్నచర్చరాబ్జముల్విడువునున్నాభుప్రతాపులకా లీలంబొసపరంబుడించితనకులీనత్యముకాబొం
చును మ్మేలాపాసెనిభండుధార్మికులుమున్నచందముజ్ఞెత్తురే॥ శా॥ వాలింజంషెనువేటకానిపగిడినవంబిచిదైత్యాను
జకాలోలంబట్టివిహూపిజేసెనుబలికలోభంబుతోఁగట్టియూ॥ శ్రేలోక్యంబు మొఱంగిపుచ్చుకొనియెకధర్మజ్ఞుడేమా
ధపుండెలాడుబుదయ్యెగుమావలననీకెగింపఁగానేటికా॥ ఊ॥ పన్నుగమింటపైకెగినపాలువిహంగములైనవీనులకాద

మొకమాటువిన్నగృహదారసుతామలబాసవిత్తసం॥ వన్నతడింపినంపరణవద్ధతింబాపెడువాడునిత్యకాంతమైతి
నున్నమాట్రతుకునైచునెయెలమధువ్రతోత్తమా॥ మ॥ కమనీయంబగువేటకానిపలుకాకర్ణిచినికొంబుగా॥ దమ
చిత్తంబులఁజేర్చిచేరిహరిణులద్వారానిర్మిన్నతై॥ యమితోగ్రవ్యథమెందుభంగిహరిమాయాలాపములన్నియుఁగిభము
లంజేరిదిమంగళాశ్రుజనితోగ్రత్రాతనిందిరా॥ ౬॥ బంధులవిడ్డలత్తుగలభ్రాతలఁజల్లులఁదండ్రులన్నచో॥ జాంధతఁ
జేసిడించితనునన్నినమమ్మువియోగదుర్దశ॥ సింధువులోనఁద్రోచియిటుచేరకపోవుటపాడిగాదుపు॥ వృంధయమియ
ఘోశునకుఁబాదములంబడియైత్రిచెప్పవే॥ సీ॥ కాంచనరత్నసంఘటితపాదంబులేమాకుటిరంబులుమాధవునకు॥ వివిధనరేం
ద్రసేవితరాజభాణయేమావజ్ఞయిమవంశమండనునకు॥ సురభిపాదవలతాశోభితా॥ రామమేమాయరణ్యమునిఁహమధ్య
మునను॥ గమనీయంబుకాజతురంగంబులేమాధేనువులుకంసమర్దనునకు॥ రూపవిభ్రమనైపుణరూఫలైస॥ మగువలమె
మేమునున్నధనున్నభునకు॥ నేలచింతించుమముగృష్ణుఁడేలదలఁచు॥ బృథివినశివులునూతనప్రియులుగా॥ ౮॥ అనిమతి
యనిట్లుచేకొనియలఁగృష్ణసంకర్షనలాలనలైపలుకుచున్నగోపికలవదనంబులువినియృద్ధవుండుచుధురాలాపంబులనూ
రాన్వితచుట్టునియె॥ మ॥ జవదానవ్రతపూజాసంయమతపస్సాధ్యాయముఖ్యంబులన్నిపుణ్యలోరియునేవిభువన
ములన్నిల్పంగలేర్పిస్తా॥ ద్విపులాకారునిపైమహామహిమపైవిశ్వేశుపైమోకా॥ ప్రపటుధ్యానములిట్లునిల్పునెభవచ్చా
రిత్రముల్పిత్రముల్॥ క॥ సనుమికాడమంగృష్ణుఁడు॥ పనింపెనుచేరబిలిచిపలికవలకు॥ విసుడన్నియువివరించె॥ వనజే
క్షుణలారమీరువగవకుండింక॥ అనిహరివచనంబులుగానిట్లునియె॥ సీ॥ ఎల్లకార్యములకునేమట్రధానకారణముగావునమీ
మరమణలార॥ కలుగమమజ్వియోగముచరాచరరూపములలోమహాభూతములువసించు॥ కరణిండుచునర్వగతుండ
నైసేవనర్ద్రప్రాణబుద్ధిగుణేంద్రియాశ్రయండు॥ నాశ్చయండాత్మచేనాశ్చబుద్ధింతురక్షింతునున్రుంతుహృషీకభూత॥
గుణగణాకారమాత్మలోగోమరుమిగులనివిడమాయానుభవముననిత్యశుద్ధమాత్మవిజ్ఞానమయమువేటయ్యగుణము॥
ప్రకృతికార్యమనోవృత్తిఁబ్రతిపాంచు॥ చ॥ కలఁగనిలేచిమున్నగలఁగన్నసమప్రవిధరీతుకల్లగాదలఁచినభంగిమానసప
దాధముచేనిభలేంద్రియాధముల్॥ బలమునఁగట్టితేజ్జ్వలండుప్రపంచములేదనుచున్ననంబుఁదా॥ రలయకఁగట్టుకున్నభు
లకవ్వలనొంకొకభేదమున్నజేగీ॥ సాంఖ్యయోగినిగమనత్యతసోదకు॥ ములుకునోనిరోధములుగడవల॥ గాఁగనుండుజల
ధికడవలగాఁగలనదులభంగినశినయనలార॥ మ॥ చెలువద్దిపులనున్నవల్లభులనైజిత్రంబులంబుగ్రుంతుత్రాళికంజేరు
వహరికం॥ తెనదియింబుగాదెప్పుమన్నన్నరూ॥ రలుచింతించుచునుండగోరియిటుమారథ్యముంబొందిత॥ దలకంబో
లచునన్నబొందెదరునిత్యధ్యానపారిణతై॥ న॥ అనిమీకుంజెప్పుకునికృష్ణుండుచెప్పెననపుడుమధవునిగోపికలుసంత
సిందియుల్లరి॥ ౯॥ ఇమ్ములనున్నవాఁడహరియకొడికెన్నఁడువచ్చువచ్చిమా॥ యువ్వులికంబువాపునెప్రియుండివచ్చె
దనన్ననైతురే॥ యమ్ముభురాపురీరనుణులర్జునువత్తుగుగాకచెల్లరే॥ మమ్మువిధాతనిర్ణయండుమన్నభవేదనపాలుచేసెనే॥
చ॥ నలుచునెకోమదిందలచిమాధవుఁడాయమునాతటంబున॥ న్నలుమగడివ్యసారభలతాగృహసీమలనేమరాగమా॥
మటుపులనుండిదలకుమమైలయించికలంబిదేహము॥ ల్మచినచెర్చినుగ్ధాలిపిమన్నభలలఁజేల్పుచంపముల్॥ ౧౦॥ నీ
తోనర్వగృహంబులంబులునునేమెల్లవంశోల్లసద్గీనత్రాంతలమైకలిందతనయాతీరంబునంజేరిన॥ జ్ఞేతోజాణసుఖంబు
లందనిపిమాచిత్తస్థితుల్పాడలీలాతం॥ త్రజ్జతహాఁగిమెల్లననుదాలాపంబులాలించుటల్॥ క॥ ముచ్చటవేళలఁజేస్తానెయ
చ్చుగమునునేముసోమునవృథుజలముల్॥ సొచ్చినమాచేలంబులు॥ మ్రచ్చిలియిచ్చినవిధంబుమూలంబెల్ల॥
౧౧॥ ఏకాంతంబుననున్నమైసెరిగితానేమేనిభాషించుచో॥ మాకాంతుండువచించునేరవినుతావధ్యప్రదేశంబున॥ న్రా
కావంద్రమయాఖముత్యేతయంధారానంబుమాతోడనంగి॥ కారంబొనరించిబంధయతింగ్రిడించుపిన్నాణముల్॥ సీ॥ క
నుఁబాసియొక్కంతతడనై ననిటండనేలపైమేనులునిలువవసము॥ నేలపైమేనులునిలువకియటమున్నతైర్వంబులా
క్కటదలగుననుము॥ తైర్వంబులొక్కటదలఁగినపిన్నటఁజిత్రంబులిక్కడఁజిక్కవనుము॥ చిత్తంబులిక్కడఁజిక్కవ
చ్చినప్రాణంబులండుకపాయననుము॥ ప్రాణములుపోవవంటివచ్చిప్రాణవిభుఁడు॥ ప్రాణిరక్షకుండగునెన్నఁద్రాణులే
ల్ల॥ జేరిమాటంగమతియేమిసేయువాడు॥ వేగవిన్నపమొనరింపజేసుమాత్మ॥ క॥ తగులరెమగులనుమగువలుచగులచెతను
మున్నగమలదగవువిడిచియుక॥ దగిలినమగువలపిడుమటదగుండగదనితగవులకుండగుచువుహరికి॥ సీ॥ విభుఁడుమా
ప్రేపల్లవిధులనేతేరఁజూతుమేయొకనాఁడుమామూలలర॥ బ్రభుఁడుమాతోనర్వభావలుభాషింపవందుమేయొకనాఁ
డునీనులబరదాదమమలుపులకింపదయతుండుడాసినఁగలుగునేయొకనాఁడుకాఁగిలింప॥ బ్రాణేశమమైలపాసితపనిమా

అగ్రదూరుకు నేయొక నాఁడుతో ట్రుపడఁగఁవచ్చు నేహరి మేమున్న వనముఁజూడఁదలఁచు నేభర్తమాతోడిరగులు తెరఁగుఁ
దెచ్చు నేవిధము న్నాథుఁడిట్లుపడఁగఁయెఱుఁగఁబలుకుమహాత్మనీకౌఁగఁవచ్చు॥వ॥ అనియఃఖాన్ద వనుగ్నంబైన గోపకులంబు
నుద్ధరింపుమురమానాథయనిగోపికులువగ వితడనంతరంబునఁ జేయునుద్ధవనిగదితంబులైన కృష్ణసంజేశంబువలన విరహవే
దనలుమిడివి యుద్ధపునింబూజించిరిట్లు కృష్ణలీలావర్ణనలుసేయుచు ప్రేషణైన్ద్రపుండుగొన్ని నెలలుండినం దాచులవీడ్చొ
నిమఱివీరభారూఢుండై చనివని॥క॥ సారమతిఁబ్రణుతి సేయుచు నారయనుద్ధపుండుగాంచెఁఘనంహారి స్వారిన్నధురా
నగరవిహారిపుజనఁగుదావహారిశౌరిక॥ వ॥ కనియధోవితంబుగాభాషించుచుఁడనఁజేతనందాచులు పుత్రైంచిన
కానుకలుబలకృష్ణులకునుగ్రసేనునికేఱువేఱుయిచ్చెననిచెప్పి శుకుండుపరీక్షిన్న రేంఁద్రు నకీర్తినియోమి॥తనుమున్నంగ

—శ్రీ కృష్ణుండుఁడైద్రపునితోఁజేరుకొనికృష్ణాగృహంబునకునటుగుట. శ్రీ—

జకలిఁగోరినలతాతల్పికారతిశ్రీచలన్దనుపంగోరిజనార్దనుండఱిగెరత్నస్వర్ణమాల్యానులే పనభూషాంబరభూషదీపపరి
దీప్తంబై మనోజుప్రదీపన మైయున్నతదియగేహమునకున్యంచేమపంచేమండై॥ఇట్లుఁజిగిరణ్దేహంబున॥గీ॥ కామేశ్వరము
వోలెఁగమలారికిశివోలేమెలఁగియాడ నేర్పు మెఱుఁగువోలేనిభువభువనమోహినిదేవతయ్యుఁబోలెఁ దెలుపు మెఱసి
యున్నచెలువఁగనియె॥మ॥హరియే తెంచిన లేచినంధ్రుఁడుమతోనాళినమూహంబుచే । సిరియొప్పున్విహితోపచారము
లుతాఁజేయించిసావర్ణ్యంబునరతల్పస్థితుఁడేసియుద్ధపునినద్యప్రీతిఁబూజించిభా । సురవీతంబుననుండుహంచుమనిసో
శ్శుక్యంబుతో భిల్లఁగఁక॥క॥అగ్నివహవివేదితమాలావ్యగ నాభివంక మణిమయఘాషాచేలాలంకృతయగుచును । హే
లావతిగోరెవనరు హేక్షణఁగవయక॥ క॥లీలావతిసుకృతోల్లసఁడేలాకరూరమిలిపిహితమధురమహాహోలానిసపాన
నుచఁశ్రీలాలితయగుచునబలచేరెగృష్ణుక॥వ॥సరసాలోకనవృష్టిపైఁగురియుచున్నన్యగృహవోవైఖరిక॥ గరగఁజేసి
సువర్ణకంకణననుగ్రంబైనసైరంధ్రితైల్లరవర్తంబునఁబ్రేతల్పమునకాకిన్దించిగంభీరతఁస్వరీరంభాచులనావృచ్చిగు
సంభావించుచు స్వేడుకక॥ డ॥జాతీయుఁగాలముంగళియనత్వముదేశముభావసేష్టలున్దాతువుఁ బ్రాయముంగుణముఁ
డద్యతయకహృదయంబుఁజూడిగయక॥శ్రీతివిశేషమృందెలిసిపెక్కువిధంబులఁదొయ్యలివ్వు సూ॥ జాతముఖంబులంద
నిపెకొరివధూహృదయాపహారియై॥క॥కరవర్తంబులమాధపుఁగర మొప్పంగొఁగిలింపికామానలమున్దరభోరువువర్జిం
చెనుగరనురుదనితోడిశీతకరముఖులరక॥మ॥సనకాదుబ్ధిలహాసికానివిభున్సర్వప్రభుకడుగ్గభుక॥ మునుదానిచ్చిన
యంగరాగుసుకృతామోదంబునఁగూడియక॥ఘననిర్వాణవిభూతియిచ్చునక నాకంజాతీయేఁబాయఁజా॥ లననుంగొ
న్నిదినంబులంగళవశేళింజేల్చువేనావుక॥గీ॥వనితగోరుకొనినవరమిచ్చిచేరియాఁయుద్ధపుండుదానునువిదయిల్లు॥ డే
డలిరపుడుతియ్యవిలుకాఁడుసురభితోడిగెయిల్లువెడలులెఱుఁగు మెఱయ॥క॥ఏవేదంబులఁగాననిదేవోద్రముఁగాంచిము
క్తీతెరువడుగకరా॥జీవేక్షణరతియడిగెను॥భావించవడియకర్మఫలమెట్టిదియో॥క॥కారుణ్యంబునఁగృష్ణుండు॥ దారుణ్య
ముమెఱసిమదనతంధ్రంబులలీలారణ్యవీధిఁదేల్చెను॥సైరంధ్రికవిభవవిజితకృపురంధ్రిక॥వ॥ తడనంతరంబుకృష్ణుం
డుద్ధవరామసహితుండై హస్తపురంబునకునక్రూరునింబనుపందలంచితగృహంబునకుంజనిన సతండువారలంగని లేచి
రామకృష్ణులకునమస్కరించి యుద్ధపుంగొఁగిలింపకొని వారిసండలయథావిధింబూజించిహరిపాదంబులు దనతోడఁబ
మీఁదనిడుకొనియిల్లనియె॥క॥అనుచరులుఁదానుఁగంసుండు॥సనియెన్నీచేతజమునిసదనంబునకుక॥ ఘనులారమీబలంబు
నవొనరఁగయాదవులవంశముద్భృతమయ్యెక॥వ॥మహాత్ములారామీరువిశ్వదిపురుషులరు॥విశ్వకారణులరు॥ విశ్వగు
యాలరుగుట॥మీకుఁగార్యకారణంబులులేవదధరింపుము-పరమేశ్వరానీపురజోగుణంబుననబలంబునుసృజించికారణ
రూపంబునఁడదనుప్రవిష్టుండవైకృతస్వకార్యరూపప్రపంచాకారంబునదీపింపుచువు॥కార్యరూపవరాచరదేహంబుల
కుంగారణంబులైనభూప్రముఖంబులనుగరంబులైనఁగార్యరూపదేహంబులునైప్రకాశించుచందంబున సెక్కొండపు
కారణహితుండవునాన్యగంధ్రుండవునైయుండియువిశ్వకారణంబునఁబెక్కుగుడువు సృష్టిస్థితిలయంబులఁజేయుకుండి
యువిజ్ఞానమూర్తివగుటకబిప్రాంతంబుడైనదేవునిధంగిగుణకర్మబద్ధుండవుకావుకావునసిద్ధంబుతన్నిమి త్రంబునబంధ
హేతువునిద్దింపదు॥సీ॥పరగజీవునికై నబంధ మోక్షములంబులవంఱు నేపరతత్వ మైనదిన్న॥నంఱు సేయాశ దేహోద్యుపాధు
లునిర్వచనియములుగానవగుననికు॥ జన్మంబుజన్మసంశ్రయభేదమునులేమకావునబంధ మోక్షములులేవు॥గణుతింపని
న్నలూఖలబద్ధుండనుటయునహిముక్తుండనుటయునన్దీక్షయి॥బాలబుద్ధిగాదేహాపందముఖరమా॥ గ్గములచేతనీజగితాగ్ధి
మైనవేదమాగ్ధమడగిపోవచ్చిన॥నవతరించినిలుపుదంబుక॥క॥అనివుధదేశభారము॥మానిదిరక్కెంబు నెల్లమగ్నిండు

తైః యానకదుందుభియుంటను మానక జన్మించితివనుచిరతీర్తిగాను || త్రిజగత్పావనపాదతోయములచే దీపించివేదా
మరదిద్వజముఖ్యాకృతివై ననీవుకరుణన్విచ్చేయుటంజేసిమానిజగేహంబులుధన్యతకదనరెంటో నిన్నార్చులర్చింపఁగా |
నశితత్వంబులువారికి త్తువనుకంపాయ త్రివిత్తుండవై || శా || ప్రపుణ్యాతిశయ ప్రభావమున సోయీజన్మమందికొడ | నీ
పాదంబులుగంటిని నైఝిగితిన్నీవుకృపాళుండవై | నాపైసర్పిలిజేసిమాన్వంగదవేనానాథనాగారకాం | తాపు
త్రాడులతోడిబంధనముభక్తస్రావచింతామణి || వ || అనిపలికెనుచున క్రూరునికీమాటలవలన సంసారసంబంధంబు

శ్రీ కృష్ణుండక్రూరునిహస్తి నాపురంబునకుఁబంపుట. శ్రీ

గుమోహంబుగీలుకొలుపుచుహరియిట్లనియె || క || బంధుండవుసన్న్యోహిత | సంధుండవువావిజూడజనకుండవుకృపా | సిం
ధుండవెల్లగుణముల | సంధుండవుగావుప్రేవనర్హులమెంచు || చ || కొలుతురునుర్వులిప్తములుగోరిశిలామయదే
వసంఘము || జలమయలిప్తసంఘమునుసంతతమున్నటువారుగొల్పఁగా | వలచనరాదుగాక భగవత్పదభక్తులరై నమీ
శ్రీయ || సౌలయక దేవతీర్థములుమాచివయంత నెకోరుగిచ్చు నే || వ || మహాత్మాపరమభాగవతుండవై ననీవుమాకభీష్టం
బులానరింపన స్తుండవువినుముపాండురాజువరలోకగతుండై నగుంతసహితులైనపాండవులుధృతరాష్ట్రశాసనంబు
ననేతెందికరిపురంబుననున్నవారటనిజపుత్రమోహితుండగునయ్యంధనృపతివారియందునమత్వంబునం జరింపండ
టకాపున || క || వారలుబంధులుగావున | వారలకునుమేలొనర్చివారలరంగ | వారింపవలయుచున్గితి | వారిజరిపు
వంశపొమ్మువారింజూడ || వ || అనిపలికెనంకర్షణోద్ధవసహితుండై హరినిజగృహంబునకుఁజనుటయీనక్రూరుండు కౌరవ
రాజధానియగుకరిపురికిరిగియంచువృత్తరాష్ట్రభీష్మవిమరబాహ్లిక భారద్వాజగౌతమదుర్యోధన కణ్ణశ్వశ్శామాచుల
గుంతసహితులైనపాండవులందరికీసంబంధువులనుంగనయిపోవితసతారంబులమెందిత నైన్వర్తనంబు లెఱింగిగోసు
చుఁగొన్నిదినంబులుండనొకనాడువిషమరుండువిన నేకతంబుననక్రూరునికేంగుంటియిట్లనియె || శా || అన్నారెల్లులుసం
ప్రలున్ఫగినులున్నట్లుంప్రమద్యాతలున్నిన్నుంబొమ్మునువేళ నేమనిరిమా నెవ్వల్వీచారితరురే | యున్నారాసుఖయు
క్తులైనృగవృకవృహంబులోనున్నరేభిన్నేవికొడనున్నదానగుమనకౌరవ్యనుధ్యంబున || మ || కఙ్కెపింఛెఁఫణికో
టిచెలవకలంగట్టిందిగంగానది | నైఝిఁద్రోపించెదిహన్వితాన్నమొసఁగెన్నిద్రారతిజేందియె | మఱియుండఁబోడి
పించెనాయుధములన్నత్పుత్రులందేమయి || గొటగాఁడిధృతరాష్ట్రసూనుఁడుమహాక్రూరుండు క్రౌర్యంబున || మ || బ
లుఁడుంగృష్ణుఁడు నెన్నఁడై నెడమలోభాపించిమేనల్గిది | డ్డలకుడైలుడలంతురేవగవులఁడయ్యంగఁబాలయ్యె నే | జల
జాతాతునుఁడుభక్తవత్సలుఁడెరావక్రంబుభాగిందియిమ్ములనిప్పించు నెనామమారకులకున్ముఖ్యప్రకారంబున || వ || అ
నిపలికెకృష్ణునిజిత్తంబుననిర్ని సమస్కరించి సంకీర్తనంబుచేసి సర్వాత్మసర్వపాలక పుండరీకాక్ష శరణాగతనైన
న్నరఁడింపురఁడింపునునివగచుచున్నకుంతికీ నక్రూరుండువిమరసమేతుండై ప్రయవచనంబుల దుఃఖోపశమనంబుచే
సివీడొకసంబంధమిత్ర మధ్యంబున సుఖోపవిష్టుండైన ధృతరాష్ట్రునికట్లనియె || ఉ || నీయునుజండు పాండుధరణీ

శ్రీ అక్రూరుండుధృతరాష్ట్రునితోపితోపదేశరూపముగాసంభాషించుట. శ్రీ

విభుఁడీర్చిననీవుభూమిధ | ద్వయితబుద్ధినేలుచుఁ బ్రజావర్జిగాఁచుచుఁగౌరవంబుతో | పాయకలోకులందునమభా
వతఁజేసితివేనిగీర్తియు || శ్రేయముఁగల్గువేటొకటిఁ జేసినదుర్గతిగల్గుభూవరా || సి || అవనీశపాండవు లంచునీ
నందనులంచునమానుండవగుటబుద్ధి | యెవ్వనితోయోగమిందెవ్వనికినిత్యమంగనాగారపుత్రాదికములవలననయ్యెడి
దేమివనుమతి సౌకజంతువుదయంప సౌకజంతువుకొడంగు | సౌకండుపుణ్యముఁజెంచు సౌకండుపాపమునొంచుమీనజీ
వనభూతమిళితజలము | తై నూజులెట్లుద్రావుమరట్లుమూ | ధాత్తువిత్తమెల్లనపహరింతురహితులైనకొడుకులటమీం
మనియెనఁజిచ్చియెనఁదండ్రిజూడఁజనరు || క || కావునమూఢాత్ముండవై | నీవార్జించినధనంబునీవుత్రులుదుః | ఖావహులు
పంచుకొనఁగా | భూవరనిందితుండవగుచుభూవాకముల || శా || నిందంబొందకుమయ్యయీగనువుదానిద్రాకౌదృష్ట
హాసంఘోహంబువిధంబునిల్వదునుమిజాత్యంధతంబొందియి || మందప్రజ్ఞతలలచే సెదవునమృజ్ఞానచతుండవై |
సందేహింపకయిమ్ముపాండవులకున్సర్వసహభాగము || అనిసధృతరాష్ట్రునికట్లనియె || సీ || నీమాటమంచిదిశ్వయమగు
నైనస్థిరంబైననాయంతరంగమంచునిల్వదునుభామావలస్ఫటికశిలాతరచ్యుతితటిల్లతికభంగి | నమృతంబునొందెయు
నానందితుఁడుగానినరుమాడ్కి నేనునానందమొంద | నీశ్వరాజ్ఞావిధమెవ్వఁడుదప్పింప సొపువిజ్ఞానియైయుండియైనని
శ్వమెల్లఁజేసినిభజించిగుణముల నెవఁడనుపరించె నెవఁడవని | భారమెల్లఁబాయఁబ్రభవించెదేవకి | కెవఁడార్యతం

త్రుణ్ణిశ్చరుండు॥వ॥అట్టికృష్ణునకునమస్కరించెద, నానందనందనుని, దివ్యచిత్తంబునంగల తెలుగునం, బ్రతుకంగలవార
మనివీడ్చిలిపిన, నమ్రురుండతలంపెఱింగియిట్లనియె, నీతలంపుంగనుంగొంటి, నీకిష్టంబగునట్లువర్తింపుమనిపలికి, మ
ఱివినుభురకుంజనుడెంచి, తదియవృత్తాంతంబురామకృష్ణులకెఱింగించె, సంతంగంసభార్యలగు, నస్త్రీయు, బ్రాస్త్రీయువి
ధవలై దుఃఖించుచుం, దమతండ్రియొనజరాసంధునికడకుంజని॥౯౦॥ వాంఛున్నీప్రమదామలయనుచుగర్వప్రాధీతో

— శ్రీ జరాసంధుడునుభురకుమీదదండెత్తివచ్చి కృష్ణునితోయుద్ధముసేయుట. శ్రీ —

యాదవుల్॥ వేండ్లంజై నబలంబుతో మధురకు న్నేవచ్చిని హిరణిం బాండ్లు నిడ్డులుబంధులున్నగవంగంసాదిక్షమానా
భులఁబండ్రి చంపిరికృష్ణుచేతనిటువై ధవ్యంబువచ్చెన్బుమీ॥ వ॥అనిసవిని ప్రళయకాలానలంబు తెలుగుననుండిపడి, శోక
రోషంబులుబంధురంబులుగా, జరాసంధుండిట్లనియె॥ ౯౦॥ యేమీకంసునింగృష్ణుఁడెరఁజుములోహింసించెనో చెల్లనా॥ సా
నుగ్ధ్యంబుండలంపడించుకయునుదప్పండప్రతాపానలో॥ ద్వామార్పుల్యడినేడుగాల్పుయమసంతానాటవీవాటికన్యా
మింగ్రుంగిననింగిప్రాకినమహాంభోరాశిలోఁజొచ్చినఁ॥క॥ యాదవవీరహితయగుఁబ్రో॥ మేదినినాచేతనేడుమీఁదమి
గిలిసంపాదితబలులై హరిరు॥ ద్రుప్రహిణేంద్రానుతెవ్వరడ్డంబైనఁ॥అనిపలికి, సమరసన్నాహసంకులచిత్తంబున, గో
పంజుడిసేంప, సంగరభేరివ్రేయించికదలిక॥దత్తుండ్లెయిరువదిమూడడయోహింబులై నబలములనుగతములుగా॥నక్షుణు
జరాసంధుఁడు॥ ప్రత్యోభముతోడనుభురకుపైఁజనియెనృపా॥ క॥ గంధేభతురగరభభట॥ బంధురచరణోద్ధితో గ్రపాంసు
వటలయో॥ గాంధీభూతీములై దివిమంధరగతినవచెనపుడుమార్తాండవారుల్॥ వ॥ ఇట్లుచని, నిరంతరకినలయపర్యేర
కకుసుమఫలభారవినమితవృక్షవిలసితమఁబూద్యానంబు, నుద్యానవనభాగవలమానజలోన్నయనదారుయం॥ త్రలతా
నిబద్ధకలశవిముక్తసలిలధారాశీకరపరంపరాసంపాదితవద్దా॥ కాలంబును, గాలకింకరనదృశవీరభటరభతురగసామజనం
కులంబును, సులాచారధర్మప్రవీణపౌరజనభాసురంబును, సురాభేద్యమాన మఁబూద్యానతాట్టాలకయం॥ త్రభయంకిర
ప్రాకారచక్రంబును, జక్రసారసహంసాదికలకలరవకలితసరోవరంబును, సరోవరసంపుల్లహల్లకకమలపరిమళమిళిత
పవనవిరాజితంబును, జితానేకమండలేశ్వరభూషణ మణిగణరజోనివారితమగజేంద్రదానజలప్రభూతపంకంబును,
బంకరహితయాదవేంద్రదత్తసువర్ణాచలకల్పతరుకాశుభేసుసమ్మద్దితవిద్వజ్జుచనితేతనంబును, గేతనసన్నిబద్ధచామరమ
యూరచాపశింజీనీనదపరిపూరితాబ్రంబు, నాబ్రంలిహమహాప్రాసాదసౌధగవాక్షరం॥ ద్రనిగతసుసారధూపధూ
నువటలవిలోకనసంజనితజలధరవిభ్రాంతశిఖిండితాండవరుచిరంబును, జిరితరానేకదేవాలయజ్యోఘ్యప్రమాణ రూర్య
నినదపరిభావితపారావారకల్లోలఘోషంబును, ఘోషకామినీప్రాణవల్లభ బాహుపండవరిక్షితంబును నై, పరులకుసల
క్షితంబైన, సుధురానగరంబుచేరి, వేలాలంఘనంబుచేసి, వెల్లివిరిసినమహాస్త్రవంబు తెలుగున, బట్టణంబునకుముట్టణం
బుచేసి, చుట్టునుడిసిన, జరాసంధునిబలొఘంబుగని, వేలాదిమండనుహరితనమనంబున॥వ॥అయిదునాల్గునాఱురెం
డునిరుమూడడయోహింబుల్నిట్లినం॥ఛాదించె॥బురమెల్లమాగధునెడన్నానుంబుదానంబునం॥ భేదంబుఁబనిలేదుదండలి
ధిశోభిల్లంబ్రయోగించియో॥ భూదేవీవరభారమెల్లనుడుపంబోలుఁజయోద్యాననై॥ క॥ ఏనవతిరించుటెల్లను॥ మాను
గఁజతురంతధరణీసుండలభరము॥ మానుపుకొఱకుంగాచే॥ పూనెడనిది మొదలుదగిలిభూభరమడవఁ॥ గీ॥ మగధనా
ధుఁబ్రోరనుడియింపబోలడు॥ మడియకున్నవీడుమఱివిమఱివి॥ బలముగూర్చుకొనుచుబటతెంచుబటతేరం॥ ద్రుంపవ
చ్చునేలదొసంగుదొఱుంగ॥వ॥అనియిట్లు వింతించుచున్నసమయంబుననభోభాగంబుననుండి, మహాప్రభాసమేతంబులు
ను, సుపరిచ్ఛదసూతంబులు, ననేకబాణబాణాసనచక్రాదివిధాయుధోపేతంబులునైన, రథంబులురెండును మోరథం
బులుపల్లించిప, వైవయోగంబునంజేరవచ్చినంజూచి, హరిసంగర్వణునకిట్లయె॥౯౧॥ కంఠేరామరథంబులాయుధములు
న్దాశక్రకాశంబులై॥ మింటన్వచ్చెనువీనిగైకొనిసురత్వైచ్ఛన్నపశ్రేణులఁ॥ బంటింపంబనిలేదుచంపుముధరాభారం
బువారింపుమి॥ వెంటన్నయవతారమున్నఫలనూవేవేగలెమ్మాబకి॥ అనిపలికి॥క॥ ఖరులై దృఢకవచధను॥ శరూలై యధిగ
తరథానుచరులై సుదవ॥ తరులై ఘనహరులై బల॥ హరులయ్యెడనాజికేగిరతిభీకరులై॥ ఇట్లుసచురసన్నాహంబు
నం, బురంబువెడలి॥ఉ॥అన్యులుతల్లడిల్లదనుజాంతకుండొత్తెగభీరఘోషకా॥ తిన్యమహాప్రభావవికటికృతపక్షభవాండ
జంతువై॥ తన్యముధన్యము॥ దివిజతాపనమాన్యము॥ చీతభక్తరా॥ జన్యముభీతమృతృతృతృపైన్యము॥ బాంపజన్య
ము॥క॥ సింధురథంబనపూరిత॥ బంధురతరతంఖనినదభారమునజరా॥ సంధునికింగలపైన్యము॥ లంఘయలై సంతలించె
నాహవభూమి॥ అయ్యవసరంబునమాగధుండుమాధవునకిట్లనియె॥సీ॥అదలింపిరోషంగనాలమండలుగావుగంధగజేం

స్త్రసంఘములుగానిపరికించివినఁగనంభారవంబులుగావువాజీంద్రహేమారవంబుగానిపడహరిఁగూల్పంగఁబాతబంధు
 నుగావునగనమానస్యందనములుగానిప్రియములాడంగనాభీరలోకముగాదుకాలాభవైరివర్గంబుగానియార్చననవ
 హ్నిగాదుబాణాగ్నిగానిమురియబృందావనముగాదుమొనలుగానియమునగాదుగతింపఘోరాజిగానిపీరునీకేల
 గోపాలసోమ్మపొమ్మ॥ను॥తెరుణింజంపుటయోబకునైడపుటాఁధాశ్రీజముల్లుల్లుటో॥ ఖరునింపుటయోఘణింబట
 పుటోగానిన్నిబంధించుటోగిరిహస్తంబునఁదాల్చుటోలయనహగ్నిస్సౌరమర్కారవర్షరబాణాహతి నెఱ్ఱునిల్పెద
 వునప్రాణుండైనైగోపకా॥అదియునుంగాక॥నీ॥గోపికావల్లకీఘోషణంబులుగావుశింజినీరవములుచెపుడుపటచు॥వల్లపీ
 కిరముక్తవారిధిలలుగావుశరవృష్టిధారలుచమ॥సేయుఁ ఘోషాంగనాపాంగకుటిలాహతులుగావుశితాసి నిహతు
 లునిగ్రహించు॥నాభీరకామినీహస్తాబ్జములుగావుమృష్టిఘాతంబులుమురువడంచు॥నల్లవేపల్లెగాదుఘోగావనీశ॥మకర
 సంఘాతసంపూర్ణమగధరాజు॥వాహినీసాగరంవిడివనజేత్ర॥నెఱసినినుడిపితైవడినేడుముంచు॥అనినశ్రీహరియిట్లని
 యె॥ఉ॥పంశములేలతోనిజనపాలురఁబోరులగెల్పినాడవం॥ద్రుతియచాలదేరుమలాడుట బంటుతనంబుత్రోవయె॥
 యింతలనీతెనేహగడయేటికేజేతెవనివయేలక॥లృపంతఃపహాగ్రపావకునినైనహరించువరించుసంపద॥క॥గో
 పాలుడవనివలికితి॥ఘోపాలకదినసేమిపోరాడంగా॥గోపాలమహీపాల॥వ్యాపారాంతరముడెలియవచ్చుంబోర॥అ
 నిసరోషబంధురుండైజరాసంధుండిల్లనియె॥ఉ॥బాలుడవీపుకృష్ణబలభద్రునిబంపురణంబుసేయుగో॥పాలకచాలుతోడ
 జనపాలశిఖామణియైనమాగధం॥దాలముసేసెనంచుజనులూడెడిమాటకునిగ్ధపుట్టెడి॥జ్ఞాబుడొలంగుదివ్యశరజాలుర
 నఁజ్ఞుజయింపవచ్చునే॥అనివనగదరుండిల్లనియె॥క॥పాగడుకొనుచురేసూరులుగనుగిటిమఁజూపుమరుగాకమాగధనీకు॥వృ
 గతనముగలిగెనేనియు॥దనుమెఱుమిక్లివికన్ధనములుచగదీపోర॥అనిరోషించి॥చ॥వవనుంచుమేఘురేణువులభానుకృతౌ
 సులంగస్థులైవడినివిభలొఱుముంబనిదివేగనమాగధుండావరించెభూ॥మృగవనచరిష్టులన్నినాశమానవనాథనిరాకరిష్టు
 ల॥ద్రివిషదలంకరిష్టులనగిష్ఠిరజిష్టులరానుకృష్టుల॥ను॥హయహేవల్లజబృంహితంబులురథం॥గారావముద్భింజిని॥చ
 యటంకారములున్నివద్ధితగదాచక్రాస్త్రనాపంబులు॥శయశబ్దంబులుభేరిభాంకృతులునిస్సాణాదిఘోషంబులు॥స్థ
 యనప్రక్రియమెక్కడికెనెగసెన్సృప్తవైష్ణవభేద్యంబుగ॥చ॥నాటియునయ్యెడమాగధమాధవనాహినులురెండువొం
 డొంటిండాకిరాత్రంబునసంవద్రసమయసమగ్రంబులభంగినిగికింబొంగిచెలంగిచలంబునంపలపడిపోరునెడమనరుక
 పిసికుహరణ్యంబులువెలువడిమాగ్నిచునువగజంబులమాడిని॥ను॥హహాహృంతంబులగుకంఠీరవంబులగ్రద్దనచుగ్గభం
 బులగుశరభంబులచాక్షునం॥బ్రచండంబులగుగండభేరుండంబులగననికం॥వమతనుమొనలకుందలకడవివీరనంబులుపి
 విగదాపంబులైనవిధంబులంబుమగురునూత్తురేపురుగములైకులకుధరగుహంశరాశంబులుండసింహనాచంబులూ
 నర్జునునార్జునునల్పహాసంబులుసేయుచునరిపీరులలోయునువటహకాహళభేరిశంఖశబ్దంబులకునుబృచుగర్వంబు
 లంబ్రబృచుగదలవ్రేయుచు॥గాండంబులేయుచు॥ముగ్ధరంబులనొత్తుచు॥మునలంబులమొత్తుచు॥గుంతంబులగ్రచ్చి
 యెత్తుచు॥గరవాలంబులంజ్రెంచుచు॥జత్రంబులంప్రంచుచు॥శస్త్రంబులండలుగుచు॥జిత్రంబులందిలుగుచు॥బరి
 ఘంబులంప్రిప్పికొట్టుచు॥క్రాసంబులంబెట్టుచు॥సూలంబులంజిమ్ముచు॥సురియలంక్రమ్ముచు॥బహుభంగులంబరాక్ర
 మించుచు॥వీరభటులనివిడిసీరంధ్రనేమినిష్టోషంబులనాకాశంబులైరవకాశంబుగ॥ననగ్ధశచక్రమార్గణంబులంబడుపదా
 తులును॥జదియునరదంబులును॥వివిధాయుధప్రయోగంబులవైగులప్రచ్ఛివంచరలాదురధికులును॥రథిశరపరంపరలం
 గంపింపకమహామోఘమేఘధారలకుంజలింపని॥ధరణీధరంబులచాక్షున॥రథంబులకుంగపిసి॥కల్పాంతకాలసండిదండప్ర
 చండంబులగు॥శండాదండంబులనాచియూచికడమెగలాడసితిగిది॥కుదివి॥విరివిజకూబరములునుబుములుగజిజిజిం
 త్రిప్పివైదియు॥భటులంజటులగతిబంతులక్రియనెగరవైది॥దంఠంబులగ్రచ్చియు॥ఘోటకంబులప్రచ్చియు॥విచ్చలవి
 డిందిరుగుకరులును॥వజ్రవజ్రధారలకుందప్పికకుప్పులకునెగయుతొక్కలుగలిగిరులసిరులం॥బక్కెఱలతోడ॥హేమారవభీ
 షణంబులైచునోజవంబుగలతురంగంబులంబటిపీతురంగపడపాంసుపటలప్రభూతబహుళాంధకారంబులకరకలితకతో
 రభద్రమరీచిజాలంబులనివారింపుచు॥నానాప్రకారంబులంబ్రతివృద్ధహంబులంజించిచెండాడురాహుశ్రులుంగలిగి సం
 గ్రామంబుభీమంబయ్యెనంచు॥క॥చెడురథములుఁదెగుహరులును॥బడుకరులునుమడియుభటులుఁబటచురుధిరము॥మ
 డియురలలూరుగుతనవులు॥పొడియగులొడవులునుచుధుగివురచెనగలిగె॥క॥భీతంబైహతసభల॥ప్రాతంబైభ
 యుగంబై॥

యుధుడులోకోత్సాహమును బ్రేరేపించుచున్నట్లును బ్రత్యక్షమైనట్లును నేటికిని రోధించెడి బలముండెర
త్వముగఁగ్రంథించుచున్నట్లును బ్రత్యక్షమైనట్లును నేటికిని రోధించెడి బలముండెర
లువిరిగి పాతినంగనుంగొని సమగ్రసంరంభంబున హరివిత్వంబు రాభరణవేదండతుండభంబులగు బాహుదండంబులఁజెం
చివిజృంభించి బ్రహ్మాండమహాకంఠమరిసేట్లునంబగు పాంచజన్యకనదంబు, నివిదన్వితశబ్దంబుగ, నుదంచితపింఛదా
మంబునంక్రందనచామంబుగఁగ్ర, బ్రతప్రహస్తలాఘవంబునతరాక్షరణసంధానమోక్షణంబులైర్వదక, నిర్వక్రచక్రాకా
రంబుతోడ మార్తాండమండల ప్రభాప్రచండంబగు శార్దూలకోదండంబు కొమ్మై టుంబులుగ, దిగ్దేంద్రకర్ణభీషణంబులగు
గుణఘోషంబులు ఘుమఘుమాగావమస్సహంబులై నగర్జనంబులుగ, రథతురంగమరింఘాసముద్ధాతపరాగవటల పరంప
రాసంపాదితపుంజీహితంబగు పెంజీకటియరులుగ, ననవసంహరనన్నానాచాతురీవిశేషంబులకుంజోక్తి నిక్తికరంబులై
నైనగ్దనంబులంబ్రవర్తించు నారదాదులు లీలాతాండవమండితమహూర్ణంతంబులగు నీలకంఠంబులుగ, సుందరస్యంద
ననేమినిర్వోషభీతులై కుంభికుంభంబులపై న్రాల్చువీరులుమాత్రమయూరకేకారవచకీతులై యువతీకుచకుంభంబులమీఁద
న్రాల్చెడుకాముకులుగ, నానానరేంద్రరక్తిపాసాపరవశంబులై వాచరమచున్న భూతరాశింబులు వక్షవక్షోనిస్వసం
బులూసంగుచాతకంబులుగ, నభంగసంగర ప్రేరకుండగు హలాయుధుండువృష్టికారణంబగు మందసమీరణంబుగ, ననల్పక
ల్పాంతకాలనీలబలాహకంబు భూతినరాతీచతురంగదేహత్మేత్రంబులంబుంభానుపుంభంబులుగ, నసంఖ్యాశబహువిధవి
వ్యభాణవర్షంబుగురియు నెడ, శస్త్రాస్త్రవరంపరాసంఘట్టనజనితంబులగు మిడుగులులు వక్షకాలహితవిద్యోతమానభ
ద్యోతంబులుగ, విశిఖపిక్కిర్ల కోటిరఘువీరవర్షరాగశకలంబులింగ్రగోవంబులుగ, మహితమాన్గణవిదళితమత్రమాతంగకుం
భమాక్షికంబులువడగండ్లగఁ జలుబుల్లచంద్రశరచ్చిన్నవృతరణంబులై కృష్ణకృష్ణనిలునిలును నిపలుకునుం గూలెడి మేను
లుకృష్ణవలకరపరశుధారావిదళితమూలవిశాలసాలంబులుగ, భాసురభల్లభగ్నంబులై నవదనగహ్వరంబులవలనమల్ల
డువంతపుంజంబులు మాలతీకుసుమంజరులుగ, నవ్యరానాచభిన్నదేహంబులై దిగ్దేంద్రాద్దేంద్రవలన వెనులు రక్షస్వం
దసందోహంబులతోసంచరింపక ప్రాణంబులు విడుచు శుంధాలంబులు శలయేఱులతోడి కొండలుగఁగ్రోరకాండభండితం
బులై నభుజాదండంబులతోడంగలసిపడినవజ్రమయకంఠికాభరణంబులు భోగిభోగనమేతకేరకీకుసుహంబులుగఁగ్ర, బ్రశ
యార్ణవకల్లోలశబ్దసన్నిభంబులై నభేరివంబులు భీకరభీకరవంబులుగ, దారుణేషు విలూనవాహవాఁగ్రాహనుజనున్ది
ష్కంబులొంపియు నైసొంపు మెఱయనాభిలీలాలప్రవాహంబులు ప్రవహించెనంచు భుజంబులు భుజంగంబులుగఁగ్ర, గహ
లంబులుకనుశంబులుగ, శిరోజంబులు శైవాలంబులుగఁగ్ర, గరంబులుమీనంబులుగ, హయంబులునక్రంబులుగ, గజంబులునీ
వులుగ, భవశచ్చత్రంబులునురువులుగఁగ్ర, జానురంబులుకలహంసంబులుగ, భూషణరన్నరేణురాసులుపులిసంబులుగ, నొ
ప్పెనవృడులయవిభాతహాసితహారినిలభిభాసనమమిశాలకటినపనునయనాద్రిపరిహాసితమగు మేఘా । ధ్వజసమువ
హింపఁగరకేసలయము హేమగుణిపిసరవలయవృక్షులు దెసలతుదలంచుక । బసఁగురియంగనరభసమునబలుండుదర
హాసితముఖాబ్జమున సెసంగఘనకాలా । యసమయను హూర్ణతరమునలమువడివిస్సరిక సిమనగిశత్రువులనసువు
లనుబాపెక । లయవిభాతి । ప్రలయసమయాంతకునిచెలుపునఁగటాక్షముల నలఘుచటులొగ్గికణములుచెదరఁగోలా ।
హలముగనువర్ణ మణివలయనిచయోజ్జ్వలితహలమువడిఁజాంచితములునురములున్ని । ద్వలితములుగన్యకలములుగనొన
రింపఁగనిచెక్కురుజరాసుకునిబలమురణవిధి । న్దవితదనుజావలికిబలికితయభీతసురఫలికిఁక్రిజగచ్ఛలికిహలికిఁదలపింఁచెక ।
శా । రోషోద్రేకకథాభయంకరమహారూపంబుతో నొక్కచే నీహదండముసాంచుంగలముఖామిశోత్తమగ్రీవలక ।
భూషణరాలఁదగిల్పిరాలగిదిసంపూర్ణోద్ధతిఁగోరకటక । వేషంబులైడమొత్తెరాముఁడురణోర్విన్నెత్తురుల్లాత్తి
లక । కహలిహలహృతకరికుంభ । స్థలముక్తాఫలములోలిఁదనరెగృహికలాంగలమార్గక్లిష్టబీజా । వలికైవడినచ్చుతాహవ
త్తేత్రమునక । క । తతిమిహాలిహలమువిసరుమ । నేటిఁగదినపెగడివిమతనికరములడలై । వెఱంగువడునుదుగునడంగు
ను । ముటువడుఁజెడుమడియుఁబొరలునుటలుకడెలుక । క । శూరితిగ్గగోశతంబులహరిదంతరమెల్లఁగవ్వునాకృతిఁగడి

శ్రీమంతు సేవలు. హరితిగ్గగోశతంబులక । హరిసూర్యుండు, తిగ్గత్తిక్తుములై న, గోశతంబులక । కిరణముదాయముచేత, హరిదంతర
మెల్లఁగిద్దిధ్వజదేవములనన్నింటిని, కవ్వనాకృతిక । కప్పిసలు, కడిమిక । పరాక్రమముచేత. హరితిగ్గగోశతంబులక । హరి, శ్రీకృష్ణుండు, తి
గ్గువడుగుగలిగిన, గో, కాణములయొక్క, శతంబులక । సూటులచేత, అతిభీకరుడై । మిగులవెఱపుగులుగఁ జేయుచున్నవాడఁడు, హరిగంధ
రమెల్లక । దిశామధ్యపథేదేవములనన్నింటిని, కడెక । అచ్యుతంబును.

మిహురితగ్నగోతంబులహరిమంతర మెల్లఁగఁపైసతిభీకరుఁడై || సీ || పమగురేగురుదీర్ఘబాణముల్లాడినగుమలుగు
 చ్చినభంగిఁగూలువారుఁడలలుద్రెవ్విసమున్నుదారుపీఠించినవారలనొప్పించివ్రాలువారుఁడవములుదెగిపడ్డబాహు
 లఁబోరినిర్మలతబాహులై మ్రొగ్గువారు || తుత్తములరుధిరంబుజన్మింపనిర్మలయతిశైలములభంగినుండువారు || బ్రాత్య
 పుత్రమిత్రబంధువుల్వీగినగడ్డనుఁటుగుఁడెందియడఁగుపారు || వాహనములుదెగినవడినస్యవాహనాధిపులగుచునెదిటిద్రె
 గ్లువారు || మఱియును || శా || ఈకాయంబులఁబాసినంతలనెమాకెగ్గేమిజేత్యత్వము || నీకుంజెల్లమకృష్ణనిర్జరులమైననోన్
 ర్నుమీమీఁదల || దైతుంతంబుననంచుబలుకృత్యుడుర్వారాస్త్రిభిన్నాంగులై || యాకంపింపకఁగొందఱాడుమరుగ
 ర్వాలాపముల్ గృష్ణుని || ఇవిధంబున || క || జగతీశయేమిచెప్పడు || నగణితలయవార్ధిభయదమైమూఁగినయఃస్పగధేశుబ
 లమునెల్లను || దెగఁజూచిరిహరియుహరియొంది || వ్రతీక్షణ || క || భువనజనుస్థితివిలయము || లవలీలంజేయుహరికినరినాశన
 మెంతవిషయమైననునుజుండై || భవమొందుటఁజేసేపొగడఁబడియె || గృతుల || ఆసమయంబున || శా || శిలంపాగ్గకర్ములుద
 గ్లదిల్లభయదాహంకారుఁడై సీరిదోరంహంబొప్పహలాహతి ప్రథమారథ్యంబులంగుల్పితత్వంహరస్పృహఁజొచ్చి
 పట్టెనుజరాసంధువు || దాంధువుహాసంహంబు || అతిసంహముఖ్యముబలశ్రీఁబట్టునేర్పేర్పడఁ || ఇట్లుపట్టుకొని || కుం
 రితులైపరుల్పేగడఁఘోరబలుండుబలుండువానిసోఁల్లుంతయులాక్షుచుందిగిదిలోకభయంకరమైనముష్టిచేఁగంతగఁతానుఁ
 జేసేతనకంబున మొగ్గగఘాభరక్షయో || త్సంతుండుచక్రిమీఁదెటిఁగి కార్యముగర్జిమాన్వియిల్లును || శా || దుఃఖంపంబ
 నిలేచుపొమ్ము బలసందోహంబులనెమ్ము || చేతఁజేదంబెడలంగరమ్మరిపులందండింపుకాదేభూ || స్వఃభేదజ్ఞనమెల్ల మెచ్చన్మ
 పసీశోర్యోన్నతులూచిపిమ్మ || కంఠంబులుభూతముల్దినదనుత్సాగంబుసేయందగు || వ || అనినగుచువిడిపించినవిడిపడి,
 విడిముడికన్గలంబై నినిగ్గున మ్రొగ్గి, నెమ్మొగంబునూపక, శోపకపటభావంబులు, మనంబునంబెనంగొనఁ, దపంబుచేసియై,
 నవీరలంజయించెదనని, సలాయితులై నరాజులంగూడిననుచు, జరాసంధుండువెరిగిచనియె, సురలుకునుమవర్జంబులుగు
 రియఃహరియుఃహరియును, నుధురానగరజనవందిమాగధజేగియమానులై, పీఠాజేమిన్మృదంగశంఖుచుంచుభిక్షదంబులా
 కర్ణించుచు, మృగనుదజలసిక్తఁడలవీధికాశతంబును, వివిధవిదిత్రకేతనాలంకృతంబును, సువర్ణమణివస్త్రజయస్తంభని
 బద్ధతోరణసంయుతంబును, వేసినాదనివాదితంబును, సంతృప్తజనసంకులగోపురంబునునైన, పురంబుత్రవేశించెనంచు ||
 టి || వెల్లువలై నవైరిన్మపసీరుల నెల్లజయించిటికి || బల్లిచులై నకృష్ణబలభద్రులువచ్చుచునున్నవారు || డుల్లములారం
 జాతనునియున్నతసాధములెక్కివారివైఁబల్లనపుష్పలాజములఁబొరపురంధ్రులుచచ్చి రెడ్లెడ || వ || ఇట్లుపురంబుప్రవే
 శించియున్నప్రకారంబెల్లనుగ్రసేనునకెటింగించిత్వస్థుండిచ్చాన్విహారంబులనుండె, మఱియు నెక్కువమత్సరంబున, నమ్మా
 గధుండు, నుసామండలంబునంగల, చుప్తచూపీపతుల నెల్లంగూడుకొని, సప్తరశవారంబులు, సప్తరశాఁగ్రహణిబలసమే
 తుండై, నుధురానగరంబుపైవిడిసి, మాధవభుజాప్రాకారరక్షితులగుయానవులతోడనాలంబుచేసి, నిర్మలతలలుండై
 పోయి, క్రమ్యరస్మదాదయద్ధంబునకువచ్చు నెడంగలహవిద్యవిశారదుండగు, వారచుండుకాలయవనుకడకుంజని, యిట్లు
 నియె || మ || యవనానీపుసమస్తభూపతులబాహోభర్తగర్వోన్నతంబవనుండ, బ్రములహరించుపగిదిస్థంజించియున్నేల

— శ్రీ కాలయవనుండుశ్రీకృష్ణునిమీఁదదండై శ్రీమధురాపురమునుముట్టడివేయుట. శ్రీ —

యా || దపుల నైవ్యపువారలన్నఁబదియోదర్పంబులేకుండియో || యవివేకస్థితినిండియో వెఱచియోడై న్యంబునుండెంది
 యో || క || యాదపులలోననొక్కఁడు || మేదినిపైసత్వరేఖమెఱసిజరాసంధాచులఁదూలందోలేను || దాద్యశుండిలలేఁడుప
 నవెతతగర్తంబుల్ || అనినవినికాలయవనుండిట్లనియె || శా || ఏమీనారదనీపుచెప్పినరండేహపువాఁడెంతవాఁడేమేర
 నిహరించు నెవ్వఁడుసఖుండెంచుండు నేపాటిదో || సామగ్ధ్యంబునఁగయ్యములుపునన్నదృహుశోర్యంబునం || గ్రాను
 యోణిధరించనిల్వఁగలఁడేగర్వాక్యఁడేచెప్పమా || అనినవినిదేవమునియిట్లనియె || సీ || నీలజేమూతసన్నిభశరీరమువాఁడు
 తామరసాభనేత్రములవాఁడు || పూణ్ణేందుబింబంబుఁబోలేడిమోమువాఁడున్నతదీర్ఘబాహువులవాఁడు || శ్రీవత్సలాం
 భనాంచితమఃఖూరమువాఁడుకాస్త్రభమణిపతకంబువాఁడు || శ్రీకరపీతకాశేయచేతమువాఁడుమకరకుండలదీప్తిమ
 లయువాఁడు || రాజయంతంతవాడనరానివాఁడు || మెఱసిదిక్కుల నెల్లను మెఱయువాఁడు || తెలిసినేవేళలందైనదిరుగు
 వాఁడుపట్టినేర్పినఁగానిలోఁబడనివాఁడు || టి || యాదపుఁడెంతవాఁడుప్రళయాంతకుడైననెదిరై నేనియు || గాదనఁ
 బోరమత్సలహకర్తశబాహుధనుర్విముక్తనా || నాదృఢహేమపుంఖకరినజ్వలదస్త్రపరంపరాసము || త్వాదితపహ్ని

— తేజముగలదు. విజయముగలుగువాఁడును. దోరంహంబుబాహువేగము. కుంఠితులై. మొత్తం పోయినవారు.

ములుభక్తుము చేసెదదావసోక్షమా॥ వ॥ అనివలికికాలయవనుండుమూడుకోట్లమైవృషీరులంగూడుకొనిశీఘ్రగమనంబునంబాడివెడలివగురాపురంబుమీదవిడిసినంజాచిబలభక్రసహితుండైకృష్ణుండెల్లనివితరించె॥ యవనుండు

— శ్రీ విశ్వకర్మకృష్ణనియోగంబుననముద్రములోద్వారకానగరముగర్చించుట. శ్రీ —

పురమెల్లనావరించెను॥ టియెల్లిటియెల్లుండియిననుమను॥ మాగధుండునువచ్చి, మనమీందవిడియునుయవనమాగధులు మహాప్రబలులుపురిరెంచువంకలబోగుమరట్టిచోనొప్పినభంగిమెక్కొక్కచోట॥ ననుముయ్యద్దుపేయనుటియుమెక్కొండసొచ్చిబంధులనందఱబట్టిచంపు॥ మెండొగొనోయిచెఱఁజెట్టునుగ్రుక్కర్చు॥ దైవభాగధుండుపానయరివరులకు॥ విడియఁబోరాడఁగారానివిమనుషూమి॥ నొక్కదుర్గంబుఁజేసియందునుపవలయు॥ వ॥ అనివితరించి, సముద్రునడిగినముద్రవద్దంబునఁబండ్రెండుయోజనంబులనిడుపు॥ నంతయ వెడల్పుంగలచుర్చునుప్రదేశంబుసంపాదించి, తన్నద్వంబుబునంగృష్ణుండు, సర్వాశ్చర్యకరంబుగ, మెక్కినగిరింబుగర్చించుచునివిత్యకిర్తంబుచిన్॥ గీ॥ పరుణపురముకంటెవాసపుపురికంటె॥ భనమపీఠికం॥ టెడండధరునిగరికంటె॥ బ్రహ్మనగరంబుకంటె॥ అస్థుటముగాఁగ మెక్కి॥ పురముఁజేసె॥ అంచు॥ క॥ అకసముతోడిచూలన॥ బ్రాకారముసొడవుగలపాతాళమహా॥ బోకముకంటెనులొకతెంతోకలదాచిఘయెఱుంగదొరకదొరకి॥ క॥ కోటయుమిన్నదహలొకపాటిజగడింపనడ్డవడినిచ్చినవా॥ చాటులరుచిదొరకములుగూటువలెకోటకుదలఁగొనురారుపురి॥ కా॥ పాథుద్వారకవాలకుడ్యవలభిస్తంభార్గళాగీహాళివీధివేదిగవాక్షచత్వరసభావేత్తప్రమాణప్రపాసోధాట్టాలకసాలహత్వ్యవిభిఖాసాపానసంస్థానముల్॥ శ్రీధుర్యోధిసేష్టుఁగాంచనమణిన్నెద్దంబులైయవ్వరి॥ శ॥ కూడిగ్రహంబులుదిరుగఁగి॥ మేడలతుదనెలపులందుమెలఁగెడిబాలల్॥ క్రిడింపరుపురుములతో॥ వ్రీడందడ్యేళలందుమినుమావీట॥ ఉ॥ ఆయతవజ్రనీలమణిహాటకనిర్మితహర్మ్యసాధవా॥ తాయనరంధ్రనిర్మదసితాభ్రమహాగరుధూపధూమముల్లోయదపద్మలోయనుచుండుగమహీరుహారచ్యుతాఖల॥ జేయుచునుండుదాండవశిష్యములస్పరిఁగికిసంఘముల్॥ గీ॥ సరసనమచుమండిసాధాగ్రహేమకుంభములలోనినినుడువ్రతిభలింప॥ నేర్పటింపలేకనులుపెక్కింద్రంచు॥ బ్రజలుమాచిచోద్యవమదురంచు॥ ఉ॥ శ్రీరమణీయగంధములఁజెన్నువహించుఁబురివనంబులం॥ గోరకజాలకస్త్రజకుట్టలపుష్పమరందపూరచి॥ స్ఫారలతాప్రకాండవిటవచ్చుదపల్లవపల్లెగిరిభా॥ సారపరాగమూలఫలసంభృతవృక్షలతావిశేషముల్॥ క॥ శ్రీకరములుజనహృదయ॥ శీకరములుచందపవనశీర్ణమహాంభ॥ శ్రీకరములుహంసపహం॥ గాకరములునగరిగువలయాజ్ఞాకరముల్॥ క॥ నవపసుమామోదభరా॥ జవనమురిఁఖన్నదేవాజసేద్దాంభో॥ లవనముసమధిగతవనము॥ పవనమువిహారించుఁబోరభవనములంచు॥ క॥ బ్రహ్మత్వములఁఘువగునని॥ బ్రహ్మయువిరుచులకువచ్చిపట్టండుగాతా॥ బ్రహ్మదికశలందత్తురి॥ బ్రహ్మజనుల్ బ్రహ్మజిహ్వ॥ వలువలెవర్చు॥ క॥ నగిరిభూసురకృతలస॥ దగిరితమభధూమపిహితమైకా॥ మహాగగనములిలంబగునే॥ మిగులఁగబెడఁగనునెగ్రహసమృద్ధంబయ్యు॥ క॥ తిరుగరువలుకగ్ధులకును॥ మురుగురుధనమిత్తురితరసుదతీమణుల॥ చులుగరురణమునఁబిఱిచికి॥ నలుగరురాజన్యతనయులానగరమున॥ క॥ రత్నాకరమైజలనిధి॥ రత్నములీనేరదట్టిరత్నాకరమే॥ రత్నములఁగొనుచురిస్తురు॥ రత్నాకరజయులువైశ్యరత్నములుపురి॥ క॥ తుంగంబులుకరహాళిరి॥ శృంగంబులుదానజలవశీకృతభంగి॥ భృంగంబులుజైలాభస॥ మాంగంబులునగిరిమత్తమోతంగంబుల్॥ క॥ ప్రియములుజితపవనమనో॥ రయములుగృతజయములధికరమణీయగుణాన్వయములుసవినయములునిర్భయములుహాళిపుచయములుపట్టణహయముల్॥ క॥ పులులపగిదిఁగఁతీరవ॥ ములక్రియశలభములమాడి॥ ముదిగమదేభంబులెఱుగుననాచిధాకలహమ॥ హూగ్ధులుబుభులుగలరావీట॥ క॥ ఆవీటనుండువారికి॥ భావింపఁగలేవుతొమ్మిపాపాదులుతాడోబోదకృపావశమున॥ దేవప్రతిమానులగుచుదీపింతురిలా॥ సీ॥ ఆసక్తికృష్ణముభావలోకనమందహారిపాదసేవననుందవిత॥ వెలుపునారాయణవిముఖకార్యములందపారవశ్యమవిష్ణుభక్తియంద॥ బాష్పనిర్గతపక్రీపద్యసంస్తుతులందపక్షపాతముశాన్తిభక్తులంద॥ లేమిగోవిందాన్యలిలాచరణమందప్రహమగోవిందపూజనములంద॥ బంధమన్యుతపరచుష్టపథములంద॥ జ్వరముమాధవవరహితక్షణములంద॥ మత్సరములీశుక్తైకర్యమతములంద॥ నరవరోక్షమవినుముతన్నాగరులకు॥ వ॥ మఱియునప్పరవరంబున, హరికిం, బారిజాతమహీజంబును, పుధర్మయగియెడిదేవసభయును, దేవేంద్రుండిచ్చెగ, గర్జకదేశంబులనుపుగలిగిమనోజవంబులును, శుక్లవర్ణంబులునైనతురంగంబులపరుణుండాసంగమత్యకూర్మపత్మమహావర్షశంఖముకుందకుందకచ్చపనీలంబులను నెనిమిదినిధులఁగుజేరుండుసమర్పించె॥ నిజాధికారశుద్ధికోటకుఁదగ్గినలోకపాలకులును, దొరితమడుగువతోగుణాకటాకటీకణింబులుపెంపనించినవగుసంకరానుబంధ

తిభక్తితోనమర్చించిరివిధంబునఁకదర్శించిచేసిపురమునఁమర్చించెనువిశ్వకర్తృమంగళగుణనంతర్హితగహ్వాధికినిగురుదర్శితమఃఖప్రవాహతరికిఁహరికిఁవఁగిష్టువిశ్వకర్తృనిర్మితంబైనద్వారకానగరంబునకునిజయోగప్రభావంబునను

—శ్రీ కృష్ణుండునిరాయణుండైకాలయవసుండువెంటనంటపరుగెత్తుట. శ్రీ—

ధురాపురజనులనందఱంజేర్చిబలభద్రునకెఱింగించి,తదనుమతంబుననందనవనంబునిర్గమించు,పూర్వదిగ్గజంబుపెంపునతురుగిరిగహ్వారంబువెలువడుకంతీరవంబుతెఱంగునహరిహాయదిగంతరాళంబుననుదయించునంధకారపరిపంథికైవడి,మధురానగరంబువెంటవడినిరాయణుండైయెమటవచ్చుచున్నహరింగని॥ మ॥కరిసంఘంబులులేపురాపురుగగోళుంబులేరథవ్రాతము॥ ల్పరిసర్పింపపురారుతూరులుధనుర్పాశముఖ్యాయుధోత్తరముంబట్టెడుశత్రుచాపయుతమేఘస్ఫుర్తితోమాలికాధరుఁడొక్కండఁబెర్గమించెనగరహ్వారంబునంగంటిరే॥ కా॥ఎన్నేనయ్యెదినంబులినగరిపైనేనుండిపోరాటకు॥మున్నెవ్వండునురాదువీఁడొకఁడునిర్మితాయుధుండగుదెంచెన్నహ్మోర్వకృత్ప్రియోక్తులకున్ శ్రీగోరియోమాడుఁడంచున్నాత్మీయజనంబుతోడయవసేతుండెట్లుతెల్గింపంగ॥క॥ విభులగుబ్రహ్మప్రముఖులకభిముఖుడైనడువకుండునట్టిగుణాధ్యుండిభరాజగమనమొప్పుగనభిముఖుడైనడిచెఁకాలయవసునకధిపా॥ఆనఘయంబుననయ్యాదవేంద్రునినేర్పడంజూచి॥మ॥వనజాతాత్ముండుసింహమధ్యుండురమావతుండుశ్రీవత్సల్యా॥ ఛనుఁడంబోధరదేహుఁడెంచుముఖుఁడంచద్దిర్వబాహుండునదవనమాలాంగదహారకంకణసముద్యతులంబులందీతఁడా॥మునిసూచించినవీరుఁడొననుచునమ్మాధుండుగాఢోద్ధతి॥సీ॥చటులవాల్చిలసైంహికేయునిభంగిలాళితేతరజటాలితకూల॥ల్రళయావనరబృహద్యానుహేలిద్యుతిఁబరుపారుణశ్శత్రుపటలివ్రేల॥ గాదంబీనిఛన్నకాంచనగిరిభాతిఁగవచసంవృతదిర్వకాయమమర॥వల్మీకసుప్తమర్పారాహితైవడికోశంబులోవాలుకొమరుమిగుల॥పార్శ్వపేర్చిమించియశ్వంబుగదలింఁచికమలసంభవాదిఘనులకైనఁబట్టరానిప్రోడఁబట్టెదననిజగదవనుఁబట్టఁగదిసెయవనుఁడధిప॥ఇటుఁదన్నఁబట్టవచ్చినఁబటుతరజవరేఖమెఱసపట్టువడకదిక్రటములమరహరివారెల్లఁబటులగతిన్వాడుదోడఁజనుదేరంగ॥అప్పుడుకాలయవసుండెట్లనియె॥మ॥యదువంశోత్తమపాకుపాకురణమీనర్ణంబుకంసాదులనదనయోజయించితివనిసమిక్షామంబునన్వచ్చిలేర్పడితభ్యాతులువీటివోవనరికిన్వెనిచ్చియుబ్బంగిసేగుదురేరాజులురాజమాత్రుడవెవైగుణ్యంబువచ్చెన్జుమీ॥ మ॥బలిమిన్నాధవనేడునిన్నభువనప్రఖ్యాతిగాఁబట్టెదున్జలముల్పొచ్చినభూమిక్రిందంజనినకైలంబుపైసేకేసనన్పలిదండర్వులసింఁచినర్జునకృతహంబుంబ్రవేశించినక॥ జలధిందాఁటిననగ్రజన్మహాలికాశ్వాటాకృతుల్పొచ్చినక॥ అదియునుంగాక॥మ॥శరములేదూరపుమర్దనుర్గుణలతాశబ్దంబులేతేరవా॥ హరిరింభోద్ధతిధూరిగప్పుడకటాహాస్యండువైపాటను॥ర్వరపైనేక్రియఁబోరితోకదినమున్నాతాశిఁతోఁగేరితో॥ గరితోమల్లురతోజరాతనయుతోఁగంసావసినాభుతో॥వ॥అనిపలుకుచుఁకాలయవసుండువెంటనరుగుదేరనరకుసేయక మందహాసంబుముఖారవిందంబునకు సౌందర్యంబుమెసంగవేగిరపడకురమ్మరమ్మనుచుహరియాను॥ సీ॥అదెయిదెలోఁబడెనపట్టవచ్చినగుప్పించిలంఘించుఁగొంతతడవు॥పట్టరాదీతనిపరువగ్గలంబనిభావించడనసమీపముననిలుచునడరిబార్పవ్వంబునకడ్డంబువచ్చినఁగడించియిట్టట్టుఁగికురువెట్టు॥వల్మీకతరుసరోవరములడ్డంబైననవ్యాపసవ్యంఁచరతఁజూపు॥బల్లములదాఁగుదిబ్బలబయలుపడును॥ నీడలకుఁబోవునిరవులనిగుడితాటు॥నన్నుఁబట్టిననివుమానవుఁడవనుచు॥యవనుఁడెదుగంగబహుజగదవనుఁడధిప॥మఱియును॥ సీ॥సకభూతవ్రాతసంవాసుఁడయ్యునువనములునగములువరుసదాటు॥లోకోన్నతుండునులోకచతుఁడునయ్యుమాఁటిమాఁటికినికిరీమగుడిచూచు॥ బతువిపక్షసంబంధశూన్యండయ్యుఁడనువిపక్షుండువెంటఁదగులగుడు॥విజయాపజయభావవిరహితుండయ్యుఁడానపజయంబునుజెందినట్లుచేయు॥నభయభయవిహీనుఁడయ్యుభీతునిమాడిఁగానఁబడునునర్వకాలరూపుఁడయ్యుఁగాలచకితుఁడైనకైవడివనిమానిపటచువెఱపుమానియధిప॥ఇవివిధభక్తులను॥ క॥దారిబ్రహ్మత్రవభవనున॥పారమహావేగవిజితపవనుస్వవను॥ దూరముఁగొనిచనికృష్ణుండు॥ఘారంబగునెక్కలైలగుహవడిఁజొచ్చె॥ క॥అదెలోఁబడెనిదెలోఁబడెనదెయిదెపట్టెదనటంచునాశావశుఁడై॥ యదుసింహునిపదపక్షి॥ పదలకగిరిగహ్వారంబువాడుజ్ఞొచ్చె॥వ॥ఇట్లుచొచ్చిమూఢహృదయంబునుంబోలెదమగిపూర్ణంబైనగుహంతరాళంబునదీర్ఘతల్పనిర్మితంబైనగుఱకయిడుచున్నయొక్కమహాపురుషునింగనిశ్రీహరిగాఁదలంచి॥ ఉ॥అలముసేయలేకపురుషాధమదుర్లభకంటకద్రుమాభీలమహాశిలాసహితభీకరకుంజరభిక్షసింహశాస్త్రులతరత్రుసంకలితదుర్గవధంబునఁబాటుదెంచియా॥ శైలగుహస్సనిద్రుక్రియసాగినటించినఁబోవనిత్తునేక॥ఎక్కడనేవ్వారలకును॥ జిక్కవనుచునారదుండుసెప్పెనునాకుం॥

జక్తిగతికైకొడఁబోయెను; నికరముగానిర్యఁబుత్తునిన్నొకండఁగి॥ అనుచుయవనుఁడట్లుహాసంబుగావించి చటులకదిన
కులిశనద్వితమైనపాదమెత్తితన్నెఁబాటితద్దేహంబునగగుహంబ్రతిస్వనంబునిగుడఁగి॥ తన్నినలేచినీలికనుదమ్ములుమె
ల్లనవిచ్చిలోపలఁనన్నపుకిన్గవర్తిలదితల్లనిదృష్టిసమిధవిగ్రహయ్యాత్మన్నమహాగ్నికీలములభిప్రముచేసెనతండుసాయ
క॥ చ్చిన్నవిరోధితవనుశ్రీభవన్యవనుస్థముక్రియఁ॥ ౪॥ ఇట్లేకక్షమాత్రంబునయవనుఁడునీటయ్యెననివనిరాజి
ట్లనియె॥ గీ॥ ఎవ్వఁడాతఁడెనికెప్పుడుదండ్రీఘోరాత్రిగుహకునేటికతండువచ్చినిగ్రవోయెయవనునిటుగాల్పనెట్లో

— శ్రీ ముచికుండునిపూర్వకథాభివర్ణనము. శ్రీ —

పెండలియఁబలుకునాకుదీపరేణ్య॥ ౪॥ అనినంబరీక్షిన్నరేంప్రసకునతికుతూహలంబుతోశుకయోగివర్యుండిట్లనియెని
త్వోకుకులసంభవుండుమాంధారకొడుమముచికుండుండునరాజు, రాక్షసభీతులైనవేల్పులంబెద్దగాలంబు సంరక్షించిన
మైబ్బివారమరలోకరక్షకుండైనయారాజకుమారునికడకుండేరిముచికుండునకిట్లనిరి॥ మ॥ జగతిన్నిర్గతకంటకంబయినరా
జ్యంబునిన్నెంచితూరగణాగ్రేసరశ్చక్రకాలముమముప్రక్షించితిలోననీమగువల్తుంశ్రులుబంధులున్నుతులు సంబంధు
ల్లువిన్నేరుకాలగతిజెందిరికాలమెవ్వరికిన్గర్హ్యంబుగాదారయ్య॥ ౩॥ కాలముప్రబలురహనుబలి॥ గాలాత్మండిశ్వ
రుండగణ్యుఁడుజనుల్లాలవశులఁగాఁజేయును॥ గాలముగడువంగలేరుఘనలేవ్వారు॥ ౩॥ పరమిచ్చెదహృద్గింపుము॥ ధర
ణీశ్వరమోక్షవదవిదకన్మఘేమెవ్వరమునువిభులముగామీశ్వరుండగుహరిరక్కమోక్షసంగతిజేయ॥ ౪॥ అనిపలికి
నదేవతలకునమస్కరించిముచికుండుండునివ్రంగరిచేవదత్తనిద్రావశుండైవర్వతకుహంతరాళంబునశయించియుం
డెయవనుఁడునీతొనపిమ్మటహరిముచికుండునిముందఱనిల్చిన॥ సీ॥ వనరుహలోచనువైజయంతీదామశోభితురాకేండు
సుందరాస్యమకరకుండలకాంతిమహితగండస్థలుఁగొప్పభక్తవేయఘనశరీరు॥ శ్రీవశ్యలాంఛనాంచితవత్సుమృగరాజ
మధ్యుజ్జుతార్చనముంధహంస॥ గాంచనసన్నిభకాశేయవాసుగాభీర్యసౌందర్యశోభితుఁడైనన్నునమ్మహాత్ముఁజూ
చియాశ్చర్యముగుబొందితన్నోజ్ఞదీప్తిదనకుఁజూడ॥ నలవిఁగాకచకితుండైయెట్టికేలకు॥ బలిరెచ్చీతినవనిపాలకుం
డు॥ మ॥ త॥ శివోయంప్రండవోఽవిభావనుడవోచండప్రభారాశివో॥ శశిచూడామణివోపితామహుడవోచక్రాంకహ
స్తుండవో॥ దిశలున్నామియుమిన్నునిండెనిదెనిలేజంబుఁజూడంగడు॥ ర్వశమెవ్వండవీటలవచ్చితివటన్వత్తింపదేకాక
॥ ౩॥ ఈయదవిచమకంటక॥ ధూయిష్టముఘోరసత్వపుంజాలభ్యంబోయెయ్యెట్లువచ్చితినియుమగులుకమలవత్త
నిభములునూడ॥ ౪॥ మహాత్మాయేనునీకునుప్రొమణంబుసేయంగోరెదనీజన్మగోత్రంబులెఱింగింప నన్తుండనైననె
ఱింగింపునేపత్వోకువంశసంభవుండును, మాంధాత్యనందనుండును, ముచికుండుండునవాడదేవహితార్థంబుచిరకాలజా
గరత్రాంతుండనైనిర్రసెందియింద్రియసంచారంబులుమఱచి॥ శో॥ ఏనిద్రించుచునుండసెకన్మనుజుండేతెంచిదుష్ట
ర్తుండై॥ తానీతొచెడనాత్మకిల్చిమహాదర్శివ్రుండైయంతట॥ శ్రీనాథాకృతివైననిన్నుగనివీక్షింపన్నకన్తుండనై॥
దీనత్వంబునుజెందితిన్ననుగృహృష్టిన్విలోకింపవే॥ అనినవినిమేఘగంభీరభాషలహరియిట్లనియె॥ సీ॥ భూరజంబులనైన
భూనాథయెన్నంగఁజనుగానినాగుణజన్మకన్తు॥ నామంబులెల్లనెన్నంగనెవ్వరుఁజాలరదియేలనాకునునలవిగాదు॥ నేలకు
వ్రేగైననిబలరాక్షసులమనిగించిధర్మంబుచిలువఁజెట్ట॥ బ్రహ్మచేమున్నునేఁబ్రాగ్ధింపఁబడివనుదేవునింటనువాసుదేవుండ
నగగగరుణనవతరించినసాఖ్యతోనున్న॥ కాలసేమిఁజంపిభులులమఱియు॥ ద్రుంచుకున్నవాడఁడొడరినీచూడినీ॥ తై
నవాడుకాలయవసాడనఘ॥ ౪॥ వినుముతొల్లియనీవునన్నుసేవించినకతంబుననిన్నునగ్రహింపనీలైలగుహకునేతెందితి
నభీష్టంబులైనవరంబులడుగుమిచ్చెదమధ్యక్షులగుజనులుగ్రన్తరశోకంబునకన్తులుగారనినహరికిముచికుండుండునమస్క
రించి నారాయణదేవుండగుట నెఱింగియిరువదియెనిమిదవసహాయగంబునందునారాయణుండవతరించునని మున్నగు

— శ్రీ ముచికుండునిశ్రీకృష్ణునిస్తోత్రముసేయుట. శ్రీ —

గ్గుండుచెప్పుటఁదలంచి॥ క॥ నీమాయాఁజిగిపురుష॥ శ్రీమూర్తిగజనమునిన్నుసేవింపన్మమిత్రాయగృహగతమైనుఖ॥ తా
నునమైకామవంచితంబైయాశా॥ ౬॥ పూనియనేకజన్మములఁబొందితుదిందనపుణ్యకర్తనం॥ తానముపేర్చిగర్భవసుధా
స్థలిఁబుట్టిప్రపూర్ణదేహుండై॥ మానవుండైగృహేచ్ఛబడుమందుండఁజంబుతృణాభిలాషియె॥ కానకపోయినూతఁబడు
తైవడినీపదభక్తిహినుండై॥ క॥ తరుణీపుత్రధనాచుల॥ మఱిగిమహారాజ్యవిభవమదమత్తుండనై॥ నరతమలుబుండనగునా॥
కరయగవహుకాలమీశయాఁజివోయె॥ క॥ ఘటకుడ్డసన్నిభంబగు॥ చక్రులకలేబరముఁజొచ్చిజనపతిసంచు॥ నృటుచ
విభావనుడవో॥ అగ్నితేజుడవో॥ చండప్రభారాశివో॥ హర్షుండవో॥ శశిచూడామణివో॥ బ్రహ్మండవో॥ చక్రాంకహస్తుండవో॥ దిక్కుదేవుండవో॥

తురంగంబులతో నిటనటదరుగుదునున్న నెఱుంగునీశాగ్ని వివిధకామలోభవిషయలాలనుచున్నా నత్రైవేద్యులై
 సంతకుండవై ననీవువేళనరసిస్మంతువునర్ప మొదిగి మోక్షకంబునొడియునట్లుక॥సరవరసంజ్ఞితమైరథి కతనీవితమై
 నయొడులుకాలగతిస్థికరవృక్షక్షతిమైచు ప్రరవిత్రిమిభస్త్రిసంగతంబగునీశాగ్ని॥ సకలవిశేలుగెలిచిషములువర్తిం
 పంగఁజూరవీర మేకిసార్వభౌముఁడైన సమలగృహములందుఁగ్రీడాన క్రిష్టవృత్తినుండునిన్నువెదక లేడు॥గీ॥ మాస
 సంబుఁగట్టిమహితభోగంబులుమానియిం ద్రియములమదములడఁచి తపముచేసియిం ద్రతయొగోరుఁగానీని యవృత్త
 పదముఁగోరఁడజ్ఞుఁడీశ॥సీ॥సంసారియైయున్న జనమునకీశ్వరనీకృపయెప్పుడు నెఱయఁగల్గునప్పుడబంధంబులన్నియొడెగి
 పోవుబంధమోక్షంబైనఁ బ్రాప్తమగును సత్సంగమంబునత్సంగమంబుననీకుభక్తి సిద్ధించునీ భక్తివలన సన్నక్తియగునా
 కుపత్సంగమునకంటెమునురాజ్యబంధనిర్మూలనంబుగలిగినది దేవనీయను గ్రహముగాదె॥ కృష్ణనీసేవగానితత్సేవనివల
 చుముక్తిసందాయివగునిన్నుముట్టఁగొలిచియాత్మబంధంబుగోరు నెయ్యార్కుఁడెందు॥ప॥ కాపునరజస్వత్వతమోగుణం
 బులచేతను బంధంబులగునై శ్వర్యశక్త్రుమరణధర్మాదివిశేషంబులుబిడిచి యీశ్వరుండును విజ్ఞానఘనండును నిరంజ
 నుండును నిర్గుణుండును నద్వయుండును నై న పరమపురుషునిన్నా శ్రయంచేడచిరకాలంబుకర్మఫలంబులచేతనా ర్థుం
 డనై క్రమ్యరందద్వాసనలసంపంపుండనై తృప్తంబాయక శక్త్రువులైనయింద్రియభిమలాటింకిని గెలువలేనీనాకుశాంతి
 యొక్కఁడిదిపనుండునై ననన్నునిర్భయుంజేసిరక్షింపుమానిముచితుండునీహరియట్లునియొడు॥ నంచదినికుభక్తివృత్త
 మండననీవుపదార్థమెల్లువ॥ ద్రించిననై నఁగోరికలదిక్కునఁజిక్కివుమేలునిర్మలోదంచితవృత్తినిగ్నోలుచుధన్యులబద్ధులు
 నట్లునీకునిశ్చంచలభక్తిగల్గెడిపరవ్యము నేలుముమాన నేటికి॥ప॥నరేం ద్రానీవుతొల్లిక్షత్రధర్మంబుననిలిచివృక్షయా
 వినోదంబులజంతువులపదియించినాడవునవంబునఁదత్కర్మము పుండవై తర్వాతిజన్మంబునసర్వభూతసఖత్వంబుగలి
 గి బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుండనై ననుండే రెవవనిపీడ్చొలిపినహరికేల్రుగక్షిణంబువచ్చిననుసగ్రించునహవెడలి సూక్ష్మప్రమా
 ణదేహంబులతోనున్ననునువ్యవళువృక్షులతాడులంగనికలియంగంబు ప్రాప్తంబగుననితలంచెయు ప్రరాభిముఖుండై తపో
 నిష్ఠుండగుచుసంశయంబులువిడిచినంగంబులుపరిహరించి విష్ణునియందుఁజిగ్రుంబుచేర్చిగంధమాదనంబుప్రదేశించిమఱి
 యునరనారాయణనివాసంబైన బదరికాశ్రమంబుచేరిశాంసుండై పారినారాధించుచుండెనిట్లుముచితుండుని వీక్షిని॥
 శా॥అచ్చిర్రుప్రకటప్రతాపరచీచేనాశాంతరాశంబులన్సృచ్చాదించుచుగ్రమ్మరన్నభురకున్నట్టుయొడతేలించి॥దా
 చ్చాదించిమహానిరోధముగఁజ్రాకారమైయున్నయా స్థేచ్చద్రాతము నెల్లఁద్రుంచెరణభూమి న్నెంపుసాంపారక॥౧౬॥

జరాసంధుండు ప్రవర్ణునిరీతిహించుట. శి

ప॥ఇట్లు స్థేచులంబొరిగొని-మఱియునమ్మభురౌనగరంబునంగలధనంబుద్వారకానగరంబునకులంచిన-మనుష్యులుగొ
 నిపోవు నెడ॥ సీ॥ ఘోటకసంఘాతఖిలసమున్నర్థతర్కభాషిణీమాతసందోహముగను మహనీయమదకలమాతంగకకటదాన
 ధారలకిలాలధారలుగను నిరుపహస్యంబున నేమినిగోపంబుదోరుణగిజ్జితధాన్యముగను నిశితతస్మాస్త్రప్రమానితక్షిణిరో
 చులులలితసౌదామినీలతికలుగను శక్త్రురాజప్రతాపాగ్నిశౌంతముగను వృష్టికాలమువచ్చునవిధముదోప॥ నేగుడెం
 చెజరాసంధుఁడిరుపదియును మూఁడునెఱిహిణులుదన్ను మొనసికొలువ॥ చ॥ఇటువనుడెంచెయిన్నవగుఁడేశ్వరవాహి
 నిఁజూదియన్దసం॥ ఘటనముమానిమానవులకై వడిభీరులభంగి నొడిముండటిగన మెల్లిడించుచుతామరసాభపవద్ద
 యుగ్రియాపటువులురామకేశవులుపాటిరి ఘోరవనాంతరంబులక॥ ప॥ ఇట్లుపటచున్నకృష్ణులభక్త్రులంజూచి
 వారలప్రభావంబులెఱుంగకపరిహసించి॥ ఊ॥ఓయచువీరులారరభసోధతఁబాటకుఁడ్డినుపాటినన్సౌయెడువాడఁగా
 నుమిముఖామినడంగినమిన్నుఁబ్రాకిన॥ ద్వియధిఁజొచ్చినంబగిలిస్త్రించెదనంచుననుస్తసేనతో॥బాయకవచ్చెవెంట
 బడిబాహుబలాధ్యుఁడుమ్మాగధేశుఁడుక॥ప॥మఱియుంబలాయమానులై బహుయోజనలఘులనూరంబుచనివీశ్రాంతు
 లైతమకుడాఁగ నెలవగుననియింతుండుమిక్కిలివర్షింపఁ బ్రవర్ణజాఖ్యంబైన పదనకొండుయోజనంబులపొడవును నంతి
 యవెడలువునుంగలగిరియొక్కరంగ॥ శా॥ అనై లేంద్రముఁజుట్టిరావిడిసిరోమావిష్టుఁడైనాగధోర్విశుండావనుదేవనం
 దనులఁదావీక్షింపఁగా లేకనన్నా శేచ్ఛట్టలసానుశృంగములఁబూర్ణత్రోధుఁడై కాథముల్॥ రానుల్లానిడిచిచ్చువెట్టఁబని
 చెకారోద్రంబుతోభృత్యులక॥ప॥ఇట్లుజరాసంధునిజనప్రదీపితంబైనమహానలంబుదరికొనియెనంచు॥ క॥ పొగలెగ సెఁ
 బొగలతునలను॥ మిగులుచుమడుగురులునిగి దేమిడుగురుగమిము॥ న్నుగలప్రవృత్తండునుండనుభగభగలనిమంటలాదవె
 భయదములగుచుక॥ ప॥ మఱియునమ్మహానలంబు చిలసానుశృంగవృక్షులతాకుంజపుంజంబులదరికొనిశిఖుకిసల

యంబులుగ, విస్ఫులింగంబులువిరులుగ, సముద్ధూతధూమపటలంబులుబంధురస్కంధతాభావిసరంబులుగ, సవోహకంబు
 కై వడిసప్త్రంకవంబై ప్రబ్లికతోరసమీరణసమున్నతమఘాలాకాబలిరోహితవియచ్చరవిమానంబును, వివిధవి
 ధూమవిస్ఫులింగవిలోకనప్రభాతనూతనతారకాప్రాంతవిప్రాంతగగనచరంబును, సంతప్రమాసన సరోవరసలిలకా
 లంబును, విశాలజ్వాలాజాలజాజ్వల్యమానతకోలచందనాగ్గురుకర్పూరధూమవాసనావాసితగగనకుహరంబును, గ
 రాళకీలాజాలదందహ్యమానకీవకనికుంజపుంజసంజనిత విటచితారావపరిపూరితదిగంతరాళంబును, భయంకర బహు
 శతరతాభాభిద్యమానపాషాణఘోషణపరిమూర్ఛితప్రాణిలోకంబును, సంతప్యమానతాభాంతరనివిడనిడనిహిత
 తాబకవియోగదుఃఖిలోయమానవిహంగకులంబును, మహాహేతినందీప్యమానకటిసూత్రసంఘటితమయూరపింఛకు
 చకలశయ్యగళభారాలసశబరకామినీసమాశ్రితనిర్మలంబును, దద్ధానేకమృగమిథునంబును నైయేర్పునెడః॥ ఇలనేకాద
 శయోజనములపాడవగు శైలశిఖరముననుండివృషిస్థలక్ష్మణులరిపులబలుల వెలికుటికికానబడక విలసితలీలః॥ వ॥ ఇట్లు
 శత్రువులవంచిందియాదవేంద్రులుసమ్మద్రుపథిమంబై నద్వారకానగరంబునకుంజనిత-జరాసంధుండువారలు దగ్ధులై ర

— శ్రీకృష్ణక్షేత్రానికల్యాణకథా ప్రారంభము. చిశ్రీ —

నితలంచుచుబులంబులుందాసునుకుగ్ధదేశంబునకుమఱచినయెనంత॥ క॥ అవసగర్భవంపున॥ రైవతుడనురాజుడెచ్చి
 రామనకిచ్చె॥ రేవతియనియేడుకన్యనుభూవరమునువిటికాడెబుద్ధిందెలియఁ॥ తదనంతరంబ॥ మ॥ ఖగనాథుండమ
 రేంద్రుఁగెల్పిసృధమఁగైకొన్నచందంబున॥ జగతీనాథులజైద్యవత్తుచరులన్నాశ్వాదులంగెల్పి॥ త్రకుండై చక్రీవ
 రించెభిక్షకుతక్కారాణేవగకధికరమాభగవత్సంభవవ్రహ్మహానునిమణిన్నామణిఁగృత్తిణిఁ॥ వ॥ అనినరాజునియె-
 మున్నూరాక్షసవివాహంబునన్వయంవరంబునకువచ్చినహరి గృత్తిణింగొనిపోయెననిపలికితివి॥ కృష్ణుండొక్కరుం డెచ్చి
 ధంబునసాశ్వాదులంజయించితనపురంబునకుంజనియెనదియునుంగాక॥ తా॥ కల్యాణాత్మకమైనవిష్ణుకథలాకర్ణించుచు
 న్ముక్తుడొకల్యుండెవ్వఁడుదృపుండొనవినింగాంగ్రొత్తలొంచుదుసాకల్యంబేర్పడభూసురోత్తమయెటుంగంబల-
 వేరుక్షేత్రానికల్యాణంబువినంగశాకుమదిలోఁగౌరూహలంబయ్యెడిఁ॥ క॥ భూషములు సెవులకుబుధాతోషణములనేకజన్మ
 దురితాఘ్నివి॥ శ్లో॥ వణములుమంగళతర॥ ఘోషణములుగరుడగమనుగుణభాషణముల్॥ అనిరాజడిగిన శుకుండిల్లనియె॥
 చ॥ వినుమువిదర్భదేశమునవిరుడుకుండినభర్తభీష్మకుం॥ దననొకదొడ్డరాజుగలఁదాతనికేపురుపుత్రులగ్రజం॥ దనఘుం
 డురుక్షీనాఁబరగునందలకుంగడగొట్టుచెల్లెలై॥ మనుజవరేణ్యపుత్రైమేకమానినిరుక్షీణాఁబ్రసిద్ధయై॥ క॥ బాలేందురేఖ
 దోచిన॥ లాలితయగునపరదిక్కులాగునధరణి॥ పాలునిగేహముమెఱసెను॥ బాలికజన్మించియెదుగభాసురమగుచు॥ మ
 టియుదినదినప్రవర్ధమానయై॥ సీ॥ పేర్వేరబొమ్మలపెండ్లిండ్లుసేయచునబలబతోడవియ్యంబులందు॥ గుజ్జనగూల్లనుగొ
 మరొప్పవండించిచెలులకుఁబెట్టింఁచుఁజెలువమెఱయి॥ రమణీయమందిరారామదేశంబులపుపుడీఁగెలకునేట్రోడిసేయు॥
 సదమలమణియసాధభాగంబులలీలతోభర్తృదోలికలనూఁగు॥ బాలికలతోడఁజెలరేఁగింబతులాడు॥ తారీకాకీరపక్షికిఁ
 జదువుజెప్పు॥ బర్హిసంఘములకుమురిపములుగరపు॥ శుదమరాళంబులకుఁజూపుమందగతులు॥ అంత॥ సీ॥ దేవకీసుతుకోర్కె-
 తిఁగెలువీడంగవెలదికిమైదీఁగెవీడదొడఁగె॥ గమలనాభునిచిత్రకమలంబువికసింపఁగాంత్రినింతికిముఖకలనుమొప్పె॥
 మధువిరోధికిలోనమదనాగ్నివోడమాపఁబొలఁతికిజనుదోయిపాడవుసూపె॥ శౌరికిధైర్యంబుసన్నమైదాయంగజలజా
 తీమధ్యంబుసన్నమయ్యె॥ హరికిఁజ్రేమబంధమధికంబుకాఁగేశ॥ బంధమధికమగుఘృబాలకమరె॥ బర్హిసయనువలనఁబ్ర
 మదంబునింఁదార॥ నెలఁతయోవనముననిండియుండె॥ వ॥ ఇట్లుగృత్తి, రుక్మరథ, రుక్మబాహు, రుక్మకేశ, రుక్మనేత్రులనునేపు
 కుంజెలియలై నరుక్షిణిదేవి, దనయెలప్రాయంబున॥ క॥ తనతండ్రిగేహమునకుంజనుదెంచుచునున్నయతిధిజనులవలనఁ
 గృష్ణునితాపబలగుణాదులు॥ వినికృష్ణుఁడుదనకుండగినవిభుఁడనితలఁచె॥ క॥ అలలనదూపుబుద్ధియు॥ శీలములక్షణముగుణ
 ముంజింతించితగ॥ న్నాల్కాత్మమొదనకిల్లాలుగఁజేకొంచుననుచుహరియందలఁచె॥ అంత॥ ఉ॥ బంధువురెల్లగృష్ణునకు
 బాలికనిచ్చెదమంచుశేషమీసింధువులైవిచారములుసేయఁగవారలనడ్డపెట్టిదు॥ స్పంధుఁడురుక్షిక్ష్మణునెడఁజాలవిరోధ
 ముఁజేసి॥ ముత్తపుష్పంభయవేణిత్తశిశుపాలునకంచుదలంచెనంధుడై॥ ఉ॥ అన్నతలంపుతానెఱిగియన్నవనీరజ
 గంధిలోననా॥ పన్నరసెందియాప్రుడగుబ్రాహ్మణునొక్కనిఁజీతిగర్వసం॥ ఛమ్మఁడురుక్షినేడుననుజైద్యునకిచ్చెద
 నంచునున్నవా॥ డెన్నివిధంబులంజనిబుధేశ్వరచక్రీకివన్నవింపవే॥ క॥ అయ్యొక్కొడుకువిచారము॥ లయ్యయివారింపఁజా

• ముత్తపుష్పంభయవేణిఁ॥ మందింపకుత్పదశరక్కులవలెనల్లనశకలగుక్షిణిదేవి.

లండను గానుండు సైయ్యు మెటింగింబిటుమువయ్యనదికానసకానుసారిన్సరికా॥ వా అనికొన్నిరహస్యవచనంబులు
 సెప్పినవినిబ్రాహ్మణుండు ద్వారకానగరంబునకుంబని శ్రీ ప్రతిహానులవలనదనరాక నెటింగింది యన్నశత్రుండున్న
 నగరుంబ్రవేశించి,యందుగ ననకానవాసీనుండయియున్న పురుషోత్తముంగాంచి పెండ్లికొడకవుగమ్మనిదివించినను
 సముసినగవులునగుచుబ్రహ్మణ్యదేవుండైనహరి తనగద్దెయిదిగనడిగిబ్రాహ్మణుంగుర్పుండపయోగించి తనకుదేవతలు
 సేయుచుండంబునంబూజులుసేసినరసవదాగ్ధంపవన్నంబైనయన్నంబుఁజెట్టించి,రెట్టించినప్రియంబున,నయంబున, భూ
 సురుండైనభూసురుండేరిలోకరక్షణప్రత్యైనహస్తంబుననతనియడుగులుపుడుకుచు మెల్లననతనికిఘ్రినయె॥ సీ॥జగ్గ
 తీసురేశ్వరపంతోపచిత్తుండతైయన్నసిధర్మకుతిసులభము । వృద్ధసమ్మతమిదిచిత్తమెయ్యదియైనబ్రాహ్మింపహర్షించు
 బ్రాహ్మణుండు। దనధర్మముననుండుదరలఁతాధర్మంబుగోరితలతనికిఁగూరియుచుండు। సంతోషిగాఁడెనికత్తుండైనన
 శింఘునిగ్ధనినుండైననింఱుఁబోలుసంతసించెనేసనర్హభూతసుమ్మత్తములకుఁబ్రాహ్మణముదితమానసులకుశాంతు
 లకునునుజనులకునుగర్వసీనులకునువినతులేవొనర్తు॥ ఊ॥ఎవ్వనిదేశమంచునికిఁజ్ఞానానిచేఁగుతలంబుగల్గుమి॥ కెవ్వనిరా
 జ్యమంచులబ్రజలెల్లనుఖంతురువాడునుత్పీయింఁడివ్వనరాశినుర్గమునకెట్లగుదెంచితవయ్యనీవులేనవ్వులుగావునీత
 లఁపునంగలమేలానరింతుధీమాణి॥వ॥అనియిట్లులిలాగ్యహితశరీరుండైనయ్యప్పరమేశ్వరుండడిగిన,ధరణీసురవరుండతనికి
 స్థిరియె,దేవాదిదర్శదేశాధీశ్వరుండగుభీష్మకుండనురాజుగలంఁదారాజుకూఁతురు,గుక్మిణీయనుకన్యకానుణిగలదయ్యిం
 చువదననీకుంఁగెంకర్యంబుసేయంగోరిచివాచామంగళప్రత్యైనయొక్కసందేశంబువిన్నవించుమనిపుత్రైంచెనవధ
 రింపుము॥సీ॥ఏనీగుణములుగర్హేంద్రియంబులుసోకదేహతాపంబులుటిటిపోవు॥ నేనీశుభాకారమీక్షింపఁగన్నులకఁఖిలా
 ధలాభంబుగలుగుచుండు॥ నేనీచరణసేవలేప్రాప్తుచేసినభువమోన్నతత్వంబుఁబొందగలుగు॥ నేనీలసన్నానుమేప్రా
 ప్తభక్తితోనాడివినబంధనంతతులువాయుఁబ్రియించునాచిత్తమనవరతమునవ్వియున్నదిసీయాననానలేదుకరుణ
 జూడుముకంసారిఖలవిదారి॥శ్రీయుతాకారమానినీచిత్రచోర॥ కా॥ ధన్యస్థోకమనోభిరాముఁగులవిద్యారూపతారుణ్య
 శా॥జన్యశ్రీబలదానశౌర్యకరుణానంశోభిక్షున్నునేకన్యల్లోరరుకోరదేముసురమాకాంతాలలామంబురా॥జన్యానే
 కపసింహనావలన నేజన్మించెనేమోహముల్ ఊ॥శ్రీయుతమాద్రియోపురుషసింహమసింహముపాలిసొమ్ముగో॥మా
 యువుగోరువందమున మత్తుడుచైవ్యఁడునీవదాంబుజ । భ్యాయినయైననన్నువడిఁదాఁగోపొయెదనంచునున్నవాం
 డాయధమాధముండెఱుంగఁడన్యతమైవభవస్మృతాపము॥ మ॥ ప్రతముద్రేవగురుద్విజన్మబుధసేవల్లానధర్మానులున్
 తజన్మంబులనీశ్వరుఁహరిజగత్కల్యాణుంఁగాంక్షించిచేసితి నేనిన్యసజేవనందనుఁడునాచిత్రేఁడౌగాకగ్నిజ్జితైతప్రో
 చురుకాకపంగరములోఁజేదీతముఖ్యాధముల్ ఊ॥అంతిలిసెప్పలేదుచతురంగబలంబులతోడనెల్లియె॥ పంకజనాభనీ
 పుశిశుపాలజరాసుతులన్దయించినా॥పంకకువచ్చిరాక్షసవివాహమునన్యవదీయశౌర్యమే । యుంకువఁజేసికృష్ణపురుషో
 త్తమచేకొనిపోమ్మవచ్చెదక॥సీ॥లోపలిసాధంబులోనవర్తింపఁగఁదేవచ్చు నేనిన్నుఁడెత్తు నేని॥గావలివారలఁగలబంధు
 పులఁజంపికానిలేరాదనికమలనయన॥ భావించిలేనిపాపాయంబుసెప్పెదనాలింపుకులదేవయాత్రఁజేసి॥ నగరంబువెలు
 వడినగజాతకును మ్రొక్కఁబెండ్లికిమునుపఁడఁబెండ్లికూతుం॥ నెలమిమావారుపంపుచులేనున్నుంబురము వెలువడియేలేం
 చిభూతనాథు॥సతికి మ్రొక్కంగనీవునాసమయమునను॥వచ్చిగోపొమ్మచన్నునవార్యచరిత॥మ॥ఘనులాత్మీయతమోని
 వృత్తికైతెగోరిశుమర్యాదనెవ్వనిపాదంబుజతోయమంచుమునుఁగన్వాంఛింతులేనట్టిని॥ యనుకంపన్విలసింపనేని
 ప్రతపర్యల్పాఱుజన్మంబులన్నినుఁజింతుంచుచుఁబ్రాణమువ్విడిచెదన్నిక్కంబుప్రాణేశ్వరా॥సీ॥ప్రాణేశ్వనీమంజుభా
 పలువినలేనికర్ణరంధ్రంబులకలిమియేలపురుషరత్ననునీపుభోగింపఁగాలేతనులతవలనిసౌందర్యమేలభువనమోహన
 నిన్నుఁబొడగానఁగాలేనిచతురింద్రియములనర్హమేలదయతనీయధరాన్యతంబానఁగాలేజివ్వాకుఫలరససిద్ధియేల॥
 నీరజాతనయననీవవమాలికాగంధమబ్బులేనిమ్రాణమేల॥ ధన్యచరితనీకుదాన్యంబుసేయనిజన్మమేలయెన్నిజన్మములకు॥
 వ॥అనియిట్లురక్షిణీదేవిపుత్రైంచినసందేశంబులుగూపసౌందర్యాదివిశేషంబులును బ్రాహ్మణుండుహరికివిన్నవించికర్త
 వ్యంబెద్దిసేయనవధరింపుమనివరణగానిట్లనియె॥ సీ॥పల్లవవైభవాస్పదములుపదములుకనకరంభాతిరస్తారలూరుల
 రుణప్రభామనోహరములుగరములకంబుసౌందర్యమంగళముగళము॥వహితభావాభావమధ్యంబుమధ్యంబు చతురు
 ల్వేదదాయవన్నుదోయి॥పరిహాసితాంధేంద్రమతలంబునిటలంబుజితమత్తమధుకరశ్రేణివేణి॥ భావజాశుగములప్రాపులు

చూపులుగునునుశ్రునివింటికొనుటబొనులు| దిత్తతోవణములుచెలువభాషణములు| జలజనయనముఖముచంద్రసఖము||
ఉ|| ఆయెలవాగనీకుఁడగునగ్గనకుందగుదీపుమాయపా| ధ్యాయులయానపెండ్లియగుఁడప్పదుజాడ్యములేలనివుని| తో
యమువారుఁగూడుకొనితోయరుహాననఁదెత్తుగానివి| ఛేయముశత్రులన్నరుముసేయుముసేయుముశోభనంబిలఁ||

— శ్రీకృష్ణుండుకుండిననగరంబునకురథాకాశుండై చనుట. శ్రి —

ప|| అనియిట్లుపలికిన బ్రాహ్మణునివలనవిదర్భరాజతనయపుత్రుంఁదినసం దేశంబునురూపసౌందర్యాదు విశేషంబులునుపని
యవధరింబిజకరంబుననతనికరంబుఁబట్టినగుచునయ్యాడజేం ద్రుండిట్లనియె|| చ|| కన్నియమీందనాతలఁపుగాధముకూరు
కురాదురేయినా| కెన్నఁడునావివాహమునహింపకుక్కిదలంచుకీడునే| మున్నెయెఱుంగుచుంబరులమూఁకనడంబికు
మారిఁదెత్తువిద్యున్నతమ్రానుఁద్రుద్వినవహింశిఖన్నడిదెచ్చుకైవడిఁ|| క|| వచ్చెదవిదగ్గఱుమికిఁ| జొచ్చెదభీష్మకునిపు
రమునురుదరలిలఁ| దెచ్చెదబాలఁ| త్రేల్చిడి| ప్రచ్చెదనడంబురిపులువచ్చినఁబోరఁ|| ప|| అనిపలికిన క్షీణీదేవిపెండ్లిసఖ
త్రంబుదెలిసిదనపంపునరథసారథియైనదారకుండుపైన్యగుగ్రీవమేఘపుష్పవలాహాకంబులను తురంగంబులంకట్టిరథ
మాయత్రంబుచేసితెచ్చిననమోఘువనోరథుండైనహరితానును బ్రాహ్మణుండునురథారోహణంబుచేసియేకరాత్రం
బుననానర్తకదేశంబులుగడదివిదర్భదేశంబునకుంజనియె- నంచుకుండినపురిశ్వరుండైనభీష్మకుండుకొమకునకువశుండై
కూఁతుశిశుపాలుగకీర్తననితలంబిశోభనోద్యోగంబుసేయించెనప్పక్షః|| సీ|| రచ్చలుగ్రంథలురాజమార్గంబులువివశోదే
శంబులువిశదములుగఁ| జేసిగవందనసి క్తతోయంబులుగలయంగఁజన్నికలువడము|| రవణీయవివిధతోరణములుగట్టిరి
సకలగృహంబులునక్కఱజేసికర్పూరకుంకుమాగరుధూపములువెట్టిరతివలుపురుఱులునన్నియెడలవివిధవస్త్రములనువి
విధమాల్యాంబరాభరణలేపనములనమరియించిరఖిలవాద్యములునుహాప్రీతి మ్రోయించి | రుద్రవనుసనగరమొప్పి
యందె|| ప|| అంతనాభీష్మకుండుఁజిహితప్రకారంబులంబిగృహేవతలనర్పించి బ్రాహ్మణులకుభోజనంబులుపెట్టించిమంగళా
శీర్షచనంబులుసదివిందిరుక్మణీదేవిసభిషి క్తంజేసినస్త్రయగభీక్షామితంగావించిరత్నభూషణంబులిడి యిగృహస్సా
మమంత్రంబులమంగళాచారంబులూనరించిభూసురులురయొకరణంబులూచరించిపురోహితుండుగ్రహశాంతికొఱు
నిగమనిగదితన్వాయంబున హేలూహంబుఁగావించెమటియనారాజుదంపతులమేలుకొఱుఁ దిలఁజేసుకలఁచొర కి నకచే
లాదిదానంబులుధరణీదేవతలకొనంగెనయ్యవనరంబునను|| భటసంఘంబులతోరథావళులతోభద్రభయూధంబుతో|
బటువేగాన్వితఘోటకప్రజమతోబంధుప్రియశ్రేణితోఁగఁటునరంభముతోవిదర్భతనయంగైకొంచునంఛఃస్వతంత్ర
టవృత్తిన్మదెంచెజై ద్యుఁడుగడుస్తర్విందియవీటికిఁ|| ఉ|| బంధులఁగూడికృష్ణబలభద్రులువచ్చినఁజూఁచినిర్మింధర
వృత్తిజై ద్యునికిమానినిగూర్చెదమంచునుల్లస| స్సింధునమీరవాజిరథసేనలతోజనుచెందిరాజరానంధుఁడందంతవక్త్ర
డునుసాల్వపినూరథపాండ్రకామలుఁ|| ప|| నుటియునానాదేశంబులరాజులసేతులేతెందిరంచుశిశుపాలునెమర్చొనిభూ
జించిభీష్మకుండుకొనివేశంబునతనిపిడియించెనంతఁడద్వృత్తాంతంబువినిశబదహరియొకఁడే| గాఁడుమగధావలుడై
ద్యుహితానుసారులై| నరపత్నులెందఱొనిఁజనినారుపమారికఁదెచ్చుచోలసంగరమగుఁదోడుగావలయుఁగంసపరోధికినం
చువేగఁదా| నరిగెహలాయుధండుగమలాయునిజాడననేస సేనతోఁ|| క|| ఆలోపలనేకతమున| నాలోలవిశాలనయనయ
గురుక్షీణీద| న్నాలోకలోచనుఁడుహరి| యాలోకముచేసికదియఁడనిశంకితయై|| శా|| లగ్నంబెల్లివివాహముంగడిసేనే
లారాఁడుగోమిండుఁడు| ద్విగ్నంబయ్యెడిమానశంబుపినెవోప్పత్తాంతమున్వ్యాహులఁదగ్గిద్యోతనుఁడేటికిందడసేనా
యత్నంబుసిద్ధించునో| భగ్నంబైచనునోవిరించికృతమెల్లంగిన్మృగర్తించునో|| ఉ|| ఘనుఁడాభూసురుఁడేగెనోనడుమ
మార్గత్రాంతుఁడైచిక్రేవో| వినికృష్ణుండిదితెప్పగాఁదలంచెసేవచ్చేసెవోయాశ్వరుం| డనుకూలంపదలంచునోతలవఁ
డోయాశ్యానుహాదేయిన్ననురక్షింపనెఱుంగునోయెఱుంగదోనాభాగ్యమెల్లున్నదో| అనివితర్కించుచు|| ఉ|| పోడను
బ్రాహ్మణుండుయచుపుంగవువీటికివాసుదేవుఁడఁ|| రాఁడునునికఁబోయిహరిరిప్పునిదితెడియిష్టబంధుఁడు| న్నేడనురు
క్షికిందగవులేదటువై ద్యుకకీర్తనంచు| నున్నాడనుగొరికిశ్వరికినావలనన్యపలేచునేడును|| ఉ|| చెప్పువతల్లికిందలఁపుచి
కుఁదితర్జురహాసచంద్రిక| ల్లపుచువక్త్రతావరసగంధసమాగతభృంగంసంఘము| నొప్పుదునిగ్రంజకొనకురోజవరస్వర
సక్తహరము| ల్విప్పుదుకృష్ణమార్గతపీతుణపద్మలఁద్రిపుదెప్పుడుఁ|| ప|| తుడువచుకన్నులనెడలుతోయకణంబులఁగొ
ప్పజక్కిఁగా| ముడువచునెచ్చెలింగదినముచ్చటకున్జననన్నమేమియుఁ| గుడువచునీరముంగొనచుకూరిమిగీరముఁజేరిప
ద్యము| నొడువచునల్లకిగుణవిమోదముసేయచుడాయదన్యలఁ|| సీ|| మృగనాభియలదచుమ్మగరాజసుభ్యహుజలముల

నాడమజలజగంధి॥ ముకురంబుజూడమముకురసన్నిభముబుపువ్వులుదురుసుచుపువ్వుబోడివనకేగిగోర్చుచువనజాతలూ
చనహంసంబుఁబెంపమహంసగమన॥ తలలబోపిండుచులతికాలలితదేహతొడపులుతోడువచుతోడపుతోడవు॥ తలకమిడ
దునుచుటఁదిలకినీతిలకంబు॥ గమలగృహముఁజొరచుకమలహస్త॥ గారవిచితస్నుగరుణఁగైకొనవన॥ మాలిరాఁడుతగవు
నూలియునుచు॥ మఱియును॥ మ॥ మలఁగుడైల్లినిగాలికీర్ణమునటన్వత్తద్విరేఖాళికీ॥ వ్రలఁగునోయిలమ్రోతకైయలుగునుద్య
త్రీరసంభాషల॥ న్నలఁగునెన్నెలవేడిమిడైలఁగుమాకందాంకురభాయుక॥ దోలఁగునొమ్మనునభవానలశిఖాదోర్భూ
యనూనాంగియై॥ వ॥ ఇల్లుహరిరాకకెచురుచూచుచుసకలప్రయోజనంబులయందునువిరక్తయై మనోజానలంబునంబొ
గలెడిమగువకుళుభంబుఁజెప్పవందంబునవామోగులూచనభుజంబులదరెంతఁగృష్ణునినియోగంబునబ్రాహ్మణుండున
నుదెంచిననతనిముఖలక్షణంబుపలక్షించియాకలకంఠిమహిమాత్రంఠతోడనకుంతియై మొగంబునంజిత్తునగవునిగుడ
నెమఱఁజనినిలవంబడినబ్రాహ్మణుండిట్లనియె॥ ఉ॥ మెచ్చెభవద్గుణోన్మత్తికమేయధనావళులిచ్చెనాకుఁడే॥ వచ్చెనుద
ర్శనాయుభుండువాఁడెనురాసుగులెల్లనడ్డమైవచ్చిననైనరాక్షసవిశామామునంగోపోవునిన్నునీ॥ సచ్చరితంబుభాగ్య
మునుసర్వమునేడుఁఫలింఁడెగన్యకా॥ అనినవైదర్భియిట్లనియె॥ మ॥ జ్ఞతిజాతేక్షణుఁడోడితచ్చితివివాసంచేశముజ్ఞిప్పిని॥
న్నిలవంచెట్టిఁగిసకృపంబ్రులకీతెన్నీయట్టిపుణ్యాత్మకుల్లలరేచినికీసికుంబ్రశ్చ్యవకృతిగ్నావింపఁగానేరనం॥ జలిఁగావించెద
భూసురాన్వయమణీసద్భంధుదింతామణీ॥ వ॥ అనినమనగరించెంతరామకృష్ణులుదనకూఁతువివాహంబునకువచ్చుటవి
నిరూర్యఘోషంబులతోనెచున్దొలివిధ్యుక్తప్రకారంబునంబూజించినాధుపర్వంబులిచ్చివిధాంబరాభరణంబులుమొ
దలైనకానుకలాసంగిభీష్మకుండుబంధుజనసేనాసమేతులైనవారలక్కం? మార్గంబునసకలసంపన్నరిపూర్ణంబులైనవివేరం
బులుగల్గించివిడియించెన్నికూడినరాజులకెల్లనుపయోగీన్యబలవిత్తంబులెన్నికొరినపదాద్ధంబులెన్నికొప్పించిపూజించె
నంతవెదర్భపురంబుప్రజలుహరిరాకవినివచ్చుచుదిసేత్రాంజలులందడియవదనకమలవధుపాసంబుసేయుచు॥ గ॥ గెగు
నీచతీవిదద్భరాజసుతకుదధ్యంబువైదర్భియుండగునీచక్రీనింతమంచెదగునేదాంపత్యమియిద్దరిందగులంగిన్వైవ్రహ్మ
నేర్పరిగదాదర్పమాతారాతయై॥ మగఁడోగావుతఁజక్రియారమణీకీమాపుణ్యమూలంబునక॥ అగవలికరాసమయిం
బున॥ సే॥ సన్నద్ధులైబహుశస్త్రుసమేతులైబలసిచుట్టునుపీరభటులుగొలుప॥ ముందజనుపహరములుకానుకలుగొంచువ
గ్గంబులైనారవనితలేగఁబుచ్చుగంధాంబరభూషణకలితలైపాడుచుభూసురభార్యలరుగఁబఱవసంగ్రళశంఖపటహకాహ
శవేణుభేరీధ్వనులమిన్నపికరటిలఁగఁగదగిసతులుగొల్వఁజల్లులుబాధవ॥ సతులుదోడరాగనవిగయమున॥ నగరుడెడలి
నడిచెనగజాతికునుమ్రొక్క॥ బాలదికురిపిహితఫాలయగుచు॥ వ॥ మఱియుసూతమాగధవందిగాయకపాతకజనులంతఁడ
నభినందించుదుంజనుడెరమందగమనంబునముకుందచరణారవిందంబులుడెందంబునందలంచుచునించుధరసుందరీమంది
రంబుచేరినలిలధౌతచరణకరారవిందయైవార్చిశుచియైగోరినమీపంబునకుంజరయెసంతముత్యైదువలగుభూసురోత్తముల
భార్యలభవసహితయైనభవానికిహర్షణంబుగావించిగంధాక్షతంబులిడినస్త్రుమాల్యాదిభూషణంబులనలంకరిచిభూష
దీపంబులూసంగినానావిధోపహరంబులుసమర్పించికానుకలిచ్చిదీపమాలికలనివాళించిరుక్మిణీదేవినిమ్రొక్కించెరప్పు
డ॥ ఉ॥ నమ్మితి నామనంబునననాతనులైనయమామహేళుల॥ మిమ్ముఁబురాణదంపతులమేలుబజింతుగదన్నమేటిపె
ద్దమ్మదయాంబురాశివిగదమ్మహరింబతిసేయుమమ్మని॥ నమ్మినివారికెన్నటికినాశములేమగదమ్మయూశ్వరీ॥ వ॥ అనిగౌ
రిదేవికమ్రొక్కిపతులతోడంగూడినబ్రాహ్మణభార్యలకులవణాపూపంబులునుదాంబూలకంతసూత్రంబులును, ఫలంబు
లునితమిందంబులునిచ్చిరుక్మిణీదేవివారలంబూజించిన॥ గ॥ వారలున్నహించవలనొప్పదీపించి॥ సేనలిడిరియుపతీశరము
నందు॥ సేనలెల్లఁదాల్చిశివవల్లభకుమ్రొక్కి॥ మాననియతిమానిమగువడెడలె॥ వ॥ ఇట్లుమేఘమధ్యంబుపెలువడివిలసెంచు
క్రొత్తాటుమెఱుంగుతెఱుంగున, మృగధరమండలంబునిర్గమించిపడిరిచుమృగంబుచందంబునఁగమలభవనర్తకుండైచ
క్రిజవనికమఱుఁగుడేరలివాడసూపినమోహినిదేవతలైవడి, దేవదానవసంఘాతకరతలసవ్యావసవ్యసమాకృష్టమాణవన్న
కేంఠ్రపాశపరిపలయితపర్యాయపరిభ్రాంతమందరాచలమంధానమధ్యమానఘూర్ణితఘుమఘుమాయితమహాద్భవమ
ధ్యంబుననుండివనుదెంచునిదిరాసుందరివైభవంబున, బహువిధప్రభాభాసమానయై, యిందుధరసుందరీమందిరంబుపె
డలి, మానసకాసారహేమకమలకాననవిహారమాణమైత్రసురాళంబుభంగి, మందగమనంబునఁగనకకలశయుగళసంకా
శకరగళవయోధరభారపరికంప్యమానమధ్యయై, రత్నముద్రికాలంకృతంబైనకేంఠేలమొక్కసఖిలలామంబుకైద్దండఁ
గొని, రత్ననివహాసమందితకాంచనకర్ణపత్రమయూఖంబులుగండభాగంబులనర్తనంబులునలుప, నరవిందవరీమౌళకు॥

శకులవడములుచిన్నతెక్కిములు! రూర్ణము! కీఘము క్రిజవనికతెర.

యాచార్యులతోనై న త్తమధుకరంబులమాడ్చి శ్రీవరాళంబులై నతుల్యతజాలంబులుముఖమండలంబునగ్రంధుకొననందు
 రమ్యుండహాసోచులుదిశలందుబాటచంద్రికాసౌందర్యంబు నావహించె, సభరచింబభూరుణమరీచిమాలికలురదనకుందకు
 బ్బులంబులకు నురాగంబుసంపాదించె, మనోజాతకేతనసన్నిభంబై నవయోదగ్గంగుదూరగమువర్ణ మేఖలానుభవమునీకర
 ణవలంబులకాలతక్రచావజనకంబులై మెఱయె, జెఱుకువిలుతుండోజ వెఱికివాడియిడిర్పులిపించినదగర్భగాయమానం
 బులగుచాణంబులపగిది, సురుచిరవిలోకననికరంబులురాజవీరులహృదయంబులుభేదింప, శింజానమంజుమంజీరనినదంబు
 చెవులపండువులుసేయె, బాధసంచారంబునహరిరాక కేముటుమాచుచు, వీరమోహియైవనుదెంచుచున్న సమయంబు
 నను|| ఆలినీలాలకబూర్ణచంద్రముఖనేనాక్షింబ్రవాళాధరిన్దలకంతిన్నవపల్లవాంఘ్రియుగళింగంధేభకుంభస్థనిఁ
 బులిన శ్రోణిభేంద్రయానసరుక్మాంభోజాతహస్తస్తపాలా | త్వలగంభిత్వగరాజమధ్యగంభిప్రాంతాత్మలైరంద
 లుక|| న|| మఱియునయ్యుంతిదరహాసలజ్జావలళికి నంబులంజిత్రంబులేమఱి, ధైర్యంబులుదిగనాడిగాంభిర్యంబులువిడిచి
 రవంబులుచుఱచిచేర్చలుమాణయెఱుకయడిగియాముఖంబులుదిగవై చిగజతురగరధారోహణంబులుసేయ నేరకరాజులె
 ల్లినేలకువ్రానిరాయోణీలోచనతనవామకరనఖరింబులనలకంబులుదలంగంద్రియుచును త్తరియంబుచక్కనోజ్జుచుగడ
 కింటిమోపులంగ్రనుంబుననారాజులోకంబునాలోకించుచు|| శా|| కనియెకరుక్మీణీచంద్రమండలముఖం గంధీరవేంద్రా
 వల | గుననవాంభోజవిభాముఁజారుతరవత్తువైష్ణుసంకాశదేహునిగారాతిగజేంద్రహస్తనిభహాపంజరీవీతాంబ

శ్రీ శ్రీకృష్ణుండు శత్రురాజులుచూచుచుండరుక్మీణీదేవినిగొనిపోవుట.

రుక్మీ - మామన్వితుంగంబుకంతువిజయోత్సంధుష్టగన్తోహనుక|| వ|| కినితదీయరూపయోలావణ్యవైభవగాంభీర్యచా
 గుర్యతేదీవిశేషంబులకుసంతసిందిమనోభవశరాక్రాంతయైరధారోహణంబుఁగోరుచున్నవరాలోహంజూచిపరిపంధి
 రాజులోకంబులుసూచుచుండచుందగమనంబునగంధసంధురంబులీలంజనుదెంచి, ధీరవంబులనడిమిభాగంబుగొనివను
 కిందీరవంబుకైవడి, నిఖిలభూపాలగణంబులగణింపకదృణీకరించిరాజకన్యకందెచ్చి, హరితనరథంబుమీఁదగడికిని భూ
 నిభోంతరాళంబులునిండశంఖంబుపూరించుచు, బలభద్రుండతోడనడువయాదవవాహినీపరివృతుండై, ద్వారకానగర
 మార్గంబుపట్టిచనియెనంతజరాసంధవశులై నరాజులందఱుహరిపరాక్రమంబువినిపింపనోపక|| మ|| ఘనసంహంబులకీ
 ర్తిచివన్యగములై గొన్నచందంబునక|| మనకీర్తులగొనిబాలదోహినుమనున్నాదంబుతోగోవకు | అనుచున్నార
 దేశేర్యమెన్నటికిమీతప్రాప్తముల్లాల్పనేతనుమధ్యస్థిడిపింపమేనినగరేధాత్రిజనుల్గ్రీంతలక|| వ|| అనియెండ్లారు
 లందెల్పుకొని రోమంబుబహృదయంబులనిల్పుకొని సందంభించి తనుత్రాణంబులవహించి భనురాదిసాధనంబులుధరి
 యించిపంతంబులూడితనుతనుచతురంగంబులంగూడిజరాసంధాచులుయచువీరులవెంటనంటండాకిలునిలుండనిధిక్ర
 రించిపనికియుక్కు-మిగిలి మహీధరంబులమీఁదసలిలధారలుగురియుధారాధరంబులచందంబున బాణవర్షంబులుగురిసి
 నయాదవసేనలంగలదండనాథులుకోదండంబులెక్కి-పిగుణంబులు మ్రోయించినిలవంబడిరప్పడు|| క|| అరిబలభలసాయ
 కములహరిబలములుగప్పఁబడిననక్షరెడఘోరిక|| హరిమధ్యస్థిగుఱతోడను| హరివదనముఁజూఁజెఁజికితహరిశేఖణయై|| ఇట్లు
 చూచిన|| క|| వచ్చెదరదెయమవీరులు| ప్రచ్చెదరరిసేననెల్లవైరులుపెలుచు| న్నుచ్చెదరునువిచ్చెదరును| జచ్చెదరును సేడు
 చూడుజలజాతాక్షి|| వ|| అనిరుక్మీణీదేవిహరియారడించె నంతబలభద్రప్రముఖులై నయచువీరులుప్రళయవేళమిన్ను
 నంబని బలుపేడుగులడరించు సేను మొగుల్లవడుపున జరాసంధాచిపరిపంధిరాజవక్రంబుమీఁదనవక్రపరాక్రమంబున
 శిఖిశిఖాపంకాశనిశితశిలీముఖనారాచభల్లప్రముఖంబులై న బహువిధబాణపరంపరలుగురియనదియును, విదళితమస్త్ర
 మాతంగంబును, విద్ధిన్నశురంగంబును, విభిన్నరథవరూధంబును, వినిహతవదాతెయూధంబును, విఖండిత వాహనా
 రిణరధారోహణమస్తకంబును, విశకలిత వక్త్రోమధ్యకర్ణకంఠకపోలహస్తంబును, విస్ఫటితకపాలంబును, వికీర్ణకేశ
 జాలంబును, విపాతిత చరణజానుజంఘంబును, విదళితదంతసంఘంబును, విఘటిత వీరమండీరకేయారంబులును, వి
 బ్రష్టకుండలకీరీలహారంబును, విశ్రుతవీరాలాపంబును, విదార్యమాణ గదాకుంతతోమరవరశుపట్టసప్రాసకరచాల
 గూలవక్రచాపంబును, వినిపాతిత కేతనచామరభద్రంబును, విలూనతనుత్రాణంబును, వికీర్యమాణ ఘోటకసంఘ
 రింఘాసముగ్ధాతధరణీపరాగంబును, వినస్తరథవేగంబును, వినివారిత సూతమాగధవందివాదంబును, వికుంతితహయ
 హేమ, సలహాభాంకార, కరటిఘటాఘోంకార, రథనేమిపటాత్కార, శురగవాధి ఘంటాగణఘణాత్కార, వీరహుం

శ్రీఅరాళము|వంకర, ధీరవము|నక్క, కంఠీరవము|కిరిహము, తనుత్రాణము|శశవతు.

కార, భూపణ్యునిభూతాకార, నిస్సాధనధనాకార, మణిమాపురక్రంకార, కింకిణీ కిణకిణాకారశింజనీటంకార, భటపరస్పరధికారనాదంబును, వినిర్భిద్యమానరాజనమూహంబును, విద్యమానరక్తప్రవాహంబును, విశ్రాంతమాణిమూతబేతాళకలకలంబును, విశృంభమాణఫేరవకాకంకాదినంకులంబును, బ్రచలితకబంధంబును, బ్రభూతపలగంధంబును, బ్రదీపిత మేదోమాంసరుధిరభాదంబును, బ్రవర్తిత ధాకినీప్రమోదంబునునై యుండెనట్టిడు॥ చ॥ మగుడివలించిపాటుచునుమాగధముఖులుగూడియొక్కచో॥ వగచుచునానిగోల్పడినవానిక్రియంగడువెచ్చనూర్పుచు॥ మొగమునడప్పి దేరచమముండజీబొక్కచునున్న నైద్యతో॥ బగతురచేతులోబడక ప్రాణముతోడుతనున్నవాడవేగి॥ బ్రతుకవచ్చు నెడలఁబ్రాణంబులుండిన॥ బ్రతుకుఁగలిగె నేనిభార్యగలచు॥ బ్రతికీర్తిపుభార్యపట్టుదైవమెఱుంగు॥ వగవలచునై ద్యవలచువలచు॥ వినుము దేహధారిస్వతంత్రుండుగాఁడు-జంత్రగానిచేతిజంత్రపుబొమ్మకైవడినీర్వరతంత్రపరాధినుండై సుఖదుఃఖంబులందు నర్తనంబులుసలుపుఁదొల్లి నేనుమధురాపురంబుమీఁదబడియేడుమాటులుపరాశ్రమంబునవిడిసి సప్తదశవారంబులుచక్రిచేతనిర్మాణితబలచక్రుండనై కామపాలుచేతంబట్టువడసీకృష్ణుండుగరుణతోవిడిపించినవచ్చి శ్రమ్యజురువదిమూడయోహిణులంగూడ్చి కొనిపడు నెనిమిదవమాటుదాడిచేసి శత్రువులందోలిడిజయంబుఁజేకొంటిని-జయోపజయంబులందు హస్తతోకంబులంజెంద నేనెన్నఁడు నేటిదినంబున నీకృష్ణునికదిరిపోరనున రాజులోకంబులెల్లను గ్రాహుంగూడికొనియెడిటిపోరిన సోమదు, మింతయ కాకదైవయుక్తంబయినకాలంబునందేసిలోకంబులుపరిబ్రమించుచుండునదియనుంగాక॥ మ॥ తమకుంగాలముమంచిదైనవనులందైలోక్యవిఖ్యాత॥ విక్రములంగెల్పిరియాదవుల్ హరిభుజాగర్వంబున న్నేడుకా॥ లముమేలై చనుదెంచెనివనమునకలక్షించివిద్యేషుల॥ స్వగుర్యోజిజయించెమితపనికై శోకింపనీకటికి॥ వ॥ అనియిట్లుజరాసంధుండునతనియొద్దిరాజులును, శిశుపాలునిపరితాపబుడవారిం చితమతమభూములకుంజరిశిశుపాలుండుననుచరసేనాన మేతుండై తననగరంబునకుంజరియెనంతనుక్తియనువాఁడుకృష్ణుండురాక్షసవివాహంబునందనచెలియలంగొనిపోవుటకుసహింపక నేకాత్యోహిణీబలంబుతోడ సహరసన్నాహంబునంగృష్ణునిదెనుఁదగిలిపోవుచుదనసారథితోనిస్లనియె॥ ఊ॥ బల్లిచునన్నుభీష్మజనపాలకుమారునిఁజిన్నచేసినా॥ ఇల్లెలిరుక్తినింగొనుచుఁజిక్కకకక్కపుబంటువోలెనీగొల్లండువోయెడికారభముగూడఁగఁదోలుము లేబితోల్లన॥ దృష్టిపరంపరస్తవముఁబాపెదఁజూపెదనాప్రతాపము॥ వ॥ అనియిట్లు నారుక్తిహరికొలదియెఱుంగక సారథిసదలిం చిరథంబునుఁదండ్రించిగోపాలక దెన్నెన్రుచ్చనివిషమాత్రంబునిలునిలుసునిఁజిరసగరించిబలుబింటవారిసంధించిమూఁడివాఁడికూఁపులహరినిప్పించియిట్లనియె॥ సీ॥ మాసరివాడవామాపాపంగొనిపోవనేపాటిగలవాడ వేదివంత॥ మెందుజన్మించితివెక్కడఁబెరిగితివెయ్యదినడువడియెవ్వఁడెఱుంగు॥ మానహీనుడవీవుమర్యాదతెఱుంగవు మాయగైకొనికాగమలయరావునిజహవమునత్రునివహంబుపైఁబోవువనుధీశుడవుగావువావిలేదు॥ కొమ్మనిమ్మనీవుగుణరహితుండవు॥ విడువువిడువ వేదవిలయకాలిభిభిభానమానశితశిలీముఖముల॥ గర్వమెల్లఁగొందుఁగలహనుండు॥ వ॥ అనిపలికిననగదగుండునగియొక్క బాణంబునవానికోదండంబుఖండించి, యాటాశ అంబులశరీరంబుకూటనేసి, యెనిమిదివిభుంబులరధ్యంబులంగూల్చి, రెండమ్ములసారథింజంపి, మూఁడువాఁడితూఁపులంగేతనంబుర్రుంచి, మఱియుకొక్కవిల్లించినఁద్రుంచి, వెండియు నొక్కధనువుపట్టినవిదలించి, క్రమంబునఁబరిఘపట్టనశూలచక్రానిశక్తితోమరంబులుధరించినిండును కలుచేసి, శ్రమ్యజనాయుధంబులెన్నియోత్తిన, నన్నియుశకలంబులుగావించె, నంతటందనిఁజనకవాఁడురథంబుడిగిశిష్టహస్త్రుండై, దవానలంబుపైఁబడుమిడుత వందంబునం, గదిననశిష్టకవచంబులు, మాగ్ధంబులుచేసిన, సహింపక, మెఱుంగులుచెదరనడివంబు వెటికిర్పులిపించి, వానిశిరంబు తెగవ్రేయుచునగనుకొంచినడుచుచున్న గడ్డంబువచ్చిరుక్తితోదేవిహరిచరణారవిందంబులుపట్టుకొని, యిట్లనియె॥ ను త్రకోకిల॥ నిన్నునీశ్వరుదేవదేవునినిర్ణయంపఁగలేకయో॥ సన్నతామరకీర్తి శోభితనర్వలోకశరణ్యమా॥ యన్నయీతఁడు నేడుచేసినమహాపరాధమునియెడ॥ నన్నునుమన్ననజేసికావును నాథనాథదయానిధి॥ ను త్రకోకిల॥ కల్ల లేదవిన్నవించుటగాదువల్లభయీతని॥ బ్రల్లమందెగఁజూచి లేనియుభాగ్యవంతులమైతిమా॥ కల్లుడయ్యెముకుండుడిశ్వరుండంచుమోచితులైనమా॥ తల్లిదండ్రులుపుత్రశోకముఁదాల్చిచిహ్నమరీశ్వరా॥ మ॥ అనిగడ్డంతికతోమహాభయముతోనాకంపితాంగంబుతో॥ వినతత్రైంకముఖంబుతోశ్రుతివలద్వేగీకలాపంబుతో॥ గనుదోయింజడిఁగొన్నబాష్పములతోఁగన్యాలలాహంబుమ్రొ॥ కీనరుక్తిందెగవ్రేయఁబోకనుగిడఁగృష్ణుండురోచిష్టుండై॥ వ॥ ఇట్లుచంపకబాహురమ్మనివిటునగవునగుచు, వానింబట్టిబంధించిగడ్డంబును, మీసంబును, దలయును, నొకకత్తి

వాతేయమ్మున రేవులు వారఁగొఱిగి విరూపింజే సెనంతలయదువీరులువర నైన్యంబులంబాఱఁదొలితన్నమీపంబునకువచ్చి
 రఘుభక్తుహత ప్రాణుండై కట్టువడియున్నరుక్మిణీబిరుగుచేసెబలభక్త్రుండుబంధంబువిడిచిపారిషగ్గరియిట్లనియె॥క॥త
 లమనకభీష్మసంపనుఁతలయును నూతియునుగొఱుగతగ వేబంధంబులయును మూఁతియుగొఱుగుటలఁదఱుగుటకంఠె
 చుచ్చతరమునుహాత్మ॥ క॥ కొండఱురిపులనియులుగవుగొండఱుహితులనుచు మేలుగూర్చువునిజమీపంబుఁజేయించునుస
 ముండవు॥పొందఁగ నేలయ్యుపినుమబుద్ధిసంతా॥ అగ్నివిత్తిగొండపలికిన క్షిణీదేవీనుపలఁపింపియిట్లనియె॥శా॥తోడంబుట్టిన

— శ్రీ సహజాదరుఁ భంగమునకుఁబున్నయగురు క్షిణీదేవీనిదీలభక్త్రుండూరార్చుట. శ్రీ —

వాసిభంగమునకుఁదుఃఖించిమాకృష్ణు నెఁగ్గాడంబూడకువచ్చుపూర్వభావకర్తాధీనమైప్రాణులశ్రీమనైలునుజెంచులేదా
 కఁమఁజిక్షింపంగరక్షింపనితోడంబుట్టువుగన్తేషవరిభూతుండయ్యె నేడియ్యెడఁ॥ క॥ చంపెడిదోషముఁగలిగినఁజంపఁ
 జనమబంధుజనులఁజనుపిమవంగాఁ జఁపినదోషమునిర్దము॥ చంపనుమతియేలమున్నుచచ్చినవానిఁగొగ్గి॥ బ్రహ్మచేతభూ
 మిపతులకివర్ధంబుగల్గితిరంబురాజ్యకాంతుఁజేసి॥తోడిమాలు నైనదోడంబుట్టరవాఁడు॥ చంపుచుండుఁగూరఁచితుండగు
 చు॥క॥భూమికివధానాన్యమలక॥ భావలకునుమాన్యమలక॥ బ్రాభవములకు॥ గామింపమిండుగానరు॥ శ్రీమదమునమా
 నఘనులుచెనఁకుదురొరులఁ॥వ॥వినుముదైవమాయంజేసెదేహభిమానులై నమానపులకుంబగ వాఁడు॥బభుండును,దాసి
 నుండునను,మోహంబునసిద్ధంబై యుండు॥జలాదులయందుంజంప్రసూర్యాదులను,ఘటాదులందుగగనంబును పెక్కం
 దైక్రానంబుమధంగి,దేహధారులకందఱికి,నాశ్చయెక్కందయ్యును,పెక్కందైక్రానము,నాశ్చ్యంతంబులుగల యీదే
 హంబు,ద్రవ్యప్రాణగుణాత్మకంబై,యాత్మయంతునవిద్యచేతఁగల్గితంబై,దేహినిసంపారంబునంద్రిష్ట,సూర్యుండుత
 టఘంజైయుండంబ్రకాశమానంబులైననృప్తిరూపంబులంబోలె నాశ్చ్యవల్గంజైయుండదేహంద్రియంబులుప్రకాశ
 మానంబులగునాశ్చ్యపక్షిఁకొకటితోడసంయోగివియోగంబులాలేవువృద్ధియుంబులుచంద్రకళలకుంగానిచంద్రాకి
 లేనికైవడి,జన్మనాశంబులుదేహంబునకుంగానియాత్మకుఁగలుగ నేరవునిప్రవోయినవాఁడాత్మనుపిషయఫలానుభవం
 బులుసేయించుతెఱంగున నెఱుకలేనివాఁడునిజముగానియధంబునంచుననుభవమునొంచుచుండఁగావున॥క॥ అజ్ఞానజ
 మగుకోకము॥విజ్ఞానవిలోకనమునవిఘ్నమునీకుం॥ బ్రజ్ఞావతికిందగు నే॥యజ్ఞానులభంగివగవనంభోజము॥వ॥ఇట్లులుల
 భక్త్రునిచేతఁదెలుపంబడిగు క్షిణీదేవీదుఃఖంబుమానియందెనటరుక్మియను వాఁడుప్రాణావశిష్టంజైపిషవంబడితనవి
 రూపభావంబునకు నెఱియుచు, హరింగెల్విక్రాకుండినపురంబుచొరననిప్రభృజేసితన్నమిపంబుననుండె, నిష్పేథంబు
 న॥క॥రాజీవలోచనండుహరి॥ రాజసమూహములఁగెల్వి గాజన మొప్పు॥ గాజిగయగుతనపురికిని॥రాజాననఁదెచ్చెబు

— శ్రీ కృష్ణుండురుక్మిణీదేవీనిజెండ్లియాడట. శ్రీ —

ధురాజినుతింపఁ॥వ॥అంతనయ్యాదవేంప్రసంగరంబునమారబ్ధివివాహకృత్యంబును,బ్రవర్తమానగీతవాద్యనృత్యంబు
 ను,బ్రతిగృహాలంకృతవిలసితాశేష సరనారివర్గంబును, బిరిణయిమఁబూర్ణవనమాహూయమానపహీసాలలజఘ
 టాగండమండలదానసలిలధారాసక్తిమార్గంబును,బ్రతిద్వారవంగళాచారసంఘటితక్రముకకదలికాకర్పూరకుంకు
 మాగరుధూపదీపపరిపూర్ణ కుంభంబును,విభూషితసకలకృపావేదికాకవాటదేహళిస్తంభంబును,విచిత్రకుసుమాంబర
 రత్నతోరణవిరాజితంబును,సముద్ధూతకేతనవిభ్రాజితంబును నైయుండె, నయ్యెనసరంబున॥ మ॥ధ్రువకీర్తిహరిపెం
 డ్లియాడెంజచేతోహరిణీమానవై॥భవగాంభీర్యవిహారిణీనిఖిలసంపత్కారిణీసాధుభాంధవసత్కారిణీబుధ్య
 హారిణీమహాదానిస్త్వసంహారిణీనువిభూషాంబరధారిణీగుణవతీచూడామణిఁగొరుక్మిణీ॥క॥సతులుండారునుబౌ
 రులుహితమఱిగానుకలుదెచ్చియిద్విరికరుణోన్నతపద్మస్థులకునుమానితరొద్విష్టులకురుక్మిణీకృష్ణులకు॥క॥హరిపెం
 డ్లికిఁగైకేయి॥ కుసుమంజయయమపిదర్శకుంతిసరేంప్రల్॥ పరమానందముబొందిరి॥ధరణీశులలోనగాఢతాత్పర్య
 ములఁ॥క॥హరియూలెఱంగునరుక్మిణీనరుదుగఁగొనివచ్చి పెండ్లియాడుటవిని॥ చుక్కరకృత్యమనుచు వెఱగందిరిరాజు
 లురాజనుతులుదిక్కుల నెల్లె॥గ్గి॥ అనఘయాదిలక్ష్మియైనరుక్మిణీతోడఁగ్రీడనలుపుచున్నకృష్ణుఁజూచిపట్టణంబులోని
 ప్రజలున్లసిగ్గిరి॥ప్రీతలగుచుముక్తభీతలగుచు॥అనిచెప్పి॥ ... ..

— శ్రీ —

క॥కువలయరయేతత్పరకువలయదశనిలవర్గమలదేహిగువలయధాగిరోషణికువలయజనవిమతవిమలగుణసంఘతా॥ మాలిని॥పరసిజని
 భవాస్తానస్వభావప్రకస్తానిరుపమకుఘమాద్విధిర్మలారూఢకీర్తిదశవృద్ధయదిచారిభక్తలోకోపకారి॥ గురుబుధజనసాక్షిఘోరదైకేయబోషి॥

రోద్యోగంబును, నీ సోదర ప్రవేశంబును జెప్పినవిని, యారతిమాయావతియను పేర, శంబరునియంటఁబాతి ప్రత్యంబునడుపుచు, దహనదగ్ధుడైనతన పెనిమిటిశరీరధారణంబు సేయుట కెదురుచూచుచున్నయదిగావున, నయ్యర్థకుండు కందర్పుఁడని తెలిసి, మెల్లనఁబుత్రార్థియైనతెఱంగున, శంబరునియనుహించి, సూపకారులయొద్దనున్నపాపనిండెచ్చి పోషించుచుండెనాకుమారుండును, శీఘ్ర కాలంబున నారూఢయావనుండై || క || సుందరమగుతనరూపముఁజూచుచు లోక మాటుదేటిచూచినఁజాలుట. సౌందర్య మేమి చెప్పను! బొందెదమని డాయబుద్ధిబుట్టించునృపాసీ || చక్కని వారలచక్కచనంబునకుపమింప నెవ్వఁడుయోగ్యుఁడయ్యె. మిక్కిలితపమున మెఱయుచుండుకత్తునై శంకరు నెవ్వఁడునగము సేసె! బ్రహ్మత్వమునుబొందివరకుఁ భాతను వాణి కై యెవ్వఁడు వాడిచెటిచె । వేయుడాగులతోఁడిమిబుధలోకేశునిమూర్తికైనెవ్వఁడుమూలఁబయ్యె. మునులతాలిమి కెవ్వఁడుముల్లుపూపు. మగలమగువల నెవ్వఁడుమరులుగొలుపు! గునుమఁగనువున నెవ్వఁడుగొనువిజయము! చిగురువాలున నెవ్వఁడుదిక్కువజుచు || వ || అనితన్నలోకులుపినుతించు ప్రభావంబులుగలిగి, చక్షువళలోచనుండును, బ్రలంబహుండును, జగన్మోహనాకారుండునైన, పంచబాణునింగని, లజ్జాహాసగర్భితంబునైనచూపులంజూచుచు, మాయావతిసురత భ్రాంతిఁజేసినంజూచి, ప్రహ్యముండెట్లయె || వ || శ్రీకోకిల || వాతనూభవుఁడితఁడంచును నానయించుక లేక యో! మాతనీవిదియేమి నేఁడిటుమాతృభావముమానసం! శ్రీతఁగామకిఁడంగఁజేసెచు పెక్కుపిష్టానుముల్లహాభ్యాసవృత్తికినీకథర్కముగాదు మోహము సేయఁ గా || వ || అనిసరతియట్లనియె, నీవు నారాయణునిలప నుండవైనకందర్పుండువు, పూర్వ కాలంబున నేనునీభార్యనైనరతిని, నీవుశిశువై యుండనిద్రయుండై దొంగిలితల్లిదొంగంగఁజేసి, శంబరుండుగొనివచ్చినిన్నునీరధిలోవై చిన, మెక్కిమీనంబుమింగె, మీసోదరంబు వెదలితీవు, మీఁదటికార్య మాకర్ణింపుచు || క || మాయావీఁడుదుర్మతి! నాయఁడునంగరములండుమర్దులఁగెలుచుట! మాయకరణమునఁపీని! మాయంపుము మోహనాదిమాయలచేత || చ || శ్రీకోకిల || పాపకర్మఁడమిఁడునిన్నుపట్టి తెచ్చినలేదీనా! పాపఁడక్కఁడబోయెకోసుతుఁబాపి లేచిధియంచుడా! గ్రేపుఁబాసినగోవుభంగినిభిన్నయైవడిగాఁడనం! తాపయైనను సోచికాఁచినతల్లికుయ్యిడకుండు నే! వ || అనివలికిమాయావతి, చుహానుభావుండైన, ప్రహ్యమున్దికనర్చిత శ్రుమాయావి నాశినియగు, చుహామాయావిద్యనుపదేశించె, నివృథంబున || చ || గురుమాయారణ వేదియైక వదియైక వదియైక బాణయై! హరిజుఁడోరినిశాటవైచితినినాఁడంభోనిశిన్నున్నమో! రరణాంభోనిధివై తునున్నది వేరన్నుచుబీజెత్తనో! హరివివ్యాంబరసున్నితస్థుజ సేనాదంబరుక శంబరుక || చ || అదలదియిట్లుకృష్ణుతుఁడాడినస్థురభావణంబులట! బదహతమైవడింగవయువన్నగరాజముఁబోలిశంబరుం! దమచులేచివచ్చిగదనచ్యుతనందనుప్రేసనుజ్వల! ద్విదురక తోరఁగూఢసహభీషణనానముఁజేసి యార్చుచుక || క || దనుజేంద్రుఁడంద్రుఁడేసినగద! దనగదచేదాయనఁడఁచిదనుజులుబెరరక! దనుజాంశునిగుమారుఁడు! దనుజేశునిమీఁదనాగ్నితనగదనై చెక || వ || అంతనారకక సుండు వెక్కనంబగురోసంబునఁ దనకుఁదొడ్లి మయుం డెఱింగించినదై లేయమాయనాశ్రయించిమింటికి నెగసి పంచబాణునిపైబాణవర్షంబుగురిసిన సన్నహారభండు సెచ్చియు సంచలింపక మత్సరంబునసర్వమాయావి నాశినియయినసాత్విక మాయంబ్రయోగించి దనుజునిబాణవృష్టినిచారింఁచె- హతియువాఁడుభుజగగుహ్యోపిశాచమాయలువన్నివొప్పించినన్నియుండప్పించి || క || నడఁగరమూర్తికై గొని యుండాడక చక్రీసూనుఁడుగ్రతరాసి! స్థండించెకంబరునితలఁగుండలకోటిరహణులుకుంభిరాలక || క || చిగురాకడిచపుధారనుజగములఁబరవశము సేయువలపాచికిదో! డ్డనుకుక్కడిదంబునఁదన! నగతుండెగవ్రేయుటెంతవనిచిలింపక || క || బెగడుచు నుండక శంబరు! దెగడుచుఁబూవింటిజోడుధీరగుణంబు! ల్వాగడుచుఁగురిసిరిముదమున! నెగడుచుఁగునుమములముసరుని

శ్రీరతిదేవిప్రహ్యమునహితయయిగగనమార్గంబునద్వారకకుఁబోవుట. శ్రీ

గ్గరులధిపా || వ || ఇట్లుశంబరునివధియించి, విలసిల్లుచున్నయించుమిలుకానింగొంచు, నాకాశచారిణియై, యారతీదేవిగగన పథంబుపట్టిద్వారకానగరోపరిభాగంబునంజనుడెంచిన || గీ || మెఱుంగుతఁగెతోడి మేఘంబుకై వడియిపడతొడమంటనుండకదలియరుగుడెంచెమదనుఁడంగ నానములు! మెలఁగుచున్నలోని మేడకడకు || చ || జలద్యోముఁబ్రలంబబాహుయుగళుంజంధ్రాననున్నలసంకులవక్రాలకుఁబీతవాసుఘనవత్సుస్సంహమధ్యస్తహహ! త్వలపత్రేక్షుణుమందహాసలలితుంబంచాయుధున్నరజాఁకులుదారేమటిపాటఁజూచిహరియంచున్దాగిరయ్యైయెడక || క || కొండలుహరియగునంచురు! కొండలుచిహ్నములుగొన్నికొన్నిహరికినిచేఱుంచురు మెల్ల నె తెలియదు! మంచురుమరుఁజూచి కొండజలలుగుములై || క || హరియనిచెనుచనిపిదప! హరిఁబోలేడువాఁడుగానిహరిగాఁడనుచుక! హరిమధ్యలల్లనల్లన! హరినందనుడాయవ

చ్చిరాశ్చర్యములకా॥ ఉ॥ అనులు సేరవచ్చి మరునందఁజూడఁగదానువచ్చిసంపన్నగుణాభిరామహరిపట్టపుదేవివద
ర్భపుమ్రగైగనులనాకుమారకునేకైవడి నేర్పడఁజూచిబోఁటితోఁజనులుచేపెన్నియెసంభ్రమదై న్యములుల్లసిల్లఁ
గక॥ శా॥ ఈకండేక్షణుండికుమారతలకుండియిందుబింబాననుండికఁతీరవమధ్యఁడిచ్చటికి నేఁడెందుండియేతెంచెనో
యీకల్యాణునిఁగన్నభాగ్యవతిమున్నే సోములవోలెచెనోయేకాంతామణియిందువీరిఁగనెనోయేకాంతుండికాంతు
నిక॥ శా॥ ఆసీనాతొలుచూలిబిడ్డనికిబోగ్గాడించి నేనూతికా॥ శాలామధ్యవిశాలతల్పుగతనై చచ్చివచ్చినిద్రింపనా॥ బాలు
న్నాచనుబాలకుంజెడిచియేపాపాత్ములేత్రోవము॥ న్నేలీలంగొనోయిరోశిశువుఁడా నేతల్లిరక్షించెనో॥క॥ కొడుకఁడు
నాపొడిఁటిలోఁజెడిపోయిననాటనుండిచెలియాతెలియఁబడదేవార్తయనతఁడేవడువుననెచ్చొట్టనిలిచివర్తించెనో
కో॥క॥ ఇందాక వాఁడుబ్రతికెనసంచేహములేమదేహచాతుర్యవయఃస్సందర్శంబునలోకులు॥ వందింపఁగనితనియంత
వాడగునున్నీ॥కు॥ అతివాసిద్ధమునాటిబాలకునకియ్యకారమీవర్ణమి॥ గతిపోసంబువిలోకనస్వరములీగాంభీర్యమి
కాంతిపి॥ ఉతఁడేకాఁడగునున్నవారలకునాయాత్మేశుపాదాప్యసం॥ గతిసిద్ధింపమవీరియంచుమిగులంగౌరూహలంబ
య్యెడిక॥క॥ పాదలెడిముదమునఁజేత్రముగదలెడినాయెడమమూఁపుగన్నుల వెంటఁబొదలెడినానందాశ్రులు॥ మెడలె
డిఁబాలిండ్లఁబాలుమేలయ్యెడిసో॥ అనిడోలాయమానమానసయైవితరించుచు॥క॥ తనయుండనిమెడవఁదలఁచునుదన
యుండుగాకున్నమిగులదతిఁగొనినవతుల్॥ తనునగియెదరనితలఁచున॥ దనుసంతయమెలమికోయెడనుమధ్యపడిక॥
వ॥ ఇట్లునుక్తిణీదేవివిచారింపుమండలీపలినగరికావలిచారివలనవినికృష్ణుండుదేవకీమధుదేవులఁడోడ్డొనిచనుదెంచినర్వ
ణ్ణిండయ్యు, నేమియువివరింపక, యూరకుండెనంతనారదుండుచనుదెంచిశంబరుండుకుమారునింగోపావుటమొదలైన
నాగ్రలెటింగించిన॥క॥ చచ్చినబాలుఁడుగ్రమ్మర॥ వచ్చినశ్రీయవచ్చెఁబెఱుగవర్ణములకునీ॥ సచ్చరితునేడుగంటిమి॥ చె
చ్చెరమున్నెట్టితపముసేయఁబడెనో॥ వ॥ అనియంతసీపురకాంతలును, దేవకీవసుదేవరామకృష్ణులును, యథోచితక్రమాం
బున నాచంపతులకుదివ్యాంబరాభరణాలంకృతులనతరరించినంతోపించిఁ- రుక్తిణీదేవియనందసుంకొంగిలింపుకొని॥
శా॥ అన్నానాచనుఁదాపినిన్నదనుజుండంభోనిధింవైచెనే॥ యెన్నేన్నములయ్యెఁబాసినతనీవేరితెలివిందియె॥ సన్నా
హంబునశత్రుఁగెగ్గితివియాశ్చర్యంబుసంధిల్లెడి॥ నిన్నుంగాంచినింతకాలమునకున్నేధన్యతకజెందితిక॥ వ॥ అనికొ
డుకునుఁజూచి సంతోషించికోడలిగుణంబులుకై వారంబుచేసివినోదించుచుండెనంతద్వారకానగరంబుప్రజలువినిహ
ర్షించిరంచు॥క॥ సీరిపెనిమిటిపుత్రునడగునుగుఁగదహరిఁజూచినట్లుమాతలుదనులోగరుగుదురలపరకాంతలు॥ వారుఁగ

— శ్రీకృష్ణుండులోకాపవాదనివృత్తికొఱకుశమంతకమణినిఁడెచ్చుట. శ్రీ —

నిమోహంధకారమగులుగారే॥ అనిచెప్పినశుకుండిల్లెయె॥క॥ సత్రాజిత్తునిశాచరశత్రునకుంగీడుఁజేసిపద్మినయము
తోఁబుత్రిశనుంతకమణియను॥ మైత్రింగొనితెచ్చియిచ్చెమనుజాధీశా॥ అనినవినిరాజిల్లనియెగ్గి॥ శౌరికేమిథిప్పచేసెన
త్రాజిత్తుకూతుమణియునేలకోరియిచ్చె॥ నతనికెట్లుఁగలిగెనాశమంతకమణివిప్రముఖ్యనాకువిస్తరింపు॥వ॥ అనినవిని
శుకయోగివర్యుండిల్లనియె-సత్రాజిత్తునవాఁడుసూర్యునకుభక్తుండై చెలిమిసేయనతనివలనసంతసించిసూర్యుండుశ
నుంతకమణినిచ్చెనామణికంతంబునధరియించి సత్రాజిత్తుండుభాస్కరునిభంగిభాసమానుండై ద్వారకానగరంబునకు
వచ్చినయారంబుననతనిఁజూచిజనులుమణిప్రభావటలతిరోహితదృష్టులై సూర్యుండునిశంకించివచ్చిహరిక్ష్మినిరి॥క॥ నారా
యణదామోదరనిరజదళనేత్రవక్షసిభలేశగదాధారణగోవిందనమఃసాగరముయదుపుత్రనిత్యకల్యాణహరీ॥ మ॥ ది
విజాధీశ్వరులిచ్చగింతురుగదాదేవేశనికజూడయా॥ దవవంశంబునగూఢమూర్తివిజగత్ప్రసిద్ధుండవై యుండఁగాభవది
యాకృతిఁజూడనేడదెరువిప్రచ్చన్నదిగ్భాగుండై॥ రవియోనిరజగర్భుఁడోయొకఁడుచేరన్వచ్చెమాగ్ధంబునక॥ వ॥ అని
యిట్లుపలికినమూఢజనులంజూచిగోవిందుండునగిమణిసమేతుండైనసత్రాజిత్తుండుగానిసూర్యుండుగాఁడనిపలికిన నం
తసత్రాజిత్తుండుశ్రీయుతంబై మంగళాచారసంచారితంబైనతనగృహంబునకుంజని మహీమరులచేతనిజదేవతామంది
రంబుననమ్మణీశ్రేష్ఠంబుప్రవేశంబుసేయించెనదిప్రతిదిసంబును నెనిమిదిబారుపులసువర్ణంబులాసంగుచుండు॥క॥ ఏరా
జేతడువనుమతి॥ నారత్నముపూజ్యమానమగునక్కడో॥ గారిష్టస్వరూపి॥ మారిదుష్టిమథయముమానునరేం
ద్రా॥క॥ అమ్మణియాదవవిధునకునిమ్మనిహరియడుగనాతఁడికథనేచ్చక॥ బొమ్మనిపలికెనుజక్రికి॥ నిమ్మణియాకున్న
మీఁడనేమాననుచుకా॥ అంత॥ చ॥ అడరెడువేడుఁగంతముననమ్మణిఁదాల్చిప్రసేనుఁడొక్కనాఁ॥ ఉడవికిఁఘోరవన్యమృగ
యారతిసేగినవానిఁజంపిపైఁబడిమణిఁగొంచునొక్కహరిపాటఁగదానివధించిదాసయేర్పడఁగనుజాంటవరతుండుప్ర

భావ్యుద్దిగంతమునాశమంతముకాకకనిజాంబవంతుడామణిగొనిపోయినమీపవైలగుహఁజొచ్చిముదంబునదనకూరిమిసుతకుసుపునకేళికందుకంబుగాఁజేసెన్మహావ్రాజుత్తుండుతనసహనాదరుండైనప్రసేనునింగానకడుఁఖంచుచుమామణికంతంబునదాల్చి నేడడవిలోనూవాడువర్తింపఁగా మణికైవట్టివధించినాడుహరికిన్మర్యాదలేదంచునూ మణముజేయఁగవానిదూమణముగంసవ్యంసియాలించియే వ్రణమున్నాయెడలేదునిండగలిగెవాఁరించుసేరితియోఅనిదితర్కించినుతనవారెల్లఁబ్రసేనుజాడఁదెలుపందర్కించుచున్నవ్యతి ద్వందవీధింగ నేనేలఁగూలిననుహాశ్వంబుంబ్రసేనుంబ్రసే నునిహించించినసింహముకాన్యగపతికమెప్పించిఖండించియే గినభట్టాకముచొచ్చియున్నగుహయంగుప్టుండురోవిష్టుఁడైవ్రాజు కనితనవెంటనంటివచ్చినప్రజనెల్లగుహామఖంబునవిడిచినాహసంబుననుహాసుఖాపుండైనహరినిరంతరసీరంధ్రనివిదాంధకారబంధురంబైభయంకరంబైవిశాలంబైనగుహంతరాళంబుసొచ్చిచనియకొడ సుకృతాలికకెముడవర్షనియకేళికందుకంబుగావ్రేలంగట్టినయవ్వణిశ్రేష్టంబుగని హరింపనిచ్చయించికిమెల్ల నెవదములికుచుయును వల్లభుఁడాబాలకడకువచ్చినగుండెర్పుల్లనఁగఁజూచింపము మెల్లంబుగదానిదాదిమొఱవెట్టెన్మహావ్రాజుతనాధ్వనివినిబలవంతుండైనజాంబవంతుండువచ్చితనసావ్విమయనికృష్టు నెటుంగకప్రాకృతపురుషుండునితలంచికృష్టునితోరణంబుచేసెనందుకపలముననుబోరెడుదేగలక్రియతస్త్రిములఁదరులఁగరములవిడయేచ్చులనిరవవియెనిమిదిదనిములువోరిరిగచరేంద్రముఖ్యుఁడుహరియుకాలిడిచములుదరులుబిడిగినబెడిచములగుమగతనములఁబిలువవడిన్విడుగులవడుపునఁబడియెడిపిడికిటఁబొడుచుటలుగలనఁబెరిసిరిరుపురు శాస్త్రిస్తాహంకృగుల్లునిల్లహరియున్ఫట్టాకలోకేశుఁడున్మహాముష్టిసహర్షితంబుజయసంమోహంబులంబోరుచోఁబుష్టింబాసమకుంఠముష్టిహతులన్నార్ధశ్రమోపేతుఁడైపిష్టంసోరుశరీరుఁడైయతఁడుదాభీతాత్ముఁడైయిస్సినెవ్రాజువానిన్నపురానిపురుషునశీర్షగుండైనవిష్టుంబ్రభవిష్టుంగానెటుంగుడుసర్వభూతంబులకుంబ్రాణప్రతాపదైర్యబలంబులునీవవిశ్వంబునకుసర్వస్థితిలయంబులనెవ్వరాచరింతురూపారికిసర్వస్థితిలయంబులజేయునీశ్వరుండువునీవయాత్మకుంబరమాత్మపురీవయనిమఱియును సీబాణాగ్ని నెవ్వఁడుఘటపివయోరాశినింకించిబంధించియేవుమాపెఁబరగ నెవ్వఁడుప్రతాపవ్రభారాశిచేదానవగర్వాంధతమసమడుచెఁగంజాతములుద్రెంచుకరిధింగి నెవ్వఁడువశకంతుకంతబృందములుద్రుండెనాచంద్రసూర్యమైయమరులంకారాజ్యమునకునెవ్వఁడువిభీషణునినిపెనన్నునేలినలోకాధినాథుఁడెవ్వఁడుంచితోదారకరుహారసాద్భియెవ్వఁడాతఁడవునీకావెనుహత్వనేడుమాటుపడియెగుఁడేసితిమటువలయు వ్రానియిట్లుపరిమభక్తుండైనజాంబవంతుండువినుతించినతనిశరీరనిగ్రహనివారణంబుగాభక్తివల్గిలుండైనహరితనకరంబుననతనిశరీరంబునిమిరిమేళుగంభీరభాషణంబులహరియిన్నియెకఁకుమణిమాచేబడెనన్ తామసులూసరించునిండవచ్చెమహాతైసీమంధిరమగుబలమునకేమరుడెంచితిమిభట్లుకేశ్వరవింటేవ్రాజునినిసంతసించిజాంబవంతుండుమణియునుండనకూతుజాంబవతయనుకన్యకామణియునుండెచ్చిహరికింగానుకగానమర్పించెనటమున్నహరివెంటవచ్చినవారలుబిలంబువాకిటంబండ్రుండుద్దినంబులుహరిరాకకెముఱుచూచిదేసజీవగితమపురంబునకుంజనిరంతదేవకీవసుదేవులురుక్మిణియునుమిత్రబంధుజ్ఞాతిజనులునుగుహసొచ్చికృష్టుండురాఁడుచిన్సనిశోకించికడుగ్గమనుగుబలమునహరినిగ్రతుఁడైచేరవలయునేడనిపొరుల్వగ్గములైసేపించిరుగ్గన్యకకుశలమార్గతోపితభగ్గకాడోలాయితమానసులైజాలింబడిజనులుగొలువఁజెండికవలికెన్వాలామణితోమణితోహేలాగతివచ్చునంబుజేతుఁడనుచుకాయత్సముసఫలంబైనసపతనసమూహములుబెగడ్డబడ్డాయెండాతరత్నముతోఁగన్యాజనరత్నముతోఁబురికివచ్చెరయముననంతకామ్యుతుండైనవాఁడుపునరాగతుండైనక్రియందలంచికన్యామణిసంయుతుడైనవచ్చినహరిగనివితితోత్సవకాతుకములవెలసిరిపొరుల్వ్రాజుహరితనపరాక్రమంబునజాంబవతీదేవింబరిగ్రహించిరాజసభకుసత్రాజిత్తుంబిలిపించియావృక్షాంతనుంతయునెలింగించినత్రాజిత్తునకుమణినిచ్చిననతండుసేగ్గువడిమణింబుచ్చికొనివశ్యాత్రాపంబుసెంచుచుబలవద్దిరోధంబునకువెలచుచునింటికింబనికపాపాస్తులపాపములంబాపంగానోపునట్టివడ్డాయెనివ్రాబాపముగలదనిమెడిచినపాపాస్తునిపాపమునకుఁబారముగలదేమమితిభాషిత్యముమానియేలహరిపైమిథ్యాభియోగంబుచేసితెఱాపాస్తుఁడనర్థలోభుఁడనుచుశ్చిత్తుండమత్తుండమర్పిలినదేహముగాల్పనేదురితమేమాగ్గంబునఁబాయనేగతగంసారిప్రసన్నుండైననుచునైవారణ్యభావంబునకాగిమణియుఁగూఁతునిచ్చిమాధవుపదములఁబట్టుకొంటి నేనిబ్రతుకుగలచునంతసింహునతఁడుపదుపాయమగునిదిసత్యమితరవృత్తిఁజక్కఁబడదుమాఅనియిట్లుంగిభూమప్రకారములనే

కాంతఃపుండ్రై యింటిలోఁ | దనబుద్ధింబరికించినతెగనిన ప్రాజ్ఞత్వం ప్రాప్తశో | భనుడై యిచ్చె వివస్వయోధితరీకిభా
మాను సోహరికిఁ | దనుజాధీశవిదారికిఁ హరికిఁ గాంతారత్నము రత్నముఁ || ఉ || తామరసాముడవ్యుక్తుడుదార
యశోవిధి పెండ్లియాడెనా | నామనుజేంద్రనందితగుణస్థితిలక్షణసత్యభావ | నుద్దామపత్నితాత్వసయధర్మవిచక్షణ
ణానయాయశః || కామనుసత్యభామనుముఖ్యులినెట్టితనోనునయ్యెడఁ || క || మణియచ్చి నాడుంచానరామణిసేకునుమా
కుండలపుమణులుకుమారిఁ నణిచాలునంచుఁ గృష్ణుఁడు | నణిన ప్రాజ్ఞత్వనకునుమలలంగనిచ్చెఁ || వ || అంతనక్కడఁ కుంటేన

శ్రీ శతధన్వంతుసప్రాజ్ఞత్వనిజంపిమణినపహరించుట. శ్రీ

హితులై నపాండవులు, లాఠీగారంబునదగులై రివిసి, నిఖిలార్థదర్శనుండయ్యును, గృష్ణుండుబలభద్రసహితుండై, క
రినగరంబునకుంజనికృపవిదురగాంధారిభీష్మద్రోణులంగనిమఃభోవశమనంబులు సేయునయ్యెడఁ || సి || జగతీశవినవయ్యత
ధన్వంబూడగనియత్రారకృతవర్షలాప్తవృత్తిమనశీకృతననుచునమ్మతిఁ జేసి తనకూతుఁబ్రాక్షుతునకునిచ్చి పాడివచ్చు | ఖ
లుడుసప్రాజ్ఞత్వగడఁగియోక్తయై నై నమణిపుచ్చుకొనుమునీవలెము మెలసి | యనితెన్నుఁ బ్రేరేపనాశతధన్వండువశువుఁ
గట్టిఁచాఁడుఁ బ్రియపుత్రరణినిదుఃఖోవఁగడఁగిన ప్రాజ్ఞత్వఁ బ్రజ్ఞచంపివానిభావ లెట్టి | మెలలు పెట్టలో భమునఁ జేసిమ
ణిఁ గొంచుఁ జనియెనొకఁ నాడుజనవరేణ్యఁ || వ || ఇట్లుహతుండైనతండ్రింగనిశోకించినత్యభావ యతనిం ద్రోవద్రోసి
యంచుఁ బెట్టించిహస్తిపురంబునకుంజనినర్పింపఁ దై నహరికిన ప్రాజ్ఞత్వమరణంబునవిన్నవించినహరియును బలభద్రుండు
నీశ్వరులయ్యునునువ్యభావంబులవిలపించిరింతబలభద్రసత్యభామాసహితుండై హరిద్వారకానగరంబునకు మఱి
వచ్చి శతధన్వంజం పెదననితలంచిన నెఱింగి శతధన్వండు ప్రాణభయంబునఁ గృతవర్తయింటికింజనితనకునహాయుండపు
గమ్మలినలికినంగృతవర్తయిట్లయెఁ || ఉ || అక్కటరామకృష్ణులును హాస్యలువారలకెగ్గు సేయఁ గా | నిక్కడ నెవ్వఁడోపువి
ను మేర్పడఁగంనుఁడుబంధుయుండై | విక్కడఁ డెమున్నమాగధుఁడు సేనలతో బదియెడుతోయము | ల్లిచ్చలబాఁడేమన
కుదృప్తమువారలలావునింతయే || వ || అనియు ద్దరంబుచెప్పినవిశేషతధన్వండు శ్రూపనియింటికింజనిహరితోడివగకుందోడు
రహస్యవీఠినన ప్రాగుండుహరిబలపరాక్రమదైర్యస్థైర్యంబులుగడిచిమఱియున్లు యె || సి || ఎవ్వఁడుకన్నంబు నెల్లస
లీలుడై పుట్టింఁచురక్షించుఁబొలియఁజేయు | నెవ్వనిచేప్రలనెఱుంగరు బ్రహ్మమలెవ్వనిమాయ మోహంచుభువన | మేడం
డ పావఁడై యేమిభుఁడొక చేతగోరక్షణమునకైకొండనెత్తె | నెవ్వఁడుకూటస్థుఁడీశ్వరుడచ్చుతికన్తుడనఁతుఁడుగర్వసా
క్షి | యిట్టిమనునకుశోరికినవరతము | మొక్కెడనుగాక విద్యేషమునకు నేము | వెఱుతు మెల్ల మునిభాంచు వేగఁబొమ్ము |
చాలు | బదివేలువచ్చెనీసఖ్యమునను || వ || అనియుట్లు ప్రాగుండు ద్దరంబువలికిననమ్మహాననియ ప్రాగునిశ్చనునిది వెఱచిత
ధన్వండుతురగాహుండై శతయోజనదూరంబుచనియెనంతగరుడకేతనాలంకృతంబైన తేరెక్కె రావకృష్ణులు వెను
చనిరింతనతండునుమిథిలానగరంబుఁ జేరినమీపంబునంచు || చ || తురగముడిగి తల్లిడముతో శతధన్వండు పాదచారియై | పం
విడఁబోకుపోకుమనివచ్చుకళాతుండుగూడఁ బాటిభీతిగలివనిమి నైకముఖండితమేవడవ్రే సెఁజక్రముం | బరిహతదై
త్యచక్రముం బ్రభావయమోదితదేవతక్రముఁ || వ || ఇట్లుహరిశతధన్వనిపధియించివానిన ప్ర్రంబులంచున నివేదకీలే
గుండుటఁ దెలిసిబలభద్రునికడకువచ్చి శతధన్వండురకహానుండయ్యును శీలేదనినబలభద్రుండున్లు యె || సి || ఆనణిశ
ధన్వండువహరించుటనిక్కఁ మెవ్వరిచేదాఁపనిచ్చి నాడొ | వేగమెనీవేగ వెదకుముపురిలోనదై దేహుబర్హింపవాంధగలడు |
పోయవచ్చెదనీపుపాన్తునివీడొల్పి మెల్లనరాముండుమిథిలఁజొచ్చి | పోయినజనకుండువొడగనిహాన్చించియెంతయుఁ బ్రి
యముతో నెడుటవచ్చి | యగ్రపాద్యాదికృత్యంబులాచరించి | యచ్చవచ్చినవస్త్రపుల్లెనిచ్చి | యుండునగభక్తిఁ జేసిన
నుండెమునలిగువలయేశ్వరమిథిలలోఁగొన్నియెండ్లు || వ || అంతరహార్యధనుండుమిథిలానగరంబునకుంజను దెంచినకరా
జాచేతనవహ్నితుండై || క || చలమునగాంధారేయండు | లలితగదాయుగ్ధకాశలము నేర్పెఁడగఁ | హరిచేక్రితజననిగ్ధర |
ఫలిచేదైలోక్యవీరభటగణబలిచే || వ || అటఁ గృష్ణుండును ద్వారకానగరంబునకుంజని శతధన్వనిమరణంబును, మణి
లేకుండుటయును, సత్యభామకుంజెప్పినత్యభామాప్రియకురుండుగావునన ప్రాజ్ఞత్వనకుంబరలోకక్రియలు సేయించెన
త్రారకృతవర్షలుశతధన్వమరణంబువిని వెఱచిద్వారకానగరంబు వెడలిబహుయోజనదూరభూమికింజని రప్రాగుండు
లేమింజేసి వాగులు లేక మహాత్పాతంబులును, శరీరమానసతాపంబులును, ద్వారకానగరవాసులకు సంభవించిననం
చువృద్ధజనులు బెగడిహరికిన్లు నిరి || సి || కమలాక్షువినవయ్యకాశీశుఁడే లేడికుంభినివానలుగురియకున్న | గోరిశ్వఘ్నానిఁ
గొనిపోయియతనికిగాంధినియెడుకన్యనిచ్చి | కాశీవిభుండునతాగరంబుఁ జేసినవానలుగురిసెనావనుధమీఁడు | నాతని

పుత్రుడైనయత్రూరుండునంతటివాడెనుహాతవస్థిమహలివచ్చెనేనిమానుసుత్పాతంబు| లెల్లవానగురియనీస్థలము
న| దేవయతనిదోడితెప్పింపుమన్నింపు| మానవలయుపీడమానవులకు|| వ|| అనివలుకుపెద్దలపలుకులాకర్ణింవిదూతజనుల
నుంబంపిక్ష్మణుండ్రూరునిరావించిపూజించిప్రియకథలకొన్నిచెప్పిసకలలోకజ్ఞుండుగావునమ్మదుమధురభాషణంబుల
నిల్లనియె|| స|| తా నేఁగుతటిశతధన్యుండుమణిదెచ్చినీయింటఁబెట్టుటనిజముఁదెలిసి| నాఁడసత్రాజిత్తునకుఁబుత్రులులే
మింతనికేఁగార్థంబులాచరించివిత్తంబుఁబుట్టుమునువిభజించుకొనియెదరతనిపుత్రకలెల్లనతఁడువరుల| చేతనుర్వరణం
బుఁజేందినాఁడతనికైనతగ్గములుమీఁదజరుపవలయు| మగ్గిహింపుమీవమాయన్నననునమ్ము| డెలమిబంధుజనులకె
ల్లఁజూపు| మయ్యనీగృహమునహాటక వేదికా| నహితమఖములవరుసంతతమును|| వ|| అనియిట్లుసామవచనంబులుహరిప
లికేసనత్రూరుండువస్త్రుచ్చన్నంపై నమణిదెచ్చిహరికిచ్చిన|| ఉ|| సంతసమందిబంధుజనసంతతికిఁగారిదెచ్చిచూపె | న
త్రాంతవిభాసమానఘృణిజాలపలాయితభూనిభోంతర| ధ్వాంతముహేమభారవయవర్షదపిన్మితదేవమానవ| స్వాంత
ముగ్గిర్తిపూరితదిశావలయాంతమునాశమంతము|| క|| చత్రాయుధుఁడీశ్రీయఁడన| యత్రారత్నంబుజనులకండఱకును
నిర్వక్రముగఁదెలిపిక్రస్తుజనత్రూరునకిచ్చెమణిగృహకలితుండై|| క|| ఘమండుభూవంతుఁడీశ్వరుఁడనఘండుమణిదె
చ్చియిచ్చినట్టికేసనము| నిన్వినిఁబరించినఁగలఁజనులకుదుర్యశముఁబాపసంఘుఁడలఁగు|| వ|| అంతకొక్కనాఁడు

శ్రీకృష్ణుండింధ్రప్రస్థపురంబునకగుట. శి

పాండవులంజూడనిచ్చయించిసాత్యకేష్టముఖయాదవులుగొలువఁబురుషోత్తముండింధ్రప్రస్థపురంబునకుంజనినంబ్రా
ణంబులంగనినయిం| త్రియంబులభంగినిబలేశ్వరుండైనహరింగనికొలించికొనిక్ష్మణునిదవ్యదేహసంగమంబుననిగ్ధుత
కల్పములై యనురాగహాసవిభాసితంపై నముకుండముభారవిందంబుదర్శించియాచందంబునొందిరిగోవిందుండునుయిధి
స్థిరభీమసేనులచరణంబులపసభివంధిసంబుచేసియగ్గునునాలింగించున నతగ్గరించి నకులసహదేవులు మ్రొక్కినగ్రు
చ్చియెత్తియుత్తమవీరంబుననాసీనుండై యుండనప్పడు|| క|| చంచన్వనకుచభారా| కుంచితయైక్రోత్తపెండ్లికూఁగెరుగు
టనించించుకసెగ్గుజనింపఁగఁ| బాంచాలతనూజ మ్రొక్కెఁబుడ్డామునను|| వ|| అంతసాత్యకేపాండవులచేతంబూజగుం
డై యొక్కపీరంబుననాసీనుడయ్యెఁడక్కనయనుచరులునువారిచేసెఁబూజితులై కొలిచియుండిరిహరియుంగుంటేదేవిక
డకుంజనినచుసగ్గరించియిల్లనియొక్క|| అత్రాకొడుకులుఁగోడలు| జిత్రానంగముగఁబనులుసేయఁగ నాత్మాయత్రాసుగవై
యాజ్ఞానత్రామలుగలిగిమనుదెనమ్మొరమున|| చ|| అనవుడఁబ్రేమవిహ్వలతనందుచుగర్వదభాషణంబుల|| గనుఁగవ
నస్త్రుతోయములుగ్రన్మగఁగుండుయోధనుండుచేసినయవకారముండఁబిచెంచినదుఃఖములెల్లఁజెప్పియా| డనుజవి
రోధికిల్లనియెదద్దయుఁదెచ్చిఁ| బుసేయుచు|| స|| అన్ననీచుట్టాలనరయుమనుఁబువపునీపుపుత్తెంచినసెమ్మితోడ | మా
యన్నయేతెంచినయఁజూచిపోయెనునిచ్చియున్నారిమునీబలమున| నాపిన్నవాండ్రుకుగాకుదిక్కవర్షనేఁడాదిగానిం
కనీవెకాక| నఖిలజంతువులకవాత్సవుగావునబరులునావారనిభ్రాంతిసేయవయ్యనాభాగ్యమెట్టిదోయనవరతముఁ| జి
త్తముననుండికరుణమాచిక్కులెల్ల| బామచుంచుపుగాదెయోపరిమపుణ్య| యదుకుమారవరేణ్యబుధాగ్రగణ్య| అనిస
య్యిశ్యింపండిట్లయె ఁ|| పట్టంగలేరునిన్నుఁడనంభావములందుసనందనాచులే| పట్టునవైననట్టిగుణభద్రచరిత్రుఁడవీవ
నేఁడుమా| చుట్టగుటంచున చెప్పదవుచూచెదవల్పులమైనమమ్మునే| మెట్టితపంబుచేసితిమధీశ్వరపూర్వశరీరవేళల|| వ|| అ
నిభర్తజండుదన్నుంబ్రాధించిననింధ్రప్రస్థపురంబువారలకునయనానందంబుసేయుచు హరిగొన్నినెలలు వసియించి
యందెనందొక్కనాఁడు|| చ|| మరిగ శ్రేష్ఠమునెక్కికంకలఘనస్తూణీశరోపేతుండై | హరితోడన్వనభూమికేఁగి విజ
యండానక్రందై చూపెశంబరశృంగాలతరతుశల్కచమరిభల్లూకగంధర్వకా| సరకంఠీరవఖడ్గకోలహరిణీసారంగము
ఖ్యంబుల|| క|| అబ్బోటఁబవిత్రిములై| వచ్చినమ్మగరాజి నెల్లజననాథునకుం| దెచ్చిరిపర్వమువచ్చినఁ| జెచ్చెజనరుఁగొ
చ్చియున్నసేవకులధిపా|| వ|| అంతనగ్గునుండునీరుదప్పిఁగొనిఁడస్సియమనకుంజనియె-నమ్మహరథులైన సరనారాయణు

శ్రీ సూర్యతనూజయగుకాళిందింగృష్ణుండువరించుట. శి

లందువార్షిజలంబులుద్రావియొక్కపులిసప్రదేశంబుననుండుచు|| చ|| ఉపగతులైనయట్టిపురుషోత్తమపాంథులుగాంచి
రావగావిపులవిలోలనీలతరపీఠకలందుశిరోజభారను| ద్యవహాసితాళిమాలికనుదంచితబాలశశిప్రభాలిక| డవనునిబా
లికన్నదనదర్పణతుల్యకపోలపాలిక|| వ|| అనియమృతుండుపంచినవివృద్ధుండుచర్మయాకస్మకిన్లనియె|| మ|| సుదీఠియెవ్వ
రిదానమేమొకొఱకిచ్చొటంబ్రవర్తించెదె| య్యదివీనామముగోర్కెయెట్టిదివివాహాకాంక్షతోఁగూడినీ| నదికిన్వచ్చినజా

పగానబడెదన్యంబయ్యెనీరాకనీయుడయాదిప్థితినెల్లజెప్పవలయుద్యతురంగేక్షణా॥ అనిననన్దునునకుఁగారింది
యిట్లనియె॥ను॥నరపీఠోత్తయెనుసూర్యునిసతన్నాపేరుకాళిందిభా॥స్మరనంకల్పితగేహనిండునదిలోఁగఁజాతువి
ష్టుంబ్రభుం॥పరుగాఁగోరితపంబుసేయుచుమెరున్నాంధ్రపఁగ్గొమ్మండువన్యరతిన్వచ్చివిరించునంచుబలికెన్నాతండ్రి
నాలోడుతఁ॥ వ॥అనినవినిధనంజయుంచానీలవేణిపలుకులుహరికింజెప్పినవిని సర్వజ్ఞుడైనహరియు,హరిమధ్యనురథం
బుమీఁదనిడుకొనిధన్వరాజుకడకుంజనివారలుకోరినవిశ్వకర్మనురావించివారిపురంబుఁజేరిద్రంబుసేయుంచె॥ క॥దేవేం
ద్రునిభాండవము॥పాపపంసరునిఁడలంచిపాంథునిరథికు॥ గావించినూతుడయ్యెను॥గోవిందుఁడునుఁజిత్తోడఁగూరిమివె
లయె॥ వ॥ ఇట్లుచరనారాయణులునహాయలుగాదహసుండుభాండవవనంబుడహించినంతనించి విజయునకునక్షయ
రూఢీరంబులునభేద్యకవచంబును, గాండీవహుయెడిబాణానసంబును, దివ్యరథంబును, ధవళరథ్యంబులనిచ్చెనంచు॥
ఉ॥వానవసూనుచేడవకువహ్నిభిభాజనితోన్రదేవన॥ లావణీనఁజేసియొక్కసభపాంథునికిచ్చెనఁజుండుప్రీతుడై॥
యాసభలోనఁగాదెగహనాగహనంబులఁగొరవేంచు॥ ధ్వానముఁబాసియుండుట జలస్థలినిర్ణయబుద్ధిహినుడై॥

శ్రీకృష్ణుండు-కాళింది-మిత్రమింద-నాగ్నజిత్-భద్ర-లక్షణయనువారలఁబగియంబగుట. శ్రీ
వ॥ అంతంగ్యస్తుండఁ,నన్నరాజప్రముఖులపీఠకొనిసాత్యోత్తముఖసహచరులుగొలువహఁజితనపురంబునకుంజనుడెం
చింబంధుజనంబులకుంబరమానందంబుసేయుచునొక్కపుణ్యదివసంబునశుభలగ్నంబునఁగాంఠించింబెడ్డియయ్యెనుఁజి
యునవంటిదేశాక్షిగులై నవిండానువిందుచుర్యోధనునకువశులై హరికిమేనైయెనగాజాదేవహులై నతనుచెలి
యలిసిపహంబుసేయుచుద్యోగించినస్వయంవరంబుచాటించిన॥ భూరవాణులునూడఁగహరిచీరతఁజేకొనియెమిత్ర
విందనుఁత్యా॥ప్రారితునుజనానంద॥జారుచిరుకాంఠివిజితపట్నవృంక్షణ॥నీ॥జననాథమినుముకోసలదేశమేలెడినగ్న
జిత్తునరనాథుడొకఁడునుపతిధాన్యుండవత్తుతనాగ్నజిత్రియన్దన్యగంధవతిగలదుదాగఁబెండ్లియాడుటకునైపు
ణివీశులేలంచివాఁడికొమ్మలుగలవానివీర॥ గంధంబుసోకినఁగాలుప్రవ్వెడివానినితిహవనస్తంబునైనవానిగోవుపం
బులనేడింటిఁగూర్చిగిదిబాహుబలమున నెవ్వఁడువట్టికట్టు॥ నెతఁడుకన్యవేష్టబీరడనవానిఁబట్టఁజాలకపోదురాత్రు
లలుజెగడి॥వ॥ఇట్లుగోవుపంబులజముంచినవాఁడకన్యకనుపరుడనినభగవంతుండైన హరివినిసేనావరివృతుండైకో
సలపురంబునకుంజనినఁగోసలాక్షివ్రతుండుహరినెమర్చొని యగ్నిపాద్యావిధిఫలంబుబంబివీరంబుసమర్పించివ్రతి
నందితుండైయున్నయెడ॥క॥ఆగావనన్యప్రియమున॥ నారాజీవాఁడుమోహనాకారుఁడైలో॥కారాధితుమాధిపురన॥
కారాధ్యుడైననాథుడనికోరెన్నపా॥మఱియునకన్యకారత్నంబునవనంబున॥గీ॥విష్ణుడవ్యయండువిభుఁడగా
వలెననివోచినవట్టితొంటి సోముఖులము॥ సిద్ధపయ్యెనేని॥జేసినబోనన్నఁగ్రక్రధరుడవైచిత్రకూరుడు॥న॥సిరి
యుంబచ్చభవేతదవ్యశులుమున్నేఁచియెన్నానిశ్రీచరణాంభోజపరాగముగ్నిరములన్నవ్యగ్నింబాట్టురీ॥ ధరణీవక్రధ
రంబువాపుటనున్నత్రేళిమూర్తియూపరుడైయెవ్వఁడుదాల్చునట్టిహరియెల్లుంగింబ్రవర్తించునో॥ వ॥అనియిట్లు
నాగ్నజిత్రిచారిండు నెడంగ్యస్తుండగాబంబూచిమేగుగంధీరనినపంబునన్నియొక్క॥అన్యులయాచింపరురా॥అన్యులు
పాజన్యకాంక్షలనుడంచినీకన్యనేడెదనిన్నాకన్యశుభదులమేముగామునరేంద్రా॥ అనినరాజ్ఞినియె॥ కౌ॥క
న్యంజేకొననిన్నిలోకములనీకన్యఁగును॥ నైవరాజన్యంజేవ్వఁడునీగుణంబులకునాశ్వద్యంబునుంబొందితా॥నన్యారం
భముమానిలక్ష్మీభవవీయాంగంబునన్నిశ్యయై॥ ధన్యత్వంబునఁజెడియున్నదిగదాతాశ్వద్యనయై క్తయై॥ కౌ॥చంచ
ద్లోవుపనత్తంబుఁడిమిఁద్రొందియెవ్వఁడుభంజింబున్నాకేఁగఁజునిన్తననియేఁజిఁచిందనైర్దిభవో॥రంచన్దన్య
లువచ్చిరాజతనయ్యుత్పాదశృంగాహతినిందిక్తాలమువోర్వకేనువరనినేడించిబున్నాండుతై॥కౌ॥ఉష్ణాంశుండుతపం
బుఁదోలుక్రియనిపురాపావతోణిలోఁగ్గొన్నావైగులదోలినాడపురణక్రీడావిశేషంబులఁజ్ఞాన్యకుండపునన్దగోవుప
ములన్నేఁగాబిభంజించిరో॥నిష్కృత్యంబుననేడంజేకొనుచుమాణీతాంశుబింబానన॥వ॥అనినగ్నజిత్తుచనఘోతువివా
హంబునకుంజేసినశ్రీరమయంబుజెప్పినవిని॥వ॥ కనియెనఘోతనశ్శకుకంసవిదారిఖలవ్రహరీదాసుసనకీర్పించులన
గణ్యభయంకరపౌరుషంబుల॥ మనిశితత్వంధర్మతపూరసమూహముభ్రామిషంబుల॥ హనినగుఁగోర్పించులము
హాపరుషంబులగోవుపంబుల॥ఉ॥చేలముచక్కఁగట్టుకొనిదిత్రగతిన్వడ్డినేడుమూర్తులై॥చాలుడుదారరూపములఁబ
ట్టెడుతైవడిఁబట్టివీర॥కొన్నాబుడంబ్రుద్దిసేలబడఁద్రోచిమాహూఢతిఁగట్టియీడ్చెభూ॥పాలకులెల్లమెచ్చవృషభంబు

లంబర్వతనన్నిభంబులకావ॥ ఇట్లువృషభంబులన్నింటినింగట్టియాడ్చినజూచినంతసేపిహరికినగ్నజిన్నాగ్నిజిత్తిని
చ్చినవిధివత్ప్రకారంబునంబెండ్లియయ్యెనారాజునుదరులనందంబునుంబొందిరానమయంబున బ్రాహ్మణాశీర్వాదం
బులును, గీతపటహాతంబుకాహళభేరిమృదంగనిదంబులుచెలంగెనంతనాకోసలేంఛ్రుండుదంపతులరథారోహణంబుసే
యించిపదివేలధేనువులును, విచిత్రాంబరాభరణభూషితలైనయువతులుమూడువేలును, దొమ్మిదివేలగజంబులును, గజం
బులకుశతగుణరథంబులును, రథంబులకుశతగుణంబులైనహయంబులును, హయంబులకుశతగుణాధికంబైన నరసమూ
హంబునునిచ్చిపుత్రేంచినవచ్చునప్పుడు॥ భూతియలర్పంగోసలుపుత్రికకైచనుదెంచిల్లియారాబోతులచేతనోటు
వడిపోయినభూపతులెల్లమాధవుం॥ డాతనునిర్మలించుటచరావలిచేవిల్లివ్రోవసైన్యసంఘాతముతోడదాకిరిగర్వవి
మోచనుంబున్నలోచను॥ ఉ॥ దండినిరాజులెల్లహరిదాకిననర్జునువచ్చివీకితో॥ భండనభూమియందుదనబాంధవులె
ల్లనుసన్నుతింపగా॥ గాండివచాపముక్తవిశిఖంబులవైరులనెల్లజంపెనా॥ ఖండలనందనుడుశతశతకంబులసంహనుచం
పుకైవడిగావ॥ ఇట్లుహరినాగ్నజిత్తింబెండ్లియాడియరణంబువుచ్చుకొనిదాసరకానగరంబునకువచ్చినత్యభావతోగ్రీ
డించుచుండెనుతీయును॥ మ॥ జనవంధ్యన్యగ్రీక్షత్రినందదరుణిసంతర్థనతోనిపా॥ ద్యుమజ్జమేననుజుండలిస్వనులలో
లాపాంగరైకేయినిత్యనయోన్నిర్వలప్రపూర్ణసద్గుణమునైనప్రభుప్రసత్తునైనా॥ వనజానాతుండపెండ్లియాడెన
సితవ్రాతంబుభీతిల్లగక॥ మతీయును॥ చ॥ అమరులచాఅదోలిభుజగాంతకుడైనభగేత్వరుండుము॥ న్నమృతముడె
చ్చుకైవడిమదాంధులరాజులనుకూడంచియొకమలదళాయతేక్షణుండుగైకొనితెచ్చెనుమక్రకన్యక॥ సమదమృగే
క్షుణ్ణయవివక్షణులక్షణుబుణ్యులక్షణు॥ వ॥ ఇట్లుహరికిరక్తినియు, బాంబవతియు, సత్యభావయు, గాళిందియు, మిత్ర
విందయు, నాగ్నజిత్తియు, భద్రయు, మద్రరాజనందనయైనలక్షణయు, ననంగసేనమండ్రభార్యలైరి-మతీయునరకాసు

—శ్రీకృష్ణుండు-సత్యభావతోగూడి-ముదాసుర-నరకాసురులవధించుట. శి—

రునివధియించితన్నిరుద్ధకన్యలసహస్రసంఖ్యలరోహిణిమొదలైనవారింబరిగ్రహించెననివని॥ క॥ ధరకుంబ్రియనదం
నుండగు॥ నరకునిహరియేలచంపెనరకోసురుడా॥ వరకుంతలలగుచానిాకరకుంభస్తనులనేలకారలచెప్పె॥ వ॥ అనినన
లేంఛ్రునకుమనీంఛ్రుండిన్నియెనరకాసురునిచేతనదితికర్ణకుండలంబులును, వరుణధ్రుంబును, హణిపర్వతమణియెడు
నమరాద్రిప్రాసముంగోలుపడుటయు, నింఛ్రుండువచ్చిహరికివిన్నవించిన హరినరకాసురవధార్థంబుగరుడవాహనాయా
ధుండైచనుసమయంబునహరికిసత్యభావమయిల్లనియె॥ శా॥ దేవానీపునిశాలసంఘములనుద్రీపించియెంతాడని॥ ప్రాచీణ్యం
బులుచూడంగోరుమగదాప్రాణేశమన్నించినీవెంటంగొనిపొమ్ము॥ నేడుగరుణసేనాచియెతెంచినీ॥ దేవీసంహారక
ల్లంజెప్పుమభవద్దీప్రప్రభాహన్నుల్॥ అనినప్రభావంబుభకువల్లభుండిల్లనియె॥ సీ॥ సమవపుష్పంధయధుంకారములు
గావుభీషణకుంభీంధ్రబృంహితములు॥ వాయుగర్భతవస్తవసరేణువులుగావుతురగిరింభాముఖోద్ధాతరజములాకిర్ణజలన
రంగాసారములుగావుతశ్రుధనుర్ముక్తసాయకములుకలహంససారసకాసారములుగావుననుజేంధ్రసైన్యకదంబకము
లుకహలకల్పారకుసుమసంఘములుగావు॥ చటులరిపుతూలఖడ్గాదిసాధనములు॥ కన్యనీవేదరణరంగమనమేడవస్త్రువేగ
మణిలువుమువలచువలచు॥ వ॥ అనినంబ్రియనకుంబ్రియంబుజనియింపడగరి॥ ఉ॥ దానవులైననేమిమతీదైత్యసమూహ
ములైననేమిని॥ నూనితబాహుడుగ్గులమాంటుననుండగనేమిశంకనీ॥ తోనరుదెంతునంచుగరతోయజముల్లుకుచింది
మొక్కెన॥ మృనినిదన్నుభర్తజహుమానపురస్సరదృష్టిజూడగక॥ వ॥ ఇట్లుతనకుమొక్కెనసత్యభావను
గరికిసంబంబులంగ్రచ్చియెత్తితోడొనిగరుడాహుంపై హరిగగనమార్గంబునంజనిగిరిశత్రుసలిలదహనపవన
దుగ్ధంబైమురాసురపాశపరివృతంబైనప్రాజ్ఞోతిషపురంబుడగరి॥ మ॥ గడచెబర్వతదుగ్ధముల్కలముల్గావించినత్రే
జిత॥ ప్రదరశ్రేణులశత్రుదుగ్ధచయముల్భంజించితక్రాహతి॥ జెవరవాన్వయుజలగ్నిదుగ్ధములనిశ్శేషంబులం
జేసిభీ॥ ప్రదుండైవాలనఁఛ్రుంచెగృష్ణుండు మురప్రచ్ఛన్నపాశంబుల॥ హతీయును॥ శా॥ ప్రాకారంబుగ
రాప్రహరములనుత్పాడిందియంఛ్రంబుల॥ న్నాకారాతులమానసంబులనుభిన్నత్వంబుమెందించియ॥ ప్రాకారంబు
శౌరియైవైలయొడ్డా॥ శా॥ భునిర్భూతే॥ భాకాశిన్యముచొంచజన్యమువిముక్తప్రాణిచైతన్యము॥ వ॥ అంతలయకాల
కాలాభ్రగర్జనంబువగిదిసెప్పనమ్మహాధ్వనివినిపించిరుండైన మురాసురుండునిమరసాలించి యావులించినీర్లిలేవిజ
లంబులువెడలినచ్చిహరింగనిప్రళయకాలకిలికైవడిమండుమడుర్నిరీక్ష్యుండైకరాళించుచుండనపంచముఖంబులంబం
చభూతమయందైలోకంబులున్రుంగనప్పించుచందంబునంగిదిని యాభీలకీలచ్చటాజాలంబగుశూలంబున గరుడుని

తై విభూనభోంతరంబులునిండనార్చుచు॥ క॥ మరమరంబరుదివిరుసున॥ హరిహరినిలునిలువునునుచునసురయంగడిసె॥
 స్తురమురదివిజులహృదయము॥ మెరమెరయి దెయడంగుననుచు మెఱసె॥ హరియు॥ అప్పుడు॥ క॥ గరుడునిపైబడవచ్చి
 న॥ మురశూలమునడుమనొడిసిముక్తునియలుగాఁగరములపిరివిముకుంచుడు॥ మురముఖములనిశితవిశిఖములువడిజొని
 పె॥ మ॥ గదప్రేసెన్దురదానవుండుహరిపైఁగంసారియుండకద॥ గదచేన్రుచినహస్తభాగములుగాఁగల్పించెనా
 లోనవాఁడెదుత్రైపాస్త్రములెత్తికొంచువడిరానీక్షించిలిలాసమ॥ గదతన్నానిశిరంబులైచునువడి వ్థండించెజక్రాహ
 త॥ వ॥ ఇట్లుశిరంబులుచక్రీచక్రధారాచ్చిన్నంబులైనవజ్రీవజ్రధారాదళితశిఖరంబైకూరెడిశిఖరిచందంబునమురా
 సురుండుజలంబులంచుఁగూలిన వానిసూసులుజనకవధజనితశోకాతురులై జనార్దనుమద్దింతుమనిశ్శిరణకుద్దనంబునఁగా
 మ్రుండు, నంతరితుండు, శ్రవణుండు, విభావసుండు, వసుండు, సభాస్వతుండు, నరుణుండు, నననేడ్వరుయోధులునల్లోధు
 లైకాలంతకపోదితంబైన ప్రళయవనన ప్రకంబుభంగినరకాసురప్రేరితులై రయంబునఁబీతుండఁగెయెడుండనాథుం
 బురస్కరించికొని పటతెంచివారిండాఁకిరత క్రిగదాఖడ్గకరపాలశూలాదిసాధనంబులుప్రయోగించిన॥ ఉ॥ ఆదనుజేం
 గ్రయోధపివిభా యుధసంఘము నెల్ల సుక్రత॥ మేదినిఁగూల నేయుచునుమిధనిరర్థశ్రమార్థజాళిఁగ్ర॥ వ్యాదకులాంతకుం
 డసురహస్తభూసనకంతజానుజంఘాదులఁప్రంచివై చెడిలలంతలఖండములై యిలంబడ॥ వ॥ న॥ తియుహరిశిరజ్జాల
 చక్రనిహతులై తనవారలునుడియుటకు వెఱంగువడిపోషించి గరుడగవసునిదూషించి తన్నుభూషించుకొని సరతుసే
 యకనరపండువరకుండల వ్రముఖాభరణభూషితంబై దాననలిలదారాసి క్తగండంబులును, మహాబాద్దండుతుండంబు
 డవేదండుంబులుండతండంబులైనడువ వెడలిభండంబునకుంజని॥ వ॥ బలవంతుండుధరాసుతుండుగ నెశుంభద్రాజవిం
 బోపరిష్ఠులతంపాన్నిత మేఘమోయనఖగేంధ్రస్థంభవీతంబుపైలలనారత్నముఁగూడినంగరక థాలాపంబులంజేయును॥
 జ్వలనీలాంగుఁజ్ఞేగనిన్నిషంగుఁగుహ నాచంగురణాభంసుని॥ వ॥ కనికలఘంబునకునరకాసురుండుగ వశంబందమ
 కింపకవిలోకించిసంభ్రమంబున॥ శా॥ ౧౧ వేణిష్టాన్దమువెట్టిసంఘటితనీపీఠంధన్వైభూషణ॥ శ్రేణిందాల్చిముఖేంచుమండ

శ్రీ సత్యభామనరకాసురునితోయుద్ధంబు చేయుట.

లనరీచీజాలముల్వర్వఁగాఁచానింబయ్యెదఁజక్రఁగాచుటిమిశుంభద్విరసంరంభయె॥ యేణీలోచనలేదనిల్వెదనప్రా
 శస్తాగ్రభాగంబున॥ క॥ శ్రీజన్యంబునడుమజులదౌర్జన్యములుడుపంగఁగోరిచనుదెంచినసా॥ జన్యవతిజూదియదురా॥ జ
 న్యశ్రేష్ఠండుసరససల్లాపముల॥ క॥ లేమాదనుజులఁగెలువఁగ॥ లేమానీవేలఁగడఁగి లేదితిమిలురా॥ లేమాసుమానవేని
 యు॥ లేమాదిల్లంబికినుములిలంకేల॥ అనిపలికి॥ క॥ హరిణాక్షిహరియొసఁగెను॥ సురనికరోల్లాసనమునుసూరకతోరా॥
 సురసైన్యత్రాసనమును॥ బరగర్వనిరాసనమును బాణాసనము॥ శా॥ అవిల్లంబులంబుమెఱితితదగణ్యానంతలేజోవిశే॥
 పాపిష్ఠాతమహాప్రతాపమునవీరాలోకిడుగ్గోక్తమై॥ తావేగన్మణులంబుచేసెధనువుందన్యంగిలై త్యాంగనా॥ గ్రీవాసం
 ఘమునిస్థుణంబుగరణశ్రీదామహార్యతరతతో॥ క॥ నారిమొరయించెరిపుసే॥ నారింఖణహేతువైననాదమునిగుడ॥
 న్నార్దీనుణిబలసంప॥ న్నార్దీభాదికముమూర్ఛనందనరేంధ్రా॥ సీ॥ సావర్ణకంకణర్పణార్పణనదంబుశింజినీరవముతోఁజే
 లిమిసేయఁదాటంకమణిగణధగధగదిపులుగండకుండలరుచుల్లప్పికినిఁగ॥ ధవళతరాపాంగధధధరోమలుబాణజాల
 ప్రభాపటలినడఁప॥ శరపాతేఘుచుఘుచుభింబుపరివంధిస్త్రైనికకలకలస్వనములుడుప॥ వీరశృంగారభయరౌద్రశిస్త్రయ
 ములు॥ గలసిభామినియయ్యె సౌకాకయఁగ॥ నిషపుచోడుగుటపుచుటయేయుటెల్ల॥ నెఱుంగరాకుండననిజేసేనించు
 వదన॥ న॥ పరుజూచునర్వరుజూచునొంపనలిరింపఁగోషరాగోషయా॥ విరతజూతుటినుంధహాసములతోవీరంబుశృం
 గారము॥ వ్దరగన్దస్సులఁగెంపుసొంపుబరగన్దండాస్త్రసంధోహము॥ సరసాలోకిసమూహము న్నెరపుచు॥ జంధ్రాస్య
 హేలాగతి॥ మ॥ అలిసిలాలకచూడమెప్పెనగెఁజిల్లత్యాల్లిభమానంబుతో॥ నలికస్పేదవిక్లిష్టకాలకలతోనాకన్యకానిగ
 సల్లలితజ్యానఖపుంఖదీధితులతోలత్యౌనలోకంబుతో॥ వలయాకారధనుర్విముక్తవిశిఖప్రాతాహతారాతియై॥ సీ॥ బొ
 న్దుపెండ్లిండ్లకుఁబో మెల్లననుబాలరణరంగమునకెల్లురాఁదలంచె॥ మగవారిఁగనఁదావఁటుఁగుఁజేరెడునింటిపగవారిగె
 ల్పనేపగిదిజూలెఁబసిఁడియుయ్యెలలెకగ భయమంచుభీరువుభాగవతస్కంధమేకడిదినెక్కె॥ సఖులకోలాహలస్వనము

• రణకుద్దనంబున॥ యుద్ధవిలాసముచేత॥ శ్రీకన్యచంగు॥ ప్రకాశమానములగులంబులపాదలుగల॥ కుహనాచంగు॥ మహామాయావి
 యయన॥ శ్రీవేణిజ్ఞాన్దమువెట్టిజడవముడిగానమర్చి॥ శ్రీజన్యంబున॥ యుద్ధమునందు॥ లేమాసుమానవేయవోలు॥ వేమాసుమానవేయన
 యుకపాతముఁగలదు శ్రిరింఖణివలనమునకు॥ శ్రీచర్యాల్లిభము॥ ఎడమకాలుముందరికిఁజూచినిలుచుట.

లోర్వనికన్యవలూపాభాంకృతులకెల్బంగినోర్వే. నీలకంఠములకున్యత్యంబుగఁజుపుచునలసితలగిపోవునలరుబోడి. యే
విధముననుండెనెలమిఁజీనాలిధాది. మానములనురిపులమానమాడఁపసిపీఠేఁజుగ్గఁగఁజుట్టెవెఱుంగనికొమ్మబాణాస
నంజెల్లుపట్టినేర్చె. మ్రాఁకునఁదీఁగఁగూర్చంగనేరనిలేమాగుణమునేక్రియధనున్దోటిఁగూర్చె. సరసముత్యమున్రువ్వఁ
జాలనియబలయేనిపుణతినంధించె నెఱితేతరముఁ . జిలుకకుఁబద్ధంబుచెప్ప నేరనితెన్నియన్త్రువంశ్రములెన్నఁడభ్యసించె
చెఁబలుకుచునఁజెకుక పలుకనిముగుడయేగఁతనొనర్చెసించుగడ్డనములు. ననఁగఁమఱసెఁద్రొజగఁదిభిరౌమగుణధానఁ
చారునత్యభావనన్యభావఁశాఁజ్యాపల్లిధ్వనిగర్జనంబుగనురల్పారంగయాధంబుగానాఁగ్లింశ్రరాసనింబుగనరో
జాతుండుమేఘంబుగాఁ నావిద్యుత్తభంగినిఁతెనురజ్జెడ్డావాగ్నినుగ్గఁబుగాఁబ్రావృట్టాలముసేసెబాణవయ
మంభాగ్నికరశ్రేణిగాఁసే. రాకెంచువింబమైరవింబమైయొప్పనీరజా లేకుణసెమ్మగంబు కందర్పకేతునైఘనధూ
మకేతువైయలపుభాఁడిచేలాంచలంబుభావజపరికర్మయైప్రళయార్థుపరికర్మయైమెఱయునాకృత్యమైమెలతచాపఁప
న్యతప్రవాహమైయనలనందోహమైనరారునిఁతినందర్శనంబునూర్చుదాయయైహహోషదాయయైపఱుముద్దరా
లిబాణవృష్టిహరికెఱికిఁజూడనందందశృంగారవీరరసములాలివిస్తరిల్లుభివృద్ధంబునక॥శంపాలతాభపెడికపుటంప
ఱిచేఘోరదానవానీకంబుత్. పెంపరిసన్నాహంబులినాంపరిభూసుఘనవెనుకఁజొచ్చెన్పుచ్చెన్॥ వ॥ అయ్యెవనరంబు
నంగంసనంహరిమ మోహరిశింజూదినంతోషకారియుంగరుణారసాఫలోకన్యప్రసారియు నాధురవచనస్థాపరిసనిసారి
యుందవీయనమరసన్నాహనివారియు నైయిట్లనియె॥క॥కొమ్మదానవనాథుల॥ కొమ్మహవమునకుఁదొలఁగెనరువిబ
యముఁగై॥ కొమ్మమెద్దితనిచ్చెదఁగొమ్మభరణములురిపుగోరినచెల్లెన్॥వ॥అనపరికినమ్మనదూపంబులును, మోహన
దీపంబులును, మారీకృతదిత్తపియేపంబులు నైసన్గ్లాపంబులంగళావతిండ్లయ్యుఁ బెద్దరికంబుచేసితత్కరికిసలయొల్లసిత
బాణాసనంబునుఁజలనందుకొనియెనప్పడునురవైరిమురవైరిక్కియె॥ క॥ మృగవనగవారిముందఁజ॥ మగతనములునూ
పరణముమానుటనిపఁ॥ మగతనఘాగారుడనుజాలు. మగువలదెనఁజనరుఘగలవగ్గలగుటహరి॥ అసినహరియిట్లనియె॥
క॥నరకాఖండించెనమాత్రరకాంధాఁనభిముక్తఘనశరములభి॥ కరకాయనిన్నునురకి॥ న్నరకాంఠెలుసూచిచేడునం
దముఁబొందఁ॥అనిపరికిహరినరకాసురయోధులమీఁదశఁఘ్నియనుచివ్యాప్తంబుప్రయోగించినసోకికెరుసను వా
రలందఱునుహాన్యధంబెదిరినఁటియును॥న॥శరవిచ్చిన్నతురంగమైపటుగదానఁభిన్నమాతంగవై॥ యురుచక్రాహత
వీరమధ్యపదబాహుస్కంధముభ్యాంగమై సురభిత్తైన్యమునైన్యమంబూరయుచున్యోషించినైన్యంబుతోహరిమ్రొల
న్నిలువంగలేకపఱచెన్మాహానినాదంబుఁ॥అప్పుడంగి॥మొనసిడను॥యోధముభ్యాలునిగడించు॥శ్రుతముదయులు
జనవఁర్యే॥సురహరుండువరునమూఁడేసికోలలిఖండితంబుచేసెగదనహండు॥క॥వెన్నెనత్యయమోచుచుఁబున్నగఁ
బడనఖరచంచువయోహనులన్నిన్నములుసేసెగరుఁడుఁడు॥పల్లనగజనముదయములఁజొరవముభ్యా॥వ॥మఁటియుపహగ
రాజపడుపియేవణనంజాతవాతంబును సైరింపంజాలకహతశేషంబైనైన్యంబుపురంబుసొచ్చుటంబాచినరకాసురుండు
మున్నవక్రాయుధంబుఁదరన్కరించినదనచేతశక్తింగొగగుడునవైఁజెనెతండునుఁదులదండఁదేటునఁజెలింపఁనాదోద్దం
డంబగుచేదండంబునుఁబోలిచిలన్దైవయ్యవసరంబునగజాహుండ్లకలహరంగంబున॥మ॥సనుచేభేంశ్రమునెక్కిభూ
మిసుతుఁదాచక్రాయుధునైవయోలముచేఁబట్టినంతలోనరుచిమాలాభిన్నఘోరాసురో॥ శ్రేణుచక్రంబునుచేతిచక్ర
మునతైత్త్యవ్వంసిఖండించెరత్ననుయోదగ్రహిమాత్నకుండలనమేతంబైనతెన్నగ్గము॥శా॥ఇల్లాలింగిటియైనకాలము
గమునైసంచుఘోషింఁగువోఁగిన్దీనిన్నుచలంచియెననిచలంచున్నంగువంగవఁడి॥చెల్లెఁబోతలఁత్రెంచెనఁచులనా
తేపించుచందంబున॥శ్రేల్లెఁజప్పడుగాఁగభూమిసుతుఁడట్టిప్రాహనతోగిన్దీ॥క॥కంటిమసరకుఁడువడఁగా॥మంటిమసేఁ
డనుచువెననూర్చులుమునులు॥వ్రింపంబువులుగురియుచుఁబంటింపకపాగడిరోలింబచ్చదళాతున్॥వ॥అంతలభూదేవి
వాసుచేవునిడగ్గరనేతెంఁదిజాంఘీనదరత్నహండితంబైనమండలంబులును, పైజయంతియువనమాలయును, నరుణ
త్రంబైనసితచ్ఛత్రంబుకొకిరఁచుహరిగ్గుంబునుసహస్రచిక్రైకీభక్తితాత్పర్యంబులతోడంగరకమలంబులుముకురిం

—శ్రీ భూదేవి శ్రీకృష్ణునిస్తుతింతుట. శ్రీ—

వివిబుధవందితుండును, విశ్వేశ్వరుండును నైనదేవచేవునిస్థినిపనుతించె॥సి॥అంభోజవాళునకంభోజనేత్రునకంభోజవి
లయామన్నిగునకు॥రంభోజపానుకనంభోజక్రివాసుచేవునకునుచేవదేవునకును॥భ్రానులుగోరినభంగిసేమాపైసఁభాంచు

జీలబొమ్మపడికాలుముందరకుఁదాఁపిలుచుట. జాంబూనదీబంగరు. మండితప్రాకారముచున్న.

వాక్కినాదిపురుషునకును, నఖిలవిధానమై యాపూర్ణవిజ్ఞానమైనవానికి బరమాత్మునకును, ధాతృగన్త మేటితండ్రికి నజా
 నికి నీకు వందనంబు లేమనర్తునిభిలభూతరూపనిరుపమయీశవ, గావరాత్మమహితయమితచరిత, వశదేవానిపులోకంబు
 లు సృజించుచుటకురజోగుణంబును, రక్షించుటకునత్వగుణంబును, సంచారిండుటకుఁడమోగుణంబును, ధరియింతువుకాల
 మూర్తివిప్రధానపూరుషుండవుమరుండవునీవనేనును వారియుపహ్నియునలందునాకాశభూతతన్మాత్రలునిండ్రియం
 బులును, దేవతలును, వనంబును, గర్తయును, సహశత్యంబును, జరాచరంబైనవిశ్వంబునద్వితీయుండవై శనీయుండనం
 భమింతుము॥ చ॥ దయఁజూచుమానరకదైత్యునివిడ్డఁడుపీడునీదెసఁభయముననున్నవాఁడుగడుబాలుండనన్యశర
 ణ్యుఁడార్దుఁడాశ్రయరహితుండుతండ్రిక్రియశోర్యము నేరఁడునీపదాంబుజ, ద్వయింబొడగాంచెభక్తవరతం, త్రమపీ
 టుణిదనరక్షణా॥ వ॥ అనియిట్లుభూదేవిభక్తితోడహరికినమనోగరించివాక్కునుచుంబులఁబూజించిననర్పితుండై భక్తవత్స
 లుండైనపరమేశ్వరుండునరకపుత్రుండైనభగదత్తుననభయవిచ్చినర్థసంపదలొసంగి నరకాసురగృహంబువ్రవేశిం

— శ్రీ శ్రీకృష్ణుఁడుపదాఱువేలకన్నయలవరించిదేవలోకమునకుఁబోయిపారిజాతముదెచ్చుట. శ్రీ —

చియందుఁజేరరాజులవశంనుఁడువరాజునింనుండుసౌచ్చికాంచెఘోరాజులరాజులకటకురాహతిమొలకరాత
 నూజుండు॥ శ్రేణితశక్తిఁబొందిఁజేఁజేదెచ్చినవారిబదాఱువేలధా॥ శ్రీజనమానల్కరాణవతీప్రభవ్యలరాజకన్యలకా॥
 మ॥ కనిరా రాజకుమారికల్పరినశతౌతూహాలాక్రాంతలై॥ కనుజాధీశచమూపిధారునతనందూరకాశుభాకారుమా
 తనశృంగారువికారమూరునునుణాధారున్మృగీలోవనాజుచేతోధనచోరురగ్నకుటస్పారున్మోహుని॥ వ॥ కని
 యగ్రసౌందర్యగాంభీర్యచాతుర్యాదిగుణంబులకుమోహించితహంబులుజనియింపదైర్వంబులుసాలించి సిగ్గులువర్జిం
 చిపంచశరసంచరితహృదయలై నైవయోగంబునంబగాయన్తంబులైనది శృంబులనన్న శృకాశినులుడ శరంబునమనో
 జుండుతలవెట్టనతండుతమకుఁబ్రాణవల్లభుఁడనివెరియింపి॥ ఊపావపురకకనుండుఁజెఱబట్టెనటంచుఁచలంతుమెప్పు
 డుకా॥ బాపుఁడెవనిశస్త్రపునఁబర్చుకళ్యాణునిఁగంటిఁగంచుము॥ నీపురుషోత్తముంగదియనేమిప్రతంబులుచేసి నార
 మోయావరమేస్తిపుణ్యంబుగదవ్విహరిన్మముఁగూర్చెనీచ్చట॥ ఊన్నతీతఁడుగొంగిటి॥ నున్నింపంగనినప్రభుకు
 మానిమనలోమున్నేమి సోముసోచెనొనన్నుగమాన్ముంబిపినజలధర్మములకా॥ క॥ విన్నారమెయిఁచెలువముగ
 న్నారమెయిఁజీశోర్యగాంభీర్యంబుతోమన్నారమింకగాలముగొన్నారమెయెన్నఁడైనఁగూరిమివికా॥ సీ॥ వనజద
 లాఁగి నేనైజయంతికనైనఁగిదిసిన్రేలుమగదాకంఠమంచు॥ వింబోష్ఠినేఘపీఠంబరమునైనమెఱసియుండుదుఁగదా
 మేనునిండ॥ గాంతాలలూనునేగొన్మభవణినైనమెప్పుమపుడుఁగదాయరమునంచు॥ బాలికాతలకనేఁబాంచజన్యము
 నైనమొనసిచొక్కుఁచుఁగదామోవిఁగ్రోలిసర్వగంధినేనుబర్చుదామమునైనఁజిన్మ్రుచులనుంచుకరమునంచు॥ ననుచుఁ
 బెను॥ గతులవాదికినన్యలుగములుగట్టిగరుడగనునుబాచి॥ భూనాథోత్తమకన్యకల్పరుననభోజాతనేశ్రుండును॥
 న్నేనవ్వెగనఁజూచెడగ్గరియెవల్లింఁచెన్మివేకించెన॥ న్నానించెగరుణింఁచెఁబడిగెనన్నార్గంబుతోఁబెండ్లియా॥ నేనే
 చక్రకిదేవనంచుఁడనులోనిర్దేవలైరంఁరఱుకా॥ వ॥ బగబహువిధంబులంఁగనిశివమన్ననలకునువ్విష్ణూఁకునీయలంబదా
 ఱువేలధవళాంబరాభరణమాభ్యాసులేనంబులనొసంగియంపింబులనడివారలనునరకాసురభాండాగారంబులంగల
 నానావిధంబులైననహహంభనంబులను, రిభంబులను, మరలగంబులను, భవళంబులైనవేగవంశంబులైయైరావతికులసంభ
 వంబులైననహస్సంతనంతాశళంబులను, ద్వాపరకానగరంబునకుఁబనిచిదేవేంద్రునిపురంబునకుఁజనియిదితిదేవేంద్రిం
 బుసౌచ్చియాపెర్వస్తుకుమట్టిసూపినుణికింపటలపరిభావనభానుచండలంబులైన కుండలంబులొసంగిశచీనమేతుం
 డైనవహపేంద్రునిచేసనత్యభామతోడంబూజింపందైవిదవనన్యభామగోరిననందనవనంబుసౌచ్చి॥ మ॥ హరిశేలంబెక
 లించితెచ్చిభుజగేంద్రరాతిపైఁజెక్కినుఁగరగధానుగోభ్రావద్భ్రువరవాచవ్రాతముంబల్లచాంకురభాశాఫలవర్ణ
 పుష్పకలికాగుచ్ఛాదికోపేశముకాగిరిభిక్తాశిషుండాదిపారిజాతముఁద్రిలోకియాచకాఖ్యాతము॥ వ॥ ఇట్లుపారిజాతమ్మ
 హరియించియమల్లభంకువల్లభయందానునువిహగవల్లభారూఢులయిచనుచున్ననమయంబును॥ సీ॥ నరకాసురునిబా
 ధనలగిగోపించునికడకేగితత్పాదకమలములకుఁ దనకిరియసోఁకదండప్రణామముల్లావింపనాచక్రీకరుఁడనె॥ చను
 దెంచిభూసుతుసమయించితనవారిఁడన్నరక్షించుటఁదలంపనుటచి॥ యింద్రుండుబృందారకేంద్రత్వమదమునఁబర్చు
 లోదనభోకుపారిజాతతరువువిడువుమనుచుఁదాకెనడ్డమువచ్చి॥ తఱిమిసురలునట్లుదాఁకిరకట॥ యెఱుకవలదెగ్గరేం
 ద్రుతఁగాల్చినేసురలరామనమునుజూడనది॥ వ॥ ఇట్లుతనకునొడ్డారింపియడ్డంబువచ్చిననిర్దేంద్రాదులనింపింతనపు

రంబునకుంజనిరంతరసురభికుసుమముకరందమాధురీవిశేషంబులకుంజోక్తికాచిక నాకలొకంబుననుండి వెంటనలుగు
 దెంచుతు మ్మెదలకు నెమ్మిదలంచుచున్న పారిజాతమునా శ్రితపారిజాతంపై నహరిమహా ప్రేమాభిరామయగు సత్యభా
 మాతోడ్రీడించుమహాద్యానంబున సంస్థాపించి సర కాసురునియింటం దెచ్చిన రాజకన్యక లేండటండటకునన్నినివాసం
 బులుగల్గించిగృతావకరణంబులుసమర్పించి॥ చ॥ అమితవిహారేణ శ్వరుడనంతుడుదామెక నాడుమంచిలగ్నమునం
 బదాటువేలభవనంబులలోనబదాటువేలరూపములబదాటువేలనృపబాలలబ్రీతిబదాటువేలచందములవిభూతినొం
 చుచు యథావిధితోవరియించె భూవరా॥ ఉ॥ దానములంచునన్న సహానములందవలోకభాషణాహ్వనములంచునొక్క
 క్రియ నాలలితాంసులకన్నిమూర్తులై తానశిశంబుగానబడితిమగు వెయ్యెడు వలేకయు నైనఁ జ్ఞానగృహస్థర్మమునంజ
 క్షేరమించె బ్రహ్మకాముడై॥ క॥ తిరుణులు పెక్కండైనను బురుషుడును లేడునవతిపోరాటమునఁ హరియాప
 దాటువేపురుతరుణులతోననుతమనియెడతత్వమునఁ॥ కా॥ ఎన్నేభంగులయోగముగ ములబ్రహ్మాండ్రాదులీతీంచు
 చున్నున్నేదేవునిజూడఁగానకతుచిన్నీహింతురామేటికే॥ విన్నాంబున సోనతల్పహిణులై విఖ్యాతీసేపించిరి॥ చ్చి
 న్నాల్పాకవహాసభాషణరల్ల మానురాగంబులఁ॥ సీ॥ ఇంటికేవచ్చిన నెచుతేగుదెంచుచునానీతవస్తువులంచుకొనుచు
 సోవర్ణవహాసభాషణములు వెట్టుచుబవములుగఁగనుచుభక్తితోడ॥ సంవాసితస్నానజలములంచుచు సుస్థంభవస్తు
 భూషణములొసంగియిట్టవదార్థంబులిడుచుదాంబూలాదులొసగుచువినరుచు సోజమెఱసి॥ శిరముచుప్పుచుశయ్య
 పైఁజెలుపుమిగులనడగులూస్తుచుదాసేనహస్తయుక్త॥ లయ్యుఁగొలిచిరిదానలైహరినుదారు॥ దారకాభివననలుదా
 గుదగిలి॥ కా॥ నన్నేపాయుడురాత్రులకదివములన్నేకృపంజెంచెడి॥ నన్నేయొడ్డుగఁజూచుపల్లభలలోనాభుండునా
 యింటనే॥ యున్నాడంచుబదాటువేలుదవలోనూహించిసేపించిరా॥ యున్నల్లాభపతిత్రతాత్వపరిచర్యాభక్తియో
 గంబులఁ॥ క॥ అరామలతో నెప్పుడుఁబో భాములుచాల నెఱపిపురుషోత్తముడు॥ న్నాగామునదిరిగెనుసాధారామలతా
 సరోవిహారములనృపా॥ క॥ ఏదేవుడుజగములను॥ తాదించునుమనుచుఁజెటుమఁబ్రాభవమునను॥ ర్యాదారక్షణ

— శ్రీకృష్ణుండు శక్తిగృహమునందు రుక్మిణీదేవితోవిరసోక్తులొడుట. శి —

మునన్దే॥ యాదేవుండట్లు మెఱసెయాదవులండు॥ వ॥ అంతమెక్కినాడు రుక్మిణీదేవిలోగిలు మహేంద్ర నీల
 వరకతాది మణి స్తంభవలభిమిటంకపటల దేహళిక వాటవిరాజమానంబును, శాతకుంభకుడ్యగవాక్ష వేదికాసాపానం
 బును, విలంబమానముక్తాఫలదానువిచిత్రకాశేయపతానంబును, వివిధమణిదీప్తికావిసరవిభ్రాజమానంబును, వాఘక
 రకులకలిత మల్లికాకుసుమమాలికాభిరామంబును, జాలకరంప్రనిర్గత కిర్మూరాగరుభూపభూషణంబును, వాతాయ
 నవిప్రక్షీర్ణశిరికరకరణస్తోమంబును, పారిజాతవ్రసనామోదపరిమిళితవనసుందరంబునయిన లోపలిమందీరంబున,
 శరచ్చంద్రచంద్రికా భవశవర్ణంకనుధ్యంబున, జగదీశ్వరుండయినహరి సుఖాసీనుడయియుండ సభివనంబులుండా
 నును డగ్గరి కొలిచియుండి॥ సీ॥ కుచకుంభముల మీఁదికుంకుమతోరాయ హారంబులరుణంబు లగుచు మేఱయఁ
 గరపల్లవముసాచికదలంపనంగుళియకంకణప్రభలావరింపఁ గదలినిబహురత్నకలితనూపురములగంభీరనినదంబు
 గడులుకొనఁగఁగాంచనమణికిగ్లితామయాఖంబులుగండపాలికలపైగంతులిడఁగఁగురులున గ్రింపఁబయ్యెడకొంగురూ
 గిబోటిచేసున్నచామరంబుచ్చుకొనుచుబీచితేశ్వరురుక్మిణీచేరనిరి॥ వేడ్రులిగురొత్తమెల్ల నవీవదోడఁగె॥ అప్పుడు॥
 ఉ॥ పతియేరూపముదాల్చినకడదనురూపంపై నరూపంబుతో॥ సతితానుండెనునానురూపవతినాచంద్రాస్యనాలక్ష్మినా॥
 సుతనుకారుక్మిణీనాయనస్యవతివాగుద్ధాంతరంగంగళా॥ చతురస్యంబునశౌరియిట్లనియెఁజంపన్దహాసంబుతో॥
 హ॥ బలశౌర్యంబులభోగమూర్తికులరావత్యాగసంపద్ధంబులుబుడికప్పలురకంపైఁజైద్యముఖరుల్పూర్ణులునుల్పానికి॥
 నెలఁతాతల్లియందండ్రియన్నహజుడున్నిన్నిచ్చినబోకయా॥ బలవద్భీరుల వాగ్ధిలనులమముంబాటెంపనీకేటికి॥
 సీ॥ లోకులనడవడిలోనివారముగాముపరులకుమాజాడబయలుపడచు॥ బలమదోపేతులుపగఁగొంప్రమాతోడరాజపీఠ
 ములకురాముతలుచు॥ శరణంబుమాకునీజలరాశిసేతతంబునిస్థించునలమేమునిధులులేవు॥ కలవారుచుట్టాలుగారుగ్గిం
 చనజనబంధులముముక్తసంగ్రహులము॥ గూఢవర్తనులముగుణహీనులముభిక్షు॥ పై నవారిఁగానినాశ్రయింప॥ మిం
 చుముఖులుదగులరిటువంటిమముబోటి॥ వారి నేలఁదగులవారిజాతీ॥ క॥ సరియనువంశమురూపును॥ సరియైనవివాహాస
 ఖ్యసంబంధంబు॥ ల్లరుగునుసరిగాకున్నను॥ జరుగువులోలాఁకీయెట్టిసంసారులకు॥ క॥ తగదనియెఱుంగవుమచ్చు॥ దగిలి
 తేటిమృగాక్షిదీనఁదప్పునీకుం॥ దగిలమనుజేంప్ర నొక్కనిఁదగులుముగుణహీనజనులఁదగు నేతగులఁ॥ సీ॥ సాల్వజరాసం

ధస్తై ద్యాదిరాజులుచెలగినిన్నీక్షింప మలయుచుండును. రదిగాకర్కశ్చనీయన్నయుగర్విందివీర్యమహాంధుడై వెలయుచున్నాఁడు. వారిగర్వంబులువారింపఁడఁగిరిచెలువనిన్నొడిచి తేచ్చితిమిగాని. కాంతాతనూజాగ్రకాముఖముగాముకామమోహాదులఁగ్రంథుకొనమువినుముదాసీనులముక్తియావిరహితులముఃపూర్ణులముమేమునిత్యాత్మబుద్ధితోడ. వెలుంగుచుండుముగృహదీపవిధముమెఱసినివలతాతన్వమాతోడనవయవలదు॥వ॥అనియిట్లు భాగవంతుండై నహరిదన్నఁజాయక సేవింపఁబ్రయురాలింబట్టుదేవినఁజెయిడిరుక్మిణీదర్పంబునేర్చునసహరించియూగకుండినఁజ్ఞానవతియప్రియంబులునగౌరవంబులునపూర్వకంబులునై నమసౌవల్లభమాటలుపినిదురంతంబైన చింతాభరంబునసంతాపంబునెంచుచు॥ సీ॥ కాటుక నెఱయంగఁగన్నీరువరదవై కుచగుంభాయుగళకుంకుమముచడియె. విడివడివెడలెడివేడినిట్టూర్పులలాలి. తాథరకసలయుముగందఁజెలువంబునెఱిచిప్పిదన్నవోపుచున్నవదవారవిందంబువాడుదోష మారుతాహారదూలువహితకల్పకన్దీపమవునమేనవ్వుడవడవడఁగఁజిత్తమెరియంగఁజెక్కిటఁజెయ్యఁజేర్చి. కాటుకఁజేడివదనలగ్రముననేలఁబ్రాసినెంచుచుమోచరవాంచినగలఁబొందెమవ్వంబుగండినపువ్వుబోడి॥ చ॥ అలికులవేణివన్నఁభుండాడినయప్రియభావలిమైయె॥ సౌలవకకర్ణరంధ్రములనూదులుచొన్నిరిరినాన్మబెబ్బురొదవినన్నలేడిక్రియబొల్పటిచేష్టలుదక్కినేలమైవలనరిత్రాలెగిలెడలిత్రానపు న్నడిబొమ్మతైవడి॥ ఇట్లువ్రాలిన॥వ॥ప్రణతామ్నాయంబుకృష్ణుంధంతఁగదినెఱబాష్పావరుధారుజేతుణిదప్రస్తవమాన్నభూషణీచరూక్తస్తూరనాగాదశి॥ పరినాలింగితధారుణిన్నిజకులాచారైకసద్గన్తచారిణివిజ్ఞేషిణీతేతోషిణీబురంధ్రగ్రాహణీకృత్తిణి॥ సీ॥ కినిసంధ్రమంబునఁడనువునందనువుగాననువునఁడందనంబుల్లలఁడికిన్నీదపన్నీటఁగిడిగిగిహూరంపుపలుపలుచెపులలోచాటనూడికరమొప్పుముత్యాలనరులుచిక్కెడలింఁచియురమునఁబొందుగానూలుకొలిపితిలకంబునునుఫలఫలకంబువైఁదీర్చివనవినభూషణావలులుదొడిగివలదశచారుతాలవృంతములవినరిపాలుచునయ్యెదకుచములఁబొందువఱచి॥ చిత్రమిగురొత్తసెయ్యనసేదఁజేర్చిబిగియఁగొఁగిటఁజేర్చినెమ్మొగమునిమిలి॥ సీ॥ నెఱులుగలచగునినీలంపుటురులసిరుల॥ వరులుగొనఁజాలినరులనువరులుగొలుపు॥ విరులగెలిచినతుమ్మెదగలులకెగఁగురులనువిడిర్చివిరులిడికొప్పవెట్టిక॥ మురసఁహరుడిండించెరి॥ గరుడనిలచలస్మృనూనకలికాంచితనుం॥ దరశయ్యఁజేర్చెభీష్మక॥ విరపుక్రొనుతచరిత్రవారిడనేత్రె॥వ॥ ఇట్లుపానువునంజేర్చివృదు

— శ్రీ రుక్మిణీదేవీస్తోత్రస్థలాలితమై-యితనిస్తుతించుట. శ్రీ —

మధురభాషణంబులననునయించిన॥క॥పురుషోత్తమముఖికోహల॥ సరసిజనుయ్యించువదనసప్రీతాహా॥ సరుదస్సిద్ధాపాంగస్ఫురదవల్లోకనములాలయఁజూచితగననె॥ క॥మురహరదివసాగనుదరదరవిందవధాక్షుతలంపనదియెట్టివను॥ నిర్వచనకిచిమలతేజోవరమూర్తివివీధక్తవత్సలయెంచు॥గీ॥సంతతజ్ఞానసుఖబలైశ్వర్యశక్తులాదిగాఁగలసుగుణంబులనురునికు॥ నేనుదగుదునెనర్వలోకేశ్వరేశకలీలమైనద్యిదానందకాలివనఘ॥ సీ॥ రూఢిమైలక్ష్మకృతీపూరుషకాలములకునీశ్వరుండవైభవవీయచారుదవ్యాలలితి॥ తాకాశలముననభిరతుండైకడఁగునీహవమెక్కడనుహాత్మనత్యాదిగుణంబుచ్చయయుక్తమూఢాత్మనైనయెనెక్కడనఘవరితకోరినీమం॥ శగుణభూతిదానంబుసేయంగలుడుననిచెంచుభీతినంబునిధిమధ్యభాగమందవృత్తానాపటలపాండురనిభమూర్తివన్నగేంధ్రభోగశయ్యనుబవ్వళించుచునుదనరు॥ నట్టియున్నతలీలదివ్యంబుదలంప॥ వ॥ శబ్దస్వరూపరసగంధంబులయొడగుణంబులచేతఁబరిగ్రహింపఁబడినమంగళసుందరవిగ్రహుండవై యజ్ఞానాంధకారనిచారకలబైనహంబుఁగైకొనిభవదీయులైనసేవకులనునుభావ్యంబవైతిభవత్యాదారవిందముకరందరసాస్వాదలోలాత్ములైనయోగింధ్రులకైననుభవన్వార్థంబుస్ఫుటంబుగావట్లగుటంజేసియామనుజుపశువులకుమర్చిభావ్యంబగుటయేమిచెప్పనిట్టియాశ్వరుండవైనీకునిచ్చస్వతంత్రంబడియను, నాకధికంబుగావుననిన్నునేననుసరితుడేవానీవకించనుండవైతేనీబలిభోక్తలైవలక్ష్మింద్రులైవ్వనికొఱకుబలినమర్పణంబుచేసిరి నీవుననుస్తపురమాధ్యక్షయండవనియును,ఫలస్వరూపివనియును,నీయందలిక్రేమాతీతయంబులంజేసివిజ్ఞానదీపాంకురంబుననిరస్తనమస్తదోహంధకారులైయహసాఖ్యంబులువిడిచి భవదీయదానసంగమంబెకోరుచుండురట్లుసేయనేరకనిజాధికారాంధకారమగున్నలైభవతైత్వంబుచెలిసిబలిప్రయేవణంబులుసేయంజాలకమూఢులైనసంసారచక్రంబునంబరిభ్రమింతురదియునుంగా॥గీ॥వరమునింధ్రయోగివరసురకోటిచే॥వర్జితప్రభావనైభవంబు॥ గలిగియఖలచేతనులకువిజ్ఞానప్రమండభగుమవభవమరితమార॥వ॥దేవాభవదీయకుటిలభ్రావియేదీరితకాలవేగంబుచేత విధ్వస్తమంగళులగుకనులభవభవపాకశాసనాదులందిరస్కరించిసట్టినుదీయవిత్రంబున॥ చ॥ నినువరియించినంబెలుచనీరజులొచనశార్దూసా

యశాననవివదంబులన్యకలక శ్రుకరావతులష్టయించిభో! రునఁజ్జనుకోటిఁదోలుమృగరాజునిజాలశముభూరికశ్రీరై।
 కొనినవిధంబునన్మనునకుంతిరమూరతఁదెప్పితత్వరా॥ఉ॥అట్టిన్మపాలకీబములనాజినెమర్చఁగలేనివానియి॥ స్తోట్రినభితి
 మైనిటువయోధిశరఁజ్యుడవై తివింశయౌ॥ నెట్టనమాయగాకనివినిక్రములేభవదీయభక్తులై॥వట్టినరేంఁద్రమాభిమణు
 లంచితరాజయుముల్లుదంబున॥గీ॥వితతరాజ్యగరిమవిడిచికాననముల॥నాత్మలందుమీపదాబ్జయుగము॥వలఁతిగాఁగని
 రివివాతాంబువగ్గాశ॥నొగ్రనయతులగుచునుంచురభవ॥స॥ విమలజ్ఞానగరూఢులైనజనమువ్విడింపమీపాదక॥ జను
 రందప్పుబదివృషారభమునాస్పాదించిర్యాణరూ॥వమునఘృరుపవాగుదిరితముశోభాశ్రీనివాసంబునామిముసేవిం
 పకమానవాఢమునిదుర్మేధాంధుసేవితుసే॥వ॥నాటియునుదేవాభూలోకంబునందును,ఁత్యనివాసంబులందును, సకల
 ప్రదేశంబులందును,జగదీశ్వగుండవైనన్నిన్నభినుతంబులైనకామరూపంబులైనకొనివరియింతుభవదీయచరణారవిం
 దనుకరందాస్పాదనచాతుర్యభృంగియైనకామినియతిశోయంబైనశ్వక్త్యశ్రురోమనఖకేశంబులచేతఁగప్పంబడియం
 తర్వతంబైనమాంసాస్థిరక్తశ్రీనివిట్రుఫపిత్రవాతంబులభీభస్మంబైనసారాధముని మూఢాత్మయై కామించునేయ
 దియునుంగాక॥ సీ॥ నీరదాగమమేఘనిర్వృత్తయ్యపానచాతకంబేనుసేదాటిపడెను॥ బరివక్త*మాకందఫలరసంబులు
 గ్రోలుకీరముల్పునునెమఱ్ఱారములకు॥ ఘనరవాగ్ధ్వనోత్కలితనయూరముల్లోరునేకీరనిర్మలీరవంబు॥గరికుంభపిశిత
 సద్భారమోచితసింహమునుసేతునకమాంసాభిలాష॥బ్రవినులూకాటభవదీయపాదపద్మ॥ యుగసమాశ్రయనైపు
 ణోద్యోగవిద్రుమన్యఁజేరునెతనకుపాస్యంబుగాఁగ॥భక్తచందారదుర్భవభయవిహార॥క॥వాసవవందితభవకమలూ
 ననదివృత్తభావభావినియెపుడు॥నీననుభితచారిశ్రక్॥భానురువిరగానవవితిభవై చెల్లు॥క॥ ధరణీనాథులుతమత
 మ॥వరపనితామందిరములవసించుచుగోఖరమాజ్ఞాలములగఁగొల్పిరబద్ధలగుదురునిన్నుఁజెలియనికతన॥గీ॥ జలజ
 నాభసకలజగదంతరాస్త్రవై॥నట్టిదేవసీపదారవిందయుగిసానురాగయుక్తమైనవామది॥గలుగునట్లుగాఁగఁదలపుమన
 ఘు॥గీ॥ పృథురజోగురప్రవృత్తమైపట్టినిస్పృష్టిచేతనన్నుదేహకానఁగ॥బాచుటెల్లఁబద్మలోచననామి॥దిఘనదఱియా
 ద్విస్పృష్టిగాఁదలంతు॥ వ॥ అదియునుంగాకవధుసూచననీవాక్యంబులుమిక్యగావునగ్లివచనంబు కూతురికభినుతంబు
 గాదె యావనాఢాఢవదంబున శ్రీస్వైరిణియునుకామినిపునుమాంతరానక్తయగుటచారించిపరిజ్ఞానియైన వాఁడువి
 డుచునవివేకియైనపురుషుం డింద్రియలోలుండైరతిందగిలిదానివిడువనేకకపరిగ్రహించీయుభయలోకమృతుండగు
 నట్లుగావున నీయెటుంగనియధంబుగలదేయనివిన్నవించిరుత్తిణీదేవివచనంబులకుఁగృష్ణుండు సంతసిల్లియిల్లనియె॥

— శ్రీ కృష్ణుండుగుత్తిణీదేవినియూరడించుట. శ్రీ —

ఈ॥అలికులవేళిసప్పులనునాడినమాటలకింతనీనుది॥గలఁగఁగలేలవేటలనుగయ్యములకృతులందుసెవ్వఁగా॥బలికిన
 మాటలెగ్గులకపట్టుదురేభవదీయవిద్రముం॥దెలియఁగఁగోరిమోచకలితిన్నదిలోనిటునుండనేటికి॥అదియునుంగాక॥ఉ॥
 కిన్నులుముద్దుపయ్యులునుగెంపుకనుంగవతియ్యమోచియౌ॥ జంఁకెలులేరిచూపుతెనసక్కెములున్నెలవంకబొమ్మలుం॥
 గొంకకవీడనాడుటలుగూరిమియుంగలకాంతగూడుటల్॥అంకిలిలేకజన్మఫలమబ్బుటగాదెకురంగలోచనా॥అనివూటియు
 రిట్లనియె॥ఉ॥నీవువతిప్రతాపగిరినిర్మలకన్దవివేకిలన॥స్వావపునీనునోగతులఁబాయక నెప్పుడునన్నదీయసం॥సేవయ
 కారియన్యమభజింపపుట్టిననాటనుండినీ॥భావమెటింగియుండియునుబల్కినతవ్వసహింపుమానినీ॥వ॥అనివెండియు,
 నిల్లనియెనీవాక్యంబులశ్రవణమభంబులుగావించెనీవు వివిధంబులైనకామంబులుగోరితివేసినవియన్నియునునాయండు
 యుంటుండేసయేకాంతసేవాచకురవైననీకునవియన్నియు నిశ్యంబులైయుండునీపాళిప్రత్యంబును, నాయందలిన్నే
 హంబునవికదంబులయ్యెనావాక్యంబులచేతభవధీయదిత్తంబువంచలంబుగాకనాయంచులబుద్ధిదృఢంబుగుగావునస
 కలసంపద్మిలసితంబైనద్వారకాదినగరదివ్యమందిరంబులందునుభాగ్యంబునంజేసినంసారికై వడినీయందుబద్ధానురా
 గుండవైనవత్తింకుదక్కెనప్రాణేంద్రియపరవశత్వంబువచిత్యశశిరీరధారిణియైన సతిసన్నుంజెందుటకుఁగూరంబదియు
 నుంగాక మోక్షప్రమదలైననన్నుంగామాతురలైయల్పచుతులై ప్రతరపోషహిమలచేతదాంపన్యయోగంబుకై సే
 వింతురదియంతయునామాయావిజృంభితంబునమందభాగ్యలై నిరయంబునొంచుదురట్లుగావుననీసమానంబైనవకాంత
 యేకాంతలంగలదెనీవివాహకాలంబునననేకరాజన్యవర్తులఁగైకొనక భవదీయమధురాలాపశ్రవణాత్మకుండలైననా
 సన్నిధికన్యశరీరంబయోగ్యంబునీకుశేమంబైయున్నదానగఁదేకాంతంబునంబ్రాహ్మణంబులైచివయ్యెనుంబుజనుడెం

•మాకందామిడితెట్టు, శుక్రూరముఁజెత్తుతెట్టు, ఘృతీరసంబుచిడుటొడ, శ్రీకృష్ణగీతివృత్తిచారి, కిశకిమాంసము, తిలక్రీ॥నల్లని

వాంఛితము చేటవదన్నిటువన్నవించెడు నీవునునన్త్రుసందనయు నెన్నినినాపురికోటవాకిల న్నావలియుండినన్నుగృహ
 గావుముభ క్తఫలప్రదాతయో ॥ భావభవారిసీచరణపద్మములెప్పుడునాశ్రయించెడిక ॥ ౪॥ అనియభ్యర్థించినంత్రుస
 న్నుండై భక్తవత్సలుండనువురాంతకుండుగారిసమేతుండై తారకాదిభూతగణంబులతోడబాణనివాసంబును శోభపురం
 బువాకిలంగాఁపుండెఁబడఁపడియొక్క నాఁడబ్బలి నందనుండ ॥ ౫॥ దర్పమునఁబోయిరుదిరమాత్రాండవిప్రిహంఁడలము
 తోడమార్పడుమహితశోణమణికిరీటముద్రిపురసంహరునిపాదపనజములుసోక మ్రొక్క యిష్టనినుతించె ॥ ౬॥ దేవజగ
 న్నాథదేవేంద్రవందితవితచారి త్రుపంశతపవిత్రహాలాహలాహారయహిరాజకేయరబాలేంద భూపనన్య క్తపోష
 సర్వలోకాతీతసద్గణసంఘాపార్యతేహృదయేశభవపినాశ ॥ రజతాచలస్థానగజచర్మపరిధానసురవైరివిధ్యస్తశూల
 హస్తలోకనాయకసద్భక్తలోకపరిదా సురుదిరాకారమునిజనప్రతిపహీర ॥ భక్తజనమందిరాంగణపారిజాతనిన్నునె
 వ్వడునుతినీయ నేర్పునభవ ॥ ౭॥ అనిలోనన్ను నెదిర్చి బాహుబలశోర్యస్ఫూర్తిబోరాడజా ॥ లినపీరుడోకఁడైనఁబం
 దెమునకుఁ దేడయ్యెభూషాండలి న్ననయంబున్దవదన్యస్త్రకరసాహస్రంబుకడూతివాఁయును పాయంబును లేదె
 యీభారము నెట్లోర్తున్నమా నాయకా ॥ ౮॥ హుంకారకంకిణక్రీంకారిశింజీనీటంకారనిర్దోషసంకులంబుఁడంద్రోద్గంధ
 భాస్వత్పండలాగ్రప్రకాండఖండితరాజసంఁడలంబు ॥ సూలహతక్షతోద్యేలకకరాశ్మకేళిసమాలోలఫేలనంబుశుం
 భచువ్రసకుంభికుంభస్థవిధ్యంసంసంఘాతశోర్యవిజృంభణంబుగలుగునుద్దాహభీషసంగ్రాసుకేళి ఘనపరాక్రమవిక్ర
 మక్రమముగాఁగఁజరుప లేట్టిక రములుగరముడు గిఖికరములగుఁగాకి సంతోషకరము గునె ॥ ౯॥ కానవదీయచండభు
 జగర్మపరాక్రమాకేళికసముం దీనిభూలాపనింగలఁడెయిండుక థాధరసీవుడక్కఁగా ॥ నానిటలాంబుపండువనుజాభిపు
 మాటకుఁజాలిరోసలోనూనికరోషవార్ధిగడలాత్తఁగన్లునివల్సభూపరాక ॥ ౧౦॥ పనుమాభవ్యవయసీకేతనమెప్పుడకా
 రణంబధారుణిప్రెగూలునునపుడనీ భుజావలి తునియఁగ నాయంతవానితోననిగల్గుక ॥ ౧౧॥ అనిపలికినన్లునంప్రాప్తమ
 సౌరభుండై భుజవివాకకార్యధురీణుండగుబాణుండుసంతృప్తాంతరంగుండగుచునిజనివాసంబునకుంజని తనప్రాణవల్లి

— శ్రీ ఉమాకన్యయనిరుద్ధనిగూడినటుల స్వప్నముగనట. శ్రీ —

భలయుల్లంబులుపల్లవించెయుచుజగద్వజనిపాతంబునిరీక్షించుచుండెదవసంతరంబు ॥ శ్రీ ఆదానవేశ్వరుననుగ్రహం
 తగునుమాకన్యసచ్చరితసౌజన్యగన్యకూపవిశ్రవాక థాదుదిరికోషలదేహయశను నాశభాణమనఁగమెప్పు ॥ సుందరీ
 త్నంబునించునిభావనయలిసీల వేణీపద్మయతాక్షి ॥ యొకనాడుగుదిసోఘోపరివేదికాస్థలమునకృపకయ్యనెలమిం
 గూర్చి ॥ మున్నుదనచౌల నెన్నఁడువినియతఁడుగ నన్నులారంగఁగఁబొడగనియతఁడుగనియసమానరూపరేఖావి
 లాసఃకిలితునిరుద్ధునత్త్రిలింగవసనటుల ॥ ౧॥ కలగనియంతమేలుకనికన్నులబాష్పకణంబులాలగఁగాంగలవలెకాకని
 శ్చయముగాఁగవనీయవిలాసవిభ్రమా ॥ కిలితదీయరూపముముఖంబునవ్రేలినయల్లతోచిన ॥ న్నశవశమందుచున్పుగి
 యఁగొంగిలిచేబయలప్పళించుచుక ॥ మాతీయును ॥ ౨॥ సరసస్యగూత్తులుంగునుచుసాయకుకేలియుశౌటికాకచాక్రగ
 ముల్నఖక్రియలుగఁగ్రుక్తపోలలలాటమేఖలాకరకుపబాహుమూలములుగైకొనియుండుటలాదిగాఁడలోదరినదిగాఢ
 మైతగిలెదర్పకుండద్బునమెత్తినట్లయై ॥ ౩॥ కలికిచేప్తుభావగర్భంబులైననుప్రియుమీఁదికూరిమిబెగ్గలించఁగివీచవనై
 లజ్జనుచిఁబదనిచ్చినఁడెలిమేనఁబులకలుచెక్కులాత్త ॥ ౪॥ నదనాగ్నిసంతప్తమానసయగుటకు గురుకుచహారవల్లిగులుగం
 చఁజిత్తంబునాయకాయత్తనైయుంటుచురుమాటలాడంగవలుపుగదురః సతివమనమునసిగ్గుమోహంబుభయముఁ
 బాడననుసుమంతు నెత్తవ్విఁబొదువుమాజీ ॥ ౫॥ బ్రథమచింతాభరంబునఁబద్మనయనఁకొరితలచీరవాటిపం నేరదయ్యె ॥
 వఃశ్శ్లివిరహవేదనాధూయమానమోసనయ్యెయ్యం డెనంతః సచ్చెలులుదాయంజనుదెంచిన దనేమనంబునఁబొడము
 మసౌజవికారంబునులుంగువెట్టిచునప్పుడు ॥ ౬॥ పారిపారివచ్చునూర్పుగమింబుక్కిటనుంచుచాగ్రసీమపై ॥ బెరసినన
 న్నతఁడెమటవిందువులాయ్యననార్పుఁగన్నుల వ్విరిగెడుబాష్పపూరములుదొంగలితెప్పలనానిచుక్కలం దరుణులు
 రంభమాతమృతామొగమెత్తునుగూడరాగయై ॥ ఇవిధంబునంజరియించుచుండెన్టీయెడ ॥ ౭॥ అంతకంతకుసంతాపను
 తిశిల్పించివలుదవన్నులగిన్నీటివరదఁడవఁజెలుల దెనఁజూడఁజాలలజ్జించిమొగమువాంచవలుకయం డెనవ్వనరు
 మాక్షి ॥ ౮॥ అంత ॥ గీ॥ బలితనూభవుమంత్రికుంభాంధుతనయితనబహిగిప్రాణమిదియనదనరునట్టికామినీషణిముఖపద్మ
 కాంతివిజితశిరికఁజారుకురీభచిత్రలేఖ ॥ కదనీయబృలనుపంక్షించి ॥ ౯॥ పడఁతనీచస్త్రబగునిబయలవెడకు ॥ విధ
 ముననువార్తవిభుఁడనివేడ్కుచిలిదిపూజిచేకిలోనైనవానిఁబొసిప్రాంతిబొందినభావంబుప్రకటనయ్యె ॥ గీ॥ పనిత

నాకన్య నేనలై న్నవారునుకుంగలుగ నేర్పురెనీకోరె - తలయింజెప్పకున్న మీయన్నతోడన్నగన్నవలీ. నలరునునుసి
 గ్గుతోనగ వామతింప॥ ఇవిధంబునఁజెత్తరేఖంగనుంగొనియిల్లనియె॥ చ॥ చెలికలలోన మెక్క సరసీరుమా నేత్రుఁడుఘోర
 భత్తుకుండలట కాంగునీయక రణ వ్రణి నూపుర భూషణుండుని॥ త్తలకన కాంబునండునుమూరత స్థుండువీల జేచుండు॥
 జ్జ్వలరుచినూతన ప్రసవసాయకుఁడున్నతవత్తుఁడెంతయు॥ చ॥ ననీవిగియారక గోగిటనంబులారక జేర్చి మోచ
 మురీననుకంగనంబితాధరసుధారసమిచ్చి చునోజ కేళికిన్ముపడఁజేసి మంజువృక్ష భాషలఁజేలిదియంతలోన నేచనియె
 నుచునిఖవాగ్ధి జెలువన్ననుఁద్రోచి నోరుహన నా॥ ప॥ అనుచునన్న ద్దకాశినిది త్తంబు, విత్తజాయ త్తంబై తత్తరంబున
 విరహోనలంబు త్తలపెట్టెగిన్నీరుమున్నీగుగావగచుచువిన్నలై సవవనారఘంబువారవియూరకున్నఁ జెత్తరేఖతనము

— శ్రి విత్తరేఖరాజవరులంబులంబుచలిఖ . చిచూపి యనిగర్వనిఁజేబోవుట. శ్రి —

నంబుననయ్యుంతున లాపంబుచింతించియిల్లనియె॥ చ॥ సరిసజ నేత్రియేటికివిచార మునాకుకలభ్య మెప్పడు॥ న్నరసురయ్యు
 కింపురుష నాగవభశ్చరసిద్ధసాధ్యకిన్నరవరము ॥ బలమునక లిఖయించింజూచినన సోహరుంగనివీఁడెహివృద్ధి
 నప్పుడెవానినీకుఁదెచ్చెదన్॥ చ॥ అనియొడంబటవిమిలవిలచుచుతోడంబురణించు ధర్మభయని మెలుంగులుచుఱంగ
 లిగొనుపలంబు నావలంబు సేసినద్రంబు మెచ్చియించుచుచ్చియులువేటు వేటంగనక రజతపాత్రంబులీనిచి, కేలం దూ
 లికగరిచియొక్క విజనస్థలంబునకుంజనియిల్లొకింబులంబేరుకలిగిన నయోరూపంపన్నలై నపురుషముఖులనన్వయ
 గోత్ర నామభేయంబులతోడ న్రానియాయితంబై నియమటంబున ముండటికిం దెచ్చియుంచుమిప్పలంబునందగులనివా
 రులేరుసానధానంబునవాకర్ణింపుచునియిల్లనియె॥ సీ॥ కన నీయనంగీతకలిగోచిదులుగింపురుషగంధర్వకిన్నరులువీరె
 సతతయాచులునిచ్చాచిహారునిద్ధసాధ్యవారింజియచ్చురులుదీరై ప్రవిహలైత బృన్దవద్యైభీవులునుధాశనరుచ్య
 డురాడురులువీరెయిరుపనగుచి ధాన్విత్తకానగూపులైపొగిడంచువట్టిపన్నులువీరెచూడంగ నిన్నేర్పడిపింషజూపుట
 యును॥ జిత్తముననిజ మనోంధనిద్ధివడయఁ జాలకుండిన గుధ్యన త్త్యనలాధి॥ పశులఁబ్రాపుచు వచ్చెనప్పర్వనయన॥
 ఉ॥ మాళవకోంకణప్రవిడ మన్యోపులిందకిగిగోగనీ॥ పాశంజేహపాండ్వగురు బర్పరిసింధు యుగంధరాంధ్ర
 బు॥ గాళుడూకలెంకిణిక్రితసుదేష్టమరాంబాలపాం॥ వాలిమోక్షఘ్నాశ్చ సోశ్వచోహాశులువీరెకోమగీ॥ ఉ॥ సిం
 ధురవైరివిక్రముఁడుశీతమయ్యామనగాధికావయ॥ సింధుపటేలిగర్వలపీతేషయతోఁజపురుష తౌర్వక॥ రాంధరిపుట్టి
 తీతనిక రాంధతన పుటలూర్కఁడిజరా॥ సంధుంజూమమాగధునినక్యూహరశ్వసమంగ్యోగరి॥ చ॥ కలార్విశలనార
 సన్నతుఁడుశశ్యకూర్ణిబాహుబలా॥ ధిరుండు గ్రాహవతోఁజుంబుత్రిగిద్విభ్యాకారిత్రికుండుకలంకోన్వలదివృథా
 ముఁడువికర్ణాదీశ్వరుండై సభీష్టకభూపాలమహాగుఱూపమితనిన్న త్తద్విదేహికా॥ ఉ॥ సంగరరంగన్దర్శితచండవిరో
 ధివరూపింకమాతంగతురంగనశ్శుటరధవ్రతి టై భుజాప్యంభణా॥ భంగపరాక్రమ ప్రకటభవ్యయిగోమహనీయమూ
 త్రికాళింగుఁడువీఁడెమామసరత్సితవాం॥ రంగలోచనా॥ ప॥ సుగుణాంభోనిధిపాలలోచనుమేళున్నాన్మి మెప్పిం
 చిత॥ క్రిగరిన్దంబగుశూలముంబడెనయిత్తేణప్రతాపోన్నఁ॥ జగత్త్రిశీలి మేటిపీరుడరణోగ్ధామండుభూపా
 త్రుఁడీభగవద్దంగనుంగొండెపంకజముఖిప్రాగ్జ్యోతిహాసేవ్వరు॥ చ॥ వికచాంభోగుహపత్రి నేత్రుఁడుగోవిందుండు
 దాఁబూనుచందక చక్రాబ్జదాదివిహ్నుముచేనన్వాసుదేవాఖ్యనుగ్గునడై యెప్పమనచ్చరించుచుఁగృష్ణుండన్న
 నీమేటిపాం॥ ద్రకుఁగాశీశనఘంకనుంగొనుమువేడక జుంబ్రచింబాననా॥ చ॥ ద్విజశుక్రూప్రయసాన్వితప్రతమన
 గ్వప్రసిద్ధిజాగర్వము॥ నిజయాటోపమూచాపవై పుణీయునిపీచుద్ధరినతీగ్రుగీరజనీనాథకులప్రదీపకులఁబాఱంజూ
 డుపడ్డాక్షిధర్మజభీమాన్దనమాత్రిచండసులపం॥ గ్రామై పోగిలుట॥ చ॥ బలిమిస్సర్వస్వపాలురన్నదిమికప్పుంబు
 గంగొంబునుజ్జ్వలతేజోవిభవాతిరేకమురభాస్వల్గక్రికోభిజ్గంగాబాలుపాడంబునురాజరాజవనహాభూరిప్రతా
 పంబులు॥ గలంబుర్యధనుఁజూడువీరరయుకుంగంజాతపత్రేక్షణా॥ చ॥ అనియిట్లుంగినకలచేతాధీశులగురాజవరులనె
 ల్లంజూపుచుయనువంశసంభవులైన శూరసేన,వసుదేవ,యృద్ధ వామలంజూపినుతీయును॥ ఉ॥ శారదసీతదాజ్ఞవల్క్యశూర
 సుధాకరకాశచంద్రికాసారపటిరవర్ణయతున త్తమును త్తవ నాయకుంబ్రమ॥ త్తారిన్యపాలకాననమృతశనముత్రి
 త్రులంబలైత్యసంహారునిఁగామపాలునిహలాయుధుంజూడుముదైత్యనందనా॥ సీ॥ కమనీయుశుభగాత్రుఁగంజాతదశ
 నేత్రువనుధాకశత్రుఁచావనచరిత్రు॥ సత్యసంకల్పనిశాచరోగ్రవికల్పనతపర్మగాకల్పనాగత్యుగంజూమనీభూ
 మగంధీరవృదుభాషుశ్రితజనపోషునందితవిశేషునిలనీరదకాయునిర్జితదైత్యుధృతపితకాశేయనతవిధేయునఘము

హాగదవై య్యవేదాంతవేద్యుదివ్యమునిసన్నతామోమఉద్ధృతామః జన్మవరపద్మశాలకరిష్టః గృష్ణః జ్ఞాదురై తేయ
 కులబాలసుభగరీలః చాస్మరదరీశింజీవీరపవిభూషితపుష్పధమర్విముక్తభాస్వరనవచూతకోరకనిశితశిలీముఖపాతభీ
 తవః కరుహభవాదిచేతననికాయసునోబనిజాంశురుక్షిణీవరసుతురాజకీరపరివారునిమారునిజ్ఞాదుకోమరీ ఇవ్విధం
 బుసంజాపినః మువనితారత్నముక్తకృష్ణనందనునిభావప్రాణిదాజ్ఞాచిగ్రద్దనదగ్నన్ధివరించినన్ననుగుణోత్తంసంబకా
 నాత్మలో ననుమానించినంతరంబయినగుద్ధాఖ్యుస్సరోజాక్షునూ తనచేతోభవమూర్తిజ్ఞాచిమదిసంతాపింతుమచు
 నిట్లునుఁడొకృతినుడియమానధనమెల్లవారిం చినయ్యుచ్చునిమైయింబంతమెలర్పవ్రాసెపటభాగనిరూపితుఁజేసినట్టి
 వీ యంతటిపుణ్యమూర్తిగొనియాడగనేర్తునెనీచరిత్రము ల్వింతలెనాకునీమహిలవీరుకులంబుబలంబుఁజెప్పుమా
 చ అనవుడుచిత్తరేఖజలజాక్షికినిట్లునునీకుమారకుండునఘ్నఁడయాదవాన్వయసుధాంబుధిపూర్ణసుధాకరుండునాఁ
 డనరినకృష్ణపాత్రకుండుదారచరిత్రుండుభూరిసింహనం హననుఁడరాతివైష్ణవిమారారుఁడుపేరనిరుద్ధఁడంగనా
 వలనిచెప్పియేసాన్వేరితగతింబియ్యుంబు మారరత్నంబుఁడోక్తానివచ్చునంతకుసంతాపింపకుండుమనియ్యఁగఁబంబ వియ
 గ్గనుసంబునఁబనిచెప్పఁచటల కనినరసిజముఖకునుగొనెనుభారితశిలోకనః ధూతభావవేదనమున్వరసాధనమొనును
 కృతస్మరణాపాదనముగృష్ణపుటభేదనము ॥ వకనిదాయంబునితదీయసుషమావిశేషంబులకుంబరితోషంబుమెందు
 చుం గామినీచరణరణితమణిమాపురర్థునిర్భూన్వనితమణిగోపురంబును నతివిభవవిజితగోపురంబును నగుద్వారకాన
 గరంబునిశానసుయంబునంబ్రవచ్చన్నవేషంబునంజొచ్చికనకకుంభకలితసౌధాగ్రంబునవణిపివచయంబుప్రకాశింపఁ
 జంరకాంతశిలాభవసంబున సుధాధామరుదిరగుదీనిచయంబునపహసింపచూపసత్కూలికాతల్పంబున నిజాంగనారతి
 శ్రమంబుననిద్రాసక్తుండై యున్నయనిరుద్ధుంజేరితనయోగవిద్యామహాన్వంబుననతనినెత్తికొనిమనోవేగంబునశో

శ్రీ చిత్తరేఖయనిరుద్ధునిఁజెచ్చియుమాకన్యకకున్వోపుగించుట శ్రీ

నిపురంబునకుంజని, బాణాసురనందనయగు సుమాసుందరీతల్పంబునఁడిడియిట్లు నియోక ॥ వసజాక్షిచూచునీవిభుననిమిషన
 గభీరుతూరువభివమారున్వనధిగభీరునుదారునిఁబనిరుద్ధకుమారువిదలితాహితవీరు ॥ కలనిసనుహసతిదనమనమున
 ననురాగిని మేనఁబులకాంతురము ల్పానయంగనానందాశ్రులు గనుంగవజడిగురియముఖవికాసమెలగ్న ॥ వఁగిట్లును
 సంబుననుత్సహించిచిత్తరేఖంగనుంగొనియయ్యంతియిట్లు నియోసీ ॥ అతివనీసాంగత్యమునుభానురుచినాకుఁగలుగుటఁగా
 మాంధకారమఁడఁగెఁ దరలాక్షిసేభత్వంబుచూచుచేఁగఁడిదియెగాభిఁగఁడవఁగఁటి నలలనీయనుబంధమనుసుధా
 వృష్టిచేనంగజనంతాపమాఙ్మగంటివనితనీచెలితనంబునరసాంజనముచేనామనోహరనిధానంబుగఁటిఁ గలలఁదోఁ
 చినయాపుగ్రహ్లానలిఖించు వారునొనన్నఁడోడైప్పువారుగలరెనీటిలోజాడుబుట్టింపనేర్చునీక కాకగల్గునెమ్మోడు
 లోకములయందు ॥ వలనివినుతించిచిత్తరేఖనునిజమందీరంబునకుంబోవంబనిదినంబయెననంతరంబ వింతజనులకెవ్వ
 రికింబ్రవేశింపరానియంతగిపురసౌధాంతరంబునననిరుద్ధుండుమేల్గనియ్యంతింగనుంగొనియప్పుడు ॥ కసురుదిరవృ
 మతల్పంబునఁ బరిరంభణసరనవచనభావగళౌచా తురిమెఱయనాకుమారుడు తరుణీమణిబొందెనదనతంర్రజ్ఞం
 డై ॥ వఁగివ్విధంబుననతిమనోహరవిభవాభిరామంబులగుదివ్యాంబరాధరణమాల్యానులేపనంబులఁగర్హురతాంబూ
 లంబుల వివిధాన్నపానంబులనురుదిరమణిదీపికానీరాజనంబులనుగంధబంధురాగరుధూపంబుల నాలలపాలల, వీణావి
 నోదంబులంబుగితుట్టింబొంపి కన్యాకుమారకులనందపాగరాంతరిన్వజ్యమానమానసులై యుడయాస్తవయనిరూ
 పణంబుసేయనేరక ప్రాణంబులొకటిఁటియైతలంపులంగదినయిజ్జోవభోగంబులనుఖయించుచుండిరంత ॥ కలలోనన
 నతిదిరవగు కాలమునుభలీలజరుగఁగావరుపనుషా బాలాలామకొయ్యనఁ జూలేర్పడిగర్భమొనమెనురుదిరభంగి ॥
 కకాచినకావలివారలు సూదిభయాకులతమెంచిస్ర్రుక్కుచుఁడనులో నోఁజెల్లియిట్లుదానవ రాచూలికిజాలునిచె
 రాయెట్లుంగి ॥ కలనిగుజనుజబోవుచునిప్రవిదప్పకదనుజలోకపాలునితోడన్వినుపింపవలయుననివేచనిబాణుంజేరి
 మ్రొక్కినదివినయమున ॥ కమంతనమునదేవరక న్యాంతగిపురమేముగాచియరయుచునుండన్వంతజనములకుఁజొ
 రగఁడురంతమవినుపోతుటికైతెనురారీ ॥ గిల్లిచోగావలున్నమేమెవ్వరమును నేమికుమమాయయోకానియెఱు
 గమధిపనీకుమారికగర్భంబునివృట్టి యున్నదన్ననువివిరోషయ్యుండుగుఁడు ॥ వలెట్టియెడదానవేంద్రుండురోషావేశ
 భీషణాకారుండై కటములదరబోవలుముడివడంగనుంగవలననలకణంబులుపుట్టి పలువెటికినంజులగతి నెగయుపిం
 గంబునిధంబునలంఘించుచు భీకరకరవాలంబులేలందాల్చిపముద్దండగతింగన్వాసౌధాంతరంగంబునకుంజనిసీకినియె

శ్రీ బాణాసురుండనిరుద్ధుని నాగపాశ బద్ధుని జేయుట. శ్లో

శుభ్రోపీతుఁగఁదర్శనంజాతుమానిత దేహునాచానుభావము । మకరకుండలకర్ణమహిత ప్రభాపూర్ణజరయశోబ్లానుఁ
 గోశేయవాసుఁగఁగ్రూరికాలిపుఘనకాంతికుముదాప్రవేశశోభితవయనంబుజాతము । యదువంశతలకుమత్రానిసీలాల
 కునవిపుష్పచాపుఁబూర్ణప్రతాపు । నభినవాకారునక్షవిద్యావిహారు । మహితగుణవృద్ధమస్తభమంత్రిసింధుఁగలితపరిశు
 ద్ధసఖిలలోకప్రసింధుఁచతురుననిరుద్ధునంగ నాజననిరుద్ధు॥ చ॥ కనికనలగ్నిలంపసురకంటకుఁడుకృతినబ్బటావలిం । గనుఁగొని
 యీనరాధమునిఁగట్టుఁడుపట్టుఁడుకొట్టుఁడున్నవా । రనువమహేతిధితులహర్షిత లేజముమాయఁజేయఁడా । సినన్యవశే
 విరుండునిది జేవయ్యలపును నేర్పుదర్శము॥ చ॥ కలిగిమఁజూచుగ్రవృత్తిబరిఘంబుగిరంబునలించాల్చిదోర్బలఘన
 విక్రమప్రళయభైరవుఁడోవిజృంభణక్రియా । కలన నెదిర్చి దానపనికాయముతోడలపాటుఁబోటును । జలముబలంబు
 డైర్వమునుశోర్వముఁజేటును బాటుఁజూపుము॥ చ॥ పదములుబాహులుండలలుప్రకృతు సుకృతుజానుయ్యముల్ ।
 రివములుగర్జముల్ దెలురంబులుమూపులువీచులురుపు । బ్లిచురుపల్లెధరందోటుఁగఁజిందరివందరసేయసైన్యము । ల్లి
 దనవరాజ్యఖిక్రమముఁగైకొనిపాటిరికాందీశమ॥ చ॥ వశ్యుదంబునసైన్యంబుదైన్యంబుమెందియు వెలచియుఁజుటచి
 యువిష్టియుఁజచ్చియుఁగలంగియునలంగియువిరిగియుసురిగియు జేదరియుబెదరియుఁ జేవదటిగినులుములై శనముఁగు
 రాచ్చినబాబుడుశోర్వధురీణుండునుంగోపాదీపితమానసుండును నైకదిసియేచిఁచేసియుఁబోడిచియుపడచియు నెనంగి
 యుఁబెనంగియు॥ క॥ క్రుద్ధుండై యహిపాశనిబద్ధుండావించెనసురపాలుఁడురణసన్నద్ధునిరప్పిన్ననిరుద్ధునిపాతప్ర
 బుద్ధురూపనమ్మద్ధు॥ చ॥ ఇట్లుకట్టిత్రోవిననుమానతిశోక వ్యాపలితచిత్తమైయుండెనంతసిగ్గుడ॥ క॥ ద్వారకలోననిరుద్ధ
 కుమారునిపోకకునుయ్యనుమాజమువగలంకూరుచునొక వార్తయువినఁ నేరక చింతింపవాల్గు నెలలటిగెప్పుపా॥ అయ్యెడ॥

శ్రీ నారదునివలన-చనిరుద్ధవృత్తాంతమునువిని-కృష్ణుఁడు-బాణాసురునిమీదికిఁబండ్లెత్తుట. శ్లో

శౌరదనిర్మలనీరదఁపారదరుచిదేహుఁడుతులభాగ్యోదయుఁడా । నారదమునియే తెంచెనఁపారదయానుతిమురారిభజ
 నప్రీతి॥ చ॥ ఇట్లుచను దెంచినదైవ్యమునికినిర్మలమణివినిర్మితమధర్మాభ్యంతరంబున యచువృష్టిభోజాంధకపీరులుగొ
 లువంగొలుపున్నకమలలోచనుండు ప్రత్యుత్థానంబుచేసియగ్రపాద్యాదివిధులంబూజించి సముచితకనకాసనాసీనుం
 జేసిననత్రాపనోత్తమండుపురుషోత్తమునుదాత్రలేజోనిధింబొగడియనిరుద్ధవృత్తాంతంబంతయుఁజేటపడ నెఱింగించియు
 ప్పండరికాతముచేతనామంత్రణంబువడసియంతద్దానంబునొండెదదనంతరంబ కృష్ణుండుశుభముహూర్తంబునదండ
 యాత్రాభిముఖుండై ప్రయాణభేరి ప్రేయించి బలంబుల వెడలించఁ జరచవాల్లంబనితానునుగట్టాయితంబయ్యెనంత॥
 స॥ పోరకీరీట కేయూరకంకణకటకాంగుళియకనూపురాదివివిధభూషణప్రతీచేదీబాలుపారుకరిములఘనగదాఁగఖశ
 క్రములుదనరసురభిచందనలిప్తసురుచిరోఃస్థలిచ్రవిమలకాస్త్రభద్రభలునిగుడఁజెలువారచీతకాశేయచేలముకాశ
 వలనుగారింగులువారఁగట్టి సైన్యసుగ్రీవమేఘపుష్పకవలాహాకిములుపూన్వినతేరాయితముగఁజేసి దారికుండుచేరనె
 క్కెమోదంబుతోడభానుఁడుదయాచలంబెక్కువగిదిమెఱయ॥ చ॥ ఇట్లురథారోహణంబుచేసిభాసురాశీర్వచనిపూ
 తుండును, మహితమాగ్వాంఠరాలంకృతుండును, లలితపుష్పాంగనాకర కిసలయః లితశుభాక్షత విన్యాసభాసురమస్త
 పండును, మాగధమంజులగా నానుమోదితుండును, వందిజన సంగీత్రనానందితుండును, బాతకపరనరవచికాసితహృద
 యుండును నై వెడలునవనరంబునస॥ బలభద్రపాత్యకి ప్రచ్యుమ్నయముఖవృష్టిభోజాంధకపీరవరులు । చుర్వారపరి
 పంథిరగ్ధ భేదనకలౌచతురబాహుబలోత్సాహలీల । వారణన్యందనవాజినందోహంబునవర్ణసేయించినంబ్రమమున ।
 సముచితప్రస్థానచటులభేరిఘోషామంభోనిధిఘోషముడపద్యాదశాఝోహిసీబలోత్కరములొలి । నడిచెగృష్ణు
 నిరక్రమ వెన్నంటిచెలఁగిపుడులగతిముకభగీరథురథము వెనుకఁగనుగమించియిన్నదిసనుకరించి॥ చ॥ ఇవిధంబునంగద
 లికతిపయప్రయాణంబులతోఁగపురంబుచేరంజు వేలాలంఘనంబుచేసియుచువీరులంత॥ మ॥ సరిదారామనరోపరోపవన
 యజ్ఞస్థానముల్లాపివే । పరిఘల్వాడిచియంత్రముల్లునిమివప్రవ్రాతముల్ ద్రొబ్బిగో । పురముల్లాలఁగద్రోచినీధ
 జవనంబుల్లుచిప్రాకారముల్లరణింగూర్చికవాలముల్లిడిచిరుద్దండక్రియాలోలులై॥ చ॥ ఇట్లునేక ప్రకారంబులగాసి
 చేసి, పురంబునిరోధించిపేర్చి యార్చినంజాచి యాగ్రహసమగ్రగ్రహూర్తియైనమరసన్నాహసంరంభపిఙ్గంభమా
 ణుండైనంగరభేరి ప్రేయించినస॥ అచక్రవాళాచలాచక్రమంతయుఁబ్రమసికుంమరసారెపగిడిదిరిగి । ఘనఘోషిఘ
 రకోటిఘట్టనస్యనములకరణిసంభోనిధుల్ల లగిపొరలెం । గాలరుద్రాభీలకరతూలహతిరాలుపిడుగుగతినుడుగఁగముర

లెంజలులొనిలోద్ధూతకౌల్మశీరూపంబుచాచ్చనమేఘముల్పదలఁదూలెగిరులుపడకాడెదివిల్లగిల్లెనురలు గుండెలవి
 సరసాతలఁతోభమొదవెదికులదరెవిమానముదైరవిచెదరెగలఁగిగ్రహరాజవంద్రులగతులుదప్పకపట్టినకురస
 న్నాహంబునకుఁగట్టాయితంబైననుశిఖిరభర్తవర్షనిర్మితనిర్మలాంశుజాలంబులును, శిరస్తాగిణిరీతికోటిఘట్టితవినూ
 త్నరత్నప్రభాపలంబులును, గనకకుండలక్రైవేయహారకంకణతులాకోటివివిధభూషణప్రాతరుదినచయంబులును,
 బ్రచండబాహుదండపమాస్రంబును, వెలుంగళరశరాసనశక్తిప్రాసతోమరగదాకుంఠముసలముగ్ధరభిండివాలకరహ
 లపట్టనశూలయురికాపరిఘాదనిశాతహేతిప్రాతాతిదీధితులును, వియచ్చరకోటినేత్రంబులుమిటుమిట్లుగొలువఁగనకా
 చలశృంగనముత్తంగంబగురథంబెక్కియరాతవాహినిసందోహంబునకుండుల్యంబైన నిజసేనాసమూహంబులిరుగడల
 నడువబాణుండక్షిణప్రతాపంబుదీపింపననికివెడలెనయ్యవసరంబున॥చ॥ వరకుండ్రుదారభక్షజనవత్సలుఁడైన హరుండు॥

శ్రీ బాణసురునికిసహాయభూతుండగుశివునకుఁగృష్ణునకుయుద్ధమగుట. శ్రీ

బాణుని॥ గరమసురక్తిసాస్త్రజలకంఠేదయామతిఁజూచుఁగానఁదా॥ దురమొనరించువేడ్డుఁబ్రహ్మభుల్లుహుండునిజ
 భూతకోటియు॥ న్నరవిభజింపనుజ్వలనిశాతభయంకరశూలహస్తంఁడైనీ॥ ఖురపుటాహతిరేకుధరణీపరాగంబుపంకే
 రుహోత్తలింబంబుఁబొచువపిపులవాలాటోపవియేషజాతవాతాహతివారివాహములువిరియఁగుటుచున్ననివాడికొ
 మ్ములఁడిమ్మనబ్రహ్మాండభాండకర్పరమువగులనలవోకఖిఖిల్లునిటంకెవ్రేసినరోదసీకుహరంబుభేదిలంగి॥ గళచలద్వ్య
 ర్షఘంటికాఘ్రుఘ్రాప్ర॥ ఘోషమునదిక్కుటంబులూకులతమొండలిలనడతెంచుకలధోతతైలమనఁగినుకుటమిగిలినవృష
 భేంద్రునెక్కివెడలె॥చ॥ ఇట్లువెడలినసురసన్నాహసముల్లసంబుమొగంబులకువికాసంబుసంపాదంపంబ్రతిపక్షబలం
 బులతోడందలపడినద్వంద్వయుద్ధంబయ్యెనప్పుడప్పురాలనయోధులయాయోధనంబుఁజూచువేడ్డుంజనుదెంచిన సరసి
 జనంభవశక్రసురయుక్షసిద్ధసాధ్యచారణగంధర్వకిన్నరకింపురుషగరుడోరగాడులునిజవిమానాభూధులైవియత్రలంబు
 ననిల్చిరట్టియెడఁగృష్ణుండునుహరుండును, మారుండునుగుమారుండును, గూవకర్ణకుంభాంకులును గామపాలుండును,
 బాణపుత్రుండగుబలుండును సాంబుండును, సాత్యకియును బాణుండును, రథికులురథికులు, నాశ్వికులునాశ్వికులును, గజా
 రోహకులుగజారోహకులును, బదాతులుపదాతులునుందలపడియితరేతరహేతిసంఘట్టనంబులమిడుంగుటులుచెదరంబర
 స్పరాహ్వనవిరుదాంకిరసింహనాడహుంకారశింజిసీటంకారవారణఘంకారవాజిహేషారవంబులను, బటహకాహళ
 భేరిమ్మదంగళంభరూర్యఘోషంబులను, బ్రహ్మాండకోటరంబుపరిస్ఫృటితంబయ్యెనయ్యవసరంబున॥చ॥ జలరుహనాభుఁ
 డార్పినిజశాస్త్రశరాసనముక్తసాయకావలిగుడించినెంచెఁబురవైరిపురోగములన్రణక్రియాకలితులగుహ్యకప్రమథ
 కర్పరభూతపిశాచధాకినీబలవదరాతియోధులనుబమ్మెరపోయికలంగిపాఱఁగె॥ చ॥ ఇట్లేసీయార్చినకుంభిసీధరుభు
 జావిజృంభణసంగంభంబునకుసహింపకనిటలారీబకుండనలకణంబులుమియునిశితాంబకంబులంబీతాంబరునిసేసినవాని
 నన్నింటినమనంబ్రతిపాణంబులేసిక్రందినంగనుంగొనిమఱియును॥మ॥ అనలాఁతుండుద్రిలోకపూజ్యమగుబ్రహ్మ
 స్త్రంబజింబొసెయావనజాతేక్షణమీదఁగ్రోధమహిమవ్యాకిర్ణుండైయేసేసేసినదద్వివ్యతరంబుచేతనెమరలైన్య
 ఘ్టుండత్యుద్ధతి॥ జనితాశ్వర్యరసాబ్ధిమగులగుచుకాశక్రాదులగింపఁగె॥శా॥ వాయువ్యాస్త్రముపేండుప్రైసెలిగదు
 ర్వారోద్ధతిన్నేయదై॥ తేయధ్వంసియుఁబార్వతాశుగముచేద్రెంచెంగ్రతుధ్వంసియాగ్నేయాస్త్రంబడరించెమగ్ర
 గతిలక్షీనాథుసైదానివేమోయంజేసెనునైంద్రబాణమునఁబడ్చాయుండులీలాగతి॥మఱియును॥పాయనికినాతో
 హరుండుపాశుపతాస్త్రమునారిఁబొసెనగి॥దోయరుహోయతాయుండునుదోడనలోకభయంకరోగ్రనా॥రాయణబాణ
 రాజమురయంబునసేసెమరలైదానిజ॥త్రయ్యధుండిత్రైటంగునఁబురారిశరావలిరూపుమాపిన॥క॥ ఊహకలంగియు
 విగతో॥తాపహుండగుహరునిమీదజలజాయుండును॥మృదానశిలీముఖంబి॥ వ్యాహతజయశాలియగుచునడరించెన్మహా॥
 లక్ష్మీనిన॥క॥ జృంభణశరపాతముచేతభంజునిజతనువుపరవశంబైనోల॥ జృంభితుఁడైఘననిద్రా॥ రంభతవృషభేం
 ద్రుమూపురముపైవ్రాలె॥చ॥ ఇట్లువ్రాలినజక్రపాణిపరబలంబులనిశితబాణపరంపరలందునిమియు, సెక్కియెడఁగృ
 పాణంబులరంగిశకులుచేసియు, సెక్కివోగదాహతులందుత్తుమురుగామొత్తియు, నివిధంబునఁ బీనుంగుపెంట్టుగావిం
 చెనంత॥చ॥ తఱిమమురాంతకాత్మజుడదారబలంబునపాపాలయ్యెఁగఱకరిదాకఁడీప్రశరకాండవరంపరలేసెమొం
 పఁగా॥ నెఱకలుగాడిపెల్లరుగునెత్తులఁజొత్తిలివైరులార్పఁదా॥ బలచెమయూరభాహునముపైకొనితోలుచువాణిభీ
 రుడై॥ఊ॥నంభిరణావసీధులపాటితశాత్రవవీరుడైనయాసాంబుండుహేమపుంజనితసాయకశాలములేర్పిభూరికో॥

పంబున నేమిసంజెడరివాణతనూభవుడోడిపాతెకోర్యంబునువీరముందగవునాటివోవబలంబులార్వఁగఁజువరవా
హోబులకొలియావారిరావప్రభసంరంభవిస్ఫురదుగ్రాగితుల్యమైనమువలంబుంబూర్పివ్రేసెన్వడింబొరికుంభాం
జకమాన్యుల్యులశిరంబుల్యుస్సిమేదంబునెత్తురుకర్ణంబులచాతనుదోలుగవంధువీడివేచావఁగఁజువఁ అట్టియెడ సైన్యం
బుదైన్యంబునొందియనాథలైచెడివిటిగిపాటిసంగనిబాణుండుసాత్యకింగేడిందివ్రళయాగ్నియంబోలివిజృంభించితె
యవీచిబిభుంబులమఱలంబురికొల్పితానునుముంగలియెనడువనవ్యుభయసైన్యంబుల స్యోన్యజయకాంక్షలందలపడి
గక్షిణోత్తరసముద్రంబులవీచండాకేసంబోరుఘోరంబయ్యె నట్టియెడంగడలనడచియొగుతారంబులంబోడిచియొ
సురియలంగ్రుచ్చియు,శూలంబులంజిచ్చియు,శక్తులముంచియు,జక్రంబులంగ్రుంచియు, ముసలంబులమొద్రీయు, ముగ్ధ
రంబుల సెత్తియు,గుంతంబులంగ్రుచ్చియు,బంతంబులిచ్చియు,బరిఘంబులనొంచియు,బట్టసంబులంగ్రుంచియు, శరం
బులనేసియు,గరవాలంబులవ్రేసియు,సక్రాసులైపాసియు,విక్రాసులైదాసియు,జెనంగినందునిసినశిరంబులును,చునుక
లై నకరంబులును,దెగినకాఘ్లును,ద్రెసినవేఘ్లును, చుమురులై నయెముకలును,బ్రోవులై నప్రేవులును, నుగిసినమేనులు
ను,నలిగినజానువులును, నెగిలినవర్తంబులును,బగిలినచర్మంబులును,వికలంబులై నసకలావయవంబులును,ఓకిర్లంబులై న
కర్ణంబులును,విచ్చిన్నంబులై ననయనంబులును, వెడలురుధిరంబులును, బడలుపడుబలంబులును, గొండలపడుపునంబును
మాంసఖండంబులును,వాచకమకటప్రాణులును,వ్రాలినతేరులును,సూలిసకరులును,నొరిగినగుట్టంబులును,బలలభాద
నసతూహలజనితమదాంధీభూతపితౄచధాకీభూతభేతాశసమాలోలకోలాహలభయంకరారావబధిరీకృతసకలదశా
వకాశంబును నై సంగరాంగణంబుభీషణంబయ్యెనయ్యవసరంబునచ॥శరభముదంబులుల్లసితచామరఫేనములాతవత్ర
భాసురనవపుండరీకములుశోణితతోయములఫిన్లకతోగ్రురముభుజాభుజంగవనికాయముకేశకలాపశైవలస్ఫురణర
ణాంగణంబునురెంబూరితశోణనవంబుపోలిక॥వ॥అట్టియెడబాణుండుకట్టలుకంగృహ్మనివైడనరథంబుబరపించియఖర్వ
బాహాసహస్రదుర్వారగర్వాటోపప్రదీప్తుండైకదిసి॥మ॥ఒకయేనూలుకరంబులభధనువులత్తుగ్రాకృతిందాల్పిత
కృకయొక్కొకకృకపాయకద్వయమువీడంబూన్యువాలోననందకహస్తుండుడదుగ్రచాపచయవిధ్వంసంబుఁగావించి
చిక్కింజకడతానరథింగూలసేసరభముంజక్షాడెశోర్యోద్ధతి॥గీ॥ప్రళయజీమూతసంఘాతభయదఘారి॥శ్రేరవారావ
ముగనొత్తైబాంబజన్యమఖలజనులుభయభ్రాంతులైచలింపఁగడఁగినిర్భిన్నరాక్షసిగర్భముగను॥వ॥అట్టియెడప్రవిక్ర
మపరాక్రమంబున వెగడుపడిబాణుండువేలుమొగంబువడిసేయునదిలేకవిన్ననైయున్నయెడ॥సీ॥అత్తడిగోలరియను
బాణజన్యుత్రిసురుఁగాఁచుమతమునన్వతించలంచివీడిశిరోజముల్ వ్రేలంగనిర్దుక్తపరిధానయైమురాసురవిభేదియెను
ఱనిర్భిన్నజూడమడిజాలరోసపరాజ్యుఖండైయున్నయనువులేది । తల్లిడించుమబాణుడొల్లంబుగలగంగఁడలచీరవీడ
యావపులునవ్వ । నవ్యకాంచనమణిభూమణములురాలచిబాడహాలిసేలగంపింపఁబాటియాన్త । పురమువడిఁజొచ్చెనవ్వ

శ్రీ వైష్ణవజ్వరమువేబరాజితంబై - శ్రీవజ్వరముశ్రీకృష్ణునిస్తుతింపుట - శ్రీ

దుభూతగణములకలతతోడ నెక్కటియటుగుటయునుక॥శిరములుమూఁడునుఘనభీకరపడములుమూఁడుగర్జిక నలిమ
హేళ॥జ్వరముగుఘోరాకృతితోనరుడెంచుచునుండఁగృహ్మండల్లననగుచు॥వ॥పరువడివైష్ణవజ్వరముఁబంచిననయ్యు
భయజ్వరంబులు॥నైరపుసులాపుచేవయునువీరమువీరముగల్గి ఘోరసం॥గరమొనరింపనందుఁగరకంతకృతజ్వరముగ్ర
వైష్ణవ॥జ్వరమునకోడిపాతెననివారణవైష్ణవివెంటనంబఁగఁగీ॥పాటియేదిక్కుఁగానక ప్రాణభీతిఁజేరియెడ్చుచు
నాహ్వాషీకేశుపాదః కంజములకెఱఁగిననుగావుకావుమనుచు । నిటలతలసితాంజరిఘటిరయగుచు॥ ఇట్లువినుతించె॥
సీ॥అవ్యయువనఘనసంతకక్షీరబరులై నట్టిబ్రహ్మరుద్రామరేంద్రవరులకీశ్వరుడైనవానిసర్వాత్మకుఁజ్ఞానస్వరూపు
సమాసరహితు॥వరచునిజగదుద్భవస్థితిసంహారహేతుభూతునిహ్వాషీకేశునభవు । బ్రహ్మచిహ్నంబులై పరనుజ్ఞానశ
క్త్యాదులనొప్పు బ్రహ్మంబునిశు॥నజఃపదూర్తిరహితునిజయోగమాయాచి॥మోహితాఖిలాత్మముఖ్యచరితు॥నుమిత
తేజవాదిమధ్యాంతహీనుని॥జిన్నయాత్మనినుభవించుఁగృహ్మ॥వ॥అదియునుంగాకలోకంబునదైవంబులనేకప్రకారం
బులై యుండునదియెట్టిదనినఁ॥గలాకాస్థామహూర్తంబులుగలకాలంబును,సుకృతముల్పితానుభవరూపంబులుగలజీ
వకర్తంబులును,స్వభావంబును,సర్వరజస్తమోగుణాత్మకంబై నప్రకృతియును,సుఖదుఃఖాత్మయందై నశరీరంబును,జగ
జ్జంతునిర్వాహకంబై నప్రాణంబునుసకలపదార్థపరిజ్ఞానకారణంబైనయంతఃకరణంబునుమహదహంకారశబ్దస్పర్శరూ
పతనగంధతచ్ఛాత్రతత్కార్యభూతగగనవవనానలనిలభరాదిపంచభూతంబులు నాదిగాఁగలప్రకృతివికారంబులున

నింటిసంఘాతంబును, బీజాంకురన్యాయ్యంబునంగార్వకారణరూపప్రభావంబునునై, జగత్తానణశంకితంబై యుండు-
 నదియంతయుభావదీయ మాయావిడంబునంబుగానియున్నయదికాదు- తదీయమాయానివ రకుండవై పనివునానాచి
 ధదివ్యావతారాదీలలంజేసి దేవగణంబులను, సత్పురుషులను, లోకనిర్మాణవణులైన బ్రహ్మేషులను బరిరక్షించుచు లో-
 కహింసాప్రవర్తకులైన నమృతమార్గగతులంగ్రూ రాత్నులహింసించుచు, విశ్వవిశ్వంభరాభారనివారణంబుసేయుటకుఁ
 గదాభవదీయదివ్యావతారప్రయోజనంబు గావుననిన్ను శరణంబు వేడెదన్|| సీ|| చండమైచుహితవీక్షణును స్పృహంబై యు
 దాగ మై వెలుంగొందు తావకీన|| భూరిభాస్వ శ్రేజమునదాప మొందితిగఁడుఁగృశించితి నన్నుఁగరుణజూడు|| మితరదేవో
 పాస్తిరతిమానిమిపాదకమలము భేదించువిమలబుద్ధి|| యెందాఁక మదిదోషదండాఁక నీజగత్ప్రాణులు నిఖలతాపము
 నఁబడుట|| యవిరథానవ్యగతికులనరసిప్రోచుచిరుమగలనీకుననుఁగాచుటరు దెదేవ|| ప్రవిమలాకారసంసారభయవిదూ-
 ర|| భక్తజనపోషవరితోషవరమపురుష|| చ|| అనినఁ బ్రసన్నుడై హరియనంతుండునై త్యవిభేదివాఁకి|| స్థిరయెనుదీయ సాధ-
 నమనన్యనివారణమాటబ్రీమిది|| గనినను నాన్రిజొచ్చితివిగావునమజ్వరతీవ్రదాహవే|| దననినుఁబొందదింకఁబరితాప
 ముటపరు-మునీమనంబున|| వ|| అనిమఁటియునప్పండరికా యుండిట్లును- నెవ్వరేనియు నీయుభయజ్వరవివాదంబును, నీవు
 మత్స్యప్రతింజొచ్చుటయుఁజిత్తంబులందలంతురెట్టిపుణ్యాస్తుల్యతీష్ణజ్వరాదితాపంబులంబూరయరనియానతివ్వి నన
 న్ను హేత్వరజ్వరంబుపరమానందభరితహృదయంబున సారథాంగపాణికిసాష్టాంగదండప్రణామంబాచరించి నిజేశ్వం

శ్రీకృష్ణునిచేతరాహతుండగు బాణాసురుఁడగాపాడుటకుశివుండుకృష్ణునిస్తుతింతుట. శ్రీ

జనియెనంతబాణాసురుండునక్కడన్|| కి|| మనీయకింకీణుంటికాదినహస్రఘణఘణాధ్వనిచేతగగనమగలనన్యజనాలో-
 కనాభీలతరళోగ్రకాంచనధ్వజపతాకలువెలుంగఁ|| బృథుసేమిఘట్టినబృథివిగంపింపంగవలమెప్పుఁ బలుజవాశ్వము
 లఁబూన్చి|| నట్టియున్నతరథంబత్తుగ్రగతి నెక్కి-కరసహస్రములభీకరతరాసీ|| శరశరాసనము ఖదివ్యసాధనములు|| దనరఁ
 జలమునుబలమును తేర-టముగాఁగ|| హర్షమిగులొత్తికయ్యింపుటాయితముగఁ|| బురము వెలువడెబలిపుత్రుఁడురుజవము
 న|| కి|| చనిరణభూమినిమధ్యందినమార్తాండప్రచండదీప్తావృతతో|| దనరుచుఁబరిపంథిబలే|| ధనదవశిఖయైనకృష్ణుఁడాఁ
 కెంబెలుచ|| ఉ|| తాఁకిభుజాపీఠ్యంభణముదర్పము నేర్పును నేర్పడంగ నెఱ్ఱాఁకునవేయుచేతులను బూర్వశరావలి
 పింజపింజతోఁడాఁకఁగ నేసినన్దురపదారుడంతోడనదచ్చరావలి|| న్నాఁగి గొనాకఁప్రంఁచెనిశితార్థశాంకిలిముఖం
 బుల|| అంత|| చ|| నుతనపపుండరీకనయనుండన మెప్పుమురారిరోషఘ్న|| స్థితమహితారుణాబ్జనశేత్రుఁడుదానయివం
 చెదైత్యుడైదితిసుతకాననప్రకరదీపితకుక్రమురక్షితాంచితా|| శ్రీతజనచక్రమున్నతతసేవితశక్రముదివ్యచక్రము||
 వ|| అబయునుం బ్రచండమార్తాండమండలప్రభావిడంబిలంబును భీషణశతసహస్రకోటిసంభోధినిదిగ్భరితఘ్నరథారా-
 సహస్రప్రభాతజ్వలనజ్యోతికాపాస్తనమస్తటలపరిపంథిమర్వాంధరపాహుగర్వాంధకారంబును, సకలదిక్పాలదేవ
 తాగణజేగీయమానంబును, సమందితదానవజనలోకభయంకిరదర్శనంబునగు సుదర్శనం బనురాంతక ప్రేరితంబైచని
 యారానుకారుండుకదలికాకాండంబుల నేర్పుచందంబునంబేర్చిపనుదవేదండశుండాదండనుండితంబును, గగనమణివ
 లయకేయూరకంకణాంకితంబునగుతదీయబాహోసహస్రంబుఁగరిచతుష్టయావశిష్టంబుగాఁచునుమునవసరంబున|| గీ||
 కాలకంఠుఁడుబాణుడైఁగరుణగలఁడు|| గానగణలాండవతిగృష్ణుఁగదియవచ్చిపురుషనూక్తంబుచదివినంపుటకర్తాబ్జ||
 డగుచుఁబడ్డా,యతాఁకునిట్లనినుతించె|| వ|| దేవానీవు బ్రహ్మస్వరూపంబగుజ్యోతిర్మయిండవు, నిఖలవేదవేదాంతనిరూ-
 ఘండవు, నిర్మలుండవు, సమానాధికరహితుండవు, సర్వవ్యాపకండవై ననిన్నునిర్మలాంతర్యగణులైనవారలాకాశంబుప
 గిదియవలోకింతురదియునుం గాకపంచోషనివృత్తయంబైన నభవదీయశవ్యమంగళమహావిగ్రహపరిగ్రహంబుసేయు నెడ
 నాభియందాకాశంబును, ముఖంబునంగృశానుండును, శిరంబునస్పర్శింబును, శ్రోత్రంబులదితలును, నేత్రంబులసూర్యుం
 డును, నునంబునసోమకాములును, బాదంబులవసుంధరయు, నాత్మయంసహంకారంబును, జరరంబునజడధులును, రేతంబు
 ననంబువులును, భుజంబులనిండును, రోమంబుల మేఘమహీరుహహాషధివ్రాతంబును, శిరోజంబున బ్రహ్మలును, జ్ఞానం
 బునస్పృష్టియు, నవాంతరప్రజ్ఞాతులును, హృదయంబునధర్మంబును, గలిగిమహాపురుషుండవై లోకకల్పనంబుకొఱును
 యమంతితేజంబుగు పుంబుచేసిజగదుద్భవంబుకొఱుండు|| కొన్నభవదీయదివ్యావతారవై భవంబెఱింగినుతింప నెంత
 వారము-నీవుసకలచేతనాచేతననిచయంబులకాద్యుండవు, నద్వితీయుండవు, పురాణపురుషుండవు, సకలస్పృష్టిహేతుభూ-
 తుండవు, దినకరుండుకాదంబినికదంబావృతుండగుచు భిన్నరూపుండై బహువిధచ్ఛాయలందోఁచువిధంబుననీయఘటిత

ఘటనానిత్యాహకంబై నసంకల్పంబునఁగ్రుణాతీతుండవయ్యునుసత్వాదిగుణవ్యవధానంబులనేకరూపుండవైగుణవంతులైనసత్పురుషులకుఁడమోనివారకంబైనదీపంబురూపంబునంబ్రకాశించుచుండుపుభవదీయమాంశకీవిమోహితులైనజీవులుపుత్రదారగృహక్షేత్రసంసారాదిరూపంబైనపాపపారావారముహావర్తగర్తంబులమునుంగుచుండేలుచుండురుదేవాభవదీయవివ్యరూపానుభవంబుసేయంజాలకనింద్రియవరతంబ్రుండైభవత్పావసరసీరుహంబులనేర్పునఁజేరసేయుంగనిమూఢాత్ముండాత్మవంచకుండనంబువిపరీతబుద్ధింజేసిప్రియుండవై ననిన్ననొల్లకనింద్రియాథానుభవంబుసేయుటయన్యుశంబుమానిహాలంబుసేవించుటగాదెజగదుడయపాలనలయలీలాహేతుండవైశాంబుండవైనహృజ్జనభాగధేయండవై సమానాధికవస్తుశూన్యండవై ననిన్ననేనునుంబ్రహ్మయుంబరితాంతగ్గరఁబ్రసమునిగణంబులునుభజించుచుండుమునుటియు॥ గీ॥అవ్యయుండవనంతండవచ్చునుండఃవాదిమధ్యాంతశూన్యండవఖిలభృగీవిఖిలమండెల్లనర్తించుపురగిలినిఖిలమెల్లనునియంద నెగడుంగృష్ణ॥సీ॥అనిసన్నతించినహరియాత్మమోదించి మొగమునఁజేలునపు మొలకలెత్తలలితవా లేందుక థామాళికిన్లునురంకరనీమాలనత్యచరయ॥ నేవినికీర్త మైయెత్తెగడుఁదానవేమమునీకిన్తువీండవఘృగండవయెట్టిదనినఁబ్రహ్మోమండవచ్చుత్తడతనికివరమునీయన్వయమున॥ ఇననమందినవారలఁజంపననుచుగడఁగిమన్నించితనిదిగారణమునవిశ్వవిశ్వంభరాభారదిపులభూరివరభుజాగర్వపడఁపంగవలయుఁగానకీర్తకరములునాలుగుదిక్కుఁగఁబరిమార్చి తేజఁమీనుభక్తులక గ్రేసరుండై సొగడొందిజరా॥ మరణాదిభయంబుదక్కి హనునిజమీండఁ॥ వ॥అలయాతతిచ్చిననంబికావరుండునతుష్టాంతరంగుండయ్యెనబ్బలినందుండురణరంగ వేదింగృష్ణదేవతాసన్నిధింబ్రజ్యలితచక్రకృతానుశిఖాజాలంబులందునిజబాహుసహస్రశాఖాసమిష్టనయంబులును, గ్రస్తోత్తోలకీలాలహహితాజ్యధారాతతంబులును, బరభయంకరవీరహుంకారమంబ్రంబులతోడవేర్చి పరిశుద్ధింబొంది జ్ఞానదీపాంకురంబునభుజాగర్వదర్పాంధకారంబునివారింబియనవరతపూజితస్థాణుండగు బాణుండు భుజవనవిచ్ఛేదజనితక్షరూపితస్థాణుండయ్యెను, వదీయవరదానకలితానందహృదయారవిండుండగు మగోవిందచరణారవిండుంబులకుంబ్రణామంబులూచరించియనం

—శ్రీ అనిరుద్ధండుమాకన్యాసమేతుండై ద్వాదశకాపురముల ప్రవేశించుట. శ్రీ—

తరంబ॥క॥పురమునకేగియుమానుంబరికిననిరుద్ధునకుముదంబునభూషాంబరదాసీదాసజనా॥ వరవస్తువితానమొనఁగి వారనిభక్తీక॥క॥కనకరథంబుననిడికినిఘనవై భవమొప్పుగన్యకాయక్తముగా॥ననిరుద్ధగోవిందుండనుమోదింపంగఁదెచ్చియిద్దించెప్పహా॥ఉ॥అంతమురాంతకుండుఁడ్రుపురాంతకువీక్షింబాణునియి॥గన్ధంబిభూతివైనిజబలవలితోఁజనుదేరనాయమా॥కాంతుండుమున్నగాఁబటహకాహళతూర్వనిదాదపూరితా॥ శాంతరుండై వెపంజనియెనాత్మపుగీ ముఖుండై తుదంబున॥చ॥కనియెన్తోపమహారశేఖరుండురంగశృంగరాజీవళి॥ కననోత్తంగతరంగసంగతలనఁజ్ఞాసారకన్యూరికిభవనిత్యోన్నతశాఖాభారకనుదంబదై వ్యవోదారక॥ వ్రవసంతాపనివారకన్మజనభాస్వత్తారకద్వారక॥ వ॥కనిదాయంజగపురలక్ష్మీవృష్ణసందర్శనసరూపాలయై చేనన్నలఁజేలుచుదంబున నందంబుమొందు నుద్ధాతతరళవిదిత్రకేతువతావాభిశోభితంబును, నహనీయవరకతతోరణమండితంబును, నరహణిపిర్నితగోపురసౌధప్రాసాదవీధికావిలసితంబును, మాత్తీకవితానవిరచిత మంగళరంగవల్లీపరాజితంబును, శోభనాకలితవిన్యస్తప్రతస్తకదళికాస్తంభనురభిషునుమూలికాక్షతాలంకృతంబును, కుసుమసలిలసీక్తపివళిమార్గంబును, శంఖమందుభిభేరీహృదంగపటహకాహళాదిమంగళారావకలితంబును, పందిమాగధసంగీతప్రసంగంబును, గలిగియతిహనోహరవిభవాభిరామంబైనయష్టరంబునదివపురోహితమహృద్బాంధవమఖ్యులెమలుకొనభూసురాశీర్వాదంబులును, బుణ్యాంగనాకరకలితలితాక్షతలను, గైకొనుచుంగామినీహలుగుర్పురనీరాజనంబులనివారింపనిజమందిరంబుప్రవేశించి యష్టండలికాక్షుండుపరమానందంబుననుఖంబుననుండెంతటిక॥ శ్రీకృష్ణునివిజయంబుగానీకథఁబరియించువారలెప్పుడుజయము॥ గైకొనియి

—శ్రీ నృగహహారాజవరిత్రము. శ్రీ—

హపరసౌఖ్యములొకల్పొన్నతివహింతురవనీవాధా॥క॥అని చెప్పినశుకయోగికి॥ జననాయకుండఁడయొగృష్ణచరితమువిననా॥మనమెపుడుఁడనియిదికను॥వినవలతుంగరుణఁజెప్పవేమునివాధా॥అనినంబరిక్షిన్నలేంద్రునకుశుకయోగింద్రుండిల్లినియెసీ॥ధరణీశయొకవాఁడుహరితనూజులరసీశ్వరసాంబుగదచారుచారుభాను॥లాదిగాయకుకుమారావలియుద్వానవనమునకలివై భవముననేగి॥పలనొప్పనిచ్చానువర్తలై నుఖలిలఁజరియించిఘనపిపాసలనుబొంది॥ నెఱిఁడప్పినలిలకున్నేపించుచునువేగవచ్చుచోనొకచోటవారిరహితకూపమునునందులోనొకకొండవోలె॥ విపులమునుమేనియూసరతే

నిఁగాంచి విశ్రమనఁజేయఁబడితత్తరమును దాని వెడలింపుచేమకడగుటలయును॥ చ॥ పరువిడిపోయెల్లఘనపాశ
చయంబులనంటగట్టియిగురుభుజులదటంగదిసిగోయనియార్పుచుదాని నెమ్మెయిం॥ దరలఁగఁడియలేక జగదట్టముగా
మదినుట్టగిల్లినొండొరుగడవంగ వేచనిపయోగుహనాభునకంతఁజెప్పినఁ॥ చ॥ వినిసరసీరుహాతుండలివిష్టితుండై జన
శూన్యకూపమాన్లనఁగదియంగ వేగిఁజ్జ్యకలాసము మెక్కిత్యంబుపోలెగొంబున వెడలిం చెవామకరపద్మమునన్నదియల
తలోనఁగాం॥ చ॥ పనుదిమేనుగల్గిపురుషత్వముతో బొడసూపింపిన్ఁ॥ చ॥ ఇట్లుఁజ్చి నంజూచి కృష్ణుండతనివృత్తాంతం
బంతయు నెఱింగియునక్కడ జనంబులు గుమారవర్గంబునుండెలియుకొఱప నతనిచేతనతద్వృత్తాంతంబంతయు నెఱిం
గించువాండై యిట్లనియె॥ చ॥ కనసురురత్నభూషణునికాయుండవై మహనీయమూర్తివై॥ యునుపవకీర్తితో భిరుండవై విల
సిల్లుచుధాత్రిమీఁదఁజెం॥ పానరిచనీకునేమిగతినూసర వెల్లితనంబుచొప్పడె॥ విసనిదిచోద్యమయ్యెనువివేకచరిత్ర
యెటుంగఁజెప్పమా॥ క॥ అనియడిగిన మురరిపువన॥ చ॥ జంబులఁదనకీరవరమాణులొఱయె॥ పినియమున మ్రొక్కి యిట్లు
ను॥ ఘనమోకముతోడనిలబఱుతీతాంజలివై॥ గీ॥ విశ్వసంవేద్యమహితయ్యావిశ్వసంమం॥ బ్రకటముగనివెలుంగనిచొ
కటిగలదె॥ యయిననాచేతననిష్ఠనయ్యెనేనినవధరింపుముపింపునంబుజాక్షు॥ ఉ॥ ఏనిత్వాకృతనూజుండన్నగుండ
నానేపారుభూపాలుండె॥ దీనవ్రాతమునర్థిఁబ్రోచుచుధరిత్రీనాయకుల్లాల్పిసమ్మానింపఁజతురంతభూభరణసామ
ధ్యుండవై సంతతి॥ శ్రీనిండానినవాడనుట్లనిశకీర్తిస్సూర్తితోభిల్లఁగె॥ చ॥ పలుకులఁదన్నుండాబొగడఁబాతకమందు
రటుండఁదారకావినికతావ్రజంబుహిమచారికణంబులతెక్కవెట్టెంగా॥ నలవడుంగాయెనుపనుధామరకోటికిదాన
మిచ్చుగోపులగణుంపథాతయును సోపఁడుమాధవయేమి చెప్పదు॥ అదియునుంగాక॥ చ॥ పాలుచునువర్ణశృంగఖుర
ముల్లవరదొలుచూలులై సువస్నలుగలపాడియావులనుదాడతపోవ్రతవేదపాతముల్॥ గలిగికుటుంబులై విహితకర్మ
ములంజరియించుపేదవి॥ ప్రలకునవక్షిణంబుగవిభూలించిర్బంగనిత్తునచ్యుతా॥ వ॥ మఱియున్ద్రాయనముపాల్గిపిద
మ్ములగోభూహిరణ్యగత్ననివాసరథహస్తినాజికన్యాసరస్వతీవస్త్రులకాంచనరజతతయ్యాది బహువిధ దానంబుల
నూనంబులుగాననెంబులు సేసికెంబంచమహాయజ్ఞంబులొనరించితి॥ నాపీహపతటాకవననిర్మాణంబులు సేయించి॥ ని
ష్పిధంబునంజేయుచోనొక్క నాడు॥ క॥ అనఘాత్మకశత్రుపాఖ్యుండనువిప్రునకేనకల్పసాక్షుండవై యి॥ చ్చినగోవునప్పి
నామంననెగలసి నఁడలియలేకడగనాగోవు॥ క॥ ఒండొక భూమిసురకుల॥ మండనునకుదానమీయమనలకయ్యావి॥
ప్రండాగోవుంగొనిదను॥ మండలమునుధారంగొన్నయ్యిర్నిసురుండఁ॥ క॥ మదిరోషమొడవదోవతివదలి నవిగియించి
కొనుచువడింజనియినా॥ మొదవునడిచిఁగదొంగిలి॥ వడలకకోనిబోయెడిట్టివారునుగలరే॥ చ॥ అనవుడు నాతఁడెట్లనియెనా
తగఱోనిపుడేనుదీనినీ॥ జనపతిచేతధారంగొనిసాధుగతింజననీదియంటయె॥ ట్లనినతండు నేనునుధరాధిపుడేనునుధా
రంగొన్నయా॥ ననిదిపింపంపనిర్దరకునయ్యెనపారవివాదమచ్చుట॥ వ॥ ఇట్లువిప్రులిద్దగుండమలోనంతకంతకుమచ్చగం
బునంజెచ్చు పెరిగి కలహించినాయున్నయెడకుంజనుడెంచి మున్నునాచేత గోదానంబుంగొన్న బ్రాహ్మణుండెట్లనియె॥
సీ॥ మనుడే॥ ప్రవ్రజలధర్మప్రసక్తములనడువకుండఁగాజ్ఞానమపురీపు॥ మనమున నేధర్మమనియాచరించితిమునునా
కునిచ్చిన మొదపురప్పి॥ పచ్చినిమండలోఁజొచ్చిననిష్ఠాభిభూనురునకుధారఁబోసియిచ్చి॥ తగవుమాలితివీవదాతవునపహ
ర్తవైతనిన్నేమననవనినాథ॥ యనినమాటలుచెల్లుబోడెనఁగలంగి॥ భూసురోద్దమయజ్ఞానపూర్వకమున॥ నిష్టిపాత
కమొఱసినేనెఱిగిసేయఁ॥ గొనుమునీకిత్తునొకలక్షగోడె॥ క॥ అనిమఱియునుపిచ్చిప్రసాదయోక్తులనను
నయించుచునునిట్లంటి॥ న్ననుఁగావునరకకూపంబునఁబడఁగనిహాలంబురువపుంగవయనినఁ॥ గీ॥ ఎంతవేడినమచ్చగం
బంతపెరిగి॥ మొదలునాకిచ్చినట్టియూ మొదవెకానియెనయగ్రాప్యమంతయునిచ్చి లేని॥ మెల్లననివిప్రుండచ్చటనుండకటి
గె॥ చ॥ అట్లు శండఱిగిననారెండవబ్రాహ్మణునింబ్రాధింపినతండునుజలంబుడింపకపదివేలేరిగోరుపాడి మొదవులనిచ్చి
ననైననుదీనినకాగయెల్ల ననిగిలవకచనియెనంతఁగాలపరిపక్వంబైననన్నుండధరకింకరులుగొనిపోయివైవస్వతుముం
దటంబెట్టిననతండునన్నునుదేశించియిట్లనియె॥ మ॥ మనుజేంద్రోత్తమవంశపావనజగన్మాన్యక్రియాచారనీ॥ ఘనదాన
క్రతుధర్మముల్లిభవనశ్శాతంబులై చెల్లెడి॥ మునుచుమగర్తఫలంబునొందిపనపాబుణ్యానుబంధంబులై॥ చ॥ సౌఖ్యం
బులఁబొందుపన్నజనియాజ్ఞాంధ్రోవఁగావచ్చునే॥ చ॥ అనివేగంబునంధ్రోపించిననేనపుడుపుడమింబిడియానికృష్టంబైన
యూసర వెల్లిరూపంబుగైకొంటి నింతగాలంబుతద్దోషనిమిత్తంబున నిర్దరపథ్యంబొందవలసె॥ బ్రాణులకుం బుణ్యపా
పంబులనుభావ్యంబులుగానియూరకపోనేరవు నేడునమస్తమరితనిస్తారకంబైన భవదీయపాదారవిందసందర్శనంబు

నంజేసియూ ఘోరమగ్ధులంబానినిర్మలాత్మకుండనై తినిపునగిపునగి ప్రణామంబులచరించిమఱియునిస్సనియె॥ ౧॥ కృష్ణవాసాదేవశేశపవరమాత్మయప్రమేయవరదహరిమకుండనిన్నజూడగంటిసిక్తపగనుగొంటి॥ నఖిలసౌఖ్యపదపులందగంటి॥ వ॥ అనియే నేకభంగులంగొనియాడిగోవిందునిపదంబులుదనకిరీటంబులుసోకంబ్రణమిల్లిదేవాభవదీయపాదారవిందంబులునాహృదయారవిందంబునంబాయకుండునస్లుగాంబ్రసాదంపవేయనిశదనుష్ఠాతుండై యచ్చటిజనంబులుసూచియిచ్చుతానందుంబునుంబొందనతులతేజోవిరాజితంబైనదివ్యవిమానమందాసేనుండైదివంబునకటిగెనంతనమ్మాభవుండునచ్చటనున్నపార్థివోత్తములకుభర్తబోధంబుగానిస్సనియె॥ ౧॥ సీ॥ నరనాథకులకాననముదహించుటకుసునవనిసురులవిత్తమిక్కిల॥ జననాయకులనిజైశ్వర్యాన్నింకింపబ్రాహ్మణయేత్రంబుపాడబంబు॥ పార్థివోత్తములసంపచ్చైములంగూర్చుభూసురధనముదంభోళిధార॥ జగలీవరులకీర్తిచంద్రికమాయంపసూర్యోదయముధరాసురులధనమువిప్రతతేసామ్ముకంటెనువిషముమేలుగరళమునకునుబ్రతిక్యతిగలకుగాని॥ దానిమాన్వంగభువివోషధములులేవు॥ గానబ్రహ్మస్వములుగొంటగామపతికి॥ క॥ ఎఱుంగమనైననుభూసురవరులధనంబపహరింపవలచుపతికి॥ వృజిపునననలముముట్టిరదరికొనివెనఁగాల్చుకున్నెతనుదెరియంగ॥ వ॥ మఱియునుదనధనంబుపరులచేతఁగొల్పడినవిప్రుండుదుకింబునరోదనంబుసేయరావినయశ్రుకణంబులనవనిరేలుపులెన్నదడియునన్నివేలేండ్లుదనుపేయోపరుండైనపతిదారుణవేదనలుగలకుంభీపాకనరకంబునుంచుమఱియునుగ్రిండుటబదితరంబులవారును, ముండటబదితరంబులవారును, మహానరకవేదనలంబొందువరు-స్పదత్రంబైననరదత్రంబైనననగంబులోభంబునంజేసిచుట్టిలుండైభుజించునప్పాపాన్ముండరువదివేలసంవత్సరంబులుమలకూపంబునంగ్రిమిహాపంబునవగ్రించునట్లుగుటనెఱింగివిప్రుండెంతతప్పుచేసిననెన్నిగొట్టిన, నెన్నిదిట్టిననలెకెములుపలుకకవిచయంబునవందనంబాచరించుపుణ్యాత్ములునాచుపాలింటివారదియునుంగాకసేనునుబ్రతిదివసంబునుభూసురులనతిచివయంబునఁబూజింతుఁడనిసేయకవిపరీతవర్తనులైనతామసులసేనువెనకిదండింతునదిగావునమీరలుబ్రాహ్మణజనంబులపలచంబరమభక్తిగలిగిమెలంగుండనియానలిచ్చియాదవప్రకరంబులుసేవింపనఖిలలోకశరణ్యుండైనయప్పుండరికాముండునిజనిహాపంబునకుంజనియెననిచెప్పెనుకుండిల్లనియె॥ క॥ ఘాతభంజదవినవారలుగైకొనివినువారువిగతకలుహస్తకులై॥ లోకకసౌఖ్యమునొంచుచు॥ రాకైవల్యంబుగరతలామలకమగు॥

— శ్రీ బలరాముండునుహృద్వంధుజనదర్శనార్థమైవేపల్లెకుఁబోవుట. శ్రీ —

సీ॥ నరనాథవినుమొకనాఁడుతాలాంతుండుమట్టాలబంధులఁజూపవేడ్డ॥ నుందరకాంచనస్యందనారూఢుండైభాసెల్లుచున్నవేపల్లెకటిగి॥ విరకాలసంగతస్నేహులైగోపగోపాంగనానికరమాలింగనములు॥ సముచితసత్కృతుల్లుపఁగైకొనిమనోత్సుకలీలనందయోగీదలకునువందనంబాచరించినవారుమోడ॥ మండివిగియారఁగొంగిల్లమెండఁజేర్చి॥ సమతడివింఛియంకపీఠమునఁజేర్చి॥ శిరముమూర్ఛొనిచుబుకంబుఁగరముపుడికి॥ వ॥ మఱియునానందబొప్పధారాసీక్తకపోలయుగళంబులతోడంగుళలప్రశ్నంబులనిట్లనిరన్నానీపునునీదిన్నతమ్ముండగువెన్నెండునులెస్సయున్నవారె-మమ్మెప్పుడునరసిరతీంపవలయుమాకునేమగడయుమీరకాకయొరులుగలరేయైనముచితసంభాషణంబులంబ్రొద్దుపుచ్చుచుండిరంత॥ క॥ గోపాలవరులుప్రనుదం॥ బాపోవనిమదినివర్తితాఖిలగేహ॥ వ్యాపారులగుచుహలధరు॥ శ్రీపాదంబులకునతులుసేసిరివరుస॥ క॥ సీరియువారికిఁగరుణో॥ దారుండైనడిపెసముచితక్రియలంతం॥ గోరితనయూఁగోపకుమారులచేచటవిబలుఁడుమందస్మితుండై॥ క॥ నిజసుందరదేవామృతిరజతాచలరుచుల్లనడరాముండువారల్పబియింపనేగియొకచో॥ విజనస్థలమునవసించివిలసిల్లి నెడ॥ కవిరాజవిరాజితము॥ చరణములంభిభక్తస్ఫుటనూపురజాలముఘల్లునుచుండెలగిన్గరములఁగంకణముల్పాటయన్నలిఁగొనసియాడంగుచాగ్రముల॥ న్నగులగిటింపగురుల్లనియ్యలనన్వణికుండలకాంతులువిస్ఫురితకపోలములస్సెరయప్రవ్రజసుందరులందటమందగతి॥ కవిరాజవిరాజితము॥ చనిబలభక్రునిశౌర్యసముక్రునిసంచితపుణ్యునగణ్యునిఁజంజనఘనపారపటిరతుమీరనుధారువికాయుఁభేయునుధా॥ శననిపుండునునన్వణిమండునుసారవివేకునశోకుమహాత్మునిఁగనిగోపికలోపికలేకయమప్రభునిస్లినిరుత్రాలిక॥ చ॥ హలధరసీసహూదరుండుదంచితకంజవిలోచనుండుపల్లలితపురాంగనాజనవిలాసవిహారసమగ్రసౌఖ్యముల్లలిగిసుఖంచునేమముమెకామెకవేళనయేనిబుద్ధిలోఁదలచుమేనూతనప్రియలఁదాల్చొనియేమియుఁబల్లకుండునో॥ క॥ జననిజనకులననుజాలందనుజాలబంధువులనిత్రతతివిడియెపుడు॥ న్ననముననొండుటలపక॥ తనునచ్చనవారివిడువఁడునునేహరికి॥ సీ॥ సలలితయాముననైకతత్థలముననుండిచుమ్మేచునియూరడించె॥ విమలబృందావనవీధిమాచుబుకముల్పుడుకుచునేమనిబుడ్జింకఁచె॥ బుష్పవాటికలలోఁబూల్చుమా

కుచయ్యునుంటుచు నేమనియాదరించెఁ గా సారములపొంతఁగొనిటముఁజేర్చి నయమొప్ప నేమనినమ్మఁబలికెఁ నన్ని
యనుమఱచెఁ గాఁబోలు వెన్నఁదాన్మఁగోరితాజాయలగు వారిఁ గేరివిడుచునట్టికృష్ణుఁడుతముఱట్టు వెట్టుననకఁయేలన
మిరిపురసతు లేల్లలగుచు॥ మ॥ అనియిబ్బఁగిసరోజలోచనునిని గ్నా లాపములన్నవల్లనున్ననుబంధుల్లిరంభణంబులురతి
వ్యాసంగముల్భావముల్॥ విరయంబుల్లరస్తోమములకలఁచియిమ్మిల్లఁజూచి జేయబుల॥ జనితానంగశరార్థిచేతధురవ
స్థంబొందిశోకించిన॥వ॥అంతటభద్రుండు వారలనునంబులసంతాపంబులు వారింపను సాయంబులుగుసరసచతురవచ
నుండగుచుఁగృష్ణునిసందేశంబులుచెప్పచువిగతభేదంబు జేసియచ్చటమాసర్వయంబునిలిచివసంతవాసరంబులు గడుపు
చుఁగాళిందిరంబున॥సీ॥మాకందజంబీరనుం దారభిజ్ఞారఘనసారశోభితవసములందు॥ నేలాలతాలోలమాలతినల్లికా
వల్లిమతల్లి కావాటికలను॥ పరశతరంగశీకర సాధుశీతలనైకతవేదికాస్థలములందు॥ నుకరందరసపాననాదవధిందిరిపుం
జరంజితమంజుశంజములను॥ వినూలరుచిగల్లుసానుదేశములయందు॥ లలితశశికాంఠేఘనసేలాల్లలములందు॥ లీలఁచాన్మహా
రవిలోలుడగుచు॥ సుందరీజనములుగొల్పఁజూడకొప్పె॥ గీఅట్లుపిహరింపవగునిఁగియాజ్ఞ చేసి॥ వారుణీదేవిమద్యభావంబు
నొందినఖలతనకొరములందునిగ్గమించి॥ మించువాసనచేతవాసింపెవనము॥ అట్టియెడ॥మ॥కరమొప్పారునవీనవాసన
లనామ్రాణిందిగోపాలను॥ దగులులదానునుదాయనేగియతిమోవంబొప్పసేపించియాతరలాతుల్యణిహేనుకంకణ
ఝంకారానాకారంబులై॥ కరతాళంబులు మ్రోయఁబాడుచునువేడ్కనాన్మనుచున్మలము॥సీ॥తనమీఁదివిరుదాంకిత
ములై నగీతముల్వాడుచురాబలభద్రుండంత॥ మహితకావలవీరమధుసాననుచువిహ్వలాతుండలలితసీలాలకుండు॥ నా
లోలనవపుష్పమాలికొరస్థలుడనుసమహాశీకుండలూచితుండు॥ ప్రాలేయసంయుక్తపద్మంబుగత సేవనలలితాననఘ
ర్జజలకణుండు॥ నగుచువనమధ్యమునసరీలానురాగ॥ నీలుడైజలకేళికేజేరియముననిందురచ్చనిపిలువఁగాళిందియతని॥
వాత్సుండనినకుసేయకమనలుబయును॥ చ॥ ఘనకుమితాన్మండైయమునఁగన్గొనిరాముండవలెఁగాదాయజీతినెఁజనుదే
కతక్కిలెపుడేనినునింజఁజూడవచ్చుజానునిశీతలాంగలాగ్రమునసౌంపటియింపుచునూరుత్రోవలై॥ చనవెనఁజించి
దైతునివండవరాక్రిమమొప్పనుత్రుండై॥వ॥అట్లుకట్టియకరాముండుద్దానంబగు బాహుబలంబునహలంబుసాచియ
మ్మహావాహినింపగిల్చిపెకల్చిరాచిగిచినన్నదిభయభ్రాంతయై సుందరీహాపంబునైకొనియలిరయంబునంజనుదెంచి
యయ్యుడువంశతెలపండగుహలభగనిపాదారివిందంబులపంపదనంబాచరించియిట్లనియె॥ మ॥ బలరామాఘనబాహనీ
యకులకుంభాద్విక్రమంబంగనదైనియంజాలెడివారెయాయఖలధాశ్రీభారభౌరేయని॥ శబ్దలనత్తుండగుకుండలిశ్వరు
ఁడునిజ్జర్పించినతెల్లఁగొకలితాంత ప్రభవుండునీగురుభుజాగర్వంబుసామాన్యమే॥చ॥అనిపనులించియేనుభవదంష్ఠ్రున
రోదములాశ్రయించెను॥ న్ననుఁగరుణింపువనన్నయచువందనుడన్నదిఁబూర్వమాగ్గమై॥ ననుమనికామనీనికరసంగతుం
డైజలకేళినెత్తెని॥ పెనయఁగలేణుకాయశమదేభముచాడ్చుననమ్మహానడి॥గీ॥అంతజుకేళిసాలించినంతసంబు॥నం
దుచుండవీలవస్త్రాచరత్నఁకుండంబులుగాంచనమాలింయును॥ దెచ్చిహాలికిచ్చిచనియెనదీలరామ॥ క॥ అదియెల్లఁదా
ల్చిహలభరుఁడపరిశగతినొప్పెనల్లవాంగలెలునదా॥ దివిజేంఘ్రుబోలిహఃహితో॥ శ్మవమునవర్తించుచుండెనాభ్యోన్న
తుండై॥క॥అవనీశయిట్లుహలమునఁచివిచినఁగాళిందిత్రయ్యదెలియఁగనేడు॥ న్నువనుతికెక్కి నురామునిప్రవిమలతర
మైనబాహుబలసూచకమై॥వ॥అంతటభద్రుండు ప్రజసుందరిసమేతుండై నందఁ ఘోషంబునంబలిలోపంబునొందుచు

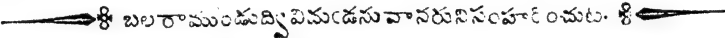
— శ్రీకృష్ణుండంపాండ్రుక వాసుదేవునిమీఁదవండెత్తివానింజంపుట, శ్రీ —

దెసంతనకగడంగూశాధిపయ్యెనపాండ్రుసుండుతనదూతంబిలిచియిట్లనియె॥సీ॥నుజేతబలగర్వముననుదోవ్మత్తుండై
యవనిపైవాసుదేవాఖ్యుండనఁగి॥ నేనొకరుండఁగాకయితరులకీనానుమలవడునేయనియదలుమిగిలి॥ తెగిహరిదావా
సుదేవుండననుకొంటయటఁబోయినవల్లనుముదూతావగ్నయతాఁకునిపాలికేబొమ్మన్ననటిగివాఁడంబుజోదరుడుపె
ద్దకొలుపుండై కొనియండంకొంచవడక॥ వినుముమారాజుమాటగావనజనాభ॥ యవనిరక్షింపవాసుదేవాఖ్యనొందినట్టి
యేనుండనిగ్గువోడట్టినిపు॥క॥ నాపేరునునాచిహ్నము॥ లేపునధరియించితిగిగెదిపంతమయిం॥ తేవోమదిఁబరికించిని॥ నే
పంతమెటుంగుగొల్లండేమిటనైన॥గీ॥ ఇంతనుండియైనయెదిటిందనైటిగి నాచిహ్నంబులెదిచిచేరికొల్చి॥ బ్రతుకుమ
నుముగాకపంతంబులాడెనా॥ యెదుఱుమనుము ఘోరకదనమునకు॥క॥అనుచుర్భాషలునభ్యులుచినియొందిరుమొగము
సూచివిష్ణుతులగుచు॥ జనులారయిట్టిక్రొత్తలువినఁబడియెడినిచటలెన్నవింటిరెయనఁగ॥ అట్టియెడఁగృష్ణుండువానికి
ట్లనియె॥మ॥ వినరామీనృపుండన్నచిహ్నములు నేవేవచ్చి ఘోరాజలోదనమీందనైసవైవఁగంకముఖ్యప్రప్రాతము

ల్పాగ్రహాననిలోదర్శముదూరితావికలంబై సారమేయాభికిన్ననయంబున్నశనంబవయ్యెదనుమేనన్నట్లుగావారి
తోకాకలనియద్రేకముగానాడినమాటలకులికివాడుడెందముగలగన్జనితనయేలికకంతయువిదిపించెనునతనిను
దికివినముగచురన్వ|| అంతగృష్ణుండుదండయాత్రోత్సాహుండైవివిధాయుధకలితంబునువివిధక్రాంతనపతాకకే
తువిలసితంబునునగునుందరస్యంధనంబునబటుజవతురంగంబులంబూర్చిదారకుండుడెచ్చినవెక్కియతిత్తరితగతింగా
శికానగరంబునకటిగినబొండ్రకుండుసురలోత్సాహంబుదీపింపనయోహిణీద్వయంబుతోడంబురంబువెడలెనప్పుడత
నిమిశ్రుండైనకాశికాధిపతియనుమూడయోహిణులతోడందోడుపడువాడైవెడలెనట్లీప్రయుతుండైవచ్చువాని||
సీ||చక్రగదాశంఖతోద్ధాదిసాధనుగృత్రినుకామ్రభశ్రీనివాసుమకరకుండలహారమండీరకంకణమణిముక్తికావనమా
లికాంకుఁడరళవిచిత్రపతంగపుంగవకేతుఁజేలువొందుపీతకాశేయవాసు|జవనాశ్వకలితకాంచనరథారూఢునిరణకు
రూపాలునినన్నగిరికిఁబునాత్మసమవేసురంగవిహారకలితనటసమానునిఁజొండ్రభూనాథుఁజూచి|హర్షమిగురొత్తన
వ్వెఁబడ్డాయతాత్ముఁడంతవాఁడునునుద్యస్త్రుఁడగుచునడరికకపరిఘశరాసంపట్టస|శరముద్గరముసలకుంతచక్రగ
దాతోమరభిండివాలశక్తిఁతురికాసిప్రాసవరశుశూలములవెన్||చ||పరువడివైచినకదనుజభంజనుఁడంతయుగాం
తకాలభీకరమహితోగ్రపావకునికైవడియేచివిరోధిసాధనోత్కరములనొక్కటన్నరనికాయములన్నిగుడించిత్రుంచి
భాస్వరగతివొత్తెంచలితతాత్రవసైన్యమూఁబాంచజన్యముఁడొడవారనియల్కతోఁగినిసివారిజనాభుఁడవారిసైన్య
ముల్|మారిమసంగినట్లునుటుమాడినఁబీనుఁగుపెంటలైవెఱిచిదేరులువ్రాలెనశ్వములుదైల్లగంబులుప్రల్లెసన్న
టుల్|ధారుణిఁగూలిరిట్లునెడిఁడప్పిచనెకాహతశేషసైన్యముల్||వ||అట్టియెడమేదోమాంసపంకంబులురుధిరప్రవా
హంబులునైసంగరాంగణంబుఘోరంబయ్యెనయ్యవసరంబునంగయ్యంబునకుంగాలుఁద్రవునప్పొండ్రకునింగనుం
గొనివారిసంబోధించియట్లునియె||మ||మనుజేంద్రాధమపాండ్రభూపసురెనీమానంబువీరంబుసేఁడనిలోమాపుడునెడ్డు
గ్రొవ్విపెలుచన్నాఁబోతుపైరంకెనై|చినచందంబునహతచేతనసునాఁడేపించివల్లన్నపీ|రునువిహ్నంబులునీపయి
న్యడుతునంపుకబల్కేనేఁడాజిలోక||అదిగాకనీచశరణముపడవడియేజొన్ననీవుబలిక్రమనంపదగలపోటరిచేని
యొగదలకనిలుమనుచునితకాండములంత||మ||చలమొప్పన్నిగుడించిపారిరథముకాకాడితత్సారథి|దలవేం
ద్రుంచివాయంబులన్నటికియందండప్రతాపశ్రీయన్||బ్రశయారగప్రతిమానచక్రముననప్పొండ్రునైసంప్రంప
వాఁడిలఁగూలెగనులితాహతిమైనగునైలేంద్రాకృతికభూవరా||చ||మడపకకాశికావిభునినుస్తకముద్గతఁద్రుంచిబం
తికైవడినదిపింజపింజగతవన్నితిఖాళినిగుడ్డివానియే|లడిపులిలోనవైచెనవలీలమురాంతకుడిట్లువైరుల్|గడఁగిజ
యించిచిత్రమనఁగొతుకముచ్చిగురొత్తనత్తటిక||సురగంధర్వనభశ్చరగరుడోరగసిద్ధసాధ్యగణమునుతంపన్నఱిచ
నుదెంచివారినిజపురముననుఖముండెనతివిభూతిఁడలిర్పన్||క||వనజోదరుచిహ్నంబులుగొనకొనిధరియించిపాండ్రకుం
డుమచ్చరియైయనవరతమాహరిదనతలఁపునఁడగులుటఁజేసిముక్తిబొందెనరేంద్ర||సీ||అక్కడఁగాశిలోనారాజు
మందిరాంగణమునఁగుండలకలితమగుచుఁబడియున్నతలఁజూచిపౌరులువంశ్రులుదమరాజుతలయనిదగనెఱింగి|చెప్పి
ననాన్యపుజీవితేశ్వరలునుసుతులుబంధువులునుహితులుగూడి|మొనసహాహాకారముననేడ్చిరత్తటిఁడత్తమాభవుఁడును
దక్షిణండు|వెలయఁడంప్రికిఁబరలోకవిభులానర్చి|జనకుననిలోవధించినచక్రపాణినడరిమద్దింపఁడగునుపాయంబుద
లఁచిచతురుఁడగునట్టిజనపురోహితునిఁబలిచి||క||అతఁడుందానునుఁజనిపశుపతిపదసరసిజములకునుబ్రహ్మదమతోనా|న
గుండైయద్దేవునిపహు|గతులంబూజింపనతఁడుగరుణాన్నితుఁడై||క||మెచ్చితివరమేమైనను|నిచ్చెదననువేడుమనిననీ
శ్వరనమ్మ|న్నచ్చికరక్షింతువుపార|పొచ్చెముసేయకమహేశ్వరవరయభవా||క||దేవానజ్జనకునివను|దేవాత్మజఁడా
జిలోవధించెనునేవా|గోవిందునినిలోవల|నేవిధమునగల్గువానతివెపురారి||గీ||అనినశంకరుఁడతనికిననియెననఘనీవు
బియ్యిజాలునుభూసురావలియును|ప్రీతిజ్ఞినిభిచారమొనరింపభూతయుక్తు|డగుచుననలుండుదీర్ఘనీయభిమతంబు||గీ||
అనినవాచంద్రవారివాక్యములభంగిభూరినియముముతోనిభిచారమహానా|మొనరఁగావింపనగ్నియథోచితముగఁజె
లఁగిదక్షిణవలనానశిఖలవెలిగె||వ||అందుఁదామ్రత్కశ్రుకేశకలాపంబునశరిపంకాశంబులైననిడుదకోఱునుగ్రువ్వులు
పురిట్లుచూపులునుముడివఁకుఁమలునుజేవురించుమొగంబునుగలిగియతిరొద్రాకారంబునంబ్రజ్వరిట్లుఁగుండంబు
పెలువడిదైచందినిహస్యమానప్రాణిరక్తరణమృత్యుకరవాలంబులంబూపట్టువాలుకపెంపులనాఁకునునగ్నికీలాభి
లంబగుశూలంబుకేలందొచ్చిభవనకోలాహలంబుగానార్చుచునుత్రాటకాలప్రమాణపాదద్వయమాతులంబుదూలుపెం

ధూళినిగిమ్రుంగభూతంబులు సేవింప నగ్న వేషమైనదిబోలవనసంజాత సముద్ధూతనిభిభయంకర జ్వాలికాజాలంబులస్వజాలంబులొంజేల్చుచును ద్వేలగగనగమనంబుననగధరనగరంబునకలుగు దేరఁబౌరజనంబులు భయాకులమానసులై దావదమానునింగనిపఱచువనమృగంబులచాడ్చునంబఱచినభక్త్యాభ్యంతరంబునజోదంబాడుదామోదరుంగనిరతురయేతియాగ్ధరవంబులంగృష్టకృష్ట పెనుగుంటలంబురంబుగాల్చుబ్రశయాగ్నిచనుదెంచెననువారింజూచి మీరోడకోడకుండుండనిభయంబునివారింబిసర్వరక్షకుండై నపుండరీకామండజగదంతరాత్ముండుగావునదదన్వృతాంతంబంతయుఁదవచిత్రంబున నెఱింగికాశీరాజపుత్ర ప్రేరితయైనయమ్మహాకృత్తినిగ్రహింపందలంచి నిజపార్శ్వవర్తియైయున్నయద్వివృతసాధనంబుగనుంగొనియప్పునుసీ॥భీమమైబహుతీవ్రధాను మైహతరిపుస్తోమ మైసుహితోద్దామమగుచుఁ జండమైపిహితమాద్రాండమైవాలితాజాండమైవిజయప్రకాండమగుచుచు దివ్యమైనిభుగంతవ్యమైనజనసంభావ్యమైనద్యక్షసేవ్యమగుచునిశ్యమైనగనసంప్రత్యమైవినమతాదిత్యమైనిర్జితైశ్యమగుచు । విలయసహయసముద్ధూతవిపులభాస్వత్తిః లోవనరోచనాలసహస్ర । ఘటితపటుసటాజ్వాలికాచటులసత్వ । భయదవక్రంబుకృత్తిపైఁబంపెకేరి॥ వ॥అదియునుబ్రశయవేళాసంభూతజీమూతసంఘాతప్రభూతఘనుఘమాటోపనినదాధరికృతాతిడుస్సహకహకహనివిడనిస్సననిర్దోషపరిపూరితబ్రహ్మాండకుహరంబునభ్రంలిహాకీలాసముఘటపటుచిట చిటస్ఫుటస్ఫుటస్ఫులింగచ్ఛటాభిలంబును, సకలదేవతాగణజయజయోత్సవలితంబు, ననంతతేజోవిరాజితంబును, నగుచుఁగదిసంబంఱింపకఁగంటగించుచుగెంటివెంటంఱిందనగ్రాంతిరాంబువిడిచిమగుడికాశీపురంబునొచ్చిపారలోకంబుభయాకులతఁబొంది పాపోషరోషభీషణాకారంబుతోనప్పుడు యిన్నిజ్విజ్వికాయయుతంబుగానుదడుఱునిందహించెన త్తటిచక్రంబునుదన్నగరసౌధప్రాకారగోపురాట్టలకాదివివిధవస్తువాహననికరంబులతోభన్తుంబుగావించిహఱియవరులువెఱగంద కమలలోచనుపార్శ్వవర్తియైనిజప్రభావపుంజంబు వెలుగొందంగొల్పియుండెననిచెప్పినతీయఁగిట్లనియె॥క॥మురరిపువిజయాంకితమగుచరితమునద్భక్తిఁదగిలిచదివినవినిన । స్తురితములఁపానిజనులిపా । పరసౌభ్యములఁగనిచేతఁబడయుదురధిపా॥ అనినశు

శ్రీ బలరాముండుద్వివిమండనువానరునిసంహారించుట శ్రీ

కయోగికిరాజిట్లనియె॥క॥బలభద్రుండప్రమేయుఁడలఘుండనంతుండునవనియన్ముతకర్త॥ బలుబినియండనియడింకనుదెలియఁగనాకానతిమ్మునివ్యమింద్రా॥ అనినరాజునకుశుకుండిట్లనియె॥క॥జననాయకవినుస్త్రి । పునిసచిపుండమైంచుకునహూవరుండనఁగా॥ వినుతికినేర్పినద్యవిమండునుస్లవగుండనరకసఖ్యుఁడతిదర్శినుండై॥ సీ॥చెలికానిపగఁగిర్వంచలచిక్తృష్టంఁడేలుపురములుజనపదంబులుఁబొంది సరిమవననరోవరములుగోరాడిమందలగొండలమందజేసిప్రాసాదములుద్రొచ్చిసరిఘలుమాయించిచకురంగబలములనహయఁజేసిపురుషులనతులమభూధరగుహలలోఁ జెట్టివాకిలిగట్టిబిట్టునెంచిఁఫలితతరువులఁద్రుంచిసాధులనలంచికోటలగలిచిపడుచులసిటముంచిధరణినిబ్బంగిఁజెఱ్ఱపాదలనలంచిపఱవఁజేయుచునొకనాఁడుస్లవవగుండు॥క॥చతురమృదుగీతరవము॥న్నతివీతెంచినఁజెలంగినగచరుండారై । వలగిరికందరమునకా॥యతగఁగఁజనియంచు నైమాడెడువారిణ॥చ॥లితపిలవ స్తుగ్రివిలాసవతీయుతుంజంఘ్రచంద్రికా । కలితమహూన్నతాంగుమణికాంచనదివ్యవిభూషణోన్నతుణ॥విలసితవారుణీసహదవివ్వాలలోచనుఁగాంచెసీరగ । స్తులితరిపుక్షితీశనిజధామునిరామునిఁగామపాలుని॥సీ॥కనుగొనితత్పురోగవభూమి రుహశాఖలెక్కియూచుచుఁజాలవెక్కిరించుఁగిరికిరింతలిమఁబుష్టగీటుచునవ్వుచుఁగొమ్మకొమ్మకునుటుకుచునదల్చుఁదోకయూరకమేనుసోకఁగనులి॥వెట్టువెడవెడనాలుకత్రైల్లఁజెట్టు॥బరులనఖంబులగిరిగిరఁగ్రోచుచుఁబారిపారిఫలములుగఱచినైచుగొల్లుతెగఁగొట్కియమియుచుగుడమనూపు॥బలసిమర్కటజాతియప్పగిడిఁజేయఁగోపమునహలధరుండొకగుండువైవదానిఁదప్పించుకొనిప్రల్లదముననతని॥క॥నగియూపవకలశముఁగొనిజగత్పరహృషాఖలెక్కిచావలముననజ్జగతివయ్యైచెడద్ర్వుటామగలఁగనదిచూచికోపమగ్గలమొదవణ॥హఱియును॥క॥సిరినిదనమనముననొక । పిరికిఁడైకొనకకదిసివీరలుచింపణ॥వారకదాభువిజనములఁగారింఁచుటమాన్వఁదలచిఘనకుపితం॥వ॥ఇట్లుకోపోద్గీతమానసుండైకనుగొనిహలాయధుండప్పుడు॥చ॥మునలముఁద్రైతృశోపహలముణధరియించినమస్తచేతనగ్రననమువాండుసాంగులయకాలునిభంగినదల్పినిల్పచా॥దసదృశవిక్రమక్రమచిహారమెలర్పనవిభాజము॥వైసఁజెకలింపిమస్తకముప్రేసఁజలంబుబలంబుచొప్పుడణ॥ఇట్లుప్రేయబలుండప్పుడు॥చ॥దురువడిదండతాడితమహూరగుభంగిఁగడంగివీరసా॥గరముననేచిహేమకటకంబులమెప్పునుండనామభీకరమునలంబునఁబద్మవిడుకరతమువ్రేసినఁ బొల్పెవాండుజే । గురుగలికొండచందమునఁగో

యనియాస్మిసురత్ సుతింపఁగఁ । మత్తకోకిల । అంతవాదోకయింతమూర్ఖినియంతలోఁదెలిపెనదిను । ద్వాంత
భూరిభూజావిభృంభణుఁడై నుహీజముపూనిదై । త్యాంతకాగ్రజువ్రేసెవ్రేసిననాగ్రహంబునదానింఁటింపఁదై ధరరా
లఁజేసెనసానిక్రమశాలియైః క్షీణతియునుచలముఘగతరు । వరుడొకతరువై త్రివేయఁదాలాంకుడనా । దరమునఁడు
నిమిసవెండియుఁదొరఁగిం చెంగుజంబులఁడుదోడ్తోమనుచుఁ॥క॥ అచందంబునవనచరుఁడే విషహీరుహచయంబుల్లె
నుహలిపై నై చితరుశూన్యగుటయుఁబూదిశిలావృష్టిగురి సెసురలగ్నింపఁగ॥క॥ బలుండపుమర్రోలుచుముదై । యిలరాలఁ
గఁజేసియాల్చె నేపుఘగతయా । వలిముఖుండుదాలనన్నిభ । ములుగలపాహుయుగదండములనుగ్రుండై ॥క॥ ఎడిఁచినుగు
హోబుడికిఁబూడిచినవడి సెడక బలుండుమునలముహాలము । స్పిడిచిప్లవంగునిమెడగడ । వెడ వెడవిగియిం చెగ్రుగ్లు వెలికు
టుకంగ॥క॥ పడముల చెవులరుధిరము । మెడనుదొరుంగఁగ వాంఛు మేదినిమీదఁబడికిలఁబడియొక యంతయు మెడలక
మిడుకంగ లేకన్యతిఁబొందెన్యపా॥గీ॥ వానిపాటునకప్పుడువననమేర । మగుచునాడై లరాజునల్లలఁగినాడె । సురగణంబు
లురాముపైరురభిమనును । వృష్టిగురియిం దిరశులనంతుష్టి మెఱసి॥ వ॥ ఇష్టిధంబునిభువనకంటకుండై నడుపుతాభాగ్యగేం
ప్రసవసుంధరకుంబలి చేసినక లజనంబులపరమానందకందచిత్రహృదయారవిందుతై తన్నునందింప నయ్యుచునందు
నిజనగరంబునక అగుడెంచెననిశుకుండు వెండియునన్మునుజపతికిల్లనియె॥ సీ॥ కోరిమయోధనుకూతురునర్వలక్షణములు

— శ్రీ బలరాముండవహలంబునహస్తి నాపురమునుగంగలోఁద్రోయఁబూసుట. శ్రీ —

గల్గిలక్షణయనంగ । మహినొప్పకన్యకామఃశివవాహంబునఁజగ్రహస్తునితనూజాతుండై న । సాంబుండుబలసాహసమున
సెప్పకపోవఁగౌరవురీక్షించికడఁగి క్రొవ్వి । పడుచువాడొకఁడదెబానికఁగొనిపోవుచున్నాఁడుతై కొనకుక్క మిగిలియిట్టి
దుగ్గుచుఁగయుముట్టిపట్టితెచ్చి । జనులు వెఱుగఁదండజెఱఁబెట్టియునుతు మేగి । యాదవులుమనల సేమి సేయఁగంగలరొ । యను
చుఁగురువృద్ధజనములయనుమతమున॥వ॥ ఇట్లుగడంగియుద్ధనన్నద్ధలైబలశౌర్యోపేతులగుకర్ణశల్యధూరిత్రనయజ్ఞకేతు
సుయోధనాదులునమున్నతరథారూఢులై కూడనటిగినవారలంగనుఁగొనిజాంబవలీనందనుండునం॥ స్మితవదనారవిం
చుండగుచుసింగంబుభంగిగర్జించుచుమఱిపీ ప్రంబై నచాపంబుఁబూనినిల్పినవారు వాసాంబునిననన్దీనిలునుకునివలికి॥
గీ॥ చండకోదండముక్తరికౌతవిశిఖి । జాలమందందపఱిపియాభీలముగను । నందనందనందనన్యందనంబుముంచెచ లేఁద్ర
ముసుముంచుమంచుపగిది । మఱియును॥శా॥ శౌర్యాటోపవిజృంభణంబులనరోజాతామసూసుకనరా । హర్యస్తైర్యని
మీచ నేయనతఁడవ్యూహునిబాహుబలా । వార్యుండై శితసాయకాలినసమాయంజేసినద్రేవతా । రూఢ్యంబుల్లిపి మ్రొసె
నంతనతఁడస్తోక ప్రతాపన్నలీలా॥ వ॥ ఇట్లుగడంగిబాణజాలంబులుపఱిగించియందఱునన్నిరూపులై రిభవక్తసూతధ్వజ
పతాకాతపత్రంబులూర్ధ్వంబులుగావించివిరభులంచేసి వారలమెయిమఱువులఱువుల్లుగావించియొక్కొకనిపెక్క
బాణంబులనుచ్చిపోసేసినవారలుకోశోతదిద్దాంగులై కుసుమతీకంఠకుంబులంబోలియుండిరంతఁడె॥ వారల సేతులయ్యుట
వంతులునయ్యును బాహుగ్రసంగరో । దారిపరాక్రమప్రకటడుకులయ్యుఁగఁగూరకుంజగద్వీరునివొక్కనింజెనకీప్రే
లునువంపఁగ లేకసిద్ధనంగూరినదింతమెండొరులుగాడుచువిచ్చుచువెచ్చనూర్పుచు॥ మగుడినమరనన్నద్ధలై నందం
భించి॥ఉ॥ అందఱు నొక్కపెట్టదనుజాంతకనందనుఁజుట్టమట్టియం । దందనశౌతసాయక చయంబులమంచినభంబునుగ్ర
లీ । లంచునుమాడిచాపమురయంబునఁప్రంచిపాయాలింజుంపినూ । తునిఁదెగటార్చియంతేరథుండగుట న్నెనఁబొచ్చిప
క్తిరక॥గీ॥ బాలకుండఁచేయునది లేకపట్టుపడియెఁగౌరవులకనుహనమునఁగొతుకంబులాలయసాంబునికన్యకాయుక్త
యగును । బురమునకుఁదెచ్చిరతులవిభూతి మెఱసి॥ అంతద్వారకానగరంబున॥ఉ॥ జాంబవలేయువాగ్తయచుఃజాతులువా
రదయోగిచేసను । ప్రంబునువిన్నవారగుచునంగరకౌతుకముప్పటిల్లఁబి । ప్రంబులఁగౌరవాన్యయకదంబునొకటను
క్కడంచుగో । పంబులనుగ్రసేనజనపాలుననుజ్ఞనమస్తసైర్యము॥గీ॥ కూడినడువంగఁగనివారిలోడబలుండ । ధార్తరా
ష్ట్రునిమనకు సంతయునుడాసి । నట్టిబంధులువారిప్రేక్షిట్టియటక । యెత్తిచనుమంటయిడిసీయేతలంప॥వ॥ అనివారలవా
రించితత్త్వణంబుబంధుప్రియుండైనబలరాముండనలార్క సంతాంబగు కాంచనరథంబెక్కియసురస్తులై నభూసురులును
య్యుద్ధనాదులగుకులవృద్ధులును సేవింపంగరిపురంబునకుంజని తత్సరోపకంఠవనంబునసురభికునుమఘభరితరుచ్చ
యావరచితచంద్రకాంతశిలాతలంబునంచుపసియించిమహితగ్రహమధ్యగతుండై నపూర్ణచంద్రుఁడుకరించియుండె
నంతఁగార్యబోధనంబుసేయుటకై కారవ్యులయొద్దకుంబ్రబుద్ధుండైన యుద్ధపునింబనివినంజనియతండాంచీకేయనకు
ధనురాచార్యావగాతనూభవసుయోధమలకుంబ్రణమిల్లి వారిచేతనభినందితుండై యిట్లనియె॥సీ॥ భూరియశోధనులా

రతాలాంకుశువనుడెంచినగరోవనమునందునున్నవాండ్రనివారు తానామునబలుబొడగను వేకుక బుద్ధిదోషద్రవ
 రారఁగానుకల్గించియిట్లు పాద్యాదినకల్పతులు నెయ్యమునఁజేసి | కేనువునిచ్చినన్యానించియందఱునెంచువంప
 సంబావరించియుదిశభంగినియచటఁగూర్చున్నయెడనుగుశలమేమిమహామగుశలమనుచు | బలిక రాముఁడువరుస
 రపాలుఁజూచియచటిజనములుపెనఁగిన్నినియెఁదెలియ | ఉమానరనాథునాజ్ఞవిజనుస్తమిలఁగఁగియించికొరవుల్పా
 నుగఁజేయుటొప్పునుగూరకు మెకగనిఁదెట్లఁగూఁగవు | ల్పానినలావు మె నెదిటిపోరజయించుటొదితెట్లుత | మై
 ననుగాఁచెబంధమితాత్మకుఁడై హనుజాధివాఁడుఁడ౯॥౩॥ అనుమాటలుపనికొరవజననాయకుఁడొక్కఁడలఁగిచాలు
 బురేయ్యమనిఁగిలడు కాలగతిచక్రనఁగలంబొడుగుపాడుకలుదలకైక్కె॥గీ॥ మనముబంధువరుసనున్నంచువాన్ననఁ
 గాఁడె రాజ్యభోగిగరిమఁబొడలి | వసుధఁజేరుగలిగివానికి నెఱుటాదమతుననుభవింపఁదగినయట్టి | వనితెచ్చుత్రామామర
 శంఖకీరీటత్రతయ్యాసాధనింహాననంబులుగైకొనుటమనమందె మేలంబునఁగాఁడె యట్టిదోసరివాసునుంబొలెనూర
 కగర్విగమముచుకులుటతోడి సంబంధసఖ్యంబులుచాలుబొములకుఁ బాలుపోసిపెంచినవిషంబుదిప్పునెచువ్వుఁడనువను
 యసేయువాసుకున్గుఱియెలఁగాఁడెయదియనుంగాక దివ్యాత్మరొవిమతై నగంఁగానందగనుకల్పచాశ్వత్థామకర్ణాది
 యోధునింబడు లోకబద్ధవానిమహేంద్రునకైననువిడిపింపవచ్చు నేయహాహవృధాబుంబులతోకొనినియునిమర్శాను
 లాచుచుదిగ్గనలేదనిజనుంచిరుబునకుంజరయెంపుహులాయుభుండవ్వుటలకడరిపడిఉ॥ కొరవల్లాదిపోయినయగౌర
 వభాషలకాత్మఁగినిరయే | పారఁగనిన్నినత్రయభానునై వడినుండిచండరోహిణిఁతొంబునందగనుకలూనవవృద్ధు
 లఁజూచివలె నెం | పారినరాజ్యవైభవమదాంధులమాలలుమిరివింటిరేగీ॥ శ్రీమదాంధులునిమంబుఁజేరెఁజక్ర | బమ
 చులేయెంచుబోయిండువసుండులొనుగదినుగ్రభుజావిష్కంభఁదానమగ్రనుమహితాటోపమనిలొనఁజూపసంన్నికకౌర
 వులననుయఁజేరెను | దారతయమరీరచులుదామోడినింజె॥ రారావలగనియచ్చట | వారింజెరిగెగాఁడెబంధువనల
 యుక్తిఁజూచియనుంగురొంబుదేవుభ్యుక్తులైయంద్రాపదిక్కులపరులుభుజింతురువరుసతోవనెదేవువార్తగలఁజేపారి
 నేమితాతరుసభాషినినుంచరతఁజెలయ | నేదేవువడయుగంబే ప్రొద్దుసేపించునభలలోకైకమాత్రై నలత్తుగఁజేవుచారుస
 మిద్దికథాంశనంభపులముపద్మభాపులు నేము | చట్టిచేవుండుమచ్చనందోరకుండుహరిముకుందఁజువంపు సేయంగనిపేర్పు
 నున్నసేనునిరాజ్యనమగ్రగిడు | యంతయునుదారయచ్చినదెలతలంబుచ | అయియుగాక యెవ్వనివదాంబును వారు
 జోబతానమా | ప్రదివరాటవిక్వం కేరీలుములంచునలకరించుభూమితిముదిగ్ధిగ్ధయవపిత్రమునయ్యెడవట్టికృష్ణుడె
 బొనరినరాజ్యపిమ్మలంబొంగిరాజులయెమిదోద్యమో॥ ౪॥ తానుటలంబంగతలలంబయెహంబుపాడుకలపంబు
 గనీంపఁగరాజ్య | శ్రీమదమునినిట్లాడినయోహనుజాభములమాలలేమనవచ్చు॥ ౫॥ నిర్ద్రమానమానసుండైయిప్పుడు॥
 కృధానుశనిమింపఁడనిసేర | రమముగఁజేయమన్నఁగాదనియెత్త | కానింజైబలభద్రుఁడనిరముదనఁబూన్చిలావుచే
 వయసేనఁగ౯॥ ౬॥ ఇట్లుగ్రాన్థికొరవ రాజభక్తయైనకరినగరింబుకడతలగరతలహలాగ్రంబునుజోగివిప్రూనియిప్పుటభే
 దంబస్తారంబుననాభాఖండంబుబుజుబలగర్వచుర్వారుండై పిగిదిగంగాప్రవాహంబునంబడఁ ప్రోయగమకిందిన నప్పు
 డు మహాదలమధ్యదిలొంబుననావచలంబుననన్నగరంబువడంకుచు గోపురవప్రస్తాకారసాధాటాలకి తోరణధ్వజ
 ద్వారకపాటపద్మవీధియతంబుగా నెట్టిగలివడంబోరజనింబులకుఁబుడమిండుగులిడంగరాక వడవడవడంబుచు న్నవై
 కుయ్యిడుచున్నట్టియెడ నన్మహిమాన్వితంబుగనుంగొని తాలాంకుశునకువొడమరాచించియెంపన్రనంబుగా నే
 టింగిదానికెత్తరకారంబులేమిగిగవెళింబునభయాకులమానసులైపుత్రమిత్రకీర్త్రబంధుభ్యుక్తిపారజనసేతంబు
 గాభీప్రమయోధనాదికొరవ్యలుజేగంబుననితలచరణంబులుశరణంబులుగాఁడలందినాంబునింగన్యకాయుక్తిలంబుగాన
 నేకమణిచయభాషణంబరజాలంబులతోదోమకవచ్చి దండప్రణామంబులావరించిరికవలంబులుమోడ్చియిన్నిని
 రి॥౬॥ రామనమందితముత్రా | దామయశస్రికావళుననుభాధావరుది | ప్రోమజయసీమజగదిభి | రామగుణోద్దామనిభు
 రాజలలామా॥౭॥ నీమహిమ లేటిగిపొగడంగ | నేమెంతిటివారమభుల నేతపున్రిజగ | క్షోణుంకిరుడవునుమటిపిత్రస్థాను
 లముమచ్చుగావడగుహలపాణీ॥౮॥ భూవక్రమెల్లఁదాల్చిన | యాదక్రీశ్వరుండుదావశాంశుండుబలదే | వాచక్రీశ్వ
 జుడవునీవక్రీయలుకువడజెల్లునీకుజితారి॥౯॥ కరక్షింపుమరక్షింపుము | పేక్షింపకనమతనిభులబృందారకగోరమణదావ
 రణాటలాక్షభయాతురులమమ్మనరయమనంరా॥౧౦॥ మఱియునుదేవాయానవరాచరంబులై నజగంబులునీలీలావి
 మోదంబులంజేసమప్తమద్దనంబును, శిష్టజనక్షణంబునుంజేయుచుజగదుత్పత్తిస్థితిలయహతుడైన నీమనమనగరింతు

జగత్త్రిసుధామాధుర్యమునబోచులకన్యులకకలకాకఁగ్రహింపఁచుదునికనెఁబనివియెడఁగిలకాకపావనమునున
జ్జనహితమైచనుమీకీర్తనచోలకఁగఁములండుదగఁనెఱిగింతుఁకాకఁగ్రహింపఁచుదునికనెఁబనివియెడఁగిలకాకపావనమునున
సయమివిద్రోమునఁజెచ్చున్దివ్వగఁముకొనిచనియెనుహరినుతైకగుణయుతుడగుచుఁకాకఁగ్రహింపఁచుదునికనెఁబనివియెడఁగిలకాకపావనమునున
పనమేకగుఁడుమానవాకృతిఁగ్రహింపఁచుదునికనెఁబనివియెడఁగిలకాకపావనమునున
స్థుమోడకపహస్రచధూనులులన్నియింబునఁ న్ననసజకేళిఁజేర్చినయమానుషలసమగ్రభక్తితోఁ వినినఁబలిపినగల్గలు
నిష్ఠుపదాంబుజభక్తియుత్తమాధుర్యపశుప్రమిప్రసనితాముఖసౌఖ్యములున్నరేవైరావఁగ్రహింపఁచుదునికనెఁబనివియెడఁగిలకాకపావనమునున

[illegible]

సంపదముండభిమన్వనందనునకిట్లనియె-వాదివసాగమనసయంబునవచ్చుచాంభవోగమనంబుగమనవిశిలోకమునను మను
కలుగ నెఱిగించువందంబునంగలహంస సారసరథాంగముఖజలవిహంగంబుల రిపంబులుజెలంగ నరుణోదయంబున
మంగళపాతకనశితహృదుమధురగాననివడింబునులనినవృద్ధుగిడితా వేలుననానయను, బీతర మేలుననితన దిక్షయ
నడచానందమయంబురమాత్మనవ్యయనవికారునద్వితీయనడను ననంతసమ్యక్సావేయ నానందవిహంగంబు
బ్రహ్మంబునై నతన్నందామెకయింనుకచింతించియనంతలంబివోధరాజ్యనియెనెల్లాంబులుమనశిలపక్షక్షిజనన
యచకమలంబులుమికసంపదర స్తనిఖలనోహంధకారుంజై ననోపండుమమొగిదిస లోచననరోపంబులు వికసంపదజే
యుమడల్పంబుజిగ్గి వసుదేవియఃతగీసీమలయవకర్పురమహితవానిదోహవతిలలోపకలబలవలస మోది । నవ్యంస
త్వమవివృతప్రభులువలనొప్పనింగులువారిగట్టిమనకంపంబహంసంబివోయె-ర వలయానాభూషణావలంబులుదా
ల్లింపునసారకస్తూరికాహరిచందనమిలితవంతము మేనలరనలంబిమహితసౌభి యునిమనునవిలులము । హంసగ
రూపైనశృంగారరసమనంబుమూర్తిగై కొన్నకవిహానము ప్రసంగంబిరవణావృష్టచలతివచ్చుముచూచుగీ॥ కదంబి
సారథిదెచ్చినకరకమసాభ్యుకిహితప్రయోద్ధవనహితంబునచునెక్కొనుకొంపిచిన్పు లంబిర దిల్లి । బూర్వగిరి
నోచుభానునిబోలివెలంగెనీ॥అభినవనిజమూర్తియంతకపురాంగవానయనాభిలంకనవానిల మొదల । కలకంబుఖ
చంద్రవంద్రకాతరిపారజనచకోరములనన్వవముసేయిమహనీయకాంచనహానియవిభూషణావలంబులు
జ్జనగ్జ్జనగ్జ్జనవచ్చియరవంబువెనజిగ్గిహలకలికాంకుశబంబులకలిబరిత రేఖలుకరణింబంబులంబు । నుద్భవనా స్థలిమూ
నియెయ్యనడచిమహితగతిదేవతాసభావధ్యునియనెరుచరసింహాసనమునెగూర్చుండెనెలమివకల అతివిధమంబున
లంబియాత్మకనుపయోదేబరిజ్జింగాపితులుపురోహితుల్యనుమనశులుమన్త్రులువంధిపుల్ బుధు । ల్పునలమహాగ్రహ
మృపులుసూతులుమన్త్రులుభృత్యులున్ముఖాధిపంగొలువంగ మెచ్చెనుమహావీరంజై ననాధారలలోయనకొంబిరుకు
ప్రీత్యజ్జింబ్రజలంబరిరక్షించుమదివేళభావకృతా । తురమెలనయవ్విగోష్ఠిం । బరమానందమునరాజ్యభారంబుదగు
చుకొవెత్తిమనంబ్రతిదివసంబునుండమొక నాడెప్పుర్వవిధమునై నభూగంబుచోకల రుచిదమనెలంబ సభా
స్థానంబునంగొలుపున్నముకుండునింబొడంగివందప్రణామంబుచరించెపెయంబునంగ గదంబులు మొగిదంబునియె॥
కంబిలలోచనదానవభంజనయోగీంద్రమలభావనబోధిధాంబునవృష్టివస్సం । పంజరశుభ మూర్తికృష్ణరామావ
నకాగీ॥అవధరిపుడరాసంధుండతులబిలిచిదనునై నైకానిధావశేషపులనెల్ల । వడరేతెచ్చించియనుపదిచేలనాడె॥
తెచ్చిరాదుగిరిప్రజపట్టణమునగీ॥వారుపుత్రేరవిధిగ వాడడేనునరవరోక్షనవృపులపెన్నవముగాంబుపెన్నపించెవనా
మాటవికనుండుననఘనీదయవారిభాగ్యంబుకలంబి॥అనిధరాధిపులపెన్నవంబుగాంబునియె॥వారిజనాభభక్తజన
వస్సంబుప్రమదాసురేంద్రసంహారకరోరుహాసనపురానియభావరవంబొపానవం । కేరుమానగ్నిలోకనిరకత్రిదివ్యమ
హాప్రభావనంబసారివిహారనందతనుజాతరమాహృదయేశమాధవాగీ॥అక్షయమలసమ్మనరసింపిండుము । హాత్మభక్తి
జనభయావహరినిన్నుచినుకలదినిరు మ్రొక్కెదమునీచరణయగముమారుశరణమనఘంకంబిలియెరదంపింపంగ
సంకల్పలురసురక్షింపజగిపైనిబిలిలాకలితుండవై యుగయుగముననలవడనుదయంతుకాదెయభవయనంతా॥కనీమది
వోపనియగ్ధంబిమేదియండుగలదెయోశ్వరభక్తప్రేమనురభూజప్రజగి॥జేవాంబరదినరతుండేయుముకారి॥ కనీ
సంపుసేయకుండంగనావత్కభవావసురలనై ననువకమే । శ్రీవతశరణాగతులంబివట్టినిరోధముదంగడేయుముకృష్ణ॥
క॥అభవుండవయ్యునుజగతింబ్రభుచిండుబిలి గాకభవమొందుటయే । ప్రభువులకుంబ్రభుండవుమముసభయాత్మలనిర
సకావజనునా ద్వివారాకకదనముననీభుజావలికెడుటెంపంగలేకపాలండేవిక్రమనంపదకడంగరాసంధుండుపడు

నెలమిదిమాన్యుకరణిపాలురునవ్వకావలెగిల్లుతనపడినబన్నులందలంపక సింహంబుననుదవంతావళంబులనరికిట్టి కారించుచందంబుననుమొండెఱఁబెట్టిబాసించుచున్నయిప్పాపాన్యునినుద్దించికారాగృహవానబద్ధులను గు మూర్ఖుంధంబులఁబాపిమితదారమిత్రవర్గంబులంగూర్చియవస్థశరణులమైననుమొండెఱింపుచునివన్నవిందరః బ్రాహ్మణుండువన్న

శ్రీ నారదుండు శ్రీకృష్ణునివద్దిఁ జేరినర్థురాజుచేయరాజసూయమును నెరఁచేర్చునని చెప్పట. శ్రీ — సుబుధేయవచనంబున॥సీ॥కారచంద్రకాసారంగరుఁడతొడనడముడికెంపుచేఁజఱచినవ్వ. శరదంబుదాన్యుఁసోదాపంపిలతాశోభఁగాంచనకటిసూత్రచులరలలితపూర్ణేందునుండలకిలంకముగఁగిన్మృదువృద్ధాజినరుదిమించుఁజూపఁ గల్పకౌభాగ్రసంగఁగల్పపుగుడ్డుంబులీలఁగెనునతుమాలినరఃభూగిపుణ్యనదీతీయపూరణమునఁ దనుకనుండలువొక్కఁహస్తయఁదనఁగఁ వెల్లిబిడ్డిదనుఁజుతశోభిల్లవచ్చె॥నారదుండుమీవేదికారదుండుగిక్కి॥చనుదెంచెన్గిమ్ముఁజి॥తనుకాంతులనఖలదిగ్వితానము వెలుంగున్వనజాప్తుఁబోలినయ్యును॥జనములుగృహ్యంబులేవినఁప్రీతిమొయికాక॥వివయమునమ్రొక్కికనకాంతుముగఁగూర్చుండఁబెట్టినమువిశవివిధార్చనములఁదనిమిమరాంతకుండఁబెట్టినయంబుఁదొలపవచ్చునిరొడగఁగి॥వచ్చునయంబువచ్చుననిచ్చుననునఖలలోకైకసంచారులగుటచేసి॥యారెఱుంగనియర్థంబునిజలనంచు॥రఱుములేనఁగ్రుచ్చుకడమగవలయు॥గీ॥పాంచనంబునులిప్పుడేనగిది నెచట॥నున్నవారలొయెఱింగింపుడన్నమాన్యు॥శరసరోజాతములుమోఁచికిడతొడఁబలికెగఁహలొతుఁజూచినవృక్తిమెఱసి॥దేవానీవుమిశ్వనిర్మాణకర్తవైమామిదైనకలకార్యోత్పాదనాదికర్తయైప్రొడవైపాపనుండవైపాపనుండుదారువులంచనంతర్నిగప్రకాశుండైయున్నచందంబునవర్తించుచున్ననీచురగ్యయఁజైనమాయాశతంబులఁదెల్పుమాన్యుపాడగఁటివడియు నాకృష్ణతంబుగాదదియునుంగానీనంకల్పంబునజగంబుగ్గివందైభవకృపలఁగ్రంబగునట్టికీర్తనంబైనవప్రపునాభుతరంబుగాఁదెలియనెవ్వంబుననుగ్రంధేవదాగ్రంబుప్రచూణములంబునందొలచునదియునులోకవిచక్షుఁడుడవై ననీచురూపంబునాటియునుగిక్తిమాన్యునెఱుంగకనంపారవరమగువై నదీవులమాయాంధకారంబునినర్తింపఁజేయననుగ్రంధంబునీదివ్యులీలావకారంబులంగలునుగీర్తియనునదీవంబుప్రజ్వలి-వంజేసికృపసేయునట్టి నీకుననుసరించెన నదిగావుననీప్రపంచంబుననీచెఱుంగనియర్థంబుగలదెయిరికృష్ణునకునారదుండుగిల్లెయె॥సీ॥అయిననుదనుపింతుననగరింపుముదేవపాంచుతనూబుధుపారమేష్ఠ్యకామానుమోక్షమైకాదేవగలఁడునరాజసూయమహాగ్ధ్వరంబువేటిగ॥తవఃపలలోకవిడంబునాగ్ధ్వరగారపరికింపఁదనకాత్మబాంధవుండవు॥భక్తవగ్గులుదెవులరహస్యూరుషుండవుయజ్జరతుండవుయజ్జభోక్తృవగుభావశ్రేయసదాదేవునగునడయ॥వైసనీమేనవావధర్మాగ్ధృజంబు॥రతియజ్జంబురక్షింపనంబుజాతు॥నలయుచిచ్చేయునుచుటికివలను పొడిసిక॥నీపేరునినిరమెడిచిన॥బాపంబులుమాసిపోవులదృక్షుజగద్రీవకినీదర్శనమున॥నేపారవేధకృజనులకిహవరనుభముల్॥వంభావదీయోగ్యులకీర్తిదిగ్వితతులనాన్యునిల్లుయున్నవదీ॥గృవవైర్మల్యజలంబులఁగొలికింబాతాళంబుచంచూభాగోగవతీనానుమందనర్చిధరణింగంగానీదీరూపమై॥దివసందాకినియైజగత్ప్రయమునందీపించుగాదేవారి॥క॥అనుభవేతనమంద్ర॥రామండలిగల్లుమేళిరాజులుదూనిస్తోచుంబునుభవదీయను॥హాహహినుముఁజూచినకృష్ణాకాగ్ధ్వరంబు॥క॥కలరనఁచెప్పినవచ్చు॥పలుకులనన్మునమునొందివంకజనాభుం॥దెలనవ్వుమొగమునకుఁజెలు॥

శ్రీకృష్ణుండు వర్ణపుణ్యలలో చనచోష్టనధర్మరాజుపాలికిఁబోవుట. శ్రీ —

వొలయఁగఁబాటింబియ్యుద్ధవునక్కినియొక్క॥క॥ఉద్ధవమహితమీవే నమిద్ధవదోవిభవకార్యమేగినినకుచుక॥వృద్ధవరానున్మఃంబుగఁబోర్ధవ్యముగాఁగఁజెప్పపురుషనిధానా॥గీ॥అనఘచారిశ్రీనిపునాయత్తియుగము॥వంటివాండవుననకునవశ్యనుగుఁడు॥దేయఁదగినట్టికాన్యంబుఁజెప్పనీవు॥నేమివంచినఁగావించునిద్ధవరిత॥వ॥అగ్రసర్వజ్ఞుండైనహరియజ్ఞండువోలెదన్ననడిగినపునువోత్తమనిభాషణంబులకునునంబునసంతసిన్నియతనిపాదాంబుజంబులు దనమానంబుననిడికొనివృద్ధానుశుతంబుగానేనెఱింగినతెఱుంగునవన్నవించెదనవధరింపుము-దేవాదేవమునిచెప్పినట్టిభవదీయభక్తుండైనయధిష్ఠిరుయాగపాలనంబుసేయందైకొనుటకార్యంబదియునుంగానీనిఖలదిగ్విజయమూలంబగురాజసూయకృష్ణంబునందజరాసంధవగ్ధనంబునునతనిచేతబద్ధులైనరాజులంగారాగృహవిముక్తులంగావించుటయుంజేహారుచదియునుంగాకనాగాయుతనత్తుండనునశతాదౌహిణీబ్రాహ్మణుండునగుమాగధునివధియింప మనప్రభంజననందనుండుగానియొండొరులుననుగ్ధులుగారట్లగుటనతండుభూసురులేమిగిరితనయ్యర్థంబువృధాకరింపకనిచ్చుంగావునఁగవటవిప్రవేషంబునంజనయాజరాసంధునినాహవభిక్షువేడినభవగ్నినిధానంబుననప్సవమానతనయందేక్షనివధియించునట్టికార్యంబుచే

ర్విలయశోదానంకులకుఁ బ్రియసూనుఁడయ్యె. బ్రహ్మదీనురులకుఁ భావింపఁ గా రాని బ్రహ్మంబుగోపాలభాలుఁడయ్యె. వేదశాస్త్రంబులు వెదకికానఁగ లేనిగట్టిత్రేతలలోఁగట్టువడియె. దివిజులకన్యతంబుదివిరియి ద్విసభక్త సులభంఁడునవనీతచోరుఁడయ్యె. నెనయఁగమలాసఃకింజిత్తలూని వేల్పుగొల్లయిల్లాం ద్రయంబుముల్లువీంపఁ జేసెననికామినులుసోధశిఖరములనుగూడితమలోనముచ్చటలాడిరధిప॥ మఱియును॥ సీ॥ గోపాలబాలురఁగూడియా డెడినాఁడుప్రేమజ్వలలోపలనేపురేఁగిచల్లలమ్మగఁబోవునతులకొంగులువట్టి మెఱుంగుచెక్కిల్లపైమీఁటిమీఁటి. కలికియెముద్దాడఁగొఁగిటఁజేర్చిన పూబోడిమచములుపుడికిపుడికి. పాయనియనురక్తి డాయఁజీతినయింతియధరసుధారసంబానియాని. యురుసమాధిపరాష్ట్రంఁగయోగయత్న. లై నయోగీశ్వరులుగాననట్టిజెట్టివల్లవీజననవకల్పవల్లియయ్యె. ననుచుబొగడిరికృష్ణసయ్యెజ్జముఖులు॥ మ॥ అనియిట్లుంగిసరోజలోచనలుసౌధాగ్రంబులందుండియివ్వజాతాతునిదివ్యమూర్తిఁ దమభావంబందుగీలించినఁజనితానందరసాద్భిగనున్నలగుచున్నంపీఠఁడభ్యవ్యక్తి. ద్రసలై చల్లరినవ్యలాజములుమాందారప్రసూనావలుల్॥ వ॥ తదనంతరంబునశోభనపదార్థంబులుగొనివచ్చి౪రామరధరావరవశిష్టంగవులుదామోదవిరమకఁగానుకలుదెచ్చి సమర్పించిరి-పుణ్యాంగనాజనంబులువసండిపల్లెరంబులఁగర్పారనీరాజసంబులు నివాళింపనంతఁగిపురంబు సొత్తెంచెనంతఁగుంతిభోజనంసయింగృష్ణునింగనివర్యంకంబుడ్డికొఁగిలింపనాయదువల్లభుండుమేనత్రికుండప్రణామంబాచరించెఁబాంచాలియుముకుందునకునభివందనంబొసరించెనంతఁగుంతివంపునగోపించుభామినులగు రుక్మిణిమొదలగువారికి గంధాక్షతకుసుమాతాంబూలంబులిడిలలితమకూల మణిభూషణంబులంబూజించెయ్యిక్ష్మిరుండునుగవాలనయనునివధూజనులననుగళబంధుమిత్రపుత్రసదివపురోహితిపరిచారికానికరంబుల నుదితంబులగుస్థలంబులవిడియింపనియమించిదిసదిన్నప్రవర్ధమానాభివపవిధోపచారంబులుగావించెనంత॥ క॥ హరియుయ్యిక్ష్మిరుండునిదిత॥ పరిచర్యలకాత్మనలరిపా

శ్రీధర్మరాజుశ్రీకృష్ణునియూలోచనచోప్పనదిగిజయార్ధముగాభీమాదులంబులు. శ్రీ

ధ్నుండుదాను॥ సరసవిహార శ్రీయలను॥ సురుదిరగఁగి గొన్నినెలలు సుఖముండెప్పవా॥ అంత॥ సీ॥ ధరణీశయొకనాఁడుధర్మశనూజుండుప్రవివలనిజనభావననుండు॥ హితులునుశ్రీలుపురోహితులునుసుతులునుమిత్రులు బంధువుల్క్షత్రవగులు॥ పరిచారకులుసూతపాఠకకవిబుధవరులునుమునులునువరుసఁగొలువఁజిరిలీలనవరత్నసింహాసనస్థుండైకొలుపుండివనతుండై నలిసనాభు॥ భవనరక్షణదత్తునచ్చతచరిత్ర॥ యదుకులేశ్వరుమురతైశ్వరాదృశేః॥ నాస్తునయవేదిఁజురుపాయిప్రవీణు॥ బూదియిట్లెవలికెనస్తోకచరిత॥ గీ॥ అనఘచారిత్రరాజ సూయాశ్వరంబు॥ నెన్నిఁగావించువేడుక నెన్నునమన॥ నెనయుచున్నదియదినిర్వహింపనివ॥ కాకనాకాత్మబంధువుల్లలరెయ్యెరులు॥ ఉ॥ ఎవ్వరుసీపదాంబుజములెప్పుడుగొల్తురుభక్తీశ్వరై॥ యెవ్వరునిన్నుప్రేమనుతీయింతురుభూరివేకశాలులై॥ యవిష్మలాస్త్రులంచుచుచుచితిశోభననిత్యసౌఖ్యవాల్॥ నిష్కటిలంగఁగృష్ణనినునేర్పిభజించినటిత్తివోవునే॥ వ॥ అనిఁగృష్ణుండుధర్మనందనునట్లెఱయె॥ చ॥ నయగుణశాలిపాండునృపనందననీతలపాపస్థిర్రు॥ శ్రీయమునిదేవతాపీఠునుకృత్యమునైఃఖిలోగ్రశాత్రవ॥ క్షయమునుబాంధవిప్రియముసంచితపుణ్యమునిత్యోక్తిర్మియ్య॥ జయమునుగల్గదీనఁగునత్తనువేగనుపక్రమింపుమా॥ క॥ నునుచరితినీసహచరులనుపమదివ్యాస్త్రవేదులాహవభూమి॥ జెనకినైనిన్పపాలరఁడునుసుఁగఁజాలుచురుశోర్యదుర్దనుభంగి॥ క॥ గెలుపుమువినుతన్యపాలర॥ వెలయుముబుధపినుతమైనవిశ్రుతకిత్తిర్నిల్లుపుమునిభిభదరామంఁడలినిభవచ్ఛాసనమువృథంబుగఁజెల్లి॥ క॥ నీపంపుకార్యమొరులంజూపక నేఁజేయనిన్నుజుట్టినత్రేల॥ జూపఁగవచ్చు నెనకలద॥ రావతులకునీకుఁజేయరానిదిగలదే॥ కావున॥ కి॥ విసులమతిగట్టినభార॥ జమునకుఁడప్పింపవలయుసంభారంబుల్॥ సమకూర్పుమునీయనుజులసనుడగఁగింబంపునిఖిలత్రులగెల్లె॥ క॥ అనుమాటలు వినికుంతి॥ తనయుండుమోదమునుబొందితామరసాతుల॥ వినుతిందిశోర్యకిలితుల॥ ననుజులదెనజూచిపలికేపార్షముతోడ॥ క॥ నృంజయభూపాలకులును॥ గుంజరరథవాజిసుభటకోటులునినుఁగొల్వంజనుమనిసహదేవుని॥ నంజకపొమ్మయెడఁజితాశజయింప॥ క॥ ప్రకటచతుర్విధసేవా॥ ప్రకరంబులుగొలువఁబంచెడమటిడితము॥ పృథులున్నిదితరిపుభూషకులున్యోర్యంబుమెఱసిపార్థివముఖ్యు॥ క॥ మర్దనభంజనుశోర్యోపార్జితవిజయప్రకాండునాహవిధపులున్నద్దినపహితయశోనిధి॥ నద్దనునుత్తరపుదితకుననిపెనరేంద్ర॥ గీ॥ నుహితశోర్యనిధులునుశ్యోకేకయభద్ర॥ భూతలేంద్రబలసమేతముగనుదర్పమొప్పఁబంపెఁగూర్పుదిక్కునకును॥ ద్వామనిహితవైరిధాముభీము॥ చ॥ పనిచినవారలేఁగిఘనబాహువరాక్రమవిక్రమంబుల॥ ననుపమశోర్యులైనవతురంతమహీశులనోర్పికప్పముల్॥ గనకవినూత్నరత్నతురగప్రముఖాఖిలప

స్త్రుజాతముఁగ్లానివనుదెంచిధర్మజునకుఁ బ్రణమిల్లిరుదాత్మదిస్తులై॥ చ॥తమతమసోయివచ్చినవిధంబులుభూపతులొక
యించుటల్ గ్రహించునదెప్పనంచులజరాతనయిందరిఁ బెట్టెడయ్యెనె॥ దమరవిరేణ్యునందన్నుడహంకృతివక్తగర్వ
విస౯యననుచుఁగూరకంఁడపకలాత్తినుండైపెరియంతఁగృష్ణుడు॥గీ॥ధర్మనంపనంబూదియుతగ్రలికతోడఁబలికేనా
గఘనోదోజంపఁగనుపొయి॥ మొకటిగలఁజెఱుంగఁజెలిపెదనుద్ధవుండఁనాకుఁజెప్పినచంటునుయచరిత్ర॥ చ॥వినుచు
గభోవ్యసంజెప్పమవిప్రజానాశియంచుభక్తియె॥ వివయముగల్గియుండియునువేడినవోవుగసేయికిఁబునై॥ పునవిజ
యించునుంబువసుప్రభువసేనునుప్రాప్తాశాక్తి॥శరణభిక్షవేడినవతంపనుండైయటఁడిచ్చుకోరిక॥అట్టియెడ॥
గీ॥కగిలియప్పుడుహల్లియ్యునవవానివిలువమాన్వించువచ్చునుభీముచేత॥నగనకమ్మబాడిదితెన్నయనినవిప్ర॥వేమములుదా

—శ్రీశ్రీకృష్ణభీమాష్టమలుజరాతంధునవధింపబోవుట॥—

న్వీయఁజిగిరివితచయనము॥ వ॥అల్పకృష్ణభీమాష్టమలుప్రాప్తాశాదేవంబులుదాల్చితేతాగున్నులుంబోలెదవధరింపేబో
విశేషంబులుకెలుంగనభివ్యతితగలంజగిరిప్రకపురంబుసోచ్చియంపనకీకపూబలుత్రద్దాగివీదిత్తులైకావించుచున్న
బనానంధులంగనుంగొనియున్నవిరికి॥ధరణీతయతిభిప్రాహా॥పరండపునీవనుచువితలంబుఁగొనినమే॥ పరుదెంచితమిచు
వీప్సికా॥అసేయ్యకమ్మనుప్రతాచారకనీక॥అభిజనంబులభక్తి॥నలితమంబూదినియుచివనైవరములు॥న్ననడు
పునుదనుబున॥కృష్ణశీర్షులుభరణజడయఁజాలుచుననఘ॥ క॥ పరికించుదేవంబుస్థిరమనినబుద్ధిచలఁచిచిరతరికి
త్రిస్తురణ॥అస్తులొకగనిపునఁపడదనివచ్చునుంబుభూరికేవేకా॥క॥ధారుణీలోపదాన్యులకీరానివదార్థమొకటి
యొంచునిగలఁజేకీరచెననమేనెముకలు॥భీరుండైయిచ్చెమునునగివనవిసమేక॥అటిగనవ్యసోనీయకతన॥యెడలాచ
లింగొన్నయెలుకగోగిరముగనేగ్విదకవిత్తొగిదెచిపువమిప్పునువినమెయింకవోతముననఘ॥ క॥అయిం ద్రాగున్ను
త్యేచక॥వాయనహంపములచన్నువలంబువేద్యియునుండైమునుగిలితన॥కాయముగోవిదియచ్చెంగువఁచివిసమే॥గీ॥భీ
రసుతులురంతిదేవహరికృష్ణాబలులనుంధవృత్తిప్రాప్తాశానిమునుండైవేషవిసమేనన్నుతవరిసలు॥తంపై నైసనేహసు
గ్విచారు॥వ॥ అనినవినిజరాతంధుండువారలగుఁపంబులునుమేఘుగంభీరభావణంబులునుగుణాకౌంఁబాలునుపహాప్ర
భావంబులునుబాచితవసనంబునవీరలాప్రాప్తాశావేషధానులైనరాదేంద్రులుగాఁగలంబియన్నుహాత్తులుగోరినవదా
స్థింబురాచప్రాణంబుతేనియునిత్తురదియునుంఁగాకతొగ్గెనిలితప్రంబుప్రవ్యాదంబుననడిగినవెట్టుదేవునకునాత్మవదన్త్రం
ప్రవ్వంబెఱింగియుకచారింపకదగ్ద్రీయంబుగన్వీత్తివీరుండయ్యె॥తనబంధంఁగనువాఁడుప్రాప్తాశాన్తంబుప్రాణవ
హిర్యాంబుచేసికృష్ణంబుచియతంబువడసె॥వడిగాపుననగిగ్గంబై నరాయంబువిచారిణీయంబుగాదుకీర్తివడయుట
స్వయంభోచారింబియుదారుండైకృష్ణాద్భుతభీములంగనియున్నదియె॥ క॥ భూరిగుణులారమీమడుంగోగిరెఱింగింపుండేవ
గోరినవైస॥భీరతమెవంబుటయేకా॥దారయనాశిరమంధ్రుంబియొచనునత్తు॥ఉ॥నాపుడుకృష్ణుడవక్తగధనాథునకిట్లు
నుభూవరేణ్యు॥భావమునూన్యతప్రకశుకస్థితజెందుఁజులుంగవచ్చెవన॥ కీమలెనాచిత్తుమిరఁడింప్రతనూపుపుండేను
పేంపుడ॥న్యవనిఁడెయిందొకఁడైకొనియెక్కటపోరగాఁదగుకా॥చ॥అనవిగవాండునెడియహహావినవిరతలుపు
త్యేమున్నున॥న్ననిమొకవోర్వజాలఁభయంబునఁబాటితనేకమాన్లువం॥చనవధురాపురిన్నిడిచిసాగరవధ్యమునందు
గాఁగదే॥వనరుమానాభనీవిరుచువాఁడితనంబులునాసుచితకం॥క॥ఇన్నెలఁజెప్పమాంబులఁబన్నబోవిజువగోవచాలక
బలంపచున్ననిమాగధభావరు॥నన్నెలుంగఁజెల్గొల్లినచనంపదపోరకా॥ఉ॥కానరణోర్వినిన్నెడఁబగ్గముగానగడంగి
గోత్రభిక్త్యానుఁడుభూరిబాహుబలుద్దముండయ్యునునెన్నయినును॥త్రాసుండుమాహాత్మకప్రకదోర్వలతక్రీకీజూడఁ
చుచ్చమాపీనెమెపునంచుఁజెయిపీఁజెబరాసుతుండుగ్రమూర్తియొక॥కరువలినుతునకునొకభీకరగడపిప్పించియొక

—శ్రీశ్రీకృష్ణసహాయుండగుభీముండుజరాతంధునితోయుద్ధముసేయుట॥—

గడఁదనకేలకా॥భయించుటలుపురుసుమత్తరమునదెలికేరియచటనవతలభూమికా॥సీ॥పర్వతద్వంద్వంబుపాధోధియుగ
లంబువ్యగవతద్వితయంబుప్రవభయుగము॥పావకద్వయమువంతావళయుగలంబుదలపడుపీకనుద్దండలిల॥ గడినియ
వోవ్యభీకరగదాహతులనుగ్రంబుగవిస్ఫులింగములుచెదర॥గెరలుచునవృద్ధిణిహండబ్రాహ్మణములనుసింహచంక్ర
హణములను॥గడినిపాయుచుడాసిడగ్గునుమింటి॥కెగసిగ్రంగుచుగ్రంగిదేయెగసిభూమి॥వగులనార్చిఘటఘటోద్భట
హాహూగ్రాఘనగదాఘట్టనధ్వనిగనవగల॥అంత॥వ॥ గడసారిందిబృహద్రథాత॥జుడఁపంకారప్రఘోషంబు
నకొడవలగ్లాడఁగఁబాడఘట్టనమునస్సర్వంసహాభాగము॥ గడలన్వాయుజువ్రేసెవ్రేయనతఁడుగ్రక్రొధదీప్తాస్యం

జైయదిదప్పించివోధిను స్రకముచేయ వ్యాఙ్మహాదక్షుడు॥ చ॥ తిరుడవక భీమసేనుడునుమాగనరాజుడంగి బె
 బ్బులు॥ ల్విడివడులీలనొండొరులవీపులుమాపులును॥ బ్రకోష్ఠము॥ బుడతలలూరుజానుజనున ప్రకరంబులుబిడ్డుప్ర
 య్యోగా॥ విడుగులబోలు పెన్దలబెట్టుగ్రేయుదుచాయుచు న్నెసక॥ లయవిభాతి॥ బెడగడరంబెన్దలబూడిపాడిగ
 దాతఁజెనుపిడుగులవనిందొరుగనుడుగణమురాల్॥ మిగునులుచెదరనభవడలహరితమలు వెడలబడధుల్లలగ
 బుడనుచలియింపక॥ వెడచరువ మొత్తియునుదడబడగనొత్తియును నెడనుగుడులాంచితరుగుడువడగ్రేయు॥ వడవ
 డవడంకుచునుచుడివడక దానిచలముడుగకపుడొండొరులువడిచెడకపోరక॥ వ॥ ఇవిధంబునంబోరుచుండనొండొరులగ
 దానండంబులుచుచులై నంబెండువడక సమదదిగ్నేందంశుండాదండనుండిత ప్రపండంబులగు బాహువండంబులప్పు
 రించిముష్టియుద్ధంబునకుడగరి॥ లయగ్రాహి॥ కాలవెనదాఁచియునుగిలెడలఁద్రోచియునుదాలములుచూలఁబెడలేలవ
 డివ్రేయు॥ ఫలములుగతుములుదాలుపులువక్షుములులీల నెముకల్మేదడు నేలచుమురై వే॥ రాలవిపులక్షతవిలాలమగు నె
 శ్తుగులుజాలుగొయోలిఁజెనుగాలువలుగొనజేతాలమదభూతములుభేలనలఁజేతులనుదాళములుదట్టుచునులీలవడినా
 డక॥ ఉ॥ ప్రక్కలుచెక్కలువైడలుపాణితలంబులచేబగుల్పుచున్నుక్కలునక్కలు నైపులుముష్టిహతిన్నలియంగ్రు
 న్దుచు॥ పొక్కలుచిక్కలున్న క్రోరపదాహానినొంచుచు న్నెఱుగ॥ దక్కలన్నుక్కలొండొరులదారొనిపేర్కొని
 పోరిరుగ్రతక॥ ఉ॥ హుమ్మని మ్రోగుచుంబెలువపచంకృతుగిచ్చుచుబాసిదాసికో॥ కొమ్మనుచున్నదల్లినిగిల్లులతిత్తు
 లుగాఁబదంబులక॥ స్రుమ్మచుముష్టిఘట్టనలస్రక్కలచునూర్పులుచందడింపక॥ సొమ్మిలవోపుచుకడలియుచుకావడి
 జేవయులాపుబాపుచు॥ వ॥ ఇవిధంబునవజ్రవజ్రస్థిభంబులగు నితరేతరముష్టిఘట్టలఁభిన్నాంగులైర క్షిసిక్తశరీ
 రంబులతోడఁబుష్పితాశోకంబులవీరకుచేసరుగొండలవందంబునంజూపట్టిదారుచుండగృష్ణుండు జరాసంధునిజన్మను
 రణప్రకారంబులాత్మ నెఱుంగుటంచేసె వాయుతనూభాపునకలయిక లేకలాపునుజేవయుగల్గునట్లుగాఁదడ్డాత్రంబునం
 చుండనదివృత్తేజునిదివిరోధిరసవోపాయంబూహించినమీరణనందనుండఁజూచుచుండనొక్క శౌభాగ్రంబురెండు
 గాఁజేర్చి వారిన్లుదీరిచంపుచునిసంజ్ఞగాఁజూపిచెప్పినతండు నాకీలుదెలిసియవక్రవిక్రమ సరాక్రమంజైమాగధం
 బడఁద్రోచివానిచంబుపదంబునఁద్రోకి బాహుయుగళంబునలెడవపదంబుగదలకుండఁబట్టెను స్రకవర్ణంతంబుఁజెన
 పెళియునుచప్పుట్లపుట్టిలును క్షింతావిళంబుదాళవృక్షంబుదీరుచందంబునఁబాడజానుజంమోరుకటిచఘోరదరాంసక
 ణ్ణయనంబులుపేజుపేజుభాగంబులుగాప్రియ్యలువాపియార్చినఁబొరజనంబులుగనుంగొనిభయాకులులై హాహాకా
 రంబులుసేసెరంత॥ క॥ అనిలబునిచేపవతినఁదనుఁజునుబద్ధాఘోడునునుదారతనాలింగనములుసేసెసరాక్రమ॥ మునక

శ్రీ కారాగృహవిముక్తులగురాజులు శ్రీకృష్ణుని స్తుతించుట. శ్రి

చృశ్శినుఁదిమోచమునఁబొగడిరిగిలాక॥ క॥ వనజాఘోడంతంగరుణావనశిఖియునుభక్తలొకవత్సలుఁడునుగాపునమాగ
 ధునుసహజేప్రణవట్టుచుగల్పెదన్ద్రాహూన్నతపకవి॥ క॥ మగధాధినాథునకుమున్నగపడిచెజసాలలనుచుహాహా
 ముల॥ పొన్నలుచుందనపాదంబుజాయుగళముచింతించుచున్నయర్చిశ్వరులక॥ వ॥ అయ్యవసరంబునఁగృష్ణుండుదనది
 వృద్ధిత్తంబునకుగధరాజనిగుర్ధలచెఱులువిడిపించినవారలు పెద్దకాలంబుకారాగృహంబులఁజెక్క బాధలంబడికృతీభూ
 తశరీరులగుటంచేసిరక్తమాంసశూన్యంబులై త్వగస్థిమాత్రావశిష్టంబులును, భూభిధూసరంబులైన నదేహంబులును, గే
 శపాశంబులఁజూసిఁజూబంధంబులైనశిరోజంబులును, మలినవస్త్రంబులునుంగలిగిచనుజెందెదెప్పుడు॥ సీ॥ నవవన్దలోచ
 నుభవబద్ధమోచనుభరితతథాకారుమరితదూరు॥ గంకణకేయూరుఁగాంచననఁజేరువివిధశోభితభూషణవికటోపుఁ
 బన్నగాంతకవాహుభక్తనూహూత్సాహునతచంద్రజూటునున్నతెకిరీటు॥ హరినీలనిభ కాయువరపీతకాశేయగటి
 సూత్రధారుజగద్విహారుహారవనమాలికామహితోరువయు॥ శంఖచక్రగదాపర్శుపాష్టహస్త॥ లలితశ్రీవత్సకోభితలక్ష
 ణాంగునుభాగచారిస్త్రుదేవకీసుతునిగాంచి॥ చ॥ భరితముదాన్తులై విగతబంధనులై నిజనుస్తముల్కురాసురరిపుపాదవ
 ద్మములుసోకగఁజాగిలిమ్రొక్కి నమ్ములై॥ కరములుమోడ్చియోపరనుకారుణికోత్తమసజ్జనార్చిసంహరణవివేకశీలమ
 హితాశ్రితపోషణపాపశోషణ॥ గీ॥ వరదవద్దనాభహరికృష్ణగోవిందుదానదఃఖనాశవానుదేవయవ్యయాప్రమేయ
 యనిశంబుగాపింతుమింఱిరేశనీకువందనములు॥ ఉ॥ ధీరవిచారమమ్ముభవదీయవదాత్రయులకాజరానుతో॥ దారనిబంధ
 నోగ్రపరితాపముమికరుణావలోకనా॥ సారముచేతనార్చిలివినజ్జనరతుయుచుష్టశీతయు॥ న్నారయమీకుగార్వములు

తిరుడవకావెనుకదీయక. • ప్రకోష్ఠము॥ మోచేరిందినుంచిచికట్టుదాకనుండిప్రదేశము.

యాదవవంశపయోధిచంద్రమా॥సీ॥అవధరిపుముమాగధాధీశ్వరుడుమాకుబరమాబంధుడుగానిభగరగాడుప్రక
టితరాజ్యవైభవముదాంధీభూతచేతసులముచుమ్మరజెప్పనేలగవనియజలతరంగములకైవడిదీపశిఖోలిచూడనస్థిర
ములైనగురుసంపదలునన్నిపరసాధనశ్రీయాగమమేదిగద్యధకంబులైనబలసియన్యోన్యవైరానుబంధములనుప్రజ
లంగారిండుచునుమాప్తభావదిక్తులగుచునానన్నవృత్తుభయంబుఁకిరీ॥మత్తులైతిరుగురుమర్మనుజులంత॥చ॥కడపటి
నేతనైపొకసుఖంబులంగోల్పడితిన్కోర్కె॥వెంబడిబడియెండమావులవిపాసులునైనలిలాసదాయకుఁడైదునునుజు
ల్పవాల్చిరిఃజేరంగలేకనశించురట్టియా॥యిమములంబొండజాలమురమేళప్రిలోకశరణ్యమాధవా॥ఉ॥వేనివధూశిరో
సుహితపీఠులజాలనలంకరించుమీ॥పాదసరోజయుగ్మముశుభస్థితిమాహృదయంబులందునిత్యోచితభక్తిన్వైద్యగినియం
డునుపాయమెఱుంగఁబలుక॥మోదరభక్తమర్మవహుపాదాదితరణసృష్టికారణా॥క॥అనితనుశరణమువేడిన॥జ
ననాధులవలనుజావినవమలభక్తా॥వనదరితుండవంకజలో॥చనుడిట్లునువారితోడవంకయాచుతిన్వై॥చ॥జనపతులారమీ
హురునత్యమురాజ్యగుదాంధదిక్తులై॥గునముగదిప్రలంబ్రజలంగారియఁబెట్టుటజేసికాదేవేగనహుషరావణాస్తును
లుగాలముసెంచిరిగానధర్మపా॥లనమునంగాకగల్పనెమలంబుబలంబుదిరాయునున్నతుల్॥వ॥అదిగావునమామనంబు
లదేహంబనిత్యంబకాదెలిసి॥ఉ॥మారునునర్తమునంగపుమేరయఁదప్పకభూతనాశింబెం॥పారుచుసౌఖ్యసంపదలనంద
గఁజ్రోచుచుభూరియజ్ఞము॥కైరవవృత్తిమత్పరముగానొసరించుచుమామకాంఘ్రప॥దేహముల్లుజించుచుకీర్తిభూ
లైచరియింపుడిమ్ముల॥వ॥అట్లైనమీరలుప్రహ్లాసాయజ్యప్రాప్తులయ్యెదగుచుదీయపాదారవింహములందుఁజరింపని
భక్తియుఁగలుగుననియానగిద్వియారాజవరులమంగళశాసనంబులుసేయించిపిదపగణిభూపణమృదులాంబరమాల్వ
నులేపవంబులానంగిభక్తనతాంబూలంబులంబరిత్యప్తులంజేసియున్నతరభావసాహజాధిరూఢులంగావించినిజరా
జ్యంబులకుంబూజ్యులంజేసియరిచిన॥క॥నరవరులీచందంబున॥మురసందూరుచేతబంధమోక్షులులైనుస్థిరహర్షంబులతో
నిజ॥పురములకుంజనిశుభపిఘాతిధర్మక॥క॥హరిమంగళగుణకీర్తన॥నిరతముగావించుచునువినిర్మలనానులై॥గుగు
బంధువుత్రజాయా॥చరిజవమలరంగఁగృష్ణులబద్ధవళోత్తుల॥వ॥అజబహుప్రకారంబులంబొగడుచుఁదూతనుదేశంబు
లకుంజనిన॥క॥ననినవళోదనుండుమండ॥దెలిపిననర్థకృపకథనిండగవన్వై॥యిలంబరిపాలించుచునుఖి॥మాల
నుండిరిమహితనిజపీఠుత్వములరం॥వ॥ఇట్లుకృష్ణుండుజరాసంధవధంబునురాజలోకంబునకుబంధమోక్షుణంబును
గావించివాయనందనవానవనందనులు॥దాసునుజరాసంధతనయుండగుసహదేవుండుసేయువివరంబులగుపూజ
లుగైకొనియతనినుండనియమించియబోయిఁగదలికతివయప్రయాణంబులనింప్రప్రస్థపురంబునకుండునుదెంచిగ
ద్వారప్రదేశంబునపిజయశంఖంబులుపూరించిర॥బ్రతిపక్షభయవంబునుచాంధవప్రమోదంబునుగనునన్నహా
ఘోషంబుపైపౌరజనంబులుజరాతనయుచురణంబునిశ్చయించినంతెస్లిరి॥వారిజాతుండునుభీమసేనపాథులతోఁబు
రంబుప్రవేశించిదర్శనందనునకువందనంబాచరించితాముపోయినతెఱంగును॥నచ్చటజరాసంధునివధియించినప్రకారం
బునుసవిస్తరంబుగానెఱింగించినవతండువిస్తయపికవలోచనంబులనానందబాష్పంబులుగురియనవృద్ధపుమాహా
త్మ్యంబునకుందనయందలిభక్తిసేనాదయాదిగుణంబులకుంబరితోపంబునొంచుచుఁగృష్ణునింజూచియిట్లునియో॥సీ॥కిమ
లాతునర్వలోకములకుగురుండవైలేసరిజైఘంభవదీయమూర్తియంశాంశసంభవులగులోకపాలుగునీగూర్జులలమో
చినిభిభవన॥పరిసాలలిపుణులైభాసిల్లుచున్నారల్పటికికొకనృపునాజ్ఞసేయుటరయనీచాయగాదదిగక॥మేయేకమై
యద్విలేయమైయవ్యయంబు॥నైనిలేజమునకొకహాగలదె॥దివ్యయాకారనిపాదశేషకులకు॥నాత్మపరభేదబుద్ధియెం

— శ్రీధర్మరాజుచేసమరాజసూయయాగంబునశ్రీకృష్ణుండుశిశుపాలునివధించుటశీ —

దైనఁగలదెపుండరికాకుగోపందభువనరక్ష॥వ॥అనిగోపంచునింబొగడియడైపుననుచుఁబంబునంగుండుతాగ్రజుండవ
రతత్వజ్ఞునైసధరశేసురులనుఝిల్పిక్కులుగావరియించి॥సీ॥సాశ్వపతేయకశ్యపభరదాజబోవహూతివిశ్వమి
త్రవీతిహూత్ర॥మైత్రేయమైలసుమంతుమధుచ్ఛందకౌతమసుమతిభాగవవసిష్ఠ॥వామదేవాకృతప్రణకణ్డజైమిని
ధౌన్యవరాశరాచర్మకపపులసివైశంపాయనాసురికశ్యపత్రతుపీరసేనగర్భలృకివృ॥ముఖ్యులైననలుపులమునులను
గృపుండుగాంగేయకుంభజాంబికేయిచురకురుకుమారబంధుకులవృద్ధధారుణిసురసరేం॥శ్రుజైశ్యశూద్రవరుల॥క॥ర
ప్పింపవారుహర్షములువృణిలన్నగుదెంచియుచిత్రేయలండవృకనుగొనుచుండఁగనవృష్ణుడువిధ్యుక్తనియతులైభూమి
సురుల్॥గీ॥కడఁగిసవనభూమిఁగనకలాంగలములనగ్ధిదున్నబొండవాగ్రజునకునధులఁదిక్తుజేసియంచితస్వర్ణమయో

పకరణములనలోపముగను॥ ఇట్లునియమంబునసముదితక్రియాకలాపంబులునడుపుచుండెదప్పుడు॥క॥సకలావశీశువిచ్చి
నాయకలంకసువర్ణరత్నహయధనవస్త్ర॥ ప్రకరంబులుమొదలగుకానుకలంకనన్నయోధనునినియమించె॥సీ॥ఆ
ధిజాతముగోరినట్టివస్తువులెల్లఁదగఁబంచుడుఁగఁగాఢనూజు॥ సరసాన్నపానాదిసకలపదార్థముల్పాకముల్నేయిం
పఁబసనతనయిం॥ బుకబోదరుమెద్దఁబాయకపరిచర్యఁజుటికావింపవాసవతనూజు॥ సవసనిమిత్తమైనచిత్తద్రవ్యము
త్పెంపుతోవేగఁజెప్పింపనకులు॥ దేవగురువృద్ధభాశ్రీసురావలులను॥ నరసిపూజింపనహదేవునఖిలజనులఁబోలుచున్న
ప్రొన్నతతులఁద్రులునుజేయి॥ శ్రావణఁగనియోగించెదర్మసుతుఁడు॥అయ్యవసరంబున॥ చ॥హరిశిఖండపాణికిఁజూ
త్తజపాశీసమీకగుహ్యతే॥ శ్వరశివమాళివంకగుహసంభవచారణసిద్ధసాధ్యకి॥ స్మరగడుడోరగావరగణంబులువచ్చిను
ఖంబుఁజూచియి॥ చెన్నవడితోల్లియెవ్వరునుజేయునఖంబులునితయొప్పునే॥క॥అదిగాకనిందిరాభిఖావనములుసేపిం
చునట్టిభాగ్యముగలుక॥ సుదీఁబడమురానిబహుశం॥పదలెవ్వియుఁగలవేయనుచుఁబ్రస్తుటేనీయ॥అప్పుడు॥చ॥అహర
సమానులైతనరుయాజుకవర్గములొలిరాజనూ॥ యనుఖిపథానసంసృములనగ్నిముఖంబుగఁజేసిధర్మజుం॥ గ్రమమున
వేలుపింపఁగ్రతురాజనమాప్తికనంబునన్నపో॥ త్తముఁడుగఁడంగియాజుకనదన్యగురుద్విజకోటిఁజెంపున॥చ॥పూజిం
చునప్పుడంగగ్రపూజాన్తులెవ్వరనియడిగినసదస్యులుందహతుఁడోచినపిదపంబులంబలుకవారిభావణంబులువారిందివి
వేషశీలుండును॥బుర్రవచనకోపింపండునుగుసహదేవుండు॥భగవంతుండును॥యదుకులసంభవుండును॥నైసశ్రీకృష్ణునిం
జూపియిమ్మహాత్మునిసంతుష్టుంజేసినభువనంబులన్నియుంబరితుష్టిఁబొందుననిచెప్పిధర్మజుంజూచియిట్లనియె॥ఉ॥కాల
మునేతనము॥గ్రతువుఁగర్మముఁగర్తయుభోక్తయుకాజగ॥ జ్వాలములైవముస్థురువుసాంధ్యమునంసృముయజ్ఞమాహు
తులైశిలువిప్రులుంజననవృద్ధులయంబులుహేతుభూతముగ్గీలలఁదానఁదైత్యకవేలింగెడినెక్కటితేజమీశుండు॥చ॥ఇ
తఁడెయనండుగిన్నలొకయింతుకమోక్షినివరాచరస్థితభువనంబులన్నియునశించునితఁడవివిచ్చిచూచినన్దితతము
తైజసిండుఁబ్రభుఁడెప్పుడొప్పుడునైనయట్టియా॥శ్రీమథలమండుగాకొరుఁడొకండుఁబున్దుఁడుశిష్టపూజకు॥ఉ॥ఈ
పురుషోత్తముకాజగదశీశునిసంతునిసర్వకర్తజి॥ గ్రూపసగ్రపూజఁబరితోషముసేయనహస్తలోకము॥ త్వపరితుష్టి
బొండుఁబ్రసిదీపరకాపునసేపుకృష్ణార్ణవ॥ శ్రీపతింబూజసేయుమెడసేయకమాటలువేయనేటికి॥క॥అనిసహదేవుండుప
లికిన॥ వినియదృటిజనులుచనుగడిభులుమియుిషులు॥ న్మునుకొనినసమునమోడముననుకంగనికలెన్నయనిధర్మజుండుం
ట॥క॥ముఖజగమానససంభుఁ॥చ॥సజాతములైనయట్టివారిజపితలో॥చనువనపప్రత్యుశనమొగిఁగాకించితజ్జలంబు
లుభక్తిక॥క॥తానునుగుఁగియొననుజులు॥ మానుగఁగ్రుపదాత్మజయనునంధైకములఁజెలిపూనినయితిధరించిన॥ హా
సంఘముంబొందిరఁగెయప్రీతిమెయి॥క॥చంచకృతచనరుదిరోదంబితవస్త్రములనూతనారగప్రభులన్నిచినగతన్న
ములంబూ॥దింజెదర్మజుండుకృష్ణజిహ్వునసోష్ణక॥చ॥ఇట్లుపూజించియానందబాష్పజలవింతుసంఘోహకందలితనయ
నారవింతుంబుంబంగోపించునింపరాకారంబుచర్మింపఁజాలకుండెనట్లుపూజితుండైతేజసిల్లువుండరికాతునిరీక్షించిహ
స్తంబులునిజనుస్తకంబులధరించినసులీసేయచునఖిలజనంబులుజయజయశబ్దంబులిచ్చిరి॥దేవతలువివిధరూర్పఘోషం
బులతోడంబుప్పవర్షంబులుగురియించిరయ్యవసరంబున॥క॥దనుఘోషనుతుండుకద్విభావముఁజూచినహింపకలుకవ
త్రిలంఁగాబీతయిడిగినిదినిజహ॥ ప్రస్తుతేత్తినునోభయంబుదక్కినవాడై॥చ॥అప్పుడప్పుండరికాతుండుపినుచుండన
భాసమలంజూచియిట్లనియె॥క॥చాలుబురేయహహాయీ॥కాలముగడుపంగదురవగాహంబునీ॥తేలాతప్పెనునేఁడిఁబా
లకువచనములచేతఁబ్రాజ్ఞులబుద్ధుల్॥చ॥ఇట్లుతప్పినతెఱంగెట్లనినఁబాత్రాసాత్రివిజేకంబుసేయనేర్చినవిజ్ఞాననిపుణు
లు॥నున్నతనస్వగుణగరిష్ఠులు॥బహువిధతపోవ్రతనియమగణ్యులు॥నల్పుతేజులు॥ మహదైవ్వర్యతక్రీరలుం॥బరతత్వపే
దులు॥నఖిలలోకపూజ్యులు॥విగతపాపులుం॥బరసయోగింధ్రులునుండవీరింగైకొనకవిజేకరహితులైగోపాలబాలునిం
బూజసేయుటకునెట్లులెన్నులిందరిపురోహశంబుస్వగాలంబునకర్తంబగునేయజియనుంగా॥సీ॥గురుదేవశూన్య
దుఁగులగోశ్రరహితుండుఁడలిదండ్రులెవ్వరోతడవఁగాన॥నువ్వులబారలెడునాదహధ్యావసానంబులందరయమానంబు
లేమి॥బహురూపియైపెసూభంగులవత్తింతువాదవత్తనములువరుసలేవు॥ పరికింపవిగతసంబంధుండుదలపోయమానిమి
త్తంబునమానినయ్యెంబరగమున్నయయాతికాపమునఁజేసి॥ వాసికెక్కడుయాచవవంశమెల్ల॥బ్రహ్మతేజంబునెల్లెం
గోల్పడినయతఁడు॥బ్రహ్మయిషిసేవ్యుఁడగునెగోపాలకుండు॥క॥జూరుండుజన్మావధియును॥చోరుండుచుట్వకలాడును
ముహితపూజా॥చారశ్రీయలకునర్దుండె॥వారకనితఁడునుచునశుభవాక్యస్ఫూర్తిక॥చ॥ఇనితనునూఁజనాడినమురాంత

కుండాలశిఖరాలువాక్యముల్ని నువ్వించి జీతకింగొనఁడువిశ్రుతజైగవరావమాన్యైగై కొనవిన్యగేంద్రురీతిమునకోటియూ
 రాజులువచ్చునాభునాశివయవీతిభావలకుడెందమునన్దడువంతసెంచుచు॥ ౬॥ వీనులుమూసకొంచువినపిన్నయనుం
 చుముకుందమాధవశ్రీనిధివీరనేగఁగిజేర్చెదొయంచుదురాత్మ్యుఁడట్లుచు॥ నానరనాథులున్నునులుగవ్వబనిల్వకపోవఁ
 బాంఘనఁతానములప్రమేయబలదర్శనుచాహుధతరోషదిత్తులై॥ వృత్తివృత్తికేయస్థంజయభూపతులుందామునువి
 విధాయుధపాణులైయదల్పినల్పినవాఁడునుంబిటుతపయపిల్వపలుకయువాలునుంగైకొనిభుజాగర్వదుర్వారుండయి
 గోపించునిందననువర్తనులైనవారలంగుపితుండైనిందింపనమ్ముకుంచుండాగ్రహంబునలేచితనకట్టెచుటనెదిట్టియున్న
 శిశుపాలునిరూక్షేక్షణంబులనిశీంచుచునక్షణంబులన్నప్రకంబుధారాకారాళంబైనవస్త్రంబుననవస్త్రపరాక్రమంబై
 గుధిరంబుదొరుగంచునువనమ్మహాకలకలంపాకర్ణింది, నైద్యబలంబులునుండదీయవత్తుచులైనభూపతులునుభీతులైప
 ఆచిరయ్యవసరంబున॥ ౭॥ మునివరులునుజనపకులునుగనుంగొనివెఱంగండదైవ్యగాక్రమునందు॥ న్ననుపనులేజమువె
 లువడివనజోదరుదేహుండువడిజొచ్చెన్మహా॥ అనినమునివరునకుభూవరుండిల్లినియె॥ ౮॥ కమలాక్షునినిందించినదను
 సోమతమాభవుండుదారుణులకూ॥ పమునుంబొందకయేక్రియఃసువహితనాతంగ్యస్థునందుజొచ్చెమనీంద్రా॥ అనిన
 శుకయోగిరాజయోగికిట్లనియె॥ ౯॥ వాడుదైత్యాంతకుమీరిననుశ్చరమునన్దక్షిణిశక్తిశ్రయః॥ వధిసేస్త్రాప్తఁడదియరూ
 పగుణదివ్యధ్యౌవపారీణధీనిధియాబుగ్నిశుపాలభూమిభుండుదానిధూతనర్వాము॥ ౧౦॥ ధిరుద్రామలకందరానిపదవిన్నే
 నొందెనుర్విశ్వరా॥ ౧౧॥ అంతధర్మనందనుండుఽయుత్పిద్యణంబులను సదస్యలనుబహువక్షిణలందనివివిధార్వనలం
 బూజించియవబృకసానక్రియాపరితోషంబున॥ సీ॥ మురజవృక్షంలగగోముఖతఃఖండించినపణవాచిరములఁబరమునిం
 డగగవిసూతమాగధగాయకవందివైతాళికవినుతులందందబెరయు॥ వితతనర్దకవేణుపిణారవంబులగుతులకన్దక్రిగతు
 లుసెలగగదరళవిదిత్రకధ్వజపతాకాంతితన్యందనగజవాజివయములెక్కి॥ సుతనచాహుదరహితపురోహితజనంబు॥
 గలుకకేయూరహారకంకణకీరీటప్రమాల్పానులేపననాతములనువిభవమొప్పారగైచేసివెడలిరంత॥ ౧౨॥ యదుస్థం
 జయకాంభోజకేయకుమరకోనలభూపాలముఖ్యులువతుర్విధసేనానమేతులైధరణిగంపింపవెన్నటిండతేరఽయు
 స్విష్టికాయంబులునుసదస్యలునుబ్రహ్మఘోషంబులాలయమున్నిడికొనిశోభమానానానప్రభాభాసమాసనువర్ణను
 యమాలికానుద్యగతదివ్యనాళిహారంబులుకంతంబులందేజిల్లునున్నతశవాశ్వంబులంబూన్నిసపుష్పరథంబుకళత్రస
 మేతుండైయెక్కియతిమసోహరవిభవాభిరాముండైచనుదెంచుచుండెనప్పుడువారాంగనాజనంబులుదమతనవార
 లంగూడికొని॥ ౧౩॥ కనకాద్రిసానుసంగతకేకినులభాతంగ్రొమ్ముస్థుమీపునగునసీయాపదరలతాటంకముక్తాఫలాంశుర్య
 శుల్కేక్కుటద్దములతోఁజెలిమిసేయఁబొలసియద్యశ్యవైపోనిక్రొమ్మెటుంగులగులకటాక్షుడిగితులుచనర॥ మఁచుపై
 నెగయనూకించుజకీవలనజనులుజిలుగుజకంచెలలననర॥ మహితకుచభారకంపితనద్యలగుచునగ్నిమొలనూళ్లుమె
 అయఁబయ్యెఁబుజాఅగరసరోజాతకంకణకర్ణణములును॥ జరణనూపురపొషముల్పండెంప॥ ౧౪॥ మఱియునయ్యంచు
 వదనలందందనుండగమనంబునంజెంచుపుర్వజలవించునందోహకంబుళితమండహాసవంద్రికాసుందరవదనారవిందంబు
 లనిందిందిరరుచిరచితురబృందంబులుచిందరవందరలైనందడిగొననవందానందహృదయలైనువర్ణశృంగసంగతంబులై
 నసంకుసందపలయజముఖునరభితోయంబులుపలుతోయంబులనముదాయంబులైతనతోయంబులవారింజల్లుచుంజెం
 దోవలకెందన్నివిధులరచియించినవిన్నుక్రవులందావులుగలపూదేనియలునించివావులుదెలిపితేపలుమీఱఁగ్రేవలనుం
 డిముమ్ములంగవిసిచిమ్ముచుమ్మగవదకర్దనుంబునుగుంకునంపకంబునుంగొంకకపింకెంబులజంకెలాలయంబంకజనన్ని
 భంబులగుమొగంబులనేమఱించిచమురుచునుల్లంబులుపల్లవింపంబెల్లడరియందియలుఘుఘుల్లనిమొఱయఁగ్రేల్లుదాం
 టుచుంబాటుచుంజాగుచంద్రికాధవిభునసారధూళిమిళితరజసివరాగంబురంజిల్లంగరంబులంబుద్వికొనికీరంబులంజ
 ళ్లుచుజిత్తంబులనమ్మత్తకాశినులవృత్తంబులగుకుచంబులకెత్తుచత్తురేయనిచిత్తరించిపువుగుశ్చులందత్తరంబునప్రే
 యుచుఁబరిహసించుచునసోనన్యకరకినలయకనకకరండభరీతంబులగుపన్నీటంజెండాచిజుగుపుట్టంబులుకట్టంబులు
 గాఁదోగినమత్తంబులుబయలుపడిననగ్గలంబులగుసిద్ధలకునొప్పిదంబులగుతహాకనురెప్పలకడ్డంబుసేయఁచుబురుషు
 లునుందామునారామలభిరావలీలారపోక్తులైనయనంతరంగంబులసంతంబునఁబందంబులిచ్చుచువసంతంబులాడిర
 వ్వేళనతులచిమానారూఢులైయింద్రపురంధ్రజనంబులుంబోలేపోటకశీబికలెక్కినిజచేటికాజనంబులుసేవింపంజనుదెం
 చుభూకాంతకాంతాజనంబులుతమకుసరసంబులగునర్జుంబులైనధరణీపాలవధూలలామంబులాదరించుదెలులపైందన

సఖజనంబులంబురికొల్పించుచు భావగర్భితంబులగు వారిచతురసరసోత్పలమందహాసచంద్రికలుముఖమలలీలావి
 లాకనలక్ష్మింబ్రోచిసేయించెలువలరంజనిరిప్పింబునజసాంబ్రాజ్యవిభవంబుపూజ్యంబుగానజాతశత్రుండుగంగా
 శ్రువాహంబునికిరియించునిజవగూయ్యుండై శాస్త్రోక్తప్రకారంబున వేదాఘోషంబు తెనగనవభృథస్నానంబాచ
 రించె నాననయంబునకకలిమిమమంచభిశుంభాత్స్వనములుపీతెంచెబుప్పువర్షముగురిసెన్మునిదేవపితృమహీవర
 వినుతులరనిమెనెగెనపుడువిమలచరిత్రాకకనరులెట్టిపాపులైననుగరవర్ధినినెన్నిచేసిగతకల్మషులైచరియించురట్టి
 యవభృథానురుమగంగాపించిరెలమినబలజనంబుల్గీఅంతగర్వతనయుండభినవవ్యుడులకుకూలసురభిషునుమమాలి
 కానులేవనములుకన్నదీపితభూషణావిభులుదాల్చివైభవమునమెప్పైఅంతనవభృథస్నానానంతరంబుననాటించు
 దెంచుడుపాండుతమాభవాగ్రజుండుపాండుయశోనిధిదానమానమాగ్రాండునిభుండుయాజునదస్యమహీసురయో
 గిబంధురాగ్రాండులింబూజుజేసిబుధమాన్యపరిశ్రాండువారికిచ్చెనొండొండమకూలరత్నకనకోజ్వలభూషణముఖ్యవస్తు
 పుకీచవగ్రాహనాగాయణపరాయణులైదేవనమానప్రకాశప్రభావంబులనకలనరనారిలోకంబులనర్హులైనవయ
 భూషణమాల్యానులేపనంబులుధరియించినమానందభరితాత్మలైయొప్పియుండిరంతచనునిశితభక్తీతన్మఖముంజూ
 డగవచ్చినయట్టిదేవతామూర్తిభువనీసురప్రసరభూవరవైశ్యజమాన్యకోటియజ్జనపతిచంద్రచేనుదినతక్రతులంబరి
 తోషవిస్తులైవివయముతోడగర్వజానపీఠ్లోలిపోవుచుండుభంగులన్చేచచరిచరణంబుజాతయుగధార్మకులైపె
 నుసొందుపాండుభూవరసుతురాజసూయనానివైభవమున్నులియించుచున్నమాదరముననాత్మభూములకుదారతనే
 గిరిగర్వమానుండునరసిజనేశ్రునిన్ననుపజాలకనుండుమటంచుచేడినన్చేచగ్రాహపాండువాగ్రజుప్రాధనంబైకొని
 దామోదరుండుసర్వయావపులనుగుశశ్శలికింబోవంబునిచితివయపరిజనంబులుందానునునతనికింబ్రయంబుగాదన్న
 గిరంబునంద్రమోదంబుననుండెనిచెప్పిచాటియనిట్లొకయెన్చేచజనవరపాండుభూపతనుజాతుండుచుస్తరతన్మమోర
 ధాద్విజనరసిరుహతుండనుతేపుకనంబునదాటిభూరిశోభనయుతుండైచునెరుజలంబాసముదాత్మకుండైవెలింగెన
 న్ననరుహనాభావానజవర్ధులకుంగలవేయసాధ్యమల్అట్టియెడగీరాజసూయకాధ్వరప్రభావమునకునఖిలజను
 లుమోదమందిరపుష్పంకుషమాననుండుకులపాంసనుండునుయోధనుండొకండుదక్కధరిణీనాథవఅనననిశుకయో
 గింద్రునకుంబరితీన్నైరేంద్రుండొగ్గియెన్చేచఅఖిలజనులకెల్లనానందజనకమైయెనయునాఖముగురుకులేశ్వరునకుగర
 వసహ్యమైచకారణమెట్లదియెలుంగంబులుకుడిగర్ధచరితచేచఅననమునీంద్రుండొగ్గినుధరాధిపుతోగురురాజపాండు
 నంగులదనన్ననేకచరితంబులునిచ్చుసేయించుడులైచనునెకనాండుపంకిరుహనాభదయాపరిలబ్ధనర్వశోభన
 జితదేవదైత్యనరపాలరాజ్యరమాహహర్వైమైచచెలయననాననంపదవిశ్రుతకీర్తులమిన్నుమట్టచెంపలరిన
 పాండుభూపరసుతాగ్రజుండంతిపురంబులోననుజ్వలననిగిగూఢాశాంశురుదిజాలమువర్వబయోజనాభనుత్రా
 ధిజించుచున్నచనుఖిస్థిభూరిహవోహరాకృతిచేచండంగనుంగొనియదియునుంగాకలలితావ్రుమిశాంకివింబంబు
 లపడంబించుచునింద్రనీలగునిచయంబునపహసించుకుటిలకుంతలంబులునటనంబునలపందనరునిటలఫలకంబులును
 బుప్పుశాపచాపప్రహారంబులయేపుచూపుద్రూముగోపాంతమ్మలైసాదామనీదామరుదిస్తోహంబులైకన్ద్రాంతసీమంబు
 లైయంజనంబులతోడరంజిల్లునేత్రకంజంబులునునవవల్లికాముకుళవిభాసితదంతమరీచికానియోద్దీపితమందహాస
 చంద్రికావృషణంబులునుముకరోపమితంబులునుగర్వకుండలమణిమరీచిజాలంబులుబెరసిబహుప్రకారంబులంబర్వం
 బాలుకుకపోలపాలికలునువిలసితకైవేయకముక్తాఫలహారనిదయంబులకిమ్ముచూపకమిసమిసనివనగలమెఱుంగులుగి
 రిగోఢమీఁటివంబగులవనంబొగడందగిమొగంబులకుంబుటంబులైగయునుత్తుంగపీనకుచభారంబులవేదగులాగలేకచూ
 గాడుచుంగరతలపరిమేయంబులగుమధ్యభాగంబులునుఘనజఘనమండలావతీర్ణకాంచనకాంచీకలాపకింకిణీకలనిన
 దోల్లసితంబులుంగలకటిప్రదేశంబులునుపల్లనితపాల్లకపల్లవకాంతులమొల్లంబులంగొల్లలుగొనియభిరామంబులై
 శోభిల్లుపదపాణితలంబులునునలనగతులంబులందనరుమణిమాపురంబులుగోపురంబులంద్రాతస్వనంబులయ
 మొఱయనలరుచరణారవిందంబులునురత్నవలయకంకాజ్ఞులీయకాదివిధభూషణమణివ్యతిరచయంబులున్నమరీచిక
 రనిచయంబులధికిరింపవెలుంగురకంజంబులునుమృగమదఘనసారహరిచందనాగరుకుంకుమపంకంబులభాసురంబు
 లగువాసనలునాసారంద్రంబులకువెక్కినంబులైసొలయసాభాగ్యంబులుంగలిగితైతన్యంబునెందినమాణిక్యపుబొ
 ఱ్వులవిధంబులంగగనమండలంబునిర్గమించినసుధాతలంబుననంచరించుచంద్రరేఖలచెలుపునశ్యంగారనంబుమూర్తీ

భవించిజగంబులమోహపటముమోహినిదేవతలదండంబునవిలసించుమాధవవభూసహస్రంబులసంగతిసోదామనీలత
యునుంబోలియొప్పుచుండెడుద్రుపదరాజనందనవిభవంబునురాజసూయహవోధ్వరోత్సవంబునుంజూచిచిత్తంబుత్తల
పెట్టుమొదలుగనుండుసంతాపానలంబునంగ్రగుచుండెనంతనొక్కవాడుధర్మనందనుండునిర్మలంబగుసభాభవనంబు
నకుంజనిసినుతనశూలాదరపురోహితబాంధవామాత్యవరిచారభటకోటిబలసికొలువఁగలిగితమాగధమంజుగానంబు
పారకపతనరవంబులప్రమదమెనఁగఁగంకణర్పణర్పణఘృతారంబుతోభిల్లనరసిజాననలుచామరములిడఁగఁగఁ నయవిని
ర్నితనభామధ్యంబుననుభానమానసింహాసనాసీనుడగుచు | నమరగణములుగొలువఁబెంపారుననిమి | షేంద్రుకైవడి
మెఱసియుపేంద్రుడలర | వరుసఁగొలుపున్నయత్తతిమరభిమాన | క్రోధమాగ్నర్వధనుడనుయోధనుండుడు || కాంచ
నరత్నభూషణకాయముఁదాల్చినముజ్వలప్రభో | దంచితము | ద్రిసాష్టిఫణిహరులుముండటఁగ్రంచువాయవారిఁపస
శూలాదరుల నృపవరేఖలుపార్శ్వములన్పబింపనే | తెంచెనురాజనంబునయొగ్గిరుపాతికవైభవోన్నతి || వ || అట్లు
చనుదెంచినుయమాయామోహితఁడైననభాస్థలంబునందు || క || సలిలములులేనితావున | కలువలువెస నెగయఁదిగిదివా
రకతోయ్యంబులుగలచోటనుచేలం | బులువడియఁగఁబడియెనిజజీభుత్వముదలుగఁగ || క || ఆదిధనుశయఁగనుఁగొని | పావ
నినపుటయునదటిపార్థివులునుగా | తావలియునుయశతనయుఁడు | వావిరిచేనన్నదమ్మువారింపంగఁగ || వ || అట్లుదా
మోవరాసుమోదితులైనహారావంబుగాఁబరిహాసంబులుచేసిననుయోధనుండుచిత్తంబుచిన్నబోయిబజ్జావనతత్త్వ
సుండై కుపితమానసుండనుచునయొడగలువక వెలువడినిజగజపురంబునకరిగెనయ్యవనరంబునగ్గిపెాలులైననభాసదుల
గునచ్చటిజనంబులకోలాహలంబునంపులంబైననజాతతత్త్వండుచిత్తంబునవిన్ననైయుండె నవ్వండరికాయుండుభూ
భారనివారణకారణుండగుటంచేసెదురోగ్యధనునపయశంబునకుం | గాదనఁడయ్యెనయ్యెడ || క || హరిధర్మసుఖవీర్యోని | త
రుణిహితబంధుజనకదంబునుగొలువ | స్మరితోషమునఁగుతస్థలపురమునకుంజనియె మోవముననరనాథా || చ || జనవరబంధ
మోక్షణమువైద్యవధంబునుచాండురాజన | దనుమఖరక్షణంబునుదారతఁజేసినయట్టిదేవత | తనయుచరిత్రభాషణ
కథాపతనాశ్చులుగాంతురిట్టగో | భనబహుపుత్రకీర్తులునుభవ్యవిచేకమువిజ్ఞులొకము || క || అనిశుకయోగీంద్రుండ | ప్పు

— శి సాల్వుండుకివప్రసాదంబునసౌభకవిమానంబువడసిద్వారకాపురిమీఁదవండెన్పుట. శి —

నుజేంద్రునిజూచివలికెనుతియునుశ్రీకృ | ఘ్నినియమ్ముతకర్తృంబులువినిపింతుఁజిత్తగింపుచినులచరిత్రా || సీ || వసుధేశ
వినవయ్యవైదగ్ధిపరిణయవేళదుర్దదశిశుపాలభూమి | వరునకుఁదోడ్పడనరుదెంచినైకావలితోడఁదొడరిదోర్వలము
దూలి | హరిచేతనిగ్నిమైవరాజులలోనఁబైద్యునిచెలికాఁడుసాల్వుధరణి | పతిజరాసంధాదిపార్థివప్రకరంబుచినుమత్స
రానలపిపులశిఖిలధాత్రినిటమీఁదవీరయాదవముగాఁగఁగఁగఁగ సేయుచుననిచురాగ్రహముతోడఁబంతములువలిగయ
టంజనిభరితనిష్ఠఁడవముగావింపఁబూనినుస్థలమునందు || క || ధృతివదలకయుగ్రస్థితి | బ్రదిచినమునువిడికెడవనిరజనుశన
ముగా | నలినియచుముతోనాపశు | పతిశంకరుఫాలనయనుభగ్గునుమేళు || క || చెదరనినిజభక్తినిదాస్తవప్రన్నములాత్మనిలిపి
పాయకనొకయేఁడుదితక్రియభజియించినమదనారియువారిభక్తినుహిమకువశుండై || క || భోరునఁబ్రత్యక్షుంబై | గో
రినవరమేమియైనఁగొనరకనిన్తు || వారకవేడునుటన్నను | నారాజతపోధనుండుహరునకుఁబ్రీతి || గీ || వందనంబాచ
రించియానందవికచ | వదనుండై కేలుచోయిఫాలమునఁజేర్చి | శ్రీతదయాకారనన్నరక్షించెదేని | నెఱుఁగవినిపింతుచిను
మునుదీప్తితంబు || గీ || గరుడగంధర్వయక్షరాక్షససురేంద్ర | వరులచేసాధ్యపడకనావలయునెడల | నభ్రపథమునకటిగెడు
నట్టిచుహిత | వాహనమువాకుదయచేయువరదయిత || వ || అనియభ్యర్థించినంబ్రసన్నుండై హరుండువానికోరికను
రూపంబైనవిమానంబునిర్మింపనుయనినప్పగించినతండునునట్లుచేసి | కామగమనంబునసతివిస్తృతంబుగాలోహంబు
ననిర్మించిసౌభకంబునామంచిడిసాల్వునకిచ్చినవాఁడును | బరమానందంబునుంబొందితద్విమానాదూఢుండైయాదవు
లవలనిపూర్వవైరంబుఁడలంచిదర్పాంధచేతనుగండైద్వారకానగరంబుపైఁజెరిగజసేనాసమేతంబుగాఁదత్పురంబువే
ధించి || సీ || సరిమవనసరోవరములుమాయించివావులుగలదిహృషములుచెరిది | గోటలువెనవీటతాటముల్గొంచివరిఘులు
పూడ్చివప్రములుద్రొచ్చి | యట్లున్పధరఁగూర్చియంత్రముల్లునుమాడి | కాంచనధ్వజపతాకములునటికి | భాసురగోపురప్రా
సాదహర్ష్యేందుశౌలాంగణములుభక్త్యములుచేసి | విమలకాంచనరత్నాదివిభవవస్తు | గోటివెల్లనునందంఁగొల్లంబు
చ్చి | ప్రజలఁజేఱఁబెట్టిదోరలగుభంగపెట్టి | తటమియబ్బంగిఁబెట్టుబాధలనలంచి || చ || మదముననంతఁబోవకవిమానయు
గంబుగనభ్రవీధికి | గొదగొనినేపుమైయొగసికొంకకకత్తిగిలామహీరుహ | ప్రదరములోలిమైగురిసంధురభూమిప

రాగకర్తృరత్ । వదలక భల్లుమన్వలయు వాయువు చేదికలావరించుచున్ ॥ అట్టియెడఁక ॥ చటులపుర త్రయదనుజోత్సాట
దుస్తర బాధ్యమాన భారుణిగతిన్ ॥ పుటభేదననుతయతిన్పుటపీడంజెందివగలనుడివడుముండ ॥ చ ॥ కనిభగవంతుడుకర
ధిశిఖామణియున్నగురొత్తిలేయుండ ॥ జ్ఞనములనోడకుండుడనిసంగరకాతుక మొప్పుదివ్యసాధనములఁబూనిస్తైనికకదంబ
ముగొల్వనమానమీనకేతనరుదిగ్రాలనున్నతరఫస్థితుడై వెడలెఁగఁగోర్చికిన్ ॥ అయ్యవసరంబున ॥ చ ॥ పదుధిక బా
హుశౌర్యజితచండఃరోధులుపాటునున్నత ॥ ముగదభానువిందకుక సాశ్వకసారణచారుధేన్వసాంబుమకరకేతనాత్మజ
శ్వఫలరాతనూభవతశ్చకూడాదర ॥ ప్రముఖయదూత్తముల్విమతభంజనులై కృతవర్తమున్నగఁక ॥ వారణవాజీస్వం
దనపీరభటుల్యైగఁజురివిశ్వమునడఁక ॥ ఘోరాకృతీవిఘ్నధాయుభగూరివ్యతులర్క బింబమున్దబింపఁ ॥ వ ॥ చనియా
గోవిందనందనస్వందనంబునుంబలనందోహంబునుం దలకడవియచునైచ్యంబులు సాల్వబలంబులతోడందారొనిజెర
యనప్పుడుదేవదానవసంతులనసకరవిధంబుచందుములంబయ్యెన్బిద్ధిధంబున ॥ మ ॥ వితతజ్యౌవయటంకృతుల్బుద్ధజలావి
ర్భూతశుండాంఘ్రిం ॥ కృతులున్యద్భటహుంకృతుల్సూతభేరిభాంకృతుల్పీఠణో ॥ ధృతనిసాన్ధాధణంకృతుల్పృక్టయోధ
నాతసాహంకృతుల్ ॥ కుతలంబుఁడివిరిండ మ్రోసెరిపునఁజ్యోభంబుగాభూవరా ॥ ఖ ॥ హరిరింభారధనేమినన్భటపద
వ్యాఘ్రులొద్దూరయ ॥ స్తరభూధిపటప్రభూతనిబిడధ్వాంశప్రవిధ్వంసకృ ॥ తూరశాలాసిగదాదిహేతిరుమలాకాశం
బునిండఁగియి ॥ చర్చరశృంగ్మిఱుమిఱుగొల్వనమరోత్సాహంబునంధిల్లగఁక ॥ చ ॥ తలకొనిస్తైనికల్గడవితార్ద్రానిపేర్ద్రాని
దాసిపాసియంకిలిగొనకీర్తిలమ్మలఁగెరిల్పినిొగిల్పితరేతరుల్ల ॥ ల్పనియగఁనొత్తిమొత్తినయనంబులనంబులురాలీ
లనొదలబులలాటముల్పనగదాహానినొందికలంధిపాఱగఁక ॥ అయ్యవసరంబునఁబ్రహ్మముండుగనుంగొని ॥ మ ॥ అన
యంబున్దలపిండిసాభిపతమాయాకోట్లదంచచ్చరా ॥ సననిర్ముక్తశతవివ్యుహహితాస్త్రశ్రేణిచేదక్షణంబునగీ
లాగతిన్భ్రగుల్పనములన్సూషింపమాయించెన్ ॥ వనజాతాపుండుభూరిసంతకుసమున్వారిండుచందంబున ॥ మ ॥ టి
యును ॥ చ ॥ అతరధికోత్తముండననుదందితకాంచనపుంభవంచవింశతిపీఠిభంబులన్నతసైనినికపాటునిమెంకియుగ్రుండై
శతశతకోటికోటినిభాసాయకముల్వరగించిసాల్వభూపతకకుదంబునొందలయభైరవుడై నడిచేర్చి వెండియున్ ॥ చ ॥ పది
పనియమ్ములన్ననుజసాంబ రేబుల్లనొందిరోషము ॥ న్దదురగమూడుమూడుశితకాండములప్రథంతివాజులన్దయిగఁ
నేసియొక్కొకనిశాతశరంబులస్తైనికావలిన్దనములడందియట్లతడమానుచులీలబరాక్రమించిన ॥ క ॥ మర్దానవహరు
నచ్చతకర్తమునకునుభయస్తైనికప్రకరంబుల్నిర్మలమతినుతియించి ॥ భర్తాచలదైర్యవిగతభయంబ్రహ్మమున్ ॥ అ
య్యవసరంబున ॥ డ ॥ సాంబునిసాల్వభూపిభుండుసాయకజాలము లేసినొందెన్ ॥ స్థాంబవతితనూభపుండుచాపమునజ్యము
చేసిదాసిసాల్వంబుదియేనుతూపులనవోన్నతపక్షముగాడనేసితే ॥ ట్టాంబకవంతిన్నతనిసాభకవల్లలనాడనేసిన ॥
చ ॥ గమండునుఁబూగ్రవృత్తినికాత్తుకేనిర్గతవిస్ఫురద్విధుం ॥ తుదవదనాభభాణవితతుల్వరగింఁగిరోధినుస్తముల్లు
దులుగ్రుచ్చియెత్తుచునకుంతిత్వవిక్రమకేలిలోలుండై ॥ చదలసురల్నుతింప రధినత్తముఁడొప్పె నరేంద్రచంద్రమా ॥
ఊ ॥ సాశ్వకచండరోషమునసాల్వనుఁహేమరుభూరిసాభసాం ॥ గణ్యవతుర్విధోగ్రబలగాఢతమదీపటలంబుభాసురాది
త్యనుఁయుఖపుంజరుదితీవ్రశరంబులమాపిస్తైనిక ॥ స్త్రవ్యపరాక్రమప్రకటదోర్భులండై విలసిల్లేభూవరాఁడతానూ ॥ భా
నుభిండుడుద్ధతిన్విపక్షపక్షస్తైన్యం ॥ క్షానకాననానలోపమానచండకాండనం ॥ తానమూననేసిమాన్లితంబుచేసెఁజూప
విద్యానిరూఢిచేతావితానమిచ్చమెచ్చగఁక ॥ ఉత్సాహ ॥ చారుధేన్వుఁడాగ్రహించితశక్రభీషణోగ్రదోసానరదర్శ
మేర్పదన్నిశాతబాణకోటిచేదారుణప్రతాపసాల్వదండగాఢుమండలి ॥ న్దారిరేగినస్థుబిల్గుమార్చిపేర్చియార్చిన ॥
క ॥ శుకుండాయోధనవిజయోత్సుకమతిబాహోబలంబుసొప్పదవిశిఖ ॥ ప్రకరంబులందనుశౌర్యాధిమండనవిద్వేషబలతతిం
బరిమార్చె ॥ ఊ ॥ సారణుండేపుమైగదినశాత్రవవీరులునందడింపవోసానరమెలర్పఁగంతశరశక్తిగదాయురికాదహే
తుల ॥ న్దారకవాజిదంతిరథపర్గములంచునుమాడికాల్పర ॥ స్వరముతోడఁబెజమువీటికిఁగాపురముగ్రమూర్తియై ॥
క్ష ॥ అక్రూరుండుదనుజులునవక్రపరాక్రమముమెఱిసివైరులబాహోవిక్రమమునవధియించి ॥ చక్రప్రాసాదివిధసా
ధనములచే ॥ మ ॥ కృతవర్తక్షీతినాయకుండువిశిఖశ్రేణింబ్రమతార్యధి ॥ శ్రీతవర్తంబులఁజించిమేనులశతవిద్యుద్రంబుల
జ్ఞేయన ॥ వృతకర్తంబునిస్తైనికుల్పాగడత్రుజ్ఞులుచోసంగరక్షితిధర్మంబుడలందికాచరధికశ్రేష్ఠండుభూమీశ్వరా ॥
వ ॥ తిత్తతిసాల్వండుగోపాద్వీపతమాననుండై యుండమాయావిడంబకంబైనసాభకంబవ్వుడు ॥ సి ॥ ఒకమాటునభమునఁ
బ్రకటంబుగాఁదోచునొకమాటుధరణిపై నెనరనిలుచు ॥ నెకమాటులైలమస్తకమునవర్తించుమెకమాటిచరియించును

వధిసమమనోక్తతోయంబున నెక్కుటియై యుండునొక్కడగనుగొనఁబెక్కులగును. నెక్కుమాటుసాల్పసంయుక్తమైపొడమాపునొక్కతోయమన్నియునుడిగితోఁచు సెక్కు లేవకొఱవియుడుగకఁద్రిప్పిన. అతిమహిమగ్రవృత్తిగానవచ్చును. అతియుఁబెక్కుగతులనరివర్తులగఁగఁగఁ. దిరిగెసౌభకంబుభీవరేణ్య॥ వ॥ ఇవిధంబునసౌభకంబువర్తించుటంజేసియగునైవ్యంబులచేదై న్యంబు నెందిననిజ సైవ్యంబులను అలంబరికొల్పిసాల్పుండవ్వడు॥ క॥ స్ఫురదనలాభశరంబులు పారిపారిపుంఖానుపుంఖములుగా నేయి దైరలియును అలియును రిసియు. విరిసియుఁబిలువినవోరెవెనయనుబలముల్॥ ౩॥ అయ్యెడిమానమువదలకడయ్యకనుగపాటితోదృఢంబుగఁబోర. వైయ్య సెలుంగునుయెక్కుటికియ్యంబుపుడయ్యెదేరుగలయోధులకు॥ క॥ మును ప్రవృత్తుమృదుమారునిఘననిశితాస్త్రముల చేతఁగఱువొచ్చినసాల్పునిమంత్రిద్యునునాముఁడు సునిశితగదచేనమర్చి సునుహితకీర్తి॥ చ॥ యెరవునులావు చేవయునువీరమువీరముగల్గి యాసియానరసిజనాభానందనుమితాలభుజాంతరమున్వగిల్పినన్నిరంజనబోవమేనునిమవేంద్రకంబెట్టఁగఁజేరిసాధనోత్కరములు చేరివైనదలఁగన్నులమూయు ముమూర్షునెందిన॥ గీ॥ సమరధర్మ వేదినచుధికనయవాది ధారకునినుతుండుదైర్యయునుడు. రథముదోలికొను మరణభూమి వెడలిచే. ననియెమూర్షుదేరికంబరారి॥ ఉ॥ సారథిఁబాదియిట్లయెక్కెనవీరులుసూచినవ్వఁగా. దేరుగఁజేరి నైడలఁదెచ్చితిఁదెచ్చితిమర్త్యంబువఁ. కేరుహనాభుఁడ౯వాలియుఁగేరిగొన౯యచువంశసంభవు. ద్విరముఁదప్పియిప్పగిదిఁజెల్లురిపోవును కేరణంబున౯ అనిననతందతకెట్లనియె॥ క॥ రథిపుచే నెచ్చినసారథియును సారథియునొవ్వరథియునుగావచ్చును. రథధర్మమి॥ చ॥ వ్యధవత్తుండవగుచుగడగనవైరులగెలువ౯ అనినని॥ ఉ॥ సందితభూరిబాహుబలశైర్యుండసారథిమాలకాశ్వుమోదిందియుదాత్రకాండరుదిపితచాపముఁదాల్చి మూర్చిసారిందిగుగర్వనిష్ఠహదరి ప్రకరంబులభీతిమందితో. నింపెరథంబు మేదినిచలింపఁగనావ్యమునిఁడనేర్చున౯ అట్లుడగ్గరి॥ చ॥ అరితనువప్తబాణములనాగ్రహవృత్తిబగిల్చెనాగ్నిట౯ మరగములన్వధించియొకరూపునసారథిఁప్రందిరెంటని. స్థూరతరతేకుచాపములుచూర్చు ముఁజేసియొకమ్మనన్వయంకరముగఁప్రంసెనన్వయమునికరకుఁచితిమిత్రిమోద్ధరి౯న౯॥ కని

సాంబ ప్రముఖాదియోధవరులుతలంతాత్తులై నినున్నేతనుచగిందినువర్ణపుంకిశితాస్త్రత్రేణిసంధించిసాల్పునైన్యావలినుస్తములైరపుతాపుల్లేర్పడనొక్కయె. స్థూరవేత్త్రుందిరితాటివండ్లిగరదోడ్తోరాల్పుచుండంబున౯ అట్టియెడ॥ ప్రగ్ధర॥ హులుస్థుల్లుంబు లేనుంగులుధకదొరగన్వృష్టమైనుగ్ధుమానె. ప్రాల్మజేరుల్ హరించై వడిఁబడునుభలు ప్రాతముల్లోణితంబుల్లోలియ్యంసంబునంజుగొలుకు సెముకలన్వంపులై సోలుచున్నే తాళత్రవ్యావధూతోతలరములుడతలై తాళయట్టియోష౯॥ మఱియునొక్కొక్కయెడ॥ సీ॥ భండితశుంతాలగండములన్వక్రములూర్చిశుండంబులు భుజగననుతివరణంబులుగ వృషంబులువంతముల్కృతులుగుంభానిర్నుక్తమాత్రీ॥ కములురన్నములు వాలములుజలూకముల్వైడలుభేకంబులు మెడడరొంపి. ప్రేవులువవడంపుదీవలునరములునాచువజ్జంబుఘేంబులక్తి. మైతమలురక్తవయముతోయంబులు. ప్రేరులు నెడల సెరులు మొఱలుఘనతరంగరవముగానుతంగజాయోధనస్థలముజలనిబోల్చుండగెనరేంప్ర॥ వ॥ ఇవిధంబునయమసాల్పబలంబులుచలంబునంబరస్వరజయకాంతులందలపడిపోరు పూర్వవర్జిమనముగ్రంబుల సరణిగురువయేడుదిసంబులఁ ఘోరంబుగాఁబోరు నెడనింప్రప్రస్థపురంబుననుండి ధ్వారకానిగరంబునకునగధగుండుచను చేరముంజఁగానవచ్చుదుర్నిమిత్తంబులుగై కొనికృష్ణుండుదారకునిఁజూడియిల్లనియె॥ శ౯॥ కంఠేదారకదుర్నిమిత్తములనేకంబు బ్రహాభీలము. ల్లింటన్నేదినిదోచుచున్నయని నెమ్మిన్దాండవప్రస్థమే. నుంటఁజై ద్యహితిశీత్యురులు మాయోపాయులై మత్తురి. న్నెంటింపఁజను చేరఁబోలుచునుపోనీ లేరు చేగంబున౯॥ వ॥ అగ్రయతిత్వరితగలింజను జెంది తత్పురంబుడగ్గరిమహాబలపరాక్రమంబులంబ్రతిపత్తుబలంబులతోడందలపడిపోరుదుబలంబులును, నభోవిధినభేద్యమాయాపడంబునంబ్రతిపీరులెంతకాలంబున కేయుపాయంబునసాధింపరానిసౌభకవిమానంబునందున్న సాల్పునింగభరద్విమానంబుదాయందన లేరుదోలసారథినినియమిందికదియంజనుమురాంతకుఁపీక్షించి యడుబల ప్రకరంబులువరమానందంబునుంబొందిరి-శ్శుతప్రాయంజై యున్న సైవ్యంబుగనుంగొనసౌభకవతి విక్రమాక్రియాకలాపుండగుచు న్నుకువడింది॥ చ॥ మిఁబునుజులెల్లడంజెదరమింటను మంటలువజ్జుకుంటికాఁగుగుగుభూరినిస్వననికాయమున౯ హరిదంతగౌళముల్యుగమహిమగ్రవృత్తిగొనివారకదారకుమిఁడవైవదారుణగలింగినిండినిజరించులతోబడుచుక్కలైవడి౯॥ క॥ వడిఁజను చేరఁగఁగయ్యుడగధరుండతులలిలతోలెద్దాని. న్నెడిపొడియెధరఁదొరుగఁగఁగఁనడుమనవెనప్రంసెనొక్కనారాచమున౯॥ చ॥ గురుభుజుండంతఁబోవకయకుఁచితితూరతతత్రు సైవ్యము దైరలఁగను గ్రతన్గొఱవిఁద్రిప్పిన

తై వడిమింటదిద్దిర | ద్విగుడుచుర్నిరీత్యునుగుడిపితసౌభకుసాల్వజండవా | సురకిరణాభాషోదశనిశాతశరంబులగాడ
సేసనఁ॥ చ॥ కనువడినల్లి వాడునిజకార్ముకముజలదస్వనంబుకై | వడిమొలుంచుచు నెప్పడదవాతెశరంబులబద్ధ
లోచను | నెప్పడనుభుజంబుగాడవడి సేసనఁడెంపటిచేతికార్గము | నిప్పడిచెరథంబుపైగగనవీధిసురల్పయమందిచూడఁగఁ॥
క॥ ఓహూయనిభూతావలులూహోకారములు సేయనంతటదేర | న్నాహరిగనుఁగొనియతఁజాతాహంబునఁబలై
బాహుశోర్యస్ఫూర్తిఁ॥ చ॥ నలినదళోత్సుకుత్సఖుఁడునాఁడగునైద్యుఁడుగోరినట్టికో | మలినవీధివై తగవుమాలివరించి
తివంతబోకదోర్బలమునధర్మనందనునభాస్థలి నేమటియున్నవానిన | చ్చలమునఁజంపినట్టికలుషంబులు సేఁడరణాంగ
ణంబునఁ॥ క॥ తలచెడిపాటక బాహుబల మొప్పుగ నాచువృష్టివశమునధృతితో | నిలిచిననీర్మలవిభాస్రృలముంచువీధియ
సఖునిసూడిమిదిర్తుఁ॥ చ॥ అనినమురాంతకుండుదరహాసము మోమునఁదొంగలంపసా | ల్వుఁగనియోరిలావులగువున్ద
లపోటరివోలెఁజ్రేలెదే | మనిననుపాటుసన్నిహితమాటయెఱుంగవుమాధవి త్తపా | మ్మనిగదఁగేలఁద్రిప్పియభియాతునిశ
శ్రునివ్రేసెన్దో॥ అట్లుచేసనఁక॥ పెనుమూర్ఖమొంది వెనముక్తు | నచాతను నెత్తురిల్లఁగొంతవడికిసా | య్యనఁదెలి
సినిలువరింపక | వని వాడునవ్యశ్యమయ్యెసౌభముఁదానుఁ॥ అయ్యవసరంబునగ్గి | గగనమందుండియొకఁడా ర్దుఁడగుచు
వద్ది | నందనంచుపాదారవిందములకు | వందనము చేసేయానకదుంచుభినిమ | హూమ్రుండై పట్టితెచ్చెసాల్వండుగడఁ
గిగ్గి | దేవమేతటిఁగింపఁగాఁదిపరియిటకు | దేవకీదేవిసన్నంబు తైంచెనఁగ | వినిసరోరుహ నాభుండుఘనవిషాద | మగున్ద
డయ్యెనుగురుమీఁదిమమతఁజేసిక॥ నరగంధర్వసురాసుర | వరులకునిర్దిష్టరాని వాడుబలుండే | మఱకనహీనబలునిచేఁబ
రికింపఁగ నెట్లుపట్టుబడెమెక్కియనుచుఁ॥ మఱియునుక॥ భావంబుగలఁగనహహా | దైవకృతంబెవ్వరికినిఁదప్పింపఁగరా
దేవిధి నైననుసరిశో | కావలసతిఁబలుకుచున్నన త్రటివాడుఁ॥ వ॥ అప్పుడుదనమాయాబలంబునం | గ్రస్తుఁడోవికృతక
వసుదేవునిగల్పించియతనిబంధించిని | తెచ్చిపుండరీకాక్షనిర్మిత్తుంపు | భవజ్ఞనకుండువీఁడెయివ్వుడు | నీవుగనుగొనివియద్వ
తలఁచ్రుంతునింక నెవ్వరికింగాననియె | కావంగలశక్తిగలదేనియుం | గావుమని దురాలాపంబు లాడుచు | మృత్యుజి
హ్వక రాళంబైనకరవాలంబుగేలంబూని | ర్ముగిపించుచునమ్మయావసుదేవుని | శిరంబుదునిమితప్ర | స్తకంబుగొనివియద్వ
ర్తియైవరియించుసౌభకవిమానంబుసా | ఛెనంతగోవిందుండుగొంతతడవు | మనంబునఁబగుశోకంబునం | గుంచుచుండి
యాత్మసైనికులు దెలుపందెలివో | దియదిమామోద్దీప్తితంబై | నసాల్వునియుపాయంబనియె | టింగియుండనంతం దనకువ
సుదేవుండుపట్టుబడెననిచ్చెప్పినదూతయు | నమ్మయాకాశేబరంబునక్షణంబవిచిత్రం | బుగామాయంబై పోయె | దదనంత
రంబుక॥ మునులపుడుగొందఱచటికిఁ | జనుదెంచిమోహియైసజలజాతా | తున్దనుఁగొనినమధికభక్తి | నిన్దయంబునఁబ
లికిరంతవిష్ణుఁజిష్ణుఁ॥ సీ॥ కమలాక్షునర్వలోకములందు | నర్వమానవులుసంసార | నానావిధైకమః | భాభిమగున్తైతుదిఁ
దేర నేరకవికలత్యమునఁబొందువేళని | న్నుండలచిడుఁఖంబులుదరియింతురట్టి | సద్గుణనిధివై దేవకోటకెల్ల | బట్టుకొమ్మైపర
బ్రహ్మభృగబాగఁడిపరమయోగీశ్వరప్రకరగూఢ | పరచిదానందవివృతాపమున | వెలుఁగుదనఁఘనీ | వేడనీచజన్మాత్మజని
తఁఘనభయసేహమోహశోకంబు లేడ | ననుచునంత్రుతిచేసివారటిగి | రంత॥ చ॥ హరితనమీ | దఘోరనిశితాశుగజాలము
లేయుసాల్వభూవరువధియింపఁగోరి | బహువారిదనిర్గతభూరివృష్టివి | స్ఫురణనమానతీ | వ్రశరపుంజములన్దగనంబుగఁప్పి
త్రచ్చరరిపుమాళిరత్నమునుజాపమువర్తముఁ | మ్రుంచివెండియుఁ॥ మ॥ వితత్క్రోధముతో | డగ్న్యష్టుఁడుజగద్విఖ్యాతశో
ర్యక్రియో | ధృతశక్తిన్దండిఁద్రిప్పిమింటమెఱుం | గుట్టంబుగాఁబరన్దు | గ్రతచరచగ్గదవై చిత్రంచెవెనఁజూర్ణంబైధరఁ
రాలనా | యతభూరిల్లిపురాభమున్నహితమా | యాశోభమున్నభముఁ॥ వ॥ ఇట్లుకృష్ణుండుమ్మ | యావిమానంబగుమయ
నిర్మితమాయావిమానంబునిజగదాహతిని | తింతతునియలై సముద్రమధ్యంబునందో | రుంగఁజేసినసాల్వుండుకో | జలువెటి
కినభుజగంబుభంగిగండఁగివిన్న | నైవిగతమాయాబలుండయ్యును | బాలివోవనిబీరంబునవసు | ధాతలంబునకుడిగియాగ్ర
హంబున॥ క॥ కరమునఁబవిధిభమగుభీ | కరగదధరియించికదియఁ | గాఁజనుదేర | మ్మరహరుఁడుధృతిసాల్వునికరమగదాయు
క్తముగనుఖండించెన్దపా॥ క॥ అంతంబోవనికిమకన | నంతుండువిలయారగ | మండలాయతరుచిడు | గ్గాంతంబగుచక్రంబు
ని | తాంతంబుగఁబూన్చిసాల్వధరణిపుమీ | డఁగ॥ క॥ గురుతక్షేపై చివెనభా | సురకుండలమకుటరత్నశోభితమగు | తిచ్చిరము

శ్రీకృష్ణుండుదంతవక్త్రునిసంహరించుట శి

వడిఁచ్రుంచెనిం | చ్రుడు | వరకులిశముచేతవృత్తవధియించుక్రియఁ॥ వ॥ ఇట్లుమాయావియై | నసాల్వుండును సౌభకంబు
సుగృష్ణుచేతంబాలియటగనుం | గొనినిజసఖులగుసాల్వపాం | ధ్రకశిశుపాలభూపాలకులకుఁబరలోకమై | తివాటిందిదం

తవ క్షుంధతీభీషణాకారంబుతోనప్పుడు॥ చ॥ పెటపెటంబుండుగీటుచును బెట్టుగఁగ్రోయుచుఁగన్ను శ్రేవలఁజిటచిటవి
స్ఫులింగములు విందును హేమాద్ధతిపాదఘట్టన॥ న్నెట్లనివై ధరిత్రవడకాడవడిన్దదకేలఁచిప్పును॥ వీటమిటనుండుజేస
వినిమించుచివాకరుఁబోలియుగ్రతఁ॥ చ॥ వడిఁజను దేరఁజూచియుచువల్లభుఁడల్లముపల్లవింపన॥ వ్యవంగదకేలఁబూరిరథ
మున్రయమొప్పుఁగడిగియుగ్రత॥ వడఁగివిరోధికి న్నెదులుగాఁజనవాడతినిచవ ద్రివై॥ యడచుచునట్టహాసముఖుడైవ
లఁచేఁగదఁచిప్పునుకౌహరి॥ వ॥ కనుగొనిపరిహాసోక్తులుగానిట్లెయెనీవునుచియభాగ్యంబుకతంబునంచేసి నేడునా
దృష్టిపథంబునకుగోచరుండవైతిమి త్రప్రోహివై ననిన్నమాతులేయుండవనినన్నింపక దేహంబునందువర్తించును
గ్రవ్యాధినియాపదాశ్రీయలనివర్తింపంచేయుచిత్తేకునివందంబునబాధురూపతాత్రవుండవుగావునవంభోలిసంరం
భగంభీరంబై ననుచియగదాచండవతింబరేతనివాసంబునకనిచిమున్నునీచేతనిహతులైననాచునఖిలఋణంబుచిత్తు
ననిదుర్భాషలాహుచుడగ్గరి॥ చ॥ పెనుగదఁబూన్చిపృష్ఠుతలఁజెట్టుగఁమొత్తిననంకుకౌహళిన్దనలెడిగంధసింధురముతై నడి
దానవభంజనుండుపె॥ పుననిజభానమానగదఁబూరిబలంబునఁచిప్పినంతవ॥ క్రియరముంబగిల్చినగురుల్లొనుచున్రు
ధిరంబుగ్రుఘుఁచు॥ వ॥ తక్షణంబువర్చరాకారంబగుదేహంబుతో॥ నెఱులుచు నేలంగూలికేళపాశంబులు చిహ్నాలువ
డందన్నకొనుచుఁ బ్రాణంబులువిడిచె నప్పుడునిజులభూతంబులునాశ్వర్యంబుమొందుచుద్ధాత్రంబుననుండియొక్క యే
సూక్ష్మతేజంబు వెలువడిగోచించునిదేహంబుప్రవేశించెనయ్యవసరంబునన గ్రజువారణంబుగనుంగొని పిమ్మిందైకనుం
గవలగవ్యుష్మజిల్లిచిమానుండుగాలానలజ్వాలాభీలకరాశంబై వ్రాలుకరవాలంబునుంబలుకయుగేలంబాల్చిదామో
దరుడెనకుంగవయులయుంగనుంగొని॥ చ॥ జలరుహలోచనుండునిజసాధనమైతనరారుచక్రమునన్వలనుగఁబూన్చివై పన
చివారకవానిశిరంబుఁద్రుంచెన॥ బృలియుండుసౌభసాల్వశిశుపాలిసహౌదరశస్యహౌదరావలలపధింపితశ్రుల
మువారిసనేకులద్రుంచెనిగతి॥ అయ్యవసరంబున॥ క॥ సరమునియోగినురాసురగరుహరగసిద్ధసాధ్యగంధర్వనభాశ్చర్య
కిన్నరకింపురుషులుహరిహహినునుతించిరచ్చుతానందముల॥ వ॥ మఱియునస్మరోజనంబులుసృష్టంబులుసలవడేల్తులు
గునుచువర్షంబులుగురియదేవతూర్యంబులవార్యంబులై మొఱయుచువృష్టిత్రవరులుసేవింపం బుమానందంబునుం
బొందినిజజిజయాఁకితంబులై నగీతంబులువందిజనంబులునంకి గ్రనంబుసేయనలినోహరవిభవాభిగానంబునునూత
నాలంకారయుక్తంబునై నద్వారకానగరంబుశుభముహూర్తంబునం బ్రవేశింపంజను నెడ॥ క॥ పునసకులుపరులులాజ
లుగురుసౌధాగ్రములనుండిగురియఁగవికచాంబురుహాక్షుండంబుపురవరహద్ధింబొచ్చెవైభవంబులారక॥ వ॥ అట్లు
యోగీశ్వరేశ్వరుండనుచుగ్గుడై శ్వర్యసంపన్నుండును, చఖిలజగత్స్వగుండునునైనపురుషోత్తముండునుఖంబుననుండె
నంత॥

—శ్రీ బలరాముండుతీర్థయాత్రపంచమటశీ—

క॥ కారవపాండవపురుషున॥ కారంభమెరింగితిగ్ధయాత్ర నెవముగా॥ సీరాంకుండుభయకులులరు॥ నారయసముండగుటం
జేసియరిగెనరేం ద్రా॥ వ॥ అట్లుచని మొదలంబ్రభానతీర్థంబునవహగాహనంబుచేసి, యంచుదేవ॥ పిశ్యగర్వణంబులసం
ప్రీతిం గావించిమిమలతేజోధనులగుభూసురప్రవరులుననతోనరుగుదేరంగడలిచని క్రవంబునసరస్వతీయు, బిందునరో
వరంబును, చక్రతీర్థంబును, విశాలానదియు, సరయువు, యమునయు, జాహ్నువియునుంగనుంగొనుచు, నచటనచట నవగా
హనంబులును, దేవర్షి పిశ్యగర్వణంబులును, బ్రాహ్మజనంతర్వణంబులును, భూసురయుక్తంబైనభువుచుంజని సకలలోక
స్త్రవ్యంబును, నిఖిలమునీశరణ్యంబునగునైమితారణ్యంబుసౌద్ధియంచుడిగ్గున క్రంబునడుపుచున్నమునిజనంబులంగనుం
గొనిన, వారలుప్రత్యుత్థానంబుచేసి రామునకువినతులై యాననాహ్వాదిపూజావిధానంబులుగావించినసతండును బ్ర
ముచితమానసుండగుచునవరివారంబుగాఁగూర్చున్నయెడ॥ క॥ ఆ నెఱిందనుఁగనిప్రత్యుత్థానసహస్థారవిధులుదగనడువక
పెంపూనిసమీరముపేనా॥ సేనుండగుసూతులేముషీవిభావుత॥ వ॥ అట్లున్నయతనిసమీపంబుననున్నవిప్రవరులంజూచి
రాముండురోపించి, వీడునన్నుంగనిలేవకుండుటకుహేతువెయ్యదియొక్కో, యీప్రతిలోపజాతుండుమౌనిగణనభాష్ట
లంబునందాసెక్కముఖ్యంబువోలెమరభిమానంబునశక్తిమనుమనివలనంగొన్నికథలుగాథలుగాఁగఱచి పిదపగర్వణ్య
నివిధంబునవజ్జివీగెడునిట్టిచాత్తుండభ్యసించువిద్యలెల్లనుమనంబునవిచారింపిచూచినహదకారణంబులుగాని సత్వగు
ణగర్వింబులుగావుధర్మసంరక్షణంబుసేయనవతరించినమాకునిట్టిమప్తమధ్దనంబవశ్యకర్తవ్యంబనితలంచిచాస్త్రంబున
ధరించినకుశాగ్రంబుననాసూతునిపధించినకక్కడిమనీం ద్రులెల్లహాహాకారంబులతోడందాలాంకునింజూచియిట్లని॥

క॥ అనఘాయతనికిప్రవృత్తసనమిచ్చుటఁజేసినివుచనుదేనితఁడా॥ సనముడిగఁడయ్యెనింతయుమునునీమది నెఱుగనర్థ
•••••

ముంగలదెహరిక॥ ఎడింగెటింగి బ్రహ్మహత్యాదురితంబుననీమనంబుదూఁకొనెఁబాపి॥ ఉత్తరణప్రా యశ్చిత్తముదొరఁ
కొనికాపింపుచుయ్యదుగ్ధనహరణా॥ వ॥ అవియునుంగాక పరిచుపాపనుండనైననీపుధర్మంబుదప్పిన నెవ్వరుమాన్సంగలకు
కాపునఁద్రా యశ్చిత్తంబునైకొనినచువకున్నగ్ధంబునిలువఁగ్లుగావునదీనికింబ్రతీకారంబువుట్టింపుచునినతండునా
రలంగనుంగొనితామనంబుననిట్టిపాపంబు సేయబడియెదీనికిముఖ్యపక్షంబైన ప్రకృతియెడింగింపుండు వీనికినాయువు
నుబహుసత్వంబునునొసఁగిన మీకీప్రంబును నేనైనైనా యోగవహిమచేఁ బుగ్గవీతుంగావింతునన నమ్మనులునీయో
గమాహాత్మ్యంబునమానెట్వధంబుననై నగతండువ్యక్త్యగుండుగాకుండునట్లుగావింపుచునినతండుండఁజూచి య
ప్యహంక॥ ధాత్రీవరసముఖి చా॥ శ్రుండుహలపాణివలికెప్పలి నాత్మానై॥ పుత్రనామాసియ నెడిపవిశ్రుతివాక్యసరణివి
శేదంబగుటక॥ క॥ ఈసూక్తినునెప్పుడును॥ హాసత్వమునాయువునుననాహయమునువిద్యాసాహధ్యముగలిగినుధీనస్త
మలారయాక్షిణివలిగ్లుక॥ వ॥ అనిసూతుంబునర్జివితుంగాఁజేసిమునులంబూదియ్యునియె॥ గీ॥ పనెఱంగకఁజేసినయా
యవజ్ఞ॥ కాంతిప్రేండుంగ నేయభీష్టంబుమీను॥ దానిగావింతుననినమోడలంబునెండు పలికిరత్తావనులుపాలపాణింజూచి॥
చ॥ హులధరయల్వలుచునుసూరారితనూజండుపల్వలుండునా॥ గలఁడొక దానపుండుబలగర్వములంబ్రతీవర్వసుండునం॥
జలమునవద్దిమానవనకొలలమూత్రసురాప్రసూయవిల్వలలమఱోలి మైంగురిసిపాడటజేయునుయజ్ఞవాటమల్త॥ వ॥
కాపుననాచుప్తదానపుంప్రగమలయనాకుంగరంబునంతనంబగునంతమింఁదనీపువిహలచిత్తుండనైభారతవర్షంబునంగల
శీర్షంబులుద్యావతహానంబులవగాహనంబుసేయుచున్నై ననర్వపాపనిష్ఠులియగుననివలుకునంతంబర్వసమాగమంబైన
న॥ సీ॥ మునులుయజ్ఞశ్రీయోగ్ముఖులొలగనుంగొనిపఱతేందియసురతధ్వవనములనురక్షవిజ్ఞాత్రసురామాంసజాలం
బునించిహేయంబుగావించి పెలుచు॥ జెంధూలిగాలునుజెల్లులునురలేడిచక్రానిలమువీచిచలనపుడు॥ కాటుకకొండ
సంగతిఁబోల్చు మేనురాత్రుత్తశ్రుతేశసమాజములును॥ నవ్యవర్షాంబరముభూరినాసికయును॥ కటకమిడిశ్రుఙ్ఘినివ్వలు
గ్రహుర్దృష్టి॥ త్రేలుపెదపులుదీర్ఘకరాభిజిహ్వా॥ కయునుముడిపడ్డబొవలునుగలుగువాని॥ మహాప్రగ్ధర॥ కనియోదా
లాంకుండువ్యతేటవటులనటతా॥ లడంతాభశూలుక॥ జనరక్తాశిక్తతాలున్ననుధికసమరోత్సాహలోలుక॥ గోరా॥
నిశుల్యోదగ్రవంష్ట్రానితశిఖికణాచ్ఛాదితాశాంతరాళుక॥ హననవ్యాపారశీలున్నతిదృఢఘననుస్తాస్థిమాంకకారా
ళుక॥ డ॥ వెండియంగ్రొమ్మెంబులుమివీధివెలుంగగనుల్లనగ్ధదా॥ డండముగేలఁద్రిప్పుచునుదారతరాబలభక్రడా
సురో॥ దండవిభూతుకొమ్మనలదారుణలాంగలముల్లలంపమా॥ ద్రాండనిభంబులైయెదుఁదక్షిణమూత్రనదోదిసన్నే
సక॥ వ॥ అట్లునన్నిహితంబులైనతనకార్యసాధనలబులగుజగసాధనంబులుధరియించియప్పుడు॥ చ॥ గగనమునంజరించును
రకంటగుక్కరముచేలినాగటక॥ దగిలిదిరోకతెల్లిజెడినంబుడరకనడునెత్తిమొత్తినక॥ భుగభుగనెత్తురొల॥ నిలబోరిగి
లంబుడెవగ్రధారచే॥ దెగిధరంగూలుభూరిజగలేధరముకబరణంపబెట్టుగాక॥ అట్లుపల్వలుండునుడిసినక॥ మునిపరులు
గాహపాలునిచినుటించిరేయివేలవిధములవృత్ర॥ మనిమినియుంప్రనినమరులు॥ వినుతించినరీతిసపుడువిహలచరిత్రా॥
గీ॥ అంతనభిషిక్తుఁజేసియశ్యంతసురభి॥ మంజూలాన్ధానకంజాతమాళికయును॥ నందితాభరణవృషదివ్యాంబరములు॥
నగ్ధినిద్దినదాల్చియాహలధరుండు॥ క॥ దేవేంద్రుఁబోలియొమ్మెను॥ ధీవిలసిగుండగుచుమునితలిన్దీక్షింతులక॥ సేవించు
చుఁగతిపయవి॥ ప్రావలిచసుదేరఁగొశికాభ్యంబునకుక॥ వ॥ దనియచ్చహానదింగృతస్సానుండైయచ్చోటుఁబాసినరయు
పునందుగ్రుంకులిడిప్రయాగనవగాహనంబుచేసిదేవర్షిపితృతర్పణంబులాచరించిపులస్త్యాక్రమంబుసోద్యుగివఁటించ
ర్మిందిగండకీనదినుత్తరించివిదళితభవపాశయగుచిపాశయందుఁదోగిశోణనదంబుననాస్థావితుండై గయనాడిగంగా
సాగరంబువర్ధించి మహేంద్రనగరంబునకరిగి॥ క॥ రాముఁడుగనుంగొనెభాగ్రవ॥ రాముకరజనీతకులధరావరగగను॥
త్రామున్ననుతసుగుణస్తోమస్తారుణ్యసీమునుజనలలాముక॥ గీ॥ కనినమనగరించికాతుకంజెలరార॥ నతనివీడుకొనిహ
లాయుధండు॥ గొమసుమిగిలినప్రగోదావరికినేగి॥ యందుఁదీర్ఘమాడియచటుంగదలి॥ వ॥ వేణాపంపాసరస్సులంజూచిభీ
మనదికేగియందుగుమారస్వామినిదర్శించి, శ్రీశైలంబునకుంజనివేంకటాచలంబుదర్శించి, కామకోటితక్షిణిరీక్షించి,
కాంచీపురంబుఁగాంచి, కావేరికిఁజనియచ్చహాహినినవగాహనంబుచేసి॥ ప్రగ్ధర॥ సేవించెవ్రంగధామున్గీతనివహ
వయస్సింధునంపూర్ణస్తోమ॥ న్నావేరిచుధ్యసీమున్వనకలుషమహాకాలకూటోగ్రభీము॥ ద్వేవారిశ్రీవిరామున్దీవిజవినుత
సదీపితానంతరామున్దీవిజ్ఞానాభిరామున్దీభువనవిల్వనదైవతాసార్వభౌముక॥ వ॥ అచ్చోటువాసివృషభాద్రిశెక్కి
హరిత్రైత్రంబుద్రోక్తిగ, మధురాపురంబునకటిగి, సేతుబంధనంబుమెట్టియచటంబదివేలపాడిమొదపులభూసురులకిచ్చి

రామేశ్వరుండర్పించి, తామ్రప్రస్థకింజనిమలయాచలంబెక్కియగన్మృనింగనినమన్సరించి, దక్షిణసముద్రంబుదర్పించి
 కన్యాఖ్యుగ్రాదేవినినుపాసించి, పంచాపురసంబనుతీర్థంబుననుపష్టావ్యంబాచరించి, గోకర్ణంబుననిండుమాగ్నిదర్పించి
 ద్విపవతియైన కామదేవిగీర్తించి, దాటిపయోష్ణినిదర్పించి, నిర్వింధ్యగఁడచి, దండకావనంబునకటిగి, మాహిష్మతీపురంబు
 నవసించి, నునుతీర్థంబునందాడి, క్రష్ణాట్రభాసతీర్థంబునకువచ్చి యచ్చటిప్రాప్తానజనంబులవలనంబాండవభార
 గాఘ్నరిభండనంబునందునకలరాజలోకంబులుంబరలోకగతులగుటయు వాయుచందనసుయోధనులుగదాయుధసన్న
 ఘ్నలగుటయు నెఱింగివారలవారిండుతలంపుననచ్చటికింజనిగీ॥గర్వనందనుఁడనకుంపదనముసేయు॥ కృష్ణులనుమామ్రీసు
 తులనీక్షించియేమిచలుకకుగగదాదండపాలులగుచుఁగ్రోధమునఁబొంగుభీమదుర్భేదనులను॥ చూచివారలదాయంజని
 యిట్లనియె॥ సీవీరపుంగవులారవినుఁడుమీలోపలభూరిభుజాసత్వముననొకండు॥ ప్రకటితాభ్యాససంపద్విశేషంబునను
 క్కంఠునధికుఁడైయుంటఁజేసి॥ సమబలుటలుగానఁజర్పింపఁగొనింజుజయమొక్కరికిలేమనమరమాండు॥ గాననూటక
 పోరఁగానేలమీకినివారింపనవ్యోన్యవైరములను॥ నడరితొల్లింటిమర్భాషలాశ్చలండుఁడలదితద్భాషణములుపథ్యములు
 గాక॥ మొక్కలంబునఁబోరనాముష్టికాను॥ రారివీక్షించివీరిశుభాశుభములు॥ వ॥ ఎట్లుగావలయునట్లయ్యెడుంకాకయని
 యచ్చటనిలువకనుగ్రసేనాదిబంధుప్రకరంబులుపరితోషంబున నెవఁగ్గొనద్యారకాపురంబుసోచ్చియందుండిమగుడినై
 మిశారణ్యంబునకుంజనియమ్మనిపుంగవులనుమతింపనచ్చొటనొక్కమఖంబుగావించిపహుదక్షిణలాసంగియందితజ్ఞాన
 పరిపూర్ణులగునట్లుగావరంచిచ్చిరేవతియునుందానునుబంధుజ్ఞాతీయుతంబుగానవబృథన్నానంబాచరించియనంతరంబు
 చ॥ విలసితమాల్గవందనసవీరిభూషణరత్నవస్త్రము॥ లావులుపుగఁదాల్చియందితఃపూరితదలిరైనుమూర్ధచంద్రికా॥
 కిలితసుధాంశులేఖయెనకంబెనఁగనిజబంధులోచనోత్పలచయముల్లసిల్లఁబరిపాండురచారుయశోవిలాసుఁడై॥ వ॥ ఇ
 వ్విధంబునననంతుండు, నప్రమేయుండు, మాయామానుషవిగ్రహుండు, ననంతబలశాలియునై నటలదేవుండరిభవంబు
 ననిజపురంబుప్రవేశించినుఖంబుననుండెనఁచెప్పివెండియునిట్లనియె॥ క॥ హరిధరుఁడమర్త్యచరితుండలఘుభజాబలుఁ

— శ్రీ కుచేలోపాఖ్యానము. శ్రీ —

సొనర్చునచ్చుతకర్పంబులుపెక్కునాల్గుమొగములు॥ గలమేటియులెక్కవెట్టగలఁడనరేంద్రా॥ చ॥ అనినమునీం ద్రుగ
 క్కొనిధరాధిపుఁడెట్లనుబర్హవత్రలో॥ వసునియనంతవీర్యగుణసంపదవేమరువిన్ననై ననుద్దనియచి శ్రమచ్యుతకథావిభ
 వంబొకమాటువీనులన్నినినమనోజపుష్పశరపిఘ్నండునై నవిరాళిసొందఁడే॥ అదియునుంకాక॥ చ॥ హరిభజియించుహ
 ప్రములుహస్తములచ్యుతుఁగోరి॥ మొక్కుత॥ చిరముశిరంబుచక్రధరుఁడేరినది శ్రమచి శ్రమిందిరా॥ వరుఁగనుదృష్టిదృ
 ష్టిమూరవైరినుతించినవాణివానియి॥ కరుకథలానుకర్ణములుగర్ణములైవిలసిల్లుఁబోభువి॥ క॥ హరిపాదతీర్థసేవాప
 నుఁడై విలసిల్లునట్టిభాగవతునిస్ఫురితాంగములంగములాపరమేశ్వరునెఱుఁగనాకుఁబలుకుమునీంద్రా॥ సీ॥ అనుడువేద
 వ్యాసతనయుఁడాయభినున్యతనయునిఁజూచియిట్లనియె॥ శ్రీతి॥ జనవరగోవిందసఖుఁడుగుచేలుండునానొప్పొవ్రుండు
 మానధనుఁడు॥ విజ్ఞానరాగాదివిరహితస్వాతుండుశాతుండుధర్మశ్శేలుఁడుఘనుఁడు॥ విజితేంద్రియుఁడుబ్రహ్మవేద
 దారిద్ర్యంబుబాధింపవీరులఁగార్పణ్యవృత్తివధుగఁబోవకతనకుదానబ్ధినట్టికాసుపదివేలవిమగముల్గాడలంచి॥ యా
 త్తమోషించిపుత్రదారాభిరతు॥ యొకవిధంబుననడుపుచునుండునంత॥ సీ॥ లలితపతిప్రతాలికంబువంశాభిజాత్యదద్భా
 ర్యమస్పహవరిక్రమిడచేగడనొచ్చిపెదవులుదడుపుచుశిశువులాకటిచిచ్చుచేఁగ్యశించిమలమలమాడుచుమానసంబె
 యియంగఁబెట్టెఁరెముమాకుఁబెట్టుచునుచుబ్రతభాజనధృతపాణులైతనుఁజేరివేదదవీనులుచురఁజూడినట్లయైననొక
 వాఁడువగదినిజానివాధుఁ॥ జేరియిట్లనివలికెసోజివితేత॥ శబ్దముట్టాడునిట్టిపేదటికమిట్టునొంపదీనికుపాయమూహిం
 పవైతి॥ అనిమాటియునిట్లనియె॥ గీ॥ బాలసఖుఁడైనయష్టర్షవత్రనేత్రు॥ గాననేగిదరిద్రాంధకారమగు॥ లైసమమునుధ
 రింపుముహరికృపాక॥ బాతురవిదీప్రపడసచహాత్సరీపు॥ నుఱియును॥ చ॥ వరకుండుసాధుభక్తజనవత్సలుఁడాత్మరణ్యుఁ
 డొదిరా॥ వరుఁడుదయాపయోధిభాగవంతుఁడుఁగృష్ణుఁడుదాంతుశ్శరీ॥ పురమునయాదవప్రకరముల్బుజియింపఁగనున్న
 వాఁడుయిట్లగిరినినిన్నుజూచివిభుండవృద్ధుఁడనునమానసంపదల్॥ మ॥ కలలోనందనుమునైటుంగనివహాకష్టాత్తుఁ
 డైనట్టిమ॥ ర్భలుఁడాపశ్యనుయంబుననిజపదాజ్ఞాతంబులుల్లంబులో॥ దలఁపన్నంతనమెచ్చియాత్రిహరుఁడైతనైన
 నిచ్చున్మనిశ్యలభక్తీన్బుజియించువారికిఁడడనంపద్విశేషంన్నతుల్॥ క॥ అనిపలికిననమ్మానినిసునయోక్తులకలరిభూమి
 సురుఁడాకృష్ణుఁడైననేగులయిహపరసాధనమగుననిమిదిదలంచితనసతితోడ॥ గీ॥ నీవుసంపన్నయట్లరాజీవనేత్రుపా

దపంచులూ శ్రయింపంగఁజనుటపరమశోభనమాచక్రపాణికిపుడు॥ గానుకేమైనఁగొంపోవఁగలదెనునకు॥ ౧॥ అనినన
య్యింతయోగకాయనుచువిభునిశిధిపస్త్రంబుకొంగునఁబృథుకతండులములనొకకొన్నిముడిచినేయ్యమునననుపఁజ
నియెగోవింపదవ్యనోత్సహియగుచు॥ అట్లుచనుచుండనమనంబున॥ సీ॥ ద్వారకానగరంబునేరీతిజొత్తునుభానురాంతరి
పురవాసిమైన॥ యప్పుండరీకాత్యుచితేతునెట్లుంగిదర్శింపఁగలమెతద్వారపాలు॥ రెక్కడివిప్రుండవిందేలవచ్చెదవనియ
డ్లపెట్టిరేనపుడువారి॥ కేమైనఁబరిధానమిచ్చిచొచ్చెదనన్నమాహింపవర్థశూన్యండనేను॥ నైననాభాగ్యమతనిదయా
ర్థశ్రీకృష్ణి॥ గాకతలఁపొయఁగావొండుగలదెయ్యతఁడేలనన్ననుపేక్షించునేటిమాట॥ లనుచునాద్వారకాపురమపుడుసా
చ్చి॥ ప॥ అట్లుప్రవేశించిరాజమార్గంబునంజనివనిక ట్ట్యంతరంబులుగడచివడిముందల॥ సీ॥ విశదమైయొప్పుపోడశనహ
స్రాంగనాకలితవిశాలసంగతిఁదనర్చి॥ మహనీయతపసియమణిమయగోపురప్రాసాదసాధవార్త్యములుసూచి॥ మనము
ప్రహ్లాదమమునుబొందఁగతునుచ్చిసంతోషబాష్పముల్బడికొనంగఁగి॥ బ్రకటమైపిలసెట్లుమొకపథామణిమందిరముననింతు
లుచానురములుపించినరచ్చుచుసాంసరూలికాతల్పముందు॥ దానుఁబ్రయయునుబహువిదోదములఁదనరి॥ మహితల్లా
పగ్యునుప్రభుకృష్ణుడు॥ వనఁగఁజూపుటపుండరీకాయతాత్ము॥ సీ॥ ఇందివరశ్యామువందితను॥ త్రాముఁగరుణాలాలుభా
సురకపీలు॥ గొత్తభాటకాయఁగామితవంధారుసురుదిరలావణ్యసురశరణ్యు॥ హర్యతునిభమధునఖిలలోకారాధ్యు
స్సువచక్రహస్తజగత్ప్రేతప్రభుగతులాధిపయానుగౌశేయపరిధానుఁబన్నగశయనునెజ్జాతనయను॥ మకరకుండలసద్భూ
షుమంజుభాషు॥ నిరుపమాకారుడుగ్ధసాగరవిహారు॥ భూరిగుణసాంప్రయదుకులాంభోధిచంద్రు॥ విష్ణురోచిష్ఠజిష్ఠున
హిష్ఠుఁగృష్ఠు॥ మ॥ కనిదాయంజనునంతఁగృష్ఠుఁడవరతఁగఁజూతుండపేసె॥ ప్రునినత్రాంతదరిశ్రవీడితుఁగృతీభూతాం
గుణిష్ఠాంబురు॥ న్నవగృష్ఠాతురచిష్టహాస్యనిలయుష్ఠండ్లోత్తరీయున్లుచేలునినల్లంతనెమాచినంబ్రమువిలోలుండెడిగెద
ల్పముకాకకకరమగ్ధిసెమలుగాఁజనిపరిరంభణమాచరించుంధుస్నేహాస్ఫురణదోడ్డెచ్చినమాదరమునఁగూర్చుండఁ
బెట్టెంచనతల్పమునకా॥ ౧॥ అట్లుకూర్చుండఁబెట్టి నేయ్యమునఁగనకకలశసలిలంబుచేఁగాల్గుడికిభక్తిఁడజ్జలంబులుదన
నప్రకమునఁదాచ్చి॥ లలితవ్యగమదఘనసారిమిళితమైన॥ ౧॥ కులయజముమేవజొచ్చిల్లనలఁచియంత॥ శ్రమమువాయం
గఁదాశవృంతములచినరి॥ బంధురామోదకలితధూపంబులూసఁగి॥ మించుమణిసీపములనివారింపినుజేయు॥ ప॥ సురభికుసు
మమాళికలునిగముడించుటిమికదూరమిళితతాంబూలంబులిడిధేనువునొసంగిసాదరంబుగాస్వాగతంబడిగినవృషదవ్వి
ప్రమేనంబులకాంకురంబులంకురింపనానందబాష్పజలవిందునందోహుండయ్యెనట్టియెడంబజ్జలోచనుండుమన్నించు
నంగనాచుణియగురుక్షిణికరకంకణంబులుమెఱయంజానురలుపీవండ్జ్జాతవాతంబునఘర్తనలిలంబునివారించుచుండం
జూదిశుద్ధాంతకాంతాజనంబులుగునంబుననమ్మతంబందియున్లనిరి॥ ఉ॥ ఏమితవంబుఁజేసెనొకొయ్యాధరణీవిజోత్తముం
డుతొ॥ ల్యామునయోగిసింపురమపాస్యకుండైతనరాదునిజగ॥ త్స్వామిరమాధినాథునిజతల్పముననన్దసియించియున్న
వాఁడిచుహనీయమాచితెనయేమనిపుంగవులెంతవారులుకా॥ అదియునుంగాక॥ చ॥ తనవ్యదుతల్పమందువనితానుణి
యైసరమాలలామసా॥ దునునెడఁగాఁదలంపకయదుప్రవరుండెమఱేగిమోదమున్దనుకఁగఁగొనించియుచితశ్రీయ
లస్ఫురితుష్టఁజేయుచున్వివయమునన్సృజించెధరణీమరుండెంతటిభాగ్యవంతుండో॥ అయ్యవసరంబున॥ క॥ మురసంహరుఁ
డుగుచేలుని॥ కరముగరంబునఁదెగుచ్చికడకన్యనమా॥ గురుగృహమునవర్తించిన॥ చరితములనికొన్నినుడిచితరుతమటి
యుకా॥ సీ॥ బ్రాహ్మణోత్తమవేదపాఠనలబ్ధవత్తుతగలచారువంశంబువలనఁబరిణయంబైనట్టిభార్యసుశీలవర్తనములఁద
గభవత్సదృశయగునెతలఁపగృహతేగ్రధనదారపుత్రాదులంచునిచిత్తంబుచెందకుంటాతొచుచున్నదియేనుచుదిలోక
సంగ్రహార్థంబుకగ్నాచరణంబునేయుగలిమనంబునఁగానుమోహితులుగాక॥ నగ్ధిమైపిహితకర్తంబులాచరించి॥ ప్రకృ
తినంబంధమునుబాసిభవ్యనిష్ఠఁదవిలియుంచురుగొందలుత్తములుభవిని॥ అనిహణియునిట్లనియె॥ క॥ ఎఱుంగుడెగురుమం
దిరమున॥ వెలమైప్పుఁగమనకునతండువెలయఁగఁడెలుప॥ న్నెఱుఁగఁగవలసినయర్థము॥ తెఱిగిపరిజ్ఞానమహిమలెఱుఁగు
టలెల్లెకా॥ అనిమఱియుగురుప్రశంసనేయొదలంబియున్లనియె॥ ౧॥ తిమిరియజ్ఞానతిమిరప్రదీపమగుచునవ్యయంబైనబ్ర
హ్మంబుననుభవించు॥ భరితనశ్శుంఘనతరగ్ధునిరతుడతుల॥ భూసురశ్రేష్ఠాఁడనఘండుబుధమతుండు॥ ప॥ అమ్మహాత్ముని
వలననకలవణ్ణాశ్రమంబులవారికినేనువిజ్ఞానప్రచుండనగుగురుండనైయండియు॥ గురుభజనంబువరమధర్మంబనియాచ
రించినదిగావున॥ క॥ భూసురులకెల్లముఖ్యుండ॥ నైసకలకులాశ్రమంబులందులనెపుడుకాధీమజ్ఞానప్రచుండన॥ దేశికుఁ
డననొప్పుచుందుధృతిసెల్లెడలకా॥ ౧॥ అట్టివణ్ణాశ్రమంబులయందునగ్ధికుశలులగువారినిఖతైకగురుండనైననాదువా

కృంబుచేభవార్థవముపెలుపదాఁటుదురుమత్తపాంబుజస్థానవరులు॥ వ॥ అదియుమంగాకనకలభూతాత్మకుండనైన
యేనుతపోవ్రతయజ్ఞదానశనదమాచలచేతసంతసంపనుగురుజవంబులఁబరచుభక్తిసేవించువారలంబరిణిమంతుననిశె
ప్పినుజీయుమనముగురుమందిరంబుననున్నయెడగురువత్సనియుక్తులమైయింధనార్థంబడవికింజనియెడ॥ స॥ ఘుమఘు
మారావసంకులఘోరజేమూతవటలసంధన్నాశ్రభాగమగుచుఁ జఱులఝంఝానిలోత్పాటనముద్భూతనానావిధజం
తుసంతానమగుచుఁజండదిగ్బేదండతుండనిభాఖండవారిభారాపూర్ణవసుభయగుచుఁ విద్యోతమానోగ్రఖద్యోతకీరణ
జిద్విద్యుద్యుతివచ్చటావిభవమగుచుఁనడరిజడిగురియనినుఁడునస్తమింపఁబూరినీరంధ్రనిదాంధకారమేచిసూచికాభేద్య
మైవస్తుగోచరంబుఁ గానియట్లుండెనునమునవ్యానఁదడిసి॥గీ॥ బయలుగొందియుఁజెనుమిట్లువల్లములునుఁరహితసహిత
స్థలంబులేర్పడువరాకఁ నున్నయత్తజీమనమొకరొకరిచేతు । లూతగాఁగొనినడుచుచునుండనంత॥ క॥ చినచినసవ్వ
డునుడుగకఁచినరెడివలిచేతవడఁకువిడవకఁ మనముఁ న్ననచెడిమార్గముఁగానకఁ మనలితమంతటనునంశుమంతుడఁబొడ
చుక॥క॥ తెలతెలనారెడిచేతఁగ్గలకలనువలికెఁబడిగణమెడలఁబ్రిమిలనిప్రాప్తపాడుపునఁ ధభభయమమెఱుఁగుచి
గ్వితానమునిండె॥క॥ అప్పుడుసాందీపుఁడుమనఁబొప్పరయుచువచ్చివానసోకుననువలిఁ ద్రెప్పిల్లులఁగగఁభేదంబుపుటలం
బలికెనకటయోవటులారా॥వ॥క॥టకటయట్లుమాకొఱకుఁగాఁజనుదెంచినహాటవిన్నముఁతొటపరిపీడనొందిరిగావున
శిష్యులుమాఝిఁబునిగుటకిదికారణంబునమహారెడిఁబోయిలఁబొడిమీకువిఁ ప్పుటధనబంధుదారబహుపుత్రవిభూ
తిజయాయురున్నతుల్॥ క॥ అనిగారవించియాయనఁచునలగదోడ్చెనుచునాత్మచంద్రిరమునకుఁజ్జనుదెంచుటలెల్లనుగీ॥
మనమునఁదలఁతేయటంచువజీయున్బలికె॥ వ॥ అనఘామనమధ్యయనంబుసేయుచునన్యోన్యస్నేహవాత్సల్యంబులం
జేయుకృత్యంబులుమఱువపుగదాయనియవియెల్లందలంచియాడుమాధవుమధురాలాపంబులనియితనింగనుంగొనికు
చేలుండెల్లనియె॥ క॥వనజోదరగురుమందిరమనమనమువసించునాఁడుముదమునఁగావించిపనిపనులెవ్వియుఁగలవేఁసెను
మవియట్లుండనిమ్మవిమలచరిత్రా॥ క॥ గురువతిఁదలఁపఁగఁద్రెజగఁదురుడవనందగిననీకుగురుడనఁదామెండొరుడ
వ్వడింతయునునీకరయంగవిడంబనంబులగుఁగాదెహరి॥ వ॥ అనిసాధిప్రాయంబుగాఁజలికినపలుకులుపనిపనుస్తభా
వాభిజ్ఞుడైనపుండరికాతుండుమందస్థితనుందరవదనారవిందుడగుచునతనింజూచినీవిచ్చటికివచ్చునప్పుడునాయంచు
లభక్తింజేసినాకునుపాయనంబుగాసేవిపదార్థంబుతెప్పితివప్పుదార్థంబులేతమాత్రంబైనఁబదివేలుగానంగీకరింతున
ట్లుంగాకనీచవర్తనుండైమధ్యక్రిందగులనిచుష్టాత్తుండుహేమాచలతుల్యంబైనపదార్థంబుసెనంగిననదియునాననమ్మ
నకునమ్మతంబుగాచుకావున॥క॥దత్తమైనఁబుష్పమైననుఁ ఫలమైననుసలిలమైనఁబాయనిభక్తిస్థోలిచినజనులర్పించినఁ నెల
మిస్తుచిరాన్నముగనెయేనుభుజింతుక॥క॥అవివద్దదుఁదాడినఁపినయోక్తులకాన్తిరలివిప్రుఁడుదాడెఁ ద్విన్యదు
కులుడగనర్పింపనునేరకమోమువాంచవలకకయన్నక॥ వ॥ అవ్విప్రుండుచనుదెంచినకార్యంబుగృహ్మండుదనదివ్యవి
త్తంబుననెఱింగియితండుపూర్వభవంబుననైశ్వర్యకాముండైనమ్మసేవింపందైననికుఁజేలుండు నిజకాంతామఘో
ల్లాసంబునకైనామొద్దకుంజనుదెంచినవాడితనికినింద్రాదులకుంబడయారని బహువిధంబులైననంపద్విశేషంబులిత
ణంబయెడఁగూర్చవలయుననితలంచయితండుజీర్ణవస్త్రంబుకొనమడిచిలేచ్చినయయ్యడుకులముడియఁగని యిదియెడ
దనియెయ్యననమ్మడియఁదనకరకమలంబులవిడిచియయ్యడుకులుగొన్నిపుట్టినియివియనేకలోకంబులన్నఁబరిత్య
స్థింబొందింపఁజాలుననియప్పుడు॥ క॥ మురహారుఁడుపిడికెడఁకులుగరమొప్పఁగనారగించికాతుకమఱియెఁవఱియును
విడికెడుగొనఁదఁతరమప్పుడువత్సెఁగమలకరకమలములక॥ క॥ సాంపారఁగనితనికిబహుసంపదలందింపనియిచాలు
నునికభాగ్నింపఁగవలవచుత్రిజగత్సంపత్సరదేవదేవసర్వాత్మహరి॥వ॥అనియట్లువారింపిననకుఁజేలుండునారాగ్రీ
వించుమందిరంబునఁడనకుహూదయానందకరంబులగువివిధపదార్థంబులనుభవించివృచులతయ్యోతలంబుననిద్రించితన
మనంబునందన్నుననుభిక్తపృథ్విభోగానుభవుంగాఁదలంచుచుమఱువాఁడరుణోదయంబునమేల్చినికాలోచితకృత్యంబు
లుదీర్చియిందిరారమఁకుదన్నుగొంతదవ్వనిపియామంత్రితుండేయఁజనుచునందనందనందనందర్శనానందలోలాత్తుం
డైతనమనంబుననిట్లనియె॥క॥నాపుణ్యమరయనెట్టిదోయాపుణ్యనిధింబ్రశాంతునచ్యుతునఖిలవ్యాపకుబ్రహ్మణ్యనిఁ
జిద్రూపకుఁబురుషోత్తమునిఁబురుంగనుఁగొంటి॥స॥పరికింపఁగృహస్వభావుండైనట్టినేనేడనిఖిలావశితుడైనఁ యింది
రాదేపీకెనయంగనిత్యనివాసుడైయొప్పునవ్యాసదేవుఁడేడనన్నగ్నిమైఁదోడఁబుట్టినవానికేవడిఁగొనిఁగడియఁజే
ర్చిదైవంబుగానన్నభావించినిజతల్పముననుంచినతిగ్రయల్పనినడిపిచారునిజవధాకరసరోజాతికలితఁబామరానిల

విగతవిశ్రమః జేసి శ్రీమదాంధ్రవచనందనాం చిత్తకర్తా తలములను నడుగులా దైవస్వలత మెఱసి కావునఁజేసి శ్రీనిధియి
 ఖ్లునన్ను బవరించి ఘనంబుగ విశ్రమేమియున్నది లెఱంగుగా నబడెనెన్నదరి ప్రభుసంపదస్థుడై కానకతన్ను జేరఁడ
 నికాక శ్రీతార్కిహరుండు సత్కృపాంభోనిధిసర్వవస్తుపరిపూర్ణునిగా ననుజేయకుండు నేవఁ అనితనమనంబున వితరిం
 చుచు నిజపురంబునకుం జనిమొందటంబేసే భానుచంద్ర ప్రభాభాసమానస్వర్ణచంద్రకాంతోపలసౌధములును గలకంఠ
 శుకనీలకంఠసముత్కంఠమానితకూజితోద్యానములును పుల్లనీతాంభోజహల్లకకల్పారకైరవోల్లసితకాసారములును
 మణిమయకనకకంకణముభాభరణవిభ్రాజితదాసదాసీజనంబుగలిగి చెలువొందునదనంబుగాంచివస్త్రయమునుబొందు
 చు నెట్టిపుణ్యాస్తుడుండునిలయమొక్కొయపూర్వమైనెగడమహితవైభవోన్నతలక్ష్మీనివాసమగుచు అనితలపోయు
 చున్నయవసరంబునగీడివిజవలతలబోలెడుతెఱవలపుడు డాయనేతెంచియించుచిచ్చేయుండనుచు విమలసక్తీతన్మగ్య
 చాద్యములుచెలంగిగరిమండోడ్తోచివరింతిపురమునకును వఱిగిల్లుచును దేవతనిభార్యయైనవతీలలామంబుదనమనం
 బుననానందరసమగ్నయగుచుగల్గియెసే తనవిభురాకముందటంగనిమనమునహన్తిచివైభవంబులరమనుజుకామినీరూ
 పంబుగైకొన్నయిందిరావనితచందంబునందనరుచున్న కలకంఠితనవాలుకన్నలక్రేవలనానందబాష్పంబులంకురింప
 నతనిపాదంబులకాత్మలోమొక్కి భావంబుననాలింగనంబుజేసి నాధరాదేవుడతులదివ్యాంబరాభారణవిభూషిత
 యైరతిరాజానాయకములగతిమెప్పువరిచారికలుభజింపలలితసౌభాగ్యయగునిజలనజూదికక ఆనారీరత్నంబునుదా
 నునుననురాగరసముదళుకొనఁగని త్యానందమునొందుచుఁబెంపూనినహరిలబ్ధవైభవోన్నతమెఱయఁగోసేకమనీయ
 పద్మరాగస్తంభకంబులంగొమరారుపటికంపుకుడ్యములును మరతతవరత్ననయక చాటంబులంగిలితహరినీలజాలకము
 లుదీపితచంద్రకాంతోపలవేడులునందితవివిధపదార్థములును దగుహంసతూలికాతలంబులును హేమలాలితశయనస్థ
 లములందనరు సహధికోత్తుంగభక్తప్రీతములుసేరులు మానితోన్నతవతురంతయాసములును వలయునద్వస్తుపరిపూర్ణ
 చాటికలునుగలిగి చెలువొందుమాందిరంబెలమిసొచ్చివఱిగింబుననుండునట్టియెడందనకుమనోవికారంబులు ప్రేడమకుం
 డవర్తించుచుగర్జిల్లంబగుతనమనంబునగల్గినులింతకాలంబుత్యంతమరంతంబగుదారిద్ర్యదుఃఖాన్ల వంబునమునింగియున్న
 నాకుంగడపటంగలిగినవిధంబునఁబ్రవృత్తుగీ||ఎన్నఁగ్రొత్తలైనయిట్టిసంపదలునాకబ్బుటెల్ల హరిదయావలోకనమునఁ
 జేసికాడెనలి నాయుసన్నిధికర్థి నగుచు నేనునటుగుటయును||కననునావృత్తాశంబును దనమనమునఁగనియ నేమిడడవక
 ననుఁబొమ్మనియీసంపదలెల్లను నొసరంగమెడఁగూర్చినన్నుమెడయనిజేసె||వఱిగిపురుషోత్తముండుభక్తిగీర్ణులై
 నసజ్జనులు లేతమాత్రంబగుపదార్థంబైనభక్తిపూర్వకంబుగానమర్చించిననదికోటిగుణితంబుగాగైకొనిమన్నించుట
 కునిదివృష్టాంతంబుగాదేమలినదేహుండునుజీర్ణాంబురుండుననిదిత్రంబునహేయంబుగాపాటించక నాచేనున్నయటుకు
 లాదరంబుననారగించినన్నుగృతాన్ధునింజేయుటయతనిస్త్రీశుకదయయకాదెయ్యికారుణ్యసాగరుండైనగోవిందుని
 చరణారవిందంబులయందులభక్తిప్రభంబులగుంగాకయనియప్పండరికాయునియందుఁబూర్వభక్తితాత్పర్యంబుగం
 దగిలివత్సనమేతుండై నిఖిలభోగంబులయందువాసక్తింబారయకరాగాదివిరహితుండునుగర్వికారుండును నై యఖిల
 శ్రీయలయందుననంతనియనంతభ్యానసమధారసంబున జొక్కుచువిగతబంధనుండైయవర్గప్రాప్తిసేందెహటియు
 నుగీ||దేవదేవుడఖిలభావజ్ఞుడౌశ్రీతవరదుండైనహరికిధరణిమరులుదైవతములుగానధారుణీవిజులకంటెదైవమొ
 కఁడుగలఁడభవిని||కమురహరుఁడెట్లుకుచేలునిఁజరితాన్ధునిఁజేసినట్టిదరితమువినునత్పురుషులకిహపరమఖములుహరి

— శ్రీకృష్ణుండుసకుటుంబముగాగ్రహణస్నానమునకుఁబోవుట. శ్రీ —

భక్తియుయశముగలుగునవనీనాథా||అనిమఱియించురాశరపాత్రునకన్జునపాత్రుండెట్లయె||గీ||దుష్టశీక్షణంబుచరితసేం
 మారణంబుఁగిష్టరక్షణంబుసేయఁదలఁచిభువినిమనుజుడగుచుఁబుట్టిన శ్రీకృష్ణునివిమలచరితమెల్లవిస్తరింపు||అనినశుకుం
 డెట్లనియె||సీ||ధరణీశబలుండునుసరనిజోదరుండునవోన్నతమఖిలమందునంతఁ జటులోగ్రకల్పాంతసమయమందును
 బోలెద్యగనహ్యమైనముద్గీప్రమగుచురాజిల్లుసూర్యోపరాగంబుచనుదెంచుటెఱిగిభూమరులెల్లవరునఁగదలిమనుజు
 మదగ్నిరాముడుపూనిముయ్యెడుమారులుఘనబలోదారుడగుచునిజభుజాదండమండెలినివిడగిలేక చటులదంభోధిరు
 చిరభాస్వతురారచుహితనారావర్ణిన్నమనుజుపాలదేహార్దుక్రూధిరప్రవాహములునుగీ||ఏనుమడుపులఁగావించి
 యెనెదలనేనినట్టిపావనమయ్యెత్తమగుశకుంతలపంచకంబునకపుడునంభ్రముతోడఁజగిరిబలకృష్ణులునుసంతసంబెల
 ర్చు||వఱిగిల్లునిమగ్నలైనరామకృష్ణులులొకధర్మనుపాలనవర్తనులై ద్వారకానగరరక్షణంబునకుఁబ్రవృత్తుగడపాం

బసుచంద్రశుకసారణానిధ్యకృతవత్సాదియోధవరులనియమించియక్రూరవసుదేవోగ్రసేనాదిసకలయాదవులుంగారి
తాసమేతులై ప్రకృందనాభరణవస్త్రములుధరియించి శోభనాకారంబులతోడంబువ్వుక విమానంబులనంబోలునునర
దంబులను మేఘంబులనుకరించుగజంబులనుమనోవేగంబులై నతురంగంబుల నేక్కిలియచ్చరులంబురణించుపురుషులు
నమ్మసేవింపంజనియప్పణ్యతీర్థంబులనవగాహనంబుచేసియువపసింబియనంతరంబు || క || భూసురవరులకుననుపనువా
సోలంకారధేనువసురత్నధరి శ్రీనుమహితవస్తువులుగ్లాసంబునదానమిచ్చిలాలితులగును || క || పునరవగాహనములు
పెంపొనరంగావించిబంధుబుధయుతుండై భోజనకృత్యంబులుదీర్చినదనురాగములుల్లసిల్లినచోట్లకగ || క || ఘనశా
ఖాక్షీర్ణములై మునరశ్శులుగానరాకయెనకంబెనంగ | వ్నాచినసాన్నులనీడలఃననిచినవేడుకల్పనందనముఖ్యులై || క || తన
రినపల్లవరుచిరా | సనములనాసీనులగుచుడత్తుగోష్ఠిః సౌనుపొందంగనటవసియి | చినచోడత్తుగోష్ఠిః సేవారతులై ||
వ || మున్నుచనుడెంచియున్నయాశీనరమశ్శ్యుకురుకోసలపిడగ్గ నృంజయకాంభోజకేకయనుక్రమంతరత్వకేరభాది
భూవతులునునుజియుండగ్గనరాజవరులునుహితులునునందగోపాలాదిగోపాలుగునుగోపికావంబులునుధర్మరాజా
నుగతులై వచ్చినభీష్మద్రోణకృతరాష్ట్రగంధారికుంతీపాండవతద్దారనివహసంజయపిడగ్గపక్షులంభోజపాటభీష్మక
నగ్నజీతైప్రపవైబృహత్పక్షేతుకాశీరాజరాజరాజదహమోషవిశాలాక్షుమైశిలయుధానుస్యనుశర్మలునునపుక్రమం
డై నవాక్కింకుండనుమొదలుగాననేకులునుగ్రసేనప్రముఖులం బూజలంబృపులంజేసినివారునుఁ బ్రముదితాత్మతైర
యొడ || క || ఆరాజులుగాంచిరిజనివారీయుతులగుచునంగనాపరివారు || క || యుధానవకులసంహారగోపివనోపనా
రునుదారు || వ || కనియన్యధవబలదేవులుసేయుసముచితపూజాపథానంబులంబరిగృప్తులై యన్యుకుందుసాన్నిధ్యంబు
గలిగితదీయసంపచ్చభవాభిరామంబులనభిరాములై చిలసిల్లుచున్నయగ్రసేనాదియవృష్టిపుంగవులంబూచివారల
తోడనారాజవరులుమాధవుండువినెన్గిరి || మ || మనిశాస్త్రంబులువాక్కులవృత్తములమాంగల్యముంబొందుఁజావ
ననైయొప్పును సేరమాధిభుభాన్వత్పాదపంకేజసే | చనతోయంబుల నేనహమ్మనివదాబ్జాతంబులెండేసో | కిన్చో
డెల్లనుముక్తిహేతువగునీకృష్ణుండెహోచూడంగ || చ || సనకసందనాదిమునిన శ్రమలంచితయోగదృష్టిచేఁబనివడి
యాత్మల నైదకిపట్టవగోచరమైనమూర్తియి | ల్లినవరతంబుమాంసనేయనాంచలగోచరుడయ్యెన్వట్టిదే | మ | ననగుపీరిపు
ణ్యమునకాచుల నెట్టిగవంబుచేసిరో || మ || నిరయస్వర్గములాత్మగైగోనకదానిర్వాణనన్మూర్తియాహరిఁజూడఁహరితో
డబల్కహరిమేనంబఁహరింబాడఁగా | హరితోనేగనహసనాత్తరణశయ్యావాసులై యుండుట | హరిబంధుత్వసభి
త్వముల్లుగుభాగ్యంబెట్లుసిద్ధించెనోగీ | అసుచయావవృష్టిభోజాంధకులును | హరిదయాబల్లిఖిలాస్థులగుచునున్న |
హరికిందనుచి శ్రమలంబులుమానుమెగడి | యువరమించిరియంతనప్పొందును సీషి | అప్పుడు || క || తనసుతులకుగాంధారి | త
నయులుగావించునవకృతంబులునాత్మ | గునమున సెరియంగనచ్చటంగనుఁగొ నెవసుదేవునిగతకల్పవభావు || అట్లుగ
నుంగొనియతనితోన్గిరియె || క || ఓయగ్నపాంశుతనయులు | నీయల్లంప్రదవులందు నెటివృగములలో | బాయనియడుమ
లంబడఁగరు | గ్రాయస్త్రులగుచుమీరలరయంగవలదే || వ || అనిబహు ప్రకారంబులసంతాపించుచునుజియున్గిరియె || క || అతి
బలవంతపువిధిదా | బ్రతికూలంబైనరంగలరెబంధువులనుచు || కృతగలంగి బాష్పజలపూరితలోచనయగునశూలాదరిని
జూచియ నె || సీ || తగ్గి సీకేలసంతాపింపనునమునందలంపకవిధి నేలసోల సెవింత | యఖినియానుకుండగునీశ్వరుడమూ
యవనికాంతకుడైనయవనిసూత్ర | ధారునికై వడిఁగగినినటింపంగననుజులకీలుబొమ్మలుదలంపఁగావునవిధిశీతరగ
డనివర్తింపంగదేవతలకునైనదీరదట్లు | శ్రోధచిత్త్రండుగంసండుబాధబలువ | నిలయములుదప్పి నేనుడవులఁజరింపఁగున
కృపానిధియాహరిగలంగబట్టికోరిమాయండ్లుగ్రమ్మఁజేరంగలిఁగె || అనియారడిలంబులుకునవసరంబున || క || నందయశో
డబుగోవక | బృదంబులుగోపికలునుచిరిఁగొనిపరమానందంబులఁజనుడెంచిరి | మందరధరుఁజూచువేడ్క మనమునఁబొడ
న || అట్లుచనుడెంచిన || క || అతిదరతాలసమాగతు | సతనిరిక్షించివృష్టియాదవభోజ | ప్రతతులు నెడుతేఁగినము | గ్నలి
తోనాలింగనములునడపిరివరున || క || వసుదేవుడు వారికిన్ | తనమునఁగావించెనముచిత్రీయలంత || మునలియుహరి
యన్ మొక్కిరి | వెననందయశోదలకునుచినయంచెనంగ || వ || అట్లునమస్కృతులుసేసియాలింగనంబులుగావించిన
యనారవిందంబులనానందబాష్పంబులుదొరుగనజలేనిస్వహంబులఁజిత్తంబులునర్తమిల్ల నేమియుంబులకుఁడిరంతన
య్యకోదాదేవిరామకృష్ణులనిజాంకిపీతంబుననుగినియకుగనంగదియందగిచిచెక్కులుఘుర్దులుగొని శిరంబులుమూర్తో
నినుబుకంబులుపుడుకుడుబునగిపునరాలింగనంబులుగావించవరమానందంబునంబొందుచునున్నంతబదంపడి || చ || ప్తి

రమణితోడరోహణీయుడేవకీయుండగనందగోపముం దరిగనికాగిలింబికోనితత్త్వములెల్లదలంబియింతినివరుడునునీ
 పుబంధుజవత్సలతన్నునుజేయునస్కృతుల్యులువగవచ్చునేతలంపమాకింక నేన్నటికిందలోదరి॥ క॥జననంబందినమొద
 లుగఁగఁగఁమోహముతోడఁబెంచుకతమునందనుకుటజననీజనకులువీరనిచునమలదలపోయలేరుమమునీతనయ్యో॥ క॥
 అంతివశ్రేయసుమీరి న్నంతికిరెప్పడ్డమైనగతిఁబెంపగమా॥ కంఠెన్నెరొటనుమీ॥ యింటన్నసీయించియుండిరిన్నిదిసం
 బుల్॥వ॥అనియున్నప్రియాగ్రాపంబులువలుసునుండునవనరంబునగోపాలసుందరులనుందానందకందలితహృదయలయి
 హృదయోగ్యగుండెనగింపించునిఁజిరకాలసమాగతుండగుటంజేసియశనింజూకుతలంపులుల్లంబులవెల్లిగొనంజేరి॥చ॥న
 నినిభాషించుజూచినయనంబులుమోడ్వగఁజాలకాత్మలం॥ దలఁచితదీయమూర్తిపభవంబుదలంచుమఁగొంగిలించుచు॥
 న్బులకలుమేనఁజూచుకొనబోయెలుచొక్కరిబ్రహ్మమున్నం॥ బులగఁగచొక్క యోగజనమున్నరణింపగమానవేశ్వ
 గా॥చ॥పాలఁగులభావమాత్మగనిపుల్లనరోరుహలోచనంబువా॥ రలనపుడేతంబునకురమ్మనితోకొనిపోయియంచున॥
 త్రిలింగోరంభంబులొనరించులద్దరహాసచంద్రికాకలితకపోలుడైపలికెగాంతలభక్తినిలాంచదిశ్శలక॥చ॥వనజ
 డిశోయులంబులవద్రిపునగ్గములఁజముంపగ॥ జగత్తవయ్యెడినికిభృశంబుగమీనుచినల్లకుండఁడి॥ యనయముడైవ
 మిట్లునచరాచరజాలఁబునొక వేళఁగూర్చును నొక వేళఁబాపునునురుద్ధతరూపత్యణంబులుంబలె॥సి॥తరలాటూలా
 రనున్నక్తిచేతమలకుంచునరుమోక్షానందదాయకంబుజవత్సప్రతదానసత్కర్మములభక్తికలుగంగనేరదుగానందలం
 పఁగిదిశివసనకాదివిసులచిత్తంబులబోడఁగనిభక్తిమీబుద్ధులంబు॥ జగయించెమీపూర్వనందిసోభాగ్యమెట్టివీయదితు
 దముద్వైరింకనటనుటముగాదుమీస నెన్నటికినైనఁగలుగనేరవునిరయనంగతములైన॥జన్మకర్మములబిమ్మిందనున్నీకు॥
 నునుపాతధ్యానలారయోరమణులార॥ సి॥ అచలభూతములకుననయంబునాదిసంధ్యాంతకాంతర్పహిర్వాస్యప్రీతినైన॥
 ఘటపటాదికభూతకార్యంబులకునుబ్రథానకారణముడైతనరునట్టిగగనానిలాసలకఁగోలునుభూతపంచకంబైకృత
 పడయుఁగాడెలోకంబులందుంబంటిరణవ్యవస్థలచేతనట్టిభూతములరీతిగగనముభిభూతతత్తార్థకారణముల॥ దలి
 యాధారహేతుభూతంబునైన॥ నాచంబరమన్యుడొకఁడనున్నంగలేడఁపినిలపాతులారమాటలువేయునేల॥ గీ॥ అని
 నందలివొందివారుదేవభీమానములుననుస్తంబుపిడిచియోననినాభానిఖిలజగదంతరాత్మమానితచరిత్ర॥ భక్తిజన
 నందిరాంగణపారిజాత॥గీ॥ ఘోరసంసారపాగిరోత్తారణంబు॥ ధీయుతజ్ఞానయోగహృద్యేయవస్తువగుచుండెలుపుం
 చునీచరణంబుజాతీయుగళములుమానసంబులదగులనీవె॥క॥ అనివేడినఁగృష్ణుఁడుముగిసినుతుండగుణించినట్లీవిజ
 నములుగోరినయట్లునిచ్చెఁగరుణావనిధిసన్నతీలోకవత్సలుండంతక॥ చ॥ధర్మతనూభవుఁగనిపవంబులకున్నతుండైన
 సర్వలక్ష్మిర్మలభక్తిమైపడివీనివునుతెచ్చుంబంధుకోటిసత్కర్మచరిత్రులైతిగునుఖంబులమెప్పుచునున్నవారెనానర్మి
 లింబొండువారప్రజాఁడునచ్చుఁగుసూదనుతోడనిట్లునుక॥ క॥ సరసిజనాభభవత్సద॥ సరసిరుహమాత్రయింబుజనులతిసౌ
 ఘ్యస్మిరణంబొలుపారుచుభవించిరిజరియింపరెభక్తిపారిజాతమురారీ॥ అదియునుంగాక॥ సి॥ సుమహితస్సప్నసుప్తి
 జాగ్రతలనుమూఁడువస్థలఁబొసఁవాడిమిగిలి॥ వెలినుండులోనుండువిశ్వమెయుంచువువిశ్వంబునీయంచువెలుగుచుండు॥
 భవదీయసంహితుచేబాటిల్లుభవనంబులువయింపుచునొకవేళనుడిగినదగునంచితాఖండనద్జ్ఞానివైయొప్పుచునవిహిత
 యోగమాయాత్మకదనరి॥ మరతనూరులుభత్యములైలకుండెంపనలపియైపెంపుదీపింతువంబుజాతుఁగునకృపాకరనిఖిలవి
 కారమూరనీచున్నుకొననర్వలోకైకనాథ॥క॥ అనిపినుతించినవచ్చటిజనపాలకబంధునిత్రసకలజనంబుల్వినియను
 రాగిల్లిరినెచ్చువములవానందజలధిసన్నులరగుచుగాగి॥ అట్టియొప్పుగువేళనెయ్యంబుమెఱసి॥ యొక్కచోటనునంతోప

శ్రీ లక్షణయనుశ్రీకృష్ణనియప్రచుభార్యత్రౌపదిచేడికదనవివాహస్మితాంతంబుండెలుపుట శి

యుస్తులగుచుదానవాంతకనతులునుద్రౌపదియనుగూడితనులోనముచ్చటలాడుచుండి॥వ॥అట్టియెడఁగృష్ణకథావేశం
 బులువరితోపంబుననుగ్గడించుచుద్రౌపదంబుననారుక్మిణీదేవిమొనలగుశ్రీకృష్ణభార్యలంగనుంగొనిపాంచాలియి
 ట్లినియెమిమ్మునమ్మరితోఁబుండిరికాతుండువివాహంబునందేకొనినతెఱంగులిరింబుగవినిపింపుడనినవారుదనువరి
 ణయంబులతెఱంగుమున్నునేనీకుంజేప్పినవిధంబునవినిపించిరందునవిస్తరంబుగాఁదెలియంబలుకనిమద్రరాజకన్యకా
 వృత్తాంతంబానూనినిపాంచాలికింజేప్పినవిధంబునుమనిగుతుండుపరిక్షిన్నరేంపునకీట్లినియె॥ సి॥పాంచాలితోమద్ర
 పతిసుతయిట్లునుసంగితవిద్యావిశారమండునారదుజేతివిశాస్త్రనకలితమైనట్టిగోపందకథావృత్తంబు॥ దవిలియెఁగోలి
 చిత్తముదన్నయత్నంబుసెందిమోదించుచునుండునంతదుహితృవత్సలుండవద్దరుండఁదానదినిసమపాయమొక్క

టిమధిఁదలఁచి చదల నెట్లుంగి నై వగోచరముగాక ॥ వారిమధ్యములోనభివ్యాప్తిఁదోచు ॥ మత్స్యయంత్రంబుగల్గించి
మనుకొలెంత ॥ వారి కై ననువివ్వ మోవంగరాని ॥ భ్రమపుపవిచంద్రజ్యూరాస్త్రంబునచట ॥ నందితంబై నగంధపుష్పాక్షత
లును ॥ బాజరావిందియునిదియెపురుషుఁడేని ॥ నిర్దబలమునని నావమెక్కు పెట్టి ॥ క ॥ త్రిసోయికంబు నారిం బోసి వెనవ్వు
వ్యయం ॥ త్రముఁగధరశూల ॥ స్వేసనశోర్యభురీణుఁడు ॥ నాసుతపరియించుననిజనంబులువిసంగ ॥ క ॥ చాటిందిననన్నాన్ద
కుం ॥ చాటిందినసంభ్రమములబాణాసనమాన్వీటంకారమహారవ ॥ పాటితశాస్త్రపులుబాహుబలసామగ్రుల్ ॥ క ॥ సుంద
రతనులుదమత్సవసందర్శనకుకులమిత సైన్యలుభూభృన్నందను లే తెంచిరిజని ॥ నందితయశులగుచువన గ్రనగరంబున
కుకాక ॥ చను దెందినవారికిని ॥ జ్వరకుండువిధార్పనములునమ్ముతిగావిం ॥ చిననాబాహుబలాధ్యులు ॥ ధనువుంజేరంగినితి
గిదైర్యస్ఫూర్తి ॥ ఇట్లుదగ్ధరీయద్దమపుంగునంగొని ॥ ఉండటపున లేక జనగొండటపునకిదల్చ లేకపో ॥ గొండ
టాకింత నై ననొక కొండలు మోపిడ లేకడక్క ॥ గాంగొండతోకింకయెక్కిడుచుగోరినృపాలకుల్లిస్సనిగ్గునం ॥ జెందిత
లంగిపోవుచునుజేయిట కేఁగుటనిదితప్పన ॥ అట్టియెడ ॥ క ॥ భీముఁడురా ధేయఁడును ॥ ధ్రువగతి నైక్కు ॥ ద్రోవితగనమ్మినం ॥
జేనుఁకదిరుగుచుంటయుం ॥ దామేమియు నెలుంగ లేకతలంగినపిదప ॥ క ॥ అనురేంద్రతనయుఁడప్రవృత్తము నేయునుపా
యమెటిగిగత నేసియును ॥ చముఁద్రుంప లేకసిగ్గున ॥ విముఖుండై చనియెనంతవికలుండునుచు ॥ ప ॥ ఇట్లుపకలరాజుమా
గులుండుమతపత్రయత్నంబులువిఫలంబులైన ముఖారవిందంబులుముసలింబి నై న్యంబునివిన్న నై చూచుచున్నయె ॥
చకిరనిజపత్రలోచనుఁడుచాపముసజ్యముచేసియుల్లస ॥ చ్చరమరివోసకాన్తుకపితారమఁడైయెలరేకివోరేభి ॥ చరిం
గుమీనముంచుని మెనత్వరతస్సరసిద్ధసాధ్యభే ॥ చరజయలబ్ధ మొప్పజెలుచస్థరి సందిమిప్పవర్షముల్ ॥ ప ॥ అయ్యవసరం
బుననేనుబరితుష్టాంతరంగై పరమానందవిక చవదనారవిందంబునిందిందినన్నిభులుగుచివరబృదంబులు విలసదలి
కఫలకంబునందభుకులూలుకుఘర్తజలకణంబులంగరంగున్పునినదెలికెంపుటసలునునలకూనినంగరికినలయంబున నొ
సరించుచుమిసమిసను మెటుంగుగములగిరిగి నంగొనువడవడవిడంకి నస్పృహమందిగనునంబున ॥ చ ॥ లలితపదాబ్జనూపుర
కలధ్వనితోదరహాసచంద్రికా ॥ కలితకపోలపాలికలగవృషవర్ణ విమూర్తరత్నకుండలరుచులూప్వగంకణరూఢి ॥ త్రి
లింపెనలారరంగభూతలమున కేఁగు దెంచిముఖతామరసంబుపై డ్రోచూచుచు ॥ చ ॥ సరిపతులంగనుంగొనివనంబున
వారిద్యునేకిరించిను ॥ తరరజలజాతవివ్యవశాంతచనమాలికి నమ్మరారికం ॥ ధరమునలీల మైఁడివదంబడివ్యవధూకి దా
మమాహారికబరిందగిల్పి తనయంబునంగన్నులబజ్జ దేరంగ ॥ అప్పుడు ॥ చ ॥ కొలదికిమీటఁగానమగుగోముఁడిండినవాన్తి
శంఖకాహళమురభీమృదుంగపరానాకచుండుభిఘ్నకాంస్యను ॥ ద్వలమురజారజాడివిధిధ్వను లేపురభూనభోంతరం ॥
బులఁజెలఁగెన్నటిసటనముల్లనరా రెను మోహరాకృతి ॥ అంత ॥ చ ॥ అనుగగణంబుఁడ్రోగియిరి గారిసుధాకిలకంబుగొ
న్నచందముననన స్రవశ్రువమథావరకోటిద్యునేకిరించియుక్క మలవిలోచనుండుననుగొంగిల సెప్పగఁజేర్చిసింహ
చం ॥ శ్రమణమెలర్పగొంచుఁడ నెఁగాంచనచారురంభంబుఁడికి ॥ అట్లురథారోహణంబు చేసిన ॥ చ ॥ శురగచతుష్కము
నివృమతదుర్దనుశూరతఁబూన్పి దారకుండిరదముఱొప్పశశ్రువికరాంధతమగివటలప్రచండభా ॥ స ॥ రుదిమెప్పనట్టిని
జకాన్తుకయుక్తగుణప్రఘోషసంభరితదిగంతరుండునుచుబర్చునభౌముఁడువోవుమండంగ ॥ ప ॥ అట్టియెడనకిలరాజు
లోకంబుఁగృక్తునివిభవంబుఁజూపోపక నసంఖ్యంబులగుమూకలుగట్టి యమ్మహామ్మని మాహాత్మ్యంబుదెలియలేక ద
ర్శాంధులై కడంగి ॥ ఉ ॥ భావభవప్రసూనశరబాధితమానసులై సమస్తదా ॥ శ్రీవరసందనుల్లులుపుఁడెంపునుజెంపునుసోం
పునేర్పడ ॥ ద్వేషకిటిరత్నరుచిపితృపాదసోజఁడైనరా ॥ జీవదభౌతుఁడాఁకిరివిశృంఖలవృత్తిసలిప్రయత్నులై ॥ అంత ॥
చ ॥ సరసిజలోచనుండువిజశార్దశరాసనముక్తహేమపుం ॥ ఖరుదిరశాతసాయకనికాయములత్రిపుకోటిసేసింఁగురురి
పులిశ్రుచప్రకటదోర్బలుఁడై విలసిల్లి యులైను ॥ సరచలిరాస్యసైన్యమునుసజ్జనమాన్యముఁబాంచజన్యము ॥ ఉ ॥ అత్త
టిభూరిబాహుబలులై నవిరోధినరేశ్వరుల్పుగ ॥ వ్రాతములొక్క పెట్టెన్పుగరాజుకిశోరముపై నెదిర్చి నట్లూరుతులై చతు
ర్విధసమగ్రబలంబులతోడఁగూడినిర్ధూతకళంకుడై ననవతోయజనేశ్రునిచుట్టుముట్టిన ॥ చ ॥ అలిగిమురాంతకుండు
గురిశాభశరంబులనూత్నరత్నకుం ॥ డలములతోశిరంబులురణస్థానినూపురరాజితోబడం ॥ బులుఁగటకాంగులీడ్చుకవి
భూషణచాపకరాతితోడఁజేరులునిలఁజూలఁగావిజయదోహరియైదునుమాడెవెండియు ॥ క ॥ హరిశేషులుజోక్తుకుల
గరిహుల్లభాతవనకాండములసముద్ధరినేసితోలివిజయోన్నతుఁడై నిజనగరికేగెనగధరుడంత ॥ చ ॥ అట్లుకుహిత
కుంగభౌలంకృతంబును, నతిమనోహరవిభవాభిరామంబునగుద్వారకానగరంబునకరుగుదెంచిన మజ్జనకుండుప్రయత

బునఁదోడనఁజనుచెంచి॥ చ॥రణితవిమాత్నరత్నగుచిరస్ఫుటమాపురహారకర్ణభూ॥ మణికటకాంగుళీముకలనన్నరిథావక్కి.
రీతితల్పచా॥ రణరథపాత్రహేతినికరంబులనుబరిచారికాతతికా॥ బ్రజుతనునోత్తరుండునవవర్షదళాతునకీచ్యైసెమ్మి.
తోకా॥నా॥ఇట్లుమహనీయతేదోనిధియైనమాధవురయాపరిబట్టనిభువన్సువిస్తారుండయ్యునునిజాధికారశుద్ధికీఱకు॥ మఱ
లంగన్యారత్నంబును, విమాత్నరత్నప్రాతంబును, సమర్పించెననిభూపరపనరంబులువినుతిరపమాతం ద్రీయైనబృహత్సే
నుండునన్నును. సమస్తవస్తువులనుగృష్ణునకుసమర్పించిత్రిమంబునపకలయాదవులనుంబూజించిమఱినిభురంబునకుం
జనియెననిసెప్పినగుంతియొఁగాంధారియొగృష్ణయనిభులనృపాలకాంతాజనంబులునుగోపికలుండవఁతమఁమనంబుల ప
ర్వభూతాంతర్యామియు, శీలామానుషవిగ్రహండునునైనపుండరీకాతుచరణారవిందమృతానందపరవశైక్యమంద

శ్రీ నారదాదిమహర్షులు శ్రీకృష్ణదర్శనంబుచేసికొనివసుదేవునిచేగ్రతువుచేయించుట. శ్రీ

బ్రహ్మసంపదంతః॥ చ॥బలవదరాతినాద్వమలచాంశురసీనిభప్రభాంగులగ్ధలితనిజాననాంబుజపికానజితాంచితప్రార్థ
 చంద్రచంద్ర॥ శుభలబధరేశులన్నరవిడంబులన్నరుణాపయోధుల॥ స్థిలనదలంకరిష్టులనహీనసహిష్టులరామకృష్టుల౯॥
 వ॥నందర్శించుతలంపులనందఱుచవహృదయారోందంబులప్రేమంబునందడిగొన నప్పుడు॥ ఉ॥ధీరమహాద్వితీత
 కదేవలసాత్వపతేయకంబులు॥నారదకౌతవచ్యవనవాకుజగార్థవిసిష్టగాలవాం॥ గీరసకశ్యపాసితమతీర్తిమృకండు
 జమంభనంభవాంగీరసులుయాజ్ఞవల్క్యమృగశృంగముఖాఖిలతాపసోద్రిమః॥వ॥చనుడెంచినగృష్టుండువారలమఁట్ర
 త్యుక్తానంబులావరించివిధార్చనలుగావించియిష్టయోసీ॥నన్నురీత్యురూరజన్మభాకులమైనమాకునిచ్చొటనవ్వల
 నిదేవి॥నికరదృష్టాన్తులునిరుపనుయోగీంద్రులైచమీకర్మనంబుజ్ఞుగాడె॥భృతినందభాగ్యులింద్రియవరతంశ్రులునైన
 మూఢాత్ములకనఘుబార॥భవదీయకర్మనన్యకనచింతనపాదార్చనులుదుగ్ధభంబులయ్యు॥నేడుమాకిటసులభమైనెగ
 డెగాడె॥గగితైదేగ్ధభూతులుసాధుమగులు॥మిమ్ముచర్చించుటయచాలునెమ్మిఁడ॥వేటలీర్థంబులవనిపైవెవకనేల॥
 వ॥అదియునుంగాకనుదకమయంబులై నతీర్థంబులును,హృద్భిలాహయంబులై నదేవగణంబులు,దీగ్ధదేవతారూపంబు
 లుగాకుండుటలేదై ననవిదరకాలసేవవార్చనలంగానిపాపనంబులుసేయఁపునత్తురుషులుదర్శనమాత్రంబునంబావనం
 బుసేయుదురనివెండియు॥సీ॥అతిత్యచంద్రాగ్నిమేదిసీతారాంబుమారుతాకాశవాత్సరములోలి॥బరికింపదత్తరుపా
 సనంబులబూనితపములచేసకర్మములుగావు॥సకలార్థిగోవరజ్ఞానంబుగలమహాత్ముకులుమహూర్తమాత్రమునసేవ
 సేసిపావనములుసేయుదురదియిచ్చుండెధాతుత్రయయుక్తమైన॥కాయచందాత్మబుద్ధియుగామనీకు॥మారులందు
 స్వకీయాభిమానములను,వివిదిజలమునందీగ్ధబుద్ధియునుజేయు॥నట్టిమూఢుండుపశుమార్గుడనగగబరగు॥వ॥అనియివి
 ధంబునంగృష్టుండాడినసాధిప్రాయంబులగువాక్యంబులువినియమ్మనీంశ్రులువిభ్రాంతహృదయులైయూరకుండిము
 హూర్తమాత్రంబునకన్నహాత్తుననుగ్రహంబువడసిమందస్తితముఖులైయవ్వండరికామునకిక్కిరిచిదేవానేమునుండ
 గ్వవిదుగ్రేములయిన బ్రహ్మగుద్రాదులును భవదీయమాయావిమోహితులమయియుంచుమునిగూఢంబుయనీయచ్చ
 చేతమమ్ముచనుగ్రహించితివి-భవదీయచరిత్రంబుననిమ్మేదినియొకటియయ్యును బహురూపంబులగానంబువిధం
 బుననీవుమొదలగారణరూపంబుననేకంబయ్యునుననేకరూపంబులుగైకొనిజగదుత్పత్తిస్థితిలయంబులకుహేతుభూతం
 బననద్యుతకర్తృంబులందగిలీలీలావతారంబులుగైకొనిదుష్టజననిగ్రహంబును,శిష్టజనరక్షణంబునుంగావించుచుండువది
 యునుంగాకవర్తాప్రచుధర్మంబులంగీకరించిపురుషరూపంబునవేదమార్గంబువిదితంబుసేసినబ్రహ్మరూపివి-తపస్సాన్వ
 ధ్యాయనియమంబులచేతహృదయంబుపరిశుద్ధంబుగావునబ్రహ్మస్వరూపంబులైనవేదంబులంమవ్యక్తావ్యక్తస్వరూపం
 బులేర్పడగానుంచువు-కావునబ్రాహ్మణకులంబునెల్లిబ్రహ్మకులగ్రహివైరక్షించిన మహానుభావుండవు-మాయాతీ
 తుండవై ననిన్నును,నీభూపాలవర్గంబును,నేమునుదర్శింపంగంటిమి-మాజన్మపర్యాతపోమహిమాలసాఫల్యంబులయొనీ
 కుననుసరించెదమనిబహువిధంబులగృష్టునభినందించియమ్మరాంతకుచేతనామంత్రణంబులవడసితమతమనివాసం
 బులకుఁబోవందలంచునవసరంబున॥సీ॥అమ్మనీశ్వరులకునానకమందుభియతిభక్తిపందనంబాచరించి॥తాపసోద్రిములా
 రధర్థతత్వజ్ఞులుచున్నించిననుడునావిన్నపంబు॥సతగ్రుతితలచేసందితకర్మచయంబువాపెడునుసాయంబునాకుఁడు
 నదయామతిఁజెప్పఁడనినమ్మనివరుల్పావరుల్పినవనుడేవుఁజాదియెలమిఁబలికిరినిఖిలయజ్ఞేశుఁడైనశకులలోచనుడ
 గూర్చియాగములుసేయఁగర్తమునఁబాయునెట్టిచుమగర్తమైననదియధర్మంబుగాఁగనిమదిఁదలంపు॥అదియునుంగాక
 క॥దేవదత్తపితృజయినిములుభూవరమఁబేదపాతపుశ్రులచేత॥న్వావిరిసిగనిపురుషుఁడు॥పోవునధోలోకమునకుఁబు

క. ॥ దేవదత్తపితృజన్మిణములు భూవరముఖ వేదపాఠపు శ్రులక్షేర! వ్యాపినిగనిపురుషుఁడు! పోవునధోలోకముననుఁబు

జ్యమృతుఁడై || అట్లు గుటంజేసి నీవును || క || వరతనయాధ్యయనంబులు | ధరియించి యిటుగంబువడయుక భరణీ | వరదేవ
యిటుగంబువనా | వరణుఁడవై యీగంటావ్వనవృత్తితోడ || క || అనవుడునవ్వసుదేవుఁడు | మునివరులకుననియెవినయ
ముననిరలుచెప్పినయట్లు మఖము సేసెదనిది నరనిధులారవిమరుదీర్వగవలయు || వ || అనియభ్యర్థించియమ్మునీంశ్రుల
యావంబులంగావరించి యవ్యభ్యుత్థిలో పాంతంబునమహేంద్రామిశవై భవంబున నష్టావళభార్యానమేతుండై దీక్షుఁడై
కోనియమ్మహాధ్వరంబు వేదోపదీప్తవిధింబరిసమాప్తింబి యిట్టికాయంబులబహువిధిగలం దనిపి భార్యానమేతుం
డై యవబృథసానంబాచరించి వివిధరత్నమణిమయభూషణవిద్రాబులనురభిషునుమానులేపనంబులుధరించి నిఖిల
భూదేవమునిబంధురాజులోకంబులను వితనఁజ్ఞానంబులఁ బ్రీతులంగాపించిన హరుకృష్ణానుమతి నాత్మనవానంబులకుంజ
నిరండు || ఉ || ఆతఁటినుగ్రసేవనమధాధిపవంకజనాభముష్టికా | రాతులువమ్మునర్థిమధురప్రియభాషలనిల్వ వేడిన | స్థాను
కమాత్మల నైలయంగావనియించి గోపగోపికా | వ్రాతముతోడనచ్చటభగావరినందయతోడలిమ్ము || క || హరిసయము
లహరి | ప్రియములహరిమధురాలాపములనుహరికి కలమనె | హరిలిలఁదగనినందుఁడు | నిరవసరగతినచటమూఁడు నెల
లుండెన్మహా || చ || జలరుహలోచనాదియమన న్నములందఱునన్నిధంబుల | స్థలిశవిభూషణాంబరనికాయములిచ్చి బహు
కిరించినట్టిలిపినందముఖ్యులుముకుందపదాబ్జసంరంధపానస | ల్లిలిగనిజాత్మపట్టునములన్మఱింపుచు నెట్టికేలకు ||
చ || చనిగి || సుజాతిసుజాతికృష్ణమాధవగోపంబువర్తనాభక్తపారిజాత | దేవదేవయనుచుండిరిచూచుచుమధు | రాభిము
ఖులునగుచునతిగిరంత || క || శ్రీమముననచ్చటఁబ్రాప్త | బ్రహ్మసయంబునగుటయునుబంధుజనయావంబుగ్రములోలింగిలువను

— శ్రీ శ్రీకృష్ణబలభద్రులుగృతులైనతమసహచారులందెచ్చి దేవకీదేవకింగనుపలుచుట. శ్రీ —

రగణారమినులుబలకృష్ణులొత్తవగరంబునకు || వచ్చినుభంబుననుండునంత || సీ || అవసీతయొక్క | నాఁదానకమందుభిభా
ర్యవత్పాతముఁడుబుఁడుఁడొల్లి | శరభిలోజుచ్చినగురుతేనాభవునినినుజలంగదెచ్చినమహిమ | జనములుదహలోన
సన్నుతు లేయంగవినితనసుతులుదుర్వృత్తుండైన | కంసుచేనిహతులై కాలనిపురినున్నవారిసందఁజబాడంగోరికృష్ణ | బ
లులకడకేగి కన్నులవాప్తుకణము | లూలుకనోరామరామనిత్యోన్నతాద్వైపరనపాపనమూర్తియోమురవిభేది | యిందిరా
నాభయోగీశ్వరేశకృష్ణ || క || మురకంసదైవ్యపాంశ్రుక | నరకజరాశనయయవసరనాయకులం | దురితాత్ములఁబోరింగొని
భూభరముడిపినయట్టి మేటిబలులుదలంప || గీ || జననవృద్ధిపలయసంగతనిభలంబు | బొందజేయవరమపురుషులార | మీ
కులీలలొటమీరగన్మిన్న | దాననేనుడినుడుదారులార || వ || అగ్రబహుభంగులవినుతించుచున్గి | యెదురుదలును హనుభావుల
రుమీరుతొల్లియనేక కాలంబుచనినక్రిందటవృతుండయవడధరునుండిరంబుననున్నగుగుమారుగమీమహాప్రభావం
బులులోకంబులఁబరిపూర్ణంబులయి ప్రకాశింప నకా | లునిచెందెనుండినుగుడందెచ్చిగురుక్షిణగానొసంగితిరివ్విధం
బురంగంసునితేత హనులయిన మత్తుశ్రులనందఱహులంబు | నానునంబుననున్నునిభంబునివారింపవలయునని దే
వకీదేవి ప్రార్థించినం దనుతల్లియాడిన హృదువాక్యంబు లత్యాదరంబుననాచరించి యవ్యభల్బలకృష్ణులు దహయోగ
మాయామాహాత్మ్యంబునసుతలంబునకుంజనిరట్టియెడ || మ || కినియోదానపుండిం ద్రసేనుండుదరత్రాంజాయులకద
యెల్ || ఘనసారాంబుదవన్దులన్నిభులలోకైక ప్రభాపూర్ణుల || వనిరారకహలచక్రపాణులనుభక్తప్రాణులకనివ్య
తోభననగిష్టులరామకృష్ణులజయప్రాజిష్టులకజిష్టుల || చ || కనిహితకోటితో నెదుఱుగాఁజనుదెంచిమనోనురాగనం |
జ్జనితకురూహాలుండనుచుఁజారి | మొక్కీరవగుగ్రకాంచనా | సనములనున్నితచ్చరణసారససేవనసర్వలోకపా | వనన
లిలంబులొదలగ్రువంబుగఁదాల్చినుభక్తియుక్తుడై || సీ || సురభికాలాగరుహరిచందనేలాదిధూపంబులాపిత్యహువకుల
కం | గాంచనపాత్రసంగతరత్నకర్పూరదీపంబులాజగద్దీపపలకుం | బాయసాపూపాన్నవక్ష్వఫలాదివై వేద్యంబులావేద
వేద్యులకును | సనరుచినూత్నరత్నప్రభాభాసితాభరణంబులొదైవ్యహరణులకును | విలవిలగమించుతోబాలుపలరుబ
హువిధాంబరంబులీలపీతాంబరులకు | సలలితకుసుమ | కాయలయజాను | లేవనంబులుభూరిగ ద్రేపులకును || వ || సమ
ర్పించియవ్యంఁడరికాత్ముల చరణారవిందంబులొత్తుచునానందబాష్పపూరంబుతోరంబుగా రోమాంచకంచుకితశరీరుం
డగుచుండనకరకమలంబులుఫలభాగంబునంగదియించియట్లునిస్తుతియించె || ఉ || ధీయుతుఁడై నమోభగవతేహరయేవర
మాత్మనేమకుం | దాయసమస్తభక్తవరదాయనమగిపురుషోత్తమాయకృష్ణాయమునీంశ్రవంద్యదరణాయసురారిహ
రాయసాంఖ్యయో | గాయవీలభాస్వదలకాయరథాంగధరాయ వేధసే | అనియభినుతించియట్లునియె || ఉ || రాజసతామ
సాత్ములసరామగదానుఁగాననవ్యవంశేజదభాయతాత్మమునిగేయపతిత్రచగిత్తవిస్మర | ద్రాక్షభాధరాజసురరాజ

భామరమాధిరత్నవి | బ్రాజతపాదపీతభవబంధవిమోదనపర్వలోదనా || ము || మదిమాహింపగయోగివర్ణులుభవ
 యాతాబద్ధులై | మువమిష్టంబునలేరుతామనధ్యతిన్నేపారుమాబోటికుర్చుమలేరిలి నెటుంగఁబోలుదునవ్యధ్యా
 యుక్తనీపదముల్వేరెడిత్రోవజూపిభవకూపంబుద్ధరింపింపవే||ఉ||వైరముచేతఁజేదన్యవర్గముఁగాముముచేతగోపిక
 మీరినభక్తి నాశ్రితులుమున్నునహర్నిశమున్ననంబులం దారఁగనీకరూపగుణతత్వగులై మిముఁబొందుతైవడికాభూ
 వేకనత్వగుణములలదేవతలందనేర్తురే||క||కానభవత్పదవద్దాభ్యాసంబునఁగానితామ్రతత్వంబులచేఁగానరూపుతి
 వేద్యము | నై నభవత్పదముదివ్వయాకారహరి||వ||దేవాయేనరుండైనసేమిశ్రద్ధాగరిష్టచిత్తుండై మిమ్ముసేవింపునట్టి
 హోత్తుండువిధిచోదితంబైనప్రమాణంబువలన విముక్తుండైనర్చించునట్లుగావున యోగిత్వరుండవైననీవుయీశిత
 స్వలమైనమమ్మునిష్పావులంజేయుమనినుతియించుటియునిట్లునియె||మ||త్తకోకిల||కంటిఁగంటిభవాద్ధిఁదాటఁగఁగంటి
 యిత్తినిధానము||గంటినికరుణావలోకముఁగంటిరూపమువీడము||క||గంటితామరచూలులుంబొడఁగాననట్టిమహాత్మ
 యింటికింజనుడెంచితేవ్వరయేఁగ్యతాగ్ధతఁబొందితి||వ||దేవాయేనుభవద్దాసుండనేవపంచినంజేయుదునిచ్చటికిమీ
 లుపివయంబుచేసికార్యంబానతీయవలయుననికరంబులు మొగిచివిన్నవించినంబుండరికాటుండతనివాక్యంబులకునం
 కసిల్లియిట్లునియె||సీ||బలిదైత్యపినుమున్నుప్రథమయుగంబుననామరీచికిభార్యయైనవర్షయనునితలవలనందనులా
 ర్పరుష్టువమైరివారికగ్రాదజ్జభవుండు | దనపుత్రిసైమోహమునఁగూడిరతికేళియొనరింపవీరునవుటయుఁగ్రోధ
 మిందియాసురయోనియందుఁబుట్టుండనిఘనశాపమిచ్చెనవ్వనజజుండు | దన్నియట్లముననువారుదగిలిహేమకశిపునకుఁ
 బుట్టిరంతనాకాకసాగ్ధ | మొదవవీరలఁదెచ్చియయోగమాయ | యదరిదేవకిగర్భంబునందుఁజొనుచు||క||దొరఁకొనికంసు
 మదోష్టఁబారిగొనెదత్తుత్రకోకమునఁదనచిత్తంబెరియఁగదేవకివారల | దర్శింపఁగఁగోరెఁబనుపఁదగుననురేంద్రా ||
 క||వచ్చితిమివారిఁగ్రమ్మఁబడెచ్చెదమనితల్లికోడైఁదీర్చఁగనిపుడేమిచ్చటికికడంబొర | పొచ్చములేకున్నవారుపోవీర
 నపా||క||వీరలఁదొకొనియిపుడే | భార్యకిన్నేజననితాపమువావ || వీరలశాపంబంతటఁదీరిమదీయప్రసాదధీయుతుల
 గుచు||క||సాలుపుగనుగఁబొందుఁగఁగలరనిహరియానతిచ్చెఁగరుణానిత్తుడై | బలిచేననుమతిఁగొనివారలఁదొకొ
 నివచ్చెనిగ్ధరామండలికి || అట్లువారలం దెచ్చియిట్లునియె || క||కనుఁగొనుమువీరునీనం | దనులనిజనయిత్రీకడుముదంబున
 వారి | మ్ముచిననక్షేపకీయును | ఘనపుత్రస్నేహమోహకలితాత్మకయై || క||చన్నులుదిగ్గనజేవఁగఁగన్నులనానందబా
 ప్పుకణములువొరుఁగ | న్నగ్ననఁగొంటినిడినను | గన్నన్నలువచ్చిరనుచుఁగొతుక మొప్పు || వ||అట్లుకొంటింజేర్చినిజాం
 కపీతంబుననునిచిశరంబులుమూర్ఖునిచుబుకంబులుపుడుకుచుం ప్రేమాతిశయంబున మేనఁబులకలాలయంజన్నిచ్చినవా
 రునువైష్ణవమాయామోహితులై న్నన్యపానంబుసేయుచుభగవంతుండైనరథాంగపాణియంగసంగమంబునవిగతకల్మ
 ములై విరించిశాపసాగరంబుహరినయాకటాక్షంబనునావచేతందరియించినిజస్వరూపంబులుధరించి కృష్ణునకుఁదల్లిదం
 ప్రలకువందనంబాచరించిగనపథంబుననిజస్థానంబునకటిగిరంగదేవకిదేవతనమనంబున||క||చచ్చినపాలురఁగ్రమ్మరఁ
 దెచ్చుటగడుదిత్రమనుచుదేవకిమదిలో | సచ్చెరువడియదియంతయు | నవ్వుపుహరిమాయగాకయిపుతలఁచెన్యపా||క||వర
 మామ్మడభిలజగిత్వరుఁడగుకృష్ణండు సేయునత్యంత్యంబుల్పరికింపనెన్నఁబెక్కులు | ధరణీవరయనినరాజుదామునిక

శ్రీ సుభద్రా పరిణయము. శీ

నియె||సీ||మునినాథపాగుండువనజనాభునిసహజాదరిసుభద్రను నేవిధమునఁజెండ్లి | యయ్యెనావిధమంతమెయ్యనఁ
 గ్రమముతోఁదెలియంగ నెఱిగింపునీవిశాల | యనవుడునవ్యాసతనయుఁడాతఁజూచివివవయ్యెన్మృపదేవవిభునిమతుండు |
 మునుతీగ్ధయాత్రాసముత్సుకుండగుమునరహణప్రభాసతీగ్ధముననుండి | యాతలోదరితోడి నెయ్యంబుగలిమి | జూడఁగో
 రుచురాముండునుందరాంగిఁగొరవే | త్రవకిసమకట్టననుచు | దనకు నెఱిగింపనాపురందరమతుండు || వ || అట్లుసుభద్రా
 దర్శనోత్సాహంబుదనమనంబునపందడిగొనం | ద్రిడంగివేషంబుధరియించి దావరకాపురంబునకుంజనుడెంచియప్పొరజ
 నంబులుభక్తిస్నేహంబులననిశంబుఁబూజింపందనమ మోరథసిద్ధియగునంతకుం గాచికినివానకాలంబుదనునంతకున
 ప్పట్టిణంబుననుండునమయంబున||క||రాముడుదత్తరేవటాకృతిఁదానుడిఁదెలియంగలేకదగనొకనాఁడాభూమీవరతా
 పసుఁబో | రామింగనియాత్మమందిరమునకుఁదెచ్చె || గీ || తెచ్చిభిక్షుసేయదేవేంద్రతనయుండు | గుడుచుచుండియదట
 గోరి మెలగు | నసమబాణమోహనాస్త్రంబుకైవడి | వీరమోహిననవిహారలిల | అట్లుసుభద్రవిహరించుచున్నవయం
 బున || వ || బలరుహపత్ర నేత్రననుసంభవచారువధూలలామన | ల్లిలితవిహారవిభ్రమవిలాసములాగ్గుకువిందు సేయున

బృలరిపునందనుండుగనిభావజనానాకాభ్యమానవిహ్వలహృదయాబ్జుడై నిలిపిన నైరుతీమణియందుఁజేత్రముగాఁ
డైఁజితరుతీరోమణియనన్దునునన్దునచారుకీర్తివి. భాగ్యునినింఁద్రనందనునకల్పవమానసుఁగామినిమమోజాతునిఁజూ
చిపుష్పశరసాయకజర్జరితాంతరంగయై. భీతిలియుండెనిగ్గుమరిపెంబును మోహముదేరిచూపుటగాఁవ॥౪॥ అట్లాన్యవనత్ర
మును త్రకాశినులాండొరులది త్రంబులుది త్రజాయత్రంబులై కోర్టులుద త్రింపందాల్చులుపిడిసిగ్గునంజెట్టుముట్టాడుచు
న్నయంతనొక్క నాఁడుదేవతానుపూర్వాత్సవమి త్రంబునన త్రలోదరిపురంబుచెలువలికినరుగుదెంచిననర్దునుండు కృ
ష్ణవసుదేవదేవకీదేవులయనుమాతంబువడసి తానునుండోడనచనియప్పుడు॥ ౫॥ సాంధ్రశరచ్చంఁద్రచంద్రికాస్ఫూర్తిచే
రాజిల్లుపూర్ణిమారజనివోలెఁబూర్ణేషుచింబావతీర్ణమైయిలమిఁదభాసిల్లుపారిడింభంబువోలెఁసులలితమేఘునఁడ
లమునునెడవాసివనుధఁగ్రమ్మునటెడిచ్చివోలెఁమాణిక్యరచితనన్మహితచైతన్యంబుఘ్రేందినపు త్రిడిబొమ్మవోలెలలి
తవిశ్రామరుచి శౌలక్షణములఁబొసంగరూపైనశృంగారరసమవోలె. నర్థిఁజరియించుచున్నపద్మయతాక్షిఁబ్రకట
నద్గుణభద్రమభద్రఁజూచి॥౪॥అప్పుడుదాయంజనియరదంబుపైనిడికొనిపోవుచుండంగనుంగొని యదుబలంబులునడం
బుననంటందాకిన నప్పుడయ్యాభుండలనందనుండుప్రచండగాఁడివకోదండనిగ్గుక్రకాండంబులఁదూలించి యభుండబా
హాదండవిజయప్రకాండండై కాండవప్రస్థపురంబునకటిగెనటబలభద్రుండవ్యాద్రవినివిలయననాయనమీరనఖిగై
వడింబటురోషభిషణాకారుండై శ్రోధిందినంగనికృష్ణునిదాదిగాఁగల బంధుజనంబు లతనిచరణంబులకుంబ్రణమిల్లిపొ
చుమాధురభాషణంబులననుసరించియొడంబజనస్థిగా నాడిననతండునుసంతుష్టుండై నునంబునఁగలంకఁదేరియప్పుడు॥
౬॥కరులందేరులనుత్రవహరులన్నఱిహేమభూషణాంబరభృత్యోత్కారదాసికాజనంబులనరణముఁదగనిచ్చిపంపెనను
జకుఁబ్రీతిగా॥౪॥ ఇట్లుకృష్ణునకభిమతంబుగానన్దుననుభాద్రలకరణంబిచ్చిపంపెననిచెప్పితుకయోగీంఁద్రుండుమఱియని

—శ్రీ శ్రీకృష్ణుడుఁబిలిపిన మేతుండై మిథిలానగరమునకుఁబోవుట. శ్రీ—

ట్లనియోసి॥నరనాథవినుభువనప్రసిద్ధంబుగడిపించునట్టివిదేహదేశ. మంచుభూకాంతమనానదర్శణంబనందనర్చినమిథి
లనుపురమునఁగలఁడుశ్రీహరిపాదకంజాతభక్తుండగుతితరాగాదివికారుడమల. చరితుడఁద్రోధుండుకాంతుండునిగ
మాధ్యకోవిదుండగుశ్రుతదేవుడనెడి. భూసురోత్తముఁడొకఁడనిచ్చానమాగ. నంబుతుమమైసిహేమశైలంబుగాఁగఁ
దలఁచిపరితోమమంచుఁడగ్గహస్థభర్తృముననుండెంముచితకన్తుడగుచు॥ఉ॥అపురినేలువాఁడుబహుళాశ్వుడనా
నుతికెక్కినట్టిధా । ప్రపతియాధరామరుగిరినిపగలుహంతరంగుడై । యేపలంచుదర్శగతినేనలకన్ధిఁజరించు
చుండె॥శ్రీవతివారిపైఁగరుణఁజేసిప్రసన్నముఖంబుజాతుడై॥ ౪॥ అట్లుకృష్ణుండువారలంజూచువేడగ నిజస్వంధ
నాయాథండై నారదవామదేవాత్రికృష్ణదైవపాయనాసితరోమశారుణదిజగురుకణ్ణమైత్రేయచ్యవనులును నేనును
మొదలై నమునులనుగమించంజనుచుఁదత్తదేవివాసులగునానద్రకధన్వశురుజాంగల, తెంకణ, మన్వ్యో, పాంచాల, కుం
తల, మధు, కేకయ, కోనలాదిభూపరులుదివిధవస్త్రప్రచయంబులుగానుకలిచ్చి సేవింపగ్రహణద్యకతుండై దీపించు సూ
ర్యునింబోలియప్పుండరి కాటుండునుండప్రితసుందరవదనారవిందుండగుచువారలంగరుణాద్యృష్టిఁజూచి యోగియై
మంబులరసిపాదరంబగుభాషణంబులనాదరించుచుంగతివయప్రయాణంబులంజనిచనివిదేహనగరంబుదాయుటయునా
బహుళాశ్వుండమ్మాధపురాకవినిమనంబునహర్షించుచువివిధపదార్థంబులుగానుకలుగాఁగొని తానునుశ్రుతదేవుండ
నుభూదేవుండును నెదురుగాఁజనుదెంచియప్పుడు॥ఉ॥అముఁగోటికిన్వినయమారఁగనందనమాచరింపియాతామరసా
భలోచనుండుదారచరిత్రుండుపాపగోత్రసుత్రాముఁడుభక్తలోకశుభదాయకుడైనరమేశునన్దగఁ ప్రామునిపాదప
ద్మములుసోకగమ్రొక్కివినఁములైతగా॥౪॥కరములుమోడ్చియోవరమకారుణికోగ్రహసిపురిమునీశ్వరులునుమగ్ధు
హంబునకువచ్చిమమున్దృవచేసియిచ్చటలగ్ధరమనరక్తిబూజనలుగైకొనుడంచునుతించివేడనాహరిమనమంచువారి
వినయంబులకెంతఁబ్రమోదమంచుచు॥ ౪॥ తరముగవారియిష్టములుదీర్పఁదలంచిమురాసురారియొండొరులనెఱుం
గకుండఘనియూదముఁదానునునేగివారిమందిరములకేకకాలమునధీరతనాధరణివరుండువారిరుహదళాయతాక్షి
మునిబృందములంగనకాసనంబులగాసినితూర్పుండనియమించికోమరాసుకాంపనకలధౌతకలశోదకములచేతఁ బాదము
ల్లడిలితత్వావనజలములుదానునుసతియుజాంధవజనరంబుఁ గరమర్థినిజమస్త్రకంబులధరియించివివిధార్చనములునెద్దిధి
నొనర్చి. మణిభూషణాంబరమాల్యానులేపనరాజితభూపనీరాజనములు. భక్తిఁగావించిపరిష్కృష్టబహువిధాన్నాపాయ
సామ్రాపపరిపక్వఫలములొలివారంగంపంగఁజేసికర్పూరమిళితలలితాంబులములునెయ్యమలరమేనఁగి॥౪॥ఇట్లుగను

ర్పించినయనంతరమ్ముననమ్మితిలేశ్వరుండై నజనకుండుపరమానందంబునొంది॥ చ॥ హరిపదపద్మయుగ్మమునిజాంకతలం
 బునఁజేర్చియొత్తుచుంబురుపవరేణ్యునిభలభూతగణావలియాత్మలందును॥ స్థిరమతిఁగర్హసాక్షిపనుధీవరసిపదభక్త
 కోటితోనరయరమాహినాథవతురాస్యులుఁబోలరటందురెప్పుడు॥ వ॥ అట్టిలోకవిధితంబైనభవద్వాక్యంబునిక్కఱంబు
 గాభవదీయపాదారవిందంబులందునాకావొకవేళలేకమాత్రధ్యానంబుగలనాగ్యహంబునకేంచనుండనిచిత్తంబునం
 దలంపకభక్తవాత్సల్యుండవగుటంజేసివిజయముచేసితిరి-భవత్పాదపంకేరుహధ్యానసేవారతిందగిలినహహాశ్చులుద్య
 ధ్యానంబులువదలంజాలుచురేనిరంతరంబునుశాంతచిత్తులైఁపిరించనులైయోగింద్రులైవీవలనంగోరికెగలవారలకు
 నిన్నైనసీత్రువుగదాయనివెండియునిట్లనియె॥ గీ॥ కృష్ణపరమాత్మయదుకులక్షీరవాగ్ధీపూర్ణచంద్రుడేవకీపుత్రసుజన॥
 వినుతనారాయణాచ్యుతవేదవేద్యభక్తజనపోషవరితోపవరమపురుష॥ ఉ॥ శ్రీపురుషోత్తమాశ్రియచుసింహాకిశోరకభ
 క్తలోకరఃఖైవరతంప్రసీనుమునిసంఘముగొన్నిదినంబులుండవేసిపదపద్మరేఖపులునెమ్మనదీయగ్యహంబుసోకినఁ॥
 దాపనవంద్యతేనిపుడధన్యుఁడనయ్యెదఁగాదెమాధవా॥ వ॥ అనియభ్యర్థించినంత్రునన్నుండై యవ్వంజరికాతుండు ని
 మికులప్రదీపకుండై నజనకచక్రవర్తింగరుణించియమ్మిథిలానగరంబునంబొరజనంబులకు నున్నతశోభనంబులుగాపిం
 చుచుంగొన్నిదినంబులుండెనంత॥ మ॥ శ్రుతదేవుండునుమోదియైమునిజనస్తోమంబుతోందిరా॥ పతిఁదోకొంచునిజాల
 యంబునకుమెప్పన్నేఁగియచ్చోటనమ్మతిదర్శాస్తరణంబులన్నునిదినమ్యగ్జ్ఞానపారీణుడై॥ సతియిందానుపదాబ్జము
 ల్లడిగించవచ్చుక్రీడతోయముల్॥ చ॥ శరములఁదాల్చినవ్యతులసీదళదామకుశప్రసూనవిస్ఫురదరవిందమాలికలఁబూ
 జయొనర్చిగృహంధకూపనం॥ చరణుండనైననాకడకుఁజిక్రిదనంతరెవచ్చునట్టిను॥ స్థిరమతిమున్నునేతపముఁజేసితినిం
 చునుసంతసించుచు॥ గీ॥ మఱియొందత్పాదతీర్థంబుమందిరమునఁగలయొఁజిలికించినప్రీతిగడలుకొనఁగఁబ్రత్యఫలపు
 ప్పతోయముల్బుక్కినొనఁగి॥ హరిమురాంతకమూర్తినిజాత్మజిలిపి॥ గీ॥ మానితంబగువిశ్వనిధానమూర్తియైనకృష్ణుండుతన
 యింటనారగించె॥ దనమనోరథసిద్ధియొందనకునబ్బె॥ ననుచుఁబైపుట్టనల్లార్చియామచుండె॥ చ॥ తరుణియొందానుఁబు
 శ్రులువదంపడికృష్ణభజించుచుండఁడు॥ చృరణములకపీతమునఁజూచినమెల్లననాత్మచుకరమా॥ వరుఁగనిపల్కెభక్తజ
 నవత్సలమామకభాగ్యమెట్టిదో॥ హరవతురాస్యులునెఱుఁగనట్టిఁనుంగనుగొంటినెమ్మితో॥ క॥ మునియోగిమానస
 స్ఫుట॥ వనజంబులనెల్లప్రాప్తవసేయించుభవ॥ గ్ధనదివ్యమూర్తినాలో॥ చనగోచరమయ్యెఁగాదెసర్వాత్మహరి॥ వ॥ దేవానీ
 సచ్చరిత్రంబులుగర్హరసాయనంబులుగానాకర్ణించుచునీకుంబూజలానర్చుచు నీచరణారవిందంబులకువందనంబులుసీ
 యుచునీదివ్యనామసంకీర్తనంబుసేయుచుందమశరీరంబులుభవదధీనంబులుగామెలంగునిర్మలబోధాశ్చులగువారిచిత్తం
 బులనదర్శణంబులంగానంబడుచుదువుకర్మవిక్షిప్తచిత్తులైనవారిహృదయంబులనుండియుదూరగుండవగుదువనిమఱి
 యునిట్లనియె॥ సీ॥ నీకుమ్రొక్కెఁదఁగ్యస్థునిగమాంతనంవేద్యలోకరక్షణభక్తలోకవరదగిపాదసేవపారితునినన్నునే
 పనిఁబఁపెదానతిమ్మనినఁగ్యస్థుఁడెలనవు॥ మోమునఁజెలువొందనావిప్రకరమాత్మకరమునఁగదియఁజేర్చి॥ పాటించియ
 తనితోబలికెదపత్నీవరలినయమ్మనివర్యులెపుడుఁదమపదాంబుజరేణుపితానములునుదగులలోకంబులనుబదిత్రం
 బుసేయు॥ వారుననుఁగూడియెప్పువలయునెడలకరుగుదెంతురునీభాగ్యగరిమాఁటకు॥ వ॥ చనుదెంచిరిపుణ్యస్థలంబులును
 విప్రులును, దేవతలును, సంస్కర్యనదర్శనార్చనంబులంబ్రాణులనునమస్తకిల్పింపంబులంబాయంజేయుదురదియునుంగాక
 బ్రాహ్మణుండుజననమాత్రంబునజీవకోటియంచుఘనుండైయుండుజవతపోధ్యానాధ్యయనాధ్యాత్మలంజురుండయి
 మతగ్రాహ్యశ్రయండుయ్యేనేనియతండుత్తముండైవెలుంగునతనింజెప్పనేలయనిమఱియునిట్లనియె॥ క॥ నామదివిప్రుల
 హైగల॥ శ్రీమమునాతనువునంచుఁబెట్టినకతన॥ న్నామీసురులర్హులనీవీమునులంబూజసేయుమిద్దచరిత్రా॥ క॥ ఇదియే
 నాకీర్తముననుఁబదివేలవిధంబులాలయభజియింపనా॥ నుదికింపకునటుగావున॥ వదలనిభక్తిన్మజింపువసుధామరుల॥
 క॥ అనిసర్వలోకగురుఁడగు॥ వనజోదరుఁడానతిమ్మవాక్యంబులజూడనెభామీసురుండమ్ముని॥ జనులకునద్వక్రీకబూజనలి
 పెన్మరుస॥ చ॥ ఎనయఁగఁగ్యస్థుఁడంతమిథిలేశ్వరభూసురులస్థపావలోకనమొలయన్నమానసుభగస్థితిఁబొందఁగఁ
 జేసివారివీడ్చినిరధమెక్కిదివ్యమునికోటియందానువచ్చెఁగ్రమ్మఱిన్దనవరమోక్షదంబగుకుశస్థలికింబ్రచుదాంతరం
 గుండె॥

శ్రీమతిశతలవరమతత్పాదప్రతిపాదకమైనపురాతనోహాసము॥ శి

చ॥ అనిచెప్పినబాదరాయణికి నభిషేచునందనుండిట్లనియె-మునీంద్రాఘటపటాదివస్త్రజాతంబుభంగినిదేశింపనిర్దంబు
 గానత్యాదిగుణాన్యంబైననమ్రహ్మంబునందు నత్యాదిగుణగోచరంబులైనవేదంబులేక్రమంబునంబు, వ రించు నటి

చంపంబునాకెడింగింపుమనినభూవరుసమమునివరుండిల్లియొసకలచేరనాచేరనాంతర్యామియైన సర్వేశ్వరుండు న
ర్వశబ్దవాచ్యుండుగావుననకలజంతునివహంబులకుబుద్ధిప్రియమనది ప్రాణశరీరంబులనుసృజించి చేరనవర్గంబున
కుజ్ఞానప్రదుండుగానకలనిగమనమూహంబులును, నశ్వరూపగుణవైభవప్రతిపాదకంబులుగావున ముఖ్యంబై ప్రవ
ర్తింపు శ్రుతిస్తోత్రంబువనివత్తుల్యంబున నేకపూర్వయుగ్మపరంపరాయాతంబును నైనదీనిని శ్రద్ధాయుక్తంబై యెవ్వం
డునుసంధించువతనికి మోక్షంబునులభంబుదీనికి నారాయణాఖ్యానంబునునొక యుపాఖ్యాంబులను వినిపింతుమినుము.
భగవత్ప్రీతియుండైననారకుండొక్క నాడునారాయణాశ్రమంబునకుంజగియుగ్మపరంబున నారాయణయు
గ్మపరంబునగొనినీవునన్నడిగినట్ల నారకుండప్రహేస్తునిడిగినవతండుమున్ననియగ్గంబు శ్వేతద్వీపవాసులైనసకననం
దనాదివివృత్యోగింపులు ప్రశ్ననపరిచినవారలకుసనంబునుండువా శ్రుచ్చినప్రకారంబునీతేడింగింపెదనని విస్తాణింపం
దొడుగె-శయానుండైనరాజశ్రేష్ఠునిదశ్యరాశ్రమపక్ష తాదివిహ్నంబులునుతియించువదిజనంబులచందంబునజగద
వనానసమయంబునన నేకశక్తియుతుండై యోగినిద్రావశుండైన సర్వేశ్వరునివేదంబులుస్తోత్రంబు సేయువిధంబునా
రాయణంబునారకునకుంజెప్పినతెలుగుననుమనియిట్లనియె॥ సీ॥జయజయహరి దేవసకలజంతులకుజ్ఞానప్రదుండ
పుగానవారి!వలనదోషంబులుగలిగినగుణసంతానంబుగాంబరిజ్ఞానశక్తిముఖ్యవర్గంబుపూర్ణితరజేసిమాయాత్మా
విశిష్టండవగుచుండార్యకారణాత్మకుండవైకడగిచరించుచునున్ననియందుంబయోరుహోత్తు! లివిరియామాయములు
ప్రవర్తింపుచుండగాన! బ్రకటప్రగుణాత్మకంబైనప్రకృతితోడయోగమితయుమాన్వవేయోగిమాన! సాంబుజాతమధు
న్రతయనినుతింది!అదియునుంగాక॥సీ॥పరమవిజ్ఞానసంపన్నులైననట్టియోగింపులుమహితనిస్తంధ్రలీల!బరిదృశ్యమా
నిమైభాసినిమైహీపర్వతముఖరప్రపంచమెల్ల! బ్రకటప్రహ్లాస్వరూపముగాండెలియుదు రెలమిరీపునుజగద్విలయ
వేశ!నవశిష్టండవుగాసనసఘ్నియందునీవిపులవిశ్వదయవిలయములగు! ఘటశరావాచులగుమృద్వికారములుమృదా
శక్తకంబైనయట్లుపచ్చాయతాత్తు!తవిలికారణరూపంబుండొచ్చిలిల!గడగిసీయందుబుద్ధివాక్సర్మములను॥క॥అలభడజే
యుచునుంచురు!బలుకొనియలఁబెట్టఁబడినపదవిన్యాసం! బులపతనకారణములు!నిలపులసేవించుచునుగృతాథులరగు
యె॥క॥లీలంబ్రాకృతపూరుష!కాలాదికనిఖిలమగుజగంబులకెల్ల!న్యాలిన్యనివారకమగు!నిలలితకథాసహస్రీనింస్తుం
కరిగ॥చ॥భరితనిదాఘతప్రదగుపాంథుండనీతలవారింస్తుంకిమ!షరమగుతాపముందొరగుకైవడిసంసరణోగ్ర
తాపము!స్వేరపునఁబాయుచుండుచురునున్నభజించుమహాత్మకుల్లరా!మరణమనోగుణంబులగ్రహంబునఁబాయుటసె
ప్పనేటికి॥అదియునుంగాక॥సీ॥అనయంబుదేహినిత్యాగిత్యసద్విలక్షణమునఁబంచకోశవ్యవస్థ!లనువృద్ధిబొరయుచు
సంచులోపలనున్నప్రాణాదిబుద్ధివిజ్ఞానమయము!లనుచతుష్కోశంబులవ్వలవెలుంగొంచునానందమయండవుగానదేవ!
సురుచిరస్వప్రకాశుండవునీపరిగ్రహముగల్గుటజేసికాదెప్రకృతి!మహాదహంకారపంచతన్మాత్రగగన!వవనలేజోంబు
భూభూతపదకాదికలితతత్వంబుప్రహ్లాండకార్యకరణమందునెపుడుసమగ్ధంబులగుటజేసి॥క॥కోరితరీరులుభవదను
సారంబుచనిహపరైకసౌఖ్యంబులఁబెం!పారగగనంచునుంచురు!ధీరజనోగ్రములనంగదిజారిహరా!గీ॥నిన్నననుస
రింపనేరనికుజులు!వవనప్రాగ్ధచర్మభస్త్రిసమితి! వోలెజేయుచుంచురుచచ్చసనంబులు! బలసియాత్మభేదభజనులగు
యె॥సీ॥దేవకొండఱునూత్నదృక్కులైనట్టిమహాత్మకులుదరఘ్టండైనవహిన్!గామదిదలఁతురుగైకొనిమతికొందఱారు
యె॥బులనుపేరనమరుయు!ఘులులిలపఘున్ననాడీమార్గగతుండవైపృథ్విదేశమునఁజరించుచున్నరుచిరదేహకాశరూపి
గాభావించురట్టిహృత్పన్నంబునంచువెడలి! వితతమూర్ధస్యనానకాగతులనోలి!బ్రహ్మరంధ్రంబుఁబ్రాపించిపరమపురు
ష!సుమహితానందమయపరంజ్యోతియైన!యూసునినుఁబొందమలేపుట్టరిలమహీశ!వ॥వ॥తీయువివిధకాస్థాంతర్యతుండై
నవాయుసఖుండుదగ్ధదోషంబునంబొరయకనిత్యశుద్ధుండైతరతమాభావంబునవర్తింపుచందంబునస్వసకలకృతంబు
తైనవిదిత్రశరీరంబులంచునంతర్యామివైప్రవేశించితత్త్వద్విచిత్రయోగనియితంబైన హేయంబునంబొరయకసకలా
త్మకంబైయేకరనంబై బ్రహ్మంబైననిన్నునైహికాముష్మికఫలసంగమంబులేకవిగతరదోగుణంబులందగిలికొందఱుభజి
యించుచుండుచురదియునుంగాకదేవాభవదియనంకల్పాదీనంబులైనశరీరంబులంబ్రవేశించియున్నదేవసమూహంబు
నికుశేషభూతంబుతెలిసికొందఱుభవనివారకంబైనశ్రీమత్సచ్చిద్రణారవిందంబుసేవించిత్కతాథులగుడరుమతియు
ను॥సీ॥అనఘుచర్మమమైవయాత్మతత్వంబుఁబ్రవర్తింపుకొనుడివ్యంబులైన!యంచితరాయకృష్ణాద్వ్యతారముల్బుడంబుం
చియున్ననీభవ్యచరిత!మనుసుధాంభోనిధివగాహనముఁగీసివిశ్రాంతదిత్తులైవెలయుచుండి!మోక్షంబుబుద్ధిసేపిం

పనొల్లరునుటియుఁగొందఱుభవచ్చరణవంక జములువగిలిపుణ్యతములై నహంసలవమవునొందిభాగవతజనముల గె
రువారు ప్రకటయోగిజనా ప్రప్రసాదము క్రిఁగోరరాత్మలంఘుఁడొకఁడటనిశరీరములకుంఠితభ క్తిభవద్వ్యభింబులై
దఁగనిపవాల్లుములుసేరిభజించుచుదత్తుభాష్యులై యుంచుకుకొందఱితనువులొలిగిరిచిభవత్యదాజ్ఞములొప్పించుగఁగ
ల్ప లేకనిలఁబట్టుచుఁజచ్చుచునుంచురవ్యయా॥ చ॥ యమనియమానయోగమహిమశ్శక్తులై నమునీంప్రలున్విరోధమ
నందలంచుచై న్యవసూధావరముఖ్యనృపునిం ద్రభో॥ గములవ సుష్ణబాహువులుగల్గినమిమ్ముభజించుగోపికల్॥ గ్రహ
మున సేమునుస్మరియకామేభవత్య్రపకంబుజోదరా॥ మ॥ అరవిందాక్షభవస్వరూపములఁ బ్రత్యక్షంబునంగాన నెవ్వ
రికింబోలరుశాస్త్రగోచరుడనై వత్తింతుపిన్మృష్టిము॥ ధరసస్రావుండవై ననీవలననీధాత్రాద్యమర్దుల్లని॥ దిరిగిన్నంత
కము న్నెటుంగఁగల మేదింఠింప సేమచ్యుతా॥ వ॥ అట్టినిన్నుంబరమాణుకారణవాదులై నకణ్డగౌతమాచలును బ్రకృతి
కారణవాదులై నసాంఖ్యులును దేహాత్మవాదులై న జౌఢులునువివిధంబులై నకుతర్కంబులచేతం బరస్పరావ్యాహతం
బులై ననాగంబులురమతమకుతర్కవాదంబులనమర్థించుచునిన్నుండెలియ లేరుమహాభాగ్యవంశులై నయోగీం ప్రలకు
నెపుప్రత్యక్షుండై ననివియన్నియుననన్యంబులని కానవచ్చు-వెండియుఁగొందఱుపచరాచరవస్తుజాతంబులకు నంతర్యా
మివై సర్వంబునీవయగుటండెలియ లేక నిత్యంబునయును విపరీతబుద్ధిండెలియుచురుగానిభవదీయదివ్యతత్వంబునిగ్ం
బుగఁడెలియ నేరరుకొందఱుజగద్ధరితుండవుగాన జగన్రూపకుండవై ననిన్నుంగటకమకుటకర్ణికాదివివిధభూషణభేదం
బులంగనకరబునిజన్మదూషంబువిడువకవర్తించుచందంబున జగద్వికారానుగతుండవయ్యను నిఖల సౌతుప్రత్యక్షకక
ల్యాణగుణాత్మకుండవై యుండుచువనియాత్మపిదులై నవారుడెలియుచురదియునుంగా॥ మ॥ వనజాతాక్షభవత్యదాజ్ఞ
యుగసేవాన క్తులై నస్థయఃజ్ఞనముల్పశ్యుశిరంబుండన్నిఘనసంసారాంబుధిదాఁటిపావనులై లోకములంబునీతము
లుగావర్తించుచున్నిత్యోభవమై యొప్పెడిముక్తిబొందుచురుశుంభదైవ్యవోపేతులై॥ మ॥ మిమునన్భక్తిభజింపనొ
ల్లకిలమత్తేధన్యవర్తించునిచమతిత్రాతము నేర్పునఁబునులఁబాశ శ్రేణిబంధించుచం॥ దమునన్యెక్క గునామరూపముల
చేత న్నాదిబంధించిదుగ్ధనసంసారపయోధిఁద్రోతువుచరత్కఁజాతపత్రేక్షణా॥ వ॥ దేవాకర్మమూలంబులై నపాణిపా
నంబులులేనివాఁడవయ్యునుస్వతంత్రుండవు బ్రహ్మకులుభవత్వరతంత్రులై యుండుచును-స్థిరచరరూపంబులుగలచేతన
కోటికినిపునర్వవిధియంతవుకావుననీకృపావలోకనంబుగలవారికి మోక్షంబుకరస్థితంబై యుండు భవత్య్రపావలోక
నంబు లేనికష్టాలునష్టాశ్చులై మర్గలంఘులుదురజ్ఞిభవులుదేవతర్క్యనువ్యస్థావరాదిశరీరంబులుసాద్వియణురూపులై
యుంచురంచునీవుంచువుతదంతరాత్మవగుచునుటియును॥ క॥ సుడిచలపోయఁగజలబుచ్చునములుధరఁబుట్టిపోవుపోలికెగ
లయా॥ త్రిదశాదిదేహములలో॥ వనలక వర్తించునాత్మవర్ణములోలి॥ గీ॥ ప్రళయవేళనీవుభరియింతువంతకు॥ గారణం
బవగుటఁగమలనాభాభావపారిజాతభవభూరితిమిరది నేతమప్తదైత్యనాశకృష్ణ॥ చ॥ అనఘజితేంద్రియస్ఫురణలయ్య
నుజంచలమైనమానసంబునుతురగంబుబోధనుహితాత్మవివేకపునాలిత్రాటనల్లనఁగదియంగఁబట్టనుదలంచుచుముక్తి
కుపాయలాభమే॥ యనువునలేమికిన్వగల సెందెడునాత్మలువోతలంపఁగ॥ చ॥ గురుపదపంకజాతములుగొల్పనివార
లువోమహాభీని స్తరణకుఁగర్ణధారరహితంబగునావననుగ్రహించుబేహరిగతిభూరిదుస్తరభవాంబుధిలోనమునుంగు
చుంచురంబురుహదళాక్షునిత్యపరిపూర్ణుండవై తనరారునిన్నగి॥ గీ॥ పుత్రదారగృహక్షేత్రభూరివిషయఘనసమభా
సక్తుడగుచు సేమనుజుఁడెని॥ వర్ధిభజియించువాఁడుభవాబ్ధిలోనఁజెందియన్నాళ్లకునుదరింజేరలేడు॥ నీ॥ జగతివైఁగలనీ
ర్థసాధనంబుల నెల్లఁబుణ్యానువర్తనస్ఫురితులగుచు॥ బాటించినీయంచుబద్ధనుత్సరములు లేకభక్తానురాగోకహంబునగు
భవత్యాదాజ్ఞయుగళంబు సేవింధిభవపాశముల నెల్లఁబూరఁద్రోలి॥ సమమతులై యదృచ్ఛాలాభతుమ మేరునమముగాఁ
గైకొనిసాధులగుచు॥ బాదతీర్థంబుగలమహాభాగవతజ॥ నూత్తమోక్షములై నట్టియోగివరుల॥ వారకెప్పుడు సేవించు
వాఁడుపొందు॥ బ్రవిమలానందనయ నొకపదమునుటియు॥ వ॥ సత్తై నప్రకృతివలననుష్కర్మంబై నయాజగత్తునత్తుగా
వలయునదియెల్లనినంగనకోత్పన్నంబులై నభూషణంబులుగనకమయంబులై కానంబుచందంబున ననిసాంఖ్యుండవలి
కినవినియద్యైతవాదియిల్లను- నెయ్యదియత్వన్నంబుగాదదియునత్తుంగాదనువ్యధిరేకవ్యాప్తినియహంబునిత్యనన్యం
బై నబ్రహ్మంబునందుఁదర్కహతంబగుంగావునంబ్రపంచంబుమిక్యయనిరూపించిననాప్రపంచంబుబ్రహ్మవిశేషణం
బై కార్యకారణవర్ణలంగలియున్నంతమాత్రంబునమిక్యగానేరదాప్రపంచంబునకుంగార్యకారణావస్థలునిత్యంబు
లుగావుననవస్థాద్వయముక్తంబై నప్రపంచంబునన్యంబని వెండియునద్యైతియిల్లను-బహుగ్రంథప్రతిపాదితంబై నజ

పృథ్వీభూమ్యంబు లేమియెట్లు నిననదియునుంగర్జవశులై నజమటనవిద్యాప్రతిపాదకంబై కుతరసమేతంబై నభాభతయం
 భనరంపరావ్యవహారంబునంజేసిబ్రహ్మయందుగారణావస్థలయందుబ్రహ్మవిశేషణంబై నసూక్ష్మరూపంబునంబ్రహ్మ
 డంబువైతైయుండుచనశ్యంబుబాధాయోగ్యంబుగావుననీమవిశేషణంబై యుండుమనీవుదేహగతుండై నదేహియంపు
 శంభరామవయ్యంగర్జవలంబులంబారయకగర్జవలభోక్షయైనదేవురకుసాక్షిభూతంబవై యుండుకువట్టినన్న నజ్ఞు
 లైనమానవులుజకంఠలగ్నంబై నకంతికావణిశ్యసన్నిహితంబై వెలుంగుచుండినంగానకవర్తింతుతెఱంగునహృదయ
 పద్మమధ్యంబుననంతతేజోవిరాజమానుండవై ప్రకాశించునన్నుండెలియలేరు సకలబ్రహ్మాండనాయకుండవైననీయం
 దుశ్రుతులుముఖ్యవృత్తింబ్రవర్తింతుననిశ్రుత్యనిదేవతలునారాయణునభినందించినతెఱంగునసనందనుండుమహర్షుల
 కెఱింగించినప్రకారంబునారాయణయిిషినారమచకుంజెప్పినసప్తహస్తండుమజ్జనకుండైనవేదవ్యాసమునీంద్రునకు
 నువన్యసించెనయ్యగ్ధంబునతండునాకుంజెప్పినవిధంబుననీకుంజెప్పినీయిపాఖ్యానంబు సకలవేదశాస్త్రపురాణేతా
 ససారంబుపనివత్తుల్యంబుదీనిఁబఠించువారునుఁనువారునుఁగతకల్మషులై యిహపరసౌఖ్యంబుల నొందివర్తింతురనిచె

—శ్రీ పరీక్షిత్తునకుశుక యోగిఁష్టసేవాప్రాశస్త్యంబు చెప్పట శ్రీ—

ప్పినశుకయోగింద్రునకురాజయోగింద్రుండిట్లనియె॥ మ॥ ఘోరనాథోత్తమదేవదానవులలోముక్కంటిసేవించువా
 రనయంబున్యహుతక్రీసంపదలసౌఖ్యానందులై యుండన్వనజాతాత్మురమామహోవిభుశశశ్చగ్ధక్రీసేవించున॥ స్తునివ
 ర్యులడుఁజేదలొటకుఁగతంబునాకెఱింగింపవే॥ సీ॥ నావుసేతుకయోగిచరనాథుఁగనుఁగొనినమెఱింగింబుండవ్విధ
 ముఁదెలియఁఘనశక్రీసహితుండుకాలకంఠరుఁడుదావినతగుణక్రియాన్నితుఁడిగాన॥రాగాదియుక్తమైరాగిల్లునంపద
 లాతఁగొలుచువారందుచుండురహ్యతుఁబరముననంతుగుణాశీతుఁబరుషోద్గమనినాదిపురుషుననఘ॥ నగ్ధిభజియిం
 చువారురాగాదిరహితు॥ లగుచ దీపింతురెంతయుననఘచరిత॥ ధర్మనందనుఁడశ్వమేధంబుఁజేసిపిదపసాత్వికకధనము
 వ్వితిశీడ॥ డ॥ నారదసంయమింద్రుచలనన్నినుచుండియవంతరింబవం॥ కేరుహనాభుఁజూచియడిగెదగనిష్ఠుడనీవు
 నిన్నుని॥ డారినభక్తిమైదగిసట్లయతంపినుచుండహాననం॥ స్ఫారకపోలుండై పలికెఁబాండుతనూభవుతోడఁజెచ్చె
 రగా॥సీ॥వసుమతీనాథయెవ్వనిమీఁదనానుగ్రహబుద్ధివోడమునాఘనునివత్తావంతయుఁగ్రహముననపహరించినవాఁ
 డుధనహీనుఁడగుచుసంతాపపంచు॥విడుతురుఁడులవిష్ఠమున నొందిలియైచేయుచదిలేకయభులకార్య॥భాగంబులుడిగి
 మచ్చక్తులతోమేత్రినెరపుచుఁజ్ఞానగతుఁడగుచుఁబిదపవాఁడవ్యయానందపదమునాత్మ॥ బరగిశ్రీవిష్ణులోకసంప్రా
 ప్తిసెందుఁగ॥గాననుత్సేవవిగులచుఁగరవంతుఁపదవిభజియింతురితరదేవతలనెపుడు॥ క॥ సేవింపవారుడనుచు॥గా

—శ్రీ శివహ్రోహంబుసేయంబూనినవృకాసురుండుఁష్టమామ చేపడియుట శ్రీ—

వించినశోభనములుగినిజములుగా॥భావించివారుమఱుతురు॥భావములగృతఘ్నవృత్తిఁబనితమవనిగా॥క॥మెఱుగుచు
 నుంచురుదీక్షి॥గలదొకయతిహానమిపుడుగైకొనినకుం॥ దెలియఁగఁజెప్పెదదానన॥ నలవడునీవడుగుప్రత్యక్షగునుత్తర
 ముగా॥ క॥శుకుండునుదైత్యునితనయుండువృకుండునువాఁడొకఁడుచుర్వివేకుండునుజన్॥ప్రకరములనలంఘెదెరువున॥వాక
 నాఁడొదిగుండివివ్యయోగింగమచుగా॥ క॥కరములుమోడిదిమనీశ్వరవారదలలితధీవిశారదనన్ను॥నర్మణించియానతి
 శుభాకరులగుహరిహరహిరణ్యగర్భులలోనగా॥గీ॥కడఁగికోలువశీఘ్రకాలంబులోదన॥యిష్టమైనవరములిచ్చునట్టి॥దైవ
 మెవ్వఁడనిదానవుఁగనుఁగొనిమునివరుండువలికెముదముతోడ॥ వ॥ వినుముదుర్గుణుగుణంబులలోమెక్కటియొచ్చు
 టంగలుగునవృటనక్షణంబకోవప్రసాదఫలంబులుచూపువాఁడమ్మువ్వరయంపుఫలలోచనుండివిష్ఠంబుఁదెలిసినవా
 రైబాణాసురదశకంధరులునమగ్రభక్తియుక్తులైసేవిందియసమానసామ్రాజ్యవైభవంబులనొందివ్రసిద్ధులైరక్షు
 గావుననీవునమ్మహామ్నునిసేవింపుమతనివలననభిమతఫలంబులువేగంబప్రాప్తంబయ్యెడిననిచెప్పిననతండుతగుంబ॥సీ॥ది
 పించుకేదారతీర్థంబునకునేఁగియతిసాహసాత్మకుండైనయసురలోకములైఱగందనాకాలకంధరువరదునిననికావరు
 నిఁగూర్చితనమేకఁడలుద్దండుడైఖండించయిగ్నికాహుతులుగానలరవేల్చి॥ దర్పకారాధిప్రత్యక్షంబుగాకున్నజడియ
 కనప్రభావరములందుఁబూనితీర్థమునగృతస్నానండుగుచు॥ వెడలుమృత్యువుకోరనావెలయునట్టి॥గంధగోక్షంబు
 దనమస్తకంబుకునుముగొనఁగఁబూనిననయ్యగ్నికుండమునను॥క॥అరుదుగవెలువదిరుద్రుఁడు॥దరుణఁడదిర్బంగవానిక
 రమాత్మకరాంబురుహమునఁబట్టితెగువకుఁజొరవలవదుమెచ్చునచ్చెనుమహిరచరితా॥క॥నీనుడిఁబొడుమనోలికె॥ భే
 డైననువేడుమిపుడయిచ్చెదననినగా॥దానునమునసంరవనడి॥యాననుభావంబుధూరుపదాంబులుములకు॥గీ॥వర్ణ

సంబాధరించియోయించుమకుట | ఫాలలోచనవరదమత్సారేతలము | నేను నెవ్వనితలమీఁదనిదినవని | ముస్తకమునూ
 టువ్రయ్యలై మడియనివే || క || అని వేడిననమ్మటకుఁ దనిమదనారాతినవివిబుధాహితుకోరినవరముఁదడయికి ద్వింద
 నుజుఁడుదద్వరపరిత్రుఁదాఁజేయుటకుఁ || అత్తుణంబవరదానగర్వంబువసుదస్వస్తుండెకఁడంగి || క || ఆహారుమస్తకమునఁగడు
 సాహసమునఁజేయి వెట్టజడియక గడియ | నొన్నఁజూతనమెచ్చులుదన | కాహపైవచ్చెననుచునభవుఁడుభీతిఁ || క || దను
 జుఁడుదన వెను వెంటం | జనుదేముల్లోకములునుసంత్రాసముఁగై | కొనిపాటసురలుమనములఁదనికిరిదాఁకినబ్రతివిధా
 నములేమిఁ || అట్లుచనిదని || సీ || నిరుపమానందమైభలలోకములకునవలయైయవృతపదాభ్యుదనరి | దినకరవంధ్రుడినితు
 లకుఁజొరరాక సలలితసహజ తేజమున వెలుంగు | నమధికబగుశుద్ధసత్వగరిష్ఠమైకిర మొప్పుయోగింధ్రగవ్యమగుచు | హ
 రిపదధ్యానపారాయణులై నతద్దాసులకలరుని వాసమగుచు | బ్రవిమలానంతలేజోవిరాజమాన | దివ్యచణిహేమకలిత
 సందిప్తభవ్యసౌధమంటవతోరణస్తంభవిపులగోపురాకీర్ణ సురమువైశంతపురము || వ || కనుంగొఁయిమ్మహాస్థానంబుడా
 యంజనుటయునవ్వండరి కాతుండఁడవై భవంబునం గుండభిశ్వరభోగతల్పంబునంబరమానందకండలితహృదయార
 విమంధై యిందిరానయన చకోరకంబులనిజమందహససాంధ్ర చంద్రికావితతిందేల్పుచు నార్తభక్తజనరక్షణంబుపని
 గామెలంగుచువివిధవివోదంబులందగియుండియుఫాలలోచనుండగ్గనుజపాలునకుందలంపకనిచ్చినవరంబుతనతలమీఁ
 దవచ్చినంగలంగిచనుదెంచుటతనదివ్యవిత్తంబున నెఱింగియక్తాలకంధరునియవస్థనివారింపందలం దియియ్యిందిరాదేవి
 తోడివివోదంబుచాలించియిప్పుడు || సీ || తాపింధరువితోడఁద్రుప్తరించెడు మేనుపసిండిముంజియుండగుపట్టుగొడుగుధవ
 శౌంశురుదిజన్నిదంబునుదన్ననిదండంబు సేతఁగమండలంబు | పనపుగోదియుఁజన్నిపట్టెవర్ధనమునురాజతంజైనవృగా
 జినంబుఁదూలాడుశిగయును | డ్రేలుమారటగోచివేలిమిబాట్టును ప్రేక్షదర్శి | వనరసంది ప్రహవ్యవాహనసమాన | కాంతిఁ
 జేలుస్రొందియమ్మతక్రమమెలర్పఁజతురగతిసల్లువటుక వేపంబుదాల్చి | వచ్చియాసీచదానవవరునిజేరి || వ || కైతవంబు
 ననతనికి నమస్కరించివృదుమధురభావణంబులననునయించుచు నయ్యసురాధమనకిట్లియెనివిధింబున మార్గపరి
 శ్రౌతుండవై యంతమారంబేలచనుదెంచితిసకలసౌఖ్యకారణంబైనయీశరీరంబునరగ్ధకంబుచేసి వృధాయానంబున
 దుఃఖపటుపందగు నేయియ్యెడంగొంతదడవువిశ్రమింపుమి ప్రయానంబునకుఁగతంబెయ్యెడికపటహృదయుండవుగాకి
 యధ్యవసాయంబెఱింగింపుమనివృదుమధురంబుగాఁబలికిననమ్మహామ్మనినుధారనతుల్యంబులైనవాక్యంబులుపినిసంత
 సిల్లియిప్పిశి తాశనండుచనపూనిన కార్యంబుతనికెఱింగించిన || వ || హరిదరహాసమొప్పుచి తాశనుఁగన్గొనిపల్లెదానవే |
 శ్వరమునుదత్తుశాపమునఁజాలపిశాచపతేటసూన్యతస్ఫురణముమాఁగంతతముబొంతుచునుండుఁబురారిమాటనీ | వ
 రయక వెంటనేఁగఁదగదాతనిసేతలమాకువింతలే || గీ || నిజమువలికె నేని నెఱిదనతలమీఁద | నీకరంబు మోఁపనీకఁదలంగి |
 వమ్మ నొటునితనివలనఁబ్రత్యయమును | దగుల నేమిగలదుదనుజవర్య || గీ || అశుచితోడనతనిసంటఁగఁబనిగాను | కాలుఁజే
 యిఁగడికిరమువార్చి | యతని వెండవేడఁ నటుగుచు చేసివు | నవతలంటఁదగులునసురనాథ || మ || అతిదుశ్శంకలుమాఁపొమ్మ
 నిగదై త్యారాతిమాయావిమో | హితుఁడై విప్ర్యుతిసొందితామసమునైనైపారివాఁడాత్మపా | శీతలంబుఁదననెత్తి
 మోపికోనితా సేల నైసంగూలెవి | శ్రుతదంభోలిహతిన్వడింబడుమహాత్మోశీధరంబోయన || వ || అట్లుతనతలనూటువ్ర
 య్యలై నేలంగూలినయసురంగనియప్పుడు || క || సురలసురాంతకుమీదఁన్వరమందారప్రసూనవర్షములోలి | స్థిరిసిరితు
 ములంబై దివి | మొర సెనురదుండుభిప్రముఖతూర్యంబుల్ || క || పాడిరిగంధర్వోత్తము | లాడిరిదివిగ్ధసరలుగనోన్యము
 గ | న్లాడిరిగ్రహములుభయముల | వీడిరిమునికోటులంతవిమలచరిత్రా || క || మురహరుఁడెలనవైలయఁగఁ | బురహరుఁడ
 గఁజూచిపలికెభూతేశ్వరయీ | నరభోజనుండునీకి | త్తటి నెగ్గినరింపఁదలచితా నేపాలిసె || వ || అదియట్టిదికాదెయిజ్ఞ
 గంబుననధికుండైనవానికినపకారంబుగావించినమానవులకుశుభంబుగలుగు నేయదియునుంగాక జగద్గురుండవగు నీకవ
 జ్ఞుఁడలంకుక స్థాత్మండువొలియుటంజెప్ప సేలనట్టివత్సవిత్తులకిట్టివరంబులిచ్చుటకర్ణంబుగాదని యవ్వారాంతకువీడ్చొలిపి
 ననతండుమురాంతకుని నేకవిధంబులనభినందించనిజమందిరంబునకుంజనియెననిచెప్పియిట్లునియె || క || మానవనాయక
 యాయాభ్యాసముఁజదివిననువినినఘనపుణ్యులు | త్యానందసౌఖ్యములుపెం | పూనుదురటమీదముక్తిబొందుదురెల

శ్రీ భృగుమహర్షి శ్రీమూర్తుల ప్రాశస్త్యంబుతోఁచుటకుఁబోవుట శ్లో

మిఁ || అనిచెప్పిశుకయోగింధ్రుండువరికిన్నరేంపునకిట్లనియె || క || జననాయకయింకఁబురాతనవృత్తంబొకటినికుండ
 గతెఱింగింతున్యనుమతహామహులఁడెందనిమునిజనులునుసరస్వతీనదిపాంతఁ || క || వితతత్రయలొప్పుఁగనసీతాశ్రువు

నొసరింపనచటఁగై కొనిలక్ష్మీపతిభవపితామహులలోనతులితముగ నెవ్వఁడభికుఁడనితమలోనఁగ॥ వ॥ ఇట్లు రెల పోసిత
 ప్రహత్యంబంతయుండెనిరమ్మనిభృగుమహామునినమ్ముత్పరు వేల్పులకడకుంబంపిన నత్రాపసో త్రముండుచనిచనిముంద
 బుక॥ జలరుహసంజాతునభాస్థలమునకొగి నేఁగియతనిసత్వగుణంబు॥ దైలియుటకై నుతివందన॥ ములు సేయక నున్ననజాఁ
 డుమునమునయనుచుఁగ॥ క॥ మనమునఁగలఁగుచు భృగుతనతనుజాతుఁడగుటబుద్ధిఁదలఁచినవాఁడై ఘనరోషస్ఫురితా
 గ్నిన్ననయముశౌంతోదకములనల్లిన నార్చె॥ వ॥ మహితతిపోధనుండుమునిమండనుఁడయ్యెడఁబాసి వెండియున్నసీ
 పతిభూషుఁగానరజతాద్రికి నేఁగియున్నగిరింపువై॥ మహినమయూఖ శేఖరుఁడుమర్దయ్యుఁడానునువిశ్రమింపుచుఁగ॥
 పుహితతనూభవుండుచనుదెంచుటకాత్మబ్రమోహముచుఁగ॥ క॥ కనుఁగొని భ్రాస్మి సేనాంబునఁగొనిబఁజేర్చు
 ననుచుముక్తిఁజేరయంబున నెచుతోఁగినమునిరు॥ మ్రవియందులనత్వగుణముఁ దెలియుటకొలకై॥ అతనిఁగొనకయూ
 రకుండిన॥ డే॥ ఆనిబలాంబునండుగమలానననండుజూదిభూరికా॥ లానలరోష వేగభయదాకృతఁడాల్పిపటుస్ఫులింగ
 సఁతానములూల్గఁజూలమునఁదావనముఖ్యునిరంబుప్రేయఁగాంబూనినచార్యతీరమణిలోయనవడ్డుసావిచ్చెచ్చె
 రఁగ॥ క॥ తనవిభుపాదములకువందనముంఁగావించినముచితప్రియములనయ్యునిలాతునికోపముమాన్విననమ్మునినా
 ఘుడచటనిలువకఁజనియె॥ సీ॥ పాలుపొందువై కుంతపురమునకగ్ధితోఁజనియంచుననుచిత్తైశ్వర్యమొప్పఁగ॥ గమలాం
 కవర్యంకగతుఁడై నుఖించునక్టాస్తభభూషువక్షస్థలంబు॥ దనపాదమునఁబట్టివన్నెఁదన్నినఁబాన్పుడిగవచ్చిమునిజూ
 చినగధరుండుపదములఁకెఱింగియోవరనుతపోధనయోగతనివచ్చుటెఱుంగలేకనున్న నాతప్పగున్నించినన్నగరుణఁ
 జూదియూదివృషణియసూర్తిఁదనరు॥ రుదీరసింహాసనమునఁగూర్చుండుదివ్య॥ తావసోత్తమయభయప్రదానగపు
 ణ॥ క॥ అలఘుపవిత్రభవత్వదజలములుననునప్రదీయజతరస్థజగంబులులోకపాలురనుబాలువలరఁగఁబుణ్యులనుజేయు
 ననఘచరిత్రా॥ వ॥ మునీంద్రాభవదీయపాదాబ్జహతిమచ్చుజాంతరంబునకుభూషణంబయ్యెభవదాగమనంబుమాబో
 టివారికిశుభావహంబుగా దెయ్యెనుధన్యుండనై తననిమ్మమధురాలాపంబులననునయించిననమ్మునివరుండులక్ష్మీనాథు
 సంభావణంబులకుఁజిత్తెంబునంబరమానందంబు సొందియమ్మకుంచునంత కల్యాణగుణనిధినభివందించియానందబా
 మ్మధారాసిక్తకపోలుండుగుచుఁదద్యక్తిపారవశ్యంబున సొండుపలుక నేరకయతనిచేతనాకుంత్రణంబువడసినాఱులిసర
 స్పతీతీరంబుననున్నమునులనన్నిధికింజనుడెంచివారలంగనుఁగొని॥ సీ॥ మునినాయకులతోడఁదగిపొయినచ్చినతెఱుగును
 దనవదిద్యవై నేనామూఁడుమూర్తులవిధంబును నెఱింగించినపనివారుమనములఁప్రయంబునందిచి త్తెంబులసందేహము
 లువాసిచిన్తయాకారులక్ష్మీసతీశుండునుపముండనవద్యుండభలకల్యాణగుణాకరుఁడాదిహధ్యాంతరహితుఁడై తనర్చిన
 పుండరీకాక్షుఁడొకఁడు॥ గాకఁబ్రాణులింపవై వమెక్కడను వేఱొకలఁడెయనిబుద్ధిజ్ఞానకలితులగుచు॥ హరిపదాబ్జతయు

శ్రీకృష్ణుండువృతులయినవిప్రసుతులఁడెప్పుట శి

గళంబునగ్ధిఁగొలిచి॥ వ॥ అట్లు సేవించియవ్యయానందంబైన నై కుంతభావంబునొందిరిచెప్పి వెండియునిట్లయె॥ సీ॥ నర
 నాభయొక నాఁడునలి నాయతాముండుపాలుచుకుశేథలిపురమునందు॥ సుఖముండ నెక్కభూసురవర్యభార్యకుంబుత్తం
 డజన్మించిపుట్టినపుడ॥ వృతుండైనఘనశోకితతచేఁగ్రాంఘమనాడింభకునిఁగొంచునవనిసురుండ॥ చనుదెంచిపెలువ
 రాజద్వారమునఁబెట్టికన్నులబాహ్వాంబుకణములూలుక॥ బాపురేడిధిననుదుఃఖపఱవఁదగు నెయనుచుదూఱుచుఁదనుఁది
 ట్టికొనుచువగలఁడెందమందంద నెఱియనాక్రందనంబు॥ సేయుచునువచ్చియావిప్ర శేఖరుండు॥ సీ॥ అధికశోకంబుననలగు
 బఁబొందుచునచ్చటిజనులతోననియెఁజెలుచు॥ బ్రాహ్మణవిద్యేవవంతుఁడై తగకాస్త్రపథతనడువకఁబావపర్తి॥ యగుతు
 త్రబంధువుఁడగువానిమరితంబుచేతమత్తుత్రుండుజాతమైన॥ యప్పుడవృతుండయ్యెనక్కటహింసకురోయకనప్పుడ
 న్యాయకారి॥ యగుచుఁపివయానుగతచిత్తుండైనయట్టిరాజాదేశంబుప్రజలురెఱాశులగుచు॥ దుఃఖములఁజాలవనటఁబొం
 చుచురటంచు॥ సేవ్యుమనునచటనిల్వక నేఁగెనపుడు॥ వ॥ ఇవిద్దంబునమఱియందనసుతులువృతులైన నారలంగొనివచ్చి
 యప్పటియట్లుపలవరించుచునవ్విప్రుండురాజమొగసాలంబెఱిగోదనంబుఁగీయుచు నెప్పటియట్లుకొన్నిగాధలునడిచిపో
 వుచుండెనవ్విధంబున నెనమంప్రసుతులువృతులైనపిదపందొమ్మిదవకుమారుండైనశిశువునెత్తితెచ్చియప్పటివిధంబు
 నఁబలవరించుచున్నప్రాహ్మణునింగనియర్జునుండిట్లునియె॥ క॥ ఈపగిదినిపువగల॥ న్నాపోవఁగఁజూచియకటవారింపఁగఁ
 దా॥ మోపినవిలుకాఁడొక్కఁగ॥ డీపురిలేదయ్యెనయ్యుదిపాపమగు॥ సీ॥ పుత్రులఁగోల్పోయిభూరిశోకంబునవనటఁ
 బొందుచువిప్రవరులుచాల॥ నేరాజరాజ్యమందేనివసించుచురారాజుదలపోయనవనిమిఁద॥ కలునిగానాత్మనెన్నందగు

నీపుత్రు నేత్రులికించెదనిపుడుపూనియటు సేయ నైతి నేనలంబుసాశ్చ్యదనిభూసురుడు వెరంగందంబులకనతడువిని
యీచెడుగుమాటలాడెదను నెభూరివిక్రమశాలిరాముండు మేటిబలుడు హరియును ధైర్యసంపన్నులనగంగదనరుక్మ
ద్యుమ్నుడతనినందనుండుమఱియుగ్గి వినుతబలులై నయాదవవీరవరులు గలుగ వారలచేతగానికార్యమీవుచక్కఁబెట్టె
టయెట్లునివ నెడిశ్రోవఁబొమ్మనావుకునయ్యిం ద్రపుత్రుడవుడు॥క॥ మనమునమరహంకారముఘనముగఁబొడముటయు
నపుడుగవ్వడివిప్రుంగనుఁగొనియిచ్చటిజనములువివఁగానిస్థినియెరోపవిహ్వలమతియై॥ మ॥ బలుఁడంగనమురాసు
రాంతకుఁడఁగాఁబ్రద్యుమ్నుడంగను నే॥ దలఁపంద తనయుండఁగాననిదుర్ధవ్రాతమున్నీమణి॥ జ్వలగాండీవధనుర్వి
ముక్తనిశితాస్త్రుశేణిచేదీన్దుపెంటలుగావించుపరాక్రమప్రకటచండన్నూర్తి సేపాన్ధుఁడ౯॥ అదియునుంగాక॥ చ॥ బ
లిమురాంతకుండోడరిబాహువిజృంభణమొప్పు నెక్కటిక౯॥ దలపడిపోరునట్టిరణధైర్యునినన్ను నెటుంగవక్కటా॥ బెలు
కురమృత్యుదేవతనువింకమడందభవ త్రనూజులన్నలవుజలంబుజూపికోనియాడఁగనివ్వడ తెచ్చియిచ్చెడ౯॥ వ॥ అనిన
వల్లభునికి కయ్యనప్రసిద్ధునిభూసురుండుమనంబుననూరఁజెల్లియతనినభినందించుచునిజమందిరంబునకుంజనికొన్నిదినం
బులుండునంతకుందన భార్యసంబ్రహ్మతావేరనానమయంబైనంజనుదెంచివివ్వచ్చుంజనితద్విధంబెఱింగించిననయ్యిం ద్ర
రినియుండువ్వుడు॥ చ॥ లలితశిష్టపంచితజలంబులనాచమనంబుఁజేసిను॥ స్థలముననిల్చిరుద్రునకునమ్మతి మొక్కిమహా
స్త్రువేదినిద్రులభుభమం ద్రదేవతలమానసమందుడలంచిగాండివంబలవడ నెక్కఁద్రోచినిగియంగడియించినిషంగయు
న్చిము౯॥ ఇవిధంబునఁగట్టాయితంబై యవ్వుడు॥ సీ॥ భూసురు వెంటనిమ్ముల నేగిసూతికాభవనంబుచుట్టనుబాణవితతి॥ న
రికట్టిచిహ్నులునాకాశపథముకరాతలంబెల్ల నీరం ద్రముగను॥ శరపంజరముఁగట్టిశౌర్యంబుదీపింపఁగడున ప్రమత్తుఁడైకా
చియున్న॥ యెడనమ్మహీసురునింతిఁబుత్రుండుజనియించెనవ్వడచ్చటిజనంబు॥ పోయెబోయెగదేయనిబొబ్బలిడఁగ
బొందితోడనయా కాశమునకుమాయఁ జెందినవ్వుడుఃకబంబు నెందిభూమిసురుఁడువిలపించుచునుమరహరునికడకు॥
లవ్వుడుచని॥క॥ ముందజనిల్చిముకుందన॥ నందనమునివినుతనందనందనపరమా॥ నందశరదిందుచందన॥ కుందయశ్శాస్త్రి
క్కినుగోపిందహరి॥ వ॥ అవదరింపు మదేవా యగ్జునుండ నెడిపారుపడిహీనుండాడిరవృధాజ్వలంబులునమ్మిపుత్రుంగోలుప
డిబేలనై ననన్ను నేమంచునిఖిలవిశ్వోన్నతస్థిలయంబులకుంబ్రధాన హేతుభూతుండవైననీపునవస్థుండవయ్యువారిం
పంజాలక చూచుచుండ నెక్క మనుష్యమాత్రుమదీర్పంజాలెడువాఁడుగలం డేయని వెండియు॥క॥ ఎక్కడిపాండవతనూ
భవుం డెక్కడివిలుకాఁడువీనికెక్కడిచన్వలంబెక్కడి గాండీవముచన॥ కెక్కడిదివ్యాస్త్రుసమితయేమనవచ్చు౯॥ క॥ అని
తను నొడకనింది॥ చివయయ్యుర్జునుఁజూచుఁజిడిముడివడుచ౯॥ దనవిద్యనుహిమ పెంపునఁజనియె నెవ్వడపాణిన
దనంబునకు౯॥ క॥ చనియుంచుధారుణీపురతనయులు లేకుంటఁదెలిసితడయికనిం ద్రాగ్నిరృతివరుణసమీరణధనదేశా
నాలయములుదగఁబరికిం చె౯॥ వెండియు॥ చ॥ నరసురయత్నకుంపురుషనాగనిశాచరసిద్ధనాథ్యభేచరవిహగేంద్రగుహ్య
కిపిశాచనివాసములందురోసభూసురసుతు లేఁగినట్టిగతిచొప్పుడనుండుటంజూచి క్రమ్మ౯॥ ధరణికి నేనుదెంచిజెడిదం
బుగనగ్నిసౌరంగఁబూనిన౯॥ వ॥ ఇచ్చిధంబంతయు నెఱింగియమ్మురాంతకుండువిప్రనందనులనీకుంజూపెదననియనలం
బుసౌరకుండనతనినివారిందియవ్వుడు॥ ఉ॥ సుందరదివ్యరత్నరుచిశోభిత మైతనరారుకాంచనస్యందనమంబుజూవుండు
దయాదలమెక్కు విధంబుదోషఃకౌరందరిదాను నెక్కతనురత్నులుదిగ్వితతి౯ వెలుంగగో॥ చిందుండుదారలీలఁడనెవిప్ర
తనూజగచేపకాధియై॥ చ॥ చనిపురగోష్ఠమగ్గ వనజానపదాచలవక్కణప్రభూ॥ తనదనదీనరోవరయ్యతక్షితిసంతయు
దాఁటిపప్రవా॥ రిసిధుపదిపులంగులగిరిప్రకరంబులను జరించిమే॥ రుసగమునాక్రమించుచుచురుగ్గతీతోరథమేఁగెనత్ర
టి౯॥ చ॥ సుసలకభూరిసంతమనమండలముందరియంగఁజొచ్చిసా॥ మాసమునఁబోవఁబోవఁగఁగ యంకిర మైమదిగోచరిం
పమి౯॥ వసుతుతి మ్రోకరిల్లిరథనాబులమార్గముదప్పిగల్గిన౯॥ చివరుహవత్త్రలోచనుడభేద్యతమచివలంబువాపఁ
గ౯॥ సీ॥ బాలభానుప్రభాభానమానద్యుతిఁగర మొప్పునిజరథాంగంబుఁబనుపఁబ్రహ్మస్త్రంబేగిదివ్యవీరకటిన్లె నజి
ముఱిచందంజనకినై చి॥ యగ్రభాగంబుననతులితగతి నేఁగనామార్గ ముననిజస్యందనంబు॥ గడువడిఁదోలియాడిఁచిత
మోభూమిగడవముందిఱకడఁగానరాక॥ మిక్కుటంబుగదృష్టిమిత్తిట్లుగోలుప॥ వదల వెలుంగొందుదివ్య తేజంబుమాచి॥ మొ
నసిగాండీవిగన్నులమూసికొనుచు॥ నాన్వభయమందికొంతదవ్వఱియిఱిగి॥ గీ॥ కడిచిదుర్వారమారుతోతగటవిధూ
త॥ నలులసర్వంక పోర్చిభీషణగభీర॥ వారిపూర్వంబుసాచ్చిరత్నరమధ్య॥ భాగమునఁగోటిసూర్యులప్రభలు వెలుంగఁగపాల
దినుఱియునుంజారుదివ్యచుణసహస్రస్తంభాభిరామంబునాలంబితకమనీయనూత్నరత్నమాలికాలంకృతంబునుభాను

శశిమయాభాగమ్యంబును ననంత తేజోవిరాజితంబును బునరావృత్తిరహితమార్గంబునునిలైశ్వర్యదాయకంబునన
 వ్యయంబునునత్యున్నతంబును ననూనవిభవంబునుబరమయోగీంద్రగమ్యంబును బరమభాగవతనివాసంబును నైయొ
 వ్యసద్వివ్యధామంబునందు॥సీ॥సాంధ్రశరవృంద్రచంద్రికాకర్పూరనీహారహారాభదేహమమర। నిందిదిరేందివరేంద్ర
 నీలవ్యతిఁగర మొప్పు మేచకకంఠసమితినరుణాంశువింబభాసురపద్మరాగవన్యస్తనహస్త్రోరుమస్తకములువివృతాననో
 ద్గతవిషధూమరేఖలలిలజూపట్టిననాలుకలును।గలితసాయంతనజ్వలజ్వలనకుండములవిడంచించువేడిచూపులునుగలిగి।
 భూరికలభౌతగిరినిభాకారమమరఁబరగుభోగీంద్రభోగతల్పంబునందు॥సుఖాసీనుండై యున్నవాఁడాయంజననవ్వుడు॥
 సీ॥నజలనీలాంబుదశ్యామాయమానాంగునాశ్రితావనముదితాంతరంగు।ననకాదియోగిహృద్వనజమరాశేంద్రముఖ
 పద్మరుచిజితపూర్ణచంద్రుఁగఁమనీయనిఖలజగద్ధితచారిత్రుఁబ్రత్యుషసంపుల్లపద్మనేత్రు।నిందిరాహృదయారవిందా
 రుణోల్లాసుశ్రీకరపీతకాశేయవాసుఁహారమండలకటకేయూరమకుట।కంకణాంగదమణిముద్రికావినూత్నరత్ననూ
 పురకాంచీవిరాజమాను।భవమహార్థవశోహసద్భుత్ప్రహేషు॥వ॥మఱియుననందనాదిమనిజనసంతతిసేవితు,నాశందకంద
 లితహృదయారవిందు,నరవిందవాసినీవసుంధరాసుంఁదరీసమేతు,నారదయోగీంద్రసంకీర్తనానందితు,నవ్యయు,ననఘు,
 ననంతు,నప్రమేయు,నజితు,నవికారు,నాదిమధ్యాంతరహితు,భవలయాతీతుఁ,గరుణాసుధాసముద్రు,నవ్యుతు,హహాసు
 భావుఁ,బరమపురుషుఁ,బరుయోత్రము,నిఖలజగదున్నత్తిస్థితలయకారణుఁ,జిదదిశ్వర,నవ్యభుజుఁ,కౌస్తుభశ్రీసత్యవతు,
 శంఖచక్రగదాపద్మశౌర్లాదిదివ్యసాధను, సర్వశక్తిసేవితుఁ,బరమేష్ఠిజనకుండగునారాయణుంగనుంగొనిదండ్రుణా
 మంబులుసేసకరకమలంబులుమొగిచిభక్తిపూర్వకంబుగా నభినందించిననయ్యాదిదేవుండువారలంగరుణావలంకనం
 బులునిగుడనవలంకించిదరహాసపూరంబుతోరంబుగాసాదరంబుగనిట్లయె॥క॥ధరణికిప్రేఁగగుదైత్యులఁబూరిపారివధి
 యిందిధర్మమున్నిలుపుటై।ధరజనియిందితిరువురు।నరనారాయణులనంగనాయంతమున॥క॥క॥ఆరూఢనియతితోఁ
 బెం।పారిసమిమునిమ్మనీంద్రులందఱుజూడంగిరిసమీపమ్ముటై।ధారుణిసురసుతులనిటకుండగఁదేవలసె॥క॥క॥అని
 యూహించుకులనుదో।కొనిపొండనియిచ్చివీడుకొలిపినవార।ల్పినుతులఁజెక్కుగవిధమ్ములవినిపించుచునచటువాసేపిపుని
 సుతుల॥వ॥తోడ్తోనిసంప్రాప్తమసౌరభులైయబ్బలకులందత్తద్వయోరూపంబులతోడఁదెచ్చియాత్రావ్వాణునకు
 సమర్పించిననతండుసంతుష్టాంతరంగుండయ్యెనయ్యవసరంబున॥చ॥అనిమిషనాధనందనుఁడహర్షితేజుఁడుగృష్ణతో
 డఁదా।జనియచలంగనుంగొనియునర్వశరణ్యునిఁబుండరికనే।శ్రునినిజధామవైభవమన్నతతన్నహనీయకీర్తికన్నన
 మునమోదమందిపలుమారునుసన్నతిజేసెభూవరా॥గీ॥వారిజాతునిభక్తమందారుననఘుఁగృష్ణునఖలేశుఁగేశవుజి
 ఘ్నుఁబరము।వినుతిసేయుచుఁడత్పదవనజములకు।వందనములూచరించియానందమొందె॥అంత॥మ॥హరిసర్వేశుఁడనం
 తుఁడాయ్యుఁడభవుండామానయంవేదిభూ।సురముఖ్యప్రజలన్నమస్తధనవస్త్రశ్రేణిసాష్టారఁగాఁబరిరక్షించుచుధ
 ర్మమున్నిలుపుచున్వాపాశ్శులఁద్రుంచుచు।స్వరమోత్సాహమెలర్పభూరిశుభవిభ్రాజిష్టుఁడైద్వారక॥క॥జనపినుత
 ముగాఁజెక్కుస।వనములుడనుఁదానసూర్పివైదికయుక్తి।స్మైనరించుచుననురాగముమనమునఁడటకొత్తదైత్యునద్దను

—శ్రీ లీలామానుషవిగ్రహుండగుశ్రీకృష్ణునివంశానుక్రమము. శ్రీ—

ఁడెలమి॥వ॥అట్లుకృష్ణుండుద్వారకానగరంబునఁబూజ్యంబగురాజ్యంబుసేయుచుఁబురందరవిభవంబుననిరవొందికన
 కమణిమయవిమానమంటపగోపురప్రాసాదసాధవంద్రశాలాంగణాదివివిధభవనంబులందును;గంగుత్తుంగతరంగఙ్గ
 లావిలోలకలహంసచక్రవాకకారండవసారసక్రౌంచముఖజలవిహగవిలసదుచ్చలితగరుదనిలదరదమలకమలకుమునక
 ల్హారసందోహనివ్యందకురందరసపానమదవదిందిరిరకులకలగాయకర్పంకారనినదంబులును, నిరంతరవసంతసను
 యసముచితపల్లివిత్తోరకితచాలరసాలజాలలాలితకిసలయవిసరభాదనజాతకుతూహలాయమానకషాయకంఠకలకఁఠ
 కలరహమృదంగఘోషణంబులును, నిశితనిజదంచూపుటనిర్దితనకలజననయనానందసుందరనందితమాకందపరిపక్వఫల
 రంద్రువగళితమధురరసాస్వాదనముదితరాజకీరశౌరికానికరమృదుమధురవచనరచనావంశకృత్యంబులు,నమరపురంద్రీ
 జనపీనపయోధరమండలవిత్తలలితకుంకుమపంకసంకులసౌగంధ్యానుబంధబంధురగంధానుమోదితుండును,జందనాచ
 లసానుదేశసంజాతమంజుభమాధవీలతానికుంజపుంజమంజులకింజల్గరంజితనివాసవిసరవిహరమాణశబరికాకబరికా
 పరిపూర్ణగురభికుసుమమాలికాపరిమళవహుండును,గళిందకన్యకాకల్లోలసందోహపరిస్పందకందళితమందగమనుండు
 నునగు మందానిలవిదూషకునిచేబోపితాభ్యాసితలాలితలగు నేలాలతావితానటులనటనంబులనిరాజితంబులగుకా

సారతీరభాసురోద్ధానంబులందును, జారుఘన సారవటీరబాలరసాలసాలనీపతాపింధంబుజంబీరనింబకదంబప్రముఖముఖ్యశాఖశాఖాక్షీర్ణశీతలచ్చాయావిరదితవిమలచంద్రకాంతోపలజేదికాన్థలములందు, నుదంచితపింధవిభాసితచాలనీలకంఠకేకారవాకులీకృతకృతకమహీధరంబులందును, లలితచుణివాలుకానేకపులినతలంబులందును, కప్పురంపుదిష్టులను, కురువేరుచప్పురంబులను, విరచితదారుయంత్రనిబద్ధకలశనిర్వృత్తయోధారాశీకరపరంపరాసంపాదితనిరంతరహేమంతసమయప్రదేశంబులనిదిరారవణుండుపోడశసహస్రపదాయుక్తుండై యందఱకన్నిరూపులై బలితసాదామిలీలతాసమేతనీలనీరదంబులవిడుంబిందుచుఁగ రేణుకాకలితదిగ్గజంబు నోజరాజిల్లుచునలిలకేళిహారంబులు మొదలై నలీలావి నోదంబులుసలుపుచునంతకపురంబునఁగొలుపున్నయవసరంబున - వివిధవేణువీణాదివాద్యవిమోదంబులను, నుంజుగానంబులను, గవిగాయకసూతపండితమాగధజనసంకీర్తనంబులను, నటనటీజననాట్యంబులను, విదూషకపరిహాసోక్తులను, సరససల్లాపవృత్తుమధురభాషణంబులఁబ్రొద్దువుచ్చుచునానందరసాద్భిమోలలాడుచుండెంతఁజు|| అరవిందాక్షపదాంబుజాతయంగళధ్యానానురాగక్రియాసరసాలాపవిలోకనానుగతదంచత్సృఖ్యకేళిరతికాదురుణుల్నాటపదాటువేలుము హితోత్సాహంబునంజొక్కిరితఁగ్గురలై యొండుదలంపకుండిరిసవిభ్రాంతాత్మలై భూవరా|| అదియునుఁగాక|| మ|| హరి నామాంకితమైనగీత మొకమాటాలించిమూఢాత్ములునిర్వరలెంబొందఁగఁజాలియుంచురటయావిశ్వాత్మనీక్షించుచు|| స్ఫురిరంభించుచునంటుచున్నగుచుసంభాషించుచున్నండును|| దురలానందనిమగ్నులొటికలచోద్యంబేమిజూబల్లుభా|| అని చెప్పిమఱియునీట్లనియె|| ఉ|| వారకఁగృష్ణుండిప్పగివై దికవృత్తిగృహస్థధర్మమే|| వారఁగఁబూరిధర్మమునుసర్గముఁగాను ముసంఘంజూపుచు|| స్తోరికమీరినజ్జనులకుంగతిదానయనంగనొప్పెసం|| సారిగతివైలంగె నృపవత్తమలోకవిడంబునార్థమై|| సీ|| హరియిట్లుగృహమేధియగుచుతతోత్తీరపోడశసాహస్రసుందరులను|| మునునీకు నెఱుఁగఁజెప్పినరీతిసందఱకన్నిరూపములుదానర్థిఁదాల్చి|| కైకొనియొక్కొక్కామినీచుణియంచురమణనమోఘవీర్యమునఁజేసి|| పదురేసికొడుకులఁబడసెగుక్తిశ్యాదిపట్టపహిమలకుద్భవులునైన|| నందెదనులలోనధరణిసేన్నంగవాహు|| బలపరాక్రమవిజయసంపద్విశేష|| మానితాత్ములుపదునెనమండ్రువారి|| నెఱుఁగవినిపింతువినమురాజేంద్రచంద్ర|| ప|| అనియిట్లునవారలు-ప్రవృత్తున్నఅనిరుద్ధ, దీప్తిమద్భాను, సాంబ, మిత్ర, బృహద్భాను, మిత్రవింద, వృక, అరుణ, పుష్కర, దేవబాహు, శ్రుతదేవ, నుసందన, చిత్రభాను, నరూఢ, కవి, న్యగ్రోధులనునాహంబులఁబ్రసిద్ధులైరి వెండియఁద్రవక్రయందుసంభవించినయపగ్గోకుండనువాండుదనజనకుండైన కృష్ణపాదారవిందసేవారణుండగుచు నారదయోగిండు నకుశిమ్మండై యఖండితవృక్షానబోధాత్ముండగుచునతండు|| స్త్రీ|| ఘాత్రదానీజనసంస్తారంబైనైత్తరణమాత్రంబునముక్తిసంభవించునట్టిసాత్వతతంత్రంబునునైష్టవస్త్రుతిఁగల్పించెనీట్లునుకుసూచనందనులు బహుప్రజలును, సధికాయురున్నతులును, సనల్పవీర్యవంతులును, బ్రహ్మణ్యులు నైవిఖ్యాతింబొందిరి-వారినిలెక్కఁ పెట్టఁబదివేలవత్సరంబులకై నందీరడు-మున్ననీకెటింగించినట్లుతత్కుమారులకువిద్యావిశేషంబులునియమించుగురుజనంబులుమూఁడుకోట్లు నెనుబడెనిమిదివేలనూటారసంగలిగియుంచు రక్తమారులలెక్కింప నెవ్వరికినివశంబుగాదదియునుఁగాక|| క|| నరవరదేవాసురసంగిరమునమునునిహతులైనక్రవ్యాదనము|| త|| రమునరేతవకులై ద్వాపరమునజనియించిప్రజలపాథలఁబరుపక|| క|| హరిదద్వధార్థమైనిర్దులనుయడుకులమునంచుజనియింపింపం|| ధరమాటొక్కకులంబై|| వరగిరివారినిగణింపబ్రహ్మకువశమే|| వ|| అట్టియన్వయంబునందమాధపునకురుక్మిణీదేవియిందుఁ బితృసముండునుసనుగ్రభుజావిజృంభణుండునునైప్రవృత్తుండుజనించె-నతనికి రుక్మికూఁతరుశుభాంగివలనననిరుద్ధుండుదయించె-నతనికి వహసలూపశిష్టుండైనవజ్రాండుసంభవించె-నతనికిఁ బ్రతివాహుండుపుట్టె-వారికినుబాహుండుజన్మించె-నతనికినుగ్రసేనుండుప్రభవించె-నాతనికితసేనుండుగలిగెనిట్లుయదువృష్టిభోజాంధకవంశంబులుపరమపవిత్రంబులైపుండరికాక్షిమిదికటాక్షవీక్షణశయ్యాసనానుగతసరసాలాపసానాశనక్రీడానివోదంబులననిశంబుంజేందుచు సర్వదేవతార్థంబుసమస్తంబైనక్రతువులూసరించుచుఁ బరమానందకండలితచిత్తులై రనిచెప్పి వెండియు|| మ|| పరమోత్సాహముతోడమాధపుఁడుశుంభగ్గీలఁబూరించున|| మ్మరలీగానమువీనులంజిలికినన్వేదింబిగోపాలను|| దరులేతెంతురరణ్యభూములకుఁదద్రాస్యంబుగావించియ|| క|| రుణావాగ్ధిభంజింపకుండురెఱుఘత్సారవృత్తంశోగ్రణీ|| మ|| మతి నెవ్వనియనుంగళఘ్నమునునానుంబర్ధిఁజింతించినన్నతిగావించినవిన్నమానవులుభగవ్యుల్భారిసంసారదు|| కు|| తుల్యులక్ష్మీకురుకాలచక్రమహితాసింబట్టియాకృష్ణుండే|| క్షీతిభారంబుడుపంగఁజేయుటిదియేచిత్రంబుభూవల్లభా|| ప|| ఇద్విధంబునగోపికాజనమనోజాతుండైనకృష్ణుండు లీలామానుషవిగ్రహుండైనవిజరాభానియైన ద్వారకాపు

రంబుననమానుషవిభవంబులగుసౌఖ్యంబులబొడలుచుండెననిచెప్పిమఱియుగట్లనియె|| మ|| ననుజేంప్రవయేనునీకుం
 ద్రిజగన్సౌఖ్యంబునైయొప్పుజెప్పినయొక్కప్రకథానుభారమునంప్రీతాత్ములైభక్తిగ్రో|| లినపుణ్యాత్ములుగాంతురిం
 దునుఖమిద్దగతనర్వాఘులై|| యవయంబునుదించిగాంతురమృతవదనంబైనట్టికైవల్యము|| క|| అనియుట్లుబాదరామణి||
 మనమునరాగిట్లనాభిమన్యునకుంజెప్పినవిధమునసూతుడుమునిజనులకెఱిగింపవారునన్మతితోడ|| క|| సూతునిబ
 హువిధములనంప్రీతునిఁగావించువానినుఁజెంపారుచువి|| ఖ్యాతికి నేకై నన్మృత్యుక|| థాతన్నరులై బిబ్బింఁదరగనిభక్తి||

చ|| సరసిజనత్రనేత్రధమునత్తమకష్టదాసురేంద్రుని హరణదయాపయోధిజనకాత్మభవానవప్రమిత్రధాన్యకమలవాద్ధిచంద్ర
 మిమిది కావసుధాధరసూతినన్నతాస్మరితచరిత్రభక్షజనపోషణభూషణపాపహరణ|| క|| మూరింభూరిమాయాసీంద్రమహేంద్ర
 కారసిరేజిహితాఘోరమణిమతపాదాంభోరుహమహితావతారపుణ్యవిచార|| మాలి|| శరధిమదవిరామానర్వలోకానిరామా|| సు
 రేపువిషభిమానుందరిలోకామాధరణివరలమాతావనప్రశ్రీమాసురుచిరగుణభామామార్యవంశాన్నిహా|| .....
 గద్య|| ఇది శ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకవితాచిత్రకేసనమంద్రిపుత్రసహజపాండిత్యపోతనామాత్యప్రణీతంబైనశ్రీమహాభాగవతంబునుమహా
 పురాణంబునందు, బ్రహ్మమ్ముజన్మంబును, శంఖరోద్యోగంబును, సత్రాజిత్తునకుమారునిండుశతమంతకమఱినిచ్చుటయు, దన్నిమిత్రంబునంద్రి
 సునిసంహంబునధియించుటయు, దానిజాంబువంతుడుమనిమాణిక్యంబుగొనిపోవుచును, గోవిందుడు ప్రసేనంబునిమిమణిగొనిపోయెనని
 సత్రాజిత్తుండునిందనారోపించుటయు, గృణుండుదన్నిమిత్రంబునబాంబవంతునిఁదొడఁగిమఱియు క్షంబుగాబాంబువతిగొనివచ్చివివాహంబు
 గుటయు, సత్రాజిత్తునకుమణినిచ్చుటయు, సత్యభామాపరిణయంబును, దాండపులులాయొగ్గహంబునదగ్గులైరసినవివాహుడేవుంచుబలభద్రసహ
 తుండైహస్తీనాపురంబునకరుగుటయు, సన్సారకృతవర్ణాదుమతంబునశతధన్యుండుసత్రాజిత్తుంజంపిమణిగొనిపోవుటయు, దదగ్ధరణానత్య
 భామకరినగరంబునకేఁగిక్రొణునకువెన్నించిననరండుమఱివనుడెంచిశతధన్యుండుగుఱుటయు, బలభద్రుండుమిథిలానగరంబునపంజమట
 యు, నందుకుర్యధనుండురామనివలనగదావిద్యనభ్యసించుటయు, గృణుండుసత్రాజిత్తునకుంబరలోకక్రియలునడుపుటయు, శతధన్యుని
 మఱిదొంచినవాడైయన్సూరుండుభయంబునంద్వారకానగరంబుడిచిపోయిన సతనీలేమిననావృష్టియొనంగృణుండ్రూరునుమఱిరప్పించు
 టయు, దామోదరుండై, వస్త్రపురంబునకరుగుటయు, సందర్శననమేయందైయ్యగయావినోదార్థంబరణ్యంబునపంజనికాళిందింగొనివచ్చుట
 యు, గాండవదహనంబు, నన్నపురుషుండ్రునునకునడయచూడేరగాంధీవకవనరథరత్నంబునిచ్చుటయు, నుయందుపర్వరాజునకునభగా
 వింఁచియిచ్చుటయు, నగధరుండుమఱినిజనగరంబునకరుగుడెంచికాండినివివాహంబుగుటయు, మిత్రవేంద్ర-నాగ్నజిత్తి-భద్రా-మద్ర-రా
 జకన్యలంగృమంబునగరగృహణంబుగుటయు, నరకాసురయుద్ధంబును, దగ్ధహంబుననున్నరాజకన్యలంబుదాలువేలందెచ్చుటయు, స్వర్గగమ
 నంబు, నదిదికింగుండలంబులిచ్చుటయు, దారిజాతావహరణంబును, బదాలువేలరాజకన్యలంబరిణయంబుగుటయు, రుక్మిణీదేవి ప్రలంభంబును
 రుక్మిణీతేత్రంబును, గృష్ణకుమారోత్పత్తియు, దధ్రువజనసంశ్చయం, బ్రహ్మమ్మునివాహంబు, ననిరుద్ధజన్మంబును, దిద్వివాహార్థంబుగుండినగ
 రంబునకుంజనుటయు, రుక్మిణిభద్రులజూపించుటయు, రుక్మిణీధయ, నుమేకన్యయనిరుద్ధనిస్వస్థంబునగొనఁజూపించుటయు, దన్నిమిత్రంబున
 జిత్రలేఖకలదేశరాజుంబునభిషించిమామియనిరుద్ధునిడెచ్చుటయు, బాహురయుద్ధంబును, నృగోపాఖ్యానంబును, బలభద్రునిసహాయ
 యాత్రియు, గాండివీధనంబును, గృష్ణుండుపాండవకావసుడేవకాశిరాబలపధియించుటయు, గాశిరాజపుత్రుడైనసుదక్షిణుండధిచార
 మోమంబువేర్చిక్రొత్తింపడసిక్రొణుపాలికియైచిననుదగ్గనంబుడేతంగృష్టి-సుదక్షిణునహితంబుగాఁగాశిపురంబుభనంబునీడుటయు, బ
 లరాముండురైవతగంబునందు ద్వివిమండవనవరునిపధియించుటయు, సాంబుండుకుర్యధనుహంతురగుటయు, రుక్మిణీవచ్చినగౌరపు
 లతనింగొనిపోయివెలంబెట్టుటయు, దవ్వుత్రాంతంబంతయునారకువలనవినిబలుండునాగనగరంబునకుంజనుటయు, గౌరపురాజినయగౌర
 వవనంబులకుబలరాముండుగోపించిహస్తీపురంబునగంగంబడఁద్రొండుమఱిచుటయు, గౌరపురుభయంబుననంగనాయుక్తంబుగాసాం
 బునిండెచ్చియిచ్చుటయు, బలభద్రుండుద్వారకానగరంబునకువచ్చుటయు, నారకుండుహరిదాలువేలకన్యకలనొకముహూర్తంబుననందఱ
 కన్నినూపులైవివాహంబయ్యెననివివితత్ప్రభావంబుడెలియంగోరియరుగుడెంచుటయు, దన్వాహత్వ్యంబునూచిమఱివచనుటయు, జరానంధుని
 చేతబద్ధుడైనరాజులుగృణుసారికిమాతంబులైచుటయు, నారదాగమనంబును, బాండవులప్రశంసయు, మద్రవకార్యబోధంబు, నింద్రప్రస్థాగమ
 నంబును, భద్రకరాజుసేయురాజసూయారభంబును, దిక్పిజయంబును, జరాసంధపథయను, రాజబంధమోక్షంబును, రాజసూయంబునెఱవే
 ట్టుటయును, శిశుపాలవధయు, నవబృథంబును, రాజసూయైవదవచ్చనానహ్యమానమానసుండైసుయోధనుండుమయనిత్రితవభామధన్యునగ
 ప్రస్తుంబులుదడియంద్రైక్షుటయు, దన్నిమిత్రపరిభవంబునంపెరారాజునిబపురికఱుగుటయు, గృణుండుపర్వరాజుస్థానంబైయాదపు
 రునిపోన్ది నెలలుకాండప్రధంబునవఁగించుటయు, సామ్యండుదవంబుచేసిహరుసమెప్పించిసాధకాఖ్యంబగువిమానంబుదడిసినిజెన్నెన్ననమే
 తుండైద్వారకానగరంబునిరోధించుటయు, యాదవసావ్యయ్యధంబును, గృణుండుమఱివనుడెంచిసామ్యంబరిమార్పుటయును, దంతవక్త్రవధ
 యును, విహారపరణంబును, గృణుండుయావవలనమేతుండైక్రొణుభపురంబునకుంజనుటయు, గౌరవపాండవులకుయ్యధునిగుననిబడేవుం
 దువీగయాత, చనుటయు, నందుబాహుదీప్రముఖనదులంగృతస్సానుండైనైమికారణ్యంబునకుంజనుటయు, సప్తటిమునుపుభానింపంబూబి
 టుండైతల్పివాపంబుననున్నతానంబునసుండినూరుండుదన్నంగనలేవకుండిననలిగిరాముండు గుహగ్రంబునవసనిపధించుటయు, బ్రహ్మహ
 త్యాబోషణగులిగెననిమునులవలిననూతుంబునర్జిలితుండెయ్యటయు, శిఖ్యునులకుంబ్రియంబుగాఁగామపాలుండిల్లలకుతుండగువల్లలుం
 చిమార్పుటయు, వారితేతననుమతుండైకాలభరుండుదత్తవీరశర్థంబులస్సానుండైగంగాసాగరనంగమంబునకుంజనుటయు, మహేంద్రనగప్ర
 వేశంబును, బరశురామదగ్ధనంబును, సప్తగోదావరింగ్రుంతుటయును, మణియు మధ్యదేశమందగలలిగ్గంబులాశ్రీశైలవేంకటాచలంబులుద
 ష్ఠించుటయు, కృష్ణభాగ్రిహిషేత్రసేతుంధరామేశ్వరములంగనతామ్రదర్శిగ్గంబులాడుటయును, గోదానంబులూపరించివులయగింపంద

గన్తునింగనుటయు, నముద్రకన్యాదుగ్ధాదేవులనుపాసించుటయు, నందు బ్రాహ్మణజనంబులనలవాండవధాత్రాప్తి శండనంబునకలరాజు
 లోకంబునున్మృతిసోందిరనినుటయు, వాయునందనసుయోధనులుగదాయుద్ధనస్థులగుటవినివారినివారింతుటతైరొహిదేయందంబులకరు
 గుటయు, నచటవారిచేదబూజితంధైవారినివారింపలేకతుగుడిద్యారకకటుగుటయు, గొన్నిచానరంబులకుమఱల నైమిశారణ్యంబునకుంబోయి
 యచటయజ్ఞంబుండేసిలేవలయుండానునవబృథంబాడినిజపురంబునకేతెంచుటయు, గుచేలీపాఖ్యానంబును, సూర్యవరాగంబువలగృష్ణుండు
 రామునితోడేరిపురరక్షణంబునకుంబ్రద్యుమ్నాదికుమారులనిలిపిబీడశనమాప్రాంగనాపరివృతుండై యత్రారవసుదేవోగ్రసేనాదియాదవవీ
 రులుదోడరాశమంతపంచకతీర్థంబునకటికృతస్మానుండైవసించియుండుటయు, బాండవకౌరవాదినకలరాజులోకంబునదత్తీర్థంబునకువచ్చు
 టయు, గుంతిదేవికుంభంబును, నందయశోదానమాతులైనగోపగోపికాజనంబులుజనుదెంచుటయు, గుశలప్రక్కాదినంభాషణంబులును, మద్ర
 కన్యాద్రౌపదీనంభాషణంబును, దదనంతరంబునకలరాజులోకంబునశమంతపంచకతీర్థంబులస్వాత్మలైరామకృష్ణాదియాదవవీరులనామంత్ర
 ణంబుచేసినిజనగరంబులకుంబోవుటయు, గృష్ణునిదర్శించుటకుసుసీంధ్రులేతెంచుటయు, వారియనుమతినివసుదేవుండుయాగమునెజవేట్టు
 టయు, నందయశోదాదిగోపికానివహంబులనిజపురంబునకనిచియుగ్రసేనాదియాదవవీరులందానుమహాభవుండునునిజపురప్రవేశంబగుట
 యు, దొల్లికంసునిచేతమాతులైయవపురంబుననున్నదేవకీదేవిసుతుల రామకృష్ణులుయోగమాయాబలంబునదేవీయామెకిచ్చుటయు, నద్దనుం
 డునుభద్రనువివాహంబగుటయు, గృష్ణుండుమిథిలానగరంబునకరుగుటయు, శ్రుతదేవజనమలచరిత్రంబును, వారలతోబ్రాహ్మణప్రశంసే
 యుటయు, గృష్ణుండుమఱలితనపురంబునకరుగుటయు, శ్రుతిగీతలును, హరిహరబ్రహ్మలతారతమ్యచరిత్రంబును, గుశస్థలినుండు బ్రాహ్మణుని
 చరిత్రంబు, నతనితనయులుపరలోకంబునకుంబోయినంగృష్ణబృహదులతమయోగబలంబునవారిందెచ్చియవిప్ర ప్రసన్నుటయు, గృష్ణుండద్భుతవీ
 దొగ్గినిద్వారకకరుగుటయు, నందుమాభవుండయ్యాప్రదేశంబులనకలరాజుపవృతుండైవిహరించుటయు, యాదవవృష్టితోజాంధకవంశవ
 రిత్రంబుననుకథలంగలదశమస్కంధంబునందు శ్రరభాగంబునమాప్రము.

శ్రీశీవాంకృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము - ఏకాదశ స్కంధము.

శ్రీసీతాపతిలంకే శాసురసంహారచతురశాశ్వతమతవాః క్షీనత్యధిభూభవన్య | త్రాసురరీపుదేవజాలరామన్యపాలా ||
 వ॥ మహాసీయగుణగరిష్ఠులగునమ్మునిశ్రేష్ఠులకునిఖలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరినమేతుండైనసూతుండిట్లనియె. నట్లుప్రా
 యోపవిష్ఠుండైనవరిక్షిన్నరేం ప్రునకుశుకయోగీంధ్రుండిట్లనియె నాయాజన్మకర్మవ్యాధివిమోచనంబునకుఁగారణం
 బగుదివ్యోపదంబుగావునశ్రీమన్నారాయణకథామృతంబుగ్రోలుమనియిట్లనియె॥మ॥బలవత్తైస్యముతోడగృష్ణుండు
 మహాబాహుబలోపేతుండై కలనవ్రాక్షసవీరవర్ణులవడిన్ఫండిందిభూభారము | జ్వలమైయుండఁగనక్షరీకీతనన్దార
 వ్యుదోడొనతీక్షణముంబాండవసైన్యమున్నడిచెభూభాగంబుంపింపఁగ॥ అంత॥క॥మునివరులుసంతసెల్లఁగ॥ననయ
 మునందాచులకునుహర్షంబయ్యెన్దననిజభక్తులుయాదవసేనుసవీరసమూహమపుడుగడుసోపైసఁగె॥మ॥విదితుండైన
 కలామరుల్లాలువనుర్వీభారమున్నాన్నిదుర్బదనంయుక్తవసుంధరాధివతులన్నద్రించికంసాచులఁబ్బడిముట్టన్దృఢించికృ
 ణ్ణాడలింతుస్తాత్తుండైయున్నచోయదుసైన్యంబులుభూమిమ్రోవఁగనసహ్యంబయ్యెనత్యున్నతీ॥సీ॥ఈరితిఁగృష్ణుం
 డునేపారఁబూతనాశకటతృణావర్తసాల్వవత్స॥ చాణూరముష్టికధేనుప్రలంబకదైత్యాఘుశిశుపాలదంతవక్త్ర॥ కంస
 పాంఠ్రాడికఖండనంబొనరించియటమీఁదఁగరుబలంబడఁచిమఱియు॥ ధర్మజునభిష్టుండనరఁగాఁజేసిననతఁడుభూపా
 లనంబుమరఁజేసెభక్తులగుయాదవేంప్రులఁబరఁగఁజూచి॥ యన్యవరిభవమెఱుంగరియదుపులనుచువీరిఁబరిమార్చనేడ
 క్రాతేతోకండు॥దైవమొకలేమత్రిభువనాంతరమునందు॥వ॥అనివితెరిగించిజగదీశ్వరుండత్తున్నతవేణుకాననంబువా
 యువశంబున నెఱసికొనియనలంబుద్భవంబైదహించుచందంబునయదుబలంబులక స్యాన్యవైరానుబంధంబులుగల్పిం
 చిహతంబొనర్చెదననివిప్రశౌపంబుమూలకారణంబుగాఁదలంచియదుబలంబులనడంచెననిపలికినమునివరునకు రాజేం
 ద్రుండిట్లనియె॥క॥హరిపాదకమలసేవాపరులగుయాదవులకెట్లుబ్రాహ్మణాశోపస్మరణంబునంభవిం చెనొయరయఁ
 గసంయమివరేణ్యయానతియూవే॥క॥అనిజనపాలునకునిట్లనుసంయమికులవరేణ్యుండతిమోదముతోవినుమనిచెప్పఁ

శివిశ్యామిత్రవసిష్ఠనారదాదిమహర్షులుశ్రీకృష్ణదర్శనంబునకువచ్చుట. శి

గఁదొడఁగెను॥ఘనతరంగంభీరవాక్యకాశస్మరణ॥ వ॥ నిరుపమసుందరంబైనశరీరంబుధరియించినమద్రకర్తతత్పరుం
 డైనవరమేశ్వరుండుయదుపులనడిగింపందలంచునమయంబునజటావలలకమండలుధారులును, రుద్రాక్షభూతిభూష
 ణముద్రాముద్రితులును, గృష్ణాజినాంబుతునునగు విశ్వమిత్ర, అసిత, కణ్య, మర్వాస, భృగు, అంగీరస, కశ్యప, వామదే
 వ, వాలఖిల్యులత్రి, వసిష్ఠ, నారదాదిమునివరులు సేవ్యావిహారంబునద్వారకానగరంబునకలుగుదెంచియుండు॥సీ॥ఘన

నిశ్రీకృష్ణునిఁగొస్త్రభారణునిఁగర్జ్వలండులయున్నునునకపోలుఁబుండురీ కాటునంభోధరశ్యామునిఁగలితనానారత్న ఘనకిరీటుఁనాజానుబాహునిరర్థ శౌయుధవస్తుశ్రీవతుఁబీతకాశేయవాసుఁ రుక్మిణీనయననరోజుదివాకరుబ్రహ్మాదిసురసేవ్యపాదపద్మఁచుప్తనిగ్రహశేష్టసంతోషకరణఁగోటిమన్నభలావణ్యకోమలాంగుఁ నార్తజనరక్షణైకవిఖ్యాతచరితుఁగనిరికరుణాసముద్రునిఘనులుమునులు॥ క॥వచ్చినమునిసంఘములకుఁబచ్చలవిడినర్జ్యపాద్యవిభులూనరింపఁమైచ్చగుకనకాసనములఁనచ్చుఁగఁగూర్చుండివనరుహోతునితోడ॥క॥జనములునినుసేవింపనిఁ దినములువృద్ధంబులగుచుఁదిరుగుఁగునుండుఁదనువులునిలుకడగావఁటఁవసములలోనున్నవైవసరుహనాథా॥ క॥తరణంబులుభవజలధికిఁహరణంబులుదురితలతలకాగమములకాభరణంబులార్తజనులకుఁతరణంబులునీపదాబ్జసేవానిరతుల్॥ మత్తకోకిలఁబక్కవేళనుసూక్ష్మరూపమునొందుదీపణుమాత్రమైయొక్కవేళనుష్ఠాలరూపమునొందుదంతయునీపద్యైఁపెక్కురూపులుదాల్చునీదగుపెంపుమాకునుతింపఁగానక్కఱంబగుచున్నదేమననంబజాక్షరమాపతీ॥ క॥శ్రీనాయకనీనామముఁనానాభవరోగకర్తనాశమునకుఁబిన్నాణంబగునొవధమిదికానరుచుష్టాత్మలకటకంజుదభాతొ॥వ॥అనియనేకవిధంబులంబ్రస్తుతించినముఁపరులంగరుణాకటాక్షవీక్షణంబులనిరీక్షించిపుండరీకాతునిండిల్లనియె-మదీయధ్యాననామస్తరణంబులుభవరోగహరణంబులును, బ్రహ్మరుద్రాదిశరణంబులును, మంగళకారణంబులునునగుననిమాటియునారూపంబులైన మేదినినురులపరితాపంబవహరించుపురుషులవైశ్వర్యసమేతులుగాఁజేయుచుననియోగీశ్వరేశ్వరుండానతిచ్చియనంతరంబ మీరలిచ్చుటికివచ్చినప్రయోజనంబేమియనినవారలుభవదీయపాదారవిందసందర్శనార్థంబుకంటె మిక్కిలిపిశేషబొండ్డియనినవాసుదేవవదనాబ్జామృతంబునిజనేత్రచకోరంబులఁగ్రోలియథేచ్ఛావిహరులై ద్వాపరకానగరంబున కనలేదూరంబుననుండుపిండాకరంబను నొక్కపుణ్యతీర్థంబునకటిగిరంత॥క॥దర్శించియావపులుదమఁ నెర్పునగొమరారుసాంబునెలఁతుకరూపంబేర్పడశృంగారింతుకఁగఁగూర్చునుగంధిసోల్గిఁగావించిరోగి॥డె॥మూఁకలుగూడియాదపులుముందఁజెట్టుకయార్చినపుడునొట్టికలబోపుచున్నునిసమూహము సెయ్యనసాగి మ్రొక్కుచుఁ న్నామై నయ్యానుదతిభారపుగర్భమునందుఁబుత్రుఁడోయేకతమంచుబాలకియొయేర్పడఁజెప్పఁడటన్నునున్నులై॥ క॥ యదుడింభకులనుఁగనుఁగొనిఁమదయుతులైవచ్చిరనుచునుదిలోపంబొడవకనుఁగొనలనిప్పులుఁసెదరఁగఁహాస్యంబుచను సేచేయఁగననుచుఁక॥క॥వాలాయముయదుకులనిఁగూర్చులకరంబైనయట్టిముసలంబొకటిఁ బాలికకుదయించునుబొండాలస్యములేదటంచునెవల్గులయఁ॥వ॥మంద్రేక్రేకులైనయాదవబాలకులుమునిశాపభీతులై వడవడవడంకుచుసాంబకుక్షినిబద్ధుఁచేలగ్రంధివిమోచనంబుసేయునమయంబునముసలంబొకటిభూతలపతితంబైనపిన్నయంబునొందిదానింగొనిచని దేవకీసందనుసన్నిధానంబునంబెట్టియెఱింగించినతండాత్మకల్పితమాయారూపంబగుట నెఱింగియు నెఱుంగనితెఱంగునవారలంజూచియుట్టియె॥ క॥మదిచెడికన్నుంగానకఁగుదయుతులైమిరుగల్గిమాటలమునులన్నదిసికులతుయికారియుఁవిదితంబగుశాపమొంచువెట్టులుగలరే॥క॥ధరణీసురశాపమునకుఁహరిహర బ్రహ్మచులైననడ్డముగలరేనరులనఁగనెంతవారలుగరగురుదుగఁబూర్వజన్మకర్మముఁద్రోవఁ॥వ॥ అదిగావునయతినిందాపరత్వంబునయదువంతనాశఁబగుసందియంబులేదని పరమేశ్వరుండువారలంజూచినముద్రతీరంబున నొక్కమహాపర్వతంబున్నదంచునుండశ్యుఁడ్రయవిశాలభీషణంబగు చామాణంబున మీభుజాబలంబుచేతనీముసలంబుదివిదినిచూర్చుంబుమహాగ్ధవకబంధంబులంగలిపిరండుపొండనిజగద్విష్ణుండైనకృష్ణుండానతిచ్చిస-వారునల్లచేసి తత్కాలితంబైనలోహభండంబునుసరకుగొనకసాగరంబునంబడవైచిన నొక్కర్పుపకంబుగ్రసించిన దానినొక్కలుబ్ధకుండుజాలమార్గంబునఁబట్టికొనితదుదరగతంబైనలోహభండంబుదెచ్చిబాణాగ్రంబునమునిగొనెనుసెన్సెనియుఁదత్రాధావృత్తాంతంబు సెప్పినపాదరాయణింగనుంగొనిరాజేంద్రుండిట్లనియె॥క॥దిత్తంబేక్రియ

—శ్రీ వసుదేవునకు నారదుండుపురాతనఁబగువిదేహీర్షభసంవాదంబు దెలుపుట. శ్రీ—

నిలుచుండి శ్రజగుపాదపద్మసేవసదాయఁ త్యుత్తమమనివసదేవుఁడుఁజిత్తముఁదగనిబ్ధియెట్లు చెందెమనీంద్ర॥అనియడిగినరాజునకుశకుండిట్లనియె॥ క॥వినుమున్మపాలకసేప్పెడఁగునమైవిలసిల్లుపూర్వకథగలదదియుఁనిన్వినుద్వారకకేతెంచియుఁ సెనరఁగనారదుండుకృష్ణునొయ్యనఁగాంచె॥వ॥దేవమునికృష్ణుసందర్శనార్థంబరుగుదెంచితద్గృహభ్యంతరంబునకరిగినవసుదేవుండమ్మనీంద్రునినర్జ్యపాద్యాదివిభులంబూజించికనకాసనానీనుంగావించియచితకథావిమోదంబులంబ్రొక్తువుచ్చుచున్లీనియె నేనగుండునారాయణిచరణనరసిరుహభజనపారాయణత్వంబునిరంతరంబుసెందఁజట్టివానికిచ్చువునన్నిహితంబైనయందునీదర్శనంబునంగృతాంధుడనై తినమృతానంతగిందాది వామస్తరణై కా

గ్రచిత్తులై నమీవంటిపుణ్యపురుషులసమాగమంబునలోకులునుభాశ్రయ్యలై యుండుదురు దేవతాభజనంబు సేయువా
రినిగీర్వాణులును గ్రహింతురట్లునజ్జనులును, దీనవత్సలురునగువారలు పూజనాదిక్రియలచేనాదేవతలనుభక్తిసేయు
దురుకావున శ్రీమత్పరమేశ్వరభాగవతకథాసమూహంబులంగలధర్మంబులడిగెద నేయేధర్మంబులు శ్రవణసుఖంబులుగావినిన
దండధర్మకింకరతాడనంబులంబడక ముకుందచరణారవిందవందనాభిలాషులై పరమపదప్రాప్తులగుదురాధర్మంబు లాస
తిమ్ముఃతోల్లిగోపిండునింబుత్తునిఁగాఁగోరిముక్తిమార్గంబెఱుంగలేక దేవతామాయంజేసిదిక్కి చిత్తవ్యసనాంధకారం
బునుసంసారంబునందగులువడియున్నవాఁడహరికథామృతంబు వెల్లిగొల్పుమట్లయిననుఖంబుగలుగుననినవస్తుదేవకృత
ప్రశుంధైన నారదుండువాసుదేవకథాప్రసంగసల్లాపహర్షసమేతుండైనతనంబందనిట్లనియె॥ క॥ ననునీవు సేయుప్ర
శ్నము॥ జననన్నతవేదశాస్త్రసారాంశంబై॥ ఘనమగుహరిగుణకథనము॥ వినుమనవినుపింపందొడఁగ వేడఁదలిర్ప॥
క॥ అతిపాపకన్తులైనను సతతము నారాయణాశ్వాశ్చర్యమునుదిలోవితతంబుగఁబరియించినచతురులఁగొనియాడఁగమల
సంభవులవశమే॥ అట్లుగావునఁబరమేశ్వరభక్తిజనకంబై కైవల్యపదప్రాప్తికరంబై యొప్పుచున్న విదేహర్షభాసంవా
దంబునాఁబరగు సుగ్రపు రాతనపుణ్యకథావిశేషంబెఱింగించెదసావధానమనస్కుండవై యాకర్షింపుమనియుట్లనియె॥
గీ॥ వినుము స్వామిభువుండనుమానువునకును॥ రవణనుదయించెనట ప్రయప్రతుండనంగఁడనయ్యఁదాతనికాగ్నిప్రండ
నఁగనుతుఁడు॥ జానుండయ్యెనుభవనవిఖ్యాతుఁడగుచు॥ పతయాగ్నిప్రవునకునాభియును ప్రాజ్ఞుండగు తనూభువుండుద
యించిబలిచక్రవర్తితోమైత్రింజేసివరణీభారంబుభూనియాజ్ఞాపరిపాలనంబుననహితరాజన్యరాజ్యంబులస్వవశంబు
గాపించికోనియుండెనంతనానాభికినన్నుత్త్రుండైనయిషభుండుపుణ్యవతండుహరిదాసుండైనతతకంబువడసెనం
దగ్రజుండైనభరతుండునుమానుభావుండునారాయణపరాయణుండై యిహపరలోకసుఖంబులంబరిహరించి జన్మత్రి
తయంబునఘోరశపంబాచరించీర్వాణసుఖపారవశ్యంబుపరిహరించినకలబంధవిముక్తుండైనవాసుదేవపదంబు సెందె
నాశనిపేరభారతవర్షంబునుభూఖండనామవ్యవహారంబు నెగడిజగంబులంబ్రసిద్ధంబయ్యె మఱియునందుదోష్టుండుప్ర
కుమారులుబలవరాక్రిమప్రభావరూపసంపన్నులైనవఖండంబులకు నధిస్థాతలైరిమఱలవారలలో నెనుబడియొక్కం
ప్రకుమారులునిత్యకర్తాచుష్టానపరతంప్రలై విప్రత్వంబంగీకరించిరియందుగొందఱుశేషించినవారలుకవి, హరి, అం
తరితు, ప్రబుద్ధ, పిష్టలాయన, హవిర్దోత్ర, గ్రమీధ, చమన, కరభాజనులనంబరగుతోష్టుండుప్రకుమారులైనరేతెల్లలై ప్రహ్లా
దిద్యావిశారదులగు మజగత్రయంబునుం బరమాత్మస్వరూపంబుగాఁడెలియుముముక్తులై యవ్యాహతగమనలగుచును
రసిద్ధసాధ్యయతుగంధర్వ కిన్నరకింపురుష నాగలోకంబులందు స్వేచ్ఛావిహారంబు సేయుచునిరంతరానందంబువడసి
యుండవొక్కనాఁడు॥ క॥ జగదేక నాథుగుణములు॥ మిగులఁగసంస్తరణతోడమీరినభక్తిన్యగలును రాత్రియునంధ్య
లిజితేంద్రియులునై నతపములుధాత్రి॥ క॥ ఊహింపఁబుణ్యుండైనవి॥ దేహునియజ్ఞాంతమందు నేతెంచినచో॥ గేహ
డలియెదుర్చొలిమోహవివర్జితులఁబుణ్యమునిసంఘముల॥ గీ॥ అర్చ్యపాద్యాదివిధులనునర్ధితోడఁబూజఁగావించి
లఁబొలుపుమిగులను వితపితంబులందులనునిచె నెలమి॥ నవముద్రశ్రేష్ఠులనుభూమినాయకుండు॥ క॥ వారలకెట్లునుమీరలు॥
గారవమునవిష్టుమూర్తిఁగైకొనినమహాభూరితపోధనవర్యులు॥ సారవిహీనంబులైనసంసారముల॥ క॥ ఏరితిఁగడవనే
ర్తురు॥ ప్రాగులుబహుమతిఖరోగకుత్సితబుద్ధుల్నిర్మలసులునరులుగావున॥ నారయసుజ్ఞానబుద్ధినానతియారే॥ వ॥ మఱియున

శ్రీ యిషభకుమారుండగుకవియను మొదటివాఁడనిదేహునకు సేయుపరమార్థోపదేశము. శ్రీ

కలజంతుసంతానంబుకంటెమానుషాకారంబునొందుచున్న భంబంతకంటెనారాయణచరణయంగళస్తరణపారాయ
ణులగుట మేలుకావుననత్యంతావశ్యకంబగుక్షేమంబుమగవలసెఁబరమేశ్వరుండుప్రవత్తిస్థులకుసాక్షాప్యంబెట్లొనం
గునత్రైతంగానతిండనినవినివిదేహభూపాలునకుహరికథామృతపానాతిపరవశులైనమునిసమాజంబునందుగవియునును
హనుభావుండ్లినిచెప్పందొడంగెనరిషడ్వర్గంబునందునీవణత్రయంబునందుండగులువడి మాత్యర్థయొక్తచిత్తుండగున
ట్టివానికెవ్విధంబుననమృత పాదారవిందభజనంబుసంభవిండువిత్వంబును నాత్మయువేలుగాభావించువానికిఁబరత
త్వంబెట్లులేమయవిద్యాంధకారమగులకుహరిచింతనంబెట్లుసిద్ధించునట్టివరుండుతోంటిక లేబరంబువిడివివరతత్వంబె
బ్బంగింజేరు, ముకుళీకృతనేత్రుండైననరుండుమార్గభ్రమణంబునందొట్టుపాటువడివనుచందంబునవిజ్ఞానవిమలహృ
దయభక్తిభావనావశంబులేకున్నఁబరమపదంబువీరికెవ్విధంబునంగలుగుననియడిగితివిగావునఁజేప్పెదసావధానుండ
వై యాకర్షింపుము॥ క॥ కరణత్రయంబుచేతనునరుండేకర్మంబుసేయునన్వై వేళ॥ హరికర్పణమనిపలుకుటవరువడిను

జ్ఞానముండువరమనునీంధ్రుల్ | వజ్రానాజ్ఞానంబులందునంకరితుండైనస్త్వేతివర్యయరంబునొందునట్లుగావునగురుదే
 వతాత్మకుండై బుద్ధిమంతుండైనమర్త్యుండుత్తీవల్లభును త్రమో త్రమునిఁగాఁజే త్రంబునఁజేర్చి సేవింపవలయున్నప్పుడు
 సౌరభేచ్ఛావ్యవస్థలయందు సర్వసంకల్పనాశంబగుటచేసి వానిఁగదియంబట్టి నిరంతరహరిధ్యానవరుండైనవానిఁ
 గై వల్యంబునులభంబునంగరతలామలకంబైయుండు || ౧ || సంతతంబునుగృష్ణసంకీర్తనంబులువీనులకింపుగావినఁగవల
 యు| హరినామకథనంబునార్జుంబుతోడుతఁబాటలనాటఁబనుపవలయు| నారాయణునిదివ్యనామాక్షరంబులుహృద్వి
 ధిసతతంబు నెన్నవలయు| కంజాక్షుల్లీలలుగౌంతారములనైనభక్తియుక్తంబుగాఁబాడవలయు| వెట్టిమాడ్కినిలీలతోవి
 శ్వమయునినొడువుచునులోకబాహ్యతనొందవలయు| నింతయునువిష్ణుమయమగుయెఱుంగవలయు| భేదమొనరింపవలవ

శ్రీ యిషభకుమారులగుహరియునంతరిక్షుండును సేసెడు భాగవతస్వరూపదేశము. శ్రీ

చు మేదినిశ|| ౪ || అనినవిదేహాపార్షణి భాగవతధర్మంబెద్దియె ప్రకారంబునం బ్రవర్తించునట్టి భాగవతవిద్యాంబులె
 వ్వియంతయు నెఱింగింపమీరయన్లు అరనినీసండులోహరియును మహాత్ముండెట్లనియె|| ౧ || సర్వభూతమయిండ్లైనసరసిజా
 త్ముండఁడతనయాత్మయందును నెడివాఁడు| శంఖపత్రధరుడంచుజ నెడువాఁడు| భక్తిబావాభిరతుఁడువో భాగవ
 తుండు|| ౧ || వర్ణాశ్రమధర్మంబులన్నియు ర్మములఁజేడక నిఖిలజగత్సంస్కార్యుండఁడహరియును నాతఁడెన్వర్ణింపఁగ భాగవతుం
 డువనుభాధిశా|| ౪ || ఇట్లు సర్వసంగపరిత్యక్తుండై నిఖిలాంతరాత్మకుండైనపరమేశ్వరుండరుణభక్తి కిరణసహస్రంబు
 లలోకత్రయంబుం బావనంబు సేయుచందంబుననందనందనచరణారవిందరజప్రభంజంబులచేతం బవిత్రంబు సేయుచు
 సురాసురజేగీయమానంబైన జనార్దనహిదారవిందంబునకువందనాభిలాషులై భక్తియులవమాత్రంబునుంబజింపనీక
 సుధాకరోదయంబునదివాకరజనిత భ్రాతృంబునివారణంబైనభంగినారాయణాంఘ్రినఖమణిదంత్రికానిరస్తహృదయ
 తాపుండైయాత్మీయభక్తిరచనానుబంధంబుధురుండును నై వాసుదేవచరణసరోరుహధ్యానానందపరవశుండగునతం
 డుభాగవతప్రధానుండవయెఱింగించినవీనివిదేహుండెట్లనియె|| ౧ || గజరాజవరదుగుణములు| త్రిజగత్పావనములగుటఁడే
 టపడం గానుజనమనోరంజకముగ| విజితేంద్రియవినఁగ నాకువేడుకవుట్టె|| అనినవినియంతరిక్షుండును యిషి శ్రేష్ఠుం
 డెట్లనియె|| ౧ || పరమబ్రహ్మమనంగాఁగి తత్వమసంగఁబరమపదమనఁగనునీ| శ్వరుండనగృష్ణుండనజగద్భరితుండునా
 రాయణుండుదా వెలుఁగొందు|| ౪ || అన్యత్కనిర్గుణపరబ్రహ్మంబునందుండనకువివర్యయంబుగాజననంబైనజ్ఞానంబెవిష్ణు
 మాయయనంబడుపరమేశ్వరుండెట్టిమాయచేతజగంబునిర్మించినిశ్చింతుండై యొందునంద్రియార్థబ్రహ్మంబుసేసెడు
 తులకునుప్ర్యాధ్యవస్థలవరుసనఁగలుగుటగాకఁ బరమేశ్వరునింబొందరామియనునాలుగవయవస్థయుఁగలుగుస్వ
 నందుగ్రాహ్యగ్రాహకగ్రాహయితృత్వంబులను త్రివిధభేదంబులుఁగలిగియుండు నీచందంబుననవిద్యాంధకారి
 కంబై మూఁడువిధంబులఁబర్యవసించుమ సౌరధంబుస్వప్నావస్థసంగడంగిరిశ్రీయత్త్రివిధంబగుమాయయు నాత్మ
 యందులీనంబగుఁ బరమేశ్వరుండా మొదలీంబృధివ్యాధిమహాభూతమయంబైనసృష్టినిఁగలుగఁజేసేయందుఁబంపభూ
 తాత్మకంబైనయూత్మనేకాదశేంద్రియంబులచేతభేదంబుపుట్టించుగుణంబులచేతగుణంబులంగీకరించు నాత్మయందుఁ
 బ్రహ్మోతితగుణంబులవలనగుణానుభవంబుఁజేయనున్నవాఁడైసృష్టినియాత్మీయంబుగాభావించును-దేహికర్మమూలం
 బుననైమిత్తికకర్మంబులనాచరించుచుఁడప్పులం బంగీకరించుటఁబైకవశుండైవర్తించుఁబెక్కుఁడఃఖంబులంబడియాదే
 హికర్మఫలప్రాప్తుండగుభూతసంప్లవపర్యంతంబుపరవశుండై జన్మమరణంబులంబొరలుచునంత్యకాలంబొనన్నంబైన
 ప్రవ్యగుణస్వరూపంబగుజగంబుననాదినిధనంబగుకాలంబును బ్రకృతింబొందించునటమీదతతవర్షంబులువర్షంబులేమి
 చేతనత్వగ్రులోకలోవను లేజంబునసకలలోకంబులుదహింపఁబడునంత నధోలోకంబుననుండిసంకర్షణముఖజనితాన
 లంబూర్ధ్వశిఖాజాలంబులవాయుసహాయంబైదిక్కులయందెల్లఁబ్రవర్తించునటమీదనందర్శకవలాహకగణ్ధులుబుశ
 తవత్సరంబులు సలిలధారాపాతంబుగావర్షంబులుగురియునంతవిరాడ్రూపంబులీనంబగునందు నీశ్వరుండునింధనాగ్ని
 రూపంబుననవ్యక్తంబుగాఁబ్రవేశించుఁడదనంతరంబధరణీమండలంబువాయుహృతగంధంబైకబందరూపంబుఁదాల్చు
 నాజలంబుహృతరసంబైతేజోరూపంబునొందునా లేజంబుతమోనిరస్తంబై వాయువందడంగునాగంధవహుండుస్పర్శ
 విరహితుండైయాకాశంబునందుసంక్రమించు నావిష్ణుపదంబునువిగతశబ్దగుణంబుగలదియైయాత్మయందడంగునింద్రి
 యంబులును, మనంబును, బుద్ధియు, వికారంబులతోడసహంకారంబుఁడ్రవేశించునాయహంకారంబుగుణయుక్తంబైనపర
 మాత్మనుండేరునిట్లు త్రివర్ణాత్మకయైనర్థస్థితియకారిణియగుమాయయిట్టిదియని తత్వరూపమాహాత్మ్యంబులవివరిం

దుదురంతయుండగ న్నాభునుతనత్యవాక్యగుణభూషణయితో వేదోక్తాదులన్నాదుక జెప్పవలయును బ్రహ్మచర్యమును

శ్రీ యిష్టభక్తుమారులలో బ్రబుద్ధపిప్పలాహ్వయులు సెప్పడుపరమార్థోపదేశము. శ్రీ

గారవంబున॥ వ॥ సూర్యోదయాస్తమయంబులంబ్రతిదినంబునాయువుతుయరంబునొండదేహిదేహకళత్రమిత్రభాత్యమనుత్యపాశబద్ధంజైవిడివడునుపాయంబుగానకసంసారాంధకారమగున్నదైగతాగతకాలంబులనెఱుంగకదివాంధంబులగుజంతుజాలంబులభంగి జన్మజరారోగవిపత్తివరణంబులదియు శరీరంబమేలనుచుబ్రహ్మోపమోహమదిరాపానమత్తులైవిషయానక్తతంజిక్కితమ్ముదారెఱుంగకనుండివిరక్తిమార్గంబుదెలియకవర్తించు మూఢులగుజనంబులపాంతలంబోవకకేవలవిష్ణుభక్తిభావంబుగలసద్గురులంబ్రతిదినంబునుభజించిసాత్త్వికంబు భూతదయయును, హరికథామృతపానంబును, బ్రహ్మచర్యవ్రతంబును, విషయంబులమనంబుచేరకుండుటయు, సాధుసంగంబును, సజ్జనమైత్రియు వినయసంపత్తియు, శుచిత్వంబుతపంబును, తుమయు, మానవ్రతంబును, వేదశాస్త్రాధ్యయనతదగ్ధానుష్ఠానంబు, నహింసయు, సుఖదుఃఖాదిద్వంద్వసహిష్టుతయు, నీశ్వరునిసర్వగతునిగాభావించుటయు, ముముక్షుత్వంబును, జనసంగవర్జనంబును, వల్సలదిధారణంబును, యదృచ్ఛాభిసంతుప్తియు, వేదాంతశాస్త్రాభిజ్ఞానత్వంబును, దేవతాంతరనిందావర్జనంబును, గరణత్రయశీతలంబును, సత్యవాక్యతయు, శవరమాదిగుణవిశిష్టత్వంబును, గృహారామక్షేత్రకళత్రపుత్రపుత్రాదులహరికర్పణంబు సేయుటయు, నితరదర్శనవర్జనంబు జేయుటయును,

సుఖర్పంబులనిచెప్పియిట్లనియె॥ క॥ హ

రిదాసులమిత్రత్వము॥ మురరిపుకథల్నిక్షిగోనుచుమోదముతోడ॥ స్తద్దాశ్రుచ॥ పురుషుడుహరిమాయగెల్పుభూషవరేణ్యు॥ వ॥ అనిరాజేంద్రుండువారలక్ష్మినియోభాగవతులారాసకలలోకనాయకుండగునారాయణుండనంబరగి నపరమాత్మునిప్రభావంబువినవలతునానతిండనినపిప్పలాహ్వయుండిట్లనియె॥ స॥ నరవరఃసుజగన్నాథునిచారిత్రమెఱింగింతునీహదికింపుమిగులలనచుచ్చవస్థితలయకారణంబైనదేహేంద్రియాదులదిరముగాఁగఁగిజోనుపు నెప్పడువరంజ్యోతిస్వరూపంబుజ్ఞానలనలునండుఁడనినపదినిం ద్రియంబులునాన్తే నెనయపుశబ్దంబుపారయకనుషిరంబుఁబొందునత్యమనఁగనత్యరజస్తమోమయగుణంబు॥ మహదహంకారరూపమైమహిమవలయు॥ జేతనత్వంబుగవక్షిజీవమందు॥ రిదియసదనత్వరూపమైయెన్నఁబడును॥ వ॥ దీనికింబెత్తేనది పరమాత్మగానెఱింగికమలసంభవాదులునుతియింతు రిట్టిపరమాత్మస్థావరజంగమంబులనధిష్ఠించివృద్ధిక్షయంబులంబొందకనిమిత్రమాత్రంబునందగులతాకులందుజీవంబు లేకతదంతరస్థుండైవర్తించునంతసర్వేంద్రియావృతంబై యాకారంబునవృత్తంబైననునంబునుంబాసెక్కి హితుంజేతిరుగుచు॥ డునిచ్చులజ్ఞానదృష్టిగలవానికిభానుప్రభాజాలంబుతోచినక్రియనునుజ్ఞానవంతుండుహరిభక్తిచిత్తనోషంబులుభంజించిభగవత్సదనంబుచేరుననివినిరాజిట్లనియె॥ క॥ పురుషుండేయేకర్మమై యెకర్మధర్మః యెకాః॥

శ్రీ యిష్టభక్తుమారులలో హవిన్యోత్ర మిథులుదెలుపుపరమార్థోపదేశము

పరుండై మునుదా॥ మురితములందొరగిమురరిపు॥ చరణయుగంబెట్లుచేరునస్తునివర్యా॥ వ॥ అనినవినియందు హవిన్యోత్రుండిట్లనియె॥ గర్భాకర్మవికర్మప్రతిపాదకంబులగుశ్రుతివాదంబులలోకికవర్ణితంబులట్టియామామాయంబులు సర్వేత్వరస్వరూపంబులుగానవిద్వాంసులు నెఱుంగలేరవి కర్మాచారంబులనంబడుమోక్షంబుకొఱక నారాయణభజనంబు పరమపావనంబువేదోక్తంబులనాచరింపకఫలంబులకువాంఛసేయువారలనేకజన్మాయుతంబులంబడుదురు మోక్షంబునపేక్షించువాఁడువిధిచోదితమార్గంబునహరింబూజింపవలయునట్టిపూజాప్రకారంబెట్లనినఁ బుత్రగాత్రుండైజన్మన్మనుసన్నిధింబూతదిత్తుండైవిధ్యుక్తప్రకారంబునఁజుత్రధరునిధ్యానించిగంధపుష్పదూపపదనైవేద్యంబులుసమర్పించిసాష్టాంగదండప్రణామంబులచరించిభక్తిభావనావిశేషుండగునతండుహరించేరుననిచెప్పినవినిదేహుండిట్లనియె॥ నీశ్వరుండేయేకర్మంబులనాచరించెనంతయు నెఱింగింపుమనినద్రమీఘండిట్లనియె॥ క॥ తారల నెన్నఁగవచ్చును॥ భూరేణులెక్కపెట్టెణ్ణులునుధాత్రి॥ న్నారాయణగుణకథనము॥ లారయవర్ణింపలేరుహర॥ బ్రహ్మేదుల్॥ వ॥ ఇట్లుగావుననాత్మసృష్టంబైననునభునఁబంచభూతనికరంబునుపురంబొసరించయందునిజాంశంబునంబ్రవేశించిసగుణనిష్ఠుండై నారాయణాభిధానంబుగలయిష్టీశ్వరుండగుపరమేశ్వరుండువెలుఁగొండెనతనిదశేంద్రియంబులచేఁబాలితంబులైనదేహంబులయిందిజగద్రక్షుకత్వసంహారకత్వాదిగుణంబులుగలుగుటంజేసి గుణనిష్ఠుండైరజస్వత్యతమోగుణంబుల బ్రహ్మచరుద్రమూర్తులనంబరగిత్రిగుణాత్మకుండనంబడునారాయణాఖ్యునిచరిత్రంబెఱింగించెదనాకన్తింపుము॥ క॥ ధన్యుం

పుత్రికా నిర్మలములి

గీ|| అట్టి నారాయణాహ్వానమున మహానిబిడకాశ్రమమున మహారాష్ట్రాదిపముగా వింపబలభదిదల కేమిదిని
 నకేనుదివిజ కామినులంబనిచె|| వ|| చారునారాయణాశ్రమంబునకునతనితపోవిఘ్నంబు సేయవచ్చునప్పుడప్పునంబు
 లరసాలవిల్వకదళీశ్శూరజంబూజంబీరచందనపున్నాగమందారాదివివిధవృక్షనివిడంబును, బుష్పఫలభరితశౌభావ
 మృతరులతాబృంజంబును, మాధవీకుంజకుంజరీపుంజమకరందపానము శ్రవణధుకరనికరర్పణకారరవముఖరితహరినంత
 రంబును, గనకకమలకల్పారవిలసత్సరోపహరమాణవస్త్రవాకబక్త్రాంచమరాళదంపతీనందలమండితంబును, మృణాళ
 నీజనానక్తసారసచయచంచూపుటవిఘ్నాతితకమలముకుళకేసరవిసరవితతప్రతస్త్రోవరంబును నైవేలయునవ్వనం
 ననిందువదనలందనకుందగహనంబులంజెంచుఘర్మజలవిండుబృందంబులునభాంతంబులనోసరించుచు డాయంజనున
 ఘృహమదనునిబాణజాలమునమగ్నతంబొందక ధైర్యవంతుడై మునితలవాడిచూపులకు మోహము స్మృంక్షునిశ్చలా
 డై హృదయమునంచునచ్చుతుర మేళువనంతుజగన్నివానిని న్నదలకభక్తినిల్పి కొనివారికినిట్ల నెహానిపెంపునకా||
 జంభారిపంపుననుమీరంభోరుహవనలారయనుకెందదిరాగంబుభక్తిహారవాఛారంభంబునందెరుగుండనినలజ్జిం
 చెనకా|| సీ|| దేవమానీశనీదివ్యవారి శ్రంబు నెటిగిసన్నుతిసేయ నెవ్వడోపుంబుత్రమి త్రుతిశ్రేత్రభృగంబులనునూనిత
 మగావించునధస్తులకునువిఘ్నముల్పెంచు నెవిశ్వేశుంజొచ్చినయశక్తికేనంతరాయంబువలనగానంబుగ్రోధంబు
 రిగితపములువల్పులోదకములంభంగిగాచేసినున్నర్థింపనలవియేనిర్మలాశ్చరవణలలోగొనుమాయపగాఢనుచు
 న్నతిందినయతండుప్రసన్నుడగుచుండననుసామధ్యమెటిగింపదలంబుయపుడు|| వ|| అచ్చునీశ్వరుండుపరమాశ్చర్య
 రానంబుగా నిజతనూరుహంబులవలనంబ్రొకోటికన్యకావహంబులనువృషింపంజేసెన, గంధర్వవిభుధకామీనీనముద
 రంబులుపరమాచ్యుతభయంబులునునంబులంబొడనునన్నునియప్పిలాసిసీనమాహంబులో నూర్వశియునుదానిం
 నిచనిపాకతాననుసభాపదనంబునంజెట్టికన్యత్తాంతంబుంతయునిన్నపించిననాశ్చర్యయుక్తహృదయులజైశునాసీ
 ంజూరకుం డె-కట్టి నారాయణమునీశ్వరుచరిత్రంబును సూరలుపరహంబులగుగుణంబులగుమరనిచెప్పిన|| గీ|| యి
 నకునాత్మయోగమీరితంజెప్పెనచ్చుతుండుభూమి భారమునడంపనంతసోదినవతారములుదాల్చెసొంపు నెవడను|| రా
 చరులునుజంపనీరసముతోడ|| వ|| అట్టిపరమేశ్వరునిచీలాగృహంబులగు హస్యకూర్మచరాహనారసీంహవానునరా
 రఘురానురానుబుద్ధకల్పార్ధవృతారంబుల నేకంబులుగలవు శేషభాషాపతులై ననునియింపనలవిగాదుహాటియును||
 లఘుసేనము|| నవపికచసరసిరుహనయనయుగనిజచరణగనచరనదిఖనిగమపినుత|| జలధిజనికుచకలతలలితస్యగ
 దిరపరిహరితజహ్మదయధరణిభరణ|| మ్రహిణముఖురనికరమహితనుతకలితగుణటిఘటితరుచిరతరకి నకవనస||
 పువరకహసరజశగిరిపతిమితనతపతపజపనియనుసరణిచరిత|| తిమిరహతటిన్యహరినమితలనిహితపదపరశుధ
 నకరవిదళన|| మురముఠనకలికలుషముచపహ్మతీనిపుణకలివరమమనిషునుగుంగిగుడపినుత|| వ|| ఇవిధంబునంబ్ర
 ప్తినినశ్రీమన్నారాయణమూర్తిలీలాపిలాసంబులనంతంబులుగలవు-మనోవాక్తాయకర్మంబుల హరిపూజనంబుసే
 కవిపరితగతులందరుగుఘండుజడులకెప్పిధంబునగతిగలుగునైననప్పుడప్పుడమి ట్టెడప్పరమపురుషులంజూచి యట్టిజ

శ్రీ యిషభకుమారులగు చమనకరభాజనులు సేయు పరమార్థోపదేశము. శ్రీ

లుముక్తిమెంచునుచాయంబెట్టులంతయు నెటింగింపుమనినచమనండ్లినియె|| సీ|| హరిముఖభావచారువరపదాబ్జము
 మవరసచంద్రవర్ణపర్గసమితిజనియించెనంచులోసతులునుశూన్రులుహరిదలంతుకుకలిహాయనమాల|| వేదశాస్త్రపు
 ణవిఘ్నాతులైకర్మకర్తలైవిప్రులుగర్వమెనంగహరిభక్తిపరులనుహాస్యంబుసేయుచునిరయంబు సెంచుటగజముగా
 మృదులపక్వాన్నములనుదామెనంగగోరి|| జీవహింసకుంజనువానింజెంచునఘము|| హరినుతంపకస్త్రోలోలుండైనవా
 నరకవాసుండునగుచుండుననవరతము|| వ|| అట్లుగావునగృహ, త్రేత్ర, పుత్ర, కళత్ర, ధన, ధాన్యాదులంబు మోహితుం
 ముక్తిహార్గంబులైప్రత్యక్షంబనినించువాండను, హరిభక్తివిరహితుండును, మర్గతింహలుదురని మునివరుండానతి
 నవిదేహులొట్టనియె|| గీ|| ఏయుగంబునందు నేరితివర్తించు|| నెట్టిహాపువాండు నెవ్విధమున మునునుతంపడెనుముని
 పగణముచేసిష్టాడవృయుండువిశ్వవిభండ|| వ|| అనినవినియందుంగరభాజనుండిట్లనియె-ననేకావతారంబులును, నా
 రూపంబులును, బహువిధవర్ణంబులునుంగలిగిరాక్షసులనుసంహరించి దుష్టజననిగ్రహంబును, శిష్టజనపరిపాలనంబుం
 యుచుంగృతయుగంబున శుక్లవర్ణుండై, చతుర్భుజుండై, జటావల్గలకృష్ణాజినోత్తరీయజపమాలికాదండకమండ

ప్రపంచరీ కామరూపిణీ శైవ్యం గర్భం పంచ లలనోత్తర వంశం । లెక్క డిప్పి పుండ్రవం దేలవచ్చె నవనియడ స్వైరే నపు
 డవారి కేమై నపరిదానమిచ్చి పోయెదని ననుమానం పుట్టినా నుండ నేను ॥ నీ నా భాగ్యవతి నవయూర్ధ్వ వృద్ధి ॥ గాక
 తలపోయి గానెండుగల దెయ్యతం దలనెన్ను పేరుండు నేనమానింపనుచున్నా దొర కౌతుకమపునఃసాక్షి ॥ ప ॥ అట్ల
 ప్రవేదించి రాజమూర్తంబునంజనిచుకొని యొక బ్రాహ్మణుని దలచి ॥ సీ విశేష దమై యొప్పుచో విశేషహాస్యాంక నాక
 లితపిశాచంబునందెచ్చి నాహనీయతనమీయ నశియమి ॥ పు ॥ సాదసాధనార్థ్యములు సూచి ననెను బ్రహ్మ నంద
 మునుబొందిక డనెచ్చి సంతోష పూర్వము లడిగ నంగి ॥ బ్ర ॥ అమై పేలినట్లు సెలకె నానగనందెగమున నిలచుటచానర
 ములు పేదనగునొక హంసతూలికా తల్పవండు ॥ దాని బ్రయమును బహుమి సొదములందెనిగి ॥ మహితల వర్ణవనార్థక
 పంపుంబుననెగి జూపట్టులందెనిగి యు తాము ॥ స ॥ ఇదివం శ్యాముమందితను త్రాముగరుణాల వాలు భాసురిక పోలు ॥
 గొప్ప భావంకారుం గామిత మందారును నిదరిల వ మృదువత రెంబు హర్యక్షణ భిషాభునఖలలోకారాధ్యుని ను క్రమా
 మ్మజగ త్ర్య శ సూక్తిగల రాధిపయ్యానుగో శేయవిధి ధానింబుగి శేయనుబద్ధతనయ ॥ ముక రిపండుల సమాఖ్య మునుబ
 భామనిరంజనము కాదు ముగిసా రంజనము ॥ గూనిగుణసాంధ్ర యదుగులూ భోధిదం ద్రు ॥ పిష్టవోచి నాజ్ఞాన సాక్షుంబు ॥
 ప ॥ కిండామంజునుంజగృహుండు దిలకల జూతుడు డప్పెదచి ॥ పు ॥ నిరంతరి ప్రపేక్షకు గృహిణు తాంబూలంబ
 రుగ్గములెన్నోతుర దిత్తువనన్యనిలయు ॥ ఉండోత్తరయు ॥ పేద ॥ లనినెల్లత నెహుచినం భామిలలోలుండె దిగోదల్య
 ము ॥ క ॥ కి రెంబి నెమునగా జూపగింభాణమాచరించి ముగిసె హాస్యంబు ॥ డైచ్చి నమా ॥ దరమున గూర్చుండబె
 డైచినతలమున ॥ గీ ॥ అట్లు గూర్చుండబె డైచె నెయ్యి మునగనక ॥ కి ॥ లత సలిలంబుచే గాల్గడిగి భక్తి ॥ కజ్జలంబులు వనను స్తక
 ముచదాల్చి ॥ లలితగృహ దగున సామిచ్చి తమైర ॥) గీ ॥ మలయజయ మేరజోచ్చిల్లరలనియంత ॥ శ్రమము వా
 యింక దాశేష్యత ములదిసరి ॥ బంధు గామోచికి లిత గూపంబు లానగి ॥ మిందు పాణిపముల నివాలించి నయి ॥
 ప ॥ సుగంధ సుమనము లికి లిసి గముండె మిమికి గూర్చరమిళిత బాంబూలంబురిడి ధేనువు సేవంగ సావరంబుగా స్వాగత బడి
 గిని పృష్ఠపృష్ఠ మేరంబులకాంతురంబులం రింపనానందచాపపుజలమిడునందో హుండయోనట్లయడంబున్నలోకనుండు
 వనించుంబు నానుశీయగు కృత్తి రికికిని బాలుమెఱయంజూమరలు పేదంగజూత వారేంబురపుర్వ సలిలంబుని నానిం
 పుచుండంబు విశుద్ధాంత కాంతానంబులు గునంబుననచ్చు శంఖ దిమ్మరి ॥ క ॥ పీఠపంబుజే నెనెగి యాభరణీవివి
 జోత్రముంబు లొల్పి యునయోగిని గుర్తవ పాశ్వర్య డైతన గారనీజగ ॥ తాన్వమిరమాధి నాథుని జతల్యమున వసించి
 యున్నవా ॥ ఉపహసీయముర్తి కెనయోని పురగ పులెంతవారలు ॥ ఆదియనుం గాక ॥ ప ॥ తనమృతతల్యముండు వని
 తానుగియొకర గాలలాన పొందును నెడగాదలంపక యదుప్రవరుండె తేగి మోకము ॥ కనుక గంకాగిరించి యుచిత క్రి
 యుల్గ బలిపుష్ప జేయుచు ॥ విషయమున భజించె ప్రణేసురు డెంతటి భాగ్యవంతుడో ॥ అయ్యవనరంబు ॥ క ॥ ముగసం
 హరంజగు చేయనిక గముగంబుర దెనుర్చి కడగన్వనమా ॥ గురుగృహమునవర్చించిన చరితములని కొన్ని నడిచితరుతహ
 రియు ॥ గీ ॥ బ్రాహ్మణోత్తమ వేద పాకరలబ్ధమక్షరగల చానుశంబువలన ॥ బరిణయంబై నెట్టి భార్యనుగీలవ ర్చనము
 లందగభవత్యవృత్తయగు నెతలపట్టహామై శ్రధం దారపుత్రాదులండు నీచిత్రంబు జెందదుండ ॥ దోపురున్నయేమరుది
 లోకనంగ్రహారంబుకర్తా చరణంబు సేయు ॥ తిహంబురంబురగామోహానులుగాక ॥ నగ్నిపై పీఠతకర్మంబులావరించి
 ప్రకృతిసంబంధ మునఁబాంభవ్యని ॥ గీ ॥ యు మరుగో గణు తములుభవని ॥ అనిన యిన్నియె ॥ కి ॥ ఎటును దెనురు
 మందిరమున ॥ వెల ప్రేర్యుంబునకుంజంబు వెలయగ డెలు ॥ నైలుగగవలసినయర్థము ॥ లెటిగినిజ్ఞానవహిను తెలుసులె
 ట్ల ॥ అనిన యిటును ప్రశంస సేయంకలదిమ్మరియె ॥ గీ ॥ వివిధజ్ఞానతిమిర ప్రదీపమగుచు ॥ సప్తయంబై నెట్లగ్నం
 బురగుభంబు భరితనత్తుండంజగగర్భనిరంజకుల ॥ గూనుర శ్రేష్ఠుడనెఘంబుంబుధునుతుం ॥ ప ॥ అన్య హోర్మివలన
 సకలవృత్త శ్రమంబుల వారిక నేమపిజ్ఞానప్రదుండ ॥ పంబుండ నైయుండియో ॥ గురుభజంబుపరసగర్వ బనియావరిచి
 తినదిగావున ॥ గీ ॥ భూసురుల కెల్లముఖుండ ॥ నైసకలంబలాశ్రమంబులంబుల నెపుల్ ॥ గీ ॥ భూజ్ఞాన ప్రకండన ॥ దేశికుండ
 సేపుచుండుదృశి నెట్లెడ ॥ గీ ॥ అట్టి గ్నానంబుల ముందురగ్గ సకలంబుల వారినిభిలైక గురుండ నేన ॥ నాచు వాక్యం
 బులేభ వార్ధవము పెలుచదా యుదురునున్న వాంబుజధ్యానవరులు ॥ ప ॥ ఆదియనుం గాక సకలభూతాత్మకుండ నేనయెను

చాదింతులంపున నవృత్తికింజని॥గీ॥ధర్మసంధనుడనకువందనము సేయు॥కృష్ణులనుమా ద్రినుతులసిక్షించియేమి బలుక
కుగ్రాదావందపాటులగుచు॥ గ్రోధమునబొంగుభీచుర్యోధనులను॥)చూచివారలదాయంబనియిల్లుయె॥) సీ॥ పీఠ
పుంగులూరివినుకుమీలొపలభూరిభుజానత్యమున సెక్కండ॥ ప్రకటితాభ్యాససంపద్యి శేషంబున సెక్కండ॥ డునధికుడై
యుంబ జేసి॥ననుబలులగుటగాఁజెప్పింపగానిండు జయ సెక్కండికి లేదునమరములను॥ గాననూతక పోరగా నేలమీకినివా
రిపఁనోవృత్తి రములను॥నడచిత్తింజిమియర్పాపలూర్జలండు॥చలచితద్భావణములువక్రములుగాకి॥ సెక్కంబు
నబోరి నాముష్టి కాను॥రాచిపీక్షించివీరిశుభాశుభములు॥)వ॥ ఎట్లుగావలయునట్లయ్యెడుం గాకయనియచ్చఁజునివకను
గ్రసేనాదిబంధు ప్రకరంబులుపరితోషంబున నెక్కువదాపున కొపురంబుసాచ్చియుంచుడిచుగుడి నై మిశారణ్యంబు నకుం
జనియ మ్మిపుంగులపులనుమీంపనవృత్తు సెక్క-వఖంబుగావించి బహువక్షిణలాసంగి యుంచితజ్ఞానపరిపూర్ణులగునట్లు
గావగంచిచ్చి లేవతియునుండానుబంధుజ్ఞాతీయితంబుగానవభృకస్నానబాచరించియనంతరంబ॥) చ॥ విలసితమా
ల్యవండునవసేవిభూషణరత్నవస్త్రముల్॥ పాలుపుగఁదాల్చియించితవిభూతచిద్రైనిబూర్ణవస్త్రాకాకిలితనఘాశు
లేమెనకంబెనగఁ నిజబంధుగాఁవనో॥స్వలచయముల్లిసిల్లఁబరిపాడురకారుయశోలీలానుడై॥)వ॥ఇవ్వధంబునననం
తుండునుల ప్రమేయండునుమాయామానుషవిగ్రహుండునుఅనంతబలశాలియు నైనబలదేవుండతి విభవంబునిజపు
రంబుప్రదేశేదినుక్షింబుననుండెనఁ బెద్ద వెండియునిట్లయె॥)క॥హలధరుండను ద్వ్యవరితుండులఘుభుజాబలుడొసరుపు

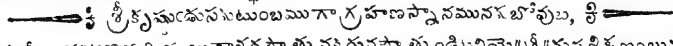
— శ్రి కచేలోపాభ్యాసము. ౬ —

నమృతకిరణములు పెక్కునాల్గు మొగములు॥అమేటియలెక్క పెట్టఁగలడెవరేంద్రా॥)వ॥ అనినము సీంద్రుఁగ నైనిగరాధి
పు డిట్లనుబద్ధవత్తలొచనునియనంతలీన్యగుణసంపకవేషరుచిన్న నైనను॥ దనియదుచిత్రనుచ్యుతకథావిభవంబొక
మాటుమీనుల॥విజనన సౌజపుష్పశరవిడుదలనైనవిగారిసెందడే॥)అదియునుం గాక॥)వ॥హరిభజియ చుహసములు
హస్తములచ్యుతుఁగొరి స్మింపుత॥చ్చిరముశిరంబుచక్రిధరుడేరినచిత్తముచిత్రమందిరావరంగునవృష్ణువృష్ణమురివైరిను
తించినవాశివాశియి॥తురుకభూనుకర్ణములుగల్గమునై విలసిల్లుఁబోభువి॥)క॥ హరిపాదేశ్ధనీవావరుడై విలసిల్లిన
టిభాగవతుని॥స్ఫురితాంగములంగములూపరమేష్వరు నెఱుగనాకుంబలుకుమునీంద్రా॥)సీ॥ అనుకువేదవ్యాసతనయుఁ
డాయభినున్యతననునిజాదియైనియె॥వ్రీతిజనవరగోవిందపభుండుచుచేలుండు నా సువృష్ణపుంజమానధనుఁడు॥వి
జ్ఞానరాగాదిపీఠితస్నాంతుండుశాంతుండుధర్మవర్ణులుండునుండు॥విజితే॥ద్రియఁడులన్న వేత్తదారిద్ర్యంబుబా
ధింపసురులఁగార్వణ్యవృత్తిరహిణిబోవకడనకుండానచ్చివృత్తి॥ కానుపదివేలనిమగ్నముల్ గాదలంబియాత్మ మోదిందిపు
త్ర గారాభిరతు॥యొకవిధంబుననడుపుచునుండునంత॥)సీ॥లలితవస్త్రతాతలకంబువంశాభిజాత్యతద్వార్యునస్సహద
రిత్ర॥పీడచేగడి మెచ్చిపెదవులుదడుపుచుశిశువులాకటిచిచ్చుచేగృశించి॥ వలసలమమాడుచుమానసంబెఱియంగబట్టె
ఱోరెముమాకుఁబెట్టుచునుచ॥ బ్రభాజనవృత్తపాటులైతనుడేరివేదవీనులుచురఁజూడినట్ల॥ యెనసెకనాఁడువగదిని
జాధిపాధుఁడేరియిట్లనివలికెనోదీపితేత॥తట్టునుట్లాచునిట్టిపేదరికిమిట్లు॥ సెంపదీనికుపాయమాహింస నైతి॥) అనిమరి
యునిట్లనియె॥గీ॥ బాలసంఖండై నయవృత్తవత్త నేత్రు॥ గాననేగిదరి ద్రాంధకారమగును॥లైచమునుదగ్ధరిపుముహరి
క్తిపాక॥టాతురపీడిప్రవదంబుహోర్చిన్పు॥)వరియును॥)చ॥వరకుండుపాధుభ శిజనవర్ణులుండా ర్తజన్మగడిందిగా॥వరు
డుదయావయోధిభగవంతుఁడగుచుహదాంగుశ్చోలిపురమునయాదవ పకరములబ్ధియింపగనున్నవాచయి॥ ట్రిగినని
న్నుజూచిదిభుండప్రదయచ్చునమానసంపదల్॥)వ॥కలలోనందనుము నెఱుంగనిన హాకి స్థాన్మై నై నట్టిమ॥ ర్మలండా
వర్ణయంబునననిజపదాభారంబులుల్లంబులొచలపన్నంతన మెచ్చియార్చిహరుడైత నై సునిమగ్నమునిశ్చలభక్తిగా
భజియుంవారికిడ డేసంపద్యి శేషంబుతుత్॥)క॥అనివలికినవన్నానిని॥మనయోక్తులకలగుమినుగుండాకర్ణుగాగననే
గుంటుచుపరసాధననుగుననిమదిచలంచితనసతితోడగా॥)గీ॥నీవు నెప్పినయట్లరాజవ నేను॥ సాదవత్సంబులాశ్రయిం
పంగజులొపరకుకోభనమాద్ర పాణికిపు॥ గానుకేమైనగొంపోవంగలడెనునకు॥)గీ॥ అనిననయ్యింజియాగాకనను
చువిధునిగిపివస్త్రంబుకొంగునబృథుకతండు॥లముల సెక్కొన్నియుడిచి నెయ్యమునననువ॥ జనియెగొందిగ్ధనగ్ధునా
త్సాహియగుచు॥అల్లుచనుచుండనమనంబున॥) సీ॥ ద్వాదశానగరంబు నేరితిజోతును భాసురాతకపురవాసమైనయ

పంపరి కామునభవేషు నెప్పుడొగదర్శింపఁ గలనొరదానకపాలు । ఆకాశిని ప్రకటించెనట్లు కవియొక్క పద్యములు
 డువారి కేమై నపరిదానమిచ్చి పొచ్చెదనన్ననూహ పవర్థమాన్యుండ నేమి నైనా భాగ్యమతవిదయాద్రు దృష్టిగల్గి
 తలపోయఁ గామెండుగల దెయ్యారఁ దలనన్నును వేషించు నేషిమాటలనుచునాద్వారకాపురమపుకనాచ్చి ॥ వ ॥
 ప్రవేశించి రాజమార్గంబునంజనివరకి డ్యోతరంబులుగడచివనిముందల ॥ నీవేదతమై యొప్పుచోడతనహ స్రాంగనాక
 లితపితౌలనంగలదనచ్చి నహసీయితపనీయునుగోయగొవుక స్రా సాదసాధకార్తవ్యములుసూచి మనఁబుల్ల వ్యవధి
 మునుబొందక డునుబ్బినంతోప బాప్సములడిగి నంగల బ్రకిలమై విలసిల్లుమెక వసనాగణింపిదగమున నింతులుచానుర
 ములువీవదనగుశుక్లుహంసరూలి కాతల్పహండు దానుబ్లి యియునుబహువిమోదములదెనిరి మహితల వణ్యమగ్నక
 మన్మథుండునెనఁజూపవ్వుబుండలి కామతాము ॥ నిశ్చలవర శౌమువంపితసు త్రాముఁగరుణాలవాలు భాసురకపాలు ।
 గొస్తుభాలంకారంబు గామితమందాహును నదిరలచు మృసుతరణ్యహర్యక్షునిభవమధ్యునఖిలలోకాధ్యక్షునివక్త్రహ
 మ్రుజగత్ప్రశస్తాఖిలలాభివయానుఁగో శేయపరిధి నుంబున్న శియనునబ్ధాతనయి ॥ వంకిరంపండలసమ్భాములజు
 భామనిరుపమా కామ్యుసా రవిహారు గూగుణసాంధ్ర యదుకులారా భోదిండు పిమ్మరేదిమృజ్జిన్ననహిష్టుగ్న ॥
 వంకిరేదాయంజనురంతగ్నస్థుఁడదరత్రంజాతుఁడ ప్పేదవి । పునిర శ్రాంతవరి ద్రవీభృంక గృణేగూతాంకుఁడేర్పొంబ
 రుఁగమృత్యుస్తాతురదత్తుహస్యలియఁగఁడోత్తరీయఁగుచే । బనినల్లత నెహువినం భ్రవఁజిల్లులండెదిగోదల్ప
 ముఁగ ॥ కకరమిగి నెములుగాఁజొరపగింపఁగమాచరింపిండు స్నేహాన్యురణిఁడై ద్విసమా దరమునఁగూర్చుండబె
 ట్టెదనతల్పమునఁగి ॥ గీ ॥ అట్లుగూర్చుండబెట్టి నెయ్యమునఁగనక ॥ కలకనలిలముచే గాల్గులడిగల్గి కక్షలంబులుదనను న్నక
 మునదాచ్చి । లలితమృగిన దగునసారమిగిలెమై ॥) గీ ॥ మలయజముమేరజొచ్చిల్లరలదియంతః శ్రమము వా
 యంఁగదాచివృత్తములవినరి । బంధుగామోదకిలిత సూమంబులూసఁగి । మించు మఁజీవముల నివారించినయి ॥
 ప ॥ సుంభీశునుమూలికలునిగముడెంచుచిమికన్దురమిళిత శౌంబూలంబులిడి ధేనువుమెనఁగి సాదరంబుగా స్వాగతంబడి
 గినెప్పడవి పుమేరంబులకాంపరంబులంబింపనానందచాప్సజలమిడునందోహుండయ్యెనట్టియెడలబ్రహ్మలోకమండు
 మన్నించునఁగ నానుచీయగుకృణికిరకఁకెణుబులుమెఱయఁజామరలువేవంగజ్జాతవాతంబురఘ్నవ్యసంబునినానిం
 పుచుండఁజూచి శుద్ధాత కాంతాజనంబులుకునంబుననన్నుగంబ దియునిరి ॥ డ ॥ ఏమితవంబుజేసెనుకొయిారణివివి
 జోత్తముండుతొల్కాయనయోగివిప్పురచపాప్యకుఁడైతన గారుణీజగి శాన్తిమిరమాధిపాధుఁడతల్పమునఁవసించి
 యున్నవాఁ । డేగమానీయమూర్తికెనయేమిపుంకవ శైతవారలు ॥ అదియునుం గాక ॥ వ ॥ తనశుక్లుతల్పకుంచువని
 తామగియొరగమాంబాలూసపొందును నెడగాదలంపకయదుప్రవరుండెయి తేగి మోరము ॥ దనుకఁగఁగిలిందియుదిత శ్రీ
 యలఁబరితృప్తుఁడేయును ॥ వినయమునఁబజింపెదగణేసురు డెంతటిభాగ్యవంతుడో ॥ అయ్యవనరంబుర ॥ క ॥ ముగసం
 హారుఁడుగుచేబులికి గముగరంబుర దెనల్పికి డఁగన్నమాగురుగృహమునవర్తించిన చరితములనికొన్నినుడిచితురతమ
 రియు ॥ గీ ॥ బ్రాహ్మణోత్తమవేదపాతరలబ్ధక్షతఁగలచావశంకంబువలనఁ బరిణయంబై నట్టి భార్యమశేలవర్తనము
 లదగభవత్యగృతయగు నెతలస్మృత్యే శ్రీగురూరపుణ్ణాదులంకనీదితంబుజెందకుండ । దోవుచున్నయేమిచుది
 లోకసంగ్రహార్థంబుకన్య చరణంబుసేనుగిలికనంబురఁగాను మోహితులుగాకఁ । నర్థిమై పీఠతగ్గంబులచరించి
 ప్రకృతినంబంధమునఁబాంభవ్యరిచ్చి ॥ గీ ॥ రియించుగుగో దలుత్తములుభవిని ॥ అనివరియునిల్లయె ॥ కి ॥ ఎటునుడగురు
 మందిరమున వెఱవైప్పుగమంతుండుఁడవెలయఁగ డెలు ॥ నైలుగగవలసినయర్థము । తెలిగివర్జిజ్ఞానమహిమ లెలుగులె
 ళ్ల ॥ అనిమియును పుత్రశ్రేణి సేయంసలందియున్లయె ॥ గీ ॥ వివియజ్ఞానతిమిర ప్రవీడమగుడు । నవ్యయంతై న బ్రహ్మం
 బురమభువించు భరితనత్తుండునత్రునిరమిండుడుల । భూసుర శ్రేష్ఠుడనఘంకుంబుధనుగుండు ॥ వ ॥ అక్కడోర్వీవలన
 సకలవద్దాశ్రమంబుల వారికి నేనుఁజ్ఞానప్రచుండవగుండు నైయుండియు గురుభజనంబువరకుదగ్గ బనియాచరించి
 తినదిగావున ॥ గీ ॥ భూసురుల కెల్లముఖ్యుండఁ నై సకలలలాశ్రమంబులందుల నెపుడఁగి శిష్యజ్ఞానప్రచుండన । దేసిండున
 నెప్పుడుచుదృశి నెల్లెడల ॥ గీ ॥ అట్టివర్తాశ్రమంబుల ముందుగర్గమకలుగువారినిఖలైకి గురుండ నై న । నామచాక్యం
 బుచేభావ్యావము పెలుదదామచురుమగ్న వాంబుజధ్యానపరులు ॥ వ ॥ అదియునుం గాక సకలభూతాత్మకుండ నై నయేమ

తపోవ్రతయజ్ఞదాశశమనమామలచేతనంశసంపంగురుజవంబులఁబరహృత్కశేవించువారలఁబరిణమించునని చెప్పి నురి
యూచు నుముగురుకుందిరంబునినున్నయెడకురువత్సవయున్నలమైయుగధాన్తంబుడకింజనినయవనరంబున్ || స || ఘోషం
ఘోషునూరౌపసంకులఘోరజేమూతవలసంభవాన్ భృభాగహగుతుఁ జలులర్పుంఝూనిలొత్తటనముఘాతనానావిధజం
తుసంఘాననుగుచుఁ జండ్లవిగ్నేంద్రతుండనిభాషిండ్లవారిధారాసూర్యపసుతయగుచుఁ బిప్పితమామోగ్రజ్యోతికరణ
జ్యోతిమృద్ధ్యుతీవృత్తావీభవమగుచుఁ నడవిజడిగురియనినుకునమింపఁ సూచీరంధ్రనివిడాంధకారమేది సూచికాభే
గ్యమై వస్తుగోచరంబుఁ గానియుల్లుండెనునమున వ్యానఁడడసి || గీ || బయలుగొందియు పేనుమిట్లువల్లులులునుఁ గరహితన
హితఫలంబులేర్పలువగాకి నున్నయత్తరిమనములాండారలచేతులూతగాఁగొనినడచుచునుండవంత || క || జీనవిననప్పు
డునుడుగఁకిఁ జినఁడేవిలిచేతవణఁపిడువకవనముఁ బసఁచెడిమార్గముగానఁకిఁ వసలితలంతులనుంతుకుంతుడుమ్రేవ
మఁ || క || తెలతెలవారెడివేళనుగలకలమనివలికెఁ బక్షిగణమెల్లెడలఁ మిలమిలనిస్తావ్రమైకపుఁగధర్మశయనుమెరు
గుదిగ్విగ్రాహమనిండె || క || అప్పుడుసాందిపురిమనుఁ గొప్పరయుచువచ్చివానసోకుననువలికెఁ దెప్పెన్లుటగఁ ఫెరఁగఁబడు
తలఁబరికెనకటయోవటలారా || వ || గలకటయుల్లుమాకొరమగాఁ జరుడెంచినుడోటవింను || తలఁపవీషమేదితిరి
గావునశిష్యులుమాముఁగంబునీగుటకడికారణంబుననుకూరెడిబోయియమీడమీసుఁ సుట్టభనబంధుదారబహువుత్రవి
భూతిజయాయురున్నతు || క || అనిగారవిచియాయనమనలఁదొడ్డొ నుచునాన్యనుందిరమనమఁ జరుడెంచుటెల్ల
సూచిఁ గునమునఁచలతేయంబుచుగియునుబలికె || వ || అనఘామనకుద్యయనంబు సేయుచునోగ్యస్తేషావాగ్నెల్లం
బులంజేయుకృత్యంబులు మరువపుగదాయనియదియెల్లనుందలంచియాడుమాధపుమాటలునిది యతనింగనుంగొనికుచే
లుండ్లినియె || క || వరజోచరగురుమందిరఁ మునమనమువసించునాడుముదమురఁగానింపఁవలెఁవ్యయుగలవే వినువని
యుల్లుండెఁమృషిమలచరిత్రా || క || గురుకుతిరవలఁద్రైజగఁదురుడవనందగినీకుగురుడవదామెం దొరుండెవడంత
యునుగఁగిరయంగడంబునంబులగుగాడెహరీ || వ || అనిసాధిప్రాయంబుగాఁబలికెపలుకుపలికిననునప్రభావాభిజ్ఞుండై
నపుండరికాయుండునుందస్మితవనారవిండుండగుచునతనింజూచినిచ్చట్టివచ్చునప్పుడు నాయండులభక్తింజేసివాకును
పాయంబుగా నేమివదార్థంబుదెచ్చిరి వప్పదార్థంబులేకమాత్రజైనపరివేలుగానంగీకరింతువల్లుంగాకనివత్తనుండై
వాద్యక్తింకనలనిమిచ్చుత్తుండుహేమాచలతుల్యంబైనవదార్థంబునాంగిరనదియును నాకునంబుననున్నతంబుగాదు
కావుర || క || దళమై నపుచ్చమై ననుఁ ఫలమై ననుసలిలమైనఁబయలిభక్తిఁ గొలిచినజనులగ్నించిన నెలమిగరుదిరాన్న
ముగ నేయేనుభావంతుఁ || క || అనివచ్చిదరుఁడాడినఁపిసయోక్తులకాత్మనలరివిప్రుఁడుదాడె || ద్వి నయటుకులుడగనర్చి
వనునేరక నొమువాండువలకకనున్నఁ || వ || అవిప్రుండువనుడెంచినకార్యంబుగృహ్యండుదనదివ్యదిత్తంబున నేటింగియి
నఁడుపూర్వభవంబున నైత్యరకాయుండైనన్న సేవింపఁడైననునికుఁచేలుండునికాంతా మభిలౌసంబుకొరకునా
యెల్లగుంజనుడెంచినవాడితనికింఁగ్రాదులకుంబడయురానిబహుప్రకారంబులైనసంపద్యశేషంబుగీగణంబయొడగూ
ర్వపలయుననితలంచియతండుజీర్ణవస్త్రంబుకొనముడిదితెచ్చినయయ్యటుకులముడియుఁగని యిదియేడఁగియొయ్యనన
ముడియఁడనకఁకిమలంబులపిడిచియయ్యటుకులుగొన్ని బుచ్చికొనియియి నేకలోకంబులనన్నఁబరిత్యజింబొందిపఁ
జాలుననియప్పుడు || క || మురహరుఁడుపిడికెడలుకులుఁ గరమొప్పగనారగించిరౌతుకమతియెఁ గురియునుపిడికెడుఁగొన
దఁగ్రూరవప్పడువత్తెఁగమలకరకమలములఁ || క || ఒప్పారగనితనికిబహుసంపదలందింపఁవియచాలునుభిక్తభక్తిఁగ
వలవకుఁత్రైజగఁగ్నెంపతరఁదేవదేవసర్వాత్మహరీ || వ || అనియుల్లువారించినసకలఁబండునాగాత్రిగోమండుఁమందిరం
బునందనసకృపయానందకరంబులగుపిధవదార్థంబులనుభవించి మృదులతయ్యాత్మలంబుననిద్రించితనహనంబునంద
సొన్ననభిక్తస్వర్భగోనుభావుఁగాదలంబుచుమరు నాడగుజోదయంబునమేల్చినికాలోదితకృత్యంబులుగిర్చియించిరా
రమఁబండుదన్నుఁగొంతవప్సవియామంత్రితుంజేయఁజనుచుంబుండేరికాతునంగన్నానందలోలాత్తుండై తనపంపం
బుననిట్లెడె || క || నాపుణ్యమరయ నెట్టివోయ్యాపుణ్యనిధింబ్రశాంతునమృతురభిలఁ వ్యాపకులమృణ్యుఁజిగ్రువకుఁబు
రుషోత్తునిబరుంగనుగొంటి || సీ || పరికింపఁగృహణస్థభావుండైనెట్టిసేదఁజలంబునీసుండైనఁ మందిరాదేవికి నెనయం
గఁత్యైవానుండైయొప్పునన్నానుదేవుఁడడనన్నర్థిమైదోడబుట్టినవానికై వడిఁగొగిటఁగదియఁజేర్చి దైవంబుగాన

న్నభావించిజతల్పముననుచిన త్రి-య్యునివడపఁచారునిజవధాకరనరోజాతకలితఁ బామరానివిగతవి శ్రముని
జేసి శ్రీ కృపాచారి ప్రవంశనాందితక రాజుతలములనునడుగులా తైవత్సలత మెలసి॥కావున॥ ఉ॥ శ్రీనిదియిట్లునన్నుబుచ్చ
రిందిసుంబుగివిత్తమేమియుఁగోనిరి తెంపగు గారబ డె నెన్నదృచ్చుఁడునంపవస్తుఁడై । కానకంచన్న జేరఁడని కాక శ్రితాత్మా
హరుండునన్ను పాపి నోనిధివర్చవ స్తుపతిపూర్ణునిగాననుఁజేయుతుండు నే॥ వ॥ అనితనమనంబునవత్తిరింపుచునిజపు
రంబునకుంజనివనియించు॥ స॥ భానుచంద్ర పుభా భాసమానస్వర్గనంద్ర కాంతోభలసౌధములునకలకంతశుకనీలకంత
సముద్రంకనూనితహూజితోద్యాపములునుపుల్లసితాంభోజహల్లక కల్లారతైరవోల్లసితకాసారములునుఁగనిమయక
కలకణముభాభరణవిభా జివదానదాసేజవంబు । గలిగిచెలువొందు నదనంబుగాంచివెన్న । యమునుబొందుచునెట్టిపు
ణ్యాన్ను మండునిలయు మొయియ సూర్యమై నెగఁడెమహితఁ బ్రభాసొన్నతలత్తీర్చినానమగుచు॥ అనితలపోయుచున్నయ
వసరంబున॥ గ్రీ॥ నిజజననితలబోలెను తెరవలపుచు । దాయ నే తెంచియుండుచేయిండునుచునివలసంగితవృత్త్యావృత్తము
లుచెలుగి॥ గ్రీ॥ మోక్షానిదబరితంపురముననుచు॥ వ॥ ఇట్లుచను దేరనతని భార్యయై ననతీలలాఁకంబునవనంబున నానం
దరనవగ్నయగుచుఁజుట్టనియె॥ గ్రీ॥ గనవీధురాకముందటగనిమనమునహన్నిందివై భవంబలరమనంబు । కామీరీహంబునైకొ
న్నయిందిరావనితచందంబునదవగుచున్న । కలకంతితనవాలుకన్నుల క్రేవలనానందబాష్పంబులంకురింప । నతనిపాదం
బులకాళ్ళలో మ్రొక్కి భావంబుని నాలింగనంబుజేసి నాధరాదేవుఁడగుచివ్యాంబుగాఁ । రవిభూషితయై రత్తిరాజు
సాయః ములగతినుష్టపరిచారకలుభజి పరితె సౌభాగ్యయగుఁజలలనఁజూచి॥ క॥ ఆనారీరత్నంబునుతానునవను
రాగరసముచుకొన్నగారిల్యాచందముమొంగుచుచె॥ సూనినహరింబువై భాసొన్నతి మెలయఁ॥ గ్రీ॥ కవనీయవత్సరాగ
స్తంభకంబులఁగొనురాగుపతికంపునశ్యములును । శురకితవరరత్నముయక నాటంబులఁగిగినిహరినీలజాలకముల । దీపిత
చంద్ర కాంతోభల వేడులరచితితివి ; పద్మాంబులుచుగగుహంసగూని కాతల్పంబులను హేమలాళితకయచంధులములఁద
నరునవధికోట్లాంభావ్రపీత ములకుగు॥ మానితోన్నతచగురంతయావములును । వలయునదన్న ప్రహరీపూర్ణబాటికలును ।
గలిగిచెలువొందునుందిరఁజెలమినిచ్చి॥ వ॥ నుంబునవండునట్టి మెడంపనవహసావికారంబులు పైడనుండవ రించు
చున్నతలంబునతనమనంబునవిట్లునురిత కాంబన్యంతదురంతంబు దాన్యమఃభాగ్యవంబునమునింగియున్న నాకుండ
పటంగలిగిర విడంబుననిప్పుడు॥ గ్రీ॥ ఎన్నఁ గ్రొత్తలై నయిత్రినంపవలునాకబ్బు తెల్లహరిదయావలోకనమునఁజేసి కాదె
నిలి నామనన్నిధి॥ క॥ కనగుచు నేనునరుగులయును॥ క॥ ననునావృ గ్గాంశంబునుతనమనమునఁగనియు నేమిడవకననుఁ
బొమ్మ నియాసంపద తెల్లను । మెరఁగఁమెడగూర్చినన్ను మెడయని జేసె॥ వ॥ అట్టిపురుషోత్తమండుభక్తినిష్ఠులై ననజ్జుల
లులేతమాత్రంబగుపదార్థంపై భక్తిపూర్వకంబుగానఁగ్గించినదికోటి గుణితంబుగాఁ నైకొనిమన్నించుటమనిదిన్య
ప్రాంతంబుగాదేమనినదేహుండునుజీర్ణంబగుండుననిది న్నంబునహేయంబుగాపాటింపక నాచేస్తున్నయటులూచరంబు
ననాగగిందితన్నుగ్గొత్తాగునిజేయుటయితనినిక్షేపకవయయాదెయిత్తికారుణ్యసాగరుండై నగివించుని చరణారవిం
దంబులయందులభక్తి ప్రాభవంబుగలుగుంగాఁ యనియప్పుడరి కాతునియందుమూర్త్యుభక్తాత్మర్యంబునందగివత్తి
నమేతుండై నిఖిలభాగంబులయందు నానక్తింబొరయక రాగాదివిరహితుండునునిర్వికారుండును నై యఖిలక్రియలయం
దుననతునియరంత భ్యాననుభారసంబునంజొప్పచుగితబంధనుండై యవవర్త స్రాప్తిమొందెనానియును॥ గ్రీ॥ దేవదే
వుఁడఖిల భావజ్ఞఁడాలితవరమండై నహరికిరణిమరులు । దైవతములు గానభాసురీరివిజిల । కంఠైదైవ మొకఁడుగల
డెభుని॥ క॥ మురహరుఁడెట్లుఁ చేయినిజ్ఞానితాగునిజేసినట్టిచరితమువినున । కృపంబులకపాదరసంబులు । హరిప్రీతియు

యశముగలుగునవని నాధ॥ అనివ రియుంబరాశరపాత్రునకన్దనపాత్రుండెట్లనియె॥ గ్రీ॥ ముప్తశీతలంబుమగిసంహరణం
బుగిచ్చరక్షణంబువేయఁదలదిభుజినుచుజుండగుచుఁబుట్టిన శ్రీకృష్ణునివలచరిత మెల్లది ద్దరింపు॥ అనఁగనుండెట్లనియె॥
సోధరణీరబలుఁడునుసరిసోదరుఁడునప్రాశ్నతముగిలించునునం॥ (౩ బుగ్గోక్తకల్పాంతనహయసుండునుబోలెన్పున
హ్నిమై నముద్రీ ప్రమగుచు । గాజిల్లుసూర్యోప రాగంబువనుడెంచు తెఱిగి సూసుకుల్లెవరునగదలి మునుజునుగిని రాముఁ
డుఁ గూడిముద్యోజమారులుడనబల్దాదుఁడుగుచు । జభుజుండడుమండితవిడవనిశితచటులవంభోళిరుదిర భాస్వత్ప్రతా

రేమహాశనారాచనిన్నిన్నమనుజసాలఁ జేపానిన్ని క్షరునిరప్రవాహములను॥గీ॥ఏనుమడుపులఁగావించె నెచట నేగింజ్జి
పాననియేత్రమునకేవలంపంచకంబునకపునసంభ్రమముతోడఁ జనిరిబలకృష్ణులునునంతసంతెలర్ప॥ వ॥ ఇట్లుని
ష్కీర్తులైనగామకృష్ణులులోకధర్మానుపాలనవర్తయలై ద్వాపరకానగరరత్నణంబునకుఁ బ్రమృశ్నగదపాంబునుదంత్ర
తుకసారణానిరుద్ధకృతవర్తానియోధవసలకానియమించియక్షూరవమదేస్త్రాగ్రసేనాదినకలయాకపులుం గాంతాన
మేరులై స్రక్తుంనగాభరణవస్త్రాయుధునియిదిశభానాకారంబులతోడంబుకృష్ణవిమానంబులనంబోలుచునరిసంబుల
నుమేనుంబులననుకరించుగణంబులనునమోవేగంబులై నశురంగంబులనెక్కిపియచ్చరులంబుగణించుపురుషులుదమ్ము
సేవించుబనియప్రకృతిగ్గుంబులనవగాహనంబుచేయుపవసించియంతరంబ॥క॥ భూసురవసరులనుపవసనానోలం
కానిశేషవసురత్నధర్మశ్రీమహాపితవస్సుపులుల్లాసంబునదానమిచ్చిలాలితులనుచు॥క॥ పునరవగాహనములుపె.
సానరంగావించింపులుకృష్ణులుకృష్ణభోజనకృత్సంబులుదీప్తివనసురాగములుల్లసిల్లుచున్నట్లుండఁగ॥క॥ ఘనగాభాక్తి
మైత్రైయిరతపులుగానరాకయెనకంబెనగఁ నవిదినసాన్నులనీడలఁచనిదినవేషకలనంనరంనరముఖ్యులీ॥ క॥ తనరిచప
ల్లవనిదిరానెనములనానీనులనుచుఁడత్తుకొగొప్పిఁ జెనుపాండవనటవనియింపినచోఁడత్తుకొగొప్పిసేవానశులై॥వ॥ ము
న్నుదనుడెఁదియన్నయానరకవత్సృగరుకౌనులనిదర్శనృంజయకాంభోజకేకయునుప్రసంజితప్రకేకభాషణంబు
తులునుమరియుంకీకనరాజవంశునుహితులునందగౌపాలాదిగోపాలురునుగోపకాజవంశులునుగృహజానుగ
తులైవచ్చివచ్చేస్త్రోజకృతరాష్ట్రగాంధారిపత్రపాండవతద్దారనివహనంబయిమేరుకృత్సంబుభోజగౌరవభీష్మకన
గ్నజ్ఞత్రవపదైవ్యవృత్తముకాకరాజరాజరాజవంశానుజాతీయైత్రిపుయ్యునానునృగమునపుత్రనుడైవ
బాష్టాంకంబునుమొదలుగానిసేమనున్నసేవప్రయులుంబుజలండ్చిపులుడైనవాయుంబ్రముడితాత్తులైరయ్యెడఁ
రితరాజులుగాంచినినానీయుతులనుచుననావరివారుఁగి॥గోపదానవంబునఁగిహంబుగోపీసంసోఁగిహంబుగా
రుఁగి॥వ॥కియిచ్చాధవలైపులుసేయునముదితస్త్రాజాఁధానంబులఁబరిశృప్తులైయిచ్చునుంబుపాక్షికుంబుగలిగి
తదీయంపరిశుభవాభిరామంబులనభిరామలైపిలిచుచున్నయుగ్రసేనాదీయమవృష్టినిగపులఁబాడివారలతోడనా
రాజవంశులుమాధువుంపెననిల్లెరిగి॥వ॥ హనశాస్త్రంబులువాసులకామనములకమాంగల్యమఁబొందుఁబా॥ వనమై
యెప్పుడుసేరమావిభునిభాన్వత్సాదవంకేజసేవతోయంబులసేవహృత్పూరితదాహ్లాతంబులైంపెనీసో॥ కిరహృత్పూరి
మిక్తిహేతువనికృష్ణుం డెహేదాడగ॥వ॥సనకసనంననాదిమగునత్రములంపితయోగిన్నప్తిచేబనివడియాశ్చలస్వేద
కివర్తనగౌరవమైనమూర్తియు॥ పునరతంబుమాంసవయనాంతలగౌరవగడయ్యెనట్టిచేనాననగ్రీపుంజమునకాచట
సేవితంబుచేసెనో॥ వ॥ నిరయస్వరమురాశ్యైకొనకదానిర్వాణములైనయూహరిజాడఁహరితోడంబులహరి
మేరంబుఁహంబాడగాహరితోనేగనహంసనాస్తరణశయ్యావాసులైయిండుంబులహరిబంధుశ్వనభిశ్వముగీలుగు
భాగ్యంబెట్లునిద్రిచేసె॥గీ॥అనుచుయాదవవృష్టిలోజాంధకులునుహరివయాలబునిభిలాధులనుచునున్న॥ హరికివనిది
త్రుణులబలుమాదబోగడియువరమించియంతసప్తాంకుమహిష్టిఅవృష్టి॥క॥తనసుతులనుగాంధారి॥ తనయులుగా
పించునవకృతంబులునాత్మక॥ హనమున నెరియగనవృట్టఁగనుగొనెవనుదేవుఁగితకల్పకభావుఁగ॥ అట్లుగనుంగొనియ
తతోన్నిడయె॥క॥ఁబయన్నపాండవతనయులు॥ నీయుల్లుండడవులంబునెగివృగములలోఁబాయనియమంబులఁబడగరు॥
తాయత్తులరగుమనిారలరయగవవదే॥వ॥అనిబహుప్రకారంబులనంతాపించుచునరియునిల్లెరియె॥క॥అనిబలవతతపు
డిఫిదాఁబ్రమాపఁబెనఁగలఁగెంపుపులనుచుఁగి॥కృత్తిగలగిబాష్పజలస్రాగిరణిభావనయగునమూలరనిజాడఁయె॥
సీతగ్నిరేకంపఁగ్రాపించువనుననునఁదలవకేఫిసేలసాలసెడింతఁగనభిలయానకుండునసీతగ్నినిమానుజననికొంతరుడై
నయవనిమాత్రాధారుడైవడిదగినినటింపంగఁగనునజులుగీలుబొమ్మలురలంపఁగావురకేఫిసేతగదవివర్తింపఁగదేవతలకు
దైవదేవతగ్నిఁగొధుడిత్రుంజగంసుంపఁబాధఁపరపాలియములునప్పిసేవడవులజరింపఁగునృపానిధియూహరిగలగఁ
బట్టిగదమాంబుగ్నగ్నమృతదేరఁగి॥గీ॥అనియూరడింబులుకునవరంబున॥ క॥నందయకొడలుగొవకఁబృంథంబు
లుగొవకలునుమీగొనిపరమాచరంబులఁబనుడెంచిగినుందరధగుండూచువేడగనునమునఁబొడగ॥గీ॥అట్లువనుడెం
చున॥క॥అనిదినకాలంపమాగనునతఁగిరిగిందివృష్టియాదవభోజప్రతతులుసెమితిగనముగిన్నంతోనాలింగనములునడ

పిరివరుసఁ॥॥క॥వసుదేవుఁడువారికినెలతనమునఁగావిలచెననుచితక్రియలంతఁ॥మునలియుహరియుఁ॥మొక్కరిగివే
ననందయిశోదలకునుసేనయలఁచెనఁగఁ॥వ॥అట్లుచనున్న శ్రుతులు సేసయాలింగనంబులుగావిలచినయనారవిందగుబులహ
నందబాష్పంబులువొరుగనరలేనిస్నేహంబులచిత్తంబులునల్లమిల్లవేమియుంబలుకుండీరంతనయ్యిశోదా దేవిరాజా
కృష్ణులనిజాంకి పీఠంబుననునిదియగునలదియందిగిచివెన్నుముచ్చుబుగొనశిరంబులుమూర్ధ్వాసమిరుగుబులుపును
చువునకిపునరానింగనంబులుగానిందివవమానందంబునంబొడుచుచున్నతఁబడవడి॥ చ॥పీఠపత్రితోడఁగిహిరియుదేవ
కిముందగునందశూపమంగరిఁగనికొలలి. చుకొనతశ్శ్రుతులెల్లఁగలంబియుత్తిసి॥ వరుఁడునునీవుబంధుజనవశ్యులశాము
నుఁజేయనుతశ్శ్రుతుల్॥వరువగవచ్చునేతలవమాకిక నెన్నటికింకఁదరి॥క॥జననబంధినమొదలుగఁగనునమోహయితో
డఁబెఁచుకతమునవసుఁ॥జననజవసులవీకగఁగనములచలపోయిరుగుమునీతనయితో॥క॥అంబిన శ్రీమనుజీరిఁ॥
గంటికిఁదెప్పడ్డమైనగతఁబెంపగమాకంటెనెనెఁదొనువీ॥ముంజవసయిందియొడిరిన్నిగనఁబుత్॥వ॥ఆనియట్లుప్రి
యాలావంబులువలుకుచుండునవనరంబునశూపాలసుందరుండుండాంబులకందళిత హృదయత్రైవ్యయోగ్యరుండైన
శూపించునిఁజిరకాలనమాగనుఁడనలంజేసయితనిజూచుకలంపుల్లంబులవేగిగొనంజేరి॥చ॥నీలినపథ్యాంబుజూచిన
యనంబులుమోడ్చుఁజాలకాత్మలఁదలచిదియిమూర్తిప్రభవంబునలంపుచుఁగొనింపుచుఁ॥ బులఁలుమేలఁజూచుకొ
నినొల్లుబిడెక్కిరిబ్రహ్మమోక్షనలంబులఁగినిదొహియోగిలముఁబురంపలమానవేష్యరా॥చ॥పాలతులభావ
వశ్యగిగిపుల్లఁగొనుహల్దీచమంపివారలనపుడేతంబునసున్నునితోకొనిపోయియుండునగ్నిబిరింభణంబులొన
రించిలననఁహరిచంద్రికాకలిగెగిలోలఁదైవతియెగాతలభక్తినితాంతవిత్తల॥చ॥వనజవఁగొనులారబలవద్ది
ధవగమలంబయింపగాఁగనిగడంబయ్యెడినకీర్తితలమీనాదినగ్రంథంజే॥యియుయిచ్చెవిమిల్లినదరాచరిజాలము
మొక్కవేగఁచూర్పునమొకవేరఁబొంతునకునర్థలసూలకృణంబులఁబలె॥సీ॥తలఁగొనులారవశ్యకీర్తితలంబుల
నిరుమోక్షానందదాయకంబులఁపతపోవ్రతదానశక్త్యమలభక్తిలుగఁగనెరుగనలంప॥ః॥భగవంతుంకాదిపంల
చిత్తంబులఁబూడకునిభక్తిమీనులైయును॥జనియినెమిపూర్వంబితరభాగ్యమెట్టిదోయిదిపరమిష్టంకఁగిలంబులు
గాదుమీననెన్నటికినైవ॥అలుగనేరవురఁయనంగతములైనాజన్మవృద్ధిమరిటమీరకున్నది॥నుకహితభాగ్యలారయో
రమంబుల॥సీ॥అభిగూతములకునయింబునాదివఁధాన్యంకఁగొనిగ్రహిరాన్వేషివైవైఁఘటంబులఁగిసూతకాన్యం
బులంపనబ్రథానకారణములైతలంపఁబ్రి॥అనాదిలాలకయ్యెంబునభూతవచనంబైకృతవచనముగాదెలోకింబులం
దుబంధీరంబువృత్తలచేతనట్టిగూతయలరిసి॥గనముభూతాతఁధాన్యకారణముల॥నిగియాధారమేతుగూతంబునై
న॥నానఁబరమన్యంకంకఁగనెన్నఁగలేవఁబింబులపూతులారమాంబువేయునెం॥గీ॥అనిఁదెలియెంగివారుదేవభిమా
నములునకన్దఁబువిడిదియొననినాభానిభలజగతతరాన్యమానతదగిత్త॥భక్తిజనంబుగొంబుపారిజాత॥గీ॥ఘో
రసంసారపాగిరోతారణంబుఁగియంతజ్ఞానయోగిహృద్యేయవస్తువనమజెలువైనుమనీదంకాంబుజాత॥యంభయంబులు
మాకునంబులఁదగులనీవే॥క॥అనిదేదినఁగ్రుండుమనిఁగినుతుంఁగినిఁగిందివల్లజనములుగొనినయిల్లనిచ్చెఁగలంకావ
ననినిన్నక్షలకవశ్యలుఁడంత॥వ॥గీ॥తనూభవునివనంబులంబునయిలదైనపర్యలఁగినిర్మలభక్తిమైవడినీపున
తమ్ములుబంధుకోటినితగ్గనరిత్రున్నతగునుబంబులమెప్పుడునువలెనా॥చిల్లిలఁబాంపవాలిజుఁపిండ్లునుసూద
నుతోడవిల్లున॥క॥సరసజనాభాభవన్న॥సరసిరుహమాత్రములజనులతనాభ్యున్నరణంబొలువారునుభువి॥జి
యింపలేభక్తపారిజాతమురాఁబి॥అదియనుం గాకి॥సీ॥సుఖసానిష్ఠవృత్తముప్రజాగ్రతలనుమూడవధలంబొసవాడి
మిగిలివెలినుండులోనుండువీశ్వమైయుండుపువీశ్వంబునీయందువెలుగుడుండు॥భవదీయసుపి-శువే॥బాటిపూభవం
బులుదయించునొకవేళనుడిగిడుడునందంతాభుడవర్ణానివైయొప్పుచువహితయోగమామూర్తిననిమరితగూరులు
నిగ్గముపులకుఁజెండునలవీయెఁపుడివీతువంబుజాక్షి॥సురకృపాకరిభిలపికారకారసిమమ్రైకైగనరవ్రలోకైకనా
ధ॥క॥అనిమినుతింపినచచ్చి॥జనపాలకంబుమిత్తంకలజనంబుగిడియనుగాగిల్లినిమ్మనములనానందజలధికున్న
లరగుచు॥గీ॥అట్టియొప్పుగువేళనెయ్యంబుమెఱసియొకిరిదోటనుసంతోషయ్యులగుచు॥వానవాంకకీశతులును

అతః కమనశ్చమనయద్వమభార్య- శ్రావణీదేవికివనివాపవృత్తాంతముడెలుపుట, ~~అ~~
 శ్రావణీయముగూడితనలోనముచ్చటలాడుచుండి) ॥ వ॥ అట్టియెడగొప్పకథావేతంబులువరితోపంబుననగ్గడింపుచుట
 సంగవశంబుననాగ్నీణీదేవిమొదలగు శ్రీకృష్ణభార్యలంగనుగొనిపాంచాలియట్లయే మిమ్మునుంబుండరికామునకువి
 చాహంబునజేకొన్నతెగంగవినపింపుడనినవారుచదనుపరిణయంబులతెరంగమున్ననేసికంజెప్పినవిధంబునవినుపిం
 చిరంచునవిస్తరంబుగాఁదెలియంబలుకనిమద్రగాజకన్యకావృత్తాంతంబామానీనిపాంచాలికింజెప్పినదధంబుననునశు
 షంకుపరికిన్నరేండునక్షిణియే) ॥ సీ॥ పాంచాలితోవద్రవకీనుతయ్యింనుగీతవిద్యావిశారదుండు॥ నారదుచేటికా
 న్ననకలితమైనట్టిగోవిందుకథాన్యతంబుచవిలియేగ్రోలిచిత్రముదన్వయత్వంబునెండుమోదింపుచునుండునంత॥ డమీ
 త్వవశ్యంబునకునునుడుదానిదివినినచూయమేకి-టనుదిదలంచిచవలనెట్లుంగినైనసోదరముగాకి॥ వారినుధ్య
 ములోనభివ్యాప్తిచోమమత్యస్యయంతంబుగల్పించిననుజులెంత॥ వారికైననువివృతమోవంగరాని॥ గీ॥ ధనువుపడిచుడ
 నిష్ఠురాస్తంబునచటించిత॥ జైనగంధపున్నతీతలునుఁబూజగావించియునిదయేల్గునుఁడే॥ ధన్వంతునిచూపమె
 క్కుఁజెప్పె॥ కి॥ ఈసాయకంబునారింబోసివెనన్వస్యయంత్రముంధరగూలినేసినిశౌర్యధునిఁబడ॥ నానుతవరియించు
 ననిజరంబులువినఁగఁగ॥ క॥ చాచించినవ్యాద్రకుఁబాటించినంభ్రానములబాణాపనమాక్రిష్టింకారవహారవఁపాటిగ
 తాత్రవులుబాహుబలసాహసగుత్ ॥ క॥ మందరతనులుదనుశ్యవసందర్శనకుతుగులమితపైస్యలుభాభృ॥ న్నందనులే
 లేందరిజన॥ నాదితయశులగుచుమద్రనగరంబునకు॥ క॥ చనుదెంచినవారికిచ॥ జ్ఞుకుడువీధిభార్యనములునన్యగ
 వి॥ వివనాబాహుబూభ్యులు॥ ధనువుంజేరంగనరిగధైర్యమృద్రి॥ ఇట్లుడన్దియధనువుంగనుంగొని॥ ఉ॥ కొంచలు
 పూరలేకజరంగొంబుపూజకవల్పలేకబోగొందతొకింతనైత్రమెకొంచలునొప్పిలేకచక్కగొందతొకిం
 తనాకి॥ డనుకొరిన్మసాలకులిస్సెన్గుచు॥ జెందితలగిపొవుచునువీయలకేగుడినీకెప్పన॥ ౭॥ అయెడ॥ కి॥ భీముడు
 రాధేయుఁడునుద్రాసుగతున్నెక్కుగ్రోచితగన్మీనంబెనురకిదిగుచుండయు॥ దామేమియునెలొలలేకదలగింపిద
 వ॥ కి॥ అతఁడేస్త్రతనయుడన్న॥ శ్వస్యమునేయచూపాయమెక్కితననేయమి॥ నమస్త్రుచలేకసిగ్గునవిముఖుండై
 చనియెనంతకలులగుచు॥ ౭॥ వ॥ ఇట్లునకలరాజునమారులుండవతనప్రయత్నంబులుపివలంబులైననమభారపిందంబు
 గుముగ్ధించిదైవ్యంబునవిన్ననైచూచుచున్నచనుంబున॥ చ॥ సరసిజవతలోచనుఁడుచాచమునజ్యముచేసియుల్లన॥
 చ్చరనగిబోసికాన్తుకవిశారదుడైయెలలేపాస్త్రాలెఘా॥ చరమగుమీరముఁడుమెన్మృతరతానుగిసిపాద్యభే॥ చరిజ
 యశబ్దమెప్పుడెలుచుకగుగి॥ సెందివిబువ్వవన్నయల్ ॥ వ॥ అయ్యవనరంబుననేనుంబలితొనాంతరం॥ నైపరమానఁగడిచ
 వననారవిందంబుననిందికిరనన్మిభంబులచివితరజ్యందంబులువిలనదలికఫలకంబునందనుకులాంకుఘృజలకణంబు
 లంగరంగున్నానుదలకేపుటంబులుకునినంగరికివలయుంబునవోసరిపుచమివమనమెరుంగుగములుగిగిగొనఁ
 గొనువడవడవడంకనప్పుడునందగవనంబున॥ చ॥ అలితపదాబ్జనూపురకలద్వతోదరిహనచంద్రికాకలితకపాలపాలిక
 లంకాపునువర్ధినిమాతృరత్నకుం॥ డలరుచులాప్యంగంకణభూణంకృతులింపెనారరంగిగూ॥ తలమునకేగుడెందిమఁకాతా
 వరసంబవుడైచిహుచుచు॥ ౭॥ చ॥ వరపతులంగనుంగొనివనంబునవారిదృగ్గోకిరించిన॥ త్రురజలకాతదివ్యమోకాచన
 మాలికనమ్మగారికింధరమునలీలమైనిడివడంపడినవ్యనాధూకదామమా॥ హరికలిరిందగిన్పి॥ నయంబునఁగన్నులలజ్జదే
 రగఁగ॥ అప్పడు॥ చ॥ కొలదికినిగారాననుగుసొముఖిడింపివనన్దశంకకాహారమలరీతన్య॥ వణవానకడుండుభద్ర
 క్కుకాంచ్యనగ్రహమురజారజాదివిదధన్వనేపునభూనభోంతరం॥ బులజెలనెన్నటిసటనమున్దనరాదేహమోహగా
 క్కుగి॥ అంత॥ చ॥ అనరగణంబుదోలియరగారినుధాకలశ॥ బుగొన్నచం॥ డమునననన్దత్రువమధావరకొట్టికృ
 ణీరించియిక్కినలవిలోచనుండుననుకొనిగిమెప్పుగజేర్చిసింహం॥ క్రూణమెలన్వగొంతుజనెగాంచనచారురథం
 బుమిరికి॥ అ॥ అర్జునభాలోహణంబుచేసె॥ చ॥ తురగచతుస్రముగివినతద్దగహసూరతబూన్చిదారకు॥ డరదము
 తెలుపుత్రునికరాంధతనకపలప్రచందభాస్కరరుదిమెప్పునట్టిగికాన్తుకయుగ్గణప్రఘాటనం॥ భరిదిగంత
 రుండగుచుబ్రహ్మకథాక్షుడుఁపొవుచుండగ॥ చ॥ అట్టియెడనకలరాజులోంబునుకృష్ణనివిధవంబుచూసోపకనసంఖ్యం
 బులగుమూకలుగట్టియన్నహక్కునిమాహాత్మ్యంబుడెలియలేకదర్పాంధులైకణి॥ ఉ॥ భావభవప్రసూనశరబాధితమా

నమస్తే సమస్తభా! శ్రీవరసందనురీ బలువుండెంపునుజెంపునుసాంపునేగ్గుడఁ|| దేవకిరీతరత్నరుచిదీపితపాదసరోజాజ్ఞై న
రాజీవదళాక్షుండాకాకివిశ్రంభలవృత్తిని ప్రయత్ను లై|| అంత|| చ|| సరసిజలోచనంఘరిజశాఙ్గాశ రాసనము క్తే హేమ
పుం|| కరుచిరసాతసాయకనికాయములకరిపుటోటి నేసేసింపురరిపుట్రమ ప్రకటదోర్బలుండైవిసల్లియై లైసుంద్రచరి||
శాస్త్రసైన్యమునుసజ్జనమాన్యముపాంచజన్యము|| ఉ|| అత్తరిభూరిబాహుబలులైనవిరోధినరేశ్వరుల మృగవ్రాతము
లొక్క-పెట్టన్మృగరాజికోరముపై నెదిర్చినట్లూతులై చతుర్విధసమగ్రబలంబులతోడఁగూడిని భూతకళంకుడైననవ
శోయజనేత్రునిజట్టుముట్టినఁ|| చ|| అలిగిమురాంతకుడుగులిశాభశరంబులనూత్నరత్నకుండులములతోశిరంబులుర
ణవృణ్మూపురరాజితోబడంబులుగటకాంగురీయకవిభూషణచాపశరావితోడఁజేతులునిలఁకూలఁగావిజయదోహరి
యై యనుమాడవెండియొ|| క|| హతశేషులుజొక్కుతుల గతిహాలనిశాతవనకాండములనముద్ధతిసేసితోలివిజయో
న్నతుండై నిజవగరికేగెగడంబులతో|| చ|| అట్లునుహితమంగళాలంకృతంబునునతిమహోహరవిభవాభిరామంబునగు
ద్వాపరకానగరంబునగుగుండెంచినమజ్జనండుప్రియంబునదోడనఁజనుడెంచి|| చ|| రణితవిహూత్తరత్నరుచిరస్ఫుటనూ
పురహారకర్కభూషణకటకాంగురీయకలనత్పరిధానకీరీతలవృవా|| రణరథవాజి హేగినికరంబులనుంబరిచారికాతతి
బ్రుణతగుసోత్తరుంకునవవద్రదళాక్షునకెచ్చె నెప్పితో|| చ|| ఇట్లునుహనీయతేజోనియై నమాధవుడయావరిబట్టి
ఖలవ స్థువిస్తారండుయ్యునునిజాధికారశుద్ధికిరకుమఱలంగనాగిరత్నంబునుహితరత్న వ్రాగంబును సమర్పించెనని
భూసురగణంబులువినతింపమాతం ద్రియై నభూతాత్మేనుంకునన్నునుసమస్తవస్తువులనుగృష్ణురకునమర్పించి క్రమంబున
సకలయాదవులనుంబూజించిమరలినిజపురంబునకుంజనియెననిచ్చెనఁగంతియొగాంధారియుఁ గృష్ణయున ఖలస్థపాల
కాంతాజనంబులునుగోపికలందమతమమనంబులనర్పభూతాంతర్యామియలిలా మానుపదిగ్రహండును నై నపుండరీ

— విధి నారదాదియునులు శ్రీకృష్ణదర్శనముచేమకొనివనుడేవునిచేక్రతువు చేయుట, విధి —

కాక్షుచరణావలంబునరణానందపరవశత్రైకృష్ణులప్రశంసించిరంత|| చ|| బలవదరాతిమద్దనులఁచాం మరసీలనిభ ప్రభాం
గులఁ|| గిరితనిజాననాంబుజవికాసజితాంబితపూర్ణచంద్రనుండులులఁబరేశులనరివిడంబనులఁగరుణావయోధు
లఁ|| విలసనలంకరింజ్జులనహీనహేంజులరామకృష్ణులఁ|| చ|| నందర్శింతులంపులనందఱుదమహృదయార విండుంబు
లఁ|| బ్రేమంబునందడిగొననవృక్కు|| ఉ|| ధీరమతిఁ ద్విత్తతదేవలసాత్యవలేయకణ్వులఁ|| నారదగృతమవ్యవనా
కుజగార్హవసేష్టగాలవాం గీరసకశ్యపాసితసుకీర్తిమృకండుజకుంభసంభవాం|| గీరులయాజ్ఞ నలగ్రహ్యమృగశృంగముఖా
ఖలతావసోత్తముల|| చ|| చనుడెంచినగృష్ణుంకు నారలకుంబ్రత్యుత్థానంబులచరించివిధార్హనలుగావించియిట్లనియె||
సీ|| సన్నునీశ్వరులారజన్యభాక్తులమై నమాకునిచ్చిలనన్నతినిదేవ|| వికరదృష్టాత్ములునిరుపవయోగీంద్రు లైనమీదర్శనం
బిచ్చెగాడె|| భృతిమందభాగ్యునిం ద్రియవరతంబ్రులు నైనమాధాత్ములకనఘులార|| భవదీయదర్శనస్పర్శనచింతనపా
దార్హనలుదుర్లభంబులయ్యె|| నేకుమాకిటసంభమై వెగడెగాడె|| జగతైత్తిర్థభూతులుసాధునుతులు|| విష్ణుదర్శింతుట
యుచాలు నెప్పితోడ|| వేఱొత్తిర్లుంబులవసెనై వెదకనేల|| చ|| అదియునంగాకనుదకమయంబులైనతీర్థంబులునుమృద్ధిలా
మయంబులైనదేవగణంబులునుతీర్థదేవతారూపంబులుగాకుంకుటలేమవిననవిచిరకట్టసేవనార్హనలంగానిపావనంబు
లుసేయవునత్పురుషులుదర్శనమాత్రంబునంబావనంబుసేయుదురని వెండియు|| సీ|| అదిత్యచంద్రాగ్నిమేధినితారాంబు
మారుతాకాశవాజ్ఞములలోలింబిరికింపదత్తమపాననంబులఁబూనితపములుచేసమర్థములుగావు|| నకలార్థగోచరజ్ఞానం
బుగలమహాత్మకులునుహూర్తమాత్రమునసేవసేసేపావనములుసేయుదురదియనట్లుండెభాతుత్రయయ్యుక్తమైన
కాయమందాత్మబుద్ధియుఁగామిహిమారుంపంచస్వకీయాభిమానములను|| దివిరిజలమునఁతీర్థబుద్ధియునుజేయు|| నట్టిను
ధండుపశుమారుండనగబరగు|| చ|| అనియిష్టింపంబునంగృష్ణుండఁడిన సాధి ప్రాయంబులగువాక్యంబులువినియమ్మనీం
ద్రులువిభ్రాంతహృదయులై యూరకుడిముహూర్తమాత్రంబునకన్నహాత్ముననగ్రహంబువడకుండునైత్తముఖులై
యప్పుండరీకాక్షునకిట్లనిదేవాతేమనుండుతల్లిమిత్రములైనవ్రహ్మరుద్రదురునుభవదీయమాయావిమోహితుల
మై యుండుముదిగూడఁవై ననీయచ్చచేతమమ్ముననగ్రహించితిభవదీయచరిత్రంబుననిమేదినియొక్కటియయ్యునుబ
హురూపంబులగానంబువిధంబునసేవును మొదలగారణరూపంబుననేకంబయ్యునుననేకరూపంబులనొసేనిజగదుత్ప

శ్రీనిధియంబులను హేతుభూతంబునవచ్చుతకర్మంబులందగిలీలీలావతారంబులుగైకొనిమట్టజననిగ్రహంబునుశిష్టజర
తానంబునుగావించుచుండువదియునుంగాకవర్ణాశ్రమధర్మంబులంగీరించిపురుషావంబునవేదమార్గంబువిదితంబున
సినబ్రహ్మరూపితివస్వాస్వధ్యాయనియమంబులచేతవృద్ధియంబుపరిశుద్ధంబుగావునబ్రహ్మస్వరూపంబులైనవేదంబు
అందువ్యక్తవృత్తస్వరూపంబులొప్పుదగానుండువుతావునబ్రాహ్మణకుంబునెల్లబ్రహ్మసీలాగ్రణీవైరక్షిందినమహాను
భావుండవుమాయాతీతుండవైననిస్సృనుసీభూపాలవద్దంబునునేముదర్శింపంగంటిమిమాజన్మవిద్యాతపోహహిమలునుసా
ఫల్యంబులయ్యెనీనమనగ్రంధేదననిజహవిధంబులగృష్ణునిభినందించుముగ్రాంతకుచేతనానుంత్రిణంబులువడసి
తమతమనివాసంబులకుఁబోవందలంచునవసరంబున॥సే॥ అమ్మనీశ్వరులకునానకమందుభీయభక్తివందనలబాదించి
తావస్తోగ్రములారధ్యతతవృష్ణులునున్నించివినుచునావిన్నవంబునఁజగర్మతతచేసలచితశిష్యవయంబునాపెనునుపా
యంబునాకుఁఘనదయానుతఁజేష్టుడనినమ్మనివరులభూవరులవినవనుదేవుఁజూచియెలమిబలికినిఖలయక్షేసుఁడై
నాకమలలోపనుంగూర్చియాగములుసేయఁగిగర్తమునబామునెట్టిమఱుగ్నమెనెనిదియభర్తంబుగాగనీవనిదలంపు
అదియుచుంగాక॥క॥దేవస్వీకృత్యమునియలుఁగూవరమఖవేదపాపపుత్రులచేతకావాఁరినీగిపురుషుండ॥సోవునధో
లోకమునఁబుణ్యచ్యుతుఁడై॥అల్లగుటజేసినీవును॥క॥వతతనయాగ్యయనంబులుధరియించియుంబుడ
యకధరణీశరదేబునియనుచవాచరణుఁడవైయాగుటాప్వనఁచుత్రికోడక॥క॥అనవునవప్రసదేవుఁడైయునివరు
లకుఁగెఱవేసినయమునమీరులుచేసినయట్లుమమిమసేసె॥మనకిరిగిభులారిమీరుదీప్సలయలొ॥వ॥అనియభ్యర్థించి
యమ్మనీలయలయాజులంగావరించియవృష్ణులతోఁపాఠంబునమహేంద్రామిత్యేభవంబునఁచువ్రాతభాగ్యంబునమేరుం
డైదీక్షగైకొనియచ్చుహోధ్యనంబువేదోపవిష్టఁడైఘరినమాప్రియంబునస్వకాయంబులబహుఁడక్షిణంబందనిభాగ్యంబున
మేతుండైయవబృతస్నానంబాచరించినధర్మశాసనయగూఢనిదిగ్రాంబరసురభీతుమమానులేవనంబులుధరియించి
నిఖిలభూదేవమునిబంధురాజులకుంబులనువితనఁజారలంబులఁబ్రీతులంగావించినవారునుశిష్టానుసరితాత్మనీవాసంబుల
కుంజరించు॥ఉ॥అతరిమగ్రసేనవముధాకపవతఃజవాభముష్టికా॥రాతులుకమ్మునర్చినధురప్రియభావనిల్పిదేవీన్
గౌతుకమాన్తిలకావలయగావనయించిసౌవగ్నిపికా॥వ్రాతముతోడనచ్చులధరచరించయతోఁబిమ్ములక॥స॥హ
రినయములహాస్తియములహాస్తిధురాలావములనుహాస్తిధలవసౌ॥హరినీలదగిలినందుండ॥మరుసఁగితివదలము
డునెలలందెప్పుచా॥చ॥జలరహలోచనాదియనునత్రములందఱునన్మభంగులక॥గలితఁగూఢతాంబరినికాయమలి
చ్చిబహూగించిమీట్రాలిపినందముఖ్యులుముకుందపదాబ్జమరంపాననల్లలితనిజాత్మశుద్ధవములకావరింపును నె
ట్టేలక॥చరిచరి॥గీ॥నురలిమరలికృష్ణమాధవగోవిందవర్షనాభభక్తపారిజాత॥దేవదేవయనుకుడిచిదూచుచు
ఘరాభిముఖ్యులగుచునరిగిరంత॥కృపముననచ్చులఁబ్రావృబ్రహ్మయలగులయనుబంధజనయాదవవిగ్రహులొలి

— శ్రీ శ్రీకృష్ణబలభద్రులువృత్తులయంతమనఁజూపంగులదెచ్చిదేవీదేవీకినిమమమలు, శ్రీ —

గోలవసురగణానమితులుబలకృష్ణులారానగరంబునకు॥వచ్చినుఁబుండునందుంత॥సే॥అవనీయొక్కనాదానక
దుండుభిభార్యవద్దాఁతుండుబలుకుదొల్లిశరధిలోజచ్చినగురుజనాభపునినిఁజలంబుదెచ్చినవహినలై॥జనములు
దమలోననన్నుకులేయంగడినితనసుతులుచువృత్తుడైనకంసుచేసాకులైకాలునిపురుషునానినందఁజూడఁగోరి
కృష్ణబలులకిడకేగికన్నులబాష్పఁగములొలుకిసౌరామరానుఁగొల్పొన్నాత్మప్రసాదపాపముగ్రియొమురవిభేది
యిదిరానాదయోగీశ్వరేశకృష్ణ॥క॥ముగ్ధకంఠైర్వహింధ్రక॥నరకజగాతనయయవసరనాయకులందురినాత్మ
లబొరిగొనిగూఁభరముడిపినయట్టిమేటిబలులకుంబుక॥గీ॥జననవృద్ధిలయనంగిభిలంబు॥బొందఁజేయుపరిమళం
బుషుషులారిమితులీలలొలిమిరనినన్ని॥దాననేనుఁడఁడూరలారి॥వ॥అనియనేభంగులవినులొంపుచుగిట్టయెమీ
రలుగుఁడువభావులగుమిగుదొల్లియనేకకాలంబుచనినక్రించలసృశుండైదుఁడధరుమందిరంబుననున్నగుగుకుమారుని
మీఁహోత్రభావంబులుగాకంబులవరిపూర్ణంబులైత్రకాశింపనగ్గాలునిచెంతమండిగుడందెచ్చిగురుక్షణగామెనం
గిఁగిశ్రీంబునంగంసునిచేకహతులైనవనశ్చశ్రులనలఁజటకఁజలందెచ్చివామనంబుననున్నఁడుఃఖింబునివారింపవలయున
నిదేవీదేవీప్రాధిచిందమఱియూడినవృకువాఙ్మబులత్యాదరంబుననాదరించుపుడబ్బలకృష్ణులుదమయోగ

మాయామాహాత్మ్యంబుననుతలంబునకుంజనిరట్టియెడ॥మ॥ కనియోదానవృండుం ద్ర సేనుండుదరత్రంజాతమట్టేద
యెట॥ఘనసారాంబుదవర్షులన్నిభిలలోకైక ప్రభాపూర్ణుల॥దనరంకహలచక్రపాణునుభక్తశ్రాణులొని
త్యశోభనవర్ధిష్టులరామకృష్ణులజయభ్రాజిష్టుల॥జిష్టుల॥చ॥కనిహితకోటితోనెడులుగాజనుదెంచిమహానురాగ
సంజఘతమరూపాలుండగుచుఁజాగిని న్ను క్కీసహకృతాంచనాననములనున్నతచరణవారససేదననత్వలోకపావ
ననలిలంబులైదలఘ్రవంబుగఁదాల్చిసుభక్తియుక్తుడై॥సే॥ సురభికాలాగ్రహునిచందనోదాదిభూమిలూపివత్సరూపకు
లయఁగాంచనిపాత్రసంగతరత్నకర్పూరితవంబులఁజూపివలయు॥బాయసాపూపాన్నవక్తస్థలూపి నై వేద్యంబులూవేద
వేద్యులకునుదనగుసేనూత్సరత్నప్రభాభాసితాభరణంబులూడైత్యహరణులకును॥మిలమిలనిగుంతుతోబోలువలరు
బహు॥ధాంబరంబులునీలవీశాంబరులకునలవితృసుసమావికామలయ్యజానులేవనంబులుగునిరైపులకును॥వ॥ స
హర్షించియప్పుండరికాత్యూచరణారవిండుంబులూత్తుమనానందభాస్వపూరంబుతోరంబుగారోమాంచకంచుకితశరీరు
డగుచుచనకరకమలంబులూపాలభాగంబునలదిముంచియున్నవీస్తుత్యుఁడై॥ఉ॥ ధీయుతుడై నమోభగవతేహరణేవర
మాత్మనేయిసుం॥దాయనన్నస్తభక్తివరదాయకమృదుమృదామాయకృష్ణాయమనీంద్రవంశ్యదరణాయనురానిహ
రాయసాంఖ్యయో॥గాయతీలభాన్వదలకాయరధాంగరాయవేదసే॥అలయధినుంచుచున్నవీ॥ఉ॥ రాజసతా
హసాత్మ్యలకుగాదుగదానించగానవ్యవహారకేజనశ్రోయతాతమనిగేయవనిత్రవరిత్రపిస్తుర॥ద్రాజకశ్రాభరాజసుర
రాజముభానరహారీరన్నవి॥భ్రాజిహవాపీరభవబంధవిమోచనవక్త్రంకనా॥స॥మదినూహింపలయోగివర్మలుభ
వన్నాయాలతాబహులై॥యమిత్యంబనలేరురానునధ్యున్నేపారుమాబోటిమర్కటలేతనెలుంగబోలుదురుసహ్యధ్యు
నధీయున్నీవరమూలేచేరెడిశ్రోవజూపిభవమామంబుధృంపించవే॥ఉ॥ వైరముచేతచేదిన్పవర్కముగానముచేసగోప
కల్మీరునిభక్తిగాశ్రితులుమిమ్మునహస్తముననంబులందారంగినిఁగూపగురత్తుగులైమియుబొందుకైవడె॥భూ
రివివేకతత్త్వగుణముగలదేవతలందనెన్నరే॥క॥కానభవస్వదవత్సరధ్యునంబునగూడశాస్త్రతత్త్వంబులచే॥గానిరు
శ్రుంపనవేద్యు॥నైనిభవస్వదముచ్చియాకారహరీ॥వ॥ దేవాయేచరుండైనవేమిశ్రద్ధాగిత్వదిత్తుండైమిమ్ముసే
పించుచున్నహాత్మ్యంపదితదోదితరంజెనప్రమాణంబువలన విముక్తుండైవర్తిచునట్లుగావున యోగిత్వరంజుడైనీపు
య్యాశిగిప్యలమైననహమ్మిచ్చిపులంజేయుననినతియించినయొట్టనియె॥స॥త్రకోకిల॥ కంటిగంజిభవాభిదాబగ
గంటిముక్తికాధానిమగఁగంటినికరణావరోకముగంటిహామఁడేడుముక్తికామరచూలులుబొడగాననట్టినుహాత్మ
నా॥యింటిగంజుండెంచిత్యరయేగృతారతఁబొందిరి॥వ॥ దేవాయేనుభవగ్రాసుండనేదవంచినజేయుమనిన్వటికిమీ
రలుజేజయబుచేసకార్యంబాచనీయవలయుననికరంబులు మొగిచివిన్నవించినందుడకాత్యుండతనివాక్యంబులకునం
తగిల్లియున్నయె॥సే॥బరిదైత్యవినమున్నుల్రాధమయుగంబుననావరిచికిభార్యయైనివర్త॥యనునతివలననందనులూ
ర్నుగుగ్గువమైరివారొక్కఁగాడబభవుండనినపుత్రపైమోహమునగూడిరికేళియొరంపవీరునల్పలయ్యుగ్రాధ
మందియసురయోనియందుబుద్ధుడదేమనశాపవిచ్చెరవ్వంజబుండుదన్నిమత్తయిననుమానగిరిహేను॥కళిపునకు
బుద్ధగంజనాకాకసార॥మొదవపీగలందెచ్చియయ్యోగమాయ॥యడరిదేవకీర్ణంబునందుఁజొనుప॥క॥దొరికినికంసుం
డుదొడ్డోబొరిగొనెదత్తుత్రశోకమునదననదిత్తంబెయిగదేవకీవారల॥దగ్గింపగగోరెంబునదనననురేం ద్రా॥
క॥వచ్చినిమివారిగ్రచ్చుట॥దెచ్చెరచునిగల్గోర్చెదీర్పగనిపుడే॥మిచ్చటికినీకంబొర॥సావ్యములేమన్నూరెసారీరన
మా॥క॥వీరలందోకనియపుడే॥భూరుణికినేజననితాపమునావఁదీర్పనాంబంబంబలందీరినదీయప్రపాదధీయతుల
గఁచుట॥క॥సాలుపుగనుగతింబొరగఁగలరనిహారియానతిచ్చికురణాన్వితంజై॥బనిచ్చెన్ననుమతిగొనివా॥రలదోకొని
వచ్చెర్చిగమంజులికి॥అట్లువారలందెచ్చియున్నదియె॥క॥కనుగొనుముమీరేదీనం॥దనులనజరయ్యిరకహమదంబున
వారి॥నునిదనదేవకీయునాఘనపుత్రస్నేహమోహకలితాత్మకయై॥చ॥చన్నులుకగ్వంజేవగఁగన్నలనానందభా
వ్యకణములుకొనుట॥గ్రన్నులగోటినిడివనుగన్నన్నలువచ్చిరనుమగోతుక మొప్పు॥వ॥అట్లుకొనింబంజేర్చినిజాం
కపీతంబుననునిదితరంబులుమూర్ఖుముకుంబులుపుణుపంజ్రమాత్రయంబున మేలుంబులకలాలయంబునిచ్చినవా
రునువైష్ణవమాయామోహితులైస్వప్నసానంబుసేయభగవంతుండైనరధాంకపాణియంగనంగమంబున విగతకర్మము

అదిరిదిశాపసాగరంబుపరిదయాకటాంబుననావచేతందరియందనిజస్వహంబులుభరియించి కృష్ణునకుఁదల్లిదండ్రులై పోదనంబాదరించిగనవభంబుననిజస్థానంబునకరిగిరంతం దేవకీదేవితనమనంబున॥క॥చచ్చినబాలురఁగ్రమ్మఁగిదెచ్చుటగమవిత్తమనుచుదేవకీమతిలోనచ్చేగుపడియెడియంతయుఁనచ్చపుహరిమాయగాకయిసలఁచెన్వహా॥క॥పరమాత్మఁడఖిలజగదీశ్వరుఁడగుకృష్ణుండుసేయానతృప్తియంతః పరికింప నెన్నఁచెక్కలఁబుధరసేవరయనినరాజాజాము

—శ్రీకృష్ణ శుభ వ్రాపరిణయము, శ్రీకృష్ణ—

కనియె॥సీ॥మునినాథపార్థంధువనజవాభునినఁజూచుచునుభవమునఁజెందియయ్యెనావిభవమంతసేయ్యనఁగ్రమముతోఁదెలియంగ నెఱింగింపుధీవిశాలయనపుడునవ్యాసతనయుఁడారణిజాచివినవయ్యన్వదేవవిభునినుతుండఁమునుఁదీర్చియాత్రానమత్తుకుండగుచునురహృదృభాసతీర్థముననుండియాతలదగిలోదేసెయ్యంబుగలిపిఁజూడగఁగుచురాముండునుందరాంగిఁగొరవేంపునకీసమకట్టెననుచుఁ దనకు నెఱింగింపవాపురందరమతుండు॥వ॥అట్లునుభద్రాదర్శనోత్సాహంబుదనమనంబుననందడిగిసంత్రిదండివేషంబుధరియించిద్వారకాపురంబునకుంజనుదెంచియిహృదనంబులుభక్తిస్నేహంబులనశీలంబుఁబూజింపందనమనోరథసిద్ధియగునంతకుంగనిపెట్టుకొనిచానకాలంబు చనునంతసంపృక్టంబుననుండునమయంబున॥క॥రాముఁడుదత్తవటాకృతిఁగఁబాడుఁదెలియంగతేదగ నెక్కవాడాభూమీవరతాపమఁబో॥రామింగయాన్యగుందిరమునకుఁదెచ్చె॥గీ॥తెచ్చిభక్తసేయిదేవేంద్రతనయుండుఁగుడుచుచుండియచటగోరిమెలఁగునననుబాటుమోహనాస్త్రంబువైవడివీరమోహినననవఁరలి॥అట్లునుభద్రవిహరింపుచున్ననమయంబున॥వ॥జలరుహవత్రసేత్రుననుసంభవచారువధూలలామన॥ల్లిలతవీహోరవిభ్రమవిలాసములార్చకుచిందుసేయను॥బృలిపునందమండగనిభావజసాయకబాధ్యమానవి॥హృలహృదయాబుఁడైనిలిపెనత్రుణీమణియందుఁజెత్రము॥ఉ॥అతరుణీశిరోమణియొనర్చునన్ననచారుగీర్తివిభాగతునినింద్రనందనునకల్పమానముఁగామినిమనె॥జాతునిఁజూచిపుష్కరసాయకజగ్గరితాంతరంగయైభీలిలియుండెనిస్థముగిపెంబునుమోహముదేరియాపుల॥వ॥అట్లాన్వసనత్రమమత్రకాశినిలాంఢాయలచిత్రంబులులత్రజాయత్రంబులైకోర్టులుకత్తరింపంచాల్పులువీడిసిగ్గునంజిట్టుముట్టాడుచున్నయంతసెక్కునాడుదేవతామహాస్వనమిస్తంబుననత్రలోదరిపురంబువెలుపలికినరుగుదెంచిననర్జునుండునుకృష్ణువదేవదేవకీదేవులయనుమతంబువడపఁజానునుందోడనచనియప్పుడు॥సీ॥సాంద్రతరచ్చృత్రచంద్రికాస్పృర్తికారాజిల్లుపూర్ణిమారజనివ్రాతెఁబూర్ణేంచువింబావతీరస్థుయిలమీదభాసిల్లుహరిశిడింభంబువ్రాతెఁసులలితమేళునుండలముయనెడబాసవనుడుగ్రుమ్మరుతటివల్లివ్రాతెఁమాణ్యరచితనన్హితచైతన్యంబుమొదలినపుత్రడిబొన్చువ్రాతె॥లలితవిభ్రమరుచికళాలక్షణములఁబొనగఁగుపైనశృంగారరసమువ్రాతె॥నృజరియించుచున్నపక్ష్యయతాక్షిఁబ్రకటనన్పుష్పగ్రనుభవత్రజూచి॥వ॥అప్పుడుదాయంజనియరదంబుపైనిడిశొనిపోవుచుండగనుంగొనయచుబలంబులుచుదంబునరంటండాకిననప్పడయ్యాబండలందనుండుప్రచండగాండీవకోదండవిద్యుక్తకాండంబులంఁగూలించియఖండతాపహంబిజయప్రకాంక్షుండైకాండవప్రస్థపుగంబునకరిగెనటలభద్రుండవాద్రవినివిలయసంయసమీరనఖునికైవడింబులుగోపభీషణకాకాగుండైక్రొధించినంగనికృష్ణుండుమొదలైనబంధుజనంబులతనివరణంబులకుంబ్రణమిల్లిన్పుడుమధురభాణంబులననునయించియొడంబుచునట్లుగానాడినతండునునంతుష్టుండైమనంబునఁగలంకదేరియప్పుడు॥క॥కరులందేసలనత్రమాహరులన్దోషహేమభూషణాంబరభృత్తోఁగ్రహరదాసికాజనంబుల॥నరణముఁడగునిచ్చివంపెననుజుఁశ్రీ॥వ॥ఇట్లుకృష్ణునకభిమాతంబుగానర్జుననుభద్రులకరణంబిచ్చివంపెననిచ్చెనుకయోగింద్రుండుమరియునిట్లనియె॥

—తైత్తిరీ శ్రీకృష్ణుండుఁ యుపసమేతుండై మిథిలానగరమునకుఁబోవుట. —

౫॥నరనాథవిభువనప్రసిద్ధంబుగడిపించునట్టిదేహదేశముంబుభూకాంతకునాననదర్పణంబునఁదనర్చినమిథిలనపురయనఁగలవశ్రీహరిపాదకంఠాతభ్రతుండుగలితరాగాదివికారుండమలఁచరితుండక్షోభంబుశాంతుండునిగమార్థకూచిమండగుశ్రుతదేవుఁడనెడిభూమనోత్రముఁడనయ్యెన్పానమాగితంబుతుపమైనహేమశైలంబుగాఁగిదలచిపరితోషగుండుచుఁడగృహస్థాధ్యక్షముననుండెనముచితకర్తుఁడగుచు॥ఉ॥ఆపురివేలువాఁడబహుభాష్యుఁడనానుకొక్కెనట్టిభాత్రీపతియాధరామరునిరితినిగమలసాంతరంగుడైవేంపనులందుగ్గతనెమరకర్ణిజరించుచుండెట్టిపతిచారి

(శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము-౪వ మసంధము-ఉత్తర భాగము.)

పైఁగరుణఁజేసి ప్రసన్నముఖాంబుజాతుఁడై ||వ||అట్లుకృష్ణుండు వారలంజాను వేడు-నిజస్వందనాధానంపై నాభిభా-
 వదేవాత్రికృష్ణత్వేపాయనాసిఠిలోమశారుణదివిజగురుకణ్వుమైత్రేయవ్యవసులు సేనును మొదలయినమునుకు
 మింపఁజనుమఁదత్తదేవనిదాసులగునానర్తక-ధన్వతురు-జాంగల-టెంకణ మత్స్య-పాంచాల-కుంఠల-మధు-కేకయ-
 కోనలాదిభూపరులువివిధవస్త్రచయంబులుగానుకలిచ్చి సేవింపగృహమధ్యగతుండు దీపిండు సూర్యునిబోలెయవ్వం,
 డరికాటుండుమందస్మితవదనారవిందుండగువారలంగరుణార్తవృష్టింజాదియోగక్షేపంబులరసిపాదరంబగుభాష
 ణంబులనాడరింపుమంగళవయ ప్రయాణంబులం లిడేహనగరంబు దాయుటయు నాబహుళాశ్వుం డహ్మధపురాకవి
 నినునంబునహ్మగ్నిపురుషవిదవదాగ్ధంబులు గానుకలుగాఁగొనితానును శ్రుతదేవుడనుకుహీసురుండును నెదురుగాజను
 పెరిచియవ్వుడు||ఉ||అమికోటికిన్వనయమారగవందనమాదరించియోతామరసాభలోచనమడుదారచరిత్రుడుపాప
 గోత్రసుత్రాముఁడుభక్తలోకశుభదాయకుడైనరమేగుసప్తభాస్రోమునిపావవృక్షములలోకగమ్రొక్కిచిన్నులైతగఁగఁ
 చ||కరములు మోర్చియోవరనుకారిణిశాస్త్రహనీపునీమనీశ్వరులునువృద్ధహంబునకువచ్చినుముగగృహచేసియచ్చటఁ
 గరమనురక్తింబాజనలుగైకొనుడంచునుతింపివేడునా హరిమననుండువావిరిప్రియంబులకెంతఁబ్రమోదమంచుచుఁగ
 చ||శిరముగవారియిచ్చములుదీర్చునలందిమురానురారియెం||హిరుల నెలుంగకండముగియూధముదానును సేగివారిమం
 దిరములకేకాలమునధీరతనాధరణీవరుండువా||నిగుహదళాయతాటునుమిట్టందములంగనకానంబులఁగ|| సీ|| కూ
 ర్పుండనియమిందికొనురానుకాంచనకలకౌతకలతోడకములచేతఁబ్రాదములగడిగితత్సావనజలములుదానునునతియం
 బాంధవజనంబుగరనర్థిజనున్దకంబులధరియించివిధార్చనములునన్దిష్టిసెనున్ది|| మణిభూషణాంబరమాల్యానులేపన
 రాజిగధూపనీరాజనములు||భక్తిగామిందివరివృత్తబహునిధార్చన||పాయసాపూపవరిపకవృక్షఫలములూ||నారగింపఁగఁజే
 సికీర్తనమిలితి||లలితశాంబూలములు నెయ్యిమలరనొనఁగి||వ||ఇట్లునహస్విందినయవంతరంబయచ్చిక్రలేశ్వరుండు నెజ
 నకుండుపరమానందంబుమొంది||చ|| హరివనవృక్షయృక్షమునిజాంతలంబునఁజేర్చియెత్తుచుంబురుచవఁజ్యోయూనిభి
 లభూతగణాంబలియాశ్చలండునుస్థిరమతిఁగెర్పరాక్షిపినుధీవరనీపకభక్తకోటితో||వరయరమాపీనాధవతురామృతబుగ్గో
 లరలందులెప్పుడుఁగ||వ||అట్టిలోకవిదితంబైనభవదావకృంబునికంబుగాభవదీయపాదారదండంబులందునాకామక
 వేళలేమాత్రధ్యానంబులనాన్యహంబునకీంచనుఁడనిదిశ్చంబునందలంపకభక్తవాగ్ధిల్యండువగుటంజేసి విజయము
 చేసితిరిభవద్వానిపాకేరుహధ్యానసేవారతంగనిలింపఁజేత్తులుద్యధ్యానంబులువలంబాటుచులేనిరంతరంబునుశాం
 తవిత్తులెన్నించనలైయోగిం ద్రుత్తనీవలంసోరికెగలవారలకునినై సునత్తువులదాయనివెడియనిట్లనియె||గీ||కృ
 ష్ణవరమాత్మయమకులక్షీరవాగ్ధిః||స్థానిదం ద్రవదేవీపుత్రసుజువినుతనారాయణాచ్యుతవేదవేద్య||భక్తజనసోపవరి
 తోషవరమపురుష||ఉ|| శ్రీపురుషోద్దిమాఖ్యాయమసింహాకికోంకభక్తలోకరి||మోవరితంశ్రీపురుషునిసంభుముగొన్నిది
 నంబులుండవే||నీవదవద్దేణువులు నెమ్మినుదీయగృహంబుసోకినఁగ||దావనవద్యయేరిపుడువృన్దుడవయెదవఁగాదెమా
 ధవా||వ|| అనియభృద్ధిందింబ్రసన్నుండై యవ్వండురికాటుండునిమిసలప్రదీపకండై నజనకచక్రతర్లింగరుణించియ
 మ్మిగిలనగరంబుంఁజొరజనంబులకునున్నతకోభనంబులుగావించుమంగొన్నిచినంబులుండెంత||ను||శ్రుతదేవుండును
 మోడియెమునిజనస్తోమంబుతోనిందిరావతడోకొంచునిజాలయంబునకుసేపున్నేగియవచ్చటన్మృతదర్శాన్తరణంబుల
 న్నుచితనసృష్టానపారీణుడై||నతియంబుదానువదాల్చిముల్లడిగిచంపదృక్తైంద్రోయము||చ||శిరములఁజాల్చినవ్యతుల
 సీదభదామకృతప్రసానః||స్ఫురదరవిదమాలికలంబూజయెనర్చిగృహంధకూపనం||చరిణుండైననాకడకుంజక్రీదనం
 తనెవచ్చునట్టిసుస్థిరగుతిమున్న నేతవముజేసితింఁచునునంతసింపుచుఁగ||గీ||మఱియందత్సాదతీర్థంబునుందిరమునఁగల
 యణికించినంప్రీతిగడలుకొనఁగఁబ్రపలపుమృత్యోయముల్పుక్తిసేనఁగి||హరిమురాంతకమూర్తినిజాత్మనిలిపి||గీ||మా
 నితంబగుదేశ్వనిధావమూర్తి||మృతసృష్టగుడుతనయింటనారింజె||చనమమోరభసిద్ధియందనకునట్టె||ననుచుండెపుట్టను
 జ్ఞాల్చియాడుచుండె||చ||తరణియుదానులు||త్రులువదంపడికృష్ణభజింపుచుండఁద||శ్చరణములంకిపీతమునఁజూచినమె
 ల్లనెనుత్తుచుఁగరమావరుఁగనివలైభక్తజవచత్తలమామకభాగ్యమెట్టిదో||హరచతురామృతలున్నెఱుఁగనట్టినింగనుగం
 టినెమ్మిత్తో||గీ||క||మునియోగిమాననస్సుభివనజంబుల నెల్లప్రాప్తవసయింఁచుభవగ్గనదివ్యమూర్తిసాలూ||వనగోచరమ

యోగా దేవ రాష్ట్ర త్పహరి || ౨ || దేవానీన ద్విర త్రంబులుగర్జర సాయనంబులుగా నాకర్ణింపుచు గుణుజ్ఞులగుచు నీవర
 తారవిందంబులకువందంబు సేయుచు నీవివృత నావ సంతో ర్తనంబు సేయుచుండమకేరీరంబులుభవదధీనంబులుగా మెలంగు
 నిర్వలభోభాన్తు లగువారిది త్రంబులనదర్శణంబులంగానంబడుచుండువుకర్మవిక్లిప్తవిత్తులైనవారిహృదయంబులనుండి
 యురూగగుండవగుడువని మరియునిట్లనియె || ౧ || సీ॥ నీసు మ్రొక్కెదగృహ్లాగిమాంతసం వేద్యలోకతీర్థభక్తలోకవర
 దనీపాద సేవ నానిరతునిన్ను సేవనింబు పెదానఁజెప్పునిరఁబ్రాణ్ణుఁ డెలవల్పుమోమునఁజేలుచ్రాతనావిప్ర కరమాత్మకీర
 మునఁగదియఁజేర్చి పాటించియతనితోఁబలికెదవశ్య క్తివరిలయన్మునివశ్యులెపుడు తనపదాంబుజ లేబునితానములు
 నుతగులలోకంబులనుబదిత్రంబు సేయు వారుననుగూడియెప్పుడువలయు నెడల కరుగు దెంతునీ భాగ్యునిగునిటకు॥
 ౧॥ వను దెంచిపుణ్యస్థలంబులునువి పులును దేవతలునుసంస్పృశ్యచక్క నార్చనంబులం బా ణులనమనస్కన్ధింబులం
 బాయంజేయుమరదియునుంగాక బ్రాహ్మణుడుజననమాత్రంబునంజీవకోటియందునునుండై యాంబుజవరపోధ్యానా
 ధ్యయ నాధ్యాత్మలంజరుండుడై సత్కర్మాత్మకముండయ్యె నేని యతండు త్రయండుయ వెలుగునతనింజెప్ప నేలనిని మరి
 యుక్తినియె॥ ౧॥ క॥ నామదివిపుల పై గలఁపై మము నాతనువునందుఁ బెట్టెనికతనఁ గ॥ భూమీసుగులక్ష్యునిమీమునలంబూ
 జ సేయుమిదవరి శా ॥ క॥ ఇదియే నాక్తిమునను ॥ బది వేలవిధంబులాలయభజించినవా॥ ముడికింపగునటుగావున॥ వర
 లనిభక్తి భజించువధానురుల ॥ క॥ అనిరవ్యలోక గురు డగువశౌదరు దానతిచ్చువాక్యంబులజా॥ డనభూమీసు
 రుడయ్యునిజయలకున్న క్తిబూజనలి పెదవనన ॥ ౧॥ చ॥ ఎవయగగృహ్లాంధతమితి శేవ్యరథూసురుల గృహవలలోకన
 మొలయన్ననూరసుభగస్థితిబొందగఁజేసివారిపీఠానిరద మెక్కింపవసునికోటియందానునవ ష్టైర్గ్రన్తుట ॥ జనవర

— శ్లోక ప్రోగీతలనువరమతత్వార్థ ప్రో పాదక మైనపు గాత నేటిహాసకర శ్లోక —

మోక్షంబులకుశ్రద్ధలిక్లింబునదాంతరంగుడై॥ ౧॥ అనిచెప్పినబాకరాయణిశ్రవణ న్యునకనుండ్లిబియ్యమనీంద్రాగుట
 పటాదివ స్తుజాతంబుభంగిని దేక్షింపనర్హులుగాకన శ్వాసిగుణమాన్యఁడైనపుష్కంబునందున త్యాదిగణివరంబులైనవే
 దంబులేకనంబులం బ్రవర్తింపనట్టిదందంబునా కెటునింపుచునినభూవరుసమనివరండ్లినియెనకల చేతనాచేత నాంత
 ర్యామియైనన ద్వేష్టగుండునర్వశబ్దవాక్యండుగావుననకలజంతునివహంబులకు ॥ ద్విత్రియనునోపాధ్యక్షకీరంబులనున్న
 జిముంచిచేతనవర్గంబువకుజ్ఞానప్రమండుగాననకలనిగహనమూహంబులునుతశ్యసూచకులైనై భవప్రపాదకంబులుగా
 వునముక్తియై ప్రవర్తింపుతున్నోత్రంబువనిక త్రుల్యంబుననేక పూర్వముపివరంపరాయాతంబును నై నదీని శ్రద్ధా
 యుక్తం డైయెవ్వండునుసంధించునతనికి మోక్షంబుమలభంబుదీరిక నారాయణాభ్యాసంబు నొక్కయుపాఖ్యానింబుగలదు
 వినుపీఠునాకర్ణింపుముభగవత్ప్రియుండైనవారమంహోక్త నామనారాయణాత్మశంబునకుంజనియుపిగణనమేతుండైన
 నారాయణయుపింగనుంగొనినీవునన్నడిగినట్లవారమండవృహత్తు నిడిగినతండుమున్నునీయర్థంబు శ్వేష్టతీర్థవవాసు
 లయిననకనందనాదివివృతయోగీం ద్రులుప్ర శ్నచేసినవారలకునందంబునంబునెప్పినప్ర కారంబునీకెటుంగింఁచెదననిచె
 ప్పందోణంగెతయానుండైననరాజ శ్రేష్ఠునిదగ్గరాక్రమనక్షతాదివిహ్నంబులునుగియించువందిజనంబులచందంబునజ
 గదవసాననమయంబుననకేకశక్తియుతుండై యోగనిద్రావశం డైనన ద్వేష్టగుని వేదంబులు స్తోత్రంబు సేయువిధంబునా
 రాయణుడువారమనకుంజెప్పిన తెరంగునవినుక నియిట్లనియె॥ ౧॥ సీ॥ జయజయహరి దేవనకలజంతువులకుజ్ఞాన ప్రమండ
 వుగానవారివలనదోషంబులుగలిగిననుగుణనంతానంబుగాఁబరిజ్ఞానశక్తి ముఖ్యమధిపతిపూర్ణతఁజేసిమాయాత్మావశి
 ష్టాడవమకుఁగార్చ్యకారణాత్మకుడవై గణగదగింపుచున్నరీయండు బయోనుహత్కీ॥ తిరియోమ్నాయములుప్ర వ
 ర్తింబుగానఁబ్రకట గ్రుణాత్మకుడైనప్రకృతిలోకయోగమింగయమాన్వ వేయోగిగాన॥ నంబుజాత మధుప్ర గయ
 నినుండు॥ ౧॥ అదియుంగాక॥ ౧॥ సీ॥ వరమడిజ్ఞానసంపన్నులైనట్టియోగీం ద్రులునుపితనిస్తంధ్రరీలఁబరిదృశ్యమానమై
 భాసిల్లునిన్నహివర్తతముఖిరప్రపంచమెల్ల॥ ౧॥ కటల ప్రచ్ఛన్నకూపముగాగఁడెలియుడు రేంమినిపునుజగద్విలయవేళ
 నవశిష్టుడవుగానననఘనీయంచునీపులవిశ్వేంద్రయవిలయములగుఁగుటత గావామలగుగృద్వి కారములుమృత్యాత్మకం
 డైనయస్సవక్షాయతాత్మతవిలి కారణదుంబుడాల్పరీలఁగఁగనియంచుబుద్ధివాక్యగ్రన్తులను॥ ౧॥ అలవడఁజేయుచు
 సుండురు॥ బలుకోనియలఁజెట్టిబడినదవి న్యాసంబులవతనకారణములుగనలవుగ సేవింపుచునుగృతార్థులరకుగ ॥ ౧॥

లీలంబ్రకృతపూనుషః కాలాదికనిఖలమగుజగంబులకల్లః॥ మాలిన్యనివారకమగుః నీలలితకథానుభానింస్రజ్జీవో
 గః॥) వాగ్విరితనిదానుత పుండ్రపాంథుఃకుశీతలవారిస్రంకిమఃపూరమగుతామయంఽఽఽగుత్తవడిసంసరణోగృతావ
 ముః స్వోర్వునబాయుచుంఽదురునిన్నభజించునుహాత్మకుల్ జరా॥ మరణమనోగుణంబులం గ్రమంబునఁబాయుట సెప్పు
 నేటికి॥) అదియునుంగాక॥) సీ॥ అనయంబుదేహినిత్యానిత్యసన్నిత్యలక్షణమునఁబంచకోశవ్యవస్థ॥ అనువృద్ధిబోరయును
 నందులోపలనున్న పాణాదిబుద్ధివిజ్ఞానమయములనుచతుష్టోశంబులవ్వలవెలుగొందునానందమాయుండవుగానదేవఃసు
 రుచిరన్యప్రకాశుండవునీవర్తిహ్రముగలుటఁజేసికాదెప్రకృతి॥ మహాదహంకారపంచతన్మాత్రగగన॥ వచనతేజోంబుభూ
 భూతపంచకాదికలితతత్త్వంబుబ్రహ్మాండకార్యకరణమందు నెపుడుసమర్థంబులగుటజేసి॥) కోరితీరులుభవదను॥ సా
 రంబుననిహవలైకశౌఖ్యంబులఁజెం॥ పారగనందునునుండురు॥ ఫీగజమోస్తమలనంగ దివిజాగివారా॥) సీ॥ నిన్నుననసరిం
 పనేరనికజనులు॥ పవనపూర్ణవర్షశస్త్రీ సమితి॥ సూతేజేయుచుదురుచ్చస్వసంబులు॥ బలసియ్యాత్మభేదభజనులగుచు॥
 సీ॥ దేవకొందలుసూక్ష్మదృశులై నట్టిమహాశక్తులుబరహ్మండై నవస్మి॥ గామదిలతరుగై నినిమిటికొందఱూరుణుల
 నుసేరనమరుఱునులు॥ లీలంబుననువాడీమార్గతుండవై హృత్ప్రదేశమునఁజరింపుచున్న॥ రుచిరదేహాకాశహపిగా
 భావింశురట్టిహృత్ప్రస్థంబునందు వెడలిలితతమూర్ధవ్యనాసికాగతులనోలి॥ బ్రహ్మరంధ్రంబుబ్రాహ్మపిందవరమపురుష॥ సుసు
 హితానందమయవరంజ్యోతియై నయీశునిఁబూరించినరీపుట్టలిలక హీత॥) వ॥ మరియువివిధకాస్తాంతర్యతుండై నవా
 యునఱుండుదదతదేపంబునబోరయి కలిత్యశుద్ధుండై తరణమ॥ భావంబునవర్తించుచందంబున స్వసంకల్పకృతంబులై న
 విచిత్రశరీరంబులయందునంతర్యామివై ప్రవేశించితత్త్వద్విచిత్రయోగితంబై నహేయంబునుబోరయక సకలాశ్శక్తిం
 జైయెకరసంబై బ్రహ్మంబై ననిన్ను నైహికామమీకఫలసంగి నంబు లేకవిగతరజోనఱుంబులందరికొందఱుభజియింపు
 చుండుదుగదియునుంగాకదేవాభవదీయసంకల్పాధీశంబులై నశరీరంబులనుంబ్ర వేశించియన్నజీవసమూహంబు నీకుశే
 షభూతంబనితేలిసికొందఱుభవనివారకంబై నశ్రీమత్ప్రచ్ఛరణరవింగంబులు సేవించికృతాస్థులగుదురుమరియును॥) సీ॥
 అనుగురుమమై నయాశ్శక్త్యంబుబ్రవర్తింపురమపివ్యంబులై న॥ యుద్ధికరాశ్శక్త్యావతారములీ భజించియి
 న్ననీభివ్యవృత్తిత॥ మనునుభాంభోనిధివగమానముసేవీవ్రాణదీక్షైకై లయుచుండి॥ మోక్షంబుబుద్ధినపేక్షింపనొల్ల
 గుమరియిగొందఱుభవచ్చరణచంక॥ జనులుదరినిభిఱ్యణములై నహ సలవక సమైందిభాగవతజరముల॥ మెనరువాగు
 ప్రకటయోగిజనా పుష్ప॥) సృష్టియక్తిగోరరాన్యల చ॥ ఉ॥) సృజునీశరీరములమంత్రభక్తిభవన్యతంబులై జెందగనివ
 దాబ్రులు సేవిభజింపుచుదక్షిణాశ్శక్తిలై యుండురుకొంతతనుపూరిలిపరిందిభవన్యదాబ్జముల్॥ సాండుగంగిలోలైక
 నిలఁబులుచుగాచ్చుచుచుదురవ్యయా॥) చ॥ యననియనూగియోగనహికాశ్శక్తులై నమనీంధ్రులుగిరిధమునంద
 లంచుడై న్యవసుధావరముశ్చ్యవ్రుగి హశీంశ్రుభో॥ గములనమెప్పుబాహువులుగిలిగిమిచ్చుభజించుగోపికల్॥ గృహము
 ననేమునుకసరియి కామేభవగోస్థవకంబుజౌదరా॥) చ॥ అగమిదాత్మభవత్ప్రవహములబ్రత్యక్షంబునంగాననేవస్వ
 రికింబోలదునా స్త్రసూచరుండవై నద్రింపవేసృష్టిముగ॥ ధరసగ్రపుండవై ననీవలననీధాతాద్యగుర్భుత్ జనిం చిరిసి
 న్నంగకమున్నెలుంగఁగల మేదినింపనేనచ్చుతా॥) వ॥ అట్టినిన్నుంబరనూలుకారణవాదులై నకణ్వగౌత మామలునుప్ర
 కృతీకారణవాదులై నసాంఖ్యిలునుదేహేత్తవాదులై నబౌద్ధులునువివిధంబులై నమగగ్రంబులదేతం బరస్పరావ్యాహ
 తంబులై నమగంబులదవతుతమతతగ్రవాదంబులసమర్థింపుచునిన్నుండెలియలేరు నహాభాగ్యవంతులై నయోగింస్రు
 లకనీవుప్రత్యక్షుండై ననిదియిన్నియవతత్వంబులనికానవచ్చువేడియుఁగొందఱిసదరావరవప్రభూతంబులనునంతర్యా
 మివై నగ్వంబునీవయగుటండెలియలేకనిత్యంబనియునువివరీకబుద్ధిండెలియుమరుగానిభవదీయ దివ్యశక్త్యంబునికగ్రం
 బుగఁడెలియనేరరుకొందఱుజగద్రుతితుండవుగానజగద్రూపమండవై ననిన్నుంకలకమనటకర్ణికాదివిధ భూమణభేం
 బులంగనకంబునిజన్మరూపంబువిడవకవర్తించుచందంబునజగద్రుతాకారానుగతుండవయ్యునునిఖిలహేతుప్రకృతిక కల్యా
 ణగుణాశ్శక్తుండవై యుండుచువనియాశ్శక్తిమిమలై నవారుడెలియుదురదియునుంగాక॥) చ॥ వనజాతాత్మభవన్యదాబ్జయి
 గసేవానవులై నట్టియజ్జవముగ్ వృత్త్యశిరంబుదర్శినునంపారాంబుధిదాదిపావనశైలోకములంబునీతములుగావ
 త్రింపుచున్దిత్యశీభనమై యొప్పేడిముక్తిబొందుదురుశుభదైవ్యభవ్రాపేతలైను॥ మిమునద్యక్తిభజింపమైక్తిలదు

‘శ్రేష్ఠాశ్రమస్త్రించునీచమతివ్రాతమునేనునలబనులబాశ్రేణిబంధించుచుండును’ ॥ దేవమునా బెక్కగు నావరూపములచేత
 తావాంబంధించిదుగ్ధమనసంసారబయోధిఁ ద్రోసి పురుషరత్నంబాతపశ్రేణి॥౧॥ వాదేవాక్యములంబులైనపాశిపా
 దంబులులేనివాడవయ్యునునస్తతంత్రుండపుట్రహ్మదులుభవస్వరతంత్రులైయుండుమగుస్థిరచరూపంబులుంగలచేతన
 ణోటికిపువర్వవిదియంతపుకాపునీకృపావలోకినంబుగలవాకిమోతంబుకరస్థితైయుండభవశ్రుపావలోక
 సంబులేనికమైత్తులునస్తాత్తులైచురతింబులుదుర్జీవులుదేవశిర్య్యమవ్యుపావగావీరీరంబులుసాద్వియులునాపులే
 యుండురంబునునీవుండువుచందతరాత్మవసుచునియును॥౩॥ సందేహసోయగజలబుద్ధురములుగరంబుట్టిపాపుసోలికె
 గలయోఁప్రిదనాదిదేహములలోవదలకవర్తించునాత్మవర్తములొక॥౪॥ గీ॥ ప్రత్యయవేళనీపుభరియింతువంతకుఁగార
 ణంబగుటఁగవలనాభాభక్తపారిజాతభవసూరిగిమిరఁగినేతమట్లైత్యనాశక్యంబు॥౫॥ అసంఘటతేంద్రియస్పృశుల
 య్యునుజంచలమై నమాననంబునురుగంబునిభవహింసాద్వివేకపునూరితా॥౬॥ అనఁగదియంగఁబట్టునదలంపు
 చునుక్లిశుసాయలంబుమేయనువురలేమికివగలరొండెనాత్మలుపూరింపఁజేసె॥౭॥ చ॥ గురువదవంకజాతములుగొ
 ల్పనివారలువోనవోనినరణంబుగర్భధారరహిణంబగునావనమగ్రహంబుచేహరిగజహరిమనరభవాంబులొనము
 నుండుచుండురంబురుహాదితాక్షనిశ్యవరీహృద్ధిఁదైతనరాంబులొమ్మిగి॥౮॥ గీ॥ పుర్రెగారగృహక్షేత్రిగూరిపిషయిఁగున
 సుఖాస్త్రండగునెవనజాడేనినస్థిభజియుంచువాడభవావ్రినఁగఁజెడియెన్నాల్లికునుదరిఁజేరలేడు॥౯॥ సీ॥ జగత్పైగల
 క్షేపాధునంబులనెల్లజగత్సావర్తనస్ఫురితులగుచుఁగఁబొందినీయుంచుబర్హసత్సరములకేభక్తానానోకహంబురగు
 భవత్సాధులొమ్మియులంబునీపించిభవపాశములనెల్లఁబారదోలిఁగవలత్తునైయృచ్ఛాలాభభుషమేరుపనుముగాఁగై
 కొనిసాధులగుచుపాదోద్ధంబుగలనవభాగవతజానీసాగ్ధమోక్షములైనిష్ఠియోగిజగుల॥ వారకెన్నకునేమించువాడు
 పాంచుఁగఁబ్రహ్మలానందహయమోక్షుపరమునగుచు॥౧౦॥ వ॥ సత్వైరప్రస్థివలనిమిత్తవృక్షైరయోజితైరస్తుగావల
 యునదియెల్లనింగనకోత్సన్నంబులై నభూణంబులునకనుయంబులైకానంబుచవందంబుననిసాంఖ్యుండువలికినవి
 నియదైవ్రతవాదియిట్లనెయ్యదియిత్సన్నంబుగాదదియునశ్చుండుదనువర్తిలేకవాప్రియమంబునిత్యనత్యంబై నబ్ర
 హ్మంబునందుండరహతంబగుంజాపునంబ్రపంచంబుమిక్యయనియాపించిననాప్రపంచంబుబ్రహ్మవిశేషణంబైకా
 ర్యకారణావస్థలంగలిగియున్ననతమాత్రంబువమిక్యగానేరదుతప్రపంచంబునకుంజాగర్భకారణావస్థలు నిర్వింబులు
 గావునతపస్సాధ్యయుక్తంబైనప్రపంచంబునశ్యంబనివెండియునదైవ్వియిట్లనబహుగ్రంథత్రైలిపాతితంబైనజగత్త్వి
 ధ్యాత్వంబులేమియొగినినదియునుంజగ్ధవశులై నజమలరవిద్యాప్రతిపాదకంబైనతగ్గనమేనంబైనభారతయంధవరం
 పగావ్యవహారంబునంజేసిభ్రమయిండుకారణావస్థలయందునుబ్రహ్మవిశేషణంబైనసూక్ష్మరూపంబురంబ్రపంచం
 బునదైయుండునునత్యంబుబాధాయోగ్యంబుగావుననీశువిశేషణంబైయుండునునీపుడేహగతుండైనదేహియందునం
 తర్యామివయ్యంగర్భఫలంబులంబొరయకంగర్భఫలభోక్తయైనజీవునసూక్ష్మభూతగవైయుండుదువటిగిన్నునజ్జులైన
 మానవులునిజకంతలగ్నంబైనకలికాహణినిత్యసప్తహితంబై వెలుంగుచున్ననుంజానకవర్తింబుతెరంగునహృదయవత్ప్ర
 వాధ్యంబునననతతేజోవీరాజమానుండప్రకాశించునిన్నుండెలియలేరునకలబ్రహ్మాండనాయకుండవై ననీయుండువు
 తులుమువ్వివృత్తింబ్రవర్తింబుననీశ్రుత్యగిడవతలునారాయణుభవించిందినతెరంగుననననరనుండు మహాగులకొటం
 గించినప్రకారగిని నారాజయుగి నారదునకుంజెప్పిననన్నహత్తుండునునజ్జునకుండైనవేదవ్యాసమనీంధ్రునకునువ
 వ్యసించెవయ్యర్థంబునతండునానంజెప్పినవిధంబుననీకుంజెప్పినీయూపాఖ్యానంబునకలవేదశాస్త్రపురాణేతహంససా
 రంబువనిచుత్తుల్యంబుడింబలింబుచువారునువినువారునువిగతశల్కమైయిహపరసౌఖ్యంబులనెండువర్తితురనిచెప్పినశు

— శ్రీ విష్ణుసేవాప్రాశస్త్యంబుచెప్పుట. ౯ —

కయోగిండునరరాజయోగిండుండ్లినియె॥౧॥ చ॥ మునినాథోత్తమదేవదారపులంబుకంఠిసేవించువా॥ రనయం
 బుగబహువస్తునంపదలసాఖ్యానందులైయుండవప్రసజాగాయురమామసావిభులశేత్వస్థక్తిసేవించున॥ స్తునివర్త్య
 తగమఁదేవతలకంగతంబుగాకొటంగింపవే॥౨॥ నాపునశు॥ యోగినరనాథుఁగనుగొనినమెలుంగుంతుండదివిధము
 డెలియింపునశక్తిసహితుండుగాలకంధరుండుదాసెనుతగుణక్రియాన్వితుఁడుగాన॥ రాగాదియొత్తమైరాగిల్లనంపదలత

నిగొలుచువారందుచుండురమ్యకరులముననతుగుణాతితులురుమీర్తమునీనాదిపురుషుననఘుం నర్థిభవముంచుతారు
 రాగాదిరిహితులగుచుడిపింతురెంతయుననుచరితః ధర్మసంపదండశస్వమేధంబుచేసిపినపనాత్మికభవముల్ ప్రీతితో
 జుగ్గెనారదనయమీం ద్రువలనన్నిమహుండియంతరంబపంకేరుహనాభుఞావియడిగెగదగనివృక్షనివునన్నునిండా
 లింభక్తిమైనడిగినయ్యరంఘనుమందహాసంసాగ్ధానోయఁడై పలికెఁబాండుతనూభవుతోడఁజెచ్చరఁ॥) సీమనుమ
 తీనాధయెవ్వఁమీదనాకనుగ్రహబుద్ధిప్రేమమునాఘనునివిశ్వమంతయొగ్రమముననవహరించినవాడుగనహీనుఁడగుచు
 మంతావనాంబువిడుతురుబంధులవిద్విగమునసెందిలియై చేయనదిలేకయభులకార్యః భాగంబులుఁడిగివచ్చుకృలతోమైత్రి
 నెరపుచుఁజ్ఞాననిరతుఁడగుచుఁబడవవాడవృథానగదపవమునాత్మఁబరగీశ్రీవిష్ణులొకనం ప్రాప్తిసెందుఁగానను తేనవ
 మిగులచుష్కరమటంచువదలిభజియింతురితరదేవతలనెపుఁ॥క॥ సేవింపవారునమకుంఁగావించినశోభనములుగనిభజ

— జిత్తి శివద్రోహంబు సేయబూనినవృతామరుండు విష్ణుమాయ చేమడుసుట, శిశి —

ములుగా భావించివారుచరుతుఁ భావములఁగృతఘృష్టత్రిఁబరతనపనిగ॥క॥ మెలగుచునుండురుదీరిఁగలదొకయ
 కి హానమిపుడుగైకొనినీర్తఁ దెలియఁగజెప్పెనదాననలవమనీవడుగుత్రన్నగును త్తరము॥) క॥ శుకుండునుదైత్యు
 నితనయొండుఁవృకుండునువాఁడొకఁడువర్షి వేకుండునుజని ప్రకరములనలవఁచెరువున సెకనాహొదిగుండివల్లెయొగిం
 గనుచు॥)క॥కరములుమోడివిహానిశ్వర నారదలలితధీవిశారదనన్నుఁ గరుణించియానతీసుభః కరులగుహరిహర
 హిరణ్యగర్భులలోన॥ గీ॥ కణఁగితిబుజీస్ర కాలంబులోఁదనయిష్టమైనవరములిచ్చునట్టిఁ దైవమేవ్వఁడనినదానపుఁ
 గనుగొని ముఁదగుండువలికెముదముతోడ॥)వ॥ వినముడుఁగ్గుణమగుణంబులలోమొకఁ టియెచ్చటంగలుగునచ్చటనతు
 ణంబుకోవప్రసాదఫలంబులుచూపువాడమృత్యుర్వరయందునుఫలలోచనంఁడివిష్ణుంబుదెలిసినవారై బాణాసురదశకంధ
 రులు సమగ్రభక్తియున్నతేరించియనమానసామ్రాజ్యవైభవంబులసెందిత్ర సిద్ధులైరట్లుగావుననీవును నమ్మహా
 త్మ్యునిసేరింపుమతనివలననమత్రఫలంబులు వేగంబు ప్రాప్తంబయ్యెడినిశ్చెప్పిననరండుమణింబు॥)సీ॥దీపింతుశోచారత్తీర్థంబు
 ననునేగియతిసాహసాన్యకంఁడైనయమరలోకములైతఁగందనాకాలకంగరువరమనినందికావరునిగూర్చి తనమేనకంఁ
 లున్దండుడైఁచిండియిగొనాహుగులుగానలరవేల్చివర్షకారాత్రిత్యడంగుగాకున్నజడియకన్దవారములందుఁ
 బూనితద్రీర్ణమునఁగృతస్నానఁడగుచుఁ జెడలుచుశ్శుభ్రుకోరనావెలయునట్టి గండగొడ్డంటఁదననంద్రకంబుదునుముఁకొ
 నఁగూనిననయ్యగొన్నగుండమాను॥)క॥అరుదుగవెలుపడిగుఱుఁడుఁగరుణవలిగ్నంకవానికరమాత్మకరాంబురుహమునఁ
 బట్టితెగువకుఁజొరవలవచుమెచ్చునచ్చెనుసహితచరితా॥)క॥నీనుడిబొడమనకోరికెలేమైనను వేఁడుమిపుడయచ్చెదన
 నిన॥దాననమునసంతనపడియాగునుజాశేనుఁడుహరువదాంబుజములకు॥)గీ॥వందనఁబాచరించియోయిందుమగు
 టిఫాలలోచనవరదనుతావతీతలము సేను నెవ్వరితలమీదనిడినవానిమన్నకమునూటుప్రయ్యలైనుడియనివె॥)క॥అనివే
 డిననమ్మటమఁనినదనారానినవిష్ణుభాహితుకోరినవరముడడయొకిచ్చిన దనుజాఁకుదద్యకవోతుఁదాజేయుటకు॥
 లతుణంబవరదానగర్వంబునున్నత్తంఁడైకడగి॥)క॥ఆహారున్ద్రకమునఁగడు సాహసమునఁజేయవెల్లజడియకఁగది
 యిన్నోహూతనమెచ్చులుదనికాహామైవచ్చెననుచునభవుఁడభీతి॥)క॥దనుజాఁకుదనవెనువెంట॥జనుచేమల్లొ
 కములునుసం త్రాసముగైకొనిపారసురలుమనుములఁదనికీరిదానికనిబ్రతిడిధానినములేము॥అట్లుచరిచని॥) సీనిరువ
 మానందమై శిఖిలలోకములకునవలయై యవ్యుతపగాళ్ళుఁదనరిదినకగచంద్ర దీప్తితులకుఁజొరరాకనలలిత సహజలేజ
 మునవెలుగుననధింబగుశుద్ధసత్త్వగిర్విష్ణుమై కరమొప్పుయోగింద్రగవ్యమగుచు హరిపదధ్యానపారాయణులైతనత
 డ్దానులకలరునివాసమగుచుఁబ్రవినులానంతతేజోఽరాజమానవివృణోహీనుకలితనందిప్రభవృ సాధమంటవతోర
 ణస్తంభావీపులగోపురాశీర్ణమమునైకుంతపురము॥) వ॥ కనుంగొనియన్ముహూప్తానంబుఁదాయంజనుటయినవృంఁడగొ
 ట్టుండుఁడవై భవంబునంగుండలిశ్వరభోగతల్పంబునంబరమానంద కందలితవృద్ధయారవిందుఁడైయందిరానయనచ
 కోరంబులనిజగుండహాససాంగ్రచంద్రకావితలించేల్పుచునార్ద్రభక్తజవరతుణంబుపనిగామెలంగుచువిడిచిదోదంబులం
 దగిలియండియఁఫలలోకమండన్దనుజపాలునకుండలంపకనిచ్చినవరంబుతనతలమీదవచ్చినంగలంగిచనుదెంచుట దనది
 వృద్ధిత్తంబుననెఱింగియక్రాలకంధరునియవస్థనివారింపందలంచియియ్యిందిరాదేవితోడివిసోదంబు చాచించియప్పడు॥

(శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము-దశమస్కంధము-ఉత్తర భాగము.)

సింహాపింఛనవితోడ ప్రస్తరించెనామేనువనిడిముఁజును దగువట్టుగొడుగుధవళాంశురుచిజన్నిదంబునుదినన్ననిదండంబు
 సేతగఁముండలంబువనపుగోవిందుజిల్పినట్టేవర్ధనమునురాజతంజైనమ్మగాజనంబు। గూల్కానుశిగయను త్రేలుమారట
 గోవివేలిబొట్టునుత్రేళ్ళిదర్శనదనరండిఘోషవృవాహననమానా కాంఠిఁజెలువైనదియమ్మత క్రమమెలర్చుక శబురగ
 ట్టనపువటుక వేపంబుదాల్చినచ్చియానీచదానవవగుజేరి॥వ॥తైతవంబునతనికనమసగ్గరించినృదుమగుర భావగం
 బులననయింపుచునయ్యనురాధమునక్కిల్లియెనివ్వింబునమాన్యవతి శ్రాంతృదవై యింతరూరంజేలచనుదెంచితి నకల
 సోఽభ్యుకారణంజైన యీకఁ తిరంబునరర్థకంబు పేసేవృథాయానంబునదుఃఖ పరుపందగు నేయియ్యడంగొంతదవపువిశ్రమిం
 పుమీ ప్రయాణంబునంగతంజెయ్యదికవలవృత్తముండవు గాక నీయ్యవసాయ నెఱింగింపుచుని మృదుశుభురంబుగాఁ
 బలికినెన్నుహోమైననుధారనతుల్యంబులై నవాన్యంబులుపిఁసంతసల్లియమ్మితాత సువాదనపూనినకార్యంబునకెఱుం
 గించిన॥చ॥హరిదరహాన మొప్పఁబిడితాత నుగఁగెనిరిపల్కెదాన చే॥ శ్వరమునదహుశాపమునఁజాలపిశాచపతాటనూ
 నృతఁసురరణముఁమానినతతముబొంకనునుండఁబురారిమాటనీ॥ వరయక వెంట నేగఁచగదాతనిసేతలుమాటవెంత లే॥
 గీ॥జనుమతక నేనినెరివన తలమీద నీకరంబుమోపనీకదలగి॥వచ్చునొబునినెనలనలృత్యయమునుదగుల నేమికలదు
 దనుజవర్ష॥గీ॥అనువితోడవతనినంబంగఁబనిగాదు॥ కాటుచేయగడగికిరము వార్చియింతని వెంట వేహ నరుగుచు వేసిపు॥నవ
 తలంబఁచగలుననురనాన॥వ॥అతిమన్యంకలుమానిసాన్యనినదై త్యాగారిమాయాపిమోహితుఁడై విస్మయ సేరితా
 మనమున నేపానివాదాగ్గ పానిజతలంబుదననెత్తిమోహినితానేల వెనగూలె॥ శుభ దంభోహినినిడించు
 మహాక్షోణీధరంబోయన॥వ॥అల్లుతలనలాలు ప్రయ్యలై నేలంగూలినియసురంగనియప్పఁ॥గీ॥సురలను గాంతప
 మీరనువరహంధార ప్రమానవర్షములొలిగిగరిసిరితములంబైకిని మొర సెనెరుచుండుభి ప్రముబురార్ధంబుల్॥గీ॥
 సాడిరిగంధర్వైత్రములొడిదివిరపురలంబోవ్యవ్యముగఁగదాడిరిగ్రహములుభయముల విడిగిమునిగోబులంబివిమల
 చరిత్రా॥గీ॥మురహారుఁడెలవత్వైలయగఁగదాబరహారుఁడగజూపిపకెళుతేవ్యరయూ॥ నరభోజమండనీకి॥ త్తరినెగ్గొన
 రించడలఁచితానేపాలిసె॥వ॥అదియమ్మిదికాదెయిజ్ఞుఁబుననధికంజై నవానికనవకారంబుగావించిన మానపులఁకు
 భంబుగలుగు నేయియమునుగాక జగదుగుండవగునీ వక్షుఁడలంతుక హృత్పండువైరియొటంజెప్ప నేలన్దహుప్తి భులిట్టి
 వరంబలిమ్ముకర్ణంబుగాదనియప్ప గాంతపనిహిష్టి యినినతఁడుమురాంతపనిన నేకఁడలంబులనభినందించినజానానంబు
 నను జనియెనఁజెప్పియిల్లనియె॥గీ॥ మానవ నాయకయాయాభాన్యనముచుచిరసుమనఁఘనపుణ్యునిని త్రానంకనాన్య

— శ్రీ భగవంతునిపాదార్పణము—

ములుజె॥ ఘానుమరలమిదముక్తిబొందుచులెమి॥అనిచెప్పిశుకయోగిం ద్రుంపఁబడిననైంఁద్రునకెల్లనియె॥గీ॥జన
 నాయకయింకంబురాతనవృత్తంబొకటినిసంఘ నెఱిగింతు॥విను మురహాహిచలంజెందినమునజనులునునరన్ద్రుతీనది
 సొంత॥గీ॥చిత్రత్రయిలావుగన॥ గ్రృహపులసెనరింపనచటగైకొనిలట్టి॥వలిభావపిగానహులొనరులితముగ నె
 వ్వంబుధిపడెంతవలొన॥వ॥ఇట్లుతలపాసేగన్వనాత్వంబంతయుండెలిసిరిచ్చనిభృగువహామునినమ్మవుగు వేల్పులక
 దంపంబినన గ్రాపహాత్తముండుచనిచనిముండట॥గీ॥జలరహసంజాతునభా॥ స్థలమునకు నేగియతనితత్వగుణంబు॥
 డెలియటతై ను వందన॥ములుసేయకనున్ననజుఁడుమునమునయనఁచు॥గీ॥మనము నగలగ వుభృగుదన॥ తనుజాతుం
 దగుటబుద్ధిఁజలదినవాడై॥ ఘనరహస్యగిగాగినిననయముశాంతోడములనబ్ధనాద్యై॥చ॥హాహితతహాధనుండు
 మునిమండనుడయ్యెడబాసి వెండియున్నహిమభిగూఁడుగానరజతాత్రికినేగియునగ్గిరిండుపైఁచిహినహయూభ శేభ
 రుఁడువర్షయుదానునువి శ్రమింపుచు॥ ద్రుమీణతనూభపుండుచనుడెంచుటాత్మకల మోహమందుచు॥గీ॥కనగొ
 నిశ్రాత్య సేనసాంబునఁగొలింజేర్చుననుచుముగ్ధఁటిరయింబున సేమతేగినముగిరు॥ ద్రునియందులనతత్వగుణముడెలి
 యుటకొరకై॥ అతనిగైకొనిక యూరకంపిస॥ఉ॥అనిలలాంబుపండుగవలానననందనుఁడొదిగూరి కాలానలలోప వేగ
 భయదాల్పిండాల్చిననుస్ఫులింగనం॥ తానములొలగఁగూలమునఁదాపనముఘ్నిసురంబు వ్రేయగాఁగ బూనినఁదార్యతీ
 రమణోభోరునద్రుమసాద్విచెచ్చెర॥గీ॥తనవిభక్తిపాదములవలదనముం గాఁచిననుచిశ్రయములన॥త్యగనలాలు
 నికోపముమాన్యుననన్ద్రునిభావఁచిలనిబువకఁజనియె॥గీ॥సోపాలుపొందువై కుంతపురమునకర్ణిఁజనియందునఘృతై

(శ్రీమదాంధ్రభాగవతము-దశమస్కంధము-ఉత్తరభాగము,)

శ్వర్ణమౌఘః(గంధాలంకారవర్ణకగతుః)దేనుభుంచునగ్రాస్తభాగూమవత్ స్థలంబు| దనపాదమునఁబెట్టిన నైఁదన్నునఁజూచు
 న్నుడిగివచ్చిమునజూచినగదరుండు| పదములఁకెఱిగియోపరమతపోఽనూగఁగినవచ్చుటెఱుగలేక| సున్న నాతప్పువగుటై
 చినన్నుఁగఱుఁగఁజూచియొదివ్యమోహమున్నూర్తిదగు| పుచితసంహృత్సవమునఁగూర్చుండుచివ్య| తాపసోత్తమభా
 యప్రదానపుణ్య||క||అలఘుపతిత్రభవశ్చ||౩౭|| ముఖంబునఁబ్రసన్నమృదువృత్తియజురధిగతియలఁకఁపాలురనుబోలు| పలరఁగఁబ
 ల్యలనుజేయునగుచరిత్రా||౩||వ|| మునీంద్రభావవీయపాదాబ్జపూర్ణమనన్యజాంతరంబుచతుఃశూఢంబయ్యెభవదాగమ
 నంబుమాబోటిచారికిఁగుభావహంబుగాదెయ్యునన్యంధశ్చేననికృపమగుగురాలాపంబులననునయిందినవమ్మనివరుండు
 లక్ష్మీనాథునంభాషణంబులకుంజిత్తంబునందరమాంబుంబుమొదియుమ్మమమవసంతకశ్యాణగుణరిచినభీనందించినా
 నందబాష్పధాగానిక్తకలీండునచు| సృష్టకృపాపితృవంబునమొండవలకునేరకయతనిచేతనామంక్రణంబువడసమర
 లినరన్వలీలరంబుననున్నమునులనన్నిధికిండునదెంచివారిం| నుంగొన్||సీ||మునినాయకులందఁదనసోయవచ్చినతెరగు
 నుకనవచ్చిప్రప్రమోహమాడునూర్గులవిధంబునునెఱిగించిపనివారుమనుములవిష్మయంబునందిచిత్తంబులనందేపాములు
 వానిచ్చియూకాగలక్ష్మీనత్రుడునుపముండవవ్యంధభులకశ్యాణగుణకారదాదిసంధ్యారతరహితంజైత్రతర్పినిపుండరి
 కాముఁజొకఁడఁగాకఁగ్రామింపదైవమోగఁడనువేదె| లడయనియిద్విధానంబులెరుంగును| హరివరాభూతియుశం
 బుచర్చిగొలిచి||వ||అట్లునీందించువ్యయాచందంబైనవైంకటభావంబుమొదలనిచ్చి నెండియుఁబట్టినయె||సీ|| నరినాథ

శ్రీకృష్ణుండవృత్తుంబునప్రసృతులదెచ్చఁగఁజేరి

యొకనాథసోనానురాగముండుసోలుచువశఁగిపురముండు| సుఖముండమోగఁగూనువరపుభాగ్యంబుత్తండు
 యిచ్చివృత్తరపుడఁపురుండైనపురశోకివితతిచేత్రాగుచున్నాడిభాసరిఁగొంచువనసురుండు| చనుదెంచిపెలుచగజ
 ద్వారిమునఁజెక్కిన్నలహమ్మంబుకణములాలకు| బాపుదేవిధినువక్షభవరపఁచుగునె| యనుచుకూలుచుఁడనుఁదిట్టుకొ
 నుచువల| దెంచుచందంబెతయనాక్రందనంబు| సేముచనువచ్చియాలిప్రశేరుండు||సీ||అశిశోకంబునలవల
 బొందుచువచ్చటజనులతోననియెఁజెరుచ| బ్రాహ్మణవిశేషవంతుఁడైతలశాస్త్రవత్సవంతుఁడబాపవర్తియగుచుగొ
 భువుడుగునామరితంబుచేకనుత్పిత్తుండుజాతమైన| యిష్టవశ్యగుఁడయ్యెకగ్రహింసంహోయనవ్యవస్థాయ
 కాఠియగుచివయూనులతడిన్చిదైనమిద్రిగాబాదేశ| బుప్రజలురెహుగుచుకవిములఁజాలవనలబొందుచు
 రటంచు| నెచ్చుచువచ్చున్విశేషపుట||వ|| ఇష్టంబుఁమరియునుకరమగుచువృత్తురైనవారంగొనివచ్చియ
 వృత్తియట్లవలయును| వచ్చిపుంఁగాబునుగసాలంబెక్కిరోచరుబుసేయుచునెప్పుడిముల్లంగిన్నిగాధలు నడిపిపోవు
 చుండెవ్విధంబునెంచు| ప్రసంగులువృత్తులైనిపితవంకొమ్మిచమమాయుండైనశిశువునెత్తితెచ్చియప్పటివిధంబునఁబ
 లవరింపుచున్నబ్రాహ్మణునిగనియ్యుచుండెనియె||క|| ఈవగిదినిపువలగా| వాపోవఁజూచియకవారింపఁగదా| నో
 పివలలుకాచొకగ్రహింపిరిచయ్యెనయ్యమిపాపనగు||సీ||పుత్రులఁగోల్పొనుగూరికొంబునవనాబొందుచువి
 ప్రవరులుకాలినేరాబరాజ్యముండెనివంతునురా రాజుదంపతీయనవనిమీకనెఱుగిగానాశ్వనెన్నండునుపుత్రునేఁబ్ర
 తికించెనివిరుధానియలుసేయిలైసేనలంబుసాచ్చెననిగూనురుడువెరగందంబుకనెఱుఁడుకెయిదెడలనూరు
 లాడఁచునె| గూరివిక్రిమతగూరిరాముండమేటి| బలుఁడుపరియూసుడైర్యనంపన్నులనఁగిదెనెరుప్రవృత్తులతడికినెం
 దనుఁడునరియె||గీ||పినుతలబలై నయాపమీపమయిగలుగవారలచే గానికార్యమిపు| చక్కఁబెట్టుయెట్లునిదసేసి
 త్రోవఁబొమ్మునాపుఁడునయ్యెంప్రపుత్రుడని|| || మనమునమరహంకారము| మనముగఁబొడములయ్యెపువగవ్వ
 డిపపు| గలనుగొనియచ్చటజనుములుపినిగాంధినియొప్పవిహ్వలమఁజెయ్యె|| || వ|| బలుఁడుంగూనురాసురాంతకుండ
 గాఁబ్రవృత్తుడంగూనునెఁదలందెన్మయూడుగానిపియ్యవ్రాతముఁభీషణో| జ్వలగొండవనమిచ్చిముకనీశితా
 ప్రశ్నేశ్రీకృష్ణుపెంబలుగాపించువగాప్రమత్తకుండవచ్చుర్తినేపాధుఁడ||అచియునంగ||౩||వ||బలిమిమురాం
 తుండొడరివాపావిజృంభణమొప్పనెగ్రహిణి| దలవడిసోరునట్టరణదైర్యునినన్నునెఱుంగవకట్రా| జెలుపరమృత్యుదే
 వతనుమింకమణుచిభవత్రనాబలగనపువలంబుమామిఁనియాడగగిప్పుడైతెచ్చియచ్చెనగా||౩||పన్యఁబరికినయర్చు
 మప్రాశ్నగునూనుండుఁమనంబుననారడిగ్గియతనినిభీతించుచునిడమవిరంబుననుండునొద్దిదినంబులుండునంతకుండ

నభాగ్యస్త సూత్రేదేవతానమయంతై నంజను దేవతీ వ్యక్తుం గతవ్యధః జెలింగించినయ్యిం ద్ర తనయుండవ్వడు॥ చ॥
 లలితశిష్ట సచిత్రజలంబుల నాచమనంబు జేసి సుస్థలమునోల్చి రుద్రులకనన్చు॥ మొక్కి నుచో స్త వేదిగిర్మ లతభవమత్ర
 దేవతంబు నానమఁచుచలంబి గాఁడివంటలవడ నెమ్మద్రో డిగియంగిదియించివఁగ యుగ్మము ॥ ఇతి వృద్ధంబునఁగట్టా
 యితః జైయవ్వడు॥ ౧॥ ధూమరు వెంటనిమ్ముల నేగి సూరి కాభవంబులు ముట్టును బాణవిత॥ ౨॥ చిత్రీకృత్తు లునాకాశపథముధ
 గాతలంజెల్లిరంధ్రముగను॥ తరవంజరముగట్టికొర్యంబుఁ బి. వఁగి హస్త ప్రసక్తుఁడై కాంచియున్న॥ యెడఁగ్గహీనుగునిం
 పీఁయిత్తుండుజనియిం చెవచ్చుడవృటిజంబుఁబోయెఁబోయెగె యెనిబొట్టు॥ డ॥ బొం దెనోడవయూ కాశమునకునూయి॥
 జెందెనెప్పుడ ముఖంబు మెందిభూమిఁ సురు. మదిలపింపుచు మురహగుడిఁ డు॥ అప్పుడుచది॥ ౩॥ ముంఁటనిల్చి ముసుందన॥
 నందన మునినుతనందనందనవరమానందతరీదిమఁచుడని॥ కదయితస్సంప్ర క్తివగోపిందహరి॥ ౪॥ అవధరింపుముదే
 వాయునుండ నెడి సారుమఁహీనుండాడినవృథాజంబులుచమి పుత్తుంగిలవడి బెల నెననన్ను నేమందునిఖిలవిశోవ్య
 త్తీర్థియంబులంబు భావహీను గూతుండ నై ననిపునవృద్ధు డవయు్య వారిలంజాలక జూముచుండ నెక్కు ననువ్య
 మాత్తు ఁడవీర్చుంజాలెడ వాఁడుగలం డేయని వెండియు॥ ౫॥ ఎక్కడి పాంతుతనూభువు॥ డెక్కడివిలుకావ మీకెక్కడి
 నత్వంబెక్కడి గాఁడివముచునకెక్కడిది వ్యాప్తనమి యేమనవచ్చు॥ ౬॥ ఎవ ననోడునిదిం చినయయ్యుద్ధనుడు
 చాలఁజడిముడివచ్చు॥ చరవిద్యనుహిను పెంపుచు॥ జనియె నెవ్వరఁడ పాణిసననంబునరు॥ ౭॥ చనియందు భారుణీసు
 రితనయులు లేసంటఁజెలినతడయకనిం ద్రాగినిర్మలవగుణమీరణ॥ ధనదేశానలయుములువగబరికింబె॥ ౮॥ వె.డి
 యు॥ ౯॥ చరసురయఁజేకంపురుష నాగనివాచరసిద్ధసాధ్యుఁడ౪ చరవిహగేంద్ర సుహ్యం పితాచని వానములందురొసఁగా॥ సు
 రనుతులేనట్టిగతిచొప్పుడపంతులంజాచిత్త న్నఁబ॥ ౧౦॥ చరశికి నేను దెంచిజెడివంబుగన్గినిపారంగఁబూనినె॥ ౧౧॥ ఇతి వృద్ధం
 బంతయు నెఱింగియుచ్చుగాంతసంకుచిప్రచందను పనింజూ పెరననియింబంబుసారసంధవతనిదివారిందియవ్వడు॥ ౧౨॥
 సుందరదివ్యరత్నగుడికోభిజ్జై తనరాసుకాంచనస్వందనవంబుజా పుఃకుదయాచలమెమ్మనింబువోవఁబా॥ రంజరి
 దాసు నెక్కితనరత్నముదిగిత్తఁజెలుంగగ్గి॥ విందుడుదారలీలఁజెనెద్రతనూజగ వేవ శాఠియె॥ ౧౩॥ చనిపుర గౌర్య
 దుర్గవజానవదాచలవక్త్రంబు భూతనదనదీపవర్ణయత్తక్షిణంతయుదాటిస్తవ్వ వారినిధులీప్తిలంగులగిరి ప్రకరం
 బులనుత్తరించిమే॥ గురగము నాస్త్రమించుచుచురుద్ధతితీరథమేగెరత్తరి॥ ౧౪॥ చ॥ వనలకభూరింతతనననండులమందరి
 యంగఁజొచ్చిసాహసముచఁబోవఁబోవగభయంకరమై వదిగోచరింపమి॥ వసుచుతి మోగరిల్లిరవవాజులుమార్గముద
 ప్పినిల్చిన్॥ చివరుహవస్త్రలోచనుఁడు భేద్యతనఃపలులంబువాపగ॥ ౧౫॥ బాలభాన ప్రభాభానమానద్యుతిఁగరమొప్పు
 నిజరథాంగంబులునుపనన్చువోస్త్రంబేదిచ్చుఁజేటి నెల్లనటిముఱినందందనరికించెది॥ యగ్రభాగంబుననరుతితగళ సేనా
 మార్గముననిజస్వందనంబుగవడఁచోలియాకిడిచిత మోభూమిగడవముందఁజగడగానరాక॥ మిక్కంటగృష్టులనుమిటి
 మిల్లుగొలిపివదల వెలుగొండుదివ్య తేజంబుజూచి॥ మొససి గాఁడివిగన్నులుమూసిగొనుచు॥ రాత్తభయనందింకొంతదవ్వ
 రిగియిగి॥ గిగఁడదిమర్వారమారతోత్రఁటఁ ధూత॥ చటులనర్వంకి మోక్షభీషణభీర॥ వారిభూరంబుసాచ్చితన్నీరనధ్య॥
 భాగమునకోటిసూర్యులప్రభులు వెలుగ॥ ౧౬॥ ఇదిచురియుచుంజూగుదివ్యనశిసహస్ర సంభాధిరామంబునులంబితకమ
 నీరునూత్తరత్ననూలికాలంకృతంబును భావశతీకయూభాగవ్యంబునుననంకితేజోవిగాజింబునుపురవ్యాప్తరహి
 తమార్గంబునుతైత్తివ్యగదాయకంబునులవ్యయంబునులత్తున్నతంబునుఅనూసపిభవంబునుపరమయోగిం ద్రగవ్యం
 బునుపరమభాగవతనివాసంబు నైయొప్పనవ్విప్యభానంబునంబు॥ ౧౭॥ సాంధ్యశరవృద్ధులచంద్రి కాకడువరదీపకరహారా
 భదేహునురుద్రిందిది లేచివరేంద్రనీలమృతిఁగర మొప్పుమేవకకంతనమి॥ నరుణాంశుబింబాభానురవర్కరాగవిస్త్రస్తప
 హస్తోరుహస్తకములువిప్యనాన సోధతవిషధూను లేఖలీలంజూపటిచనాసుకులును॥ కలితసాయంతనజ్వలజ్వలనకుం
 డములవిడచింబువేడిచూపులునుగలిగి॥ గూరికలకౌగిలిని భాకారవసురంబరిగెభోగింద్ర భోగతల్పంబునందు॥ సుఖా
 సీచందై యొన్నవానిదాయంజవనవ్వడు॥ ౧౮॥ నజలనీలాంబుదశ్యమాయమానాగునాశ్రితావరముదితాంతరంగిస
 నకాదియోగిహృద్వనజమరా లేచుముఖపద్మరుడితరఫార్దగ మ్రంగవనీయనిఖిలజగద్ధితచారిత్తుల్రుత్యూచనం
 ఫులపన్నసేత్రునిందిరాహృదయారవిండారుణోల్లాసుశ్రీకృష్ణపీతకాశీయవాసుహారకుండలకటకేయూరమకుటకం

కణాంగదనుగేను ద్రి కావినూళ్లు ॥ రక్షణసూపుర కాంచీవిరాజమానుభవమహావ్యవస్థామనస్కృతసోమ ॥ మరయుశేషం
దనాదిమునిజనంతత సేవతు నానందకంఠలితహృదయారవిందునరవిందవాసివీవసంధరాసుందరినమేతునారదయోగిం
ద్రుసః కీర్తనానంతమవ్యయోగిని ఘోరనంతున ప్ర మేయనజునపి కానువాదినుభ్యాంతరహేతుభవలయాతీతుఁ గరుణా
సుధానమప్రసవ్యుత సహాయభావుఁ బరమపురుషుఁడుగోమోక్షముఁ బులకజగముత్తమిన్ద్రునిలయకారణుఁడవచిత్త్యరున
ప్రభుఁడొస్త్రుభశ్రీవత్సవతుశంఖచక్రగదాపన్నశాఙాఁడివివృపాః సునరవ్యత్రైసేవితుఁబరమేష్టి జనసంఘనారా
యణుఁగనుంగొనిదంప్రణామంబులు సేసికరికఁగలంబులు మొలిచిభక్తీ ప్రార్థనకంబుగానభివందించినయ్యాదిదేవుం
డును వారలంగరుణావాగికనంబులునిగడవలూకించినరహస్యగంగంబుతోరంబుగాసాదరంబుగనిట్లనియె॥క॥ ధరణికి
శ్రేగగుడై త్తులఁబొరిసారివధియించిదగ్గమున్నిలులటకై ॥ వరజయించితిరివురు ॥ నరనారాయణులనంగనాయంశ
మున॥క॥ ఆరూఢియొత్తొఁడెం॥ పారిశమిమని మ్మనీంస్రులంపణుమాడంశొసినమీవచ్చుటకై ॥ ధారుణీసురసుతులని
టకుఁడగఁదేవలసె॥క॥ ఆనియాశింభులనుదోక్షోపాండునియిచ్చివీడుకొలిపివారల్ వినుతులఁడెన్నఁడధమ్ములవి
వపించుచువటలువాసివిప్రునినుతుల॥॥వ॥ తోడ్పాడినం ప్రాప్తమనారభుతేయబ్యాపలంపత్యక్షయోరూపంబుల
తోడఁడెద్దియా బ్రాహ్మణురకునగునించినతండునుసంతుష్టాంశగంగుండయ్యెనయ్యవసరంబున॥ చ॥ ఆనిమిషనాథ
నందమడచగ్గుతేజోబంధుత్వతోడఁడా ॥ జనియవటంగనుంగొనియనర్వకరణ్యునిఁబుండరికనేశ్రుణిజభావవైభవ
సదున్నతశన్నచానీయశీర్షి ॥ సుమునమోదనంకివలుమారుచునన్మృతినజేసేభూవరా॥గీ॥ వారిజామునిభక్తనందా
రునఁము ॥ స్పష్టపతిలేమః శేతపుష్కలఁబరమః ॥ సేతుమందెత్సావనజమలం ॥ వందనసలూదరించియానందమొం
డె॥అంత॥॥వ॥ పారిశ్రేష్ఠిఁడవంకుఁడాహ్యంఁడభవుండామ్నాయనంవేదభూసురముఃశ్చప్రజులఁనహస్తభనమస్తుశ్రే
ణిహాస్సగఁగాఁబరిఁక్షింపుచున్న ముగ్ధనిలువుచాపాపాత్మలఁద్రుంపుచు ॥ బరమోత్సాహమెలర్పఁబారిశుభవి
భ్రాజుఁడై ద్వారక॥గీ॥ జవపిషకముగాఁడెన్నఁపనకులుదను దావగూర్చివైదికయుక్తి ॥ సెలరంపుచుననురాగము

శ్రీ లీలామానుమవిద్ర హుండగు శ్రీకృష్ణనివర్తానుశ్రవమునుదెలుపుట. శ్రీ

వనమునఁగఱుకొన్నదై శ్లోకద్రవంఁడెలమి॥వ॥ అట్లుకృష్ణుండు ద్వారకానగరంబునఁగాబుజ్యంబగు రాజ్యంబుసేయుచుఁ
బుగంకరవిభావంబునవిగ్రహైందికనకమణిమయఃపూరకుంబులపగోపుర పాపాపాపాదంధ్ర శాలాంగణాది వివిధభవనం
బులందునురంగమస్తుంగతరంగఁడోలావీణలకలహంసచక్ర వాకకారఁడవసారసక్రౌంచముజలపిహగవిలసదుచ్చలి
తగరుదనిలదరదనులకఁగలమనుచుగల్గూరచందోహనివ్యంఁడమకరందరసపానపదవదిందిరిరకులకలగాయక ఝంకార
నినదంబులునునిరంతరవసంతపమయసముదితపల్లవితోరకితబాలరసాలజాలలాలితకినలయనినరఖాదనజాతకురూపా
లాయమానకిషాయకంతకలకంతకలరవవృద్ధంగఁఘోషంబులునునితనిజవంతువులనిగ్ధరితసకలజననయనానందసుం
దరనందితనూకంఁడపాపకృపలరంధ్రవిగ్ధితచుపురసాసాన్దనమదితరాజకీరశాదికానికరవృపునుధురవచన రచనా
వంశకృత్యంబులునకురపురంధ్రీ జనపీనయోధురకుండలపిలిచ్చలలితమణిగుళుపంకసంసుల సౌగంధ్యాను బంధబంధుర
గంధామమోతమండునుదందనావలసానుదేతసంజాతమణిజుమాధవీలతానిసంజపుంజమంజుళకింజల్కరంజిత నివా
సవిసరవిహరమాణశేబరికాకబగికావరీశూర్ణసురభిసుమమాలికావరిమళవహుండునుకళిందకన్యకాకల్గిల సందోహ
వరిస్సంఁడకందలితకుండగనునుండునుచగునుండానిలవిదూషకుఁడేబోపితాభ్యాసితలాలితలగు నేలాలతామితాననలుల
నటంబులవిరాజితంబులగుకాసారతీర భాసురద్యానంబులందునుచారుఘనసారవతీరబాలరసాలసాలనీవతాపేఘజం
బూజంబీరనింబకదంబప్రముమముశ్చిశాఖశాఖాక్షిణ్ణీతలచ్చాహువిరవితవినులచంద్రకాంతోపలవేదికాస్థలములందును
ఊదందిత పింఛవిభాసిత బాలనీలకంఠశేకారవాగీశ్వశృంగకవహీధరంబులందునులలిత మణిచాలుకానేకపులిసత
లంబులందునుకప్పరంపుదిష్టలనుగురువేరుచప్పరంబులనువిరదితదారుయంత్రనిబద్ధకలతనిర్వృయోధారాశీకర పరం
వరానంపాదితనిరంతరహేమంతసమయప్రదేశంబులనుభిందిరారమణుండు మేఘతసహస్రవధూయుక్తంఁడైయందట
కన్నిరూపులైలలితసౌదామినీలగానమేతనీలనీరదంబులపిడచించుచుఁగఁడెలుకాకలితదిగ్గజంబునొజరాజిల్లుచు సలిల
కేళీపహారంబులుమొదలై నలిలాదిమోదంబులునులుపుచునంతఃపురంబునఁ గొలుపున్నయవసరంబున వివిధవేణీశాది

వాద్యోనోపగబలునుమంజుగానంబులనుకవిగాయకసూత్రవందిమాగధజననంశ్రీరనంబులను నటనటీజననాట్యంబులను
విమాషకపరిహాసోక్తులనునరససల్లాపమృదుమధురభాషణంబులనుస్తావ్యపుష్పము నానందరిసాబ్ధిసౌలలాడు ముండెం
త॥మ॥అరవిందాక్షపదాంబుజాతయగళభావ్యానురాగక్రియా॥ సరిసాలాపవిలోకనానుగతివంత్రోక్తిశ్చకేళిరత్న॥
దరుణగోనూతుపదారువేలుమహితోత్సాహంబునఁజొక్కె॥ తప్పరైయెండుదలంపనుండిరినవి శ్రాంతాత్మలైభూవ
రా॥అదియునుంగాక॥క॥హరినామాంకితమైనగీతమొంటాటించిమూఢాత్ములు॥విరతిబొందిఁగఁజాలియుండురట
యాపాతాత్మునిశీంపుచు॥బరిరఁభింపుచునగుచున్ననుచుసంభాషింపుచున్నండును॥దరులనందనమగ్నులొంటికిఁబో
ద్యంబేమిగూపల్లభా॥అనిచెప్పిమరియునిట్లనియె॥క॥వారకగృహఁడిప్పగిదివైదికవృత్తిగృహస్థధర్మమే॥పారగ్రామనిగృ
మునునర్థముగానుమునందుఁజూపుచు॥సౌరికమీరినన్దనులసంగఁటదానియవలసిని॥పెప్పనం॥ సారిగలిగిమేలంగగృహవన
త్తనలోకపిండబనార్తమై॥స॥పారియిట్లుగృహమేధియునుచుతోత్రంబోడతపాపాప్రసూదరులను॥మునుసిని నెలుగఁ
జెప్పినరీ॥నం॥అకగ్నియాపములుదానర్థిదాల్చి॥కొనియొక్కొకామీరినగోయిండురహణం నొసఁపిరియమునైన॥ ప
దులేకొడుగులఁజడసెరుక్కి శ్యాపివట్టపహిమలధర్మపులు నైన॥నందనులలోనధరగనెన్నంగబాహు॥బలపరాక్రమవి
జయసంపత్తిశేష॥మానతాత్ములపడు నెనమంపువారి॥నెలుగవినుపింతువినమురాజేంద్రచూ॥వ॥అనియిట్లును వారి
లుప్రహ్వమునఁ బరఁధిచిప్రపద్యాను సాంబుమిత్రబృహద్యాను మిత్రపిండవృక్ అరుణపుష్కరదేవబాహుపుత్రదేవసు
నందనవిత్తభానుపరూధకవినస్కృతులను నావలబుల బ్రసిద్ధులైరివేండ్లయుం ద్రివక్త్రయంపుంభవిందినయుష్కోండవ
వాడదనఁజరకుండై నకృష్ణుపాదారవిందసేవారతుండుగుమనారదయోగీంద్రునతోమ్యండ్లై యుగంధతదివృజ్ఞానబోధా
త్ముండగుచునతఁడు స్త్రీతూద్రదాసీజనసంసారంజైన్యగణమాత్రంబునముక్తిసంభవించునప్రసార్తతగత్రంబునువైష్ణ
వస్త్వోగిల్పించెగట్లుమాధునాదనందనులుబహుప్రజలునుసతికాయాయుక్తలునునలన్పవీర్తవంతులునుబ్రహ్మణ్య
లునైశిఖ్యాంబులొందిరివారిలెక్కఁపెట్టఁబడి వేలవత్సరంబులకై నందిరముమున్ననీలెలుగింది నెట్లుతత్తుమారులకుఁ ద్యా
విశేషంబులునియిమించుగుజనంబులుమూఢుకొట్టు నెనుబడెనిమిదివేలుం నూలురదగలిగియుండు రస్యమారులతే
క్కింప నెవ్వరికికీవతంబుగాఁడదియుంగాక॥క॥సరివరదేవాసురసంగరమునమునుగిహతులైనకన్యాదినము॥ తగ్గ
రమునలేవ్వరై ద్వాపరమునజనియించిప్రజలభాగలంబురప॥క॥హరిదద్యధార్థమైనీ ర్దులలనుయమరలమునందు
జరియింపంపింధరనూటొక్కటలఁజెప్రగిరివారినిగణంప బ్రహ్మసంపత్మే॥వ॥అట్లయిన్వయంబుండుమాధువురసంకుక్తి
గోదేవియిందుఁబితృసముండునుసంగ్రహజాపిజ్యంభాసుండునునైప్రమ్యమునైఁ జనియఁచెనగోరికికీమాతురునుభాంగి
వలనననిరుద్ధండుదయించెనతనికిమాసలూతశిష్టుండైనవజ్రఁడునంభవిచె నతనికిప్రళిఖాహుండువుట్రవాణికి సుఖా
హుండుజ్వలించెనతనికినుగ్రసేనుండుప్రభవఁచెనాతనికితతసేనుండులిగెన్లయవృష్టిభోజాంధకవంశంబులుపర
మపవిత్రంబులైపుండరితాత్మురికటాక్షగణితక్షణాయాననానుగతసరిసాలాపసానాశనక్రీడావిమోఽంబుల నగిశం
బునంజెందుచునర్హదేవతార్థంబునమాస్తంజెనక్రతువులనరింపుచుం బరమానందకంఠతీతవిత్తులై రినిచెప్పివేంఁడియు॥
మ॥పరమోశ్వాసూముతోడమాధువుండుసృభిలంబూరించు॥ మృరళీగాఁమవీరులంజిరికిరంమోసిందిగొంపాంబునం॥
దరులేతేతురగన్యనూములకుఁడన్తాన్యంబుగావించియ॥ కిగరుణావాగ్ధిజివసంపదులెబుఘల్గౌరవ్యవంశాల్గో
మ॥మతి నెవ్వనియినుంఁగతప్పుచును నానంబుగఁజేరితింపిన॥ సురగాంఁదినపిన్ననానవులుసన్యగోభారినసారయ॥
మ॥తృతులద్రోతురుకాలచక్రనుహితానంబజ్జియాకృష్ణుడీ॥ ఊరిగారంబుడుగంగఁడెయ్యుడినుమిన్త్రంబుభూపల్ల
భా॥వ॥ఇద్విధంబునంసౌమికాజననమోజాతుండైనకృష్ణుంఁపిలీలానూనుచు విగ్రహముడైఁజరాజధానియైనద్వార
కాపురంబునమానుషభవంబులగుశాశ్వతంబులనుబొదలుచుం దెనఁజెప్పిమరియునిట్లనియె॥మ॥మనుజేంద్రునయేను
సిరుంధ్రిజగన్పాంబ్యమైయొప్పుఁజెప్పినమూర్త్యకధానుధారసమసంప్రీతాత్మలైగృక్రిగినిపుణ్యాత్ములుగాంతు
రించునుబుమిన్గృహతనర్వామునైయినయంబుఁమదిగాంతురవ్యతపంజైన్వజైవల్యు॥క॥అ॥అయిట్లుభావరా
యశిగనమునరాగిల్లవాణిసన్యకంజెన్నవిధమునసూతుఁడుమనిజనులకెఱుంగింపవాగునంకుతోడ॥క॥సూ
తునిజహువిశములసంప్రీతునిగావించిమహిమఁజెంపారుచువిఖ్యాతికెన్నెగింకృష్ణక॥ భాతగ్గురులైరివిద్విదరగిని

క్రికా॥॥చ॥నరసింహప్రసేత రఘునాథముష్టముదాసులేంద్రసంహరణదయావయోధిజనకాత్మభవాననమిత్రభాస్కర
తులవార్ధిచంద్రమిహిరావమధాధరజేతనమృతస్పృశితచరిత్రభక్తజనహృదయసూత్రపాపహరణా॥॥క॥మారితభూరి
మాయానీరంధ్రమహాధికారినిరేజిమాత్రాక్షురముణవినుతపాదాంబూనమామహిరావతారపుణ్యవిచారా॥) మాని
ని॥శరీరశుభవిరామానర్హతాకాధిగామాసురిపుటభీమాసుందరిలొక కామా॥ ధరణివరలలామాతాపన ప్రసక్తిసీమా
సురుదిరగులథామాపార్యపంశాద్విసేమా॥ .....
గవ్య॥—ఇది శ్రీమతేష్వరికరుణాకలితకవితావిద్యకేసుమంత్రిపుత్రసహజపాండిత్యసోతనామాత్య ప్రణీతంబైన
శ్రీమహాభాగవతంబనుమహాపురాణంబునందు ప్రవృత్తముజన్మంబునశంబులోద్భవగంబునసత్రాజిత్తునకు సూర్యుండు
శంకరాకాశానిచ్చుటయుతనిమిత్రంబునందు సేవనిసంపాదించుచుండుటయు దానిజాంబవంతు సుమనిమిమాణక్యం
బుగొనిపోవుటయుగొందుచుండ ప్రసేనునిందుమిమణిగొనిపోయెనని సత్రాజిత్తుండునిందవారోపించుటయు ప్రస్తుండున
న్నిమిత్రంబునజాంబవంతునిందొడిగివణియు క్తంబుగాజాంబవశంకానివచ్చినివాహంబగుటయు సత్రాజిత్తునకుమణిని
చ్చుటయునశ్యభావావనితయంబునుపాండవులలాక్షుగృహంబునదగ్గరైరినిమినివాసులేపురుష బలభక్తరసహితుం
డైహస్తనాపురంబునకరుగుటయుఅక్షూరికృతవక్తానుమతంబునతతధన్వంతున సత్రాజిత్తుంజుమిమణిగొనిపోవుటయు
తదగ్గరైవానత్యభానుకరికరంబునకేగివృష్ణుననువ్వివించినతండుమరలివనుడెందితదధన్వనిం ద్రుండుటయు బలభ
క్తులమిగిలారకరంబునకుంజుటయునందుమర్యోధమండురామనివలనంగదావిద్యనిధ్యసంఘటయుకృష్ణుండున సత్రా
జిత్తునకుంబరలోక త్రియులనకుపుటయుతతధన్వనిమణిదాదీవదైయగ్రుండుభయంబునంద్వాంకానగరంబువి
డిచిపోయినతనిలేమననావృష్టియై నంగృష్ణుండక్షూరుగురులిలిప్పించుటయుదామోనరుండిం ద్రస్థస్థపురంబునకరుగు
టయునందునమేమండైవృగయానిసాదాగ్ధరంబరణ్యంబునకుంజుకాళిండింగొనవచ్చుటయుకాండవ దహనంబును
అగ్నిపురుషుండ్రునకునకుయరూణీరగావేవవవరకరధ్యంబులనిచ్చుటయు మయుండుధర్మరాజునకు సభాగాంచి
యిచ్చుటయుచగధరుండుమరలినిజనగరంబునకరుగుడెందికాళిండినివాహంబగుటయుమిమిందానాజిత్తుదామర
గాజన్యలగ్రహంబునవరియించుటయునరకాసురయుద్ధంబునుతస్థపూజుననుగృహకన్యలంబునకావేంబెప్పు
యన్వర్గననంబునకవికీలగుండలంబులిచ్చుటయుపాంజానాహరణంబునవదానవేలరాజన్యలంబునితంబున
టయునక్కణిలేచీచీప్రలంభంబునకుక్కణిస్త్రంబునుప్రస్తుమహారోగ్యునియు తదుగుజన సన్ధ్యయివ్రమ్యువివా
హంబునుతనిరుద్రుజన్మంబునుతన్వినాహార్యంబుమిమిపురంబునకుంజుటయునక్కబలభక్తులజానంబునకుక్కవయన
బాణానూరుద్యంబునున్నసౌపాబ్యానంబునుబలభక్తునిఘోషయాత్రయుకాళిండిభేదంబునకుక్కుంబున పాండ్రక
వాసుదేవకాశిరాజులవిధియందుయుకాశిరాజులప్రతుండై ననుమీయ దళిచాపాహుంబువేల్చుకృత్తింబునకృష్ణు
పాలికింబుత్తైందినదగ్గరంబువేతకృష్ణుమీరసహితంబుగాకాశిపురంబునకుంబుసేయుటయుబలభక్తుండువైవత
నగరంబునందుచ్చివించుటయునకుంబుమిమిపురంబునకుంబునకృష్ణుమహాగర్గులక్షణవైక్రీకొనివచ్చినగౌరవులత
నింగొనిపోయిచెఱుంబెట్టుయితన్వరాంకబ తయునారవలనవెలలభక్తుండునాగరంబునకుంజుటయుకారత్ర
లాడినయగౌరవవనంబులనుబలభక్తుండుగొనించిహస్తపురంబునగలలంబునైయంబుమేకుటయుకారిపుటయు
బుననంగనాయక్తంబుగాసాబునిండెచ్చివచ్చుచుండుటయుబలభక్తుండుద్వాంకానగరంబునకుంబుయునాధుండు
హరిబ దారువేలకన్యకలనొకమహూర్తంబునకంబునకుంబులైవవాహంబయ్యెననివితన్వభావంబుదెలియంగౌరి
యగుచుడెండుటయుకన్యాకృష్ణంబు సూచివరలివనుటయుజరానధిశేతబద్ధులైనరాజులృష్ణునిపాలికిందూతంబు
త్తైండుటయునారదాగమనంబునుపాండవులప్రత్యయనుడిడ్డవకార్యభోధంబునుఇంద్రప్రస్థాగమనంబును ధర్మరాజు
సేయురాజసూయారంభంబునువ్విజయంబునుజరానధవధయునురాజబంధమోక్షణంబును రాజులూయంబునెఱ
వేట్టుటయుచుశిశుపాలవధయునుఅవభృథలంబునురాజులూయవైభవరగ్నానసహ్యమానమాననంబుడై నుగ్ధాననంబు
మయనిగ్నితనభామధ్యంబునగళిః పుట్టంబులుచడియైత్రేభుంయుచతన్నెయిత్రవధిధవంబునొదిరారాజునిబ్రతికగు
గుటయుకృష్ణుండుధర్మరాజు ప్రాధిక్యంబుడైయావపులననివకొనిసేలలుకాండ్రస్థంబునవసయించుటయు పాష్పండుద

ధ్యోతశ్చ కృపయంతాంజనస్యైవమన్వదతే సూభాగంగాం (పింపగ్గఁబంతః) మునివరులుసంతసెల్లగననయమునండాభుల
 కునుపార్చెబయ్యెగఁ దనఁజిభిల్లు యాదివిఘ్నములముహూర్తపుడుగదఁ మెప్పెనగ్గఁ॥౧౫॥ విదితుండైనలమరుల్లా
 లువలెనై గారము న్నాన్విడుగ్గిదనంయ్యు మెలకరూపులపదవలెనాచులఁ దుదిమట్టఁ వధిమందికృష్ణుఁడ౪
 సతాశక్తుడైయున్నఁగఁ మును సైన్యము నిధుమి నై నగనహ్యంబయ్యెనత్యున్నతిఁ॥౧౬॥ ఈతిగృహ్మంబు నేమో
 రాయాత నాకలభ్యుతావస్తాల్పవస్థిని నానామయ్యఁ ధేనువులంబుఁ దై రాత్రిసమీపమాలంబంతవక్త్ర కంఠసాంధ్రా
 దిః పుంజనబోనరించియు ముక్తగంధగుబలఁబడఁచిన రయు ॥ వృక్షజనభిష్టఁడనరగావేసిననతఁడూపాలంబవరంజే
 సెనావస్తాల్పంబయారవేంపులంబరిగఁజూచియ్యెన్ ॥ వయెలు శ్రీమదువులనుమఁదఁపీ బరిమార్చ నేర్చకవేరొకఁడఁడై
 వమిఁ లేడుభవ నాంతరమునందు॥౧౭॥ అదిశక్తిఁ దిజుఁ ధీప్వంధవ్యున్నత వేణుకాననంబనాయువతంబున సెఱుగి
 నిననలంబుగఁ వలజై గమించుచుండుంబునయచులంబుల సౌఖ్యస్యవైరానబాధంబులుగిల్గిదిహాశంబొనర్చెననివి
 ప్రశాంబునూపకారిణంబుగఁడందరియొంటిం బులంబుఁడెనఁప కేరమునివరులకు రాజేంద్రుగిల్లెయొగ్గి॥౧౮॥ హరి
 పాచికివలసేనాపరులగుయాచువులకెల్లఁబాఁజ్ఞానాకాపిఁబుగఁబునంభవింఁచెను ॥ యరయగనంబుమిఁ లేణ్యయా
 నఁయోనేగ్గి॥ ఆదిజరపాలులకుఁగల్గె పరుయమిఁపంప రావృ డతమోదముతో ॥ వినుమనిఁచెప్పఁగఁజెగునుఘరతర
 గంధీవనాశ్వ రాశన్భూతఁగఁ॥౧౯॥ అపహసను మెల జైవతంబుగఁగియుంచిననున్దగ్గత్యుండువర మేశ్వరుండువయదు
 వులంబుగఁగి పఁచిలంబననయంబుఁ జటావల్కులఁ పఁడమధారులునునుక్రాక్షుభూతభూతణము క్రాముద్రితులును
 క్రిష్ణాది నానగులును నగు పిన్నామి ప్రతికః శ్యామద్వానభృగుఁడంగీరిన కిశ్వరవానదేవవాలభిల్యులత్రివసి
 ష్టవారగానమినులు సేన్వత్సాగ్రహంబుఁ ద్రావ కానగరుబుకరుగుఁడెంచియున్దగ్గఁ ఘుమనీశ్రీ కృష్ణునిను భాభా
 రణునిగుఁడయ్యుఁ ఘురకిసోలు ॥౨౦॥ డగ్గకామరంభోధరశ్యామనిగఁగన నానారత్ననకరీయు ॥ నాజానుబాహుల
 రంభిల్లాము ॥ హస్తశ్రీతరుమిఁదాశేయవాసురకృణీరయనగరోజదివాగు బ్రహ్మదినుసేవ్యసావప్యమృష్టనిగ్ర
 హశిష్టనశోమకిరంబు ॥ గోవిందవ్యూహంబు కౌగలులాగు ॥ నాగవరత్నజై కిష్కాంధవరితు ॥ గనికరుణానముద్రుని
 ఘురుముముచులు ॥ వద్విమలనిరంజనులు ॥ విచ్చలఁడిచర్మనాశ్వనిభూలాసరింపఁగఁ మెచ్చనికనకాననములనెచ్చు
 గఁగూర్పుండివనగుహఁ మునితోడఁ॥౨౧॥ జరము నిలసి సేవింపఁగిదిములువ్వ గంబులగుఁచుఁడిరుగుఁచుసంకఁగఁవనువులు
 నిలుఁడగావనివములబాసన్నవైవనఁగూనాభా॥౨౨॥ తిరణుబునిభవంబుగికి ॥ హరణంబులుదురితలతలకాగనుము
 లకాభరణంబులూర్జునవలెఁగెగఁబంబులఁపదాబ్ధిసేవానిరతుత్ ॥నుగ్గోరఁ॥౨౩॥ పృథ్వీవేళనుసూత్యుఁడమసెండుడివ
 ణుమాత్రమైయొగఁవేసెనుపూయూపుముమొదలతయిరెవ సై ॥ పెంపిరూపులుదా ల్పనివగు పెంపుమాసంతింప
 గారకరజులగుదున్నఁడెంపంబునిజాయ్కమావఁగి॥శ్రీ నాయు నీనాడు ॥౨౪॥ నానాభవోగకర్మనాశమునంపి ॥ నాన్
 ణంబునవేదభమిని ॥ గానరుమహర్షిఁ బఁపంబువోడఁ॥౨౫॥ అరియ నేకపింబలులబ్రస్తులించియనివరులంగరుణాక
 టాక్షుడితుంబులనిరికిందిపుంపరేకామింబి మెఁచుచు మిథ్యానామస్తరణంబులుభవరోగహరణంబులుప్రహ్లాదు
 క్రాద్విశరణంబులునునుంధగౌరణుబాణులంబులెవరియంబునానూపంబులైన వేడినీనురులపరిరావ బువహరించుపురు
 ఘులనై శ్వశ్వనమేతులుగాఁవయమనియోగీశ్వరేవ్యుగుడావతిధియ్యుచంతరంబునింబువెన్నకికవదిన్ ప్రయోజనం
 బేమయనిన వారిభావవీడు మాదాలింపఁ గనిర్పినారంబుకలఁజేమిక్కిలివిశేషంబొండ్రెయన వాసుదేవవనాభ్యాపృ
 తంబుజినేత్రచకోరింబుంబు నై యిచ్చే వ్యాఘ్రహనులై ద్వాగకానగరంబునకనతిహరణంబునంబు పిండాకరంబును
 నెకర పూర్వనిగ్ధంబునకిరిగిరిగి ॥ ద్విగ్ధి యీవనవులదమఁ నేర్పుచగొను రాగుసాంబు నెలతుకహుంబు బేష్టదశ్యంగా
 రిండుకఁగిదూర్వరహగంధికోగ్గిగాఁడిచిర్గిఁగఁ॥౨౬॥ డమూకలుఁదడియాదవులుమందబఁజెట్టుకయాల్పివపుచుఁగఁ బో
 కలబోవుచుఁమనిసమూహముకొయ్యెనెగి మొక్కుచుఁగఁ బ్రకటమైనయూసుదటిభావల్లార్ప మునిందుంబును
 డోయేకగిండుచూపాంకియెయేష్టడదేవ్యవంబునుగ్రులై॥౨౭॥ యదుడిగభకులనగనుగొగఁవడయుతులై వచ్చిరనుచును
 చిలారోపంబొదవకనగొనలనివ్వులు ॥ సెనగగహస్యంబువను సేచేయగననుచుఁగఁ॥౨౮॥ వాలాయముయదుసలనిగ్ధుల
 కరంజైనయట్టిముసలంబొకటి బాతికపయించునుబొండాలస్యము లేదటంచుననివ్వుటయుఁగఁ॥౨౯॥ వల్లవదో డేక్రాలెన

యాదవబాలసుమునిశాసభీతులై వడవడవడంబుచుసాంబునీలభగవద్గ్రంథవిమోచనంబునోముసమయంబునమున
లంబొకటిగురతలపతితలై నవిన్నయంబునోదిదానింగోనిచు చేవకంఠంబునన్నధానంబునంబెట్టియెటుంగిందినసతండా
త్తుకల్పిగమాయాకూపంబు నెట్టింగియు నెటుంగిందినలంబున వారలంజాదియుల్లియె|| క || పుదితెడికన్నుంగానకి నడ
యుతులై మీరుగల్లునూటలమునులగాగిదిసిగులుతుమకాయె|| పిదిగె బుగభావమొందుశ్శెట్టులుగలలై|| క || ధరణీసురశాప
మునకుపారిహర బ్రహ్మదులై నడడుముగలలైచులనెగ నె తనారలుగలలెచుచుగంబూర్వశక్తర్తముద్రోవ|| ప || అ
దిగావునయలినిదావశ్యంబునయదువంశనాశంబున నెదియును ద్రోవంబు మేశ్వరుండు వారలంజాదినుడు గ్రహించు
నమెక్క నాహార్యగంబున్నదిఅందునుండత్తువు యపిశాసభీసంబునుసామాణ బున మీభజాబలంబుచేతనీముసలం
బువిదిదిగో మాన్దంబున హాగ్గరకంబులంబులంబిగిపిగంబిసాంబునజున్దొను డై నశ్శివుండానశ్శివునవారునునట్లుచేసిగట్టిరి
తంబైయోహాగ్గరంబునసరుగొనక సాగరంబునంబునవైది సెట్టుచుగంబునహించిదానినొక్కలుబుసంకుజాలనూ
ర్తంబునంబునొకటియె|| క || రగతలై రలోహబంధంబుదెచ్చిబాణాగ్రంబుముల్కిగామెనరైనియుగతలై ధావృత్తంతం
బునెప్పిచిబాదరామణింగనంబుగొనిగాజేయ్యంబిట్లుయె|| క || ద్విదేవత్రయనిలుచు|| జగజగురుపాదపద్మ సేవపదా

————— శ్రీ పసుదేవుల నారదుండుచెలి పెనుచిదేహాపభాసంవాదము సేపురాతంపుణ్యకథ. —————
యశ్శుభ్రమచుచినుడేగ్రహ|| చిత్రమురగనశ్శియెట్లుచేతెమునీరా|| అనియడిగిరరాజుసమకుయోగింపుండెట్టియె||
కి|| చినుముగ్గుపాకి సెప్పె|| క || ఘరమెలిసిల్లునూర్వకి కగలదదియె|| క || నుద్వారక కేలేదియు స్మెరగనారదుండుకృ
ష్ణసెయ్యనగాంచె|| ప || దేవమనీశ్వరసంకర్ష నార్ధంబుగుడెందిత్యహాభ్యంతరంబునకగినవసుదేవుండమ్మనీంపు
నినర్వ పాద్యుదివిగులంబుజించి సానననయంగావిందియుచితక ధా వేసెంబులంబునపుచ్చుచునిట్లుయె పనిరుం
డునారాయణచరణసరసిసహభిజరపాగాయణశ్శివబునిరంతరంబునెందుచివాకిచ్చుగ్గువునన్నిహితంబై యుండు
నీదగ్గురంబురంగుశాన్తుడై చైతన్యతానెడ సొందిదాదినావస్థరికై కాన్దిత్తులైనిమా జితపుణ్యపురుషులనమాగ
హంబులలోమలునుబాశ్రయలై యుండదురు దేవతాభజనంబునీమమారిగిగ్గాణులుననుగ్రహింతురట్లుజరులు
నుచీనవశ్యులునుగువారలుపుజనాదిశ్రీయలచేనాదేవతలనుభక్తీనీయుదురుకావున శ్రీమాన్మహాభాగవతకథాసమూ
హంబులంగలధర్మంబులడిగెదదేవేంద్రగంబుల శ్రవణంబులుగావినినందడరకింకరితాడంబులంబుడకమకుండచ
రణారవిందవదనాభిలాషలైపరచువద స్రావుచుదురాధర్మంబులానతమ్మయ్యె|| క || సొమింబునియుగ్రని గాంగోరిముక్తి
మాన్దిబెలుగలేకదేవతానాయుంసదిగ్చిత్తవ్యసాంధకారంబున నాంబునందగులువిడియ్యె|| ప || వాదపారికథా
వృత్తులు వెగ్గొల్పును డై చనుఖంబులలుననిన వసుదేవకృత ప్రశ్నంబై సనానంబు వాసుదేవకథావునగనల్లావ
హర్షసమేతంబై నుతనంబురంగియె|| క || ననునిపునీయుప్రశ్నము|| జననశ్రవేదశాస్త్రసారాలంబై|| ఘనమగు
హరిగుణకలముమీనువానిమిమిచ చిణగివేడగనలిర్వ|| క || అపాప ప్రతిసనునతతమునారాయణాభ్యుత్తము
మదిలోమగళంబుగలబియింది|| చతురులగొనియాడగమలసంభావువశ మ్మె|| ప || బుగావునంబురమేశ్వరభక్తిరకం
బైకైవల్యవద స్రాప్తిగర బై యెచ్చుచున్నచిదేహాపభాసంవాదంబు నాంబున సెక్క పురాతనపుణ్యకథావిశేషంబై
తీంగింజె సావధానమననుండ వైయాకర్తింపుననియుల్లియె|| గీ || పినుమిన్నయ్యల పుండెనుచునువునను|| రహణనుద
యించెనప్రియ ప్రభు డరంగ|| దనయండాతనికాగ్గుడుచునుకు పజాత ద్వైతెనుభువనవిభాగ్యుండగుచు|| ప ||
అయ్యాపు చునాభయను ప్రాజ్ఞుడగుతనూభావుండుడయిందిబిది ప్రపితోమైం సేవగణీభారంబుపుగానియా
జ్ఞాపరిపాలంబుచనిహారాజ్యరాజ్యంబులన్నవశంబు గాపించుముండెంత నాభింబుత్తంబై నముచ
భుండుపుటెనితడహరిదాసుండై సుతతతకంబుపడ సెగదగ్రబంధునధిపతి|| ప || చువ హామభావుండు నారాయణప
రాయంబుడై యహలోకసుంబులంబునహుంబిజన్మశ్రీగయంబు ఘోరపలబాదంబిగిరాణునుభుపారవశ్యంబుప
రిహరిదిదేశకలంధవిముక్తుండై వాసుదేవపదంబునుబొందెనాతనిమేర భారణవల్లంబు భూగండరావప్రపహంబు
నెడిజగంబులంబునన్ద్ర బయ్యెగురియునుమందొన్ద్రుండు మూరులుబలవ రాక్షసప్రభావహావ సమష్టులై నవభం
దుంబులనుసభిత్తులైరి వెండియువారలలో నెనబడియొక్కండు గురుగుమూరులునిగ్గు గ్గునుష్ఠానవరతంబులైరి ప్ర

త్వంబంగీకరించిరిందుగొండులు శేషించివహగులుకడహరిఅంతరిక్ష ప్రబుధ పిప్పలాయనహవిష్టోత్ర ప్రమీళవతునకర
భాజనులనంబరగుతోమ్మగునునూర్వరేతస్సులై బ్రహ్మపిచ్చావికారములగుమజగత్రయంబునం బరమాత్మస్వరూ
పంగాఁజెలియును ముక్తులై యవ్యాహులగునలగుచుంబుల సాధ్యయత్నగంధర్వకన్యక కింపుగునవాగలోకంబు
లందున్నేచ్ఛావిహారంబుసేయును నిరంతరంబునంబు వడసె యుండనొక నాడ॥౧౩॥జగదేకనాథుగుణములు మిగుల
సంపదగణితమీరనభక్తిబలులుగా గ్రయంబునగిజిణి నేరియులు నై నతవసులుధా ౧౧౯॥౧౩॥ఊహించు
య్యుండ నెఱిచేహరియజ్ఞాంతనందు నేలెరుగరా గేహను వెలెలియెడుకొని మోహవిహరింబుల్యయునినంభుము
లకొ॥గ్నిఅర్చ్యపాద్యాదిధులనునన్యోడంబూగఁగావించివారలబోలుపుమిగులనుదితపీఠంబులయనిచె నెలమి
నవమగి శ్రుణ్ణులనుభూమినాయపం॥౧౪॥ వాలలస్థినుమారలుగారవ మనవిష్ణుమూర్తికొన్నవ హాగూపితపోధ
నవర్చులుపారదహీరణులై ననంపార ముల౯॥౧౫॥ ఏరిగదవ నేర్తుగు మూర్తులబహుమఖికోగం స్వరూపుల నీరసు

— శ్రి యుచభవమూరుండగుకడియను మొటివాడుచేహువకు సేయవరమాధోఽవచేతము. శ్రి —

లునగులుగావునారయమజ్జనమిద్దివాననియో లేవ మగియుచకలజంతునంతానంబుకంటేమానుషా కాగంబునొండు
టచుగ్గలంబంతకంటేనారాయణవరణయుగ శ్రీవరణపాగాయలుగుటమేలుకావుననత్యంతావశ్యకంబగు యేనుంబ
డుగవల సెఁబరమేశ్వరుండు ప్రవర్తింఱులకుపాహువ్యంబెల్లొసంగున త్రేగంగానతిండనివనివిదేహభూపాలుననుహరిక
ధామృతపానాదీవరవశులై నమగనమాజంబునందుగివియునునహామభావుండెట్లనిచెప్పందోణంజెలిరకడ్యంబునందు
నీవణ శ్రయంబునందండగుబుదచీకాశ్యోము వైష్ణవండుగునట్టివానికెవ్వంబుననమ్యకపాదారవిందభజనంబునం
భూవించువిత్సంబునునూన్యును సేుగాభావించువాడెవరతత్వంబెట్లులేనుచిచ్చాంధ్ర కారనున్నులగుహరిచింతనంబె
ట్లుచ్చిండుకారకుతొంగిటి లేవరుంబుడివివరతత్వంబెట్లుంగింజేరుముకుళే ప్పణ నేత్రుండె ననిరుండుమగ్గభ్రమణం
బునందొట్టు పాటువడివచుచంకంబుర విజ్ఞానవినులహృదయగ్ధభావనావశంబు లేనివృబరవపదంబునెకెవ్వంబు
నంగలుగునియిడిగి వికాపునడె ప్పెనహాధానుడవై యాగ్ధింపుము॥౧౬॥కరణత్రయంబు చేతనుసరుడకర్మంబుసే
యునయ్యె వేళ౯॥హరికర్మణవనివలుగుటపగువడిమజ్జానంబునానందమొనరుత౯॥౧౭॥పజ్ఞానాజ్ఞానంబులందునంతి
తుండె నన్వృషిపరివ్రయంబుమొదరుగ్లుకావునగురుదేవగార్మింజైబుద్ధిమంబుడై ననన్త్యంశ శ్రీవల్లభనుత్తమోత్త
మనిగాఁజెల్లంబురక జేప్పి నేవివవ యువృచ్ఛనసారధేవ్యావృత్తలయంబు నన్వరంకల్పనాశంబులంబెసేవానిగు
దియంబునిరంతరహరిధ్యావంబుండెనెవారెక్కి వల్వల్యంబునుభంబునంగ శలానలకఁజై యుండ ॥౧౮॥నంతతంబును
గ్ధునంకర్మనంబులమీనులకింపుగావించుచుంబునానినామంబునంబుహద్దంబుకొఁపఁగఁబాలలనాటలబనువవలయు॥నా
ణునివప్యనామాత్మరంబులుహృద్వినిరతంబునెవ్వలయలు॥౧౯॥జాత్యునిలలుగాంఠారముల సే నభక్తియు కంబుగాఁబా
డవలయు । వెట్లీనూడ్డినీలిలతోవిత్సంబుయు । మెకురునునొక బాహ్యతమె చవలయునిరతయునువిష్ణునయను

— శ్రి యుచభవమూరుగుహరియంకరి యుండును సే నమభాగవతస్వరూపావచేతము. శ్రి —

నియెలుగవలయు॥భేదమొనరించవలవ మేరనీత॥౨౦॥అనివిదేహభూపాలుండుభాగవతగ్రంథియేప్రకారంబుచంబు
వర్తించునట్టిభాగవతవిష్ణుంబులైవ్యుంకయు నొంగింజమీగయ్యున్నులరనిననందులోహరియనుమహాద్విగ్ధియొ॥౧॥
సర్వభూతశయంబుడైనరసిజాత్యుంజరణదేశంబునయంబున నెడివాడు॥శంఖచక్రధరుండంబుడ నెడవాడు॥
భక్తిభావాభిరతుడుమో భాగవతుం॥౧౩॥వల్లాశ్రమగర్వంబుల నిర్ణయకర్తములకడెడకింబులజగ్గెంపూర్ణుడహరి
యనునాత్మకడెవల్లంపగ భాగవతుడువసుధాధిపా॥౨॥వశ్శిష్యునర్వసంగవశ్యిత్వంబుడెనిఖిలాంతరాశ్శ్రుండెనవరమేశ్వరుం
డుగుణగభ్రష్టి కిరణసహస్రంబులలోక త్రయంబునుంబావనంబు సేయుచండంబుననందనందనునివరణారవిందగజపుం
యులవమాత్రంబునుంబులించినీకసుధాకరోదయంబునదివాకరజనిత తావంబునివారణంబైరభంగినారాయణంఘ్ర)న
ఖిమగివంద్రికానిరస్తవృథయాభావుండె యాత్మీయభక్తిరచనామంధబంధుగుండునునై వాసుదేవవరణనోరుహ
భ్యానానందపరవశుడగునతంబుభాగవతప్రధానుండనియెఱింగించినవిదేహుడిట్లీయొ॥౧౩॥ గజరాజవరదుగుము

పరమాత్ముని ప్రభావంబువినవలతునానతిడనిపివల్ల బాహ్యుండ్లిట్లయె|| సీ||నరవరవినుజగన్నాథునిచారిత్త్ర మెఱుంగి
తునిమఱియొప్పుమగులలననుద్యువస్థితిలయ కారణంబైనదేహేంద్రియాదులచిరముగాగఁ | జోమపు నెవ్వకుపరంబొక్క
స్వరూపంబుజ్ఞానలనఁబునకుఁజననిది | నింద్రియంబులునాశ్య నెవయ్యుకేబుంబురయకమపిరంబులందొందు
త్యుగనుగఁగత్యరజస్తమోమయగుణంబులనుపాదహంకారంబుమై నుపింపబెలయె|| జేతనత్యంబుగలదీవితవసుండు
దియనరదత్సరూపమై యెన్నుబడును|| వ|| దీర్ఘింబెక్తై గ్రహదిపరమాత్మగా నెఱింగికమలసంభవాదులునుతియింతుగు
ట్టపరమాత్మస్థావరజంగమంబులనధిష్ఠించివృద్ధియందులంబొందకనిమి త్తమాత్రంబునందరులతాదులండు జీవంబులేక
తదంతరంబుండై వర్తింతునంతవల్ల నంద్రియావృణంబై యాకారంబునవృంధై నమనంబునుగ బాసికృతవిరిహితంబైతిరు
గుడుండునిర్బలజ్ఞానదృష్టిగలవానికిభాను ప్రభాజాలంబుతోచినక్రియనుమజ్ఞానవంతుండుసూరిభక్తివేతగుణకర్తాధంబు
లై నది తదోపంబులుభంజింబుగలవత్సరంబు చేరువనివినిరాజిట్లనియె|| క|| పురుషుం డేవోక్త్యముపరువడిగావింపిపు
ణ్యవర్తంబై మునుఁదామరితములందొంగిమురిపు | చరణయుగంబెల్లు చేరునన్దనివర్యా|| వ|| అనినదియందువావిరో

— ఋషభకుమారులలోహవిహ్వోత్తద్రమీమలుదెలిపేపరమార్థోపదేశము. —

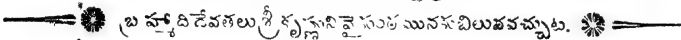
త్రుండ్లిట్లయెకర్తాకర్తవికర్తప్రతిపాదకంబులగు శుభివాదంబులలోకివర్ణితంబులట్టి యాహ్వాయంబులు సర్వేశ్వ
రస్వరూపంబులుగానవిద్యాంసులు నైఋంబు లేరుఅవికర్తాచారంబులనంబుకుమోతురంబుకొరకు సారాయణభజనంబు
పరమపావనంబు వేదోక్తంబుల నాచరింపకవలంబులకువాంఛసేయువారలనేకజన్మాయతంబులంబడయుదురు మోతుం
బునసేక్షించువావనిధి రోదితమార్గంబునహరింబూజింపవలయునట్టిపూజాప్రకారంబెట్లనినదివిత్త్రగాత్రుండై జనార్ద
నుసన్నిభింబూతతిథుండై విద్యుక్తప్రకారంబునరజక్రధరునిధ్యానించిగంధపుష్పసూపవీప నేనగ్రంబులుసమర్పించి సా
ష్టాంగదండప్రణామంబులచరించిభక్తిభావనావిశేషుండగునతండుహరింజేరుచని షెప్పినవినివిడచుండ్లిట్లయె నిశ్వ
రుండేవోక్త్యంబుల నాచరించెనంత నెఱింగింపువానినద్రమీమండ్లిట్లయె|| క|| తారల నెన్నగవచ్చును | భూలేబులెకగ్ర
పెట్టణ్ణోలునుధాత్రి | నారాయణగుణకథములారయవర్ణింపలేరుపరబ్రహ్మచక్ ౧౧వ|| ఇట్లుగావుననాత్మసృష్టం
బైనమనంబునఁబంచభూతనికరంబునుపురంబొనరించియందు నిజాంశంబునంబ్రవేళించి సగుణిష్ఠుండై నారాయణాభి
ధానంబునుంగలఋషీశ్వరుండగుబరమేశ్వరుండు వెలుగొం దెననదిశేంద్రియంబులచేతఁబాలితంబులైనదేహంబు
లుధరియించిజగత్త్రయకత్యసంహారక శ్వాదిగుణంబులుగుటంజేసిగుణిష్ఠుండై రజస్సగ్రవరమోగుణంబుల బ్రహ్మవి
ష్ణురుద్రమాత్మలనంబరిగితిని శాస్త్రకుండరంబునునారాయణాభ్యునిచరిత్రంబెఱుంగింజెరనాకర్ణింపుము|| క|| ధర్మం
డదత్తుత్రికగిర్తలచుతిజెండ్లియూడి నెఱిమిత్తునిసఁతగ్రునినారాయణఋషి | నర్మలిగ నెనమలుబదరికాశ్రమమం
దుగ|| గీ|| అట్టి నారాయణాహ్వాయంబుండైనమాబదరికాశ్రమమందునపారనిష్ఠ | దవముగావింపబలభేదిదలకిమదిని
మీనకేతనుడివిజకామినులబడిజె|| వ|| వారునారాయణాశ్రమంబునకునతనిపోవిఘ్నంబుసేయవచ్చునప్పుడవ్వనంబు
పాలరపాలవిన్యకదర్శిజ్ఞానజంబూజచీరచందనపున్నాగమంతారాదివిధివృక్షాదివిధంబునుపుష్పఫలభరిత శాఖావన
త్రుతరులతాబృందంబునుమాధవీకంజగుజరిపుంజముకరందపానమత్తమధుకరనీకరర్పుంకారరవ ముఖరిత హరిదంత
రంబునకనకకమలకల్పారవిలసత్సరోవిహరమోణచక్రవాకచక్ర్రంఛమరార్థదంతవీణుండలవండ్లితంబును మృణాళ
భోజనానకపాననయచంచూపుట విపాటితకమలముకళకేసర విసరవితత ప్రతస్తనోపరంబును నై వెలయునవ్వనం
బుననించువదనంబందగమందగమనంబులంజెయఘర్గజలవిండుబృందంబులునఘాంతంబులనోసరింపుచు డాయంజనున
వృక్షు|| చ|| మదనునిభాణాలమునకుగ్నతలొందక ధేన్యవంతుండై | ముదితలవాడివాపుంకుమోహమునొరకనిశ్చ
లాత్తుండై | హృదయమునందునచ్చుశురమేశురంబుంజగన్నివాసునిగవదలకభక్తిలక్ష్మినివారికిన్ని నె మానిపెయ్య
నగా|| క|| జంభారివంపునమీరింభోరుహవదనలారయరుజెందితిరా| శుంభాధ్యహలవాంఛా | రంభంబునదిరుగుడనిన
లబ్ధించి వెనగ|| సీ|| దేవమానీశనీవిద్యచారిత్త్రంబు నెఱిగినన్నతిసేయ నెవ్వోవు | బుత్తమిత్తకళత్రభోగాదులనుమా
నితవముగావింతునద్దర్శులకునువిఘ్నములేండు నేవిశ్వేగుగొల్పినయతనికినంతరాయంబువలన | కామంబుగ్రంధం
బుగలిగినతతములువలల్లారోదకమునభంగిగావెనిన్నువర్ణింపనలవియెట్లర్థలాత్తరమణలోగొమమాయపరాధమనుచు |

శ్రుతినిబంధితము ప్రసన్నుడగుచు దనమసాహర్ణ్యమెఱుగింపవలసియుండును ||౩|| అప్పు నీశ్వరుండుపరమాత్మశక్తిని
 భావంబుగాని జలహూయంబులవలనం ద్రిశోటికన్యకావహంబులనున్నవింపజేసినగంధర్వవిభుజ కామినీసముదయం
 బులుపరమాత్మశక్తియంబులునునంబులంబొడచునన్నుతింవియప్పిలాసిననూహంబులలోనూర్వశియునుదానిం గొని
 చనిపాక శాసనసభాభవంబునంతెట్టితద్వృత్తాంతంతయు విన్నవించిన నాత్మశక్తియు క్రమృదయంజై శునాసీరుం
 డూరగుం డెట్టిసారాయణమునీశ్వరుచరిత్రంబునువారలువరకుకిల్యాణగుణవంతులగుమరిగెట్టిసన్||గీ|| గుండుభవ
 కునాత్మయోగమీరితఁజెప్పెనచ్యుతుడుకుమారు భారమువడఁపవంశసారాధినవ శారములుదాల్చెసొంపు నెవడూ రాశ్రీచరు
 లనుజంపదీరనముకొడ||౩|| వ అట్టివరమేశ్వరునిరీలాగృహీతంబులగుమన్యవ్రహ్మార్చవరాహవారసంపావమనరాచరఘు
 రామరామబుక్కాన్యవ్రహ్మారంబులనేకంబులగలపు శేషభాషాపనులకైవల్లపవలవిగాఢమరియును|| సర్వలఘుసీ
 సము|| నవవీకచరసిరుహనయనయుగనిజవరణగనవరచిదిభింపినివనివత|| జంధిజలివతలకలితలితమృగమందరుదిర
 వామిరికిజహ్నురయ్యరశీభరణామ్రహిణముఖసురనికరఁపిహితనుకలితగుణకటిపటితరుదిరతరకనకవననబుజగరి
 పునరగనునిజతగిరిపతపితనతతవృతజవనియమనరణిచరిత || టిమికనుకటివృత్తీరనితమిలితహితపదపరశుధరదశ
 వచనకరిమిలిత || మురవాధకలితలుచముదపహృదిపుణకరివరదమనిగునుజమనగరుడవినుత||౩|| ఇప్పి ధంబునంబ్రవర్తి
 ల్లివశ్రీగున్నారాయణమూర్తిరీలావిలాసంబులవంతంబులుగలపునునోవాకాయశర్మంబులహరిపూజనంబుసేయకవివ
 రితగతులందిగుచుండుజులకైశ్వధంబునగతిగలుగుననినవృషవృషమితేదప్పరమపురుషులంబాదియట్టిజతులుముక్తి

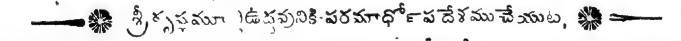
—● ఋషభశుమారులగుచమనకర భాజనులు సేసెడపరమాగ్ధోపదేశము, ●—

సేమచుపాయంబెట్లుంతయు నెఱుంగింపుమనిచమసుండిట్లనియె|| సీ|| హరిముని బాహువువరదబాల్చులండువగున
 చతుర్వర్ణవగ్ధనమితి|| జనియించెనందులోనతులునుమామ్రులుహరిదలతురుగలిపోయనముల వేదశాస్త్రపురాణవిఖ్యా
 తులైకర్తకర్తలైవిల్లులుగర్వమెగిహరిభక్తిపరులనుహోయంబుసేయుచుగరయంబునెండుటఁజముగాదె|| మృదులప
 త్వాన్నములనుదామెనకఁగొరిజీవహింసకుజనువానిఁజెందునఘము|| హరినుతింపక స్త్రీలొలఁదైనవాఁడు|| నరక వా
 సుండునగుచుండునవరతము||౩|| వఅట్లుగావునగృహక్షేత్రపుత్రకళత్రధనధాన్యదులండు మోహితుండు ముక్తిమా
 ర్గంబులప్రత్యక్షంబుల నిందించువాఁడునుహరిభక్తివిరహితుండునుదుర్గతింగూలుదురనిమునివరుండానఁజిచ్చినవిదేహుండి
 ట్లనియె||గీ|| ఏయంగంబునందు నేరీచివ్రచు|| నెట్టిగావువాఁడు నెవ్విధమున మునునొంపబ డెనుమునిదేవగణముచే|| విష్ణుఁ
 డవ్యయుండువిశ్వవిభుఁడు||౩|| వఅనినవినియందుకరభాజుండెట్లనియె నానావశారంబులునునారూపంబులునుబహువి
 ధవర్ణంబులునుగలిగిరాత్మనులనుసంహరించిదుష్టజరనిరహంబును శిష్టజరపరిపాలనంబుంజేయుచుం గృతయుగంబున
 శుక్లవర్ణుండై దతుగ్నాస్ముండై జహువలలగృహజినాత్రియ జపమారికావడకనుండలు ధరుండై హరిగర్వలతపో
 ధ్యానానుష్ఠానగరిష్ఠులైనపురుషశ్రేష్ఠులచేతహంసుండునువర్ణుండువై శుంతుండుగర్వండునుఅనుబండు యోగీశ్వరుండు
 తుశ్వరుండుపురుషుండుఅవ్యక్తుండుపరమాత్మండనుదివ్యానామంబులం బ్రసిద్ధిపొందిమొదటియుగంబున గణుతింపంబ
 డుశ్రేణాయగంబునరక్తవర్ణుండై బాహుదతుఁడుమేఖలాశ్రయఃశిష్ఠుండైహిరణ్యకేశుండునువేదత్రయస్సయాపుం
 డనుశ్రుక్రమవ్యవలతుణకోభిరుండైవిష్ణుబుజ్జకృషీబభవపుశ్చిగర్వనర్వకేవలయడగుక్రమవృషాకపి జయంత
 డగుగాయాఖ్యోమ్రహ్మవామలచేతనలియంపంబడుదావరంబునంధ్యాశులదేహుండును పీఠాంబరధరుండును బా
 హుశ్చయోవకోభిరుండునుదివ్యాయుధధరుండునుశ్రీవల్మీకీసుభవమారికావిరాజమానుండునునుహారాజౌపలత్
 ణుండునునైజవార్తవమానుదేవసంకర్షులప్రత్యక్షులనిరుద్ధయుషిగురుచమహాశ్చవిశ్వనారాయణ విశ్వరూపనర్వగూ
 ఠాత్మకాదివానంబుల వెలసినూర్ధ్వాభిషిక్తులచేతనన్నునింపంబుజుకలియుగంబునకృష్ణవర్ణుండునుకృష్ణవామకుండునుదై
 భక్తసంక్షాంతంబులుండరికామేండువిదిధయజ్ఞంబులచేసంక్తిర్నవామలచేతంబ్రస్తునింపంబుడు హరిగామనారాయ
 ణశృపింహకంపారిజనినాదరాదిబహునిగనానములచేమ్రహ్మవామయమునింప్రలునునునియుపుదురుగునియును||గీ||
 ద్రువదేశంబురండులదామ్రవర్తిసహ్యాశాకృతమాలాదిసకలనదుల|| నెవ్వఁడెనియుభక్తితోనేగియచట|| బొడగినర్వక
 మెగిఁజేయంబుణ్ణమొదలు||౩|| ఇప్పిధంబునంబ్రతంపింపఁదగినకావేగ్యాదివహాసనీపావజల సాసనానజానంబు

లనువిష్ణుభాగవతకథానుభవసానుభవంబులన్నిగూఁపులగు భాగవతోత్తములుగలిగి లేనియుంజెడనివనంబునుబొందుదురనియుపభాసుమారులుభగవత్ప్రతిబంబులైనవరకుపురుషులవోలెదేవాజనపాలనకునిశ్రేయఃపథప్రాప్తికరంబులైనభాగవద్వక్తృభర్తృంబులవదేశించియంతర్ధానంబునొందిమిగిలేశ్వరుండునునుజ్ఞానయోగంబుగీకరించినిర్వాణపదంబునొందిననుపాఖ్యానంబుప్రాసవతించినవివిననాయుర్నాగ్నోష్ణవ్యంబులుంగలిగివుత్తరాత్రవంతలైనకలకలికల్పవరహితులైవిష్ణులోకనివాసులగుదురనివారయంపవనుదేవుననుజెప్పిచుగియును॥ సీ॥ కవలూతువదభక్తభనముల్నుదేవపనియఁఫుంబులఁబాపివేసితివుభవనప్రసిద్ధిగాఁబోలుసొంపనీగ్రామిగైవల్యలక్ష్మీయుగలుగుమీరునారాయణండునివననుండనుమోహమెడలించివుగానెఱిగింతువునుతఁడనితనయొడైయవరించుటజేసిసిద్ధించెదేహసంకుచినుసరననల్లావళాహార్ద్రపాత్రవమునబావనంబైతిశిగుపాలపాలద్రవరకమరజరానాధయవనులుముదముతోడవాసుదేవునిజెందిరైరులయ్యు॥క॥ చుట్టజననిగ్రహంబునుగిచ్చప్రతిపాలనంబునుమోహరదా॥ సృష్టిరవతార

మొందెను॥ స్రష్టమభావేశాదివిజనంపుమ్రోడఁ॥) వ॥ అట్లుగావునలోకరక్షణార్థంబుకృష్ణుండవతారంబునొందిననియునుపరిభక్తపరంబులగునుపాఖ్యానంబులువారయండువన్యసిందినవినివస్థితమైదేవకీవసుదేవులుగృష్ణునింబరమాత్మనిగొనిచావారింబరినిశుకుమరాజనకుంజెప్పినతండునునునిద్రాయమవుననేప్రకారంబునహరిహరియించెరవరివాగులగుబ్రహ్మరుద్రేంద్రదిక్పాలకమునియులుద్వారహానరప్రవేశంబెట్లుచేసిదేవయ్యోమరియుంబరమేశ్వరకథావృత్తంబుమీలలరంజునిగొనియునింకయుంధనివివరముభక్తరక్షకుండుగుహరిచారిత్తంబేటింజాగెడరావీపుత్తారంబంతయునెఱింగింపుచునినకుండెట్లయె॥క॥ సురగరుడబదరదాద్యగరహరివంశేష్ఠముఖునుధావనులుమునునీసరసిజయనునిగనుగొనరకుండెంచిరద్వారవతికివతిమోదమునఁ॥)క॥ సురమేనునియాదవ॥ వనశోభితపారిజాతువనరుహనేత్రునిజరకామితఫలదాయునివినుచిందిదివిజలపుమవేదేంద్రులఁ॥)క॥ అఖిలలోకేశవశ్వేతయభవనీపునుదయచండులభూభారముడుపునీరంబుంబంబంబోత్తరతఁబాబవరిమిదయ్యె॥ గోరివిచ్చేయునుయ్యెవైకుంఠమునకు॥)వ॥ అనినఁగమలభవభవమునిఖిలసురగణంబులవచనంబులియ్యోనికృష్ణుండువారలతోడయావలకన్యోన్యవైరానుబంధంబులుగల్గించివారలహతంబుగాంచివిభూభారంబడంచుదెచ్చెరంబొండనిచ్చెప్పిగొలిపినఁగమలాననాదిప్రసారకులునిజస్థానంబులకుంజంగున॥) సీ॥ కాకఘూకంబులుగనకపౌఞ్ములలొండగలువాసోయెడివిహువిధముల॥ నశ్వచాలంబులనలముద్భవనయ్యెనంబుమొలిచెమహాద్భుతముగా॥ శుభశాంకలురాత్రిసాగమెనినగములఁజంతువువేరొక్కజంతుఁగనియె॥ మెరిఁబొరగ్గుములనుశ్వలులయంచెబెగనెగాఁగిరివివింబమపుక॥ గాననున్నానములుచాగారఁబడియె॥ నరయనించుండవలవయచువులూగ॥ తడయకిపుడప్రభావగ్ధయకకుండనుచుశ్రీకృష్ణుండంతయునానోచ్చె॥)క॥ నారాయణువచనములక॥ పొరంబునునన్నదమునబలములతోడఁ॥ దాననుతమిత్తయ్యుతులై॥ వారణహయనమితితోడవడిసేగొనిఁ॥)అంక॥)క॥ భూమముననుద్భవుండగునామాచనముననెఱిగిశ్రీరమాధివహరియొప్పినజరకల్ప

భూజను॥ శ్రీనాయకమామనీవెదిక్కనిసాగఁ॥) వ॥ ఇట్లునుతియించిదేవాలీపురుషభయంబుగాంచివివరనేవిధంబుననిర్విహింతుమునీనహచరులమైగడపిననాగభోజనశయనాననాదికృష్ణంబులుమనువవచ్చునేయనియుద్ధవుండొడినవాసుదేవుండెట్లయె॥ ప్రహ్లాదదేవతాప్రార్థనంబునందేసభాశ్రీభారీబునివారిందితినింకద్వారకానగరంబునిండుపనవ్రథనిదివనంబుననముద్రుండుముంపంగలవానియనుతేయంబునుంకాఁగలయదియంతటంగలియుగంబుప్రాప్తంబయ్యెడినందుమానవులుగడ్డకరిపితునుఅచారహితులనుఅన్యాయపరులునుఅతిరోషులునుమందముతులునుఅల్పతరాయువులునుఅహురోగపీడితులునునిశ్చరభయనునాసికులునుఅంతిగులమెచ్చకనుండురుగావుననీపుసుప్తాద్భావస్నేహంబువర్ణించియంద్రియసౌఖ్యంబులంబోరయకఁగోణీతలంబుంగలపుణ్యశ్రీధృవాగాహనంబునేయునుమాననవాగ్ధీశ్రీగ్రహణేంద్రియగృహ్యమాణంబగునస్తుజాతంబునశ్వరంబుగానెఱుంగుముపురుషుండునానార్థకామంబులనంగీకరింజ్ఞిజనుణవోషంబులమోహితుండైయుండుగావునహోస్తివసుకుగడినాగంబులనుబంధించుచందంబుననింద్ర

యంబులునును సోవికారంబులను నిర్వహించియూ యంబునువర్చించి మోడభుకంబులనమ్ముచువుగావ ర్తింపుచు
 నీజగంబంతయునాత్మాధిష్ఠితంబుగా నెఱింగిమామూలనాత్మతత్వాన్నింబులుగాఁ దెలియుచుజ్ఞానవిజ్ఞానయుక్తుండవై
 యాత్మానుభవసంతుష్టుండవై విశ్వంబునన్నుగా భావించి పరివలయుచునాను దేవుం దానధిష్ఠిసంపాద్యుండుభక్తిభ
 యవినయంబులగరంబులు మొగిడ్చిమహాత్మానన్న స్వలక్షణంబుదుమగరంబు పావరులగుచాతలచరించు లేరు నీమా
 యచేత ప్రాంతరై చేయుచుదెలియనిసాసాసములుభ వాబ్ధిగడవియెల్లుము క్షిప్రముపురుగుభృత్యుండవై సనామీకనన
 గ్రహించియానతిబ్రహ్మాదిదేవతాసముదయంబులుభావ్యవ సుపుల భ్రాంతిలై పర్యటనంబు సేయుచునుభక్తి కులై
 నవరహభాగవతులుచచ్చి యానిరసనంబు సేయుచుగుహాశీహస్తలక్ష్మనయతులకై నను నిగ్యంబునునీ నానంద్యరణం
 బుమోక్షసామ్రాజ్య ప్రపంచుగావునబరమేశ్వరనిదువరణంబుతరణంబువై దెచ్చిపారసంబువా పైనిగుడింపుచునీ ప్రి
 య సేవకుండై నయుదవుండవలెకననతనికిఁ గంసమగ్ధుడొట్టనియెనులుపురుషుని కార్తవీరుశాస్త్రయోధుడువనియెంబుండుము
 కుపంబులకుఁజనకి సన్మార్గవర్తివై పరహంధై నమాన్ని వాసంబునకుంజులు సునర్పములకై క్రిసంపన్నుడై నననన్ను సాంఖ్య
 యోగపరులుగీరంతర భావంబులందుపురుష భావంబుగా భావించి తలంపుచుండెదను మరయునేకద్విత్రి చతుష్పాదబ
 హుసాదాపాదంబులు సే యాంతుజీవజాలంబులలోననునుమృదు మేలు వాలలలోననిరంతర క్షాసగర్విష్టుల నెయోగిం
 ద్రులు త్తములు వారలలోనందేవావరులజేన గ్రాహ్యుండగునన్ను సత్వగుణ గ్రాహ్యునిగా నెఱింగినచేత వంకజంబు
 నందుజీవాత్మపరమాత్మల సేకంబుగాజేసికంభుచక్రిగాదా ఇదౌకాఁకా మోచక్రి కాస్త్రభాధరణయుక్తుండుదలంపుచు
 నందువారులపరమయోగింద్రులనియునువరహజ్ఞానులనియును చెప్పి నరియునవహూతయునుసంవాదంబును పురాతనేతి

— శ్రీ వహూతయును సంవాదము, —

హాసంబుగలచుచేప్పరనాకరింపుము॥ఉ॥ వంకజనాభుండద్దవునివై గలక్ష్మానిఁజెపె నెప్పనా॥ తంకముతేకనన్నిదిశ
 లందుఁజరింపుచునిత్యత్వపుడై॥శంకిర మేధారియొకసంయమియాయెదురాజుఁజేరనే॥ వంకననుండివచ్చితనివానిలొని
 ట్లినెనధిసేర్పడ॥క॥అవహూతవత్సానంతరంబుఁజ్రవిమలవిజ్ఞాననిపుణభవులగురువులే॥ తదినినరదువదిలుపురు॥నవ
 వివిజ్ఞానినైతినినబుల్గుటయు॥)వ॥అంతయును ప్రపంచుండిట్లని మెదోహోభావ మోహాదులవర్చించిజ నార్దును నేవిధంబు
 నఁజేరవచ్చు నెఱుంగింపుచునినతండ్రినియోగిని॥పరధనపరదారవరదూషణాదులఁబరవ స్త్రదింత దాఁబరిహరించి॥ ముది
 మిచోగములుదముంపకలమున్నదనువుచంగలత్తనరగలకుంజ॥ బుచ్చిసంచలశాపెంసారలకనలమున్న క్లేశ్చంబులఁగము
 నఁజేరకుండకై క్రియు క్తులఁగుదిజేవడియకమున్న భక్తిభావనజేత ప్రాప్తుండనుచు॥ దైవ్యభంజనవివ్యపాదారవింశభజ
 నవిజభక్తిభావరఁబ్రాజ్ఞుండనుచు॥వర్ణయారందమునుబొందుననుదినంబు॥చర్మపంగర్గవిము క్తుడౌననుచుచరిగ॥ఉ॥కార
 లయందుంబు శ్రధనధ్యానములందున సేకభంకులం॥గురిమిచేయునుగ్ధుండౌ॥పూరవియోగజనుభిమగ్ధుండై॥ నేరుపువ
 క్రిచిహ్నువడినీవివేకఃపీనుడై ను మో॥ భారముతోఁగపోతపతిభంగిరిజుబుగఁబోవుచక్రమై॥) వ॥ఇందుకొగయితి
 హాసంబుగలచు హాసరణ్యంబున సుకలకపోతంబు దారనమేతంబుగా సుకలని కేతనంబునిర్మించియ మ్యాన్యమో
 హానికేకంబున గొంతకాలంబునకు సంతాన సమృద్ధిగలదియై యపరిమితంబులైన పిల్లలు దిరుఁగాడుచుండ గొ
 నిమాసంబులుభోగానుభవంబునంబోరులుచుండంగాలవశంబున సుకలబుభుసంకుగులాడ్డైననందుదారావత్సంబులుడ
 గులుపడిన దైవ్యంబువరని మోహానికేకంబునంగపోతంబుగళ శ్రుశ్రున్నేహంబునందానునందు జోన్మియునధికంబు
 భారంబునగ్ధునిభూతంబయ్యెగావునవతితి వ్రందై నీమోహంబుగొర గాదల్లుగానినిరంతరహరిధ్యావహరంబైభూమివ
 వనగగనజలకృష్టిభావసోమసూర్యకపోతతిలిపుజలధికలభన భువనీ రాగజన్మరేవహానిచాతీర పింగళాభ్రురరడింభక
 కుమారి కాశరకృత్ సర్పలుతాను పేతకృత్తులసముదయంబునుండి వానిగుణంబు లెఱిగిఁగొనియోగిం ద్రులు మెలంపుదుర
 నిన॥క॥ఇవిదెలియవలయునాకును॥బ్రవిమలవతిచానిఁ దెలియ బుబుసునునంగ॥గ్రహమునవినుచునికృష్ణుడు॥సదిసయం
 డగునుద్ధవునిఁజయ్యనఁజెప్పె॥)వ॥ ఇదిద్ధంబునభూమివలన పైరణముగింపవలయువల బంధురంబగువరోపకారం
 బునువిష్ణువదంబువలనకాలస్పృహగుణసాగత్యంబునుడెడకంబువలననిత్యదుదిత్వంబునుచిగ్నివలననిగ్నలత్వంబునువిశాక
 రవ్రభాకరులవలననధికాల్పనమత్వజవగ్రహాణమోక్షణరంబునకుపోతంబువలనంగళ శ్రుశ్రున్నేహంబునుజ్ఞానగరణు

వలననే పాపమునకు గాఢాంధారముననున్నదివలననున్నాహాశోషణంబులును శలభంబువలన శక్త్యనుసూలకన్య చరణాది
 బునుభ్యంగంబువలన సారమాత్ర గ్రహణంబు శేషంబును స్తంభేరమంబువలన గాంతావై ముఖ్యంబును నరఘువలన నిరంతర
 సారసం గ్రహణంబును హరిణంబువలన జీవాత్మచార్యంబును పింగళవలన యథా
 లాభసంతుష్టియు సురరంబువలన మోహపరిత్యాగంబును సుమారికవలన సంకత్యాగంబును శరకారునివలన దండకనిష్ఠ
 యుద్ధంధమాంబువలన బరగృహవాసంబును డోర్ననాభివలన సారవరీత్యాగంబును కుంబురువలన తత్కృతజ్ఞానం
 బును అసంగలవీనిగుణంబు లెఱింగి కామకోధలోభమోహమదమాన్యగ్యంబులను నరికడవ్వరంబులు జుంపి జరామరణ
 విరహాతంబుగా వాయువువశంబు చేసి గాత్రపవిత్రత్వంబున కరుణుచు చటర్చరసుండై పుకనగర గ్రామంబులు పరిత్య
 జి వివర్ణరూపంబులను చరింపుచు కిరధారణార్థంబునియమితస్వల్పభాజనుండై ఛేదమోహంబులనియ కాభావం
 చిలోభమోహంబులు పర్జిదిరిగి తేంద్రియం దైయం డెటు గక నాన్వనీకృతే బిగ్రాంతకరణం దై నయోగి నాయం
 దుఃఖలయం గావున॥క॥ మోహితుండై వసుకాంతా వాసానిలోఁజిక్కి పూరవశుండై యెవ్వంఁడూహలోహాలెటుంగ
 కి దేహమునలంగఁ జేయుదీపత మెందు॥౧౧॥ ఇందుకు మరొకవృత్తాంతంబుగలదు సావధానది తుండవై వినుముమిథి
 లానగరంబునఁబింగళయనుగణి కారత్నంబుగలదు దానివలన గొంతపక్షిజ్ఞానంబుగఱి నడెట్లనిన నమ్మనిక వసుకాంతం
 జేసియాన్యనఘని మొరంగి ధనంబిచ్చువానిని జేసినిజనికేతనాభ్యంతరంబునకంగొనివని రాత్రినిద్రలేపంఁడుంబు
 ట భేదవచిపక్షిమార్గంబులఁబర్యటనంబునలుపుచుని ద్రాలస్యభావంబున జడనుపడి యుద్ధాపేక్షం దగిలిరి యలసియాత్మ
 సుఖంబు నేయునాతం డేభర్తయని వింతింది నారాయణునిట్లు వింతింపవలసికై వ్యంగిబు చేరవచ్చుననిచిచారింది నిజశయ
 నాదిస్థానంబులు వర్జించి వేగిరవాసు లేవదరణారవిందవందనాభిలాషయై దేహంబు విద్యత్ప్రకారంబనిచింతింది పరశుత
 త్వంబునందుజిత్రంబుగి బుకొలిపి ముక్తరాలయ్యెనియెఱింగింది॥ క॥ దేహమునిత్యముగాఁగిని మోహము దెగఁ సానిసిద్ధి
 ముగివర్తనుండై గేహము వెల వడిజనుని ద్రానామునం జెందుము క్రిందపదననఘ॥౧౨॥ మరయును కృపూరాతనపుణ్యక
 భవిను ముకన కావతీపురంబున నొక్కధరామరునికన్యకారత్నంబుగలదవ్వనూతిలకంబురత్నం మేతలంబుగల కంకణంబు
 లు రియించి బంధుజరంబులకు నాభివ్యంబుగా విండు రకుశాలితంపులంబులను రహస్యంబుగా మనలంబు చేసిని దండు
 నప్పుడు కంకణంబులతిరావంబుగా నై యుచుండవచ్చురమపరిత్రతయంచు ననహ్యయై యన్నియును విదియొక్కటి
 నిలి పెనట్లేక విత్తంబునందృశరపడక భగవదాయత్తంబై నదిత్తంబునంబ్ర సన్నది స్త్రుల ముక్తలగుదుర్లుగా ననవిద్యాబ
 ద్యలు నామాయగాఁచారి వికేవలపశుమాంసులుగాక చంద్రశైశ్వర్యంపన్నులైనయోగిం స్తులపగిది సుఖంబు గోరక
 యుండు వారలుము క్తుగుమగునర్పంబును విష్ణుమాయగా దెలియుమనియుగపులికిం జెప్పినతండు దేవానినూపంబేలా
 గునంగానవచ్చుననినతండ్రినియెభక్తి భావనా పరాయణుండై కృపావతంత్రుండై మిగభావణుండై బొంకకర్తం
 బులునునునర్పణంబుగాఁజేసినయతంకు భాగవతంతుమగ్న క్రలుమజ్జన కర్తంబులును వినుచును లేవనలైన భాగవతుల
 జూనితరగ్యంబునకుంగొనిపోయి జ్వరపూజనభోజనశయసమిరయధ్యానంబులబిరుద్ధులం జేసినయతం డే భాగవతం
 డరంబుకుని త్లెంతకాలంబుజీవించువంత కాలమువరకునతండును గ్రూపంబునై మౌనగిరియందును మెండునదియనుం గాక
 గంధపుష్పగూఢాపదీపనై వేద్యంబులలక్ష్మీనమేతుండనై శంఖచక్రగదాశాఙ్గాదియు క్షుండనైన నన్నుశుకనన కాది యో
 గిండులు నంబరిచవిభీషణుక్తాంగదులు మొనలుగాగల భాగవతులుశాస్త్రాచారవోదితులుగాభిక్షిభక్తిభావనావిశేషంబు
 నవన్నేమకకనిత్యంబును జితనాయత్నవై నైఁటింగిరిక ఘరానగంబునకు హలాయుధనవేతుండ నైయెనరుగువోగోపి
 కలోపికలులేక భక్తియోగంబునఁజి తిందిముక్తలై రియిభిక్షియోగప్రకారంబునయుద్దపురికిం జెప్పిన॥౧౩॥ ధ్యానంజేత్రి
 యనిలుచును ధ్యానంజేరితిగదనుదాక్షచి గా॥ ధ్యానప్రకారమంతయు నూరంబుగఁజెప్పఁడుయ్యయిర్విరహణా॥
 బానియడిగినయానవేంద్రుండిల్లినలుకంబోణగెదాసుమధ్యభాగంబున నలంబుమాక్షుధాంబువవర్తినువందం
 బుననందంబై నకలశరీరులయందున చేర్చుకంకునుదాహవ్యాంకునునశిష్యంకునునై నజీవుండువసియింది యుండునని
 శనుద్ధవుండై యెననకననందనాదియోగిం ద్రులకయోగమార్గంజేరితివానతిట్టికవియేవిధం భావనీశేయని యభ్యర్థి
 చిననతండ్రియెవారలుచతుర్ముఖునడిగిననంతంకు నేనును దెలియనేరదనివారలువిన్నయంబునుండు నేనానమయం

[illegible]

[illegible]

మనమేతంబుగాదాస్వరకానగరంబువెడలినంగియాచవులుదమలోదామ మదిరాపానమత్తులైమగ్నరంబుననున్నా
హాకిలూంబునమంగుండుకరితురగరభవదాతిబలంబులతోననర్ధరబుగాయనననున్నదైయధంబునకుఁజొప్పిముని
శావకారణంబుననుత్తుంగంబులైనతురంగసమూహంబులంబడలువడంబొడచుచువ్రేయుచునుండాకనవియును వజ్రా
యధనమానంబులైయొంతులండాకిభండంబునంబడిండుంబులైయొరులుకబంధంబులునువిడిలంబులైనయంగంబు
లునువిభ్రుచ్చులులైనరథంబులునువిడిలంబులైననశకటంబులునువ్రాలెడియశ్వంబులునుమ్రొగ్గేశజంబులునైనయా
యోధనంబుననండుఁబోలియుటనగినగధయంబునురాముండునుజనిచవియంతసీలంబగుండువేంకటేశ్వరవంబోయి
యోగమార్గంబునననంతునింగలసెనప్పరమేశ్వరుండునుమరియొకమార్గంబునంబుజయొక్కనికుంజపుంజంబుచాటునవి
శ్రమించుటంజేసినచరణంబువేంకటచరణంబుమీదనంపుటంచుచలంబుగావించంబునలుపునమయంబుననొక్కలుబ్బ
కుండుమృగవధాన్తంబుగావచ్చినిక్తులుగిరిక్షింపుచుండవృక్షంబుచామననప్పరమపురుషునిచరణంబుమరిణకర్ణంబుగాబో
లుననిదానిగనికరంబుకరొననంబునందునంధానంబుచేసియేలినంతండావరవంబునంబునలుచున్నయప్పరమేశ్వరునిస
న్నిధానంబునకువచ్చిభయంబురజగన్నాథుండాదెలసమహాపరాధుండనుపాదవిక్రందనుకుటిలవ్రచానందననియనేక
విధదీనాలాపంబులబలుచుబుజువృజలధారానిష్ఠననంబుడైనవంజనేత్రుడువానింగురింబియిల్లనియెనివేలజాలింబ
డెచుగ్రూర్వజన్మాంతరకన్యంబులెంతవారికైనెనినుభావ్యంబులుగానియారకబోవివేరభ్రీనిపుడమిగమాత్రుడవిలయె
కానియనివానికిదెలిపిచవామహాపరాధులైనవానికిసోవరుచేపబ్రాహ్మణగునిహులకుటలువనెల్లగునివవి
శ్రాంతికిఁజంబుడైప్రాయంవేతంబునంబాణంబులువర్షించినైకులవనప్రాప్తుండయ్యెనప్పుడు॥క॥దారకఁడగని
యెంతరంబుదూరంబుదూరంబుదూరంబునంబుజువేదంబుడైనవానినేకాంతపరిణద్యయవేదంబు॥వ॥క
నియగ్యంతభయభక్తితాత్పర్యంబులముఖిశకకకహతుడైయిల్లనియె॥గీనిన్నుజూడనిన్నులునిచ్చుములు॥నిన్ను
మెకువనిజివాదారసంబునిన్నుఁగానినినములునిన్యములుగఁగన్నులనుజూచిచున్నునుకారవింపు॥వ॥అనుచునా
దారకుండునిశ్రేయదనంబుడైయిల్లనిన్నునిలచియాకవసముద్రంబుడంగెంపుగురువుశ్రీజనంబులక్కడక్కడంబోయి
రిద్దారకకుంబోయినుహృద్భయంబులంగూడియేచుంచునవిచునునవనరంబునవివ్యాయుధంబులునువివ్యరథరథంబులును
నంతర్దానంబునుదెనారాయంబునువానిలోనస్తూరవిచుగులకునివృత్తాంతంబంతయుఁజెప్పమనుబియునవ్వనిపొంగి
శ్రీబాలగురువృద్ధజనంబులగరిపురంబునకుంగినిచమమనుసాక్షునినకురిలివాఁడునుంజనికృష్ణాకాశ్యంబులునడస్తరంబు
గాఁజెప్పియిట్లుచేయనత్తణంబుదాస్వరకానగరంబుపరిపూర్ణజలంబైమనిగెనంతవేవరికిఁజనరాకనుండెనప్పరమేశ్వ
రుండునుశతకోటిసూర్యునివ్యతీయభాసితుండైవెడలివారదాదిమునిగణంబులునుబ్రహ్మరుద్రాదిదేవతలునుజయజయ
శబ్దంబులతోడంగదలిరానిజపదంబునకరిగెనారాయణవిగ్రహంబుజలధిప్రాంతంబునజగన్నాథస్వరూపఁడైయుండెననిశు
కుండువరిక్షిన్నలీలంబునకుఁజెప్పెననిచెప్ప॥క॥ఈకథవిన్ననునానినఁబ్రాకటముగట్టియశముభాగ్యముగలుగుఁజే
కొనియాయుపునుండైలోకములోనుండనుండలోకులుపొండ॥గీ॥రాజీవస్వతనయనఁ॥రాశిశుభదాగిధేయ
రాజవినుతవి॥భ్రాజీకీర్తిలతావృత॥రాజీవభవాదిజవకరఘులతిలకా॥మూలిని॥ధరిణిమహిష్మరంశాధర్మమార్దావగం
తానిరువచునయవంశానిర్జరాకాశిహంతా॥గురుబుధనుబుకర్తాకోసలక్షోణిభూర్తా॥సురభయవిహస్తాసూరితేతోహ
ర్తా॥గర్భ॥ఇతిశ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకవితావిద్యుతకేసనమంబ్రహ్మసహజపాండిత్యోపరనామాత్యప్రియశిష్య
వెలింగదలనారాయణాఖ్యప్రణీతంబైనశ్రీమహాభాగవతంబునుహవాలగణంబునందుకృష్ణుండుభూభారంబువాపి
యాదపులకన్యోన్యతైనాబుంధంబుగల్గించివారలహతంబుగావించుబయిచిదేహధర్మసంవాదంబుననారాయణము
నిచరిత్రంబునునాల్పుయుగంబులహరినాల్పువర్ణంబులైవర్తింబుబయిబ్రహ్మగిదేవతలుదాస్వరకానరంబునకుంజనికృష్ణం
బ్రాధ్నిచివిజపదంబునకురమ్మనుబయిలవధూతయనుసంవాదంబునుఉత్సవునంగృహంబుననావిధంబులైనయంపా
భ్యాసంబులెఱుంగించుటయునారాయణవ్రతారంబంతయుదారకుండెఱింగినచ్చిదాస్వరకాతాసులసంజెప్పటయొక్కష్టం
డుదనదివ్యతేజంబుతోపరమార్తంబుగుడుబయిననుకలంగలయోకాదశస్కంధము॥.....శ్రీకృష్ణార్చనము.....

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము-ద్వాదశస్కంధము.

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము-ద్వాదశస్కంధము.

శ్రీమరుదశనవతిశయనః కామితమునిరాజయోగికల్పమధూకామఘనజనవరస్యచ॥ జామాత్మవలేశరామ
చంద్రమహీశా॥ వ॥ మహానీయగుణగర్భిణుగునమున్మిశ్రేష్ఠులకునిభువురాణాభివ్యాసవైఖరీనమేతుండై నసూర్యుం
డిట్లునియెవఁబువరిక్షిన్నైంద్రునకుశకుయోగిం ద్రుండువాసుదేవనిర్యాణవర్యంతంబుతజ్జన్మకర్మఋణులసేప్పినవినింత
సంబందియిప్పురపాలపుంగళుండుమహాత్మానారాయణకథాప్రపంచంబునుతర్జుణుంబులును నాచారవిధియునుజీవాన్మ
భేదంబును హరిపూజావిధానంబునుజ్ఞానయోగప్రకారంబును మొదలై నవియెఱుంగించి విజ్ఞానవంతుం గాజేసమన్వించి
లిపింక భావికార్యంబులీన్నియు నెఱుంగింపునునినశకుయోగింద్రుండెట్లనియె॥౧౬॥నరవరయ్యాప్రశ్నమునకుఁనరితేష్వగరా
దునానుసామర్థ్యముచే॥బరికించినపైపెన్దగఁగఁ మొవ్వుగభావికాలగకులకవరుస॥౧౭॥అందురాజులప్రకారంజేతుం
గించెదబ్రహ్మద్రుగునకుంబురంజయుండుపుష్టును వానికిశుకపండ్లనేడివాడుమంత్రియై యతండు పురంజయునింజంపితా
నురాజ్యంజేలుచుండనంతకాలంబునకేతనికెంఁగుమారుండందయుంచినవానికింబ్రహ్మచోతననామంబిడి యతనికింబ్రహ్మ
బుగట్టునాభూభుజనకుడిశ్వరూపుండుదయించగలకునాతనికినందివర్తనుండుజనియించు నీయేపురునూటముప్పదియేమి
దినవఁగ్గరంబులువసుంధరావరిపాలనంబునంబెంపువడముమరు తదనంతరంబశిశునాభుండనుపార్శ్వపుండుదయించునా
మూర్ధాభిషిక్తునకు కాకవస్థాంశజయునించునారాజన్యనకుయేనువర్త్యుండురయించగలకునాపృథ్వీపతిశ్రీశ్రీజ్ఞాంధతనికివి
ధిసారుండునువిధిసారునకీ జాతశత్రుండున ఆభూపాలునకుదర్శ్యుండునుగర్భకునికినజయుండునుఅతనికిజైశునాగుండు
నుఅతనికినందియుననంగలవతుగురునరపాలకులుదృష్టిచిదవర్త్యుత్తరశ్రీతహాయనంబులుకలికాలమ దుధరాతలంజేలే
దరులంతఃసందికినహాంపడితానికిమాత్రశ్రీగర్భంబుననతిబలశాలియయినమహావర్త్యవతియనేనందుం డందయుంచున
తనితోత్తీక్రియవంతంబాగినోగలదు నానమయంబుననరవతు బ్రహ్మప్రాప్తయైతర్థ్యవిరహితుడై గిరుగుచుండమహా
వక్త్రునకుమూర్ఖులకు మొగలయినయెనంగండు గురుకుమారులుదయించెదరువారుమాటునవఁగ్గరంబులుయేగీతలం
జేలేరకంతలనానవనండులమెక భూసురోత్తయుండున్నులనంబుసేయునప్పుడు వాల్మీకిహార్మ్యులగొంతకాలంబు
నీజగతిసంబు నేలుమరగ్గరినాభూజేపుండుచంద్రగుప్తుండనువానినందరాజ్యులనందు నభిషిక్తునిగాజేయగలమలం
తనాచంద్రగుప్తునకు వానినాభుండును వానికినశోకవర్తనుండును అతనికియయితస్సునువానికి సమ్మతుండును అమ్మహానీ
యుచుశాలిమానండులతనికిసోమశర్మండునువానికితథనందను నంద్రునకుబ్రహ్మద్రుండు నుదయుంచెదరు మా
ర్మ్యులతోజేసినయూపదుగురునునప్రశంశద గృతతాబ్ధంబులునికటంబుగా భూపరిపాలనంబుసేసెదరులంత
నాబ్రహ్మద్రువునకుండ్రునగ్నియైత్రుండనువానికిను జ్యేష్ఠుండునునుజ్యేష్ఠునకువసుమితుండును అతనికిభక్త్రుండునుభక్త
ద్రునకుఁబులిందుండును నాశూరునకు ఘోషుండును వానికివజ్రమిశ్రుండును-అతనికిభాగవతుండును వానికిదేవహూ
తియుఅతనికిశుంకుండునుజనించెదరువీరుపదుగురునుద్వాదశోత్తరశతహాయరంబులుగీష్వతులయ్యెదరు అంతమీదలశం
గకులసఁజాతుండై నదేవహూతినికి శ్వామాత్మ్యండుగువాసుదేవుండును వాడువధియించిరాజ్యంజేలు వానికిభూమిశ్రుండు
నుఅమహానుభావునకునారాయణుండునుగిరిగిరుకీణ్యవంశిజులై నవీరమునున్నూటనలు బదేనునవత్సరంబులుమేది
నీతలంజేలుదురుమరియను॥౧౮॥చతురతక్షిణివేలియుఁవ తిమోహమువిడువ లేకమానవనాథు॥ సతతముదమకీకాలం
బుతిచందలంబుగుట నెఱుగరయ్యమహాత్మా॥ ౧౯॥నరవతులమహిమనంతయుఁనరగాధిపుండ్రై నసేకున సొంపకుభాత్రిం
జరకాలమేలియిందేవమవడినణగుదుగు నారుభ్రాంతులగుచు॥౧౯॥గజతురగాధిశ్రీలనునిజనునిన్మంకరాసునిత్య
మునుహరి॥గజగిజ లేకందలంచినసంజనులకునునతనియందుఁజొరగావచ్చు॥౨౦॥ మరియునుకణ్యవంశిజుండనువ
ర్తుండనుగాజాదయుంచువానిసింహివర్త్యుత్వగడ ద్రజాతీయండై నవృక్షులుండధర్మవార్తగర్వియై వసుమతీవక్తంబు
వక్త్రుండై యెలునంత వారియనుజండుకృష్ణనాథుండనువాడురాజై నిలుచునామహామూర్తిశాతకర్ణుండునువానికిపార్థ
మానుండునుఅతనికిలంబోదరుండును వానికివివిధగుండును అతనికిమేఘస్వాతియునువానికిదండమానుండునువానికిహాతే
యుండగునరిష్టకర్మయలతనికిబురుగు సేనుండును వానికినునందనుండును ఆరాజశేఖరుకృష్ణుండునువృకునకుజటాపుం

దునుజులపునకుశివస్వామియును వానికినిరదముండునుఅభూమీశునకుగౌమలియును వానికి పూతిమంతుడునుఅతనికి
 దేవశీర్షిండును వానికిశివస్కంధుండునుఅతనికియజ్ఞశీర్షుండునుఅభవృన్దకువిజయుండునువిజయునికిచంద్ర లేజుండునుఅత
 నికినులోనుధియునుఇట్లు పెక్కుండు ప్రయించిననూటయేబదియాలునలవత్సరంబులుధాత్రింబాలించెదరంతట నాభీ
 రులేడుపురుగర్థులుపడుగురుకంకవంశజులుపతాక్షురుమేదినిభరంబుధాత్రియొండగుటమీదయవనులెనహంధ్రగు
 రుబర్హులుపడునుగురుదేశాధీశులైయేలెదరునురియంగుండులుపదుముగ్గురునుపమనులుగురుపాలులును వెయిన్ని
 తొమ్మిన్నూదితొమ్మిదిహోయనంబులుగర్వాంధులైయేలెదరుఅటమీద నామానివంశజులగు పదనకొండుహందిశ్రిత
 యుతందైనవత్సరంబులునుత్సరంబుననేలేదగుఅనయంబునగై లికిలలనుయవనులుఘావతులగుదురుఅంతభూతనం
 దుండునుఅవిభంగిగుండునుశిశువండుండునుతద్రాత్రయగుయశోనండుండును ప్రవీరకుండునువీరలువీరులై సుడు తరతర
 హోయనంబులేలెదరుఅననారాజులకుపదుముగ్గురుకుమారులుచయించియుండునాల్గురుబాహ్లిక దేశాధిపతులయ్యెదరుక
 డనయేఘరునుకోసలాధిపతులయెద్యరుఅనవై డాన్యతులునివ ధానిపతులై యుండెదరుపురంజయుండు మగధదేశా
 ధిపతియై పుట్టుఅంతనతండుపులిందయమను ద్ర దేశవాసులగుహీనజాతిజనులుబ్రహ్మజ్ఞానహీనులై హరిభక్తివిరహితు
 లై యుండవారికిధర్మవదేశంబుచేసినారాయణభక్తివిద్యంబునుండనట్లుగాజేసి బలవగాక్రవంతుండైత్రియవం
 శంబులడంచినవద్దావతీనగరపాలకుండై గంగానదిమొదులు ప్రయాగవరకుగలభూమి నేలగలకుసారాస్త్ర అవంతి ఆ
 భీరఅగ్నుతహాళవదేశాధిపతులు వ్రాత్య బ్రాహ్మణులైతూర్ ప్రాయులై యుండగలరువారుసింఘతీరంబులను చంద్ర
 భాగాప్రాత్యంబులు కాశ్మీరనండలంబును నేలేదరుమరియున త్తరితూర్పులును నేఁచులును బ్రహ్మతేజోహీనులయి
 న బ్రాహ్మణులునుభూభాగంబులంబరిపాలింతురుగురిపీరిలురాజకూపులైనక్షేచ్ఛులై గర్హనత్వదయాహీనులై కోధ
 మాత్సర్యంబుల స్త్రీబాలసౌమిన్యజులపధించిరోయకపరధనవర స్త్రీపరులై రజస్తమోగుణరతులై యల్పదేవులైయ
 ల్పబలులై హరిచరణారవిందముకరందరసాస్వాదులుగాకడమలోనెన్యన్యవై రానుబంధులై సంగ్రాహరంగంబులహ
 తులయ్యెదరానఁజుయంబునంబ్రజులుతప్పిలకేమభాషామలననుసరించియుండెదరుకాపు||౩||దివినమనుష్యర్థంబులు
 ననయముధరనఁజగిపోవునాశ్చర్యముగావినువర్ణవతుమగములో నెనయగధనవంతుండై సకెగడుధరి ||౩|| బలవం
 తుండై నవాడేగులహీనుండైనదొడ్డగుణవంతుడగుంగలిమియుఁబలిమియుగలిగిననిలలోపలరాజులందెయేమనవచ్చు ||
 వ||అట్లుగానజనంబులులోభులై జారత్వదోరత్యామలచేత్రవ్యహీనులైవన్యశాకమూలఫలంబులనుభజింపుచు వనగి
 రిమంబులంగృభీభూతులైదుర్భిక్షశీతవాతాతపకుభూతాపంబులచేతభయపడెదై ర్యహీనులై యల్పాయుష్కులునల్ప
 తరగిరీనులైవైశాజులుదోరులైనంపరింపుచునధర్మప్రవర్తనలైవన్యగ్రమధర్మంబులువకలితూర్ప్రాప్తయై యుండె
 దరుఅంతసౌమధులల్పఫలంబులుపేఘంబులుతూన్యంబులుసన్యంబులునిస్సాగంబులునుగనిట్లుధర్మమార్గంబు లేకయు
 న్నయెడముందుండుమచ్చునిగ్రహశిష్టపరిపాలనంబుకోరకుశబల గ్రాహంబువపిష్టయసుండునువిప్రునంబులై త్వంబు
 నెందిదేవతాప్రండంబులునిరితీపదేవదత్తఘాటకారుఘండైదుప్రసేద్యజనంబులదనకుండలగ్రంబునఖండి భూ
 తులండేయవచ్చుడుధాత్రి నండలంబువిగత తూరజనముండలంబై తేజిబ్బునంతనరులుఁజ్ఞాధ్యనవంధన పూజాదివిధా
 నానకులై నారాయణవరాయణులై వర్తిల్లెదరుఇట్టులాకలగ్రామ శారంబుననిఖిలజనులుధన్యలయ్యెదరంతటకృతయు
 గిగర్హలై నడవచుడువంద్రభాగగురగుక్రగురుపులేకరాశిగతులై నంగునయంగుండై తోమ గాజాగత వర్తమానకా
 లంబులుభవత్వ స్థంబుమోచలుపంచదశాధిశత్రుతరసమాప్రహాయనంబులై సందాభిషేకపర్యంతంబునుండనంతటనా
 రాయణుండభిలమృతరాజప్రదంబుగావించిధర్మంబునిలిపివై కుంతనిలయండగునని చెప్పెన్ ||౩|| మునినాథదేవిభంబున
 ఘువతరముగజుగ్రహన్యగ్రహములజాడల్ వివరగాలవర్తనకమగిమొనరగ నెఱిగింపవయ్యముదముదలిర్ప ||౩||వ||
 దినన్లుకాకయన్చెప్పిందొం గెదిమమున ప్రసిమండలాంతర్గతంబులయినపూర్వయుక్తన్వయసహధ్యంబునండు నిశా
 నమయంబునహధ్యహంబులోమెక్కునక్షత్రంబుగానుపించిననాకాలంబు శతనంపత్సరపరిమిశంబయ్యెచేరి నానమ
 యంబునంగలిప్రవేశంబగుగౌరవిష్ణుజవాన్యంబుజవవంబుననొదలెనివేళధాత్రిమండలంబుకలిసమాకాంతంబు
 య్యెకృష్ణుండంతగాలంబుభూమియండు బ్రహ్మంతునంతకాలంబుకలిసమాకాంతంబుగాను మఘానక్షత్రంబుండున

ప్రస్తులు సేసు న్నంబునఁజరియింతు రాగు న్నంబునహరివరగువద ప్రా. పుండయ్యెన్ద్రువసంబునండేకలిప్ర వేళింబి నందావ
 పానవర్సంతంబ వృద్ధుఁడై యుండునంత నాటుపి.నంఘంబుపూర్వాపాదకః సింఘ వృద్ధుఁబునెందునట్లు దివ్యాబ్జస
 మాస్రంబులు వనినయందంతరంబ నాలుగవపాదంబునఁగృహయుగధర్మంబు ప్రా. పుటంబు॥౪॥ నరవరతోంటిఘావతులనా
 వగుణంబులువృద్ధవిహ్నుముల్ సేరియునుకూపసంపదలు చేసొనిరాజ్యములాత్మ విత్తముల్ వరుసనణంగెఁగనియటవా
 రలకీర్తులుగ్గలంబులై యురువడిఘామిలోనిలిదియున్న నేమను రాజశేఖరా॥ ౪ ॥ శతవత్సవజుండగు దేవాపియత్తి
 యొకవంశజుండగుమరు శువున్నయోగయు క్తులై కలాప గ్రాహనియులై కలియుగాంతంబునందువాసుదేవప్రే రితు
 లై ప్రజలనునాశ్రమాచారంబులువపునుండవచ్చుచునారాయణపురణంబునిత్యంబునుంజేసినైవల్గవద ప్రా. పుటగును
 రు. తివ్వీధంబున నాలుగుఱుంబుల రాజులును సేసేతింగించిన పూర్వరాజస్థులునుపీఠద్రునునను న్నవస్తునందోహం
 బులయందునునునుతంబొందియు శాసనాంతరైయుండిపిరపనీఘాతలంబువదలినిధనంబు మొందుదురు కాపునఁగాలంబు
 జాడయెవ్వరికింగానరాదుకీర్తినుకృతమచ్చుతంబులు వెంటనంటంగలయివియిదియునుంగాక మరూప్యస్థులుహరిధ్యాన
 వరవగులై దయానత్యశోచశమదమాదిక ప్రతప్తగుణంబులం బ్రసిద్ధులై నడిచిరట్లుగావున॥౫॥ ధర్మమునన్యమగ్ని ర్మియు
 నిర్మలవయవిష్ణుభక్తినిరుపమఘనఃశ్రద్ధామహింసా ప్రతమున్న ర్మి లెగలవారెపుణ్యులవనీనాథా॥ ౫ ॥ ఈజగంబేలు
 తొల్లిటిరాజవరులు॥ గాలవశముననాయువుశ్రావణిపోయి॥ నామమా శ్రావణిశ్చలై నారుగాన॥ నంపవలమనునుతుతనుజెం
 పుతోడ॥ ౪ ॥ X గ్వాంధులై నరవరతులంజూచిరూదేవిహాస్యంబు సేయుత త్రిక్షయంబుచేసియెవ్వరికినీకదామెయేలు
 చుండెగనునియెడిమోహంబునంబితృపుత్ర భ్రాతృతపత్రాంతింగల్పించియశ్యవ్యవైరానుబంధంబులంగలహంబుచేసెర
 ణరంగంబులఁదృఢ ప్రాయంబులుగాదేహములవర్జించినిర్దగలాక ప్రా. పులైచ. పృథు యయాశి-గాధి-నహుచ-భరత-ఆ
 ధ్యుచ-మాంధాశ్య-సగర-రావ-జిహ్వాంగ మంచుమార-రఘు త్సృజించిమ-పురుగవ- శంతన-గయ భగీరథ-కవలయాశ్వ
 కనుఁ ధ్మనివ భామలగు రాజులును హిరణ్యకశిపు-వృత్ర-రావణ-నముచి-శంబర-భాను హిరణ్యాక్ష-శారకాదులెనదై
 త్యులునుధరణిమతుత్సంబునంజేసిక దాకాలవశంబుననాశంబుమొందితిదియంతయుమిక్యగానవర్సంబునుంబరిత్యజిం
 చిజనార్దవనై నంత నానుదేవస్సంహతిహరి నామామృతపానంబునిరంతరంబు చేసికారోగవిక్రతులంబునిహరివదంబు
 నొందువనిశిష్యిగ్గి॥ త్తమగ్నికుండన వెవ్వంబున్న వాఁడు॥ సన్నతుండత నెవ్వకునకలదిశల॥ పట్టవరమేశ్వరునిఁజ్ఞానుం

—* యుగధర్మంబులంబ్రా కృతాది. ప్రళయవతుప్త యగబునుండెలుపుట, *

మనిలిపిఁదధుణంబులువర్ణింపుధరణీహా॥౪॥ అనినకుకయోగీం ద్రునకుగాజేంద్రుండిట్లయొకలియుగంబులిపావనమ్మిలి
 తంబుగానమరితంబులేలాగునరులొంకకనుండెగరుకాలంబేక్రమంబుననడుచుగాలన్వదూపనంజైనహరిప్రభావంబే
 లాగునంగానంబడఁజీజగజ్జాలంబెవ్వీధంబుననిలుచుననియడిగినరాజనకుకుకయోగీం ద్రుండిట్లనినుకృతత్రేతాద్వాపర
 కలియుగంబులనుయుగవత్సవయంబునక్రమముగాఁబ్రవర్తించునంబు నత్యదానధర్మనయాశోచ తపోనియమవ్రత
 శాంతిదాంతివగ్గాశ్రమాచారంబులుమొదలయినవిమొరటియుగంబున నాలుగుపాదంబులం బరిపూర్ణంజై బ్రవర్తిల్లు
 శాంతిదాంతివగ్గాశ్రమాచారంబులుమొదలయినవిమొరటియుగంబున బ్రవర్తిల్లు ప్రార్థనాహింసా
 వ్రతజపానుష్ఠానాదిలక్షణంబులుగలిగిధర్మంబులైపాపరంబులమాడవఱుగంబునఁజేజిల్లుమరియు జనులుకలియు
 గంబుధర్మరహితులునుఅన్యాయకానులునుక్రొఃమాతృర్యలోభమోహాదిదుగుణవిశిష్టలునువగ్గాశ్రమాచారహితు
 లునుదురాచారులునుదురన్నభక్షకులునుతూర్వ సేవారతులునునిగ్దయులునుఘోరరాక్షసైరులును దయానత్యశోకాదివి
 హీనులునుఅన్యత్రవాదులునుమాయోపాయులునుధనహీనులునుదోషైకవృత్తులనై పాపవరతులగు రాజులసే
 విందిజననీజనకుతపోదరబంధుదాయాకనుష్కాబ్జనులంబరిత్యజిందిసురతాపేతులై కులంబులంజేలుపుచుండెదరుమరి
 యుయోధుఁడాంబరంబులం బ్రజాక్షయంబగుచున్న త్రిగ్రహవిహారులై యజ్ఞాదికర్మంబులువరార్థపరులై చేయుచుపీను
 లై నశింజెకరట్లుగాననీకలియుగంబునమెక్కిముహూర్తమాత్రంజైనారాయణపురణవగాయలులై మరుగునశ్రీస్త
 సింహవాసుదేవసంగర్వతాది నామంబులనచంచలభక్తిదలంచెడువారలకుఁగ్రతుశతపంబుగలుగునట్లుగావున రాజశే
 ఖరానీమదిసవరతంబుహరిండలంపుముకలియనేకదురితాలయంబుగాననొకరినిమిషమాత్రంబుధ్యానంబుచేసినంత

రమపావతస్యంబుమొదిక్కు తాన్ముజ్జ్వలమవపరికిరియును॥ క॥ మూడవ యుగమునఁ జేయుచు; పేడుక హరిశ్చంద్రనంబు
తెలయల లెస్సె॥ బామచగ్యప్రాయముల గ్రీడింతురుకి లినింపల చిక్కుతముతులగుచు॥ ౨౧॥ అంతఁగల్గుచు శయింప కౌ
రంజెట్లునినతండ్రిట్లునియెడుతున్నగునా స్రంబులుదనినది బ్రహ్మకీ మెక్కివగలగునె డేక్రిమంబునరాత్రి యియ ర్దిబునం
త బ్రహ్మకునెక్కి గడినంబునటవలననిది వైమిక్తిక ప్రళయంబునంబునువలదుమఘాతనమన్దలోకింబులందనయాత్మయందు
ఁబివేశయింపంబు బ్రాప్తివినిష్ఠులైచనిది ప్రాప్తిక ప్రళయంబుచెప్పంబునాప్రళయ ప్రకారంబు వినుముత్తెట్లువగలునై
మిక్తిక ప్రళయంబునకాప్రి ప్రాప్తిక ప్రళయంబునుననుట లిగినయొడవకుచదిదివ ప్రమాణంబుగిదిని ప్రమాణంబునము
నూటయుగువదిదినియై ననలువనుకెగ్రానంవశ్యగంబుపరిపూర్ణంబగుచువ్యవస్థంబులుతపసిమితంబులై ౩॥సీ॥అంత
లోకేశునివసారకాలంబువచ్చి నూతంబువసులోన । వర్షబులుడిగినవడి దిప్పిమానవుల్ దప్పినాకిటఁడికి సెప్పి
మొందియిన్వోన్వభయిలై యాకాలవశమున నాశ మొందెదరింతవలిననఘంబు । సాముద్ర భౌతిక డ్యౌజాతరనములఁ
జూతురి గిరితాళి చేతఁగాల్చి నంతఁగాల్గి నుంకన్ద్రాక్ష్యమగుచుమిన్ద్రులయగనదియొల్లమించునట్టియెడలతవద్ద
ములుదడఁడఁ యాడిఁడికితోడుతనాయుప్రసక్తిమనపు ౪॥౨౧॥వత్సలువద్దతంబువచ్చివ్యవస్థంబునంతతవద్దంబులుద్వాద
శభాగంబునవడకగణతాండువ బగులెవవతవద్దంబులు ప్రళయగిన్నందవ్యామానఁబని విక్రీడనప్రమాదులైర్ధుంధూ
నిలవేగ్రాడితంబునందుమీ శతహయంబులువవనా రాధరంబునువహా ఘాతంబుతోడం గరికరోపమానంబులైన
నీరధారలనిభింజగంబునుకలబిరుదు బుచ్చేన బ్రహ్మ డంజెల్లజలనయ బగుటంజేలగూమిహృతగింధనగంజైకి బం
ధంబునలీరంబుగన్నీరంబునుజ్జీర్ణరసగుణంబై తేజబుననణుగునా తేజబు వాయువంబువపరూపంబై కలయునావవనం
డుగతస్పర్శగుణంబై నభంబునసాక్రిమించునాయా శరంబు విగతశబ్దంబై గూఢాదప్రకృతియందునణుగునా ప్రకృతి
యూనానై వాఙ్మరన సూదరంబుగాకనన్ద్యరజ స్వమోగురహింబై మహాదాదినిష్ఠ వేతంబులేకస్వప్నాన్ద్యవస్థార
హితఁజైయ ప్రత్యక్షంబగునాత్మయందులయుబగుచదియెవర్వాధారభూతంబైనవంబునిచెప్పఁబడుకాలపివర్తయం
బైపురుషావ్యక్తుమిలీనంబగునదిప్రాకృతప్రళయంబునంబునుగిచెప్పి గరియునెక్కివేతంబునినుముబుద్ధింద్రియార్థరూ
పంబులచేజ్ఞానంబుతదాశ్రయంబై వెలుగుశ్యత్యావ్యతిరేకంబులచేచది యావ్యంతకుగలదై యుండుతేజంబున
యొస్వస్వరూపంబువకువేటుగానియులువదాధంబుమూర్తికనన్ద్యంబుగానుజాగ్రన్ద్యవస్థనునుప్రవృత్తలబుద్ధిధర్మంబులగు
ప్రశ్యగాన్ద్యయంచునానాప్రకారంబులందోచునీప్రవచంబంతయుమిద్యయనితెలియుముటకెగ్రాతేజంబు బహు
రంగ్రంబులంగావంబు తెరంగుననెక్కియాన్ద్య పెక్కిదేహంబులందోచబడు హావికగలు పెక్కురూపంబులగల
దైనవేకంబైన తెరంగునబరమాన్ద్యవిధచేతనాచేగనశరీరములయందుఁజెక్కివిధంబులంగనుపడివన్నేకంబుగాభావం
వతలయునేత్రంబులకున్ద్రలంబుపులయందుభానగ్రగణఁడలంబు గనుపించు తెరంగున బంధహేతువైనయహంకారం
బాన్ద్యజ్ఞానంబురంగిరంగుతంబైననవ్వుదెవరమాన్ద్యనిర్మలంబైతోచునావరమాన్ద్యనురీతరంబునుతలగుచుయోగు
లుతదేకాయత్తదిస్తులైయుండుగుకాలంబునువేగంబునొనగన్ద్రప్రచంబునకువస్థాంతరంబులంగల్పించుచుండ పరమే
శ్వరమూర్తియైకాలంబునభంబునంగలుగుతారకంబులుగానరానికరణంకారబడక కల్పావస్థలజలించునెన్నైమిదిక్
ప్రాకృతికాత్మంతికంబులనుప్రళయంబులుచతుర్విధంబులైవగగుండుఁగలనారాయణులిలావశారంబులఁ గనులభవ
భవాదులై నందంబువలెనే నెలొగినంతయుఁజెప్పి నంసారసాగరంబుదాంహారికగయ నెడినావయోహాయంబుగాని
వేరొకటిలేదనిచెప్పి॥ఉ॥ఏనువృక్షుండవాచునెయెంతభయంబునునంబుల్పలక॥ మానమునుభవంబుగలవానవకో
ట్లకుఁజూపునెత్తమా॥గానహరిందలంపుమిగఁగలమకష్టమునీకుఠాత్రి॥ మానవనాశసాంధెదవుమాధవలోకినివానసౌ
ఖ్యముక॥

శ్రీ పరీక్షితుశతకుఁ చేదప్రసాదైశ్యమొందనతనపు త్కుండగన్ద్రయాగముచేసుట శ్రీ

వ॥జగావగరణహేతుకంబైనవశరీరంబునందుండవ్రేండుఘటంబులొగనుటదెడునాకాశంబుఘటనాశంబైనవహాకాశం
బునంజేగచందంబుననీశ్వరుంకలయులైవాశవవర్గంకంబువర్తితేజంబుతోడ వెలుగుకరణదేహకృతంబగుభవంబురత
సృష్ట్యరమోగుంబులచేతఁబ్రవర్తించునాన్ద్యనభంబుమాడిగ్రువలైయనంకంబైవ్యక్తావ్యక్తంబులకుఁబరంబయ్యిం
డునిట్లుత్పన్నరూపునిగాహరినిరంతరంబుభావించుచుండుటవిశేషంబునిన్నుఁ దత్తుకుండు గణకునుభయంబుమొంధశల

